

Holy Bible

Aionian **Edition®**

Kitaaba Woyyuu
Guji Oromo Bible

Holy Bible Aionian Edition ®
Kitaaba Woyyuu
Guji Oromo Bible

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/1/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Bible Society of Ethiopia, 2025

Formatted by Speedata Publisher 5.1.7 (Pro) on 5/31/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Gujji Oromo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Gujji Oromo at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Dadaa	1
Bayiisaa	34
Lewwootaa	63
Laakkossaa	85
Keessa Deebii	114
Iyaasu'uu	138
Abbootii Mura'aa	154
Ruutii	171
1 Saamu'elii	174
2 Saamu'elii	197
1 Moototaa	216
2 Moototaa	239
1 Dabarsi'i	261
2 Dabarsi'i	281
Izra'aa	306
Nahimiya'aa	313
Asteerii	323
Iyoobii	329
Faaru'uu	346
Fakkeenaa	387
Lallabaa	401
Faaruu Solomoonii	406
Isaayaasii	409
Ermiyaasii	443
Gadda Ermiyaasii	481
Hizqi'elii	484
Daani'elii	520
Hose'aa	531
Yo'elii	537
Amosii	539
Obaadiyaa	543
Yonaasii	544
Miikiyaasii	546
Naahomii	549
Anbaaqoomii	551
Sefaaniyaa	553
Haagee	555
Zakaariyaasii	557
Milkiyaasii	563

NEW TESTAMENT

Maatewoosii	567
Maarqoosii	589
Luqaasii	604
Yohaannisii	628
Hujii Ergantootaa	646
Rooma'aa	671
1 Qorontoosii	681
2 Qorontoosii	691
Galaatiya'aa	698
Efesoosii	702
Filiphiisiiyuusii	706
Qolosaayisii	709
1 Tasalonge'ee	712
2 Tasalonge'ee	714
1 Ximootewoos	716
2 Ximootewoos	719
Tiitoos	721
Filemoon	723
Ibroota	724
Yaaqoobii	732
1 Pheexroosii	735
2 Pheexroosii	738
1 Yohaannisii	740
2 Yohaannisii	743
3 Yohaannisii	744
Yihuda'aa	745
Mudhii Yohaannisii	746

APPENDIX

Reader's Guide	
Glossary	
Maps	
Destiny	
Illustrations, Doré	

OLD TESTAMENT

*Waaqi nama baaseen duuba, eennulle gara muka jiru'uu akka hin dhikaanneef, addee oorruu
Edenii maddii aduun baatuun ergantoota ifii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu fi shallaagaa
akka ibiddaa bohe'u ka gara mara garagaggalu keye.*

Dadaa 3:24

Dadaa

1 Waaqi jalqaba ol-gubba'aa fi lafa dade. **2** Latti akka hin qadduuyyu; duwwaale'e. Dukkanti qillee abbaaya'aa irra jirtiyyu; Ayyaanni Waaqaalle bisaan irra tatacho'aa ture. **3** Achiin duuba Waaqi, «Ifi te'uu ti» jedhe. Ifille te'e. **4** Waaqi ifi dansaa akka te'e dhagge; inni ifa dukkana irraa gargar baase. **5** Waaqi ifaan «Guyyaa», dukkanaa «Halkan» jedhee maqaa baase. Kun guyyaa qaraa ti. **6** Waaqi, «Bisaan gad hafee fi bisaan ol hafe akka gargar baasu, gubbaan gombobbittiin teetuu ti» jedhe. **7** Maarre Waaqi gubbaa gombobbittii godhee, bisaan gubbaa gombobbittii tanaan gad jiru, bisaan gubbaa gombobbittii tanaan ol jiruun gargar baase. Akkasuma teete. **8** Waaqi gubbaa gombobbittii «Gubbaa» jedhee maqaa baase. Dhiite, bariitelle'e. Kun guyyaa lammeeesso'oo ti. **9** Waaqi, «Latti godduun akka mudhattuuf, bisaan gubba'aan jala jiru wolitti dacha'uu ti» jedhe. Akkasuma teete. **10** Waaqi, lafa goddu'uun, «Lafa», bisaan wolitti dacha'een, «Abbaayaa» jedhee maqaa baase. Tunille dansaa akka teete dhagge. **11** Achiin duuba Waaqi, «Latti biqiltoota adda addaa: mukoota lafa irraa ka akkuma gosa ifiittii midhaan buusuu fi midhaan sanyii ifi keessaa qabu buusu, baachuu ti» jedhe. Akkasuma teete. **12** Maarre latti biqiltoota adda addaa: mukoota lafa irraa ka akkuma gosa ifiittii midhaan buusuu fi midhaan sanyii ifi keessaa qabu buusu baache; Waaqi tunille dansaa akka teete dhagge. **13** Latti dhiite, bariitelle'e; kun guyyaa sadeesso'oo ti. **14** Akkasuma Waaqi, «Guyyaa'aa fi halkan gargar baasiisaaf gubbaa irratti ifooti jiraatanuu ti! Isaan beessisa yenna'aa, beessisa bonaa-gannaatii fi wogga'aa, **15** ifoota gubba'aa te'annee lafa irratti ka ifa kennanu te'anuu ti» jedhe. Tunille akkasuma teete. **16** Waaqi ifa gugurdaa lama godhe; ifi guddichi guyyaa, ifi diqqayyichi halkan akka ifu godhe. Urjootalle dade. **17** Waaqi akka lafa irratti issanuuf gubbaa irra isaan keye. **18** Guyyaa'aa fi halkan irratti baallii akka isaan qabatanuuf, ifa dukkana irraa gargar akka baasanuuf inni achi isaan keye. Waaqi tunille dansaa akka teete dhagge. **19** Latti dhiite, bariitelle'e; kun guyyaa arfeesso'oo ti. **20** Achiin duuba Waaqi, «Bisaan lubbuu qabeeyyii adda addaatiin ka guutame te'uu ti; sinbirrootille lafaan gubbaa irra kaatuu ti» jedhe. **21** Maarre Waaqi bineensa gugurdaa abbaayaa keessaa, lubbuu qabeeyyii bisaan keessa le'anu mara, sinbirroota gosa adda addaa mara dade. Waaqi Tunille dansaa akka teete dhagge. **22** Waaqi, «Hara'aa heddadha'a; bisaan abbaaya'aa guuta'a; sinbirrootille lafa irra guuttuu ti» jedhee isaan eebbise. **23** Latti dhiite, bariitelle'e; kun guyyaa shaneesso'oo ti. **24** Achiin duuba Waaqi, «Latti, dada lubbuu qabanu, gosa adda addaa mara: horii, bineensota lafarra lowanu, bineensa gudda'aa fi diqqaa mara baattuu ti» jedhe. **25** Waaqi bineensota lafaa akka gosa isaaniittii, horii akka gosa isaaniittii, bineensota lafa irra lowanu mara akka gosa isaaniittii dade. Inni tunille dansaa akka teete dhagge. Tunille akkasuma teete. **26** Achiin duuba Waaqi, «Kowa'a, akka biffaa fi akka fakkeenaa keennaatiiti, nama dannaa ti. Nami qurxummii abbaaya'aa, sinbirroota, horii, bineensota

lafa irraa maraa fi bineensota lafa irra lowanu mara irratti baallii qabaatuu ti» jedhe. **27** Maarre Waaqi akka bifa ifiittii nama dade. Dhiiraa fi dubartii godhee isaan dade. **28** Waaqi, «Hara'a, heddadha'a, lafa guuta'a, harkatti isii galfadha'a! Qurxummii abbaaya'aa irratti, sinbirrootan irratti, dada lafa irra munyuuqanu mara irratti baallii qabaatanuu ti» jedhee isaan eebbise. **29** Waaqi, «Ani biqiltuu midhaan buuttuu fi midhaan sanyii ifi keessaa qabu buuttu ta lafa irraa duudii akka nyaattanuuf isinii kenneera. **30** Akkasuma bineensa maraa fi sinbirroota qilleensaa maraaf, akka sagalee isaaniif te'u marraa fi biqiltuu baalaa isaaniif kenneera» jedhe; tunille akkasuma teete. **31** Waaqi waan huje mara ilaale; martinuu guddoo dansaa teete; latti dhiite, bariitelle'e; kun guyyaa jayeesso'oo ti.

2 Maarre ol-gubba'aa fi latti, wonni isaan keessa jiranu martille akka kanaan dadamanee muummeffamane. **2** Waaqi hujii huje mara hobbaasee, guyyaa torbeesso'oo foofate. **3** Waaqi waan dade mara hobbaasee, guyyaa torbeesso'ootitti waan foorfateef, guyyaa torbeesso'oo san eebbise; woyyoonselle'e. **4** Kun dabarsii dadama ol-gubba'aa fi lafaa ti. Yennaa Mootiin Waan Maraa Waaqi ol-gubba'aa fi lafa dade, **5** inni lafa irratti bokkeya waan roobisiisee hin jirreef, nami lafa hujulle waan hin jirreef, biqiltuun lafa irra hin jirtuuyyu; wonni tokkolle lattee hin jirtu. **6** Teetuu malee, maddi lafa keessaa ol bayee lafa duudii obaasaa ture. **7** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi biyyee lafa irraa fuudhee, nama tolchee, hafuura jiru'uu funnaa isaatiiti baafate; namille dada lubbuu qabaatee jiraatu te'e. **8** Mootiin Waan Maraa Waaqi karaa aduun baatu Edenitti oorruu dhaabe; nama dade sanille achi keessa keye. **9** Mootiin Waan Maraa Waaqi muka ilti namaa halchitu ka adda addaa, ka midhaan isaalle nyaatiisaaf dansaa te'e lafa keessaa lachisiise; muki midhaan isaa nyaatanee jiruun namaa kennu, muki dhiibin ka hantu'uu fi dansaa ittiin beekanulle addee oorru'uu san wodhakkaa jiraayyu. **10** Addee oorru'uu san obaasiisaaf Eden keessaa maddi burqe; maddi achii bayee, gargar qoodamee laga afur te'e. **11** Maqaan laga qaraa Phiishon; inni lafa Hawiila'aa duudii lafa worqiin jirtutti marsee yaa'a. **12** Worqiin lafa sanii dansa'a; uddowa'aa fi dhakaan gatii guddo'oolle achi jiran. **13** Maqaan laga lammeeesso'oo Giihon; inni lafa ltoophiya'aa marsee yaa'a. **14** Maqaan laga sadeesso'oo Xeeegros; innille qachaa Asoorii gara baya adu'uttiin yaa'a. Lagi arfeesso'oolle Efraaxiis jedhama. **15** Mootiin Waan Maraa Waaqi namicha fuudhee addee oorruu Edenii san akka hujuu fi akka eegu achi keessa keye. **16** Mootiin Waan Maraa Waaqi namicha ajajee, «Midhaan muka addee oorruu Edenii kana keessa jiranu mara irraa hin nyaatta; **17** midhaan muka nyaatanee hantu'uu fi dansaa ittiin beekanu san irraa ammoo hin nyaatin. Gaafa isa irraa nyaatte ammoo dhuguma hin duuta» jedhe. **18** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi, «Namichi qofii ifii te'uun dansa'aa moti; ani waa'ela qarqaartuu isaa, isaaf hin dada» jedhe. **19** Mootiin Waan Maraa Waaqi biyyee irraa bineensotaa fi sinbirroota dadee, maan jedhee akka inni waamu ilaaliisaaf gara namichaa fide; wonni namichi dada lubbuu qabeeyyii

ittiin waame duudiin maqaa te'eef. **20** Maarre namichi horii maraaf, sinbirroota maraaf, bineensota maraafille maqaa baase; namichaaf ammoo waa'elli qarqaaraan hin dhagaganne. **21** Maarre Mootiin Waan Maraa Waaqi namichatti hirriiba hamaa buusee, adoo inni rafuu, cinaacha isaa keessaa tokkocha fuudhee, addee cinaachaa san fooniin cufe. **22** Mootiin Waan Maraa Waaqi cinaacha namicha keessaa fuudhe san irraa, namittii dadee, gara namichaa fide. **23** Achiin duuba namichi, «Amma reefuu, lafeen isii lafee tiyya irraa, foon isii foon kiyya irraa dhaggame; isiin namicha irraa waan dhagganteef, «Namitti» jedhantee waamantuu ti» jedhe. **24** Tanaaf nami abba'aa fi haadha ifii hin lakkisa niitii ifii woliin hin tokkooma; isaanille foon tokko hin te'an. **25** Namichaa fi niitiin isaa lamaanuu qullaa jiraniyyu, te'uu malee wol hin fokkifatanuuyyu.

3 Bineensa Mootiin Waan Maraa Waaqi dade mara keessaa bofi irra caalaa malte'e. Inni namitti'in, «Dhuguma Waaqi, «Mukoota oorruu tana keessa jiranu mara irraa hin nyaatina'a» isiniin jedheeraa?» jedhe. **2** Namittiin bofaan, «Nuuti mukoota addee oorru'uu tana keessa jiranu mara nyaatuu hin dandeenna; **3** ammoo muka addee oorru'uu wodhakkaa jiru qofa, Waaqi, «Midhaan isaa hin nyaatina'a, hin tuqinaalle! Kana yoo gootane hin duutan» jedheera» jette. **4** Bofi deebisee, «Hin duutanu. **5** Isin midhaan muka sanii yennaa nyaattane, ilti teessan akka banantu, hantu'uu fi dansaa beekiisaan akka Waaqaa akka teetanu, Waaqi waan beekuuf» jedheen. **6** Namittiin muki sun nyaatiisaaf dansaa, ilatti ka toluu fi ka nama qaroonu akka te'e yennaa dhaggite, midhaan isaa fuutee nyaatte; dhirsa isii ka isii woliin jirulle'eef kennite; innille nyaate. **7** Achiin duuba ilti lamaaniituu banantee, akka qullaa jiranulle beekane; tanaaf baala harru'uu wolitti hodhanee ifi gollatane. **8** Yennaa galgalootte namichii fi namittiin Mootiin Waan Maraa Waaqi addee oorru'uu keessa ideemuun qoonqoo isaa dhage'ane; isaan Mootii Waan Maraa Waaqi duraa mukoota addee oorru'uu san odduu dhokataane. **9** Mootiin Waan Maraa Waaqi ammoo namicha waamee, «Eessa jirta?» jedheen. **10** Namichille, «Ani addee oorru'uu keessatti qoonqoo teete dhage'ee, qullaa waan jiruuf, sodaadhee dhokadhe» jedheen. **11** Waaqi, «Qullaa akka jirtu eentu sitti hime? Midhaan muka ani «Hin nyaatin» jedhee si ajaje san nyaattee?» jedheen. **12** Namichille deebisee, «Namitti akka na woliin leetuuf ati naaf kennitettuu midhaan muka sanii naaf kenne; anille nyaadhe» jedhe. **13** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi, namitti'in, «Wonni ati goote kun maan inni?» jedhe. Namittiin, «Bofi na sobee jennaan nyaadhe» jette. **14** Mootiin Waan Maraa Waaqi bofaan, «Kana waan gooteef, ati horii maraa fi bineensota mara keessaa ka abaarante hin teeta. Gadhaa keetiin lafa irra hin loota; bara jiruu teetii mara biyyee hin nyaatta. **15** Ani si'ii fi namittii tana oddu'utti, sanyii isii'ii fi sanyii teeti oddu'utti diinummaa hin buusa. Sanyiin isii'ii sun mataa keeti hin butucha; atille jimuu isaa hin iddita» jedhe. **16** Namittiille'een, «Yennaa ulfoottutti gaargala sitti hin fakkansa; ciniinsu'uu ijoollee hin deetta. Tanuma keessa fedhii dhirsa keetii hin qabaatta;

inni si irratti bulchaa hin te'a» jedhe. **17** Namichille'een, «Ati dubbii niitii teetii waan dhageetteef, midhaan muka ani, «Hin nyaatin» jedhee si ajajelle waan nyaatteef, «Latti sababa keetiif ta abaarante hin teeti; atille bara jiruu teetii mara eloo guddo'oon irraa hin nyaatta. **18** Latti qore'ee fi qumi'uuduu si'iif hin baachi; atille biqiltuu badda'aa nyaatta. **19** Ati biyye'e, deebitee biyyee hin teeta. Biyyee irraa waan dadanteef, gara isii'ii haga deebitutti, danfitee eloottee sagalee teeti hin nyaatta» jedhe. **20** Namichi niitiin isaa haadha worra jiraata'aa waan teeteef, maqaa isii'ii «Heewwan» jedhee baase; **21** Mootiin Waan Maraa Waaqi Addaamii fi niitii isaatiif gogaa irraa woyaa hujee itti uffise. **22** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi, «Kunoo, nami hantu'uu fi dansaa beekiisaan nu keessaa akka tokkoo te'eera. Ammalle harka ifitiin hiixatee midhaan muka jiru'uu fuudhee nyaatiisaan, haga bara baraa le'uu hin qabu!» jedhe. **23** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi addee oorruu Edenii keessaa isa baasee, lafa irraa dadame akka qotu godhe. **24** Waaqi nama baaseen duuba, eennulle gara muka jiru'uu akka hin dhikaanneef, addee oorruu Edenii maddii aduun baatuun ergantoota ifii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu fi shallaagaa akka ibiddaa bobee'u ka gara mara garagaggalu keye.

4 Namichi niitii ifii Heewwan bira geye; isiin ulfoottee ilma deette; «Ani qarqaarsa Waaqaatiin ilma tokko dhaggadheera» jettee maqaa isaa, «Qaayin» baache. **2** Ammalle obboleessa isaa «Abeel» deette. Abeel tissee hoole'ee te'ee, Qaayin ammoo qottuu lafaa te'e. **3** Gaafa tokko Qaayin midhaan lafaa irraa Mootii Waan Maraatiif kennansa dhikeesse; **4** Abeelille buruusota qara dhalatane keessaa qalee, cooma isaanii ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhikeesse; Mootiin Waan Maraa Abeelii fi kennansa isaattitti gammade. **5** Qaayinii fi kennansa isaattitti ammoo hin gammanne. Maarre Qaayin aaree bobee'ee, mataa buuse. **6** Yennaa san Mootiin Waan Maraa Qaayiniin, «Maaf aartee bobee'te? Maaf mataa buutte? **7** Waan dansaa adoo hujjee jiraattee, fudhatama dhaggattaayyuu motii? Waan dansaa yoo hin hujin ammoo, cubbuun balbala teeti duratti dhokatteerti; ati ammoo isii injifatu qadda!» jedhe. **8** Achiin duuba Qaayin obboleessa ifii Abeeliin, «Koy, gara diidaa baanaa» jedhe. Yennaa gara diidaa bayane, Qaayin obboleessa ifii Abeel irratti ka'ee ijeese. **9** Yennaa san Mootiin Waan Maraa, «Obboleessi keeti Abeel eessa jira?» jedhee Qaayin gaafate; inni deebisee, «Ani hin beeku, obboleessa kiyya ka eegu anaa?» jedhe. **10** Mootiin Waan Maraalle Qaayiniin, «Wonni ati goote kun maan? Dhiigi obboleessa keeti lafa irraa gara kiyya iyyata. **11** Lafa dhiiga obboleessa keetii uniisaaf afaan bante irratti, amma ati abaarantee hin ari'anta. **12** Yennaa lafa qottu, latti midhaan sii hin baachu; biyya lafaa irra baqataa daaqaleessa hin teeta» jedhe. **13** Qaayin deebisee Mootii Waan Maraatiin, «Adabami kiyya ka ani ba'atuu dande'u caala. **14** Kunoo, ati adha lafa qotii irraa na ariiteerta; fuula keeti duraa dhokatu qaba. Ani biyya lafaa irra baqataa daaqaleessa hin te'a; nami na dhagge martinuu na hin ijeesa» jedhe. **15** Mootiin Waan Maraa ammoo, «Akkasii moti. Nami tokko yoo si

ijjeese, ani dachaa torba haluu isa hin baya» jedheen. Tanaaf Mootiin Waan Maraa nami Qaayin dhagge akka hin ijjeenneef, beessisa itti godhe. **16** Achiin duuba Qaayin Mootii Waan Maraa duraa bayee, addee oorroo Edeniitiin gara aduun baatu lafa, «Daaqiisa» jedhantu le'e. **17** Qaayin niitii ifii bira geye; isiin ulfoottee ilma deette; maqaan isaalle, «Henok» jedhame; Qaayin qachaa tokko ijaaree, «Henok» jedhee maqaa ilma ifii itti baase. **18** Henok, Iraad uumate; Iraad, Mahuyaa'el uumate; Mahuyaa'el, Maatushaa'el uumate; Maatushaa'elille, Laamek uumate. **19** Laamek dubartoota lama fuudhe; maqaan takkatti'ii Aada'a, maqaan taanii Xiila'a. **20** Aadaan, Yaabaal deette; inni abbaa sanyii worra dunkaana keessa le'anee horii horsiisane ti. **21** Maqaan obboleessa isaalle Yubaal; inni abbaa sanyii worra kiraara dhowaneetii fi suusullee afuufanee ti. **22** Xiilaan, Tubaal-Qaayin deette. Inni sibiilaa fi sageettuu irraa meya adda addaa mara huje. Obboleettiin Tubaal-Qaayinii, Naa'ima'a. **23** Laamek niitota ifitiin, «Ee Aada'a, ee Xiila'a! Na dhage'a'a; niitota Laamekii, waan ani jedhu dhage'a'a. Nami yoo na madeesse, dargaggeessi yoo na dirmammeesse ani hin ijjeese. **24** Ka Qaayin ijjeesu dachaa torba haluu ka bayanu yoo te'e, ka na ijjeesu dachaa torbaatamii torba haluu bayan» jedhe. **25** Addaam ammalle niitii ifii bira geye; isille ilma deette, «Nama Qaayin ijjeese, addee Abeelii Waaqi ilma naa kenne» jettee maqaa isaa, «Sheeti» jettee baatte. **26** Sheetille ilma uumate; innille maqaa isaa, «Enoshi» jedhee baase; namooti bara san maqaa Mootii Waan Maraa waammattiisa jalqabane.

5 Tun dabarsii sanyii Addaamii ti. Waaqi yennaa ilmaan namaa dade, akka fakkeenna ifiititti isaan dade. **2** Dhiiraa fi dubartii daadee, eebbisee, «Nama» jedhee maqaa baase. **3** Addaam woggaa dhibbaa fi soddoma yennaa geye, ilma isa fakkaatu, ka bifa isaa qabu uumate; maqaa isaalle, «Sheeti» jedhee baase. **4** Sheeti dhalateen duuba, Addaam woggaa dhibba saddeeti le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. **5** Addaam wolumatti woggaa dhibba sagalii fi soddoma le'ee, achiin duuba du'e. **6** Sheeti dhalatee woggaa dhibbaa fi shanitti Enoshi uumate. **7** Enoshi dhalateen duuba, Sheeti woggaa dhibba saddeetii fi torba le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. **8** Sheeti wolumatti woggaa dhibba sagalii fi kudhanii lama le'ee, achiin duuba du'e. **9** Enoshi dhalatee woggaa sagaltamatti Qayinaan uumate. **10** Qayinaan dhalateen duuba, Enoshi woggaa dhibba saddeetii fi kudhanii shan le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **11** Enoshi wolumatti woggaa dhibba sagalii fi shan le'ee, achiin duuba du'e. **12** Qayinaan dhalatee woggaa torbaatamatti Mahalalel uumate. **13** Mahalalel dhalateen duuba, Qayinaan woggaa dhibba saddeetii fi afurtama le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **14** Qayinaan wolumatti woggaa dhibba sagalii fi kudhan le'ee, achiin duuba du'e. **15** Mahalalel dhalatee woggaa jaatamii shanitti Yaared uumate. **16** Yaared dhalateen duuba, Mahalalel woggaa dhibba saddeetii fi soddoma le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **17** Mahalalel wolumatti woggaa dhibba saddeetii fi sagaltamii shan le'ee, achiin duuba du'e. **18** Yaared dhalatee woggaa

dhibba tokkoo fi jaatamii lamatti Henok uumate. **19** Henok dhalateen duuba, Yaared woggaa dhibba saddeeti le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **20** Yaared wolumatti woggaa dhibba sagalii fi jaatamii lama le'ee, achiin duuba du'e. **21** Henok dhalatee woggaa jaatamii shanitti Matusaalaa uumate. **22** Matusaalaan dhalateen duuba, Henok woggaa dhibba sad Waaqa woliin le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **23** Henok wolumatti woggaa dhibba sadii fi jaatamii shan le'e. **24** Henok bara jiruu ifii mara Waaqa woliin le'e; Waaqi waan isa fudhateef, inni achiin duuba hin dhagganne. **25** Matusaalaan dhalatee Woggaa dhibbaa fi saddeettamii torbatti Laamek uumate. **26** Laamek dhalateen duuba, Matusaalaan woggaa dhibba torbaa fi saddeettamii lama le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **27** Matusaalaan wolumatti woggaa dhibba sagalii fi jaatamii sagal le'ee, achiin duuba du'e. **28** Laamek dhalatee woggaa dhibbaa fi saddeettamii lamatti ilma uumate; **29** Laamek, «Hujii nuuti lafa Waaqi abaare tana irratti hunyu, ta nuuti itti eloonu irraa nu hin foofachiisa» jedhee maqaa isaa, «Nohi» baase; **30** Nohi dhalateen duuba, Laamek woggaa dhibba shanii fi sagaltamii shan le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibiille uumate. **31** Laamek wolumatti woggaa dhibba torbaa fi torbaatamii torba le'ee, achiin duuba du'e. **32** Nohi dhalatee woggaa dhibba shaniin duuba Seem, Kaamii fi Yaafet uumate.

6 Yennaa namooti biyya lafaa irratti heddatuu jalqabanetti, ijoolleen durraalee isaanii dhalatane. **2** Worri «Ilmaan Waaqaa» jedhamanu ijoolleen durraa sun dadansaa akka teete yenna dhaggane, isaan keessaa akkuma filatanetti niitii fuudhane. **3** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Namooti ka du'anuu waan te'aneef, Ayyaanni Kiyya ka jiruu kennu isaan woliin haga bara baraa hin le'u; isaan woggaa dhibbaa fi diddama qofa le'an» jedhe. **4** Bara sanii fi bara saniin duuba, ijoolleen durraa ta namaatii fi worri, «Ilmaan Waaqaa» jedhamanu wolitti makamaneen worri dhalatane worri bineeyyiin jiraniyyu; isaan bara durii namoota janna hunnaan nama caalanuu fi worra beekkamane. **5** Mootiin Waan Maraa hammeenni namaa lafa irratti attam akka bacate, yaadi isaanii yennaa mara marroo hammeennaa akka te'e dhagge. **6** Mootiin Waan Maraa lafa irratti nama daduu isaatiitti gaddee, guddoo gaabbe. **7** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Isaan daduu kiyyatti waan gaddaaf, namoota, horii, bineensota, waan lafa irra munyuuquu fi sinbirroota lafa irraa haxowee hin balleessa» jedhe. **8** Nohi ammoo Mootii Waan Maraa duratti fudhatama dhaggate. **9** Nohi dhaloota san keessatti nama balchaa, ka komii hin qannee fi ka Waaqa woliin ideeme. **10** Ilmaan Nohi uumate sadiin Sheem, Kaamii fi Yaafet. **11** Yennaa san kolbaan lafa irraa duudiin Waaqa duratti hamoollee teete; lattille hunnaan wolitti ka'iisaan guutante. **12** Waaqi biyya lafaa ilaalee, kolbaan marti hammeennaan akka le'isatti jirtu dhagge. **13** Waaqi Nohiin, «Latti hunnaan wolitti ka'iisaan waan guutanteef, ani isaan mara lafa irraa balleessiisaaf murteeffadheera. **14** Ati muka dansaa irraa hoboloo guddittii huji; keessa isi'iitti kolloo kolloo baasi! Keessaa fi duuballe'een leyyaa lafa keessaa dhaggamuun

duuchi! **15** Dheerinna isii'ii meetira dhibba tokkoo fi soddomii sad, badhinna isii'ii meetira diddamii lama, hojjaa meetira kudhanii sad godhi. **16** Hoboloo guddittii san heellichoo itti godhi; heellichoo oddu'utti saantimeetira afurtamii afur addee duwwaa lakkisi; cinaa irratti balbala godhi. Hoboloo san hojjaa isii'ii jala, jiddu'uu fi gubbaa tolchii addee saditti gargar qoodi! **17** Ani kunoo, gubba'aan jalatti waan lubbuu qabu mara lafa irraa balleessiisaaf, bisaan badii'ii hin fida; wonni lafa irratti lubbuu qabu marti hin bada. **18** Ani ammoo si woliin gondoaroo hin gondooraadha; atii fi niitiin teeti, ilmaan teetii fi niitoleen ilmaan teetii gara hoboloo guddittii'ii seena'a. **19** Waan lubbuu qabu maralle, si woliin jiru'uun akka jiraatanu, gosuma gosa keessaa, lama lama tolchii, kormaa fi dhalaa gara hoboloo guddittii sanii seensisi. **20** Sinbirroota akkuma gosa gosa isaaniitiin, horii akkuma gosa gosa isaaniitiin, wonni lafa irraa lowu akkuma gosa gosa isaaniitiin, gosi martinuu lama lama te'anee, jiru'uun jiraatiisaaf gara keeti dhufanuu ti. **21** Ammalle sagalee adda addaa ta atii fi wonni lubbuu qabanu kun marti nyaatanu hoboloo guddittii keessatti tuuli» jedhe. **22** Nohi akkuma Waaqi isa ajajetti kana mara huje.

7 Mootiin Waan Maraa Nohiin, «Dhaloota kana keessaa ati callaan balchaa akka teete waan dhaggeef, atii fi maatiin teeti gara hoboloo guddittii tanaa seena'a. **2** Hori'ii fi bineensa qulqulluu te'ane mara keessaa korma torba torbaa fi dhalaa torba torba, ka qulqulluu hin te'in mara keessalle'ee korma tokko tokkoo fi dhalaa tokko tokko fuudhiitii gara hoboloo guddittii'ii galchi. **3** Sinbirrootalle gosuma gosa isaanii keessaa korma torba torbaa fi dhalaa torba torba lafa irratti gosi isaanii akka jiru'uun jiraatanu hoboloo'otti galchi. **4** Ani guyyaa torbaan duuba guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama lafa irratti bokkeenni akka roobu godha; dada lubbuu qabu ka ani dade mara lafa irraa haxowee balleessa!» jedhe. **5** Nohille kana mara akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje godhe. **6** Yennaa bisaan badii'ii lafatti dhufe san, Nohi nama woggaa dhibba jaa ti. **7** Bisaan badii'ii jalaa bayiiisaaf Nohii fi niitiin isaa, ilmaan isaatii fi niitoleen isaanii gara hoboloo guddittii'ii seenane. **8** Hori'ii fi bineensi qulqulluu te'anee fi qulqulluu hin te'in, sinbirrootille, wonni lafa irraa lowulle martinuu, **9** lama lama, kormaa fi dhalaa, akka Waaqi ajajetti, gara Nohii dhufanee woliin hoboloo guddittii san seenane. **10** Guyyaa torbaan duuba bisaan badii'ii dhufe. **11** Kunille bara jiruu Nohii woggaa dhibba jayeesso'oo, ji'a lammeeesso'oo, ji'a san keessa guyyaa kudhanii torbeesso'oo te'e; gaafas burqituun golba qile'ee gugurdoon dho'anee, foddaan gubba'aa banante. **12** Bokkeenni guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama lafa irratti bu'e. **13** Guyyuma jedhame san Nohi, niitiin Nohii, ilmaan isaa Seem, Kaam, Yaafetille, niitoleen ilmaan isaa sadiinuu, isa woliin hoboloo guddittii san seenane. **14** Bineensoti gosa adda addaa, horiin gosa adda addaa marti, wonni lafa irraa lowanu marti, sinbirrooti gosa adda addaa marti, dadi koolaan ka'anu marti, **15** dadi hafuura jiru'uu ifi keessaa qaddu marti lama lama te'anee Nohi woliin gara hoboloo guddittii sanii seenane. **16** Worri seenanelle, akkuma Waaqi isa ajajetti, kormaa fi dhalaa

dada maraatiyyuu; achiin duuba Waaqi balbala hoboloo'oo itti cufe. **17** Bisaan badii'ii guyyaa afurtama lafa irratti roobuma roobee, lafa irra guutee, hoboloon lafa irraa ol kaate. **18** Bisaan lafa irraa guddoo ol ka'ee, hoboloon guddittii sun bisaan irra deente. **19** Bisaan lafa irraa guddoo ol ka'ee, gaarota ol dhedheeraa gubba'aan jala jiranu mara dhosse. **20** Bisaan qaccee gaara irraayyuu gara meetira torbaa dabaree dhosse. **21** Wonni lubbuu qabaa, dadi lafa irraa munyuqanuu martinuu, sinbirrooti, horiin, bineensi, nami martinuu du'ane. **22** Wonni lafa irra le'u ka hafuura baafatu marti du'e. **23** Waaqi waan dadamee lafa irra le'u, nama, horii, waan lafa irraa lowanuu fi sinbirroota haxowee balleesse; isaan lafa irraa haxowamanee badane. Nohii fi waan isa woliin hoboloo guddittii keessa jiru qofattuu hafe. **24** Bisaan guyyaa dhibbaa fi shantama gad hin dhidhanne.

8 Waaqi ammoo Nohi, horii'ii fi bineensota isa woliin hoboloo guddittii keessa jiranu mara qaabate; inni qilleensa lafa irratti buuse; Bisaanille gad dhidhatuu jalqabe. **2** Burqituun golba qile'etii fi balbalti gubba'aalle cufante; bokkeenni gubba'aalle caamee, **3** bisaan laana laana gad dhidhatuu jalqabe. Guyyaa dhibbaa fi shantamaan duuba lafa irraa dhidhate. **4** Hoboloon guddittiin sun ji'a torbeesso'oo keessa, guyyaa kudhanii torbeesso'oo, gaara Araaraatii gubbaa dhuttee teette. **5** Bisaan haga ji'a kudhaneesso'oo dhidhataatuma deeme; ji'a kudhaneesso'oo keessa guyyaa qaraa, qacceen gaarotaa mudhatte. **6** Guyyaa afurtamaan duuba Nohi qowa hoboloo'otti baaseeru san banee, **7** harraaqessa erge; harraaqessi sun haga bisaan lafa irraa gogutti asii fi achi ka'aa ture. **8** Achiin duuba Nohi bisaan lafa irraa akka gad dhidhate ilaaliisaaf saphaliisa erge. **9** Ammoo bisaan ammalle lafa duudii irra waan jiruuf, addee itti tee'u dhabee, gara hoboloo guddittii sanii deebi'ee gara isaa dhufe; inni harka ifii gad baasee qabee, hoboloo guddittii sanitti ol seensise. **10** Guyyaa torba tureen duuba, ammalle saphaliisa hoboloo guddittii keessaa erge. **11** Saphaliisi sun kichuu baala ejersaa afaan ifiititti qabatee, galgaluma san deebi'ee gara isaa dhufe. Akka kanaan Nohi akka bisaan lafa irraa gad dhidhateeru beeke. **12** Achiin duuba Nohi guyyaa torba dhibii turee, saphaliisa erge; saphaliisi eega san gara isaa hin deebine. **13** Nohi dhalatee woggaa dhibba jaa fi tokkeesso'otti, ji'a tokkeesso'oo keessa, guyyaa tokkeesso'oo, bisaan lafa irraa goge; Nohille heellichoo Hoboloo guddittii'ii irraa kaasee, ilaale; irri lafaalle akka gogeeru dhagge. **14** Ji'a lammeeesso'oo keessa, guyyaa diddamii torbeesso'ootitti, latti guutumatti godde. **15** Achiin duuba Waaqi, Nohiin, **16** «Niitii teeti, ijoollee teetii fi niitii ijoollee teetii woliin hoboloo keessaa bayi. **17** Dadi lubbuu qabanu ka si woliin jiranu martinuu sinbirrooti, horiin, bineensoti, worri lafa irraa lowanu martinuu, lafa irratti horanee akka heddatanu, si woliin akka bayanu godhi» jedhe. **18** Maarre Nohi ijoollee ifii, niitii ifiitii fi niitii ijoollee ifii woliin gad baye. **19** Horiin marti, bineensoti marti, sinbirrooti marti, worri lafa irraa lowanu marti, akkuma gosa gosa isaaniititti hoboloo guddittii san keessaa gad bayane. **20** Nohi addee cinn'aa Mootii Waan Maraatiif ijaare; horii qulqulluu mara keessaa, sinbirroota

qulqulluu mara keessaa addee ciinca'aa san irratti ciincaa dhikeesse. **21** Fooleen ciinca'aa sun Mootii Waan Maraa yenna gammachiitte, Mootiin Waan Maraa gadhaa ifii keessatti, «Ani sababa namaatiif deebi'ee lafa hin abaaru; yaadi isaanii ijoolumma'aanuu hamaa akka te'e ani waan beekuuf, akka amma godhe kana, waan lubbuu qabu lafa irraa ijjumaa deebi'ee hin balleessu. **22** «Haga latti tun jirtutti facaasu'uu fi haamuun, qabbanaa fi o'i, bonaa fi ganni, guyya'aa fi halkan, hin dhaabbatanu» jedhe.

9 Waaqi Nohii fi ilmaan isaa eebbisee, «Hora'aa, heddadha'a, lafa guuta'a! **2** Bineensoti lafa irraa marti, sinbirrooti marti, bineensoti lafa irra lowanu marti, qurxummiin abbaaya'aa marti, isin sodaatanee bararaqanuu ti; isaan harka keessanitti kennamaneeran. **3** Wonni jiraatee tacho'u martinuu sagalee isiniif te'anuu ti. Akkuma duri biqiltuu magariisa akka sagalee isiniif te'anuu kenne, amma waan kana mara sagalee akka isiniif te'anuu kenneera. **4** Ammoo jiruun dhiiga keessa waan jirtuuf, foon dhiigi keessa jiru ammalle hin nyaatina'a. **5** Ani lubbuu teessan eegiisaaf, dhiiga keessan harka nama nama san ijeeseetii fi bineensa nama san ijeesee irraa hin barbaada. **6** «Ani Waaqi akka bifa tiyyaatiitti, nama waan dadeef, nami dhiiga namaa dhangalaasu dhiigi isaa harka namaatiin hin dhangalaafama. **7** «Isin hora'a, heddadha'a, bacadha'aa lafa guuta'a!» jedhe. **8** Achiin duuba Waaqi Nohii fi ilmaan isaa ta isa woliin jirtuun, **9** «Kunoo ani isinii fi sanyii teessan worra isiniin duubaa woliin gondoaroo tiyya hin gondoora; **10** akkasuma dada lubbuu qabu ka isin woliin jiru mara, sinbirroota mara, horii mara, bineensota mara, waan isin woliin hoboloo guddittii san keessaa bayane mara woliin gondoaroo tiyya hin gondoora. **11** Ani ijjumaa dada lubbuu qabu bisaan badi'iitiin lafa irraa deebi'ee akka hin balleessineef, bisaan badi'i ijjumaa deebi'ee lafa akka hin balleessine, ani isin woliin gondoaroo tiyya hin gondoora. **12** Gondoaroo ani isinii fi dada lubbuu qabu ka isin woliin jirtuuf, dhaloota dhufu maralle'ee gondoore tanaaf beessisa kana kenna: **13** ani hiituu tiyya duumensa keessa keya; hiituu tunille beessisa Gondoaroo anaa fi biyyaa lafaa oddu'utti te'e hin teeti. **14** Yennaa ani gubbaa duumensa gollee, hiituu duumensa keessaan mudhattu, **15** ani gondoaroo tiyya ta isinii fi dada lubbuu qabu mara woliin gondoore hin qaabadha; bisaan badi'i dada lubbuu qabu mara deebi'ee ijjumaa hin balleessu. **16** Yennaa hiituu duumensa keessaan mudhattu, ani isii ilaalee, gondoaroo haga bara baraa ta anaa fi dada lubbuu qabu ka lafa irra jiru mara oddu'utti gondoore hin qaabadha» jedhe. **17** Waaqi Nohiin, «Beessisi gondooro'oo ka ani ifii fi dada lubbuu qabu ka lafa irra jiru mara oddu'utti gondoore hiituu tana» jedhe. **18** Nohii fi ilmaan isaa ta hoboloo guddittii keessaa baate Seem, Kaamii fi Yaafet. Kaam abbaa Kana'aanii ti. **19** Isaan sadiin kun ilmaan Nohii ti; kolbaan lafa irraa duudiinuu ilmaan sadiin tana irraa dhutte. **20** Nohi, nama lafa qotu, ka woynii dhaabiisa jalqabe. **21** Gaafa tokko inni yenna daadhii woyni'i unee machowe, qullaa dukaani ifii keessa rafe. **22** Abbaan Kana'aanii, Kaam, abbaa ifii qullaa jiruun dhaggee, alatti obboleeyyan ifii lamatti hime.

23 Achiin duuba Seemii fi Yaafet woyaa fuudhanee gurmuu ifii lamaan irra buufatanee, dudda duubaan deemanee nafa abbaa isaanii qullaa san dhossane; fuulli isaanii irraa waan garagaleeruuf, nafa qullaa abbaa ifii san hin dhaggee. **24** Nohi machii yenna bayyanate, waan ilmi isaa maandhichi isa irratti godhe beekke, **25** «Kana'aan ka abaarama te'uu ti; garbicha garboota obboleeyyan ifii te'uu ti» jedhe. **26** Nohi ammalle, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Seemii, leellifamuu ti; Kana'aan garbicha Seemii te'uu ti. **27** Waaqi biyya Yaafetii badhisuu ti! Yaafet dukaani Seemii keessa le'uu ti; Kana'aan garbicha Yaafetiille te'uu ti» jedhe. **28** Bisaan badi'iitiin duuba Nohi woggaa dhibba sadii fi shantama le'e. **29** Inni wolumatti woggaa dhibba sagalii fi shantama le'ee, achiin duuba du'e.

10 Ilmaan Nohii, Seem, Kaamii fi Yaafet; bisaan badi'iitiin duuba, isaan sadiin kun ijoollee uumatane; hiddi dhaloota sanyii isaanii kanatti aanee laakkowama. **2** Ilmaan Yaafetii: Gomer, Maagoog, Maada'i, Yaawaan, Tubaal, Meshekii fi Tiiraas. **3** Ilmaan Gomerii: Ashikenaas, Riifaatii fi Togaarma'a. **4** Ilmaan Yaawaanii: Elishaa, Tarshiish, Kitiimii fi Rodaaniin. **5** Worri lafa qarqara abbaayaa Mediteraaniya'aa keessa le'u, sanyii Yaafetii tana irraa dhufane. Isaan akka biyya biyya isaaniitiitti, akka afaan afaan isaaniitiitti, akka gosa gosa isaaniitiitti qoqoodamee worra le'u. **6** Ilmaan Kaamii: Kuushi, Misraayimii, Fuxii fi Kana'aan. **7** Sanyiin Kuushii: Saabaa, Hawiilaa, Sabtaa, Ra'ima'aa fi Sabtekaas. Ilmaan Ra'ima'aa: Sheeba'aa fi Dedaan. **8** Kuushi Naamrud uumate; Naamrud lafa irratti nama qaraa jabaa lolaan injifataa te'e. **9** Inni qarqarsa Mootii Waan Maraatiin adamsaa jaba'a; tanaaf, namooti, «Mootiin Waan Maraa akka Naamrudii adamsaa jabaa si godhu» jedhan. **10** Inni jalqaba qachoota biyya Shiinaarii ka «Baabilon» jedhamee beekkamu keessaa Baabel, Ereke, Akaadii fi Kaalne irratti mootii te'e. **11** Achi irraa gara biyya Asoorii dhaqee qachoota Nanawwe'ee, Rohobot-Iirii fi Kalaa ijaare. **12** Akkuma Nanawwe'ee fi Kalaa wodhakka'atti qachaa guddicha Resen ijaare. **13** Sanyiin Misraayimii: Ludiin, Anaamiin, Lehiibin, Naftuhiin, **14** Fatrusiim, Kasluhiin ka worri Filisxeemotaa irraa dhaggamee fi Kaftorim uumate. **15** Kana'aan ilma ifii angaficha Sidoonii fi ka itti aanu Heeti uumate. **16** Inni ammalle abbaa Yibusootaa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **17** Hiwotaa, Arqotaa, Siinotaa, **18** Arwaadotaa, Simaarotaa, kamaatotaatiyyu; duuba irra maatiin Kana'aanii, **19** haga meessaa Kana'aanii ka Sidoon irraa gara fuullee Gergariitii haga Gaaza'aatiitti, gara fuullee Sodoomii, Gomora'aa, Adima'aatii fi Zebo'imiitiin haga Laasha'aa faffacaate. **20** Sanyiin Kaamii ka maatii maatii, afaan afaaniin, lafa lafaan, gosa gosaan qoqoodamane isaan kana. **21** Obboleessi angafichi Yaafetii, Seemille, ilmaan uumate; ilmaan Ebeerii marti sanyii isaa ti. **22** Ilmaan Seemii: Ilaam, Ashuur, Arfaaksaad, Ludii fi Aaram. **23** Ilmaan Aaramii: Uz, Hul, Geterii fi Maash. **24** Arfaaksaad, Shalaa uumate; Shalaan, Ebeer uumate; **25** Ebeer ilmaan lama uumate; bara tokkochi dhalate latti waan qoqoodanteef, maqaan isaa, «Feleg» jedhame; maqaan obboleessa isaa Yoqxaan. **26** Ilmaan Yoqxaan uumate: Almoodaad, Sheleef,

Hasarmaaweti, Yaaraa, 27 Hadoraam, Uzaal, Diqilaa, 28 Obaal, Abiima'a'el, Sheebaa, 29 Ofiir, Hawiila'aa fi Yobaab; worri kun martinuu ilmaan Yoqxaanii ti. 30 Latti isaan keessa le'ane, biyya koobitti gara aduun baatuu Meshaa irraa ka'ee haga Sefariitti badhatti. 31 Sanyiin Seemii ka maatii maatii'iin, afaan afaaniin, lafa lafaan, gosa gosaan qoqoodamane isaan kana. 32 Maatiin ilmaan Nohii, akka dhaloota isaanitiin, gosa gosa isaanitiin ka qoqoodamane isaan kana; bisaan badi'iitiin duuba, gosi biyya adda addaa ta lafa irratti faffacaate marti, sanyii ilmaan Nohii irraa dhaggante.

11 Bara san kolbaan biyya lafaa duudiin afaan tokkocha dubbatti. 2 Isaan gara aduun baatu irraa yennaa godaanane, dirree takka lafa Shiinaariitti dhaqanee achitti qubatane. 3 Isaan, «Kowa'a, faara loonnee, akka jabaatu gunnaa» woliin jedhane; addee dhaka'aa faara looba'aa, addee siminto'oo leyyaa biyyee keessaa dhaggamutti fayyadamane. 4 Achiin duuba isaan, «Kowa'a, qachaa qacceen xelleephoo isaa ol-gubbaa gewu ijaarrannee, lafa duudii irratti akka hin bittinnoonneef, worra gurraa teena!» jedhane. 5 Mootiin Waan Maraa qacha'aa fi xelleephoo ilmaan namaa ijaarane san ilaaliisaaf gad bu'e. 6 Inni, «Kunoo, isaan kolbaa takka'a; marti isaanitiu afaan tokkocha dubbatan; kun waan isaan huju'uuf jiranu keessaa ka jalqabaa ti; waan isaan hujjisaaf yaada qabanu keessaa, takkaalle wonni isaan hujuu dadhabanu hin jirtu. 7 Kowa'a, gad buunee, akka isaan wolii hin galle, afaan isaanii wol keessa akka makamu goona» jedhe. 8 Maarre Mootiin Waan Maraa lafa duudii irra isaan bittinneesse, qachaalle ijaariisa lakkisane. 9 Mootiin Waan Maraa achitti afaan biyya lafaa wol keessa akka makamu waan godheef, maqaan addee sanii, «Baabel» jedhamee moggaafame; Mootiin Waan Maraa achi irraa biyya lafaa duudii irra isaan bittinneesse. 10 Sanyiin Seemii isaan kana: Bisaan badi'iitiin duuba woggaa lama turee, Seem dhalatee woggaa dhibbatti, ilma ifii Arfaaksaad uumate. 11 Arfaaksaad uumateen duuba, Seem woggaa dhibba shan le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 12 Arfaaksaad dhalatee woggaa sodomii shaniitti, Shalaa uumate; 13 Shalaan dhalateen duuba, Arfaaksaad woggaa dhibba afurii fi sad le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 14 Shalaan dhalatee woggaa sodomatti, Ebeer uumate; 15 Ebeer dhalateen duuba, Shalaan woggaa dhibba afurii fi sad le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 16 Ebeer dhalatee woggaa sodomii afuritti, Feleg uumate; 17 Feleg dhalateen duuba, Ebeer woggaa dhibba afurii fi sodomaa le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 18 Feleg dhalatee woggaa sodomatti, Re'uu uumate; 19 Re'uun dhalateen duuba, Feleg woggaa dhibba lamaa fi sagal le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 20 Re'uun dhalatee woggaa sodomii lamatti, Seruug uumate; 21 Seruug dhalateen duuba, Re'uun woggaa dhibba lamaa fi torba le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 22 Seruug dhalatee woggaa sodomatti, Naahor uumate; 23 Naahor dhalateen duuba, Seruug woggaa dhibba lama le'ee,

ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 24 Naahor dhalatee woggaa diddamii sagalitti, Taaraa uumate; 25 Taaraan dhalateen duuba, Naahor woggaa dhibba tokkoo fi kudhanii sagal le'ee, ilmaanii fi ijoollee durraa dhibii uumate. 26 Taaraan dhalatee woggaa torbaatamatti, Abraam, Naahorii fi Kaaraan uumate. 27 Sanyiin Taara'aa isaan kana: Taaraan abbaa Abraamii, Naahoriitii fi Kaaraanii ti; Kaaraan abbaa Looxii ti. 28 Kaaraan abbaan isaa Taaraan adoo jirruu addee itti dhalatetti, lafa Kaldootaa, Ur keessatti du'e. 29 Abraamii fi Naahor niitii fuudhane; maqaan niitii Abraamii Saaraayi; maqaan niitii Naahoriille Miilka'a. Isiin intala Kaaraanii ti; Kaaraan Miilka'aa fi Yiiska'aafille abba'a. 30 Saaraan maseena; isiin ijoollee hin qaddu. 31 Taaraan ilma ifii Abraam, akaakoo ifii Looxii ilma Kaaraanii, Saaraayii niitii ilmaa ifii Abraamii, fudhatee isaan woliin, biyya Kaldootaa Ur irraa ka'ane gara lafa Kana'aanii dhaqanee achi qubatane. 32 Taaraan woggaa dhibba lamaa fi shan le'ee, achiin duuba Kaaraan keessatti du'e.

12 Mootiin Waan Maraa, Abraamiin, «Biyya teeti, gosa teeti, maatii abbaa keetiille lakkisiitii, gara lafa ani sitti mudhisuu dhaqi. 2 «Ani gosa guddoo si hin godha; si hin eebbisa. Gurra keeti hin guddisa; worra dhibii'ifille eebba hin teeta. 3 Ani worra si eebbisu hin eebbisa; worra si abaaruu hin abaa. Kolbaan lafa irraa duudiin karaa keetiin ta eebbifante hin teeti» jedhe. 4 Maarre Abraam akkuma Mootiin Waan Maraa isatti hime deeme; Looxille isa woliin deeme. Abraam biyya Kaaraaniitii yennaa baye san, woggaan isaa torbaatamii shan. 5 Abraam niitii ifii Saaraayii fi ilma obboleessa ifii Loox, waan qabanu maraa fi hojjattoota Kaaraaniitii dhaggatanelle fudhatanee, gara lafa Kana'aanii deemiisaaf ka'ane. Isaan lafa Kana'aanii yennaa geyane, 6 Abraam lafa san keessa dabaree, addee, «Sheekem» jedhantu, haga qilxaa woyyicha Moree deeme. Yennaa san worri Kana'aanotaa lafa san keessa jiraniyyu. 7 Yennaa san Mootiin Waan Maraa Abraamitti mudhatee, «Ani lafa tana sanyii teetiif hin kenna» jedhe; Abraamille addee sanitti, Mootii Waan Maraa ka isatti mudhateef addee ciinca'aa ijaare. 8 Achii ka'ee gara lafa koobitti ta Bet'el irraa gara baya adu'uutitti dhaggantuu dhaqe; dunkaanii ifille Bet'el irraa gara seensa adu'uutitti, Aayin irraa gara baya adu'uutitti dhaabate; achille'etti addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif ijaaree, achitti maqaa Mootii Waan Maraa waammate. 9 Achiin duuba, Abraam gara kibba Kana'aanii garuma duraa deeme. 10 Biyya kibba Kana'aaniitii beelti hantuu waan buuteef, Abraam yennaa beelaa san achitti dabarsiisaaf, gara biyya Gibxi'ii gad bu'e. 11 Inni Biyya Gibxi'ii seeniisaaf yennaa dhikaate, niitii ifii Saaraayiin, «Ani akka ati dubartii dansitti'ii hin beeka; 12 Worri Gibxi'ii yennaa si dhagge, «Tun niitii isaa ti» jedhanee na hin ijeesan; si ammoo hin lakkisan. 13 Marroo teetiif akka naaf tolu, sababa keetiif akka jiraadhuuf, «Ani obboleettii isaa ti» jedhi» jedhe. 14 Abraam biyya Gibxi'ii yennaa seene, worri Gibxi'ii niitiin isaa guddoo dansitti akka teete dhaggane. 15 Qondaaltoti mootii Gibxi'ii yennaa isii dhaggane, dansummaa isii mooticha Gibxi'iiitti jajane. Gara mana mootichaalle isii geessane. 16 Mootichille

isi'if jedhee Abraamitti tole; inni hoolee, loon, harree, gaalota, tajaajiltoota dhiiraatii fi dubarti'ii isaaf kenne. **17** Ammoo sababa Saaraayii niitii Abraamiitiif, Mootiin Waan Maraa mootichaa fi kolbaa mana mootichaa keessa jirtutti dhukkuba hamaa buuse. **18** Maarre mootichi biyya Gibxi'ii Abraam waamee, «Wonni ati na irratti hujje kun maan? Akka isiin niitii teeti teete maaf natti hin himin? **19** Ati maaf, «Isiin obboleettii tiyya» jette? Tanaaf ani niitii isii godhadhee fuudhe. Amma niitiin teeti kunoo ti; fudhadhuu deemi!» Jedheen. **20** Mootichi marroo Abraamiitiif namoota ajajee, isaan niitii isaatii fi waan inni qabu mara waliin biyya Gibxiitii isa baasane.

13 Abraam niitii fiitii fi waan qabu mara fudhatee, gara biyya kibba Kana'aanii deeme; Looxille isa waliin deeme. **2** Abraam horii'in, meeti'ii fi worqi'in guddoo dureessa. **3** Inni kibba Kana'aaniitii ka'ee, asii fi achi goggodaanee, haga Bet'elii deeme, Bet'elii fi Aayi odduu lafa dur dukaana ifii itti dhaabbateeru takka geye. **4** Dur inni addee tanatti addee ciincaa itti ciincessanu ijaareeraayyu; inni achitti maqaa Mootii Waan Maraa waammate. **5** Looxiin Abraam waliin deemelle horii'ii fi maatii, akkasuma tajaajiltoota ifii qabaayyu. **6** Abraamii fi Loox horii guddaa waan qabanuuf, waliin turisaaf lafa marraa isaan lamaaniiuuf geettu dhabanee, **7** tissitoota horii Abraamiitii fi tissitoota horii Looxi oddu'utti lolli ka'e; yennaa san Kana'aanotii fi Pheerisoti lafa san keessa le'aniyyu. **8** Achiin duuba Abraam, Looxiin, «Nuuti obboleeyyan waan teeneef, si'ii fi ana oddu'utti, tissitoota horii keetiitii fi tissitoota horii kiyyaa oddu'utti lolli ka'uu hin malle. **9** Kunoo, latti duudiin si dura jirtii motii? Gargar baanu ti! Ati yoo gara bita'aa fudhatte, ani gara middaa deema; yookiin ati yoo gara middaa fudhatte, ani gara bita'aa deema» jedhe. **10** Loox adaala ilaalee, dhoogi Yordaanosii haga qachaa Zo'aariititti akka ooruu Mootiin Waan Maraa Edenitti godhee, akka lafa Gibxi'ille bisaan akka qaddu dhagge; tun Mootiin Waan Maraa qachoota Sodoomii fi Gomora'aa balleessisaan dura. **11** Maarre Loox dhooga Yordaanosii mara filatee, gara baya adu'uu godaane. Akka kanaan isaan lamaan gargar bayane. **12** Abraam lafa Kana'aanii keessa le'ee, Loox ammoo qachoota dhooga Yordaanosii odduu le'e; dukaana ifille Yordaanos biratti dhaabbate. **13** Bara san kolbaan Sodoomii hamolee, worra cubbuu guddoon Mootii Waan Maraa yakkeeru. **14** Loox isa irraa gargar bayeen duuba, Mootiin Waan Maraa Abraamiin, «Ol jedhiitii, lafa amma jirtu tana, kaabaa fi kibba, gara aduun baatuu fi seentu ilaali; **15** Lafa ati dhaggitu tana duudii si'ii fi sanyii teetif hin kenna; isille haga bara baraa teessan hin teeti. **16** Ani sanyii teeti akka maansa lafaa hin godha; nami maansa lafaa laakkowuu yoo dande'e, sanyiin teetille laakkowamuu hin dandeetti. **17** Ani isii waan sii kennuuf, ka'iitii, dheerinna fi badhinna lafaa keessa deemi» jedhe. **18** Maarre Abraam dukaana ifii buqqifatee, qilxaa Mamre'ee ka Hebronitti dhiko'oo bira dhufee qubate. Achille'etti addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif ijaare.

14 Bara san mootiin biyya Shiinaarii Amraafel, mootiin biyya Elaasaarii Aryook, mootiin biyya Elaamii Kador-Laa'omer, mootiin gosa biyya adda addaa Tidaal mootummaa irra jiraniyyu. **2** Mootoleen tun mootii Sodoomii Beeraa, mootii Gomora'aa Birishaa, mootii Aadima'aa Shanaab, mootii Zebo'imii Shemeber, mootii qachaa Bela'aa, ka amma qachaa «Zo'aar» jedhamu loliisaaf dhaqane. **3** Worri loliisaaf yaa'e kun dhooga siidiimii ta amma «Abbaayaa sooddaa» jedhantu keessatti wolitti gurmaaye. **4** Mootoleen tun woggaa kudhanii lamaaf, mooticha Kador-Laa'omeriiif tajaajilane, woggaa kudhanii sadeesso'ootitti ammoo finqilaan itti ka'ane. **5** Woggaa kudhanii arfeesso'ootitti Kador-Laa'omerii fi mootoleen isa waliin gurmaayane loltoota ifii waliin dhufanee, worra Refaa'imii addee «Ashitaarot-Karnaayim» jedhantutti, worra Zuziimii addee «Ham» jedhantutti, worra Emiimii addee «Dirree Kiriyyataayim» jedhantutti, **6** worra Hooriille gaara Se'iinii irraa haga El-Phaarani irga goomole'eetitti injifatee. **7** Achiin duuba isaan deebi'anee gara En-Miisphaatii ta «Qaadeshi» jedhantuu dhufanee, lafa Amaaleqootaa duudii qabatane, Amoorota worra Haazezon-Taamaar keessa le'anulle injifatee. **8** Achiin duuba mootiin Sodoomii, mootiin gomora'aa, mootiin Aadima'aa, mootiin Zebo'imii, mootiin Bela'aa ka «Zo'aar» jedhamu, bayanee dhooga Siidiimii keessatti isaan lolane. **9** Isaan mootii biyya Elaamii Kador-Laa'omer waliin, mootii gosa biyya adda addaa waliin, mootii biyya Shiinaarii Amraafel waliin, mootii biyya Elaasaarii Aryook waliin wol lolane; akka kanaan moototi shanan mootota arfan waliin wol lolane. **10** Dhoogi Siidiimii boolla leyyaa lafa keessaa dhaggamuun guutanteertiyyu; mootiin Sodoomii fi Gomora'aa adoo baqatanuu boolla bu'ane; worri hafe ammoo gara gaaraa baqate. **11** Moototi arfan sun worra Sodoomii fi Gomora'aa irraa waan isaan qabanu mara, sagalee isaanille fudhatanee deemane. **12** Ilmi obboleessa Abraamii Loox, Sodoom keessa le'aa waan tureef, isaan waan inni qabu mara fi isa booji'anee deemane. **13** Namichi miligee bayeeru tokko ammoo, gara Abraamii Ibraawichaa dhufee waan te'e mara itti hime; yennaa san Abraam qilxoota Mamree Amoorichaa bira le'aayyu; Mamreen obboleessa Eshikoliitii fi Anerii ti. Isaan kun yennaa lolaa Abraam qarqaariisaaf wolii galtee godhataneeran. **14** Abraam booji'amiisa ilma obboleessa ifii yennaa dhage'e, namoota dhibba sadii fi kudhanii saddeeti worra mana isaattitti dhalatane lolaaf leenjii'ane waamee, worra booji'e san haga Daaniititti hordofe. **15** Inni halkanii akka lolanuuf namoota ifii gargar qoqoodde, diinota ifii lolee injifatee, haga Hobaa Damaasqoo irraa gara kaabaa jirtuu ari'ane. **16** Waan isaan booji'aneeranu mara, ilma obboleessa ifii Loox, waan inni qabu waliin, dubartootaa fi worra booji'ameeru dhibille deebisee fide. **17** Abraam Kador-Laa'omerii fi mootota isa waliin jiranu injifatee adoo deebi'isatti jiruu, mootiin Sodoomii dhooga Shawwee ta «Dhooga mootii'ii» jedhantutti isa qophatiisaaf baye. **18** Mootichi Saaleemii Malkisedeq, hayyicha Waaqa Ol Aana'aa, daabbo'oo fi daadhii woynii'ii Abraamiif fidee, **19** isa eebbisee, «Waaqi Ol Aanaan, ka ol-gubba'aa fi lafa

dade, Abraam eebbisuu ti; **20** Waaqi Ol Aanaa, ka diinota keeti harka keetitti kenne, leellifamuu ti!» jedhe. Abraamille waan booju'uun dhaggate mara irraa kudhan keessa tokko Malkiisedqiif kenne. **21** Mootichi Sodoonii, Abraamiin, «Waan dhibii mara fudhadhu, namoota kiyya naa deebis» jedhe. **22** Abraam deebisee, «Mootii Waan Maraa Waaqi Ol Aanaa, ka ol-gubba'aa fi lafa dade duratti hin kacadha; **23** akka ati, «Anatti Abraam duroonse» hin jenneef, waan keeti keessaa liilana tokko yookiin waan kophe'een hidhatanulle hin fudhadhu. **24** Waan namooti kiyya nyaatane malee, ani womaa hin fudhadhu, worri na woliin dhage Aner, Eshikolii fi Mamreen qooda ifii fudhatanuu ti» jedhe.

15 Wonni kun teeteen duuba, jechi Mootiin Waan Maraa mudhi'iin gara Abraamii dhufee, «Abraam, hin sodaatin, ani wontee teeti; ani gatii guddoo si'if hin kenna» jedhe. **2** Abraam ammoo, «Ee, Gootaa, Mootii waan maraa, adoo ani uumaa dhabeeruu, gatiin naaf kennitu maan naa gooti? Nami na dhaalu Elii'azaar nama Damaasqo'oo ti» jedhe. **3** Abraam ammalle, «Kunoo, ati uumaa naaf waan hin kenniniif, garbicha mana kiyya keessatti dhalate tokkotti na dhaalaara» jedhe. **4** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara isaa dhufee, «Inni si hin dhaalu, ilma ati ifii uumattutti si dhaala» jedheen. **5** Mootiin Waan Maraa alatti isa baasee, «Gara gubba'aa ol ilaaliitii, yoo laakkowuu dandeette, urjoota laakkowii» jedhe. Achiin duuba, inni Abraamiin, «Maarre sanyiin teetille akkasuma hin teeti» jedheen. **6** Abraam Mootii Waan Maraatiitti dhugeeffate; dhugeeffannaan isaalle akka balchumma'aatiitti isaaf laakkowante. **7** Achiin duuba inni, Abraamiin, «Ani Mootiin Waan Maraa biyya tana akka ati dhaaltuuf, Ur lafa kaldootaa keessaa si baase» jedhe. **8** Abraam ammoo, «Ee, Gootaa, Mootii Waan Maraa, akka dhaalu attamiin beeka?» jedheen. **9** Mootiin Waan Maraa, Abraamiin, «Goronsa woggaa sadii, re'ee dhaltuu woggaa sadii, korbeessa hoole'ee ka woggaa sadii, saphaliisaa fi maddoo naa fidi» jedhe. **10** Abraam isaan kana mara gara isaa fidee, addee lama lamatti kukkutee, ka kukkutamane san gama tokko gama kaaniin wolitti fuula galchee keye; sinbirroota ammoo hin kukkunne. **11** Yennaa allaattiin reeffa nyaatiisaaf dhutte, Abraam irraa ari'e. **12** Adoo aduun seeniisatti jirtuu, hirriibi hamaan Abraamitti bu'ee, soda'aa fi dukkanti dimmi isatti dhutte. **13** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, Abraamiin, «Sanyiin teeti biyya ormaa keessatti alagaa te'isaaf, achille'etti garboota te'isaaf, woggaa dhibba afur akka cunqurfamu'uuf jiranu beeki! **14** Ani ammoo gosa biyya isaan garboonfattu san hin adaba; isaan karra guddoo fudhatanee achii hin bayan. **15** Ati ifiif, dulloontee bara dheeraa leetee, nageyaan duutee, hin awwaalanta. **16** Yennaan worri Amoorotaa adabamanu haga ammaa waan hin geyiniif, sanyiin teeti haga dhaloota arfeesso'o'otitti deebi'anee hin dhufanu» jedhe. **17** Yennaa aduun seentee dukkanootte, okkoteen ibiddaa ta aartuu fi umeessaan bobee'uu foon gargar kukkutame wodhakkaa dabare. **18** Gaafas Mootiin Waan Maraa Abraam woliin gondooro gondoorate, «Ani lafa tana laga Gibxi'iitii jalqabee haga laga guddicha Efraaxiisiititti sanyii teetiif hin kenna. **19** Latti

tun lafa Qenootaa, lafa Qeniizotaa, lafa Qadimonootaa, **20** Heetotaa, Pheriizotaa, Refaa'otaa, **21** Amoorotaa, Kana'aanotaa, Girgaashotaatii fi Yibusootaa ti» jedhe.

16 Niitiin Abraamii Saaraayi, ijoollee isaaf deettee hin jirtuuyyu. Isiin hojjattuu «Aggaar» jedhantu takka qaddi; Aggaar nama biyya Gibxi'iitii. **2** Saaraayille Abraamiin, «Mootiin Waan Maraa ijoollee dewuu akka na dhoogge hin dhaggita; hojjattuu tiyya bira geyi! Karaa isi'iitiin ijoollee hin dhaggadha fa'aa» jette. Abraamille dubbii Saaraayii dhage'e. **3** Niitiin Abraamii Saaraayi hojjattuu ifii Aggaarii nama biyya Gibxi'iitii san fiddee, akka niiti'iititti dhirsaa ifiititiff kennite; kunille Abraam biyya kana'aanii keessa woggaa kudhan le'een duuba te'e. **4** Abraam Aggaar bira geyee, isiille ulfoote; isiin akka ulfoote yennaa dhaggite, giitii ifii irratti mataa dhaadde. **5** Achiin duuba Saaraayi Abraamiin, «Tun balleessaa teeti. Anumattuu isii si'if kenne; isiin ammoo akka ulfoote beettee, na irratti mataa dhaadde. Ati yookiin ani sirrii akka teene, Mootiin Waan Maraa muruu ti» jette. **6** Abraam ammoo Saaraayiin, «Ati giitii hojjattuu teetii ti; akka jaalatte isii godhi» jedhe. Achiin duuba Saaraayi waan isii miicceef, isiille jalaa baqatte. **7** Ergamaan Mootii Waan Maraa goomolee keessatti madda bisaanii biratti Aggaar dhagge; maddi bisaanii sun karaa Shuur geessu gubbaa jiraayyu. **8** Inni, hojjattuu Saaraayii, Aggaariin, «Eessaa dhutte? Eessa dhaqaarta?» jedheen. Isiin, «Giitii tiyya Saaraayi jalaa baqatiisatti jira» jette. **9** Ergamaan Mootii Waan Maraalle, isi'iin, «Gara giitii teetii deebi'iitii, isii tajaajili» jedhe. **10** Ergamaan Mootii Waan Maraa ka dabalee, «Ani sanyii teeti hin baceessa; baciinna isaaniiitiin ka ka'e, eennulle isaan laakkowee hin dande'u. **11** Ati amma ulfootteerta, ilmalle hin deetta; iyya ati miicantee iyyite Mootiin Waan Maraa waan dhage'eef, maqaa isaalle «Ishimaa'el» jetta. **12** Inni akka harree diidaa hin le'a; inni nama mara hin morma; nami martille isa hin morma. Fira ifii mara irraa adda bayee hin le'a» jedhe. **13** Aggaarille, «Ani dhugumaan Mootii Waan Maraa ka na dhaggu dhaggee?» waan jetteef, Mootii Waan Maraa ka isi'iitti dubbate san, «El-Ro'i» jettee waante. **14** Tanaaf namooti baleessa Qaadeshiif fi Baared wodhakkaa jiru, «Be'er-Lahaayi-Ro'i» jedhanee waamane. **15** Aggaar ilma Abraamiif deette; Abraamille ilma ifii ka Aggaar deette, «Ishimaa'el» jedhee maqaa baase. **16** Aggaar yennaa Ishimaa'el isaaf deette, Abraam nama woggaa saddeettamii jaa ti.

17 Abraam nama woggaa sagaltamii sagalii yennaa te'etti, Mootiin Waan Maraa Abraamitti mudhatee, «Ani Waaqa waan mara dande'u; naaf ajajamiitii ka komii hin qanne te'i. **2** Anille wodhakkaa tiyyaa fi teetiitti gondooro hin gondoora; sanyii teeti hin baceessa» jedheen. **3** Achiin duuba Abraam fuulaan lafatti gombifame; Waaqille isaan **4** «Gondooro an si woliin gondooru tana: Ati abbaa gosa biyya adda addaa heddu'uu hin teeta. **5** Maqaan keeti hagonaa achi, «Abraam» hin jedhamu, ani abbaa gosa biyya adda addaa heddu'uu waan si godhuuf, maqaan keeti, «Abrahaam» jedhama. **6** Ani sanyii hedduu sii hin kenna. Isaan gosa biyya adda addaa hin te'an; isaan keessaa

gariin mootota hin te'an. 7 «Ani si'iif Waaqa te'ee, si'iin duuballe sanyii teetiif Waaqa te'iisaaf Gondooroo tiyya anaa fi si wodhakka'atti, dhaloota si'iin duuba jiranu, sanyii isaanii wodhakkaalle'etti Gondooroo haga bara baraa godhee, jabeessee hin gondooru. 8 Lafa ati amma alagaa itti teete, lafa Kana'aanotaa mara si'ii fi sanyii teetiif haga bara baraa hin kenna; ani Waaqa isaanille hin te'a» jedhe. 9 Ammalle Waaqi Abrahaamiin, «Atii fi sanyiin teeti, dhalooti si'iin duubaalle gondooroo tiyya eegadha'a. 10 Gondooroon tiyya ta anaa fi si wodhakka'atti, dhalooti si'iin duubaalle eegatuu qaddanu, «Isin keessaa dhiirti martinuu haqanqabaa qabatannu ti» ka jedhu. 11 Isin haqanqabaa qabadha'a! Kunille gondooroo anaa fi isin wodhakkaa jirtuuf beessisa hin te'a. 12 Dhaloota mara keessatti dhiira te'ee mana keeti keessatti ka dhalatu mara, garbicha mana keeti keessatti dhalatu, sanyii teeti keessaa adoo hin te'in ka orma irraa beese'een bitamelle, dhalatee guyyaa saddeetitti haqanqabaa qabamuu ti. 13 Garbichi mana keeti keessatti dhalatee fi ka beese'een bitamelle lamaanuu haqanqabaa qabamanuu ti. Gondooroon tiyya ta beessisi isi'ii foon keessan irratti mudhatu gondooroo bara baraa hin teeti. 14 Dhiirti haqanqabaa hin qabatin marti, gondooroo tiyya waan cassiteef, kolbaa ifii keessaa hin balleeffanti» jedhe. 15 Waaqi ammalle Abrahaamiin, «Niitii teeti Saaraayi, haganaa achi «Saaraayi» jettee hin waamin; ammaan jalqabee maqaan isi'ii «Saaraa» jedhamuu ti. 16 Ani isii hin eebbisa; isii irraa ilma si'iif hin kenna. Ani isii hin eebbisa, isiille haadha gosa biyya adda addaa hin teeti; sanyii isi'ii keessaa gariin mootota hin te'an» jedhe. 17 Achiin duuba Abrahaam fuulaan lafatti gad gombifame; ammoo kollee, «Nami jaarsi woggaa dhibbaa ilma dande'ee uumataa? Saaraan jaartiin woggaa sagaltamaa ilma deettee dandeetii?» ifiin jedhe. 18 Inni Waaqaan, «Ishimaa'el ilma waadaa ati naaf galte adoo te'ee dansa'aayyu» jedhe. 19 Waaqi ammoo, «Waaawwo. Niitiin teeti Saaraan ilma siif hin deetti; maqaa isaalle, «Yisihaa» jettaan. Ani Gondooroo tiyya ta bara baraa isaa fi sanyii isaa ta isa duubaatiif hin gondooru. 20 Marroo Ishimaa'elittiif waan ati daadimatte si'iif dhage'eera; ani isa eebbisee, ijoollee isaaf kennee, sanyii isaa bacaa hin godha. Inni abbaa sooreyyii gugurdoon kudhanii lamaa hin te'a; gosa guddoolle isa hin godha. 21 Ani ammoo Gondooroo tiyya, Yisihaaqi Saaraan bara dhufu yennaa tanatti si'iif deettu woliin hin gondooru» jedhe. 22 Waaqi Abrahaam woliin dubbateen duuba isa biraa ol baye. 23 Gaafasuma Abrahaam ilma ifii Ishimaa'el, tajaajiloota mana isaa keessatti dhalatane mara, worra beesee isaatiin bitamane mara, namoota mana isaa keessa jiranu keessaa dhiira ka te'ane maraayyu fuudhee, akkuma Waaqi isa ajajetti haqanqabaa qabe. 24 Abrahaam haqanqabaa yennaa qabatu, woggaan isaa sagaltamii sagal. 25 Ilmi Abrahamaa Ishimaa'el yennaa haqanqabaa qabatu, woggaan isaa kudhanii sad. 26 Abrahamaa fi ilmi isaa Ishimaa'el gaafuma tokko haqanqabaa qabatane. 27 Namooti mana isaa keessaa martille, tajaajilooti mana isaa keessatti dhalatane fi worri orma irraa beese'een bitamane dhufane, Abrahamaa woliin haqanqabaa qabatane.

18 Abrahaam Saafowa seensuma dukaana ifii dura tee'eeruun, qilxaa Mamre'ee biratti, Mootiin Waan Maraa isatti mudhate. 2 Inni ol ilaalaa namooti sadiin isa bira dhaabbataneerannu dhagge; akkuma isaan dhaggeen, isaan qophatisaaf seensuma dukaani'ii duraa gara isaanii rukkisee, lafatti gad gombifamee, 3 tokkochaan, «Gootaa kiyya, ani yoo si duratti fudhatama dhaggadhe tajaajilaa keeti irra hin dabarin. 4 Me, bisaan diqqaa isaa isinii fida; miila keessan dhiqadha'aatii, muka kana jalatti foofadha'a. 5 Gara mana ana tajaajilaa keessanii eega dhuttanee, dadhabii akka baatanuuf, daabboo diqqoo takka isinii fida; achiin duuba dabaru hin dandeentan» jedhe; isaan deebisane, «Akkuma jette san godhi» jedhane. 6 Abrahamaa ariifatee gara Saara'aa dukaana keessa dhagee, «Dafiitii, bullaa dansitii meya itti safaranu sad, sukkumii, bilcheessi» jedheen. 7 Achiin duuba Abrahamaa gara tikaa rukkisee, jabbilee bobbosoqqee keessaa tokkocha fuudhee, tajaajilaa dafee qalee qopheessu tokkotti kenne. 8 Achiin duuba inni ittittu, aanaani fi foon qophowe san geessee, isaaniif dhiikesse; yennaa isaan nyaatanu, Abrahamaa muka jala isaan bira dhaabbateeraayyu. 9 Yennaa san isaan, «Niitiin teeti Saaraan eessa jirti?» jedhaneen. Inni, «As dukaana keessa jirti» jedheen. 10 Isaan keessaa tokkochi, «Bura dhufu yennaa akkanaa tana deebi'ee gara keeti hin dhufa; yennaa san Saaraan niitiin teetii ilma hin deetti» jedhe. Yennaa inni tana dubbatu Saaraan balbala dukaani'ii ta Abrahamaa duuba jirtu dura dhaabbatee dhage'isatti jirtiyyu. 11 Abrahamaa fi Saaraan guddoo dulloomaneeeraniyyu; Saaraalle aadaan dubarti'ii irraa dhaabbateertiyyu. 12 Maarre saaraan, gadhaa ifii keessatti «Ani eega dulloomee gergeshe, dhiirsi kiyyalle dulloomee gergeshe, ani isa bira geyisaaf halcha'aayyu hin qabaadhaa?» jettee kollite. 13 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, Abrahamaa, «Maaf Saaraan, «Ani dulloomee gergesheen duuba, ani dhugumaan deyiisa hin dande'aa?» jette. 14 Wonni Mootiin Waan Maraa dadhabu ijumaayyu hin jirti? Bara dhufu yennaa akkanaa tana ani deebi'ee gara keeti hin dhufa; akkuma sitti hime Saaraan yennaa san ilma hin deetti» jedhe. 15 Saaraan guddoo waan sodaatteef, «Ani hin kolline» jettee mormatte. Inni ammoo, «Dhuguma, kolliteerta» jedhe. 16 Namooti sadiin sun yennaa achi ka'ane, gara Sodoomii ilaalane; Abrahamaa geegessiisaaf isaan woliin baye. 17 Mootiin Waan Maraa, «Ani waan godhu'uu jiru Abrahamaa hin dhossu. 18 Abrahamaa gosa guddoo fi hunnaamettii hin te'a; gosi lafa irra jirtu marti karaa isaatiin hin eebbifanti. 19 Balchumma'aa fi haqa hujiisaan karaa Mootii Waan Maraa akka eegatanu, ijoollee ifitiifi fi worra mana ifii gorsiisaan akka sooreessu ani isa filadheera; ijoolleen isaa waan kana yoo goote, anille waadaa isaaf gale duudii hin muummessaa» jedhe. 20 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Iyyannoon worra Sodoomiitii fi Gomora'aa irratti dhikaatte attam attam guddoo! Cubbuun isaaniille akka malee guddoo! 21 Ani gad bu'ee wonni isaan hujane martinuu akka iyyannoo gara kiyya dhikaatte sanii te'uu isi'ii hin ilaala» jedhe. 22 Achiin duuba namooti lamaan gara Sodoomii deemiisa ka'ane;

Mootiin Waan Maraa ammoo Abrahaam woliin hafe. **23** Yennaa san Abrahaam gara Mootii Waan Maraa dhikaatee, «Ati dhugumaan balchoota dabaaleyyii woliin lafa irraa balleessaartaa? **24** Namooti balchooti shantam qachaa san keessa yoo jiraatane, qachaa duudii hin balleessitaa? Namoota balchoota shantama achi keessa le'anuuft jettee hin lakkittuu? **25** Ati dhugumaan balchoota dabaaleyyii woliin hin iijeettu; ati tana hin gootu; yoo tana goote namooti balchooti dabaaleyyii woliin hin adabaman; tun ijjumaa hin teetu. Ka biyya lafaa duudiitti muru, sirriitti muruu hin qabuu ree?» jedhe. **26** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ani namoota balchoota shantama qachaa Sodoomii keessatti yoo dhagge, ani isaanii jedhee qachaa san duudii hin fayyisa» jedhe. **27** Abrahaam deebisee, «Ani nama woy hin baane buku'uu fi daadha'a; Gootaa kiyya sodaa malee waan sitti dubbadheef, maganne'ee naaf araaram. **28** Balchoota shantama keessaa shanan hin dhidhatan fa'a; sababa shanan dhidhataneeff qachaa duudii hin balleessitaa?» jedhe. Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ani balchoota afurtamii shan achitti yoo dhagge, ani qachaa san duudii hin balleessu» jedhe. **29** Abrahaam ammalle isaan, «Balchoota afurtama qofa achitti yoo dhaggite hoo?» jedhe. Inni deebisee, «Balchoota afurtama yoo dhagge hin balleessu» jedhe. **30** Achiin duuba Abrahaam, «Mootii waan maraa, ammalle deebi'ee yoo dubbadhe hin aarin. Balchoota soddoma qofa qachaa san keessatti yoo dhaggite hoo?» jedhe. Inni deebisee, «Ani balchoota soddoma qachaa san keessatti yoo dhagge, qachaa san hin balleessu» jedhe. **31** Abrahaamille, «Mootii waan maraa, sodaa malee waan sitti dubbadheef, maganne'ee naaf araaram. Balchooti diddam qofa achitti yoo dhaggamane hoo?» jedhe. Inni deebisee, «Ani balchoota diddama saniiif jedhee, qachaa san hin balleessu» jedhe. **32** Achiin duuba Abrahaam, «Mootii waan maraa, takkattii tana qofa dubbadha, maganne'ee natti hin aarin. Balchooti kudhan qofa achitti yoo dhaggame hoo?» jedhe. Inni deebisee, «Ani balchoota kudhan yoo achitti dhagge, qachaa san hin balleessu» jedhe. **33** Mootiin Waan Maraa Abrahaam woliin dubbatee fixateen duuba deeme; Abrahaamille gara addee ifii deebi'e.

19 Ergantooti Waaqaa lamaan galgaluma san gara Sodoomii dhutte; Yennaa san Loox karra qacha'aa bira tee'eeraayyu. Inni yennaa isaan dhagge, isaan qophatiisaaf itti dhaqee lafatti gad gombifamee, **2** «Gootota tiyya, maganne'ee, gara mana tajaajilaa keessanii koma'a. Miila keessan dhiqa'aatii bula'a; barii ganama deemuu dandeettan» jedhe. Isaan ammoo, «Waawwo'o; nuuti asuma badhinna qacha'aa bulla» jedhane. **3** Inni ammoo jabeessee isaan waan kadhateef, isa woliin gara mana isaa dhaqane. Loox daabboo bilcheessanee, sagalee galgalaa dansaa akka isaanii qopheessanu tajaajiltoota ifii ajaje. Yennaa sagaleen qophoote isaan nyaatane. **4** Isaan adoo hin rafiniin dura, namooti qachaa Sodoomii, dargaggeeyyii fi jaarsoleen dhiirti qachaa sanii marti mana san marsane. **5** Isaan Loox waamanee, «Namooti galgala kana gara keeti buliisaaf dhufane meet? Akka isaan bukkoonsinu gad nutti baasi» jedhane. **6** Loox gara isaanii gad bayee,

balbala ifi duubaan cufatee, **7** «Maganne'ee Obboleeyyan tiyya, waan daba akkasii hin hujina'a! **8** Kunoo, ani durra lamaan ta dhiirti ijjumaa bira hin geyin qaba; isaan gad isiniif baasaa akka feetane godha'a. Namoota kana waan tokkole hin godhina'a; isaan keessummoota tiyya waan te'aneef, ani isaan eeguu qaba» jedhe. **9** Isaan ammoo deebisane, «Namicha alagaa kana, asii badi! Waan nuuti goonu ka nutti hintu, ati eennuu? Hantuu namoota san irratti goonu caalaa hin goona» jedhane. Isaan Loox duubatti darbanee, balbala cassiisaaf bira geyane. **10** Namooti keessummooti sun ammoo harka ifii gad baafatane, Loox gara manaa ol seensisane, balbala cufane. **11** Achiin duuba isaan worra balbala manaa duraa san diqqaa'aa haga gudda'aatitti ila sipheessanee, isaan balbala dhagguu dadhabane. **12** Achiin duuba worri keessummootaa sun Looxiin, «Qachaa kana keessaa ilmaanii fi ijoollee durraa, worra durra teeti kadhateeru yookiin fira dhibii yoo qabaatte as keessaa baasi. **13** Nuuti addee tana balleessaarra; iyyati worra addee tanaa irratti gara Mootii Waan Maraa dhikaate guddaa waan te'eef, Mootiin Waan Maraa qachaa kana akka balleessinuuf nu ergeera» jedhane. **14** Achiin duuba Loox gara worra durra isaa kadhateeruu dhaqee, «Ariifadha'a, addee tana keessaa baya'a; Mootiin Waan Maraa addee tana waan balleessaaruuf qachaa kana keessaa baya'a» jedheen. Worri durra isaa kadhateeru ammoo waan taphatu itti fakkaatte. **15** Boruyyaa barii ganama ergantooti Waaqaa sun Looxiin, «Ariifadhuu, qachaan kun yennaa badu woliin akka hin banneef, niitii teeti, ijoollee teeti ta durraa lamaan fudhadhuutii addee tanaa bayi» jedhane Loox ariifachiisane. **16** Loox ammoo mame; te'ulle Mootiin Waan Maraa waan isa marareef, namooti lamaan sun isa, niitii isaa, ijoollee isaa ta durraa lamaan harka qabane qachaa keessaa akka baasanu godhe. **17** Qachaa keessaa isaan baasaneen duuba, ergamaa Waaqaa keessaa tokkochi, «Jiruu teessan hamburatiisaaf baqadha'a; ifiin duuba hin ilaalina'a! Dhooqa keessatti eessalle'etti hin dhaabbatina'a! Akka hin duuneef gara gaaraa baqadha'a!» jedhe. **18** Loox ammoo deebisee, «Waawwo'o, Gootota tiyya; **19** ani tajaajilaan keessan sin duratti fudhatama dhaggadheera; jiruu tiyyalle fayyisiisaaf arjummaa guddoo naaf gootaneertan. Ani ammoo gara gaaraa baqadhee jalaa bayuu waan hin dandeenneef, badiin tun kara'atti na dhaqqaddee, ani hin du'a. **20** Kunoo, qachaan sun itti baqatiisaaf dhikoo jira, qachaa diqqalle'e. Akkuma isin dhaggitanu qachaa diqqaa'aa motii ree? Ani achitti baqadhee jiruun tiyya akka fayyitu naaf godhi» jedheen. **21** Ergamaan Waaqaa deebisee, «Tole, akkuma ati jette teetu; qachaa jette sanille hin balleessu. **22** Haga ati achi geettutti, ani womaa godhee waan hin dandeenneef, ariifadhuu, achi baqadhu» jedheen. Qachaan sun diqqaa waan te'eef, maqaan isaa, «Zo'ar» jedhame. **23** Yennaa Loox Zo'ar gewu, aduun bayiisatti jirtiyyu. **24** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa dhakaa bobe'uu fi ibidda qachoota Sodoomii fi Gomora'aa irratti ol-gubbaa irraa akka gad roobu godhe. **25** Inni qachoota san, dhooqa san mara, namoota qachaa san keessaa maraa fi waan

lafa san irratti lateeru mara balleesse. **26** Niitiin Looxii ammoo, gara duubaa ilaaltee, soodduu sooddaa teete. **27** Abrahaam boruyyaa barii ganama ka'ee, addee dur Mootii Waan Maraa dura dhaabbate dhaqe. **28** Inni gara qachaa Sodoomiiti fi Gomora'aa, gara dhooga Yordaanosii duudii gad ilaalee, aarri akka aara barbada ibiddaa ol ka'uun dhagge. **29** Waaqi ammoo yennaa qachoota dhooga Yordaanosii addee Loox le'aa ture balleesse, Abrahaam yaadatee, Loox badii hantuu san jalaa fayyise. **30** Loox Zo'aar keessa le'uu waan sodaateef, ijoollee durraa ta ifii lamaan fudhatee, gaaratti ol bayee goda keessa le'e. **31** Gaafa tokko intalti isaa angafittiin maandhitti'in, «Abbaan keenna dulloomaara; akka ijoollee qabaannu, nami nu fuudhu tokkolle biyya tana hin jiru. **32** Koy, abbaa keenna daadhii woyni'i obaannee macheessinee, isa irraa sanyii lafa irratti hattu akka dhaggannu, isa woliin rannaa» jette. **33** Galgala san isaan abbaa ifii daadhii woyni'i obaasane macheessanee, intalti angafittiin ol seentee abbaa ifii woliin ratte; inni yennaa isiin seentee ratte yookiin yennaa isiin kaatelle hin beenne. **34** Guyyaa lammeesso'oo, intalti angafittiin intala maandhitti'in, «Kunoo, ani eda abbaa kiyya woliin rafeera; galgala adhaalle daadhii woyni'i isa obaannee macheessinu ti; abbaa keenna irraa sanyii lafa irratti hattu akka dhaggannu, atille seeniitii isa woliin rafi» jette. **35** Isaan galgala sanille abbaa ifii daadhii woyni'i obaasane macheessane; intalti maandhittiille kaatee, isa woliin ratte; inni yennaa isiin seente yookiin yennaa isiin kaatelle hin beenne. **36** Akka kanaan ijoolleen durraa ta Looxii lamaanu abbaa ifiitiif ulfoote. **37** Intalti angafittiin ilma deettee, maqaa isaa, «Mo'aab» jettee baafatte; inni abbaa sanyii Mo'aabota ammaa ti. **38** Intalti maandhittiille ilma deettee, maqaa isaa, «Ben-Amii» jettee baafatte; inni abbaa sanyii Amoonota ammaa ti.

20 Abrahaam lafa le'aa ture Mamre'ee ka'ee, Qaadeshii fi Shuur wodhakkaa qubate. Qachaa Geraarii keessa alagaa te'ee yennaa le'e, **2** Abrahaam niitii ifii Saaraa, «Isiin Obboleettii tiyya» jedhe. Abimelekiin mootiin Geraarii tana dhage'ee, itti ergee Saaraa fudhate. **3** Waaqi ammoo halkan oojuu'uun gara Abimelekii dhufee, «Ati sababa dubartii dhirsa qaddu fudhatteef, ati du'aarta» jedheen. **4** Abimelek ammoo isii bira geyee hin jiruuyyu; maarre inni, «Gootaa kiyya, ani dhugumaan yakkaa hujee hin jiru! Anaa fi kolbaa tiyya hin balleessitaa? **5** Abrahaamittuu, anaan, «Isiin obboleettii tiyya», isi'ittuu, anaan, «Inni obboleessa kiyya» hin jennee? Ani wodanaa qulqullu'uun waan kana godheera; ani yakkaa hin qabu» jedhe. **6** Achiin duuba Waaqi, oojuu'uun deebisee, «Ee, akka ati wodanaa qulqullu'uun waan kana goote beekeera; tanaaf isii bira geettee akka ati na hin yakkiine ka si dhoogge ana. **7** Amma ammoo niitii namichaa isaaf deebisi. Inni raagaa waan te'eef, akka ati hin duune, si'iif hin daadimata. Yoo isii hin deebisin ammoo, dhugumaan atii fi kolbaan teeti duudiille akka duutanu beeki» jedheen. **8** Maarre Abimelek barii ganamaan ka'ee, qondaaltota ifii mara wolitti waamee, waan kana mara isaanitti hime; isaanille guddoo sodaatane. **9** Achiin duuba Abimelek Abrahaam waamee, «Ati maaf akkas nu goote?

Ani maan si yakkiinaan anaa fi mootummaa tiyya irratti cubbuu guddoo akkasii fidde? Ati waan hujamu'uuf hin malle na irratti hujje» jedheen. **10** Ammalle Abimelek, Abrahaamiin, «Ati maan yaaddee, waan kana goote?» jedhe. **11** Abrahaam deebisee, «Addee tana keessa nami Waaqa sodaatu ijjumaa hin jiru; isaan niitii tiyyaaf jedhane na ijjeesan jedhee waan yaadeef tana godhe. **12** Karaa tokkoon, isiin dhugumaan obboleettii tiyya. Haati tiyya hin deenne malee, isiin intala abbaa kiyyaa ti; anille isii fuudhe. **13** Yennaa Waaqi akka ani mana abbaa kiyyaati bayee gara lafa ormaa akka ideemuu na tolche, ani isi'in, addee dhandhe maratti, «Inni obboleessa kiyya» jedhiisaan waan dansaa naaf godhi» jedheeraayyu. **14** Achiin duuba Abimelek hoolota, loon, tajaajiltoota dhiiraatii fi dubartootaa fuudhee Abrahaamiif kenne; niitii isaa Saaraalle isaaf deebisee, **15** «Kunoo, latti tiyya duudiin si dura jirti; addee jaalatte qubadhu» jedheen. **16** Saaraalle'een, «Kunoo, fuula worra si woliin jiruu mara duratti akka ati yakkaa hin qanne mirkaneessiisaaf, obboleessa keetiif meeti kuma tokko kenneera» jedhe. **17** Achiin duuba Abrahaam Waaqa daadimate; Waaqille Abimelekii fi niitii isaa, tajaajiltoota isaa worra dubartootaalle fayyisee, akka isaan ijoollee deyanu godhe. **18** Sababa Saaraa niitii Abrahaamiitiif, Mootiin Waan Maraa gadaamessa dubartoota mana Abimelekii keessaa mara cufeeraayyu.

21 Mootiin Waan Maraa akkuma jedhe Saaraa yaadatee, waadaa gale isi'iif muummesse. **2** Dullummaa Abrahaamii keessa, yennaa Waaqi isatti dubbatetti, Saaraan ulfootee ilma isaaf deette. **3** Abrahaam ilma Saaraan isaaf deette sana, «Yisahaq» jedhee maqaa baase. **4** Ilmi isaa Yisahaq dhalatee guyyaa saddeetesso'ootitti, akkuma Waaqi ajajetti, Abrahaam haqanqabaa isa qabe. **5** Yennaa Yisahaq dhalate, Abrahaam nama woggaa dhibbaa ti. **6** Saaraan, «Waaqi gammadaa fi kolla naaf fideera; nami waan kana dhage'e marti na woliin hin kolla» jette. **7** Saaraan itti dabaltee, «<Saaraan Abrahaamiif ijoollee deettee hin hoositi fa'a> eentu jedheera? Ani ammoo bara dullummaa isaa keessa ilma deyeef» jette. **8** Mucaan guddatee, harma irraa gu'e; Abrahaam guyyaa Yisahaq harma irraa gu'e, jila guddoo godhe. **9** Saaraan ammoo, ilmi Aggaarii Gibxittii sanii, ka isiin Abrahaamiif deette, ilma isi'i Yisahaq woliin taphatuun dhaggite. **10** Maarre Saaraan, Abrahaamiin, «Ilmi garbittii tanaa, ilma kiyya Yisahaq woliin dhaaluu waan hin malleef, garbittii tana ilma isi'i woliin ari'i» jette. **11** Ishimaa'ellille ilmuma isaa waan te'eef, dubbiin tun guddoo Abrahaam rakkitte. **12** Waaqi ammoo Abrahaamiin, «Marroo muca'aatii fi dubartii garbittii teetiitiif hin rakkatin; karaa Yisahaqiitiin sanyii ani waadaa sii gale waan qabaattuuf, waan Saaraan siin jettu mara godhi. **13** Ilmi garbittii'ille ilmuma keetii waan te'eef, ani gosa guddoo isa hin godha» jedhe. **14** Abrahaam boruyyaa barii ganama ka'ee, daabbo'oo fi bisaan qalqallu'utti guutee dadda isi'iitti ba'achiisee, mucaalle kenneefii ari'e. Isiin achi baatee goomolee Bersheeba'aa keessa joonjite. **15** Yennaa bisaan qalqalluu keessaa sun dhumate, Aggaar mucaa tusee takka jalatti lakkittee, **16** haga darbata laaye'ee irraa fagaattee

teetee, «Yennaa mucaan kiyya du'u, tee'ee hin ilaalu» jette. Adduma teette sanitti iyyitee bowiisa jalqadde. **17** Waaqille iyya bowiisa muca'aa dhage'e; ergamaan Waaqaalle ol-gubba'aa Aggaar waamee, «Aggaar, maanti si rakkise? Hin sodaatin. Waaqi iyya bowiisa muca'aa dhage'eera. **18** Ani gosa guddoo waan isa godhuuf, ka'ii mucaa habbaariitii, harka keetille'een jabeessii isa qabi» jedheen. **19** Achiin duuba Waaqi ila isi'ii banee boolla bisaanii dhaggitte. Isiin dhaxxee, bisaan qalqallu'utti guuttee, mucaa ifille obaatte. **20** Akkuma mucaan guddataa deemeen Waaqi isa woliin jiraayyu; inni goomolee keessa le'ee, nama adhii guube'eetiin beekkame te'e. **21** Inni goomolee Phaaraanii keessa le'e; haati isaalle durra worra Gibxi'ii isa fuusifatte. **22** Yennaa san Abiimelek, ajajaa loltuu ifii Fikool woliin dhagee, Abrahaamiin, «Waaqi waan ati hujju maraan si woliin jira. **23** Anaa fi ijoollee tiyya yookiin sanyii tiyya akka hin sonne, akkuma ani si'iif addatame, atille anaa fi lafa alagaa teetee leetuuf addatammumaa akka mudhittu, amma asitti maqaa Waaqaatiin naa kakadhu» jedhe. **24** Abrahaamille, «Tole, hin kakadha» jedhe. **25** Abrahaam marroo boolla bisaanii ta tajaajiltooti Abiimelekii fudhatteertuu Abiimelekitti iyyate; **26** Abiimelekille, «Kana ka godhe eennu akka te'e ani hin beeku; ati natti hin hinne; haga adhaalle ani hin dhageenne» jedhe. **27** Achiin duuba Abrahaam hoolotaa fi loon fuudhee Abiimelekiif kennee, isaan lamaanuu wol gondoraae. **28** Abrahaam goromee hool'e'e torba tika san irraa fowe. **29** Abiimelekille, Abrahaamiin, «Goromee hool'e'e torba tana ati maaf foote?» jedhe. **30** Abrahaam deebisee, «Akka ani boolla bisaanii tana qote dhugaa akka naaf baatu, goromee hool'e'e torba tana na irraa fudhadhu» jedhe. **31** Tanaaf isaan lamaanuu achitti waan woliin kakataneef, addeen sun, «Bersheebaa» jedhante. **32** Abrahaamii fi Abiimelek Bersheeba'atti wol gondoraneen duuba, Abiimelekii fi ajajaan loltootaa Fikool, ka'anee gara lafa Filisxeemotaa deebi'ane. **33** Achiin duuba Abrahaam Bersheeba'atti muka «Tamariiskii» jedhamu tokko dhaabee, maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa bara baraa waammate. **34** Abrahaam biyya Filisxeemotaa keessa alagaa te'ee yennaa hedduu le'e.

22 Wonna kun teeten duuba, Waaqi Abrahaam haga ilaale. Inni, «Abrahaam!» jedhee waame. Abrahaamille, «Kunoo as jira» jedhe. **2** Achiin duuba Waaqi, «Ilma keeti tokkochuma jaalattu san Yisihag fuudhitti, lafa Moriya'aa dhaqi! Gaara ani sitti mudhisu tokko irratti ciincaa godhii isa naaf dhiheessi» jedhe. **3** Maarre Abrahaam boruyyaa barri ganamaan ka'ee, qoraan ciincaa ittiin ciinCESSU caffatee, harree ifii fe'atee, ilma ifii Yisihagii fi tajaajiltoota ifii ta dhiiraa dargaggeeyyii lamaan fudhatee, lafa Waaqi isatti hime dhaqiisaaf kara'atti baye. **4** Guyyaa sadeesso'oo Abrahaam ol ilaalee addee san fago'otti dhagge. **5** Achiin duuba Abrahaam tajaajiltoota dargaggeeyyii ifitiin, «Isin harree woliin as tura'a; anii fi mucaan kiyya achi dhandhee, Waaqa waaqonfannee gara keessan hin deebina» jedhe. **6** Abrahaam qoraan ciincaan ittiin ciinceffamu fuudhee ilma ifii Yisihagitti ba'achiisee, ifiif ibiddaa fi billowa qabate. Maarre isaan lamaanuu woliin ideemane. **7** Yisihag abbaa ifii Abrahaamiin, «Abbaa!»

jedhe; innille, «Ilma kiyya, maan?» jedhe. Yisihagille, «Ibiddii fi qoraan kunoo ti; ammoo hoolleen ciincaa ciinCESSINU meet ree?» jedhe. **8** Abrahaam deebisee, «Ilma kiyya, Waaqinu hoollee ciincaa ciinCESSINU hin qopheessa» jedhe. Isaan lamaanuu woliin deemiisa itti fufane. **9** Isaan addee Waaqi isatti mudhise san yennaa geyane, Abrahaam addee ciincaa itti ciinCESSANU achitti ijaaree, qoraan miidhassee irra naqee, ilma ifii Yisihag hidhee, qoraan gubbaa irkise. **10** Achiin duuba Abrahaam ilma ifii qaliisaaf, billowa fudhatee harka diriifate. **11** Ergamaan Mootii Waan Maraa ammoo ol-gubbaa irraa, «Abrahaam, Abrahaam!» jedhee isaa waame. Abrahaamille, «Kunoo as jira» jedhe. **12** Ergamaan Mootii Waan Maraalle, «Mucaa hin tuqin yookiin waan tokkole isa hin godhin; ati ilma keeti tokkochuma san waan naaf hin mararfatiiniif, ani akka ati Waaqa sodaattu beekeraa» jedhe. **13** Abrahaamille adaala ifii ilaalee, korbeessa hool'e'e ka gaafi isaa haxanxari'iin qabameeru tokko dhagge. Inni dhagee korbeessa fuudhee, addee ilma ifii ciincaa dhiheesse. **14** Maarre Abrahaam addee san, «Yaahwee yir'ee» jedhee moggaase; adhalle namooti, «Mootiin Waan Maraa gaara irratti hin qopheessa» jedhan. **15** Ergamaan Mootii Waan Maraa ol-gubbaa irraa yennaa lammeesso'oo Abrahaam waamee, **16** «Mootiin Waan Maraa, «Ati kana waan gooteef, ilma keeti tokkochuma sanille naaf waan hin mararfatiiniif, ani maqaa kiyyaan kakadheera; **17** ani dhugumaan si hin eebbisa; sanyii teeti akka urjoota ol-gubba'aatii fi akka maansa abbaaya'aa hin baceessa. Isaan qachoota diinota ifii hin qabatan. **18** Ati waan naaf ajajanteef, sanyii teetiin gosi biyya adda addaa marti hin eebbifaman» jedheera» jedhe. **19** Achiin duuba Abrahaam gara tajaajiltoota dargaggeeyyii ifii ta dhiiraa deebi'ee, isaan woliin ka'ee gara qachaa Bersheeba'aa deebi'anee achi le'e. **20** Wonna kun teeten duuba, Abrahaam obboleessa isaa Naahoriif, Miilkaan ijoollee akka deette dhage'e; isaanille **21** angafichi Uz, obboleessi isaa Buus, Qamu'elii abbaa Aaramii, **22** Kesed, Hazoo, Fiildaashi, Yiidlaafii fi Butu'el. **23** Butu'el Ribqaa uumate; isaan kana saddeeti, Miilkaan Naahorii obboleessa Abrahaamiitiif deette. **24** Gursumeetiin ta «Ri'umaan» jedhantulle Xebaa, Gaaham, Tahashii fi Ma'akaa Naahoriif deette.

23 Saaraan woggaa dhibba tokkoo fi diddamii torba leete. **2** Isiin kiriyat-Arbaa ta «Hebroom» jedhantu, lafa Kana'aanii keessatti duute; Abrahaam isi'iif guddoo gaddee bowe. **3** Abrahaam reeffa biraa ka'ee, worra Heetotaatiin, **4** «Ani orma alagaa odduu teessan le'iisatti jiru; reeffa niitii tiyyaa akka itti awwaaladhu, addee awwaalaa naaf gurgura'a» jedhe. **5** Isaan deebisane, Abrahaamiin, **6** «Goota'a, me nu dhage'i; ati nu oddu'utti sooreessa gudda'a. Reeffa niitii teetii addee awwaalaa ta nuuti qannu keessaa ta caaltutti awwaaladhu. Nu keessaa nami tokkooyyuu lafa reeffa niitii teetii itti awwaalatu, ka si dhooggu hin jiru» jedhane. **7** Achiin duuba Abrahaam lafaa ka'ee, kolbaa biyya sanii, worra Heetotaatiif gad jedhee, **8** isaaniin, «Ani reeffa niitii tiyyaa akka awwaaladhuuf fedhii teessan eega teete, Efron ilma Zohaarii **9** lafa isaa irraa goda Makfela'aa ta irga fichaa isaa akka naa gurguru gaafadha'a. Inni gatii

guutu'uun lafa awwaalaa, addee isin jirtanutti naa gurguruu ti» jedhe. **10** Efroniinu addee wolgeyi'i karra qacha'aa bira worra Heetotaa dhibii woliin tee'eeraayyu. Efroniin nama biyya Heetii kunille, Heetoti, worri achi jiranu marti adoo dhage'anuu, Abrahaamiin, **11** «Waawwo'o, gootaa kiyya, na dhage'i. Ani ficha'aa fi goda fichaa keessaalle kolbaan tiyya duratti si'iif kenna. Reeffa niitii teetii itti awwaaladhu» jedhe. **12** Abrahaam ammoo kolbaa lafa sanii duratti gad jedhee, **13** isaan marti adoo dhage'anuu, Efroniin, «Yoo fedhii teeti teetee, na dhageette, ani gatii ficha'aa hin kenna, anarraa fudhadhu; anille reeffa niitii tiyyaa achitti awwaaladha» jedhe. **14** Efron deebisee, Abrahaamiin, **15** «Gootaa kiyya, na dhage'i; cittuun lafaa ta meetii dhibba afurii baattu si'i fi ana oddu'utti maan isiin? Reeffa niitii teetii itti awwaaladhu» jedhe. **16** Abrahaamille dubbii Efronii fudhatee, haguma Efron adoo worri Heetota dhage'uu dubbate san, meetii dhibba afurii akkuma madaallii daldaltootaattii madaalee kenneef. **17** Akka kanaan latti Efroniin ta Makfelaa keessaa, ta Mamree irraa gara aduun baatu jirtu, fichaan sun goda isa keessa jirtuu fi mukoota irra jiranu mara woliin dabarfamee **18** addee worri Heetotaa duudiin karra qachaa sanii keessatti wolitti qabamane duratti qabeenna Abrahaamiif te'e. **19** Achiin duuba, Abrahaam reeffa niitii ifii Saara'aa goda fichaa Makfelaa keessaa, ta Mamree irraa gara aduun baatu jirtu, lafa Kana'aanii Hebroon keessatti awwaale. **20** Maarre ficha'aa fi godi fichaa keessa jirtu, ta worra Heetotaa, lafa awwaalaa, qabeenna Abrahaamii teete.

24 Yennaa san Abrahaam guddoo dulloomeeraayyu; Mootiin Waan Maraalle waan maraan isa eebbiseera. **2** Abrahaam namoota mana isaa keessaa tajaajilaa ifii ka irra caalaa jaarsichaa, ka waan inni qabu mara irratti baalli qabuun, «Kakatiisaaf harka keetiin gudeeda kiyya qabadhu. **3** Ati dubartoota worra Kana'aanii worra ani odduu isaanii le'u kana keessaa, ilma kiyya akka hin fuusinneef, Mootii Waan Maraa Waaqa ol-gubba'aa fi lafaatiin si kakachiisa! **4** Ammoo gara biyya tiyyaatii fi gosa tiyyaa deemiitii ilma kiyya Yisihqiif niitii barbaadii fidi» jedhe. **5** Ammoo tajaajilaan sun, Abrahaamiin, «Intalti na faana biyya tana dhufuu hin barbaaddu fa'a te'a; yoos ilma keeti lafa ati keessaa dhuttetti deebisuu?» jedhee gaafate. **6** Abrahaam deebisee, «Waawwo'o, ilma kiyya akka achi hin geessine ifi eeggadhu! **7** Mootiin Waan Maraa Waaqi ol-gubba'aa, ka mana abbaa kiyyaatii fi lafa itti dhaladhe keessaa na baasee, «Lafa tana sanyii teetiif hin kenna» jedhee natti dubbatee naaf kakate, inni ergamaa ifii si'iin dura hin erga; atille niitii ilma kiyyaaf achii barbaaddee hin fidda. **8** Intalti si faana dhufiisa yoo hin fedhin ammoo, ilma kiyya achi hin geessin malee, ati kakuu tana irraa bilisa» jedhe. **9** Maarre tajaajilaan sun harka ifitiin gudeeda Abrahaamii gootaa ifii qabatee, waan Abrahaam isa gaafate san godhiisaaf kakate. **10** Achiin duuba tajaajilaan sun gaalota gootaa ifii keessaa kudhan fuudhee, kennansa dadansaa gootaa ifii itti fe'ee, gara qachaa Naahor keessa le'uu, Aaram biyya bisaan lama oddu'uu dhage. **11** Inni yennaa achi geye, qacha'aan alatti gaalota boolla bisaanii

takka biratti jijilbiissise; yennaan sunille gara galgalaa yennaa dubartooti bisaan woraabbatiisaaf baatu. **12** Inni daadimatee, «Mootii Waan Maraa, Waaqa gootaa kiyya Abrahaamii, adha yaada kiyya naa guutii, gootaa kiyya Abrahaamiifille jaalala keeti ka bara baraa mudhisi. **13** Kunoo, ani boolla bisaanii tana bira dhaabbatiisatti jira; durri kolbaa qachaa kanaalle bisaan woraabbatiisaaf as dhufiisatti jiran. **14** Isaan keessaa takkatti'iin, «Maganne'ee, bisaan unaa, okkotee teeti gad naaf qabi» hin jedhaan; isiille, «Uni, ani gaalota keetille hin obaasa» yoo anaan jette, isiin tun ta ati garbicha keeti Yisihqiif filatte teetuu ti. Tanaan ani akka ati jaalala keeti ka bara baraa gootaa kiyya Abrahaamiif mudhitte hin beeka» jedhe. **15** Inni adoo daadimatee hin fixinuu, Ribqaan okkotee ba'attee dhutte; isiin intala Batu'elii ti; Batu'el ilma Naahorii obboleessa Abrahaamii ti; haati isaa Miilka'a. **16** Isiin durra banti'i, guddoo shaggitti'i; nami tokkolle isii bira geyee hin jiru. Isiin gara boolla bisaanii gad buutee, okkotee ifii guutattee ol deebite. **17** Achiin duuba tajaajilaan sun ariiti'iin gara isii dhagee, «Maganne'ee, okkotee teeti keessaa bisaan diqqaa isaa na obaas» jedhe. **18** Isiin, «Gootaa kiyya, uni» jettee, arifattee okkotee ifii harkatti gad buufattee, isa obaatte. **19** Inni dheebuu bayeen duuba, isiin, «Gaalota keetiifille haga isaan dheebuu bayanutti hin woraabaaf» jetteen. **20** Maarre isiin arifattee bisaan okkotee keessaa goonga'atti naxxee, haga gaaloti isaa dheebuu bayanutti, ammalle woraabiisaaf gara boollaa rukkitte. **21** Namichille, waan inni dhageef, akka Mootiin Waan Maraa isaaf milkeesse mirkaneeffatiisaaf, cadhiisee isii ilaale. **22** Gaaloti isaa yennaa dheebuu bayane, qubee worqi'i gara giraama shanii teetu, ta funnaanitti keyatanu, irmuura worqi'i lama ka gara giraama dhibba tokkoo fi kudhan te'u akka harkatti keyattuuf fuudhee, **23** «Ati intala eennuu ti? Maganne'ee natti himi; anii fi worri na woliin jiru akka bulluuf mana abbaa keetii keessa addeen bult'i'i jirti?» jedhe. **24** Isiin deebittee, «Ani intala Batu'elii ti; inni ilma Miilkaan Naahoriif deette» jette. **25** Isiin itti dabaltee, «Nuuti hicaace'ee fi buuyyoo okeyaa bacaa, addee bult'iille hin qanna» jette. **26** Achiin duuba namichi gad jedhee Mootii Waan Maraatiif sagadee, **27** «Mootiin Waan Maraa addatamumma'aa fi jaalala ifii ka bara baraa gootaa kiyya Abrahaamiif eege, Waaqi gootaa kiyya Abrahaamii leellifamuu ti. Ideensa kiyya irratti na sooressee gara mana worra gootaa kiyya Abrahaamii ka na fide isa» jedhe. **28** Achiin duuba intalti rukkittee, waan te'e mara namoota mana haadha isi'iitti hinte. **29** Ribqaan obboleessa, «Laabaan» jedhamu tokko qaddiiyyu; inni gara addee boolla bisaanii jiruu rukke'en bayee, **30** qubee funnaanitiifi irmuura harka obboleettii ifii irratti dhaggee, waan namichi isi'iin jedhelle hintuun dhage'ee, gara namichaa dhagee boolla bisaanii cinaa gaalota bira dhaabbatuun isa dhagge. **31** Laabaan, namichaan, «Ati nama Mootiin Waan Maraa eebbise, koy gara manaa dhandhaa, maaf ala as dhaabbatta? Si'iif mana qopheesseera; gaalota keetille'eef addee qopheesseera» jedhe. **32** Maarre namichi gara manaa dhage; Laabaalle fe'iisa gaalota irraa hiikee, hicaace'ee fi buuyyoo okeyaa

kenneef. Achiin duuba namichaa fi worra isa woliin jiranuuf bisaan miilaa kenne. **33** Yennaa sagaleen dhikaate, namichi ammoo, «Waan dhufeeff haga himutti hin nyaadhu» jedhe. Laabaan, «Nutti himi ree» jedheen. **34** Maarre inni, «Ani tajaajilaa Abrahaamii ti. **35** Mootiin Waan Maraa waan maraan gootaa kiyya guddoo eebbisee duroonseera. Inni hoole'ee fi re'ee, loon, meeti'ii fi worqii, tajaajiltoota dhiiraatii fi dubarti'ii, gaalotaa fi harreelee isaaf kenneera. **36** Saaraan niitiin gootaa kiyyaalle dullummaa keessa ilma isaaf deetteerti; gootaaan kiyyalle waan qabu mara ilma saniif kenneera. **37** Gootaan kiyya na kakachiisee, «Lafa Kana'aanii, ta ani keessa le'u keessaa ilma kiyya niitii hin fuusisin; **38** ammoo gara kolbaa abbaa kiyyaa, gara fira kiyyaa dhaqitiiti, niitii ilma kiyyaaf fidi» jedhe. **39** Anille gootaa kiyyaan, «Yoo intalti na faana dhufuu dhadde maan godha?» jedhee gaafadhe. **40** Inni deebisee, «Mootiin Waan Maraa ka ani yennaa mara tajaajile, ergamaa ifii si woliin ergee ideensa keeti hin milkeessa, atille kolbaa abbaa kiyyaatiifi fi fira kiyya keessaa ilma kiyyaaf niitii hin fidda. **41** Ati yennaa gara fira kiyyaa dhaxxee, yoo isaan intala sitti kennuu didanelle, ati kakuu tiyya irraa bilisa hin teeta» anaan jedhe. **42** «Ani adha gara boolla bisaanii yennaa dhufe, «Mootii Waan Maraa, Waaqa Abrahaamii gootaa kiyyaa, yoo fedha keeti teete, waan ani dhufeeff kana naa milkeessi. **43** Ani boolla bisaanii bira as dhaabbatiisatti jira; intala bisaan woraabbatiisaaf dhutuu takkaan, «Maganne'ee okkotee teeti keessaa bisaan diqqaa isaa na obaas» jedhee hin gaafadha; **44** isiille anaan, «Uni, gaalota keetille'eef hin woraaba» yoo jette, isiin ta Mootiin Waan Maraa ilma gootaa kiyyaatiifi file teetuu ti» jedhe. **45** Ani gadhaa kiyya keessatti daadimadhee adoo hin fixinuu, Ribqaan okkotee ifii ba'atte dhutte; isiin gara boolla bisaanii gad dhaxxee bisaan woraabbatte. Anille isi'in, «Maganne'ee bisaan na obaas» jedheen. **46** Isiin ariifattee okkotee ifi irraa gad buufattee, «Uni, gaalota keetille hin obaasa» jette. Maarre ani unee, isiin gaalotalle obaatte. **47** Ani, «Ati intala eennuu ti?» jedhee gaafannaan, isiin, «Ani intala Batu'elii ilma Naahonii ti; haati isaa Miilka'a» jette. Achiin duuba ani qubee funnaan isi'iitiiti, irmuura harkatti keyee, **48** gad jedhee Mootii Waan Maraatiifi sagade. Mootii Waan Maraa, Waaqa Abrahaamii gootaa kiyyaa, ka intala obboleessa gootaa kiyyaa fuudhee ilma isaatiifi akka ani geessuuf na soorsesse leellise. **49** Amma, gadhi-laafumma'aa fi addatamummaa gootaa kiyyatti yoo mudhittanu teete, natti hima'a; yoo hin mudhinne teetelle natti hima'a; anille waan godhu hin murteeffadha» jedhe. **50** Achiin duuba Laabaanii fi Batu'el, «Wonni kun Mootii Waan Maraa irraa waan dhutteef, nuuti waan tokkolle jedhiisa hin dandeenu. **51** Kunoo, Ribqaan fuula keeti dura jirti; fudhadhuu deemi. Akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, isiin niitii ilma gootaa keetii teetuu ti» jedhane. **52** Tajaajilaan Abrahaamii sun yennaa waan isaan jedhane kana dhage'e, gad jedhee Mootii Waan Maraatiifi sagade. **53** Achiin duuba tajaajilaan Abrahaamii faaya meeti'iitii fi worqii'tiiti, woyootalle fidee Ribqa'aaf kenne; inni kennansa gatii guddo'oo obboleessa isi'iitii fi haadha isi'iitii kenne. **54** Achiin duuba innii fi namooti isa woliin jiranu nyaatanee

unanee, achuma bulane. Isaan yennaa boruuyyaa ganama ka'ane, tajaajilaan Abrahaamii, «Gara gootaa kiyyaa akka deebi'u, na geegessa'a» jedhe. **55** Obboleessi isi'iitii fi haati isi'i'i ammoo, «Intalti guyyuma kudhan nu woliin turtuu ti; achiin duuba deemuu dandeetti» jedhane. **56** Inni ammoo isaaniin, «Eega Mootiin Waan Maraa deemmaa tiyya naa milkeesse, na hin tursina'a; gara gootaa kiyyaa akka dhaquuf na geegessa'a» jedheen. **57** Isaan deebisane, «Me, intala waannee waan isiin jettu gaafanna» jedhane. **58** Maarre isaan Ribqaa waamane, «Namicha kana woliin hin deentaa?» jedhane gaafatane. Isiin, «Ee, hin deema» jette. **59** Maarre isaan Ribqaa obboleettii isaanii, guddittuu isi'i'i woliin, tajaajilaa Abrahaamiille namoota isaa woliin geegessane. **60** Isaan, Ribqaa eebbisanee, «Obboleettii teenna, haadha kuma heddu'uu te'i; sanyiin teeti qachaa diinota ifii qabatanuu ti» jedhane. **61** Achiin duuba Ribqa'aa fi durri tajaajiltooti isi'i'i gaala ifii irra tee'anee, tajaajilaa Abrahaamii woliin deemiisaaf ka'ane. Maarre inni Ribqaan fuudhee deeme. **62** Yisihaq yennaa san gara boolla bisaanii ta, «Be'er-Lahaayi-Ro'i» jedhantuu dhufee, lafa goomolee «Negeb» jedhantu keessa le'iisatti jiraayyu. **63** Inni gaafa tokko galgala alatti bayee, yaadaan qabamee adoo deemuu, gaalota dhufiisatti jiranu dhagge. **64** Ribqaalle yennaa Yisihaq dhaggite, gaala ifii irraa gad buutee, **65** «Namichi diida keessa as nutti dhufiisatti jiru sun eennu?» jettee tajaajilaa Abrahaamii gaafatte. Tajaajilaan deebisee, «Inni ilma gootaa kiyyaa ti» jedhe. Maarre isiin shaashii ifii fudhattee fuula ifii buqatte. **66** Tajaajilaalle waan godhe mara Yisihaqitti hime. **67** Achiin duuba Yisihaq isii fidee gara dunkaana Saaraa haadha ifii seensifate. Inni Ribqaa fuudhee, isiille niitii isaa teete; inni isii jaalatee, gadda haadha ifii irralle'ee jajjabaate.

25 Abrahaam niitii dhibii ta, «Qexuura» jedhantu fuudhe. **2** Isiin Zimraan, Yokshaan, Medaan, Miidiyaan, Ishibaakii fi Shuwa'a isaaf deette. **3** Yokshaan Sheeba'aa fi Dedaan uumate; sanyii Dedaanii Ashuriim, Letushiimii fi Le'umiin. **4** Ilmaan Miidiyaanii Efaa, Efer, Henok, Abiidaa fi Elda'a. Isaan kun martinuu ilmaan Qexuura'aa ti. **5** Abrahaam waan qabu mara Yisihaqiif kenne. **6** Ammoo adoo jiruu, ilmaan dubartooti dhiibin isaa deetteeff kennansa kenneefii, gara lafa baya adu'uu Yisihaq irraa akka isaan fagaatanu godhe. **7** Barri Abrahaam le'e woggaa dhibbaa fi torbaatamii shan. **8** Abrahaam guddoo dulloomee, baralle quufee, gara worra isaa ka addee dhuga'aa jiruu gale. **9** Ilmaan isaa Yisihaqi fi Ishimaa'el goda Makfela'aa fichaa Efronii ilma Zohaarii Heetichaa, ka Mamree irraa gara aduun baatuu san keessatti isa awwaalane. **10** Abrahaam fichaa san worra Heetotaa irraa bitate; inni niitii ifii Saaraa biratti achitti awwaalame. **11** Abrahaam du'een duuba Waaqi ilma isaa Yisihaq eebbise. Yisihaqille «Be'er-Lahaayi-Ro'i» addee jedhantu baleessa bisaanii bira le'e. **12** Hiddi dhaloota sanyii Ishimaa'elii, ta Aggaariin nama biyya Gibxi'i, tajaajiluun Saara'aa, Abrahaamiif deette, **13** ilmaan Ishimaa'el uumate, akka gogeessa dhaloota isaanititti asii gaditti galmowaneeran. Isaanille ilma Ishimaa'elii angaficha Nabaayoot, Qedaar, Adbi'el, Miibsaam, **14** Miishimaa,

Dumaa, Maasaa, 15 Hadaad, Temaa, Yetuur, Nafiishii fi Qedimaas. 16 Ilmaan Ishimaa'elii tun, abbootii gosa kudhanii lamaa ti; maqaan isaanii ollootaa fi addee quttuma isaanitiin waamama. 17 Ishimaa'el woggaa dhibbaa fi soddonii torba le'ee du'e. 18 Sanyiin Ishimaa'elii biyya Gibxii irraa gara aduun baatu, karaa Asoor geessu, Awiila'aa fi Shuur odduu le'ane; isaan sanyii Abrahaamii dhibii waliin diinumma'aan wol irraa fagaatane le'aniiyyu. 19 Hiddi dhaloota sanyii Yisihagii ilma Abrahaamii kana: Abrahaam Yisihag uumate. 20 Yisihagille nama woggaa afurtamaa yennaa te'e, Ribqaa fuudhe; isiin intala Batu'elii, obboleettii Laabaanii torba Sooriya'aa ka Aaram biyya bisaan lama odduu keessa le'uu ti. 21 Ribqaan maseena waan teeteef, Yisihag marroo is'iitiif Mootii Waan Maraa daadimate. Mootiin Waan Maraalle daadimata isaa dhage'ee, niitiin isaa Ribqaan ulfootte. 22 Isiin lakkuu waan ulfootteef, Annoolleen gadhaa is'i'i keessatti wol dhiibane; isiille, «Wonni akkasii maaf na irratti teete?» jedhee, Mootii Waan Maraa gaafatte. 23 Mootiin Waan Maraa si'iin, «Gosa biyya adda addaa lamatti gadaamessa keeti keessa jira; isaan waliif diina hin te'an. Gosi takkaan taan caalaa hin jabaatti; angafi maandhicha hin tajaajila» jedhe. 24 Yennaan isiin deettu geennaan, Rebqaan lakkuu deette. 25 Ka dura dhalate diimaa, nafi isaa duudiin woyaa dabbasittii waan fakkaattuuf, maqaa isaa, «Esaawuu» jedhane. 26 Annuun lammesso'oo yennaa dhalate, jimmu Esaawuu waan qabateeruuf, maqaa isaa, «Yaaqoob» jedhane. Yennaa isaan dhalatane san Yisihag nama woggaa jaatamaa ti. 27 Ijoolleen yennaa guddatte, Esaawu nama adamoo beeku, ka ala oolu te'e; Yaaqoob ammoo nama cadhisaa qe'ee oolu te'e. 28 Yisihag, biineensa Esaawu adamsee ijjeesu waan nyaatuuf isa jaalate; Ribqaan ammoo Yaaqoob jaalatte. 29 Gaafa tokko Yaaqoob unata bilcheeffatuun, Esaawu guddoo beelowee adamoo irraa dhufee, ol seenee, 30 Yaaqoobiin, «Ani waan gaggabeeruuf, unata diimaa kana irraa naa kenni» jedhe. Tanaaf inni, «Edoom» jedhame. 31 Yaaqoob deebisee, «Ati dursii angafummaa teeti natti gurgur» jedheen. 32 Esaawulle, «Kunoo, ani amma beelaan du'aara; angafummaan tun maan naa gooti» jedheen. 33 Yaaqoob ammoo, «Dursii naa kakadhu» jedhe. Maarre inni isaaf kakatee angafummaa ifii Yaaqoobitti gurgurate. 34 Achiin duuba Yaaqoob daabbo'oo fi ittoo san kenneefii, inni nyaatee unee, ka'ee deeme. Akka kanaan Esaawu angafummaa ifii tuffate.

26 Beela bara Abrahaamii biyyatti buute malee, beelti dhibiin biyyatti buute. Yisihagille gara Abiimelekii mootii Filisxeemotaa, qachaa Geraarii dhaqe. 2 Mootiin Waan Maraa Yisihagitti mudhatee, «Lafa ani akka ati keessa leetu sitti himu keessa le'i malee, gara biyya Gibxi'i gad hin bu'in. 3 Lafuma tana keessa turi! Anille si waliin hin jiraadha; si'ille hin eebbisa. Ani lafa tana mara si'i fi sanyii teetii kennee, kakuu abbaa keeti Abrahaamiif kakadhe hin muumessa. 4 Ani sanyii teeti akka urjoota gubba'aa bacessee, lafa tana maralle isaanii hin kenna; gosi adda addaa ta lafa irraa martinuu karaa sanyii teetitiin hin eebbifanti. 5 Sababa Abrahaam naaf ajajamee, ajaja kiyya,

seerata kiyyaa fi seera kiyya eegateef, ani si hin eebbisa» jedhe. 6 Maarre Yisihag Geraar keessa le'e. 7 Namooti addee sanii marroo niitii isaa yennaa isa gaafatane, «Isiin obboleettii tiyya» jedhe; isiin dansitti waan teeteef, namooti addee sanii Ribqa'aaf jedhane na ijjeesan jedhee, «Isiin niitii tiyya» jedhuu sodaate. 8 Yisihag yennaa hedduu achi tureen duuba, gaafa tokko mootiin Filisxeemotaa Abiimelek foddoo manaatiin gad ilaalee, Yisihag niitii ifii Ribqa'atti riiqatuun dhaqqe. 9 Tanaaf Abiimelek isa waansisee, «Dhugumaan isiin niitii teeti! Ati maaf, «Isiin obboleettii tiyya» jette ree?» jedhee isa gaafate. Inni deebisee, «Sababa is'iitiif na ijjeesan jedhee yaadee ti» jedhe. 10 Abiimelekille, «Wonni ati nu irratti hujje kun maan? Namoota keessaa tokko niitii teeti waliin silaa diqquma hin rafin hafe; nu'ulle yakkaameyyii gootee dhadde» jedhe. 11 Achiin duuba Abiimelek, ajaja baasee, «Eennulle namicha kana yookiin niitii isaalle yoo tuqe ijjeefamuu ti» jedhee namoota mara ifi eeggachiise. 12 Yisihag lafa sanitti midhaan facaasee, wogguma san dachaa dhibba galfate; Mootiin Waan Maraa waan isa eebbiseef, 13 inni dureessa te'ee, haga guddoo tujaara te'utti tujaarummaan isaa ittuma guddataa ideente. 14 Inni loon, hoolota, re'ootaa fi tajaajiltoota hedduu waan qabuuf, worri Filisxeemotaa isa hinaafe. 15 Tanaaf isaan boolla bisaanii ta adoo abbaan Yisihagii Abrahaam jiruu, tajaajiltoota Abrahaamii qotane mara biyyee itti guutane duuchane. 16 Achiin duuba Abiimelek, Yisihagii, «Ati nu caalaa guddoo hunnaamessa teeteerta, nu irraa deem» jedheen. 17 Maarre Yisihag achii deeme, dhooqa Geraarii keessa qubatee, achi le'e. 18 Yisihag boolla bisaanii ta tajaajiltoota Abrahaamii abbaa isaa qotaneeranu, ta worri Filisxeemotaa Abrahaam du'een duuba duuchane, deebisee qochisiisee, maquma abbaan isaa dur baase innille itti baase. 19 Tajaajiltoota Yisihagii dhooqa san keessa qotanee madda bisaanii dhagatane. 20 Tissitooti worra Geraarii, «Bisaan kun keenna» jedhane, tissitoota Yisihagii waliin wol falmane. Waan isaan bisaan wol falmaneef, Yisihag maqaa boolla bisaanii san, «Eseeq» jedhee baase. 21 Achiin duuba tissitooti Yisihagii boolla bisaanii dhibii qotanee, isii irralle'etti falmii kaasane; maarre Yisihag boolla bisaanii san, «Sixinaa» jedhee, maqaa baase. 22 Inni achi irra dabaree boolla bisaanii dhibii qochisiise; isii irratti isaan wol falmii hin kaanne. Maarre inni boolla bisaanii san, «Amma Mootiin Waan Maraa addee badhoo nuu kenneera; nuutille lafa tana keessatti hin horra» jedhee, maqaa boolla bisaanii san, «Rehobot» jedhee baase. 23 Yisihag achii ka'ee, gara qachaa Bersheeba'aatiiti ol bayde. 24 Mootiin Waan Maraa gaafuma san halkan, isatti mudhatee, «Ani Waaga abbaa keeti Abrahaamii ti; ani si waliin waan jiruuf, hin sodaatin. Tajaajilaa kiyya Abrahaamiif jedhee si hin eebbisa; sanyii teetille hin baceessa» jedhe. 25 Maarre Yisihag achitti addee ciinca'aa ijaaree, maqaa Mootii Waan Maraa waammate; inni achitti qubatee, tajaajiltoota isaalle boolla bisaanii achitti qotane. 26 Achiin duuba Abiimelek, gorsaa ifii Ahuzaatii fi ajajaa loltoota ifii Fikool waliin qachaa Geraariitii bayee gara Yisihagii dhufe. 27 Yisihag isaaniin, «Ana jibbitanee eega na ariitane, isin maaf gara kiyya dhuttane ree?» jedhe. 28

Isaan deebisane, «Mootiin Waan Maraa akka si woliin jiru qulleeffannee dhaggineerra; tanaaf kaku'uun wolii galtee godhatuu barbaanna. Gondooroon si woliin nuuti godhuu barbaannu **29** akkuma nuuti adoo si hin tuqin, waan dansaa sii goonee, nageyaan si lakkinne, akka atille nu hin miine. Amma Mootiin Waan Maraa si eebbiseera» jedhane. **30** Achiin duuba Yisihag sagalee isaanii qopheessee, isaanille nyaatanee unane. **31** Boruyyaa bariiin ganama ka'ane, woliif kakatane; Yisihagille isaan geegessee, nageyaan isa biraa deemane. **32** Guyyuma san tajaajiltooti Yisihagii dhufanee, marroo boolla bisaanii ta qotane sanii isatti himanee, «Bisaan dhaggineerra» jedhane. **33** Inni boolla bisaanii san, «Sheebaa» jedhee maqaa baase. Maqaan qachaa sanii tanaaf haga adhaa, «Bersheebaa» jedhamee waamama. **34** Esaawu yennaa woggaa afurtama geye, Yoditii intala Berii nama gosa Heetiitii fi Basmaatii intala Eloonii nama gosa Heetii fuudhe. **35** Dubartooti tun Yisihagii fi Ribqa'atti gadda guddaa fidane.

27 Yisihag dulloomee yennaa ilti isaa baararroottetti, ilma isaa angaficha Esaawu waamee, «Ilma kiyya» jedheen. Innille deebisee, «Kunoo, ani as jira» jedhe. **2** Yisihag, «Kunoo, ani dulloomeera; guyyaa du'a tiyyaalle hin beeku. **3** Tanaaf, meya adamo'oo keeti, korjoo teeti, guube'ee fi daaya keeti fudhadhuu bayii bineensa naaf adansi. **4** Dhandhama ani jaaladhu qopheessiitii naa fidi; ani nyaadhee, adoo hin du'iniin dura akka si eebbisu naaf dhikeessi» jedheen. **5** Yennaa Yisihag ilma ifii Esaawutti dubbate san Ribqaan dhage'isatti jirtiyyu. Maarre yennaa Esaawu bineensa adansiisaaf baye, **6** Ribqaan ilma ifii Yaaqoobiin, «Abbaan keeti obboleessa keeti Esaawu'utti dubbatuun ani dhage'eera; **7** inni, «Bineensa adansiitii, dhandhama ani jaaladhu qopheessiitii naa dhikeessi; ani nyaadhee, adoo hin du'iniin dura Mootii Waan Maraa duratti si hin eebbisa» jedhe. **8** Amma, ilma kiyya, naaf ajajamii waan ani sitti himu godhi. **9** Dhandhama abbaan keeti jaalattu akka qopheessuuf, gara re'ee teennaa dhaqiiiti buruusoo lama fidi. **10** Achiin duuba inni adoo hin du'iniin dura akka si eebbisu, abbaa keetiif fuutee dhikeessita» jette. **11** Yaaqoob haadha ifii Ribqa'aan, «Kunoo, obboleessi kiyya Esaawu nafi isaa dabbasicha; nafi kiyya ammoo mucucaataa dabbasaa hin qanne. **12** Dedha fa'a abbaan kiyya yoo na qaqqabee ilaale, ani waan isatti murge fakkaadhee, eebba adoo hin te'in abaarsa ifitti fida» jedhe. **13** Ribqaan deebittee, «Ilma kiyya, abaarsa keeti ani hin fudhadha; akka ani jedhe godhiiti, deemii buruusota naa fidi» jette. **14** Maarre inni dhaqee buruusota gara haadha ifii fide; haati isaalle akkuma abbaan isaa jaalatutti dhandhama qopheessite. **15** Achiin duuba isiin woyaa Esaawuu ilma is'i'i angafichaa adduu ta mana jirtu fuutee, ilma maandhicha Yaaqoobitti uffitte. **16** Isiin gogaa buruusoo re'e'eelle harka isaatii fi morma isaa mucucaata'atti uffitte. **17** Isiin dhandhamaa fi daabboo qopheessitelle ilma ifii maandhicha Yaaqoobitti kennite. **18** Yaaqoob gara abbaa ifii dhaqee, «Abbaa» jedheen. Innille deebisee, «Kunoo, ani as jira, ati ilma kam?» jedhe. **19** Yaaqoob abbaa ifitiin, «Ani Esaawuu ilma keeti angaficha; ani akka ati jette godheera. Ol jedhii

tee'iiti, akka na eebbittu, foon ani adansee fide nyaadhu» jedhe. **20** Yisihag, «Ilma kiyya, attam akkas ariifatee dhaggatte?» jedhee gaafate. Innille deebisee, «Mootii Waan Maraa Waaqa keetitti na milkeesse» jedhe. **21** Yisihag, «Ani si qaqqabee, dhugumaan ilma kiyya Esaawu akka teete yookiin hin te'in akka beekuuf, as dhikaadhu» jedhe. **22** Yaaqoob gara abbaa ifii Yisihagii dhikaate; innille isa qaqqabee, «Qoonqoon, qoonqoo Yaaqoobii ti; harki ammoo harka Esaawuu ti» jedhe. **23** Harki isaa dabbasicha akka harka obboleessa isaa Esaawuu waan te'eef, abbaan isaa isa beekuu hin dandeenne. Tanaaf inni isa eebbisiisaaf jedhee, **24** «Ati dhugumaan ilma kiyya Esaawuu?» jedhee gaafate. Inni deebisee, «Ee, ana» jedhe. **25** Yisihag, «Ilma kiyya, foon ati adansitee fidde nyaadhee, akka si eebbisuuf, as naa fidi» jedhe. Yaaqoobille isatti fidee, innille nyaate; daadhii woyni'ille akka unuuf fidee innille une. **26** Achiin duuba abbaan isaa Yisihag, «Ilma kiyya, as koyii, na sunqadhu» isaan jedhe. **27** Maarre inni gara isaa dhufee isa sunqate; Yisihagille foolee woyaa isaa ulatee, isa eebbisee, «Fooleen ilma kiyyaa, akka foolee fichaa Mootiin Waan Maraa eebbisee ti. **28** Waaqi karaffuu ol-gubba'aa, lafa laayyoo, midhaanii fi woynii baciaa sii kennu. **29** Gosi biyya adda addaa si tajaajiltuu ti; kolbaan hedduulle si'iif gad jettuu ti. Obboleeyyan teeti irratti gootaa te'i; ilmaan haadha teetii si'iif gad jettuu ti. Worri si abaare abaaramuu ti; worri si eebbise eebbifamuu ti» jedhe. **30** Yisihag akkuma Yaaqoob eebbisee ka'een, Yaaqoob fuula abbaa ifii duraa gad bayeeruun, obboleessi isaa Esaawuun adamo'oo dhufee seene. **31** Innille dhandhama qopheessee gara abbaa ifii fidee, «Abba'a, ol jedhii tee'i; akka na eebbittuuf, foon ani adansee fide nyaadhu» jedhe. **32** Abbaan isaa Yisihag, «Ati eennu?» jedhee gaafate. Inni deebisee, «Ani ilma keeti angaficha, Esaawu'uu» jedheen. **33** Yisihag guddoo nayee hollatee, «Ka bineensa adansee naa fide, inni eennu ree? Dhufa teetiin dura ani nyaadhee isa eebbiseera; ee, inni ka eebbifame hin te'a!» jedhe. **34** Esaawu yennaa tana dhage'e, qoonqoo guddo'oon iyyee laaleffatee bowee, abbaa ifitiin, «Abba'a, analle eebbisi» jedhe. **35** Yisihag ammoo, «Obboleessi keeti sobaan dhufee, eebba keeti fudhateera» jedhe. **36** Esaawu, «Ana sobiisi isaa kun yennaa lammesso'oo ti. Yaaqoob jedhamuun isaa sirri'i; tanaan dura angafummaa tiyya na irraa fudhatee, ammalle eebba kiyya na irraa fudhate» jedhe. Achiin duuba, «Ati eebba tokkolle naaf hin hamburree?» jedhee abbaa ifii gaafate. **37** Yisihag deebisee Esaawu'uu, «Ani si'i irratti Yaaqoob goottonseera; obboleeyyan isaa mara tajaajiltoota isaa godheera. Midhaanii fi woynii baciaa isaaf kenneera. Ilma kiyya, maan si'iif godhuu dande'a ree?» jedhe. **38** Esaawu abbaa ifitiin, «Abba'a, ati eebba tokko qofa qaddaa? Abba'a, analle eebbisi» jedhee, qoonqoo ol qabatee bowe. **39** Abbaan isaa Yisihag deebisee, isaan, «Ati lafa laayyoo irraa, karaffuu irraa fagaattee leeta. **40** Shallaagaa keetiin leeta; obboleessa keeti tajaajilta. Yennaa didde ammoo, waanjoo isaa morma keeti irraa hin buufatta» jedhe. **41** Abbaan isaa waan isa eebbiseef, Esaawuun Yaaqoob jibbe. Inni gadhaa ifiitiiti, «Yennaan abbaan

kiyya du'u dhikaatteerti; achiin duuba ani obboleessa kiyya Yaaqoob hin ijjeesa» jedhe. **42** Ribqaan ammoo marroo yaada Esaawu'uu yennaa dhageette, Yaaqoobitti ergitee, «Dhage'i, obboleessi keeti Esaawu si ijjeesee, haluu bayisaaf yaadateera. **43** Tanaaf amma, ilma kiyya, waan ani siin jedhu godhi. Ka'iitii gara obboleessa kiyya Laabaanii ka Kaaraan keessa jiruu baqadhu. **44** Haga obboleessi keeti aarii caffatu yenna'aaf isa waliin turi. **45** Obboleessi keeti yennaa aarii caffate, waan ati isa goote hin dedha. Achiin duuba ani nama sitti ergee achii si deebisa. Ani maaf isin lamaanuu guyyaa tokkotti dhabaa?» jetteen. **46** Achiin duuba Ribqaan Yisihqiin, «Sababa dubartoota Heetotaa ta Esaawu fuudhee tanaaf, ani le'ii tiyya jibbeera; Yaaqoobille dubartoota Heetotaa tama akkanaa tana, lafa tana keessaa niitii yoo fuudhe, ani du'isa fedha» jette.

28 Yisihq Yaaqoob waamee, eebbisee, isa ajajee, «Dubartoota worra Kana'aanii hin fuudhin. **2** Gara biyya phaadaa-Aaramii, mana Batu'elii abbaa haadha teetii dhaqiitii, durroota Laabaanii obboleessa haadha teetii keessaa takkattii achii fuudhi. **3** Waaqi waan mara dande'u si eebbisuu ti! Akka ati abbaa gosa biyya adda addaa hedduu'uu teetu, ijoollee hedduu sii kennuu ti! **4** Inni akkuma Abrahaam eebbise, si'ii fi sanyii teetille eebbisuu ti! Lafa Abrahaamii kenne, ta ati amma akka alaga'aa teetee leetu, si'ii fi kennuu ti» jedhe. **5** Akka kanaan Yisihq Yaaqoob erge; innille gara biyya phaadaa-Aaramii, gara Laabaanii ilma Batu'elii nama biyya Aaramii dhaqe. Inni obboleessa Ribqaa haadha Esaawu'utii fi Yaaqoobii ti. **6** Yisihq akka Yaaqoob eebbisee, niitii akka achii fuudhu, gara biyya phaadaa-Aaramii akka erge Esaawu hubate; Yisihq yennaa Yaaqoob eebbise, «Dubartii worra Kana'aanii hin fuudhin» jedhee akka isa ajajelle hubate. **7** Yaaqoob abba'aa fi haadha ifitiif ajajamee, gara biyya phaadaa-Aaramii akka dhaqeerulle hubate. **8** Maarre abbaan isaa Yisihq dubartoota worra kana'aanii akka hin jaalanne Esaawu yennaa dhagge, **9** maarre inni gara Ishimaa'elii ilma Abrahamaa dhaqee, intala isaa Mahilaati, obboleettii Nabaayootii, dubartoota dur fuudheeru irratti ede'ee fuudhe. **10** Yaaqoob Bersheeba'aa bayee gara Kaaraanii dhaqe. **11** Inni addee takka geyee, aduun waan seenteef, achi bule. Dhakaa addee sanii keessaa tokko fuudhee, boraafatee rafe. **12** Inni achitti oojatee, riqaa lafa irratti ijatee qacceen isaa ol-gubbaa geettu, ergantooti Waaqaa isa irra ol bayaa, gad bu'anuun oojju'un dhaqge. **13** Mootiin Waan Maraa qaccee riqaa'aa gubbaa dhaabbatee, «Ani Mootii Waan Maraa Waaqa Abrahamaa akaakoo keetiitii fi Yisihqii abbaa keetii ti. Ani lafa ati irra irkatteertu tana sanyii teetiif hin kenna. **14** Sanyiin teeti akka maansa lafaa hin bacatti; isaan gara aduun seentuu fi baatu, gara kaabaa fi kibbaa hin babadhatan; kolbaan biyya lafaa duudiin si'ii fi sanyii teetiin hin eebbifaman. **15** Ani si waliin hin jiraadha; addee ati dhaxxu maratti ani si hin eega; gara lafa tanaalle si hin deebisa. Waan waadaa sii gale mara haga sii godhutti ani si hin lakkiisu» jedhe. **16** Achiin duuba Yaaqoob hirriibaa dammaqee, «Mootiin Waan Maraa dhugumaan addee tana jira! Ani ammoo hin beenne» jedhe. **17** Inni sodaatee,

«Addeen tun attam attam sodaachitti! Isiin mana Waaqaa ti; balbala ol-gubba'aa ti» jedhe. **18** Yaaqoob boruuyaa barii ganama ka'ee, dhakaa boraafate san fuudhee, akka sooddu'uu dhaabee, qaccee isaa irratti zayitii ejersaa cosse. **19** Inni maqaa addee sanii, «Bet'el» jedhee moggaase. Dur maqaan addee sanii, «Luz» jedhamaayyu. **20** Yaaqoob Mootii Waan Maraatiif waadaa galee, «Yoo ati na waliin jiraatee, karaa ani deemu kana irratti na eedde, sagalee nyaadhuu fi woyaa uffadhu yoo naaf kennite, **21** nageyaan gara mana abbaa kiyyaa yoo deebi'e, ati Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya hin teeta. **22** Dhakaan ani akka sooddu'uu dhaabee kunille, mana Waaqaa hin te'a; waan naaf kennitu mara keessaa kudhan keessaa tokko si'ii hin kenna» jedhe.

29 Yaaqoob ittuma ideemee, gara kolbaa biyya gara aduun baatuu geye. **2** Inni achi diida keessatti boolla bisaanii takka dhagge. Hooloti karra sadiille boolla bisaanii san bira ciitteertiyyu; hooloti sun boolla tana keessaa bisaan unti. Afaan boolla sanille dhakaa gudda'an cufama. **3** Yennaa karri hoolotaa martinuu achitti wolitti dacha'ane, tissitooti dhakaa afaan boolla bisaanii irraa konkolaachisane hoolota obaasan; achiin duuba dhakaa addee isaatitti deebisane afaan boolla bisaanii irra keyan. **4** Yaaqoob, «Obboleeyyan tiyya, isin eessaa dhuttane?» jedhee tissitoota gaafate. Isaan deebisane, «Nuuti Kaaraanii dhunne» jedhane. **5** Inni isaanii, «Laabaanii akaakoo Naahorii beettanii?» jedhe. Isaan deebisane, «Ee, hin beenna» jedhane. **6** Yaaqoobille, isaanii, «Inni nageyaa?» jedhe. Isaan deebisane, «Ee, nageya; kunoo, intalti isaa Raahel hoolee fiddee dhufiisatti jirti» jedhane. **7** Inni, «Kunoo, latti guyya'a; yennaan galchuma hori'ii hin geenne. Hoolee bisaan obaasa'aatii geessa'aa dheechisa'a» jedhe. **8** Isaan ammoo, «Haga karri hoolee'ee martinuu wolitti qabantee dhakaa afaan boolla bisaanii irraa konkolaachifamutti, nuuti tana goonee hin dandeennu. Achiin duuba nuuti hoolee hin obaanna» jedhane. **9** Adoo inni isaan waliin dubbatisatti jiruu, Raahel tissituu waan teeteef, hoolee abbaa ifii fiddee dhutte. **10** Yaaqoob yennaa Raahelii intala Laabaanii abuyyaa ifitiif fi hoolee isaa dhagge, itti dhikaatee dhakaa boolla bisaanii irraa konkolaachisee, hoolee isaa san bisaan obaase. **11** Achiin duuba inni Raahel sunqatee waan gammadeef bowe. **12** Inni, «Ani ilma adaadaa teeti Ribqaa'aa ti» jedhee isi'itti hime. Isille rukkittee abbaa ifiitiif hinte. **13** Laabaan oduu marroo Yaaqoobii ilma obboleettii ifii yennaa dhage'e, isa qophatisaaf rukkiisee gad bayee, hanqafatee, gara manaa seensise. Yaaqoob waan te'eeru mara yennaa itti hime, **14** Laabaan, «Ee, dhugumaan, ati foon kiyyaa fi dhiiga kiyya» jedhe. Yaaqoob ji'a tokko guutuu isa bira ture. **15** Laabaan Yaaqoobiin, «Ati hidda kiyya waan teetiif, toluma naaf hujuu hin malle. Meeqa akka ani isi'ii kaffalu barbaadda?» jedhe. **16** Laabaan durra lama qabaayyu; maqaan angafitti'ii Liya'a; ka maandhitti'ii Raahel. **17** Liyaan intala ila kuulaa ti; Raahel ammoo dansittii dhaaba toltu. **18** Yaaqoob Raahel waan jaalateef, Laabaaniin, «Akka ani intala teeti maandhitti Raahel fuudhu yoo naaf eeyyante, ani woggaa torba si

hin tajaajila» jedhe. **19** Laabaan deebisee, «Ani nama dhibi'ii isii kennu'uu mannaa, isi'ii kennuu woyya; as na bira turi» jedhe. **20** Maarre Yaaqoob Raahel fuudhiisaaf jedhee, woggaa torba tajaajile; inni waan isii jaalateef, woggooti kun guyyoota diqqaa isatti fakkaatane. **21** Achiin duuba Yaaqoob, Laabaaniin, «Yennaan tajaajila kiyyaa dhumatteerti; Raahel akka fuudhuuf naa kenni» jedhe. **22** Maarre Laabaan jila fuudhaa fi heerumaa jilisee, kolbaa achi jirtu mara waame. **23** Galgala san ammoo, addee Raaheli, intala ifii Liyaa fuudhee Yaaqoobitti geesse; Yaaqoobille isii woliin rafe. **24** Laabaan tajaajiltuu ifii Zilfaa, akka tajaajiltuu isi'ii teetuu, Liya'aaf kenne. **25** Boruyyaa ganama Yaaqoob akka Liyaa teete beekke, gara Laabaanii dhagee, «Wonni ati na goote kun maan? Ani Raahel fuudhiisaaf si tajaajile. Ati maaf na sodde ree?» jedhe. **26** Laabaan deebisee, «Biyya teenna keessatti intala angafitti'in dura intala maandhittii hin heerumsisanu. **27** Torbaan waajibumma'aa Liyaa woliin fixadhu; woggaa torba ta dhibii deebitee yoo na tajaajilte, Raahelille si'iif hin kenna» jedhe. **28** Yaaqoob akkuma inni jedhe godhe; yennaa inni torbaan waajibumma'aa Liyaa woliin fixate, Laabaan intala ifii Raahel isa heerumsiise. **29** Laabaan tajaajiltuu ifii Bilhaa, akka tajaajiltuu isi'ii teetuu, Raaheliif kenne. **30** Yaaqoob Raahel wolille'een rafee, Liyaa caalaa isii jaalate. Achiin duuba inni woggaa torba ta dhibii Laabaan tajaajile. **31** Liyaa caalaa akka Yaaqoob Raahel jaalate Mootiin Waan Maraa yennaa dhagge, Liyaan akka ijoollee deettu godhe; Raahel ammoo maseena teete. **32** Liyaan ulfoottee ilma deette. Isiin, «Mootiin Waan Maraa rakkoo tiyya dhagge; amma dhugumaan dharsi kiyya na hin jaalata» jettee, maqaa isaa Ruuben baafatte. **33** Isiin ammalle ulfoottee ilma dhibii deettee, «Mootiin Waan Maraa akka ani hin jaalatamin dhage'ee, ammalle ilma kana naaf kenne» jettee, maqaa isaa Shim'oon baafatte. **34** Liyaan ammalle ulfoottee ilma dhibii deette. Isiin, «Ani ilmaan sad waan isaaf deyeef, amma dharsi kiyya jaalalaan natti hin maxxana» jettee, maqaa isaa Lewwii baafatte. **35** Achiin duuba Liyaan ammalle ulfoottee ilma dhibii deette. Isiin, «Amma ani Mootii Waan Maraa hin leellisaa» jettee, maqaa isaa Yihudaa baafatte.

30 Raahel akka ijoollee Yaaqoobiif deyyaa hin jirre yennaa beette, obboleettii ifii hanaatee, Yaaqoobiin, «Ijoollee naaf kenni, yookiin ani hin du'a» jette. **2** Yaaqoob guddoo aaree, «Ani addee Waqaa bu'ee hin dande'u. Ka ijoollee si dhooggate isa» jedhe. **3** Achiin duuba Raahel, «Bilhaan tajaajiltuun tiyya kunoo ti; akka isiin ijoollee naaf deettu, isii bira geyi. Akka kanaan, karaa isi'iitiin ani haadha ijoollee'ee hin te'a» jette. **4** Maarre isiin Balhaan dharsa ifitiif kennitee, innille isii bira geyi. **5** Balhaan ulfoottee Yaaqoobiif ilma deette. **6** Raahel, «Waaqi naaf mure. Inni daadimata kiyya dhage'ee, ilma naaf kenne» jettee, maqaa isaa Daan baafatte. **7** Balhaan garbittiin Raaheli ammalle ulfoottee Yaaqoobiif ilma lammesso'o deette. **8** Achiin duuba Raahel, «Ani obboleettii tiyya woliin wodhaantoo jadduu qabadhee, injifadhe» jettee, maqaa isaa Niftaalem baafatte. **9** Liyaan akka deya lakkitte yennaa beette, tajaajiltuu ifii Zilfaa fuutee, akka niiti'iitti Yaaqoobiif kennite. **10** Achiin

duuba Zilfaan Yaaqoobiif ilma deette. **11** Liyaan, «Milkaaye» jettee, maqaa isaa Gaad baafatte. **12** Tajaajiltuun Liya'aa, Zilfaan ilma dhibii deettee jennaan, **13** Liyaan, «Ani guddoo gammadeera! Amma dubartooti, «Ta gammadde» naan jedhan» jettee, maqaa isaa Asheer baafatte. **14** Yennaa haammaa qamadi'ii, Ruuben gaafa tokko alatti bayee, midhaan muka fedhii jaalalaa kakkaasu dhaggee, Liyaa haadha ifitiif fide. Raahel Liya'aan, «Magganne'ee, midhaan muka fedhii jaalalaa kakkaasu ka ilmi keetii fide san irraa naafille kenni» jette. **15** Liyaan deebitte, «Ka dharsa kiyya na irraa fudhatte si hanqatee, amma midhaan muka fedhii jaalalaa kakkaasu, ka ilmi kiyya fidelle fudhatisa barbaaddaa?» jette. Raahelille, «Ati midhaan muka fedhii jaalala kakkaasu ka ilmi keeti sii fide naa yoo kennite, halkan edanaa Yaaqoob woliin buluu dandeetta» jette. **16** Galgala san Yaaqoob ficha'aa yennaa dhufe, Liyaan gad itti baatee, «Ani midhaan muka jaalala kakkaasu ka ilmi kiyya fideen waan si bitadheef, galgala adhaa na woliin bulta» jette. Maarre inni halkan san isii woliin bule. **17** Waaqi daadimata Liya'aa dhage'ee, isiin ulfoottee ilma shaneesso'oo Yaaqoobiif deette. **18** Liyaan, «Ani tajaajiltuu tiyya dharsa kiyyaaf kenninaan, Waaqi gatii naaf kenne» jettee, maqaa isaa Yisaakor baafatte. **19** Liyaan ammalle ulfoottee ilma jayeesso'oo Yaaqoobiif deettee, **20** «Waaqi kennansa dansaa naaf kenneera. Ani ilmaan jaa waan isaa deyeef, amma dharsi kiyya ulfinna naaf hin kenna!» jettee, maqaa isaa Zebuloon baafatte. **21** Duuba irra isiin intala deettee, maqaa isi'ii «Dinaa» jette. **22** Achiin duuba Waaqi Raahel qaabate; inni daadimata isi'ii dhage'ee akka isiin deettu godhe. **23** Isiin ulfoottee ilma deettee, «Waaqi salphinna kiyya na irraa fuudhe. **24** Mootiin Waan Maraa ilma dhibii naaf kenne» jettee, maqaa isaa Yoseef baafatte. **25** Raahel Yoseef deetteen duuba, Yaaqoob, Laabaaniin, «Gara lafa itti dhaladheetii fi biyya tiyyaa akka dhaquuf gad na lakkisi. **26** Ani attam attam akka si'iif huje atinuu hin beetta; ani hin deema, dubartoota tiyyaa fi ijoollee tiyya ta ani si'iif tajaajilee dhaggadhe naaf kenni» jedhe. **27** Laabaan ammoo Yaaqoobiin, «Ani yoo si duratti fudhatama dhaggadhe, maganne'ee turi; sababa keetiiif akka Mootiin Waan Maraa na eebbise, mudhii addaatiin beekera. **28** Mindaa ani si'iif kaffalu'uu male natti himi, ani si'iif hin kenna» jedhe. **29** Yaaqoob deebisee, «Attam akka si'iif tajaajile, horiin keetille ani kunuunsuun attam akka si'iif horelle atinuu hin beetta. **30** Yennaa hin dhufiniin dura, horii diqqaan keeti, amma guddoo bacateera. Addee ani dhage duudi'itti Mootiin Waan Maraa si eebbiseera. Ani maatii tiyyaaf yoom wo godha ree?» jedhe. **31** Laabaan, «Maan si'iif kennu ree?» jedhee gaafate. Yaaqoob, «Waan ani si'iin jedhu kana, yoo naaf goote, ani horii keeti deebi'ee hin kunuunsa, hin tissalle'e. **32** Ani adha horii keeti keessa deemee, hoolota keessaa titiifu'uu fi buburree, buruusoo gugurraayyee mara, re'oota keessalle'ee buruusoo titiifu'uu fi gugurraayyee mara addaan baasa. Isaan mindaa kiyyaa te'anuu ti. **33** Akka kanaan addatamummaa tiyya hin dhaggita. Ati mindaa kiyya qorqoriisaaf yennaa dhuttu, re'oota titiifuu yookiin buburree hin te'in, yookiin hoolota

gugurraayyee hin te'in yoo qabaadhe, akka hatamane hin beetta» jedhe. **34** Laabaan deebisee, «Tole, akkuma ati jette teetuu ti» jedhe. **35** Gaafama san Laabaan korbeeyyii re'ee tattalee, titiifuu, re'oota dhaaltuu buburree fi titiifuu yookiin xibaaxibbee adaadii nafa irraa qaddu mara, buruusoo hoole'ee gugurraayyee mara addaan baasee, ilmaan ifii akka tissanu godhe. **36** Achiin duuba Laabaan ideensa guyyaa sadii Yaaqoob irraa fagaate. Yaaqoob hoole'ee fi re'ee Laabaanii ka hafane tisse. **37** Yaaqoob ulee muka jiidhaa gosa sadii muree, dabaree dabaree quncee irraa quncisee buburreesse. **38** Hoole'ee fi re'een bisaan uniisaaf yennaa dhufanu, korbeeyyiin waan hoqonsiteef, inni ulee buburreesse san fuula isaanii dura gongaa isaan keessaa unanu keessa keye. Hoole'ee fi re'een bisaan uniisaaf yennaa dhufanu, **39** maarre isaan yennaa ulee saniin duratti hoqonsane, ilmoolee tattalee, titiifuu fi buburree dhalane. **40** Yaaqoob ilmoolee tana qofitti baasee, hoole'ee fi re'ee Laabaanii tattalee fi gugurraayyee fuula dura dhaabbachise. Akka kanaan Yaaqoob hoole'ee fi re'ee ifii, hoole'ee fi re'ee Laabaaniitiin addaan fowate. **41** Yennaa hoole'ee fi re'een jajjabooti hoqonsanu, isaan ulee san fuula duratti akka hoqonsanu, ulee san isaan bira dhadhaaba. **42** Inni ammoo hoole'ee fi re'ee dadadhaboolee dura ulee san hin dhaabuuyyuu. Maarre hoole'ee fi re'een dadadhabooleen ta Laabaanii yennaa teetu, jajjaboon ta Yaaqoobii teete. **43** Yaaqoob akka kanaan guddoo duroommate. Inni horii bacao, tajaajiltoota dhiiraatii fi dubarti'ii, gaalotaa fi harreelee hedduu qabaayyu.

31 Ilmaan Laabaanii, «Yaaqoob waan abbaan keenna qabu mara fudhate; inni qabeenna kana mara abbaa keenna irraa dhaggate» jettuun Yaaqoob dhage'e. **2** Yaaqoob ammalle Laabaan akka dur isa jaalattu akka isa jaalataa hin jirre hubate. **3** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Yaaqoobiin, «Gara lafa abbootii teetiiti fi tira keetii deebi'i. Ani si woliin hin jiraadha» jedhe. **4** Maarre Yaaqoob gara Raaheliiti fi Liya'aa ergee, addee lafa hoolotii fi Re'ooti isaa jirtutti waansise. **5** Inni isaanii, «Abbaan keessan akka dur na jaalattu gara duraa akka na jaalataa hin jirre hubadheera. Waaqi abbaa kiyyaa ammoo na woliin jira. **6** Ani hunna tiyya adoo hin qusatin abbaa keessaniif akka huje, isin lamaanuu hin beettan. **7** Laabaan ammoo na sobee mindaa kiyya yennaa kudhan jijjiire. Te'uu malee Waaqi akka inni na miidhu hin goone. **8** Yennaa Laabaan, «Re'ooti titiifuun mindaa keeti» jedhe, hoolotii fi re'ooti marti ilmoolee titiifuu dhalane. Inni yennaa, «Re'ooti tattaleen mindaa keeti» jedhelle, hoolotii fi re'ooti duudiin ilmoolee tattalee dhalane. **9** Akka kanaan Waaqi hoole'ee fi re'ee abbaa keessan irraa fuudhee naaf kenne. **10** «Yennaa hoole'ee fi re'een rarragatanu, ani oojadhee, korbeeyyiin tattaleen, buburree fi titiifuun hoqonsanuun dhagge. **11** Achiin duuba Ergamaan Waaqaa oojiu'uun, «Yaaqoob!» jedhee na waame; anille, «As jira» jedheen. **12** Ergamaan Waaqaa, «Kunoo, korbeeyyii tattalee, buburree fi titiifuu qofatti hoqonsiisatti jira. **13** Ani addee ati soodduu dhaaddee, zayitii ejersaa itti naxxee naaf kakatetti, Waaqa Be'elitti sitti mudhate. Amma lafa tana keessaa ariiti'in

bayiitii gara lafa itti dhalattee deebi'i» naan jedhe» jedhe. **14** Raahelii fi Liyaan deebisane, «Mana Abbaa keennaatiitti qoodi dhaalaaf nu'uuf hafeeru jiraa ree? **15** Inni akka ormaatiitti nu ilaala. Inni nu gurgureera; beesee marro teennaaf kennantelle nyaatee fiixeera. **16** Karri Waaqi abbaa keenna irraa fuudhe tun marti teennaa fi ta ijoollee teennaa ti; tanaaf waan Waaqi siin jedhe mara godhi» jedhaneen. **17** Maarre Yaaqoob dubartoota ifitiiti fi ijoollee ifii gaala irra teessisee, **18** inni horii ifii mara, meya qabu mara, horii Phaadaan-Aaram keessatti horate oofatee gara biyya Kana'aanii, gara abbaa ifii Yisahaqii dhaqiisaaf ka'e. **19** Laabaan rifeensa hoole'ee murisa dhaqeeruun, Raahel waaqota abbaa ifii ka Laabaanii mana keessaa hatte. **20** Yaaqoob akka baqataaru Laabaanitti adoo hin himin isa sobee deeme. **21** Yaaqoob waan qabu mara fudhatee baqate. Inni laga Efraaxiisiitiin gamatti bu'ee gara biyya koobitii'ii gara Giil'aadii deemiisaaf ka'e. **22** Guyyaa sadiin duuba akka Yaaqoob baqate Laabaan dhage'e. **23** Maarre inni fira ifii woliin Yaaqoob hordofe. Guyyaa torbaan duuba Laabaan biyya koobitii'ii Giil'aadii keessatti itti dhikaate. **24** Waaqi ammoo halkan oojiu'uun gara Laabaanii dhufee, «Waan hantuu Yaaqoobitti akka hin dubbanne ifi eeggadhu!» jedheen. **25** Maarre Laabaan Yaaqoob dhaqqabe. Yaaqoob biyya koobitii'ii sanitti dukaana ifii dhaabate; Laabaanille Giil'aad biyya koobitii'ii san keessatti fira ifii woliin dukaana ifii dhaabate. **26** Laabaan, «Ati na soddee, akka dubartoota lola keessatti booji'antee durra tiyya fudhattee baduun keeti maan godhuu keeti? **27** Ati maaf na soddee, adoo natti hin himin dhossa'aan baqatte? Adoo natti hintee jiraattee, silaa ani gammadaan, weeddu'uun, dibbe'ee fi kiraaraan akka ani si geegessaayyu. **28** Ati akka ani akaakotaa fi durra tiyya sunqadhee nageya itti dhaamulle natti hin hinne. Wonni ati goote kun waan fokkisiisa'a. **29** Ani si miidhiisaaf hunna qabaayyu; halkan edaa ammoo Waaqi abbaa keetii natti dubbatee, «Waan hantuu Yaaqoobitti akka hin dubbanne, ifi eeggadhu» naan jedhe. **30** Akka ati gara biyya abbaa keetii deebi'isaaf guddoo barbaadde ani hin beeka; ammoo waaqota kiyya maaf hatte?» jedhe. **31** Yaaqoob deebisee, «Durra teeti hunnaa na irraa fudhatta jedhee waan sodaadheef. **32** Nu keessaa nami waaqota keeti fudhateeru yoo dhaggame ijjeefamuu ti. Firoota keenna dhugaa bayoota godhadhuuti, waan keeti mara ilaalladhuuti fudhadhu» jedheen. Yaaqoob akka Raahel waaqota Laabaanii hatteertu waan hin beenneef tana jedhe. **33** Laabaan gara dukaana Yaaqoobii, gara dukaana Liya'aa, gara dukaana dubartoota tajaajiltoota lamaanille seene; ammoo waaqota ifii hin dhaggine. Achiin duuba inni gara dukaana Raahelii seene. **34** Raahel waaqota mana keessaa fuutee kooraa gaalaa jalatti dhossitee irra teette. Laabaan dukaana duudii keessa ilaale; ammoo waaqota ifii hin dhaggine. **35** Raahel abbaa ifitiitiin, «Abba'a, natti hin mufatin; xuriin waan natti dhutteertuuf, si duraa ka'uu hin dandeenne» jetteen. Maarre inni addee duudii ilaale; ammoo waaqota ifii hin dhaggine. **36** Achiin duuba Yaaqoob aaree, «Ani maan balleesse? Ati wonni na ariituuf, ani seera maan yakke? **37** Ati waan qabu mara keessa

ilaalten duuba, waan keeti te'e maan dhaggite? Waan tokkole yoo dhaggitee jiraatte, nu keessaa eentu sirrii akka te'e isaan akka muranuuf, as fira keetii fi fira kiyya dura keyi. **38** Ani woggaa diddama si'iif hujeera. Yennaa tana keessatti hoolotii fi re'ooti teeti gadha'aa hin ganne; korbeeyyii teetille ani hin nyaanne. **39** Bineensi yennaa horii nyaatu mara, ka dhidhate san aninuu bakka buuse malee, ani gara keeti hin finne. Horii halkan yookiin guyyaa hatamelle, na kaffalchiitte. **40** Yennaa hedduu guyyaa o'aan, halkan boojjiin rakkadhe; rafiisalle hin dandeenne. **41** Ani woggaa diddama akka kanaan mana keeti keessa ture; woggaa kudhanii afur durra teeti lamaan fuudhiisaaf, woggaa jaa hoolle'e fi re'ee teeti dhaggatiisaaf tajaajile. Yennaa san keessatti ati mindaa kiyya yennaa kudhan jijjiirte. **42** Waaqi abbaa kiyyaa, Waaqi Abrahaamii, ka Yisahaq isa sodaatu adoo na woliin hin jiraatinii, ati silaa harka duwwaa na ariiiteertayyu. Ammoo Waaqi rakkoo tiyyaa fi eloo tiyya dhaggee, halkan edaa si xixe' jedheen. **43** Laabaan deebisee, «Dubartooti tun durra tiyya; ijoolleen isaanii ijoollee tiyya; hoolle'e fi re'een tun tiyya. Wonni ati dhaggitu kun martinuu tiyya. Durra tiyya tanaa fi ijoollee isaanii ammoo ani attam midhuu dande'a ree? **44** Koottu amma anii fi ati wolii galtee godhanna; wolii galtee san qaabatiisaaf soodduu dhaabbanna» jedhe. **45** Maarre Yaaqoob dhakaa tokko fuudhee soodduu dhaabe. **46** Inni firoota ifiitiin «Dhakaa wolitti qaba'a» jedhe; isaanille dhakaa wolitti qabanee tuulaneen duuba, tuulaa san biratti sagalee nyaatane. **47** Laabaan tuulaa dhaka'aa san, afaan Aaramiitiin, «Yagaar-sahadutaa» jedhee moggaase. Yaaqoob ammoo afaan Ibrootaatiin, «Gaal-Ed» jedhee moggaase. **48** Laabaan Yaaqoobiin, «Tuulaan dhaka'aa tun ana fi si wodhakka'atti dhugaa baati» jedhe. Tanaaf addeen sun «Gaal-Ed» jedhante. **49** Laabaan ammalle, «Yennaa nu gargar baanu Waaqi nu eeguutii» waan jedheef, addee saniin, «Miisphaa» jedhe. **50** Laabaan itti dabalee, «Ati yoo durra tiyya rakkite yookiin yoo dubartii dhibii fuute, eennulle nu woliin jiraachuu dhabulle, Waaqi dhugaa teenna akka te'e qaabadhu. **51** Wodhakkaa teennatti dhakaan ani tuulee fi soodduun ani dhaabelle kunoo ti. **52** Ani si miidhiisaaf tuulaa dhaka'aa tana akka hin dabarre, atille na miidhiisaaf tuulaa dhaka'aatii fi soodduu tana akka hin dabarre, tuulaa dhaka'aatii fi soodduun tun dhugaa baatota teenna. **53** Yoo wolii galtee tana hin eegin, Waaqi Abrahaamii, Waaqi Naahoorii, Waaqi abbaa isaanii nu adabuu ti» jedhe. Achiin duuba, Yaaqoob maqaa Waaqa abbaan isaa Yisahaq sodaatuutiin wolii galtee tana eegatiisaaf kakate. **54** Yaaqoob gaara irratti ciincaa dhikeesse, sagalee akka nyaatanuuf fira ifii waame. Isaan nyaataneen duuba, halkan achi bulane. **55** Laabaan barii ganamaan ka'ee, akaakotaa fi durra ifii sunqatee, eebbise; achiin duuba inni gara mana ifii deebi'e.

32 Yaaqoob adoo deemiisatti jiruu, ergantooti Waaqaa isa woliin wol wolde'ane. **2** Inni yennaa isaan dhagge, «Kun quttuma Waaqaa ti» jedhee, maqaa addee sanii Mahanaayim baase. **3** Yaaqoob ifiin dura gara biyya Edoomii, gara lafa Se'iir jedhantuu obboleessa ifi Eesaawutti ergantoota erge. **4** Yaaqoob worra erge san ajajee, «Goottaa

kiyya Eesaawu'uun, «Ani tajaajilaan keeti Yaaqoob haga ammaa alagaa te'ee Laabaan bira le'aa ture. **5** Ani loonii fi harree, hoolle'e fi re'ee, tajaajiltoota dhiiraatii fi dubartii qaba. Ani fudhataa akka dhaggadhuuf ergaa tana si gootaa kiyyatti himadha» jedheera Yaaqoob jedha'a» jedhe. **6** Ergantooti yennaa gara Yaaqoobii deebi'anee dhufane, «Nuuti gara obboleessa keeti Eesaawu dhandheerra; innille amma gara keeti dhufiisatti jira; namooti dhibba afuriille isa woliin jiran» jedhane. **7** Yaaqoob guddoo sodaatee, yaaddowee, namoota isa bira jiranu, hoolle'e fi re'ee, loon, gaalalle golii lamatti gargar qoode. **8** Inni, «Esaawuun golii tokko yoo miidhe, goliiin tuun miliqoo hin dandeettiin» jedhee yaadee ti. **9** Achiin duuba Yaaqoob daadimatee, «Ee, Waaqa akaakoo kiyya Abrahaamii, Waaqa abbaa kiyya Yisahaqii naa dhage'i! Sittuu. «Biyya keetitti, fira keetitti deebi'i; anille waan dansaa si'iif hin godha» anaan jedhe. **10** Gadhi-laafummaa'aa fi addatamummaan ati ana tajaajilaa keetitti mudhitte sun, naaf hin malle; yennaa qaraa ulee malee, ani womaa qabadhee laga Yordaanosii hin buune; amma golii lama tana woliin deebi'eera. **11** Inni dhufee ana, haadhotii fi ijoollee hin ijeesa fa'a jedhee waan sodaadheef, ati harka obboleessa kiyya Eesaawu jalaa akka na baachu si gaafadha. **12** Atuu, «Ani waan dansaa si'iif hin godha; sanyii teetille akka maansa abbaaya'aa, ka sababa bacinna isaatiif laakkowamuu hin dandeenne hin godha» jetteerta» jedhe. **13** Maarre inni halkan san achuma bulee, waan ifii qabu keessaa kennansa obboleessa ifi Eesaawu'uuf dhikeessu, **14** re'oota dhaltuu dhibba lamaa fi korbeeyyii re'ootaa diddama, hoolota dhaltuu dhibba lamaa fi korbeeyyii hoolotaa diddama, **15** gaalota hoosisanu soddoma ilmoolee isaanii woliin, sa'oollee afurtamaa fi korommii kudhan, harreelee dhaltuu diddamaa fi harreelee wodala kudhan file. **16** Inni horii kana cinna cinnaan qoqoode, tajaajiltoota ifiititti kennee, «Anaan duratti dabara'aatii, wodhakkaa cinna cinna hori'iititti lafa lakkisa'a» jedhe. **17** Yaaqoob tajaajilaa dura jiruun, «Esaawuun obboleessi kiyya sitti dhufee, «Ati ka eennuu ti? Eessa dhaxxa? Horiin ati oofattu kun ka eennuu ti?» jedhee yennaa si gaafate, **18** ati, «Horiin kun ka tajaajilaa keeti Yaaqoobii ti. Inni horii kana gootaa kiyya Eesaawu'uuf kennansa erge. Innille duuba keennaan dhufiisatti jira» jettaan» jedheen. **19** Yaaqoob cinna lammeesso'ootiin, cinna sadeesso'oolle'een, worra cinna hori'ii san oofu maraanuu, «Isinille yoo Eesaawu isinitti dhufe, dubbama tana itti hima'a. **20** «Kunoo, tajaajilaan keeti Yaaqoob nu duubaan dhufiisatti jira» jedha'aa» jedhee gorse. Yaaqoob, «Kennansa ani ifi dura ergeef kanaan Eesaawu naa araarama fa'a. Achiin duuba ani yennaa isa dhagge, inni na fudhata fa'a te'a» jedhee yaade. **21** Yaaqoob kennansa san dursee dabarsee ergee, ifiif ammoo halkan san addee quttumaa san bulee. **22** Yaaqoob halkanuma san ka'ee, niitota ifii lamaan, tajaajiltoota ifi ta durraa lamaanii fi ijoollee ifii kudhanii tokko fudhatee laga Yaaboqiitiin gamatti bu'e. **23** Inni gamatti isaan buuseen duuba, waan qabu maralle gamatti buuse. **24** Inni ammoo qofuu hafe. Achiin duuba nami tokko dhufee haga boruun dayya'utti Yaaqoob woliin wodhaantoo qabate. **25** Namichi sun akka

dande'ee Yaaqoob hin injifanne yennaa dhagge, luqqee Yaaqoobii dhowe; Yaaqoobille adoo isaa woliin wodhaantoo qabatuu kurreen Yaaqoobii buuqaate. **26** Achiin duuba namichi, Yaaqoobiin, «Boruun dayya'araa, na lakkis!» jedhe. Yaaqoob ammoo, «Yoo na eebbittet malee, ani si hin lakkisu!» jedheen. **27** Maarre namichi, «Maqaan keeti eennu?» jedhee gaafate. Innille deebisee, «Maqaan kiyya Yaaqoob» jedhe. **28** Achiin duuba namichi, «Ati Waaqaa fi nama woliin wodhaantoo qabatee injifatteerta; tanaaf, hagaraa achi maqaan keeti Israa'el jedhamuu ti malee, Yaaqoob hin jedhamin» jedhe. **29** Achiin duuba Yaaqoob, namichaan, «Maganne'ee maqaa keeti natti himi!» jedhee isa gaafate. Inni ammoo, «Maqaa kiyya maaf gaafatta?» jedhee, achitti isa eebbise. **30** Yaaqoobille, «Ani Waaqaa fuula kiyya duratti dhaggee, haga ammaa jiru'uun jira» jedhe; tanaaf maqaa addee sanii, «Pheeni'el» jedhee moggaase. **31** Yaaqoob pheeni'elii ka'ee deemiisatti jiruun aduun baate; inni luqqee waan wiidhameef hokkoliisatti jiraayyu. **32** Yaaqoob namicha woliin wodhaantoo qabatuu, namichi foon kurree luqqee isaa irraa waan dhoweef, Israa'elooti haga adhaa foon kurree luqqee irraa hin nyaatanu.

33 Yaaqoob ol ilaalee, Esaawuun namoota dhibba afur woliin dhufiisatti jiruun dhagge; tanaaf inni ijoollee Liya'atti, Raahelii fi dubartoota tajaajiltoota lamaanitti qoqode. **2** Inni dubartoota tajaajiltoota lamaan ijoollee isaanii woliin dura aansee, Liya'aa fi ijoollee isii'itti aansee, Raahelii fi Yoseef duuba aanse. **3** Yaaqoob isaanii dura deemee, haga obboleessa ifii bira gewutti yennaa torba lafatti gad isaaf gombifame. **4** Esaawu ammoo isa qophatiisaaf itti rukkisee, hanqafatee isa sunqate. Isaan lamaanuu bowane. **5** Esaawu ol ilaalee, dubartootaa fi ijoollee yennaa dhagge, «Kolbaan si woliin jirtu tun ta eennuu ti?» jedhee gaafate. Yaaqoob, «Isaan, ijoollee Waaqi badhaadha ifitiin ana tajaajilaa keetiif kenne» jedheen. **6** Achiin duuba dubartooti tajaajiltoota ijoollee ifii woliin dhufanee gad gombifamaneef; **7** achiin duuba Liya'aa fi ijoolleen isii'itti dhufanee gad gombifamaneef; dhuma irratti Raahelii fi Yoseefille dhufanee gad gombifamaneef. **8** Esaawu, «Horiin cinna cinnaan oofanuun dhagge kana maan yaaddee naaf ergite?» jedhee gaafate. Yaaqoob deebisee, «Gootaa kiyya, si duratti fudhatama dhaggatiisaaf erge» jedhe. **9** Esaawu ammoo, «Obboleessa kiyya, ani baciaa qaba. Keeti si'iifuu te'uu ti» jedhe. **10** Yaaqoob, «Waawwo'o; ani si duratti fudhatama yoo dhaggadhe, kennansa kiyya ana irraa fudhadhu. Ati waan na fudhatteef, fuula keeti dhaggiisi, fuula Waaqaa akka dhaggeetitti laakkowa. **11** Waaqi arjumma'aan waan naaf barbaachisu mara waan kenneef, maganne'ee kennansa ani si'iif fide kana fudhadhu» jedhe. Yaaqoob waan isa uttiseef, Esaawu kennansa fudhate. **12** Achiin duuba Esaawu, «Ka'i ideenna ti. Ani si dura hin deema» jedhe. **13** Yaaqoob ammoo deebisee, «Gootaa kiyya, ijoolleen, hoole'ee fi re'een, ilmooleen isaanille, loonii fi jabbiin dadhaboolee akka te'ane hin beetta. Guyyuma tokkoofille ariiti'iin yoo oofamane, isaan martinuu hin du'an. **14** Tanaaf, maganne'ee gootaa kiyya, ati ana tajaajilaa keeti dura deemi. Ani akka ideensa

hori'itti fi ijoolle'eetitti laanuma haga Edoomitti si dhagqabutti si hordofa» jedhe. **15** Esaawu deebisee, «Namoota na woliin jiranu keessaa garii si biratti lakkisa» jedhe. Yaaqoob ammoo, «Ani fuula gootaa kiyyaa duratti fudhatama dhaggatiisa qofa malee, kun maanif barbaachisa?» jedhe. **16** Tanaaf Esaawu gaafuma san gara Edoomii deebi'e. **17** Yaaqoob ammoo gara addee, «Suukoot» jedhantuu ideemee, achitti ifii mana, loon ifitiif gosee ijaare; tanaaf maqaa addee sanii, «Suukoot» jedhee moggaase. **18** Yaaqoob phaadaan-Aaramii yennaa deebi'e, nageyaan gara qachaa Sheekemii ka biyya Kana'aanii keessaa dhufe; inni achi qacha'aan fuula dura qubate. **19** Inni sanyii Hamoorii, abbaa Sheekemii irraa lafa dunkaanii irratti dhaabate san, meetii dhibbaan bitate. **20** Inni achitti addee ciinca'aa ijaaree, «Waaqi, Waaqaa Israa'elii ti» jedhee maqaa baase.

34 Gaafa tokko Dinaan intalti Yaaqoobii, ta Liyaan deette, dubartoota biyya sanii ilaaliisaaf gad baate. **2** Sheekemiin ilmi Hamoorii, nami gosa Hiiwoo, bulchaan lafa sanii, yennaa isii dhagge, hunnaan bantii isii'itti balleesse. **3** Inni ammoo shag gummaa Dina'aatiin booji'amee, isii jaalatee, akka isiille isa jaalattuuf hawadate. **4** Abbaa ifiille'een, «Intala tana na fuusis» jedhe. **5** Yaaqoob intalti isaa Dinaan akka bantii badde dhage'e; ilmaan isaa ammoo horii isaa keessa ala waan jiranuuf, haga isaan deebi'aneef dhufanutti cadhi jedhe. **6** Achiin duuba abbaan Sheekemii Hamoor Yaaqoob woliin dubbatiiisaaf bayee dhage. **7** Ilmaan Yaaqoobii akkuma tikaa dhufaneen waan te'e dhage'ane. Sheekem intala Yaaqoobii hunnaan bantii balleessiisaan kolbaa Israa'elii waan salphiseef, isaan guddoo aarane. **8** Hamoor ammoo obboleeyyan Dina'aatiin, «Ilmi kiyya Sheekem intala teessan guddoo jaalateera. Maganne'ee fuudhuutii kenna'aaf. **9** Ilmaanii fi durri teenna wol fuudhanuu ti; durra teessan nuu kenna'a; isinille durra teenna fuudha'a. **10** As biyya teenna keessa nu woliin turuu dandeettan; addee feetane le'aa, daldalataa lafa qabaatuu hin dandeettan» jedhe. **11** Sheekem abbaa Dina'aatii fi obboleeyyan Dina'aatiin, «Ani fuula keessan duratti fudhatama dhaggadhuutii malee, waanuma isin jettane hin kenna. **12** Gatii intalaa haga feetane na gaafadha'a; isuma callaa fuudhuutii malee, waan isin feetane mara hin kenna» jedhe. **13** Sheekem obboleettii isaanii Dinaa waan bantii balleesseef, ilmaan Yaaqoobii, isaa fi Hamoorii abbaa isaatiif sobaan deebii kennaneef. **14** Isaan, Sheekemii fi abbaa isaatiin, «Nuuti nama haqanqabaa hin qabatiniif, obboleettii teenna kennuu hin dandeenno; kun nu'uuf salphinna. **15** Isin akka keenna teetaneef, dhiirti teessan duudiin haqanqabaa akka qabatuu yoo gootane qofa, isii isiniif kennuu dandeenno. **16** Achiin duuba nuuti durra teenna isiniif hin kennina; nuutille durra teessan hin fuuna; kolbaa tokko teenee woliin hin leena. **17** Isin yoo nu dhage'uu dhaddanee haqanqabaa qabatuu diddane, nuuti intala teenna fudhannee hin ideenna» jedhane. **18** Wonni isaan dubbatane Hamoorii fi ilma isaa Shekemitti dansaa teetee mudhatte. **19** Sheekem intala Yaaqoobii waan jaalateef, waan jedhame godhiisaaf hin turre; inni namoota mana abbaa ifii mara caalaa ulfinna qabaayyu. **20**

Maarre Hamoorii fi ilma isaa Sheekem gara karra qachaa ifii dhaqanee, namoota qachaa saniitiin, **21** «Kolbaan tun kolbaa nageyaa ti; nu waliin lafa tana le'anuu ti; bilisaan asii fi achi deddeemane daldalatanuu ti; kunoo latti nu'uu fi isaaniifille hin geetti; nuutille durra isaanii hin fuuna; durra teennalle isaaniif hin kennina. **22** Akkuma isaanii, dhiirti teenna martinuu yoo haqanqabaa qabanne qofa isaaniiin woli gallee waliin leena; kolbaa tokkole hin teena. **23** Yoo akkana goone, loon isaanii, qabeennii fi horiin isaanii marti keenna hin te'anii motii ree? Waan isaan jedhane yoo woli galle qofa, isaan nu waliin le'uu dande'an» jedhane. **24** Kolbaan qacha'aa marti yaada Hamoorii fi ilma isaa Sheekem dhiikeessane irratti woli galanee, dhiirti marti haqanqabaa qabatane. **25** Guyyaa sadiin duuba, dhiirti haqanqabaa qabatte adoo hin fayyin, ilmaan Yaaqoobii lamaan, obboleeyyan Dina'aa Shimi'oonii fi Lewwiin, shallaagaa ifii fudhatanee, eennulle adoo hin beekin, gara qacha'aa seenanee, dhiira mara, **26** Hamoorii fi ilma isaa Sheekemille ijeesane. Achiin duuba Dinaa mana Sheekemiitii fudhatanee deemane. **27** Ilmaan Yaaqoobii dhibiin reeffa irra dhufanee, sababa obboleettiin isaanii bantii baddeef, qachaa san saamane. **28** Isaan hoolle'ee fi re'ee isaanii, loon isaanii, harree isaanii, waan qachaa keessaatii fi alaa mara fudhatane. **29** Isaan waan gatii qabu mara fudhatanee, dubarti'ii fi ijoollee mara booji'anee, waan mana keessa jiru mara saamane. **30** Yaaqoob Shimi'oonii fi Lewwiin, «Worri biyya tanaa, worri Kana'aanii, worri Pherizonii jibbanee akka na ijeesane godhiisaan, rakkoo natti fiddane; laakkossi nama kiyyaa diqqa'a. Isaan wolitti dacha'anee yoo na lolan; anii fi maatiin tiyya hin banna» jedhe. **31** Shimi'oonii fi Lewwiin deebisane, «Sheekem obboleettii teenna akka sagaagaltitti'ii tolchuutii ree?» jedhane.

35 Waaqi Yaaqoobiin, «Ka'i gara Bet'elii ol bayii, achi le'ii! Yennaa ati obboleessa keeti Esaawu duraa baqatte ana Waaqa sitti mudhateef, addee ciinca'aa ijaar!» jedhe. **2** Tanaaf Yaaqoob maatii ifitiifi fi worra isa waliin jiruun, «Waaqota orma odduu teessanii qaddanu baasa'a; nafa keessan qulqulleeffadha'a; woyaa teessanille jijjiiradha'a. **3** Kowaa gara Bet'elii deenna. Waaqa yennaa rakkoo tiyyaa na qarqaaree, addee maratti na waliin jiraateef, addee ciinca'aa achitti hin ijaara» jedhe. **4** Maarre isaan waaqota orma odduu ifitiifi qabanu mara, qubee gurraalle Yaaqoobitti kennanee, inni qilxaa guddaa qachaa Sheekemii biraa jalatti awwaale. **5** Yennaa Yaaqoobii fi maatiin isaa achi deemiisaaf ka'ane, Waaqi kolbaa adaala qachootaa irratti sodaa guddoo waan buuseef, isaan hin hordonne. **6** Yaaqoob worra isa waliin jiru mara waliin gara Luzii, lafa Kana'aan keessaa, ta amma Bet'el jedhantuu dhaqane. **7** Yaaqoob achitti addee ciinca'aa ijaare; yennaa inni obboleessa ifii duraa baqatee ideeme, Waaqi achitti waan isatti mudhateeruuf, addee san, «El-Bet'el» jedhee maqaa baase. **8** Yennaa san Deboraan Ribqaa gudditte duutee, qilxaa Bet'el irraa gara kibbaa jiru tokko jalatti awwaalante; tanaaf qilxaan sun, «Qilxaa bowaa» jedhame. **9** Yennaa Yaaqoob phaadaan-Aaramii deebi'ee dhufe, Waaqi ammalle

isatti mudhatee, isa eebbise. **10** Waaqi, «Maqaan keeti Yaaqoob; haganaa achi ammoo maqaan keeti, «Israa'el» jedhama malee, «Yaaqoob» hin jedhamu» jedheen. Tanaaf akkuma Waaqi maqaa isa moggaasetti maqaan isaa, «Israa'el» jedhame. **11** Waaqi isaan, «Ani Waaqa waan mara dande'u. Hori, bacadhu! Gosi biyya adda addaa si irraa hin dhaggaman; moototille si irraa hin dhalatan. **12** Lafuma Abrahaamii fi Yisihaiif kenne, si'ii fi sanyii teetiifille hin kenna» jedhe. **13** Achiin duuba Waaqi addee isatti dubbate sanitti isa lakkisee biraa ol baye. **14** Yaaqoob addee Waaqi isatti dubbate sanitti soodduu dhaabee, daadhii woyni'itii fi zayitii ejersaa irratti dhangalaase. **15** Tanaaf Yaaqoob maqaa addee Waaqi isatti dubbatee san, «Bet'el» jedhee baase. **16** Yaaqoobii fi maatiin isaa Bet'elii ka'anee, biyya Efraataa geyaraanuun, Raahel ciniinsuu jadduu ciniinsifatte. **17** Ciniinsuun yennaa itti jabaatte, dubartiin deessittuu isi'ii, «Raahel, ati ilma dhibii waan deyaartuuf hin sodaatin!» jetteen. **18** Raahel ammoo du'isaa' lubbuun keessaa bayaartuun, maqaa muc'a'aa, «Ben-Oni» jettee baatte. Abbaan isaa ammoo, «Beniyaamin» jedhee baase. **19** Achiin duuba Raahel duutee, karaa Efraataa dhaqu, ka amma Betlehem jedhamu cina'atti awwaalante. **20** Yaaqoob irreensa Raahelii irratti soodduu dhaabe. Soodduun sun haga adhaa achi jirti. **21** Israa'el achii deemee, xelleephoo Edariitiin gara kaanitti qubate. **22** Yaaqoob lafa san adoo le'isatti jiruu, Ruuben nitii abbaa ifii Bilhaa gursumeettii waliin rafe; Yaaqoobille waan kana dhage'e. Yaaqoob ilmaan kudhanii lama qabaayyu. **23** Ilmaan Liyaan Yaaqoobiif deette: Ruuben ilma angaficha, Shimi'oon, Lewwi, Yihudaa, Yisaakor, Zebuloon. **24** Ilmaan Raahel Yaaqoobiif deette: Yoseefii fi Beniyaamin. **25** Ilmaan garbittiin Raahelii Bilbaan Yaaqoobiif deette: Daanii fi Naftaalem. **26** Ilmaan garbittii Liya'aa Zilfaan Yaaqoobiif deette: Gaadii fi Asheer. Ilmaan Yaaqoobii worri phaadaan-Aaramitti dhalatane isaan kana. **27** Yaaqoob qachaa Mamre'etitti Kebroon bira, addee Abrahaamii fi Yisihaiif le'ane gara abbaa ifii Yisihaii dhage. **28** Yisihaiif woggaa dhibbaa fi saddeettama le'e. **29** Yisihaiif guddoo dulloomee, baralle quufee du'e; ilmaan isaa Esaawu'uu fi Yaaqoob isa awwaalane.

36 Hiddi sanyii Esaawuu ka «Edoom» jedhamuu asii gad jiran. **2** Esaawuun dubartoota Kana'aan keessaa, Aadaa intala Eloonii nama gosa Heetii, Oholiibaamaa intala Aannaa ilma Zibe'onii nama gosa Hiwwo fuudhe; **3** ammale intala Ishimaa'elii, obboleettiin Nabaayootii, Basmaati fuudhe. **4** Aadaan, Eliifaaziin isaa' deette; Basmaati Rewu'el deetteef; **5** Oholiibaamaan ammoo Ye'ush, Yaalamii fi Qoraahi deetteef; ilmaan Esaawu'uu tun biyya Kana'aaniitti dhalatane. **6** Esaawuun dubartoota ifii, ilmaan ifii, durra ifii, namoota mana ifii mara, loon, horii dhibii mara, qabeenna biyya Kana'aaniitti horate maralle fudhatee, Yaaqoobii obboleessa ifii biraa ka'ee, gara lafa dhibii'ii deeme. **7** Qabeenni isaanii guddoo waan bacateef, latti isaan gewuu waan dhaddeef, isaan lamaanuu waliin le'iisa hin dandeenne. **8** Tanaaf Esaawuun ka «Edoom» jedhamu biyya koobitti Se'iir keessa le'e. **9** Hiddi dhaloota sanyii Esaawu'uu, ka «Edoomota» jedhamanu, worra biyya

koobittii Se'iir keessa le'eef abbaa ka te'ee, asii gad jiran. **10** Esaawuun niitii ifii Aadaa irraa ilma Eliifaaz, niitii ifii Basmaati irraa ilma Rewu'el uumate. **11** Ilmaan Eliifaazii: Temaan, Omaar, Zafoo, Gaataamii fi Qenaz. **12** Eliifaaziin ilmi Esaawu'uu, niitii gursumeettii «Tiimnaa» jedhantu qabaayyu; isille Amaaleqi deetteef. Isaan kun akkoowwan Aadaa haadha manaa Esaawu'uu ti. **13** Ilmaan Rewu'elii: Naahaat, Zeraa, Shamaa fi Miiza'a. Isaan kun akkoowwan Basmaatii haadha manaa Esaawu'uu ti. **14** Oholiibaamaan, niitiin Esaawu'uu, intalti Aannaa ilma Zibe'onii, ilmaan, «Ye'ush, Yaalam, Qoraahi» jedhamanu Esaawu'uuf deette. **15** Bulchitooti sanyii Esaawu'uu, ta ilma isaa angaficha Eliifaaz irraa dhutte: Temaan, Omaar, Zafoo, Qenaz, **16** Qoraahi, Gaataamii fi Amaaleqi; isaan ilmaan Eliifaazii worra lafa Edoomiititti bulchitoota te'e, akkoowwan Aadaa haadha manaa Esaawu'uu ti. **17** Bulchitooti sanyii Rewu'elii ilma Esaawu'uu: Naahaat, Zeraa, Shamaa fi Miiza'a; isaan kun ilmaan Rewu'elii worra lafa Edoomiititti bulchitoota te'ane, akkoowwan Basmaatii haadha manaa Esaawu'uu ti. **18** Worri Oholiibaamaa haadha manaa Esaawu'uu irraa dhalatane, bulchitoota te'ane: Ye'ush, Yaalamii fi Qoraahi; isaan kun Oholiibaamaa haadha manaa Esaawu'uu intala Aannaa irraa dhalatane bulchitoota te'ane. **19** Isaan kun sanyii Esaawu'uu ka «Edoom» jedhamuu, worra bulchitoota te'ane. **20** Ilmaan Se'iirri nama biyya Hoorii, worri duruu biyya keessa jiranu: Loxaan, Shobaal, Zibe'on, Aannaa, **21** Diishon, Ezerii fi Diishaan; isaan kun lafa Edoomiititti worra bulchitoota gosa Hoorii te'ane. **22** Ilmaan Loxaanii: Hoorii fi Hemaan; Tiimnaan obboleettii Loxaanii ti. **23** Ilmaan Shobaalii: Alwaa, Manahaat, Ebaal, Shefoo fi Onaam. **24** Ilmaan Zebe'onii: Ayya'aa fi Aannaan; Aannaaniin kun harree Zibe'onii abbaa ifii adoo tissuu, goomolee keessatti ka madda o'u dhagge. **25** Ilmi Aanna'aa Diishon; intalti isaa Oholiibaama'a. **26** Ilmaan Diishonii: Hemdaan, Eshibaan, Yitraanii fi Keraan. **27** Ilmaan Ezerii: Bilhaa, Zaawaanii fi Aqaan. **28** Ilmaan Diishaanii: Uzii fi Araan. **29** Bulchitooti worra gosa hoorii: Loxaan, Shobaal, Zibe'on, Aannaa, **30** Diishon, Ezer, Diishaan. Isaan kun lafa Edoomiititti worra bulchitoota gosa Hoorii te'ane. **31** Israa'el irratti mootiin adoo hin mootomin dura, lafa Edoomii irratti moototi mootomane ka asii gad jiranu. **32** Bel'aan ilmi Be'orii biyya Edoomii irratti mootii te'e; maqaan qachaa isaa Diinhaba'a. **33** Bel'aan yennaa du'e, Yobaab ilmi Zera'aa nami biyya Bozra'aa mootii te'e. **34** Yobaab yennaa du'e, Hushaam nami biyya Teema'aa mootii te'e. **35** Hushaam yennaa du'e, Hadaad ilmi Badadii ka cinaa biyya Mo'aabiititti worra Miidiyaanii injifate mootii te'e; maqaan qachaa isaalle Aawit jedhama. **36** Hadaad yennaa du'e, Samlaan nami biyya Masreqa'aa mootii te'e. **37** Samlaan yennaa du'e, Shaawul nami qachaa Rehobotii ka laga qarqaraa mootii te'e. **38** Shaawul yennaa du'e, Ba'aal-Hanaan ilmi Akborii mootii te'e. **39** Ba'aal-Hanaan ilmi Akborii yennaa du'e, Hadaad mootii te'e; maqaan qachaa isaa Phaawu jedhama. Niitiin isaa ta «Mahexaabel» jedhantu, intala Maxiredii nama biyya Mezahabii ti. **40** Bulchitooti sanyii Esaawu'uu irraa dhufane tun, akka maatii maatii isaaniiitti, akka

addee addee isaaniiitti tarreeffamaneeran. Maqaan isaanii: Tiimnaa, Alwaa, Yetet, **41** Oholiibaamaa, Elaa, Phiinon, **42** Qenaz, Temaan, Miibzaar, **43** Magdii'elii fi Iraam. Isaan kun sanyii Esaawu'uu, bulchitoota Edoomii ti. Latti maatiin tun tokko tokkoonuu leete, maqaa maatii saniitiin beekkama. Esaawuun kun abbaa Edoomotaa ti.

37 Yaaqoob lafa abbaan isaa le'eeru, lafa Kana'aanii keessa le'e. **2** Dabarsiin maatii Yaaqoobii ta asii gadii tana. Yoseef dargageessa woggaa kudhanii torbaa yennaa te'etti, ijoollee niitota abbaa ifii, ilmaan Bilha'aatii fi Zilfa'aa obboleeyyan ifii woliin hoole'ee fi re'ee tissaa ture; inni oduu waan badduu isaan hujanee fidee abbaa isaaniiitti hime. **3** Yaaqoob ilma dullummaa keessa dhaggate waan te'eef, ilmaan ifii mara caalaa Yoseef jaalate; inni qoloo seesa qaddu ta harka dheertu'uu hojjachiseef. **4** Obboleeyyan isaa akka abbaan isaanii isaan mara caalaa isa jaalate yennaa dhaggane, isa jibbanee, dubbii nageyaa isatti dubbatuu hin dandeenne. **5** Gaafa tokko Yoseef oojiuu oojjatee, yennaa inni obboleeyyan ifiititti hime, ittuu caalchisanees isa jibbane. **6** Inni, «Ani oojiuu oojjadhe isinitti hima. **7** Nuuti fichaa wodhakka'atti laddee qamadi'ii hidhiisatti jiraayyu; laddeen tiyya ol kaatee dhaabbatte; laddeen teessanille isii marsitee sagaddeef» jedheen. **8** Obboleeyyan isaa deebisanees, «Ati dhugumaan nu irratti mootii hin te'a jettee yaaddaa? Ati dhugumaan nu irratti baallii hin qabaadha jettee yaaddaa?» jedhaneen; obboleeyyan isaa sababa oojiuu isaatii fi waan inni jedheetii ittuma caalchisanees isa jibbane. **9** Ammalle oojiuu dhibii oojjatee, obboleeyyan ifiititti himee, «Kunoo, ani oojiuu dhibii oojjadhee, aduun, ji'aa fi urjiin kudhanii tokko naaf sagadanuun dhagge» jedhe. **10** Yennaa inni abbaa ifiitii fi obboleeyyan ifiititti hime, abbaan isaa «Oojiun tun oojiuu attamii ti? Ati dhugumaan anii fi haati teeti, obboleeyyan teetille si'ifi hin saganna jettee yaaddaa?» jedhee isa xixe. **11** Obboleeyyan isaa isa hinaafane; abbaan isaa ammoo waan kana qalbi'itti qabate. **12** Gaafa tokko obboleeyyan Yoseefii horii abbaa ifii tissiisaaf gara Sheekemii dhagane. **13** Yaaqoob, Yoseefiin, «Obboleeyyan teeti Sheekemitti akka horii tissiisatti jiranu hin beetta. Gara isaanii si ergaa koy» jedhe. Yoseefille, «Tole» jedhe. **14** Abbaan isaa, «Dhaqii, obboleeyyan teeti fi horiin nageyaan akka jiranu ilaaliitii, deebi'ii natti himi» jedheen; akka kanaan abbaan Yoseefii dhooqa Kebronii irraa isa erge. Yoseef yennaa Sheekem geye, **15** isaa diida keessa daddaagu, namichi tokko dhaggee, «Ati maan barbaadda?» jedhee gaafate. **16** Yoseef deebisee, «Obboleeyyan tiyya barbaadiisatti jira; maganne'ee addee isaan horii tissiisatti jiranu natti himi» jedheen. **17** Namichi, «Isaan, «Dootaan dhandha» woliin jedhanuun waan dhage'eef, asii deemaneeran» jedheen. Tanaaf Yoseef obboleeyyan ifii faana dhaqee Dootaanitti isaan dhagge. **18** Obboleeyyan Yoseefii adoo inni isaanitti hin dhikaatin, fago'otti isa dhagganees, isa ijjeesiisaaf mala dhowane. **19** Isaan wol woliin, «Kunoo, abbaan oojiu'uu sun dhufe. **20** Kowa'a, isa ijjeennee, reeffa isaa boolla tana keessaa takkatti'itti qolaansinee, bineensatti nyaate jenna. Achiin duuba oojiun isaa maan akka teetu hin ilaalla» jedhane. **21** Ruuben ammoo tana yennaa dhage'e,

«Hin iijeennu» jedhee harka isaanii keessaa isa baase. 22 Ruuben, isaanin, «Dhiiga hin dhangalaasina'a; boolla goomole'ee tana keessa buusa'a malee, isa hin miidhina'a» jedhe. Inni harka isaanii keessaa isa baasisee, abbaa isaatiif isa deebisiisaaf tana jedhe. 23 Yoseef obboleeyyan ifii bira yennaa geye, isaan qoloo isaa ta seesa qaddu ta harka dheertuu san irraa baasanee, 24 boolla duwwaa bisaan keessa hin jirre, keessa buusane. 25 Achiin duuba isaan sagalee nyaatiisaaf tete'e'ane; isaan yennaa ol ilaalane daldaltooti Ishimaa'elootaa, Giil'aadi irraa gara biyya Gibxi'i gad bu'aaranuun dhaggane. Gaaloti isaanii uddowaa, fiqire'ee fi qumbii ba'ataneeran. 26 Achiin duuba Yihudaan obboleeyyan ifiitiin, «Yoo obboleessa keenna iijeennee, du'a isaa dhossine, bu'aa maan dhagganna? 27 Kowa'a, worra Ishimaa'elootaa kanatti isa gurgurra. Inni obboleessa keenna, foonuma keenna waan te'eef, harka keennaan isa hin iijeennu» jedhe; obboleeyyan isaalte yaada kanatti wolii galane. 28 Worri Ishimaa'elootaa daldaltooti Miidiyaanii karaa saniin dabaraa turane; obboleeyyan Yoseefii boolla keessaa ol harkittee isa baattee, meetii diddamatti worra Ishimaa'elootaatiitti gurguratte. Isaanille gara biyya Gibxi'i isa geessane. 29 Ruuben yennaa gara boollaa deebi'ee dhufe, Yoseef akka achi hin jirre dhagee, gaddee woyaa ifii tarsiase. 30 Inni gara obboleeyyan ifii deebi'ee, «Mucaan achi hin jiru! Ani eessa goru naa woyya ree?» jedhe. 31 Achiin duuba isaan re'ee qalanee, qoloo Yoseefii dhiiga keessa cuuphane. 32 Isaan qoloo seesa qaddu ta harka dheertuu san fuudhanee gara abbaa ifii geessanee, «Nuuti qoloo tana dhaggineerra; me ilaali, woyaa ilma keetii moo ta isaatii moti?» jedhaneen. 33 Innille qoloo beekkee, «Qoloo ilma kiyyaa ti! Bineensatti isa nyaateera. Dhugumaan Yoseef kukkutameera» jedhe. 34 Achiin duuba Yaaqoob gaddaan woyaa ifii tarsiasee, woyaa gaddaa uffatee, guyyaa hedduu ilma ifiitiif gadde. 35 Ilmaan isaatii fi durri isaa duudiin isa jajjabeessiisaaf dhufane; inni ammoo jajjabaatiisa didee, «Ani haga du'utti, ilma kiyyaaf hin gadda» jedhe. Tanaaf ilma ifii Yoseefii bowe. (Sheel h7585)

36 Yennaa san worri Miidiyaanii, biyya Gibxi'i keessatti, ajajaa eeddota mana mootumma'aa ka te'e, qondaalticha mootii Gibxi'i Phoxiifaaritti Yoseef gurgure.

38 Yennaa san Yihudaan obboleeyyan ifii lakkiisee, namicha qachaa Adulaamii, ka maqaan isaa, «Hiiraa» jedhamu tokko bira qubate. 2 Achitti Yihudaan intala nama biyya Kana'aanii, ka maqaan isaa, «Shuwa» jedhamuu tokkoo dhagge; inni isii fuudhee isii woliin rafe. 3 Isiille ulfoottee ilma deette; innille maqaa isaa «Eer» jedhee baase. 4 Ammalle ulfoottee ilma deette; maqaa isaa, «Onaan» jette. 5 Ammalle dabaltee ilma dhibii deette; maqaa isaa, «Shelaa» jette. Isiin biyya Kizibiitiitti mucaa kana deette. 6 Yihudaan ilma ifii angaficha Eer, intala, «Taamaar» jedhantu fuusise. 7 Ilmi Yihuda'aa angafichi, Eer ammoo, Waaqa duratti nama hamaa waan te'eef, Waaqi isa ijeese. 8 Achiin duuba Yihudaan, Onaanii obboleessa Eeriitiin, «Gara niitii obboleessa keeti ka du'ee dhaqii, isii dhaaliitii, obboleessa keetii sanyii dabarsi» jedhe. 9 Onaan sanyiin ta isaa akka hin teene waan beekkeef, niitii

obboleessa ifii woliin yennaa rafu mara, bisaan ifii ka sanyii te'uu san lafatti jissee, obboleessa ifii sanyii malee hambure. 10 Wonni Onaan godhe kun Mootii Waan Maraa waan gaddisiittee, Mootii Waan Maraa isalle ijeese. 11 Achiin duuba Yihudaan, «Ilmi kiyya akkuma obboleessa ifii du'a» jedhee waan sodaateef, Taamaarii niitii ilma ifiitiin, «Haga ilmi kiyya Shelaan guddatutti haadha hiyyeessaa te'ii mana abbaa keetii tee'i» jedheen; Taamaarille dhaxxee mana abbaa ifii teette. 12 Bara heddu'uu duuba, niitiin Yihuda'aa intalti Shuwa'aa duute; Yihudaan gadda ifii fixateen duuba, ka'ee jaala ifii ka, «Hiiraa» jedhamu, nama qachaa Adulaamii san woliin gara Tiimnaa lafa hoolota isaa irraa rifeensa muranu dhaqe. 13 Namooti, Taamaariin, «Abbaan sodda'aa keeti hoolota ifii irraa rifeensa mursiisiisaaf, Tiimna'atti ol hin baya» jedhane. 14 Shelaan fuudha geyeraayyu; Taamaar ammoo isatti akka heerumsifamaa hin jirre dhaggitee, woyaa haadha hiyyeessumma'aa jijjirrattee, fuula ifii shaashi'iin hagooggattee, karaa Tiimnaa dhaqu cinaa, seensuma Enaayimii dura teette. 15 Taamaar fuula ifii shaashi'iin waan hagooggattee, Yihudaan sagaagaltitti seye malee, isii hin beenne. 16 Isiin niitii ilma isaa akka teete waan hin beekiniif inni gara isii'ii dhaqee, «Si woliin rafuu?» jedheen. Isiin, «Yoo ani si woliin rafe maan naa kennita?» jettee gaafatte. 17 Inni deebisee, «Re'oota tiyya keessaa korbeessa buruusoo sii erga» jedheen. Isiin deebittee, «Haga ati korbeessa buruusoo naa ergitu waan qabadhu tokko naa kenni» jetteen. 18 Yihudaan, «Waan qabattu maan sii kenna?» jedhe. Isiin, «Qubee maqaan keeti irra jiru, waan ittiin mormatti hidhatanu woliin, ulee qabatteertu tanalle natti kenni» jette. Innille kenneefii, isii woliin rafe; isiille isaaf ulfoottee. 19 Achiin duuba Taamaar gara manaa dhaxxee, shaashii hagooggatte ifii irraa fuutee, woyaa haadha hiyyeessumma'aa san deebittee uffatte. 20 Yennaa diqqo'oon duuba, Yihudaan qube'ee fi waan ittiin mormatti hidhatanu, ulee dubartitti'itti kenneerulle deebifatiisaaf, buruusoo korbeessa re'ee tokko, jaala ifii nama qachaa Adulaamiitiin erge; inni ammoo isii dhaggiisaaf hin dandeenne. 21 Inni namoota qachaa Enaamiitiin, «Sagaagaltittiin seensuma qachaa Enaamii cinaa jirtu takka eessa gorte?» jedhe. Isaan deebisane, «Lakkii, sagaagaltittiin as hin jirtu» jedhane. 22 Maarre inni gara Yihuda'aa deebi'ee, «Ani dubartitii dhagguu hin dandeenne; namooti achi le'anulle, «Sagaagaltittiin as hin jirtu» anaan jedhane» jedhe. 23 Yihudaan deebisee, «Ani korbeessa buruusoo san isi'if ergeeraayyu; ati ammoo isii dhagguu hin dandeenne; namooti akka nutti hin kolline, waan qabatee san fudhattuu ti» jedhe. 24 Gara j'a'a sadiitiin duuba, «Niitiin ilma keetii Taamaar sagaagalttee ulfooteerti» jedhee nami tokko Yihuda'atti hime. Yihudaan, «Gad isii baasa'a, guba'aa ijeesa'a» jedhee ajaje. 25 Isiin yennaa qabantee gad baate, «Ani abbaa qube'ee fi ulee tanaatiif ulfoye. Qubee maqaan irra jiruu fi waan ittiin hidhatanu woliin, ulee tanalle ilaaliitii, ka eennuu akka te'ane natti himi?» jettee abbaa soddaa ifii Yihuda'atti ergite. 26 Yihudaan meya san hubatee ilaaltee, «Waan ani ilma kiyya Shelaa isii fuusisuu dhabeef, isiin na caalaa dhugaa qaddi» jedhe. Inni

deebi'e isii woliin hin ranne. 27 Yennaan Taamaar deettu yennaa geette, lakkuu akka gadha'aa qaddu beekkame. 28 Adoo isiin deysisatti jirtuu, finni tokko harka gad baafate. Dubartittiin deessittu qadde, liilana diimaa harka isaatiiti hiitee, «Isatti dursee dhalate» jette. 29 Yennaa inni harka ifii keessatti deebifate ammoo, obboleessi isaa dursee dhalate. Dubartittiin deessitelle, «Ati attam attam cassitee baate!» jettee, maqaa isaa «Faare» jette. 30 Achiin duuba, finni liilana diimaa harka irraa qabu dhalate; maqaa isaalle, «Zaaraa» jedhane baasane.

39 Yoseef gara biyya Gibxi'i gad geessane; qondaaltota mootii Gibxi'i keessaa tokkochi, phoxiifaariin nami biyya Gibxi'i ajajaan eeddota mana mootumma'aa, worra Ishimaa'elootaa ka gara biyya Gibxi'i isa fide irraa Yoseef bitate. 2 Mootiin Waan Maraa waan Yoseef woliin jiraateef, wonni inni huju teeteef; inni mana gootaa ifii, Phoxiifaarii nama biyya Gibxi'i keessa le'aa ture. 3 Phoxiifaar akka Mootiin Waan Maraa Yoseef woliin jiruu fi huijin isaa marti akka isaaft teetu akka godhe dhaggee, 4 Yoseefitti gammadee, tajaajilaa ifii godhate; inni ajajaa mana ifii isa godhee, qabeenna ifii mara irralle'etti itti gaafatamaa godhe. 5 Yennaa saniin jalqabee, Mootiin Waan Maraa sababa Yoseefitiif jedhee, qabeenna manaatii fi fichaa namicha biyya Gibxi'i san mara eebbise. 6 Tanaaf Phoxiifaar waan qabu mara harka Yoseefiitti lakkise; Phoxiifaar waan nyaatu malee, waan tokkolle'eef hin yaaddawuuyyuu. Yoseef akkaa fi dhaaballe'een nama miidhaga'a. 7 Yennaa diqqo'oon duuba niitiin gootaa isaa Yoseef ilaaltee jaalattee, «Ana woliin rafi» jetteen. 8 Inni ammoo diidee, niitii gootaa ifii saniin, «Gootaan kiyya waan mana keessaa maraaf tokkolle hin yaaddawu; waan qabu mara irratti itti gaafatamaa na godheera. 9 Mana kana keessatti gootaan kiyya na caalaa baallii hin qabu; ati waan niitii isaa teeteef si malee, wonni inni natti hin kennin hamburate tokkolle hin jiru. Ani attam waan hantuu akkanaa hujee, Waaqa yakka ree?» jedhe. 10 Dubartittiin guyyuma guyya'aan Yoseefitti dubbattulle, inni ammoo isii woliin rafiisa yookiin isii biratti daggamiisa didate. 11 Gaafa tokko Yoseef hujii ifii hujatiisaaf, gara manaa yennaa seene, tajaajiltoota manaa keessaa tokkolle achi hin jiranuuyyuu. 12 Niitiin gootaa isaa woyaa isaa qabattee, «Koy, na woliin rafi» jetteen. Yoseef ammoo woyaa ifii isii harkatti lakkisee, baqatee manaa baye. 13 Isiin akka inni woyaa ifii isii harkatti lakkisee, alatti baqatee baye yennaa dhaggitte, 14 tajaajiltoota mana isii keessa hujanu waantee, «Kunoo, namicha Ibraawicha nu fokkisiisaaf abbaan manaa kiyya as fide kana ilaala'a. Inni hunnaan na woliin rafiisaaf gara kolloo tiyyaa seene; ani ammoo qoonqoo ol qabadhee itti iyye. 15 Inni akka ani qoonqoo ol qabadhee iyye dhage'ee, woyaa ifii na biratti lakkisee, baqatee manaa baye» jette. 16 Isiin haga gootaan isaa galutti woyaa isaa ifi bira keyattee eedde. 17 Achiin duuba isiin, «Garbichi Ibraawichi ati as fidde sun na fokkisiisaaf gara kolloo tiyyaa seene. 18 Akkuma ani qoonqoo ol qabadhee iyyeen, woyaa ifii na biratti lakkisee, alatti baqate» jette. 19 Niitiin isaa, «Garbichi keeti akkana na godhe» jettee waan isatti hinte yennaa dhage'e,

gootaan Yoseefii guddoo aare. 20 Tanaaf Yoseef fuudhee, mana hidha'aa ka worri mootichi hiisiseeru keessa jirutti isa galche. Yoseefille hidhaa keessa achi ture. 21 Mootiin Waan Maraa ammoo Yoseef woliin jiraatee, jaalala ifii ka bara baraa isatti mudhisee, ajajaa mana hidha'aa duratti akka Yoseef fudhatama dhaggaatu godhe. 22 Ajajaan mana hidha'aa sun, namoota mana hidha'aa keessa jiranu maraa fi waan mana hidha'aa san keessatti hujamu mara irratti Yoseef itti gaafatamaa godhe. 23 Mootiin Waan Maraa Yoseef woliin jiraatee, wonni inni huju marti akka isaaft teetu waan godheef, ajajaan mana hidha'aa waan Yoseef itti gaafatamaa itti te'e isatti lakkisee, itti hin yaaddonne.

40 Wonna kun teetee yennaa diqqo'oon duuba, itti gaafatamaan daadhii woynii'i mootichaatii fi itti gaafatamaan mana sagalee mootichaa yakkaa mooticha gaddisiichu hujane. 2 Mootichi qondaaltota ifii lamaan itti gaafatamaa daadhii woynii'iitti fi itti gaafatamaa mana sagale'eetiitti aaree, 3 adduma Yoseef itti hidhameeru, mana ajajaa eeddootaa keessatti akka hidhamanu godhe. 4 Ajajaan mana hidha'aa Yoseefitti isaan kennee, innille isaan tajaajile. Isaan mana hidha'aa keessa yennaa diqqoo turane. 5 Halkan tokko qondaaltoti mootichaa lamaanuu, itti gaafatamaan daadhii woynii mootichaatii fi itti gaafatamaan mana sagalee mootichaa oojjuu oojjatane. Oojjuun tokko tokkoon isaanituu oojjatane tun, hiikaa adda addaa qaddiyyuu. 6 Boruyyaa ganama yennaa Yoseef gara isaanii dhufe, isaan fuula badaneeranuun dhagge. 7 Inni, «Isin adha maaf fuula baddaneertan?» jedhee isaan gaafate. 8 Isaan deebisane, «Halkan edaa nuuti lamaanuu oojjuu oojjannee, ammoo nami hiiku tokkolle dhabame» jedhane. Yoseef isaanin, «Oojjuu hiikiisaaf ka dandeessisu Waaqa; oojjuu teessan natti hima'a» jedhe. 9 Itti gaafatamaan daadhii woynii mootichaa oojjuu ifii Yoseefitti himee, «Ani oojju'uun muka woynii'i tokko fuula kiyya duratti dhagge; 10 muki woynii'i sun dameelee sad qabaayyu. Akkuma baala baaseen daraaare, unkuruurille bilchaate. 11 Ani muduunuu mootichaa qabadheeraayyu; maarre ani unkurura fuudhee, muduunuu keessatti cunfee, mootichatti kenne» jedhe. 12 Yoseef namichaan, «Hiikkaan Oojjuu teetii tana: dameeleen sadiin sun guyyoota sad. 13 Guyyaa sad keessatti mootichi Gibxi'i hidhaa keessaa si hiika; yakkaa teeti sii lakkisee, addee hujii teeti duriititti si deebisa; akkuma dur itti gaafatamaa daadhii woynii'i isaa yennaa teeteertu gootu, muduunuu harka mootichaatii hin kennita. 14 Yennaa si'iif tolu sanitti ammoo na yaadadhu! Maganne'ee, marroo waan kiyyaa mooticha Gibxi'iitti himiitii, mana hidha'aa kana keessaa na baasiisaan waan dansaa naa godhi! 15 Ani biyya Ibrootaa keessaa hunnaan hatamee dhufe; biyya kanalle'etti waan mana hidha'aa keessa na galchu, waan tokkolle hujee hin jiru» jedhe. 16 Itti gaafatamaan mana sagale'eelle hiikkaan oojju'u dansaa akka teete dhaggee, oojjuu ifille Yoseefitti himatee, «Anille oojju'uun daaboon kollonjoon sadiin mataa irra na jirtuun dhagge. 17 Kollonjoo ol aantu keessa sagaleen adda addaa ta mootichaaf qophootetti jiraayyu; sinbirrooti ammoo kollonjoo san keessaa sagalee san nyaatiisaatti

jirtiyyuu» jedhe. **18** Yoseef deebisee, «Hiikkaan oojjuu teetii tana: saaxaraan sadiin sun guyyoota sad. **19** Guyyaa sad keessatti mootichi Gibxi'ii hidhaa keessaa si hiikee, morma keeti si irraa mursiiseen duuba reeffa keeti mukatti hin fannisiisa; sinbirrootille fon keeti hin nyaatan» jedhe. **20** Guyyaa sadiin duuba, mootichi biyya Gibxi'ii jila dhaloota ifii irratti, qondaaltota ifitiif nyaata qopheesse; inni fuula qondaaltota ifii duratti itti gaafatamaa daadhii woyni'ii ifitii fi itti gaafatamaa mana sagalee ifii hiike. **21** Mootichi itti gaafatamaa daadhii woyni'ii ifii addee isaa ta duriititti deebise; innille akkuma durii muduunuu harka mootichaatiitti kenne. **22** Itti gaafatamaa mana sagale'ee ammoo muka irratti fannisiise. Wonni marti akkuma Yoseef isaanii hiike teete. **23** Itti gaafatamaan daadhii woyni'ii ammoo Yoseef hin qaabanne; inni marroo waan isaa mara dedhe.

41 Woggaa lamaan duuba, mootichi biyya Gibxi'ii oojjuu oojjate; inni oojju'uun laga Nayilii bira dhaabbatee, **2** loon dadansaan gagabboon torba bisaan keessaa bayanee, achi dhadhaabbatane, marra dheedanuu dhagge. **3** Achiin duuba, ammalle loon huhuqqoon googiraan torba bisaan keessaa bayanee, loon dadansaa gagabboo kaan bira dhaabbatane. **4** Loon huhuqqoon googiraan sun loon dadansaa gagabboo kaan nyaatane. Achiin duuba mootichi dammaqe. **5** Mootichi Gibxi'ii ammalle deebi'ee rafee, lammeessoo oojjuu oojjate. Unkuruurri midhaanii torba midhaan unkuruurfatee, dansoomee agadaa tokko irratti lateeruun dhagge. **6** Saniin duuba, unkuruura midhaanii ka qoore ka qilleensi gara aduun baatuu gube torba lateeruun dhagge. **7** Unkuruurri qomore sun unkuruura midhaanii dadansaa san nyaate. Achiin duuba mootichi dammaqee, akka oojjuu teete beeke. **8** Boruyyaa ganama yaad mootichaa waan raafameef, worra xano'ootii fi worra beekkolee biyya Gibxi'ii maratti ergee waansisee, oojjuu ifii isaanitti hime; nami tokkolle ammoo oojjuu isaa hiikuu hin dandeenne. **9** Achiin duuba itti gaafatamaan daadhii woyni'ii mootichaan, «Ani yakkaa tiyya adha qaabadhe. **10** Yennaa takka ati itti gaafatamaa mana sagale'eetii fi natti mufattee, mana ajajaa eeddootaa keessatti nu hiisitteertaayyu. **11** Adoo achi keessa jirruu nuuti lamaanuu halkanuma tokkocha oojjuu oojjanne; oojjuun sun tokko tokkoonuu hiikkaa adda addaa qaddiiyyu. **12** Dargaggeessi worra lbrootaa tokko, tajaajilaan ajajaa eeddootaa, hidhaa keessa nu woliin ture. Yennaa nuuti oojjuu teenna isatti hinne; innille hiikkaa oojjuu teennaa nu'uuf hime. **13** Wonni marti akkuma inni jedhe teetee; ani addee tiyyatti deebi'ee, itti gaafatamaan mana sagale'ee ammoo fannifame» jedhe. **14** Tanaaf mootichi Yoseefitti ergee, yoosuma mana hidha'aa keessaa fidane. Innille mataa haadatee, woyaa le jijjiiratee, mooticha dura dhikaate. **15** Mootichi isaan, «Ani oojjuu oojjadheeru qaba. Nami tokkolle ammoo hiikkaa isi'ii naaf himuu hin dandeenne. Ati yennaa oojjuu si'itti himane hiikuu dandeetta jechuu dhage'eera» jedhe. **16** Yoseef deebisee, «Ani oojjuu hiikuu hin dande'u, Waaqi ammoo hiikkaa dansaa oojjuu teetiif hin kenna» jedhe. **17** Achiin duuba mootichi Yoseefiin, «Ani oojju'uun laga Nayilii bira dhaabbadhee, **18** loon dadansaan gagabboon torba laga keessaa bayanee, marra

dheedanuu dhagge. **19** Achiin duuba, loon huhuqqoon googiraan dhibiin torba bisaan keessaa bayaanuu dhagge. Ani loon akkas jibbisiisanu lafa Gibxi'ii keessatti ijjumaa dhaggee hin beeku. **20** Loon huhuqqoon jibbisiisanu sun, loon dadansaa gagabboo torba ka qaraa san nyaatane. **21** Isaan ammoo loon torba san nyaataneen duuba, akkuma durii huhuqqatane googiraawanee waan jiranuuf, akka isaan nyaataneeranu nami tokkolle beekuu hin dandeenne. Ani achiin duuba dammaqe. **22** Ani ammalle oojjuu dhibii oojjadhee, unkuruura midhaanii ka midhaan unkuruurfate dadansaa torba agadaa tokko irratti lateeru dhagge. **23** Achiin duuba, unkuruurri qooraan dhibiin torba ka qilleensa gara aduun baatuutiin gubatane torba latane. **24** Achiin duuba unkuruurri qoore sun unkuruura dadansaa torba san liqinsane. Ani oojjuu san worra morutti hime; nami hiikkaa isi'ii naaf hime ammoo tokkolle hin jiru» jedhe. **25** Yoseef mootichaan, «Hiikkaan oojjuu teeti lamaaniiu tokkuma. Waaqi waan gara duraa hujaaru si'itti mudhiseera. **26** Loon dadansaan torba woggaa torba; unkuruurri midhaanii dadansaalle woggaa torba. Hiikkaan oojjuu lamaaniiu tokkuma. **27** Loon huhuqqoon jibbisiisanu torbaa fi unkuruurri midhaanii qooraan qilleensa gara aduun baatuutiin gubatane ka isaaniin duuba dhufane, woggaa beelaa torba. **28** Dubbiin akkuma ani sitti hime, mooticha! Waaqi waan gara duraa hujaaru si'itti mudhiseera. **29** Lafa Gibxi'ii mara keessatti woggooti misa gudda'aa torba hin dhufan. **30** Woggoota torba saniin duuba ammoo, woggooti beelaa torba hin dhufan; woggooti misa gudda'aa ka lafa Gibxi'ii sun duudiin hin dedhama; beelti biyya hin fixxi. **31** Beelti itti aantu hantuu waan teetuuf, woggoota misa gudda'aa san hin dedhan. **32** Oojjuun lamaan ati oojjatte tun waan Waaqaan murteeffamee fi waan inni yennaa dhikoo keessatti godhu'uu jiru mudhitti. **33** «Maarre mooti'i, nama qarumma'aa fi hubantii qabu filadhuutii, biyya Gibxi'ii irratti muudi. **34** Ammalle qondaaltota dhibii worra woggoota misa gudda'aa torba san keessa, midhaan harka shan keessaa tokko fuudhanu filadhuutii muudi. **35** Isaan woggoota dansaa dhufaan keessatti midhaan mara wolitti guurane, baallii mootichaa jalatti qachaa keessatti wolitti qabane eeganuu ti. **36** Woggoota beelaa torba ta biyya Gibxi'ii irratti dhufaan keessatti, biyyi beelaan akka hin banne, midhaan kun biyyaaf akka te'u maffamanuu ti» jedhe. **37** Yaadi kun mooticha Gibxi'itii fi qondaaltota isaa mara gammachiise. **38** Mootichi, qondaaltota ifitiin, «Nuuti nama Ayyaanni Waaqaa keessa jiru ka akkanaa kana dhaggatiisa dandeenaa?» jedhe. **39** Maarre mootichi, Yoseefiin, «Waaqi waan kana mara si'itti mudhiseera. Qaro'oo fi hubataan akka keetii tokkolle hin jiru. **40** Ani biyya tiyya irratti bulchaa si godha. Kolbaan tiyya martille akka ati ajajutti hin ajajanti. Na qofatti baalli'in si caala» jedhe. **41** Mootichi Gibxi'ii, Yoseefiin, «Kunoo, ani lafa Gibxi'ii duudii irratti baallii sii kenneera» jedhe. **42** Achiin duuba mootichi qubee ifii ta chaappa'aa ifi irraa baasee, quba Yoseefiitti keye. Inni woyaa quncee talba'aa irraa hujante dansaalle itti uffisee, haachaba worqi'ii morma isaatiitti keye. **43** Mootichi garreettaa fardaa ka isatti aanu irra isa teessisee, worri

garreettaa farda isaa dura deemanu lallabaa, «Gad jedha'a! Gad jedha'a!» jedhane; mootichi akka kanaan lafa Gibxi'i mara irratti Yoseefii baallii kenne. **44** Mootichi Yoseefiin, «Inni mootii te'ulle, eeyyama keetiin malee nami lafa Gibxi'i keessa jiru marti harka yookiin miila ifii hin tatachoofatu» jedhe. **45** Mootichi, «Zaafenaat-Phane'aa» jedhee maqaa Yoseefii kenne; intala Phoxii-Feraa hayyicha qachaa Onii, ta «Asenaat» jedhantu, Yoseef heerumsiise. Yoseefille lafa Gibxi'i duudii keessa deddeeme. **46** Yoseef yennaa mooticha biyya Gibxi'i tajaajiliisa jalqabe nama woggaa soddomaa ti. Inni mana mootumma'aa lakkisee lafa Gibxi'i mara keessa deddeeme. **47** Woggaa misaa torba san keessa latti midhaan bacaa kennite. **48** Yoseefille midhaan woggaa misaa torba lafa Gibxi'i keessatti dhaggame san qachoota keessatti kuuse. Midhaan inni qachuma qacha'atti wolitti qabe sun fichuma adaala qachoota saniitii ka dhaggame. **49** Yoseef midhaan akka maansa qarqara abbaaya'aa bacatu kuuse; midhaan guddoo waan bacateef inni safarisaa'ayuu lakkise. **50** Woggooti beelaa sun adoo hin dhufin dura, Yoseef ilmaan lama Asenaatii intala Phoxii-Feraa irraa uumate; Phoxii-Feraan hayyicha qachaa Onii ti. **51** Yoseef, «Waaqi rakkinna kiyya maraa fi worra kiyya mara akka dedhu na godhe» jedhee maqaa ilma ifii angafichaa, «Minaasee» jedhee baase. **52** Yoseef ilma lammeesso'oo, «Waaqi lafa ani itti rakkadhetti ijoollee na horsiise» jedhee maqaa isaa, «Efreet» jedhee baase. **53** Woggooti misaa torba ta biyya Gibxi'i keessaa muummotte. **54** Achiin duuba akkuma Yoseef jedhe, woggooti beelaa torba dhufiisa jalqabane. Biyya dhibii duudii keessa beelti buute; biyya Gibxi'i ammoo sagaleen jirtiyyu. **55** Biyya Gibxi'i duudii keessatti beelti jabaannan, kolbaan sagale'eef mootichatti iyyite. Inni worra Gibxi'iitiin, «Gara Yoseefii dhaqa'aatii, waan inni isiniin jedhu godha'a» jedhe. **56** Beelti biyya Gibxi'i duudii keessatti jabaannan, Yoseef mana kuusa'aa banee midhaan kolbaa Gibxi'iiti gurgure. **57** Beelti biyya lafaa duudii irratti waan jabaatteef, namooti biyya lafaa duudii irraa midhaan Yoseef irraa bitatiisaaf, gara biyya Gibxi'i dhufane.

42 Yaaqoob midhaan biyya Gibxi'i akka jiru yennaa beeke, ilmaan ifitiin, «Maaf cadhittanee woli ilaaltan?» **2** Ani biyya Gibxi'i midhaan akka jiru dhage'eera; nuuti akka hin duuneef, midhaan achii nuuf bita'a» jedhe. **3** Maarre obboleeyyan Yoseefii kudhan biyya Gibxi'iiti midhaan bitatiisaaf gara biyya Gibxi'i dhaqane. **4** Yaaqoob wonni hantuun isa irra dhaqqaddi jedhee waan sodaateef, Beniyaaminii tiruu Yoseefii, obboleeyyan isaa worra kaan woliin hin ergine. **5** Lafa Kana'aaniitii beelti waan buuteef, ilmaan Israa'elii kolbaa dhibii hedduu woliin midhaan bitatiisaaf gara biyya Gibxi'i dhaqane. **6** Yoseef bulchaa biyya Gibxi'i waan te'eef, inni worra midhaan bitatiisa dhufuuf midhaan gurgursiisaayyu. Maarre obboleeyyan isaa gara isaa yennaa dhufane, isa duratti fuulaan lafatti gad jedhaneef. **7** Yoseef yennaa obboleeyyan ifii dhagge, isaan eennu akka te'ane beeke; ammoo akka isaan hin beennee te'ee, aariiin, «Eessaa dhuttane?» jedhee gaafate. Isaan deebisane, «Nuuti midhaan bitatiisaaf biyya Kana'aaniitii

dhunne» jedhane. **8** Yoseef obboleeyyan ifii beekulle, isaan isa hin beenneeyyu. **9** Achiin duuba Yoseef oojjuu ifii marroo isaanii oojjate qaabatee, isaanin, «Isin worra woy dooyu; biyyi teenna eessa gulaan dadhabbii akka qaddu ilaaliisaaf dhuttane» jedhe. **10** Obboleeyyan isaa ammoo, «Lakkii, gootta'a. Nuuti tajaajiltooti teeti midhaan bitatiisaaf dhunne. **11** Nuuti martinuu ilmaan abbaa tokkoo ti; nuuti worra addatama'a malee, worra dooyuu moti» jedhane. **12** Yoseef, isaanin, «Lakkii! Isin biyyi teenna eessa gulaan dadhabbii akka qaddu ilaaliisaaf dhuttaneertan» jedhe. **13** Isaan deebisane, «Nuuti tajaajiltooti teeti obboleeyyan kudhanii lama, ilmaan abbaa tokkoo, ka lafa Kana'aanii keessa le'uu ti. Obboleessi keenna maandhichi amma abbaa keenna bira jira. Tokkochi du'eera» jedhane. **14** Yoseef ammoo isaanin, «Akkuma ani isiniin jedhe: isin worra dooyu. **15** Isin amma tanaan qorqorantan: obboleessi keessan maandhichi haga as dhufutti, ani maqaa mootichaatiin kakadhaa, asii hin baatanu. **16** Isin keessaa nami tokko deemee obboleessa keessan fiduu ti. Wonna isin jettane dhugaa te'uu isii haga qorqorantutti isin worri hafe hin hidhantan. Dubbiin teessan soba yoo teete, maqaa mootichaatiin kakadhaa, isin worra dooyu» jedhe. **17** Achiin duuba Yoseef guyyaa sadiif isaan hiisise. **18** Guyyaa sadeesso'ootitti, Yoseef, isaanin, «Ani nama Waaqa sodaatu waan te'eef, hin leetaniitii waan ani isinitti himu kana godha'a: **19** Isin namoota addatamu yoo teetane, obboleeyyan teessan keessaa tokkochi as hidhaa keessatti hafuu ti; worri hafe maatii teessan ta beelowiisatti jirtu saniif midhaan ba'atee deemuu ti. **20** Achiin duuba obboleessa keessan maandhicha as naa fida'a. Kanaan akka isin dhugaa dubbatiisatti jirtanu ani hin beeka, isinille hin duutanu» jedhe. **21** Isaan woliin, «Nuuti yakkaa obboleessa keenna irratti huneef, amma rakkatiisatti jirra; nuuti rakkoo isaa dhagginee, innille akka nuuti isa fayyinnuuf nu kadhatee, nuuti ammoo isa dhage'uu didanne. Nuuti amma sababa kanaaf rakkoo tana keessa jirra» jedhane. **22** Achiin duuba Ruuben, isaanin, «Ani akka isin mucaa hin miine isinitti himeeraayyu; isin ammoo na dhage'uu diddane. Maarre nuuti amma waan isa irratti huneef gatii dhaggaatiisatti jirra» jedhe. **23** Yoseef waan isaan jedhanu hin beekaayyu; isaan ammoo karaa nama afaan hiikuutiin isa woliin waan dubbatiisatti jiranuuf, akka inni dubbii isaanii beeku hin beenne. **24** Yoseef isaan biraa deemee bowe; achiin duuba gara isaanii deebi'ee isaanitti dubbate. Isaan keessaa Shim'i'oon fuudhee adoo isaan dhagannuu hiisise. **25** Yoseef akka qalqalluu isaanii midhaaniin guutane, beesee isaan midhaaniif kaffalaneeranu deebisane, subba tokko tokkoo isaanii keessa keyanee, galaalle galaasanuuf tajaajiltoota ifii ajaje. **26** Obboleeyyan Yoseefii midhaan harree ifiitiiti fe'atane achii deemane. **27** Addee halkan bulanetti, isaan keessaa tokkochi harree ifiitiif midhaan kenniisaaf, qalqalluu ifii yennaa hiikee, afaan qalqalluu ifii keessatti beesee ifii dhagge. **28** Inni obboleeyyan ifii waamee, «Beeseen ani midhaaniif kaffale naaf deebiteerti. Kunoo, qalqalluu kiyya keessa jirti!» jedhe. Isaan sodaatane hollatane, woliin, «Waaqi maan nutti fide?» jedhane. **29** Isaan lafa

Kana'aanii gara abbaa ifii Yaaqoobii yennaa dhufane, waan isaan irra dhaqqabe mara isatti himane. **30** Isaan, «Bulchaan biyya Gibxi'i, aari'in nutti dubbatee, «Biyya tiyya dooyiisa dhuttane» jedhee, nu himate. **31** Nuuti ammoo, «Nuuti namoota addatamu malee, worra dooyuu moti. **32** Nuuti obboleeyyan kudhanii lama, ilmaan abbaa tokkoo ti. Obboleessi keenna tokkochi du'eera; tokkochi lafa kana'aanii abbaa keenna wolii jira» jenneen. **33** Achiin duuba bulchaan biyya Gibxi'i sun, «Namoota addatamu te'uu keessan akka ani ittiin beeku, isin keessaa tokko na woliiin turuu ti; worri hafe maatii teessan ta beelowiisatti jirtu saniif midhaan fudha'aa deema'a. **34** Obboleessa keessan maandhicha san as na bira fida'a. Akka kanaan isin namoota addatamu malee, worra dooyu akka isin hin te'in hin beeka; achiin duuba obboleessa keessan ka isin na biratti lakkittane isiniif hin deebisa; isinille as turtanee daldalatuu hin dandeettan» nuun jedhe» jedhane. **35** Isaan qalqalluu ifii keessaa yennaa midhaan baasanu, tokko tokkoon isaaniituu qalqalluu ifii keessatti beese ifii dhaggane. Isaanii fi abbaan isaanii Yaaqoob yennaa beese dhaggane sodaatane. **36** Abbaan isaanii Yaaqoob, isaanii, «Isin akka ani ijoollee tiyya mara dhabu barbaaddanii? Yoseef hin jiru; Shimi'oonille hin jiru; amma Beniyaaminille fudhatanee deemuu barbaaddan. Tun martinuu anuma irratti teete» jedhe. **37** Achiin duuba Ruuben abbaa ifitiin, «Ani yoo Beniyaamin deebisee gara keeti fiduu dhabe, ilmaan tiyya lamaan ijeesi; Beniyaamin harka kiyyatti kenni, anille deebisee isa sii fida» jedhe. **38** Yaaqoob ammoo, «Ani Beniyaamin akka si woliiin deemu hin lakkisu. Obboleessi isaa waan du'eef, isa qofatti hafe. Yennaa isin gara biyya Gibxi'i deentanu, rakkinni tokko yoo isa irra dhaqqabe, dulluu tiyya keessa gaddaan akka boolla seenu gootan» jedhe. (Sheol h7585)

43 Lafa Kana'aanii keessa beelti ittuma jabaataa deente. **2** Maatiin Yaaqoobii midhaan isaan biyya Gibxi'iiti fidane san nyaatanee yennaa fixane, abbaan isaanii, «Ammalle gara biyya Gibxi'i dhaqa'aatii midhaan diqqaa isaa nu'uuf bita'a» jedheen. **3** Yihudaan ammoo abba'aan, «Namichi sun, «Isin yoo obboleessa keessan fiddanee woliiin dhufuu dhabaattane, deebitanee fuula kiyya hin dhaggitanu» jedhee nu ifi eeggachiiseera. **4** Ati yoo Beniyaamin nu woliiin ergite, dhandhee midhaan si'if hin binna. **5** Yoo isa hin ergin ammoo, bulchaan biyya sanii, «Obboleessa keessan fiddanee yoo hin dhufin fuula kiyya dura hin dhikaatina'a» waan nuun jedheeruuf, nuutille achi hin dhandhu» jedheen. **6** Israa'elille, «Isin obboleessa dhibii akka qaddanu namichatti hintanee, maaf rakkoo guddoo natti fiddane» jedhe. **7** Isaan deebisane, «Namichi marro teennaa fi marro maatii teennaa jabeessee nu gaafatee, «Abbaan keessan jiraa? Obboleessa dhibii qaddanii?» jedhe. Nuutille gaaffii isaa deebinne. Akka inni, «Obboleessa keessan as fida'a» nuun jedhu attam beekuu dandeenna ree?» jedhaneen. **8** Achiin duuba Yihudaan, abbaa ifii Yaaqoobiin, «Nuuti, atii fi ijoolleen teenna beelaan akka hin duune, Beniyaamin na woliiin ergi. Nuutille ammuma kaanee ideenna. **9** Ani wobii isaa hin te'a; isaaf itti hin

gaafatama. Ani yoo deebisee isa si'if hin fidin, bara le'ii tiyyaa mara na komadhu. **10** Nuuti adoo turuu dhannee jiraannee, silaa haga ammaa yennaa lama achi geennee deebineerraayyu» jedhe. **11** Achiin duuba abbaan isaanii Yaaqoob, isaanii, «Yoo akkas teete, waan biyya teennatti dhaggamu keessaa waan irra caalaa tolu: fiqiree, damma, uddowaa, qumbii, midhaan muka «Almond» jedhamuu, midhaan meexxi'ille qalqalluu keessan keessa keya'aatii kennansa namichaaf kenna'a. **12** Beeseen gaafa duraa deebitee afaan qalqalluu keessanii keessatti dhaggantelle, hin dedhanteerti fa'aa, deebisa'aa geessa'aa! Tanaaf beese harka lama qabadha'aa dhaqa'a! **13** Obboleessa keessanille fudhadha'aatii, ammuma gara namicha sanii deema'a. **14** Waaqi waan mara dande'u, namichi sun akka isin marree, obboleessa keessan ka dhibii kaanii fi Beniyaaminille akka isiniif gad lakkisu godhuu ti. Ani ijoollee tiyya ka dhabu yoo te'e, dhabuu ti» jedhe. **15** Maarre obboleeyyan sun kennansa sanii fi beese harka lama san, Beniyaaminille fudhanee, gara biyya Gibxi'i ka'ane. Isaan dhaqanee Yoseef dura dhaabbatane. **16** Yoseef yennaa Beniyaamin isaan woliiin jiruun dhagge, toowataa mana ifitiin, «Namoota kana gara mana kiyyaa geessi. Isaan sagalee guyya'aa na woliiin waan nyaatanuuf, horii tokko qaliitii qopheessi» jedhe. **17** Toowataan sun akkuma Yoseef itti hime godhee, namoota san gara mana Yoseefii geesse. **18** Namooti sun gara mana Yoseefii waan geeffamaneef sodaatane, «Nuuti waan beese gaafa duraa deebitee afaan qalqalluu keennaa keessa keyanteef, achi geeffamaarra. Inni nu lolee, harree teenna fudhatee, garboota ifii nu godhata» jedhane yaadane. **19** Tanaaf isaan balbala manaa dura yennaa geyane, toowataa mana Yoseefiitiin, **20** «Goota'a, nuuti tanaan dura yennaa tokko, midhaan bitatiisaaf gara Gibxi'i dhunneerraayyu. **21** Addee bulleetti ammoo, qalqalluu keenna hiinne, tokko tokkoon keennaayyu beese midhaaniin bitanne akkuma jirtuun afaan qalqalluu keennaa keessatti dhaggane; amma beese san deebinne finneerra. **22** Midhaan daballee bitatiisaaf beese daballee finneerra. Yennaa san nama beese teenna qalqalluu keenna keessa keye nuuti hin beennu» jedhane. **23** Toowataan sun, «Hin yaaddoyina'a. Hin sodaatina'a. Waaqi keessan, Waaqi abbaa keessanii, beese qalqalluu keessan keessa keyeera. Ani kaffaltii teessan fudhadheera» jedhe. Achiin duuba inni Shimi'oon gara isaanii gad baase. **24** Toowataan sun namoota san gara mana Yoseefii seensisee, bisaan miila dhiqatanu kenneef. Harreelee isaaniitiifille okeya kenne. **25** Isaan akka Yoseef woliiin sagalee guyya'aa nyaatanu waan dhage'aneeranuuf, kennansa ifii isaa kenniisaaf qopheessane. **26** Yennaa Yoseef manatti gale, isaan kennansa qopheessane isaaf kennanee, isa duratti fuulaan lafatti gad jedhaneef. **27** Yoseef nageya isaanii gaafatee, «Jaarsi abbaan keessan sun attam? Haga ammaa hinuma jiraa?» jedhe. **28** Isaan deebisane, «Garbichi keeti, abbaan keenna, fayya'a; haga ammaalle hinuma jira» jedhaneen. Isaan ulfinna Yoseefiitiif, fuula isaa duratti lafatti gad jedhane. **29** Yoseef obboleessa tiruu ifii Beniyaamin yennaa dhagge, «Obboleessi keessan

maandhichi ka isin marroo isaa natti hintane kanaa?» jedhee gaafate. Inni, Beniyaamiini, «Ilma kiyya, Waaqi si eebbisu» jedhe. **30** Yoseef yennaa obboleessa ifii dhagge, waan itti dhage'ameef, ariifatee gad bayee, kolloo ifii keessa dhagee achitti bowe. **31** Achiin duuba inni fuula ifii dhigatee, gad baye. Ifi qabatee, sagalee akka fidanu ajaje. **32** Gibxooti worra lbrootaa woliin nyaatiis tuffatama waan itti fakkaatuuf, Yoseefii qorii takka'atti, obboleeyyan isaatiif qorii dhibi'titi, Gibxoota Yoseef biratti akka nyaatanuuf qorii dhibi'titi dhikeessane. **33** Obboleeyyan Yoseefii akkuma angafummaa'a fi maandhummaa isaaniiitti, fuula isaa dura tete'e'ane. Isaan baaseffatiisaan wol ilaalane. **34** Qorii Yoseefii irraa sagalee fuudhanee isaanii kennanee, Beniyaamiiniif ammoo worra kaan caalaa harka shan kennane. Akka kanaa obboleeyyan Yoseefii isa woliin nyaatanee unanee guddoo gammadane.

44 Yoseef toowataa mana ifii ajajee, «Namoota kanaaf midhaan haga qalqalluun isaanii qabatuu dandu'utti itti guutiif; beesee tokko tokkoo isaanille afaan qalqalluu isaanii keessa keyi. **2** Muduunuu tiyya ta meetii irraa hujante, beesee inni midhaaniin bite woliin afaan qalqalluu mucaa maandhichaa keessa keyi» jedhe; toowataalle akkuma Yoseef itti hime godhe. **3** Barii ganamaan obboleeyyan sun harreelee ifii fudhatanee akka deemanu godhane. **4** Adoo isaan qachaa irraa hin fagaatin, Yoseef toowataa mana ifiitiin, «Ka'i namoota hordof! Yennaa isaan dhaqqadde, «Nuuti waan dansaa isiniif goone; isin maaf hantuu nu'uuf gootane? **5** Muduunuu isin hattane ta gootaan kiyya itti unisaa fi oojjuu hiikiisaa ifi fayyadamuu motii ree? Yakkaan isin hujjane tun guddo'o» jedhiin» jedhe. **6** Toowataan sun yennaa jara dhaqqabe, akkuma Yoseef jedhe isaanitti hime. **7** Isaan toowataa saniin, «Ati gootaa keenna, maaf waan akkanaa dubbatta? Nuuti waan akkasii tokkole hunyee hin jirru! **8** Nuuti beesee qalqalluu keenna keessatti dhagGINEEYUU biyya Kana'aaniiti finnee si'iif deebinneera. Maarre nuuti mana gootaa keetii keessaa meetii yookiin worqii maaf hanna ree? **9** Ati yoo nu keessaa qalqalluu nama tokkoochaa keessatti muduunuu meetii san dhaggite, inni du'uu ti; nuuti worri hafelle garboolee teeti hin teenna» jedhane. **10** Toowataan sun, «Akkuma isin jettane teetuu ti; teetuu malee, nama muduunuu hate qofatti garbicha kiyya te'a. Isin worri hafe ammoo bilisaan deemuu dandeettan» jedhe. **11** Achiin duuba isaan martinu ariifatanee qalqalluu ifii lafatti gad buusanee hiikane. **12** Toowataan mana Yoseefii sun qalqalluu angafichaa irraa jalqabee haga qalqalluu maandhichaatiif findigee keessa barbaadee, qalqalluu Beniyaamiini keessatti muduunuu dhagge. **13** Obboleeyyan yennaa tana dhaggite woyaa ifii tarsaatte. Achiin duuba qalqalluu ifii harre'etti fe'attee gara qacha'aa deebite. **14** Yihuda'aa fi obboleeyyan isaa yennaa gara Yoseefii deebi'anee dhufane, Yoseef ammalle achuma jiraayyu; tanaaf obboleeyyan isa duratti fuulaan lafatti gad jedhane. **15** Yoseef isaanii, «Wonni isin gootane kun maan? Nami akka kiyyaa beekkumsa addaatiin woy qorqoree akka beeku hin beettanuu?» jedhe. **16** Yihudaan deebisee, «Nuuti gootaa kiyyaan maan jenna

ree? Yakkaameyyii akka hin te'in attamiin ifi mudhisuu dandeenna ree? Waaqi yakkaa teenna mudhiseera; nama muduunuu irratti mudhatte qofa adoo hin te'in, nuuti martinuu garboota teeti hin teenna» jedhe. **17** Yoseef ammoo, «Ani ijumaa tana hin godhu! Nama muduunuu irratti dhaggame qofatti garbicha kiyya te'a. Isin worri hafe nageyaan gara abbaa keessanii deebi'a'a» jedhe. **18** Achiin duuba Yihudaan gara Yoseefii dhagee, «Maganne'ee, gootaa kiyya, dubbii takka sitti dubbadha; ati qixxee mooticha Gibxi'i teetulle natti hin mufatin. **19** Gootaa kiyya, ati tanaan qara, «Abbaa yookiin obboleeyyan qaddanii?» jettee nu gaafatte. **20** Nuutille, «Abbaa jaarsa qanna. Obboleessa maandhicha abbaan keenna dulluu keessa uumate qanna. Obboleessi ilma maandhicha kanaa du'eera; ijoollee haati isaa dheette keessaa ka jiru isa qofa waan te'eef, abbaan keenna guddoo isa jaalata» jenneerraayyu. **21** Achiin duuba ati, nu'uun, «Akka ani ila tiyyaan isa dhaggu, isa gara kiyya fida'a. Ani isa dhagguu barbaada» jette. **22** Nuuti, «Mucaan abbaa ifii lakkisee dhufuu hin dande'u; yoo isa lakkisee dhufe, abbaan isaa hin du'a» si gootaa keenna jenneerraayyu. **23** Ati ammoo, «Isin yoo obboleessa keessan maandhicha hin fidin, deebitanee fuula kiyya hin dhaggitanu» nu'uun jetteera. **24** «Maarre nuuti gara abbaa keennaa deebinee gallee, waan ati jette isatti hinneerra. **25** Achiin duuba, abbaan keenna, «Ammalle deebi'a'ati midhaan diqqaa isaa nuu bita'a» jedhe. **26** Nuuti abbaa keennaan, «Obboleessi keenna maandhichi yoo nu woliin hin deemin, fuula namichaa dhagguu hin dandeennu; tanaaf Obboleessi keenna maandhich yoo nu woliin deeme malee, deemuu hin dandeennu» jenneen. **27** Abbaan kiyyalle nu'uun, «Niitiin tiyya Raahel ilmaan lama akka naaf deette hin beettan. **28** Isaan keessaa tokkoochi na biraa haga bayee jalqabee, ani waan isa hin dhaggiiniif, dhugumaan bineensatti isa kukkutatee nyaateera jedhee yaade. **29** Isin amma ilma kanalle na duraa fudhatanee, wonni hantuun yoo isa dhaqqadde, akka ani dulluu tiyya keessa gaddaan boolla seenu gootan» jedhe. (Sheol h7585) **30** «Maarre amma, gootaa'a, ani obboleessa kiyya maandhicha woliin malee, gara abbaa kiyya tajaajilaa keetii yoo deebi'e, inni akka malee waan isa jaalatuuf, **31** akka inni nu woliin hin jirre yennaa dhagge hin du'a. Nuuti tajaajiltooti teetille abbaa keenna tajaajilaa keeti dulluu keessa gaddaan akka boolla seenu goona. (Sheol h7585) **32** Kana caalaale ani abbaa kiyya duratti fayyaa muca'aatiif wobbii te'ee, abbaa kiyyaan, «Ani mucaa keeti deebisee gara keeti yoo hin fidin, bara le'ii tiyyaa mara na komadhu» jedheera. **33** Tanaaf maganne'ee, ani tajaajilaan keeti, addee muca'aa si gootaa kiyyaaf garbicha te'ee, asitti hafuu ti; mucaan ammoo obboleeyyan ifii woliin deebi'uu ti. **34** Mucaan yoo na woliin hin jiraatin, ani attam gara abbaa kiyyaa deebi'uu dande'a ree? Ani gadda abbaa kiyya irratti dhufu san ossatiisa hin dande'u» jedhe.

45 Achiin duuba Yoseef worra isa bira dhaabbatu mara duratti ifi qabatuu dadhabee, «Namoota mara na irraa gad baasa'a» jedhee ajaje; yennaa Yoseef obboleeyyan ifiitti eennummaa ifii hime nami tokkole isa woliin hin

jiruuyyu. 2 Worri Gibxi'iitii fi worri mana mootumma'aalle haga dhage'anutti Yoseef qoonqoo ol qabatee bowe. 3 Yoseef obboleeyyan ifitiin, «Ani Yoseef. Abbaan kiyya haga ammaa hin jiraa?» jedhe. Obboleeyyan isaa ammoo fuula isaa duratti guddoo waan sodaatteef deebii isaa deebisuu hin dandeenne. 4 Achiin duuba Yoseef obboleeyyan ifitiin, «Gara kiyya dhikaadha'a» jedhe. Isaanille gara isaa dhikaatane. Innille isaaniin, «Ani obboleessa keessan Yoseef, ka isin gara biyya Gibxi'i gurgurtane. 5 Waaqi lubbuu kolba'aa fayyisiisaaf, isiniin dura waan na ergeef, isin waan as na gurgurtaneef hin yaaddoyina'a yookiin ifitti hin aarina'a. 6 Lafa irratti beelti haga buuteen amma woggaa lama; woggaa shanan ammalle dhufu'uu jirtu keessatti hin qotatanu, hin haammatanulle'e. 7 Kolbaan hedduun akka fayyituuf jiruu teessan fayyisiisaan, sanyiin teessan lafa irratti akka hattuuf, Waaqi isiniin dura as na erge. 8 Maarre ka as na erge Waaqa malee, isinii moti. Waaqi qondaala ol aanaa mooticha biyya Gibxi'i, itti gaafatamaa mana mootummaa mootichaatii fi lafa Gibxi'i duudii irratti bulchaa na godheera. 9 «Amma ariifadha'aa gara abbaa kiyyaa dhaqa'aatii, ilmi keeti Yoseef, «Waaqi lafa Gibxi'i mara irratti bulchaa na godheera. Hin turinii na bira koy! 10 Lafa natti dhikaattu lafa Gooshenii keessa hin leeta; atii fi ijoolleen teeti, ijoolleen ijoollee teetii, hoole'ee fi re'een teeti, loon keeti, wonni ati qaddu martille natti hin dhikaatan. 11 Ammalle woggooti beelaa shan waan hatteef, ati, maatiin teetii fi horiin keeti akka hin beelonne, ani Gooshenitti waan isinii barbaachisu hin godha» jedha'aatii itti hima'a. 12 «Ani afaan kiyyaan akka isinitti dubbadhe, isinuu dhaggitaneertan, obboleessi kiyya Beniyaamille dhaggeera. 13 Biyya Gibxi'i keessatti ulfinna guddaa attamii akka ani qabuu fi marroo waan dhaggitanee mara abbaa kiyyatti hima'a. Abbaa kiyyalle ariifadha'aa as fida'a» jedhe. 14 Achiin duuba inni morma Beniyaaminii obboleessa ifii hanqafatee bowe; Beniyaaminille morma isaa hanqafatee bowe. 15 Yoseef obboleeyyan ifii mara sungatee itti bowe. Tanaan duuba obboleeyyan isaa isa waliin haasowane. 16 Oduun dhufiisa obboleeyyan Yoseefii mana mootumma'aatiitti yennaa dhage'ante, mootichi Gibxi'iitii fi qondaaltoti isaa akka malee gammadane. 17 Maarre mootichi, Yoseefiin, «Obboleeyyan teetiin, «Geejjiba keessan fe'adha'aatii gara lafa Kana'aanii deebi'a'a. 18 Abbaa keessanii fi maatii teessan gara kiyya fida'a. Ani lafa Gibxi'i keessaa ta irra caalaa dansa'aa isiniif hin kenna, isinille sagalee dansaa lafa sanii hin nyaattan» jedhi. 19 Dabalii isaan ajajitii, «Garreettaa geejjibaa ka niitota teessan, ijoollee teessanii fi abbaa keessan itti feetanee fiddanu, biyya Gibxi'iitii fudhadha'aa deema'a. 20 Biyya Gibxi'i keessatti lafa irra caalaa dansa'aa waan dhaggattanuuf, karra teessan ta lakkittanee dhuttanuuf hin qucuucamina'a» jedhiin» jedhe. 21 Maarre ilmaan Yaaqoobii akkuma jedhame godhane. Akkuma mootichi ajaje, Yoseef garreettaa geejjibaatii fi ideensa kara'aatiif galaa isaanii kenne. 22 Inni woyaa adduu tokko tokkoo isaaniiifiuu kenne; Beniyaaminii ammoo woyaa adduu shanii fi meetii dhibba sad kenne. 23 Abbaa ifitiif waan dadansaa biyya Gibxi'iitii dhaggamanu fe'iisa harreele'ee

kudhan, dabaleelle ideensa kara'aatiif galaa akka te'u midhaanii fi daabboo, sagalee dhibille fe'iisa harreelee dhaltuu kudhan erge. 24 Inni obboleeyyan ifii ergee, isaanille ka'aaranuun, inni, «Karaa irratti wol hin lolina'a!» isaaniiin jedhe. 25 Maarre isaan biyya Gibxi'iitii bayanee, lafa Kana'aanii keessatti gara Yaaqoobii abbaa ifii dhufane. 26 Isaan, abbaa ifitiin, «Yoseef haga ammaa hin jira! Lafa Gibxi'i duudii irrattiyyuu bulchaa te'eera» jedhane. Yaaqoob ammoo nayee gaggabe; inni dubbii isaanille dhugeeffatiisa hin dandeenne. 27 Te'uu malee waan Yoseef isaaniiin jedhe mara yennaa isaan itti himane, gara biyya Gibxi'i akka ittiin isa fidanu garreettaa geejjibaa ka Yoseef ergelle yennaa dhagge bayyanate. 28 Achiin duuba Yaaqoob, «Ilmi kiyya Yoseef haga ammaa jiraachuun isaa na geetti! Ani adoo hin du'in dhaqee isa dhagguu qaba» jedhe.

46 Maarre Yaaqoob waan qabu mara fudhatee gara biyya Gibxi'i dhaqisaaf ka'ee, Bersheebaa yennaa geye, Waaqa Yisihaiqi abbaa ifitiif ciincaa dhikeesse. 2 Halkan Waaqi mudhi'in, «Yaaqoob, Yaaqoob!» jedhee waame. Yaaqoobille, «Ani kunoo as jira» jedhe. 3 Achiin duuba Waaqi, «Ani Waaqa; Waaqa abbaa keetii ti; ani achitti gosa guddoo waan si godhuuf, gara biyya Gibxi'i dhaqiisa hin sodaatin. 4 Ani si waliin gara biyya Gibxi'i hin dhaqa; sanyii teeti gara lafa tanaa deebisee hin fida. Yennaa ati duutu Yoseef harka ifitiin ila teeti wolitti siif hin qaba» jedhe. 5 Achiin duuba Yaaqoob Bersheeba'aa ka'e. Ilmaan isaalle abbaa ifii Yaaqoob, ilme'ee fi ibidda ifii garreettaa geejjibaa ka mootichi Gibxi'i akka ittiin dhufanuuf ergetti yaassisane. 6 Isaan horii ifitiin fi waan lafa Kana'aaniititti horatane mara fudhatanee gara biyya Gibxi'i dhaqane. Akka kanaan Yaaqoob sanyii ifii mara waliin, 7 ilmaan ifitiin fi ilmaan ilmaan ifii waliin, ijoollee durraa ta ilmaan ifitiin fi maatii ifii mara waliin gara biyya Gibxi'i dhaqe. 8 Israa'elooti gara biyya Gibxi'i dhaqane, sanyiin Yaaqoobii ta asii gad jirtu. Ilma angaficha Yaaqoobii Ruubenii 9 fi ilmaan Ruubenii: Henok, Faluu, Hezronii fi Karmi. 10 Ilmaan Shimi'oonii: Yimu'el, Yaamiin, Ohad, Yaakiin, Zohaarii fi Shaawul; Shaawul dubartii worra Kana'aaniititti deye. 11 Ilmaan Lewwi'i: Gershoon, Qehaatii fi Meraar. 12 Ilmaan Yihuda'aa: Eer, Onaan, Shelaa, Faaresii fi Zaara'a (Eerii fi Onaan ammoo lafa Kana'aanii keessatti du'ane). Ilmaan Faaresii: Hezronii fi Hamul. 13 Ilmaan Yisaakorii: Tolaa, Fuwaa, Yobii fi Shimroon. 14 Ilmaan Zebuloonii: Sered, Eloonii fi Yaahile'el. 15 Ilmaan Yaaqoobii ta Liyaan niitii isaa phaadaan-Aaramitti deetteef, intala isaa Dinaalle dabalatee, wolumatti ilmaan isaatii fi ilmaan ilmaan isaa soddomii sad. 16 Ilmaan Gaadii: Ziifiyon, Haagii, shunii, Esbon, Erii, Arodi, Ar'eli. 17 Ilmaan Asheerii: Yimnaa, Yishwaa, Yishwii fi Beri'a; obboleettiin isaanii Sera'a; ilmaan Beri'aa: Heberii fi Malki'el. 18 Isaan kudhanii jaa kun, ta Laabaan intala ifii Liya'aaf garbumma'an kenne, Ziffaa irraa ka dhalatane, ilmaan ilmaan Yaaqoobii ti. 19 Ilmaan Raahelii niitii Yaaqoobii Yoseefii fi Beniyaamin. 20 Biyya Gibxi'iitii Yoseef intala Phoxii-Feraa hayyicha Onii, Asenaati irraa Minaase'ee fi Efreem uumate. 21 Ilmaan Beniyaaminii: Bel'aa, Beker, Ashbel, Geraa, Na'amaan,

Ehii, Roshi, Mufim, Hufimii fi Ard'i. **22** Ilmaan Yaaqobii worri Raahel deetteef kun ijoollee isaanii waliin wolumatti nama kudhanii afur. **23** Ilmi Daanii Hushiim. **24** Ilmaan Naftaalemii: Yaahize'el, Gunii, Yezerii fi Shiilem. **25** Isaan torbaan kun, ta Laabaan intala ifii Raaheliif garbumma'aan kenne, Bilhaa irraa ka dhalatane, ilmaan ilmaan Yaaqobii ti. **26** Namooti Yaaqoob waliin gara biyya Gibxi'i dhaqane, dubartoota ilmaan isaa adoo itti hin dabaln, sanyii isaa ka te'ane callaan namoota jaatamii jaa. **27** Ilmaan lama ta biyya Gibxi'i keessatti Yoseefii dhalatte waliin laakkossi maatii Yaaqobii torbaatama. **28** Yaaqoob akka Yoseef Gooshen keessatti isa dhagguuf Yihudaa ifiin dura gara isaa erge. Yaaqobii fi kolbaan isaa yennaa lafa Gooshenii geyane, **29** Yoseef abbaa ifii Yaaqoob qophatiisaaf garreettaa fardaa qopheeffatee, Gooshen dhaqe. Yoseef akkuma abbaa ifii dhaggeen, morma isaattitti maratee, yennaa dheertu'uf bowe. **30** Yaaqoob Yoseefiin, «Haga ammaa akka ati lubbu'uun jirtu waan dhaggeef, ani amma du'ulle hin qoru!» jedhe. **31** Achiin Yoseef obboleeyyan ifiitii fi maatii abbaa ifiitiin, «Ani ol deemee mootichaan, «Obboleeyyan tiyyaa fi maatiin abbaa kiyyaa ka lafa Kana'aanii turane gara kiyya dhufaneeran. **32** Isaan worra horii tissu; isaan duruuyyuu horii horsiisaa turane. Ammalle hoole'ee fi re'ee ifii, loon ifiitii fi waan qabanu maraayyuu fidatane dhufaneeran» jedhaan. **33** Mootichi isin waamee, «Huijin teessan maan?» jedhee yennaa isin hin gaafate, **34** isin, «Nuuti garbooti teeti akkuma abbootii teenna ta durii, ijoolummaa teennaa jalqannee tissitoota horii ti» jedha'aan. Tana yennaa jettane, worri Gibxi'i tissitoota waan tuffatanuuf, lafa Gooshenii keessa le'iisaaf eeyyama hin dhaggatan» jedhe.

47 Yoseef gara mooticha Gibxi'i dhaqee, «Abbaan kiyyaa fi obboleeyyan tiyya, hoolotaa fi re'oota ifii, horii ifiitii fi waan qabanu mara waliin lafa Kana'aaniiti dhufaneeran. Isaan amma lafa Gooshenii keessa jiran» jedhe. **2** Inni obboleeyyan ifii keessaa nama shan filee mooticha dura dhikeesse. **3** Mootichi, «Huijin teessan maan?» jedhee obboleeyyan Yoseefii gaafate. Isaan deebisane, «Nuuti, tajaajiltooti teeti, akkuma abbootii teenna ta durii, horsiittuu hoole'ee ti. **4** Lafa Kana'aanii keessa beelti waan jabaatteef, horiin keennalle marra dheedu waan dhabeef, nuuti yenna'aaf as le'iisaaf dhunneerra. Tanaaf maganne'ee, lafa Gooshenii keessa akka leenu nuu eeyyami» jedhane. **5** Achiin duuba Mootichi Gibxi'i Yoseefiin, «Abbaan keetii fi obboleeyyan teeti eega sii dhufanee, **6** Latti Gibxi'i kunoo harka keeti jirti; biyya Gibxi'i keessaa lafa irra caalaa dansa'aa Gooshenitti isaan qussiisi. Isaan keessaa dandheetti addaa ka qabanu yoo jiraatane, horii kiyya irratti itti gaafatantoota godhi» jedhe. **7** Achiin duuba Yoseef abbaa ifii Yaaqoob ol seensisee mooticha dura dhikeesse; Yaaqoobille mooticha eebbise. **8** Achiin duuba mootichi, «Woggaan teeti meeqa?» jedhee Yaaqoob gaafate. **9** Yaaqoobille, «Ani asii fi achi daaqaa woggaa dhibbaa fi soddoma tureera. Woggooti sunille abbootiin tiyya ta durii asii fi achi daaqaa ta turtte caalaa diqqo'oo fi rakkinaan ta guutante» jedheen. **10** Achiin duuba Yaaqoob mooticha eebbisee biraa deeme. **11** Maarre Yoseef akkuma mootichi

ajaje abbaa ifiitii fi obboleeyyan ifii lafa Gibxi'i keessaa addee irra dansa'aa, qachaa Raamsesii bira lafa kenneef. **12** Yoseef abbaa ifii, obboleeyyan ifiitii fi worra mana abbaa ifii maraaf, akkuma laakkossa nama harka isaanii eegatuutitti sagalee isaaniif kenne. **13** Lafa duudii keessa beelti waan jabaatteef, wonni nyaatanu dhabame; kolbaan Gibxi'iitii fi Kana'aanii beelaan guddoo miidhante. **14** Yoseef beesee namooti biyya Gibxi'iitii fi Kana'aanii ittiin midhaan bitatane mara wolitti qabee, gara mana mootummaa mooticha Gibxi'i fide. **15** Beeseen worra Gibxi'iitii fi Kana'aanii yennaa dhumatte, worri Gibxi'i martinuu gara Yoseefii dhufee, «Nuuti maaf ila teeti duratti duuna? Beeseen beelti waan dhumatteerti. Sagalee nuu kenni» jedhane. **16** Yoseef deebisee, «Beeseen isin duraa yoo dhumatte, horii keessan fida'a! Ani jijjiirraa isaanii midhaan isiniif hin kenna» jedhe. **17** Maarre kolbaan horii ifii gara Yoseefii fiddee, inni jijjiirraa fardoo, hoolee, re'ee, loonii fi harree isaaniitii sagalee isaaniif kenne. Woggaa san inni jijjiirraa horii isaanii maraaf sagalee isaaniif kenne. **18** Woggaan sun yennaa dabarte, woggaa itti aantu isaan gara isaa dhufanee, «Beeseen teenna akka dhumatte, horiin keennalle keeti akka te'e, si gootaa keenna hin dhossinu; nafaa fi lafa teenna malee, wonni nuuf hafe tokkolle hin jiru. **19** Nuutii fi latti teennalle ila teeti duratti bannaa ree? Nu'uu fi lafa teennalle bitadhuutti sagalee nuu kenni; nuuti lafa teenna waliin mootichaaf garboota hin teena. Nyaannee jiru'uun akka leenuuf midhaan nuu kenni; latti teennalle duwwaa akka hin teene sanyii facaafannu nuu kenni» jedhane. **20** Maarre Yoseef lafa biyya Gibxi'i mara mootichaaf bite. Beelti waan jabaatteef, nami Gibxi'i martinuu lafa ifii Yoseefitti gurgure; Lattille qabeenna mootichaa teete. **21** Yoseef biyya Gibxi'i qacce'ee haga qacce'eetitti kolbaa garboota mooticha Gibxi'i godhe. **22** Yoseef lafa hayyootaa callaa hin binne; hayyooti durgoo yennaa mara mooticha irraa waan fudhatanuuf, isaan lafa ifii hin gurgurre. **23** Yoseef kolba'aan, «Ani amma isinii fi lafa teessan mootichaaf waan biteef, kunoo ani sanyii isiniif hin kenna, fichaa keessanitti facaafadha'a. **24** Ammoo yennaa midhaan galutti, harka shan keessaa tokko mootichaaf hin kennitan. Harka afur ka hafe sanyii'if, sagalee teessaniif, sagalee worra keessaniitii fi ijoollee teessanii te'uu ti» jedhe. **25** Isaan deebisane, «Ati lubbuu teenna hamburteerta; gootaa'a, si'uma duratti fudhatama dhaggannu ti; nuuti garboota mootichaa hin teena» jedhane. **26** Maarre Yoseef biyya Gibxi'i keessatti harka shan keessaa tokko mootichaaf akka kennamu seera haga adhaa jiru tume. Latti qabeenna mootichaa hin te'inn lafa hayyootaa qofa. **27** Israa'elooti biyya Gibxi'i lafa Gooshenii keessa le'ane. Isaan achitti qabeenna dhaggatane, ijoollee horanee laakkossaan bacatane. **28** Yaaqoob biyya Gibxi'i keessa woggaa kudhanii torba le'e; woggaan isaalle dhibba tokkoo fi afurtamii torba teete. **29** Yennaan Yaaqoob du'u dhikaannaan, inni ilma ifii Yoseef gara ifii waamee, «Ani si duratti fudhatama yoo qabaadhe, harka keetiin gudeeda kiyya qabadhuu akka biyya Gibxi'i keessatti na hin awwaalle naaf kakadhu. **30** Yennaa ani du'e, biyya Gibxi'i keessaa fuudhii na baasiitii, addee

abbootiin tiyya itti awwaalamanetti na awwaali» jedheen. Yoseef deebisee, «Ani akkuma ati jette hin godha» jedhe. **31** Yaaqoob, «Anaaf kadhahu» jedheen; Yoseefille akka tana godhu kakate. Achiin duuba Yaaqoob mataa taqee ifii irratti Waaqaaf sagade.

48 Yennaa diqqoon duuba, «Abbaan keeti dhibameera» jedhanee Yoseeffiti himane. Maarre inni ilmaan ifii lamaan Minaase'e'e fi Efreem fudhatee gara abbaa ifii dhage. **2** Yennaa, «Ilmi keeti Yoseef gara keeti dhufeera» jedhanee Yaaqoobitti himane, inni ifi jajjabeessee, ol jedhee taqee ifii irra tee'e. **3** Yaaqoob, Yoseefiin, «Waaqi waan mara dande'u, lafa Kana'aanii keessa, addee, «Luz» jedhantutti natti mudhatee na eebbisee, **4** «Ani si horsiisee si hin baceessa. Abbaa kolbaa heddu'u si hin godha; lafa tana haga bara baraa sanyii teetii hin kenna» anaan jedhe. **5** «Tanaaf ilmaan teeti lamaan, ta adoo ani gara keeti achi hin dhufiniin dura biyya Gibxi'i keessatti sii dhalatte, amma tiyya; Efreemii fi Minaaseen akkuma Ruubenii fi Shimi'oonii kiyya hin te'an. **6** Ijoolleen ati isaanin duuba uumatte keeti hin te'an; isaan dhaala ifii maqaa obboleeyyan ifii Efreemii fi Minaase'eetiin dhaggatan. **7** Yennaa ani phaadaana-Aaramii deebi'u biyya Kana'aanii keessatti Efraataa geyaaruu, Raahel kara'atti na duraa duutee, karaa Efraataa dhaqu cina'atti awwaale» jedhe. Efraataan amma, «Betlehem» jedhama. **8** Yaaqoob yennaa ilmaan Yoseefii dhagge, «Isaan kun ennuu fa'a?» jedhee gaafate. **9** Yoseef deebisee abbaa ifitiin, «Isaan ilmaan tiyya ta Waaqi as biyya tanatti naaf kenne» jedhe. Yaaqoob, «Akka ani isaan eebbisu gara kiyya fidi!» Yoseefiin jedhe. **10** Yennaa tana Yaaqoob waan dulloomeeruufti ilti isaa caararroottee, hubatee dhagguu hin dandeenne. Maarre Yoseef ilmaan ifii gara isaa fide; innille hanqafatee sunqate. **11** Yaaqoob, Yoseefiin, «Ani deebi'ee ijumaa si dhagga jedhee hin yaadanne; amma Waaqi ijoollee teetiyyuu na dhaggisiise» jedhe. **12** Achiin duuba Yoseef jilba abbaa ifii irraa isaan kaasee, inni ifii lafatti gad gombifame. **13** Yoseef ilmaan ifii lamaanuu fuudhee, Efreem midda ifitiin Yaaqoobiif gara bita'aatiin, Minaasee bitaa ifitiin Yaaqoobiif gara middaatiin itti dhikeesse. **14** Yaaqoob ammoo harka ifii wol qaxxaamursee harka ifii middicha mataa Efreemii maandhichaa irra, harka ifii bitaacha mataa Minaasee angafichaa irra keye. **15** Achiin duuba inni Yoseef eebbisee, «Waaqi abbootiin tiyya Abrahamaa fi Yisihag tajaajilte jiruu tiyya mara haga adhaa ka na eege. **16** Ergamaan miidhaa mara irraa na wode inni ijoollee tana eebbisuu ti. Maqaa kiyya, maqaa abbootii tiyyaa Abrahamaa fi Yisihagii waansisane, lafa irrattille horanee bacatanuu ti» jedhe. **17** Yoseef yennaa abbaan isaa harka ifii middicha mataa Efreemii irra keyeeruun dhagge itti hin gammanne; maarre inni harka abbaa ifii mataa Efreemii irraa gara mataa Minaase'e'e dabarsiisaaf qabe. **18** Yoseef abbaa ifitiin, «Abbaa kiyya, akkasii moti! Kun angaficha waan te'eef, harka keeti middicha mataa isaa irra keyi!» jedhe. **19** Abbaan isaa ammoo didee, «Ani hin beeka, ilma kiyya, ani hin beeka. Sanyiin Minaase'eelle kolbaa guddoo hin teeti; te'uu malee, obboleessi isaa maandhich isa hin

caala; sanyiin isaa kolbaa biyya adda addaa guddoo hin teeti» jedhe. **20** Maarre inni guyyaa san isaan eebbisee, «Israa'elooti, «Waaqi akka Efreemii fi Minaase'e'e si godhuu ti» jedhanee maqaa keetiin nama hin eebbisan» jedhe. Akkasiin Yaaqoob Efreem Minaase'e'en dura aanse. **21** Achiin duuba Yaaqoob Yoseefiin, «Kunoo, ani du'aara; Waaqi ammoo si woliin jiraatee gara lafa abbootii teetii si hin deebisa. **22** Ani ka obboleeyyan teeti woliin goodantane caalaa, lafa dansaa Sheekemii ta shallaaga'aa fi guubee worra Amoorotaa irraa fudhadhe si'iif hin kenna» jedhe.

49 Achiin duuba Yaaqoob ilmaan ifii waammatee, «Waan gara duraa isinitti dhufu akka isinitti himuuf, wolitti dacha'a'a! **2** «Ilmaan Yaaqoobii, wolitti dacha'a'aa dhage'a'a; abbaa keessan Yaaqoob dhage'a'a. **3** «Ruuben, ati ilma kiyya angaficha, hunna tiyyaa fi jabeenna kiyya ka qaraa ti; ulfinnaa fi hunnaan ilmaan tiyya mara hin caalta. **4** Te'uu malee, ati ka akka bisaanii daaquu waan teeteef, obboleeyyan teeti hin sooressitu; rifaano abbaa keetii irra waan baateef, dubartoota gursameeyyii abbaa keetii woliin ratteerta. **5** «Shimi'oonii fi Lewwiin obboleeyyan; shallaagaan isaanii meya isaan hunnaan nama irratti ka'anu. **6** Isaan aari'in namoota waan ijjeesaneef, taphaaf jedhanee korommii waan mogolchaneef, ani marii isaaniiitti hin galu; yaa'ii isaanille hin qoodamu. **7** Aariin isaanii jadduu, mufiin isaanii gadhi-jabeetii waan teeteef, ta abaarante teetuu ti! Ani gosa Yaaqoobii odduu isaan qoqoodde Israa'el keessa isaan hin bittinneessa. **8** «Yihuda'a, obboleeyyan teeti si hin leellisan; ati diina keeti hin injifatta; ilmaan abbaa keetii si duratti gad hin jedhan. **9** Ilmi kiyya Yihudaan akka ilmee neenqaa, ta adamo'oo gara mandhee ifii deebituu ti. Akka neenqaa diriifatee irkata; eentu isa kaasiisaaf itti guula? **10** Ka kolbaan duudiin ajajantuuf, haga bara baraa ka bulchu, ka mootummaan isaaf malte, haga dhufutti, bokkuun harka Yihuda'aatii hin baatu. Mootoleen maatii Yihuda'aa irraa hin dhufan; nami tokko Yihudaa irraa yennaa mara barcumaa mootummaa'aa irra hin tee'a. Ka mootummaan isaaf malte haga dhufutti Yihudaan hin bulcha; gosi biyya adda addaalle isaaf hin ajajaman. **11** Inni woynii bacaa qaba; harree ifii muka woyni'iitiiti, ilmayyoo harree ifii woynii filatantetti hidhata. Inni woyaa ifii daadhii woyni'iitiin, bullukkoo ifii dhiiga midhaan woyni'iitiin dhiqata. **12** Ilti isaa daadhii woyni'ii caalaa diimatti; ilkaan isaa aanan caalaa addaata. **13** «Zebuloon qarqara abbaaya'aa hin le'a; qarqarri abbaaya'aa ka isaa sun lafa buufata hoboloota gugurddo'oo hin te'a. Meessaan lafa isaa Sidoon hin te'a. **14** «Yisaakor akka harree jadduu, wodhakkaa fe'isaa ciituu ti. **15** Ammoo addeen isaa ta fooraa dansaa, latti isaalle attam akka gammachiitu yennaa dhagge, fe'amisaaf dudda ifii cillaaffatee garba te'a. **16** «Daan kolbaa ifii gosa Israa'elii keessaa takkattii hin bulcha. **17** Daan akka dhudhuufaa karaa irgaa, akka buutii daandii cina'aa, ta kottee fardaa idditee nama irra tee'eeru irraa buuttuu ti. **18** «Ee Mootii Waan Maraa, ani fayyisiisa keeti eegadha. **19** «Saantuun Gaad hin miiti; inni ammoo deebisee isaan hin miidha. **20** «Latti Asheerii sagalee dansaa bacaa kenniti. Inni sagalee mootichaaf teetu hin kenna. **21** «Naftaalem akka

ilmees dansaa gadansaa bilisa; inni jechoota dadansaa dubbata. **22** «Yoseef akka muka woynti'i midhaanicha, madda bira jiru, ka dameen dalleya irra baatuu ti. **23** Worri daaya qabatu isaa duchiisane, diinummaan daaya itti gad lakkisan. **24** Ammoo hanna Waaqa Yaaqoobiitiin, maqaa tissee jabaa Israa'eliitiin, guubeen isaatii fi irreen isaa hin jabaatti. **25** Waaqi abbaa keetii ka si qarqaaru, Waaqi waan mara dande'u, rooba gubba'atiin, madda golbaatiin, horii heddu'uu fi ijoollee hedduu kenniisaan si eebbisu. **26** Eebbi abbaa keetii waan eebba gaarota bara duriitii jalqabane jiranuu fi kooba bara baraa irraa dhagganu caala. Eebbi kun marti mataa Yoseefii, ka obboleeyyan ifii irraa adda baye surrii isaa irratti bu'uu ti. **27** «Beniyaamin akka yayyii beelottee ti; ganamaan waan adanse nyaata; galgala waan booji'e qoqooda» jedhe. **28** Gosi Israa'elii kudhanii lama isaan kana. Abbaan isaanii eebba isaaniif te'uun tokko tokkoo isaanii yennaa isaan eebbise, wonni isaaniiin jedhe tana. **29** Achiin duuba Yaaqoob, isaan gorseef, «Ani du'uu geyeer; isin abbootii tiyya woliin goda fichaa Efronii namicha biyya Heetii keessatti na awwaala'a. **30** Godi sun lafa Kana'aanii keessa, Mamree irraa gara aduun baatu, fichaa Makfela'aa keessa jirti; Abrahaam fichaa godi awwaalaa tun keessa jirtu, addee awwaalaatiif Efronii heeticha irraa bitate. **31** Abrahaamii fi niitii isaa Saaraa achitti awwaalanee; Yisihagii fi niitii isaa Ribqaa achitti awwaalanee; anille Liyaa achitti awwaale. **32** Fichaan sunii fi godi fichaa san keessaa sun namoota biyya Heetii irraa bitamane» isaaniiin jedhe. **33** Yaaqoob ilmaan ifiitiitti gorsee yennaa fixe, miila ifii taqee irratti ol deebifatee, du'ee, gara kolbaa ifii ta addee dhuga'aa jirtuu gale.

50 Yennaa Yaaqoob du'e, Yoseef fuula abbaa ifii irratti jige'e itti bowee sunqate. **2** Achiin duuba Yoseef tajaajiltoota ifii ogeeyyii qorsaa, akka reeffa abbaa isaa qorsaanaa sukkuumanee gossanu ajaje. Maarre ogeeyyiin qorsaalle akkuma Yoseef ajaje godhane. **3** Reeffa qorsaanaa sukkuumanee gossuun, guyyaa afurtama waan fudhatuuf, isaan guyyaa afurtamatti hobbahasane. Worri Gibxi'iille guyyaa torbaatama isaaf bowe. **4** Isaan yennaa nageeffatane, Yoseef qondaaltota mootichaatiin, «Ani yoo isin duratti fudhatama dhaggadhe, maganne'ee mootichaan, **5** «Abbaan kiyya yennaa du'a geyeeru, addee awwaalaa ta inni ifiif qopheeffate, lafa Kana'aanii keessatti akka ani isa awwaalu na kakachiiseera; tanaaf maganne'ee, dhaqee abbaa kiyya awwaaladhee deebi'a» jedha'aatii naaf hima'a» jedhe. **6** Mootichi deebisee, «Akkuma inni si Kakachiise, dhaqiitii abbaa keeti awwaali» jedheen. **7** Maarre Yoseef abbaa ifii awwaaliisaaf dhaqe. Qondaaltoti mootichaa marti, jaarsoleen mana mootummaa isa keessa jiranuu fi jaarsoleen lafa Gibxi'i marti Yoseef woliin dhaqane. **8** Akkasuma maatiin Yoseefii, obboleeyyan isaatii fi maatiin abbaa isaa duudiin isa woliin dhaqane. Ijoollee didiqqoo, re'ee, hoole'ee fi loon isaanii qofatti lafa Gooshenii keessatti hafe. **9** Worri garreettaa fardaatii fi abbootiin fardaalle isa woliin dhaqane. Gobbuun sun akka malee guddo'o. **10** Isaan laga Yordaanosiitiin gama eeddummaa Axaadii bira yennaa geyane, abbaa ifiitiif wiiccifatanee bowane;

Yoseef achitti guyyaa torba abbaa ifiitiif boochise. **11** Worri lafa Kana'aanii keessa le'anuu bowicha namoota eeddummaa Axaadii biraa dhagganee, «Worri Gibxi'i bowiisa guddaa bowiisatti jiran!» jedhane, maqaa addee sanii, «Abeel-Miizraayim» jedhane baasane; hiikkaan afaan Ibrootaatiin, «Bowa worra Gibxi'i» jechu'u. Addeen sun laga Yordaanosiitiin gamatti dhagganti. **12** Maarre ilmaan Yaaqoobii akkuma inni isaan ajaje godhane; **13** ilmaan isaa reeffa isaa lafa Kana'aaniitiitti geessanee, goda awwaalaa ta fichaa Makfela'aa keessatti, ta Mamree irraa gara aduun baatu jirtutti awwaalanee. Goda awwaalaa tana Abrahaam addee awwaalaa akka teetuuf Efronii namicha biyya Heetii irraa bitate. **14** Yoseef abbaa ifii awwaaleen duuba, obboleeyyan isaatii fi worra abbaa isaa awwaaliisaaf isa woliin deemanee ranu mara woliin gara biyya Gibxi'i deebi'e. **15** Yaaqoob du'een duuba, Obboleeyyan Yoseefii, «Yoseef haluu qabatee, waan hantuu nuuti isa irratti hunye maraaf haluu nu bayinaa?» jedhane. **16** Maarre isaan ergaa gara Yoseefi erganee, «Abbaan keeti adoo hin du'in dura nu ajajee, **17** «Yakkaa obboleeyyan teetiitii fi balleessaa isaan hujanee si miidhane, isaanii lakkis» jennee akka sitti hinnu nutti himeera; tanaaf amma nu tajaajiltooti Waaqa abbaa keetii yakkaa nuuti si yakkine mara maganne'ee nuu lakkis!» jedhane. Yoseef yennaa ergaa tana dhage'e bowe. **18** Achiin duuba obboleeyyan isaa dhufanee, isa duratti jigane, «Nuuti garboota teeti» jedhane. **19** Yoseef ammoo, «Hin sodaatina'a! Ani bakka Waaqaa hin bu'u. **20** Isin hantuu na godhiisaaf mala dhoottane; Waaqi ammoo gara waan dansa'aa jijjiire; inni lubbuu namoota heddu'uu ka ammaa fayyisiisaaf tana godhe. **21** Maarre hin sodaatina'a. Ani isinii fi ijoollee teessaniif waan barbaachisu hin kenna» jedhe. Yoseef gadhi-laafinnaan obboleeyyan ifiitiitti dubbatee isaan jajjabeesse. **22** Yoseefii fi maatiin abbaa isaa biyya Gibxi'i keessa turane. Yoseef woggaa dhibbaa fi kudhan le'ee du'e. **23** Yoseef ijoollee Efreemiitii fi ijoollee ijoollee Efreemii dhagge. Akkasuma ijoollee Maakiirri ilma Minaase'eelle akka ijoollee ifiitiitti laakkowate. **24** Achiin duuba Yoseef, obboleeyyan ifiitiin, «Ani du'aara. Waaqi ammoo isin woliin hin jiraata. Inni lafa tana keessaa gara lafa Abrahaamiif, Yisihagii fi Yaaqoobiif waadaa galetti isin hin deebisa» jedhe. **25** Maarre Yoseef ilmaan Yaaqoobiitiin, «Waaqi dhugumaan isin woliin hin jiraata; yennaa inni gara lafa sanii isin deebisu, lafee tiyya asii fuutane akka deentanuu naaf kakadha'a» jedhe. **26** Yoseef woggaa dhibbaa fi kudhanii tti du'e. Isaan reeffa isaa qorsaanaa sukkuumanee gossanee, biyya Gibxi'i keessatti saanduqa keessa keyane.

Bayiisaa

1 Ilmaan Yaaqobii ka «Israa'el» jedhamane, worri maatii ifii waliin gara biyya Gibxi'ii deemane maqaan isaanii asii gad jira: **2** Ruuben, Shimi'oon, Lewwii, Yihudaa, **3** Yisaakor, Zebuloon, Beniyaamin, **4** Daan, Niftaalem, Gaadi fi Asheer fa'a. **5** Laakkossi sanyii Yaaqobii wolumatti torbaatama; ilmi isaa Yoseef isaanin duraayyuu biyya Gibxi'ii keessa jira. **6** Barri isaanii geennaan Yoseef, obboleeyyan isaatii fi dhalooti sun marti du'ane. **7** Sanyiin Israa'elii ka achitti hafane ammoo horanee guddoo bacatanee, lafa Gibxi'ii guutane. **8** Achiin duuba mootiin haarenni ka marroo Yoseefii hin beenne biyya Gibxi'ii irratti mootii te'e. **9** Inni kolbaa ifitiin, «Kunoo, Israa'elooti guddoo bacatanee nu caaliisatti jiran. **10** Laakkossi isaanii akka hin bacanne, lolli yoo ka'e diina keenna waliin nu lolanee biyyaa akka hin baane godhiisaaf kowa'a mala itti dhoonna» jedhe. **11** Tanaaf worri Gibxi'ii kolbaa Israa'elii cunqursiisaaf, worra hujii hunnaa isaan hujisiisu itti filane. Israa'elooti qachaa woy itti kuufatanu Fiitoomii fi Raamses mooticha Fara'ooniif ijaarane. **12** Te'uu malee akkuma worri Gibxi'ii irra caalaa Israa'eloota cunqursuun isaanille irra caalaa bacatanee lafa guutane; tanaaf, worri Gibxi'ii akka malee Israa'eloota sodaatane. **13** Worri Gibxi'ii Israa'elootatti gadhaa jabaatanee akka garbaatitti hujii hunnaa hujisiifatanee. **14** Hujii jajjadduu faara loobiisaatii fi simintoo hujisaatiin, hujii adda addaa ta fichaa keessaatiin, hujii hunnaa jajjadduu ifii mara gadhaa itti jabaatanee hujisiisanee jireenna itti hadheessane. **15** Achiin duuba mootiin Gibxi'ii worra dubartoota Ibrootaa deeksiisanu, ka, «Siifraa fi Phuwa» jedhamanuun, **16** «Yennaa dubartoota Ibroota deeksiitanu annuun dhalatu dhiira yoo te'e yennuma san ijjeesa'a, durra yoo teete ammoo hin ijjeesina'a» jedhe. **17** Deeksiitooti sun ammoo Waaqa waan sodaatanee, akka mootiin Gibxi'ii isaan ajaje san hin goone; annoolee dhiiraalle hin ijjeenne. **18** Maarre Mootiin Gibxi'ii deeksiitoota san waamee, «Maaf akkas gootane? Annoolee dhiiraa maaf ijjeesuu dhaddane?» jedhee gaafate. **19** Isaanille deebisanee, «Dubartooti worra Ibrootaa akka dubartoota worra Gibxi'iitii moti; isaan jajjaba waan te'aneef, adoo deeksiitooti isaan bira hin geyin deyan» jedhane. **20** Maarre Waaqi deeksiitoota saniif waan dansaa godhe; kolbaan Israa'eliille irra caalaa bacatte. **21** Worri deeksiitootaa sun Waaqa waan sodaatanee, tokko tokkoo isaanitiif maatii kenne. **22** Achiin duuba mootichi, «Ijoolllee dhiiraa ta Ibrootaa ta dhalattu mara fuudha'aatii laga Nayiliitti gata'a, ijoolllee durraa ta dhalattu ammoo hin gatina'a» jedhee kolbaa ifii mara ajaje.

2 Bara san namichi sanyii Lewwi'ii tokko dubartii sanyii Lewwi'ii fuudhe; **2** isiille ulfoottee ilma isaa deette. Ilmi dhalate sun miidhagaa akka te'e yennaa dhaggite haga ji'a sadii isa dhossite. **3** Haga san caalaa dhossuu yennaa dadhadde ammoo, saaxaraa allaaduu irraa hujame tokko fuutee, akka bisaan keessa hin seenne leyyaa lafa keessaa dhaggamuun duuchite; achiin duuba annuu san keessa irkittee allaaduu qarqara laga Nayilii odduu

keette. **4** Obboleettiin annuu sanii ammoo waan inni te'u ilaaliisaaf irraa fagaattee dhaabbatteentiyyu. **5** Achiin duuba intalti mooticha biyya Gibxi'ii dhiqatiisaaf gara laga Nayilii dhutte; yennaa san dubartooti isii tajaajiltu laga san qarqara deddeemiisatti jiraniyyu. Isiille saaxaraa allaaduu odduu jiru dhaggitee, tajaajiltittii ifii ergitee akka saaxaraa san fiddu goote. **6** Isiin yennaa saaxaraa san bante annuu keessatti dhaggite. Annuun waan bowiisatti jiruuf, isaa gadditee, «Kun annuu Ibrootaa ti» jette. **7** Achiin duuba obboleettiin isaa intala Mootichaatiin, «Annuu kana akka hoosittee si'iif guddittu dubartoota Ibrootaa keessaa takkattii dhaqee si'iif waamuu?» jette. **8** Isiille, «Ee! Dhaqii waami!» jetteen. Maarre intaltille dhaxxee haadhuma annu'uu fidde. **9** Intalti mootichaalle isi'iin, «Annuu kana fuudhiitti hoosisii naaf guddisi; anille si'iif hin kaffala» jette. Maarre isiille annuu san fuutee hoosittee gudditte. **10** Mucaan sun yennaa guddate, isiin gara intala mootichaa isa geessite; innille isi'iif ilma te'e. Isiille bisaan keessaa waan isa baacheef, maqaa isaa «Muusee» jette. **11** Muuseen guddateen duuba guyyaa tokko addee kolbaan isaa jirtu dhaqee hujii hunnaa jajjadduu hujanuun dhagge. Nami Gibxi'ii tokko kolbaa Muuse'ee keessaa Ibraawicha tokko dhaanuun dhagge. **12** Inni asii fi achi ilaalee nami isa dhaggu tokkolle akka hin jirre hubateen duuba, nama Gibxi'ii san ijjeesee reeffa isaa maansa jala dhosse. **13** Guyyaa itti aanulle bayee Ibrooti lama wol loltuun dhagge. Nama balleessaa qabuun «Ati maaf nama Ibraawicha gosa keetii dhaanta?» jedhee gaafate. **14** Namichille deebisee «Nu irratti bulcha'aa fi abbaa mura'aa ka si godhe eennu? Akkuma nama Gibxi'ii san ijeette analle ijjeesiisaaf yaaddee ree?» jedhe. Achiin duuba Muuseen sodaatee «Wonni ani tolche beekkameera» jedhee yaade. **15** Mootichi yennaa waan kana dhage'e, Muusee ijjeesiisaaf barbaade; Muuseen ammoo isa durra baqatee gara lafa Miidiya'aa deemee boolla bisaanii takka bira le'e. **16** Hayyichi Miidiyaanii tokko ijoolllee durraa torba qabaayyu; isaan gara boolla bisaanii san dhufanee hoolee abbaa ifii bisaan obaasiisaaf bisaan woraabanee goongaa guutane. **17** Tissitooti dhibiin dhufanee isaan ari'ane; Muuseen ammoo ka'ee durra saniif rogee hoolee isaanii bisaan obaase. **18** Isaan yennaa gara abbaa ifii Rewu'elii deebi'ane, inni, «Isin adha maaf haganattuu ariifattanee deebitane?» jedhee gaafate. **19** Isaanille deebisanee, «Nami Gibxi'ii tokko tissitooti nu ariinaan nu'uuf rogee, bisaanille nuu worabee hoolee teenna nu'uuf obaase» jedhane. **20** Innille durra ifitiin «Meet inni? Isin maaf isa lakkittanee dhuttane? Akka inni nu waliin sagalee nyaatu, dhaqa'aati waama'al» jedhe. **21** Maarre Muuseen namicha san waliin le'iisaaf jaalate; namichi sunille intala ifii Siiforaa akka niitii isaa teetu Muuse'eef kenne. **22** Isiin ilma isaa deette; Muuseelle, «Ani lafa ormaatitti galeera» jedhee, maqaa isaa Gershoom baase. Gershoom jechuun «Galtuu» jechu'u. **23** Bara heddu'un duuba mootichi biyya Gibxi'ii du'e; Israa'elooti garbooma keessatti qarqaarsa dhaggatiisaaf iyyatane; iyyi isaan garbummaa jalaa bayiisaaf iyyane gara Waaqaa ol dhaxxe. **24** Waaqille iyya isaanii dhage'ee, gondoorroo ifii ta Abrahaam, Yisihaii

fi Yaaqoob woliin gondoore qaabate. **25** Maarre Waaqi akka Israa'elooti garbummaa keessa jiranu dhaggee, isaaniif yaadate.

3 Gaafa tokko Muuseen hoole'ee fi re'ee soddaa ifii ta Yetroo hayyicha Miidiyaanii adoo tissuu, gaafa tokko hoole'ee fi re'ee san goomolee keessa oofee gara gaara Horeebii ka, «Gaara Woyyicha» jedhamuu dhufe. **2** Achitti ergamaan Waaqaa bobe'a ibiddaa ka tusee keessaa bobe'u keessaa itti mudhatte. Muuseen tuseen sun ibidda irra jiraattulle akka hin gubanne dhagge. **3** Maarre Muuseen, «Tuseen tun maaf hin gubanne? Dhagee baasa guddaa kana ilaala» jedhee herrege. **4** Mootiin Waan Maraa Waaqi akka Muuseen ilaaliisaaf dhage yennaa dhagge, tusee keessaa, «Muuse'e! Muuse'e!» jedhee waame. Muuseelle, «Ani kunoo as jira!» jedheen. **5** Waaqille, «As hin dhikaatin! Addeen ati irra dhaabbatteertu lafa woyyittii waan teeteef, kophee teeti baafadhu» jedheen. **6** Achiin duuba, «Ani Waaqa abbootii teetii, Waaqa Abrahaamii, Waaqa Yisihaijii, Waaqa Yaaqoobii ti» jedhe. Maarre Muuseen Waaqa ilaaluu waan sodaateef, fuula ifii gollate. **7** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Ani dhugumaan rakkinna kolbaa tiyya ta biyya Gibxi'i keessaa dhaggeera; iyya isaan worra isaan garboonfatu jalaa bayisaaf iyyanulle dhage'eera; farra isaanille beekeera. **8** Ani harka worra Gibxi'i keessaa isaan baasee, gara lafa dansaa aananii fi dammaa gara lafa Kana'anoataa, gara lafa Heetotaa, gara lafa Amoorotaa, gara lafa Pheriizotaa, gara lafa Hiiwotaatii fi Yibusootaa ol isaan fidiisaaf gad bu'eera. **9** Amma kunoo, iyyi Israa'elootaa na bira geetteerti; worri Gibxi'i akka isaan cunqursaarulle dhaggeera. **10** Maarre amma deemi. Akka ati kolbaa tiyya Israa'el biyya Gibxi'i keessaa baattuuf gara mooticha Gibxi'i si erga» jedheen. **11** Muuseen ammoo Waaqaan, «Gara mootii Gibxi'i dhagee, kolbaa Israa'elii biyya Gibxi'iiti ka baasu ani eennu?» jedhe. **12** Waaqille deebisee, «Ani si woliin hin jiraadha. Kolbaa tiyya biyya Gibxi'iiti baattee yennaa fidde gaara kana irratti na hin waaqonfatta; kunille akka ani si erge beessisa si'iif hin te'a» jedheen. **13** Muuseelle Waaqaan, «Ani gara Israa'elootaa dhagee, «Waaqi abbootii teessanii gara keessan na ergeera» isaniin yoo jedhe, isaan ammoo, «Maqaan isaa eennu?» jedhane yoo na gaafatane, ani maan isaanitti hima?» jedhe. **14** Waaqi Muuse'een, «Ani Waaqa jiraata'a; ati kolbaa Israa'eliiitiin «Waaqi jiraataan gara keessan na ergeera» jetta» jedhe. **15** Waaqi ammalle Muuse'een, «Israa'elootaan, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi abbootii teessanii, Waaqi Abrahaamii, Waaqi Yisihaijii, Waaqi Yaaqoobii gara keessan na ergeera» jedhi; kun maqaa kiyya ka bara baraa ti; dhalooti martinuu kanumaan na qaabatan. **16** Dhaqii, jaarsolee Israa'elii wolitti qabiitii, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi abbootii teessanii, Waaqi Abrahaamii, Waaqi Yisihaijii, Waaqi Yaaqoobii natti mudhatee: Ani biyya Gibxi'i keessatti isin ilaalee waan isin godhane dhaggeera. **17** Rakkinna keessan ka biyya Gibxi'i jalaa isin baasee, gara lafa aananii fi dammaa, gara lafa Kana'anoataa, gara lafa Heetotaa, gara lafa Amoorotaa, gara lafa Pheriizotaa, gara lafa Hiiwotaa, gara lafa Yibusootaa ol isin baasiisaaf waadaa isiniif galeera aanan jedhe» jedhii

itti himi; **18** «Jaarsoleen kolbaa Israa'elille dubbii teeti hin dhage'an. Achiin duuba ati fi jaarsoleen sun gara mooticha Gibxi'i dhaga'aatii, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Ibrootaa, nu'utti mudhateera. Goomolee keessa karaa guyyaa sadii ideennee, Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf ciincaa akka dhiheessinu nu'uuf eeyyam» jedha'aan; **19** Mootichi Gibxi'i irree jaddu'uun malee akka inni gad isin hin lakkinne ani ammoo hin beeka. **20** Maarre ani harka kiyya diriirsee bilbaasa odduu isaaniitti tolchu maraan, worra Gibxi'i hin dhowa; achiin duuba inni akka isin ideentanu hin lakkisa. **21** «Ani worri Gibxi'i akka isin ulfeessanu waan godhuuf, yennaa achi baatanu harka duwwaa hin ideentanu. **22** Dubartiin Israa'elootaa tokko tokkooyyuu ollaa ifiitii fi dubartii worra Gibxi'i ta mana isi'ii leetu seesa meeti'itii fi worq'i akkasuma woyaa akka kennituuf gaafattuu ti. Seesa kana ilmaanii fi durra teessanitti naxxanee, woyaalle itti hin uffittan; akka kanaan qabeenna worra Gibxi'i guurrattan» jedhe.

4 Achiin duuba Muuseen deebisee, «Israa'elooti, «Mootiin Waan Maraa si'itti hin mudhanne» jedhane, yoo na dhugeeffatuu dhabane, dubbii tiyyalle yoo dhage'uu didane maan godhaa ree?» jedhe. **2** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Wonni ati harkatti qabatteertu sun maan?» jedheen. Innille, «Ule'e» jedheen. **3** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ulee san lafa buus!» jedheen; yennaa Muuseen ulee san lafa buuse, ulee sun bofa teete; Muuseelle irraa dheete. **4** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Hiixadhuu harka keetiin eegee isaa qabi!» jedheen; maarre Muusee hiixatee bofa san qabe; bofi sunille deebi'ee ulee te'e. **5** Mootiin Waan Maraa, «Kanaan ani Mootiin Waan Maraa, Waaqi abbootii isaani, Waaqi Abrahaamii, Waaqi Yisihaijii, Waaqi Yaaqoobii akka si'itti mudhadhe hin dhugeeffatan» jedheen. **6** Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Harka keeti bobaa teeti keessa keyadhu!» jedhe. Innille harka ifii bobaa ifii keessa keyate; yennaa inni harka bobaa keessaa fuudhu, harki isaa akka dhakaa bokkeyaa akka dhukkuba goga'aa farrisisa'aa addaate. **7** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Harka keeti bobaa teeti keessatti deebis!» jedheen. Muuseelle harka ifii bobaa ifii keessatti deebifate; yennaa inni achi keessaa baafatu, harki fayyee akka nafa isaa kaan fakkaate. **8** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Isaan yoo si dhugeeffatuu dhabane yookiin bilbaasa qaraalle yoo fudhatuu dhabane, bilbaasa lammeesso'oo kana hin dhugeeffatan. **9** Bilbaasa kana lamaanuu yoo dhugeeffatuu dhabane, dubbii teetille yoo caqasu didane, bisaan laga Nayilii worabiitii lafa godduu irratti dhangalaas; bisaan ati lagaa woraadde sun lafa godduu irratti dhiiga hin te'a» jedhe. **10** Muuseen ammoo Mootii Waan Maraatiin, «Ee Gootaa kiyya, na hin ergin. Ani duruu nama gikkisu, arrab kiyyalle hin ulfaata; haga ati ana garbicha keeti woliin dubbii jalqadelle ani nama dandeettii dubbii qabu ijumaa hin teene» jedhe. **11** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Afaan namaa ka dade eennu? Ka afaan namaatii fi gurra namaa duudaa godhu eennu? Ka ila namaa akka dhaggitu godhu yookiin ballaa godhu eennu? Ana Mootii Waan Maraatiin motii? **12** Amma, deemi; ani

akka ati dubbattuuf si hin qarqaa; waan ati jettulle si hin barsiisa» jedhe. **13** Muusee ammoo, «Ee, Goota'a, maganne'e nama dhibii ergi» jedhe. **14** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'etti aaree bobe'ee, «Obboleessi keeti Aaron sanyiin Lewwi'i hin jiraa moti? Inni akka dansaa akka dubbatu ani hin beeka. Kunoo inni gara keeti dhufiisaaf ammaayyuu karaa irra jira; inni yennaa si dhagge gadhaan isaa hin gammada. **15** Ati isatti hin dubbatta; waan inni dubbatulle itti akeetta. Akka dubbattanu isin lamaanuu ani hin qarqaa; waan tolchitanulle isin hin barsiisa. **16** Inni addee teeti bu'ee kolba'atti hin dubbata. Achiin duuba ati akka ana Waaqaa teetee, waan inni dubbatu itti hin hinta. **17** Ulee bilbaasa ittiin tolchitu tana harkatti qabadhu» jedhe. **18** Achiin duuba Muuseen gara soddaa ifii gara Yetroo deebi'ee, «Gara fira kiyyaa ka Gibxii keessa jiranuu deebi'ee dhagee, akka isaan haga ammaa lubbu'uun jiranu ilaala!» jedheen. Yetrolle Muuse'een «Nageyaan dhaqi!» jedhe. **19** Muuseen Miidiyaan keessa adoo jiruu, Mootiin Waan Maraa, «Worri ijjeesiisaaf si barbaade martinuu amma waan du'aneeranuuf, gara Gibxii deebi'ii deemi» jedheen. **20** Maarre Muuseen niitii ifiitii fi ilmaan ifii mara harree irra teessisee, gara Gibxii deebi'uu jalqabe; inni ulee Waaqaa sanille harkatti qabateeraayyu. **21** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Yennaa gara biyya Gibxii deebite, bilbaasota ani akka ati hujjuuf hunna si'iif kenne mara fuula mooticha Gibxii duratti akka mudhittu hin dedhin; anni ammoo akka inni akka ideentuuf kolbaa gad hin lakkinne, mataa isaa hin jabeessa. **22** Achiin duuba ati mootichaan, «Mootiin Waan Maraa: Israa'el ilma kiyya angaficha; **23** akka inni deemee dhagee na waaqonfatuuf gad lakkisi si'iin jennaan, ati ammoo akka inni deemu gad lakkisu didde. Maarre amma ani ilma keeti angaficha hin ijjeesa jedheera» jedhiin» jedhe. **24** Muuseen gara Gibxii adoo deemuu, addee inni buleerutti Mootiin Waan Maraa itti dhufee, isa ijjeesiisaaf barbaade. **25** Niitiin isaa Siiforaan ammoo dhakaa qara qabu fuutee, ilma ifii haqanqabaa qaddee, shoggoraa saniin mila Muuse'ee tuxxee, «Dhiiga dhangala'e kanaan, dhugumaan ati karaa fuudhaatiin fira kiyya» jetteen. **26** Maarre Mootiin Waan Maraa Muusee lakkise; isiin sababa haqanqaba'atiif, «Dhiiga dhangala'e kanaan, ati karaa fuudhaatiin fira kiyya» jetteen. **27** Mootiin Waan Maralle Aaroniin, «Muusee qophatiisaaf gara goomole'ee dhaqi» jedhe. Maarre inni gaara Waaqaa irratti isa qophatee sunqate. **28** Achiin duuba Muuseen, dubbii Mootiin Waan Maraa akka inni dubbatuuf isa erge mara, bilbaasota akka inni tolchuuf isa ajaje mara Aaronitti hime. **29** Maarre Muuse'ee fi Aaron deemanee jaarsolee sooreyyii Israa'elootaa mara wolitti qabane. **30** Aaron waan Mootiin Waan Maraa Muuse'etti hime mara isaanitti hime; Muuseelle fuula kolba'aa duratti bilbaasota huje. **31** Isaanille dhugeeffatane; Mootiin Waan Maraa akka Israa'elooti garbummaa keessa jiranu dhaggee, isaaniiif akka yaadate, yennaa dhage'ane, jilbiiffatane sagadane.

5 Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron gara mootii Gibxii dhaqanee, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii, «Kolbaa tiyya goomolee keessatti jila akka naaf jiliisanu gad isaan lakkisi» jedheera» jedhaneen. **2** Mootichi Gibxii

deebisee, «Mootiin Waan Maraa ka ani isaaf ajajamee, Israa'eloota akka deemanu gad lakkisu kun eennu inni? Ani Mootii Waan Maraa san hin beeku; Israa'elootalle akka deemanu gad hin lakkisi» jedhe. **3** Muuse'ee fi Aaronille deebisane, «Waaqi ibrootaa nu'utti mudhateera; karaa guyyaa sadii goomolee keessa ideennee, Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf ciincaa akka dhikeessinu nu'uuf eeyyami. Nuuti yoo kana hin tolchin inni balaa yookiin woraana nu'utti hin fida» jedhaneen. **4** Mootichi Gibxii ammoo, «Muuse'ee fi Aaroniin! Isin maaf kolbaa hujii dhooggitan? Gara hujii teessanii deebi'a! **5** Kunoo, kolbaan lafa tanaa bacatteeti; isin akka isaan hujii lakkisanu godhiisatti jirtan» jedhe. **6** Guyyuma san Mootichi Gibxii worra hunnaan isaan hojjachiisuu fi worra Israa'eloota hojjatoota toowatanu ajajee, **7** «Akka qara tolchaa turtane, hicaacee dhoqqe'een loobanu haganaa achi kolba'aaf hin dhikeessina'a! Isaanuu ifumaaf barbaadane fidatanuu ti! **8** Laakkossa loobaa faara ijaarsaalle haga qara hujjanu hin dhidhisina'a; hagama qara itti murteeffame san akka fidanu godha'a. Isaan booseya; tanaaf, «Dhandhee ciincaa Waaqa keennaaf dhikeessina» jedhaa natti iyyan. **9** Isaan oduu dharraa akka hin caqanne, hujjiin akka qabamanuuf, hujii ulfaattuu akka isaan hujjanu tolcha'a» jedhe. **10** Worri hunnaan isaan hojjachiisuu fi worri Israa'eloota hojjatoota toowatanu dhaqanee kolbaa Israa'eliiitiin, «Mootichi, «Ani haganaa achi hicaacee isiniif hin kennu. **11** Isinuu ifumaaf addee itti dhaggitanee barbaadadha'aatii fudhadha'a; hujjiin teessan ammoo haga qaraa irraa hin dhidhatin» jedheera» jedhane. **12** Maarre kolbaan hicaacee barbaadiisaaf lafa Gibxii mara keessa bittinnootte. **13** Worri hunnaan isaan hojjachiisanu ammoo, «Akkuma qara yennaa hicaaceen isiniif kennamu hojjattanu, hujii guyyuma guyya'aan akka hujjanu murteeffame san hobbaa'a» jedhaa dhiibbaa itti jabeessane. **14** Worri hunnaan isaan hojjachiisanu, toowattoota hojjatoota Israa'eliiitiin, «Laakkossa loobaa faara ijaarsaa ka kale'eetii fi ka adhaa akkuma qara akka hujjanuuf murteeffame maaf hujjuu dhaddane?» jedhaa dikaa gaafatane. **15** Achiin duuba toowattooti hojjatoota Israa'elii gara mooticha Gibxii dhaqanee, «Ati maaf nu worra tajaajiltoota teetii akkana goota. **16** Nu worra tajaajiltoota teetitiif hicaaceen hin kennanne, te'uu malee «Loobaa faara ijaarsaa huja'a» nu'uun jedhan; nuuti tajaajiltooti teeti dikamiisatti jirra; balleessaan ammoo ta kolbaa teetii ti» jedhaneen iyyatane. **17** Mootichi Gibxiiille deebisee, «Isin booseya; hujii hujjisa hin jaalattanu! Tanaaf, «Dhandhee ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhikeessina» jettan; **18** amma hujji'itti deebi'a! Hicaaceen tokkole isiniif hin kennamu; te'uu malee laakkossa loobaa faara ijaarsaa akkuma qara akka hujjanuuf murteeffame san guutuu huja'a» jedheen. **19** Toowattooti hojjatoota Israa'elii, laakkossi loobaa faara ijaarsaa akka isaan guyyuma guyya'aan hujjanuuf murteeffame akka hin dhidhanne yennaa itti himame rakkoon guddoon akka isaa dhaqqadde beekane. **20** Isaan mooticha biraa yennaa bayane, worra isaan eegaa ture Muuse'ee fi Aaron dhaggane. **21** Isaan Muuse'ee fi Aaroniin, «Mootichi fi qondaaltoti isaa akka nu xireeffatanu

gootanee, shallaagaa ittiin nu ijjeesanu harka isaanii keessa waan keettaneef, Mootiin Waan Maraa ilaalee, isinitti muruu ti!» jedhane. **22** Muuseen gara Mootii Waan Maraa deebi'ee, «Ee Mootii Waan Maraa kolbaa tana irratti rakkoo tana maaf fidde? Tanaaf as na ergitee? **23** Haga ani maqaa keetiin dubbatiisaaf mooticha bira dhageen jalqabee, inni kolbaa tana rakkisiisatti jira; ati ammoo kolbaa teeti qarqaariisaaf waan tokkolle hin goone!» jedhe.

6 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Waan ani mooticha Gibxi'i godhu ati amma hin dhaggita. Ani irree tiyya jaddu'uun akka inni kolbaan tiyya gad lakkisu hin tolcha. Dhugumaan, ani irree tiyya jaddu'uun akka inni biyya ifii keessaa isaan oofu isa hin tolcha» jedhe. **2** Waaqi Muuse'een, «Ani Mootii Waan Maraa ti; **3** ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u Abrahaamitti, Yisihagii fi Yaaqoobitti mudhadheera. Ammoo maqaa kiyya «Mootii Waan Maraa ti» jedhee isaanitti ifi hin beessinne. **4** Biyya Kana'aanii, ta isaan alagaa te'anee keessa le'ane, isaanii kenniisaaf gondoaroo tiyya isaan woliin godheera. **5** Amma aaduu Israa'elootaa ta worri Gibxi'i waan isaan garboonfateef aadanu dhage'ee, ani gondoaroo tiyya qaabadheera. **6** «Tanaaf ati Israa'elootaan, «Mootiin Waan Maraa: Ani Mootii Waan Maraa ti; ani garbummaa Gibxi'i jalaa isin baasee isin hin bilisoonsa. Irree tiyya ol kaasee, adabbii gugurdoon isaanitti fidee, isin hin woda. **7** Ani kolbaa tiyya isin tolfadhee, Waaqa keessan isiniif hin te'a. Yennaa ani garbummaa Gibxi'i jalaa isin bilisa baase ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan akka te'e hin beettan. **8** Lafa Abrahaamiif, Yisihagii fi Yaaqoobiif kenniisaaf waadaa gale sanitti akka isin galtanu godhee, isiniif hin kenna. Ani Mootii Waan Maraa ti jedha» jedhiin» jedhe. **9** Muuseelle waan kana Israa'elootatti hime; garbummaan hantuun addii waan isaan kutachiiteef, isaan ammoo isa hin caqanne. **10** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **11** «Gara mooticha Gibxi'i dhaqiiti, Israa'elooti lafa isaa keessaa akka bayanu akka inni isaan gad lakkisu itti himi» jedhe. **12** Muuseen ammoo deebisee, «Kunoo, Israa'elootinuu na hin dhageenne; mootichi fa'a ana nama akka dansaa dubbatiisa hin beenne attam dhage'uu dande'a ree?» jedhe. **13** Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaronitti dubbatee, Israa'eloota biyya Gibxi'i keessaa baasiisaaf, dhaqanee Israa'eloota fi mooticha Gibxi'iitti akka himanu isaan ajaje. **14** Ilmi angafichi Yaaqoobii Ruuben, ilmaan afur: Heenoki, Faluu, Hezronii fi Kaarii qaba. Isaan abbootii sanyii Ruubenii ti. **15** Shimi'oon ilmaan jaa: Yimu'el, Yaamiin, Ohad, Yaakiin, Zohaar, Shaawul ta dubartiin Kana'aanotaa deette qaba. Isaan abbootii sanyii Shimi'oonii ti. **16** Lewwiin ilmaan sad: Gershoon, Qehaatii fi Meraari qaba. Isaan abbootii sanyii Lewwootaa ti. Lewwiin woggaa dhibbaa fi sodomii torba le'e. **17** Gershoon ilmaa lama: Liibnii fi Shime'i qaba. **18** Qehaati ilmaan afur: Amraam, Yizhaar, Hebroon fi Uzi'el qaba. Qehaati woggaa dhibbaa fi sodomii sad le'e. **19** Meraar ilmaa lama: Maahilii fi Mushi qaba. Isaan abbootii sanyii fira Lewwi'i ti. **20** Amraam obboleettii abbaa ifii Yokebeed fuudhe. Isiin Aaron fi Muusee isaaf deette. Amraam woggaa dhibbaa fi sodomii torba le'e. **21** Yizhaar

ilmaa sad: Qoraahi, Nefegii fi Ziikri qaba. **22** Uzi'el ilmaa sad: Miishaa'el, Elzaafaanii fi Siitri qaba. **23** Aaron intala Aminaadaabii, obboleettii Nahasoonii Elishebaa fuudhe. Isille Naadaab, Abiihuu, Ele'azaarii fi Itaamaar deetteef. **24** Qoraahi ilmaan sad: Asiiir, Elqaana'aa fi Abii'aasaaf qaba. Isaan abbootii sanyii Qoraahii ti. **25** Ilmi Aaronii Ele'azaar, durra Futii'ellii keessaa takkattii fuudhe; isiin Fiinehaas isaaf deette. Isaan kun sooreyyii abbootii sanyii Lewwi'i ti. **26** Muuse'ee fi Aaron worra Mootiin Waan Maraa, «Gosa Israa'elii akka fira fira isaaniitti biyya Gibxi'i keessaa baasa'a!» jedhee itti dubbate. **27** Akka inni Israa'eloota gad lakkisuuf mooticha Gibxi'iitti worri dubbate isaanuma kana. **28** Mootiin Waan Maraa lafa Gibxi'i keessatti Muuse'etti yennaa dubbate, **29** «Ani Mootii Waan Maraa ti. Waan ani si'itti hime mara mooticha Gibxi'iitti himi» jedhe. **30** Muuseen ammoo deebisee «Ani nama akka dansaa dubbatiisa hin dandeenne akka te'e atinuu hin beetta; mootichi attamiin dubbii tiyya dhage'uu dande'a ree?» jedhe.

7 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Kunoo, ani mooticha Gibxi'i irratti akka Waaqaa si godheera; obboleessi keeti Aaron ammoo akka raagichaa te'ee addee teeti hin dubbata. **2** Ati waan ani si ajaje mara hin dubbatta; obboleessi keeti Aaron akka Israa'elooti biyya isaa keessaa baatuuf akka inni isaan gad lakkisu mootichatti hin hima. **3** Ani ammoo mooticha Gibxi'i mataa hin jabeessa; bilbaasaa fi baasa hedduu biyya Gibxi'iitti tolchulle inni isin hin caqasu. **4** Achiin duuba ani adabbii jadduu Gibxi'i fidee, muraa guddo'oon gumii tiyya kolbaa tiyya Israa'eloota lafa Gibxi'i keessaa hin baasa. **5** Ani biyya Gibxi'i adabee Israa'eloota achi keessaa yennaa baase, worri Gibxi'i akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedhe. **6** Muuse'ee fi Aaronille akkuma Mootiin Waan Maraa isaan ajaje godhane. **7** Muuse'ee fi Aaron mootichatti yennaa dubbatanu, Muuseen nama woggaa saddeettamaa, Aaron ammoo nama woggaa saddeettamii sadii ti. **8** Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **9** «Mootichi «Bilbaasa huja» yoo jedhe, ati Aaroniin «Ulee teeti fuudhiitti mooticha dura buusi» jedhi; uleen sunille bofa hin teeti» jedhe. **10** Maarre Muuse'ee fi Aaron gara mootichaa dhaqanee akkuma Mootiin Waan Maraa isaan ajaje godhane. Aaron ulee ifii mootichaa fi pondaaltota isaa dura buuse; uleen sunille bofa teete. **11** Achiin duuba mootichi worra qaroole'ee fi worra xanoo xanu waame; isaanille ogummaa ifii ta dhossaa'aatiin akkuma san godhane. **12** Tokko tokkoon isaanituu ulee ifii lafa buusane; uleen sunille bofa teete. Uleen Aaronii ammoo ulee isaanii liqinsite. **13** Te'uu malee mootichi mataa jabaatee, akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate Muuse'ee fi Aaron dhage'iisa didate. **14** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Mootichi mataa jabaatee, kolbaan akka deentu gad lakkisu dide. **15** Tanaaf, yennaa inni gara laga Nayilii gad bu'u, ganamaan gara isaa dhaqi. Ulee teeti ta bofa teete san qabadhuutii isa dhaggiisaaf, laga qarqaratti isa eegi. **16** Achiin duuba isaan, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Ibrootaa sitti na ergee: Kolbaan tiyya dhaxxee goomolee keessatti akka na waaqonfattu gad

lakkisi! Si'ihin jedheera. Ati ammoo haga ammaa dhage'uu didde. **17** Amma Mootiin Waan Maraa: Akka ani Mootii Waan Maraa te'e tanaan beetta si'ihin jedheera. Kunoo ani ulee harkaa qabu tanaan bisaan Nayilii hin dhowa; bisaan sunille gara dhiigaatiiti hin jijjiirama. **18** Qurxummiin laga Nayilii keessa jirtu hin dhumatti; lagi sun hin ajowa; worri Gibxi'iille bisaan san uniisa hin dande'anu» jedhiin» jedhe. **19** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Dhaqii Aaroniin, «Ulee teeti harkatti qabadhuutii, bisaan biyya Gibxi'i lagoota, anguree, baleessa, eela mara irratti harka keeti diriirsi. Isaan gara dhiigaa hin jijjiiraman; bisaan lafa sanii marti, ka waabaa keessa jirulle gara dhiigaa hin jijjiirama» jedhi» jedhe. **20** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron akkuma Mootiin Waan Maraa isaan ajaje godhane. Aaron mootichaa fi qondaaltota isaa duratti ulee ifitiin bisaan dhowe; bisaan laga Nayilii marti gara dhiigaa jijjiirame. **21** Qurxummiin laga Nayilii keessa jirtu marti dhumatte; lagille ajowee, worri Gibxi'i'i bisaan laga sanii uniisa hin dandeenne. **22** Worri Gibxi'i'i ka xanoo xanu, ogummaa ifii ta dhossa'aatiin akkuma san godhane; mootichi mataa jabaatee, akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, Muuse'ee fi Aaron dhage'iisa didate. **23** Inni deebi'ee gara mana ifii deeme; waan te'e kana qalbi'itti hin qabanne. **24** Bisaan lagaa uniisa waan dadhabaneef, worri Gibxi'i'i marti bisaan uni'i dhaggaatiisaaf, laga Nayilii qarqaratti boolla bisaanii qotatane. **25** Mootiin Waan Maraa bisaan laga Nayilii gara dhiigaa jijjiireen duuba guyyaan torba dabare.

8 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Gara mootichaa dhaqiti, «Mootiin Waan Maraa: Kolbaan tiyya akka na waaqonfattuuf gad lakkisi! **2** Ati isaan gad lakkisuu yoo didde ammoo, ani raacha biyya teetitti buusiisaan hin adaba. **3** Lagi Nayilii raachaan akka malee hin guutama. Isaan achi keessaa bayanee gara mana mootumma'aa keetii, gara kolloo taqee teetii, gara taqee teetii, gara mana qondaaltota teetii, kolbaa teeti irratti, akkasuma addee ibiddaati fi meya bukkoo itti bukeessanu keeti keessalle hin guutan. **4** Raachi sun utaalee si'i irra, kolbaa keetii fi qondaaltota teeti mara irra hin bu'a jedha» jedhiin» jedhe. **5** Achille'een duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Raachi dhufee lafa Gibxi'i'i akka guutuuf, Aaron ulee ifi qabatee harka ifii laga, angure'ee fi baleessa mara irra akka diriirsu itti himi» jedhe. **6** Maarre Aaron bisaan biyya Gibxi'i'i mara irratti harkaa ifii diriirse; raachille dhufee lafa san guute. **7** Worri xanoo xanulle ammoo ogummaa ifii ta dhossa'aatiin akkuma san godhane; isaanille raachi dhufee lafa san akka guutu godhane. **8** Mootichi Muuse'ee fi Aaron waamee, «Akka inni raacha kana balleessuuf, gara Mootii Waan Maraa naaf daadimadha'a; akka isaan dhaqanee, Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhikeessanu, anille kolbaa teessan gad hin lakkisa» jedheen. **9** Muuseelle deebisee Mootichaan, «Raachi kun si'i irraa, qondaaltotaa fi kolbaa teeti irraa akka badu guyyaa ani daadimadhu ati qabadhu. Achiin duuba raachi kun si'ii fi mana keeti keessaa badee laga Nayilii keessa qofatti hin hafa» jedhe. **10** Mootichille deebisee, «Boru naaf daadimadhu» jedheen. Muuseelle, «Ka akka Mootii Waan Maraa, Waaqa keennaa tokkole

akka hin jirre akka ati beettuuf, akkuma ati jette teetuu ti. **11** Raachi si'i irraa, qondaaltota teetii fi kolbaa teeti irraa badee, laga Nayilii keessa qofatti hin hafa» jedheen. **12** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron mooticha biraa gad bayanee, Mootiin Waan Maraa raacha mootichatti fide san akka balleessuuf, Muuseen gara Mootii Waan Maraa daadimate. **13** Mootiin Waan Maraa waan Muuseen daadimate san tolche; raachi sun manoota keessatti, badhinna dalleya keessaatii fi diida keessatti dhumate. **14** Worri Gibxi'i'i raacha san wolitti qabaneet tuulane; tanaaf latti ajootte. **15** Mootichi raachi akka irraa goome yennaa dhagge, mataa jabaatee, akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, Muuse'ee fi Aaron dhage'iisa didate. **16** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Bukuun biyya Gibxi'i'i marti bookee akka teetuuf, ati Aaroniin, «Ulee teeti fuudhiitii, bukuu lafa irraa dhowi» jedhiin» jedhe. **17** Isaanille akkasuma godhane; Aaron harka ifii diriirsee ulee ifitiin bukuu lafa irraa yennaa dhowe, namaa fi horii irratti bookeen buute; bukuun biyya Gibxi'i'i marti gara booke'ee jijjiirante. **18** Bookeen namaa fi hori'itti duudde. Worri xanoo xanu ogummaa ifii ta dhossa'aatiin bookee buusiisaaf yennaa wodhaanane ammoo, hin dandeenne. **19** Worri xanoo xanu, mootichaan, «Kun hujii Waaqa ti!» jedhane. Mootichi ammoo mataa jabaatee, akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, Muuse'ee fi Aaron dhage'iisa didate. **20** Mootiin Waan Maraa ammale Muuse'een, «Boru ganama bar'iin ka'itii, yennaa mootichi laga deemu, isa dura dhaabbadhuutii, «Mootiin Waan Maraa: Kolbaan tiyya akka na waaqonfattuuf, gad lakkisi! **21** Ati kolbaa tiyya gad lakkisuu yoo didde ammoo, ani tuuta faachaa si'itti, qondaaltota teetii fi kolbaa teetitti hin buusa. Manni worra Gibxi'i'i marti, addeen isaan jiranu marti faachaan hin guutaman. **22** «Guyyaa san ammoo, akka ani, Mootiin Waan Maraa lafa tana keessa jiru akka ati beettuuf, lafa kolbaan tiyya keessa leetu Gooshen, akka faachi achi hin jiraanne hin tolcha. **23** Ani kolbaa tiyyaa fi kolbaa teeti oddu'utti garaagarummaa hin tolcha; bilbaasi kunille boru hin te'a jedha» jedhiin» jedhe. **24** Mootiin Waan Maraa akkuma dubbate tolche. Tuuti faachaa Mana mootichaatii fi mana qondaaltota isaattitti bu'e; latti Gibxi'i'i marti faachaan guutantee badde. **25** Achiin duuba mootichi Muuse'ee fi Aaron waamee, «Dhaqa'aatii biyyuma tana keessatti Waaqa keessaniif ciincaa dhikeessa'a» jedhe. **26** Muuseen ammoo deebisee «Ciincaan nuuti Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf dhikeessinu, worra Gibxi'i'i biratti diqatamaa waan te'uuf, tana godhuun sirri'i moti. Ciincaa isaan duratti diqatamaa te'e, yoo dhikeessine dhaka'aan nu hin tumanuu? **27** Akkuma inni nu ajaje guyyaa sad goomolee keessa deennee, Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf ciincaa dhikeessuu qanna» jedhe. **28** Mootichille, «Akka Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif goomolee keessatti ciincaa dhikeessitanu, ani gad isin hin lakkisa; garuu fagaattanee hin deemina'a. Anaafille daadimadha'a» jedhe. **29** Muuseelle deebisee, «Akkuma si biraa deemeen, Mootii Waan Maraa hin daadimadha. Faachi si'i, qondaaltota teetii fi kolbaa teeti irraa hin ka'a. Ati ammoo kolbaan dhaxxee, Mootii Waan Maraatiif ciincaa

dhikeessiisa dhooggitee ammalle nu hin sobin» jedhe. 30 Achiin duuba Muuseen mooticha biraa deemee, Mootii Waan Maraa daadimate. 31 Mootiin Waan Maraalle waan Muuseen daadimate tolche. Faachi tokkolle adoo hin hafin mooticha, qondaaltota isaatii fi kolbaa isaa irraa bade. 32 Mootichi ammoo yennaa tanalle mataa jabaatee, kolbaa gad lakkisuu didate.

9 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Gara mootichaa dhaqiitii, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Ibrootaa: Kolbaan tiyya dhaxxee akka na waaqonfattuuf gad lakkisi. 2 Ati ammalle akka isaan deemanu yoo gad lakkisuu dide, 3 ani horii keeti ka diida tikatu fardoolee teeti, harreelee teeti, gaalota keeti, hoolota teetii fi re'oota teeti irratti dhukkuba hamaa hin buusa. 4 Horii Israa'elootaatii fi horii worra Gibxi'ii wodhakka'atti garaagarummaa hin tolcha; horiin Israa'elootaa hin du'u jedha» jedhiin» jedhe. 5 Mootiin Waan Maraa guyyaa murteesse, «Ani waan kana boru lafa tanatti hin fida» jedhe. 6 Guyyaa itti aanu Mootiin Waan Maraa akkuma jedhe godhe; horiin worra Gibxi'ii marti dhumatee, ka Israa'eloota ammoo tokkolle hin duune. 7 Mootichi akka ilaalanu namoota ergee, horiin Israa'elootaa tokkolle akka hin du'in hubate; te'uu malee mootichi mataa jabaatee kolbaa gad lakkisuu didate. 8 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, «Badaa ibiddaa irraa daadhaa ooboo takkaa fuudha'aatii, Muuseen mooticha duratti qilleensa irratti ol qolaansuu ti. 9 Daadhaan sun lafa Gibxi'ii mara irratti bukuu te'ee, namaa fi horii irratti iita maloottu hin te'a» jedhe. 10 Isaanille bukuu fuudhanee fuula mootichaa dura dhaabbatane; Muuseelle daadhaa san qilleensa irratti ol qolaanssee, kolba'aa fi horiin marti iitowane. 11 Worri xanoo xanuu fi worri Gibxi'ii marti waan iitowaneeranuuf, worri xanoo xanu Muusee dura dhaabbatiisa hin dandeenne 12 Mootiin Waan Mara ammoo mooticha mataa jabeessee, akkuma Mootiin Waan Maraa Muuse'etti dubbate, mootichi Muuse'ee fi Aaron dhage'iisa didate. 13 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Boru ganama bari'in ka'iitii, mooticha dura dhikaadhuutii, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Ibrootaa: Kolbaan tiyya akka na waaqonfattuuf gad lakkisi. 14 Yoo gad lakkisuu didde, biyya lafaa mara irra ka akka kiyyaa tokkolle akka hin jirre, akka ati beettuuf ani amma si irratti, qondaaltota teetii fi kolbaa teeti irratti balaa hamaa hin fida. 15 Ani akka harka kiyya ol fudhadhetti si'ii fi kolbaa teeti adoo dhowee jiraadhee, silaa ati lafa irraa ijumaa baddeerta. 16 Te'uu malee hunna tiyya si'itti mudhisisaa fi maqaan kiyya biyya mara irratti akka beekkamuuf, ani si lakkise. 17 Ati ammoo haga ammaa ol ifi qaddee kolbaan tiyya akka deentu gad lakkisuu didde. 18 Tanaaf, boru yennaa akkanaa tana bokkeya dhaka'aa hamaa ka dabarsii biyya Gibxi'ii keessatti bu'ee hin beenne, hin buusa. 19 Bokkeenni dhaka'aa horii' fi nama gara manaa hin galin waan ala jiru mara waan iijeeseuf, ati amma horii keetii fi waan ala jiru mara manatti akka galchanu ajaji jedha» jedhiin» jedhe. 20 Qondaaltoti mootichaa worri jecha Mootii Waan Maraa sodaate, garboolee ifiitii fi horii ifii manatti galfatiisaaf ariifate. 21 Worri gariin ka jecha Mootii Waan Maraa tuffate, garboolee ifiitii fi horii

ifi alatti lakkise. 22 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Lafa Gibxi'ii mara irratti, namaa fi horii irratti, waan lafa Gibxi'ii irratti latu mara irratti bokkeenni dhaka'aa akka bu'u harka keeti gara gubba'aa ol kaasi» jedhe. 23 Yennaa Muuseen ulee ifii gara gubba'aa ol kaase, Mootiin Waan Maraa mandisu'uu fi bokkeya dhaka'aa buusee balaqqeettiille balaqqitte. Maarre Mootiin Waan Maraa bokkeya dhaka'aa lafa Gibxi'ii irratti roobiisee 24 Bokkeenni dhaka'aa hamaan bu'e; balaqqeettiin balaqqitte. Haga Gibxi biyya teeteen jalqaddee bubbeen bokkeyaa ta teetee hin beenne teete. 25 Bokkeenni dhaka'aa kun biyya Gibxi keessatti namaa fi horii alatti hafane mara dhowe. Waan diida keessatti lateeru mara dhowee, mukoota mara caccasse. 26 Addee worri Israa'elootaa le'anuu lafa Gooshenii qofatti, bokkeenni dhaka'aa hin buune. 27 Achiin duuba Mootichi Muuse'ee fi Aaron waamee, «Ani amma yakkeera. Mootiin Waan Maraa balcha'a. Ani fi kolbaa tiyya ammoo yakkineerra. 28 Bokkeenni dhaka'aatii fi mandisuun waan nutti bacatteef, Mootii Waan Maraa nu'uuf daadimadha'a. Anille gad isin hin lakkisa. Haganaa achi as hin turtanu» jedhe. 29 Muuseen deebisee, «Ani qachaa keessaa yennaa baye, harka kiyya gara Mootii Waan Maraa ol kaasee hin daadimadha. Latti tun ta Mootii Waan Maraa akka teete akka ati beettuuf, mandisuun hin dhaabbatti. Bokkeenni dhaka'aalle haganaa achi hin jiraatu. 30 Garuu ati fi qondaaltoti teeti Mootii Waan Maraa Waaqa akka hin sodaanne ani hin beeka» jedhe. 31 Yennaa san talbaan daraaree garbuun ammoo shawwee waan te'eef, talba'aa fi garbuulle bokkeya dhaka'aatiin badane. 32 Qamadii'ii fi ajjaan ammoo duuba irra waan bilchaatanuuf hin banne. 33 Achiin duuba Muuseen mooticha biraa deemee, qachaa keessaa bayee, daadimatiisaaf, harka ifii gara Mootii Waan Maraa ol kaase. Mandisu'uu fi bokkeenni dhaka'aa dhaabbatee, bokkeennille roobiisaa lakkise. 34 Mootichi mandisuun, bokkeenni dhaka'aatii fi bokkeenni akka dhaabbate yennaa dhagge, ammalle yakkaa huje. Innii fi qondaaltoti isaa mataa jabaatane. 35 Akkuma Mootiin Waan Maraa Muuse'etti dubbate, mootichi mataa jabaatee, Israa'elooti akka deemanu gad lakkisuu didate.

10 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Ati gara mootichaa dhaqi. Ani bilbaasota kiyya kana odduu isaaniittii tolchiisaaf, mootichaa fi qondaaltota isaa mataa jabeesseera. 2 Ati ammoo waan ani worra Gibxi'ii irratti tolche, bilbaasota ani isaan oddu'utti huje kana, dabarsitee ilmaan teetii fi ilmaan ilmaan teetiittii hin hinta. Isin akka ani Mootii Waan Maraa te'e tanaan hin beettan» jedhe. 3 Maarre Muuse'ee fi Aaron gara mootichaa dhaqanee, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Ibrootaa, «Ati haga yoomii naaf ajajamuu didda? Kolbaan tiyya deentee akka na waaqonfattuuf gad lakkisi. 4 Ati kolbaa tiyya yoo gad lakkisuu didde, ani boru tuuta awwaannisaa biyya teetiiti hin fida. 5 Awwaannisi sun hawa latti mudhatiisa dhaddutti lafa hin golla. Waan diqqoo bokkeya dhaka'aa irraa hafe, muka diida keessatti quunxiisatti jirulle mara hin nyaata. 6 Mana keeti keessa, mana qondaaltota teetiitii fi mana worra Gibxootaa mara keessa hin guuta.

Abbootiin teetii fi abbootiin abbootii teetii, lafa tanatti haga qubataneeen jalqabaneen haga adhaa, waan kana ijjumaa dhagganee hin beekanu» jedha» jedhane. Achiin duuba Muuseen mooticha biraa bayee deeme. **7** Qondaaloti mootichaalle, mootichaan, «Haga yoomii namichi kun tiyyoo nu'utti te'a? Kolbaan tun deentee Mootii Waan Maraa Waaqa ifii akka waaqonfattuuf gad lakkisi; ati worri Gibxi'i akka badane haga ammaa hin hubannee?» jedhaneen. **8** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron waamamanee gara mootichaa deebi'anee dhufane; inni isaaniin, «Dhaqa'aatii, Mootii Waan Maraa, Waaqa keessan waaqonfadha'a! Garuu worri dhaqu kun eennu fa'a?» jedhe. **9** Muuseelle deebisee, «Tun jila Mootii Waan Maraatiif jilifannu waan teeteef, nuuti ijoolle'ee fi jaarsolee teenna, ilmaanii fi ijoollee durraa teenna, hoole'ee fi re'ee teenna, loon keennalle fudhannee hin deenna» jedhe. **10** Mootichille, «Isin dubartootaa fi ijoollee teessan fudhattanee akka deentanu, ani yoo gad isin lakkise, Mootiin Waan Maraa isin woliin jiraatuu ti; isin garuu waan hantuu yaadattaneertan. **11** Waawwo'o! Ka isin gaafattane kanuma waan te'eef, worri dhiiraa callaan deemee Mootii Waan Maraa waaqonfatuu ti» jedhe. Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron mooticha biraa ari'amanee. **12** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Awwaannisi biyya Gibxi'i irratti dhufee, waan bokkeya dhaka'aa irraa hafe maraa fi waan diida keessatti quunxiisatti jiru mara akka nyaatu harka keeti biyya Gibxi'i irratti ol dirirsi!» jedhe. **13** Maarre Muuseen ulee ifii biyya Gibxi'i irratti ol kaasee, guyyaa'aa fi halkan san Mootiin Waan Maraa qilleensi gara aduun baatuu lafa san irratti akka dhufu godhe; boruyyaa ganama qilleensi awwaannisa fide. **14** Awwaannisi sun bacatee dhufee, lafa Gibxi'i maratti tuute. Balaan awwaannisaa ka akkasii tanaan qara ijjumaa mudhatee hin beeku; gara duraalle hin jiraatu. **15** Haga gurraachottutti awwaannisi sun lafa gollee, waan bokkeya dhaka'aa irraa hafe mara, waan diida keessatti quunxiisatti jiru maraa fi midhaan muka irraa mara nyaate. Lafa Gibxi'i mara irratti wonni magariis tokkolle hin hanne. **16** Mootichille Muuse'ee fi Aaron ariitiin waansisee, isaaniin, «Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii fi isin irralle'etti cubbuu hujeera. **17** Amma yennaa tokko qofa cubbuu tiyya naaf araarama'a; balaa hamaa kana akka na irraa balleessuuf, gara Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii naa daadimadha'a» jedhe. **18** Muuse'ee fi Aaronille mooticha biraa deemanee gara Mootii Waan Maraa daadimatane. **19** Mootiin Waan Maraa qilleensa gara qilleensa jabaa gara aduun seentuututti jijjiiree, qilleensi sun Awwaannisa san ofee abbaayaa diintu'utti naqe. Biyya Gibxi'i keessatti awwaannisi tokkolle hin hanne. **20** Mootiin Waan Maraa ammoo mooticha mataa jabeessee, mootichi akka deemanuuf Israa'eloota gad lakkisuu didate. **21** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Dukkanti dimmi biyya Gibxi'iitti akka buutu, harka keeti gara gubba'aa ol kaasi» jedhe. **22** Maarre Muuseen harka ifii gara gubba'aa ol kaasee, haga guyyaa sadii dukkanti dimmi biyya Gibxi'i irratti buute. **23** Haga guyyaa sadii san nami tokkolle wol dhagguu hin dandeenne yookiin addee jiranu sanii hin kaane. Te'uu malee, latti Israa'elooti leetu marti ifa

qaddiiyyu. **24** Achiin duuba Mootichi Muusee waamee, «Dhaqa'aatii Mootii Waan Maraa waaqonfadha'a; dubartooti teessanii fi ijoolleen teessanille isin woliin dhaqanuu ti; hooleen, re'ee fi horiin keessan ammoo asitti hafanuu ti» jedhe. **25** Muuseen ammoo deebisee, «Ciinca'aa fi kennansa gubamu ka Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf dhikeessinu ati nu'uuf kenni ree. **26** Horiin keenna marti nu woliin dhaquu qaba; qenci tokkolle asitti hin hafu. Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf ka dhikeessinu isaan keessaa filanna; haga achi geennutti Mootii Waan Maraatiif ka dhikeessinu hin beennu» jedhe. **27** Mootiin Waan Maraa mooticha mataa jabeessee, mootichi akka isaan deemanu hin feene. **28** Mootichi Muuse'een, «Fuula kiyya duraa bayi! Deebitee fuula kiyya duratti akka hin mudhanne beekkadhu! Guyyaa fuula kiyya dhaggite, ati hin duuta!» jedhe. **29** Muuseelle deebisee, «Akkuma ati jette, ani deebi'ee fuula keeti duratti hin mudhadhu!» jedheen.

11 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Ani amma balaa tokko callaa mooticha Gibxi'iitti fi kolbaa isaa irratti hin fida; saniin duuba mootichi akka isin asii deentanu gad isin hin lakkisa; nami tokkolle adoo hin hafin isin maraayyuu hin ari'a. **2** Kolbaan Israa'elii marti ollaa ifii irraa meya meeti'iitti fi worqii gaafatanee akka fudhatanu itti himi» jedhe. **3** Mootiin Waan Maraa worri Gibxi'i akka Israa'eloota ulfeessanu godhe. Muuseelle biyya Gibxi'iitti, qondaalota mootichaatii fi fuula kolba'aa mara duratti nama ulfinnaa te'e. **4** Maarre Muuseen mootichaan, «Mootiin Waan Maraa, «Halkan wodhakkaa ani lafa Gibxi'i mara keessa hin deddeema; **5** ilmaan angafooti Gibxi keessaa marti hin du'an; ilma angaficha mooticha barcumaa mootumma'aa irra tee'uun jalqabee haga ilmaan angafoota dubartoota garboolee daakuu daattuutitti, angafooti hori'ille martinuu hin du'an. **6** Biyya Gibxi'i mara keessatti, iyyi wiicifataa ka kanaan qara te'ee hin beenne yookiin ka gara duraalle hin teene hin te'a. **7** Namaa fi horii Israa'elootaatiitti ammoo sareelle itti hin duttu; worra Israa'elootaati fi worra Gibxi'i oddu'utti Mootiin Waan Maraa garaagarummaa akka godhe kanaan hin beettan» jedheera» jedhe. **8** Muuseen, «Qondaaloti teeti tun marti gara kiyya dhufanee, na duratti gad jedhane, «Atii fi kolbaan si gula deentu martinuu deema'a!» jedhane na hin kadhatan; saniin duuba ani hin deema» jedhe. Achiin duuba Muuseen aarii jaddu'uun mooticha biraa bayee deeme. **9** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Billbaasi kiyya biyya Gibxi'i irratti akka bacatuuf, mootichi isin dhage'uu hin didata» jedheeraayyu. **10** Muuse'ee fi Aaronille fuula mootichaa duratti bilbaasota kana mara godhane; Mootiin Waan Maraa ammoo mooticha mataa waan jabeessee, mootichi Israa'elooti biyya isaa keessaa akka bayanu gad hin lakkinne.

12 Mootiin Waan Maraa biyya Gibxi'i keessatti Muuse'ee fi Aaroniin, **2** «Jiin kun ji'a qaraa, ji'a jalqaba wogga'aa isiniif te'uu ti. **3** Ji'a kana guyyaa kudhaneesso'ootiitti, nami tokko tokkooyyuu maatii ifitiifi, buruusoo korbeessa hoole'ee yookiin re'ee tokko akka qopheessu wolde'a Israa'eliiitti himi. **4** Maatiin takka buruusoo korbeessa

hoole'ee yookiin re'e'ee san nyaatanee fixiisaaf laakkossi isaanii yoo diqqaate, nami sun ollaa ifii woliin akkuma laakkossa namoota maatii saniititti qoodamanuu ti; haga nami tokko nyaatuu dande'u shallagane qoodamanuu ti. **5** Buruusoon sun korbeeyyii woggaa tokkoo ta fafa hin qanne te'anuu ti; isaan kana hoolee yookiin re'ee keessaa filadha'a. **6** Buruusoo san ji'a san keessa haga guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti tissitane, guyyaa kudhanii arfeesso'oo galgala dimimmisa kolbaan Israa'elii marti qalattuu ti. **7** Achiin duuba isaan dhiiga diqqaa isaa fuudhanee, mana foon itti nyaatanu san mikikkila balbalaa ka cinaa lamaaniiuu, mikikkila balbalaa ka gubba'aalle dibanuu ti. **8** Halkanuma san foon san ibiddatti woddanee baala hadhowuu fi daabboo uukoo hin qanne woliin nyaatanuu ti. **9** Foon dheedhii yookiin foon iffeelame hin nyaatina'a; mataa, manye'ee fi meya gadha'aa woliin ibiddatti wodda'aatii nyaadha'a. **10** Foon san irraa tokkole haga bari'iititti hin hamburina'a; yoo hafe ibiddan guba'a. **11** Jila irra dabaramaa ta ana Mootii Waan Maraa ulfeessisaaf jilifattanu waan teeteef, yennaa nyaattanu, akka nama karaa deemiisaaf qophowee, woyaa uffadha'aa, kophee keyadha'aa, ulee teessan harkatti qabadha'aatii ariitii'iin nyaadha'a. **12** «Halkanuma san ani biyya Gibxi'ii keessa deddeemee, waan angafa te'e mara, ka namaatii fi ka hori'iille hin iijeesa; waaqota biyya Gibxi'ii mara irratti hin mura. Ani Mootii Waan Maraa ti. **13** Mana isin keessa jirtanu irratti dhiigi beessisa isiniif hin te'a; ani yennaa dhiiga san dhagge, isin irra hin dabara; Yennaa biyyaa Gibxi'iiitti balaa buusu, isin irratti balaan tokkole hin bu'u. **14** «Guyyaan kun guyyaa yaadanno'oo isiniif te'uu ti. Dhaloota dhufuufille seerata bara baraa te'ee, ana Mootii Waan Maraa ulfeessiisaaf jilifattan. **15** «Guyyaa jila tanaa guyyaa torba daabboo uukoo hin qanne nyaadha'a; guyyaa jalqabaatii haga guyyaa torbeesso'oo nami daabboo uukoo qaddu nyaate Israa'el keessaa waan bawuuf, guyyaa tokkeesso'oo daabboo uukoo qaddu mana keessan keessaa balleessa'a. **16** Guyyaa tokkeesso'ootii fi guyyaa torbeesso'oo yaa'ii woyyitii godhadha'a. Guyyoota kana nami marti waan nyaatu qopheeffatuutii malee, hujii tokkole hin hujina'a. **17** «Ani guyyaa kanatti kolbaa tiyya biyya Gibxi'ii keessaa waan baaseef, jila daabboo uukoo hin qannee jilifadha'a; guyyaa kana dhaloota dhufuufille seerata bara baraa godhadha'aatii eegadha'a. **18** Ji'a jalqabaa, guyyaa kudhanii arfeesso'oo galgala irraa jalqaddanee haga guyyaa diddamii tokkeesso'oo galgalaatiitti daabboo uukoo hin qanne nyaadha'a. **19** Haga guyyaa torbaa uukoon ijjumaa mana keessan keessatti hin dhaggamin; alagaa yookiin dhalataa biyyaalle yoo te'e, nami waan uukoo qabu nyaate kolbaa Israa'elii keessaa bayuu qaba. **20** Addee jirtanu maratti daabboo uukoo hin qanne nyaadha'a malee, waan uukoo qabu hin nyaatina'a» jedhe. **21** Achiin duuba Muuseen jaarsolee Israa'elootaa mara waamee, «Ariifadha'aa dhaqa'aatii akka maatii maatii keessaniititti buruusoo korbeessa hoole'ee yookiin re'e'ee filadha'aatii, Jila Irra Dabaramaatiif qaladha'a. **22** Baala muka hisooppii qabaa tokko fuudha'aatii, dhiiga qorii keessaatiitti cuupha'aatii, mikikkila balbalaa ka cinaa

lamaaniiuu, mikikkila balbalaa ka gubba'aalle diba'a; haga ganamaatiitti nami tokkole mana ifiitii gad hin bayin. **23** Mootiin Waan Maraa balaa buusiisaaf, biyya Gibxi'ii keessa yennaa deddeemu, mikikkila balbalaa ka cinaa lamaaniiuu irratti, mikikkila balbalaa ka gubba'aa irralle'etti dhiiga dhaggee, balbala san irra hin dabara. Ka balleessu sun mana keessan seenee akka isin iijeesu itti hin lakkisu. **24** Isinii fi sanyiin teessan seerata haga bara baraa ka isiniif kenname kanaaf ajajamuu qaddan. **25** Lafa Mootiin Waan Maraa isinii kenniisaaf waadaa gale sanitti yennaa galtane seerata kana eegadha'a. **26** Ijoolleen teessan, «Jilti tun ta maanii ti inni?» jettee yennaa isin gaafattu, **27** isin ammoo, «Mootiin Waan Maraa biyya Gibxi'ii irratti balaa yennaa buuse, biyya Gibxi'ii keessatti mana Israa'elootaa irra dabaree, qe'ee teenna waan hambureef, ciincaa Jila Irra Dabaramaa ta Mootii Waan Maraa ti» jedha'aan» jedhe. Achiin duuba kolbaan gad jettee sagadde. **28** Israa'elootille waan Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaron ajaje mara goote. **29** Halkan wodhakkaa Mootiin Waan Maraa biyya Gibxi'ii keessatti angafa te'anee ka dhalatane mara, ilma angaficha mooticha barcumaa mootummaa irra tee'uutii jalqabee, haga angafoota worra mana hidha'aa ka boollaa keessa jiruutii fi angafoota hori'ii mara iijeesee. **30** Halkan san mootichi, qondaaltoti isaatii fi worri biyya Gibxi'ii marti hirriibaa ka'ane; manni nami keessaa hin du'in tokkole waan hin jirreef, biyya Gibxi'ii keessatti iyyi wiiccifataa te'e **31** Halkanuma san mootichi Muuse'ee fi Aaron waansisee, «Ka'a'a! Isinii fi Israa'elooti kolbaa tiyya keessaa baya'a! Akkuma jettane dhaqa'aatii Mootii Waan Maraa keessan waaqonfadha'a. **32** Akkuma jettane hoolee, re'e'ee fi loon keessan fudhadha'aatii deema'a. Analle eebbisa'a» jedhe. **33** Worri Gibxi'ii, «Nuuti martinuu hin dhumanna» waan jedhaneef, akka Israa'elooti biyya isaanii keessaa ariifatane bayanu muddane. **34** Tanaaf Israa'elooti buukoo ifii uukoo adoo itti hin naqin meya buukoo itti bukeessanutti naqanee, woyaa'an maranee, fuudhanee gurmu'utti kaafatane. **35** Israa'elooti akkuma Muuseen isaanitti hime, meya meetii'ii, meya worqi'itii fi woyaa akka isaanii kennanu, worra Gibxi'ii gaafatane. **36** Mootiin Waan Maraalle worri Gibxi'ii Israa'eloota akka ulfeessanu waan godheef, waan isaan gaafatane mara isaaniif kennane; tanaaf Israa'elooti worra Gibxi'ii irraa qabeenna isaanii guuratanee bayane. **37** Israa'elooti Raamsesii ka'anee haga Suukootii deemane; isaan dubartootaa fi ijoollee maleenama kuma dhibba jaa. **38** Worri Israa'eloota hin te'in kolbaan hedduun, hooleen, re'e'ee fi loon baca'atti isaan woliin baye. **39** Isaan buukoo biyya Gibxi'iiitti fudhatanee bayane saniin daabboo uukoo hin qanne bilcheeffatane; yennaa Gibxi keessaa bayanu ariitii'iin waan bayaneef, buukoo isaanii keessa uukoon hin jirtu; ideensa kara'aatiif galaa qopheeffatiisaafille yennaa dhabane. **40** Israa'elooti woggaa dhibba afurii fi soddoma biyya Gibxi'ii keessa le'ane. **41** Dhuma woggaa dhibba afurii fi soddomaa sanitti, kolbaan Mootii Waan Maraa marti biyya Gibxi'ii keessaa baate. **42** Mootiin Waan Maraa halkan biyya Gibxi'ii keessaa isaan baase san waan isaan eegeef, halkan sun dhaloota Israa'elootaa mara keessatti ulfinna Mootii

Waan Maraatiif kenniisaaf, Israa'elooti marti eeddoos irra buluu qaban. **43** Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, «Kun seerata Jila Irra Dabaramaa ti; nami ormaa sagalee Jila Irra Dabaramaa hin nyaatin; **44** garbichi bitattane garuu haqanqabaa isa qaddaaneen duuba nyaatuu dande'a. **45** Nami keessummaa yookiin tajaajilaan qaxarama ammoo nyaatuu hin dande'u. **46** «Sagalee san mana tokko keessatti nyaadha'a malee, foon san irraa tokkole mana keessaa gad hin bayin; lafee foon sanii hin cassina'a. **47** «Kolbaan Israa'elii marti jila tana jilafatuu qaban; **48** Alagaan isin woliin le'u, jila Mootii Waan Maraa ulfeessiisaaf jilifattanu tana ka jilifatiisaaf barbaade, ilmaan isaa marti haqanqabaa qabatuu qaban; achiin duuba akka dhalataa biyyaa te'ee jila tanatti hirmaatuu ti. Nami haqanqabaa hin qabatin ammoo sagalee jila sanii hin nyaatin. **49** Seerri kun isinii fi alagaa isin woliin le'uufille tokkochuma te'uu ti» jedhe. **50** Israa'elooti marti waan Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaron ajaje mara godhane. **51** Mootiin Waan Maraa guyyama san gumii kolbaa Israa'elii mara biyya Gibxi'i keessaa baase.

13 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Waan angafa te'ee dhalate mara naaf adda baasi. Israa'eloota keessatti ka gadaamessa saaqe, ka namaatii fi ka hori'iille kiyya te'uu ti» jedhe. **3** Achiin duuba Muuseen kolba'aan, «Mootiin Waan Maraa, irree jaddu'uun achi keessaa waan isin baaseef, lafa garbumma'aa, biyya Gibxi'i keessaa guyyaa baatane kana qaabadha'a. Guyyaa kana waan uukoo qabu hin nyaatina'a. **4** Guyyaa adhaa, ji'a «Abiib» jedhamu keessa biyya Gibxi'i keessaa bayaartan. **5** Mootiin Waan Maraa lafa aananii fi dammaa ta inni isinii kenniisaaf, abbootii teessan ta duriitiif waadaa gale lafa kana'aanotaa, lafa Heetotaa, lafa Amoorotaa, lafa Hiiwotaatii fi lafa Yibusootaa sanitti yennaa galtane, ji'a kana keessa jila tana jilifattan. **6** Guyyaa torba daabboo uukoo hin qanne nyaattanee, guyyaa torbeesso'oo ulfinna Mootii Waan Maraatiif jila jilifattan. **7** Guyyaa torbaan kana daabboo uukoo hin qanne nyaattan; daabboon uukoo qaddu adaala lafa teessanii keessa eessalle hin jiraatin. **8** Guyyaa san isin, «Kun yennaa nuuti biyya Gibxi'i keessaa baane waan Mootiin Waan Maraa nu'uuf godhe» jettanee ilmaan teessanitti hintan. **9** Mootiin Waan Maraa irree jadduu ifitiin biyya Gibxi'i keessaa waan isin baaseef, seerri Mootii Waan Maraa afaan keessanii akka hin buune, akka beessisa harka keessan irraatii fi akka yaadannoo adda keessan irraa isinii hin te'a. **10** Seera jila tanaa eegadha'aatii guyyaa isaa murteeffame sanitti wogguma wogga'aan jilifadha'a. **11** «Mootiin Waan Maraa akkuma isinii fi abbootii teessan ta duriitiif waadaa gale lafa Kana'aanotaa sanitti isin galchee, yennaa isiniif kenne, **12** ilmaan angafoota gadaamessa haadhaa saaqane mara, horii keessalle'ee kormaa fi korbeessa ka matooma dhalate Mootii Waan Maraatiif kenna'a. **13** Harree wodala ka matooma dhalate mara ammoo buruusoo korbeessa hoole'eetiiin wodadha'a; yoo wodatiisa dhaddane morma isaa cassa'a. Ilmaan teessan ta angafa dhalatte mara wodadha'a. **14** «Hegeri ilmi keeti, «Wonni ati tolchitu kun maan» jedhee yoo si gaafate,

tokko tokkoon keessan, «Mootiin Waan Maraa irree jadduu ifitiin lafa garbumma'aa biyya Gibxi'i keessaa nu baase. **15** Mootichi biyya Gibxi'i mataa jabaatee yennaa gad nu lakkiisuu dide, Mootiin Waan maraa ammoo, waan angafa te'ee biyya Gibxi'i keessatti dhalate, ka namaatii fi ka hori'i mara ijeese. Tanaaf horii keessaa angafa te'ee ka dhalate, kormaa fi korbeessa mara Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhikeessinee, ilmaan angafoota ammoo wodanna: jedha'aa itti hima'a. **16** Mootiin Waan Maraa irree jadduu ifitiin biyya Gibxi'i keessaa waan nu baaseef, akka beessisa harka keeti irraatii fi akka yaadannoo adda keeti irraa si'iif hin te'a jedhiin» jedhe. **17** Mootichi biyya Gibxi'i kolbaan akka deentuuf yennaa gad lakkise, Waaqi, «Lolli yoo isaanitti ka'e kolbaan tun yaada ifii jijjiirrattee, gara biyya Gibxi'i deebiti» jedhee waan yaadeef, karaa lafa Filiiseemotaatiin isaan hin sooreessine. **18** Tanaaf Waaqi akka kolbaan karaa lafa goomole'ee keessa dabartee gara abbaayaa diintuu geessu irra martee akka ideentuu godhe. Israa'elootille lolaaf qophowanee, biyya Gibxi'i keessaa bayane. **19** Yoseef, «Waaqi dhugumaan isin hin yaadata; achiin duuba isin lafee tiyya fuudha'aa asii baya'a» jedhee Israa'eloota waan kakachiiseeruuf, Muuseen lafee Yoseefii fuudhee baye. **20** Israa'elooti Suukootii ka'anee, irga goomolee Etaamiitti qubatane. **21** Akka isaan halkanii fi guyyaa deemuu dande'anu, Mootiin Waan Maraa guyyaa utubaa duumensaatiin isaan sooreessaa, halkan utubaa ibiddaatiin ifa isaanii isaa isaanii dura deeme. **22** Guyyaa utubaan duumensaa, halkan utubaan ibiddaa kolbaa duraa yennaan dhabame hin jiru.

14 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Israa'elooti deebi'anee Phiihahiroot bira, wodhakkaa Miigdoliitii fi abbaayaa diintuu, fuullee Ba'aal-Zefonii qarqara abbaayaa'aa akka qubatanu itti himi. **3** Mootichi Gibxi'i, «Goomoleen karaa wollaalchittee, Israa'elooti joonjane lafa keessa maran» jedhee hin herrega. **4** Ani mataa isaa waan jabeessuuf, inni isaan hin hordofa; ani ammoo mootichaa fi loltoota isaa mara irratti ulfinna hin dhaggadha; worri Gibxi'iille akka ani Waaqa te'e kanaan beekan» jedhe. Israa'elootille akkuma isaanitti himame godhane. **5** Kolbaan akka baqattee baate mooticha Gibxi'iitti yennaa himane, innii fi qondaaltoti isaa yaada jijjiiratanee, «Kolbaan Israa'elii nu'uuf hujjisa lakkisane akka deemanu tolchuun keenna kun maan?» jedhane. **6** Maarre mootichi garreettaa ifii ka fardaan harkifamuu fi loltoota ifii qopheeffate. **7** Inni garreettaa fardaan harkifamu ka filame dhibba jaa, garreettaa fardaan harkifamu ka worra Gibxi'i ka dhibiille ajajjoota isaanii woliin fudhatee ka'e. **8** Mootiin Waan Maraa mooticha mataa jabeessae, Israa'eloota irree jaddu'uun bayisatti jiranu hordofe. **9** Worri Gibxi'i, abbootiin fardaa ta mootichaatii fi garreettaan fardaan harkifamu ka mootichaa, abbootiin fardaa ta dhibi'i fi loltooti milaa isaan hordofanee, fuullee Ba'aal-Zefonii abbaayaa diintuu qarqara, Phiihahiroot bira qubataneeeranuun isaan dhaqqabane. **10** Mootichii fi loltooti isaa isaan hordofanee akka itti dhikaatane dhagganee, Israa'elooti guddoo sodaatanee gara Mootii Waan Maraa iyyane. **11** Isaan Muuse'een, «Biyya Gibxi'i

keessa addeen awwaalaa waan hin jirreef goomolee keessatti akka dhumannuuf as nu fiddee? Biyyaa Gibxi'ii keessaa nu baatee wonni ati nu tolchite kun maan? **12** Nuuti biyya Gibxi'ii keessatti, «Goomolee keessatti du'isaa manna, worra Gibxi'iitiif garboota teenee akka tajaajillu, nu lakkisi» ta si'ii jenne tanaafii motii?» jedhane. **13** Muuseelle deebisee, «Worra Gibxi'ii ka adha dhaggitanu kana deebitanee lammeessoo waan hin dhaggineef, hin sodaatina'a; jabaadha'aatii dhaabbadha'a; adha Mootiin Waan Maraa isin baasiisaaf, waan inni tolchu ilaala'a. **14** Mootiin Waan Maraa isiniif waan loluuf itita'a» jedhe. **15** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Isin maaf gara kiyya iyyitan? Isaan gara duraa akka deemanu Israa'elootatti himi. **16** Ati ammoo ulee teeti fudhadhuutii, harka keeti abbaayaa irra diriirsi; akka Israa'elooti abbaayaa keessa lafa godduu irra gamatti bu'anu, bisaan gargar kuti. **17** Gibxooti akka Israa'eloota gula seenanu ani gadhaa isaanii hin jabeessa. Ani mootichaa fi loltoota isaa mara irratti, garreettaa fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa ta isaa irratti ulfinna hin dhaggadha. **18** Yennaa ani mooticha irratti, garreettaa isaa ka fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa ta isaa irratti ulfinna dhaggadhe, worri Gibxi'ii akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedhe. **19** Ergamaan waaqaa ka Israa'elootaan dura deema ture, duubatti dabaree isaaniin duuba deeme; utubaan duumensaalle duubatti dabaree dhaabbatee, **20** worra Gibxi'iitii fi Israa'eloota odduu seenee, halkan san duudii mogguu Israa'elootaatiifi ifa kennee, mogguu Gibxootaa ammoo dukkaneesse. **21** Muuseelle harka ifii abbaayaa irra diriirse; Mootiin Waan Maraa ammoo halkan guutuu qilleensa jabaa gara aduun baatuu kaasee abbaayaa gara duubaa deebisee, bisaan gargar kutee, lafa godduu tolche. **22** Israa'elootille bisaan middaa fi bitaa isaaniitti akka dalleya dhaka'aa te'ee dhaabbateeruun lafa godduu irra abbaayaa keessa qaxxaamurane. **23** Worri Gibxi'iille fardoolee mootichaatiin, garreettaa isaa ka fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa maraan isaan ari'anee, isaan gula abbaayaa odduu seenane. **24** Yennaa latti bariite Mootiin Waan Maraa utubaa ibiddaatiifi duumensa keessaa loltoota worra Gibxi'ii gad ilaalee, akka isaan gara itti goranu wollaalanu godhe. **25** Korboo garreettaa fardaan harkifamu ka isaanii akka dhaabbattu godhe. Worri Gibxi'iille, «Mootiin Waan Maraa isaaniif jedhee, nu worra Gibxi'ii lolisatti waan jiruuf, kowa'a Israa'eloota duraa baqanna» jedhane. **26** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Bisaan worra Gibxi'ii irra, garreettaa isaanii ka fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa ta isaanii irra akka garagaluuf, harka keeti abbaayaarra diriirsi» jedhe. **27** Muuseelle harka ifii abbaayaarra diriirse; abbaayaalle ganama addee ifiititti deebite. Worri Gibxi'ii isii duraa gara duubaa baqate. Mootiin Waan Maraa akka isaan abbaayaa keessatti hafanu godhe. **28** Bisaan sun adde'etti deebi'ee garreettaa fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa, loltoota mootichaa mara worra Israa'eloota gula gara abbaaya'aa seenane mara liqinse; isaan keessaa nami tokkolle hin hanne. **29** Israa'elooti ammoo bisaan middaa fi bitaa

isaaniitti akka dalleya dhaka'aa te'ee dhaabbateeruun lafa godduu irra abbaayaa keessa qaxxaamurane. **30** Guyyaa san Mootiin Waan Maraa Israa'eloota harka worra Gibxi'ii jalaa baase; Israa'elootille reeffa worra Gibxi'ii ka abbaayaa qarqara ciisu dhaggane. **31** Mootiin Waan Maraa irree jadduu ifitiin worra Gibxi'ii irratti waan huje yennaa dhaggane, Israa'elooti Mootii Waan Maraa sodaatanee, isaa fi Muusee tajaajilaa isaatiitti addatane.

15 Achiin duuba Muuse'ee fi Israa'elooti faaruu asii gad jirtu tana Mootii Waan Maraatiif faarfatanee, «Mootiin Waan Maraa abbootii fardaatiifi fardoo isaanii abbaaya'atti naqee, ulfinna waan dhaggateef, ani isaaf hin faarfadha. **2** Mootiin Waan Maraa jabeenna naa te'ee, akka faarfadhu na tolcheera; inni fayinna naa te'eera. Inni Waaqa kiyya; anille isa hin leellifadha; Waaqa abbaa kiyyaa, ani isa hin saadadha. **3** Mootiin Waan Maraa lolicha goota; Maqaan isaa Mootii Waan Maraa ti. **4** Inni garreettaa mootichaa ka fardaan harkifamuu fi loltoota isaa abbaaya'atti naqe; qondaaltoti mootichaa worri filamane abbaayaa diintuu keessatti liqinfamane. **5** Bisaan qileen isaan irra garagale; akka dhaka'aa abbaaya'atti gad lixane. **6** «Ee Mootii Waan Maraa, harki keeti middichi, hunnaan amnya qaba. Ee Mootii Waan Maraa, harki keeti middichi diinota butuche. **7** Guddinna amnya keetiitiin worra si mormu balleessite. Mufii teeti ta akka ibiddaa boobeetu itti ergitee, akka huuraa isaan muxuqi goote. **8** Hafuura funnaan keetiitiin, bisaan tuulame. Bisaan yaa'u akka dalleya dhaka'aa dhaabbate; bisaan qile'ee abbaayaa wodhakka'atti itite. **9** «Diinni kooree, «Ani isaan hin ari'a; isaan hin qaba; booji'ee karra isaanii hin qoodama; waan fedhe mara irraa hin fudhadha. Shallaagaa kiyya hin buqqifadha; harki kiyyalle isaan hin balleessa» jedhe. **10** Ati ammoo hafuura keeti itti baafannaan, abbaayaani isaan irra garagaltee, akkuma sibiilaa bisaan jabaa keessatti liqinfamane. **11** «Ee Mootii Waan Maraa, waaqota keessaa ka akka keetii eennu? Ka amnya woyyuma'aa qabu, ka ulfinnaan sodaatame, ka bilbaasa huju, ka akka keetii eennu? **12** Ati harka keeti middicha diriirsitee, latti isaan liqinsite. **13** «Ati jaalala keeti ka bara baraatiin kolbaa wodatte hin sooreessita; jabeenna keetiin gara addee woyyitti'ii isaan hin geessita. **14** Gosi biyya adda addaa dhageettee hin hollatti; worri biyya Filiisxeemotaalle hin muddaman. **15** Bulchitooti Edoomii hin bararaan; Sooreessitooti Mo'aabii sodaatanee hin romman; kolbaan Kana'aaniille hin sheephitti. **16** Ee Mootii Waan Maraa, kolbaa teetiif haga dabartutti kolbaan ati wodatte haga dabartutti hunna irree teetiitiin isaan akka dhaka'aa hin cadhisani; bararaqii fi naasuun isaanitti hin buuti. **17** Ee Mootii Waan Maraa, addee woyyitti teetitti Ee Goota'a, addee harki keeti ijaare sanitti isaan galchitee, lafa teeti kooba gubbaa irratti isaan hin qubachiitta. **18** Mootiin Waan Maraa haga bara baraa hin bulcha» jedhane. **19** Fardoon, garreettaan fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa ta mootichaa abbaayaa keessa yennaa timane, Mootiin Waan Maraa bisaan abbaaya'aa isaan irra garagalchee, Israa'elooti ammoo abbaayaa keessa lafa godduu irra ideemanee qaxxaamurane. **20** Achiin duuba Miiriyamiin

raagittiin, obboleettiin Aaronii, dibbee fudhattee baatee, dubartooti martinuu dibbee dhowaa, sirbaa isii gula yaa'ane. **21** Miiriyamille, faarfatee, isaanii «Inni akka malee waan saadameef, Mootii Waan Maraatiif faarfadha'a. Inni fardo'oo fi abbootii fardo'oo abbaaya'atti naqeraa» jette. **22** Achiin duuba Muuseen kolbaa Israa'elii abbaayaa diintuu kaasee, gara lafa goomole'ee Shuur geesse. Isaan guyyaa sad bisaan adoo hin dhaggaatin goomolee keessa deemanee. **23** Isaan yennaa gara Maaraa dhufane, bisaan Maaraa sun waan hadhowuuf, uuniisa hin dandeenne. Tanaaf maqaan addee sanii, «Maaraa» jedhame. **24** Maarre kolbaan, «Maan unna?» jettee Muuse'etti gungunte. **25** Achiin duuba Muuseen gara Mootii Waan Maraа iyjee, Mootiin Waan Maraа muka tokko itti mudhise; innille muka san bisaanitti qolaansee, bisaan sun tole. Achitti Mootiin Waan Maraа seerataa fi seera isaanii kennee, achumatti haga isaan ilaale. **26** Inni, isaanii, «Isin qoonqoo ana Mootii Waan Maraа ta Waaqa keessanii midhassitanee yoo caqattane, fuula kiyya duratti waan sirrii te'e yoo tolchitane, ajaja kiyya yoo qalbeeffattane, seerata kiyya maralle yoo eegattane, dhukkuba worra Gibxi'iititti fide mara tokkole isinitti hin fidu; ani Mootii Waan Maraа ka isin fayyisu» jedhe. **27** Achiin duuba isaan Eliim addee maddi kudhanii lamaa fi muki meexxi'ii torbaatam jiru dhufanee, achi bisaan bira qubatane.

16 Kolbaan Israa'elii marti biyya Gibxi'iitii bayaneen duuba, ji'a lammeeesso'oo guyyaa kudhanii shaneesso'oo, Eliimii ka'anee gara goomolee Siinii ta Eliimii fi gaara Siina'aa wodhakkaa jirtuu dhufane. **2** Kolbaan Israa'elii marti goomolee san keessatti Muuse'ee fi Aaronitti gungumane, **3** isaanii, «Achi biyya Gibxi'i keessatti okkotee foonii cinaa teennee, daabbo'oo fi foon haga feene nyaataa harka Waaqaatiitti adoo dhumannee nuu woyya. Isin ammoo kolbaa duudii goomolee tana keessatti beelaan fixiisaaf as fiddane» jedhane. **4** Achiin duuba Mootiin Waan Maraа Muuse'een, «Kunoo ani amma sagalee ol gubbaa irraa gad isiniif roobisisa; kolbaalle gad baatee, guyyuma guyya'aan ta guyyaa tokkoof teetu qofa guurattuu ti. Inni tanaan akka isaan ajaja kiyya eegatanu haga isaan ilaala. **5** Guyyaa jayeesso'oo, ka qara guyyaa tokkoof guuratanu san harka lama guuratanuu ti» jedhe. **6** Maarre Muuse'ee fi Aaronille Israa'eloota maraan, «Biyya Gibxi'i keessaa ka isin baase Mootii Waan Maraа akka te'e, galgala adhaa hin beettan; **7** Inni gungunsuu isin isa irratti gunguntane waan dhage'eef, boru ganama ulfinna Mootii Waan Maraа hin dhaggitan; nuuti womaa moti; isa irratti gunguma'a malee, nu irratti hin gungumina'a» jedhane. **8** Achiin duuba Muuseen, «Mootiin Waan Maraа gungunsuu isin isa irratti gunguntane waan dhage'eef, galgala foon isin nyaattanu, ganama daabboo isin barbaaddanu mara yennaa isinii kenne, akka inni Mootii Waan Maraа te'e hin beettan. Nuuti womaa moti; isin isa irratti gunguntane malee, nu irrattii moti» jedhe. **9** Achiin duuba Muuseen Aaroniin, «Kolbaa Israa'elii maraan, «Mootiin Waan Maraа gungunsuu teessan waan dhage'eef, fuula isaa dura dhikaadha'a» jedhiin» jedhe. **10** Aaron kolbaa Israa'elii

maratti adoo dubbatiisatti jiruu, isaan gara goomole'ee ilaalanee, achitti ulfinni Mootii Waan Maraа duumensa keessatti mudhate. **11** Ammalle Mootiin Waan Maraа Muuse'een, **12** «Ani gungunsuu Israa'elootaa dhage'eera. Ati isaanii «galgala adhaa dimimmisa foon hin nyaattan; ganama daabboo hin quuttan; achiin duuba ani Mootii Waan Maraа Waaqa keessan akka te'e hin beettan» jedhiin» jedhe. **13** Galgala san barbadi-kille dhuttee addee quttumaa guutte; ganama fixeensi adaala addee quttumaa san jiraayyu. **14** Yennaa fixeensi bu'e, solloqqeen hephelleen dhakaa roobaa fakkaattu, diida lafa goomole'ee irratti mudhatte. **15** Israa'elooti yennaa waan san dhaggite, maan akka te'e waan hin beenneef, «Wonni kun maan inni?» jedhanee wol gaafatane. Muuseen isaanii, «Wonni kun akka isin nyaattanuu, daabboo Mootiin Waan Maraа isiniif kenne. **16** Mootiin Waan Maraа, «Tokko tokkoon keessan haga isiniif barbaachisu guuradha'a. Nama dunkaanii teessan keessa jiru tokko tokkoofuu Omeera tokko fuudha'a» jedhee ajajeera» jedhe. **17** Israa'elootille akkuma isaanitti himame tolchane; gariin bacaa, gariin diqquma guuratane; **18** yennaa safaratane, ka bacaa guurrateef irraa hin hanneef; ka diqqeessee guurrateefille irraa hin dhidhanne; nami tokko tokkooyyuu haguma isaaf barbaachise guurate. **19** Achiin duuba Muuseen isaanii, «Nami tokkole waan guurate san boruuf hin bulfatin» jedhe. **20** Te'uu malee worri gariin jecha Muuse'ee dhageettaa didee, waan guurate san irraa boruuf bulfate; wonni sun ammoo corroqotte ajootte; Maarre Muuseen isaanitti aare. **21** Ganama ganama nami martinuu haga nyaataaf isaanii barbaachisu guuratane; yennaa aduun o'ite wonni sun baxxe. **22** Guyyaa jayeesso'oo nami martinuu litirii lama, dachaa lama guurate; soressitooti kolba'aa gara Muuse'ee dhufanee waan kana isatti himane; **23** innille deebisee isaanii, «Mootiin Waan Maraа, guyyaan boruu isaaf woyyoomee guyyaa fooraa akka te'uu ajajeera; tanaaf adhuma waan bilcheeffattanu bilcheeffadha'a, waan iffeellattanulle iffeeladha'a; waan hafe haga boru ganamaatiitti maffadha'a» jedhe. **24** Isaanille akkuma Muuseen ajaje haga ganamaatiitti maffatane; wonni sunille hin ajoonne yookiin hin corroqoonne. **25** Muuseen, «Adha kanuma nyaadha'a; sababille guyyaan adhaa Sanbata guyyaa fooraa ka Mootii Waan Maraatiif woyyoomee waan te'eef, waan nyaattanuu kana adha tokkole lafa irratti hin dhaggitanu. **26** Guyyaa jaa waan nyaataa kana guuradha; guyyaan torbeesso'oo, guyyaa fooraa Sanbata ammoo wonni tokkole hin jiraattu» jedhe. **27** Te'uu malee, guyyaa torbeesso'oo san worri gariin waan nyaatanu san guuratiisaaf yaa'ane; ammoo waan tokkole hin dhagganne. **28** Achiin duuba Mootiin Waan Maraа Muuse'een, «Isin haga yoomii ajajaa fi seerata kiyya eegatuu diddan? **29** Ani Mootiin Waan Maraа guyyaa fooraa Sanbata akka isiniif kenne qalbeeffadha'a; tanaaf ani gaafa guyyaa jayeesso'oo waan nyaattanuu ta guyyaa lamaa isiniif kenne. Guyyaa torbeesso'oo eennulle addee jiru turuu ti malee, qe'ee ifiitii hin bayin» jedhe. **30** Maarre guyyaa torbeesso'oo kolbaan foorfatte. **31** Kolbaa Israa'elii waan nyaatanu saniin «Mannaa» jette. Wonni sun adii akka midhaan dinbalaalaa, mi'aan isaalle akka daabboo

dammaan hujantee ti. **32** Muuseen, «Mootiin Waan Maraa, «Biyya Gibxi'i keessaa yennaa isin baase, lafa goomole'ee keessatti mannaa isin nyaachisaa ture kana, dhalooti dhufulle akka dhagguuf, mannaa kana irraa Omeerii tokko massa'a» jedhee ajajeera» jedhe. **33** Maarre Muuseen Aarooniin, «Okkotee fuudhiiti, mannaa litirii tokko itti naqi. Achiin duuba Mootii Waan Maraa duratti, dhaloota dhufuuf massi» jedhe. **34** Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje, Aaron mannaa san Saanduqa Gondooroo duratti masse. **35** Israa'elooti lafa itti qubatane Kana'aan haga ge'yanutti woggaa afurtama mannaa nyaatane. **36** Omeeriiin tokko eefaa harka kudhan keessaa harka tokko.

17 Kolbaan Israa'elii marti akkuma Mootiin Waan Maraa isaan ajaje goomolee «Siin» jedhantuu ka'anee, addee takka irraa gara addee takkaa adoo deddeemanuu, lafa «Refidiim» jedhantu qubatane; addee san ammoo bisaan unanu hin jiru. **2** Tanaaf isaan «Bisaan unnu nuuf kenni» jedhanee Muuse'etti moromaa kaasane. Muuseen deebisee, «Isin maaf moromaa natti kaachan? Mootii Waan Maraalle maaf haga ilaaltan?» jedhe. **3** Kolbaan ammoo akka malee dheebottee, «Nuuti, ijoolleen teennaa fi horiin keenna dheebu'uun akka dhumannuuf ati biyya Gibxi'i keessaa nu baatee?» jedhanee Muuse'een wol dhabane. **4** Achiin duuba Muuseen, «Ani kolbaa tana maan godha? Kunoo isaan dhaka'aan na tumiisaaf qopheeffataneeran» jedhee, gara Mootii Waan Maraa iyye. **5** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Sooressitoota kolbaa Israa'elii keessaa garii fudhadhuutii, ulee teeti ta laga Nayiliitiin dhoottelle qabadhuutii, kolba'aan dura deemi. **6** Anille gaara Siina'aatiitti rassaa irra si dura hin dhaabbadha; ati rassaa san hin dhootta; akka kolbaan untuuf, bisaan rassaa san keessaa hin burqa» jedhe. Muuseelle sooressitoota Israa'elii duratti akkasuma godhe. **7** Israa'elooti, «Mootiin Waan Maraa nu waliin jira moo hin jiru?» jedhanee, moromaa waan kaasanee, Muuseen maqaa addee sanii, «Mariibaa» jedhee moggaase; Mootii Waan Maraalle haga waan ilaalaanee, inni maqaa addee sanii, «Maasaa» jedhee moggaase. **8** Amaaleqooti Refidiim dhuttee Israa'eloota lolte. **9** Muuseelle Iyaasu'uun, «Namoota keenna keessaa filiitii dhaqii Amaaleqoota loli. Anille ulee Waaqi akka ani bilbaasa ittiin hojjadhuuf naaf kenne qabadhee kooba gubbaa hin dhaabbadha» jedhe. **10** Iyaasuulle akkuma Muuseen isa ajaje dhaqee Amaaleqoota loli; Muuseen, Aaronii fi Huur kooba gubba'atti ol bayane. **11** Yennaa Muuseen harka ifii ol kaase, Israa'elooti injifataa turte; yennaa inni harka ifii gad buufate ammoo Amaaleqooti injifataa turte. **12** Harki Muuse'ee yennaa dadhabu, Aaronii fi Huur dhakaa fidanee isa jala keyane; innille irra tee'e. Tokko gara middaatiin, kuun gara bita'aatiin haga aduun seentutti, harki isaa akka gad hin buune kiphane. **13** Akka kanaan Iyaasuun shallaaga'aa Amaaleqoota injifate. **14** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Yennaa maraaf qaabbii akka teetu dabarsii injifannoo tanaa kitaaba maramaa kana irratti barreessi. Anille Amaaleqoota ijjumaa lafa irraa akka balleessu Iyaasu'utti himi» jedhe. **15** Muuseen addee ciinca'aa ijaaree, «Mootiin Waan Maraa

baandiraa kiyya» jedhee moggaase. **16** Itti dabaleelle, «Harki kiyya gara barcumaa mootummaa'aa ka Mootii Waan Maraa waan diriirfameeruuf, Mootiin Waan Maraa dhalootaa haga dhalootaatiitti Amaaleqoota hin lola» jedhe.

18 Hayyichi worra Miidiya'aa Yetro, abbaan sodda'aa ka Muuse'ee, waan Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi kolbaa Israa'eliitiif godhe, attam akka inni biyya Gibxi'i keessaa isaan baase dhaqe. **2** Muuseen niitii ifii Siiforaa ifi biraa deebiseen duuba, abbaan sodda'aa ka isaa isii'ii fi ilmaan isii'ii lamaan ta isiin Muuse'eef deette gara ifi fudhate; maarre Muuseen, «Ani biyya ormaatitti alagaa te'eera» jedhee, ilma ifii angaficha, «Gershoom» jedhee maqaa baase. **4** Ilma lammeesso'oolle, «Waaqi abbaa kiyyaa, qarqaaraa kiyya; shallaagaa mooticha Gibxi'i jalaa na baaseera» jedhee, maqaa isaa, «Eli'ezer» jedhee baase. **5** Abbaan sodda'aa ka Muuse'ee Yetro, niitii Muuse'eetii fi ilmaan isaa lamaan waliin goomolee keessa, gaara woyyicha bira addee inni qubateerutti, gara Muuse'ee dhaqe. **6** Yetro, «Ani abbaan keeti ka sodda'aa Yetro, niitii teetii fi ilmaan isii'ii lamaan waliin gara keeti dhufisatti jira» jedhee, itti erge. **7** Maarre Muuseen abbaa soddaa ifii qophatiisaaf, gad bayee, isaaf sagadee, sunqate; isaan nageya wol fuudhanee, achiin duuba gara dunkaani'ii ol seenane. **8** Achiin duuba Muuseen marro waan Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliitiif jedhee, mooticha Gibxi'iitii fi kolbaa Gibxi'i irratti huje, rakkinna karaa irratti isaan dhaqqabe mara, Mootiin Waan Maraa attam akka isaan baaselle abbaa soddaa ifiitiitti hime. **9** Abbaan sodda'aa ka isaa Yetro, Mootiin Waan Maraa harka worra Gibxi'i keessaa isaan baasiisaan, waan dansaa inni Israa'elootaaf godhe maratti gammadee, **10** «Mootiin Waan Maraa ka harka mooticha Gibxi'iitii fi worra Gibxi'i jalaa isin baase, ka harka worra Gibxi'i jalaa kolbaa baase leellifamuu ti. **11** Worra Gibxi'i ka Israa'eloota kooraan rakkise irratti inni waan kana waan tolcheef, akka Mootiin Waan Maraa waaqata mara caalu ani amma beeke» jedhe. **12** Achiin duuba abbaan sodda'aa ka Muuse'ee, kennansa gubamuu fi ciincaa dhibii Waaqaaf fide; Aaron jaarsolee Israa'elootaa mara waliin abbaa sodda'aa ka Muuse'ee waliin Waaqa duratti sagalee woyyiitii san nyaatiisaaf dhufe. **13** Guyyaa itti aanu Muuseen kolba'aaf mura kenniisaaf tee'e; isaanille ganamaa haga galgalaatiiti isa marsanee dhaabbatane. **14** Abbaan sodda'aa ka isaa, waan inni kolba'aaf tolchiisatti jiru yennaa dhaqge, «Wonni ati kolba'aaf tolchiisatti jirtu kun maan? Kolbaan tun marti ganamaa haga galgalaatiiti si marsitee dhaabbattuun, ati abbaa mura'aa teetee, maaf qofi teetta?» jedhee gaafate. **15** Muuseen deebisee abbaa sodda'aa ka ifitiin, «Kolbaan fedha Waaqaa gaafatiisaaf, gara kiyya waan dhutuuf, ani tana godhe. **16** Isaan yennaa wol dhabane na bira dhufan; isaan keessaa ka dhugaa irra jiru murteesse, seerataa fi seera Waaqaa itti hima» jedhe. **17** Achiin duuba abbaan sodda'aa ka Muuse'ee Yetro deebisee, «Wonni ati tolchiisatti jirru dansa'aa moti. **18** Atii fi kolbaan gara keeti dhuttulle ifi eleessisatti jirtan; huijin tun guddoo ulfaattu'u. Ati qofii teeti huiji tana hujuu

hin dandeettu. **19** Ani amma gorsa tokko si'if kenna na caqasi; Waaqi si woliin jiraatu ti. Ati kolbaa bakka bu'iiti haajaa isaanii Waaqa dura dhikeessi. **20** Ati Seerataa fi seera Waaqaa isaan barsiisi; karaa isaan deemanuu fi waan isaan hujanu itti mudhisi. **21** Garuu kolbaa mara keessaa namoota dandeettii qabanu, ka Waaqa sodaatanu, ka addatamummaa qabanuu fi ka safuu fudhatiisa hin jaallanne filitii, ajajjoota kumaa, ajajjoota dhibbaa, ajajjoota shantamaa, ajajjoota kudhanii tolchii muudi. **22** Isaan yennaa mara kolba'aaf mura kennanuu ti; waan isaan dhibe gara keeti fidanuu ti. Waan kasoo isaanummaan murteessanuu ti. Isaan hujii waan si qarqaaranuuf, ba'aan si irraa hin sallatti. **23** Ati yoo tana goote, Waaqille tanuma yoo si ajaje, ati hin eloottu; kolbaalle haajaa ifii guutattee gara mana ifii hin deebiti» jedhe. **24** Maarre Muuseen gorsa abbaa sodda'aa ka ifii dhage'ee, waan inni jedhe mara godhe. **25** Inni Israa'eloota keessaa worra dandeettii qabu filee, sooreessitoota kolba'aa akka te'anu, ajajjoota kumaa, ajajjoota dhibbaa, ajajjoota shantamaatii fi ajajjoota kudhanii tolchee baallii isaanii kenne. **26** Isaan abbootii mura'aa te'anee kolbaa tajaajilane; haajaa isaan dhibe gara Muuse'ee fidanee, haajaa kasoo te'e ammoo ifumaaf murteessane. **27** Achiin duuba Muuseen abbaa sodda'aa ka ifii Yetto geegesse, abbaan sodda'aa ka isaa Yetto gara biyya ifii deebi'e.

19 Israa'elooti biyya Gibxi'ii keessaa bayanee, ji'a sadeesso'oo guyyaa tokkeesso'oo goomolee Siina'aa geyane. **2** Isaan Refidiimii ka'anee goomolee Siina'aa keessa, fuullee gaara Siina'aa achi qubataane. **3** Achiin duuba Muuseen gara Mootii Waan Maraa gaaratti ol baye. Waaqille gaara gubba'aa Muusee waamee, «Sanyii Yaaqoobii, kolbaa Israa'eliitiin, **4** «Waan ani worra Gibxi'ii irratti godhe, akka risaan ilmoolee ifii koolaan ba'atu, isin ba'adhee gara kiyya attam akka isin fide dhaggitaneertan. **5** Amma isin guutumatti naaf yoo ajajantane, gondoaroo tiyyalle yoo eegatane, gosa biyya adda addaa mara keessaa kolbaa irra caalaa jaalatantane hin teetan. Latti duudiin tiyya teetulle, **6** isin mootummaa hayyootaa kolbaa woyyitti naaf hin teetan» jedhi. Tun waan ati kolbaa Israa'eliitti hintu» jedheen. **7** Maarre Muuseen gad bu'ee jaarsolee kolba'aa waamee dubbii Mootiin Waan Maraa akka inni dubbatu isa ajaje mara isaanitti hime. **8** Achiin duuba kolbaan marti afaan tokkochaan, «Waan Mootiin Waan Maraa jedhe mara hin tolchina» jedhanee deebisane. Maarre Muuseen waan kolbaan jette deebi'ee Mootii Waan Maraattii hime. **9** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Ani si woliin dubbadhuun kolbaan akka dhageettu, yennaa maralle akka si'itti addattu, ani duumensa cigga keessa gara keeti hin dhufa» jedhe. Achiin duuba Muuseen waan kolbaan jette Mootii Waan Maraattii hime. **10** Mootiin Waan Maraalle Muuse'een, «Gara kolba'aa dhaqiiiti adhaa fi boru isaan woyyoonsi. Woyaa ifille akka dhiqatanu godhi; **11** guyyaa sadeesso'oo adoo isaan dhagganuu, ani gaara Siina'aa irratti waan gad bu'uuf, guyyaa saniif qophowanuu ti. **12** Cinaa gaaraattii naannessii, meessaa buusiitti, «Gara gaaraa akka ol hin baane yookiin irga

isaa akka hin tundhe ifi eegadha'a; nami gaara san tuqe ijjeefamuu ti. **13** Harki adoo isa hin tuqin, dhaka'aan tumamee yookiin daayaan woraanamee ijjeefamuu ti. Nami yookiin horiin yoo gaara san tuqe ijjeefamuu ti. Qoonqoon tultulla'aa adoo wol irraa hin citin, yennaa tultullaan afuufame qofa kolbaan gara gaaraa ol bawuu dandeetti» jedhii itti himi» jedhe. **14** Achiin duuba Muuseen gaara irraa gara kolba'aa gad bu'ee, isaan woyyoonse, woyaa ifille akka dhiqatanu godhe. **15** Muuseen kolba'aan, «Guyyaa sadeesso'ootii ifi qopheeffadha'a; dubartii bira hin geyina'a» jedhe. **16** Gaafa guyyaa sadeesso'oo ganama gaara san irratti duumensi ciggaan mudhate; mandisuun mandiiite; balaqqeettiin balaqqitte; qoonqoon tultulla'aa guddoon afuufante; kolbaan addee quttumaa san jirtu marti naatee hollatte. **17** Achiin duuba Muuseen kolbaa addee quttumaatii baasee gara Waaqaa fidee, isaanille gaara jala dhaabbatane. **18** Waaqi ibiddaan gaara irratti waan gad bu'eef, gaarii Siina'aa aaraan gollame; aarii akka aara boolla ibiddaa keessaa bawuu, gaara san irraa aare. Gaarii sun guutumatti raafame. **19** Qoonqoon tultulla'aalle ittuma dabalamaa dhutte. Achiin duuba Muuseen dubbate; Waaqille qoonqoo akka mandisu'uutiin deebii kenne. **20** Mootiin Waan Maraa qaccee gaara Siina'aa irratti gad bu'ee, gara qaccee gaaraa Muusee waame. Muuseelle ol baye. **21** Mootiin Waan Maraalle Muuse'een, «Kolbaan ana Mootii Waan Maraa ilaaliisaaf, meessaa dabaranee, hedduun isaanii akka hin dhumanne, gad bu'ii itti gorsi. **22** Hayyooti gara kiyya dhikaatanuuyyuu ifi adda baasuu qaban; yoo akkas hin te'in ani isaan hin adaba» jedhe. **23** Muuseelle Mootii Waan Maraatiin, «Ati, «Adaala gaara kanaattii meessaa naqa'aatii, isa woyyoonsa'a» waan nuun jetteertuuf, kolbaan gara gaara kanaa ol bawuu hin dandeettu» jedhe. **24** Mootiin Waan Maraalle deebisee Muuse'een, «Gad bu'iitii, Aaron woliin deebi'ii koy; hayyootii fi kolbaan ammoo gara kiyya dhufiisaaf meessaa dabaru hin qabanu; yoo isaan dabarane, ani isaan hin adaba» jedhe. **25** Muuseelle gara kolba'aa gad bu'ee, waan Mootiin Waan Maraa jedhe isaanitti hime.

20 Waaqi jechoota asii gad jiru kana mara dubbate: **2** «Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keeti, ka lafa garbumma'aa, biyya Gibxi'ii keessaa si baase. **3** «Ana malee waaqota dhibii hin waaqonfatin. **4** «Bifa waan ol-gubbaa jiruutiin yookiin waan lafa irra jiruutiin yookiin waan bisaan keessa jiruutiin, bifa waan tokkootille'een waaqa dharaa hin hujatin. **5** Isaaniif hin sagadin; isaan hin waaqonfatinille'e. Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Waaqa hinaatticha waan te'eef, worra na jibbu sababa cubbuu abbootii isaaniiitiif, ijoollee isaanii haga dhaloota sadiitii fi afuriitii hin adaba. **6** Worra na jaalatuu fi worra ajaja kiyya eegatu ammoo dhaloota isaanii haga dhaloota kumaattii jaalala kiyya ka bara baraa isaanitti hin mudhisa. **7** «Ani Mootiin Waan Maraa nama maqaa kiyya akkasumaan dhowu adabu malee waan hin lakkinneef, maqaa kiyya akkasumaan hin dhowin. **8** «Guyyaa Sanbataa woyyoonsiisaaf qaabadhu! **9** Guyyaa jaa elowiitii hujii teeti mara hujadhu. **10** Guyyaan torbeesso'oo ammoo Mootii

Waan Maraa Waaqa keetiif guyyaa fooraati; guyyaa san ati, ijoolleen teeti ta dhiiraatii fi ta durraa, tajaajiltooti teeti ta dhiiraatii fi ta durraa, horiin keetii fi nami alagaan si bira jiru marti hujii tokkole hin hujin. **11** Ani Mootiin Waan Maraa guyyaa jaa keessatti ol-gubbaa, lafa, abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru mara dade; guyyaa torbeesso'oo ammoo foofadhe; tanaaf ani Mootiin Waan Maraa guyyaa Sanbataa eebbisee woyyoonse. **12** «Lafa ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si'iif kennu keessatti bara dheeraa akka leetu, abba'aa fi haadha teetiif ulfinna kenni. **13** «Hin ijjeesin; **14** «Hin gaarayyeffatin; **15** «Hin hatin; **16** «Nama irratti dharaan dhugaa hin bayin; **17** «Mana namaa hin kajeelin; haadha manaa isaa, tajaajilaa isaa, tajaajiltuu isaa, loon isaa, harree isaa, karra isaa mara hin kajeelin» jedhe. **18** Kolbaan sun mandisi'uu fi balaqqeettii yennaa dhaggite, tultullaa afuufamu dhageettee, gaarri aaruun yennaa dhaggite soda'an hollattee, fagaatee dhaabbatee, **19** Muuse'en, «Nuuti akka hin duune, Waaqi nu woliin akka dubbatu hin godhin; atinuu nu woliin dubbadhu; nuuti hin caqanna» jette. **20** Muuseen kolbaa saniin, «Hin sodaatina'a! Sodaan Waaqaa isin bira jiraatee, cubbuu hujjisa irraa akka isin eedduuf, Waaqi haga isin ilaaliisaaf dhufeera» jedhe. **21** Kolbaan irraa fagaatee dhaabbateertuun, Muuseen addee Waaqi jiru gara duumensa ciggaa dukkanowaa sanii dhikaate. **22** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Ati Israa'elootaan, Mootiin Waan Maraa: Ani ol-gubbaa irraa akka isinitti dubbadhe isinuu dhaggitaneertan; **23** isin ana malee, waaqota meeti'ii fi worqii irraa hujjatanee hin waaqonfatina'a. **24** «Ati addee ciinca'aa faara irraa naaf hujjiti, isa irratti kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa hoolee, re'e'e fi loon keeti keessaa dhikeessi. Ani addee maqaa kiyya akka itti waamamu godhe san gara keeti dhufee si hin eebbisa. **25** Ati dhaka'aan addee ciinca'aa naaf yoo ijaartu teete, meya ittiin boccu saniin waan batteessituuf, dhakaa bocameen hin ijaarin. **26** Nafi keeti qullaa akka hin mudhanneef, yaabbannoo irra gara addee ciinca'aa tiyyatti ol hin bayin jedha» jedhiin» jedhe.

21 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Seerri ati Israa'elootaaf kennitu asii gad jira: **2** «Sanyii lbrootaa keessaa garbicha yoo bitattane, woggaa jaa isin tajaajiluu ti. Woggaa torbeesso'oo ammoo waan tokkole adoo hin kaffaliniif akkasumaan deemuu ti. **3** Inni yoo qofuu dhufee jiraate, qofuma deemuu ti; inni yennaa dhufu niitii yoo qabaate ammoo, isii fudhatee deemuu ti. **4** Yoo goottaan isaa niitii isa fuusisee, isiin ilmaan yookiin durra isaaf deetee yoo jiraate, dubartiin sunii fi ijoolleen sun ta gootta'aa te'anuu ti; namichi qofuma deemuu ti. **5** «Garbichi sun ammoo, «Ani gootaa kiyya, niitii tiyyaa fi ijoollee tiyya hin jaaladha! Bilisa bawuu hin barbaadu» yoo jedhe, **6** goottaan isaa Waaqa dura isa geessuu ti. Achiin duuba gara balbala yookiin gara mikikkila balbala geessee gurra isaa muta'an uruu ti. Achiin duuba inni haga jiruu ifii garba isaa hin te'a. **7** «Nami tokko intala ifii akka garbittii teetuuf yoo gurgure, isiin akka garbicha dhiiraa bilisa hin bayin. **8** Isiin gootaa ifii ka niitii isii godhatiisaaf filate yoo gammachiisuu dhadde, inni akka isiin wodantu

godhuu ti. Inni waan isii'if hin malle waan isii irratti godheef, ormatti dabarsee isii hin gurgurin. **9** Nami tokko akka ilmi isaa fuudhuuf garbittii yoo bitee, akkuma intala ifiititti ilaaluu ti. **10** Dubartii dhibii yoo fuusise ammoo, muttaaritti'if sagalee, uffanaa fi waan isii'if barbaachisu hin dhooggatin. **11** Waan sadiin kana yoo isii'if hin guutin, kaffaltii tokko malee deentuu ti. **12** «Nami nama dhaanee ijjeesu, innille ijjeefamuu ti. **13** Te'uu malee, inni gaadee adoo hin ijjeesin, danuu yoo teete, addee ani isaa qopheessetti baqatuu ti **14** Nami tokko beekaa nama yoo ijjeese ammoo, addee ciinca'aa tiyyaatii baasa'aatii isa ijjeesa'a. **15** «Nami abbaa ifii yookiin haadha ifii dhaanu ijjeefamuu ti. **16** «Nami nama hatee gurgure yookiin isa harkalle'etti yoo dhaggame, nami hate sun ijjeefamuu ti. **17** «Nami abbaa yookiin haadha ifii abaaru ijjeefamuu ti. **18** «Nami wol lolee, tokkochi kaan dhakaan yookiin tuntummu'uun dhowee, nami dhowame sun adoo hin du'in taqee irra yoo ciise, **19** ulee dhadhaabbataa yoo deddeemu teete, nami isa dhowe sun itti hin gaafatamu; te'uu malee, yennaa hujii isaa waan duraa balleesseef, nama miidhame saniif qodha kennuu ti; haga inni guutumatti fayyutti isa ilaaluu ti. **20** «Nami tokko garbicha ifii yookiin garbittii ifii ule'en dhowee yoo ijjeese, adabamuu ti. **21** Garbichi sun guyyaa tokkoon yookiin guyyaa lamaan duuba yoo fayye, garbichi sun duruu qabeenna isaa waan te'eef adabamuu hin qabu. **22** «Namooti adoo wol lolanuu dubartii ulfaatitti bu'anee, ulfi sun irraa bayee, isiin guddoo miidhamuu dhaddulle, nami isii miidhe sun waan dharsi isii'isa gaafatee fi waan abbootiin mura'aa itti murte kennuu ti. **23** Miidham hamaa yoo te'e ammoo, qooda lubbu'uu, lubbuu; **24** qooda ilaa, ila; qooda ilkaanii, ilkaan; qooda harkaa harka; qooda miilaa, miila; **25** qooda gubiisaa, gubiisa; qooda mada'aa, madaa; qooda dhaaniisaa, dhaanisa; seera jedhuun murteessi. **26** «Nami tokko ila garbicha ifii yookiin ila garbittii ifii dhowee yoo balleesse, qodha ilaatiif garboota san bilisa baasuu ti. **27** Ilkaan garbichaa yookiin ilkaan garbittii yoo casselle, qodha ilkaaniitiif garboota san bilisa baasuu ti. **28** «Kormi tokko dhiira yookiin dubartii takka nyaatee yoo ijjeese, kormi sun dhaka'aan tumamee ijjeefamuu ti; foon isaa ammoo hin nyaatamin; abbaan kormaa ammoo itti hin gaafatamin. **29** Kormi sun duruu ka nama nyaatu te'ee, abbaan korma sanii akka dhooggatuuf itti himanee, inni dhooggatuu dhabee, dhiira yookiin dubartii nyaatee yoo ijjeese, kormi sun dhaka'aan tumamee ijjeefamuu ti; abbaan korma saniille ijjeefamuu ti. **30** Te'uu malee, qodha akka kennu yoo gaafatame, waan itti murteeffame san kaffaliisaan lubbuu ifii wodatuu ti. **31** Kormi tokko ilma yookiin intala nyaatee yoo ijjeese, akkuma seera kanaati murteeffamuu ti. **32** Kormi tokko garbicha yookiin garbittii takka yoo nyaate, meetii giraama sagaltama qodha kennuu ti. **33** «Nami tokko boolla qotee adoo hin duuchin lakkisee, boolla san keessa qotiyyoon yookiin harreen yoo buute, **34** nami boolla qote sun abbaa qotiyyoo'ootiif yookiin abbaa harre'eetiif qodha kennu ti; qotiyyoon duute sun yookiin harreen duute sun ammoo isaaf te'anuu ti. **35** Kormi nama tokkoo korma nama dhibii yoo ijjeese, korma jiru san

gurguranees beesee itti gurguranees fi korma du'e san wol qixxee qoodatanuu ti. 36 Te'uu malee, kormi sun ka nama nyaatu te'ee, abbaan korma sanii dhooggatuu yoo dhabe, addee korma du'e sanii korma dhibii kennuu ti; korma du'e san ammoo ifiif fudhatuu ti.

22 «Nami tokko qotiyyoo tokko yookiin hoolee hatee yoo qalate yookiin yoo gurgurate, qooda qotiyyoo tokko sanii qotiyyoo shan, qooda hoolee takkattii sanii hoolee afur kaffaluu ti. 2 Hattichi tokko balbala cassee adoo seenuu qabamee tumamee, yoo du'e, dhiiga isaa ka dhangalaafameef gumaan hin jiru. 3 Aduun baateen duuba yoo ijjeefame garuu, ka ijjeese sun yakkaamessa hin te'a. «Hattichi qabame sun waan hate san kaffaluu qaba; inni womaa yoo hin qabaanne teete ammoo, waan hate san kaffaliisaaf inninuu gurguramuu ti. 4 «Horiin inni hate sun kormi yookiin hooleen yookiin harreen lubbu'un adoo jiranuu harka isaattii yoo dhaqqamane, waan tokkoof dachaa lama kaffaluu ti. 5 «Nami tokko horii ifii fichaa keessa yookiin orruu woyni'ii keessa akka dheedanuu gad lakkiisee, midhaan nama dhibii'ii yoo nyaatane, fichaa ifii dansaa irraa yookiin orruu woyni'ii ifii dansaa irraa nama saniif kaffaluu ti. 6 «Ibiddi tokko ka'ee daggala qabatee, tuulaa midhaanii yookiin midhaan fichaa keessaa yoo nyaate, nami ibidda qassiise sun gatii midhaan sanii guutuu kaffaluu ti. 7 «Nami tokko beesee yookiin meya ifii akka isaaf massu namatti kennatee, mana nama sanii keessaa hattuun yoo hatte, hatichi sun yoo qabame dachaa lama kaffaluu ti. 8 Hattichi sun yoo dhabame ammoo, abbaan manaa meya nama sanii akka hatee hin jirre kakatiisaaf, abbootii mura'aa dura dhikaatuu ti. 9 «Nami tokko qotiyyoo tokko, harree takka, hoolee takka, woyaa yookiin qabeenna te'e maraayyuu seera malee qabateeruun, ka dhibiin, «Kun kiyya» jedhee, moromaan yoo kaate, worri wol morome sun lamaanuu haajaa san abbootiin mura'aa dura dhiikeessanuu ti; nami abbootiin mura'aa yakkaa itti murte sun nama saniiif dachaa lama kaffaluu ti. 10 «Nami tokko harree takka, qotiyyoo tokko, hoolee takka yookiin horii dhibiille nama bira keyateeruun horiin sun yoo du'e yookiin yoo miidhame yookiin nami adoo hin dhaggin yoo fudhatame, 11 nami horii bira keyatane sun horii nama sanii akka fudhatee hin jirre abbootii mura'aa duratti kakatuu ti; abbaan horii'ii sunille yaada kana fudhatuu qaba; kaffaltiin hin jiraatin. 12 Horiin sun nama bira keyatane san biraa yoo hatamee jiraate ammoo nami sun kaffaluu ti. 13 Horiin sun bineensi yoo nyaatee jiraate, mirkaneessiisaaf, raqa bineensi nyaatee hafe san dhiikeessuu ti; horii nyaatameef kaffaltiin hin jiraatin. 14 «Nami tokko horii nama irraa ergifatee, horii sun adoo abbaan horii'ii sun bira hin jiraatin yoo miidhame yookiin yoo du'e, abbaan ergifate sun kaffaluu ti. 15 Abbaan horii'ii sun yoo bira jiraate ammoo, abbaan ergifate sun hin kaffalin; horiin sun yoo kireeffamee jiraate, beeseen kira'aaf kaffalante sun gatii horii saniitiif kaffalantuu ti. 16 «Nami tokko durra hin kadhatamin sossobee bantii isii'ii yoo balleesse, maraa isii'ii kennee isii fudhhuu ti. 17 Abbaan isii'ii isaaf kennisa yoo didate, nami sun goronsa bantii'ii kennuu ti. 18 «Dubartiin falfaltu ijjeefantuu ti. 19 «Nami horii woliin

rafe ijjeefamuu ti. 20 «Ana Mootii Waan Maraatiif malee, nami waaqota dhibii'ii ciincaa dhiikeessu ijjeefamuu ti. 21 «Isinille biyya Gibxi'ii keessatti alagaa waan teetaneertanuu, alagaa hin miidhina'a yookiin hin cunqursina'a. 22 «Haadha hiyyeessaa yookiin ijoollee abba'a'a fi haadha hin qanne gad hin qabina'a. 23 Isin yoo isaan gad qaddanee isaan gara kiyya iyyane, dhugumaan ani iyya isaanii hin dhage'a. 24 Ani isinitti aaree, shallaaga'aan isin hin ijjeese; niitiin teessan haadha hiyyeessaa hin teeti; ijoolleen teessanille ta abbaa hin qanne hin teeti. 25 «Kolbaa tiyya keessaa nama hiyyeessaaf beesee yoo liqeessitane, akka nama dhaalaan liqeessuu isatti hin te'ina'a; dhalaa isa hin gaafatina'a. 26 Woyaa namaa qaddii yoo qabattane, adoo aduun hin seenin isaaf deebisa'a. 27 Wonne inni nafa ifitiin gollatu tana qofa waan teeteef, maan uffatee rafa ree? Yoo inni gara kiyya iyye, ani mararaa waan te'eef, isaaf hin dhage'a. 28 «Waaqa hin faanshessina'a yookiin bulchaa kolbaa teessanii hin abaarina'a. 29 «Midhaan haammattanee galfattanu keessaa mataa naa kenniisaaf hin rincina'a. «Ilmaan teessan keessaa angafa naaf kenna'a. 30 Loonii fi hoolee teessan keessalle'ee akkasuma tolcha'a; isaan guyyaa torba haadha ifii woliin turanuu ti; guyyaa saddeetesso'oo ammoo isaan naaf kenna'a. 31 «Isin kolbaa naaf woyyoonte hin teetan; tanaaf foon horii bineensi ijjeesee sare'eef kenna'a malee hin nyaatina'a.

23 «Oduu dharaa hin odeessina'a; dharaan dhugaa bayisaan nama yakkaamessa hin qarqaarina'a. 2 «Hantuu hujisaaf namoota hedduu hin hordofina'a; addee seeraattii namoota hedduu hordofiisaan haqa hin dassina'a. 3 Hiyyeessi mura'a dura yennaa dhikaate, waan inni hiyyeessa te'eef isaaf hin rogina'a. 4 «Qotiyyoo yookiin harree diina keessanii ta balleya baddeertu yoo dhaggitane isaaf galcha'a. 5 Harreen nama isin jibbuu fe'iisa jalatti jiddeertuun yoo dhaggitane, isa qarqaara'a malee lakkiitane irra hin dabarina'a. 6 «Hiyyeessi mura'a dura yennaa dhikaate, haqa isaa hin dassina'a. 7 Ani yakkaamessa akka nama yakkaa hin qanneetitti hin laakkowu; tanaaf, waan dharaa irraa fagaadha'a; nama yakkaa hin qanne yookiin nama balchaa hin ijjeesina'a. 8 «Safuun ila worra akka dansaa dhagguu waan balleessituuf, jecha worra balchoole'eelle waan micciirtuuf, safuu hin fudhatina'a. 9 «Alagaa hin cunqursina'a; isinille biyya Gibxi'iitti alagaa waan teetaneertanuu, waan alaga'atti dhage'amu isinuu hin beetan. 10 «Woggaa jaa fichaa keessanitti midhaan faacaafadha'atii galfadha'a; 11 woggaa torbeesso'oo ammoo bulcha'a malee hin qotina'a; waan achi keessaa dhaggamu worri hiyyeeyyiin kolbaa teessan keessaa nyaatanuu ti; ka isaan irraa hafe bineensi nyaatu ti. Muka woyni'ii keessanii fi muka ejersaa keessanille akkasuma godha'a. 12 «Guyyaa jaa hujii teessan hujadha'a; qotiyyoon teessan, harreen teessan, garbi mana keessan keessatti dhalatee fi alagaan isinii hujii akka foofatanu, guyyaa torbeesso'oo ammoo hujii hin hujina'a. 13 «Waan ani isinitti hime kana mara hubadha'a; maqaa waaqota dhibii'ii hin waammatina'a; maqaan isaanii afaan keessanille'ee hin bayin. 14 «Wogga'atti yennaa sad jila naaf jilifadha'a. 15

«Jila daabboo uukoo hin uukoonnee jilifadha'a; akkuma ani isin ajaje guyyaa torbeesso'oo daabboo uukoo hin qanne nyaadha'a; ji'a biyya Gibxi'ii keessaa baatane waan te'eef, jila tana ji'a «Abbiib» jedhamu keessa guyyaa murteeffametti jilifadha'a. «Nami tokkole harka duwwaa na dura hin dhikaatin. 16 «Midhaan facaafattane ka mata'aa yennaa galfattanu, jila midhaan galfatiisaa jilifadha'a. «Dhuma wogga'aa irratti mukoota fichaa keessan keessa jiranu irraa midhaan yennaa guurrattanu, jila midhaan galfatiisaa jilifadha'a. 17 «Wogga'atti yennaa sad dhiirti marti Mootii Waan Maraa Gootaa dura dhikaattuu ti. 18 «Dhiiga ciinca'aa ka anaaf dhikaatu woliin waan uukoo qabu hin dhikeessina'a. «Moorri yennaa jilaa kennansa ciinca'atiif naaf dhikaatu haga bari'ii hin turin. 19 «Waan latti isiniif baache keessaa midhaan mata'aa ka irra caalaa dansa'aa ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif dhikeessa'a. «Buruusoo re'e'ee aanan haadha isi'iitiin hin iffeeliina'a. 20 «Kunoo, karaa irratti akka isin eeguuf, gara addee ani qopheesse akka isin fiduuf, ani ergamaa isiniin dura ergeera. 21 Isin ifi eeggadha'a; dubbii isaalle qalbeeffadha'a. Isalle hin mormina'a; ani maqaa kiyyaan waan isa ergeef inni fiqila keessan isiniif hin araaramu. 22 Waan inni jedhe akka dansaa yoo caqattane, waan ani ajaje maralle yoo tolchitane, ani diina keessaniif diina hin te'a; worra isin mormulle hin morma. 23 Ergamaan kiyya isiniin dura deemee gara lafa Amoorotaa, lafa Heetotaa, lafa Pherizotaa, lafa Kana'aanotaa, lafa Hiiwotaa, lafa Yibusootaa isin hin geessa; anille isaan hin balleessa. 24 Isin waaqota isaanitiif hin sagadina'a yookiin isaan hin waaqonfatina'a! Hujii isaanille gula hin deemina'a. Waaqota isaanii balleessa'a; soodduu woyyittii isaanille caccassa'a. 25 Ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan waaqonfadha'a; anille midhaanii fi bisaan keessan hin eebbisa; dhukkuballe odduu teessanii hin balleessa. 26 Lafa teessan keessa dubartiin ulfi irraa bawu yookiin maseenti hin jiraattu; bara jiruu teessaniille hin dheeressa. 27 «Ani diinota keessan akka na sodaatanu hin tolcha; kolbaa isin loltanu hin joonjessa; diinoti keessan marti akka isin dheetanu hin tolcha. 28 Ani worra Hiiwotaa, worra Kana'aanotaatii fi worra Heetotaa isin duraa ari'isaaf soonsa itti hin erga. 29 Latti ontee bineensi akka isinitti hin bacanne, woggaa tokko keessatti isin duraa isaan hin ari'u. 30 Haga isin hortanee lafa qabattanutti diqqeessee diqqeessee isin duraa isaan hin ari'a. 31 «Meessaa keessan abbaayaa diintuu irraa haga abbaayaa Filiisxeemotaa, goomolee irraa haga laga Efraaxiisii hin godha. Ani kolbaa lafa san keessa leetu harka keessanitti dabarsee hin kenna; isinille ifi duraa isaan hin ariitan. 32 Isaan woliin yookiin waaqota isaanii woliin woli hin gondooratina'a. 33 Akka isaan lafa teessan keessa le'anu hin godhina'a. Yoo akkas gootane, isaan akka isin na irratti cubbuu hujjanu hin godhan. Isin waaqota isaanii yoo waaqonfattane, tiyyoo isinitti hin teeti» jedhe.

24 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Ati, Aaron, Naadaab, Abiihu'uu fi jaarsoleen Israa'elii torbaatam gara ana Mootii Waan Maraa kowa'a. Fagoo dhaabbadha'aatii sagada'a. 2 Ati callaan na bira dhikaadhu

malee, worri dhiibiin na bira hin dhikaatin; kolbaalle si woliin ol hin bayin» jedhe. 3 Muuseen dhaqee waan Mootiin Waan Maraa dubbatee fi seera isaa mara kolba'atti yennaa hime, kolbaan afaan tokkoon, «Waan Mootiin Waan Maraa jedhe mara hin goona» jettee deebitte. 4 Achiin duuba Muuseen, waan Mootiin Waan Maraa dubbate mara barreesse. Inni guyyaa itti aanu ganama ka'ee gaara jalatti addee ciinca'aa hujee, soodduu kudhanii lama ta gosa Israa'elii kudhanii lama bakka buutu dhaabe. 5 Achiin duuba inni Israa'eloota dargaggoota dhiiraa ergee, isaanille kennansa gubamu fi kennansa tokkumma'aa ka Mootii Waan Maraatiif ciinceffamu dardaroota dhikeessane. 6 Muuseelle dhiiga san gamisa fuudhee qori'itti naqee, gamisa hafe addee ciinca'aa irratti dhangalaase. 7 Achiin duuba inni kitaaba Gondooro'oo fuudhee kolba'aaf dubbise; isaanille, «Waan Mootiin Waan Maraa jedhe mara hin goona; isaafile hin ajajanna» jedhane. 8 Achiin duuba Muuseen dhiiga san fuudhee kolba'atti fiixfee, «Kun dhiiga Gondooro'oo ka Mootiin Waan Maraa yennaa ajaja kana isinii kenne isin woliin gondoorate» jedhe. 9 Achiin duuba Muuseen, Aaron, Naadaab, Abiihu'uu fi jaarsoleen Israa'elii torbaatam gara gaaraa ol bayanee, 10 Waaqa Israa'elii dhaggane. Miila isaatiin jala dhakaa gatii guddo'oo ka «Safiros» jedhamu, qulqulluu akka ol-gubba'aatiiti jiraayyu. 11 Waaqi jaarsolee kolbaa Israa'elii tanatii balaa hin buunne; isaanille Waaqa dhaggane, fuula isaa duratti nyaatanee unane. 12 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Gara gaaraa, gara kiyya ol bayiitii as turi; anille dhakaa baxxicha lama ka seerii fi ajaji qajeelfama isaanii fi te'u irratti barreesse sitti hin kenna» jedhe. 13 Achiin duuba Muuseen qarqaaraa ifi Iyaasuu woliin ka'anee, Muuseen gara gaara Waaqaa ol baye. 14 Inni jaarsolee saniin, «Haga nuuti deebinee gara keessan dhunnutti, as tura; Aaronii fi Huur isin woliin waan jiranuuf, nami wol dhabu yoo jiraate isaan bira dhaquu ti» jedhe. 15 Yennaa Muuseen gara gaaraa ol baye, duumensi gaara golle. 16 Ulfinni Mootii Waan Maraa gaara Sina'aa irra bu'e; duumensi sun haga guyyaa jaa gaara gollee, guyyaa torbeesso'oo Mootiin Waan Maraa duumensa keessaa Muusee waame. 17 Ulfinni Mootii Waan Maraa ibidda wo nyaatu fakkaatee qaccee gaaraa irratti Israa'elootatti mudhate. 18 Achiin duuba Muuseen duumensa keessa gara gaara ol baye. Guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama achi ture.

25 Mootiin Waan Maraa Muuse'een 2 «Israa'elooti kennansa akka naaf kennanu itti himi; nama fedhii ifiitiin kennansa naa fidu irraa fuudhi. 3 Kennansi ati isaan irraa fuutu: worqii, meeti'ii fi sageettuu, 4 woyaa bifa cuquliisaa, woyaa dhiillee, woyaa liilana diima'aatii fi woyaa quncee talba'aa, woyaa rifeensa re'e'ee, 5 gogaa korbeensa hoole'e'ee ka hallame, gogaa hoolee galaanaa, muka gololchaa, 6 zayitii ejersaa ta ifaaf teetu, uddowaa zayitii ejersaa ta dibatanutti naqanu, hixaana foolee dansa'aa, 7 dhakaa gatii guddo'ootii fi dooqa adda addaa ka woyaa hayyumma'aa ta qomaatii fi kiisii qomaatiiti naqanu. 8 «Achiin duuba akka ani odduu isaanii jiraadhuuf, dunkaanii woyyittii naaf hujjanuu ti. 9 Dunkaanii woyyittii

tanaa fi meya isii keessaa mara akka ani sitti mudhisutti huji. 10 «Saanduqa Gondooro'oo ta dheerinni isii'ii ciqilee lamaa fi wodhakka'aa, badhinni isii'ii ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa, hojjaan isii'ii ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa muka gololchaa irraa akka hujanu tolchi. 11 Keessa isii'itti fi duuba isii'ii worqii itti gonfi; roga isii'ii irra naannessitii xiyyoo worqii itti huji. 12 Qubee worqii'ii afur hujitii, lamaan gara tokkoon, lamaan gara kaaniin, miila isii'ii afurittuu qassiisi. 13 Muka gololchaa irraa danqaraa bocitii worqii itti gonfi. 14 Danqaraa isii ittiin ba'atanu, qubeelee Saanduqa Gondooro'oo ta gama lamaaniin jirtu san keessa loosi. 15 Danqaraan sun qubeelee Saanduqa Gondooro'oo san keessuma tee'uutti malee achi keessaa hin bayin. 16 Achiin duuba dhakaa baxxicha lama ka ajaji irratti barreeffame ka ani si'iif kennu, saanduqa gondooro'oo san keessa keyi. 17 «Qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo ta worqii'ii, ta gumaa cubbu'uu irra keyanu ta dheerinni isii'ii ciqilee lamaa fi wodhakka'aa, badhinni isii'ii ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa ta worqii'ii huji. 18 Dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lama worqii tumante irraa qaccee lama ta qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo irratti huji. 19 Dada ol-gubba'aa san tokko qaccee gara tokkootitti, dada ol-gubba'aa ta lammeesso'oo qaccee garakaaniititti keyi; dada ol-gubba'aa ta koola qabanu san qaccee qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo lamaaniituu wolitti qassiisii tokko tolchi. 20 Dadi ol-gubba'aa ta koola qabanu sun koola ifii ol badhifatanee qadaaddaa san irra gonbobaanuu ti; fuula wolitti galanee, qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo san ilaalanuu ti. 21 Qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo san Saanduqa Gondooro'oo gubbaa keyi; dhakaa baxxicha seerri irratti barreeffame ka ani si'iif kennu sanille Saanduqa Gondooro'oo san keessa keyi. 22 Dada ol-gubba'aa ta koola qabanu lama ta qadaaddaa addee araraa cubbu'uu ka Saanduqa Gondooro'oo irra jiranu wodhakka'atti si'iin wol dhaggee, achitti ajaja kiyya mara kolbaa Israa'eliitiif si'iitti hin kenna. 23 «Xarapheessaa dheerinni isaa ciqilee lama, badhinni isaa ciqilee tokko, hojjaan isaa ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa muka gololchaa irraa huji. 24 Worqii qulluu itti gonfi; roga isaa irralle naannessii worqii itti gonfi. 25 Xiyyoo haga badhinna ganaa harkaa geettu irga isaa irratti naannessii worqii itti gonfi. 26 Xarapheessaa saniif qubee worqii'ii afur hujitii, addee miilli isaa afur jiranutti roga isaa afur irratti qassiisi. 27 Qubeeleen afur sun danqaraa xarapheessaa ittiin ba'atanu akka qaddu, xiyyoo san biratti dhikaatanuu ti. 28 Danqaraa muka gololchaa irraa huji; worqii itti gonfiitti xarapheessaa san ittiin ba'adhu. 29 Waan daadhii woyyn'ii ittiin dhikeessanu gabataa, qorii, kobolaa fi muduunuu worqii qullittii irraa huji. 30 Daabbaa na dura dhikaattu yenna mara fuula kiyya dura xarapheessaa kana irra keyi. 31 «Waan issaa irra keyanu worqii qullittii irraa huji. Miila isaa, ulee isaa, muduunuu daraaraa fakkaattu, guntuta daraara'aatii fi daraaraa seesaa waan ifa irra keyanu san woliin wolitti qassiisii tokko tolchii huji. 32 Waan issaa irra keyanu kana irratti dameelee jaa, gara tokkoon sad, gara kaaniin sad huji. 33 Dameelee jaanuu, tokko tokkoo isaanii irratti muduunuun daraaraa muka «Almond» jedhamuu fakkaattu ta seesa guntuta daraara'aatii fi seesa daraara'aa

qaddu sad jiraatanuu ti. 34 Waan issaa irra keyanu san irra, muduunuun daraaraa muka «Almond» jedhamu fakkaattu afur ta seesa guntuta daraara'aatii fi seesa daraara'aa qaddu jiraatanuu ti. 35 Dameelee waan issaa irra keyanu lamaan karaa jalaa guntuti daraara'aa tokko, dameelee lamaan lammeesso'oo jala guntuti daraara'aa ka lammeesso'oo, dameelee lamaan sadeesso'oo jala guntuti daraara'aa ka sadeesso'oo jiraatanuu ti. 36 Guntuti daraara'aatii fi dameeleen sun martinuu waan issaa irra keyanu san woliin wolitti qassiifamanee tokko te'anee, worqii qullittii irraa hujamanuu ti. 37 «Akka issaan addee waan issaa irra keyanu duraatiif ifa kennanu, issaa torba hujitii, waan issaa irra keyanu san irra keyi. 38 Qarapha'aa fi qoriin daadha'aa worqii qullittii irraa hujamanuu ti. 39 Wonni ifa irra keyanuu fi mey isii'ii marti worqii qullittii kiiloogiraama soddomii shaniin hujamanuu ti. 40 Akka ani gaara irratti sitti mudhise sanitti ilaalii huji.

26 «Dunkaanii Woyyittii, gollaa haadaa qoola kudhan: liilana quncee talba'aa dansaa, liilana bifa cuquliisaa, liilana bifa dhiille'eetii fi liilana diimaa irraa wolitti fowantee dhowateen huji. Nami hujii harkaa beeku, fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qaddu irratti hujuu ti. 2 Gollaan haadaa sun tokko tokkoon isaa dheerinni ciqilee diddamii saddeeti badhinni ciqilee afur, marti isaaniituu wol qixa te'anuu ti. 3 Qoola woya'aa san shanan wolitti hodhi; shanan hafane kaanille akkasuma tolchi. 4 Irga qoola woya'aa ka wolitti hodhantee sanitti qubeelee bifa cuquliisaa itti naqi. Qoola woya'aa ta wolitti hodhante ta gama kaanii irralle'etti akkasuma tolchi. 5 Irga qoola woya'aa ka wolitti hodhamanee ka qaraatitti qubeelee shantama, ka lammeesso'oo irralle'etti qubeelee shantama, ta moggaa gama lamaaniituu fuullee wolitti galchii itti naqi. 6 Achiin duuba Dunkaaniin Woyyittiin takkattii akka teetu, qoola woya'aa ta wolitti hodhamane san wolitti qassiisiisaaf hookkoo worqii'ii shantama huji. 7 «Dunkaanii Woyyittii san akka gollanuuf, gollaa rifeensa re'e'ee irraa hujame kudhanii tokko huji. 8 Gollaan kudhanii tokko sun tokko tokkoon isaaniituu dheerinni isaanii ciqilee soddoma, badhinni isaanii ciqilee afur, marti isaaniituu wol qixa te'anuu ti. 9 Gollaa shanan wolitti qassiisii hodhi; jaan hafane kaanille gara kaaniin wolitti qassiisii hodhi. Gollaa jayeesso'oo Dunkaaniin Woyyittii fuula duraan irra dachaasi. 10 Irga gollaa wolitti hodhamane ka qaraatitti qubeelee shantama, ka lammeesso'oo irralle'etti qubeelee shantama itti hodhi. 11 Hookkoo sageettu'uu shantama hujitii, gollaa gama lamaanii san wolitti qassiisiisaan Dunkaaniin Woyyittii takkattii akka teetu hookkoo san qubeelee shantama san keessa galchi. 12 Gollaan Dunkaaniin Woyyittii'ii irraa hafe gamsi isaa gara duubaatiin gad rarra'uu ti. 13 Gara dheerinnaatiin, gollaan hafe gara lamaanii, ciqileen tokko tokko Dunkaaniin Woyyittii irra gad rarra'uu ti. 14 Gogaa korbeessa hoole'ee ka hallame irraa Dunkaaniin Woyyittii saniif irbuusa huji; ka dhibille gogaa hoolee galaanaa irraa hujitii irra buusi. 15 «Mikkiloota Dunkaaniin Woyyittii ol dhaabbachiisanu muka gololchaa irraa huji. 16 Dheerinni mikkiloota sanii ciqilee kudhan, badhinni isaanii ciqilee tokkoo fi wodhakkaa

te'anuu ti. **17** Mikikkilooti Dunkaanii Woyyittii sun akka wol keessa seenanu qaccee irratti gaafa lama ka cinaa wolii jiru huji; akka kanaan mikikkiloota Dunkaanii Woyyittii mara huji. **18** Dunkaanii Woyyittii cinaa gara kibbaatiif mikikkiloota diddama huji. **19** Mikikkiloota diddama saniif shafee meetii irraa hujante afurtama huji; gaafoti lama ka mikikkila tokkoo akka keessa seenanuuf shafee lama lama huji. **20** Dunkaanii Woyyittii san cinaa gara kaabaatiif mikikkiloota diddama huji. **21** Mikikkiloota diddama saniif, shafee meetii irraa hujante afurtama hujitii, mikikkila tokko tokko jala shafee lama lama keyi. **22** Dunkaanii Woyyittii cinaa gara aduun seentuutiif mikikkila jaa huji. **23** Roga irga irgaatiif mikikkila lama lama huji. **24** Roga lamaan kana irratti mikikkilooti kun jalaa haga gubba'atitti lama lama te'anee, qubee takkattii keessa seenuu qaban. Gara lamaaninu akkasuma te'uu qaba. **25** Maarre mikikkiloota saddeetii fi shafee meetii irraa hujante kudhanii jaatti achi jira; mikikkila tokko tokkoofuu shafee lama lamatti itti keyama. **26** «Muka gololchaa irraa danqaraa shanan mikikkiloota cinaa gara tokkootiif, **27** shan mikikkiloota cinaa gara kaaniitiif, shanan hafane mikikkiloota gara seensa adu'uu jiranuuf huji. **28** Danqaraan wodhakka'aa, mikikkiloota wodhakkaa cinaa kaan irraa haga cinaa gara kaaniitiif fulla'uu ti. **29** Mikikkiloota san worqii itti gonfi; danqarooti sun akka keessa seenanu qubeelee worqii huji; danqaroota sanille worqii itti gonfi. **30** «Dunkaanii Woyyittii san akka ani gaara irratti sitti mudhise sanitti dhaabi. **31** «Gollaa liilana quncee talba'aa dansaa ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'eetii fi diimaa irraa wolitti fowamee dhowanteen huji. Nami hujii harkaa beeku, fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu irratti hujuu ti. **32** Hookkoo worqii irraa hujame ka utuboota muka gololchaa ka worqii itti gonfanteertu irra jiruu irratti fannisiiti, shafee meetii irraa hujame irra dhaabi. **33** Gollaa san hookkota san irratti fannis. Saanduqa Gondooro'oo gollaa san gara duubaatiin keyi; Gollaan sun addee irra caalaa woyyittii fi addee woyyittii gargar qooda. **34** Qadaaddaa addee gumaa cubbu'uu, Saanduqa Gondooro'oo ka Addee Irra Caalaa Woyyittii san keessa jiru irra keyi. **35** Xarapheessaa addee irra caalaa woyyittii'iin ala Dunkaanii Woyyittii keessa gara kaabaatiin keyiiti, waan issaa irra keyanu fuullee isaa gara kibbaatiin keyi. **36** «Seensuma Dunkaanii Woyyittii'itiif, gollaa liilana quncee talba'aa dansaa ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'eetii fi diimaa irraa nama hujii harkaa beekuun wolitti fowamee dhowame keyi. **37** Gollaa kanaaf hookkoo worqii'itti fi utubaa muka gololchaa shan ka worqii itti gonfame huji. Utuboota kanaaf shafee sageettuu'uu shan tumi.

27 «Addee ciinca'aa muka gololchaatiin ijaari. Dheerinni isi'ii ciqilee shan, badhinna isi'ille ciqilee shan, hojjaan isi'ii ciqilee sad te'uu ti. Cinaan isi'ii martinuu wol qixxee te'uu qaban. **2** Gaafotii fi addeen ciinca'aa tokko akka te'anu roga isi'ii arfanuu irratti gaafota itti baasiitii, sageettuu itti gonfi. **3** Okkotee daadhaa itti haranu, waan ibidda irratti bobbeessanu, qorii dhiiga fiffixanu qabattu, filaa foonii sageettuu irraa huji. **4** Waan akka meemme'ee ka cilee qabatee daadhaa gad harcaasu sageettuu irraa itti huji;

roga waan akka meemme'ee san arfanuu irratti qubeelee sageettuu'uu itti huji. **5** Haga hidha addee ciinca'aa ol akka dheerattu, waan akka meemme'ee san xiyyoo isi'ii jala keyi. **6** Addee ciinca'aa san akka ittiin ba'atanu, danqaraa muka gololchaa hujitii sageettuu itti gonfi. **7** Yennaa addee ciinca'aa san ba'atanu danqaroota gama lamaan qubeelee san keessa loosi. **8** Akkuma ani gaara irratti sitti mudhise sanitti, addee ciinca'aa falaxaa irraa boollessii huji. **9** «Badhinna Dunkaanii Woyyittii'itiif dalleya ijaari; dalleenni sun gollaa quncee talba'aa dansaa irraa fowamee hujame qabaatuu ti; dalleenni sun gara kibbaatiin ciqilee dhibba dheeratee, **10** utuboota shafee sageettuu'uu qabu diddama ka hookko'oo fi qubeelee meetii irraa hujamane ifi irraa qabu qabaatuu ti. **11** Gara kaabaatile'een akkuma kana ciqilee dhibba dheeratee, utuboota shafee sageettuu'uu qabu diddama ka hookko'oo fi qubeelee meetii irraa hujamane ifi irraa qabu qabaatuun hujamuu ti. **12** «Badhinna dalleya keessaa sun gara seensa adu'utiin, ciqilee shantama badhatee, golla'aa fi utuboota kudhan shafee kudhan qabanu qabaatuu ti. **13** Dhuma gara ila boru'uu, karaa aduun baatuun, ciqilee shantama badhatuu ti. **14** Dheerinni golla'aa seensuma irraa gara tokkoon ciqilee kudhanii shan te'ee, utuboota sad ka shafee sad qabanu qabaatuu ti. **15** Akkasuma seensuma irraa gara kaaniin dheerinni golla'aa ciqilee kudhanii shan te'ee, utuboota sad ka shafee sad qabanu qabaatuu ti. **16** «Seensuma gara badhinna dalleya keessaa ka Dunkaanii Woyyittii'ii saniif, gollaa ciqilee diddama dheeratu, ka liilana quncee talba'aa dansaa ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'eetii fi diimaa irraa nama hujii harkaa beekuun wolitti fowamee dhowame, utuboota afur ka shafee afur qabanu qopheessi. **17** Utubooti naannoo badhinna dalleya keessaa sanii marti qubeelee meetii irraa hujante, hookko'oo fi shafee sageettuu irraa hujante qabaatanuu ti. **18** Dheerinni badhinna dalleya keessaa sun ciqilee dhibba, badhinna isaa ciqilee shantama te'uu ti; gollaa quncee talba'aa dansaa irraa hujame ka hojjaan isaa ciqilee shaniitii fi shafee meetii irraa hujamane qabu te'uu ti. **19** Mey Dunkaanii Woyyittii keessatti tajaajila adda addaa kennu marti, chikaalli Dunkaanii Woyyittii'itiif fi chikaalli badhinna dalleya keessaa marti ka sageettuu irraa hujamane te'anuu ti. **20** «Ifi yennaa mara akka ifu, Israa'elooti zayitii ejersaa qulluu akka sii fidanu ajaji. **21** Aaronii fi ilmaan isaa Dunkaanii Woldeenna'aa keessatti, gollaa Dunkaanii Dhugaa Bayaa fuula dura jiruun alatti ifi galgalaa haga ganamaatitti ana Mootii Waan Maraa duratti akka ifu godhanuu ti. Kun Israa'eloota oddu'utti dhaloota dhufuuf seerata bara baraa te'uu ti.

28 «Hayyoota te'anee akka na tajaajilanu, kolbaa Israa'elii keessaa obboleessa keeti Aaron, ilmaan isaa Naadaab, Abiihuu, Ele'azaar fi Itaamaar waliin gara keeti dhiikeessi. **2** Kabajja'aa fi ulfinna isaatiif, obboleessa keeti Aaroniif woyaa woyyumma'aa huji. **3** Maarre akka inni hayyicha te'ee na tajaajilu, isa adda baasiisaaf, Aaroniif woyaa akka hujanu, worra ani ogummaa kenneeruuf maratti himi. **4** Woyaan isaan hujanu: kiisii qomaa, woyaa hayyumma'aa ta qomaa, qoloo, qoloo haga miilaa dheerattu,

marata mata'aatii fi hiitu'u. Obboleessi keeti Aaronii fi ilmaan isaa hayyoota te'anee akka na tajaajilanu, woyaa woyyumma'aa isaaniif hujanu ti. 5 Isaan woyaa san worqii, liilana bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'ee, ka bifa diimaa ka quncee talba'aatiin hujanu ti. 6 «Worri hujii harkaa beeku sun woyaa hayyumma'aa ta qomaa worqii'in, liilana quncee talba'aa dansaa ka bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka wolitti fowameen hujanu ti. 7 Gurmuu lamaan irra hiituu lama ta qaccee duraa fi duubaa lama wolitti hiitu qabaattuu ti. 8 Hiituu worra hujii harkaa beekuun hujante sun, akkuma woyaa hayyumma'aa ta qomaa san worqii'in, liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka quncee talba'aa dansa'aan wolitti fowantee hujantee, woyaa hayyumma'aa ta qomaa woliiin tokko teetee, wolitti qassiiifantee hujantuu ti. 9 «Ati dhakaa gatii guddo'oo lama fuudhiitii, maqaa ijoollee Yaaqoobii kudhanii lamaa irratti qiriixi; 10 akkuma tarree dhaloota isaaniititti, dhakaa tokkocha irratti maqaa jaa, ka hafe jaan dhakaa kaan irratti qiriixi. 11 Akkuma nama chaappaa qiriixuu atille maqaa ijoollee Yaaqoobii dhakaa lamaan san irratti qiriixi; achiin duuba dhakoota san, seesa xiyyoo worqii'ii ka daraaraa fakkaatu keessa galchi. 12 Yaadannoo ijoollee Yaaqoobii akka te'u, dhakaa lamaan san, fannoo woyaa hayyumma'aa ta qomaa irratti qassiiisi. Ani Mootiin Waan Maraa yennaa mara kolbaa tiyya akka yaadadhu, Aaron maqaa isaani gurmoo irra irratti ba'atuu ti. 13 Ati xiyyoo seesa worqii'ii ta daraaraa fakkaattu hujitii, 14 haachaba worqii qullu'uu, ka akka wodaro'oo fowame lama hujitii, xiyyoo seesa worqii'ii ka daraaraa fakkaatu saniin wolitti qassiiisi. 15 «Kiisii qomaa ta mey fedha kiyya ittiin gaafatanu keessa tee'u, akka nami hujii harkaa beeku hujii hujii. Akkuma woyaa hayyumma'aa ta qomaa worqii'in, liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka quncee talba'aa dansa'aan wolitti fowantee dhowantee san hujii. 16 Kiisiin sun dheerinni isi'ii taakkuu tokko, badhinni isi'ille taakkuu tokko teetee, dachaafantee rogi isi'ii arfanuu wolqixa te'uu ti. 17 Achiin duuba isii irratti dhakaa gatii guddo'oo tarree afuriin itti maxxansi; tarree qaraattii dhakaan gatii guddo'oo saardiyyon, tophaaziyyon fi simaaragidos, 18 tarree lammeeesso'ootitti kaarbunkil, safiiriosii fi Yaasphis, 19 tarree sadeesso'ootitti Hiyaakinxos, kaalqedon, ametiixos, 20 tarree arfeesso'ootitti kirisoliixos, sardonikiis fi beerilos seesa xiyyoo worqii'ii ta daraaraa fakkaatuun itti maxxansi. 21 Gosa Israa'elii kudhanii lamaa qaabii akka te'u, dhakoota gatii guddo'oo kudhanii lamaan san irratti, maqaan ilmaan Yaaqoobii kudhanii lamaa ka tokko tokkootuu akka chaappa'aa irratti qiriixamuu ti. 22 «Kiisii qomaa saniif seesa haachaba worqii qullu'uu, ka akka wodaro'oo fowame hujii. 23 Qubeelee worqii'ii lama hujitii roga kiisii qomaa san lamaanitti qassiiisi. 24 Seesa haachaba worqii qullu'uu lamaan san, qubeelee lama ta roga kiisii qomaa irra jirtu saniin wolitti qassiiisi. 25 Qaccee seesa haachabootaa san lamaan, hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa ta gara duraatiin jirtu ta gurmoo irra qaxxaamurtu keessa galchiitii, xiyyoo seesa worqii'ii lama ta daraaraa fakkaatu saniin wolitti qassiiisi. 26 Qubeelee worqii'ii lama

hujitii, roga lama ka kiisii qomaa ka dhibii'ititti, qaccee kiisii qomaa ta gara keessaa ta woyaa hayyumma'aatiiti aantee jirtutti qassiiisi. 27 Ammalle qubeelee worqii'ii ta dhibii lamaan hujitii, gara duraatiin, hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa ta gurmoo irra qaxxaamurtu gara jalaatiin addee hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa wolitti hodhanteertuun gubba'atti qassiiisi. 28 Qubeelee kiisii qomaa irra jirtu, kiisiin qomaa woyaa hayyumma'aa ta qomaatiin akka wol gad hin lakkinne, hiitu'uun wolitti qassiiisaan, liilana bifa cuquliisaatiin qubeelee woyaa hayyumma'aa ta qomaatiin wolitti hidhi. 29 «Aaron yennaa gara addee woyyitti'ii seenu, yennuma mara ana Mootii Waan Maraa duratti akka isaan ittiin yaadatamanu, maqaa ilmaan Yaaqoobii kiisii qomaa, ta mey fedhii tiyya ittiin gaafatanu keessa jiru keessatti qoma ifii irratti ba'atuu ti. 30 Urimii fi tumimille kiisii qomaa san keessa hin keetta; maarre Aaron gara addee woyyitti fuula ana Mootii Waan Maraa dura yennaa seenu, Urimii fi tumiim kiisii qomaa san keessa keyatee, qoma ifii irratti ba'atuu ti. 31 «Qoloon woyaa rumaanii'ii gara handaara waliin uffatanu guutumatti bifa cuquliisaa teetuu ti; 32 Gara gubba'aa wodhakkaa isi'iitiin qowa mataan seenu qabaattuu ti; qowi sun akka hin tarsaane goodamuu ti. 33 Irga handaara isaatiitti fakkii midhaan muka rumaanii ta bifa cuquliisaa, ta bifa dhiille'eeti fi ta bifa liilana diima'aa hujitii odduu odduu isaaniititti bilbila worqii'ii itti hidhi. 34 Bilbilli worqii'itii fi fakkiin midhaan muka rumaanii'ii gara handaara qolo'ootitti tarreessi; tarreen isaalle bilbila worqii'ii, fakkii midhaan muka rumaanii te'anee handaara qolo'oo irratti naanneffaman. 35 Aaron yennaa tajaajilu qoloo tana uffatuu ti; inni ana Mootii Waan Maraa dura addee woyyitti yennaa seenuu fi yennaa gad bawu akka hin duuneef qillileetiin bilbilaa dhage'amuu ti. 36 «Kallacha worqii qullitii irraa hujitii, «Ka Mootii Waan Maraatiif Woyyoomme: jedhiitii akka chaappaa irratti qiriixanu irratti qiriixi. 37 Marata mata'aatiitti qassiiisaaf liilana bifa cuquliisaa itti hidhi. Marata san irratti gara fuula duraatiin te'uu ti. 38 Aaron kallacha san adda ifii irratti keyatuu ti; Aaron yakkaa kennansa woyyicha kolbaan Israa'elii naaf adda baachee dhikeessitu keessa jirtu hin ba'ata. Kolbaan Israa'elii ana Mootii Waan Maraa duratti fudhatama akka qabaattu kallachi sun yennaa mara adda Aaronii irra jiraatuu ti. 39 «Qoloo haga miilaa dheerattuu fi marata mata'aa quncee talba'aa dansa'aan hujii; hiituu sunille ta nami hujii harkaa beeku hujee teetuu ti. 40 «Ilmaan Aaronii kabajja'aa fi ulfinna akka qabaatanu, qoloo haga miilaa dheerattu, hiitu'uu fi gullee mata'aa isaaniif hujii. 41 Woyaa tana obboleessa keeti Aaronii fi ilmaan isaatiitti uffiteen duuba, isaan muuditi hayyoota tolchi; hayyoota te'anee akka na tajaajilanu isaan woyyoonsi. 42 «Nafi isaanii ka hilaa akka hin mudhanne, quncee talba'aa irraa mutaandii woyaa jalaan hidhatanu ta hidha irraa kaatee haga gudeedaa geettu isaaniif hujii. 43 Nafi isaanii ka hilaa mudhatee isaan akka hin duuneef, Aaronii fi ilmaan isaa yennaa gara Dunkaanii Woldeenna'aa seenanu yookiin tajaajiliisaaf gara addee woyyitti'ii seenanee gara addee ciinca'aa yennaa dhikaatanu mara mutaandii woyaa jalaan

hidhatanu tana hidhatanuu ti. «Kun Aaronii fi sanyii isaatiif seerata bara baraa te'uu ti.

29 «Aaronii fi ilmaan isaa hayyoota te'anee akka na tajaajilanu, isaan woyyoonsisaaf wonni ati tolchitu kana: Dardara tokkoo fi korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qanne fuudhi. **2** Bullaa qamadii'ii dansaa ta uukoo hin qanne irraa daabboo, bixee zayitiin sukkuumantee fi bixee hephellittii zayitiin irra dibante hujitiiti, **3** saaxaraa keessa keyiitti, kormaa fi korbeeyyii hoole'ee lama waliin naaf dhikeessi. **4** Achiin duuba Aaronii fi ilmaan isaa gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa fidiitii, nafa isaanii bisaaniin dhiqi. **5** Woyaa hayyootaa fuudhiitii, qoloo haga miilaa dheerattu, qoloo woyaa hayyumma'aa waliin uffatanu, woyaa hayyumma'aa ta qomaatii fi kiisii qomaa Aaroniitti uffisi. **6** Marata mata'aa itti maritiiti, kallacha worqii irraa hujame marata mata'aa sanitti qassiisi. **7** Zayitii muudaa fuudhiitii, mataa isaa irratti dhangalaasii isa muudi. **8** Ilmaan isaa fidiitii qoloo haga miilaa dheerattu itti uffisi. **9** Hidha Aaroniitii fi ilmaan isaatiitti hiituu hidhi; maratalle mataa isaanii mari. Akka kanaan Aaronii fi ilmaan isaa hayyoota akka te'anu godhi. Hayyummaan seera bara baraa isaanii teetuu ti. **10** «Dardara Dunkaanii Woldeenna'aa dura fidiitii, Aaronii fi ilmaan isaa mataa isaa irra harka akka keyanu godhi. **11** Dardara san seensuma Dunkaanii Wolgeyi'ititti Mootii Waan Maraa duratti qali. **12** Dhiiga korma sanii irraa diqqaa isaa fuudhiitii, quba keetiin gaafota addee ciinca'aa dibi. Ka hafe addee ciinca'aa jalatti dhangalaasi. **13** Achiin duuba moora meya gadha'aa, qaccee tiru'utii fi kalattii lamaanuu moora isii irra jiru waliin fuudhiitii addee ciinca'aaatiitti ciinCESSI. **14** Foon dardaraa, gogaa isaatii fi meya gadha'aa ka isaa addee quttumaatiin alatti gubi. Kun ciincaa araara cubbu'utiif dhikaatu. **15** «Korbeeyyii hoole'ee lamaan san keessaa tokkocha fuudhi, Aaronii fi ilmaan isaa mataa isaa irra harka ifii akka keyanu godhi. **16** Korbeessa san qaliitii, dhiiga isaa fuudhiitii cinaa addee ciinca'aa arfanittuu fiixxi. **17** Foon korbeessaa san kukkutti, meya gadha'aatii fi luka isaa dhiqiitii, mata'aa fi foon kukkutame kaan waliin keyi. **18** Achiin duuba foon korbeessaa san mara addee ciinca'aa irratti gubi; kun kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. **19** «Korbeessa hoole'ee kaanille fuudhiitii, Aaronii fi ilmaan isaa mataa isaa irra harka ifii akka keyanu godhi. **20** Korbeessa san qaliitii, dhiiga isaa irraa diqqaa isaa fuudhiitii, qaccee gurra Aaronii ka gara middaatii fi gurra ilmaan isaa ka gara middaa, quba isaanii abguddicha ka harka middichaatii fi quba isaanii abguddicha ka miila middichaa dibi; ka hafe cinaa addee ciinca'aa arfanittuu fiixxi. **21** Dhiiga addee ciinca'aa irraa diqqaa isaatii fi zayitii muudaa irraa diqqoo isii'ii fuudhiitii Aaronii fi woyaa isaatiitti, ilmaan isaatii fi woyaa isaaniiitti fiixxi. Achiin duuba Aaronii fi woyaan isaa, ilmaan isaatii fi woyaan isaanii hin woyyooman. **22** «Korbeessa hayyuu ittiin te'anu waan te'eef, korbeessa san irraa: cooma duma isaa, moora meya gadha'aa, qaccee tiru'uu, kalattii lamaanuu moora isii'ii waliin, luka gara middaa fuudhi. **23** Saaxaraa

daabboo uukoo hin qannee ta Mootii Waan Maraa dura jirtu keessaa xaltaa, bixee zayitiin sukkuumantee fi bixee hephellittii fuudhi. **24** Kana maraa harka Aaroniitii fi ilmaa isaa irra keyiitii kennansa tachoofamu godhiitii ana Mootii Waan Maraa duratti tachoosi. **25** Achiin duuba harka isaanii irraa fuudhiitii addee ciinca'aa irratti, kennansa gubamu waliin gubi. Kun kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. **26** Yennaa Aaron hayyuu te'uu cormii korbeessa hoole'ee fuuteen duuba, kennansa tachoofamu godhiitii ana Mootii Waan Maraa duratti tachoosi. Kun qooda keeti hin te'a. **27** «Aaronii fi ilmaan isaa yennaa hayyoota te'anu, cormii tachoofantee fi luka korbeessa hoole'ee ta dhikaatte san woyyoonsi. **28** Kennansa tokkumma'aa ka Israa'elooti ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessitu keessaa, kun yennaa mara qooda Aaroniitii fi ilmaan isaa te'uu ti. **29** «Aaron du'een duuba woyaa isaa woyyittii san akka muudantee hayyuu ittiin teetu sanyiin isaa uffattuu ti. **30** Ilmi addee isaatiitti hayyuu te'ee addee woyyittii keessa tajaajilaaf gara Dunkaanii Woldeenna'aa seenu guyyaa torba uffatuu ti. **31** «Foon korbeessa hoole'ee ka yennaa isaan hayyuu te'anu qalame san fuudhiitii addee woyyitti'itti iffeeli. **32** Aaronii fi ilmaan isaa foon korbeessaa sanii fi daabboo saaxaraa keessaa san seensuma Dunkaanii Woldeenna'aaatiitti nyaatanuu ti. **33** Isaan kennansa yennaa isaan hayyuu te'anu gumaa cubbu'utiif dhikaate san nyaatanuu ti; kennansi kun woyyuu waan te'eef, nami dhibiin hin nyaatin. **34** Foon korbeessa yennaa isaan hayyuu te'anu qalamee yookiin daabboon hattee yoo bulte gubi; sagalee woyyittii waan teeteef hin nyaatamin. **35** «Seera isaan hayyoota ittiin te'anu guyyaa torba keessatti muummessiisaan, Aaronii fi ilmaan isaatiif, waan ani si ajaje mara tolchi. **36** Gumaa cubbu'uu tolchiisaaf, guyyuma guyya'aan dardara tokko araara cubbu'utiif ciinCESSI. Gumaa cubbu'uu tolchiisaan addee ciinca'aa qulqulleessitii, isii woyyoonsisaaf muudi. **37** Guyyaa torba addee ciinca'aaatiif gumaa cubbu'uu tolchiisaan isii woyyoonsi. Achiin duuba addeen ciinca'aa sun irra caalaa woyyittii hin teeti; wonni isii tuqu marti woyyuu hin teeti. **38** «Yennaa mara guyyuma guyya'aan buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo lama addee ciinca'aa irratti ciincaa dhikeessi. **39** Buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ganama, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko galgala ciincaa dhikeessi. **40** Buruusoo korbeessa hoole'ee ka qara dhikaatu waliin bullaa qamadii'ii dansaa kiilooqiraama tokko ta zayitii ejersaa qullittii litirii tokkoon sukkuumantee fi kennansa daadhii woyini'ii litirii tokko dhikeessi. **41** Buruusoo korbeessa hoole'ee kaan akkuma buruusoo korbeessa hoole'ee ka qaraa kaanitti kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyini'ii waliin kennansa ibiddaan gubamee dhikaatu, ka foolee dansaa qabu, ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhiitii, galgala dimimmissa ciincaa dhikeessi. **42** «Kennansi gubamu kun dhaloota dhufuufille seensuma Dunkaanii Woldeenna'aaatiitti ana Mootii Waan Maraa duratti yennaa mara dhikaata. Ani achitti si'iin wol dhaggee, si'itti hin dubbadha. **43** Ani

achitti Israa'elootalle'een wol hin dhagga; addeen sunille ulfinna kiyyaan hin woyyoonti. **44** «Maarre ani Dunkaanii Woldeenna'aatii fi addee ciinca'aa hin woyyoonsa; Aaronii fi ilmaan isaa'le hayyoota te'anee akka na tajaajilanu hin woyyoonsa. **45** Achiin duuba ani Israa'eloota odduu jiraadhee Waaqa isaanii hin te'a. **46** Odduu isaanii jiraatiisaaf biyya Gibxi'i keessaa ka isaan baase ani Mootii Waan Maraa Waaqa isaanii akka te'e hin beekan. Ani Mootii Waan Maraa Waaqa isaanii ti.

30 «Addee ciinca'aa ta hixaana itti ciincessanu muka gololchaatiin ijaari. **2** Dheerinni isii'ii ciqulee tokko, badhinni isii'ii ciqulee tokko, hojjaan isii'ii ciqulee lama te'ee, rogi arfanuu wol qixa te'uu ti. Roga arfanittuu gaafota itti baasi. **3** Gubbaa isii'itii fi roga isii'ii mara, gaafota isii'ille worqii qulluu itti gonfi. Roga isii'ii irra naannessii xiyyoo worqii'itti itti huji. **4** Danqaraa keessa loosanee addee ciinca'aa ittiin ba'atiisaaf, qubee worqii'ii lama hujjitti xiyyoo jalatti gama lamaanittuu qassiisi. **5** Muka gololchaa irraa danqaraa hujjitti worqii itti gonfi. **6** Addee ciinca'aa san gollaa Saanduqa Gondoorootiin duratti fannifameeruun fuula dura, qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamu ka Saanduqa Gondooroo'oo irra jiru addee ani si'iin wol dhaggu san dura keyi. **7** «Aaron yennaa issaa qopheessu, ganama ganama addee ciinca'aa irratti hixaana foolee dansaa qabu aarsuu ti. **8** Inni galgala dimimmisa yennaa issaa issa, hixaana aarsuu ti; maarre hixaanni dhaloota dhufuuf, ana Mootii Waan Maraa duratti yennaa mara hin aarfama. **9** Addee ciinca'aa tana irratti hixaana dhooggama hin aarsin yookiin kennansa gubamu yookiin kennansa midhaanii hin dhikeessin; kennansa daadhii woyyni'ille irratti hin dhibaasin. **10** Aaron wogga'atti yennaa tokko, gumaa cubbu'uu gaafota isii'ii irratti tolchuu ti. Gumaan araara cubbu'uu ka wogga'atti tolfamu kun dhiiga araaraa cubbu'uu woliin dhaloota dhufu maraaf tolfamuu qaba. Gumaan kun ana Mootii Waan Maraatiif irra caalaa woyyicha» jedhe. **11** Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, **12** «Ati kolbaa Israa'elii yennaa laakkottu, isaan yennaa laakkowamanu, balaan akka isaanitti hin buune, wodoo lubbuu ifii ana Mootii Waan Maraatiif kaffalanuu ti. **13** Worri laakkossatti dabalamu martinuu akka madaallii Dunkaanii Woyyitti'iitti meetii gara giraama kudhanii tokkoo kennuu ti. Kennansi kun ana Mootii Waan Maraatiif kennama. **14** Worri laakkossatti dabalamu marti, ka woggaa diddamaatii fi woggaa diddamaa olii, kennansa naaf kennanuu ti. **15** Gumaa araara cubbuu teessaniitiif, kennansa ana Mootii Waan Maraatiif yennaa kennitanu, dureessichi meetii gara giraama kudhanii tokkoo caalaa, hiyyeessille meetii gara giraama kudhanii tokkoo hanqisee hin kennin. **16** Beesee gumaa cubbu'uu tana Israa'eloota irraa fuudhiitti tajaajila Dunkaanii Woldeenna'aa irra oolchi. Lubbuu teessaniif gumaa cubbu'uu tolchiis kun isin Israa'elootaaf ana Mootii Waan Maraa duratti yaadannoo hin te'a» jedhe. **17** Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, **18** «Akka itti dhiqatanu, gabataa itti dhiqatanuu fi waan isa irra keyanu sageettuu irraa hujjitti wodhakkaa Dunkaanii Woldeenna'aatii fi addee ciinca'aa keyiitii, bisaan

itti naqi. **19** Aaronii fi ilmaan isaa bisaan saniin harkaa fi miila ifii dhiqatanuu ti. **20** Isaan yennaa Dunkaanii Woldeenna'aa seenanu akka hin duune bisaan saniin dhiqatanuu ti. Isaan kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessiisaan tajaajiliisaaf gara addee ciinca'aa yennaa dhikaatanulle, **21** akka hin duuneef harkaa fi miila ifii bisaan saniin dhiqatanuu ti. Kun dhaloota dhufuuf, Aaronii fi sanyii isaatiif seerata bara baraa te'uu ti» jedhe. **22** Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, **23** «Uddowaa dansaa: fiqiree qumbii'ii gara kiiloogiraama jaa, qaraafa gara kiiloogiraama sadii, marra uddowu gara kiiloogiraama sadii, **24** dakkara gara kiiloogiraama jaa fuudhiitti akka madaallii Dunkaanii Woyyitti'iitti, zayitii ejersaalle gara litirii afurii itti ede'itii, **25** akka fiqiree worri hujii isii'ii beeku hujuu godhiitti zayitii muudamaa woyyitti huji. Isiin zayitii muudamaa woyyitti hin teeti. **26** Achiin duuba Dunkaanii Woldeenna'aatii fi Saanduqa Gondooroo'oo, **27** xarapheessa'aa fi meya isaa mara, waan issaa irra keyanuu fi meya isii'ii mara, addee ciinca'aa ta hixaanni irratti aarfamu, **28** addee ciinca'aa ta kennansa gubamuutii fi meya isii'ii mara, akkasuma gabataa itti dhiqatanuu fi waan isa irra keyanu dibi. **29** Akka isaan irra caalaa woyyoomanu ati isaan woyyoonsi; isaanille irra caalaa woyyuu hin te'an; ka isaan tuqe marti woyyuu hin te'a. **30** Hayyoota te'anee akka na tajaajilanu Aaronii fi ilmaan isaa muudiitti woyyoonsi. **31** «Kolbaa Israa'eliiitiin, «Tun dhaloota dhufuuf zayitii woyyitti tiyya ta muudamaa ti. **32** Zayitii tana nama mara irratti hin dhangalaasina'a. Zayitii akka kanaa ta dhibiille hin hujina'a; isiin woyyitti'i; akka isiin woyyuu teetelle qalbeeffadha'a. **33** Nami zayitii akka kanaa ta dhibii hujee, hayyoota malee nama dhibii muude marti, kolbaa ifii keessaa bawuu ti» jedhi» jedhe. **34** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Uddowaa dansaa: ceem'aa muka uddowuu, uddowaa muka adda addaa irraa dhaggamu, aanan muka uddowuutii fi hixaana muka hin qanne ka madaalliin isaanii wol qixxee te'ane fuudhiitti, **35** akka fiqiree worri hujii isii'ii beeku hujuu, atille soodda itti naqitiiti hixaana qulluu woyyicha qopheessi. **36** Isa irraa diqqaa isaa daakii bulleessiitii, Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa addee ani si'iin wol dhaggu Saanduqa Gondooroo'oo fuula dura keyi; inni irra caalaa woyyuu si'if te'a. **37** Hixaana akkasii ifii hin qopheeffatin; inni ana Mootii Waan Maraatiif woyyuu akka te'e qalbeeffadhu. **38** Nami ittiin gammadiisaaf hixaana akkasii hujate, kolbaa ifii keessaa bawuu ti» jedhe.

31 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een **2** «Kunoo, ani gosa Yihuda'aa keessaa akaakoo Huurii, ilma Urii Bazaali'el filadhee, **3** ogummaa'aan, dandeetti'ii fi beekkumsaan hujii harkaa mara akka hujuu Ayyaana kiyyaan isa guuteera. **4** Inni akka itti worqii, meetii'ii fi sageettuu hujanu karoora hin baasa. **5** Inni dhakaa dhodhoosee qirixxee, mukalle bocee xabbee, hujii harkaa mara hin hujaa. **6** Ammalle, gosa Daanii keessaa ilma Ahisamaakii Aholiyaab akka isa qarqaaru fileera; waan ani si ajaje mara akka hujanu, worra hujii harkaa beeku maraafille ani ogummaa kenneera. **7** Dunkaanii Woldeenna'aa, Saanduqa Gondoorootii fi qadaaddaa araari cubbu'uu irra keyamu ka isii irra jiru, meya Dunkaanii Woldeenna'aa

mara, 8 xarapheessa'aa fi meya isaa mara, waan issaa irra keyanu ka worqii qulluu irraa hujamee fi meya isi'ii mara, addee ciinca'aa ta hixaanni irratti aarfamu, 9 addee ciinca'aa ta kennansa gubamuutii fi meya isi'ii mara, gabataa itti dhiqatanuu fi waan gabataan sun irra keyamu, 10 woyaa kuulante woyyittii ta Aaronii fi ilmaan isaa yennaa hayyumma'aan tajaajilanu uffatanu, 11 zayitii muudaa, addee woyyittii'ifille hixaana uddowu akkuma ani si ajajetti hujanuu ti» jedhe. 12 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 13 «Kolbaa Israa'eliitiin, «Guyyaa Sanbataa kiyya eeggadha'a. Ani Mootii Waan Maraa ka isin woyyoonsu akka te'e akka beettanuuf, dhaloota dhufu mara keessatti Sanbati kun anaa fi isin wodhakka'atti beessisa hin te'a. 14 Guyyaa Sanbataa isiniif woyyuu waan te'eef, Sanbata eeggadha'a. Nami Sanbata eegatuu dhabe ijjeefamuu ti; guyyaa san nami hujii huju marti kolbaa ifii keessaa bawuu ti. 15 Guyyaa jaa hujii teessan hujadha'a; guyyaan torbeesso'oo ammoo guyyaa ana Mootii Waan Maraatiif woyyoome Sanbata guyyaa fooraati. Nami guyyaa Sanbataa hujii huje marti ijjeefamuu ti. 16 Kolbaan Israa'elii dhaloota dhufu mara keessatti, Gondooroo bara baraa gootee, guyyaa Sanbataa eeggatiisaaf jilfattuu ti. 17 Ani Mootiin Waan Maraa guyyaa jaa keessatti gubba'aa fi lafa dadee, guyyaa torbeesso'oo ammoo hujii irraa hafuura fudhadhee foofadhe; guyyaan kun anaa fi Israa'eloota wodhakka'atti haga bara baraa beessisa hin te'a» jedhi» jedhe. 18 Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa irratti Muusee woliin dubbatee yennaa fixe, dhakaa baxxicha lamaan ka qubuma ifitiin irratti barreesse san Muuse'etti kenne.

32 Kolbaan sun Muuseen gaara irraa gad bu'isa dhabe akka ture yennaa dhaggite, Aaronitti dachaatee, «Muuseen nu sooressee biyya Gibxi'ii keessaa nu baase sun maan akka te'e hin beennu; tanaaf ka'itii waaqota nuun dura deemanu nuu hujii» jedhaneen. 2 Aaronille deebisee, «Worqii gurraa ta dubartoota teessanii, ta ilmaan teessaniitii fi durra teessanii irraa baasa'atii gara kiyya fida'a» jedheen. 3 Maarre kolbaan martinuu worqii gurraa ta ifii baafatane gara Aaronii fidane. 4 Innille worqii san harka isaaniitii fuudhee, meya fakkii ittiin hujatanu keessatti baqisiisee, bifa itti baasee, fakkii jabbi'ii worqii irraa huje. Achiin duuba, kolbaan, «Ee Israa'el, waaqi keeti ka biyya Gibxi'ii keessaa si baase isa kana» jette. 5 Aaronille yennaa waan kana dhagge, fakkii jabbi'ii ta worqii irraa hujante san duratti, addee ciinca'aa ijaaree, «Boru Mootii Waan Maraatiif guyyaa jilaa te'uu ti» jedhee lallabe. 6 Maarre boruyyaa kolbaan ganamaan kaatee kennansa gubamu dhikeessitee, kennansa tokkumma'aale kennite. Achiin duuba isaan nyaataa fi uniisatti gad tee'ane; sirba fokkisiisulle sirbiisatti ka'ane. 7 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een «Kolbaan teeti ta ati sooressee biyya Gibxi'ii keessaa baatte waan gara baddeef, ka'ii gad bu'i. 8 Isaan waan ani isaan ajaje irraa goranee, worqii baqisiifante irraa waaqa dharaa ka fakkii jabbi'ii ifii hujatane isii'if sagadane; ciincaalle isii'if dhikeessanee, «Ee Israa'el, waaqi keeti ka biyya Gibxi'ii keessaa si baase isa kana» jedhane. 9 Ani kolbaa tana dhaggeera. Isaan worra mataa jabaatu. 10

Aariin tiyya isaan irratti bobeettee, akka ani isaan fixu ati na lakkisi. Achiin duuba ani gosa guddoo takka si hin tolcha» jedhe. 11 Muuseen ammoo Mootii Waan Maraa Waaqa ifii daadimatee, «Ee Mootii Waan Maraa, kolbaa teeti ta ati hunna guddoo'oo fi irree jaddu'uun biyya Gibxi'ii keessaa baatte irratti aariin teeti maaf bobeetti? 12 Worri Gibxi'ii, «Mootiin Waan Maraa duruuyyuu yaada hama'aaf, gaara irratti isaan ijjeessee, lafa irraa isaan balleessiisaaf, biyya Gibxi'ii keessaa isaan baase» maaf jedhan ree? Ati aarii teeti ta bobeettu tana caffadhu; kolbaa teeti irralle'etti balaa hin buusin. 13 Tajaajiltoota teeti Abrahaan, Yisahaqii fi Yaaqoob ta maqaa keetiin isaaniiif kakatee, «Sanyii teessan akka urjii ol gubba'aa hin baceessa; lafa isiniif waadaa gale tana mara sanyii teessaniif hin kenna; latti sun haga bara baraa lafa isaan dhaalanu hin teeti» jette san qaabadhu» jedhe. 14 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa aarii san caffatee, balaa kolbaa ifii irratti fiidiisaaf yaadate san lakkise. 15 Muuseen dhakaa baxxicha lamaan ka gama lamaaniiinu seerri kudhan durra fi duubaan itti barreeffameeru san harkatti qabatee, gaara irraa gad bu'e. 16 Dhakoota baxxicha kana ka huje Waaqa; dhakoota baxxicha kana irratti qiriixee ka seera kana barreesse Waaqaayyu. 17 Iyaasuun hogaa caanca kolba'aa yennaa dhage'e, Muuse'een, «Addee quttumaa keessa caanca lolaattii jira» jedhe. 18 Muuseelle deebisee, «Caanci ani dhage'e kun caanca sirbaati malee, caanca qeexalaa yookiin caanca bowichaatii moti» jedhe. 19 Muuseen gara addee quttumaatitti yennaa dhikaate, fakkii jabbi'itii fi qeexala kolba'aa dhaggee, aaree bobe'ee, dhakaa baxxicha seerri irratti barreeffameeru san harka ifii irraa qolaansee, gaara jalatti caccasse. 20 Fakkii jabbi'ii ta isaan hujane san fuudhee ibiddaan gube. Achiin duuba daakee bulleessee, bisaanitti bittinneessee kolbaan Israa'elii akka untu godhe. 21 Inni Aaroniin, «Kolbaan tun maan si goonaan ati akka isaan cubbuu guddoo akkanaa hujanu goote?» jedhe. 22 Aaronille deebisee Muuse'een, «Gootaa kiyya, ati natti hin aarin; kolbaan tun hammeennaan akka qabanteertu atinuu hin beetta. 23 Isaan anaan, «Muuseen nu sooressee biyya Gibxi'ii keessaa nu baase sun maan akka te'e hin beennu; waaqota nuun dura deemanu nuu hujii» jedhane. 24 Maarre ani, «Nami faaya worqii qaddanu marti baafadha'a» jedhee itti hime; achiin duuba isaan worqii san natti kennanee, anille worqii san ibidda keessa buusee, worqiin sun fakkii jabbi'ii teetee baate» jedhe. 25 Kolbaan seera malee jiraattee, diinoti isaanii akka isaanitti murganu, Aaron akka isaan gad lakkise, Muuseen dhagge. 26 Maarre inni seensuma addee quttumaa dura dhaabbattee, «Nami ka Mootii Waan Maraa te'e marti gara kiyya dhufuu ti!» jedhe; worri Lewwootaa marti gara isaa dacha'ane. 27 Achiin duuba inni, isaaniin, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii, «Nami tokko tokkooyyuu shallaagaa ifii hidhatee, addee quttumaa keessa cinaa tokko irraa haga cinaa taanii asii fi achi deemaa obboleessa ifii, jaala ifitiin fi ollaa ifii ijjeesuu ti» jedha» jedhe. 28 Lewwootille akkuma Muuseen isaan ajaje tolchane, guyyuma sanuu nami gara kuma sadii dhumate. 29 Achiin duuba Muuseen Lewwootaan, «Ilmaan teessanii fi obboleeyyan teessan irratti waan kaataneef

adha Mootii Waan Maraatiif adda baataneertan, tanaaf inni adha isin eebbiseera» jedhe. **30** Guyyaa itti aanu Muuseen kolba'aan, «Isin cubbuu guddoo hujjaneertan; tanaaf ani amma gara Mootii Waan Maraa gara gaaraa ol hin baya; cubbuu teessaniif gumaa tolcha fa te'a» jedhe. **31** Maarre Muuseen gara Mootii Waan Maraa deebi'ee, «Aanne'e! Kolbaan tun cubbuu guddoo hujjeerti; worqii irraa waaqota hujanee waqonfataneeran. **32** Amma ammoo, maganne'ee cubbuu isaanii, isaaniiif araarami; yoo araaramuu dhadde ammoo kitaaba maqaa kiyya itti barreessite keessaa maqaa kiyya haqi» jedhe. **33** Mootiin Waan Maraa deebisee, Muuse'en, «Nama na duratti cubbuu hujje qofa, ani maqaa isaa kitaaba kiyya keessaa haqa. **34** Amma dhaqiitii kolbaa san addee ani sitti hime san geessi! Ergamaan kiyyalle si'iin dura hin deema. Te'uu malee, yennaan ani isaan adabu yoo geette, cubbuu isaaniiitiif, ani isaan hin adaba» jedhe. **35** Maarre kolbaan akka Aaron worqii irraa fakkii jabbi'ii hujje waan gooteef, Mootiin Waan Maraa balaa isaanitti buuse.

33 Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Atii fi kolbaan ati biyya Gibxi'i keessaa baatte, gara lafa ani, «Sanyii teetiif hin kenna» jedhee, Abrahaamiif, Yisihagii fi Yaaqoobiif kaku'uun waadaa gale sanii deema'a. **2** Ani ergamaa isiniin dura ergee, Kana'aanota, Amoorota, Heetota, Pheerizota, Hiiwotaa fi Yibusoota ari'ee hin baasa. **3** Gara lafa aananii fi dammaa san deema'a. Isin kolbaa mataa jabaattu waan teetaneef, karaa irratti akka isin hin balleessineef, ani isin waliin hin deemu» jedhe. **4** Kolbaan dubbii rakkittuu tana yennaa dhageette, bowiisa jalqadde; nami tokkolle seesa adda addaa hin keyanne. **5** Mootiin Waan Maraa Muuse'en «Ati Israa'elootaan, «Isin kolbaa mataa jabaattu waan teetaneef, ani hagama diqqaale isin waliin adoo deemu te'ee isin hin balleessa. Amma seesa adda addaa ifi irraa baafadha'a; ani waan isin godhu hin murteessa» jedhi» jedhe. **6** Maarre Israa'elooti gaara siina'aa irratti seesa ifi ka adda addaa ifi irraa baafatte. **7** Muuseen Dunkaanii san fuudhee addee quttumaatiin ala irraa fageessee dhaabee, «Dunkaanii Woldeenna'aa» jedhee moggaase. Nami Mootii Waan Maraa wo gaafatuu barbaadu marti gara Dunkaanii Woldeenna'aa ta addee quttumaatiin ala jirtu san dhaqa. **8** Yennaa Muuseen bayee gara dunkaanii'i deemu mara, kolbaan marti kaatee seensuma dunkaanii ifii dura dhaabbatee, haga Muuseen dunkaanii seenu ilaalti. **9** Akkuma Muuseen gara Dunkaanii'i seeneen utubaan duumensaa gad bu'ee seensuma Dunkaanii'i dura dhaabbata; Mootiin Waan Maraaale duumensaa keessaa Muusee waliin dubbata. **10** Kolbaan utubaan duumensaa seensuma Dunkaanii'i dura dhaabbatuun yennaa dhaggitu mara, isaan martinuu ol ka'anee seensuma dunkaanii ifii duratti sagadan. **11** Akkuma nami nama dhibii waliin dubbatu, Mootiin Waan Maraa fuula duratti Muusee waliin dubbata; achiin duuba Muuseen gara addee quttumaa deebi'a; Iyaasuun ilmi Nuni dargaggeessichi isa qarqaaru sun ammoo dunkaanii lakkisee hin deemu. **12** Muuseen Mootii Waan Maraatiin, «Ati, «Kolbaa tana sooreess» jettee natti hinteerta; te'uu malee, nama na waliin ergitu natti hin hinne; ati, «Ani si beeka; na birattille fudhatama qadda» naan

jetteerta. **13** Ani si biratti yoo fudhatama qabaadhe, akka si beeku, yennaa mara si biratti fudhatama qabaadhu karaa keeti na barsiisi. Kolbaan tunille kolbaa teeti akka teete qaabadhu» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraaale deebisee, «Anumatti si waliin ideema; fooralle si'iif hin kenna» jedhe. **15** Muuseelle deebisee, «Ati yoo nu waliin hin ideenne teete asii nu hin baasin. **16** Ati yoo nu waliin hin ideemin, anii fi kolbaan teeti si biratti fudhatama akka qannu nami attam beeka ree? Ati nu waliin yoo hin jiraatin, anaa fi kolbaa teeti, kolbaa biyya lafaa ta dhibii irraa wonni nu adda godhu maan ree?» jedhe. **17** Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Ati na biratti fudhatma waan qadduuf, maqaa keetille'een waan si beekuuf, waan ati na gaafatte kana mara si'iif hin godha» jedhe. **18** Achiin duuba Muuseen, «Maganne'e, ulfinna keeti natti mudhisi» jedhe. **19** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Dansummaa tiyya mara si'iin dura hin dabarsa; ani maqaa kiyya, Mootii Waan Maraa si biratti hin lallaba. Ani namuma mararfadhu, hin mararfadha; namuma itti gadhaa laafuuf, gadhaa hin lafaaf. **20** Garuu, nami fuula kiyya dhagge le'uu waan hin dandeenneef, ati fuula kiyya dhagguu hin dandeettu. **21** Kunoo, addeen ati rassaa irra dhaabbattu, na bira jirti. **22** Yennaa ulfinni kiyya achiin dabaru, baqaqa rassa'aa keessa si keyee, ani haga dabarutti harka kiyyaan si golla. **23** Achiin duuba ani harka kiyya si duraa fuudhee, ati dudda kiyya hin dhaggita; garuu fuula kiyya hin dhaggitu» jedhe.

34 Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Dhakaa baxxicha lama kama qaraa kaan fakkeessitiiti boci. Anille jechoota dhakaa ati caccassite kaan irra jiranu san irratti hin barreessa. **2** Ganamaan qophowiitii gara gaara siina'aa ol bayi. Achitti qaccee gaaraa gubba'atti na dura dhaabbadhu. **3** Nami tokkolle si waliin ol hin bayin yookiin gaara irratti eessalle'etti hin mudhatin; gaara san jala horiille hin tikatin» jedhe. **4** Maarre Muuseen dhakaa baxxicha lama ka seerri irratti barreeffame kama qaraa kaan ka fakkaatu bocee, akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje dhakaa baxxicha lama ka seerri irratti barreeffame san harkatti qabatee barii ganama gara gaara Siina'aa ol baye. **5** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa duumensaa keessa gad bu'ee achitti isa waliin dhaabbatee maqaa ifii, Mootii Waan Maraa lallabe. **6** Inni Muusee dura dabaree, lallabee, «Ani Mootiin Waan Maraa, Mootii Waan Maraa, Waaqa mararaa arja'a; ka aari'iif hin ariifanne; jaalalli kiyya ka bara baraatiif fi arjummaan tiyya baca'a. **7** Jaalala kiyya ka bara baraaga dhaloota kuma heddu'uutitti hin eegadha; hammeenna, finqilaa fi cubbuu hin araarama. Te'uu malee, yakkaamessa adoo hin adabin hin lakkisu; ijoollee isaaniiitii fi ijoollee ijoollee isaanii haga dhaloota sadii fi afuriititti, cubbuu abbooti'iitiif hin adaba» jedhe. **8** Muuseen yennuma san lafatti gad gombifamee sagadee, **9** «Ee Gootta'a, ani yoo si biratti fudhatama dhaggaadhee jiraadhe, ani akka ati nu waliin ideentu si daadimadha. Kolbaan tun mataa jabeeyyii teetulle, hammeenna fi cubbuu teenna nuu araaramiitii kolbaa teeti nu tolfadhu» jedhe. **10** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Kunoo, ani Gondooroo si waliin godhataara; kolbaa teeti mara duratti biyya lafaa irratti

kolbaa lafa irra jirtu mara keessatti baasa tanaan qara te'ee hin beenne hin godha. Kolbaan ati odduu leetu, baasa ani Mootiin Waan Maraa sii godhu hin dhaggiti. **11** Waan ani adha si ajaju muummee. Ani Amoorota, Kana'aanota, Heetota, Pherizota, Hiiwotaa fi Yibusoota si duraa hin ari'a. **12** Akka isaan tiyyoo si'itti hin teene, addee ati dhaqaartu worra lafa san keessa le'u waliin Gondooroo akka hin goone ifi eeggadhu. **13** Addee ciinca'aa ta isaanii diiga'a; soodduu isaanii woyyittii butucha'a; utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantu ta isaanii jissa'a. **14** Ani Mootii Waan Maraa, Waaqa hinaatticha waan te'eef, waaqa dhibii hin waaqonfatin. **15** «Kolbaa lafa sanii waliin akka wol hin Gondoorre ifi eeggadhu; sababille isaan waaqota ifii gula fiigane yennaa ciinca dhikeessanu si hin waaman; atille ciinca san hin nyaatta. **16** Ilmaan teeti durra isaanii yennaa fuusifatte, durri sun waaqota ifii gula fiigane, ilmaan teetille akka isaanii waaqota isaanii gula akka hin fiinne ifi eeggadhu. **17** «Sibiila baqe irraa waaqota dharaa hin hujatin. **18** «Jila daabboo ukoo hin qannee jilifadhu; ji'a Abiibii keessa biyya Gibxi'iitii waan baateef, akkuma ani si ajajetti guyyaa torba daabboo ukoo hin qanne nyaadhu. **19** «Ilmi angafa te'ee dhalate marti kiyya; jibichi yookiin korbeessi qara dhalatelle kiyya. **20** Harree korma qara dhalate buruusoo korbeessa hoole'eetii wodi; yoo wodu dhadde ammoo morma isaa micciiri; ilmaan teeti keessaa angaficha wodi. «Nami tokkole harka duwwaa na dura hin dhikaatin. **21** «Guyyaa jaa hujii teeti hujadhu; guyyaa torbeesso'oo ammoo foofadhu; yennaa qottee facaafattu, yennaa midhaan galfattulle teetu foofadhu. **22** «Midhaan qamadii'ii ka matooma bilchaatu yennaa galfatu, jila torbaan torbaa jilifadhu; dhuma wogga'aa irralle'etti, jila midhaan galfatiisaa jilifadhu. **23** Dhiirtiin marti wogga'atti yennaa sad ana Mootii Waan Maraa ka Waan Mara Dandle'u, Waaqa Israa'el duratti dhaggamanuu ti. **24** Ani gosa biyya adda addaa si duraa ari'ee lafa teeti si'iif hin badhisa; wogga'atti yennaa sad ana Gootaa Waaqa keeti duratti dhaggamiisaaf yennaa ol baatu, nami tokkole lafa teeti hin fudhatu. **25** «Daabboo ukoo qaddu dhiiga ciinca'aa ka anaaf dhikaate waliin hin dhikeessin; foon horii Jila Irra Dabaramaatiif qalame irraa ka Waan ganamaa hin tursin. **26** «Waan latti si'iif baache keessaa midhaan matoomaa ka irra caalaa dansa'aa ana Mootii Waan Maraa Waaqa keetii dhikeessi. «Buruusoo re'e'ee aanan haadha isi'iitiin hin iffeelin» jedhe. **27** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Ani jechoota kanaan si waliin, kolbaa Israa'elii wolille'een Gondooroo waan gondooradheef, jechoota kana barreefadhu» jedhe. **28** Muuseen midhaan adoo hin nyaatin, bisaanille adoo hin unin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama Mootii Waan Maraa waliin achi ture. Inni jechoota Gondooroo, ajajoota kudhan dhakaa baxxicha irratti barreesse. **29** Muuseen dhakaa baxxicha lama ka seerri irratti barreeffame san harkatti qabatee gaara irraa yennaa gad bu'e, inni Mootii Waan Maraa waliin dubbataa waan tureef, fuulli isaa akka ifiisatti jiru hin beenne. **30** Aaronii fi Israa'elooti marti Muusee yennaa dhaggane, fuulli isaa waan ifiisatti jiruuf gara isaa dhikaatiisa sodaatane. **31** Muuseen

ammoo isaan waamee, Aaronii fi sooreessitooti kolba'aa marti gara isaa deebi'ane; innille isaanitti dubbate. **32** Achiin duuba kolbaan Israa'elii marti Muusee bira dhufanee, inni ajaja Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa gubba'atti isatti dubbate san isaan ajaje. **33** Muuseen isaanitti dubbatee fixeen duuba fuula ifii hagooggate. **34** Muuseen Mootii Waan Maraa waliin dubbatiisaaf, fuula isaa dura yennaa dhikaatu, hagoogguu fuula ifii irraa dhooggata; yennaa gad bayu ammoo waan ajajame mara Israa'elootatti hima. **35** Isaan fuulli Muuse'ee akka ifu dhaggane. Achiin duuba inni Mootii Waan Maraa waliin dubbatiisaaf, yennaa dhaqu mara fuula ifii hin hagooggata.

35 Muuseen wolde'a gumii Israa'elii mara wolitti qabee, isaanii, «Wonni akka isin gootanuuf Mootiin Waan Maraa isin ajaje ta asii gad jirtu: **2** Guyyaa jaa guyyaa hujii'ii ti; guyyaan torbeesso'oo ammoo Sanbata woyyicha ka ana Mootii Waan Maraatiif itti foofattanu. Nami guyyaa Sanbataa hujii huje marti iijefamuu ti. **3** Guyyaa Sanbataa mana keessanitti ibiddalle hin gabbifatina» jedhe. **4** Muuseen kolbaa Israa'elii maraan «Wonni Mootiin Waan Maraa isin ajaje asii gad jirti: **5** Isin waan qaddanu keessaa ana Mootii Waan Maraatiif kennansa dhikeessa'a! Nami kennansa kenniisaaf fedhu, kennansa worqii, ka meeti'iitii fi sageettu'uu dhikeessuu ti. **6** Woyaa bifa cuquliisaa, woyaa bifa dhiille'eetii fi woyaa bifa liilana diima'aa, woyaa quncee talba'aa, woyaa rifeensa re'e'ee, **7** gogaa korbeessa hoole'ee ka hallame, gogaa hoolee galaanaa, muka gololchaa, **8** zayitii ejersaa ta ifaaf teetu, uddowaa zayitii ejersaa ta dibatanutti naqanu, hixaana foolee dansa'aa, **9** dhakaa gatii guddo'ootii fi dooqa adda addaa ka woyaa hayyumma'aa ta qomaatii fi kiisii qomaatitti naqanu dhikeessuu ti. **10** «Isin keessaa worri ogummaa qabu marti dhufee waan Mootiin Waan Maraa ajaje mara hujuu ti: **11** Dunkaanii Woyyittii, irbuusa isi'ii ka jala aanuu fi ka gubbaa aanu, hookkota isi'ii, danqaraa isi'ii, mikikkiloota isi'ii, utuboota isi'ii fi shafee utuboota isi'ii, **12** Saanduqa Gondooroo'oo utuboota isi'ii waliin, qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamuu fi gollaa isaa, **13** xarapheessaa, danqaraa isaatii fi meya isaa mara waliin, daabboo na dura dhikaattulle, **14** issa'aafille waan issaa irra keyanu meya isi'ii waliin, issa'aa fi zayitii ejersaa ta ifaaf teetu, **15** addee ciinca'aa ta hixaanni irratti aarfamu danqaraa isi'ii waliin, zayitii muudaatii fi hixaana uddowu, gollaa karaa balbala seensuma Dunkaanii Woyyittii'ii, **16** addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu, waan akka meemme'ee ka sageettuu irraa hujame ka cilee kiphee daadhaa gad harcaasu ka isi'ii waliin, danqaraa isi'ii meya isaa mara waliin, qorii itti dhiqatanu ta sageettuu irraa hujante shafee isi'ii waliin; **17** gollaa badhinna dalleya keessaa utuboota isaatii fi shafee utubootaa waliin, gollaa seensuma gara badhinna sanii; **18** chikaalota Dunkaanii'ii, chikaalota badhinna dalleya keessaa saniitii fi wodaroota isaanii; **19** woyaa kuulante woyyittii ta Aaroniin hayyichii fi ilmaan isaa addee woyyittii keessa yennaa hayyumma'aan tajaajilanu uffatanu hujanu » jedhe. **20** Achiin duuba kolbaan Israa'elii marti Muusee biraa ka'ane

deemane. **21** Nami kennansa kennisaaf fedhee, gadhaan isaa isa akkaase, dhufee hujii Dunkaanii Woldeenna'atiif, tajaajila isii'ii maraaf, woyaa hayyootaatiifille kennansa Mootii Waan Maraatiif fidane. **22** Worri fedhii qabu marti dhiirtii fi dubartiille dhufanee faaya worq'ii ka adda addaa: dirata, qubee gurraa, qubee qubaatii fi seesa adda addaa mara kennane. Isaan martinuu kennansa addaa worqii ifii Mootii Waan Maraatiif fidane. **23** Worri woyaa bifa cuquliisaa, woyaa dhiillee, liilana diimaa, woyaa rifeensa re'e'ee, woyaa quncee talba'aa dansaa, gogaa korbeessa hoole'ee ka hallame qabu marti fide. **24** Nami meetii yookiin sageettuu qabu marti Mootii Waan Maraatiif kenne; nami muka gololchaa qabulle hujii adda addaatiif ka te'u fide. **25** Dubartooti ogummaa qabanu marti woyaa bifa cuquliisaa, bifa dhiille'ee, liilana diimaa yookiin woyaa quncee talba'aa dansaa, waan harka ifitiin suqane mara fidane. **26** Dubartooti hujii'if fedhii qabaatanee ogummaa qabanu marti rifeensa re'e'ee suqane. **27** Soorisitooti dhakaa gatii guddoo'tooti fi dooqa adda addaa ka woyaa hayyumma'aa ta qomaatii fi kiisii qomaatitti naqanu fidane. **28** Akkasuma isaan uddowaa, zayitii ejersaa ta ifaaf teetuu fi ta muudaaf teetu, hixaana foolee dansa'aalle fidane. **29** Kolbaan Israa'elii marti dhiirtii fi dubartooti, hujii Mootiin Waan Maraa akka isaan hujanuuf karaa Muuse'eetiin isaan ajaje maraaf, kennansa fedhii ifii Mootii Waan Maraatiif fidane. **30** Achiin duuba Muuseen Israa'elootaan, «Kunoo, Mootiin Waan Maraa gosa Yihuda'aa keessaa akaakoo Huurii, ilma Urii Bazaali'el filateera; **31** ogumma'aan, dandeettii'ii fi beekkumsaan, ogummaa hujii harkaa ta adda addaalle akka huju ayyaana ifitiin isa guuteera. **32** Inni akka itti worqii, meetii'ii fi sageettuu hujanu karoora baasa. **33** Inni dhakaa dhodhoosee qiriixee, mukalle bocee xabbee, hujii harkaa mara hin hujee. **34** Mootiin Waan Maraa innii fi ilmi Ahisamaakii Aholiyaab ka gosa Daanii, worra kaan akka barsiisanu isaan lamaaniifuu dandeettii kenneera. **35** Isaan ogeeyyii hujii harkaa, worra karoora baasu, liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka quncee talba'aa dansa'atiin worra kuuluu fi worra woyaa dhowu, ogeeyyii waan maraatiif fi worra karoora baasu te'anee hujii adda addaa akka hujanu inni ogumma'aan isaan guuteera.

36 «Maarre, Bazaali'elii fi Aholiyaab, nami ogummaa qabu, ka Mootiin Waan Maraa hujii addee woyyitti'ii mara attam akka jalqabu akka beekuuf, ogumma'aa fi dandeettii kenneef marti, akkuma Mootiin Waan Maraa ajajetti worra hujii hujuu» jedhe. **2** Achiin duuba Muuseen Bazaali'elii fi Aholiyaab, nama ogummaa qabu ka Mootiin Waan Maraa dandeettii kenneef, worra dhufee hujii hujisaaf fedhelle waame. **3** Isaan kennansa Israa'elooti ijaarsa addee Woyyitti'ii jalqabiisaaf fidde mara Muusee harkaa fuudhane. Kolbaan Israa'elille kennansa fedhii ifii ganama mara Muuse'etti kennite. **4** Maarre Worri ogummaa hujii harkaa qabu ka hujii addee Woyyitti'ii hujisatti jiru marti hujii lakkisane gara Muuse'ee dhaqanee, **5** Muuse'een, «Kolbaan hujii Mootiin Waan Maraa akka hujantu ajajeef ka barbaachisu caalaa kennansa fidiisatti jirti» jedhane.

6 Achiin duuba Muuseen, «Nami tokkole dhiirti yookiin dubartiin kennansa addee Woyyitti'ii dabalane waan tokkole hin kennin» jedhane addee quttumaa keessa guutumatti akka lassanu ajaje. Maarre kolbaan kennansa akka hin finne dhooggane. **7** Sababille kennansi gara fidaneeyyuu hujii hujantu mara geyee irraa hin hafa. **8** Namoota hujii Dunkaanii Woyyitti'ii san hujanu keessaa worri ogummaa qabu marti gollaa qoola kudhan: ka liilana quncee talba'aa dansaa, ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'ee fi diimaa irraa wolitti fowamee dhowameen, ta fakkiin dada ol-gubba'aa ta koola qaddu, nama hujii harkaa beekuun, irratti hodhanteen Dunkaanii Woyyitti'ii hujane. **9** Gollaan sun tokko tokkoon isaa dheerinni ciqilee diddamii saddeeti badhinni ciqilee afur, marti isaanituu wol qixa. **10** Isaan qoola golla'aa san shanan wolitti hodhane, shanan hafane kaanille akkasuma tolchane. **11** Achiin duuba isaan irga qoola golla'aa ka wolitti hodhamee sanitti qubeelee bifa cuquliisaa itti naqe; qoola golla'aa ka wolitti hodhame ka gama kaanii irrall'etti akkasuma tolchane. **12** Isaan ammalle irga qoola golla'aa ka wolitti hodhamane ka qaraatitti qubeelee shantama, ka lammeesso'oo irrall'etti qubeelee shantama, ta moggaa gama lamaaniituu fuullee wolitti galchane itti naqane. **13** Achiin duuba isaan Dunkaaniin Woyyittiin takkattii akka teetu, qoola golla'aa ta wolitti hodhamane san wolitti qassisiisaaf hookkoo worq'ii shantama hujane. **14** Isaan Dunkaanii Woyyitti'ii san akka gollanuuf, gollaa rifeensa re'e'ee irraa hujame kudhanii tokko hujane. **15** Gollaan kudhanii tokko sun tokko tokkoon isaanituu dheerinni isaanii ciqilee soddoma, badhinni isaanii ciqilee afur te'anee marti isaanituu wol qixa. **16** Isaan gollaa shanan wolitti qassisaanee hodhane, jaan hafane kaanille gara kaaniin wolitti qassisaanee hodhane. **17** Achiin duuba isaan irga gollaa wolitti hodhamane ka qaraatitti qubeelee shantama, ka lammeesso'oo irrall'etti qubeelee shantama itti hodhane. **18** Isaan gollaa gama lamaanii san wolitti qassisaanee Dunkaanii Woyyitti'ii takkattii tolchiisaaf hookkoo sageettu'uu shantama hujane. **19** Achiin duuba isaan gogaa korbeessa hoole'ee ka hallame irraa Dunkaanii Woyyitti'ii saniif irbuusa hujane; ka dhibiille gogaa hoolee galaana irraa hujanee irra buusane. **20** Isaan mikikkiloota Dunkaanii Woyyitti'ii ittiin ol dhaabbachiisanu muka gololchaa irraa hujane. **21** Dheerinni mikikkiloota sanii ciqilee kudhan, badhinni isaanii ciqilee tokkoo fi wodhakka'a. **22** Mikikkilooti Dunkaanii Woyyitti'ii sun akka wol keessa seenanu qaccee irratti gaafa lama ka cinaa wolii jiru hujane; isaan akka kanaan mikikkiloota Dunkaanii Woyyitti'ii mara hujane. **23** Isaan Dunkaanii Woyyitti'ii cinaa gara kibbaatiif mikikkiloota diddama hujane. **24** Mikikkiloota diddama saniifille shafee meetii irraa hujante afurtama hujane; gaafoti lama ka mikikkila tokkoo akka keessa seenanuuf shafee lama lama hujane. **25** Isaan Dunkaanii Woyyitti'ii san cinaa gara kaabaatiif mikikkiloota diddama hujane. **26** Mikikkiloota diddama saniifille, shafee meetii irraa hujante afurtama hujanee, mikikkila tokko tokko jala shafee lama lama keyane. **27** Isaan Dunkaanii Woyyitti'ii cinaa gara aduun seentuutiif mikikkila jaa hujane. **28** Roga

Dunkaanii Woyyitti'ii ka irga irgaatiifille mikikkila lama lama hujane. **29** Roga lamaan kana irratti mikikkilooti kun jalaa haga gubba'aatiiti lama lama te'anee, qubee takkattii keessa seenan. Gara lamaaninuu akkasuma te'an. **30** Maarre mikikkiloota saddeeti fi shafee meetii irraa hujante kudhanii jaatti achi jiraayyu; mikikkila tokko tokkoofuu shafee lama lamatti itti keyame. **31** Isaan ammalle muka gololchaa irraa danqaraa shanan mikikkiloota cinaa gara tokkootiif, **32** shanan mikikkiloota cinaa gara kaaniitiif, shanan hafane mikikkiloota gara seensa adu'uu jiranuuf hujane. **33** Isaan danqaraa wodhakka'aa, ka mikikkiloota wodhakkaa cinaa kaan irraa haga cinaa gara kaaniitiifii fulla'u hujane. **34** Isaan mikikkiloota san worqii itti gonfane, danqarooti sun akka keessa seenanu qubeelee worqii hujane; danqaroota sanille worqii itti gonfane. **35** Isaan liilana quncee talba'aa dansaa, ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'ee fi diimaa irraa wolitti fowamee dhowameen gollaa nami hujii harkaa beeku, fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu irratti hodhe hujane. **36** Isaan gollaa saniif utuboota muka gololchaa afur hujanee worqii itti gonfane; utuboota saniif hookkoo worqii'ii afur itti hujanee, meetii baqisiifame irralle'ee shafee afur itti hujane. **37** Isaan seensuma Dunkaanii Woyyitti'itiif, liilana quncee talba'aa dansaa, ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'ee fi diimaa irraa fowamee dhowameen nama hujii harkaa beekuun gollaa hujane. **38** Isaan gollaa saniif utubaa hookkoo qabanu shan hujane; guutuu utuboota saniitiif fi qubeelee isaanii worqii itti gonfane; utuboota saniifille shafee shan sageettuu irraa hujane.

37 Bazaali'el Saanduqa Gondooro'oo ta dheerinni isii'ii ciqilee lamaa fi wodhakka'aa, badhinni isii'ii ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa, hojjaan isii'ii ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa muka gololchaa irraa hujane. **2** Inni keessa isii'itiif fi duuba isii'ii worqii qulluu itti gonfe; roga isii'ii irra naannessee xiyyoo worqii itti hujane. **3** Inni qubee worqii'ii afur hujee, lamaan gara tokkoon, lamaan gara kaaniin, miila isii'ii afurittuu qassiise. **4** Achiin duuba inni muka gololchaa irraa danqaraa bocee worqii itti gonfe. **5** Danqaraa isii'ii ittiin ba'atanu, qubeelee Saanduqa Gondooro'oo ta gama lamaanin jirtu san keessa galche. **6** Qadaaddaa addee gumaan araraa cubbu'uu irra keyamu ta dheerinni isii'ii ciqilee lamaa fi wodhakka'aa, badhinni isii'ii ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa worqii irraa hujane. **7** Achiin duuba inni dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lama worqii tumante irraa qaccee lama ta qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo irratti hujane. **8** Dada ol-gubba'aa ta koola qaddu san tokko qaccee gara tokkootiif, dada ol-gubba'aa ta koola qaddu ta lammeesso'oo qaccee garakaaniitiif keye; dada ol-gubba'aa ta koola qaddu san qaccee qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo lamaanittuu wolitti qassiise tokko tolche. **9** Dadi ol-gubba'aa ta koola qaddu sun koola ifii ol badhifatanee qadaaddaa san irra gonboobaneeraniyyu; fuula ifiille wolitti galanee, qadaaddaa Saanduqa Gondooro'oo san ilaalaniyyu. **10** Inni Xarapheessaa dheerinni isaa ciqilee lamaa, badhinni isaa ciqilee tokkoo, hojjaan isaa ciqilee tokkoo fi wodhakka'aa muka gololchaa irraa hujane. **11** Achiin duuba inni Worqii qulluu itti gonfe; roga isaa irralle naannessee worqii itti gonfe.

12 Inni xiyyoo haga badhinna ganaa harkaa geettu irga isaa irratti naannessee worqii itti gonfe. **13** Xarapheessaa saniif qubee worqii'ii afur hujee, addee miilli isaa afur jirutti roga isaa afur irratti qassiise. **14** Qubeeleen afur sun danqaraa xarapheessaa ittiin ba'atanu akka qaddu, xiyyoo san bira keye. **15** Danqaraa muka gololchaa irraa hujee; xarapheessaa san ittiin ba'atiisaaf worqii itti gonfe. **16** Waan daadhii woyyi'ii ittiin dhikeessanu gabataa, qorii, kobolaa fi muduunuu worqii qullittii irraa hujane. **17** Inni Waan issaa irra keyanu worqii qullittii irraa hujane. Miila isii'ii, ulee isii'ii, muduunuu daraaraa fakkaattu, guntuta daraara'aatii fi daraaraa seesaa waan issaa irra keyanu san woliiin wolitti qassiise tokko tolchee hujane. **18** Waan ifa irra keyannu kana irratti dameelee jaa, gara tokkoon sad, gara kaaniin sad hujane. **19** Dameelee waan issaa irra keyannu jaanuu irratti, muduunuu daraaraa muka «Almond» jedhamuu fakkaattu ta seesa guntuta daraara'aatii fi seesa daraara'aa qaddu sad jiraniyyu. **20** Waan issaa irra keyanu san irra, muduunuu daraaraa muka «Almond» jedhamuu fakkaattu afur ta seesa guntuta daraara'aatii fi seesa daraara'aa qaddu jirtiyyu. **21** Dameelee waan issaa irra keyannu lamaan garaa jala guntuti daraara'aa tokko, dameelee lamaan ka lammeesso'oo jala guntuti daraara'aa ka lammeesso'oo, dameelee lamaan sadeesso'oo jala guntuti daraara'aa ka sadeesso'oo jiraniyyu. **22** Guntuti daraara'aatii fi dameeleen sun martinuu waan issaa irra keyanu san woliiin wolitti qassiifamane tokko te'anee, worqii qullittii irraa hujamane. **23** Inni ifa torba waan ifa irra keyanu, qarapha'aa fi waan daadhaa itti harcaasanu worqii qulluu irraa hujane. **24** Inni waan issaa irra keyannu fi meya isii'ii mara worqii qullittii kiilooigraama sodomii shanii irraa hujane. **25** Inni addee ciinca'aa ta hixaana itti ciincessanu muka gololchaatiin ijaare. Dheerinni isii'ii ciqilee tokko, badhinni isii'ii ciqilee tokko, hojjaan isii'ii ciqilee lama te'ee, rogi arfanuu wol qixa. Roga arfanittuu gaafota itti baase. **26** Inni gubbaa isii'itiif fi roga isii'ii mara, gaafota isii'ille worqii qulluu itti gonfe. Roga isii'ii irra naannessee xiyyoo worqii'ii itti hujane. **27** Inni danqaraa keessa loosanee addee ciinca'aa ittiin ba'atanu, qubee worqii'ii lama hujee, xiyyoo jalatti gama lamaanittuu qassiise. **28** Inni muka gololchaa irraa danqaraa hujee worqii itti gonfe. **29** Inni akka worri fiqiree dansaa qopheessu hujuu, zayitii woyyittii ta muudaatii fi hixaana qulluu ka foolee dansa'aalle hujane.

38 Bazaali'el addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu muka gololchaatiin ijaare. Dheerinni isii'ii ciqilee shan, badhinni isii'ille ciqilee shan, hojjaan isii'ii ciqilee sad. **2** Inni gaafotii fi addeen ciinca'aa tokko akka te'anu roga isii'ii arfanuu irratti gaafota itti baasee, sageettuu itti gonfe. **3** Meya addee ciinca'aa san mara okkotee daadhaa itti haranu, waan ibidda irratti bobeeessanu, qorii dhiiga fiifixanu qabattu, filaa fooniille sageettuu irraa hujane. **4** Inni waan akka meemme'ee sageettuu irraa hujee, haga hidha addee ciinca'aa ol akka dheerattu, xiyyoo isii'ii jala keye. **5** Inni roga arfan waan akka meemme'ee san irratti danqaraa ittiin ba'atanu akka keessa galchanu qubeelee afur itti hujane. **6** Inni addee ciinca'aa san akka ittiin ba'atanu,

danqaraa muka gololchaa hujee sageettuu itti gonfe. 7 Danqaraa san addee ciinca'aa akka ittiin ba'atanu, qubeelee addee ciinca'aa cinaa gama lamaaniiitii jirtu san keessa galche. Inni addee ciinca'aa san boolessee falaxaa irraa hujee. 8 Inni gabataa itti dhiqatanuu fi shafee isaa ta sageettu'uu, daaw'itii sageettu'uu ta dubartoota seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa tajaajilanuu irraa hujee. 9 Inni itti aansee badhinna Dunkaanii Woldeenna'aatitti dalleya ijaare. Badhinna dalleyaa keessaa sun karaa kibbaatiin ciqilee dhibba; gollaa quncee talba'aa dansaa irraa wolitti fowamee hujame qabaatee, 10 utuboota shafee sageettu'uu qabanu diddama ka hookko'oo fi qubeelee meetii irraa hujamane ifi irraa qabanu qabaayyu. 11 Gara kaabaatile'een akkuma kana ciqilee dhibba dheeratee, utuboota shafee sageettu'uu qabanu diddama ka hookko'oo fi qubeelee meetii irraa hujamane ifi irraa qabanu qabaayyu. 12 Badhinna dalleya keessaa sun gara seensa adu'uttiin, ciqilee shantama badhatee, golla'aa fi utuboota kudhan shafee kudhan qabanu, ka hookko'oo fi qubeelee meetii irraa hujamane ifi irraa qabanu qabaayyu. 13 Dhuma gara ila boru'uu, karaa aduun baatulle'een, ciqilee shantama badhata. 14 Dheerinni golla'aa seensuma irraa gara tokkoon ciqilee kudhanii shan te'ee, utuboota sad ka shafee sad qabanu qabaayyu. 15 Akkasuma seensuma irraa gara kaaniin dheerinni golla'aa ciqilee kudhanii shan te'ee, utuboota sad ka shafee sad qabanu qaba. 16 Gollaan cinaa badhinna dalleya keessaa jiru marti quncee talba'aa dansaa wolitti fooyame irraa hujame. 17 Shafeen utubootaa ta sageettuu irraa hujante yoo teetu, hookko'oo fi qubeleen utuboota irra jiranu meetii irraa hujamane; guutuun utubootaalle meetiin itti gonfanteerti. Utubooti badhinna dalleya keessaa marti qubeelee qaban. 18 Gollaan seensuma badhinna dalleya keessaa liilana quncee talba'aa dansaa ka bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'ee fi diimaa irraa nama hujii harkaa beekuun dhowame. Dheerinni isaa ciqilee diddama; akkuma gollaa badhinna dalleya keessaa hojjaan isaa ciqilee shan. 19 Utubooti isaa afurii fi shafeen isaa arfanuu sageettuu irraa hujamane; hookkoti utubootaatii fi qubeleen utubootaa meetii irraa hujamane. Guutuun utubootaalle meetiin itti gonfanteerti. 20 Chikaaloti Dunkaanii Woyyitti'itii fi ka badhinna dalleya keessaa marti sageettuu irraa hujamane. 21 Mey Dunkaanii Woyyitti'ii, ka Itaamaariin Lewwichi ilmi Aaronii hayyichaa, ajaja Muuse'eetiin, tarre'etti barreessee qopheesse asii gad jira: 22 Akaakoon Huurii ilmi Urii Bazaali'el, gosa Yihuda'aa keessaa waan Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje mara hujee. 23 Gosa Daanii keessaa ilmi Ahisamaakii Aholiyaab, ka hujii harkaa beeku, ka karoora baasu fi ka liilana quncee talba'aa dansaa bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'ee fi diima'aa woy seesee hodhu isa waliin jiraayyu. 24 Dunkaanii Woyyitti'ii ijaariisaaf worqiin kennansa tachoofamuuf kennante sun wolumatti akka madaallii Dunkaanii Woyyitti'itii kiiloogiraama kuma tokko. 25 Meetiin kolbaa laakkowante irraa wolitti qabante, akka madaallii Dunkaanii Woyyitti'itii gara kiiloogiraama kuma sadii fi dhibba afurii fi soddoma ti. 26 Namooti worra qara laakkowametti dabalamanee ka woggaan isaanii

diddamaa fi diddamaa olii laakkossi isaanii kuma dhibba jaa fi kuma sadii fi dhibba shanii fi shantama. Isaan kun mataa mataa isaaniititti akka madaallii Dunkaanii Woyyitti'itii meetii gara giraama kudhanii tokkoo kennane. 27 Meetiin kiiloogiraam kum sadii fi dhibbi afur baqisiifante shafee Dunkaanii Woyyitti'itii fi shafee golla'aa dhibba hujante. Shafeen tokko tokkoo meetii kiiloogiraama soddomii fi afuriin hujante. 28 Meetii kiiloogiraama soddoma hatteen Bazaali'el utuba'aa fi hookkoti utubootaa hujee guutuu utubootaalle itti gonfe. 29 Sageettuun kennansa tachoofamuuf kennante kiiloogiraama kuma lamaa fi dhibba afurii fi diddamii shan. 30 Isuma tanaan shafee seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa, addee ciinca'aatii fi waan akka meemme'ee ta addee ciinca'aa sanii, meya isi'ii maralle, 31 Shafee dalleya badhinna Dunkaanii Woldeenna'aa, shafee karra badhinna Dunkaanii Woldeenna'aa, chikaalota Dunkaanii Woldeenna'aa ka badhinna Dunkaanii Woldeenna'aatitti naanneffameeru mara hujee.

39 Isaan woyaa kuulante ta addee woyyittii keessa yennaa tajaajilanu uffatanu liilana bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'eetii fi diima'aatiin hujane. Isaan akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje, woyaa woyyittiille Aaroniif hujane. 2 Isaan woyaa hayyumma'aa ta qomaa worqi'in, liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka quncee talba'aa dansa'aa ka wolitti fowameen hujane. 3 Isaan worqii worri hujii harkaa beeku baqisiisanee hephelleessanee hujane akka liilanaa kukkutanee liilana bifa cuquliisaa, ka bifa dhiille'eetii fi diima'aatiin wolitti fowane. 4 Gurmuu lamaan irra hiituu lama ta qaccee duraa fi duubaa lama wolitti hiitu woyaa hayyumma'aa ta qomaa saniif hujane. 5 Hiituu worra hujii harkaa beekuun hujante sun akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje, akkuma woyaa hayyumma'aa ta qomaa san worqi'in, liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka quncee talba'aa dansa'aa wolitti fowantee hujantee, woyaa hayyumma'aa ta qomaa waliin tokko teetee wolitti qassiifante. 6 Isaan dhakaa gatii guddo'oo lama fuudhanee, maqaa ijoollee Yaaqoobii kudhanii lamaa akka chaappa'aa irratti qiriixane. 7 Achiin duuba isaan akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje, dhakaa gatii guddo'oo san Yaadannoo ilmaan Yaaqoobiitiif, hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa ta gurmuu Aaronii irratti qassiisane. 8 Isaan kiisii qomaa ta akka nami hujii harkaa beeku hujuu hujane; akkuma woyaa hayyumma'aa ta qomaa worqi'in, liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetiin, ka bifa diima'aa ka quncee talba'aa dansa'aa ka wolitti fowameen hujane. 9 Kiisiin sun dheerinni isi'ii taakkuu tokko, badhinna isi'ille taakkuu tokko teetee, dachaafantee rogi isi'ii arfanuu wolqixa. 10 Achiin duuba isaan isii irratti dhakaa gatii guddo'oo tarree afuriin itti maxxansane; tarree qaraatitti dhakaan gatii guddo'oo saardiyyon, tophaaziyyon fi simaaragidos, 11 tarree lammeesso'ootitti kaarbunkil, safiirsoo fi Yaasphis, 12 tarree sadeesso'ootitti hiyaakinxos, kaalqedon, ametiisxos, 13 tarree arfeesso'ootitti kirisoliixos, sardoniikis fi beerilos seesa xiyyoo worqi'ii ta daraaraa fakkaattuun itti maxxansane. 14 Gosa Israa'elii kudhanii

lamaaf qaabbii akka te'uu, dhakoota gatii guddo'oo kudhanii lamaan san irratti, maqaan ilmaan Yaaqobii kudhanii lamaa ka tokko tokkootuu akka chaappa'aa irratti qirixameera. **15** Isaan kiisii qomaa saniif seesa haachaba worqii qullu'uu, ka akka wodaroo'oo fowamee hujane. **16** Xiyyoo seesa worqii ta daraaraa fakkaattuu fi qubeelee worqii lama hujanee roga kiisii qomaa san lamaanitti qassiisane. **17** Seesa haachaba worqii qullu'uu lamaan san, qubeelee lama ta roga kiisii qomaa irra jirtu saniin wolitti qassiisane. **18** Qaccee seesa haachabootaa san lamaan, hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa ta gara duraatiin jirtu ta gurmuu irra qaxxaamurtu keessa galchane, xiyyoo seesa worqii lama ta daraaraa fakkaatu saniin wolitti qassiisane. **19** Qubeelee worqii lama hujanee, roga lama ka kiisii qomaa ka dhibi'ititti, qaccee kiisii qomaa ta gara keessaa ta woyaa hayyumma'aatitti aantee jirtutti qassiisane. **20** Achiin duuba isaan qubeelee worqii ta dhibii lamaan hujanee, gara duraatiin, hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa ta gurmuu irra qaxxaamurtu gara jalaatiin addee hiituu woyaa hayyumma'aa ta qomaa wolitti hodhanteertuun gubba'atti qassiisane. **21** Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje, qubeelee kiisii qomaa irra jirtu, kiisiin qomaa woyaa hayyumma'aa ta qomaatiin akka wol gad hin lakkinne, hiitu'uun wolitti qassiisiisaan, liilana bifa cuquliisaatiin qubeelee woyaa hayyumma'aa ta qomaatiin wolitti hidhane. **22** Qoloo woyaa hayyumma'aa ta qomaa wolii uffatanu guutumatti liilana bifa cuquliisaatiin hujane. **23** Gara gubba'aa wodhakkaa is'iitiin qowa mataan seenu qaddiiyyu; qowi sun akka hin tarsiisane goodameera. **24** Handaara qoloo sanii ka liilana bifa cuquliisaatiin, ka bifa dhiille'eetii fi diima'aa ka quncee talba'aa dansa'aatiin wolitti fowamee dhowame san jalatti fakkii midhaan muka rumaanii itti hujane. **25** Isaan worqii qulluu irraa bilbilalle hujanee, handaara sanitti naannessanee, odduu odduu fakkii midhaan muka rumaanii sanitti hidhane. **26** Bilbilli fi fakkiin midhaan muka rumaanii sun irga handaara qolo'oo san irratti tarreeffamanee wol geyan; qoloo tana akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, hayyichi yennaa tajaajila hayyumma'aa uffata. **27** Isaan ammalle Aaronii fi ilmaan isaatiif quncee talba'aa dansaa irraa qoloo haga miilaa dheerattu, **28** marata mata'aa, gulle mata'aatii fi mutaandii woyaa jalaan hidhatanu ta hidhaa kaatee haga gudeedaa geettu ta fowantee dhowante isaanii hujane. **29** Hiituu liilana quncee talba'aa dansaa irraa wolitti fowantee dhowante ta bifa cuquliisaa, ta bifa dhiille'eetii fi diima'aa irraa akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti hujane. **30** Isaan kallacha woyyicha, worqii qulqullu'uu hujanee, akka barreeffama chaappa'aa irratti barreeffamee, «Mooti Waan Maraatiif ka woyyoome» jedhanee irratti qirixane. **31** Achiin duuba isaan akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, liilana bifa cuquliisaatiin hidhane, marata mata'aatitti qassiisane. **32** Maarre huijin Dunkaanii Woyyittii, Dunkaanii Woldeenna'aa sun hobbaate. Israa'elooti waan mara akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti hujane. **33** Achiin duuba isaan Dunkaanii Woyyittii Woldeenna'aa gara Muusee fidane: Dunkaanii Woyyittii fi meya isii mara, hookkoo isii, mikikkiloota isii, danqaraa isii, utuboota

isii, shafeelee isii, **34** irbuusa gogaa korbeessa hoole'ee ka hallame, irbuusa gogaa hoolee galaanaa, gollaa; **35** Saanduqa Gondooro'oo utuboota isii waliin, qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamulle; **36** xarapheessaa meya isaa mara waliin, daabboo Waaqa dura dhikaatulle; **37** waan issaa irra keyanu ka worqii qulluu irraa hujame ifa isaa ka tarreeffamee fi meya isaa mara waliin, zayitii ejersaa ta ifaaf teetu; **38** addee ciinca'aa ta worqii irraa hujante; zayitii muudaa, hixaana foolee dansa'aatii fi gollaa seensuma Dunkaanii Woyyittii; **39** addee ciinca'aa ta sageettuu irraa hujante waan akka meemme'ee ta sageettuu irraa hujante ta isii waliin, danqaraa isii itti fi meya isii mara waliin; qorii itti dhiqatanu shafee isii waliin; **40** gollaa badhinna dalleya Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa utuboota isaatii fi shafeelee utuboota isaa, gollaa seensuma badhinna dalleya Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa; wodarootaa fi chikaalota Dunkaanii ittiin dhaabanu, chikaalota badhinna dalleya Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa, meya Dunkaanii Woyyittii mara; **41** woyaa kuulante woyyittii ta Aaroniin hayyichii fi ilmaan isaa addee woyyittii keessa yennaa hayyumma'aan tajaajilanu uffatanu fidane. **42** Israa'elooti huiji mara akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti hujane. **43** Muuseen huiji mara akkuma Mootiin Waan Maraa ajajetti hujuu isaanii dhagge. Achiin duuba inni isaan eebbise.

40 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Dunkaanii Woyyittii, Dunkaanii Woldeenna'aa san ji'a tokkeesso'oo guyyaa qaraa dhaabi. **3** Saanduqa Gondooro'oo ka dhakaan baxxichi ajaji kudhan irratti barreeffameeru keessa jiru san isii keessa keyiitii, golla'aan golli. **4** Xarapheessaa Dunkaanii Woyyittii keessa galchiitii meya isaa irra naqi; achiin duuba waan issaa irra keyanulle Dunkaanii Woyyittii keessa galchiitii issaa isii irra naqi. **5** Addee ciinca'aa ta hixaanni irratti aarfamu ta worqii irraa hujante san Saanduqa Gondooro'oo ka dhakaan baxxichi ajaji irratti barreeffameeru keessa jiru san dura keyiitii, seensuma Dunkaanii Woyyittii'ille'etti gollaa keyi. **6** «Addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu seensuma Dunkaanii Woyyittii, Dunkaanii Woldeenna'aa san dura keyi; **7** qorii itti dhiqatanu Dunkaanii Woldeenna'aatii fi addee ciinca'aa wodhakkaa keyiitii, bisaan itti naqi. **8** Badhinna dalleya keessaa ka Dunkaanii Woyyittii keessaatitti naannessiitii dalleya itti ijaari; seensuma badhinna dalleya Dunkaanii Woyyittii keessaa sanitti gollaa keyi. **9** «Zayitii muudaa fuudhiiti Dunkaanii Woyyittii fi waan isii keessa jiru mara muudi; isii fi waan isii keessa jiru mara woyyoonsi; isille woyyuu hin teeti. **10** Achiin duuba addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu fi meya isii mara muudi; addee ciinca'aa san woyyoonsi; isille woyyuu hin teeti. **11** Qorii itti dhiqatanuu fi shafee isii'ille muudiitii woyyoonsi. **12** «Aaronii fi ilmaan isaa gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa san fidiitii bisaaniin dhiqi. **13** Achiin duuba woyaa woyyittii Aaronitti uffisi; isa muudiitii akka inni hayyuu te'ee na tajaajilanu, woyyoonsi. **14** Ilmaan isaa fidiitii qoloo haga miilaa dheerattu itti uffisi. **15** Isaan hayyoota te'anee akka na tajaajilanu, akkuma abbaa isaanii muudde isaanille muudi; muudam

isaanii kun dhaloota dhufu mara keessatti hayyummaa bara baraa te'ee hin jiraata» jedhe. **16** Muuseen waan mara akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti huje. **17** Maarre Dunkaaniin Woyyittiin woggaa lammeesso'oo keessaa ji'a tokkeesso'oo guyyaa qaraa dhaabbatte. **18** Muuseen Dunkaani Woyyittii san yennaa dhaabe, shafeelee isi'ii addee addee isi'ititti keyee, mikikkiloota isi'ii irratti dhaabe; danqaroota isi'ii keessa galchee, utuboota isi'ille dhaabe. **19** Achiin duuba inni akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti gollaa Dunkaani Woyyittii irra diriirsee. **20** Inni dhakaa baxxicha lamaan ajaji irratti barreeffameeru san fuudhee Saanduqa Gondooro'oo keessa keye; danqaroota qubeelee Saanduqa Gondooro'oo keessa galchee, qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamu irra keye. **21** Achiin duuba akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti Saanduqa Gondooro'oo Dunkaani Woyyittii keessa galchee, gollaa ittiin gollu fannisee, Saanduqa Gondooro'oo ta dhakaan baxxichi lama ka ajaji kudhan irratti barreeffameeru keessa jiru san golle. **22** Muuseen xarapheessaa san Dunkaani Woyyittii san gara kaabaatiin, golla'aan ala, Dunkaani Woldeenna'aa san keessa keye. **23** Akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti fuula Mootii Waan Maraa duratti daabboo irra keye. **24** Inni waan issaa irra keyanu Dunkaani Woldeenna'aa keessa fuullee xarapheessa'aa Dunkaani Woyyittii gara kibbaatiin keyee, **25** akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti issaa fuula Mootii Waan Maraa dura keye. **26** Muuseen addee ciinca'aa ta worqii irraa hujante san Dunkaani Woldeenna'aa keessa gollaa fuula dura keyee, **27** akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti hixaana foolee dansa'aa irratti aarse. **28** Achiin duuba inni seensuma Dunkaani Woyyitti'ititti gollaa hidhe. **29** Inni addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu seensuma Dunkaani Woyyitti'ii, Dunkaani Woldeenna'aa san biratti qopheessee, akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti kennansa gubamuu fi kennansa midhaanii achi irratti dhikeesse. **30** Inni qorii itti dhiqatanu wodhakkaa Dunkaani Woldeenna'atii fi addee ciinca'aa keyee, akka dhiqatanuuf bisaan itti naqee, **31** Muuseen, Aaronii fi ilmaan isaa harka fi miila ifii itti dhiqatane. **32** Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, isaan yennaa Dunkaani Woldeenna'aa seenanu yookiin yennaa addee ciinca'aatitti dhikaatanu mara hin dhiqatan. **33** Achiin duuba Muuseen badhinna dalleya keessaa ka Dunkaani Woyyitti'itii fi addee ciinca'aatitti naannessee dalleya ijaaree, seensuma badhinna dalleya keessaa ka Dunkaani Woyyitti'ii keessaatitti gollaa hidhe; maarre akka kanaan Muuseen hujii fixe. **34** Achiin duuba duumensi Dunkaani Woldeenna'aa gollee, ulfinni Mootii Waan Maraalle Dunkaani Woyyittii san guute. **35** Duumensi Dunkaani Woldeenna'aa irratti waan bu'eef, ulfinni Mootii Waan Maraalle Dunkaani Woyyittii waan guuteef, Muuseen gara Dunkaani Woldeenna'aa seeniisaaf hin dandeenne. **36** Yennaa duumensi Dunkaani Woyyittii irraa ka'e mara, Israa'elooti ka'anee ideeman; **37** duumensi Dunkaani Woyyittii irraa yoo ka'uu dhabe ammoo, haga guyyaa duumensi irraa ka'utti achii ka'anee hin ideemanu. **38** Maarre Israa'elooti yennaa ideemanu mara, guyyaa guyyaa

Lewwootaa

1 Mootii Waan Maraa Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa Muusee waamee, **2** «Kolbaa Israa'elootaatiin «Isin keessaa nami ana Mootii Waan Maraatiif kennansa horii yennaa dhikeessu, loon keessaa yookiin hoolee keessaa yookiin re'ee keessaa dhikeessuu ti» jedhi. **3** Kennansi kun kennansa horii ka gubamu yoo te'e, korma fafa hin qanne te'uu ti; Mootii Waan Maraa duratti fudhatama akka qabaatu, seensuma gara Dunkaanii Woldeenna'aa duratti dhikeessuu ti. **4** Nami sun harka ifii mataa horii kennansa gubamuu san irra kewuu ti; kunille gumaa cubbuu isaatiif bakka isaa bu'ee fudhatama qabaata. **5** Inni korma ana Mootii Waan Maraa duratti qaluu ti; achiin duuba ilmaan Aaronii hayyooti dhiiga san fidanee addee ciinca'aa ta gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa jirtu san cinaa isi'ii mara irratti dhangalaasuu ti. **6** Inni kennansa gubamu san gogaa irraa qalee kukkutu ti. **7** Ilmaan Aaronii hayyichaa addee ciinca'aa irratti ibidda gabbisane qoraan itti naqanuu ti. **8** Achiin duuba ilmaan Aaronii hayyooti foon kukkutame san, mata'aa fi cooma woliin qoraan addee ciinca'aa irratti bobe'u san irra tarree galchane naqanuu ti. **9** Inni meya gadha'aatii fi manyee bisaaniin dhiquu ti; hayyichi meya gadha'aatii fi manyee san mara addee ciinca'aa irratti gubee aarsuu ti; kennansi kun ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. **10** «Kennansi gubamu kun tika hoole'ee yookiin tika re'ee keessaa yoo te'e, korbeessa fafa hin qanne te'uu ti. **11** Inni addee ciinca'aa cinaa gara kaabaatiitti fuula ana Mootii Waan Maraa duratti korbeessa san qaluu ti; ilmaan Aaronii hayyooti dhiiga isaa cinaa addee ciinca'aa san maratti dhangalaasanuu ti. **12** Inni foon san kukkutu ti; hayyichille foon kukkutame san, mata'aa fi cooma woliin qoraan addee ciinca'aa irratti bobe'u san irra tarree galchee naquu ti. **13** Namichi meya gadha'aatii fi manyelee san bisaaniin dhiquu ti. Hayyichi ammoo kennansa gubamu san mara addee ciinca'aa irratti gubuu ti; kennansi gubamu kun ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. **14** «Kennansi gubamu ka inni dhikeessu waan koolaan ka'u keessaa yoo te'e, saphaliisa yookiin maddoo te'uu ti. **15** Hayyichi kennansa san addee ciinca'aatiitti fidee, mataa micciiree, addee ciinca'aa irratti gubuu ti; dhiiga isi'ii cinaa addee ciinca'aa irratti coccossuu ti. **16** Daakuu isi'ii baala isi'ii woliin keessaa baasee, addee ciinca'aa gara baya adu'utti, addee daadhaa itti gatanutti gatuu ti. **17** Inni karaa koola isi'itiin gad quncisuutii malee, irraa hin kutin; achiin duuba hayyichi qoraan addee ciinca'aa irratti bobe'u san irratti gubuu ti. Kun kennansa gubamu, ka ibiddaan gubamee dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu.

2 «Ennulle kennansa midhaanii ana Mootii Waan Maraatiif yennaa dhikeessu, bullaa dansaa irraa dhikeessuu ti. Inni zayitii ejersaa itti dhangalaasee, hixaanalle irra keyee, **2** gara ilmaan Aaronii hayyootatti geessuu ti. Hayyichi bullaa dansaa ooboo tokko guutu'uu fi zayitiin ejersaa san,

hixaana maraayyuu woliin fuudhee, yaadanno'oof akka te'u, kennansa ibiddaan gubamee dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhee, addee ciinca'aa irratti gamisa gubuu ti. **3** Ka hafe, kennansa midhaanii ka ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, ka irra caalaa woyyicha te'e keessaa tokko waan te'eef, Aaronii fi ilmaan isaatiif kennamuu ti. **4** «Kennansi midhaanii ka boolla ibiddaa keessatti bilcheeffame yoo te'e, bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, daabboo uukoo hin qanne yookiin bixee hephellitti zayitiin ejersaa irra dibame te'uu ti. **5** Kennansi midhaanii ka eelee sibilaatiitti bilcheeffame yoo te'e, bullaa dansaa ta daabboo uukoo hin qanne ta zayitii ejersaatiin sukkuumante te'uu ti. **6** Kennansa midhaanii waan te'eef daabboo san didiqqeessii caccassiti zayitii ejersaa itti naqi. **7** Kennansi midhaanii disitii keessatti ka bilcheeffame yoo te'e, bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin makante teetuu ti. **8** Kennansa midhaanii ka waan kana irraa hujame ana Mootii Waan Maraatiif fidiitii, hayyicha gara addee ciinca'aa geessutti dhikeessi. **9** Hayyichi kennansa midhaanii ka dhikaate kana irraa gamisa fuudhee, yaadanno'oof akka te'u, kennansa ibiddaan gubamee dhikaatu, ka akka dakkara foolee dansaa qadduu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhee addee ciinca'aa irratti gubuu ti. **10** Ka hafe, kennansa midhaanii ka ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu keessaa irra caalaa woyyicha te'e keessaa tokko waan te'eef, Aaronii fi ilmaan isaatiif kennamuu ti. **11** «Kennansa midhaanii ka ibiddaan gubamu woliin uukoo yookiin damma gubiisa waan hin barbaachinneef, kennansa midhaanii ka gubamu ka ati ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessitu keessa uukoon yookiin dammi hin jiraatin. **12** Isin kennansa midhaan mata'aa ana Mootii Waan Maraatiif kennuu hin dandeettan; isaan kun ammoo kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu te'anee, addee ciinca'aa irratti hin gubamanu. **13** Kennansa midhaanii keeti mara sooddaan mi'eessita. Kennansa midhaanii keeti keessaa soodda gondoaroo Waaqa keetii hin lakkisin; kennansa keeti mara soodda keessa buusi. **14** «Ati kennansa midhaan mata'aa ana Mootii Waan Maraatiif yoo fidde, midhaan shawwee ibiddatti woddamee sharame dhikeessi. **15** Inni kennansa midhaanii waan te'eef zayitii ejersaa itti dhangalaasiitti hixaanalle irra keyi. **16** Kun kennansa ana Mootii Waan Maraatiif ibiddaan gubamee dhikaatu waan te'eef, hayyichi kennansa midhaan sharameti fi zayitii ejersaa san gamisa, hixaana maraayyuu woliin yaadanno'oof akka te'u, ibiddaan gubuu ti.

3 «Nami tokko kennansa tokkummaa'aa loon keessaa yoo kennu te'e, korma yookiin sa'a fafa hin qanne Mootii Waan Maraa duratti dhikeessuu ti. **2** Inni harka ifii mataa horii kennansa dhikeessee san irra keyee, seensuma Dunkaanii woldeenna'aa duratti qaluu ti. Ilmaan Aaronii hayyooti dhiiga san cinaa addee ciinca'aa mara irratti dhangalaasanuu ti. **3** Kennansa tokkummaa'aa kana irraa, ka ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, moora meya gadha'aatiitti marateeru mara fi ka meya gadha'aa wolitti hidheeru mara, **4** kalattii lamaanuu, moora

isii irra jiru ka cinaa dirraa waliin, qaccee tiru'uu kalattii waliin baasuu ti. **5** Achiin duuba ilmaan Aaronii addee ciinca'aa irratti, qoraan kennansa gubamuuf bob'e'u irratti, kennansa ibiddaan gubamee dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhane gubanu ti. **6** «Kennansi tokkumma'aaf kennamu karra hoole'ee yookiin re'e'ee keessaa yoo te'e, korbeessa yookiin dhaltuu fafa hin qanne te'uu ti. **7** Nami tokko buruusoo hoole'ee yoo kenne, fuula ana Mootii Waan Maraa dura dhiheessuu ti. **8** Harka ifii mataa horii kennansa dhiheessee san irra keyee Dunkaanii Woldeenna'aa duratti qaluu ti. Ilmaan Aaronii dhiiga san cinaa addee ciinca'aa mara irratti dhangalaasanuu ti. **9** Kennansa tokkumma'aa kana irraa, ka ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, duma hoole'ee irraa baasee, moora meya gadha'aatitti marateeruu fi meya gadha'aa wolitti hidheeru mara, **10** kalattii lamaanuu, moora isii irra jiru ka cinaa dirraa waliin, qaccee tiru'uu kalattii waliin dhiheessuu ti. **11** Akka kennansa sagale'ee ka ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatuutti, hayyichi isaan kana addee ciinca'aa irratti gubuu ti. **12** «Kennansi isaa re'ee yoo te'e, fuula ana Mootii Waan Maraa dura dhiheessuu ti. **13** Harka ifii mataa isi'ii irra keyee Dunkaanii Woldeenna'aa duratti qaluu ti. Ilmaan Aaronii dhiiga isi'ii cinaa addee ciinca'aa san maratti dhangalaasuu ti. **14** Kennansa kana irraa, ka ibiddaan gubamee dhikaatu, moora meya gadha'aatitti marateeru maraa fi moora meya gadha'aa wolitti hidheeru mara, **15** kalattii lamaanuu, moora isii irra jiru ka cinaa dirraa waliin, qaccee tiru'uulle dhiheessuu ti. **16** Coomi martinuu kiyya waan te'eef, kennansa sagale'ee ka ibiddaan gubamee dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhee, hayyichi addee ciinca'aa irratti ibiddaan gubuu ti. **17** «Isin cooma mara, dhiiga maralle hin nyaatina'a! Kun addee leetanu maratti dhaloota dhufu maraaf seerata haga bara baraa te'uu ti» jedhe.

4 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Kolbaa Israa'elootaatiin, «Eennulle adoo hin beekin cubbuu yennaa hujee fi ajaja kiyya keessaa tokko irra dabaree waan dhooggame yoo hujee, **3** hayyichi guddaan cubbuu yoo hujee, kolbaalle'etti yakkaa yoo fide, cubbuu hujee saniif dardara fafa hin qanne kennansa araara cubbu'utiif dhikaatu ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessuu ti. **4** Dardara san seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa'atitti ana Mootii Waan Maraa dura dhiheessuu ti. Harka ifii mataa dardara sanii irra keyee fuula kiyya duratti qaluu ti. **5** Hayyichi guddaan dhiiga dardara sanii irraa diqqaa isaa fuudhee gara Dunkaanii Woldeenna'aa seenuu ti. **6** Inni quba ifii dhiiga sanitti cuuphee, diqqaa isaa gollaa addee irra caalaa woyyitti'ii gara duraatiin yennaa torba ana Mootii Waan Maraa duratti fiffixuu ti. **7** Achiin duuba hayyichi dhiiga diqqaa isaa gaafota addee ciinca'aa ta Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa, ta ana Mootii Waan Maraa duratti hixaana irratti aarsanu sanitti dibuu ti. Dhiiga dardaraa ka hafe, addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu, ta seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dura jirtu jalatti dhangalaasuu ti. **8** Inni moora dardara araara cubbu'utiif dhikaatee

san mara: moora meya gadha'aatitti marateeruu fi wolitti hidheeru, **9** kalattii lamaanuu moora isii irra jiru ka cinaa dirraa waliin, qaccee tiru'uu kalattii waliin dhiheessuu ti. **10** Akkuma moora kennansa tokkumma'aaf dhikaate irraa fuudhamee san, hayyichi addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu irratti gubuu ti. **11** Ammoo gogaa dardaraatii fi foon isaa mara, akkasuma mata'aa fi manyee isaa, meya gadha'aa, **12** addee quttumaatiin alatti baasee, addee akka aadaa dhugeeffanna'atitti qulqulluu teete, addee daadhaan itti haramutti, ibidda qoraaniitiin gubuu ti. **13** ««Wolde'i Israa'elii marti adoo hin beekiniyyuu cubbuu hujanee, ajaja kiyya keessaa tokko irra dabaranee waan dhooggame yoo hujane, wonni sun wolde'a san duratti beekkamuu dhaddulle, isaan yakkaameyyi'i. **14** Cubbuun wolde'i hujee sun yennaa beekkante, dardara araara cubbu'utiif kennamu fidanee Dunkaanii Woldeenna'aa dura dhiheessanu ti. **15** Jaarsoleen wolde'aa Mootii Waan Maraa duratti harka ifii mataa dardara sanii irra keyanee, dardarri sun Mootii Waan Maraa duratti qalamuu ti. **16** Achiin duuba hayyichi guddaan dhiiga dardara sanii irraa diqqaa isaa fuudhee, gara Dunkaanii Woldeenna'aa seenuu ti. **17** Inni quba ifii dhiiga sanitti cuuphee, diqqaa isaa gollaa addee irra caalaa woyyitti'ii gara duraatiin yennaa torba ana Mootii Waan Maraa duratti fiffixuu ti. **18** Inni dhiiga diqqaa isaa gaafota addee ciinca'aa ta Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa, ta ana Mootii Waan Maraa duratti hixaana irratti aarsanu sanitti dibuu ti. Dhiiga dardaraa ka hafe, addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu, ta seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dura jiru jalatti dhangalaasuu ti. **19** Inni moora dardara sanii mara baasee addee ciinca'aa irratti gubuu ti. **20** Inni dardara kana akkuma dardara araara cubbu'utiif dhikaate sanii godhuu ti; akka kanaan hayyichi gumaa cubbuu isaaniitiif hin dhiheessa; isaalle araara cubbu'uu hin dhaggatan. **21** Achiin duuba inni dardara san addee quttumaatiin alatti baasee, akkuma dardara qaraa gube san gubuu ti; kun ciincaa araara cubbuu wolde'aa hin te'a. **22** ««Sooreessi tokko adoo hin beekin cubbuu hujee, ajaja Mootii Waan Maraa ka Waaqa ifii keessaa tokko irra dabaree waan dhooggame tokko yoo hujee, inni yakkaamessa. **23** Inni cubbuu hujee san yoo beeke, korbeessa re'e'ee ka fafa hin qanne, kennansa fiduu qaba. **24** Kun ciincaa araara cubbu'uu waan te'eef, harka ifii mataa korbeessa sanii irra keyee, addee kennansi gubamu ana Mootii Waan Maraa duratti qalamutti qaluu ti. **25** Achiin duuba hayyichi dhiiga korbeessa araara cubbu'utiif dhikaatee san irraa quba ifiitiin diqqaa isaa fuudhee, gaafota addee ciinca'aa ta kennansi gubamu irratti gubamu dibuu ti; ka hafe ammoo addee ciinca'aa jalatti dhangalaasuu ti. **26** Moora isaa mara akkuma moora kennansa tokkumma'aa gube san addee ciinca'aa irratti gubuu ti. Akka kanaan hayyichi cubbuu namichaatiif gumaa cubbu'uu kennuu ti; namichille araara cubbu'uu hin dhaggata. **27** ««Kolbaa keessaa nami tokko adoo hin beekin cubbuu hujee, ajaja Mootii Waan Maraa keessaa tokko irra dabaree waan dhooggame tokko yoo hujee, inni yakkaamessa. **28** Inni cubbuu hujee san yoo beeke, re'ee dhaltuu fafa hin qanne,

kennansa fiduu qaba. **29** Inni harka ifii mataa re'itii araara cubbu'utiif dhikaatte sanii irra keyee, addee kennansa gubamuutitti qaluu ti. **30** Achiin duuba hayyichi dhiiga re'itii sanii irraa diqqaa isaa quba ifitiin fuudhee, gaafota addee ciinca'aa ta kennansi gubamu irratti gubamu dibuu ti; ka hafe addee ciinca'aa jalatti dhangalaasuu ti. **31** Inni akkuma moora kennansa tokkumma'aaf dhikaatee san, moora isi'ii mara baasuu ti; hayyichi foolee dansaa ana Mootii Waan Maraa gammachiitu godhee addee ciinca'aa irratti gubuu ti. Akka kanaan hayyichi gumaa cubbu'uu isaaf kennuu ti; namichille araara hin dhaggata. **32** «**«**Inni araara cubbu'utiif buruusoo hoole'ee yoo fide, dhaltuu fafa hin qanne fiduu ti. **33** Inni harka ifii mataa isi'ii irra keyee addee kennansi gubamu itti qalamutti qaluu ti. **34** Achiin duuba hayyichi dhiiga hoolitii araara cubbu'utiif dhikaatte san irraa diqqaa isaa quba ifitiin fuudhee, gaafota addee ciinca'aa ta kennansa gubamuu san dibuu ti; ka hafe addee ciinca'aa jalatti dhangalaasuu ti. **35** Inni akkuma moora kennansa tokkumma'aaf dhikaatee san, moora isi'ii mara baasuu ti; hayyichi addee ciinca'aa ta kennansi gubamu ana Mootii Waan Maraatiif gubamu irratti gubuu ti. Akka kanaan hayyichi cubbuu isaatiif gumaa cubbu'uu kennuu ti; namichille araara hin dhaggata.

5 «**«**Nami tokko mana mura'aatitti waan beekuu fi waan dhagge dhugaa akka bayu waamamee, dhugaa bayuu yoo dide, inni yakkaa saniif itti hin gaafatama. **2** Yookiin nami tokko waan aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu hin te'inii reeffa bineensa qulqulluu hin te'inii yookiin reeffa horii qulqulluu hin te'inii yookiin reeffa bineensota gadha'an lafa irra lowanuu adoo hin beekinille yoo tuqe, inni battoweera; yakkaamessalle'e. **3** «**«**Yookiin nami tokko battummaa gosa tamiille teetu, battii nafa namaa keessaa yaatu adoo hin beekinille yoo tuqe, wonni inni tuqe sun battii akka teete yennaa beeke irraa kaasee, yakkaamessa hin te'a. **4** «**«**Yookiin nami tokko waanuma te'e maraayyuu, waan dansaa yookiin waan hantuu godhiisaaf, yaada malee adoo ifi hin eegatin yoo kakate, inni beekuu dhabulle, yennaa beeken irraa kaasee, inni yakkaamessa hin te'a. **5** «**«**Eennulle waan akkasii kana keessaa waan tokkoon yakkaamessa yennaa te'e, cubbuu ifii faaci'atuu ti. **6** Inni Cubbuu huje saniif, tika hoole'ee yookiin re'e'ee keessaa gorontii hoole'ee yookiin gorontii re'e'ee, kennansa araara cubbu'uu ana Mootii Waan Maraatiif fiduu ti; hayyichille cubbuu isaatiif gumaa hin godha. **7** «**«**Inni hoolee yookiin re'ee yoo hin qanne te'e, saphaliisa lama yookiin maddoo lama, takkattii kennansa araara cubbu'utiif, taan kennansa gubamuuf, ana Mootii Waan Maraatiif fiduu ti. **8** Inni gara hayyichaa isaan fiduu ti; hayyichi isaan keessaa dursee takkattii morma miicciiree adoo irraa hin kutin kennansa araara cubbu'utiif dhiikeessuu ti. **9** Dhiiga kennansa araara cubbu'utiif dhikaatee san irraa diqqaa isaa fuudhee, cinaa addee ciinca'aaatti fifixuu ti; kennansa araara cubbu'uu waan te'eef, dhiiga hafe addee ciinca'aa jalatti dhangalaasuu ti. **10** Takkattii taanille akkuma seeraatiitti akka kennansa gubamuutitti dhiikeessuu ti. Hayyichi cubbuu inni huje saniif, gumaa dhiikeessuu ti; namichille araara hin dhaggata. **11**

«**«** Inni saphaliisa lama yookiin maddoo lama yoo harkaa hin qanne te'e, bullaa dansaa kiiloogiraama lamaa cubbuu huje saniif kennansa araara cubbu'uu dhiikeessuu ti. Kun kennansa araara cubbu'uu waan te'eef, zayitii ejersaa yookiin hixanaa itti hin naqin. **12** Inni hayyichaafti geessuu ti; bullaan tun kennansa araara cubbu'utiif dhikaatu waan teeteef, hayyichi ooboo tokko guutuu irraa fuudhee, yaadannoo akka teetu, kennansa ana Mootii Waan Maraatiif ibiddaan gubamu irratti, addee ciinca'aa irratti gubuu ti. **13** Akka kanaan hayyichi cubbuu namichi huje tamiifuu gumaa hin kenna; namichille araara cubbu'uu hin dhaggata. Bullaan irraa hatte akkuma kennansa midhaanii hayyichaafti geessuu ti» jedhi» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa Muuse'een **15** «Nami tokko adoo hin beekin waan ana Mootii Waan Maraatiif woyyome balleessee yoo yakke, sababa yakkaa saniitiif, hoolee keessaa korbeessa fafa hin qanne ana Mootii Waan Maraatiif dhiikeessuu ti. Kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu waan te'eef, gatii isaa akka madaallii Dunkaanii Woyyitti'ii ittiin madaalamutti ati itti madaallatti te'uu ti. **16** Inni waan woyyuu te'e keessaa ta balleesse bakka buusuu ti; gatii isi'ii keessaa harka shan keessaa harka tokko itti dabalee, hayyichatti kennuu ti; hayyichi korbeessa hoole'ee ka kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu san woliin gumaa cubbuu isaatiif hin dhiikeessa. Namichille cubbuu ifitiif araara hin dhaggata. **17** «Nami tokko cubbuu huje, ajaja kiyya keessaa waan dhooggame, adoo hin beekinnu tokkolle yoo casse, inni yakkaamessa; yakkaa ifitiif itti hin gaafatama. **18** Inni horii keessaa korbeessa fafa hin qanne, gatii ati itti madaallatti kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatuuf, gara hayyichaa fiduu ti. Hayyichi balleessaa inni adoo hin beekin huje saniif gumaa hin kenna; namichille araara hin dhaggata. **19** Dhugumaan namichi ana Mootii Waan Maraa duratti yakkaa waan hujeef, kun kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu» jedhe.

6 Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een **2** «Seerri nama waan asii gad jiru kana maraan ollaa ifii sobiisaan, ana Mootii Waan Maraa yakkee kana: nami tokko marroo waan magannee itti kenname takkaa yookiin marroo waan qaddii itti kenname takkaa ollaa ifii yoo sobe, ollaa ifii yoo saame, bu'aa dhaggatiisaaf ollaa ifii irratti dhiibbaa yoo tolche, **3** yookiin waan badeeru tokko dhaggee akka hin dhagginiititti dharaan yoo kakate yookiin cubbuu akkanaa tana keessaa takkattiille yoo huje, **4** akka kanaan cubbuu huje yakkaamessa yoo te'e, inni waan hate yookiin waan saame yookiin waan magannee itti kenname yookiin bu'aa dhaggatiisaaf ollaa ifii irratti dhiibbaa waan tolche yookiin waan baddeertuun dhagge san, **5** yookiin waan akka waan hin dhagginiititti sobaan kakate san maraayyuu deebisuu ti. Guyyaa kennansa sababa yakkaa ifitiif dhiikeessu, gatii isi'iititti harka shan keessaa harka tokko itti dabalee abbaa karraatiif deebisuu ti. **6** Inni horii keessaa korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne, gatii ati itti madaallatti, kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu ana Mootii Waan Maraatiif gara hayyichaa fiduu ti. **7** Hayyichi waan namichi huje yakkaa itti te'e san maraaf, fuula kiyya duratti gumaa godhee kennuu ti; namichille araara hin dhaggata» jedhe.

8 Mootiin Waan Maraa Muuse'een 9 «Aaronii fi ilmaan isaa ajaja kana ajaji: «Kun seerata kennansa gubamuu ti: kennansi gubamu halkan guutuu haga bari'ititti addee ciinca'aa irra turuu ti; ibiddille addee ciinca'aa irratti itti bobe'aa buluu ti. 10 Hayyichi lukee nafa isaatiitti aantu ta quncee talba'aa irraa hujante hidhatee, woyaa ifii ta quncee talba'aa irraa hujante uffatee, daadhaa kennansa addee ciinca'aatiitti gubamuu san irraa fuudhee, addee ciinca'aatiin cina'atti gad naquu ti. 11 Achiin duuba woyaa ifii san jijjiratee daadhaa san addee quttumaatiin ala addee aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu teetetti geessuu ti. 12 Ibiddi addee ciinca'aa irraa ituma bobe'utii malee ijjumaa hin dhaamin. Hayyichi ganama ganama qoraan itti dabaluu ti; kennansa gubamulle ibidda san irratti tarree galchee, moora kennansa tokkumma'aa san irratti gubuu ti. 13 Ibiddi yennaa mara addee ciinca'aa irratti bobe'utii malee ijjumaa hin dhaamin. 14 « «Seerri kennansa midhaanii asii gad jira: Sanyii ilmaan Aaronii keessaa hayyichi tokko addee ciinca'aatiin duratti, kennansa midhaanii ana Mootii Waan Maraa dura dhikeessuu ti. 15 Hayyichi bullaa dansaa zayitiin ejersaa itti dhingalaafame san ooboo tokko guutuu, hixaana kennansa midhaanii irra jiru san mara woliin fuudhee, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhee, yaadannoo akka te'u, addee ciinca'aa irratti gubuu ti. 16 Ka hafe Aaronii fi ilmaan isaa uukoo malee, badhinna dalleya keessaa ka Dunkaanii Woldeenna'aatiitti addee woyyittii keessatti nyaatanuu ti. 17 Uukoo malee bilcheeffantuu ti. Ani kennansa midhaanii ka ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu keessaa qooda isaanii akka teetuuf kenneera. Isiin akkuma kennansa araara cubbu'utii fi yakka'aatiif dhikaatuu guddoo woyyitti'i. 18 Sanyii Aaronii keessaa dhiirti martinuu kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu irraa hin nyaatan; kun dhalootaa haga dhalootaatiitti qooda isaanii hin te'a. Nami kennansa san tuqe marti woyyuu hin te'a jedhi» jedhe. 19 Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, 20 «Aaronii fi ilmaan isaa keessaa guyyaa hayyichi guddaan muudamu, kennansi ana Mootii Waan Maraatiif fidanu: bullaa dansaa kennansa yennaa mara dhikaatuuf, kiiloo giraamii lama keessaa gamisa barii, gamisa galgala dhikeessanuu ti. 21 Bullaa zayitii ejersaatiin sukkuumantee akka dansaa wolitti makantee, eelee sibiilaatiitti bilcheeffantee, caccaffantee akka kennansa midhaaniitti, ta foolee dansaa qaddu ta ana Mootii Waan Maraa gammachiitu naaf dhikeessanuu ti. 22 Ilmaan Aaronii keessaa hayyichi isa bakka bu'iisaaf muudamelle akkasuma tolchuu ti. Kun ana Mootii Waan Maraatiif seera bara baraa ti. Qooda kiyya waan te'eef duudumaa gubamuu qaba. 23 Kennansi midhaanii ka hayyichi dhikeessu martinuu gubamuu ti malee hin nyaatamin» jedhe. 24 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 25 «Aaronii fi ilmaan isaatiin, «Kun seera kennansa araara cubbu'utiiif dhikaatuu ti: horiin araara cubbu'utiiif kennamu irraa caalaa woyyuu ka te'e keessaa tokko waan te'eef, addee kennansi gubamu itti qalamutti, fuula ana Mootii Waan Maraa duratti qalamuu ti. 26 Hayyichi kennansa araara cubbu'uu ciincessu addee

woyyittii keessatti badhinna dalleya keessaa ka Dunkaanii Woldeenna'aa keessatti foon san nyaatuu ti. 27 Wonni foon san tuqe marti woyyuu te'a; dhiigi horii sanii woya'atti yoo faca'e, addeen inni itti faca'e san addee woyyitti'itti dhiquantuu ti. 28 Okkoteen foon sun itti iffeelame caccabuu qaddi; okkotee sageettuu irraa hujante yoo teete ammoo rigantee bisaaniin dhiquantuu ti. 29 Horiin qalame sun irra caalaa woyyuu ka te'e keessaa tokko waan te'eef, maatii hayyootaa keessaa dhiirti martinuu foon san nyaatanuu ti. 30 Horiin araara cubbu'utiiif dhikaatee, dhiigi isaa gumaa cubbu'utiiif Dunkaanii Woldeenna'aa keessa addee irra caalaa woyyittii teete yoo seene, foon horii sanii gubamuutii malee hin nyaatamin.

7 « «Seerri irra caalaa woyyicha te'e keessaa tokko ka te'e, ka kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatuu asi gad jira: 2 Adduma kennansi gubamu itti qalamutti kennansi sababa yakka'aatiif dhikaatulle qalamuu ti; dhiigi isaalle cinaa addee ciinca'aa maratti fiixxamuu ti. 3 Coomi duma isaati fi moorri meya gadha'aa gollu, 4 kalattiin lamaanuu, moora isii irra jiru ka cinaa dirraa woliin, qaccee tiru'uu kalattii woliin kennansaaf dhikaatanuu ti. 5 Kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatanu waan te'aneef, hayyichi akka kennansa ibiddaan gubamee Mootii Waan Maraatiif dhikaatuu addee ciinca'aa irratti gubuu ti. 6 Maatii hayyichaa keessaa dhiirti martinuu nyaattuu ti; kennansi kun ka irra caalaa woyyuu te'e keessaa tokko waan te'eef, addee woyyitti'itti nyaatamuu ti. 7 « «Kennansi araara cubbu'utiiif dhikaatu akkuma kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatuu waan te'eef, seerri isaanii tokkuma; foon kennansaaf dhikaate sun hayyicha gumaa tolchuuf te'uu ti. 8 Hayyichi horii nami kennansa gubamuuf fide san gubu, gogaa horii kennansa gubamuuf dhikaatee san ifiif fudhatuu ti. 9 Kennansi midhaanii ka barbada ibiddaa irratti woddame yookiin ka okkote'etti iffeelame yookiin ka eelee sibiilaatiitti akowame sun hayyicha kennansa dhikeesse saniif kennamuu ti. 10 Kennansi midhaanii ka zayitiiin sukkuumame yookiin ka zayitii hin qanne marti ilmaan Aaronii maraaf wol qixa qoodamuu ti. 11 « «Seerri kennansa tokkumma'aa ka Mootii Waan Maraatiif dhikaatuu ka asii gad jiru: 12 Nami tokko kennansa galataa yoo dhikeesse, kennansa galataa san woliin bixee bullaa dansaa uukoo hin qanne ta zayitiiin sukkuumante, bixee hephellittii uukoo hin qanne ta zayitiin irra dibamee fi zayitiiin sukkuumante dhikeessuu ti. 13 Kennansa galataa ka tokkumma'aa kana woliin daabboo uukoo qaddu kennansa dhikeessuu qaba. 14 Gosa daabboo kennansaaf dhikaatte tokko tokkooyyuu irraa tokko tokko fuudhee ana Mootii Waan Maraatiif adda baasee, kennansa dhikeessee, hayyicha dhiiga kennansa tokkumma'aaf dhikaatu fiixxu saniif kennuu ti. 15 Foon kennansa galataa ka tokkumma'aa sun guyyuma kennansaaf dhikaate san nyaatamutii malee, ijjumaa hin bulin. 16 « «Kennansi sun kennansa woreegaa yookiin kennansa fedhiin kennamu yoo te'elle, guyyuma dhikaate san nyaatamuu ti; wonni irraa hafe ammoo guyyaa itti aanu nyaatamuu ti. 17 Foon kennansaaf dhikaate san irraa hafee haga guyyaa sadii ture ibiddaan gubamuu qaba. 18 Foon kennansa tokkumma'aa sun

guyyaa sadeesso'oo yoo nyaatame, kennansi namichaa fudhatama hin qabu; hin laakkowamuufille'e; battii waan te'eef, nami isa nyaate itti hin gaafatama. **19** «**«Foon aadaa dhugeeffanna'aatiin waan battii te'e tuqe marti gubamuuti malee hin nyaatamin. Foon qulqulluu te'e ammoo nami akka aadaa dhugeeffanna'aatitti qulqulluu te'e marti nyaatuu ti. 20 Nami akka aadaa dhugeeffanna'aatitti qulqulluu hin te'in foon kennansa tokkumma'aa ka ana Mootii Waan Maraa dhikaate irraa yoo nyaate, kolbaa ifii keessaa bawuu ti. 21 Eennulle nama batticha yookiin horii batticha yookiin waan battii te'e mara tuqee, foon kennansa tokkumma'aa ka ana Mootii Waan Maraa dhikaate san yoo nyaate, kolbaa ifii keessaa bawuu ti jedhi» jedhe. 22 Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 23 «Kolbaa Israa'eliitiin, «Moora loonii, moora re'e'ee yookiin moora hoole'ee hin nyaatina'a! 24 Moora horii ifiin du'ee yookiin ka bineensi iijeesee hujii dhibi'if itti fayyadama'a malee hin nyaatina'a. 25 Nami moora horii kennansa ana Mootii Waan Maraatiif ibiddaan gubamee dhikaatuu san nyaatu, kolbaa ifii keessaa bawuu ti. 26 Addee leetanu maratti dhiiga maraayyuu ka sinbirre'ee yookiin ka bineensaalle yoo te'e hin nyaatina'a. 27 Eennulle dhiiga yoo nyaate, kolbaa ifii keessaa bawuu ti jedhi» jedhe. 28 Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, 29 «Kolbaa Israa'elootaatiin, «Nami kennansa tokkumma'aa ana Mootii Waan Maraatiif dhiikeessu, kennansuma san irraa fuudhee kennansa naaf dhiikeessuu ti. 30 Inni kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu harkuma ifitiin dhiikeessuu ti; moora cormii woliin fiduu ti; kennansa tachoofamuuf ana Mootii Waan Maraatiif dhiikeessuu ti. 31 Hayyichi moora san addee ciinca'aa irratti gubuu ti; cormiin ammoo Aaronii fi ilmaan isaatiif kennamuu ti. 32 Kennansa tokkumma'aaf dhikaate luka gara middaa hayyichaaaf kenna'a. 33 Ilmaan Aaronii keessaa dhiiga fi moora kennansa tokkumma'aa san ciinca'aaf ka dhiikeesse, luka gara middaa ifiif fudhatuu ti. 34 Ani kennansa Israa'elootaa ka tokkumma'aa irraa, cormii tachoofantee fi luka ol fuudhante fuudhee, yennaa mara qooda isaanii akka te'u, Aaronii hayyichaa fi ilmaan isaatiif kenneera. Kun seera yennaa maraa ti. 35 Aaronii fi ilmaan isaa guyyaa hayyuu te'ane ana Mootii Waan Maraa tajaajiliisaaf muudamane, kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaate irraa qoodi isaanii kenname kana. 36 Guyyaa isaan muudamane, Israa'elooti dhalootaa haga dhalootaattii yennaa mara qooda isaanii akka te'u godhane akka kennanu ani Mootiin Waan Maraa ajajeera» jedhiin» jedhe. 37 Seerri kennansa gubamuu, seerri kennansa miidhaanii, seerri kennansa araara cubbu'utiif dhikaatuu, seerri kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatuu, seerri kennansa muudama hayyootaatiif dhikaatuu fi seerri kennansa tokkumma'aa kana. 38 Kun goomolee Siina'aa keessatti, Israa'elooti kennansa ifii akka Mootii Waan Maraatiif kennanu guyyaa ajaje, gaara Siina'aa irratti seera Mootiin Waan Maraa Muuse'eef kenne.**

8 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Aaronii fi ilmaa isaa woliin woyaa hayyumma'aa ta isaanii, zayitii muudaa, dardara araara cubbu'utiif kennamu, buruusota

korbeeyyii hoole'ee lamaa fi kollonjoo daabboo ukook hin qanne qaddu fidi. **3** Achiin duuba kolbaa Israa'elii duudii seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti wolitti qabi!» jedhe. **4** Muuseelle akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje tolchee, kolbaan marti seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti wolitti qabamane. **5** Muuseelle isaanii, «Akka isin tolchitanuuf wonni Mootiin Waan Maraa ajaje kana» jedhe. **6** Achiin duuba Muuseen Aaronii fi ilmaan isaa gara duraa akka dhufanu godhee bisaaniin isaan dhiqe. **7** Aaronitti qoloo haga miilaa dheertuu itti uffisee, hiituu itti hidhee, qoloo gubba'aatii fi woyaa hayyumma'aa ta qomaa itti uffisee. Inni woyaa hayyumma'aa ta qomaa san hiituu isi'ii ta worra ogummaa woyaa dhowisa akka dansaa beekuun dhowanteen itti hidhe. **8** Inni kiisii qomaa itti hodhee, uiriimii fi tumiim keessa keye. **9** Akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje marata mata'aa mataa isaatiitti maree, marata san irratti gara fuula duraatiin kallacha worqii irraa hujame ka beessisa woyyumma'aa itti qassiise. **10** Achiin duuba Muuseen zayitii muudaa fuudhee, Dunkaanii Woldeenna'aatii fi waan isii keessa jiru mara muudee woyyoonse. **11** Inni zayitii muudaa san irraa diqqoo isi'ii fuudhee addee ciinca'aa irratti yennaa torba fiiffixee, addee ciinca'aatii fi meya isi'ii mara, qorii itti dhiqatanu waan qoriin sun irra keyatantu woliinuu Mootii Waan Maraatiif woyyoonsiisaaf muude. **12** Aaron woyyoonsiisaaf zayitii muudaa san irraa diqqoo isi'ii mataa isaa irratti dhangalaasee isa muude. **13** Akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti, Muuseen ilmaan Aaronii gara duraa fidee, qoloo haga miilaa dheeratu itti uffisee, hiituu itti hidhee, marata mata'aa mataa isaaniiitti mare. **14** Achiin duuba inni dardara araara cubbu'utiif dhikaatu fidee, Aaronii fi ilmaan isaalle harka ifii mataa dardara sanii irra keyane. **15** Muuseen dardara san qalee, addee ciinca'aa qulqulleessiisaaf, dhiiga diqqaa isaa fuudhee, quba ifitiin gaafota addee ciinca'aa san mara dibee, ka hafe addee ciinca'aa jalatti dhangalaase; akka kanaan inni gumaa cubbu'uu addee ciinca'aatiif dhiikeessee addee ciinca'aa san woyyoonse. **16** Muuseen moora meya gadha'aa gollu mara, qaccee tiru'utiif fi kalattii lamaanuu moora isii irra jiru mara woliin fuudhee addee ciinca'aa irratti gube. **17** Muuseen akkuma Mootii Waan Maraa isa ajajetti waan dardara sanii ka hafe, gogaa isaa foon isaatiif fi meya gadha'aa addee quttumaatiin alatti baasee gube. **18** Achiin duuba inni korbeessa hoole'ee kennansa gubamuuf dhiikeessee, Aaronii fi ilmaan isaa harka ifii mataa korbeessa sanii irra keyane. **19** Achiin duuba Muuseen korbeessa san qalee, dhiiga isaa cinaa addee ciinca'aa san maratti dhangalaase. **20** Inni korbeessa san kukkutee, mataa isaa, foon kukkutamee fi moora isaa gube. **21** Meya gadha'aatii fi manyee isaa bisaaniin dhiqee, akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti, foon korbeessaa maraayyuu, kennansa ibiddaan gubamee Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, ka foolee dansaa qabu godhee, addee ciinca'aa irratti gube. **22** Achiin duuba Muuseen korbeessa lammeesso'oo ka seera muudama hayyootaatiif dhikaatu fidee, Aaronii fi ilmaa isaa mataa isaa irra harka ifii keyane. **23** Muuseen korbeessa san qalee, dhiiga isaa irraa diqqaa isaa fuudhee,

qaccee gurra Aaronii ka gara middaa, quba isaa abguddicha ka harka middichaatii fi quba isaa abguddicha ka miila middichaa isse. **24** Achiin duuba inni ilmaan Aaronii gara duraa fidee, dhiiga san irraa diqqaa isaa fuudhee, qaccee gurra isaanii ka gara middaa, quba isaanii abguddicha ka harka middichaatii fi quba isaanii abguddicha ka miila middichaa isse. Dhiiga hafe cinaa addee ciinca'aa maratti dhangalaase. **25** Cooma isaa: cooma dumaa, moora meya gadha'aa mara, qaccee tiru'uu, kalattii lamaanuu moora isii irra jiru waliin, luka gara middalle fuudhee. **26** Achiin duuba daabboo uukoo hin qanne, ta kollonjoo fuula Mootii Waan Maraa dura jirtu irraa bixee tokko, bixee daabboo zayitiin sukkuumantee tokkoo fi bixee hephellittii fuudhee moora sanii fi luka gara middaa san irra keye; **27** Inni kana maraa harka Aaroniitii fi harka ilmaan isaa irra keye. Isaanille kennansa tachoofamu Mootii Waan Maraatiif dhikeessane. **28** Achiin duuba Muuseen kennansa san harka isaanii irraa fuudhee akka ciincaa muudama hayyootaatiif dhikaatu, ka foollee dansaa qabuu godhee addee ciinca'aa irratti, kennansa gubamu irratti gube. **29** Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti cormii korbeessa hoole'ee ta ciincaa muudama hayyootaatiif dhikaatu ta qooda ifii fuudhee, kennansa tachoofamu Mootii Waan Maraatiif dhikeesse. **30** Achiin duuba Muuseen zayitii muudaatii fi dhiiga diqqaa isaa addee ciinca'aa irraa fuudhee, Aaronii fi woyaa isaattii, ilmaan isaatii fi woyaa ilmaan isaattii fiixfee, Aaronii fi woyaa isaa, ilmaan isaatii fi woyaa isaanii woyyoonse. **31** Achiin duuba Muuseen Aaronii fi ilmaan isaatiin, «Foon san seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti iffeela'aatii, akkuma Mootiin Waan Maraa ajajetti, daabboo kollonjoo kennansa muudama hayyootaatiif dhikaatte keessa jirtu waliin, achumatti nyaadha'a. **32** Foonii fi daabboo hatte ibiddaan guba'a. **33** Seerri muudama hayyuma teessanii guyyaa torba waan fudhatuuf, haga guyyaan muudama hayyummaa teessanii muummowutti, haga guyyaa torbaa seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dura tura'a. **34** Waan adha hujame kana cubbuu teessaniif gumaa tolchiisaaf Mootii Waan Maraatiitti ajaje. **35** Akkuma Mootiin Waan Maraa na ajajetti, haga guyyaa torbaa halkanii fi guyyaa seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dura tura'a. Akka hin duuneef waan Mootiin Waan Maraa isin irraa barbaadu huja'a» jedhe. **36** Maarre Aaronii fi ilmaan isaa waan Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin ajaje mara godhane.

9 Muuseen guyyaa saddeetesso'oo Aaronii fi ilmaan isaa, jaarsolee Israa'eelootaalle waame. **2** Inni Aarooniin, «Kennansa araara cubbuu teetiitiif dhikaatu dardara tokko, kennansa gubamuuf korbeessa hoole'ee tokko, lamaanuu ka fafa hin qanne fuudhiitii fuula Mootii Waan Maraa dura dhikeessi. **3** Achiin duuba Israa'eelootaan, «Kennansa araara cubbu'utiif dhikaatu korbeessa re'e'ee tokko, kennansa gubamuufille jibicha woggaa tokkootii fi korbeessa hoole'ee ka woggaa tokkoo lamaanuu ka fafa hin qanne fuudha'a! **4** Adha Mootiin Waan Maraa waan isinitti mudhatuuf, Kennansa tokkumma'aatiif kormaa fi korbeessa hoole'ee, kennansa midhaanii ka zayitiin sukkuumame waliin ciinCESSiisaaf Mootii Waan Maraa dura dhikeessa'a

jedhiin» jedhe. **5** Isaan waan Muuseen ajaje mara Dunkaanii Woldeenna'aa dura fidane; wolde'i duudiin dhufanee fuula Mootii Waan Maraa dura dhaabbatane. **6** Achiin duuba Muuseen isaanii, «Ulfinni Mootii Waan Maraa akka isinitti mudhatuuf, tun waan Mootiin Waan Maraa isin ajaje» jedhe. **7** Muuseen ammalle Aarooniin, «Addee ciinca'aa dhaqiitii, kennansa keeti ka araaraa cubbu'utiif dhikaatu fi kennansa keeti ka gubamu ciinCESSiitii, kolba'aa fi ifiifille gumaa cubbu'uu kenni. Akkuma Mootiin Waan Maraa ajajetti marroo kolba'aatiif kennansa dhikeessiitii gumaa cubbuu isaanii kenni» jedhe. **8** Maarre Aaron gara addee ciinca'aa dhaqee, jibicha araaraa cubbuu isaatiif dhikaate san qale. **9** Ilmaan isaa dhiiga jibichaa san isatti fiddee, inni quba ifii dhiiga san keessa cuuphee gaafota addee ciinca'aa san dibe; ka hafe addee ciinca'aa jalatti dhangalaase. **10** Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, kennansa araara cubbu'utiif dhikaatu irraa moora, kalattii lamaanuu, qaccee tiru'uu addee ciinca'aa irratti gube. **11** Inni foonii fi gogaa addee quttumaatiin alatti ibiddaan gube. **12** Achiin duuba inni kennansa gubamu san qale. Ilmaan isaa dhiiga jibichaa isatti fidanee, inni cinaa addee ciinca'aa maratti dhangalaase. **13** Ilmaan isaa kennansa gubamiisaaf qalame san kukkutte mataa waliin isatti fidde. Innille addee ciinca'aa irratti gube. **14** Achiin duuba inni meya gadha'aatii fi manyee dhiqee kennansa gubamu waliin addee ciinca'aa irratti, kennansa gubamu irratti gube. **15** Achiin duuba Aaron kennansa marroo kolba'aa dhikeesse. Korbeessa re'e'ee ka araara cubbuu kolba'aatiif dhikaate san fuudhee qalee, akkuma qara araara cubbuu ifitiif dhikeesse san araara cubbu'utiif dhikeesse. **16** Inni horii kennansa gubamuuf dhikaate san fidee akkuma seeraatiif ciincaa dhikeesse. **17** Inni kennansa midhaaniille fidee, ooboo tokko irraa fuudhee, ciincaa ganama ganama dhikaatutti ede'ee addee ciinca'aa irratti gube. **18** Aaron kormaa fi korbeessa hoole'ee ka marroo kolba'aa kennansa tokkumma'aatiif dhikaate san qale. Ilmaan isaa dhiiga horii sanii isatti fidanee, inni cinaa addee ciinca'aa mara irratti dhangalaase. **19** Ilmaan Aaronii moora kormaatiif fi moora korbeessa hoole'ee, duma isaa, moora meya gadha'aa, kalattii lamaanuu, qaccee tiru'uulle fuudhane, **20** cormii kormaatiif fi korbeessa san irra keyane; Aaronille moora san mara addee ciinca'aa irratti gube. **21** Akkuma Muuseen ajajetti cormii fi luka gara middaa, kennansa tachoofamu fuula Mootii Waan Maraa dura dhikeesse. **22** Achiin duuba Aaron harka ifii gara kolba'aa diriirsee isaan eebbise; ciincaa araara cubbu'utiif dhikaatu, kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhikeesseen duuba gad bu'e. **23** Muuse'ee fi Aaron gara dunkaanii woldeenna'aa seenane; isaan yennaa gad bayane kolbaa eebbisane; ulfinni Mootii Waan Maraalle kolbaa san maratti mudhate. **24** Ibiddi Mootii Waan Maraa biraa gad bu'ee kennansa gubamuu fi moora addee ciinca'aa irra jiru san mara nyaatee fixe; kolbaan marti waan kana dhagganee, gammadanee iililisaad gad gombifamane.

10 Ilmaan Aaronii, Naadaabii fi Abiihuun girgiraa ifii fudhatanee, ibidda itti naqanee, hixaanalle itti naqane;

ibidda inni hin ajajin Mootii Waan Maraa dura dhikeessane. 2 Maarre ibiddi Mootii Waan Maraa biraa dhufee, gubee isaan fixe; isaanille Mootii Waan Maraa duratti du'ane. 3 Achiin duuba Muuseen Aaroniin, «Kun waan Mootiin Waan Maraa gara yennaa dubbate, «Ani worra gara kiyya dhikaatu oddu'utti woyyummaa tiyya hin mudhisa; kolbaa mara duratti ulfinna hin dhaggadha» jedheera» jedhe. Aaron garuu womaa hin dubbanne. 4 Muuseen Miishaa'elii fi Elzaafaan ilmaan Uzii'elii abbaa diqqaa Aaronii waamee, «Kowa'aatii reeffa ilmaan obboleessa keessanii addee woyyitti tana irraa fageessa'aatii, addee quttumaatiin alatti baasa'a» jedhe. 5 Maarre isaanille dhufanee akkuma muuseen isaan ajajetti, akkuma isaan qoloo haga miilaa dheerattu uffatane saniin reeffa isaanii ba'atane addee quttumaatiin alatti baasane. 6 Achiin duuba Muuseen Aaronii fi ilmaan Aaronii Ele'azaarii fi Itaamaariin, «Isin akka hin duuneef, Mootiin Waan Maraa kolba'aatii akka hin mufanne, gadditane rifeensa mataa keessanii filatisa hin dhabina'a! Woyaa teessanille hin tarsiifatinna'a! Garuu obboleeyyan teessan ta Mootiin Waan Maraa ibiddaan fixe saniif firri keessan Israa'elooti marti bowuu hin dande'an. 7 Mootiin Waan Maraa zayitii muudaa ta ifitiin waan isin muudeeruu, akka hin duuneef seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duraa hin deemina'a» jedhe. Isaanille akkuma Muuseen isaan ajaje godhane. 8 Mootiin Waan Maraa Aaroniin, 9 «Akka hin duuneef atii fi ilmaan teeti Dunkaanii Woldeenna'aa yennaa seentanu daadhii woyyii yookiin untoo nama macheessitu hin unina'a. Kun dhaloota dhufu maraaf seerata haga bara baraa te'uu ti. 10 Isin waan woyyuu te'ee fi waan woyyuu hin te'in, waan aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu hin te'ini fi waan qulqulluu te'e gargar baasa'aa beeka'a. 11 Seerata ani Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin kenne mara kolbaa Israa'elii barsiisa'a!» jedhe. 12 Muuseen Aaronii fi ilmaan Aaronii worra hafe Ele'azaarii fi Itaamaaniin, «Kennansi midhaanii ka kennansa ibiddaan gubamee Mootii Waan Maraatiif dhikaatu irraa hafe sun kennansa irra caalaa woyyuu te'e keessaa tokko waan te'eef, fuudha'aatii, uukoo malee bukeessa'aatii, addee ciinca'aa biratti nyaadha'a. 13 Kennansa ibiddaan gubamee Mootii Waan Maraatiif dhikaatu keessaa kun qooda keetii fi qooda ilmaan teetii waan te'eef, addee woyyitti'itti isa nyaadha'a! Ani tana ajajameera. 14 Atii fi ilmaan teeti, durri teetille cormii tachoofantee fi luka ol fuudhante san nyaadha'a. Kun kennansa tokkumma'aa ka Israa'elooti dhikeessitu keessaa qooda keetii fi ijoollee teetii waan te'eef, addee akka aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu teetetti nyaadha'a. 15 Luki ol fuudhantee fi cormiin kennansa tachoofamuuf dhikaate sun, moora kennansa ibiddaan gubamuuf dhikaate, ka kennansa tachoofamuuf Mootii Waan Maraatiif akka dhikaatu kenname woliin dhikaatuu ti. Kun akkuma Mootiin Waan Maraa ajajetti haga bara baraa qooda keetii fi qooda ijoollee teetii hin te'a» jedhe. 16 Muuseen korbeessa re'e'ee ka kennansa araara cubbu'utiif dhikaate san yennaa jabeessee iyyafate, akka inni gubameeru beekke, ilmaan Aaronii worra hafe, Ele'azaarii fi Itaamaritti aaree, 17

«Kennansi araara cubbu'utiif dhikaate sun kennansa irra caalaa woyyuu te'e keessaa tokko waan te'eef, isin maaf addee woyyitti'itti nyaatuu dhaddane? Mootiin Waan Maraa akka isin fuula isaa duratti gumaa kennitane kolbaa irraa yakkaa akka balleessitanu isiniif kenneeyyuu. 18 Dhiigi korbeessaa sun gara addee woyyitti'ii waan seenuu dhabeef, akkuma ani isin ajajetti silaa isin korbeessa san addee woyyitti'itti nyaatuu qaddaniyyuu» jedhe. 19 Aaronille deebisee Muuse'een, «Kunoo, isaan adha kennansa araara cubbu'utiif dhikaatuu fi kennansa gubamu fuula Mootii Waan Maraa dura dhikeessaneeran; wonni akkasii kun analle dhaqqaddeerti; ani adha kennansa araara cubbu'utiif dhikaate kana adoo nyaadhee jiraadhee silaa Mootiin Waan Maraa natti hin gammadaa ree?» jedhe. 20 Muuseelle dubbii tana yennaa dhage'e gammade.

11 Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, 2 «Israa'elootaan, «Bineensota maraa fi horii mara keessaa ka isin nyaatuu dandeettanu: 3 ka kotteen isaa baqaqa qadduu fi ka alalfatu mara nyaatuu hin dandeettan. 4 « «Bineensota alalfatu ka kotteen isaa baqaqa hin qanne yookiin ka kotteen isaa baqaqa qabaatee hin alalfanne hin nyaatina'a. Gaalli hin alalfata, garuu kotteen isaa baqaqa waan hin qanneef, battii isiniif baqaqa'aatii battii isiniif te'uu ti. 5 Osoleen hin alalfatti, garuu kotteen isii'ii baqaqa waan hin qanneef, battii isiniif teetuu ti. 6 Hilleensi hin alalfata, garuu kotteen isaa baqaqa waan hin qanneef, battii isiniif te'uu ti. 7 Booyyee kotteen isii'ii baqaqa qaddi, garuu waan hin alalfanneef, battii isiniif teetuu ti. 8 Isaan kun isiniif battii waan te'aneef, foon isaanii hin nyaatina'a; reeffa isaanille hin tuqina'a. 9 « «Bineensota abbaayaa keessatti yookiin laga keessatti dadamane keessaa, ka koolaa fi solloqqee qabanu nyaadhu. 10 Bineensota abbaayaa keessatti yookiin laga keessatti dadamane munyuuqanu mara keessaa, ka koola hin qanne yookiin ka solloqqee hin qanne ammoo hin nyaatina'a. 11 Isaan kun isiniif battii waan te'aneef, foon isaanii hin nyaatina'a; reeffa isaanille hin tuqina'a. 12 Waan bisaan keessa le'u keessaa wonni koolaa fi solloqqee hin qanne marti isiniif battii te'uu ti. 13 « «Gosa sinbirre'ee keessaa ta isiniif battii teetee fi ta isin ijjumaa hin nyaanne: risaa, allaattii, rumicha, 14 culullee, jajjuu, 15 harraaqessa gosa adda addaa, 16 guchii, baabboo, haanqaa, jajjuu gosa adda addaa, 17 urunguu, huummoo, qillisa, 18 urunguu adii, urunguu goomole'ee, allaattii gosa adda addaa, 19 qongaa, dhaatii, looyyituu, ciricho'o. 20 « «Dadi didiqqoon koolaan ka'anuu ka luka afuriin deemanu marti isiniif battii te'anuu ti. 21 Te'uu malee dadi koola qabaatane, luka afuriin deemanu keessaa ka ittiin utaliisaaf luka qondhooffatu qabanu mara hin nyaattan. 22 Kana keessaa, ka akka korophiisa gosa adda addaa, farda waaqaa gosa adda addaa, awwaannisa gosa adda addaa hin nyaattan. 23 Ka dhiibin ammoo dadi didiqqoon ka koola qabaatane luka afuriin ideemanu marti isiniif battii te'anuu ti. 24 « «Isaan kun isin batteessan; nami reeffa isaanii tuqe marti haga galgalaattii battii hin te'a. 25 Nami reeffa isaanii lafaa fuudhe marti woyaa ifii dhiqatuu ti; inni haga galgalaattii battii hin te'a. 26 « «Bineensii

fi horiin kotteen isaanii baqaqa qabaattee addee lamatti hin qoodaminii fi ka hin alalfanne isiniif battii te'anuu ti; nami reeffa isaanii tuqe marti battii hin te'a. **27** Dada luka afuriin ideemanu keessaa ka barru'uun ideemanu marti isiniif battii te'anuu ti; nami reeffa isaanii tuqe marti haga galgala battii hin te'a. **28** Isaan isiniif battii waan te'aneef, nami reeffa isaanii lafaa fuudhe marti woyaa ifii dhiqatuu ti; inni haga galgalaattii battii hin te'a. **29** «Bineensota lafa irra munyuuqanu keessaa worri battii te'e: tuqaa, hantuuta, qarcoo gosa adda addaa, **30** bulee goggogaa, naacha, qocaa, wakkallaa, gaararraa, **31** bineensota lafa irra munyuuqanu mara keessaa isaan kun isiniif battii; nami reeffa isaanii tuqe marti haga galgalaattii battii hin te'a. **32** Bineensoti akkasii du'ee meya muka irraa, woyaa irraa, gogaa irraa yookiin keessaa irraa hujame irra yoo bu'e, mey sun marti battii hin te'a; bisaan keessa keya'a; te'uu malee haga galgalaattii battii hin te'an; achiin duuba qulqulluu hin te'an. **33** Reeffer isaanii meya faara irraa hujame meessa yoo bu'e, wonni keessa jiru marti battii waan teetuf meya san cassa'a. **34** Bisaan meya san keessaa Sagalee nyaatanu maratti yoo cophe, sagaleen sun battii hin teeti; wonni meya san keessaa unanu marti battii hin te'a. **35** Wonni reeffi isaanii irra bu'e marti battii hin te'a; eeleen yookiin okkoteen sun cacadduu ti. Isaan martinuu battii; akka battii'iitti isaan ilaala'a. **36** Wonni dhibiin ta reeffa bineensotaa fi horii kanaa tuqe marti battii te'anulle, maddi yookiin boolli bisaanii hin battoottu. **37** Reeffer isaanii midhaan sanyii irra yoo bu'e, sanyiin sun hin battoottu. **38** Ammoo midhaan sanyii'iitti bisaan copheerun reeffi bineensotaa fi horii sanii yoo irra bu'e, sanyiin sun isiniif battii hin teeti. **39** «Bineensaa fi horiin akka isin nyaatanu eeyyamame keessaa tokko yoo du'e, nami reeffa isaa tuqe haga galgalaattii battii hin te'a. **40** Nami foon bineensaa fi horii du'ee san nyaate woyaa ifii dhiqatuu ti; garuu haga galgalaattii battii hin te'a. Nami reeffa san lafaa fuudhe marti woyaa ifii dhiqatuu ti; garuu haga galgalaattii battii hin te'a. **41** «Dadi gadha'aan lafa irra sinqiiqqataa deemanu marti battii; isaan hin nyaatina'a. **42** Dadi gadha'aan lafa irra sinqiiqqatanu, ka gadha'aan lafa irra lowanu, ka miila afuriin sinqiiqqataa deemanu yookiin ka miila bacaa qabanu marti isiniif battii waan te'aneef hin nyaatina'a. **43** Bineensota akkanaa kana nyaattanee ifi hin batteessina'a; karaa isaaniitiin battii ifi hin godhina'a yookiin isaaniin hin battowina'a. **44** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; ani woyyuu waan te'eef, isinille ifi adda baasa'aatii, woyyuu te'a'a. Dada gadha'aan lafa irra sinqiiqqatanu kanaan ifi hin batteessina'a. **45** Ani Waaqa keessan te'isaaf, Mootii Waan Maraa ka biyya Gibxi'i keessaa isin baase; tanaaf, ani woyyuu waan te'eef, isinille woyyuu te'a'a. **46** «Seerri marroo bineensotaa, marroo sinbirrootaa, marroo bineensota bisaan keessaatii fi marroo bineensota lafa irra munyuuqanu maraaf kenname kana. **47** Isin waan battii te'ee fi waan qulqulluu te'e, dada lafa irraa ta lubbuu qaddu keessaa ka nyaatamanuu fi ka hin nyaatanne gargar baasa'aatii beeka'a jedha'a» jedhe.

12 Mootiin Waan Maraa Muuse'en, **2** «Israa'elotaan, «Dubartiin ulfoottee ilma yennaa deettu, akkuma

xuriin isi'i ji'uma ji'aan yennaa dhutte battoottu, akka aadaa dhugeeffanna'aattii guyyaa torbaaf battii hin teeti. **3** Guyyaa saddeetesoo'ootitti mucaan haqanqabaa qabatuu ti. **4** Achiin duuba dubartittiin haga xurii ifii irraa qulqulloontutti, guyyaa soddonii sad eegattuu ti. Haga guyyaan qulqulloomiisa isi'i muummowutti waan woyyuu te'e hin tuqin yookiin gara addee woyyitti'i hin dhaqin. **5** Yoo durra deette akkuma yennaa xurii isi'i haga torbaan lamaa battii hin teeti. Achiin duuba isiin xurii ifii irraa qulqulloomiisaaf, guyyaa jaatamii jaa eegattuu ti. **6** «Dubartittiin ilma yookiin intala deettee yennaan qulqulloomiisa isi'i yennaa muummotte, isin kennansa gubamuuf buruusoo hoollee ka woggaa tokko, kennansa araara cubbu'utiif dhikaatu maddoo yookiin saphaliisa seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti gara hayyichaa fidduu ti. **7** Innille cubbuu isi'iitiif gumaa tolchisaaf fuula Mootii Waan Maraa dura dhikeessuu ti. Isiille akka aadaa dhugeeffanna'aattii dhiiga isii irraa dhangala'u irraa hin qulqulloonti. Seerri yennaa dubartiin ilma yookiin intala deettee kana. **8** «Isiin buruusoo hoollee dhikeessuu yoo hin dandeenne, saphaliisa lama yookiin maddoo lama takkattii kennansa gubamuuf, takkattii araara cubbu'utiif dhikeessituu ti; akka kanaan hayyichi cubbuu isi'iitiif gumaa tolchee, isiin hin qulqulloonti» jedhiin» jedhe.

13 Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **2** «Nama gogaa nafa ifii irratti ita yookiin robbii yookiin baarilee qabaatee, gara dhukkuba goga'aa farrisiiisa'aattii yoo jijjiiramu te'e, gara Aaronii yookiin ilmaan isaa keessaa gara nama hayyuu te'ee fidanuu ti. **3** Hayyichi madaa gogaa namichaa san qorqoruu ti; rifeensi madaa san keessa jiru adii te'ee yoo jiraate, addeen mada'aa sun gogaa keessa dabartee gara keessaa boollottee yoo jiraate, kun dhukkuba goga'aa farrisiiisa'a. Hayyichi qorqoree hubateen duuba akka aadaa dhugeeffanna'aattii akka inni battii te'eeru beessisuu ti. **4** Baarileen gogaa namichaa irraa sun gara keessaa boollottee yoo hin jiraanne, rifeensi isii keessaalle adii te'ee yoo hin jiraanne, hayyichi nama dhibamaa san haga guyyaa torbaa qofi isa baasuu ti. **5** Guyyaa torbeesso'ootitti hayyichi isa qorqoree, madaan sun akkuma duraa teetee gogaa isaa keessa babadhataa yoo hin jiraanne, hayyichi ammalle haga guyyaa torbaa qofi isa baasuu ti. **6** Hayyichi ammalle guyyaa torbeesso'ootitti isa qorqoruu ti; madaan sun qoortee gogaa keessa babadhatiisa lakkittee qoortee yoo jiraatte, dhukkubi sun robbii waan te'eef, hayyichi qulqullummaa isaa beessisuu ti. Namichille woyaa ifii dhiqatuu ti; inni qulqulluu hin te'a. **7** Hayyichi isa qorqoree qulqulluu akka inni te'e beessiseen duuba robbiin sun gogaa isaa keessaa babadhataa yoo deente, inni ammalle hayyicha dura dhikaatuu ti. **8** Hayyichi isa qorqoree robbiin sun gogaa isaa keessa babadhataa deemee yoo jiraate, dhukkubi sun dhukkuba goga'aa farrisiiisa'a; hayyichi namichi sun battii akka te'e beessisuu ti. **9** «Nami tokko dhukkuba goga'aa farrisiiisaa yoo qabaate gara hayyichaa fidanuu ti. **10** Hayyichi isa qorqoruu ti; Gogaa isaa keessa iiti adii rifeensa isaa adii gootee, ita san keessaa foon diimaan yoo ol baye, **11** dhukkuba goga'aa farrisiiisaa hidda naqate waan te'eef namichi sun battii akka te'e hayyichi

beessisuu ti. Inni battii waan te'eef hayyichi qofi isa hin baasin. **12** «Dhukkubi sun guddatee gogaa namichaa mara irratti bayee, hayyichi qorqoree yennaa ilaalu, mata'aa haga miila isaa yoo golle, **13** hayyichi ammalle isa qorqoree, dhukkubi sun nafa namichaa mara akka golle yoo dhagge, namichi qulqulluu akka te'e beessisuu ti. Gogaan isaa marti adii waan te'eef, inni qulqulluu hin te'a. **14** Madaan sun kulkultee foon diimaan yoo isa irratti mudhate ammoo inni battii hin te'a. **15** Hayyichi qorqoree foon diimaa yoo isa irratti dhagge, namichi battii akka te'e beessisuu ti. Foon diimaan sun battii waan te'eef, namichi dhukkuba goga'aa farrisisa qaba. **16** Foon diimaan sun deebi'ee yoo addaate ammoo inni gara hayyichaa dhaquu qaba. **17** Hayyichille isa qorqoruu ti. Madaan sun deebitee yoo addaate namichi sun qulqulluu akka te'e hayyichi beessisuu ti; achiin duuba inni qulqulluu hin te'a. **18** «Nami tokko gogaa ifii irratti iita qabaatee, iiti sun yoo fayye, **19** addee iitaa san irratti, iiti adiin yookiin baarileen diimattee addaattu yoo mudhatte, inni gara hayyichaa dhaquu ti. **20** Hayyichille qorqoruu ti; iiti sun gogaa keessa dabartee boollottee, rifeensi isii keessaalle addaatee yoo jiraate, dhukkubi sun dhukkuba goga'aa farrisisa, iita irratti baye waan te'eef, namichi battii akka te'e hayyichi beessisuu ti. **21** Hayyichi yennaa qorqoree rifeensi adiin iita san keessa yoo hin jiraanne, iiti sun gogaa keessa dabartee adoo hin boollowin, qoortee yoo jiraate, hayyichi haga guyyaa torbaa qofi isa baasuu ti. **22** Robbiin sun gogaa keessa babadhatte yoo jiraatte, dhukkuba goga'aa farrisisa waan te'eef, hayyichi akka inni battii te'e beessisuu ti. **23** Robbiin sun adduma jirtutti hattee yoo hin babadhatin, gadaannisa iitaa qofa waan te'eef, hayyichi akka inni qulqulluu te'e beessisuu ti. **24** «Nama tokko gogaan isaa yennaa gubate, addee gubate san irratti baarileen diimattee addaattu yookiin adiin yoo mudhatte, **25** Hayyichi baarilee san qorqoruu ti; rifeensi baarilee san keessa jiru adii te'ee yoo jiraate, addeen mada'aa sun gogaa keessa dabartee gara keessaa boollottee yoo jiraate, kun dhukkuba goga'aa farrisisa addee gubatte san keessatti baye waan te'eef, hayyichi namichi battii akka te'e beessisuu ti. **26** Hayyichi baarilee san qorqoree, rifeensi adiin isii keessa yoo hin jiraanne, baarileen sun gogaa keessa dabartee adoo hin boollowin, qoortee yoo jiraatte, hayyichi haga guyyaa torbaa qofi isa baasuu ti. **27** Guyyaa torbeesso'ootitti hayyichi ammalle qorqoruu ti; baarileen sun gogaa keessa babadhattee yoo jiraate, dhukkuba goga'aa farrisisa waan te'eef, hayyichi akka inni battii te'e beessisuu ti. **28** Baarileen sun adduma jirtutti hattee gogaa keessa adoo hin babadhatin qoortee yoo jiraatte, gadaannisa iita addee gubatee qofa waan te'eef, hayyichi akka namichi qulqulluu te'e beessisuu ti. **29** «Namichi tokko yookiin dubartiin takka mataa irratti yookiin areeda irraa madaa yoo qabaatane, **30** hayyichi madaa san qorqoruu ti; madaan sun gogaa keessa dabartee, rifeensi isii keessaa hadhooticha te'ee qadhattee yoo jiraate, dhukkuba citto'oo yookiin dhukkuba goga'aa farrisisa mataa irratti yookiin areeda irratti baye waan te'eef, hayyichi nami sun battii akka te'e beessisuu ti. **31** Hayyichi madaa akkasii tana

yennaa qorqore ammoo, madaan sun gogaa keessa adoo hin dabarin, rifeensi gurraachille keessa yoo hin jiraatin, hayyichi nama san haga guyyaa torbaa qofi isa baasuu ti. **32** Guyyaa torbeesso'ootitti hayyichi ammalle madaa san qorqoruu ti; madaan sun adoo hin babadhatin, rifeensi isii keessaa booka fakkaatee gogaa keessa dabartee gara keessaa boollottee yoo hin jiraatin, **33** hayyichi addee mada'aa san qofa lakkisee rifeensa irraa haadatu ti; hayyichi guyyaa torba itti dabalee ammalle qofi isa baasuu ti. **34** Guyyaa torbeesso'ootitti hayyichi ammalle madaa san qorqoruu ti; madaa sun gogaa keessa dabartee babadhattee yoo hin jiraatin, hayyichi akka inni qulqulluu te'e beessisuu ti. Namichille woyaa ifii dhiqatuu ti; inni qulqulluu hin te'a. **35** Inni qulqulluu akka te'e beessifameen duuba madaan sun gogaa keessa babadhataa yoo deente ammoo, **36** hayyichi isa qorqoruu ti; madaan sun gogaa keessa babadhattee yoo jiraatte, namichi battii waan te'eef, hayyichi rifeensa booka fakkaatu san ilaalu hin barbaachisu. **37** Te'uu malee, akka ilaalcha hayyichaattii madaan sun achumatti hattee, rifeensi guraachi keessatti latee yoo jiraate, madaan sun fayyiteerti. Namichi qulqulluu; akka inni qulqulluu te'e hayyichi beessisuu ti. **38** «Namichi tokko yookiin dubartiin takka gogaa ifii irratti baarilee adii yoo qabaatane, **39** hayyichi isaan qorqoruu ti; madaan sun babadhattee shankallittii yoo teete, robbii gogaa irratti baate malee ta miituu moti; namichi sun qulqulluu. **40** «Nami tokko rifeensa mataa ifii yoo dhabe, molu'utti isa nyaate; inni qulqulluu. **41** Inni rifeensa ifii adda irraa yoo dhabe, molu'utti isa nyaate; inni qulqulluu. **42** Inni moluu ifii irratti yookiin adda ifii irratti madaa diimattee addaattu yoo qabaate, dhukkuba goga'aa farrisisa mataa isaa irratti yookiin adda isaa irratti baye. **43** Hayyichi isa qorqoruu ti; mataa isaa irratti yookiin adda isaa irratti madaan diimattee addaattu ta dhukkuba goga'aa farrisisa fakkaattu yoo mudhatte, **44** nami sun dhukkuba goga'aa farrisisa qaba; battiille'e. Inni mataa ifii irraa madaa waan qabuuf, hayyichi akka inni battii te'e beessisuu ti. **45** «Nami dhukkuba goga'aa farrisisa qabu woyaa tarsiite uffatuu ti; mataa ifii hin filatin; woyaa afaanitti qabatee, «Ani batti'! Ani batti'!» jedhaa lallabuu ti. **46** Inni haga dhukkuba goga'aa farrisisa san qabu batti'i. Inni qofi le'uu ti; addee quttumaatiin ala le'uu ti. **47** «Woyaan rifeensa hoole'eetiin yookiin quncee talba'aatiin hujante takka, dhukkuba goga'aa farrisisa'aan yoo tuttuqante, **48** woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante yookiin ta rifeensa hoole'ee irraa hujante yookiin ta quncee talba'aa irraa hujante yookiin gogaan marti yookiin waan gogaa irraa hujamee yoo te'e, **49** addeen tuttuqante sun magariisottee yookiin diimattee woyaa irratti yookiin waan gogaa irraa hujame irratti yookiin woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante irratti yookiin ta harkaan dhowante irratti yookiin meya gogaa irraa hujame mara irratti yoo mudhatte, dhukkuba goga'aa farrisisa babadhataa deemu waan te'eef hayyichatti mudhifamuu ti. **50** Hayyichi dhukkuba san qorqoree, woyaa dhukkubaan tuttuqante san guyyaa torbaaf qofi baasuu ti. **51** Guyyaa torbeesso'ootitti ammalle qorqoruu ti; dhukkubi sun woyaa

irratti, woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante irratti, waan gogaa irraa hujame irratti yoo mudhate, dhukkuba goga'aa farrisiisaa hama'a; meya sunille batti'i. **52** Hayyichi woyaa yookiin woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante, Woyaa rifeensa hoole'eetiin yookiin quncee talba'aatiin hujante yookiin meya gogaa irraa hujame mara ka dhukkuba goga'aa farrisiisa'aan tuttuqame gubuu ti; inni dhukkuba goga'aa farrisiisaa hamaa waan te'eef, mey sun gubamuu ti. **53** «Hayyichi yennaa qorqoru, dhukkubi sun woyaa irratti yookiin woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante irratti yookiin ta harkaan dhowante irratti yookiin meya gogaa irraa hujame irratti babadhaatee yoo hin jiraanne, **54** mey tuttuqame sun akka dhiqamu ajajuu ti. Achiin duuba meya san ammalle guyyaa torbaaf qofi baasuu ti. **55** Mey tuttuqame sun dhiqameen duuba hayyichi qorqoruu ti; dhukkubi sun bifa ifii yoo hin jijjiiratin, meya keessa babadhatuu dhabulle, mey sun batti'i; dhukkubi sun meya san gara keessaatiin yookiin gara duubaatiin tuttuqee jiraatulle ibiddaan gubuu ti. **56** Mey sun dhiqameen duuba ammoo hayyichi yennaa qorqoru, dhukkubi sun woyaa irraa qoree yoo jiraate, addee dhukkubi tuttuqe san woyaa irraa yookiin waan gogaa irraa hujame irraa yookiin woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante irraa tarsaasuu ti. **57** Dhukkubi sun ammalle woyaa irratti yookiin woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante irratti yookiin meya gogaa irraa hujame irratti deebi'ee yoo mudhatte, inni dhukkuba babadhatuu deemu waan te'eef, mey dhukkuba goga'aa farrisiisaa qabu sun marti ibiddaan gubamuu ti. **58** Woyaan yookiin woyaa meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante yookiin meya gogaa irraa hujame irratti deebi'ee yoo mudhatte, inni dhukkuba babadhatuu deemu waan te'eef, mey dhukkuba goga'aa farrisiisaa qabu sun marti ibiddaan gubamuu ti. **59** Kun seera uffanni rifeensa hoole'ee irraa hujame yookiin woyaan meya worra woyaa dhowuutiin dhowante yookiin ta harkaan dhowante yookiin mey gogaa irraa hujame martille ka dhukkuba goga'aa farrisiisa'aan tuttuqame, dhukkuba goga'aa farrisiisaa irraa akka qulqulloome yookiin battii akka te'e ittiin beekkamu.

14 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Seerri nama dhukkuba goga'aa farrisiisaa qabu akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti akka inni qulqulloomuuf gara hayyichaa yennaa fidanu ka asii gad jiru: **3** Hayyichi addee quttumaatiin alatti bayee nama dhukkuba goga'aa farrisiisaa qabu san qorqoruu ti. Nami sun dhukkuba san irraa fayyee yoo jiraate, **4** hayyichi sinbirroota qulqulluu lama ta lubbu'uun jirtu, muka hindheensaa, liilana dhiille'ee fi baala muka hisoopihii namicha qulqulleeffamu saniif akka fidanu ajajuu ti. **5** Achiin duuba hayyichi sinbirroota san keessaa takkattii, okkotee bisaan maddaa keessa jiru irratti akka qalantu ajajuu ti. **6** Achiin duuba sinbirree lubbu'uun jirtu san fuudhee muka hindheensaa, liilana dhiille'ee fi baala muka hisoopihii woliin dhiiga sinbirree okkotee bisaan maddaa keessa jiru irratti qalante san keessa cuuphuu ti. **7** Dhiiga nama dhukkuba goga'aa farrisiisaa

irraa qulqulleeffamu saniitti yennaa torba fiffixee akka inni qulqulluu te'e beessisuu ti. Achiin duuba Sinbirree lubbu'uun jirtu san diidatti gad lakkisuu ti. **8** «Nami qulqulloome sun woyaa ifii dhiqatuu ti; rifeensa ifii mara haadatee, nafa ifii bisaaniin dhiqatuu ti; achiin duuba inni akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu hin te'a. Tanaan duuba addee quttumaatiiti deebi'uu ti; te'uu malee haga guyyaa torbaa dunkaanii ifiitiiti adoo hin galin ala turuu ti. **9** Guyyaa torbeesso'ootitti ammalle rifeensa ifii mara haadatu ti; rifeensa mata'aa, ka areeda, ka gaara ilaati fi ka nafa ifii irraa mara haadatu ti; woyaa ifii dhiqatee, nafa ifiille bisaaniin dhiqatuu ti; achiin duuba inni qulqulluu hin te'a. **10** «Guyyaa saddeetesso'oo ammoo buruusoo korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qannee fi gorontii hoole'ee buruusoo takkattii ta woggaa tokkoo ta fafa hin qanne dhikeessuu ti; akkasuma kennansa midhaanii bullaa dansaa kiiloogiraama jaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumantee fi zayitii ejersaa buttullee tokko fiduu ti. **11** Hayyichi akka inni qulqulloome beessisu sun namicha qulqulloomu fi kennansa inni kenne sun woliin gara Dunkaanii Woldeenna'aa fuula Mootii Waan maraa dura dhikeessuu ti. **12** «Achiin duuba hayyichi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san keessaa tokko fuudhee, zayitii ejersaa buttullee tokko woliin kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu, kennansa tachoofamu fuula Mootii Waan Maraa dura dhikeessuu ti. **13** Inni buruusoo korbeessa hoole'ee san addee woyyitii kennansi araara cubbu'uuti fi kennansi gubamu qalamutti qaluu ti. **14** Hayyichi dhiiga buruusoo korbeessa hoole'ee ka kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatuu san irraa diqqaa isaa fuudhee, qaccee gurra namicha qulqulloomu san ka gara middaa, quba isaa abguddicha ka harka middichaati fi quba isaa abguddicha ka miila middichaa dibuu ti. **15** Hayyichi zayitii ejersaa san irraa diqqoo isi'ii fuudhee barruu harka ifii bitaachaatiiti dhangalaasuu ti; **16** Quba ifii ka harka middichaa zayitii barruu harka isaa bitaacha keessa jirtu keessa cuuphee yennaa torba Mootii Waan Maraa duratti fiffixuu ti. **17** Zayitii ejersaa ta barruu harka isaa keessatti hatte san qaccee gurra namicha qulqulloomu san ka gara middaa, quba isaa abguddicha ka harka middichaati fi quba isaa abguddicha ka miila middichaa dhiiga kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatee san irratti dabalee dibuu ti. **18** Zayitii ejersaa ta barruu harka isaatiiti hatte san hayyichi mataa namicha qulqulloomu san dibee, Mootii Waan Maraa duratti gumaa isaaf godhuu ti. **19** «Achiin duuba hayyichi kennansa araara cubbu'uutiif dhikaatu san ciinsee, nama battummaa ifii irraa qulqulloomu saniif gumaa godhuu ti. Saniin duuba horii kennansa gubamuu san qalee, **20** addee ciinca'aa irratti kennansa midhaanii woliin dhikeesssee, gumaa isaaf godhuu ti; innille qulqulluu hin te'a. **21** «Te'uu malee, nami sun hiyyeessa te'ee waan kana dhikeessuu yoo dadhabe, cubbuu ifitiif gumaa godhiisaaf, kennansa tachoofamu ka sababa yakka'aatiif dhikaatu buruusoo korbeessa hoole'ee tokko fuudhee, kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumante kiiloo lama, zayitii ejersaa buttullee tokko woliin fiduu ti. **22** Akkasuma saphaliisa lama yookiin maddoo lama keessaa ka dande'u, takkattii kennansa araara

cubbu'utiif, takkattii kennansa gubamuuf dhikeessuu ti. **23** «Isaan kana guyyaa saddeetesso'oo qulqulloomiisa ifitiif seensuma Dunkaanii Woldeenna'aatitti fuula kiyya duratti gara hayyichaa fiduu ti. **24** Hayyichi buruusoo korbeessa hoole'ee ka sababa yakka'aaatiif dhiikaatu san fuudhee, zayitii ejersaa buttullee tokko woliin kennansa tachoofamu ana Mootii Waan Maraa dura dhikeessuu ti. **25** Inni buruusoo korbeessa hoole'ee ka sababa yakka'aaatiif dhiikaate san qalee, dhiiga isaa irraa diqqaa isaa fuudhee, qaccee gurra namicha qulqulloomu san ka gara middaa, quba isaa abguddicha ka harka middichaatiif fi quba isaa abguddicha ka miila middichaa dibuu ti. **26** Hayyichi zayitii ejersaa san irraa diqqoo isi'ii fuudhee barruu harka ifii bitaachaatiif dhangalaasuu ti. **27** Quba ifii ka harka middichaatiin barruu harka ifii keessaa zayitii ejersaa san diqqoo isi'ii yennaa torba ana Mootii Waan Maraa duratti fiffixuu ti. **28** Zayitii ejersaa diqqoo ta barruu harka isaa keessa jirtu san irraa diqqoo isi'ii adduma dhiiga horii sababa yakka'aaatiif dhiikaate dibe san, qaccee gurra namicha qulqulloomu san ka gara middaa, quba isaa abguddicha ka harka middichaatiif fi quba isaa abguddicha ka miila middichaa itti dabalee dibuu ti. **29** Hayyichi zayitii ejersaa ta barruu harka isaatiif hatte, gumaa cubbu'uu isaaf tolchiisaaf, ana Mootii Waan Maraa duratti, mataa namicha qulqulloomu saniitti dibuu ti. **30** Achiin duuba inni saphaliisa yookiin maddoo namichi fiduu dande'e san ciinnessuu ti. **31** Takkattii kennansa araara cubbu'utiif taan ammoo kennansa gubamuuf, kennansa midhaanii woliin dhikeessuu ti. Akka kanaan hayyichi namicha qulqulloomu saniif fuula ana Mootii Waan Maraa duratti gumaa hin tolcha» jedhe. **32** Kun Seera nama dhukkuba farrisiisa'an qabamee, hiyyeessa waan te'eef, ittiin qulqulloomiisaaf, kennansa barbaachisaa te'e kennuu dadhabee ti. **33** Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aarooniin, **34** «Lafa kana'aanii, ta ani qooda keessan godhee isiniif kennu saniitti yennaa galtanu, ani mana lafa sanii tokko keessatti dhukkuba goga'aa farrisiisaa yoo buuse, **35** abbaan mana sanii gara hayyichaa dhaqee, «Waan dhukkuba goga'aa farrisiisaa fakkaatu mana kiyya keessatti dhaggeera» jedhee hayyichatti himuu ti. **36** Hayyichi mana san dhaqee dhukkuba goga'aa farrisiisaa san adoo hin qorqoriniin dura, mey mana san keessa jiru marti akka hin battoonne, mana keessaa akka gad baasanu ajajuu ti; achiin duuba hayyichi mana san seenee qorqoruu ti. **37** Hayyichi dhukkuba goga'aa farrisiisaa san dhaaba manaa irra qorqoruu ti; wonni bifa magariisaa yookiin diintuun dhaaba mana dhaka'aa boollessitee yoo dhaggante, **38** Hayyichi mana keessaa bayee guyyaa torbaaf mana san cufuu ti. **39** Guyyaa torbeesso'oottii hayyichi deebi'ee mana san qorqoruu ti; dhukkubi sun dhaaba mana dhaka'aa irra faffaca'ee yoo jiraate, **40** hayyichi dhakaan dhukkubi goga'aa farrisiisaan irratti dhaggame sun hoqonqolamee bayee qacha'aan alatti addee batti'itti akka gatamu ajajuu ti. **41** Saniin duuba inni dhaaba mana dhaka'aa san mara gara keessaatiin irraa duguugee, waan irraa hoqooqame san qacha'aan alatti addee batti'itti akka gatamu godhuu ti. **42** Achiin duuba dhakaa dhibii fidanee addee dhakaa

kaan baasanetti keyanee, faara haareyaan dhoobbanuu ti. **43** «Dhakaan keessaa bayee, dhaabi mana dhaka'aa sun hoqooqamee dhoobbameen duuba dhukkubi deebi'ee mana keessatti yoo mudhate, **44** hayyichi dhaqee qorqoruu ti; dhukkubi sun mana keessa faffaca'ee yoo jiraate, dhukkuba goga'aa farrisiisaa hama'a; manni sunille batti'i. **45** Manni sun diigamee, dhakaan isaa, muki isaa, faarri isaa ka itti dhoobbame marti qacha'aan alatti addee batti'itti gatamanuu ti. **46** Manni sun cufameeruun nami tokko keessa yoo seene, nami sun haga galgalaattii battii hin te'a. **47** Nami mana san keessa rafe yookiin keessatti nyaatee wayaa ifii dhiqatuu ti. **48** «Manni sun dhoobbameen duuba hayyichi dhufee yoo qorqoru ammoo, dhukkubi goga'aa farrisiisaan sun mana san keessa faffaca'ee yoo hin jiraatin, dhukkubi sun waan badeeruuf, manni sun qulqulluu akka te'e hayyichi beessisuu ti. **49** Mana san qulqulloonsiisaaf, inni sinbirree lama, muka hindheensaa, liilana dhiille'ee fi baala hisoopii dhikeessuu ti. **50** Sinbirroota san keessaa takkattii okkotee bisaan maddaa keessa jiru irratti qaluu ti. **51** Achiin duuba muka hindheensaa, baala muka hisoopii, liilana dhiille'ee fi sinbirree lubbu'uun jirtu san fuudhee, dhiiga sinbirree qalanteetii fi bisaan maddaa ka okkotee keessa jiru san keessa cuuphee mana sanitti yennaa torba fiffixuu ti. **52** Inni dhiiga simbirree'etiin, bisaan maddaatiin, sinbirree lubbu'uun jirtuun, muka hindheensaatiin, baala muka hisoopiihiiti fi liilana dhiille'een mana san qulqulloonsuu ti. **53** Achiin duuba inni sinbirree lubbu'uun jirtu san qacha'aan alatti diidatti gad lakkisuu ti. Akka kanaan inni mana saniif gumaa tolchee, manni sun qulqulluu hin te'a» jedhe. **54** Seerri kun seera dhukkuba goga'aa farrisiisa'aa, dhukkuba citto'oo, **55** dhukkuba goga'aa farrisiisaa ka wayaa keessaa yookiin ka mana keessaa, **56** ka itaa, ka robbi'ii yookiin ka baarile'ee ti. **57** Wonni tokko qulqulluu akka te'e yookiin qulqulluu akka hinte'in isaan kanaan beekkama. Seerri kun seera marroo dhukkuba gosa kana maraa ti.

15 Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aarooniin, **2** «Kolbaa Israa'eliitiin, «Nami nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u, wonni dhangala'u sun batti'i. **3** Nafa hilaal isaa keessaa wonni dhangala'u sun ittuma fufee yoo dhangala'e yookiin dhangala'iisa yoo lakkiselle nami sun batti'i; wonni isa keessaa dhangala'u sun akki ittiin battummaa fiddu: **4** «<Taqeen nami nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u irra irkate marti battii hin teeti; wonni inni irra te'e martille hin battootti. **5** Nami taqee isaa tuqe marti wayaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifiille bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaattii battii hin te'a. **6** Waan nami nafa hilaal ka isaa keessaa woy dhangala'u irra tee'ee irra nami tee'ee marti wayaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifiille bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaattii battii hin te'a. **7** Nama nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u nami tuqe marti wayaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifiille bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaattii battii hin te'a. **8** Nami nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u nama qulqulluu tokkotti yoo tufe, nami inni itti tufe sun wayaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifiille dhiqatuu ti; garuu haga galgalaattii battii hin te'a. **9** Kooraan nami nafa hilaal isaa keessa woy dhangala'u irra tee'ee marti battii hin te'a. **10** Waan nama

san jala jiru mara nami tuqe marti haga galgalaatitti battii hin te'a; waan nami sun irra tee'e mara nami fuudhe woyaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifiille bisaaniin dhiqatuu ti; Garuu haga galgalaatitti battii hin te'a. **11** Nami nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u harkaa ifii adoo hin dhiqatin nama tokko yoo tuqe, nami inni tuqe sun woyaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifiille bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin te'a. **12** Okkoteen nami nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u tuqe cadduu ti; meya muka irraa hujame yoo te'e bisaaniin dhiqamuu ti. **13** « <Nami waan nafa hilaal isaa keessaa dhangala'u irraa yennaa qulqulloome, akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti guyyaa torba eegatuu ti; woyaa ifii dhiqatee, nafa ifiille bisaan maddaatiin dhiqatuu ti; inni qulqulluu hin te'a. **14** Guyyaa saddeeteso'ootiiti saphaliisa lama yookiin maddoo lama fidee, seensuma Dunkaanii Woldeenna'aatiiti ana Mootii Waan Maraa dura dhufee hayyichatti kennuu ti. **15** Hayyichille isaan keessaa takkattii kennansa araara cubbu'uutiif, taan ammoo kennansa gubamuuf dhikeessuu ti; akka kanaan sababa waan nafa hilaal isaa keessaa dhangala'u saniitiif fuula ana Mootii Waan Maraa duratti namicha saniif gumaa tolchuu ti. **16** « <Nama tokko bisaan sanyii'ii isaa keessaa yoo dhangala'e, nafa ifii mara bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin te'a. **17** Woyaan yookiin wonni gogaa irraa hujame ta bisaan sanyii'ii tuqe sun marti bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin teeti. **18** Nami tokko dubartii woliin rafee, bisaan isaa ka sanyii te'u isaa keessaa yennaa dhangala'e, isaan lamaanuu nafa ifii bisaaniin dhiqatanuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin te'an. **19** « <Dubartii takka xuriin yoo dhutte, battummaan isii'ii ta xuri'ii haga guyyaa torbaa hin turti; nami isii tuqelle haga galgalaatitti battii hin te'a. **20** Yennaa xuriin isii'ii dhutteertu, wonni isiin irra irkatee yookiin irra teette marti battii hin te'a. **21** Nami taqee isii'ii tuqe marti, woyaa ifiitii fi nafa ifii bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin te'a. **22** Nami waan isiin irra teete irra te'ee woyaa ifiitii fi nafa ifii bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin te'a. **23** Taqee isii'ii yookiin waan isiin irra teette mara nami tuqe haga galgalaatitti battii hin te'a. **24** Nami tokko isii woliin rafee xuriin isii'ii sun yoo isa tuxxe, inni haga guyyaa torbaa battii hin te'a; taqeen inni irra irkate marti battii hin teeti. **25** « <Dubartii takka yennaa xuriin isii'ii ta ji'uma ji'aan dhutuu irra dabartee dhiigi isii irraa guyyaa hedduu yoo jige yookiin xuriin isii'ii dabarteen duuba dhiigi isii irraa jigu sun yoo hin lakkisin, akkuma yennaa xurii isii'ii san, haga dhiigi sun dhaabbatu battii hin teeti. **26** Akkuma yennaa xuriin isii'ii ji'uma ji'aan dhutteertu sanii, yennaa dhiigi isii irraa jigisa hin lakkisin mara, taqeen isiin irra irkate marti yookiin wonni isiin irra teette marti battii hin te'a. **27** Nami waan san tuqe marti battii hin te'a; inni woyaa ifiitii fi nafa ifii bisaaniin dhiqatuu ti; garuu haga galgalaatitti battii hin te'a. **28** « <Dhiigi isii irraa jigu sun yennaa dhaabbate, guyyaa torba eegatuu ti; saniin duuba akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu hin teeti. **29** Guyyaa saddeeteso'ootiiti saphaliisa lama yookiin maddoo lama fiddee seensuma Dunkaanii Woldeenna'aatiiti hayyichatti kennituu ti. **30** Hayyichi isaan keessaa takkattii kennansa

araara cubbu'uutiif, taan kennansa gubamuuf dhikeessuu ti. Akka kanaan battummaa dhiiga isii irraa jigu saniif fuula ana Mootii Waan Maraa duratti gumaa isii'ii hin tolcha. **31** « <Kolbaan Israa'elii Dunkaanii Woldeenna'aa tiyya ta odduu isaanii jirtu san akka hin batteessine, battummaa ifiille'een akka hin duune, isin waan isaan batteessu irraa adda isaan baasa'a» jedha'a» jedhe. **32** Seerri nama nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'uuf yookiin nama bisaan isaa ka sanyii te'u keessaa dhangala'uuf, **33** dubartii xuriin isii'ii dhutteertuuf, dhiira yookiin dubartii woy keessaa dhangala'uuf, dhiira dubartii akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti battooteertu woliin rafuu kenname kana.

16 Ilmaan Aaronii lamaan Mootii Waan Maraa dura dhikaatanee du'aneen duuba, Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ani qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamu irratti duumensaana waan mudhadhuuf, obboleessi keeti Aaron gara addee irra caalaa woyyiti'ii ta gollaa keessa, qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamu ka Saanduqa Gondooroo'oo irra jiru san dura yennaa ifii barbaade mara akka hin seenne itti himi. Inni ajaja kana yoo hin muummessin hin du'a. **3** Inni gara addee irraa caalaa woyyiti'ii adoo hin seeniniin dura kennansa araara cubbu'uutiif dardara tokko, kennansa gubamuuf, korbeessa hoole'ee tokko dhikeessuu ti. **4** «Inni qoloo haga miilaa dheerattu woyyiti'ii quncee talba'aa irraa hujante lukee nafa isaatiiti aantu ta quncee talba'aa irraa hujante woliin uffatuu ti; hiituu quncee talbaa irraa hujante hidhatee, marata mata'aa ka quncee talba'aa irraa hujame mata'atti maratuu ti. Isaan kun uffana woyyoomane waan te'aneef, inni nafa ifii dhiqatee uffatuu ti. **5** Inni korbeeyyii re'ee lama kennansa araara cubbu'uutiif, korbeessa hoole'ee tokko kennansa gubamuuf, kolbaa Israa'elii irraa fuudhuu ti. **6** «Aaronille kennansa araara cubbuu ifiitiif dardara dhikeesse san, ifii fi maatii ifiitiif gumaa cubbu'uu tolchuu ti. **7** Achiin duuba inni korbeeyyii re'ee san lamaanuu fuudhee seensuma Dunkaanii Woldeenna'aatiiti fuula ana Mootii Waan Maraa dura dhikeessuu ti. **8** Aaron korbeeyyii re'ee lamaan san tokko ana Mootii Waan Maraatiif kenniisaaf, kaan gad lakkisiisaaf hixaa buusuu ti. **9** Inni korbeessa ana Mootii Waan Maraatiif hixaan itti bu'e san fidee kennansa araara cubbu'uutiif ciincessuu ti. **10** Korbeessa cubbuu kolba'atiif gumaa tolchiisaaf goomole'etti akka gad lakkifamu hixaan itti bu'e san ammoo ana Mootii Waan Maraa dura lubbu'uun dhikeessuu ti. **11** «Aaron dardara kennansa araara cubbuu ifiitiif dhikaatu san dhikeessee, ifii fi maatii ifiitiif gumaa tolchiisaaf qaluu ti. **12** Addee ciinca'aa ta fuula kiyya dura jirtu san irraa kashila girigiraa guutu'uu fi hixaana bulleeffame ka uddaa dansaa qabu ooboo lama fuudhee, gara addee irra caalaa woyyiti'ii geessuu ti. **13** Hixaana san ana Mootii Waan Maraa duratti ibiddatti naquu ti. Akka inni hin duuneef, aarii hixaana sanii qadaaddaa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamu ta Saanduqa Gondooroo'oo irra jirtu san hin golla. **14** Inni dhiiga dardaraa san irraa diqqaa isaa fuudhee quba ifiitiin qadaaddaa gumaa cubbu'uu gubba'atti gara duraatiin itti fiffixuu ti; achiin duuba dhiiga san diqqaa isaa qadaaddaa gumaa

cubbu'uu san duratti yennaa torba fiiffixuu ti. **15** «Achiin duuba inni korbeessa re'ee san araara cubbuu kolba'aatiif qaluu ti; dhiiga isaalle gara addee irra caalaa woyyitti'ii ta gollaa keessaa geessee akkuma dhiiga dardaraa godhe san qadaaddaa gumaan araara cubbu'uu gubba'atti fiiffixuu ti; qadaaddaa araara cubbu'uu san duralle'etti fiiffixuu ti. **16** Akka kanaan inni sababa battummaa, fiqilaa fi cubbuu Israa'elootaa maraatiif addeen irra caalaa woyyitti'ii akka hin battoonne gumaa araara cubbu'uu hin tolcha; Dunkaanii Woldeenna'aa ta odduu isaanii battummaa isaanii wodhakkaa jirtulle akkasuma hin godha. **17** Yennaa Aaron addee woyyittii keessatti gumaa cubbu'uu tolchiisaaf, Dunkaanii Woldeenna'aa seenu, haga inni ifiifi, maatii ifiitii fi kolbaa Israa'elii duudi'iiif gumaa cubbu'uu tolchee gad bayutti, nami tokkolle Dunkaanii Woldeenna'aa keessa hin jiraatin. **18** «Achiin duuba inni gara addee ciinca'aa ta fuula kiyaa dura jirtuu gad bayee, gumaa cubbu'uu isi'iiif tolchuu ti; dhiiga dardaraatiif fi korbeessa re'ee san irraa diqqaa isaa fuudhee gaafota addee ciinca'aa san mara dibuu ti. **19** Dhiiga san irraa diqqaa isaa fuudhee quba ifiitiin yennaa torbaa addee ciinca'aa irratti fiiffixee, battummaa kolbaa Israa'elii irraa adda baasee, addee ciinca'aa san qulqulleessuu ti. **20** «Aaron addee irra caalaa woyyitti'ii, Dunkaanii Woldeenna'aaatiif, addee ciinca'aaatiifille gumaa cubbu'uu tolchee fiixen duuba, korbeessa re'ee ka lubbu'uun jiru san dhiikeessuu ti. **21** Inni harka ifii lamaanuu mataa korbeessa re'ee ka lubbu'uun jiruu san irra keyee, hammeenna fi fiqila, cubbuu Israa'elootaa mara faaci'ee mataa korbeessa sanii irra keyuu ti. Achiin duuba Aaron korbeessa san gad lakkisee nami hujji tanaaf filame gara lafa goomole'ee geessa. **22** Korbeessi sun cubbuu isaanii mara ba'atee gara lafa goomole'ee deema; namichille korbeessa san lafa nami keessa le'uu hin dandeen goomolee keessatti gad hin lakkisa. **23** «Achiin duuba Aaron gara Dunkaanii Woldeenna'aa seenee, woyaa quncee talba'aa irraa hujante ta yennaa addee irra caalaa woyyitti'ii seenu uffatu san ifi irraa baafatee achitti lakkisuu ti. **24** Addee woyyittii sanitti nafa ifii bisaaniin dhiqatee woyaa ifii uffatuu ti. Achiin duuba gad bayee gumaa cubbuu ifii tolchiisaaf kennansa gubamu dhiikeessuu ti; kolba'aatiifille gumaa cubbu'uu tolchiisaaf, kennansa gubamu dhiikeessuu ti. **25** Cooma horii kennansa araara cubbu'uuatiif dhiikaatee san addee ciinca'aa irratti gubuu ti. **26** «Namichi korbeessa re'ee san lafa goomole'ee geessee gad lakkise sun woyaa ifiiti fi nafa ifii dhiqateen duuba gara addee quttumaa seenuu hin dande'a. **27** Dardarii fi korbeessi re'ee ka kennansa araara cubbu'uuatiif dhiikaatane, ka dhiigi isaanii gumaa cubbu'uu tolchiisaaf addee irra caalaa woyyitti'ii seene sun, gogaan, foonii fi cumaan isaanii addee quttumaatiin alatti gad baasanee gubanu ti. **28** Namichi isaan kana gube woyaa ifiiti fi nafa ifii dhiqatuu qaba; achiin duuba gara addee quttumaa seenuu hin dande'a. **29** «Seerati bara baraa ka isiniif kenname ka asii gad jiru: ji'a torbeesso'oo guyyaa kudhaneesso'ootitti, Israa'elootii fi nami ormaa ka isaan keessa jiru marti ifi gad qabuu ti; hujji tokkolle hin hujin. **30** Guyyaa kanatti isin qulqulleessiisaaf gumaan

araara cubbu'uu waan tolfamuuf, isin ana Mootii Waan Maraa duratti cubbuu teessan mara irraa hin qulqulloontan. **31** Kun Sanbata guyyaa foora ti; ifi gad qaba'a; kun seerata bara baraa ti. **32** Hayyichi muudamee addee abbaa ifiitiit hayyicha guddaa te'e sun qooloo woyyittii quncee talba'aa irraa hujante uffatee gumaa cubbu'uu tolchuu ti. **33** Addee irra caalaa woyyittii, Dunkaanii Woldeenna'aa, addee ciinca'aaatiif, hayyootaa fi kolbaa maraafiille gumaa cubbu'uu tolchuu ti. **34** Kun seerata bara baraa ka wogga'atti yennaa tokko cubbuu kolbaa Israa'eliiitiif gumaa tolchitanu isiniif te'uu ti» jedhe. Tunille akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje hujante.

17 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati Aaronii fi ilmaan isaatiiti, Israa'eloota maralle'etti, waan ani Mootiin Waan Maraa ajaje kana himi! **3** Isaaniin, «Israa'elootaa keessaa nami addee quttumaatiit yookiin addee quttumaatiin alatti dardara, buruusoos korbeessa hoole'ee yookiin re'ee qalee, **4** fuula Dunkaanii Woyyittii tiyyaa duratti ana Mootii Waan Maraatiif kennansa gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa yoo hin fidin, nami sun yakkaan dhiiga dhangalaasiisaa itti muramuu ti; inni dhiiga waan dhangalaaseef kolbaa ifii keessaa bawuu ti. **5** Tanaaf kolbaan Israa'elii ciincaa diida keessatti Mootii Waan Maraatiif dhiikeessite seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti gara hayyichaa fiddi; kennansa dhikaate san hayyichi kennansa tokkummaa godhee Mootii Waan Maraatiif dhiikeessa. **6** Hayyichi dhiiga san addee ciinca'aa ta seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duraatiit fiiffixuu ti; cooma san ka foollee dansaa qabu, ka Mootii Waan Maraa gammachiisu godhee gubuu ti. **7** Haganaa achi kolbaan Israa'elii Mootii Waan Maraatiif addatamuu lakkitte, waaqota dharaa ka fakkii re'ee waaqonfatiisaan sagaagalte, ciincaa hin dhiikeessin; kun dhaloota dhufu mara keessatti seerata bara baraa isaaniiif te'uu ti» jedhi. **8** «Ati isaaniin, «Isin Israa'eloota keessaa yookiin nama ormaa ka isin odduu jiru keessaa nami kennansa gubamu yookiin ciincaa dhibii dhiikeessu tokko, **9** Mootii Waan Maraatiif ciincaa gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa yoo hin fidin kolbaa ifii keessaa bawuu ti. **10** « «Isin Israa'eloota keessaa yookiin orma isin odduu jiru keessaa nami tokko dhiiga yoo une yookiin foon dhiiga qabu yoo nyaate, ani diina itti hin te'a; nama san kolbaa keessaa hin baasa» jedhi. **11** Lubbuun dada maraa dhiiga keessa waan jirtuuf, gumaa lubbu'ulle ka te'u dhiiga waan te'eef, addee ciinca'aa irratti gumaa lubbuu teessanii akka te'u ani Mootiin Waan Maraa dhiiga isiniif kenneera. **12** Tanaaf ani, «Isin kolbaan Israa'elii dhiiga hin unina'a; ormi isin odduu le'ulle dhiiga hin unin» jedhe. **13** «Isin Israa'eloota keessaa yookiin orma isin odduu jiru keessaa nami tokko bineensi yookiin sinbirree nyaatamanu mara keessaa adanee yoo qabate dhiiga keessaa jisee biyye'en golluu ti. **14** Lubbuun dada maraa dhiiga keessa waan jirtuuf, ani kolbaa Israa'eliiitiin, «Dhiiga dada maraa hin unina'a; nami dhiiga san unu marti kolbaa ifii keessaa bawuu ti. **15** « «Isin Israa'eloota keessa yookiin orma isin odduu jiru keessaa foon waan ifiin du'ee yookiin ka bineensi dhibiin

qabee ijjeese nami nyaate, woyaa ifii dhiqatuu ti; nafa ifille dhiqatuu ti; garuu akka aadaa dhugeeffanna'aatitti haga galgala battii hin te'a; achiin duuba inni qulqulluu hin te'a. 16 Woyaa ifitiiti fi nafa ifille bisaaniin yoo hin dhiqatin yakkaa ifitiiti itti hin gaafatama; jedhi» jedhe.

18 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Kolbaa Israa'eliitiin, «Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; 3 Waan worri biyya Gibxi'i ta keessa leetane hujju hin hujina'a; waan worri lafa kana'aanii ta ani amma itti isin galchu hujanulle hin hujina'a; aadaa isaaniille hin hordofina'a. 4 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; seera kiyyaaf ajajama'a; seerata kiyyalle ifi eegadha'aa hordofa'a. 5 Ani Mootii Waan Maraa ti; seerataa fi seera kiyya nami eegate lubbu'uun waan jiraatuuf isaan kana eegadha'a. 6 ««Ani Mootii Waan Maraa ti; eennulle dubartii fira ifii bira geyisaaf woliin hin rafin. 7 Ati haadha teeti woliin rattee bira geettee abbaa keeti hin salphisin; isiin haadha teeti waan teeteef isii bira hin geyin. 8 Niitii abbaa keetii bira geyisaan abbaa keeti hin salphisin. 9 Obboleettii teeti bira geyisaaf woliin hin rafin; intala abbaan keeti dubartii dhibii irraa uumate yookiin haati teeti nama dhibii'ii deette bira geyisaaf woliin hin rafin. 10 Ati akka hin salphanneef, intala ilma keetii yookiin intala teetii bira hin geyin. 11 Obboleettii teeti waan teeteef, intala abbaa keetii ta masaanuu haadha teetii bira hin geyin. 12 Fira abbaa keetii waan teeteef, adaadaa teeti bira hin geyin. 13 Fira haadha teetii waan teeteef, obboleettii haadha teetii bira hin geyin. 14 Haadiqqoo teeti waan teeteef, niitii obboleessa abbaa keetii bira hin geyin. 15 Niitii ilma keetii waan teeteef, niitii ilma keetii bira hin geyin. 16 Wosoo teeti waan teeteef niitii obboleessa keetii bira hin geyin. 17 Ati dubartii takka bira yoo geette, fira isii'ii waan te'aneef, intala isii'ii yookiin intala ilma isii'ii yookiin intala intala isii'ii bira hin geyin; tun waan hantu'u. 18 Haga niitiin teeti lubbu'uun jirtu obboleettii isii'ii fuutee masaanuu isii'ii hin tolchin; isii biralle hin geyin. 19 ««Dubartii xuriin dhuttee battooteertu bira hin geyin. 20 Niitii nama dhibii'ii bira geettee ifi hin batteessin. 21 Ani Mootii Waan Maraa ti; ijoollee teeti keessaa tokkole waaqa dharaa Moleekiif, ciincaa tolchiisaaf dabarsitee kennitee, maqaa Waaqa keetii hin batteessin. 22 Waan battii waan te'eef, akka dubartii bira gettu dhiira bira hin geyin. 23 ««Waan battii waan te'eef, bineensaa fi horii bira geettee ifi hin batteessin; dubartiille horii bira hin geyin. 24 ««Isinille waan kana keessaa tokkole'een ifi hin batteessina'a; kolbaan gosa adda addaa ta ani isin duraa oofee baasu waan kanaan waan battooteertuuf, 25 lattiille battoote; anille cubbuu isii'itiiti isii adabe; lattiille worra isii keessa le'u tutte. 26 Isin ammoo seerataa fi seera kiyya eegadha'a; isin dhalataan biyyaa yookiin nami ormaa ka odduu teessan le'u waan battii tana hin hujina'a. 27 Worri isiniin dura lafa san keessa le'u waan battii tana waan hujeef, latti sun battooteerti. 28 Latti akkuma gosa biyya adda addaa ta isiniin duraa tutte, yoo isin isii batteessitane, isinille hin tutti. 29 Nami waan battii tana huje marti kolbaa ifii keessaa bawuu ti. 30 ««Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; ajaja kiyya eegadha'a; waan battii worri isiniin dura lafa san

keessa le'u huje keessaa waan tokkole hin hujina'a; hujii tanalle'een ifi hin batteessina'a» jedhi» jedhe.

19 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Kolbaa Israa'eli duudi'iin, «Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan woyyicha waan te'eef, isinille woyyuu te'a'a. 3 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; isin marti abba'aa fi haadha teessaniif ulfinna kenna'a; guyyaa Sanbataa kiyya eegadha'a. 4 ««Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; isin gara waaqota dharaa hin deebi'ina'a yookiin waan baqisiifamu irraa waaqota dharaa hin hujatina'a. 5 ««Kennansa tokkumma'aa ana Mootii Waan Maraatiif ciinceesiisaaf yennaa dhikeessitanu, akka fudhatama qabaatutti dhikeessa'a. 6 Ciincaan sun guyyuma isin dhikeessitane san yookiin guyyaa itti aanu nyaatamuu ti; ka irraa hafee haga guyyaa sadii geye gubamuu ti. 7 Guyyaa sadeesso'ootitti yoo nyaatane, battii waan te'eef, ciincaan sun fudhatama hin qabu. 8 Nami isa nyaate waan Mootii Waan Maraatiif woyyooma waan batteesseef, itti hin gaafatama; nami sun kolbaa ifii keessaa bawuu ti. 9 ««Lafa teessan irraa midhaan yennaa galfattanu, midhaan irga ficha'aa jiru hin haammatina'a yookiin woxoo hin qocatina'a. 10 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; midhaan woyynii yennaa wolitti qabattanu, ka damee irratti hafe yookiin ka lafatti harca'e hiyyeessaa fi nama ormaa ka odduu teessan le'uuf lakkisa'a malee, deebitanee woxoo hin qocatina'a. 11 ««Hin hatina'a! Dhara hin dubbatina'a! Wol hin sobina'a! 12 ««Ani Mootii Waan Maraa ti; maqaa kiyyaan dharaan kakatane, maqaa kiyya hin batteessina'a. 13 Nama hin sobina'a yookiin hin saamina'a; mindaa nama qaxartanee adoo hin kaffalin hin bulchina'a. 14 Ani Mootii Waan Maraa ti; ana Waaqa keeti sodaadhu malee, nama gurra duuda'aa hin abaarina'a yookiin nama ballaa dura gufuu hin keyina'a. 15 ««Haqa hin dassina'a; nama maraaf muraa dhuga'aa kenna'a malee, hiyyummaa isaa ilaaltanee hiyyeessaaf hin golina'a; dureessalle durummaa isaatiif ulfinna hin kennina'a. 16 ««Ani Mootii Waan Maraa ti; kolbaa teessan keessa asii fi achi deemaa hin hamatina'a. Waan lubbuu namaa balleessu tokkole hin hujina'a. 17 ««Ati gadhaa keeti keessatti obboleessa keeti hin jibbin; Yakkaa isaatiif gorsa isaaf kenni malee, sababa isaatiif yakkaamessa hin te'in. 18 Ani Mootii Waan Maraa ti; ati akka ifi jaalattu nama jaaladhu malee, haluu hin bayin, quuqaalle itti hin qabatan. 19 ««Seera kiyya eegadha'a. Horii gosa gara garaa wol hin dhaggachiisina'a. Sanyii gosa gara garaa lama fichaa tokko keessatti hin facaasina'a. Woyaa waan gosa lamaa irraa dhowante hin uffatina'a. 20 ««Nami tokko garbittii nama dhibii'ii kadhantante yoo woliin rafe, isiin ta wodante yookiin ta bilisa baate yoo hin te'in, itti gaafatamuu ti! Te'uu malee dubartiin sun waan bilisa hin bayiniif isaan hin ijjeefamanu. 21 Namichi garuu kennansa sababa yakka'atiif dhikaatu korbeessa hoole'ee tokko seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessuu ti. 22 Hayyichi ammoo korbeessa hoole'ee kennansa sababa yakka'atiif dhikaate san cubbuu namichi hujeef, ana Mootii Waan Maraa duratti gumaa tolchuu ti; cubbuu isaatiifille araari

hin kennama. 23 « <Isin lafa Kana'aaniititti galtanee muka midhaan isaa nyaatanu yennaa dhaabbatane midhaan muka sanii nyaatiis akka dhooggame beeka'a; woggaa sadiif midhaan muka sanii hin nyaatina'a. 24 Woggaa arfeesso'oootitti ammoo midhaan muka sanii marti kennansa galataa ka ana Mootii Waan Maraatiif woyyoome hin te'a. 25 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; Woggaa shaneesso'oootitti ammoo midhaan muka sanii nyaadha'a; akka kanaan midhaan isin galfattanu isiniif hin misa. 26 « <Foon dhiigi keessa jiru hin nyaatina'a. Moruu yookiin xanoo hujjiisa hin baratina'a. 27 « <Rifeensa mataa keessanii jala hin quxatina'a, areeda keessanille gabaassitane hin muratina'a. 28 « <Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; nama du'eef nafa ifi hin ciccirina'a. Nafa keessanille hin naqqafatina'a. 29 « <Latti gara sagaagalummaa akka hin deebine yookiin hammeennaan akka hin guutane, intala teeti hin batteessin. 30 « <Ani Mootii Waan Maraa ti; Sanbata kiyya eeggadha'a; addee woyyittii tiyyaaf ulfinna kennaa'a. 31 « <Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; isin akka hin battoonneef gara worra ekeraa dubbisuu hin dhaqina'a yookiin moruu hin barbaadatina'a. 32 « <Ani Mootii Waan Maraa ti; Waaqa keeti sodaadhu! Nama guddaa duraa ka'i; jaarsaaf ulfinna kenni. 33 « <Nami ormaa lafa teessan keessa isin woliin yennaa le'u, isa hin cunqursina'a. 34 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; nama ormaa ka isin woliin le'u akkuma nama dhalataa biyya keessaniittii ilaala'a; isinille biyya Gibxi'iittii orma teetanee waan turtaneertanuuf, akkuma ifi jaalattanu isa jaaladha'a. 35 « <Miki'iin, waan ittiin madaaltanu fi waan ittiin safartanuun nama hin sobina'a. 36 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan ka biyya Gibxi'i keessaa isin baase! Mikii, madaallii, waan ittiin safartanu fi waan dhangala'u waan ittiin safartanu ka sirrii te'etti fayyadama'a. 37 « <Ani Mootii Waan Maraa ti; seerataa fi seera kiyya mara eeggadha'aatii hordofa'a jedhi» jedhe.

20 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Kolbaa Israa'eliitiin, <Isin keessaa yookiin nama ormaa ka isin woliin le'u keessaa nami tokkolle ilmaan ifii keessaa waaqa dharaa Moleekiif ciincaa yoo dhikeesse ijjeefamuu ti; kolbaan Israa'elii marti dhaka'aan isa tuntuu ti. 3 Inni ilmaan ifii keessaa waaqa dharaa Moleekiif kennee, addee woyyittii tiyya batteesse maqaa kiyya woyyichalle waan salphiseef, ani diina itti hin te'a; kolbaa keessalle'ee isa hin baasa. 4 Nami sun ilmaan ifii keessaa waaqa dharaa Moleekiif yennaa kennu kolbaan lafa sanii dhaggaa itti lakkittee yoo isa hin ijjeesin, 5 ani nama sanii fi maatii isaatiitti diina hin te'a; isaa fi worra isa woliin waaqa dharaa Moleek waaqonfatu mara Kolbaa keessaa hin baasa. 6 « <Nama naaf addatamuu lakkisee, gara worra ekeraa dubbisuutii fi gara worra moruu dhaqee isaan hordofu, ani diina itti hin te'a; kolbaa keessalle'ee isa baasa. 7 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan waan te'eef, ifi adda baasa'aatii, woyyuu te'a'a. 8 Ani Mootii Waan Maraa ka isin woyyoonsu; seerata kiyya eeggadha'aatii, muummessa'a. 9 « <Nami tokko abbaa ifii yookiin haadha ifi yoo abaare ijjeefamuu ti; abba'aa fi haadha ifii waan abaareef dhiiga ifiitiif isattuu

itti gaafatama. 10 « <Nami tokko niitii nama dhibi'i yoo gaarayyeeffate, namichi gaarayyeeffatee fi namittiin inni gaarayyeeffate sun isaan lamaanuu ijjeefamanuu ti. 11 Nami tokko niitii abbaa ifii woliin yoo rafe, abbaa ifii waan salphiseef innii fi isiille lamaanuu ijjeefamanuu ti; dhiiga ifiitiif isaanumatti itti gaafatama. 12 Nami tokko niitii ilma ifii woliin yoo rafe, kobaa waan te'eef, isaan lamaanuu ijjeefamanuu ti; dhiiga isaanitiif isaanumatti itti gaafatama. 13 Nami tokko akkuma dubartii woliin rafu dhiira yoo damaame isaan lamaanuu waan battii waan hujaneef ijjeefamanuu ti; dhiiga isaanitiif isaanumatti itti gaafatama. 14 Nami tokko dubartii takka fuudhee, haadha isi'iille yoo fuudhe, tun waan batti'i. Battummaan akkasii odduu teessan akka hin jiraanne, isaa fi isaan lamaanuu ibiddaan gubamanuu ti. 15 Nami tokko horii bira yoo geye, ijjeefamuu ti; horii sanille ijjeesa'a. 16 Dubartiin takka horii woliin yoo ratte, isi'i fi horii sanille ijjeesa'a; dhiiga isaanitiif isaanumatti itti gaafatama. 17 « <Nami tokko obboleettii ifii yookiin intala abbaan isaa dubartii dhibi irraa uumate yookiin intala haati isaa abbaa dhibi'iif deette yoo fuudhe, battii waan teeteef, kolbaa ifii keessaa bayanuu ti; obboleettii ifii waan salphiseef itti hin gaafatama. 18 Nami tokko dubartii xuriin dhutteertu yoo bira geye, xurii isi'i waan saaxileef, isiille xurii ifii waan saaxilteef, isaan lamaanuu kolbaa ifii keessaa bayanuu ti. 19 « <Obboleettii haadha teetii yookiin adaadaa teeti bira hin geyin; tun fira ifii salphisuu waan teeteef isaan lamaanuu itti hin gaafataman. 20 Nami tokko niitii obboleessa abbaa ifii bira yoo geye, inni abbaa diqqaa ifii waan salphiseef, isaan lamaanuu itti hin gaafataman; ijoollee maleelle hin du'an. 21 Nami tokko niitii obboleessa ifii yoo fuudhe, tun hujji batti'i; obboleessa ifii waan salphiseef isaan lamaanuu ijoollee malee hin hafan. 22 « <Latti kana'aanii akka isin keessa leetanu ta ani isin itti galchu sun akka isin hin tunne, seerataa fi seera kiyya mara eeggadha'aatii muummessa'a. 23 Isin akka aadaa kolbaa gosa adda addaa ta ani isin duraa ari'ee baasaaru san hin le'ina'a; isaan waan kana waan hujaneef, ani isaan diqadheera. 24 Isin ammoo lafa isaanii hin boojitan; lafa aananii fi dammaa san ani isiniif hin kenna. Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan ka gosa biyya adda addaa keessaa adda isin baase. 25 Tanaaf horii, bineensotaa fi allaatota qulqulluu te'anee fi qulqulluu hin te'in gargar baasa'a; isin horii, bineensotaa fi allaatota yookiin waan lafa irra munyuuqu mara keessaa ta ani akka batti'iittii adda baase saniin ifi hin batteessina'a. 26 Ani Mootiin Waan Maraa woyyicha waan te'eef, isin kiyya akka teetanu gosa biyya adda addaa keessaa waan isin adda baaseef, isinille naaf woyyuu te'a'a. 27 « <Isin keessa dhiirti yookiin dubartiin ekeraa dubbisanu yookiin moruu moranu ijjeefamanuu ti; dhaka'aan tumamanuu ti; dhiiga ifiitiif isaanumatti itti gaafatama» jedhi» jedhe.

21 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Ati ilmaan Aaronii hayyootaan, <Mootiin Waan Maraa: Hayyichi tokko reeffa nama ifii tuqisaan akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti ifi hin batteessin. 2 Te'uu malee fira ifii ka dhiko'oo abbaa yookiin haadha ifii, ilma ifii yookiin intala ifii, obboleessa ifii 3 yookiin obboleettii ifii ta hin heerumin reeffa isaanii

tuqjiisaan ifi batteessuu hin dande'a. **4** Worra fuudhaa fi heerumaan isa woliin firoome reeffa isaanii tuqjiisaan ifi hin batteessin. **5** « «Hayyooti mataa ifii hin haadatin yookiin areeda ifii cinaa hin haadatin yookiin nafa ifiille hin mummurin. **6** Isaan kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, sagalee ana Waaqa isaaniiif dhikaattu hayyoota dhikeessanu waan te'aneef, woyyoomanuu ti; isaan ana Waaqa ifitiif woyyoomanuu ti malee, maqaa kiyya hin batteessin. **7** Isaan hayyoota ana Waaqaaf woyyoomane waan te'aneef, dubartii sagaagaltee battoote yookiin dubartii abbaan manaa lakkise hin fudhin. **8** Isaan worra ana Waaqa keetiif sagalee dhikeessanu waan te'aneef, ati isaan akka woyyuu te'anetti laakkow; ani Mootiin Waan Maraa ka isin woyyoonsu woyyuu waan te'eef, isaan woyyoota isiniif te'anuu ti. **9** Intalti hayyichaa takka sagaagaltee yoo ifi batteessite, abbaa ifii waan salphitteef ibiddaan gubantuu ti. **10** « «Hayyichi guddaan ka obboleeyyan ifii keessaa zayitii muudaa mataa isaatitti naqane, ka woyaa hayyuma'aa akka ufufatuufille muudame gadda mudhisiisaaf, rifeensa mataa ifii filatiisa hin lakkisin; woyaa ifiille hin tarsaasin. **11** Inni addee reeffi jiru hin seenin; addee reeffi abbaa isaa yookiin haadha isaa jiru te'ulle achi seenee ifi hin batteessin. **12** Ani Mootii Waan Maraa ti; zayitiin muudaa ta ana Waaqa isaa ta inni ittiin woyyome isa irra waan jirtuuf, addee woyyittii keessaa gad bayee, addee woyyittii ana Waaqa isaa hin batteessin. **13** « «Intalti inni fuudhu ta bantii qaddu teetuu ti; **14** Inni gosa ifii keessaa intala bantii qaddu fuudhuutii malee, haadha hiyyeessaa, dubartii abbaan manaa lakkise yookiin dubartii sagaagaliisaan battoote hin fudhin. **15** Ani Mootii Waan Maraa ka isa woyyoonsu waan te'eef, inni kolbaa ifii keessatti sanyii ifi hin batteessin jedha' jedhiin» jedhe. **16** Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **17** «Ati Aaroniin, «Mootiin Waan Maraa: Dhalootaa haga dhalootaatitti sanyii teeti keessaa nami fafa qabu kennansa sagale'ee ana Waaqa ifitiif dhikeessiisaaf hin dhufin. **18** Nami fafa qabu hin dhikaatin. Ballaan yookiin naafi, nami fuula farqu'uu, farri, **19** nami harka yookiin miila caba'aa, **20** nami xukkeeru yookiin nami qancaraan, nami fafa ilaa qabu yookiin nami dhukkuba goga'aa qabu yookiin nami midhattii tumameeru kennansa sagale'ee hin dhikeessin. **21** Sanyii Aaronii hayyichaa keessaa nami fafa qabu kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif hin dhikeessin. Inni fafa waan qabuuf, sagalee ana Waaqa ifii dhikeessiisaaf hin dhufin. **22** Nami akkasii sagalee irra caalaa ana Waaqa isaatiif woyyuu teete keessaa tokko teete waan teeteef, sagalee woyyittii san nyaatuu hin dande'a. **23** Te'uu malee sababa fafa isaatiif, inni addee woyyittii tiyya akka hin batteessine, gara golla'aa hin dhikaatin yookiin gara addee ciinca'aa hin dhikaatin; ka isaan woyyoonsu ana Mootii Waan Maraa ti jedha' jedhiin» jedhe. **24** Maarre Muuseen waan kana Aaronitti, ilmaan isaatii fi kolbaa israa'elii maratti hime.

22 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ani Mootii Waan Maraa ti; Aaronii fi ilmaan isaa maqaa kiyya akka hin batteessine, kennansa woyyicha ka kolbaan

Israa'elii naaf adda baasane, ulfinnaan akka eeganu itti himi. **3** Isaaniin, «Ani Mootii Waan Maraa ti: Dhalootaa haga dhalootaatitti, sanyii teeti keessaa nami tokko akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti adoo hin qulqulloomin, kennansa woyyicha kolbaan Israa'elii ana Mootii Waan Maraatiif adda baasanetti yoo dhikaate, nami sun fuula kiyya duraa bawuu ti. **4** « «Sanyii Aaronii keessa nami dhukkuba goga'aa farrisisa qabu yookiin nami nafa hilaa isaa keessaa woy dhangala'u haga qulqulloomutti kennansa woyyicha san hin nyaatin. Nami waan reeffa tuqee battowe tuqe yookiin nami nafa hilaa isaa keessaa bisaan sanyii te'u dhangala'u, **5** yookiin bineensota gadha'aan lafa irra lowanu ka isa batteessu yoo tuqe yookiin nama isa batteessu yoo tuqe, battummaan isaa tamiyyuu teetulle, **6** hayyichi waan akkasii kana tuqe haga galgalaatiitti battii hin te'a; nafa ifii bisaaniin haga dhiqatutti sagalee woyyittii san hin nyaatin. **7** Yennaa aduun seentu inni qulqulluu hin te'a; achiin duuba sagalee isaa waan teeteef, sagalee woyyittii san nyaatuu ti. **8** Ani Mootii Waan Maraa ti; inni akka hin battoonneef, foon waan ifiin du'ee yookiin ka bineensi dhibiin qabee ijeese hin nyaatin. **9** « «Ani Mootii Waan Maraa ka isaan woyyoonsu; hayyooti ajaja kiyya tuffatane yakkaameyyii akka hin teene, yookiin akka hin duune, ajaja kiyya eegatanuu ti. **10** « «Maatii hayyichaa malee, keessummaan hayyichaa yookiin hojjataan isaafi qaxaramee huju sagalee woyyittii tana hin nyaatin. **11** Garbichi hayyichi beesee ifitiin bitate yookiin ka mana isaatitti dhalate ammoo sagalee qooda hayyichaa san nyaatuu ti. **12** Intalti hayyichaa takka nama sanyii hayyichaa hin te'in yoo heerumte, sagalee woyyittii tana hin nyaatin. **13** Garuu intalti hayyichaa ijoollee adoo hin deyin dharsi is'i'i yoo isii lakkise yookiin yoo du'e, isiin akkuma yennaa ijoodlummaa ifii gara mana abbaa ifii yoo deebite, sagalee qooda abbaa ifii san nyaatuu hin dandeetti. Te'uu malee nami maatii hayyichaa hin te'in, sagalee san hin nyaatin. **14** « «Nami maatii hayyichaa hin te'in tokko, adoo hin beekin sagalee woyyittii san yoo nyaate, gatii waan nyaatee san harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hayyichaaf deebisuu ti. **15** Hayyooti sagalee woyyittii ta kolbaan Israa'elii ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessite san baan batteessin. **16** Ani Mootii Waan Maraa ka isaan woyyoonsu; nami sagalee woyyittii tana nyaatee yakkaa isa adabissiitu akka huju hin godhina'a jedha' jedhiin» jedhe. **17** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **18** «Ati Aaroniin, ilmaa isaatii fi kolbaa Israa'elii maraan, «Mootiin Waan Maraa: Nama Israa'elii yookiin nama ormaa ka Israa'el keessa le'u keessaa, nami tokko waadaa gale yookiin kennansa gubamu fedhii ifitiin ana Mootii Waan Maraatiif yoo dhikeesse, **19** horiin inni dhikeesse sun fudhatama akka qabaatu korma loonii, korbeessa hoo'ee yookiin re'e'ee ka fafa hin qanne te'uu ti. **20** Horiin fafa qabu fudhatama waan hin qabaanneef, waan fafa qabu tokkolle hin dhikeessina'a. **21** Nami tokko waadaa gale muummessiisaaf yookiin kennansa fedhii ifii kenniisaaf, loon keessaa yookiin hoo'ee fi re'e'ee keessaa kennansa tokkuma'aa ana Mootii Waan Maraatiif yennaa dhikeessu fudhatama akka qabaatuuf, ka fafa hin qannee

fi komii hin qanne te'uu ti. **22** Horii ballaa yookiin cabaa yookiin horii fafa qabu yookiin ka robbii qabu yookiin horii madaan isaa malaa qabu yookiin dhukkuba goga'aa qabu ana Mootii Waan Maraatiif kennansa hin dhikeessina'a; horii akkasii addee ciinca'aa irratti kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif hin dhikeessina'a. **23** Korma yookiin hoolee ka harki yookiin luki isaanii akka malee dheeratanu yookiin gabaabbatanu kennansa fedhii teessanii gootanee dhikeessuu hin dandeettan; kennansa waadaa galameef ammoo fudhatama hin qabu. **24** Horii midhattiin isaa kolaafame yookiin tumame yookiin baqaffame yookiin murame ana Mootii Waan Maraatiif kennansa hin dhikeessina'a. Lafa teessan keessatti horii akkasii kennansa hin dhikeessina'a. **25** ««Horii akkasii orma irraa fuutane sagalee ana Waaqa keessanii gootanee hin dhikeessina'a. Horiin akkasii fafa yookiin komii waan qabuuf fudhatama hin qabu jedha» jedhiin» jedhe. **26** Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, **27** «Jabbiin, ilmooleen hoole'ee yookiin re'e'ee yoo dhalatane guyyaa torba haadha ifii bira turanuu ti; guyyaa saddeetesso'ootiin jalqabee kennansa ana Mootii Waan Maraatiif ibiddaan gubamuuf fudhatama qaban. **28** Sa'a waatii isaa woliin yookiin hoolee ilmee isi'ii woliin guyyuma tokko hin qalina'a. **29** Kennansa galataa ana Mootii Waan Maraatiif yennaa dhikeessitanu akka isiniif fudhatama qabaatu akkasitti dhikeessa'a. **30** Ani Mootii Waan Maraa ti; kennansa san guyyuma dhikaate san nyaadha'a malee, tokkolle boruuf hin hamburatina'a. **31** «Ani Mootii Waan Maraa ti; ajaja kiyya eegadha'a; muummessaalle'e. **32** Ani Mootii Waan Maraa ka isin woyyoonsu; Kolbaa Israa'elii maratti ani woyyicha akka te'e beekkamu qaba. Maqaa kiyya woyyicha hin batteessina'a. **33** Ani Mootii Waan Maraa ti; Waaqa isiniif te'isaaf biyya Gibxi'ii keessaa ka isin baase ana» jedhe.

23 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati kolbaa Israa'eliitiin, «Mootiin Waan Maraa: jilti ana Mootii Waan Maraatiif filante, ta yaa'ii woyyittii isin itti lassitanu ta asii gad jirtu; **3** ««Guyyooti jaa ka isin hujii hujjanu; guyyaan torbeesso'oo ammoo Sanbata fooraa, guyyaa yaa'ii ana Mootii Waan Maraatiif woyyoome; guyyaa sanbataa ka ana Mootii Waan Maraatiif woyyoome waan te'eef, addee leetanu maratti hujii hin hujina'a» jedha» jedhiin. **4** Itti dabalee, «Yennaan jilaa ta ana Mootiin Waan Maraatiif filante, ta yaa'ii woyyittii isin itti lassitanu: **5** Jilti irra dabaramaa, ta Mootii Waan Maraa, ji'a tokkeesso'oo guyyaa kudhanii afurfeesso'ootitti galgala dimimmisa jilifanti. **6** Jilti irra dabaramaa ta Mootii Waan Maraa ta daabboo uukoo hin qannee guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti jalqabanti. Guyyaa torba daabboo uukoo hin qanne nyaadha'a. **7** Guyyoota kana keessaa guyyaa tokkeesso'oo yaa'ii woyyittii godhadha'a; ijumaa hujii hin hujina'a. **8** Guyyaa torba kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a; guyyaa torbeesso'oo yaa'ii woyyittii godhadha'a malee, ijumaa hujii hin hujina'a» jedhe. **9** Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **10** «Ati kolbaa Israa'eliitiin, «Mootiin Waan Maraa: Lafa ani isiniif kennu sanitti galtanee midhaan yennaa galfattanu laddee matoomaa hayyichaaf kenna'a. **11**

Laddeen sun akka isiniif fudhatama qabaattu, hayyichi ana Mootii Waan Maraa duratti tachoossee kennansa tachoofamu dhikeessuu ti. Hayyichi laddee san guyyaa Sanbatatti aanu dhikeessuu ti. **12** Guyyaa laddee san kennansa tachoofamu dhikeessitanu, buruusoo korbeessa hoole'ee ka fafa hin qannee fi ka woggaa tokkoo kennansa gubamu, ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a. **13** Bullaa dansaalle kiilooigraama lama ta zayitii ejersaa gara litirii tokkootiin sukkuumante ta foolee dansaa qaddu ta ana Mootii Waan Maraa gammachiitu, daadhii woyni'ille litirii tokko woliin dhikeessa'a. **14** Kennansa kana ana Waaqa keessaniif haga dhikeessitanutti, shawwee midhaan kanaa, akum'ee yookiin daabboo isaa hujjane hin nyaatina'a. Seerri kun addee leetanu maratti dhaloota dhufu maraaf seerata haga bara baraa te'uu ti. **15** ««Guyyaa Sanbatatti aanu, guyyaa laddee matoomaa kennansa tachoofamu dhikeessitaneen jalqaba'aatii torbaan yennaa torba laakkowa'a! **16** Sanbata torbeesso'ootiin duuba guyyaa shantameesso'oo ammalle midhaan barano'oo irraa ana Mootii Waan Maraatiif kennansa dhikeessa'a! **17** Addee leetanu mara keessaa daabboo xaltaa lama lama ta bullaa dansaa kiilooigraama lama irraa hujante ta uukoo qaddu, midhaan qara bilchaate irraa kennansa tachoofamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a. **18** Kennansa daabboo'oo kana woliin buruusoo korbeeyyii hoole'ee torba ta woggaa tokko tokkoo ta fafa hin qanne, dadara tokkoo fi korbeeyyii hoole'ee lama kennansa gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a! Kun kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii woliin kennansa ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisuu te'anee dhikeeffamanuu ti. **19** Achiin duuba korbeessa re'e'ee tokko ciincaa araara cubbu'uttiif, buruusoo korbeeyyii hoole'ee lama ta woggaa tokko tokkoo kennansa tokkumma'aatii dhikeessa'a. **20** Hayyichi daabboo midhaan qara bilchaatee san buruusoo korbeeyyii hoole'ee lamaan san woliin kennansa tachoofamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessuu ti; isaan kun kennansa Mootii Waan Maraatiif woyyoome qooda hayyichaa ti. **21** Guyyaa san wol geyii woyyittii lassa'a malee hujii ijumaa hin hujina'a! Kun addee leetanu maratti dhaloota dhufu maraaf, seerata haga bara baraa te'uu ti. **22** ««Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; midhaan lafa teessanii yennaa galfattanu haga fichaa qarqaraattii hin haammatina'a; woxoo midhaan galfattanu sanii hiyyeessaa fi alaga'aaf lakkisa'a» jedha» jedhiin. **23** Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **24** «Ati kolbaa Israa'eliitiin, «Mootiin Waan Maraa: Ji'a torbeesso'oo guyyaan jalqabaa guyyaa fooraa ti. Guyyaa yaadanno'oo lassiisaaf tultullaa afuufa'a; isin yaa'ii woyyittii qabaatuu qaddan. **25** Guyyaa san kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a malee ijumaa hujii hin hujina'a» jedha» jedhiin. **26** Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, **27** «Ji'a torbeesso'oo kanatti guyyaan kudhaneesso'oo, guyyaa gumaan cubbu'uu tolfamu te'uu ti. Guyyaa kana ifi gad qaba'a; yaa'ii woyyittii godhadha'a; kennansa ibiddaan gubamulle Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a. **28** Guyyaa gumaa cubbu'uu ka ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti, gumaan

cubbu'uu isiniif tolfamu waan te'eef, ijjumaa hujii hin hujina'a. 29 Nami guyyaa san gad ifi hin qanne kolbaa ifii keessaa bayyuu ti. 30 Nama guyyaa san hujii hujuu mara ani kolbaa isaa keessaa hin balleessa. 31 Tanaaf guyyaa san ijjumaa hujii hin hujina'a; kun addee leetanu maratti dhaloota dhufu maraaf seerata haga bara baraa te'uu ti. 32 Kun guyyaa Sanbataa ka itti foofattanu isiniif te'uu ti; gad ifi qaba'aatii, j'a san keessa galgala guyyaa sagaleesso'ootii jalqaba'aa, haga galgala guyyaa itti aanuutiiti Sanbata ulfeessa'a» jedhe. 33 Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 34 «Ati kolbaa Israa'eliitiin, <Mootiin Maraa: Ji'a torbeesso'oo guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti jilti gose'e ana Mootii Waan Maraatiif jalqabantee, haga guyyaa torbaa turtuu ti. 35 Guyyaan jalqabaa guyyaa yaa'ii woyyitti'ii ti; hujii ijjumaa hin hujina'a. 36 Guyyaa torbaanuu kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a. Guyyaa saddeetesso'oo yaa'ii woyyittii godhadha'aatii kennansa ibiddaan gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a; guyyaan sun guyyaa yaa'ii muummessitanu waan te'eef ijjumaa hujii hin hujina'a. 37 < «Guyyooti jilaa ka ana Mootii Waan Maraatiif filamane, ka isin kennansa gubamu, kennansa midhaanii, ciinca'aa fi kennansa daadhii woyyi'ii guyyaa isaaniif murteeffametti ana Mootii Waan Maraatiif ibiddaan dhiheessiisaaf, yaa'ii woyyitti itti lassitanu isaan kana. 38 Kennansi asii olii kun marti guyyaa Sanbata kiyyaa, guyyoota kennansa keessan ka adda addaa, kennansa waadaa galtanee fi kennansa fedhii teessanii ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessitanu irratti ka dabalamee dhikaatu. 39 < «Ji'a torbeesso'oo, guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti, Midhaan keessan fichaa irraa galfattaneen duuba, guyyaa torba ana Mootii Waan Maraatiif jila tana jilifadha'a. Guyyaan jalqabaa guyyaa fooraal te'uu ti; guyyaan saddeetesso'oolle guyyaa fooraal te'uu ti. 40 Guyyaa jalqabaa sanitti, midhaan dadansaa, baala meexxi'ii, damee baala qadduu fi muka laga qarqaratti latu qabadha'aatii guyyaa torba ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti firinxiixa'a. 41 Jila tana wogguma wogga'atti ji'a torbeesso'oo keessa guyyaa torba ana Mootii Waan Maraatiif jila jilifadha'a; kun dhaloota dhufu maraaf seerata haga bara baraa te'uu ti. 42 Guyyaa torba gosee keessa tee'a'a; nami dhalootaan Israa'el te'e marti gosee keessa turuu ti. 43 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; ani kolbaa Israa'elii biyya Gibxi'ii keessaa yennaa baase gosee keessa akka le'anu akka isaan tolche dhalooti keessan tanaan beekan jedha» jedhiin» jedhe. 44 Maarre Muuseen akka kanaan guyyoota jila Mootii Waan Maraatiif filamane kolbaa Israa'eliittii beessise.

24 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Ifi yennaa mara akka ifu, Israa'elooti zayyiti qulluu muka ejersaa irraa cunfantee dhimbiibante akka sii fiddu ajaji! 3 Aaron Dunkaani Woldeenna'aa keessatti, gollaa dhugaa bayaatiin alatti, galgalaa haga ganamaattiti, ifa yennaa mara ana Mootii Waan Maraa duratti tarree galchuu ti; kun dhaloota dhufu maraaf seerata haga bara baraa te'uu ti. 4 Aaron waan issaa irra keyanu ta worqii qulluu irraa hujante san irratti, ifi sun akka hin dhaanne ana Mootii Waan Maraa duratti tarree galchuu ti. 5 «Bullaa dansaa fuudhiitii xaltaa

daabbo'oo kudhanii lama, tokko tokkoon isaa kiiloogiraama lama lama ka te'e bilcheessi. 6 Xaltaa daabbo'oo san xarapheessaa worqii qulluu irraa hujame irratti tarree lamaan, jaan jaaniin fuula kiyya dura wol irra naqi. 7 Xaltaa daabbo'oo san waliin qooda yaadannoo kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu akka te'u, hixaana qulluu tarree lamaan san irra kaayi. 8 Aaron bakka kolbaa Israa'elii bu'ee daabboo tana, Sanbata mara ana Mootii Waan Maraa duratti tarree galchuu ti. Tun Gondooroo bara baraa teetuu ti. 9 Daabbootun tun qooda Aaroniitti fi qooda ilmaan isaa ti; kennansa ibiddaan gubamee ana Mootii Waan Maraatiif dhikaatu keessaa qooda isaanii ka irra caalaa woyyicha te'e keessaa tokko waan te'eef, addee woyyitti'itti nyaatanuu ti. Kun seerata haga bara baraa ti» jedhe. 10 Nami haati isaa dubartii Israa'elii teete, ka abbaan isaa nama Gibxi'ii te'e tokko odduu Israa'elootaattiti gad bayee, Israa'elicha tokko waliin wol lolane. 11 Ilmi dubartii Israa'elii sun maqaa Waaqaa abaaree waan faanshesseef, gara Muuse'ee isaa fidane; haati isaa intala Dibiri nama gosa Daanii ti; maqaan isi'ii «Shelomiit» jedhama. 12 Fedhi Mootii Waan Maraa haga isaanitti mudhatutti, isaan mana hidha'aattiti isa galchane. 13 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 14 «Nama maqaa Waaqaa abaaree faanshesse san addee quttumaatiin alatti baasi. Worri faanshessiisa isaa dhage'e marti akka inni yakkaa huje dhugaa bayiisaaf harka ifii mataa isaa irra keyanuu ti; achiin duuba wolde'i marti dhaka'aan isa tumanuu ti. 15 Kolbaa Israa'eliitiin, <Nami maqaa Waaqa ifii abaaru marti cubbuu waan hujeeff, itti hin gaafatama. 16 Nami maqaa Mootii Waan Maraa faanshessu ijjeefamuu ti! Kolbaan wolde'i marti dhaka'aan isa tumanuu ti; alagaalle te'u yookiin dhalataa biyyaalle te'u nami maqaa Waaqaa faanshessu ijjeefamuu ti. 17 < «Nami nama yoo ijjeese ijjeefamuu ti. 18 Nami horii namaa ijjeese abbaa saniif horuma gosa sanii bakka buusuu ti. 19 Nami tokko nama yoo miidhe, wonni inni nama irratti godhe sun isa irralle'etti godhamuu ti. 20 Yoo inni lafee namaa casse, lafeen isaalle cadduu ti; yoo inni ila namaa balleesse, iliti isaalle badduu ti; yoo inni ilkaan nama casse, ilkaan isaalle cabuu ti. Akkuma nama dhibii miidhe, innille miidhamuu ti. 21 Nami horii ijjeese, horii ijjeese san bakka buusuu ti; nami nama ijjeese ammoo ijjeefamuu ti. 22 Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; nama alaga'aa fi nama dhalataa biyyaa te'eefille seeruma tokko qabaadha'a» jedhi» jedhe. 23 Achiin duuba Muuseen waan kana mara kolbaa Israa'eliittii hime; isaan namicha san addee quttumaatiin alatti baasane dhaka'aan tumanee ijjeesane. Akka kanaan kolbaan Israa'elii waan Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje mara goote.

25 Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa irratti Muuse'een, 2 «Ati kolbaa Israa'eliitiin, <Mootiin Waan Maraa: Lafa ani isiniif kennu sanitti yennaa galtanu, foora sanbataa ka woggaa torbeesso'oo mara lafa qotiisa lakkisiisaan ana Mootii Waan Maraa ulfeessa'a. 3 Woggaa jaa fichaa keessanitti faacaafadha'aa, muka woyyi'ii keessanille quxadha'aatii, midhaan keessan galfadha'a. 4 Woggaan torbeesso'oo ammoo foora sanbataa ka woggaa torbaa ka

ana Mootii Waan Maraatiif wooyoome; fichaa keessanitti hin facaafatina'a; muka woynii'ii keessanille hin quxina'a. **5** Midhaan haaga'ee hin haammatina'a. Muka woynii'ii ka hin quxamin irraa midhaan hin guuratina'a. Latille woggaa fooraa qabaattuu ti. **6** Foora sanbataa ka woggaa torbaa keessa wonni latti baachu marti si'iif, garboota teeti ta dhiiraatii fi ta dubarti'iitiif, hojjataa qaxaramee hujuu fi alagaa yenna'aaf isin woliiin le'uuf sagalee te'uu ti. **7** Horii keetii fi bineensa biyya teeti keessa jiranu maraafille sagalee te'uu ti. **8** « <Woggaa fooraa torba yenna'aa torba laakkow; wolumatti woggaa afurtamii sagal hin te'an. **9** Achiin duuba ji'a torbeesso'oo guyyaa kudhaneesso'oo, guyyaa gumaa cubbu'uu, biyya teessan addee maratti tultullaan afuufamuu ti. **10** Woggaa shantameesso'oo wooyoonsa'a; namoota biyya teessan keessa jiru maraaf bilisummaa lassa'a. Woggaan tun jila woggaa shantameesso'oo isiniif teetuu ti. Woggaa tanatti tokko tokkoon keessan gara qabeenna maatii teessaniitii fi gara fira keessanii deebi'a'a. **11** Woggaan shantameesso'oo tun jila woggaa shantameesso'oo isiniif teetuu ti; fichaa'atti hin facaafatina'a; midhaan ifiin late yookiin woynii hin quxamin irraa midhaan hin guuratina'a. **12** Woggaan shantameesso'oo jila woggaa shantameesso'oo waan teeteef, ta wooyoonte isiniif teetuu ti; waan fichaa keessatti ifiin late callaa nyaadha'a. **13** « <Woggaa shantameesso'oo tana keessa nami martinuu gara qabeenna ifii deebi'uu ti. **14** Isin lafa yoo wolitti gurgurtane yookiin yoo wol irraa bitattane wol hin dagina'a. **15** Isin akka bacinna laakkossa woggoota jila woggaa shantameesso'ootiif haatteetii shallaga'aatii nama biyya teessanii irraa bitadha'a. Innille akka laakkossa woggoota midhaan irraa galfatiisa dande'anuutii shallagee gurguruu ti. **16** Wonni inni isinitti gurguru laakkossa woggaa isin midhaan irraa galfattanuun waan te'eef, yoo woggaan hedduu teete, gatii itti dabala'a; yoo woggaan diqqoo teete gatii irraa cassa'a. **17** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan waan te'eef, ana Waaqa keessan sodaadha'a malee, wol hin dagina'a. **18** « <Lafa irra nageyaan akka leetanu, seerata kiyya eegadha'a; seera kiyyaaf ajajamiisaafille ifi eegadha'a. **19** Achiin duuba latti midhaan hin kenniti; isinille nyaattanee quuttanee, nageyaan hin leetan. **20** « <Isin: yoo hin facaafatin yookiin midhaan yoo hin galfatin woggaa torbeesso'oo keessa maan nyaanna jettanee gaafattan fa'a te'a. **21** Woggaa jayeesso'ootitti latti midhaan woggaa sadiif gewu akka isiniif kennitu ani eebba kiyya isiniif hin erga. **22** Woggaa saddeetesso'ootitti midhaan yenna'aa facaafattan, midhaan galisoo san nyaattan; haga midhaan woggaa sagaleesso'oo galfattanulle'etti midhaanuma san nyaatan. **23** « <Latti tiyya waan teeteef, isin ammoo alagaa yenna'aaf lafa tiyya irra jirtanu waan teetaneef, latti gurgurantee achumaan hin hafin. **24** « <Lafa ifiif qabattane mara keessatti mirgi lafa deebisane wodatani jiraatuu ti. **25** Isin worra Israa'elii keessaa nami tokko hiyyoommatee, lafa ifii yoo gurgure, nami fira aantii isaa deebisee isaaf wodatuu ti. **26** Nami sun fira aantii'ii ka lafa san isaaf wodu yoo hin qabaatin, inninuu deebisee wodatiisaaf karra yoo dhaggate ammoo, **27** lafa san haga itti gurgureen jalqabee, woggoota dabarane

laakkowee, waan irraa hafe namichaaf deebisuu ti. **28** Deebisee wodatiisaaf harki isaa yoo hanqate ammoo, haga jila woggaa shantameesso'ootitti, latti sun abbuma bitate san harka tartuu ti; woggaa shantameesso'ootitti abbaa gara gurgureef deebiituu ti; namichi keessaa bayee gara lafa ifii deebi'uu ti. **29** « <Nami tokko qachaa guddaa dalleya dhaka'aa qabu keessa jiru keessatti mana ifii yoo gurgure, gurgureen duuba woggaa tokko keessatti wodatiisaaf mirga qaba. **30** Manni sun woggaa tokko keessatti yoo hin wodamin, manni qachaa guddaa dalleya dhaka'aa qabu san keessaa sun, namicha bitatee fi sanyii isaatiif te'uu ti; manni sun woggaa shantameesso'ootitti hin wodamin. **31** Manooti ollaa dalleya dhaka'aa hin qanne keessa jiranu ammoo akka mana diida keessa jiruutitti laakkowamanee, wodamanee, woggaa shantameesso'oo keessa deebifamanuu ti. **32** Te'uu malee, worri Lewwootaa manoota qachaa isaanii keessa jiranu yenna'aa mara wodatiisaaf mirga qaban. **33** Manooti qachoota Lewwootaa keessa jiranu, odduu Israa'elootaattii qabeenna Lewwootaa waan te'aneef, worri Lewwootaa mana qachoota ifii keessaa gurgurane yoo wodatiisa dhabane, woggaa shantameesso'ootitti manni sun Lewwootaa deebi'uu ti. **34** Addeen horii itti bobbaafatanu ta adaala qachaa isaanii jirtu ammoo qabeenna isaanii ka bara baraa waan teeteef, hin gurguramin. **35** « <Isin keessaa nami tokko hiyyoommatee ifi qarqaarisa yoo dadhabe, akka inni odduu teessan le'isa dande'u, akkuma nama alaga'aatii fi nama yenna'aaf odduu teessan jiru qarqaartanu isa qarqaara'a. **36** Isin ammoo ana Mootii Waan Mara keessan sodaadha'a; akka inni odduu teessan le'uuf, waan tokkolle dhalaan isa irraa hin fudhatina'a. **37** Beesee teeti dhalaan isaaf hin liqeessin; sagalee isatti gurgurtu irraa bu'aa hin barbaadin. **38** Ani Mootii Waan Mara Waaqa keessan, ka lafa kana'aanii isiniif kenniisaaf, Waaqa keessanille isiniif te'isaaf, biyya Gibxi'ii keessaa isin baase. **39** « <Isin keessaa nami tokko hiyyoommatee isinitti ifi yoo gurgure, akka garbaatitti isa hin hujisiisin. **40** Isin biratti inni akka nama qaxaramee hujuu yookiin akka nama yenna'aaf odduu teessan jiruutitti laakkowamuu ti; inni haga woggaa shantameesso'ootitti isinii hujuu ti. **41** Achiin duuba innii fi ijoolleen isaa bilisa bayanee fira ifii, gara qabeenna abbootii ifii ta duriititti deebi'uu ti. **42** Israa'elooti tajaajiltoota tiyya ta ani biyya Gibxi'ii keessaa baase waan te'aneef, akka garbaa hin gurguramin. **43** Isin ana Waaqa keessan sodaadha'a malee, gadhi-jabeennaan isaan hin bulchina'a. **44** Garboota teessan ta dhiiraatii fi ta dubarti'ii gosa biyya adda addaa ta adaala keessan jiranu keessaa bitatuu hin dandeettan. **45** Akkasuma worra yenna'aaf odduu teessan le'uu fi worra fira isaanii ka biyya teessan keessatti dhalate bitatiisa hin dandeettan; isaan qabeenna keessan hin te'an. **46** Akka qabeenna keessanii ijoolleen teessan isaan dhaaltuu ti; bara jiruu isaanii mara garboota isaan godhatuu dandeettan. Te'uu malee Israa'eloota obboleeyyan teessan gadhi-jabeennaan hin bulchina'a. **47** « <Nami alagaan yookiin nami yenna'aaf odduu teessan le'u tokko yoo duroome, nami biyya teessanii tokko hiyyoommatee nama alaga'aa ka odduu teessan

le'utti yookiin nama fira alaga'aa sanitti yoo ifi gurgure, **48** inni ifi gurgureen duuba mirga wodamiisaa hin qaba. Nami obboleessa isaa, **49** wosiilli isaa yookiin ilmi wosiila isaa yookiin sanyii worra isaa keessaa nami tokko isa wodiisa hin dande'a yookiin inninuu yoo karra dhaggate ifi woda'isa hin dande'a. **50** Inni woggaa ifi itti gurgureen jalqabee haga woggaa shantameesso'ootitti nama isa bitate san waliin yennaa isaa laakkowanuu ti; gatiin inni ittiin lakkifamu akka laakkossa woggoota saniitti, akka nama qaxaramee hujj tokkoof kaffalamutti shallagama. **51** Woggaan hedduun hattee yoo jiraatte, gatii inni ittiin ifi gurgure keessaa, gatiin laakkossa woggaa hatte sanii shallagantee, gatii wodoo ifii isaaf kaffaluu ti. **52** Haga jila woggaa shantameesso'ootitti woggaan diqqoon callaan yoo hattee jiraatte, haga woggaa hatte saniitti gatii isaaf kaffaluu ti. **53** Inni akka nama wogga'aa gara wogga'aatti qaxaramee le'uu ti; namichi isa bitate sun isin duratti gadhi-jabeennaan isa hin bulchin. **54** Akka kanaa yoo wodamiisa dhabe, innii fi ijoolleen isaa jila woggaa shantameesso'ootitti gad lakkifamanuu ti. **55** Isin kolbaan Israa'elii tajaajiltoota tiyya; isin tajaajiltoota tiyya ta ani biyya Gibxi'ii keessaa baase; ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jedhiin» jedhe.

26 Mootiin Waan Maraa, «Ani Mootiin Waan Maraa Waaqa keessan; isin waaqota dharaa hin hujatina'a yookiin fakkii yookiin soodduu woyyittii hin dhaabbatina'a; dhakaa qiriixamelle itti sagadiisaaf biyya teessan keessatti hin dhaabina'a! **2** Ani Mootii Waan Maraa ti! Guyyaa Sanbataa kiyya eegadha'a; addee woyyittii tiyyaafille ulfinna kenna'a. **3** «Isin seerata kiyya yoo eegattane, ajaja kiyyaafille akka dansaa yoo ajajantane, **4** Bokkeya yennaa isaattitti isiniif hin kenna; latti midhaan hin baachi; mukille midhaan hin buusa. **5** Midhaan adoo dhowattanuu yennaan unkuruura woyni'ii murattanu hin geetti; unkuruura woyni'ille adoo murattanu yennaan midhaan facaafattanu hin geetti; sagalee barbaaddane maralle hin nyaattan; lafa teessan keessalle nageyaan hin leetan. **6** «Lafaaf nageya hin kenna; isin hin foorfattan; nami isin sodaachisu tokkolle hin jiraatu. Ani bineensa hamaa lafa irraa hin balleessa; diinni keessan hagaraa achi isin hin lolu. **7** Isin diinota keessan hin ariitan; isaanille shallaagaa keessaniin isin duratti hin dhumatan. **8** Isin nami shan isaan nama dhibba hin ariitan; isin nami dhibbi isaan nama kuma kudhan hin ariitan; diinoti keessanille shallaagaa keessaniin isin duratti hin dhumatan. **9** Ani gara keessan hin ilaala; akka isin hortanu godhee, isin hin baceessa. Gondooroo isin waliin godhadhe hin eegadha. **10** Isin midhaan bara dabaree adoo nyaattanuu, midhaan bara haareyaatiif addee dhaggatiisaaf, midhaan bara dabaree san hin haxoottan. **11** Ani addee leetoo tiyyaa odduu teessanitti hin godhadha; isin hin jibbulle'e. **12** Ani yennaa mara odduu teessan le'ee, Waaqa isiniif hin te'a; isinille kolbaa tiyya hin teetan. **13** Akka isin hagaraa achi worra Gibxi'itiif garba hin teene, biyya Gibxi'ii keessaa ka isin baase, ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; ani waanjoo garbumma'aa isin irraa cassee, ol jettanee akka deentanuu isin godheera. **14** «Isin naaf ajajamiisa dhaddanee, ajaja kiyya mara yoo hin eegatin,

15 seerata kiyyalle tuffattanee, seera kiyya yoo jibbitane, akka ajaja kiyyaatiif hujuu dhaddanee, gondooroo tiyya yoo diiddane, **16** ani waan asii gad jiru isinitti hin fida: bararaqa dedhaa, dhukkuba balleessu, o'a ila isin balleessee jiruu gossu isinitti fida; isin sanyii hin facaafatan, garuu diinota keessanitti nyaata. **17** Akka diinni keessan isin injifatu, ani diina isinitti hin te'a; worri isin jibbu isin hin bulcha; adoo nami isin hin ari'in hin baqattan. **18** «Tana maraan duuba isin ammalle naaf yoo hin ajajamin, ani sababa cubbuu teessaniitiif dachaa torba isin hin adaba. **19** Ani hunna teessan ta isin ittiin koortanu hin cassa; bokkeenni akka hin roonne, gubbaa akka sibiila, lafa akka sageettu'uu hin godha. **20** Latti teessan midhaan waan hin baanneef, muki keessanille midhaan waan hin buunneef, hunni teessan toluma dhumatti. **21** «Isin na mormitane, na dhage'isa yoo diiddane, ani akka cubbuu teessaniitiif dachaa torba rakkinna isinitti fida. **22** Ani bineensota ijoollee teessan isin duraa fudhatu, ka horii keessan balleessu, ka laakkossa keessanille diqqeessee, nami karaa irra deemu akka dhabamu godhu isinitti hin erga. **23** «Waan kanalle'een gara kiyya deebi'uu diiddanee, ana yoo mormitane, **24** ani isin mormee sababa cubbuu teessaniitiif dachaa torba rakkinna isinitti hin fida. **25** Gondooroo tiyya waan diiddaneef, haluu bayisaaf, shallaagaa isinitti hin fida. Yennaa isin qachaa keessatti wolitti qabantu, ani balaa odduu teessanitti hin erga; harka diinaatiif dabarfantane hin kennantan. **26** Yennaa ani sagalee isin dhooggu, dubartiin kudhan eele takka'atti daabboo isiniif bilcheessitee, madaalte isinii hin dhikeessiti; isin hin nyaattan, ammoo hin quuttanu. **27** «Waan kanalle'een gara kiyya deebi'uu diiddanee, ana yoo mormitane, **28** achiin duuba aarii tiyaan isin mormee, sababa cubbuu teessaniitiif, dachaa torba isin hin adaba. **29** Isin foon ijoollee teessan ta dhiiraatii fi ta durraa hin nyaattan. **30** Addee waaqonfanna'aa teessan hin balleessa; addee ciinca'aa teessan ta hixaanni irratti aarfamu hin diiga; reeffa keessan waaqota dharaa keessan ka lubbuu hin qanne san irratti hin tuula; isinille hin diqadha. **31** Qachoota keessan hin diiga; addee woyyittii teessanille hin onsa; ciincaa keessan ka foolee dansaa qabu sanille hin fudhadhu. **32** Diinoti keessan ka lafa teessan keessa le'anu, dhagganee akka rifatanu lafa teessan hin onsa. **33** Gosa biyya adda addaa keessa isin bittinneessee, shallaagaa buqqifadhee isin hin ari'a; latti teessan duwwaa teetee, qachooti keessanille hin ona. **34** Achiin duuba latti woggoota onte san mara, yennaa isin biyya diinota keessanii keessa jirtanu foora sanbataa ka woggoota torbaa ka ifii sanitti hin gammaddi; achiin duuba latti foorfatee, Sanbata ifiitti hin gammaddi. **35** Latti woggoota Sanbataa ta yennaa isin keessa leetane san foora hin qanne, yennaa ontee teettu san mara hin qabaatti. **36** «Isin keessaa worra lubbu'uun hafe, lafa diinota isaanii keessa jiranuun sodaa hantuu isaanitti hin erga. Shokokkeessi baala qilleensi tachoosuu isaan hin bararassa; nami isaan ari'u adoo hin jiraatin akka nama shallaagaa dheetuu hin baqatan; hin jiganille'e. **37** Nami isaan ari'u adoo hin jiraatin, akka nama shallaagaa dheetuu adoo baqatanuu wol gufatan. Maarre

isin diinota keessan dura dhaabbatiisa hin dandeettanu. **38** Isin gosa biyya adda addaa oddu'utti hin dhumattan; latti diinota keessanii isin hin liqinsiti. **39** Isin keessaa worri lubbu'uun hafe, sababa cubbuu ifiitii fi sababa cubbuu abbootii ifiitii lafa diinota ifii keessatti hin yaayyan. **40** «Te'uu malee isaan cubbuu ifiitii fi cubbuu abbootii ifii ta isaan maltumma'aan na mormatane yoo faaci'atane, **41** cubbuu akka ani diina isaanitti te'uu fi gara lafa diina isaanititti akka ani isaan ari'u goote san yoo faaci'atane, gadhaan isaanii ka jabaate sun laafee, adabbii cubbuu ifii yoo fudhatane, **42** ani gondoorroo tiyya ta Yaaqoob, Yisahaqii fi Abrahaamii woliin godhe san hin qaabadha. Lafa sanille hin qaabadha. **43** Isaan lakkisaneef waan deemaneeff, latti ontee, addee isaan hin jirretti woggoota Sanbata ifiititti hin gammadidi; isaan seera kiyya tuffataneef, seerata kiyya waan jibbaneef adabbii cubbuu ifii hin fudhatan. **44** Te'uu malee, waan kanalle'een, ani Mootii Waan Maraa Waaqa isaanii waan te'eef, gondoorroo isaan woliin godhe hin diigu; yennaa isaan lafa diina ifii keessa jiranu ijumaa isaan balleessiisaaf, isaan hin gatu yookiin hin diqadhu. **45** Ani ammoo gondoorroo tiyya ta abbootii isaanii, gosi biyya adda addaa adoo dhaggituu, Waaqa isaaniiif te'isaaf, biyya Gibxi'ii keessaa yennaa isaan baase isaan woliin godhe san, isaaniiif jedhee hin qaabadha. Ani Mootii Waan Maraa ti!» jedhe. **46** Kun Seerata, seeraa fi ajaja Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa irratti ifii fi kolbaa Israa'elii wodhakka'atti karaa Muuse'eetiin dhaabe.

27 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati kolbaa Israa'eliiitiin, «Nami tokko nama ana Mootii Waan Maraatiif adda baasee kenniisaaf waadaa yoo gale, akka nami sun itti shallagameetti, gatii inni kaffalu, **3** akka madaallii addee woyyitti'iititti dhiira woggaa diddamaa haga woggaa jaatamaatiif meetii giraama dhibba shanii fi torbaatama, **4** dubartii yoo teete ammoo meetii giraama dhibba sadii fi afurtama, **5** dhiira woggaa shanii haga woggaa diddamaatiif meetii giraama dhibba lamaa fi soddoma, dubartii yoo teete ammoo meetii giraama dhibba tokkoo fi kudhanii shan, **6** dhiira ji'a tokkoo haga woggaa shaniitiif meetii giraama shantamii torba, dubartii yoo teete ammoo meetii giraama soddomii afur **7** dhiira woggaa jaatamaa oliitiif meetii giraama dhibba tokkoo fi torbaatamii tokko, dubartii yoo teete ammoo meetii giraama dhibba tokkoo fi kudhanii shan kaffalu ti. **8** «Nami waadaa gale sun hiyyeessa te'ee shallaggii san kaffalu yoo dadhabe, nama kenniisaaf waadaa gale san fuula hayyichaa dura dhikeessuu ti; hayyichille gatii inni kaffaliisaaf dande'utti shallaguu ti. **9** «Wonni inni kenniisaaf waadaa gale sun horii kennansa ana Mootii Waan Maraatiif fudhatama qabu yoo te'e, horiin akkasii ka ana Mootii Waan Maraatiif kenname woyyuu hin te'a. **10** Nami sun kennansa dhikaate san dansaa hama'aan yookiin hamaa dansa'aan hin jijjiirin yookiin bakka hin buusin; horii tokko horii dhibi'iin bakka yoo buuse, horiin sun lamaanuu ana Mootii Waan Maraatiif woyyoomanuu ti. **11** Wonni inni ana Mootii Waan Maraatiif kenniisaaf waadaa gale sun horii akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti ka qulqulluu hin te'in, ana Mootii Waan

Maraatiif kenniisaaf ka fudhatama hin qanne yoo te'e, horiin sun hayyicha dura dhikaatuu ti. **12** Hayyichi horii san dansaa yookiin badaa te'uu isaa ilaalee shallaguu ti. Achiin duuba shallaggiin sun akkuma hayyichi shallagetti hin teeti. **13** Abbichi horii san wodatista yoo barbaade, shallaggii sanitti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu ti. **14** «Nami tokko mana ifii ana Mootii Waan Maraatiif woyyuu akka te'u yoo adda baase, hayyichi manni sun dansaa yookiin badaa te'uu isaa ilaalee shallaguu ti. Achiin duuba shallaggiin sun akkuma hayyichi shallagetti hin teeti **15** Abbichi mana ifii adda baase sun mana san wodatiisa yoo barbaade, shallaggii sanitti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu ti. Manni sun deebi'ee ka isaa hin te'a. **16** «Nami tokko lafa maatii ifii irraa dhaale irraa fichaa kutee ana Mootii Waan Maraatiif adda baasee kennansa yoo dhikeesse, latti sun haga sanyii itti facaafantuutiin shallagantuu ti; sanyiin itti facaafantu garbuu kiiloogiraama dhibba tokko, latti sun meetii giraama dhibba shanii fi torbaatamatti hin shallaganti. **17** Nami sun fichaa ifii san yennaa jila woggaa shantameesso'ootitti adda baasee yoo kenne, shallaggiin sun akkuma hayyichi murteesse sanitti te'a. **18** Inni fichaa ifii san woggaa shantameesso'ootiin duuba yoo kennee jiraate ammoo, hayyichi akka laakkossa woggoota haga jila woggaa shantameesso'oo ta itti aantuutitti woggoota hafaneeranu ilaalee, shallaggii fichaa sanii irraa dhiidhisuu ti. **19** Abbichi fichaa ifii kenne sun deebisee wodatiisa yoo barbaade, gatii fichaan itti shallagamee sanitti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu ti; fichaan sun ka isaa hin te'a. **20** Te'uu malee fichaa san yoo hin wodatin yookiin nama dhibi'itti yoo gurgure deebi'ee fichaa san wodatiisa hin dande'u. **21** Fichaan sun woggaa shantameesso'ootitti yennaa gad lakkifamu, ka woyyoomte'e'ee, akka fichaa ana Mootii Waan Maraatiif kennamiisaaf murteeffameetiiti, qabeenna hayyootaa hin te'a. **22** «Nami tokko fichaa bitate ka lafa maatii ifii irraa dhaale hin te'in, ana Mootii Waan Maraatiif adda yoo baase, **23** hayyichi shallaggii fichaa sanii haga jila woggaa shantameesso'ootitti laakkowee shallaguu ti; namichille akka waan Mootii Waan Maraatiif woyyuu te'eetiiti guyyuma san kaffalu ti. **24** Jila woggaa shantameesso'ootitti fichaan sun abbicha lafaa ka qara inni irraa bite saniif hin deebi'a. **25** Shallaggiin martinuu akka madaallii addee woyyitti'iititti te'uu ti. **26** «Te'uu malee angafi hori'ii duruuyyuu ka ana Mootii Waan Maraa waan te'eef, eennulle angafa hori'ii ana Mootii Waan Maraatiif adda baasuu hin dande'u; angafa jabbii loonii, angafa ilmoolee hoolee yookiin te'e'ee te'ulle ka ana Mootii Waan Maraa ti. **27** Horii qulqulluu hin te'in yoo te'e, gatii itti shallagame harka shan keessaa harka tokko itti dabalee wodatuu ti. Inni yoo hin wodatin, gatii itti shallagameetti gurguramuu ti. **28** «Wonni ana Mootii Waan Maraatiif kennamiisaaf murteeffame martinuu irra caalaa woyyuu waan teeteef, wonni nami naaf kenniisaaf murteesse horiin, nami, latti maatii ifii irraa inni dhaale tokkolle hin gurguramin yookiin hin wodaamin. **29** Namalle yoo te'e hin wodaamin; inni ijeefamuu qaba. **30** «Waan latti baachu mara keessaa, midhaan biyyeen baachu yookiin midhaan mukaalle te'u

kudhan keessaa tokko ka ana Mootii Waan Maraa ti. Ana Mootii Waan Maraatiifille ka woyyoome. 31 Nami kennansa ifii ka kudhan keessaa tokko kenne san wodatiisa barbaadu, gatii kennansa saniititti, harka shan keessaa harka tokko itti dabalee wodatuu ti. 32 Horii keessaa kudhan keessa tokko, ka laakkowamiisaaf ulee tissitootaa jala dabaranu mara keessaa kudhaneessoon, ka ana Mootii Waan Maraatiif woyyoome te'uu ti. 33 Horiin kudhaneesso'oo sun badaa yookiin dansaalle te'u, nami kennu sun hin filin yookiin bakka hin buusin; horii tokko horii dhibii bakka yoo buuse, lamaanuu ana Mootii Waan Maraatiif woyyoomanuu ti; wodamiisaaf hin dande'anuu jedhi» jedhe. 34 Kun ajaja Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa irratti kolbaa Israa'eliitiif karaa Muuse'eetiin kenne.

Laakkossaa

1 Kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'iitii baatee woggaa lammeesso'oootii, ji'a lammeesso'oo guyyaa jalqabaa, goomolee Siina'aa keessatti, Dunkaanii Woldeenna'aa keessatti Waaqi Muuse'etti dubbate. Inni Muuse'een, **2** «Kolbaa Israa'elii duudii akka gosa gosa isaaniiitti, akka maatii maatii isaaniiitti dhiira ka te'ane mara laakkowiitti maqaa isaanii galmeessi! **3** Aatii fi Aaron kolbaa Israa'elii keessaa dhiira worra woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loluu dande'anu mara akka kutaa kutaa isaaniiitti laakkowa'a! **4** Gosa tokko tokkooyyuu keessaa nami tokko, ka sooreessa maatii ifii te'e, isin qarqaaruu ti. **5** Maqaan worra isin qarqaaruu: gosa Ruubenii keessaa, ilma Shiide'urii Eliizur; **6** gosa Shimi'oonii keessaa, ilma Zuriishadaayii Shiilumi'el; **7** gosa Yihuda'aa keessaa, ilma Aminaadaabii Nahasoon; **8** gosa Yisaakorii keessaa, ilma Zuwaarii Nataani'el; **9** gosa Zebulonii keessaa, ilma Helonii Eliyaab; **10** ilmaan Yoseefii gosa Efreemii keessaa, ilma Amihudii Eliishaama'a; gosa Minaase'ee keessaa, ilma Phedaazurii Gamaali'el; **11** gosa Beniyaaminii keessaa, ilma Giidewonii Abidaan; **12** gosa Daanii keessaa, ilma Amiishadaayii Ahii'ezer; **13** gosa Aheerii keessaa, ilma Okraanii Fagi'el; **14** gosa Gaadii keessaa, ilma Dewu'elii Elii'aasaaf; **15** gosa Naftaalemii keessaa, ilma Enaanii Ahira'a» jedhe. **16** Kolbaa hedduu keessaa, sooreessitooti gosa abbootii isaanii ta durii, maatii kolbaa Israa'eliiitti worri mataa te'anee filamane isaan kana. **17** Muuse'ee fi Aaron worra maqaan isaanii dhowame kana fudhatanee, **18** ji'a lammeesso'oo guyyaa jalqabaa, wolde'a gumi'i mara wolitti qabane, dhiira worra woggaa diddamaatii fi diddamaa olii, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, tokko tokkoon maqaan isaanii galmeessane. **19** Akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti, Muuseen goomolee Siina'aa keessatti isaan laakkowe. **20** Sanyii Ruubenii ilma angaficha Israa'elii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **21** Gosa Ruubenii keessaa worri laakkowame 46,500. **22** Sanyii Shimi'oonii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **23** Gosa Shimi'oonii keessaa worri laakkowame 59,300. **24** Sanyii Gaadii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **25** Gosa Gaadii keessaa worri laakkowame 45,650. **26** Sanyii Yihuda'aa keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **27** Gosa Yihuda'aa keessaa worri laakkowame 74,600. **28** Sanyii Yisaakorii keessa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **29** Gosa

Yisaakorii keessaa worri laakkowame 54,400. **30** Sanyii Zebulonii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **31** Gosa Zebulonii keessaa worri laakkowame 57,400. **32** Ilmaan Yoseefii keessaa, sanyii Efreemii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **33** Gosa Efreemii keessaa worri laakkowame 40,500. **34** Sanyii Minaase'ee keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **35** Gosa Minaase'ee keessaa worri laakkowame 32,200. **36** Sanyii Beniyaaminii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **37** Gosa Beniyaaminii keessaa worri laakkowame 35,400. **38** Sanyii Daanii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **39** Gosa Daanii keessaa worri laakkowame 62,700. **40** Sanyii Asheerii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **41** Gosa Asheerii keessaa worri laakkowame 41,500. **42** Sanyii Naftaalemii keessaa dhiirti worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu, akka gosaa fi maatii isaaniiitti, maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame. **43** Gosa Naftaalemii keessaa worri laakkowame 53,400. **44** Muuseen, Aaronii fi sooreyyiin Israa'elii kudhanii lamaan maatii ifii bakka bu'anee worri laakkowane isaan kana. **45** Dhiirti Israa'elii worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loliisaaf dande'anu martinuu akka maatii isaaniiitti laakkowamane. **46** Worri laakkowame martinuu wolumatti 603,550. **47** Te'uu malee, maatiin gosa Lewwootaa ammoo gosa dhibii woliin hin laakkowanne. **48** Sababille Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **49** «Gosa Lewwootaa hin laakkowin yookiin isaan laakkossa Israa'eloota dhibi'iitiiti hin dabalini! **50** Tanaa mannaa, worra Lewwootaa dunkaanii dhugaa bayaa ta ani itti waaqonfamu fi meya isii keessaa, waan isii'ii mara irratti itti gaafatantoota isaan godhi. Isaan isii'ii fi meya isii'ii mara ba'atanuu ti; isii keessa tajaajilaa, adaala isii'ii qubatanuu ti. **51** Yennaa dunkaanii dhugaa bayaa buqqisanu, worri Lewwootaa buqqisuu ti; yennaa dhaabanulle worri Lewwootaa dhaabuu ti. Nami dhibiin ka isii bira dhaqe ijjeefamuu ti. **52** Israa'elooti dhibiin golii golii ifitiin baandirraa ifii biratti dunkaanii dhaabatanee adduma addaan qubatanuu ti. **53** Lewwooti ammoo akka ani Israa'elootatti hin mufanne adaala dunkaanii dhugaa bayaatiitti qubatanuu ti. Lewwooti dunkaanii dhugaa bayaa eegiisaaf itti gaafatantoota te'anuu ti» jedhe. **54** Israa'elooti

waan mara akkuma mootiin waan maraa muusee ajajetti godhane.

2 Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **2** «Israa'elooti Dunkaanii Woldeenna'aa irraa fagaatane, nami tokko tokkooyyuu baandiraa maatii ifii jala, adaala Dunkaanii Woldeenna'aatiiti qubatuu ti» jedhe. **3** Ila boru'uu, karaa aduun baatuun, goliin quttuma Yihuda'aa loltoota ifii waliin baandiraa ifii jala hin qubatan. Sooressi kolbaa Yihuda'aa, ilma Aminaadaabii Nahasoon. **4** Goliin isaa loltooti laakkowamane 74,600. **5** Gosi Yisaakorii isaanitti aananee hin qubatan. Sooressi kolbaa Yisaakorii, ilma Zuwaarii Nataani'el. **6** Goliin isaa loltooti laakkowamane 54,400. **7** Gosi Zebuloonii isaanitti hin aanan. Sooressi kolbaa Zebuloonii, ilma Helonii Eliyaab. **8** Goliin isaa loltooti laakkowamane 57,400. **9** Addee quttumaa ta worra Yihuda'aa keessa akka golii golii isaaniitti akka qubatanu, namooti laakkowamane marti wolumatti 86,400. Worri dursee duula bayu isaan kana. **10** Goliin quttuma Ruubenii gara kibbaatiin, baandiraa ifii jala hin qubatan. Sooressi kolbaa Ruubenii ilma Shiide'urii Eliizur. **11** Goliin isaa loltooti laakkowame 46,500. **12** Gosi Shimi'oonii isaanitti aananee hin qubatan. Sooressi kolbaa Shimi'oonii, ilma Zuriishadaayii Shiilumi'el. **13** Goliin isaa loltooti laakkowame 59,300. **14** Gosi Gaadii isaanitti hin aanan. Sooressi kolbaa Gaadii, ilma Dewu'elii Elii'aasaaf. **15** Goliin isaa loltooti laakkowame 45,650. **16** Quttuma Ruubenii keessaa dhiirti loltooti akka golii golii isaaniitti laakkowame wolumatti 151,450. Worri kun lammeessoo te'anee duula hin bayan. **17** Achiin duuba Dunkaaniin Woldeenna'aatii fi goliin Lewwootaa golii worra qaraatii fi golii worra duubaa wodhakkaa deeman. Isaan adduma addaan bayanee akkuma dur addee quttuma ifii jiranuutiitti baandiraa ifii qabatanee hin deeman. **18** Goliin gosa Efreemii loltoota ifii waliin karaa aduun seentuun baandiraa ifii jala hin qubatan. Sooressi gosa Efreemii, ilma Amiihudii Eliishaama'a. **19** Goliin isaa loltooti laakkowamane 40,500. **20** Gosi Minaase'ee isaanitti aananee hin qubatan. Sooressi kolbaa Minaase'ee, ilma Phedaazurii Gamaali'el. **21** Goliin isaa loltooti laakkowamane 32,200. **22** Gosi Beniyaaminii isaanitti hin aanan. Sooressi kolbaa Beniyaaminii, ilma Giidewonii Abiidaa. **23** Goliin isaa loltooti laakkowamane 35,400. **24** Quttuma Efreemii keessaa dhiirti akka golii golii ifiitiitti laakkowamane wolumatti 108,100. Isaan sadeessoo te'anee duula hin bayan. **25** Goliin quttuma gosa Daanii loltoota ifii waliin gara kaabaatiin, baandiraa ifii jala hin qubatan. Sooressi kolbaa Daanii ilma Amiihudaayii Ahii'ezer. **26** Goliin isaa loltooti laakkowamane 62,700. **27** Gosi Asheerii isaanitti hin aanan. Sooressi kolbaa Asheerii ilma Okraanii Fagi'el. **28** Goliin isaa loltooti laakkowamane 41,500. **29** Gosi Niftaalemii isaanitti hin aanan. Sooressi kolbaa Niftaalemii, ilma Enaanii Ahira'a. **30** Goliin isaa loltooti laakkowamane 53,400. **31** Quttuma Daanii keessaa dhiirti akka golii golii isaaniitti worri laakkowamane 157,600. Isaan dhuma irra baandiraa ifii qabatanee hin bayan. **32** Israa'elooti akka maatii maatii isaaniitti, akka golii golii isaaniitti loltooti laakkowamane martinuu wolumatti

603,550. **33** Lewwooti ammoo akkuma mootiin waan maraa muusee ajajetti gosa Israa'elootaa dhibii waliin hin laakkowanne. **34** Maarre Israa'elooti waan mara akkuma mootiin waan maraa muusee ajaje godhane, baandiraa ifii qabatanee, golii golii'ii fi maatii maatii ifii waliin duula bayane.

3 Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa irratti yennaa Muuse'etti dubbate, maatiin Muuse'ee fi Aaronii isaan kana. **2** Ilmaan Aaronii angafichi Naadaab, kuun Abiihuu, Ele'azaarii fi Itaamaar. **3** Isaan kun worra hayyoota te'anee hujii hayyumma'aa hujisaaf muudamane. **4** Naadaabii fi Abiihuun goomolee Siina'aatiiti ibidda hin ajajaminiin mootii waan maraa duratti ciincaa yennaa dhikeessane du'ane. Isaan ijoollee hin qabanu. Tanaaf Ele'azaarii fi Itaamaar qofatti yennaa abbaan isaanii Aaron jiru hayyoota te'ee tajaajilane. **5** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **6** «Gosa Lewwi'ii fidiitii, hayyicha Aaron akka qarqaaranuuf fuula isaa duratti dhikeessi. **7** Isaan Dunkaanii Woldeenna'aa duratti isaa fi wolde'a gumi'ii duudi'if, hujii dunkaanii dhugaa bayaa hujan. **8** Isaan meya Dunkaanii Woldeenna'aa mara eegaa, hujii dunkaanii dhugaa bayaa keessaalle hujisaan kolbaa Israa'elii tajaajilan. **9** Lewwooti Israa'eloota keessaa Aaronii fi ilmaan isaatiif waan kennamaneef, ati Aaronii fi ilmaan isaatiif isaan kenni. **10** Aaronii fi ilmaan isaa akka hujii hayyumma'aa hujanuuf ati isaan muudi. Nami dhibiin addee woyyittii bira yoo dhikaate ammoo ijjeefamuu ti» jedhe. **11** Mootiin Waan Maraa ammalle Muuse'een, **12** «Kunoo ani Israa'eloota keessaa addee ilma angaficha kennansa fudhadhu, Israa'eloota mara keessaa ani Lewwoota fudhadheera. Tanaaf, Lewwooti kiyya. **13** Ani mootii waan maraa ti; angafooti marti kiyya waan te'aneef, ani biyya Gibxi'ii keessatti, angafoota worra Gibxootaa mara yennaa ijjeese, angafoota hori'itii fi angafoota ijoollee Israa'elootaa mara akka isaan kiyya te'anu filadheera. Tanaaf Lewwooti kiyya te'aneeran» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa goomolee Siina'aa keessatti Muuse'een, **15** «Lewwoota akka maatii maatii isaaniitii fi akka fira isaaniititti, dhiira dhalatee ji'a tokkootii fi ji'a tokko olii mara laakkowii» jedhe. **16** Maarre Muuseen akkuma mootiin waan maraa ajajetti isaan laakkowe. **17** Maqaan ilmaan Lewwi'ii Gershoon, Qehaatii fi Meraari. **18** Maqaan ilmaan Gershoonii akka fira fira isaaniititti Liibnii fi Shime'i. **19** Maqaan ilmaan Qehaatii akka fira fira isaaniititti Amraam, Yizhaar, Hebroonii fi Uzii'el. **20** Maqaan ilmaan Meraarii akka fira fira isaaniititti Maahilii fi Mushii; isaan kun akka fira fira abbootii isaanii ta duriititti maatii Lewwootaa ti. **21** Firri Liibniitii fi shime'ii sanyii Gershoonii ti. Isaan kun fira Gershoonotaa ti. **22** Laakkossi dhiira isaanii ta dhalatee ji'a tokkootii fi ji'a tokko olii wolumatti 7,500. **23** Firri Gershootaa dunkaanii dhugaa bayaatiin duuba karaa aduun seentu qabatanuu ti. **24** Sooressi fira Gershoonotaa, Eliyaafii ilma Laa'elii ti. **25** Ilmaan Gershoonotaa Dunkaanii Woldeenna'aa keessatti dunkaanii dhugaa bayaa, irbuusa isi'ii waliin, gollaa Dunkaanii Woldeenna'aa, **26** gollaa badhinna dalleya keessaa, gollaa badhinna dalleya keessaa ka adaala dunkaanii dhugaa bayaatii fi addee ciinca'aa,

wodaroota isi'i, hujii waan kanaan wol qabatte maraayyuu eegiisaaf itti gaafatamummaa qaban. **27** Amraam, Yizhaar, Hebroniif fi Uzii'el gosa Qehaatii ti; isaan kun maatii Qehaatii ti. **28** Laakkossi dhiira isaanii ta dhalattee ji'a tokkootii fi ji'a tokkoo olii 8,600. Isaan kun addee woyyittii eegiisaaf itti gaafatamummaa qaban. **29** Firri Qehaatii dunkaanii dhugaa bayaa gara kibbaatitti qabatanuu ti. **30** Sooressi fira Qehaatii, ilma Uzii'elii Elzaafaan. **31** Isaan kun Saanduqa Gondooro'oo, xarapheessaa, waan issaa irra keyanu, addee ciinca'aa, meya addee Woyyittii ka isaan itti fayyadamanu, golla'aa fi hujii waan kanaan wol qabatte mara eegiisaaf itti gaafatamummaa qaban. **32** Ilmi Aaronii Ele'azaar sooreessa bulchaa Lewwootaa ti; inni worra addee Woyyittii eegiisaaf itti gaafatantoota te'ane irratti mudame. **33** Firri Maahiliitti fi Mushii fira Meraarii jala jiran; isaan kun fira Meraarii ti. **34** Laakkossi dhiira isaanii ta dhalattee ji'a tokkootii fi ji'a tokkoo olii 6,200. **35** Sooressi fira Meraarii ilma Abihaayilii Zuri'el. Isaan dunkaanii dhugaa bayaa cinaa gara kaabaatiin qabatanuu ti. **36** Ilmaan Meraarii mikikkila dunkaanii dhugaa bayaa, danqaraa, utubaa, miila utuba'aa, hujii waan kanaan wol qabate mara, **37** utubaa badhinna dalleya keessaatitti naannowaneeranu, miila utubooti dhaabbatanu waliin, chikaala'aa fi wodaroo dunkaanii eegiisaaf mudamane. **38** Muuseen, Aaronii fi ilmaan isaa dunkaanii dhugaa bayaa san karaa aduun baatuun Dunkaanii Woldeenna'aa dura gara ila boru'utiin qabatanuu ti. Isaan Israa'eloota bakka bu'anee addee woyyittii eegiisaaf itti gaafatantoota. Nami dhibiin ka itti dhikaate ijjeefamuu ti. **39** Muuse'ee fi Aaron akka Mootiin Waan Maraa isaan ajajetti Lewwoota keessaa akka fira fira isaaniitti worri laakkowane, dhiirti martinuu ta dhalattee ji'a tokkootii fi ji'a tokkoo olii wolumatti 22,000. **40** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Israa'eloota keessaa dhiira angafa ta ji'a tokkootii fi ji'a tokkoo olii mara laakkowiiti, maqaa maqa'aan galmeessi. **41** Ani Mootii Waan Maraa ti; ati addee angafoota Israa'elootaa mara worra Lewwootaa, addee angafoota horii Israa'elootaa mara horii worra Lewwootaa naaf fuudhi» jedhe. **42** Maarre Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje Israa'eloota keessaa dhiira angafoota mara laakkowe. **43** Dhiirti angafooti ta ji'a tokkootii fi ji'a tokkoo olii ka maqaa maqa'aan galmeeffamane wolumatti 22,273. **44** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'etti dubbatee, **45** «Ani Mootii Waan Maraa ti. Ati addee angafoota Israa'elootaa mara Lewwoota, addee angafoota horii Israa'elootaa mara angafoota horii Lewwootaa naaf fuudhi. Lewwooti kiyya te'anuu ti. **46** Laakkossi dhiira angafoota Israa'elootaa dhibba lamaa fi torbaatamii sadiin laakkossa Lewwootaa caalan. Isaan kana wodiisaaf, **47** tokko tokkoo isaaniitiif akka sheeqelii addee woyyittii'iitti, meetii sheeqelii shan shan fuudhi. Meetiin sheeqelin tokko geraa diddama. **48** Beesee Israa'eloota irraa fuudhiiti, marroo ilmaan angafoota Israa'elii 273 ka wadamuu qabanuu saniif Aaronii fi ilmaan isaatiif kenni!» jedhe. **49** Maarre Muuseen beesee ilmaan angafoota Israa'elootaa ka laakkossi isaanii Lewwoota caalee ka wodamiisaa san fuudhe. **50** Beeseen inni Israa'eloota worra

angafoota te'anee dhalatane irraa fuudhe, akka sheeqelii addee woyyittii'iitti meetiin tun gara kiiloogiraama 15.5 teeti. **51** Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti beesee isaan ittiin wodamane san Aaronii fi ilmaan isaatiif kenne.

4 Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **2** «Lewwoota keessaa ilmaan Qehaatii akka fira fi maatii maatii isaaniitti, **3** Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilisaaf dhiira dhuttu, ta woggaa soddomaa haga woggaa shantamaa mara laakkowi. **4** Hujii ilmaan Qehaatii Dunkaanii Woldeenna'aa keessatti waan irra caalaa woyyuu te'e eegiisa. **5** Israa'elooti yennaa addee quttumaatii godaaniisaaf qophowanu, Aaronii fi ilmaan isaa ol seenanee gollaa Saanduqa Gondooro'oo ta dhugaa bayaa gollu fuudhanee Saanduqa Gondooro'oo sanitti maranuu ti. **6** Achiin duuba gogaa hoolee galaanaa itti uffisanuu ti; woyaa bifi isi'ii guutumatti bifa cuquliisaa teete irra diriirsanee, muka rare'een ba'atanu addee isaaniitti galchanuu ti. **7** «Xarapheessaa daabboo Waaqa dura dhikaattu irra keyanu irra woyaa bifa cuquliisaa afanee, gabataa, qorii, muduunu'uu fi kobola kennansa daadhii woyyii ittiin dhikeessanu ka worgii irraa hujamane, daabboolle yennaa mara irra keyanuu ti. **8** Woyaa diintuu irra afanee, gogaa hoolee galaanaa irra buusanee, muka rare'een ba'atanu addee isaaniitti galchanuu ti. **9** «Woyaa bifa cuquliisaa teete san fuudhanee, waan issaa irra keyanuu fi ifa isi'ii waliin, qaraphaa issaa ittiin dhaanfanu, qorii daadha'aa, meya zayitii'itii fi meya isi'ii maratti uffisanuu ti. **10** Achiin duuba isaan meya isi'ii mara waliin gogaa hoolee galaanaatiin maranee goongaa ittiin ba'atu irra keyanuu ti. **11** «Addee ciinca'aa ta worgii irraa hujante irralla woyaa bifa cuquliisaa afanee, gogaa hoolee galaanaatiin maranee, muka rare'een ba'atanu ka isi'ille addee isaaniitti galchanuu ti. **12** «Meya addee woyyittii'itti ittiin tajaajilanu mara fuudhanee, woyaa bifa cuquliisaa keessa keyanee, gogaa hoolee galaanaatiin maranee, goongaa ittiin ba'atanu irra keyanuu ti. **13** «Addee ciinca'aa ta saageettuu irraa hujante san irraa daadhaa haranee, woyaa dhiillee irra afanuu ti. **14** Achiin duuba meya addee ciinca'atitti ittiin tajaajilanu mara, waan ibidda irratti bobeessanu, filaa foonii, akkaafaa, qorii dhiiga fiffixanu qabattu, addee ciinca'aa ta saageettuu irraa hujante san irra keyanuu ti. Isaan gogaa hoolee galaanaa irra buusanee, muka rare'een ba'atanu addee isaaniitti galchanuu ti. **15** «Yennaa addee quttumaatii ka'anuu, Aaronii fi ilmaan isaa meya woyyichaa fi waan tajaajila kanaaf te'uu mara itti uffisaneen duuba, ilmaan Qehaatii dhufanee ba'atanuu ti. Akka hin duune ammoo meya woyyicha san tuquu hin qabanu. Hujii ilmaan Qehaatii Dunkaana Woldeenna'atii fi waan Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa ba'atiisa. **16** «Ilmi Aaronii hayyichaa Ele'azaar, zayitii isse'ee, hixaana foolee tolu, kennansa midhaanii ka guyyaa maraa, zayitii mudaa, Dunkaanii Woyyittii'ii fi waan isii keessaa, meya isi'ii keessaa woyyicha mara eegiisaaf itti gaafatamummaa qaba» jedhe. **17** Ammalle Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaronitti dubbatee, **18** «Maatiin Qehaatii, fira Lewwi'ii keessaa hin godhina'a. **19** Qehaatoti waan irra caalaa

Woyyuu te'etti dhikaatanee akka hin duune, Aaronii fi ilmaan isaa addee woyyittii seenanee waan isaan godhiisa malanee fi waan isaan ba'atiisa malane itti mudhisanuu ti. **20** Ammoo isaan akka hin duuneef, waan woyyuu san yennaa diqqo'oo'fille ilaaliisaaf ol hin seenin» jedhe. **21** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **22** «Gershoonota akka fira fira fi maatii maatii isaaniittii laakkowi. **23** Dhiira woggaa soddomaa haga woggaa shantamaa, ta Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajiliisaaf dandeettu mara laakkowi. **24** «Tajaajilli fira Gershoonotaa ka hujisaatii fi ba'atiisaa ka asii gadii kana: **25** Isaan gollaa dunkaanii dhugaa bayaa, gollaa Dunkaanii Woldeenna'aa, irbuusa isii'itii fi gogaa hoolee galaanaa ka irbuusa isii'ii gollu, gollaa gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa, **26** gollaa badhinna dalleya keessaa ka dunkaanii dhugaa bayaatii fi addee ciinca'aa marsu, wodaroota golla'aatii fi meya tajaajila waan kanaa mara ba'atiisa; isaan tajaajila meya kanaaf male mara godhan. **27** Tajaajilli Gershoonotaa marti, ba'aan yookiin hujii dhibii hujjisi akka Aaronii fi ilmaan isaa isaaniitti mudhisanetti hujanuu ti; waan isaan ba'atiisaaf itti gaafatamummaa qabanu isin isaaniitti hima'a. **28** Huijin fira Gershoonii Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilli isaanii kana. Hujii isaanii ilma Aaronii hayyichaa ltaamaritti toowata. **29** «Ilmaan Meraarii akka fira fira fi akka maatii maatii isaaniittii, **30** worra woggaa soddomaa haga woggaa shantamaa, ka Dunkaanii Woldeenna'aa keessa hujisaaf dande'anuu mara laakkowi. **31** Dunkaanii Woldeenna'aa keessa wonni ba'atiisaaf itti gaafatamanu mikikkila dunkaanii dhugaa bayaa, danqaraa isii'ii waliin, utubaa isii'itii fi miila isiin ittiin dhaabbatu, **32** utubaa badhinna dalleya keessaa ka Dunkaanii Woldeenna'aatii naannowaneeranu shafee utubooti sun ittiin dhaabbatanu waliin, chikaala dunkaanii'ii, wodaroo dunkaanii'ii, meya waan kanaa maraa fi waan tajaajila kanaan wol qabate mara ba'atiisa. Nami tokko tokkooyyuu waan inni ba'atiisa male itti himi. **33** Tajaajilli fira Meraarii, toowannaa ltaamaarii ilma Aaronii hayyichaa jalatti, Dunkaanii Woldeenna'aa keessatti hujanu tana» jedhe. **34** Muuseen, Aaronii fi sooreyyiin wolde'a gumi'ii, sanyii Qehaatii akka fira fira isaaniitii fi akka maatii maatii isaaniittii, **35** dhiira woggaa soddomaa haga woggaa shantamaa, ka Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajiliisaaf dande'anuu mara laakkowane. **36** Laakkossi isaanii akka fira fira isaaniittii 2,750. **37** Isaan kun akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, fira Qehaatotaa mara, worra Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilanu, ka Muuse'ee fi Aaron laakkowane. **38** Worri Gershoonotaa akka fira fira isaaniitii fi akka maatii maatii isaaniittii, **39** dhiirti woggaa soddomaa haga woggaa shantamaa, ka Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajiliisaaf dande'anuu marti laakkowamane. **40** Worri akka fira fira isaaniitii fi akka maatii maatii isaaniittii laakkowame laakkossi isaanii 2,630. **41** Isaan kun wolumatti fira Gershoonotaa ka Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilane. Akkuma Mootiin Waan Maraa ajajetti Muuse'ee fi Aaron isaan laakkowane. **42** Worri Meraarotaa akka fira fira isaaniitii fi akka maatii maatii isaaniittii, **43** dhiirti woggaa soddomaa

haga woggaa shantamaa, ka Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajiliisaaf dande'anuu marti laakkowamane. **44** Worri akka fira fira isaaniittii laakkowame laakkossi isaanii 3,200. **45** Isaan kun wolumatti fira Meraarotaa ti. Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti Muuse'ee fi Aaron isaan laakkowane. **46** Maarre Muuseen, Aaronii fi sooreyyiin wolde'a gumi'ii, sanyii Lewwootaa akka fira fira isaaniitii fi akka maatii maatii isaaniittii, **47** dhiira woggaa soddomaa haga woggaa shantamaa, ka hujii tajaajilaatii fi Dunkaanii Woldeenna'aa ba'atiisaa dande'anuu mara laakkowane. **48** Laakkossi isaanii 8,580. **49** Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti nami tokko tokkooyyuu, maan akka hujuu fi maan akka ba'atu itti himame. Akka kanaan isaan akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti laakkowamane.

5 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Israa'elooti nama dhukkuba goga'aa farrisiiisaa qabu, nama nafa hilaal isaa keessaa woy dhangala'u, nama reeffa tuqiiisaan akka aadaa dhugeeffanna'aatii qulqulluu hin te'in mara addee quttumaa keessaa akka baasanu ajaji. **3** Addee quttumaa ta ani odduu isaanii le'u, akka isaan hin batteessine, worra qulqulluu hin te'in dhiiraa fi dubartii addee quttumaa keessaa alatti baasi» jedhe. **4** Israa'elooti tana godhane, addee quttuma keessaa alatti isaan baasane. Isaan akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje godhane. **5** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **6** «Ati Israa'elootaan, «Nami tokko dhiirti yookiin dubartiin ana Mootii Waan Maraatiif addatamiisa dhabiiisaan nama dhibii yennaa yakke, nami sun yakkaamessa. **7** Inni cubbuu huje san faaci'atuu ti. Yakkaa ifitiif gatii guutuu kaffaluu ti; harka shan keessaa harka tokko itti dabaleelle, nama yakke saniif kennuu ti. **8** Namichi yakkame sun du'ee firri aanti'ii ka gatii san fuudhu yoo dhabame ammoo, gatii kaffalamu sun ka ana Mootii Waan Maraa ti; korbeessa hoole'ee ka yakkaa namichi hujeef, gumaa cubbu'utiif kennamu sun waliin hayyichaaf kennamuu ti. **9** Kennansi woyyichi Israa'elooti fiddu marti, hayyichaaf kennamuu ti. **10** Wonni hayyichaaf kenname kama hayyichaa ti» jedhi» jedhe. **11** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **12** «Ati Israa'elootaan, «Mootiin Waan Maraa: Dubartiin takka abbaa manaa ifitiif addatamuu dhabiiisaan **13** nama dhibii waliin yoo ratte, waan kana dhirsii isii'ii ka hin dhaggine yoo te'e, nami isii dhagge yoo hin jiraatin, battummaan isii'ille yoo hin mudhatin, **14** dhirsii isii'ii isii hinaafee mamee, isiin yoo battoottee jiraatte yookiin yoo hin battowin jiraatte, **15** Namichi sun niitii ifii san gara hayyichaa geessuu ti. Marroo isii'itii kennansa barbaachisu bullaa garbu'uulle kiiloo tokko geessuu ti. Kennansi kun kennansa midhaanii ka marroo hinaaffa'aatiif dhikaatu, ka yakkaa qaabachiisu waan te'eef, inni zayitii ejersaatii fi hixaana itti hin naqin. **16** ««Hayyichi dubartii san fidee, fuula Mootii Waan Maraa dura dhaabbachiisuu ti; **17** achiin duuba bisaan woyyicha meya faaraatitti woraabee, dunkaanii dhugaa bayaa keessaa buukuu fuudhee bisaan sanitti naquu ti. **18** Hayyichi mataa dubartiitii'ii irraa hagoogguu buusee, kennansa midhaanii ka yakkaa qaabachiisu, ka marroo hinaaffa'aatiif dhikeeffamu, harkatti qabachiisee, fuula Mootii Waan Maraa dura dhaabbachiisuu ti. Harka ifitiitii

bisaan hadhowaa abaarsa fidu qabatuu ti. **19** Achiin duuba hayyichi, dubartittii san kakachiisiisaan: Ati heerumtee abbaa manaa qadduun, nami dhibiin yoo si woliin hin rafin yookiin ati yoo hin battowin, bisaan hadhowaan abaarsa fidu kun si hin miidhin. **20** Ati ammoo abbaa manaa keeti jala jiraataa isaa addatamuu dhabisaan, nama dhibii waliin rattee yoo ifi batteessitee jiraatte, **21** hayyichi, dubartittii san kakuu abaarsaa kakachiisiisaan: Mootiin Waan Maraa gadhaa keeti iitessee, gudeeda keeti huqqisee, kolbaa teeti oddu'utti ta abaarante si godhuu ti; **22** bisaan abaarsa fidu kun nafa keeti keessa seenee gadhaa keeti iitessee, gudeeda keeti huqqisuu ti. «Dubartittiille: ameen, ameen jettuu ti. **23** «Hayyichi abaarsa kana kitaaba maramaa irratti barreessee, achiin duuba barreeffama san bisaan hadhowaa san keessatti dhiqqu ti. **24** Bisaan hadhowaa abaarsa fidu san obaasuu ti; bisaan abaarsa fidu kun isii keessa seenee dhibee hantuu itti hin fida. **25** Achiin duuba hayyichi kennansa midhaanii ka marroo hinaaffa'atiif dhikaatu san dubartittii san harkaa fuudhee, fuula ana Mootii Waan Maraa duratti tachoossee, gara addee ciinca'atiitti dhikeessuu ti. **26** Achiin duuba hayyichi kennansa midhaanii ka yaadanno'oo san harka tokko fuudhee, addee ciinca'aa irratti gubuu ti. Saniin duuba inni akka dubartittiin bisaan san untu godhuu ti. **27** Isiin yoo ifi batteessitee abbaa manaa ifiitiif addatamuu dhaddeertu teete, yennaa inni bisaan abaarsa fidu san isii obaasu, bisaan gadhaa isii'ii seenu sun dhibee hantuu isi'itti fidee, gadhaa isii'ii iitessee, gudeeda isi'ii huqqisee, isiin kolbaa ifii oddu'utti ta abaarante hin teeti. **28** Dubartittiin ammoo yoo ifi hin batteessin teete, isiin hin miidhantu ijoolleelle deyyu hin dandeetti. **29** «Seerri marroo hinaaffa'atiif kenname kana: Dubartittiin adoo abbaa manaa jala jirtuu seera irraa gortee, yoo ifi batteessite, **30** yookiin yaadi hinaaffa'aa abbaa mana isi'iitti dhufee, inni yoo isii hinaafe, hayyichi dubartittii san ana Mootii Waan Maraa dura fiduu ti! Hayyichi akka seera kanaatiitti isii irratti muummessuu ti! **31** Abbaan manaa yakkaa akka hin qanne akkasitti hin beekkama; dubartittiin ammoo akka yakkaa ifiitiitti hin dhaggatti jedhi!» jedhe.

6 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati kolbaa Israa'eliitiin, «Nami tokko dhiirti yookiin dubartiin ana Mootii Waan Maraatiif ifi adda baasiisaan, naazireeticha te'iisaaf, waadaa yoo gale, **3** daadhii woyni'ii irraa, untoo dhibii ta nama macheessitu irraa ifi eeggatuu ti; daadhii woyni'ii dhangaggoottuu yookiin untoo dhibii nama macheessitu hin unin. Cunfaa midhaan woyni'ille hin unin yookiin midhaan woyni'ii shawwee yookiin gogaa hin nyaatin. **4** Inni bara ana Mootii Waan Maraatiif ifi adda baase mara waan midhaan woyni'ii irraa hujame mara yookiin qollofa woyni'ituu hin nyaatin. **5** «Inni bara ana Mootii Waan Maraatiif ifi adda baasiisaaf waadaa gale mara rifeensa mataa ifii hin quxatin yookiin hin haadatin; haga barri inni ana Mootii Waan Maraatiif ifi adda baase muummowutti, inni woyyuu te'uu ti; rifeensa mataa ifii guddifatuu ti. **6** Inni bara ana Mootii Waan Maraatiif ifi adda baase mara reeffa namaatiitti hin dhikaatin. **7** Beessisi ana Mootii Waan Maraatiif adda ifi baasiisaa rifeensi mataa isaa

irra waan jiruuf, abbaan yookiin haati, obboleessi yookiin obboleettiin isaa yoo du'anelle reeffatti dhikaatiisaan ifi hin batteessin. **8** Bara ifi addaan baase mara inni ana Mootii Waan Maraatiif woyyoomeera. **9** ««Nami tokko dedhuma isa biratti du'ee, rifeensa mataa isaa ka inni ittiin adda baye san yoo batteesse, guyyaa itti qulqulloomu, guyyaa torbeesso'oo rifeensa mataa ifii haadatu ti. **10** Guyyaa saddeetesso'oo Dunkaanii Woldeenna'aa duratti ilmoolee saphaliisaa lama yookiin maddo'oo lama gara hayyichaa fiduu ti. **11** Inni reeffatti dhikaatiisaan waan cubbameef, hayyichi saphaliisa tokkocha kennansa sababa cubbu'utiif dhikaatuuf, saphaliisa tokkocha ammoo kennansa gubamuuf dhikeessuu ti. Inni gaafuma san rifeensa mataa ifii deebisee adda baasuu ti. **12** Inni bara ifi adda baase san ana Mootii Waan Maraatiif ifi woyyoonsuu ti. Sababa yakka'atiif korbeessa hoole'ee ka woggaa tokkoo fiduu ti. Inni waan battoweef, barri inni duri adda ifi baase ka qaraa sun hin laakkowamu. **13** «Seerri nama barri adda ifi baasiisa isa dabaree ka asii gad jiru: Inni gara seenuma Dunkaanii Woldeenna'aa dura dhikeeffamuu ti. **14** Inni achitti kennansa ifii ana Mootii Waan Maraatiif: kennansa gubamuuf korbeessa hoole'ee buruusoo woggaa tokkoo ka fafa hin qanne tokkocha, kennansa araara cubbu'utiif dhikaatu gorontii hoole'ee buruusoo ta woggaa tokkoo ta fafa hin qanne takkattii, kennansa tokkumma'atiif korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne tokkocha, **15** kennansa midhaaniitti fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaan waliin dhikaatanu waliin, akkasuma daabboo uukoo hin qanne kollonjoo tokko, xaltaa bullaa dansa'aa ka zayitiin sukkuumamee fi bixee hephellittii uukoo hin qanne ta zayitiin irra dibante dhikeessuu ti. **16** «Hayyichi waan kana maraa fuudhee, kennansa araara cubbu'utiif dhikaatuu fi kennansa gubamu, **17** korbeessa hoole'ee ka kennansa tokkumma'atiif dhikaate san daabboo uukoo hin qanne kollonjoo tokko kennansa ifii ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessuu ti. **18** Achiin duuba nami ana Mootii Waan Maraatiif adda baye sun rifeensa mataa ifii seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa duratti haadatee, ibidda kennansi tokkumma'aa itti ciinceffamu keessa keyuu ti. **19** «Achiin duuba, foon harka korbeessaa yennaa iffeelame, hayyichi daabboo uukoo hin qanne tokkoo fi bixee hephellittii uukoo hin qanne takkattii kollonjoo keessaa fuudhee, harka isaa keessa keyuu ti. **20** Achiin duuba hayyichi waan kana kennansa tachoofamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessuu ti. Kun martinuu cormi'ii fi luka korbeessaa ka kennansa addaa te'anetti dabalamanee qooda hayyichaa woyicha te'an. Saniin duuba, nami adda baye sun daadhii woyni'ii unuu hin dande'a. **21** «Seerri nama ana Mootii Waan Maraatiif adda ifi baasiisaaf waadaa galee kana. Ammoo nami ana Mootii Waan Maraatiif adda baye sun waan kenniisaaf male caalaa kenniisaaf yoo waadaa gale, akkuma seera nama ana Mootii Waan Maraatiif adda bayeetiitti, waadaa gale san muummessuu ti» jedhi» jedhe. **22** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **23** «Ati Aaronii fi ilmaan isaatiin, «Dubbi asii gad jirtuun ilmaan Israa'elii eebbisa'a: **24** «Mootiin Waan Maraa isin eebbisu, isin eegu! **25** «

«Mootiin Waan Maraa fuula ifii isiniif issu, isin mararu! 26
« «Mootiin Waan Maraa fuula ifii gara keessan deebifatu,
nageya isiniif kennu!» jedhiin. 27 «Maarre isaan maqaa
kiyya waamanee kolbaa Israa'elii hin eebbisan, anille isaan
hin eebbisa» jedhe.

7 Muuseen yennaa duncanii dhugaa bayaa dhaabee
fixe, duncanii dhugaa bayaatii fi meya isii mara,
addee ciinca'aatii fi meya isii mara zayitii ejersaa muudee
woyyoonse. 2 Achiin duuba soorressitooti Israa'elootaa ka
worra laakkowameef itti gaafatantoota te'ane soorressitooti
maatii maatii kennansa kennane. 3 Isaan garreettaa
geejjibaa ka itti uffifame jaa fi korommii kudhanii lama,
sooreyyiin tokko tokkooyyuu korommii tokko tokko,
akkasuma lama lama te'anee, garreettaa gejjibaa tokko
tokko kennane; isaan kennansa kana duncanii dhugaa
bayaa duratti dhiheessane. 4 Mootiin Waan Maraa
Muuse'een, 5 «Tajaajila Duncanii Woldeenna'aatiif
kennansa kana sooreyyii irraa fuudhi; Lewwootaaf akkuma
hujii isaanitiitti isaanii kenni» jedhe. 6 Maarre Muuseen
garreettaa gejjibaatii fi korommii san Lewwootaaf kenne.
7 Inni garreettaa gejjibaa lamaa fi korommii afur akkuma
hujii isaanitiitti worra Gershoonitiif kenne. 8 Inni garreettaa
gejjibaa afurii fi korommii saddeeti karaa ilma Aaronii
hayyichaa Itaamaariitiin, akka tajaajila isaanitiitti, worra
Meraariitiif kenne. 9 Worri Qahaatotaa ammoo meya
woyyicha gurmuu ifii irratti waan ba'atanuuf, Muuseen
garreettaa gejjibaatii fi korommii isaanii hin kennine.
10 Addeen ciinca'aa yennaa eebbifantu soorressitootille
eebba isii'itiif kennansa fidanee addee ciinca'aa duratti
dhiheessane. 11 Mootiin Waan Maraa Muuse'een,
«Soorressitoota keessaa eebba addee ciinca'aatiif, guyyuma
guyya'atti nami tokko kennansa ifii akka dhiheessu isaanitti
himi» jedhe. 12 Guyyaa qaraa kennansa ifii ka dhiheesse
gosa Yihuda'aa keessaa, ilma Aminaadaabii Nahasoon;
13 Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame
tokko akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti, ka sheeqelii
dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollitti meetii irraa
hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti ta sheeqelii
torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu kennansa
midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen
guutamaneeran. 14 Giriraa worqii irraa hujamee hixaanaan
guutame tokko ka sheeqelii kudhan madaalu; 15 kennansa
gubamuuf dardara tokko, korbeessa hoole'ee tokko,
buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo;
16 kennansa araara cubbu'utiif dhiikaatuuf korbeessa
re'e'ee tokko; 17 kennansa tokkumma'aatiif korommii
lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee shanii
fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo shan.
Kun kennansa ilmi Aminaadaabii Nahasoon dhiheesse.
18 Guyyaa lammaesso'oo sooreessi gosa Yisaakorii ilmi
Zuwaarii Nataani'el kennansa ifii dhiheesse; 19 Kennansi
inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame tokko akka
sheeqelii addee woyyitti'itiitti, ka sheeqelii dhibbaa fi
soddoma madaaluu fi qorii boollitti meetii irraa hujante
takka, akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti ta sheeqelii
torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu kennansa

midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen
guutamaneeran. 20 Giriraa worqii irraa hujamee hixaanaan
guutame tokko ka sheeqelii kudhan madaalu, 21 kennansa
gubamuuf dardara tokko, korbeessa hoole'ee tokkoo fi
buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo;
22 kennansa araara cubbu'utiif dhiikaatuuf korbeessa
re'e'ee tokko; 23 kennansa tokkumma'aatiif korommii
lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee shanii fi
buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo shan. Kun
kennansa ilmi Zuwaarii Nataani'el dhiheesse. 24 Guyyaa
sadeesso'oo sooreessi gosa Zebulonii ilmi Helonii Eliyaab
kennansa ifii dhiheesse; 25 Kennansi inni dhiheesse
gabataa meetii irraa hujame tokko akka sheeqelii addee
woyyitti'itiitti, ka sheeqelii dhibbaa fi soddoma madaaluu
fi qorii boollitti meetii irraa hujante takka, akka sheeqelii
addee woyyitti'itiitti ta sheeqelii torbaatama madaaltu
dhiheesse; isaan lamaanuu kennansa midhaanii bullaa
dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen guutamaneeran.
26 Giriraa worqii irraa hujamee hixaanaan guutame tokko ka
sheeqelii kudhan madaalu; 27 kennansa gubamuuf dardara
tokko, korbeessa hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa
hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo; 28 kennansa araara
cubbu'utiif dhiikaatuuf korbeessa re'e'ee tokko; 29 kennansa
tokkumma'aatiif korommii lama, korbeeyyii hoole'ee shan,
korbeeyyii re'e'ee shanii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee
ta woggaa tokkoo shan. Kun kennansa ilmi Helonii
Eliyaab dhiheesse. 30 Guyyaa arfeesso'oo sooreessi gosa
Ruubenii ilmi Shiide'urii Eliizur kennansa ifii dhiheesse;
31 Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame
tokko akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti, ka sheeqelii
dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollitti meetii
irraa hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti ta
sheeqelii torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu
kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin
sukkuumanteen guutamaneeran. 32 Giriraa worqii irraa
hujamee hixaanaan guutame tokko ka sheeqelii kudhan
madaalu; 33 kennansa gubamuuf dardara tokko, korbeessa
hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka
woggaa tokkoo; 34 kennansa araara cubbu'utiif dhiikaatuuf
korbeessa re'e'ee tokko; 35 kennansa tokkumma'aatiif
korommii lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee
shanii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo
shan. Kun kennansa ilmi Shiide'urii Eliizur dhiheesse.
36 Guyyaa shaneesso'oo sooreessi gosa Shimi'oonii ilmi
Zuriishadaayii Shiilumii'el kennansa ifii dhiheesse; 37
Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame
tokko akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti, ka sheeqelii
dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollitti meetii
irraa hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'itiitti ta
sheeqelii torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu
kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin
sukkuumanteen guutamaneeran. 38 Giriraa worqii irraa
hujamee hixaanaan guutame tokko ka sheeqelii kudhan
madaalu; 39 kennansa gubamuuf dardara tokko, korbeessa
hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka
woggaa tokkoo; 40 kennansa araara cubbu'utiif dhiikaatuuf

korbeessa re'e'ee tokko; **41** kennansa tokkumma'aatiif ilmi Gedewoonii Abiidaan kennansa ifii dhiheesse. **61** Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame tokko akka sheeqelii addee woyyitti'iititti, ka sheeqelii dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollittii meetii irraa hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'iititti ta sheeqelii torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen guutamaneeran. **62** Girgiraa worqii irraa hujamee hixaanaan guutame tokko ka sheeqelii kudhan madaalu; **63** kennansa gubamuuf dardara tokko, korbeessa hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo; **64** kennansa araara cubbu'uutiif dhikaatuuf korbeessa re'e'ee tokko; **65** kennansa tokkumma'aatiif korommii lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee shanii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo shan. Kun kennansa ilmi Gedewoonii Abiidaan dhiheesse. **66** Guyyaa kudhaneesso'oo sooressi gosa Daanii ilmi Amiishadaayii Ahii'ezer kennansa ifii dhiheesse. **67** Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame tokko akka sheeqelii addee woyyitti'iititti, ka sheeqelii dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollittii meetii irraa hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'iititti ta sheeqelii torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen guutamaneeran. **68** Girgiraa worqii irraa hujamee hixaanaan guutame tokko ka sheeqelii kudhan madaalu; **69** kennansa gubamuuf dardara tokko, korbeessa hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo; **70** kennansa araara cubbu'uutiif dhikaatuuf korbeessa re'e'ee tokko; **71** kennansa tokkumma'aatiif korommii lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee shanii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo shan. Kun kennansa ilmi Amiishadaayii Ahii'ezer kennansa ifii dhiheesse. **72** Guyyaa kudhanii tokkeesso'oo sooressi gosa Asheerii ilmi Okraanii Fagi'el kennansa ifii dhiheesse. **73** Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame tokko akka sheeqelii addee woyyitti'iititti, ka sheeqelii dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollittii meetii irraa hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'iititti ta sheeqelii torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen guutamaneeran. **74** Girgiraa worqii irraa hujamee hixaanaan guutame tokko ka sheeqelii kudhan madaalu; **75** kennansa gubamuuf dardara tokko, korbeessa hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo; **76** kennansa araara cubbu'uutiif dhikaatuuf korbeessa re'e'ee tokko; **77** kennansa tokkumma'aatiif korommii lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee shanii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo shan. Kun kennansa ilmi Okraanii Fagi'el dhiheesse. **78** Guyyaa kudhanii lammeesso'oo sooressi gosa Naftaalemii ilmi Enaanii Ahira kennansa ifii dhiheesse. **79** Kennansi inni dhiheesse gabataa meetii irraa hujame tokko akka sheeqelii addee woyyitti'iititti, ka sheeqelii dhibbaa fi soddoma madaaluu fi qorii boollittii meetii irraa hujante takka, akka sheeqelii addee woyyitti'iititti ta sheeqelii torbaatama madaaltu dhiheesse; isaan lamaanuu

kennansa midhaanii bullaa dansaa zayitii ejersaatiin sukkuumanteen guutamaneeran. **80** Girgiraaw worqii irraa hujamee hixaanaan guutame tokko ka sheeqelii kudhan madaali; **81** kennansa gubamuuf dardara tokko, korbeessa hoole'ee tokko, buruusoo korbeessa hoole'ee tokko ka woggaa tokkoo; **82** kennansa araara cubbu'utiif dhikaatuuf korbeessa re'e'ee tokko; **83** kennansa tokkumma'aatiif korommii lama, korbeeyyii hoole'ee shan, korbeeyyii re'e'ee shanii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo shan. Kun kennansa ilmi Enaanii Ahiira dhikeesse. **84** Gaafa addeen ciinca'aa muudante kennansi sooreyyiin Israa'elootaa, eebba isi'itiifi dhikeessane isaan kana: gabataa meetii irraa hujame kudhanii lama, qorii boollittii meetii irraa hujante kudhanii lama, girgiraaw worqii hujame kudhanii lama; **85** gabataan meetii irraa hujame sun tokko tokkoon isaatuu sheeqelii dhibbaa fi soddoma, qoriin meetii irraa hujante tokko tokkoon isi'ituu sheeqelii torbaatama madaalan; wolumatti meetiin meya kanaa akka sheeqelii addee woyyiti'iittii sheeqelii kuma lamaa fi dhibba afur madaalti. **86** Girgiraaw worqii irraa hujame kudhanii lama ka hixaanaan guutame, akka sheeqelii addee woyyiti'iittii tokko tokkoon isaanituu sheeqelii kudhan madaalan; wolumatti worqiin girgiroota kanaa sheeqelii dhibbaa fi diddama madaalti. **87** Kennansa midhaanii ka isaanii waliin wolumatti horiin ciinca'aaf dhikaate dardaroota kudhanii lama, korbeeyyii hoole'ee kudhanii lama, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii lama; kennansa araara cubbu'utiifille korbeeyyii re'e'ee kudhanii lama. **88** Horiin ciinca'aa kennansa tokkumma'aatiif dhikaate wolumatti korommii diddamii afur, korbeeyyii hoole'ee jaatama, korbeeyyii re'e'ee jaatama, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo jaatama. Kennansi gaafa addeen ciinca'aa muudante, eebba isi'itiifi dhikeessane isaan kana. **89** Muuseen Mootii Waan Maraa waliin dubbatiisaaf Dunkaanii Woldeenna'aa yennaa seene, qadaaddaa Saanduqa addee gumaan araara cubbu'uu irra keyamu ka dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lamaan wodhakkaa jiru gubba'aa qoonqoo isatti dubbattu dhage'e. Mootiin Waan Maraa isatti dubbate.

8 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati Aaroniin «Issaa torba waan issaa irra keyanu irra yennaa keettu, akka adaala waan issaa irra keyanu duratti ifanu keyi» jedhiin» jedhe. **3** Aaronille akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, issaa san waan issaa irra keyanu fuula duratti akka ifanu keye. **4** Wonni issaa irra keyanu akka fakkeenaa Mootiin Waan Maraa Muuse'etti mudhisetti jalaa ka'ee haga qaccee isi'ii ta akka daraara'aatiitti worqii tumante irraa hujameera. **5** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **6** «Lewwoota odduu Israa'elootaati fuudhiitti akka aadaa dhugeeffanna'aatiitti isaan qulqulleessi. **7** Isaan qulqulleessiisaaf, waan asii gad jiru kana godhi: bisaan ittiin qulqulloomanu itti fiffixi; achiin duuba akka isaan rifeensa nafa ifii duudii haadatanee woyaa ifiille dhiqatanee ifi qulqulleeffatanu isaanitti himi. **8** Isaan dardara tokkoo fi kennansa midhaanii bullaa dansaa ta zayitiin sukkuumante ka isaan waliin dhikaatanu fidanuu ti; atille

araara cubbu'utiif dardara dhibii tokko fidi. **9** Kolbaa Israa'elii duudii wolitti qabiitii, Dunkaanii Woldeenna'aa duratti Lewwoota dhikeessi! **10** Yennaa ati Lewwoota fuula kiyya duratti dhikeessitu, Israa'elooti harka ifii mataa isaanii irra keyanuu ti! **11** Lewwooti akka huji tiyya hujanu Aaron Israa'eloota oddu'uu akka kennansa tachoofamuu fuula kiyya duratti isaan dhikeessuu ti. **12** Lewwooti harka ifii mataa dardara lamaanii san irra keyanuu ti; Aaron dardara tokko kennansa araara cubbu'utiif dhikeessee, dardara kaanille Lewwootaaf gumaa cubbu'uu godhiisaaf kennansa gubamu ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessuu ti. **13** «Worra Lewwootaa Aaronii fi ilmaan isaa dura dhaabbachiisiitii akka kennansa tachoofamuu fuula kiyya duratti dhikeessi. **14** Karaa kanaan Lewwooti Israa'eloota kaan oddu'uu adda baasi; isaanille kiyya hin te'an. **15** Ati isaan qulqulleessitee akka kennansa tachoofamuu dhikeessiteen duuba, isaan Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajiliisaaf ol seenanuu ti. **16** Israa'eloota keessaa isaan guutumatti naaf kennamaneeran; Israa'eloota mara keessaa angafa addee fudhadhu, Lewwoota fudhadheera. **17** Ani yennaa angafa biyya Gibxi'i keessaa mara ijjeese, ka worra Israa'elii adda baafadhe; tanaaf, Israa'eloota keessaa dhiira te'ee ka dhalate, angafi namaatii fi hori'ille kiyya. **18** Ani addee ilmaan angafa Israa'elootaa mara fudhadhu, Lewwoota fudhadheera. **19** Isaan Dunkaanii Woldeenna'aa keessa addee Israa'elootaa bu'anee akka tajaajilanuuf, Israa'elooti addee woyyiti'itti dhikaatanee balaan akka itti hin buune akka isaaniiif araarsanuuf, ani Israa'eloota mara keessaa Lewwoota Aaronii fi ilmaan isaatiif kennansa godhee kenneera» jedhe. **20** Maarre Muuseen, Aaronii fi kolbaan Israa'elii duudiin akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti Lewwoota adda baasane. **21** Lewwooti ifi qulqulloonsanee woyaa ifiille dhiqatanee; achiin duuba Aaron akka kennansa tachoofamuu Mootii Waan Maraa duratti isaan dhikeessee, isaan qulqulleessiisaaf gumaa cubbu'uu isaaniiif tolche. **22** Saniin duuba Lewwooti soressummaa Aaronii fi ilmaan isaatiin Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajila ifii tajaajiliisaaf ol seenane; kolbaan akkuma Mootiin Waan Maraa marro Lewwootaa Muusee ajajetti waan mara isaaniiif goote. **23** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **24** «Wonni Lewwoota ilaalu asii gad jira; Dhiirti Lewwootaa ta woggaan isaanii diddamii shaniitii fi achi olii Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajiliisaaf dhufanuu ti; **25** woggaan isaanii shantama yennaa guutte ammoo tajaajila ifii irraa hin foofatan; achiin duuba hin tajaajilanu. **26** Isaan tajaajila obboleeyyan isaanii Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilanu obboleeyyan ifii qarqaaran malee, ifii huji hin hujanu. Akka kanatti itti gaafatamummaa worra Lewwootaa tarree galchita» jedhe.

9 Israa'elooti biyya Gibxi'iitii bayaneen duuba woggaa lammeesso'oo, ji'a tokkeesso'oo keessa, Mootiin Waan Maraa goomolee Siina'aa keessatti Muuse'etti dubbatee, **2** «Israa'elooti Jila Irra Dabaramaa yennaa isi'ii eegane jilifatanuu ti. **3** Ji'uma kana guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti, dimimmisa galgala yennaa isi'ii eegadha'aatii, akkuma

seerataa fi sirna isi'iititti jilifadha'a» jedhe. 4 Maarre Muuseen akka isaan Jila Irra Dabaramaa jilifatanuuf Israa'elootatti hime. 5 Israa'elootille akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti ji'a tokkeesso'oo keessa, guyyaa kudhanii arfeesso'oo dimimmisa galgala goomolee Siina'aa keessatti Jila Irra Dabaramaa jilifatane. 6 Isaan keessaa namooti akka aadaa dhugeeffanna'aatitti reeffa namaa tuqiisaan battowane, gaafas worra kaan woliiin Jila Irra Dabaramaa jilifatiisa hin dandeenne; isaan gaafasuma gara Muuse'eetii fi Aaronii dhufanee, 7 «Nuuti reeffa namaa tuqiisaan battoonneerra; garuu Israa'eloota kaan woliiin yennaa kennansi kennamu nuuti Mootii Waan Maraatiif kennansa akka hin dhikeessine maaf dhoogganna?» jedhane. 8 Muuseen deebisee, «Mootiin Waan Maraa marroo teessaniif waan jedhu haga dhage'utti, eegadha'a» isaanin jedhe. 9 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 10 «Ati Israa'elootaan, isin keessaa yookiin sanyii teessan keessaa worri reeffa namaa tuqiisaan battowe yoo jiraate yookiin yennaa Jila Irra Dabaramaa karaa fagoo deemiisatti jiru yoo jiraate, Jila Irra Dabaramaa jilifatiisa hin dande'an. 11 Garuu ji'a lammeesso'oo, guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti galgala dimimmisa jilifatanuu ti. Burruusoo korbeessa hoole'ee ka Jila Irra Dabaramaatiif qalame san daabboo uukoo hin qannee fi baala hadhowu woliiin nyaatanuu ti. 12 Isaan foon burruusoo korbeessa hoole'ee san haga boruuyaatiitti hin hamburatin yookiin lafee isaalle hin cassin. Isaan yennaa Jila Irra Dabaramaa jilifatanu akka sirna Jila Irra Dabaramaatiitti jilifatanuu ti. 13 Ammoo nami akka aadaa dhugeeffanna'aatitti qulqulluu te'ee, karaa adoo hin ideemin Jila Irra Dabaramaa hin jilifatin hafe, kennansa Mootii Waan Maraatiif dhikeessu yennaa isaatiitti waan hin dhikeessiniif, inni kolbaa ifii keessaa bawuu ti. Inni akka cubbuu ifiititti itti hin gaafatama. 14 «Alagaan odduu teessan le'u Jila Irra Dabaramaa yoo jilifatu barbaade, akka seerataa fi sirna Jila Irra Dabaramaatiitti jilifatu ti. Isin worra alaga'aatii fi worra dhalataa biyyaatiif seeraa fi sirna tokkochuma qabaadha'a» jedhi» jedhe. 15 Gaafa dukaaniin dhugaa bayaa dhaabbatte, duumensi dhufee isii golle. Duumensi sun galgalaa haga ganamaatiitti ibidda fakkaataayyu. 16 Gaafa mara akkasuma te'aa ture; duumensi sun dukaaniin dhugaa bayaa golle; inni halkan ibidda fakkaataayyu. 17 Yennaa duumensi dukaaniin irraa ka'u mara Israa'elootille ka'anee deeman; addee duumensi bu'etti isaanille hin qubataniiyyu. 18 Israa'elooti ajaja Mootii Waan Maraatiin ka'anee deemanee, ajaja Mootii Waan Maraatiin qubatan. Haga duumensi dukaaniin dhugaa bayaa gubbaa jiru, isaan quttuma san keessa turan. 19 Duumensi dukaaniin dhugaa bayaa irraa adoo hin ka'in guyyaa hedduu yennaa ture, Israa'elooti ajaja Mootii Waan Maraa eegatan malee, ka'anee hin deemanu. 20 Yennaa tokko tokko duumensi guyyaa diqqaa qofa dukaaniin dhugaa bayaa irra tura; isaanille ajaja Mootii Waan Maraatiin addee quttuma ifii turan yookiin ajaja Mootii Waan Maraatiin ka'anee deeman. 21 Yennaa tokko tokko duumensi sun galgalaa haga ganamaa qofa dukaaniin dhugaa bayaa irra tura; ganama yennaa duumensi sun dukaaniin dhugaa bayaa irraa ka'e, isaanille

ka'anee deeman. Galgalalle te'u gamanalle duumensi dukaaniin dhugaa bayaa irraa yennaa ka'e mara isaanille ka'anee deeman. 22 Duumensi sun dukaaniin dhugaa bayaa irra guyyaa lama yookiin ji'a tokko yookiin yennaa hedduu turulle, Israa'elooti adduma quttumaa turan malee, ka'anee hin deemanu; yennaa duumensi sun dukaaniin dhugaa bayaa irraa ka'e ammoo, isaanille ka'anee deeman. 23 Isaan ajaja Mootii Waan Maraatiin qubatan; ajaja Mootii Waan Maraatiin ka'aneelle deeman; isaan ajaja Mootii Waan Maraa ka karaa Muuse'eetiin kenname hin eegataniiyyu.

10 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Kolbaa wolitti waamiisaa fi addee quttumaatii ka'anee akka deemanu godhiisaaf meetii tumante irraa tultullaa lama huji. 3 Yennaa tultullaan lamaanu afuufamanu, kolbaan duudiin seensuma Dukaaniin Woldeenna'aatiitti, si duratti wolitti qabamanuu ti. 4 Yennaa tultullaan tokkochi callaan afuufamu, sooreyyiin fira kolbaa Israa'elii callaan si duratti wolitti qabamanuu ti. 5 Yennaa tultullaan tokko qoonqoo guddo'oon afuufamu, gosi karaa aduun baatu qabatteertu kaatee ideentuu ti. 6 Yennaa lammeesso'oo, tultullaan yennaa afuufamu, gosi gara kibbaa qubatteertu kaatee ideentuu ti. Guddittee afuufiisi, beessisa ka'anee deemiisaa ti. 7 Kolbaa wolitti qabiisaaf, tultullaa afuufi; ammoo guddittee hin afuufin. 8 «Ilmaan Aaronii hayyooti, tultullaa afuufanuu ti! Kun isiniif, dhaloota dhufuufille seerata bara baraa te'uu ti. 9 Biyya teessan keessatti diinota isin cunqursanu loliisaaf yennaa duultanu, tultullaa guddisa'aatii afuufa'a; achiin duuba ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan biratti hin qaabatantan; diinota keessan jalalle'ee hin baatan. 10 Akkasuma guyyaa gammadaa, yennaa jila beekkantee, yennaa baatii ji'aatiitti, tultullaa kana kennansa gubamuu fi kennansa tokkuma'aa irratti afuufa'a; kun ana Waaqa keessan duratti yaadannoo isiniif hin te'a. Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan» jedhe. 11 Kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'iitii baateen duuba, woggaa lammeesso'oo, ji'a lammeesso'ootitti, guyyaa diddameesso'oo, duumensi dukaaniin dhugaa bayaa san irraa ka'e. 12 Achiin duuba Israa'elooti goomolee Siina'aatii bayane, haga duumensi goomolee Phaaraanii keessatti dhaabbatutti ka'anee deemanee. 13 Akkuma Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin ajajetti, yennaa jalqabaatiif ka'anee deemanee. 14 Goliin quttuma Yihuda'aa loltoota ifii woliiin baandiraa ifii qabatanee dursanee deemanee. Ajajaan isaanii ilma Aminaadaabii Nahasoon. 15 Ajajaan loltoota gosa Yisaakorii, ilma Zuwaarii Nataani'el; 16 ajajaan loltoota gosa Zebulonii, ilma Helonii Eliiyaab. 17 Achiin duuba dukaaniin dhugaa bayaa buqqaattee, ilmaan Gershootaati fi Meraarotaa worri dukaaniin dhugaa bayaa ba'ateerulle ka'anee deemanee. 18 Itti aananee, goliin quttuma gosa Ruubenii loltoota ifii woliiin baandiraa ifii qabatanee bayane; ajajaan isaanii, ilma Shiide'urii Eliizur. 19 Ajajaan gosa Shimi'oonii, ilma Zuriishadaayii Shiilumii'el. 20 Ajajaan gosa Gaadii ilma Dewu'elii Elii'aasaaf. 21 Achiin duuba Lewwooti fira Qehaatoata meya woyyicha ba'atanee bayane; adoo isaan quttuma itti aanu hin geyin, dukaaniin dhugaa bayaa dhaabante. 22 Itti aananee, goliin quttuma gosa

Efreemii loltoota ifii woliin baandiraa ifii qabatane bayane; ajajaan isaanii ilma Amiihudii Eliishaama'a. **23** Ajajaan gosa Minaase'ee ilma Phedaazurii Gamaali'el; **24** ajajaan gosa Beniyaamiile ilma Gedewoonii Abiidaan. **25** Dhuma irratti golliin quttuma gosa Daanii ka karaa duubaatiin quttuma maraafuu eedduu te'ane, loltoota ifii woliin baandiraa ifii qabatane bayane; ajajaan isaanii ilma Amiishadaayii Ahi'ezer. **26** Ajajaan golii gosa Asheerii ilma Okraanii Fagi'el; **27** ajajaan golii gosa Naftaalemiile ilma Enaani Ahiira'a. **28** Tarreen duulaa ta Israa'elooti golii goliiin addee quttumaatii ka'anee ittiin deemane akka kana. **29** Muuseen abbaa soddaa ifii ilma Ruubenii Midiyaantichaa Habaabiin, «Nuuti addee Mootiin Waan Maraa, «Ani isiniif hin kenna» jedhe sanitti galiisaf kaaneerra; atille nu woliin koy; Mootiin Waan Maraa waan dansaa Israa'elii waadaa waan galeef, nuutille waan dansaa si'iif hin goona» jedhe. **30** Habaab deebisee, «Lakkii, ani hin deemu; ani gara biyya tiyyaatii fi kolbaa tiyyaa deebi'ee deemaara» jedhe. **31** Muuseen ammoo, «Maganne'ee nu biraa hin deebi'ii. Goomolee keessa addee nuuti qubatu dandeennu hin beetta; sooreessa kara'aa nu'uuf teeta. **32** Ati yoo nu woliin deente, nuuti waan dansaa Mootiin Waan Maraa nuu kennu san mara si woliin hin qoodanna» jedhe. **33** Maarre kolbaan gaara Mootii Waan Maraa gaara Siina'atii kaatee guyyaa sad ideente. Saanduqi Gondooroo Mootii Waan Maraa addee isaan itti qubatan isaanii barbaadiisaf guyyaa sadiin san isaaniiin dura deeme. **34** Yennaa isaan addee quttumaatii ka'anu, duumensi Mootii Waan Maraa guyyaa isaaniiin gubbaarra deeme. **35** Yennaa Saanduqi Gondooroo'oo ka'ee deemu mara Muuseen, «Ee Mootii Waan Maraa, ka'ii! Diinoti keeti bittinowanuu ti; nyaaphoti keeti si duraa baqatanuu ti» jedhaayyu. **36** Yennaa Saanduqi Gondooroo'oo dhaabbatu mara Muuseen, «Ee Mootii Waan Maraa! Gara Israa'eloota kuma heddu'uu deebi'i» jedhaayyu.

11 Kolbaan marroo rakkoo ifitiif Mootii Waan Maraa irratti gungumisa jalqadde. Mootiin Waan Maraa yennaa gungunsuu isaanii dhage'e, guddoo aare. Achiin duuba ibiddi Mootii Waan Maraa biraa odduu isaaniiitti bobe'ee, quttuma isaanii mogguu takkaa gubee muxuqi godhe. **2** Yennaa kolbaan gara Muuse'ee Iyyite, inni gara Mootii Waan Maraa daadimatee, ibiddille dhaame. **3** Ibiddi Mootii Waan Maraa odduu isaaniiitti waan bobe'eef, maqaan addee sanii «Tabeeraa» jedhamee moggaafame. **4** Worri biyya ormaa garin ka Israa'eloota woliin jiranu, sagalee dhibii guddoo dharra'ane; Israa'elootille gungumane, «Foon nyaannu adoo dhaggannee! **5** Nuuti biyya Gibxi'i keessatti gatii malee, qurxummii nyaannu, baaqulaa, waan baaqulaa fakkaatu ka dheedhii nyaatanu, waan goodarree fakkaatu, shunkurti'ii fi qullubbii qaabanne; **6** amma ammoo halchaan nyaataa nurraa baddeerti; mannaa tana malee, waan tokkole hin dhagginu» jedhane. **7** Mannaan waan midhaan dinbalaalaa fakkaatee, akka ceem'aa jiru. **8** Kolbaan asii fi achi deentee qoccee, daaku'utti daatti yookiin mooyye'etti tunti. Achiin duuba isaan okkote'etti iffeelan yookiin bixee hephellittii bixisan. Mi'aan isi'iille akka bixee zayitii ejersaatiin bixifantee ti. **9** Halkan fixeensi addee quttumaatitti yennaa

bu'u, mannaan sun fixeensa woliin bu'a. **10** Kolbaan akka maatii maatii ifititti, seensuma dunkaanii ifii duratti gungumanuun Muuseen dhage'e. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa guddoo aare; Muuseelle akka malee gaddee, **11** Mootii Waan Maraatiin, «Maaniif rakkinna kana ana tajaajilaa keeti irratti fidde? Ani dokonkora maan hujee, ati ba'aa kolbaa tana maraa natti feete? **12** Natti kolbaa tana mara ulfooyee deye moo? Ati maaniif, «Akka guddifattuu annuu habbaarattuu, isaan habbaaradhuutii biyya ani abbootii isaaniiitti kaku'uun waadaa galetti isaan galchi» naan jette? **13** Isaan, «Foon nyaannu nuu kenni» jedhaa gara kiyya dhufanee natti bowan; isaan kana maraaf ani foon eessaa fuudha ree? **14** Kolbaan tun akka ba'aa guddoo'oo waan natti ulfaattuuf, ani qofii tiyya kolbaa tana mara ba'atiisa hin dande'u. **15** Ati akkana yoo na gootu teete, ammuma ana ijjeesi! Ani si duratti fudhatama dhaggadhee yoo jiraadhe, farra na hin dhaggisiisin» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa Muuse'een «Maanguddoo Israa'elii keessaa worra sooreyyi'ii fi qondaallota kolba'aa te'uu isaanii beettu, nama torbaatama wolitti naa qabi. Akka isaan achi si bira dhaabbatanu gara Dunkaanii Woldeenna'aa fidi. **17** Ani dhufee achitti si woliin hin dubbadha; Ayyaana si irra jiru irraa qooddee isaan irra hin keya; ati qofii teeti akka hin ba'anne isaanille ba'aa kolba'aa si hin qarqaaran» jedhe. **18** Ati ammalle kolba'aa, «Ka isin, «Biyya Gibxi'i keessatti nutti toleeraayyu! Foon nyaannu adoo dhaggannee!» jettannee boottane Mootiin Waan Maraa dhage'eera; amma foon hin nyaataniitii, boruuf ifi woyyoonsa'a! Inni foon isiniif hin kenna; isinille foon hin nyaatan. **19** Isin guyyaa tokko yookiin guyyaa lama yookiin guyyaa shan, guyyaa kudhan yookiin guyyaa diddama qofa hin nyaattan; **20** Ammoo isin Mootii Waan Maraa ka odduu teessan jiru jibbitanee, «Maaf biyya Gibxi'iiti baane?» jettannee waan isatti gunguntaneeef, ji'a tokko guutuu, haga funnaaniin isin dhufutti, haga diqattanutti hin nyaattan» jedhi. **21** Muuseen ammoo Mootii Waan Maraatiin, «Kunoo kolbaan na woliin jirtu, ta ati, «Ji'a guutuu foon isaaniiif hin kenna» jettu, laakkossi loltoota miilaa 600,000. **22** Adoo hoole'ee fi re'een, loonille karri duudiin isaaniiif qalamanelle'ee isaan hin geyaa? Qurxummiin abbaayaa keessaa duudiin isaaniiif yoo wolitti qabanella isaan hin geetti?» jedhe. **23** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Harki kiyya gabaaba'aa ree? Jechi kiyya akka te'uu fi hin teene ammuma hin dhaggita» jedhe. **24** Maarre Muuseen gad bayee waan Mootiin Waan Maraa jedhe kolba'atti hime. Inni maanguddoota torbaatama adaala dunkaani'iitti wolitti qabee dhaabbachiise. **25** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa duumensa keessa gad dhufee Muuse'etti dubbate. Inni Ayyaana Muuseen qabu irraa qooddee maanguddoota torbaatamaaf kenne. Yennaa Ayyaanni isaan irratti bu'e raaga dubbatane; ammoo itti deebi'anee raaga hin dubbanne. **26** Maanguddoota torbaatama san keessaa lamaan Eldaadii fi Medaad, addee quttumaatitti hafane malee gara dunkaani'ii hin dhandhe. Te'uu malee, achuma addee quttumaa san keessatti Ayyaanni irratti bu'ee raaga dubbatane. **27** Dargaggeessi tokko gara Muuse'ee rukkisee, «Eldaadii fi Medaad addee

quttumaa keessatti raaga dubbatiisatti jiran» jedhee itti hime. **28** Achiin duuba ilmi Nunii Iyaasuun, ka ijoollummaa ifitiin jalqabee qarqaraa Muuse'ee te'e, «Gootaa kiyya Muuse'e! Isaan dhooggii!» jedhene. **29** Muuseen ammoo deebisee, «Ati naaf jettee hinaafaartaa? Kolbaan Mootii Waan Maraa martinuu adoo raagota te'anee, Mootiin Waan Maraa adoo Ayyaana ifii isaan irratti buusee, ani hin jaaladha!» jedhe. **30** Achiin duuba Muuse'ee fi maanguddooti Israa'elii sun gara addee quttumaa deebi'ane. **31** Dedhuma Mootiin Waan Maraa qilleensa ergee abbaayaa irraa barbadi-killee oofee gara addee quttumaa fide; barbadi-killeen sun lafa irraa meetira tokkoo tuulamane, addee quttumaatii fi adaala addee quttumaa san maddii maraanuu, haga ideensa guyyaa tokkoo guutane. **32** Maarre kolbaan guyyaa sanii fi halkan san guutuu, guyyaa itti aanulle guutuu, barbadi-killee san qabatane; nami homerii kudhanii gad wolitti qabate hin jiru. Isaan goffatiisaaf adaala addee quttumaa san duudi'itti afane. **33** Ammoo foon san adoo nyaatiisatti jiranuu, Mootiin Waan Maraa kolba'atti aaree, balaa guddaa isaanitti fide. **34** Tanaaf, worra sagalee dhibii dharra'e waan achitti awwaalaneef, maqaa addee sanii «Qibrot-Hatawaa» jedhane. **35** Kolbaan Qibrot-Hatawaa'aa kaatee, Haseroot dhaxxee qubate.

12 Muuseen intala worra Itoophiya'aa waan fuudheef, Miiryaamii fi Aaron isa irratti ka'anee, **2** «Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'ee qofaan dubbateeraa? Inni karaa keennalle'een dubbateeraa moti?» jedhane. Mootiin Waan Maraa waan isaan jedhane dhage'e. **3** Muuseen namoota lafa irra jiranu mara caalaa, gadhi-laafessa. **4** Dedhuma Mootiin Waan Maraa Muuse'een, Aaronii fi Miiryaamiin, «Isin sadiinuu gara Dunkaanii Woldeenna'aa kowaa» jedhe. Maarre isaan sadiinuu dhaqane. **5** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa utubaa duumensa keessa gad bu'ee, seensuma dunkaanii'ii irra dhaabbatee, Aaronii fi Miiryaam waame. Isaan lamaanuu gara duraa yennaa dhufane, **6** inni isaanin, «Amma jecha kiyya dhage'a'a! Raagaan tokko odduu teessan yoo jiraate, ani mudhi'iri isatti ifi mudhisa; oojiyuulle'een isatti hin dubbadha. **7** Muusee tajaajilaa kiyya waliin ammoo akkas hin dubbadhu; inni mana kiyya mara keessatti addatama'a. **8** Ani isa waliin ifatti, fuula duratti dubbadha malee, hiibbo'onii moti; inni akka akki kiyya jiruuyyuu hin dhagga! Isin attam tajaajilaa kiyya Muusee irratti dubbatiisa sodaatuu dhaddane?» jedhe. **9** Mootiin Waan Maraa guddoo isaanitti aaree isaan biraa deeme. **10** Yennaa duumensi dunkaanii irraa ka'e, Miiryaamiin dhukkuba goga'aa fariisiisa'aan qabantee adii akka dhakaa bokkeyaa teete. Aaron garagalee Miiryaam yennaa ilaale, isiin dhukkuba goga'aa fariisiisa'aan qabanteertuun dhagge. **11** Achiin duuba Aaron Muuse'een, «Magganne'e, gootaa kiyya, cubbuu nuuti gowwumma'aan hune tana nutti hin laakkowin. **12** Akka finna adoo hin dhalatin du'ee, shamiisatti jiruun gadaamessa haadhaa keessaa bayuu, isii hin tolchin» jedhe. **13** Maarre Muuseen gara Mootii Waan Maraa iyyee, «Ee, Waaqa, isii fayyis!» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Abbaan isii'ituu fuula isii'ititti yoo tufe, isiin guyyaa torba hin fokkifattii motii? Maarre isiin

guyyaa torba addee quttumaatii baatuu ti; achiin duuba deebi'uu hin dandeetti» jedhe. **15** Maarre Miiryaam addee quttumaatii baatee guyyaa torba turte; haga isiin deebitutti kolbaalle addee quttumaatii hin tachoone. **16** Achiin duuba kolbaan sun Haserootii kaatee goomolee Phaaraanii keessa qubatte.

13 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Lafa Kana'aanii ta ani Israa'elootaaf kennu san dhaqanee akka dooyanuuf, gosa Israa'elii kudhanii lamaanuu keessaa sooressa tokko tokko filii ergi» jedhe. **3** Maarre Muuseen akka ajaja Mootii Waan Maraatitti goomolee lafa Phaaraanii keessaa isaan erge; isaan martinuu sooreyyii Israa'elootaa ti. **4** Maqaan isaanii ka asii gad jiru kana: Gosa Ruubenii keessaa, Shamaa'uu ilma Zaakurii ti; **5** gosa Shimi'oonii keessaa, Shaafaatii ilma Horii ti; **6** gosa Yihuda'aa keessa, Kaalebii ilma Yofunee ti; **7** gosa Yisaakorii keessaa, Yigaalii ilma Yoseefii ti; **8** gosa Efreemii keessaa, Hose'aa ilma Nunii ti; **9** gosa Beniyaaminii keessaa, Phaaltii ilma Raafuu ti; **10** gosa Zebulonii keessaa, Gaadi'elii ilma Sodii ti; **11** gosa Minaase'ee gosa Yoseefii keessaa, Gadii ilma Susii ti; **12** gosa Daanii keessaa, Amii'elii ilma Gemaalii ti; **13** gosa Asheerii keessaa, Sexurii ilma Mikaa'elii ti; **14** gosa Naftaaleemii keessaa, Nahibii ilma Wofsii ti; **15** gosa Gaadii keessaa, Gewu'elii ilma Maakii ti. **16** Maqaan namoota Muuseen akka dhaqanee lafa san dooyanuuf erge isaan kana; Muuseen Hose'aa ilma Nuii, «Iyaasuus» jedhee maqaa moggaase. **17** Muuseen lafa Kana'aanii akka dooyanuuf yennaa isaan erge, «Karaa kibba Kana'aaniitiin gara biyya koobitti'ii ol baya'aatii, **18** latti sun attam akka jirtu, kolbaan achi keessaa jajjadduu yookiin dadhadduu, hedduu yookiin diqqoo akka teete, **19** latti isaan keessa le'anuu dansaa yookiin badduu akka teete, qachaan isaan keessa le'anuu ka dalleya hin qanne yookiin ka dalleya dhakaa'aa qabu akka te'e, **20** lattiille jiiuu yookiin godduu akka teete, muki akka irra jiruu fi hin jirre ilaala'a. Itti jabaadha'aatii, midhaan lafa sanii keessaa gari fida'a» jedhe. Yennaan sun yennaa midhaan woyni'ii ka qaraa bilchaatu. **21** Maarre isaanille ol bayanee goomolee Ziiniitii kaasane haga Rehoobii, ta seensuma qachaa Haamaatiitti dhikoo jirtuu dooyane. **22** Isaan karaa Negebiitiin, addee sanyiin Aanaaqotaa gosi Ahimaanii, gosi Sheshaayitii fi gosi Talmaayyii le'anuu gara Hebroonii dhufane. Hebroon qachaan biyya Gibxi'ii keessaa Zo'aan adoo hin ijaaramiin dura woggaa torbaan dura ijaarante. **23** Isaan dhoqaa Eshikolii yennaa geyane, unkurruura midhaan woyni'ii muranee, wodhakkaa isaan lamaaniititti danqaraa irra keyanee gurmuu irratti ba'atane, midhaan muka Rumaaniitii fi harru'uu waliin fidane. **24** Israa'elooti unkurruura midhaan woyni'ii achii waan murataneef, addee san, «Dhoqaa Eshikolii» jedhane moggaasane. **25** Isaan guyyaa afuramaaf lafa san dooyanee deebi'anee, **26** Qaadeshitti goomolee Phaaraanii keessatti gara Muuse'ee, gara Aaroniitii fi gara kolbaa Israa'elii duudi'ii dhufanee waan dhaggane wolde'a duudi'itti himanee, midhaan lafa sanniille isaanitti mudhisane. **27** Isaan Muuse'een, «Nuuti lafa ati itti nu ergite san dhandheerra; isiin lafa aananii fi dammaa ti; midhaan lafa sanniille kunoo ti. **28** Garuu kolbaan

lafa san keessa leetu jajjaddu'u; qachooti isaaniille akka malee gugurdaa ka dalleya dhaka'aa qabanu; nuuti sanyii Aanaaqotaale achitti dhaggineerra. **29** Worri Amaaleqootaa lafa kibba Kana'aanii keessa le'an; worri Heetotaa, worri Yibusootaati fi Amoorotaa biyya Koobittii keessa le'an; worri Kana'aanotaa qarqara abbaayaa Mediteraaniya'aatii fi laga Yordaanosii le'an» jedhane. **30** Achiin duuba Kaaleb kolbaa Muusee duratti cadhisiisee, «Nuuti isaan injifatisa waan dandeennuuf, ammuma dhandhee lafa san qabannuu ti» jedhe. **31** Namooti Kaaleb woliin dhaqane ammoo, «Isaan nu caalaa worra jajjaba waan te'aneef, nuuti isaan lolisaaf hin dandeennu» jedhane. **32** Maarre isaan marroo lafa dhaqanee dooyanee oduu gadhee odeessanee, «Latti nuuti dhandhee dooyanne sun, lafa worra isii keessa le'isaaf dhaqu fixxu; kolbaan nuuti achitti dhaggine martinuu dhedheertu'u. **33** Nuuti achitti namoota hojja'aa fi hunnaan nama caalanu sanyii Aanaaqotaa Nefiliim dhaggineerra; nuuti yennaa ifi ilaallu korophiisa ifti fakkaanne; isaanille'etti akkasuma fakkaanne» jedhane.

14 Halkan san guutuu kolbaan duudiin qoonqoo ol qabatee bootte. **2** Israa'elooti marti Muuse'ee fi Aaron irratti gungumane, wolde'i marti isaanii, «Biyya Gibxi'ii keessatti yookiin as goomolee keessatti adoo dhumannee jiraannee nuu woyyaayyu! **3** Mootiin Waan Maraa maaniif akka shallaaga'an dhumannu lafa tana nu fide? Dubartooti teennaa fi ijoolleen teenna hin fudhatan. Gara biyya Gibxi'ii deebi'uu nuu hin woyyuu?» jedhane. **4** Maarre isaan, «Kowa'a, soorressa filannee, gara biyya Gibxi'ii deebinaa!» woliin jedhane. **5** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron wolde'a kolbaa Israa'elii mara duratti fuulaan lafatti gad gombifamane. **6** Worra lafa dooyane san keessaa lamaan, ilmi Nunii Iyaasu'uu fi ilmi Yofune'ee Kaaleb gaddanee woyaa ifi irratti tarsiisane, **7** Wolde'a kolbaa Israa'elii duudi'in, «Latti nuuti dooyiisaaf keessa ideenne guddoo dansa'a. **8** Mootiin Waan Maraa yoo nutti gammade, lafa aananii fi dammaa tana nuuf kennee itti nu hin galcha. **9** Isin callaan Mootii Waan Maraa irratti hin ka'inaa malee, nuuti akka daabbo'oo isaan waan liqinsinuuf, kolbaa biyya sanii hin sodaatina'a. Gaaddisi isaanii isaan irraa deemeera; nu woliin ammoo Mootiin Waan Maraa hin jira; isaan hin sodaatina'a» jedhane. **10** Ammoo wolde'i sun duudiin dhaka'aan isaan tumiisaaf dudubbatane. Achiin duuba dedhuma ulfinni Mootii Waan Maraa Dunkaanii Woldeenna'aattii Israa'eloota maratti mudhate. **11** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Kolbaan tun haga Yoomii na tuffatti? Adoo ani bilbaasa odduu isaanitiitti tolchiisatti jiruu, haga yoomii natti dhugeeffatuu didan? **12** Ani balaa itti buusee isaan hin balleessa; si ammoo kolbaa isaan caaltuu fi isaan caalaa jabaattuuf abbaa hin godha» jedhe. **13** Muuseen ammoo Mootii Waan Maraatiin, «Ati hunna teetiin kolbaa tana biyya Gibxi'ii keessaa waan baattee, Worri biyya Gibxi'ii waan ati kolbaa tana goote hin dhage'an. **14** Worra lafa tana keessa le'utti hin himan. Ee Mootii Waan Maraa, ati fuula duratti mudhattee, kolbaa tana odduu akka jirtu, duumensi keeti isaaniiin gubbaa akka jiru, ati guyyaa utubaa duumensaatiin, halkan utubaa ibiddaatiin isaanii

dura akka ideente duruu dhage'aneeran. **15** Ati amma yennuma tokkotti kolbaa tana duudii yoo ijjeette, gosi biyya adda addaa ta gurra keeti dhageetteertu, **16** «Mootiin Waan Maraa kolbaa tana biyya is'iif kenniisaaf kaku'uun waadaa galetti galchuu waan dadhabeeff, goomolee keessatti fixe» hin jedhan. **17** Tanaaf, amma Mootii Waan Maraa, hunna teeti nutti mudhisi. Ati dur, **18** «Ani Mootiin Waan Maraa aariisaaf hin ariifadhu; jaalalli kiyya ka bara baraa gudda'a; cubbu'uu fi irra-dabara namaaf hin lakkisa; te'uu malee, yakkaamessa adoo hin adabin hin lakkisu; ijoollee sababa yakkaa abbootii'itiifi haga dhaloota sadiitii fi afuriitii hin adaba» jetteerta. **19** Ammalle akka jaalala keeti guddaa ka bara baraatitti, akkuma yennaa isaan biyya Gibxi'iiiti ka'anee jalqaddee haga ammaatitti isaaniiif ossatte, kolbaa tana cubbuu isaanii isaaniiif araaram» jedhe. **20** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Akkuma ati daadimattetti, anille isaaniiif araarama. **21** Te'uu malee ani jiraataa ulfinni kiyya lafa duudii guutu waan te'eef, **22** namoota ulfinna kiyyaa fi bilbaasa adda addaa ka ani biyya Gibxi'iiiti fi goomolee keessatti mudhise dhagganee naaf ajajamuu didanee, yennaa hedduu haga na ilaalane kana keessaa nami tokkole, **23** lafa ani abbootii isaaniiifi kaku'uun waadaa gale san ijjumaa hin dhaggu. Worra na tuffate keessaa nami tokkole ijjumaa isii hin dhaggu. **24** Ammoo tajaajilaan kiyya Kaaleb ilaalcha adda te'e waan qabuu fi gadhaa tokkochaan waan na hordofeeff, lafa inni dhaqee dooye sanitti isa hin galcha; sanyiin isalle lafa san hin dhaalti. **25** Worri Amaaleqootaati fi worri Kana'aanotaa dhooqa keessa waan le'annuuf, boru deebi'a'aati karaa abbaayaa diintu'uttiin gara goomole'ee deema'a» jedhe. **26** Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **27** «Haga yoomii kolbaan jallaamettiin tun na irratti gungunti? Ani gungunsuu Israa'elootaa tana dhage'eera. **28** Ati isaanii, «Mootiin Waan Maraa: Ani jiraata'a; waan isin dubbattanuun dhage'e, akkuma isin jettane isin irratti hin godha. **29** Isin worri laakkowantane, akka laakkossa keessan maraatitti worri woggaaan teessan woggaa diddamaatii fi woggaa diddamaa olii, worri na irratti gunguntane, as lafa goomole'ee tana keessatti hin dhumattan. **30** Kaaleebii ilma Yofune'eetii fi Iyaasu'uu ilma Nunii malee, akka isin itti galtanee leetanu lafa waadaa isiniif galetti, isin keessaa nami tokkole itti hin galu. **31** Ijoollee teessan ta isin hin fudhataman jettanu, ani ammoo, lafa isin tuffatane sanitti akka isaan gammadanu isaan itti hin galcha. **32** Isin ammoo dhumattanee reeffi keessa goomolee tana keessatti hin hafa. **33** Ijoolleen teessan woggaa afurtama goomolee tana keessa tissiitoota hin te'an; haga marti keessan duutanee dhumattanutti, sababa dhugeeffannaa dhabiisa keessaniitiifi achitti hin rakkatan. **34** Akkuma guyyaa afurtama lafa san dooyiisa irratti fixxane, akkasuma guyyaan tokko woggaa tokkotti laakkowamee, woggaa afurtamaaf cubbuu teessaniif hin rakkatan. Yennaa san isin irratti ka'iisa kiyya hin beettan. **35** Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera; kolbaa jallaamettii wolii galtee na irratti kaate tana irratti tana hin fida; isaan goomolee tana keessatti du'anee, hin hobba'an jedha» jedhi» jedhe. **36** Namooti Muuseen akka lafa san

dhaqanee dooyanuuf erginaan, achii deebi'anee marroo biyya sanii oduu gadhee kolba'atti odeessanee akka kolbaan Muusee irratti gunguntu godhane, **37** marroo lafa sanii oduu gadhee waan odeessaneef, balaan itti bu'ee Mootii Waan Maraa duratti du'ane. **38** Namoota lafa san dooyisaaf dhaqane keessaa, Iyaasuu ilma Nuniitii fi Kaalebii ilma Yofune'ee qofatti hafe. **39** Muuseen waan kana Israa'eloota maratti yennaa hime, isaan laaleffataneef bowane. **40** Isaan boruyyaa ganama ka'anee biyya koobittii qaccee gaaraatitti ol bayanee, «Nuuti cubbuu hunyeerra; garuu gara addee Mootiin Waan Maraa waadaa nuu galee ol hin baana» jedhane. **41** Muuseen ammoo, «Isin ammalte maaf ajaja Mootii Waan Maraatiif ajajamuu diddan? Tun isiniif hin teetu. **42** Mootiin Waan Maraa waan isin waliin hin jirreef ol hin bayina'a. Diinoti keessan isin hin injifatan. **43** Worri Amaaleqootaati fi worri Kana'aanotaa achitti isinitti hin dhufan; sababa isin Mootii Waan Maraa irraa fagaattanee innille isin waliin hin jirreef, shallaaga'aan hin dhumattan» jedhe. **44** Te'uu malee, isaan gara gaara biyya koobitti'ii ol bayiisumatti gamane. Saanduqi Gondooroo Mootii Waan Maraatiif fi Muuseen ammoo addee quttumaa lakkisaneef hin kaane. **45** Achiin duuba worri Amaaleqootaati fi worri Kana'aanotaa ka biyya koobittii san keessa le'anuu gad dhufanee, isaan lolanee, haga Horma'aa gad isaan ari'ane.

15 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati Israa'elootaan, «Mootiin Waan Maraa: Lafa akka isin keessa leetanuu fi isiniif kennutti yennaa galtane, **3** kennansa gubamuuf yookiin ciinca'aafille, waadaa addaa yookiin kennansa fedhii teessanii yookiin kennansa guyyaa jilaa loon keessaa yookiin hoolee keessaa kennansa foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godha'aatii ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a. **4** Nami kennansa ifii dhiheessu kennansa midhaanii bullaa dansaa gara kiiloogiraama tokkoo, ta zayitii ejersaa gara litirii tokkootiin sukkuumante ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessuu ti. **5** Buruusoo hoole'ee ta kennansa gubamuuf yookiin ciinca'aaf dhihaattu tokko tokkooyyuu waliin kennansa daadhii woyni'ii gara litirii tokkoo dhiheessuu ti. **6** Korbeessa hoole'ee waliin kennansa midhaanii bullaa dansaa kiiloogiraama lama ta zayitii ejersaa gara litirii tokkoo fi wodhakka'aatiin sukkuumante dhiheessuu ti. **7** Daadhii woyni'ii gara litirii tokkoo fi wodhakkaa ta foolee dansaa qaddu ta ana Mootii Waan Maraa gammachiitulle dhiheessuu ti. **8** Kennansa gubamuuf yookiin ciinca'aaf, kennansa addaa yookiin kennansa tokkumma'aa dardara tokko ana Mootii Waan Maraatiif yennaa dhiheessu, **9** dardara san waliin kennansa midhaanii, bullaan dansaan kiiloogiraama sad ta zayitii ejersaa gara litirii lamaatiin sukkuumante dhiheessuu ti. **10** Kennansa daadhii woyni'ille gara litirii lamaa ta foolee dansaa qaddu ta ana Mootii Waan Maraa gammachiitu dhiheessuu ti. **11** «Dardara tokko tokkooyyuu, korbeessa hoole'ee tokko tokkooyyuu, buruusoo hoole'eetii fi re'e'ee tokko tokkooyyuu akkuma kanatti dhiheessuu ti. **12** Akkuma laakkossi kennansa hori'ii dabalamuun, tokkoofuu akkasuma godha'a. **13** Dhalataan biyya Israa'elii martinuu, kennansa ibiddaan

gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu yennaa dhiheessu, waan kana mara godhuu ti. **14** Dhaloota dhufu mara keessatti alagaan yookiin nami dhiibin ka odduu teessan le'u kennansa ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu yennaa dhiheessu, akkuma seera isin ittiin dhiheessitanutti dhiheessuu ti. **15** Kolbaa keessatti isinii fi alagaa odduu teessan le'uuf seerri tokkuma te'uu ti; kun dhaloota dhufuuf seera bara baraa ti; isinii fi alagaan odduu teessan le'ulle ana Mootii Waan Maraa duratti tokkuma. **16** Isinii fi alagaan odduu teessan le'u seeraa fi qajeelfamuma tokko hin qabaattan jedha» jedhiin» jedhe. **17** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **18** «Ati Israa'elootaan, «Mootiin Waan Maraa: Lafa ani itti isin geessutti yennaa galtane, **19** sagalee lafa sanille yennaa nyaattane, sagalee san irraa kennansa ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a. **20** Midhaan keessan ka qara dhowattane irraa bulla sharante irraa bixee hephellitii takkattii, akkuma midhaan eeddumme irraa fuutaneef kennansa dhiheessitanutti kennansa ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a. **21** Dhaloota dhufu mara keessatti, midhaan keessan ka qaraa irraa bullaa sharante irraa, kennansa kana ana Mootii Waan Maraatiif hin dhiheessitan. **22** «Isin adoo hin beekin ajaja ani Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje yoo eegatuu dhaddane, **23** ajaja ani Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin isin ajaje kana maraa gaafa Muuse'etti kenneen jalqaddanee, dhalootaa haga dhalootaatiitti yoo eegatuu dhaddane, **24** kolbaalle adoo hin beekin yoo eegatuu dhadde, kolbaan duudiin dardara tokko kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu dhiheessituu ti! Dardara san wolille'een akka seera isaatiitti kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaa waliin, kennansa araara cubbu'utiifille korbeessa re'e'ee tokko dhiheessituu ti. **25** Kolbaan adoo hin beekin waan tolchiteef, adoo hin beekin tolchiisa ifitiifille kennansa araara cubbu'uu ana Mootii Waan Maraatiif waan dhiheessiteef, hayyichi kolbaa duudi'if gumaa tolchuu ti; isaan araara hin dhaggatan. **26** Kolbaa Israa'elii duudi'ii fi alagaan odduu isaanii le'u duudiin, adoo hin beekin waan itti galaneef, araara hin dhaggatan. **27** «Nami tokko adoo hin beekin yoo cubbuu huje, suphee re'e'ee ta woggaa tokkoo kennansa araara cubbu'utiif dhiheessuu ti. **28** Hayyichi nama adoo hin beekin cubbuu huje saniif ana Mootii Waan Maraa duratti gumaa cubbu'uu dhiheessuu ti; inni araara hin dhaggata. **29** Dhalataa biyyaa nama Israa'eliiille te'u yookiin alagaa maraafuu ka adoo hin beekin cubbuu hujeef, seerri tokkuma. **30** «Dhalataan biyya Israa'elii yookiin alagaan beekaa yoo cubbuu huje ammoo, ana Mootii Waan Maraa waan tuffateef, kolbaa ifii keessaa bawuu ti. **31** Inni jecha kiyya waan faanshesseef, ajaja kiyyalle waan diigeef, nami sun dhugumaan kolbaa keessaa bawuu qaba; yakki isaalle isuma irratti hafa jedha» jedhiin» jedhe. **32** Israa'elooti yennaa goomolee keessa jiranu, nami tokko guyyaa Sanbataa qoraan caffatuun dhaggane. **33** Worri qoraan caffatuun isa dhagge sun gara Muuse'ee fi Aaronii, gara wolde'a Israa'elii duudi'ille isa fide. **34** Maan

akka isa godhanu waan hin beekkaminii akka hidhamu godhane. **35** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Namichi du'uu qaba; wolde'i duudiin addee quttumaatiin alatti dhaka'aan isa tumuu ti» jedhe. **36** Maarre wolde'i duudiin addee quttumaatiin alatti akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje, dhaka'aan tumanee isa ijjeesane. **37** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **38** «Ati Israa'elootaan, «Mootiin Waan Maraa: Isin qaccee woyaa teessanii irratti handaara itti baafadha'a; handaara tokko tokkooyyuu irratti jirbii bifa cuquliisaa itti hidha'a. Dhalooti dhufu martinuu tana godhuu ti. **39** Waan gadhaan keessan halche, waan ilti teessan dhaggitte gula ideentanee akka hin sagaagalle, akka isin ajaja kiyya maraaf ajajantanu handaarii kun isin qaabachiisa. **40** Achiin duuba isin ajaja kiyya maraaf ajajamiisa hin qaabattan; ana Waaqa keessaniifille hin woyyootan. **41** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan, ka Waaqa isinii te'iisaaf biyya Gibxi'i keessaa isin baase; ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jedha» jedhiin» jedhe.

16 Ilmi Yizhaarii Qoraahi akaakoon Qehaatii sanyii Lewwi'i, ilmaan Eliiyaabii Daataanii fi Abiiram, ilmi Pheletii On worri sanyii Ruubenii, 2 isaan wolle'e'en dhiirti Israa'elootaa dhibbi lamaa fi shantam, sooreyyiin kolba'aa worri beekkamane, miseensoti kora mura'aa Muusee irratti ka'ane. **3** Isaan Muuse'ee fi Aaron mormiisaaf wolitti qabamanee dhufanee, isaniin, «Isin ijumaa bira dabartane! Kolbaan duudiinuu woyyoota; tokko tokkoo isaanituu Waaqi isaan woliin jira; maarre isin maaf wolde'a Waaqaa irratti ol ifi qaddan ree?» jedhane. **4** Muuseen yennaa tana dhage'e, fuulaan lafatti gombifame. **5** Achiin duuba Muuseen Qoraahii fi hordofattoota isaa maraan, «Boru barii Mootiin Waan Maraa ka isaa eennu akka te'e, woyyichille eennu akka te'e hin mudhisa; nama san gara ifii hin fida; inni nama filatu san gara ifii hin dhiheessa. **6** Atii fi hordofattooti teeti martinuu girgiraa qabadha'aatii, **7** boru barii Mootii Waan Maraa duratti kashilaa fi hixaana itti naqa'a. Nami Mootiin Waan Maraa filate nama woyyicha hin te'a. Isin worri Lewwootaa ijumaa bira dabartaneertan» jedhe. **8** Muuseen ammalle Qoraahiin, «Ammalle, isin Lewwooti dhage'a'a! **9** Waaqi Israa'elii isatti dhikaattanee hujii dukaanii dhugaa bayaa ta Mootii Waan Maraa akka hujjanuuf, kolbaa dura dhaabbatane akka isaan tajaajiltanuuf, kolbaa Israa'elii keessaa adda isin baasuun isaa isiniitti diqqaattee ree? **10** Inni isinii fi Lewwoota obboleeyyan teessan maraayyuu ifitti dhiheesseera; isin ammoo ammalle hayyoota te'iisaaf barbaaddan. **11** Tanaaf atii fi hordofattooti teeti martinuu Mootii Waan Maraa mormiisaaf wolitti qabantane; Aaroniin isin irratti gunguntanu sun eennu inni?» jedhe. **12** Achiin duuba Muuseen ilmaan Eliiyaabii Daataanii fi Abiiramitti ergee waansise. Isaan ammoo, «Nuuti hin dhunnu; **13** ati lafa aananii fi dammaa keessaa nu baachee goomolee keessatti nu ijjeesiisaaf ka as nu fidde si hin geettuu? Ammalle nu irratti gootaa te'iisaaf barbaaddaa? **14** Ati lafa aananii fi dammaatitti nu hin galchine yookiin ficha'aa fi lafa woyni'ii nuu hin kennine; ati ballaa nu seetaa? Lakkii, nuuti hin dhunnu» jedhane. **15** Achiin duuba

Muuseen guddoo aaree, Mootii Waan Maraatiin, «Ati kennansa isaanii hin fudhatin. Ani harree tokkolle isaan irraa hin fudhanne yookiin isaan keessaa nama tokkolle hin miine» jedhe. **16** Saniin duuba Muuseen Qoraahiin, «Boru atii fi hordofattooti teeti martinuu, Aaronille Mootii Waan Maraa duratti dhaaggama'a. **17** Namooti keeti martinuu girgiraa ifii qabatanee, hixaana itti naqatanuu ti; wolumatti girgiraa dhibba lamaa fi shantama, Mootii Waan Maraa dura dhiheessanuu ti; atii fi Aaronille dhiheessa'a» jedhe. **18** Maarre nami tokko tokkooyyuu girgiraa ifii qabatee, kashilaa fi hixaana itti naqatee, Muuse'ee fi Aaron woliin addee seensuma Dukaanii Woldeenna'aa dhaabbate. **19** Qoraahi hordofattoota ifii mara fuullee Muuse'ee fi Aaronitti, seensuma Dukaanii Woldeenna'aatitti yennaa wolitti qabe, ulfinni Mootii Waan Maraa wolde'a duudi'itti mudhate. **20** Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **21** «Ani ammuma akka isaan balleessu, isin wolde'a kana irraa adda baya'a» jedhe. **22** Muuse'ee fi Aaron ammoo lafatti gad gombifamanee iyyanee, «Ee Waaqa, ati Waaqa dada maraaf jiruu kennitu. Nami tokko yoo cubbuu huje, ati wolde'a duudi'itti aartaa ree?» jedhane. **23** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **24** «Ati kolba'aan, «Dukaanii Qoraahii irraa, dukaanii Daataaniiti fi dukaanii Abiiramii irraa fagaadha'a» jedhiin» jedhe. **25** Maarre Muuseen ka'ee gara Daataaniiti fi Abiiramii dhaje; jaarsoleen Israa'elii isa gula deemane. **26** Inni wolde'a ifi eeggachiisee, «Dukaanii namoota jallaameyyii kanaa irraa fagaadha'a! Waan isaanii hin tuqina'a; yoo akkas hin te'in sababa cubbuu isaanii maraatiif isaan woliin hin baddan» jedhe. **27** Maarre isaan dukaanii Qoraahii irraa, dukaanii Daataaniiti fi Abiiramii irraa fagaatane. Daataanii fi Abiiram bayanee dhufanee addee seensuma dukaanii ifii, dubartoota ifiitii fi ijoollee ifii woliin dhaabbataniyyu. **28** Achiin duuba Muuseen wolde'aan, «Waan kana mara akka ani godhu Mootiin Waan Maraa akka na ergeeru, anille hujii tana mara ka huju yaaduma kiyyaan akka hin te'in tanaan beettan: **29** Namooti kun akkuma nami martinuu du'u yoo du'ane yookiin wonni nama irratti te'u callaan yoo isaan irratti teete, Mootiin Waan Maraa na hin ergine. **30** Ammoo Mootiin Waan Maraa waan te'ee hin beenne godhee, waan isaanii mara woliin, latti afaan ifii bantee isaan liqinsitee, isaan jiru'uun addee worri du'e jirutti yoo gad bu'ane, namooti kun akka Mootii Waan Maraa tuffataneeranu hin beettan» jedhe. (Sheol h7585) **31** Akkuma Muuseen dubbii tana fixateen, latti Daataanii fi Abiiram jalaa gargar baqaxxee, **32** afaan bantee isaanii fi maatii isaanii, hordofattoota Qoraahiiti fi waan isaan qabanu mara woliin liqinsite. **33** Maarre isaan jiru'uun addee worri du'e jirutti waan qabanu mara woliin gad bu'ane; latti itti cufantee, isaan kolbaa keessaa badane. (Sheol h7585) **34** Kolbaan Israa'elii ta adaala isaanii jirtu marti, iyya isaanii yennaa dhageette, «Latti nu'ulle hin liqinsiti fa'a» jettee baqatte. **35** Ibiddille Mootii Waan Maraa biraa dhufee namoota dhibba lamaa fi shantama, worra hixaana aarsiisatti jiru muxuqi godhe. **36** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **37** «Ele'azaarii ilma Aaronii hayyichaatiin,

«Girgirooti hixaana itti aarsane sun wooyoota waan te'aneef, kashila keessaa fuudhi; kashila san fageessii bittinneessi. **38** Girgirooti kun girgiroota namooti jiruu ifii balleessiisaaf cubbuu ittiin hujane; girgirooti kun gara Mootii Waan Maraa dhikaatanee waan wooyoomaneef, hephelleessii tumiitii, gonfaa addee ciinca'aa godhi. Kolbaa Israa'eliitiif ifi eeggannoo te'anuu ti» jedhiin» jedhe. **39** Maarre Ele'azaariin hayyichi girgira sageettuu irraa hujamane, ka namooti gubatanee fixamane hixaana itti aarsane san fuudhee, hephelleessee tumee addee ciinca'aatiif gonfaa godhe. **40** Akkuma Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin isatti hime, sanyii Aaronii malee, eennulle Mootii Waan Maraa dura dhikaatee hixaana akka hin aarsineef, akka Qoraahiitii fi akka hordofattoota isaalle akka hin teene, Israa'elootaaf waan ittiin qaabatanu godhe. **41** Boruyyaa kolbaan Israa'elii duudiin, «Isin kolbaa Mootii Waan Maraa iijeettaneertan» jedhane, Muuse'ee fi Aaron irratti gungumane. **42** Yennaa wolde'i Muuse'ee fi Aaron mormiisaaf wolitti qabamee gara Dunkaanii Woldeenna'aa deebi'e ammoo, dedhuma duumensi Dunkaanii Woldeenna'aa gollee, ulfinni Mootii Waan Maraalle mudhate. **43** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron gara Dunkaanii Woldeenna'aa dura dhaqane. **44** Mootiin Waan Maraalle Muuse'een, **45** «Ani ammuma akka isaan fixuuf isin wolde'a kana irraa fagaadha'a» jedhe. Muuse'ee fi Aaron fuulaan lafatti gad gombifamane. **46** Achiin duuba Muuseen Aaroniin, «Mufiin Mootii Waan Maraa biraa baateerti; balaan jalqabeera; ati girgira keeti fudhadhuutii, kashila ibidda addee ciinca'aa irraa itti naqitii, hixaanalle itti naqitii, cubbuu isaaniitiif gumaa tolchiisaaf ariifadhuu gara wolde'aa gad bayi» jedhe. **47** Maarre Aaron akkuma Muuseen ajaje, girgira fudhatee, addee balaan jalqabeeru san rukkisee wolde'a odduu seenee, hixaana arsee, cubbuu kolba'aatiif gumaa cubbu'uu tolche. **48** Inni worra du'aneef fi worra jiranu wodhakkaa dhaabbate; balaalle dhaabbate. **49** Te'uu malee, worra sababa Qoraahiitiif dhumate adoo hin dabalatin, worri balaa saniin dhumate kuma kudhanii afurii fi dhibba torba. **50** Balaan waan dhaabbateef, Aaron addee seensuma Dunkaanii Woldeenna'aatiitti gara Muuse'ee deebi'e.

17 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Israa'elootatti himiitii, sooresiitoota gosa abbootii isaanii ta durii irraa ulee tokko tokko wolumatti ulee kudhanii lama fuudhiitii, ulee nama tokko tokkootuu irratti maqaa isaa barreessi. **3** Sooreessi gosa abbootii isaanii ta durii tokko ulee tokko waan qabuuf, ulee gosa Lewwi'ii irratti maqaa Aaronii barreessi. **4** Uloota san fuudhiitii, addee ani si'iin itti wol dhaggu, Dunkaanii Woldeenna'aa keessa Saanduqa Gondooro'oo dura keyi. **5** Achiin duuba uleen nama ani fileeruu hin quunxiti. Akka kanaan gungumiisa Israa'elootaa ta isaan yennaa mara si irratti gungumanu si irraa kuta» jedhe. **6** Maarre Muuseen kanuma Israa'elootatti hime; sooreyyiin gosa Israa'elillee akka gosa gosa ifiititti ulee tokko tokko, wolumatti ulee kudhanii lama isatti kennite; uloota san keessaa takkattiin ulee Aaronii ti. **7** Achiin duuba Muuseen uloota san dunkaanii dhugaa bayaa keessaa Mootii Waan Maraa dura keye. **8** Boruyyaa, Muuseen gara dunkaanii

dhugaa bayaa yennaa ol seene, uleen Aaronii ta maqaa gosa Lewwi'itiin dhikaatte, quunxitee, daraatee, midhaan muka, «Almond» jedhamuu buuteertiyyuu. **9** Achiin duuba Muuseen uloota san mara Mootii Waan Maraa duraa fuudhee Israa'eloota maratti mudhise. Isaan uloota san ilaalaneef, sooreyyiin tokko tokkoon isaaniituu ulee ifii fudhatane. **10** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Worra finqila'aaf beessisa akka teetu, ulee Aaronii Saanduqa Gondooro'oo duratti deebisi. Tun isaan an irratti gungumane akka hin dhumanne gootii» jedhe. **11** Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje godhe. **12** Achiin duuba Israa'elooti Muuse'een, «Nuuti hin duuna! Nuuti dhumataarra! Marti keennaayyuu badaarra! **13** Nami tokkollee yoo dunkaanii dhugaa bayaa ta Mootii Waan Maraa bira dhufe hin du'a. Marti keennaayyuu dhumannuu ti ree?» jedhane.

18 Mootiin Waan Maraa Aaroniin, «Atii fi ilmaan teeti, maatiin abbootii teetii ta durii yakkaa addee Wooyiitii keessatti hujaneef itti gaafatantan; yakkaa tajaajila hayyumma'aatiif ammoo si'ii fi ilmaan teeti qofatti itti gaafatama. **2** Atii fi ilmaan teeti, dunkaanii dhugaa bayaa duratti yennaa tajaajiltanu akka isin qarqaaranu, gosa abbootii teetii ta durii keessaa obboleeyyan teeti Lewwoota as fidi. **3** Isaan itti gaafatamummaa teeti jalatti hujii dunkaanii'ii hujanuutii malee, meya Addee Wooyiitii'ii yookiin addee ciinca'aa tuquu hin qabanu. Yoo tuqane atii fi isaanille hin duutan. **4** Isaan itti gaafatamummaa eegjisa Dunkaanii Woldeenna'aa fudhatanee, hujii dunkaanii keessatti hujatu mara hujisaan si qarqaaran; nami gosa Lewwi'ii hin te'in ammoo si woliin hin hujin. **5** Mufiin tiyya ammalle Israa'elootatti akka hin deebine, tajaajila Addee Wooyiitii'ii fi addee ciinca'aa si'ii fi ilmaan teeti qofatti itti gaafatama. **6** Ani Mootiin Waan Maraa obboleeyyan teessan Lewwoota, Israa'eloota oddu'uu filee, hujii Dunkaanii Woldeenna'aa keessaa akka hujanuuf isini kenneera. **7** Te'uu malee, hujii addee ciinca'aatiif fi hujii gollaa keessaa mara si'ii fi ilmaan teeti qofatti itti gaafatama. Akka isin hayyoota teetane tajaajiltanuuf, ani hujii hayyumma'aa isiniif kenneera; isin malee nami dhibiin ka addee wooyiitii'itti dhikaatu ijjeefamuu ti» jedhe. **8** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Aaroniin, «Kennansa naaf dhikaatu mara irratti itti gaafatamaa si godheera; kennansa wooyicha Israa'elooti naaf kennitu mara si'ii fi ilmaan teetiif qooda yennaa maraa akka te'u kenneera. **9** Kennansa irra caalaa wooyichaa ka ibiddan hin gubanne ifiif fudhadhu; kennansa irra caalaa wooyichaa ka isaan naaf kennanu marti, kennansi midhaanii yookiin kennansi gumaa cubbu'utiif dhikaatu yookiin kennansi isaan sababa yakka'aatiif dhiikeessanu marti keeti fi ka ilmaan teetii ti. **10** Addee Wooyiitii keessatti waan kana mara nyaadhu; dhiirti marti waan kana nyaattuu ti; wonni kun si'iiif wooyu'u. **11** «Kennansi tachoofamu ka Israa'elooti dhiikeessitu marti keeti te'uu ti; ani si'ii, ilmaan teeti fi ijoollee durraa teetiif qooda yennaa maraa akka te'u kenneera. Nami mana keeti keessa jiru ka akka aadaa dhugeeffanna'aatiitti qulqulluu te'e marti nyaatuu hin dande'a. **12** «Zayitii ejersaatii fi daadhii woyni'ii keessaa ta caaltu, midhaan mata'aa keessaa ka caalu, ka Israa'elooti ana Mootii Waan Maraatiif kennane ani

sii hin kenna. **13** Midhaan mata'aa ka lafa isaanii keessaa, ka isaan ana Mootii Waan Maraatiif fidanu marti keeti. Nami mana keeti keessa jiru ka akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu te'e marti nyaatuu hin dande'a. **14** «Israa'el keessaa wonni ana Mootii Waan Maraatiif murteeffame marti keeti te'uu ti. **15** «Wonni Angafa te'e marti, nami yookiin horiin ka Israa'elooti ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessanu keeti te'anuu ti. Angafa namaatii fi angafa hori'ii ka qulqulluu hin te'iniif ammoo wodoo fudhatuu qadda. **16** Ijoolleen ji'a tokkoo, akka sheeqelii Addee Woyyitti'iitti meetii sheeqelii shan ta gara geraa diddama madaaltuun wodamanuu ti. **17** Angafi loonii, angafi hoolle'ee, angafi re'e'ee ammoo woyyuu waan te'aneef wodoo hin fudhatin; dhiiga isaanii addee ciinca'aatiiti fiixxi; cooma isaanille kennansa ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu godhiitti addee ciinca'aa irratti gubi. **18** Foon isaanii akkuma foon corni'iitti fi foon luka middaa ka kennansa tachoofamuuf dhikaatuu keeti te'uu ti. **19** «Kennansi woyyichi ka Israa'elooti ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessitu marti si'iif, ilmaan teetii fi ijoollee durraa teetiif qooda yennaa mara akka te'u kenneera. Tun si'ii fi sanyii teetiif ana Mootii Waan Maraa duratti Gondooroo sooddaa ti» jedhe. **20** Mootiin Waan Maraa ammalle Aarooniin, «Ati lafa Israa'elii keessaa dhaala hin fudhatu; Israa'el odduulle'etti qooda lafaa hin qabaattu. Israa'el oddu'utti ani Mootiin Waan Maraa qooda keeti fi dhaala keeti. **21** «Lewwooti Dunkaanii Woldeenna'aa keessa waan tajaajilanuuf, waan kolbaan Israa'elii kudhan keessaa tokko naaf fiddu mara ani isaanii dhaala godhee kenneera. **22** Cubbuu itti te'ee akka hin duune, Israa'elooti dhibiin ammaa jalqabane Dunkaanii Woldeenna'aatiiti hin dhikaatin. **23** Worri Lewwootaa Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilannu ti. Isaan yakkaa achi keessatti hujanuuf itti hin gaafataman. Kun dhaloota dhufuuf seerata bara baraa ti. Isaan Israa'eloota oddu'utti lafa dhaalanu hin qabaatanu. **24** Waan Israa'elooti kudhan keessa tokko kennansa addaa godhane ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessanu, ani Lewwotaaf kenneera; tanaaf ani isaanii, «Israa'eloota oddu'utti lafa dhaaltanu hin qabaattanu» jedheera» jedhe. **25** Mootiin Waan Maraa Muuse'en, **26** «Ati worra Lewwotaatiin, «Waan Israa'elooti kudhan keessaa tokko ana Mootii Waan Maraatiif fiddu, ka ani dhaala keessan godhee isiniif kennu san yennaa fudhattanu, isinille ka fudhattanne san keessaa kudhan keessaa tokko kennansa ana Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a. **27** Kennansi keessan kun akka midhaan eeddumnee keessaa kennamuutii fi akka cunfaa woyyii ta addee woyyii itti cunfanu keessaa kennantuutitti isiniif hin laakkowama. **28** Akka kanaan isinille waan Israa'elooti kudhan keessaa tokko ana Mootii Waan Maraatiif fiddu, ka fudhattanu mara irraa qooda kiyya Aaroonii hayyichatti kenna'a. **29** Kennansa fudhattanu mara keessaa ka irra caalaa dansaa te'ee fi irra caalaa woyyicha te'e qooda kiyya godha'aatii dhiheessa'a. **30** Isin waan irra caalaa dansaa san yennaa dhiheessitanu, akkuma midhaan eeddumnee keessaa kennamuutii fi akka cunfaa woyyii ta addee woyyii itti

cunfanu keessaa kennantuutitti isiniif hin laakkowama. **31** Tajaajila isin Dunkaanii Woldeenna'aa keessa tajaajilannuuf kaffaltii waan isinii te'uuf, isinii fi maatiin teessan waan hafe san eessalle'etti nyaatuu hin dandeettan. **32** Eega waan irra caalaa dansaa te'e dhiheessitane, isin yakkaameyyii hin teetanu. Achiin duuba kennansa woyyicha Israa'elootaa hin batteessitanu; hin duutanulle'e» jedhi» jedhe.

19 Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aarooniin, **2** «Kun qajeelfama seeraa ka ani ajaje: Goronsa arrowa komii hin qanne, ka waanjoon mormarra keyamee hin beenne akka fidanu Israa'elootatti himi. **3** Goronsa san Ele'azaarii hayyichatti kenna'a. Goronsi sun fuudhamee addee quttumaatiin alatti hayyicha duratti gorra'amuu ti. **4** Achiin duuba hayyichi Ele'azaar dhiiga goronsaa quba ifitiin diqqaa isaa fuudhee yennaa torba fuullee Dunkaanii Woldeenna'aatiiti fiixxuu ti. **5** Goronsi sun gogaan isaa, foon isaa, dhiigii fi meen gadhaa isaalte duudiin hayyicha duratti gubamuu ti. **6** Hayyichi muka hindheensaa, damee hisoophiitii fi liilana diimaa fuudhee ibidda goronsi keessatti gubamiisatti jiru sanitti qolaansuu ti. **7** Achiin duuba, inni woyaa ifitiin fi nafa ifii bisaaniin dhiqatee, gara addee quttumaa deebi'uu ti; garuu haga galgalaatiiti akka aadaa dhugeeffannaa'aatiiti qulqulluu moti. **8** Nami goronsa gube woyaa ifitiin fi nafa ifii bisaaniin dhiqatuu ti; innille haga galgalaatiiti qulqulluu moti. **9** Achiin duuba nami akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu te'e daadhaa goronsaa san haree, addee quttumaatiin alatti, addee akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu teete keessatti naquu ti; daadhaan sun kolbaa Israa'eliitiif bisaan ittiin qulqulloomanu qopheessiisaaf te'a. Kunille cubbuu irraa ittiin qulqulleessiisaaf te'a. **10** Namichi daadhaa goronsaa harelle woyaa ifii dhiqatuu ti; innille haga galgalaatiiti qulqulluu moti. Kun Israa'elootaa fi orma odduu isaanii le'uufille seerata haga bara baraa hin te'a. **11** «Nami reeffa namaa tuqe marti guyyaa torbaaf akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu moti. **12** Inni guyyaa sadeesso'ootii fi guyyaa torbeesso'oo bisaaniin ifi qulqulleessuu ti; achiin duuba qulqulluu hin te'a; guyyaa sadeesso'ootii fi guyyaa torbeesso'oo yoo ifi hin qulqulleessin ammoo qulqulluu hin te'u. **13** Nami reeffa namaa tuqee adoo ifi hin qulqulleessin hafe, dunkaanii dhugaa bayaa tiyya hin batteessa; inni kolbaa Israa'elii keessaa bawuu ti. Bisaan ittiin qulqulloomiisaa isatti waan hin fiixxamiiniif, battummaan isaa isuma irratti hafa. **14** «Nami tokko dunkaanii keessatti yennaa du'u seerri muumeffamu ka asii gad jiru: Nami tokko dunkaanii keessatti yoo du'ee, nami dunkaanii keessa jiru yookiin nami gara dunkaanii sanii seenu guyyaa torbaaf qulqulluu moti. **15** Meen afaan banaa jiru ka cuqqaallaan jabaan irra hin jirre marti qulqulluu moti. **16** Nami nama shallaaga'aan diidatti ijeefameeru yookiin nama akkasumaan du'eeru yookiin lafee namaa yookiin irreensa namaa tuqe, guyyaa torbaaf qulqulluu moti. **17** «Nama san qulqulleessiisaaf, daadhaa goronsa arrowaa ka cubbuu ittiin qulqulleessiisaaf gubate irra diqqaan isaa fuudhamee, okkote'etti naqamee, bisaan maddaa itti naqamuu ti. **18** Achiin duuba nami akka aadaa dhugeeffanna'aatiiti qulqulluu te'e damee hisoophiin fuudhee,

bisaan keessa cuuphee, dunkaaniitti, waan dunkaani keessa jirutti, namoota achi jiranu maratti, ka lafee nama du'ee tuqetti yookiin ka irreensa tuqetti yookiin ka nama ijjeefame tuqetti yookiin ka reeffa nama akkasumaan du'e tuqetti fiixuu ti. **19** Nami qulqulluu te'e, guyyaa sadeesso'ootii fi guyyaa torbeesso'oo nama qulqulluu hin te'initti bisaan fiixuu ti. Guyyaa torbeesso'oo sanitti isa qulqulleessuu ti. Nami qulqulloome sun woyaa ifitiiti fi nafa ifii bisaaniin dhiqatee, galgaluma san hin qulqullooma. **20** «Nami qulqulluu hin te'in ammoo, yoo ifi hin qulqulleessin, addee woyyittii tiyya waan batteesseef, kolbaa keessaa bawuu ti; bisaan ittiin qulqulloomiisaa waan itti hin fiixaminii fi inni qulqulluu moti. **21** Kun seera haga bara baraa isaaniif te'uu ti; nami bisaan ittiin qulqulloomiisaa itti fiixame woyaa ifii dhiqatuu ti; nami bisaan itti qulqulloomiisaa tuqe marti haga galgalaattii qulqulluu moti. **22** Wonni nami qulqulluu hin te'in tuqe marti qulqulluu moti; nami waan qulqulluu hin te'in san tuqelle haga galgalaattii qulqulluu moti» jedhe.

20 Ji'a tokkeesso'oo keessa kolbaan Israa'elii duudiin gara goomolee Ziinii dhuttee Qaadeshiiti qubatte. Achitti Miiryaan duutee awwaalante. **2** Addee san bisaan waan hin jirreef, Muuse'ee fi Aaron mormiisaaf, kolbaan wolitti qabante. **3** Kolbaan Muuse'ee fi Aaron loltee, «Yennaa obboleeyyan teenna Mootii Waan Maraa duratti dhumatanu nuutille adoo dhumannee jiraannee! **4** Isin maaf kolbaa Mootii Waan Maraa as goomolee tana keessa nu fiddane? Nuutille, horiin keennalle akka asitti dhumannuufii motii ree? **5** Biyya Gibxi'ii keessaa nu baattanee addee wonni tokko itti hin lanne maaf nu fiddane? Addee tana midhaan, harruun, woyiin, midhaan muka rumaanii hin jiru; bisaan unanuuyyuu hin jiru» jedhane. **6** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron kolbaa irraa hiiqanee gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dhaqanee, fuulaan lafatti gad gombifamanee, ulfinni Mootii Waan Maraalle isaaniitti mudhate. **7** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **8** «Ulee teetii fudhadhuutii atii fi obboleessi keeti Aaron wolde'a wolitti qaba'a; achitti isaan mara duratti rassa'atti dubbadha'a; rassaa san keessaa bisaan hin burqa. Akkanaa ati rassaa keessaa kolba'aaf bisaan baachee, isaanii fi horiille hin unan» jedhe. **9** Maarre Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje dhaqee, ulee fuula Mootii Waan Maraa duraa fudhate. **10** Muuse'ee fi Aaron rassaa duratti wolde'a wolitti qabatee, Muuseen kolba'aan, «Isin worri jallaameyyiin, dhage'a! Nuuti rassaa kana keessaa bisaan isiniif baanyaa ree?» jedhe. **11** Achiin duuba Muuseen harka ifii ol kaasee, ulee ifitiiti yennaa lama rassaa san dhowe; bisaan keessaa lola'ee, kolba'aa fi horiin isaanille unane. **12** Mootiin Waan Maraa ammoo Muuse'ee fi Aaroniin, «Israa'eloota duratti ana woyyicha gootanee ulfeessiisaaf, natti waan hin addatiniif, lafa ani isaanii kennetti isaan hin galchitanu» jedhe. **13** Addeen Israa'elooti Mootii Waan Maraatiin morminaan, Mootiin Waan Maraa woyyummaa ifii isaanitti mudhise addee bisaan Mariibaa ti. **14** Muuseen Qaadeshi irraa gara mootii Edoomii ergantootaa ergee, «Obboleessi keeti Israa'el, «Rakkinna nu irra dhaqqabe mara hin beetta; **15**

abbootiin teenna ta durii gara biyya Gibxi'ii gad bu'ane, nuutille bara hedduu achi leene. Worri biyya Gibxi'ii abbootii teennaa fi nu'ulle cunqursanee, **16** yennaa nuuti gara Mootii Waan Maraa iyyine ammoo, inni iyya teenna dhage'ee ergamaa ergee biyya Gibxi'ii keessaa nu baase. Amma tuuti meessaa lafa teetii, qachaa Qaadeshi jirra. **17** Maganne'ee lafa teeti keessa akka dabarru nuu eeyyami. Nuuti fichaa nama tokkoo yookiin oorruu woyinii nama tokkoolle keessa hin baanu, baleessa tokkolle keessaa bisaan hin unnu; haga lafa teeti keessa dabarrutti karaa guddaa mootichaa irraa asii fi achi middaa fi bitaa adoo hin gorin hin ideenna» jedha'aa itti hama'a» jedhe. **18** Mootiin Edoomii deebisee, «Nuuti akka isin biyya teenna keessa dabartanu hin eeyyannu! Dabariisaaf yoo wodhaantane, shallaaga'aan baanee isin lolla» jedhe. **19** Israa'elooti deebisane, «Nuuti karaa guddaa irraa hin gorru, nuutille yookiin horiin keennalle yoo bisaan keessan une hin kaffalla; nuuti miila qofaan keessa dabarra malee, waan dhibii womaa hin goonu» jedhane. **20** Mootiin Edoomii ammalde deebisee, «Isin as keessa hin dabartanu» jedhe; achiin duuba isaan loliisaaf, loltoota baca'aa fi hunnaameyyii woliiin baye. **21** Mootiin Edoomii worra Israa'elootaa lafa ifii keessa dabariisa waan dhoogggeef, Israa'elooti irraa goranee karaa dhibii deemane. **22** Kolbaan Israa'elii duudiin Qaadeshi kaatee gara gaara Hoorii dhaxxe. **23** Gaara Hoorii ka meessaa lafa Edoomiitti, Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Aaroniin, **24** «Aaron hin du'a; isin lamaanuu bisaan Mariiba'aa biratti diddane seera kiyya irratti waan kaataneef, inni gara lafa ani Israa'elootaaf kennetti hin galu. **25** Aaronii fi ilma isaa Ele'azaar fuudhiitii gaara Hooriitti ol bayi; **26** achitti woyaa Aaronii hayyicha gudda'aa ta hayyumma'aa irraa baasiitii ilma isaa Ele'azaariitti uffisi. Aaron achitti hin du'a» jedhe. **27** Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa ajaje godhe; isaan kolbaan duudiin adoo ilaaltuu gara gaara Hoorii ol bayane. **28** Muuseen woyaa Aaronii ta hayyumma'aa irraa baase ilma isaa Ele'azaariitti uffise. Aaron achitti qaccee gaara irratti du'e. Achiin duuba Muuse'ee fi Ele'azaar gara irraa gad bu'ane. **29** Kolbaan duudiin Aaron akka du'e yennaa dhageette, Israa'elooti martintuu guyyaa soddama isaaf bowane.

21 Mootichi Araadii nami biyya Kana'aanotaa, ka Negeb keessa le'u, Israa'elooti karaa Aataariin geessuun dhufiisatti akka jiranu yennaa dhage'e, isaan lolee, isaan keessaa garri booji'e. **2** Achiin duuba Israa'elooti, «Ati yoo kolbaa tana harka keennatti dabarsitee kennite, nuuti qachoota isaanii ijjumaa hin balleessina» jedhane Mootii Waan maraatiif waadaa galane. **3** Mootiin Waan Maraa qoonqoo Israa'elootaa dhage'ee, worra Kana'aanotaa harka isaanitiitti dabarsee kenne; Israa'elootille isaanii fi qachoota isaanille ijjumaa balleessanee, maqaan addee sanii, «Hormaa» jedhamee moggaasane. **4** Israa'elooti lafa Edoomii irra maranee dabariisaaf, gaara Hooriitti ka'ane karaa abbaayaa diintuu geessu deemane; kolbaan ammoo karaa irratti ossa fixatee, **5** Waaqaa fi Muusee irratti gunguntee, «Goomolee tana keessatti akka duunuuf, isin biyya Gibxi'ii keessaa maaf nu baattane? Sagaleen hin

jirtu! Bisaan hin jiru! Nuuti sagalee woomaa hin baane tana jibbineera» jette. **6** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa dhudhuufaa odduu kolba'aatitti ergee, Israa'elooti hedduun dhudhuufaa'anan iddamanee dhumatane. **7** Kolbaan gara Muuse'ee dhuttee, «Nuuti Mootii Waan Maraatii fi si'i irralle'etti kaanee dubbannee yakkineerra; dhudhuufaa kana akka nu irraa fageessuuf, gara Mootii Waan Maraa nu'uuf daadimadhu» jette. Maarre Muuseen kolba'aaf daadimate. **8** Mootiin Waan Maraalle Muuse'een, «Dhudhuufaa sageettu'uu tolchiitii utuba'atti fannis; nami dhudhuufaan idde gara isaa yoo ilaale hin fayya» jedhe. **9** Maarre Muuseen dhudhuufaa sageettu'uu hujee dongora'atti fannise; nami dhudhuufaan idde martinuu, gara dhudhuufaa sageettuu irraa hujame sanii yennaa ilaale fayye. **10** Israa'elooti addee sanii ka'anee Obooti qubatane. **11** Isaan Obootii ka'anee, lafa Mo'aabotaatiin gara aduun baatu, goomolee keessa lyye-Abaariim qubatane. **12** Achii ka'anee dhooqa Zeredii keessa qubatane. **13** Achille'ee ka'anee goomolee haga lafa Amoorotaatiitti badhattu keessa laga Aarnoniitiin gama qubatane; lagi Aarnonii Mo'abotaa fi Amoorota odduu meessaa irra jira. **14** Tanaaf Kitaaba lolaa ka Mootii Waan Maraa keessatti, «Waahebii Sufaa keessaatitti, dhooqa laga Aarnoniittii, **15** goodda gara dhooqa sanii ta haga qachaa Aarii ka meessaa Mo'aabiittii» jedhame. **16** Isaan achii ka'anee gara Berii, lafa bisaan boollaa addee Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Kolbaa wolitti qabi; anille bisaan isaanii hin kenna» jedhee, dhaqane. **17** Achiin duuba kolbaan Israa'elii, «Ee boolla bisaanii, bisaan burqi! Nuutille faaru'uun nageya si fuuna! **18** Boolla bisaanii ta bulchitootii fi qondaaltoti kolba'aa ulee bokku'uutii fi ulee ifiitiin gad qotane» jedhane faaru tana faarsane. Achiin duuba goomolee sanii ka'anee gara Maataanaa deemane; **19** Maataanaalle'ee ka'anee gara Naahaalii'elii, Naahaalii'elille'ee ka'anee gara Baamotii, **20** Baamotille'ee ka'anee gara dhooqa goomolee lafa Mo'abotaa keessaa, ta qaccee gaara Phisga'aa irraa gad mudhattuu dhaqane. **21** Achiin duuba Israa'elooti mooticha Amoorotaa Sihoonitti nama erganee, **22** «Biyya teeti keessa nu dabarsi. Nuuti biyya teeti keessa haga dabarutti karaa guddaa mootichaa irraa ideenna malee, gara fichaa tokkoolle yookiin gara oorruu woynii takkaalle hin gorru; baleessa tokkole keessaa bisaan hin unnu» jedhane. **23** Mootichi Sihoon ammoo kolbaan Israa'elii akka lafa isaa keessa dabartu hin eeyyanne. Inni loltoota ifii wolitti qabatee, Israa'eloota loliisaaf gara goomole'ee dhaqee, Yaahazitti Israa'eloota lole. **24** Te'uu malee, Israa'elooti isa ijjeesane, lafa isaa laga Aarnoniitii haga laga Yaaboqiitti, haga meessaa Amoonotaatiitti qabatane; meessaan Amoonotaa guddoo waan eegameeruuf laga Yaaboqii hin dabarre. **25** Maarre Israa'elooti qachoota Amoorotaa Heshiboonii fi qachoota adaala isaa mara qabatanee, keessatti qubatane. **26** Heshiboon qachaa guddicha mootii Amoorotaa Sihoonii ti; inni dur mooticha Mo'aabii ka durii lolee, lafa isaa haga laga Aarnoniititti irraa fudhateera. **27** Tanaaf worri weeddisu, «Gara Heshiboonii kowa'a! Qachaan kun deebi'ee ijaaramuu ti; qachaan guddichi Sihoonii adde'etti deebi'uu

ti! **28** Ibiddi Heshiboon keessaa ka'ee, bobeenni qachaa Sihoonii keessaa bobe'ee, qachaa Aarii ka Mo'aab keessaa luxub godhee, goottoolee koobota Aarnonii gube. **29** Ee Mo'aab, si'iif aanne'e! Ee kolbaa Kemoshii isin baddane! Kemoshi ilmaan ifii akka baqattu, ijoollee ifii ta durraa akka booji'antu, mooticha Amoorotaa Sihoonitti dabarsee kenneera. **30** Nuuti ammoo isaan garagalchine; Heshiboon haga Diiboniittii badde; Heshiboonii haga Diiboniittii, haga Nofaatitti, haga Madabaatiitti isaan balleessine» jedhane. **31** Maarre Israa'elooti lafa Amoorotaa keessatti qubatane. **32** Muuseen qachaa Yaazerii akka dooyanu worra dooyu ergeen duuba, Israa'elooti Yaazeri fi qachoota adaala sanii qabatanee Amoorota achi le'anuu ari'anee baasane. **33** Achiin duuba Israa'elooti deebi'anee, karaa Baashaan geessu gula ol bayane; mootichi Baashaanii Oog Edraayitti isaan loliisaaf loltoota ifii duudii woliin duula baye. **34** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Ati isa hin sodaatin; ani isaa fi loltoota isaa, lafa isaalle harka keetitti dabarsee hin kenna. Mootii Amoorotaa Sihoon, ka qachaa Heshiboonii keessa tee'ee bulche akkuma goote, Oogille akkasuma godhi» jedhe. **35** Maarre Israa'elooti Oog, ilmaan isaatii fi loltoota isaa duudii nama tokkole adoo hin hamburin ijjeesane, lafa isaalle qabatane.

22 Achiin duuba Israa'elooti gara dirree Mo'aabii ka'anee deemanee, laga Yordaanosii irraa gara aduun baatuun, fuullee Yeriko'oo qubatane. **2** Mootiin Mo'aabii, ilmi Ziphoorii Balaqi, waan Israa'elooti Amoorota godhane mara dhagge. **3** Israa'elooti kolbaa hedduu waan teeteef, Mo'aaboti akka malee sodaatte. Dhugumaan, namooti Mo'aabii Israa'eloota sodaatanee sheephisane. **4** Mo'aaboti maanguddoo Miidiyaaniitiin, «Akkuma qotiyyoon marra diida keessaa muxuqqi gootu, gumiin tun waan adaala keenna jiru mara muxuqqi hin gooti» jedhane; tanaaf ilmi Siphoorii Balaqi, ka yennaa san mootii Mo'aabii te'eeru, **5** ilma Be'orii Bala'aam ka qachaa Pethorii qarqara laga Efraaxiisii lafa dhaloota ifii jiru waansisiisaaf nama itti ergee, «Kolbaan takka biyya Gibxi'iitti dhuttee, lafa duudii guutteerti. Isaan dhikoo tiyya qabataneeran. **6** Isaan na caalaa hunnaameyyi'i; tanaaf koyiitii isaan naa abaari; akka wotoo ani isaan injifadhee biyya keessaa ari'ee isaan baasuu hin dande'a fa te'a. Nami ati eebbite eebbifamaa, nami ati arbaartelle abaaramaa akka te'u ani hin beeka» jedhe. **7** Maarre maanguddooti Mo'aabiitii fi Miidiyaanii beesee kaffaltii moru'uu qabatanee, gara Bala'aamii dhaqanee, ergaa Balaqii itti himane. **8** Bala'aam isaaniin, «Edana as bula'a; anille boru waan Mootiin Waan Maraa natti hime isinitti hin hima» jedheen. Maarre maanguddooti Mo'abotaa Bala'aam bira bulte. **9** Waaqi gara Bala'aamii dhufee, «Jarri si woliin jirtu tun eennu fa'a?» jedhee gaafate. **10** Bala'aam deebisee, Waaqaan, «Mootiin Mo'aabii, ilmi Ziphoorii Balaqi ergantoota tana gara kiyya ergee, **11** «Kolbaan takka biyya Gibxi'iitti dhuttee lafa duudii guutteerti; amma koyiitii isaan naaf abaari; achiin duuba ani akka wotoo isaan lolee biyya keessaa ari'ee isaan baasuu hin dande'a fa te'a» anaan jedhe» jedhe. **12** Waaqi ammoo Bala'aamiin, «Isaan woliin hin dhaqin. Kolbaan sun ta

eebbifante waan teeteef, ati isaan hin abaarin» jedhe. **13** Bala'aam boruyyaa ganama ka'ee, qondaaltota Bala'aqi erge saniin, «Akka ani isin waliin dhaqu, Mootiin Waan Maraa waan na dhooggeef, gara mana keessanii gala'a» jedhe. **14** Maarre qondaaltoti worra Mo'aabotaa gara Bala'aqii dhaqanee, «Bala'aam nu waliin dhufuu dide» jedhaneen. **15** Bala'aqi ammalle qondaaltota dhibii ka qondaaltota duraa san caalaa heddatanuu fi worra ulfinna qabanu Bala'aamitti erge. **16** Isaan gara Bala'aamii dhaqanee, «Ilmi Ziphoorii Bala'aqi, «Gara kiyya dhufiisa irraa wonni tokkole si hin dhooggin! **17** Sababille ani ulfinna guddaa si'if hin kenna; waan ati jette maralle hin godha. Koyiitii, kolbaa tana naaf abaari» siin jedheera» jedhaneen. **18** Bala'aam ammoo deebisee isaanii, «Bala'aqi mana ifii ka mootumma'aa ka meeti'ii fi worjiin guutame san yoo naaf kennelle, ani ajaja Waaqa kiyya Mootii Waan Maraa irra dabaree waan guddoo yookiin waan diqqoo hujuu hin dande'u. **19** Ammalle waan Mootiin Waan Maraa dabalee natti dubbatu akka beekuuf, worri duraa sun akkuma as bulane, isinille edana as bula'a» jedhe. **20** Halkan san, Waaqi gara Bala'aamii dhufee, «Jarri tun si waamiisaaf yoo dhufaneeranu teete, ka'ii isaan waliin deemi; ammoo waan ani sitti himu qofa huj!» jedheen. **21** Maarre Bala'aam ganama ka'ee, harree ifii fe'atee, qondaaltota worra Mo'aabii waliin deeme. **22** Yennaa Bala'aam deeme, Waaqi ammoo guddoo itti aare; ergamaan Mootii Waan Maraa isa mormiisaaf karaa keessa dhaabbate. Yennaa san Bala'aam harree irra tee'eeraayyu; tajaajiltooti isaa lamaan isa waliin jiraniyyu. **23** Harreen sun ergamaan Mootii Waan Maraa shallaagaa buqqifatee, harkatti qabatee, karaa keessa dhaabbatuun yennaa dhaggite, karaa irraa ficha'atti gorte; Bala'aamille kara'atti deebisiisaaf dhowe. **24** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa karaa dhiphaa addee oorruu woyni'ii lamaan ka dalleenni dhaka'aa gara lamaaniiinu jiru keessa dhaabbate. **25** Harreen sun ergamaa Mootii Waan Maraa yennaa dhaggite, gara dalleya dhaka'aa maxxantee, miila Bala'aamiille dalleya dhaka'aattii maxxansite. Maarre inni ammalle isii dhowe. **26** Ergamaan Mootii Waan Maraa gara duraa deemee, addee dhiphoo, middatti yookiin bita'atti garagaliisaaf karaan hin jirre dhaabbate. **27** Harreen sun ergamaa Mootii Waan Maraa yennaa dhaggite, Bala'aam duraa gad ciitte; Bala'aamille guddoo aaree, ulee ifitiin isii dhowe. **28** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa afaan harree sanii banee, harreen sun Bala'aamiin, «Ani maan si goonaan, ati yennaa sad na dhoote?» jette. **29** Bala'aam harree saniin, «Ati waan naan taphatteef ree! Ani adoo shallaagaa harkaa qabaadhee, ammma silaa si ijjeesaayyu!» jedhe. **30** Harreen sun deebittee, Bala'aamiin, «Ani harree teeti ta ati yennaa mara, haga guyyaa adhaatitti irra teettuu motii? Ani akkas sitti te'ee beekaa?» jette. Innille, «Waawwo'o» jedheen. **31** Achiin duuba Mootii Waan Maraa ila Bala'aamii banee, ergamaan Mootii Waan Maraa shallaagaa buqqifate san harkatti qabatee, karaa keessa dhaabbatuun dhagge; Bala'aam fuula ifitiin lafatti gad gombifame. **32** Ergamaan Mootii Waan Maraa, «Ati maaf harree teeti yennaa sad akkana dhoote? Ati karaa dabaa deemiisatti waan jirtuuf,

ani si mormiisaaf dhufeera. **33** «Harreen teeti na dhaggitee, yennaa sad na irraa gorte. Adoo isiin na irraa goruu dhaddee, ani silaa dhugumaan, amma si ijjeesee isii lakkiseeraayyu» jedheen. **34** Bala'aam, ergamaa Mootii Waan Maraatiin, «Ani cubbuu hujeera; akka ati aanan mormiisaaf, karaa keessa dhaabbatteertu hin beenne. Amma deemiisi kiyya kun yoo si gammachiisin hin deebi'a» jedhe. **35** Ergamaan Mootii Waan Maraa, Bala'aamiin, «Jara tana waliin deemi; ammoo waan ani sitti himu qofa dubbadhu» jedhe. Maarre Bala'aam qondaaltota Bala'aqii waliin deeme. **36** Bala'aqi akka Bala'aam dhufiisaati jiru yennaa dhage'e, isa fudhatisaaf gara qachaa Aarii ka Mo'aab keessaa, ka bisaan Aaronii bira irga lafa isaa jiruu dhage. **37** Bala'aqi, Bala'aamiin, «Ani akka ati ariifatee dhuttu gara keeti ergeeraayyuu motii? Ati maaf gara kiyya dhufuu dhadde? Ani ulfinna sii kennuu hin dande'uu?» jedhe. **38** Bala'aam deebisee, «Kunoo, amma gara keeti dhufeera; ammoo waan Waaqi akka dubbadhu natti himu qofa dubbadha malee, waan tokkole hin dubbadhu» jedhe. **39** Achiin duuba Bala'aam Bala'aqi waliin gara qachaa Kiriyat-Huzotii dhage. **40** Bala'aqi loonii fi hoolota ciincaa dhikeessee, foon isaanii irraa garii Bala'aamii fi qondaaltota isa waliin jiranuuf kenne. **41** Bala'aqi boruyyaa ganama Bala'aam fuudhee gara Baamot-Ba'aaliitti ol baase; inni achi dhaabbatee kolbaa Israa'elii worra cinaa quttumaa jiranu dhagge.

23 Bala'aam, Bala'aqii, «Addee ciinca'aa torba asitti naaf ijaari; korommii torbaa fi korbeeyyii hoole'ee torba naaf qopheessi» jedhe. **2** Bala'aqi akkuma Bala'aam jedhe godhe; Bala'aqi fi Bala'aamille addee ciinca'aa tokko tokko irrattuu korma tokkoo fi korbeessa hoole'ee tokko ciinca'aaf dhikeessane. **3** Achiin duuba Bala'aam, Bala'aqii, «Ani yennaa achi deemu, ati ciincaa keeti ka gubamu bira as turi; akka wotoo Mootiin Waan Maraa natti mudhatisaaf hin dhufa fa te'a. Waan inni natti mudhisu mara ani sitti hin hima» jedhe. Maarre inni gara kooba godduu takkaa dhage. **4** Achiin duuba Waaqille Bala'aamitti mudhate; Bala'aamille isaan, «Ani addee ciinca'aa torba qopheessee, tokko tokkooyyuu irratti korma tokkoo fi korbeessa hoole'ee tokko dhikeesseera» jedhe. **5** Mootiin Waan Maraa waan Bala'aam dubbatu afaan keessa keyeefii, «Gara Bala'aqi deebi'itii ergaa tana itti himi» jedheen. **6** Maarre inni gara Bala'aqi deebi'ee, inni qondaaltota Mo'aabii mara waliin ciincaa ifii ka gubamu bira dhaabbatuun dhagge. **7** Achiin duuba Bala'aam raagee, «Mootiin Mo'aabii Bala'aqi gaarota gara aduun baatuu irraa biyya Aaramii na fidee, Bala'aqi, «Koyiitii, kolbaa Yaaqobii naa abaari; koyiitii, kolbaa Israa'elii badin!» jedhe. **8** Ka Waaqi hin abaarin ani attam abaara? Ka Mootiin Waan maraa hin badinin ani attam badina? **9** Ani gaara rassa'aa irraa isaan dhagga; kooba irraa isaan ilaala; isaan kolbaa qofuu leetu, ta gosa biyya adda addaalle'etti ifi hin laakkonne dhagga! **10** Sanyii Yaaqobii ta akka biyye'ee eentu laakkowa? Yookiin gamisuma gamisa laakkossa Israa'eliille eentu laakkowuu dande'a? Ani du'a balcha'aa du'uu ti; muummeen tiyyalle akka muumnee isaanii teettuu ti!» jedhe. **11** Bala'aqi,

Bala'aamiin, «Wonni ati na irratti hujje kun maan? Ani diinota kiyya akka naa abaartuuf si fide, ati ammoo isaan eebbittet malee, womaa isaan hin goone?» jedhe. **12** Inni deebisee, «Waan Mootiin Waan Maraa akka ani dubbadhuuf natti hime dubbatiisa qabaa motii ree?» jedhe. **13** Achiin duuba Bala'aqi, Bala'aamiin, «Gara addee dhibil'i ta isaan dhagguu dandeettu woliin dhandhaatii koy; isaan keessaa worra diqqaa qofa malee, mara isaanii hin dhaggitu. Achi dhaabbadhuutii isaan naaf abaari» jedhe. **14** Maarre inni mataa gaara Phisga'aa irra, gara diida Zofimii isa geesse. Achitti addee ciinca'aa torba ijaaree, tokko tokko irrattuu korma tokkoo fi korbeessa hoole'ee tokko ciincaa dhikeesse. **15** Bala'aam, Bala'aqiin, «Ani achitti Mootii Waan Maraatiin wol dhaggisaaf yennaa deemu, ati ciincaa keeti ka gubamu bira as turu» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa Bala'aamitti mudhatee, ergaa inni dubbatu itti himee, «Gara Bala'aqi deebiitii ergaa tana itti himi» jedheen. **17** Maarre inni deebi'ee, qondaaltota Mo'aabii woliin ciincaa ifii bira dhaabbatuun isa dhagge. Bala'aqi, «Mootiin Waan Maraa maan jedhe?» jedhee Bala'aam gaafate. **18** Bala'aamille ergaa raagaa, «Bala'aqi, ka'iitii caqasi! Ee, ilma Ziphoorii na dhage'!» **19** Waaqi ilma namaatii motii, inni hin hollu; yookiin akka namaa yaada ifii hin jijjiiratu. Inni waadaa gale hin muummessa; waan dubbatelle hin guuta. **20** Kunoo, ani eebbisiisaaf ajajameera; inni eebbiseera; ani eebbisa isaa jijjiiree hin dande'u. **21** Kolbaa Yaaqoobii keessatti wonni hantuun, Israa'el keessatti rakkoon hin dhagganne. Mootiin Waan Maraa, Waaqi isaan woliin jira; isaan mootii ifii leellisan. **22** Waaqi biyya Gibxi'iitii isaan baase; inni isaaniif akka gaafa gafarsaa ti. **23** Ilmaan Yaaqoobii irratti xanoon, Israa'el irrattille moruun hin hujju. Amma waan Yaaqoobiitii fi Israa'elii, «Waan Waaqi godhe dhagga'a!» hin jedhama. **24** Kolbaan Israa'elii akka neenqa dhala'aa ol kaati; isaan akka neenqa waan adansee qabate haga nyaatutti, dhiigalle haga unutti ciisa dhabee ol ka'uu ti» jedhe. **25** Achiin duuba Bala'aqi, Bala'aamiin, «Ati isaan eega hin abaarin hin eebbisinille'e!» jedhe. **26** Bala'aam deebisee Bala'aqiin, «Ani waan Mootiin Waan Maraa jedhe qofa akka godhu, sitti himee hin jiruu?» jedhe. **27** Achiin duuba Bala'aqi, Bala'aamiin, «Amma addee dhibii si geessaa koy; achi dhaabbatee akka ati isaan naaf abaartu Waaqi hin jaalata fa te'a» jedhe. **28** Maarre Bala'aqi, Bala'aam gara qaccee gaara Phe'orii ka irra dhaabbatanee lafa goomole'ee dhagganu geesse. **29** Bala'aam, Bala'aqiin, «Asitti addee ciinca'aa torba naaf ijaariitii, korommii torbaa fi korbeeyyii hoole'ee torba naaf qopheessi» jedhe. **30** Maarre Bala'aqi akkuma Bala'aam jedhe godhe; addee ciinca'aa tokko tokko irrattuu korma tokkoo fi korbeessa hoole'ee tokko ciincaa dhikeesse.

24 Bala'aam Israa'eloota eebbisuun Mootii Waan Maraa akka gammachiitte yennaa dhagge, inni fuula ifii gara goomole'ee deebifate malee, akka yennaa dhibil'i waan ittiin moru barbaadatiisa hin dhandhe. **2** Bala'aam ol ilaalee, worri Israa'elii gosa gosaan qubataneeranuun yennaa dhagge, Ayyaanni Waaqaa isa irratti bu'ee, **3**

ergaa dubbattee, «Ergaan Bala'aamii ilma Be'orii, ergaan nama ilti isaa banantee, **4** ergaan nama jecha Waaqaa dhage'uu, ka mudhii ka waan mara dande'uu dhagguu, ka isa duratti gad jigeeruun, ilti isaa banantee kana: **5** «Ee Yaaqoob, dunkaanoti teeti, ee Israa'el quttumi keeti, attam attam dansa'a! **6** «Isaan akka meexxii banqaaxxuu, akka oorruu bisaan biraa ti; isaan akka hargiisa Mootiin Waan Maraa dhaabee ti; isaan akka hindheensa bisaan biraa ti. **7** «Sakkeelloo isaanii keessaa bisaan hin yaa'a; sanyiin midhaan isaanii bisaan guddaa hin dhaggatti. «Mootiin isaanii mootii Agaagii hin caala; mootummaan isaanille hin leellifanti. **8** «Waaqi biyya Gibxi'iitii isaan baase, inni isaaniif akka gaafa gafarsaa ti. Inni gosa biyya adda addaa diinota isaanii hin kukkuta; lafee isaanille hin butucha; daaya ifitiin woraanee isaan fullaasa. **9** «Isaan irkatanee, akka neenqa dhala'aatii fi neenqa kormaa gad ciisane; isaan kaasiisaaf ka itti guulu eennu? «Worri si eebbisu eebbifamuu ti! Worri si abaaru abaaramuu ti!» jedhe. **10** Achiin duuba Bala'aqi, Bala'aamitti aaree bobee'ee, harka dhowee, «Ani akka ati diinota kiyya abaartuuf si waame; ati ammoo kunoo yennaa sad isaan eebbittet. **11** Amma ariifadhuu gara mana keetii deemi! Ani silaa, «Gatii dansaa si'if hin kaffala» jedheeraayyu. Mootiin Waan Maraa ammoo gatii dhaggatiisa si dhoogge» jedhe. **12** Bala'aamille deebisee, Bala'aqiin, «Ani ergantoota teeti ta ati natti ergitetti himee, **13** «Bala'aqi mana ifii ka mootummaa'aa ka meet'i fi worq'iin guutame san yoo naaf kennelle, waan Mootiin Waan Maraa natti dubbate qofa dubbadha male, jecha isaa irra dabaree, fedha kiyyaan waan dansaa yookiin waan badduu godhiisaaf hin dande'u» hin jenneeyyuu? **14** Maarre amma ani gara kolbaa tiyyaa deebi'ee deemaara; gara duraa ammoo waan kolbaan Israa'elii tun kolbaa teeti irratti godhu'uuf jirtu koy sitti hima» jedhe. **15** Achiin duuba ergaa dubbatee, «Ergaan Bala'aamii ilma Be'orii, ergaan nama ilti isaa banantee, **16** Ergaan nama jecha Waaqaa dhage'uu, ka beekkumsa Ol Ana'aa qabuu, ka mudhii ka waan mara dande'uu dhagguu, ka isa duratti gad jigeeruun, ilti isaa banantee kana: **17** «Ani isa dhagga, ammoo ammaa moti; ani isa ilaalee, ammoo dhiko'ottii moti. Bakalchi Yaaqoob keessaa hin baya; Israa'el keessaa uleens bokkuu mootummaa'aa hin ka'a. Sooreyyii worra Mo'aabii hin butucha; buqqii mataa ilmaan Sheetii mara hin caccassa. **18** Edoom hin qabatanti; Se'iir ta diina isaa teetelle ta isaa hin teeti; Israa'el ammoo jabaataatuma hin ideenti. **19** Sanyii Yaaqoobii keessaa bulchane tokko hin dhufa; worra qachaa guddicha keessatti hafelle hin balleessa» jedhe. **20** Achiin duuba Bala'aam gara worra Amaaleqii ilaalee, ergaa ifii dubbatee, «Gosa biyya adda addaa oddu'utti worri Amaaleqii ka qaraa te'ee ture, muummeen isaanii ammoo badii bara baraa ti» jedhe. **21** Achiin duuba inni gara worra Qenootaa ilaalee, ergaa ifii dubbatee, «Addeen quttuma teessanii addachiittu'u; mandheen teessan rassaa keessatti ijaaranteerti. **22** Ammoo yennaa worri Asoorii isin booji'e, isin worri Qenootaa hin baddan» jedhe. **23** Ammalle inni ergaa ifii dubbatee, «Aanne'e, yennaa Waaqi tana godhu eentu jiraata ree? **24** Qarqara Kitiimiitii ammoo hobolooti

gugurdoon hin dhufan; isaan Asoorii fi Ebeer hin qabatan; isaanille ififuu haga bara baraa hin badan» jedhe. **25** Achiin duuba Bala'aam ka'ee gara mana ifii deebi'e; Bala'aqille karaa ifii deeme.

25 Israa'elooti Shiixiimitti yennaa qubataneeiranu, dhiirti isaanii dubartoota Mo'aabotaa woliin sagaagalane. **2** Dubartooti sun worra dhiiraa san gara ciincaa waaqota ifiitiiti waamane; isaanille ciincaa san nyaatane, waaqota isaaniiitiif sagadane. **3** Tanaaf Israa'elooti Ba'aal Phe'or waaqonfatiisa jalqaddee, Mootiin Waan Maraa guddoo isaanitti aare. **4** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Aariin tiyya guddoon Israa'eloota irraa akka deebitu, ati sooreyyii kolbaa tanaa mara fuudhiitti, ila guyya'aatiin fuula kiyya duratti fannisi» jedhe. **5** Maarre Muuseen abbooti mura'aa ta Israa'elootaatiin, «Tokko tokkoon keessan nama keessan ka Ba'aal Phe'or waaqonfatiisa jalqabe ijjeesa'a» jedhe. **6** Achiin duuba Muuse'ee fi wolde'i kolbaa Israa'elii duudiin Dunkaanii Woldeenna'aa dura dhaabbatane adoo isaan bowanuu, Israa'eloota keessaa tokkochi iluma isaanii duratti, dubartii worra miidiyaanii takka fudhatee gara maatii ifii dhufe. **7** Akaakoon Aaronii hayyichaa, ilmi Ele'azaarii Fiinehaas yennaa tana dhagge, ka'ee wolde'a keessaa bayee, eboo fudhatee, **8** namicha Israa'elicha gula gara dunkaani'ii seenee, eboo darbatee, namichaa fi dubartitiille woraane isaan lamaanuu wolitti fullaase. Achiin duuba balaan kolbaa Israa'elii irraa dhaabbate. **9** Te'uu malee, balaa saniin namoota kuma diddamii afuritti du'e. **10** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **11** «Kolbaa Israa'elii keessaa akaakoon Aaronii hayyichaa, ilmi Ele'azaarii Fiinehaas marroo tiyyaaf waan hinaafeef, ani hinaaffaa tiyyaan akka isaan hin fixanneef, mufii tiyya isaan irraa deebiseera. **12** Tanaaf, akka ani Gondooroo tiyya ta nageyaa isa woliin gondooradhu, Fiinehaasitti himi. **13** Inni ana Waaqa ifiitiif waan hinaafeef, kolbaa Israa'eliiitiifille gumaa cubbu'uu waan kenneef, Gondooroon hayyummaa bara baraa isaaf, isaan duuballe sanyii isaatiif hin teeti» jedhe. **14** Maqaan namicha Israa'elicha ka dubartittii worra Miidiyaanii woliin ijjeefamee Ziimiirii ilma Saaluwa'aa ti; inni sooreessa fira Shimi'oonii ti. **15** Maqaan dubartittii worra Miidiyaanii ta ijjeefantee Kozbi; isiin intala Zuurii, ka gosa Miidiyaan keessatti sooreessa fira tokkoo ti. **16** Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **17** «Worra Miidiyaanii kana akka diinaatitti laakkowa'aatii fixa'a; **18** wonni tana gootanuuf, isaan Phe'oritti, obboleettii isaanii, ta guyyaa balaan Phe'oritti bu'e ijjeefante, intala sooreessa isaanii hujii Kozbiitiin sobanee isin miidhaneeran» jedhe.

26 Bala'aan duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'ee fi Ele'azaarii ilma Aaronii hayyichaatiin, **2** «Wolde'a kolbaa Israa'elii duudii keessaa namoota woggaa diddamaatii fi diddamaa olii, ka dhaqanee loluu dande'anu mara, akka maatii maatii isaaniiitti laakkowa'a» jedhe. **3** Maarre Muuse'ee fi Ele'azaariin hayyichi fuullee Yeriko'ootitti cinaa laga Yordaanosii dirree Mo'aabii keessatti, kolba'atti dubbatane, **4** «Akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, dhiira woggaa diddamaatii fi diddamaa olii laakkowama'a» jedhane. Worri Israa'elootaa ka biyya

Gibxi'itii bayane ka asii gad jiranu: **5** Sanyii Ruubenii ilma angaficha Israa'elii keessaa: Henok, abbaa fira Henookotaa; Faluun, abbaa fira Faluuwotaa; **6** Hezron, abbaa fira Hezronotaa; Karmi, abbaa fira Karmii'otaa; **7** laakkossii dhiira firoota Ruubenii kuma afurtamii sadii fi dhibba torbaa fi soddoma. **8** Ilmi Faluu Eliyaab; **9** ilmaan Eliyaabii: Nemu'el, Daataanii fi Abiiram; Daataanii fi Abiiraamiin kun gondaaltota kolba'aa worra Muuse'ee fi Aaroniin mormane. Akkasuma yennaa Qoraahii fi goliin isaa Mootii Waan Maraa irratti finqila kaasane isaan woliin jiraniyyu. **10** Latti banantee Qoraahii woliin isaan liqinsite; goliin Qoraahii yennaa ibiddi bu'ee namoota dhibba lamaa fi shantama fixe san dhumatane. Isaan beessisa ifi eeggachiisaa te'ane. **11** Te'uu malee ilmaan Qoraahii hin duune. **12** Sanyiin Simi'oonii akka fira fira isaaniiitti: Nemu'el, abbaa fira Nemu'elootaa ti; Yaamiin, abbaa fira Yaamiinotaa ti; Yaakiin, abbaa fira Yaakiinotaa ti; **13** Zaara, abbaa fira Zerootaa ti; Shaawul, abbaa fira Shaawulootaa ti; **14** firri Simi'oonotaa kun laakkowamanee, dhiirti kuma diddamii lamaa fi dhibba lama teete. **15** Sanyiin Gaadii akka fira fira isaaniiitti: Zefoon, abbaa fira Zefoonotaa ti; Haag, abbaa fira Haagotaa ti; Shun, abbaa fira Shunootaa ti; **16** Ozni, abbaa fira Oznotaa ti; Eri, abbaa fira Erootaa ti; **17** Aarod, abbaa fira Aarodootaa ti; Ari'el, abbaa fira Ari'elootaa ti; **18** firri Gaadotaa kun laakkowamanee, dhiirti kuma afurtamaa fi dhibba shan teete. **19** Ilmaan Yihuda'aa Erii fi Onaan; isaan ammoo lafa Kana'aanii keessatti du'ane. **20** Sanyiin Yihuda'aa akka fira fira isaaniiitti: Shela, abbaa fira Shelootaa ti; Faares, abbaa fira Faaresootaa ti; Zaara, abbaa fira Zaarotaa ti; **21** Sanyiin Faaresii: Hezron, abbaa fira Hezronotaa ti; Hamul, abbaa fira Humulootaa ti; **22** firri sanyii Yihuda'aa kun laakkowamanee, dhiirti kuma torbaatamii jaa fi dhibba shan teete. **23** Sanyiin Yisaakorii akka fira fira isaaniiitti: Tola, abbaa fira Tolootaa ti; Fuwa, abbaa fira Fuwootaa ti; **24** Yaashub, abbaa fira Yaashubootaa ti; Shimroon, abbaa fira Shimroonotaa ti; **25** firri sanyii Yisaakorii kun laakkowamanee, dhiirti kuma jaatamii afurii fi dhibba sad teete. **26** Sanyiin Zebulonii akka fira fira isaaniiitti: Sered, abbaa fira Seredootaa ti; Eloon, abbaa fira Eloonotaa ti; Yaahile'el, abbaa fira Yaahile'elootaa ti; **27** firri sanyii Zebulonii kun laakkowamanee, dhiirti kuma jaatamaa fi dhibba shan teete. **28** Sanyiin Yoseefii akka fira fira isaaniiitti: Minaase'ee fi Efreem. **29** Sanyiin Minaase'ee: Maakiir, abbaa fira Maakiirotaa ti; Maakiir abbaa Giil'aadii ti. Giil'aad, abbaa fira Giil'aadotaa ti. **30** Sanyiin Giil'aadii: Y'ezer, abbaa fira Y'ezerootaa ti; Helek, abbaa fira Helekootaa ti; **31** Asri'el, abbaa fira Asri'elootaa ti; Sheekem, abbaa fira Sheekemootaa ti; **32** Shemiida, abbaa fira Shemiidotaa ti; Hefer, abbaa fira Heferootaa ti; **33** Zelofehaad ilmi Heferii ijoollee durraa malee, ilmaan dhiiraa hin qabuuyyu; maqaan ijoollee durraa Zelofehaad, Maahilaa, No'aa, Hoglaa, Miilka'aa fi Tiirza'a. **34** Firri sanyii Minaase'ee kun laakkowamanee, dhiirti kuma shantamii lamaa fi dhibba torba teete. **35** Sanyiin Efreemii akka fira fira isaaniiitti: Shutela, abbaa fira Shutelootaa ti; Beker, abbaa fira Bekerootaa ti; Tahaan, abbaa fira Tahaanotaa ti;

36 Sanyiin Shutelaa: Eraan, abbaa fira Eraanotaa ti; 37 firri sanyii Efreemii kun laakkowamanee, dhiirti kuma soddomii lamaa fi dhibba shan teete. Isaan kun akka fira fira isaaniitti sanyii Yoseefii ti. 38 Sanyiin Beniyaaminii akka fira fira isaaniitti: Belaa'i, abbaa fira Belaa'otaa ti; Ashibel, abbaa fira Ashibelootaa ti; Ashiiraam, abbaa fira Ashiiraamotaa ti; 39 Shefufaam, abbaa fira Shefufaamotaa ti; Hufaam, abbaa fira Hufaamotaa ti; 40 Sanyiin Belaa'i Aardii fi Na'amaan; Aardi, abbaa fira Aardotaa ti; Na'amaan, abbaa fira Na'amaanotaa ti. 41 Firri sanyii Beniyaaminii akka fira fira isaaniitti laakkowamanee, dhiirti kuma afurtamii shanii fi dhibba jaa teete. 42 Sanyiin Daanii akka fira fira isaaniitti: Shuhaam, abbaa fira Shuhaamotaa ti; firri sanyii Daanii isaan kana. 43 Isaan marti sanyii Shuhaamotaa ti; laakkossi isaanii, dhiirti kuma jaatamii afurii fi dhibba afuri. 44 Sanyiin Asheerii akka fira fira isaaniitti: Yiimnaa, abbaa fira Yiimnotaa ti; Yiishiwi abbaa fira Yiishiwootaa ti; Berii'a, abbaa fira Beriyoottaa ti; 45 sanyiin Berii'aa: Heber, abbaa fira Heberootaa ti; Malkii'el, abbaa fira Malkii'elootaa ti; 46 Asheer intala, «Seraa» jedhantu qabaayyu. 47 Firri sanyiin Asheerii kun laakkowamanee, dhiirti kuma shantamii sadii fi dhibba afur teete. 48 Sanyiin Naftaalemii akka fira fira isaaniitti: Yaahize'el, abbaa fira Yaahize'elootaa ti; Guni, abbaa fira Gunotaa ti; 49 Yezer, abbaa fira Yezerootaa ti; Shiilem, abbaa fira Shiilemootaa ti. 50 Isaan kun sanyii fira Naftaalemii ti; laakkossi isaanii, dhiirti kuma afurtamii shanii fi dhibba afuri. 51 Dhiirti kolbaa Israa'elii laakkowantee wolumatti kuma dhibba jaa fi kuma tokkoo fi dhibba torbaa fi soddoma teete. 52 Mootiin Waan Maraa Muuse'en, 53 «Akka laakkossa maqaa isaaniitti latti isaaniif qoodantuu ti. 54 Fira gudda'aaf lafa guddoo, fira diqqa'aaf lafa diqqoo kenniif; firri tokko tokkooyyuu akkuma laakkossa ifiitiitti lafa fudhatanuu ti. 55 Latti hixaa buufatiisaan qoodantuu ti; isaan akkuma maqaa gosa abbootii isaanii ta duriitiitti fudhatanuu ti. 56 Qoodi lafaa sun fira gugurda'aa fi fira didiqqaa oddu'utti hixaa buufatiisaan te'uu ti» jedhe. 57 Laakkossi Lewwootaa akka fira fira isaaniitti: Gershoon, abbaa fira Gershoonotaa ti; Qehaati, abbaa fira Qehaatotaa ti; Meraari, abbaa fira Meraarotaa ti; 58 worri asii gad jirulle firuma Lewwootaa ti: fira Liibnaa'otaa, fira Heronootaa, fira Maahilootaa, fira Mushootaa, fira Qoraahotaa ti; Qehaati abbaa Amraamii ti; 59 maqaan niitii Amraamii Yokebeed; isiin intala sanyii Lewwi'ii ta biyya Gibxi'iitiitti dhalatte; isiin Aaron, Muuse'ee fi obboleettii isaanii Miiriyaam Amraamiif deette. 60 Aaron ilmaan afur Naadaab, Abiihuu, Ele'azaarii fi Itaamaar uumate. 61 Naadaabii fi Abiihuun ammoo ibidda hin ajajamiin Mootii Waan Maraa duratti ciincaa yennaa dhikeessane du'ane. 62 Dhiirti Lewwootaa ka dhalatanee ji'a tokkootii fi ji'a tokkoo olii kuma diddamii sad; odduu Israa'eloota kaaniitiitti latti waan isaaniif hin kennamiiniif, isaan Israa'eloota kaan waliin hin laakkowanne. 63 Isaan kun Muuse'ee fi Ele'azaariin hayyichi fuullee Yeriko'oo cinaa laga Yordaanosiitiitti dirree Mo'aabii keessatti yennaa Israa'eloota laakkowane worra laakkowame. 64 Muuse'ee fi Aaroniin hayyichi lafa goomolee Siina'aa keessatti Israa'eloota yennaa laakkowane isaan kana

keessaa nami tokkolle Israa'eloota laakkowamane san keessa hin jiru. 65 Mootiin Waan Maraa Israa'elooti sun goomolee keessatti akka dhumatanu waan itti himeeruuf, isaan keessaa Kaalebii ilma Yofuneetii fi Iyaasuu ilma nunii malee, nami tokkolle hin hanne.

27 Ijoolleen durraa ta Zelofehaadii: Maahilaa, No'aa, Hoglaa, Miilka'aa fi Tiirza'a. Zelofehaad ka Heferii, Hefer ka Giil'aadii, Giil'aad ka Maakiirri, Maakiir ka Minaase'ee, Minaaseen ka Yoseefii ti. 2 Ijoolleen durraa sun gara seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dhaxxee fuula Muuse'ee, fuula Ele'azaarii hayyichaa, fuula sooreyyi'iitii fi fuula wolde'a duudi'ii dura dhaabbattee, 3 «Abbaan keenna goomolee keessatti du'e. Inni worra Mootii Waan Maraa mormiisaaf wolitti qabame, golii Qoraahii keessa hin jiru; inni ilmaan adoo hin uumatin cubbuma ifiitiin du'e. 4 Ilma waan hin uumatiif, maqaan abbaa keennaa fira isaa keessaa maaf bada ree? Fira abbaa keennaa oddu'utti lafa nuu kenna'a» jette. 5 Maarre Muuseen haajaa isaanii Mootii Waan Maraatiitti dhikeesse; 6 Mootiin Waan Maraalle, isaan, 7 «Wonni ijoolleen durraa ta Zelofehaadii gaafatte sirri'i; odduu fira abbaa isaaniitti lafa isaaniif kenni; dhaalli abbaa isaanii gara isaanii akka dabaru godhi. 8 Ati kolbaa Israa'eliiin, «Nami tokko ilma adoo hin uumatin yoo du'e, ijoolleen durraa ta isaa karra isaa akka dhaaltu godha'a. 9 Inni yoo ijoollee durraalle hin qabaatin, karra isaa obboleeyyan isaatiif kenna'a. 10 Inni yoo obboleeyyan hin qabaatin, obboleeyyan abbaa isaatiif kenna'a. 11 Abbaan isaa yoo obboleeyyan hin qabaatin, karra isaa fira aantii isaatiif kenna'a; inni dhaaluu ti; akkuma inni Mootiin Waan Maraa si ajaje, kun kolbaa Israa'eliiif qajeelfama seeraa te'uu ti» jedhi» jedhe. 12 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Gaara Abaariimii kana irratti ol bayiitii, lafa ani kolbaa Israa'eliiitiif kenne ilaali. 13 Ati isii dhaggiteen duuba, akkuma obboleessi keeti Aaron du'e, atille hin duuta; 14 sababille yennaa kolbaan bisaan goomolee Ziinii keessaa biratti na finqilte, isin lamaanuu ila isaanii duratti ana woyyoonsuu diddannee ajaja kiyyaaf ajajamuu diddaneertan. Bisaan kun Bisaan Mariiba'aa ka Qaadesh keessaa ka goomolee Ziinii keessaa ti» jedhe. 15 Muuseen Mootii Waan Maraatiin, 16 «Ee Mootiin Waan Maraa, Waaqa jiruu nama maraa, kolbaa tana irratti nama tokko fili! 17 Innille kolbaan teeti akka hoolee tissee hin qannee akka hin teene, isaaniin dura ka deemu, ka isaaniin dura gad bayyuu fi ka isaaniin dura ol seenu, ka gad isaan baasuu fi ka ol isaan galchu» jedhe. 18 Maarre Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Iyaasuu ilma Nunii, nama Ayyaanni keessa jiru fuudhiitii, harka keeti isa irra keyi; 19 Ele'azaarii hayyichaa fi wolde'a duudii dura dhaabbachiisiitii, hujii inni itti gaafatamu kana isaan duratti itti kenni. 20 Wolde'i Israa'elii duudiin akka isaaf ajajamu, baallii teeti irraa garii isaaf kenni. 21 Inni fuula Ele'azaarii hayyichaa, ka karaa Uriimiitiin fedhii tiyya beeku dura dhaabbatuu ti; akkuma ajaja hayyichaatiitti, Iyaasu'uu fi wolde'i Israa'elii duudiin bayanee galanuu ti» jedhe. 22 Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje godhe. Inni Iyaasuu fuudhee fuula Ele'azaarii hayyichaatii fi fuula wolde'a Israa'elii duudii dura dhaabbachiise. 23

Achiin duuba harka ifii isa irra keyee, akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje hujii inni itti gaafatamu itti kenne.

28 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Ati Israa'eloota ajajjiti: Kennansa sagale'ee ka ibiddaan gubamee naaf dhikaatu, ka foolee dansaa qabu ka na gammachiisu, yennaa isaattitti akka naaf dhikeessanu itti himi. 3 «Kennansi ibiddaan gubamee guyyuma guyya'aan isin naaf dhikeessitanu kana: buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta fafa hin qanne, ta woggaa tokko tokkoo lama kennansa gubamu, 4 buruusoo korbeeyyii hoole'ee tokkocha ganama, kaan galgala, 5 tokko tokkoo isaanii woliin kennansa midhaanii bullaa dansaa gara kiilooqiraama tokkoo, ta zayitii ejersaa litirii tokkoon sukkuumame dhikeessa'a. 6 Kun kennansa guyyuma guyya'aan gubamu, ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu, seera kennansa ibiddaan gubamee naaf dhikaatu ka gaara Siina'aa irratti jalqabame. 7 Buruusa korbeessa hoole'ee ka qaraa woliin daadhii woyni'ii ta macheessitu litirii tokko dhikeessa'a. Daadhii woyni'ii san addee Woyyittii irratti ana Mootii Waan Maraatiif dhibaasa'a. 8 Buruusa korbeessa hoole'ee ka lammeesso'oolle akkuma ka ganamaa dhikeessitane san kennansa daadhii woyni'itii fi kennansa midhaanii woliin galgala dhikeessa'a. Kun kennansa ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. 9 «Guyyaa Sanbataa buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo ta fafa hin qanne lama, daadhii woyni'itii fi kennansa midhaanii bullaa dansaa kiilooqiraama lama ta zayitii ejersaatiin sukkuumante woliin dhikeessa'a. 10 Kun kennansa Sanbata mara gubamu, ka kennansa daadhii woyni'itii fi kennansa guyyuma guyya'aan gubamu irratti dabalamee dhikaatu. 11 «Ji'uma ji'aan guyyaa qaraa kennansa gubamu dardaroota fafa hin qanne lama, korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne tokkoo fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo ta fafa hin qanne torba ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a. 12 Akkasuma dardara tokko tokkooyyuu woliin kennansa midhaanii bullaa dansaa kiilooqiraama sad ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, korbeessa hoole'ee tokko woliin kennansa midhaanii bullaa dansaa kiilooqiraama lama ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, 13 buruusoo korbeeyyii hoole'ee tokko tokkooyyuu woliin, kennansa midhaanii bullaa dansaa kiilooqiraama tokko ta zayitii ejersaatiin sukkuumante dhikeessa'a; kun kennansa ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. 14 Dardaroota tokko tokkooyyuu woliin kennansa daadhii woyni'ii litirii lama, korbeessa hoole'ee tokko woliin daadhii woyni'ii litirii tokkoo fi wodhakkaa, buruusoo korbeeyyii hoole'ee woliin daadhii woyni'ii litirii tokko dhikeessa'a; kun baatii ji'uma ji'aattitti, kennansa gubamu ka woggaa guutuu dhikaatu. 15 Kennansa gubamu ka guyyuma guyya'aan daadhii woyni'ii woliin dhikaatu woliin araaraa cubbu'uttiif korbeessa re'e'ee tokko ana Mootii Waan Maraatiif dhikeessa'a. 16 «Jilti Irra Dabaramaa ta ana Mootii Waan Maraa, ji'a qaraa guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti teetuu ti. 17 Ji'a kana guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti jila jilifadha'a; guyyaa torba daabboo uukoo hin qanne nyaadha'a. 18 Guyyaa qaraa yaa'ii woyyittii

godhadha'a malee ijumaa hujii hin hujina'a. 19 Dardara lama ka fafa hin qanne, korbeessa hoole'ee tokko ka fafa hin qanne, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo torba ta fafa hin qanne, kennansa gubamu ana Mootii Waan Maraatiif qopheessa'a. 20 Dardaroota tokko tokkooyyuu woliin kennansa midhaanii bullaa dansaa kiilooqiraama sad ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, korbeessa hoole'ee tokko woliin bullaa dansaa kiilooqiraama lama dhikeessa'a; 21 buruusoo korbeeyyii hoole'ee torba tokko tokkooyyuu wolille'een bullaa dansaa kiilooqiraama tokko ta zayitii ejersaatiin sukkuumante dhikeessa'a. 22 Itti dabala'aatii kennansa araaraa cubbuu teessaniitiif, korbeessa re'e'ee tokko gumaa dhikeessa'a. 23 Isaan kana kennansa gubamu ka guyyuma guyya'aan ganama ganama dhikaatu irratti dabala'aatii dhikeessa'a. 24 Akka kanaan, kennansa sagale'ee ka ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu, guyyaa torbaaf guyyuma guyya'aan dhikeessa'a. Kun kennansa daadhii woyni'itii fi kennansa gubamu ka guyyuma guyya'aan dhikaatu irratti dabalamee dhikaata. 25 Guyyaa torbeesso'oo yaa'ii woyyittii godha'a malee ijumaa hujii hin hujina'a. 26 «Guyyaa midhaan matoomaa galfatanu, kennansa midhaan haareyaa ana Mootii Waan Maraatiif yennaa dhikeessitanu, jila teessan ta torbaan torbaattitti, yaa'ii woyyittii godha'a malee ijumaa hujii hin hujina'a. 27 Dardara lama, korbeessa hoole'ee tokko, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo torba, kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu dhikeessa'a. 28 Dardaroota tokko tokkooyyuu woliin kennansa midhaanii bullaa dansaa kiilooqiraama sad ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, korbeessa hoole'ee woliin bullaa dansaa kiilooqiraama lama, 29 buruusoo korbeeyyii hoole'ee torba tokko tokkooyyuu woliin bullaa dansaa kiilooqiraama tokko ta zayitii ejersaatiin sukkuumante dhikeessa'a. 30 Itti dabala'aatii gumaa cubbuu teessaniitiif, korbeessa re'e'ee tokko dhikeessa'a. 31 Kun kennansa daadhii woyni'ii woliin kennansa gubamu ka guyyuma guyya'aan dhikaatuu fi kennansa midhaanii ka isaanii irratti dabalamee dhikaatuu ti. Horiin dhikeeffame kun ka fafa hin qanne akka te'e hubadha'a.

29 «Ji'a torbeesso'oo guyyaa qaraa yaa'ii woyyittii godhadha'a malee ijumaa hujii hin hujina'a. Guyyaan sun guyyaa isin tultullaa afuuttanu. 2 Dardara tokko ka fafa hin qanne, korbeessa hoole'ee tokko ka fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo torba ta fafa hin qanne, kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu dhikeessa'a. 3 Dardara san woliin kennansa midhaanii bullaan danaan kiilooqiraama sad ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, korbeessa hoole'ee san woliin bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumante kiilooqiraama lama, 4 buruusoo korbeeyyii hoole'ee torba san tokko tokkooyyuu woliin bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumante kiilooqiraama tokko qopheessa'a. 5 Itti dabala'aatii kennansa araaraa cubbuu teessaniitiif, korbeessa re'e'ee tokko gumaa qopheessa'a. 6 Kun kennansa midhaaniitii fi kennansa

daadhii woyni'ii ka isaan waliin dhikaatu waliin akkuma seera tumameetitti kennansa gubamu ka guyyuma guyya'aa fi ji'uma ji'aan dhikaatutti dabalamanee, kennansa ibiddaan gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu. 7 «Ji'a torbeesso'oo kana keessa guyyaa kudhaneesso'oo yaa'ii woyyitti godhadha'a. Guyyaa san ifi gad qaba'a; ijjumaa hujille hin hujina'a. 8 Dardara tokko ka fafa hin qanne, korbeessa hoole'ee tokko ka fafa hin qanne, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo torba ta fafa hin qanne, kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu dhikeessa'a. 9 Dardara san waliin kennansa midhaanii, bullaan dansaan kiiloogiraama sad ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, korbeessa hoole'ee waliin bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumante kiiloogiraama lama, 10 buruusoo korbeeyyii hoole'ee torba tokko tokkooyyuu waliin bullaa dansaa ta zayitiin ejersaatiin sukkuumante kiiloogiraama tokko dhikeessa'a. 11 Gumaa kennansa araaraa cubbu'uutiif kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaanii ka isaatii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaaniiitti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko dhikeessa'a. 12 «Ji'a torbeesso'oo keessa guyyaa kudhanii shaneesso'oo yaa'ii woyyitti godhadha'a malee guyyaa san ijjumaa hujii hin hujina'a; jila guyyaa torbaa ana Mootii Waan Maraatiif jilifadha'a. 13 Dardaroota kudhanii sad ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qanne, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana Mootii Waan Maraa gammachiisu dhikeessa'a. 14 Dardaroota kudhanii sad tokko tokkooyyuu waliin kennansa midhaanii bullaa dansaa kiiloogiraama sad ta zayitii ejersaatiin sukkuumante, korbeeyyii hoole'ee lama tokko tokkooyyuu waliin bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumante kiiloogiraama lama, 15 buruusoo korbeeyyii hoole'ee kudhanii afur tokko tokkooyyuu waliin bullaa dansaa ta zayitii ejersaatiin sukkuumante kiiloogiraama tokko tokko dhikeessa'a. 16 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko dhikeessa'a. 17 «Guyyaa lammeeesso'oo dardaroota kudhanii lama ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qanne, buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne qopheessa'a. 18 Dardaroota san, korbeeyyii hoole'eeetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san waliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaaniiitii tumameetitti qopheessa'a. 19 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaanii ka isaatii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko dhikeessa'a. 20 «Guyyaa sadeesso'oo dardaroota kudhanii tokko ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne qopheessa'a. 21 Dardaroota san,

korbeeyyii hoole'eeetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san waliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaaniiitii tumameetitti qopheessa'a. 22 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko qopheessa'a. 23 Guyyaa arfeesso'oo dardaroota kudhan ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne qopheessa'a. 24 Dardaroota san, korbeeyyii hoole'eeetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san waliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaaniiitii tumameetitti qopheessa'a. 25 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko qopheessa'a. 26 «Guyyaa shaneesso'oo dardaroota sagal ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne qopheessa'a. 27 Dardaroota san, korbeeyyii hoole'eeetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san waliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaaniiitii tumameetitti qopheessa'a. 28 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko qopheessa'a. 29 «Guyyaa jayeesso'oo dardaroota saddeeti ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne qopheessa'a. 30 Dardaroota san, korbeeyyii hoole'eeetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san waliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaaniiitii tumameetitti qopheessa'a. 31 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko qopheessa'a. 32 «Guyyaa torbeesso'oo dardaroota torba ta fafa hin qanne, korbeeyyii hoole'ee lama ta fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo kudhanii afur ta fafa hin qanne qopheessa'a. 33 Dardaroota san, korbeeyyii hoole'eeetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san waliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaaniiitii tumameetitti qopheessa'a. 34 Kennansa guyyuma guyya'aa gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa waliin dhikaatu irratti dabalaa'aatii kennansa araaraa cubbu'uutiif korbeessa re'e'ee tokko qopheessa'a. 35 «Guyyaa saddeetesso'oo yaa'ii woyyitti godhadha'a malee ijjumaa hujii hin hujina'a. 36 Dardara tokko ka fafa hin qanne, korbeessa hoole'ee tokko ka fafa hin qannee fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee ta woggaa tokko tokkoo torba ta fafa hin qanne, kennansa gubamu ka foolee dansaa qabu ka ana

Mootii Waan Maraa gammachiisu dhikeessa'a. 37 Dadara san, korbeessa hoole'eetii fi buruusoo korbeeyyii hoole'ee san woliin kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isaanii akkuma seera laakkossa isaanitiif tumameetitti qopheessa'a. 38 Kennansa guyyuma guyya'aan gubamu kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhii woyni'ii ka isa woliin dhikaatu irratti dabala'aatii kennansa araaraa cubbu'utiif korbeessa re'e'ee tokko qopheessa'a. 39 «Isin jila teessan ta beekkante irratti, waan waadaa galtanee fi kennansa fedhii teessaniin dhikeessitanu irratti dabaltanee kennansa keessan ka gubamu, kennansa keessan ka midhaanii, kennansa keessan ka daadhii woyni'itii fi kennansa keessan ka tokkumma'aa ana Mootii Waan Maraatiif qopheessa'a» jedhe. 40 Muuseen waan Mootiin Waan Maraa isa ajaje mara Israa'elootatti hime.

30 Muuseen sooreyyii gosa Israa'eliitiin, «Wonni Mootiin Waan Maraa ajaje ka asii gad jiru: 2 Kunille, «Nami tokko waan tokko ana Mootii Waan Maraatiif kenniisaaf waadaa yoo gale yookiin waan tokko akka hin gooneef yoo kakate, waan jedhe san mara godhuu qaba malee, jecha ifii san diiguu hin qabu. 3 ««Intalti durraa adoo mana abbaa ifii jirtuu waan tokko ana Mootii Waan Maraatiif kenniisaaf waadaa yoo galte yookiin waan tokko godhiisaaf yoo kakatte, 4 abbaan isii'ii marroo waan kanaa dhage'ee yoo cadhise, waan waadaa galte san yookiin kakatte san muummessuu qaddi. 5 Abbaan isii'ii marroo waan kanaa dhage'ee, waadaa ifii akka isiin hin muummessine yoo isii morme ammoo, waadaa san muummessiisaaf dirqama hin qaddu; akka isiin waadaa ifii hin muummessine, abbaan isii'ii waan isii dhooggeef, ani Mootiin Waan Maraa isii'if hin araarama. 6 ««Dubartiin hin heerumin takka waadaa yoo galte yookiin yaada-malee waan tokko akka hin gooneef kakateen duuba yoo heerumte, 7 dhirsi isii'ii marroo waan kanaa dhage'ee yoo cadhise, waan waadaa galte san yookiin waan kakatte san muummessuu qaddi. 8 Dhirsi isii'ii marroo waan kanaa dhage'ee yoo isii morme ammoo, muummessiisaaf dirqama hin qaddu; waadaa isii'ii akka hin muummessine ka dhoogge dhirsa isii'ii waan te'eef, ani Mootiin Waan Maraa isii'if hin araarama. 9 ««Haati hiyyeessaa takka yookiin dubartiin dhirsi lakkiseeru takka waan waadaa galte yookiin waan kakatte san muummessuu qaddi. 10 ««Dubartiin heerumteertu takka yoo waadaa galte yookiin waan tokko godhiisaaf yoo kakatte, 11 dhirsi isii'ii marroo waan kanaa dhage'ee yoo cadhise, waan waadaa galte san yookiin waan kakatte san muummessuu qaddi. 12 Dhirsi isii'ii marroo waan kanaa dhage'ee guyyuma san yoo isii morme ammoo, muummessiisaaf dirqama hin qaddu; waadaa isii'ii akka hin muummessine ka dhoogge dhirsa isii'ii waan te'eef, ani Mootiin Waan Maraa isii'if hin araarama. 13 Dhirsi isii'ii waadaa isiin galte san yookiin waan godhiisaaf isiin kakatte san mara eeyyamiisaaf yookiin mormiisaaf mirga qaba. 14 Te'uu malee, dhirsi isii'ii guyyaa dhage'een jalqabee yoo cadhise, waan waadaa galtee fi waan kakatte san muummessuu qaddi; inni guyyaa dhage'een jalqabee waan cadhiseef, eeyyamuu ifii mirkaneesseera. 15 Te'uu malee, inni dhage'ee guyyaa diqqa'aan duuba yoo moromaa

kaase, isiin yoo waadaa ifii hin muummessin isatti itti gaafatama» ka jedhu» jedhe. 16 Tokkummaa dhirsaa fi niitii wodhakkaa jiru, abba'aa fi intalti durraa ta mana abbaa ifii jirtu wodhakkaa jiru ilaalchisee seerati Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje kana.

31 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, 2 «Marroo Israa'elootaatiif, worra Miidiyaanota haluu bayi; achiin duuba, ati hin duuta» jedhe. 3 Maarre Muuseen, kolba'aan, «Worra Miidiyaanotaa dhaqanee lolanee, haluu Mootii Waan Maraa akka bayanu, isin keessaa nama garii lolaaf qopheessa'a. 4 Gosa Israa'elii tokko tokkooyyuu keessaa dhiira kuma tokko tokko gara lolaa erga'a» jedhe. 5 Maarre gosa Israa'elii tokko tokkooyyuu keessaa dhiirti kum tokko tokko filantee, wolumatti dhiirti kum kudhanii lama lolaaf qophootte. 6 Muuseen gosa tokko tokkooyyuu keessaa dhiira kuma tokko tokko, Fiinehaasii ilma Ele'azaarii hayyichaa ka meya addee woyyitti'itii fi tultullaa lolaaf ittiin dammassanu harkatti qabateeru woliin gara lolaa erge. 7 Isaan akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajajetti, worra Miidiyaanotaa lolanee dhiira mara ijjeesane. 8 Worra isaan ijjeesane san keessa moototi worra Miidiyaanotaa shanan Ewii, Reqem, Zuur, Huurii fi Rebaalle hin jiran. Isaan Bala'aamii ilma Be'orille shallaaga'aan ijjeesane. 9 Israa'elooti dubartoota worra Miidiyaanotaatii fi ijoollee isaanii booji'anee loon isaanii mara, hoole'ee fi re'ee isaanitiif fi karra isaanii mara saamaneef fudhatan. 10 Qacha'aa fi addee quttuma isaanii maralle gubane. 11 Isaan waan booji'anee fi saamane mara namaa fi horii fuudhane. 12 Achiin duuba isaan waan booji'anee fi waan saamane laga Yordaanosiitiin gama, fuullee Yeriko'ootitti, dirree Mo'abitiitti addee isaan qubataneeeranutti gara Muuse'ee fi Ele'azaarii hayyichaa, akkasuma gara wolde'a Israa'elootaa fidane. 13 Muuseen, Ele'azaariin hayyichii fi sooreyyiin wolde'aa marti loltoota qophatiisaaf addee quttumaa keessaa alatti bayane. 14 Muuseen ajajjoota loltoota ka te'ane ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa worra lola irraa deebi'anetti aare. 15 Inni, «Isin dubartooti martinu akka lubbu'uun hafanu maaf gootane? 16 Isaan kun gorsa Bala'aamii fudhatanee, Phe'oritti Israa'elooti Mootii Waan Maraa akka lakkittuu fi balaan kolbaa Mootii Waan Maraatiitti akka bu'u worra godhe. 17 Maarre amma ijoollee dhiiraa maraa fi dubartoota dhiira woliin rafaneeranu mara ijjeesa'a. 18 Durra dhiira woliin rattee hin beenne ammoo ifiif hamburadha'a. 19 Isin worri nama ijeettane yookiin reeffa tuxxane marti guyyaa torba addee quttumaatiin ala turuu qaddan. Guyyaa sadeesso'ootii fi guyyaa torbeesso'oo ifii fi dubartoota booji'attanelle qulqulleessa'a. 20 Woyaa maraayyuu, waan goga'aa fi rifeensa re'e'ee irraa hujame mara yookiin waan muka irraa hujame mara qulqulleessa'a» jedhe. 21 Ele'azaariin hayyichii, loltoota lola irraa deebi'aneen, «Ajaji seeraa ka Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje ka asii gad jiru: 22 Worqii, meetii, sageettuu, sibiila, qorqooroo, irsaasa, 23 waan ibiddi hin gunne mara ibidda keessa dabarsa'aatii qulqulleessa'a. Te'uu malee bisaan ittiin qulqulleessiisaalleen qulleessuu qaddan. Wonni ibiddi gubu marti bisaan ittiin qulqulleessiisaa keessa

dabarsa'aatii qulleessa'a. **24** Guyyaa torbeesso'oo woyaa teessan dhiqadha'a; isin qulluu hin teetan. Achiin duuba gara addee quttumaa gala'a» jedhe. **25** Mootiin Waan Maraa Muuse'en, **26** «Atii fi Ele'azaariin hayyichi, sooreyyii kolba'aa woliiin waan boojitane mara, namootaa fi horiille laakkowa'a. **27** Boojuu san worra loltootaatii fi kolba'aaf addee lamatti qooda'a. **28** Qooda loltootaa irraa namoota keessaa, loon keessaa, harree keessaa, hoole'ee fi re'ee keessaa dhibba shan keessaa tokko ana Mootii Waan Maraatiif qooda adda baasi. **29** Ana Mootii Waan Maraatiif kennansa addaa godhiitii, Ele'azaarii hayyichatti kenni. **30** Qooda Israa'elootaa irraa namoota keessaa, loon keessaa, harree keessaa, hoole'ee fi re'ee keessaa shantama keessaa tokko fuudhiitii Lewwoota worra itti gaafatantoota dunkaanii dhugaa bayaa tiyya keessa tajaajilanuuf kenni» jedhe. **31** Muuse'ee fi Ele'azaariin hayyichi akkuma Mootii Waan Maraa Muusee ajaje godhane. **32** Boojuu loltooti fudhatte irraa ka hafe hoolee 675,000, **33** loon 72,000, **34** harree 61,000 **35** fi durra dhiira woliiin rattee hin beenne 32,000. **36** Qoodi worra lola dhaqee deebi'ee, hoolee 337,500; **37** isaan keessaa qoodi Mootii Waan Maraatiif baafame hoolee 675. **38** Loon 36,000; isaan keessaa qoodi Mootii Waan Maraatiif baafame loon 72. **39** Harreen 30,500; isaan keessaa qoodi Mootii Waan Maraatiif baafame harree 61. **40** Namooti 16,000; isaan keessaa qoodi Mootii Waan Maraatiif baafame namoota 32; **41** Muuseen qooda Mootii Waan Maraatiif baafame san akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje Ele'azaarii hayyichatti kenne. **42** Qoodi Israa'elootaa, ka Muuseen worra lola dhaqee deebi'ee san irraa adda baase: **43** qoodi kolba'aa hoolee 337,500; **44** loon 36,000; **45** harree 30,500 **46** fi durra dhiira woliiin rattee hin beenne 16,000. **47** Muuseen qooda Israa'elootaa irraa namoota keessaa, horii keessalle'ee shantama keessaa tokko fuudhee, akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajajetti, Lewwoota itti gaafatantoota dunkaanii dhugaa bayaa ta Mootii Waan Maraa keessa tajaajilanuuf kenne. **48** Achiin duuba ajajoota loltootaa ka te'ane ajajooti kumaatii fi ajajooti dhibbaa gara Muuse'ee dhaqanee, **49** «Nuuti tajaajiltooti teeti, loltoota ajaja keenna jala jiranu laakkonneerra; isaan keessaa tokkolle ka dhidhate hin jiru. **50** Maarre nuuti Mootii Waan Maraa duratti gumaa cubbuu teennaa tolchiisaaf, waan nami tokko tokkooyyuu dhaggate meya worqii irraa hujame: immuura miilaa, immuura harkaa, qubee qubaa, qubee gurraatii fi dooqa mormaa kennansa Mootii Waan Maraatiif finneerra» jedhane. **51** Muuse'ee fi Ele'azaariin hayyichi faaya meya worqii irraa hujame san mara isaan irraa fuudhane. **52** Worqiin ajajooti kumaatii fi ajajooti dhibbaa Mootii Waan Maraatiif fidane wolumatti gara kiiloogiraama dhibba lamaa teete. **53** Loltooti tokko tokkooyyuu waan saamane ifumaaf fudhataneraan. **54** Muuse'ee fi Ele'azaariin hayyichi worqii ajajoota kumaatii fi ajajoota dhibbaa irraa fuudhane san, kolbaan Israa'elii, Mootii Waan Maraa duratti akka ittiin yaadatantu gara Dunkaanii Woldeenna'aa fidane.

32 Sanyiin Ruubeniitii fi sanyiin Gaadii horii bacaa qabaniyyu; isaan latti Yaazeriitii fi latti Giil'aadii lafa

hori'if toltu akka teete dhaggane. **2** Maarre isaan gara Muuse'ee, gara Ele'azaarii hayyichaatii fi gara sooreyyii kolba'aa dhufanee, **3** «Ataaroti, Diibon, Yaazer, Niimraa, Heshiboon, Ele'alea, Sebaam, Neboonii fi Be'on, **4** latti Mootiin Waan Maraa akka Israa'elooti qabatanu godhe tun hori'if dansa'a; nuuti tajaajiltooti teeti horii bacaa qanna. **5** Fuula keeti duratti fudhatama dhaggannee yoo jiraanne, lafa tana nu tajaajiltoota teetii kenni malee, laga Yordaanosii gamatti akka buunu hin godhin» jedhane. **6** Muuseen ammoo sanyii Gaadiitii fi sanyii Ruubeniitiin, «Isin as teettanuun kolbaan biyya teessanii Israa'elooti lolaaf deemanii ree? **7** Kolbaan biyya teessanii Israa'elooti laga Yordaanosii gamatti buutee, lafa Mootiin Waan Maraa isaanii kennetti akka hin galle maaf addii kutachiitan ree? **8** Lafa akka dooyanuuf abbootii teessan Qaadesh-Barnee irraa yennaa ani erge, isaanille akkasuma godhane. **9** Isaan haga dhooqa Eshikolii dhaqanee, lafa ilaalanen duuba, Israa'elooti gara lafa Mootiin Waan Maraa isaanii kenneeru sanitti akka hin galle addii kutachisane. **10** Guyyaa san Mootiin Waan Maraa guddoo aaree, kakatee, **11** «Namooti biyya Gibxi'iitii bayane worri woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa olii gadhaa tokkochaan na gula waan hin deemiinii, isaan keessaa nami tokkolle lafa ani Abrahaamiif, Yisihaqii fi Yaaqoobiif kenniisaaf kaku'uun waadaa gale hin dhagganu. **12** Kaaleebii ilma Yofunee Qenazichaatii fi Iyaasuu ilma Nunii worra gadhaa tokkochaan na gula deemane malee, isaan keessaa nami tokkolle hin dhaggu» jedhe. **13** Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliititti guddoo aaree, dhalooti fuula Mootii Waan Maraa duratti hantuu hujane sun haga dhumatanutti, kolbaan Israa'elii woggaa afurtama goomolee keessa akka joonjitu godhe. **14** Isinille amma sanyiin namoota cubbaaleyyi'ii, addee abbootii teessanii buutane, Mootiin Waan Maraa irra caalaa kolbaa Israa'eliititti akka aaru gootan. **15** Isin sanyiin Ruubeniitii fi sanyiin Gaadii isa hordofiisa irraa yoo deebitane, inni ammalle goomolee keessatti kolbaa tana hin lakkiisa; isin badii isaanitiif sababa hin teetan» jedhe. **16** Achiin duuba isaan gara Muuse'ee dhufanee, «Asitti horii keennaaf moonaa, ijoolllee teennaa fi dubartoota teennaaf qachaa ijaaruu feena. **17** Te'uu malee, haga addee isaanitiin isaan geennutti hidhannee Israa'eloota golii teennaa dura aannee loliisaaf qophoonneerra; yennaa san kolbaan lafa tana keessa leetu ijoolllee teenna akka hin miine, ijoollen teenna qachaa dalleenni dhaka'aa itti ijaarame keessa hin le'an. **18** Israa'elooti marti lafa ifii haga dhaalanutti nuuti gara mana keenna hin deebinu. **19** Nuuti laga Yordaanosii irraa gara aduun baatutti lafa waan fudhanneef, laga Yordaanosiitiin gama lafa isaan woliiin qoodannu hin qannu» jedhane. **20** Achiin duuba Muuseen isaanii, «Isin tana yoo gootane, lola dhaqisaaf Mootii Waan Maraa duratti yoo qophootane, **21** haga inni diinota ifii fuula ifii duraa oofee baasutti, isin worri meya lolaa hidhatee lolaaf qophootaneertanu martinuu fuula Mootii Waan Maraa dura laga Yordaanosii gamatti yoo buutane, **22** yennaa latti sun harka Mootii Waan Maraa jala galte, isin deebi'uu hin dandeettan. Mootii Waan Maraatiif fi Israa'elootaafille akka gootanu waan isin

irraa barbaadamu muummessitaneertan. Latti sunille fuula Mootii Waan Maraa duratti teessan hin teeti. **23** Isin waan kana yoo hin godhin ammoo, Mootii Waan Maraa irratti cubbuu huijan; cubbuun teessan akka isin qabattu beeka'a. **24** Ijoollee teessanii fi dubartoota teessaniifille qachaa, hoole'e fi re'ee teessanille'eef gooree ijaara'a; ammoo waan waadaa galtane muummessa'a» jedhe. **25** Achiin duuba sanyiin Gaadiitii fi sanyiin Ruubenii, Muuse'een, «Nuuti tajaajiltooti teeti, akka ati goottaan keenna ajajje hin goona. **26** Ijoolleen teenna, dubartooti teenna, loon keennaa fi horiin keenna marti as qachoota Giil'aadii keessatti hin hafan. **27** Nuuti tajaajiltooti teeti ammoo worri lolaaf qophoonne marti akkuma ati jette, Mootii Waan Maraa duratti, lolisaaf laga Yordaanosii gamatti buuna» jedhane. **28** Maarre Muuseen marroo isaanitiif Ele'azaarii hayyicha, Iyaasuu ilma Nuniitii fi sooreyyii gosa Israa'elii ajajee, **29** «Sanyiin Gaadiitii fi sanyiin Ruubenii Mootii Waan Maraa duratti lolaaf qophowanee, isin woliin laga Yordaanosii bu'ane, lafa san yoo qabatane, lafa Gaal'aadii isaanii kenna'a. **30** Isaan ammoo lolaaf hidhatanee isin woliin laga Yordaanosii gamatti yoo hin bu'in, isinuma woliin lafa Kana'aanii keessatti latti qooda isaanii isaanii kennantuu ti» jedhe. **31** Sanyiin Gaadiitii fi sanyiin Ruubenii deebisane, «Nuuti tajaajiltooti teeti akkuma Mootii Waan Maraa ajaje hin goona. **32** Nuuti lolaaf hidhannee, Mootii Waan Maraa duratti, gara lafa Kana'aanii gamatti hin buuna, latti nuuti fudhannu ammoo as laga Yordaanosiitiin gamana hin teeti» jedhane. **33** Achiin duuba Muuseen mootummaa Sihoonii mootii Amoorotaatii fi mootummaa Oogii mootii Baashaanii, lafa duudii qachoota isii'ii woliin, biyya adaala qachootaa woliin, sanyii Gaadiitii fi sanyii Ruubenitiif, gamisa sanyii Minaasee ilma Yosefiitiifille kenne. **34** Sanyiin Gaadii qachoota dallee'ni dhaka'a itti ijaarame Diibon, Ataarot, Aro'er, **35** Atrot-Shofaan, Yaazer, Yogbehaa, **36** Bet-Niimra'aa fi Bet-Haaraan deebisane ijaarane, hoole'e fi re'ootaafille gooree ijaarane. **37** Sanyiin Ruubenii qachoota: Heshiboon, Ele'aale, Kiriyat-Aayim, **38** qachoota maqaan isaanii jijjiirame Nebo'oo fi Ba'al-Me'on, Siibmaalle deebisane ijaarane. Isaan qachoota deebisane ijaarane kana maqaa baasane. **39** Sanyiin Maakiirii ilma Minaase'e dhaqanee lafa Giil'aadii qabatanee, worra Amoorotaa ka achi jiranu ari'ane. **40** Maarre Muuseen lafa Giil'aadii sanyii Maakiirii ilma Minaase'eetiif kennee, isaanille achi le'ane. **41** Sanyiin Minaase'e Yaa'iir olloota isaanii qabatee, «Olloota Yaa'iirii» jedhee moggaase. **42** Nobaalle dhaqee Qenaatii fi olloota adaala isii'ii qabatee, «Nobaa» jedhee maqaa ifitiin moggaase.

33 Israa'elooti akka gosa gosa ifitiin Muuse'e fi Aaroniin sooreffamaa biyya Gibxi'iitii yennaa bayane, addeen isaan itti quqqubataa ideemane asii gad jirti. **2** Akkuma ajaja Mootii Waan Maraatiitti addeen isaan quqqubataa ideemane ta Muuseen barreessee asii gad jirti. **3** Kolbaan Israa'elii ji'a qaraa keessa, guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti, Jila Irra Dabaramaatiin boruuyaa, worri Gibxi'i duudiin adoo isaan dhagannuu, gadhaa jabeennaan qachaa Raamsesiitii ka'anee deemane. **4** Yennaa san

worri Gibxi'i ilmaan ifii angafoota Mootiin Waan Maraa ijjeese awwaaliisatti jiraniyyu. Mootii Waan Maraa waqota isaanii irralle'etti mureeraayyu. **5** Israa'elooti qachaa Raamsesiitii ka'anee, Suukoot qabatane. **6** Suukootii ka'anee, cinaa goomole'e Eetaamii qubatane. **7** Eetaamii ka'anee, Phiihahirot ta Baa'el-zefon irraa gara aduun baatu jirtutti gara duubaa deebi'anee, Miigdol fuula dura qubatane. **8** Phiihahirotii ka'anee, abbaayaa diintuu keessa dabaranee, gara goomolee taranee, karaa guyyaa sadii goomolee Eetaamii keessaa deemanee Maaraa qubatane. **9** Maaraa ka'anee, addee maddi bisaanii kudhanii lamaa fi meexxiin torbaatam jirtu Eliim qubatane. **10** Eliimii ka'anee, abbaayaa diintuu bira qubatane. **11** Abbaayaa diintuu biraa ka'anee, goomolee Siinii keessa qubatane. **12** Goomolee Siiniitii ka'anee Dofqaa qubatane. **13** Dofqaa ka'anee Aluushi qubatane. **14** Aluushii ka'anee, addee bisaan kolbaan untu hin jirre Refidiim qubatane. **15** Refidiimii ka'anee, goomolee Siina'aa keessa qubatane. **16** Goomolee Siina'aatii ka'anee, Kibrot-hataawaa qubatane. **17** Kibrot-hataawaa ka'anee Haseroot qubatane. **18** Haserootii ka'ane Riitmaa qubatane. **19** Riitmaa ka'anee Rimoon-Faares qubatane. **20** Rimoon-Faaresii ka'anee Liibnaa qubatane. **21** Liibnaa ka'anee Riisaa qubatane. **22** Risa'aa ka'anee Qehelaataa qubatane. **23** Qehelaataa ka'anee gaara Shaaferii qubatane. **24** Gaara Shaaferiitii ka'anee Haraadaa qubatane. **25** Haraadaa ka'anee Maqhelot qubatane. **26** Maqhelotii ka'anee Taahaatii qubatane. **27** Taahaatii ka'anee Taaraa qubatane. **28** Taaraa ka'anee Miitqaa qubatane. **29** Miitqaa ka'anee Haashmoonaa qubatane. **30** Haashmoonaa ka'anee Moserooti qubatane. **31** Moserootii ka'anee Beneyaa'aakaan qubatane. **32** Beneyaa'aakaan ka'anee Hoor-Haagidgaadi qubatane. **33** Hoor-Haagidgaadii ka'anee Yoxbaataa qubatane. **34** Yoxbaataa ka'anee Abronaa qubatane. **35** Abronaa ka'ane Eziyon-Geberi qubatane. **36** Eziyon-Geberi ka'anee goomolee Ziinii keessa Qaadeshee qubatane. **37** Qaadeshee ka'anee meessaa lafa Edoomii gaara Hoorii irra qubatane. **38** Aaroniin hayyichi ajaja Mootii Waan Maraatiin gara gaara Hoorii ol baye; Israa'elooti biyya Gibxi'iitii bayaneen duuba woggaa afurtameesso'oo keessa, ji'a shaneesso'oo guyyaa qaraa achitti du'e. **39** Aaron gaara Hoorii irratti yennaa du'e san woggaan isaa dhibba tokkoo fi diddamii sad. **40** Mootichi Araadii Kana'aanichi, ka goomolee kibba kana'aanii keessa le'u, dhufiisa Israa'elootaa dhage'e. **41** Isaan gaara Hooriitii ka'anee Xalmonaa qubatane. **42** Xalmonaa ka'anee Fuunon qubatane. **43** Fuunonii ka'anee Obooti qabatane. **44** Obooti ka'anee meessaa Mo'aabii irra lyye-Abaariim qubatane. **45** lyye-Abaariimii ka'anee Diibon-gaad qubatane. **46** Diibon-gadii ka'anee Almoon-diiblaataayimii qubatane. **47** Almoon-diiblaataayimii ka'anee gaara Neboo fuula dura, gaarota Abaariimii irra qubatane. **48** Gaarota Abaariimii ka'anee fuullee Yeriko'oo cinaa laga Yordaanosii dirree Mo'aabii keessa qubatane. **49** Achi laga Yordaanosii bira dirree Mo'aabii keessa Bet-yeshiimoot irraa haga Abeel-shiixiimiitii qubatane. **50** Yerikoo fuula dura, laga Yordaanosii bira, dirree Mo'aabii keessa adoo

jiranuu, Mootiin Waan Maraa Muuse'etti dubbatee, **51** «Ati kolbaa Israa'eliitiin, «Laga Yordaanosii gamatti buutane, gara lafa Kana'aanii yennaa seentanu, **52** nama lafa san irra jiru mara ifi duraa baasa'a; waaqota dharaa fakkii bocantee hujantee fi fakkii baqisiifantee hujante mara balleessa'a; addee waaqonfannaa isaaniille mara diiga'a. **53** Lafa san akka qabattanuu, ani waan isinii kenneeruuf, lafa san fudhadha'aatii keessa le'a'a. **54** Akkuma fira fira keessaniittii lafa san hixa'aan qoodama'a; fira gudda'aaf, lafa guddoo, fira diqqa'aaf, lafa diqqoo kenna'a; nama tokko tokkoofuu akkuma hixaan isaaf bu'etti latti isaaf hin teeti; akkuma fira abbootii teessan ta duriittii lafa fudhadha'a. **55** Worra lafa san keessa le'u ariitane yoo hin baasin ammoo, worri isin hamburtane sun, ila teessaniif akka fadhaanaa, cinaacha keessaniif akka qore'ee hin te'an. Lafa isin keessa leetanu mara keessatti isin hin rakkisan. **56** Anille waan isaan irratti godhiisaaf yaadadhe, isin irratti hin godha-jedhiin» jedhe.

34 Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Ati Israa'elootaan, «Lafa Kana'aanii ta ani isinii kennu sanitti yennaa galtane, meessaan isi'ii: **3** Gara kibbaatiin goomolee Ziinii ta meessaa Edoomii jirtu irraa lafa diqqoo dabalata. Gara aduun baatuun, meessaan keessan ka gara kibbaa irga abbaayaa sooddaa irraa ka'a. **4** Achiin duuba gara Aqraabiimii ol qabatee gara kibbaa deebi'ee, Ziin keessa dabaree gara kibbaatiin haga Qaadash-Barna'aa ti. Achiin duuba karaa Haazar Adaarii dhaqee gara Azmoon'aa dabara. **5** Azmoon irraa ka'ee gara laga Gibxi'ii deebi'ee abbaayaa Mediteraaniya'aatiiti hin dhaabbata. **6** «Meessaan keessan ka gara aduun seentuu abbaayaa Mediteraaniya'aa hin te'a. Kun meessaa keessan ka gara aduun seentuu ti. **7** «Meessaa keessan ka gara kaabaa abbaayaa Mediteraaniya'aatii haga gaara Hooriitti beessisa itti godhadha'a. **8** Gaara Hooriitti haga Lebooo-Haamaatii ti; dhumi meessaa sanii Zedaad hin te'a. **9** Achille'ee haga Ziifronii dhaqee Haazar Enaanitti dhaabbata. Kun meessaa keessan ka gara kaabaa ti. **10** «Meessaa keessan ka gara baya adu'utiif, Haazar Enaan irraa haga Shefaamiitti beessisa itti godhadha'a. **11** Meessaan kun Shefaamii ka'ee Ayayn irraa gara baya adu'utiin gara Riibla'aa gad bu'ee, haga goodda abbaayaa Kiineretii irraa gara baya adu'uu jirtuulle gad dhaqa. **12** Achiin duuba meessaan keessan haga laga Yordaanosii gad bu'ee, abbaayaa sooddaatiitti dhaabbata; meessaa isi'ii woliin, tun lafa teessan hin teeti» jedhiin» jedhe. **13** Muuseen Israa'eloota ajajee, «Lafa tana hixaa buufadha'aa qoodama; Mootiin Waan Maraa gosa sagalii fi gamisa gosa Minaase'eetiif akka kennatantu ajajee; **14** sababille gosi Ruubeniitii fi gosi Gaadii, gamisi gosa Minaase'eelle akka maatii maatii ifiittii lafa ifii fudhataneeran. **15** Gosi lamaan tunii fi gamsi gosa Minaase'ee, laga Yordaanosii irraa karaa aduun baatuun, Yeriko'oon gama karaa baya adu'utiin lafa ifii fudhataneeran» jedhe. **16** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **17** «Maqaan namoota lafa isiniif qoodanu: hayyicha Ele'zaarii fi Iyaasuu ilma Nunii ti. **18** Lafa qoodiisaaf akka qarqaaranu gosa mara

keessaa soressa tokko tokko fila'a. **19** Maqaan isaani: gosa Yihuda'aa keessaa, ilma Yofune'ee Kaaleb; **20** gosa Shimi'oonii keessaa ilma Amiihudii Shemu'el; **21** gosa Beniyaaminii keessaa, ilma Kiislonii Eliidaad; **22** gosa Daanii keessaa soressa tokko, ilma Yogliitii Buki; **23** gosa Minaasee ilma Yoseefii keessaa soressa tokko, ilma Efodii Haanii'el; **24** gosa Efreemii ilma Yoseefii soressa tokko, ilma Shiiftaanii Kemu'el; **25** gosa Zebuloonii keessaa soressa tokko, ilma Phaarnaakii Eliizaafaan; **26** gosa Yisaakorii keessaa soressa tokko, ilma Azaanii Phaalti'el; **27** gosa Asheerii keessaa soressa tokko, ilma Shelomii Ahiihud; **28** gosa Naftaalemii keessaa soressa tokko, ilma Amiihudii Phedaahel» jedhe. **29** Lafa Kana'aanii keessatti akka lafa Israa'elootaaf qoodanu namooti Mootiin Waan Maraa ajaje isaan kana.

35 Yerikoo fuula dura, laga Yordaanosiitiin gama, dirree Mo'aabii keessatti Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **2** «Lafa fudhatanu irraa, Lewwootaaf qachoota keessa le'anu akka kennanu, Israa'eloota ajaji; adaala qachootaatiille'etti lafa horii itti tiffatanu isaaniif kenni. **3** Achiin duuba isaan qachoota keessa le'anuu fi lafa loon ifii, hoole'ee fi re'ee ifii itti tiffatanu hin qabaatan. **4** Latti horii itti tiffatanu adaala qacha'aatiitti ta isin Lewwootaaf kennitanu, dalleya qachootaa irraa kaatee gara alaatiiti ciqilee kuma tokko teetuu ti. **5** Qachoota wodhakka'atti hambura'aatii, karaa baya adu'utiin ciqilee kuma lama, karaa kibbaatiin ciqilee kuma lama, karaa seensa adu'utiin ciqilee kuma lama, karaa kaabaatiin ciqilee kuma lama dhowa'a. Lafa tana horii qachoota keessaa addee itti tiffatanu hin godhatan. **6** «Qachoota isin Lewwootaaf kennitanu keessaa qachooti jaa qachoota nami nama ijjeese itti baqatu hin te'an. Itti dabala'aatii qachoota afurtamii lama isaaniif kenna'a. **7** Wolumatti qachoota afurtamii saddeeti, lafa horiin itti tiffatanu woliin Lewwootaaf kenna'a. **8** Lafa Israa'elooti dhaalte keessaa akkuma gosi tokko tokkooyyuu qooda qaddutti gosa qachoota hedduu qaddu irraa qachoota hedduu, gosa qachoota diqqaa qaddu irraa qachoota diqqaa fuudha'aatii Lewwootaaf kenna'a» jedhe. **9** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **10** «Ati Israa'elootatti dubbadhuutii, isaaniin, «Laga Yordaanosii gamatti buutane, gara lafa Kana'aanii yennaa seentanu, **11** Qachoota nami danu'uun nama ijjeese itti baqatu filadha'a. **12** Qachooti sun nami nama ijjeese mura'aaf wolde'a dura adoo hin dhaabbatin akka hin ijjeefanne, nama haluu bayu duraa addee itti baqatu hin te'an. **13** Qachoota isin Lewwootaaf kennitanu keessaa, qachooti jaa ka isin itti baqattanu hin te'an. **14** Laga Yordaanosii irraa karaa baya adu'utiin Qachoota sad, lafa Kana'aanii keessaa qachoota sad qachoota nami itti baqatu kenna'aaf. **15** Qachooti jaan kun isin Israa'eloota keessaa, alaga'aa fi kolbaa odduu teessan leetu ta dhibii mara keessalle'ee, nama danu'uun nama ijjeeseef addee itti baqattanu hin te'an. **16** «Nami tokko meya sibiilaatiin nama tokko dhowee nami sun yoo du'e, nami sun nama nama ijjeese; nami nama ijjeese sun ijjeefamuu ti. **17** Yookiin nami tokko dhakaa nama ijjeesuu dande'u harkaa qabaatee, nama tokko dhowee

yoo ijjeese, nami sun nama dhiigaa ti; nami nama ijjeese sun ijjeefamuu ti. **18** Yookiin nami tokko muka nama ittiin dhowee ijjeesuu dande'u harkaa qabaatee, nama tokko dhowee yoo ijjeese, nami sun nama nama ijjeese; nami nama ijjeese sun ijjeefamuu ti. **19** Nami haluu bayisaaf barbaadu nama nama ijjeese san ijjeesuu ti; yennaa isa dhagge ijjeesuu ti. **20** Nami tokko beekaa nama dhibii jibbee darbee yookiin waan tokko itti darbatee yoo ijjeese, **21** yookiin jibbee harka ifitiin dhowee nami sun yoo du'e, inni ijjeefamuu ti; nami sun nama dhiigaa ti; nami haluu bayisaaf barbaadu yennaa nama nama ijjeese san dhagge ijjeesuu ti. **22** «**2** Te'uu malee, nami tokko diinummaa adoo irraa hin qabaatin dedhuma nama dhibii darbee yookiin waan tokko itti darbatee yoo ijjeese, **23** yookiin adoo isa hin dhaggin, dhakaa nama ijjeesuu dande'u itti darbatee nami sun yoo du'e, inni diina isaa waan hin te'iniif, isa miidhiisaafille beekaa waan hin godhiniif, **24** wodhakkaa nama nama ijjeeseetii fi nama haluu bayuutitti akka seerata kanaatitti wolde'i mura kennu mura kennuu ti. **25** Wolde'i sun nama nama ijjeese himatame san nama haluu bayisaaf barbaadu san irraa dhooggee, gara qachaa inni itti baqatee san isa deebisuu ti. Hayyichi guddaan zayitii woyyitiin muudame sun haga du'utti inni achi turuu qaba. **26** Te'uu malee, nami nama ijjeese himatame sun meessaa qachaa itti baqate san keessaa alatti yoo baye, **27** nami haluu bayisaaf barbaadu sun meessaa qachaa saniitiin alatti dhaggee yoo isa ijjeese, yakkaa nama ijjeecha'aatiin hin himatamu. **28** Nami nama ijjeese sun haga hayyichi guddaan sun du'utti qachaa ifii ka itti baqate san keessa turuu qaba; eega hayyichi guddaan sun du'e qofa gara lafa ifii deebi'a. **29** Addee leetanu maratti, dhaloota dhufu mara keessatti kun seerata isiniif te'uu ti. **30** «**2** Nami nama ijjeese yoo dhugaa irratti bayane qofa ijjeefama; te'uu malee dhugaa baya nama tokkoo qofaan nami tokkolle hin ijjeefamin. **31** Nami duuti itti murante, ijjeefamuu ti malee, wodoo isaa hin fudhatina'a; nami sun dhugumaan ijjeefamuu qaba. **32** Nama gara qachaa itti baqatanuu baqate tokko adoo hayyichi guddaan hin du'in akka inni gara lafa ifii deebi'ee le'uuf wodoo irraa hin fudhatina'a. **33** Dhiigi waan lafa batteessuuf, lafa keessa leetanu dhiigaan hin batteessina'a! Dhiiga nama dhiiga dhangalaaseetiin malee, dhiigi nama dhibii dhangalaafamee lafa saniif gumaan hin tolfamin. **34** Ani Mootiin Waan Maraa isin Israa'eloota odduu waan buluuf, lafa keessa leetanuu fi addee anille bulu hin batteessina'a!» jedhi» jedhe.

36 Soorressitooti fira Gill'aadii ilma Maakiirii, akaakoti Minaase'ee ta fira sanyii Yoseefii gara Muuse'eetii fi gara soorressitoota kolba'aa, gara soorressitoota maatii Israa'elootaa dhufanee, **2** «Mootiin Waan Maraa akka ati Israa'elootaaf hixaa buuttee lafa qooddu si gootaa keenaa yennaa ajaje, lafa obboleessa keenaa Zelofehaadii durra isaatiif akka kennitu si ajajeera. **3** Durri tun ammoo ilmaan gosa Israa'eloota dhibii yoo heerumane, latti isaanii lafa abbootii teenna ta durii irraa fudhatantee gara gosa isaan itti heerumane san hin dabarti. Yoo akkas teete qoodi lafa hixa'an nu'uuf kenname nu duraa hin fudhatama. **4** Yennaa

jilti woggaa shantameesso'oo ta Israa'elootaa dhuttu, latti isaanii lafa abbootii teenna ta durii irraa fudhatantee, gara lafa gosa isaan itti heerumane hin dabalanti» jedhane. **5** Achiin duuba Muuseen akkuma Mootiin Waan Maraa isatti dubbate Israa'eloota ajajee, «Wonni gosi sanyii Yoseefii jettu dhuga'a; **6** Marroo durra Zelofehaadiitiif wonni Mootiin Waan Maraa ajaje ka asii gad jiru: Kunille, «Eega nama fira gosa abbaa isaanii te'ee, isaan nama ila isaaniititti tole heerumanuu ti. **7** Israa'elooti marti lafa abbootii ifii irraa fudhatane jabeeffatane waan qabatanuuf latti Israa'elootaa gosa tokko irraa gara gosa dhibii ititti hin dabartu. **8** Israa'elooti marti lafa abbootii ifii waan dhaluu qabanuuf, durri gosa Israa'elii keessaa lafa qabanu marti gosa abbaa ifii keessaa nama tokko heerumanuu ti. **9** Israa'elooti marti lafa ifii jabeeffatane waan qabatanuuf, latti gosa tokko irraa gara gosa dhibii ititti hin dabartu» jedheera» jedhe. **10** Maarre durri Zelofehaadii akkuma Mootiin Waan Maraa Muusee ajaje godhane. **11** Durri Zelofehaadii Maahilaa, Tiirzaa, Hoglaa, Milka'aa fi No'aa. Isaan ilmaan obboleeyyan abbaa ifii heerumane. **12** Isaan fira sanyii Minaasee ilma Yoseefii heerumane; latti isaanille fira fi gosuma abbaa isaaniitiif hatte. **13** Fuullee Yeriko'oo, laga Yordaanosiitiin gama, dirree Mo'aabii keessatti ajajii fi seerati Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin Israa'elootaaf kenne isaan kana.

Keessa Deebii

1 Dubbiin Muuseen lafa Yordaanosii karaa aduun baatu jirtu goomolee Arabaayii keessatti fuullee Suufiitiin, Phaaraanii fi Tofel wodhakkaa, Laabaan, Haserootii fi Diizaahabitti Israa'elootatti dubbate ta asii gad jirtu: **2** Karaa gaara Se'iiriitiin gaara Siina'aa irraa haga Qaadesh-Barne'aatiiti, karaa guyyaa kudhanii tokkoo ti. **3** Israa'elootii biyya Gibxi'iitii baatee woggaa afurtaameesso'ootitti, ji'a kudhanii tokkeesso'oo, guyyaa tokkeesso'ootitti, Muuseen waan Mootiin Waan Maraa marroo isaanii fi isa ajaje mara Israa'elootatti hime. **4** Tun eega inni mooticha Amoorotaa Sihoon ka Heshiboon keessa tee'ee bulchuu fi mooticha Baashaanii Oog ka Ashitaaroti keessa tee'ee bulchu Edraayitti injifateen duuba teete. **5** Muuseen lafa Mool'aabii ta laga Yordaanosii irraa karaa aduun baatu jirtu keessatti seera Waaqaa barsiisiisa jalqabee, **6** Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna gaara Siina'aa irratti nu'uun, «Kunoo isin, gaara kana gubbaa yennaa dheertuu turtaneertan. **7** Amma asi ka'a'aatii gara biyya koobittii Amoorotaa, gara kolbaa ollaa isaanii ta Arabaayi keessaa mara, gara lafa gaaraa, gara lafa koobota jalaa ta gara aduun seentuu, gara goomolee kibba kana'aanii, ta irga abbaayaa Mediteraaniyaa gara lafa kana'aanotaa, gara Libaanonii haga Efraaxiisii laga guddichaattii deema'a. **8** Kunoo, ani Mootiin Waan Maraa, lafa ani abbootii teessan ta durii Abrahaam, Yisihaa, Yaaqoobii fi sanyii isaanii kenniisaaf waadaa gale, isiniif kenneera; dhaqa'aatii qabadha'a» jedheera. **9** Ani yennaa san, isiniin, «Isin natti ba'aa guddoo ulfaattuu ta ani qofii tiyya ba'atiisa hin dandeenne. **10** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan laakkossa dabalee, kunoo, isin adha akka urjii gubba'aa bacattaneertan. **11** Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teessanii akkuma waadaa isiniif galetti, yennaa kuma laakkossa keessan dabalee, isin eebbisuu ti! **12** Te'uu malee ani attamiin qofii tiyya rakkoo teessan, ba'aa teessanii fi moromaa teessan ba'atiisa dande'a ree? **13** Isin namoota qaroollee, hubanti'ii fi ulfinna qabanu gosa teessan fila'a; anille akka isaan soorressitoota teessan te'anu hin godha» jennaan, **14** isin deebittanee, «Yaad ati dhikeessite dansa'a» naan jettane. **15** Tanaaf soorressitoota gosa teessanii worra qaroo ulfinna qabanu san fuudhee, gosa gosa teessan irratti ajajjoota kumaa, ajajjoota dhibbaa, ajajjoota shantamaatii fi qondaaltota kudhanii godhe. **16** Ani yennaa san abbootii mura'aa teessan ajajee «Moromaa kolbaa teessan wodhakka'atti kaatu yookiin nama Israa'elii tokkoo fi alagaa wodhakka'atti kaatu ilaala'aatii, mura'a dhuga'aa kenna'a. **17** Mura'a kennitanu irratti hin golina'a; nama gudda'aa fi nama diqqaalle wol qixa ilaala'a. Muraan ta Waaqaa waan teeteef, nama tokkolle hin sodaatina'a. Waan guddoo isinitti ulfaate natti fida'a, ani hin ilaala» jedhe. **18** Ani yennaa san waan isin godhuu qaddanu mara isinitti himeera. **19** Achiin duuba nuuti akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nu ajajetti gaara Siinaatii kaanee, akkuma dhaggitane, goomolee badho'oo fi sodaachittuu keessa karaa biyya koobittii Amoorotaatiin, gara biyya Qaadesh-Barne'aa dhandhe. **20** Achiin duuba ani isiniin, «Isin

biyya koobittii Amoorotaa, ta Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nu'uuf kennu geettaneertan. **21** Kunoo, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan lafa tana isiniif kenneera. Akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teessanii isinitti hime ol baya'aatii qabadha'a. Hin sodaatina'a; addii hin kutatina'a» jedhe. **22** Achiin duuba isin marti gara kiyya dhuttanee, «Gara biyya sanii dhaqanee akka dooyanu dursinee namoota erginuu ti; isaan karaa achi nu geessuu fi qachoota itti dhaqaarru dooyanee deebi'anee nutti himanuu ti» jettane. **23** Yaad kun dansaa natti fakkaannaan, anille gosa tokko tokko keessaa, nama tokko tokko namoota kudhanii lama file. **24** Isaanille gara biyya koobittii ol bayanee haga dhooqa Eshikolii deemanee dooyane. **25** Midhaan lafa sanii keessaa garii fidanee dhufanee, «Latti Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nuu kennaaru lafa dansa'a» jedhanee nutti himane. **26** Isin ajaja Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii mormitane finqiltane malee, gara lafa sanii ol bayiisa hin jaalanne. **27** Isin dunkaanii teessan keessatti gunguntanee, «Mootiin Waan Maraa nu jibbee, worri Amoorotaa akka nu balleessuuf, harka isaaniiitti dabarsee nu kenniisaaf biyya Gibxi'i keessaa nu baase. **28** Nuuti eessa dhaquu dandeenne ree? Namooti nuuti ergine, «Namooti achi jiru nu caalaa worra jajjaba'aa fi worra dhedheera'a; qachootille gugurda'a; dalleenni dhaka'aa ka qachoota saniille haga ol-gubba'aa dheerata; sanyii Aanaaqotaalle achitti dhaggineera» jedhanee nu sodaachisaneeraan» jettane. **29** Achiin duuba ani isiniin, «Hin bararaqina'a. Isaan hin sodaatina'a. **30** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan ka isin dura deemu, biyya Gibxi'i keessatti ila teessan duratti akkuma isiniif tolche, isiniif hin lola. **31** Isin goomolee keessa haga addee tana geettanutti karaa dhaxxane mara irratti, akka abbaan ilma ifii ba'atu, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan attam akka isin ba'ate achitti dhaggitaneertan» jedhe. **32** Tun teetulle, isin Mootii Waan Maraa Waaqa keessanitti hin addanne. **33** Inni ideensa keessan irratti addee isin itti qubattanuu isiniif barbaadiisaaf, karaa isin deemuu qaddanulle isinitti mudhisiisaaf halkan ibiddaan, guyyaa duumensaan isiniin dura deemeera. **34** Mootiin Waan Maraa dubbii teessan tana yennaa dhage'e aaree, kakatee, **35** «Dhaloota hamaa kana keessaa nami tokkolle lafa dansaa ani abbootii teessanii kenniisaaf waadaa gale san hin dhaggu. **36** Ilma Yofune'ee Kaaleb malee, nami lafa san dhaggu hin jiru; inni lafa san hin dhagga; inni gadhaa tokkochoan ana Mootii Waan Maraa waan hordofeef, ani lafa inni miila fiitiin irra ijate mara isaa, sanyii isaatiifille hin kenna» jedhe. **37** Mootiin Waan Maraalte sababa keessanii aatti aaree, «Atille achi hin galtu. **38** Iyaasuun ilmi Nunii qarqaraan keeti ammoo gara lafa sanii hin gala; inni kolbaan Israa'elii lafa san akka dhaaltu waan godhuuf, ati isa jajjabeessi. **39** «Joolleen teessan ta isin: Hin booji'anti jettane, ta waan hantu'uu fi dansaa gargar baasane hin beenne lafa sanitti hin galti; ani lafa san isaanii hin kenna; isaanille hin qabatan. **40** Isin ammoo deebi'aatii, karaa gara abbaayaa diintuu geessuun gara goomolee deema'a» jedhe. **41** Achiin duuba isin deebittanee, «Nuuti Mootii Waan Maraa

yakkineerra. Akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nu ajajetti ol baanee hin lolla» anaan jettane; lafa koobitti'itti ol bayanee loliis kasoo isinitti fakkaatee, tokko tokkoon keessan meya woraanaa hidhatane. **42** Mootiin Waan Maraa ammoo, «Ani isin woliin waan hin jiraanneef, «Ol baatanee hin lolina'a. Diinoti keessan isin hin injifatan» jedhii isaanitti himi!» anaan jedhe. **43** Maarre ani isinitti himeera; isin ammoo hin caqanne. Isin ajaja Mootii Waan Maraa fiqiltanee mormiisaan koora keessaniin gara biyya koobitti'ii ol duultane. **44** Worri Amoorotaa ka lafa koobittii san keessa le'anuu gad bayanee isin lolanee akka tuuta kinniisaa isin ari'ane; Se'iirrii haga Hormaatitti isin ari'anee ijjeesane. **45** Isinille deebitanee Mootii Waan Maraa duratti boottane; inni ammoo bowa teessan hin caqanne; gurra ifiille gara keessan hin deebifanne. **46** Tanaaf isin yennaa hedduu Qaadesh turtane.

2 Achiin duuba nuuti garagallee, akkuma Mootiin Waan Maraa na ajajetti, goomolee keessa karaa abbaayaa diintuu geessuun dhandhee, adaala biyya koobittii Se'iirrii guyyaa hedduu joonjine. **2** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa anaan, **3** «Isin yennaa dheertuu adaala biyya koobitti'ii tana joonjitaneertan; amma gara kaabaa deebi'a'a. **4** Ati kolbaa tana ajajitti, «Isin biyya obboleeyyan teessanii ta sanyiin Esaawuu keessa leetu, Se'iir keessa dabartan; isaan isin hin sodaatan; isin ammoo guddoo ifi eeggadha'a. **5** Ani biyya koobittii Se'iir qabeenna isaa godhee Esaawuuf kenneera. Biyya isaanii irraa ijjata tokkolle isiniif waan hin kenneef isin woraanaaf isaan hin kakkaasina'a. **6** Sagalee nyaattanuu fi bisaan untanuuf beesee isaanii kaffala'a» jedhiin» jedhe. **7** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan hujii isin hujjanu maraan isin eebbiseera. Inni goomolee badhoo tana keessa yennaa ideentanu isin eegeera; woggoota afurtama tana Mootiin Waan Maraa Waaqi isin woliin waan jiruuf, isin waan tokkolle hin dhanne. **8** Maarre nuuti obboleeyyan teenna sanyiin Esaawuu ta biyya koobittii Se'iir keessa leetu keessa dabarree, karaa goomolee Arabaayii ta karaa qachaa Elaatii fi Eziyon-Geberii dhufu irraa gorree, karaa goomolee Mo'aabii ideenne. **9** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa anaan, «Ani qachaa Aarii worra Mo'aabii sanyii Looxiitiif qabeenna isaanii godhee isaanii kenneera. Lafa isaanii irraa tokkolle isiniif waan hin kennineef, isaan hin rakkisina'a yookiin woraanaaf isaan hin kakkaasina'a» jedhe. **10** Worri Emimii dur qachaa Aarii keessa le'aniyyu; isaan kolbaa jajjadduu bindillaa, akka worra Aanaaqotaa hojjaa dhedheeratanu. **11** Isaan akkuma worra Aanaaqotaa, «Refaa'otaa» jedhamanee waamaman; Mo'aaboti ammoo, «Emiimotaa» isaniin jedhan. **12** Worri Hoorii dur biyya Se'iirrii keessa le'aniyyu; sanyiin Esaawuu ammoo achi keessaa ariitee isaan baache. Akkuma Israa'el lafa Mootiin Waan Maraa isii'enne keessatti goote, sanyiin Esaawuu worra Hoorii ifi duraa ariitee addee isaaniiitti qubatte. **13** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Amma ka'a'aatii laga Zerediitiin gamatti bu'a'a» jedhe. Maarre nuutille laga Zerediitiin gamatti buune. **14** Nuuti Qaadesh-Barne'aa kaanee laga Zerediitiin gamatti haga buunutti, woggaa soddonii saddeetitti dabare. Yennaa san keessa

akkuma Mootiin Waan Maraa marroo isaaniitiif kakate, loltooti dhaloota sanii marti addee quttumaa keessaa dhumatane. **15** Addee quttumaa san keessaa ijumaa haga isaan balleessutti harki Mootii Waan Maraa isaanitti ka'e. **16** Worri loltootaa ka odduu kolba'aa sun marti yennaa dhumatane, **17** Mootiin Waan Maraa anaan, **18** «Isin adha karaa biyya Mo'aabiitiin qachaa Aarii keessa hin dabartan. **19** Ani duruu lafa san qabeenna isaanii godhee Amoonota sanyii Looxiitiif kenneera. Isin gara lafa Amoonotaa yennaa dhuttane, lafa sanyii Amoonii irraa tokkolle qabeenna akka godhattanu isiniif waan hin kennineef, isaan hin rakkisina'a yookiin woraanaaf isaan hin kakkaasina'a» jedhe. **20** Worri Refaa'otaa dur waan achi le'aneef, latti tun akka lafa Refaa'otaaatti laakkowante; worri Amoonotaa ammoo, «Zamzumootaa» jedhanee isaan waaman. **21** Zamzumooti kolbaa jajjadduu bindillaa, akka worra Aanaaqotaa hojjaa dhedheerattu. Mootiin Waan Maraa ammoo worra Amoonotaa duraa isaan balleessee, Amoonoti isaan ari'aneef addee isaaniiitti qubatanee. **22** Mootiin Waan Maraa yennaa worra Hoorii isaan duraa balleessee, sanyii Esaawuu ta biyya koobittii Se'iir keessa leetuufille akkasuma godhe; isaan worra Hoorii ari'aneef baasaneef, haga adhaattii lafa isaanii keessa le'iisatti jiran. **23** Worri Kaftorii ka Kaftor irraa dhufe, worra Aawotaa ka olloota haga Gaaza'aa jiranu keessa le'anuu balleessanee, lafa isaanii keessa qubatanee. **24** Ammalle Mootiin Waan Maraa, «Amma ka'a'aatii laga Aarnoniitiin gamatti bu'a'a. Kunoo, ani nama biyya Aamarii mootii Heshiboonii Sihoon, biyya isaalte harka keessanitti dabarsee kenneera. Isa lola'aatii, lafa isaa fudhatiisaaf jalqaba'a. **25** Ani guyyaa adhaa kanaan jalqabee gosi biyya adda addaa ta biyya lafaa gubbaa jirtu marti akka bararaxxee isin sodaattu hin godha. Isaan gurra keessan dhage'aneef rommanee hin muddaman» jedhe. **26** Achiin duuba ani Muuseen goomolee Qedemootii keessaa mootii Heshiboonii Sihoonitti namoota ergee nageya itti dhaamee, **27** «Biyya teeti keessa dabarree akka deennu nuu eeyyami; nuuti karaa irraa middatti yookiin bita'atti hin gorru. **28** Sagalee nyaannuu fi bisaan unnu beese'een nutti gurgura'a. Miiluma calla'aan achi keessa akka dabarru, **29** akkuma sanyiin Esaawuu worri Se'iir keessa le'uu fi Mo'aaboti Aar keessa le'anuu nu'uf godhane, laga Yordaanosii gamatti buunee, gara lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nuu kennuu haga gallutti atille akkasuma nuu godhi» jedheen. **30** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan ammoo, mootii Heshiboonii Sihoon akka amma godhe kana harka keessanitti dabarsee kenniisaaf, mataa isaa jabeessee akka inni hin ajajane waan godheef, inni biyya isaa keessa nu dabarsuu didate. **31** Mootiin Waan Maraa anaan, «Kunoo, ani Sihoonii mootichaa fi biyya isaa dabarsee isinii kennuu jalqabeera; amma lafa isaa qabadha'aatii teessan godhadha'a» jedhe. **32** Sihooniin mootichii fi loltooti isaa marti nu loliisaaf gara qachaa Yaahazii yennaa dhufane, **33** Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna isa harka kennatti dabarsee waan kenneef, nuuti isa, ilmaan isaatii fi loltoota isaa mara ijjeenne. **34** Nuuti yennaa san qachaa isaa duudii qabannee, namoota

qachaa san keessa jiranu dhiira, dubarti'ii fi ijoollee tokkole adoo hin hamburin isaan ijjumaa balleessine. **35** Wonni nuuti fudhanne horii'ii fi waan qachaa san keessaa boojine qofa. **36** Qachaa Aro'erii ka qarqara dhooga Aarnonii jiruu fi qachaa dhooga san keessa jiruu jalqannee haga Giil'aadiitti qachaan dalleenni isaa ka dhaka'aa nutti jabaatee hafe tokkole hin jiru. Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna isaan mara harka keennatti dabarsee kenne. **37** Te'uu malee akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nu ajajetti gara lafa Amoonotaa yookiin qarqara lafa laga Yaaboqii yookiin adaala qachoota lafa koobitti keessaa mara itti hin dhikaanne.

3 Tanaan duuba karaa gara Baashaanii geessutti deebinee ol baane; mootiin Baashaanii Oog loltoota ifii mara woliin Edraayitti nu loliisaaf dhufe. **2** Mootiin Waan Maraa ammoo aanan, «Ani isa, loltoota isaa maraa fi lafa isaa dabarsee si'if waan kennuuf, isa hin sodaatin. Mootii Amoorotaa Sihoon ka qachaa Heshiboonii keessa tee'ee bulchaa ture akkuma goote, Oogille akkasuma godhi» jedhe. **3** Maarre Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna mootii Baashaanii Oogii fi kolbaa isaa harka keennatti dabarsee kenne; nuutille nama tokkole adoo hin hamburin isaan mara ijeenne. **4** Yennuma san nuuti qachoota isaa mara qabanne; qachoota jaatama naannoo Argoobii duudii, ka mootummaa Oogii ta Baashaan keessa jirtu keessaa qachooti nuuti hin qabatin tokkole hin jiru. **5** Qachooti kun marti dalleya dhaka'aa dhedheeraa, karraa fi danqaraa qabanuun marfamaneeran; ollaan gurgurdaan hedduun dalleya dhaka'aa hin qannelle jiraayyu. **6** Akkuma mootii Heshiboonii Sihoon goone, isaan ijjumaa balleessine; dhiira, dubarti'ii fi ijoollee qachaa sanii ijjumaa balleessine. **7** Te'uu malee horii maraa fi waan qachoota isaanii keessaa saanne mara ifii fudhanne. **8** Maarre yennaa san mootota Amoorotaa lamaan san irraa lafa laga Yordaanosiin gara aduun baatuu jirtu, laga Aarnoniiti haga gaara Hermoonii qabanne. **9** Worri Sidoonii gaara Hermooniitiin «Siiriyon» jedha; worri Amoorotaa «Seniir» jedha. **10** Nuuti qachoota gooroo irraa, lafa Giil'aadii mara, lafa Baashaanii mara haga Saalka'aa fi Edraayii, qachoota mootummaa Oogii ka Baashaan keessaa mara fudhanne. **11** Worra Refaa'otaa keessaa ka hafe Oogii mooticha Baashaanii qofa; taqeen isaa ta sibiilaa ti; dheerinni isi'ii meetira afur, badhinni meetira lama. Taqeen sun haga ammaatiiti Raabaa qachaa biyya Amoonii keessa jirti. **12** Lafa qabanneen duuba qachaa Aro'erii ka laga Aarnonii bira jiruutiin jalqabee haga gamisa biyya koobitti Giil'aadii qachoota isaa woliin gosa Ruubeniitii fi gosa Gaadiitiif kenne. **13** Biyya Giil'aadii ta hatte, biyya Argoobii ta Oog bulche biyya Baashaanii mara gamisa gosa Minaase'eetiif kenne. Biyyi Baashaanii guutumatti biyya Refaa'otaa jedhamaa turte. **14** Sanyiin Minaase'ee Yaa'iir biyya Argoobii ta haga meessaa worra Geshuurotaatii fi Ma'akaatotaa jirtu duudii fudhate. Inni ollooti sun maqaa isaatiin akka waamamanu godhe; tanaaf ollooti sun haga adhaatiiti olloota Yaa'iirii jedhaman. **15** Ani Giil'aadii maakiirif kennee, **16** gosa Ruubeniitii fi Gaadiitiif ammoo, lafa Giil'aadii irraa haga lafa laga qarqara laga

Aarnonii kenneef; meessaan isaanii ka kibbaa wodhakkaa laga Aarnonii yoo te'u, gara kaabaatiin haga laga Yaaboqii meessaa Amoonotaa ti. **17** Karaa aduun seentuu haga laga Yordaanosii, laga Galila'aa goodda kaabaa keessaa gara kibba Abbaayaa Sooddaatii fi gara gaara Phisgaa aduun seentuutiin jalaatiiti badhata. **18** Yennaa san ani «Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna lafa Yordaanos irraa ta gara aduun baatuu tana akka qabattanu isinii kenneera. Amma namoota lolanu keessan hidhachiisa'aatii, gosooti Israa'elii dhibiin lafa ifii haga qabatanu akka qarqaaranuuf laga Yordaanosiitiin gama isaaniiin dura erga'a. **19** Te'uu malee, isin horii hedduu akka qaddanu waan beekuuf, haadhotiin manaa teessan, ijoolle'ee fi horiin keessan qachoota ani isiniif kenne keessa turanuu ti. **20** Tunille Mootiin Waan Maraa akkuma isiniif godhe, isaan lafa Yordaanos irraa gara aduun seentuu ta Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isaaniiif kennu san haga qabatanu. Saniin duuba tokko tokkoon keessa gara lafa ani isinii kenne sanii hin deebitan» jedhe. **21** Yennaa san ani Iyaasuu ajajee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan mootota lama Sihoonii fi Oog waan godhe ati iluma teetiin dhaggiteerta; Mootiin Waan Maraa mootummoota ati itti dhaqaartu mara irralle'etti akkasuma hin godha. **22** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan ifumaaf waan isinii loluuf isaan hin sodaatin» jedhe. **23** Yennaa san ani jabeessee daadimadhee, **24** «Ee Goottaa, Mootii Waan Maraa! Ati guddinnaa fi irree teeti jadduu ana tajaajilaa keetitti mudhisuu jalqaddeerta. Ol-gubba'aa fi lafa irratti waan ati gootuu fi huiji gurgudoo ati huiju ka huiju dande'u waaqi dhibiin ennun inni? **25** Ani gamatti bu'ee, lafa dansaa laga Yordaanosiitiin gamaa biyya koobitti dansaa, gaara Libaanonille akka dhaggu naa eeyyam» jedhe. **26** Sababa keessaniif ammoo Mootiin Waan Maraa natti aaree, ana hin caqanne. Inni aanan, «Si geetti. Marroo waan kanaa deebitee natti hin dubbatin! **27** Qaccee gaara Phisga'aatiiti ol bayiitii gara aduun seentuu fi gara kaabaa, gara kibbaatii fi gara aduun baatu ilaali. Ati laga Yordaanosii gamatti waan hin buuneef, ila teeti qofaan ilaali. **28** Kolbaa sooressee gamatti buusee, lafa ati dhaggitu tana akka isaan dhaalanu ka godhu, Iyaasuu waan te'eef, isa ajajitti jajjabeessi; akka inni jabaatu godhi» jedhe. **29** Maarre nuuti dhooga Bet-phe'or bira jirtu keessa turre.

4 Achiin duuba Muuseen kolba'aan, «Ee kolbaa Israa'elii, jiraattanee lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teessanii isiniif kennutti galtanee akka qabattanu seerataa fi seera ani amma isin barsiisu dhage'a'aatii eegadha'a. **2** Waan ani isin ajaje irratti hin dabalina'a; irralle'ee hin dhidhisina'a. Ajajoota Mootii Waan Maraa ka Waaqa keessanii ka ani isinii kennu eegadha'a. **3** Isin waan Mootiin Waan Maraa gaara Phe'orii irratti godhe iluma teessaniin dhaggitaneertan; Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan worra gaara phe'orii irratti Ba'aal waaqonfatu mara odduu teessanii balleesseera. **4** Isin worri Mootii Waan Maraa Waaqa keessan hordofattane ammoo haga adhaa jiru'uun jirtan. **5** «Lafa itti galtanee qabatanutti, akka eegattanuu,

akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi kiyya na ajajetti, ani seerataa fi ajaja isin barsiiseera. 6 Isaan kana akka dansaa eegadha'a; worra seerata kana mara dhage'uu fi gosa biyya adda addaa ta, «Dhugumaan kolbaan guddoon tun kolbaa qaroollee fi hubantii qaddu» jedhanuuf, qarumma'aa fi hubantii teessan itti mudhisa. 7 «Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna yennaa nuuti isa daadimannu akkuma nu'uuf dhikoo jiru, kolbaan guddoon dhibiin ta waaqoti isii dhikoo isii jiru tam ree? 8 Akka seera adha ani isinii kenne kanaa, kolbaan guddoon dhibiin seerataa fi seera balchaa qaddu tam ree? 9 Waan ila teessanii dhaggitane akka hin deene, bara jiruu teessanii mara gadhaa keessan keessaa akka hin bannelle ifi eegadha'a. Waan kana ijoollee teessanii fi ijoollee ijoollee teessanii barsiisa'a. 10 Yennaa inni aanan, «Bara lafa san irra le'anuu mara ulfinna naaf kenniisa akka baratanu, ijoollee ifiille akka barsiisanu, jecha kiyya akka dhage'anuuf kolbaa na duratti wolitti qabi» jedhe, gaara Siina'aa irratti Mootii Waan Maraa Waaqa keessan dura guyyaa dhaabbatane qaabadha'a. 11 «Gaarii duumensa gurraachaa fi dukkana dimmaan gollamee, bobe'i ibiddaa ka haga gubba'aa gewu irratti bobe'iisatti adoo jiruu, isin dhuttanee gaara san jala dhaabbatane. 12 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa bobe'a ibiddaa san keessaa isinitti dubbate. Isin qoonqoo jecha isaa dhageettane malee, akki isaa attam akka jiru hin dhagGINE. Qoonqoo qofa dhageettane. 13 Inni gondoaroo isin woliin gondoore, ajaja ifii kudhan ka akka isin eegattanuu isin ajaje san lasse; achiin duuba dhakaa baxxicha lama irratti barreesse. 14 Laga Yordaanosii gamatti buutane lafa dhaaltanu keessatti seerataa fi seera isin eegattanuu akka ani isin barsiisu Mootiin Waan Maraa yennaa san na ajaje. 15 «Mootiin Waan Maraa gaara Siina'atitti ibidda bobe'u keessaa yennaa isinitti dubbate, isin akki isaa attam akka jiru hin dhagGINE; tanaaf isin miidhassa'aa ifi eegadha'a. 16 Akka hin battoonneef, waaqota dharaa akka fakkii dhiiraatiin yookiin dubartiitiin hin hujatina'a; 17 yookiin fakkii bineensota lafa irraatiin yookiin fakkii sinbirrootaatiin, 18 yookiin fakkii waan gadha'aan lafa irra lowuutiin yookiin fakkii qurxummii bisaan keessaatiin waaqota dharaa hin hujatina'a. 19 Gara gubba'aa ilaaltee aduu, ji'a fi urjoota waan gubba'aa mara yennaa dhaggite, sossobantee, isaanii sagaddee waan Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti gosa biyya adda addaa ta lafa irraa maraaf kenne waaqonfattee hin ataabamin. 20 Mootiin Waan Maraa ammoo isin akka adhaa kana kolbaa isaa akka teetanuu, biyya Gibxi'ii ta akka addee ibidda sibiila itti baqisiisanuu san keessaa isin baaseera. 21 Mootiin Waan Maraa sababa keessaniif natti aaree, akka ani laga Yordaanosii gamatti bu'ee, lafa dansaa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isiniif kennutti hin galle kakate. 22 Ani lafa tana keessatti hin du'a; laga Yordaanosii gamatti hin bu'u; isin ammoo laga Yordaanosii gamatti buutane, lafa dansaa san hin qabattan. 23 Gondoaroo Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin woliin godhe akka hin deene ifi eegadha'a; waaqota dharaa ka Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin dhoogge akka fakkii waan tokkootilleen hin hujatina'a. 24 Sababille Mootiin

Waan Maraa Waaqi keessan ibidda gubee balleessu, Waaqa hinaatticha. 25 «Isin ijoollee uumattanee, akaakota dhaggitanee lafa san keessa yennaa hedduu leetaneen duuba, akka fakkii waan fedheetiin waaqa dharaa hujisaan ifi battenneessitane, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti waan hantuu hujanee, isa yoo aarsitane, 26 lafa isin laga Yordaanosii gamatti buutane qabattanuu keessaa, ariitiin akka baddanu, ani guyyaa adhaa ol-gubba'aa fi lafa waamee isin irratti dhugaa qabadha. Isin ijumaa hin baddan malee, yennaa hedduu achi hin leetanu. 27 Mootiin Waan Maraa kolbaa hedduu keessa isin hin bittinneessa; gosa biyya adda addaa ta Mootiin Waan Maraa keessa isin bittinneessu keessa, isin keessaa nama diqqaa qofatti lubbu'uun hafa. 28 Isin achitti waaqota nami mukaa fi dhakaa irraa hujje, ka dhaggiisa, dhage'isa, nyaatiisaa fi foolee fuudhiisa hin dandeenne hin waaqonfattan. 29 Garuu achuma keessattuu Mootii Waan Maraa Waaqa keessan gadhaa tokkoochaa fi lubbuu takkattiin yoo barbaadattane, isa hin dhagGINE. 30 Ati yennaa guddoo rakkaatee wonni kun marti si dhaqqaddu, bara muumme'ee irratti gara Mootii Waan Maraa Waaqa keeti deebitee isaa hin ajajanta. 31 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti mararaa waan te'eef, si hin lakkisu yookiin si hin balleessu yookiin gondoaroo kaku'uun abbootii teeti woliin gondoorelle hin dedhu. 32 «Marroo waan bara durii, isin adoo hin dhalatiniin duraa, yennaa Waaqi lafa irratti nama daadeen jalqaba'atii qoradha'a. Ol-gubbaa qacce'ee haga qacce'etitti qorqora'a; wonni guddoon akkasii teeteertii yookiin dhage'antee beettii? 33 Akka isin Waaqi ibidda keessaa dubbatuun dhageettanee jiru'uun jiraattane, kolbaan dhibiin ibidda keessaa dubbatuun qoonqoo Waaqaa dhageettee jiru'uun jiraatte jirti? 34 Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan biyya Gibxi'ii keessatti ila teessan duratti waan mara akka isiniif godhe, waaqi haga ilaaliisaan, bilbaasaa fi maade'een, lolaa, hunna guddo'oo fi irree diriirsee yookiin hujji guddo'oo fi sodaachittu'uun kolbaa biyya tokkoo keessaa kolbaa takka fudhatee ta ifii ka godhate jiraa? 35 Mootiin Waan Maraa Waaqa akka te'e, isa malee Waaqi dhibiin akka hin jirrelle akka beettanuuf waan kana isinitti mudhise. 36 Isin barsiisiisaaf inni ol-gubbaa irraa qoonqoo ifii isin dhageessise. Inni lafa irratti ibidda ifii guddaa isinitti mudhisee, ibidda keessaa jecha isaa dhageettane. 37 Inni abbootii teessan jaalatee isaanii duuballe sanyii isaanii waan filateef, isin woliin jiraatiisaan jabeenna ifii gudda'aan biyya Gibxi'ii keessaa isin baase. 38 Lafa adha teessan teete tana gosa biyya adda addaa ta isin caalaa bacattu, hunnalle'een ta isin caaltu, lafa isaanii akka dhaaltanu isinii kenniisaaf, inni ari'ee isaan isin duraa baase. 39 Ol-gubba'aa fi lafa irratti Mootiin Waan Maraa Waaqi isa qofa akka te'e, isa malee ka dhibiin akka hin jirre adha beeka'atii, gadhaa keessan keessatti qabadha'a. 40 Isiniif, isiniin duuballe ijoollee teessaniif akka toltu, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan bara baraaf isinii kennu keessa bara dheeraa akka leetanu, seerataa fi ajajoota adha ani isin ajaju eegadha'a» jedhe. 41 Achiin duuba Muuseen qachoota sad ka laga Yordaanosii irraa gara aduun baatu jiranu adda baase; 42 kunille nami

diinummaa adoo hin qabaatin danuu nama ijeese tokko qachoota kana keessaa gara tokkoochaa baqatee akka lubbu'uun hafu. **43** Qachooti kun: qachaa Bezerii ka gooroo goomole'ee keessaa gosa Ruubenitiif, qachaa Raamootii ka biyya Giil'aadii keessaa gossa Gaadiitiif, qachaa Golaanii ka Baashaan keessaa gosa Minaase'eetiif adda baase. **44** Seerri Muuseen kolbaa Israa'eliitiif dhikeesse ka asii gad jiru: **45** Sunille qajeelfama, seerataa fi seera Muuseen yennaa Israa'elooti biyya Gibxi'i keessaa baate isaanii kenne. **46** Inni laga Yordaanosii irraa gara aduun baatu, fuullee Bet-Ph'e'orii dhooba keessa biyya Sihoonii mootii Amoorotaa, ka Heshibon keessa tee'ee bulchuun keessatti isaanii kenne; Muuse'ee fi Israa'elooti biyya Gibxi'i keessaa yennaa bayane isa lolanee injifatane. **47** Isaan lafa isaa, lafa Oogii mootii Baashaaniitii ta mootota Amoorotaa lamaan tana ta Yordaanosii irraa gara aduun baatu jirtu qabatane. **48** Latti sun qachaa Aro'erii irraa kaatee qarqara dhooba Aaroniitii haga gaara Siyonii ka «Hermoon» jedhamuutti, **49** lafa Arabaayii ta laga Yordaanosii irraa gara aduun baatuu mara haga Abbaayaa sooddaa, akkasuma goodda gaara Phisga'aatiin jalaalle dabalatti.

5 Muuseen kolbaa Israa'elii mara wolitti waamee, «Kolbaa Israa'elii seerataa fi seera akka isin barattanu ani adha isinitti himu kana dhage'a'a. Miidhassa'aa eegadha'a. **2** Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna gaara Siina'aa irratti nu waliin gondoorroo gondooreera. **3** Inni abbootii teenna waliin adoo hin te'in, nu worra amma as jiru'uun jirru mara waliin gondooreera. **4** Mootiin Waan Maraa gaara gubba'atti fuula keessan duratti ibidda keessaa isinitti dubbate. **5** Yennaa san isin ibidda sodaattanee, gara gaaraa waan hin bayiniif, ani wodhakkaa teessanii fi Mootii Waan Maraa dhaabbadhee jecha isaa isiniif lallabe. «Mootiin Waan Maraa, **6** «Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keeti ka lafa garbumma'aa, biyya Gibxi'i keessaa si baase. **7** ««Ana malee waaqota dhibii hin waaqonfatin. **8** ««Waaqota dharaa fakkii waan ol-gubba'aatiin yookiin waan gad lafa irraatiin yookiin waan bisaan keessa lafa jala jiruutiin hin hujatin. **9** Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Waaqa hinaatticha, cubbuu abbootii na jibbituutiif, ijoollee isaanii haga dhaloota sadii fi afurii waan adabuuf, ati waaqota dharaatiif hin sagadin; hin waaqonfatinille'e. **10** Worra na jaalatuu fi ajajoota kiyya eegatu kumootaaf jaalala kiyya ka bara baraa isaanii hin mudhisa. **11** ««Ani Mootiin Waan Maraa nama maqaa kiyya akkasumaan dhowu adabu malee waan hin lakkinneef, ati maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa keetii akkasumaan hin dhowin. **12** ««Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akkuma si ajaje, guyyaa Sanbataa woyyoonsii eegadhu. **13** Guyyaa jaa hujadhu; hujii teeti mara muummessi. **14** Guyyaan torbeessoo'oo ammoo guyyaa ati ana Mootii Waan Maraa ulfeessiisaafi foorfattu. Guyyaa san ati, ilmi keeti yookiin intalti teeti, tajaajilaan keeti ka dhiiraa yookiin tajaajiltuun teeti ta dubarti'i, qotiyyoon teeti yookiin harreen teeti yookiin horiin keeti marti yookiin ormi qachaa keeti keessa le'u hujii tokkolle hin hujina'a. Tajaajiltooti teetille akkuma keeti foorfatanuu ti. **15** Ati biyya Gibxi'iitii garba akka teete, ani Mootiin Waan Maraa Waaqi

keeti hunna guddo'oo fi irree tiyya diriirsee achi keessaa akka si baase qaabadhu. Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati guyyaa sanbataa ulfeessitee foorfattu si ajaje. **16** ««Lafa ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si'iif kennu keessa bara dheeraa akka leetu, wonni ati gootu marti akka sii toltu, akkuma ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si ajaje abba'aa fi haadha teetiif ulfinna kenni. **17** ««Hin ijeesin. **18** ««Hin gaarayyeffatin. **19** ««Hin hatin. **20** ««Nama irratti dharaan dhugaa hin bayin. **21** ««Niitii namaa hin kajeelin. Mana namaa, lafa namaa, tajaajilaa namaa, loon namaa, harree namaa yookiin karra namaa mara hin halchin» jedha. **22** «Ajajooti Mootiin Waan Maraa qoonqoo guddo'oon gaara Siina'aa gubba'atti ibidda, duumensaa fi dukkana dimma keessaa gumii teessan duudi'itti dubbate isaan kana; inni waan tokkolle itti hin dabalbe. Achiin duuba inni dhakaa baxxicha lama irratti barreessee natti kenne. **23** «Gaara irratti ibiddi bobe'uun, dukkana dimma keessaa qoonqoo yennaa dhageettane, sooreyyiin gosa teessaniitii fi jaarsoleen teessan marti gara kiyya dhuttanee, **24** «Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna ulfinnaa fi guddinna ifii nutti mudhisee, ibidda keessaa qoonqoo isaa dhageenneerra. Waaqi yoo isatti dubbatelle, nami le'uu akka dande'u nuuti adha dhaggineerra. **25** Amma ammoo, ibiddi guddaan kun nu fixa; hagonaa achi qoonqoo Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa yoo dhageenne hin duuna; nuuti maaf duuna ree? **26** Sanyii namaa keessaa ennutti Waaqi jiraataan ibidda keessaa dubbatuun dhage'ee, akka keenna le'uu dande'e jiraa ree? **27** Ati itti dhikaadhuutii waan Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna jedhu mara dhage'i. Achiin duuba waan Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna sitti himu mara nutti himi. Nuutille dhageennee hin ajajanna» jettane. **28** «Mootiin Waan Maraa yennaa isin natti dubbatane dhage'ee, anaan, «Waan kolbaan tun siin jette dhage'eera. Wonni isaan jedhane marti dansa'a. **29** Hay, isaanii fi ijoollee isaaniiitii, haga bara baraa akka toltu, na sodaatiisaaf ajaja kiyya mara akka eegatanu yennaa mara gadhaa akkasii adoo qabaatane attam attam dansa'a! **30** Dhaqiiiti gara dunkaanii ifii akka deebi'anu itti himi. **31** Ati ammoo as na bira turi; lafa akka isaan dhaalanuuf ani isaanii kennu keessatti akka eegatanu akka isaan barsiituuf ani ajaja, seerataa fi seera kiyya mara sitti hin kenna» jedhe. **32** «Maarre waan Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin ajaje mara eegadha'a; isa irraa gara middaatiiti yookiin gara bita'atiiti hin gorina'a. **33** Lafa dhaaltanu keessatti jiru'uun akka leetanu, akka isinii toltuu fi bara dheeraa akka leetanu karaa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin ajaje mara deema'a» jedhe.

6 Laga Yordaanosii gamatti buutane lafa dhaaltanu keessatti akka eegattan ajaji, seeratii fi seerri Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan, akka ani isin barsiisuuf na ajaje kana. **2** Kunille isin bara jiruu teessanii seerata isaatii fi ajaja isaa mara ka ani isin, ijoollee teessanii fi ijoollee ijoollee teessanii ajaju eegatiisaan Mootii Waan Maraa Waaqa keessan akka sodaatanuuf barri keessanille akka isinii dheeratuuf ka kennamane. **3** Ee, Israa'elii, akka sii toltuuf, akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teetii

waadaa sii gale lafa aananii fi dammaa keessatti akka hortee bacattu ifi eegadhuutti ajajami. **4** Ee, Israa'el dhage'ii! Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna Waaqa tokkocha. **5** Mootii Waan Waaqa keeti gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'ii fi hunna teeti maraan jaaladhu. **6** Ajajoota ani adha si ajaju kana ijjumaa hin dedhin. **7** Ajajoota kana irra deddeebiitii ijoollee teeti barsiisi. Yennaa mana teettu, yennaa karaa ideentu, yennaa irkattu fi yennaa kaatu marroo ajajoota kanaa dubbadhu. **8** Beessisa akka sii te'uuf harka keeti irratti hidhadhu; adda keeti irralle'etti hidhadhu. **9** Mikikkila balbala mana keetiitii fi seensuma karra teetii irratti barreessi. **10** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti abbootii teeti ta durii Abrahaamiif, Yisihajii fi Yaaqoobiif akkuma waadaa galetti, lafa qachoota gugurdaa ati hin ijaarin mimmidhaagaa qaddutti yennaa si galchu, **11** mama meya dadansa'aan guutame ka ati itti hin guutin, boolla bisaanii ta ati hin qotin yennaa dhaggattu, woyinii fi muka ejersaa ka hin dhaabin nyaattee yennaa quuttu, **12** Mootii Waan Maraa ka garbummaa biyya Gibxi'ii keessaa si baase akka hin deene ifi eegadhu. **13** Mootii Waan Maraa Waaqa keeti sodaadhu; isa qofa tajaajili; kakuun teeti maqaa isaatiin teetuu ti. **14** Waaqota dhibii ka gosa adda addaa hin waaqonfatin. **15** Mootiin Waan Maraa ka isin woliin jiru Waaqa hinaatticha waan te'eef, aariin isaa siirratti bobeeette, lafa irraa si hin balleessa. **16** Addee «Maasaa» jedhanutti akkuma gootane, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan haga hin ilaalina'a. **17** Ajaja, seerataa fi seera Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin ajaje miidhassa'aa eegadha'a. **18** Akka sii toltu, lafa Mootiin Waan Maraa abbootii teeti ta duriitiif kenniisaaf kaku'uun waadaa gale akka dhaaltuuf, Mootii Waan Maraa duratti waan qajeelaa te'ee fi waan dansaa te'e huji. **19** Akka Mootiin Waan Maraa jedhe diinota keeti ifi duraa hin arii'a. **20** Gara duraa yennaa ilmi keeti, «Hiikkaan qajeelfama, seerataa fi seera Mootiin Waan Maraa Waaqi kenna si ajajee maan?» jedhee yoo si gaafate, **21** ati ilma keetiin, «Dur nuuti garboolee mooticha Gibxi'ii ti; Mootiin Waan Maraa ammoo hunna ifii guddo'oon biyya Gibxi'ii keessaa nu baase. **22** Ila teennaan adoo nu dhagginuu Mootiin Waan Maraa bilbaasota, maadee gugurdo'oo fi waan nama bararassu worra Gibxi'ii irratti, mooticha biyya Gibxi'ii fi maatii isaa irratti hujeera. **23** Inni ammoo achii nu baasee lafa abbootii teennaa kenniisaaf kaku'uu waadaa gale, nuu kenniisaaf as nu fide. **24** Achii duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna yennaa mara akka nuu toltuuf, akkuma adhaa kana jiru'uun akka nu eeguuf, nuutille akka isa sodaannuuf, seerata isaa kana akka eegannu, Mootiin Waan Maraa nu ajaje. **25** Nuutille akkuma inni nu ajaje Mootii Waan Maraa Waaqa keenna duratti ajaja isaa kana mara yoo eeganne balchummaa nuu teeti» hin jetta.

7 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa ati dhaaliisaaf itti galtutti yennaa si fide, lafa san keessaa gosa biyya adda addaa hedduu ta isin caalaa bacattuu fi hunna qaddu torba Heetota, Girgaashota, Amoorota, Kana'aanota, Pherizota, Hiiwotaa fi Yibusoota si duraa hin ari'a. **2** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti kolbaa tana mara harka keetitti dabarsee

yennaa kenne, atille yennaa isaan injifatte, isaan mara balleessuu qadda. Isaan woliin woliin galtee hin godhin; isaaniifille hin mararin. **3** Isaan woliin hin soddoomin; durri teeti ilmaan isaanii hin heerumsiin yookiin ilmaan teeti durra isaanii hin fuusisin. **4** Sababille isaan ijoollee teeti ana Mootii Waan Maraa irraa deebisane, akka isaan waaqota dhibii waaqonfatanu hin godhan; aariin ana Mootiin Waan Maraalle si irratti bobeeette, ariitiin si hin balleessiti. **5** Tanaaf ati addee ciinca'aa ta isaanii diigi; soodduu woyyittii isaanii caccassi; utubaa waaqa dharraa ta, «Asheeraa» jedhantu ta isaanii jissi; waaqota dharraa ka isaaniille ibiddaan gubi. **6** Sababille ati kolbaa woyyittii Mootii Waan Maraa Waaqa keetii ti. Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti kolbaa biyya lafaa mara keessaa qabeenna isaa ka addaa akka teetuuf si filateera. **7** Mootiin Waan Maraa waan isin gosa dhibii caalaa guddoo bacattaneef jaalatee isin hin filane; isin gosa dhibii caalaa guddoo diqqaaftan. **8** Mootiin Waan Maraa ammoo waan si jaalateef, waadaa abbootii teetiif gale eeguun waan barbaadeef, hunna ifii guddo'oon lafa garbumma'aa keessaa harka Fara'oonii mooticha Gibxi'ii jalaa si wode. **9** Tanaaf, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Waaqa akka te'e beeki; inni Waaqa addatama'a; worra isa jaalatuuf fi ajaja isaa eegatanuuf haga dhaloota kumaattii gondooro'oo fi jaalala ifii ka bara baraa hin eega. **10** Worra isa jibbu ammoo balleessiisaan adoo isaan dhagganuu haluu hin bayya; worra isa jibbu adoo isaan dhagganuu haluu bayiisaaf hin turu. **11** Tanaaf ajaja, seerataa fi seera ani adha si ajaje midhassii eegi. **12** Ajajoota kana caqattee midhassitee yoo eedde, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akkuma abbootii teetiif kakate, gondooro'oo fi jaalala ifii ka bara baraa si'ii hin eega. **13** Inni si jaalata, si eebbisa, laakkossaan keeti hin baceessa; inni lafa sii kenniisaaf abbootii teetiif waadaa gale keessatti ijoollee teeti, oorruu lafa teetiitii fi midhaan fichaa keetii, woyinii fi zayitii ejersaa teeti haareya, jabbilee loon keetii, ilmoolee hoole'ee fi re'ee teetii hin eebbisa. **14** Ati kolbaa dhibii caalaa hin eebbifanta; nama keeti keessaa dhiirtii fi dubartiille finna hin dhabanu; horii keeti keessalle'ee ka maseenu hin jiraatu. **15** Mootiin Waan Maraa dhukkuba mara irraa si eega; inni dhukkuba guddoo sodaachisu ka ati biyya Gibxi'ii keessatti beettu, worra si jibbu irratti fida malee si irratti hin fidu. **16** Kolbaa biyya adda addaa ta Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti harka keetitti dabarsee kennu mara balleessi malee, isaanii hin mararin. Isaan tiyyoo waan sitti te'anuuf, waaqota isaanii hin waaqonfatin. **17** Ati, «Kolbaan biyya adda addaa tun nu caalaa jajjaddu'u; nuuti attam dandeennee ariinee isaan baanna» jettee yaadda fa'a. **18** Isaan hin sodaatiin. Isaan Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti mooticha biyya Gibxi'ii fi worra Gibxi'ii mara irratti godhe midhassii qaabadhu. **19** Balaa gugurdaa bilbaasota, maadee, hunna guddo'oo fi irree diriirsee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si baase ila teetiin dhaggiteerta. Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, kolbaa biyya adda addaa ati amma sodaattu tana mara akkasuma hin godha. **20** Kana irralle'etti worri hafee si duraa dhokate, haga balleeffamanutti Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, sardama isaanitti hin erga. **21** Mootiin Waan

Maraa Waaqi keeti, Waaqi guddaan sodaachisaan waan si woliin jiruuf, isaan si hin rifachiisin. **22** Mootiin Waan Maraa kolbaa biyya adda addaa tana diqquma diqqoon si duraa ari'ee hin baasa. Bineensi akka sitti hin bacanne, mara isaanii yennuma takka'aan hin balleessin. **23** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, diinota keeti harka keetitti dabarsee kennee, haga isaan badanutti waan godhanu isaan hin wollaalchisa. **24** Inni mootota isaanii harka keetitti dabarsee hin kenna. Ati maqaa isaanii lafa irraa hin balleessita. Eennulle si dura dhaabbatuu hin dande'u; ati isaan mara hin balleessita. **25** Waaqota isaanii ka dharaa ibiddaan gubi. Meetii yookiin worqii irratti maxxanfanteertu halchitee hin fudhatin yookiin isiin Mootii Waan Maraa Waaqa keeti ta diqachiittu waan teeteef, gufuu sitti teeti. **26** Waaqota dharaa diqachiisaa kana gara mana keetii yookiin gara keeti hin fidin; yoo fidde atille akkuma isaanii hin badda. Isaan badi'iiif waan adda bayaneeranuuf, ijjumaa diqadhu.

8 Akka Jiraattanuuf, akka bacattanuuf, lafa Mootiin Waan Maraa abbootii teessanii kenniisaaf kaku'uun waadaa galetti galtanee akka dhaaltanuuf, ifi eegadha'aatii ajaja ani adha isin ajaje mara eegadha'a. **2** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, akka ati gad jettuuf, gadhaa keeti keessa waan jiru, ajaja isaa akka ati eegattu yookiin hin eeganne beekiisaaf, haga si ilaaliisaaf jedhee, karaa inni goomolee keessa woggaa afurtama si sooresse qaabadhu. **3** Inni nami jecha afaan Mootii Waan Maraa keessaa bawuun malee, sagalee qofaan le'uu akka hin dandeenne si barsiisiisaaf, inni si beelessee gad si qabe; achiin duuba mannaa abbootiin teetii fi atille hin beenne si nyaachise. **4** Woggaa afurtama tana duudii keessatti wayaana teeti hin dhumanne; miilli keetille hin iitonne. **5** Nami ijoollee ifii akkuma adabu, Mootiin Waan Maraa Waaqi keetille akka si adabu gadhaa keeti keessatti beeki. **6** Karaa isaa irra deemiisaan, isa sodaatiisalle'een, ajajoota Mootii Waan Maraa ka Waaqa keetii mara eegadhu. **7** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, lafa dansaa ta bisaan yaa'uu fi baleessa bisaanii qaddu, ta maddi dhooqaa keessaa fi kooba keessa yaa'utti si hin galcha. **8** Latti sun lafa qamadi'i, lafa garbu'u, lafa muka woyin'i, lafa muka harru'uu, lafa muka rumaanii, lafa muka ejersaatii fi lafa dammaa ti. **9** Latti sun ta sagaleen keessaa hin dhabanne, ta ati womaa keessaa hin dhanne, ta rasaan isii'ii sibiilaa, ta koobota isii'ii keessalle sibiila diimaa qottee baafattu. **10** Nyaattee yennaa quutte, lafa dansaa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kenne saniif isa leellifadhu. **11** Ajaja, seerataa fi seera ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti adha sii kennu eegu dhabiisaan akka hin deene ifi eegadhu. **12** Yoo akkas hin te'in, yennaa nyaattee quuttu, yennaa manoota dadansaa ijaaratee keessa leetu, **13** horiin keetii fi hoole'ee fi re'een teeti yennaa sii horanu, meetiin, worqii'ii fi wonni ati qaddu martille yennaa sii bacattu, **14** koortee Mootii Waan Maraa Waaqa keeti ka garbummaa biyya Gibxi'ii jalaa si baase hin deeta. **15** Inni goomolee badhoo sodaachittuu keessa, lafa godduu bisaan hin qanne, goomolee dhudhuufa'aa fi makki keessa guutane san keessa si sooresse; rassaa jabaa keessaalle'ee bisaan sii baase. **16** Dhuma irratti wonni dansaan akka sii teetu,

akka ati gad jettu haga si ilaaliisaaf, goomolee keessatti, mannaa abbootiin teeti ijjumaa nyaatanee hin beenne si nyaachise. **17** Ati, «Hunnaa fi jabeenna kiyyaan karra tana horadhe» hin jetta fa'a. **18** Ammoo Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akkuma adha godhe kana gondoaroo ifi ta abbootii teeti ta duritiifi kaku'uun gondoore jabeessiisaaf, akka ati karra tana horattu dandeettii waan sii kennuuf, isa qaabadhu. **19** Ati Mootii Waan Maraa Waaqa keeti deetee, waaqota dhibii hordottee yoo waaqonfatte, isaaniifille yoo sagadde, dhugumaan akka isin baddanu ani adha dhugaa isin irratti hin baya. **20** Akkuma gosa biyya adda addaa ta Mootiin Waan Maraa Waaqa isin duraa balleessee, Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif waan hin ajajaminiif, isinille hin baddan.

9 Ee Israa'el! Dhage'i. Ati adha qachoota gugurdaa dalleenni isaanii ka dhaka'aa haga gubba'aa ol dheeratu, gosa biyya adda addaa ta si caalaa bacattuu fi si caalaa hunna qaddu irraa fudhatiisaaf laga Yordaanosii gamatti hin buuta. **2** Kolbaan Aanaaqotaa kolbaa jajjadduu dhedheertuu. Ati marroo isaanii hin beetta; «Aanaaqota eentu ifi irraa dhooggatiisa danda'e» jedhanuun dhageetteerta. **3** Te'uu malee akka ibidda gubuu sii'in dura ka gamatti bu'u Mootii Waan Maraa Waaqa keeti akka te'e adha beeki. Inni isaan hin balleessa; fuula keeti duratti isaan hin injifata. Ati Akkuma Mootiin Waan Maraa waadaa sii galetti ariitee isaan hin baatta; ariitiille'een isaan hin fixxa. **4** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti isaan si duraa ari'ee baaseen duuba, «Balchummaa tiyyaan akka ani lafa tana qabadhuuf, Mootiin Waan Maraas na fide» jettee hin yaadatin. Balchummaa teetiniin moti; isaan hamoolee waan te'aneef, inni si duraa ari'ee isaan baase. **5** Ati lafa isaanitiitti galtee wonni dhaaltuuf, balchummaa teetii fi qajeelummaa teetiin adoo hin te'in, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti abbootii teeti Abrahaan, Yisihagii fi Yaaqoobiif waan kakate muummessiisaaf, gosa biyya adda addaa tana marroo hammeenna isaanitiifi si duraa ari'ee baasa. **6** Ati waan mataa jabaattuuf, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa dansaa tana ka sii kennuuf, balchummaa teetii akka hin te'in beeki. **7** Goomolee keessatti Mootii Waan Maraa Waaqa keeti attam akka aarsite qaabadhu; ijjumaa hin dedhin. Guyyaa biyya Gibxi'ii baatee jalqaddee, haga guyyaa as geettuutitti Mootii Waan Maraas irratti finqila kaatteerta. **8** Gaara Siina'aa irratti, haga isin balleessiisaaf ka'utti Mootii Waan Maraas guddoo mufachiittane. **9** Ani dhakaa baxxicha lama, dhakaa baxxicha lama ka gondoaroo Mootiin Waan Maraas isin woliin gondooree fuudhiisaaf gara gaara yennaa ol baye, guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama gaara san irra ture; sagalee hin nyaanne; bisaanille hin unne. **10** Mootiin Waan Maraas dhakaa baxxicha lama ka seerri kudhan quba Waaqaatiin irratti barreeffameeru natti kenne. Guyyaa wolde'aa, ajaji Mootiin Waan Maraas gaara irraa, ibidda keessaa isinitti dubbate marti irra jiraayyu. **11** Mootiin Waan Maraas dhuma guyyaa afurtamaatii fi halkan afurtamaa sanitti, dhakaa baxxicha gondooro'oo san natti kenne. **12** Achiin duuba Mootiin Waan Maraas, anaan, «Kolbaan ati biyya Gibxi'ii keessaa baatee waan battootteef,

ariifadhuuti gaara kana irraa gad bu'i. Isaan yooma waan ani isaan ajaje irraa goranee, waaqota dharaa sibiila irraa baqisiisaneen hujataneeran» jedhe. **13** Ammalle Mootiin Waan Maraa, anaan, «Kolbaan tun kolbaa mataa jabaattu akka teete ani dhugumaan dhaggeera. **14** Akka ani isaan balleessee maqaa isaanii lafa irraa haxowu na lakkisi; ani isaan caalaa gosa jadduu bacaa si hin godha» jedhe. **15** Maarre ani ibiddi gaara irraa adoo bobee'uu, dhakaa baxxicha gondooro'oo lamaan san harka kiyya lamaanitti qabadhee deebi'ee gaara irraa gad bu'e. **16** Ani yennaa ilaale, isin Mootii Waan Maraa Waaqa keessan irratti cubbuu hujaneertanuun dhagge; isin waaqa dharaa fakkii jabbi'iitiin baqisiittanee hujattane. Karaa Mootiin Waan Maraa isin ajaje irraa ariifattanee gortane. **17** Tanaaf ani dhakaa baxxicha lamaan san harka kiyya irraa qolaansee isin duratti caccasse. **18** Achiin duuba ammalle, isin ila Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu isa aarsu hujjisaan, cubbuu hujjane maraaf, ani sagalee adoo hin nyaatin, bisaanille adoo hin unin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama fuula isaa duratti gombifame. **19** Mootiin Waan Maraa aaree isin balleessiisaaf waan ka'eef, ani aari'ii fi mufii isaa sodaadhe. Mootiin Waan Maraa ammoo ammalle naaf dhage'e. **20** Mootiin Waan Maraa Aaron balleessiisaaf itti aare; ani yennaa san Aaroonif daadimadhe. **21** Ani hujji cubbittii teessan, waaqa dharaa fakkii jabbi'iitiin hujjane sanille fuudhee ibiddaan gube. Achiin duuba fakkii san butuuchee daakee bulleessee bukuu san bisaan gaara irraa gad bu'utti naqe. **22** Isin Tabeera'atti, Maasa'aa fi Qibrot-Hatawaalle'etti Mootii Waan Maraa aarsitane. **23** Mootiin Waan Maraa Qaadesh-Barne'aa yennaa isin baase, inni, «Dhaqa'aatii lafa ani isiniif kennu qabadha'a» jedhe. Isin ammoo ajaja isaa irratti finqila kaattane malee, isatti hin addanne yookiin isaaf hin ajajanne. **24** Yennaa ani isin beekkeen jalqaddanee, isin Mootii Waan Maraa irratti finqiluma kaasiisatti jirtan. **25** Mootiin Waan Maraa, «Isin balleessa» waan jedheeruuf, ani fuula Mootii Waan Maraa duratti guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama gombifame. **26** Ani gara Mootii Waan Maraa daadimadhee, «Ee Goota'a, Mootii Waan Maraa, qabeenna keeti ka te'ane, kolbaa teeti ta hunna teeti guddo'oo fi irree teeti jaddu'uun wodattee biyya Gibxi'i keessaa baatte hin balleessin. **27** Tajaajiltoota teeti Abrahaam, Yisihagii fi Yaaqoob qaabadhu. Mataa-jabeenna, hammeennaa fi cubbuu kolbaa tanaa hin ilaalin. **28** Yoo akkas hin te'in, worri Gibxi'i nu'uun: Mootiin Waan Maraa lafa isaanii waadaa galetti isaan galchuu waan dadhabeef, inni waan isaan jibbeef goomolee keessatti isaan ijjeesiisaaf isaan baase hin jedhan. **29** Isaan ammoo qabeenna keeti ka te'ane, kolbaa teeti ta ati hunna teeti guddo'oo fi irree teeti diriirsitee biyya Gibxi'i keessaa baatte» jedhe.

10 Yennaa san Mootiin Waan Maraa, anaan, «Dhakaa baxxicha lama kama qaraa kaan fakkeessii bocitii, gaara irratti gara kiyya koy; saanduqa mukaalle huji. **2** Anille dhakaa baxxicha lamaan san irratti jechoota dhakaa baxxicha lamaan qaraa, ka ati caccassite irra jiru kaan, deebisee hin barreessa. Achiin duuba ati dhakaa baxxicha

ani irratti barreesse lamaan san saanduqa keessa hin keetta» jedhe. **3** Maarre ani muka gololchaa irraa Saanduqa huje; dhakoota baxxicha lama kama qaraa kaan ka fakkaatu bocee, harkatti qabadhee gara gaaraa ol baye. **4** Mootiin Waan Maraa, akkuma barreeffama qaraa san ajajoota kudhan ka inni gaafa wolde'aa san gaara irratti ibidda keessaa isinitti dubbate san dhakoota baxxicha lamaan kana irratti barreesse. Achiin duuba dhakoota baxxicha lamaan san natti kenne. **5** Achiin duuba anille deebi'ee gaara irraa gad bu'ee, dhakoota baxxicha lamaan san akkuma Mootiin Waan Maraa na ajaje saanduqa huje san keessa keye; isaan ammalle achuma keessa jiran. **6** Israa'elooti boollota bisaan kolbaa Yaa'aakaanii biraa ka'anee, gara Moserootii deemane. Achitti Aaron du'ee awwaalame; ilmi isaa Ele'azaar addee isaattii hayyuu te'e. **7** Isaan achi ka'anee gara lafa, «Gudgodaa» jedhantuu deemane; achille'ee ka'anee gara lafa bisaan yaa'u qadduu gara lafa, «Yoxbaataa» jedhantuu deemane. **8** Yennaa san Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa akka ba'attu, isa tajaajiliisaaf Mootii Waan Maraa dura akka dhaabbattu, maqaa isaatiin akka eebbittu, Mootiin Waan Maraa gosa Lewwi'i adda baase. Haga adhaalle tajaajili gosa Lewwi'i kanuma. **9** Tanaaf gosi Lewwi'i obboleeyyan ifii woliin qooda yookiin lafa dhadde; akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti isaanitti dubbate, Mootiin Waan Maraa dhaala isaanii ti. **10** Ani akkuma yennaa qaraa godhe, guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama gaara irra ture. Mootiin Waan Maraa yennaa tanalle naa dhage'e. Inni isin balleessiisa hin feene. **11** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Akka isaan lafa ani abbootii isaanitti kenniisaaf kakadhetti galanee dhaalanu, ka'iitii kolbaa tana sooressi» anaan jedhe. **12** Ammalle, ee Israa'el, Mootii Waan Maraa Waaqa keeti sodaatiisa, karaa isaa mara irra deemisa, isa jaalatiisa, gadhaa keeti tokkochaaf fi lubbuu teeti takkatti'ii isin tajaajiliisa malee, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti maan si irraa barbaada? **13** Wonni dansaan akka sii teetuuf, ajajaa fi seerata Mootii Waan Maraa ka ani adha sii kennulle akka eegatu malee maan si irraa barbaada? **14** Ol-gubbaan, ol-gubbaan ol-gubbootaatu, lattii fi wonni isii irraa marti ta Mootii Waan Maraa Waaqa keeti ti. **15** Te'uu malee, Mootiin Waan Maraa abbootii teetitti gammadee, isaan jaalatee, adhalee gosa biyya adda addaa mara keessaa si sanyii isaanii filateera. **16** Tanaaf, isa tajaajiliisaaf qalbi teessan haqanqabaa qabadha'a; hagonaa achi mata-jabeeyyii hin te'ina'a. **17** Sababille Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan, Waaqa waaqotaa, Gootaa goottotaa, Waaqa guddaa, hunnaamessa sodaatame, ka goli hin hunye, safuulle ka hin fudhanne. **18** Inni joollee abba'aa fi haadha hin qanneef, haadhotii hiyyeessaatiifille haqa mura. Inni alagaalle hin jaalata; sagale'ee fi woyaa'ille isaaf hin kenna. **19** Isinuu biyya Gibxi'i keessatti alagaa teetaneen waan beettanuuf, worra alagaa te'eeru jaaladha'a. **20** Mootii Waan Maraa Waaqa keeti sodaadhuu, isa tajaajili. Isatti maxxaniitii, maqaa isaatiin kakadhu. **21** Inni ka ati leellifattu; Waaqa keeti ka adoo ati ila teetiin dhaggituu waan gugurdo'oo fi maade'ee ta sodaachittu ka si'iif godhe. **22** Abbootiin teeti

nama torbaatama te'anee gara biyya Gibxi'iitti gad bu'ane. Amma Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka urjii gubba'aa si baceesseera.

11 Mootii Waan Maraa Waaqa keeti jaaladhu; waan inni si irraa barbaadu seerata, seeraa fi ajajoota isaa yennaa mara eegadhu. **2** Adabbi Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii: Guddinna isaa, hunna jadduu isaa, irree isaa ta inni diriirse, dhaggitee ta beette ijoollee teessan adoo hin te'in, isin akka teetane adha qaabadha'a; **3** bilbaasotaa fi waan inni biyya Gibxi'i keessatti mooticha Gibxi'iitii fi biyya isaa duudii irratti godhe, **4** yennaa isaan isin ari'isatti jiranu, loltoota worra Gibxi'i, fardoo isaaniiitii fi garreettaa isaanii ka fardaan harkifamu waan inni godhe, attam akka inni bisaan abbaayaa Diintu'uu isaanirra garagalche, Mootiin Waan Maraa attam akka isaan balleesse, sababa saniif haga adhaa akka isaan farrane qaabadha'a. **5** Haga isin as geettanutti, waan inni goomolee keessatti isinii godhe ka dhagge, ijoollee teessanii moti. **6** Gosa Ruubenii keessaa ilmaan Eliyaabii Daataanii fi Abiiramii waan inni godhe, Israa'eloota wodhakka'atti, latti afaan ifii banatee, maatii isaanii, dunkaanii isaaniiitii fi horii isaanii akka liqinsite isaan hin dhaggine. **7** Itti teessan ammoo waan gugurdo Mootiin Waan Maraa godhe dhaggiteerti. **8** Maarre laga Yordaanosii gamatti buutane, lafa dhaaltanutti galisaaf, qabatiisaafille jabeenna akka qabaatanu, ajajoota ani adha isinii kennu kana mara eegadha'a. **9** Yoos, lafa Mootiin Waan Maraa abbootii teessan ta duriitii fi sanyii isaaniiitii kenniisaaf kakate, lafa aananii fi dammaa san keessa bara dheeraa hin leetan. **10** Latti ati itti galtee qabattu, akka lafa Gibxi'i ta ati keessaa baatee dhuttee, ta yennaa midhaan itti facaafattu, akka addee oorru'uu, miilaan deddeebitee, bisaan obaafattuu moti. **11** Latti isin laga Yordaanosii gamatti buutane qabattanu ammoo, lafa gaaraa fi dhooqa qaddu ta ol-gubbaa irraa roobi itti roobu. **12** Lafa tana ka kunuunsu Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; ilti Mootii Waan Maraa ta Waaqa keeti jalqaba wogga'aatii haga dhuma wogga'aatitti yennaa mara isii toowatti. **13** Maarre ati ajajoota ani adha sii kennu kana addatamumma'aa yoo eegatte, Mootii Waan Maraa Waaqa keeti jaalatee, gadhaa tokkocha'a fi lubbuu takkatti'ii yoo isa tajaajilte, **14** akka ati midhaan keeti, woynii teetii fi zayitii ejersaa teeti galfattu, inni lafa teeti irratti yennaa yennaa isaatiitii rooba gannaatii fi hageyyaa hin roobiisiisa. **15** Inni horii keetiif diida keessatti marra hin kenna; atille waan nyaatee quutuu hin qabaatta. **16** Ifi sossoddee yookiin duubatti deebitee waaqota dhibii akka hin waaqonfannee fi akka isaaniif hin saganne ifi eegadhu. **17** Yoo tana gootane, Mootiin Waan Maraa isiniitti aaree, ol-gubbaa cufee bokkeenni akka hin buunee fi latti midhaan akka hin kennine hin godha. Isinille lafa dansaa Mootiin Waan Maraa isinii kennu irraa yoosuma hin baddan. **18** Jechoota kiyya kana gadhaa keessanii fi qalbii teessan keessatti qabadha'a; qaabbii akka isinii teetu harka keessan irratti hidhadha'a; adda keessan irralle'etti keyadha'a. **19** Ijoollee teessanille barsiisa'a. Yennaa mana teettanu, yennaa karaa deentanu, yennaa irkattanu, yennaa kaatanulle marroo

jechoota kanaa haasowa'a. **20** Mikikkila balbala mana keessaniitii fi karra dalleya keessanii irratti barreessa'a. **21** Yoo tana gootane, barri keessanii fi barri ijoollee teessanii lafa Mootiin Waan Maraa abbootii teessanii kenniisaaf kakate keessatti akka bara ol-gubbaa lafaan gubba'aa hin dheerata. **22** Ajajoota ani isinii kennu kana akka dansaa yoo eegattane, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan yoo jaalattane, karaa isaa mara irra yoo deentane, isatti yoo maxxantane, **23** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa tana mara isin duraa ari'ee baasee, isinille gosa biyya adda addaa ta isin caalaa bacattuu fi hunna qaddu akka isaan lafa san irraa ka'anuu hin gootanu. **24** Addeen miilli keessan ijjatu marti teessan hin teeti: Meessaan lafa teessanii goomolee irraa ka'ee haga Libaanoniitii, akkasuma laga Efraaxiisii irraa ka'ee haga abbaayaa Mediteraniya'aatiiti hin badhata. **25** Nami isin dura dubbatiisa dande'u hin jiru. Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan akkuma waadaa isinii galetti, addee isin dhaxxanu duudi'itti akka isin sodaatane bararaqanu hin godha. **26** Kunoo, ani adha eebbbaa fi abaarsa isin dura keya. **27** Ajajoota Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii ka ani adha isinii kennu mara yoo eegattane, hin eebbifantan. **28** Ajajoota Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii yoo eegatuu diddane, karaa isaa ka ani adha isin ajaju kana irralle'ee yoo gortane, waaqota dhibii worra dur hin beenne yoo waaqonfattane, hin abaarantan. **29** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa ati itti galtee dhaaltutti yennaa si galche, gaara Geriiziimii irraa eebbba, gaara Ebaalii irraa abaarsa hin lalladda. **30** Gaaroti kun Yordaanosiin gama, lafa Kana'aanota Arabaayi keessa le'anu keessa, karaa gara aduun seentu jiru, gara seensa adu'uutiin, fuullee qachaa Giilgalii, qilxaa Mooree biratti dhaggamanii motii ree? **31** Isin lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isinii kennutti galtanee fudhatisaaf, laga Yordaanosii gamatti marroo buutanuuf, yennaa isii fudhattanee keessa leetanu, **32** seerataa fi seera ani adha isinii kennu mara muummessiisaaf ifi eegadha'a.

12 Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teessanii, lafa akka qabattanu isinii kennu keessa bara leetanu mara, seerataa fi seerri isin ifi eegatiisaan muummessitanu isaan kana. **2** Addee gosi biyya adda addaa ta isin akka isaan isin duraa ka'anuu gootanu, ta isaan waaqota ifii itti waaqonfatanu ta gaarota dhedheera'aa fi koobota irraa, ta muka banqaqaaqaa mara jalalaale jijuma balleessa'a. **3** Addee ciinca'aa ta isaanii caccassa'aa diiga'a; soodduu woyyittii isaanii butucha'a; utuboota waaqa dharaa ta isaanii ta, «Asheeraa» jedhantuu ibiddaan guba'a; waaqota isaanii ka dharaa mura'aa jissa'a; maqaa isaanii addee san irraa balleessa'a. **4** Isin karaa isaan waaqota ifii ka dharaa waaqonfatanuun, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan hin waaqonfatina'a. **5** Isin ammoo Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan gosa teessan mara keessaa, addee maqaan isaa akka itti waamamu, addee bultoo ifii godhatiisaafille inni filatu barbaada'aatii, achi dhaqa'a. **6** Achitti kennansa gubamuu fi ciinca, kudhan keessaa tokkoo fi kennansa addaa, kennansa kenniisaaf waadaa galtane, kennansa fedhii teessanii, loon, hoole'ee fi re'ee teessan keessaa

ka qara dhalatu dhikeessa'a. **7** Achitti fuula Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii duratti hin nyaatin. Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan waan isin eebbiseef, isinii fi maatiin teessan Waan harka keessaniin hujjaneen hin gammaddan. **8** Isin akka nuuti adha nami martinuu akkuma itti fakkaatte godhu kana hin godhina'a; **9** Sababille isin addee foora lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isinii kennu ammalle hin geenne. **10** Te'uu malee, laga Yordaanosii gamatti buutane, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan dhaala godhee isinii kennu keessa yennaa qabattan, nageyaan akka leetanu, inni diinota adaala keessan jiranu mara irraa isin hin foofachiisa. **11** Achiin duuba addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan akka maqaan isaa itti waamanuuf, addee bulloo ifii godhatiisaaf filatetti, waan ani isin ajaju mara: kennansa gubamuu fi ciincaa, kudhan keessaa tokkoo fi kennansa addaa, qabeenna Mootii Waan Maraati kenniisaaf waadaa galtanee adda baafattane hin fiddan. **12** Achitti isin, ilmaan teessan, durra teessan, tajaajiltoota teessan ta dhiiraatii fi dubarti'ii, Lewwoota qachoota keessan keessa le'anu ka qooda yookiin lafa ifii hin qanne woliin Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti gammada'a. **13** Kennansa keeti ka gubamu adduma dhaggittetti akka hin ciincessine ifi eegadhu. **14** Gosa teeti keessaa addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti filatu qofatii ciincaa san ciinessi; achitti waan ani si ajaju mara godhi. **15** Te'uu malee akkuma eebba Mootiin Waan Maraa sii kennetti, qachoota keeti kamiyyuu keessatti horii keeti, akkuma buddanne'ee yookiin gadansaa qaliitii foon haga barbaadde nyaadhu; akka aadaa dhugeeffanna'aatitti nami qulqulluu te'e yookiin qulqulluu hin te'inille foon san nyaatuu hin dande'a. **16** Dhiiga isaanii ammoo akka bisaanii lafatti gad dhangalaas malee hin nyaatin. **17** Midhaan, daadhii woynti'itii fi zayitii ejersaa teeti harka kudhan keessaa harka tokko yookiin loon, hoole'ee fi re'ee teeti keessaa ka qara dhalate yookiin waan kenniisaaf waadaa galte mara, yookiin kennansa fedhii teetiin kennitu yookiin kennansa keeti ka addaa qachaa keeti keessatti hin nyaatin. **18** Addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii filutti ati, ilmaan teetii, durra teeti, tajaajiltoota teeti ta dhiiraatii fi ta dubarti'ii, Lewwoota qachaa keeti keessa le'anu woliin Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti kennansa kana nyaadhu; waan harka keetiin hujjelle'een gammadi. **19** Lafa teeti keessa haga leetu, worra Lewwootaa akka hin deene ifi eegadha'a. **20** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akkuma waadaa sii galetti, lafa teeti yennaa sii badhisu, ati foon dharraatee, «Ani foon fedha» yennaa jette, akkuma barbaaddetti foon nyaatuu hin dandeetta. **21** Addeen Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti maqaan isaa akka itti waamamuuf filate si irraa guddoo yoo fagaatte, akkuma ani si ajajetti loon yookiin hoole'ee fi re'ee Mootiin Waan Maraa sii kenne keessaa qalattee, qachaa keeti keessatti haga barbaadde nyaatuu hin dandeetta. **22** Eennulle nami aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu te'e yookiin qulqulluu hin te'in akkuma foon gadansaa yookiin foon buddanne'ee nyaatuu hin dande'a. **23** Ati ammoo dhiiga akka hin nyaanne hubadhu; dhiigi lubbuu waan te'eef, lubbuu foon woliin hin nyaatin. **24** Dhiiga akkuma

bisaanii lafatti dhangalaas malee hin nyaatin. **25** Ati ila Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e yennaa hujju, si'ii fi ijoollee si'iin duubaatiif akka toltu dhiiga hin nyaatin. **26** Waan keeti ka woyyuu te'ee fi waan Mootii Waan Maraatiif kenniisaaf waadaa galte ammoo fudhadhuutti gara addee Mootiin Waan Maraa filante san dhaqi. **27** Kennansa keeti ka gubamu foonii fi dhiiga addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa Waaqa keeti irratti dhikeessi. Dhiigi ciincaa keeti addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa Waaqa keeti cina'atti dhangalaafamuu ti; foon ammoo nyaatuu dandeetta. **28** Ila Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti waan dansa'aa fi sirrii te'e waan hujjuuf, si'ii fi ijoollee teeti ta si'iin duubaatiif haga bara baraa akka toltuuf, ajajoota ani adha siif kennu mara muummessiisaaf ifi eegadhu. **29** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, lafa ati qabatiisaa dhaxxu irraa gosa biyya adda addaa si duraa ijumaa hin balleessa; atille lafa isaan irraa fudhatte keessa yennaa qabutte, **30** isaan badaneen duuba, «Anille akkuma isaanii akka godhuuf, gosi biyya adda addaa tun attamiin waaqota ifitiif tajaajilan?» jettee marroo waaqota isaanii iyyaafattee tiyyo'otti akka hin galle ifi eegadhu. **31** Ati Mootii Waan Maraa Waaqa keeti karaa isaan waaqonfatanuun hin waaqonfatin. Sababille isaan waaqota ifii yennaa waaqonfatanu, waan diqachiisu ka Mootiin Waan Maraa jibbu mara godhan. Isaan ijoollee ifiituu ilmaan fi ijoollee ifii ta durraa ibidda addee ciinca'aa irratti waaqota ifitiif ciincessan. **32** Kunoo, waan ani si ajaje mara godhi; waan tokkolle itti hin dabaln yookiin irraa hin dhidhisin.

13 Raagichi tokko yookiin nami oojuu'uun moru tokko odduu teessanii ka'ee, bilbaasa yookiin maadee yoo isinitti hime, **2** bilbaasii fi maadeen inni dubbate yoo teete, innille, «Kowa'a, waaqota dhibii hordonna; isaan waaqonfanna» jedhee waaqota dur isin hin beennetti yoo isin geesse, **3** isin raagicha san yookiin nama oojuu'uun moru san hin dhage'ina'a. Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan, akka isin gadhaa keessan tokkochaa fi lubbuu teessan takkatti'iin isa jaalattanu haga isin ilaaliisatti jira. **4** Mootii Waan Maraa Waaqa keessan hordofa'a; isa sodaadha'a; ajajoota isaa eegadha'a; isaa ajajama'a; isa tajaajila'a; isatti maxxana'a. **5** Raagichi sun yookiin nami oojuu'uun moru sun, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan ka biyya Gibxi'ii keessaa isin baasee, garbummaa biyya Gibxi'ii jalaa ka isin wode akka finqiltanu waan lallabuuf ijjeefamuu qaba. Inni karaa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan akka isin hordottanu isin ajaje irraa akka isin gortanu wodhaana. Akka kanaan waan hantuu odduu teessanii balleessa'a. **6** Obboleessi keeti yookiin ilmi keeti yookiin intalti teeti yookiin niitiin teeti ta ati jaalattu yookiin jaalli keeti ka lubbu'uu, «Koy dhandhee waaqota dhibii waaqonfannaa» jedhee dhossaa'an si hawadatee, waaqota atii fi abbootiin teeti ijumaa hin beenne, akka waaqonfatuuf, **7** «waaqota kolbaa adaala keeti ta dhikoo yookiin fagoo, qaccee lafa tokkoo irraa haga lafa taaniitti jirtuu, hin waaqonfanna» yoo jedhe, **8** ati isaaf tole hin jedhin yookiin isa hin caqasin. Isaaf hin mararin. Isa hin lakkisin yookiin hin dhossin. **9** Gadhaa adoo hin guurin isa ijjeesi! Ati

matooma dhaka'aan isa tumi; achiin duuba kolbaan marti dhaka'aan isa tuntuu ti. **10** Inni Mootii Waan Maraa Waaqa keeti ka lafa garbumma'aa biyya Gibxi'i keessaa si baase irraa si fageessiisaaf waan wodhaaneef, dhaka'aan tumii isa ijjeesi. **11** Achiin duuba kolbaan Israa'elii tana yoo dhageette hin sodaatti; odduu teessan nami waan hantuu akkasii deebi'ee huju hin jiraatu. **12** Qachoota Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isiniif kennu keessa yennaa leetanu, namooti hamooleen odduu teessanii ka'anee, waaqota isin ijjumaa hin beenne, «Kowa'a, dhandhee waaqota dhibii waaqonfanna» jedhane kolbaa ifii dokonkorsanuun yoo dhageettane, **14** iyyaafadha'aa, qorqora'aatii, miidhassa'aa gaafadha. Wonni hantuun akkasii tun odduu teessanitti hujantee yoo jiraatte, **15** worra qachaa san keessa le'anuu mara shallaaga'aan ijjeesi. Qachaa san kolba'aa fi horii isaa mara waliin ijjumaa balleessi. **16** Waan qachaa san keessaa booji'ame mara wodhakkaa addee dikko'ootitti wolitti qabiitii, akka kennansa duuduma gubamuu, ka Mootii Waan Maraatiif dhikaatuu godhiitti qachaa sanii fi waan booji'ame san mara gubi. Qachaan sun haga bara baraa tuulaa bututaa te'ee hafuu malee, ijjumaa deebi'ee hin jaaramin. **17** Akka Mootiin Waan Maraa aarii ifii ta bobeettu irraa deebi'ee, isiniif mararu, wonni Mootii Waan Maraatiif murteeffame tokkolle harka keeti keessatti hin dhaggamin; inni akkuma abbootii teessan ta duriiitiif waadaa galee kakate, isiniif hin marara; isiniif hin naya; laakkossa keessanille hin baceessa. **18** Isin Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif ajajantane, ajaja isaa ka ani adha isiniif kennu mara yoo eegatane, ila isaa duratti waan sirrii te'e yoo hujjane innille tana isiniif hin godha.

14 Isin ijoollee Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii ti. Nama du'eef nafa keessan ifi hin mummurina'a; mataa keessanille hin haadatana'a. **2** Isin kolbaa Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif woyyoontane waan teetaneef, inni qabeenna isaa ka addaa akka teetanuuf, kolbaa biyya lafaa irra jirtu mara keessaa isin filateera. **3** Waan battii te'e tokkolle hin nyaatina'a. **4** Tanaaf horii'ii fi bineensi isin nyaattan: loon, hoolee, re'ee, **5** gadansa, buddannee, gadansa gaafa torbaa, godaa, qorkee, busowaa, hoolee gaaraa, **6** horii'ii fi bineensa keessaa ka kotteen isaanii baqaqa qaddu, ka alalfatanu nyaadhu. **7** Horii'ii fi bineensota alalfatanu ka kotteen isaanii baqaqa hin qanne, gaala, hilleensaa fi osolee hin nyaatina'a. **8** Booyeen kotteen isi'ii baqaqa yoo qabaattelle, waan hin alalfanneef, aadaa dhugeeffanna'aatiin isin biratti battii teetuu ti; hin nyaatina'a. Reeffa isi'iille hin tuqina'a. **9** Dada bisaan keessa leetu mara keessaa ta koolaa fi solloqqee qaddu mara nyaadha'a. **10** Dada bisaan keessa leetu ta koolaa fi quncee hin qanne mara hin nyaatina'a. Isaan isin biratti battii te'anuu ti. **11** Sinbirroota qulqulloota te'ane mara nyaatu hin dandeettan. **12** Sinbirrooti isin hin nyaanne ammoo: risaa, allaatii, rumicha, **13** culullee, jajjuu, culullee gosa adda addaa, **14** harraaqessa gosa adda addaa, **15** guchii, baabboo, haanqaa, balguda gosa adda addaa, **16** urunuu, qilisaa, alaakaa, **17** qongaa, allaatii gosa adda addaa, hummoo, **18** fududdee, dhaatii gosa adda addaa, looyitu'uu fi cirrihoo

fa'a. **19** Dadi didiqqoon koolaan ka'anuu marti isiniif ka battowane te'anuu ti; isaan hin nyaatina'a. **20** Isaan keessa ka qulqulluu te'ane ammoo nyaadha'a. **21** Isin kolbaa Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif woyyoontane waan teetaneef, waan ifiin du'e mara hin nyaatina'a; alagaan qachaa keessan keessa jiru akka nyaatu kenna'aaf yookiin ormaaf gurgura'a. Ilmee re'e'ee aanan haadha isi'iitiin hin iffeelina'a. **22** Midhaan wogguma wogga'aan fichaa keeti keessaa galfattu mara irraa, harka kudhan keessaa tokko adda baasi. **23** Yennaa mara Mootii Waan Maraa Waaqa keeti sodaatiisa akka barattu, midhaan keeti keessaa, daadhii woyni'ii haareya teeti keessaa, zayitii ejersaa teeti haareya keessaa ka matoomaa, loon, hoolee fi re'ee teeti keessaa ka qara dhalatu addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka maqaan isaa iti waamamuuf filattetti isa duratti nyaadhu. **24** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si eebbiseeruun kudhan keessaa tokko geessiisaaf, addeen Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka maqaan isaa iti waamamuuf filate, si irraa guddoo yoo fagaatte, **25** kudhan keessaa tokko san gara beese'ee jijjiiriitii, beesee san qabadhuutii, gara addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka maqaan isaa iti waamamuuf filate san dhaqi. **26** Achitti beesee saniin waan jaalatte mara: loon, hoolee, daadhii woyni'ii yookiin untoo macheessitu yookiin waan hachite mara bitadhu; achiin duuba ati fi maatiin teeti Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti nyaadha'aatii gammada'a. **27** Lewwooti qachaa keeti keessa le'anuu, qooda yookiin lafa ifii waan hin qanneef isaan hin dedhin. **28** Dhuma woggaa sadeesso'oo mara, midhaan woggaa sanii keessaa kudhan keessaa tokko fidiitii, qachoota keeti keessatti kuufadhu. **29** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti hujji harka keetiitiin akka si eebbisuuf, Lewwooti qooda yookiin lafa ifii hin qannee fi alagaan, ijoolleen abba'aa fi haadha hin qannee fi haadhotiin hiyyeessaa ta qachoota keessan keessa le'anuu dhufanee nyaatane quufanuu ti.

15 Dhuma woggaa torbeesso'ootitti liqaa worra si irraa liqeeffatee lakkisiif. **2** Akki ati liqaa namaaf lakkittu asii gad jira; Mootiin Waan Maraa liqaan akka namaaf lakkifamu waan lasseeruuf, nami liqeessu marti, obboleessa ifii nama Israa'eliitiif liqaa liqeesse isaaf lakkisuu ti. **3** Liqaa ormaaf liqeessite gaafatuu hin dandeetta; liqaa obboleessi keeti nami Israa'elii si irraa liqeeffate maraayyu lakkisiif. **4** Te'uu malee, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati dhaaltuuf, sii kennu keessatti, guddoo waan si eebbisuuf, odduu teeti hiyyeessi hin jiraatu. **5** Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif yoo ajajante, ajaja ani adha sii kennu kana maralle miidhassitee yoo eegatte qofa tun sii teeti. **6** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akkuma waadaa sii gale waan si eebbisuuf, ati gosa biyya adda addaa heddu'uuf hin liqeessita malee, eennu irralle'ee hin liqeeffattu. Ati gosa biyya adda addaa hedduu hin bulchita malee, eennulle si hin bulchu. **7** Obboleessi keeti Israa'elichi qachoota lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessa worra le'anuu keessaa nami tokko hiyyeessa yoo te'e, inni obboleessa keeti waan te'eef, gadhaa itti jabaattee, isa qarqaaruu hin didin. **8** Tanaa mannaa, arjoomiitii

haga isaaf barbaachisu mara liqeessiif. **9** Ati, «Woggaan torbeesso'oo ka liqaan namaaf itti lakkifamu geyeera» jettee, yaad hamaan qalbii teeti keessa seenee, obboleessa keeti dhabaa sanitti gadhaa jabaatee, adoo isaaf woy hin kennin hin hafin; innille gara Mootii Waan Maraa iyyee, ati yakkaamessa akka hin teene ifi eegadhu. **10** Ati yennaa isaaf kennitu gammadaan kenniif malee hin qucuucamin. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti hujii teeti maraa fi waan harki keeti tuqe maraan si hin eebbisa. **11** Worri hiyyeeyyiin yoomille lafa irraa hin dhabamu. Tanaaf, ani obboleeyyan teeti Israa'elootaa, worra hiyyeeyyi'ii fi worra rakkataa lafa teeti keessaatiif akka kennitu si ajaja. **12** Sanyii Ibrootaa keessaa dhiirti yookiin dubartiin yoo sitti gurguramane, nami sitti gurgurame sun woggaa jaa si tajaajiluu ti; woggaa torbeesso'oo keessa nami sun si irraa bilisa bayuu ti. **13** Yennaa inni si irraa bilisa bayu, ati harka duwwaa isa hin lakkisin. **14** Akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si eebbiseti hoole'ee fi re'ee teeti keessaa, midhaan eeddummee teeti keessaatii fi daadhii woynii'ii teeti irraa isaaf kenni. **15** Ati biyya Gibxi'ii keessatti garba teeteertuun, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti bilisa akka si baase qaabadhu. Tanaaf ani adha si ajaja. **16** Garbichi keeti sun ammoo, si bira tee'iisi waan isatti toleef, si'ii fi maatii teeti waan jaalateef, «Ani si biraa hin deemu» yoo siin jedhe, **17** gara balbala mana keetii geessiitii, muta'an gurra isaa uri; achiin duuba inni bara jiruu ifii garbicha keeti hin te'a. Garbittii teetille akkasuma godhi. **18** Yennaa bilisa isa baattu, tajaajilaan qaxarame tokko woggaa jaa ka sii hujj caalaa dachaa lama, waan sii hujjeef, isa bilisa baasuun sitti hin ulfaatin. Ati tana godhi; Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti waan ati gootu maraan si hin eebbisa. **19** Loon keeti keessaa jiboota, hoole'ee fi re'ee teeti keessaa korbeeyyii qara dhalatanu, Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif adda baasi. Jiboota qara dhalatteen hin qotin; korbeeyyii hoole'ee ta qara dhalatte rifeensa irraa hin murin. **20** Addee Mootiin Waan Maraa filatutti atii fi maatiin teeti Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti woggaa wogga'atti jibootaa fi korbeeyyii san hin nyaattan. **21** Horiin sun ammoo fafa tokko yoo qabaate, naafa yookiin ballaa yookiin fafa hamaa yoo qabaate, Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif hin ciincessin. **22** Horii akkasii kana qachuma keessan keessatti akkuma buddanne'ee yookiin akkuma gadansaa nyaatuu hin dandeettan. Akka aadaa dhugeeffanna'aatitti nami qulqulluu te'e yookiin ka qulqulluu hin te'inille nyaatuu hin dande'a. **23** Dhiiga horii sanii ammoo, akkuma bisaanii lafatti dhangalaasa'a malee hin nyaatina'a.

16 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti ji'a «Abiib» jedhamu halkanii biyya Gibxi'ii keessaa waan si baaseef, ji'a kana keessa Mootii Waan Maraa keetiif Jila Irra Dabaramaa jilifadhu. **2** Addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka itti waaqonfamuuf filatu sanitti, hoole'ee fi re'ee teeti keessaa yookiin loon keeti keessaa filiitii ciincaa Jila Irra Dabaramaa Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif ciincessi. **3** Foon ciinca'aa san daabboo uukoo qadduun hin nyaatin. Ati ariitii'ii biyya Gibxi'ii keessaa waan baateef, bara le'ii teetii mara guyyaa

biyya Gibxi'ii keessaa baate san akka qaabattuuf, guyyaa torba daabboo uukoo hin qanneen nyaadhu. Isiin daabboo rakkinnaa ti. **4** Guyyaa torba san keessatti lafa teeti mara keessatti uukoon hin dhaggamin. Foon ati guyyaa qaraa galgala ciincaa dhikeessite halkan san irraa hafee haga ganamaatitti hin turin. **5** Ciincaa Jila Irra Dabaramaa, qachoota Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessaa tokko keessalle'etti hin dhikeessin. **6** Garuu addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti maqaan isaa akka waamamuuf filatutti, yennaa aduun seentuu, saatii ati biyya Gibxi'ii'ii baatetti dhikeessi. **7** Addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti filatutti foon iffeeliitii nyaadhu; ganama gara dunkaanii teetii deebi'ii deemi. **8** Guyyoota jaa daabboo uukoo hin qanne nyaadhu; guyyaa torbeesso'oo Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif yaa'iin wooyiitiin godhantuu ti; guyyaa san hin hujin. **9** Guyyaa midhaan haamamiisa jalqabeen kaasiitii torbaan torba laakkowiisa jalqabi. **10** Achiin duuba akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si eebbiseti, kennansa fedhii teetii dhikeessiisaan, jila torbaan torbaa Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif jilifadhu. **11** Ati, ilmi keeti, intalti teeti, tajaajilaan keeti, tajaajiltuun teeti, worri Lewwootaa ka qachoota keeti keessa jiranu, worra alagaa, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee fi dubartii haadhotii hiyyeessaa ta odduu teessan jiranu woliiin addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka maqaan isaa itti waamamuuf filatutti, Mootii Waan Maraa dadda gammadi. **12** Atille dur biyya Gibxi'ii keessatti garba akka teete qaabadhu; seerata kana akka dansaa eegadhu. **13** Midhaan keeti eeddummee irraa, midhaan woynii teetiille addee itti cunfantu irraa galfatteen duuba, guyyaa torba jila gose'ee jilifadhu. **14** Atii fi ilmi keeti, intalti teetille, tajaajilaan keeti, tajaajiltuun teeti, Lewwooti, worri alaga'aa, ijoolleen haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadhotii hiyyeessaa ta qachoota keeti keessa jiranulle jila tanatti gammada'a. **15** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, midhaan keeti fi waan ati hujattu maraan waan si eebbisuuf, addee inni filatutti jila tana Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif, guyyaa torba jilifadhu. **16** Dhiirti teeti marti addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti filatutti, wogga'atti yennaa sad Jila Irra Dabaramaa, Jila torbaan torbaatii fi Jila Gose'ee jilifatiisaaf wolitti qabamanuu ti. Isaan jilaaf yennaa dhufanu harka duwwaa Mootii Waan Maraa dura hin dhufin. **17** Nami martinuu akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti isa eebbiseti kennuu ti. **18** Qachoota Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu mara keessatti akkuma gosa gosa teetiitti, abbootii mura'aatii fi bulchitoota fili. Isaan adoo wol hin caalchisin kolba'aaf mura'a kennuu qaban. **19** Mura'a hin dassin; nama woli hin caalchisin; safuun ila worra qaroole'ee balleessitee, dubbii worra balchoole'ee waan micciirtuuf, safuu hin fudhatin. **20** Ati akka jiraattuuf, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennulle akka dhaaltuuf, haqa, haqa qofa hordofi. **21** Addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa Waaqa keeti biratti utubaa waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuu hin dhaabin. **22** Utuboota dhaka'aa ka Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti jibbulle hin dhaabin.

17 Mootii Waan Maraa Waaqa keetii fi diqachiisaa waan te'aneef, loon yookiin hoolee teeti keessaa ka fafa qabanu, Mootii Waan Maraa Waaqa keetii fi ciincessin; inni kana hin jibba. **2** Qachoota Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessatti dhiirti yookiin dubartiin odduu teessaniitti, fuula Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti waan hantuu hujanee Gondoosoo isaa yoo diigane, **3** waan ani isaan dhoogge waaqota dhibii tajaajilane yoo isaan waaqonfatane yookiin aduu yookiin ji'a yookiin urjii yookiin dada ol-gubba'aa tokkolle'eef yoo sagadane, **4** oduun akkasii sitti himamee yennaa dhageette jabeessii qorqori; wonni badduun tun Israa'el keessatti te'is is'i'i dhugaa yoo teete, **5** dhiira yookiin dubarti san qachaa keessaa gara karraa baasiitii, dhaka'aan tumiitii ijjeesi. **6** Nami ijjeefamu sun, nami lama yookiin sad yoo isa irratti dhugaa baye malee, dhugaa baya nama tokkootiin hin ijjeefamin. **7** Isa ijjeesiisaaf qara dhugaa baatoti, achiin duuba kolbaan marti dhaka'aan isa tumanuu ti. Akka kanaan waan badduu mara odduu teessanii hin balleessita. **8** Dubbiin dhiiga dhangalaasiisaa, dubbiin marroo qabeenna namaa, dubbiin dhowanee nama miidhiisaa yookiin dubbii dhibii tana fakkaattu ta qachaa keeti keessatti kaatu irratti, muraa itti kenniisa yennaa dadhaddu, addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti filatutti geessiitii, **9** worra Lewwootaa hayyootaa fi worra yennaa san abbootii mura'aa te'eerutti yaada san dhikeessi. Yennaa san isaan muraa san sitti hin himan. **10** Atille waan isaan addee Mootiin Waan Maraa filatu sanitti sitti himane godhi. Waan isaan sitti himane mara sirri'itti hujii irra oolchi. **11** Akka seera isaan barsiisane fi murtee isaan kennanetti hujadhu malee, isii irraa gara middaatiitti yookiin gara bita'atitti hin gorin. **12** Nami tokko abbaa mura'aa yookiin hayyicha Mootii Waan Maraa Waaqa keeti tajaajiluuf ajajamuu didee yoo tuffate inni ijjeefamuu ti; akka kanaan waan hantuu Israa'el keessaa mara hin balleessita. **13** Achiin duuba nami marti tana dhage'ee hin sodaata; deebi'ee waan hantuu hujjiisaaf itti hin gamu. **14** Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu dhaaltee, achi keessa qubatteen duuba, «Ani akkuma gosa biyya adda addaa ta adaala kiyyaa mootii hin mootonfadha» yoo jette, **15** obboleeyyan teeti keessaa ka Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii filu mootonfadhu malee, nama ormaa ka obboleessa keeti hin te'in mootii hin godhatin. **16** Mootichi sun fardoo bacaa hin horatin; Mootiin Waan Maraa, «Karaa kanaan lammeeessoo hin deebi'ina'a» waan jedheeruuf, akka kolbaan fardoo bacaa horatiisaaf gara biyya Gibxi'i dhaxxu hin godhin. **17** Qalbiin isaa karaa irraa akka hin gorreef, mootichi sun niitolee hedduu hin qabaatin; meeti'ii fi worqii bacaalle hin tuulatin. **18** Inni barcumaa mootummaa ifii irra yennaa tee'u, kitaaba Lewwootaa hayyoota bira jiru ka seerri Waaqaa irratti barreeffameeru kana irraa barreeffatee, woraabbii tokko qabaatuu ti. **19** Inni jechoota seeraa fi seerata kanaa mara eegatiisaan, muummessiisalle'een, Mootii Waan Maraa Waaqa ifii sodaatiisa akka ittiin baratu, isa bira tee'uu ti. Inni bara jiruu ifii mara isa dubbisuu ti. **20** Obboleeyyan ifii Israa'eloota irratti akka inni hin koorre, Israa'el keessatti mootummaan isaatii fi ijoollaan isaa bara

dheeraa akka jiraatanu, ajaja Waaqaa irraa gara middaa yookiin gara bita'aa akka inni hin gorre isa eega.

18 Gosi Lewwootaa hayyooti, gosi Lewwootaa martinuu, sagalee kennansa Mootii Waan Maraatiif dhikaattu qooda ifii godhatanee nyaatanuu ti malee, Israa'el keessatti qooda lafaa yookiin dhaala tokkolle hin fudhatin. **2** Inni akkuma waadaa isaanii galetti Mootiin Waan Maraa dhaala isaanii ti; tanaaf isaan obboleeyyan ifii Israa'el keessatti lafa hin qabanu. **3** Loon yookiin hooleen yennaa ciinca'aaf dhikaatanu, hayyooti harka, boqo'oo fi gadhaacha hin fudhatan. **4** Midhaan keeti keessaa, daadhii woyni'ii teeti keessaa, zayitii ejersaati fi rifeensa hoolee teeti irraa murame irralle'ee mataa isaanii kenni. **5** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti gosa teeti keessaa Lewwi'ii fi ilmaan isaa haga bara bara hayyummaa'aan dhaabbatane maqaa isaatiin akka tajaajilanu isaan filate. **6** Nami Lewwi'ii tokko, qachoota Israa'el keessa jiranu keessa addee le'uu bayee, fedhii guddo'oon, gara addee Mootiin Waan Maraa filatuu yoo dhufe, **7** inni akkuma Lewwootaa obboleeyyan isaa worra Mootii Waan Maraa tajaajiliisaaf achi isa dura dhaabbatanuu, maqaa Mootii Waan Maraa ifitiin tajaajilu hin dande'a. **8** Waan dhaala abbaa ifii ka gurgurame keessaa dhaggaatu biratti, innille nyaata worra kaan waliin wol qixxee qooda qaba. **9** Isin lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isinii kennutti yennaa galtane, aadaa battii gosa biyya adda addaa san hin baratina'a. **10** Nami ilma ifii yookiin intala ifii kennansa gubamuuf dhikeessu yookiin worri moru, nami moora ilaalu, nami faroo ilaalu, **11** nami xanoo xanu, nami ayyaana hamaa waammatu, nami moru, nami worra du'ane waammatu odduu teessan hin jiraatin. **12** Nami waan akkanaa godhu Mootii Waan Maraa duratti batticha; sababa hujii battii akkasiiitiif, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti isaan oofee si duraa hin baasa. **13** Ati Mootii Waan Maraa duratti ka komii hin qanne te'i. **14** Worri isin achi keessaa baasaartanu, worra xanoo xanuu fi worra moru caqasan; isin ammoo tana akka gootanu Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isiniif hin eeyyamu. **15** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan kolbaa teessan keessaa raagicha akka kiyyaa isiniif hin kaasa; isin isa caqasa'a. **16** Tun martinuu akka halchaa teessanii ta isin guyyaa yaa'ii gaara Siina'aa, «Nuuti akka hin duune, deebinee qoonqoo Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa akka hin dhageenne, ibidda guddaa kanalle deebitanee akka hin dhaggine» jettannee Mootii Waan Maraa Waaqa keessan daadimattanee ti. **17** Mootiin Waan Maraa anaan, «Wonni isaan jedhane sirri'i. **18** Ani raagicha akka keetii kolbaa isaanii oddu'uu isaanii hin kaasa; jecha kiyya afaan isaa keessa hin keya; inni waan ani ajaju mara isaanitti hin hima. **19** Nama jecha kiyya ka inni maqaa kiyyaan dubbatu caqasuu didu mara ani hin adaba. **20** Raagichi tokko adoo ani dubbatiiisaaf isa hin ajajin, dubbii tokko maqaa kiyyaan ka dubbatu yookiin maqaa waaqota dhibi'itiin ka dubbatu ijjeefamuu ti» jedhe. **21** Isin gadhaa keessan keessatti, «Jecha Mootiin Waan Maraa hin dubbatin san attamiin beekuu dandeenna?» yoo jettane, **22** Raagichi tokko maqaa Mootii Waan Maraatiin dubbatee, jechi sun

muummowuu yookiin dhugaa te'uu yoo dhabe, jechi sun ka Mootiin Waan Maraa dubbatee moti; raagichi sodaa malee waan dubbateef isa hin sodaatina'a.

19 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti gosa biyya adda addaa ta lafa isaanii ka sii kennu yennaa balleesse, qachoota isaanii fi mana isaanii dhaaltee achi keessa le'iisa yennaa jalqaddu. **2** Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati dhaaltuuf sii kennu keessaa qachoota sad adda baafadhu. **3** Nami nama ijjeese tokko achitti akka baqatuuf, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati dhaaltuuf sii kennutti, karaa baasiitii lafa san addee saditti qoodi. **4** Nami tokko duraan diinummaa isaa adoo hin qabaatin, adoo hin beekin, nama tokko yoo ijjeese, qachoota kana keessaa gara tokkootitti baqatee lubbuu ifii hamburatu ti. **5** Nami tokko muka muriisaaf, nama tokko woliin baddaa seenee, muka muriisaaf harka yennaa ol fudhatu, agaraan sukkeya keessaa bu'ee, nama isa woliin jiru san dhowee, nami sun yoo du'e, nami ijjeese sun qachoota san keessaa gara tokkootitti baqatee, lubbuu ifii hamburatu ti. **6** Worri namicha du'ee, ka namicha ijjeese haluu baasiisaaf haajaa qabanu sun aarane isa hin ari'an. Qachaana itti baqatanu sun fagoo yoo te'e, inni duraan namicha irraa haluu adoo hin qabaatin waan ijjeeseef, ka du'isaaf hin malle te'ulle, worri namichaa reebbee isa dhaqqabee hin ijjeesa fa'a. **7** Ani tanaaf akka ati qachoota sad adda baafattuuf si ajaje. **8** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa, «Ani isiniif kenna» jedhee abbootii teetiif kaku'uun waadaa gale mara sii kennee lafa teeti yoo sii badhise, **9** ati ajaja inni adha si ajaju mara yoo eegatte, Mootii Waan Maraa Waaqa keeti yoo jaalatte, guyyaa mara karaa isaa gula yoo deente, qachoota dur adda baafatte saniitti qachoota dhibii sad itti dabalattee adda hin baafatta. **10** Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessatti, dhiigi nama yakkaa hin qannee akka hin dhangalaane, dhiiga dhangalu'uffille akka itti hin gaafatanne tana godhi. **11** Ammoo nami tokko nama haluu irraa qabu tokko riphee eegee, dhowee ijjeese, lubbuu ifii hamburatiisaaf qachoota kana keessaa tokkochatti yoo baqate, **12** jaarsoleen qachaa isaa nama itti erganee achii isa fichisiisane, akka inni du'uuf dabarsanee fira dhiiga baafatutti isa kennanuu ti. **13** Ati ila maratti'iitiin isa hin ilaalin. Nageenni akka si'iif te'u Israa'el keessaa nama dhiigi nama yakkaa hin qannee dhangalaase ijjeesi. **14** Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati dhaaltuuf sii kennu keessatti, meessaa ollaa keetii ka worri durii dhaabe hin dhiibin. **15** Yakkaa yookiin cubbuu nami tokko hujje mirkaneessiisaaf, afaan dhugaa baatota lamaa yookiin sadiitiin malee afaan nama tokkochaatiin itti hin mirkaneeffamu. **16** Nami dharaan dhugaa bayu tokko ka'ee nama tokko dharaan yoo himate, **17** jarri wol himatane sun lamaanuu fuula Mootii Waan Maraa duratti, hayyootaa fi abbootii mura'aa ta bara sanii dura dhikaatanuu ti. **18** Abbootiin mura'aa dubbii san gad fageenna qorqoranuu ti; namichi dharaan dhugaa bayu sun obboleessa ifii irratti dharaan dhugaa bayee yoo jiraate, **19** waan inni obboleessa ifii irratti tolchiisaaf yaadate san isa irratti tolchi. Maarre akkanaa waan hantuu odduu teessanii

balleessitan. **20** Worri hafanelle waan kana dhage'anee hin sodaatan; itti deebi'anee waan hantuu akkasii odduu teessanitti hin godhanu. **21** Ati ila maratti'iitiin hin ilaalin. Lubbuun lubbu'uun, itti ilaan, ilkaan ilkaaniin, harki harkaan, miilli miilaan haluu baafantuu ti.

20 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti ka biyya Gibxi'iitii ol si baase waan si woliin jiruuf, ati diina keeti lolisaaf yennaa baate, fardo'oo fi garreetaa fardo'oon harkifamu, loltoota loltoota teeti caaltu yennaa dhaggite, isaan hin sodaatin. **2** Gara addee lolaattii yennaa dhikaattane, hayyichi gara duraa dhufee loltootaan, **3** «Ee, kolbaa Israa'eli dhage'a'a! Adha isin diina keessan lolisaaf, bira geettaneertan; hin corisina'a; hin sodaatina'a; hin sheephisiina'a; hin bararaqinaalle'e. **4** Akka isin injifattanu, diinota keessan isinii lolisaaf, ka isin woliin deemu Mootii Waan Maraa Waaqa keessan» jedhuu ti. **5** Achiin duuba qondaaltoti loltootaan, «Isin keessaa nami mana haareya ijaaratee, eebbisiifatee itti hin qubatin jiraa? Inni lola keessatti du'ee, nami dhiibin eebbisiifatee akka itti hin qubanne, gara mana ifii deebi'uu ti. **6** Nami muka woyyii dhaabbatee, midhaan isii'ii irraa hin nyaatin jiraa? Inni lola keessatti du'ee nami dhiibin midhaan isii'ii akka hin nyaanne, gara mana ifii deebi'uu ti. **7** Nami durra kadhatee adoo isii hin fuudhin jiru jiraa? Inni lola keessatti du'ee, nami dhiibin akka isii hin fuune, inni gara mana ifii deebi'uu ti» jedhanuu ti. **8** Qondaaltoti ammalle loltootaan, «Nami soda'aan guutamee coriseeru jiraa? Akkuma gadhaa ifii gadhaa worra dhibi'ille akka hin sheephisiinne, inni gara mana ifii deebi'uu ti» jedhane. **9** Qondaaltoti tana kolba'atti dubbataneen duuba, ajajooti soorressitoota isaanii filanuu ti. **10** Qachaa lolaartutti yennaa dhikaatte, nageyumaan akka harka kennatanu itti dhaami. **11** Isaan deebii nageyaa sii deebisane karaa ifii yoo si duraa banane, namooti qachaa san keessatti dhaggamanu hujji hunnaatiin si tajaajilanuu ti. **12** Isaan si woliin nageya buusuu didanee, yoo si lolane ammoo, ati qachaa san marsi. **13** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti qachaa san harka keetitti dabarsee yennaa kenne, dhiira achi keessaa mara shallaaga'an ijjeesi. **14** Garuu dubartootaa fi ijoollee, horii fi waan qachaa san keessaa maralle, waan qachaa san keessaa booji'amu maraayyuu ifii fudhadhu. Waan diina keeti irraa booji'ame ka Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennelle nyaadhu. **15** Qachoota si irraa fago'oo, ka gosa biyya adda addaa ka gosa sitti dhikoo jiranu kana hin te'in maralle akkasuma godhi. **16** Te'uu malee, qachoota gosa biyya adda addaa tanaa ka lafa akka ati dhaaltuuf, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessatti, waan lubbuu qabu tokkole lubbu'uun hin hamburin. **17** Worra Heetotaa, Amoorotaa, Kana'aanotaa, Pherizotaa, Hiwotaatii fi Yibusootaa akkuma Mootiin Waan Maraa si ajaje ijumaa balleessi. **18** Yoo akkas hin te'in, waan battii isaan hujjanu waaqota ifii sagadiisaan godhanu akka isin hordottanu isin barsiisan; isinille Mootii Waan Maraa Waaqa keessan irratti cubbuu hujjan. **19** Qachaa tokko fudhatiisaaf, qachaa san lolaa marsitee yennaa hedduu yoo turte, muka qachaa sanii murtee hin balleessin. Midhaan isaanii nyaadhu malee, mukoota san

murtee hin jissin; akka si'iin marfamanuuf, mukooti badda'aa namaa ree? **20** Mukoota midhaan isaanii akka hin nyaatanee ati beettu qofa murtee jissitee balleessitee, haga qachaana si woliin lolu sun jigutti, hujii isa marsiisaatiif ittiin ijaarata.

21 Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati dhaaltuuf sii kennu keessatti, nami tokko diida keessatti ijjeefamee nami isa ijjeese yoo hin beekkamin, **2** jaarsoleen teessanii fi abbootiin mura'aa teessan bayanee, fageenna addee reeffaa irraa haga qachoota dhikoo sanii mikanuu ti. **3** Achiin duuba jaarsoleen qachaa addee reeffi namichaa jirutti dhikaatu keessaa dhufane, goronsa hujii ittiin hin hujin, ka waanjoon irra hin keyamin filanee, **4** gara dhooqa bisaan yaa'u qaddu ta hin qotamin, ta midhaanille itti hin facaafaminitti gad geessanee, dhooqa san keessatti morma isaa cassanuu ti. **5** Akka isaaf tajaajilanu, maqaa isaatiin akka eebbisanu, haajaa moroma'aatii fi yakka'aa akka isaan murteessanu, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sanyii Lewwi'ii hayyoota waan filateef, isaan gara duraa dhikaatanuu ti. **6** Achiin duuba jaarsoleen qachaa addee reeffi namichaa jiru sanitti dhikaattuu marti, goronsa dhooqa keessatti morma caccassane san irratti harka dhiqatane, **7** «Nuuti harka keennaan dhiiga kana hin dhangalaanne; nama dhiiga kana dhangalaaselle hin dhagge. **8** Ee Mootii Waan Maraa, kolbaa teeti Israa'el ta biyya Gibxiitti wodattee baatteef araaram; dhiiga nama yakkaa hin qannee kana kolbaa teeti Israa'el irratti hin laakkowin» hin jedhan. Akka kanaan dhiiga dhangala'e kanaaf araarii hin te'a. **9** Ila Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e kana yoo gootane, dhiiga nama yakkaa hin qannee ka dhangala'e kanaaf itti hin gaafatantanu. **10** Diinota keeti lolisaaf baatee, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti harka keetii dabarsee isaan kennee ati yennaa isaan boojite, **11** isaan keessaa dubartii miidhadduu takka dhaggitee isii fuudhiisaaf yoo feete, **12** gara mana keetii fidi; isiin mataa haadattee, qeenca muratuu ti. **13** Isiin woyaa yennaa booji'ante uffatteertu san jijjiirattee, mana keeti teettee abbaa ifiitii fi haadha ifiitii ji'a tokko guutuu gaddituu ti. Achiin duuba ati isii woliin rattee, dhirsa isi'ii hin teeta; isiille niitii teeti hin teeti. **14** Ati yoo isi'itti hin gammadin ammoo, akka isiin gara feete dhaxxu lakkisi. Ati waan isii salphitteef, isii hin gurgurattu yookiin garba hin godhattu. **15** Nami tokko niitii lama qabaatee, takka jaalatee taan ka jibbu yoo te'e, isaan lamaanuu ilmaan yoo isaaf deyaane, ilmi angafichi ka niitii inni jibbuu yoo te'e, **16** namichi sun gaafa ilmaan ifiitii karaa ifii qoodu, qooda ilma angatcha ifiitii kennisaaf male, mirga angafummaa'aa ka ilma niitii inni jibbu irraa dhalatee irraa fuudhee, ilma niitii inni jaalatu irraa dhalateef golii te'ee hin kennin. **17** Inni ilma niitii jibbuu saniif, karaa ifii mara keessaa harka lama kenniisaan angafummaa isaa beessisuu ti. Ilmi sun jabeenna isaa ka qaraa waan te'eef, mirgi angafummaa'aa ka isaa ti. **18** Nami tokko ilma mataa jabaatu finqilaa ka yoo isa adabannelle, haadhaa fi abbaa ifiitii hin ajajanne yoo qabaate, **19** haati isaatii fi abbaan isaa isa qabatane, gara jaarsolee kara dalleya qachaa inni keessa le'uutitti geessanuu ti. **20** Isaan jaarsolee qachaa inni keessa le'u

saniin, «Ilmi keenna kun ilma mataa jabaatu dida'a. Inni nu'uuf hin ajajamu. Inni gadhito'o; machowaalle'e» jedhanuu ti. **21** Achiin duuba dhiirti qachaa sanii marti dhaka'aan isa tumanee ijjeesanuu ti; maarre isin akka kanaan hantuu odduu teessanii hin balleessitan. Israa'elooti marti tana dhage'anee hin sodaatan. **22** Nami tokko yakkaa du'a itti mursiittu hujee ijjeefamee, muka irratti yoo fannifame, **23** nami muka irratti fannifame ka Waaqi abaareeru waan te'eef, lafa Mootiin Waan Maraa isiniif kennu akka hin batteessine, reeffi isaa gaafuma san awwaalamuutii malee, muka irra hin bulin.

22 Loon yookiin hooleen obboleessa keetii baddee deuntuun yoo dhaggite, isaaf deebis malee, cadhittee hin lakkisin. **2** Addeen inni le'u fagoo yoo teete yookiin yoo isa hin beenne teete gara mana keetii geessitii, haga abbichi barbaassa dhufutti si bira turtuu ti. Achiin duuba isaaf deebisi. **3** Harree, woyaa yookiin waan obboleessa keetii ta dhibiille ta isa duraa badde yoo dhaggite, akkasuma godhi. **4** Harreen yookiin loon Israa'elicha obboleessa keetii, karaa irratti jiganeeraanuu yoo dhaggite, isa qarqaarii kaasi malee cadhittee hin lakkisin. **5** Dubartiin woyaa dhiiraa hin uffatin; dhiirille woyaa dubarti'ii hin uffatin. Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan worra akkas godhu hin jibba. **6** Adoo karaa deentuu muka irratti yookiin lafa irratti mana simbirre'ee ka cuucuu yookiin quuphaan keessa jiruun, haati itti kabbiteertu yoo dhaggite, haadha cuucuu isi'ii woliin hin fuudhin. **7** Wonni dansaan akka sii teetu, bara dheeraalle akka leetu, cuucuu fudhadhu; haadha ammoo akka deentu gad lakkisi. **8** Mana haareya tokko yennaa ijaartu, nami tokko heellichoo irraa bu'ee dhiiga isaatiif akka itti hin gaafatanne waan kippu itti ijaari. **9** Oorruu muka woyni'ii keeti keessatti sanyii dhibii hin facaasin; yoo tana goote sanyii facaatte qofa adoo hin te'in, midhaan muka woyni'ille itti fayadamuu hin dandeettu. **10** Qotiyyo'oo fi harree wolitti hiitee ittiin hin qotin. **11** Woyaa rifeensa hoole'eetii fi quncees talba'aatiin wolitti makantee dhowante hin uffatin. **12** Woyaa teeti ta facaafattu roga arfanuu irratti handaara itti godhi. **13** Nami tokko niitii fuudhee, isii bira geyeen duuba, yoo isii jibbe, **14** dharaan maqaa isi'ii balleessee, «Ani intala tana fuudhe; yennaa isii bira geye bantii hin qaddu» jedhee yoo himate, **15** haatii fi abbaan intala sanii waan durrummaa isi'ii mirkaneessu, jaarsolee kora mura'aa ta kara qachaa sanii duraatitti geessanuu ti. **16** Abbaan intalaa jaarsolee saniin, «Ani intala tiyya nama kanaaf kenneeraayyu; inni ammoo isii jibbe. **17** Kunoo maqaa isi'ii balleessee, «Intalti teeti bantii hin qaddu» jedhee himate. Beessisi durrummaa'aa ka intala tiyyaa kunoo ti!» jedhee hoccuu dhiiga banti'ii qaddu san jaarsolee qachaa sanii duratti diriirsuu ti. **18** Achiin duuba jaarsoleen qachaa sanii isa fuudhanee adabanuu ti. **19** Inni durra Israa'elii takka maqaa waan balleessee, meetii sheeqelii dhibba tokko, abbaa intalattii muraa kennisiisanuu ti! Isiin niitii isaa teetuu ti. Inni bara jiruu ifii mara ijumaa isii hin lakkisin. **20** Te'uu malee himannaan isaa dhugaa teetee, beessisi durrummaa'aa ka isi'ii yoo dhabame, **21** isiin adoo

mana abbaa ifii jirtuu, sagaagaltee hujii fokkisiituu Israa'el keessatti waan hujjeef, gara balbala mana abbaa isi'ii geessanee, namooti qachaa isi'ii dhaka'aan isii tumanee ijjeesannuu ti. Akka kanaan waan hantuu odduu teetii balleessi. **22** Nami tokko niitii abbaa qaddu waliin rafee yoo dhaggame, lamaanuu ijjeefamanuu ti. Akka kanaan waan hantuu Israa'el oddu'uu balleessi. **23** Nami tokko intala kadhatante takka qachaa tokko keessatti dhaggee, isii waliin yoo rafe, **24** isiin akka irraa buusanuuf qachaa keessatti waan hin iyyiniif, namichille niitii nama dhibi'ii waliin waan rafeef, isaan lamaanuu seenuma karra qachaa saniititti gad baafamanee, dhaka'aan tumamanee ijjeefamanuu ti. Akka kanaan waan hantuu odduu teetii balleessi. **25** Nami tokko qacha'aan alatti, intala kadhatante takka dhaggee, hunnaan yoo isii waliin rafe, inni callaan ijjeefamuu ti. **26** Wonni akkasii akka nami tokko nama dhibii lolee ijjeesee waan fakkaattuuf, isiin cubbuu du'aan isii geessittu waan hin hujiniif, waan tokkolle isii hin godhina'a. **27** Sababille namichi qacha'aan alatti intala kadhatanteertu san dhaggee, isiin iyyitulle nami irraa buusu tokkolle hin dhagganne. **28** Nami tokko intala hin kadhatamin takka qabee isii waliin rafee yoo dhaggamane, **29** namichi sun abbaa intalaatiif meetii sheeqelii shantama kaffaluu ti. Isiin namicha saniif niitii teetuu ti. Inni hunnaan isii waliin waan rafeef, bara jiruu ifii mara ijumaa isii lakkisuu hin dande'u. **30** Nami tokko niitii abbaa ifii haadiqqoo ifii waliin rafee, abbaa ifii hin salphisin.

23 Nami nafa hila tumame yookiin nami yakkatame wolde'a Mootii Waan Maraa hin seenin. **2** Nami baanaa dhalate, sanyiin isaalle, haga dhaloota kudhaniituu wolde'a Mootii Waan Maraa hin seenin. **3** Amoonoti yookiin Mo'aaboti, sanyii isaanii keessalle'ee nami tokkolle haga dhaloota kudhaniituu wolde'a Mootii Waan Maraa hin seenin. **4** Sababille isaan yennaa isin biyya Gibxi'ii keessaa baatane, midhaanii fi bisaan karaa irratti isinii hin dhikeessine. Ilmi Be'orii Bala'aam akka isin abaaruuf qachaa Mesophotaamiya'aa Phetor keessaa isinitti bitame. **5** Te'uu malee, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti waan si jaalateef, Bala'aamiif hin dhageenne; inni abaarsa isaa san gara eebbaa isinii jijjiire. **6** Bara jiruu teetii mara nageyaa fi qananummaa, isaaniif hin halchin. **7** Worri Edoonii fira keeti waan te'aneef, isaan hin jibbin. Biyya Gibxi'ii keessatti alagaa teetee waan leeteef, worra Gibxi'ii hin jibbin. **8** Sanyiin isaanii dhalooti sadeesso'oo wolde'a Mootii Waan Maraattii dabalantuu ti. **9** Diina keeti loliisaaf addee quttumaa keessa yennaa jirtu, waan battii mara irraa ifi eegadhu. **10** Isin keessaa nama tokko halkan nafa hila isaa keessaa yoo woy dhangala'e, addee quttumaa san keessaa bayee achi turuu ti. **11** Gara galgalaa nafa ifii dhigatee, yennaa aduun seentuu gara addee quttumaa deebi'uu ti. **12** Addee faalowaa, addee quttumaatiin alatti qopheeffadhu. **13** Yennaa faalottu, boolla ittiin qottee faalowa keetitti biyyee akka ittiin deebittu, meya keeti waliin qottoo qabadhu. **14** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, si eegisaa fi diinota keeti harka keetitti dabarsee kenniisaaf, addee quttuma loltoota teetii keessa waan deddeebi'uuf, waan battii odduu teetitti

dhaggee si irraa akka hin deebine, addee quttumaa teeti woyyoonsi. **15** Garbichi tokko gootaa ifii duraa gara keeti yoo baqate, gootaa isaatitti deebittee isa hin kennin. **16** Inni qachoota keeti keessaa ka filate keessa si waliin le'uu ti malee, isa hin rakkisin. **17** Israa'eloota keessaa dubartiin yookiin dhiirti tokkolle worra galma waaqa dharaa keessatti sagaagalu hin te'in. **18** Mootiin Waan Maraa worra galma waaqa dharaa keessatti sagaagalu waan jibbuuf, beesee waan kana irraa dhaggante, kennansa waadaa galane tokkolle muummessiisaaf, gara Galma Mootii Waan Maraa Waaqa keeti hin fidin. **19** Obboleessa keeti Israa'elichaaf beesee yookiin sagalee yookiin waan dhibiille dhalaan hin liqeessin. **20** Ormaaf dhalaan liqeessuu hin dandeetta. Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa ati dhaaltu keessatti, waan ati hujju maraan akka si eebbisuuf, obboleessa keetiif dhalaan hin liqeessin. **21** Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif waadaa yoo galte, inni dhugumaan si irraa waan barbaaduuf, cubbuu akka sitti hin teene, kenniisaaf hin turin. **22** Yoo waadaa galuu dhadde ammoo, cubbuu sitti hin teetu. **23** Te'uu malee, Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif fedha keetiin waadaa waan galteef, waan afaan keetiin dubbatte muummessiisaaf ifi eeggadhu. **24** Oorruu woyyii nama tokkoo keessa yennaa dabartu, haga feete nyaadhu malee, midhaan woyyii tokkolle subba keeti keessa hin keyatin. **25** Fichaa nama tokkoo keessa yennaa dabartu, midhaan irraa saxii nyaadhu malee, haantu'uun hin haammatin.

24 Nami tokko dubarti takka fuudheen duuba, waan isii irratti jibbu tokko yoo dhagge, woraqata lakkisiisaa barreessee itti kennee, mana ifitiit baasee isii ari'uu ti. **2** Isiin baatee nama dhibii yoo heerumte, **3** dhiirsi lammeesso'oolle isii jibbee, woraqata lakkisiisaa barreessee, itti kennee mana ifitiit baasee yoo isii ari'e yookiin yoo du'e, **4** muttaaraan eega isiin battoottee deebi'ee isii hin galfatin; wonni akkasii Mootii Waan Maraa duratti jibbisiisaa waan te'eef, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessatti, cubbuu akkasii hin hujin. **5** Nami reefuu fuudhe tokko, gara duulaa hin dhagin yookiin hujjin dhibiille itti hin bacatin. Inni haga woggaa tokkoo mana ifitiit bilisa te'ee, niitii fuudhe san waliin gammaduu ti. **6** Lubbuu namaa fudhatiisa waan te'eef, daakuu yookiin ilmaachuu qaddii hin fudhatin. **7** Nami Israa'elii tokko gosa ifii Israa'el keessaa nama tokko hatee garboonfatuun yookiin gurguratuun yoo dhaggame ijjeefamuu ti. Akka kanaan waan hantuu odduu teetii balleessi. **8** Marroo dhukkuba goga'aa farrisisa'aa, waan Lewwooti hayyooti si ajaje mara akka dansaa ifi eegadhu. Aii Waan ani isaan ajaje akka dansaa eegatuu qadda. **9** Isin biyya Gibxi'ii keessaa baatanee karaa irra jirtanuun, waan Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Miiryaam irratti godhe qaabadhu. **10** Waan tokko namaaf yennaa liqeessitu, qaddii irraa fudhatiisaaf mana isaa hin seenin. **11** Aii ala dhaabbattuun, nami ati liqessiteef sun, qaddii san gad bayee sii fiduu ti. **12** Namichi sun hiyyeessa yoo te'e, woyaa qaddii isa irraa fuute irraa hin bulchin. **13** Inni woyaa ifii uffatee bulee, akka si eebbisuuf adoo aduun hin seenin deebisiif. Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti balchummaa sii teeti. **14** Aii obboleeyyan teeti nama

Israa'elii keessaa yookiin alagaa lafa teeti keessa qachoota keeti keessa le'u keessaa, nama hiyyeessa rakkataa qaxaramee huju hin cunqursin. **15** Inni hiyyeessa waan te'eef, beesee san marroo eegatuuf, gatii inni ittiin qaxarame san adoo aduun hin seenin gaafasuma isaa'af kaffali; yoo kaffaluu dhadde inni gara Mootii Waan Maraa iyyee, cubbuu sitti teeti. **16** Nami tokko tokkooyyuu yakkaa ifitiif ijjeefamuu ti malee, worri yakkaa ijoollee ifitiif hin ijjeefamin; ijoolleen yakkaa worra ifitiif hin ijjeefamin. **17** Haqa alaga'aa, haqa ijoollee haadhaa fi abbaan hin qanneelle hin dassin. Woyaa haadha hiyyeessaa qaddii hin fudhatin. **18** Atille biyya Gibxi'ii keessatti garba teeteertuun, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti bilisa akka si baase qaabadhu. Tanaaf ani akka ati tana gootuuf si ajaje. **19** Midhaan keeti fichaa keeti keessaa haammatee yennaa galfattu, laddee fichaa keessatti deete fudhatiisaaf, duubatti hin deebi'in; Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti hujii harka keetii akka eebbisuuf, laddeen sun alaga'aaf, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadhootii hiyyeessaatiif teetuu ti. **20** Muka ejersaa keeti irraa midhaan yennaa harcaattu, ka damee irratti hafe qocatiisaaf hin deebi'in. Ka hafe sun alaga'aaf, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadha hiyyeessaatiif te'uu ti. **21** Midhaan muka woyi'ii keeti yennaa guurattu, ka hafe qocatiisaaf hin deebi'in. Ka hafe sun alaga'aaf, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadha hiyyeessaatiif te'uu ti. **22** Atille biyya Gibxi'ii keessatti garba akka teeteertu qaabadhu. Tanaaf ani akka ati tana gootu si ajaje.

25 Namooti lama wol dhabanee gara kora mura'aa yoo dhufane, abbootiin mura'aa ka yakkaa hin qanne gad lakkisane, yakkaamessatti muranuu ti. **2** Achiin duuba nami yakkaamessi sun ka dhaanamuu male yoo te'e, abbaan mura'aa lafatti isa irkisuu ti; laakkossi dhaanamiisa isaa akka yakkaa isaattitti addee abbaan mura'aa jirutti te'uu ti. **3** Te'uu malee, laakkossi dhaanamiisa isaa afurtama hin caalin. Afurtama caalaa yoo dhaaname, obboleessi keeti si duratti hin salphata. **4** Qotiyoo midhaan dhowiisatti jirtu afaan hin hidhin. **5** Obboleeyyan woliin le'anuu keessaa tokkochi ilma adoo hin uumatin yoo du'e, niitiin nama du'ee sun maatii san keessaa baatee orma hin heerumin. Obboleessi dhirsa isi'ii, isii dhaalee woliin le'uu ti. **6** Maqaan obboleessa du'ee Israa'el keessaa akka hin banne, ilmi angafi isiin deettu maqaa obboleessa du'e saniitiin waamamuu ti. **7** Obboleessi nama du'e sanii yoo isii fuudhiisaaf fedha hin qabaatin, isiin jaarsolee qacha'aa dura dhaxxee, «Wosoon kiyya, maqaan obboleessa isaa Israa'el keessatti akka waamamu hin barbaanne. Inni na dhaaluu didate» jettuu ti. **8** Achiin duuba jaarsolee qachaa sani isa waamanee, isa dubbisanuu ti. Inni, «Ani isii fuudhiisaaf hin fedhu» jedhee yoo dide, **9** isiin jaarsolee qacha'aa duratti gara isaa dhikaatee, miila isaa tokkocha irraa kophee mulqitee, fuula isaattitti tuttee, «Kun waan nama obboleessa ifitiif sanyii dabarsiisa didu irratti godhamu» jettuu ti. **10** Biyya Israa'elii keessatti maatiin isaa, «Maatii nama kopheen irraa mulqantee» jedhamanee hin beekkaman. **11** Nami lama yennaa wol lole, niitiin namicha tokkocha, dhirsa ifitiif rogiisaaf, nama dhirsa isi'ii dhaanu san nafa isaa

ka hilaa yoo qadde, **12** marattii malee harka isi'ii irraa kuti. **13** Subba keeti keessaa dhakaa madaalli'ii gosa lama diqqa'aa fi guddaa hin qabaatin. **14** Mana keeti keessalle'ee meya ittiin safaranu gosa lama gudda'aa fi diqqa hin qabaatin. **15** Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu keessa bara dheeraa akka leetuuf, madaalli'ii fi meya ittiin safaranu ka sirrii te'ee fi addatamaa qabaadhu. **16** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti worra waan akkasii godhu mara ka addatamummaa malee waan akkasii huju mara hin jibba. **17** Yennaa ati biyya Gibxi'ii baate, waan worri Amaaleqii si godhe qaabadhu. **18** Yennaa ati karaa irratti dadhaddee gaggadde, worra dadhabee duubatti hafe mara ijjeesane. Isaan Waaqalle hin sodaanne. **19** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa sii kennu keessatti, diinota adaala keetii mara irraa yennaa si foofachiisu, yaadannoo Amaaleqootaa ta isaan lafa irraa qabanu mara balleessi. Ijjumaa hin dedhin.

26 Ati lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka ati dhaaltu sii kennutti galtee, qabatee isii keessa yennaa leetu, **2** midhaan lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu irraa galfattu mara keessaa ka mata'aa fuudhiitii saaxaraa keessa keyiitii, gara addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti maqaan isaa akka itti waamamuuf filatuu dhaqi. **3** Hayyicha yennaa san hujii irra jiruun, «Lafa Mootiin Waan Maraa, nuu kenniisaaf abbootii teennaaf kakate sanitti akka galle, ani adha Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti lallaba» jedhi. **4** Achiin duuba hayyichi saaxaraa san si irraa fuudhee, addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa Waaqa keeti dura hin keya. **5** Atille Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti, «Abbaan kiyya nama biyya Sooriya'aa ka addee takkattii hin leene; inni maatii diqqoo ifii woliin gara biyya Gibxi'ii gad bu'ee achi le'e; inni achitti kolbaa guddoo, hunnaametti'ii fi bindillaa te'e. **6** Worri Gibxi'ii ammoo nu miidhanee, nu farrisisaanee, hujii hunnaa jajjadduu nu hujisiisane. **7** Achiin duuba nuuti gara Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii teennaa iyyinee, Mootiin Waan Maraa iyya teenna dhage'ee, farra teenna, dadhabbi'ii fi cunqurfama keenna dhagge. **8** Maarre Mootiin Waan Maraa hunna ifii guddoo'oo fi jabeenna ifitiin, hujii guddoo sodaachittu'uun, baasaa fi maade'een biyya Gibxi'ii keessaa nu baase. **9** Inni gara addee tanaa nu fidee, biyya aananii fi dammaa tana nuu kenne. **10** Kunoo, Mootii Waan Maraa midhaan mata'aa ka lafa ati naaf kennite irraa fideera» jedhi. Achiin duuba Saaxaraa san Mootii Waan Maraa Waaqa keeti dura keyiitii, fuula Mootii Waan Maraa duratti sagadi. **11** Ati, Lewwootii fi alagaan si woliin le'u waan dansaa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si'ii fi maatii teetii kenne maratti gammada'a. **12** Ati woggaa sadeesso'oo, ta kudhan keessaa tokko kennanutti, midhaan galfatte keessaa kudhan keessaa tokko mara adda baatteen duuba, Lewwootii, alagaan, ijoolleen haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadhootii hiyyeessaa nyaatanee akka quufanu isaaniif kenni. **13** Achiin duuba Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti, «Akkuma ajaja keetiitti, qooda waan woyyuu te'ee mara mana kiyyaa baasee, Lewwootaa, alaga'aaf, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadhootii

hiyyeessaatiif kenneera. Ajaja keeti keessaa hin baane; tokkole hin deene. **14** Ani gadda du'aa keessa qooda woyyichaa san irraa hin nyaanne yookiin akka aadaa dhugeeffanna'aattii yennaa qulqulluu hin te'initti isa irraa hin fuune yookiin isa irraa worra du'eef hin kennine; ani Mootii Waan Maraa Waaqa kiyaaf ajajameera. Waan inni na ajaje mara muummesseera. **15** Addee woyyittii teeti ta ol-gubbaa'aa irraa gad ilaaliitii, kolbaa teeti Israa'el, akkuma abbootii teennaaf kakatetti lafa aananii fi dammaa ta nuu kennitelle eebbisi» jedhi. **16** Adha Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti seerataa fi seera isaa akka eegattu si ajaja; tanaaf gadhaa keeti tokkocha fi lubbuu teeti takkatti'in ajaja isaa mara akka dansaa eegadhu. **17** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti akka te'e, karaa isaa akka ideentu, seerata isaa, ajajjaa fi seera isaa eegatiisaaf, isaafille ajamiisaaf adha dubbatteerta. **18** Mootiin Waan Maraa akkuma waadaa sii galetti, ati kolbaa isaa, qabeenna isaa ka addaa akka teete, ajaja isa maralle akka eegattu adha dubbateera. **19** Gosa biyya adda addaa ta dade mara keessaa leellisaan, maqa'aa fi ulfinnaan ol akka si aansu, akkuma waadaa galetti, Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif, kolbaa woyyittii akka teetu dubbateera.

27 Muuse'ee fi jaarsoleen Israa'elii, kolbaa ajajane, inni isaan, «Ajaja adha ani isin ajaju kana mara eegadha'a. **2** Lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isinii kennutti galiisaaf, laga Yordaanosii gamatti yennaa buutane, dhakoota gugurdaa dhaaba'aatii nooraa itti diba'a. **3** Akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teetii waadaa sii galetti, lafa aananii fi dammaa, ta Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennutti galiisaaf, laga Yordaanosii gamatti yennaa buute, jechoota seera kanaa mara dhakoota san irratti barreessi. **4** Laga Yordaanosii gamatti yennaa buute, akkuma ani adha si ajajetti dhakoota kana gaara Ebaalii irratti dhaabiitii nooraa itti dibi. **5** Achitti Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif, sibiilaan adoo hin tuqin addee ciinca'aa dhaka'aan ijaari. **6** Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif, dhakaa hin bocamiiniin addee ciinca'aa ijaariitii isii irratti ciincaa dhikeessi. **7** Achitti ciincaa tokkumma'aa dhikeessiitii, Mootii Waan Maraa Waaqa keeti duratti nyaataa gammadi. **8** Dhakoota san irratti jechoota seera kanaa mara akka mudhatu godhiitii barreessi» jedhe. **9** Achii duuba Muuse'een, Lewwota hayyoota woliin, kolbaa Israa'elii maraan, «Ee Israa'el, cadhisii dhage'i; ati adha kolbaa Mootii Waan Maraa Waaqa keeti teeteerta. **10** Tanaaf, Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif ajajamiisaan, ajajaa fi seerata ani adha si ajaju kana eegadhu» jedhe. **11** Guyyuma san Muuseen, kolbaa Israa'elii ajajee, **12** «Laga Yordaanosii gamatti yennaa buutane, gosi Shimi'oonii, gosi Lewwi'i, gosi Yihuda'aa, gosi Yisaakorii, gosi Yoseefiitii fi gosi Beniyaaminii kolbaa eebbisiisaaf, gaara Geriiziimii irra dhaabbatanuu ti. **13** Gosi Ruubenii, gosi Gaadii, gosi Asheerii, gosi Zebulonii, gosi Daaniitii fi gosi Niftaaleemii abaariisaaf gaara Ebaalii irra dhaabbatanuu ti» jedhe. **14** Worri Lewwotaalle qoonqoo ol qabatanee, kolbaa Israa'elii maratti lallabane: **15** «Nami fakki nama hujii harkaa beekuun hujante, ta Mootii Waan Maraa duratti

jibbisiisaa teete qiriixee yookiin sibiila baqisiisee waaqa dharaa hujee, dhossa'aan dhaabu, ka abaarama te'uu ti» jedhane. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **16** Nami haadha ifii yookiin abbaa ifii salphisu, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **17** Nami dhakaa meessa'aa ka ollaa ifii adde'ee munyuussu marti, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **18** Nami ballaa karaa dokonkoraatiitti qajeelchu, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **19** Nami alagaa, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadhotii hiyyeessaa haqa dhooggu, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **20** Nami niitii abbaa ifii haadiqqoo ifii woliin rafu, rifanoo abbaa ifii waan salphisuuf, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **21** Nami horii kamiyyuu woliin rafu ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **22** Nami intala abbaa ifii yookiin intala haadha ifii ta obboleettii isaa teetu woliin rafu ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **23** Nami haadha sodda'aa ta ifii woliin rafu, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **24** Nami dhossa'aan nama ijjeesu marti, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **25** Nami nama yakkaa hin qanne ijjeesiisaaf, beesee fudhatu, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti. **26** Nami jechoota seera kanaa hin eeganne, ka abaarama te'uu ti. Kolbaan marti, «Ameen» jettuu ti.

28 Ati Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif yoo ajajante, ajajoota isaa ka ani adha si ajaju mara akka dansaa yoo eegatte, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti gosa biyya adda addaa ta biyya lafaa irra jirtu mara caalaa ol isin hin qaba. **2** Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif yoo ajajante, eebbi kun martinuu dhufee si'iif hin te'a. **3** Qachaa keeti keessatti, fichaa keeti keessalle'etti hin eebbifanta. **4** Ijoolleen teeti, midhaan fichaa keetiitii fi jabbileen loon keetiif, ilmooleen hoole'ee fi re'ee teeti hin eebbifaman. **5** Saaxaraan keetiif fi gabataan keeti hin eebbifaman. **6** Ati yennaa baatu, yennaa galtulle ka eebbifante hin teeta. **7** Mootiin Waan Maraa diinota si irratti ka'anuu fuula keeti duratti akka injifatamanu hin godha. Karaa tokkochaan si loliisaaf hin dhufan; karaa torbaan si duraa hin baqatan. **8** Mootiin Waan Maraa gootaraa keetiif fi hujii harka keeti mara si'iif hin eebbisa. Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti lafa sii kennu keessatti si'ille hin eebbisa. **9** Ati ajaja Mootii Waan Maraa ka Waaqa keetiif eegattee, karaa isaa yoo ideente, Mootiin Waan Maraa akkuma waadaa sii galetti kolbaa woyyittii ifii godhatee si hin dhaaba. **10** Achii duuba kolbaan biyya lafaa duudiin, akka ati maqaa Mootii Waan Maraatiin waammante dhaggitee, si hin sodaatti. **11** Mootiin Waan Maraa lafa sii kenniisaaf abbootii teetiif waadaa gale keessatti, ijoolle'een, hortee hori'iitii fi midhaan lafa teetiitiin guddisee si qananoonsa. **12** Mootiin Waan Maraa lafa teetiif bokkaya yenna'aan kenniisaan, hujii harka keeti eebbisiisaaf, galmee ifii dansaa, ol-gubbaa si'iif hin bana. Ati gosa biyya adda addaa heddu'uuf hin liqeessita malee, eennu irralle'ee hin liqeffattu. **13** Mootiin Waan Maraa mataa si tolcha malee, eegee si hin tolchu; ajaja Mootii Waan Maraa ka Waaqa keeti ka ani adha si ajaju, akka

dansaa yoo eegatte, ol guddatta malee, gad hin guddattu. **14** Waaqota dhibii hordofiisaa fi isaan tajaajiliisaaf, ajaja ani adha si ajaju kana irraa gara middaa yookiin gara bita'aa hin gorin. **15** Mootii Waan Maraa Waaqa keetii ajajamuu diddee, ajajaa fi seerata ani adha si ajaju kana yoo eegatiisa dhadde, abaarsi asii gadii kun marti sitti dhufee si hin dhagqaba: **16** Ati qacha'aa fi fichaa keessatti hin abaaranta. **17** Saaxaraan keetii fi gabataan keeti ka abaaramane hin te'an. **18** Ijoolleen teeti, midhaan fichaa keetii, jabbiin loon keetiiti fi ilmooleen hoole'ee fi re'ee teetii ka abaaramane hin te'an. **19** Ati yennaa baatu, yennaa galtulle ka abaarante hin teeta. **20** Isa lakkittee, waan hujje maraaf, haga ati ijumaa ariifatee baddutti, sababa hujii harka keetiitiif, Mootiin Waan Maraa abaarsa, raafamaa fi xixansa si irratti hin fida. **21** Mootiin Waan Maraa lafa ati itti galtu keessaa, haga ijumaa si balleessutti dhukkuba hamaa sitti hin fida. **22** Mootiin Waan Maraa dhukkuba golgoleessuun, ka nafa o'isuun, iitaan, o'a woxaluun, oola'aan, gugguufa'aa fi shanto'oon haga ati baddutti si hin dhowa. **23** Ol-gubbaan si'iin gubba'aa akka sageettu'uu, latti si'iin jalaa akka sibiilaa sitti hin teeti. **24** Mootiin Waan Maraa haga ati baddutti bokkeya lafa teetii qabuxxe'ee fi bukuu hin godha. **25** Mootiin Waan Maraa akka ati diina keeti duratti injifatantu hin godha. Karaa tokkoon isaan loliisaaf hin baata; karaa torbaan isaan duraa baqatta. Mootummoota biyya lafaa maratti waan hantuu nami dhaggee bararaqu hin teeta. **26** Reeffer keeti allaatti'ii fi bineensaaf sagalee hin te'a; nami reeffa keeti irraa isaan ari'u tokkole hin jiraatu. **27** Mootiin Waan Maraa dhukkuba ati irraa fayyuu hin dandeenne iita dhootu ta worra Gibxi'iitiin, iita hin dhoone, qanxo'oo fi hooxo'oole'een si hin dhowa. **28** Mootiin Waan Maraa maraattumma'aan, ballumma'aa fi raatu'uun si hin dhowa. **29** Akkuma balaan dukkana keessa titimisu, atille guyyaa saafowaan hin titimitta; karaan keeti si'iif hin qajeelu; wonni ati hujju marti si'iif hin milkoottu; ati yennaa mara cunqurfama'aa fi saamamaa hin teeta; nami si qarqaarulle hin jiraatu. **30** Ati durra fuudhiisaaf hin kadhatta; ammoo nami dhibiin hunnaan isii woliin rafa. Ati mana hin ijaaratta; ammoo keessa hin leetu. Muka woyni'ii hin dhaabbata; ammoo midhaan isaa hin nyaattu. **31** Loon keeti iluma teeti duratti hin qalaman; ati ammoo foon san ijumaa hin dhandhamattu. Harree teeti iluma teeti duratti butatanee fudhatan; ammoo si'iif hin deebitu. Hooleen teeti diinota keetii kennanti; nami isaan hamburiisaaf si qarqaaru hin jiraatu. **32** Ijoolleen teeti ta dhiiraatii fi ta durraa adoo ati iluma teetiin ilaaltuu gosa biyya dhibi'itiif hin kennaman. Guyyuma guyya'aan akka isaan deebi'anee dhufanu eegisaan ilti teeti hin dadhaddi; garuu womaa godhiisa hin dandeettu. **33** Gosi biyya ati hin beennee, midhaan lafa teetii ka ati itti eloote mara hin nyaatti; ati ammoo yennaa mara ka cunqurfantee bututtu qofa hin teeta. **34** Wonni ati ilti teetiin dhaggitu kun si maraachiti. **35** Mootiin Waan Maraa iita fayyuu hin dandeenneen jilba keeti, miila keeti, barruu miila keetiiti jalqabee haga gubbaa mataa keetiitti madaa sitti buusa. **36** Mootiin Waan Maraa si'iif fi mootii keeti ka ati iri irratti mootonfatte, gosa biyya

adda addaa ta atii fi abbootiin teetille hin beennetti dabarsee si hin kenna. Achitti ati waaqota mukaa fi dhakaa irraa hujamane tajaajilta. **37** Gosi biyya adda addaa ta Mootiin Waan Maraa itti si galchu mara keessatti, waan dhagganee bararaqanu, ta mammaassaatii fi murgo'oo hin teeta. **38** Ati sanyii midhaanii bacaa ficha'atti facaafatta, awwaannisi waan fixuuf, waan diqqoo qofa galfatta. **39** Ati muka woyni'ii dhaabbatee hin kunuunfatta; corroxi waan nyaattuuf ammoo, unkuuruu isaa hin guurratu, daadhii woyni'ii ta isaalle hin untu. **40** Lafa teeti keessa muka ejersaa addee maratti hin qabaatta; midhaan isaa waan irraa harca'uuf, zayitii ejersaa ta dibattu hin qabaattu. **41** Ati abbaa ilmaa fi intalaa ti; booji'amanee waan deemanuuf ammoo, isaan keetii moti. **42** Muka keetii fi midhaan keeti mara awwaannisi itti tima. **43** Alagaan odduu teeti jiru si irratti oluma oluma jedha; ati ammoo gaduma gaduma jetta. **44** Inni sii hin liqeessa; ati ammoo isaaf hin liqeessitu. Inni mataa hin te'a; ati eegee hin teeta. **45** Ati jecha Mootii Waan Maraa ka Waaqa keetii dhage'uu waan diddeef, ajajaa fi seerata isaa ka inni si ajaju eegatiisa waan dhaddeef, abaarsi kun marti haga ati baddutti gara keeti dhufee, ari'ee si hin dhagqaba. **46** Abaarsi kun marti Mootiin Waan Maraa akka si'iif fi sanyii teeti adabe beessisaa fi maadee haga bara baraa mudhisu hin te'a. **47** Yennaa qananummaa teetii Mootii Waan Maraa Waaqa keeti gammadaa firinxixaa waan hin tajaajilniif, **48** yennaa beelaa fi dheebu'uu, yennaa daaraatii fi yennaa deegaa, diina keeti ka Mootiin Waan Maraa sitti kaasu hin tajaajilta. Inni haga si balleessutti waanjoo sibiilaa morma keetitti hin keya. **49** Mootiin Waan Maraa gosa akka risaa gubba'aa gad xinniquu, ta afaan isaanii ati hin beenne, lafa fagoo qaccee biyya lafaa irraa sitti hin fida. **50** Isaan worra fuulli isaanii nama sodaachisu, ka nama gudda'aaf uffinna hin kennine, ka ijoollee'eefille hin mararre. **51** Isaan haga si balleessanutti jabbilee loon keetiiti fi midhaan lafa teetii hin nyaatan; isaan midhaan, daadhii woyni'ii, zayitii ejersaa, hortee loonii yookiin hoole'ee fi re'ee teetii takkattiille si'iif hin hamburanu. **52** Dalleenni dhaka'aa dhedheeraan jabaan ati itti addattu haga jigutti, isaan qachoota lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kennu mara keessatti si hin marsan. **53** Yennaa diinni keeti si marsee si farrisisu san, dhala teeti, ta Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti sii kenne, foon ijoollee teeti ta dhiiraatii fi ta durraa hin nyaatta. **54** Isin keessaa nami laafaan qenxalloonuu obboleessa ifii, haadha manaa ta ifii ta jaalatuu fi ijoollee ifii worra hafane ila hantu'uun hin ilaala. **55** Qachaan keeti marti waan marfameef, rakkinna diinni keeti si irratti fidu irraa ta kaate, akka inni nyaatuuf ka haleeru kana malee waan hin jirreef, foon ijoollee ifii ka nyaatu san irraa diqquma isaalle, isaan keessaa tokkole'eef hin kennu. **56** Isin keessaa dubartiin laattuun qenxalloon, ta miilli isi'iituu lafatti hin ijjanne, abbaa manaa ifiitii fi ijoollee ifituu ila hantu'uun hin ilaalti. **57** Isiin yennaa diinni keeti qachoota keeti marsee si farrisisanu san, wonni nyaatanu waan hin jirreef, hobbaatii gadaamessa isi'ii keessaa baatu fi ijoollee ifii deettu dhossa'aan hin nyaatti. **58** Jecha seera kanaa ka kitaaba kana keessatti barreeffame mara akka dansaa yoo eegatuu

dhaddane, maqaa Mootii Waan Maraa ka Waaqa keetii ka ulfinna qabu ka maade'ee kana yoo sodaatuu dhadde, **59** Mootiin Waan Maraa balaa hamaa farrisiasaa yennaa hedduu si irra turu, dhukkuba hin fayyine si'ii fi sanyii teeti irratti hin fida. **60** Inni dhukkuba biyya Gibxi'ii ka ati sodaatte san mara, ammalle si'titti hin fida; dhukkuba san irraa hin fayyitu. **61** Mootiin Waan Maraa dhukkubaa fi balaa kitaaba seeraa kana keessatti hin barreeffaminille mara sitti fidee si hin balleessa. **62** Laakkossi keessan akka urjii ol-gubba'aa te'ulle, jecha Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniitiif waan hin ajajamiiniif, isin keessaa nama diqqaa qofatti hafa. **63** Mootiin Waan Maraa akkuma waan dansaa isinii godhiisaaf, isin baceessiisaafille gammade, akkasuma isin diigiisaa fi balleessiisaaf hin gammada. Isin lafa dhaaliisaaf itti galtanu keessaa hin buqqataan. **64** Mootiin Waan Maraa qaccee lafaatii haga qaccee lafaa taanitti, gosa biyya adda addaa odduu si hin bittinneessa; achitti waaqota mukaa fi dhakaa irraa hujamane, ka abbootiin teeti ta durii hin beenne hin tajaajilta. **65** Gosa biyya adda addaa san oddu'utti foora hin qabaattu; addee miilli keeti itti ijjatulle hin qabaattu. Mootiin Waan Maraa achitti gadhaa sheephisu, ila caararroottu, gadhaa addii kutatulle sii hin kenna. **66** Jiruu mamaa hin jiraatta; du'aa fi jiruu wodhakkaa waan jirtuuf, halkanii fi guyyaa sodaataa leeta. **67** Waan gadhaan keeti sodaatuu fi waan ilti teeti dhaggitu saniif jettee, ganama, «Adoo dhiite!» galgala ammoo, «Adoo bariite!» jetta. **68** Karaa ani, «Lammeessoo deebitanee hin dhaggitanu» isiniin jedhe, Mootiin Waan Maraa hoboloo gudditti'iin gara biyya Gibxi'ii si hin deebisa; achitti diinota keessaniif garbichaa fi garbittii akka isaanii teetanu gurguramiisaaf ifi kennitan; ammoo nami isin bitatu achi hin jiraatu.

29 Mootiin Waan Maraa Gondooroo ifii ta Horeebitti Israa'eloota woliin godhate irratti dabalee, lafa Mo'aabii keessatti akka isaan woliin Gondooroo godhatuuf, ta inni Muusee ajaje ta asii gad jirtu: **2** Muuseen kolbaa Israa'elii mara waamee, «Waan Mootiin Waan maraa biyya Gibxi'ii keessatti ila teessan duratti mooticha Fara'oonii fi qondaaltota isaa irratti, biyya isaa mara irralle'etti tolche dhaggitaneertan. **3** Balaa gugurdada, bilbaasotaa fi waan maade'ee gugurdoo san iluma teessaniin dhaggitaneertan. **4** Garuu Mootiin Waan Maraa haga adhaa qalbii hubattu yookiin ila dhaggitu yookiin gurra dhage'u isiniif hin kennine. **5** Inni, «Ani woggoota afurtama goomolee keessa isin sooresse san wayaan teessan hin dulloonne; kopheen teessanille hin dhumanne. **6** Isin daabboo hin nyaanne; daadhii woyinii yookiin untoo nama macheessitu hin unne. Inni Mootii Waan Maraa Waaqa keessan akka te'e akka beettanuuf tana godhe: jedhee isiniiti himeera. **7** Yennaa isin addee tana dhuttane, mootiin Heshiboonii Sihoonii fi mootiin Baashaanii Oog nu loliisaaf dhufane; te'uu malee nuuti isaan injifanne; **8** lafa isaanille fudhannee, gosa Ruubeniitiif, gosa Gaadiitiif fi gamisa gosa Minaase'eetiif dhaala goonee kennine. **9** Tanaaf wonni isin gootanu marti akka isinii teetuuf, jechoota gondooroo tanaa eegadha'a. **10** «Isin marti, sooreessitooti gosa teessanii, jaarsoleen teessan, qondaaltoti teessanille,

namooti Israa'elii marti adha Mootii Waan Maraa Waaqa keessan dura dhaabbataneeran; **11** ijoolleen teessan, niitoti teessanii fi alagaan addee quttumaa teessan keessa jiranu, worra qoraan isinii cassuu jalqabee haga worra bisaan isiniif woraabuutitti isin woliin dhaabbataneeran. **12** Gondooroo Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin woliin kakatiisaan Gondooru san, isa woliin godhatiisaaf, isin adha as dhaabbataneertan. **13** Mootiin Waan Maraa akkuma isiniif waadaa gale, akkuma abbootii teessan Abrahaamiif, Yisihagiif, Yaaqoobiifille kakate, inni Waaqa isinii te'iisaaf, kolbaa ifille isin godhatiisaaf adha tana godhe. **14** Mootiin Waan Maraa Gondooroo tana isin woliin qofa adoo hin te'in, **15** worra adha Mootii Waan Maraa Waaqa keenna dura as nu woliin dhaabbatuu fi worra adha as nu woliin hin jirre woliile'een godhe. **16** «Nuuti biyya Gibxi'ii keessa attam akka leenee fi gosa biyya adda addaa keessa attam dabarree akka dhunne isinuu hin beettan. **17** Odduu isaaniitiif waan jibbisiisaa, waaqota dharaa ka isaanii ka mukaatii fi dhaka'aa, ka meeti'itii fi worqii dhaggitaneertan. **18** Isin keessaa dhiirti yookiin dubartiin, maatiin yookiin gosi gadhaan isaanii Mootii Waan Maraa Waaqa keenna irraa deebi'e, dhaqanee waaqota gosa biyya adda addaa akka hin waaqonfanne ifi eegadha'a. Hiddi midhaan hadhowaa summii qabu buusu odduu teessan akka hin jiraanne ifi eegadha'a. **19** Nami akkasii jechoota abaarsaa kana dhage'ee, gadhaa ifi keessatti, ifi eebbifatee, «Ani mataa jabeennaan le'ulle, hantuun na hin dhaqqaddu» jedhee yoo herrege, worra dansa'aa fi worra hamaa irratti badii hin fida. **20** Mootiin Waan Maraa nama akkasitiif hin araaramu. Aarii fi hinaaffaan Mootii Waan Maraa isa irratti hin bobeeetti; abaarsi kitaaba kana keessatti barreeffame marti isa irratti hin bu'a. Mootiin Waan Maraa maqaa isaa lafa irraa xawoxee hin balleessa. **21** Mootiin Waan Maraa akkuma abaarsa gondooroo'oo ka kitaaba seeraa kana keessatti barreeffameetiiti, nama akkasii gosa Israa'elii mara keessaa baasee hin balleessa. **22** «Dhalooti isin duubaan dhufu, sanyiin teessanii fi ormi fago'oo dhufu bala'aa fi dhibee Mootiin Waan Maraa lafa teessan irratti fide dhagganee, **23** «Latti sun guutumatti dhakaa bobee'uu fi sooddaan hin gubatti; wonni tokkole irratti hin dhaabantu; wonni tokkole irratti hin lattu; isin akka badii Sodoomii fi Gomora'aa, akka Aadima'aa fi Zebo'iimii ta Mootiin Waan Maraa aarii fi mufii ifii guddoon garagaggalchee hin teeti» hin jedhan. **24** Achiin duuba gosi biyya adda addaa marti maadeffatee, «Mootiin Waan Maraa maaf lafa tana irratti waan akkasii godhe? Wonni inni aaree bobee'eef maan?» hin jetti. **25** Achiin duuba kolbaan deebittee, «Isaan Gondooroo Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii isaanii yennaa biyya Gibxi'ii keessaa isaan baase, isaan woliin gondoore san waan diiganeef. **26** Isaan dhaqanee waaqota hin beenne, ka inni hin ajajin waaqota dhibii tajaajilane waaqonfatane. **27** Tanaaf Mootiin Waan Maraa lafa tanatti aaree bobee'ee, abaarsa kitaaba kana keessatti barreeffame mara lafa irratti fide. **28** Mootiin Waan Maraa aaree bobee'ee, mufii ifi guddoon lafa isaanii keessaa isaan buqqisee, akka adha jiranu kanatti biyya ormaa keessatti isaan gate» hin jetti. **29**

«Wonni dhossaa'aa ta Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa ti; wonni mudhate ammoo, jecha seera kanaa mara akka hordonnuuf, teennaa fi ta ijoollee teennaa ti.

30 «Eebbaa fi abaarsi ani adha isin dura keye kun martinuu yennaa isin dhaqqabe, isin addee Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan gosa biyya adda addaa mara odduu isin bittinneessetti deebitane yennaa waan kana qaabbattane, 2 isinii fi sanyiin teessan gara Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii deebitane, akkuma ani adha isin ajajetti, gadhaa keessan tokkoochaa fi lubbuu teessan takkatti'ii isin isaa'af yoo ajajantane, 3 Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan boojuu teessan hin deebisa; isiniif hin marara; addee isin itti bittinneesse gosa biyya adda addaa keessaa, deebisee wolitti isin hin qaba. 4 Haga qaccee biyya lafaatti bittinnootanulle, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan wolitti isin qabee deebisee isin hin fida. 5 Inni gara lafa abbootiin teessan qabatte san isin hin fida; isinille isii san hin qabattan. Inni abbootii teessan caalaa isin qananonsee, laakkossa keessanille hin baceessa. 6 Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan akka isin gadhaa tokkoochaa fi lubbuu takkatti'ii isa jaalatane leetanu, qalbii teessanii fi qalbii ijoollee teessanii haqanqabaa hin qaba. 7 Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan abaarsa kana mara diinota keessan worra isin jibbuu fi worra isin miidhu irratti hin fida. 8 Isin deebitane isaa'af hin ajajantan; ajaja ani adha isin ajaju mara hin eegattan. 9 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan waan isin hujjanu maraan, ijoolle'en, hortee horii keessaniitii fi midhaan fichaa'atiin isin hin duroonsa. Inni abbootii teessan duroonsiisaan akkuma gammade, isinille duroonsiisaan hin gammada. 10 Tun yoo isin Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif ajajantane, ajajaa fi seerata kitaaba kana keessatti barreeffame mara eegatiisaan, gadhaa keessan tokkoochaa fi lubbuu teessan takkatti'ii gara Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii deebitane teeti. 11 «Ajaji ani adha isin ajaju kun guddoo ka isin rakkisuu moti yookiin ka isin irraa fagoo jiruu moti. 12 Isin, «Akka nuuti dhageennee ajajannuuf, eentu ol-gubbaa bayee fidee nutti hima?» akka hin jenne ol-gubbaa hin jiru. 13 Isin, «Akka nuuti dhageennee ajajannuufille, eentu abbaayaa gamatti bu'ee fidee nutti hima?» akka hin jenne ajaji kun abbaaya'aan gama hin jiru. 14 Garuu jechi isinuma bira jira; akka isin ajajantanuufille afaanii fi gadhaa keessan keessa jira. 15 Kunoo, ani adha jiru'uu fi qananummaa, du'aa fi badii isin dura keyeera. 16 Akka isin Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jaalatanu, karaa isaa irra akka ideentanu, ajaja isaa, seerata fi seera isaalle akka eegattanu, ani isin ajaja; achiin duuba jiru'uun hin leetan; hin hortan; Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan lafa isin itti galtanee qabattanu keessatti isin hin eebbisa. 17 Gadhaan keessan isa irraa deebi'ee, isaa'af ajajamiisa diddanee, waaqota dhibii sagadiisaaf sobantane yoo isaan waaqonfatane ammoo, 18 dhuguma akka isin baddanu ani adha isinitti hima; laga Yordaanosii gamatti buutane lafa qabattanu san keessa bara dheeraa hin leetanu. 19 Ani adha jiru'uu fi du'a, eebbaa fi abaarsa isin dura akka keye ol-gubbaa'aa fi lafa waamee isin irratti dhugaa akka

bayanu hin godha. Tanaaf isinii fi sanyiin teessan akka leetanu jiruu filadha'a. 20 Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jaaladha'a; isaa'af ajajama'a; isatti maxxana'a; inni jiruu teessan waan te'eef, lafa abbootii teessan ta durii Abrahaam, Yisihaqii fi Yaaqoobiif kenniisaaf kakate san keessatti bara dheeraa isiniif hin kenna» jedhe.

31 Achiin duuba Muuseen gad bayee dubbii tana kolbaa Israa'elii maratti dubbatee, 2 «Kunoo, ani amma nama woggaa dhibbaa fi diddamaa ti; haganaa achi ani isin bulchiisa hin dande'u; Mootiin Waan maraa, «Ati laga Yordaanosii gamatti hin buutu» naan jedheera. 3 Mootiin Waan Maraa Waaqi keessanuu isiniin dura gamatti hin bu'a; gosa biyya adda addaa tana isin duraa hin balleessa; isinille lafa isaanii hin qabattan; akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, Iyaasuun isiniin dura gamatti hin bu'a. 4 Mootiin Waan Maraa mootota Amoorotaa Sihoonii fi Oog lafa isaanii waliin akkuma balleesse, isaanille hin balleessa. 5 Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa san dabarsee isinitti hin kenna; isinille akkuma ani isin ajaje isaan hin gootan. 6 Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin waliin waan jiruuf, jabaadha'a; jajjabaadha'a; isaan hin sodaatina'a yookiin hin baraaqina'a; inni isin hin lakkisu yookiin isin hin gatu» jedhe. 7 Achiin duuba Muuseen Iyaasuu waamee kolbaa Israa'elii mara duratti, «Ati kolbaa tana waliin gara lafa Mootiin Waan Maraa abbootii isaanii ta duriitii kenniisaaf kakatetti waan galuuf, lafa sanille dhaala isaanii gootee waan isaanii qoodduuf, jabaadhu, jajjabaadhu! 8 Mootiin Waan Maraa ifiifuu si'ii dura hin deema; si wolille'en hin jiraata; inni ijjumaa si hin lakkisu yookiin si hin gatu; hin sodaatin; addii hin kutatin» jedhe. 9 Muuseen seera kana barreessee, sanyii Lewwi'ii hayyoota saanduqa gondoaroo Mootii Waan Maraa ba'atanuu fi jaarsolee Israa'elii maratti kenne. 10 Achiin duuba Muuseen isaan ajajee, «Dhuma woggaa torba torbaatti, yennaa liqaan namaaf lakkifamuu fi yennaa jila gose'ee ta woggaa wogga'aan jilifantutti, 11 kolbaan Israa'elii marti addee inni filatetti Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti yennaa dhaggantanu, seera kana akka isaan dhage'anuuf isaan mara duratti dubbisa'a. 12 Mootii Waan Maraa Waaqa keessan dhage'ane akka isa sodaatiisa baratanu, jecha seera kanaa mara akka dansaa akka eegatanu, kolbaa mara dhiira, dubartii, ijoolle'ee fi orma qachaa keessan keessa jiranu wolitti qaba'a. 13 Laga Yordaanosii gamatti buutane lafa qabattan keessatti bara leetanu mara, ijoolleen isaanii ta seera kana hin beenne, seera kana dhage'ane, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan sodaatiisa baratu qaban» jedhe. 14 Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Kunoo, guyyaan ati duutu dhikaateera; akka ani isa ajajuuf Iyaasuu waamiitii isa waliin gara Dunkaanii Woldeenna'aa dhikaadha'a» jedhe; maarre Muuse'ee fi Iyaasuun dhagane gara Dunkaanii Woldeenna'aa dhikaatane. 15 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa dunkaanii keessatti utubaa duumensaa keessaa mudhate; utubaan duumensaalle seensuma dunkaanii dhaabbate. 16 Mootiin Waan Maraa Muuse'en, «Kunoo, ati duutee abbootii teeti ta durii bira dhaqaarta; kolbaan tun waaqota ormaa ka biyya itti galanuu hin waaqonfatan;

isaan na lakkisane, gondoosoo ani isaan woliin godhe hin diigan. **17** Guyyaa san ani isaanitti aaree bobee, isaan hin lakkisa; fuula kiyya isaan duraa hin dhoffadha'a; isaanille hin badan. Badiin guddo'oo fi rakkoon guddoon isaan hin dhaqqaddi. Guyyaa san isaan, «Badiin tun Waaqi keenna waan nu woliin hin jirreef nu dhaqqaddee motii ree?» jedhane hin gaafatan. **18** Isaan gara waaqota dhibii deebi'isaan waan hantuu waan hujaneef, ani guyyaa san fuula kiyya ijjumaa isaan duraa hin dhoffadha. **19** «Amma faaruu tana barreeffadhuuti, kolbaa Israa'elii barsiisi; akka isaan irratti naaf dhugaa baatu, isaan akka faarsanu godhi. **20** Ani gara lafa aananiitii fi dammaa ta abbootii isaanitiif kennisaaf kakadhe sanii yennaa isaan fide, isaan nyaatanee quufanee gabbataneen duuba, ana jibbanee, gondoosoo ani isaan woliin godhe diigane, gara waaqota dhibii deebi'anee isaan waaqonfatane. **21** Yennaa badiin guddo'oo fi rakkoon isaan dhaqqaddu, faaruun tun sanyii isaanitiin waan hin raanfataniiif isaan irratti dhugaa hin baati. Ani gara lafa isaanii kennisaaf kakadhee san adoo isaan hin fidiniin dura adhalle waan isaan godhiisaaf yaadiisatti jiranu hin beeka» jedhe. **22** Maarre Muuseen guyyuma san faaruu san barreessee Israa'eloota barsiise. **23** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, Iyaasuu ilma Nunii ajajee, «Ati Israa'eloota gara lafa ani isaanii kennisaaf kakadheti waan galchituuf, jabaadhu; jajjabaadhu; ani si woliin jira» jedhe. **24** Muuseen jecha seeraa kana jalqabaa haga dhumaatitti kitaabatti barreessee fixeen duuba, **25** Lewwoota saanduqa Gondoosoo Mootii Waan Maraa ba'atanu ajajee, **26** «Kitaaba seeraa kana fuudhiitii, achitti akka isin irratti dhugaa bawu, saanduqa Gondoosoo Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii bira keyi. **27** Isin finqiltootaa fi worra mataa jabaatu akka teetane ani hin beeka. Kunoo ani adha adoo jiru'uun isin woliin jiruu, eega Mootii Waan Maraa finqiltanee, du'a tiyyaan duuba fa'a irra caalaa attam attam finqiltan ree! **28** Ani jecha kana akka isaan dhage'anuuf akka isaanitti dubbadhu, ol-gubba'aa fi lafa isaan irratti dhugaa baatota godhee akka waamu, jaarsolee gosa teessaniitii fi qondaaltota teessan mara na duratti wolitti naa qaba'a. **29** Ani du'een duuba akka isin ijjumaa battootane, karaa ani isin ajaje irraa gortanu ani hin beeka. Isin fuula Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu waan hujanuuf, huiji harka keessaniitille'een waan isa aarsitanuuf, baroota dhufanu keessatti badiin isinitti hin dhutti» jedhe. **30** Achiin duuba Muuseen jecha faaruu tanaa jalqabaa haga dhumaatitti, wolde'a kolbaa Israa'elii duudi'iif dubbisee,

32 Ee ol-gubba'a ani hin dubbadha caqasa'a; ee lafa atille jecha afaan kiyyaa dhage'i. **2** Barsiisi kiyya akka bokkeyaa roobuu ti; jechi kiyyalle akka fixeensa coccophuu ti. Marra quunxu irratti akka tiifu'uu lattuu irratti akka bokkeya jaba'aa roobuu ti. **3** Ani maqaa Mootii Waan Maraa hin lallaba; isinille guddinna Waaqa keennaa leellis'a! **4** Inni rassa'a, huijin isaa dhidhinna hin qaddu; karaan isaa marti qajeela'a. Inni Waaqa addatamaa hin dokonkorre; Waaqa qajeela'a, balcha'alle'e. **5** Isaan isa irratti hantuu waan hujaneef, haganaa achi ijoollee isaatii

moti; isaan dhaloota jallaameyyii'ii fi micciirama'a. **6** Ee isin kolbaa gowwoole'e fi qarummaa hin qanne, akka isin Mootii Waan Maraatiif deebittanu akkanaa? Abbaan keessan ka isin dade, ka isin hujee fi ka isin miidhasse isaa motii ree? **7** Guyyoota durii qaabadha'a; waggoota dhaloota heddu'uu hubadha. Abbootii teessan gaafadha'a; isaanille isiniin hin himan. Maanguddoo teessan gaafadha'a; isaanille isiniif hin diidessan. **8** Waaqi Ol-Aanaan gosa biyya adda addaatiif, dhaala isaanii yennaa kenne, sanyii namaa mara yennaa addaan baase, akka laakkossa kolbaa Israa'eliiitti meessaa gosa biyya adda addaatiif baase. **9** Sababille qoodi Mootii Waan Maraa kolbaa isaa ti; Yaaqoota dhaala isaa ti. **10** Inni lafa goomolee keessa, ona gammoojjii qilllee keessatti isa dhagge. Inni wontee isaaf te'ee, isa kunuunsee, akka gumaa ila ifii isa egee. **11** Inni akka risaa mandhee ifii diigee, ilmee ifii irratti gonboobee, koola ifii isaan irratti badhisee, isaan irratti kabbootii fi koola ifitiin isaan ba'atuu ti. **12** Mootii Waan Maraa qofattuu isa sooresse; waaqi ormaa isa woliin hin jiru. **13** Inni lafa kooboota mara akka bulchu isa godhee, midhaan ficha'aa isa nyaachise. Rassaa keessaa damma isa nyaachisee, dhakaa jabaa keessaa zayitii isaaf kenne. **14** Dhadhaa looniitii fi aanan hoole'eetii fi re'e'e cooma buruuso hoole'e'e, ta korbeeyyii hoolee Baashaaniitii fi re'e'e xaltaa qamadii dansa'aa woliin kenneef; inni daadhii woynni furda'aalle une. **15** Yeshuuruun gabbatee finqile. Quufee, furdatee, cululuqe; inni Waaqa isa dade lakkisee, rassaa fayinna ifii tuffate. **16** Isaan waaqota ormaatiin akka hinaafu isa godhane, battumma'aan isa aarsane. **17** Isaan durrisota Waaqa hin te'iniif, waaqota hin beenneef, waaqota haareya ka abbootiin isaanii hin sodaatiiniif ciincaa dhikeessane. **18** Ati rassaa abbaa sii te'e lakkitee, Waaqa jiruu sii kenne deete. **19** Ilmaan isaatii fi ijoolleen durraa ta isaa waan isa aarsaneef, Mootiin Waan Maraa tana dhaggee isaan tuffate. **20** Inni, «Ani fuula kiyya isaan hin dhoffadha; muummeen isaanii maan akka teetu hin ilaala; isaan dhaloota micciiramaa, ijoollee hin addatanne. **21** Isaan waan Waaqa hin te'iniin akka ani hinaafu na godhane, waaqota dharaa ifitiin na aarsane. Anille kolbaa tuffatanteen akka isaan hinaafanu isaan hin godha; kolbaa hubantii hin qannelle'een isaan hin aarsa. **22** Mufii tiyyaan ibiddi waan bobee'eef, haga addee worri du'e jiruutitti hin guba. Lafaa fi waan isiin baattu hin fixa; hundee gaarotaalle hin guba. (Sheol h7585) **23** «Ani badii isaan irratti hin tuula; daaya kiyya isaan irratti hin fixa. **24** Ani beela isaan balleessitu dhukkuba hamaa isaan fixuu fi balaa isaanitti hin fida; kalaadaa bineensotaa hadhaa dhudhuu'aa isaanitti hin erga. **25** Karaa irratti shallaagaan ijoollee isaanii hin fixa; mana isaanii keessa bararaqi hin guuta. Dargaggootii fi durri, annoole'e fi jaarsoleen hin dhumatan. **26** Ani: Isaan bittinneesssee, akka nami isaan hin qaabanne hin godha jedheeraayyu. **27** Garuu nyaaphoti isaanii, «Iree teennaan injifanne malee, tana mara Mootiin Waan Maraa hin goone» jedhane akka hin koorre diinota isaanii yaade. **28** «Isaan qarummaa hin qabanu; hubantiin isaan keessa hin jirtu. **29** Isaan adoo qaroolee te'anee jiraatane, tana hubatane, muummeen isaanii maan akka teetu hin beekaniyyu. **30**

Rassaan isaanii yoo isaan gurgure malee, Mootiin Waan Maraa yoo isaan lakkise malee, attamiin nami tokko nama kuma ari'uu dande'a ree? Yookiin attamiin nami kum kudhan nama lama baqata? **31** Rassaani isaanii akka rassaa keennaatii moti; diinoti keennaayyuu tana hin mormanu. **32** Muki woynii isaanii woynii Sodoomii irraa fichaa Gomora'aa keessaa waan dhufuuf, midhaan woynii isaanii hadhaa qaba; unkuruurri woynii isaanii hin hadhowa. **33** Daadhiin woynii isaanii akka hadhaa dhudhuufaa'aatii fi akka hadhaa buutii hantu'uu ti. **34** Tun na biratti wolitti qabanteetii motii ree? Mana kuusa'aa kiyya itti cufee chaappaa itti dhoweraa motii ree? **35** Haluun tiyya; ka haluu bayu ana; yennaa miilli isaanii mucucaatutti jira; Guyyaan badii isaanii waan dhikaateef, muraan ariifatee isaanitti hin dhutti» jedhe. **36** Garbooleen yookiin ka garboolee hin te'in nami tokkolle adoo hin hafin, hunni isaanii akka dhumatte yennaa dhagge, Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiif hin mura; tajaajiltoota ifitiifille hin marara. **37** Inni, «Waaqoti isaanii, rassaan isaan itti baqatanu, **38** ka cooma ciincaa isaan dhikeessanu nyaatanu, ka kennansa daadhii woynii isaaniille unanu, ka'anee isaan qarqaaranuu ti me! Gollaa isaaniif te'anuu ti me! **39** «Amma ilaala'a; Waaqi anuma; ana malee Waaqi dhibiin hin jiru. Ani hin ijeesa; hin jiraachisalle'e; ani hin madeessa; hin fayyisalle'e; harka kiyya keessaa ka baasuu dande'u hin jiru. **40** Ani harka kiyya gara ol-gubba'aa kaasee, «Ani haga bara baraa jiraata'a» jedhee daadimadhe. **41** Shallaagaa kiyya balaqqisaa qaradhee, harki kiyya mura'aaf yennaa isa qabatu, ani diinota kiyya haluu hin baya; worra na jibbuufille gatii hin kenna. **42** Daaya kiyya, dhiiga mataa soorressitoota diinotaa worra qalameetii fi worra booji'ameetiin hin macheessa; shallaagaan kiyyalle foon diinotaa hin nyaata» hin jedha. **43** Inni dhiiga tajaajiltoota ifii baasee, diinota ifille haluu bayee, kolbaa ifitiif fi lafa ifitiif gumaa cubbu'uu waan godheef, ee gosa biyya adda addaa kolbaa isaa waliin gammada'a. **44** Muuseen Iyaasuu ilma Nunii waliin dhufee, jecha faaruu tanaa mara kolba'aaf dubbise. **45** Muuseen jecha kana mara kolbaa Israa'elii maraaf dubbisee fixeen duuba, **46** isaaniin, «Jecha seera kanaa mara, ijoolleen teessan akka dansaa akka eegattu, akka isaan ajajjaju jecha ani adha isinitti himu kana mara gadhaa keessanitti qabadha'a; **47** jechi kun ka jiruu isiniif kennu malee, ka bu'aa hin qannee moti; jecha kanaan isin laga Yordaanosii gamatti buutane lafa qabatu'uuf jirtanu keessa bara dheeraa hin leetan» jedhe. **48** Guyyuma san Mootiin Waan Maraa Muuse'een, **49** «Gaarota Abaariimii keessaa, gara gaara Neboo, ka lafa Mo'aabii ta fuullee Yeriko'oo jirtu keessa jirtu ol bayiitii, lafa Kana'aanii ta ani Israa'elootaaf kennu san ilaali. **50** Akkuma obboleessi keeti Aaron gaara Hoorii irratti du'ee, abbootii ifii ta durii bira dhaqe, atille gaara itti ol baatu san irratti duutee, abbootii teeti ta durii bira hin dhaxxa. **51** Tun isin lamaanuu Israa'eloota duratti bisaan Mariiba'aa ka qachaa Qaadeshee biratti, goomolee Ziinii keessatti waan na yakkitanee fi Israa'eloota oddu'utti woyyummaa tiyya waan hin ulfeessiniif tun teeti. **52** Tanaaf ati lafa san ifiin duratti

hin dhaggita malee, lafa ani kolbaa Israa'elitiif kennu sanitti hin galtu» jedhe.

33 Nami Waaqaa Muuseen adoo hin du'iniin dura eebbi inni Israa'eloota eebbise ta asii gad jiru. **2** Mootiin Waan Maraa gaara Siina'aa irraa dhufee, akka aduu ganamaa Se'iir irraa isaaniif baye; gaara Phaaraanii irralle'ee isaaniif isse; inni ergantoota ifii kumaatama waliin dhufe; midda isaattii ibiddi gabbatu jiraayyu. **3** Dhuguma inni kolbaa ifii hin jaalata; woyyooti marti harka isaa keessa jiran. Isaan martinuu miila isaa jalatti hin sagadan; isa irralle'ee gorsa hin fudhatan. **4** Seerri Muuseen kenne kun, qooda wolde'a Yaaqoobii ti. **5** Yennaa soorressitooti kolba'aa gosa Israa'elii mara waliin wolitti qabamanu, Mootiin Waan Maraa Yeshuuruun irratti motii te'e. **6** Muuseen marroo gosa Ruubenii dubbatee, «Gosi Ruubenii le'uu ti malee, hin du'in. Laakkossi gosa isaa hin diqqaatin» jedhe. **7** Marroo Yihuda'aa, «Ee Mootii Waan Maraa, iyya gosa Yihuda'aa dhage'i. Gara kolbaa isaanii isaan fidi! Harkuma keetiin isaan irraa dhooggi; yennaa isaan diinota ifii waliin wol lolanu ati isaan qarqaar» jedhe. **8** Marroo gosa Lewwii'i, «Uriimii fi Tumiim ta fedhii teeti ittiin beekanu, woyyoota teeti gosa Lewwii'iitiif kenniteerta. Ati Maasa'atti haga isaan ilaaltee, bisaan Mariibaa biratti isaan waliin mormite. **9** Isaan si'iif jedhanee haajaa abba'aa fi haadha ifii lakkisane, fira ifitiif fi ijoollee ifii dedhane. Isaan jecha keetiif ajajamane, gondoaroo teeti eegataneeran. **10** Isaan sirna keeti Yaaqoob seera keetille Israa'el hin barsiisan. Isaan hixaana si duratti kennansa gubamu duudiille addee ciinca'aa keeti irratti hin dhikeessan. **11** Ee Mootii Waan Maraa, hunna isaanii eebbis; hujji harka isaaniititti gammad. Worra isaan irratti ka'u dhowi; diinoti isaanii deebi'anee akka hin kaane hidha isaanii kuti» jedhe. **12** Marroo gosa BeniYaamii, «Ka Mootiin Waan Maraa jaalatu, sodaa malee jiraata. Inni guyyaa mara itti waan gombobuuf, bobaa isaa jala jiraata» jedhe. **13** Marroo gosa Yoseefii, «Mootiin Waan Maraa lafa isaanii fixeensa ol gubba'aatiin bisaan lafa gad fagoo keessa jirulle'en, **14** midhaan filatamaa adu'uun geyeen, ka dansaa yennaa yenna'an galfatanuun, **15** waan hedduu dansaa gaara durii irraa dhaggamanuun, waan hedduu dansaa koobota bara baraa irraa dhaggamanulle'en, **16** waan guddoo dansaa latti baattuun, Mootiin Waan Maraa ka haxanxarii bobeettu keessatti dubbateen eebbifantuu ti. Tun marti Yoseefii obboleeyyan ifii keessaa bulchaa te'eef teetuu ti. **17** Arnyi Yoseefii akka korma qara dhalatee ti; gaafoti isaa akka gaafota gafarsaa ti; gaafota ifii saniin gosa biyya adda addaa haga qaccee lafaatti hin woraana. Efreem ka akkasii kuma kudhan qaba; Minaaseelle kuma hedduu qaba» jedhe. **18** Marroo gosa Zebulonii, «Ee Zebulon, ati bayiisa teetitti, ee Yisaakor, atille dunkaanii teeti keessatti gammadi. **19** Isaan gosa hedduu gara gaaraa hin waaman; achitti kennansa balchummaa'aa hin dhikeessan. Qabeenna abbaaya'aa hin xuuxan; karra maansa keessatti dhokattelle hin baafatan» jedhe. **20** Marroo gosa Gaadii, «Waaqi lafa Gaadii badhise ka eebbifame; Isaan akka neenqaa achi le'anee, harkaa fi mataa hin kukkutan. **21** Qoodi

sooressumma'aa isaanii waan kennameef, lafa laayyoo hin filatan. Sooreyyiin kolba'aa yennaa wolitti qabamane, isaan fedha Mootii Waan Maraa qajeela'aa fi muraa isaa Israa'eliif muummessane» jedhe. **22** Marroo gosa Daanii, «Daan akka ilmoolee neenqaa, ta Baashaan keessaa utaaltuu ti» jedhe. **23** Marroo gosa Niftaalemii, «Ee Niftaalem isin Mootii Waan Maraatiin fudhatama guddaa qaddan; eebba isaatileen guutantaneertan; isin lafa haga kibba abbaayaa Galiila'aa hin qabatan» jedhe. **24** Marroo gosa Asheerii, «Gosi Asheerii gosa dhibii caalaa ta eebbifante. Obboleeyyan isaanii isaan jaalatanuu ti; latti isaanii muka ejersaatiin ta tolte teetuu ti. **25** Danqaraan karra isaanii sibiilaa fi sageettuu teetuu ti; nageenni isaanii bara isaanii woliin qixxawuu ti. **26** «Ee Yeshuuruun, Waaqi akka Waaqa keessanii ka isin qarqaariisaaf ol-gubbaa irra duumensa irralle arnya ifitiin deemu tokkole hin jiru. **27** Waaqi bara baraa addee isin itti baqattanu; irreen isaa ta bara baraalle isin utuddi. Inni diinota keessan isin duraa ari'aa, «Isaan balleessa'a» hin jedha. **28** Kolbaan Israa'elii qofii ifii bidhaa malee jiraatti; sanyiin Yaaqoobiille, lafa midhaaniitii fi daadhii woyni'ii keessa, addee ol-gubbaan fixeensa gad coccossitu keessa nageyaan jiraatti. **29** Ee kolbaa Israa'elii, isin gammada'a! Kolbaan akka keessanii ta Mootiin Waan Maraa baase tam? Wonte'ee fi qarqaarsi keessan, shallaagaan keessan ka ulfinnaalle isa; diinoti keeti si duratti hin hohollatan, isin isaan irra hin sirbitan» jedhe.

34 Achiin duuba Muuseen dirree Mo'aabii ta gara gaara Neboo irraa gara qaccee Phiisga'aa irraa fuullee Yeriko'oo jirtuu ol baye. Achitti Mootiin Waan Maraa lafa mara, Giil'aadii haga Daanii, **2** lafa Niftaalemii mara, lafa Efreemiitii fi Minaase'ee, lafa Yihuda'aa mara haga abbaayaa gara aduun seentuu jirtu, **3** lafa kibba Yihuda'aa, lafa dhooqa Yeriko'oo ta qachaa muka meexxi'ii irraa haga Zo'aarii jirtu mara itti mudhise. **4** Saniin duuba Mootiin Waan Maraa Muuse'een, «Latti tun ta ani Abrahaamiin, Yisihaqiin, Yaaqoobille'een, «Ani sanyii teessaniif hin kenna» jedhee waadaa gale; ati ila teetiin dhaggiteerta; ammoo itti hin galtu» jedhe. **5** Achiin duuba Muuseen tajaajilaan Mootii Waan Maraa akkuma Mootiin Waan Maraa jedhe san lafa Mo'aabiititti du'e. **6** Mootiin Waan Maraa dhooqa lafa Mo'aabii fuullee Bet-Phe'orititti isa awwaale; te'uu malee haga adhaalle nami addee awwaala isaa beeku hin jiru. **7** Muuseen yennaa du'e nama woggaa dhibbaa fi diddamaa ti; ilti isaa hin garjine; hunni isaalle hin dadhanne. **8** Israa'elooti dirree Mo'aabiititti haga guyyaa soddomaa Muuse'eef bowaa gaddane; achiin duuba nageeffatane. **9** Muuseen harka ifii Iyaasuu ilma Nunii irra waan keyeef, ayyaanni qaroomaa isa keessa guuteeyyu. Maarre Israa'elooti isa dhage'anee, waan Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin ajaje godhane. **10** Eega san Israa'el keessaa raagaan akka Muuse'ee ka Mootiin Waan Maraa fuula ifii duratti dubbise, **11** ka beessisaa fi maadee mara biyya Gibxi'iititti, Fara'oon irratti, qondaaltota isaa maraa fi lafa isaa mara irratti akka hujuuf Mootiin Waan Maraa erge, **12** hunna guddoo Muuseen kolbaa Israa'elii mara duratti mudhise yookiin

Iyaasu'uu

1 Muuseen tajaajilaan Mootii Waan Maraa du'een duuba, Mootiin Waan Maraa qarqaarticha Muuse'ee Iyaasu ilma Nuniitiin, **2** «Muuseen tajaajilaan kiyya du'eera. Amma atii fi kolbaan Israa'elii tun duudiin ka'a'aatii laga Yordaanosii bu'a'aatii, gara lafa ani kolbaa Israa'elii kennu sanii dhaqa'a. **3** Ani akkuma Muuse'eef waadaa gale, addee faanti miila keessanii irra ijattu duudii isiniif hin kenna. **4** Meessaan keessan lafa goomolee kibbaatii ka'ee haga gaara Libaanonii ka kaabaa, laga guddaa Efraaxiisiitii ka'ee, lafa Heetotaa duudii qabatee haga Abbaayaa Mediteraaniya'aa gara aduun seentuu hin te'a. **5** Iyaasu'u, bara jiruu teetii duudii nami ifi irraa si qabatuu dande'u hin jiru. Akkuma Muusee woliin jiraadhe si wolille'een jiraadha. Ani yennaa maraa si woliin jiraadha; ijjumaa si hin lakkisu. **6** Lafa ani isaanii kenniisaaf abbootii isaanii waadaa gale, akka dhaalanuuf, soorressa kolbaa tanaa waan teetuuf, jabaadhuu, jajjabaadhu. **7** Atummaan jabaadhuu, jajjabaadhu! Seera Muuseen tajaajilaan kiyya si ajaje duudi'ii ajajamuu keeti mirkaneeffadhu. Addee dhaxxu maratti wonni marti qajeelaan akka sii teetu Seera kana irraa gara middaattii yookiin gara bita'aattii hin gorin. **8** Kitaab Seeraa kun afaan keeti keessaa hin dhabamin. Waan isa keessatti barreeffame duudii akka muummessitu, halkanii fi guyyaa isa yaadadhu; yoo tana goote, wonni marti qajeelaan sii teeti. **9** Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, «Addee ati dhaxxu maratti si woliin waan jiruuf jabaadhuu, jajjabaadhu, hin sodaatin, hin nayinille'e!» jedhee si ajajee hin jiruu?» jedhe. **10** Achiin duuba Iyaasuun sooreyyii kolba'aatiin, **11** «Addee quttumaa dhaqa'aatii kolba'aan, «Guyyaa sad keessatti laga Yordaanosii buutane, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isiniif kennu dhaxxanee akka dhaaltanu, galaa keessan qopheeffadha'a!» jedha'aan» jedhee isaan ajaje. **12** Iyaasuun, gosa Ruubeniitiin, gosa Gaadiitii fi gosa Minaase'ee gamisaan, **13** «Dubbii Muuseen tajaajilaan Mootii Waan Maraa, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan, lafa tana isiniif kennee isin foofachiisa: jedhee isin ajaje qaabadha'a. **14** Dubartooti teessan, ijoolleen teessanii fi horiin keessan lafa Muuseen laga Yordaanosiitiin gara aduun baatutti isiniif kenne keessa turanuu ti; namooti keessan ka meya lolaa hidhatane duudiin ammoo, obboleeyyan ifii Israa'eloota qarqaariisaaf isaanii dura bu'anuu ti; **15** Mootiin Waan Maraa akkuma isin foofachiise obboleeyyan teessanille haga foofachiisu, lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isaanii kennulle haga fudhatanutti isaan qarqaara'a. Achiin duuba lafa teessan ta Muuseen tajaajilaan Mootii Waan Maraa laga Yordaanosiitiin gara aduun baatutti isiniif kennetti deebitane hin qabattan» jedhe. **16** Isaanille Iyaasu'uun, «Waan ati nu ajajje mara hin goona; gara nu ergitu maralle hin dhandha. **17** Akkuma yennaa mara Muuse'eef ajajanne, si'ifille hin ajajanna; Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti callaan akkuma Muusee woliin jiraate, si wolille'een jiraatuu ti. **18** Nami ajaja keeti diduu fi dubbii teetiif hin ajajanne duudiin ijjeefamuu ti; atummaan jabaadhu, jajjabaadhu» jedhaneen.

2 Eega san Iyaasuun ilmi Nunii quttuma lafa Shixiim jedhantuu keessaa worra dooyu lamaan dhossa'aan ergee, «Dhaqa'aatii lafa san, keessattuu qachaa Yeriko'oo dooya'a» jedhe. Isaan yennaa achi geyane mana dubartii sagaagaltittii, «Rahaab» jedhantu takkaa seenanee, achi bulane. **2** Mooticha qachaa Yeriko'ootitti, «Kunoo, kolbaan Israa'elii gariin lafa dooyiisaaf halkanii asi dhufaneeran» jedhane himane. **3** Maarre inni Rahaabitti ergee, «Namooti mana keeti keessa jiranu biyya duudii dooyiisaaf waan dhufaneef, gad baasi!» jedhe. **4** Dubartitiin sun ammoo namoota lamaan san dhossitee, «Dhuguma, jarri takka gara kiyya dhutteertiyyu; eessaa akka dhutte ammoo ani hin beeku. **5** Isaan aduun seentee balbalti karra qacha'aa yennaa cufantu bayannee deemane. Karaa isaan itti gorane ani hin beeku; yoo ariifattanee hordottane hin dhaqqaddan» jette. **6** Isiin ammoo jara heellichoo manaa gubba'atti ol baattee muka talba'aa ka achitti afameeru jalatti isaan dhossiteertiyyu. **7** Namooti mootichi erge sun haga karaa malkaa laga Yordaanosii hordofisaaf bayaneen duuba karri qacha'aa cufante. **8** Worri dooyu sun adoo hin rafin, Rahaab heellichoo manaa gubba'atti isaan bira dhaxxee, **9** «Waaqi lafa tana akka isiniif kenne ani hin beeka. Worri biyya tanaa duudiin isin sodaatane akka gaga'aa baqane. **10** Yennaa isin biyya Gibxi'ii keessaa baatane, Waaqi attam akka abbaayaa diintuu isin duraa gosse, mootota Amoorotaa lamaan Sihoonii fi Oog worra laga Yordaanosii irraa gara aduun baatu jiru attam akka iijeettanelle dhageenneerra. **11** Nuuti yennaa waan kana dhageenne, sodaannee akka gaga'aa bandhe; nuuti marti addii kutanne; sababille Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan dhugumaan Waaqa ol-gubba'aatii fi lafaa ti. **12** Amma akkuma ani waan dansaa isiniif godhe, isinille mana abbaa kiyyaa badii irraa hamburiisaan waan dansaa akka gootanu maqaa Mootii Waan Maraatiin kakadha'a; abbaa kiyya, haadha tiyya, obboleeyyan tiyya, obboleeyyan tiyya ta durraatii fi waan isaanii mara du'a irraa akka hamburtanu, beesisa addachiisu naaf kenna'a» jette. **14** Jarri isi'iin, «Waan amma nuuti huijissatti jirru kana yoo nama tokkolle'etti himuu dhaddee jiru'uun jiraanne, yennaa Mootiin Waan Maraa lafa tana nu'uuf kennu, isinille akka jiru'uun jiraatanu hin goona» jedhane. **15** Manni Rahaab keessa leetu gara tokkoon dalleya qacha'aa ka dhaka'aatiin wolitti waan ijaarameeruuf, qowa dalleya dhaka'aatiin wodaroon isaan gad buuttee, **16** «Worri isin hordofu akka isin hin dhaggine, gara lafa koobitti'ii dhaqa'aatii haga isaan deebi'anutti guyyaa sadii achitti dhokadha'a. Achiin duuba gara deemiisatti jirtanu deemuu dandeettan» jetteen. **17** Jarille isi'iin, «Nuuti lafa qabatiisaaf yennaa dhunnu, wodaroo diintuu tana, karaa qowa gad nu buutte kanaan yoo hin hidhin, abbaa keetii fi haadha teeti, obboleeyyanii fi nama mana abbaa keetii mara mana keeti keessatti yoo wolitti hin qabin, kakuu ati nu galchite tanaaf hin komatannu. **19** Eennuulle mana keeti keessaa yoo gad baye, dokonkoruma fiitiin du'e; nuuti itti hin gaafatannu; nama si woliin mana keessa jiru tokkocha irralle'etti miidhaan yoo dhaqqadde ammoo, nuuti itti hin gaafatanna. **20** Teetuu malee waan nuuti huijissatti

jirru kana yoo hinte, kakuu ati nu kakachiitte si'if hin guunnu» jedhaneen. **21** Isiin, «Akkuma isin jettane teetuu ti» jettee, isaan lakkitte. Yennaa isaan deemane, wodaroo diintuu qowa san irratti hiite. **22** Worri isaan hordofu karaa mara irra barbaadee isaan dhabee haga deebi'utti, worri dooyu gara lafa koobitti'ii dhaqanee guyyaa sad achitti dhokatane. **23** Achiin duuba namooti dooyanu lamaan sun lafa koobitti'ii irraa gadi bu'anee, laga Yordaanosii bu'anee gara Iyaasuu ilma Nunii dhufanee, waan isaan irra geye duudii itti himane. **24** Isaan, «Waaqi dhugumaan lafa duudii harka keennatti dabarsee nuuf kenneera. Kolbaan achi jirtu duudiille sodaattee akka gaga'aa baxxeerti» jedhane Iyaasu'utti himane.

3 Iyaasu'uu fi kolbaan Israa'elii duudiin barii halkaniiin ka'anee, lafa Shiiximii lakkisaneen gara laga Yordaanosii dhufanee, adoo gamatti hin bu'in achitti qubataane. **2** Guyyaa sadiin duuba soorressitooti addee quttumaa san keessa deddeentee, **3** kolba'aan, «Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa Ka Waaqa keessanii Lewwooti hayyooti ba'ataneeranuun yennaa dhaggitane, addee quttuma keessaniitii ka'aatii isaan faana deema'a. **4** Isin tanaan qara addee tana waan hin beenneef, karaa deentanu isaan isinitti hin mudhisan. Teetuu malee Saanduqa Gondooroo'ootitti hin dhikaatina'a; isinii fi Saanduqa Gondooroo'oo wodhakka'atti fageenni gara kiiloo meetira tokkoo jiraatuu ti» jettee ajajje. **5** Iyaasuun kolba'aan, «Mootiin Waan Maraa boru bilbaasota odduu teessanitti waan godhuuf, ifi qulleessa'a» jedheen. **6** Achiin duuba Iyaasuun hayyootaan, «Saanduqa Gondooroo'oo fuudha'aatii kolba'aan dura deema'a» jedheen. Isaanille Saanduqa Gondooroo'oo fuudhaneen kolba'aan dura deemane. **7** Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, «Muusee waliin akkuma jiraadhe si wolille'een jiraatuu kiyya Israa'elooti marti akka beettu, ani adha isaan duratti si guddisiisuu jalqaba. **8** Hayyoota Saanduqa Gondooroo'oo ba'atanuun, «Yennaa qarqara laga Yordaanosii geettane, bisaan keessa seena'aatii dhaabbadha'a» jedhiin» jedhe. **9** Achiin duuba Iyaasuun kolbaa Israa'eliiitiin, «Asi dhikaadha'aatii jecha Mootii Waan Maraa Ka Waaqa keessanii caqasa'a. **10** Akkuma isin gara duraa hiixxanuun, Waaqi jiraataan dhugumaan Kana'aanota, Heetota, Hiivota, Pherizota, Girmaashota, Amoorotaa fi Yibusoota isin duraa oofee baasiisaan, odduu teessan jiraatuu isaa beettan. **11** Saanduqi Gondooroo Gootaa lafa duudii'ii isiniin dura laga Yordaanosii gamatti hin bu'a. **12** Maarre amma gosoota Israa'elii tokko tokkooyyuu keessaa nama tokko tokko fila'aatii, nama kudhanii lama dhiheessa'a. **13** Hayyooti saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa goottaa lafa duudii'ii ba'atane, akkuma isaan faana miila ifii bisaan keessa keyaneen, lagi Yordaanosii yaa'iisa hin lakkisa; bisaan gaara irraa gad yaa'iisatti jirulle gargar citee, eelee tuulama» jedhe. **14** Yennaa kolbaan Israa'elii laga Yordaanosii bu'iisaaf addee qubatanee ka'ane, hayyooti Saanduqa Gondooroo'oo ba'ataneen isaaniiin dura deemane. **15** Lagi Yordaanosii yennaa midhaan galchanu guutee danbala'a; hayyooti Saanduqa Gondooroo'oo ba'ataneeranu laga Yordaanos geyanee akkuma faanti miila isaanii bisaan tuxheen, **16**

bisaan gaara irraa gad yaa'u dhaabbatee, fagaatee haga qachaa Adaamii ka qachaa Zaaretaanii biraatitti eelee tuulame. Bisaan gara Abbaayaa Arabaayii dabaree gara «Abbaayaa Sooddaa» jedhantuutitti yaa'u ijjumaa cite. Tanaaf kolbaan gara Yeriko'oo gamatti buute. **17** Israa'el duudiin lafa godduu irra deemaa yennaa bu'anu, hayyooti Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa ba'atteertu, haga kolbaan marti laga Yordaanosii buututti, laga Yordaanosii wodhakkaa lafa godduu irra dhaabbatteertiyyu.

4 Kolbaan Israa'elii marti laga Yordaanosii buuteen duuba Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, **2** «Gosa tokko tokkooyyuu keessaa, nama kudhanii lama filiitii, **3** laga Yordaanosii wodhakkaa addee miilli hayyootaa dhaabbateeruun dhakoota kudhanii lama fuudhaneen, addee edana bultanutti akka dhaabanu ajaji» jedhe. **4** Achiin duuba Iyaasuun namoota kudhanii lama ka file san waamee, **5** isaaniin, «Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa Ka Waaqa keessaniitiin dura tara'aatii, haga laga Yordaanosii wodhakka'aa deema'a. Akka laakkossa gosoota Israa'eliiitti tokko tokkoon keessan dhakaa tokko tokko fuudha'aatii, gurmuu teessan irratti kaafadha'a. **6** Dhakooti kun odduu teessanitti beessisa te'a. Hegeri ijoolleen teessan, «Dhakooti kun maan godha?» jettee yennaa isin gaafattu, **7** isin, «Saanduqi Gondooroo Mootii Waan Maraa laga Yordaanosii yennaa bu'e, bisaan Yordaanosii gargar cite; tanaaf dhakooti kun kolbaa Israa'eliiitiif haga bara baraa yaadannoo hin te'a» jettanee itti hintan» jedhe. **8** Maarre Israa'elooti akkuma Iyaasuun isaan ajaje godhane. Akkuma Mootiin Waan Maraa Iyaasuun ajajetti isaan akka laakkossa gosa Israa'eliiitti dhakaa kudhanii lama odduu laga Yordaanosiitii fuudhaneen, gara quttuma ifii geessanee achitti dhaabane. **9** Iyaasuulle dhakoota kudhanii lama laga Yordaanosii wodhakka'atti addee miilli hayyoota Saanduqa Gondooroo'oo ba'atane dhaabbatetti dhaabe. Dhakooti sun haga adhalle achuma jiran. **10** Akka kolba'aaf himu Mootiin Waan Maraa akkuma Iyaasuun ajajetti, wonni marti haga muummottutti hayyooti laga Yordaanosii wodhakkaa dhaabbattee turte. Wonna Muuseen Iyaasuun ajajelle tanuma. Kolbaalle ariiti'iin lagaan gamatti buute. **11** Isaan martinuu gamatti bu'anee cullaneen duuba, hayyooti Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa ba'atteertu gamatti buutee kolba'aan duratti tarte. **12** Worri adhi'iif qophowe Ilmaan Ruubenii, ilmaan Gaadiitii fi gamisi gosa ilmaan Minaase'een, akkuma Muuseen isaan ajajetti meya woraanaa hidhatanee kolbaa Israa'eliiitiin dura bu'ane. **13** Namooti gara kuma afurtamaa meya lolaa hidhataneeen qajeelcha Mootii Waan Maraatiin lolaaf gara Diida Yeriko'oo gamatti bu'ane. **14** Gaafa san Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii duudii duratti Iyaasuun guddise. Isaanille akkuma Muusee ulfeessane, bara jiruu isaa mara isa ulfeessane. **15** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, **16** «Hayyooti Saanduqa Gondooroo'oo ba'atteertu laga Yordaanosii keessaa akka bayanu ajaji» jedhe. **17** Tanaaf Iyaasuun hayyootaan, «Laga Yordaanosii keessaa baya'a» jedhee ajaje. **18** Hayyooti Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa ba'atteertu laga Yordaanosii keessaa baatee, miilli isaanii lafa godduu

irra yennaa ijjate, lagi Yordaanosii addee ifititti deebi'ee, akkuma durii guutee danbala'e. **19** Kolbaan Israa'elii ji'a matoomaa guyyaa kudhaneesso'ootitti laga Yordaanosiitii ol bayanee, meessaa Yeriko'oo gara aduun baatuun Giilgalitti qubatee. **20** Iyaasuun dhakaa kudhanii lama ka laga Yordaanosii keessaa fuudhame Giilgalitti dhaabee, **21** kolbaa Israa'eliiitiin, «Hegeri yennaa ijoolleen teessan, «Dhakaan kun maan?» jettee abbootii ifii gaafattu, **22** isin, «Kolbaan Israa'elii laga Yordaanosii kana keessa lafa godduu irra buute. **23** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan haga nuuti buunutti Abbaayaa Diintuu nuuf gosse; isinille'eef haga isin buutanutti Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan bisaan Yordaanosii gosse. **24** Waan kanaaf kolbaan lafa irra jirtu duudiin hunni Mootii Waan Maraa attam guddoo akka teetee hin beetti; isinille Mootii Waan Maraa Waaqa keessan haga bara baraa hin ulfeessitan» jedha'aan» jedhe.

5 Moototi Amoorotaa worri laga Yordaanosiitiin gama gara aduun seentuu jiru duudi'ii fi moototi Kana'anaotaa worri irga abbaayaa Mediteraniya'aa jiranu duudiin, haga kolbaan Israa'elii laga Yordaanosii buutu akka Mootiin Waan Maraa laga gosse yennaa dhage'ane, sodaatanee akka gaga'aa baqane; isaan sababa Israa'elootaatiif jajjabeenna dhabane. **2** Yennaa san Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, «Dhakaa qara qabu qopheeffadhuutii ammalle ilmaan Israa'elootaa haqanqabaa qabi» jedhe. **3** Maarre Iyaasuun dhakaa qara qabu qopheeffatee, Gibi'aat-Haaraalottii ilmaan Israa'elootaa haqanqabaa qabe. **4** Wonni Iyaasuun isaan haqanqabaa qabeef kana: namooti biyya Gibxi'iitii bayane marti, dhiirti worri woggaa isaanii duulaaf geesse duudiin, biyya Gibxi'iitii bayanee adoo goomolee keessa deemanuu du'ane. **5** Namooti biyya Gibxi'i keessaa bayane duudiin haqanqabaa qabataneeraniyyu; biyya Gibxi'iitii bayaneen duuba worri goomolee keessatti dhalate duudiin ammoo, haqanqabaa hin qabanne. **6** Israa'elooti Gibxi'i yennaa bayane worri woggaa isaanii duulaaf geette duudiin jecha Mootii Waan Maraatiif waan ajajamuu dhabaneef, haga isaan dhumatanutti kolbaan Israa'elii woggaa afurtama goomolee keessa deemaa turte. Mootiin Waan Maraa lafa aananii fi dammaa ta sanyii isaaniitiif kennisaaf abbootii isaaniitiif waadaa gale san, akka isaan hin dhaggine kakate. **7** Iyaasuun ijoollee Mootiin Waan Maraa addee abbootii isaaniititti kaase haqanqabaa qabe; isaan karaa irratti haqanqabaa waan hin qabataniif, haqanqabaa qabatane hin jiranu. **8** Kolbaan duudiin haqanqabaa qabatten duuba, haga madaan isaanii fayyitu addee quttumaattitti turane. **9** Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, «Ani adha salphinna keessan ka biyya Gibxi'i keessaa isin irraa konkolaachise» jedhe. Tanaaf maqaan addee sanii haga adhaa, «Giilgal» jedhame. **10** Israa'elooti Giilgalitti qubatanee adoo jiranuu, ji'a keessaa guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti galgala diida Yeriko'ootitti Jila Irra Dabaramaa jilfatane. **11** Guyyaa Jila Irra Dabaramaatiin duuba midhaan lafa sanii, daabboo uukoo hin qannee fi akumm'ee nyaatane. **12** Guyyaa isaan midhaan lafa sanii nyaataneen jalqabee, mannaan bu'iisa lakkise; Israa'elooti woggaa san keessa midhaan latti Kana'aanii baattu nyaatane malee, eega san deebi'anee

mannaa hin dhagganne. **13** Iyaasuun qachaa Yeriko'ootitti yennaa dhikaate, nama shallaagaa buqqifatee dhaabbateeru tokko ifiin duratti dhaggee, gara isaa dhaqee, «Ati gara keenna moo gara diina keennaa ti?» jedhee gaafate. **14** Namichille deebisee, «Ani gara keessan yookiin gara diinaatille'e moti; ammoo ajajaa loltoota Mootii Waan Maraa te'ee dhufeera» jedhe. Iyaasuulle lafatti jige sagadeefii, «Gootaa kiyya, maan akka ani godhu barbaadda?» jedhee deebise. **15** Ajajaan loltoota Mootii Waan Maraa deebisee Iyaasu'uun, «Addeen ati dhaabbatteertu tun woyyittii waan teeteef, kophee teeti baafadhu» jedhe. Iyaasuulle akkasuma godhe.

6 Sodaa Israa'elootaatiif, balbalti seensuma karra qachaa Yeriko'oo cufantee eegamaa turte. Nami tokkolle seenuu yookiin bayuu hin dandeenne. **2** Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, «Ilaa, ani qachaa Yeriko'oo, mooti isaatii fi loltoota isaa waliin harka keetitti dabarsee kenneera. **3** Atii fi loltooti teeti haga guyyaa jaa, guyyaa keessatti yennaa tokko qachaa Yeriko'oo gogeessaan mara'a. **4** Hayyooti torba tultullaa gaafa korbeeyyii hoole'ee torba qabatee, Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraatiin dura deentuu ti. Guyyaa torbeesso'ootitti hayyooti tultullaa afuuttuun, atii fi loltooti teeti qachaa san yennaa torba cinaa mara'a. **5** Isaan qoonqoo tultullaa adoo wol irraa hin kutin, tultullaa yennaa afuufanuun dhageettane, kolbaan marti qoonqoo ol qabatee iyyituu ti. Achiin duuba dalleenni dhaka'aa ka qacha'aa hin jiga; kolbaan sun nami tokkoon tokkonuu fuula ifii duraan gara qacha'aa seenuu ti» jedhe. **6** Iyaasuun ilmi Nunii hayyoota waamee, «Saanduqa Gondooroo'oo fuudha'aatii, isin hayyooti torba tultullaa gaafa korbeeyyii hoole'ee torba qabadha'aatii Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraatiin dura deema'a» jedhe. **7** Inni kolba'aan, «Deema'aatii, qachaa gogeessaan marsa'a; worri meya lolaa hidhate Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraatiin dura deemuu ti» jedhe. **8** Iyaasuun kolba'atti dubbateen duuba, hayyooti torba worri Mootii Waan Maraatiin dura tultullaa gaafa korbeeyyii hoole'ee torba qabatee deemuu, tultullaa san afuufaa dura deemane; Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraalle isaan gula deeme. **9** Worri meya woraanaa hidhateerulle, hayyoota tultullaa afuufanuun dura deeme; worri kuun ammoo, hayyooti adoo wol irraa hin kutin tultullaa afuuttuun, Saanduqa Gondooroo'ootiin duuba deeme. **10** Iyaasuun ammoo, «Haga ani, «Ilyaa'a» jedhee isinitti himutti hin iyyina'a; qoonqoon teessan hin dhage'amin, dubbiin takkaalle afaan keessan keessaa hin bayin» jedhee jara ajaje. **11** Maarre Iyaasuun Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa yennaa tokko qachaa akka maru godhe. Achiin duuba isaan addee quttumaattitti deebi'anee achi bulane. **12** Iyaasuun barii halkan ka'e; hayyootille Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa ba'atte. **13** Hayyooti torba worri tultullaa gaafa korbeeyyii hoole'ee torba qabateeru, adoo woli irraa hin kutin tultullaa afuufaa Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa dura deemane. Worri meya woraanaa hidhateeru isaanin dura deeme; worri kuun ammoo Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraatiin duuba deemane. **14** Guyyaa lammeesso'oo yennaa

tokko gogeessaan qachaa maranee, addee quttumaatitti deebi'ane; haga guyyaa jaa akkasuma godhane. **15** Guyyaa torbeesso'oootitti barii yennaa boruun dayya'u ka'anee, akkuma qaraa yennaa torba qachaa marane; guyyaan isaan yennaa torba gogeessaan qachaa cinaa marane gaafa kana qofa. **16** Martoo torbeesso'oootitti yennaa hayyooti tultullaa afuuttu, Iyaasuun kolba'aan, «Mootiin Waan Maraa qachaa kana waan isiniif kenneef iyya'a! **17** Qacha'aa fi wonni qachaa keessa jiru marti akka woreegamanuuf, Mootii Waan Maraatiif murteeffamanee; Rahaabiin sagaagaltittiin dootuu nuuti erganne waan dhossiteef, isi'ii fi worri isii waliin mana isi'ii keessa jiru callaan hafanuu ti. **18** Isin ammoo quttuma Israa'elootaatti rakko'oo fi badii akka hin finne waan ijumaa balleeffamuu qabu fudhatiisa irraa ifi eeggadha'a. **19** Meeti'ii fi worjiin, mey sageettu'uu fi sibiila irraa hujame marti Mootii Waan Maraatiif ka woyyoomane waan te'aneef addee karra Mootii Waan Maraatiif maffamuu qaban» jedhe. **20** Maarre hayyooti tultullaa afuutte. Kolbaan akkuma tultullaa dhageetteen, qonqoo guddo'oon iyyite; dalleenni qacha'aalle jige. Achiin duuba kolbaan sun nami tokko tokkonuu fuula ifii duraan gara qacha'aa seenee qabate. **21** Isaan waan qachaa san keessa jiru duudii dhiiraa fi dubarti, dargaggootaa fi jaarsolee, loon, hoole'ee fi harree shallaaga'aan ijeesiisaan Mootii Waan Maraatiif murteessane. **22** Iyaasuun achiin duuba dootuu lamaaniin, «Gara mana namitti sagaagaltuu sanii dhaqa'aatii, akkuma isi'iif kakattanetti isi'ii fi worra isii waliin mana isi'ii keessa jiru baasa'a» jedhe. **23** Maarre isaan deemanee abbaa isi'ii, haadha isi'ii, obboleeyyan isi'titti fi worra isii waliin jiru mara baasane; maatii isi'iille mara fidanee quttuma Israa'elootaatiin ala qubachiisane. **24** Achiin duuba isaan meetii, worjii, meya sageettu'uu fi sibiila irraa hujame addee karra Mootii Waan Maraa keyanee, qacha'aa fi waan isa keessa jiru mara ammoo ibiddaan gubane. **25** Iyaasuun ammoo Rahaabiin sagaagaltittiin ergantoota qachaa Yeriko'oo dooyiisaaf ergamane san dhossitee waan baatteef, isii, maatii isi'titti fi worra isii waliin jiru mara du'a irraa hambure. Sanyiin isi'ii haga adhaa biyya Israa'elii keessa jirti. **26** Yennaa san Iyaasuun, «Nami qachaa Yeriko'oo deebisee ijaarisaaf ka'u Mootii Waan Maraa duratti ka abaaramne hin te'a. Nami hundee isaa buusu ilma angaficha ifii hin dhaba; nami karra dalleyaa dhaabu ilma maandhicha ifii hin dhaba» jedhee jabeessee isaan kakachiise. **27** Maarre Mootiin Waan Maraa Iyaasuun waliin jiraayyu; gurri isaalle lafa san duudii keessatti dhage'ame.

7 Kolbaan Israa'elii waan Mootii Waan Maraatiif murteeffame fudhatiisaan addatamummaa dhadde; gosa Yihuda'aa keessaa Akaaniin ilmi Karmii, akaakoon Zabdii, abuuboon Zaara'aa waan Mootii Waan Maraatiif murteeffame irraa waan fudhateef, Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliiitti guddoo aare. **2** Iyaasuun qachaa Yeriko'ootii gara qachaa Aayii ka Bet'el irraa gara aduun baatu, qachaa Bet-Aweenii bira jirutti namoota ergee, «Ol baya'aatii lafa dooya'a» jedhe; namootille ol bayanee qachaa Aayii dooyane. **3** Isaan gara Iyaasu'uu deebi'anee, «Worri Aayii diqqaa waan te'eef, isaan injifatiisaaf nama

mara itti duulchisuu hin barbaachisu; akka adhanuuf namoota kuma lama yookiin kuma sad qofa itti ergi; kolbaan Aayii diqqoo waan teeteeff oltoota mara hin dadhassiisin» jedhaneen. **4** Maarre Israa'elooti gara kuma sadii gara qachaa Aayii ol bayane; ammoo namoota Aayii duraa baqatane. **5** Namooti qachaa Aayii karra qacha'aatii haga Shebaariimiitti Israa'eloota ari'anee, irraa gadee irratti namoota soddonii jaa ijjeesane. Achiin duuba gadhaan kolbaa Israa'elii akka gaga'aa baqeera. **6** Yoos Iyaasu'uu fi sooreyyiin Israa'elii gaddanee woyaa ifii tarsaasane; isaan mataa ifii irratti bukuu facaafatnee, Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa duratti lafatti gad gombifamane, haga galgalaa achi turane. **7** Iyaasuun, «Maaloo, Gootaa Mootii Waan Maraa! Kolbaa tana as laga Yordaanosii gamatti maaf buutte? Harka worra Amoorotaatti kennitee nu balleessiisaafii? Adoo laga Yordaanosiitiin gamatti hannee hin jiraannuu! **8** Ee Goota'a, Israa'elooti diinota ifii eega baqatte, ani maan jedhaa ree? **9** Worri Kana'anaotaatii fi worri lafa san keessa jiru duudiin marroo waan kanaa hin dhage'an. Isaan nu duudii marsanee, lafa irraa nu hin balleessan. Maqaa guddaa keetiif jettee maan goota ree?» jedhe. **10** Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, «Ka'i! Maaf lafatti gad gombifante? **11** Kolbaan Israa'elii cubbuu hujjeerti! Gondooroo tiyya ta ani akka eegattuuf ajaje diiddeerti. Waan ana Mootii Waan Maraatiif murteeffame irraa fudhattee, hattee, soddee karra ifii wolille'en keyatteerti. **12** Tanaaf kolbaan Israa'elii diinota ifii dura dhaabbatuu hin dandeenne; akka woreegamanu ana Mootii Waan Maraatiif waan murteeffamanee, isaan diinota ifii duraa baqatan. Waan akka badduuf ani murteesse yoo balleessitane malee, ani deebi'ee isin waliin hin jiraadhu. **13** Ka'iitti kolbaa qulleessi! «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii: Ee Israa'el! Wonni Mootii Waan Maraatiif murteeffame odduu teessan jira. Waan Mootii Waan Maraatiif murteeffame kana odduu teessanii haga baattanutti diinota keessan dura dhaabbatuu hin dandeettanu; boruuf ifi qulleessa'a. **14** Barii gosuma gosa keessaniin dhikaadha'a. Gosi Mootiin Waan Maraa filu golii maatii maatii'iitiin, maatiin Mootiin Waan Maraa filu dhiirti tokko tokkoon Mootii Waan Maraa duratti dhikaatuu ti. **15** Nami wonni Mootii Waan Maraatiif murteeffame biratti dhaggame, Gondooroo Mootii Waan Maraa diigee, salphinna hamaa kolbaa Israa'elii keessatti waan godheef, innii fi wonni inni qabu marti gubamuu ti» jedhii isaanitti himi» jedhe. **16** Iyaasuun barii halkaniin ka'ee Israa'el gosa gosaan fidee dhikeessee, Waaqi gosa Yihuda'aa file. **17** Iyaasuun gosa Yihuda'aa golii maatii maatii'iitiin duratti dhikeessee, isaan keessaa Waaqi golii maatii Zaara'aa file. Achiin duuba maatiin Zaara'aa duudiin duratti dhikaattee, Waaqi maatii Zabdii file. **18** Achiin duuba Iyaasuun maatii Zabdii dhiira tokko tokkoon gara duraa dhikeessee. Waaqille Aakaaniin ilma Karmii file; Karmi ilma Zabdii ti, Zabdii ilma Zaara'aa ti. **19** Iyaasuun ammalle Akaaniin, «Ilma kiyya, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliiitiif ulfinna kenni; isa leellifadhu. Waan gootelle amma na hin dhossinii natti himi» jedhe. **20** Akaan deebisee, «Dhuguma ani Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii yakkeera; wonni ani yakkelle, **21**

meya dhagge keessaa woyaa dansaa worra Shiinaarii, meetii gara kiillogiraama lamaatii fi worqii gara giraama shantamaa dhaggee kajeellee fudhadhe. Woyaan dukaana kiyya keessatti awwaalante, meetiille woyaa jalaan jirti» jedhe. **22** Maarre Iyaasuun ergantoota erge; isaanille gara dukaana isaa rukkisanee mey dukaana keessatti awwaalamee, meetiin jalaan jirtuun dhaggane. **23** Isaan meya dukaana keessaa baasanee addee Iyaasu'u fi kolbaan Israa'elii duudiin jirtutti fidanee, Mootii Waan Maraa dura naqane. **24** Achiin duuba Iyaasu'u fi Israa'elooti duudiin Aakaanii ilma Zaara'aa, meetii, geellaa, Worqii cittuu, ilmaan isaatii fi ijoollee durraa ta isaa, loon, harree, hoolee, dukaana isaatii fi waan inni qabu mara fuudhanee gara dhooqa rakko'ootitti geessane. **25** Iyaasuun Aakaanii, «Ati maaf rakkoo tana nutti fidde? Mootiin Waan Maraa adha rakkoo sitti hin fida» jedhe; kolbaan Israa'elii marti Aakaanii fi maatii isaa dhaka'aan tumanee ijjeesane, ibiddaan gubane. **26** Aakaanii gubame irratti tuulaa dhaka'a'a guddoo itti tuulane; tuulaan dhaka'a'a sun haga adhaalle jirti. Mootiin Waan Maraalee aaree gubatiisa lakkise. Tanaaf addeen sun haga adhaalle, «Dhooqa rakko'oo» jedhanti.

8 Mootiin Waan Maraa Iyaasu'uun, «Hin sodaatin! Gadhaa hin guuriin! Loltoota teeti duudii fudhadhuutii gara qachaa Aayii ol bayi; kunoo ani mootii qachaa Aayii, kolbaa isaa, qachaa isaatii fi lafa isaa harka keetitti dabarsee kennaara. **2** Akkuma qachaa Yeriko'ooti fi mootii qachaa Yeriko'oo goote, qachaa Aayiiitti fi mootii qachaa saniille akkasuma hin goote; ammoo hori'ii fi waan qachaa keessaa boojitu ifiif fudhadhu; loltoota teeti keessaa garii qachaa duubaan kushee qabachiisi» jedhe. **3** Maarre Iyaasuun loltoota ifii duudii woliin qachaa Aayii loliisaaf ka'e. Inni loltoota ifii worra irra jajjabaa kuma soddoma filee halkaniiin ergee, **4** isaan ajajee, «Miidhassa'aa caqasa'a. Qacha'aan duubatti kushee qabadha'aatii loliisaaf qophowa'a malee, irraa guddoo hin fagaatina'a. **5** Anii fi namooti na woliin jiranu qachaa'atti hin dhikaanna. Yennaa isaan akkuma durii nu loliisaaf bayanu, isaan duraa hin baqanna. **6** Isaan «Akkuma durii nu duraa baqataaran» jedhanee, qachaa keessaa haga isaan fageessinutti nu ari'an. **7** Achiin duuba kushee keessaa baya'aatii, qachaa qabadha'a. Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan qachaa san dabarsee isiniif hin kenna. **8** Qachaa qabattaneen duuba guba'a. Akkuma Waaqi ajaje godha'a; kunoo, ani isiniitti himeera» jedhe. **9** Maarre Iyaasuun erge; isaanille addee san dhaqanee, qachaa Aayii irraa gara aduun seentuu qachaa Aayiiitti fi Bet'elii oddu'utti riphane eegane; Iyaasuun ammoo halkan san loltoota hafane kaan bira bule. **10** Iyaasuun barii halkaniiin ka'ee, loltoota ifii gogeessatti galche. Achiin duuba innii fi sooreyyiin Israa'elii worra duuluu gara qachaa Aayii sooreessane. **11** Loltooti isa woliin jiranu duudiin ol bayanee, qachaa Aayiiitiin dura gara kaabaatitti qubatanee; isaanii fi qachaa Aayi odduu dhooqatti jiraayyu. **12** Iyaasuun namoota gara kuma shanii fuudhee, akka isaan riphane eegannuuf qachaa Aayii irraa gara aduun seentutti Bet'elii fi Aayi odduu keye. **13** Loltoota garii qachaa irraa gara kaabaatitti, ka hafane gara aduun seentutti addee qabachiisane. Iyaasuun ammoo halkan

san dhooqa keessa bule. **14** Mootiin Aayii tana yennaa dhagge, innii fi namooti qachaa keessa jiranu duudiin barii halkaniiin ariifatanee, kolbaa Israa'elii loliisaaf gara fuullee Arabaayiiitti gad bayane. Mootichi ammoo akka namooti qacha'aan duubatti riphane eegisatti jiranu hin beenne. **15** Iyaasu'u fi kolbaan Israa'elii duudiin waan injifatamane ifi fakkeessanee gara goomole'ee baqatane. **16** Namooti qachaa Aayii duudiin akka isaan ari'anuuuf waamamane; isaanille adoo Iyaasu' ari'anuu qachaa irraa fagaatane. **17** Nami Israa'eloota ari'iisaaf qachaa Aayiiitti fi Bet'elii keessaa hin bayin hin jiruuyyu. Isaan qachaa eeddo malee lakkisanee kolbaa Israa'elii ari'ane. **18** Achiin duuba Waaqi Iyaasu'uun, «Eboo teeti gara qachaa Aayii qabi; ani qachaa kana harka keetitti dabarsee kennaara» jedhe; Iyaasuulle eboo ifii gara qachaa Aayii qabe. **19** Akkuma inni harka ifii ol kaaseen, loltooti riphaneeranu ariitiin ka'ane gara qacha'aa fiigane qachaa san qabatane, yoomsa ibidda itti qassiisane. **20** Worri qachaa Aayii garagalee yennaa ilaalu, aarii qachaa keessaa ol ka'uun dhagge. Kolbaan Israa'elii ta gara goomole'ee baqataa turte, worra isaan ari'u loliisaaf waan itti garagalteef, worri ari'u karaa miliqu dhabe. **21** Iyaasu'u fi kolbaan Israa'elii duudiin, worri kushee qabatee riphe akka qachaa qabatee fi aarii qachaa keessaa akka ol ka'e yennaa dhaggane, garagalanee worra qachaa Aayii adhane. **22** Worri qachaa qabate sun qachaa keessaa bayee loliisaaf gad dhufe; maarre Israa'elooti worra qachaa Aayii marsanee, nami tokkolle adoo hin hafin yookiin hin miliqin ijjeesane fixane. **23** Mooticha qachaa Aayii ammoo booji'ane gara Iyaasu'u geessane. **24** Worri Israa'elii, namoota qachaa Aayii worra isaan ari'uu dhaqe duudii goomolee keessatti nami tokkolle adoo hin hafin shallaaga'aan ijjeesane fixane. Achiin duuba gara qachaa Aayii deebi'ane worra achi keessaa duudii shallaaga'aan ijjeesane. **25** Gaafa san kolbaan qachaa Aayii marti dhiiraa fi dubartiin kuma kudhanii lamaa dhumate. **26** Worri qachaa Aayii keessa jiru duudiin haga dhumatutti, Iyaasuun harka ifii ka ittiin eboo qacha'atti qabe gad hin buufanne. **27** Worri Israa'elii ammoo akkuma Waaqi Iyaasu' ajajetti, hori'ii fi waan qachaa keessaa booji'ane fudhatane. **28** Maarre Iyaasuun qachaa Aayii gubee, akka tuulamu godhe. Qachaan sun haga adha akkasuma jira. **29** Iyaasuun mooticha qachaa Aayi muka irratti fannisee, haga galgalaa achitti lakkise; yennaa aduun seentu reefa muka irraa buusane, seensuma karra qacha'aattii akka gatanu ajaje. Isaan tuulaa dhaka'a'a guddoo itti tuulane; tuulaan sun haga adhaa achi jirti. **30** Achiin duuba Iyaasuun gaara Ebaalii irratti Goottaa Waaqi Israa'eliiitti addee ciinca'aa huje. **31** Iyaasuun akka Muuseen tajaajilaan Waaqaa kolbaa Israa'elootaa ajajee fi akka kitaaba Seera Muuse'ee keessatti barreeffantetti, dhakaa hin bocaminii fi ka mey sibiilaa hin tuqin irraa addee ciinca'aa huje. Isaan achi irratti ciinca'aa fi woreega tokkumma'aa Mootii Waan Maraatiif dhikeessane. **32** Achitti inni Israa'elootaa duratti, seera Muuseen barreesse irraa dhakoota irratti barreesse. **33** Kolbaan Israa'elii duudiin, jaarsolee isaanii, qondaaltotaa fi abbootii mura'aa ta isaaniiitti fi orma isaan woliin jiru

wolille'een Saanduqa Gondooro'oo garanaa fi gara kaaniin Lewwoota worra hayyoota Saanduqa Gondooro'oo ba'atane dura dhaabbattane; Muuseen tajaajilaan Waaqaa kolbaa Israa'elii akka eebbisanu dursee akkuma isaan ajajetti worri gariin gara gaara Geriizimiitti, worri gamisi gara gaara Ebaaliitti garagalee dhaabbate. **34** Achiin duuba Iyaasuun Seera duudii, eebbaa fi abaarsa, akkuma kitaaba Seeraa keessatti barreeffame qoonqoo guddo'oon dubbise. **35** Dubbii Muuseen ajaje duudii keessaa, wonni Iyaasuun wolde'a Israa'elii dubartoota, ijoolle'ee fi worra orma isaan woliin jiru duudiitti hin dubbisin hafe hin jiru.

9 Moototi Yordaanos irraa gara aduun seentuu ta biyya koobitti'ii, biyya gammoojjii'iti fi qarqara Abbaayaa Mediteraaniya'aa haga kaaba Libaanoniitti jiranu, moototi Heetotaa, Amoorotaa, Kana'aanotaa, Pherizotaa, Hiiwotaatii fi Yibusootaa duudiin waan kana yennaa dhage'ane, **2** Iyaasu'uu fi kolbaa Israa'elii loliisaaf wolitti dacha'anee dhufane. **3** Worri lafa Giibe'onii Hiiwoti ammoo, waan Iyaasuun qachaa Yeriko'ootii fi Aayii irratti godhe yennaa dhage'ane, **4** Iyaasu sobisaaf murteeffatane. Isaan worra lafa fago'ootii ergamane ifi fakkeessanee, galaa qopheeffatane, subba dullootaa fi qalqalluu daadhii woynii ka dulloomee tarsi'ee erbame harree ifiitti fe'atane. **5** Isaan kophee dulloontee hodhante keyatane, woyaa dulloontelle uffatane. Daabboon isaan galaa godhatane duudiin goddu'uu fi ta buullansootte. **6** Achiin duuba isaan gara quttuma Iyaasu'uu Giilgal dhaqanee, Iyaasu'uu fi Israa'elootaan, «Nuuti isiniin firoomiisaaf lafa fago'ootiin dhunneerra, kowa'a wol gondoorra» jedhane. **7** Israa'elooti ammoo Hiiwotaan, «Isin dhikoo teenna leetan fa te'a, attamiin wol gondoorra ree?» jedhane. **8** Isaan Iyaasu'uun, «Nuuti tajaajiltoota teeti» jedhane. Iyaasuun ammoo, «Isin eennu? Eessaa dhuttane» jedhee isaan gaafate. **9** Isaanille deebisane, «Nuuti tajaajiltooti teeti, gurra Goottaa Waaqaa keetii, waan inni biyya Gibxi'iitti godhe duudii dhageennee, biyya fago'ootii dhunne; **10** waan inni mootota Amoorotaa lamaan worra laga Yordaanosii irraa gara aduun baatu jiranu, Sihoonii mootii Heshibooniitti fi Oogii mootii Baashaanii ka qachaa Ashtaaroo le'anu godhe duudiille dhageenneerra. **11** Jaarsoleen teennaa fi worri biyya teenna keessa le'u duudiin nu'uun, «Deensa kara'aatiif galaa qabadha'aatii, gara Israa'elootaa deema'aatii isaaniin wol dhagga'a; isaanille'een, «Nuuti tajaajiltoota teessan; kowa'a wol gondoorra» jedha'a. **12** Daabboo teenna ilaala'a. Yennaa nuuti isiniin wol dhaggiisaaf mana keennaa qabannee baane o'itu'u. Amma ammoo, akka isiin goddee buullansootte ilaala'a! **13** Qalqallooti daadhii woynii kana yennaa itti guutanne haareya; amma kunoo tatarsa'eera. Karaa fagoo deemiisa keenna irraa ka ka'e woyaan teennaa fi kopheen teenna dulloonteerti» jedhane. **14** Israa'elooti sagalee diqqoo jara irraa fudhatane malee, marroo waan kanaa fedha Waaqaa hin gaafanne. **15** Maarre Iyaasuun akka isaan hin ijjeenne isaan woliin wol gondoore; jaarsoleen kolba'aalle gondooroo san eegiisaaf kakatte. **16** Wol gondooranee guyyaa sadiin duuba, Israa'elooti, worri

kun ollaa isaaniiiti fi worra dhikoo isaanii jiru akka te'ane dhage'ane. **17** Guyyaa sadiin duuba kolbaan Israa'elii addee quttumaatii kaatee, gara qachaa worri kun le'uu Giibe'on, Kefiiraa, Berootii fi Kiriiyat-Ya'ariimii dhaqane. **18** Israa'elooti ammoo sooreyyiin isaanii maqaa Goottaa Waaqaa Israa'eliiitiin waan isaaniif kakataneef isaan hin ijjeenne. Israa'elooti duudiin marroo waan kanaa sooreyyii irratti gungunte. **19** Sooreyyiin ammoo, «Nuuti maqaa Goottaa Waaqaa Israa'eliiitiin isiniif kakanneerra; tanaaf amma isaan miidhuu hin dandeenu. **20** Kakuu isaaniif kakanne diinne mufiin Waaqaa akka nutti hin dhunne, kowa'a jiraatanuu lakkinna. **21** Akkuma sooreyyiin isaanitti murteessitetti jiraatanuu ti; ammoo qoraan biyyaaf cassaa, bisaan biyyaa woraabanuu ti» jedhane. **22** Iyaasuun worra Giibe'onii waansisee, «Isin as dhikoo teenna adoo leetanuu, «Nuuti fago'oo dhunne» jettanee maaf nu soddane? **23** Tana waan gootaneef, Waaqi isin abaareera. Kolbaan teessan qoraan cassiisaa fi bisaan woraabiisaan, mana Waaqaa kiyyaatiif haga bara baraa garboolee te'an» jedhe. **24** Isaan deebisane Iyaasu'uun, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan lafa tana duudii isin akka dhaalchisuu fi kolbaa lafa tana keessa jiraattu duudii akka balleessu, tajaajilaa ifii Muusee akka ajaje waan dhageenneef, isin guddoo sodaannee lubbuu teenna hamburatiisaaf tana goone. **25** Kunoo, nuuti harka keeti keessa jirra; waan ila teeti duratti dansa'aa fi sirrii te'ee mudhate nu irratti godhi» jedhane. **26** Tanaaf Iyaasuun harka Israa'elootaa irraa isaan hambure; Israa'elootille isaan hin ijjeenne. **27** Gaafas Iyaasuun jara san qoraan cassaa, bisaan woraaba, kolbaa Israa'eliiiti fi addee ciincaa Mootii Waan Maraa akka tajaajilanu godhe. Isaan haga adhaa addee inni akka itti waaqonfamuuf filatetti hujii tana huijisatti jiran.

10 Adoonii-Zedeq mootiin Yersaaleemii, Iyaasuun qachaa Aayii fudhatee ijumaa akka balleesse, waan inni qachaa Yeriko'ootii fi mootii Yeriko'oo, Aayii fi mootii Aayii godhe, worri Giibe'onille Israa'eloota woliin akka wol gondooranee woliin le'isatti jiranu yennaa dhage'e, **2** qachaan Giibe'onii akkuma qachoota moototaan bulanuu, qachaa gudda'aa fi qachaa Aayi caalaa guddaa, loltootille jajjaboo waan te'aneef, Adoonii-Zedeqii fi namooti isaa guddoo sodaatane. **3** Maarre Adoonii-Zedeq mootiin Yersaaleemii, gara Hohaamii mootii Kebroonii, Fiiraamii mootii Yarmuutii, Yaafii'aa mootii Laakiishii, Deebirii mootii Egaloonii ergee, **4** «Worri Giibe'onii, Iyaasu'uu fi kolbaa Israa'elii woliin le'isaaf waan wol gondooreef, kowa'a qachaa kana loliisa na qarqaara'a» jedhe. **5** Achiin duuba mootiin Yersaaleemii, mootiin Kebroonii, mootiin Yarmuutii, mootiin Laakiishii, mootiin Egloonii, moototi Amoorotaa shanan kun loltoota ifii woliin ol bayanee, Giibe'on marsanee lolane. **6** Worri Giibe'onii gara Iyaasuun addee Giilgal jedhanatti qubateeruu ergatane, «Moototi Amoorotaa worri biyya koobitti keessa le'u duudiin, na loliisaaf waan wolitti qabamaneeranuuf, gootaa keenna nutti hin daaw'atin; dafii koyii nu qarqaar; nu hamburi» jedhane. **7** Tanaaf Iyaasuun loltoota ifii duudii fi loltoota lolaan beekkamane woliin Giilgalii bayanee deemane. **8**

Waaqi Iyaasu'uun, «Ani injifachaa waan sii kenneeruuf isaan hin sodaatin; isaan keessaa nami tokkole si dura dhaabbatuu hin dande'u» jedhe. **9** Iyaasuun Giilgalii ka'ee halkan guutuu deemaa bulee dedhuma worra Amoorotaatiitti dhufe. **10** Waaqi Amooroti Israa'eloota duratti gara itti goranu akka wollaalanu godhe; Israa'elooti Giibe'onitti isaan qalanee, worra hafelle karaa Bet-Horoonitti ol bawu irraa, haga qachaa Aazeqa'aatii fi qachaa Maqeda'aatiitti ari'ane. **11** Worri Amoorotaa Israa'elootaan dura Bet-horoon irraa gad adoo baqatuu, haga Aazeqa'aatiitti Waaqi gubbaa irraa dhakaa bokkeyaa gugurdaa isaanitti buuse; worra Israa'elooti shallaaga'aan ijjeesane caalaa, worra dhakaa bokkeyaatiin du'etti caala. **12** Guyyaa Waaqi worra Amoorotaa Israa'elootatti dabarsee kenne, Iyaasuun kolbaa Israa'elii dura dhaabbatee Waaqaan, «Adu'u, gaara Giibe'onii gubba'atti dhaabbadhu; Ji'a, dhooqa Ayalonii gubba'atti dhaabbadhu» jedhe. **13** Israa'elooti diinota ifii haga haluu bayanutti aduun dhaabbate; jirille adde'ee hin tachoone. Tunille kitaaba Yaashaar baqqannee keessatti dhagganti. Aduun guyyaa san guutuu wodhakkaa gubbaa irratti dhaabbatee turte malee, seenisaaf hin ariifanne. **14** Gaafas Waaqi Israa'elootaaf waan loleef, guyyaan Waaqi itti namaaf dhage'e ka akkasii tanaan qara yookiin duuba tokkole te'ee hin beeku. **15** Achiin duuba Iyaasu'u fi loltootti isaa duudiin, gara addee itti qubatanee Giilgalitti deebi'ane. **16** Moototi Amoorotaa Shanan baqatanee goda Maqeda'aa keessatti dhokatanee. **17** Moototi Shanan tun goda Maqeda'aa keessatti akka dhokataneeiranu Iyaasu'utti himame. **18** Iyaasuun, «Dhakaa gugurdaa afaan godaatiitti gangalcha'aatii, namoota eeganu itti godha'a. **19** Isin ammoo achi hin turina'a. Diinota keessan ari'aatii duubaan isaan lola'a; Gootaan Waaqi keessan injifachaa waan isinii kenneeruuf, akka isaan qachoota ifiitiitti seenanu hin godhina'a» jedheen. **20** Iyaasu'u fi Israa'elooti diinota ifii ijjeesane; worri gariin callaan qachaa ifii ka dalleeitti itti jaarame seenee hafe. **21** Achiin duuba namooti Iyaasu'u duudiin nageyaan gara addee quttuma isaa Maqeda'atti deebi'ane. Nami lafa sanii tokkole Israa'elootatti hin gamne. **22** Achiin duuba Iyaasuun, «Afaan godaa bana'aatii mootota shanan san achi keessaa gad baasa'aatii natti fida'a» jedhe. **23** Maarre isaan mootota shanan san mootii Yerusaleemii, mootii Kebronii, mootii Yarmuutii, mootii Laakiishiitii fi mootii Egloonii goda keessaa gad baasane gara isaa fidane. **24** Yennaa isaan mootota san gara Iyaasu'u fidane, Iyaasuun namoota Israa'elii duudii waamee, ajajjoota woraanaa ta ifiitiin, «As kowa'aatii miila keessaniin morma mootota kanaa irra ijadha'a» jedhe. Isaaniille dhufanee miila ifiitiin morma mootota sanii irra ijatane. **25** Iyaasuulle ajajjuu woraana ifiitiin, «Diinota keessan worra isin lolu'uuf jirtanu duudii Waaqi akkasuma waan godhuuf hin sodaatina'a; hin nayina'a, jabaadha'a jajjabaadha'a» jedheen. **26** Achiin duuba Iyaasuun mootota shanan san ijjeesee, muka shan gubba'atti fannise; reeffi isaanille haga galgalaa achuma ture. **27** Aduun seenaartuun Iyaasuun reeffi mootota sanii mukoota itti fannifame irraa akka gad buufamuu fi goda isaan dur dhokatanee turanetti akka gatamu ajaje. Isaan

dhakoota gugurdaa afaan godaa irra keyane; dhakooti sun haga adhaa achi jiran. **28** Iyaasuun gaafuma san Maqeda'a qabatee, namoota qachaa san keessaatii fi mooticha qachaa sanii shallaaga'aan ijjeese; nama qachaa san keessaa tokkole hin hamburre. Inni mootii Yeriko'oo akkuma godhe, mootii Maqeda'aalle godhe. **29** Achiin duuba Iyaasu'u fi Israa'elooti isa woliin jiranu marti qachaa Maqeda'aatii gara qachaa Liibna'aa taranee qachaa san lolane. **30** Waaqi qachaa Liibna'aatii fi mootii qachaa sanii harka Israa'elootaatiitti dabarsee kenne. Isaan namoota qachaa sanii ijjeesane, nama tokkole hin hamburre. Isaan mootii Yeriko'oo akkuma godhane, mootii Liibna'aalle godhane. **31** Achiin duuba Iyaasu'u fi kolbaan Israa'elii duudiin qachaa Liibna'aatii gara qachaa Laakiishii taranee marsanee lolane. **32** Lolli jalqabee guyyaa lammeesso'ootitti Waaqi qachaa Laakiishii harka Israa'elootaatiitti dabarsee kenne; isaan akkuma qachaa Liibna'aa godhane, namoota qachaa Laakiishii keessa jiranu duudii shallaaga'aan ijjeesane. **33** Yennuma san Horaan mootiin Gezerii, kolbaa Laakiishi qarqaariisaaf dhufe; Iyaasuun ammoo Horaamii fi loltoota isaa injifate. Isaan keessaa nami tokkole hin hanne. **34** Achiin duuba Iyaasu'u fi Israa'elooti isa woliin jiranu duudiin qachaa Laakiishiitii ka'ane, gara qachaa Egloonii dhaqanee marsanee lolane. **35** Isaan gaafasuma qachaa san qabatanee, akkuma qachaa Laakiishii godhane namoota qachaa san keessa jiranu duudii ijjeesane. **36** Achiin duuba Iyaasu'u fi Israa'elooti isa woliin jiranu duudiin Egloonii ka'ane ol bayanee qachaa Kebronii lolane. **37** Isaan qachaa Kebroniiitti fi olloota qachaa sanii qabatanee, mootichaa fi namoota mara shallaaga'aan ijjeesane; akkuma qachaa Egloonii godhane qachaa Kebroniiille balleessanee, nami tokkole hin hanne. **38** Achiin duuba Iyaasu'u fi Israa'elooti isa woliin jiranu duudiin deebi'ane qachaa Deebirii lolane. **39** Isaan qachaa san, mootii qachaa saniitii fi ollaa cinaa qachaa sanii duudii qabatanee, namoota qachaa san keessaa mara balleessane; nami tokkole hin hanne. Akkuma Kebron, Liibna'aa fi mootii isii'ii godhane, Deebirii fi mootii isii'ille akkasuma godhane. **40** Maarre Iyaasuun lafa duudii, biyya koobittii, goodda gara aduun baatuutii fi biyya kooba jalaa, akkasuma biyya goomolee kibba Kana'aanii, mootota isaanii mara injifate. Inni akkuma Gootaan Waaqi Israa'elii ajaje nama duudii balleessee, nami tokkole hin hanne. **41** Iyaasuun Qaadesh Barne'aan haga Gaaza'aa, adaala lafa Gooshenii duudii dabalatee haga qachaa Giibe'onii injifate. **42** Gootaan Waaqi Israa'elii kolbaa Israa'eliiitti waan loleef, Iyaasuun mootota tana duudii fi lafa isaanii yennuma takka'aan qabate. **43** Achiin duuba Iyaasuun Israa'eloota isa woliin jiranu duudii woliin quttuma Giilgalitiitti deebi'ane.

11 Yaabiin mootiin Hazoorii kolbaan Israa'elii akka injifatte yennaa dhage'e, gara Yobaabii mootii Maadonii, gara mootota Shimrooniitii fi Akshaafii, **2** gara mootota biyya koobittii kaabaa, gara mootota dhooqa laga Yordaanosii kibba Abbaayaa Galila'a jiranuu, gara mootota kooba jalaatii fi mootota biyya koobittii Door jedhantuu, ta gara

aduun seentuu cinaa abbaaya'aatitti dhaggantuu dhaansa erge. **3** Akkasuma gara Kana'aanota baya adu'utii fi seensa adu'uu jiranuu, gara Amoorotaa, gara Hiiwotaa, gara Pherizotaa, gara Yibusootaati fi Hiiwota worra biyya Miisphaa keessa kooba Hermooni jala jiranuu dhaansa erge. **4** Isaan loltoota ifii worra akka maansa irga abbaaya'aa hedduu, fardo'oo fi garreettaa fardo'oon harkifamu hedduu woliin dhufane. **5** Moototi tun duudiin loltoota ifii wolitti gurmeeffatane, Israa'eloota loliisaaf bisaan Meromii bira qubatane. **6** Waaqille Iyaasu'uun, «Isaan hin sodaatin. Ani boru yennaa tana isaan mara harka Israa'elootaati dabarsee kennee, akka qalamuu godha. Ati mogolee fardoo isaanii mogolchiitti, garreettaa isaanii ka fardoole'een harkifamulle ibiddaan guggubi» jedheen. **7** Maarre Iyaasu'uu fi loltoota isaa duudiin dedhuma bisaan Meromii biratti isaan lolane. **8** Waaqille harka Israa'elootaati dabarsee isaan kenne. Israa'elooti isaan lolanee haga Sidoonii gudditti'ii, haga Misrefot-Maayimii, karaa aduun baatu haga dhooqa Miispha'aa ar'ane. Nyaapha isaanii keessaa nami tokkolee adoo hin hafin fixane. **9** Iyaasuun akkuma Waaqi isa ajaje godhe; inni fardoo isaanii mogolchee, garreettaa isaanii ka fardo'oon harkifamulle guggube. **10** Yennaa san Iyaasuun gara duubaatitti deebi'ee qachaa Hazoorii qabatee, mootii qachaa saniille shallaaga'aan ijeese. Qachaan Hazoorii dur mootummaa san duudi'if qachaa guddicha. **11** Isaan worra achi keessaa duudii shallaaga'aan ijeesane; nami tokkole hin hanne; qachaan Hazoorii gubate. **12** Akkuma Muuseen tajaajilaan Waaqaa ajaje, Iyaasuun qachoota sanii fi mootota qachaa sanii duudii qabatee, namoota duudii shallaaga'aan ijjumaa balleesse. **13** Ammoo qachaa Hazoorii ka Iyaasuun gube qofa malee, Israa'elooti qachoota addee dur diigame irratti ijaaramane keessa tokkole hin gunne. **14** Israa'elooti waan bu'aa qabu duudi'ii fi horii qachaa san keessaa duudii fudhatanee ka ifii godhatane. Namoota qachaa san keessa jiranu duudii ammoo shallaaga'aan ijeesane; nami tokkole hin hanne. **15** Waaqi Muusee tajaajilaa ifii akkuma ajaje, Muuseen Iyaasu'uu ajaje; Iyaasuulle ajajameef. Iyaasuun waan Waaqi Muusee ajaje mara hujje malee, tokkole hin hamburre. **16** Iyaasuun lafa duudii biyya koobittii, biyya kooba jalaa, biyya goomolee kibba Kana'aanii, biyya Gooshenii duudii, biyya gammoojjittii, dhooqa laga Yordaanosii, biyya koobittii Israa'eliitti fi gammoojjii is'i'ii qabate. **17** Iyaasuun gaara Halaakii ka gara Se'iirri ol ka'u irraa haga Ba'aal-Gaadii gaara Hermooniitiin jala, dhooqa Libaanonii keessaa qabatee, mootota isaanii duudii shallaaga'aan ijeese. **18** Iyaasuun mootota tana duudii yennaa hedduu loleera. **19** Hiiwota worra qachaa Giibe'onii keessa le'u malee, qachaan tokkole Israa'elootaan woliin galtee nageyaa hin qabu. Worri dhibiin marti lolaan injifatamanee qabamane. **20** Akka isaan Israa'eloota woliin wol lolanu, Waaqi mataa jabeeyyii isaan godhe; tanaaf ijjumaa akka badanu isaanitti murantee marartii malee ijeefamane; kun ajaja Waaqi Muuse'eef kenne. **21** Iyaasuun yennaa san biyya koobittii, Kebronii, Deebirii, Aanaabii, biyya koobittii Yihuda'aa maraa fi biyya koobittii Israa'elii maralle dhaqee Aanaaqota bibbineeyyii

qachoota isaanii woliin ijjumaa balleesse. **22** Aanaaqota garii qofatti Gaazaa, Gaatii fi Ashidood keessatti hafe malee, lafa Israa'elootaa keessatti Aanaaqoti tokkole hin hanne. **23** Iyaasuun akkuma Waaqi Muusee ajaje, lafa san guutumatti qabatee, akka qooda gosa gosa isaanitti Israa'elootaaf dhaala godhee kenne. Achiin duuba kolbaan woraana irraa foofatfe.

12 Lafa Yordaanosii irraa gara aduun baatu, dhooqa Aaroniitti haga gaara Hermoonii, dhooqa laga Yordaanosii irraa gara aduun baatu duudii moototi Israa'elooti injifatte isaan kana: **2** Mootiin Amoorotaa Sihoon qachaa Heshiboonii keessa le'ee, qachaa Aro'erii ka irga dhooqa Aarnonii, dhooqa san keessa wodhakkaa Giil'aadiitti kaasee, haga laga Yaaboqi meessaa ilmaan Amooniitti, **3** gara aduun baatu dhooqa laga Yordaanosii irraa haga Abbaayaa Kenerootitti, karaa Bet-Yeshiimootittille'een haga Abbaayaa Arabaayitiiti fi Abbaayaa sooddaa, karaa kibbaatiin haga goodda gaara Phiisga'aa bulche. **4** Akkasuma worra Refaa'otaa keessaa ka hafe Oogii mootii Baashaanii, qachaa Ashitaarotiiti fi Edraayin keessa le'ee ka bulche. **5** Lattii mootummaa isaa gaara Hermoonii, Saalkaanii, lafa Baashaanii duudii irraa haga meessaa Geshuurotaati fi Ma'akaatootaa, wodhakkaa Giil'aadiitti haga meessaa Sihoonii mootii Heshiboonii ti. **6** Moototi lamaan sun Muusee tajaajilaa Waaqaatii fi kolbaa Israa'eliitiin injifatamane. Muuseen tajaajilaan Waaqaa lafa isaanii gosa Ruubenitiiti fi gosa Gaadiitiifi, akkasuma gosa Minaase'eef gamisaaf dhaala kenne. **7** Iyaasu'uu fi kolbaan Israa'elii, mootota Yordaanosii irraa gara aduun seentuu, Ba'aal-Gaadii dhooqa Libaanonii keessaatii haga gaara Halaakii ka gara Se'iiriitiiti ol ka'u injifatane. Iyaasuun lafa san akka qooda gosa gosa isaanitti lafa isaanii kenne. **8** Biyyi inni isaanii kenne biyya koobittii, biyya koobaan jalaa ta gara aduun seentuu, dhooqa laga Yordaanosii, biyya goodda gaaraa, biyya goomolee'eetii fi biyya kibba Kana'aanii, biyya Heetotaa, biyya Amoorotaa, biyya Kana'aanotaa, biyya Pherizotaa, biyya Hiiwotaatii fi biyya Yibusootaa ti. **9** Kolbaan Israa'elii mootota qachoota asii gadii injifatte: mootii Yeriko'oo, mootii Aayi ka Bet'el cinaa jiru, **10** mootii Yerusaleemii, mootii Kebronii, **11** mootii Yarmuutii, mootii Laakiishii, **12** mootii Egloonii, mootii Gezerii, **13** mootii Deebirii, mootii Gederii, **14** mootii Hormaa, mootii Araadii, **15** mootii Liibna'aa, mootii Adulaamii, **16** mootii Maqeda'aa, mootii Bet'elii, **17** mootii Taafu'aa, mootii Heferii, **18** mootii Afeqii, mootii Lashaaronii, **19** mootii Maadonii, mootii Hazoorii, **20** mootii Shimroon-Meronii, mootii Akshaafii, **21** mootii Ta'anaa, mootii Megidoo, **22** mootii Qedeeshii, mootii Yoqnaamii ka gaara Qarmelosii, **23** mootii Doorii ka kooba Doorii gubba'aa, mootii qachaa Go'imii ka lafa Galila'aatii fi **24** mootii Tiirza'aa ti; wolumatti mootota soddomii tokko.

13 Yennaa Iyaasuun guddoo dulloome Waaqi isaan, «Ati guddoo dulloonteerta; lattii haga ammaa hin qabamin jirtu ammoo baca'aa. **2** «Lattii hin qabamin jirtu, lafa Filiisxemootaati fi lafa Geshuurootaa, **3** laga Shiiori ka Gibxii gara aduun baatu jiruu ka'ee haga meessaa

kaaba Eqroonii jiranu duudiin akka lafa Kana'aaniitti laakkowamane; tunille lafa mootota worra Filisxeemotaa shanan, Gaazaan, Ashdood, Ashiqalon, Gaat, Eqroonii fi Aawoti. **7** Gara kaabaatiin, lafa Kana'anotaa duudi'ii fi qachaa Ara'aa ka worra Sidoonotaatii haga qachaa Afeqi ka meessaa Amoorotaa ti. **5** Akkasuma lafa Geblootaa, Libaanon gara aduun baatu duudii, Ba'aal-Gaadi gara kibba gaara Hermoonitiin haga karaa Haamaatii ti. **6** «Worra biyya koobittii keessa le'u Libaanonii haga Misrefot-Maayimiitti, worra Sidoonii duudii ani Israa'eloota duraa hin ari'a. Ati ammoo akkuma ani si ajaje lafa san Israa'elootaaf qoodi. **7** Lafa tanalle gosa sagalii fi gosa Minaase'ee gamisaaf dhaala akka te'u qoodi» jedhe. **8** Gosi Ruubenii, gosi Gaadiitii fi gosi Minaase'ee gamisi kuun, lafa Muuseen tajaajilaan Waaqaa isaanii kenne duraanuu fudhataneraan. Latti sun laga Yordaanosiitiin gara aduun baatu. **9** Latti isaanii Aro'erii qarqara dhooqa Aarnoniitii jalqaddee, qachaa wodhakkaa dhooqa san keessa jirtulle, lafa gooroo Medebaatii haga Diibonii, **10** qachoota Sihoonii mootiin Amoorotaa, Heshiboon keessa tee'ee bulchaa ture duudii, haga meessaa Amoonotaa, **11** Giil'aad irraa haga meessaa worra Geshuurotaatii fi Ma'akaatotaa, gaara Hermoonii duudii, Baashaan irraa haga Salekaahii, **12** lafa mootummaa Oogii mootii Baashaanii, ka baraaree worra Refaa'otaa, qachaa Ashitaarotiitii fi Edraayii keessa le'ee bulchaa turelle dabalatti. Muuseen worra kana duudii injifatee lafa isaanii keessaa isaan baase. **13** Teetuu malee Israa'elooti worra Geshuurotaatii fi Ma'akaatotaa lafa keessaa hin baanne; isaan haga ammaa Israa'eloota keessa le'an. **14** Akkuma Waaqi Muusee ajaje, ciincaan Goottaa Waaqa Israa'eliiitiif addee ciinca'aa irratti ciinceffamu dhaala gosa Lewwi'ii waan te'eef, Muuseen sanyii Lewwi'itiif lafa dhaalaa hin kennine. **15** Muuseen gosa Ruubeniiitiif akka maatii maatii isaaniititti dhaala isaanii kenne. **16** Latti isaanii Aro'erii qarqara dhooqa Aarnonii irraa qachaa wodhakkaa dhooqa san keessa jiruun haga lafa gooroo adaala Medeba'aa ti; **17** akkasuma Heshiboonii fi qachoota gooroo irraa mara: Diibon, Baamot-Ba'aal, Bet-Ba'aal-Me'on, **18** Yaahaz, Qedemoot, Mefaat, **19** Kiriyat-Aayim, Siibmaa, Zeraat-sheerhaar ka kooba dhooqa keessaa, **20** Bet-Phe'or, goodda Phiisga'aa, Bet-Yeshiimoot, **21** qachoota gooroo irraa mara, lafa mootummaa Sihoonii mootii Amoorotaa ka Heshiboon keessa le'ee bulchaa turee ti. Muuseen mooticha Sihoon, sooreyyii worra Miidiyaaniitii fi worra biyya san jiru Ewii, Reqem, Zuur, Huur, Rebaa worra Sihoon waliin jiru injifate. Worri kun duudiin Mooticha Sihooniin jalatti lafa bulchane. **22** Worra Israa'elooti ijeesane keessaa tokko mooticha Bala'aamii ilma Phe'orii ti. **23** Meessaan gosa Ruubenii gara aduun seentuu laga Yordaanosii ti. Qachootaa fi ollooti kun gosa Ruubeniiitiif akka maatii maatii isaaniititti lafa isaanii ti. **24** Latti Muuseen ammalle gosa Gaadiitii akka maatii maatii isaaniititti dhaala kenne: **25** Lafa Yaazerii, qachoota Giil'aadii duudii, lafa Amoonotaa gamisa, haga Aro'erii lafa Raabaa irraa gara aduun baatu jirtu, **26** Heshiboon irraa haga Raamaat-Miispha'aatii fi Betoniimii, Mahanaayim irraa haga meessaa Deebirii, **27** dhooqa Yordaanosii keessa

qachoota mootummaa Sihoonii mootii Heshibooniitiif hafane Bet-Haraam, Bet-Niimraa, Suukootii fi Zaafon. Meessaan qachoota kanaa gara aduun seentuu laga Yordaanosii yennaa te'u, gara kaabaatiin haga Abbaayaa Galila'aa ti. **28** Qachootaa fi ollooti kun gosa Gaadiitii akka maatii maatii isaaniititti lafa isaaniif kenname. **29** Muuseen gosa Minaase'ee gamisaaf akka maatii maatii isaaniititti lafa isaanii kenne. **30** Latti isaanii Mahanaayimii haga lafa mootummaa Oogii mootii Baashaanii, Baashaan duudii, qachoota jaatama ka Yaa'iirii lafa Baashaanii keessa jiru mara, **31** lafa Giil'aadii gamisa, Ashitaarotii fi Edraayii qachoota Oog mootii Baashaanii ti. Qachooti kun duudiin ka Maakiirii ilma Minaase'ee te'ane'e, gamisa ilmaan Maakiiriitiif akka maatii maatii isaaniititti isaaniiif kennamane. **32** Muuseen Yerikoo gara aduun baatuun Yordaanosiin gama, dirree Mo'aabii yennaa jiru, latti inni isaanii qoode tana. **33** Goottaan Waaqi Israa'elii akkuma isaanii waadaa gale, inninuu lafa isaanii waan te'eef, Muuseen gosa Lewwi'itiif lafa hin kennine.

14 Latti Kana'aanii ta Yordaanos irraa gara seensa adu'uu ta hayyichi Ele'azaar, Iyaasuun ilmi Nuniitii fi sooreyyiin maatii gosoota Israa'elii, Israa'elootaaf qoodde ta asii gad jirtu. **2** Lafa san akka Waaqi Muusee ajajetti laga Yordaanosiitiin gara seensa adu'uu gosa sagalii fi gosa gamisaaf hixaa buusane qoodane. **3** Muuseen lafa laga Yordaanosiitiin gara aduun baatu gosa lamaa fi gamisa gosaatiif kenneeraayyu. Gosa Lewwi'itiif ammoo lafa hin kennine. **4** Ilmaan Yoseefii, Minaase'ee fi Efreem gosa lama te'ane; gosa Lewwi'itiif ammoo qachoota keessa le'anuu fi lafa horii itti bobbaafatanu malee, latti isaanii hin kennanne. **5** Israa'elooti akkuma Waaqi Muusee ajajetti lafa san qoodamane. **6** Gaafa tokko gosa Yihuda'aa keessaa namooti Giilgalitti gara Iyaasu'uu dhufane. Isaan keessaa tokko Kaalebiin ilmi Yofunee Qenazichaa, Iyaasu'uun, «Waan Waaqi Qaadesh-Barne'aatti marroo teetii fi tiyya Muusee nama Waaqaatiitti dubbate hin beetta. **7** Yennaa Muuseen tajaajilaan Waaqaa, Qaadesh-Barne'aa gara Kana'aanii dhaqee akka dooyuuf na erge, ani nama woggaa afurtamaa ti; ani deebi'ee gabaassa addachiisaa isatti himeera. **8** Namooti na waliin dooyiisa dhaqane kolbaa teenna sodaachisane sheephisiisane; ani ammoo Goottaa Waaqa kiyyaaf addatamumma'aan ajajameera. **9** Gaafuma san Muuseen, «Goottaa Waaqa kiyya gadhaa keeti tokkochaan waan hordotteef, latti ati irra ijattu bara baraan si'ii fi ijoollee teetii teeti» jedhee waadaa naaf galeera. **10** «Amma kunoo, Waaqi akkuma woggaa afurtamii shaniin dura Israa'elooti goomolee keessa deemisatti adoo jiranuu Muuse'etti dubbate eegee na jiraachiseera. Amma ani nama woggaa saddeettamii shanii ti. **11** Ani akkuma gaafa Muuseen na erge sanii jaba'a. Ani adhale loliisaaf, bayiisaa fi galiisaafille akkuma durii jaba'a. **12** Amma yoona, biyya koobittii Waaqi gaafa san waadaa naaf gale naa kenni. Worri Aanaaqotaa bibbineeyyiin akka achi jiranu, qachooti isaanille dalleya dhaka'aa jabaa akka qabu dhageetteerta. Ammoo Waaqi yoo na qarqaare akkuma inni jedhe ani achi keessaa isaan hin baasa» jedhe. **13** Iyaasuun, Kaalebii

ilma Yofunee eebbisee qachaa Kebronii lafa isaa godhe kenneef. **14** Kaalebiin ilmi Yofunee Qenazichaa, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliitiif gadhaa tokkoon waan ajajameef, qachaan Kebronii haga adhaa lafa sanyii isaa te'e. **15** Maqaan qachaa Kebronii dur, «Kiriyyat-Arbaa» jedhama; «Arbaa» ka jedhamu kun worra Aanaaqotaa keessaa nama guddaa ture. Achiin duuba latti nageya dhaggage.

15 Gosa Yihuda'aatiif akka maatii maatii isaanitiitti latti haga lafa meessaa Edoomii, gara goomolee Ziiniitiin haga dhuma meessaa kibbaa jirtu kennanteef. **2** Meessaan Yihuda'aa ka kibbaa dhuma kibba Abbaayaa Sooddaa irraa jalqabee, **3** Qiiquee makkaatiin gara Ziiniitiin dabaree, Qaadash-Barne'aa irraa gara kibbaatiitti deemee, Hezroniitti dabaree haga Hadarii geyee, gara Qarqa'aa deebi'a. **4** Gara Azmoonille dabaree haga laga Gibxi'i deemee, Abbaayaa Mediteraaniya'aa geyee dhaabbata. Meessaan gosa Yihuda'aa gara kibbaatiin kana. **5** Karaa aduun baatuun meessaan lafa isaanii dhuma Abbaayaa Sooddaa irraa ka'ee, haga dhuma laga Yordaanosii ti. Meessaan gara kaabaa, hullufa Abbaayaa dhuma laga Yordaanosii irraa jalqabee, **6** gara Bet-Hoglaa ol dhaqee kaaba Bet-Arabaa irra bayeye, haga dhakaa Bohanii ilma Ruubenii deema. **7** Akkasuma dhooqa Akorii irraa haga Deebirii dhaqee, karaa kaabaatiin gara Giilgalii kibba fuullee Adumiimii dhooqa Akorii irraa gara kibbaa dhaggantutti deebi'a. Ittille dabalee laga En-Shemeshii irra bayee laga En-Rogeeliitti dhaabbata. **8** Achiin duuba meessaan kun dhooqa ilma Hiinomii keessa bayee gara goodda kibbaatiin, qachaa Yibusootaa Yersaalemiin baya; achi ka'ee kooba Hiinomii irraa gara aduun baatuu gubbaa bayee, haga dhuma kaaba dhooqa Refaamii ti. **9** Kanaan duuba gubbaa koobaa irraa gara laga Nefto'aa, achi irraa gara qachoota gaara Eferonii bira dhufee gara Baalaa ka Kiriyyat-Ya'ariim jedhamuutti deebi'a. **10** Baalaa irraa gara aduun seentuun gara kooba Se'iirii marfata; gara kaabaatiin goodda gaara Ya'ariimii ka Kesaalon jedhamu irraa gara Bet-shemeshii dhaqee Tiimna'atti dabara. **11** Gara kaabaatileen gara goodda Eqroonii dhaqee gara Shiqeroonii deebi'ee, gara gaara Baalaa dabaree Yaabnel dhaqee, Abbaayaa Mediteraaniya'aatiitti dhaabbata. **12** Meessaan gara aduun seentuu irga Abbaayaa Mediteraaniya'aa ti. Kolbaan Yihuda'aa akka maatii maatii isi'itiitti meessaa kana keessa leete. **13** Akkuma Waaqi ajaje Iyaasuun, lafa kolbaa Yihuda'aa keessaa kiriyyat-Arbaa ta «Kebroon» jedhantu, Kaalebii ilma Yofune'eetii kenne. Arbaan abbaa Aanaaqotaa ti. **14** Kaaleb sanyii Aanaaqota sad Sheshaay, Ahimaanii fi Talmaayin Kebroon keessaa ari'e. **15** Achi ka'ee worra Deebir keessa le'u loliisaaf dhaqee. **16** Kaaleb, «Nama qachaa Seferii lolee qabatuuf intala tiyya ta «Aksaa» jedhantu isa hin heerumsiisa» jedhe. **17** Otnii'el ilmi Qenazii obboleessi Kaalebii qachaa san lolee qabate; Kaalebille intala ifii Aksaa isa heerumsiise. **18** Otnii'el gaafa fuudhaa fi heeruma isaanii akka isin abbaa ifii irraa fichaa gaafattu itti gorse. Yennaa isiin harree irraa baatee Kaaleb, «Maan feeta?»

jedhee isii gaafate. **19** Isiin deebittee, «Latti ati naaf kennite biyya gammoojjirii keessa waan teeteef, baleessa bisaaniille akka naaf kennitu barbaada» jette. Maarre Kaaleb baleessa bisaanii ka oliitii fi ka gadii kenneef. **20** Latti gosi Yihuda'aa akka maatii maatii isaanitiitti fudhatane ta asii gad jirtu. **21** Qachooti gosa Yihuda'aa gara kibbaatiin dhuma meessaa Edoomiitiitti aananee jiranu, Kabze'el, Eder, Yaagur, **22** Qiinaa, Diimonaa, Araadaa, **23** Qedeesh, Hazoor, Iitnaan, **24** Ziif, Telem, Ba'aalot, **25** Hazoor-Hadootaa, Keriyyot-hezron kun «Hazoor» jechu'u; **26** Amaam, Shemaa, Molaadaa, **27** Hazaar-Gadaa, Heshimon, Bet-phaalex, **28** Hazaar-shu'aal, Bersheebaa, Biziyutiyyaa, **29** Ba'alaa, Eyim, Azem, **30** Eltolad, Kesil, Hormaa, **31** Siiqilaag, Madmaanaa, Sansanaa, **32** Lebba'ot, Shilhim, En-Rimoon; wolumatti qachoota gugurdaa diddamii sagalii fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **33** Qachooti gugurdaan kooba jalaa Eshtaa'ol, Zoraa, Ashnaa, **34** Zaano'aa, En-Gaaniim, Taafu'aa, Enaam, **35** Yarmuut, Adulaam, Sokoo, Aazeqaa, **36** Sha'araayim, Aditaayim, Gederaa, Gederotaayim, wolumatti qachoota gugurdaa kudhanii afurii fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **37** Akkasuma Zenaan, Hadashaa, Migdaal-Gaadi, **38** Dil'aan, Miisphaa, Yaakti'el, **39** Laakiishi, Bozqaat, Egloon, **40** Kaabon, Lamaas, Kiitliishi, **41** Gederot, Bet-Daagon, Na'amaa fi Maakedaa, wolumatti qachoota gugurdaa kudha jaa fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **42** Akkasuma Liibnaa, Eter, Ashaan, **43** Yiftaa, Ashnaa, Neziib, **44** Qeyilaa, Akziibii fi Mareshaa, wolumatti qachoota gugurdaa sagalii fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **45** Eqroon, qachootaa fi olloota ifii waliin; **46** Qachoota Ashoodi biraa duudii, ka Eqroon irraa haga Abbaayaa Mediteraaniya'aa jiranu, qachoota gugurda'aa fi olloota adaala isaanii waliin; **47** Ashiidoodii fi Gaazaa, qachootaa fi olloota isaanii waliin haga meessaa laga Gibxi'iitii fi irga Abbaayaa Mediteraaniya'aa. **48** Biyya koobittii keessa Shaamiir, Yaatiir, Sokoo, **49** Daanaa, Kiriyyat-Sanaa ka «Deebir» jedhamu, **50** Anaab, Eshtemo'aa, Aniim, **51** Gooshen, Holoonii fi Giloo, qachoota kudha tokkoo fi qachoota adaala sanii wolitti qabata. **52** Araba, Dumaa, Esh'an, **53** Yaanum, Bet-taafu'aa, Afeqaa, **54** Humtaa, Kiriyyaat-araba ta Hebroon jedhantu, Zi'or qachoota gugurdaa kudhanii fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **55** Maa'on, Qarmelos, Ziif, Yutaa, **56** Yizre'el, Yarke'am, Zaano'aa, **57** Qaayin, Giibe'aa fi Tiimnaa, qachoota gugurdaa kudhanii fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **58** Halhul, Bet-Zuur, Gedoor, **59** Maaraat, Bet-Anoot, Elteqon, qachoota gugurdaa jaa fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **60** Kiriyyaa-Ba'al ka «Kiriyyat-Ya'ariim» jedhamu, Raabaa, qachoota gugurdaa lamaa fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **61** Goomolee keessa ammoo Bet-Arabaa, Mediin, Sekaakaa, **62** Nibishaan, qachoota gugurdaa sooddaa fi En-Gedii, qachoota gugurdaa jaa fi qachoota adaala san jiru wolitti qabata. **63** Kolbaan Yihuda'aa ammoo Yibusoota Yersaaleem keessa le'anu ari'uu hin dandeenne. Worri Yibusootaa haga ammaa Yersaaleem keessa jiran.

16 Meessaan lafa sanyii Yoseefitiif kenname gara kibbaatiin laga Yordaanosii cinaa Yeriko'oo, madda Yeriko'oo ka gara aduun baatuutii ka'ee, gara goomole'ee dhaqee haga lafa koobittiiti Bet'eliitiiti deema. **2** Bet'elii ka'ee gara Luzii dhaqee, addee Arkaawoti le'anuu Ataaroot-Adaaritti dabara. **3** Achiin duuba gara aduun seentuu lafa Yaaflexootaatitti goree, cinaa Bet-horoonii jalaatiin dabaree, gara Gezerii dabaree Abbaayaa Mediteraaniya'aatitti dhaabbata. **4** Sanyiin Yoseefii, gosi Efreemii fi Minaase'ee lafa ifii fudhatane. **5** Latti gosi Efreemii akka maatii maatii isaaniitiiti fudhatane tana: meessaan isaanii gara aduun baatu Ataarot-Adaar irraa haga Bet-Horoonii gaara irraa deemee, **6** haga Abbaayaa Mediteraaniya'aa ti. Gara kaabaatiin meessaan isaanii Mikmaata'a. Achille'ee gara aduun baatuun Taanaat-Shiilo'otti deebi'ee, gara aduun baatu Yaano'atti dabara. **7** Achiin duuba Yaano'aa irraa gara Ataarotii fi Na'aarattii gad deemee, Yerikoo geyee Yordaanositti dhaabbata. **8** Taafu'aa irraa ka'ee gara aduun seentuu lafa Qaanaa dhaqee, Abbaayaa Mediteraaniya'aatitti dhaabbata. Latti gosa Efreemii fi akka maatii maatii isaaniitiiti kennante tana. **9** Tunille qachootaa fi olloota lafa gosa Minaase'ee keessaa, ta gosa Efreemii fi kennante dabalatti. **10** Worri Efreemotaa ammoo worra Kana'aanotaa ka Gezer keessa le'anuu achiin ari'isa hin dandeenne; tanaaf worri Kana'aanotaa haga adhaalle odduu isaanii le'aa akka garbootaa akka isaaniif hujanu hunnaan tolfamane.

17 Gosi Minaasee ilma Yoseefii angafichaa, sanyiin Maakiirii ilma angaficha Minaasee abbaa Giil'aadotaa, lolaan jajjaboo waan te'aneef, latti Giil'aadiitti fi Baashaani isaaniif kennante. **2** Latti gara aduun seentuu maatii Minaase'ee worra hafeef, Abii'ezer, Helek, Asri'el, Shekem, Heferii fi Shemeda'aa kennante. Isaan kun sooreyyii maatii ilmaan sanyii Minaasee ilma Yoseefii ti. **3** Zelofehaad ilma Heferii ti; Hefer ilma Giil'aadii ti; Giil'aad ilma Maakiirii ti; Maakiir ilma Minaase'ee ti. Zelofehaad durra malee, ilmaan hin qabu. Maqaan isaaniille Maahilaa, No'aa, Hoglaa, Miilka'aa fi Tiirza'a. **4** Isaan gara hayyicha Ele'azaarii, Iyaasuu ilma Nuniitii fi sooreyyii'ii dhaqanee, «Muuseen akka obboleeyyan teenna ta firaattii, lafa akka nuuf kennu Waaqi isa ajajeera» jedhane. Tanaaf akka Waaqi ajajetti isaan obboleeyyan fira waliin lafa fudhatane. **5** Sababi Minaaseen lafa Baashaaniitii fi Giil'aadii ta laga Yordaanos irraa gara aduun baatu jirtutti dabalatee qooda kudhan fudhateef, **6** dubartooti sanyii isaa akkuma sanyii ilmaan dhiiraa lafa waan fudhatteef, latti Giil'aadii sanyii Minaase'eetiif kennante. **7** Latti Minaase'ee Asheerii kaatee, haga Mikmaataatii ta Shekem irraa gara aduun baatuu ti. Achiin duuba meessaan gara kibbaa deemee kolbaa En-Taafu'aa keessa leetu dabalata. **8** Latti adaala Taafu'aa ta Minaase'ee teetee, qachaan Taafu'aa ka meessaa irra jiru ammoo ka sanyii Efreemii te'e. **9** Achiin duuba meessaan haga laga Qaana'aa gad bu'a. Qachooti laga san irraa gara kibbaatiiti dhaggamanu, biyya Minaase'ee keessa te'ulle ka Efreemii ti. Meessaan Minaase'ee gara kaaba lagaa dhaqee Abbaayaa Gudditti'itti dhaabbata. **10** Meessaan isaanii

gara aduun seentuu abbaayaa Mediteraaniya'aa te'ee, latti gara kibbaa ta Efreemii, ta gara kaabaa ta Minaase'ee ti. Meessaan gara kaabaa lafa Asheeriititti dhaabbata; gara aduun baatuu lafa Yisaakoriititti dhaabbata. **11** Biyyi Yisaakorii fi Asheer keessaa Bet-Shaanii fi ollooti isii'ii, Yible'aamii fi ollooti isii'ii, kolbaan qachaa Dooritiiti fi ollooti isii'ii, kolbaan qachaa Endooritiiti fi ollooti isii'ii, kolbaan qachaa Ta'anaatii fi ollooti isii'ii, kolbaan qachaa Megidootii fi ollooti isii'ii duudiin ka Minaase'ee te'ane. **12** Teetuu malee kolbaan Minaase'ee qachoota san qabatuu hin dandeenne; tanaaf worri Kana'aanotaa achuma keessa le'ane. **13** Israa'elooti jajjaboo te'anulle, Kana'aanoti akka hunnaan isaaniif hujanu godhane malee, ijumaa lafa sanii isaan hin ariine. **14** Sanyiin Yoseefii, Iyaasu'uun, «Waaqi waan nu eebbiseef, nuuti heddu'u; ati maaf qooda tokko callaa nuuf kennite?» jedhane. **15** Iyaasuun deebisee, «Isin hedduu eega teetane, biyyi koobittiin Efreemii yoo isinitti dhiphatte, gara lafa Pherizotaatii fi Refaa'otaa dhaqa'aatii gongomaa anadha'a» jedheen. **16** Isaan deebisane, «Latti koobittiin sun nu hin geettu; Kana'aanoti lafa dirree irra le'anuu fi worri Bet-Shaanii fi ollooti adaala sanii ka dhooqa Yizre'elii keessa le'anuu ammoo garreettaa sibiilaa ka fardo'oon harkifamu qaban» jedhane. **17** Iyaasuun gosa Efreemii fi gosa Minaase'ee ka gara aduun seentuu jiranuun, «Isin dhugumaan heddu'u; guddoo jajjaboo'e. Qoodi tokko callaan isin hin gewu. **18** Tanaaf biyyi koobittiin teessan hin teeti. Koobi sun gongomaa teetulle anadha'aatii, qacce'ee jalqabaatii haga qaccee dhumaatiiti lafa teessan godhadha'a. Worri Kana'aanotaa garreettaa sibiilaa ka fardo'oon harkifamu qabaatee, jajjaboo te'ulle isin isaan hin ariitan» jedhe.

18 Israa'elooti injifatanee lafa qabatanee duuba, wolde'i gumii Israa'elii duudiin Shiilo'otti wolitti qabamee, dukaana itti Waaqa wolde'anu dhaabane. **2** Kolbaa Israa'elii keessaa gosi torba haga ammaalle qooda lafa ifii ka hin dhaggatin jiraniyyu. **3** Maarre Iyaasuun kolbaa Israa'eliitiin, «Lafa Goottaan Waaqi abbootii teessanii isiniif kenne seentanee qabatisaaf haga yoomii eeddan? **4** Gosa duudii keessaa nama sad sad naa fila'a. Isaan dhaqanee biyya keessa deddeebi'anee, lafa gosi isaanii qoodamu'uu malte ilaalanee akka gara kiyaa deebi'anu hin erga. **5** Isaan lafa san addee torbatti qoodan. Worri Yihuda'aa lafa ifii ta kibbaa keessa, worri Yoseefiille lafa ifii ta kaabaa keessa le'an. **6** Latti torba sun maan akka fakkaattu barreessa'aatii naa fida'a. Ani Goottaa Waaqa keenna duratti hixaa isiniif buusa. **7** Te'uu malee worri Lewwi'ii qoodi isaanii hayyoota te'anee Waaqa tajaajilisa waan te'eef, isin keessaa isaan qooda lafaa hin dhaggatanu. Gosi Gaadii, Ruubenii fi gamisi gosa Minaase'ee, lafa ifii ta Muuseen tajaajilaan Waaqaa isaaniif kenne ta laga Yordaanos irraa gara aduun baatuu duruu fudhataneeran» jedhe. **8** Namooti lafa qorqorisaa adoo hin deemiin dura, Iyaasuun, «Gara lafa duudii'ii dhaqa'aa ilaala'aatii, maan akka fakkaattu barreessa'aatii gara kiyaa deebi'a'a. Anille Waaqa duratti as Shiilo'otti hixaa isiniif buusee hin qooda» jedhe. **9** Maarre namooti lafa duudii dhaqanee,

qachoota galmeessanee lafa addee torbatti attam akka qoodane barreeffamaan keyane. Achiin duuba quttuma Shiilo'ootitti gara Iyaasu'uu deebi'ane. **10** Iyaasuun Waaqa duratti hixaa isaanii buuse. Worra Israa'elii ka hafanelle'eef akka gosa gosa isaaniiitti lafa qoode. **11** Hixaan duraa akka maatii maatii isaaniiitti gosa Beniyaaminii fi bu'e; latti isaanii wodhakkaa gosa Yihuda'aatii fi Yoseefii ti. **12** Gara kaabaatiin meessaan isaanii laga Yordaanosiitii ka'ee, gara goodda kaaba Yeriko'oo ol bayee, karaa aduun seentuu biyya koobitti'in haga goomolee Bet-Aweenii ti. **13** Achii ka'ee gara goodda kibba Luzii ka «Bet'el» jedhamu dhaqee, gaara kibba Bet-horoonii jalaa irra bayee, gara Ataarot-adaariiitti gad bu'a. **14** Achiin duuba karaa dhibii'ii gaaruma kana gara aduun seentuu gara kibbaa deebi'ee, gara qachaa gosa Yihuda'aa Kiriyat-Ba'aalilik ka Kiriyat-Ya'ariim jedhamu deema. Meessaan gara aduun seentuu kana. **15** Meessaan gara kibbaa irga Kiriyat-Ya'ariimii irraa jalqabee karaa aduun seentuu gara madda Nefto'aatiitti deema. **16** Meessaan sun gara gaara jalaa ka fuullee dhooga Ben-henoomii irga dhooga dhuma kaaba Refaa'otaatiitti gad bu'a. Achii ka'ee gara qachaa dhooga Hiinomii gad bu'ee, gara kibba goodda qachaa Yibusootaa dhaqee, gara En-Rogeellii deema. **17** Achiin duuba kaabatti deebi'ee karaa En-Shemeshiitiin, Geliilotii fuullee Abdumiimii irra bayee, gara dhakaa Bohanii ilma Ruubeniiitti gad bu'a. **18** Gara kaabaatiin goodda dhuma fuullee dhooga laga Yordaanosiitii gad bu'ee, **19** gara kaabaatiin dhuma Bet-Hoglaa irra bayee, addee lagi Yordaanosii itti dhumatu kaaba hullufa Abbaayaa Sooddaatiitti dhaabbata. Meessaan kibbaa kana. **20** Meessaan gara aduun baatuu laga Yordaanosii ti. Meessaan maatiin gosa Beniyaaminii akka lafa ifiitiitti fudhatte kana. **21** Qachooti maatiin gosa Beniyaamii fudhatta Yerikoo, Bet-Hoglaa, Emek-Keziiz, **22** Bet-Arabaa, Zemaaraayim, Bet'el **23** Awiim, Faaraa, Ofraa, **24** Kefaar-Amoonii, Ofnii fi Geba'a: qachoota gugurdaa kudha lamaa fi qachoota adaala isaanii ti. **25** Akkasuma Giibe'on, Raamaa, Be'erot **26** Miisphaa, Kefiraa, Mozaa, **27** Reqem, Irphii'el, Taraalaa, **28** Zelaa, Eeleef, qachaa worra Yibusootaa, Giibe'aa fi Kiriyat-Ya'ariim: qachooti gugurdaa kudha afurii fi qachooti adaala sanii ka maatii gosa Beniyaamii akka lafa ifiitiitti fudhatte kana.

19 Hixaan lammeesso'oo akka maatii maatii isaaniiitti gosa Shimi'ooniitiif bu'e. Latti isaanii haga lafa gosa Yihuda'aatiif kennantee gara keessaa seenteerti. **2** Tunille Bersheebaa, Shemaa, Molaadaa, **3** Hazaar-Shu'aal, Baalaa, Azem, **4** Eltolaad, Bet-Hul, Hormaa, **5** Siilqaa, Bet-Markaboot, Hazaar-Susaa, **6** Bet-Labaa'otii fi Shiruheen: qachoota gugurdaa kudha sadii fi qachoota adaala sanii ti. **7** Ammalle Ayayin, Rimoon, Taakaan, Eter fi Ashaan: qachoota gugurdaa afurii fi qachoota adaala sanii ti. **8** Kun qachoota adaala qachoota gugurdaa kanaa ka Ba'alaat-B'e'erii irraa gara kibbaa jiru mara dabalata. Latti gosi Shimi'oonii akka maatii maatii isaaniiitti fudhatane tana. **9** Latti gosa Yihuda'aatiif kennante haga isaaniiif barbaachistu caalaa waan badhatteef, lafa isaanii irraa gosa Shimi'ooniitiif kennante. **10** Hixaan sadeesso'oo

akka maatii maatii isaaniiitti gosa Zebulooniitiif bu'e. Latti isaan fudhatane haga Saariiditti deenti. **11** Meessaan isaanii karaa aduun seentuu gara Maaraalaa dhaqee, Dabesheetii fi laga Yaakne'amii gara aduun baatuu tuqa. **12** Karaa dhibii'ii Saariid irraa gara aduun baatuu deebi'ee, haga meessaa Kislot-Taaboriitti deemee, haga Daabera'aatii fi Yaafii'aa dhaqa. **13** Achille'ee karaa aduun baatutti gara Gaat-Heferii fi lit-Kaaziinii deemee, gara Rimoon'aa dhaqee Ne'aahtitti deebi'a. **14** Gara kaabaatiin Hanaatonitti deebi'ee, dhooga Yiftaa-Elitti dhaabbata. **15** Kunille Kataat, Naahaalal, Shimroon, Yiiraalaa fi Betlihem: qachoota gugurdaa kudha lamaa fi qachoota adaala san jiru dabalata. **16** Qachoota gugurdaa'aa fi qachooti kun lafa gosi Zebuloonii akka maatii maatii isaaniiitti fudhatane keessa jiran. **17** Hixaan arfeesso'oo akka maatii maatii isaaniiitti gosa Yisaakoriitiif bu'e. **18** Latti isaanii Yizre'el, Kesuloot, Shuneem, **19** Haafara'iim, Shi'on, Anaharaati, **20** Rabit, Qiishon, Ebez, **21** Remet, En-Gaaniim, En-Hadiidi fi Bet-Phazez. **22** Meessaan kun ammalle Taabor, Shaziima'aa fi Bet-shemeshi tuqee, laga Yordaanosiititti dhaabbata. Kunille qachoota gugurdaa kudha jaa fi qachoota adaala sanii dabalata. **23** Qachooti gugurdaa'aa fi qachooti kun lafa gosi Yisaakorii akka maatii maatii isaaniiitti fudhatane keessa jiran. **24** Hixaan shaneesso'oo akka maatii maatii isaaniiitti gosa Asheeriitiif bu'e. **25** Latti isaanii Helqaat, Haalii, Beteen, Akshaaf, **26** Alaamelek, Amaadii fi Miishaal; karaa aduun seentuu Qarmelii fi Shiihor-Liibnaat tuqa. **27** Achii ka'ee karaa aduun baatu deebi'ee gara Bet-daagonii dhaqee, karaa kaaba Bet-emeekiitti fi Nii'eliitiin Zebuloonii fi dhooga Yiftaa-Elitti tuqa. Achii ka'ee gara kaaba Kaabulii, **28** Abdoonii, Rehoobii, Haamonii fi Qaana'aa dhaqee haga Sidoonaa gudditti'ii deema. **29** Achiin duuba meessaan gara Raama'aa deebi'ee haga qachaa Xiirsoosii ka dalleya dhaka'aa qabuu ti; achille'ee gara Hosaahii deebi'ee Abbaayaa Mediteraaniya'aatiitti dhaabbata. Kunille Maahilaa, Akziib, **30** Umaa, Afeqii fi Rehoob: qachoota gugurdaa diddamii lamaa fi qachoota adaala sanii dabalata. **31** Qachooti gugurdaa'aa fi qachooti kun lafa gosi Asheerii akka maatii maatii isaaniiitti fudhatane keessa jiran. **32** Hixaan jayeesso'oo akka maatii maatii isaaniiitti gosa Niftaalemiitiif bu'e. **33** Meessaan isaanii Helefii ka'ee haga qilxaa Zaa'anaaniim jiruu deemee, Adaamii-Negebnii fi Yaabnii'el irra bayee haga Laquumii geyee laga Yordaanosiititti dhaabbata. **34** Achiin duuba gara aduun seentuu Aaznot-taaboriitti deebi'ee, gara Hoqonii deemee, gara kibbaatiin Zebuloon, gara aduun seentuu Asheer, gara aduun baatuuun laga Yordaanosii tuqa. **35** Qachooti gugurdaa dalleya dhaka'aa qabanu Ziidiim, Zer, Haamaat, Raaqaat, Keneret, **36** Aadaamaa, Raamaa, Hazoor, **37** Qedeesh, Edraayi, En-Hazoor, **38** Yiroon, Migdaal-El, Horeem, Bet-anaatii fi Bet-shemeshi: qachoota gugurdaa kudhanii sagalii fi qachoota adaala sanii ti. **39** Qachooti gugurdaa'aa fi qachooti kun lafa gosi Niftaalemii akka maatii maatii isaaniiitti fudhatane keessa jiran. **40** Hixaan torbeesso'oo akka maatii maatii isaaniiitti gosa Daaniitiif bu'e. **41** Latti isaanii Zoraa, Eshtaa'ol, lir-

Shemesh, **42** Sha'aalbiim, Ayalon, litlaa, **43** Eloon, Tiimnaa, Eqroon, **44** Elteqee, Giibetoon, Ba'aalaati, **45** Yehud, Azor Bene-Beraaq, Gaat-Rimoon, **46** Miyaarqon, Raaqonii fi lafa fuullee Yophe'ee ti. **47** Kolbaa Daanii irraa latti yennaa fudhatante, gara biyya Laashemii dhaqanee lolanee, worra achi keessa le'u fixanee qachaa san qabatanee, ka ifii godhatane. Isaan achi qabatanee maqaa qachaa Laashemii jijjiirane maqaa Abbaa ifii duriitiin, «Daan» jedhane moggaasane. **48** Qachooti gurgurda'aa fi qachooti kun lafa gosi Daanii akka maatii maatii isaaniititti fudhatane keessa jiran. **49** Kolbaan Israa'elii lafa qoodanee yennaa fixane, Iyaasuu ilma Nuniitiifille lafa kennane **50** Akkuma Waaqi ajajetti qachaa Tiimnat-Seraa ka biyya koobittii Efreemii keessa ka Iyaasuun fudhatiisaaf gaafate, kennaneef. Inni achitti qachaa guddicha deebisee ijaaree itti qubate. **51** Hayyichi Ele'azaar, Iyaasuun ilmi Nuniitii fi sooreyyiin maatii gosa kolbaa Israa'elii Shiilo'otti fuula Waaqaatii fi Dunkaanii Woldeenna'aa duratti lafa tana hixaa buusanee qoodane. Isaan akka kanaan lafa qoodanee fixane.

20 Achiin duuba Waaqi Iyaasu'uun, **2** «Kolbaa Israa'eliitiin, «Ani akkuma karaa Muuse'eetiin isin ajajetti qachaa itti baqatanu fila'a. **3** Nami tokko adoo hin beekin danu'uun nama yoo ijjeese, nama haluu bayyiisaaf isa barbaadu jalaa achi baqata. **4** Inni qachoota san keessaa gara tokkootitti yennaa baqatu, seensuma karra qachaa sanii dura dhaabbatee haajaa ifii jaarsolee qachaa saniititti himata. Achiin duuba akka inni qachaa san seenu eeyyamane, addee inni le'u kennan; maarre inni achi keessa le'a. **5** Nami isa haluu bayyiisaaf barbaadu sun yoo hordofe, nami nama ijjeese, sun adoo hin beekin danu'uun waan ijjeeseef, worri qachaa sanii nama haluu isa bayyiisaaf barbaadutti dabarsee kennuu hin qabu. **6** Nami nama ijjeese sun mura'aaf kolbaa duratti haga dhikaatuu fi hayyichi guddaan bara sanii haga du'utti qachaa san keessa turuu ti. Achiin duuba gara qachaa keessaa baqatee deebi'ee mana ifiititti galuu ti» jedhi» jedhe. **7** Maarre Israa'elooti Qedeeshii Galilaa keessaa, biyya koobittii Niftaalem keessaa, Sheekemii biyya koobittii Efreemii keessaa, kiriyat-Arbaa ta amma Hebroon jedhantu ta biyya koobittii Yihuda'aa keessaa filane. **8** Laga Yordaanosii irraa gara aduun baatuun, Bezerii fuullee Yeriko'oo lafa gooroo goomolee biyya gosa Ruuben keessaa, Raamoot ta Gii'l'aadii biyya Minaase'ee keessaa, Golaan ta Baashaanii biyya Minaasee keessalle filane. **9** Kolbaa Israa'elii fi orma odduu isaanii le'u maraaf qachaan akka itti baqatanuuf filame kana. Eennulle adoo hin beekin danu'uun nama yoo ijjeese, nama haluu isa bayyiisaaf barbaadu jalaa achi baqata; eennulle adoo kolbaa duratti qara itti hin muramin hin ijjeefamu.

21 Sooreyyiin maatii Lewwootaa gara hayyicha Ele'azaarii, gara Iyaasuu ilma Nuniitii fi gara sooreyyii maatii kolbaa Israa'elii duudi'ii dhaqane. **2** Kana'aan keessa qachaa Shiilo'ootitti isaanii, «Qachooti keessa leenuu fi adaala sanitti lafa horii keenna itti tiffannulle akka nu'uuf kennamanu Waaqi karaa Muuse'eetiin ajajeera» jedhane.

3 Tanaaf kolbaan Israa'elii akkuma Waaqi ajajetti gosa Lewwi'itiif qachootaa fi lafa horii itti tiffatanu lafa ifii keessaa kennaneef. **4** Hixaan matoomaa maatii Qehaatotaatiif bu'e. Gosa Lewwi'ii keessaa sanyii hayyicha Aaronitiif qachoota kudhanii sad lafa gosa Yihuda'aa, gosa Shimi'ooniitii fi gosa BeniYaamii keessaa kennameef. **5** Fira Qehaatotaa worra hafeef qachoota lafa gosa Efreemii keessaa, gosa Daanii keessaa, gamisa gosa Minaase'ee gara aduun seentuu keessalle'ee qachooti kudhan kennameef. **6** Fira Gerishoniitiif lafa biyya Yisaakor, Aheer, Niftaalemii fi gamisa gosa Minaase'ee ta Baashaan keessaatiif qachooti kudha sad kennaneef. **7** Fira Meraariitiif akka maatii maatii isaaniititti lafa Ruubenii, Gaadiitiif fi Zebuloonii keessaa qachooti kudhanii lama kennameef. **8** Kolbaan Israa'elii akkuma Waaqi karaa Muuse'eetiin isaan ajajetti, hixaa buusanee qachoota kanaa fi lafa isaan horii itti tiffatanu gosa Lewwi'itiif kennane. **9** Lafa gosa Yihuda'aatii fi Shimi'oon keessaa qachoota maqaan isaanii asii qad jiru kennaneef. **10** Hixaan matoomaa sanyii Aaronii fira Qehaatotaa, gosa Lewwi'itiif waan bu'eef isaanii kenname. **11** Qachaa biyya koobittii kiriyat-Arbaa ka «Kebroon» jedhamu, lafa tikaa ta adaala san jirtu waliin kennaneef. **12** Teetuu malee fichaan qachoota gurgurda'aatii fi qachoota adaala sanii Kaalebii ilma Yofune'eetiif akka lafa isaatiitti kennamaneef. **13** Sanyii hayyicha Aaronitiif, qachaa nami nama ijjeese itti baqatu keessa tokko ka te'e Kebrooniin dabalane, Liibnaa lafa horii itti tiffatanu waliin, **14** Yaatiir lafa horii itti tiffatanu waliin, Eshtemo'aa lafa horii itti tiffatanu waliin, **15** Holoon lafa horii itti tiffatanu waliin, Deebirin lafa horii itti tiffatanu waliin, **16** Ay'eeniin lafa horii itti tiffatanu waliin, Yutaahaa fi Bet-Shemeshin lafa horii itti tiffatanu waliin: gosa Yihuda'aatii fi Simoonii keessaa qachoota gurgurdaa sagal kennane. **17** Lafa BeniYaamii keessaa qachoota gurgurdaa afur: Giibe'on lafa horii itti tiffatanu waliin, Gebaasin lafa horii itti tiffatanu waliin, **18** Anaatoti lafa horii itti tiffatanu waliin, Almoonin lafa horii itti tiffatanu waliin kennane. **19** Wolumatti qachooti gurgurdaan kudhanii sad lafa horii itti tiffatanu waliin hayyicha Aaronii kennamane. **20** Maatii gosa Lewwootaa fira Qehaatotaa worra hafeef, qachooti gurgurdaan gariin lafa Efreemii keessaa kennameef. **21** Qachooti gurgurdaan afur: qachaa nami nama ijjeese itti baqatu Sheekemii fi lafa horii itti tiffatanu biyya koobittii Efreemii keessaa, Gezer lafa horii itti tiffatanu waliin, **22** Kibzaayimii fi Bet-Horoonin lafa horii itti waliin kennane. **23** Lafa Daanii keessaa qachoota gurgurdaa afur: Elteqee lafa horii itti tiffatanu waliin, Giibetoon lafa horii itti tiffatanu waliin, **24** Ayalon lafa horii itti tiffatanu waliin, Gaat-Rimoon lafa horii itti tiffatanu waliin kennane. **25** Lafa Minaase'ee ta gara aduun seentuu keessaa qachoota gurgurdaa lama: Ta'anaa fi Gaat-Rimoon lafa horii itti tiffatanu waliin kennane. **26** Maatiin fira Qehaatotaa worri hafe kun, wolumatti qachoota gurgurdaa kudhan lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **27** Goliin gosa Lewwootaa firri Gershoonii dhibiin, lafa Minaase'ee ta gara aduun baatuu keessaa qachoota gurgurdaa lama: Golaanii Baashaan keessaa qachaa itti baqatanu keessaa tokko ka te'ee fi Ashitaaroti lafa horii itti tiffatanu waliin

fudhatane. **28** Lafa Yisaakorii keessaa qachoota gugurdaa afur: Qeshoon lafa horii itti tiffatanu waliin, Daaberaatin lafa horii itti tiffatanu waliin, **29** Yarmuut lafa horii itti tiffatanu waliin, En-Gaaniim lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **30** Lafa Asheerii keessaa qachoota gugurdaa afur: Mishaalin lafa horii itti tiffatanu waliin, Abdoon lafa horii itti tiffatanu waliin, **31** Helqaatii lafa horii itti tiffatanu waliin, Rehob lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **32** Lafa Niftaaleemii keessaa qachoota gugurdaa sad: Qedeeshii Galiilaa keessaa qachaa itti baqatanu keessaa tokko ka te'e lafa horii itti tiffatanu waliin, Hamoot-Door lafa horii itti tiffatanu waliin, Qaartaan lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **33** Maatiin fira Gershoonii akka maatii maatii isaaniiitti wolumatti qachoota gugurdaa kudhanii sad lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **34** Firri Meraarii gosi Lewwootaa worri hafe, lafa Zebuloonii keessaa qachoota gugurdaa afur: Yaakon'an lafa horii itti tiffatanu waliin, Qaartaa lafa horii itti tiffatanu waliin, **35** Dimnaa lafa horii itti tiffatanu waliin, Naahaalal lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **36** Lafa Ruubenii keessaa qachoota gugurdaa afur: Bezer lafa horii itti tiffatanu waliin, Yaahazaa lafa horii itti tiffatanu waliin, **37** Qedemoot lafa horii itti tiffatanu waliin, Mefaat lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **38** Lafa gosa Gaadii keessaa qachoota gugurdaa afur: Raamootii Gali'aad keessaa, qachaa nami nama ijjeese itti baqatu, lafa horii itti tiffatanu waliin, Mahanaayim lafa horii itti tiffatanu waliin, **39** Heshiboon lafa horii itti tiffatanu waliin, Yaazer lafa horii itti tiffatanu waliin fudhatane. **40** Maarre firri Meraarii gosa Lewwootaa worra hafeef, wolumatti qachoota gugurdaa kudhanii lama kennane. **41** Lafa kolbaan Israa'el qabatte keessaa lafa horii itti tiffatanu waliin wolumatti qachoota gugurdaa afurtamii saddeeti, Lewwootaaf kennane. **42** Qachooti kun tokko tokkoon isaaniiituun adaala ifiititti lafa horii itti tiffatanu qaban. **43** Maarre Waaqi lafa abbootii isaaniiitiif kennisaaf waadaa gale duudii Israa'elootaaf kenne. Isaan lafa san fudhatanee duuba achii le'ane. **44** Waaqi akkuma abbootii isaaniiitiif waadaa galetti lafa isaanii duudii keessatti nageya isaanii kenne. Diinota isaanii duudii irratti Waaqi injifachaa waan kenneef, diinota isaanii mara keessaa tokkolle isaan dura dhaabbatuu hin dandeenne. **45** Waaqi waadaa kolbaa Israa'eliitiif gale tokkolle adoo hin hafin muummesse.

22 Achiin duuba Iyaasuun kolbaa gosa Ruubenii, Gaadiitii fi gosa Minaase'ee ta gara aduun baatuu wolitti waamee, **2** Isaaniin, «Isin waan Muuseen tajaajilaan Waaqaa akka isin gootanuuf ajaje duudii gootaneertan; ajaja kiyya maralle'eef ajajantaneertan. **3** Yennaa tana duudii, isin haga adhaatitti Israa'eloota obboleeyyan teessan irraa gargar hin baane. Ajaja Mootii Waan Maraa Ka Waaqaa keessanii akka dansaa eegattaneertan. **4** Amma, Gootaan Waaqi keessan akkuma waadaa gale Israa'eloota obboleeyyan teessaniif nageya kenneera. Tanaaf gara lafa laga Yordaanosii irraa gara aduun baatuu, ka tajaajilaan Waaqaa Muuseen isiniif kennetti deebi'a'a. **5** Seeraa fi ajaja Muuseen tajaajilaan Waaqaa isiniif kenne ifi

eegganna'aan muummissa'a: Waaqa Gootaa keessan jaaladha'a; fedha isaa muummissa'a; ajaja isaa eegadha'a; isaaf addatama'a; gadhaa keessan tokkocha'a fi lubbuun teessan takkatti'iin isa tajaajila'a» jedhe. **6** Achiin duuba Iyaasuun isaan eebbisee fi irraa geegesse; isaanille gara mana ifii galane. **7** Muuseen gamisa gosa Minaase'eetiif lafa Baashaanii kenneeraayyu; Iyaasuun ammoo gamisa gosa Minaase'ee worra hafeef obboleeyyan isaanii Israa'eloota waliin lafa laga Yordaanosiitiin gara aduun seentu kenneef. Iyaasuun akka isaan gara manaa galanuuf, yennaa ifi irraa eebbisee geegesse, **8** «Isin karra teessan hedduu, horii hedduu, meetti, worqii, sageettuu, sibiilaa fi woyaa hedduu fudhadha'aatii gara manaa deebi'a'a; waan boojitanelle obboleeyyan teessan waliin qoodama'a» jedheen. **9** Maarre kolbaan gosa Ruubenii, gosa Gaadiitii fi gamisi gosa Minaase'ee gara lafa ifii Giil'aadii, ta ajaja Waaqaatiin karaa Muuse'eetiin isaanii kennante sanitti deebi'isaaf, kolbaa Israa'elii worra hafe Shiloonii biyya Kana'aanii keessatti lakkisaan gara manaa deebi'ane. **10** Gosi Ruubenii, gosi Gaadiitii fi gamisi gosa Minaase'ee lafa laga Yordaanosii biraa ta Kana'aanotaa keessaa yennaa geyane, laga biratti addee ciinca'aa guddoo ta maade'ee ijaarane. **11** Kolbaan Israa'elii worri hafe, akka gosi Ruubenii, gosi Gaadiitii fi gosi Minaase'ee ta gara aduun baatuu, lafa Israa'elootaa Kana'aan keessa lafa laga Yordaanosii biraattitti, addee ciinca'aa akka ijaarane dhage'ane. **12** Kolbaan Israa'elii duudiin yennaa waan kana dhageette gosa gara aduun baatuu loliisaaf Shiilo'otti wolitti qabante. **13** Achiin duuba Israa'elooti, Fiinehaasinii ilma hayyicha Ele'azaarii, gara kolbaa lafa Giil'aadii gosa Ruubenii, gosa Gaadiitii fi gosa Minaase'ee ta gara aduun baatuutitti ergane. **14** Fiinehaas waliin namoota gugurdaa kudhan ergane; tokko tokkoon isaaniiituus gosa gara aduun seentu keessaa, maatii fira ifi keessatti sooreyyi'i. **15** Isaanille gara lafa Giil'aadii kolbaa gosa Ruubenii, gosa Gaadiitii fi gosa Minaase'ee ta gara aduun baatuu dhaqanee isaaniiin, **16** «Kolbaan Waaqaa duudiin gara keessan nu erganee, «Isin maaf Waaqa Israa'elii irratti waan hantuu tana gootane? Addee ciinca'aa tana ifiif ijaarratiisaan Waaqa fiqiltaneertan; isa irralle'ee fagaattaneertan. **17** Cubbuun Phe'oritti teete nu hin geettuu? Kolbaa Waaqaa irratti balaan bu'ulle, nuuti haga adhaalle cubbuu san irraa adoo hin qulqulloomin jirra. **18** Isin amma Mootii Waan Maraa hordofuu diddani? Yoo fiqiltane, inni boru kolbaa Israa'elii duudi'itti hin mufata. **19** Latti teessan ta battootte yoo teete, addee dukaaniin isaa jirtu gara lafa Waaqaa kowa'aa lafa nu waliin qoodama'a; ammoo addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa Waaqaa keennaa biratti ta dhibii ijaarratiisaan Mootii Waan Maraa yookiin nu hin fiqiliina'a. **20** Akaan ilmi Zaara'aa waan Mootii Waan Maraatiif murteeffame fudhatiisaan attam ajajamuu akka dide qaabadha'a; kolbaan Israa'elii duudiin saniif adabante. Nami sababa cubbuu ifitiif du'e Akaan qofaa moti» jedhan» jedhane. **21** Kolbaan gosa Ruubenii, gosa Gaadiitii fi gosi Minaase'ee ta gara aduun baatuu, sooreyyii maatii gosa gara aduun seentuutiin, **22** «Waaqi gootaa waaqotaa ti! Waaqi gootaa waaqotaa ti! Inni maaf akka nuuti tana

goone hin beeka; akka isinille beettanu barbaanna! Nuuti fiinqillee dhugeeffannaa eegatiisa yoo dhanne, lubbu'uun akka leenu nu hin lakkisina'a. **23** Nuuti Waaqaaf ajajamuu dhannee ciincaa yookiin kennaan midhaanii yookiin woreega tokkumma'aa irratti dhiikeessiisaaf addee ciincaa'aa ka ijaarranneerru yoo te'e, Mootiin Waan Maraatu nu adabuu ti. **24** Waawwo'o! Sanyiin teessan hegeri, «Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii woliin maan qaddan? Inni nu'u fi isin kolbaa gosa Ruubeniitii fi Gaadii wodhakka'atti laga Yordaanosii meessaa godheera. Isin Mootii Waan Maraa woliin qooda hin qaddanu» jettee sanyii teenna hin gaafatti fa'a jennee waan sodaanneef tana goone. Sanyiin teessan sanyii teenna akka Waaqa hin waaqonsine dhooggiti. **26** Tanaaf nuuti ciincaa yookiin woreegaa dhibii dhiikeessiisaaf addee ciincaa'aa hin ijaarranne. **27** Ammoo isinii fi nu'u wodhakka'atti, dhaloota nu'uun duuba dhufu wodhakkaalle'etti, dukaana woyyittii duratti ciincaa, woreegaa fi woreega tokkumma'aa qabannee Mootii Waan Maraa akka waaqonfatisatti jirru kolbaa teennaa fi teessaniif beessisa teeti. Tanaaf sanyiin teessan sanyii teennaan, «Mootii Waan Maraa irraa qooda hin qaddanu» jechuu hin dande'anu. **28** Wonni kun yoo teete, yaad keenaa, sanyiin teenna, «Ilaala'a! Addeen ciincaa'aa ta abbootiin teenna hujje, addee ciincaa'aa ta Waaqaaf hujanteen wol fakkaatti. Tunille odduu kolbaa teessaniitii fi teennaattitti beessisa teetee akka jiraatuuf malee, ta ciincaan yookiin woreegi irratti dhiikaatuu moti» jenne. **29** Nuuti dhugumaan addee ciincaa'aa ta ciincaan, kennaan midhaaniitii fi woreegi irratti dhiikeeffamu ijaariisaan Waaqa hin fiinqille yookiin isa hordofiisa hin lakkinne. Nuuti addee ciincaa'aa dhugittii Waaqaa ta dukaana Woyyittii duraa qofa malee ta dhibii hin ijaarre» jedhane. **30** Hayyichi Fiinehaa fi soressitooti kolba'aa kudhan ka isa woliin jiranu sooreyyiin maatii gosa gara aduun seentuu, waan kolbaan gosa Ruubeni, gosa Gaadiitii fi gosa Minaase'ee ta gara aduun baatuu, dubbatane yennaa dhage'ane gammadane. **31** Fiinehaas Ilmi Ele'azarii hayyichaa isaniin, «Amma akka Waaqi nu woliin jiru beenneerra. Isin isa hin fiinqille; tanaaf kolbaa Israa'elii adabbii Waaqaa irraa fayyittaneertan» jedhe. **32** Achiin duuba Fiinehaas ilmi Ele'azarii hayyichaatii fi soressitooti kolbaa Ruubeniitii fi Gaadii lafa Giil'aadii keessaa ka'anee gara Kana'aanii deebi'anee, waan te'e Israa'elootatti himane. **33** Israa'elooti waan dhage'ane sanitti gammadanee Waaqa leellisane. Eega san isaan marroo lafa kolbaan Ruubeniitii fi Gaadii keessa qubataneehanu dhaqanee lolanee balleessiisaa hin dubbanne. **34** Kolbaan Ruubeniitii fi Gaadii, «Addeen ciincaa'aa tun Mootiin Waan Maraa Waaqa akka te'e, nu duudi'iif dhugaa baati» jedhane moggaasane.

23 Yennaa heddu'uun duuba, Mootiin Waan Maraa diinota adaala jiranu duudii irraa Israa'eloota foofachiise. Yennaa san Iyaasuun guddoo dulloomeera. **2** Maarre inni kolbaa Israa'elii duudii, jaarsolee, sooreyyii, abbootii mura'aatii fi qondaaltota kolba'aa waamee, «Ani amma guddoo dulloomeera. **3** Isin waan Mootiin Waan

Maraa Waaqi sababa keessaniif, gosa biyya adda addaa tana duudi'iif godhe dhaggittaneertan. Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isiniif loleera. **4** Ani lafa gosa adda addaa ta haga ammaa hin qabatamin jirtuu fi ta duruu qabadheeru, gara aduun baatuun laga Yordaanosii irraa jalqabee gara aduun seentuun haga Abbaayaa Mediteraaniya'aa gosa teessaniif kenneera. **5** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isaan isin duraa ari'ee hin baasa; isin duraa isaan hin fageessa. Isin akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan Waadaa isiniif galetti, lafa isaanii hin fudhattan. **6** Tanaaf waan kitaaba Seera Muuse'ee keessatti barreeffame maraaf ajajamiisaa fi tolchiisa jabaadha'aa eegadha'a. Isaan irralle'ee gara middaattii yookiin gara bita'aattii hin gorina'a. **7** Kolbaa odduu teessaniitti hatte woliin wolitti hin makamina'a yookiin maqaa waaqota isaanii hin waammatina'a yookiin ittiin hin kakatina'a yookiin hin waaqonsina'a yookiin hin sagadina'aaf. **8** Addee akkasii akkuma haga ammaa godhaa jirtanu, Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif addatama'a. **9** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa gugurdo'oo fi jajjaboo isin duraa ari'eera; haga adhaa nami tokkolle isin dura dhaabbatiisa hin dandeenne. **10** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan akkuma isiniif waadaa galetti waan isiniif loluuf, nami keessan tokkochi nama isaanii kuma hin ari'a. **11** Tanaaf, isin jabeessa'aa ifi eeggadha'atii Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jaaladha'a. **12** Isin ammoo karaa Waaqaa irraa fagaattanee, worra odduu teessaniitti hafe woliin makantane yoo wol fuutane, **13** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan haganaa achi kolbaa tana isin duraa akka hin ariine beeka'a; isaan ammoo haga isin lafa dansaa Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isinii kenne tana irraa isin balleessanutti, akka tiyyo'ootii fi fonxoro'oo, dudda keessaniif akka liche'ee, ila teessaniif akka qore'ee isiniitti hin te'an. **14** «Amma yennaan ani du'u geetteerti; isin keessaa tokko tokkonuu, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan waan dansaa waadaa gale mara tokkolle adoo hin hafin akka isiniif kenne, gadhaa ifii tokkocha'a fi lubbuu ifii takkatti'iin hin beeka. **15** Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan waan dansaa waadaa isiniif gale akkuma muummesse, akkasuma biyya dansaa isiniif kenne keessaa haga isin balleessutti waan hantuu duudii isiniitti hin fida. **16** Gondooroo Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan akka isin eegattanu ajaje eegatuu dhaddanee, waaqota dhibii dhaxxanee tajaajiltanee yoo sagaddane, mufiin Waaqaa isin irratti bobbeetti; lafa dansaa inni isiniif kenne irralle'ee ariiti'iin baddan» jedhe.

24 Iyaasuun gosa Israa'elii duudii Sheekemitti wolitti qabee, jaarsolee, sooreyyii, abbootii mura'aatii fi qondaaltota Israa'el waame; isaanille Waaqa duratti wolitti qabamane. **2** Iyaasuun kolbaa duudi'iin, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Bara durii abbootiin teessan ta laga Efraaxiisiitiin gama leetu waaqota dhibii waaqonfatte; isaan keessaa tokkochi Taaraanii abbaa Abrahaamiitii fi Naahorii ti. **3** Ani ammoo abbaa keessan Abrahaam laga Efraaxiisiitiin gamaa fuudhee, biyya Kana'aanii duudii keessa isa sooressee, sanyii hedduu isaaf kenne. Ani isaaf Yisahaq, **4** Yisahaqiifille Yaaqobii fi Esaawuu kenne;

Esaawuuf biyya koobittii Se'ir kenne; Yaaqoobii fi ijoolleen isaa ammoo gara biyya Gibxi'ii gad bu'ane. **5** Achiin duuba Muuse'ee fi Aaron gara biyya Gibxi'ii ergee, biyya Gibxi'ii irratti balaa guddaa buuse; isin ammoo achii baase. **6** Ani abbootii teessan ta durii biyya Gibxi'itii yennaa baase, worri Gibxi'ii garreettaa fardaatii fi abbootii fardaatiin haga abbaayaa diintuu isaan ari'ane. **7** Abbootiin teessan ammoo akka ani isaan qarqaaruuf gara kiyya iyyane. Anille isaanii fi worra Gibxi'ii wodhakka'atti dukkana buusee, abbaayaa isaan irratti garagalchee akka lixanu godhe. Waan ani worra Gibxi'ii irratti godhe ila teessaniin dhaggitaneertan; eega san isin yennaa hedduu goomolee keessa leetane. **8** Achiin duuba gara lafa Amoorota laga Yordaanosii irraa gara aduun baatuu jiranu isin fide. Isaan isin lolane; ani ammoo isaan harka keessanitti dabarsee kenne. Ani fuula keessan duraa isaan balleessee, lafa isaanii fudhattane. **9** Mootiin Mo'aabii ilmi Ziphoorii Balaqi, isin loliisaaf yennaa ka'e, ilma Phe'orii Bala'aam akka isin abaaruuf erge. **10** Ani ammoo Bala'aamiif hin dhageenne; maarre inni isin eebbise; akka kanaan ani Balaqi jalaa isin baase. **11** Isin laga Yordaanosii buutane gara Yeriko'oo dhuttane. Worri Yeriko'oo, akkasuma worri Amoorotaa, Pheriizotaa, Kana'aanotaa, Heetotaa, Girgaashotaa, Hiiwotaatii fi Yibusootaa isin lolane; ani ammoo harka keessanitti dabarsee isaan kenne. **12** Akkuma mootota Amoorotaa lamaan irratti godhe, soonsa isin duraa isaan ari'u itti erge; kun shallaagaa yookiin guubee teessaniin waan te'ee moti. **13** Ani lafa isin ijjuma hin hujinii fi qachaa isin hin jaarin isiniif kenneera. Amma isin midhaan muka woyni'itii fi muka ejersaa hin dhaabin irraa nyaataa achi le'aartan: jedha» jedhe. **14** Iyaasuun ammalle kolba'aan, «Mootii Waan Maraa ulfeessa'a; dhuga'aa fi addatamumma'aan isa tajaajila'a; waaqota abbootiin teessan ta durii laga Efraaxiisiiti fi biyya Gibxi'ititti waaqonfatane irraa fagaadha'aatii, Mootii Waan Maraa qofa waaqonfadha'a. **15** Yoo isin isa waaqonfatiisaaf fedha hin qabaatin ammoo, waaqota abbootiin teessan ta durii laga Efraaxiisiitiin gamatti waaqonfatte yookiin waaqota Amoorotaa ka lafa isin amma keessa le'aartanuu waaqonfatiisaaf murteeffadha'a. Anii fi maatiin tiyya ammoo Mootii Waan Maraa hin waaqonfanna» jedhe. **16** Kolbaan deebittee, «Mootii Waan Maraa lakkinne waaqota dhibii ijjumaa hin waaqonfannu! **17** Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna, abbootii teennaa fi nu'u garbummaa biyya Gibxi'ii jalaa baaseera; bilbaasota inni godhelle dhaggineerra; kolbaa biyya adda addaa ta keessa dabarre duudii oddu'utti nageyaan nu eegeera. **18** Mootiin Waan Maraa kolbaa Amoorotaa ta lafa san keessa leetu duudii nu duraa ari'e. Inni Waaqa keenna waan te'eef, nuutille isa hin waaqonfanna» jette. **19** Iyaasuun kolba'aan, «Mootiin Waan Maraa Waaqa woyyichaa fi hinaatticha waan te'eef, isa tajaajiluu hin dandeettanu; inni yakka'aa fi cubbuu teessan hin araaramu. **20** Isin isa lakkittanee waaqota orma yoo waaqonfattane, inni dur dansaa isiniif te'ulle, waan hantuu isinitti fidee, isin hin balleessa» jedhe. **21** Kolbaan Iyaasu'uun, «Waawwo'o! Nuuti Mootii Waan Maraa waaqonfanna» jette. **22** Iyaasuun isaaniiin, «Isin Mootii Waan

Maraa waaqonfatiisa waan fillataneef isinuu ifii dhugaa baatota» jedhe. Isaan, «Eeti'! Nuuti dhugaa baatota» jedhane. **23** Achiin duuba Iyaasuun kolba'aan, «Waaqota orma ka odduu teessan jiranu gata'aatii, gadhaa keessan gara Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii deebifadha'a» jedhe. **24** Achiin duuba kolbaan Iyaasu'uun, «Nuuti Goottaa Waaqa keenna hin waaqonfanna; ajaja isaalle hin eegganna» jette. **25** Guyyuma san Iyaasuun Shekemitti kolbaa woliin gondooroo godhee, seeraa fi qajeelfama ittiin bulanu isaaniiif kenne. **26** Iyaasuun ajajoota tana kitaaba Seera Waaqaa keessatti barreesse; achiin duuba dhakaa guddaa tokko fuudhee, addee woyyittii Mootii Waan Maraa bira qilxaa jalatti dhaabe. **27** Inni kolbaa duudiin, «Dhakaan kun waan Mootiin Waan Maraa nu'utti dubbate, duudii waan dhage'eef, nu irratti dhugaa hin baya; tanaaf yoo Waaqa mormattane dhakaan kun isin irratti dhugaa hin baya» jedhe. **28** Achiin duuba Iyaasuun kolbaa ifi irraa geegesse; nami martinuu gara lafa ifii deebi'e. **29** Saniin duuba tajaajilaan Mootii Waan Maraa Iyaasuun ilmi Nunii, woggaa dhibbaa fi kudhanitti du'e. **30** Israa'elooti lafa isaa ta «Tiimnat-Seraa» jedhantu, biyya koobittii Efreem keessaa ta gaara Ga'aashiitiin gara kaaba jirtutti awwaalane. **31** Bara Iyaasuun jiru'uun jiru duudii kolbaan Israa'elii Waaqa waaqonfatte; du'a isaatileen duuba, haga bara jaarsoleen waan Waaqi Israa'eliiif godhe mara ila ifitiin dhaggane jiranuutitti Waaqa waaqonfatane. **32** Lafeen Yoseefii ta Israa'elooti biyya Gibxi'itii fidane, lafa diqqoo ta Yaaqoob ilmaan Hamoorii abbaa Sheekemii irraa meetii dhibba tokkoon bite, lafa sanyii Yoseefii keessatti awwaalante. **33** Ilmi Aaronii Ele'azaar du'ee, qachaa biyya koobittii Efreemii keessaa ka ilma isaa Fiinehaasiif kenname Giibe'atti awwaalame.

Abbootii Mura'aa

1 Iyaasuun du'een duuba kolbaan Israa'elii, «Kana'aanota loliisaaf sanyii teenna keessaa eentu dursee duuluu qaba?» jettee Mootii Waan Maraa gaafatte. **2** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Sanyiin Yihuda'aa dursitee duultuu ti. Ani lafa san dabarsee isaanii hin kenna» jedhe. **3** Kolbaan Yihuda'aa kolbaa Shimi'oonii obboleeyyan ifitiin, «Kana'aanota loliisaaf gara lafa nu'uuf kennantee, woliin deennuu ti. Achiin duuba nuutille gara lafa isiniif kennantee, isin woliin deenna» jedhane. Maarre sanyiin Shimi'oonille isaan woliin deemane. **4** Kolbaan Yihuda'aa yennaa lolaaf baate, Mootiin Waan Maraa Kana'aanotaa fi Pherizota harka isaaniititti dabarsee kenne; isaanille qachaa Bezeqiititti namoota kuma kudhan ijjeesane. **5** Isaan achitti mootii Adonii-bezeq dhagganee isa lolanee, Kana'aanotaa fi Pherizota worra hafane injifatane. **6** Adonii-bezeq isaan duraan baqate; isaan ammoo ari'anee isa qabane, quba abguddicha miilaatii fi ka harka isaa murane. **7** Adonii-bezeqille, «Moototi torbaatam worri quba abguddoo miilaatii fi ka harkaa muramane, hambaa qorii tiyyaa jalaa qocataa nyaataniyyu. Daba ani isaan irratti huje, adha Waaqi deebisee natti fide» jedhe. Kolbaan Yihuda'aa gara Yerusaalemii isa geessitee, inni achitti du'e. **8** Achiin duuba kolbaan Yihuda'aa qachaa Yerusaalemii loltee qabatte; namoota qachaa keessa jirulle shallaaga'an fixxee, qachaa saniille ibiddaan gудde. **9** Kanaan duuba kolbaan Yihuda'aa, Kana'aanota worra biyya koobaa, goomolee kibba Negebiitii fi lafa kooba jalaa ta gara aduun seentuu loliisaaf dhaxxe. **10** Worri Yihuda'aa, Kana'aanota qachaa Kebronii ka dur, «Kiriyyati-Arbaa» jedhamu keessa le'anu loliisaaf dhagane; isaan sanyii Sheshaayii, Ahimaaniitii fi Talmaayii injifatane. **11** Kolbaan Yihuda'aa, worra qachaa Deebirii ka dur, «Kiriyyat-Sefe» jedhamu keessa le'u loliisaaf dhagane. **12** Kaaleb, «Nama Kiriyyat-Sefer lolee qabatuuf, inni intala tiyya Aksaa hin heerumsiisa» jedhe. **13** Otnii'el ilmi Qenazii obboleessa maandhicha Kaalebii qachaa san qabate; tanaaf Kaaleb intala ifii Aksaa Otnii'el heerumsiise. **14** Aksaan Otnii'el heerumteen duuba, akka inni abbaa isi'ii irraa fichaa gaafatuuf itti hinte. Yennaa isiin harree ifii irraa baate, Kaaleb, «Ani maan akka si'iif godhu barbaadda?» jedhee gaafate. **15** Isiille deebittee, «Latti ati naaf kennite lafa gammoojjii keessa waan teeteef, madda bisaaniille akka naaf kennitu barbaada» jette. Maarre Kaaleb madda bisaanii ka oliitii fi ka gadii kenneef. **16** Sanyiin abbaa soddaa Muuse'ee Qenichaa, kolbaa Yihuda'aa woliin qachaa Meexxi'itii ka'anee, lafa biyya Yihuda'aa keessaa gara lafa goomolee kibbaa ta qachaa Araadii biraatitti ol bayanee, kolbaa biyya sanii woliin le'ane. **17** Kolbaan Yihuda'aa obboleeyyan ifii kolbaa Shimi'oonii woliin gara qachaa Zifaatii dhagane, Kana'aanota achi le'anu lolanee qachaa san ijjumaa balleessane; tanaaf maqaa qachaa saniille, «Hormaa» jedhane baasane. **18** Kolbaan Yihuda'aa qachoota Gaaza'aa, Ashqaloonii, Eqrooniitii fi lafa adaala qachaa saniille qabatane. **19** Mootiin Waan Maraa kolbaa Yihuda'aa woliin waan jiruuf,

isaan biyya koobittii injifatanee fudhatanee; ammoo worri lafa dirree keessa le'u, garreettaa sibiilaa ka fardo'oon harkifamu waan qabanuuf, isaan ari'anee baasiisaaf hin dandeenne. **20** Akkuma Muuseen ajajetti qachaan Kebronii Kaalebiif kenname; innille sanyii ilmaan Aanaaqii sad achi ari'ee baase. **21** Sanyiin Beniyaaminii ammoo, Yibusoota ari'anee Yerusaaalem keessaa waan hin baasiiniif, isaan haga adhaa kolbaa Beniyaaminii woliin Yerusaaalem keessa le'an. **22** Sanyiin ilmaan Yoseefii qachaa Bet'elii loliisaaf dhaxxe; Mootiin Waan Maraalle isaan woliin jiraayyu. **23** Sanyiin ilmaan Yoseefii gara qachaa Bet'eliititti gaaddota ergite; maqaan qachaa Bet'elii dur, «Luz» jedhama. **24** Gaaddoti sun nama qachaa keessaa gad bawu dhagganee, «Karaa gara qacha'aa seenu nutti mudhisi; nuutille waan dansaa si'iif goona» jedhaneen. **25** Maarre innille karaa gara qacha'aa seenu isaanitti mudhise; isaanille worra qachaa keessa le'u shallaaga'an fixane; namichaa fi maatii isaa ammoo nageyaan lakkisane. **26** Namichi sun gara biyya Heetotaa dhagaa, qachaa maqaan isaa haga adhaa, «Luz» jedhamee beekkamu ijaare. **27** Sanyiin Minaase'ee worra Bet-shaan, Ta'anaa, Door, Yible'aam, Megidoo fi worra ollaa adaala isaanii keessa le'u ari'anee hin baanne; Kana'aanotille achuma keessa le'iisaaf murteeffatane. **28** Israa'elooti yennaa jabaatane, worri Kana'aanotaa akka hujii hunnaa isaaniiif hujanu, hunnaa godhane malee, isaan mara ari'anee hin baanne. **29** Sanyiin Efreemille Kana'aanota qachaa Gezerii keessa le'anu ari'anee hin baanne; tanaaf Kana'aanoti odduu isaanii Gezer keessa le'ane. **30** Sanyiin Zebulonii Kana'aanota Qixronii fi Nahalol keessa le'anu ari'anee hin baanne; ammoo isaanuma odduu le'aa hujii hunnaa akka hujanu hunnaan godhane. **31** Sanyiin Asheerii worra qachaa Aakoo, Sidoonii, Ahilaabii, Akziibii, Helba'aa, Afeqiitii fi Rehooibii keessa le'u ari'anee hin baanne. **32** Tanaaf kolbaan Asheerii Kana'aanota achi jiranu woliin le'ane. **33** Sanyiin Niftaalemii Kana'aanota Bet-sheshii fi Bet-anaat keessa le'anu ari'anee hin baanne; tanaaf worri Kana'aanota isaan woliin lafa san le'ane; ammoo hujii hunna akka isaanii hujanu hunnaan godhane. **34** Worri Amoorotaa sanyii Daanii gara biyya koobitti'ii ari'ane; gara dirre'eelle gad bu'iisa isaan dhooggane. **35** Worri Amoorotaa Ayalon, Sha'aalbiimii fi kooba Heresii keessa le'iisaaf murteeffatane; sanyiin ilmaan Yoseefii ammoo ifiin jalatti isaan bulchaa, akka hujii hunnaa isaaniiif hujanu hunnaan godhane. **36** Meessaan worra Amoorotaa tarba Aqraabiimii Sela irraa jalqabee, ol baya.

2 Ergamaan Mootii Waan Maraa qachaa Giilgalii irraa gara Bokiimii ol bayee, Israa'elootaan, «Ani biyya Gibxi'itii isin baasee, gara biyya abbootii teessan ta duriitiif kenniisaaf waadaa galee isin fide; ani, «Gondooroo isin woliin godhe haga bara baraa hin diigu. **2** Isin addee ciinca'aa ta worra biyya kanaa diiga'a malee, isaan woliin wol hin gondoorina'a» jedheera; isin ammoo naaf hin ajajanne. Isin maaf tana gootane ree? **3** Maarre ani amma, worra kana isin duraa hin ari'u. Isaan isiniif diina te'an; waaqoti isaanille tiyyoo isinitti te'an» jedhe. **4** Yennaa ergamaan Mootii Waan Maraa tana dubbate, kolbaan Israa'elii marti qoonqoo ol qabatee bootte.

5 Tanaaf addeen sun «Bokiim» jedhantee moggaafante. Isaan achitti ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhiheessane.

6 Iyaasuun kolbaa Israa'elii gara addee addee isaaniiitti yennaa erge, nami tokko tokkonuu qooda lafa ifii fudhatiisaaf gara lafa ifii dhaqe. 7 Bara Iyaasu'uutii fi bara jaarsolee isaan duuba le'anee, waan gugurdoo Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliitiif godhe mara dhaqqaneetiitti, kolbaan Waaqa waaqonfatte. 8 Iyaasuun ilmi Nunii tajaajilaan Mootii Waan Maraa woggaa dhibbaa fi kudhanitti du'e. 9 Isaan lafa qooda isaa biyya Efreemii koobittii, ta gaara Ga'aashii irraa gara kaabaa jirtu, Tiimnaat-Heresitti isa awwaalane. 10 Dhalooti sun marti dhumatteen duuba, dhalooti dhibiin ka Waaqaa fi waan Waaqi kolbaa Israa'eliitiif godhe hin beenne kaate. 11 Achiin duuba kolbaan Israa'elii waan fuula Mootii Waan Maraa duratti hantuu te'e hujjee, waaqota dharaa Ba'aal waaqonfatte. 12 Isaan Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii isaanii biyya Gibxi'ii keessaa baase waaqonfatiisa lakkisane; waaqota worra adaala isaanii jiruu hordofanee, sagadiisa jalqabanee, Mootii Waan Maraa aarsane. 13 Isaan Waaqa waaqonsiisa lakkisane waaqota dharaa Ba'aalii fi Ashitaaroti waaqonfatane. 14 Tanaaf Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliitiitti aaree, worra isaan saamutti dabarsee isaan kenne; inni harka diinota adaala isaanii maratti isaan gurgure; achiin duuba kolbaan Israa'elii diinota ifii ifi irraa dhoogatiisa hin dandeenne. 15 Mootiin Waan Maraa akkuma kaku'uun isaanitti dubbate, yennaa lolaaf bayanu mara, akka isaan injifatamanuuf isaan morme; tanaaf isaan guddoo rakkatane. 16 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, Israa'eloota worra isaan saamu jalaa akka baasanuuf abbootii mura'aa isaaniiif kaase. 17 Kolbaan Israa'elii ammoo, Mootii Waan Maraatiif addatamuu lakkitte, waaqota dhibii waaqonfatiisaan sagaagaltee, sagaddaalee malee, abbootii mura'aa ifiitiif hin ajajanne. Abbootiin isaanii Waaqaaf ajajanteertiyyu; isaan ammoo karaa abbootiin isaanii ta durii ideente irraa ariitiin gorane; fakkeenaa isaanille hin hordonne. 18 Mootiin Waan Maraa, abbootii mura'aa yennaa isaaniiif kaase, abbaa mura'aa tokko tokkooyyuu woliin jiraatee, bara abbaa mura'aa san maraa Israa'eloota harka diinotaa keessaa baasaareeyyu; namooti waan isaan miidhanee cunqursaneef, yennaa isaan qarqaa'isaaf gara Mootii Waan Maraa iyyane, inni isaaniiif naye. 19 Abbaan mura'aa yennaa du'u ammoo, kolbaan waaqota dhibii hordofisaan, isaan waaqonfattee sagaddee, abbootii ifii ta durii caalaa hammeenna hujane; hujji hantuu ifiiti fi mataa jabinna ifille hin lakkinne. 20 Tanaaf aariin Mootii Waan Maraa kolbaa Israa'elii irratti bobbeette, «Kolbaan tun gondooroo ani abbootii isaanii ta durii akka eegatanuuf ajaje diigane, ajaja kiyyalle waan hin eegatiniif, 21 gosa biyya adda addaa ka Iyaasuun yennaa du'e lakkise, ani haganaa achi isaan keessaa tokkolle ari'ee hin baasu. 22 Kolbaan Israa'elii, akkuma abbootii isaanii ta durii, karaa kiyya ka hordofanu yookiin ka hin hordonne te'uu isaanii, worra achitti hafe saniin haga isaanii ilaala» jedhe. 23 Tanaaf Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa san achuma akka le'anuu godhe; ariitiin ari'ee

isaan hin baanne; harka Iyaasu'uulleeti dabarsee isaan hin kennene.

3 Israa'eloota lola Kana'aanii keessatti hin dhaqqamin haga ittiin ilaaliisaaf, gosi biyya adda addaa ka Mootiin Waan Maraa lakkise ka asii gadii kana. 2 Inni dhaloota Israa'elii ta kanaan qara lola irratti dhaqqamanee hin beenne, lola barsiisiisaaf tana jedhe. 3 Gosi biyya adda addaa ka achitti hafane kunille, bulchitoota Filiixeemotaa shanan, Kana'aanota duudii, Sidoonota, Hiiwota worra gaara Ba'aal-Hermooniitti jalqabee haga Haamaatiitti, gaara hedduu Libaanonii gubbaa le'u. 4 Gosi biyya adda addaa kun, ajaja Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin abbootii isaanii ta duriiitti kenne, Israa'elooti akka ajajamanu yookiin hin ajajanne beekiisaaf ittiin haga ilaaliisaaf achitti hafane. 5 Tanaaf Israa'elooti worra Kana'aanotaa, worra Heetotaa, worra Amoorotaa, worra Pherizotaa, worra Hiiwotaatii fi worra Yibusootaa woliin le'ane. 6 Isaan durra isaanii fuudhanee, ta ifii ilmaan isaanii heerumsisane; waaqota isaanille waaqonfatane. 7 Israa'elooti Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujane; isaan Waaqa Mootii Waan Maraa ifii lakkisane, waaqota dharaa Ba'aalii fi Asheeraa waaqonfatane. 8 Tanaaf Mootiin Waan Maraa Israa'elitti guddoo aaree, harka mootii Mesophotaamiya'aa, Kushaan-Riishaataayimiitti dabarsee isaan kenne; isaanille woggaa saddeeti mootii san tajaajilane. 9 Yennaa Israa'elooti gara Mootii Waan Maraa iyyane ammoo, innille harka mootichaa jalaa ka isaan baasu, ilma Qenazii obboleessa Kaalebii maandhicha Otni'el isaaniiif kaase. 10 Ayyaanni Mootii Waan Maraa Otni'el irratti bu'ee; innille Israa'el irratti abbaa mura'aa te'e; yennaa inni lolaaf baye Mootiin Waan Maraa mootii Mesophotaamiya'aa Kushaan-Riishaataayim harka isaatitti dabarsee kenne; innille Kushaan-Riishaataayim injifate. 11 Tanaaf latti woggaa afurtama nageyaan turte; achiin duuba ilmi Qenazii Otni'el du'e. 12 Israa'elooti ammalle Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujje; waan kanaaf Mootiin Waan Maraa mootiin Mo'aabii Egloon akka Israa'eloota injifatu hunna kenneef. 13 Egloon mootota Amoonotaatii fi Amaaleeqootaa ede'atee, Israa'eloota lolee, qachaa meexxi'ii qabate. 14 Israa'elooti mootii Mo'aabii Egloon woggaa kudhanii saddeeti tajaajilane. 15 Yennaa Israa'elooti gara Mootii Waan Maraa iyyane; innille nama isaan bilisa baasu, sanyii Beniyaaminii keessaa ilma Gera'aa Ehud ka harka bitaachaa isaan qarqaaruf kaase. Israa'elooti mootii Mo'aabii Eglooniif akka gibira geessu isa ergane. 16 Ehud shallaagaa ciqulee tokko dheeratu, ka gara lamaaniinuu qara qabu tunsiiifatee, woyaa ifii jalaan tafa middaatiitti hidhate. 17 Achiin duuba inni gibira san mootii Mo'aabii namicha guddoo furdaa te'e, Eglooniif geesse. 18 Ehud gibira kenneen duuba, worri gibira ba'atee dhaqe, gara mana ifii akka deebi'uu godhe. 19 Inni ifii ammoo, dhakaa ijaarsaaf qotanee baasane, ka Giilgal biraa yennaa geye duubatti deebi'ee, gara mootii Eglooni dhaqee, isaan, «Ee mootii! Ani ergaa dhossa'aa ta sitti himu qaba» jedhe; mootichille, «Cadhisaa» jedhe. Achiin duuba tajaajiltooti isaa marti isa biraa gad bayane. 20 Egloon kolloo ifii ta mana gubba'aa ta qilleensa qaddu keessa qofuu

tee'eeruun, Ehud isa bira dhaqee, «Ergaa Waaqa biraa sii dhutte qaba» jedheen. Mootichille ol ka'ee dhaabbatte. **21** Ehud shallaagaa ifii tafa middaa irraa harka bitaachaan buqqifatee, gadhaa mootichaa hordee woraane. **22** Addeen qabata shallaaga'aale adoo hin hafin gadhaa keessa seenee, qacceen shallaaga'aa dudda duubaan fullaate; moorri namichaa shallaagaa waan golleef, Ehud shallaagaa gadhaa namichaa keessaa hin buqqinne. **23** Achiin duuba Ehud kolloo mootichaa ka mana irraa keessaa gad bayee, duubaan balbala itti cufee danqare. **24** Ehud mana keessaa bayee deemeen duuba, tajaajiltooti isaa dhufanee balbalti kolloo mootichaa ta mana irraa cufanteertuun yennaa dhaggane, mootichi faalowa irra waan jiru seyyane. **25** Isaan haga eegane dadhabanutti eegane; ammoo inni balbala banuu dhannaan, furtuu fuudhanee balbala banane. Achitti goottaan isaanii du'ee lafa irra irkateeruun dhaggane. **26** Tajaajiltooti mootichaa balbala banamiisa adoo eegannu, Ehud isaan irraa fagaatee deeme. Inni dhakaa ijaarsaaf qotanee baasanu san irra taree, gara Se'irraa'aa miliqe. **27** Inni yennaa achi geye, biyya koobittii Efreemiittii tultullaa afuufe; kolbaan Israa'elille inni isaaniin dura deemuun, isa woliin gaara irraa gad buute. **28** Inni isaaniin, «Mootiin Waan Maraa diinota keessan worra Mo'aabii harka keessanitti dabarsee waan kenneef na hordofa'a» jedhe. Tanaaf isaan isa gula gad bu'ane, malkaa laga Yordanosii ta gara Mo'aabii gamatti bayanu qabatanee, inni tokkolle achiin akka hin dabarre dhooggane. **29** Yennaa san loltoota jajjabaa fi hunnaameyyii Mo'aabii keessaa, gara kuma kudhanii ijjeesane; nami isaan jalaa miliqe tokkolle hin jiru. **30** Israa'elooti gaafa san worra Mo'aabii injifatte; latti sunille woggaa saddeettama nageya dhaggatte. **31** Ehudiin duuba ilmi Anaatii Shangaar, sibiila mutaa qotiyyoon ofaanuun worra Filisxeemotaa dhibba jaa ijjeesee, kolbaa Israa'elii isaan jalaa baase.

4 Ehud du'een duuba, Israa'elooti ammalle Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujane. **2** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, harka Yaabiinii mootii Kana'aanii ka qachaa Hazoorii bulchuutti dabarsee isaan kenne. Ajajaan loltoota isaa, nama «Siiseraa» jedhamu ka qachaa Haroshet-hagoyiimii keessa le'u. **3** Mootichi Yaabiin garreettaa sibiilaa ka fardo'oon harkifamu dhibba sagal waan qabuuf, woggaa diddama gadhi-jabeennaan waan cunqursee, Israa'elooti akka Mootiin Waan Maraa isaan qarqaaruuf iyyite. **4** Yennaa san Deboraan raagittiin haati manaa Laphiidotii, kolbaa Israa'eliiif haadha mura'aa ti. **5** Isiin biyya koobotii Efreemii keessa, qachaa Raama'aatii fi Be'telii odduu meexxii Debora'aa jala teettee mura kenniti; kolbaan Israa'elille mura dhaggatiisaaf gara isii'ii dhaxxiyyu. **6** Gaafa tokko Deboraan qachaa Qedeeshii ka Naftaalem keessaattii ilma Abiino'aamii Baaraaqitti nama ergitee waansitte, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii, «Dhaqiti sanyii Niftaalemiitti fi Zebulonii keessaa namoota kuma kudhan gara gaara Taaborii geessi. **7** Siiseraan ajajaan loltoota Yaabiinii, garreettaa sibiilaa ka fardaan harkifamuu fi loltoota ifii woliin laga Kiishoniitti si loliisaaf gara keeti akka dhufu hin godha; harka keetille'etti dabarsee isa hin kenna» jedhee si

ajajeera» jetteen. **8** Achiin duuba Baaraaqi isii'ii, «Yoo ati na woliin dhaxxe anille hin dhaqa; yoo ati na woliin hin dhaqin ammoo anille hin dhaqu» jedhe. **9** Isiille deebitte, «Teetuu ti; ani si woliin hin deema; ammoo Mootiin Waan Maraa Siiseraa harka dubarti'iittii dabarsee waan kennuuf, karaa ati yaaddu kanaan ulfinni si'iif hin te'u» jette. Achiin duuba Deboraan Baaraaqi woliin Qedeesh dhaxxe. **10** Baaraaqi sanyii Zebulonniitti fi Niftaaleemii Qedeeshitti waame; loltooti kum kudhan isa gula deemane; Deboraalle isa woliin dhaxxe. **11** Heberii Qenichi sanyii Hobaabii abbaa soddaa Muuse'ee, worra Qenootaa dhibii irraa gargar bayee, dukaana ifii lafa «Zaa'anaaniimii» jedhantu ta qachaa Qedeeshii bira jirtu keessatti, muka qilxa'aa cina'atti dhaabe. **12** Ilmi Abiino'aamii Baaraaqi gara gaara Taaboriitti akka ol baye Siisera'atti himane. **13** Siiseraalle garreettaa sibiilaa ka fardaan harkifamu dhibba sagalii fi loltoota ifii mara Haroshet-Hagoyiim irraa gara laga Kiishonii wolitti qabe. **14** Achiin duuba Deboraan Baaraaqiin, «Mootiin Waan Maraa adha Siiseraa harka keetitti dabarsee waan kennuuf, ka'! Mootiin Waan Mara si'iin dura hin deema» jetteen. Maarre Baaraaqi loltoota kuma kudhan woliin gaara Taaborii irraa gad bu'e. **15** Akkuma Baaraaqi loltoota ifii woliin jara loleen, Mootiin Waan Maraa Siisera'aa fi loltoota isaa, garreettaa isaa ka fardo'oon harkifamu maralle joonjesse. Siiseraalle garreettaa sibiilaa ifii ka fardo'oon harkifamuu irraa bu'ee, millaan dheete. **16** Baaraaqi garreettaa sibiilaa ka fardo'oon harkifamuu fi loltoota haga Haroshet-hagoyiimii ari'e. Loltooti Siisera'aa marti shallaaga'aan dhumattee, nami tokkolle hin hanne. **17** Mootii Hazoorii Yaabiinii fi sanyii Heberii Qenichaa wodhakkaa nageenni waan jiruuf, Siiseraan gara dukaana Yaa'elii niitti Heberii Qenichaa baqate. **18** Yaa'elille Siiseraa fudhatiisaaf gad baatee, «Gootaa kiyya koy; gara dukaaniin tiyyaa seen; hin sodaatin» jetteen. Inni yennaa seene, isiille golla'aan duubatti isa dhossite. **19** Inni isii'ii, «Ani waan dheebodheeruuf, maganne'e bisaan unu naaf kenni» jedhe; isiin aanannoo buqqittee, waan inni unu kennitee, deebitte isa dhossite. **20** Achiin duuba inni isii'ii, «Seensuma dukaaniinii dura dhaabbadhu; eennulle dhufee, «Nami as jiraa?» jedhee yoo si gaafate «Hin jiru» jedhiin» jedhe. **21** Siiseraan guddoo waan dadhabeeruuf hirriiba hamaa keessa jiraayyu; achiin duuba Yaa'elii niitiin Heberii burrisaa fi togaa dukaanaa fudhattee, laana gara isaa dhaxxee, guunaa gurra isaattii dhoottee lafatti fullaache; innille du'e. **22** Baaraaqi Siiseraa ari'aa yennaa dhufe, Yaa'el isa fudhatiisaaf gad baatee, «Asi koy! Nama ati barbaaddu si'itti mudhisa» jetteen. Maarre inni isii woliin gara keessaa yennaa seene, togaan dukaanaa guunaa gurra Siisera'aattii danqamee, du'ee ciiseeruun dhagge. **23** Waaqi guyyaa san mootiin Kana'aanii Yaabiin Israa'eloota akka injifatu godhe. **24** Israa'elooti mootii Kana'aanii Yaabiin ijumaa haga balleessanutti ittuma jabaatane.

5 Guyyaa san Debora'aa fi ilmi Abiino'aamii Baaraaqi faaru asii gad jirtu faarfatanee, **2** «Soressitooti Israa'eloota waan soressaneef, kolbaalle fedhii ifitiin duuliisaaf waan murteeffatteef Mootii Waan Maraa galateeffadha'a! **3** «Isin Mootoleen, dhage'a'a! Isin

sooreyyiin, caqasa'a! Ani Mootii Waan Maraatiif hin faarsa! Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii hin leellifadha. **4** «Ee Mootii Waan Maraa, yennaa ati gaara Se'iirri irraa kaate, yennaa ati biyya Edoomii keessa deente latti tachootee, ol-gubbaan bisaan dhangalaatte; duumensille bokkeya roobisiise. **5** Gaaroti Mootii Waan Maraa Waaqa Siina'aa duratti, fuula Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii duratti tacho'ane. **6** «Bara Shamgaarii ilma Anaatii, bara Yaa'elii karaan guddaan one; worri karaa deemulle karaa miliffataatiin deemaniyyu. **7** Haga guyyaa ani Debooraan Israa'elii akka haadhaa te'ee ka'etti, qachaan Israa'elii oneera. **8** Achiin duuba Israa'elooti waaqota dur hin beenne yennaa filatane, lolli gara karra qacha'aa dhufee; Israa'eloota kuma afurtama oddu'utti, wonteen yookiin eboon hin dhagaganne. **9** Gadhaan kiyya dura aantota worra woraanaa ka Israa'elii, ka fedhii ifitiin duuliisaaf murteeffate bira jira. Mootii Waan Maraa leellisa'a! **10** «Isin worri harree adaadii irraa teettanu, worri gilaasii seefante irra teettanu, worri karaa irralle deddeetanu, marroo waan kanaa hima'a. **11** Qeexala worra heddu'uu ka adaala boolla bisaaniitii dhage'amu dhage'a'a; qeexalli sun injifachaa Mootii Waan Maraa, injifachaa kolbaa Israa'eliille hima. «Achiin duuba kolbaan Mootii Waan Maraa gara karra qacha'aa gad buute. **12** Debora'a, ka'i, Ka'i! Ka'i, ka'iitii faarfadhu! Baaraaqii ilma Abiino'aamii, atille ka'i! Worra boojje qabadhuu deemi. **13** «Achiin duuba worri hafe gara qondaaltotaa gad bu'ane. Kolbaan Mootii Waan Maraa marroo tiyyaaf worra hunnaameyyii lolisaaf dhutte. **14** Worri dhufelle, sanyii Efreemii keessaa gariin addee dur worri Amaaleqootaa le'u irraa dhufane. Worri dhibiille sanyii Beniyaamii keessaa dhufane. Sanyii Maakiirii keessaa dura aantoti worra woraanaa, sanyii Zebulon keessaa worri ulee bokku'uu qabatu dhufane. **15** Sooressitooti sanyii Yisaakorii Deboora woliin dhufane; Baaraaqille sanyii Yisaakorii woliin dhufee, gara dhooqaa isa gula ori'e. Sanyiin Ruubenii yennaa dheertuu itti yaadanee murteeffatiisa hin dandeenne. **16** Maaf odduu gooree hoole'ee teettane? Madha hoole'ee dhage'isaafii? Eeti'i, sanyiin Ruubenii yennaa dheertuu itti yaadanee murteeffatiisa hin dandeenne. **17** Sanyiin Giil'aad laga Yordaanosii irraa gara aduun baatutti turte; sanyiin Daanii maaf hoboloo guddittii keessa turte? Sanyiin Asheerii qarqara abbaaya'aa, addee buufata hobolo'oo turte. **18** Sanyiin Zebulonii du'aaf ifi dabarsitee kennite. Sanyiin Niftaalemille koobota woraanaa irratti akkasuma goote. **19** «Moototi dhufanee lolane; yennaa san mootota Kana'aanii qachaa Ta'ana'aatiitti bisaan Megidoo biratti lolane ammoo meetii takkaalle, waan dhibiille hin saanne. **20** Urjooti ol-gubbaa irra, daandii ifii irra deemaa Siiseraa lotte. **21** Lagi Qiisonii ka durii durii sun, isaan haree dabare. Lubbuu tiyya, jabaadhuu deem! **22** Fardoon Kotte'een hididditte; gulufaa gulufaa gara fardoo jajjaba Siisaara'aa dhaxxe. **23** Ergamaan Mootii Waan Maraa, «Qachaa Merozii abaara'a! Worri qachaa san keessa le'u, Worra hunnaameyyii lolisaan, Mootii Waan Maraa qarqaariisaaf waan hin dhufiniif, akka malee abaara'a jedhe. **24** «Niitiin Heberii Qenichaa Yaa'el, dubartoota mara caalaa ta hiree dansaa qaddu teetuu

ti; dubartoota dunkaanii keessa leetu caalaa ta hiree dansaa qaddu teetuu ti. **25** Siiseraan, bisaan kadhate; isiin ammoo aanan isaaf kennite; qodaa goottole'eetiitti itittuu dhikeessiteef. **26** Isiin harka tokkoon togaa dunkaanaa qabattee, harka middaatiin burrisa hojjattootaa qabattee, Siiseraa dhoottee mataa butuchitee, shikaala san guunaa gurra isaatiitti dhoottee jalaa fullaache. **27** Inni laafee, miila isi'ii jalatti jige; Adduma jige sanitti du'e. **28** «Haati Siisera'aa karaa foddaa manaatiin gad ilaaltee, iyyitee, «Garreetaan fardaan harkifamu ka mucaa kiyyaa maaf ture? hididdeetiin kottee fardaa maaf hin dhage'anne?» jette. **29** Dubartooti tajaajiltotti isi'ii qaroleen, gaaffii isi'itiif deebii kennane; isiin ifumaan ifiin dubbattee, **30** «Isaan boojuu booji'anee, dubartii tokko tokko yookiin lama lama loltoota tokko tokkoofuu, Siisera'aaf woyaa kuula adda addaatiin seefante, morma worra booji'eetiif woyaa kuula adda addaatiin seefante qoodamiisatti jiranii motii?» jette. **31** «Ee Mootii Waan Maraa, diinoti keeti marti badanuu ti. Worri si jaalatu ammoo, akka aduun ganamaa akka malee issitu, issanuu ti» jette. Achiin duuba biyya sanitti woggaa afurtama nageenni te'e.

6 Kolbaan Israa'elii ammalle Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujje; tanaaf inni harka worra Miidiyaaniititti dabarsee isaan kenne; isaanille woggaa torba isaan bulchane. **2** Hunni worra Miidiyaanii Israa'eloota irratti waan jabaattee, kolbaan Israa'elii addee dhokaataa godaa fi kushee jadduu gaara irratti qopheeffatte. **3** Yennaa kolbaan Israa'elii midhaan ifii faacaafattu mara, worri Miidiyaanii, worri Amaaleqiitii fi worri lafa gara aduun baatuu le'u dhufee isaan lole. **4** Isaan lafa sanitti qubatanee, midhaan haga adaala Gaaza'aa jiru mara balleessane; horii Israa'elooti ittiin leetu hoolee, loonii fi geejjiba isaanii duudii tokkolle hin lakkinnee. **5** Isaan akka tuuta awwaannisaa, horii fi dunkaana ifii woliin waan dhufaneef, namootaa fi gaalota isaanii laakkowiisa hin dandeenne; isaan dhufanee lafa san balleessane. **6** Worri Miidiyaanii Israa'elootatti deega buusane; tanaaf Israa'elooti akka isaan qarqaaruuf gara Mootii Waan Maraa iyyite. **7** Yennaa Israa'elooti sababa worra Miidiyaaniitiif gara Mootii Waan Maraa iyyite, **8** Mootiin Waan Maraa raagaa tokko gara isaanii erge; innille isaanii, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani biyya Gibxi'i lafa garbumma'aa keessaa isin baaseera. **9** Ani harka worra Gibxi'iitii fi harka worra isin cunqursuu mara jalaa isin baaseera; Kana'aanota isin duraa ari'ee, lafa isaanille isiniif kenneera. **10** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; waaqota worra Amoorotaa ka lafa keessa leetanuu akka hin sodaanne isinitti himeeraayyu; isin ammoo na hin dhageenne» jedheera» jedhe. **11** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa dhufee, qilxaa ollaa «Ofraa» jedhamu keessa jiru tokko jala tee'e; qilxaan sun ka Yo'aasii sanyii Abii'ezerii ti; yennaa san Giidewon ilmi Yo'aasii worra Miidiyaanii jalaa dhoffatiisaaf, addee woynii itti cunfanutti qamadii dhowatisatti jiraayyu. **12** Achitti ergamaan Mootii Waan Maraa isatti mudhatee, «Ee nama jabaa janna! Mootiin Waan Maraa si woliin jira» jedheen. **13** Giidewon deebisee, «Ee gootaa kiyya! Mootiin Waan Maraa nu

woliin adoo jiraate, wonni kun marti maaf nu dhaqqadde ree? Yennaa Mootiin Waan Maraa biyya Gibxi'i keessaa isaan baase, bilbaasi inni godhe ta abbootiin teenna nutti hinte meet ree? Amma ammoo, Waaqi nu gatee harka worra Miidiyaaniitti dabarsee nu kenneera» jedheen. **14** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa gara isaa deebi'ee, «Hunna jadduu teeti tanaan dhaqi! Israa'eloota harka worra Miidiyaanii jalaa akka baattuuf ani si ergaara» jedhe. **15** Giidewon deebisee, «Ee gootaa kiyya, ani attamiin Israa'el hamburuu danda'a? Firri kiyya fira Minaase'ee keessaa fira diqqa'a; anille maatii tiyya keessaa maandhicha» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ani si woliin waan jiruuf, worra Miidiyaanii duudii akka nama tokkocha hini butuchita» jedheen. **17** Giidewonille deebisee Mootiin Waan Maraatiin, «Ani amma si duratti fudhatama yoo dhaggadhe, ka na woliin dubbatiisatti jirtu dhugumaan si akka teete akka mirkaneeffadhuuf beessisa naaf kenni. **18** Haga ani kennansa fidee sii dhikeessutti, maganne'e asii hin deemiin» jedhe. Mootiin Waan Maraale, «Haga ati deebittutti hin eega» jedheen. **19** Maarre Giidewon gara mana ifii dhaqee, buruusoo re'e'ee qalee iffeelee, bullaa kiiloo kudhan fuudhee, daabboo ukoo hin qanne bilcheesse. Inni foon kollonjoo keessa keyee, bisaan foonii okkote'etti naqee, qilxaa jalatti ergamaa Waaqaatiif dhikeesse. **20** Ergamaan Waaqaalle Giidewoniin, «Foonii fi daabboo ukoo hin qanne san rassaa kana irra keyiitti, bisaan foonii itti naqi» jedhe. Giidewonille akkuma inni jedhe godhe. **21** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa, qaccee ulee harka ifiitiitti qabateeruun foonii fi daabboo ukoo hin qanne san tuqe; ibiddi rassaa keessaa bobe'ee, foonii fi daabboo ukoo hin qanne san nyaatee fixe. Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa Giidewon biraa deeme. **22** Giidewon ergamaa Mootii Waan Maraa akka dhagge yennaa hubate, «Maalo'o, Goota'a Mootii Waan Maraa, ani ergamaa keeti dura dhaabbadhee ila tiyyaan waan dhaggeef, naaf aanne'e!» jedhe. **23** Mootiin Waan Maraa ammoo Giidewoniin, «Nageenni sii te'u! Hin sodaatiin; hin duutu» jedhe. **24** Giidewon achitti Mootii Waan Maraatiif addee ciinca'aa ijaaree, «Mootiin Waan Maraa, Mootii Waan Maraa ka Nageyaa ti» jedhee moggaase. Addeen ciinca'aa sun haga adhaalle qachaa «Ofraa» jedhamu ka sanyii Abii'ezerii keessa jirti. **25** Halkan san Mootiin Waan Maraa Giidewoniin, «Korommii abbaa keetiitti fi korommii dhibii ka woggaa torbaa fuudhi; addee ciinca'aa ta abbaan keeti Ba'aaliif ijaare diigiitti, utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu, ka cinna san jiru butuchi jissi. **26** Tuulaa bututa sanii irratti, Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif addee ciinca'aa haala sirrii te'een ijaari; achiin duuba korma lammeeesso'oo fuudhii qaliitti, qoraan utubaa Asheera'aa ka butuchitee jissite saniin, ciincaa dhikeessi» jedhe. **27** Maarre Giidewon tajaajiltoota ifii keessaa nama kudhan fuudhee, akkuma Mootiin Waan Maraa isatti hime godhe. Inni guyya'aan tana godhiisaaf, maatii ifiiti fi worra qachaa sanii guddoo waan sodaateef, halkaniiin godhe. **28** Worri qachaa keessaa boruyyaa barii ganama yennaa ka'e, addeen ciinca'aa ta Ba'aalii diigantee,

utubaan waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuu bututee, addee ciinca'aa ijaarante irralle'etti, kormi lammeeesso'oo ciinceffameeraayyu. **29** Isaan, «Tana ka godhe eennu?» jedhanee wol gagaafatane; guddoo qorqoraneen duuba tana ka godhe Giidewonii ilma Yo'aasii akka te'e beekane. **30** Achiin duuba isaan Yo'aasiin, «Ilmi keeti addee ciinca'aa ta Ba'aalii diigee, utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu, ka addee ciinca'aa bira jiru waan butuchee, akka iijeenuuf gad nuu baasi!» jedhane. **31** Yo'aas ammoo worra isa marsanee dhaabbataneeranu duudiin, «Isin Ba'aaliif falmitanii? Yookiin isaaf goli teetanii? Nami isaaf falmu duudiin boru ganama hin ijeefama. Ba'aal waaqa yoo te'e, nama addee ciinca'aa butuchee jisse san inninuu falmatuu ti!» jedhe. **32** Tanaaf Giidewon addee ciinca'aa ta Ba'aalii butuchee waan jisseef, guyyaa sanii jalqabee, «Yiruub-Ba'aal» jedhamee waamame. Afaan Ibrootaatiin, «Yiruub-Ba'aal» jechuun, «Ba'aal ifumaafuu falmatuu ti» jechu'u. **33** Achiin duuba worri Miidiyaanii, worri Amaaleqiitti fi worri gara lafa baya aduu woliitti qabamee, laga Yordaanisii gamatii bu'ee, dhooqa Yizre'elii keessatti qubate. **34** Ayyaanni Mootii Waan Maraa Giidewon irratti bu'e; innille sanyiin Abii'ezerii akka isa hordottuuf tullutlaa afuufe. **35** Inni gosi Minaase'ee duudiin akka isa hordottuuf itti ergee waansise; inni ammalle gosa Asheeriitti, gosa Zebulooniitti fi gosa Niiftaleemiitti erge; isaanille Giidewonii fi namoota isaa woliin wol dhaggisaaf ol bayane. **36** Achiin duuba Giidewon Waaqaan, «Ati akkuma ani Israa'eloota harkuma kiyyaan baasuuf dubbatte, **37** kunoo ani rifeensa hoole'ee ka quxame eeddumme keessa hin keya; boru ganama latti marti goddee, rifeensa hoole'ee ka quxame san qofa irra fixeensi yoo jiraate, ati Israa'eloota harkuma kiyyaan akka baattu ani hin beeka» jedhe. **38** Wonni kunille akkuma inni jedhe teete. Giidewon boruyyaa ganama ka'ee, rifeensa hoole'ee quxame san yennaa miice, bisaan qorii tokko guutu keessaa baye. **39** Achiin duuba Giidewon Waaqaan, «Ammalle gaaffii tokko si gaafadha, maganne'e natti hin aariin; rifeensi hoole'ee ka quxame sun gogee, lafa duudii irratti fixeensi akka itti bu'u godhi» jedhe. **40** Halkan san Waaqi akkuma san godhe. Rifeensi hoole'ee ka quxame sun callaan gogee, lafa duudii irratti fixeensi bu'e.

7 Boruyyaa ganama Giidewon ka, «Yiruub-Ba'aal» jedhamee fi worri isa woliin jiru marti barii ganama ka'anee, madda Haarodii bira qubatane; worri Miidiyaanii ammoo, addee isaan qubatane irraa gara kaabaattii, kooba Mooree bira dhooqa keessa qubatane. **2** Mootiin Waan Maraa Giidewoniin, «Worra Miidiyaanii harka isaanitiitti dabarsee akka hin kennine, worri si woliin jiru heddu'u; Israa'elooti, «Hunnuma teennaan injifanne» jedhanee akka na irratti hin koorre, **3** «Eennulle ka sodaatee sheephisu yoo jiraate, gaara Giil'aadii irraa ka'ee, gara mana ifii deebi'uu ti» jedhii lallabi» jedhe; tanaaf namooti kum diidamii lama gara manaa deebi'anee, namooti kum kudhan achitti hafane. **4** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Giidewoniin, «Ammalle namooti si woliin jiranu akka malee heddu'u; isaan gara bisaanii gad geessi; anille achitti gargar siif hin fowa. Nami ani, «Inni si woliin deemuu ti» jedhu, deemuu ti; nami ani,

«Inni si woliin hin deemin» jedhu, hin deemin» jedhe. 5 Giidewon namoota gara bisaanii geesse; Mootiin Waan Maraale, «Nama akka sare'ee arraba ifitiin bisaan laccisuu fi nama jilbiiffatee, bisaan unu gargar baasi» jedhe. 6 Laakkossi worra ooboo harka ifitiin bisaan unee dhibba sad; worri hafe marti ammoo jilbiiffatee une. 7 Mootiin Waan Maraa Giidewoniin, «Namoota dhibba sad, worra ooboo harka ifitiin bisaan uneetiin, ani isin hin baasa; worra Miidiyaanii harka keessanitti dabarsee hin kenna; worri hafe marti gara mana ifii deebi'uu ti» jedhe. 8 Tanaaf Giidewon, galaa isaanitti fi tultullaa isaanii irraa fuudhee gara mana isaanii isaan deebise; namoota dhibba sad san ammoo, ifi biratti hamburate; yennaa san worri Miidiyaanii isaanii jala dhooqa keessatti qubateeraayyu. 9 Halkanuma san Mootiin Waan Maraa Giidewoniin, «Ani worra Miidiyaanii harka keetitti dabarsee waan kennuuf, ka'itii quttuma isaanii san loli. 10 Loliisa yoo sodaatte ammoo, tajaajilaa keeti Phuraa waliin gara quttumaa gad bu'i. 11 Ati waan isaan jedhanu dhageetteen duuba, quttuma san loliisaaf jajjabeenna hin dhaggatta» jedhe. Achiin duuba Giidewon tajaajilaa ifi Phuraa waliin, gara qarqara quttuma sanii gad dhaqane. 12 Worri Miidiyaanii, worri Amaaleqitiifi fi kolbaan gara lafa baya adu'uu marti, akka heechaa awwaannisaa heddatanee, dhooqa keessa qubateeraniyyu; bacinni gaalota isaanille akka maansa qarqara abbaaya'aa ka hin laakkowannee ti. 13 Yennaa Giidewon achi geye, nami tokko oojuu oojjate takka, jaala ifiititti himiisatti jiraayyu. Inni, «Ani ooju'uun daabboon garbu'uu gara quttuma keennaa konkolaatee, gara dukaanaa dhuttee dhootee garagalchite; dukaaniille jidde» jedhe. 14 Jaalli isaa deebisee, «Hiikkaan oojuu tanaa shallaagaa Giidewonii ilma Yo'aasii nama Israa'elii ti malee, waan dhib'iitti hin hiikantu; Waaqi worra Miidiyaaniitii fi loltoota isaani duudii harka isaatiitti dabarsee kenneera» jedhe. 15 Giidewon ooju'uu fi hiikkaa isi'ii yennaa dhage'e, jilbiiffatee Mootii Waan Maraatiif sagade. Achiin duuba gara quttuma Israa'elootaa deebi'ee, «Loltoota worra Miidiyaanii, Mootiin Waan Maraa harka keessanitti dabarsee waan kenneef, ka'a'a!» jedheen. 16 Inni namoota dhibba sad san golii sadiitti qoodde, tultulla'aa fi okkotee duwwaa xassaa ifi keessaa qaddu, tokko tokkoo isaaniitiif kenne. 17 Inni isaanii, «Na ilaala'aatii, waan ani godhu godha'a; yennaa ani qarqara quttumaa gewu, akkuma ani godhu isinille godha'a. 18 Anii fi worri na waliin jiru tultullaa yennaa afuunnu, isinille adaala quttumaa maratti afuufaa, Mootii Waan Maraatiifi fi Giidewoniifi lola'a!» jedha'aatii iyya'a» jedhe. 19 Giidewonii fi namooti dhibbi tokko worri isa waliin jiru, halkan wodhakk'aan dura, worri eeddootaa ka halkan kutaa lammeesso'oo keessa eegu, jijjiiramanee duuba dhufane; isaan tultullaa afuufanee, okkotoota harkatti qabataneeranu caccassane. 20 Maarre goliin sadiinuu tultullaa ifi afuuttee, okkotee san caccassitee, harka ifi bitaachatti xassaa, harka ifi middichatti tultullaa qabattee, «Mootii Waan Maraatiifi fi Giidewoniifi hin lolla» jedhaa iyyite. 21 Nami tokko tokkonuu adaala quttumaa maratti addee qabatee waan dhaabbateef, worri Miidiyaanii ka quttuma keessaa marti iyyaa iyyaa baqatane. 22 Namooti Giidewonii dhibbi sadiin

sun tultullaa ifii yennaa afuufane, Mootiin Waan Maraa loltooti Miidiyaanii shallaaga'aan akka wolitti ka'anu godhe; isaan shallaaga'aan wol lolanee, gara qachaa Zereera'aatiifi fuula galane gara qachaa Bet-shitaahitiiti, achille'en haga meessaa qachaa Abeel-meholaa ka Xabaat bira jiruutitti baqatane. 23 Israa'elootille gosa Niftaaleemii, gosa Asheeriitii fi gosa Minaase'ee duudii keessaa waamamanee, worra Miidiyaanii ari'ane. 24 Giidewon worra biyya koobitti Efreemii gubbaa le'u maratti namoota ergee, «Gara worra Miidiyaanii gad bu'a'aatii isaan lola'aatii, laga Yordaanosii haga Bet-baraatii adoo isaan hin qabatin dura qabadha'a» jedhe. Tanaaf namooti Efreemii marti waamamanee, laga Yordaanosii haga Bet-bara'aatiitti qabatane. 25 Isaan sooreyyii Miidiyaanii lamaan, Oreebii fi Ze'eeb booji'anee, Oreeb addee rassaa maqaa isaatiin, «Oreeb» jedhamee moggaafametti, Ze'eebille addee Cunfaa woyni'ii ta maqaa isaatiin, «Ze'eeb» jedhantee moggaafantetti ijjeesane; mataa Oreebiitii fi mataa Ze'eebii kutanee, gara Giidewonii, ka laga Yordaanosiitiin gama gara lafa baya adu'uu jirutti geessane.

8 Achiin duuba kolbaan Efreemii Giidewoniin, «Ati worra Miidiyaanii loliisaaf yennaa baate, maaf nu waamuu dhadde? Maaf akkas nu goote?» jedhane guddoo isa komatane. 2 Inni ammoo isaanii, «Ani ka huje irra, ka isin hujane hin caaluu ree? Woxoon midhaan woyni'ii ka sanyiin Efreemii qocce, ka sanyiin Abii'ezerii qoccee galchite mara hin caalaa motii ree? 3 Waaqi sooreyyii gugurdo worra Miidiyaanii lamaan, Oreebii fi Ze'eeb harka keessanitti dabarsee kenneera. Ani ammoo haga isin hujane kana maan huje ree?» jedhe. Inni yennaa tana isaanii jedhe, aarii caffatane. 4 Giidewonii fi namooti dhibbi sad isa waliin jiranu, gara laga Yordaanosii dhufanee gamatti bu'ane; isaan dadhabanulle diinota ari'iisa hin lakkinne. 5 Qachaa Suukootii yennaa geyane Giidewon namoota qachaa keessa jiranuun, «Namooti na gula yaa'anuu kun dadhabaneeran; maganne'e sagalee kenna'aaf; anille mootota Miidiyaanii, Zeba'aa fi Zalmunaa ari'iisatti jira» jedhe. 6 Qondaaltoti Suukootii ammoo, «Ati haga ammaa Zeba'aa fi Zalmunaa hin boojine, nuuti maaf sagalee loltoota keetiifi kennina ree?» jedhane. 7 Maarre Giidewon, «Dansa'a! Mootiin Waan Maraa yennaa Zeba'aa fi Zalmunaa harka kiyyatti dabarsee kenne, qore'ee fi qumi'uuduu goomole'eetiin nafa keessan babbassaa» jedhe. 8 Achiin ka'ee Giidewon gara qachaa Pheeni'elii dhaqee, gaaffuma san isaan gaafate; namooti qachaa Pheeni'elii deebuma kolbaan Suukootii deebitte deebisane. 9 Maarre Giidewon kolbaa Pheeni'eliitiin, «Injifacha'aan yennaa deebi'u, xelleephoo qachaa keessan ittiin eegattanu tana hin diiga» jedhe. 10 Yennaa san Zeba'aa fi Zalmunaa loltoota ifii waliin qachaa Qarqorii keessa jiraniyyu. Loltooti kum dhibba tokkoo fi kum diddam waan ijjeefamaneef, loltoota kolbaa gara lafa baya adu'uu mara keessaa, loltoota gara kuma kudhanii shaniititti hafe. 11 Maarre Giidewon karaa worri hori'in godaanu, ka Noba'aa fi Yoghbehaa irraa gara baya adu'uu jiruu dhaqee, loltoota dedhuma jiranu san lola. 12 Moototi worra Miidiyaanii lamaanuu Zeba'aa fi Zalmunaan

baqatane; Giidewon ammoo isaan ari'ee boojje; loltoota isaanille mara bararasse. **13** Giidewon ilmi Yo'aasii karaa Haaresitti dabaruun lola irraa yennaa deebi'e, **14** namoota Suukootii keessaa dargaggeessa tokko qabee, qorqore; dargaggeessille maqaa qondaaltotaatii fi jaarsolee qachaa Suukootii torbaatamii fi torba barreesseef. **15** Achiin duuba Giidewon gara kolbaa qachaa Suukootii dhagee, «Zeba'aa fi Zalmunaan ka isin marroo isaanitiif, «Ati haga ammaa Zeba'aa fi Zalmunaa hin boojine, nuuti loltoota dadhaddeef maaf sagalee kennina ree?» jedhaa natti murgitanu, kunoo ti» jedheen. **16** Saniin duuba inni, jaarsolee qachaa Suukootii fuudhee, qore'ee fi qumi'uudu'uun babbassee adabisaan, kolbaa Suukootii barsiise. **17** Inni xelleephoo qachaa Pheen'eliille diigee, namoota qachaa san keessa jiranulle ijjeese. **18** Achiin duuba Giidewon Zeba'aa fi Zalmunaanin, «Isin namoota attamii Taaboritti ijeettane?» jedhee isaan gaafate. Isaan deebisane, «Isaan si fakkaatan; tokko tokkoon isaanituu ilmaan mootii'ii fakkaatan» jedhaneen. **19** Giidewon deebisee, «Isaan obboleeyyan tiyya, ilmaan haadha tiyyaa ti; dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, adoo isin isaan ijjeesuu dhaddanee jiraattane, anille isin hin ijjeesuuyyu» isaanin jedhe. **20** Achiin duuba inni Yeterii ilma ifii angafichaan, «Ka'iitii jara tana ijjeesi!» jedhe. Yeter ammoo mucaa diqqaa waan te'eef sodaatee, shallaagaa ifii hin buqqifanne. **21** Achiin duuba Zeba'aa fi Zalmunaan, «Jabeenni namaa haguma abbichaa ti; tanaaf atinuu ka'iitii nu ijjeesi» jennaan, Giidewon ka'ee isaan ijjeesee, meya seesaa ka morma gaala isaanii irra jiru fudhate. **22** Saniin duuba Israa'elooti Giidewoniin, «Harka worra Miidiyaanii jalaa waan nu baatteef, ati, ilmi keetii fi ilmi ilma keetii bulchitoota teenna te'a» jedhane. **23** Giidewon deebisee, «Mootiin Waan Maraa isin bulchuu ti malee, ani isin hin bulchu; ilmi kiyyalle isin hin bulchu» jedhe. **24** Inni ammalle isaanin, «Ani waan isin gaafadhu tokko qaba; tokko tokkoon keessan waan boojitane keessaa qubee worqii'ii ta gurraa naaf kenna'a» jedhe; qubee worqii'ii ta gurraa guratti keyatiis aadaa worra Ishimaa'elootaa ti. **25** Isaanille deebisane, «Gammadaan siif hin kennina» jedhane, woyaa ifii lafatti afanee, tokko tokkoon isaanituu waan booji'ane keessaa, qubee worqii'ii ta gurraa achi irra keyane. **26** Qubeen worqii'ii ta gurraa ta Giidewon fudhate sun, seesa dhibii, seesa mormaa ka adda addaa, woyaa dhiillee moototi Miidiyaanii uffattu, akkasuma seesa morma gaalaattiti dirame adoo itti hin dabaln, gara kiiloo diddamaa ti. **27** Giidewon worqii san irraa woyaa hayyumma'aa ta qomaa hujee, qachaa ifii ka «Ofraa» jedhamu keessa keye. Israa'elooti martinuu Waaqaaf addatamuu dhabanee, woyaa hayyumma'aa ta qomaa san waaqonfatane; wonni kunille Giidewonii fi maatii isaatiif tiyyoo teete. **28** Maarre worri Miidiyaanii worra Israa'elootaatiin injifatamane; deebi'aneelle mataa ol hin qabanne; bara Giidewonii keessa woggaa afurtama latti nageya dhagatte. **29** Giidewon ilmi Yo'aasii gara mana ifii deebi'ee, achi le'e. **30** Inni niitota hedduu waan qabuuf, ilmaan torbaatama qabaayyu. **31** Gursumeettiin isaa ta Sheekem keessa leetu takkalle, ilma deetteef;

innille maqaa isaa «Abiimelek» jedhee baase. **32** Giidewon ilmi Yo'aasii guddatee dulloomee du'ee, qachaa Ofra'aa ka sanyii Abii'ezarii keessatti, addee awwaala abbaa ifii keessatti awwaalame. **33** Akkuma Giidewon du'een, kolbaan Israa'elii Waaqaaf addatamuu dhaddee Ba'aal Waaqa dharaa waaqonfattee, Ba'aal-beriti Waaqa ifii godhatte. **34** Israa'elooti Mootii Waan Maraa Waaqa ifii, ka diinota adaala isaanii jiranu duudii jalaa isaan baase dedhane. **35** Akkasuma isaan waan dansaa Giidewon ka «Yiruub-Ba'aal» jedhame, kolbaa Israa'eliitiif godhe maraaf, maatii isaatiif nama galataa hin teene.

9 Ilmi Giidewonii Abiimelek gara qachaa Sheekemii, addee firri haadha isaa duudiin keessa le'u dhagee, isaanin **2** «Worra qachaa Sheekemii keessa le'u duudi'in, ilmaan Giidewonii torbaatam marti, isin bulchitu woyya moo nami tokko callaan isin bulchu woyyaa?» jedha'aatii gaafadha'a. Ani dhiigaa fi foon keessan akka te'elle qaabadha'a» jedheen. **3** Firri haadha isaa marroo Abiimelekitiif, namoota qachaa Sheekemiitti dubbatane; namooti Sheekemille, «Inni obboleessa» jedhane, isa hordofiisaaf murteeffatane. **4** Isaan galma Ba'aal-beriti keessaa, meetii torbaatama fuudhane isaaf kennane; Abiimelekille namoota siyaayye'ee fi boru-hinbennee qaxaratee akka isa gula deemanu godhe. **5** Inni gara mana abbaa ifii ka qachaa Ofra'aa keessaa dhagee, ilmaan Giidewonii, obboleeyyan ifii torbaatama dhakaa tokkocha irratti ijjeese; ilmi Giidewonii maandhichi Yotaam ammoo waan dhokateef hafe. **6** Achiin duuba namooti Sheekemiitti fi Bet-Miilo'oo marti wolitti qabamane, qilxaa Sheekem keessa ka utubaa dhakaa'aa bira jurutti, Abiimelek mootii godhatane. **7** Yotaam yennaa waan kana dhage'e, qaccee gaara Geriizimiitti ol bayee, «Isin worra Sheekemii, na caqasa'a! Waaqille isin hin caqasa. **8** Gaafa tokko mukooti wolitti qabamane mootii ifi irratti moosifatiisaaf bayanee, muka ejersaatiin, «Nu irratti mootii te'i» jedhane. **9** Muki ejersaa deebisee, «Isin bulchiisaaf jedhee, zayitii tiyya ta waaqotii fi namooti ulfinna ittiin dhaggatanu kennuu lakkisa ree?» jedhe. **10** Achiin duuba mukooti muka harru'utiin, «Koyiitii nu irratti mootii te'i» jedhane. **11** Muki harru'uu ammoo deebisee, «Isin bulchiisaaf jedhee, midhaan mi'awa'aa fi dansaa kiyya buusuu lakkisaa ree?» jedhe. **12** «Achiin duuba mukooti muka woyni'iitiin, «Koyiitii nu irratti mootii te'i» jedhane. **13** Muki woyni'ii ammoo deebisee, «Ani isin bulchiisaaf jedhee, midhaan kiyya ka daadhii woyni'in te'ee waaqotaa fi namoota gammachiisu buusuu lakkisaa ree?» jedhe. **14** Maarre mukooti duudiin tusee qore'etiin, «Koyiitii nu irratti mootii te'i» jedhane. **15** Tuseen qore'eelle mukootaan, «Dhugumaan yoo mootii keessan na godhatiisa barbaaddane, kowa'aatii gaaddisa kiyya jalatti qubadha'a. Yoo tana hin godhin, ibiddi dameelee qore'ee tiyya keessaa bayee, hindheensa Libaanosii gubuu ti» jette. **16** «Tanaaf amma, Abiimelek yennaa mootii gootane qajeelumma'aa fi dhuga'aan yoo te'e, akkuma Giidewon isiniif godhe, isinille isaa fi maatii isaatiif waan dansaa yoo gootane jiraattane, **17** abbaan kiyya isiniif lolee, harka

worra Miidiyaanii jalaa isin baasiisaaf, jiruu ifii dabarsee akka kenne qaabadha'a. **18** Adha ammoo isin maatii abbaa kiyyaa irratti kaatane, ilmaan isaa torbaatama dhakaa tokkoo irratti fixxanee, Abiimelek ka garbittii irraa dhalate obboleessa keessan waan te'eef, worra Sheekemii irratti mootii gootane. **19** Amma yoonaa, wonni isin Giidewonii fi maatii isaatiif gootane, qajeelummaa'aa fi dhuga'aan yoo teete, Abiimelekitti gammada'a; innille isinitti gammaduu ti. **20** Yoo tun hin te'in ammoo, Abiimelek irraa ibiddi ka'ee, worra Sheekemiitii fi worra Bet-Miilo'oo gubee fixuu ti; akkasuma ibiddi worra Sheekemiitii fi worra Bet-Miilo'oo irraa ka'ee, Abiimelek gubee fixuu ti» jedhe. **21** Achiin duuba Yotaam obboleessa ifii Abiimelek waan sodaateef gara qachaa «Be'eer» jedhamuu baqatee achi le'e. **22** Abiimelek haga woggaa sadii Israa'eloota bulche. **23** Achiin duuba Waaqi, ayyaana hamaa ka Abiimelekii fi worra Sheekemii wolitti kaasu erge; worri Sheekemiille Abiimelek irratti ka'e. **24** Marroo dhiiga ilmaan Giidewonii torbaatamaa, ka dhangala'ee, Abiimelekii obboleeyyan ifii iijeesee fi akka inni obboleeyyan ifii iijeesu ka isa jajabeesse, worra Sheekemii haluu bayisaaf Waaqi tana godhe. **25** Tanaaf worri Sheekemii Abiimelek irratti ka'ee, qaccee gaaraa irratti namoota riphanees is eeganu keyanee, namooti sun worra karaa san taru duudii saamane. Abiimelekille waan kana mara dhage'e. **26** Achiin duuba ilmi Ebeedii Ga'aal obboleeyyan ifii waliin gara qachaa Sheekemii dhufe; worri Sheekemiille isatti addii godhatane. **27** Isaan duudiin gara fichaa woynii ifii dhaqanee, midhaan woynii guuratane daadhii woynii cunfanees jila jilifatane. Achiin duuba isaan gara galma waaqa ifii seenanee nyaatanee unanee Abiimelek abaarane. **28** Ilmi Ebeedii Ga'aal, «Nuuti worri Sheekemii ka isa tajaajillu, Abiimelek eennu inni? Inni ilma Giidewonii, Zebulille aajaan isaa gadii, namoota sanyii Hamoorii abbaa Sheekemii worra tajaajilanees motii? Nuuti maaf isa tajaajilla ree? **29** Kolbaa tana ka sooreessu adoo na te'e Abiimelekiin, «Loltoota teeti mara waammadhuutii, bayii loli» jedhee, barcumaa isaa irraa isa hin buusaayyu» jedhe. **30** Zebul bulchaan qachaa sanii, waan ilmi Ebeedii Ga'aal jedhe yennaa dhage'e, aaree bobe'e. **31** Inni Abiimelekii Arumaa keessa jirutti malaan namoota ergee, «Ilmi Ebeedi Ga'aalii fi obboleeyyan isaa gara qachaa Sheekemii dhufanee, namoota qacha'aa si irratti kakkaasaneeran; **32** Tanaaf amma, atii fi loltooti teeti halkanii baya'aatii, fichaa keessatti rippa'aa eega'a. **33** Boru ganama yennaa aduun baatu, qachaa san ariitiiin ilaala'a. Ga'aalii fi namooti isaa isin lolisaaf yennaa gad bayanu, haga dandeettane lola'a» jedhe. **34** Maarre ajaarota irraatitti kolbaa sitti fakkaate» jedhe. **37** Ammalle Ga'aal, «Ilal! Kolbaan hidha gaaraa irraa gad bu'iisatti jirti; goliin tokko ammoo, karaa qilxaa worra

moruutiin dhufiisatti jirti» jedhe. **38** Achiin duuba Zebul isaan, ««Akka isa tajaajilluuf Abiimelek eennu inni?» jettee ka ati bookkutte amma meet ree? Worri ati tuffatte isaan kanaa moti? Amma gad bayiitii isaan waliin loli» jedhe. **39** Maarre Ga'aal worra Sheekemii sooreessaa gad bayee, Abiimelek waliin lole. **40** Abiimelek Ga'aal ari'e; Ga'aalille isa dura dheete; haga seensuma karra qacha'aa bira geyanutti worri hedduun madowanee jigane. **41** Abiimelek Arumaa keessa le'e; Zebulille Ga'aalii fi obboleeyyan isaa qachaa Sheekemii keessa akka hin leene ari'ee baase. **42** Boruyyaa ganama worri Sheekemii gara fichaa ifii akka dhaqaaranu Abiimelek dhage'ee, **43** loltoota ifii fudhatee, golii saditti qoodee, fichaa keessatti riphee isaan eege. Inni namooti qachaa keessaa bayaaranuun yennaa dhagge, addee riphee ka'ee isaan iijeesee. **44** Abiimelekii fi goliin isa waliin jirtu, seensuma karra qacha'aa eegisaaf ariifatanee bayanee balbala seensuma karra qacha'aa san dura dhaabbatane; goliin lama hattelle, namoota fichaa keessa jiranu maratti fiiganees iijeesane. **45** Abiimelek guyyaa guutuu qachaa san lole; inni qachaa san qabatee; kolbaa qachaa san keessa jirtulle iijeesee; inni qachaa san diigee, soodda itti facaase. **46** Worri xelleephoo qachaa Sheekemii keessaa duudiin, yennaa waan kana dhage'ane, kushee galma Ba'aal-beritii keessa seenane. **47** Abiimelekille akka isaan achitti wolitti qabamane dhage'e. **48** Tanaaf inni loltoota isa waliin jirtu mara waliin gara gaara Zaalamonii ol bayee; agaraa fudhatee damee mukaa muree, gurmoo ifiititti kaafate. Achiin duuba worra isa gula deemuun, «Ariifadha'aatii waan ani godhuun dhaggitane, isinille ariifadha'aatii akkasuma godha'a» jedhe. **49** Maarre nami marti damee mukaa muree, Abiimelek gula deeme; damee mukaa san kushe'etti irkisanee tuulanees, namooti adoo kushee san keessa jiranuu ibiddaan gubane; tanaaf worri xelleephoo Sheekemii keessa jiru duudiille, dhiirtii fi dubartooti gara kuma tokkoo du'ane. **50** Achiin duuba Abiimelek gara qachaa Tebezii dhaqee, qachaa san marsee qabate. **51** Qachaa san keessa xelleephoo jadduun takka waan jirtuuf, worri qachaa sanii dhiirtii fi dubartiin marti, sooreessitooti martinuu gara xelleephoo sanii baqatanee seenane; balbalalle gara keessaatiin ifitti cufatanee, xelleephoo irra ol bayane. **52** Abiimelek adoo loluu xelleephoo san bira geyee, ibiddaan gubiisaaf gara seensuma xelleephoo sanii dhikaate. **53** Dubartiin takka ammoo, ilmaachuu daaku'uu mataa Abiimelekiititti qolaansitee, buqqii mataa isaa buttuchite. **54** Yoosuma inni, dargaggeessa meya isaa ka woraanaa ba'ateeru waamee, «Akka kolbaan, «Dubarii takkatti isa iijeesee» akka naan hin jenne, shallaagaa keeti buqqifadhuutii na iijeesi» jedheen. Tanaaf dargaggeessi shallaaga'aan hordee isa iijeesee. **55** Israa'elooti Abiimelek akka du'e yennaa dhaggane, isaan martinuu gara mana ifii deemane. **56** Waaqi akka kanaan, yakkaa Abiimelek obboleeyyan ifii torbaatama iijeesiisaan, abbaa ifii yakkeef gatii isaaf kenne. **57** Akkasuma Waaqi hammeenna kolbaa Sheekemiille, mataa isaniititti deebisee, abaarsi Yotaamii ilma Giidewoniille isaan dhaqqabe.

10 Abiimelek du'een duuba, akaakoon Dodoo ilmi Phuwaa Tolaan nami gosa Yisaakorii, ka biyya Efreemii koobittii keessa addee, «Sahaamir» jedhantu le'u, Israa'el bilisa baasiisaaf ka'e. 2 Inni woggaa diddamii sad Israa'eloota bulche; achiin duuba du'ee Shaamiiritti awwaalame. 3 Tolaan du'een duuba Yaa'iir sanyiin Giil'aadii ka'ee, woggaa diddamii lama Israa'eloota bulche. 4 Yaa'iir ilmaan soddoma ta harree soddoma irra teettee deentu qabaayyu; isaan lafa Giil'aadii keessatti qachoota soddoma qabaniyyu; qachooti sun haga adhaalle olloota Yaa'iirii jedhamanee waamaman. 5 Yaa'iir du'ee addee «Qaamon» jedhantutti awwaalame. 6 Israa'elooti ammalle, waaqota Ba'aaliitii fi Ashitaarotii, waaqota Aaramii, waaqota Sidoonii, waaqota Mo'aabii, waaqota Amoonotaatii fi Filisxeemotaa waaqonfatiisaan, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujanee, isa waaqonfatiisa lakkisane. 7 Tanaaf Mootiin Waan Maraa Israa'elootatti aaree, harka worra Filisxeemotaatii fi Amoonotaattii dabarsee isaan kenne. 8 Worri Amoonotaatii fi Filisxeemotaa, woggaa kudhanii saddetti, Israa'eloota laga Yordaanosiitiin gama biyya Amoorotaa lafa Giil'aadii keessa le'anuu cunqursane. 9 Worri Amoonotaa kolbaa Yihuda'aa, kolbaa Beniyaamiinitii fi kolbaa Efreemii lolisaafta laga Yordaanosii gamatti waan bu'aneef, kolbaan Israa'elii guddoo rakkatte. 10 Achiin duuba Israa'elooti, «Si Waaqa keenna lakkinnee, waaqa dharaa Ba'aal waaqonfatiisaan si yakkineerra» jedhaa gara Mootii Waan Maraa iyyane. 11 Mootiin Waan Maraa isaaniif deebisee, «Worri Gibxi'i, worri Amooniitii fi worri Filisxeemotaa, 12 worri Sidoonii, worri Amaaleqiitii fi worri Maa'onii yennaa isin cunqursane, isin gara kiyya iyyitane, anille isaan jalaa isin baaseeraayyu. 13 Isin ammoo na lakkittanee, waaqota dhibii waaqonfattane; tanaaf ani haganaa achi isin hin baasu. 14 Dhaqa'aatii, gara waaqota filattanee iyyadhaa; yennaa isin rakkatane isaan isin baasanuu ti» jedhe. 15 Kolbaan Israa'elii ammoo Mootii Waan Maraa, «Nuuti cubbuu hunyeera; ati waanuma feete nu godhi; adha ammoo maganne'e nu baasi» jedhane. 16 Maarre isaan waaqota orma odduu ifiitii balleessanee, Mootii Waan Maraa waaqonfattane; Mootiin Waan Maraalle rakkinna Israa'elootaa dhaggee guddoo gadde. 17 Achiin duuba worri Amoonii lolaaf waamamane, Giil'aad keessatti qubatane; Israa'elootille wolitti qabamanee qachaa Miispha'aa keessa qubatane. 18 Soorressitooti kolbaa Giil'aadii, «Nami dursee worra Amoonii lolisaa jalqabu, worra Giil'aad keessa le'u mara irratti soorressaa te'uu ti» wol woliin jedhane.

11 Yiftaan Giil'aadichi, ilmi dubartii sagaagalattiitii takkaa, loltuu janna. Abbaan isaalle Giil'aad. 2 Haati manaa Giil'aadiille ilmaan deetteetiif; isaan yennaa guddatane obboleessa ifii Yifta'aan, «Ati dubartii dhibii irraa waan dhalatteef, mana abbaa keennaa keessaa waan tokko hin dhaaltu» jedhane manaa ari'ane. 3 Tanaaf Yiftaan obboleeyyan ifii biraa baqatee, lafa «Xoob» jedhantu keessa le'e. Achitti namooti boru-hinbeenneen isa biratti wolitti qabamanee isa gula deemane. 4 Yennaa diqqoon duuba, worri Amoonii Israa'eloota lole. 5 Yennaa worri Amoonii Israa'eloota lolane, jaarsoleen Giil'aadii Yiftaa biyya

Xoobiitii deebisane fidiisaaf dhaqane. 6 Isaan Yifta'aan, «Worra Amoonii akka lolluuf, koyiitti ajajaa woraanaa nu'uuf te'i» jedhane. 7 Inni ammoo deebisee isaanii, «Isin na jibbitanee, mana abbaa kiyyaati na hin ariinee? Amma yennaa rakkattane maaf gara kiyya dhuttaan ree?» jedhe. 8 Isaan deebisane, «Ati nu woliin duultee worra Amoonii akka loltuuf, nu worra Galii'aad keessa le'u mara irralle'etti soorressa akka teetuuf gara keeti dhunne» jedhane. 9 Yoftaan jaarsolee Giil'aadiitiin, «Worra Amoonii lolisaafta isin biyyatti yoo na deebittane, Mootiin Waan Maraalle harka kiyyatti dabarsee yoo isaan kenne, ani soorressaa keessan hin te'aa ree?» jedhe. 10 Isaan deebisane, «Akkuma ati jette godhiisaaf, Mootiin Waan Maraa ragaa keenna» jedhane. 11 Maarre Yiftaan jaarsolee Giil'aadii woliin dhaqee, kolbaalle soorressaa fi ajajaa woraanaa isa godhatte. Yiftaalle dubbii ifii tana mara fuula Mootii Waan Maraa duratti, qachaa Miispha'atti itti deebi'ee dubbate. 12 Achiin duuba Yiftaan gara mootii worra Amooniitii namoota ergee, «Ati biyya tiyya keessatti na lolisaafta ka dhutteef, anii fi ati maan wol irraa qanna?» jedhee gaafachiise. 13 Mootichi worra Amoonii deebisee ergantoota Yifta'aatiin, «Israa'elooti biyya Gibxiitii yennaa bayane, lafa tiyya laga Aaronii irraa haga laga Yaaboqii, haga laga Yordaanosiille waan fudhatanee, amma nageyaan naaf deebisa'a» jedhe. 14 Yiftaan ammalle gara mootii worra Amoonii ergantoota ergee, 15 «Israa'elooti lafa worra Mo'aabii yookiin lafa worra Amoonii hin fudhanne. 16 Israa'elooti biyya Gibxiitii yennaa bayane, goomolee keessa gara Abbaayaa Diintuu dhaqanee, gara Qedeeshii dhufane. 17 Achiin duuba isaan mooticha Edoomiitii ergantoota erganee, «Lafa teeti keessa akka dabarruuf nuuf eeyyam» jedhane; mootiin Edoomii ammoo didate. Isaan mootii Mo'aabiille'etti ergane; innille dide; tanaaf Israa'elooti Qedeesh turane. 18 Achiin duuba goomolee keessa deemanee, lafa Edoomiitii fi lafa Mo'aabii irra maranee dhaqanee, lafa Mo'aabii irraa gara aduun baatu geyanee, laga Aarnoniitiin gamatti qubatane; lagi Aarnonii meessaa lafa mo'aabii waan te'eef, isaan lafa mo'aabii dhaqiisaaf laga san gamatti hin buune. 19 Achiin duuba Israa'elooti, gara Sihoonii mootii Amoorotaa ka qachaa Heshiboonii keessa tee'ee bulchatti ergantoota erganee, «Gara biyya teennaa, lafa teeti keessa akka dabaru nuuf eeyyam» jedhaneen. 20 Sihoon ammoo akka Israa'elooti lafa isaa keessa dabaranuuf hin addanne; maarre loltoota ifii mara wolitti qabatee, addee «Yaahaz» jedhantutti qabatee isaan lole. 21 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii, Sihoonii fi loltoota isaa mara harka Israa'eliiitti dabarsee kenne, isaanille isaan injifatane; maarre Israa'el lafa Amoorotaa ka worra achi keessa le'uu mara qabatte. 22 Isaan biyya Amoorotaa duudii, laga Aarnonii irraa haga laga Yaaboqiitii fi goomolee irra haga laga Yordaanosiitii qabatane. 23 Eega Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii worra Amoorotaa kolbaa ifii duraa ari'ee baase, ati amma ariitee isaan baasuu feetaa ree? 24 Ati lafa waaqi keeti Kemoshi siif kenne qabatee hin teettuu ree? Nuutille lafa Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna nu'uuf kenne mara qabanne hin leena. 25 Ati

amma mootii Mo'aabii, ilma Ziphoorii, Baalaaq hin caaltaa ree? Inni Israa'eloota woliin wol dhabeeraa? Yookiin isaan woliin wol loleeraa? **26** Israa'elooti qachaa Heshibooniitii fi ollaa qachaa sani mara, qachaa Aro'eriiiti fi ollaa qachaa sani mara, qachoota qarqara Aaroonii jiru mara keessalle woggaa dhibba sad le'aneeraniyyu; isin yennaa san keessa qachoota san deebittanee maaf fudhatuu dhaddane ree? **27** Ani si hin yakkine; ati ammoo woraana natti kaasiisaan na yakkiteerta. Mootiin Waan Maraa abbaan mura'aa, Israa'elootaaf yookiin worra Amooniitiif adha muruu ti» jedhe. **28** Mootiin worra Amoonii ammoo ergaa Yiftaan itti erge san woyittuu hin laakkonne. **29** Achiin duuba Ayyaanni Mootii Waan Maraa Yiftaa irratti bu'e; Yiftaalle biyya Giil'aadiitii fi biyya Minaase'ee keessa qaxxaamuree, qachaa Miisphaa biyya Giil'aadii keessa dabaree worra Amoonii lole. **30** Yiftaan Mootii Waan Maraatiif waadaa galee, «Worra Amoonii harka kiyyatti dabarsitee yoo kennitte, **31** ani yennaa worra Amoonii injifadhee deebi'ee dhufu, na fudhatiisaaf nama mana kiyya keessaa dursee gad bawu si Mootii Waan Maraatiif hin kenna; ciincaalle godhee siif hin dhiheessa» jedhe. **32** Achiin duuba Yiftaan worra Amoonii loliisaaf lagaan gamatti bu'ee deeme; Mootiin Waan Maraalle isaan harka isaatiitti dabarsee kenne. **33** Yiftaan qachaa Aro'erii irraa jalqabee haga adaala Miiniitii fi haga qachaa Abeer-Karamiimitti qachoota diddama balleesse; maarre worri Amoonii harka Israa'elootaa jala galane. **34** Yiftaan gara mana ifii Miispha'atti yennaa deebi'e, intalti isaa dibbee fudhattee sirbaa, isa fudhatiisaaf gad baate; isiin isaaf intala takkaa qofa; inni isii malee ilma yookiin intala dhibii hin qabuuyyu. **35** Yennaa isii dhaggelle gaddee woyaa ifii tarsaasee, «Hayii intala tiyya! Guddoo na gaddisiittee, na laaleffachiittee; Mootii Waan Maraatiif waadaa waan galeef, waadaa gale san diquu hin dande'u» jedhe. **36** Isiille, «Abbaa kiyya! Mootiin Waan Maraa diinota keeti worra Amoonii haluu waan si'iif bayeef, waan waadaa galte na irratti muummess» jette. **37** Isiin ammalle abbaa ifitiin, «Waan tokko callaa naaf eeyyam: Ani ijumaa waan hin heeruminiif, dhaqee gaara irratti hari'oota tiyya woliin asii fi achi deddeebi'ee, durrummaa tiyyaaf akka bowu ji'a lama naaf kenni» jette. **38** Innille, «Dhaqi» jedhee, ji'a lamaaf isii erge. Isi'ii fi hari'ooti isi'ii, isiin waan ijumaa hin heeruminiif durrummaa isi'iitiif gaara irratti bowane. **39** Ji'a lamaan duuba gara abbaa ifii deebitee dhutte; innille waadaa Mootii Waan Maraatiif gale isii irratti muummesse; isiin durra duuddu'u. Guyyaa saniin jalqabee tun Israa'el keessatti aadaa teetee, **40** durri Israa'elii wogguma woggaan bayanee, guyyaa afuriif intala Yiftaa Giil'aadichaatiif gaddan.

12 Worri Efreemii loltoota ifii waammatanee, gara qachaa Zaafonii gamatti bu'anee, Yifta'an, «Akka nuuti si woliin deennu adoo nu hin waamin, ati worra Amoonii loliisaaf maaf dhaxxe? Adoo ati keessa jirtuu, nuuti mana keeti ibiddaan si irratti hin gunna» jedhane. **2** Yiftaan ammoo isaaniin, «Anii fi kolbaan tiyya, worra Amoonii woliin akka malee yennaa wol lolle, ani isin waameeraayyu; isin ammoo harka isaanii jalaa na hin baanne. **3** Akka isin na

baasaa hin jirre yennaa dhagge, lubbuu tiyya adoo hin mararfatin isaan loliisaaf meessaa qaxxaamuree dhaqee; Mootiin Waan Maraalle harka kiyyatti isaan dabarsee kenne; maarre isin adha maaf na loliisaaf dhuttane ree?» jedhe. **4** Achiin duuba Yiftaan worra Giil'aadii duudii wolitti qabatee, worra Efreemii lole; worri Efreemii worra Giil'aadiitiin, «Isin worri Giil'aadii, worra Efreemii irraa baqattanee, wodhakkaa worra Efreemiiiti fi Minaase'ee leetan» waan jedhaneef, isaan lolane. **5** Worri Giil'aadii malkaa laga Yordaanosii ka worri Efreemii bu'u duudii qabate. Worra Efreemii keessaa nami baqatu tokko «Gamatti bu'a» jedhee yoo gaafate, worri Giil'aadii, «Ati sanyii Efreemiiiti?» jedhane isa gaafatan; inni, «Waawwo'o!» yoo jedhe, **6** isaan, «Shiboleet» jedhi jedhaniin. Inni sirreessee jecha kana jedhiisa waan hin dandeenneef, «Siboleet» jedha. Achiin duuba isaan, isa hudhanee malkaa laga Yordaanosiitiiti isa ijjeesan; yennaa san worra Efreemii keessaa, namoota kuma afurtamii lamatti iijjeefame. **7** Yiftaan Giil'aadiichi woggaa ja kolbaa Israa'elii bulcheen duuba du'ee, qachaa ifii ka Giil'aad keessaatitti awwaalame. **8** Yiftaan du'een duuba, Ibzaan nami Betlihemii Israa'eloota bulche. **9** Ibzaan ilmaan soddomaa fi ijoollee durraa soddoma qabaayyu. Inni ijoollee durraa ifii soddoma gosa ormaatitti heerumsiisee, ijoollee durraa soddoma ta gosa ormaa ilmaan ifii fuusise. Ibzaan woggaa torba kolbaa Israa'elii bulchee, **10** achiin duuba du'ee, Betlihemitti awwaalame. **11** Ibzaan du'een duuba, Eloon nami sanyii Zebulonii woggaa kudhan Israa'eloota bulchee, **12** achiin duuba du'ee, lafa Zebulonii keessa qachaa Ayalonitiitti awwaalame. **13** Eloon du'een duuba, nami qachaa Phiiraatonii, ilmi Hiilelii Abdoon Israa'eloota bulche. **14** Abdoon ilmaan afurtamaa fi akaakota soddoma, ta harree torbaatama irra teetee deentu qabaayyu. Inni woggaa saddeeti kolbaa Israa'elii bulche. **15** Achiin duuba Abdoon du'ee, biyya koobittii Amaaleeqootaa keessatti, lafa Efreemiiitti Phiiraaton keessatti awwaalame.

13 Kolbaan Israa'elii ammalle Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujje; tanaaf Mootiin Waan Maraa woggaa afurtama akka isaan bulchanuuf, harka worra Filisxeemotaatti dabarsee isaan kenne. **2** Bara san sanyii Daanii keessaa nami «Maano'aa» jedhamu, ka qachaa Zora'aa keessa le'u tokko jiraayyu; haati manaa isaa maseena waan teeteef ijoollee hin deenne. **3** Ergamaan Mootii Waan Maraa isi'itti mudhatee, «Ati maseena waan teeteef, ijoollee hin deenne; ammoo ati ulfoottee ilma hin deetta. **4** Tanaaf daadhii woynii yookiin waan nama macheessu yookiin waan battii tokkolle nyaatiisa irraa ifi eegadhu. **5** Ati ulfoottee ilma dhiiraa hin deetta; mucaan sunille guyyaa dhalateen jalqabee Waaqaaf ka adda baye waan te'uuf, rifeensa mataa isaa ijumaa hin haadin; inni Israa'eloota harka worra Filisxeemotaa jalaa baasisa hin jalqaba» jedhe. **6** Achiin duuba dubartiitiin gara abbaa manaa ifii dhaxxee, «Nami Waaqaa ka bifi isaa ergamaa Waaqaa fakkaatu, ka guddoo sodaachisu tokko gara kiyya dhufe; ani eessaa akka inni dhufe isa hin gaafanne; innille maqaa ifii natti hin hinne. **7** Inni ammoo anaan, «Ati ulfoottee ilma hin deetta; mucaalle guyyaa dhalateen

jalqabee haga du'utti Naazireeticha ka Waaqaaf adda baye waan te'uuf, daadhii woyni'i yookiin waan nama macheessu hin unin, yookiin waan battii tokkolle hin nyaatin» jedhe» jetteen. **8** Achiin duuba Maano'aan, «Maganne'e Goota'a, nami Waaqaa sun deebi'ee gara keenna dhufee, Yennaa mucaan dhalatu waan nuuti isaa goonu akka nutti himu godhi» jedhee Mootii Waan Maraa daadimate. **9** Waaqille daadimata Maano'aa dhage'e; ergamaan Waaqaa ammalle dubartiin sun fichaa keessa teetteertuun itti mudhate; abbaan manaa isi'i Maano'aan ammoo isii woliin hin jiruuyyu. **10** Maarre isiin isaati himiisaaf, ariifatee gara isaa rukkittee, «Kunoo, namichi gaafa kaan gara gara kiyya dhufe kuun, ammalle natti mudhate» jette. **11** Maano'aan ka'ee haadha manaa ifii gula deemee, gara namichaa dhaqee, «Nami haadha manaa tiyya woliin dubbate si'i?» jedhee gaafate. Namichille, «Ee, ana» jedhee deebise. **12** Achiin duuba Maano'aan, «Dubbiin teeti yennaa muummottu, seerri mucaan ittiin bulu, wonni nuuti isaa godhiisaaf malle maan?» jedhee gaafate. **13** Ergamaan Mootii Waan Maraalle deebisee, «Haati manaa teeti, akka isiin gootuu waan ani itti hime mara, ifi eegatiisaan gootuu ti. **14** Isiin waan midhaan woyni'i irraa hujamu mara akka hin nyaanne, daadhii woyni'i yookiin waan nama macheessu akka hin unne, yookiin waan battiille akka hin nyaanne; waan ani isii ajaje kana mara gootuu ti» jedhe. **15** Maano'aan ergamaa Mootii Waan Maraatiin, «Buruusoo re'ee tokko qallee haga siif qopheessinu, maganne'e diqqoo tur» jedhe. **16** Ergamaan Mootii Waan Maraa sun Maano'aan, «Ati yoo na tursitelle, ani sagalee teeti hin nyaadhu. Ciincaa dhikeessiisa yoo barbaadde ammoo, Mootii Waan Maraatiif dhikeessi» jedhe. Maano'aan akka inni ergamaa Mootii Waan Maraa te'e hin beenne. **17** Achiin duuba Maano'aan ergamaa Mootii Waan Maraatiin, «Dubbiin teeti yennaa muummottu, ulfinna akka siif kenninu maqaan keeti eennu?» jedhe. **18** Ergamaan Mootii Waan Maraa ammoo, «Ati maqaa kiyya maaf gaafatta? Maqaan kiyya akka malee kancira» jedhee deebise. **19** Maano'aan buruusoo re'e'eetii fi kennansa midhaanii fuudhee, rassaa ciincaa irratti dhikeessanu tokko irratti Mootii Waan Maraa ka kancira hujuuuf dhikeesse; achiin duuba Maano'aa fi haati manaa isaa adoo ilaalanuu Mootiin Waan Maraa waan kanciraa godhe. **20** Bobeenni ibiddaa addee ciinca'aa irraa gara ol-gubba'aa yennaa ol bawu, ergamaan Mootii Waan Maraa bob'e'a ibiddaa keessa gara ol-gubba'aa ol baye. Maano'aa fi haati manaa isaa tana dhagganee, fuulaan lafatti gad gombifamane. **21** Ergamaan Mootii Waan Maraa deebi'ee Maano'aa fi haadha manaa isaatiin hin mudhanne; achiin duuba Maano'aan namichi sun ergamaa Mootii Waan Maraa akka te'e beke. **22** Maano'aan haadha manaa ifitiin, «Nuuti Waaqa waan dhaggineef, dhugumaan hin duuna» jedhe. **23** Haati manaa isaa ammoo deebittee, «Waaqi adoo nu ijjeesuu barbaadee jiraate, ciinca'aa fi kennansa midhaanii keenna hin fudhatuuyyu; inni waan kana duudii nu'utti hin mudhisuuyyu yookiin waan akkasii kana amma nu'utti hin himuuyyu» jetteen. **24** Dubartiin sun ilma deettee, maqaa isaa «Samsoon» jettee baatte.

Mucaan guddatee, Mootiin Waan Maraalle isa eebbise. **25** Samsoon qachaa quttuma Daanii keessa adoo jiruu, Zora'aa fi Eshtaa'ol wodhakka'atti Ayyaanni Mootii Waan Maraa isa kakkaasuu jalqabe.

14 Gaafa tokko Samsoon gara qachaa Tiimna'aa dhaqee, achitti intala Filisxeemotaa takka dhagge. **2** Inni gara manaa deebi'ee abba'aa fi haadha ifitiin, «Qachaa Tiimna'aatitti intala Filisxeemotaa takka dhaggeera, na fuusisa'a» jedhe. **3** Abba'aa fi haati isaa ammoo, «Ati worra Filisxeemotaa ka haqanqabaa hin qabannee keessaa niitii fuudhiisaaf ka dhaxxu, fira keeti keessa yookiin kolbaa teenna mara keessa durri hin jirtuu?» jedhane gaafatane. Inni ammoo abbaa ifitiin, «Isiin ilatti waan na tolteef na fuusisa'a» jedhe. **4** Yennaa san worri Israa'el bulchu worra Filisxeemotaa waan te'aneef, Mootiin Waan Maraa worra Filisxeemotaa irratti lola kaasuu waan barbaadeef tun akka teete, worri isaa hin beenne. **5** Tanaaf Samsoon abba'aa fi haadha ifii woliin gara qachaa Tiimna'aa gad bu'e; isaan addee woynii Tiimna'aa yennaa geyane, neenqi dardarri tokko dhangaa dhowaa dedhuma gara isaa dhufe. **6** Ayyaanni Mootii Waan Maraa hunna guddo'oon Samsoon irratti bu'ee, innille harka duwwa'aan, akka ilmee re'e'eetitti neenqa san gargar kukkute. Inni ammoo waan tolche san abba'aa fi haadha ifiititti hin hinne. **7** Achiin duuba dhaqee intala woliin dubbate; isiille jaalate. **8** Guyyoota diqqa'aan duuba Samsoon isii fuudhiisaaf deebi'ee adoo dhaquu, neenqa ijjeese san ilaaliisaaf itti gore; reeffa neenqaa keessatti kinniisi itti qubatee, dammille keessa jiruun dhagge; **9** inni damma san harkatti baafatee, nyaataa deeme. Inni gara abba'aa fi haadha ifii yennaa dhufe diqqaa isaa isaanii kennee, isaanille nyaatane. Inni ammoo damma san reeffa neenqaa keessaa akka baase isaanitti hin hinne. **10** Abbaan isaa gara intala sanii dhaqee, akkuma aadaa waajibaa godhanutti, Samsooniif achitti jila qopheesse. **11** Worri Filisxeemotaa yennaa isa dhaggane, akka isa woliin turanu bookarsitoota soddoma ergane. **12** Samsoon isaaniin, «Hiibboo takka isiniiti hiibbifadha; hiibboo tana guyyoota jilaa torba kana keessatti yoo naa hintane, woyaa quncee talba'aa irraa hujante soddomaa fi woyaa adduu soddoma isiniif hin kenna. **13** Isin yoo naaf himuu dhaddane ammoo, woyaa quncee talba'aa irraa hujante soddomaa fi woyaa adduu soddoma naaf hin kennitan» jedhe. Isaanille, «Hiibbifadhu me, hin dhageenna» jedhane. **14** Innille «Ka nyaatu keessaa wonni nyaatanu, Jabaa keessalle'ee wonni mi'owu baye» jedhe. Isaan haga guyyaa sadii hiibboo san himuu hin dandeenne. **15** Guyyaa torbeesso'oo isaan haadha manaa Samsooniitiin, «Abbaa manaa keeti sossobadhuuti, hiibboo tana akka nuu himu godhi; yoo tana godhuu dhadde, si'i fi mana abbaa keetii ibiddaan hin gunna; ada isin deega nutti buusiisaaf gara jilaa nu waantanee?» jedhane. **16** Tanaaf haati manaa ta Samsoonii bowaa gara isaa dhikaatee, «Ada ati na jibbita; ati dhugumaan na hin jaalattu; ati kolbaa tiyyatti hiibboo hiibbifatee, hiikkaa isi'i ammoo natti hin hinne» jette. Innille, «Ilaa! Ani abbaa kiyyaa fi haadha tiyyattuu hin

hinne; si'itti maaf hima ree?» jedhe. **17** Isiin guyyaa jilaa torba san mara bootte; isiin waan isa rakkiteef, guyyaa torbeesso'oo hiikkaa hiibbo'oo isi'itti hime; isiille kolbaa ifii worra Filisxeemotaatti hinte. **18** Namooti qachaa keessaa, guyyaa torbeesso'oo, adoo aduun hin seenin Samsooniin, «Damma caalaa ka mi'owu, neenqa caala ka jabaatu maanti jira ree?» jedhane. Samsooniille deebisee, «Raada tiyyaan adoo qotuu dhaddanee jiraattane, hiikkaa hiibboo tiyyaa hin dhaggattanuuyyu» jedhe. **19** Achiin duuba Ayyaanni Mootii Waan Maraa hunna guddo'oon Samsoon irratti bu'ee, Samsoon gara Ashiqalonii gad dhaqee, namoota soddoma ijjeesee, woyaa isaanii irraa mulqee, worra hiibboo himeef kenne. Saniin duuba guddoo aaree gara mana abbaa ifii deebi'e; **20** haadha manaa isaalle bookarsitoota guyyaa fuudha isaa keessaa, jaala isaa heerumsiisane.

15 Yennaa diqqo'oon duuba yennaa qamadiin haammantu Samsoon buruusoo re'e'ee takka fudhatee, haadha manaa ifii ilaaluu dhaqee, «Gara kolloo haadha manaa tiyyaa ol seenuu barbaada» jedhe. Abbaan isi'ii ammoo akka inni ol seenu hin eeyyanne. **2** Abbaan isi'ii Samsooniin, «Ani dhugumaan waan ati isii jibbite seyye, jaala keeti heerumsiise; obboleettiin isi'ii maandhiitiin isii caalaa miidhaddu'uu motii? Addee isi'ii isii fuudhi» jedhe. **3** Samsoon deebisee isaanii, «Ani haganaa achi worra Filisxeemotaa yennaa miidhe, hin komatamu!» jedhe. **4** Maarre inni dhaqee jeedala dhibba sad qabee, lamaan lamaan godhee eegge isaanii wolitti hidhe; eegge lamaan lamaan isaanii wodhakka'atti xassaa tokko tokko hidhe. **5** Achiin duuba xassaa sanitti ibidda qassiisee, jeedaloota san gara fichaa Filisxeemotaa ka qamadii hin haamamin keessa gad lakkisee, midhaan tuula'aatii fi ka hin haamaminii, akkasuma muka woyni'itiiti fi ejersaa gube. **6** Worri Filisxeemotaa, «Eentu waan kana godhe» jedhane yennaa gaafatane, jarri takka, «Abbaan sodda'aa ka Samsoonii nami qachaa Tiimna'aa, haadha manaa Samsoonii jaaluma isaa waan heerumsiiseef, Samsooniitti tana godhe» jette. Tanaaf worri Filisxeemotaa dhaqee, haadha manaa Samsooniitti fi abbaa isi'ii ibiddaan gubanee ijjeesane. **7** Samsoon isaanii, «Eega isin tana gootane, anille haluu tiyya isin bawu malee hin lakkisu» jedhe. **8** Inni akka malee isaan lolee, nama hedduu fixe. Achiin duuba inni gad dhaqee, goda rassaa Etaamii keessa ture. **9** Worri Filisxeemotaa ol bayanee, lafa Yihuda'aa keessa qubatane, qachaa Lehihi lolane. **10** Namooti Yihuda'aa isaanii, «Isin maaf nu loliisaaf dhuttanne?» jedhane gaafatane. Isaan deebisane, «Samsoon qannee hiinee, waan inni nu godhe, nuutille isa godhiisaaf dhunne» jedhane. **11** Achiin duuba namooti Yihuda'aa kum sad gara goda rassaa Etaamiitti gad bu'anee Samsooniin, «Worri Filisxeemotaa bulchitoota teenna akka te'ane hin beettu? Wonni ati nutti hujje kun maan?» jedhane. Inni deebisee, «Waan isaan na godhane, anille isaan godhe» jedhe. **12** Isaanille, «Nuuti qannee si hiinee, worra Filisxeemotaatti dabarsinee si kenniisaaf asi dhunne» jedhaneen. Samsoon deebisee, «Isinummaan akka na hin ijjeenne naaf kakadha'aa» jedhe. **13** Isaan, «Nuuti qannee si hiinee, worra Filisxeemotaatti kennina malee,

si hin ijjeennu» jedhane. Maarre isaan wodaroo haareya lamaan isa hidhane, goda rassa'aa keessaa baasane. **14** Samsoon gara qachaa Lehihiitti yennaa dhikaate, worri Filisxeemotaa hogisaa gara isaa dhufe. Ayyaanni Mootii Waan Maraa hunna guddo'oon isa irratti bu'ee, wodaroo harki isaa ittiin hidhameeru sun, akka liilana ibiddi gubee, baxxee harka isaa irraa buute. **15** Achiin duuba Samsoon a'oo harree reef duutee takka dhaggee, gad jedhee fuudhee, namoota kuma tokko a'oo saniin ijjeese. **16** Achiin duuba Samsoon, «A'oo harre'eetiin, ani wol irratti isaan tuulee, a'oo harre'eetiin ani namoota kuma tokko ijjeese» jedhe. **17** Inni tana dubbatee fixeen duuba, a'oo harre'ee san gate. Tanaaf maqaan addee sanii, «Raamat Lehihi» jedhantee waamante. **18** Achiin duuba Samsoon guddoo dheebotee, gara Mootii Waan Maraa iyeye, «Ati injifachaa guddaa kana ana garbicha keetiif kenniteerta; ani amma dheebu'uun du'aa ree? Worra haqanqabaa hin qabanneen booji'amaa ree?» jedhe. **19** Achiin duuba Waaqi balee Lehihi keessa jirtu bane, bisaan keessaa madde. Samsoon yennaa bisaan san une, ayyaanni isaa deebi'eef bayyanate. Maarre maddi sun, «En-Haaqoree» jedhamee haga adhaa qachaa Lehihi keessatti beekkama. **20** Bara worri Filisxeemotaa biyya bulchanu keessa, Samsoon woggaa diddamaaf Israa'eloota irratti abbaa mura'aa te'e.

16 Gaafa tokko Samsoon gara qachaa Gaaza'aa dhaqee, dubartii sagaagaltitti takka dhaggee, isii woliin buliisaaf gara isi'ii seene. **2** Worri qachaa Gaaza'aa, «Samsoon as dhufeera» jechuu dhage'ane, adaala san marsanee, halkan guutuu karra qachaa sanii eegaa bulane; isaan, «Yennaa latti bariitu isa hin ijjeenaa» jedhane, halkan guutuu riphanee isa eegaa bulane. **3** Samsoon ammoo haga halkan wodhakka'aa qofa rafe; achiin duuba ka'ee, cufanaa karra qacha'aa, mikikkila lamaanii fi danqaraa duudii bubuqqisee, gurmuu ifii irratti kaafatee, haga kooba Kebrooniin dura jirtuutti ol baase. **4** Saniin duuba Samsoon dubartiitti Delila'a jedhantu, ta dhooqa Sooreeqi keessa leetu takka jaalate. **5** Moototi Filisxeemotaa shanan gara isi'ii dhaqanee, isi'iin, «Samsoon sossobiitii, wonni guddoo isa jabeessu maan akka te'ee fi nuutille attam goonee isa hiinee ifiin jala galfatiisa akka dandeennu nuu gaafadhu. Nuuti tokko tokkoon keenna, meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko sii hin kennina» jedhane. **6** Maarre Delilaan Samsooniin, «Maggane'ee waan akkana guddoo si jabeessu fi nami tokko si hidhee ifiin jala si galfatiisa attam akka dande'u natti himi?» jette. **7** Samsoon deebisee, «Teepha jiidhaa torbaan yoo na hidhane, akkuma nami dhibiin dadhabu hin dadhaba» jedhe. **8** Achiin duuba bulchitooti Filisxeemotaa teepha jiidhaa torba, Delila'atti fiddee, isiille Samsoon hiite. **9** Yennaa san namooti kolloo manaa keessatti riphanee eegisiitti jiranuun, isiin, «Samsoon! Worri Filisxeemotaa sitti dhufane!» jette; inni ammoo akkuma liilanni yennaa ibiddi tuqu ciccitu, teepha san kukkute. Tanaaf isaan hunni isaa eessaa akka dhutuu hin beenne. **10** Delilaan Samsooniin, «Ilal! Ati na gowwisiittee, soba natti dubbatte; maganne'ee attam akka si hidhuu dande'an natti himi!» jetteen. **11** Inni isi'iin, «Wodaroo haareya ta itti hin fayyadaminii yoo

na hidhane, akkuma nami dhibiin dadhabu hin dadhaba» jedhe. **12** Maarre Delilaan wodaroo haareya fuutee isa hiite; achiin duuba namoota kolloo manaa keessatti riphane eegisatti jiranuun, «Samsoon! Worri Filiisxeemotaa sitti dhufane» jette. Inni ammoo irree ifitiin, wodaroo san akka liilanaa kukkute. **13** Delilaan Samsoonin, «Ilaa! Ati haga ammaa na gowwisiittee, soba natti dubbatte; attam akka si hidhuu dande'anu natti himi!» jetteen. Inni isi'in, «Guduruu rifeensa mataa kiyyaa torbaan liilana woliin footee gudunfitee, shikaala'atti yoo hiite, akkuma nami dhibiin dadhabu hin dadhaba» jedhe. **14** Achiin duuba Delilaan adoo inni rafeeru, guduruu rifeensa mataa isaa liilana woliin footee, gudunfitee, shikaala'atti hiitee, «Samsoon! Worri Filiisxeemotaa sitti dhufane!» jette. Inni ammoo hirriibaa dammaqqee, togaa liilanaa fi guduruu rifeensa mataa ifii woliin buqqise. **15** Maarre isiin Samsoonin, «Gadhaan keeti na bira adoo hin jiraatin, attam si jaaladha naan jetta ree? Ati yennaa sad na soddee, waan guddoo si jabeesselle natti hin hinne» jette. **16** Tanaaf isiin guyyuma guyya'aa isa gaafatiisaan, du'a haga halchutti isa ko'itte. **17** Dhuma irratti inni, «Ani gadhaa haadha tiyaatii jalqabee Naazireeticha Waaqaaf adda baye waan te'eef, rifeensi mataa kiyyaa haadamee hin beeku; yoo haadame akkuma nami dhibiin dadhabu hin dadhaba» jedhee waan gadhaa ifii mara itti hime. **18** Delilaan akka inni dhugaa itti hime yennaa hubatte, gara bulchitoota Filiisxeemotaa ergitee, «Inni dhugaa waan natti himeef, yennaa takkaa deebi'a'aa kowa'a» jette. Isaanille beesee qabatane gara isi'ii dhufane. **19** Delilaan Samsoon gudeeda ifii irra raffittee, nama tokko waantee guduruu rifeensa mataa isaa torbaanuu akka haadu goote, isa rakkisuu jalqadde; innille jabeenna ifii dhabe. **20** Achiin duuba isiin, «Samsoon! Filiisxeemoti sitti dhufane» jetteen; Innille hirriiba irraa yennaa dammaqqee, «Akkuma qaraa ifi irraa kukkutee gad baya» jedhee yaadate. Inni ammoo akka Mootiin Waan Maraa isa lakkiseeru hin beenne. **21** Maarre worri Filiisxeemotaa isa qabane, ila isaa lamaanuu keessaa baasane. Isaan gara Gaaza'aa gad isa geessanee wodaroo sageettu'uutiin hidhane, mana hidha'aa san keessatti akka midhaan daaku godhane. **22** Rifeensi mataa isaa ka haadame ammoo, deebi'ee guddatiisa jalqabe. **23** Bulchitooti Filiisxeemotaa, «Daagon waaqi keenna, diinaa keenna Samsoon harka keenna keessa galcheera» jedhane, jila jilifatanee, Daagonii waaqa ifitiif ciincaa guddoo dhiheessiisaaf wolitti qabamane. **24** Isaan yennaa Samsoon dhaggane, waaqa ifii leellifatanee, «Ka biyya teenna balleessee, ka nama hedduu nu duraa yi'isee diina keenna, waaqi keenna harka keennatti dabarsee kenneera» jedhane. **25** Gadhaan isaanii yennaa guddoo gammade, «Samsoon dhufee akka nu taphachiisu, isa waama'a» jedhane; maarre isaan mana hidha'aa keessaa Samsoon waansisane; innille isaanii taphate; isaan akka inni odduu tuba'aa dhaabbatu godhane. **26** Samsoon mucaa harka isaa qabee isa qajeelchuun, «Utubaa galma utubeeru qabadhee, itti irkadhee dhaabbadhuu ti» jedhe. **27** Manni sun dhiiraa fi dubartiin guutameeraayyu; bulchitooti Filiisxeemotaale marti achi jiran; heellichoo mana sanii irra

dhiiraa fi dubartiin gara kuma sadii tapha Samsoon taphatu ilaalisatti jiraniyyu. **28** Achiin duuba Samsoon, «Ee Goottaa Mootii Waan Maraa! Maganne'ee na qaabadhu; Waaqa kiyya, worra Filiisxeemotaa ka ila tiyya lamaan na keessaa baasane, haluu tiyya akka bawuuf, takkuma qofa hunna na jabeessi» jedhee Mootii Waan Maraa daadimate. **29** Maarre Samsoon utuboota lamaan wodhakka'aa ka galma utubeeru, utubaa tokko harka middaatiin, utubaa kaan harka bita'aatiin jabeessee qabee, **30** «Ani worra Filiisxeemotaa woliin du'uu ti!» jedhee, hunna ifii guutu'uun yennaa dhiibe, manni bulchitoota Filiisxeemotaatii fi worra achi jiru duudii irratti jige. Samsoon adoo jiruu worra yi'eeseen irra, gaafa du'e worra ijeesetti caala. **31** Achiin duuba obboleeyyan isaatii fi maatiin isaa marti gad dhaqanee, reeffa isaa fuudhane, awwaala abbaa isaa Maano'a'aa ka Zora'aa fi Eshtaa'ol wodhakkaa jirutti awwaalane. Samsoon woggaa diddama Israa'eloota irratti abbaa mura'aa te'e.

17 Biyya koobittii Efreemii keessaa, namichi «Miikaa» jedhamu tokko jiraayyu. **2** Inni haadha ifitiin, «Meetiin kumi tokkoo fi dhibbi tokko si duraa yennaa hatante, ati nama si duraa hate abaartuun dhage'eera; kunoo, meetiin sun harka kiyya jirti; ka fudhatelle ana» jedhe. Haati isaalle, «Ilma kiyya, Mootiin Waan Maraa si eebbisu» jetteen. **3** Inni meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko san deebisee, haadha ifitiif kenne; haati isaalle, «Abaarsi kiyya si ilma kiyya akka hin dhaqqanne, aninuu meetii tana Mootii Waan Maraatiif adda baasa; waaqota dharaa muka irraa bocamee, meetii'ii gonfamulle'eef hin teeti; tanaaf meetii tana deebisee si'ii hin kenna» jetteen. **4** Maarre yennaa inni meetii san haadha ifiititti deebisee kenne, isiin meetii san irraa dhibba lama fuutee, namicha meetii bassu ka muka bocee waaqa dharaa hujee, meetii itti gonfutti kennite; fakkii sanille mana Miika'aa keessa keyane. **5** Namichi «Miikaa» jedhamu kun galma waaqota ifii itti waaqonfatu qabaayyu; inni woyaa hayyumma'aa ta qomaatii fi fakkii waaqotaa hujee, ilmaan ifii keessaa tokko akka hayyuu isaaft te'u file. **6** Yennaa san Israa'el keessa mootiin waan hin jirreef, nami martinuu waanuma fedhe godhaayyu. **7** Yennaa san dargaggeessi sanyii Lewwi'ii, ka gosa Yihuda'aa te'e, biyya Yihuda'aa keessa ka qachaa Betlihemii keessa le'u tokko jiraayyu. **8** Namichi kun qachaa Betlihemii biyya Yihuda'aa keessaa lakkisee addee dhibii itti le'u barbaadatiisaaf adoo deemuu, gara mana Miika'aa ka biyya koobittii Efreemii keessa dhufe. **9** Miikaan, «Eessaa dhutte?» jedhee isa gaafate. Innille deebisee, «Ani sanyii Lewwi'ii ti; biyya Yihuda'aa qachaa Betlihemii keessaa addee dhibii itti le'u barbaadatiisaaf dhufe» jedhe. **10** Achiin duuba Miikaan isaan, «Na bira tee'i; abbaalle, hayyuulle naaf te'i. Ani wogga'atti meetii kudhan, sagale'e fi woyaalle si'iif hin kenna» jedhe. **11** Maarre dargaggeessichi sanyii Lewwi'ii sun, Miikaan woliin tee'isaaf wolii galee, akka ilma isaa isaaft te'e. **12** Miikaan dargaggeessicha Lewwicha san hayyuu godhate; innille mana Miika'aa tee'e. **13** Miikaalle, «Nami sanyii Lewwi'ii hayyuu kiyya waan te'eef, Mootiin Waan Maraa waan dansaa akka naaf godhu hin beeka» jedhe.

18 Yennaa san Israa'el keessa mootiin hin jiru; gosi Daanii haga bara saniitti gosa Israa'elii oddu'utti lafa ifii waan hin dhaggatiniif, lafa keessa le'anuu barbaadatiisatti jiraniyyuu. **2** Maarre kolbaan Daanii fira ifii ka qachaa Zora'aatii fi Eshtaa'olii keessaa, namoota jajjaba shan filanee, lafa dooyanee akka qorqoranuuf ergane. Namooti ergamane sun ka fira ifii mara bakka bu'eeru. Isaan, «Dhaqa'aatii, lafa san qorqora'a» jedhane isaaniitti himane. Isaan gara biyya koobittii Efreemii, gara mana Miika'aa yennaa dhufane, achi bulane. **3** Isaan Mana Miika'aa adoo jiranuu, dargaggeessicha sanyii Lewwi'ii san haasowa isaatiin isa beekanee, gara isaa garagalanee, «Eentu as si fide? Maan asii hujja? Maaf as dhutte?» jedhane gaafatane. **4** Inni waan Miikaan isaaf godhe isaaniitti himee, «Miikaan na qaxaratee, ani hayyuu isaa te'eera» jedheen. **5** Achiin duuba isaan, «Yaadi nuuti deemiisatti jirru kun, ka nu'uuf guutaaruu fi guutuu dhabaaru akka te'e, maganne'ee Waaqa nu'uuf gaafadhu» jedhaneen. **6** Hayyichi deebisee, «Yaadi isin deentanu kun Mootii Waan Maraa duratti fudhatama'a; nageyaan dhaqa'a» isaaniin jedhe. **7** Maarre namooti shanan sun achii ka'anee, gara qachaa Laa'iishii dhaqanee, worri qachaa sanii akkuma worra Sidoonii nageyaa fi bidhaa malee akka le'anuu dhaggane; latti isaaniin waan mara waan qadduuf, isaan dureeyyi'i; worri qachaa sanii worra Sidoonii irraa fagaatee le'a; namoota dhibbi wolille'een wolitti hin dhufanu. **8** Namooti shanan sun gara qachaa Zoraatii fi Eshtaa'olii yennaa deebi'ane, namooti isaaniin, «Wonni isin dhaxxaneef maan teete?» jedhane isaan gaafatane. **9** Isaan deebisane, «Latti guddoo dansaa akka teete dhaggineerra. Ka'a'a itti duullee lollaa! Cadhittanee as hin tee'ina'a! Arifadha'aa dhaqa'aatii biyya san qabadha'a. **10** Yennaa achi geettane namoota bidhaa malee le'anuu hin dhaggitan; biyyi sun badho'o; wonni marti achi keessatti dhagganti; Waaqi biyya san isiniif kenneera» jedhane. **11** Tanaaf gosa Daanii keessaa, namooti dhibbi jaa meya woraanaa hidhatanee, qachoota Zora'aatii fi Eshtaa'olii keessaa bayanee deemane. **12** Isaan ol bayanee, biyya Yihuda'aa keessa qachaa Kiriyyat-Ya'ariimii gara aduun seentutti qubataane; tanaaf addeen sun haga adhaa quttuma gosa Daanii jedhanti. **13** Achille'ee dabarane, gara biyya koobittii Efreemii dhaqanee, gara mana Miika'aa dhufane. **14** Achiin duuba namooti shanan, ka biyya adaala qachaa Laa'iishii dooyisaaf dhaqane namoota ifitiin, «Manoota kana keessaa tokkocha keessa, waaqi dharaa ka muka irraa bocamee meeti'in gonfame, wayaan hayyumma'aa ta qomaa, fakkiin waaqota dharaa ta dhibiille akka jirtu hin beetanuu? Tanaaf amma maan akka gootanu yaadadha'a» jedhane. **15** Maarre gara mana Miika'aa, addee dargaggeessi gosa Lewwi'ii le'u dhaqanee, nageya isa fuudhane. **16** Yennaa san namooti Daanii worri dhibbi jaa meya woraanaa hidhatanee, seensuma karraa bira dhaabbataneeraniyyuu. **17** Dargaggeessichi hayyichi sun, namoota dhibba jaa ka meya woraanaa hidhatane waliin seensuma karraa bira adoo dhaabbatee jiruu, worri shanan dooyu sun gara mana Miika'aa seenee, waaqota dharaa ka muka irraa bocamee meeti'in gonfame, wayaa

hayyumma'aa ta qomaa, fakki waaqota dharaa ta dhibiille fuudhane. **18** Isaan mana Miika'aa seenanee, waaqota dharaa ka muka irraa bocamee meeti'in gonfame, wayaa hayyumma'aa ta qomaa, fakki waaqota dharaa ta dhibiille yennaa fuudhane, hayyichi, «Isin maan godhaartan?» jedhee gaafate. **19** Isaan, «Cadhis! Afaan keeti qabadhu; nu waliin koyiitti abba'aa fi hayyuu nuu te'i. Maatii nama tokkootii hayyuu te'isaa mannaa, gosaa fi balbala Israa'elii tokkoof hayyuu te'uu si'iif hin woyyuu?» jedhaneen. **20** Wonni kun hayyicha guddoo waan gammachiiteef, wayaa hayyumma'aa ta qomaa, waaqota dharaa ka muka irraa bocamee meeti'in gonfamee fi waaqota dharaa ka dhibiille fuudhee isaan waliin deeme. **21** Isaan ijoollee ifii, horii ifiitii fi qabeenna ifii ifiin dura aansanee, deebi'anee deemane. **22** Namooti Daanii mana Miika'aa biraa fagaataneen duuba, Miikaan ollaa ifii wolitti waamee, hordofanee isaan dhaqqabane, **23** itti iyyane. Namooti Daaniille gara isaaniin garagalane Miika'aa, «Ati namoota kana mara wolitti qaddee wonni dhuttee, haajaan keeti maan?» jedhane gaafatane. **24** Miikaan deebisee, «Isin hayyicha kiyyaa fi waaqota ani hujadhe fudhattanee deentane; maanti naa hafe? Attam «Haajaan keeti maan?» naan jettan?» isaaniin jedhe. **25** Namooti Daanii dhufane Miika'aa, «Namooti kun aaranees si lolanee, lubbuu teetii fi maatii teetii akka hin dhanne «Xi'i» hin jedhin» jedhane. **26** Achiin duuba worri Daanii karaa ifii deemane; Miikaan worri Daanii isa caalaa jajjaboo akka te'ane yennaa dhagge, gara mana ifii deebi'ee deeme. **27** Worri Daanii waaqota Miikaan hujatee fi hayyicha isaaf tajaajilu isa duraa fudhatanee, gara qachaa Laa'iishii dhufanee, kolbaa nageyaa fi bidhaa malee leetu shallaaga'aan ijeesane, qachaa sanille gubane. **28** Kolbaan qachaa Laa'iishii, Sidoon irraa fagoo dhooqa Bet-Rehobii keessa waan leetuu fi namoota qachaa dhibi'ii wolille'een wolitti waan hin dhunneef, nami isaan baasu hin dhagganne. Worri Daanii qachaa san deebisee ijaaree achi keessa le'e. **29** Isaan maqaa qacha'aa ka durii Laa'iishi jijjiirane, maqaa abbaa isaaniin ka durii ilma Yaaqoobiitiin, «Daan» jedhane moggaasane. **30** Worri Daanii waaqota san waaqonfatiisaaf achitti dhaabbachiisane; ilmi Minaase'ee Gershoom ka uumate Yonaataan, worra Daaniitii hayyuu te'ee tajaajiliisa jalqabe; sanyiin isaalte haga yennaa kolbaan booji'anteetitti hayyoota teete tajaajilte. **31** Haga bara Galmi Waaqaa Shiiloo keessa turetti, kolbaan Daanii waaqota dharaa ka Miikaan hujee san achi dhaabbachiifate.

19 Bara Israa'el mootii hin qanne sanitti, nami gosa Lewwi'ii ka biyya koobittii Efreemii keessa moggaa le'u tokko jiraayyu; inni Betlehemii biyya Yihuda'aa keessaa gursameettii takka fuudhe. **2** Gursameettiin isaa sun ammoo sagaalgalte, gara mana abbaa ifii ka Betlehemii biyya Yihuda'aa keessa jirutti deebitee, ji'a afur achi turte. **3** Achiin duuba abbaan manaa isi'ii sheshelatee isii galfatiisaaf tajaajilaa ifiitii fi harree lama fudhatee dhaqe; yennaa inni achi geye isiin gara manaa isa seensitte; abbaan isi'iille gammadaan isa fudhate. **4** Abbaan isaa ka sodda'aa, abbaan isi'ii akka inni achi turu godhe; maarre inni nyaataa

unaa guyyaa sad achi ture. **5** Gaafa guyyaa arfeesso'oo, barii ganamaan ka'anee deemiisaaf qophowane. Abbaan sodda'aa ammoo dhirsaa intala ifitiin, «Jabaattee akka deentuuf, qara wo nyaadhu» jedhe. **6** Maarre namooti lamaannuu sun tee'anee nyaatanee unane; achiin duuba abbaan sodda'aa dhirsaa intala ifitiin, «Maganne'ee, adhalle asuma buliitii gammadi» jedhe. **7** Lewwichi sun galiisaaf yennaa ka'e, abbaan sodda'aa isaa ammoo, akka inni buluuf utise; maarre inni halkan san achi bule. **8** Gaafa guyyaa shaneesso'oo barii ganama deemiisaaf ka'e; abbaan sodda'aa ammoo, «Maganne'e wo nyaadhu; aduu qabbaneeffattee deenta» jedhe. Tanaaf abbaan sodda'aatii fi dhirsaa intalaa sun woliin nyaatane. **9** Namichi Lewwi'ii sun gursumeettii ifitiin fi tajaajilaa ifii woliin deemiisaaf yennaa ka'e, abbaan sodda'aa isaa, «Kunoo amma isiniiti dhi'aarti; ammumaayyuu dukkanowiisatti jirti; edana asuma bula'aatii gammada'a; boru barii ganamaan kaatanee gara mana keessanii deentan» jedhe. **10** Lewwichi sun ammoo halkan san achi buluuf hin barbaanne; tanaaf inni, gursumeettii ifii, tajaajilaa ifitiin fi harree ifii ta kooraan itti fe'ame lama woliin ka'ee deeme; yennaa latti dhiite fuullee Yibusii geyane. Yibusiin kun qachaa, «Yerusaalem» jedhamu. **11** Yennaa isaan Yibus geyane latti itti dhiite; tajaajilaalle gootaa ifitiin, «Koy, gara qachaa Yibusootaa kana gorree bulla» jedhe. **12** Gootaan isaa ammoo, «Lakkii dabarree qachaa Giibe'aa dhandha malee, qachaa ormaa ka Israa'elooti keessa hin jirretti hin gorru. **13** Koy, gara qachaa Giibe'aa yookiin gara qachaa Raama'aa dhikaannee, isaan keessaa tokko keessa bulla» jedhe. **14** Tanaaf Yibus irra dabaranee deemanee, qachaa Giibe'aa biyya Beniyaamiitti yennaa dhikaatane, aduun seente. **15** Isaan qachaa Giibe'aa buliisaaf itti gorane; Lewwichi sun badhinna qacha'aa keessa tee'e; ammoo nami tokkole isaan bulchisaaf gara mana ifii isaan hin fudhanne. **16** Adoo inni achi jiruu, jaarsi biyya koobittii Efreemii irraa dhufee, ka qachaa Giibe'aa keessa le'u tokko, hujii fichaa ifii irraa dhufe; kolbaan addee sanii ammoo, sanyii Beniyaaminii ti. **17** Jaarsi sun nama badhinna qacha'aa tee'eeru tokko dhaggee, «Eessaa dhutte? Eessa dhaqaarta ree?» jedhee gaafate. **18** Lewwichi sun deebisee, «Nuuti Betliheemii biyya Yihuda'aa irraa gara biyya koobittii Efreemii irraa moggaa jirtu, addee irraa dhufetti gara mana kiyyaatii fi gara mana Mootii Waan Maraa deemiisatti jirra; asitti nami gara mana ifii fudhatee na bulchu hin jiru. **19** Nuuti tajaajiltooti teeti harree teennaaf okeyaa fi hicaacee, naaf, gursumeettii tiyyaa fi tajaajilaa kiyyaaf daabbo'oo fi daadhii woyni'ii qanna; tana caalaa womaa hin barbaannu» jedhe. **20** Jaarsille, «Koy mana kiyya buli; ani waan si'if barbaachisu mara hin kenna; badhinna keessa ammoo hin bulin» jedhe. **21** Maarre inni gara mana ifii isaan fudhatee, harree isaaniitiif okeya kenne. Keessumootille miila ifii dhiqattee, nyaattee unte. **22** Adoo isaan gammadiisatti jiranuu, qachaa keessaa namooti nama bukkoonsanu dedhuma mana san marsanee, balbala tumiisa jalqabane. Isaan jaarsichaa abbaa manaatiin, «Namicha mana keeti keessa jiru, akka bukkoonsinu gad nuu baasi» jedhane. **23** Jaarsichi ammoo gad bayee, «Jaalota tiyya! Lakkisa'a!

Namichi kun keessummaa tiyya waan tee'eef, waan hantuu akkasii hin hujina'a! **24** Gursumeettiin namichaatii fi intalti tiyya ta durraa kunoo ti! Isaan isiniif gad baasa, waan feetane isaan godha'aatii, itti taphadha'a. Nama kana irratti ammoo waan hantuu hin godhina'a!» jedhe. **25** Namooti ammoo dubbii isaa caqasuu didane; tanaaf Lewwichi gursumeettii namichaa gad baasee kenneef; halkan guutuu hunnaan isii woliin rafanee, itti taphataa bulanee, yennaa boruun dayya'u akka deentuuf lakkisane. **26** Dubartitiin sun ganama boruun yennaa dayya'u, addee abbaan manaa isi'ii bule mana jaarsichaa bira dhuttee jiddee, haga latti bariitutti achi turte. **27** Abbaan manaa isi'ii ganama ka'ee deemiisaaf balbala yennaa banu, gursumeettiin isaa gulantaa balbalaa irratti harka ifii badhifattee jiddeertuun dhaggee, **28** «Ka'i ideenna!» jedheen; ammoo deebii hin dhagganne; achiin duuba reeffa isi'ii harree irratti fe'ee gara mana ifii deeme. **29** Inni yennaa mana ifii geye, billowa fudhatee, reeffa gursumeettii ifii addee kudhanii lamatti kukkutee, kutaa biyya gosa Israa'elii maratti tokko tokko erge. **30** Worri waan kana dhagge duudiin, «Nuuti waan akkasii dhageennee hin beennu! Israa'elooti biyyaa Gibxi'ii keessaa haga bayanee jalqabee, wonni akkasii tokkole teetee hin beettu yookiin dhaggantee hin beettu! Marroo waan kanaa itti yaadadha'a, mari'adha'aatii waan goonu nutti hima'a» jedhane.

20 Kolbaan Israa'elii qachaa Daanii ka gara kaabaa irraa haga Bersheebaa gara kibbaa, akkasuma qachaa Giil'aadii ka gara aduun baatuu jiru duudiin, yaada tokkochaan qachaa Miispha'aattii Mootii Waan Maraa duratti wolitti qabante. **2** Sooresiitooti kolbaa gosa Israa'elii duudiin, yaa'ii kolbaa Waaqaa loltoota miilaa kuma dhibba afur ta shallaagaa hidhatteertu keessatti dhaggamane. **3** Sanyiin Beniyaamii gosi Israa'elii duudiin Miispha'atti akka wolitti qabamane dhage'ane. Israa'elootille, «Wonni hantuun tun attamiin akka teete nutti hima'a» woliin jedhane. **4** Namichi Lewwichi abbaan manaa, ka dubartii ijjeefantee sun deebisee, «Anii fi gursumeettiin tiyya qachaa Giibe'aa ka biyya Beniyaaminii keessaa buliisaaf dhunne. **5** Halkan san namooti Giibe'aa balaa natti buusiisaaf, mana ani keessa jiru halkanii marsanee, na ijjeesiisaaf barbaadane; gursumeettii tiyya hunnaan woliin rafanee, isiille duute. **6** Isaan waan hantuu fokkisiittuu akkasii waan hujaneef, ani reeffa isi'ii fuudhee kukkutee, gara kutaa biyya gosa Israa'elii tokko tokkottuu erge. **7** Maarre amma isin Israa'elooti duudiin, mari'adha'aatii murteessa'a» jedhe. **8** Kolbaan duudiin yaada tokkochaan kaatee, «Nu keessaa nami tokkole gara dukaana ifii yookiin gara mana ifii hin deebi'in. **9** Amma ammoo wonni nuuti goonu, qachaa Giibe'aa irratti hixa'aan duulla. **10** Israa'el keessatti waan fokkisiittuu hujaneef, kolbaa qachaa Giibe'aa ta biyya Beniyaaminii keessaa adabiisaaf, loltoota duulanuuf galaa akka dhikeessanu, gosa Israa'elii mara keessaa namoota dhibba keessaa kudhan, kuma tokko keessaa dhibba tokko, kuma kudhan keessaa kuma tokko hin qopheessina» jedhane. **11** Maarre namooti Israa'elii duudiin yaada tokkoon qachaa san loliisaaf wolitti qabamane. **12** Gosi Israa'elii gara gosa Beniyaamii namoota erganee, «Wonni hantuun namooti gariin odduu

teessanitti hujane kun maan? **13** Amma namoota waan hantuu akkasii hujanee Giibe'aa keessa jiranu qaba'aatii nutti kenna'a; nuuti isaan ijjeennee, hujii hantuu tana Israa'el keessaa balleessina» jedhane. Worri Beniyaaminii ammoo waan Israa'elooti obboleeyyan isaanii isaanitti himane hin fudhanne. **14** Worri Beniyaaminii qachoota ifii keessaa wolitti qabamanee, Israa'eloota loliisaaf gara qachaa Giibe'aa dhufane. **15** Guyyaa san worri Beniyaaminii loltoota dhibba torba ka filamanee qachaa Giibe'aa keessa jiranu adoo hin dabalatin, qachoota ifii keessaa loltoota kuma diddamii jaa ka shallaagaa hidhatane wolitti qabane. **16** Loltoota tana keessaa namooti dhibbi torba bitaatticha; isaan looyya'aan dhakaa rifeensa tokkotti yoo qolaansanu irraa hin qabanu. **17** Israa'elooti gosa Beniyaaminii adoo hin dabalatin, loltoota kuma dhibba afur ta shallaagaa hidhatte lolaaf baasane. **18** Israa'elooti gara qachaa Bet'elii ol bayanee, «Gosa Beniyaaminii loliisaaf nu keessaa gosa tamitti dura aana?» jedhanee Waaqa gaafatane. Mootiin Waan Maraa, «Gosi Yihuda'aa dura aantuu ti» jedhee deebise. **19** Achiin duuba Israa'elooti boruyyaa ganama ka'anee, qachaa Giibe'aa biratti qabatane. **20** Isaan loltoota Beniyaaminii loliisaaf bayanee, fuullee qachaa Giibe'aaatti addee qabatane. **21** Guyyuma san loltooti Beniyaaminii qachaa keessaa bayanee, loltoota Israa'elii kuma diddamii lama ijjeesane. **22** Israa'elooti ammoo wol jajjabeessanee, addee ifii ta guyyaa qaraa qabatanetti ammalle addee qabatane. **23** Israa'elooti dhaqanee haga galgalaattitti Mootii Waan Maraa duratti bowanee, «Nuuti ammalle obboleeyyan teennaa Beniyaaminoota loliisaaf hin duullaa ree?» jedhanee gaafatane. Mootiin Waan Maraalle deebisee, «Ee, dhaqa'aatii lola'a» jedhe. **24** Maarre guyyaa lammeesso'oo gosa Beniyaaminiiitti duulane. **25** Worri Beniyaaminiiille guyyaa lammeesso'oo san isaan loliisaaf qachaa Giibe'aaatti bayanee, loltoota Israa'elii keessaa loltoota shallaagaa hidhatte kuma kudhanii saddeeti ijjeesane. **26** Achiin duuba kolbaan Israa'elii duudiin gara Bet'elii ol baatee, achitti Mootii Waan Maraa duratti teettee bootte; guyyaa san haga galgalaattitti laantee, ciinca'aa fi woreega nageyaa Mootii Waan Maraatiif dhikeessite. **27** Bara san saanduqi gondooroo Waaqaa achi waan jiruuf, akaakoon Aaronii, ilmi Ele'azaarii Fiinehaas Saanduqa Gondooroo'oo san dura dhaabbatee tajaajilaayyu; Israa'elootille «Obboleeyyan teenna worra Beniyaaminii loliisaaf ammalle hin dhandha moo hin lakkinna?» jedhanee Mootii Waan Maraa gaafatane. Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ani boru harka keessanitti dabarsee isaan waan kennuuf, dhaqa'aa lola'a» jedhe. **29** Achiin duuba Israa'elooti, loltooti adaala Giibe'aaatti riphane akka eegamu godhane. **30** Guyyaa sadeesso'oo, Israa'elooti worra Beniyaaminii loliisaaf ol bayanee, akkuma qaraa fuullee qachaa Giibe'aaatti addee qabatane. **31** Worri Beniyaaminii Israa'eloota loliisaaf yennaa bayane, qachaa irraa ari'anee fageessanee, akkuma qaraa karaa gara Bet'elii ol baasu fi gara qachaa Giibe'aa geessu irratti loluu jalqabane, Israa'eloota soddoma diida keessatti ijjeesane. **32** Worri Beniyaaminii, «Nuuti akkuma qaraa

Israa'eloota injifatiisatti jirra» jedhanee yaadane. Israa'elooti ammoo, «Gara duubaa baqatanee qachaa irraa fagaatanee kara'atti akka bayanu isaan goona» jedhane. **33** Maarre loltooti Israa'elii duudiin gara duubaa addee, «Ba'aal Taamaar» jedhantutti addee qabatane; loltooti qachaa Giibe'aa gara aduun seentutti riphaneeranu ori'anee bayane. **34** Israa'eloota mara keessaa loltooti kuma kudhan filamanee, qachaa Giibe'aa loliisaaf dhufane; lolli sunille lola jaba'a. Worri Beniyaaminii ammoo badiin akka isaanitti dhikaatte hin hubanne. **35** Mootiin Waan Maraa Israa'elooti worra Beniyaaminii akka injifatanu godhe. Israa'elootille guyyaa san loltoota Beniyaaminii ta shallaagaa hidhatte kuma diddamii shanii fi dhibba tokko ijjeesane. **36** Achiin duuba worri Beniyaaminii akka injifatame hubate. Israa'elooti loltoota ifii worra adaala qachaa Giibe'aaatti akka riphanu goote waan addatteef, worra Beniyaaminiiitti addee lakkitte. **37** Loltooti riphaneeranu ariitiin gara qachaa Giibe'aa ori'anee, namoota qachaa keessaa duudii shallaaga'aan ijjeesane. **38** Worri Israa'elootaa loltoota riphane waliin qachaa keessaa beessisa duumensa aaraa akka ol kaasanu, wolii galtee godhaneeraniyyu. **39** Achiin duuba worri Israa'elii lola irraa duubatti deebi'ane; worri Beniyaaminii ammoo Israa'eloota soddoma waan ijjeesaneeranuuf, «Akkuma lola qaraa nuuti isaan injifatiisatti jirra» jedhanee yaadan. **40** Te'uu malee duumensi aaraa qachaa keessaa yennaa ol ka'isa jalqabe, worri Beniyaaminii ifiin duuba garagalanee, aari qachaa duudi'ii gara gubba'aa ka'uun dhaggane. **41** Achiin duuba Israa'elooti deebi'anee lolane; worri Beniyaaminii badii isaanitti dhikaatte waan dhagganeef bararaqane. **42** Tanaaf isaan Israa'eloota duraa gara goomole'ee gula baqatane; te'uu malee loltoota Israa'elii jalaa bayiisaaf hin dandeenne; worri qachaa keessaa gad bayiisaatti jiru wodhakkatti isaan ijjeesane. **43** Loltooti Israa'elii worra Beniyaaminii marsanee, haga addee qachaa Giibe'aa irraa gara aduun baatu jirtuutitti isaan ari'ane fixane. **44** Loltooti Beniyaaminii worri jajjabaan marti kum kudhanii saddeeti ijjeefamane. **45** Yennaa isaan gara goomole'ee gula rassaa Rimooniitti baqatane, loltooti Israa'elii karaa irratti namoota kuma shan isaan keessaa ijjeesane; haga Giidomiitti ari'anee namoota kuma lama dabalane ijjeesane. **46** Guyyaa san loltooti Beniyaaminii worri jajjabaan shallaagaa hidhatane kum diddamii shan dhumatane. **47** Namooti dhibbi jaa ammoo, deebi'anee gara goomole'ee gula rassaa Rimooniitti baqatanee, achitti ji'a afur turane. **48** Israa'elooti gara lafa worra Beniyaaminii duubatti deebi'anee, namoota, horii fi waan qachaa keessatti dhaggane mara shallaaga'aan ijjeesane; qachoota itti dhufane maralle ibiddaan gubane.

21 Israa'elooti qachaa Miispha'aaatti wolitti qabamanee, «Nu keessaa nami tokkolle durra ifi gosa Beniyaaminii hin heerumsii» jedhanee wol kakachiisaneeraniyyu. **2** Israa'elooti gara Bet'elii dhaqanee, haga galgalaattitti achi tee'anee, Waaqa duratti qoonqoo ol qabatanee wiiccifatanee bowanee, **3** «Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa Israa'elii, wonni kun Israa'el irratti maaf teete? Maaf adha Israa'el keessaa gosi tokko dhabante?» jedhane.

4 Boruuyaa kolbaan barii kaatee, achitti addee ciinca'aa ijaarree, kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhikeessite. 5 Israa'elooti, «Nami qachaa Miispha'aatitti Mootii Waan Maraa duratti hin dhaggamin hafe ijjeefamuu ti» jedhanees waan wol kakachiisaneeraanuuf, «Nuuti Mootii Waan Maraa duratti yennaa wolitti qabanne gosi Israa'elii ka hin dhufin hatte jirtii?» jedhanees wol gaafatane. 6 Israa'elooti obboleeyyan ifii gosa Beniyaaminiiif gaddanee, «Adha Israa'el keessaa gosi takkaan baddeerti. 7 Nuuti durra teenna akka isaanii hin kennine maqaa Mootii Waan Maraatiin waan kakanneeruuf, namoota Beniyaaminii ka hafane kana eessaa niitii fuusinna ree?» jedhane. 8 Achiin duuba isaan, «Gosa Israa'elii keessaa fuula Mootii Waan Maraa duratti qachaa Miispha'aatitti ka hin dhufin jiraa?» jedhanees wol gaafatane; kunoo qachaa Yaabesh-Giil'aad irraa nami tokkole gara wol geyi'ii akka dhufee hin jirre hubatane. 9 Yennaa kolbaa laakkowane, kolbaa qachaa Yaabesh-Giil'aadii keessa nami tokkole achi hin jiruuyyu. 10 Kanaaf wolde'i sun worra jajjaba keessaa kuma kudha lama erganee, «Gara qachaa Yaabesh-Giil'aadii dhaqa'aatii worra achi le'u dubartootaa fi ijoolleelle adoo hin hamburin, 11 dhiiraa fi dubartoota dhiira woliin ratte duudii ijjeesa'a» jedhanees ajajane. 12 Isaan namoota qachaa Yaabesh-Giil'aad keessa le'u duudii keessaa durra dhibba afur dhagganee, gara qachaa Shiilo'oo addee quttuma ifii ta lafa Kana'aanii keessa jirtuu fidane. 13 Achiin duuba wolde'i duudiin namoota Beniyaaminii worra rassaa Rimoonii keessa jirutti erganee nageenni akka bu'e lassii dabarsane. 14 Tanaaf worri Beniyaaminii deebi'ane; Israa'elootille durra Yaabesh-Giil'aad keessaa baraaree hafane, isaan fuusisane. Durri sun ammoo isaan mara hin geenne. 15 Mootiin Waan Maraa worra Beniyaaminii gosa Israa'elii irraa gargar waan baaseef, kolbaan Israa'elii gosa Beniyaaminiiif gaddite. 16 Maarre soressitooti wolde'aa, «Gosa Beniyaaminii keessa dubartiin dhibiin waan hin hafiniif, namoota hafane kana eessaa niitii fuusinna ree? 17 Gosi takkaan Israa'el keessaa akka hin banne, gosi Beniyaaminii ka isaan dhaalu qabaattuu ti. 18 Te'uu malee nuuti, «Durra ifii gosa Beniyaaminii ka heerumsiise ka abaarama te'uu ti» jennee waan wol kakachiinneeeruuf, durra teenna isaan hin heerumsiinnu» jedhane. 19 Achiin duuba isaan, «Kunoo, qachaa Shiilo'oo ka qachaa Bet'elii irraa gara kaabaa, Lebonaa irraa gara kibbaa, karaa qachaa Bet'elii ka gara qachaa Sheekemii geessu irraa gara aduun baatu jirtuutitti, jilti Mootii Waan Maraa wogguma wogga'aan jilifanti» jedhanees yaadane. 20 Maarre isaan gosa Beniyaaminiiitiin, «Dhaqa'aatii muka woyni'ii keessatti rippa'aatii, 21 eega'a; yennaa durri Shiilo'oo jila keessatti sirbiisaaf dhuttu, muka woyni'ii keessaa rukkisa'aa baya'aatii, tokko tokkoon keessanuu durra Shiilo'oo buta'aa niitii godhadha'aatii, gara lafa Beniyaaminii deema'a. 22 Abbootiin isaanii yookiin obboleeyyan isaanii dhufanee yoo nutti himatane, nuuti isaanii, «Yennaa lolaa, isaan maraayyuu niitii fuusisiisaaf durra hin dhaggine; isinille durra teessan waan itti hin heerumsiisiniif, yakkaa hin qaddanu; tanaaf nu'uuf jedha'aatii mararti'ii isaan ilaala'a»

hin jenna» jedhane. 23 Worri Beniyaaminii akkuma isaan jedhane godhane; durra sirbitu san keessaa tokko tokkoon isaaniiituu butanee niitii godhatane. Achiin duuba gara lafa ifii deebi'anee, qachootalle deebisanees ijaaratanee keessa qubatane. 24 Yennuma san Israa'elooti achii ka'anee, gara gosa gosa ifiitii fi gara maatii maatii ifii, tokko tokkoon isaaniiituu gara lafa ifii deebi'ane. 25 Yennaa san Israa'elooti mootii waan hin qanneef, nami martinuu waanuma fedhe godhaayyu.

Ruutii

1 Bara durii, yennaa abbootiin mura'aa biyya Israa'elii bulchitu, beelti biyyatti buunaan, namichi tokko ka qachaa Beeteelemii lafa Yihuda'aa keessaa, haadha manaa ifitiifi fi ijoollee ifii ta dhiiraa lamaan woliin gara lafa Mo'aabii godaane. **2** Maqaan namicha sanii Eliimelek; haati manaa isaalte Naa'oom; ilmaan isaa lamaan ammoo Maahiloonii fi Kiliyoon. Isaan dhalootaan worra Efraata'aa, ka qachaa Beeteelemii lafa Yihuda'aa keessaa ti. Isaan biyya Mo'aabii dhaqanee achi qubatane. Adoo achi le'anuu, **3** abbaan manaa Naa'oomii, Eliimelek du'e. Isiin ilmaan ifii lamaan woliin hatte. **4** Isaan lamaanuu durra gosa Mo'aabii fuudhane; maqaan takka'aa Orpha'a, tuun ammoo Ruuti. Gara woggaa kudhanii achi le'aneerannu, **5** Maahiloonii fi Kiliyoonille du'ane; tanaaf Naa'oom abbaa manaa ifitiifi fi ilmaan ifii lamaanuu dhaddee hatte. **6** Naa'oom adoo biyya Mo'aabii jirtuu, akka Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii qaabatee midhaan kenneef waan dhageetteef, niitota ilmaan ifii woliin gara biyya Yihuda'aa deebi'isaaf kaate. **7** Maarre isiin addee le'aa turte sanii kaatee, niitota ilmaan ifii lamaanuu woliin gara biyya Yihuda'aa deebi'isaaf deemiisa jalqabane. **8** Naa'oom ammoo niitota ilmaan ifii laamaanuu, «Gara mana haadhotii teessanii deebi'a'a. Akkuma isin anaa fi worra isin irraa du'eef dansaa gootane, Mootiin Waan Maraa waan dansaa isinii godhu. **9** Tokko tokkoon keessanuu deebitanee heerumtane, bulii dansaa akka dhaggattanu Mootiin Waan Maraa isin qarqaaru» isaanin jette. Achiin duuba isin sunqattee nageya itti dhaante; isaan ammoo iyyanee bowanee, **10** «Waa'wo'o, nuuti si woliin gara kolbaa teetii ideenna» isi'iiin jedhane. **11** Naa'oom ammoo, «Durra tiyya, deebi'a'a, maaf na woliin deentan? Ani ilmaan dhibii ta isin dhaaltu gadhaa kiyya keessaa qaba seetani? **12** Durra tiyya, deebi'a'a, karaa keessan qabadha'a, ani akka malee waan dulloomeef hin heerumu. Ani silaa yoo addii qabaadheeyyuu, edanumaayyuu heerumee, ilmaanille deye, **13** haga isaan gurgurdatanutti hin eegattanii? Tanaaf jettanee heeruma dhaddanii ree? Waa'wo'o, durra tiyya, waan harki Mootii Waan Maraa natti fideen, akkas te'uun keessan guddoo na gaddisiitteerti» isaanin jette. **14** Achiin duuba isaan ammalle iyyanee wolitti bowane. Orphaan haadha sodda'aa ifii sunqattee nageya itti dhaante, Ruuti ammoo itti maxxante. **15** Maarre Naa'oom, Ruutiin, «Ilaa, Masaanun teeti gara kolbaa ifitiifi fi waagota ifii deebiteerti; atille masaanuu teeti gula deebi'» jette. **16** Ruuti ammoo, «Si biraa akka deemu yookiin duubatti akka deebi'u na hin uttiin! Addee ati deentu, anille hin deema; addee ati leetu, anille hin le'a; kolbaan teeti kolbaa tiyya, Waaqi keeti Waaqa kiyya naa hin te'a. **17** Addee ati itti duututti, anille hin du'a; achitti hin awwaalama, du'a malee wonni si irraa gargar na baasu yoo jiraatte, Mootiin Waan Maraa natti muruu ti!» jette. **18** Naa'oom akka Ruuti isii woliin deemiisaaf murteeffatte yennaa dhaggite, dabaltee womaa hin dubbanne. **19** Maarre isaan lamaan haga Beeteelem geyanutti deemane. Yennaa isaan Beeteelem geyane, qachaan duudiin sababa isaaniitiif girrise; dubartootille,

«Tun dhugumaan Naa'oomii?» jedhane. **20** Isiin, «Naa'oom jettanee na hin waamina'a, Waaqi Waan Mara Dande'u jiruu tiyya waan natti hadheessee, «Maaraa» naan jedha'a! **21** Guutuu asii baye, Mootiin Waan Maraa ammoo duwwaa deebisee na galche; eega Mootiin Waan Maraa na rakkisee, Waaqi Waan Mara Dande'u waan hantuu natti fidee, maaf, «Naa'oom» naan jettan?» jetteen. **22** Maarre Naa'oom niitii ilma ifii, ta gosa Mo'aabii, Ruuti woliin, biyya Mo'aabii irraa deebite. Isaan yennaa jalqaba haammaa garbu'uu qachaa Beeteelemii geyane.

2 Naa'oom namicha dureessa beekkamaa, worra Eliimelekii ka te'e, Bo'az ka jedhamu, fira dhiisa isi'ii ka te'e tokko qaddiiyyu. **2** Gaafa tokko intalti gosa Mo'aabii Ruuti, Naa'oomin, «Me gara fichaa nama fuula isaa duratti fudhatama dhaggadhuu dhagee duubaan woxoo qocadha» jette; Naa'oomille, «Intala tiyya, deemi» jetteen. **3** Maarre isiin dhaxxee, fichaa keessa worra midhaan haamu duubaan woxoo qocate. Ada fichaan isin woxoo qocattuun sunuu, fichaa Bo'azii worra Eliimelekiiitiyyu. **4** Yoosuma Bo'az Beeteelem irraa dhufee, worra midhaan haamuun, «Mootiin Waan Maraa isin woliin jiraatu» jedhee nageya fuudhe. Isaan deebisane, «Mootiin Waan Maraa si eebbisu» jedhane. **5** Achiin duuba Bo'az, «Intalti dargaggeettiin tun ta eennuuti?» jedhee itti gaafatamaa worra midhaan haamuu gaafate. **6** Tajaajilichii itti gaafatamaan worra midhaan haamuu sun deebisee, «Isiin intala Naa'oom woliin biyya Mo'aabii irraa dhutte. **7** Isiin, anaan «Maganne'ee, worra midhaan haamu duubaan odduu ladde'eetii woxoo qocadha» jette. Ganamaa jalqaddee haga ammaa woxoo qocataa turtee, amma gaaddisa jalatti diqqoo foora fudhatiisatti jirti» jedhe. **8** Achiin duuba Bo'az Ruutiin, «Intala tiyya, na dhage'i; dubartoota hojjattoota as jirtu gula woxoo qocadhu malee, fichaa kana lakkittee, fichaa dhibii keessaa woxoo qocatiisaaf hin dhagin. **9** Fichaa isaan haamanu ilaan qabii, isaan faana deemi. Dargaggeeyyiin dhiiraa akka si hin nunnussine ani ajajera. Yennaa dheebotte, okkotee isaanii keessaa dhaqii uni» jedheen. **10** Achiin duuba Ruuti fuulaan lafatti gad jiddee, «Ani orma tokko yennaa te'u, ati akka naa yaadattu, fuula keeti duratti maaf fudhatama dhaggadhe?» isaan jette. **11** Bo'az ammoo deebisee, «Haga abbaan manaa keeti du'ee wonni ati haadha sodda'aa teetii goote marti, abba'aa fi haadha teeti, lafa itti dhalattelle lakkittee gara kolbaa duraan hin beennee attam akka dhutte, guutumatti martinuu natti himameera. **12** Hujii teetiiif Mootiin Waan Maraa sii kaffalu. Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, ka bobaa isaattii dheette kaffaltii guutuu sii kaffalu» jedhe. **13** Achiin duuba Ruuti, «Ani tajaajiltoota teeti keessaa takkaa te'uu dhabulle, waan na jajabeessitee ana tajaajiltuu teetitti gadhi laafinnaan dubbatteef, gootaa kiyya, fuula keeti duratti ani fudhatama hin dhabin» jette. **14** Yennaa sagalee nyaataatitti Bo'az, isi'iiin, «As koy, daabboo tana itto'otti cuuphadhuu nyaadhu» jedheen; maarre isiin worra midhaan haamu bira teette; Bo'azille akum'ee garbuu sanii isii dura qabe. Isiin haga quuttutti nyaatee, hambaalle hatteef. **15** Yennaa isiin woxoo qocatiisaaf kaate, Bo'az hojjattoota ifitiin, «Odduu ladde'eelle'ee woxoo qocattuutii,

isii hin xixina'a. **16** Laddee keessalle'ee luqqisaa, akka isiin woxoo qocattu lakkisa'aaf, isii hin xixina'a» jedhe. **17** Maarre Ruuti haga galgalaattii fichaa keessaa woxoo qocatte. Achiin duuba woxoo qocatte san sukkuummattee garbuu gara kiiloo kudhanii te'e. **18** Ruuti garbuu san fudhattee gara qacha'aa dhuttee, woxoo hagam geettu akka qocatte haadha sodda'aa ta ifiitiif mudhitte. Achiin duuba Ruuti nyaattee quutteertuun hambaa irraa hatte fuutee haadha sodda'aa ifiitiif kennite. **19** Haati sodda'aa ta isii'i, «Ati adha eessaa woxoo qocatte? Eessa hujatte? Nama siif yaade san Waaqi eebbisuu ti» jetteen. Maarre Ruuti, «Maqaan namicha ani adha fichaa isaa keessa hujadhee Bo'az» jettee haadha sodda'aa ta ifiitiif hinte. **20** Achiin duuba Naa'oom niitii ilma ifiitiin, «Mootiin Waan Maraa ka worra jiruu fi worra du'elle'eef arjummaa ifii hin lakkinne, isa eebbisu» jette. Ammalle Naa'oom, Ruutiin, «Namichi sun fira aantii'i keenna; inni nama nu dhaalu» jette. **21** Achiin duuba Ruuti, «Inni <Haga midhaan kiyya mara haamamee fixamutti, hojjattoota tiyya biraa hin fagaatin» naan jedheera» jetteen. **22** Naa'oom, Ruutii niitii ilma ifiitiin, «Intala tiyya, dubartoota hojjattoota isaa woliin hujachuu sii woyya; fichaa nama dhibi'ii yoo dhaxxe si rakkisan fa te'a» jette. **23** Maarre Ruuti haadha sodda'aa ifii woliin le'aa, dubartoota Bo'azii hojjatanu irraa adoo hin fagaatin, haga qamadi'ii fi garbuun haamamanee fixamanutti woxoo qocatte.

3 Naa'oomiin haati sodda'aa ta isii'i, «Intala tiyya, ati mana qabaattu sii dansa'aa, ani bultii sii barbaada. **2** Bo'aziin ati dubartoota hojjattoota isaa woliin hujju, fira aantii'i keenna; kunoo inni galgala adhaa garbuu eeddumme'etti hin qulleeffata. **3** Amma nafa dhiqadhuu, dibadhuu, woyaa adduu teeti uffadhuu gara eeddumme'ee gad dhaqi; ammoo haga inni nyaataa fi unii fixatutti itti hin mudhatin. **4** Yennaa inni irkate, addee inni irkate hubadhu; achiin duuba, dhaqiitii miila isaa irraa woyaa saaqiitii miila isaa jalaan irkadhu; innille waan ati gootu sitti hin hima» isii'in jette. **5** Ruuti deebittee, «Waan maraayyuu akkuma ati jette hin godha» jetteen. **6** Maarre Ruuti gara eeddumme'ee gad dhaxxee akkuma haati sodda'aa isii'i jetteen goote. **7** Bo'az nyaatee uneen duuba, gammadaan, tuulaa garbu'uu bira irkatiisaaf dhaqe. Achiin duuba Ruuti suutaan dhuttee, miila isaa irraa woyaa saaxxee, jalaan irkate. **8** Halkan wodhakkaa Bo'az dedhuma dammaqee, garagalee, dubartiin takka, miila isaa jalaan irkateertuun dhaggee baaseffate. **9** «Ati eennu?» jedhee gaafate. Isille deebittee, «Ani tajaajiltuu teeti Ruuti, goottaa kiyya; ati fira aantii'ii waan teeteef, ati eegunsa naa godhiisaaf itti gaafatamummaa qadda. Tanaaf na dhaali» jetteen. **10** Inni, «Intala tiyya, Mootiin Waan Maraa si eebbisu; addatamummaan teeti ta ammaa tun ta dur haadha sodda'aa teetiif goote caalti; hiyyeessalle te'ee yookiin dureessa, ati dargageeyyii gula hin deenne. **11** Ammalle, intala tiyya, hin sodaatin; akka ati dubartii dansa'aa kolbaan tiyya duudhin waan beettuuf, waan ati na gaafatu mara siif hin godha. **12** Fira aantii'ii te'uun kiyya dhuguma; te'uu malee na caalaa fira aanticha ka te'e nama dhibi'itti jira. **13** Edana as buli; barii, inni yoo si dhaale dansa'a; dhaaluu ti. Inni si dhaaluu ka hin feene yoo te'e,

Mootii Waan Maraa jiraata'aan kakadha, ani si dhaala; haga bariitutti irkadhu!» jedheen. **14** Maarre isiin haga bariitutti miila isaa jala irkate; ammoo gara eeddumme'ee akka isiin dhuttee eenulle akka beeku, Bo'az waan hin barbaadiniif, Ruuti barii caararra'aan kaate. **15** Achiin duuba inni Ruutiin, «Qophisoo uffatteertu as fidii afi» jedhe; isille atte, innille garbuu gara kiiloo diddamaa itti ba'achiise; achiin duuba isiin gara qacha'aa deebite. **16** Ruuti gara haadha soddaa ifii Naa'oomii yennaa deebite, Naa'oom, «Intala tiyya, dubbiin attam sii teete?» jettee gaafatte. Achiin duuba Ruuti waan Bo'az godheef mara itti odeessittee, **17** «Inni, <Harka duwwaa gara haadha sodda'aa teeti hin deebi'in» naan jedhee, garbuu gara kiiloo diddamaa kana naa kenne» jette. **18** Naa'oom deebittee, «Intala tiyya, namichi adha dubbii hobbaasu malee waan hin foorfanneef, haga deebii dubbii tanaa dhaggitutti eegadhu» jette.

4 Bo'az gara addee karra yaa'ii qacha'aa dhaqee achi tee'e. Namichi fira aantii'ii, ka Bo'az dubbateeru kuun, achiin dabariisaaf dhufe. Maarre Bo'az, «Jaali, koottu me; as tee'i» jedheen. Innille dhaqee tee'e. **2** Achiin duuba Bo'az jaarsolee qacha'aa nama kudhan fudhatee, «As tee'a'a» jedheen. Yennaa isaan tee'ane, **3** inni namicha fira aantii'itiin, «Naa'oom, ta biyya Mo'aabiitii deebite, lafa qooda Eliimelekii fira keennaa gurguratiisaaf barbaaddi. **4** Atille marroo waan kanaa beekuu qadda jedhee yaade. Amma, worra as tee'u kanaa fi jaarsolee tana duratti bitadhu. Yoo bitatuu feete, bitadhu; yoo hin feene ammoo, akka beekuuf, natti himi; sababille bitatiisaaf nami dursu'uu male si'i, anille sitti aana» jedhe. Namichi, «Ani hin bitadha» jedhe. **5** Achiin duuba Bo'az, «Guyyaa lafa Naa'oom irraa bitattu, maqaa namicha du'ee badii dhooggisaaf, Ruutii Mo'aabittii, haadha hiyyeessaalle hin dhaalta» jedheen. **6** Namichi fira aantii'ii, «Yoo akkas teete, ijoolleen tiyya waan hin dhaalleef ani hin bitadhu; ani waan hin bitanneef, haqa kiyya fudhadhuutii atummaan bitadhu» jedhe. **7** Dur biyya Israa'elii keessatti, bitataa fi jijjiirata irratti: dubbii mirkaneessiisaaf, nami tokko kophee baafatee kaaniif kenniis aada'a; Israa'el keessatti akka kanaan bitta'aa fi jijjiirraan seera qabeessa te'a. **8** Tanaaf namichi fira aantii'ii kuun, Bo'aziin, «Atummaan ifumaaf bitadhu» jedhee kophee ifii baafatee kenne. **9** Achiin duuba Bo'az jaarsole'ee fi kolbaa achi jirtu maraan, «Waan Eliimelekii, waan ilmaan isaa Kiliyoonii fi Maahiloon qabanulle maraayyuu, adha ani Naa'oom irraa akka bitadhe isin dhugaa tiyya. **10** Karra isaa irratti maqaa namicha du'ee badii dhooggisaaf, biyya itti dhalatee fi kolbaa isaa keessaa maqaan isaa akka hin banne, Ruutii biyya Mo'aabii ta Maahiloon irraa du'e, akka niitii naa teetu, ani fuudheera. Tana duudi'ii isin adha dhugaa tiyya» jedhe. **11** Achiin duuba jaarsole'ee fi kolbaan addee yaa'ii jirtu marti, «Ee, nuuti dhugaa sii teena. Mootiin Waan Maraa dubartii gara mana keetii dhufartu tana, akka Raahelii fi Liyaa ijoollee Yaaqoobiif horanee si'iif godhuu ti. Efraataa keessatti hori; Beeteelem keessalle'etti beekkam. **12** Ilmaan Mootiin Waan Maraa karaa intala tanaatiin sii kennuun, maatiin teeti akka maatii Faaresii, ka Taamaar Yihuda'aaf deettee teetu» jedhane.

13 Maarre Bo'az Ruuti fuudhee niitii teeteef. Yennaa isaan wol bira geyane, Mootiin Waan Maraa isii eebbisee, isiin ulfoottee ilma deette. 14 Achiin duuba dubartooti qachaa Beeteelemii, Naa'oomiin, «Ka akkoo si kunuunsu adha sii kenne, guddinni Mootii Waan Maraatiif te'u. Israa'el keessatti maqaan muca'aalle ka beekkame te'u! 15 Niitiin ilma keetii si jaalatti; ilmaan torba sii caalti. Amma ilma bara dullummaa teetii si soorachiisuu fi jiruu teeti haaressu sii deetteerti» jedhaneen. 16 Achiin duuba Naa'oom mucaa fudhattee habbaaratte; kunuunsitelle gudditte. 17 Dubartooti ollaa sanii, «Ilmi Naa'oomiif laa dhalate» jedhane, maqaa muca'aa, «Yoobeed» baasane. Yoobeed abbaa Iseyii ti; Isey abbaa Daawitii ti. 18 Sanyiin Faaresii isaan kana: Faares, Hesrom uumate, 19 Hesrom, Raam uumate; Raam, Aminaadaab uumate, 20 Aminaadaab, Nahasoon uumate; Nahasoon, Salmoon uumate. 21 Salmoon, Bo'az uumate; Bo'az, Yoobeed uumate; 22 Yoobeed, Isey uumate; Isey Daawiti uumate.

1 Saamu'elii

1 Biyya koobittii Efreemii, qachaa «Raamataayim-Zofiim» jedhamu keessa namichi, «Elqaanaa» jedhamu tokko jiraayyu; inni abuturoo Zuufii, abuuboo Tohuu, akaakoo Eliihu'uu, ilma Yerohaamii ti. **2** Inni haadha manaa lama qaba; maqaan takkatti'ii Haannaa, ta taanii ammoo Phiniina'a. Phiniinaan ijoollée qaddi; Haannaan ammoo hin qaddu. **3** Elqaanaan wogguma wogga'atti Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade waaqonfatiisaa fi ciincaa dhikeessiisaaf qachaa ifitiin gara Shiilo'oo deemaayyu; achitti ilmaan Eli'ii lama Hofnii fi Fiinehaas hayyoota Mootii Waan Maraa te'anee tajaajilaniyyu. **4** Elqaanaan yennaa ciincaa dhikeessu mara foon ciinca'aaf dhiikaate san irraa haadha manaa ifii Phiniina'aaf, ilmaan isi'itii fi ijoollée isi'ii ta durraa maraaf qooda hin kennaayyu; **5** inni Haannaa waan jaalatuuf qooda dachaa lama isi'if kenna; te'uu malee Mootiin Waan Maraa isii deya dhooggeeraayyu. **6** Mootiin Waan Maraa deya isii waan dhooggeef masaanuun isi'ii isii aarsitee bilinjessite. **7** Tunille wogguma wogga'atti waan teetuuf, Haannaan yennaa gara Galma Mootii Waan Maraa dhaxxu mara, bootee nyaata haga dadhaddutti, masaanuun isi'ii isii bilinjessiti. **8** Abbaan manaa isi'ii Elqaanaan isi'ii, «Haanna'a! Ati maaf bootta? Maaf sagalee hin nyaatin? Maaf gadhaan keeti gadda? Ani ilmaan kudhan si'if hin caalu?» jedhee isii gaafate. **9** Gaafa tokko isaan Shiilo'otti nyaatanee unaneen duuba Haannaan kaatee dhaabbate; Eliin hayyichi garuu mikikkila Galma Mootii Waan Maraa bira barcuma irra tee'eeraayyu. **10** Haannaan guddoo gadditee laaleffatee bowaa gara Mootii Waan Maraa daadimatte. **11** Isiin, «Ee Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, salphinna na garbittii teetii ilaaltee naa yaadatee, na dedhuu dhaddee, ilma yoo naaf kennite, ani bara jiruu isaa mara isa si'if hin kenna; rifeensi mataa isaalle ijumaa hin haadamu» jettee waadaa galte. **12** Haannaan gara Mootii Waan Maraa yennaa daadimataa turte, Eliin afaan isi'ii ilaale. **13** Isiille gadhaa ifii keessatti waan daadimattuuf, hidhiin isi'ii hin tachooti malee qoonqoon isi'ii hin dhage'anne; tanaaf Eliin waan isiin machootte seye. **14** Inni isi'ii, «Ati haga yoomii machoota? Daadhii woyni'ii tana ifi irraa fageessi» jedhe. **15** Haannaan ammoo deebittee, «Waawwo'o, gootaa kiyya! Ani daadhii woyni'ii yookiin waan nama macheessu hin unne; ani dubartii gadda guddaa irra jirtu; tanaaf rakkinna kiyya gara Mootii Waan Maraa dhikeeffatiisatti jira. **16** Ani gaddii fi aariin natti bacatanee haga kana mara daadimatisatti waan jiruuf ana garbittii teeti akka waan woy hin baaneetitti hin laakkowin» jetteen. **17** Achiin duuba Eliin deebisee, «Nageyaan deemi! Waaqi Israa'elii waan ati isa gaafatte si'if kennuu ti» jedheen. **18** Isiille, «Ani garbittiin teeti si duratti fudhatama dhaggadhuu ti» jette. Achiin duuba kaatee ideente; sagalee nyaatee gaddiisalle lakkitte. **19** Isaan barii ganama ka'anee Mootii Waan Maraa duratti sagadane; achiin duuba gara mana ifii Raama'atti deebi'ane. Elqaanaan haadha manaa ifii Haannaa woliin rafee Mootiin Waan Maraa isii qaabate. **20** Maarre Haannaan ulfoottee

yennaan geennaan ilma deettee, «Ani Mootii Waan Maraa gaafadhee isa dhaggadhe» jettee maqaa isaa Saamu'el baafatte. **21** Elqaanaan ciincaa wogga'aa Mootii Waan Maraatiif dhikeessiisaa fi waadaa gale muummessiisaaf maatii ifii mara woliin gara Sheelo'oo ol baye. **22** Haannaan ammoo isa woliin ol hin baane; isiin abbaa manaa ifitiin, «Annuun akkuma harma irraa gu'een, ani Mootii Waan Maraa dura isa hin dhikeessa; innille haga bara baraa achi hin le'a» jette. **23** Abbaan manaa isi'ii Elqaanaan deebisee isi'ii, «Waan sitti tole godhi; inni haga harma irraa gu'u mana turuu ti; Mootiin Waan Maraa callaan waadaa ifii gale muummessuu ti» jedhe; maarre Haannaan haga ilmi isi'ii harma irraa gu'utti, hoosifataa mana turte. **24** Inni yennaa harma irraa gu'e, isiin dardara woggaa sadii, bullaa kiiloogiraama kudhanii fi daadhii woyni'ii qalqalluu tokko qabatee, mucaa san gara Galma Mootii Waan Maraa Shiiloo geessite. Inni yennaa san daa'ima diqq'a. **25** Isaan dardara san yennaa qalane mucaa gara Eli'ii geessane. **26** Haannaan Eli'ii, «Ee gootaa kiyya, ka jiraataa teete; dubartiin as si dura dhaabbatee gara Mootii Waan Maraa daadimataa turte sun ana. **27** Ani mucaa kana akka naaf kennu waan isa gaafadheef, Mootiin Waan Maraa waan ani isa gaafadhe naaf kenne. **28** Tanaaf, anille isa Mootii Waan Maraatiif hin kenna; innille bara jiruu ifii mara Mootii Waan Maraatiif hin kennama» jette. Inni achitti Mootii Waan Maraa waaqonfate.

2 Haannaan daadimattee, «Gadhaan kiyya Mootii Waan Maraatiif hin gammada; jabeenni kiyya Mootii Waan Maraatiin ol ol jedheera. Inni waan na qarqaareef ani diinota kiyya irratti hin kolla. **2** «Ka akka Mootii Waan Maraa Woyyichi tokkole hin jiru; ka akka isaa tokkole hin jiru; rassaana akka Waaqa keenna tokkole hin jiru. **3** Mootiin Waan Maraa Waaqa beekaa nama mara madaalu waan te'eef hin koorina'a! Ifi jajiisaan hin dubbatina'a! **4** Guubeen worra jajjabaa caccabeera; worri dadhabaan ammoo jabaateera. **5** Worri qara quufee le'u sagalee diqq'oof qaxarama. Worri qara beelaan le'u ammoo amma quufeera. Maseentittiin torba deeteerti; ta ijoollée bacaa qaddu ammoo dadhaddeerti. **6** Mootiin Waan Maraa ijjeesee hin kaasa; addee worri du'e jiru gad buusee hin baasa. (Sheol h758) **7** Mootiin Waan Maraa hin hiyyoonsa; hin duroonsalle'e. Inni gad hin qaba; olille hin qaba. **8** Inni hiyyeessa bukuu irraa ol hin kaasa; rakkataalle tuulaa daadha'aa irraa ol hin kaasa. Worra jajjabaa woliin isaan hin teessisa; barcuma mootumma'aa ka ulfinnaalee isaanif hin kenna. Sababille utubooti biyya lafaa ka Mootii Waan Maraa ti; inni biyya lafaa isaan irratti dade. **9** Nami jabeenna ifitiin waan hin injifanneef, Mootiin Waan Maraa ideensa worra isaaf addatamee hin eega; hamaaleyyiin ammoo dukkanaa keessatti hin badan. **10** Worri Mootii Waan Maraa mormu hin caccaban; inni isaan lolisaaf ol gubbaa irraa hin balaqqisa. Mootiin Waan Maraa biyya lafaa mara irratti mura'a hin kenna; inni nama ifii mootii godheef jabeenna hin kenna; nama ifii muudelle'eef ulfinna hin kenna» jette. **11** Achiin duuba Elqaanaan gara mana ifii Raama'atti dhaggamuu deeme; mucaan ammoo Elii hayyicha duratti

Mootii Waan maraa tajaajile. **12** Ilmaan Eli'ii ilmaan bu'aa hin qanne; isaan Mootii Waan Maraa hin beenne. **13** Yennaa nami tokko ciincaa dhikeessu aadaa hayyooti kolbaa waliin qaddutti jira; foon ciinca'aaf dhikaate yennaa iffeelamu tajaajilaan hayyichaa filaa foonii ka quba sad qabu qabatee dhufa; **14** inni filaa foonii san okkotee foon itti iffeelamu san keessa keyee waan filaan sun baase mara hayyichi ifii fudhata; isaan Israa'eloota gara Shiilo'oo dhufane mara irratti tanuma godhan. **15** Moorri adoo hin gubamiiniin dura, tajaajilaan hayyichaa gara nama ciincaa dhikeessuu dhufee, «Hayyichi foon dheedhii malee ka iffeelame waan si irraa hin fudhanneef, foon isaaf woddu natti kenni» jedha. **16** Nami sun isaan, «Qara isaan moora gubanu ti; achiin duuba haga barbaadde fudhadhu» yoo isaan jedhe, tajaajilaan hayyichaa, «Waaawwo'o, ammuma kenni! Yoo didde hunnaan fuudha» jedhaayyu. **17** Ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhikaatu waan tuffataneef, cubbuu ilmaan Eli'ii tun Mootii Waan Maraa duratti guddoo teete. **18** Saamu'el adoo daa'imaatuu woyaa hayyuma'aa ta qomaa ta quncee talba'aa irraa hujante uffatee, Mootii Waan maraa tajaajile. **19** Haati isaa abbaa manaa ifii waliin wogguma wogga'aan ciincaa dhikeessisaaf yennaa dhaxxu mara qoloo diqqoo takka hujee wogguma wogga'aan isaaf geessitiyyu. **20** Achiin duuba Eliin, «Addee mucaa isiin daadimattee Mootii Waan Maraa irraa dhaggaatee isaaf kennite sanii, Mootiin Waan Maraa dubartii tana irraa sanyii dhibii si'if kennuu ti» jedhee Elqaana'aaf haadha manaa isaa eebbise. Achiin duuba isaan gara mana ifii deebi'anee deemane. **21** Mootiin Waan Maraa Haannaa yaadatee, isiin ulfoottee ilmaan sadii fi ijoollee durraa lama deette. Saamu'eliin dargaggeessichille Mootii Waan Maraa duratti guddate. **22** Eliin guddoo dulloome; ilmaan isaa Israa'eloota mara keessatti waan godhiisatti jiranuu fi dubartoota seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa dura tajaajilanu waliin attam akka isaan sagaagalane dhage'e. **23** Inni isaanin, «Ani hammeenna hujii teessanii kolbaa mara irraa waan dhage'uuf, isin maaf tana hujjan? **24** Waaawwo'o, ilmaan tiyya! Oduun kolbaa Mootii Waan Maraa keessa facaatuun ani dhage'u tun dansa'aa moti. **25** Nami tokko yoo nama yakke Mootiin Waan Maraa wodhakkaa galee muraa hin kenna; nami tokko yoo Mootii Waan Maraa yakke ammoo eentu wodhakkaa galee muraa kenna ree?» jedheen. Te'uu malee Mootiin Waan Maraa akka isaan du'anu waan barbaadeef, isaan gorsa abbaa ifii hin dhageenne. **26** Saamu'eliin dargaggeessichi hojja'aa fi fudhatama dhaggatiisaan Mootii Waan Maraatiif fi nama duralle'etti guddate. **27** Raagaan tokko gara Eli'ii dhufee, «Mootiin Waan Maraa, «Abbootiin teeti ta durii biyya Gibxi'ii keessatti Fara'ooniif garboota yennaa te'ane, ani isaanitti hin mudhannee ree? **28** Akka inni hayyuu naaf te'u, akka inni ciincaa naaf dhikeessu, akka inni hixaana naaf aarsu, akka inni na duratti woyaa hayyuma'aa ta qomaa uffatu, gosa Israa'elii mara keessaa ani abbaa abbootii teetii ta durii filadheera; ciincaa gubamu ka Israa'elooti duri naaf dhikeessitu mara ani sanyii abbaa keeti ka duritiifi kenne. **29** Isin ciinca'aa fi kennansa addee bultuma tiyyaatiiti

akka naaf dhikaatu ani ajaje maaf tuffatane? Ilmaan teeti kennansa kolbaan tiyya Israa'el naaf dhikeessitu irraa dadansaa nyaatanee akka fufurdatanu, ati maaf na caalaa isaanii ulfinna kennite? **30** Tanaaf, Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii: Ani maatii teetii fi maatiin abbaa keetii haga bara baraa akka ana tajaajilanu waadaa galeeraayyu; amma ammoo tun ijjumaa hin teetu; worra ulfinna naa kennuuf, anille ulfinna isaanii hin kenna; worra na tuffatulle ijjumaa hin tuffatama. **31** Kunoo, sanyii teeti keessatti jaarsi akka hin dhaggane, guyyaan ani si'ii fi maatii abbaa keetii balleessu dhikaateera. **32** Achiin duuba ati addee bultuma tiyyaatiiti rakkina hin dhaggita; wonni dansaan Israa'eliiif teetulle, maatii teeti keessatti jaarsi hin dhaggamu. **33** Nama keeti keessaa akka inni addee ciinca'aa tiyya tajaajiluuf, ka ani jiru'uun lakkisu, itti teeti akka jaamtuu fi gadhaan keeti akka gadduuf, sababa hin te'a; garuu sanyiin teeti marti shallaaga'aan hin dhumatti. **34** Ilmaan teeti lama Hofnii fi Fiinehaas irratti wonni te'u beessisa si'ii hin te'a; isaan lamaanuu guyyuma tokko hin du'an. **35** Ani hayyicha addatamaa ka akka gadhaa kiyyaatiifi akka yaada kiyyaa na tajaajilu hin kaafadha; ani mana isaa jabeessee hin dhaaba; innille haga bara baraa nama ani muudadhe hin tajaajila. **36** Sanyii teeti keessaa nami lubbu'uun hafe marti gara hayyicha sanii dhaqee, beesee diqqoon yookiin daabboo xaltaa tokko dhaggatiisaaf isa duratti sagadaa: Maganne'e, sagaluma guyyaa guyya'aan afaaniin qabu callaa akka dhaggadhu hujii hayyuma'aa ta feetelle teetu naaf kenni jedhaa isa hin kadhata» jedha» jedhe.

3 Saamu'eliin dargaggeessichi Elii duratti Mootii Waan Maraa tajaajilaayyu; bara san Mootiin Waan Maraa yennaa tokko tokko malee, namatti hin dubbatu; mudhiin bacaalle hin jirtu. **2** Eliin dulloomee, itti isaa waan caararrooteef, gaafa tokko taqee ifii irra irkateeraayyu. **3** Saamu'elille addee Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaa jiru, Dunkaanii Woyyitii Mootii Waan Maraa keessa irkateeraayyu. Issaan Waaqaalle adoo hin dhaamin jiraayyu. **4** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Saamu'el waamee, innille, «Kunoo, ani as jira!» jedhee, **5** gara Eli'ii fiigee, «Ati waan na waanteef, kunoo, ani as jira» jedhe. Eliin ammoo, «Ani si hin waanne deebi'ii rafi» jedheen; maarre innille deebi'ee rafe. **6** Ammalle Mootiin Waan Maraa Saamu'el waamee, innille ka'ee gara Elii dhaqee, «Ati waan na waanteef, kunoo, ani as jira» jedheen. Eliin ammoo, «Ilma kiyya, ani si hin waanne; deebi'ii rafi» jedheen. **7** Tanaan qara Saamu'el Mootii Waan Maraa hin beeku; jechi Mootii Waan Maraalle isatti mudhatee hin beeku. **8** Ammalle Mootiin Waan Maraa yennaa sadeesso'oo Saamu'el waame; innille ka'ee gara Eli'ii dhaqee, «Ati waan na waanteef, kunoo, ani as jira» jedheen. Achiin duuba Eliin akka Mootiin Waan Maraa Saamu'el waamiisatti jiru hubate. **9** Tanaaf, Eliin Saamu'eliin, «Dhaqii rafi; inni ammalle yoo si waame, «Kunoo, ani garbichi keeti waan as jiruuf dubbadhu» jedhiin» jedhe. Maarre Saamu'elille deebi'ee taqee ifii irra rafe. **10** Mootiin Waan Maraa dhufee achi dhaabbate; akkuma qaraa, «Saamu'el! Saamu'el!» jedhee waame; Saamu'elille, «Kunoo, ani garbichi keeti dhage'aara

dubbadhu» jedheen. **11** Achiin duuba, Mootiin Waan Maraa Saamu'eliin, «Kunoo, ani Israa'el keessatti waan dhage'iisaaf gurra namaatitti hin tolle hin godha. **12** Guyyaa san ani jalqabaa kaasee haga dhumaatitti waan Eli'i fi maatii isaa irratti dubbadhe mara hin muummessaa. **13** Ilmaan isaa ana Waaqa akka faanshessite adoo beekuu, isaan waan hin xixiniif, yakkaa inni beeku saniif ani maatii isaa haga bara baraa akka adabu isatti himeeraayyu. **14** Tanaaf, ani «Yakkaan maatii Eli'i ciinca'aan yookiin kennansaan haga bara baraa gumaan hin kennamu» jedhee maatii Eli'iitiif kakadheera» jedhe. **15** Saamu'el haga ganamaa rafe; achiin duuba ka'ee balbala Dunkaanii Woyyittii Mootii Waan Maraa bane; mudhii dhagge sanille Eli'iitti himiisa sodaate. **16** Eliin ammoo Saamu'el waamee, «Ilma kiyya Saamu'el» jedhe. Saamu'elille, «Kunoo, ani as jira» jedhe. **17** Eliin, «Mootiin Waan Maraa maan sitti dubbate? Ana hin dhossin! Waan inni sitti hime keessaa waan tokkole yoo na dhossite, Waaqi waan hantuu sitti fiduu ti; waan hantuu irratti hantuu sitti dabaluu ti» jedhe. **18** Maarre Saamu'el waan tokkole adoo hin dhossin waan mara isatti hime. Achiin duuba Eliin, «Inni Mootii Waan Maraa ti; waan fedhe godhuu ti» jedhe. **19** Saamu'el guddate; Mootiin Waan Maraa isa waliin waan jiruuf, wonni inni dubbate marti lafa hin buutu. **20** Kolbaan Israa'elii ta Daan irraa haga Bersheeba'aa jirtu marti Saamu'el dhugumaan raagicha Mootii Waan Maraa akka te'e beekane. **21** Mootiin Waan Maraa ammalle Shiilo'otti mudhatee, achitti karaa jecha ifitiin Saamu'elitti mudhate.

4 Dubbiin Saamu'elii Israa'eloota mara dhaqqadde. Israa'elooti Filisxeemota loliisaaf bayanee addee, «Ebeen-Ezer» jedhantu qubatanee; Filisxeemoti ammoo addee, «Afeq» jedhantu qubatanee. **2** Filisxeemoti Israa'eloota loliisaaf tarree galane; lolli akkuma jabaateen, Filisxeemoti Israa'eloota injifatane, lola san keessa Israa'elooti kum afur ijjeefamane. **3** Loltooti addee qubatanetti yennaa deebi'ane, jaarsoleen Israa'elii, «Mootiin Waan Maraa adha Filisxeemoti akka nu injifatanu maaf godhe? Akka inni nu waliin duulee harka diinota keennaa jalaa nu baasu, kowa'a dhandhee Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa Shiiloo keessaa as fidanna!» jedhane. **4** Maarre kolbaan namoota gara Shiilo'oo ergitee, Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa Ka Waan Maraa Dadee, ka barcumaa mootummaa irra odduu dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lamaanii tee'eeruu, achii akka fidanu goote; ilmaan Eli'i lama Hofnii fi Fiinehaas Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa san waliin achii jiraniyyu. **5** Saanduqi Gondooro'oo ta Mootii Waan Maraa akkuma addee quttumaa dhufeen, Israa'elooti marti haga latti tachoottutti gundoo illilisane. **6** Filisxeemotille illeetitti san yennaa dhage'ane, «Illeetiindin guddoon ta addee quttuma lbrootaatitti dhage'antu tun maan?» jedhane gaafatane. Isaan Saanduqi Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa gara addee quttumaa akka dhufeeru yennaa beekane, **7** Filisxeemoti sodaatanee, «Waaqi dharaa tokko addee quttumaa dhufee; tanaan qara wonni akkasii teetee waan hin beenneef, aanne'e nu'uuf! **8** Aanne'e nu'uuf!

Harka waaqota dharaa jajjaba kana jalaa eennu nu baasuu dande'a ree? Isaan kun waaqota dharaa ka balaa adda addaatiin worra Gibxi'i goomolee keessatti dhowane. **9** Ee Filisxeemota! Jabaadha! Dhiira te'a! Akkuma qara worri lbrootaa isiniif garba te'e, isinille isaanii garba akka hin teene, dhiira te'a'aatii lola'a!» waliin jedhane. **10** Maarre Filisxeemoti lolane; Israa'elootille injifatamanee marti isaanii gara mana ifii baqatane; nami bacaan dhumate; Israa'eloota keessaa loltooti kum soddom ijjeefamane. **11** Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaa booji'amee, ilmaan Eli'i lamaanuu Hofnii fi Fiinehaas ijjeefamane. **12** Guyyaa san nami gosa Beniyaaminii tokko gaddiisaan woyaa ifii tarsaasee, bukuu mata'atti naqatee, addee lolaa irraa gara Sheelo'oo fiigaa dhufe. **13** Yennaa inni achi geye, Eliin marroo Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaatiif gadhaan isa raafamee karaa qarqara barcumaa irra tee'ee eggaatiisatti jiraayyu; nami sun gara qacha'aa dhufee waan te'e kana yennaa hime worri qachaa keessa jiru marti iyyane. **14** Eliin iyya tana yennaa dhage'e, «Hogaan kun maan?» jedhee gaafate; achiin duuba nami sun ariitiin dhufee oduu tana Eli'iitti hime. **15** Eliin jaarsa woggaa sagaltamii saddeetii waan te'eef ilti isaa jaamtee woy dhagguu hin dande'u. **16** Nami sun Eli'iin, «Ani nama lola irraa dhufe; ani adha lola keessaa miilgee dhufe» jedhe. Eliin, «Ilma kiyya, maanti te'e ree?» jedhee gaafate. **17** Namichi oduu fidee dhufe sun deebisee, «Israa'elooti Filisxeemota duraa baqatane; loltooti hedduun dhumaatanee, ilmaan teeti Hofnii fi Fiinehaasille lamaanuu du'aneeran; Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaalle booji'ameera» jedhe. **18** Nami sun marroo Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa yennaa hime, Eliin karra bira barcumaa irra tee'eeru irraa gara duubaa jige; inni jaarsa dulloome furdadha waan te'eef mormi isaa cabee achumatti du'e; inni woggaa afurtama Israa'el irratti abbaa mura'aa te'eeraayyu. **19** Yennaa san niitiin ilma isaa ta Fiinehaasii ulfoottee deyiisa geetteertiyyu. Iisiin oduu booji'amiisa Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa, abbaan sodda'aa ka isi'iiti fi abbaan manaa ka isi'i akka du'ane yennaa dhageette ciniinsuun itti bira tartee jilbiiffattee deette. **20** Iisiin du'iisaaf yennaa worwaatatuu, dubartooti isii bira jiranu, «Ilma deetteerta, jabaadhu!» jedhane. Iisiin ammoo deebii hin kennene yookiin waan isaan jedhane miidhassitee hin dhageenne. **21** Iisiin Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaa waan booji'ameef, abbaan sodda'aa ka isi'iiti fi abbaan manaa ka isi'i waan du'aneef, «Ulfinni Israa'el irraa ka'eera» jettee, maqaa ilma ifii Ikaaboodi baatte. **22** Iisiin ammalle, «Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaa waan booji'ameef, ulfinni Israa'el irraa fudhatameera» jette.

5 Filisxeemoti Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa booji'aneen duuba Ebeen-Ezer irraa gara qachaa Ashidoodii geessane. **2** Achiin duuba Filisxeemoti Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa san fuudhanee gara galma waaqa dharaa ka, «Daagon» jedhamu geessanee, Daagon bira keyane. **3** Kolbaan qachaa Ashidoodii boruuyyaa ganama yennaa kaate, waaqi dharaa Daagon Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa duratti lafatti gad gombifameeruun dhaggane; maarre isaan waaqa dharaa Daagon achii fuudhanee addee isaatiitti deebisane

dhaabane. **4** Boruyyaa ganama ammoo yennaa ka'ane kunoo, waaqi dharaa Daagon Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa duratti lafatti gad gombifameeruun dhaggane; mata'aa fi harki isaa lamaanuu irraa caccabee badhinna keessa bu'ee nafi isaa callaan hafeeraayyu. **5** Waan kanaaf, haga adhaa hayyooti Daagoniitii fi namooti galma Daagoonii seenanu marti gulantaa balbala galma waaqa dharaa ka Daagonii ka qachaa Ashidoodii keessaa irra hin ijjatanu. **6** Mootiin Waan Maraa kolbaa Ashidoodiitii fi kolbaa adaala isaanii jiranu mara guddoo rakkisee, balaa itaa isaanitti buuse. **7** Worri Ashidoodii waan te'e kana yennaa dhaggane, «Waaqi nu'uu fi waaqa keenna Daagon waan adabeef, Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii as nu bira hin turin» jedhane. **8** Maarre isaan namoota erganee bulchitoota Filisxeemotaa mara wolitti qabane, «Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii kana maan goona?» jedhane gaafatane. Bulchitootille, «Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii gara qachaa Gaatii geessa'a» jedhane deebii kennane. Maarre isaanille Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii gara qachaa Gaatii geessane. **9** Saanduqa Gondooro'oo san qachaa Gaatii geessaneen duuba, raafami guddaan te'e; Mootiin Waan Maraa namoota qachaa sanii adabee, diqqa'aa haga gudda'aatitti iita itti buuse. **10** Maarre isaan Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa san gara Eqroonii geessane; Saanduqi Gondooro'oo sun akkuma gara Eqroonii dhufeen ammoo kolbaan Eqroonii, «Isaan nu'uu fi kolbaa teenna ijjeesisiisaaf, Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii gara keenna fidanee!» jedhane iyyane. **11** Waaqi achitti waan isaan adabeef, raafam du'aa qachaa san duudii guute. Worri qachaa sanii namoota erganee bulchitoota Filisxeemotaa mara wolitti qabane, «Nuutii fi kolbaan teenna akka hin dhumanne, Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii nu irraa fageessa'aatii addee isaatitti deebisa'a» jedhane. **12** Worra du'a irraa hafe dhukkubi iitaa waan isaan rakkiseef, guddoo iyyane.

6 Saanduqi Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa ji'a torba biyya Filisxeemotaa ture. **2** Achiin duuba Filisxeemoti hayyoota ifiitii fi worra moru waamane, «Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan maraa maan goona? Addee isaatitti attam akka deebinnu mala nutti hima'a!» jedhane. **3** Isaanille, «Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqa Israa'elii yoo deebittane, kennansa sababa yakka'aatiif kennamu waliin deebisa'a malee duwwaa hin ergina'a. Achiin duuba isin hin fayyitan; innille maaf akka isin adabe hin beettan» jedhane. **4** Filisxeemotille, «Kennansi sababa yakka'aatiif isaaf erginu maan?» jedhane gaafatane. Isaanille deebisane, «Balaan isinii fi bulchitoota teessan mara irratti bu'e gosa tokko waan te'eef, akka laakkossa gootolee teessaniititti, fakkii iitaa ta worqii irraa hujamane shanii fi fakkii hantuutaa ta worqii irraa hujamane shan erga'a. **5** Fakkii iitaa, fakkii hantuuta biyya teessan balleessiisatti jiruulle huja'aatii, ulfinna Waaqa Israa'eliitiif kenna'a; inni adabbii san isin irraa, waaqa keessanii fi biyya teessan irraa hin kaasa fa te'a. **6** Isin akka worra Gibxootaatiif fi akka mootii Gibxi'ii maaf mataa jabaattan ree? Isaan Waaqi isaan adabeen duuba

Israa'eloota gad lakkisane, isaanille deemanee motii ree? **7** «Tanaaf garreettaa haareyaa fi sa'olee hoosifatanu lama ta waanjoon irra hin keyamin qopheessa'aatii garreettaa san itti hidha'a; jabbii isaanii ammoo gara manaa deebisa'a. **8** Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa san fuudha'aatii garreettaa irra keya'a; fakkii worqii ta sababa yakka'aatiif kennansa ergitanu san saanduqa keessa keya'aatii Saanduqa Gondooro'oo bira keya'a; achiin duuba garreettaan sun akka ideemuuf gad lakkisa'aatii **9** gara inni itti ideemu ilaala'a. Inni karaa biyya ifii gara qachaa Bet-Shemeshii yoo deeme, badii guddoo tana ka nutti fide Mootii Waan Maraa ta; karaa san yoo hin deemin ammoo badiin tun fedhuma nu irratti teete malee, ka nutti fide isaa moti» jedhane. **10** Isaanille akkuma isaanitti himame godhane; sa'olee lama fuudhane garreettaa itti hidhane; jabbii isaanii ammoo biraa deebisane mana itti cufane. **11** Isaan Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa, fakkii hantuutaatii fi fakkii iitaa ta worqii irraa hujamane san garreettaa san irra keyane. **12** Sa'oleen sunille karaa irraa bita'aa fi midda adoo hin gorin madhataa gara Bet-Shemeshii deemane; bulchitooti Filisxeemotaalle haga meessaa Bet-Shemeshii isaan gula deemane. **13** Yennaa san worri Bet-Shemeshii dhooqa keessatti qamadii haammatiisatti jiraniyyu; isaan yennaa ol jedhane ilaalane, Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa dhaggane guddoo gammadane. **14** Garreettaan sun gara fichaa Iyaasu'uu ka nama Bet-Shemeshi keessa le'uu dhufee, dhakaa guddaa tokko bira dhaabbate; kolbaan muka garreettaa sanii falaxxee, sa'olee qaltee kennansa gubamu Mootii Waan Maraatiif dhiheessite. **15** Worri Lewwootaa Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraatiif fi saanduqa meya worqii qabu ka isii bira jiru san dhakaa guddaa sanirra keyane; guyyaa san worri Bet-Shemeshii kennansa gubamu dhiheessane ciincaalle Mootii Waan Maraatiif ciincessane. **16** Bulchitooti Filisxeemotaa shan waan kana yennaa dhaggane guyyuma san gara Eqroonii deebi'ane. **17** Filisxeemoti fakkii iitaa shan ta worqii irraa hujamane, maqaa qachaa ifiitiin, takkaa marroo Ashidoodiitiif, takkaa marroo Gaaza'aatiif, takkaa marroo Ashiqaloniitiif, takkaa marroo Gaatiitiif, takkaa marroo Eqrooniitiif kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu Mootii Waan Maraatiif ergane. **18** Laakkossa fakkii hantuutaa ta worqii irraa hujamanelle marroo laakkossa qachoota dalleya dhaka'aa ka bulchitooti Filisxeemotaa shan bulchanu maraatiif fi ollaa adaala san jiranuutiif ergane. Dhakaan guddaan ka Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa irra keyane, ka fichaa Iyaasu'uu nama Bet-Shemeshi keessa le'uu bira jiru sun haga adhaa dhugaa bayaa te'ee achi jira. **19** Worri Bet-shemeshii Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa keessa waan ilaalaneef, inni namoota Bet-shemeshii keessaa nama torbaatama ijjeese; Mootiin Waan Maraa akka malee kolbaa waan fixeeff, kolbaan bootte. **20** Achiin duuba kolbaan Bet-Shemeshii, «Mootii Waan Maraa, Waaqa Woyyicha kana dura eentu dhaabbatuu danda'a ree? Saanduqi Gondooro'oo kun asii ka'ee gara eennuu dhaga ree?» jedhane. **21** Maarre isaan gara worra Kiriiyat-Ya'ariimii

namoota erganee, «Filisxeemoti Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa gara keenna deebisaneeran. Kowa'aa fudhadha'a» jedhane.

7 Namooti qachaa Kiriyyat-Ya'ariimii dhufanee Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa san fudhatanee, gara mana Abinaadaabii ka kooba irra jiruu geessane. Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa san akka eeguuf ilma isaa Ele'azaar woyyoonsane. **2** Saanduqi Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa Kiriyyat-Ya'ariim keessa yennaa dheertuu, gara woggaa diddamaa ture. Kolbaan Israa'elii marti yennaa tana gara Mootii Waan Maraa iyyite. **3** Saamu'el kolbaa Israa'eliiitiin, «Isin gadhaa keessan tokkochaan gara Mootii Waan Maraa yoo deebitane, waaqota ormaa fi waaqa dharaa Ashitaaroti odduu teessanii balleessa'a; gadhaa keessan tokkochaan gara Mootii waan Maraa deebi'a'aatii isa qofa tajaajila'a; innille harka Filisxeemotaa jalaa isin hin baasa» jedhe. **4** Maarre Israa'elooti waaqota dharaa Ba'aalii fi Ashitaaroti balleessanee Mootii Waan Maraa qofa tajaajilane. **5** Achiin duuba Saamu'el, «Israa'eloota mara Miispha'atti wolitti qaba'a; ani achitti marroo teessaniif gara Mootii Waan Maraa hin daadimadha» jedhe. **6** Maarre isaan Miispha'atti wolitti qabamanee, bisaan woraabanee Mootii Waan Maraa duratti dhangalaasane; guyyuma san laamanee, «Nuuti Mootii Waan Maraa yakkineerra» jedhane cubbuu ifii faaci'atane. Saamu'elille Miispha'atti Israa'elootatti mure. **7** Worri Filisxeemotaa akka Israa'elooti Miispha'atti wolitti qabamane yennaa dhage'ane, mootoleen Filisxeemotaa isaan lolisaaf dhagane; Israa'elootille tana dhage'anee worra Filisxeemotaa sodaatanee, **8** Saamu'eliin, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna harka worra Filisxeemotaa jalaa akka nu baasuuf, marroo teennaaf gara isaa daadimatiisa hin lakkisin» jedhane. **9** Maarre Saamu'el buruusoo korbeessa hoole'ee ka hin gu'in fuudhee kennansa duuduma gubamu godhee Mootii Waan Maraatiif dhiheesse. Saamu'el marroo Israa'elootaatiif gara Mootii Waan Maraa daadimatee, Mootiin Waan Maraalle deebii isaaf kenne. **10** Saamu'el kennansa gubamu dhiheessiisatti adoo jiruu, worri Filisxeemotaa Israa'eloota lolisaaf dhufanee itti dikaatane; te'uu malee guyyaa san Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa irraa worra Filisxeemotaa irratti mand'i'ee isaan joonjessee, isaanille raafamanee Israa'eloota duraa baqatane. **11** Israa'elootille Miispha'aa bayanee worra Filisxeemotaa ijjeesaa haga addee Bet-kaar jalaatitti isaan ari'ane. **12** Achiin duuba Saamu'el dhakaa tokko fuudhee Miispha'aa fi Sheen wodhakka'atti dhaabee, «Mootiin Waan Maraa haga ammaa nu qarqaareera» jedhee, maqaa isaa, «Ebeen-Ezer» jedhee moggaase. «Ebeen-Ezer» jechuun, «Dhakaa qarqaarsaa» jechu'u. **13** Maarre worri Filisxeemotaa waan injifatamaneef, bara Saamu'el jiru mara worri Filisxeemotaa deebi'anee lafa Israa'elii akka hin lolle, Mootiin Waan Maraa worra Filisxeemotaa dhoogge. **14** Qachooti worri Filisxeemotaa Israa'eloota irraa fudhatane, Eqroonii haga Gaatiittii gara Israa'elii deebi'ane; Israa'el lafa ifii mara harka worra Filisxeemotaa jalaa baafatte; Israa'elootaa fi Amoorota wodhakkaalle'etti nageenni bu'e. **15** Saamu'el

bara jiruu ifii mara Israa'elitti mure. **16** Inni wogguma wogga'atti Bet'el, Giilgalii fi Miisphaa keessa deddeemee, namoota addee tanaa maraaf muraa kenne. **17** Achiin duuba inni gara mana ifii ka Raamaa keessa jiruu deebi'ee, achille'etti Israa'elootaaf muraa kenne. Addee ciinca'aalle Mootii Waan Maraatiif achitti ijaare.

8 Saamu'el yennaa dulloome ilmaan ifii Israa'el irratti abbootii mura'aa godhe. **2** Maqaan ilma isaa angafichaa, Yo'el; ka maandhichaa, Abiyya'a. Isaan abbootii mura'aa ta qachaa Bersheeba'aa ti. **3** Garuu isaan fakkeenaa abbaa ifii gula hin deenne; bu'aa woy hin baane dhaggatiisaaf karaa isaa irraa gorane; beesee safu'uu fudhatanee, haqa dassane. **4** Achiin duuba jaarsoleen Israa'elii marti wolitti qabamanee, Raamat keessatti gara Saamu'elii dhagane, **5** Saamu'eliin, «Kunoo, ati dulloonteerta; ilmaan teetille fakkeenaa keeti gula hin ideenne; tanaaf akkuma gosa biyya adda addaa mootii nu bulchu nuu kenni» jedhane. **6** Garuu jechi isaan, «Mootii nu bulchu nuu kenni» jedhane sun Saamu'el hin gammachiinne; tanaaf inni gara Mootii Waan Maraa daadimatee, **7** Mootiin Waan Maraalle Saamu'eliin, «Isaan akka ani mootii isaanii hin teeneef na tuffatane malee si waan hin te'iniif, waan isaan si'iin jedhanu mara dhage'!» **8** Isaan guyyaa ani biyya Gibxi'iitii isaan baaseen jalqabaneen haga adhaa na lakkisane waaqota dhibii tajaajiliisaan waan na irratti godhane si irralle'etti godhiisatti jiran. **9** Maarre amma, ati waan isaan si'iin jedhanu dhage'!» mootiin isaan irratti mootomu maan isaan akka godhu itti himiitii, midhassii isaan ifi eeggachiisi» jedhe. **10** Maarre Saamu'el dubbii Mootiin Waan Maraa isatti dubbate mara kolbaa akka inni mootii isaanii filu isa gaafattetti hime. **11** Inni isaanin, «Mootiin isin irratti mootomu, ilmaan teessan fuudhee, isaan keessaa garii loltoota garreettaa ifii ka fardaan harkifamuu, garii abbootii fardaa ta ifii hin godhata; gariin garreettaa isaa ka fardaan harkifamuun dura hin fiigan. **12** Isaan keessaa garii ajajjoota loltoota kumaatii fi ajajjoota loltoota shantamaa, garii fichaa isaa akkuma qotanuu fi midhaan isaa akka haamanu, garii meya lolaatii fi meya garreettaa fardaan harkifamuu akka isaaf hujanu hin godhata. **13** Ijoollee teessan ta durraa fudhatee, worra fiqiree huju, worra ittoo hujuu fi worra daabboo bilcheessu hin godhata. **14** Inni fichaa keessan dansaa, fichaa muka woyni'iitii fi muka ejersaa keessan fudhatee tajaajiltoota ifiitiif hin kenna. **15** Midhaanii fi woyinii teessan irraa harka kudhan keessaa harka tokko fuudhee qondaaltotaa fi tajaajiltoota ifiitiif hin kenna. **16** Inni tajaajiltoota teessan ta dhiiraatii fi ta durraa, loonii fi harreelee teessan dadansaa fudhatee hujii ifii hin hujisiifata. **17** Inni hoole'ee fi re'ee teessan kudhan keessaa tokko hin fudhata; isinuuyyuu garboolee isaa hin teetan. **18** Guyyaa san isin sababa mootii ifii filataneetiif akka malee hin gunguntan; Mootiin Waan Maraa ammoo guyyaa san gungunsuu teessan san hin caqasu» jedhe. **19** Kolbaan ammoo dubbii Saamu'elii caqasuu diddee, «Waawwo'o! Nuuti akka mootiin nu'uuf filamu barbaanna; **20** nuutille akkuma gosi biyya adda addaa teete hin teena; mootiin keenna muraa nuu kennuu ti; nu'uun dura deemaa diina keenna nu'uuf loluu ti» jedhane. **21** Saamu'el waan kolbaan

jette mara yennaa dhage'e, waanuma isaan jedhane Mootii Waan Maraatiitti hime. 22 Mootiin Waan Maraa Saamu'eliin, «Waan isaan jedhane isaaniiif godhi! Mootii isaaniiif fili!» jedhe. Achiin duuba Saamu'el kolbaa Israa'eliitiin, «Isin martinuu gara qachaa keessaniitti deebi'a!» jedhe.

9 Gosa Beniyaaminii keessaa nami beekkamaan ka maqaan isaa, «Qiish» jedhamu tokko jiraayyu; inni ilma Abii'elii, akaakoo Xiroorii, abuuboo Bikoraatii, abuturoo Afiiya'aa ti. 2 Qiish ilma miidhagaa, ka maqaan isaa «Saa'ol» jedhamu tokko qabaayyu; Israa'el keessa nami isa caalaa miidhagu hin jiru. Inni gurmuu ifitiin ol kolbaa mara caalaa dheerata. 3 Abbaa Saa'olii Qiish duraa harreeleen baddeertuun, inni ilma ifii Saa'oliin, «Tajaajiltoota keessaa tokko fudhadhuutti, dhaqii harreelee badde san barbaadi» jedhe. 4 Saa'olii fi tajaajilaan sun ka'anee lafa koobitti Efremiitti fi lafa Shaaliisha keessa deddeebi'anee barbaadane; garuu hin dhaggine; karaa lafa Sha'aliimii keessa dabaranee barbaadane; garuu hin dhaggine. Achiin duuba karaa lafa Beniyaaminii keessa dabaranee barbaadane; garuu achille'etti hin dhaggine. 5 Isaan lafa Zuufii yennaa geyane, Saa'ol tajaajilaa isa woliin jiruun, «Abbaan kiyya marroo harreelee'ee yaaduu lakkisee, marroo teennaaf waan yaaddowuuf, koy deebinaa!» jedhe. 6 Tajaajilaan sun deebisee, «Kunoo, nami Waaqaa tokko qachaa kana keessa jira; wonni inni dubbate marti waan teetuuf, inni nama ulfinna qabu; inni karaa nuuti harreelee tana barbaannu nu'uuf hin hima fa te'a, koy gara isaa dhandhaa!» jedheen. 7 Achiin duuba Saa'ol tajaajilaa ifitiin, «Gara isaa yoo dhandhe, namichaaf maan kennina ree? Qalqalluu keessa sagaleen hin jirtu; waan nama Waaqaatiif kenninu tokkole hin qannu; waan dhibii maan qanna ree?» jedhe. 8 Tajaajilaan sun deebisee Saa'oliin, «Kunoo, ani meetii gara giraama sadii qaba; akka inni karaa nuuti harreelee tana barbaannu nu'uuf himu, ani meetii tana nama Waaqaatiif hin kenna» jedhe. 9 Bara durii Israa'el keessatti nami tokko woy Waaqa gaafatiisaaf yoo dhaqu, «Kowa'a gara nama mudhii dhagguu dhandha» jedhaayyu; ka adha, «Raagicha» jedhamu, dur «Abbaa mudhi'i» jedhamaayyu. 10 Saa'olille tajaajilaa ifitiin, «Dansaa jette; koy, hin dhandhaa» jedhe; maarre isaan gara qachaa nami Waaqaa keessa jiru sanii dhaqane. 11 Isaan gara qacha'aa koobatti adoo ol bayiisatti jiranuu, ijoollee durraa ta bisaan woraabbatiisa dhaxxu takka dhagganee, «Nami mudhii dhagguu as jirra?» jedhanee isaan gaafatane. 12 Isaan deebisane, «Ee, hin jira; kunoo, inni isinumaan dura jira, ariifadha'aa dhaqqaba'a. Kolbaan addee waaqonfanna'aa irratti ciincaa waan dhiheessituuf, inni amma as gara qachaa kanaa dhufe. 13 Isin yennuma qachaa seentane, inni nyaatiisaaf gara addee Waaqonfanna'aa ol adoo hin bayin isa hin dhaggitan. Ciincaa dhikaate inni waan eebbisuuf, adoo inni hin dhufin kolbaan hin nyaattu; achiin duuba worri afeerame hin nyaata. Yennuma tana waan isa dhaggitanuuf, ol baya'a» jedhanee deebisane. 14 Maarre Saa'olii fi tajaajilaan isaa gara qacha'aa ol bayane. Isaan gara qacha'aa adoo seeniisatti jiranuu, Saamu'el gara addee waaqonfanna'aa ol bayiisaaf karaa isaan jiranu dhufe. 15

Saa'ol adoo hin dhufin guyyaa tokkoon dura Mootiin Waan Maraa, waan kana Saamu'elitti mudhisee, 16 «Boru yennaa tana biyya Beniyaaminii nama tokko gara keeti hin erga; kolbaa tiyya Israa'el irratti akka inni bulchaa te'u isa muudi; inni kolbaa tiyya harka worra Filisxeemotaa jalaa hin baasa; iyyi isaanii gara kiyya waan dhaqqaddeef, kunoo, ani kolbaa tiyya ilaaleera» jedhe. 17 Saamu'el yennaa Saa'ol dhagge, Mootiin Waan Maraa isaan, «Nami ani waan isaa sitti hime sun kunoo isa kana; inni kolbaa tiyya hin bulcha» jedhe. 18 Achiin duuba Saa'ol karaa seensuma karraatiin gara Saamu'elii dhikaatee, «Manni nama mudhii dhagguu eessa? Maganne'e natti himi» jedhee gaafate. 19 Saamu'el deebisee, Saa'oliin, «Nami mudhii dhagguu ana; isin adha na woliin waan nyaattanuuf, gara addee waaqonfanna'aa naan dura ol baya'a; waan gadhaa keeti keessa jiru mara sitti himee, ganama si geegessa. 20 Harreeleen teeti ta guyyaa sadiin dura badde waan mudhatteertuuf hin yaadin; halchaan kolbaa Israa'elii marti eennuuf ree? Si'ii fi maatii abbaa keeti maraafii motii ree?» jedheen. 21 Saa'ol deebisee, «Ani gosa Israa'elii keessaa gosa diqqoo sanyii Beniyaaminii motii ree? Sanyiin tiyya sanyii Beniyaaminii mara keessaa diqqoo'oo motii ree? Ati maaf waan akkasii natti dubbata ree?» jedhe. 22 Achiin duuba Saamu'el, Saa'olii fi dargaggeessa tajaajilaa isaa san gara kolloo jilaa geessee, keessumoota soddoma waamamane caalaa addee ulfinnaa isaan teessise. 23 Saamu'el tajaajilaa ittoo qopheessu waamee, «Foon ani si'iin, «Adda baasii keyi» jedhee sitti kenne san fidi» jedheen. 24 Maarre tajaajilaan ittoo qopheessu sun foon lukaa akkuma jiruun fidee Saa'ol dura keye; Saamu'el, «Kunoo, ani haga keessumoota waameen jalqabee qooda si'iif maffameeru waan te'eef nyaadhu» jedheen. Maarre Saa'ol guyyaa san Saamu'el woliin nyaate. 25 Addee waaqonfanna'aatii gara qacha'aa gad yennaa bu'ane, Saamu'el heellichoo manaa irratti Saa'ol woliin dubbate. 26 Achiin duuba Saamu'el ganama ka'ee, heellichoo manaa gubba'aa Saa'ol waamee, «Waan si geegessuuf ka'i!» jedheen. Saa'olille ka'ee Saamu'el woliin kara'atti gad bayane. 27 Isaan gara qacha'aa gad bu'iisatti adoo jiranuu, Saamu'el Saa'oliin, «Tajaajilaan kun nu'uun dura dabaree akka deemu itti himi; yennaa inni dabaree deeme, ani waan Waaqi jedhe waan sitti himuuf, ati diqqoo asuma turi» jedhe.

10 Achiin duuba Saamu'el buttullee zayitii ejersaa fuudhee, zayitii mataa Saa'olii irratti dhangalaasee, isa sunqatee, «Mootiin Waan Maraa kolbaa isaa Israa'el akka bulchitu si muudee motii ree? 2 Ati adha yennaa na biraa kaatee deentu, lafa Beniyaaminii Zelzaa keessatti addee awwaala Raahelii biratti namoota lama hin dhaggita; isaan, «Harreeleen ati barbaaddu mudhatteerti; abbaan keetille marroo harreelee'eetiif yaaduu lakkisee, marroo teetiif: Marroo ilma kiyyaa maan godhu laati? jedhee si'iif yaaddowisatti jira» jedhanee sitti hin himan. 3 Achiin duuba ati isaan biraa kaatee haga qilxaa Taaborii bira yennaa geettu, achitti namooti sad, isaan keessaa tokkochi ilmoolee re'e'ee sad ba'atee, tokkochi dhibiin daabboo

xaltaa sad ba'atee, kuunille qalqalluu daadhii woyni'ii ba'atee gara Waaqa Bet'el jiruu dhaqanuun wol hin dhaggitan. 4 Isaan nageya si fuudhane, daabboo xaltaa lama si'iif hin kennan; atille harka isaanii irraa fudhatuu qadda. 5 Achiin duuba addee loftooti Filisxeemotaa jiranu gara kooba Waaqaa Giibe'aa hin dhaxxa; gara qacha'aa akkuma seenteen, gumiin raagotaa maseenqoo dhowaa, dibbee dhowaa, suusullee afuufaa, kiraara guddicha dhowaa, raaga dubbataa addee waaqonfanna'aa irraa gad bu'anuun hin dhaggita. 6 Achiin duuba Ayyaanni Mootii Waan Maraa si irratti hin bu'a; atille isaan woliin raaga hin dubbata; jijjiirantee nama dhibii hin teeta. 7 Beessisi kun yennaa muummowe, Waaqi si woliin waan jiruuf waan dandeette mara huji. 8 Ati naan dura gara Giilgalii gad bu'! Kunoo, ani kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhikeessiisaaf gara keeti hin dhufa. Ati ammoo haga ani si bira dhufee, waan ati gootu sitti himutti guyyaa torba hin turta» jedhe. 9 Saa'ol yennaa Saamu'el biraa deemiisaaf ka'e, Waaqi qalbii Saa'olii jijjiire; beessisi marti guyyuma san muummowe. 10 Saa'ol tajaajilaa ifii woliin Giibe'aa yennaa geye, kunoo, gumiin raagotaa isa dhaggitee, Ayyaanni Waaqaa isa irratti bu'e; innille isaan woliin raaga dubbate. 11 Worri qara isa beeku marti yennaa inni raagota woliin raaga dubbatuun isa dhaggane, «Ilma Qiishiititti maanti dhufe? Saa'olille raaga'aa?» jedhane wol gagaafatane. 12 Nami achi le'u tokko, deebisee, «Abbaan isaanii eennu?» jedhe; maarre, «Saa'olille raaga'aa?» jechuun mammaassa teete. 13 Saa'ol raaga dubbatee fixateen duuba gara addee waaqonfanna'aa dhaqe. 14 Obboleessi abbaa Saa'olii, «Eessa dhaxxane?» jedhee isaa fi tajaajilaa isaa gaafate; Saa'olille, «Harreelee barbaadiisa deenne; harreeleen dhabannaan gara Saamu'elii dhandhe» jedheen. 15 Obboleessi abbaa Saa'olille, «Maganne'e waan Saamu'el si'iin jedhe natti himi» jedheen. 16 Saa'olille obboleessa abbaa ifitiin, «Harreeleen akka mudhatteertu nutti himeera» jedheen; te'uu malee marroo mootii te'isa ifii ta Saamu'el isatti dubbate, isatti hin hinne. 17 Saamu'el kolbaa Israa'elii gara Miispha'aa Mootii Waan Maraa duratti wolitti waamee, 18 kolbaa Israa'eliiitiin, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani isin Israa'eloota biyya Gibxi'ii keessaa baasee, harka Gibxootaatii fi harka mootummoota isin cunqursanu mara jalaa isin baase» jedha. 19 Isin ammoo adha Waaqa keessan ka rakkinnaa fi farra jalaa isin baase tuffatane, «Mootii nu'uuf moosisi» jettane. Maarre amma gosuma gosa gosa keessaniitii fi fira fira keessaniitiin Mootii Waan Maraa dura dhikaadha'a» jedheen. 20 Achiin duuba Saamu'el gosa Israa'elii mara dhikeessee, gosi BeniYaaminii hixa'aan filamane. 21 Inni gosa BeniYaaminii maatii maatii isaanitiin dhikeesse, maatiin Maxirii hixa'aan filamane; dhuma irratti ilmi Qiishii Saa'ol hixa'aan filame; garuu isaan yennaa isa barbaadane inni hin dhaganne. 22 Maarre isaan, «Saa'ol dhufearaa?» jedhane Mootii Waan Maraa gaafatane; Mootiin Waan Maraa deebisee, «Kunoo, Saa'ol meya odduu dhokateera» jedhe. 23 Maarre isaan fiigane dhagane, addee inni dhokateeruu isa fidane; inni dhufee kolbaa odduu yennaa dhaabbate gurmoo ifitiin ol

kolbaa mara caalaa dheerata. 24 Saamu'el kolbaa maraan, «Nama Mootiin Waan maraa filate kana dhaggatane?» Kolbaa mara keessaa ka akka isaa tokkolle hin jiru» jedhe. Achiin duuba kolbaan marti qoonqoo ifii ol qabatee, «Mootichi bara dheeraa le'uu ti» jette. 25 Achiin duuba Saamu'el mirgaa fi hujii mootichaa kolba'atti beessiseen duuba, kitaaba irratti barreessee Mootii Waan Maraa dura keye; achiin duuba Saamu'el nami marti gara mana ifii akka galu geegesse. 26 Saa'olille gara mana ifii ka Giibe'aa jiruu deemee, loftooti jajjabi ta Waaqi qalbii isaanii tuqelle isa woliin deemanee. 27 Worri gariin ka woy hin baane ammoo, «Nami kun attam nu baasuu danda'e» jedhane. Isaan isa tuffatane, kennansa isaaf hin finne. Saa'ol ammoo cadhiseetuma isaan lakkise.

11 Achiin duuba mootiin Amoonotaa Nahaashi qachaa Yaabesh-Giil'aadiititti duulee marse; namooti Yaabeshii marti Nahaashiin, «Nuuti si hin tajaajilla, ati nu woliin wolii galtee godhadhu» jedhane. 2 Nahaashi ammoo deebisee, «Ani tokko tokkoo keessan ila teessan ta gara middaa hoqonqolee isin keessaa baasiisaan isiniin wolii gala; akka kanaan Israa'eloota mara irratti salphinna fida» jedhe. 3 Jaarsoleen Yaabeshii isaan, «Gara lafa Israa'elii maratti nama akka ergannuuf guyyaa torba nu'uuf kenni; achiin duuba nami nu baasu yoo hin jirre te'e harka sitti hin kennanna» jedhane. 4 Worri ergame gara qachaa Giibe'aa addee Saa'ol jiru dhufee, oduu tana kolba'atti yennaa hime, kolbaan marti qoonqoo ol qabatee bootte. 5 Yennaa tana, Saa'ol qotiyyoota ifii oofataa ficha'aa dhufiisatti jiraayyu; inni, «Kolbaan tun maan teetee bootti» jedhee gaafate. Isaanille waan worri Yaabeshii jedhe isatti himane. 6 Saa'ol dubbii tana yennaa dhage'e Ayyaanni Waaqaa isa irratti bu'ee, inni guddoo aaree bob'e. 7 Qotiyyoota ximmaadii tokko fuudhee qalee kukkutee foon san lafa Israa'elii maratti ergantootaan ergee, «Worra Saa'olii fi Saamu'el gula hin baane, qotiyyooti isaanii akkana hin kukkutanti» jedhe. Kolbaan marti Mootii Waan Maraa sodaattee nami tokkolle adoo hin hafin tokkumma'aan baate. 8 Saa'ol addee, «Bazeqi» jedhantutti yennaa isaan wolitti qabe, laakkossi isaanii, Israa'elooti nama kuma dhibba sad, Yihudooti nama kuma soddoma te'ane. 9 Isaan namoota ergamanee dhufane saniin, «Dhaqa'aatii, worra Yaabesh-Giil'aadiitiin, «Boru yennaa aduun o'itu bilisa hin baatan» jedha'aan» jedhane. Worri ergame sunille dhagane, worra Yaabeshiititti tana yennaa himane isaan gammadane. 10 Tanaaf, worri Yaabeshii, worra Amoonotaatiin, «Nuuti boru harka keenna isiniiti hin kennanna; isinille waanuma feetane nu godha'a» jedhane. 11 Boruyyaa Saa'ol namoota addee sadiitti qoode; yennaa latti bariite addee quttuma Amoonotaa cassanee seenanee, haga aduun o'itu isaan ijeesane; worri lubbu'uun hafanella karaa karaa waan bittinnowaneef, isaan keessaa nami lamalle wol biratti hafuu hin dandeenne. 12 Achiin duuba kolbaan Saamu'elii, «Worri, «Saa'ol nu bulchaa?» jedhe eennu fa'a? Namoota san akka ijeenuuf gara keenna fidi» jedhane. 13 Saa'ol ammoo, «Guyyaan adhaa guyyaa Mootiin Waan Maraa Israa'eloota bilisa baase waan te'eef, adha nami tokkolle hin ijeefamuu»

jedhe. **14** Achiin duuba Saamu'el kolba'aan, «Kowa'a, nu martinuu Giilgal dhandhee Saa'ol mootii keenna akka te'e itti deebinee mirkaneessina» jedhe. **15** Maarre kolbaan marti Giilgal dhaqanee Saa'ol mootii akka te'e Mootii Waan Maraa duratti mirkaneessane; isaan achitti kennansa tokkumma'aa Mootii Waan Maraa duratti dhiheessane; Saa'olii fi Israa'elooti marti gammadaan firinxiixane.

12 Saamu'el Israa'eloota maraan, «Kunoo, ani waan isin jettane mara isiniif dhage'ee mootii isiniif mootonseera; **2** kunoo, nama mootii te'ee isin sooressu dhaggattaneertan; ani dulloomee arrii baaseera; kunoo, ijoolleen tiyyalle isin woliin jirti. Ani bara dargaggummaa tiyyaatiin jalqabee haga adhaa isin sooresseera. **3** Kunoo, isin dura dhaabbadheera; Mootii Waan Maraatiif fi mootii inni muude duratti dhugaa na irratti baya'a. Ani qotiyoo eennuu fudhadheera? Harree eennuu fudhadheera? Eennu sobeera? Eennu cunqurseera? Dhaggee akka hin dhaginee isi'iin te'isaaf, eennu irraa beesee safu'uu fudhadheera? Na irratti dhugaa baya'aatii, anille adde'etti isiniif hin deebisa» jedhe. **4** Isaanille, «Ati nu hin sonne yookiin nu hin cunqursine yookiin nama tokko irralle'ee waan tokkole hin fudhane» jedhanee deebisane. **5** Saamu'el isaaniin, «Harka kiyya keessatti waan tokkole akka isin hin dhaggin, Mootiin Waan Maraatiif fi mootiin inni muude adha isin irratti dhugaa hin bayan» jedhe. Isaanille, «Ee, Mootiin Waan Maraa dhugaa-baya'a» jedhane. **6** Achiin duuba Saamu'el kolba'aan, «Mootiin Waan Maraa ka Muuse'ee fi Aaron muudee, abbootii teessan ta duriille biyya Gibxi'i keessaa baase. **7** Tanaaf ani hujji balchumma'aa ta Mootiin Waan Maraa isinii fi abbootii teessaniifille hujje maraaf, Mootii Waan Maraa duratti waan isin ifi eeggachiisuuf, isin as dhaabbadha'a! **8** Yaaqoob maatii ifi woliin biyya Gibxi'iitti yennaa gale, worri Gibxi'i isaan cunqursee, isaan Mootiin Waan Maraa akka isaan qarqaaruuf gara isaa iyyane; Mootiin Waan Maraalle Muuse'ee fi Aaron worra abbootii teessan ta durii biyya Gibxi'iitti baasane addree tana akka qubatanu godhane isaaniif erge. **9** Isaan ammoo Mootii Waan Maraa Waaqa ifii dedhane; tanaaf, inni harka ajajaa loltoota Hazoorii Siisera'aatitti, harka Filisxeemotaatii fi harka mootii Mo'aabiitti dabarsee isaan kenne; isaanille abbootii teessan ta durii injifatane. **10** Abbootiin teessan ta duriille, «Nuuti cubbuu hunyeera; Mootii Waan Maraa lakkinnee, waaqota dharaa Ba'aalii fi Ashitaaroti tajaajilleerra; akka nuuti si tajaajilluuf, amma ammoo harka diinota keennaa jalaa nu baasi» jedhanee gara Mootii Waan Maraa iyyane. **11** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Yiruub-Ba'al, Bedaan, Yifta'aa fi ana Saamu'el isiniif ergee, harka diinota adaala keessan jiranuu jalaa isin baase; isinille nageyaan leetane. **12** Mootiin Amoonii Nahaashi isin lolisaaf akka dhufisatti jiru yennaa dhaggitane, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan mootii keessan adoo te'eruu, isin anaan, «Waawwo'o, mootii nu bulchu barbaanna» jettane. **13** «Mootii isin fillattane, ka isin gaafattane kunoo ti! Mootiin Waan Maraa isiniif mootonseera. **14** Isin Mootii Waan Maraa sodaattanee, isa tajaajiltanee, isaaf ajajantanee, ajaja isaa irratti yoo ka'uu dhaddane, isinii fi mootiin keessan ka isin bulchu,

Mootii Waan Maraa Waaqa keessan yoo hordottane, wonni dansaan isiniif hin teeti. **15** Ammoo Mootii Waan Maraatiif ajajamiisa dhaddanee, ajajaa isaa irralle'etti yoo kaatane, inni akkuma abbootii teessan ta durii adabee isinille hin adaba. **16** Tanaaf, jabaadha'aa dhaabbadha'aatii, waan guddoo Mootiin Waan Maraa ila teessan duratti godhu ilaala'a. **17** Amma yennaan ta qamadii haammattanuu moti? Mootiin Waan maraa mandisu'uu fi bokkeya akka fidu ani gara isaa hin daadimadha; isin mootiin akka isiniif mootomu gaafatiisaan, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu akka hujane, yennaa san hin hubattan» jedhe. **18** Maarre Saamu'el gara Mootii Waan Maraa daadimate; guyyuma san Mootiin Waan Maraa mandisu'uu fi bokkeya fide; kolbaan marti Mootii Waan maraatiif fi Saamu'el guddoo sodaatane. **19** Kolbaan marti Saamu'elin, «Cubbuu teenna mara irratti, mootiin akka nu'uuf mootomu gaafatiisaan cubbuu teenna mara irratti hammeenna kana waan hunyeef, akka hin duuneef nu tajaajiltoota teetii gara Mootii Waan Maraa Waaqa keeti daadimadhu!» jedhane. **20** Saamu'elille deebisee kolba'aan, «Hin sodaatina'a! Isin hujji hantuu tana mara hujjaneertan. Te'ulle Mootii Waan Maraa Waaqa keessan gadhaa tokkochoan waaqonfadha'a malee, isa irraa gara dhibii hin deebi'ina'a. **21** Isaan waan woy hin baane waan te'aneef, waan duwwaa bu'aa hin qanne yookiin ka isin baasuu hin dandeenne hin waaqonfatina'a. **22** Mootiin Waan Maraa isin kolbaa ifii tolfatiisaaf waan jaalateef, marroo maqaa guddaa ifitiif jedhee isin hin lakkisu. **23** Ani karaa dansa'aa fi waan qajeelaa isin barsiisa malee, marroo teessaniif daadimatiisa lakkisiisaan Mootii Waan Maraa duratti cubbuu hujjisi kiyya na irraa fagaatuu ti. **24** Isin Mootii Waan Maraa qofa sodaadha'aatii gadhaa tokkochoa fi addatamumma'aa isa tajaajila'a. Waan guddoo inni isiniif godhelle hin dedhina'a! **25** Hujji hantuu hujjisa yoo hin lakkisin ammoo, isinii fi mootiin keessanille ijumaa hin baddan» jedhe.

13 Saa'ol yennaa mootii te'e nama woggaa soddomaati; inni woggaa afurtamii lama Israa'eloota bulche. **2** Saa'ol Israa'eloota keessaa nama kuma sad file. Namooti kum lama qachaa, «Miikmaashi» jedhamu ka biyya koobittii Bet'el keessa Saa'ol woliin akka jiraatanu, kum tokko ammoo biyya Beniyaaminii qachaa Giibe'aa keessa Yonaataan woliin akka jiraatanu, worra hafe ammoo gara mana ifitiitti akka deebi'anuu geegesse. **3** Yonaataan garee loltoota Filisxeemotaa ta qachaa Gebaa keessa jiranu lole. Worri Filisxeemotaalle tana dhage'ane. Saa'olille, «Ibrooti dhageettuuti!» jedhee lafa mara keessatti tultullaa afuussise. **4** Israa'elooti marti, «Saa'ol garee loltoota Filisxeemotaa lole; worri Filisxeemotaa Israa'eloota jibbe» oduu jettu dhage'ane; maarre kolbaan marti Saa'ol woliin duulisaaf Giilgalitti wolitti qabante. **5** Worri Filisxeemotaa garreettaa fardaan harkifamu kuma soddoma, abbootii fardaa kuma jaa fi loltoota bindillaa ta laakkossi isaanii akka maansa abbaayaa qarqaraa woliin, Israa'eloota lolisaaf wolitti qabamane. Isaan dhaqanee qachaa «Miikmaashi» jedhamu ka Bet-Aween irraa gara aduun baatu jiruu qubatan. **6** Israa'elooti haalli keessa jiranu sodaachisaa

akka te'ee fi loltooti isaanille muddama guddaa keessa akka jiranu yennaa dhaggane, godaa fi ciggaa qore'ee keessa, odduu rassa'aa keessa, bowwa'aa fi boolla keessa seenanee dhokatanne. 7 Worra lbrootaa keessaa gariin laga Yordaanosii gamatti bu'annee gara lafa Gaadiitti fi lafa Giil'aadii deemane. Saa'ol ammoo Giilgalitti hafe; namooti isa waliin jiranu marti guddoo sodaatanee hollatanne. 8 Innille akkuma Saamu'el isatti hime guyyaa torba isa eege; Saamu'el ammoo gara Giilgalii hin dhunne; loltooti Saa'olille gara gara bittinnowiisa jalqabane. 9 Maarre Saa'ol, «Kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa as gara kiyya fida'al» jedhee, kennansa gubamu dhikeesse. 10 Akkuma inni kennansa gubamu dhikeessee fixeen, yoosuma Saamu'el dhufe. Saa'olille isa qophatiisaaf gad baye. 11 Saamu'el ammoo, «Wonni ati hujje maan?» jedhee isa gaafate. Saa'olille deebisee, «Kolbaan akka na biraa bittinnowisatti jirtu, atille guyyaa hin dhufa jettetti akka dhufaa hin jirre, worri Filisxeemotaale Miikmaashitti akka wolitti qabamane yennaa dhagge, 12 ani, «Worri Filisxeemotaa na loliisaaf gara Giilgalii gad hin dhufan, anille haga ammaa qarqaarsaaf, Mootii Waan Maraa hin gaafanne!» jedhee herrege. Tanaaf, kennansa gubamu dhikeesse» jedhe. 13 Saamu'elille Saa'olii, «Ati waan gowwumma'aa hujje. Ajaja Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si ajaje hin eeganne. Silaa Mootiin Waan Maraa mootummaa teeti Israa'eloota irratti haga bara baraa si'iif hin jabeessaayyu. 14 Amma ammoo mootummaan teeti hin jabaattu. Mootiin Waan Maraa nama akka gadhaa isaa isaaf te'u dhaggateera. Ati ajaja Mootii Waan Maraa waan hin eegatiniif, Mootiin Waan Maraa bulchaa kolbaa isaa akka te'u isa filateera» jedhe. 15 Achiin duuba Saamu'el Giilgalii ka'ee gara Giibe'aa lafa Beniyaamin keessaa dhaqe. Saa'olille worra isa waliin hafe laakkowe; isaanille gara nama dhibba jaa ti. 16 Saa'olii fi ilmi isaa Yonaataan worra isaan waliin hafane waliin lafa Beniyaaminii Giibe'aa keessa turane; worri Filisxeemotaa ammoo qachaa Miikmaashii keessa qubatanne. 17 Gareen loltoota worra Filisxeemotaa kutaa sadiitti qoodamanee bayane. Gareen tokko karaa Ofraatiin gara lafa Shuwaalii deebi'ane; 18 gareen lammeesso'oo karaa Bet-Horoonii, gareen sadeesso'oo karaa meessaa dhooqa Zebo'iimii karaa fuullee goomole'ee gorane. 19 Worri Filisxeemotaa, «Worri lbrootaa shallaagaa yookiin eboo hin tumatin» waan jedhaneeranuuf, lafa Israa'elii mara keessa worri sibiila tumu hin jiruuyyu. 20 Maarre Israa'elooti marti maarasha'aa fi qottoo, agaraa'aa fi haantuu qorqorsifatiisaaf gara worra Filisxeemotaa dhaqan. 21 Maarasha'aa fi qottoo qorqorsifatiisaaf meetii gara giraama saddeetii, agaraa, horooro'oo fi sibiila mutaa qotiyyo'oon oofaanuu qorqorsifatiisaaf meetii gara giraama afurii kaffalan. 22 Maarre guyyaa lolaa, Saa'olii fi ilma isaa Yonaataan malee loltoota isaan waliin jiranu keessaa shallaagaa yookiin eboo nami qabu tokkolle hin jiru. 23 Yennaa san loltooti Filisxeemotaa takka karaa gara Miikmaashii qaxxaamursu dooyisaaf deemane.

14 Guyyaa tokko ilmi Saa'olii Yonaataan dargaggeessa meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atuun, «Koy karaa dhibi'iin gara quttuma Filisxeemotaa deenna» jedhe; garuu inni abbaa ifiititti tana hin hinne. 2 Saa'ol qarqara Giibe'aa addee, «Miigron» jedhantu muka rumaanii tokko jala tee'eeraayyu; loltooti gara dhibba jaa isa waliin jiran. 3 Abbutturoon Elii, akaakoon Fiinehaasii, ilmi Ahiixubii obboleessa Ikaaboodii Ahiyaan, ka Shiilo'otti hayyicha Mootii Waan Maraa te'eeru, ka woyaa hayyumma'aa ta qomaa uffateeru isaan waliin jiraayyu; Yonaataan akka deemeeru nami tokkolle hin beenne. 4 Karaa Yonaataan gara quttuma Filisxeemotaa gamatti bu'ee bayuun, gara bita'aa fi middaatiin rassooti lama, tokko, ka «Bozez» jedhamu, kuun, ka, «Seenee» jedhamu jiraniyyu. 5 Rasaan tokko karaa kaabaatiin Miikmaashi fuula dura, kuun ammoo karaa kibbaatiin Gebaa fuula dura jira. 6 Yonaataan dargaggeessa meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atuun, «Mootiin Waan Maraa nu'uuf hin lola fa te'a, koy gara garee loltoota Filisxeemotaa ta worra haqanqabaa hin qabatinii san gara gamaa buuna. Mootiin Waan Maraa namoota baca'aan yookiin diqqa'aan nu qarqaariisa hin dande'a» jedhe. 7 Dargaggeessi meya isaa ka woraanaa ba'atu sun isaan, «Waan gadhaa keeti keessatti yaadde maraa godhi. Duubatti hin deebi'in. Kunoo, anille akkuma keeti gadhaa tokkochaan si waliin jira» jedhe. 8 Achiin duuba Yonaataan isaan, «Kunoo, koy gara isaanii gamatti buunee, itti mudhanna. 9 Isaan nu'uun, «Haga nuuti gara keessan dhunnu achumatti nu eega'a» yoo jedhane, adduma jirutti isaan hin eeganna; gara isaanille hin dhandhu. 10 Garuu isaan, «Gara keenna kowa'a» yoo jedhane, Mootiin Waan Maraa isaan harka keennatti dabarsee akka kenne beessisa nu'uuf waan te'uuf, gara isaanii hin dhandha» jedhe. 11 Maarre isaan laamaanuu garee loltoota Filisxeemotaattii mudhatanne. Filisxeemotille, «Kunoo, lbrooti boolla itti dhokatanne keessaa bayiissatti jiran» jedhane. 12 Loltoota Filisxeemotaa keessaa jarri takka, Yonaataanii fi dargaggeessa meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atuun, «Waan tokko isinitti mudhinna, gara keenna kowa'a» jedhane. Maarre Yonaataanille dargaggeessa meya isaa ka woraanaa ba'atuun, «Mootiin Waan Maraa harka Israa'elootaattii dabarsee isaan waan kenneef, na gula koy!» jedhe. 13 Achiin duuba Yonaataan harkaa fi miilaan ol baye; dargaggeessi meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atulle isa gula baye; worri Filisxeemotaa harka Yonaataanii bu'ane; dargaggeessi meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atulle isa gula deemaa isaan ijjeese. 14 Yonaataanii fi dargaggeessi meya isaa ka woraanaa ba'atu lola guyyaa jalqabaatiin, lafa gamisa ximmaadii tokkoo keessatti namoota gara diddamaa ijjeesane. 15 Addee quttumaattii, ficha'aa fi kolbaa mara oddu'utti raafam te'e; loltootii fi gareen loltootaa hollatanne; lattiille tachootee raafam guddaan te'e. 16 Edddoti Saa'olii ta lafa Beniyaaminii Giibe'aa keessa jiranu, loltooti Filisxeemotaa asii fi achi akka bittinnowane dhaggane. 17 Saa'ol worra isa waliin jiruun, «Loltoota keenna laakkowa'aatii nu keessaa eentu akka deemee ilaala'a» jedhe; isaan yennaa loltoota laakkowane,

Yonaataanii fi dargaggeessi isaa ka meya woraanaa isaaf ba'atu achi hin jiranu. **18** Yennaa san Saanduqi Gondoro'o ka Waaqaa kolbaa Israa'elii bira waan jiruuf, Saa'ol mooticha Ahiya'aan, «Saanduqa Gondoro'o'oo ka Waaqaa as fidi!» jedhe. **19** Saa'ol hayyicha woliin dubbatisatti adoo jiruu quttuma Filisxeemotaa keessa hogaan ittuma bira dabare; maarre Saa'ol hayyichaan, «Daadimatiisa lakkis!» jedhe. **20** Achiin duuba Saa'olii fi kolbaan isa woliin jirtu wolitti qabamanee lolaaf duulane; achitti Filisxeemoti joonjitee, shallaaguma ifitiin wol fixaanuun dhaggane. **21** Ibrooti dur Filisxeemota woliin jiranuu fi ta isaan woliin gara addee quttumaa deemane, gara Israa'eloota Saa'olii fi Yonaataan woliin jiranuu deebi'ane. **22** Israa'elooti lafa koobittii Efreemii keessa dhokataneeiranu marti, Filisxeemoti baqatiisatti akka jiranu dhage'annee, isaan loliisaaf gula deemaa ari'ane. **23** Maarre Mootiin Waan Maraa guyyaa san Israa'eloota qarqaaree, haga qachaa Bet-Aweenii dabaranee lolane. **24** Saa'ol guyyaa san, «Ani diinota kiyya adoo haluu hin bayin haga galgalaattii, nami sagalee nyaate ka abaarama te'uu ti» jedhee kolbaa waan kakachiiseef, kolbaan Israa'elii guddoo rakkatte; maarre kolbaa keessaa nami tokkole sagalee afaaniin hin qanne. **25** Loltooti marti gongomaa yennaa seenane, lafa irratti damma dhaggane. **26** Isaan gongomaa keessa yennaa seenane dammi sun coccophuun dhaggane; te'uu malee isaan kakuu waan sodaataneef, nami tokkole damma san afaan ifitiin hin qanne. **27** Yonaataan ammoo abbaan isaa kolbaa akka kakachiise waan hin dhage'iniif, qaccee ulee qabateeruu nadhii damma saniittii cuuphee muxate; ilti isalle banante. **28** Achiin duuba loltoota keessaa nami tokko, «Abbaan keeti, «Nami guyyaa adhaa sagalee nyaate ka abaarama te'uu ti» jedhee kolbaa kakachiiseera; tanaaf kolbaan marti dadhaddeerti» jedhe. **29** Yonaataan deebisee, «Abbaan kiyya kolbaa teenna rakkiseera. Ani damma kana irraa diqquma waan muxadheef, ilti tiyya attam akka banante ilaala'a! **30** Kolbaan waan diinota ifii irraa saante adha adoo nyaattee jiraatee silaa attam irra caalaa dansa'a ree? Filisxeemota keessalle'ee silaa tana caalaa ijjeefamaniyyuu» jedhe. **31** Guyyaa san Israa'elooti worra Filisxeemotaa qachaa Miikmaashii irraa haga qachaa Ayalonii lolaneen duuba guddoo dadhabane. **32** Isaan waan saamane san hoolee, loonii fi jabbilee ariitiin qalatanee foon dhiiguma woliin nyaatane. **33** Achiin duuba jarri takka, «Kunoo, kolbaan foon dhiiguma woliin nyaattee Mootii Waan Maraa duratti cubbuu hujiisatti jirti» jedhanee Saa'olitti himane. Innille, «Isin seera cassitanneertan; amma dhakaa guddaa gangalcha'aatii as gara kiyya fida'al» jedhe. **34** Achiin duuba inni, «Kolbaa keessa deddeema'aatii, isaanin, «Tokko tokkoon keessan loonii fi hoolee teessan as gara kiyya fida'aatii, asumatti qaladha'aa nyaadha'a! Garuu foon dhiiguma woliin nyaatisaan Mootii waan Maraa duratti cubbuu hin hujina'a» jedha'aa itti hima'a» jedhe. Maarre tokko tokkoon isaanii loon ifii fidanee galgaluma san achitti qalatanee. **35** Achiin duuba Saa'ol addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif ijaare; tun addee ciinca'aa ta inni jalqaba irratti Mootii Waan maraatiif ijaare. **36** Saa'ol, «Kowa'a,

halkaniin worra Filisxeemotaa gula deennee haga latti bariitutti isaan saanna! Isaan keessalle'ee nama tokkole lubbu'uun hin hamburru» jedhe. Isaanille, «Waanuma sitti tole mara godhi» jedhanee deebisane. Hayyichi ammoo, «Me, qara asumatti Waaqaa gaafannuu ti» jedhe. **37** Maarre Saa'ol, «Worra Filisxeemotaa gula deemuu? Harka Israa'elootaattii dabarsitee isaan hin kennitaa?» jedhee Waaqaa gaafate; Waaqi ammoo guyyaa san deebii isaaf hin kennine. **38** Tanaaf, Saa'ol, «Isin sooreessitooti loltootaa marti as kowa'a! Cubbuu adha hujante qorqorree dhaggina! **39** Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee Israa'eloota hamburee! Nami cubbuu tana hujee ilma kiyya Yonaataan te'ulle ijjeefamuu ti!» jedhe. Garuu kolbaa keessaa nami tokkole deebii hin kennine. **40** Achiin duuba Saa'ol Israa'eloota maraan, «Isin gara san dhaabbadha'a! Ani fi ilmi kiyya Yonaataan ammoo gara kana hin dhaabbanna!» jedhe. Kolbaalle isaan, «Ati waanuma sitti tole mara godhi!» jette. **41** Tanaaf, Saa'ol gara Mootii Waan Maraa Waaqaa Israa'elii daadimatee, «Ati deebii sirrii teete naaf deebisi» jedhee hixaa buuse; hixaan Saa'olii fi Yonaataan irra bu'e; kolbaalle bilisa baate. **42** Saa'ol, «Anaa fi ilma kiyya Yonaataaniif hixaa buusa'a» jedhe; hixaan Yonaataan irra bu'e. **43** Achiin duuba Saa'ol Yonaataaniin, «Waan hujee natti himi!» jedhe; Yonaataaniille, «Qaccee ulee tiyyaatiin damma diqqaa isaa muxadheera; kunoo, ani amma du'uu qaba!» jedhe. **44** Saa'ol, «Yonaataan, ati yoo hin ijjeefamin, Waaqi na ijjeesuu ti!» jedhe. **45** Kolbaan ammoo Saa'olliin, «Nami baafama guddaa akkanaa Israa'el keessatti fide, Yonaataan ijjeefamuu qabaa ree? Tun hin teetu; inni adha qarqaarsa Waaqaatiin tana waan hujee, dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee! Rifeensa mataa isaa keessaa tokkole lafa hin bu'u» jedhane. Maarre kolbaan Yonaataan du'a irraa hamburte. **46** Achiin duuba Saa'ol Filisxeemota ari'isa lakkisee, isaan gara biyya ifii deebi'ane. **47** Saa'ol Israa'el irratti mootii te'een duuba diinota adaala ifii: Mo'aabota, Amoonota, Edoomota, mootota Zoba'aatii fi Filisxeemota lole; inni addee dhage maratti diinota ifii injifate. **48** Inni jannuma'aan lolee Amaaleqoota injifatee, Israa'eloota worra isaan saamu jalaa baase. **49** Maqaan ilmaan Saa'olii, Yonaataan, Yishwii fi Malkiishuwa'a. Maqaan durra isaa angafittiin, Meraab, maandhittiin Mikaa. **50** Maqaan haadha manaa isaa Ahino'aam; isiin intala Ahimaazii ti; maqaan ajajaa loltoota isaa Abneer; inni ilma Neerii obboleessa abbaa Saa'olii ti. **51** Abbaan Saa'olii Qiishii fi abbaan Abneerii Neer, isaan lamaanuu ilmaan Abii'elii ti. **52** Bara Saa'olii mara Filisxeemota woliin lolli jabaan jiraayyu; Saa'olille nama hunnaamessa yookiin janna yennaa dhagge, fudhatee tajaajilaa ifii godhata.

15 Saamu'el Saa'oliin, «Kolbaa isaa Israa'el irratti mootii akka teetu ani akka si muuduuf, Mootiin Waan Maraa na ergeera; tanaaf ati ergaa Mootii Waan Maraa biraa dhutte caqasi! **2** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Israa'elooti biyya Gibxi'iitti yennaa bayane Amaaleqooti karaa irratti isaan waan mormaneef ani isaan hin adaba. **3** Ati amma dhaqiitti Amaaleqoota loli; dhiiraa fi dubartii, ijoolle'ee fi annoolee, loon, hoolee, gaalaa fi harree waan

tokkole adoo hin hamburin waan isaan qabanu mara ijumaa balleessi jedha» jedhe. **4** Maarre Saa'ol addee, «Xilaa'iim» jedhantutti namoota wolitti qabee, isaan keessaa loltoota miilaa kuma dhibba kuma, Yihudaa keessalle'e namoota kuma kudhan laakkowe. **5** Saa'ol gara qachaa Amaaleeqootaa dhagee dhooqa takka keessatti riphee gaade. **6** Inni worra Qenootaatiin, «Isin yennaa Israa'elooti biyya Gibxi'i keessaa baatu waan dansaa isaaniif waan gootaneef, ani worra Amaaleeqootaa waliin akka isin hin balleessine isaan irraa adda baya'a» jedhe; maarre worri Qenootaa Amaaleeqoota irraa adda bayane. **7** Achiin duuba Saa'ol worra Amaaleeqootaa Hawiilaa irraa jalqabee haga Shuurii ta Gibxi' irraa karaa aduun baatu jirtuutti lole. **8** Inni mootii Amaaleeqootaa Agaag lubbu'uun adoo jiruu boojj'ee, kolbaa isaa mara shallaaga'aan ijumaa balleesse. **9** Saa'olii fi loltooti isaa ammoo Agaag, loonii fi hoolee dadansaa, jabbi'ii fi buruusota cocooma adoo hin ijjeesin lakkisane. Isaan kana ijumaa balleessuu hin barbaanne; garuu isaan waan woy hin baane ka tuffatane qofa balleessane. **10** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Saamu'elii dhufee, **11** «Saa'ol na hordofatiisa lakkisee, seera kiyyalle waan hin eegatinii, ani waan isa mootonseef gaabbeera» jedhe. Saamu'elille guddoo aaree halkan guutuu gara Mootii Waan Maraa iyye. **12** Saamu'el barii ganamaan ka'ee Saa'ol dhaggiisaaf dhage; garuu, «Saa'ol gara Qarmelosii deemeera; achitti ulfinna ifitiif sooduu dhaabbateen duuba, deebi'ee gara Giilgalii deemeera» jedhanee isatti himane. **13** Saamu'el gara Saa'olii yennaa dhufe, Saa'ol isaan, «Mootiin Waan Maraa si eebbisu! Ani ajaja Mootii Waan Maraa muummesseera» jedhe. **14** Saamu'elille, «Madhi hoole'eetii fi baroodiis korommii ka ani gurra kiyyaan dhage'u kun maan?» jedheen. **15** Saa'ol deebisee, «Kun waan Loltooti worra Amaaleeqootaa irraa boojjite fidde, isaan hoolotaa fi korommii dadansaa Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif ciincaa dhiheessiisaaf fidaneeran; waan hafe ijumaa balleessineerra» jedhe. **16** Saamu'elille Saa'oliiin, «Diqqoo eegi! Halkan kale'ee waan Mootiin Waan Maraa natti hime sitti hima!» jedhe; Saa'olille, «Natti himi me!» jedhee deebise. **17** Saamu'elille, «Ati akka nama diqqaa tokkootitti ifi ilaaltulle, soorssa gosa Israa'elii teetee hin jirtuu ree? Mootiin Waan Maraa Israa'eloota irratti mootii si godhee muudeera; **18** Mootiin Waan Maraa, «Dhaqiitii, Amaaleeqoota cubbaaleyyii san ijumaa balleessi! Haga isaan ijumaa badanutti lol!» jedhee si ergeeraayyu; **19** ati Mootii Waan Maraatiif maaf hin ajajamin ree? Boojuu fudhatiisaaf joljotee Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu maaf huje ree?» jedhe. **20** Saa'olille deebisee Saamu'eliiin, «Ani Mootii Waan Maraatiif ajajameera; gara inni itti na ergelle dhageera; Amaaleeqoota mara balleessee, mootii isaanii Agaagille boojj'ee fideera. **21** Loltooti ammoo Mootii Waan Maraa Waaqa keetiif Giilgalitti ciincaa dhiheessiisaaf, boojuu keessaa hoolotaa fi korommii dadansaa fuudhanee dhufaneeran» jedhe. **22** Saamu'el deebisee, «Mootiin Waan Maraa nama jecha isaatiif ajajamutti haga gammadu, kennansa gubamuu fi ciincaa dhikaattutti hin gammadaa ree? Kunoo, ajajamiis ciincaa dhiheessanu caala; dhage'iisille

korbeessa hoole'ee coomaleessa ciincaa dhiheessanu caala. **23** Finqilli akka cubbuu nama moruu ti; koorille waaqa dharraa akka waaqonfatiisaa ti; ati jecha Mootii Waan Maraa waan tuffateef, innille akka ati mootii hin teene si tuffateera» jedheen. **24** Achiin duuba Saa'ol Saamu'eliiin, «Ani cubbuu hujeera; ajaja Mootii Waan Maraatiif si seera keeti irra dabareera; kolbaa waan sodaadheef waan isaan na gaafatane mara godheera. **25** Tanaaf, amma maganne'e cubbuu tiyya naa araaramiitii, Mootii Waan Maraa akka waaqonfadhu na waliin deebi'» jedhe. **26** Saamu'el ammoo isaan, «Ani si waliin hin deebi'u! Ati jecha Mootii Waan Maraa waan tuffateef, innille akka ati Israa'elii irratti mootii hin teene si tuffateera» jedhe. **27** Saamu'el deemiisaaf yennaa garagale, Saa'ol qaccee handaara woyaa isaa qabatee, woyaalle tarsaate. **28** Saamu'elille, «Mootiin Waan Maraa mootummaa Israa'elii adha si irraa tarsaasee, nama dhibii si caaluuf dabarsee kenneera. **29** Mootiin Waan Maraa ka ulfinna Israa'elii te'e, hin hollu yookiin hin gaabbu; inni nama waan hin te'iniif akka nama hin gaabbu» jedheen. **30** Achiin duuba Saa'ol deebisee, «Ani cubbuu hujeera, maganne'e jaarsolee kolbaa tiyyaatiif fi Israa'eloota duratti ulfinna naaf kenni; Mootii Waan Maraa Waaqa keeti akka waaqonfadhu maganne'e na waliin deebi'» jedheen. **31** Maarre Saamu'el isa waliin deebi'ee, Saa'olille Mootii Waan Maraa waaqonfate. **32** Achiin duuba Saamu'el, «Mootii Amaaleeqootaa Agaag naa fida'a!» jedhe; Agaagille, «Dhugumaan duuti hadhoottuun dabarteerti» jedhaa gammadaa gara isaa dhufe. **33** Saamu'el ammoo, «Akkuma shallaagaan keeti dubartoota ta ijoollee hin qanne goote, haati teetille dubartoota keessaa ta ijoollee hin qanne teeti» jedhee, Giilgalitti Mootii Waan Maraa duratti Agaag kukkute. **34** Achiin duuba Saamu'el gara Raama'aa deeme; Saa'olille gara mana ifi ka Gibe'aa keessa jiruu deeme. **35** Saamu'el Saa'oliiif bowulle haga du'a ifitiitti isa dhaggiisaaf gara isaa hin deenne; Mootiin Waan Maraa Saa'ol Israa'el irratti waan mootii godheef gaabbe.

16 Mootiin Waan Maraa Saamu'eliiin, «Akka inni Israa'el irratti mootii hin teene, nama ani tuffadhe Saa'oliiif haga yoomii bootta? Ani ilmaan Iseyii keessaa nama mootii te'u waan dhaggadheef, gara Iseyii nama biyya Betlihemii waan si erguuf, meya gaafaa keetitti zayitii ejersaa guutii fudhadhuu deemi» jedhe. **2** Saamu'el ammoo, «Saa'ol tana yoo dhage'e na waan ijjeesuuf, ani attam dhaquu danda'e ree?» jedhe; Mootiin Waan Maraa deebisee, «Goronsa tokko geessiitii, «Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhiheessiisa dhufeera» jedhi! **3** Iseyille gara addee ciincaa itti dhiheessituu waami; ani waan ati gootu sitti himee, nama ani sitti himu naaf hin muudda» jedhe. **4** Saamu'el waan Mootiin Waan Maraa isa ajaje godhe; yennaa inni Betlihem geye jaarsoleen qachaa sanii hollataa isa gophatisaaf dhuttee, «Ati nagayaafuu dhuttee?» jettee isa gaafatte. **5** Saamu'el deebisee, «Ee nagewuma; ani Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhiheessiisaaf dhufe; isinille ifi woyyoonsa'aatii na waliin gara ciincaa kowa'a» jedhe; achiin duuba inni Iseyii fi ilmaan isaa woyyoonse gara ciincaa san akka dhufanu isaan waame. **6** Isaan yennaa

achi geyane, Saamu'el isaan keessaa Eliyaab dhaggee, «Dhugumaan nami Mootiin Waan Maraa muude, Mootii Waan Maraa dura kunoo, dhaabbateera» jedhee herrege. 7 Mootiin Waan Maraa ammoo Saamu'eliin, «Ani waan isa tuffadheef bifa isaa yookiin dheerinna hojjaa isaa hin ilaalin; Mootiin Waan Maraa akka nami ilaalu hin ilaalu; nami fuula ilaala; Mootiin Waan Maraa ammoo qalbii ilaala» jedhe. 8 Achiin duuba Isey Abinaadaab waamee fuula Saamu'elii dura akka dabaru godhe; Saamu'el ammoo, «Mootiin Waan Maraa isa kanalle hin filanne» jedheen. 9 Iseyille Shamaa fuula isaa dura akka dabaru godhe; Saamu'el ammoo, «Mootiin Waan Maraa isalle hin filanne» jedhe. 10 Isey ilmaan ifii torba fuula Saamu'elii dura akka dabaranu godhe; Saamu'el ammoo, «Mootiin Waan Maraa isaan kana hin filanne» jedhe. 11 Maarre inni Iseyiin, «Ilmaan teeti tanuma calla'aa?» jedhee gaafate. Iseyille, «Maandhich isaan maraa hin dhunne; inni hoolee tissiisatti jira» jedhee deebise; Saamu'elille, «Haga inni dhufutti nuuti waan gad hin teenneef, itti ergiiti isa fichisiisi!» jedhe. 12 Tanaaf inni nama itti ergee isa fichisiise; innille diimaa, nama miidhagaa ila kuulle'ee ti. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Saa'oliin, «Nami ani filadhe isa kana; ka'itii isa muudi!» jedhe. 13 Saamu'elille gaafa Zayitiin guutame fuudhee obboleeyyan isaa duratti isa muude; guyyaa sanii jalqabee Ayyaanni Mootii Waan Maraa Daawiti irratti bu'e; achiin duuba Saamu'el gara Raama'aa deebi'e. 14 Ayyaanni Mootii Waan Maraa Saa'ol irraa fagaatee, ayyaanni hamaan ajaja Mootii Waan Maraatiin ergame isa rakkise. 15 Tajaajiltooti Saa'olii isaan, «Kunoo, ayyaanni hamaan ajaja Mootii Waan Maraatiin ergamee si rakkisiisatti jira. 16 Tanaaf ayyaanni hamaan ka Mootiin Waan Maraa sitti erge sun yennaa sitti dhufu, nama kiraara gudicha akka dansaa taphatee akka ati fayyitu si godhu akka si'if barbaannu nu tajaajiltoota teeti ajaji!» jedhane. 17 Maarre Saa'ol tajaajiltoota ifitiin, «Nama akka dansaa kiraara guddicha taphatu barbaada'aatii naa fida'a!» jedhe. 18 Tajaajiltoota keessaa tokko, «Nama kiraara guddicha akka dansaa taphatu ilma Iseyii nama biyya Betlihemii dhaggeera; inni janna, ka lola dande'u, nama dubbii beekuu fi nama dhaaba tolu; Mootiin Waan Maraalle isa wolliin jira» jedhee deebise. 19 Tanaaf Saa'ol gara Iseyii nama erge, «Ilma keeti ka tisse hoole'ee Daawiti naaf ergi» jedhe. 20 Maarre Isey daabbo'oo fi qalqalluu daadhii woyni'ii harre'etti fe'ee, buruusoo korbeessa re'e'ee ilma ifii Daawititti kennee gara Saa'olii erge. 21 Daawiti gara Saa'olii dhufee isa tajaajiliisa jalqabe; Saa'olille guddoo isa jaalatee, innille dargaggeessa meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atu te'e. 22 Achiin duuba Saa'ol gara Iseyii nama ergee, «Daawiti na duratti fudhatama waan dhaggateef, na bira tee'ee na tajaajiluu ti» jedhe. 23 Ayyaanni hamaan Waaqa biraa gara Saa'olii yennaa dhufu, Daawiti kiraara guddicha taphataayyu; Saa'olille fayyee ayyaanni hamaan sun isa irraa fagaataayyu.

17 Filisxeemoti loltoota ifii qachaa Yihuda'aa Sokootii keessatti lolaaf wolitti qabatane; isaanille Sokootii fi Aazeqaa wodhakkaa Efes-Damiim keessa qubataane. 2 Saa'olii fi Israa'elooti wolitti qabamanee dhooqa Elaa

keessa qubatanee, Filisxeemota loliisaaf tarree galane. 3 Wodhakkaa isaanii dhooqi takka jirtuun, Filisxeemoti kooba takka, Israa'elootille kooba dhibii qabatane. 4 Nami qachaa Gaatiitii dhufe tokko ka hojjaan isaa ciqilee jaa fi taakku'uu, ka jannuma'aan beekkame Goliyaad quttuma Filisxeemotaa keessaa bayee dhufe. 5 Inni gullee sageettuu irraa hujante mata'atti keyatee, qomoo sageettuu irraa hujante meya lolaa ta kiillogiraama shantamii torbaa uffateeraayyu. 6 Inni waan akka quncee mukaa ta sageettuu irraa hujante miila ifiitii hidhatee, urdee sageettuu irraa hujante gurmuu ifii irraa qabaayyu. 7 Somey eboo isaa muka worri woyaa dhowu, woyaa dhowe san itti maru geettiyyu; sibiilli eboo isaalle gara kiillogiraama torbaa ti; tajaajilaan wontee isaa ba'atu isa dura deemaayyu. 8 Goliyaad dhaabbatee loltoota Israa'elii tarree galtee jirtuun, «Isin maaniif tarree galtanee lolaaf baatane? Ani nama biyya Filisxeemotaa ti; isinille tajaajiltoota Saa'oliiitii motii? Nama tokko filadha'a; inni gara kiyya dhufuu ti! 9 Inni na lolee yoo na ijeesuu dande'e, nuuti tajaajiltoota teessan hin teena. Ani ammoo isa injifadhee yoo isa ijeese, isin tajaajiltoota teenna teetane nu hin tajaajiltan» jedhe. 10 Achiin duuba nami biyya Filisxeemotaa sun, «Ani adha loltoota Israa'elii haga ilaala, nama na lolu tokko naaf kenna'a!» jedhe. 11 Saa'olii fi Israa'elooti marti dubbii nami biyya Filisxeemotaa dubbate tana dhage'anee, nayanee guddoo sodaatane. 12 Daawiti ilma Iseyii nama biyya Efraata'aa, ka biyya Yihuda'aa qachaa Betlihemii keessa le'uu ti. Isey ilmaan dhiiraa saddeeti qabaayyu; bara Saa'olii keessa inni guddatee dulloomeeraayyu. 13 Ilmaan Iseyii gugurdoon sad lolaaf Saa'ol wolliin duulaneeraniyyu; maqaan ilmaan isaa ka lolaaf duulane, angafichi Eliyaab, ka lammeeesso'oo Abinaadaab, ka sadeesso'oo Shama'a. 14 Daawiti isaan maraaf maandhicha; obboleeyyan isaa gugurdoon sad Saa'ol wolliin duulane; 15 Daawiti ammoo hoolee abbaa ifii tissiisaaf Saa'ol biraa gara Betlihemii deebi'e. 16 Nami biyya Filisxeemotaa sun guyyaa afurtama ganamaa fi galgala loltoota Israa'elootaa dura dhufee dhaabbataayyu. 17 Isey ilma ifii Daawitiin, «Akum'ee garbu'uu kiillogiraama diddamaa fi xaltaa daabbo'oo kudhan kana qabadhuutii obboleeyyan teetiif ariifadhuu addee quttumaa geessi! 18 Itittuu goge kudhan kanalle ajajaa loltootaatiif geessi; obboleeyyan teeti nageyaan akka jiranu ilaaliitii, nageyaan jiraatiisa isaanii beessisa isaan biraa fidii koy. 19 Isaan Saa'olii fi Israa'eloota mara wolliin dhooqa Elaa keessatti Filisxeemota loliisatti jiran» jedhe. 20 Daawiti boruyyaa ganama ka'ee hoolota tissitootatti lakkisee, waan Isey isa ajaje ba'atee deeme; loltooti addee qabataneeranu, lolaaf dhaadataa bayiisatti jiranuun addee quttumaa san geye. 21 Israa'elootii fi Filisxeemoti tarree galanee fuula wolitti galaneeraniyyu. 22 Daawiti meya ifii namicha galaa eegu biratti lakkisee, gara lolaa fiigee obboleeyyan ifii dhaggee nageya fuudhe. 23 Inni obboleeyyan ifii wolliin adoo haasowisatti jiruu, Goliyaad nami janni worra Filisxeemotaa ka biyya Gaatiitii dhufe, tarree loltootaa keessaa bayee akkuma qaraa dhaadatuun, Daawiti isa dhage'e. 24 Israa'elooti Goliyaad yennaa dhaggane, marti isaaniituu

guddoo sodaatanee isa duraa baqatane. **25** Isaan, wol wolille'een, «Nama guyyuma guyya'aan dhufee Israa'eeloota arrassu kana hin dhaggitan. Nama isa ijjeeseef mootichi karra bacaa hin kenna. Intala ifille isa fuusisee, maatii abbaa isaalle biyya Israa'elii keessatti gibira akka hin kaffalle hin godha» jedhane. **26** Daawiti worra isa bira dhaabbateen, «Nama biyya Filisxeemotaa kana ka ijjeesee, salphinna akkanaa kana Israa'eeloota irraa nama balleessuuf maan isaaf godhan? Nami biyya Filisxeemotaa ka haqanqabaa hin qabatin kun, loltoota Waaqa jiraata'aatitti dhaadatiisaaf inni eennu?» jedhee gaafate. **27** Isaaniille, «Nama isa ijjeeseef wonni godhamu'u male kana» jedhane waanuma qara dubbatane san deebisane isatti himane. **28** Obboleessi isaa angafichi Eliyaab, Daawiti namoota waliin dubbatuun isa dhage'ee, aaree bobee'ee, «Maaf as dhutte? Hoolota diqqoo san goomolee keessatti eennu biratti lakkitte? Ati sababa koorra keetiitii fi hammeenna gadhaa keetiitiif, lola ilaaliisaaf akka ati dhutte ani hin beeka» jedhe. **29** Daawitille, «Ani amma maan godhe ree? Ani woyiyyuu gaafatiisumalle hin dande'uu?» jedhe. **30** Achiin duuba inni gara nama dhib'i'i deebi'ee, gaaffuma san deebisee gaafate; namootille deebuma qaraa taan isaaf deebisane. **31** Saa'ol waan Daawiti dubbate dhage'ee, nama ergee Daawiti gara ifii waansise. **32** Daawitille Saa'oliin, «Ani tajaajilaan keeti dhagee isa waan loluuf sababa Filisxeemicha kanaatiin gadhaan nama tokkole hin raafamin» jedhe. **33** Saa'olille deebisee Daawitiin, «Ati ijoolle'e; inni garuu dargaggummaa ifitiin jalqabee lola waan barateeruuf, Filisxeemicha kana waliin wol loliisaaf hin dandeettu» jedheen. **34** Daawiti ammoo Saa'oliin, «Ani tajaajilaan keeti hoolota abbaa kiyyaa yennaa tissu, neenqi yookiin doobbaan dhufee tika keessaa hoollee yookiin re'ee takka yoo qabu, » 35 reebbee dhowee irraa buusa. Yennaa inni natti qaragalu laagadaa isaa hudhee dhowee isa ijjeesaayyu. **36** Ani tajaajilaan keeti neenqaa fi doobbaalle ijjeeseera; Filisxeemichi kun ka haqanqabaa hin qabatin, loltoota Waaqa jiraata'aa waan arrasseef, innille akkuma bineensota san keessaa tokkochaa hin te'a. **37** Mootiin Waan Maraa ka kottee neenqaatii fi kottee doobba'aa jalaa na baase sun harka Filisxeemichaa jalalle'e na hin baasa» jedhe. Saa'olille Daawitiin, «Dhaqi, Mootiin Waan Maraa si waliin jiraatuu ti, » jedhe. **38** Achiin duuba Saa'ol woyaa ifii ta lolaa Daawititii uffisee, gullee sageettuu irraa hujante mataa isaatitti keyee, qomoo itti uffise. **39** Daawiti woyaa akkanaa uffatee waan hin beenneef, woyaa lolaa irratti shallaagaa hidhatee ideemiisaaf wodhaane. Inni Saa'oliin, «Tanaan qara uffadhee waan hin baratiinif akkas uffadhee lolliisa hin dande'u» jedhe. Maarre inni woyaa san ifi irraa baafate. **40** Achiin duuba ulee ifii fudhatee, dhakaa qunqumhicha shan laga keessaa filee korojoo ifitiitti naqateen duuba, looyyaa harkatti qabatee Filisxeemichatti dhikaate. **41** Filisxeemichille tajaajilaa meya lolaa isaa ba'atu ifiin dura ideensisaa gara Daawitii dhikaataa dhufe. **42** Filisxeemichi Daawiti ilaalee yennaa dhagge, Daawiti diimaa miidhagaa dhaaba tolu, ijoollicha waan te'eef isa tuffate. **43** Inni Daawitiin, «Ani saree teenaan ulee qabatee natti dhuttee?»

jedhee, maqaa waaqota ifitiin isa abaare. **44** Inni, «Me, gara kiyya as koy! Ani foon keeti allaatiitii fi bineensaafille hin kenna» jedhe. **45** Achiin duuba Daawiti Filisxeemichaan, «Ati shallaagaa, ebo'oo fi urdee teeti qabatee natti dhutta; ani ammoo maqaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqa loltoota Israa'elii ka ati arrassituun sitti dhufa. **46** Biyyi lafaa marti Israa'el keessa Waaqi akka jiru akka beettuuf, adha Mootiin Waan Maraa harka kiyyatti dabarsee si hin kenna. Ani dhowee si jisse mataa keeti si irraa hin kuta; guyyaa adhaa reeffa loltoota Filisxeemotaa allaatotaa fi bineensotaafille hin kenna. **47** Worri asitti wolitti qabame marti Mootiin Waan Maraa shallaaga'aa yookiin ebo'oon akka nama hin baanne hin beekan; lolli ka Mootii Waan Maraa waan te'eef, isin mara harka keennatti dabarsee hin kenna» jedhe. **48** Yennaa Filisxeemichi ka'ee Daawiti loliisaaf gara isaa dhikaate, Daawitille isa loliisaaf ariitiin gara addee lolaa fiige. **49** Daawiti subba ifii keessa harka keyee, dhakaa fudhee, looyya'aan qolaansee, adda Filisxeemichaa dhowe; dhakaan sun adda isaa keessa lixee seenee, innille gad gombifamee addaan lafa dhowe. **50** Maarre Daawiti looyya'aa fi dhakaa qofaan Filisxeemicha injifate; inni shallaagaalle harkatti adoo hin qabaatin Filisxeemicha dhowee ijjeese. **51** Achiin duuba Daawiti gara isaa fiigee isa gubbaa dhaabbate. Inni shallaagaa isaatuu gonofaa isaa keessaa buqqifatee, ittiin mataa isaa irraa mure. Worri Filisxeemotaa gooti isaanii akka du'e yennaa dhaggane deebi'ane baqatane. **52** Achiin duuba worri Israa'eliiitii fi Yihuda'aa ka'ane qeexalaa, worra Filisxeemotaa haga seensuma Gaatiitii fi haga karra Eqroonii ari'ane. Maarre reeffi Filisxeemotaa karaa Sha'araayimii irraa haga Gaatiitii fi haga Eqrooniititii jijjige. **53** Worri Israa'eelootaa yennaa Filisxeemotaa ari'ane deebi'ane addee quttuma isaanii saamane. **54** Daawitille mataa Filisxeemichaa fuudhee gara Yersaaleemii geesse; meya lolaa ka isaa ammoo dunkaanii ifii keessa keyate. **55** Daawiti Filisxeemicha loliisaaf deemuun Saa'ol yennaa dhagge, ajajaa loltootaa Abneeriin, «Abneer, dargaggeessi kun ilma eennuu ti?» jedhee gaafate. Abneerille, «Ee mooticha, du'a lubbuu teetiitiin kakadha, ilma eennuu akka inni te'e, ani hin beeku» jedhee deebise. **56** Mootichille, «Dargaggeessi kun ilma eennu akka te'e beeki» jedheen. **57** Daawiti Filisxeemicha ijjeese akkuma deebi'een, mataan Filisxeemichaa harka Daawitii keessa adoo jiruu, Abneer Saa'ol dura isa dhikeesse. **58** Saa'ol isaan, «Dargaggeessa kana, ati ilma eennuu ti?» jedhee gaafate. Daawitille isaan, «Ani ilma tajaajilaa keeti ka Iseyii nama qachaa Betlihemii ti» jedhe.

18 Daawiti akkuma Saa'ol waliin dubbatee fixateen, Yonaataan Daawiti waliin jaalomee, akka lubbuu ifii isa jaalate. **2** Guyyaa saniin jalqabee, Saa'ol isa fudhate; akka Daawiti gara mana abbaa ifii deebi'u isa hin lakkinne. **3** Yonaataan akka lubbuu ifii isa waan jaalateef, isa waliin gondoorroo godhate. **4** Yonaataan geellaa ifii uffate ifi irraa baafatee meya woraanaa, shallaagaa ifille, guube'ee fi hiituu hidhaa ta ifii waliin Daawitiif kenne. **5** Daawiti addee Saa'ol isa erge mara dhaqee haajaa ergameef

akka dansaa waan muummessuuf, Saa'ol loltoota irratti baallii isaaf kenne; tunille kolbaa maraa fi tajaajiltoota Saa'olii gammachiitte. **6** Daawiti Filisxeemicha ijjeeseen duuba, namooti gara mana ifii yennaa deebi'anuu, dubartooti dibbe'ee fi maseenqoo qabatanee, sirbaa, geexalaa, illilisa mootichaa Saa'ol fudhatiisaaf qachaa Israa'elii mara keessaa gad bayane. **7** Dubartooti sun wol woliin, «Saa'ol kuma hedduu ijjeese; Daawitille kuma kudhan hedduu ijjeese» jedhaa sirbite. **8** Dubbiin tun Saa'ol waan hin gammachiisiniif guddoo aare; inni, «Daawitiif kuma kudhan hedduu, naaf ammoo kuma hedduu gofa laakkowane; mootummaa fudhatiisa malee maanti isaaf hafe ree?» jedhe. **9** Guyyaa saniin jalqabee Saa'ol Daawiti hinaafe. **10** Boruyyaa, ayyaanni hamaan Waaqa biraa Saa'ol irratti bu'e; Daawiti akkuma qaraa kiraara guddicha yennaa taphatu, Saa'ol mana ifii keessatti akka nama maraata'aa dubbatiisatti jiraayyu; Saa'ol eboo ifiille harkatti qabateeraayyu. **11** Inni, «Daawiti dhaaba manaa woliin wolitti qassiisa» jedhee herreege eboo darbate; Daawiti garuu yennaa lama isa duraa miliqe. **12** Mootiin Waan Maraa isa lakkisee Daawiti woliin waan jiraateef, Saa'ol Daawiti sodaate. **13** Maarre inni Daawiti ifi biraa fageessee ajajaa loltoota kumaa isa godhe; Daawitille yennaa duulaa isaan sooresse. **14** Mootiin Waan Maraa isa woliin waan jiraateef, wonni Daawiti hujj marti isaaf hin milkootti. **15** Daawiti milki guddoo akka qabu yennaa dhagge, Saa'ol isa sodaate. **16** Ka isaan soorssu isa waan te'eef, namooti Israa'elii fi Yihuda'aa marti ammoo Daawiti jaalatane. **17** Achiin duuba Saa'ol Daawitiin, «Kunoo, ani intala tiyya angafitti Meraab si'if hin kenna. Atummaan ilma goota naaf te'iitti lola Mootii Waan Maraa loli» jedhe; Saa'ol gadhaa ifii keessatti, «Filisxeemoti isa ijeettuu ti malee, ani isa hin ijjeesu» jedhee herreegeeraayyu. **18** Daawiti ammoo Saa'oliin, «Soddaa mootichaa te'iisaaf ani eennu? Israa'el keessatti maatiin tiyya yookiin sanyiin abbaa kiyyaa tam?» jedhe. **19** Te'uu malee intalti Saa'olii Meraab Daawiti heerumiisaaf yennaa maltetti, nama biyya Meholaatii Adri'el heerumte. **20** Intalti Saa'olii Milkaal garuu Daawiti jaalatte; Saa'olille tana dhage'e gammade. **21** Saa'ol gadhaa ifii keessatti, «Akka isiin tiyyoo isaaf teetee, innille harka Filisxeemotaatti du'u, ani isii isaaf hin kenna» jedhee herreege. Tanaaf Saa'ol Daawitiin, «Kunoo, ati yennaa lammeesso'oo soddaa naaf hin teeta» jedhe. **22** Achiin duuba Saa'ol tajaajiltoota ifii ajajee, «Daawitiin, «Kunoo, mootichi sitti gammadeera; tajaajiltooti isaa martinuu waan si jaalatanuuf soddaa isaa te'i» jedha'aatii dhossa'aan itti hima'a» jedhe. **23** Maarre tajaajiltooti Saa'olii dubbii tana Daawititti himane; Daawitille, «Ani nami hiyyeessi, ka gurra dansaa hin qanne, Soddaa mootichaa te'iisi waan kasoo isinitti fakkaatee?» jedheen. **24** Tajaajiltooti Saa'olille waan Daawiti jedhe yennaa isatti himane, **25** Saa'ol deebisee, «Mootichi diinota ifii haluu bayiisaaf akka ati Filisxeemota dhibba tokko yakkaatee shoggoraa isaanii fiddu malee, maraa intalaa waan dhibii si irraa hin barbaadu» jedha'aatii Daawititti hima'a» jedhe. Saa'ol akka Daawiti harka Filisxeemotaatti du'uuf tana herreege. **26** Tajaajiltooti Saa'olii tana Daawititti yennaa

himane, soddaa mootichaa te'iisi isa gammachiise. Guyyaan murteeffame adoo hin dabarin, **27** Daawiti ifi namooti isa woliin jiranu dhaqanee Filisxeemota dhibba lama ijjeesane; Daawiti soddaa mootichaa te'iisaaf gogaa haqanqabaa qabee san akka laakkossa isaanititti mootichaa dhikeesse; achiin duuba Saa'ol intala ifii Mikaaal Daawitiif kenne. **28** Garuu Saa'ol akka Mootiin Waan Maraa Daawiti woliin jiru dhaggee yennaa beeke, intalti isaa Mikaaalille akka isa jaalatte yennaa hubate, **29** Saa'ol ka qaraa caalaa Daawiti sodaatee, bara jireenna ifii mara diina isaa te'e. **30** Achiin duuba ajajjooti loltoota Filisxeemotaa akkuma qaraa lolaaf bayanee dhufane; Daawitille tajaajiltoota Saa'olii mara caalaa milki dhaggatee maqaan isaa beekkame.

19 Daawiti akka ijjeesanuuf Saa'ol ilma ifii Yonaataanii fi tajaajiltoota ifii maratti hime; ilmi Saa'olii Yonaataan garuu guddoo Daawiti jaalataayyu. **2** Yonaataan, «Abbaan kiyya Saa'ol si ijjeesiisaaf barbaada. Tanaaf, boru ganama ifi eegadhu. Addee dhokaataa keessatti dhokadhuutti achuma turi! **3** Ani fichaa ati keessa jirtu abbaa kiyya bira dhaabbadhee marroo teeti isatti hin dubbadha. Waan te'u ilaalee sitti hin hima» jedhee Daawititti hime. **4** Yonaataan marroo Daawiti waan dansaa dubbatee abbaa ifii Saa'oliin, «Ee, mooti'i! Tajaajilaan keeti waan guddoo dansaa te'e si'if huje malee, si hin yakkiine; tanaaf isa hin yakkin. **5** Inni lubbuu ifitiif adoo hin mararfatin Filisxeemicha san ijjeese; Mootiin Waan Maraale injifachaa guddaa kolbaa Israa'elii maraaf kennee, atille dhaggitee gammadeerta. Maaf sababa malee nama yakkaa hin qanne Daawiti ijjeettee cubbuu hujja ree?» jedhe. **6** Saa'ol dubbii Yonaataanii caqasee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, Daawiti hin ijjeefamu!» jedhee kakate. **7** Maarre Yonaataan Daawiti waamee dubbii tana mara isatti himee gara Saa'olii isa geesse; Daawitille akkuma qaraa Saa'ol tajaajile. **8** Ammalle lolli dhibiin ka'e. Daawitille dhaqee Filisxeemota lolee, guddoo isaan fixee, isaanille isa duraa baqatane. **9** Achiin duuba Saa'ol eboo qabatee mana ifii adoo te'eeruu, Mootii Waan Maraa biraa ayyaanni hamaan isa irratti bu'e. Daawitille kiraara guddicha taphatiisatti jiraayyu. **10** Saa'ol dhaaba manaa woliin Daawiti qassiisiisaaf eboo ifii darbate; Daawiti garuu duraa waan miliqeef eboon dhaaba manaatti sikkante. Daawitille galgala san baqatee miliqe. **11** Saa'ol mana Daawiti marsanee ganama akka isa ijjeesanuuf namoota erge; haati manaa ta Daawitii Mikaaal ammoo, «Lubbuu teeti hamburatiisaaf edana yoo hin baqatin, boru hin ijjeefanta» jettee itti hinte. **12** Maarre Mikaaal karaa fodd'aatiin Daawiti gad buuttee, innille baqatee miliqe. **13** Achiin duuba Mikaaal fakkii waaqa dharraa fuutee taqee irra irkittee, mataa duraan boraatii rifeensa re'e'ee boraafachiittee woyaa itti uffitte. **14** Daawiti akka qabanuuf Saa'ol namoota yennaa erge, Mikaaal, «Inni dhibameera» jette. **15** Achiin duuba Saa'ol namooti dhaqanee akka Daawiti ilaalanuuf ergeen, «Ani isa akka ijjeesuuf taqee isaa woliin isa gara kiyya fida'a» jedhe. **16** Namooti ergamane sun mana yennaa seenane, fakkiin waaqa dharraa taqee irra irkattee, boraatii rifeensa re'e'ee boraafatteertiyyu. **17** Saa'ol Mikaaaliin, «Ati maaf na soddee diinni kiyya miliqee akka deemu goote?» jedhe.

Mikaalille, «Isattu, «Yoo ati akka ani miliqu na hin qarqaarin ani si ijjeesa» naan jedhee» jettee deebitte. **18** Daawiti baqatee bayee Saamu'el bira gara Raama'aa dhaqee waan Saa'ol isa irratti huje mara isatti hime. Achiin duuba Saamu'elii fi Daawiti Naayot dhaqanee achi le'ane. **19** «Kunoo, Daawiti biyya Raama'aa, Naayot keessa jira» jedhanee Saa'olitti himane. **20** Maarre inni Daawiti akka qabanuuf namoota erge; te'uu malee isaan korri raagotaa tokko raaga dubbatanuun, Saamu'el isaan qajeelchuun yennaa dhaggane, Ayyaanni Waaqaa namoota Saa'ol erge san irratti bu'ee, isaanille raaga dubbatane. **21** Waan kana Saa'olitti yennaa himane, inni namoota dhibii erge; isaanille raaga dubbatane. Saa'ol ammalle yennaa sadeesso'oo namoota erge; isaanille raaga dubbatane. **22** Achiin duuba inni ifumaaf gara biyya Raama'aa dhaqee, baleessa bisaanii guddicha Seeku keessa jiru bira yennaa geye, «Saamu'elii fi Daawiti eessa jiran?» jedhee gaafate. Nami tokko, «Isaan biyya Raama'aa Naayot keessa jiran» jedhe. **23** Maarre Saa'ol achi gara biyya Raama'aa Naayot dhaqee. Ayyaanni Waaqaa isa irralle'etti bu'ee haga biyya Raama'aa Naayot gewutti raaga dubbatana deeme. **24** Inni woyaa ifii ifi irraa baafatee Saamu'el duratti raaga dubbatee, halkan sanii fi guyyaa san mara qullaa irkate. Tanaaf kolbaan, «Saa'olille raagota keessaa tokko te'ee ree?» jette.

20 Achiin duuba Daawiti Naayotii biyya Raama'aa keessaatii baqatee gara Yonaataanii dhaqee, «Ani maan si godhe? Yakkaan tiyya maan? Ani maan isa yakkinnaan abbaan keeti na ijjeesiisaaf barbaada?» jedhee gaafate. **2** Yonaataan deebisee, «Tun hin teetu! Ati hin duutu. Kunoo abbaan kiyya waan guddoo yookiin waan diqqoolle teetu qara adoo natti hin himin waan tokkole hin huju; abbaan kiyya tana maaf na dhossa ree? Dubbiin akkasii moti!» jedhe. **3** Daawiti ammoo, «Akka ani si duratti fudhatama dhaggadhe abbaan keeti hin beeka; inni gadhaa ifii keessatti, «Yonaataan akka hin gaddine dubbii tana hin beekin» jedheera; dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'etii fi lubbuu teeti jiraattu'uun kakadhaa, ani du'isaaf dhikaadheera» jedhee kakate. **4** Achiin duuba Yonaataan Daawitiin, «Waan ati jettu mara ani si'if hin godha» jedhe. **5** Maarre Daawiti Yonaataaniin, «Kunoo, boru jila baatii ji'aa waan teeteef, ani silaa mooticha woliin irbaata nyaatiisa qabaayyu; ammoo haga itaan galgalaattii diida keessatti akka dhokadhu naaf eeyyami. **6** Abbaan keeti yoo na barbaade, «Fira isaa maraaf ciincaan wogga'aa waan dhikaatuuf, Daawiti gara qachaa ifii Betlihemi dhaqiisaaf guddoo na gaafateera» jedhii itti himi. **7** Innille, «Dansa'al» yoo jedhe, ana tajaajilaa keetii nageenni hin te'a; inni yoo aare ammoo akka inni hantuu na irratti yaadate beeki. **8** Tanaaf ati Mootii Waan Maraa duratti ana tajaajilaa keeti woliin gondoaroo waan gondoorateef, waan dansaa naaf godhi. Ani yakkaa yoo qabaadhe ammoo atinuu na ijjeesi malee maaf gara abbaa keetii na geessita ree?» jedhe. **9** Yonaataanille, «Tun hin teetu! Abbaan kiyya hantuu akka si irratti yaadate adoo beekke jiraadhee, ani sitti hin himuuyyuu ree?» jedhe. **10** Achiin duuba Daawiti Yonaataaniin, «Abbaan keeti aari'in yoo deebii sii kenne,

eenutu natti hima?» jedhe. **11** Yonaataanille Daawitiin, «Koy, gara diidaa gad baanaa» jedhee, isaan lamaanuu gara diidaa gad bayane. **12** Achiin duuba Yonaataan Daawitiin, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii dhugaa bayaa te'uu ti; boru haga yennaa tanaa abbaa kiyya qorqoree itaan sitti ergee, yoo inni yaada dansaa si'if qabaate sitti hin beessisa. **13** Garuu abbaan kiyya hantuu si irratti yaadateeruun, ani tana sitti himee akka ati nageyaan deentu yoo hin godhin Mootiin Waan Maraa na ijjeesuu ti! Mootiin Waan Maraa akkuma abbaa kiyya woliin jiraate si wolille'een jiraatuu ti. **14** Atille haga ani lubbu'uun jiru akka ani hin duuneef jaalala bara baraa ka Mootii Waan Maraa naaf mudhisi. **15** Mootiin Waan Maraa diinota Daawitii mara lafa irraa yennaa balleesselle jaalala bara baraa ka maatii tiyyaaf qaddu hin lakkisin» jedhe. **16** Maarre Yonaataan, «Diinota Daawitii irratti Mootiin Waan Maraa mura kennuu ti» jedhee sanyii Daawitii woliin gondoaroo godhate. **17** Yonaataan akka ifi jaalatu Daawiti waan jaalatuuf, Daawiti ammalle akka isaaf kakatu godhe. **18** Achiin duuba Yonaataan Daawitiin, «Boru jila baatii ji'aa ti; barcumaan keeti duwwaa waan te'uuf ati akka hin jirre hin beekkanta. **19** Ati itaan galgala guyyaa rakkoon tun teete addee itti dhokatte ariifadhuu dhaqqitii dhakaa, «Ezel» jedhamu bira turi. **20** Ani akka nama daaya woyyitii darbatuu, daaya sad gara cinaa dhaka'aa hin darbadha. **21** Achiin duuba ani, «Dhaqitii daaya san fidi!» jedhee mucaa dargageessa tokko hin erga; ani mucaa dargageessa saniin, «Kunoo, daayi si'in garana jira, fuudhii fidi» yoo jedhe, dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, nageya malee rakkoon takkaalle waan hin jirreef koy. **22** Garuu ani mucaa dargageessa saniin, «Kunoo arfiin daayaa si irraa fagoo jirti» yoo jedhe, akka ati deentu fedhii Mootii Waan Maraa waan te'eef, ati deemi. **23** Waan anii fi ati woliin dubbanneefille Mootiin Waan Maraa wodhakkaa tiyyaa fi teetitti haga bara baraa dhugaa bayaa keenna» jedhe. **24** Maarre Daawiti diida keessa dhokate; jilti baatii ji'aa yennaa geette mootichi sagalee qophootte nyaatiisaaf tee'e. **25** Mootichi akkuma qaraa cinaa dhaaba manaa tee'e; Yonaataan fuullee isaa, Abneerille cinaa Saa'ol tee'ane; barcumaan Daawitii ammoo duwwaa hafe. **26** Saa'ol, «Daawiti woy te'eera. Inni qulqullu'uu moti; dhugumaan inni qulqullu'uu moti» jedhee waan herregeeruuf, guyyaa san waan tokkole hin dubbanne. **27** Jila baatii ji'aatiin duuba, guyyaa itti aanu, guyyaa lammeesso'olle, barcumaan Daawitii duwwaa waan te'eef, Saa'ol ilma ifii Yonaataaniin, «Ilmi Iseyii kaleelle, adhalle maaf nyaata irratti hin dhaggamin?» jedhe. **28** Yonaataanille deebisee, «Daawiti gara Betlihemi dhaqiisaaf guddoo na gaafateera. **29** Inni, «Firri keenna qachaa keessatti ciincaa waan dhikeessanuuf, akka ani achitti dhaggamu obboleessi kiyya na ajajeera; ani si duratti fudhatama yoo dhaggadhe, obboleeyyan tiyya dhaggiisaaf deema» jedhee guddoo na gaafateeraayyu; sababa kanaaf inni jila tana irratti adoo hin dhaggamin hafe» jedhe. **30** Achiin duuba Saa'ol Yonaataaniitti aaree bobe'ee, «Ati ilma dubartii dabaalettii finqiltu'uu, ati ifii fi hadhaa si deette salphisiisaaf, ilma Iseyii akka ati filatte ani hin beeku seetaa?» **31** Ilmi Iseyii lafa irra

haga lubbu'uun jiru, atii fi mootummaan teetille jabaatanee hin dhaabbatanu. Inni dhugumaan du'isa waan qabuuf, nama itti ergiitii gara kiyya akka fidanu godhi!» jedhe. **32** Achiin duuba Yonaataan deebisee, abbaa ifii Saa'oliin, «Inni maaf iijeeftama? Inni maan godheera?» jedhee, abbaa ifii gaafate. **33** Saa'ol ammoo Yonaataan iijeesiisaaf eboo ifii itti darbate. Maarre Yonaataan abbaan isaa Daawiti iijeesiisaaf akka murteeffate bekee. **34** Yonaataan aarii guddo'oon nyaata irraa ka'e. Abbaan isaa Daawiti waan salphiseef, inni Daawitiif gaddee, sagalee jila baatii ji'aa ta guyyaa lammeesso'oo san hin nyaanne. **35** Boruyyaa ganama Yonaataan mucaa dargaggeessa tokko fudhatee, Daawiti dhaggiisaaf gara addee Daawiti woliin woldeennaa qabate san dhaqee, **36** mucaa dargaggeessa saniin, «Me, fiigiitii daaya ani darbadhu kana barbaadi» jedhe; akkuma mucaan fiigeen, daaya tokkocha isa irra dabarsee darbate. **37** Yennaa mucaan addee daayi Yonaataan darbate bu'e san geye, Yonaataan isa waamee, «Daayi si irraa achi fagoo jiraa motii?» jedheen. **38** Yonaataan, «Achi hin dhaabbatin! Ariifadhu!» jedhee itti iyye; mucaalle daaya san fuudhee gara goottaa ifii deebi'e. **39** Yonaataanii fi Daawiti malee, marroo waan kanaa mucaan sun waan tokkole hin beeku. **40** Achiin duuba Yonaataan meya woraanaa muca'atti kennee, «Qabadhuu gara qacha'aa deebi'!» jedhe. **41** Mucaan deemeen duuba, Daawiti dhakaa biratti dhokateeru san gara kibbaatii ol ka'ee, yennaa sad fuulaan lafatti gad gombifamee sagade; achiin duuba wol sunqatanee bowane; Daawiti garuu Yonaataan caalaa bowe. **42** Achiin duuba Yonaataan Daawitiin, «Nuuti, «Si'ii fi ana, sanyii teetii fi sanyii tiyya wodhakka'atti Mootiin Waan Maraa haga bara baraa dhugaa bayaa keenna» jennee maqaa isaatiin waan kakanneef, nageyaan deemi» jedhe. Achiin duuba Daawiti ka'ee deemee, Yonaataanille gara qacha'aa deebi'e.

21 Daawiti gara qachaa Nobii addee hayyichi Ahimelek jiru deeme. Hayyichi Ahimelekille hollataa Daawiti qophatiisaaf gad itti bayee, «Nami tokkole si gula hin jiruu? Ati maaf qofuu deenta?» jedheen. **2** Daawiti deebisee Ahimelekii hayyichaan, «Mootichi, «Marroo waan ani si ergeetii fi si ajajee kana nami tokkole hin beekin» jedhee na ajajeera; namoota kiyya woliin eessatti akka wol woldeennu isaanitti himeera. **3** Ati amma sagalee maan ifi biraa qadda? Xaltaa daabbo'oo shan yookiin waanuma dhaggame naaf kenni» jedhe. **4** Hayyichi ammoo deebisee Daawitiin, «Ani daabboo nami marti nyaatu hin qabu; namooti keeti dubartii bira geyiisa irraa yoo ifi eegatanee jiraatane ammoo daabboon woyyittiin hin jirti» jedhe. **5** Daawitille deebisee, «Akkuma qara baratame haga baaneen jalqannee nuuti dubartoota bira geyiisa irraa ifi eeganneerra; yennaa ergaa akka aadaa dhugeeffanna'aatiitti woyyuu hin te'in ergannuuyyuu dubartoota bira geyiisa irraa ifi hin eegannaayyuu; adha fa'a irra caalaa attam dubartoota bira geyiisa irraa ifi hin eegannee ree?» jedhe. **6** Maarre daabboo Waaqqa dura dhikaattu ta Mootii Waan Maraa duraa fuudhanee daabboo o'tu'uun bakka buusane san malee ta dhibiin waan hin jirreef, hayyichi xaltaa daabboo

woyyitti'ii san fuudhee Daawitiif kenne. **7** Gaafa san tajaajiltoota Saa'olii keessaa ajajaan tissitootaa, nami biyya Edoomii Do'eeg fuula Mootii Waan Maraa dura akka turu godhamee achi jiraayyu. **8** Daawiti, «Haajaan mootichaa ariifachiisaa waan te'eef, ani shallaagaa yookiin meya lolaa kiyya hin fidanne; ati shallaagaa yookiin eboo ifi biraa hin qadduu?» jedhee Ahimelek gaafate. **9** Hayyichille deebisee, «Shallaagaan Goliyaadii filiixseemichaa, ka ati dhooqa Elaa keessatti iijettee, kunoo woya'aan maramee woyaa hayyumma'aa ta qomaatiin duuba jira; isa san malee ka dhibiin as waan hin jirreef, yoo barbaadde isuma fudhadhu» jedhe. Daawitille, «Shallaagaan akkasii waan hin jirreef, isuma san naaf kenni» jedhe. **10** Daawiti gaafuma san Saa'ol duraa baqatee, gara mootii Gaatii gara Akiishii dhaqee. **11** Tajaajiltooti Akiishii ammoo isaan, «Mootiin biyyaa Daawiti isa kanaa motii? Ka worri sirbu, «Saa'ol kuma hedduu iijee; Daawiti ammoo kuma kudhan hedduu iijee» jedhanee sirbaneef isa kanaa motii?» jedhane. **12** Daawitille dubbii tana gadha'atti qabatee, mootii Gaatii Akiishi guddoo sodaate. **13** Maarre inni isaan duratti akka nama qalbii tuqamee te'e; yennaa isa qabanella balbala karaa irratti tattaraaraa, gorora ifi areeda irra yaasaa akka nama maraatee te'e. **14** Achiin duuba Akiishi tajaajiltoota ifitiin, «Kunoo, nami kun maraata'a; maaf gara kiyya fiddanne? **15** Ani maraataa dhabee jennaan, akka inni na duratti maraatuuf, nama kana gara kiyya fiddanee? Nami akkanaa mana kiyya dhufuu qabaa?» jedhe.

22 Daawiti qachaa Gaatiitii bayee gara goda qachaa «Adulaam» jedhamu bira jiruutitti baqate; obboleeyyan isaatii fi maatiin abbaa isaa marti tana dhage'anee achi gara isaa dhaqane. **2** Worri rakkate marti, worri liqaan irra jiruu fi worri jirenni itti hammaateeru marti namooti gara dhibba afurii isa biratti wolitti qabamane; inni ajajaa isaanii te'e. **3** Daawiti achi ka'ee gara qachaa Miispha'aa ka biyya Mo'aabii keessaa dhaqee, mootii Mo'abiitiin, «Maganne'e, waan Waaqi naaf godhu hage beekutti, abbaan kiyyaa fi haati tiyya si bira turanuu ti» jedhe. **4** Maarre inni mootii Mo'aabii biratti isaan lakkisee, isaanille haga Daawiti kushee jadduu keessa dhokatee ture san mara mooticha san bira turane. **5** Achiin duuba Gaadiin raagichi Daawitiin, «Kushee jadduu tana keessa hin turin; ka'itii gara biyya Yihuda'aa deemi!» jedhe. Maarre Daawiti achi ka'ee gara gongomaa Kaareeti dhaqee. **6** Saa'ol gaafa tokko Daawitiin fi namooti isa woliin jiranu akka mudhatane dhage'e. Saa'ol eboo ifii qabatee qachaa Giibe'aa keessa kooba irra muka «Tamariiski» jedhamu tokko jala tee'eeraayyuu; tajaajiltooti isaa marti adaala isaa dhaabbataneeraniyyuu. **7** Saa'ol tajaajiltoota ifii worra isa bira dhaabbateeruu, «Isin worri Beniyaaminii Dhage'a'a; ilmi Iseyii ficha'aa fi addee muka woyinii itti dhaabbatanu isin maraaf hin jirne kenna ree? Inni ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa isin mara hin godhataa ree? **8** Isin marti tanaaf na irratti mala dhoottanii ree? Ilmi kiyya ilma Iseyii woliin yennaa gondooratu nami tokkole natti hin hinne. Akkuma adhaa ilmi kiyya yennaa tajaajilaa kiyya na irratti kaasee akka inni riphee na eeggatu yennaa godhe, isin keessaa nami tokkole marroo tiyyaaf

quuqamee natti hin hinne» jedhe. **9** Achiin duuba nami qachaa Edoonii Do'eeg, ka tajaajiltoota Saa'olii woliin dhaabbateeru deebisee, «Ilmi Iseyii gara qachaa Nobii, ilma Ahixubii Ahiimelek bira dhufuun dhaggeera; **10** Ahiimelekille marroo isaa Mootii Waan Maraa gaafatee, gala'aa fi shallaagaa Goliyaadii Filisxeemichaalle isaaf kenne» jedhe. **11** Achiin duuba mootichi nama ergee, Ahiimelekii hayyicha ilma Ahixubii, maatii abbaa ifii maraa fi worra Nob keessatti hayyoota te'ane mara waansisee, isaan marti gara mootichaa dhufane. **12** Yennaa san Saa'ol, «Ee, ilma Ahixubii amma dhage'!» jedhe. Innille deebisee, «Kunoo, ani as jira, gootaa kiyya!» jedheen. **13** Saa'olille isaan, «Akkuma adha godhu kana, ilmi Iseyii na irratti ka'ee akka na gaadu, daabbo'oo fi shallaagaa isaaf kennitee, marroo isaatiif Mootii Waan Maraa gaafatiisaan, isa woliin maaf na irratti mala dhoottane?» jedhe. **14** Ahiimelek deebisee mootichaan, «Soddaan mootichaa, ajajaa eeddota teetii te'ee mana keeti keessatti ka ulfinna qabu, tajaajiltoota teeti mara keessaa akka Daawitii ka addatame eennu? **15** Ani marroo isaatiif Mootii Waan Maraa gaafatiisa adha jalqabee ree? Waawwo'o! Ani tajaajilaan keeti marroo waan kanaa guddisee yookiin diqqeesseelle waan tokkole waan hin beenneef, tajaajilaa keetii yookiin maatii abbaa kiyyaa mara hin komatin» jedhe. **16** Mootichi ammoo, «Ahiimelek! Aatii fi maatiin abbaa keetii martinuu dhugumaan hin duutan» jedhe. **17** Achiin duuba mootichi eeddota adaala isaa dhaabbataneeraanuun, «Hayyooti Mootii Waan Maraa tun marti Daawitiiif golanee, baqatiisa isaa adoo beekanuu natti himuu waan didaneef, itti garagala'aatii isaan ijjeesa'a» jedhe. Tajaajiltooti mootichaa ammoo harka ifitiin hayyoota Mootii Waan Maraa ijjeesiisaaf hin barbaanne. **18** Achiin duuba mootichi Do'eegiin, «Ati hayyoota tana ijjeesi» jedhe. Maarre Do'eeg nami qachaa Edoonii, itti garagalee, guyyaa san hayyoota saddeettamii shan ta woyaa hayyuma'aa ta qomaa ta quncee talba'aa irraa hujante uffataneeranu ijjeese. **19** Qachaa hayyootaa Nobitti duulchisee, dhiiraa fi dubartii, ijoolle'ee fi annoolee, qotiyoo, harre'ee fi hoolee mara shallaaga'aan ijjeese. **20** Akaakoon Ahixubii ilmi Ahiimelekii Abiyaataar ammoo miliqee bayee gara Daawitii baqatee, **21** Saa'ol hayyoota Mootii Waan Maraa akka ijjeese Daawititti hime. **22** Daawitille Abiyaataariin, «Ani nama qachaa Edoonii Do'eeg yennaa achitti dhagge, akka inni dhugumaan waan mara Saa'olitti himu gaafasuma beke. Maarre ijjeefamiisa maatii abbaa keetii maraaf ka itti gaafatamu ana. **23** Nami si ijjeesiisaaf barbaade, nama na ijjeesiisaaf barbaade waan te'eef, ati na woliin turi; hin sodaatiin. Ati na woliin nageyaan leeta» jedhe.

23 «Kunoo, Filisxeemoti qachaa Qeyilaa lolanee, midhaan eeddummaa keessaa saamiisatti jiran» jedhane Daawititti himane. **2** Tanaaf Daawiti, «Dhaqee Filisxeemota tana loluu?» jedhee Mootii Waan Maraa gaafate. Mootii Waan Maraalle deebisee isaan, «Dhaqii Filisxeemota lolitii qachaa Qeyilaa isaan harkaa baasi» jedhe. **3** Namooti Daawitii ammoo, «Kunoo, as Yihudaa keessattuu nuuti hin sodaanna; qachaa Qeyilaa dhandhee attam isaan loliisaaf dandenna ree?» isaan jedhane. **4**

Achiin duuba Daawiti ammalle Mootii Waan Maraa gaafate. Mootiin Waan Maraalle deebisee, «Ani Filisxeemota harka keetitti dabarsee waan kennuuf ka'itii gara qachaa Qeyilaa dhaqi!» isaan jedhe. **5** Maarre Daawitii fi namooti isaa gara qachaa Qeyilaa dhaqanee, Filisxeemota lolanee horii isaanii booji'anee, isaan keessaa nama bacaa ijjeesane. Maarre Daawiti kolbaa qachaa Qeyilaa badii irraa hambure. **6** Ilmi Ahiimelekii Abiyaataar qachaa Qeyilaattii gara Daawitii yennaa baqate, woyaa hayyuma'aa ta qomaa fudhatee dhaqe. **7** Daawiti gara qachaa Qeyilaa akka dhufe Saa'olitti himane. Saa'olille, «Daawiti qachaa karraa fi danqaraa karraa qabu seenee waan ifitti cufateef, Waaqi isa harka kiyyatti dabarsee kenneera» jedhe. **8** Maarre Saa'ol gara qachaa Qeyilaa dhaqee Daawitii fi namoota isaa marsee qabiisaaf loltoota ifii mara waame. **9** Daawitille akka Saa'ol isa irratti hantuu yaadate beekke, Abiyaataarii hayyichaan, «Woyaa hayyuma'aa ta qomaa as naa fidil!» jedhe. **10** Achiin duuba Daawiti, «Ee Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii, Saa'ol gara qachaa Qeyilaa dhufee sababa kiyyaaf qachaa balleessiisaaf akka barbaadu dhugumaan ani tajaajilaan keeti dhage'eera. **11** Namooti qachaa Qeyilaa harka isaatiitti dabarsanee na hin kennanii? Akkuma ani dhage'e Saa'ol dhugumaan as hin dhufaa? Ee Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii ana tajaajilaa keetitti himi!» jedhe. Mootii Waan Maraalle deebisee, «Inni hin dhufa» jedhe. **12** Daawiti ammalle, «Namooti qachaa Qeyilaa anaa fi namoota kiyya Saa'olitti dabarsanee hin kennanii ree?» jedhee gaafate. Mootii Waan Maraalle deebisee, «Eeti'i, isaan dabarsanee isin hin kennan» jedheen. **13** Maarre Daawitii fi namooti isaa ka gara dhibba jaa qachaa Qeyilaatii ka'anee addee dhaqiisaaf barbaadane mara dhaqane. Daawiti qachaa Qeyilaatii akka miliqe Saa'olitti yennaa himane, inni achi dhaqiisa lakkise. **14** Daawiti kushee hedduu jadduu goomolee keessaa ta koobota goomolee Ziifii keessa ture. Saa'ol guyyaa mara Daawiti barbaadaayyu; Waaqi ammoo Daawiti harka isaatiitti dabarsee hin kennine. **15** Daawiti goomolee Ziifii, Horesh keessa adoo jiruu Saa'ol isa ijjeesiisaaf akka dhufe dhagge. **16** Ilmi Saa'olii Yonaataan addee Daawiti jiru gara Horeshii dhaqee, maqaa Waaqaatiin isa jajjabeesse. **17** Yonaataan Daawitiin, «Hin sodaatiin! Abbaan kiyya Saa'ol ijjumaa si hin dhaggu. Ati Israa'el irratti mootii hin teeta, anille sitti hin aana. Abbaan kiyya Saa'olinuu tana hin beeka» jedhe. **18** Isaan lamaanuu Mootii Waan Maraa duratti gondooroo godhatane. Achiin duuba Yonaataan gara manaa ifii deemee, Daawiti ammoo Horesh keessatti hafe. **19** Namooti Ziifii gara Giibe'aa Saa'ol bira dhaqanee, «Kunoo, Daawiti kushee hedduu jadduu Horesh keessaa, kooba Haqilaa ta lafa goomolee irraa gara kibbaa jiranu, odduu teennatti dhokateeraa motii? **20** Ee mootii'i, ati yennaa feete koy! Nuuti isa qannee dabarsinee sitti hin kennina» jedhane. **21** Saa'ol deebisee, «Isin marroo naaf yaadattaneef Mootiin Waan Maraa isin eebbisu. **22** Inni nama maltee akka te'e ani waan dhage'eeruuf, isin dhaqa'aa qorqora'aatii inni yennaa hedduu eessa akka turuu fi nama isa achitti isa dhaggelle adda baasa'aa beeka'a. **23** Addee inni itti dhokatu mara hubadha'aatii oduu mirkana teete

fida'aatii gara kiyya deebi'a'a. Achiin duuba ani isin woliin dhaqee, inni biyya keessa yoo jiraate, ani lafa Yihuda'aa mara keessa isa hin barbaada» jedhe. **24** Maarre namooti ka'anee adoo Saa'ol hin deemin dursanee Ziif dhaqane. Yennaa tana Daawitii fi namooti isaa biyya Arabaayii ta lafa goomolee'ee irraa gara kibbaa jirtu goomolee Mo'aa keessa jiraniyyu. **25** Saa'oliif fi namooti isaa Daawiti barbaadiisaaf dhaqane. Daawitille tana yennaa dhage'e gara rassa'aa dhaqee goomolee keessa Maa'on le'e. Saa'ol tana yennaa dhage'e, goomolee maa'onii keessa Daawiti ari'e. **26** Saa'ol cinaa gaaraa gara tokkoon yennaa ari'u, Daawitii fi namooti isaalle gara kaaniin Saa'ol duraa baqatiisaaf ariifatan. Saa'olii fi loltooti isaa Daawitii fi namoota isaa marsanee qabiisaaf itti dhikaatanee adoo jiranuu, **27** nami tokko gara Saa'olii ergamee dhufee, «Filisxeemoti lafa qabatiisatti waan jirtuuf, ariifadhuu koy!» jedhe. **28** Achiin duuba Saa'ol Daawiti ari'iisa lakkisee Filisxeemota loliisaaf deeme. Tanaaf addeen sun, «Rassaa itti gargar deebi'ane» jedhane moggaasane. **29** Daawitille addee sanii ol bayee kushee jadduu, «En-Gedi» jedhantu keessa le'e.

24 Saa'ol Filisxeemota ari'iisa irraa yennaa deebi'e, «Kunoo, Daawiti goomolee En-Gedii keessa jira» jedhane itti himane. **2** Maarre Saa'ol Israa'eloota mara keessaa namoota filamane kuma sad fudhatee, Daawitii fi namoota isaa barbaadiisaaf gara addee, «Rassaa re'ee diidaa» jedhamuu dhaqe. **3** Saa'ol gara gooree hoole'ee ta karaa qarqara jirtuu takka dhufee, achitti goda takka dhaggee faalowiisaaf keessa seene. Daawitii fi namooti isaalle goda san gara keessaatiin keessa tee'aneeraniyyu. **4** Namooti Daawitille, «Guyyaan Mootiin Waan Maraa, «Diinota keeti waan feete akka gootuuf harka keetitti dabarsee hin kenna» jedhee dubbate kunoo adha!» isaan jedhane. Achiin duuba Daawiti dhokatee dhaqee handaara woyaa Saa'olii irraa mure. **5** Daawiti handaara woyaa Saa'olii waan mureef gadde. **6** Inni namoota ifitiin, «Nama Mootiin Waan Maraa muude waan te'eef, gootaa kiyya nama Mootiin Waan Maraa muude irratti waan akkanaa godhiisaaf, harka kiyyaan waan hantuu isa irratti hujiisa irraa Mootiin Waan Maraa na eegu» jedhe. **7** Maarre Daawiti jecha kanaan namoota ifii xixee, akka isaan Saa'ol hin lolle dhoogge. Saa'olille goda keessaa bayee deeme. **8** Isa duubaan Daawiti goda keessaa bayee, «Gootaa kiyya Mooticha!» jedhee Saa'ol waame. Yennaa Saa'ol ifi duuba ilaalu, Daawiti fuulaan lafatti gad gombifamee isaaf sagade. **9** Daawiti Saa'oliin, «Jecha namooti, «Daawiti si miidhiisaaf barbaada» jedhanu maaf caqatta? **10** Guyyaa adhaa Mootiin Waan Maraa goda keessatti harka kiyyatti dabarsee akka si kenne atinuu ila teetiin dhaggiteerta. Namooti gariin akka ani si ijjeesuuf na tirsanee, ani ammoo, «Inni nama Mootiin Waan Maraa muude waan te'eef, ani harka kiyyaan gootaa kiyya irratti waan hantuu hin huju» jedhee si'iif marare. **11** Kunoo, Abbaa kiyya, handaara woyaa teetii harka kiyya irratti ilaali! Ani handaara woyaa teetii irraa mure malee si hin ijjeenne. Ani hammeenna yookiin yakkaa akka hin qanne beeki. Ati lubbuu tiyya balleessiisaaf barbaaddulle, ani si irratti cubbuu hin hunye. **12** Mootiin Waan Maraa

anaa fi si wodhakka'atti muraa kennuu ti. Ati na irratti hammeenna waan hujjeef, Mootiin Waan Maraa haluu si naaf bayuu malee, harki kiyya waan hantuu si irratti hin huju. **13** Worri durii, «Hammeenni worra hamaa irraa dhufa» jedhan. Harki kiyya ammoo waan hantuu si irratti hin huju. **14** Mootiin Israa'elii eennu loliisaaf dhufe? Ati eennu ariita? Saree duute moo taffii ariita? **15** Mootiin Waan Maraa abbaa mura'aa te'ee anaa fi si wodhakka'atti muraa kennuu ti. Inni haajaa kiyya ilaalee naaf falmatee, harka keeti jalaa na baasee, dhugaa tiyya naaf mudhisuu ti» jedhe. **16** Daawiti akkuma tana dubbatee fixateen, Saa'ol, «Ilma kiyya Daawiti, tun qoonquma teetii?» jedhee gaafatee qoonqoo ifii ol-qabatee bowe. **17** Inni Daawitiin, «Ani waan hantuu si irratti hunyaan ati ammoo waan dansaa naaf waan gooteef, ati na caalaa balcha'a! **18** Ati attam waan dansaa akka naaf goote adha natti mudhitteerta; Mootiin Waan Maraa harka keetitti dabarsee na kenneeruun, ati ammoo na hin ijjeenne. **19** Nami diina ifii yennaa dhagge, akka inni nageyaan deemu hin lakkisaa ree? Maarre waan dansaa adha ati naaf gooteef, Mootiin Waan Maraa waan dansaa si'iif godhu. **20** Kunoo, ati dhugumaan mootii akka teetuu fi mootummaan Israa'elii harka keetitti jabaatee akka dhaabbattu ani hin beeka. **21** Ati naan duuba sanyii tiyya akka hin balleessine, maqaa kiyyalle maatii abbaa kiyyaa keessaa haxoottee akka hin balleessine amma maqaa Mootii Waan Maraatiin naaf kakadhu» jedhe. **22** Maarre Daawiti tana Saa'oliif kakate. Achiin duuba Saa'ol gara mana ifii deeme; Daawitii fi namooti isaa ammoo gara kushee jadduu ifii deemane.

25 Saamu'el du'e. Israa'elooti marti wolitti qabamanee bowanee, mana isaa ka Raamaa keessa jiru keessatti isa awwaalane. Achiin duuba Daawiti ka'ee gara goomolee Phaaraanii gad dhaqe. **2** Biyya Maa'onii qachaa Qarmelosii keessa namichi dureessi karra guddoo qabu tokko jiraayyu. Inni hoolota kuma sadii fi re'oota kuma tokko qabaayyu. Inni Qarmelos keessatti rifeensa hoolota irraa quxaatiyyu. **3** Maqaan isaa Naabaal; maqaan haadha manaa isaalle Abigaayil. Isiin dubartii qalbittii shaggitti'i; abbaan manaa isi'ii ammoo nama gadhi-laafummaa hin qanne ka waan hantuu huju; inni sanyii Kaalebii ti. **4** Daawiti goomolee keessa adoo jiruu, Naabaal hoolee ifii irraa rifeensa quxatisatti akka jiru dhage'e. **5** Maarre Daawiti dargaggoota kudhan ergee, «Gara Qarmelosii Naabaal bira dhaqa'aatii maqaa kiyyaan nageya isa fuudha'a. **6** «Bara dheeraa le'! Nageenni si'iif te'u! Nageenni mana keetii fi waan ati qaddu maraaf te'u! **7** Ati rifeensa hoolota teetii akka quxiisatti jirtu dhage'eera; tissitooti teeti yennaa nu woliin jiranu, nuuti isaan hin miine; isaan bara Qarmelos keessa jiranu mara wonni tokkolle isaan duraan hin banne. **8** Tajaajiltoota teeti gaafadhu, isaan sitti hin himan. Tanaaf nuuti guyyaa jilaa waan dhunneef, dargaggooti tiyya tun si duratti fudhatama dhaggatuu ti. Maganne'e tajaajiltoota teetii fi ilma keeti Daawitiif waanuma qaddu kenni» jedha'aan» jedhe. **9** Dargaggooti Daawitii yennaa achi geyane, maqaa Daawitiitiin ergaa tana Naabaalitti himanee, deebii eeggatane **10** Naabaallille deebisee tajaajiltoota Daawitiitiin, «Daawitiin kun eennu inni? Ilmi lseyii kun eennu inni? Bara kana tajaajiltooti

bacaan goottota ifii jalaa badiisatti jiran. **11** Ani daabbo'oo fi bisaan, foon worra rifeensa hoolee tiyya irraa quxanuuf qopheesse, namoota addee isaan dhufaneen hin beenneef maaf kenna ree?' jedhe. **12** Maarre dargaggooti Daawitii duubatti deebi'annee waan Naabaal jedhe mara Daawititti himane. **13** Daawiti dargaggoota ifitiin, «Isin martinuu shallaagaa keessan hidhadha'a» jedhe. Maarre isaan martinuu shallaagaa ifii hidhatane. Daawitille shallaagaa ifii hidhate. Namooti gara dhibba afurii Daawiti waliin ol bayanee, namooti gara dhibba lamaa meya eegiisaaf hafane. **14** Dargaggoota san keessaa tokkochi Abigaayil, haadha manaa Naabaaliitiin, «Daawiti goomolee keessaa namoota ergee, gootaa keenna nageya gaafateeraayyu; goottaan keenna ammoo isaan arrasse. **15** Silaa namooti kun nu'uuf worra dansa'a; isaan nu hin miine; bara isaan waliin diida keessa jirru mara wonni tokkolle nu duraa hin banne. **16** Bara nuuti hoolota teenna tiffataa isaan waliin turre mara halkanii fi guyyaa isaan adaala keennatti akka dalleyaa nu'uuf te'ane. **17** Tanaaf amma gootaa keennaa fi maatii isaa mara irratti miidhaan dhufiisatti waan jirtuuf, ati tana beekiiti waan godhiisaaf malte godhi. Inni nama yabaabulaa waan te'eef, nami tokkolle isatti dubbatissa hin dande'u» jedhe. **18** Abigaayil ariitiin daabboo xaltaa dhibba lama, daadhii woyinii qalqalluu lama, hoolota qalantee qopheeffante shan, akum'ee miidhaanii gara kiiloogiraama kudhanii torbaa, miidhaan woyinii gogaa cum'aa dhibba tokkoo fi miidhaan harru'uu gogaa xaltaa dhibba lama wolitti qaddee harreele'etti feete. **19** Achiin duuba tajaajiltoota ifitiin, «Ani isin gula hin dhufa; isin naan dura deema'a!» jette. Garuu abbaa manaa ifii Naabaalitti hin hinne. **20** Isiin harree irra teettee gaaratti gollattee gad bu'iisatti adoo jirtuu, Daawitii fi namooti isaa gara isi'ii gad itti dhufane; isiille isaan dhaggite. **21** Daawitille, «Ani goomolee keessatti qabeenni namicha kanaa akka hin banne toluma isaaf eegee? Ani isa irraa waan tokkolle hin fudhanne. Inni ammoo waan dansaa ani isaaf huje waan hantuu naaf deebise. **22** Boru ganama waan isaa mara keessaa dhiira tokkolle yoo ani hambure, Waaqi na ijjeesuu ti» jedhe. **23** Abigaayil yennaa Daawiti dhaggite ariitiin harree irraa gad baatee, Daawiti duratti fuulaan lafatti gad gombifante. **24** Miila isaattitti jiddee, «Ee, gootaa kiyya, yakkaan tun na irratti teetuu ti; maganne'e, ani tajaajiltuun teeti sitti himadha, waan ani tajaajiltuun teeti sitti himadhu naaf dhage'i! **25** Ee gootaa kiyya, Naabaalii yabaabulaa san woyitti hin laakkowin; maqaan isaatuu, «Gowwaa: jechu'u; inni akkuma maqaa ifituu jira. Gowwumaan isuma waliin turte. Ani tajaajiltuun teeti ammoo dargaggoota goottaan kiyya erge san hin dhaggine. **26** Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'eetii fi lubbuu teeti jiraattu'uun kakadha, ati dhiiga dhangalaattee haluu akka hin baaneef Mootiin Waan Maraa si eegeera; diinoti keetii fi worri si gootaa kiyya miidhuu barbaadu marti akka Naabaal te'e te'anuu ti. **27** Kennansi ani tajaajiltuun teeti si gootaa kiyyaaf fide kun dargaggoota si gootaa kiyya hordofatiisatti jiranuuf kennamuu ti. **28** Sababa ati goottaan kiyya lola Mootii Waan Maraa loliisatti jirtuuf, Mootiin Waan Maraa mootummaa sanyii teeti hin

jabeessa; ati maganne'e yakkaa ana tajaajiltuu teetii naaf araarami; bara jiruu teetii mara hammeenni si irratti hin dhaggamin. **29** Eennulle si ijjeesiisaaf yennaa si ari'elle, lubbuun gootaa kiyyaa subba Mootii Waan Maraa ka Waaqa keetii keessatti nageyaan hin eeganti; lubbuu diinota keetii ammoo akka dhakaa looyyaa keessaa hin qolaansan. **30** Mootiin Waan Maraa waadaa si gootaa kiyyaaf gale, waan dansaa mara si'iif godhee Israa'el irralle'etti yennaa si mootii godhe, **31** dhiigi ati sababa malee dhangalaatte yookiin harka keetiin wonni ati haluu baate waan hin jirreef, si gootaa kiyya wonni ati itti gadditu yookiin wonni ati ifi gaabbitu tokkolle hin jiraattu. Mootiin Waan Maraa waan dansaa si'iif yennaa godhe, maganne'e, ana tajaajiltuu teeti qaabadhu» jette. **32** Daawitille Abigaayiliin, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii ka adha gara kiyya si erge leellifamuu ti! **33** Akka ani dhiiga hin dhangalaannee fi harka kiyyaan akka ani haluu hin baane ka na eege yaad keeti dansaan sun eebbifamuu ti; atille eebbifami. **34** Adoo ati ariifattee na bira dhufuu dhabaattee, dhugaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii ka jiraataa te'ee, ka akka ani si hin miine godhee, haga ganamatti namoota Naabaalii keessaa dhiira ka te'e tokkolle hin hafuuyyu» jedhe. **35** Achiin duuba Daawiti waan isiin isaaf fidde harka isi'ii irraa fudhatee, «Kunoo, ani dubbii teeti dhage'eera; waan ati na kadhattelle si'iif hin kenna. Nageyaan gara mana keetii deemi!» jedheen. **36** Abigaayil gara Naabaalii yennaa deebite, inni jila akka jila mana mootichaa mana ifii keessatti jilifatee guddoo machowee gammadiisatti jiraayyu. Maarre isiin haga latti bariitutti waan tokkolle isatti hin hinne. **37** Achiin duuba ganama Naabaal machii yennaa balleeffate, Abigaayil haati manaa isaa waan kana mara isatti hintee jennaan, onneen isaa naasu'uun dhowantee inni akka dhaka'aa te'e. **38** Gara guyyaa kudhaniitiin duuba, Mootiin Waan Maraa Naabaal irratti balaa buusee, innille du'e. **39** Daawiti akka Naabaal du'e yennaa dhage'e, «Naabaalii na arrasse ka haluu naaf baye, ana tajaajilaa ifille waan hantuu godhiisa irraa ka na eege, Mootiin Waan Maraa leellifamuu ti. Inni waan hantuu Naabaal huje san mataa isaattitti deebiseera» jedhe. Achiin duuba Daawiti Abigaayil fuudhiisaaf itti ergate. **40** Tajaajiltooti isaa gara Qarmelosii dhaxxee Abigaayiliin, «Daawiti si fuudhiisaaf barbaadee gara keeti nu ergeera» jette. **41** Abigaayil kaatee fuulaan lafatti gad gombifantee, «Kunoo, ani garbittiin teeti si tajaajiliisaaf, tajaajiltoota gootaa kiyyaalle miila dhiqisaaf qophowee» jette. **42** Abigaayil ariitiin kaatee harree irra teettee, dubartoota dargaggeeyyii tajaajiltoota ifii shan fudhattee, namoota Daawiti ergate waliin deentee isa heerumte. **43** Daawiti dubartittii biyya Yizre'elii Ahiino'aamille fuudhee isaan lamaanuu haadha manaa isaa te'ane. **44** Saa'ol ammoo haadha manaa ta Daawitii intala ifii Mikaa'el isa jalaa baasee, nama qachaa Galiimii, ilma Laa'iishii Phalaati'el heerumsiise.

26 Namooti biyya Ziifii gara Saa'olii Giibe'aa dhaqanee, «Daawiti kooba Hakiila'aa irraa, fuullee lafa goomole'eetitti dhokateera motii?» jedhaneen. **2** Maarre Saa'ol ka'ee namoota Israa'elii ka filamane kuma sad

woliin Daawiti barbaadiisaaf gara goomolee Ziifii deeme. 3 Saa'ol kooba Hakiila'aa ta fuullee lafa goomole'ee cinaa kara'aa qubate. Daawiti ammoo goomolee keessa ture; inni akka Saa'ol haga achii isa hordofee dhufe yennaa dhagge, 4 worra dooyu ergee Saa'ol dhugumaan akka achi dhufeeru hubate. 5 Achiin duuba Daawiti ka'ee addee Saa'ol Qubateeru dhaqee, Saa'olii fi ajajaan loltoota isaa ilmi Neerii Abneer addee rafaneeranu dhagge. Saa'ol odduu quttumaa rafee loltooti isaa adaala isaa qubataneeraniyyu. 6 Achiin duuba Daawiti Ahiimelekii nama biyya Heetotaatii fi ilma Zeruyaa obboleessa Yo'aabii Abiishaayin, «Eentu na woliin gara addee quttuma Saa'olii gad dhaqa?» jedhee gaafate. Abiishaayille, «Ani si woliin hin dhaqa» jedhe. 7 Maarre Daawitii fi Abiishaayi halkaniin addee loltooti jirtu dhaqane. Saa'ol eboo ifii mataa ifii duratti lafatti dongoratee odduu quttumaa rafee, Abneerii fi loltootille adaala isaa rafaneeraniyyu. 8 Achiin duuba Abiishaayi Daawitiin, «Waaqi adha diina keeti harka keetitti dabarsee kenneera; amma ani yennuma tokko eboo tiyyaan Saa'ol woraane lafa woliin wolitti hodha; ittille dabaluu hin barbaachisu» jedhe. 9 Daawiti ammoo Abiishaayin, «Isa hin ijjeesin! Nama Mootiin Waan Maraa muude ijjeesee ka yakkaamessa hin te'in eennu?» 10 Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, Mootiin Waan Maraatu Saa'ol hin ijjeesa yookiin guyyaa ifii hin du'a yookiin duula dhaqee achitti hin du'a. 11 Nama Mootiin Waan Maraa muude ijjeesiisa irraa Mootiin Waan Maraa na eeguu ti! Ammoo eboo isaatii fi duloo isaa ta bisaanii ka mataa isaa dura jiranu san fuudhi hin ideennaal» jedhe. 12 Maarre Daawiti ebo'oo fi meya bisaanii ka mataa Saa'olii dura jiranu san fuudhee, isaan lamaanuu achii deemane. Mootiin Waan Maraa hirriiba hamaa isaanitti waan buuseef, isaan marti rafanee, nami tokkole dammaqqe isaan hin dhaggine yookiin tana hin beenne. 13 Achiin duuba Daawiti gara gamaa achi bu'ee isaan irraa fagaatee qaccee koobaa irra dhaabbate; wodhakkaa isaanii fageenna gudda'atti jiraayyu. 14 Daawiti loltootaa fi ilma Neerii Abneer waamee, «Ee Abneer! Na jalaa hin owwaattuu?» jedheen; Abneerille deebisee, «Ati ka mootii waantu kun eennu inni?» jedheen. 15 Daawitille, «Ati namaa moti ree? Israa'el keessa ka akka keetii eennu? Nami tokko gootaa keeti mooticha ijjeesiisaaf waan dhufeef, ati gootaa keeti mooticha maaf hin eenne ree?» 16 Wonni ati hujje kun dansa'aa moti. Gootaa keessan ka Mootiin Waan Maraa muude waan hin eeginiif, dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, atii fi namooti keeti du'uu qaddan. Eboon mootichaatii fi meyi bisaanii ka isaa ka mataa isaa dura jiranu meet ree? Me adaala keeti ilaali!» jedheen. 17 Saa'ol qoonqoo Daawitii beekke, «Ilma kiyya Daawiti, kun qoonqoo teetii?» jedheen. Daawitille deebisee, «Ee mooticha, gootaa kiyya, eeti'i qoonqoo tiyya» jedheen. 18 Itti dabalee, «Ee gootaa kiyya, maaf ana tajaajilaa keeti ariita? Ani maan godhe? Ani maan yakke?» 19 Amma gootaa kiyya qoonqoo tajaajilaa ifii caqasuu ti. Mootiin Waan Maraa na irratti si kaasee yoo jiraate, inni kennansa fudhatuu ti. Namooti tana godhane yoo jiraatane, akka ani qooda hin qabaanne, «Dhaqitiitii waaqota dhibii

waaqonfadhu» jedhane waan na ari'aneef, isaan Mootii Waan Maraa duratti abaaramanuu ti! 20 Akka nama gaara irratti gogorrii adansuu, Mootiin Israa'elii ana nama taffii tokko barbaadiisaaf waan bayeef dhiigi kiyya Mootii Waan Maraa duraa fagaatee akka dhangala'u hin godhin!» jedhe. 21 Achiin duuba Saa'ol, «Ani cubbuu hujeera. Lubbuun tiyya adha si duratti ulfinna waan dhaggaateef, ani deebi'ee si hin miidhuuti, ilma kiyya Daawiti, deebi'. Ani dhugumaan gowwumma'aan dokonkora guddaa hujeera» jedhe. 22 Daawitille deebisee, «Ee mooticha, kunoo, eboon teeti as jirti, dargaggoota teeti keessaa tokko dhufee fuudhuu ti! 23 «Mootiin Waan Maraa nama tokko tokkoofuu akka balchummaa isaatii fi addatamummaa isaatitti gatii isaaf kennuu ti. Mootiin Waan Maraa adha harka kiyyatti si dabarsee waan kenneef, ani ammoo nama Mootiin Waan Maraa muude hin miidhu. 24 Akkuma adha lubbuun teeti na duratti ulfinna dhaggaate, lubbuun tiyyalle Mootii Waan Maraa duratti ulfinna dhaggaatu ti! Inni rakkinna mara keessal'ee na baasuu ti» jedhe. 25 Achiin duuba Saa'ol Daawitiin, «Ee ilma kiyya Daawiti, ati eebbifam! Ati waan hedduu hin goota; dhugumaan si'iif hin milkootti» jedhe. Maarre Daawiti karaa ifii deemee, Saa'olille gara mana ifii deebi'e.

27 Daawiti gadhaa ifii keessatti, «Guyyaa tokko harka Saa'olitti du'is kiyya waan hin ooleef, gara biyya Filisxeemotaa baqatiisa naa woyya. Achiin duuba Saa'ol biyya Israa'elii keessa na barbaadiisa hin lakkisa; anille harka isaa jalaa hin baya» jedhee herrege. 2 Maarre Daawiti fi namooti dhibbi jaa ka isa woliin jiranu gara mootii Gaatii, ilma Maa'okii Akiishi bira dhaqane. 3 Daawitii fi namooti isaa tokko tokkoon isaanii maatii ifii woliin Gaati keessa Akiishi bira le'ane. Daawitille haadhotii manaa ifii lama Ahiino'aamii nama biyya Yizre'elitti fi Abigaayil ta Naabaal irraa du'e nama biyya Qarmelosii woliin jiraayyu. 4 Daawiti gara Gaatii akka baqate Saa'olitti yennaa himane, inni deebi'ee isa hin barbaanne. 5 Achiin duuba Daawiti Akiishiin, «Ani tajaajilaan keeti maaf si waliin qachaa mootii keessa le'a? Ani si duratti fudhatama yoo dhaggadhe, qachoota biyya kanaa keessaa tokko keessatti addeen ani le'u naaf kennantuu ti» jedhe. 6 Maarre gaafuma san Akiishi qachaa Siiglaagii isaaf kenne. Qachaan Siiglaagii guyyaa sanii jalqabee ka mootota Yihuda'aa te'e. 7 Daawiti biyya Filisxeemotaa keessa woggaa tokkoo fi ji'a afur le'e. 8 Daawitii fi namooti isaa dhaqanee, Geshuurota, Giirzotaa fi Amaaleqootatti duulane. Worri kun dur lafa Shuuriitii haga lafa Gibxi'ii keessa le'ane. 9 Daawiti yennaa isaan lole, dhiira yookiin dubartii tokkole hin hamburre; hoolota, loon, harree, gaalotaa fi woyya ammoo fudhatee gara Akiishii deebi'e. 10 Akiishi, «Adha eessa duultane?» jedhee yennaa gaafate, Daawiti, «Biyya Yihuda'aa ta gara kibbaa, biyya Yiraahimii'elii ta gara kibbaatii fi biyya Qenootaa ta gara kibbaatitti duulle» jedheen. 11 Daawiti, «Namooti gara Gaatii dhufanee, «Daawiti waan akkasii hujeera» jedhane hin odeessan» jedhee waan herregeef, dhiira yookiin dubartii tokkole hamburee gara Gaatii hin finne. Inni biyya Filisxeemotaa keessa haga le'e mara akkasuma godhaa

ture. **12** Akiishille gadhaa ifii keessatti, «Inni kolbaa ifiituu kolbaan Israa'elii akka isa jibbitu waan godheef, haga bara baraa tajaajilaa kiyya hin te'a» jedhee waan herregeef, Daawiti addate.

28 Bara san Filisxeemoti Israa'el loliisaaf loltoota ifii wolitti qabatane. Akiishi Daawitiin, «Ati fi namooti keetille na waliin akka duultanu beeki» jedhe. **2** Daawitille, «Ani tajaajilaan keeti waan godhuu dande'u, atinuu dhaggu'uu jirta» jedheen. Akiishi deebisee, «Guddoo dansa'a! Ani haga jiruu tiyyaa eeddicha kiyya si tolfadha» jedheen. **3** Saamu'el du'ee Israa'elooti marti isaaf boottee qachaa isaa Raamaa keessatti isa awwaalane. Bara san Saa'ol worra ekeraa dubbisuu fi worra moru biyya keessaa balleesseeraayyu. **4** Filisxeemoti wolitti qabamanee dhufanee adaala qachaa «Shuneem» jedhamutti qubatane. Saa'olille Israa'eloota mara wolitti qabatee gaara Giilbo'aa irra qubate. **5** Saa'ol loltoota Filisxeemotaa yennaa dhagge, guddoo sodaatee, gadhaan isaa sheephise. **6** Inni Mootii Waan Maraa yennaa gaafate, Mootiin Waan Maraa ammoo oojju'uun yookiin Uriimiin yookiin karaa raagotaalle'en deebii isaaf hin kennine. **7** Achiin duuba Saa'ol tajaajiltoota ifitiin, «Dhaqee isii akka gaafadhu, dubartii ekeraa dubbittu naa barbaada'a» jedhe. Isaanille deebisane, «Kunoo, dubartiin ekeraa dubbittu takka Endoor keessa jirti» jedhaneen. **8** Maarre Saa'ol woyaa dhibii uffatee, ifi wollaalchisee, nama lama waliin halkan gara dubartittii sanii dhaqee, «Maganne'e, ekeraa dubbisiitii nama ani sitti himadhu naaf kaasi!» jedheen. **9** Dubartittiin ammoo deebittee, «Saa'ol worra ekeraa dubbisuu fi worra moru biyya keessaa akka balleesse atinuu hin beetta. Na ijjeesiisaaf, tiyyoo na dura maaf keetta ree?» jetteen. **10** Saa'ol, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, waan kanaan ati hin adabantu» jedhee maqaa Mootii Waan Maraatiin kakate. **11** Achiin duuba dubartittiin, «Eennu si'iif kaasa?» jettee isa gaafatte. Innille deebisee, «Saamu'el naaf kaasi!» jedheen. **12** Dubartittiin yennaa Saamu'el dhaggite, qoonqoo guddoon iyyitee Saa'oliin, «Ati Saa'olii motii? Maaf na sodde?» jetteen. **13** Mootichi isi'iin, «Hin sodaatiin! Maan dhaggiisatti jirta?» jedhe. Dubartittiin deebittee Saa'oliin, «Ayyaanni tokko tokko lafa keessaa ol bayuun dhagga» jette. **14** Innille, «Inni maan fakkaata?» jedhee isii gaafate. Isiin deebittee, «Jaarsi tokko geellaa uffatee ol bayiisatti jira» jetteen. Achiin duuba Saa'ol akka inni Saamu'el te'e beekke ulfinna isaatiif fuulaan lafatti gad gombifame. **15** Achiin duuba Saamu'el, Saa'oliin, «Ati maaf du'a keessaa kaasisaan na rakkitta?» jedhe; Saa'ol deebisee, «Ani rakkinna guddaa keessa jira; Filisxeemoti na loliisatti jirti; Mootiin Waan Maraalle na lakkisee, raagotaan yookiin oojju'uun deebii naaf kennuu dideera. Tanaaf maan akka godhu akka natti hintuuf, si waammadhe» jedheen. **16** Saamu'elille, «Mootiin Waan Maraa si irraa fagaatee eega diina keeti sitti te'e, maaf na gaafattaa ree? **17** Mootiin Waan Maraa waan natti dubbate muummessiisatti jira. Inni mootummaa teeti si harkaa fuudhee, jaala keeti Daawitiif kenneera. **18** Ati Mootii Waan Maraatiif waan hin ajajamiiniif, aarii

isaa ta akka ibiddaa bobeettu sanille Amaaleqoota irratti ati waan hin muummessiniif, Mootiin Waan Maraa adha tana si irratti godheera. **19** Ammalle, Mootiin Waan Maraa si'ii fi Israa'elootalle harka Filisxeemotaatti dabarsee hin kenna; boru atii fi ilmaan teeti na bira hin dhuttan; Mootiin Waan Maraa loltoota Israa'elille harka Filisxeemotaatti dabarsee hin kenna» jedhe. **20** Dubbii saamu'el dubbateen, Saa'ol sodaatee yennuma san akkuma hojjaa ifitiin lafatti jige. Guyyaa sanii fi halkan san mara waan tokkolle hin nyaanneeyyu; tanaaf hunna dhabe. **21** Dubartittiin gara Saa'olii dhuttee, akka inni guddoo baraaqee yennaa dhaggite, «Kunoo, ani tajaajiltuun teeti si'iif ajajameera. Lubbuu tiyya harkatti qabadhee waan ati natti hinte muummesseera. **22** Amma maganne'e, waan ani tajaajiltuun teeti sitti himu dhage'i; nyaattee jabeenna dhaggattee akka deentuuf sagalee si'iif hin qopheessa» jetteen. **23** Inni, «Hin nyaadhu» jedhee didate. Te'uu malee tajaajiltuun isaa dubartittiin waliin guddoo waan isa kadhataaneef, dubbii isaanii dhage'ee, lafaa ka'ee taqee irra tee'e. **24** Dubartittiin jibicha cooma mana keessaa waan qadduuf, ariitiin qaltee, bullaa fuutee sukkuunttee daabboo uukoo hin qanne bilcheessite. **25** Achiin duuba Saa'olii fi tajaajiltoota isaatiif dhiikeessitee, isaanille nyaatane. Achiin duuba isaan halkanuma san ka'anee deemane.

29 Filisxeemoti loltoota ifii mara Afeqitti wolitti qabatane. Israa'elootille madda dhooqa Yizre'elii keessaa biratti qubatane. **2** Bulchitooti Filisxeemotaa loltoota ifii garee dhibba dhibbaa fi kuma kumaan te'anee duulane; Daawitii fi namooti isaalle Akiishi waliin duuba isaniitiin isaan gula duulane. **3** Ajajjooti loltoota Filisxeemotaa, «Worri lbrootaa kun maan asii hujan?» jedhane gaafatane. Akiishi deebisee, «Kun Daawiti, tajaajilaa Saa'olii, ka mooticha Israa'elii motii? Inni na bira haga dhufee woggaa irra dabareera; anille guyyaa inni natti galee jalqabee haga adhaatitti yakkaa tokkolle isa irratti hin dhaggne» jedheen. **4** Ajajjooti loltoota Filisxeemotaa ammoo Akishitti aarane, «Nama kana addee gara isaaf kennitetti deebisii ergi. Inni yennaa lolaa garagalee diina akka nutti hin teene, akka inni nu waliin duulu hin godhin. Inni mataa namoota kanaa kutee adoo hin geessin gootaa ifii waliin attam araaramuu dande'a ree? **5** Isaan geeraraa, «Saa'ol kuma hedduu ijjeese; Daawitille kuma kudhan hedduu ijjeese» jedhaa ka faarfane, Daawitii kanaa motii ree» jedhane. **6** Maarre Akiishi Daawiti waamee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, ati nama qajeela'a. Guyyaa gara kiyya dhutteen jalqabee haga adhaa yakkaa tokkolle si irratti waan hin dhagginiif, na waliin adoo duulteeti, ani hin gammada. Te'uu malee bulchitooti ammoo si hin addanne. **7** Ati deebi'ii nageyaan deemi; waan bulchitoota Filisxeemotaa hin gammachiinne tokkolle hin godhin» jedheen. **8** Daawiti deebisee Akiishiin, «Ani ammoo maan godhe? Guyyaa ani gara keeti dhufeen jalqaddee haga adhaatiti ana tajaajilaa keeti irratti maan dhaggiteerta? Ani diinota gootaa kiyya mootichaa maaf loluu dhaba ree?» jedhee gaafate. **9** Akiishi deebisee, «Ati na duratti akka ergamaa Waaqaa ka komii hin qanne akka teetee hin beeka. Te'uu malee ajajjooti

loltoota Filisxeemotaa ammoo, «Inni nu woliin gara lolaa dhaquu hin qabu» jedhaneeran. **10** Ati tajaajiltoota gootaa keetii ta si woliin dhufane woliin boru ganamaan ka'a'atii, akkuma bariiteen deema'a» jedheen. **11** Maarre Daawitii fi namooti isaa gara lafa Filisxeemotaa deebi'isaaf boruyyaa ganamaan ka'ane. Filisxeemotille gara Yizre'elii ol bayane.

30 Guyyaa sadeesso'oo Daawitii fi namooti isaa gara Siqlaagii yennaa deebi'anuu, Amaaleqooti gara kibba Kana'aaniitii fi Siqlaagitti duulane, Siqlaag lolanee gubaneeranuun dhaggane. **2** Dubartootaa fi namoota achi keessa jiranu diqqaa'aa fi guddaa mara booji'ane. Isaan worra booji'ane san fudhatanee deemanee malee isaan keessaa nama tokkolle hin iijeenne. **3** Daawitii fi namooti isaa gara qachaa Siqlaagii yennaa dhufane, qachaana ibiddaan gubatee, niitoti isaanii, ilmaanii fi durri isaanii booji'amaneeeranuun dhaggane. **4** Achiin duuba Daawitii fi namooti isaa, haga dadhabanutti qoonqoo ifii ol qabatanee bowane. **5** Niitoti Daawitii lamaanuu Yizre'elittiin Ahiino'aamii fi Abigaayil ta Naabaaliin Qarmelosichi irraa du'elle booji'amaneeeraniyyu. **6** Namooti marti ilmaanii fi durri isaanii waan booji'ameeneef, gaddanee aarane, Daawiti dhaka'aan tumiisaaf waan mari'ataneef inni guddoo yaadaan rakkate. Garuu Daawiti Mootii Waan Maraa Waaqa ifitiin ifi jajjabeesse. **7** Achiin duuba Daawiti Abiyaataarii hayyicha, ilma Ahiimelekiitiin, «Woyaa hayyumma'aa ta qomaa naa fidi» jedhe. Abiyaataarille woyaa san isaaf fide. **8** Daawiti, «Garee loltootaa tana hordofuu? Ani isaan hin dhaqqabaa?» jedhee Mootii Waan Maraa gaafate. Mootiin Waan Maraa deebisee, «Dhugumaan ati isaan dhaqqaddee boojuulle waan deebifattuuf isaan hordofi!» jedheen. **9** Maarre Daawitii fi namooti isaa ka isa woliin jiranu dhibbi jaa gara laga Besoorii dhufanee, gariin achuma turane. **10** Namooti dhibbi lama ammoo guddoo waan dadhabaneef, laga Besoorii gamatti bu'uu waan hin dande'iniif, Daawiti namoota dhibba afur woliin loltoota san hordofe. **11** Isaan diida keessatti nama biyya Gibxi'ii tokko dhagganee gara Daawitii fidane. Isaan bisaan unuu fi sagalee nyaatu isaaf kennane. **12** Akkasuma baqaqa bixee midhaan haru'uutii fi midhaan woyin'ii gogaa cum'aa lama isaaf kennane. Inni guyyaa sadii fi halkan sad sagalee hin nyaanne; bisaanille hin unne; tanaaf nyaateen duuba bayyanate. **13** Daawitille, «Ati ka eennuuti? Eessaa dhutte?» jedhee isa gaafate; Inni deebisee, «Ani dargaggeessa biyya Gibxi'ii, tajaajilaa Amaaleqicha tokkoo ti; ani guyyaa sadiin dura waan dhibameef, gootaa kiyya na lakkisee deeme. **14** Nuuti biyya Keretootaa ta gara kibbaa, kutaa biyya Yihuda'aa, biyya Kaalebii ta gara kibbaattii duullee, Siqlaagille ibiddaan gunneerra» jedheen. **15** Daawitille, «Gara garee loltoota sanii nu geessuu dandeettaa?» jedhee gaafate. Inni deebisee, «Ati akka na hin iijeenne yookiin harka gootaa kiyyaatatti dabarsitee akka na hin kennine Waaqa duratti naaf kakadhu. Anille gara garee loltoota sanii si hin geessa» jedheen. **16** Inni yennaa gara garee loltootaa Daawiti geesse, isaan biyya Filisxeemotaatii fi Yihuda'aa keessaa waan bacaa waan saamaneef, addee maratti bittinnowanee, nyaataa, unaa, gammadane. **17** Daawiti galgala saniin

jalqabee haga galgala guyyaa itti aanuutitti isaan lolee, dargaggoota dhibba afur worra gaala irra tee'ee baqate malee, isaan keessa nami tokkolle miliqee hin baane. **18** Daawiti waan Amaaleqooti fudhatte mara, niitota ifille lamaanuu deebifate. **19** Diqqaan yookiin Guddaana, ilmaan dhiiraa yookiin ijoollaan durraa, wonni isaan saamaneef fudhatanee yookiin wonni dhibiin ta Amaaleqooti fudhatanee tokkolle adoo hin hafin Daawiti waan mara deebiise. **20** Daawiti loon, hoole'ee fi re'ee mara deebifatee fudhatee, namooti isaa, «Kun boojuu Daawitii ti» jedhaa horii kana horii kaaniin dura oofane. **21** Achiin duuba Daawiti gara namoota dhibba lamaa worra guddoo dadhabee isa gula deemiisa dadhabanee, ka laga Besoorii biratti isa biraa hafanee deebi'ee dhaqe. Isaanille Daawitii fi namoota isa woliin jiranu qophatisaaf bayane. Daawiti gara namoota sanii yennaa dhikaate nageya isaan fuudhe. **22** Namoota Daawiti gula deemanu keessaa, worri hama'aa fi worri woy hin baane tokko ammoo, «Isaan nu woliin waan hin duuliniif, tokko tokkoon isaanii dubartootaa fi ijoollae ifi fudhatanee deemanuutii malee waan nuuti boojiinee fudhannee dhunne nu woliin hin qoodamanu» jedhane. **23** Daawiti ammoo deebisee, «Waa'wo'o, obboleeyyan tiyya! Ka nu eegee, garee diinota keennaalle harka keennatti dabarsee ka kenne Mootii Waan Maraa ti. Waan inni nu'uuf kenne kana akkana hin godhina'a! **24** Waan isin jettanu kana eentu isiniif dhage'a? Qoodi worra lola dhaqeeti fi worra meya biratti hafee wol qixa. Isaan martinuu wol qixa qoodamanuu ti» jedhe. **25** Daawiti guyyaa saniin jalqabee haga adhaa dubbii tana Israa'elootaaf seeraa fi seerata godhe. **26** Daawiti gara Siqlaagii yennaa dhufe, lansoota ifii jaarsolee Yihuda'aatiin, «Kunoo, kennansi kun waan diinota Mootii Waan Maraa irraa saamamee isiniif ergame» jedhe. **27** Inni worra Be'e'elitiif, worra kibba Yihuda'aa ka Raamootiitiif, worra Yaatiir keessa jiranuuf, **28** worra Aro'eriitiif, worra Siifmotiitiif, worra Eshtemo'aa keessa jiranuuf, **29** worra Raakaaliitiif, worra qachoota Yiraahimi'elootaa keessa jiranuuf, worra qachoota Qenootaa keessa jiranuuf, **30** worra Hormaatiif, worra Bor-Ashaaniitiif, worra Ataakiitiif, **31** worra Kebroon keessa jiranuuf, akkasuma worra addee Daawiti fi namooti isaa keessa deddeebi'e keessa jiranu maraaf erga.

31 Bara san Filisxeemoti Israa'eloota lolane; Israa'elooti isaan duraa baqatanee, nami bacaa lola Gaara Giilbo'aa irratti iijeefamane. **2** Filisxeemoti Saa'olii fi ilmaan isaa hordofanee ari'anee, ilmaan isaa Yonaataan, Abinaadaabii fi Malkiishuwaan iijeesane. **3** Lolli Saa'ol irratti jabaatee, worri daayaan lolu dhaqqabane akka malee isa madeessane. **4** Saa'ol dargaggeessa meya isaa ka woraanaa ba'atu saniin, «Worri haqanqabaa hin qabatin kun dhufee na iijeesee akka na hin salphinnee atinuu shallaagaa keeti buqqifadhuutii na iijeesi!» jedhe. Dargaggeessichi isaa sun guddoo waan sodaateef isa hin iijeenne. Maarre Saa'ol shallaagaa ifii buqqifatee irratti jige. **5** Dargaggeessichi meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atu sun akka Saa'ol du'e yennaa dhagge, innille akkuma isaa shallaagaa ifii buqqifatee irratti jige isa woliin du'e. **6**

Saa'ol, ilmaan isaa sadiinuu, dargaggeessichi meya isaa ka woraanaa isaaf ba'atu fi namooti isaa martinuu guyyuma san wolumaan dhumatane. 7 Israa'elooti dhooqaan gamaa, laga Yordaanosii irraa karaa aduun baatu jiranu, lootooti Israa'elii akka baqatane, Saa'olii fi ilmaan isaalle akka dhumatane yennaa dhaggane, qachoota ifii lakkisane baqatane. Filisxeemotille dhufanee qachoota san qabatane. 8 Boruyyaa ganama worri Filisxeemotaa worra dhumatane san irraa meya mulqatiisaaf yennaa dhufane, Saa'olii fi ilmaan isaa sadiinuu gaara Giilbo'aa irratti du'aneeranuun dhaggane. 9 Isaan mataa Saa'olii irraa muranee, meya isaa ka lolaa irraa mulqatane, oduu gammadaa kolbaa isaanitii fi galma waaqa dharaa ka isaanititti akka himanuuf biyya Filisxeemotaa mara keessa ergantoota ergane. 10 Isaan meya woraanaa ka isaa galma waaqa dharaa ka Ashitaarotii keessa keyanee, reeffa isaa dalleya dhaka'aa ka Bet-Shaanititti fannisane. 11 Kolbaan Yaabesh-Giil'aad keessa leetu waan worri Filisxeemotaa Saa'ol irratti godhane yennaa dhage'ane, 12 namooti isaanii goototi marti halkanii gara Bet-Shaanii dhaqanee, reeffa Saa'oliitii fi reeffa ilmaan isaa dalleya dhaka'a ka Bet-Shaanii irraa gad buusanee, gara Yaabeshii fidanee achitti isaan gubane. 13 Achiin duuba lafee isaanii fuudhanee Yaabesh keessatti muka «Tamariiski» jedhamu tokko jalatti awwaalanee guyyaa torba laamane.

2 Saamu'elii

1 Saa'ol du'een duuba, Daawiti Amaaleqoota injifatee deebi'ee, qachaa Siqlaagii keessa guyyaa lama ture. **2** Guyyaa sadeesso'oo nami gaddaan woyaa ifii tarsiisee bukuu mata'atti naqateeru tokko gara Daawitii dhufee, ulfinna Daawitiitiif lafatti gad gombifame. **3** Daawitille, «Eessaa dhutte?» jedhee isa gaafate. Innille deebisee, «Ani quttuma loltoota Israa'elootaa keessaa baqadhee dhufe» jedheen. **4** Daawitille, «Maanti maan te'e ree?» jedhee gaafate. Innille, «Namooti lola keessaa baqataneeran; nami baccan du'eera; Saa'olii fi ilmi isaa Yonaataanille du'aneeran» jedhe. **5** Achiin duuba Daawiti, «Saa'olii fi ilmi isaa Yonaataan akka du'ane ati attam beette?» jedhee dargaggeessa oduu isatti hime san gaafate. **6** Dargaggeessi oduu tana isatti hime sun deebisee, «Akka tasaa, ani gaara Giilbo'aa gubbaa ol bayeeraayyu; achitti Saa'ol eboo ifiitiiti ciiqilfatee adoo jiruu, garreettan fardaan harkifamuu fi abbootiin fardaa ka Filiisxeemotaa reebanee isa dhaqqabane. **7** Saa'ol yennaa garagalee na dhagge na waame; anille owwaadhe. **8** Inni, «Ati eennu?» jedhee na gaafate; anille, «Ani nama gosa Amaaleqootaa ti» jedhee deebise. **9** Achiin duuba inni aanan, «Ani farra guddoo keessa galee, du'uu geyeera; lubbuun tiyya ammoo na keessaa hin baane, koyii na iijeesi» jedhe. **10** Maarre inni jigeen duuba akka hin hanne ani waan beekkeef isa iijeesi; kallacha mataa isaa irra jiruu fi irmuura harka isaa irraa baasee kunoo si gootaa kiyaaf fideera» jedhe. **11** Yennaa tana dhage'ane Daawitii fi namooti isa waliin jiranu marti gaddanee woyaa ifii tarsiisaane. **12** Isaan lola keessatti shallaaga'aan waan iijeefamaneef, Saa'olii fi ilma isaa Yonaataaniif, loltoota Mootii Waan Maraatii fi Israa'eloota maraaf gaddanee bowanee haga galgalaattii laamane. **13** Daawiti dargaggeessa oduu tana isatti himeen, «Ati eessaa dhutte?» jedhee gaafate. Innille, «Ani ilma alaga'aa ta nama gosa Amaaleqootaa ti» jedhee deebise. **14** Daawitille, «Ati nama Mootiin Waan Maraau muude iijeesisaaf maaf hin sodaanne ree?» jedhee isa gaafate. **15** Achiin duuba Daawiti namoota ifii keessaa nama tokko waamee, «Dhaqitiiti, isa dhowii iijeesi!» jedhe; innille isa dhowee iijeesi. **16** Daawitille isaan, «Ati, «Ani nama Mootiin Waan Maraau muude iijeesi» jettee afaanuma keetiin dhugaa waan baateef, du'a keetiif si'umatti itti gaafatama» jedhe. **17** Daawiti marroo Saa'olliiti fi marroo ilma isaa Yonaataanii gadde faarse. **18** Faaruu gaddaa ta daayaa tana kolbaa Yihuda'aa akka barsiisanu ajaje; faaruun gaddaa tun kitaaba, «Yaashaai» jedhamu keessatti barreefanteerti. **19** Faaruun Gaddaa tun, «Ee, Israa'el ulfinni keeti koobota teeti dhedheertuu irratti jige; loltooti teeti janni attam attam du'ane? **20** Tana qachaa Gaatii keessatti hin odeessina'a; karaa qachaa Ashiqaloni keessatti hin lallabina'a. Durri Filiisxeemotaa hin gammadin; durri worra haqanqabaa hin qabatiniin hin firinxixin. **21** «Ee gaarota Giilbo'aa wonteen worra jajjabaa waan battootteef, wonteen Saa'olii haganaa achi zayitiin waan hin haxowanneef, fixeensi yookiin bokkeenni isin irratti hin bu'in; fichaan

keessan midhaan hin baasin. **22** Dhiiga worra du'ee irraa, cooma worra jajjabaa irraa, daayi Yonaataanii hin deebine; shallaagaan Saa'olille tola hin deebine. **23** «Saa'olii fi Yonaataan yennaa lubbu'uu jiranu, worra jaalatamee fi worra jajame; yennaa du'anulle gargar hin baane. Isaan risaa caalaa worra ariifatu, neenqa caalaa worra jajaba. **24** «Ee isin dubartoota Israa'elii nama woyaa liilana diima'aa isiniitti uffisee, irmuura harka keessanitti keye, ka woyaa teessan seesa worqiitiin seeseef, Saa'olii bowa'a. **25** «Worri jajjaba lola keessatti attam akkana du'ane Yonaataan kooba dheertuu teeti irratti du'eera. **26** «Ee obboleessa kiyya Yonaataan, ani si'iif gadda. Ati naaf jaalatama'a; jaalalli ati naaf qaddu ka maade'ee ti; jaalala dhiirti dubartootaaf qaddu caala. **27** «Worri jajjaba attam attam du'ane? Mey isaanii ka woraanaa attam attam bade?» ta jettu.

2 Kanaan duuba Daawiti, «Qachoota Yihuda'aa keessaa gara qachaa tokkoo ol bayuu?» jedhee Mootii Waan Maraau gaafate. Mootiin Waan Maraau deebisee, «Eeti'i ol bayi» jedhe. Daawitille, «Gara qachaa kamii deema?» jedhee gaafate. Mootiin Waan Maraau deebisee, «Gara qachaa Kebronii deemi» jedhe. **2** Maarre Daawiti niitota ifii lama Ahiino'aamii intala nama qachaa Yizre'eliiiti fi Abigaayii ka Naabaal nama biyya Qarmelosii irraa du'e waliin gara qachaa Kebronii ol baye. **3** Daawiti namoota isa waliin jiranu maatii isaanii waliin fuudhee deemee, isaanille qachaa Kebronii keessa le'ane. **4** Achiin duuba namooti Yihuda'aa gara Kebronii dhufanee, achitti Daawiti sanyii Yihuda'aa irratti mootii akka te'u muudane. Worri Saa'ol awwaalle namoota qachaa Yaabesh-Giil'aadii akka te'ane Daawitii yennaa himane, **5** Daawiti namoota qachaa Yaabesh-Giil'aadiiti namoota ergee, «Gootaa keessan Saa'ol awwaaliisaan arjummaa waan mudhittaneef, Mootiin Waan Maraau isin eebbisu; **6** Ammalle Mootiin Waan Maraau jaalala ifii ka bara baraatii fi addatamummaa ifii isiniitti mudhisu! Isin tana waan gootaneef, anille akkasuma waan dansaa isiniifi hin godha. **7** Gootaan keessan Saa'ol waan du'ee, sanyiin Yihuda'aa na muudde mootii ifii na godhatteerti; tanaaf jabaadha'a! Jajjabadha'a!» jedhe. **8** Yennuma san ajajaan loltoota Saa'olii ilmi Neerii Abneer ilma Saa'olii Ish-Bosheet gara Mahanaayimii geessee, **9** lafa Giil'aadii, lafa Asheerii, lafa Yizre'elii, lafa Efreemiiti fi lafa Beniyaaminii irratti, Israa'el mara irralle'etti isa mootii godhe. **10** Ilmi Saa'olii Ish-Bosheet Israa'el irratti yennaa mootii te'e nama woggaa afurtamaa ti; inni woggaa lama bulche. Kolbaan Yihuda'aa ammoo Daawiti hordofane. **11** Daawiti qachaa Kebron keessa tee'ee, woggaa torbaa fi ji'a jaa Yihudaa bulche. **12** Ilmi Neerii Abneer tajaajiltoota Ish-Bosheetii ilma Saa'olii waliin Mahanaayimii ka'anee, gara qachaa Giibe'onii dhaqane. **13** Yo'aab ilmi Zeruyaana deettee fi namooti Daawitii bayanee baleessa Giibe'onii biratti isaan waliin walde'ane. Gareen Daawitii baleessa irraa as garanaan, gareen Ish-Bosheetii baleessa irraa gara kaaniin tee'ane. **14** Achiin duuba Abneer Yo'aabiin, «Dargaggooti teennaa fi teessan ka'anee nu duratti wol lolanuu ti» jedhe; Yo'aabille, «Dansa'at Wol lolanuu ti» jedhee deebise. **15** Maarre, dargaggooti kudhanii lama gosa Beniyaaminii

keessaa ilma Saa'olii Ish-Bosheetiif ka'anee dhaabbatanee laakkowamane; dargaggooti kudha lama Daawitiif ka'anee dhaabbatanee laakkowamane. **16** Achiin duuba nami tokko tokkooyyuu mataa diina ifii qabee shallaaga'aan cinaacha hordee woraane wof qabatanees jigane; tanaaf addeen sun Giilbe'on keessatti, «Helkaat-haazuriim» jedhante. **17** Lolli guyyaa sanii guddoo jabaatee, Abneerii fi namooti Israa'elii namoota Daawitiitiin injifatamane. **18** Ilmaan sadiin ta Zeruya'an deette Yo'aab, Abiishaayii fi Asaahel achi jiraniyyu; Asaahel akka buddanne'ee nama ariitiin fiigu. **19** Inni gara middaa yookiin gara bita'aa adoo hin gorin Abneer ari'e. **20** Abneer ifi duuba ilaalee, «Ati Asaahelii?» jedhee isa gaafate; Asaahelille, «Eeti'i, anuma» jedhee deebise. **21** Achiin duuba Abneer isaan, «Gara middaa yookiin gara bita'aa goritiiti, dargaggoota keessaa tokko qabiitii meya woraanaa ka isaa irraa fudhadhu!» jedhe; Asaahel ammoo isa ari'iisa hin lakkinne. **22** Abneer ammalle Asaahelii, «Na ari'iisa lakkisi! Ani maaf si ijjeesaa? Fuula obboleessa keeti Yo'aabii attam te'ee ilaala?» jedhe. **23** Asaahel ammoo isa ari'iisa lakkisuu didate; maarre Abneer qaccee eboo ifitiin gadhaa isaa woraane, eboon duuddaan fullaatee baate. Asaahelille achumatti jigee du'e; nami marti addee Asaahel jigee du'e san yennaa geye achuma dhaabbate. **24** Yo'aabii fi Abiishaayii ammoo Abneer ari'ane; isaan adoo isa ari'anuu karaa gara goomolee Giilbe'on geessu gara kooba Amaa ka Giyyaa biraa yennaa geyane aduun seente. **25** Achiin duuba namooti Beniyaaminii wolitti qabamanee Abneer bira dhufane; isaan garee tokko te'anees qaccee gaaraa irratti addee qabatane. **26** Abneer Yo'aab waamee, «Haga bara baraa shallaaga'aan wol lollaa ree? Dubbiin tun wol fiixisatti akka nu geessitu ati hin hubattuu? Namooti keeti obboleeyyan ifii ari'iisa akka lakkisanu ati maaf hin ajajin?» jedhe. **27** Yo'aab deebise, «Dhugaa Waaga jiraata'aa! Adoo ati tana hin dubbatin, namooti haga ganamaatiiti obboleeyyan ifii ari'iisa hin lakkisanuuyyuu» jedhe. **28** Maarre Yo'aab tultullaa afuufee, namooti marti Israa'el ari'iisa lakkisanees lolliille dhaabbate. **29** Abneerii fi namooti isaa halkan ideemaa bulanee Arabaayii dabaranee deemane; laga Yordaanosii bu'anees bayanee, Bethiroon keessa dabaranee gara Mahanaamii dhufane. **30** Achiin duuba Yo'aab Abneer ari'iisa lakkisee deebi'ee namoota ifii mara wolitti qabe; namoota Daawitii keessaa, Asaahel adoo itti hin dabaln namooti kudhanii sagal dhabamane. **31** Namooti Daawitii ammoo namoota Beniyaaminii ka Abneerii woliiin jiranu keessaa namoota dhibba sadii fi jaatama ijjeesane. **32** Isaan Asaahel addee du'ee fuudhane, addee awwaala abbaa isaa Bethlehemitti awwaaleen. Achiin duuba namooti halkan deemaa bulanee, yennaa latti bariitu lafa Kebronii geyane.

3 Lolli mootummaa Daawitiitii fi mootummaa Saa'olii wodhakkaa jiru yennaa bacaa ture; mootummaan Daawitii ituma jabaataa deentee mootummaan Saa'olii ituma dadhabaa deente. **2** Daawitii Kebron keessatti ilmaan jaa uumate; ilmi angafichi Amnoon ka Ahiino'aamiin Yizre'elittiin deette, **3** ka lammeesso'oo Kiile'aab ka niitiin

Naabaalii nami biyya Qarmelosii irraa du'e, Abigaayil deette, Ka sadeesso'oo Abiishaalom ka intalti Talmaayii mootii Geshuuri Ma'akaan deette, **4** ka arfeesso'oo Adoniyaa ka Haagiiti deette, ka shaneesso'oo Shefaaxiyaa ka Abiixaal deette, **5** ka jayeesso'oo Yite'aam ta niitiin Daawitii Eglaan deette; Daawitii isaan kana qachaa Kebronii keessatti uumate. **6** Mootummaa Saa'oliiitii fi mootummaa Daawitii wodhakkaa lolli yennaa jiru, Abneer mootummaa Saa'olii irratti hunna ifii jabeeffataa ture. **7** Saa'ol gursumeettii Riizphaa intala Ayyaa qabaayyuu; Ish-bosheet Abneeriin, «Ati gursumeettii abbaa kiyyaa woliiin maaf ratte?» jedhee gaafate. **8** Abneer dubbii Ish-bosheet isatti dubatte kanaaf guddoo aaree, «Ani ka Yihuda'aaf golu nama saricha woy hin baane seetaa? Ani haga adhaa abbaa keeti Saa'oliif, mootummaa isaatiif, fira isaatiille'eef addatamummaa qaba; si'ille harka Daawitiitii dabarsee hin kennine; ati ammoo cubbuu ani dubartiitii tana woliiin hujeeff na himattaa? **9** Waadaa Mootiin Waan Maraa Daawitiif gale yoo ani hin muummessin Waagi na balleessuu ti; ta tana caaltelle natti fiduu ti! **10** Mootummaan Sanyii Saa'olii irraa fuudhantee, Daawititti akka dabartu barcumaan mootummaa Daawitiille Daanii jalqabee haga Bersheeba'aatiiti Yihuda'aa fi Israa'el irratti dhaabbatuu ti» jedhe. **11** Ish-Bosheet waan Abneer sodaateef dubbii tokkolle isatti hin dubbanne. **12** Achiin duuba Abneer namoota Daawitiiti ergee, «Lafa tana eentu bulcha? Ati wolii galtee na woliiin godhadhu; Israa'elooti marti gara keeti akka deebitu ani si hin qarqaraa» jedhe. **13** Daawitiille, «Dansa'a! Ani wolii galtee si woliiin hin godhadha; ammoo waan tokko si irraa barbaada; gara kiyya yennaa dhutuu, intala Saa'olii Mikaaal yoo hin fidin, na bira hin dhufin» jedhe. **14** Achiin duuba Daawitii namoota gara Ish-Bosheetii ergee, «Niitii tiyya Mikaaal ta ani fuudhiisaaf, Filiisxeemota dhibba tokko yakkadhee shoggoraa isaanii maraa isii'ii kenne, naaf galchi» jedhe. **15** Maarre Ish-bosheet namoota ergee, Mikaaal abbaa manaa isii'ii ilma Laa'iishii Phalaati'el jalaa fuudhe. **16** Abbaan manaa isii'ii haga qachaa Bahurii bowaa isii gula deeme; achiin duuba Abneer isaan, «Gara mana keetii deebi'!» jedhe; maarre innille deebi'e. **17** Abneer jaarsolee Israa'elootaa woliiin mari'atee, «Isin kanaan gara Daawitii mootii akka isiniif te'u barbaadaneertaniyyu; **18** Mootiin Waan Maraa, «Karaa tajaajilaa kiyya Daawitiitiin kolbaa tiyya Israa'el harka Filiisxeemotaatii fi harka diinota isaanii jalaa hin baasa» jedhee, waadaa waan galeef, tana amnumaa godha'a» jedhe. **19** Abneerille kolbaa Beniyaamiitii tanuma hime; achiin duuba inni Israa'elii fi sanyiin Beniyaaminii waan godhiisaaf barbaadane mara Daawitii himiisaaf gara Kebronii dhaqe. **20** Abneer namoota diddama woliiin gara Daawitii Kebron yennaa dhufe, Daawitii Abneerii fi namoota isa woliiin jiranuuf areetii qopheesse. **21** Achiin duuba Abneer Daawitiin, «Si woliiin akka gondooroo godhatanu, atille waan fedhii keetii mara akka bulchitu, dafee dhaqee goottaa kiyya mootichaaf, Israa'eloota mara wolitti qaba» jedhe; maarre Daawitii Abneer geegesse, innille nageyaan deeme. **22** Namooti Daawitiitii fi namooti Abneerii yennuma san boojuu bacaa fudhatanee duula irraa deebi'ane; Daawitii

nageyaan waan isa geegesseeruuf, Abneer Kebroon keessa hin jiruuyyu. **23** Yo'aabii fi loltooti isa woliin jiranu marti achi yennaa geyane, ilmi Neerii Abneer gara mootichaa akka dhufe, mootichille isa geegesseen inni nageyaan akka deeme Yo'aabitti himane. **24** Maarre Yo'aab gara mootichaa dhagee, «Wonni ati goote kun maan? Ilaa, Abneer gara keeti dhufeeruun maaf akka inni deemu goote? **25** Ati ilma Neerii Abneer hin beetta; inni si sobee bayaa fi gala keeti beekke, waan ati hujj mara dooyisaaf dhufe» jedhe. **26** Achiin duuba Yo'aab Daawiti biraa deemee, Abneer akka fidanuuf namoota erge; namootille baleessa, «Siiraa» jedhamu biratti dhaqqabane isa deebisane; Daawiti ammoo waan kana hin beenne. **27** Abneer gara Kebroonii yennaa deebi'e, Yo'aab qofuu isa dubbisuu akka barbaadee gara karraa isa geesse; achitti haluu dhiiga obboleessa ifii Asaahelii bayisaaf gadhaa isaa woraane ijjeese. **28** Daawiti oduu tana yennaa dhage'e, «Marroo dhiiga Abneerii ilma Neeriitiif ani fi mootummaan tiyya Mootii Waan Maraa duratti haga bara baraa yakkaa hin qannu; **29** dhiigi Abneerii kun matuma isaatii fi sanyii abbaa isaa irratti te'uu ti; nami nafa hilaa isaa keessaa woy dhangala'u yookiin nami dhukkuba goga'aa farrisisaa qabu yookiin nami naafate yookiin nami shallaaga'aan du'u yookiin nami sagalee hin qanne sanyii Yo'aabii keessaa hin dhabamin» jedhe. **30** Abneer lola Giible'onii keessatti obboleessa isaanii Asaahel waan ijjeeseef obboleeyyan isa Yo'aabii fi Asiishaay isa ijjeesane. **31** Achiin duuba Daawiti Yo'aabii fi namoota isa woliin jiranu maraan, «Woyaa teessan tarsiisa'aatii, woyaa gaddaa uffadha'aa, bowaa reeffa Abneeriitiin dura deema'a» jedhe; mootichi Daawitille guyyaa awwaalaa raree reeffa Abneerii gula deeme. **32** Isaan Abneer Kebroonitti awwaalane; mootichille addee awwaalaa Abneerii biratti qoonqoo ifii ol qabatee bowe; kolbaalle martinuu bowane. **33** Mootichi Abneeriif faaruu gaddaa faarsee, «Abneer akka nama gatii hin qannee du'utii ree? **34** Harki keeti hin hidhanne; miilli keetille wodaroo sibiilaatiin hin hidhanne; ati akka nama namoota hamoolee duratti du'uu duute» jedhee faarfate. Kolbaan martinuu ammalle isaaf boote. **35** Achiin duuba kolbaan marti gara Daawitii dhuttee akka inni sagalee nyaatuuf kadhatte; Daawiti ammoo, «Haga aduun seentutti daabboo yookiin woy afaaniin yoo qabe, Waaqi na ijjeesuu ti» jedhee kakate. **36** Kolbaan marti tana yaadattee, itti gammadde; wonni mootichi godhe marti isaan gammachiise. **37** Maarre guyyaa san kolbaan marti, Israa'elootille martinuu ijjeefamiisa Abneerii ilma Neerii mootichi akka keessa hin jirre beekane. **38** Achiin duuba mootichi kolbaa ifitiin, «Guyyaa adhaa qondaalli nami guddaan Israa'el keessatti akka du'e hin beennee? **39** Ani adha mootii muudame te'ulle, nama dadhaba'a; ilmaan Zeruyaan deettee na irratti jabaatteerti; worra hantuu hujj akkuma hujj isaaniitiitti, Mootiin Waan Maraa isaan adabuu ti» jedhe.

4 Abneer qachaa Kebroonii keessatti akka ijjeefame ilmi Saa'olii Ish-bosheet yennaa dhage'e, nayee harki irraa bu'e; kolbaan Israa'elille martinuu guddoo rifatte. **2** Ilmi Saa'olii Ish-bosheet ajajjoota loltootaa namootaa lama

qabaayyu; maqaan tokkoo Ba'ana'a, ta kaanii Rekaab; isaan gosa Beniyaaminii keessaa ilmaan Rimoonii nama qachaa Berootii ti; Berooti kutaa Beniyaamiiniitti laakkowanti. **3** Kolbaan Berootii gara Giitaayimii baqattee haga adhaa alagaa teetee achi leeti. **4** Ilmi Saa'olii Yonaataan ilma miilla lamaanuu laashowe tokko qabaayyu; yennaa Saa'olii fi Yonaataan ijjeefamanu inni nama woggaa shanii ti; oduun isaan ijjeefamane Yizre'el keessatti yennaa dhage'antu ta isa guddittu isa ba'attee ariiti'iin adoo baqattuu inni isii irraa bu'ee laashowe. Maqaan isaa Mefii-Boshet. **5** Ilmaan Rimoonii nama biyya Berootii Rekaabii fi Ba'anaan gara mana Ish-Bosheetii dhaqiisaaf ka'ane, inni saafowa foofatiisaaf taqee irraa irkatee adoo jiruu, yennaa aduun o'itu san achi geyane; **6** akka nama qamadii barbaadataaruu gara manaa seenanee gadhaa isaa woraane; achiin duuba Rekaabii fi obboleessi isaa Ba'anaan laana bayanee deemane. **7** Isaan Ish-bosheet kolloo ifii keessa taqee irraa adoo irkatee jiruu seenanee; isaan isa woraane ijjeesaneen duuba mataa isaa muranee fudhatanee halkan guutuu karaa Arabaayii deemane. **8** Mataa Ish-Bosheetii san Kebroonitti gara Daawitii mootichaa fidanee, «Mataan diina keeti Ish-Bosheetii ilma Saa'olii ka si ijjeesiisaaf barbaadee kunoo ti; guyyaa adhaa Mootiin Waan Maraa si gootaa mooticha keennaaf, Saa'olii fi sanyii isaatiifille haluu bayeera» jedhane. **9** Daawitille ilmaan Rimoonii nama biyya Berootii Rekaabii fi obboleessa isaa Ba'ana'an, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, ka rakkoo mara jalaa na baasee, **10** akka waan oduu dansaa natti himee, nama, «Saa'ol du'eera» jedhee natti hime, ani isa qabee Siqlaagitti ijjeese; oduu inni natti himeef badhaasi ani isaaf kenne kana. **11** Eegasuu, nama yakkaa hin qanne ka manuma ifii keessa taqee ifii irra irkate san, worra hamoolee isa ijjeesane san ani attam irra caalaa adabuu dhaba ree? Ani dhiiga isaa harka keessan keessaa barbaadee lafa irraa isin hin balleessuu ree?» jedhe. **12** Maarre Daawiti namoota ifii ajajee, isaanille isaan ijjeesane harkaa fi miila isaanii muranee, reeffa isaanii baleessa Kebroon bira jiru biratti fannisane; mataa Ish-Bosheetii ammoo fuudhanee qachaa Kebroonii keessatti addee awwaalaa Abneerii biratti awwaalane.

5 Gosi Israa'elii marti Kebroonitti gara Daawitii dhufanee, «Nuuti dhiigaa fi foon keeti; **2** kanaan qara, yennaa Saa'ol mootii keenaa te'eerulle, nami Israa'eloota sooresse si'i; Mootiin Waan Maraalle, si'iin, «Kolbaa tiyya Israa'el hin tissita; bulchaa isaanille hin teeta: jedheeraayyu» jedhane. **3** Maarre jaarsoleen Israa'elii marti Kebroonitti gara Daawitii mootichaa dhufane; mootichi Daawiti Kebroonitti Mootii Waan Maraa duratti isaan woliin gondoaroo godhate; isaanille Daawiti muudanee Israa'el irratti mootii godhane. **4** Daawiti yennaa mootii te'e, nama woggaa soddomaa ti; inni woggaa afurtama bulche. **5** Inni Kebroon keessa tee'ee woggaa torbaa fi ji'a jalbaa Yihuda'aa bulche; Yersaaleem keessalle tee'ee, woggaa soddomii sad kolbaa Israa'elii maraa fi kolbaa Yihuda'aa bulche. **6** Mootichi Daawitii fi namooti isaa Yibusoota qachaa Yersaaleemii keessa le'anuu loliisaaf itti duulane; Yibusooti, «Daawiti asi seenuu hin

dande'u» jedhanees waan yaadaneef, Daawitiin, «Worri balla'aa fi naafnuu waan si dhoogganuuf, ati asi hin seentu» jedhane; 7 te'uu malee Daawiti kushee Xiyoonii qabatee, addeen sun, «qachaa Daawitii» jedhante. 8 Guyyaa san Daawiti, «Nami Yibusoota worra balla'aa fi naafa, diinota Daawitii injifatiisaaf barbaadu, xurree bisaan yaa'u ta lafa jalaatiin dabaruu ti» jedhe; kanaaf, «Balla'aa fi naafi mana mootumma'aa hin seenanu» jedhamane. 9 Daawiti kushee Xiyoonii qabate san keessa le'ee, «Qachaa Daawitii» jedhee moggaase; inni kaabii, «Miiloo» jedhantuun kaasee itti naannessee gara keessaatiiti kushee qacha'aa jabeessee ijaare. 10 Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u isa woliiin waan jiruuf, Daawiti ittuma jabaataa deeme. 11 Mootiin Xiirsoosii Hiiraam namoota ifii muka hindheensa, worra muka bocuu fi worra dhakaa bocu woliiin gara Daawitii erge; isaanille Daawitiif mana mootumma'aa ijaarane. 12 Daawitille akka Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii irratti mootii isa godhee fi sababa kolbaa ifii Israa'eliiitiif jedhee mootummaa isaalle akka guddise beeke. 13 Daawiti qachaa kebrooniitii ka'ee gara Yerusaleemii deemeen duuba, achitti gursumeeyyii'ii fi niitota dhibii dabalee fuudhee, ilmaanii fi durri dhibiin isaaf dhalatane. 14 Maqaan ilmaan isaa ka Yerusaleem keessatti isaaf dhalatane: Shaamuwaa, Shobaab, Naataan, Solomoon, 15 Yiibhaar, Eliishuwa, Nefeg, Yaafii'aa, 16 Eliishaamaa, Eliyaada'aa fi Eliifelex fa'a. 17 Daawiti muudamee mootii Israa'elii akka te'e, Filiixeemoti yennaa dhageette, marti isaanii isa barbaadiisaaf bayane; Daawiti ammoo tana dhage'ee gara kushee ifii gad bu'e. 18 Filiixeemotille dhufanee, dhooqa Refaa'iimii keessa bittinnowanee addee qabatane. 19 Maarre Daawiti, «Worra Filiixeemotaattii duuluu? Ati harka kiyatti dabarsitee isaan hin kennitaa?» jedhee Mootii Waan Maraa gaafate. Mootiin Waan Maraa deebisee, «Eeti'i, duuli, anille dhugumaan Filiixeemota harka keetitti dabarsee hin kenna» jedhe. 20 Maarre Daawiti gara Ba'aal-Pheraazimii dhagee, achitti Filiixeemota lolee injifate. Inni, «Akkuma lolaan bisaanii jabaan ededa caccassu, Mootiin Waan Maraa diinota kiyya fuula kiyya duratti bittinneesse» jedhee, maqaa addee sanii, «Ba'aal-Pheraazim» jedhe. 21 Worri Filiixeemotaa waaqota ifii achitti lakkisanees waan baqataneef, Daawitii fi namooti isaa waaqota isaanii san fudhatane. 22 Filiixeemoti ammalle dhufanee dhooqa Refaa'iimii keessa bittinnowanee addee qabatane. 23 Maarre Daawiti Mootii Waan Maraa gaafate; Mootiin Waan Maraale deebisee, «Gara duubaatiin marsiitii mukoota harru'uu duratti isaan loli malee, fuula duraan itti hin dhaqin. 24 Qaccee mukoota harru'uu gubba'atti hirba duulaa yennaa dhageettee, ani Mootiin Waan Maraa loltoota Filiixeemotaa loliisaaf si'iin dura waan bayeef, ariiti'iin gara duraa deemi» jedhe. 25 Maarre Daawiti akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje godhee, worra Filiixeemotaa Giibe'onii haga Gezerii ari'e.

6 Daawiti ammalle Israa'eloota keessaa namoota filamane kuma soddoma wolitti qabe. 2 Daawitii fi namooti isaa marti Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa, ka maqaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, ka dada ol-gubba'aa ta koola qaddu irra tee'eeruutiin waamame, qachaa Ba'alaa

ka Yihudaa keessaatii fidiisaaf achi deemane. 3 Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa garreettaa fardaan harkifamu haareya irra keyanee, mana Abinaadaabii ka kooba irra jiru keessaa fuudhanees fidane; ilmaan Abinaadaabii Uzaa fi Ahiiyon garreettaa fardaan harkifamu haareya san, 4 Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaa irra jiruun yennaa oofanu, Ahiiyoti duraan deemaayyu. 5 Daawitii fi kolbaan Israa'elii duudiin, kiraara guddichaan, maseengo'oon, dibbe'een, bilbilaa fi sibiila qillilisun hunna ifii guutu'uun faaruu faarsaa ulfinna Mootii Waan Maraatiif firinxiixane. 6 Isaan eeddummee Naakonii bira yennaa geyane, qotiyyooti garreettaa san harkittu waan guffateef, Uzaan Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa hiixatee qabe. 7 Uzaan Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa waan faanshesseef, aariin Mootii Waan Maraa isa irratti bobeeite; tanaaf Waaqi isa xixee, inni Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa biratti achumatti du'e. 8 Mootiin Waan Maraa aaree Uzaa waan ijeeseef, Daawiti aare; addeen sun haga adhaa, «Pherez-Uzaa» jedhanti. 9 Daawiti guyyaa san Mootii Waan Maraa waan sodaateef, «Saanduqi Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa attam gara kiyya dhufuu dande'a ree?» jedhe. 10 Maarre Daawiti Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa san gara qachaa ifii geessiisa waan hin barbaanneef, gara mana Obed-Edoomii nama biyya Gaatii geesse. 11 Saanduqi Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa mana Obed-Edoomii nama biyya Gaatii keessa ji'a sad ture; Mootiin Waan Maraale Obed-Edoomii fi maatii isaa mara eebbise. 12 Mootiin Waan Maraa Obed-Edoomii fi maatii isaa, waan inni qabu maralle sababa Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaatiif akka eebbise mooticha Daawititti himane; maarre Daawiti achi dhagee Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa mana Obed-Edoomiitii gara qachaa ifii gammada gudda'aan fide. 13 Worri Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa ba'ate tarkaaffii jaa akkuma deemanuun, Daawiti korma tokkoo fi dardara cooma tokko ciincaa dhikeessaayyu. 14 Daawiti woyaa hayyumma'aa ta qomaa ta quncee talba'aa irraa hujante uffatee hunna ifii guutu'uun Mootii Waan Maraa duratti firinxiixe. 15 Akka kanaan Daawitii fi kolbaan Israa'elii marti ililisa, tulluulaa afuufaa Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa ol fidane. 16 Saanduqi Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa qachaa Daawitii yennaa galu intalti Saa'olii Mikaal foddaa manaatiin ilaalte; mootichi Daawiti Mootii Waan Maraa duratti utaalaa firinxiixuun dhaggitee, gadhaa ifii keessatti isa tuffatte. 17 Namooti Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa fidanee, dunkaanii Daawiti dhaabe keessa addee inni qopheesse keyane; Daawitille kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa Mootii Waan maraa duratti dhikeesse. 18 Daawiti kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhikeesseen duuba, maqaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeetiin kolbaa eebbise. 19 Daawiti kolbaa Israa'elii dhiiraa fi dubartii duudi'iif tokko tokkoo isaanitiif, daabboo tokko tokko, foon gumaa tokko tokkoo fi xaltaa mihaan woynii tokko tokko qode; achiin duuba kolbaan marti gara mana ifii deemane. 20 Daawiti maatii ifii eebbisiisaaf gara mana ifii yennaa deebi'e, intalti Saa'olii Mikaal isa fudhatiisaaf

gad baatee, «Mootiin Israa'elii adha dubartoota tajaajiltoota qondaaltota isaa duratti akka nama bu'aa hin qannee qullaa dhaggamiis ulfinna attamii ti!» jette. **21** Daawiti deebisee Mikaaliin, «Mootii Waan Maraa ka abbaa keeti yookiin worra mana isaa keessa jiranu caalaa, kolbaa ifii Israa'el irratti na muudee mootii na godhe duratti gammadee firinxiixe. Ammalle ani Mootii Waan Maraa duratti hin firinxiixa. **22** Ani tana caalaa isa duratti ifi gad hin qaba; ila teeti duratti hin salphadha. Te'uu malee, garboolee ati maqaa dhootte duratti ammoo ulfinna hin dhaggadha» jedhe. **23** Tanaaf, intalti Saa'olii Mikaa adoo hin deyin duute.

7 Mootiin Waan Maraa diinota adaala isaa jiranu mara irraa foora isaaf kennee, mootichi Daawiti mana mootummaa ifii keessa nageyaan le'een duuba, **2** raagicha Naataaniin, «Kunoo ani mana mootummaa'aa ka muka hindheensaatiin ijaarame keessa le'a; Saanduqi Gondooro'oo ka Waaqaa ammoo dunkaanii keessa jira» jedhe. **3** Naataaniille mootichaan, «Mootiin Waan Maraa si woliin waan jiruuf waan yaadde mara godhi» jedhe. **4** Galgaluma san jechi Mootii Waan Maraa gara Naataani dhufee, **5** «Dhaqiitii, tajaajilaa kiyya Daawitiin Mootiin Waan Maraa, «Mana ani keessa le'u ka anaaf ijaaru si'ii moti. **6** Ani kolbaa Israa'elii biyya Gibxi'ii keessaa haga baasee jalqabee haga adhaa dunkaanuma keessa jiraataa, asii fi achi deemaa ture malee mana keessa hin leene. **7** Israa'eloota mara woliin addee deeme maratti kolbaa tiyya Israa'el akka tissanuuf sooressitoota ajaje keessaa tokkolleen: Muka hindheensaatiin mana naaf maaf hin ijaarre? Jedhee beekaa?» jedhi. **8** «Ati ammalle tajaajilaa kiyya Daawitiin, «Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade: Ati kolbaa tiyya Israa'el akka bulchituuf, addee horii itti tiffatanu, hoolee tissiisaati jirtuun si fuudhe; **9** ani addee ati dhaxxe mara si woliin jiraadhee, diinota keeti si duraa balleesseera; amma akkuma worra gugurdaa maqaan isaanii lafa irratti beekkamee, maqaan keetiille akka beekkamu hin godha. **10** Kolbaan tiyya Israa'el addee ifii akka qabaatanuu fi haganaa achi akka hin sarbanne, addee le'anu isaanii hin kenna; haganaa achi kolbaan hamooleen akka qaraa isaan hin cunqursitu. **11** Abbootii mura'aa isaanii haga muudeen jalqabane kolbaan hamooleen akka isaan irratti godhaa turane, haganaa achi isaan irratti hin godhanu; ani diinota keeti mara irraa si hin foofachiisa. Ani Mootiin Waan Maraatu mana si'if hin ijaara. **12** Barri keeti geyee, duutee, abbootii teeti biratti yennaa awwaalantu, sanyii teeti keessaa ilma keeti tokkocha addee teetitti mootii hin godha; mootummaa isaalle hin jabeessa. **13** Maqaa kiyyaaf nami mana ijaaru isa; anille barcumaa mootummaa isaa haga bara baraa isaaf hin jabeessa. **14** Ani abbaa isaaf hin te'a; innille ilma kiyya hin te'a; yoo inni balleesse ammoo ulee nami adabamuun isa hin adaba; akkuma ijoolleen liche'een dikantu isa hin dika. **15** Garuu Saa'olii si duraa kaase irraa jaalala kiyya ka bara baraa akkuma kaase, isa irraa hin kaasu. **16** Manni keetii fi mootummaan teeti na duratti haga bara baraa jabaatee hin dhaabbatti; barcumaan mootummaa teetiille haga bara baraa jabaatee

hin dhaabbata jedha» jedhi» jedhe. **17** Naataan jecha mudhii tanaa mara Daawititti hime. **18** Achiin duuba mootichi Daawiti dhaqee, Mootii Waan Maraa dura tee'ee, «Ee, Goottaa Mootii Waan Maraa, ati ka ana asi geessitte, ani eennu? Sanyiin tiyyalle maan? **19** Ee, Goottaa Mootii Waan Maraa, tun si hanqannaan, marroo sanyii tajaajilaa keetii ta gara duraa dubbatteerta; ee, Goottaa Mootii Waan Maraa, kun waan ati yennaa mara namaaf gootuu? **20** Ee, Goottaa Mootii Waan Maraa, ati ana tajaajilaa keeti waan beettuuf, tana caalaa maan si'iin jedhuu dande'a ree? **21** Akka jecha keetiitii fi akka yaada gadhaa keetii waan guddaa kana gootee, ana tajaajilaa keetiiti beessitteerta. **22** Ee, Goottaa Mootii Waan Maraa, ati attam attam gudda'a! Ka akka keetii tokkolle hin jiru; akkuma gurra keennaan dhageenne, si malee Waaqi dhibiin hin jiru. **23** Kolbaa teeti godhatiisaaf ka ati wodatte, ka ati dura isaanii deentee, maqaan keeti akka beekkamuuf, gosa biyya adda addaatiifi fi waqota dharaa ka isaanii ka isaan duraa balleessite, waan gugurdo'oo fi maade'ee ta soodaachittu isaanii gootee, ka biyya Gibxi'ii baatte, kolbaa teeti Israa'elii malee kolbaan dhibiin lafa irra jirti? **24** Ee, Mootii Waan Maraa, ati kolbaa teeti Israa'el haga bara baraa kolbaa teeti godhattee, isaanii Waaqa teeteerta. **25** «Ammalle ee, Mootii Waan Maraa Waaqa, marroo tajaajilaa keetiitii fi sanyii isaatiif waadaa galte haga bara baraa jabeessi; akkuma dubbatte muummessiif. **26** Achiin duuba, maqaan keetiille haga bara baraa guddaa hin te'a; namootille, «Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade, Waaqa Israa'elii ti» hin jedhan; sanyiin tajaajilaa keeti Daawitiille si duratti jabaatee hin dhaabbatti. **27** Ee, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, Waaqa Israa'elii, «Ani si'if mana hin ijaara» jettee tana tajaajilaa keetiiti mudhitteerta; maarre ani tajaajilaan keeti daadimata kana gara keeti dhiikeeffatiisaaf sitti guuleera. **28** «Ee, Goottaa Mootii Waan maraa, ati Waaqa! Jechi keetiille addatama'a; waan dansaa kana godhiisaaf tajaajilaa keetiif waadaa galteerta. **29** Akka si duratti haga bara baraa jabaatee le'u, maganne'e sanyii tajaajilaa keetii ammalle eebbis! Ee, Goottaa Mootii Waan Maraa, tana atuu waan dubbatteef, eebba keetiin sanyiin tajaajilaa keetii haga bara baraa hin eebbifanti» jedhe.

8 Kanaan duuba mootichi Daawiti Filisxeemota lolee injifatee, qachaa Mateg-Amayii ta isaan qara qabatane harka Filisxeemotaatii baase. **2** Daawiti Mo'aabotalle injifate; namoota booji'e lafatti irkisee wodaroon isaan mike; worra wodaroon mikame keessaa harka lama ijeesee, harka tokko lakkise; maarre worri Mo'aabotaa tajaajiltoota isaa te'anee isa gabbarane. **3** Kana maleelle Daawiti lafa laga Efraaxiisii bira jirtu deebisee qabatiisaaf yennaa dhaqe, mootii Zobaa ilma Rehoobii Hadaad-Ezer lolee, **4** garreettaa fardaan harkifamu ka isaa kuma tokko, abbootii fardaa kuma torbaa fi loltoota miilaa kuma diddama booji'e; garreettaa fardaan harkifamu dhibba tokko callaa hamburee, kaan maraa mogolee ciccire. **5** Namooti Sooriya'aa worri Damaasqoo keessa le'anu, mootii Zobaa Hadaad-Ezer qarqariisaaf yennaa dhufane, Daawiti isaan keessaa namoota kuma diddamii lama ijeese. **6** Achiin

duuba mootummaa Damaasqo'oo Aaram keessatti quttuma loltootaa godhate; worri Sooriya'aa tajaajiltoota isaa te'anee isa gabbarane; Mootiin Waan Maraalle addee Daawiti dhaqe maratti injifannoo isaaf kenne. 7 Daawiti wontee worqii irraa hujante ta qondaalotaa Hadaad-Ezerii fudhatee gara Yerusaleemii fide. 8 Mootichi Daawiti qachoota Hadaad-Ezerii, Bexa'aa fi Berootaayi keessaa sageettuu bacaa guurate. 9 Mootiin Haamaatii To'i akka Daawiti loltoota Hadaad-Ezerii mara injifate yennaa dhage'e, 10 To'i qara Hadaad-Ezer woliin wol lolaa waan tureef, Daawiti Hadaad-Ezer irratti injifannoo waan dhaggateef, nageya gaafatee, «Baga gammadde» akka jedhuuf ilma ifii Yoraam gara Daawitii erge; innille meya worqii, meeti'ii fi sageettuu irraa hujame qabatee dhaqe. 11 Mootichi Daawiti gosa biyya adda addaa mara irraa waan qara gabbarsiifateen meeti'ii fi worqii isaaf galte keessaa akkuma qara godhe meya kana Mootii Waan Maraatiif adda baase. 12 Gosi biyya adda addaa worri qara isa gabbarane, worra Edoomii, worra Mo'aabii, worra Amoonii, worra Filiisxeemotaatii fi worra Amaaleqootaa ti. Inni mootii Zobia ilma Rehoobii Hadaad-Ezer irraa meya booji'elle Mootii Waan Maraatiif adda baase. 13 Daawiti addee, «Dhooga sooddaa» jedhantutti Edoomota kuma kudhanii saddeeti ijeesee deebi'een duuba maqaan isaa beekkame. 14 Inni biyya Edoomii mara keessatti addee quttumaa godhatee, Edoomoti marti isa tajaajilane; Mootiin Waan Maraalle addee Daawiti dhaqe maratti injifannoo isaaf kenne. 15 Daawiti Israa'eloota mara irratti mootii te'ee, kolbaa maraaf muraa haqaa muree, waan sirrii te'e hujje. 16 Yo'aab ilmi Zeruyaana deette, ajajaa loltootaa te'e; ilmi Ahiiludii Yohaafaax barreessaa dabarsi'ii ti. 17 Ilmi Ahiixubii Zaadoqii fi ilmi Abiyaataarii Abiimelek hayyoota; Seraayaan barreessaa mana mootummaa'aa ti. 18 Ilmi Yehoyadaa'aa Benaayaan itti gaafatamaa Keretootaatii fi Pheletootaa ti; ilmaan Daawitii ammoo gorsitoota mana mootummaa'aa ti.

9 Daawiti, «Marroo Yonaataaniitiif jedhee ka ani waan dansaa godhuufii dande'u, sanyii Saa'olii keessaa nami hafe hin jiraataa laati?» jedhee gaafate. 2 Maatii Saa'olii keessa tajaajilaan, «Ziibaa» jedhamu tokko waan jiruuf, akka inni gara Daawitii dhaqu isa waamane; mootichille, nami «Ziibaa» jedhamu si'ii? jedhee isa gaafate. Innille, «Eeti'ana tajaajilaa keeti» jedhee deebise. 3 Mootichi, «Arjummaa Waaqaa akka ani itti mudhisuuf sanyii Saa'olii keessaa nami hafe hin jiruu?» jedhee gaafate; Ziibaan deebisee, «Ilmi Yonaataanii ka miila naafateeru tokko jira» jedhe. 4 Mootichille, «Inni amma eessa jira?» jedhee gaafate. Ziibaan deebisee, «Inni qachaa, «Lodebaar» jedhamu keessa mana Maakiirii ilma Amii'elii keessa jira» jedhe. 5 Maarre mootichi Daawiti qachaa, «Lodebaar» jedhamu keessaa mana Maakiirii ilma Amii'elii keessaa Mefii-Bosheet akka fidanu godhe. 6 Akaakoon Saa'olii ilmi Yonaataanii Mefii-Bosheet gara Daawitii dhufee, ulfinna isaatiif gad lafatti gombifamee nageya fuudhe; Daawitille, «Mefii-Bosheet» jedhee waame; innille, «Kunoo ani tajaajilaan keeti» jedheen. 7 Daawiti deebisee, «Hin sodaatin! Marroo abbaa keetii Yonaataaniitiif jedhee ani dhugumaan si'if waan dansaa hin godha; lafa

akaakoo keeti Saa'olii mara si'if hin deebisa; yennaa mara qorii tiyya keessaa hin nyaatta» jedheen. 8 Mefii-Bosheet gad lafatti gombifamee, «Ana nama akka saree duuteetiitti laakkowamuuf, ta ati waan dansaa akkasii gootuuf, ani tajaajilaan keeti ennu inni?» jedhe. 9 Achiin duuba mootichi tajaajilaa Saa'olii Ziibaa waamee, «Ani waan qabeenna Saa'oliiiti fi maatii isaa te'e mara Mefii-Bosheetii akkaakoo gootaa keetii Saa'oliiitiif kenneera. 10 Ati, ilmaan teetii fi tajaajiltooti teeti akaakoon gootaa keetii waan nyaatu akka dhaggatu lafa isaaf qota'aatii midhaan isaaf galcha'a! Akaakoon gootaa keetii Mefii-Bosheet ammoo yennaa mara qorii tiyya keessaa nyaata» jedhe; Ziibaan ilmaan kudhanii shanii fi tajaajiltoota diddama qabaayyu. 11 Achiin duuba Ziibaan mootichaan, «Waan gootaan kiyya mootichi tajaajilaa ifii ajaje mara, ani tajaajilaan keeti hin hujja» jedhe; maarre Mefii-Bosheet akkuma ilmaan mootichaa qorii Daawitii keessaa nyaataayyu. 12 Mefii-Bosheet ilma dargaggeessa, «Miikaa» jedhamu tokko qabaayyu; namooti maatii Ziibaa keessa jiranu marti tajaajiltoota Mefii-Bosheetii te'ane. 13 Mefii-Bosheet yennaa mara qorii mootichaa keessaa waan nyaatuuf, Yerusaleem keessa le'aayyu; inni miila lamaanuu naafa.

10 Kanaan duuba mootiin Amoonotaa duunaan, ilmi isaa Hanuun addee isaatiitti mootii te'e. 2 Daawiti, «Abbaan isaa naaf waan dansaa akkuma godhe, anille ilma Nahaashii Hanuuniif waan dansaa hin godha» jedhee hede; maarre marroo du'a abbaa isaatiif akka isa jajjabeessanu, Daawiti namoota erge; namooti Daawiti erge gara lafa Amoonotaa yennaa dhufane, 3 qondaalotti Amoonotaa gootaa ifii Hanuuniin, «Daawiti namoota ergee si jajjabeessis, du'a abbaa keetiitiif gaddee seetaa? Namooti inni erge qachaa akka qorqorane, dooyanee akka balleessanuuf motii?» jedhane. 4 Maarre Hanuun namoota Daawiti erge san qabee areeda isaanii ka gara tokkoo irraa haadiisee; woyaa isaanille haga hidha isaanitiitti irraa cirsisee isaan ari'e. 5 Daawiti oduu tana yennaa dhage'e, namooti guddoo waan fokkifataneeranuuf, «Haga areedi keessan latutti Yerikoo tura'aatii, achiin duuba deebi'a'aa kowa'a» jedhee namoota isaanitti erge. 6 Amoonoti akka Daawiti isaan jibbe yennaa hubatane, qachaa Bet-Rehoobiitii fi qachaa Zobaatiitiin loltoota miilaa ta Sooriya'aa kuma diddama, mootiin Ma'akaa namoota isaa kuma tokko woliin, qachaa Xoobii keessalle'ee namoota kuma kudhanii lama qaxaratane. 7 Daawiti oduu tana yennaa dhage'e, loltoota lolaan beekkamane mara woliin Yo'aab erge. 8 Amoonoti bayanee balbala seensuma karra qachaa isaanii duratti addee qabatane; worri Sooriya'aa ka qachaa Zoba'aatii fi ka qachaa Bet-Rehoobii akkasuma namooti qachaa Xoobiitii fi namooti Ma'akaa qofuu diida keessatti addee qabatane. 9 Yo'aab duraa fi duubaan loltoota diinaatiin akka marfame yennaa dhagge, loltoota Israa'elii keessaa loltoota gootota filee worra Sooriya'aa akka lolanuuf erge. 10 Worra hafe irratti obboleessa ifii Abiishaayi ajajaa godhee Amoonota akka lolanuuf erge. 11 Yo'aab obboleessa ifitiin, «Worri Sooriya'aa yoo natti jabaate, ati na hin qarqaarta; worri Amoonotaa ammoo yoo sitti jabaatane ani dhufee si hin

qarqaraa. **12** Jabaadhu! Kolbaa teennaa fi qachoota Waaqa keennaatiif jannuma'aan lolluu ti. Mootiin Waan Maraa waan isa duratti dansaa te'e hin godha» jedhe. **13** Achiin duuba Yo'aabii fi loltooti isa woliin jiranu worra Sooriya'aa lolane; worri Sooriya'aalle isaan duraa baqate. **14** Worri Sooriya'aa akka baqatiisatti jiranu worri Amoonotaa yennaa dhaggane, isaanille Abiisaayi duraa baqatanee qachaa keessa timane; maarre Yo'aab Amoonota lolisa lakkisee gara qachaa Yersaaleemii deebi'e. **15** Worri Sooriya'aa akka Israa'elootaan injifatamane yennaa beekane ammalle wolitti qabane. **16** Mootichi Hadaad-Ezer namoota ergee worra Sooriya'aa ka laga Efraasiisiitiin gama jiranu akka fidanu godhe; isaan Shofaakii ajajaa loltoota Hadaad-Ezeriitii sooreffamanee gara qachaa «Helaam» jedhamuu dhaqane. **17** Daawiti tana yennaa dhage'e, Israa'eloota mara wolitti qabee, Yordaanos gamatti bu'anee bayanee gara qachaa, «Helaam» jedhamu sanii dhaqane; worri Sooriya'aa hiriirane Daawiti lolane; **18** te'uu malee Israa'eloota duraa baqatane; Daawiti namoota isaanii keessaa worra garreettaa fardaan harkifamu oofu dhibba torbaa fi loltoota miilaa kuma afurtama iijeese; inni ajajaa loltoota isaanii Shofaakille iijeese. **19** Moototi Hadaad-Ezer tajaajilanu marti akka Israa'elootaan injifatamane yennaa dhaggane, Israa'eloota woliin wolii galanee isaan tajaajilane; maarre worri Sooriya'aa yennaa sanii jalqabane worra Amoonotaa qarqariisa sodaatane.

11 Ji'a furmaataa bara moototi lolaaf baatu, Daawiti qondaaltota ifitiifi fi loltoota Israa'elootaa mara woliin Yo'aab duula erge; isaan Amoonota balleessanee qachaa «Raabaat» jedhamu marsane; Daawiti ammoo Yersaaleem keessatti hafeeraayyu. **2** Gaafa tokko galgala Daawiti taqee ifii irraa ka'ee heellichoo mana mootumma'aa gubbaa asii achi deddeebi'aa adoo jiruu dubartiin takka nafa dhiqatiisatti jirtuun dhagge; isiin guddoo miidhaddu'u. **3** Daawiti nama itti ergee marroo isi'ii akka qoratu godhe; namichi deebisee, «Isiin niitii Uriiyaa nama biyya Heetii, intala Eli'aamii Baat-Sheeba'aa motii?» jedhe. **4** Achiin duuba nama itti ergee akka isii fidanu godhe; isiin isa bira yennaa dhutte aadaa seera dubarti'ii irraa qulqulloonteertiyyu; Daawitille isii woliin rafe; achiin duuba isiin gara manaa deente. **5** Dubartitiin ulfoottee, «Ani si'iif ufofeera» jettee Daawititti ergitee hinte. **6** Maarre Daawiti Yo'aabiin, «Uriiyaa nama biyya Heetii gara kiyya ergi» jedhee dhaansa itti erge; Yo'aabille isa gara Daawiti erge. **7** Uriiyaan gara isaa yennaa dhufe, Daawiti, nageya Yo'aabiitii fi loltootaa, oduu lolaalle isa gaafate. **8** Achiin duuba Daawiti Uriiyaan, «Gara mana keetii dhaqiitii miila keeti dhiqadhuu foofadhu» jedhe; maarre Uriiyaan mana mootumma'aatii baye; mootichille kennansa isa gula erge. **9** Uriiyaan ammoo tajaajiltoota gootaa ifii mara woliin balbala karra mana mootumma'aa dura rafe malee gara mana ifii hin deenne. **10** Uriiyaan gara mana ifii akka hin deenne Daawititti yennaa himane, Daawiti isaan, «Ati karaa fago'oo dhuttee motii? Maaf gara mana keetii hin deemin?» jedhee gaafate. **11** Uriiyaan Daawitiin, «Saanduqi Gondooro'oo, Israa'elii fi Yihudaan dukaani keessa jiranuun, gootaan kiyya Yo'aabii fi namooti gootaa

kiyyaa diida qubatanee jiranuun, ani nyaadhee uniisaaf, niitii tiyya wolille'een rafiisaaf attamiin gara mana kiyyaa deema ree? Lubbuu teetiin kakadha, ani waan akkanaa hin godhu!» jedhe. **12** Achiin duuba Daawiti isaan, «Ani boru si geegessaatii, adha asuma buli!» jedhe; maarre Uriiyaan guyyaa sanii fi guyyaa itti aanulle achuma Yersaaleem keessa ture. **13** Achiin duuba Daawiti Uriiyaa waamee, isa woliin nyaatee unee akka inni machowu godhe; galgala ammoo Uriiyaan dhaqee odduu tajaajiltoota gootaa ifii afinaa ifii irra bule malee gara mana ifii hin deenne. **14** Boruyyaa ganama Daawiti xalayaa Yo'aabiif barreessee namii Uriiyaa jedhamu akka geessu godhe. **15** Inni xalayaa san keessatti, «Uriiyaa addee lolli jabaate ergi; achiin duuba lola san keessatti akka inni du'uuf isa lakkisa'aa baqadha'a» jedhee barreesse. **16** Maarre Yo'aab qachaa yennaa marse, karaa lolli jabaate san Uriiyaa erge. **17** Namooti qachaa sanii dhufanee Yo'aab woliin yennaa wol lolane, namoota Daawiti keessaa gariin du'ane; Uriiyaan namii biyya Heetiille du'e. **18** Yo'aab nama ergee oduu lolaa mara Daawititti hime. **19** Nama Daawititti erge saniin, «Oduu lolaa kana mootichatti hinteen duuba, **20** mootichi aaree bobee'ee, «Isin lolaaf maaf akkana gara qacha'aa dhikaattane? Dalleya qacha'aa gubba'aa daaya akka isinitti gad lakkisanu hin beettanu?» **21** Ilma Yerru-Besheetii Abimelek eentu iijeese? Dubartii takkatti dalleya dhaka'aa irraa ilmaachuu daaku'uu darbattee qachaa Tebezitti keessatti isa iijettee motii? Isin maaf dalleya dhaka'aa sanitti akkana dhikaattane?» jedhee yoo si gaafate, ati deebisiitii, «Tajaajilaan keeti namii biyya Heetii Uriiyaalle du'eera» jedhii itti himi» jedhe. **22** Maarre namii ergame sun dhaqee, yennaa achi geye, ergaa Yo'aabii mara Daawititti hime. **23** Nami ergame sun Daawitiin, «Diinoti keenna nutti jabaatanee, nu lolisaaf haga diidaa dhufaneeraan; nuuti ammoo haga seensuma karra qacha'aa isaan ariinee deebinne. **24** Achiin duuba worri daayaan lolu dalleya dhaka'aa irraa tajaajiltoota teeti irratti daaya gad lakkisane tajaajiltoota mootichaa keessaa garii iijeessane; tajaajilaan keeti namii biyya Heetii Uriiyaalle du'eera» jedhe. **25** Daawitille nama ergamee dhufe saniin, «Yo'aabiin, «Lola keessatti eennutti akka du'u dursanee waan hin beenneef, ati tanaan hin gaddiniitii jabaadhu. Hunna teeti jabeeffadhuutii, qachaa san lolli balleessi» jedhii isa jajabeessi» jedhe. **26** Niitiin Uriiya'aa abbaan manaa isi'ii akka du'e yennaa dhageette, gadditee bootte. **27** Yennaan isiin gaddite dabareen duuba, Daawiti nama itti ergee gara mana ifii akka isii fidanu godhe; isiille haadha manaa isaaf teetee ilma isaaf deette; te'uu malee wonni Daawiti godhe kun Mooti Waan Maraa hin gammachiinne.

12 Mootiin Waan Maraa raagicha Naataan gara Daawiti erge; Naataan gara Daawitii dhufee, «Namooti lama qachaa tokko keessa le'anu jiraniyyu; isaan keessaa tokkochi dureessa, kuun ammoo hiyyeessa. **2** Namichi dureessichi hoole'ee fi hoorii bacaa qaba; **3** hiyyeessichi ammoo ilme'e hoole'ee ta bitate takka malee, waan tokkole hin qabu; inni isii san kunuunsee ijoollee isaa woliin guddatte; isiin isa woliin nyaataa unaa bobaa isaa jala bultiiyyu; isiin isaaf akkuma intala isaa ti. **4** Guyyaa tokko

keessummaan tokko gara mana namicha dureessichaa dhufe; namichi dureessichi sun keessummaa gara isaa dhufe saniif hoolee yookiin hoorii ifii keessaa tokko qalee nyaachisiisa hin barbaanne; garuu ilmee hoole'ee ta namicha hiyyeessa sanii nama keessummaa mana isaa dhufe saniif qalee sagalee qopheesse» jedhe. 5 Daawiti namicha sanitti guddoo aaree, Naataaniin, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee! Mootii akkana godhe sun du'uu qaba! 6 Inni marantii malee tana waan godheef, addee ilmee hoolee sanii hoolee afur kaffaluu qaba» jedhe. 7 Achiin duuba Naataan Daawitiin, «Nami sun si'uma! Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'eli, «Ani akka ati Israa'el irratti mootii teetuuf si muude, harka Saa'olii jalalle'ee si baase; 8 mootummaa gootaa keetii si'iif kenneera; niitota gootaa keetille si'iif kenneera; mootii Israa'eliitti fi Yihuda'aa akka teetuuffille si godheera; tun adoo si hanqattee jiraatte tana caalaa si'iif hin kennaayyu. 9 Ati Uriiyaa nama biyya Heetii, shallaagaa Amoonotaatiin ijjeesiistee, niitii isaa ifii fuutee, waan hantuu akkanaa Mootii Waan Maraa duratti hujisaan jecha Mootii Waan Maraa maaf tuffatte ree? 10 Ati na tuffattee niitii Uriiyaa nama biyya Heetii fuutee niitii keeti godhatteerta; tanaaf haga bara baraa shallaagaan sanyii teeti irraa hin fagaatu» jedha. 11 Mootiin Waan Maraa, «Kunoo ani manuma keeti keessaa badii sitti hin fida; ati adoo dhaggituu niitota teeti si jalaa fuudhee nama fira keeti ka aante'eetiif hin kenna; inni guyyumaan niitota teeti woliin hin rafa. 12 Ati waan akkanaa dhossa'aan goote; ani ammoo waanuma kana guyyumaan Israa'eloota duratti hin godha» jedha» jedhe. 13 Achiin duuba Daawiti Naataaniin, «Ani Mootii Waan Maraa yakkeera» jedhe. Naataan deebisee, «Mootiin Waan Maraa yakkaa keeti si'iif dhiiseera; ati hin duutu. 14 Te'uu malee ati tana godhiisaan diinoti Mootii Waan Maraa akka isa tuffatanu waan gooteef, ilmi si'iif dhalate hin du'a» jedhe. 15 Naataan gara mana ifii deemeen duuba Mootiin Waan Maraa ilma niitiin Uriiyaa Daawitiif deette akka malee akka dhibamu godhe. 16 Daawiti marroo muca'atiif laamee Mootii Waan Maraa daadimate; gara kolloo taqee ifii seenee galgala mara lafa rafe. 17 Jaarsoleen mana isaa keessa jirtu lafaa isa ol kaasiisaaf cinaa isaa dhaabbatte; inni ammoo didate; isaan wolille'een sagalee hin nyaanne. 18 Guyyaa torbeesso'oo mucaan du'e; tajaajiltooti Daawitii, «Mucaan adoo jiruu waan nuuti isatti hinne Daawiti hin dhageenne; amma mucaan akka du'e attam Daawititti himuu dandeenna ree? Inni ifi miidhuu dande'a» jedhanee mucaan akka du'e Daawititti himuu sodaatane. 19 Daawiti tajaajiltooti isaa wolitti hasaasaa dubbattuun dhage'e; mucaan akka du'e beekke, «Mucaan du'ee?» jedhee gaafate; Isaanille, «Eeti'i, du'eera» jedhanee deebisane. 20 Achiin duuba Daawiti lafaa ol ka'ee, dhiqatee, iffaatee woyaa jijjiirateen duuba, gara Galma Mootii Waan Maraa dhaqee Mootii Waan Maraatiif sagade. Achiin duuba gara mana ifii dhaqee, sagalee akka isaa dhikeessaan gaafate; isaan sagalee isaa dhikeessane; innille nyaate. 21 Tajaajiltooti isaa, «Mucaan adoo jiruu laantee isaa bootte; mucaan du'een duuba kaatee sagalee nyaatte; ati maaf akkana goote?»

jettee isa gaafatte. 22 Innille deebisee, «Mucaan adoo jiruu, «Eentu beeka? Mootiin Waan Maraa gadhaa naaf laafee mucaa hin hambura fa'a» jedhee laamee daadimadhee bowe. 23 Amma ammoo mucaan eega du'e maaf laama ree? Ani isa deebisee lubbu'uun akka jiraatu godhuu hin dande'aa? Anattuu gara isaa dhaqa malee inni gara kiyya hin deebi'u» jedhe. 24 Achiin duuba Daawiti haadha manaa ifii Baat-Sheebaa jajjabeesse; gara is'i'i dhaqee isii woliin rafe; isiille ilma deettee, inni maqaa isaa Solomoon baase; Mootiin Waan Maraalle isa jaalate. 25 Mootiin Waan Maraa isa waan jaalateef maqaan muca'aa, «Yidiidiyaa» akka jedhamu karaa raagicha Naataaniitiin jecha erge. 26 Yennaa san Yo'aab qachaa Amoonotaa Raabaa lolee, kushee mana mootumma'aa qabate. 27 Achiin duuba Yo'aab gara Daawitii nama ergee, «Ani qachaa Raabaa lolee, addee worri qacha'aa bisaan woraabbatu qabadheera. 28 Ani qachaa qabadhee maqaa kiyyaan akka hin moggaafanne, ati amma loltoota hafane wolitti qabadhuutti qachaa marsii qabadhu» jedhee itti hime. 29 Maarre Daawiti loltoota ifii mara wolitti qabatee, gara qachaa Raabaa duulee lolee qabate. 30 Kallacha mooticha isaanii, ka kiiloogiraama sodomii afur te'e, ka dhakaa gatii guddootiin hujamee seefame, mataa isaa irraa fudhatee mataa ifii irra keyate; qachaa keessalle'ee waan bacaa booji'e. 31 Inni kolbaa achi keessa jirtu gad baasee magaa'ziin, qotto'oo fi agara'aa hujii hunnaa akka hujanu godhe; biyyee faaraa loobanee xuubii akka hujanu godhe. Inni qachaa Amoonotaa mara keessatti tana hujee. Achiin duuba Daawitii fi loltooti isaa marti gara Yerusaleemii deebi'ane.

13 Ilmi Daawiti Abiishaalom obboleettii dansittii, «Taamaar» jedhantu qabaayyu; ilmi Daawitii Amnoon isii jaalate. 2 Isiin durra banti'ii waan teeteef, Amnoon akka te'ee isii bira gewu waan hin qabaatiniif, jaalala obboleettii ifii Taamaariitiin qabamee guddoo dhibame. 3 Inni jaala, «Yonaadaab» jedhamu tokko qabaayyu; inni ilma Shime'aa obboleessa Daawitii ti; Yonaadaab nama guddoo maltee te'e. 4 Inni, «Ee, ilma mootichaa, ati guyyuma guyya'aan maaf huqqata? Natti hin hintuu?» jedhee Amnoon gaafate. Amnoon deebisee, «Ani jaalala Taamaarii obboleettii obboleessa kiyya Abiishaalomitiin, qabamee ti» jedhe. 5 Yonaadaab isaan, «Ati akka dhibantee, taqee irra irkadhu; abbaan keeti si gaafatiisaaf yennaa dhufe, «Obboleettiin tiyya Taamaar dhuttee waan ani nyaadhu naaf kennituu ti; asi na biratti sagalee hujjee qopheessitee harka ifitiin na nyaachittuu ti» jedhiin» jedhe. 6 Maarre Amnoon akka dhibamee, taqee ifii irra irkate; mootichi isa gaafatiisaaf yennaa dhufe, inni mootichaan, «Obboleettiin tiyya Taamaar dhuttee, na duratti daabboo bilcheessitee harka ifitiin akka na nyaachittu barbaada» jedhe. 7 Achiin duuba Daawiti gara mana mootumma'aa Taamaaritti nama ergee, «Gara mana obboleessa keeti Amnoonii dhaqitiif sagalee isaa qopheessi» jedhe. 8 Maarre Taamaar gara mana obboleessi is'i'i Amnoon irkateeruu dhaxxe; bullaa diqqoo fuutee bukeesitee isa duratti daabboo bilcheessite. 9 Achiin duuba daabboo bilcheessite san eelle irraa fuutee isaa dhikeessite; inni ammoo nyaatiisa datee, «Nama mara asii

gad baasa'a» jedhe; nami martinuu isa biraa gad bayane. **10** Achiin duuba Amnoon Taamaariin, «Ani harka keeti irraa akka nyaadhuuf sagalee gara kolloo taqee tiyyaa fidi» jedhe; Taamaar daabboo bilcheessite san fuutee gara kolloo taqee obboleessa ifii Amnoonii geessitte. **11** Yennaa isiin sagalee isaaf dhiheessite ammoo isii qabee, «Obboleettii tiyya koy na woliin irkadhu!» jedhe. **12** Isiin isaan, «Lakkii obboleessa kiyya, na hin salphisin! Wonna akkasii Israa'el keessatti godhamee hin beeku; waan hantuu tana hin godhin!» **13** Yoo na salphitte, ani maan te'a? Eessa gora? Atille maan teeta? Ati biyya Israa'elii keessatti salphicha hin teeta. Maganne'e mootichatti himadhu; inni akka ani si heerumu hin dhooggu!» jette. **14** Inni ammoo waan isiin jettu dhage'iisa didee, isii caalaa hunnaamessa waan te'eef, hunnaan isii gurra balleesse. **15** Achiin duuba Amnoon akka malee isii jibbee; inni haga gara isii jaalate caalaa isii jibbee, «Ka'ii asii gad bayil!» jedhe. **16** Isiin ammoo, «Lakkii, na manaa baasuun keeti yakkaa na irratti hujje caalaa cubbuu hujja» jette. Inni ammoo waan isiin jettu dhage'iisa didee, **17** tajaajilaa ifii tokko waamee, «Dubarti tana asii gad baasiitii balbala itti cufi!» jedhe. **18** Maarre tajaajilaan isaa sun gad isii baasee balbala itti cufe; isiin yennaa san woyaa durri mootichaa ta banti'ii dur uffattu uffateertiyyu. **19** Taamaar daadhaa mataa ifii irratti firrifattee, woyaa uffatte san tarsaatte; mataa ifii qabattee bowaa deente. **20** Obboleessi isii'ii Abiishaalom is'iin, «Obboleessi keeti sun Amnoon si woliin jiraayyuu? Obboleettii tiyya cadhisi, inni obboleessa keeti waan te'eef, dubbii tana gadhaa keeti keessatti hin qabatin» jedhe; Taamaar salphattee nama irraa adda baatee mana Abiishaalomii obboleessa ifii keessa leete. **21** Mootichi Daawiti oduu tana mara yennaa dhage'e, guddoo aare. **22** Abiishaalom sababa Amnoon obboleettii isaa Taamaar salphiseef isa jibbee, waan hantu'uu fi dansaa tokkolle isatti hin dubbanne. **23** Wogga lama duuba Abiishaalom qachaa Ba'aal-Hazoorii ka meessaa biyya Efreemii bira jirutti hoolee ifii irraa rifeensa yennaa quxu, ilmaan mootichaa mara achi waame. **24** Abiishaalomille gara mootichaa dhagee, «Ani tajaajilaan keeti hoolota tiyya irraa rifeensa waan quxuuf, atii fi qondaalotii maganne'e kowa'a!» jedhe. **25** Mootichi Daawiti ammoo Abiishaalomiin, «Lakkii ilma kiyya, nuuti marti hin dhunnu; nuuti marti yoo dhunne, ba'aa si irratti hin teena» jedhe; Abiishaalom isa jabeessee kadhatulle inni dhaqiisa hin barbaanne; garuu isa eebbisee geegesse. **26** Achiin duuba Abiishaalom, «Ati yoo hin dhaqin, obboleessi kiyya Amnoon nu woliin dhaquu ti!» jedhe. Mootichi Daawiti, «Inni maaf isin woliin dhaqa?» jedhee gaafate. **27** Abiishaalom ammoo jabeessee isa waan kadhateef, mootichi Daawiti ilma ifii Amnoonii fi ilmaan ifii ta dhibii mara Abiishaalom woliin akka deemanu erge. **28** Achiin duuba Abiishaalom tajaajiltoota ifitiin, «Amnoon daadhii woyni'ii unee yennaa machowe, ani isiniin, «Isa dhowa'aatii ijjeesa'a!» hin jedha; anattuu isin ajaje hin sodaatina'a! Jabaadha'a» jedhee ajaje. **29** Maarre tajaajiltoota Abiishaalomii akkuma inni isaan ajaje Amnoon ijjeesane; achiin duuba ilmaan mootichaa marti gaangolee ifii irra teettee baqatte. **30**

Isaan karaa irra adoo jiranuu, Daawiti, «Abiishaalom ilmaan mootichaa mara fixe; nami tokkolle hin hanne» oduu jettu dhage'e. **31** Mootichi Daawiti ka'ee dhaabbate; gaddee woyaa ifii tarsaasee jige; tajaajiltooti isaa'le martinuu gaddanee woyaa ifii tarsaasane isa bira dhaabbatane. **32** Obboleessi Daawitii ilmi Shime'aa Yonaadaab ammoo Daawitiin, «Goottaa kiyya, «Ilmaan tiyya mara ijjeesaneeran» jettee hin yaadin; haga Amnoon obboleettii Abiishaalomii Taamaar gurra balleesseen jalqabee Abiishaalom kutatee waan ka'eef, nami du'e Amnoon calla'a. **33** Nami du'e Amnoon callaa waan te'eef, gootaa kiyya oduu, «Ilmaan mootichaa mara ijjeesaneeran» jedhane odeessane hin addatin» jedhe. **34** Yennuma san Abiishaalomille baqate. Nami qachaa eegu tokko ol yoo ilaalu namooti bacaan karaa gara aduun seentuun cinaa gaaraatii gad bu'annuun dhaggee, «Karaa Horonaayimiitiin namooti bacaan cinaa gaaraatii gad bu'isatti jiran» jedhee mootichatti hime. **35** Yonaadaab mooticha Daawitiin, «Akkuma ani tajaajilaan keeti jedhe kunoo, ilmaan keeti dhufaneeran» jedhe. **36** Adoo inni dubbatee, hin fixin ilmaan mootichaa wiiccifataa bowaa dhufane; mootichii fi tajaajiltooti isaa marti guddoo wiiccifatanee bowane. **37** Abiishaalom baqatee gara Talmaayii ilma Amiihudii mootii biyya Geshuuri deeme; Daawiti ammoo ilma ifii ka du'e saniif yennaa mara bowa. **38** Abiishaalom baqatee gara biyya Geshuuri dhageen duuba, wogga sad achi tee'e. **39** Mootichi Daawiti gadda ilma ifii ka Amnoonii irraa jajabaateen duuba, Abiishaalom dharra'e.

14 Ilmi Zeruyaana deette Yo'aab akka mootichi Daawiti Abiishaalom dharra'eeru beeke. **2** Maarre Yo'aab gara qachaa Teqo'aa nama ergee, dubartitii qaroo takka akka fidanu godhee, is'iin, «Akka nama gadda irra jiruu woyaa gaddaa uffadhu; waan tokkolle hin iffatin; akka dubarti yennaa bacaa nama du'eef gadditeertu fakkaadhu. **3** Achiin duuba gara mootichaa dhaqitii, dubbii ani sitti himu tana isatti dubbadhu» jedhee waan isiin dubbattu is'iitti hime. **4** Dubartiin qachaa Teqo'aa sunille gara mootichaa dhaxxee, ulfinna isaatiif lafatti gad gombifantee, «Ee mooticha, maganne'e na gargaar» jette. **5** Mootichille, «Maan rakkatte?» jedhee isii gaafate. Isille, «Ani dhugumaan haadha hiyyeessaa ka abbaan manaa irraa du'e. **6** Ani tajaajiltuun teeti ilmaan dhiiraa lama qabaayyu; isaan lamaanuu diida keessatti wol lolanee nami isaan wol irraa dhooggu waan hin jirreef, tokkochi kaan dhowee ijjeese. **7** Kunoo amma firri duudiin ana tajaajiltuu teeti irratti ka'ee, «Ilma keeti ka obboleessa ifii ijjeese san ijjeennee haluu akka baanuuf nutti dabarsii kenni; achiin duuba atille dhaala malee hatta» naan jedhan; isaan ilma kiyya ka anaaf hafe tokkocha ka akka qaanqee ibiddaa san na jalaa balleessanee, maqaa yookiin sanyii abbaa manaa kiyyaa lafa irraa hin balleessan» jette. **8** Mootichille is'iin, «Ani marroo haajaa keetii ajaja hin baasa, ati gara mana keetii deemi!» jedhe. **9** Dubartiin qachaa Teqo'aa sun ammoo mootichaan, «Ee, gootaa kiyya mooticha, marroo dubbii tanaatiif, anii fi maatiin tiyya itti gaafatannuu ti; atii fi mootummaan teeti itti hin gaafatannu» jette. **10**

Mootichille isi'iin, «Eennulle waan tokko yoo sitti dubbate, gara kiyya isa fidi; inni deebi'ee si hin rakkisu» jedhe. **11** Isiille, «Worri haluu bawu ilma kiyya ka hafe ijjeesane badii badii caalte akka hin hunye, mooticha maganne'e, maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa keetiitiin naaf kakadhu» jette. Mootichi deebisee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, mataa mucaa keetii irraa rifeensi tokkole lafa hin bu'u» jedheen. **12** Achiin duuba dubartittiin, «Ani tajaajiltuun teeti dubbii tokko si mooticha gootaa kiyyatti dubbadha» jette. Innille deebisee, «Dubbadhu!» jedhe. **13** Dubartittiille, «Ani ilmi keeti addee baqatee akka deebi'u waan hin godhiiniif, ifi irratti mura kennitee motii ree? Waan akkasii kolbaa Waaqaa irratti maaf yaadatte? **14** Akkuma bisaan dhangala'ee deebi'ee hin woraabbanne, nuuti martinuu hin duuna; Mootiin Waan Maraa nami baqatee biyyaa baye, akka isa irraa hin fagaanne karaa inni deebi'u qopheessa malee lubbuu isaa hin balleessu. **15** Ani amma kolbaan waan na sodaachitteef tana gootaa kiyya mootichatti himiisaaf dhufee; ani tajaajiltuun teeti, «Waan ani mootichatti dubbadhu inni naaf hin muummessa fa te'a; **16** harka worra anaa fi mucaa kiyya dhaala Waaqi nu'uuf kenne irraa nu kaasuu barbaaduu jalaa hin baasa fa te'a» jedhee waan yaadadheef, haajaa kiyya sitti himadheera. **17** Ani tajaajiltuun teeti ammalle, «Gootaan kiyya mootichi hama'aa fi dansaa gargar baasiisaan, akka ergamaa Waaqaa waan te'eef, dubbiiin gootaa kiyyaa na jajjabeessituu ti» jedhee hin addadha. Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si woliin jiraatuu ti» jette. **18** Achiin duuba mootichi dubartitti'iin, «Waan ani si gaafadhu, atille deebii na hin dhossin» jedhe. Isiille deebitee, «Gootaa kiyya mooticha, waan feete na gaafadhu!» jette. **19** Mootichille, «Tana mara akka ati dubbattu Yo'aabitti sitti himee?» jedhee isii gaafate. Dubartittiille deebitee, «Dhugaa lubbuu teeti gootaa kiyya mootichaatiin kakadha, waan ati dubbatte irraa nami gara bita'aa yookiin gara middaa deebi'u hin jiru; eeti'i, tana akka ani godhu, dubbii tana maralle ana tajaajiltuu teetitti nami hime, tajaajilaa keeti Yo'aab. **20** Tajaajilaan keeti Yo'aab haajaa jiru mara jijjiirisaaf tana godhe; gootaa kiyyaa, ati ammoo qarummaa akka ergamaa Waaqaa waan qadduuf, waan lafa irratti te'u mara hin beetta» jette. **21** Mootichille Yo'aabiin, «Guddoo dansa'a! Ani waan ati jette hin godha; dhaqiitii Abiishaalomii dargaggeessicha san fidi» jedhe. **22** Yo'aab ulfinna mootichaatiif lafatti gad gombifamee, mooticha eebbise; Yo'aab ammalle, «Gootaa kiyya, ati kadhaa tajaajilaa keetii waan dhageetteef, ani tajaajilaan keeti si duratti fudhatama akka dhaggadhe adha beeke» jedhe. **23** Achiin duuba Yo'aab gara biyya Geshuurii dhaqee, Abiishaalom deebisee gara Yerusaaalemii fide. **24** Mootichi ammoo, «Inni gara mana ifii dhaquutii malee ani ila tiyyaan isa hin dhaggin» jedhe; maarre Abiishaalom gara mana ifii deeme malee ila mootichaa hin dhaggine. **25** Israa'eloota mara keessatti nami akka Abiishaalomii miidhagu hin jiruuyyu; rifeensa mata'aatii haga faana miilaa komii hin qabu. **26** Rifeensi mataa isaa yennaa isatti ulfaate wogga'atti yennaa tokko quxataayyu; rifeensi mataa isaa ka quxame yennaa madaalamu gara

kiiloogiraama lamaa ol te'a. **27** Abiishaalom ilmaan sadii fi intala durra takka ta, «Taamaar» jedhantu uumate; isiin intala guddoo miidhaddu. **28** Abiishaalom ila mootichaa adoo hin dhaggin, wogga lama Yerusaaalem keessa le'e. **29** Achiin duuba Abiishaalomii fichaa Yo'aabitti ibidda naqane, nama itti ergee Yo'aab waansise; Yo'aab ammoo gara isaa dhufiisa didate; maarre Abiishaalom ammalle nama itti erge; Yo'aab ammalle dhufiisa didate. **30** Achiin duuba Abiishaalom tajaajiltoota ifitiin, «Kunoo, fichaan Yo'aabii fichaa kiyyatti aanee jira; inni fichaa ifii keessaa garbuu waan qabuuf dhaqa'aatii ibidda itti naqa'a» jedhe; maarre tajaajiltooti Abiishaalomii fichaa Yo'aabitti ibidda naqane. **31** Achiin duuba Yo'aab gara mana Abiishaalomii dhaqee, «Tajaajiltooti teeti fichaa kiyyatti maaf ibidda naqane?» jedhee gaafate. **32** Abiishaalom Yo'aabiin, «Kunoo, ani akka ati mooticha bira naaf dhaxxee, «Ani Geshuurii maaf dhufe? Haga ammaa adoo achuma jiraadhee naaf woyya jedheera» jettee akka isatti hintuuf nama sitti ergadhe; ani amma ila mootichaa dhagguu barbaada; yakkaa yoo qabaadhe inni na ijjeesuu ti!» jedhe. **33** Maarre Yo'aab gara mootichaa dhaqee tanuma isatti hime; achiin duuba mootichi Abiishaalom waansise; innille dhufee mooticha duratti lafatti gad gombifame; mootichille Abiishaalom sunqate.

15 Kanaan duuba Abiishaalom garreettaa fardaan harkifamuu fi fardoo, namoota shantama isaan dura fiiganu qopheeffate. **2** Abiishaalom ganama ka'ee karaa gara seensuma karra qacha'aa geessu cinaa dhaabbataayyu; eennulle nami haajaa qabu haajaa ifitiif muraad dhaggaatiisaaf gara mootichaa yennaa dhufu mara, Abiishaalom nama san waamee, «Ati qachaa kamii dhutte?» jedhee gaafata; nami sunille, «Ani tajaajilaan keeti gosa Israa'elii tokko keessaa dhufe» jedhee deebise. **3** Achiin duuba Abiishaalom nama saniin, «Ilaa, haajaan keeti dhuga'a; sirri'ille'e, te'uu malee nami bakka bu'aa mootichaa te'ee haajaa keeti si'iif ilaalu hin jiru» jedha. **4** Abiishaalom itti dabalee, «Ani biyya irratti abbaa mura'aa adoo te'ee jiraadhee, nami haajaa qabu marti gara kiyya yennaa dhufe, ani mura haqaa hin kennaayyu» jedha. **5** Nami isa bira geyee yennaa isaaf gad lafatti gombifamu, Abiishaalom harka ifii diriirsee qabee, hin sunqataayyu. **6** Abiishaalom Israa'eloota muraad haqaa dhaggaatiisaaf gara mootichaa dhufanu maraaf tana godhee, Israa'eloota mara gara ifii deebifate. **7** Wogga afuriin duuba Abiishaalom mootichaan, «Waadaa Mootii Waan Maraatiif gale geessiisaaf gara qachaa Kebronii akka dhaqu naaf eeyyam! **8** Ani tajaajilaan keeti biyya Sooriya'aa qachaa Geshuurii keessa yennaa jiru, «Mootiin Waan Maraa gara Yerusaaalemii yoo na deebise, ani Kebronitti isaa hin sagada» jedhee waadaa galeera» jedhe. **9** Mootichille isaan, «Nageyaan dhaqi» jedhe; maarre Abiishaalom gara qachaa Kebronii dhaqe. **10** Achiin duuba Abiishaalom, «Isin qoonqoo tultulla'aa akkuma dhageettaneen, «Abiishaalom qachaa Kebronitti mootii te'eera» jedha'a!» jedhee ergantoota dhossa'aa gara gosa Israa'elii mara erge. **11** Yerusaaalem keessaa namooti dhibbi lama Abiishaalom woliin deemane; isaan akka

keessumummaa'aatiiti waamamanee, qajeelummaa'aan deemane malee marroo haajaa tanaa waan tokkolle hin beekanuuyyu. **12** Abiishaalom ciincaa dhikeessiisatti adoo jiruu, Ahiitofel nami biyya Giloo ka Daawitiif gorsa kennutti gara isa akka dhufuuf nama isatti erge; maarre malli Abiishaalom dhowe jabaatee, namooti isa gula deemanu ittuma bacatane. **13** Ergamaan tokko dhufee, «Israa'elooti marti gara Abiishaalomii deebi'aneeran» jedhee Daawititti hime. **14** Achiin duuba Daawiti bulchitoota ifii ta isa woliin Yerusaaalem keessa jiranu maraan, «Nami tokkolle Abiishaalom jalaa bawuu waan hin dandeenneef, kowa'a hin baqanna! Ammumaa asii bawuu qanna; inni arifatee dhufe yoo nu qabe, nu hin balleessa; namoota qachaa keessa jiranulle shallaaga'aan hin fixa» jedhe. **15** Bulchitooti mootichaalle deebisane, «Nuuti tajaajiltooti teeti waan ati goottaan keenna filatte mara godhiisaaf qophoonneerra» jedhane. **16** Mootichi Daawiti mana mootummaa'aa akka eeganauf gursumeeyyii kudhan lakkisee, maatii ifii maraa fudhatee baqate. **17** Maarre mootichi namoota isa woliin jiranu mara woliin bayee deeme; haga diqqoo fagaatanee deemanee duuba, mana dhuma irra jiru tokko bira dhaabbatane. **18** Qondaaltoti isaa martinuu, Keretootii fi Pheletooti, worri qachaa Gaatii keessaa isa gula dhufanelle, namooti dhibbi jaa hiriirane mootichaan dura dabarane. **19** Mootichi Daawiti nama biyya Gaatii litaayiin, «Ati maaf nu woliin deenta? Ati nama ormaa ka biyya keetii ari'antee dhutte; Deebi'iitii Abiishaalomii mooticha woliin turi! **20** Ati kalee dhutte; ani ifiifuu eessa akka deemaa jiru hin beeku; attamiin akka ati nu woliin joonjitu godha ree? Namoota keeti ta si gula jiranu woliinuu deebi'i; jaalalli bara baraatii fi addatamummaan si woliin jiraatanu» jedhe. **21** litaayi ammoo deebisee mooticha, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee! Lubbuu teetiin kacadha! Du'aa fi jiruulle'en addee maratti waan goottaan kiyya te'u mara, ani tajaajilaan keetille hin te'a» jedhe. **22** Daawitille litaayiin, «Dansa'a! Naan dura deem» jedhe; maarre litaayi nami biyya Gaatii, namoota ifii maraa fi maatii ifii ta isa woliin jiranu woliin deeme. **23** Kolbaan marti yennaa dabaranu, namooti biyya sanii marti iyyanee bowane; mootichille dhooqa Qedroonii gamatti bu'ee baye; kolbaan marti gama buutee baatee goomolee keessa deente. **24** Hayyichi Zaadoq, Lewwoota Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa ba'ataneeranu mara woliin achi jiraayyu; isaan Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa lafa keyane; hayyichi Abiyaataar kolbaan marti qachaa keessaa haga baatu ciincaa dhikeesse. **25** Achiin duuba mootichi, hayyicha Zaadoqiin, «Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa gara qacha'aa deebisi; ani Mootii Waan Maraa duratti fudhatama yoo qabadhe, inni na deebisee Saanduqa Gondooro'ootii fi addee leetoo ifii san ammalle akka ani dhaggu hin godha. **26** Garuu inni, «Ani sitti hin gammanne» yoo jedhe, waan fedhe na irratti godhuu ti; anille fudhatisaaf qophoweera» jedhe. **27** Mootichi ammalle hayyicha Zaadoqiin, «Ati nama akka malee woy dooyuu motii? Ati ilma keeti Ahimaazii fi ilma Abiyaataarii Yonaataan woliin gara qacha'aa nageyaan deebi'i. Ati

fi Abiyaataar ilmaan teessan lamaan san fudhadha'aatii deema'a. **28** Ani oduu haga si irraa dhage'utti malkaa laga goomolee keessa jiruu bira tura» jedhe. **29** Maarre Zaadoqii fi Abiyaataar Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa fuudhanee gara Yerusaaalemii deebi'anee achuma turane. **30** Daawiti ammoo mataa hagooggatee bowaa miila duwwaa gara gaara ejersaa ol baye; kolbaan isa woliin jirtulle martinuu mataa hagooggatee bowaa ol baate. **31** Achiin duuba, «Ahiitofel worra Abiishaalom woliin mala dhowe keessa jira» jedhanee Daawititti himane; maarre Daawiti, «Ee, Mootii Waan Maraa mala Ahiitofel dhowe san bu'aa akka hin qabaanne godhi» jedhee daadimate. **32** Daawiti qaccee kooba namooti Waaqa waaqonsanuu yennaa geye, Hushaayi nami biyya Arkii woyaa ifii ta gaddaa tarsaasee, bukuu mataa ifii irratti firfirsee isa fudhatisaaf dhufe. **33** Daawiti isaan, «Ati na woliin yoo deente ba'aa natti teeta; **34** garuu gara qacha'aa deebitee Abiishaalomiin, «Ee mooticha, ani tajaajilaa keeti si'if hin te'a; ani kanaan qara tajaajilaa abbaa keetii te'eeraayyu; amma ammoo si hin tajaajila» yoo jette, mala Ahiitofel dhowe akka bu'aa hin qabaanne godhiisaan na hin gargaarta. **35** Hayyooti Zaadoqii fi Abiyaataar si woliin achi waan jiranuuf ati waan mana mootummaa'aa keessatti dhageette mara isaanitti himi. **36** Ilmi Zaadoqii Ahimaazii fi ilmi Abiyaataarii Yonaataan lamaanuu isaan woliin achi jiran; waan dhageette mara karaa isaanitiin natti ergi» jedhe. **37** Maarre Hushaayi jaalli Daawitii yennuma Abiishaalom qachaa Yerusaaalemii seene, innille achi geye.

16 Daawiti qaccee gaaraa irra haga diqqoo yennaa deeme, Ziibaan tajaajilaan Mefii-Bosheetii daabboo dhibba lama, xaltaa midhaan woytii dhibba tokko, xaltaa midhaan harruu dhibba tokko fi daadhii woytii qalqalluu tokko harreelee lamatti fe'ee, isa fudhatisaaf dhufe. **2** Mootichi Daawiti, «Kana mara maaf fidde?» jedhee Ziiba gaafate. Ziibaan deebisee, «Harreelee, maatiin mootichaa akka irra teettuuf, daabboo, midhaan harruu'utii fi woytii dargaggooti akka nyaatanuuf, daadhii woytii worri goomolee keessatti dadhabe akka unanuuf fide» jedhe. **3** Achiin duuba Mootichi, «Akaakoon gootaa keetii eessa jira?» jedhee gaafate. Ziibaan deebisee, «Inni, «Kolbaan Israa'elii mootummaa akaakoo kiyyaa adha deebisaneef naaf hin kennan» jedhee waan hedeef, Yerusaaalem keessatti hafeera» jedhe. **4** Achiin duuba mootichi Ziiba'aan, «Kunoo, wonni Mefii-Bosheet qabu marti keeti» jedhe. Ziibaan ulfinna mootichaatiif gad gombifamee, «Ee gootaa kiyya mooticha, ulfaadhu! Anummaan si duratti fudhatama dhaggadhuu ti» jedhe. **5** Mootichi Daawiti qachaa Bahuriimii yennaa geye, sanyii Saa'olii keessaa ilmi Geraa Shime'i dhufe; inni Daawiti abaaraa gad baye. **6** Loltootii fi eeddooti mootichaa marti bita'aa fi midda Mooticha Daawitii jiraatanulle, inni Daawitii fi qondaaltota isaatitti dhakaa qolaanse. **7** Shime'i yennaa Daawiti abaaruu, «Ati nama dhiigaa! Ati nama hama'a asii bayi; asii bayi! **8** Dhiiga ati mana Saa'olii keessatti dhagalaatte maraaf, ta ati addee isaatitti mootii teeteef, Mootiin Waan Maraa haluu si bayisatti jira; Mootiin Waan Maraa mootummaa teeti ilma keeti Abiishaalomitti

dabarsee kenneera; ati nama dhiigaa waan teeteef, kunoo wonni hantuun sitti dhufisatti jirti!» jedhe. **9** Achiin duuba ilmi Zeruyaa Abiishaayi mootichaana, «Sareen du'e kun attam gootaa kiyya mooticha abaara? Ani dhaqee mataa isaa isa irraa kuta» jedhe. **10** Mootichi ammoo, «Isin ilmaan Zeruyaana deette, maanti dubbii tiyya keessa isin galche? Mootiin Waan Maraa namichaana, «Daawiti abaar» jedheen yoo abaaraa jiraate, «Ati maaf tana goota?» jedhee eentu isa gaafatiisa dande'a?» jedhe. **11** Achiin duuba Daawiti Abiishaayii fi qondaaltota isaa maraan, «Ilmi kiyya ka ani uumadhe na ijjeesiisaaf eega barbaade, Beniyaamichi kun attam irra caalaa na ijjeesiisaaf hin barbaadin ree? Maarre Mootiin Waan Maraa isatti waan dubbateef abaaruu ti lakkisa'a! **12** Mootiin Waan Maraa rakkinna kiyya dhaqqee addee abaaramiisa kiyyaa adha waan dansaa naaf godha fa te'a» jedhe. **13** Maarre Daawiti fi namooti isaa karaa ifii ideemane; Shime'i dhakaa itti golaansaa, bukuu itti bitinneessaa, isa abaaraa kooba cinaa isaa irraa ideemaayyu. **14** Mootichii fi namooti isa waliin jiranu marti addee dhaqiisaaf hedane geyanee, guddoo waan dadhabaneef achitti foofatane. **15** Yennuma san Abiishaalomii fi namooti Israa'elii marti gara Yerusaleemii dhufane; Ahiitofeliille isa waliin jiraayyu. **16** Achiin duuba jaalli Daawitii Hushaayin Arkaa'ichi gara Abiishaalomii dhaqee, «Ee, mooti'i bara dheeraa le'i! Ee, mooti'i bara dheeraa le'i!» jedhe. **17** Abiishaalomille, Hushaayin, «Addatamummaan ati jaala keetifi qaddu haguma kanaa? Ati maaf jaala keeti waliin hin deemin?» jedhee gaafate. **18** Hushaayille Abiishaalomiin, «Lakkii! Ani nama Mootiin Waan Maraa, kolbaan tunii fi namooti Israa'elii marti filatane ka isa hin te'a; isa wolille'een hin le'a; **19** ani eega ilma gootaa kiyyaa hin tajaajilin eennu tajaajila? Akkuma abbaa keeti tajaajile sille hin tajaajila» jedhe. **20** Achiin duuba Abiishaalom Ahiitofeliin, «Me, nutti gorsi; maan godhuu qanna?» jedhe. **21** Ahiitofel Abiishaalomiin, «Gara gursumeeyyii abbaa keeti ka inni mana mootumma'aa akka eegaanuuf asitti lakkisee dhaqiitii isaan waliin rafi; achiin duuba Israa'elooti marti akka ati abbaa keeti jibbite hin dhaqeetti; worri si waliin jirulle hunnaameeyyii hin te'an» jedhee gorse. **22** Maarre heellichoo manaa gubba'atti Abiishaalomiiif dukaanii dhaabane, inni achitti Israa'eloota mara duratti gursumeeyyii abbaa ifii waliin rafe. **23** Bara san gorsi Abiishaalom kennu marti akka nama jecha Waaqaa gaafatee fakkaata; akka kanaan Daawiti fi Abiishaalom gorsa Ahiitofelii fudhataniiyyu.

17 Ahiitofel Abiishaalomiin, «Nama kuma kudhanii lama filadhee, galgaluma adhaa Daawiti ari'a. **2** Inni dadhabee addii kutatee adoo jiruu, isa lolee bararassa; achiin duuba namooti isa waliin jiranu isa biraa hin baqatan; ani mootichi callaan qofi hafeeruun isa ijjeesee, **3** kolbaa mara gara keeti hin deebisa; duuti nama tokkoo ka ati barbaadduu, nami marti akka deebi'u hin gooti; kolbaan marti nageyaan hin leeti» jedhe. **4** Gorsi isaa kun Abiishaalomii fi jaarsolee Israa'elii mara gammachiise. **5** Abiishaalom ammoo, «Waan Hushaayin Arkaa'ichi jedhu dhageennaatii, me isa waama'a» jedhe. **6** Hushaayi gara Abiishaalomii

yennaa dhufe, Abiishaalom isaan, «Ahiitofel gorsa kana dhikeesseera; waan inni jedhe kana hin goonaa ree? Waawwo'o yoo jette yaada keeti nutti himi» jedhe. **7** Hushaayi deebisee Abiishaalomiin, «Gorsi Ahiitofel kenne yennaa kana dansaa'aa moti. **8** Abbaan keeti fi namooti isaa worra lolaan beekkamane; worra akka doobbaa ilmee jalaa fuudhanee nama sodaachisuu akka te'ane hin beetta; abbaan keeti nama lola akka dansaa barateeru; inni loltoota waliin hin bulu. **9** Inni ammaayyuu goda keessa yookiin addee dhibii dhokateera fa te'a; inni gara lolee, nama keeti keessaa nami yoo du'e, nami tana dhage'e marti, «Loltooti Abiishaalomii marti dhumataneeran» jedhanee hin odeessan. **10** Abbaan keeti nama lolaan jannaa, namooti isa waliin jiranulle worra janna akka te'ane, Israa'elooti marti waan beekanuuf, nami janni lolaan beekkame ka gadhaan isaa akka gadhaa neenqaatuu isa sodaatee hin sheephisa. **11** Maarre, gorsi ani sitti gorsu ka asii gad jiru kana: Israa'elooti marti ka Daan irraa jalqaddee haga Bersheeba'aa jirtu ka laakkossi isaanii akka manaa abbaaya'aa si biratti wolitti qabamaneeranuun, atuu isaan sooreessii isaan waliin duuli. **12** Achiin duuba nuuti addee inni dhaggamuu maratti isa hin lolla; akkuma fixeensi lafatti bu'u isa irratti hin buuna; innii fi namooti isaaalle tokkole lubbu'uun hin hafanu. **13** Inni gara qachaa tokkoo yoo baqatelle, Israa'elooti marti wodaroo finnee, dhakaan tokkole adoo hin hafin qachaa san gad harkinne dhooqa keessa hin buunna» jedhe. **14** Abiishaalomii fi Israa'elooti marti, «Gorsa Ahiitofelii caalaa gorsa Hushaayii Arkaa'ichaa woyya!» jedhane. Mootiin Waan Maraa Abiishaalom irratti badii buusiisaaf jedhee gorsi dansaan Ahiitofelii akka hin fudhatanne godhe. **15** Hushaayi gorsa Ahiitofel Abiishaalomii fi jaarsolee Israa'elii gorsee fi gorsa innille ifiiif isaan gorse hayyoota Zaadoqii fi Abiyaataritti hime. **16** Itti dabalee, «Amma ariitii'n Daawititti nama erga'aatii, «Ariitii'n laga Yordaanosii bu'ii gamatti bayi malee, malkaa gara goomole'ee geessu hin bulin; yoo akkas hin godhin ati mootichii fi namooti si waliin jiranu marti hin liqinfanta» jedha'aa Daawititti hima'a!» jedhe. **17** Yonaataanii fi Ahimaaz gara qacha'aa yennaa seenanu nami akka isaan dhaggu waan hin barbaanneef, madda, «En-Rogeel» jedhamu bira turan; intalti tajaajiltuun takka achi dhaqaa waan mara isaanitti yennaa hintu, isaanille dhaqanee tanuma mooticha Daawititti himaniiyyu. **18** Dargaggeessi tokko ammoo isaan dhaqqee, Abiishaalomitti hime; maarre isaan lamaanuu ariitii'n ka'ane gara qachaa Bahuriimii dhaqanee, mana nama tokkootitti gorane; namichi sun badhinna dalleya ifii keessatti boolla bisaanii waan qabuuf, isaan achi keessa gad bu'ane. **19** Haati manaa ta namicha sanii afaan boolla sanii gollitee midhaan irratti atte; nami tokkole marroo waan kana hin beenne. **20** Tajaajiltooti Abiishaalomii gara mana sanii dubartittii bira dhufanee, «Ahimaazii fi Yonaataan eessa jiran?» jedhanee gaafatane. Dubartitiin sunille deebitee isaanii, «Isaan laga kanaan gama bu'ane bayaneeran» jette; tajaajiltooti sunille isaan barbaadane waan dhabaneef gara Yerusaleemii deebi'ane. **21** Namooti sun deemaneen duuba, Ahimaazii fi Yonaataan boolla bisaanii san keessaa bayanee, gara

mooticha Daawitii dhagane, «Ahiitofel si lolisaaf mala waan dhoweef, ka'itii ariitiin laga kanaan gamatti bu'ii bayi» jedhane. **22** Maarre Daawitii fi namooti isa woliin jiranu marti ka'anee, laga Yordaanosii gamatti bu'anee bayane; haga latti bariitu nami Yordaanosiin gamatti bu'ee hin bayin hafe tokkole hin jiru. **23** Ahiitofel gorsi isaa akka hin fudhatanne yennaa dhagge, harree ifii fe'atee gara qacha'aa ka manni isaa keessa jiruu san deeme; mana ifii sirreesseen duuba, suruurraa ifitti keyatee du'e; maarre inni du'ee addee awwaala abbaa ifii keessatti awwaalame. **24** Abiishaalomii fi Israa'elooti marti laga Yordaanosii gamatti bu'anee yennaa bayane, Daawiti qachaa Mahanaayaa geyeeraayyu. **25** Abiishaalom addee Yo'aabiitii, Amaasaan ajajaa loltootaa godhee file; Amaasaan ilma Yeterii Israa'elichaa ti; Yeter intala Naa'ashii Abigaayi fuudheeraayyu; isiin obboleettii Zeruyaa haadha Yo'aabii ti. **26** Israa'elootii fi Abiishaalom biyya Giil'aadii keessa qubatane. **27** Daawiti qachaa Mahanaayimii yennaa geye, ilmi Naa'ashii Shob ka qachaa Amoonotaa Raabaa keessa dhufe, ilmi Ami'elii Maakiir ka qachaa Lodebaariitii dhufee fi Baazilaayin Giil'aadichi ka qachaa Rogeeliimiitii dhufe isa fudhatan. **28** Isaan waan irra rafanu, qorii, meya faara irra hujame, qamadii, garbuu, bullaa, akumm'ee, baagelaa fi misira, **29** damma, ittittuu, hoole'ee fi baaduu Daawitii fi namoota isaatii fidane; isaan, «Kolbaan goomolee keessatti beelotteerti; dadhaddeerti; dheebotteerti» jedhanee waan kana fidane.

18 Daawiti namoota isa woliin jiranu laakkowee, ajajaa kumaatii fi ajajaa dhibbaa isaaniif file. **2** Daawiti loltoota harka sad keessaa harka tokko irratti Yo'aab ajajaa godhee, harka sad keessaa harka tokko irratti obboleessa Yo'aabii ka Zeruyaana deette Abiishaayii ajajaa godhee, harka sad keessaa harka tokko irratti litaayii nama biyya Gaatii ajajaa godhee erge; mootichille loltootaan, «Anille dhugumaan isin woliin hin duula» jedhe. **3** Namooti ammoo isaan, «Ati hin duulin; nuuti yoo baqanne, isaan nu woyitti hin laakkowanu; nu keessaa gamisi yoo du'elle, isaan woyitti hin laakkowanu; ati nu namoota kana kuma caalta; tanaaf ati qachaa keessa jiraattee yoo nu qarqaarte woyya» jedhane. **4** Mootichi deebisee isaanin, «Ani waan isiniitti toltee mudhatte hin godha» jedhe; maarre namooti dhibba dhibbaa fi kuma kuma yennaa hiriirannee bayanu, mootichi balbala karraa bira dhaabbateeraayyu. **5** Mootichille Yo'aab, Abiishaayii fi litaayiin, «Anaaf jedha'aatii Abiishaalomii dargaggicha harka irra qaba» jedhee ajaje; mootichi marroo ilma ifii Abiishaalomii fi ajajoota tokko tokkoofuu ajaja yennaa kennu, loltooti marti dhageette. **6** Loltooti Daawitii, Israa'eloota Abiishaalom woliin jiranu lolisaaf duulane, gongomaa Efreemii keessatti wol lolane. **7** Achitti loltooti Daawitii loltoota Israa'elii injifatte; lolli guyyaa sanii jabaa waan te'eef, nami kum diddam dhumate. **8** Lolli sun biyya mara dhagqabee guyyaa san namoota lola keessatti dhumatane irra ka gongomaa keessatti dhumatanetti caala. **9** Abiishaalomii fi loltooti Daawitii dedhuma wolitti bayane; Abiishaalom gaangee irraa te'ee deemiisatti waan jiruuf, gaangeen gongomaa ciggaa keessaa muka guddaa tokko jalaan adoo dabartuu, mataan Abiishaalomii

mukaan qabame; gaangeen inni irra tee'e muka san jalaan yennaa dabartu, Abiishaalom rarra'ee hafe. **10** Nami tokko tana yennaa dhagge, «Kunoo, Abiishaalom muka irratti rarra'eeruun dhagge» jedhee Yo'aabiiti hime. **11** Yo'aab nama adoo tana isatti himeen, «Maan jette? Isa dhaggitee? Maaf achumatti lafatti isa gad buuttee hin ijjeesin? Silaa ani meetii gara giraama dhibba tokkoo fi kudhanii shaniitii fi hiituu loltootaa si badhaasaayyu» jedhe. **12** Namichi ammoo deebisee, «Mootichi adoo nuuti dhageennuu, <Dargaggeessichi Abiishaalom akka hin miidhanne naaf jedha'aatii harka irra qaba>» jedhee si'i, Abiishaayii fi litaayii waan ajajeef, adoo ati meetii gara kiilooqiraama kudha tokkoo harkatti naaf kennitelle'e, ani ilma mootichaa hin ijjeesu. **13** Ani adoo isa ijjeesee jiraadhee, mooticha wonni dhokatu waan hin jirreef, atinuu natti hin dhiyaattuuyyu» jedhe. **14** Yo'aabille, «Ani tanaaf si hin eegu» jedhee, eboo sad qabatee dhagee, Abiishaalom muka irratti rarra'ee lubbu'uun adoo jiruu gadhaa isaa woraane. **15** Namooti dargaggooti kudhan ka Yo'aabiif meya lolaa ba'atanu, Abiishaalom marsanee woraananee ijjeesane. **16** Achiin duuba Yo'aab lolli akka qabbanowuuf tultullaa afuussise; loltootille Israa'eloota ari'isa lakkisane. **17** Isaan reeffa Abiishaalomii fuudhanee, boolla guddoo gongomaa keessa jirtu keessa qolaansanee, dhakaa gugurdaa isa irratti tuulane; yennuma san Israa'elooti marti gara mana mana ifii baqatane. **18** Abiishaalom, «Ilma maqaa kiyya waansisu hin qabu» jedhee waan yaadeef, adoo lubbu'uun jiruu, addee, «Dhooga mootichaa» jedhanutti maqaa ifitiin soodduu waan dhaabeef, haga adhaa «Soodduu Abiishaalomii» jedhamee waamama. **19** Achiin duuba Ilmi Zaadoqii Ahimaaz, «Mootiin Waan Maraa harka diinotaa jalaa isa waan baaseef, fiigee dhagee oduu gammadaa tana mootichatti hima» jedhe. **20** Yo'aabille isaan, «Ilmi mootichaa waan du'eef, oduu gammadaa tana guyyaa dhibii himi malee adha itti hin himin» jedhe. **21** Achiin duuba Yo'aab nama biyya Itoophiya'aa tokkoon, «Dhaqitiitii waan dhaggite mara mootichatti himi» jedhe; nami biyya Itoophiya'aa sunille Yo'aab duratti fuulaan lafatti gad gombifameen duuba ka'ee fiigee. **22** Ilmi Zaadoqii Ahimaaz ammalle Yo'aabiin, «Wonni feete dhuttuutii, maganne'ee nama biyya Itoophiya'aa kana gula fiiguu?» jedhe. Yo'aab ammoo deebisee, «Ilma kiyya, ati oduu gammada hintee ta badhaasa dhaggattu hin qaddu, maaf deemiisa barbaadda?» jedhe. **23** Ahimaaz, «Wonni feete dhuttuutii ani hin fiiga» jedhe; Maarre Yo'aab, «Fiigi lam!» jedheen; achiin duuba Ahimaaz karaa dhooga Yordaanosii fiigee, nama biyya Itoophiya'aa san dura taree deeme. **24** Daawiti karra qachaa sanii ta gara keessaatii fi ta gara alaa wodhakkaa te'ee adoo jiruu, eeddichi tokko karaa dalleyaatiin gara heellichoo karaa karra qacha'aa jirtuu ol bayee gara alaa yoo ilaalu, namichi tokko qofii ifii fiiguun dhagge. **25** Eeddichi sun mooticha waamee itti hime; mootichille, «Inni qofii ifii yoo jiraatee, oduu gammadaa qaba» jedhe; namichille isaanitti dhiyaataa dhufe. **26** Achiin duuba eeddichi nama dhibii fiigaa dhufu dhaggee, eeddicha karraa waamee, «Kunoo ammalle nami tokko qofii ifii fiigaa dhufiisatti jira» jedhe. Mootichi deebisee,

«Kunille oduu gammadaa qaba» jedhe. **27** Eeddichi sun, «Fiigichi namaa duraa, ilma Zaadoqii Ahimaaz fakkaata» jedhe. Mootichille, «Inni nama dansa'a! Oduu gammadaa fidee dhufisatti jira» jedhe. **28** Ahimaaz iyjee mooticha waamee, «Wonni marti si'if teeteerti!» jedhee, mooticha duratti lafatti gad gombifamee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti ka worra si gootaa kiyya mooticha irratti ka'ane dabarsee kenne leellifamuu ti!» jedhe. **29** Mootichille, «Dargaggeessi Abiishaalom fayya'aa?» jedhee isa gaafate. Ahimaaz deebisee, «Yo'aab tajaajilaa mootichaatii fi ana yennaa ergu, hoggaa guddaa tokko dhage'eera; ammoo man akka te'e hin beekuu» jedhe. **30** Mootichille, «Me, achi dabarii dhaabbadhu!» jedhe; Ahimaazille dabaree dhaabbate. **31** Achiin duuba nami biyya Itoophiya'aa sun dhufee, «Gootaa kiyya mooticha, oduu gammadaa dhage'ii! Mootiin Waan Maraa diinota si irratti ka'ane jalaa si baaseera!» jedhe. **32** Mootichille nama biyya Itoophiya'aa saniin, «Dargaggeessichi Abiishaalom fayya'aa?» jedhee gaafate. Nami biyya Itoophiya'aa sun deebisee, «Diinoti gootaa kiyya mootichaatii fi worri si irratti ka'u marti akka dargaggeessicha sanii te'anuu ti» jedhe. **33** Mootichille rifatee hollate; kolloo karra gubbaa jirtu gubbaa bayee bowe; akkuma ol bayeen, «Aannee, ilma kiyya Abiishaalom! Ilma kiyya, ilma kiyya Abiishaalom! Ani addee teeti adoo du'ee jiraadhee! Aannee Abiishaalom, ilma kiyya, ilma kiyya!» jedhe.

19 «Mootichi Daawiti ilma ifii Abiishaalomii bowaa gaddiisatti jira» jedhanee Yo'aabitti himane. **2** Guyyaa san, «Mootichi ilma ifiitiif gaddeera» oduu jettu loltooti waan dhageetteef, injifachaan guyyaa sanii loltoota duudii biratti gara gaddaa jijjirame. **3** Akka loltooti lola keessaa baqatte, fakkifattee dhokatee galtuu, guyyaa san kolbaan dhokatee gara qacha'aa deebitee galte. **4** Mootichi fuula ifii hagooggatee, «Aannee ilma kiyya Abisaalom! Aannee Abiishaalom! Ilma kiyya! Ilma kiyya!» jedhee iyjee bowe. **5** Achiin duuba Yo'aab gara mana mootichaa dhufee, «Ati adha namoota lubbuu teeti, lubbuu ilmaan teetiitii fi durra teeti, lubbuu niitota teetiitii fi gursumeeyyii teetii hamburane mara qaanessiteerta. **6** Ati worra si jibbu jaalatee, worra si jaalatu jibbita; ajajjooti loltoota teetiitii fi loltooti isaanii si'if akka woy hin baane ati adha beessiteerta; adha Abiishaalom lubbuu hafee, nuuti marti adoo duunee jiraanne akka ati gammaddu ani adha dhagge. **7** Amma ka'itiin namoota jajjabeessi; yoo didde, dhugaa Mootii Waan Maraa ka ka jiraataa te'ee, nami tokkolle galgala kana si biratti hin hafu; tunille farra haga joollummaa teetiitii jalqabee si irratti te'e mara caalaa rakkinna si irratti hin fida» jedhe. **8** Maarre mootichi ka'ee karra dura tee'e; namoota maratti, «Mootichi karra dura te'eera» jedhanee yennaa himane, marti isaanii gara isaa dhufane. Yennaa san Israa'elooti marti gara mana ifii baqataneeraniyyu. **9** Gosa Israa'elii mara keessatti kolbaan, «Mootichi harka diinota keennaa jalaa nu baaseera; harka Filiisxeemotaa jalalle'ee ka nu baase isa; amma ammoo marroo Abiishaalomitiif biyyaa baqateera. **10** Abiishaalom ka nuuti akka nu bulchuuf filanne, lola keessatti du'eera; maarre mooticha deebinne

fidiisaaf maaf cadhi jettan ree?» jedhaa wol moromane. **11** Mootichi Daawiti gara hayyoota Zaadoqii fi Abiyaataarii nama ergee, «Jaarsolee Yihuda'aatiin, «Waan Israa'el jettu mara ani adduma jirutti dhage'eera; maarre isin mooticha gara mana mootummaa isaa deebittanee fidiisaaf, dura aaniisaaf adoo maltanuu isin maaf duubatti hattane? **12** Isin obboleeyyan foonii fi dhiiga kiyyaa ti; mooticha gara mana mootummaa isaa deebittanee fidiisaaf, dura aaniisaaf adoo maltanuu maaf duubatti hattanee ree?» jedha'a. **13** Amaasaalle'een, «Atille foonii fi dhiiga kiyyaa motii ree? Ammaa jalqabee, addee Yo'aabiititti ajajaa loltoota tiyyaa yoo si hin godhin Waaqi na ijjeesuu ti!» jedha'aan» jedhe. **14** Inni kolbaan Yihuda'aa marti gadhaa tokkochoaan gara isaa akka deebitu godhe; isaanille, «Atii fi namooti keeti marti deebi'a» jedhanee itti ergane. **15** Achiin duuba mootichi deebi'ee haga laga Yordaanosii dhufe; kolbaan Yihuda'aalle mooticha fudhatanee laga Yordaanosii gamatti buusane baasiisaaf haga Giilgalii dhufaneeraniyyu. **16** Ilmi Geraa Shime'i nami biyya Beniyaaminii, qachaa Bahuriimii keessaa mooticha Daawiti fudhatiisaaf, namoota Yihuda'aa waliin ariifatee gad bu'e. **17** Isa waliin kolbaan Beniyaaminii kuma tokko, tajaajilaan mana Saa'olii Ziibaalle ilmaan ifii kudha shanii fi tajaajiltoota ifii diddama waliin isa waliin jiraayyu; isaan ariitiin gara laga Yordaanosii addee mootichi jiru geyane. **18** Isaan maatii mootichaa fidiisaaf, waan inni fedhu mara godhiisaafille karaa malka'aatiin gamatti bu'ane bayane. Ilmi Geraa Shime'i laga Yordaanosii gamatti bu'ee bayee, mooticha duratti fuulaan lafatti gad gombifamee, **19** mootichaan, «Gootaa kiyya yakkaa tiyya natti hin laakkowin; guyyaa ati mootichi gootaa kiyya Yersaaleem keessaa baate, ani tajaajilaan keeti waan si yakke hin qaabatin; gadhaa keetille'etti hin qabatin. **20** Ani tajaajilaan keeti cubbuu akka huje beekera; adha ammoo gootaa kiyya mooticha fudhatiisaaf, sanyii Yoseefii mara keessaa ani dursee dhufee» jedhe. **21** Achiin duuba ilmi Zeruyaana deette Abiishaayi, «Shime'i nama Mootiin Waan Maraa muude waan abaareef ijjeefamuu qaba» jedhe. **22** Daawiti ammoo, «Isin ilmaan Zeruyaana deette, dubbii tiyya keessa maanti isin galche? Guyyaa adhaa isin diina natti teetaneertan. Adha Israa'el keessaa nami du'uu qabaa ree? Amma ani mootii Israa'elii ti» jedhe. **23** Maarre mootichi Daawiti Shime'iin, «Hin duutu!» jedhee kakateef. **24** Achiin duuba akaakoon Saa'olii Mefii-Bosheet mooticha fudhatiisaaf dhaqe; guyyaa mootichi ari'ameen jalqabee haga inni nageyaan deebi'ee galeetiitti, Mefii-Bodheet miila ifii hin dhiqanne, areeda ifii hin haadanne, woyaa ifille hin dhiqanneeyyu. **25** Inni mooticha fudhatiisaaf gara Yersaaleemii yennaa dhufe, mootichi, «Mefii-Bosheet! Ati maaf na waliin deemiisa didde?» jedhee isa gaafate. **26** Mefii-Bosheet deebisee, «Gootaa kiyya mooticha, ani tajaajilaan keeti naafa waan te'eef, «Mooticha waliin akka deemu harree kooraa itti naa fe'i» jedheeraayyu; garuu tajaajilaan kiyya Ziibaan na sobe. **27** Gootaa kiyya mooticha duralle'etti ana tajaajilaan keeti maqaa balleesseera; ati gootaa kiyya mootichi akka ergamaa Waaqaa waan teeteef, waan feete mara godhi. **28** Ati silaa sanyii abbaa

kiyyaa mara ijjeesuu malee, waan dansaa isaaniif godhu hin qadduuyyuu. Te'uu malee ana tajaajilaa keeti worra qorii teeti keessaa nyaatu waliin tee'ee akka nyaadhu na gooteerta; maarre tana caalaa mooticha gaafatiisaaf mirga maan qaba ree?» jedhe. **29** Mootichille isaan, «Tana caalaa hin dubbatin; atii fi Ziibaan fichaa mara akka qoodantanuuf ani ajajeera» jedhe. **30** Mefii-Bosheet mooticha, «Atummaan mootichi gootaa kiyya baga nageyaan deebite; inni waan maraayyuu fudhatuu ti» jedhe. **31** Baarzilaayin Giil'aadichi, ka biyya Rogeeliimiitii dhufe, mooticha geegessiisaaf isa waliin laga Yordaanosii bu'ee gamatti baye. **32** Baarzilaayi jaarsa woggaa saddeettamaa ti; inni dureessa waan te'eef, yennaa mootichi biyya Mahanaayimii jiru, sagalee isaaf geesseeraayyuu. **33** Mootichille Baarzilaayin, «Na waliin gamatti bu'ii bayiitii Yerusaa'lem keessa na waliin le'i; anille waan si'iif barbaachisu mara si'iif hin kenna» jedhe. **34** Barizilaayi ammoo deebisee, «Ani nama ganna hagam le'utti, mooticha waliin gara Yerusaa'lemii deema?» **35** Ani amma nama woggaa saddeettamaa ti; waan hama'aa fi dansaa gargar baasee beekuu hin dande'aa ree? Haganaa achi tajaajilaan keeti mi'a'aa fi bushaa waan nyaatuutii fi waan unuu gargar baasee hin beekaa? Qoonqoo sirbaa ta ijoollee dhiiraatii fi durraa dhage'iisa hin dande'aa? Ani tajaajilaan keeti gootaa kiyya mootichatti maaf ba'aa te'a ree? **36** Ani tajaajilaan keeti mooticha waliin laga Yordaanosii gamatti bu'ee bayee haga diqqaa si hin geegessa; ati ammoo maaf badhaasa akkasii kana naaf kennita ree? **37** Ani qachuma kiyya keessatti du'ee, addee awwaala abbaa kiyyaatii fi haadha tiyyaa biratti akka awwaalamu, deebi'ee deemuu barbaada; ammoo tajaajilaan keeti Kiimhaam kunoo asi jira; inni si gootaa kiyya mooticha waliin gamatti bu'ee bayuutii, waan si gammachiise isaaf godhi» jedhe. **38** Mootichille, «Kiimhaam na waliin gamatti bu'ee bayuu ti; anille waan si gammachiise isaaf hin godha; waan ati na irraa barbaaddu mara si'ille'eef hin godha» jedhe. **39** Maarre kolbaan marti laga Yordaanosii gamatti buutee baate; mootichille gamatti bu'ee baye. Mootichi Daawiti Baarzilaayi sunqatee eebbise; Baarzilaayinille gara mana ifii deebi'e. **40** Mootichi Daawiti Giilgal gamatti bu'ee yennaa baye, Kiimhaamille isa waliin gamatti bu'ee baye; loltooti Yihuda'aa martii fi loltooti Israa'elii gariin mooticha bookarsanee gamatti buusane baasane. **41** Yennuma san namooti Israa'elii marti gara mootichaa dhufanee, «Obboleeyyan teenna namooti Yihuda'aa si mooticha fuudhanee, maatii keetii fi namoota keeti mara waliin dhossa'aan maaf laga Yordaanosii gamatti buusane baasane?» jedhane. **42** Namooti Yihuda'aa marti deebisane namoota Israa'eliitiin, «Mootichi fira keenaa waan te'eef nuuti tana goone; isin marroo tanaaf maaf aartan ree? Nuuti mooticha irraa woy nyaanneerraa ree? Yookiin nuuti ifii waan tokkolle fudhanneerraa ree?» jedhane. **43** Achiin duuba namooti Israa'elii deebisane namoota Yihuda'aatiin, «Nuuti harka kudhan isin caalla; Daawiti irralle'etti isin caalaa mirga qanna; isin maaf nu tuffattan ree? Mootichi akka nu'uuf deebi'u ka dursinee gaafanne nu'u motii?» jedhane. Namooti

Yihuda'aa ammoo namoota Israa'elii caalaa deebii jadduu kennane.

20 Yennaa san ilmi Biikrii Sheebaan Beniyaaminichi nami yabaabulaan tokko achi jiraayyuu; inni tultullaa afuufee, «Nuuti Daawiti irraa qooda hin qannu; ilma Iseyii waliin tokkummaa hin qannu; ee, kolbaa Israa'elii tokko tokkoon keessan gara dukaanii teessanii deebi'a!» jedhe. **2** Maarre kolbaan Israa'elii marti Daawiti lakkisane ilma Biikrii Sheebaa hordofane; kolbaan Yihuda'aa ammoo Yordaanosii jalqabaneega Yerusaa'lemii mootii ifii waliin turane. **3** Daawiti gara mana mootumma'aa ka Yerusaa'lem keessaatitti yennaa deebi'e, gursumeeyyii kudhan ka mana mootumma'aa akka eeganuuf lakkise san achi fuudhee, mana tokko keessa galchee achitti akka isaan eeganu godhe; inni sagalee isaaniif kenne; te'uu malee isaan bira hin geenne; isaan haga du'aatitti akka haadhotii hiyyeessaa te'anee, qofii ifii adda bayane le'ane. **4** Achiin duuba mootichi Daawiti Amaasaa'aan, «Kolbaan Yihuda'aa guyyaa sad keessatti gara kiyya akka dhuttu waami! Atille isaan waliin dhaggam!» jedhe. **5** Amaasaan ammoo kolbaa Yihuda'aa waamiisaaf deeme; garuu guyyaa mootichi murteesse caalaa ture. **6** Daawitille Abiishaayin, «Ilmi Biikrii Sheebaan Abiishaalom caalaa nu hin miidha; akka inni qachaa dalleya dhaka'aatiin ijaarame dhaggee nu duraa hin miindhe, namoota gootaa keetii qabadhuutii isa ari'i!» jedhe. **7** Maarre namooti Yo'aabii, Keretootot, Phelotoototii fi loltooti jajjabi marti Abiishaayi waliin deemane; isaan ilma Biikrii Sheebaa ari'iisaaf Yerusaa'lem keessaa bayane. **8** Isaan rassa guddaa Giibe'on keessa jiru bira adoo jiranuu, Amaasaan isaan bira dhufe; Yo'aab woyaa lolaa uffatee, shallaagaa hidhatti hidhateeraayyuu; yennaa inni gara duraa deemiisaaf miila ifii fudhatu shallaagaan isaa gonofaa keessaa bu'e. **9** Yo'aabille Amaasaa'aan, «Obboleessa kiyya, akkam jirta?» jedhe; achiin duuba Amaasaa waan sunqataaruu fakkaatee harka middaatiin areeda isaa qabe; **10** Amaasaan ammoo Yo'aab shallaagaa akka qabateeruu waan hin beekiniif ifi hin eeganeeyyuu; Yo'aab shallaaga'aan gadhaa isaa hordee, madhumaan isaa lafatti gad dhowe; inni adoo itti hin lammeessin Amaasaan achumatti du'e; achiin duuba Yo'aabii fi obboleessi isaa Abiishaayi, ilma Biikrii Sheebaa ari'iisa jalqabane. **11** Namoota Yo'aabii keessaa tokko reeffa Amaasaa'a bira dhaabbatee, «Nami Yo'aab jaalatu, ka Daawitille ka te'e marti Yo'aab hordofuu ti!» jedhe. **12** Reeffi Amaasaa'a dhiigaan badee wodhakkaa karaa'aa irkateera; nami karaa san dabaru marti dhaabbatee reeffa Amaasaa'a akka ilaalaaru nami sun yennaa dhagge, reeffa Amaasaa'a karaa irraa gara ficha'aa harkisee woyaa irra buuse. **13** Reeffi Amaasaa'a karaa irraa ka'een duuba, namooti marti Yo'aab waliin ilma Biikrii Sheebaa ari'iisaaf deemane. **14** Sheebaan biyya gosa Israa'elii mara keessa dabaree, gara qachaa Abeel Bet-Ma'aka'aa ka biyya gosa Biikrii keessa jiruu dhufe; namooti Biikrii marti wolitti qabamane isa hordofane. **15** Loltooti Yo'aab waliin jiranu marti dhufanee, qachaa Abeel Bet-Ma'aka'aa ka Sheebaan keessa jiru marsanee, gara alaatiin haga qaccee qacha'aatitti, kaabii itti ijaarane; kaabii san diigiisaaf

hunnaan yennaa dhowanu, **16** dubartiin qarittiin takka qoonqoo ifii ol qabatee, «Dhage'a! Dhage'a! Yo'aabitti waan himu qabaa asi akka dhufu isatti naaf hima'a» jette **17** Yo'aab gara isa'i'i yennaa dhufe, isiin, «Yo'aab si'i?» jettee gaafate. Innille deebisee, «Ee, ana» jedhe. Isiille, «Waan ani tajaajiltuun teeti si'iin jedhu dhage'!» jette. Innille, «Ee, hin dhage'a!» jedheen. **18** Isiin ammalle, «Bara durii namooti, «Qachaa Abeelii dhaqa'aatii gorsa gaafadha'a» jedhaniyyu; akka kanaan haajaan isaan qabanu isaanii muummowa. **19** Biyya Israa'elii keessatti worra nageyaa fi addatamummaa qabanu keessaa takkattiin ana; ani qachaa Israa'el keessatti haadha te'e balleessiisaaf wodhaanisatti jirta; dhaala Mootiin Waan Maraa nu'uuf kenne balleessiisaaf maaf barbaadda?» jette. **20** Yo'aab deebisee, «Balleessiisi yookiin diigiisi na irraa fagaatu! Ammalle na irraa fagaatuu ti! **21** Dubbiin akkasii moti; ilmi Biikrii Sheebaan nami biyya koobittii Efreemii mooticha Daawiti irratti ka'eera; isin isuma callaa dabarsa'aa natti kenna'a, ani qachaa kana lakkisee hin deema» jedhe. Dubartittiile Yo'aabiin, «Mataan isaa dalleya dhaka'aa irraa gad si'if hin darbama» jette. **22** Achiin duuba dubartittiin gara kolbaa mara dhaxxee gorsa ifii ta qarummaa'aa kana dubbatte; isaanille mataa Sheebaa ilma Biikrii muranee Yo'aabiif darbane; maarre Yo'aab tultullaa afuufee namooti isaa marti qachaa keessaa bayanee gara mana ifii deebi'ane; Yo'aabille gara mootichaa gara Yerusaleemi deebi'e. **23** Yo'aab loltoota Israa'elii mara irratti ajajaa te'e; ilmi Yehoyaada'a Benaayaan Keretootaa fi Pheletoota irratti ajajaa te'e. **24** Adoniiraam worra hujii hunnaa hujii irratti itti gaafatamaa te'e; ilmi Ahiiludii Yoshaafaax ammoo barreessaa dabarsi'i te'e. **25** Shewaan barreessaa, Zaadoqii fi Abiyaataar hayyoota; **26** lira nami biyya Yaa'iirii hayyicha Daawiti ti.

21 Bara bulchiinsa Daawiti haga woggaa sadii beelti buute; maarre Daawiti marroo waan kanaa Mootii Waan Maraa gaafate; Mootiin Waan Maraalle, «Saa'ol namoota Giibe'onii ijjeesee, innii fi maatiin isaa worra dhiigaa waan te'aneef tun teete» jedhe. **2** Mootichi Daawiti worra Giibe'onii waame; worri Giibe'onii worra Amoorota keessaa lubbu'uun hafe malee sanyii Israa'elootaatii moti; Israa'elooti isaan eegiisaaf kakatanulle, Saa'ol kolbaa Israa'eliiti fi kolbaa Yihuda'aatiifille hinaaffaa waan qabuuf isaan mara balleessiisaaf barbaade. **3** Daawiti, «Maan isiniif godha? Kolbaa Mootii Waan Maraa tana akka eebbittanuuf godha maan isiniif kenna» jedhee isaan gaafate. **4** Namooti Giibe'onii deebisanees isaan, «Nuuti Saa'olii fi maatii Saa'olii irraa meetii yookiin worqii fudhatisa yookiin Israa'eloota keessaa eennulle ijjeesiisaaf mirga hin qannu» jedhane. Innille, «Maan akka isiniif godhu barbaaddan ree?» jedhee isaan gaafate. **5** Isaan deebisanees mootichaan, «Saa'ol nu mara balleessee, biyya Israa'elii keessatti addee akka hin qabaanne mala nu irratti dhoweeraayyu, **6** maarre sanyii isaa keessaa ilmaan dhiiraa torba harka keennatti dabarsii kenni; nuutille biyya Saa'olii ka Mootiin Waan Maraa filate keessatti, Mootii Waan Maraa duratti isaan ijjeennee hin fanninna» jedhane. Maarre mootichille, «Isaan harka keessanitti dabarsee hin kenna» jedhe. **7** Te'uu

malee Daawiti fi ilmi Saa'olii Yonaataan maqaa Mootii Waan Maraatiin wolii waan kakataneef, mootichi Daawiti akaakoo Saa'olii ilma Yonaataanii Mefii-Bosheet du'a irraa hambure. **8** Mootichi ammoo ilmaan lamaan Armonii fi Mefii-Bodheet ta intalti Ayyaa Riizphaan Saa'oliif deetee, ilmaan dhiiraa shan ta intalti Saa'olii Meraab, ilma Baarzilaayii Meholaatichaa Adri'eliif deettelle fuudhee, **9** harka worra Giibe'oniitti dabarsee kenne; isaanille isaan ijjeesanees kooba irratti Mootii Waan Maraa duratti fannisane; isaan torbaanuu yennuma tokko du'ane; isaan ji'a birra'aa yennaa garbuun haamamuu jalqabu ijjeefamane. **10** Intalti Ayyaa Riizphaan woyaa gaddaa fuutee, addee reeffi worra ijjeefame jiru bira rassaa irratti afatte; yennaa haammaa midhaaniitii jalqaddee haga bokkeenni ol-gubba'aa reeffa ilmaan isi'i irratti roobutti achi turte; isiin guyyaa allaatiin, halkan bineensi reeffa isaanii akka hin geenne dhooggite. **11** Intalti Ayyaa Riizphaan gursumeettiin Saa'olii waan goote kana yennaa Daawitii himane, **12** inni dhaqee lafee Saa'oliiti fi lafee ilma isaa Yonaataanii worra Yaabesh-Giil'aadii irraa fuudhe; worri Filisxeemotaa kooba Giilbo'aa irratti Saa'ol ijjeesanees duuba addee isaan reeffa isaanii fannisane, badhinna Bet-Shaanii keessaa worri Yaabeshii lafee isaanii dhossa'aan fudhataneeraniyyu. **13** Daawitille lafee Saa'oliiti fi lafee ilma isaa Yonaataanii achi fide; lafee ilmaan Saa'olii torbaa ka worra ijjeefamanees fannifamane saniille wolitti qabane. **14** Lafee Saa'oliiti fi lafee Yonaataanii ilma isaa, biyya Beniyaamii addee, «Zelaa» jedhantutti addee awwaala Qiishii abbaa Saa'olii keessatti awwaalane; isaan waan mootichi ajaje mara godhane; achiin duuba Mootiin Waan Maraa daadimata kolbaan marroo lafaatiif daadimatte dhage'e. **15** Filisxeemotaa fi Israa'elii wodhakkaa ammalle lolli ka'e; Daawiti namoota ifii woliiin Filisxeemotaa lolisaaaf dhaqee, adoo lolisatti jiranuu Daawiti dadhabe. **16** Sanyii Refaa'otaa keessaa Ishibii-Benoob, eboo sageettuu irraa hujante ta kiiloogiraama sadii fi wodhakka'aa qabatee, shallaagaa haareya hidhate tokko Daawiti ijjeesiisaaf barbaade. **17** Ilmi Zeruyaana deette Abiishaayi ammoo Daawiti qarqariisaaf dhufee, Filisxeemicha san ijjeese; achiin duuba namooti Daawitii, «Ati nami Israa'eliif issaa teete akka hin banne, hagonaa achi nu wolii hin duulin» jedhanees kakatane. **18** Achiin duuba addee, «Gob» jedhantutti Filisxeemota wolii lolli dhibiin ka'e; yennaa san Siibekaayiin Hushaatiichi nama sanyii Refaa'otaa keessaa Saaf ijjeese. **19** Lola dhibii Gob keessatti ka'een Filisxeemota woliiin wol lolane keessatti, ilmi Yaa'aree-Oreegiimii Betlehemichaa Elhaanaan, nama biyya Gaatii, Goliyaad ta somey eboo isaa akka muka worri woyaa dhowu woyaa itti maratuu qabateeru ijjeese. **20** Gaati keessatti ammalle lolli dhibiin ka'e; achi keessa nami guddaan ka harkaa fi miila tokko tokko irrattuu quba jaa, wolumatti quba diddamii afur qabu tokko jiraayyu; innille nama sanyii Refaa'otaa ti. **21** Namichi kun yennaa Israa'elootatti murgu, obboleessi Daawitii ilmi Shimi'a Yonaataan isa ijjeese. **22** Worri ijjeefame kun arfanuu Gaati keessatti sanyii Refaa'otaa ti; isaanille Daawitii fi loltoota isaatiin ijjeefamane.

22 Mootiin Waan Maraa harka diinota isaa maraa fi harka Saa'olii jalaa yennaa isa baase Daawiti faaruu asii gad jirtu tana Mootii Waan Maraatiif faarse: **2** Inni, «Mootiin Waan Maraa rassaa kiyya, waan itti golladhu; ka na baasulle'e. **3** Waaqi kiyya rassaa kiyya ka ani itti baqadhu; wontee tiyya, ka akka gaafaa woy na irraa dhooggu. Inni kushee tiyya jaddu'u; ta ani itti baqadhu; fayyisaa kiyyalle'e; namoota hunnaan nama irratti ka'anuu jalaa na hin baasa. **4** Ani Mootii Waan Maraa leellifamaa hin waammadha; innille diinota kiyya jalaa na hin baasa. **5** «Danbaliin du'aa na marsitee, lolaan badi'ii na gad liqinse. **6** Wodaroona awwaalaa na xaxxee, tiyyoon du'aa na qabatte. (Sheol h7585) **7** Rakkinna kiyya keessatti ani Mootii Waan Maraa kiyya waammadhe; akka na qarqaaruuf, Waaqa kiyyatti iyye. Inni Dunkaanii Woyyittii ifii keessaa qoonqoo tiyya dhage'e; iyya tiyyalle caqase. **8** «Mootiin Waan Maraa waan aareef, latti rommitee tachoote; hundeen ol-gubba'aalle daaxxee hollatte. **9** Funnaan isaa keessaa aarii baye; afaan isaa keessaa ibiddi luxub godhuu fi kashilli ibiddaa baye. **10** Inni ol-gubbaa dayyaasee gad bu'e; duumensi gurraachi miila isaa jala jiraayyu. **11** Inni dada ol-gubba'aa ta koola qaddu irra tee'ee koolaan ka'e; koola qilleensaa irra tee'ee xinniqe. **12** Inni dukkana gollaa ifii godhatee, dunkaanii isaa adaala isaa jirtiyyu; duumensi gurraachi, bisaaniin guutame, isa marseera. **13** Calalaaq addee inni jiruu keessaa, balaqqeettiin balaqqitte. **14** Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa irraa mand'i'e; Waaqi Ol Aanaa qoonqoo ifii dhageessise. **15** Inni daaya ifii darbatee diinota ifii bittinneesse; balaqqeessa balaqqeetti'iitiin haxowee isaan balleesse. **16** Xixicha Mootii Waan Maraatiin, dhowicha hafuura funnaan isaatiin, dhoqqoti abbaayaa jalaa mudhatane; hundeen lafaa marti qullaa hafane. **17** «Inni gubbaa irraa gad hiixatee, na qabe; bisaan qilee keessaa harkisee na baase. **18** Isaan akka malee hunnaan waan na caalanuuf, inni diinota kiyya hunnaameyyii, worra na jibbu jalaa na baase. **19** Yennaa ani rakkadhe, isaan na irratti ka'ane; Mootiin Waan Maraa ammoo na qarqaare. **20** Inni gara addee badho'oo na geessee, waan natti gammadeef, na baase. **21** «Mootiin Waan Maraa akkuma balchummaa tiyyaatitti naaf godhe; inni waan ani yakkaa hin qanneef gatii naa kaffale. **22** Ani karaa Mootii Waan Maraa waan hordofeef, Waaqa kiyya irraa deebi'ee waan hantuu hin hunye. **23** Ani seera isaa mara muummesseera; seerata isaalle irraa hin gorre. **24** Ani isa duratti komii hin qabuuyyu; cubbuu irralle'ee ifi eeggadheera. **25** Mootiin Waan Maraa akkuma balchummaa tiyyaatitti, ani waan yakkaa hin qanneef badhaasa naaf kenne. **26** «Ee, Mootii Waan Maraa, ati worra addatama'aaf, ka addatante; worra komii hin qanneef, ka komii hin qanne. **27** Worra qulqullu'uuf, ati qulqullu'u; worra dabaaleessaaf, akka daba isaaniitti gatii isaaniif kennita. **28** Ati worra gad ifi qabu hin baatta; worra kooru ammoo hin salphitta. **29** Ee, Mootii Waan Maraa, ati ifa naaf hin issita; Waaqa kiyya, ati dukkana tiyya hin issita. **30** Qarqaarsa keetiin ani loltoota hin lola; qarqaarsa Waaqaatiin dalleya gubba'aan utaaluu dande'a. **31** «Karaan Waaqaa dhidhinna hin qabu; jechi Mootii Waan

Maraa dhuga'a; worra isatti baqatuuf, inni wonte'e. **32** Waaqa malee Mootiin Waan Maraa eennu? Waaqa keenna malee rasaan eennu? **33** Jabeenna ka anaaf kennu, ka karaa naaf qajeelchu Waaqa. **34** Inni miila kiyya akka miila gadansaa hin jabeessa; koobota gubbaa sodaa malee na dhaabbachiisa. **35** Inni harka kiyya lolaaf hin leenjisa; guubee sageettu'uu harkisuu akka dande'u, irree tiyya hin jabeessa. **36** Wontee teeti ta fayinnaa naa kenniteerta; qarqaarsi keeti guddaa na godheera. **37** Karaa ideemmaa tiyyaa naaf badhittee, miilli kiyyalle hin mucucaanne. **38** «Ani diinota kiyya ari'ee isaan balleesse; haga isaan badanutti ani duubatti hin deebine. **39** Akka isaan dande'ane hin kaane, gad isaan dhowe; isaan miila kiyya jalatti jigane. **40** Ati lolaaf hunna naaf kennite; mormitoota tiyya miila kiyya jalatti jilbiiffachiitte. **41** Ati diinoti kiyya worri na jibbu duubatti deebi'anee akka baqatanu goote; anille isaan balleesse. **42** Isaan qarqaarsa gaafatiisaaf iyyane; ammoo nami tokkole isaan hin qarqaare. Isaan Mootii Waan Maraa waamane; inni ammoo deebii hin kennine. **43** Akka bukuu qilleensi afuufuu, ani isaan butuche; akka dhoqqee karaa keessaa, ani isaan irra sirbe. **44** «Ati kolbaa tiyya ta na loltu jalaa na baatte; gosa biyya adda addaa irratti bulchaa na goote; kolbaan ani hin beenne na tajaajilte. **45** Worri ormaa na sossobatane; gurra kiyya akkuma dhage'aneen, naaf ajajamane. **46** Isaan Sodaatanee addii kutatane; raafamanees kushee jadduu ifi lakkisanees bayane. **47** «Mootiin Waan Maraa jiraata'a! Rasaan kiyya leellifamuu ti! Waaqi fayyisaan kiyya jajamuu ti. **48** Inni Waaqa diinota kiyya haluu naa bayu; gosa biyya adda addaa harka kiyya jala galcha. **49** Inni diinota kiyya jalaa na baasa. Diinota kiyya irratti ol ol na qaba; kolbaa hunnaan na irratti kaatu jalalle'ee na baasa. **50** Tanaaf, Mootii Waan Maraa, gosa biyya adda addaa oddu'utti si leellisa; faaruu leellisatiin maqaa keeti faarfadha. **51** Mootiin Waan Maraa mooticha mootii godheef, injifachaa kenna; ka ifii muude Daawitii fi sanyii isaatiifille, jaalala ifii ka bara baraa itti mudhisa» jedhe.

23 Dubbiin Daawitii ta dhuma irratti inni dubbate ta asii gad jirtu: «Ergaan Daawitii ilma Iseyii, ka Ol Aanaa irraa guddinna dhaggatee, ka nama Waaqa Yaaqoobiitiin mudamee, faaruun faarsicha Israa'elii tana: **2** «Ayyaanni Mootii Waan Maraa karaa kiyyaan dubbateera; jechi isaa arraba kiyya irra jira. **3** Waaqi Israa'elii dubbateera; rasaan Israa'elii anaan, «Nami tokko balchumma'aan yennaa bulchu, Waaqa sodaatiisaan yennaa bulchu, **4** inni akka ifa ganamaa, ka duumensi adoo hin jiraatin yennaa aduun baatu ifuu ti; akka calalaaq roobaan duuba latti marra akka baattu godhuu ti» jedhe. **5** «Dhugumaan manni kiyya Waaqa duratti akkasii motii ree? Inni gondoaroo bara baraa na wolliin godhateera. Waan mara sirreessee jabeessee hin eega; fayinna kiyyaa fi fedhii tiyya mara ka naaf muumessu isaa motii ree? **6** Garuu namooti hamooleen marti akka qoreettii nami harkaan wolitti qabuu hin dandeennee hin gataman. **7** Nami sibiilaa fi someya ebo'ootiin qoreettii wolitti hin qaba; qoreettiin sun achumaan ibiddaan hin gubanti.» **8** Maqaan loltoota Daawitii ta worra goototaa ta asii gad jiru:

Yosheb-Baashebetii Takmoonicha sooressaa gootota sadii; inni lola tokko keessatti namoota dhibba saddeeti eboo ifitiin fixe. **9** Ka isatti aanu ilma Dodoo Ahohichaa Ele'azaar; Filiisxeemota lolaaf wolitti qabamanetti dhaadatanu, loltoota jannoota sad keessaa tokkochi isa. Achiin duuba Israa'elooti baqatane. **10** Inni ammoo haga irreen isaa irraa buututti, haga harki isaa shallaaga'atti gogutti Filiisxeemota lele; guyyaa san Waaqi injifachaa guddaa isaaf kenne. Loltooti gara Ele'azaarii deebi'anee Filiisxeemota worra ijjeefame irraa meya lolaa mulqatane. **11** Ka itti aanu ilma Aagee Haraarichaa Shama'a. Addee, «Lehi» jedhantutti fichaa misiraa keessatti yennaa Filiisxeemoti wolitti qabantu, loltooti Israa'elootaa isaan duraa baqatane. **12** Shamaan garuu fichuma san keessa dhaabbatee, Filiisxeemota ijjeesee fichaa irraa deebise; guyyaa san Mootiin Waan Maraa injifachaa guddaa isaaf kenne. **13** Yennaa midhaan galfatanu loltooti Filiisxeemotaa dhooba Refaa'iimii keessatti addee qabatanee adoo jiranu, loltoota gootota soddoma keessaa sadii addee Daawiti jiru gara goda «Adulaam» jedhamuu dhufane. **14** Yennaa san Daawiti kushee keessa jiraayyu; gareen loltoota Filiisxeemotaalle Betlehem keessa jiran. **15** Daawiti dharraa guddo'oon, «Boolla karra Betlehemii bira jirtu keessaa bisaan unu eennutti naaf fida laati?» jedhe. **16** Maarre loltooti goototi sadiin sun quttuma Filiisxeemotaa keessa dabaranee boolla karra Betlehemii bira jirtu keessaa bisaan woraabanee Daawitiif fidane. Daawiti ammoo, bisaan san hin unne. Inni bisaan san kennansa godhee, Mootii Waan Maraatiif dhangalaasee, **17** «Ee, Mootii Waan Maraa, waan akkasii kana godhiis narraa fagaatu! Kun dhiiga worra lubbuu ifii gurguratee dhaqeetii motii ree?» jedhe; tanaaf Daawiti bisaan isaaf fidane san uniisa hin barbaanee. Jannummaan loltooti goototi sadiin sun godhane tana. **18** Abiishaayi obboleessi Yo'aabii ka Zeruyaana deette sooressaa worra sadiin kanaa ti. Inni eboo ifitiin namoota dhibba sad ijjeesee, akka worra sadiin sanii loliisaan gurri isaa ka'e. **19** Inni worra sadiin san caalaa ulfinna guddaa qabaa motii ree? Akka isaanii beekkamuu dhabulle ajajaa isaanii te'e. **20** Ilmi Yihoyaada'aa nami biyya Kabzi'elii Benaayaan, Iolicha goota nama hujii gurgurdoo huje. Inni gootota Mo'aabii lama ijjeese. Gaafa dhakaan roobaa bu'e tokko gara bowwa'aa gad dhaqee, neenqa tokkole ijjeeseera. **21** Inni nama biyya Gibxi'i tokkole ijjeeseera. Namichi Gibxi'i sun eboo qabaatulle, Benaayaan ulee ifii qabatee itti dhaqee, eboo isaa harkaa butee fuudhee, ebuma isaatiin namicha Gibxi'i san ijjeese. **22** Ilmi Yihoyaada'aa Benaayaan tana godhiisaan, innille akkuma gootota dhiira sadiin sanii gootummaa dhaggate. **23** Inni loltoota gootota soddoma san caalaa ulfinna dhaggate; te'uu malee inni akka gootota sadiin kaanii ka beekamee moti. Daawitille worra isa eegu irratti itti gaafatamaa isa godhate. **24** Worra soddoma keessaa maqaan isaanii ka asii gad jiru: Obboleessa Yo'aabii Asaahel, nama biyya Betlehemii ilma Dodoo Elhaanaa, **25** nama biyya Harorii Shaamaa, nama biyya Haarodii Eliqaa, **26** nama biyya Phaaltii Helez, nama qachaa Teqo'aa ilma Iqeshii lirma, **27** nama qachaa Anaatotii Abii'ezer, nama biyya Hushaatii Mibunaa'i, **28** nama biyya

Ahohii Zaalmoon, nama biyya Netofii Maharaay, **29** ilma Ba'anaa nama biyya Netofii Heled, sanyii Beniyaamin keessaa ilma Rebaayii nama qachaa Giibe'aa litaayi, **30** nama biyya phiiraatonii Benaayaan, nama dhooba Ga'aashii Hiidaayi, **31** nama biyya Aarabataahii Abii-Alboon, nama biyya Barhumii Az-maawet, **32** ilmaan Yaashenii keessaa nama biyya Sha'albonii Eliyaabaa, **33** ilma Shamaa nama biyya Haraarii Yonaataan, ilma Shaaraarii nama biyya Haraarii Ahii'aam, **34** ilma Ahasbaayii nama biyya Ma'akaatii Eliifelex, ilma Ahiiotefelii nama biyya Giloonii Elii'aam, **35** nama biyya Qarmelosii Hezro, nama biyya Arbaa'i Pha'iiraayi, **36** nama biyya Zobaa ilma Naataanii ligaal, nama biyya Gaadii Baan, **37** nama biyya Amoonii Zeleq, nama biyya Berootii Naharaayi ka Zeruyaana deette ka meya lolaa Yo'aabiif ba'atu, **38** nama biyya Itrii lirma, nama biyya Itrii Gaareb, **39** nama biyya Heetii Uriiyya fa'a; isaan kun wolumatti nama soddonii torba.

24 Ammalle aariin Mootii Waan Maraa kolbaa Israa'elii irratti bobeeetee, «Dhaqiitii kolbaa Israa'elii fi kolbaa Yihuda'aa laakkow» jedhee Daawiti isaan irratti kaase. **2** Maarre mootichi Daawiti Yo'aabii fi ajajjoota loltootaa ka isa woliin jiranuun, «Ani laakkossa namoota kiyyaa akka beeku gosa Israa'elii mara keessa deema'aatii Bersheeba'aa haga Daaniitiitti Israa'eloota laakkowa'a» jedhe. **3** Yo'aab ammoo deebisee, «Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii dachaa dhibba baceessuu ti; ilti gootaa kiyya mootichaalle tana dhaggituu ti; garuu gootaa kiyya mootichi maaf waan akkasii kana godhuu barbaade?» jedhe. **4** Te'uu malee ajaji mootichaa Yo'aabii fi ajajaa loltootaa irratti jabaate; maarre Yo'aabii fi ajajaan loltootaa kolbaa Israa'elii laakkowiisaaf mooticha biraa bayane. **5** Isaan laga Yordaanosii gamatti bu'anee bayaneen duuba, qachaa Aro'erii gara kibbaatiin qabatanee, karaa Gaadiitiin gara qachaa Yaazerii deemane. **6** Isaan achi ka'anee gara Giil'aadiitii fi gara lafa Heetotaa Qaadesh keessa dabaranee gara qachaa Daan Yaa'aanii deemane, Daanii ka'anee marfataneen gara qachaa Sidoonii deemane. **7** Achiin duuba gara kushee Xiirrosii, gara qachoota Hiiwotaatii fi gara qachoota Kana'aanotaa mara deemane. Dhuma irratti gara qachaa Bersheebaa ka biyya Yihuda'aa keessa gara kibbaatiitti dhaggamuu deemane. **8** Maarre isaan lafa mara keessa deddeemanee ji'a sagalii fi bulii diddamaan duuba gara Yersaaleemii deebi'ane. **9** Yo'aab laakkossa kolba'aa mootichatti hime; Israa'el keessa namoota kuma dhibba saddeeti, Yihudaa keessalle namoota kuma dhibba shan worra shallaaga'aan loluu dande'utti jiraayyu. **10** Te'uu malee Daawiti kolbaa laakkoween duuba gadhaan hammaatee, Mootii Waan Maraatiin, «Ani gowwumma'aan cubbuu guddoo akkasii waan godheef, cubbuu ana tajaajilaa keetii akka aaraanuuf, si gaafadha» jedhe. **11** Daawiti ganamaan yennaa ka'e, jechi Mootii Waan Maraa gara Gaadii raagichaa ka Daawitiif mudhii dhagguu dhufee, **12** «Gara Daawitii dhaqiitii, «Mootiin Waan Maraa: Ani filannoo sad si'ifi hin kenna; isaan keessaa ka ani sitti fidu tokko filadhu siin jedha» jedhii itti himi» jedhe. **13** Maarre Gaadi gara Daawitii dhaqee isaan, «Beelti woggaa sadii lafa teeti irratti dhutte woyya

moo? Yookiin diinni keeti si ari'anuun ji'a sad isaan duraa baqattu woyya moo? Yookiin balaa guyyaa sadii lafa teeti irratti fidu sii woyya? Amma tana irratti yaadadhuutii ka na ergeef deebii akka kennu murteeffadhu» jedhe. **14** Daawitille Gaadiin, «Ani rakkinna guddaa keessa jira. Ani harka namootaatiin adabamuu manna, marartiin Mootiin Waan Maraa guddoo waan teeteef, harka Mootii Waan Maraatiin adabamu naaf woyya» jedhe. **15** Maarre Mootiin Waan Maraa Israa'eloota irratti balaa buusee, ganama sanii kaasee haga guyyaa murteeffameetiitti Daanii haga Bersheeba'aatiitti namooti kum torbaatam dhumatane. **16** Yennaa ergamaan Waaqaa Yerusaalem balleessiisaaf harka ifii diriirsee, Mootiin Waan Maraa marroo badii sanii gaddee, ergamaa Waaqaa ka kolbaa balleessiisatti jiruun, «Hin geetti; harka keeti irraa deebifadhu» jedhe. Yennaa san ergamaan Mootii Waan Maraa eeddummee Ornaa Yibusichaa bira dhaabbateeraayyu. **17** Daawiti ergamaa Waaqaa ka kolbaa fixiisatti jiru san yennaa dhagge, Mootii Waan Maraatiin, «Kunoo, nami cubbuu huje ka dokonkorelle ana; kolbaan tun ammoo akka hoole'ee ti; isaan maan godhane? Addabbiin teeti anaa fi maatii abbaa kiyyaa irratti teetuu ti» jedhe. **18** Guyyaa san Gaad gara Daawitii dhaqee isaan, «Ka'iitii eeddummee Ornaa Yibusichaa irratti Mootii Waan Maraatiif addee ciinca'aa ijaari» jedhe. **19** Maarre Daawitille akkuma Mootiin Waan Maraa karaa Gaadiitiin isa ajaje godhe. **20** Orna yennaa ilaalu mootichii fi namooti isaa gara isaa dhufiisatti jiranuun dhaggee, gad bayee fuula mootichaa duratti gad lafatti gombifame. **21** Orna, «Gootaan kiyya mootichi gara tajaajilaa ifii maaf dhufe?» jedhee gaafate. Daawiti deebisee, «Balaan kolbaa irratti bu'e kun akka dhaabbatu, addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa ijaariisaaf, eeddummee teeti bitatiisaaf dhufe» jedhe. **22** Orna Daawitiin, «Kennansa gubamu dhikeessiisaaf qotiyyooti kunoo ti; qoraaniifille waanjoon qotiyyootaati fi uleen midhaaniin dhowanu kunoo ti; gootaan kiyya mootichi waanuma isatti tole fuudhee kennansa gubamu dhikeessuu ti; **23** ee, mooticha ani Orna waan kana mara si'iif hin kenna» jedhe. Itti dabalee Orna mootichaan, «Mootiin Waan Maraa kennansa gubamu sirraa fudhatuu ti» jedhe. **24** Mootichi ammoo deebisee Ornaaniin, «Waaawwo'o; ani gatii si'iif hin kaffala; waan gatii hin kaffalin Mootii Waan Maraa Waaqa kiyyaaf kennansa gubamu hin dhikeessu» jedhe. Maarre Daawiti eeddumme'ee fi qotiyyoo beesee meeti'ii dhibba jaan bitate. **25** Daawiti achitti addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif ijaaree, kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhikeesse. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa daadimata marroo lafaatiif daadimatane dhage'ee, balaan Israa'el irratti bu'e dhaabbate.

1 Moototaa

1 Mootichi Daawiti guddoo waan dulloomeef, tajaajiltooti isaa bullukkoo hedduu itti uffisanulle inni o'ifatu hin dandeenne. **2** Maarre tajaajiltooti isaa, «Ee Mooticha, durra si woliin jiraattee si tajaajiltu si'if barbaanna; isiin cinaa teeti irkattee si o'itti» jedhane. **3** Achiin duuba isaan lafa Israa'elii duudii keessa, durra dansitti barbaadane, intala «Abiishaag» jedhantu takka qachaa Shuneemiitti dhagganee, mootichaaf fidane. **4** Isiin guddoo dansitti; mooticha wolille'een jiraattee isa tajaajilte; te'uu malee inni isi hin tundhe. **5** Adoniyaan ilmi Haagiti deette, «Ani mootii te'a» jedhee ifi dhikeesse; inni garreettaa fardaan harkifamu, abbootii fardaatii fi namoota shantama ka isa dura deemanu qopheeffate. **6** Adoniyaan Abiishaalom irratti dhalate; inni guddoo dansicha; abbaan isaa Daawiti gaafa inni dhalateen jalqabee, «Maaf tana yookiin san goote?» jedhee akka malee isa xixee hin beeku. **7** Adoniyaan Yo'aabii ilma Zeruyaana deettee fi hayyicha Abiyaataar woliin mari'ate; isaanille isa qarqaariisaaf woli galane. **8** Ammoo hayyichi Zaadoq, Benaayaan ilmi Yehoyaada'aa, raagichi Naataan, Shime'i, Re'iinii fi eeddotti mooticha Daawitii, yaada Adoniya'aa hin fudhanne. **9** Gaafa tokko Adoniyaan dhakaa «Zohélet» jedhamu, ka madda En-Rogeelii bira jiru biratti hoolota, korommi'ii fi dardaroota cocooma qalee ciincaa dhikeessee, obboleeyyan ifi mara, ilmaan mooticha Daawitiitii fi qondaaltota mootumma'aa ta Yihudaa keessaa mara waame. **10** Inni ammoo raagicha Naataan, Benaayaa, eeddotti mooticha Daawitiitii fi obboleessa ifii Solomoon hin waanne. **11** Achiin duuba Naataan Baat-Sheebaa haadha Solomooniitiin, «Daawiti gootaa keenna adoo hin beekin Adoniyaan ilmi Haagiti deette mootii akka te'e ati hin dhageennee? **12** Tanaaf amma ati lubbuu teetii fi lubbuu ilma keeti Solomoonii akka hamburattu ani sitti gorsa. **13** Ammuma gara mooticha Daawitii dhaqitiitii, «Ee, gootaa kiyya mooticha, ati ilmi kiyya Solomoon si'iin duuba addee teetitti mootii akka te'u, barcumaa mootumma'aa keeti irralle akka tee'u ana tajaajiltuu teetii hin kakannee? Eegasuu Adoniyaan maaf mootii te'e ree?» jedhiin. **14** Adoo ati mooticha Daawiti woliin dubbatisatti jirtuu, ani dhufee wonni ati dubbatte dhugaa akka teete hin mirkaneessa» jedhe. **15** Maarre Baat-Sheebaan gara kolloo mooticha dulloomeeru, ta durrittiin Shunamittiin Abiishaag tajaajiliisatti jirtuu seente. **16** Baat-Sheebaan mooticha duratti jilbiiffattee, fuulaan lafatti gad gombifante; innille, «Ati maan barbaadda?» jedhee gaafate. **17** Isiin deebittee, «Ee, gootaa kiyya, ilmi keeti Solomoon naan duuba addee tiyyatti mootii hin te'a; barcumaa mootumma'aa kiyya irralle hin tee'a» jettee, maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa keetiitiin ana tajaajiltuu teetii kakkatteertaayyu. **18** Amma ammoo adoo ati hin beekin Adoniyaan mootii te'eera. **19** Inni korommi hedduu, dardara cocoomaa fi hoolota ciincaa dhikeessee, ilmaan teeti mara, hayyicha Abiyaataarii fi ajajaa loltootaa Yo'aab waameera; tajaajilaa keeti ilma keeti Solomoon ammoo hin waanne. **20** Ee, gootaa kiyya mooticha, si'iin duuba addee teetitti mootii ka te'u, eennu akka te'e ati akka hintuuf, kolbaan Israa'elii

si eegatiisatti jirti. **21** Yoo ati himuu dhadde, ati gootaaan kiyya mootichi duuteen duuba, anii fi ilmi kiyya Solomoon akka yakkaameyyi'itti hin laakkowanna» jette. **22** Adoo isiin mooticha woliin dubbatisatti jirtuu, raagichi Naataan ol seene. **23** Tajaajiltooti, «Raagichi Naataan dhufera» jedhane mootichatti himane; Naataanille mooticha dura dhaqee fuulaan lafatti gad gombifame. **24** Achiin duuba raagichi Naataan, «Ee, gootaa kiyya mooticha, si'iin duuba Adoniyaan addee teetitti mootii akka te'u, barcumaa mootumma'aa keeti irralle akka tee'u beessitteertaa? **25** Guyyaa adhaa Adoniyaan korommii hedduu, dardara cocoomaa fi hoolota ciincaa dhikeessee, ilmaan teeti mara, ajajjoota loltootaatii fi hayyicha Abiyaataar waameera; kunoo isaan amma isa woliin nyaataa, unaa, «Ee mooticha Adoniya'a, bara hedduu mootom!» jedhisatti jiran. **26** Ammoo ana tajaajilaa keeti, hayyicha Zaadoq, Benaayaa ilma Yehoyaada'atii fi ilma keeti Solomoon hin waanne. **27** Wonni kun waan ati gootaa kiyya mootichi gootee ree? Ati nama si'iin duuba addee teetitti mootii te'u, ka barcumaa mootumma'aa keeti irralle tee'u, tajaajiltoota teetitti hin hinnee?» jedhe. **28** Achiin duuba mootichi Daawiti, «Deebitee akka dhuttu Baat-Sheebaa naaf waama'a» jedhe; maarre isiin ol seentee mooticha dura dhaabbatte. **29** Achiin duuba mootichi kakatee, «Maqaa Mootii Waan Maraa jiraata'aa, ka rakkoo mara jalaa na baasee, **30** ani, ilmi keeti Solomoon anaan duuba mootii hin te'a, barcumaa mootumma'aa kiyya irralle hin tee'a» jedhee, waan maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliitiin si'if kakkadhe, adha hin muummessa» jedhe. **31** Achiin duuba Baat-Sheebaan mooticha duratti jilbiiffattee, fuulaan lafatti gad gombifantee, «Gootaa kiyya mooticha Daawiti, jiraadhu!» jette. **32** Achiin duuba mootichi Daawiti, «Hayyicha Zaadoq, raagicha Naataanii fi Benaayaa ilma Yehoyaada'aa naaf waama'a» jedhe. Yennaa isaan mooticha dura dhufane, **33** mootichi isaaniin, «Tajaajiltoota tiyya woliin dhaqa'aatii, ilma kiyya Solomoon gaangee tiyya irra teessisa'aatii gara madda Giihonii geessa'a. **34** Achitti hayyichi Zaadoqii fi raagichi Naataan isa mudanee mootii Israa'elii godhanuu ti. Achiin duuba tultullaa afuufaa qoonqoo teessan ol qabadha'aatii, «Mooticha Solomoon bara hedduu mootom!» jedha'a. **35** Achiin duuba isin isa gara Yersaaleemii fida'aatii, inni dhufee, barcumaa mootumma'aa kiyya irra tee'ee, addee tiyyatti mootii te'ee bulchuu ti. Ani akka inni bulchaa Israa'eliitii fi Yihuda'aa te'u isa filadheera» jedhe. **36** Ilmi Yehoyaada'aa Benaayaan, deebisee mooticha Daawitiin, «Ameen! Mootiin Waan Maraa Waaqi gootaa kiyya mootichaa waan kana muummessuu ti. **37** Mootiin Waan Maraa akkuma si gootaa kiyya mooticha woliin jiraate, Solomoon wolille'een jiraatuu ti; barcumaa mootummaa isalle barcumaa mootumma'aa ka si gootaa kiyya mooticha Daawitii caaluuyuu jabeessuu ti» jedhe. **38** Maarre hayyichi Zaadoq, raagichi Naataan, ilmi Yehoyaada'aa Benaayaan, worri mooticha eeganu Keretoototii fi Phelotoototi Solomoon gaangee Daawitii mootichaa irra teessisane, gara madda Giihonii geessane. **39** Hayyichi Zaadoq gaafa zayitiin ejersaa keessa jirtu Dunkaanii Woyyittii keessaa fuudhee, Solomoon muude;

achiin duuba isaan tultullaa afuufanee, kolbaan marti qoonqoo ol qabatee, «Mooticha Solomoon, mootom!» jette.

40 Kolbaan marti Yerusaaalem keessatti isa gula deemaa, suusallee afuufaa, gammada gudda'aan firinxiixanee, hogaa isaanitiin latti tachootte. **41** Adoniya'aa fi keessummooti isa woliin jirtu marti, jila muummeffatiisatti adoo jiranuu hogaa dhage'ane. Yo'aab qoonqoo tultulla'aa yennaa dhage'e, «Hogaan qachaa keessaa kun marti maan?» jedhee gaafate. **42** Adoo inni tana dubbatiisatti jiruu ilmi Abiyaataarii hayyichaa Yonaataan dhufe; Adoniyaan Yonaataaniin, «Ati nama dansaa waan teeteef, oduu dansaa fiddee dhufuu hin dhaddu, ol seen me!» jedhe.

43 Yonaataanille deebisee, «Ani oduu dansaa fidee hin dhunne; goottaan keenna mootichi Daawiti, Solomoon mootii godheera. **44** Mootichille hayyicha Zaadoq, raagicha Naataan, Benaayaa ilma Yehoyaada'aa, worra mooticha eeganu Keretootaati fi Phleetoota akka isa bookarsanuuf ergeera; isaanille gaangee mootichaa irra isa teessisane, **45** hayyichi Zaadoqii fi raagichi Naataan madda Giihonii biratti, Solomoon muudanee mootii godhane. Achiin duuba kolbaan gammaddee illilisaa gara qacha'aa deebitee hogisiisatti jirti; hogaan isin dhageettane kun isa. **46** Kana maleelle Solomoon barcumaa mootumma'aa irra tee'eera. **47** Tajaajiltooti mootumma'aalle gammadaaf, gara mooticha Daawitii dhuttee, «Waaqi keeti maqaa Solomoonii maqaa keeti caalaa ka beekkame, mootummaa isaalle mootummaa teeti caalaa ta jabaatte godhuu ti» jetteerti; mootichi Daawitille taqee ifii irratti gad gombifamee Waaqa waaqonfatiisaan, **48** «Sanyii tiyya keessaa nama addee tiyyatti mootii te'ee, barcumaa mootumma'aa kiyya irra tee'u, Ka adha ila tiyyaan na dhaggisiise, Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii leellifamuu ti!» jedheera» jedhe. **49** Achiin duuba keessummooti Adoniyaan waame marti sodaatane ka'anee, karaa karaa bittinnowane. **50** Adoniyaan ammoo Solomoon sodaatee, dhaqee gaafa roga addee ciinca'aa irra jiru qabate. **51** Achiin duuba, «Adoniyaan si sodaatee gaafa roga addee ciinca'aa irra jiru qabatee, «Solomoon ana tajaajilaa isaa shallaaga'aan akka hin ijjeenne adha naaf kakuu ti» jedhiisatti jira» jedhane Solomoonitti himane. **52** Mootichi Solomoon deebisee, «Inni nama addatamaa yoo te'u te'e, rifeensi mataa isaatuuf lafa hin bu'u; hammeenni isa irratti yoo dhaggame ammoo hin du'a» jedhe. **53** Achiin duuba mootichi Solomoon, namoota Adoniya'atti ergee, isaanille addee ciinca'aa irraa isa gad buusane. Adoniyaan dhaqee mooticha Solomooniif gad gombifame; mootichille, «Gara mana keetii deemi» jedheen.

2 Daawiti yennaa du'isa geye, ilma ifii Solomoon waamee, itti gorsee, **2** «Yennaan ani du'u geetteerti; jabaadhu; nama shenicha te'i. **3** Addee ati dhaxxu maratti, wonni ati gootu duudiin akka si'iif milkootu, waan Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si irraa barbaadu muummessi; karaa isaa irra ideemi; akkuma Seera Muuse'ee keessatti barreeffante, sirna, ajaja, seeraa fi seerata isaa eegadhu. **4** Mootiin Waan Maraa, «Sanyiin teeti gadhaa tokkochoa fi lubbuu takkattiin addatamumma'aan ifi eegattee fuula kiyya dura yoo deddeebite, sanyii teeti keessaa nami mootii te'ee,

barcumaa mootummaa Israa'elii irra tee'u hin dhabamu» jedhee waadaa naaf gale hin muumnessa. **5** «Ilmi Zeruyaana deette Yo'aab, ajajjoota loltoota Israa'elii ilma Neerii Abneerii fi ilma Yeterii Amaasaa akka ijjeese, analle waan inni godhe atinuu hin beetta; inni adoo lolli hin jiraatin, yennaa nageyaa keessa isaan ijjeesee, dhiiga isaanii qabattoo hidha ifitiiti fi kophee miila ifitiiti akka dibe hin beetta. **6** Akka qarummaa teetiitiiti waan godhamu'uu malte godhi malee, dullomee nageyaan haga inni du'utti isa hin eegin. (Sheol h7585) **7** «Ilmaan Baazilaayii Giil'aadichaa, yennaa ani obboleessa keeti Abiishaalom duraa baqadhe, waan dansaa waan naa godhaneef, atille isa marari; worra qoriti teeti keessaa nyaatanu wolille'een nyaatanuu ti. **8** «Kunoo, Shime'in ilmi Geraa Beniyaamichaa ka qachaa Bahuriimii keessa le'u, yennaa ani gara Mahanaayinii dhage, ka akka malee na abaare si woliin jira; te'uu malee yennaa inni na qophatiisaaf gara laga Yordaanosii gad dhufe, ani, «Shallaaga'aan si hin ijjeesu» jedhee maqaa Mootii Waan Maraatiin isaa kakaadheera. **9** Amma ammoo ati akka nama yakkaa hin qanneetitti isa hin laakkowin; ati nama qaroo waan teeteef, waan isa gootu hin beetta; dullummaa isaa keessa isa ijjeesi» jedhe. (Sheol h7585) **10** Achiin duuba Daawiti du'ee, abbootii ifii ta durii biratti qachaa ifii Yerusaaalem keessatti awwaalame. **11** Daawiti woggaa torba Kebron keessatti, woggaa sodomii sad Yerusaaalem keessatti, wolumatti woggaa afurtama Israa'el bulche. **12** Solomoon mootii te'ee barcumaa mootummaa abbaa ifii Daawitii irra tee'e; mootummaan isaalle jabaattee dhaabbatte. **13** Achiin duuba Adoniyaan ilmi Haagiti deette gara Baat-Sheebaa haadha Solomoonii dhage; Baat-Sheebaalle, «Nageyaafuu dhuttee?» jettee gaafatte. Inni deebisee, «Eeti'i, nageyuma» jedhe. **14** Achiin duuba inni itti dabalee, «Ani waan sitti himadhu qaba» jedhe. Isille, «Himattu ree!» jetteen. **15** Inni deebisee, «Akkuma ati beettu silaa mootummaan tiyya; Israa'elooti duudiin, «Isattuu mootii nu'uuf te'a» jedhane eegataa turane; ammoo Mootiin Waan Maraa waan isaa kenneef, dubbiin jijjiirantee, obboleessi kiyya mootii te'e. **16** Ammalle waan si kadhaddu tokko waan qabuuf, na hin didin» jedhe. Isille, «Kadhattu ree!» jetteen. **17** Inni deebisee, «Mootichi Solomoon si hin didu, Abiishaagii Shuneemittii akka ani fuudhuuf maganne'e isatti naaf himi!» jedhe. **18** Baat-Sheebaalle, «Dansa'a! Ani mootichatti si'iif hin hima» jetteen. **19** Maarre Baat-Sheebaan waan Adoniya'aa himiisaaf gara Solomoonii mootichaa dhaxxe; mootichi ol ka'ee haadha ifii nageya fuudhiisaaf gad jedheef; achiin duuba barcumaa mootummaa ifii irra tee'ee, barcumaa mootumma'aa ka dhibii haadha ifitiif akka fidanu godhee, midda ifitiiti isii teessise. **20** Isiin mootichaan, «Ani waan diqqoo takka si kadhadda maganne'e na hin didin!» jette. Mootichille, «Haadha tiyya, si hin didu kadhaddu» jedheen. **21** Isiin deebittee, «Abiishaagiin Shuneemittiin, obboleessa keeti Adoniya'aa heerumtuu ti» jette. **22** Mootichi Solomoon deebisee, haadha ifitiitiin, «Ati Abiishaagii Shuneemittii Adoniya'aaf maaf gaafatta? Inni obboleessa kiyya angaficha waan te'eef, hayyichi Abiyaataarii fi ilmi Zeruyaana deette Yo'aab isa woliin waan jiranuuf, mootummaa tiyyalle isaa

maaf hin gaafatin ree?» jedhe. **23** Achiin duuba Solomoon maqaa Mootii Waan Maraatiin kakatee, «Adoniyaan gaaffii akkasii waan gaafateef, yoo inni du'aan hin adabamin Waaqi na ijjeesuu ti. **24** Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, ka akkuma waadaa naaf galetti, barcumaa mootummaa abbaa kiyya Daawitii irra jabeessee na dhaabee, mootummaa sanyii'ii tana anaa fi sanyii tiyyaaf kennee, Adoniyaan adhuma hin ijjeefama» jedhe. **25** Maarre mootichi Solomoon, ilmi Yehoyaada'aa Benaayaan akka Adoniya ijjeesu ajaje; innille dhaqee Adoniya dhowee ijjeese. **26** Achiin duuba mootichi Solomoon hayyicha Abiyaataarin, «Atille nama ijjeefamu'uuf maleeyyu; ammoo Saanduqa Gondooroo Goottaa Mootii Waan Maraa ba'attee, abbaa kiyya Daawiti dura deemaa, rakkoo isa dhaqqadde duudii isa woliin waan qoodanteef ani si hin ijjeesu, gara biyya teetii Anaatoti deemi!» jedhe. **27** Maarre Solomoon hujji Abiyaataar hayyumma'aan Mootii Waan Maraa tajaajilu irraa isa ari'e; tanaaf jechi Mootii Waan Maraa marroo sanyii Elfiitiifi Shiilo'otti dubbate muummowe. **28** Yo'aab, ka yaada Abiishaalomii didee, yaada Adoniya'aa qarqaare, oduu tana yennaa dhage'e, sodaatee gara dunkaanii Mootii Waan Maraa baqatee, gaafa roga addee ciinca'aa irra jiru qabate. **29** Yo'aab gara dunkaanii Mootii Waan Maraa baqatee, addee ciinca'aa bira akka jiru, mootichi Solomoon yennaa dhage'e, ilma Yehoyaada'aa Benaayaan ergee, «Dhaqitiiti isa ijjeesi!» jedhe. **30** Maarre Benaayaan gara dunkaanii Mootii Waan Maraa dhaqee, Yo'aabiin, «Mootichi <Gad bay> siin jedha» jedhe. Yo'aab ammoo deebisee, «Lakkii, asumatti du'a!» jedhe. Benaayaan gara mootichaa deebi'ee, waan Yo'aabii jedhe isatti hime. **31** Achiin duuba Mootichi Solomoon Benaaya'aan, «Akkuma Yo'aab siin jedhe, isa ijjeesiitii awwaali; akka kanaan yakkaa Yo'aab dhiiga nama yakkaa hin qannee dhangalaasisaana nutti fide, anaa fi mana abbaa kiyya irraa qulqulleessi. **32** Abbaan kiyya Daawiti adoo hin beekin, Yo'aab ajajaa loltoota Israa'elii ilma Neerii Abneerii fi ajajaa loltoota Yihuda'aa ilma Yeterii Amaasaa, worra isa caalaa balchaa te'ane, lolee shallaaga'aan waan ijjeeseef, dhiiga inni dhangalaaseef, Mootiin Waan Maraa haluu isa hin baya. **33** Yo'aab namoota san ijjeesiisaan, yakkaan inni yakke mataa isaatii fi mataa sanyii isaatiitti deebituu ti; Daawitii fi maatii isaatiifille, sanyii isaatii fi barcumaa mootummaa isaatiifille ammoo nageenni Mootii Waan Maraa haga bara baraa te'uu ti» jedhe. **34** Maarre ilmi Yehoyaada'aa Benaayaan dhaqee Yo'aab dhowee ijjeese; Yo'aab lafa goomole'ee keessatti lafa ifiitiiti awwaalame. **35** Mootichi Solomoon, ilma Yehoyaada'aa Benaayaa addee Yo'aabiitii ajajaa loltootaa godhe; hayyicha Zaadoq addee Abiyaataariitii hayyicha godhe. **36** Achiin duuba mootichi Solomoon Shime'itti ergee, «Ati Yerusaa'lem keessatti mana ijaaradhuu achi le'i malee, addee dhibii hin deemin. **37** Qachaa Yerusaa'lemii keessaa baatee, laga Qedroonii yoo gamatti buute dhugumaan akka duutu beeki; dhiiga keetii si'umatti itti gaafatama» jedheen. **38** Shime'ille deebisee mootichaan, «Wonni ati jette dansa'a; ani tajaajilaan keeti akkuma ati goottaan kiyya mootichi jette hin godha» jedhee, qachaa Yerusaa'lemii keessa

yennaa hedduu le'e. **39** Woggaa sadiin duuba ammoo, garboolee Shime'ii keessaa lama isa duraa baddee, gara mooticha qachaa Gaatii, ilma Ma'aka'aa Akiishiiti baqatte. Shime'i garbooleen isaa Gaati akka jirtu yennaa dhage'e, **40** harree ifii kooraa itti qopheeffatee isaan barbaadiisaaf, gara Akiishii mooticha qachaa Gaatii dhaqee, garboolee ifii achitti dhaggee, gara mana ifii fudhatee gale. **41** Shime'i qachaa Yerusaa'lemii keessaa bayee, gara qachaa Gaatii dhaqee akka deebi'e, mootichi Solomoon yennaa dhage'e, **42** isatti ergee, «Addee dhibii deemiisaaf jettee, qachaa Yerusaa'lemii keessaa yoo baate akka duutu beeki» jedhee, maqaa Mootii Waan Maraatiin si kakachiisee, ani si ifi eeggachiisee hin jiruuyyuu? Atille, «Wonni ati jette dansa'a! Si'ifiille hin ajajama» naan jetteerta. **43** Maarre kakuu maqaa Mootii Waan Maraatiin kakatee fi ajaja kiyya maaf hin eeganne ree? **44** Mootichille deebisee, «Yakkaa abbaa kiyya Daawiti irratti hujje duudii gadhaan keeti hin beeka; maarre amma waan hantuu ati hujjeef Mootiin Waan Maraa si hin adaba. **45** Ani mootichi Solomoon ammoo hin eebbifama; barcumaan mootummaa Daawitiille haga bara baraa Mootii Waan Maraa duratti jabaatee hin dhaabbata» jedhe. **46** Achiin duuba mootichi, akka Shime'i ijjeesuuf, ilma Yehoyaada'aa Benaayaa ajaje; Benaayaalle dhaqee Shime'i dhowee ijjeese. Solomoonille mootummaa san harkatti galfate.

3 Solomoon intala mooticha Gibxi'ii fuudhee isa woliin firoome; inni mana mootummaa ifiiti fi Galma Mootii Waan Maraa ijaaree haga fixutti, Yerusaa'lemitti dalleya marsee ijaaree haga fixutti, qachaa Daawitii keessa isii keye. **2** Yennaa san Galmi Mootii Waan Maraatiif ijaaramee waan hin jirreef, kolbaan addee waaqonfanna'aa irratti ciincaa dhikeessitiyyuu. **3** Solomoon seerata abbaa ifii Daawitiitii buliisaan, Mootii Waan Maraa jaalate; te'uu malee addee waaqonfanna'aa irratti ciincaa dhikeessee hixaana aarse. **4** Addeen waaqonfanna'aa ta qachaa Giibe'onii, irra caalaa barbaachittuu waan teeteef, mootichi Solomoon addee ciinca'aa ta achi jirtu irratti ciincaa dhikeessiisaaf dhaqe; inni addee ciinca'aa san irratti ciincaa kuma tokko dhikeessee. **5** Halkan san achitti Mootiin Waan Maraa oojiu'uun Solomoonitti mudhatee, «Akka si'if kennu waan barbaaddu na gaafadhu» jedhe. **6** Solomoon deebisee, «Abbaan kiyya Daawiti tajaajilaan keeti addatamumma'aan, balchumma'aa fi qajeelumma'aan si dura waan deddeebi'eef, jaalala keeti guddaa ka bara baraa isaaf mudhiiteerta; jaalala keeti guddaa ka bara baraa kana isaaf eeddee, adhalte ilma addee isaatiitti barcumaa mootummaa isaa irra tee'uu isaaf kenniteerta. **7** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, ani tajaajilaan keeti addee abbaa kiyya Daawitiitii mootii akka te'u gooteerta; ani ammoo ijoolle'e; attam akka bulchanulle hin beeku. **8** Kunoo ani tajaajilaan keeti, kolbaa ati filatte bindillaa laakkowanee hin dhaqqanne odduu jira. **9** Tanaaf kolbaa teeti bulchiisaaf, hantu'uu fi dansaa gargar baasee akka beeku, qalbii hubanti'ii ana tajaajilaa keetii kenni. Yoo akkas hin te'in kolbaa teeti guddoo tana eentu bulchuu dande'a ree?» jedhe. **10** Solomoon tana waan gaafateef Mootiin

Waan Maraa gammade. **11** Maarre Waaqi Solomooniin, «Ati ifiif bara dheeraa le'iisaaf yookiin duroomiisaaf yookiin diinoti keeti akka du'anuu adoo hin te'in, muraa haqaa kenniisaaf qarummaa waan na gaafatteef, **12** ani waan ati na gaafatte siif hin godha; qarummaa'aa fi hubantii nami tokkoolle tanaan qara hin qanne yookiin haganaa achille dhaggatuu hin dandeenne si'if hin kenna. **13** Ammalle waan ati na hin gaafatin, durummaa'aa fi ulfinna si'if hin kenna; bara jiruu teetii moototi si'iin qixxoottu hin jiraattu. **14** Akkuma abbaa keeti Daawitii, karaa kiyya yoo deente, seerataa fi ajaja kiyyaaf yoo ajajante, bara keeti si'if hin dheeressa» jedhe. **15** Achiin duuba Solomoon hirriibaa dammaqee, akka ojjuu teete hubate; inni gara Yerusaaleemii dhaqee, Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa dura dhaabbatee ciincaa dhikeessee, kennansa tokkummaa'aa kenne; tajaajiltoota ifii duudiille'eef jila jilise. **16** Gaafa tokko dubartooti sagaagaltooti lama gara Solomoonii mootichaa dhufanee, isa dura dhaabbatane. **17** Isaan lamaan keessaa takkattiiin mootichaan, «Goottaa kiyya, anii fi dubartittiin tun mana tokko keessa leena; adoo isiin na woliin achi jirtuu ani ilma deye. **18** Ani ilma deyeen duuba, guyyaa sadeesso'ootitii isille ilma deette; mana san keessa nu lamaan malee nami dhibiin hin jiruuyyu. **19** Dubartittiin tun halkan tokko annuu ifii irra waan irkatteef, annuun sun du'e. **20** Achiin duuba ani tajaajiltuun teeti adoo rafeeruu, isiin halkan wodhakkaa kaatee, annuu kiyya cinaa tiyyaa fuutee cinaa ifii irkittee, annuu isi'ii ka du'e cinaa tiyya irkitte. **21** Boruyyaa ganama ani annuu kiyya hoosifatiisaaf yennaa ka'u, isa du'eeru dhagge; barii latti itteertuun hubadhee yennaa ilaale, annuu ani deye akka hin te'in beeke» jette. **22** Dubartittiin tuun ammoo, «Lakkii! Annuun jiru kiyya; ka du'e keeti» jette. Dubartittiin qaraa, «Waaawwo'o! Annuun du'e keeti; ka jiru kiyya» jette. Maarre isaan mooticha duratti wol moromane. **23** Achiin duuba mootichi Solomoon, «Dubartiin tun, «Annuun jiru kiyya; ka du'e keeti» jetti; tuunille, «Lakkii! Annuun du'e keeti; ka jiru kiyya» waan jettuuf, **24** shallaagaa natti fida'a!» jedhe; isaan shallaagaa isatti fidane. **25** Achiin duuba inni isaanii, «Annuu jiru addee lamatti gargar baqassa'aatii, gama tokko dubartii takka'aaf, gama kaan dubartii taaniif kenna'a» jedhee ajaje. **26** Dubartittiin annuu isi'ii lubbu'uun jiru ammoo annuu ifitiif naatee, «Maganne'e mooticha kiyya, annuu jiru isi'if kenni malee, hin ijjeesin» jette. Dubartittiin tuun ammoo, «Anaa fi isiille'eef hin kennin; addee lamatti gargar baqaffamuu ti» jette. **27** Achiin duuba mootichi Solomoon, «Annuu jiru hin ijjeesina'a; dubartitii qaraatiif kenna'a; isiin haadha isaa ti» jedhe. **28** Kolbaan Israa'elii marti muraa Solomoon kenne yennaa dhageette, akka inni muraa haqaa muriisaaf Waaqa biraa qarummaa dhaggate beettee, ulfinna guddaa isaaf kennite.

4 Solomoon Israa'el mara irratti mootii te'ee, **2** bulchitooti gugurdoon inni file: Ilma Zaadoqii Azaariyaa hayyicha, **3** Ilmaan Shiisha'aa Eliihoreefii fi Ahiyaan barreessitoota mana mootummaa'aa, ilma Ahiludii Yoshaafaax barreessaa dabarsi'ii, **4** Ilma Yehoyadaa'aa Benaayaan ajajaa loltootaa, Hayyoota keessaa Zaadoqii fi Abiyaataa, **5** Ilma Naataanii

Azaariyaa itti gaafatamaa bulchitoota lafaa, Ilma Naataanii Zaabudii hayyicha gorsaa mootichaa, **6** Ahiishaar itti gaafatamaa mana mootummaa'aa, ilma Abda'aa Adoniiraam itti gaafatamaa worra hunnaan hujii hunnaa hujanuu ti. **7** Akkasuma Solomoon Israa'el mara irratti bulchitoota kutaa biyyaa kudhanii lama, ta mooticha fi worra mana mootichaa keessa jiru maraaf soorata dhikeessitu qabaayyu; tokko tokkoon isaaniituu woggaa keessatti ji'a tokko soorata dhikeessuu qabaniyyu. **8** Maqaan isaanille ka asii gad jiru: Ben-Huur ka kutaa biyyaa lafa koobittii Efreemii bulchu, **9** Ben-Deqer ka qachoota Maqaaz, Sha'aalbiim, Bet-Shemeshii fi Eloonii-Bet-Banaan bulchu, **10** Ben-Hesed ka qachoota Aruboot, Sokoo fi lafa Heferii mara bulchu, **11** Ben-Abinaadaab ka qachoota Nafat-Doorii mara bulchu, intala Solomoonii Xaafeti ka fuudhe, **12** Ilma Ahiludii Ba'anaa ka qachoota Ta'ana'aatii fi Megidoo, Bet-Shaanii cinaa Zaaretaana'aa ta Yizre'eliin jalaa, akkasuma lafa Bet-Shaanii irraa kaasee, Yaaqne'aam qaxxaamuree haga Abeel Meholaatii ka bulchu, **13** Ben-Geber qachoota Raamoot-Giil'aad keessaa, olloota fira ilma Minaase'ee ka Yaa'iirii ka Giil'aad keessaa, lafa Argoobii ka Baashaan keessaa, wolumatti qachoota gugurdaa jaatama ka dalleya dhaka'aatii fi karra danqaraa sibiila sageettu'uu qabu ka bulchu, **14** Ilma Iddoo Ahiinaadaab ka lafa Mahanaayimii bulchu, **15** Ahimaaz ka kutaa biyya Niftaaleemii bulchu, intala Solomoonii Baasemati ka fuudhe, **16** Ilma Hushaayii Ba'anaa ka kutaa biyya Asheeriitii fi qachaa Aalotii bulchu, **17** Ilma Phaaruu Yoshaafaax ka kutaa biyya Yisaakorii bulchu, **18** Ilma Elaa Shime'i ka kutaa biyya Beniyaaminii bulchu, **19** Ilma Urii Geber ka kutaa biyya Giil'aadii lafa duri Sihooniin mootii Amoorotaatii fi mootiin Baashaanii Oog bulchaa turane bulche. Lafa duudii ka bulche bulchaan dhibiin tokko jiraayyu. **20** Kolbaan Yihuda'aatii fi Israa'elii akka maansa qarqara abbaaya'aa baca'a; isaan nyaataa, unaa gammadaniyyu. **21** Solomoon biyya mootummoota laga Efraaxiisiitiin jalqabee, haga lafa Filiixeemotaatii fi haga meessaa biyya Gibxi'ii duudii bulche; kolbaan biyya sanii duudiin isa gabbaraa, bara jiruu isaa duudii isa tajaajilte. **22** Sagaleen guyyaa guyya'aan mana mootummaa Solomooniitii barbaachitu bullaa dansaa kuntaala suddoma, bullaa sharoo kuntaala jaatama, **23** sangoolee manatti gabbisane kudhan, sangoolee diida dheeddu diddama, hoolee dhibba tokko, kana biratti gadansa, buddannee, qorkee, lukkuu gagabboo. **24** Solomoon lafa laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentu, qachaa Tiifsaahii irraa haga Gaaza'aatiitii jirtuu fi mootota achi keessa jirtu mara bulche; inni biyyoota ollaa ifii wolille'een nageya qabaayyu. **25** Bara jiruu Solomoonii kolbaan Yihuda'aatii fi Israa'elii marti, Daan irraa haga Bersheeba'aatiitii ta jirtu, muka woyni'itii fi harru'uu ifii jalatti nageyaan leete. **26** Solomoon gola fardoo garreettaa harkittuu kuma afurtamaa fi abbootii fardo'oo kuma kudhanii lama qabaayyu. **27** Bulchitooti kudhanii lama tokko tokkoon isaaniituu woggaa keessatti ji'a isaanii qabametti, soorata mootichaa fi worra qorii mootichaa keessaa sooratanuuf barbaachisu, womaa adoo irraa hin dhidhisin dhikeessaniyyu. **28** Akkasuma isaan fardoo

garreettaa fardaan harkifamuutii fi fardoo dhibi'ifille garbu'uu fi hicaacee, gara addee barbaachittee dhiheessaniyyu. **29** Waaqi qarummaa'aa fi hubantii guddoo, yaada badhaa ka akka maansa qarqara abbaaya'aa ka laakkowanee hin dandeennee Solomooniif kenne. **30** Qarummaan Solomoonii qarummaa namoota gara aduun baatuutii fi qarummaa worra Gibxi'ii mara caalti. **31** Inni namoota qarolee akka Etaanii Ezraahicha, ilmaan Maaholii Hemaan, Kalkoolii fi Dardaa caalaa qaro'o; gurri isaalle biyya gosa adda addaa ta adaala isaa jirtu mara keessatti beekkame. **32** Solomoon mammaassa kuma sad mammaake; faaruun isaalle kuma tokkoo fi shan. **33** Inni marroo mukaa, muka hindheensa Libaaroniitiin jalqabee haga biqiltuu baaldo'oo ta dalleya irratti lattuu dubbateera; akkasuma marroo bineensotaa, marroo sinbirrootaa, marroo bineensota gadha'aan lafa irra lowanuutii fi marroo qurxummi'ii dubbateera. **34** Gosa biyya adda addaa keessaa, mootota biyya lafaa ta qarummaa Solomoonii dhage'aneeranu mara biraa, namooti qarummaa Solomoonii qaqasiisaaf ergamanee dhufane.

5 Hiiraam mootiin Xiirsoosii Daawiti woliin yennaa mara jaala waan te'eef, akka Solomoon addee abbaa ifiitiitti mootii te'e yennaa dhage'e, ergantoota ifii gara isaa erge. **2** Solomoonille ergaa asii gad jirtu tana Hiiraamitti ergee, **3** «Abbaan kiyya Daawiti sababa diinota karaa maraan isatti ka'aneef, haga Mootiin Waan Maraa injifachaa isaaf kennutti, Mootii Waan Maraa Waaqa ifiitiif Galma Waaqaa ijaaruu akka hin dande'in ati hin beetta. **4** Amma ammoo Mootiin Waan Maraa Waaqi karaa maraan nageya naaf kenneera; diinni yookiin wonni hantuun hin jirtu. **5** Waaqi abbaa kiyya Daawitiin, ilmi keeti ka ani addee teetitti mootii godhee, barcumaa mootummaa'aa irra teessisu, Galma naaf hin ijaara» jedhee dubbateera; tanaaf ani amma Mootii Waan Maraa Waaqa kiyyaaf Galma Waaqaa ijaariisaaf hedeera. **6** Maarre nama akka worra Sidoonii muka muruu beeku, akka nuuti hin qanne hin beetta; namoota keetiif mindaa ati jette ani hin kaffala, tajaajiltoota tiyya woliin dhagane, Libaanon keessaa hindheensa akka naaf muranu, namoota keeti naaf ergi» jedhe. **7** Hiiraam ergaa Solomoonii yennaa dhage'e, guddoo gammadee, «Gosa guddoo tana akka bulchu, Mootiin Waan Maraa ilma qaroo Daawitiif kenne, adha leellifamuu ti!» jedhe. **8** Achiin duuba Hiiraam Solomooniitti ergee, «Ergaan teeti na dhaqqaddeerti; muka hindheensaatii fi birbirsaa dhiheessiisaan waan ati barbaadde mara si'iif hin godha. **9** Namooti kiyya jigeessota Libaaronii gara abbaaya'aatiiti harkisaa gad hin fidan; addee ati barbaadde akka si'iif gewu, wolitti hiisisee abbaayaa irra deensisee si'iif hin erga; achitti ani gargar hiikisisee, atille hin fudhatta; atille worra mana kiyya keessa jiruuf sagalee dhiheessiisaan fedha kiyya hin guutta» jedhe. **10** Maarre Hiiraam akka kanaan muka hindheensaatii fi birbirsaa ka Solomoon barbaade mara dhiheesseef. **11** Solomoonille worra mana Hiiraamii keessa jiranuuf qamadii kuntaala kuma diddamaa akkasuma zayitii ejersaa qulqulluu litirii kuma dhibba afurii woggaa wogga'aan kenneef. **12** Mootiin Waan Maraa akkuma waadaa galetti Solomooniif qarummaa kenne; Hiiraamii fi Solomoon wodhakkaa nageenni waan jiruuf,

isaan lamaanuu wolii galane. **13** Mootichi Solomoon lafa Israa'elii mara keessaa, namoota hunnaan hujii hunnaa hujanu kuma soddoma file. **14** Adoniiraam itti gaafatamaa namoota hunnaan hujii hunnaa hujanu godhe; inni kuma kudhan kudhaniin addee saditti isaan qoodde, badoo bado'oon, ji'a tokko Libaanon keessa, ji'a lama mana ifii akka turanu godhe. **15** Solomoon ammalle biyya koobittii keessatti worra ba'aa ba'atu kuma torbaatamaa fi worra dhakaa bocu kuma saddeettama qabaayyu. **16** Akkasuma toowattoota hujii tanaa namoota kuma sadii fi dhibba sad qabaayyu. **17** Isaan ajaja mooticha Solomooniitiin, dhakaa gugurdaa gatii guddo'oo ka hundee Galma Waaqaatiif te'u, qotanee baasanee bocanee fidane. **18** Namooti hujii harkaa hujanu ka Solomooniitiifi Hiiraamii, namooti biyya Gebaaliille Galma Waaqaa ijaariisaaf, muka muranee, dhakaa bocanee qopheessane.

6 Kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'iiti baateen duuba, woggaa dhibba afurii fi saddeettamatti, Solomoon biyya Israa'elii irratti mootii te'ee, woggaa arfeesso'oo, ji'a lammeesso'oo, ka «Ziif» jedhamu keessa, Galma Waaqaa ijaariisa jalqabe. **2** Galmi Waaqaa ka mootichi Solomoon ijaare sun, dalla dheerinni isaa ciqilee ajatama, badhinni isaa ciqilee diddama, hojjaan isaa ciqilee soddoma. **3** Dheerinni soroo kutaa guddittii Galma Waaqaatiin duraa, akkuma badhinna Galma Waaqaa ciqilee diddama teetee, karaa Galma Waaqaatiin duraan ciqilee kudhan dheeratti. **4** Galmi Waaqaa sun foddada gara keessaatiin badhattee, gara alaatiin dhiphattu qabaayyu. **5** Solomoon kutaa guddittii Galma Waaqaatiitti maxxansee, adaala addee woyyitti'ii fi addee irra caalaa woyyitti'itiitti, mana dhibii ka kolloo adda addaa qabu itti marsee ijaare. **6** Badhinni mana jalaa ciqilee shan, ka mana mana irratti ijaaramee ka wodhakka'aa ciqilee jaa, ka mana mana irratti ijaarame ka sadeesso'oo ciqilee torba. Muki tokkolle ijaarsa Galma Waaqaa uree akka hin seenneef, gara duubaatiin itti marsee, kaabii ijaare. **7** Dhakaan Galmi Waaqaa sun ittiin ijaarama, adduma dhakaan jirutti bocamee waan qophoweeff, Galmi Waaqaa yennaa ijaaramu, qoonqoon burrisaa, ta ura'aa yookiin ta sibiila dhibi'ii hin dhage'ane. **8** Balbalti seensuma mana jalaa, Galma Waaqaa irraa gara kibbaatiitti dhaqqanti; yaabbannoo gara mana mana irraa ka wodhakka'aatii fi ka sadeesso'ootitti ol bayanulle qaba. **9** Maarre mootichi Solomoon, Galma Waaqaa ijaaree fixe; heellichoo Galma sanii buusaa muka hindheensaa dalla buusee, falaxaa birbirsatiin cufe. **10** Inni karaa maraan Galma Waaqaatiitti marsee kolloota ijaare; hojjaan kolloota sanii ciqilee shan; kolloon sunille buusaa muka hindheensaatiin, Galma Waaqaatiin wolitti qassiifanteerti. **11** Jechi Mootii Waan Maraa gara Solomoonii dhufee, **12** «Akka seerata kiyyaatiitti yoo deddeebite, seeraa fi ajaja kiyya yoo eegatte, Galma Waaqaa ka ati ijaariisatti jirtu kanaaf, waan abbaa keeti Daawitiif waadaa gale, ani karaa keetiin hin muummessa. **13** Ani Israa'eloota odduu hin le'a; ani kolbaa tiyya Israa'el hin gatu» jedhe. **14** Maarre Solomoon Galma Waaqaa ijaaree fixe. **15** Inni keessa Galma Waaqaa hundee isaatiin jalqabee, haga heellichoo'ootitti falaxaa

muka hindheensaa itti siree, lafa keessa Galma Waaqaa falaxaa bərbirsaatiin huje. **16** Galma Waaqaa keessatti, gara duubaatiin, Addee Irra Caalaa Woyyittii addaan baasiisaaf, kolloo ciqilee diddamaa, lafa irraa kaasee haga heellichoo'oo falaxaa muka hindheensaa itti sire. **17** Kutaan guddittiin Addee Irra Caalaa Woyyittii duratti dhaggantu ciqilee afurtama dheeratti. **18** Keessi Galma Waaqaa falaxaan muka hindheensaa itti gonfamee, fakkeenaa buqqi'itti fi daraaraa baqeeitiin seefameera; falaxaa muka hindheensaa malee, dhakaan tokkoolle hin mudhatuuyyu. **19** Inni Galma Waaqaa keessatti, gara duubaatiitti, saanduqa gondo-roo Mootii Waan Maraa keessa keyiisaaf, Addee Irra Caalaa Woyyittii ta gara keessaa ijaare. **20** Addeen Irra Caalaa woyyittii tun dheerinni isi'ii ciqilee diddama, badhinni isi'ii ciqilee diddama, hojjaan isi'ille ciqilee diddama; inni keessa isi'ii worqii qulluu itti gonfe. Addee ciinca'aalle falaxaa muka hindheensaa itti uffise. **21** Solomoon keessa Galma Waaqaa worqii qulluu itti gonfee, Addee Irra Caalaa Woyyittii ta worqi'in gonfante san dura, haachaba worqi'ii diriirise. **22** Maarre inni keessa Galma Waaqaa duudii worqii itti gonfe; addee ciinca'aa ta Addee Irra Caalaa Woyyittii ta gara keessaa keessaalle worqii itti gonfe. **23** Solomoon fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lama ta dheerinni tokko tokkoo isaanii ciqilee kudhanii, muka ejersaa irraa huje, Addee Irra Caalaa woyyittii ta gara keessaa keessa keye. **24** Koolli dada ol-gubba'aa ta qaraa ka gama tokkoo ciqilee shan; ka gama kaanille ciqilee shan dheerata; qaccee koola gama tokkoo irraa haga qaccee koola gama kaanii ciqilee kudhan dheerata. **25** Koolli dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ta lammeesso'oolle ciqilee kudhan dheerata; dadi ol-gubba'aa sun lamaanuu hagi isaanii fi akki isaanii wol fakkaatan. **26** Hojjaan dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ta tokko tokkootuu ciqilee kudhan. **27** Solomoon koolli dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ta lamaanituu akkuma diddiriireeruun, dada ol-gubba'aa san Addee Irra Caalaa Woyyittii ta gara keessaa san keessa keye; koolli dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ka tokkochaa dhaaba manaa ka gama tokkoo tuqa; koolli dada ol-gubba'aa ka lammeesso'oo dhaaba manaa ka gama kaanii tuqa; koolli isaanii dhibiin wodhakkaa Addee Irra Caalaa Woyyittii sanitti wol tuqaayyu. **28** Inni dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lamaanuu worqii itti gonfe. **29** Dhaaba Galma Waaqaa mara irratti, kolloo gara keessaatii fi gara alaa irratti fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qaddu, fakkii muka meexxi'itti fi fakkii daraaraa baqee boce. **30** Inni lafa addee Irra Caalaa Woyyittii'itti fi lafa Galma Waaqaa keessaalle worqii itti gonfe. **31** Balbala gara Addee Irra Caalaa woyyittii seenanu ta gara lamatti banantu, ta mikikkilaa fi gulantaa roga shanii qaddu, muka ejersaa irraa huje. **32** Inni balbala muka ejersaa irraa hujante lamaanuu irratti fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu, fakkii muka meexxi'itti fi fakkii daraaraa baqee tolchisiisee, fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu fi fakkii muka meexxi'ii kana irratti worqii itti gonfe. **33** Akkasuma inni balbala gara kutaa gudditti'ii seenanutti mikikkila roga afurii muka ejersaa irraa huje. **34** Inni balbala lama ta wolitti dachaafantee banantu, ta

tokko tokkoon isi'ituu, saanqaa lama lama qaddu, muka hindheensaa irraa huje. **35** Inni balbala san irratti fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu, fakkii muka meexxi'itti fi fakkii daraaraa baqee tolchisiisee, fakkii san irratti worqii gonfe. **36** Inni Galma Waaqaatiin duratti badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa, dhakaa bocame tarree sadiin, saanqaa muka hindheensaa tarree tokkoon ijaare. **37** Solomoon mootii te'ee woggaa arfeesso'ootitti, ji'a lammeesso'oo, ka «Ziif» jedhamu keessa, hundeen Galma Waaqaa keyante. **38** Inni mootii te'ee woggaa kudhanii tokkeesso'ootitti, ji'a saddeetesso'oo, ka «Bul» jedhamu keessa, akkuma dur karoorii bayetti, ijaarsi Galma Waaqaa muummowe. Solomoon Galma Waaqaa woggaa torbatti ijaaree fixe.

7 Solomoon mana mootummaa ifii ijaaree woggaa kudhanii saditti fixe. **2** Inni mana mootumma'aa, ka «Gongomaa Libaanonii» jedhamu, ka dheerinni isaa ciqilee dhibbaa, badhinni isaa ciqilee shantamaatii fi hojjaan isaa ciqilee soddomaa ijaare; manni mootumma'aa kun utuboota hindheensaa ka tarree afuritti dhaabbatee, buusaa hindheensaa utubeeru qabaayyu. **3** Tarree tokko tokkoo irra utuboota kudhanii shan, wolumatti utuboota afurtamii shan qaba; utuboota kana gubba'atti heellichoo muka hindheensaa irraa hujantetti jira. **4** Manni kun foddaa tarree sad sadii ka fuullee wolii jiranu qaba. **5** Balbaltii fi foddan martinuu mikikkiloota roga afurii qaban; foddan tarree sad sadiin fuullee wolitti galteerti. **6** Solomoon galma utuboota heddu'uu, ta dheerinni isi'ii ciqilee shantamaa, badhinni isi'ii ciqilee soddomaa ijaare; kutaa guddittii san dura soroo utuba'aa utubanteertutti jiraayyu. **7** Solomoon galma barcumaa mootumma'aa, galma haqaa, addee tee'ee muraa kennu ijaaree, lafaa kaasee, haga heellichoo'ootitti muka hindheensaaatiin golle. **8** Manni isaa ka inni keessa le'u, galma haqaatiin wol fakkaata; manni kunille galma haqaa irraa gara duubaatiin jira; Solomoon haadha manaa ifii, intala mooticha Gibxi'itiifiille mana galma haqaatiin wol fakkaatu ijaare. **9** Ijaarsi kun duudiin alaa haga badhinna guddicha dalleya keessaatiitti, hundee ijaarsaatiin jalqabee, haga jinjimaatii isaatiitti, dhakoota gatii guddo'oo ka wol qixxee te'ee, duraa fi duubaan bocameen ijaarame. **10** Hundee ijaarsa kanaa, dhakoota gugurdaa gatii guddo'oo, ka dheerinni isaanii ciqilee saddeetiitti fi ka ciqilee kudhaniitti keyame. **11** Dhakoota gugurdaa kana irra, dhakoota wol qixxee te'ee bocamee fi buusaa hindheensaa hedduun jiran. **12** Badhinni guddichi dalleya keessaa, akkuma badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa ka gara keessaatii fi soroo isaa, dalleya dhaka'aa, dhakaa bocame tarree sadii fi buusaa hindheensaa tarree tokkoon marfamee ijaarameera. **13** Mootichi Solomoon gara biyya Xiirsoosii nama ergee, Hiiraam waansise. **14** Haati Hiiraamii haadha hiyyeessaa ti; isiin gosa Niftaaleemii ti; abbaan isaa nama biyya Xiirsoosii, ogeessa sageettu'uu ti. Hiiraam hujii sageettu'uu mara hujjiisaan qarumma'aan, hubantii fi beekkumsa gudda'aan nama gutameeru; inni gara Solomoonii mootichaa dhufee, hujii isaaf kennante mara huje. **15** Hiiraam utuboota sageettu'uu lama, ka tokko tokkoon isaatuu, hojjaan isaa ciqilee kudhanii

saddeetii, furdinni isaalle ciqilee kudhanii lamaa huje. 16 Inni ammalle mataa utuboota lamaanii irra keyiisaaf, sageettuu baqisiisee guutuu lama ta tokko tokkoon isi'ii ciqilee shan dheerattu huje. 17 Guutuu mataa utubootaa irra jirtu san seesiisaaf, tokko tokkoo isi'itiif, sageettuu irraa caccoo haachabaa torba torba huje. 18 Inni guutuu utubootaa seesiisaaf, sageettuu akka midhaan «Rumaan» jedhamuu, haachaba sanitti naannessee tarree lamatti huje; guutuu lamaaniiifuu ta wol fakkaatu huje. 19 Guutuun mataa utuboota soro'oo irra jiranu, ciqilee afur dheddeeratane, fakkii daraara'aa qaban. 20 Guutuu utuboota lamaaniiifuu irratti, haachabatti aanee, fakkii akka qori'ii jirtu gubbaa, wonni akka midhaan «Rumaan» jedhamuu, dhibbi lama tarree lamatti dirameera. 21 Hiiraam utuboota lamaan san, soroo Galma Waaqaa duratti dhaabe; utubaa gara kibbaa «Yaakiin» jedhee moggaase; utubaa gara kaabaa «Bo'az» jedhee moggaase. 22 Guutuun utuboota san irra jirtu fakkii daraara'aatiin hujanteerti. Maarre huijiin utubootaa akka kanaan muummotte. 23 Hiiraam sageettuu baqisiisee, waabaa bisaanii ka badhinni keessa isaa ciqilee kudhanii, hojjaan isaa ciqilee shanii, marsi bukkee isaa ciqilee soddomaa huje. 24 Irga afaan waaba'aatiin jala gara duubaatiin, fakkiin buqqii'ii kudhan ta sageettuu irraa hujante, ciqilee tokko tokkotti kudhan kudhaniin, tarree lama lamaan marfanteerti. 25 Waabaan bisaanii sun, dudda fakkii korommi kudhanii lamaa, ta sageettuu irraa hujantee, sad gara kaabaa, sad gara kibbaa, sad gara aduun baatu, sad gara aduun seentutti fuula galanee hudduu wolitti galaneeranu irra dhaabbateeraayyu. 26 Furdinni waabaa sanii haga ganaa harkaa ti; irgi afaan isaalle akka irga afaan muduunu'uu hujamee, fakkii daraara'aa fakkaata; waabaan kun bisaan gara litirii kuma afurtamaa qabata. 27 Hiiraam sageettuu irraa waan meya irra keyatanu, ka korboo qabu kudhan huje; tokko tokkoon isaanii dheerinni ciqilee afur, badhinni ciqilee afur, hojjaan ciqilee sad. 28 Akki wonni meya irra keyanu kun hujamane asii gad jira: isaan sageettuu baxxittii roga afurii ta kippaa qajeelee dhaabbattetti qassiifante qabaniyyu. 29 Sageettuu baxxittii wodhakkaa kippaa qajeelee dhaabbate san jirtu irratti fakkii neenqotaa, korommi'itii fi dada ol-gubba'aa ta koola qaddutti kaafameera; kippaa qajeelee dhaabbate san irralle'etti akkasuma godhe; fakkii neenqotaatii fi korommi'ii san gubba'aa fi jalatti fakkii daraaraa marametitti irratti qiriixameera. 30 Wonni meya irra keyanu tokko tokkoon isaaniituu korboo sageettuu irraa hujante afurii fi ulee sibiila sageettu'uu ta korboon irra garagaggaltu wolitti qassiittu lama qaban; gama arfanuu irra utuboota qorii itti dhiqatanu kiphu afuritti jiraayyu; utubooti sun fakkii daraaraa maramee ka sageettuu irraa baqisiifamee hujamee qabaniyyu. 31 Waan meya irra keyanu san gara keessaatiin, qoriin itti dhiqatanu sun xiyyoo ciqilee tokko dheerattu qaddi; afaan qorii itti dhiqatanu sanii koobbicha; ciqilee tokko dheerata; morma irralle'etti seesa qaba; wonni meya irra keyanu sun koobbicha adoo hin te'in, roga afur qaba. 32 Korboon arfanuu, sageettuu baxxittii waan meya irra keyanu san jala jirti; uleen sibiila sageettu'uu, ta korboon irra garagaggaltu,

waan meya irra keyanu saniin wolitti qassiifanteerti; badhinni korboo tokko tokkootuu ciqilee tokkoo fi wodhakka'a. 33 Korboon tun korboo garreettaa fardaana harkifamuu fakkaatti; uleen isi'ii, rogi afaan isi'ii, dagaleen isi'itii fi urati uleen isi'ii keessa seenu, sageettuu irraa hujame. 34 Wonni meya irra keyanu tokko tokkoon isaatuu, roga arfanuu irratti waan qabatana qaban. 35 Qaccee waan meya irra keyanuu irra, wonni akka qube'ee naanneffamee, taakkuu tokko ol dheeratu jira; utubootaa fi sageettuun baxxittiin isaa, mataa waan meya irra keyanuu woliin, wolitti qassiifamaneeran. 36 Inni utubootaa fi sageettuu baxxittii irratti, addee duwwaa jirtu mara irratti, fakkii Dada ol-gubba'aa ta koola qadduu, fakkii neenqotaatii fi fakkii muka meexxi'ii, daraaraa maramee woliin cinaa isaanii mara irratti qiriixee huje. 37 Hiiraam akka kanaan waan meya irra keyanu kudhan huje; wonni meya irra keyanu kun martinuu, addee takka'atti waan baqisiifamaneef, haggii fi akki isaanii martinuu tokkochuma. 38 Hiiraam sageettuu irraa, waan meya irra keyanu tokko tokkoofuu, qorii itti dhiqatanu kudhan, ta bisaan gara litirii dhibba saddeeti qabattu huje; badhinni qorii tokko tokkootuu ciqilee afur. 39 Inni waan meya irra keyanu san keessaa shan, Galma Waaqaa irraa gara kibbaa, shan gara kaabaa keye; qorii itti dhiqatanu ammoo, roga Galma Waaqaa irra kibba irraa gara baya adu'uu'itti keye. 40 Hiiraam ammalle okkotee, waan daadhaa ittiin haranuu fi qorii dhiiga fiffixanuu qabattu huje; inni akka kanaan hujii Galma Waaqaa ta mooticha Solomooniif huijisa jalqabe muummesse; meyi inni huje ka asii gad jiru: 41 Utuboota lama, qaccee utubootaa irratti guutuu akka qori'ii jirtu lama, waan akka haachabaa lama, ta guutuu utuboota irraa lama ittiin seesanu, 42 haachaba lama, guutuu akka qori'ii jirtu lama ta qaccee utuboota irraa seesiisaaf, tarree lamaan ka hujame waan akka midhaan «Rumaan» jedhamuu dhibba afur, 43 waan meya irra keyanu kudhan, qorii itti dhiqatanu kudhan woliin, 44 waabaa bisaaniitii fi fakkii korommi'ii kudhanii lama ta isa jala jirtu. 45 Okkotee, waan daadhaa ittiin haranuu fi qorii dhiiga fiffixanuu qabattu, Hiiraam tajaajila Galma Waaqaatiif meya kana mara mooticha solomooniif, sageettuu morodante irraa huje. 46 Mootichi Solomoon waan kana mara dhooqa Yordaanosii keessatti, addee sibiila itti baqisiisanu ta faara irraa hujante ta Suukootii fi Zaaretaan wodhakkaa jirtu keessatti hujisiise. 47 Mey kun baca waan te'eef, mootichi Solomoon hin madaalchinne; tanaaf madaalliin sageettu'uu hagam akka te'e hin beekkanne. 48 Solomoon ammalle tajaajila Galma Waaqaatiif, meya asii gad jiru hujisiise; meyi kunille addee ciinca'aa ta worqii irraa hujante, xarapheessaa worqii irraa hujame ka daabboo Waaqa dura dhikaattu irra keyanu, 49 meya worqii qulluu irraa hujame waan issaan irra keyamu, ka addee irra caala woyyittii ta gara keessaa dura, shan gara kibbaatiin, shan gara kaabaatiin keyanu, daraaraa, issa'aa fi qaraphaa ibiddaan tuqanu, 50 muduunuu, qaraphaa issa'aan dhaanfanu, qorii dhiiga fiffixanuu qabattu, girqiraa, waan ibidda irratti bobeeessanu, maaxafaa balbala kolloo Addee Irra Caalaa Woyyittii ta gara keessaatii fi ka kutaa guddittii Galma Waaqaa ka worqii

qulluu irraa hujame hujje. **51** Mootichi Solomoon hujii Galma Waaqaa mara fixeen duuba, abbaan isaa Daawiti tajaajila Galma Waaqaatiif waan addaan baase mara meetii, worqii fi meya dhibii addaadda meya Galma Mootii Waan Maraa massanutti masse.

8 Achiin duuba mootichi Solomoon Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa qachaa Daawitii Xiyyoon keessaa akka fidanuuf, jaarsolee Israa'elii, soorressitoota gosa Israa'elii maraa fi qondaaltota fira Israa'elii Yerusaaalemitti gara ifii waansise. **2** Namooti Israa'elii marti, yennaa jilti gose'ee jilifantu, ji'a torbeesso'oo, ka «Etaaniim» jedhamutti, mooticha Solomoon duratti wolitti qabamane. **3** Yennaa jaarsoleen Israa'elii duudiin wolitti qabamane, hayyooti Saanduqa Gondooro'oo san ba'atane, **4** Galma Mootii Waan Maraatiitti galchite; akkasuma Lewwootii fi hayyooti Dunkaanii Woldeenna'aatii fi meya dunkaanii keessa jiru mara fidanee, Galma Waaqaa keessa galchane. **5** Mootichi Solomoonii fi kolbaan Israa'elii duudiin, Saanduqa Gondooro'oo duratti wolitti qabamane, hoole'ee fi loon bacaa barreeffamiisa yookiin laakkowamiisa hin dandeenne, ciincaa dhikeessane. **6** Achiin duuba hayyooti Saanduqa Gondooro'oo san Galma Waaqaa keessa galchite, addee isi'if qophootetti, Addee Irra Caalaa Woyyittii ta gara keessaa, koola dada ol-gubba'aa ta koola qaddu jala keyane. **7** Dadi ol-gubba'aa sun addee Saanduqa Gondooro'oo san gubba'atti koola ifii badhifatanee, Saanduqa Gondooro'ootii fi danqaraa Saanduqa Gondooro'oo san ittiin ba'atanu gollaneeran. **8** Danqaraan sun dhedheeraa waan te'eef, qacceed isaa nama Galma Mootii Waan Maraa keessa addee woyyittii jiru maratti hin mudhata; nama addee woyyittii'ina ala jirutti ammoo hin mudhatu; danqaraan sun haga adhaa achuma jira. **9** Kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'i keessaa baateen duuba, yennaa Mootiin Waan Maraa isaan waliin gondooro gondoore, dhakaa baxxicha lama ka ajaji kudhan irratti barreeffame, ka Muuseen gaara Siina'aa gubba'atti saanduqa keessa keye malee, wonni dhibiin saanduqa san keessa hin jirtu. **10** Yennaa hayyooti addee woyyittii san keessaa gad baate, duumensi Galma Mootii Waan Maraa keessa guute. **11** Ulfinni Mootii Waan Maraa Galma Mootii Waan Maraa keessa waan guuteef, hayyooti sababa duumensaatiif tajaajiliisa hin dandeenne. **12** Achiin duuba Solomoon, «Ee, Mootii Waan Maraa, ati, «Duumensa ciggaa dukkanowaa keessa le'a» jetteerta. **13** Amma ani Galma guddaa miidhagaa ka ati haga bara baraa keessa leetu, si'if ijaareera» jedhe. **14** Wolde'i kolbaa Israa'elii marti adoo achi dhaabbatee jirtuu, mootichi Solomoon gara isaanii garagalee isaan eebbise. **15** Inni, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, ka abbaa kiyya Daawitiif, waan afaan ifitiin waadaa gale harka ifitiin muummesse, leellifamuu ti! **16** Waaqi, «Kolbaa tiyya Israa'el biyya Gibxi'i keessaa haga baaseen jalqabee, maqaan kiyya akka achitti waamamu Galmi akka itti ijaaramuuf, qachoota gosa Israa'elii keessaa tokkole hin filanne; Daawiti ammoo kolbaa tiyya Israa'el akka bulchuuf filadheera» jedheeraayyu» jedhe. **17** Solomoon itti dabalee, «Abbaan kiyya Daawiti maqaa Mootii Waan

Maraa Waaqa Israa'eliitiif Galma ijaariisaaf, gadhaa ifi keessatti yaadateeraayyu. **18** Mootiin Waan Maraa ammoo abbaa kiyya Daawitiin, «Ati maqaa kiyyaaf Galma ijaariisaaf, gadhaa keeti keessatti yaadatiis keeti dansa'a; **19** te'uu malee, ilma ati uumattutti maqaa kiyyaaf Galma naaf ijaara malee, ati naaf hin ijaartu» jedhe. **20** «Kunoo Mootiin Waan Maraa waadaa ifii muummesseera; akkuma Mootiin Waan Maraa waadaa galetti, ani addee abbaa kiyya Daawiti mootii te'ee, barcumaa mootummaa Israa'elii irra te'eera; maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliitiifille, Galma ijaareera. **21** Saanduqa Gondooro'oo ta ajaji kudhan keessa jiru, ta Mootiin Waan Maraa yennaa abbootii teenna biyya Gibxi'i keessaa baase isaan waliin gondoore saniif, Galma Waaqaa keessatti ani addee qopheesseera» jedhe. **22** Achiin duuba Solomoon wolde'a kolbaa Israa'elii duudii duratti, addee ciinca'aa dura dhaabbatee, harka ifii gara ol-gubba'aa diriirsee, **23** «Ee, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii! Ol-gubba'atti yookiin lafa irratti Waaqi akka keetii hin jiru; ati tajaajiltoota teeti worra gadhaa tokkochaan fuula keeti dura deddeebi'anuu gondooro teeti hin eedda; jaalala keeti ka bara baraa isaanii hin mudhitta. **24** Ati tajaajilaa keeti abbaa kiyya Daawitiif waadaa galte eeddeerta; waan dur afaan keetiin waadaa galte san, adha kunoo harka keetiin muummesseiteerta. **25** Ammalle ee Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii! Tajaajilaa keeti abbaa kiyya Daawitiif, «Akkuma ati fuula kiyya duratti deddeebite, ilmaan teetille waan gootu maraan fuula kiyya dura yoo deddeebite, sanyii teeti keessaa nami barcumaa mootummaa Israa'elii irra tee'u fuula kiyya duraa hin dhabamu» jettee waadaa galte san muummessiif. **26** Ammalle ee Waaqa Israa'elii, tajaajilaa keeti abbaa kiyya Daawitiif waadaa galte san muummessi. **27** «Ee Waaqa, ati dhugumaan lafa irra leetaa ree? Ol-gubbaan, ol-gubbaan ol-gubbootaale si ba'atuu hin dandeettu. Galmi ani ijaare kun fa'a, dhugumaan si ba'atuu hin dande'u. **28** Te'uu malee, Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, daadimataa fi gaaffii ana tajaajilaa keetii dhage'i; iyyaa fi daadimata ani tajaajilaan keeti, adha si duratti daadimadhu naaf caqasi. **29** Daadimata ani tajaajilaan keeti addee tanatti si daadimadhu akka dhageettu, ilti teeti halkanii fi guyyaa gara Galma ati, «Maqaan kiyya keessatti hin waamama» jettee ilaaltuu ti. **30** Daadimata anii fi kolbaan teeti Israa'el, gara addee tanaa garagalee daadimannu nuu dhage'i; ol-gubbaa irraa nuu dhage'itii, nuu araarami. **31** «Nami tokko nama irratti yakkaa hujee, akka yakkaamessa hin te'in gara addee ciinca'aa ta Galma kana keessaa dhufee, yoo kakate, **32** ati ol-gubbaa irraa dhage'itii tajaajiltoota teetii mura kenni. Yakkaamessa akka yakkaa isaatiiti adabi; ka yakkaa hin qanne bilisa baasi. **33** «Kolbaan teeti Israa'el waan cubbuu hujjeef, diinaan yennaa injifatante, gara keeti deebitee, maqaa keeti yoo waammatte, Galma Waaqaa kana keessatti fuula keeti duratti yoo si daadimatte, **34** ol-gubbaa irraa isaanii dhage'i; cubbuu kolbaa teeti Israa'elii araaramiitii, gara lafa abbootii isaanii ta duritii kennitetti, isaan deebisi. **35** «Kolbaan teeti waan si yakkiteef, yennaa ol-gubbaan cufantee, bokkeenni roobiisa dhabu, ati waan isaan rakkiteef yakkaa ifii irraa

yoo deebi'ane, gara Galma kanaa garagalanee maqaa keeti yoo waammataane, **36** ol-gubbaa irraa isaanii dhage'i; cubbuu tajaajiltoota teeti kolbaa Israa'elii araarami. Karaa qajeelaa irra akka deemamu isaan barsiisi; lafa kolbaa teetii kennite irratti bokkeya roobisiisi. **37** «Yennaa beelti yookiin balaan lafa irratti dhufu, yennaa gugguufaan yookiin shantoon, awwaannisii fi korophiis midhaan balleessu yookiin yennaa diinni qachoota isaanii mara keessatti isaan marsu, yennaa balaan yookiin dhibeen isaan irra dhaqqaddu, **38** kolbaa teeti Israa'el keessaa eennulle rakkinna gadhaa ifii beekke, harka ifii gara Galma kanaa diriirsee yoo daadimattee gaafate, **39** ol-gubbaa addee leetoo teetii irraa isaaf dhage'iitii araarami; qarqaarille'e. Waan gadhaa namaa keessa jiru, ka beeku si qofa waan teeteef, nama tokko tokkoofuu akka hujii isaatiitti gatii isaaf kenni. **40** Achiin duuba kolbaan teeti lafa ati abbootii teenna ta duriitiif kennite keessa, bara leetu mara si hin sodaatti. **41** «Nami ormi, ka kolbaa teeti Israa'el hin te'in, marroo gurra keetii dhage'ee lafa fagoo irraa hin dhufa; **42** inni marroo maqaa keeti gudda'aa, irree teeti jaddu'uulle dhage'ee dhufee, gara Galma kanaa garagalee yennaa daadimatu, **43** ol-gubbaa addee leetoo teetii irraa isaaf dhage'i. Kolbaan lafa irraa marti, akkuma kolbaa teeti Israa'elii, maqaa keeti beettee, akka si sodaattu, Galmi ani ijaare kunille, maqaa keetiin akka waamamu akka beettu, waan nami ormi sun si gaafatu mara isaaf godhi. **44** «Kolbaan teeti diinota ifii loliisaaf, gara ati isaan ergitu mara yennaa dhaxxu, gara qachaa ati filatetii fi Galma ani maqaa keetiif ijaare kanatti garagalee yennaa daadimatu, **45** ati ol-gubbaa irraa daadimataa fi gaaffii isaanii dhage'iitii, haajaa isaanii isaanii muummessi. **46** «Nami yakkaa hin hunye tokkolle waan hin jirreef, diinota teeti yennaa si yakkite, ati isaanitti mufattee, diinota isaan booji'ee lafa fagoo yookiin dhikoo isaan geessutti, dabarsitee yennaa kennitu, **47** isaan lafa diinota isaanii ta itti booji'amane san keessatti, yaada gadhaa ifii jijjiirane, cubbuu ifii irraa deebi'ane, «Nuuti cubbuu hunyeerra; dokonkorreerra; waan hantuulle hunyeerra» jedhanee yoo si gaafatane, **48** lafa diinota isaan booji'ee san keessa adoo jiranuu, gadhaa ifii tokkochaan, lubbuu ifii takkatti'in gara keeti deebi'ane, gara lafa ati abbootii isaanii ta duriitiif kennitetti, gara qachaa ati filatetii fi gara Galma ani maqaa keetiif ijaare kanatti, garagalanee yoo si daadimatane, **49** ol-gubbaa addee leetoo teetii irraa, daadimataa fi gaaffii isaanii dhage'iitii, haajaa isaanii isaanii muummessi. **50** Cubbuu isaanii fi yakkaa isaan si irratti hujane isaanii araarami; diinoti isaanille akka isaanii mararanu godhi. **51** Isaan kolbaa teeti ta ati biyya Gibxi'i ta akka addee ibiddaa ta sibiila itti baqsiisanuu san keessaa baatte. **52** «Yennaa ani tajaajilaa keeti fi kolbaan teeti Israa'el, si gaafannu gara keenna ilaali; yennaa kolbaan teeti gara keeti iyyitu isaanii dhage'i. **53** Ee Goottaa Mootii Waan Maraa, ati abbootii teenna ta durii biyya Gibxi'i keessaa yennaa baatte, karaa tajaajilaa keeti Muuse'eetiin akkuma dubbate, gosa biyya adda addaa mara keessaa, kolbaa teeti akka te'anuuf isaan fooyatteerta» jedhe. **54** Solomoon addee ciinca'aa

duratti jilbiiffatee, harka ifii diriirsee gara Mootii Waan Maraa daadimataa fi gaaffii ifii fixateen duuba ol ka'ee, **55** qoonqoo ifii ol qabatee, wolde'a Israa'elii mara eebbisee, **56** «Akkuma waadaa galetti, Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii Israa'elii lafa kenne leellifamuu ti. Waadaa dansaa inni karaa tajaajilaa ifii Muuse'eetiin gale mara keessaa tokkolle adoo hin muummowin hin hanne. **57** Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna abbootii teenna ta durii woliin akkuma jiraate, nu woliille'een jiraatuu ti; inni nu hin lakkisin; nu hin gatinille'e. **58** Ajaja, seerataa fi seera inni abbootii teenna ta duriitiif kenne mara akka eegannuu fi karaa isaa mara irra akka deddeebinuuf, qalbi teenna gara ifii deebisuu ti. **59** Ana tajaajilaa isaatii fi kolbaa isaa Israa'elii, guyyaa guyya'aan wonni barbaachittu marti akka nuu teetuuf, gaaffiin tiyya ta ani halkanii fi guyyaa Mootii Waan Maraa duratti gaafadhu, Mootii Waan Maraa Waaqa keenna dura dhikaattuu ti. **60** Achiin duuba kolbaan lafa irraa marti Mootiin Waan Maraa Waaqa akka te'e, isa malee Waaqi dhibiin akka hin jirre hin beetti. **61** Isin kolbaan isaa akkuma adha godhiisatti jirtanu, seerata isaatiin deddeebi'aa, ajajoota isaa eegataa, Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf, ka addatantane te'a'a» jedhe. **62** Achiin duuba mootichi Solomoonii fi Israa'elooti isa woliin jiranu marti, Mootii Waan Maraa duratti ciincaa dhiheessane. **63** Solomoon korommii kuma diddammii lama, hoolee kuma dhibba tokkoo fi kuma diddama, kennansa tokkumma'aa Mootii Waan Maraatiif dhiheesse; akka kanaan mootichi Solomoonii fi kolbaan Israa'elii marti Galma Waaqaa eebbisane. **64** Addeen ciinca'aa ta sageettuu irraa hujante, ta Mootii Waan Maraa duraa, ciincaa, kennansa midhaaniitii fi cooma kennansa tokkumma'aa, qabatiisaaf akka malee diqqoo waan teeteef, guyyuma san mootichi Solomoon kolloo wodhakka'aa, ta badhinna daleyya keessaa ta Galma Mootii Waan Maraatiin dura jirtu, addaa baasee achitti ciincaa, kennansa midhaaniitii fi cooma kennansa tokkumma'aa dhiheesse. **65** Maarre mootichi Solomoonii fi Israa'elooti, wolde'i guddaan kolbaa seensuma Haamaatii irraa haga laga Gibxi'iitii wolitti qabante mara woliin, Galma Waaqaa keessatti guyyaa torba torba, itti dabalane guyyaa torba, wolumatti guyyaa kudha afur, fuula Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa duratti, jila gose'ee jilfatane. **66** Guyyaa itti aanu Solomoon kolbaa ifi irraa geegesse; isaanille isa eebbisane, waan dansaa Mootiin Waan Maraa tajaajilaa ifii Daawitii fi kolbaa ifii Israa'eliliif godhe maraaf, gammadaa ilillisaa gara mana ifii galane.

9 Mootichi Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiif fi mana mootumma'aa ijaaree, waan hujuu barbaade mara yennaa fixe, **2** Mootiin Waan Maraa akkuma dur Giibe'onitti isatti mudhate, ammalle itti mudhate. **3** Inni isaan, «Ani daadimataa fi gaaffii ati na gaafatte dhage'eera; Galma haga bara baraa maqaan kiyya akka itti waamamuuf, ati ijaarte kana woyyoonseera; ani yennaa mara gara isaa hin ilaala; waan isaalle hin yaada. **4** Akkuma abbaa keeti Daawitii, atille qajeelumma'aa fi addatamumma'aan, fuula kiyya dura yoo deddeebite, waan ani si ajaje mara yoo goote, seerataa fi seera kiyya yoo eegatte, **5** akkuma ani

dur, «Sanyii teeti keessaa, nami barcuma mootummaa Israa'elii irra tee'u hin dhabamu» jedhee, abbaa keeti Daawitii waadaa gale, barcuma mootummaa teetii, Israa'el irratti haga bara baraa hin jabeessa. 6 «Ammoo ati yookiin sanyiin teeti na hordofisa irraa deebitanee, ajajootaa fi seerataa ani isinii kenne eegatuu diddanee, dhaxxanee waaqota dhibii tajaajiltanee yoo waaqonfattane, 7 ani Israa'eloota lafa isaanii kenne keessaa hin ari'a; Galma maqaan kiyya akka itti waamamuuf woyyoonse kanalle hin lakkisa; Israa'el kolbaa mara oddu'utti waan mammaassaatii fi waan kollaa hin teeti. 8 Galma amma guddoo maadeffamu kun diigamee tuulaa bututaa hin te'a; worri karaa san dabaru marti maadeffataa, «Mootiin Waan Maraa maaf waan akkasii lafa tanaa fi Galma kana irratti fide?» jedhaa itti hin murgan. 9 Isaan ifumaafuu deebisane, «Isaan Mootii Waan Maraa Waaqa ifii, ka abbootii isaanii biyya Gibxi'ii keessaa baase san lakkisane, waaqota dhibii, waaqonfatane waan tajaajilaneef, Mootiin Waan Maraa badii tana itti fide» hin jedhan» jedhe. 10 Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiif fi mana mootummaa ifii woggaa diddamatti ijaaree fixe. 11 Mootiin Xiirrosii Hiiraam muka hindheensaa, muka birbisaatii fi worqii, haga Solomoon barbaade mara waan isaa kenneeruuf, mootichi Solomoon qachoota diddama Galilaa keessa jiranu, Hiiraamiif kenne. 12 Te'uu malee mootichi Hiiraam, qachoota Solomoon isaaf kenne ilaaliisaaf yennaa dhage, qachoota sanitti hin gammanne. 13 Tanaaf inni Solomooniin, «Obboleessa kiyya! Ati qachoota attamii naaf kennite?» jedhee gaafate; qachoota sanille «Lafa Kabulli» jedhee moggaase; qachooti sun haga adhaalle maqaa kanaan waamaman. 14 Mootiin Xiirrosii Hiiraam, worqii kiilooqiraama kuma afur caaltu, Solomooniif ergeeraayyu. 15 Mootichi Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiif fi mana mootummaa ifii akka ijaaranuuf kaabii, «Miiloo» jedhantu akka guutanuuf, dalleya Yersaaleemii, dalleya qachaa Hazoorii, Megidootii fi Gezerii ijaarsisiisaaf, namoota hunnaan hujii hunnaa hujanu itti bobbaase. 16 Mootichi biyya Gibxi'ii Fara'oon qachaa Gezerii lolee qabate; inni qachaa san gubee, Kana'aanota achi keessa le'anu fixee, qachaa san intala ifii ta mootichi Solomoon fuudheef gicaa kenne. 17 Solomoon qachaa Gezerii deebisee ijaare; inni ammalle qachaa Bet-Horoonii gara jalaa, 18 qachaa goomolee Yihuda'aa keessaa Ba'aalaatii fi Taamaarii, 19 akkasuma qachoota midhaan isaa itti kuusanu, qachoota garreettoti isaa ka fardaan harkifamanuu fi fardoon isaa itti galanu, waan ijaariisaaf barbaade mara Yersaaleem keessatti, Libaanonii fi lafa ifii bulchuu mara keessatti ijaarsise. 20 Worra Israa'eloota hin te'in Amoorota, Heetota, Pherizota, Hiiwotaa fi Yibusoota achitti hafane mara, 21 worra Israa'elooti sanyii isaanii balleessuu dadhabanee, lafa san keessatti hafane mara, haga adhaa Solomoon garboolee hujii hunnaa isaaf hujanu godhate. 22 Namoota Israa'elii ammoo loltoota, qondaaltota mootumma'aa, qondaaltota ifii, ajajoota shantamaa, ajajoota loltoota garreettaa fardaan harkifamuutii fi ajajoota abbootii fardaa godhate malee, Israa'eloota keessaa eennulle garba hin godhane. 23 Solomoon itti gaafatantoota hojjattootaa,

namoota dhibba shanii fi shantama qabaayyu. 24 Solomoon haadha manaa ifii intala mooticha Gibxi'ii, qachaa Daawitii keessaa baasee, mana mootummaa ifii ka isi'if ijaarsisetti galcheen duuba kaabii, «Miiloo» jedhantu guuchisiise. 25 Solomoon woggaa'atti yennaa sad kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa hixaana woliin, fuula Mootii Waan Maraa duratti, addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraatiif ijaare irratti dhikeesse; akka kanaan Galma Mootii Waan Maraa ijaaree fixe. 26 Mootichi Solomoon ammalle biyya Edoonii keessatti, qachaa Eziyon-Geberii ka qarqara abbaayaa diintu'uu, ka qachaa Elootii bira jirutti hoboloota gugurdoos hujisiise. 27 Mootiin Xiirrosii Hiiraam tajaajiltoota ifii, ta hoboloo guddittii oofanu, worra haala abbaaya'aa beekanu, tajaajiltoota Solomoonii woliin hoboloo keessa akka tajaajilanu erge. 28 Isaanille hoboloo guddittiin biyya Ofiirii dhaqanee, worqii kiilooqiraama kuma afur caaltu fidanee, mooticha Solomooniif kennane.

10 Mootitiin biyya Sheeba'aa gurra Solomooniitii fi maqaa Mootii Waan Maraa woliin tokkummaa inni qabu dhageettee, gaaffii jajjaddu'uun haga isa ilaaliisaaf, gara Yersaaleemii dhutte. 2 Isiin bookarsitoota hedduu woliin uddowaa, worqii fi dhakaa gatii guddoo'oo bacaa gaalotatti feettee, Yersaaleem yennaa geette, gara mooticha Solomoonii dhaxxee, waan qalpii ifii keessaa qaddu mara isa gaafatte. 3 Mootichi Solomoonille gaaffii isiin gaafatte mara deebise; wonni inni isi'if deebisiisa dadhabe takkaalle hin jirtu. 4 Mootitiin biyya Sheeba'aa, qarummaa Solomoonii mara, mana mootumma'aa ka inni ijaarelle yennaa dhaggite, 5 sagalee qorii isaa, akka qondaaltoti isaa itti teettu, akka itti tajaajiltooti isaa woyaa uffattu, worra waan unanu isaaf dhikeessuu fi ciincaa inni Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhikeesse yennaa dhaggite, guddoo maadeffatte. 6 Isiin mooticha Solomooniin, «Oduun marroo hujii teetiitii fi qarummaa teetii, ta ani biyya tiyyatti dhage'e dhuga'a! 7 Ammoo haga as dhufee ila tiyyaan dhaguttii, waan natti himane mara hin dhugeeffanneeyyu; dhugumaan gamisa isi'ituu natti hin hinne; ati ta ani dhage'e caalaa, qarumma'aa fi durummaa guddoo qadda. 8 Namooti keeti attam attam hiree dansaa qaban! Qondaaltoti teeti ta yennaa mara si dura dhaabbatee, qarummaa teeti dhageettu attam attam hiree dansaa qaban! 9 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti, ka sitti gammadee, barcuma mootummaa Israa'elii irra si teessise leellifamuu ti; Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliiitii jaalala bara baraa waan qabuuf, haqaa fi balchummaa akka hujjuuf, mootii si godheera» jette. 10 Achiin duuba isiin kennansa fidde mara, worqii kiilooqiraama kuma afur caaltu, uddowaa'aa fi dhakaa gatii guddoo'oo bacaa, mooticha Solomooniif kennite; eega san mootichi Solomoon uddowaa bacaa, ka haga mootitiin biyya Sheeba'aa isaaf kennitee, dhaggatee hin beeku. 11 Hobolooti gugurdoon Hiiraamii, ta biyya Ofiiriitii worqii fidde, muka sandalii'ii heddu'uu fi dhakaa gatii guddoo'oo isaaf fiddeertiyyu. 12 Solomoon muka sandalii'ii kana irraa, waan Galma Mootii Waan Maraatiif fi waan mana mootumma'aa, faarfattootaafille kiraaraa guddichaa fi maseenqoo hujisiise; eega bara sanii muki sandalii'ii, ka

hagana bacatu biyya Israa'eliitti ijjumaa ergamee yookiin dhaggamee hin beeku. **13** Mootichi Solomoon mootittii biyya Sheeba'aatiif kennansa isi'iif kenne irratti dabalee, waan isiin halchitee isa gaafatte mara isi'iif kenne; achiin duuba isiin bookarsitoota ifii waliin gara biyya ifii deebite. **14** Mootichi Solomoon woggaa wogga'atti, worqii gara kiiloogiraama kuma diddamii sad dhaggataayyu. **15** Tana maleelle qaraxa daldaltootaatii fi daldala irraa, mootota biyya Arabaa mara irraa dhaggamuu fi gibira bulchitooti kutaa biyya Israa'elii isaaf kennanu dhaggataayyu. **16** Mootichi Solomoon wontee gurgudoo dhibba lama worqii irraa tumsiise; tokko tokkoon isi'iituu worqii gara kiiloogiraama torbaatiin itti gonfanteerti. **17** Akkasuma wontee didiqqoo dhibba sad worqii irraa tumsiise; tokko tokkoon isi'iituu worqii gara kiiloogiraama lamaatiin itti gonfanteerti; mootichi wontee tana mara mana mootummaa'aa, ka «Gongomaa Libaanonii» jedhamu keessa keye. **18** Inni ammalle barcumaa mootummaa'aa guddaa tokko, ilka arbaa irraa hujisiisee, worqii qulluu itti gonfe. **19** Barcumaa mootummaa'aa, yaabbannoo jaa qabaayyu; mataan irkoo barcumaa mootummaa'aa sun gara duubaa korbateera; middaa fi bita'aan waan harka irra keyatanu qaba; cinaa waan harka irra keyatanu san lamaaniiu fakkii neenqaa lamatti dhaabbateera. **20** Qaccee yaabbannoo tokko tokkoottuu san irra, gara lamaaniiu fakkii neenqotaa tokko tokko, wolumatti fakkii neenqotaa kudhanii lama dhaabbateerti; barcumaa mootummaa'aa ka akkasii mootummaa biyya tamii keessalle'etti hujamee hin beeku. **21** Bara mooticha Solomoonii meetiin gatii guddoo waan hin qanneef, meyy inni itti unuu fi meyy mana mootummaa'aa ka «Gongomaa Libaanonii» jedhamu keessa jiru marti, worqii qulluu irraa hujame malee, meyy meetii irraa hujame tokkolle hin jiru. **22** Mootichi Solomoon hoboloota gurgudoo daldalaa ta biyya Tarshiishii, ta hoboloota Hiiraamii waliin daldalaaf abbaayaa irra deddeebitu qabaayyu; hobolooti sun woggaa sad keessatti yennaa tokko worqii, meetii, ilka arbaa, qalame'ee fi jaldeessa isaaf fidan. **23** Mootichi Solomoon durummaa'aa fi qarummaa'aan mootota biyya lafaa mara caalaayyu. **24** Namooti biyya lafaa duudiin, qarummaa Waaqi Solomooniif kenne dhage'iisaaf, gara isaa dhufiisa barbaadaniyyu. **25** Worri gara isaa dhufu marti, wogguma wogga'aan kennansa meyya meetii'itii fi worqii'i, woyaa, meyya woraanaa, uddowaa, fardo'oo fi gaangee fidaniyyu. **26** Solomoon garreettaa fardaan harkifamuu fi fardoo wolitti qabate; inni garreettaa fardaan harkifamu kuma tokkoo fi dhibba afur, abbootii fardo'oo kuma kudha lama qabaayyu; isaan keessaa garii qachoota garreettoti fardaan harkifamanu le'anu keessa, garii addee ifii le'uu Yersaalem keessa keye. **27** Bara mootummaa ifii meetii akkuma dhakaa addee maratti dhaggamuu, muka hindheensaalle akkuma muki harru'uu lafa kooba jalaa keessatti bacatuu godhe. **28** Mootichi Solomoon fardoo ifii biyya Gibxi'iitti fi biyya Qiliqiya'aa keessaa fichisiise; daldaltooti isaa biyya Qiliqiya'aa keessaa fardoo bitanee fiddaniyyu. **29** Isaan garreettaa fardaan harkifamu tokko tokko meetii dhibba jaan, farda tokko tokko meetii dhibba tokkoo fi shantamaan

biyya Gibxi'i keessaa bitanee fidanee, mootota Heetotaatii fi Sooriya'aatiiti dabarsanee gurguraniyyu.

11 Mootichi Solomoon dubartoota biyya ormaa hedduu jaalate; inni intala mooticha Gibxi'i maleelle, durra worra Mo'aabii, durra worra Amoonii, durra worra Edoomii, durra worra Sidooniitii fi Heetii fuudhe. **2** Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliitiin, «Durra gosa biyya adda addaa yoo fuutane, isaan dhugumaan gadhaa keessan gara waaqota ifii waan deebisanuuf, durra teessan ilmaan isaanii hin heerumsiisina'a; ilmaan teessanille durra isaanii hin fuusisina'a» jedhee itti seereeraayyu; Solomoon ammoo, guddoo isaan jaalate. **3** Solomoon durra maatii moototaa keessaa niitota dhibba torbaa fi gursumeeyyii dhibba sad qabaayyu; isaan akka inni Waaqa irraa fagaatu godhane. **4** Yennaa inni dulloome, niitoti isaa akka inni waaqota dhibii waaqonfatu godhane; Solomoon akka abbaa ifii Daawitii, Mootii Waan Maraa Waaqa ifii gadhaa tokkochaan hin waaqonfanne. **5** Inni waaqa dharaa diqachiisaa worra Sidoonii ta, «Ashitaaroti» jedhantuu fi waaqa dharaa ka worra Amoonotaa ka, «Moleek» jedhamu waaqonfate. **6** Solomoon fuula Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje malee, akka abbaa ifii Daawitii, addatamummaa'aan Mootii Waan Maraa hin hordonne. **7** Inni waaqa dharaa jibbiisaa worra Mo'aabii ka, «Kemoshi» jedhamuu fi waaqa dharaa jibbiisaa worra Amoonotaa ka, «Moleek» jedhamuuf, addee waaqonfanna'aa gaara qachaa Yersaaleemii irraa, gara aduun baatu jiru irratti ijaarsise. **8** Inni niitota ifii ta waaqota ifitiif hixaana aarsituu fi cinaa dhiheessitu, ta biyya ormaatii fuudhe maraafille akkasuma huje. **9** Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii, ka yennaa lama isatti mudhate irraa waan fagaateef, Mootiin Waan Maraa Solomoonitti aare. **10** Solomoon waaqota dhibii akka hin waaqonfanne, Mootiin Waan Maraa isa ajajeraayyu; inni ammoo waan Mootiin Waan Maraa isa ajaje hin eeganne. **11** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Solomooniin, «Eega tana gootee, gondoorroo na waliin gondooratee fi seerata kiyya ka ani si ajaje eegatuu eega dhadde, mootummaa teeti si irraa fuudhee, tajaajiltoota teeti keessaa nama tokkoof hin kenna. **12** Te'uu malee, ani bara ilma keetii keessa mootummaa teeti isa irraa fuudha malee, abbaa keeti Daawitiiif jedhee, bara jiruu teetii keessa tana hin godhu. **13** Tajaajilaa kiyya Daawitii fi qachaa Yersaaleemii ka filadheef jedhee, gosa tokko ilma keetii hin kenna malee, mootummaa san guutumatti ilma keeti irraa hin fudhadhu» jedhe. **14** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa maatii mootota Edoomii keessaa diina, «Hadaad» jedhamu tokko, Solomoon irratti kaase. **15** Daawitii worra Edoomii lollee biyya isaanii yennaa qabate, ajajaan loltoota isaa Yo'aab, Israa'eloota du'ane awwaaliisaaf ol bayee, dhiira Edoom keessa jirtu mara ijjeese. **16** Yo'aabii fi Israa'elooti marti, dhiira Edoom keessa jirtu mara ijjeesaneega fixanutti ji'a jaa achi turane. **17** Bara san Hadaad ilma diqqa'a; inni tajaajiltoota abbaa ifii gamisa waliin, gara biyya Gibxi'i baqate. **18** Isaan biyya Midiyaanii irraa ka'ane, biyya gara biyya Phaara'aa dhaqane; achiin duuba biyya Phaara'aa keessaa namoota fudhatanee, gara Fara'oonii

mooticha Gibxi'i dhaqane; mootichille mana, sagale'ee fi lafa Hadaadiif kenne. **19** Hadaad fuula mootichaa duratti fudhatama waan dhaggateef, mootichi obboleettii niitii ifii, «Taahafenes» ta jedhantu isa heerumsii. **20** Isiin Hadaadiif ilma, «Genubaat» jedhamu deette; Taahafenes mana mooticha Gibxi'iitii isa gudditte; innille ijoolllee mootichaa waliin le'e. **21** Hadaad adoo biyya Gibxi'i jiruu, mootichi Daawitii akka du'e, ajajaan loltoota isaa Yo'aabille akka du'e yennaa dhage'e, mooticha Gibxi'iitiin, «Gara biyya tiyyaa akka deebi'u, naaf eeyyam» jedhee gaafate. **22** Mootichi Gibxi'i ammoo, «Na biraa maan dhaddde, gara biyya teetii deebi'u barbaadda?» jedhee isa gaafate? Hadaad deebisee mootichaan, «Womaa hin dhanne; ammoo deemuu barbaada, gara biyya tiyyaa akka deemu naaf eeyyam» jedhe. **23** Ammalle Mootiin Waan Maraa diina dhibii ilma Eliyaada'aa Rezon, ka gootaa ifii Hadaad-Ezer mooticha Zoba'aa jalaa baqate, Solomoon irratti kaase. **24** Yennaa Daawitii loltoota Zoba'aa fixe, Rezon namoota wolitti qabatee, soorressaa fiqiltootaa te'e; inni namoota ifii waliin Damaasqoo dhaqee qubatee; isaanille achitti mootii isa godhatane. **25** Rezon rakkoo Hadaad Israa'el irratti fide irratti dabalee, bara Solomoonii mara diina Israa'elii te'e; maarre Rezon Sooriyaa irratti mootii te'ee, Israa'el jibbe. **26** Ilmi Nebaatii Yerobi'aamille, Solomoon irratti fiqila kaase; inni tajaajiltoota Solomoonii keessaa tokko ka te'e, sanyii Efreem keessaa, nama qachaa Zeredaarii ti; maqaan haadha isaa Zeruwa'a. Isiin haadha hiyyeessaa ti. **27** Solomoon kaabii, «Miiloo» jedhantu guutee, dalleya qachaa abbaa ifii Daawitii ka caccabe, deebisee waan ijaarsiseef, Yerobi'aam mooticha Solomoon irratti, fiqila kaase. **28** Yerobi'aam nama dandeettii guddoo qabu; dargaggeessi kun hujii akka dansaa akka huju, Solomoon yennaa dhagge, gosa Yoseefi keessaa worra hunnaan hujii hunnaa hujanu irratti itti gaafatamaa godhe. **29** Gaafa tokko Yerobi'aam, qachaa Yersaaleemii keessaa bayee adoo deemuu, nami qachaa Shiilo'oo raagichi Ahiyaan, ka woyaa haareya uffateeru, karaa irratti isa dhagge; isaan lamaanuu qacha'aan ala qofi adoo jiranuu, **30** Ahiyaan woyaa haareya uffateeru san ifi irraa fuudhee, addee kudhanii lamatti gargar cicciree, **31** Yerobi'aamiin, «Ati citaa kudhan ifiif fudhadhu; sababille Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani mootummaa Solomoon irraa fuudhee, cicciree gosa kudhan si'if hin kenna; **32** tajaajilaa kiyya Daawitii fi qachaa Yersaaleemii, ka ani qachootaa gosa Israa'elii mara keessaa filadheef jedhee, gosa tokko Solomooniif hin hambura. **33** Inni na lakkisee, waaqa dharaa ta worra Sidoonii Ashitaaroti, waaqa dharaa ka worra Mo'aabii Kemoshii fi waaqa dharaa ka worra Amoonotaa Moleek waan waaqonfateef, ani tana hin godha; inni akka Daawitii abbaa ifii karaa kiyya irra hin ideenne; fuula kiyya duratti waan sirrii te'e hin hunye; seerataa fi ajaja kiyya hin eeganne. **34** Te'uu malee tajaajilaa kiyya ka ani filadhe, ka ajajaa fi seerata kiyya eegate Daawitiiif jedhee, guutumatti Solomoon irraa mootummaa hin fuudhu; bara jiruu ifi mara akka inni bulchu hin godha. **35** Ammoo ilma Solomoonii irraa mootummaa fuudhee, gosa kudhan si'if hin kenna. **36**

Te'uu malee, maqaan kiyya akka ittiin waamamuuf qachaa filadhe Yersaaleem keessatti, sanyii tajaajilaa kiyya Daawitii keessaa, nami tokko yennaa mara barcumaa mootummaa isaa irraa, fuula kiyya duraa akka hin dhabanneef, ani ilma isaatiiif gosa tokko hin kenna. **37** Ani fuudhee, mootii Israa'elii si hin godha; kutaa biyya jaalattee mara hin bulchita. **38** Akkuma tajaajilaan kiyya Daawitii godhe, atille waan ani si ajaje mara yoo goote, karaa kiyya irra yoo ideente, seerataa fi ajaja kiyya eegattee, waan sirrii te'e fuula kiyya duratti yoo goote, ani si waliin hin jiraadha; akkuma mootummaa Daawitii jabeesse, mootummaa sanyii teetille hin jabeessa; Israa'elille si'if hin kenna. **39** Sababa cubbuu Solomooniitiif sanyii Daawitii hin adaba; ammoo haga bara baraatiif moti jedha» jedhe. **40** Tanaaf Solomoon Yerobi'aam ijjeesiisaaf wodhaane; Yerobi'aam ammoo gara mooticha biyya Gibxi'i Shiishaqaqii baqatee, haga Solomoon du'utti achi ture. **41** Wonni dhibiin ta Solomoon bara mootummaa ifii hujje, qarummaan isaa martinuu, kitaabaa dabarsii Solomoonii keessatti barreeffanteerti. **42** Solomoon Yersaaleem keessa tee'ee woggaa afurtama, kolbaa Israa'elii mara irratti mootii te'e. **43** Achiin duuba Solomoon du'ee, qachaa Daawitii abbaa ifii keessatti awwaalame; ilmi isaa Rehobiyaam addee abbaa ifii Solomooniitti mootii te'e.

12 Israa'elooti marti mootii isa godhatiisaaf Sheekem waan dhaxxeeff, Rehobiyaamille achi dhaqe. **2** Ilmi Nebaatii Yerobi'aam, ka Solomoon duraa gara biyya Gibxi'i baqateeru, oduu tana yennaa dhage'e, deebi'ee dhufe. **3** Maarre kolbaan Israa'elii ta gara kaabaa, isa waansitte; innii fi wolde' Israa'elii marti, gara Rehobiyaamii dhaqanee, **4** «Abbaan keeti Solomoon waanjoo ulfaattuu nutti fe'eera. Ati ammoo amma hujii ulfaattu'uu fi waanjoo ulfaattuu abbaan keeti nutti fe'e, yoo nuu sallitte, nuutille si'if hin ajajanna» jedhane. **5** Rehobiyaam deebisee, «Amma deema'aatii, guyyaa sadiin duuba deebi'a'aa kowa'a» jedhe. Maarre kolbaan deente. **6** Achiin duuba mootichi Rehobiyaam, jaarsolee abbaan isaa Solomoon yennaa jiru, Solomooniif gorsa kennitu wolitti qabee, «Kolbaa tanaaf deebii attamii akka kennu natti gorsitan?» jedhee gaafate. **7** Isaan deebisane, «Ati adha kolbaa tanaaf tajaajilaa teetee, yoo isaaniiif tajaajilte, gaaffii isaaniiif deebii dansaa yoo kennite, isaan yennaa mara tajaajiltoota teeti hin te'an» jedhane. **8** Rehobiyaam ammoo gorsa jaarsole'ee tuffatee, dargaggoota isa waliin guddatte, ta isa gorsitu wolliin mari'ate. **9** Inni, «Kolbaa, «Waanjoo abbaan keeti nutti fe'e, nutti sallisi!» jettu tanaaf deebii attamii kennina? Gorsa attamii naa kennitan?» jedhee isaan gaafate. **10** Isaan deebisane, «Kolbaa «Abbaan keeti waanjoo ulfaattuu nutti fe'eera; ati ammoo nutti sallisi!» jettu tanaan, «Qubi maandhich kiyya, hidha abbaa kiyyaa caala furdta. **11** Abbaan kiyya waanjoo ulfaattuu isinitti fe'eera; ani ammoo ta san caaltu isinitti hin fe'a; abbaan kiyya liche'een isin dhaane; ani ammoo lichee qaccee irraa akka makkaa qara qadduun isin hin dhaana» jedhi» jedhane. **12** Akkuma mootichi, «Guyyaa sadiin duuba deebi'aatii, kowa'a» jedhe, Yerobi'aamii fi kolbaan martinuu deebi'ane, gara Rehobiyaamii dhufane. **13** Mootichi Rehobiyaam gorsa

jaarsoleen isaaf kennite tuffatee, xixxa'aan deebii isaanii kenne. **14** Inni gorsa dargaggootaa fudhatee, «Abbaan kiyya waanjoo ulfaattuu isinitti fe'e; ani ammoo ta san caaltu isinitti hin fe'a; abbaan kiyya liche'e'en isin dhaane; ani ammoo lichee qaccee irraa akka qaajjibbu'u qara qadduun isin hin dhaana» jedhe. **15** Wonni Mootiin Waan Maraa karaa nama qachaa Shiilo'oo raagicha Ahiyaatiin, ilma Nebaatii Yerobi'aamitti dur dubbate, muummowuu waan qadduuf, mootichi waan kolbaan jette hin dhageenne. **16** Mootichi isaanii dhage'uu akka dide, Israa'elooti marti yenna hubatane, mootichaan, «Nuuti Daawiti woliin qooda maan qanna? Ilma Iseyii Daawiti woliin dhaala maan qanna? Ee kolbaa Israa'elii, gara mana keessanii deebi'a! Ee sanyii Daawitii, ati kolbaa teeti bulfadhu!» jedhane. Maare Israa'elooti gara mana ifii deebi'ane. **17** Rehobiyaam ammoo Israa'eloota qachoota Yihuda'aa keessa le'anu bulche. **18** Achiin duuba mootichi Rehobiyaam, Adoniiraamii itti gaafatamaa namoota hunaan huji hunaan tujanuu gara Israa'eloota erge; isaan ammoo dhaka'aan hamanee isa ijjeesane. Mootichi Rehobiyaam ammoo ariitiin garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra tee'ee, gara Yersaaleemii baqate. **19** Maare kolbaan Israa'elii ta gara kaabaa, haga adhaa mana mootummaa Daawitii irratti, akkuma finqila kaasanetti hafane. **20** Israa'elooti marti Yerobi'aam akka deebi'e yenna dhage'ane, gara wolde'a ifii waansisane, Israa'eloota mara irratti mootii isa godhane. Sanyii Daawitiitiif addatamaa te'ee worri hafe gosa Yihuda'aa qofa. **21** Ilmi Solomoonii Rehobiyaam gara Yersaaleemii yenna deebi'e, Israa'eloota gara kaabaa jiranu lolanee, gara mootummaa isaa akka isaaf deebisanu, fira Yihuda'aatii fi Beniyaaminii mara keessaa, loltoota beekkamane kuma dhibba tokkoo fi kuma saddeettama wolitti qabate. **22** Ammoo jechi Waaqaa gara Shemaa'iyaa nama Waaqaa dhufee, **23** «Mootii Yihuda'aa Rehobiyaamii ilma Solomooniitiin, fira Yihuda'aatii fi Beniyaamiitiin, worra hafe maralle'en, **24** Mootiin Waan Maraa, «Wonni te'e kun fedha kiyyaan waan teeteef, Israa'eloota obboleeyyan teessan lolliisaaf ol hin bayina'a. Isin martinuu gara mana keessanii deebi'a'a» jedhi» jedheen. Maare isaan martinuu jecha Mootii Waan Maraatiif ajajamanee, akkuma Mootiin Waan Maraa isaan ajaje gara mana ifii deebi'ane. **25** Achiin duuba mootichi Yerobi'aam biyya koobittii Efreemii keessatti qachaa Sheekemiitiitti dalleya dhaka'aa ijaaree yenna diqqoo achi ture; achille'ee ka'ee qachaa Pheni'elille'etti dalleya dhaka'aa ijaare. **26** Inni gadhaa ifii keessatti, «Amma mootummaan sanyii Daawitiitiif waan deebitu fakkaatti; **27** kolbaan tun Galma Mootiin Waan Maraa keessatti ciincaa dhikeessiisaaf, gara Yersaaleemii yoo ol baate, gadhaan isaanii gara gootaa isaanii mootii Yihuda'aa Rehobiyaamii hin deebi'a; isaan na ijjeesane, gara mootii Yihuda'aa gara Rehobiyaamii hin deebi'an» jedhee yaade. **28** Mootichi waan kana irratti mari'ateen duuba, fakkii jabbii lama worqii irraa hujisiise kolba'aan, «Ee Israa'el, waaqonfatiisaaf gara Yersaaleemii ol bayisii akka malee ulfaatti; waaqoti keessan ka biyya Gibxi'ii keessaa isin baasane isaan kana» jedhe. **29** Fakkii jabbii ta worqii irraa

hujisiise san, takkattii Bet'el keessatti, taan Daan keessatti dhaabe. **30** Kolbaan fakkii jabbii san waaqonfatiisaaf Bet'el, haga Daaniille waan dhaxxeef, tun cubbuu itti teete. **31** Akkasuma Yerobi'aam addee waaqonfanna'aa irratti galma ijaaree, gosa Lewwii'ii te'uu dhabanulle kolbaa mara keessaa, hayyoota worra Lewwoota hin te'in file. **32** Yerobi'aam akkuma jila biyya Yihuda'aatiitti jilifatanuu, ji'a saddeetesso'oo guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti, jila akka jilifatanu murteesse, addee ciinca'aa irratti ciincaa dhikeesse; inni fakkii jabbii ta worqii irraa hujisiise ta Bet'el keessa dhaabe saniif, ciincaa dhikeesse. Inni addee waaqonfanna'aa ta Bet'el keessatti ijaare san keessalle hayyoota tajaajilu keye. **33** Inni ji'a saddeetesso'oo guyyaa kudhanii shaneesso'oo, addee ciinca'aa ta Bet'el keessatti ijaarsise irratti, ciincaa dhikeessiisaaf dhaq; achitti guyyaa ifii filate sanitti Israa'elooti jila akka jilifatanu murteesse, hixaana aarsiisaaf gara addee ciinca'aa san ol baye.

13 Yerobi'aam hixaana aarsiisaaf addee ciinca'aa bira adoo dhaabbateeruu, nami Waaqaa tokko, ajaja Mootii Waan Maraatiin, biyya Yihuda'aa irraa gara Bet'elii dhufe. **2** Inni ajaja Mootii Waan Maraatiin addee ciinca'aa mormee, qoonqoo guddo'oon, «Addee ciinca'aa! Addee ciinca'aa! Mootiin Waan Maraa si'in, «Kunoo, sanyii Daawitii keessaa ilmi maqaan isaa: Yosiyaas jedhamu hin dhalata; inni hayyoota addee waaqonfanna'aa irratti ciincaa dhikeessanu, si irratti hin ciinCESSA; lafeen namootaa si irratti hin gubanti» jedha» jedhe. **3** Guyyuma san nami Waaqaa sun, beessisa kenne, «Addeen ciinca'aa tun gargar hin dhooti; daadhaan irra jirulle hin jige. Kun beessisa Mootiin Waan Maraa kenne» jedhe. **4** Mootichi Yerobi'aam waan nami Waaqaa sun, addee ciinca'aa ta Bet'el keessaa mormee, qoonqoo guddo'oon dubbate yenna dhage'e, addee ciinca'aa san irraa, harka ifii nama Waaqaa sanitti diriirsee, «Namicha kana qaba'a!» jedhe. Harki mootichaa ka inni itti diriirsee sun ammoo, sooree waan gogeef, duubatti deebifatu hin dandeenne. **5** Akkuma nami Waaqaa sun, jecha Mootii Waan Maraatiin beessisa kenne, addeen ciinca'aa sun gargar dhootee, daadhaan irra jirulle jige. **6** Mootichi Yerobi'aam nama Waaqaa saniin, «Maganne'e, harki kiyya fayyee, addee duriititti akka naa deebi'u, Mootii Waan Maraa Waaqa keeti naaf daadimadhu!» jedhee kadhate. Maare nami Waaqaa sun Mootii Waan Maraa daadimate; harki mootichaalle fayyee, akka dur jirutti deebi'e. **7** Achiin duuba mootichi nama Waaqaatiin, «Na woliin gara manaa koyiitii areerradhu; kennansalle si'iif hin kenna» jedhe. **8** Nami Waaqaa ammoo deebisee mootichaan, «Gamisa qabeenna keetii yoo naaf kennitelle, ani si woliin hin deemu; addee tanatti sagalee hin nyaadhu; bisaanille hin unu. **9** Sagalee akka hin nyaanne, bisaan akka hin unne, karaa dhufe sanille deebi'ee akka hin galle, Mootiin Waan Maraa na ajajeera» jedhe. **10** Tanaaf inni karaa dhibii deebi'ee deeme malee, karaa gara Bet'elii dhufe san hin deebine. **11** Yenna san jaarsi raagichi Bet'el keessa le'u tokko jiraayyu; ilmaan isaa dhuttee, waan nami Waaqaa guyyaa san Bet'el keessatti godhee fi waan inni mooticha Yerobi'aamitti dubbate mara isatti hinte. **12**

Abbaan isaanii, «Namichi sun karaa kam deeme?» jedhee gaafate; ilmaan isaalle, karaa nami Waaqaa ka Yihudaa irraa dhufe sun deeme, isatti mudhitte. **13** Achiin duuba inni ilmaan ifitiin, «Harree tiyyatti kooraa naa fe'a'a!» jedhe; isaan harree sanitti kooraa isaaf fe'ane; innille irra tee'ee, **14** nama Waaqaa san hordofee, qilxaa jala tee'eeruun dhaggee, «Nami Waaqaa ka biyya Yihuda'aatii dhufe si'ii?» jedhee isa gaafate. Inni deebisee, «Eeti'i, ana» jedhe. **15** Jaarsi raagichi sun nama Waaqaa saniin, «Ana waliin gara manaa koyiitii, areerradhu» jedhe. **16** Nami Waaqaa sun ammoo, «Ani si waliin gara mana keetii deebi'ee deemuu, addee tanatti sagalee si waliin nyaatuu, bisaanille unuu hin dande'u. **17** Achitti sagalee akka hin nyaanne, bisaan akka hin unne, karaa dhufe sanille deebi'ee akka hin galle, Mootiin Waan Maraa na ajajeera» jedhe. **18** Achiin duuba jaarsi raagichi sun sobee, nama Waaqaatiin, «Anille akkuma keeti raagicha; ergamaan tokko ajaja Mootii Waan Maraatiin, «Nami Waaqaa kun sagalee akka nyaatuu fi bisaan akka unu, deebisii gara mana keetii fudhadhuu gali» naan jedheera» jedhe. **19** Maarre nami Waaqaa sun isa waliin deebi'ee, mana isaatiitti sagalee nyaatee, bisaan une. **20** Adoo isaan nyaatiisatti jiranuu, jechi Mootii Waan Maraa gara jaarsa raagichaa isa deebisee fide sanii dhufe. **21** Jaarsi raagichi sun, nama Waaqaa ka biyya Yihudaa irraa dhufe saniin, «Mootiin Waan Maraa, «Sababa ati jecha Mootii Waan Maraatiif ajajamuu diddee, ajaja ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si ajaje eegatuu diddee, **22** addee dhaxxee sagalee akka hin nyaanne, bisaanille akka hin unne dhooggantetti, sagalee nyaatee, bisaanille waan unteef, reeffi keeti addee awwaalaa ta abbootiin teeti ta durii itti awwaalanetti hin awwaalamu!» jedha» jedhee qoonqoo guddo'oon dubbate. **23** Nami Waaqaa sun sagalee nyaatee, bisaan uneen duuba, jaarsi raagichi deebisee isa fide sun harre'etti kooraa isaaf fe'e. **24** Nami Waaqaa sun adoo deemiisatti jiruu, neenqi karaa irratti dhaggee isa ijjee; reeffi isaalle karaa irratti albifamee, harree sanii fi neenqille achi dhaabbateeraayyu. **25** Namooti karaa san dabaranu tokko, reeffa karaa irratti albifameeruu fi neenqa isa bira dhaabbateeru san dhagganee, dhaqanee namoota qachaa jaarsi raagichi keessa le'utti odeessane. **26** Raagichi karaa irraa waamee isa deebise fide sun, waan kana yennaa dhage'e, «Inni nama Waaqaa ka jecha Mootii Waan Maraatiif ajajamuu dide waan te'eef, Mootiin Waan Maraa akkuma isa ifi eeggachiise, neenqa caccassee isa ijjeesutti, dabarsee isa kenne» jedhe. **27** Achiin duuba raagichi ilmaan ifitiin, «Harre'etti kooraa naa fe'a'a» jedhe; isaanille kooraa san isaaf fe'ane. **28** Raagichi ka'ee yennaa dhage, reeffi nama Waaqaa sun karaa irratti albifamee, harre'ee fi neenqi reeffa san bira dhaabbataneeranuun dhagge. Neenqi sun reeffa san hin nyaanne; harree sanille hin caccassine. **29** Maarre jaarsi raagichi sun, reeffa fuudhee harre'etti fe'ee, bowanee akka isa awwaalanu, gara qachaa Bet'elii fide. **30** Achiin duuba reeffa nama du'ee san, addee awwaalaa ta ifii qopheeffate keessa keyee, «Anne'e, obboleessa kiyya!» jedhaa bowaneef. **31** Isa awwaalaneen duuba jaarsi raagichi ilmaan ifitiin, «Gaafa

ani du'u, addee awwaalaa ta nami Waaqaa keessatti awwaalame tana keessatti na awwaala'a; lafee tiyyalle lafee isaa bira keya'a. **32** Ergaan nami Waaqaa sun, ajaja Mootii Waan Maraatiin addee ciinca'aa ta Bet'elii irratti, addee waaqonfanna'aa ta qachaa Samaariya'aa mara keessaa irratti morme, dhugumaan hin muummotti» jedhe. **33** Eega tun teeteeyyuu, mootichi Yerobi'aam ittuma dabalee gosuma mara keessa, worra addee waaqonfanna'aatiif hayyoota te'uu barbaadu adda baasee, addee waaqonfanna'aatiif, hayyoota filate malee, hujji hantuu ifii irraa hin deebine. **34** Cubbuu tanatti sanyii Yerobi'aamii gara jinnanaatii fi gara lafa irraa ijjumaa badiisaa geesse.

14 Bara san ilmi Yerobi'aamii Abiiyaan dhibame. **2** Mootichi Yerobi'aam haadha manaa ifitiin, «Ka'iitii, haadha manaa tiyya akka teete nami tokkole akka si hin beennetti uffadhuutti, gara addee raagichi Abiiyaan, ka kolbaa tana irratti akka ani mootii te'u natti hime jiruu, Shiiloo dhaqi. **3** Yennaa dhaxxu daabboo xaltaa kudhan, bixee zayitii dibante diqqoo isi'tiiti fi damma okkotee tokko qabadhuutti gara isaa dhaqi. Inni waan ilmi keenna te'uuf jiru si'tiiti hin hima» jedhe. **4** Maarre haati manaa Yerobi'aamiille akkuma inni jedhe gootee, gara qachaa Shiilo'oo gara mana Abiiya'aa dhaxxe, «Haadha manaa dulloomeeruuf ilti isaa dhaggiisa dadhaddeertiyyu. **5** Mootiin Waan Maraa ammoo, «Kunoo, haati manaa Yerobi'aamii, ilmi isi'ii waan dhibameeruuf, marroo isaa si gaafatisaaf dhufaarti. Ati, «Akkas, akkas» jedhiitii deebii isi'ii kenni. «Isiin nama dhibii ifi fakkeessitee, gara keeti hin dhutti» jedhee raagicha Abiiya'atti hime. **6** Raagichi Abiiyaan ammoo, ijjata isi'ii balbala irratti yennaa dhage'e, «Haadha manaa Yerobi'aamii, ol seen! Ati maaf nama dhibii ifi fakkeessita? Ani oduu badduu sitti himiisaa ergameera. **7** Dhaqitiin waan Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii jedhu, Yerobi'aamitti himi! Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani odduu kolba'aatii si filee, kolbaa tiyya Israa'el irratti sooreessa si godhe. **8** Ani mootummaa sanyii Daawitii irraa fuudhee si'if kenne; ati ammoo akka tajaajilaa kiyya Daawitii, ka ajaja kiyya eegatee, gadhaa tokkochaan na hordofee, fuula kiyya duratti waan sirrii te'e hujee hin teene. **9** Ati sibiila baqsiifame irraa waaqota dhibii, waaqota dharaa hujisiittee, na aarsitee mootota si'in duraa caalaa, waan hantuu hujjee, dudda natti galte. **10** Tanaaf ani maatii Yerobi'aamii irratti badii hin fida; maatii isaa ka garba te'e yookiin ka garba hin te'in, ilmaan dhiiraa ta isaa mara Israa'el keessaa hin balleessa; akkuma nami kosii gubee balleessu, anille maatii Yerobi'aamii hin balleessa. **11** Maatii isaa worra qachaa keessatti du'u mara sareen hin nyaatti; worra qachaa alatti du'u allaatiin hin nyaatti; ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera» jedha» jedhe. **12** Achiin duuba Abiiyaan haadha manaa Yerobi'aamiitiin, «Ati gara mana keetii deebi'; akkuma ati qachaa seenteen ilmi keeti hin du'a. **13** Israa'elooti marti isaaf bowanee, isa hin awwaalan; maatii Yerobi'aamii keessaa, nami Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii itti gammade, isa qofa waan te'eef, isa qofatti awwaala dansaa dhaggata. **14** Mootiin Waan Maraa mootii haareya Israa'el irratti mootii te'ee, adhuma

maatii Yerobi'aamii ijumaa balleessu hin mootonsa; Tun ammuma hin teeti. **15** Israa'elooti utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu hujanee, Mootii Waan Maraa waan aarsaneef, inni isaan adabee akka shonbooqqoo bisaan keessaa isaan hin raasa; lafa dansaa abbootii isaanii ta duriitiif kenne keessalle'ee isaan ari'ee, laga Efraa'xiisiitiin gamatti isaan hin bittinneessa. **16** Yerobi'aam cubbuu hujee, kolbaan Israa'elillee cubbuu akka huju waan godheef, Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii hin lakkisa» jedhe. **17** Haati manaa Yerobi'aamii kaatee, gara qachaa Tiirza'aa deebite; akkuma isiin gulantaa balbalaa irra geetteen, ilmi isii'ii du'e. **18** Akkuma Mootiin Waan Maraa karaa tajaajilaa ifii raagicha Ahiya'aatiin dubbate, Israa'elooti marti bowanee, isa awwaalane. **19** Wonni dhibiin ta mootichi Yerobi'aam hujee, attam akka lolee fi akka bulche, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **20** Yerobi'aam mootii te'ee woggaa diddamii lama bulcheen duuba du'e; addee isaattii ilmi isaa Naadaab mootii te'e. **21** Ilmi Solomoonii Rehobiyaam biyya Yihuda'aattitti mootii yennaa te'e, nama woggaa afurtamii tokkoo ti; inni qachaa Yersaaleemii ka Mootiin Waan Maraa maqaan isaa akka itti waamamuuf, qachoota gosa Israa'elii mara keessaa filate keessa tee'ee, woggaa kudha torba bulche; haati Rehobiyaamii «Na'aamaa» jedhanti; isiin nama biyya Amoonii ti. **22** Kolbaan Yihuda'aa Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujee; isaan cubbuu hujane saniin, abbootii ifii ta durii caalaa aarii Mootii Waan Maraa ta hinaaffa'aa kakkaasane. **23** Isaan koobota dhedheertuu mara irratti addee waaqonfanna'aa, soodduu akka woyyu'uutitti ilaalanu, utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu, gaaddisa muka banqaqa'aa mara jalalle'etti hujatane. **24** Lafa san keessa galmi dhiirti keessatti wol bukkoonisuuyyuu jira. Isaan akkuma kolbaa gosa biyya adda addaa, ta Mootiin Waan Maraa Israa'eloota duraa ari'ee baasee, waan Mootii Waan Maraa diqachiisu bacaa hujane. **25** Rehobiyaam mootii te'ee woggaa shaneesso'ootitti, mootichi biyya Gibxi'ii Shiishaq qachaa Yersaaleemii lole. **26** Inni qabeenna Galma Mootii Waan Maraati fi mana mootumma'aa keessa jiru mara, wontee mootichi Solomoon worqii irraa hujisiise maralle fudhate. **27** Maarre mootichi Rehobiyaam, addee wontee worqii san, wontee sageettu'uu hujisiisee, ajajjoota eeddota seensuma dalleya mana mootumma'aa eeganutti kenne. **28** Yennaa mootichi gara Galma Waaqaa dhufu mara, eeddota wontee san fudhatanee qabatan; achiin duuba wontee san, gara kolloo eeddotaattitti deebisan. **29** Wonni dhibiin ta mootichi Rehobiyaam hujee marti, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **30** Rehobiyaamii fi Yerobi'aam bara ifii mara wol lolaa turane. **31** Rehobiyaam du'ee, qachaa Daawitii keessatti addee awwaala abbootii ifiititti awwaalame; haati Rehobiyaamii «Na'aamaa» jedhanti; isiin nama biyya Amoonii ti. Ilmi isaa Abiiaan addee isaattitti mootii te'e.

15 Ilmi Nebaatii Yerobi'aam Israa'el irratti mootii te'ee woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti, Abiiaan biyya Yihuda'aa irratti mootii te'e. **2** Mootichi Abiiaan Yersaaleem keessa tee'ee, woggaa sad bulche; maqaan haadha isaa

Ma'aka'a; isiin intala Abiishaalomii ti. **3** Mootichi Abiiaan cubbuu abbaan isaa dur hujee mara hujee; inni akka Daawitii abbaa abbootii isaa ta durii, Mootii Waan Maraa Waaqa ifiitiif hin addatanne. **4** Te'uu malee, Mootiin Waan Maraa Waaqi isaa Daawitiiif jedhee, qachaa Yersaaleemii jabeessee, ilma isaan duuba barcumaa mootummaa isaa irra tee'u, Abiia'aaf kenniisaan akka issa'aattitti addii isaaf kenne muummesse. **5** Daawitii cubbuu Uriiyaa Heeticha irratti hujee malee, fuula Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e hujee; bara jiruu ifii mara ajaja Mootii Waan Maraa eegateera. **6** Bara jiruu Abiia'aa mara Rehobiyaamii fi Yerobi'aam wodhakkaa lolli jiraayyu. **7** Wonni dhibiin ta mootichi Abiiaan hujee marti, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. Abiia'aa fi Yerobi'aam wol lolaa turane. **8** Abiiaan du'ee, qachaa Daawitii keessatti, abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; addee isaattitti ilmi isaa Aasaan mootii te'e. **9** Yerobi'aam Israa'el irratti mootii te'ee woggaa diddaameesso'ootitti, Aasaan biyya Yihuda'aa irratti mootii te'e. **10** Inni Yersaaleem keessa tee'ee woggaa afurtamii tokko bulche; maqaan akkoo isaa Ma'aka'a; isiin intala Abiishaalomii ti. **11** Aasaan akkuma Daawitii abbaa abbootii isaa ta durii, fuula Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e hujee. **12** Mootichi Aasaan addee dhiirti itti wol bukkoonisuu lafa san keessaa balleesse; waaqota dharaa ka abbootiin isaa hujelle mara balleesse. **13** Akkoon isaa Ma'akaan, fakkii waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuu, diqachiittuu waan hujjeef, inni giittummaa irraa isii buuse; fakkii isiin hujelle caccassee, dhooqa Qedroonii keessatti gube. **14** Aasaan addee waaqonfanna'aa mara balleessuu dhabulle, haga bara jiruu ifii mara, Mootii Waan Maraatiif addatameera. **15** Inni meya adda addaa ka abbaan isaati fi inninuu Waaqaaf woyyoonse, meetii'ii fi worqii mara fidee, Galma Waaqaa keessa keye. **16** Mootiin Yihuda'aa Aasaanii fi mootiin Israa'elii Baa'ishaan, bara mootummaa isaanii mara wol lolaa turane. **17** Mootiin Israa'elii Baa'ishaan biyya Yihuda'aa lolee, eennulle gara biyya Yihuda'aa akka hin seenne, achi keessalle'ee akka hin baane, qachaa Raama'aattitti dalleya dhaka'aa ijaare. **18** Maarre mootichi Aasaan, meetii'ii fi worqii Galma Waaqaatii fi mana mootumma'aa keessatti hatte mara fuudhee, qondaaltota ifiititti kennee, gara mooticha Sooriya'aa Ben-Hadaadii ilma Xaabriimoonii, akaakoo Heziyoonii ka qachaa Damaasqo'oo keessa jiruu ergee, **19** «Akkuma abbaan kiyyaa fi abbaan keeti wolii galtee godhatane, anii fi atille wolii galtee godhannuu ti. Kunoo ani kennansa meetii'itii fi worqii'ii si'iif ergeera; amma mootichi Israa'elii Baa'ishaan, akka na irraa deebi'u, wolii galtee isa wolii godhatte san diigi» jedhe. **20** Mootichi Ben-Hadaad mooticha Aasaan waliin wolii galee, ajajjoota loltootaa gara qachoota Israa'elii akka duulanu godhe; isaanille liyon, Daan, Abeel-bet-ma'akaa, Kenerootii fi Niftaaleemille mara qabatan. **21** Mootichi Israa'elii Baa'ishaan tana yennaa dhage'e, qachaa Raama'aattitti dalleya dhaka'aa ijaaruu lakkisee, gara qachaa Tiirza'aa deebi'e. **22** Achiin duuba mootichi Aasaan, namoota biyya Yihuda'aa maratti lassii dabarse; isaan keessaa nami tokkole adoo hin

hafin dhufanee, dhaka'aa fi muka mootichi Baa'ishaan qachaa Raama'aatitti dalleya dhaka'aa ijaarsisaa ture san fuudhanee deemane. Mootichi Aasaan dhaka'aa fi muka saniin, lafa Beniyaamin keessatti qachaa Geba'aatii fi Miispha'aatitti dalleya dhaka'aa ijaarsise. 23 Wonna dhibiin ta mootichi Aasaan huje marti, milkayis isaatii fi qachaan inni ijaarsise, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. Inni yennaa dulloome ammoo, dhukkuba miilaatiin qabame. 24 Aasaan du'ee, qachaa Daawitii keessatti awwaalame; ilmi isaa Yoshaafaax addee isaatitti mootii te'e. 25 Mootichi Aasaan biyya Yihuda'aa irratti mootii te'ee, woggaa lammaesso'ootitti, ilmi Yerobi'aamii Naadaab mootii Israa'el te'ee, woggaa lama bulche. 26 Inni akkuma abbaa ifii, fuula Mootii Waan Maraa duratti cubbuu hujee, kolbaan Israa'eliille cubbuu akka hujju godhe. 27 Naadaabii fi Israa'elooti marti qachaa Filisxeemotaa Giibetoon marsanee adoo jiranuu, gosa Yisaakorii keessaa ilmi Ahiyaa'aa Baa'ishaan, Naadaab irratti mala dhowee, isa iijeese. 28 Maarre Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee, woggaa sadeesso'ootitti, Baa'ishaan Naadaab iijeese, addee isaatitti mootii Israa'elii te'e. 29 Inni akkuma mootii te'een, maatii Yerobi'aamii mara iijeese fix; akkuma Mootiin Waan Maraa karaa tajaajilaa ifii, raagicha Ahiyaa nama qachaa Shiilo'ootiin dubbate, inni maatii Yerobi'aamii tokkole adoo hin hamburin mara isaanii fixe. 30 Tunille sababa Yerobi'aam cubbuu hujee, kolbaan Israa'eliille cubbuu akka hujju godhee, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii aarseef teete. 31 Wonna dhibiin ta mootichi Naadaab huje marti, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 32 Mootiin Yihuda'aa Aasa'aa fi mootiin Israa'elii Baa'ishaan bara mootummaa ifii mara wol lolaa turane. 33 Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee, woggaa sadeesso'ootitti ilmi Ahiyaa'aa Baa'ishaan, qachaa Tiirza'aa keessatti mootii te'ee, woggaa diddamii afur bulche. 34 Baa'ishaan akkuma Yerobi'aamii, fuula Mootii Waan Maraa duratti cubbuu hujee, kolbaan Israa'eliille cubbuu akka hujju godhe.

16 Jechi Mootii Waan Maraa gara Yehuu raagicha ilma Haanaanii dhufee marroo mooticha Baa'isha'aa dubbate, 2 «Ani bukuu keessaa si kaasee, soorressa kolbaa tiyya Israa'elii si godheera; ati ammoo akka Yerobi'aamii cubbuu hujee, kolbaan tiyyalle cubbuu hujee, cubbuu fiitiin akka na aarsitu gooteerta. 3 Tanaaf ani akkuma maatii Yerobi'aamii ilma Nebaatii balleesse, si'ii fi maatii teeti hin balleessa. 4 Maatii teeti keessaa worra qachaa keessatti du'u mara, sareen hin nyaatti; worra qacha'an alatti du'u mara, allaatiin hin nyaatti» jedhe. 5 Wonna dhibiin ta mootichi Baa'ishaan huje martii fi milkayis isaa, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 6 Mootichi Baa'ishaan du'ee, qachaa Tiirza'aa keessatti awwaalame; ilmi isaa Elaan addee isaatitti mootii te'e. 7 Mootichi Baa'ishaan, fuula Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujee, akkuma maatii Yerobi'aamii waan hantuu hujee saniin Mootii Waan Maraa aarsee, maatii Yerobi'aamiille iijeese waan fixeef, jechi Mootii Waan Maraa karaa raagicha Yehuu ilma Haannaaniitiin isaa fi maatii isaa irratti

dhufe. 8 Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee woggaa diddamii jayeesso'ootitti, ilmi Baa'ishaa Elaan Israa'el irratti mootii te'ee, qachaa Tiirza'aa keessa tee'ee, woggaa lama bulche. 9 Qondaaltota isaa keessaa tokko ka, «Ziimri» jedhamu, ajajaan gamisa garreettaa isaa ka fardaan harkifamuu, isa irratti mala dhowe. Yennaa san mootichi Elaan qachaa Tiirza'aa keessatti, mana Aarza'aa ka itti gaafatamaa mana mootumma'aa keessatti unee machoweeraayyu. 10 Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee, woggaa diddamii torbeesso'ootitti, Ziimri mana seenee Elaa iijeese, addee isaatitti mootii te'e. 11 Ziimri mootii te'ee, barcumaa mootumma'aa irra akkuma tee'een, maatii Baa'ishaa mara iijeese fix; inni fira yookiin jaalota isaa keessaa dhiira tokkole adoo hin hamburin fix. 12 Maarre Ziimri akkuma jechi Mootii Waan Maraa, karaa raagicha Yehutiin marroo mooticha Baa'isha'aa dubbate, maatii Baa'ishaa mara balleesse. 13 Baa'ishaa fi ilmi isaa Elaan waaqota dharaa ka woy hin baane waaqonfatiisaan cubbuu hujanee, kolbaan Israa'eliille cubbuu akka hujju godhane, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii waan aarsaneef, tun teete. 14 Wonna dhibiin ta mootichi Elaan huje marti, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 15 Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee woggaa diddamii torbeesso'ootitti, Ziimri qachaa Tiirza'aa keessa tee'ee, guyyaa torba callaa bulche; yennaa san loltooti Israa'elii, qachaa worra Filisxeemotaa, Giibetoon marsitee achi qubatteerti. 16 Loltooti Israa'eloota ta addee quttumaa jirtu, Ziimri mala dhowee mooticha akka iijeese yennaa dhageette, guyyuma san, addee quttumaa san keessatti ajajaa ifii Omiri Israa'el irratti mootii godhane. 17 Achiin duuba Omiri, loltoota ifii mara waliin qachaa Giibetoonii lakkisee, dhaqee qachaa Tiirza'aa marse. 18 Ziimri qachaan akka qabame yennaa dhagge, mana mootumma'aa ka dalleya dhaka'aa qabu san ol seenee, mana mootumma'aa san ifi irratti gubee, ibidda saniin du'e. 19 Inni akkuma Yerobi'aamii fuula Mootii Waan Maraa duratti cubbuu hujee, kolbaan Israa'eliille cubbuu akka hujju waan godheef tun teete. 20 Wonna dhibiin ta mootichi Ziimri hujee fi fiqilli inni kaase, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 21 Achiin duuba kolbaan Israa'elii addee lamatti qodante; kolbaan gamisi ilma Giinatii Tiibnii mootii godhatiisa barbaadde; worri gamisi Omiri mootii godhatiisa barbaade. 22 Kolbaan Omiri hordotte ammoo, kolbaa ilma Giinatii Tiibnii hordotte injifatte; maarre Tiibni du'ee, Omiri mootii te'e. 23 Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee, woggaa soddomii tokkeesso'ootitti, Omiri mootii Israa'elii te'ee, woggaa kudhanii lama bulche; woggoota tana keessaa woggoota jaa qachaa Tiirza'aa keessa tee'ee bulche. 24 Inni kooba Shamroonii meetii kuma jaan namicha, «Shemerii» jedhamu irraa bitatee, qachaa irratti ijaaree, qachaa san maqaa Shemerii ka abbaa kooba san gurgureetiin, «Samaariyaa» jedhee moggaase. 25 Omiri mootota isaan qaraa mara caalaa, fuula Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujee. 26 Inni akkuma Yerobi'aamiin ilmi Nebaatii cubbuu hujee, kolbaan Israa'eliille cubbuu akka hujju godhee, waaqota dharaa ka woy hin baane waaqonfatiisaan Mootii Waan Maraa

Waaqa Israa'elii akka aarsanu godhe san mara huje. **27** Wonni dhibiin ta mootichi Omiri huje marti, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **28** Omiri du'ee qachaa Samaariya'aatitti awwaalame; ilmi isaa Ahaab addee isaatitti mootii te'e. **29** Aasaan mootii Yihuda'aa te'ee woggaa soddonii saddeetesso'oottii, ilmi Omirii Ahaab Samaariyaa keessa tee'ee, woggaa diddamii lama Israa'el bulche. **30** Ilmi Omirii Ahaab mootota isaan qaraa mara caalaa, fuula Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **31** Inni cubbuu mootichi ilmi Nebaatii Yerobi'aam huje akka waan kaso'oottii ilaalee, ifille'eef cubbuma san huje; itti dabaleelle intala Etba'aalii mooticha Sidoonii Iizaabel fuudhee, waaqa dharaa Ba'aal tajaajiliisaa fi waaqonfatiisa jalqabe. **32** Inni Samaariyaa keessatti waaqa dharaa Ba'aaliif galma ijaaree, achi keessatti addee cinca'aa huje. **33** Inni ammalle utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu huje, mootota Israa'elii ta isaan qaraa mara caalaa cubbuu huje, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii aarse. **34** Bara Ahaabii keessa, nami qachaa Bet'elii Hii'el qachaa Yeriko'oo deebisee ijaare. Akkuma Mootiin Waan Maraa karaa Iyaasuu ilma Nuniitiin dubbate, guyyaa Hii'el hundee qachaa Yeriko'oo dhaabe, ilmi angafichi isaa Abiiram du'e; guyyaa inni karra qachaa sanii baase, ilmi isaa maandhich Seguub du'e.

17 Eliyaas ka biyya Giil'aadii keessa Tishibee keessa le'u, mooticha Ahaabiin, «Dhugaa Mootii Waan Maraa Waaqa jiraataa Israa'elii ka ani tajaajiluu, jecha kiyaan malee, woggoota dhufanu keessa fixeeni lafa irratti hin dhaggaamu yookiin bokkeenni hin roobu» jedhe. **2** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Eliyaasii dhufee, **3** «Addee tanaa ka'ii karaa aduun baatu dhaqiitii, dhooqa Keriiitii ka Yordaanos irraa karaa aduun baatu jirutti dhokadhu. **4** Dhooqa san keessaa bisaan hin unta; achitti sagaleelle akka sii fidu harraaqessa ajajeera» jedhe. **5** Maarre Eliyaas akkuma Mootiin Waan Maraa isa ajaje, gara dhooqa Keriiitii ka laga Yordaanosii irraa karaa aduun baatu jiru dhaqee achi ture. **6** Harraaqessi daabboo'oo fi foon ganamaa fi galgala isaaf fidaayyu; inni bisaanille laga san keessaa unaayyu. **7** Bokkeenni lafa irraa waan dhabameef, yennaa diqqoo'oon duuba lagi sun goge. **8** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Eliyaasii dhufee, **9** «Ka'ii, gara qachaa Saraaphta'aa ka biyya Sidoonii keessa jirtuu dhaqii achi le'i. Haati hiyyeessaa ta achi leetu takka, akka sii aereentu ani ajajeera» jedhe. **10** Maarre Eliyaas gara qachaa Saraaphta'aa dhaqee, karra qacha'aa bira yennaa geye, haadha hiyyeessaa ta haasumee qocattu takka dhaggee, isii waamee, «Maganne'e bisaan unu naa fidi» jedheen. **11** Isiin bisaan isaaf fidiisaaf dhaqisatti adoo jirtuu, inni isii waamee, «Maganne'e daabboo diqqoo isii'ille naa fidi» jedhe. **12** Isiin deebitee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa Waaqa jiraata'aa, ani bullaa ooboo tokko ta okkotee keessa jirtuu fi zayitii ejersaa cingoo okkotee keessa jirtu malee, daabboo ijumaa hin qabu. Ani haasumee qocadhee gara mana kiyyaa deebi'ee, ifii fi mucaa kiyyaaf sagalee bilcheessiisaaf as dhufe; achiin duuba beelaan duuna» jetteen. **13** Eliyaas isi'iin, «Hin sodaatin; gara manaa

dhaqiitii akkuma jette godhi; dursiitii bullaa diqqoo qaddu san irraa, bixee diqqoo bilcheesiitii naa fidi; achiin duuba ifii fi ilma keetiif bilcheessi. **14** Mootiin Waan Maraa Waaqa Israa'elii, «Haga ani lafa irratti bokkeya roobisiisutti, bullaan okkotee keessaa, zayitiin ejersaalle okkotee keessaa hin dhumattu» jedha» jedhe. **15** Isiin dhaxxee akkuma Eliyaas jedhe goote; maarre isi'ii fi maatiin isi'ii, Eliyaasille sagalee guyyaa hedduu isaaniif geettu dhaggatane. **16** Waaqa karaa Eliyaasiitiin akkuma waadaa gale, bullaan okkotee keessaa, zayitiin ejersaalle okkotee keessaa hin dhumanne. **17** Guyyaa diqqaa'aan duuba ilmi haadha hiyyeessa sun dhibame; dhibeen waan itti hammaatteef dhuma irratti du'e. **18** Isiin Eliyaasiin, «Ee nama Waaqaa ani maan si godhe? Ati cubbuu tiyya Waaqa qaabachiittee, ilma kiyya ijjeesiisaaf as dhuttee?» jettee gaafatte. **19** Eliyaas deebisee, «Ilma keeti natti kenni» jedhee harka isi'ii irraa fuudhee, gara mana mana irratti ijaaramee geessee, taqee ifii irratti irkise. **20** Achiin duuba Eliyaas qoonqoo guddoo'oon, «Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, haadha hiyyeessaa ta ani bira turu tana, ilmi isi'ii akka du'u godhiisaan, waan hantuu akkasii maaf isii irratti fidde?» jedhee gara Mootii Waan Maraa iyye. **21** Achiin duuba inni ilma san irratti yennaa sad itti gombifamee, «Ee, Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, maganne'e lubbuun mucaa kanaa akka itti deebitu godhi» jedhee gara Mootii Waan Maraa iyye. **22** Mootiin Waan Maraa iyya Eliyaasii dhage'ee, mucaalle lubbuun itti deebitee fayye. **23** Eliyaas mana mana irratti ijaarame irraa mucaa gad buusee, «Kunoo, mucaa keeti lubbuun itti deebiteerti» jedhee haadha isaatitti isa kenne. **24** Achiin duuba isiin, Eliyaasiin, «Ati nama Waaqaa akka teetee fi jechi Mootii Waan Maraa ka ati dubbatte dhugaa akka te'e beekeera» jetteen.

18 Yennaa heddu'uun duuba, woggaa sadeesso'oo keessa, jechi Mootii Waan Maraa gara Eliyaasii dhufee, «Dhaqiitii mooticha Ahaabitti mudhadhu; anille lafa irratti bokkeya hin roobiisa» jedhe. **2** Maarre Eliyaas akkuma ajajame gara Ahaabii dhaqe. Yennaa san Samaariyaa keessatti beelti hammaatteertiyyuu. **3** Maarre mootichi Ahaab itti gaafatamaa mana mootummaa isaa Obaadiyaa waansise; Obaadiyaan nama guddoo Mootii Waan Maraa sodaatu. **4** Iizaabel yennaa raagota Mootii Waan Maraa ijjeesiisaa turte, Obaadiyaan raagota dhibba tokko fuudhee, shantama shantamaan addee lamatti qoodde, goda dhaka'aa lama keessatti hossee, sagalee'ee fi bisaan isaaniif dhiheessaayyu. **5** Mootichi Ahaab, Obaadiya'aan, «Ka'iitii, biyya keessa gara madda bisaanii maraa fi laga maraa dhaqi; dedha fardoon, gaangotii fi horiin keenna akka hin duune marra dhagganna fa'a te'a» jedhe. **6** Maarre Ahaabii fi Obaadiyaan biyya keessa deemanu qoqqoodamanee, Ahaab karaa tokko, Obaadiyaan karaa dhibii deemane. **7** Obaadiyaan adoo deemiisatti jirtu Eliyaasiin wol dhaqee; inni Eliyaas akka te'e hubatee, fuula ifitiin lafatti gad gombifamee, «Ati dhugumaan, gootaa kiyya Eliyaasii?» jedhee gaafate. **8** Eliyaas deebise, «Eeti'i ana; dhaqiitii, «Eliyaas as jira» jedhii gootaa keetitti himi» jedhe. **9** Obaadiyaan deebisee Eliyaasiin, «Ani

maan yakkinaan, mootichi Ahaab ana tajaajilaa keeti akka ijjeesuuf, harka isaatiitti dabarsitee na kennita? **10** Dhugaa Mootii Waan Maraa Waaqa jiraataa keetii, goottaan kiyya si barbaadiisaaf, kolbaan yookiin mootummaan inni nama itti hin ergin tokkolle hin jirtu; kolbaan yookiin mootummaan, «Inni as hin jiru» yennaa jettu, akka ati achi hin jirre mirkaneeffatisaaf, isaan kakachiisaayyu. **11** Amma ammoo ati akka ani gara gootaa kiyyaa dhaqee, «Eliyaas as jira» jedhee itti himu barbaaddaa ree? **12** Ani yennaa si biraa deemu, ayyaanni Mootii Waan Maraa eessa akka si geessu waan hin beenneef, ani dhaqee isatti himee, inni yoo si dhagguu dhabe, na hin ijjeesa; na tajaajilaan keeti ijoollummaa tiyaan jalqabee Mootii Waan Maraa hin sodaadha. **13** Iizaabel yennaa raagota Mootii Waan Maraa ijjeesisiitte, waan ani godhe, ati goottaan kiyya hin dhageennee? Ani raagota Mootii Waan Maraa dhibba tokko, shantama shantamaan addee lamatti qoodde, goda dhaka'aa lama keessatti dhossee, sagale'ee fi bisaan isaanii kenne. **14** Ati amma ani gara gootaa kiyyaa dhaqee, «Eliyaas as jira» jedhee akka itti himu barbaaddaa ree? Yoo ani tana godhe inni na hin ijjeesa» jedhe. **15** Eliyaas deebisee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa Waaqa jiraataa waan mara dadee, ka ani tajaajiluu, dhugumaan ani adha mooticha Ahaabitti hin mudhadha» jedhe. **16** Maarre Obaadiyaan dhaqee addee Eliyaas jiru mooticha Ahaabitti hima; Ahaabille ka'ee Eliyaasiin wol dhaggiisaaf deeme. **17** Ahaab yennaa Eliyaas dhagge, «Ka Israa'el rakkisu ada si'ii?» jedhe. **18** Eliyaas deebisee, «Ajaja Mootii Waan Maraa lakkittanee, waaqota dharraa Ba'aal waaqonfatisaan, Israa'el irratti rakkoo ka fidde si'ii fi maatii abbaa keetiiti malee, anaa moti. **19** Amma nama ergiitii kolbaa Israa'elii mara, raagota Ba'aalii dhibba afurii fi shantama, raagota waaqa dharraa ta, «Asheeraa» jedhantuu dhibba afur worra qorii lizaabelii keessaa nyaatanu, gaara Qarmelosii irratti wolitti naaf qabi» jedhe. **20** Tanaaf Ahaab Israa'eloota maratti nama ergee, raagota san gaara Qarmelosii irratti wolitti qabe. **21** Eliyaas kolbaa dura dhikaatee, «Haga yoomii yaada lamaan daaxxan? Mootiin Waan Maraa Waaqa yoo te'e isa hordofa'a Yookiin Ba'aal Waaqa yoo te'e isa hordofa'a!» jedhe. Kolbaan ammoo waan tokkolle hin deebinne. **22** Achiin duuba Eliyaas kolba'aan, «Raagota Mootii Waan Maraa keessaa nami hafe na qofa; Ba'aal ammoo raagota dhibba afurii fi shantama qaba. **23** Korommii lama nu'uuf dhikeessa'a; raagoti Ba'aalii korma tokko filatanee qalanuu ti; foon isaalle kukkutanee qoraanirra naqanuu ti; ammoo ibidda itti hin gabbisin; anille korma lammeesso'oo qalee qopheessee qoraanirra naqa; ammoo ibidda itti hin gabbisu. **24** Achiin duuba raagoti Ba'aalii gara waaqa ifii daadimatanuu ti; anille gara Mootii Waan Maraa kiyyaa hin daadimadha; waaqi ibiddaan deebii kennu, inni Waaqa dhuga'aa ti» jedhe. Kolbaan marti, «Wonni ati jette dansa'a» jette. **25** Achiin duuba Eliyaas raagota Ba'aaliitiin, «Isin hedduu waan teetaneef, korma tokko filadha'aatii, dursa'a qala'aa qopheessa'a; achiin duuba maqaa waaqa keessanii waammadha'a; ammoo ibidda itti hin gabbisina'a» jedhe. **26** Maarre korma isaanii kenname

san qalanee qopheessanee, ganamaa haga saatii jaatiiti waaqa Ba'aalii waammataane; isaan, «Ba'aal nuu dhage'i» jedhaa iyyane; adaala addee ciinca'aa ta ijaarane sanii cinaa maraa sirbane malee, deebiin hin jirtu; ka isaanii deebii kennelle hin jiru. **27** Guyyaa saatii jaatti Eliyaas, «Dhugumaan inni waaqaa motii ree! Takki yaadiisatti jira; yookiin hui'itti itti bacateera; yookiin karaa deemeera yookiin rafeera fa te'a, isa dammassisaaf qoonqoo teessan ol qabadha'aatii iyya'a!» jedhee isaanitti murge. **28** Maarre raagoti dharraa qoonqoo ifii ol qabatanee iyyanee, akkuma aadaa isaanii dhiigi isaanii haga jigutti, shallaaga'aa fi ebo'oon nafa ifi mammaddeessane. **29** Isaan guyyaa saatii jaan duuba, haga ciincaa galgalaatti raaga carraaqane; ammoo deebiin hin jirtu; ka deebii isaanii kenne, ka isaan caqaselle hin jiru. **30** Achiin duuba Eliyaas kolbaa maraan, «Gara kiyya kowa'a!» jedhe; isaanille gara isaa dhufane. Innille addee Mootii Waan Maraatiif ciincaa itti dhikeessanu ta diigante deebisee ijaare. **31** Inni laakkossa gosa ilmaan Yaaqoobii kudhanii lamaatiin, dhakoota kudhanii lama fuudhe; Yaaqoobiin kun ka Mootiin Waan Maraa, «Maqaan keeti Israa'el te'a» jedhee moggaase. **32** Inni dhakaa kanaan maqaa Mootii Waan Maraatiin addee ciinca'aa ijaare; addee ciinca'aa sanitti marsee boolla bisaan litirii gara kudhanii afur qabattu qote. **33** Inni addee ciinca'aa san irra qoraan naqee, foon korma qalamee san kukkutee qoraanirra naqe; achiin duuba, «Okkotee afuritti bisaan guuta'aatii, ciinca'aa fi qoraan san irratti dhangalaasa'a!» jedhe. Isaanille akkasuma godhane. **34** Inni, «Lammeessoo itti dhangalaasa'a» jedheen. Isaanille akkasuma godhane. Inni, «Sadeessoo itti dhangalaasa'a» jedhee ajaje; isaanille sadeessoo itti dhangalaasane. **35** Bisaan adaala addee ciinca'aa san maratti gad yaa'ee, boolla addee ciinca'aa san guute. **36** Yennaa ciincaa galgalaa, raagichi Eliyaas gara addee ciinca'aa dhikaatee, «Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa Abrahaamii, Yisihagiitii fi Israa'elii, ati Waaqa Israa'elii akka teete, anille tajaajilaa keeti akka te'e, waan kana mara ajaja keetiin akka godhe, adha akka beekkamu godhi. **37** Kolbaan tun akka ati Mootii Waan Maraa Waaqa teete, qalbii isaanille gara ifii deebisiisatti ka jiru si akka teete akka beettu, naa dhage'i; ee, Mootii Waan Maraa deebii naa kenni» jedhe. **38** Achiin duuba ibiddi Mootii Waan Maraa bu'ee, ciincaa, qoraan, dhakootaa fi biyyee san nyaatee, bisaan boolla keessaalle arraabe. **39** Kolbaan marti tana yennaa dhaggite, fuulaan lafatti gad gombifantee, qoonqoo guddo'oon, «Mootiin Waan Maraa kun Waaqa; Mootiin Waan Maraa kun Waaqa» jette. **40** Achiin duuba Eliyaas, «Raagota Ba'aalii qaba'a! Isaan keessaa nami tokkolle hin bayin!» jedhee isaan ajaje. Kolbaan isaan mara qadde; Eliyaasille isaan mara gara dhooqa Qiisonii geessee, achitti isaan fixe. **41** Achiin duuba Eliyaas mooticha Ahaabiin, «Gikkeessi bokkeya hama'aa waan jiruuf, ol bayiitii nyaadhu; unille'e» jedhe. **42** Maarre Ahaab nyaatee uniisaaf ol baye; Eliyaas ammoo gara qaccee gaara Qarmelosii ol bayee, jilba ifii lamaan wodhaka'atti gara lafaa gad jedhe. **43** Inni tajaajilaa ifitiin, «Dhaqiitii gara fuullee abbaaya'aa ilaali!» jedhe. Tajaajilaan isaalle dhaqee ilaalee, «Wonni

tokkole achi hin jiru» jedhe. Achiin duuba Eliyaas tajaajilaa ifitiin, «Yennaa torba ammalle deebi'i dhaqi» jedheen. **44** Tajaajilaan isaa yennaa torbeesso'ootitti, «Duumensi diqqaan harka namaa hin caalle, abbaayaa irraa ol ka'uun dhagge» jedhe. Eliyaas tajaajilaa ifitiin, «Gara Ahaabii mootichaa dhaqiiti, «Adoo bokkeenni si hin kutin, garreettaa keeti ka fardaan harkifamu irra tee'iitii gara mana keeti gad bu'i» jedhii itti himi» jedhee ajaje. **45** Yennuma san gubbaan duumensa gurraachotte, bubbeen bubbittie, bokkeenni hamaan bu'e. Mootichi Ahaabii garreettaa fardaan harkifamu irra tee'ee gara Yizre'elii deeme. **46** Hunni Mootii Waan Maraa Eliyaas irratti buute; inni woyaa ifii ol caccaffatee hidhatti sikkatee, haga seensuma Yizre'elii Ahaabiin dura rukkise.

19 Mootichi Ahaab waan Eliyaas godhe mara, raagota Ba'aalii maralle attam akka inni shallaaga'aan ijjeese, haadha manaa ifii lizaabelitti hime. **2** Maarre lizaabel gara Eliyaasii nama ergitee, «Akkuma ati raagota Ba'aalii ijjeette, boru yennaa tanatti yoo ani si hin ijjeesin, waaqoti na ijjeesanuu ti!» jette. **3** Eliyaas sodaatee lubbuu ifii hamburatiisaaf baqate; inni biyya Yihuda'aa keessa Bersheebaa yennaa geye, tajaajiltoota ifii achitti lakkisee, **4** guyyaa tokko guutuu goomolee keessa deemeen duuba, gaaddisa muka ittachaa jala tee'ee, «Ani abbootii tiyya ta durii waan hin caalleef, amma na hin geettii, Waaqa kiyya na ijjeesi!» jedhee daadimate. **5** Achiin duuba inni muka ittachaa san jala irkatee adoo rafee jiruu, ergamaan Waaqaa tokko isa tuqee, «Ka'itii, nyaadhu» jedhe. **6** Eliyaas dammaqqee adaala ifii yennaa ilaale, bixee daabbo'oo ta dhakaa o'u irratti bilchaatee fi okkotee bisaanii takka mataa ifii duratti dhagge. Inni nyaatee uneen duuba deebi'ee rafe. **7** Ergamaan Mootii Waan Maraa ammalle deebi'ee dhufee, isa tuqee, «Karaa fagoo waan deentuuf, ka'itii nyaadhu!» jedheen. **8** Maarre Eliyaas ka'ee, nyaatee une; hunna sagalee saniitiin, guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama haga Siinaa gaara Waaqaa deeme. **9** Inni akkuma achi geyeen goda takka seenee bule. Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Eliyaasii dhufee, «Eliyaas! Maan asii hujja?» jedhee gaafate. **10** Eliyaas deebisee, «Israa'elooti gondoorroo teeti lakkisane, addee ciincaa si'iif itti dhikeessanu diigane, raagota teetille shallaaga'aan waan ijjeesaneef, ani si Mootii Waan Maraa Waaqa Waan Mara dande'uuf guddoo hinaafeera; raagota teeti keessaa nami hafe na qofa; analle ijjeesiisaaf barbaadiisatti jiran» jedhe. **11** Mootiin Waan Maraa Eliyaasiin, «Ani achiin waan dabaruuf, goda keessaa bayiitii gaara gubbaa na dura dhaabbadhu!» jedhe. Achiin duuba qilleensi jabaan hunnaamessi Mootii Waan Maraa duratti gaara dhodhoosee, rassaa butuche; Mootiin Waan Maraa ammoo qilleensa san keessa hin jiruuyyu; qilleensa duuba latti tachoote; Mootiin Waan Maraa ammoo tacho'a lafaa san keessa hin jiruuyyu. **12** Tacho'a lafaatiin duuba ibiddi dhufe; Mootiin Waan Maraa ammoo ibidda san keessa hin jiruuyyu. Ibiddaan duuba qoonqoon akka hasaassa'aa dhage'ante. **13** Eliyaas qoonqoo akka hasaassa'aa yennaa dhage'e, woyaa fuula ifiititti hagooggatee, bayee afaan

goda dura dhaabbate. Achiin duuba qoonqoon takka, «Eliyaas! Maan asii hujja?» jetteen. **14** Eliyaas deebisee, «Israa'elooti gondoorroo teeti lakkisane, addee ciincaa si'iif itti dhikeessanu diigane, raagota teetille shallaaga'aan waan ijjeesaneef, ani si Mootii Waan Maraa Waaqa Waan Mara dande'uuf guddoo hinaafeera; raagota teeti keessaa nami hafe na qofa; analle ijjeesiisaaf barbaadiisatti jiran» jedhe. **15** Mootiin Waan Maraa Eliyaasiin, «Karuma dhutte deebi'iitii, gara goomolee Damaasqo'oo deemi; yennaa achi geette Sooriyaa irratti mootii akka te'u Hazaa'el muudi. **16** Israa'el irratti mootii akka te'u, ilma Niimshaayii Yehuu muudi. Addee teetitti raagicha akka te'u, nama biyya Abeel Mehola'aa ilma Shaafaaxii Elsa'a'i muudi. **17** Nama shallaagaa Hazaa'elii jalaa miliqe mara, Yehuun hin ijjeesa; nama shallaagaa Yehuu'uu jalaa miliqe mara, Elsa'a'i hin ijjeesa. **18** Te'uu malee ani worra jilbiiffatane Ba'aaliif hin sagadin, afaan ifiitille'een ka fakkii Ba'aalii hin sunqatin, namoota kuma torba Israa'elii keessatti hin hambura» jedhe. **19** Maarre Eliyaas achi ka'ee yennaa deemu, ilmi Shaafaaxii Elsa'a'i qotiyoo ximmaadii kudhanii tokkoon qochisiisaa, ifiif ammoo ximmaadii kudhanii lammeesso'ootiin qotiisatti jiruun dhagge. Eliyaas isa bira yennaa geye, woyaa ifii darbatee Elsa'a'i irra buuse. **20** Achiin duuba Elsa'a'i qotiyoo lakkisee, gara Eliyaasii rukkisee, «Abbaa kiyyaa fi haadha tiyya sunqadhee, nageya itti dhaamee deebi'ee akka si hordofu naa eeyyam» jedhe. Eliyaas deebisee, «Tole; ani si hin dhooggu deemi» jedhe. **21** Maarre Elsa'a'i isa biraa deebi'ee deemee qotiyoo lama qale; inni meya qotiyyo'oo ka ittiin qotu san bobeessee, foon san iffelee kolba'aaf kenne; isaanille nyaatane. Achiin duuba Elsa'a'i ka'ee, Eliyaas hordofee qarqaraa isaa te'e.

20 Mootiin Sooriya'aa Ben-Hadaad loltoota ifii mara wolitti qabate; inni mootota soddomii lama fardoo isaanii fi garreettaa isaanii ka fardaan harkifamu wolii ol bayee, qachaa Samaariya'aa marsee lole. **2** Inni gara qacha'aa namoota ergee, mootii Israa'elii Ahaabiin, «Mootichi Ben-Hadaad, **3** «Meetiin teetii fi worqiin teeti, niitotii fi ijoolleen teeti shashaggooleen tiyya jedha» jedha'aatii itti hima'a» jedhe. **4** Mootichi Israa'elii deebisee, «Ee, gootaa kiyya mooticha! Akkuma ati jette anii fi wonni ani qabu marti teeti» jedhe. **5** Worri ergame sun gara Ahaabii deebi'ee dhufee, «Mootichi Ben-Hadaad, «Ani meetii fi worqii teeti, niitotaa fi ijoollee teeti akka naaf kennitu sitti ergeeraayyu. **6** Te'uu malee boru yennaa tanatti, mana mootumma'aa keetii fi mana qondaaltota teetii keessa barbaadane, waan isaanitti tolu mara akka fidanu tajaajiltoota tiyya hin erga» jedha» jedhane itti himane. **7** Mootiin Israa'elii Ahaab jaarsolee lafa sanii mara waamee, «Nami kun niitotaa fi ijoollee tiyya, meetii fi worqii tiyya fudhatiisaaf namoota natti erginaan anille hin didanne; inni attam akka rakkinna fidiisaaf barbaadaaru dhagga'a» jedhe. **8** Jaarsolee fi kolbaan marti deebisane, «Waan inni siin jedhu hin dhage'in yookin isaaf hin eeyyamin» jedhaneen. **9** Maarre mootichi Ahaab namoota Ben-Hadaad biraa ergamanee dhufaneen, «Gootaa kiyya mootichaan, «Ani tajaajilaan keeti waan ati qara na gaafatte mara hin muumessa;

gaaffii teeti ta lammeesso'oo tana ammoo hin muummessu jedheera: jedha'aatii hima'a» jedhe. Namooti ergamanelle deebi'anee deebii Ahaab kenne Ben-Hadaaditti himane. **10** Ben-Hadaadille, «Biyyeen Samaariya'aa namoota na woliin jiranu obooo tokko tokkolléen yoo geette, waaqoti na ijjeesanuu ti» jedhe. **11** Mootichi Israa'elii Ahaabii deebisee, «Mooticha Ben-Hadaadiin, «Loltuun dhuga'aa lolee galee ifi jaja malee, adoo lola dhaqisatti jiruu ifi hin jaju» jedha'aatii itti hima'a» jedhe. **12** Mootichi Ben-Hadaad, mootota dhibii woliin dunkaanii keessa tee'ee uniisatti adoo jiruu, ergaa Ahaab erge dhage'e; inni namoota ifii qachaa loliisaaf akka qopheffatanu ajaje; isaanille loliisaaf qopheffatane. **13** Yennuma san raagichi tokko gara Ahaabii mooticha Israa'elii dhufee, «Mootiin Waan Maraa, «Loltoota Ben-Hadaadii bindillaa tana dhaggitaa? Kunoo, ani adha harka keetitti dabarsee isaan hin kenna; atille akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta» jedha» jedhe. **14** Mootichi Ahaab, «Entu isaan injifataa ree?» jedhee gaafate. Raagichi deebisee, «Mootiin Waan Maraa, «Qondaaltoti dargaggooti ajajjooti kutaa biyyaa isaan hin injifatan» jedha» jedheen. Mootichi Ahaabille, «Entu lola kana jalqaba ree?» jedhee gaafate. Raagichi deebisee, «Sittuu jalqaba» jedheen. **15** Maarre mootichi Ahaab qondaaltota dargaggoota ajajjoota kutaa biyyaa dhibba lamaa fi soddonii lama waame; achiin duuba loltoota Israa'elii kuma torba wolitti qabe. **16** Mootichi Ben-Hadaadii fi mootota soddonii lama worra isa woliin jiru woliin dunkaanii ifii keessatti unanee machowanee adoo jiranuu, saatii jaatti loltooti Israa'elii lolaaf bayane. **17** Qondaaltoti dargaggooti ajajjooti kutaa biyyaa sun dursitee baate; namooti Ben-Hadaad akka dooyanuuf erge, «Loltooti Samaariya'aa bayanee dhufiisatti jiran» jedhanee himane. **18** Ben-Hadaadille, «Dhufiis isaanii nageyaaf yookiin lolaaf yoo te'elle, lubbu'uun adoo jiranuu qaba'aa fida'a» jedhee ajaje. **19** Qondaaltoti dargaggooti ajajjooti kutaa biyyaa sun, loltoota Israa'elii soressanee lolaaf bayanee, **20** tokko tokkoon isaaniituu diinaa isaanitti dhufe ijjeesane; worri Sooriya'aa baqate; Israa'elootille isaan ari'uu jalqabane; Ben-Hadaad ammoo farda ifii irraa tee'ee, abbootii fardo'oo gamisa woliin dheetee baye. **21** Mootichi Ahaab duulee fardo'oo fi garreettaa fardaan harkifamu booji'ee worra Sooriya'aa akka malee fixe. **22** Achiin duuba raagichi gara Ahaabii mooticha Israa'elii dhufee, «Mootichi Sooriya'aa furmaata dhufu deebi'ee waan si loluuf, loltoota teeti jabeeffadhu; maan akka godhuu qaddulle beeki» jedhe. **23** Yennuma san qondaaltoti mooticha Sooriya'aa, isatti gorsanee, «Waaqoti Israa'elii waaqota koobotaa ti; Israa'elooti tanaaf nu injifatan; lafa dirre'etti adoo isaan lollee ammoo hin injifanna. **24** Amma akkana godhi: mootota tana mara baallii isaanii irraa kaasiitii, qondaaltota loltootaa addee isaaniititti muudi. **25** Loltoota, fardo'oo fi garreettota fardaan harkifamanu haga tanaan qara si duraa dhumatanee bacatanu qopheessi; achiin duuba Israa'eloota dirre'etti lollee hin injifanna» jedhe. Inni isaaniin wolii galee, akkuma isaan jedhane godhe. **26** Tanaaf, furmaata itti aanu Ben-hadaad loltoota ifii wolitti qabatee, Israa'eloota loliisaaf gara qachaa Afeqii dhaqe. **27** Israa'elootille isaanitti

duuliisaaf galaa fudhatanee, wolitti qabamanee bayanee, fuullee isaaniititti addee qabatane; loltooti Israa'elii loltoota Sooriya'aa ta biyya keessa guutteertu biratti, akka re'ee karra didiqqoo lamaa ti. **28** Raagichi tokko gara Ahaabii mooticha Israa'elii dhufee, «Mootiin Waan Maraa, «Worri Sooriya'aa: Mootiin Waan Maraa waaqa koobotaa ti malee, waaqa dhooqotaatii moti waan naan jedhanee ani loltoota isaanii bindillaa harka keetitti dabarsee hin kenna; atille akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta» jedha» jedheen. **29** Worri Sooriya'aa fi Israa'elootaa fuula wolitti galanee qubatanee haga guyyaa torbaa turane; guyyaa torbeesso'oo lola jalqabane; guyyaa tokkotti Israa'elooti loltoota miilaa ta Sooriya'aa kuma dhibba tokko fixane. **30** Worri hafe gara qachaa Afeqii baqate; achitti dalleenni dhaka'aa ka qacha'aa isaan irratti jige, namoota kuma diddamii torba fixe. Ben-Hadaad gara qacha'aa baqatee, kolloo mana tokkoo ta gara keessaa keessatti dhokate. **31** Qondaaltoti isaa gara isaa dhaqanee, «Moototi Israa'elii worra nama mararu akka te'ane dhageenneerra. Tanaaf woyaa gaddaa hidha keennatti, wodaroo mataa keennatti marannee, gara mootii Israa'elii dhandhuu ti; inni si hin ijjeesu fa'a ta'a» jedhane. **32** Maarre isaan woyaa gaddaa hidha ifiitiitti, wodaroo mataa ifiitiitti maratane, gara Ahaabii mooticha Israa'elii dhaqanee, «Tajaajilaan keeti Ben-hadaad, «Maganne'ee na hin ijjeesin» siin jedha» jedhane. Mootichille deebisee, «Inni haga ammaa hin jiraa? Yoonna inni obboleessa kiyya» jedhe. **33** Qondaaltoti Ben-hadaadii, Ahaab irraa beessisa maratti ijjeegatisatti waan jiranuuf, yennuma san, «Eeti'i; Ben-hadaad obboleessuma keeti!» jedhane. Achiin duuba mootichi Ahaab, «Dhaqa'aatii Ben-hadaad fida'a» jedhee isaan ajaje; yennaa Ben-hadaad bayee gara mootichaa dhufee, mootichi garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra teessise. **34** Ben-hadaad, Ahaabiin, «Qachoota abbaan kiyya abbaa keeti irraa fudhate, ani si'if hin deebisa; akkuma abbaan kiyya qachaa Samaariya'aa keessatti godhe, atille qachaa Damaasqo'oo keessatti addee dikko'oo hin qabaatta» jedhe. Ahaab deebisee, «Yoonna wol gondooree gad si hin lakkisa» jedheen; maarre inni isa woliin wol gondooraanee gad isa lakkise. **35** Raagota keessaa tokko ajaja Mootii Waan Maraatiin raagicha akka ifiitiin, «Na dhowi» jedhe; inni ammoo dide. **36** Tanaaf raagichi sun, «Waan ati Mootii Waan Maraatiin hin ajajamiiniif, akkuma na biraa deenteen neenqi si hin ijjeesa» jedheen; akkuma namichi raagicha biraa deemeen neenqi itti dhufee isa ijjeese. **37** Achiin duuba raagichi gara nama dhibii dhagee, «Maganne'e, na dhowi» jedheen; nami sunille isa dhowee madessee. **38** Achiin duuba raagichi sun eennummaa ifii dhoffatiisaaf, haga ilaattii hagooggatee, irga kara'aa dhaabbatee, mooticha Israa'elii Ahaab eege. **39** Mootichi achiin dabariisatti adoo jiruu raagichi isa waamee, «Ani tajaajilaan keeti lola hamaa keessa adoo jiruu, nami tokko, nama booji'ame tokko gara kiyya fidee, «Namicha kana eegii! Yoo inni si harkaa miliqe, addee isaa ati hin ijjeefanta yookiin meeti kiilooqiraamii soddonii afur hin kaffalta» anaan jedhe. **40** Ani tajaajilaan keeti huijiin adoo asii fi achi fajjifameeru namichi miliqe» jedhe. Mootichille, «Waan sitti

muramu atinuu dubbatteerta; akkasuma sitti hin murama» jedheen. **41** Achiin duuba raagichi woyaa hagooggateeru ila ifii irraa ariifatee fudhate; mootichille akka inni raagota keessaa tokko te'e beeke. **42** Raagichi sun mootichaana, «Mootiin Waan Maraa, «Nama ani ijjeefamuu ti jedhe, waan gad lakkitteef, addee isaa ati hin ijjeefanta; addee kolbaa isaa kolbaan teeti hin ijjeefanti» jedha» jedhe. **43** Mootichi Israa'elii sun aaree bilinjaayee gara mana mootummaa ifii ka qachaa Samaariya'aa keessaa dhaqe.

21 Wonni kun teeten duuba, wonni itti aanee te'e kana: Nami Naaboti jedhamu tokko jiraayyu; inni Yizre'el keessatti mana mootumma'aa ka Ahaabii biraa oorruu muka woyni'ii takka qabaayyu. **2** Gaafa tokko mootichi Ahaab Naabotiin, «Oorruun teeti ta muka woyni'ii mana mootumma'aa kiyyatti waan dhikaattuuf, biqiltuu adda addaa akka itti dhaabadhu naaf kenni! Addee isi'ii buusee oorruu isii caalu sii kenna yookiin, gurguratiisa yoo barbaadde waan isiin baachu siif hin kaffala» jedhe. **3** Naaboti ammoo deebisee, «Oorruu abbootii tiyya ta durii irraa dhaale tana sii kenniisa irraa Mootiin Waan Mara na oolchuu ti» jedhe. **4** Nama qachaa Yizre'elii, Naaboti, «Oorruu abbootii tiyya irraa dhaale siif hin kennu» waan jedheef, Ahaab aaree bilinjaayee, gara mana ifii gale; fuula ifille gara dhaaba manaa deebifatee taqee irra irkate; sagaleelle nyaatiisa dide. **5** Haati manaa isaa lizaabel gara isaa ol seentee, «Ati maaf akkas bilinjoottee, sagalee nyaatiisa didde?» jedhee isa gaafatte. **6** Ahaabille deebisee, ani, «Nama qachaa Yizre'elii Naabotiin, «Oorruu teeti ta muka woyni'ii natti gurgur, yookiin yoo barbaadde oorruu dhibii si'if hin kenna» jedhee gaafannaa, inni ammoo, «Ani oorruu tiyya ta woyni'ii siif hin kennu» waan naan jedheef aare» jedheen. **7** Haati manaa isaa lizaabel deebittee, «Ati mootii Israa'elii teetee, akkas teetaa? Ani oorruu muka woyni'ii ta Naabotii nama qachaa Yizre'elii akka ati fudhattu hin godha; ka'itii midhaan nyaadhuu gammadi!» jedheen. **8** Achiin duuba isiin maqaa Ahaabiitiin xalayaa barreessitee, chaappaa isaa itti dhoottee gara jaarsole'ee fi qondaaltota qachaa Naabotii keessa isa woliin le'anuu ergite. **9** Xalayaan isiin barreessite sun, «Laama guyyaa tokkoo lassa'a. Kolbaa wolitti qaba'aatii, odduu isaaniitiiti Naaboti addee ulfinnaa teessisa'a; **10** dhugaa baatota dharaa lama, «Ka Waaqaa fi mootii arrasseera» jedhanee dhugaa isa irratti bayanu isa dura dhaabbachiisa'a. Achiin duuba Naaboti qachaa keessaa baasa'aatii dhaka'aan tuma'aa ijjeesa'a» ka jedhu. **11** Maarre namooti qachaa Naabotii keessaa, jaarsole'ee fi qondaaltoti achi le'anu, akkuma lizaabel xalayaa keessatti ajajje godhane. **12** Isaan laama guyyaa tokkoo lassane; kolbaa wolitti qabane, odduu isaaniitiiti Naaboti addee ulfinnaa teessisane. **13** Achiin duuba dhugaa baatoti dharaa lama dhuttee isa dura teetee, «Naaboti Waaqaa fi mooticha arrasseera» jedhee kolbaa duratti dhugaa isa irratti baate; maarre isaan qachaa keessaa isa baasane, dhaka'aan tumanee ijjeesane. **14** Achiin duuba isaan, «Naaboti dhaka'aan tumamee du'eera» jedhanee gara lizaabelii ergane. **15** lizaabel akka Naaboti dhaka'aan tumanee du'e akkuma dhageetteen, Ahaabiin, «Naaboti

du'eera; amma dhaqiitii oorruu muka woyni'ii ta Naabotii nama qachaa Yizre'elii ka inni siif gurguruu dide san fudhadhu» jedheen. **16** Ahaab nami qachaa Yizre'elii Naaboti akka du'e yennaa dhage'e, yoomuma oorruu muka woyni'ii ta isaa fudhatiisaaf dhaqe. **17** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Eliyaasii Tishbeetichaa dhufee, **18** «Gara Ahaabii mooticha Samaariya'aa dhaqi; inni oorruu muka woyni'ii ta Naabotii ta fudhatiisaaf dhaqe san keessa jira; **19** Ahaabiin, «Mootiin Waan Maraa: Ati Naaboti ijeetteerta; karra isaalle fudhatiisaaf teetaa? Sareen dhiiga Naabotii addee arraaddetti dhiiga keetille hin arraaddi jedha» jedhiitii itti himi» jedhe. **20** Ahaab Eliyaas dhaggee, «Diina kiyya, na dhaggiteerta!» jedheen. Eliyaasille, deebisee, «Ee, si dhaggeera; Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu godhiisaaf ifi gurgurteeta; **21** tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Ani badii sitti hin fida; Israa'el keessaa sanyii teeti hin balleessa; si'ii fi dhiira maatii teeti keessaa mara garbicha yookiin garbicha ka hin te'inille hin fixa. **22** Ati tutuxxee waan na aarsiteef, kolbaan Israa'elille cubbuu akka hujju waan gooteef, ani maatii teeti akka maatii Yerobi'aamii ilma Nebaatiitii fi akka maatii Baa'ishaa ilma Ahiyaa hin godha» siin jedha. **23** Marroo lizaabelille, Mootiin Waan Maraa, «Dalleya dhaka'aa ka qachaa Yizre'elii keessatti sareen reeffa isi'ii hin nyaatti. **24** Worra Ahaabii keessaa nama qachaa keessatti du'u sareen hin nyaatti; nama qacha'aan alatti du'u allaatiin hin nyaatti» jedha» jedhe. **25** Akka Ahaab haadha manaa ifii lizaabeliin tirtiffamee, fuula Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujee ifi gurgure, nami akka isaa ijjumaa hin jiru. **26** Akkuma worra Amoorotaa, ka Mootiin Waan Maraa Israa'eloota duraa ari'ee baasee, Ahaabille waaqota dharaa waaqonsiisaan waan battii hujee. **27** Ahaab dubbii tana yennaa dhage'e, woyaa ifii tarsiasee, woyaa gaddaa uffatee laame. Inni woyaa gaddaa uffatee rafa; yennaa deemulle guddoo gaddee mataa buusee deema. **28** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Eliyaasii Tishbeetichaa dhufee, **29** «Ahaab na duratti attam akka ifi gad qabe dhaggiteertaa? Inni na duratti waan ifi gad qabeef, «Ani balaa isatti hin fida» jedhe san, bara isaa keessatti isatti hin fidu; bara ilma isaa keessatti ammoo maatii isaa irratti hin fida» jedhe.

22 Sooriya'aa fi Israa'el wodhakkaa woggaa sadiif loli hin jiruuyyu; **2** woggaa sadeesso'ootti ammoo mootiin Yihuda'aa Yoshaafaax mootii Israa'elii Ahaab ilaaliisaaf dhaqe. **3** Mootiin Israa'elii Ahaab qondaaltota ifiitiin, «Raamoot-Giili'aad teenna adoo teeteertuu, harka mootii Sooriya'aatii deebifatiisaaf, nuuti waan tokkolle akka hin godhin hin beettanii motii?» jedhe. **4** Maarre Ahaab Yoshaafaaxiin, «Raamoot-Giili'aad loliisaaf na woliin hin dhaxxaa?» jedhee gaafate; Yoshaafaax deebisee, «Ani akkuma keeti; kolbaan tiyya teeti; fardoon tiyyalle teeti» jedhe. **5** Yoshaafaax ammalle, mootii Israa'elii Ahaabiin, «Dursiitii fedha Mootii Waan Maraa gaafadhu» jedhe. **6** Tanaaf Ahaab raagota gara nama dhibba afurii wolitti qabee, «Raamoot-Giili'aaditti hin duula moo hin lakkisa?» jedhee isaan gaafate. Isaanille, «Dhaqiitii loli; Goottaalle harka keetitti dabarsee isaan hin kenna» jedhanee deebisane.

7 Yoshaafaax ammoo, «Raagichi Mootii Waan Maraa ka nuuti gaafannu ka dhibiin as hin jiruu?» jedhee gaafate. 8 Ahaabille, «Raagichi dhibiin ka karaa isaatiin fedha Mootii Waan Maraa nuuti gaafannu, ilmi Imla'aa Miikiyaas hin jira; ammoo inni yennaa mara hantuu malee, waan dansaa ijumaa naaf raagee waan hin beenneef, ani isa hin jibba» jedhee deebise. Yoshaafaax deebisee, «Mooticha, ati akkas dubbatisaaf hin malle» jedhe. 9 Achiin duuba Ahaab qondaaltota mana mootumma'aa keessaa tokko waamee, «Dhaqiitii, ilma Imla'aa Miikiyaas dafii fidi» jedhe ajaje. 10 Yennaa kana mootichi Israa'elii Ahaab fi mootichi Yihuda'aa Yoshaafaax woyaa mootumma'aa ifii uffatane, seensuma karra qachaa Samaariya'a dura eeddummee keessa raagota mootota duratti raaga dubbatisatti jirtu woliin tee'aneeraniyyu. 11 Raagota san keessaa ilmi Kine'aanaa Zedeqiyaan gaafota sibiila irraa hujee Ahaabiin, «Mootiin Waan Maraa, «Gaafota kanaan haga isaan badanutti worra Sooriya'aa hin woraanta» jedha» jedhe. 12 Raagoti martinuu akkasuma, «Mootiin Waan Maraa harka keetitti dabarsee waan isaan kennuuf, hin injifattaa, dhaqiitii, Raamoot-Giilli'aad loli» jette. 13 Namichi Miikiyaas waamiisaaf ergamee dhaqe, Miikiyaasiin, «Kunoo, raagoti martinuu mootichi Ahaab akka injifatu raagiisatti jiran; atille akkuma isaanii waan dansaa raagiif» jedhe. 14 Miikiyaas ammoo, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, ani waan Mootiin Waan Maraa natti dubbate qofa isatti hima» jedheen. 15 Miikiyaas yennaa gara Ahaabii mootichaa dhufe, mootichi, «Miikiyaas! Mootichi Yoshaafaaxii fi ani Raamoot-Giilli'aaditti hin duulla moo hin lakkinna?» jedhee gaafate. Miikiyaasille, «Mootiin Waan Maraa harka keetitti dabarsee waan kennuuf, hin injifattaa, itti duuli» jedheen. 16 Ahaab ammoo, «Waan dhugaa te'e malee, waan dhibii maqaa Mootii Waan Maraatiin akka ati natti hin hinne, yennaa meeqa si kakachiisa?» jedheen. 17 Achiin duuba Miikiyaas, «Loltooti Israa'elii marti akka hoolee tissee hin qannee, kooba irratti bittinnowaneeranuun dhagge. Mootiin Waan Maraa, «Namooti kun sooreessa hin qabanu; tanaaf tokko tokkoon isaanii nageyaan gara mana ifii deebi'anuu ti» jedheera» jedhee deebise. 18 Mootichi Israa'elii Ahaab Yoshaafaaxiin, «Inni marroo tiyyaaf hantuu malee, waan dansaa ijumaa akka raaga hin dubbanne ani sitti hin hinnee?» jedheen. 19 Miikiyaas itti dabalee, «Tanaaf waan Mootiin Waan Maraa jedhu dhage'!» Mootiin Waan Maraa barcumaa mootummaa ifii ka ol-gubba'a irra tee'ee, ergantooti isaa martinuu middaa fi bitaa isaa dhaabbataneeranuun dhagge. 20 Mootiin Waan Maraa, «Ahaab gara Raamoot-Giilli'aadii dhaqee achitti akka ijjeefamu eentu isa dokonkorsuu danda'a?» jedhe. Ergantoota Mootii Waan Maraa keessaa tokko waan tokko, kuun waan dhibii dubbate; 21 dhuma irratti, ayyaanni tokko dhufee Mootii Waan Maraa dura dhaabbatee, «Ani isa hin dokonkorsa» jedhe. 22 Mootiin Waan Maraalle, «Attam gootee dokonkorsita?» jedhe gaafate. Ayyaanni sun deebisee, «Ani dhaqee afaan raagota Ahaabii mara keessatti ayyaana soba dubbachiisu hin te'a» jedhe. Mootiin Waan Maraa, «Dhaqiitii dokonkorsi; si'iif hin milkootti»

jedhe. 23 Tanaaf Mootiin Waan Maraa ayyaana sobaa afaan raagota teetii keessa keyee, badiille akka sitti dhuttu murteesse» jedhee dubbii ifii buufate. 24 Achiin duuba Zedeqiyaan ilmi Kine'aanaa gara Miikiyaasii dhaqee, isa kabalee, «Karaa kamiin ayyaanni Mootii Waan Maraa ana irra dabaree sitti dubbatte?» jedhee gaafate. 25 Miikiyaas deebisee, «Gaafa dhokatiisaaf kolloo gara keessaa seente hin dhaggitaa» jedhe. 26 Achiin duuba mootichi Ahaab qondaaltota ifii keessaa tokko ajajee, «Miikiyaas qabiitii gara Amoonii bulchaa qacha'aatii fi gara Yo'aasii ilma mootichaa geessi! 27 Isaan isa hidhane, haga ani nageyaan deebi'utti daabb'o'oo fi bisaan malee waan tokkolle akka itti hin kennine itti himi» jedhe. 28 Miikiyaas deebisee, «Ati nageyaan yoo deebite Mootiin Waan Maraa karaa kiyyaan hin dubbanne jechu'ul! Isin kolbaan marti dubbii tiyya tana qalbeeffadha'a!» jedhe. 29 Maarre mootiin Israa'elii Ahaabii fi mootiin Yihuda'aa Yoshaafaax qachaa gara Raamoot-Giilli'aadii dhaqane. 30 Mootiin Israa'elii Ahaab Yoshaafaaxiin, «Eennulle akka na hin beenneef, woyaa dhibii uffadhee duula hin dhaqa; ati ammoo woyaa teeti ta mootumma'aa uffadhu» jedheen. Tanaaf mootichi Israa'elii Ahaab eennulle akka isa hin beenneef woyaa dhibii uffatee duule. 31 Mootiin Sooriya'aa ammoo ajajjoota loltoota ifii ta garreettaa fardaan harkifamuu sodomii lama ajajee, «Mooticha Israa'elii malee, diqqa'aa fi guddaa tokkolle hin lolina'a» jedhe. 32 Isaan mooticha Yoshaafaax yennaa dhaggane, «Dhugumaa kun mooticha Israa'elii ti» jedhane isa lolisaaf gara itti galane. Yoshaafaax yennaa iyye ammoo, 33 ajajjooti loltoota garreettaa fardaan harkifamuu akka inni mooticha Israa'elii hin te'in yennaa dhaggane, isa ari'isa lakkisane. 34 Isaan keessaa namichi tokko guubee ifii duuchi-balleessii darbatee, wodhakkaa uffanni sibiilaa ka mootichi Ahaab uffateeru laamaan wol qabateerun isa woraane; mootichi Ahaab nama garreettaa fardaan harkifamu oofuun, «Ani waan madoweef, garreettaa fardaan harkifamu gara duuba garagalfadhuutii addee lolaa tana keessaa na fuudhii deemi!» jedhee ajaje. 35 Gaafa san lolli o'ee, mootichi Ahaab gara worra Sooriya'aa fuula galee garreettaa ifii ka fardaan harkifamu keessa itti irkatee dhaabbate; dhiigi madaa isaa irraa garreettaa keessatti gad lola'ee, inni galgaluma san du'e. 36 Aduun seeniisatti jirtuun, «Nami martinuu gara biyya biyya ifii, gara qachaa qachaa ifii deebi'ee deemuu ti!» ajaji jedhu quttuma loltoota Israa'elii keessatti dhage'ame. 37 Maarre mootichi Ahaab du'ee, reeffa isaa gara qachaa Samaariya'aa fidanee awwaalane. 38 Garreettaa isaa ka fardaan harkifamulle baleessa Samaariya'aa ka sagaagaltooti itti dhiqatutti dhiqanee, akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate dhiiga isaa sareen arraadde. 39 Wonni dhibiin ta mootichi Ahaab bara mootummaa ifii godhe, wonni inni hujee marti, manni isaa ka mootumma'aa ka inni ilka arbaatiin seesee ijaaree fi qachooti inni ijaare marti kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 40 Maarre mootichi Ahaab du'ee, addee isaatiitti ilmi isaa Ahaaziyaan mootii te'e. 41 Ahaab mootii Israa'elii te'ee, woggaa arfeesso'ootitti, ilmi Aasa'aa Yoshaafaax mootii Yihuda'aa te'e. 42 Yoshaafaax yennaa

mootii te'e nama woggaa sodomii shanii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa diddamii shan bulche. Maqaan haadha isaa Azuba'a; isiin intala Shilhi ti. **43** Yoshaafaax akkuma abbaa ifii Aasa'aa huje malee, karaa isaa irraa hin gorre; te'uu malee, addeen waaqonfanna'aa waan hin diigamiiniif, kolbaan addee waaqonfanna'aa sanitti ciincaa ciinCESSIISAA fi hixaana aarsiisa hin lakkinne. **44** Yoshaafaax mootii Israa'elii wolille'een nageyaan le'e. **45** Wonni dhibiin ta mootichi Yoshaafaax bara mootummaa ifii huje, milkayis isaa ta lolaa kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **46** Inni kolloo galma waaqota dharaa keessaa ta dhiirti keessatti wol bukkoonsitu, ta bara bulchiinsa abbaa isaa Aasa'aatuu jirtu lafa san keessaa balleesse. **47** Bara san biyyi Edoomii mootii hin qaddu; nama mootiin Yihuda'aa addee ifii buusetti bulchaayyu. **48** Mootichi Yoshaafaax biyya Ofiiriitii worqii akka fidanuuf hoboloota gugurdoo daldalaa ta akka hoboloota Tarshiishii huje; hobolooti sun ammoo Eziyon-Geberitti waan caccabaneef dhaquu hin dandeenne. **49** Achiin duuba mootiin Israa'elii, ilmi Ahaabii Ahaaziyaan, Yoshaafaaxiin «Namooti kiyya namoota keeti woliin hoboloo gudditti'iin deemanuu ti» jedhe; Yoshaafaax ammoo didate. **50** Mootichi Yoshaafaax du'ee, qachaa Daawitii addee abbootiin isaa ta durii awwaalamanetti awwaalame; ilmi isaa Yohoraam addee isaatitti mootii te'e. **51** Mootichi Yihuda'aa Yoshaafaax mootii te'ee woggaa kudhanii torbeesso'ootitti, ilmi Ahaabii Ahaaziyaan mootii Israa'elii te'e; inni Samaariyaa keessa tee'ee woggaa lama Israa'el bulche. **52** Inni hujji abbaa ifiitii fi haadha ifii, hujji Yerobi'aamii ilma Nebaatii ka Israa'elooti akka cubbuu hujju godheelle, gula waan deemeef, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **53** Inni akkuma abbaa ifii, waaqa dharaa Ba'aal tajaajilee waaqonfatiisaan, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii tuttuqee aarse.

2 Moototaa

1 Mootichi Israa'elii Ahaab du'een duuba biyyi Mo'aabii Israa'el mormitee finqilte. **2** Yennaa san mootichi Israa'elii Ahaaziyaan, Samaariyaa keessatti kolloo mana mootummaa ifii ta gubba'aa irraa bu'ee miidhamee irkateeraayyu; maarre inni, «Ani dhibee tana irraa ka fayyu yoo te'e, Ba'al Zebub waaqa qachaa Eqroonii Filisxeemotaa dhaqa'aatii naaf gaafadha'a!» jedhee namoota erge. **3** Ergamaan Waaqaa ammoo, Eliyaasii Tishbeetichaan, «Ka'iitii namoota mootichi Samaariya'aa erge dhaggiisaaf ol bayiitii, «Waaqi Israa'el keessa waan hin jirreef, Ba'al Zebubii waaqa qachaa Eqroonii gaafatiisaaf dhaxxanii?» jedhii gaafadhu. **4** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Ee Ahaaziyaan, ati dhugumaan hin duuta malee, taqee irra irkatte tana irraa hin kaatu!» jedha» jedhe. Achiin duuba Eliyaas deeme. **5** Namooti ergamane sun gara mootichaa yennaa deebi'ane, mootichi, «Maaf deebitanee dhuttane?» jedhee isaan gaafate. **6** Isaanille, «Nami tokko karaa irratti nu dhaggee, gara mooticha isin ergee deebi'a'aatii, Mootiin Waan Maraa, «Waaqi Israa'el keessa waan hin jirreef, Ba'al Zebubii waaqa qachaa Eqroonii gaafatiisaaf, namoota ergitaa? Tanaaf dhugumaan hin duuta malee, taqee irra irkatte tana irraa hin kaatu!» jedheera» jedhanee deebisane. **7** Mootichille, «Nami karaa irratti isin dhaggitanee, tana isinitti dubbate nama attam jiru?» jedhee isaan gaafate. **8** Isaanille, «Namicha dabbasicha, hidha ifii teephaan hidhateeru» jedhanee deebisane. Mootichille, «Inniin sun, Eliyaasii Tishbeeticha!» jedhe. **9** Achiin duuba mootichi ajajaa shantamaa, loltoota shantama isaa waliin gara Eliyaasii erge; ajajaan shantamaa sun gara Eliyaasii qaccee koobaa irra tee'eeruu dhaqee, «Nama Waaqaa, mootichi, «Koy, gad bu'i» si'iin jedha» jedheen. **10** Eliyaasille, ajajaa shantamaa saniin, «Ani nama Waaqaa yoo te'e, ibiddi ol gubbaa irraa bu'ee, si'i fi loltoota teeti shantama muxuqi godhuu ti!» jedheen; yooma ibiddi ol-gubba'aa irraa bu'ee, ajajaa shantamaatii fi loltoota isaa shantama san muxuqi godhe. **11** Mootichi ammalle ajajaa shantamaa dhibii loltoota isaa shantama waliin erge; ajajaan shantamaa sun gara Eliyaasii dhaqee, «Nama Waaqaa! Mootichi, «Ammuma koy, gad bu'i» si'iin jedha» jedheen. **12** Eliyaasille deebisee, «Ani nama Waaqaa yoo te'e, ibiddi ol gubbaa irraa bu'ee, si'i fi loltoota teeti shantama muxuqi godhuu ti!» jedheen; yooma ibiddi ol-gubbaa irraa bu'ee, ajajaa shantamaatii fi loltoota isaa shantama san muxuqi godhe. **13** Mootichi ammalle ajajaa shantamaa ka sadeesso'oo loltoota isaa shantama waliin erge; ajajaan shantamaa ka sadeesso'oo kun gara Eliyaasii ol bayee, isa duratti jilbiifatee, «Nama Waaqaa! Maganne'e, jiruu tiyyaa fi jiruu tajaajiltoota teeti shantama tanaa marari! **14** Kunoo, ibiddi ol-gubbaa irraa bu'ee ajajjoota shantamaa lamaa fi loltoota isaanii mara muxuqi godheera; amma ammoo jiruu tiyyaaf marari!» jedhee kadhate. **15** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa Eliyaasiin, «Isa waliin gad bu'i; isa hin sodaatin» jedhe. Tanaaf, Eliyaas ka'ee ajajaa shantamaa san waliin gara mootichaa gad dhaqee, **16** mootichaan, «Mootiin Waan Maraa, «Waaqi isin

gaafattanu Israa'el keessa waan hin jirreef, Ba'al Zebubii waaqa qachaa Eqroonii gaafatiisaaf, namoota ergitee? Tanaaf dhugumaan hin duuta malee, taqee irra irkatte tana irraa hin kaatu!» si'iin jedha» jedheen. **17** Maarre akkuma jecha Mootiin Waan Maraa karaa Eliyaasiitiin dubbate, mootichi Ahaaziyaan du'e; Ahaaziyaan ilma waan hin qanneef, obboleessi isaa Yehoraam addee isaattitti mootii te'e. Tunille ilmi Yoshaafaaxii Yehoraam Yihudaa irratti mootii te'ee, woggaa lammeesso'ootitti teete. **18** Wonni dhibiin ta mootichi Ahaaziyaan huje duudiin kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti.

2 Yennaan Mootiin Waan Maraa Eliyaas hobonbolatti'ii gara ol-gubba'aa fudhatu geette; Eliyaasii fi Elsa'a'i Giilgalii ka'anee, **2** adoo ideensa irra jiranuu, Eliyaas Elsa'a'iin, «Mootiin Waan Maraa gara Bet'elii waan na ergeef, ati asuma turi!» jedhe. Elsa'a'i ammoo deebisee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, lubbuu teetiin kakadha! Ani si biraa hin hafu» jedheen. Maarre isaan gara Bet'elii gad dhaqane. **3** Raagoti Bet'el keessa jiranu, gara Elsa'a'i dhufanee, «Mootiin Waan Maraa, adha gootaa keeti si duraa akka fudhataaru beettaa?» jedhanee gaafatane. Elsa'a'i deebisee, «Eeti'i hin beeka; isin ammoo, marroo waan kanaa hin dubbatina'a» jedhe. **4** Achiin duuba Eliyaas Elsa'a'iin, «Mootiin Waan Maraa gara Yeriko'oo waan na ergeef, ati asuma turi» jedhe. Elsa'a'ille deebisee «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, lubbuu teetiin kakadha! Ani si biraa hin hafu!» jedhe. Maarre isaan gara Yeriko'oo dhaqane. **5** Raagoti Yerikoo keessa jiranu, gara Elsa'a'i dhaqanee, «Mootiin Waan Maraa, adha gootaa keeti si duraa akka fudhataaru beettaa?» jedhanee gaafatane. Elsa'a'i deebisee «Eeti'i hin beeka; isin ammoo, marroo waan kanaa hin dubbatina'a!» jedheen. **6** Achiin duuba Eliyaas Elsa'a'iin, «Mootiin Waan Maraa gara laga Yordaanosii waan na ergeef, ati asuma turi» jedhe. Elsa'a'i ammoo deebisee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, lubbuu teetiin kakadha! Ani si biraa hin hafu!» jedheen. Maarre isaan lamaanuun itti fufanee waliin ideemane. **7** Raagota keessalle'ee namooti shantam dhaqanee, addee Eliyaasii fi Elsa'a'i dhaabbataneeranu irraa fagaatanee, fuullee laga Yordaanosii dhaabbatane. **8** Achiin duuba Eliyaas geellaa ifii fuudhee, dachaasee ittiin bisaan dhowe; bisaan sun gargar citee, lafa godduu irra ideemanee gamatti bu'ane. **9** Isaan yennaa gamatti bu'ane, Eliyaas Elsa'a'iin, «Ani adoo si duraa hin fudhatamin, maan akka si'if godhu natti himadhu» jedhe. Elsa'a'i deebisee, «Maganne'e, qooda Ayyaana keetii dachaa akka dhaalu na godhi» jedhe. **10** Eliyaas deebisee, «Ati waan jadduu gaafatte; te'uu malee yennaa ani si duraa fudhatamu yoo na dhaggite, waan gaafatte kana hin dhaggatta; yoo na dhagguu dhadde ammoo hin dhaggattu» jedheen. **11** Adoo isaan waliin haasowaa ideemanuun, garreetaan fardaan harkifamu ka ibiddaatii fi fardooleen ibiddaa wodhakkaa isaanii seentee, isaan lamaan gargar baatte. Eliyaasille hobonbolatti'ii gara ol gubba'aa fudhatame. **12** Elsa'a'i tana dhaggee, «Abbaa kiyya! Abbaa kiyya! Ka Israa'elii

garreettaa fardaatii fi abbootii fardaa teete!» jedhee iyye; achiin duuba inni deebi'ee Eliyaas hin dhaggine. Elsaai'i guddoo waan gaddeef, woyaa ifii addee lamatti tarsiisa. 13 Elsaai' woyaa Eliyaas irraa buute lafaa fuudhee, deebi'ee qarqara laga Yordaanosii dhaabbate. 14 Inni woyaa Eliyaas irraa buute fuudhee ittiin bisaan dhowee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Eliyaasii meet?» jedhe. Yennaa inni bisaan dhowe, bisaan gargar citee, Elsaai'ille gamatti bu'e. 15 Raagoti Yerikoo keessa jirtu fago'otti yennaa isa dhaggite, «Ayyaanni Eliyaasii Elsaai' irratti bu'eera!» jette; isaan isa dhaggiisaaf dhaqanee, isa duratti lafatti gad gombifamane, 16 «Kunoo, nuuti tajaajiltooti teeti namoota jajjaba shantama ifii biraa qanna; Ayyaanni Mootii Waan Maraa, gootaa keeti fuudhee gaara irratti yookiin dhooqa keessatti gateera fa'a te'a, dhaqanee isa barbaadanuu ti» jedhane. Elsaai' deebisee, «Waaawwo'o! Isaan hin ergina'a» jedhe. 17 Isaan ammoo haga inni didiisaaf qaaneffatutti ittuma waan gaafataneef, inni «Erga'a» jedheen; maarre isaan namoota shantama san ergane; isaan ammoo guyyaa sad barbaadane isa dhabane. 18 Achiin duuba isaan gara Elsaai' qachaa Yeriko'ootitti isaan eegisiitti jiruu deebi'ane; Elsaai'ille, «Ani, <Hin deemina'a> jedhee isiniitti hin hinnee?» jedhe. 19 Namooti gariin Yeriko'oo gara Elsaai' dhufanee, «Ee gootaa keenaa akkuma ati dhaggitu, latti tun dansa'a; ammoo bisaan bada'a; lattiille midhaan hin kennitu» jedhane. 20 Elsaai'ille, «Qorii haareya keessa soodda buusa'aati naa fida'a» jedhee ajaje. Isaanille akkuma inni ajaje qorii itti fidane. 21 Achiin duuba inni gara madda bisaanii dhaqee, soodda bisaan keessa buusee, «Mootiin Waan Maraa, <Ani bisaan kana fayyiseera; haganaa achi bisaan kun sababa du'aa yookiin latti midhaan akka hin kennine hin godhu> jedha» jedhe. 22 Maarre akkuma Elsaai' dubbate, bisaan sun haga adhaa fayyaallessa. 23 Elsaai' gara Bet'eli ol dhage; inni karaa irra deemiisatti jiruun, ijoolleen qachaa keessaa gad yaatee qoonqoo guddo'oon, «Namicha mataa molu'uu asii ol deemi! Namicha mataa molu'uu asii ol deemi!» jedhaa itti murgite. 24 Elsaai' garagalee isaan ilaalee, maqaa Mootii Waan Maraatiin isaan abaare; achiin duuba doobbaan dhalaan lama baddaa keessaa bayee, ijoollee san keessaa nama afurtamii fi lama kukkute. 25 Elsaai' gara gaara Qarmelosii ol baye; achille'een gara qachaa Samaariya'aa deebi'e.

3 Yoshaafaax Yihudaa irratti mootii te'ee, woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti, ilmi Ahaabii Yehoraam Samaariyaa keessa tee'ee, Israa'el irratti woggaa kudhanii lama mootii te'e. 2 Inni akka abbaa ifiitii fi haadha ifii hammeenna hujuu dhabaatulle, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujjeera; te'uu malee soodduu woyyittii Ba'aalii ta abbaan isaa hujje san diige. 3 Ammoo inni cubbuu Yerobi'aamii ilma Nebaatii, ka Israa'eloota cubbuu hujjiisee hordofe malee irraa hin deebine. 4 Mootiin Mo'aabii Meshaa'i hoolee horsiisaayyu; inni buruusoo hoole'ee kuma dhibba tokkoo fi korbeeyyii hoole'ee ta rifeensi irraa hin ciramin kuma dhibba tokkoo mootii Israa'eliiitti kennaayyu. 5 Mootiin Israa'elii Ahaab du'een duuba ammoo, mootiin Mo'aabii Meshaa'i

Israa'el irratti ka'e. 6 Maarre yennuma san Yehoraam Samaariya'aa bayee, loltoota Israa'elii mara wolitti qabe. 7 Mootii Yihuda'aa Yoshaafaaxille'etti ergee, «Mootiin Mo'aabii na irratti waan ka'eef, isa lolisaaf na waliin hin dhaxxaa?» jedhee gaafate. Yoshaafaax deebisee, «Ani si waliin hin dhaqa; ani akkuma keeti; kolbaan tiyya teeti; fardoon tiyyalle teeti; 8 ammoo karaa kamiin itti duulla?» jedhee gaafate. Mootichi Yehoraamille, «Karaa lafa goomolee Edoomiitiin» jedhee deebise. 9 Maarre mootiin Israa'elii, mootii Yihuda'aatii fi mootii Edoomii waliin duulaaf bayee ideeme; guyyaa torba deemaneen duuba, loltootaa fi horii itti fe'atanee deemanu duraa bisaan dhumate. 10 Mootichi Israa'elii Yehoraam qoonqoo ol qabatee, «Aannee nu'uuf! Mootiin Waan Maraa nu mootota sadiin tana harka worra Mo'aabiititti dabarsee kennu'uufii?» jedhe. 11 Mootichi Yoshaafaax ammoo, «Raagichi Mootii Waan Maraa ka nuuti karaa isaatiin Mootii Waan Maraa gaafannu as hin jiruu?» jedhee gaafate. Tajaajiltoota mootii Israa'elii keessaa tokko, «Ilmi Shaafaaxii Elsaai' ka dur Eliyaas tajaajilaa ture as jira» jedhee deebise. 12 Mootichi Yoshaafaaxille, «Inni dhugumaan raagicha Mootii Waan Maraa ti» jedhe. Maarre mootiin Israa'elii, mootiin Yihuda'aa Yoshaafaaxii fi mootiin Edoomii gara Elsaai' dhaqane. 13 Elsaai', mooticha Israa'eliiitiin, «Nu maan wol irraa qanna? Gara raagota abbaa keetiitii fi haadha teetii dhagii gaafadhu» jedhe. Mootichi Israa'elii deebisee, «Waaawwo'o! Nu mootota sadiin tana harka worra Mo'aabiititti dabarsee kenniisaaf ka waame Mootii Waan Maraa ti» jedhe. 14 Elsaai'ille, «Dhugaa Mootii Waan Maraa jiraataa, Waaqa Waan Mara Dadee, ka ani tajaajiluu, ulfinna Yoshaafaaxii mooticha Yihuda'aatiif malee, ani ilaanuu si hin ilaaluu yuu yookiin si dhaggu'uuyyuu hin barbaadu. 15 Ammoo nama kiraara dhowu naa fida'a» jedhe. Adoo namichi kiraara dhowisatti jiruu, hunni Mootii Waan Maraa Elsaai' irratti buutee, 16 Elsaai'ille, «Mootiin Waan Maraa, <Dhooqi tun boolla bisaaniitiin hin guutanti. 17 Qilleensa yookiin bokkeya hin dhaggitanu; te'uu malee dhooqi tun bisaaniin hin guutanti; isinii fi loon keessan, horiin keessan ka dhiibille hin untan> jedha. 18 Tun Mootii Waan Maraatiif kaso'o; inni worra Mo'aabiille harka keessanitti dabarsee hin kenna. 19 Isin qachaa isaanii ka dalleenni dhaka'aa itti ijaaramee fi qachaa isaanii dadansaa hin qabattan; muka isaanii dadansaa mara hin murtan; madda isaanii mara hin duuchitan; fichaa isaanii dadansaa mara dhaka'aan hin balleessitan» jedhe. 20 Boruyyaa ganama yennaa ciincaan ciinceffamutti bisaan karaa Edoomiitiin lola'iisa jalqabee latti bisaaniin guutante. 21 Mo'aaboti marti akka moototi sadiin sun isaan lolisaaf dhufane yennaa dhage'ane, nama meya lolaa hidhatuu dande'u mara dargaggeeyyii'ii fi jaarsolee wolitti waamane, meessaa biyya sanii irratti eegane. 22 Barii ganama yennaa ka'anuu, aduun baatee bisaan irratti calalaxxee, worra fagoo jiranutti bisaan akka dhiigaa diimatee itti mudhatte. 23 Achiin duuba isaan, «Kun dhiiga! Moototi sadiin sun wol lolanee wol qalaneeran; Mo'aabota, Ka'aa dhandhee boojina!» waliin jedhane. 24 Yennaa Mo'aaboti addee quttuma Israa'elii dhufanu, Israa'elooti ka'anee haga isaan baqatanutti isaan

lolane; Israa'elooti lafa san timanee Mo'aabota fixane. **25** Qachoota isaanii balleessanee, fichaan dadansaan isaanille haga dhaka'aan guutamutti nami marti dhakaa itti dadarbate; madda isaanii mara duuchanee, muka dadansaa isaanii mara muranee jijjissane. Qachaa Qir-Heresii qofatti dhakaa ifii woliin hafe; qachuma sanuu loltooti looyya'aan marsitee lotte. **26** Mootichi Mo'aabii lolli akka itti jabaate yennaa dhagge, namoota shallaagaa hidhatane dhibba torba fudhatee, karaa mooticha Edoomiitiin cassee seeniisaaf wodhaane; ammoo isaan hin dandeenne. **27** Achiin duuba mootichi Mo'aabii ilma ifii angaficha, ka addee isaatiitti mootii te'uuf male, dalleya dhaka'aa ka qacha'aa irratti ciincaa dhikeesse; Israa'elooti tana rifatanee, isa lakkisane gara lafa ifii deebi'ane.

4 Haati hiyyeessaa ta abbaan manaa isi'ii miseensa raagotaa te'e takka, gara Elsaai'ii dhuttee, «Tajaajilaan keeti, abbaan manaa kiyya du'eera; inni akka Mootii Waan Maraa sodaatu atinuu hin beetta; amma ammoo nami liqaa isa irraa qabu tokko, ilmaan tiyya lamaan fudhatee garbonfatiisaaf dhufeera» jedtee itti himatte. **2** Elsaai' deebisee isi'in, «Maan akka sii godhu barbaadda? Waan mana keeti keessaa qaddu natti himi» jedhe. Isiin deebitee, «Ani tajaajiluun teeti zayitii ejersaa meshoo diqqoo takka malee womaa manaa hin qabu» jette. **3** Elsaai', «Gara ollaa keetii mara dhaqitiitti okkotee duwwaa bacaa ergifadhu. **4** Achiin duuba ilmaan teeti woliin gara manaa ol seeniitii balbala cufadhuu, zayitii ejersaa san okkotee maratti naqi; okkoteen marti yennaa guuttu jalaa fuudhii cinaa keyi» isi'in jedhe. **5** Maarre isiin isa biraa deentee, ifii fi ilmaan ifiititti balbala cufattee, ilmaan isi'ii okkotee isi'if dhikeessanuun, isiin zayitii meshoo keessaa san itti guutte. **6** Okkoteen duudiin guutteen duuba, isiin ilma ifiitiin, «Okkotee dhibii naa fidi» jette; inni ammoo deebisee, «Okkoteen dhibiin hin jirtu» jedheen. Achiin duuba Zayitiin ejersaa sun yaa'uu lakkitte. **7** Isiin dhaxxee nama Waaqaa Elsaai'itti hinte; innille, «Dhaqitiiti, zayitii san gurguriitii liqaa keeti kaffaladhu; waan hafeen atii fi ilmaan teeti ittiin le'uu dandeettan» jedheen. **8** Gaafa tokko Elsaai' gara qachaa Shuneemii dhage; dubartiin dureettiin takka achi jirtiyyu. Isiin akka inni sagalee nyaatu kadhatte; maarre inni yennaa karaa san dabaru mara sagalee nyaatiisaaf achi goraayyu. **9** Isiin abbaa manaa ifiitiin, «Namichi yennaa mara karaa mana keennaa dabaru kun, woyyicha nama Waaqaa akka te'e ani hin beeka. **10** Tanaaf heellichoo manaa irratti kolloo diqqoo isaaf ijaarree, achi keessa taqee, xarapheessaa, barcuma'aa fi issaa isaaf keennuu ti; inni yennaa gara keenna dhufu mara achi keessatti forfaatuu dande'a» jette. **11** Gaafa tokko Elsaai' gara qachaa Shuneemii yennaa dhufe, gara kolloo ifii ol bayee achi irkate. **12** Inni tajaajilaa ifii Gehaaziin, «Shuneemitti san waami» jedhe. Yennaa inni isii waame, isiin dhuttee isa dura dhaabbate. **13** Inni tajaajilaa ifiitiin, «**«**Ati haga kana mara nu'uuf rakkatteerta, ani maan si'if godhu ree? Mootichatti yookiin ajajaa loltootaattii maan si'if himu ree?» jedhii isi'itti himi» jedhe. Isille deebitee, «Ani kolbaa tiyya odduu jira» jette. **14** Elsaai', «Maan isi'if godhu ree?» jedhe. Gehaaz deebisee, «Be isiin ilma hin

qaddu! Abbaan manaa isi'ille jaarsa» jedhe. **15** Achiin duuba Elsaai', «Isii waami» jedhe. Maarre inni isii waamee, isiille dhuttee balbala dura dhaabbate. **16** Elsaai'ille, «Bara dhufu yennaa akkanaa ilma hin annatta» jedheen. Isiin, «Waaawwo'o! Gootaa kiyya, nama Waaqaa, ana tajaajiltuu teetitti dhara hin dubbatin» jetteen. **17** Ammoo akkuma Elsaai' isi'itti hime, dubartittiin sun ulfoottee, woggaa itti aantu yennuma inni dubbatetti ilma deette. **18** Mucaan sun yennaa guddate, gaafa tokko bayee gara abbaa ifii ka worra midhaan haamu woliin jiruu dhage. **19** Mucaan sun abbaa ifiitiin, «Mataa kiyyaa! Mataa kiyyaa!» jedhe. Abbaan tajaajilaa ifiitiin, «Mucaa ba'adhuutii gara haadha isaa geessi» jedhe. **20** Tajaajilaan sun mucaa ba'atee gara haadha isaa geesseen duuba, haga saatii jaa gudeeda haadha ifii irra tee'ee, achiin duuba du'e. **21** Isiin kolloo mana irraattitti ol baatee, taqee nama Waaqaa irra isa irkittee, balbala itti cuttee baatee ideente. **22** Isiin abbaa manaa ifii waantee, «Gara nama Waaqaa ariifadhee dhagee akka deebi'u, tajaajilaa tokkoo fi harree tokko naaf ergi» jetteen. **23** Abbaan manaa isi'ii, «Adhi guyyaa baatii ji'aa yookiin guyyaa Sanbataatii motii? Maaf gara isaa dhaxxa?» jedhee gaafate. Isiin, «Rakkoon hin jirtu» jette. **24** Isiin harree kooraan itti fe'attee, tajaajilaa ifiitiin, «Dura deemi; haga ani sitti himutti naaf jedtee laana hin deemin» jette. **25** Maarre isiin kaatee, gaara Qarmelosii gara nama Waaqaa Elsaai' bira dhaxxe. Inni yennaa fago'otti isii dhagge, tajaajilaa ifii Gehaaziin, «Ilaa, Shuneemittiin dhufiisatti jirti! **26** Rukksii itti dhaqitiiti, «Ati nageyaa? Abbaan manaa keeti nageyaa? Mucaan keeti nageyaa?» jedhii isii gaafadhu» jedheen. Isiin, «Wonni marti nageya» jette. **27** Isiin gaara Qarmelosii nama Waaqaa Elsaai' bira yennaa geette, miila isaa qadde; Gehaaz isa irraa isii darbiisaaf gara isi'ii dhufe; Elsaai' ammoo, «Lakkis; isiin gadda hamaa keessa jirti; Mootiin Waan Maraa ammoo maaf akka gaddite na dhossee, natti hin hinne» jedhe. **28** Isiin, «Gootaa kiyya, akka ati ilma naa kennitu si gaafadheeraa? Ani, «Dhara natti hin dubbatin» si'iin jedhee hin jiruu?» jetteen. **29** Elsaai', Gehaaziin, «Hidha keeti hidhadhuutii, ulee tiyya qabadhuu ariifadhuu deemi! Nama yoo dhaggite nageya hin fuudhin; yoo nami nageya si fuudhe, deebii isaaf hin kennin; yennaa achi geette ulee tiyya fuula mucaa irra keyi» jedhe. **30** Haati mucaa'aa ammoo, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, lubbuu teetiin kakadha! Ani si lakkisee hin deemu!» jetteen; maarre inni ka'ee isii gula deeme. **31** Gehaaz isaan dursee deemee, ulee Elsaai' fuula mucaa irra keye; mucaan ammoo hin dubbanne yookiin hin tachoone; tanaaf Gehaaz gara Elsaai' deebi'ee, «Mucaan hin kaane» jedheen. **32** Elsaai' dhufee yennaa mana seene, mucaan du'ee taqee isaa irra irkateeruun dhagge. **33** Inni kolloo san seenee ifii fi mucaa qofatti balbala cufatee gara Mootii Waan Maraa daadimate. **34** Achiin duuba taqee yaabee, afaan ifii afaan mucaa'aa irra, ila ifii ila mucaa'aa irra, harka ifii harka mucaa'aa irra keyee reeffa mucaa'aa irra irkate; akkuma inni mucaa irra irkateen, nafi mucaa'aa o'uu jalqabe. **35** Elsaai' ol ka'ee kolloo keessa asii fi achi deemeen duuba, deebi'ee taqee yaabee mucaa irra irkate. Mucaalle yennaa torba haxxifatee, ila

banate. **36** Elsaai'i Gehaaz waamee, «Shuneemittii waami» jedheen. Innille isii waame. Isiin yennaa dhutte, Elsaai'i, «Ilma keeti fudhadhu» jedheen. **37** Isiin ol seentee miila Elsaai'iitti jiddee, lafalle'etti gad gombifante. Achiin duuba ilma ifii fudhattee deente. **38** Yennaa Elsaai'i gara Giilgalii deebi'e, lafa san keessa beelti jirtiyyuu; raagoti isa dura tee'aneeranuun, inni tajaajilaa ifitiin, «Okkotee guddoo ibidda irra dhaabiitii, ittoo isaanii huij» jedhe. **39** Raagota san keessaa tokkochi baala nyaatanu guuratiisaaf diidatti bayee, waan buqqii fardaa fakkaatu dhaggee, midhaan isii'ii woyaa ifiitiitti guuree yennaa deebi'e, hoocee okkotee itto'oo sanitti nage. Midhaan maanii akka teete ammoo eennulle hin beenne. **40** Raagoti akka nyaatanuuf ittoo isaanii baasane; akkuma isaan afaaniin qabaneen ammoo, «Ee nama Waaqaa, okkotee tana keessa waan nama ijjeesutti jira!» jedhaa Elsaai'itti iyyane; nyaatiisaafille hin dandeenne. **41** Elsaai'i, «Bullaa diqqoo fida'a» jedhee gaafatee, okkote'etti naqee tajaajilaa ifitiin, «Kolbaan nyaattuuti baasiifi» jedhe. Achiin duuba okkotee san keessatti wonni nama miidhu tokkole hin dhagganne. **42** Nami tokko Ba'aal-shaaliishii irraa, midhaan qara bilchaate irraa xaltaa daabboo garbu'uu diddamaa fi shawwee midhaanii qalqallu'utti Elsaai'if fide. Elsaai'i tajaajilaa ifitiin, «Kolbaan nyaattuutii kenniif» jedhe. **43** Tajaajilaan isaa ammoo, «Ani attamiin kana nama dhibbaaf dhikeessuu dande'aa?» jedhee gaafate. Elsaai'i ammoo deebisee, «Mootiin Waan Maraa, «Kolbaan nyaattee quuttee irraa hin hafa» waan jedheef, nyaatanuu ti kenniif!» jedheen. **44** Achiin duuba tajaajilaan isaa sagalee isaanii dhikeesse; akkuma Mootiin Waan Maraa jedhe, isaan sagalee nyaatanee quufanee irraa hatte.

5 Na'amaan ajajaa loltoota mootii Sooriya'aa ti; Mootiin Waan Maraa karaa isaatiin loltoota Sooriya'aatiif injifachaa waan kenneef, inni gootaa ifii duratti nama gudda'aa fi nama ulfinna qabu. Inni loltuu jaba'a; ammoo dhukkuba goga'aa farrisiasaa qabaayyu. **2** Worri Sooriya'aa biyya Israa'elii lolee, intala diqqoo takka Israa'el keessaa booji'e; isiille haadha manaa Na'amaanii tajaajilaa turte. **3** Gaafa tokko isiin giitii ifitiin, «Gootaan kiyya gara raagicha Samaariyaa jiruu adoo dhaqee, inni dhukkuba kana irraa isa fayyisuu hin dande'a» jette. **4** Na'amaan waan kana yennaa dhage'e, gara mootichaa dhaqee waan intalti biyya Israa'eliiitti dhutte jette san itti hime. **5** Mootichille, «Xalayaa kana fudhiitii gara mooticha Israa'elii geessi» jedhe. Maare Na'amaan meetii gara kiilooqiraama dhibba sadii fi afurtamaa, worqii gara kiilooqiraama torbaatamaatii fi woyaa adduu kudhan qabatee deeme. **6** Xalayaan inni gara mootii Israa'elii fuudhee deeme sun, «Tajaajilaa kiyya Na'amaan dhukkuba goga'aa farrisiasaa irraa akka fayyituuf xalayaa kana itti kennee gara keeti ergeera» ka jedhu. **7** Mootichi Israa'elii xalayaa yennaa dubbise, gaddaan woyaa ifii tarsiasee, «Ani Waaqaa? Ani ijjeesuu, deebisee kaasuu hin dande'aa? Namichi kun maaf akka ani dhukkuba goga'aa farrisiasaa irraa fayyisuuf nama kana gara kiyya erge? Akka inni dubbii na irratti barbaadu dhagga'a» jedhe. **8** Nami Waaqaa Elsaai'i, akka mootiin Israa'elii gaddee woyaa ifii tarsiase yennaa dhage'e, «Maaf

woyaa teeti tarsiaatte? Israa'el keessa raagaan akka jiru akka inni beeku, namicha gara kiyya ergi» jedhee itti dhaame. **9** Maare Na'amaan fardo'oo fi garreetota ifii ka fardo'oon harkifamu irra te'ee dhaqee, balbala mana Elsaai'ii duratti dhaabbate. **10** Elsaai'ille ergaa itti ergee, «Dhaqiitii laga Yordaanosiititti yennaa torba dhiqadhu; foon keeti adde'etti hin deebi'a; atille hin qulqulloota» jedhii itti himi» jedheen. **11** Na'amaan ammoo aaree, «Dhugumaan inni gara kiyya gad bayee dhaabbatee, maqaa Mootii Waan Maraa Waaqaa ifii waamee, harka ifii dhukkuba goga'aa farrisiasaa kiyya irra wirsee, waan na fayyisu seye. **12** Lagi Damaasqo'oo Abaanaa fi Farphar, bisaan laga Israa'elii mara caalaa motii? Ani silaa isaan keessatti dhiqadhee hin qulqulloomuuyyu?» jedhee deebi'ee deeme. **13** Tajaajiltooti Na'amaanii gara isaa dhikaattee, «Abba'a, raagichi waan guddoo takka akka ati gootuuf adoo sitti himee jiraatee hin gootaayyuu motii? Amma «Dhiqadhuutii qulqulloow» yoo si'iin jedhe maanti si rakkise?» jedhane. **14** Maare Na'amaan gara laga Yordaanosii gad bu'ee, akkuma nami Waaqaa isatti hime yennaa torba laga Yordaanosiititti ifi cuuphe; nafi isaalle adde'etti deebi'ee qulqulloowee akka nafa ijoollee didiqqoo'oo te'e. **15** Achiin duuba Na'amaan hordofattoota ifii mara woliin, gara Elsaai'ii nama Waaqaa deebi'ee, isa dura dhaabbatee, «Israa'el keessa malee, Waaqi dhibiin biyya lafaa mara keessa akka hin jirre ani beekera; maganne'e amma ana tajaajilaa keeti irraa kennansa kana fudhadhu» jedhe. **16** Elsaai'i deebisee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa jiraataa ani tajaajilluu; ani waan tokkole hin fudhadhu» jedhe. Na'amaan akka inni fudhatuuf kadhatalle, Elsaai'i ammoo fudhatiisa didate. **17** Achiin duuba Na'amaan, «Ati Kennansa kiyya yoo fudhatuu didde, ani tajaajilaan keeti deebi'ee ijumaa Mootii Waan Maraatiif malee, waaqota dhibi'if ciinca'aa fi woreega waan hin dhikeessineef, biyyee fel'isa gaange'ee lama fuudhee akka deemu naaf eeyyam. **18** Maare gootaan kiyya waaqonfatiisaaf gara galma Rimoonii waaqa Sooriya'aa yennaa seenu, harka kiyyatti ciqilfatee waan sagaduuf, anille galma Rimoonii san keessatti yoo gad jedhe, Mootiin Waan Maraa marroo waan kanaatiif, ana tajaajilaa keetiif araaramuu ti» jedhe. **19** Elsaai'i, Na'amaaniin, «Nageyaan deem» jedhe. Na'amaan diqqoo irraa fagaatee deemeen duuba, **20** tajaajilaan Elsaai'ii nama Waaqaa, Gehaaz, «Gootaan kiyya waan Na'amaaniin nami Sooriya'aa fide fudhatuu didee akkasumaan gad lakkise. Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, ani isa gula rukkisee woy isa irraa fudhadha» jedhee yaadate. **21** Maare Gehaaz ka'ee Na'amaan gula rukkise; Na'amaan inni gara isaa rukkisaan yennaa dhagge, isa qophatiisaaf garreettaa fardaa ifii irraa bu'ee, «Nageyaayyuu?» jedhee gaafate. **22** Gehaaz deebisee, «Nageyuma, ammoo gootaa kiyyatti, «Raagota keessaa dargaggooti lama biyya koobitti Efreemiitii, gara kiyya waan dhufaneef, maganne'e meetii gara kiilooqiraama soddonii afuriitii fi woyaa guutuu ta jijjiirataa lama isaanii kenni» jedhee na erge» jedheen. **23** Na'amaan, «Maganne'e, meetii gara kiilooqiraama jaatamii saddeetii fudhadhu» jedhe. Inni isa uttisee meetii gara kiilooqiraama jaatamii

saddeetii subba lama keessa keyee hidhee, woyaa guutuu ta jijjiirataa lama waliin, tajaajiltoota ifii keessaa nama lamatti kenne; isaanille ba'atane Gehaaziin dura deemane. **24** Kooba Elsa'a'i le'u yennaa geyane, Gehaaz meya ba'atane tajaajiltoota irraa fuudhee, mana keessa keye. Achiin duuba tajaajiltoota Na'amaanii gad lakkise; isaanille deemane. **25** Gehaaz gara manaa seenee, gootaa ifii Elsa'a'i dura dhaabbate. Elsa'a'ille, «Gehaaz! Haga ammaa eessa jirta?» jedhee isa gaafate. Innille deebisee, «Gootaa kiyya, ani tajaajilaan keeti eessalle hin dhandhe» jedhe. **26** Elsa'a'i ammoo, «Namichi si qophatiisaaf garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irraa yennaa baye, ani ayyaanaa si waliin hin jiruuyyuu? Yennaan tun yennaa beesee, woyaa, fichaa muka ejersaatii fi fichaa muka woyni'i, hoole'ee fi horii, yookiin tajaajiltoota dhiiraatii fi durraa fudhatanuu ree? **27** Tanaaf, dhukkubi goga'aa farrisisaan Na'amaanii haga bara baraa si'ii fi sanyii teetitti hin dabara» jedhe. Achiin duuba Gehaaz dhukkuba goga'aa farrisisa'aan qabamee adii akka dhakaa bokkeyaa te'ee isa duraa bayee deeme.

6 Korri raagotaa, Elsa'a'iin, «Addeen nuuti si waliin le'iisatti jiru guddoo nutti dhipho'o. **2** Gara laga Yordaanosii dhandhee, muka murannee, mana keessa leenu akka ijaarannu nuuf eeyyam» jedhane. Elsa'a'ille, «Dhaqa'a» isaaniiin jedhe. **3** Achiin duuba raagota keessaa tokkochi, «Magganne'e, atille nu tajaajiltoota teeti waliin hin dhaxxuu?» jedhe; Elsa'a'ille, «Hin dhaqa» jedhee, **4** waliin deemane. Isaan yennaa Yordaanos geyane, muka muruu jalqabane. **5** Isaan keessaa tokkochi adoo muka muruu, agaraan buqqa'ee bisaan keessa bu'e. Inni iyjee, «Hoola! Gootaa kiyya agaraan ka ergisa'aa ti» jedhe. **6** Nami Waaqaa Elsa'a'i, «Eessaan bu'e?» jedhee gaafate. Namichi addee agaraan bu'e Elsa'a'itti yennaa mudhise, inni muka tokko muree achi bisaan keessa buusee, akka agaraan bisaan gubba'atti bayu godhe. **7** Elsa'a'i, namichaana, «Baasiitii fudhadhu» jedhe; namichille hiixatee fudhate. **8** Mootichi Sooriya'aa Israa'el waliin loliisatti adoo jiruu, qondaaltota ifii waliin mari'atee, «Ani quttuma kiyya addee akkasii fi akkasiiitti godhadha» jedhe. **9** Nami Waaqaa Elsa'a'i ammoo, «Worri Sooriya'aa achitti gad bu'iisatti waan jiranuuf, karaa san akka hin dabarre» jedhee mooticha Israa'eliititti erge. **10** Maarre mootichi Israa'elii addee nami Waaqaa Elsa'a'i isa ifi eeggachiise san nama itti ergee qorqore; nami Waaqaa Elsa'a'i yennaa hedduu isa ifi eeggachiisee, mootichille achi irraa ifi eeggate. **11** Mootichi Sooriya'aa waan kana guddoo aaree, qondaaltota ifii waamee, «Nu keessaa mootii Israa'eliitiif ka dooyu, eennu akka te'e natti hin hintanuu?» jedhee gaafate. **12** Qondaaltota isaa keessaa tokkochi, «Ee, gootaa kiyya mootii! Waan dhossa'aa ta ati kolloo taqee teetii keessatti dubbattu mara, mootii Israa'eliititti ka himu raagicha Elsa'a'i malee, nu keessaa ka himu eennulle hin jiru» jedhee deebise. **13** Mootichi Sooriya'aa, «Akka ani namoota itti ergee isa qabu, dhaqa'aatii addee inni jiru barbaada'a» isaaniiin jedhe. Isaan, «Inni qachaa Dootaanii keessa jira» jedhane mootichatti himane. **14** Achiin duuba mootichi loltoota hedduu fardo'ootii fi garreettaa fardaan harkifamuu gara qachaa Dootaanii erge. Isaan halkaniiin

achi geyanee, qachaa san marsane. **15** Boruyyaa barii ganama tajaajilaan nama Waaqaa Elsa'a'i ka'ee yennaa gad baye, loltooti fardo'ootii fi garreettaa fardaan harkifamuu qachaa marsiteertuun dhaggee, nama Waaqaa Elsa'a'iin, «Hoola! Gootaa kiyya! Maan goonu nuu woyya?» jedhee gaafate. **16** Elsa'a'ille, «Hin sodaatin; worra isaan waliin jiru caalaa worra nu waliin jirutti caala» jedheen. **17** Achiin duuba Elsa'a'i, «Ee Mootii Waan Maraa! Akka inni dhaggu ila isaa bani!» jedhee daadimate; Mootiin Waan Maraa ila tajaajilaa Elsa'a'i waan baneef, tajaajilaan san fardoo ibiddaa heddu'uu fi garreettaan fardaan harkifamu ka ibiddaa hedduu kooba guuttee adaala Elsa'a'i mara jirtuun dhagge. **18** Worri Sooriya'aa gara Elsa'a'i gad yennaa dhufane, inni, «Kolbaa tana ila isaanii jaamsi» jedhee gara Mootii Waan Maraa daadimate. Akkuma Elsa'a'i gaafate Mootiin Waan Maraa ila isaanii jaamse. **19** Achiin duuba Elsa'a'i isaaniiin, «Karaalle, qachaalle kanaa moti; na gula kowa'a; ani gara nama isin barbaaddaanu isin hin geessa» jedhee gara qachaa Samaariya'aa isaan geesse. **20** Akkuma isaan qachaa seenaneen Elsa'a'i, «Ee, Mootii Waan Maraa! Akka isaan dhagganu ila isaanii bani» jedhe; maarre Mootiin Waan Maraa ila isaanii bane, isaanille ilaalanee qachaa Samaariya'aa keessa akka jiranu dhaggane. **21** Mootichi Israa'elii yennaa isaan dhagge, «Abbaa kiyya! Isaan ijjeesuu? Isaan ijjeesuu?» jedhee Elsa'a'i gaafate. **22** Elsa'a'ille, «Waawwo'o! Loltoota shallaaga'aa fi guubee teetiin boojite hin ijjeettaa? Akka isaan nyaatanuu fi unanu sagale'ee fi bisaan kenniif, achiin duuba gara mootii ifii deebi'anuu ti» jedheen. **23** Maarre mootiin Israa'elii aareetii guddoo isaaniif godhee, isaan nyaatane unaneen duuba gad isaan lakkise; isaanille gara mootii ifii deemane. Yennaa sanaan jalqabane, gareen loltoota sooriya'aa lafa Israa'elii loliisatti hin deebine. **24** Yennaa diqqo'oon duuba, mootiin Sooriya'aa Ben-hadaad loltoota ifii duudii wolitti qabatee, qachaa Samaariya'aa marse. **25** Qachaan sun marfamee waan tureef beelti hantuun seentee, gatiin mataa harree tokkoo meetii gara kiilooiraama tokkoo, udaan saphaliisaa ka gara giraama dhibba lamaa, meetii gara giraama jaatamaa baasuu jalqabe. **26** Gaafa tokko mootiin Israa'elii dalleya dhaka'aa ka qacha'aa san irra ideemaa dabariisatti adoo jiruu, dubartiin takka qoonqoo ol qabatee, «Ee, gootaa kiyya mootii, maganne'e na qarqaar» jetteen. **27** Mootichille, «Mootiin Waan Maraa yoo si hin qarqaarin, ani attamiin si qarqaaruu dande'a ree? Eeddummee tiya irraa moo? Addee cunfaa woyni'i tiya irraa?» jedheen. **28** Achiin duuba, «Rakkoon teeti maan» jedhee isii gaafate. Isille, «Dubartiin tun, «Adha ilma keeti fidi hin nyaanna; boru ilma kiyya hin nyaanna» anaan jetteerti. **29** Tanaaf ilma kiyya iffeelannee nyaanne. Boruyyaa, ani, «Ilma keeti fidi hin nyaanna» jedhee gaafadhe. Isiin ammoo ilma ifii dhoffatte» jetteen. **30** Mootichi tana yennaa dhage'e, gaddee woyaa ifii targaase; adoo inni dalleya dhaka'aa irra ideemaa dabariisatti jiruu, inni woyaa gaddaa nafa ifiitti aanfatee uffateeruun kolbaan isa dhaggite. **31** Mootichille qoonqoo ol qabatee, «Adha mataan Elsa'a'i ilma Shaafaaxii yoo isa irraa hin muramin, Waaqi na ijjeesuu ti!» jedhe.

32 Inni ifiin dura nama gara Elsaai'ii erge. Yennaa kana Elsaai', jaarsolee isa ilaaliisaaf dhutte woliin mana ifii keessa jiraayyu; namichi gara Elsaai'ii ergame adoo isa bira hin geyin, Elsaai'ii jaarsolee saniin, «Namichi nama ijjeesu sun na ijjeesisiisaaf nama natti ergeera. Yennaa inni as gewu balbala itti cufa'aatii, seensa isa dhooggaa'a. Gootaan isaalle duuba isaatiin dhufiisatti jira» jedhe. 33 Adoo inni isaan woliin dubbatisatti jiruu, ergamaan sun gara isaa dhufe; haganaa achi ani maan isa irraa eegadha ree?» jedhe.

7 Elsaai'ii deebisee, «Jacha Mootii Waan Maraa dhage'ii! Mootiin Waan Maraa, «Boru yennaa tana karra qachaa Samaariya'aaatti, bullaan qamadi'ii dansaan kiiloon sad yookiin bullaan garbu'uu kiiloon jaa meetii gara giraama kudhanii lamaatiitti hin gurguraman» jedha. 2 Qondaaltichi mootichi itti ciqilfatu, nama Waaqaa Elsaai'ii, «Mootiin Waan Maraa foddad ol gubba'aa yoo banelle, tun te'uu hin dandeettii ree?» jedhe. Elsaai'ii deebisee, «Ati tana ila teetiin hin dhaggita; ammoo tokkole afaaniin hin qaddu!» jedhe. 3 Karra qachaa Samaariya'aa dura, namooti afur ka dhukkuba goga'aa farrisisa'an qabamaneeranu jiraniyyu; isaan, «Maaf haga duunu as teenna? 4 Nuuti, «Gara qacha'aa seenna» yoo jenne, achi beelti waan jirtuuf, hin duuna; yoo asitti hannelle hin duuna; maarre gara quttuma worra Sooriya'aa dhandhuu ti. Yoo isaan nu hamburane, hin jiraanna; yoo nu ijjeesanelle hin duuna» woliin jedhane. 5 Maarre isaan galgala dimimmisa, gara quttuma worra Sooriya'aa dhaqane. Yennaa achi geyanu nami tokkole achi hin jiru. 6 Loltooti Sooriya'aa hididdeettii garreettaa fardaan harkifamuu, hididdeettii fardo'ootti fi loltoota heddu'uu akka dhage'anu, Mootiin Waan Maraa waan godheef, isaan, «Mootiin Israa'elii mootii Heetotaatii fi mootii Gibxi'ii akka nu lolanuuf nutti biteera» woliin jedhane. 7 Tanaaf galgala san worri Sooriya'aa dunkaanii ifii, fardoo ifitiifi fi harree ifii, addee quttuma ifiille akkuma jirtutti lakkisane, lubbuu ifii hamburatiisaaf baqatane. 8 Namooti dhukkuba goga'aa farrisisa'an qabamaneeranu sun, addee quttuma worra Sooriya'aa yennaa geyane, dunkaanii takka seenanee, waan achi jiru nyaatane unanee, meetii, worqii'ii fi woyaa fudhatanee, dhaqanee dhoffatane; achiin duuba isaan deebi'ane dunkaanii dhibii seenanee, achi keessalle'ee waan dhibii fudhatanee, dhaqanee dhoffatane. 9 Achiin duuba isaan, «Wonni nuuti hujiisatti jirru sirri'ii moti; guyyaan adhaa guyyaa oduu gammadaa himanu; nuuti ammoo cadhi jenne; haga latti bariitutti yoo turre, hin adabanna; tanaaf ammuma gara mana mootumma'aa dhandhee hinnuu ti» woliin jedhane. 10 Maarre isaan dhaqanee, eeddota karra qacha'aa waamane, «Gara addee quttuma worra Sooriya'aa dhandhee, fardo'oo fi harree hidhamane malee, nami tokkole hin jiru; qoonqoo nama tokkoolle hin dhageenne; dunkaanoti isaanille akkuma jirtutti jirti» jedhane himane. 11 Achiin duuba eeddoti karra qacha'aa oduu san, worra mana mootumma'aa keessa jirutti himane. 12 Mootichi halkanii ka'ee, qondaaltota ifitiin, «Waan worri

Sooriya'aa nu irratti hujiisatti jiru, ani isinitti hima. Isaan akka nuuti beela irra jiru hin beekan; maarre isaan, «Isaan qachaa keessaa bayiisa hin dhabanu; nuutiille jiru'uun isaan boojinee, gara qachaa sanii hin seenaa» jedhane yaadane, addee quttuma ifii lakkisane dhokatiisaaf, qacha'aan alatti bayane» jedhe. 13 Qondaaltota isaa keessaa tokkochi, «Kolbaan as keessatti hattelle, akkuma kolbaa Israa'elii ta tanaan qara dhumattee te'is isaanii waan hin oolleef, namooti gariin fardoo asitti hatte shan fudhatanee dhaqanee waan te'e akka hubatanuuf, erginee ilaalla» jedhe. 14 Maarre isaan garreettaa fardaan harkifamuu lama fardoo woliin filane; mootichille namoota san loltoota Sooriya'aa gula ergee, «Dhaqa'aatii, waan te'e ilaala'a» jedhee ajaje. 15 Isaanille haga laga Yordaanosii loltoota Sooriya'aa gula deemanee, loltooti Sooriya'aa ariitii'ii yennaa baqatanu woyaa'aa fi meya karaa mara irratti gatane dhaggane. Maarre worri ergame sun deebi'ee mootichatti hime. 16 Achiin duuba Kolbaan Samaariya'aa baatee, addee quttuma worra Sooriya'aa saante; maarre akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, bullaan qamadi'ii dansaan kiiloon sad yookiin bullaan garbu'uu kiiloon jaa meetii gara giraama kudhanii lamaatiitti gurguramane. 17 Yennaa tana mootichi Israa'elii, qondaalticha mootichi itti ciqilfatu, itti gaafatamaa seensuma karra qacha'aa waan godheeruuf, kolbaan isa irra sirbitee, akkuma nami Waaqaa Elsaai'ii yennaa mootichi gara mana isaa dhufe raage, innille du'e. 18 Akkuma nami Waaqaa Elsaai'ii mootichaan, «Boru yennaa tana karra Samaariya'aa duratti bullaan qamadi'ii dansaan kiiloon sad yookiin bullaan garbu'uu kiiloon jaa meetii gara giraama kudhanii lamaatiitti hin gurguraman» jedhe muummotte. 19 Qondaaltichi sun nama Waaqaa Elsaai'ii, «Mootiin Waan Maraa foddad ol gubba'aa yoo banelle, tun te'uu hin dandeettii ree?» waan jedheeruuf, Elsaai', «Ati tana ila teetiin hin dhaggita; ammoo tokkole afaaniin hin qaddu!» jedhee deebiseeraayyu. 20 Namooti seensuma karra qacha'aa keessatti isa irra sirbanee inni waan du'eef, wonni isa irratti raagame dhugumaan teete.

8 Elsaai'ii dubartittii qachaa Shuneemii keessa leetu, ta ilma isi'ii du'aa kaaseen, «Mootiin Waan Maraa beelti woggaa torbaa lafa irratti akka buutu waan murteesseef, maatii teeti woliin yenna'aaf addee le'uu dandeettu deemi» jedhe. 2 Maarre isiin kaatee akkuma nami Waaqaa Elsaai'ii isi'iiin jedhe goote; maatii ifii woliin gara biyya Filiisxeemotaa dhaxxee woggaa torba achi leete. 3 Dhuma woggaa torbaa irratti, isiin lafa Filiisxeemotaatii deebitee, marroo manaa fi fichaa ifii iyyatiisaaf gara mootichaa dhaxxe. 4 Yennaa san Mootichi, «Bilbaasota Elsaai'ii huje duudii natti himi» jedhaa tajaajilaa Elsaai'ii nama Waaqaa Gehaaz woliin dubbatisatti jiraayyu. 5 Mucaa du'e Elsaai'ii attam akka kaase, Gehaaz mootichatti adoo himisiatti jiruu, dubartitiin Elsaai'ii ilma isi'ii du'aa kaase dhuttee, marroo manaa fi fichaa ifii mootichatti iyyatte. Gehaaz, «Gootaa kiyya mooticha! Dubartitiin isii tana; ilmi isi'ii ka Elsaai'ii du'aa kaaselle isa kana» jedhee mootichatti hime. 6 Mootichi marroo dubbii tanaa isii gaafate; isiille isatti hinte. Achiin duuba mootichi marroo haajaa isi'ii kanaaf qondaalticha tokkoon,

«Waan isii'ii mara, haga isiin biyya irraa deenteen jalqabee haga ammaa waan fichaa isii'ii irraa dhaqqame mara isii'if deebisiis» jedhe. **7** Mootichi Sooriya'aa Ben-Hadaad yennaa dhibameeru, Elsa'a'i gara Damaasqo'oo dhaqe; «Elsa'a'i as dhufeera» jedhane mootichatti yennaa himane, **8** mootichi Hazaa'eliin, «Kennansa kana nama Waaqaa Elsa'a'iif geessii dhaqiitii ani dhibee tana irraa yoo fayyu te'e, karaa isaatiin Mootii Waan Maraa naaf gaafadhu» jedhe. **9** Maarre Hazaa'el, waan dadansaa qachaa Damaasqo'oo keessaa mara fe'isa gaala afurtatamaa Elsa'a'iif geesse. Inni dhaqee Elsa'a'i dura dhaabbatee, «Tajaajilaan keeti mootichi Sooriya'aa Ben-hadaad, «Ani dhibee tana irraa hin fayyaa?» jedhee gara keeti na ergeera» jedhe. **10** Elsa'a'i deebisee, «Dhaqiitii, «Ati dhugumaan hin fayyita» jedhiin; Mootiin Waan Maraa ammoo akka inni dhugumaan du'u natti mudhiseera» jedhe. **11** Nami Waaqaa Elsa'a'i haga Hazaa'el fakkifatutti ila irraa adoo hin buqqifatin isa ilaalee, achiin duuba bowe. **12** Hazaa'el, «Ee gootaa kiyya! Maaf bootta?» jedhee gaafate. Elsa'a'iille, «Waan hantuu ati Israa'eloota irratti gootu waan beekuuf bowa; qachaa isaanii ka dalleya dhaka'aatiin marfame ibiddaan hin gudda; dargaggoota isaanii shallaaga'aan hin iijeetta; ijoollee isaanii lafatti hin dhootta; dubartoota isaanii ta ulfa qaddu gadhaa hin baqassita» jedhe. **13** Hazaa'el, «Ani tajaajilaan keeti saraan kun, attamiin waan guddoo akkasii godhuu dande'aa?» jedhee gaafate. Elsa'a'i deebisee, «Ati mooticha worra Sooriya'aa akka teetu Mootiin Waan Maraa natti mudhiseera» jedhe. **14** Achiin duuba Hazaa'el, Elsa'a'i biraa deemee gara Ben-hadaadii gootaa ifii deebi'e; yennaa san Ben-hadaad, «Elsa'a'i maan si jedhe?» jedhee gaafate. Hazaa'el deebisee, «Ati dhugumaan akka fayyitu natti hime» jedhe. **15** Boruyyaa ammoo Hazaa'el bullukkoo fuudhee bisaan keessa cuuphee, fuula mootichaa irra buusee buqee iijeese. Achiin duuba Hazaa'el addee Ben-hadaadiitti mootii worra Sooriya'aa te'e. **16** Ilmi Ahaabii Yoraam Israa'el irratti mootii te'e woggaa shaneesso'ootitti, ilmi Yoshaafaaxii Yehoraam biyya Yihuda'aa irratti mootii te'e. **17** Inni yennaa mootii te'e nama woggaa soddonii lamatti ti; Yerusaa'alem keessa tee'ee woggaa saddeeti bulche. **18** Yehoraam intala Ahaabii waan fuudheef, akkuma maatiin Ahaabii goote karaa mootota Israa'elii hordofee, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **19** Te'uu malee, Mootiin Waan Maraa tajaajilaa ifii Daawitiif jedhee, isaa fi sanyii isaa keessaa haga bara baraa mootiin akka hin dhabanne waadaa waan galeeruuf, Yihudaa balleessuu hin barbaanne. **20** Bara mootummaa Yehoraamii Edoom Yihudaa irratti kaatee, mootii ifii mootonfate. **21** Maarre Yehoraam garreettaa fardaan harkifamu ka ifii mara fudhatee Saa'iiritti duule. Worri Edoonii isaa fi ajajjoota isaa ka garreettaa fardaan harkifamuu marsane; innii fi ajajjoota isaa ka garreettaa fardaan harkifamuu ammoo, halkaniiin ka'anee worra Edoonii lolanee dhoosane bayanee, baqatanee gara mana ifii deebi'ane. **22** Yennaa sanii jalqaddee biyyi Edoonii bulchiinsa Yihuda'aa irratti kaatee finqilte. Liibnaalle yennuma san finqilte. **23** Wonni dhibiin ta mootichi Yehoraam huje duudiin, kitaaba dabarsii

mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **24** Yehoraam du'ee qachaa Daawitii keessatti abbootii ifii ta durii biratti awwaalame. Ilmi isaa Ahaaziyaan addee isaattii mootii te'e. **25** Ilmi Ahaabii Yoraam Israa'el irratti mootii te'ee woggaa kudhanii lammeeesso'ootitti, ilmi Yehoraamii Ahaaziyaan biyya Yihuda'aa irratti mootii te'e. **26** Ahaaziyaan mootii yennaa te'e nama woggaa diddamii lamaa ti; inni Yerusaa'alem keessa tee'ee woggaa tokko bulche; maqaan haadha isaa Ataaliya'a; isiin intala Ahaabii ilma Omirii mootii Israa'elii ti. **27** Ahaaziyaan fuudhaa fi heerumaan maatii Ahaabii waliin waan firoomaneef, karaa maatii Ahaabii hordofee, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **28** Ahaaziyaan Yoraamii ilma Ahaabii waliin mooticha Sooriya'aa Hazaa'el Raamoot-Giil'aaditti loliisaaf dhaqe; worri Sooriya'aa Yoraam madeesse. **29** Mootichi Yoraam madaa ifii ta mooticha Sooriya'aa Hazaa'el waliin adoo wol loluu Raamootitti madowe san fayyiisaaf gara Yizre'elii deebi'e; ilmi Ahaabii Yoraam waan madoweeruuf, ilmi Yehoraamii Ahaaziyaan mootiin Yihuda'aa isa gaafatiisaaf Yizre'el dhaqe.

9 Yennaa san raagichi Elsa'a'i, miseensa raagotaa keessaa tokko waamee, «Hidha keeti hidhadhuutti, okkotee zayitii ejersaa tana fuudhiitti, Raamoot-Giil'aad deemi. **2** Yennaa achi geette ilma Yoshaafaaxii akaakoo Niimshii Yehuu barbaadi; worra isa waliin jiru biraa qofitti isa baasiitii gara kollo'oo seensisi. **3** Zayitii ejersaa tana mataa isaa irratti naqiitii, «Mootiin Waan Maraa: mootii Israa'elii akka teetu ani si muudeera siin jedha» jedhiin. Achiin duuba adoo hin turin, balbala banadhuutti baqadhu» jedhe. **4** Maarre dargaggeessi raagichi Raamoot-Giil'aad dhaqe. **5** Yennaa inni achi geye, ajajjoota loltootaa wolitti qabamane tee'annuun dhaggee, «Ajaja'a! Ani ergaa sitti himu qaba» jedhe. Yehuun, «Nu keessaa eennutti hinta?» jedhee gaafate. Raagichi, «Ajaja'a, si'itti hima» jedhee deebise. **6** Achiin duuba Yehuun ka'ee mana seene. Raagichi dargaggeessi zayitii ejersaa mataa Yehuu'uu irratti naqee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii: «Kolbaa Mootii Waan Maraa Israa'elii irratti mootii akka teetuuf ani si muudeera. **7** Ani dhiiga tajaajiltoota tiyya raagotaatii fi dhiiga tajaajiltoota tiyya maraa, lizaabel irratti haluu akka bayu, ati maatii gootaa keeti Ahaabii hin balleessita. **8** Maatiin Ahaabii marti hin baddi; maatii isaa dhiira ka te'e, garba yookiin garba ka hin te'in mara Israa'el keessaa hin balleessa. **9** Maatii Ahaabii akka maatii Yerobi'aamii ilma Nebaatii, akka maatii Baa'ishaa ilma Ahiya'aa hin godha. **10** Lafa Yizre'eliitti sareeleen lizaabel hin nyaatti; nami tokkolle isii hin awwaalu» jedha» jedhee, raagichi dargaggeessi balbala banatee baqate. **11** Yennaa Yehuun gara ajajjoota loltoota gootaa ifii deebi'ee gad baye, isaan keessaa tokkochi, «Wonni marti nageyaa? Namichi maraataan kun maaf gara keeti dhufe?» jedhee gaafate. Yehuun deebisee, «Heci, namichalle, waan inni dubbatulle isinuu hin beettan» jedhe. **12** Isaan deebisane, «Nutti himi malee, tun dhuga'aa moti» jedhane. Yehuulle, «Wonni inni natti hime, Mootiin Waan Maraa, «Ani akka ati mootii Israa'elii teetuuf si muudeera» siin jedha» naan jedhe. **13** Achiin duuba isaan

marti woyaa ifi irraa baafatane, yaabbannoo Yehuun irra deemu irratti afaneeefii, tullullaa afuufaa, qoonqoo ol qabatane, «Yehuun mooti'i» jedhane. **14** Maarre Yehuun ilmi Yoshaafaaxii akaakoon Niimshii, Yoraam irratti mala dhowe; yennaa san Yoraamii fi namooti Israa'elii marti mootichi Sooriya'aa Hazaa'el Raamoot-Giil'aad akka hin lolle eegiiisatti jiraniyyu. **15** Mootichi Yoraam ammoo madaa ifii ta mooticha Sooriya'aa Hazaa'el woliin adoo wol loluu loltooti Sooriya'aa isa madeessite san fayyiisaaf Yizre'elitti deebi'eeraayyu; Yehuun, «Kun yaada keessan yoo te'e, nami tokkolle qachaa kana keessaa miliqee bayee, Yizre'el keessatti dubbii tana akka hin dubbanne eega'a» jedhe. **16** Yennaa san Yoraam dhibamee qachaa Yizre'elii keessa waan irkateeruuf, Ahaaziyaan mootiin Yihuda'aa isa ilaalisaaif gad bu'e; tanaaf Yehuun garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra tee'ee, gara qachaa Yizre'elii dhage. **17** Eeddichi xelleephoo dalleya Yizre'elii irra jiru, loltooti Yehu'uu dhufaanuun dhaggee, qoonqoo ol qabatee, «Loltoota dhufisatti jiranu takka dhagge!» jedhe. Yoraam deebisee, «Abbaa fardaa tokko itti ergiitii, «Isin nageyaafuu dhufartanii?» jedhee gaafatuu ti» jedhe. **18** Abbaan fardaa sun farda irra tee'ee gara Yehu'uu dhagee, «Mootichi, «Nageyaafuu dhufartanii?» isiniin jedha» jedhee gaafate. Yehuun deebisee, «Ati Nageya irraa maan qadda? Gara duubaa tariitii na hordofi» jedhe. Eedichi xelleephoo irra jiru sun, «Ergantichi isaan bira geyeera; ammoo deebi'ee dhufisatti hin jiru» jedhee mootichatti hime. **19** Achiin duuba mootichi abbaa fardaa dhibii itti erge; innille gara isaanii dhagee, «Mootichi, «Nageyaafuu dhufartanii?» isiniin jedha» jedheen. Yehuun deebisee, «Ati Nageya irraa maan qadda? Gara duubaa tariitii na hordofi» jedhe. **20** Eedichi xelleephoo irra jiru sun, «Ergantichi isaan bira geyeera; ammoo deebi'ee dhufisatti hin jiru; soorressaan loltoota sanii akka nama maraatee garreettaa fardaan harkifamu waan oofuuf, oofiis isaa oofiisa Yehuu ilma Niimshii fakkaata» jedhee mootichatti hime. **21** Mootichi Yoraam, «Garreettaa kiyya ka fardaan harkifamu naaf qopheessa'a» jedhee ajaje; isaanille qopheessanee, innii fi mootichi Yihuda'aa Ahaaz qofi qofitti garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra tee'anee, gara Yehuu dhagane, fichaa Naabotii Yezire'elichaa keessatti isa dhaggane. **22** Yoraam yennaa Yehuu dhagge, «Yehuu! Nageyaafuu dhuttee?» jedhee gaafate. Yehuun deebisee, «Waaqonfatis waaqota dharaatii fi moruun haadha teeti lizaabelii haga jirtu nageya maanti jiraa?» jedhe. **23** Yoraam Ahaaziya waamee, «Ahaaziya'a! Tun maltumma'a!» jedhee garagalee dheete. **24** Yehuun guubee ifii hunnaan harkisee daaya ceekuu Yoraamii lamaan wothakka'atti gad lakkisee, onnee isaa woraane; Yoraamille garreettaa ifii ka fardaan harkifamu keessatti jige. **25** Yehuun qarqaarticha ifii Biidkaariin, «Reeffa isaa fuudhiitii fichaa Naabotii Yizre'elichaa keessatti gati. Anii fi ati garreettaa fardaan harkifamu yaabbannee, abbaa isaa Ahaab duubaan deemiisatti jirruun, Mootiin Waan Maraa marroo isaatiif raaga dubbate san qaabadhu. **26** Mootiin Waan Maraa, «Ani kalee dhangala'iisa dhiiga Naabotiitii fi dhiiga ilmaan isaa dhaggeera; ani dhugumaan fichuma kana keessatti akka ati

haluu baatu hin godha» jedha; tanaaf akka Jecha Mootii Waan Maraatiitti, reeffa Yoraamii fuudhiitii fichaa Naabotii keessatti gati» jedhe. **27** Mootichi Yihuda'aa Ahaaziyaan waan te'e kana duudii yennaa dhagge, garreettaa ifii ka fardaan harkifamu yaabbatee, karaa gara qachaa Bet-haaganii geessu baqate. Yehuun isa ari'ee, «Isalle ijjeesa'a» jedhee ajaje. Isaanille qachaa Yible'aamii biratti karaa tarba Guuriititti garreettaa isaa ka fardaan harkifamu keessatti isa madeessane. Inni ammoo gara qachaa Megidoo baqatee, achitti du'e. **28** Tajaajiltooti isaa reeffa isaa garreettaa fardaan harkifamuun gara Yerusaleemii geessitee, qachaa Daawitii keessatti addee awwaala abbootii isaatiitti isa awwaalte. **29** Ilmi Ahaabii Yoraam mootii Israa'elii te'ee, woggaa kudhanii tokkeesso'ootitti, Ahaaziyaan mootii Yihuda'aa te'e. **30** Yehuun gara Yizre'elii akka dhufe lizaabel yennaa dhageette, ila ifii kuulattee, mataa ifii dhowattee foddaa manaatiin gad ilaalte. **31** Akkuma Yehuun karra ol seenee, isiin qoonqoo ol qabatee, «Ee Ziimrii gootaa keeti iijeette, nageyaafuu dhuttee?» jette. **32** Yehuun gara fodda'aa ol ilaalte, «Nami naa golu eennuu? Eennu ree?» jedhe; yoo guneessoti lama yookiin sad gara isaa gad ilaalane. **33** Yehuulle isaanii, «Gad isii darba'a!» jedhe. Yennaa isaan gad isii darbane, dhiigi isii'ii gariin dalleya dhaka'aatii fi fardoo irratti faca'e; Yehuun fardoo isii irra oofee, fardoon irra sirbete. **34** Inni gara manaa seenee nyaatee unne; achiin duuba inni, «Dubartiitii abaartuun tun, intala mootichaa waan teeteef, fuudha'aatii awwaala'a» jedhe. **35** Isaan yennaa isii awwaaliisaaf gad bayane ammoo, buqqii mataa isii'ii, miilaa fi ganaa harka isii'ii malee womaa hin dhaggine. **36** Yennaa isaan waan kana Yehu'utti himane inni, «Kun jecha Mootii Waan Maraa ka karaa tajaajilaa ifii Eliyaasii Tishibeetichaatiin, «Lafa Yizre'elii keessatti saareen foon lizaabelii hin nyaatti. **37** Nami tokkolle: tun lizaabel jechuu akka hin dandeennetti, reeffi isii'ii akka kosi'ii lafa Yizre'elii keessatti hin gatama» jedhee dubbate» jedhe.

10 Ahaab qachaa Samaariya'aa keessatti ilmaan torbaatama qabaayyu; maarre Yehuun xalayaa barreessee gara qachaa Samaariya'aa, bulchitoota Yizre'eliitiif, jaarsole'ee fi worra ijoollee Ahaabii guddisu duudi'iif erge; xalayaan sun, **2** «Ilmaan gootaa keessanii isin bira eega jiraatte, garreettaa fardaan harkifamu, fardoo, meya woraanaatii fi qachaa dalleya dhaka'aatiin marfame eega qabaattane, akkuma xalayaan kun isin geyeen, **3** ilmaan gootaa keessanii keessaa irra caalaa dansaa ka te'ee fi dandeettii ka qabu fila'aatii, addee abbaa isaatiitti isa mootii godha'aatii, sanyii gootaa keessaniitiif lola'a!» ka jedhu. **4** Isaan ammoo guddoo sodaatane, «Moototi lamaan ka dande'anee Yehuu ifi irraa hin dhooggatin, nuuti attam dandeennee isa ifi irraa dhoogganna ree?» jedhane. **5** Maarre itti gaafatamaan mana mootumma'aa, bulchaan qacha'aa, jaarsole'ee fi worri ijoollee guddisu, «Nuuti tajaajiltoota teeti; waan ati nuun jettu mara hin goona; nuuti eennulle mootii hin goonu; waan irra caalaa dansaa sitti fakkaate atinuu godhi» jedhane ergaa Yehu'utti ergane. **6** Achiin duuba Yehuun, «Isin yoo golii tiyya teetane, naaf

ajajatane, mataa ilmaan gootaa keessanii mura'aatii boru yennaa tana Yizre'elitti gara kiyya fida'aatii kowa'a» jedhee xalayaa lammeesso'oo isaanii barreesse. Yennaa san ilmaan mootichaa torbaatam, sooreyyii qachaa Samaariya'aa worra isaan guddisu bira jirtiyyu. 7 Yennaa xalayaan isaan dhaqqabe, isaan ilmaan mootichaa torbaatama maraayyuu ijjeesane, mataa isaanii saaxaraa keessa keyanee, Yizre'elitti gara Yehu'uu ergane. 8 Namichi ergame sun yennaa achi geye, «Isaan mataa ilmaan mootichaa fidaneeran» jedhee Yehu'utti hime. Achiin duuba Yehuun, «Seensuma karra qacha'aatiiti addee lamatti tuula'aatii, haga boru ganamaatiiti achuma turuu ti» jedhee ajaje. 9 Boruuyaa ganama Yehuun gara seensuma karra qachaa sanii gad bayee, kolbaa achi jirtu mara dura dhaabbatee, «Isin balleessaa hin qaddanu. Mooticha Yoraamitti mala dhowee ka ijjeese ana; worra kana mara ammoo ka ijjeese eennuu?» 10 Mootiin Waan Maraa karaa raagicha ifii Eliyaasiitiin waan dubbate waan muummesseef, waan inni marroo sanyii Ahaabii dubbate keessaa takkaalle lafa akka hin buune beeka'a» jedhe. 11 Maarre Yehuun worra sanyii Ahaabii keessaa hafee Yizre'el keessa jiru mara, sooressitoota isaa mara, jaalota isaa maraa fi hayyoota isaa mara, nama tokkole adoo hin hamburin fixe. 12 Yehuun Yizre'elii ka'ee gara qachaa Samaariya'aa adoo deemuu, addee quttuma tissitootaa yennaa geye, 13 firoota Ahaaziya mooticha Yihudea'aa dhaggee, «Isin eennuu?» jedhee gaafate. Isaanille, «Nuuti firoota Ahaaziya'aa ti; maatii mootichaatii fi maatii haadha mootichaa dubbisiisaaf gara Yizre'elii dhaqaarra» jedhane. 14 Yehuun, «Worra kana jiru'uunuu booji'a'a!» jedhee ajaje. Maarre isaan namoota afurtamii lama jiru'uunuu booji'ane boolla Bet-Eqedii biratti fixane; isaan keessaa nama tokkole hin hamburre. 15 Yehuun achii ka'ee yennaa deeme, ilmi Rekaabii Yonaadaab isa dhaggiisaaf dhufuun, karaa irratti dhaggee, nageya fuudhee, «Akkuma gadhaan kiyya si'iif jiru gadhaan keeti naaf jiraa?» jedhee gaafate. Yonaadaab deebisee, «Eeti'!» jedhe. Yehuun deebisee, «Yoo akkas teete harka kiyya qabadhu» jedheen. Maarre inni harka isaa qabate; Yehuulle isa qarqaaree, garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra isa yaassisee, 16 «Ana gula koyiitii hinaaffaa ani Mootii Waan Maraatiif qabu ilaal» jedhe. Maarre Yehuun garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra isa yaassisee deemane. 17 Yehuun qachaa Samaariya'aa yennaa geye, worra mana mootummaa Ahaabii keessatti hafe mara ijjeese; akkuma Mootiin Waan Maraa raagicha Eliyaasitti dubbate, inni isaan balleesse. 18 Achiin duuba Yehuun kolbaa qachaa Samaariya'aa mara wolitti qabee, «Mootichi Ahaab waaqa Ba'aalii diqquma tajaajile; ani Yehuun ammoo isa caalaa hin tajaajila. 19 Tanaaf amma, raagota Ba'aalii mara, tajaajiltoota isaatii fi hayyoota isaa mara naaf waama'a. Ani ciincaa guddaa Ba'aaliif waan dhiheessuuf, nami tokkole hin hafin! Nami hafe hin ijjeefama» jedhe. Yehuun ammoo tajaajiltoota Ba'aalii balleessiisaaf mala kana dhowe. 20 Tanaan duuba Yehuun, «Ulfinna Ba'aaliitiif yaa'ii lassa'a!» jedhee ajaje. Maarre isaan lassane. 21 Yehuulle lafa Israa'elii duudi'itti ergaa dabarse; tajaajiltooti

Ba'aalii marti tokkole adoo hin hafin wolitti qabamane; isaan gara galma Ba'aalii seenanee, qacce'ee haga qacce'eetiiti guutane. 22 Achiin duuba Yehuun namicha mana waya'aa eeguun, «Tajaajiltoota Ba'aaliitiif wayaa gad baasiif» jedhe. Maarre inni wayaa isaaniiif gad baase. 23 Achiin duuba Yehuun, ilma Yonaadaabii Rekaab waliin gara galma Ba'aalii seenee, tajaajiltoota Ba'aaliitiin, «Tajaajiltoota Ba'aalii malee, tajaajiltooti Mootii Waan Maraa isin woliin as akka hin jirre hubadha'aatii ilaala'a» jedhe. 24 Maarre Yehu'uu fi Yonaadaab ciinca'aa fi kennansa gubamu dhibiille Ba'aaliif dhiheessiisaaf gara keessaa seenane; yennaa san Yehuun namoota saddeetama galmaan alatti dhaabbachiisee, «Isin keessaa, namoota ani isinitti kennu keessaa nami tokkole akka miliqu ka godhe, inni addee nama miliqe sanii hin ijjeefama!» jedhee isaan ifi eeggachiise. 25 Yehuun akkuma kennansa gubamu dhiheessee hobbaaseen, eeddoota fi qondaaltota loltootaatiin, «Seena'aatii isaan ijjeesa'a! Nami tokkole hin miliqin!» jedhee ajaje. Maarre isaan shallaaga'aan isaan ijjeesane; eeddooti fi qondaaltoti loltootaa reeffa isaanii mara alatti baasanee gatane. Achiin duuba isaan gara kolloo galma Ba'aalii ta gara keessaa dhaqanee, 26 soodduu woyyittii galma Ba'aalii keessaa gad baasanee gubane. 27 Maarre isaan soodduu woyyittii Ba'aalii caccassanee, galma Ba'aaliille diigane, haga adhaa mana faalowaa godhatane. 28 Akka kanaan Yehuun waaqonfatisa Ba'aalii Israa'el keessaa balleesse. 29 Te'uu malee, inni cubbuu Yerobi'aamiin ilmi Nebaatii, fakkii jabbi'ii ta worgii irraa hujante, ta Israa'elooti Bet'elii fi Daan keessatti akka waaqonfattu godhe san irraa hin deebine. 30 Mootiin Waan Maraa, Yehu'uun, «Ati na duratti waan dansaa gootee, waan ani yaade mara, sanyii Ahaabii irratti waan gooteef, sanyiin teeti haga dhaloota arfesso'oottii Israa'el irratti mootii hin teeti» jedhe. 31 Yehuun ammoo seera Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii gadhaa tokkochoaan hin eeganne; inni cubbuu Yerobi'aam akka Israa'elooti hujju godhe san irraa hin deebine. 32 Bara san Mootiin Waan Maraa lafa Israa'elii dhiphisuu jalqabe. Mootichi Sooriya'aa Hazaa'el lafa Israa'elii, 33 laga Yordaanosii irraa gara baya adu'uu lafa Giil'aadii mara, Baashaan lafa gosi Gaadii, gosi Ruubenitiif fi gosi Minaase'ee keessa le'anu, haga qachaa Aro'erii ka laga Aarnonii qabate. 34 Wonni dhibiin ta Yehuun huje duudi'ii fi jannummaan isaa kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 35 Yehuun du'ee, qachaa Samaariya'a keessatti awwaalame; ilmi isaa Yeho'ahaaz addee isaatiiti mootii te'e. 36 Yehuun Samaariyaa keessa tee'ee, woggaa diddamii saddeeti Israa'el irratti mootii te'e.

11 Ilmi isi'ii Ahaaziyaan akka du'e Ataaliyaan yennaa dhageette, kaatee maatii moototaa mara balleessite. 2 Intalti Yoraamii mootichaa, obboleettiin Ahaaziya'aa Yoshebaan ammoo, ilma Ahaaziya'aa Yo'aas, ilmaan moototaa ta ijjeefamu'uuf jiranu keessaa dhossitee baattee, akka inni hin ijjeefanneef, ta isa guddittu woliin kolloo taqe'ee takka keessatti Ataaliyaa jalaa dhossite. 3 Woggaa jaaf haga Ataaliyaan mootitii teete, inni Galma Mootii Waan Maraa keessatti ta isa guddittu woliin dhokatee hafe.

4 Woggaa torbeesso'ootitti ammoo hayyichi Yoyaadaan, ajajjoota dhibbaa ta eeddota mootii'itii fi ta eeddota mana mootumma'aa maratti eegge, gara Galma Mootii Waan Maraa isaan waansise, achitti isaan waliin gondoaroo gondooratee, isaan kakachiiseen duuba, ilma mootichaa isaanitti mudhise. 5 Inni, isaan ajajee, «Wonni isin gootanu: isin worri guyyaa Sanbataa eeddo'oof baatanu, harka sad keessaa harki tokko mana mootumma'aa eeguu ti. 6 Harka sad keessaa harki tokko karra Suurii eeguu ti; harka sad keessaa harki tokko karra eeddotti tuun eedduun duuba jirtu eeguu ti. 7 Isin worri guyyaa Sanbataa badoo eeddoo teessanii fixatane, Galma Mootii Waan Maraa ka mootichi keessa jiru eega'a. 8 Tokko tokkoon keessan meya lolaa keessan qabadha'aatii, adaala mootichaa dhaabbadha'a; eennulle yoo isinitti dhikaate ijjeesa'a; gara mootichi deemu mara isa waliin deema'a» jedhe. 9 Ajajjooti dhibbaa akkuma hayyichi Yoyaadaan isaan ajaje godhane; tokko tokkoon isaanille worra guyyaa Sanbataatiin eegiiisaaf dhaquu fi worra eeddoo fixatee galu fudhatanee, gara hayyichaa dhufane. 10 Achiin duuba hayyichi Yoyaadaan, ebo'oo fi wontee mooticha Daawitii ka Galma Mootii Waan Maraa keessaa san ajajjoota dhibbaatiif kenne. 11 Eeddotti tokko tokkoon isaanii meya lolaa qabatanee, Galma Mootii Waan Maraa irraa gara kibbaatii haga kaabaa, addee ciinca'aatii fi Galma Mootii Waan Maraa marsanee, mooticha eegiiisaaf dhaabbatane. 12 Achiin duuba Yoyaadaan, ilma mootichaa gad baasee kallacha mataa isaa irra keyee, barreeffama Mootiin Waan Maraa marroo moototaatiif waadaa gale dhugaa bayu isaaf kennee, isa muudee mootii te'isa isaa beessise. Kolbaan harka dhoottee qoonqoo ol qabattee, «Mootichi bara dheeraa le'uu ti!» jette. 13 Mootittiin Ataaliyaan hogaa eeddotaatii fi kolba'aa yennaa dhageette, gara Galma Mootii Waan Maraa addee kolbaan wolitti qabanteertu dhaxxe. 14 Akkuma baratame mootichi utubaa bira dhaabbatee, qondaaltotti loltootaatii fi worri tultullaa afuufu isa bira dhaabbateerun dhaggite; kolbaan lafa sanii marti gammadee tultullaa afuufiisatti jirtiyyu. Achiin duuba Ataaliyaan gadditee woyaa ifii tarsaattee, «Tun maltumma'a! Tun maltumma'a!» jettee iyyite. 15 Hayyichi Yoyaadaan, Ataaliyaan Galma Mootii Waan Maraa keessatti akka ijjeefantu waan hin barbaanneef, ajajjoota dhibbaatiin, «Tarree teessan oddu'uu gad isii baasa'a; nama isii gula dhufu mara shallaaga'aan ijjeesa'a» jedhe. 16 Maarre isaan isii qabaneef addee fardooleen gara mana mootumma'aa seentu geessanee, achitti isii ijjeesane. 17 Hayyichi Yoyaadaan akka isaan kolbaa Mootii Waan Maraa te'anu, Mootii Waan Maraatiif fi mooticha wodhakka'atti, mootichaa fi kolbaa wodhakkaalle'etti gondoaroo gondoore. 18 Achiin duuba kolbaan lafa Yihuda'aa marti gara galma Ba'aalii dhaxxee, galma san diiddee, addee ciinca'aatii fi fakkii waaqota dharraa caccassite; hayyicha Ba'aalii Maataanille addee ciinca'aa duratti iijeette. Hayyichi Yoyaadaan Galma Mootii Waan Maraa akka eeganuuf eeddota itti godhe. 19 Inni ajajjoota dhibbaa, eeddota mootii'ii, eeddota fi kolbaa biyya sanii mara fuudhee, isaan waliin mooticha Galma Mootii Waan Maraa keessaa gad baasee, karaa karra eeddotaatiin

gara mana mootumma'aa seensisane. Achiin duuba mootichille barcumaa mootumma'aa irra tee'e. 20 Maarre Ataaliyaan mana mootumma'aa keessatti shallaaga'aan waan ijjeefanteef, kolbaan duudiin gammadde; qachaan sunille nageya dhaggate. 21 Yo'aas yennaa mootii te'e mucaa woggaa torba ti.

12 Yehuun Israa'el irratti mootii te'ee woggaa torbeesso'ootitti, Yo'aas mootii Yihuda'aa te'ee, Yerusaalem keessa tee'ee woggaa afurtama bulche; haati isaa Ziibiyaan nama qachaa Bersheeba'aa ti. 2 Bara hayyichi Yoyaadaan isa gorsaa ture maratti, Yo'aas Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje. 3 Te'uu malee, addeen waaqonfanna'aa waan hin diigaminiif, kolbaan addee waaqonfanna'aa sanitti ciincaa dhiheessiisaa fi hixaana aarsiisa hin lakkinne. 4 Yo'aas hayyootaan, «Beesee kennaa addaa ta namooti gara Galma Mootii Waan Maraa fidanu: beesee laakkossa namaa irraa dhaggante, beesee waada'aatii fi beesee nami fedha ifitiin kennu mara wolitti qaba'a. 5 Hayyooti tokko tokkonuu, beesee namoota beesee qabatanu irraa fuudhane, addee Galmi Waaqaa caccabee dhaggame deebisaneeti ittiin haaressanuu ti» jedhe. 6 Hayyooti ammoo Yo'aas mootii te'ee, haga woggaa diddamii sadeesso'ootitti Galma Waaqaa hin haaressine. 7 Tanaaf mootichi Yo'aas hayyicha Yoyaada'aa fi hayyoota dhibii waamee, «Galma Waaqaa ka caccabe maaf haaressuu dhaddane? Addee Galmi Waaqaa caccabe ittiin haaressiisaaf dabarsa'aa kenna'a malee, hagonaa achi namoota beesee qabatanu irraa beesee hin fuudhina'a» jedhe. 8 Hayyooti beesee namoota irraa akka hin fuune, Galma Waaqaalle ifiif akka hin haaressine wolii galane. 9 Achiin duuba hayyichi Yoyaadaan saanduqa tokko fuudhee qadaaddaa isi'ii irratti urata baasee, karaa nami Galma Mootii Waan Maraa seenu gara middaatiin addee ciinca'aa bira keye. Hayyooti seensuma eeddu, beesee namooti gara Galma Mootii Waan fidane mara fuutee, saanduqa keessa keettiyyu. 10 Beeseen saanduqa keessa akka guutte yennaa dhaganne mara, barreessaan mootichaatii fi hayyichi guddaan dhufanee, beesee Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhaggante san laakkowanee subbatti naqanee hidhaniyyu. 11 Beesee san laakkowaneen duuba, namoota itti gaafatantoota hujji Galma Mootii Waan Maraatiitti kennan; beesee san Galma Mootii Waan Maraa ijaariisaaf, worra muka bocuuf, worra dhaka'aan mana ijaaruuf, 12 worra dhakaa bocuuf, worra dhakaa muruuf kaffalan. Akkasuma Galma Mootii Waan Maraa ka caccabe deebisaneef haaressiisaaf mukaa fi dhakaa bocame bitisaaf, Galma Mootii Waan Maraa deebisaneef haaressiisaaf waan barbaachisu maraaf kaffalaniyyu. 13 Te'uu malee, beesee Galma Mootii Waan Maraatiif kennante tana, gabataa meetti'ii, qaraphaa issaa ittiin dhaanfanu, qorii, tultullaa yookiin meya meetti irraa yookiin worqii irraa hujamu hujjiisaaf hin balleessine. 14 Beeseen sun hojjatoota Galma Mootii Waan Maraa deebisaneef haaressanuuf kennante. 15 Namooti itti gaafatantoota hujjii addatamumma'aan waan hujaneef, beeseen hojjatootaaf akka kaffalanu isaanitti kennante sun harka isaanitti hin toowatanne.

16 Beeseen woreega yakka'aatii fi sababa cubbu'utiif kennantu, ta hayyootaa waan teeteef gara Galma Mootii Waan Maraa hin fidanu. **17** Yennaa san mootichi Sooriya'aa Hazaa'el qachaa Gaatii lolee qabate; achiin duuba qachaa Yerusaleemii loliiisaaf murteefate. **18** Mootichi Yihuda'aa Yo'aas ammoo, meya abbootiin isaa ta durii moototi Yihuda'aa Yoshaafaax, Yehoraamii fi Ahaaziyaan Galma Mootii Waan Maraatiif adda baasanee woyyoonsane mara, kennansa inni ifumaafuu adda baase, worqii Galma Mootii Waan Maraatiif fi mana mootummaa'aa keessatti dhaggante mara mooticha Sooriya'aa Hazaa'eliif erge; achiin duuba Hazaa'el Yerusaleem irraa deebi'ee deeme. **19** Wonni dhibiin ta mootichi Yo'aas huje duudiin kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **20** Qondaaltoti isaa isa irratti kaatee, karaa gara Siilaa gad bu'u irratti Bet-miilo'otti isa iijeette. **21** Qondaaltoti isaa worri isa ijeese ilma Shime'aatii Yozaabaadii fi ilma Shomerii Yehozaabaad. Yo'aas du'ee qachaa Daawitii keessatti abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; ilmi isaa Amaasiyaan addee isaatitti mootii te'e.

13 Ilmi Ahaaziya'aa Yo'aas Yihudaa irratti mootii te'ee, woggaa diddamii sadeesso'ootitti, ilmi Yehu'uu Yeho'ahaaz Israa'el irratti mootii te'ee, Samaariyaa keessa tee'ee woggaa kudhanii torba bulche. **2** Inni cubbuu ilmi Nebaati Yeroobi'aam akka Israa'elooti hujju godhe san hordofiisaan, Mootii Waan Maraa duratti hujii hantuu huje; inni hujii hantuu san irraa hin deebine. **3** Maarre Mootii Waan Maraa Israa'elootatti guddoo aaree, bara heddu'uf harka mooticha Sooriya'aa Hazaa'eliitii fi ilma isaa Ben-Hadaadiitti dabarsee isaan kenne. **4** Achiin duuba Yeho'ahaaz gara Mootii Waan Maraa daadimate; Mootiin Waan Maraalle mootichi Sooriya'aa Israa'eloota akka cunqursiisatti jiru dhaggee, daadimata Yeho'ahaazii dhage'e. **5** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, nama Israa'eloota worra Sooriya'aa jalaa baasu ergeef; Israa'elootille harka worra Sooriya'aa jalaa bayanee akkuma durii nageyaan le'ane. **6** Te'uu malee, isaan cubbuu sanyii Yeroobi'aamii ta inni akka Israa'elooti hujju godhe san irraa hin deebine; fakkiin waaqa dharraa ta «Asheeraa» jedhantu, qachaa Samaariya'aa keessaa adoo hin diigamin hatte. **7** Mootichi Sooriya'aa, loltoota Yeho'ahaazii balleessesse, akka bukuu yennaa midhaan dhowanu kaatuu waan godheef, abbootii fardaa shantama, garreettaa fardaan harkifamu kudhanii fi loltoota miilaa kuma kudhan malee tokkole hin hanne. **8** Wonni dhibiin ta mootichi Yeho'ahaaz huje duudii fi jannummaan isaa kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **9** Yeho'ahaaz du'ee, Samaariyaa keessatti awwaalame; ilmi isaa Yeho'aash addee isaatitti mootii te'e. **10** Yo'aas Yihudaa irratti mootii te'ee woggaa soddomii torbeesso'ootitti, ilmi Yeho'ahaazii Yeho'aash Samaariyaa keessa tee'ee, woggaa kudhanii jaa Israa'el bulche. **11** Innille Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujee, cubbuu ilmi Nebaati Yeroobi'aam, akka Israa'elooti hujju godhe san mara irraa hin deebine. **12** Wonni dhibiin ta mootichi Yeho'aash huje duudii fi jannummaan isaa ta inni mootii Yihuda'aa Amaasiyaa lolele kitaaba dabarsii

mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **13** Yeho'aash du'ee, qachaa Samaariya'aa keessatti mootota Israa'elii biratti awwaalame; ilmi isaa Yeroobi'aam addee isaatitti mootii te'e. **14** Raagichi Israa'el dhibee isa iijeette saniin worwaanatuun, mootichi Israa'elii Yeho'aash isa ilaaliisaaf dhaqee, «Abbaa kiyya! Abbaa kiyya! Ka Israa'eliif garreettaa fardaatii fi abbootii fardaa teete» jedhee isaaf bowe. **15** Elsa'a'i mootichaan, «Guube'ee fi daaya fudhadhu» jedhe; Yeho'aashille guube'ee fi daaya fudhate. **16** Achiin duuba Elsa'a'i, «Guubee harkatti qabadhu» jedhe. Yennaa inni harkatti qabate, Elsa'a'ille harka ifii harka mootichaa irraa keye. **17** Achiin duuba Elsa'a'i, «Foddaa ka gara aduun baatuu bani» jedhe; innille bane; Elsa'a'i, «Daaya darbadhu!» jedhe; mootichi akkuma daaya darbateen, Elsa'a'i, «Tun daaya Mootii Waan Maraa ka injifacha'aa ti; inni ka worri Sooriya'aa ittiin injifatamu; ati worra Sooriya'aa qachaa Afeqi'i keessatti ijjumaa hin balleessita» jedhe. **18** Achiin duuba Elsa'a'i mootichaan, «Daayota dhibii fuudhiitii lafa tuttumadhu!» jedhe; innille daayota fuudhee yennaa sad lafa tuttumatee lakkise. **19** Elsa'a'i isatti aaree, «Yennaa shan yookiin yennaa jaa adoo lafa tuttumatee jiraatte, worra Sooriya'aa injifatee ijjumaa hin balleessitaayyu; amma ammoo yennaa sad qofa isaan hin injifatta» jedhe. **20** Elsa'a'i du'ee awwaalame. Ji'oota birra'aa mara gareen loltoota Mo'aabii lafa Israa'elii seenan. **21** Gaafa tokko Israa'elooti nama du'e awwaaliisatti adoo jiranuu, saamtota worra Mo'aabii dhagganee, reeffa namichaa addee awwaala Elsa'a'i keessatti qolaansane. Reeffi namichaa akkuma lafee Elsa'a'i tuqeen, namichi du'aa ka'ee dhaabbate. **22** Bara mootummaa Yeho'ahaazii mara mootichi Sooriya'aa Hazaa'el Israa'eloota mara cunqurse. **23** Mootiin Waan Maraa ammoo sababa gondoorroo Abrahaam, Yisahaqii fi Yaaqoob waliin godheetiif, isaanii nayee, mararee isaan qarqaare. Inni haga adhaa isaan hin balleessine yookiin fuula ifii duraa isaan hin fageessine. **24** Mootichi Sooriya'aa Hazaa'el du'ee, ilmi isaa Ben-hadaad addee isaatitti mootii te'e. **25** Achiin duuba ilmi Yeho'aazii Yeho'aash, qachoota Hazaa'el abbaa isaa Yeho'aaz lolee irraa fudhate, ilma Hazaa'elii Ben-hadaad irraa deebifate. Yeho'aash yennaa sad isa injifatee qachoota Israa'elii deebifate.

14 Ilmi Yeho'ahaazii Yeho'aash Israa'el irratti mootii te'ee woggaa lammeeesso'ootitti, ilmi Yo'aasii Amaasiyaan mootii Yihuda'aa te'e. **2** Inni mootii yennaa te'e, nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaleem keessa tee'ee woggaa diddamii sagal bulche; maqaan haadha isaa Yo'adaan; isiin nama qachaa Yerusaleemii ti. **3** Amaasiyaan Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje; te'uu malee akka Daawitii abbaa ifii ka durii hin hunye; inni waan mara akka abbaa ifii Yo'aasii huje. **4** Te'uu malee, addeen waaqonfanna'aa waan hin diigamiinif, kolbaan addee waaqonfanna'aa sanitti ciincaa dhiikeessisaa fi hixaana aarsiisa hin lakkinne. **5** Amaasiyaan mootummaa ifii jabeeffateen duuba, qondaaltota abbaa isaa mooticha iijeette san ijeese. **6** Te'uu malee kitaaba seera Muuse'ee keessatti, Mootiin Waan Maraa, «Nami tokko tokkooyyuu cubbuu ifitiif ijeefamuu malee, abbootiin cubbuu ijoolle'eetiif,

joolleen cubbuu abbootiitiifi hin ijjeefamin» jedhee akkuma ajaje, ilmaan worra abbaa isaa ijeese sanii hin ijjeenne; 7 Amaasiyaan worra Edoomii kuma kudhan dhooqa sooddaa keessatti fix; inni qachaa «Sela» jedhamu lolee qabatee, «Yaqt'i» jedhee moggaase; qachaan sun haga adhaalle maquma kanaan waamama. 8 Achiin duuba Amaasiyaan akaakoo Yehu'u ilma Yeho'aazii gara mooticha Israa'elii, Yeho'aashitti nama ergee, «Koottu me, wol ilaalla!» jedhee lolaaf waammate. 9 Yeho'aash mootichi Israa'elii ammoo, Amaasiyaa mooticha Yihudaa'aatiif deebisee, «Yennaa tokko qoreen Libaanos keessaa, muka hindheensaatiin, «Intala teeti ilma kiyya heerumsiisi!» jette nama itti ergite; bineensi Libaanosii tokko ammoo karaa san dhufee, qoree san irra sirbe. 10 Ati dhugumaan worra Edoomii injifatteerta; gadhaa keeti keessatti ifi jajjeerta. Injifachaa dhaggaatteen gammadii, mana keeti tee'i; maaniif ifiif jiddee Yihudaalle akka jidduuf tuttuxxee rakkinna ifi irratti fida» jedhe. 11 Amaasiyaan ammoo isa dhage'uu waan dideef, mootichi Israa'elii Yeho'aash loltoota ifi fudhatee, mooticha Yihudaa Amaasiya'atti duulee, biyya Yihudaa keessatti qachaa Bet-Shemeshiitti isa lole. 12 Loltooti Yihudaa loltoota Israa'elittiin injifatamanee, marti isaanii gara mana ifii baqatane. 13 Mootiin Israa'elii Yeho'aash Bet-Shemeshitti, Amaasiyaa ilma Yo'aasii mootii Yihudaa akaakoo Ahaaziya'aa booj'e; achiin duuba inni gara Yersaaleemii dhaqee, dalleya Yersaaleemii ka dhaka'aa karra Efreemiitti haga karra roga dalleyaatiitti ka dheerinni isaa gara ciqilee dhibba afurii diige. 14 Inni worq'i fi meetii mara, meya Galma Mootii Waan Maraa keessa jiruu fi karra mana mootummaa'aa keessa jirtu mara, namoota booji'amanelle qabatee, gara qachaa Samaariya'aa deebi'e. 15 Wonni dhibiin ta mootichi Yeho'aash huje duudiin, jannummaan isaa ta inni mootii Yihudaa Amaasiyaa lollele, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 16 Yeho'aash du'ee, qachaa Samaariya'aa keessatti mootota Israa'elii biratti awwaalame; Yerobi'aam addee isaatiitti mootii te'e. 17 Ilmi Yeho'ahaazii mootichi Israa'elii Yeho'aash du'een duuba, ilmi Yo'aasii mootichi Yihudaa Amaasiyaan woggaa kudhanii shan le'e. 18 Wonni dhibiin ta mootichi Amaasiyaan huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Yihudaa keessatti barreeffanteerti. 19 Amaasiyaa ijjeesiisaaf Yersaaleem keessatti mala itti waan dhowaneef, inni gara qachaa Laakiishiitti baqate; isaan ammoo namoota isa gula erganee achitti isa ijjeesisane. 20 Reeffa isaa fardaan fidanee, qachaa Daawitii Yersaaleem keessatti abbootii isaa ta durii biratti awwaalane. 21 Achiin duuba kolbaan Yihudaa ilma Amaasiya'aa Azaariyaa ka woggaan isaa kudha jaa, addee Amaasiyaa abbaa isaatiitti isa mootii godhane. 22 Amaasiyaan du'een duuba, Azaariyaan qachaa Elotii deebisee ijaaree, gara biyya Yihudaa'aatiitti deebise. 23 Ilmi Yo'aasii Amaasiyaan mootii Yihudaa te'ee, woggaa kudhanii shaneesso'ootitti, ilmi Yeho'aashii Yerobi'aam mootii Israa'elii te'ee, Samaariyaa keessa tee'ee woggaa afurtamii tokko bulche. 24 Inni Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujee, cubbuu ilmi Nebaatii Yerobi'aam, akka Israa'elooti hujju godhe san mara irraa hin deebine. 25

Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, karaa tajaajilaa ifi Yoonasii ilma Amiitaayii raagicha Gaat-Hefertiin akkuma dubbatetti, Yerobi'aam meessaa Israa'elii, seensuma gara Haamaatii irraa kaasee, haga Abbaayaa Arabaayii addee duriitiitti deebise. 26 Nami Israa'el keessaa marti, garbi yookiin nami bilisa te'e akka farrisatti jiranu, nami isaan qarqaarulle akka hin jirre Mootiin Waan Maraa dhagge. 27 Mootiin Waan Maraa ammoo, «Maqaa Israa'elootaa biyya lafaa irraa ijumaa hin balleessa» waan hin jedhiniif, inni karaa Yerobi'aamii ilma Yeho'aashiitiin isaan hambure. 28 Wonni dhibiin ta Yerobi'aam huje duudiin, jannummaan isaa ta inni ittiin lole, Damaasqo'oo fi Haamaat ka kutaa biyya Yihudaa te'ane Israa'elootaaf attam akka deebise, kitaabaa dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 29 Yerobi'aam du'e; addee isaatiitti ilmi isaa Zakaariyaas mootii te'e.

15 Yerobi'aam Israa'el irratti mootii te'ee, woggaa diddamii torbeesso'ootitti, ilmi Amaasiya'aa Azaariyaan Yihudaa irratti mootii te'e. 2 Inni yennaa mootii te'e, nama woggaa kudhanii jaa ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee, woggaa shantamii lama bulche; maqaan haadha isaa Yekoliya'a; isiin nama qachaa Yersaaleemii ti. 3 Inni akkuma abbaa ifii Amaasiya'aa Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje. 4 Te'uu malee, addeen waaqonfanna'aa waan hin diigamiinif, kolbaan addee waaqonfanna'aa sanitti ciincaa dhikeessisaa fi hixaana aarsiisa hin lakkinne. 5 Mootiin Waan Maraa dhukkuba goga'aa farrisisaa mooticha Azaariya'atti buuse; inni haga guyyaa du'a ifii dhukkuba san irraa hin fayyine; qofii ifii mana adda te'e keessa le'e; ilmi mootichaa Yotaam mana mootummaa'aa irratti itti gaafatamaa te'ee, kolbaa lafa sanii bulche. 6 Wonni dhibiin ta mootichi Azaariyaan huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Yihudaa keessatti barreeffanteerti. 7 Azaariyaan du'ee, qachaa Daawitii keessatti abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; addee isaatiitti ilmi isaa Yotaam mootii te'e. 8 Mootichi Azaariyaas Yihudaa irratti mootii te'ee, woggaa soddomii saddeetesso'ootitti, ilmi Yerobi'aamii Zakaariyaas mootii te'ee, Samaariyaa keessa tee'ee, ji'a jaa Israa'el bulche. 9 Inni akkuma abbootii ifii ta durii Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. Inni cubbuu ilmi Nebaatii Yerobi'aam akka Israa'elooti hujju godhe san irraa hin deebine. 10 Ilmi Yaabeshii Shaalum, Zakaariyaas irratti mala dhowee, kolbaa duratti dhowee isa ijjeesee, addee isaatiitti mootii te'e. 11 Wonni dhibiin ta mootichi Zakaariyaas huje duudiin kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 12 Maarre jechi Mootiin Waan Maraa, «Sanyiin teeti haga dhaloota arfeesso'ootitti Israa'el irratti mootii hin teeti» jedhee Yehu'utti dubbatte muummowe. 13 Mootichi Azaariyaan Yihudaa irratti mootii te'ee, woggaa soddomii sagaleesso'ootitti, ilmi Yaabeshii Shaalum mootii te'ee, Samaariyaa keessa tee'ee ji'a tokko bulche. 14 Ilmi Gaadii Menaahem, Tiizaa irraa Samaariyaa dhaqee, ilma Yaabeshii Shaalum ijjeesee, addee isaatiitti mootii te'e. 15 Wonni dhibiin ta Shaalum huje duudiin, malli inni dhowelle, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 16 Yennaa san worri qachaa Tiifsaa karra

qacha'aa banuu waan dideef, Menaahem qachaa Tiirza'aatii ka'ee, qachaa Tiifsaa, namoota achi keessa jiranuu fi lafa adaala sanii mara lele; inni isaan injifatee, dubartoota ulfa qaddu duudiille gadhaa isii'ii baqasse. **17** Mootichi Azaariyaan Yihudaa irratti mootii te'ee, woggaa soddonii sagaleesso'ootitti, ilmi Gaadii Menaahem mootii te'ee, Samaariyaa keessa tee'ee, woggaa kudhan Israa'el bulche. **18** Inni Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje; inni bara mootummaa ifii cubbuu ilmi Nebaatii Yerobi'aam akka Israa'elooti hujuu godhe san irraa hin deebine. **19** Achiin duuba mootichi Asoorii Tiiglaat-Phileeser ka, «Phul» jedhamu biyya Israa'elii lole; Menaahem qarqaarsa isa irraa dhaggaatiisaa fi mootummaa ifii jabeeffatiisaaf, meetii kiiloogiraama kuma soddonii afur Tiiglaat-Phileeseriif kenne. **20** Menaahem meetii mooticha Asooriitiif kennu san, dureeyyii Israa'elii tokko tokkoo isaanii irraa meetii gara giraama dhibba shanii guure. Maarre Tiiglaat-Phileeser biyya san keessa turisa lakkisee, gara biyya ifii deebi'ee deeme. **21** Wonni dhibiin ta Menaahem huje kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **22** Menaahem du'e; addee isaatiitti ilmi isaa Pheqaayaan mootii te'e. **23** Azaariyaan mootii Yihudaa te'ee, woggaa shantameesso'ooti, ilmi Menaahemii Pheqaayaan mootii te'ee, qachaa Samaariya'aa keessa tee'ee, woggaa lama Israa'el bulche. **24** Inni Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. Inni cubbuu ilmi Nebaatii Yerobi'aam akka Israa'elooti hujuu godhe san irraa hin deebine. **25** Ajajjoota loltoota isaa keessaa tokko, ilmi Remaaliya'aa Pheqaan mala isa irratti dhowee, namoota biyya Giil'aadii shantama woliin, mana mootummaa'aa ka dalleya dhaka'aatiin marfame, qachaa Samaariya'aa keessatti, Pheqaayaa, Argobii fi Ariyee ijjeesee; addee Pheqaaya'aatiitti mootii te'e. **26** Wonni dhibiin ta Pheqaayaan huje duudiin kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **27** Azaariyaan mootii Yihudaa te'ee woggaa shantamii lammeesso'ootitti, ilmi Remaaliya'aa Pheqaan mootii te'ee qachaa Samaariya'aa keessa tee'ee, woggaa diddama Israa'el bulche. **28** Inni Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje, cubbuu ilmi Nebaatii Yerobi'aamii, akka Israa'elooti hujuu godhe san mara irraa hin deebine. **29** Bara Pheqaan Israa'el bulchaa ture, mootiin Asoorii Tiiglaat-Phileeser dhufee qachoota liyonii, Abeel Bet-Ma'aka'aa, Yaano'aa, Qedeeshii, Hazoorii, lafa Giil'aadii, Galila'aatii fi Niftaalemii mara fudhatee, namoota booji'e gara Asoorii geesse. **30** Achiin duuba ilmi Uziya'aa Yotaam mootii Yihudaa te'ee, woggaa diddameesso'ootitti, ilmi Ela'aa Hose'aan, ilma Remaaliya'aa Pheqaa irratti mala dhowee isa ijjeesee, addee isaatiitti mootii te'e. **31** Wonni dhibiin ta Pheqaan huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **32** Ilmi Remaaliya'aa Pheqaan mootii Israa'elii te'ee, woggaa lammeesso'ootitti, ilmi Azaariya'aa Yotaam mootii Yihudaa te'e. **33** Inni yennaa mootii te'e, nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee, woggaa kudhanii jaa bulche; maqaan haadha isaa Yerusha'a; isiin intala Zaadoqii ti. **34** Yotaam akkuma abbaa ifii Azaariya'aa Mootii Waan

Maraa duratti waan sirrii te'e huje. **35** Te'uu malee, addeen waaqonfanna'aa waan hin diigamiiniif, kolbaan addee waaqonfanna'aa sanitti ciincaa dhiikeessiisaa fi hixaana aarsiisa hin lakkinne. Yotaam karra Galma Mootii Waan Maraa ta gara olii ijaare. **36** Wonni dhibiin ta Yotaam huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Yihudaa keessatti barreeffanteerti. **37** Mootiin Waan Maraa bara san biyya Yihudaa'aa irratti, mootii Sooriya'aa Resiinii fi ilma Remaaliya'aa Pheqaan kaasee itti erguu jalqabe. **38** Yotaam du'ee qachaa Daawitii abbaa ifii ka durii keessatti abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; addee isaatiitti ilmi isaa Ahaaz mootii te'e.

16 Ilmi Remaaliya'aa Pheqaan Israa'el irratti mootii te'ee, woggaa kudhanii torbeesso'ootitti, ilmi Yotaamii Ahaaz mootii Yihudaa'aa te'e. **2** Ahaaz yennaa mootii te'e nama woggaa diddamaa ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee, woggaa kudhanii jaa bulche. Inni akka Daawitii abbaa ifii ka durii Mootii Waan Maraa Waaqa ifii duratti waan sirrii te'e hin hunye. **3** Inni akkuma moototi Israa'elii hujane huje. Inni akkuma kolbaa biyya adda addaa ta waan battii hujee, ta Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii duraa ari'ee baase sanii hujee, ilma ifiituu ibiddaan gubee ciincaa dhikeessee. **4** Ahaaz addee waaqonfanna'aa irratti, qaccee koobotaa irratti, muka banqaaqaa mara jalatti ciincaa dhikeessee, hixaanalle aarse. **5** Mootichi Sooriya'aa Resiinii fi mootichi Israa'elii ilmi Remaaliya'aa Pheqaan Yerusaaalem Ioliisaaf duulane, qachaa san woliin Ahaaz marsane; ammoo isa injifatuu hin dandeenne. **6** Yennaa san mootichi Sooriya'aa Resiin, Yihudoota ari'ee baasee qachaa Elooitii Sooriya'aaf deebise. Namooti Edoomii ka Elooititti galane haga adhaalle achi keessa le'an. **7** Mootichi Ahaaz, gara mooticha Asoorii Tiiglaat-Phileeseritti namoota ergee, «Ani tajaajilaa keeti; ilma keetille'e. Koyiitti worra na lolisatti jiranu harka mooticha Sooriya'aatii fi Israa'elii jalaa na baasi» jedhe. **8** Ahaaz meetii'ii fi worqii Galma Mootii Waan Maraa keessaatii fi ta mana mootummaa'aa keessaa fuudhee mooticha Asooriitiif erge. **9** Mootichi Asoorii isaa dhage'ee, Damaasqo'otti duulee qachaa san qabate. Inni mooticha Resiin ijjeesee, namoota qachaa sanii booji'ee gara addee, «Qii» jedhantuu geesse. **10** Achiin duuba mootichi Ahaaz, mootii Asoorii Tiiglaat-Phileeser dhaggaisaaf gara Damaasqo'oo dhage; inni addee ciinca'aa takka Damaasqoo keessatti dhaggee, fakkii addee ciinca'aa san harkaan hujee, karooru ijaarsa isii'ii mara woliin, hayyicha Uriya'aatii erge. **11** Maarre adoo mootichi Ahaaz hin deebi'in, hayyichi Uriyaan akka fakkii mootichi Ahaaz Damaasqoo irraa erge saniititti addee ciinca'aa ijaaree fixe. **12** Mootichi Ahaaz Damaasqoo irraa deebi'ee addee ciinca'aa yennaa dhagge, achi irratti ciincaa dhiikeessiisaaf dhage. **13** Inni addee ciinca'aa san irratti kennansa gubamuu fi kennansa midhaanii dhikeessee, kennansa daadhii woyinii irratti dhangalaasee, kennansa dhiigaa ka tokkummaa'aa irratti fiixee. **14** Ahaaz addee ciinca'aa ta sageettuu irraa hujante, ta addee ciinca'aa haareyaa fi Galma Mootii Waan Maraa wodhakkaa, Mootii Waan Maraa dura jirtu fuudhee, addee ciinca'aa haareya irraa gara kaabaatiitti keye. **15** Achiin duuba mootichi Ahaaz,

«Kennansa gubamu ka ganamaa, kennansa midhaanii ka galgalaa, kennansa gubamuu fi kennansa midhaanii ka mootichi fidu, kennansa gubamu, kennansa midhaaniitii fi kennansa daadhi woyin'i ka kolbaan lafa sanii marti fiddu, addee ciinca'aa guddittii haareya irratti ciinnessi; dhiiga horii ciinca'aaf dhikaatu, dhiiga ciincaa dhibi'ii maralle addee ciinca'aa san irratti fiffixi. Addee ciinca'aa ta sageettuu irraa hujante ammoo, akka qajeelcha ittiin gaafadhu naa lakkisi» jedhee Uriiyaa hayyicha ajaje. **16** Hayyichi Uriyaan waan mootichi Ahaaz isa ajaje mara godhe. **17** Mootichi Ahaaz waan meya irra keyanu ka korboo qabu san irraa waan baxxittii roga afurii buqqisee, gabataa itti dhiqatanulle irraa fuudhe; Waabaa bisaanii ka fakkii korommii sageettuu irraa hujamane irra jiru san irraa gad buusee, hundee dhaka'aa irraa keye. **18** Ahaaz mooticha Asoorii gammachiisaaaf jedhee, waan akka gaaddisaa ka mootichi guyyaa Sanbataa akka jala tee'uuf, Galma Mootiin Waan Maraa keessatti hujame fuudhee baasee, karra seensuma mootichi gara Galma Mootii Waan Maraa ittiin seenulle cufe. **19** Wonnii dhibiin ta mootichi Ahaaz huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **20** Ahaaz du'ee qachaa Daawitii keessatti abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; addee isaattii ilmi isaa Hsiqiyaa mootii te'e.

17 Ahaaz mootii Yihuda'aa te'ee woggaa kudhanii lammeesso'ootitti, ilmi Ele'aa Hose'a mootii te'ee Samaariyaa keessa tee'ee, woggaa sagal Israa'el bulche. **2** Inni Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje; te'uu malee haga moototi Israa'elii ta isaan duraa hujane hin hanye. **3** Mootiin Asoorii Shalmaaneser Hose'a loliisaaf dhufe; Hose'alle Shalmaaneseritti harka kennatee, isa gabbare. **4** Hose'a mootii Gibxi'ii ka «Soo» jedhamutti, namoota waan ergatee fi akkuma durii wogguma wogga'aan, mootii Asooriitii gibira waan hin gabbariinif, mootiin Asoorii akka Hose'a isa didate hubate. Tanaaf Shalmaaneser isa qabee mana hidha'aattii galche. **5** Achiin duuba Shalmaaneser lafa Israa'elii mara lolee, woggaa sad qachaa Samaariya'aa marse. **6** Hose'a mootii te'ee woggaa sagaleesso'ootitti, mootiin Asoorii qachaa Samaariya'aa qabate. Inni Israa'eloota gara Asoorii godaansisee Haalaa keessa, Gozaan keessatti laga Haaborii biraa fi qachoota Miidiyaanii keessa qubachiise. **7** Kolbaan Israa'elii Mootii Waan Maraa Waaqa ifii ka biyya Gibxi'ii keessaa, harka mootii Gibxi'ii jalaa isaan baase waan yakkitteef, tun duudiin teete; isaan waaqota dhibille waaqonfatane, **8** aadaa kolbaa biyya adda addaa, ta Mootiin Waan Maraa Israa'eloota duraa ari'ee baase hordofanee, aadaa moototi Israa'elii hamoolen hujelle hordofane. **9** Israa'elooti dhossa'aan Mootii Waan Maraa Waaqa ifii duratti waan sirrii hin te'in hujje. Isaan olloota didiqqaa ka xelleephoo fichaa eegatanu qabuutii kaasanee, haga qachaa guddaa dalleya dhaka'aa qabuutitti qachoota ifii mara keessatti, addee waaqonfanna'aa ijaarratane. **10** Isaan koobota maraa fi muka banqaaqaa mara jalatti, soodduu woyyittii fi fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu dhaabane. **11** Isaan achitti akkuma kolbaan biyya adda addaa, ta Mootiin Waan Maraa Israa'eloota duraa ari'ee baase goote,

addee waaqonfanna'aa mara irratti hixaana aarsane; isaan waan hantuu hujanee Mootii Waan Maraa aarsane. **12** Mootiin Waan Maraa, «Waaqota dharaa hin waaqonfatina'a» jedhulle, isaan waaqota dharaa waaqonfatane. **13** Mootiin Waan Maraa karaa raagotaatii fi worra mudhii dhagguutiin kolbaa Israa'eliiitii fi Yihuda'aa, «Karaa hamaa keessan irraa deebi'a'a; ajajaa fi seerata kiyya ka ani abbootii teessan ta duriiitii kennee, karaa tajaajiltoota tiyya raagotaatiin isaanitti erge san eegadha'a» jedhee ifi eeggachiiseeraayyu. **14** Isaan ammoo, akkuma abbootii ifii ta durii mataa jabaatanee, Mootii Waan Maraa Waaqa ifii addatiisa didane malee, isa hin dhageenne. **15** Isaan seerata isaa, gondooroo isaa ta inni abbootii isaanii ta durii woliin gondooree fi waan inni isaan ifi eeggachiise tuffatane; waaqota dharaa ka gatii hin qanne hordofanee, isaanille ka gatii hin qanne te'ane; kolbaa biyya adda addaa ta adaala isaanii hordofanee, Mootiin Waan Maraa, «Akka isaan godhanu hin godhina'a» jedhee isaan ajajulle, isaan waan Mootiin Waan Maraa isaan dhoogge san godhane. **16** Isaan ajaja Mootii Waan Maraa Ka Waaqa ifii mara didanee, fakkii jabbii'ii ta worqii irraa hujante lamaa fi fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu hujatane; urjoota ol-gubba'aa mara waaqonfatane, waaqa Ba'aaliille tajaajilane. **17** Ilmaan ifiitii fi ijoollee ifii ta durraa ibiddaan gubanee ciincaa dhikeessanee, moruu morsiifatane; Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujjisaaf dabarsane ifi kennanee, Mootii Waan Maraa aarsane. **18** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Israa'elootatti guddoo aaree, isaan ifi duraa fageessee, gosa Yihuda'aa qofa lakkise. **19** Kolbaan Yihuda'aalle aadaa kolbaa Israa'elii hordotte malee, ajaja Mootii Waan Maraa Ka Waaqa ifii hin eeganne. **20** Tanaaf Mootiin Waan Maraa sanyii Israa'elii mara jibbee, haga isaan isa duraa badanutti, harka worra isaan saamuutitti dabarsee kennee isaan adabe. **21** Mootiin Waan Maraa Israa'eloota maatii Daawitii irraa gargar yennaa baase, Israa'elooti ilma Nebaatii Yerobi'aam mootii godhatane. Yerobi'aam Israa'elooti akka Mootii Waan Maraa hin hordofanne dokonkorsee, cubbuu guddoo akka isaan hujanu godhe. **22** Mootiin Waan Maraa akkuma karaa tajaajiltoota ifii raagotaatiin dubbate haga isaan ifi duraa fageessetti, Kolbaan Israa'elii cubbuu Yerobi'aam huje san ittuma hujane malee irraa hin deebine. Maarre kolbaan Israa'elii lafa ifii irraa gara Asoorii booji'antee, haga adhaa achi jirti. **24** Mootiin Asoorii qachaa Baabilonii, qachaa Kutaa, qachaa Awaa, qachaa Haamaatii fi qachaa Sefarwaayim keessaa kolbaa fidee, addee kolbaa Israa'elii buusiisaaf, qachoota Samaariya'aa keessa qubachiise. Isaan Samaariyaa fudhatanee qachoota isii'ii keessa le'ane. **25** Isaan yennaa matooma achi qubatane, Mootii Waan Maraa hin waaqonfanne. Tanaaf Mootiin Waan Maraa neenqa itti erge; neenqi sun isaan keessaa garii iijeese. **26** «Kolbaan ati qachaa Samaariya'aa keessa qussiitte, seera waaqa lafa sanii hin beenne; tanaaf inni neenqa isaan iijeesu itti erge» jedhane mootii Asooriitti himane. **27** Achiin duuba mootiin Asoorii, «Hayyoota Samaariyaa keessaa boojitane keessaa tokko achii deebisa'aatii, seera waaqa lafa sanii kolbaa barsiisuu ti» jedhee ajaje. **28** Tanaaf

hayyoota isaan Samaariyaa keessaa booji'ane keessaa tokko dhufee Bet'el keessa le'ee, kolbaan attam akka Mootii Waan Maraa waaqonfattu barsiise. **29** Gosi biyya adda addaa, qachoota keessa qubatane keessatti waaqota ifii hujatane, galma addée waaqonfanna'aa jiru, ka worri Samaariya'aa ijaare keessa keyane. **30** Namooti Baabilonii waaqa dharaa ka «Suukoot-Benot» jedhamu, namooti Kutaa waaqa dharaa ka «Nergaal» jedhamu, namooti Haamaatii waaqa dharaa ka «Ashiimaa» jedhamu hujatane. **31** Namooti Awaa waaqota dharaa ka «Niibhaazii fi Tartak» jedhamanu hujatane; namooti Sefarwaayimii waaqota dharaa ka «Adraamelekii fi Anaamelek» jedhamanuuf ijoollee ifii gubanee ciincaa dhikeessane. **32** Isaan Mootii Waan Maraa waaqonfatane; te'uu malee hayyoota ciincaa addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa tajaajiltulle filatane. **33** Maarre isaan Mootii Waan Maraa waaqonfatane; ammoo akkuma aadaa gosa biyya adda addaa ta hunnaan keessaa isaan fidanee, isaanii fiifille waaqonfatane. **34** Isaan haga adhaalle aadaa durii ittuma jiran. Isaan Mootii Waan Maraa hin waaqonfanne yookiin seerata, sirna, seeraa fi ajaja inni sanyii Yaaqoobii ta «Israa'el» jedhee moggaaseef kennelle hin eeganne. **35** Mootiin Waan Maraa yennaa Israa'eloota woliin gondoaroo gondoore, «Waaqota dhibii hin waaqonfatina'a; isaanii hin sagadina'a; isaan hin tajaajilina'a yookiin ciincaa isaanii hin dhikeessina'a. **36** Ammoo ana Mootii Waan Maraa ka hunna guddo'oo fi irree jaddu'uun biyya Gibxi'ii keessaa isin baase waaqonfadha'a; naaf sagada'a; ciincaalle naaf dhikeessa'a. **37** Seerata, sirna, seeraa fi ajaja ani barreessee isiniif kenne, yennaa mara eegadha'a; waaqota dhibii hin hordofina'a; **38** gondoaroo ani isin woliin gondoore hin dedhina'a; waaqota dhibii hin waaqonfatina'a; **39** Ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan waaqonfadha'a; harka diinota keessan maraa jalaa ka isin baasu ana» jedheera. **40** Te'uu malee isaan aadaa ifii ta durii san ittuma hujane malee, isa hin dhageenne. **41** Maarre gosi biyya adda addaa tun Mootii Waan Maraa waaqonfatte; waaqota dharaa ka fiifille tajaajilane; haga adhaalle ijoolleen isaanii fi ijoolleen ijoollee isaanii akkuma abbootii isaanii ta durii goote godhane.

18 Ilmi Ela'aa Hose'a Israa'el irratti mootii te'ee, woggaa sadeesso'ootitti, ilmi Ahaazii Hisqiyaas mootii Yihuda'aa te'e. **2** Hisqiyaas mootii yennaa te'e, nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa diddamii sagal bulche; maqaan haadha isaa Abiya'a; isin intala Zakaariyaasii ti. **3** Inni akkuma abbaan isaa Daawiti hujje, Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e hujje. **4** Inni addee waaqonfanna'aa diigee, soodduu woyyittii caccassee, fakkii waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuu muree jisse; Israa'elooti haga bara saniitti fakkii bofaa ta Muuseen sageettuu irraa hujje saniif hixaana waan aarsaneef, Hisqiyaas fakkii bofaa ta «Nehushtaan» jedhantu sanille caccasse. **5** Hisqiyaas Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliitti addate; mootota Yihuda'aa keessaa, isaan dura yookiin isaan duuballe ta akka isaa hin jirtu. **6** Inni Mootii Waan Maraatiif addatamaa waan te'eef, isa hordofiisa irraa hin deebinne; ajaja Mootiin Waan Maraa Muuse'eef

kennelle eegate. **7** Mootiin Waan Maraa isa woliin waan jiruuf, wonni hujje marti isaaf teete; inni mootii Asoorii irratti finqila kaasee, isa tajaajiluu lakkise. **8** Hisqiyaas haga Gaaza'aatii fi lafa adaala isi'iitti, olloota didiqqaa ka xelleephoo fichaa eegatantu qabuutii kaasee, haga qachaa guddaa dalleya dhaka'aa qabuutii Filisxeemota injifate. **9** Hisqiyaas mootii te'ee woggaa arfeesso'ootitti, ilmi Ela'aa Hose'a mootii Israa'elii te'ee woggaa torbeesso'ootitti, mootiin Asoorii Shalmaaneser qachaa Samaariya'aatiitti duulee marsee, **10** dhuma woggaa sadeesso'ootitti qabate; Hisqiyaas mootii te'ee woggaa jayeesso'ootitti, Hose'a mootii Israa'elii te'ee woggaa Sagaleesso'ootitti, Samaariyaan qabante. **11** Mootiin Asoorii Israa'eloota booji'ee gara Asoorii geessee Haalaa keessa, Gozaan keessatti laga Haaborii biraa fi qachoota Midiyaani keessa qubachiise. **12** Israa'elooti Mootii Waan Maraa Waaqa ifitiif ajajamiisa didanee, gondoaroo inni isaan woliin gondooree fi seera tajaajilaan Mootii Waan Maraa Muuseen isaan ajaje mara waan diiganeef tun teete; isaan ajaja hin dhageenne yookiin hin ajajanne. **13** Hisqiyaasii mootii te'ee woggaa kudhanii arfeesso'ootitti, mootiin Asoorii Senaaheriib biyya Yihuda'aatiitti duulee, qachoota Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabu mara lolee qabate. **14** Mootiin Yihuda'aa Hisqiyaas gara mootii Asoorii ka qachaa Laakiishii keessa jirutti namoota ergee, «Ani yakkaa hujeera; waan ati na gaafattu mara ani si'iif hin kaffala, maganne'e lola ana irraa dhaabi» jedhe. Mootiin Asoorii meetii kiiloogiraamii kuma kudhanii fi worqii kiiloogiraamii kuma tokko gaafate. **15** Maarre Hisqiyaas meetii Galma Mootii Waan Maraatiifi mana mootumma'aa keessatti dhaggantu mara isaaf kenne. **16** Yennaa san Hisqiyaas worqii balbalaa fi mikikkila Galma Mootii Waan Maraatiifi gonfeeru san, mootii Asooriitiif kenne. **17** Mootiin Asoorii ajajaa ajajjoota oltootaa, ajajaa hojjatoota mana mootumma'aatii fi ajajaa loltootaa, loltoota hedduu woliin qachaa Laakiishii irraa, gara Hisqiyaasii mooticha Yerusaaalem keessa jirutti erge. Isaan Yerusaaalem yennaa dhufane, bowii bisaan keessa yaa'u ka baleessa gatiitti'ii, ka karaa gara diida namicha woyaa dhiquu geessu bira dhaabbatane. **18** Isaan yennaa Hisqiyaas mootichatti erganee isa waansisane, itti gaafatamaan mana mootumma'aa ilmi Hilqiya'aa Eliyaqim, barreessaan mana mootumma'aa Shebnaanii fi barreessaan dabarsii'ii ilmi Asaafii Yo'aan gara isaanii gad bayane. **19** Ajajaan loltootaa Hisqiyaasitti isaan ergee, «Mootiin Asoorii guddaan: Ati maan addattee bidhaa malee teetta? **20** Ati «Mala lolaatii fi hunna loltootaa qaba» jetta; ammoo afaan qofa. Ati eennu addattee na irratti kaate? **21** Biyya Gibxi'ii ta akka shonbooqqoo caccaddee ta yennaa qabatanu harka namaa woraantee madeessituu addattaa? Mootiin Gibxi'ii nama isatti addatu maraaf akkasuma» jedhe. **22** Itti dabalee, «Isin, «Nuuti Mootii Waan Maraa Waaqa keennatti addanna» anaan yoo jettane, Hisqiyaas, worra Yihuda'aatii fi Yerusaalemiittiin, «Yerusaaalem keessatti addee ciincaa tana duratti waaqonfatisa qaddan» yennaa jedhee, addee waaqonfanna'aatii fi addeen ciincaa'aa ta inni balleesse, ta Mootii Waan Maraatiifi motii ree? **23** Amma koyiitii goottaa

kiyya mootii Asoorii woliin wol morki; namoota farda irra tee'anee loluu dande'anu abbootii fardaa yoo qabaatte, ani fardoo kuma lama si'if hin kenna. **24** Ati garreettaa fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa ka worra Gibxi'iitti addattulle, tajaajiltoota gootaa kiyyaa keessaa ka guddoo diqqaa'aatuu ifi irraa dhooggatuu hin dandeettu. **25** Ani biyya tana fedha Mootii Waan Maraatiin ala lolee balleessiisaaf dhufe seetaa? Mootii Waan Maraatiittuu, «Biyya tanatti duuliitti balleessi» anaan jedhe» jedhe. **26** Achiin duuba ilmi Hilqiya'aa Eliyaqim, Shebnaa fi Yo'aan, ajajaa loltootaatiin, «Kolbaan dalleya dhaka'aa irra jirtu hin dhageettii, afaan lbrootaatiin nuti hin dubbatin; nuuti waan beennuuf, afaan worra Aaramiitiin nu tajaajiltoota teetitti dubbadhu» jedhane. **27** Inni deebisee, «Gootaan kiyya dubbii tana gootaa keessanii fi isin qofatti akka dubbadhuuf na erge isinitti fakkaataa? Namoota dalleya dhaka'aa irra jiranu, worra akkuma keessan udaan ifii nyaatu'uu fi fincaan ifii unu'uu jiruuf, akka dubbadhuuf na ergee motii ree?» jedhe. **28** Achiin duuba ajajaan loltootaa sun dhaabbatee, qoonqoo ol qabatee afaan lbrootaatiin, «Dubbii mootii guddaa Asoorii dhage'a!a! **29** Mootichi, «Hisqiyaas harka kiyyaa isin baasuu waan hin dandeenneef, inni isin hin sobin» jedha. **30** Hisqiyaas, «Mootiin Waan Maraa dhugumaan nu hin baasa; qachaan kunille harka mootii Asooriititti dabarfamee hin kennamu» jedhee Mootii Waan Maraatiitti akka addatanu isin hin godhin. **31** Waan Hisqiyaas jedhu hin dhage'ina'a. Mootiin Asoorii: Na woliin araarama'aatii, gara kiyya kowa'a; achiin duuba tokko tokkoon keessan midhaan woyni'ii keessanii fi midhaan harru'uu keessan hin nyaatan; boolla bisaan keessanii keessaa bisaan hin untan. **32** Tun haga ani dhufee lafa ta akka lafa teessanii fakkaattu, lafa midhaaniitii fi daadhii woyni'ii, lafa daabbootii fi lafa muka woyni'ii, lafa zayitii ejersaatii fi lafa dammaatitii isin geessutti teeti. Maarre isin du'a adoo hin te'in jiruu filadha'a; Hisqiyaas: Mootiin Waan Maraa nu hin baasa jedhiisaan yennaa isin dokonkorsu isa hin caqasina'a. **33** Waaqota gosa biyya adda addaa keessaa, lafa ifii harka mootii Asoorii jalaa ka baase jiraa ree? **34** Waaqoti Haama'aatii fi Arphaadii eessa jiran ree? Waaqoti Sefarwaayimii, waaqoti Hena'aatii fi liwaa eessa jiran ree? Isaan qachaa Samaariya'aa harka kiyyaa baasaneeranii ree? **35** Waaqota biyyoota tanaa mara keessaa, lafa ifii harka kiyyaa ka baasuu dande'e kam ree? Eegasuu Mootiin Waan Maraa attam Yersaaleem harka kiyyaa baasuu dande'a ree?» jedhe. **36** Mootichi Hisqiyaas, «Deebii isaaf hin kennina'a» jedhee waan isaan ajajeeruuf, kolbaan cadhitte; waan tokkolle hin deebinne. **37** Achiin duuba itti gaafatamaan mana mootumma'aa ilmi Hilqiya'aa Eliyaqim, barreessaan mana mootumma'aa Shebnaanii fi itti gaafatamaan galme'e mana mootumma'aa ilmi Asaafii Yo'aan gaddanee woyaa ifii tarsiisane; gara Hisqiyaasii mootichaa dhaqanee, waan ajajaan loltoota Asoorii dubbate isatti himane.

19 Mootichi Hisqiyaas tana yennaa dhage'e, gaddee woyaa ifii tarsiise; woyaa gaddaalle uffatee gara Galma seene. **2** Inni itti gaafatamaa mana mootumma'aa Eliyaqim, barreessaa mana mootumma'aa Shebna'aa fi

hayyootaa keessaa worri jaarsolee te'ane, woyaa gaddaa uffatane, gara Isaayaasii raagicha ilma Amosii akka dhaqanu erge. **3** Isaan Isaayaasiin, «Mootichi Hisqiyaas, «Barri kun bara rakkinnaa, bara adabbi'itii fi bara salphinnaa ti; akka dubartii deyiisa geettee hunna ittiin ciniinsifatee deettu dhadduu ti. **4** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti dubbii ajajaan loltootaa Rabshaaqeen gootaan isaa mootiin Asoorii isa ergee, Waaqa jiraata'atti akka inni murgu godhe tana mara dhage'ee, isa hin adaba fa te'aa, nu worra diqqaa lubbu'uun hanneef daadimadhu» jedha» jedhane. **5** Tajaajiltooti Hisqiyaasii mootichaa gara Isaayaasii yennaa dhufane, **6** inni isaaniiin, «Mootiin Waan Maraa, «Dubbii tajaajiltooti mootii Asoorii, na faanshessite waan dhageetteef hin sodaatiin. **7** Kunoo, ani ayyaana akka inni oduu dhage'ee, gara biyya ifii deebi'uu isa godhu, isaaf hin kenna; achitti shallaaga'aan akka inni du'u hin godha» jedheera, jedha'aatii gootaa keessaniiti hima'a» jedhe. **8** Mootiin Asoorii qachaa Laakiishii lakkisee akka deeme, ajajaan loltoota Asoorii dhage'ee yennaa deebi'e, inni qachaa Liibna'aa lollisatti jiruun dhagge. **9** Mootiin Gibxi'i Tiirhaaqaan nami biyya ltoophiya'aa akka isa lollisaaf dhufaaruu, Senaaheriib yennaa dhage'e, Hisqiyaasii mooticha Yihuda'aatiiti namoota ergee, **10** «Waaqi ati itti addattu sun, «Yersaaleem harka mootii Asooriititti, dabarfantee hin kennantu» jedhee si hin sobin. **11** Kunoo, ati waan moototi Asoorii biyyoota mara godhane, akka isaan ijjumaa isaan balleessane dhageetteerta; ati hin baata seetaa? **12** Waaqoti gosa biyya adda addaa, ka abbootiin tiyya ta durii balleessite, waaqoti qachoota Gozaanii, Kaaraaniitii fi Rezeefii, waaqoti kolbaa Edenii ta Tel-Asaar keessa leetuu, isaan baasaneeranii ree? **13** Moototi qachoota Haamaatii, Arphaadii, Sefarwaayimii, Henaatii fi liwaa meet ree?» jedhe. **14** Mootichi Hisqiyaas worra ergame irraa xalayaa fuudhee dubbise; achiin duuba gara Galma Mootii Waan Maraa dhaqee, xalayaa san Mootii Waan Maraa duratti diriirse. **15** Inni daadimatee, «Ee Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii, ka dada ol-gubba'aa ta koola qadduun gubbaa barcumaa mootumma'aa irra teetteertu, Waaqi mootota biyya lafaa maraa si qofa; lafaa fi ol-gubbaa daddeerta. **16** Ee Mootii Waan Maraa, gurra keeti gara keenna deebifadhuu dhage'i; ila teetille banadhuutti ilaali; jecha Senaaheriib si Waaqa jiraataa arrassiisaaf erge dhage'i. **17** Ee Mootii Waan Maraa, moototi Asoorii gosa biyya adda addaatiifi lafa isaanii dhugumaan balleessaneeran; **18** waaqoti isaanille, dhaka'aa fi muka irraa harka namaatiin bocamane'e hujamane malee, waaqota waan hin te'iniif gubanee balleessane. **19** Ammallo, ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, mootummaan lafaa marti, Mootiin Waan Maraa Waaqi si qofa akka te'e akka beekanuuf, harka mootii Asoorii jalaa nu baasi» jedhe. **20** Achiin duuba ilmi Amosii Isaayaas ergaa gara Hisqiyaasii ergee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii: Ani waan ati marroo Senaaheriibii mootii Asooriitiif gara kiyya daadimatte dhage'eera jedha. **21** Mootiin Waan Maraa marroo isaatiif: ««Ee Senaaheriib, kolbaan Xiyoonii si tuffatee sitti murgiti. Si'ii baqatiisatti jirtuun kolbaan Yersaaleemii si duubaan sitti kolliti. **22** Ka ati arrassitee

fi ka ati faanshessite eennu? Ati eennu irratti barooddee ila teeti baache? Ana Waaqa woyyicha Israa'elii irratti motii?» jedha. **23** Ati karaa ergantoota teetitiin, Mootii Waan Maraa irratti murgitee, «Ani garreetaa kiyya ka fardaan harkifamu heddu'uun gara qaccee gaarotaatti, qaccee gaarota Libaanoniitti ol bayeera; qaccee gaarota sanii irraa hindheensa dhedheera'aa fi birbira dadansaa jijjissee; gongomaa keessa fagaadhee cigaa seeneera. **24** Biyya ormaa keessatti boolla bisaanii qotee, bisaan achii uneera; faana miila kiyaatiin lagoota Gibxi'i mara gosseera» jette. **25** «Mootiin Waan Maraa, Waan amma te'e kana akka ani qopheesse, bara heddu'uun dura karooraa akka baase, qachoota dalleya dhaka'aa qabanu akka ati butuchitu, tuulaa kosi'ille akka ati isaan gootu, akka ani godhe ati hin dhageennee? **26** Kolbaan qachoota san keessa leetu hunna dhaddee, sodaattee qaanotteerti; akka lattuu diida keessaa yookiin akka mara bisile'ee, akka mara mana irratti latee adoo hin guddatin qilleensaan qoree te'aneeran. **27** «Ani ammoo ka'aa fi teessoo teeti, bayaa fi gala keeti, aari'iin na irratti ka'iisa keeti beekeera. **28** Ati aari'iin na irratti waan kaateef, koorisa keetille waan dhage'eeruuf, ani saganaa kiyya funnaan keetitti, bixaala kiyya afaan keetitti keyee, karuma dhutte si deebisa» jedhe. **29** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, ee, Mooticha Hisqiyaas, «Tun beessisa si'if hin teeti: baranaa fi bara dhufu midhaan ifumaan latee guddatu hin nyaatta; woggaa sadeesso'oo ammoo midhaan facaattee hin haammatta yookiin muka woynii'ii dhaabbattee midhaan isi'ii hin nyaatta. **30** Sanyii Yihuda'aa keessaa worri miliqee hafe, akka muka hidda gad yaafatee midhaan buusuu, ijoollee hedduu hin horan. **31** Worri Yerusaleem keessaa fi gaara Xiyoonii irratti hafane hin dhufan; hinaaffaan Mootii Waan Maraa ka waan mara dande'uu tana hin gooti. **32** «Tanaaf Mootiin Waan Maraa marroo mootii Asooriitiif: «Inni qachaa kana hin seenu yookiin daaya as itti hin darbatu. Wontee qabatee itti hin dhikaatu yookiin yaabbannoo midhaaffatee hin seenu. **33** Inni karuma dhufe deebi'a malee, qachaa kana hin seenu. **34** «Ani ulfinna kiyyaa fi waadaa tajaajilaa kiyya Daawitii galeef jedhee, qachaa kana hin eega; hin hamburalle'e jedheera» jedhe. **35** Halkanuma san ergamaan Mootii Waan Maraa gara addee quttuma worra Asoorii dhaqee, namoota kuma dhibba tokkoo fi kuma saddeettamii shan ijeese; boruuyaa ganama namooti yennaa ka'anuu, nami marti du'eeruun dhaggane. **36** Achiin duuba mootiin Asoorii Senaaheriib, addee quttumaa san lakkisee, gara qachaa Nanawwe'e deebi'ee achi le'e. **37** Gaafa tokko inni galma waaqa ifii keessa seenee, waaqa ifii ka «Nisroo» jedhamu waaqonfatiisatti adoo jiruu, ilmaan isaa Adraamelekii fi Shaarezer shallaaga'aan isa ijeesane, gara lafa Araaraatiitti baqatane; addee isaatiitti ilmi isaa Esaan-hadon mootii te'e.

20 Bara san mootichi Hisqiyaas guddoo dhibamee du'uu geyeeraayyu; Isaayaasiin raagichi ilmi Amosii gara isaa dhaqee, «Mootiin Waan Maraa, «Ati hin duuta malee, dhibee teeti irraa waan hin fayyineef, waan mara midhaaffadhu» siin jedha» jedheen. **2** Hisqiyaas fuula ifii gara

dhaaba manaa garagalee Mootii Waan Maraa daadimatee, **3** «Ee Mootii Waan Maraa, ani addatamumma'aa fi gadhaa tokkochaan si tajaajilee, yennaa mara waan si duratti dansaa te'e akka huje qaabadhu» jedhee laaleffatee bowe. **4** Isaayaas achii gad bayee, badhinna mana mootumma'aa ka wodhakka'aa adoo hin dabarin jechi Mootii Waan Maraa gara isaa dhufee, **5** «Deebi'itii Hisqiyaasii kolbaa tiyya sooressuun, «Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi abbaa keeti Daawitii daadimata keeti dhage'eera; imimmaan teetille dhaggeera. Ani si hin fayyisa; guyyaa sadeesso'oo gara Galma Mootii Waan Maraa ol hin baata; **6** bara jiruu teetii irratti woggaa kudhanii shan hin ede'a; si'ii fi qachaa kanalle harka mootii Asoorii jalaa hin baasa; ani ulfinna kiyyaa fi waadaa tajaajilaa kiyya Daawitii galeef jedhee, qachaa kana hin eega» jedhiin» jedhe. **7** Achiin duuba Isaayaas tajaajiltoota mootichaatiin, «Midhaan harru'uu irraa xaltaa huja'aatii fida'aa ita isaa irra keya'aaf» jedhe; isaanille akkuma ajajamane godhane; Hisqiyaasille fayye. **8** Mootichi Hisqiyaas, «Mootiin Waan Maraa akka na fayyisuu fi guyyaa sadeesso'oo akka gara galma Mootii Waan Maraa ol bayu beessisi maan?» jedhee, Isaayaas gaafate. **9** Isaayaas deebisee, «Gaaddis yaabbannoo kudhan gara duraa deemuu ti moo yaabbannoo kudhan gara duubaa deebi'uu ti? Mootiin Waan Maraa waadaa gale ka muummessu akka te'e, beessisi inni si'if kennu kana» jedhe. **10** Hisqiyaasille, «Gaaddis yaabbannoo kudhan gara duraa deemiisi kasoo waan te'eef, yaabbannoo kudhan gara duubaa deebi'uu ti» jedhe. **11** Achiin duuba Isaayaasiin raagichi gara Mootii Waan Maraa daadimate; Mootiin Waan Maraalle yaabbannoo Akaaz huje irra, yaabbannoo kudhan gaaddis gara duubaa akka deebi'uu godhe. **12** Yennaa san mootiin Baabilonii ilmi Baladaanii Merodaak-Baladaan, Hisqiyaas dhibamee akka fayye dhage'ee, xalaya'aa fi kennansa isaaf erge. **13** Hisqiyaas ergantoota san gammadaan fudhatee, karra mana karri mootumma'aa keessatti kuufame keessa jirtu mara meetii, worqii, uddowaa adda addaa, fiqiree gatii guddo'oo, mana meya woraanaa ka karra mana mootumma'aatii fi karra mootummaa isaa keessatti dhaggantu mara tokkole adoo hin hamburin isaanitti mudhise. **14** Achiin duuba raagichi Isaayaas gara Hisqiyaasii mootichaa dhaqee, «Worri kun maan si'iin jedhane? Isaan eessaa dhufane?» jedhee gaafate. Hisqiyaas deebisee, «Isaan biyya fago'oo Baabilon irraa dhufane» jedhe. **15** Maarre Isaayaas, «Isaan mana mootumma'aa keeti keessatti maan dhaggane?» jedheen. Hisqiyaas deebisee, «Isaan waan mana mootumma'aa kiyya keessaa mara dhagganeeran; karra tiyya keessaa wonni ani isaanitti hin mudhisin tokkole hin jiru» jedhe. **16** Achiin duuba Isaayaas mootichaan, «Jecha Mootii Waan Maraa dhage'ii! **17** Mootiin Waan Maraa, «Karri mana mootummaa teeti keessaatii fi karri abbootiin teeti ta durii haga adhaa wolitti qabatte marti gara biyya Baabilonii guyyaan fudhatamanu hin dhufa; wonni tokkole si'if hin hafu. **18** Ilmaan teeti ta uumattu keessaa gariin fudhatamanee, mana mootummaa mootii Baabilonii keessatti guneessota te'anee hin tajaajilan» jedha» jedhe. **19** Achiin duuba Mootichi Hisqiyaas, «Haga

ani jiru nageennii fi gabbiin hin te'a» jedhee waan yaadateef, Isaayaasiin «Jechi Mootii Waan Maraa ka ati dubbatte dansa'a» jedhe. **20** Wonni dhibiin ta mootichi Hisqiyaas huje marti, huijiin jannummaa isaa, baaleessa bisaanii attam akka baasee fi karaa bisaan lola'u baqassee gara qacha'aa attam akka fide, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **21** Hisqiyaas du'ee, addee isaatiitti ilmi isaa Minaaseen mootii te'e.

21 Minaaseen yennaa mootii te'e nama woggaa kudhanii lamaa ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa shantamii shan bulche. Maqaan haadha isaa Hefziiba'a. **2** Inni akkuma kolbaa biyya adda addaa ta waan battii hujjeen Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii duraa ari'ee baase sanii, aadaa battittii hordofee Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **3** Inni addee waaqonfanna'aa, ta abbaan isaa Hisqiyaas diige deebisee ijaare; akkuma mootiin Israa'elii Ahaab godhe, innille Ba'aaliif addee ciinca'aa ijaaree, fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu huje. Inni urjoota ol-gubba'aatiif sagadee, isaanille waaqonfate. **4** Inni Galma Mootii Waan Maraa keessatti addee Mootiin Waan Maraa, «Ani Yerusaaalem keessatti hin waaqonfama» jedhetti, addee ciinca'aa ta worra Waaqa hin beennee ijaare. **5** Badhinna Galma Waaqaa lamaanu keessatti, urjoota ol-gubba'aa mara waaqonfatiisaaf addee ciinca'aa ijaare. **6** Inni ilma ifiituu ciinca'aa dhikeessee, worra moru, worra xanoo xanu, worra ekeraa dubbisiisuu fi worra moora ilaalu irraa gorsa gaafatee, Mootii Waan Maraa duratti waan akka malee hantu'uu huje akka Mootiin Waan Maraa aaru godhe. **7** Inni fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu ka huje san Galma Mootii Waan Maraa, ka Mootiin Waan Maraa Daawitii fi ilma isaa Solomooniin, «Ani Galma kana keessatti, Yerusaaalem addee gosa Israa'elii mara keessaa filadhe keessa, maqaan kiyya haga bara baraa hin jiraata. Kolbaan Israa'elii ajaja kiyyaa fi Seera tajaajilaan kiyya Muuseen isaanii kenne mara yoo eegatte, lafa ani abbootii isaanii ta duriitiif kenne keessaa bayanee akka isaan joonjanu deebi'ee hin godhu» jedhe san keessa keye. **9** Minaaseen isaan dokonkorsee, isaan gosa biyya adda addaa ta Mootiin Waan Maraa Israa'eloota duraa ari'ee baase caalaa, waan hantuu hujane malee Mootii Waan Maraa hin caqanne. **10** Mootiin Waan Maraa karaa tajaajiltoota ifii raagotaatiin, **11** «Mootiin Yihuda'aa Minaaseen cubbuu battittii tana hujeera; inni worra Amoorotaa ka isa dursanu caalaa waan hamaa huje, waaqota dharaa ifiitiin kolbaan Yihuda'aa akka cubbuu hujju godheera. **12** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani balaa hamaa ka nami dhage'u marti rifatu, Yerusaaalemii fi Yihuda'aa irratti hin fida. **13** Akkuma qachaa Samaariya'aatii fi mootii Israa'elii Ahaab sanyii isaa waliin adabe, Yerusaaalemille hin adaba. Akkuma nami qorii haxowee gad gombisu, anille Yerusaaalem haxowee gad hin gombisa. **14** Kolbaa tiyya ta badii irraa hatte, harka diinota isaaniiitti dabarsee hin kenna; isaan diinota ifii maraan booji'amanee hin saamaman. **15** Isaan bara abbootiin isaanii ta durii biyya Gibxi'iiti baateen jalqabane, haga adhaatitti ila tiyya duratti cubbuu hujanee, akka ani

aaru waan godhaneef, ani tana isaan irratti hin godha» jedha» jedhe. **16** Minaaseen kolbaan Yihuda'aa Mootii Waan Maraa duratti cubbuu akka hujju ta godhe caalaa, Yerusaaalem qacce'ee haga qacce'eetitti dhiiga worra yakkaa hin qanne heddu'uu dhangalaase. **17** Wonni Minaaseen huje ta dhibii fi cubbuun inni huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **18** Minaaseen du'ee, oorruu mana mootummaa ifii keessatti, addee oorruu Uza'aatiitti awwaalame; addee isaatiitti ilmi isaa Amooni mootii te'e. **19** Amooni yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii lamaa ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa lama bulche. Maqaan haadha isaa Meshuleemeeti; isiin intala Haaruzii nama qachaa Yoxbaa ti. **20** Innille akkuma Minaasee abbaa ifii, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **21** Inni karaa abbaa ifii mara hordofee, waaqota dharaa ka abbaan isaa waaqonfate waaqonfatee, isaaniiifille sagade. **22** Inni Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii lakkise; karaa Mootii Waan Maraale hin hordonne. **23** Tajaajiltoota Amoonii mala isa irratti dhoottee, mana mootumma'aa keessatti isa iijeette. **24** Achiin duuba Kolbaan lafa sanii worra Amoonii mooticha irratti mala dhowe mara iijeettee, addee isaatiitti ilma isaa Yosiyaas mootii goote. **25** Wonni dhibiin ta Amooni huje duudiin kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **26** Amooni addee awwaala ifii oorruu Uza'aa keessatti awwaalame; addee isaatiitti ilmi isaa Yosiyaas mootii te'e.

22 Yosiyaas yennaa mootii te'e nama woggaa saddeetii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee, woggaa soddonii tokko bulche. Maqaan Haadha isaa Yidiida'a; isiin intala Adaayaa nama qachaa Bozqaa ti. **2** Yosiyaas Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje; inni karaa abbaa ifii Daawitii mara hordofee, middaa fi bitaa irraa hin gorre. **3** Yosiyaas mootii te'ee, woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti, barreessaa mana mootumma'aa akaakoo Meshulamii ilma Azaaliya'aa Shaafaan gara Galma Mootii Waan Maraa ergee, **4** «Gara Hilqiyyaa hayyicha gudda'aa dhaqiitii, «Beesee eeddotti karra Galma Mootii Waan Maraa, kolbaa irraa guurtee, gara Galma Mootii Waan Maraa fidde akka inni laakkowu godhi. **5** Eeddotti sun beesee san itti gaafatantoota hujji Galma Mootii Waan Maraatiitti kennanuu ti; isaanille worra Galma Mootii Waan Maraa haareessuuf, **6** worra muka bocuuf, worra dhaka'aan ijaaru fi worra dhakaa bocuuf kallalanuu ti; akkasuma Galma Mootii Waan Maraa haareessiisaaf mukaa fi dhakaa bocame ittiin bitanuu ti. **7** Isaan ka addatamane waan te'aneef, beesee isaanitti kennante hin qorqorina'a» jedhiitti itti himi» jedhe. **8** Hayyichi guddaan Hilqiyyaan, barreessaa mana mootumma'aa Shaafaaniin, «Kitaaba Seeraa Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhaggeera» jedhee, kitaaba san Shaafaanitti kenne; Shaafaaniille irraa fuudhee dubbise. **9** Achiin duuba barreessaan Shaafaan gara mootichaa dhaqee, «Tajaajiltooti teeti beesee Galma Mootii Waan Maraa keessa jirtu fuutee, itti gaafatantoota hujji Galma Mootii Waan Maraatiitti kenniteerti» jedhee itti hime. **10** Achiin duuba barreessaan Shaafaan mootichaan, «Hayyichi

Hilqiyaaan kitaaba tokko natti kenneera» jedhee, qonqoo ifii ol qabatee kitaaba san mootichaaf dubbise. **11** Mootichi dubbii kitaaba seeraa keessaa dubbifante yennaa dhage'e, gaddee woyaa ifii tarsiise. **12** Achiin duuba mootichi hayyicha Hilqiyaa, ilma Shaafaanii Ahiqaam, ilma Miikaaya'aa Akbor, barreessaa Shaafaanii fi tajaajilaa mootichaa Asaayaa ajajee, **13** «Abbootiin teenna ta durii jecha kitaaba kana keessaatiif waan hin ajajamiiniif, waan achi keessatti nu'uuf barreeffame mara waan hin hujiniif, Mootiin Waan Maraa guddoo nutti aareera; maroo jecha kitaaba dhaggame kanaa anaaf, kolba'aaf, kolbaa Yihuda'aa maraafille jedha'aatii Mootii Waan Maraa gaafadha'a» jedhe. **14** Maarre Hayyichi Hilqiyaaan, Ahiqaam, Akbor, Shaafaanii fi Asaayaan gara Huldaa raagitti'ii gaafatiisa dhagane; isiin haadha manaa Shaalumii ilma Tiqiwa'aa akaakoo Harhaasii ka uffana eeguu ti; isiin kutaa qachaa Yersaaleemii haareya keessa leeti. **15** Isiin isaanii, «Dhaqa'aatii waan Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii jedhu namicha isin gara kiyya ergetti hima'a. **16** Mootiin Waan Maraa, «Ani balaa kitaaba mootiin Yihuda'aa dubbise keessatti barreeffame mara addee tanaa fi kolbaa addee tanaa irratti hin fida. **17** Isaan na lakkisane waaqota dhibi'ii hixaana aarsanee, waaqota dharaa ka harki isaanii hujeen akka ani aaru waan godhaneef, aariin tiyya addee tana irratti hin bobeetti; hin dhaantulle'e» jedhe. **18** Mootii Yihuda'aa akka isin Mootii Waan Maraa gaafattanuuf ka isin ergeen ammoo, Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii «Dubbii dhageette saniif, **19** biyyi tunii fi kolbaan biyya tanaa akka badduu fi akka abaarantu ta ani dubbadhe yennaa dhageette, gadhaan keeti tuqamee Mootii Waan Maraa duratti ifi gad qaddee, gadditee woyaa teeti tarsiitee, na duratti waan bootteef, anille si'iif dhage'eera. **20** Tanaaf balaa ani addee tana irratti fidu mara adoo hin dhaggin, akka addee dhuga'aatitti galto si hin godha; nageyaan hin awwaalanta» jedheera» jette. Maarre isaan deebi'anee ergaa tana mooticha Yosiyaasitti himane.

23 Mootichi Yosiyaas jaarsolee Yihuda'aatii fi Yersaaleemii mara wolitti waame. **2** Inni kolbaa Yihuda'aa mara, worra qachaa Yersaaleemii keessaa mara, hayyootaa fi raagota mara, kolbaa mara diqqa'aa fi guddaa woliin gara Galma Mootii Waan Maraa ol baye. Jecha kitaaba Gondooro'oo ka Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhaggame keessa jiru mara akka isaan dhage'anu dubbise. **3** Mootichi Mootii Waan Maraa hordofisaaf ajaja isaa, seerata isaatii fi seera isaa gadhaa tokkochaan, lubbuu ifii takkatti'in eegatiisaaf, gondooro kitaaba kana keessatti barreenfante jabeessisaaf, utubaa bira dhaabbatee Mootii Waan Maraa duratti gondoore. Achiin duuba kolbaan marti gondooro sanitti wolii galane. **4** Mootichi Yosiyaas meya Ba'aaliif, waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu fi urjoota ol-gubba'aa maraaf hujame mara Galma Mootii Waan Maraa keessaa akka baasanu, hayyicha guddaa Hilqiyaa, hayyoota hayyicha gudda'atti aananuu fi eeddota karra Galma Mootii Waan Maraa ajaje. Inni meya san duudii qachaa Yersaaleemitiin alatti diida dhooga Qedroonii keessatti gubee, daadhaa gara qachaa Bet'elii geesse. **5**

Inni hayyoota waaqota dharaatiif addee Waaqonfanna'aa ta qachoota Yihuda'aatii fi adaala Yersaaleemii irratti hixaana akka aarsanuuf, akkasuma Ba'aaliif, adu'uuf, ji'aaf, tuuta urjootaatii fi urjoota ol-gubba'aa maraaf hixaana akka aarsanuuf worra moototi Yihuda'aa filatane duudii ari'e. **6** Fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu Galma Mootii Waan Maraa keessaa baasee, qachaa Yersaaleemitiin alatti gara diida dhooga Qedroonii geesssee achiitti gube; achiin duuba daakee bulleessee, daadhaa san awwaala namootaa irratti bittinneesse. **7** Inni kolloo dhiira wol bukkoonsituuf Galma Mootii Waan Maraa keessatti hujantee fi ta dubartooti gollaa waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuuf keessatti suqaa suxuu diigee balleesse. **8** Yosiyaas hayyoota mara qachoota Yihuda'aa keessaa fidee, biyya Geba'itii haga Bersheeba'aatitti, addee waaqonfanna'aa ta hayyooti hixaana irratti aarsitu mara batteesse. Inni addee waaqonfanna'aa, ta seensuma gara karra Iyaasuu bulchaa qacha'aa biraa, ta seensuma karra qacha'aa irraa gara bita'aa jiranulle diige. **9** Hayyooti addee waaqonfanna'aa tajaajilanu sun addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa ta Yersaaleem keessaa irratti ciincaa dhikeessuu dhabanulle hayyoota firoottan ifii woliiin daabboo uukoo hin qanne nyaatane. **10** Mootichi Yosiyaas nami tokkolle ilma ifii yookiin intala ifii ciincaa godhee, waaqa Moleekiitiif akka hin dhikeessineef, addee ciinca'aa ta «Toofe» jedhantu ta dhooga Hiinomii keessa jirtu batteesse. **11** Inni fakkii fardo'oo ta moototi Yihuda'aa seensuma Galma Mootii Waan Maraa dura, waaqonfannaa adu'utiif adda baasane mara balleesse; fardoona sun badhinna mana gondaalticha, «Naataan-Melek» jedhamu bira jirtiyyu; Yosiyaas garreetta tajaajila adu'utiif adda baafamane gube. **12** Addee ciinca'aa ta moototi Yihuda'aa kolloo mana irraa ta mooticha Ahaazii irratti ijaarane fi addee ciinca'aa ta mootichi Minaaseen badhinna Galma Mootii Waan Maraa san lamaanuu keessatti ijaare, mootichi Yosiyaas diige; inni addee ciinca'aa san butuchee, bututaa san dhooga Qedrooniitti gate. **13** Mootichi Yosiyaas addee waaqonfanna'aa ta mootiin Israa'elii Solomoon, qachaa Yersaaleemii irraa gara aduun baatutti, kooba badi'ii irraa gara kibbaatitti, waaqa dharaa Sidoonii ta, «Ashitaaroti» jedhantuuf, waaqa dharaa Mo'aabii ka, «Kemoshi» jedhamuu fi waaqa dharaa Amoonotaa ka, «Moleek» jedhamuuf ijaarelle batteesse. **14** Mootichi Yosiyaas soodduu woyyitti caccassee, fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu muree jisse, addee san lafee namootaatiin guute. **15** Inni addee ciinca'aa ta Bet'el keessaa, addee waaqonfanna'aa ta ilmi Nebaatii Yerobi'aam ijaaree Israa'eeloota cubbuu hujisiise diigee butuchee gube; fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuulle gube. **16** Akkuma Mootiin Waan Maraa karaa nama Waaqaatiin dursee dubbatetti, Yosiyaas garagalee yennaa ilaale, addee awwaalaa koobota irra jirtu dhaggee namoota ergee, lafee addee awwaalaa san keessa jirtu baasiisisee, addee ciinca'aa irratti gubee, addee ciinca'aa san batteesse. **17** Achiin duuba inni, «Addeen awwaalaa sun ta eennuu ti?» jedhe. Kolbaan qachaa Bet'elii deebittee, «Addeen

awwaalaa sun ka nama Waaqaa lafa Yihuda'aatii dhufee ti; inni waan ati amma addee ciinca'aa tana irratti goote ka dursee dubbate» jette. **18** Yosiyaasille, «Eennulle lafee isaa hin tachosin» jedhe. Maarre isaan lafee isaatii fi lafee raagicha lafa Samaariya'aatii dhufee lakkisane. **19** Mootichi Yosiyaas akkuma Bet'elitti godhe, galma addee waaqonfanna'aa, ta moototi Israa'elii qachoota Samaariya'aa keessatti ijaaranee, akka Mootiin Waan Maraa aaru godhane mara diige. **20** Inni hayyoota addee waaqonfanna'aa tajaajiltu mara addee ciinca'aa irratti qalee, addee ciinca'aa san irratti lafee namaa gube. Achiin duuba gara Yersaaleemii deebi'e. **21** Mootichi Yosiyaas, «Akkuma kitaaba Gondooro'oo keessatti barreeffante, Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif Jila Irra Dabaramaa jilisa'a» jedhee kolbaa mara ajaje. **22** Bara abbootiin mura'aa Israa'el sooreessitee jalqabee, haga bara mootota Israa'eliiiti fi Yihuda'aa mara keessatti Jilti Irra Dabaramaa ta akkasii jilifantee hin beettu. **23** Yosiyaas mootii te'ee woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti ammoo Jilti Irra Dabaramaa tun Mootii Waan Maraatiif Yersaaleem keessatti jilifante. **24** Seerri Hilqiiyaan hayyichi guddaan, kitaaba Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhagge keessatti barreeffame akka muummowuuf, Yosiyaas worra ekeraa dubbisu, waaqota maatii, waaqota dharaatii fi waan battii dhibii maralle, lafa Yihuda'aatii fi Yersaaleemii keessaa balleesse. **25** Akkuma seera Muuse'ee keessatti barreeffante, gadhaa tokkochaan, lubbuu takkatti'in, hunna takkatti'in gara Mootii Waan Maraa ka deebi'e, mootiin akka Yosiyaasii, isaan dura yookiin isaan duubaa hin dhaganne. **26** Te'uu malee Minaaseen waan godhe maraan, Mootiin Waan Maraa akka aaru waan godheef, aariin isaa guddoon ta Yihudaa irratti bobeette haga ammaa hin qabbanoonne. **27** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Akkuma Israa'elii fuula kiyya duraa balleesse, Yihudaalle fuula kiyya duraa hin balleessa; qachaa filadhe Yersaaleem, Galma ani, «Maqaan kiyya keessa hin jiraata» jedhe san hin lakkisa» jedhe. **28** Wonni dhibiin ta mootichi Yosiyaas huje duudiin kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreenfanteerti. **29** Bara mootummaa Yosiyaasii, mootiin Gibxi'ii Nekoon, mootii Asoorii qarqaariisaaf gara laga Efraaxiisii ol baye. Mootiin Yihuda'aa Yosiyaas isa loliisaaf itti duule; Nekoon ammoo yennaa isa dhagge Megidotti isa ijjeese. **30** Tajaajiltooti isaa reeffa isaa garreettaa fardaan harkifamuun Megidoo irraa gara Yersaaleemii geessanee addee awwaala inni ifiif qopheeffatetti awwaallane. Kolbaan Yihuda'aa ilma isaa Yeho'aaz muuddee addee isaattitti mootii goote. **31** Yeho'ahaaz yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii sadii ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee, ji'a sad bulche; maqaan haadha isaa Hamutaal; isiin intala Ermiyaasii nama qachaa Liibna'aa ti. **32** Yeho'ahaaz akkuma abbootii ifii ta durii Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **33** Mootichi Yeho'ahaaz Yersaaleem akka hin bulchine, mootiin Gibxi'ii Nekoon lafa Haamaatii keessa addee «Riiblaa» jedhantutti isa hiisisee, kolbaan biyya Yihuda'aa meetii kiiloogiraamii kuma sadii fi dhibba afur, worqii kiiloogiraamii soddomii afur gibira akka kaffalanu godhe. **34** Mootiin

Gibxi'ii Nekoon, ilma Yosiyaasii Elyaaqim addee Yosiyaasii abbaa isaattitti mootii godhee, maqaa isaa, «Yehoyaaqim» jedhee jijjiire. Mooticha Yeho'ahaaz ammoo booji'ee gara biyya Gibxi'ii geessee, Yeho'ahaaz achumatti du'e. **35** Mootichi Yehoyaaqim meetii fi worqii mootichi Gibxi'ii Nekoon isa gaafate kaffaliisaaf, kolbaan lafa sanii akka dandeettii ifiitti gibira akka kaffaltu godhe. **36** Yehoyaaqim yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee, woggaa kudhanii tokko bulche; maqaan haadha isaa Zabudaan; isiin intala Phedaayaa nama qachaa Ruma'aa ti. **37** Yehoyaaqimille akkuma abbootii ifii ta durii Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje.

24 Bara Yehoyaaqim bulche keessa, mootiin Baabilonii Nebukadnezaar biyya Yihuda'aattitti duulee qabate; mootichi Yehoyaaqim woggaa sad isa jalatti bule. Achiin duuba yaada ifii jijjiiratee isa irratti ka'e. **2** Mootiin Waan Maraa karaa tajaajiltoota ifii raagotaatiin akkuma dubbate garee loltoota Baabilonii, garee loltoota Sooriya'aa, garee loltoota Mo'aabiitii fi garee loltoota Amoonotaa mooticha Yehoyaaqim irratti kaasee, biyya Yihuda'aa akka balleessanuuf erge. **3** Sababa cubbuu mootichi Minaaseen huje maraatiif, Mootiin Waan Maraa fuula ifii duraa isaan balleessiisaaf, ajaja isaatiin kolbaa Yihuda'aa irratti tun teete. **4** Sababa Minaaseen dhiiga namoota balleessaa hin qanneelle dhangalaasee, Yersaaleem dhiigaan guuteef, Mootiin Waan Maraa araaramuu hin barbaanne. **5** Wonni dhibiin ta Yehoyaaqim huje duudiin, kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **6** Yehoyaaqim du'ee, addee isaattitti ilmi isaa Yehoyaaqiin mootii te'e. **7** Mootiin Baabilonii lafa Gibxi qabatee turte mara, laga Gibxi'iitii kaasee haga laga Efraaxiisii waan qabateef, mootiin Gibxi'ii biyya ifiitti bayee deebi'ee hin duulle. **8** Yehoyaaqiin yennaa mootii te'e nama woggaa kudhanii saddeetii ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee, ji'a sad bulche. Maqaan haadha isaa Nehushta'a; isiin intala Elnaataanii nama qachaa Yersaaleemii ti. **9** Yehoyaaqiin akkuma abbaa ifii Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **10** Bara Yehoyaaqiin bulche keessa, loltooti Nebukadnezaarii mootii Baabilonii, dhaqanee Yersaaleem marsane. **11** Adoo loltooti isaa qachaa san marsanee jiranuu, Nebukadnezaar ifiifuu gara Yersaaleemii dhufe. **12** Mootiin Yihuda'aa Yehoyaaqiin, haati isaa, tajaajiltooti isaa, qondaaltoti isaati fi qondaaltoti mana mootumma'aa keessaa mootii Baabiloniititti harka kennatane; mootiin Baabilonii Nebukadnezaar mootii te'ee, woggaa saddeetesso'ootitti Yehoyaaqiin booji'ee, **13** akkuma Mootiin Waan Maraa dubbate, Nebukadnezaar qabeenna Galma Mootii Waan Maraatiif fi qabeenna mana mootumma'aa mara fudhate; meya worqii ka mootiin Israa'elii Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiif huje mara caccassee, worqii fudhate. **14** Inni hiyyeeyyota qofa biyya Yihuda'aa keessatti lakkisee, kolbaa Yersaaleemii mara, qondaaltota mara, loltoota mara, namoota hujii harkaa hujanu fi sibiila tumanu mara wolumatti namoota kuma kudhan booji'e. **15** Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar Yehoyaaqiin mooticha, haadha

isaa, niitota isaa, qondaaltota mana mootummaa isaatii fi sooressitoota Yihuda'aa Yerusaleem irraa gara Baabilonii booji'e. **16** Mootiin Baabilonii loltoota jajjaba kuma torba ka lola dande'anuu mara, worra hujji harkaa hujjanuu fi namoota sibiila tumanu kuma tokko booji'ee, gara biyya Baabilonii geesse. **17** Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar abbaa diqqaa Yehoyaakiinii Mataaniyaa addee Yehoyaakiiniiitti mootii godhee, maqaa isaa jijjiiree, «Zedeqiyyaa» jedhe. **18** Zedeqiyaan yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii tokko ti; inni Yerusaleem keessa tee'ee, woggaa kudhanii tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamutaal; isin intala Ermiyaasii nama qachaa Liibana'aa ti. **19** Zedeqiyaan akkuma Yehoyaakiinii Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujje. **20** Mootiin Waan Maraa waan isaanitti aareef, kolbaa Yerusaleemitti fi Yihuda'aa irratti tun marti teete; muummee irratti inni fuula ifii duraa isaan balleesse.

25 Zedeqiyaan mootii Baabilonii irratti ka'e; tanaaf, bara Zedeqiyaan bulche keessa woggaa sagaleesso'oo, ji'a kudhaneesso'oo guyyaa kudhaneesso'ootitti mootiin Baabilonii Nebukadnezaar, loltoota ifii mara fudhatee Yerusaleemitti duule. Inni qacha'aan duuba dunkaanii dhaabatee, adaala qacha'aa marsanee yaabbannoo itti ijaarane. **2** Zedeqiyaan mootii te'ee, haga woggaa kudhanii tokkeesso'ootitti, qachaan sun akkuma marfameetti ture. **3** Wogguma san keessa ji'a arfeesso'oo, guyyaa sagaleesso'ootitti, beelti waan hammaatteef kolbaan sagalee nyaattu dhadde. **4** Achiin duuba dalleenni qacha'aa cabe; loltooti Baabilonii qachaa marsanulle, loltooti mootii biyya Yihuda'aa halkanii karra dalleya dhaka'aa lama odduu jirtu, ta oorruu mootichaa biraatiin miliqanee bayane. Isaan gara dhooqa Yordaanisii baqatane. **5** Loltooti Baabilonii ammoo, Zedeqiyyaa mooticha ariitee, diida Yeriko'oo keessatti isa dhaqqadde; loltooti isaa marti isa lakkittee baqatte. **6** Loltooti Baabilonii Zedeqiyyaa qaddee, gara Nebukadnezaarii qachaa Riiblaa keessa jiruutitti geessite; inni achitti isatti mure. **7** Isaan ilmaan Zedeqiyya'aa, isuma duratti ijjeesane; achiin duuba ila isaa lamaanuu keessaa baasanee, wodaroo sageettu'utiin hidhane gara Baabilonii geessane. **8** Nebukadnezaar mootii Baabilonii te'ee woggaa kudhanii sagaleesso'ootitti, ji'a shaneesso'oo, guyyaa torbeesso'ootitti, ajajaan loltoota mooticha eeganuu tajaajilaan mootii Baabilonii Nebuzaraadaan, gara qachaa Yerusaleemii dhufe. **9** Inni Galma Mootii Waan Maraa, mana mootumma'aa, mana Yerusaleem keessaa mara gube; mana gugurdaa mara gubee balleesse. **10** Loltooti Baabilonii ta ajajaa loltoota mooticha eeganuun sooreffamanu, dalleya dhaka'aa ka qachaa Yerusaleemitti marfameeru diigane. **11** Ajajaan loltoota mooticha eeganuu Nebuzaraadaan, namoota qachaa keessatti hafane, worra mootii Baabiloniitti harka kennatane fi kolbaa taan waliin booji'ee, gara Baabilonii geesse. **12** Worra hiyyeeyyii ijjumaa wo hin qanne garii ammoo, muka woyyii akka dhaabanuu fi fichaa akka qotanu lafa Yihuda'aa keessatti lakkisee deeme. **13** Worri Baabilonii utuboota sageettuu irraa hujamane, waan meya irra keyanu ka korboo qabanuu fi waabaa bisaanii ka sageettuu irraa hujamane, ka Galma Mootii

Waan Maraa keessa jiranu caccassanee, sageettuu san gara biyya Baabilonii geessane. **14** Akkasuma isaan okkotee sageettu'uu, akkaafaa sageettu'uu, qaraphaa issaa ittiin dhaanfanu ka sageettu'uu, girqiraa sageettu'uu, meya sageettuu irraa hujame ka Galma Waaqaa keessatti ittiin tajaajilanu mara, fudhatanee deemane. **15** Ajajaan loltoota mooticha eedduu, waan ibidda irratti bobeessanuu fi qorii, waan worqii fi meetii irraa hujame mara fudhatee deeme. **16** Madaallin utuboota lamaa ka sageettu'uu, waabaa bisaanii ka sageettu'uu, waan meya irra keyanu ka sageettu'uu ka korboo qabanuu, ka mootichi Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiif hujee hagana hin jedhamu. **17** Hojjaan utubaa tokkoo ciqilee kudhanii saddeeti; hojjaan guutuu utuba'aa ciqilee sad; marsa guutuu utuba'aa irratti seesa caccoo sageettu'utii fi sageettuu midhaan muka rumaanii fakkaatuun seefameera. Utubaan lammeesso'oolle akkasuma seefamee hujameera. **18** Ajajaan loltoota mooticha eedduu Nebuzaraadaan, Seraayaa hayyicha soorssa, hayyicha itti aanaa Sefaaniya'aatii fi eeddota karraa sadiin booji'e. **19** Qachaa keessatti worra hafane keessaa ajajaa loltootaa, gorsitoota mootichaa shanan, barreessaa ajajaa loltootaa ka kolbaa lafa sanii duulaaf filuu fi namoota dhibii ka qachaa san keessatti dhaggamanu jaatama fuudhee deeme. **20** Ajajaan loltootaa Nebuzaraadaan, isaan mara gara mootii Baabilonii ka qachaa Riiblaa keessa jiruu geesse. **21** Mootiin Baabilonii lafa Haamaatii Riiblaa keessatti isaan ijjeesise. Maarre kolbaan Yihuda'aa lafa ifii irraa booji'amine deemane. **22** Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar, kolbaa biyya Yihuda'aa keessatti lakkise irratti akaakoo Shaafaanii, ilma Ahiiqaamii Gedaaliyaa bulchaa godhe. **23** Ajajooti loltoota biyya Yihuda'aa ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el, ilmi Qaareha'aa Yohaanaa, ilmi Tanhumetii nama qachaa Netofa'aa Seraayaan, ilmi namicha Ma'akichaa Ya'azaaniyaanii fi loltooti isaanii martinuu, mootiin Baabilonii akka Gedaaliyaa bulchaa godhe yennaa dhage'ane, gara Gedaaliya'aa Miisphaa dhufane. **24** Gedaaliyaan isaaniin, «Qondaaltota Baabilonii hin sodaatina'a; lafuma tana keessa le'a'a; mootii Baabilonii tajaajila'a; wonni marti isiniif hin teeti» jedhee isaaniiif kakate. **25** Wogguma san keessa ji'a torbeesso'ootitti ammoo, sanyii moototaa ka te'e akaakoon Eliishaama'aa ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el, namoota kudhan waliin Miisphaa dhaqee, Gedaaliyaa, namootaa Yihuda'aatii fi worra Baabilonii ka isa waliin jiranu lolanee ijjeesane. **26** Achiin duuba kolbaan marti worra Baabilonii waan sodaattineef, diqqa'aa haga gudda'aattitti, ajajoota loltootaa waliin ka'aneef, gara biyya Gibxi'i baqatane. **27** Mootiin Yihuda'aa Yehoyaakiin booji'amee woggaa soddonii torbeesso'oo, ji'a kudhanii lammeesso'oo, guyyaa diddamii torbeesso'ootitti, Ewii-Marodaak Baabiloniitti mootii te'ee, woggaa tokkeesso'ootitti Yehoyaakiin hidha'aa hiike. **28** Ewii-Marodaak gadhi-laafinnaan Yehoyaakiin dubbisee, mootota dhibii ta isa waliin Baabilonii keessa jirtu caalaa ulfinna guddaa kenneef. **29** Maarre yennaa sanii jalqabee Yehoyaakiin woyaa ifii ta mana hidha'aa jijjiiratee, haga jiruu ifii qorii mootichaa keessaa nyaate. **30** Haga jiruu isaa,

guyyuma guyya'aan waan isaaf kennamu'uuf barbaachisu
mootichi qooda isaaf baase.

1 Dabarsi'i

1 Addaam abbaa Sheetii ti; Sheet abbaa Enoshii ti; **2** Enoshi abbaa Qayinaanii ti; Qayinaan abbaa Mahalalelii ti; Mahalalel abbaa Yaaredii ti; **3** Yaared abbaa Heenookii ti; Heenokii abbaa Matusaalaa ti; Matusaalaan abbaa Laamekii ti; **4** Laamekii abbaa Nohii ti; Nohi: Seemi, Kaamii fi Yaafet uumate. **5** Ilmaan Yaafetii: Gomer, Maagoog, Maada'i, Yaawaan, Tubaal, Meshekii fi Tiiraas. **6** Ilmaan Gomerii: Ashkenas, Riifaatii fi Togaarma'a. **7** Ilmaan Yaawaanii: Elihasha, Tarshiish, Kitiimii fi Rodaaniim. **8** Ilmaan Kaamii: Kuushi, Misraayim, Fuxii fi Kana'aan. **9** Ilmaan Kuushii: Saabaa, Hawiilaa, Sabtaa, Ra'imaa fi Sabteka'a. Ilmaan Ra'imaa: Sheebaa fi Dedaan. **10** Kuushi, Nimrod uumate; Nimrod biyya lafaa keessatti loltuu jabaa qaraa te'e. **11** Misraayim Ludiim, Anaamiim, Lehabiim, Naftuhiim, **12** Fatrusiim, Kasluhiim abbaa worra Filisxeemotaatii fi Kaftoriim uumate. **13** Kana'aan Sidoon uumate; Sidoon ilma isaa angafichaa; itti aansee Heet, **14** Yibus, Amooro, Girgaasho, **15** Hiiwo, Arqo, Siino, **16** Arwaado, Simaaroo fi Kamaato uumate. **17** Ilmaan Seemii: Elaan, Ashuur, Arfaaksaad, Ludii fi Aaram. Ilmaan Aaramii: Uz, Hul, Geterii fi Meshek. **18** Arfaaksaad Shalaa uumate; Shalaan Ebeer uumate. **19** Ebeer ilmaan lama uumate; bara inni dhalate kolbaan biyya lafaa waan qoqoodanteef, maqaan ilma angafichaa, «Feleg» jedhame; maqaan obboleessa isaalle Yoqxaan. **20** Yoqxaan Almodaad, Sheleef, Hasarmaawet, Yaaraa, **21** Hadoraam, Uzaal, Diqilaa, **22** Obaal, Abimaa'el, Sheebaa, **23** Ofiir, Hawiila'aa fi Yobaab uumate; isaan kun marti ilmaan Yoqxa'aa ti. **24** Hiddi dhaloota Seemii irraa haga Abraamii ka asii gad jiru: Seem, Arfaaksaad, Shalaa, **25** Ebeer, Feleg, Re'uu, **26** Seruug, Naahor, Taaraa fi **27** Abraam, ka duuba irra «Abrahaam» jedhame. **28** Ilmaan Abrahaam: Yisihaqii fi Ishimaa'el. **29** Sanyiin isaanii ta asii gad jirtu: ilmi Ishimaa'elii angafichi Nabaayoo ti; achiin duuba Qedaar, Abdi'el, Miibsaam, **30** Miishamaa, Dumaa, Maasaa, Hadaad, Temaa, **31** Yetuur, Nafishii fi Qedima'a; isaan kun ilmaan Ishimaa'elii ti. **32** Ilmaan Abrahaamii ta Qexuuraan gursumeettiin isaaf deette: Zimraan, Yokshaan, Medaan, Miidiyaan, Ishibaakii fi Shuwa'a. Ilmaan Yokshaanii: Sheeba'aa fi Dedaan. **33** Ilmaan Miidiyaanii, Efaa, Efer, Henok, Abida'aa fi Elda'aa. Isaan kun marti sanyii Qexuura'aa ti. **34** Abrahaam, Yisihaq uumate; ilmaan Yisihaqii, Esaawuu fi Yaaqoob; Yaaqoobiin kun ka duuba irra, «Israa'el» jedhame. **35** Ilmaan Esaawu'u: Elifaaz, Rewu'el, Ye'ush, Yaa'alami fi Qoraahi. **36** Ilmaan Elifaazii: Temaan, Omaar, Zafoo, Gaataam, Qenaz; Tiimnaa irraa Amaaleqi uumate. **37** Ilmaan Rewu'elii: Naahaat, Zeraa, Shama'aa fi Miiza'a. **38** Ilmaan Se'iirii: Loxaan, Shobaal, Zibe'on, Aannaa, Diishon, Ezerii fi Diishaan. **39** Ilmaan Loxaanii: Hoorii fi Hemaam; obboleettiin Loxaanii Tiimna'a. **40** Ilmaan Shobaalii: Alwaa, Manahaat, Ebaal, Shefoo fi Onaam. Ilmaan Zibe'onii: Ayyaa fi Aanna'a. **41** Ilmi Aanna'aa Diishon. Ilmaan Diishonii: Hemdaan, Eshibaan, Yitraanii fi Keraan. **42** Ilmaan Ezerii: Bilhaan, Zaawaanii fi Aqaan. Ilmaan Diishaanii: Uzii fi

Aaraan. **43** Kolbaa Israa'elii irratti mootiin tokkolle mootii te'ee adoo hin bulchiniin dura, moototii lafa Edoomii irratti mootii te'anee bulchane ka asii gad jiranu: Ilma Be'orii Belaa, ka maqaan qachaa isaa, «Diinhaabaa» jedhame. **44** Yennaa Bel'aan du'e, ilmi Yobaabii Zeraan nami qachaa Bozra'aa addee isaatitti mootii te'ee bulche. **45** Yennaa Yobaab du'e, Hushaam nami lafa Temaanaa addee isaatitti mootii te'e. **46** Yennaa Hushaam du'e, ilmi Bedadii Hadaad ka lafa Mo'aabiitti worra Miidiyaanii injifate addee isaatitti mootii te'ee bulche; maqaan qachaa isaa, «Awiit» jedhama. **47** Yennaa Hadaad du'e, nami biyya Masreqaa Samlaan addee isaatitti mootii te'ee bulche. **48** Yennaa Samlaan du'e, nami biyya Rehobotii ka laga Efraaxisii biraa Shaaawul addee isaatitti mootii te'ee bulche. **49** Yennaa Shaaawul du'e, ilmi Akborii Ba'aal-Hanaan addee isaatitti mootii te'ee bulche. **50** Yennaa Ba'aal-Hanaan du'e, Hadaad addee isaatitti mootii te'ee bulche; maqaan qachaa isaa Phaayi; maqaan haadha manaa isaa Mahexaabell; isiin intala Maxiredii akkoo Mezaahabii ti. **51** Hadaadille du'e. Worri lafa Edoomiitti sooreyyii gosaa te'ane: Tiimnaa, Alwaa, Yetet, **52** Oholiibaamaa, Elaa, Phiinon, **53** Qenaz, Temaan, Miibzaar, **54** Magdii'elii fi Iraam. Isaan kun sooreyyii gosa Edoomii ti.

2 Ilmaan Yaaqoobii ka «Israa'el» jedhamee, ka asii gad jiranu: Ruuben, Shimi'oon, Lewwii, Yihudaa, Yisaakor, Zebuloon, **2** Daan, Yoseef, Beniyamin, Niftaalem, Gaadii fi Asheer. **3** Ilmaan Yihudaa: Eer, Onaanii fi Shela'a. Isaan sadiin kana, dubartii biyya Kana'aanii ta, «Baat-Shuwa» jedhantu irraa uumate; ilmi Yihudaa'aa angafichi Eer Mootii Waan Maraa duratti nama hamaa waan te'eef, Mootiin Waan Maraa isa ijeesse. **4** Taamaar haati manaa ta ilma isaa ammoo Faaresii fi Zaaraa isaaf deette; Yihudaan wolumatti ilmaan shan qabaayyu. **5** Ilmaan Faaresii: Hezronii fi Hamul. **6** Ilmaan Zaara'aa: Zimri, Etaan, Hemaan, Kalkoolii fi Darda'a. Isaan wolumatti nama shan. **7** Ilmi Karnii: Akaan ka waan ijumaa balleeffamu'uu male hatee fudhatiisaan, Israa'el irratti rakkinna fide. **8** Ilmi Etaaniille Azaariya'a. **9** Ilmaan Hezron uumate: Yeraami'el, Raamii fi Kaaleb. **10** Raam Aminaadaab uumate; Aminaadaabille sooreessa kolbaa Yihudaa'aa Nahasoon uumate. **11** Nahasoon Salmoon uumate: Salmoon Bo'az uumate. **12** Bo'az Obed uumate; Obed Isey uumate. **13** Isey ilmaan torba uumate; angafichi Eliyaab, ka lammeesso'oo Abinaadaab, ka sadeesso'oo Shimi'aa, **14** ka arfeesso'oo Nataani'el, ka shaneesso'oo Raadaayi, **15** ka jayeesso'oo Ozeem, ka torbeesso'oo Daawiti. **16** Obboleeyyan isaanii ta durraa Zeruya'aa fi Abigaayil. Ilmaan Zeruya'aa sadiin: Abishaayi, Yo'aabii fi Asaa'el. **17** Abigaayil Amaasaa deette; abbaan isaa «Yeter» ka jedhamu nama sanyii Ishimaa'elii ti. **18** Ilmi Hezronii Kaaleb haadha manaa ifii Azuba'aa fi Yerii'ot irraa ilmaan uumate; ilmaan Azubaan isaaf deette: Yeshar, Shobaabii fi Ardoon. **19** Azubaan duuteen duuba, Kaaleb Efraat fuudhe; isiin ilma maqaan isaa, «Huur» jedhame isaaf deette. **20** Huur, Ur uumate; Ur, Bazaali'el uumate. **21** Achiin duuba Hezron yennaa woggaa jaatama guute, intala Maakiirii abbaa Giil'aadii fuudhee, isiin ilma maqaan

isaa, «Seguub» jedhame isaaif deette. **22** Seguubille Yaa'iir uumate; Yaa'iir lafa Giil'aadii keessaa qachoota diddamii sad qabaayyu. **23** Geshuurii fi Aaram ammoo Hawoot-Yaa'iir, Qenaatii fi olloota adaala isi'ii wolliin qachoota jaatama irraa fudhatane. Isaan kun martinuu ka sanyii Maakiirii abbaa Giil'aadii ti. **24** Hezron Kaaleb-Efraata'atti du'een duuba, haati manaa isaa Abiyyaan ilma isaa Ashuur abbaa biyya Teqo'aa isaaif deette. **25** Ilmi angafichi Hezronii Yeraami'el ilmaan jaa qabaayyu; ilmi isaa angafichi Raam; ka isatti aananu Bunaa, Oreen, Ozeemii fi Ahiyya'a. **26** Yeraami'el haadha manaa dhibii ta, «Ataaraa» jedhantu qabaayyu; isiin haadha Onaamii ti. **27** Ilmaan Raamii ka ilma angaficha Yeraami'elii: Maa'aaz, Yaamiinii fi Eker. **28** Ilmaan Onaamii: Shaamaayyii fi Yaada'a. Ilmaan Shaamaayyii: Naadaabii fi Abiishur. **29** Maqaan haadha manaa Abiishurii Abiiaayil. Isiin Ahiibaanii fi Moliid isaaif deette. **30** Ilmaan Naadaabii: Seledii fi Aphaayim. Seled ijoollee adoo hin uumatin du'e. **31** Aphaayim Yishii uumate. Yishiin Sheshaanin uumate. Sheshaan Ahilaayin uumate. **32** Ilmaan Yaadaa obboleessa Shaamaayyii: Yeterii fi Yonaataan. Yeter ijoollee adoo hin uumatin du'e. **33** Ilmaan Yonaataanii: Pheletii fi Zaaza'a. Isaan kun sanyii Yeraami'elii ti. **34** Sheshaan ijoollee durraa qofa qaba malee, ilmaan hin qabu; garuu nama biyya Gibxi'ii ka maqaan isaa, «Yarhaa» jedhamu garbicha tokko qabaayyu. **35** Maarre Sheshaan intala ifii garbicha ifii Yarhaa heerumsise; isiin Aataayin isaaif deette. **36** Aataayi, Naataan uumate. Naataan Zaabaad uumate. **37** Zaabaad, Eflaali uumate. Eflaal, Obed uumate. **38** Obed, Yehuu uumate. Yehuun, Azaariyaa uumate. **39** Azaariyaan, Helez uumate. Helez, El'aasaa uumate. **40** El'aasaan, Siismaay uumate. Siismaay, Shaalum uumate. **41** Shaalum, Yeqaamiyaa uumate. Yeqaamiyaa, Eliishaamaa uumate. **42** Ilma angaficha Kaalebii, obboleessa Yeraami'elii, maqaan isaa Mesha'a. Meshaan, Ziif uumate. Ziif, Mareshaa uumate. Mareshaan, Kebron uumate. **43** Ilmaan Kebronii: Qoraahi, Taaphuwaa, Reqemii fi Shema'a. **44** Shemaan, Raaham uumate. Raaham, Yorqe'aam uumate. Reqem, Shaamaay uumate. **45** Shaamaay, Maa'on uumate. Maa'on, Betzuur uumate. **46** Kaaleb gursumeettii, «Efaa» jedhantu takka qabaayyu. Isiin Haaraan, Moza'aa fi Gaazez isaaif deette. Haaraanille ilma, «Gaazez» jedhamu uumate. **47** Ilmaan Yaahidaayyii: Regem, Yotaam, Geshaan, Phelet, Efa'aa fi Sha'aaf. **48** Gursumeettiin Kaalebii ta dhibiin ta «Ma'aan» jedhantu: Sheberii fi Tirhaanaa isaaif deette. **49** Isiin dhuma irratti ilmaan lama: Abbaa qachaa Madmaanaatii Sha'aaf fi abbaa qachaa Makbenaatii fi Giibe'aa Shewaa isaaif deette. Kaaleb intala, «Aksaa» jedhantulle qabaayyu. **50** Isaan kun sanyiin Kaalebii ti. Kaaleb haadha manaa ifii Efraataa irraa ilma isi'ii angaficha Huur uumate. Ilmaan Huurii keessaa Shobaal, Kiriyyat-Ya'ariim uumate. **51** Salmoon, Betlihem uumate; Haareef, Betgaader uumate. **52** Sanyiin Shobaalii abbaa Kiriyyat-Ya'ariimii: Haro'ehiti, gamisa gosa Menuhoototaa ti. **53** Gosi Kiriyyat-Ya'ariimii keessa leetu: Yetroota, Phutoota, Shumaatotaa fi Miishirota; Zoraatotaa fi Eshtaaloti gosuma worra kanaa ti. **54** Sanyiin Salmaa'aa: Betlihem, Netofaatota, Atrot-Bet-Yo'aab, gamisa gosa

Maanaheetotaa, Zoraatotaa, **55** gosa barreessitootaa worra qachaa Yaabezii keessa le'u: Tiraasitoota, Shime'aatotaa fi Sukaatota; isaan kun Qenoota worra Hemaatii ka gosa Rekaabii ti.

3 Ilmaan Daawiti yennaa Kebron keessa jiru uumate, ta asii gad jirtu: ilmi angafichi Amnoon, ka Ahiino'aamii Yizre'elittii irraa uumate; ka lammeesso'oo Daani'el, ka Abigaayilii Karmelittii irraa uumate. **2** Ka sadeesso'oo Abiishaalom, ka inni Ma'akaa intala Taamaayii mooticha Geshuurii irraa uumate; ka arfeesso'oo Adoniya'a; ka inni Haagiiti irraa uumate; **3** ka shaneesso'oo Shefaaxiya'a; ka inni Abiixaal irraa uumate; ka jayeesso'oo Yitre'aam; ka inni haadha mana ifii Eglaa irraa uumate. **4** Isaan jaan kun addee inni keessa tee'ee woggaa torbaa fi ji'a jaa bulchetti Kebron keessatti isaaif dhalatane. Inni Yersaalem keessa tee'ee woggaa soddomii sad bulche. **5** Ilmaan inni Yersaalem keessatti uumate ka asii gad jiranu: Shime'aa, Shobaab, Naataanii fi Solomoon; isaan arfan kana intala Amii'elii Baat-Sheebaa irraa uumate. **6** Inni ilmaan dhibiille Yibhaar, Elishuwaa, Elifalet, **7** Nogaa, Nefeg, Yaafii'aa, **8** Eliishaamaa, Eliyaadaa fi Eliifelex, wolumatti ilmaan sagal qabaayyu. **9** Ilmaan gursumeeyyii'ii adoo hin laakkowamin, isaan kun marti ilmaan Daawitii ti; obboleettiin isaanille Taamaar. **10** Ilmi Solomoonii Rehobiyaam; ilmi Rehobiyaamii Abiyya'a; ilmi Abiyya'aa Aasa'a; ilmi Aasa'aa Yoshaafaax; ilmi Yoshaafaaxii, **11** Yoraam; ilmi Yoraamii Ahaaziya'a; ilmi Ahaaziya'aa Yo'aas; **12** ilmi Yo'aasii Amaasiya'a; ilmi Amaasiya'aa Azaariya'a; ilmi Azaariya'aa Yotaam; **13** ilmi Yotaamii Ahaazi; ilmi Ahaazii Hisqiyaasi; ilmi Hisqiyaasii Minaase'e; **14** ilmi Minaase'e Amooni; ilmi Amoonii Yosiyas. **15** Ilmaan Yosiyasii angafichi Yohaannaan; ka lammeesso'oo Yehoyaqaqim; ka sadeesso'oo Zedeqiyya'a; ka arfeesso'oo Shaalum. **16** Ilmaan Yehoyaqaqimii: Yehoyaakinii fi Zedeqiyya'a. **17** Ilmaan Yehoyaakinii mootichaa ka worri Baabilonii booji'e She'altii'el, **18** Malkiiraam, Phedaayaa, Shenzaaar, Yeqaamiyaa, Hoshamaa'aa fi Nedaabiya'a. **19** Ilmaan Phedaayaa'aa: Zarubaabellii fi Shime'i; ilmaan Zarubaabellii: Meshulaamii fi Hanaaniya'a; obboleettiin isaanille Shelomiit. **20** Inni ilmaan dhibiille shan qaba; isaanille: Hashubaa, Ohel, Berekiyaa, Hasadiya'aa fi Yushaab-Hesed. **21** Ilmaan Hanaaniya'aa: Phelaatiya'aa fi Yeshaa'iyaa; Yeshaa'iyaa Refaayaa uumate; Refaayaan Arnaan uumate; Arnaan Obaadiyaa uumate; Obaadiyaan Shekaaniyaa uumate. **22** Ilmi Shekaaniya'aa Shema'iyaa'aa. Ilmaan Shema'iyaa'aa: Haxushi, Yigaal, Baariihaa, Na'ariya'aa fi Shaafaax; isaan wolumatti jaa. **23** Ilmaan Na'ariya'aa: Elyo'enaayi, Hisqiyaasii fi Azriqaam; isaan wolumatti sad. **24** Ilmaan Elyo'enaayi: Hodaawiyaa, Eliyaashiib, Phelaayaa, Aquub, Yohaannaan, Delaayaa'aa fi Anaani; isaan wolumatti torba.

4 Ilmaan Yihuda'aa: Faares, Hezron, Karmi, Huurii fi Shobaal. **2** Ilmi Shobaalii Re'aayaan Yaahaat uumate; Yaahaat Ahumaayyii fi Lahadi uumate; isaan kun fira Zoraatotaa ti. **3** Ilmaan Etaamii: Yizre'el, Yishma'aa fi Yidbaash; maqaan obboleettiin isaanii Hazelephon. **4**

Phenu'el Gidoor uumate; Ezer Hushaa uumate. Isaan kun ilmaan ilma angaficha Efraata'aa, abbaa qachaa Betlihemi ka te'e, sanyii Huurii ti. **5** Ashuur abbaan Teqo'aa, niitii lama Hela'aa fi Na'araa qaba. **6** Na'araan Ahuzaam, Hefer, Teyimenii fi Haa'ashtaar isaaf deette. Isaan kun ilmaan Na'araa ti. **7** Ilmaan Hela'aa: Zeret, Yezohaarii fi Etnaan. **8** Koz abbaa Anubiitii fi Zobeba'aa ti; abbaa fira sanyii Aariihelii ilma Harumii ti. **9** Yaabez obboleeyyan ifii caalaa nama ulfinna qabu. Haati isaa, «Ani ciniinsuu jaddu'uun isa deyeera» jedhiisaan, maqaa isaa, «Yaabez» jette. **10** Yaabez, «Maganne'ee, na eebbisi; lafa badhoolle naa kenni. Harki keeti na woliin jiraatuu ti; akka isin farra natti hin finne waan hantuu irraa na eegi» jedhee, Waaqa Israa'elii gaafate. Waaqille waan inni gaafate isaaf kenne. **11** Obboleessi Shuka'aa Keluub, abbaa Eshtoonii Maakiir uumate. **12** Eshtoon ilmaan sad: Betraafaa, Phaaseha'aa fi Tehiinaa uumate. Tehiinaan abbaa Ir-naahaashii ti. Isaan worra qachaa Reka'aa keessa le'e. **13** Qenazii ilmaan lama: Otnii'elii fi Seraayaa uumate. Otnii'elille ilmaan lama: Katatii fi Me'onotaayi uumate. **14** Me'onotaayi, Ofraa uumate. Seraayaan, abbaa qachaa «Geharaashim» jedhamuu, ka worri hujii harkaa hujii keessa le'u, Yo'aab uumate; Yo'aab Geharaashimi uumate; isaan kun worra hujii harkaa beeku waan te'aneef maqaa kanaan waamane. **15** Ilmi Yofune'ee Kaaleb ilmaan sad: liru, Ela'aa fi Na'a'am uumate. Elaan Qenaz uumate. **16** Yihalel'el ilmaan afur: Ziif, Ziifaa, Tiiriya'aa fi Asaare'el uumate. **17** Izraan ilmaan afur: Yeter, Mered, Eferii fi Yaalon uumate. Isaan kun ilmaan Betiyaa intala mooticha Gibxi'ii ta Mered fuudhee ti; isin ulfoottee Miiryaam, Shaamaayii fi Ilishiba abbaa Eshtemo'aa isaaf deette. **18** Niitiin isaa Yihudittiin: Abbaa Gedoorii Yered, Abbaa Sokoo Heber, Abbaa Zaano'aa Yekuti'el isaaf deette. Isaan kun ilmaan intali Fara'oonii Biitiyaan ta Mered fuudhe deette. **19** Ilmaa niitii Hodiiyaa ta obboleettii Nahaamii Qeyilaa abbaa Gaarimiitii fi Eshtemo'aa Ma'akichaa ti. **20** Ilmaan Shimoonii: Amnoon, Riinaa, Benhaanaanii fi Tiilon; ilmaan Yishii: Zoheetii fi Ben-Zoheeti. **21** Ilmaan Shelaa ilma Yihuda'aa: Abbaa Lekaa Eer, abbaa Maresha'aa La'aada'aa fi worra woyaa quncee talba'aa dansaa irraa hujante ta qachaa Bet-Ashbe'aatii keessatti hujuu. **22** Yoqiim, namoota qachaa Kozeba'aa, Yo'aasii fi Saaraaf ka Mo'aab bulche, Yaashub Lehem fa'a. [Barreeffam kun ka durii ti.] **23** Isaan kun worra faara dhowu ka qachaa Nexaayimiitii fi Gedera'aa keessa le'u. Isaan achi le'aneef mooticha tajaajilane. **24** Ilmaan Shimi'oonii: Nemu'el, Yaamiin, Yaariib, Zera'aa fi Shaawul. **25** Shaawul Shaalum uumate; Shaalum Miibsaam uumate; Miibsaam Miishimaa uumate. **26** Sanyii Mishma'aa: Miishimaan Hamu'el uumate; Hamu'el Zaakur uumate; Zaakur Shime'i uumate. **27** Shime'i ilmaan kudhanii jaa fi ijoollee durraa jaa uumate; obboleeyyan isaa ijoollee hedduu hin uumanne; firri isaanii martinuu akka kolbaa Yihuda'aa hin horre. **28** Qachooti sanyiin Shime'ii keessa le'ane: Bersheebaa, Molaadaa, Hazarshuwaal, **29** Bilhaa, Ezem, Tolaad, **30** Betu'el, Hormaa, Siiglaag, **31** Bet-Markaboot, Hazaarsusiim, Bet-Bire'ii fi Sha'araayim; haga bara Daawiti mootii te'ee bulchetti isaan qachoota kana keessa le'ane.

32 Ollooti isaanii shan ka adaala qachoota kanaa jiranu: Etaam, Aayin, Rimoon, Tokkeenii fi Ashaan, **33** haga qachaa Ba'aalaatiitii ollooti dhiibille hin jiran. Qachooti kun addee isaan keessa qubatanee fi addee isaan galmee hidda dhaloota ifii itii maffatane. **34** Soorressitooti abbootii fira isaanii: Meshobaab, Yaamlek, ilma Yosha'aa Amaasiyaa, **35** Yo'el, abuuboo Yoshiibiyaa, akaakoo Seraayaa ilma Asii'elii Yehuu, **36** Elyo'enaayi, Ya'aqobaa, Yishohaayaa, Ashaayaa, Adii'el, Yesiimii'el, Benaayaa, **37** ilma Shiifii Ziizaa, Ziiza ka Aalonii, Aalon ka Yedaa'iyaa'aa, Yedaa'iyaan ka Shiimrii, Shiimri ka Shemaa'iyaa ti. **38** Worri maqaan isaanii dhowame kun fira isaanii keessatti worra qondaaltota te'ane; sanyiin fira isaanii guddoo horte. **39** Isaan horii ifitiif marra barbaadatiisaaf, dhooga san karaa aduun baatu haga seensuma Gedoorii ideemaneef, **40** achitti horii ifitiif marra bisilee dansaa dhagगतane; latti sun lafa akka malee badhoo sarmaa fi nageya qaddu; sanyiin Kaamii dur achi qubatteetiyyu. **41** Worri maqaan isaanii barreeffame kun bara Hishiyaa mootii Yihuda'aa te'eeru dhufanee, sanyii Kaamii lolanee dunkaanii isaanii diiganeef balleessanee, worra Me'unootaa ka achi jiranulle ijjumaa balleessane; tunille haga adhaattii beekkanteerti; isaan horii ifitiif marra achitti waan dhagगतaneef, addee kolbaa saniititti qubatanee. **42** Sanyii Shimi'oonii keessaa gariin namooti dhibbi shan, ilmaan Yishii: Phelaatiyaa, Me'aariyaa, Refaayaa fi Uzii'el fa'a sooreyii godhatanee biyya koobitti Se'iirri qabatane. **43** Amaaleqoota miliqanee hafanelle ijjeesaneef, haga adha achi le'ane.

5 Sanyiin Ruubenii ilma angaficha Israa'elii isaan kana: Ruuben ilma angaficha; ammoo waan inni gursumeettii abbbaa ifii takka woliin rafee rifanoo abbaa ifii batteeseef, angafummaan isaa ijoollee Yoseefii obboleessa isaatiif kennante; tanaaf hiddi dhaloota isaa akka angafummaa isaatiif hin barreeffanne. **2** Yihudaan obboleeyyan ifii caalaa jabaa te'ee, bulchaan sanyii isaa keessaa dhufulle, angafummaan Yoseefii kennante. **3** Ilmaan Ruubenii ilma angaficha Israa'elii: Henok, Faluu, Hezronii fi Karmi. **4** Ilmaan Yo'elii: Shemaa'iyaa, Googi, Shime'i, **5** Miikaa, Re'aayaa, Ba'aal, **6** Be'era ka mootichi Asoorii Tiiglaat-Phileeser booji'ee ideeme. Be'eraan soorressa fira Ruubenii ti. **7** Hiddi dhaloota maatii isaa gosuma gosaan galmeeffamaneeran; isaan kunille bulchaa isaanii Yeyi'el, Zakaariyaas, **8** abuuboo Yo'elii akaakoo Shema'aa ilma Azaazii Bela'a. Isaan kun lafa adaala qachaa Aro'eritii jalqabaneef karaa kaabaatiin haga Nebootii fi haga Ba'aal-Me'oniititti qubatanee. **9** Horiin isaanii lafa Giil'aadii keessatti waan horeef, isaan karaa aduun baatu, seensuma lafa goomole'eetii haga laga Efraaxiisii qabatane. **10** Bara Saa'ol mootii te'eeru, isaan fira Hagaraa lolanee injifataneef, addee isaan le'anuu lafa Giil'aadii karaa aduun baatu mara qabatane. **11** Sanyiin Gaadii lafa fuullee isaanii haga Saalka'aatii lafa Baashaanii keessa leete. **12** Bulchaan guddaan Yo'el; ka lammeesso'oo Shaafaam; achiin duuba Yaanaayii fi Shaafaaxille Baashaan keessa le'ane. **13** Obboleeyyan isaanii akka maatii isaaniititti: Mikaa'el, Meshulaam, Sheebaa, Yoraay, Yaakaan, Zii'aa fi Ebeer; isaan wolummatti torba. **14** Isaan kun Sanyii

Abiihaayilii ti: Abiihaayil ka Huurii, Huur ka Yaarokaa, Yaaroka ka Giil'aadii, Giil'aad ka Mikaa'elii, Mikaa'el ka Yeshiishaayii, Yeshiishaay ka Yaakedoo, Yaakedo ka Buusii ti. **15** Akaa'aan Guunii, ilmi Abdi'elii Ahi, soorressa maatii isaanii ti. **16** Isaan lafa Giil'aadii keessa, Baashaan keessaa fi qachoota isi'ii keessa, lafa horii tiffatanu Shaaronii haga qaccee isi'ii mara keessa le'ane. **17** Isaan kun martinuu bara Yotaam mootii Yihuda'aa te'eeruu fi bara Yerobi'aam mootii Israa'elii te'eerutti kitaaba dabarsii hidda dhalootaa keessatti barreeffamane. **18** Gosi Ruubenii, gosi Gaadiitii fi gamisi gosa Minaase'ee, loltoota worra wonte'een, shallaaga'aa fi guube'een lolisaaf akka dansaa leenjifamane, kuma afurtamii afurii fi dhibba torbaa fi jaatama qaban. **19** Isaan gosa Hagaarii, gosa Yetuurii, gosa Naafiishiitii fi gosa Nodaabii dhaqanee lolane. **20** Isaan Waaqatti addatanee, isa daadimatane, qarqaarsa yennaa isa gaafatane, inni isaaniif dhage'ee, Hagaarotaa fi worra isaan woliin jiru harka isaaniitti dabarsee kenne. **21** Isaan horii Hagaarotaa gaalota kuma shantama, hoolee kuma dhibba lamaa fi kuma shantama, harree kuma lamaa fi namoota kuma dhibba tokko booji'anee fudhatane. **22** Lolli sun fedha Waaqaatiin waan te'eef, namooti hedduun ijjeefamane; worri injifatee lafa san qabate, haga bara ifiifuu booji'amanetiitti lafuma san keessa le'ane. **23** Kolbaan gamisa gosa Minaase'ee bacaan ta karaa aduu baatuu, Baashaanii haga Ba'aal-Hermoonii, haga Seniriitii fi haga gaara Hermooniitti qubatanee le'ane. **24** Sooreyyiin gosa isaanii: Efer, Yishe'ii, Elii'el, Azrii'el, Ermiyaas, Hodaawiya'aa fi Yaadii'el. Isaan kun loltoota gootota, namoota beekkananee fi soorressitoota gosa isaanii ti. **25** Te'uu malee isaan Waaqa abbootii ifiititti addatiisa lakkisane, waaqota kolbaa lafa sanii ta Waaqi fuula isaanii duraa balleesse waaqonfatane. **26** Maarre Waaqi Israa'elii, mooticha Asoorii Phul ka, «Tiglaat-Phileeser» jedhamu isaanitti kaasee, inni fira Ruubenii, fira Gaadiitii fi gamisa gosa Minaase'ee booji'ee, gara Kalaa, gara Kaaborii, gara Haaraatii fi gara laga Gozaanii lafa haga adhaa isaan keessa jiranu isaan geesse.

6 Ilmaan Lewwi'ii: Gershoom, Qehaatii fi Meraar. **2** Ilmaan Qehaatii: Amraam, Yizhaar, Kebroonii fi Uzi'el. **3** Ijoolleen Amraamii: Aaron, Muuse'ee fi Miiryaam. Ilmaan Aaronii: Naadaab, Abiihuu, Ele'azarii fi Itaamaar. **4** Ele'azaa Fiinehaas uumate; Fiinehaas Abiishuwa uumate; **5** Abiishuwaan Buki uumate; Buki Uzi uumate; **6** Uzi Zeraayaa uumate; Zeraayaan Meraayoot uumate; **7** Meraayoot Amaariyaa uumate; Amaariyaan Ahiixub uumate; **8** Ahiixub Zaadoq uumate; Zaadoq Ahimaaz uumate; **9** Ahimaaz Azaariyaa uumate; Azaariyaan Yohaannaa uumate; **10** Yohaannaan Azaariyaa uumate; Azaariyaan kun ka hayyicha te'ee, Galma Waaqaa ka Solomoon Yersaaleemitti ijaare keessa tajaajile. **11** Azaariyaan Amaariyaa uumate; Amaariyaan Ahiixub uumate; **12** Ahiixub Zaadoq uumate; Zaadoq Shaalum uumate; **13** Shaalum Hilqiyyaa uumate; Hilqiyaan Azaariyaa uumate; **14** Azaariyaan Seraayaa uumate; Seraayaan Yozaadaaq uumate; **15** Yennaa Mootiin Waan Maraa, kolbaa Yihuda'aatii fi Yersaaleemii harka Nebukadnezariitti akka booji'antu

godhe, Yozaadaaqille isaan woliin booji'amee deeme. **16** Ilmaan Lewwi'ii: Gershoom, Qehaatii fi Meraar. **17** Maqaan ilmaan Gershoomii: Liibnii fi Shime'i. **18** Ilmaan Qehaatii: Amraam, Yizhaar, Kebroonii fi Uzi'el. **19** Ilmaan Meraarii: Maahilii fi Mushi. Firri Lewwootaa akka fira abbootii isaanitti ka asii gad jiranu. **20** Fira Gershoomii: Gershoom Liibni uumate; Liibni Yaahaat uumate; Yaahaat Ziimaa uumate; **21** Ziimaan Yo'aa uumate; Yo'aan Iddo uumate; Iddo Zeraa uumate; Zeraan Ye'ateraayi uumate. **22** Sanyii Qehaatii: Qehaat, Aminaadaab uumate; Aminaadaab, Qoraahi uumate; Qoraahi, Asiiir uumate; **23** Asiiir, Elqaanaa uumate; Elqaanaan, Ebiyaasaaf uumate; Ebiyaasaaf, Asiiir uumate; **24** Asiiir, Tahaat uumate; Tahaat, Urii'el uumate; Urii'el, Uziyaa uumate; Uziyaan, Shaawul uumate. **25** Ilmaan Elqaanaa Amaasaayii fi Ahiimoot. **26** Ahiimoot Elqaanaa uumate; Elqaanaan Sofaayi uumate; Sofaayi Naahaat uumate; **27** Naahaat El'aab uumate; El'aab Yerohaam uumate; Yerohaam Elqaanaa uumate. **28** Ilmaan Saamu'elii, angafichi Yo'el, ka lammeesso'oo Abiya'a. **29** Meraar Maahil uumate; Maahil Liibni uumate; Liibni Shime'i uumate; Shime'i Uzaa uumate; **30** Uzaan Shime'aa uumate; Shime'aan Hagiiyaa uumate; Hagiiyaan Asaayaa uumate. **31** Saanduqi Gondooro'oo Galma Waaqaati galeen duuba, namooti mootichi Daawiti Galma Waaqaa keessatti itti gaafatantoota faarsitootaa akka te'anu godhe asii gad jiran. **32** Isaan haga bara Solomoon Yersaaleemitti Galma Waaqaa ijaareetitti, akkuma ajaja isaaniif kennameetitti, balbala Dunkaanii Woldeenna'aa duratti faaru'uun tajaajilane. **33** Namooti ilmaan ifii woliin tajaajilane asii gad jiran: Fira Qehaatii keessaa, faarfataa Hemaan; inni ilma Yo'elii ti; Yo'el ka Saamu'elii, **34** Saamu'el ka Elqaana'aa, Elqaanaan ka Yerohaamii, Yerohaam ka Elii'elii, Elii'el ka To'aa, **35** To'a ka Zuufi, Zuuf ka Elqaana'aa, Elqaanaan ka Mahaatii, Mahaat ka Amaasaayii, **36** Amaasaayi ka Elqaana'aa, Elqaanaan ka Yo'elii, Yo'el ka Azaariya'aa, Azaariyaan ka Sefaaniya'aa, **37** Sefaaniyaan ka Tahaatii, Tahaat ka Asiriir, Asiiir ka Ebiyaasaafii, Ebiyaasaaf ka Qoraahii, **38** Qoraahi ka Yizhaar, Yizhaar ka Qehaatii, Qehaat ka Lewwi'ii, Lewwiin ka Israa'elii ti. **39** Obboleessi isaa Asaaf, gara midda isaatiin dhaabbatee tajaajilaayuu. Asaaf ilma Berekiya'aa ti; Berekiyaan ka Shime'aa, **40** Shime'aan ka Mikaa'elii, Mikaa'el ka Ba'aseya'aa, Ba'aseya'aan ka Malkiyya'aa, **41** Malkiyyaan ka Etnii, Etni ka Zera'aa, Zeraan ka Adaaya'aa, **42** Adaayaan ka Eyitaanii, Eyitaan ka Ziima'aa, Ziimaan ka Shime'ii, **43** Shime'i ka Yaahaatii, Yaahaat ka Gershoomii, Geshoom ka Lewwi'ii ti. **44** Fira Meraarii keessaa worri gara bita'aatiin isaan woliin jiru: Etaanii ilma Qiishii ti. Qiish ka Abdii, Abdi ka Maluukii, **45** Maluuk ka Hashabiyya'aa, Hashabiyyaan ka Amaasiya'aa, Amaasiyaan ka Hilqiyya'aa, **46** Hilqiyyaan ka Amzii, Amzi ka Baanii, Baan ka Shaamerii, **47** Shaamer ka Maahilii, Maahil ka Mushii, Mushii ka Meraarii, Meraar ka Lewwi'ii ti. **48** Lewwooti dhiibin, dunkaanii dhugaa bayaa ta Galma Waaqaa keessa huji dhiibii mara akka hujanu ramadamane. **49** Tajaajilaan Mooti Waan Maraa Muuseen akkuma ajajetti Aaronii fi sanyiin isaa, Israa'eliiif gumaa cubbu'uu tolchiisaaf, huji Addee Irra

Caalaa Woyyittii keessatti hujantu maraaf, kennansa addee ciinca'aa irratti gubamuu fi kennansa addee hixaanni itti aarfamu irratti dhikaatuufille itti gaafatantoota te'ane. **50** Hiddi dhaloota sanyii Aaronii ta asii gad jirtu: Aaron Ele'azaar uumate; Ele'azaar Fiinehaas uumate; Fiinehaas Abiishuwa uumate; **51** Abiishuwaan Buki uumate; Buki Uzi uumate; Uzi Zeraayaa uumate; **52** Zeraayaan Meraayoot uumate; Meraayoot Amaariyaa uumate; Amaariyaan Ahixub uumate; **53** Ahixub Zaadoq uumate; Zaadoq Ahimaaz uumate. **54** Hixaan qaraa, sanyii Aaronii keessaa fira Qehaatiitiif waan bu'eef, latti isaaniif kennante ta asii gad jirtu: **55** Kutaa lafa fira Yihuda'aa keessaa qachaan Kebrooniitii fi latti tikaa ta adaala qachaa Kebroonii marti isaaniif kennante. **56** Latti ficha'aa ta adaala qachaa Kebrooniitii fi ollaan adaala qachaa Kebroonii ilma Yofune'ee Kaalebiif kennante. **57** Sanyiin Aaronii akka itti baqatanuuf qachooti isaaniif kenname: Kebron, Liibnaa, Yaatiir, Eshtemo'aa, **58** Hiilen, Deebir, **59** Aashaanii fi Bet-Shemeshii lafa tikaa ta adaala isaanii waliin. **60** Qooda lafa fira Beniyaaminii keessalle'ee qachooti: Gebaa, Alemetii fi Anaatoti lafa tikaa ta adaala isaanii waliin isaaniif kennamane. Qachooti fira isaanii wolumatti qachoota kudhanii sad. **61** Fira Qehaatii worra hafeefille, qooda lafa gamisa fira Minaase'ee keessaa qachooti kudhan kennamaneef. **62** Fira Gershoomiitiif akka maatii maatii isaaniititti, kutaa lafa fira Yisaakorii, lafa fira Asheerii, lafa fira Niftaaleemii keessaa, lafa gamisa fira Minaase'ee ta Baashaan keessaa keessalle'ee, qachooti kudhanii sad kennamaneef. **63** Fira Meraariitiifille akka maatii maatii isaaniititti lafa Ruubenii, lafa Gaadiitii fi lafa Zebulonii keessaa qachooti kudhanii lama kennamaneef. **64** Akka kanaan kolbaan Israa'elii qachootaa fi lafa tikaa ta adaala qachoota sanii jirtu Lewwootaaf kennane. **65** Qachoota gosa Yihuda'aa, gosa Shim'ooniitii fi gosa Beniyaaminii keessaa ka maqaan dhowame kana hixaa buusiisaan isaaniif kennane. **66** Fira Qehaatii keessaa gariin, kutaa lafa gosa Efreem keessaa qachootaa fi lafa tikaa ta adaala qachoota sanii fudhataneeraniyyu. **67** Isaan lafa koobittii Efreemii keessaa qachoota nami nama ijjeese itti baqatu Sheekem, Gezer, **68** Yaaqmi'aam, Bet-Horoon, **69** Ayalon, Gaat-Rimoon, lafa tikaa ta adaala isaanii mara waliin isaaniif kennamane. **70** Lafa gamisa gosa Minaase'ee keessaa, qachaa Aaneritiitii fi qachaa Biile'aamii, lafa tikaa ta adaala qachoota sanii waliin fira Qehaatii worra hafeef kennane. **71** Gosi Gershoomii, kutaa lafa gamisa gosa Minaase'ee keessaa qachoota: Golaan ka Baashaan keessaatii fi Eshtaarot lafa tikaa ta adaala isaanii waliin fudhatane. **72** Lafa gosa Yisaakorii keessalle'ee qachoota; Qedeesh, Daaberaat, **73** Raamootii fi Aanem, lafa tikaa ta adaala isaanii waliin fudhatane. **74** Lafa gosa Asheerii keessaa qachoota: Maashaal, Abdoon, **75** Huqoogii fi Rehoo lafa tikaa ta adaala isaanii waliin fudhatane. **76** Lafa fira Niftaaleemii keessalle'ee qachoota: Qedeeshii ka Galiilaa keessaa, Haamonii fi Kiriyyat-Aayim lafa tikaa ta adaala isaanii waliin fudhatane. **77** Gosi Meraarii worra hafe, lafa gosa Zebulonii keessaa qachoota: Rimoonii fi, Taabor lafa tikaa ta adaala isaanii waliin, **78** laga Yordaanosiitiin

gamaa, Yerikoo irraa karaa aduun baatuun, lafa gosa Ruubenii keessaa, qachoota goomolee keessaa Bezer, Yaahizaa, **79** Qedemootii fi Mefaat lafa tikaa ta adaala isaanii waliin fudhatane. **80** Lafa gosa Gaadii ka Giil'aad keessatti dhaggamanu keessalle'ee qachoota: Raamoot, Mahanaayim, **81** Heshiboonii fi Yaazer lafa tikaa ta adaala isaanii waliin fudhatane.

7 Ilmaan Yisaakorii afur: Tolaa, Phuwa, Yaashubii fi Shimroon. **2** Ilmaan Tola'aa: Uzii, Refaayaa, Yerii'el, Yaahimaay, Yibsaamii fi Shemu'el; isaan loltoota gootota sooresiitoota gosa maatii Tolaa ti. Bara mootummaa Daawitii keessa sanyiin isaanii kuma diddamii lamaa fi dhibba jaa. **3** Ilmi Uzii, Yizraahiya'a. Ilmaan Yizraahiya'a: Mikaa'el, Oobaadiyaa, Yo'elii fi Yishiyaa; isaan shanan kun martinuu sooreyyii. **4** Isaan niitolee heddu'uu fi ilmaan hedduu waan qabanuuf, akka galmee hidda dhaloota maatii isaaniititti loltoota lolaaf qophowane, kuma soddomii jaa qabaniyyu. **5** Gosa Yisaakorii mara keessaa akka barreeffama hidda dhaloota maatii isaaniititti loltooti jajjaba kuma saddeettamii torba. **6** Ilmaan Beniyaaminii sad: Belaa, Bekerii fi Yedii'el. **7** Ilmaan Belaa: Ezboon, Uzii, Uzii'el, Yeremootii fi Iiri; isaan shanan kun martinuu sooreyyii maatii abbaa isaanii ti; isaan akka galmee hidda dhaloota isaaniititti loltoota kuma diddamii lamaa fi soddomii afuri. **8** Ilmaan Bekerii: Zemiiraa, Yo'aas, Eli'ezer, Elyo'enaayi, Omiri, Yeremoot, Abiyaa, Anaatotii fi Alaameti; isaan kun martinuu ilmaan Bekerii ti. **9** Akka galmee hidda dhaloota isaaniititti sooresiitooti maatii abbaa isaanii, loltoota jajjaba kuma diddamaa fi dhibba lama. **10** Ilmi Yedii'elii Bilhaan. Ilmaan Bilhaanii: Ye'ush, Beniyaamin, Ehud, Kennaanaa, Zetaan, Tarshiishii fi Ahiishaahar. **11** Ilmaan Yedii'elii tun martinuu sooreyyii maatii abbootii ifii ti; sanyii isaani keessaa loltooti jajjaba lolaaf qophowane kuma kudhanii torbaa fi dhibba lama. **12** Worri Shuphiimiitii fi Huphiimii sanyii Iirii ti; worri Hushiimii sanyii Aheerii ti. **13** Ilmaan Niftaaleemii: Yaahize'el, Guni, Yezerii fi Shaalum; Niftaaleemiin kun ka Bilhaan deette. **14** Ilmaan Minaase'ee: Asrii'elii fi Maakiir ka gursumeettittii biyya Sooriya'aa irraa uumate; Maakiir Giil'aad uumate. **15** Maakiir worra Huphiimii fi Shuphiimii keessaa niitii fuudhe; maqaan obboleettii isaa Ma'aka'a; ilmaan Maakiirii keessaa tokko Zelofehaad; inni joollee durraa qofa uumate. **16** Niitiin Maakiirii Ma'akaan ilma isaa deettee, maqaa isaa «Pheresh» jette; maqaan obboleessa isaa Sheresh. Pheresh Ulaamii fi Raaqem uumate. **17** Ulaam Bedaan uumate; isaan kun sanyii Giil'aadii ilma Maakiirii, Maakiirii ilma Minaase'ee ti. **18** Obboleettiin Giil'aadii Hamoleket ilmaan sad: Ishood, Abi'ezerii fi Maahilaa deette. **19** Ilmaan Shemiida'aa: Ahiyaan, Shekem, Liikihii fi Aniiaam. **20** Sanyiin Efreemii: Efreem, Shutelaa uumate; Shutelaan, Bered uumate; Bered, Tahaat uumate; Tahaat, El'aadaa uumate; El'aadaan, Tahaat uumate; **21** Tahaat Zaabaadii fi Shutelaa uumate. Ezerii fi El'aad horii worra biyya Gaatii hatiisaaf yennaa gad bu'ane worri biyya sanii isaan ijjeese. **22** Abbaan isaani Efreem guyyaa hedduu isaaniif gadde; worri isaa dhufee isa jajjabeesse. **23** Achiin duuba Efreem haadha manaa ifii waliin rafee, isiille ulfoottee

ilma isaaq deette. Rakinni maatii isaa waan dhaqqabeef, «Berii'aa» jedhee maqaa isa baase. **24** Maqaan intala isaa Sera'a; isiin qachaa Bet-Horoonii ka jalaa'iti fi ka gubba'aa, qachaa Uzen-Seraalle ijaarsitte. **25** Efreem, Refaan uumate; Refaan, Resheef uumate; Resheef, Telaan uumate; Telaan Tahaan uumate; **26** Tahaan La'adaan uumate; La'aadaan Amiihud uumate; Amiihud, Eliishaamaa uumate; **27** Eliishaamaan, Nun uumate; Nun, Iyaasuu uumate. **28** Lafaa fi qachoota sanyiin Efreemii keessa leete: qachaa Bet'eliitii fi olloota adaala isaa; karaa aduun baatuun qachaa Na'araanii; karaa aduun seentuun qachaa Gezeriitii fi olloota adaala isaa; qachaa Sheekemiitii fi olloota adaala isaa; qachaa Ayya'aatii fi olloota adaala isaa ti. **29** Karaa meessaa sanyii Minaase'eelle'een qachaa Bet-Shaanii, qachaa Ta'ana'aatii, qachaa Megidootii fi qachaa Doorii olloota adaala isaanii jiranu woliin. Sanyiin Yoseefii ilma Israa'elii qachoota kana keessa le'ane. **30** Ilmaan Asheerii: Yimnaa, Yishwii fi Berii'a; obboleettiin isaanille Sera'a. **31** Ilmaan Berii'aa: Heberii fi Malkii'el; Malkii'el Biirzaawiti uumate. **32** Heber ilmaan sad Yaaflet, Shomer, Hotaamii fi obboleettii isaanii Shuwaa uumate. **33** Ilmaan Yaafletii: Phaasaak, Biimhaalii fi Ashiwaati. **34** Ilmaan Shomerii: Ahi, Rohigaa, Yehubaa fi Aaram. **35** Ilmaan obboleessa isaa Helemii: Zofaa, Yimnaa, Sheleshii fi Aamaal. **36** Ilmaan Zofaa: Suwaa, Harnefer, Shuwaal, Berii, Yimraa, **37** Bezer, Hood, Shamaa, Shiilshaa, Yitraanii fi Be'era'a. **38** Ilmaan Yeterii: Yofunee, Fiisphaa fi Era'a. **39** Ilmaan Ulaa: Araa, Hani'elii fi Riiziyi'a. **40** Isaan kun martinuu sanyii Asheerii keessaa sooressitoota maatii'ii, Ioltoota jajjaboo filamane, sooressitoota qondaaltota isaanii ti. Worri lolaaf qophowane, akka galmee hidda dhaloota isaaniiitti, dhiira kuma diddamii jaa.

8 Beniyaamin ilma angaficha Belaa, ka lammeesso'oo Ashbel, ka sadeesso'oo Ahiraa, 2 ka arfeesso'oo Nohaa, ka shaneesso'oo Raafaa uumate. **3** Ilmaan Bel'aa: Adaar, Geraa, Abiihud, **4** Abiishuwaa, Na'amaan, Aho'aa, **5** Geraa, Shefufaanii fi Huraam. **6** Sanyiin Ehudii soorressitooti maatii'ii, ka Gebaa keessa le'ane, ka booji'amanee gara Manahaa fudhatamane: **7** Na'amaan, Ahiyaa fi Gera'a. Geraan kun ka yennaa booji'uu san isaan soorresse; inni Uzaa fi Ahihud uumate. **8** Shaharaayaa niitolee ifii Hushiimii fi Ba'araa lakkiseen duuba, biyya Mo'aabii keessatti ilmaan uumate. **9** Niitii ifii Hodeesh irraa: Yobaab, Ziibiyaa, Meshaa, Maalkaam, **10** Ye'uz, Saakiyaa fi Miirmaa uumate; isaan martinuu sooreyyii maatii isaanii ti. **11** Ammalle niitii ifii Hushiim irraa: ilmaan Abitubii fi Elphaa'al uumate. **12** Ilmaan Elphaa'alii: Ebeer, Miishaamii fi Shemed. Shemediin kun ka qachaa Onootii fi Lodii olloota adaala isaanii jiranulle ijaare. **13** Berii'aa fi Shemaan, sooressitoota maatii qachaa Ayalonii keessa le'anuu ti; isaan worra qachaa Gaatii keessa le'anuu ar'anee baasane. **14** Ahiyon, Shachaaq, Yeremoot, **15** Zebaadiyaan, Araad, Ader, **16** Mikaa'el, Yisphaa'aa fi Yohaana ilmaan Berii'aa ti. **17** Zebaadiyaa, Meshulaam, Hiizeqi, Heber, **18** Yiishmeraayi, Yizlii'aa fi Yobaab ilmaan Elphaa'alii ti. **19** Yaaqim, Ziikri, Zabdi, **20** Eli'enaayi, Ziilaata, Elii'el, **21** Adaayaa, Beraaya'aa fi Shiimraat ilmaan

Shime'ii ti. **22** Yiishphaan, Ebeer, Elii'el, **23** Abdoon, Ziikri, Haanaan, **24** Hanaaniyaan, Elaam, Antotiyaa, **25** Yefdeya'aa fi Phenul'el ilmaan Shaashaaqii ti. **26** Shamsheeraayi, Shehariya, Aataaliyaa, **27** Yaa'areshiya, Eliya'aa fi Ziikri ilmaan Yerohaamii ti. **28** Isaan kun akka hidda dhaloota isaaniiitti sooressitoota maatii'ii te'anee barreeffamanee, Yersaaleem keessa le'ane. **29** Yeyi'el abbaa Giibe'onii ka qachaa Giibe'onii ijaaree keessa le'e; maqaan niitii isaa Ma'aka'a. **30** Ilmi isaa angafichi Abdoon; itti aananee Zuur, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, **31** Gedoor, Ahiyoo, Zaakerii **32** fi abbaa Shime'aa Miiklot. Isaan kunille fuullee fira ifii Yersaaleem keessa le'ane. **33** Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii ti; Saa'ol: Yonaataan, Malkiishuwaa, Abinaadaabii fi Esh-Ba'aal uumate. **34** Yonaataan Meriib-Ba'aal uumate; Meriib-Ba'aal Miikaa uumate. **35** Ilmaan Miika'aa: Phiton, Melek, Taare'aa fi Ahaaz. **36** Ahaaz, Yeho'adaa uumate; Yeho'aadaan Aalemet, Azmaawetii fi Ziimrii uumate; Ziimri, Mozaa uumate. **37** Mozaan, Biine'aa uumate; Biine'aa, Raafaa uumate; Raafaan, El'aasaa uumate; El'aasaan, Azeel uumate. **38** Azeel ilmaan jaa: Azriqaam, Bokeruu, Ishimaa'el, She'ariyaa, Obaadiya'aa fi Haanaan uumate; isaan kun martinuu ilmaan Azeelii ti. **39** Ilmaan Obboleessa isaa Asheeqii: angafichi Ulaam, ka lammeesso'oo Ye'ush, ka sadeesso'oo Eliifelex. **40** Ilmaan Ulaamii Ioltoota jajjaboo, worra guube'een lolu. Isaan ilmaan heddu'uu fi ilmaan ilmaa isaanii hedduu wolumatti dhibba tokkoo fi shantama qaban. Isaan kun martinuu sanyii Beniyaaminii ti.

9 Maarre kolbaan Israa'elii marti akka hidda dhaloota isaaniiitti kitaaba mootota Israa'elii keessatti barreeffamane. Kolbaan Yihuda'aa sababa addatamiisa dhabisa ifitiif booji'antee gara biyya Baabilonii fudhatante. **2** Worri qara gara lafa ifitiif fi qachoota ifitiitti deebi'ee qubate, Israa'eloota garii, hayyoota, Lewwootaa fi tajaajiltoota Galma Waaqaa ti. **3** Sanyii Yihuda'aa, sanyii Beniyaaminii, sanyii Efreemiitii fi sanyii Minaase'ee keessaa worri Yersaaleem keessa le'ane asii gad jiran: **4** Sanyii Faaresii ilma Yihuda'aa keessaa Utaayii ilma Amiihudii ti. Amiihudii ka Omirii, Omir ka limrii, limrii ka Baanii ti. **5** Sanyii Shiiloonii keessaa: Ilma isaa angaficha Asaayaa fi ilmaan isaa ti. **6** Sanyii Zeraa keessaa: Yewu'el. Kolbaan Yihuda'aa namoota dhibba jaa fi sagaltama. **7** Sanyii Beniyaaminii keessaa: Sa'aaluu ilma Meshulaamii ti. Meshulaam ka Hodaawiyyaa, Hodaawiya ka Hasenu'aa ti. **8** Ilma Yerohaamii Yiibneyaa, akaakoo Miikrii, ilma Uzii Elaa, abuuboo Yiibniya'aa, akaakoo Rewu'elii, ilma Shefaaxiya'aa Meshulaam. **9** Kolbaan Beniyaaminii akka hidda dhaloota isaaniiitti dhibba sagalii fi shantamii jaa. Isaan kun marti sooressitoota maatii ifii ti. **10** Hayyoota keessaa: Yedaa'iyaa, Yoyaariib, Yaakiin, **11** ilma Hilgiyyaa Azaariya'a. Azaariyaan ka Meshulaamii, Meshulaam ka Zaadoqii, Zaadoq ka Meraayootii, Meraayoot ka Ahiixubii ti. Ahiixub itti gaafatamaa hujii Galma Waaqaa keessaa ti. **12** Adaayaan ilma Yerohaamii ti. Yerohaam ka Phashihurii, Phashihur ka Malkiyya'aa ti. Ma'aasayaan ilma Adii'elii ti. Adii'el ka Yaahizera'aa, Yaahizera ka Meshulaamii, Meshulaam ka Meshileemii, Meshileem ka Iimerii ti. **13**

Hayyooti soressitooti maatii isaanii kuma tokkoo fi dhibba torbaa fi jaatama; isaan kun worra jajjaba hujii Galma Waaqaa keessaa hujuu dande'u. **14** Lewwoota keessaa: ilma Hashubii Shemaa'iyaa. Hashub ka Azriiqamii, Azriiqam ka Hashabiyya'a ti. **15** Baqbaqar, Heresh, Gaalaal, ilma Miika'aa Mataaniyya'a. Miikaan ka Ziikrii, Ziikri ka Asaafii ti. **16** Obaadiyaa ilma Shemaa'iyaa ti. Shemaa'iyaa ka Gaalaalii, Gaalaal ka Yedutuu ti. Berekiyyaa ilma Aasa'aa ti. Aasaan ka Elqaana'aa ti. Elqaanaan ka olloota Netofaatotaa keessa le'e. **17** Eeddooti karraa: Shaalum, Aquub, Talmoon, Ahimaanii fi fira isaanii ti; Shaalum soressaa isaanii ti. **18** Isaan haga adhaa karra karaa aduun baatuu ta mootichi ittiin ol seenutti ramadamaneeran; isaan eeddoota quttuma Lewwootaa ti. **19** Abuuboon Qoree akaakoon Ebiyaasaafii ilmi Qoree Shaalumii fi firooti abbaa isaa Qoraahoti, akkuma abbootiin isaanii seensuma Dunkaanii Woldeenna'aa eegiisaaf itti gaafatantoota te'ane, isaanille hujii Galma Waaqaa keessaatitti itti gaafatantoota. **20** Ilmi Ele'azaarii Fiinnehaas dur itti gaafatamaa eeddoota karraa ti; Mootiin Waan Maraalle isa woliin jiraayyu. **21** Seensuma karra Dunkaanii Woldeenna'aa ka eegu ilma Meshelemya'aa Zakaariyaas. **22** Worri seensuma karra Galma Waaqaa eegiisaaf flame, wolumatti dhibba lamaa fi kudhanii lama. Isaan akka hidda dhaloota isaaniiitti olloota ifii keessatti barreeffamane. Isaan kun akka isaan karra eeganu worra Daawitii fi raagichi Saamu'el ramadane. **23** Isaanii fi sanyiin isaanii itti gaafatantoota karra Galma Waaqaa ka Dunkaanii Woldeenna'aa ti. **24** Worri karra eegu maddii arfaniinuu karaa aduun baatuun, karaa aduun seentuun, kaabaa fi kibbaan jiraniyyu. **25** Worri fira isaanii ka ollaa isaanii keessa jiranu yennaa yenna'aa dhufacee guyyaa torbaaf isaan woliin eeganiyyu. **26** Sooreyyiin Lewwootaa arfan eeddooti karraa, kolloota Galma Waaqaatii fi addee meyy Galma Waaqaa itti maffamu addatamummaa'aa eeganiyyu. **27** Galma Waaqaa eegiisaaf, ganama ganamalle karra baniisaaf, itti gaafatamummaa furtu'uu waan qabanuuf, isaan adaala Galma Waaqaa bulaniyyu. **28** Lewwooti gariin itti gaafatantoota meyy Galma Waaqaa keessaa ti; isaan meyy yennaa itti fayyadamu laakkowanee baasane yennaa galchanulle laakkowanee massan. **29** Lewwooti kuun meyy gara garaa, meyy woyyicha mara, bullaa qamadi'ii dansaa, daadhii woyni'ii, zayitii, hixaanaa fi uddowaa adda addaa irratti itti gaafatantoota te'ane. **30** Hayyoota keessaa gariin ammoo, uddowaa wolitti makiisaaf itti gaafatantoota te'ane. **31** Lewwoota keessaa Maatiitiyaan ilmi angafichi Shaalumii firri Qoraahii addatamaa waan te'eef, itti gaafatamaa daabboo kennansaa bilcheessanuu ti. **32** Fira isaanii fira Qehaatii keessaa gariin, Sanbata Sanbata daabboo xarapeessaa irra keyantu qopheessiisaa itti gaafatantoota te'ane. **33** Worra Lewwootaa keessaa soressitooti maati'ii, faarsitooti, halkanii fi guyyaalle waan tajaajilanuuf, hujii dhibii irraa bilisa te'anee, kolloota Galma Waaqaa keessa le'an. **34** Isaan kun martinuu, akka hidda dhaloota isaaniiitti sooreyyii maatii Lewwi'ii, ka Yerusaalem keessa le'ane. **35** Abbaan Giibe'onii Yeyi'el qachaa «Giibe'on» jedhamu ijaaree achuma le'e; maqaan niitii isaa Ma'aka'a. **36** Ilmi isaa

angafichi Abdoon; ka itti aananu Zuur, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, **37** Gedoor, Ahiyoo, Zakaariyaasii fi Miiklot. **38** Miiklot, Shime'aa uumate. Isaanille fira ifii bira Yerusaalem keessa le'ane. **39** Neer, Qiish uumate; Qiish, Saa'ol uumate; Saa'ol: Yonaataan, Malkiishuwa, Abinaadaabii fi Esh-Ba'aal uumate. **40** Yonaataan, Meriib-Ba'aal uumate; Meriib-Ba'aal, Miikaa uumate. **41** Ilmaan Miika'aa: Phiiton, Melek, Taare'aa fi Ahaaz. **42** Ahaaz, Yaaraa uumate; Yaaraan: Alemet, Azmaawetii fi Ziimri uumate; Ziimri Mozaa uumate. **43** Mozaan, Biine'aa uumate; Biine'aan, Refaayaa uumate; Refaayaan, El'aasaa uumate; El'aasaan, Azeel uumate; **44** Azeel ilmaan jaa qaba; maqaan isaanii: Azriiqam, Bokeruu, Ishimaa'el, She'ariyaa, Obaadiyaa fi Haanaan. Isaan kun ilmaan Azeelii ti.

10 Bara san worri Filiisxeemotaa Israa'eloota lolane; Israa'elootille isaan duraa adoo baqatanuu, bacaan isaanii gaara Giilbo'aa irratti ijjeefamane. **2** Worri Filiisxeemotaa Saa'olii fi ilmaan isaa ari'anee, ilmaan isaa sad Yonaataan, Abinaadaabii fi Malkiishuwa ijjeesane. **3** Lolli kun Saa'ol irratti jabaate; worri daayaan lolu yennaa isa dhaggane, daayaan isa madeessane. **4** Saa'ol namicha meyy lolaa ka isaa ba'atuun, «Worri haqanqabaa hin qabatin kun dhufee akka natti hin taphanne, ati shallaagaa keeti buqqifadhuutii na ijjeesi!» jedhe. Namichi meyy lolaa ka isaa ba'atu sun ammoo, guddoo waan sodaateef, tana hin goone. Tanaaf, Saa'ol shallaagaa ifii fudhatee, isa irratti ifi dire. **5** Namichi meyy lolaa ka isaa ba'atu sun, Saa'ol akka du'e yennaa dhagge, innille shallaagaa ifii irratti ifi diree du'e. **6** Akka kanaan Saa'ol du'e; isaa fi ilmaan isaa sadiinuu, maatiin isaa marti woluma gula dhumatane. **7** Israa'elooti dhooga san keessa jiranu, loltooti isaanii akka baqatane, Saa'olii fi ilmaan isaa akka dhumatane yennaa dhaggane, qachoota ifii lakkisane baqatane. Worri Filiisxeemotaa dhufanee qachoota san qabatane. **8** Boruyyaa worri Filiisxeemotaa, worra dhumatane san irraa meyy mulqatiisaaf yennaa dhufane, reeffa Saa'olitiiti fi reeffa ilmaan isaa gaara Giilbo'aa irratti dhaggane. **9** Isaan woyaa Saa'ol irraa mulqatane, mataa isaa muranee, meyy lolaa isaa fudhatanee, oduu dansaa tana waaqotaa fi kolbaa ifiititti akka himanuuf, lafa Filiisxeemotaa mara keessa namoota ergane. **10** Isaan meyy lolaa ka isaa galma waaqota ifii keessa keyanee, mataa isaa galma waaqa ifii ka Daagonii keessatti fannisane. **11** Namooti qachaa Yaabesh-Giil'aadii keessaa ammoo, waan worri Filiisxeemotaa Saa'ol irratti godhane mara yennaa dhage'ane, **12** loltooti isaanii jajjaboon dhaqanee, reeffa Saa'olitiiti fi reeffa ilmaan isaa fuudhane, gara Yaabeshii fidane; lafee isaanii qilxaa jalatti awwaalane, guyyaa torba laamane. **13** Saa'ol Mootii Waan Maraatiif addatamiisa waan dhabeef du'e; inni worra ekeraa dubbisu irraa gorsa gaafate malee, jecha Mootii Waan Maraatiif hin ajajanne. **14** Inni Mootii Waan Maraa hin gaafanne. Tanaaf Mootiin Waan Maraa isa ijjeesee, mootummaa isaa ilma Iseyii Daawititi dabarsee kenne.

11 Achiin duuba Israa'elooti martinuu Kebronitii Daawiti biratti wolitti qabamane, «Kunoo, nuuti foon keetii fi

dhiiga keeti. **2** Dur yennaa Saa'ol mootii te'ee jiruuyyuu, ka Israa'eloota duulchisee galchu si'i. Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si'iin, «Ati kolbaa tiyya Israa'el hin tissita; bulchaa kolbaa tiyya Israa'elii hin teeta» jedheera» jedhaneen. **3** Jaarsoleen Israa'elii marti Kebroonitti mooticha Daawiti bira yennaa dhufane, inni fuula Mootii Waan Maraa duratti isaan woliin gondoorroo gondoorate. Akkuma Mootiin Waan Maraa karaa Saamu'eliitiin dubbatetti, isaan akka Daawiti Israa'el irratti mootii te'u muudane. **4** Mootichi Daawitii fi Israa'elooti marti gara qachaa Yerusaleemii ka «Yibus» jedhamuu duulane. Worri Yibusootaa ka achi keessa le'u, **5** Daawitiin, «Ati as hin seentuu» jedhane. Daawiti ammoo, kushee Xiyoonii qabate; kusheen sun, «Qachaa Daawitii» jedhantee beekkante. **6** Daawiti, «Nami dursee Yibusoota lolu sooreessa loltootaa ajajaa woraanaa hin te'a» jedhe. Yo'aab ka Zeruyaana deette dursee dhaqee isaan lolee, ajajaa te'e. **7** Achiin duuba Daawiti kushee san keessa le'e; tanaaf isiin, «Qachaa Daawitii» jedhante. **8** Inni kaabii, «Milloo» jedhantuu kaasee, kushee sanitti naannessee qachaa ijaare; Yo'aabille qachaa hafe deebisee haarsesse. **9** Mootiin Waan Maraa ka waan mara dade isa woliin waan jiruuf, Daawiti ittuma jabaataa ideeme. **10** Isaan kun Loltoota Daawitii keessaa gootota, kolbaa Israa'elii mara woliin akkuma Mootiin Waan Maraa waadaa galetti, akka Daawiti mootii te'u, mootummaan isaalle akka jabaattu worra mootummaa isaa keessatti isa qarqaare. **11** Laakkossi loltoota gootota Daawitii ka asii gad jiru: Ka qaraa Yaashobi'aam ka fira Hakmonii sooreessa gootota sadii ti; inni lola tokko keessatti eboo ifitiin namoota dhibba sad ijjeese. **12** Gootota sad keessaa ka isatti aanu, fira Ahohii ilma Dodoo Ele'azaar. **13** Yennaa worri Filiixeemotaa lolaaf Phasdamiimitti wolitti qabamane, inni Daawiti woliin achi jiraayyu; addee fichaa garbuun baccaan keessa jiruutitti, Israa'elooti worra Filiixeemotaa duraa baqatane. **14** Daawitii fi Ele'azaar fichaa san keessatti waan addee qabataneeraanuuf, worra Filiixeemotaa lolane; Mootiin Waan Maraa injifachaa guddoo isaaniif kenne. **15** Loltoota worra Filiixeemotaa keessaa gariin, dhooqa Refaa'iimii keessatti kushee qabatane adoo jiranuu, sooreyyii loltoota Daawitii soddoma keessaa sad, Daawiti bira gara rassaa goda Adulaamii bira jiruu dhaqane. **16** Yennaa san Daawiti kushee keessa jiraayyu; loltooti Filiixeemotaalle Betilhem keessa jiraniyyu. **17** Daawiti bisaan dheebotee, «Boolla bisaanii ta karra Betilhem bira jirtu keessaa, bisaan ani unu eennutti woraabee naa fida laati!» jedhe. **18** Achiin duuba loltooti goototi sadiin sun, loltoota worra Filiixeemotaa keessa dabarane, boolla karra Betilhemii bira jirtu san keessaa bisaan woraabanee, Daawitiif fidane. Daawiti ammoo, bisaan san hin unne. Inni bisaan san kennansaa godhee Mootii Waan Maraatiif dhangalaasee, **19** «Akka ani bisaan kana hin unne Waaqi narraa fageessuu ti! Bisaan kana uniis akka ani dhiiga namoota lubbuu ifii gurguratane, bisaan kana fidanee unaneetii motii ree?» jedhe. Tanaaf inni bisaan san hin unne. Namooti goototi sadiin sun wonni godhane tana. **20** Obboleessi Yo'aabii Abiishaayi sooreessa loltoota gootota sadiin sanii ti; inni eboo ifii fudhatee namoota

dhibba sad ijjeese, akka loltoota gootota sadiin sanii gurra dhaggate. **21** Inni loltoota sadiin san keessaa tokko te'uu dhabulle, isaan caalaa ulfinna guddaa dhaggatee ajajaa isaanii te'e. **22** Ilmi Yihoyaada'aa nami biyya Kabzii'elii Benaayaan, lolticha goota nama hujii gugurdoe huje. Inni gootota Mo'aabii lama ijjeese. Gaafa dhakaan roobaa bu'e tokko gara bowwa'aa gad dhaqee neenqa tokkolle ijjeeseera. **23** Inni nama biyya Gibxi'i ka ciqilee shan dheeratu tokkolle ijjeeseera. Namichi Gibxi'i sun, eboo somey isi'i muka worri woyaa dhowu, woyaa dhowu itti maru fakkaattu qabaatulle, Benaayaan ulee ifii qabatee itti dhaqee, eboo isaa harkaa butee fuudhee, ebuma isaatiin namicha Gibxi'i san ijjeese. **24** Ilmi Yihoyaada'aa Benaayaan tana godhiisaan, innille akkuma gootota dhiira sadiin sanii gootummaa dhaggate. **25** Inni loltoota gootota soddoma san caalaa ulfinna dhaggate; te'uu malee inni akka gootota sadiin kaanii ka beekkamee moti. Daawiti worra isa eegu irratti itti gaafatamaa isa godhate. **26** Loltooti goototi ka asii gad jiranu: obboleessa Yo'aabii Asaahel, nama biyya Betilhemii ilma Dodoo Elhaanaa, **27** nama biyya Harorii Shaamoot, nama biyya Phelonii Helez, **28** nama biyya Teqo'aa ilma liqishii Iiraa, nama biyya Anaatotii Abii'ezer, **29** nama biyya Hushii Siibekaayi, nama biyya Ahohii Iilaayi, **30** nama biyya Netofii Maharaay, nama biyya Netofii ilma Ba'anaa Heled, **31** sanyii Beniyaamii keessaa nama biyya Giibe'aatii ilma Riibaayii Iitaayi, nama biyya Phiiraatonii Benaayaa, **32** nama biyya dhooqa Ga'aashii keessaa Huraayi, nama biyya Aarbataahii Abii'el, **33** nama biyya Baharumii Azmaawet, nama biyya Sha'albonii Eliyaabaa, **34** ilmaan Haashemii nama biyya Giizonii, nama biyya Haraarii ilma Shaagee Yonaataan, **35** nama biyya Haraarii ilma Saakaarii Ahii'aam, ilma Urii Eliifaal, **36** nama biyya Mekeraatii Hefer, nama biyya Phelonii Ahiyaay, **37** nama biyya Qarmelosii Hezro, ilma Ezbaayii Na'araayi, **38** obboleessa Naataanii Yo'el, ilma Hagrii Miibhaar, **39** nama biyya Amoonii Zeleq, nama biyya Berootii ka meya lolaa Yo'aabii ba'atu, ka Zeruyaana deette Naharaayi, **40** nama biyya Yaatiirii Iiraa, nama biyya Yaatiirii Gaareb, **41** nama biyya Heetii Uriiyaa, ilma Ahilaayii Zaabaad, **42** ilma Shiizaa nama biyya Ruubenii ka gosa Ruubeniitii fi loltoota soddoma isa woliin jirtuuf sooreessa te'e Adiinaa, **43** ilma Ma'akaa Haanaan, nama biyya Miitaanii Yoshaafaax, **44** nama biyya Ashteraatii Uziyaa, ilmaan Hotaamii nama biyya Aro'erii Shaamaa'ii fi Yeyi'el, **45** ilmaan Shiimrii nama biyya Tiizaahii Yediya'elii fi obboleessa isaa Yohaa, **46** nama biyya Mahawaatii Elii'el, ilmaan Elnaa'amii Yeriibaayii fi Yoshaabiya, nama biyya Mo'aabii Iitmaa, **47** Elii'el, Obedii fi nama biyya Mezoobii Ya'aasi'el.

12 Daawiti ilma Qiishii Saa'ol duraa dhokatee Siiglaag keessa adoo jiruu, loltoota gootota duula keessatti isa qarqaarane keessaa ka gara isaa dhufane, ka asii gad jiranu: **2** Isaan worra guube'ee ka daaya harka middaati fi bita'aatiin darbatiiisa, dhakaalle qolaansiisa dande'u, gosa Beniyaamii keessaa fira Saa'olii ti; **3** Sooreessitooti isaanii Ahii'ezerii fi Yo'aas; isaan lamaanuu ilmaan Shema'aa nama biyya Giibe'aatii ti; ilmaan Azmaweezezii'elii fi Phelex, Beraakaa,

nama biyya Anaatotii Yehuu, **4** nama biyya Giibe'onii Yishmaa'iyaa ka odduu loltoota soddomaatiitti gooticha sooressa isaanii te'e; Ermiyaas, Yahaazi'el, Yohaannaan, nama biyya Gederataa'i Yozaabaad, **5** Eluzaayi, Yeremoot, Belaayaa, Shemaariyaa, nama biyya Haruufii Shefaaxiyaa, **6** Elqaanaa, Yeshiyyaa, Azaarel, Yo'ezerii fi nama biyya Qoraahii Yaashaabe'aam, **7** nama biyya Gedoorii keessaa ilmaan Yerohaamii Yo'elaa fi Zebaadiya'a. **8** Daawiti kushee goomolee keessaa keessa adoo jiruu gosa Gaadii keessaa loltooti goototi gara isaa dhufane; isaan worra wonte'ee fi woraana qabatiisa beekanu, ka fuulli isaanii akka fuula neenqaa sodaachisuu fi ariitiin isaanille akka buddannee gaara irraa ti. **9** Soorressitooti isaanii tokkeessoon Ezer, lammeessoon Obaadiyaa, sadeessoon Eliyaab, **10** arfeessoon Miishimana'a, shaneessoon Ermiyaas, **11** jayeessoon Aataayi, torbeessoon Eli'eel, **12** saddeetessoon Yohaanna'a, sagaleessoon Elzaabaad, **13** kudhaneessoon Ermiyaas, kudha tokkeessoon Maakbaanaay. **14** Isaan kun ajajjoota loltoota gosa Gaadii ti; isaan keessaa ajajaan diqqaan akka ajajaa loltoota dhibbaa ti; ajajaan guddaan akka ajajaa loltoota kumaa ti. **15** Isaan ji'a qaraa keessa, yennaa lagi Yordaanosii guute, gamatti bu'anee worra Yordaanos irraa karaa aduun baatuu fi karaa aduun seentu dhooqa keessa le'uu mara ari'ane. **16** Gosa Beniyaamiiniiti fi gosa Yihuda'aa keessaa namooti gariin gara kushee isaa Daawiti bira dhufane. **17** Daawiti isaan qophatiisaaf gara isaanii gad bayee isaanii, «Isin nageyaaf, na qarqaariisaafille gara kiyya yoo dhuttanee jiraattane, isin fudhatisaaf qophoweera. Adoo ani dokonkora tokko hin qabaatin, isin diina kiyatti dabarsitane na kenniisaaf gara kiyya yoo dhuttanee jiraattane ammoo, Waaqi abbootii teennaa isin dhagguu ti; isinille'etti muruu ti» jedhe. **18** Achiin duuba ayyaanni Waaqaa ajajaa loltoota soddomaa Amaasaayi irratti bu'ee, «Ee Daawiti, nuuti keeti; Ee ilma Iseyii nuuti si woliin jirra; Waaqi waan si qarqaaruuf nageenni siif te'uu! worra si qarqaaruufille nageenni te'uu ti» jedheen. Maarre Daawiti isaan fudhatee, soorressitoota loltoota ifii godhate. **19** Daawiti worra Filisxeemotaa woliin Saa'olii mooticha loliisaaf yennaa dhaqe, gosa Minaase'ee keessaa gariin finqilane loltoota Daawitiitti makamane; te'uu malee Daawiti fi namooti isaa worra Filisxeemotaa hin qarqaarre; sababille soorressitooti Filisxeemotaa, «Daawiti, nu fixee gara gootaa ifii Saa'olii deebi'a» jedhane waan sodaataneef, mari'atane akka inni achi deemu godhane. **20** Yennaa Daawiti gara Siqlaagii dhaqe gosa Minaase'ee keessaa, ajajjooti kumaa: Adiinaa, Yozaabaad, Yediya'a'el, Mikaa'el, Yozaabaad, Eliihu fi Ziiletaay finqilane gara isaa galane. **21** Isaan kun marti loltoota gootota waan te'aneef, loltoota isaa keessalle'etti ajajjoota waan te'aneef, worra Daawitiitti duule lolisaan isa qarqaarane. **22** Loltooti Daawiti akka loltoota Waaqaa haga bacatanutti, namooti isa qarqaarsiisaaf guyyuma guyya'aan gara isaa dhufane. **23** Akkuma Mootiin Waan Maraa Daawitiif waadaa galetti, laak-kossi loltoota lolaaf hidhatanee, mootummaa Saa'olii mootichaa gara isaa deebisiisaaf, Kebronitti gara Daawiti worri dhufe ka asii gad jiru: **24** Wonte'ee fi eboo qabatanee

lolaaf worri qophowane, namooti Yihuda'aa loltoota kuma jaa fi dhibba saddeeti. **25** Gosa Shimi'oonii keessaa loltooti goototi lolaaf qophowane, namoota kuma torbaa fi dhibba tokko. **26** Gosa Lewwi'ii keessaa loltoota kuma afurii fi dhibba jaa. **27** Akkasuma fira Aaronii keessaa Yehoyaadaa sooressaa isaanii woliin nama kuma sadii fi dhibba torba. **28** Dargaggeessa goota Zaadoqii fi maatii abbaa isaa keessaa ajajjooti diddamii lama. **29** Fira Saa'olii keessaa namooti Beniyaamii kum sad, isaan keessaa gariin irra caalaan haga bara saniitiitti Saa'oliif addatamane. **30** Namoota Efreemii keessaa, loltooti goototi fira abbaa ifii keessatti beekkamane kuma diddamaa fi dhibba saddeeti. **31** Namoota gamisa gosa Minaase'ee keessaa, ka maqaan isaanii galmeeffamee, Daawiti mootii godhatisaaf dhufane, namoota kuma kudha saddeeti. **32** Sanyii Yisaakorii keessaa, worri bara hubatane, waan Israa'el maltelle worri beekane, fira isaanii worra ajaja isaanii jala jiranu mara woliin sooreyyiin dhibba lama. **33** Namoota Zebuloonii keessaa, loltooti meya lolaa maraan leenjifamane lolaa qophowane, ka gadhaa tokkochaan Daawiti qarqaariisaaf dhufane, namoota kuma shantama. **34** Sanyii Niftaalemii keessaa ajajjooti kuma tokko; isaan woliille'een worri wonte'ee fi eboo qabatu nama kuma soddomii torba. **35** Sanyii Daanii keessaa ka lolaaf qophowane, namoota kuma diddamii saddeetii fi dhibba jaa. **36** Sanyii Asheerii keessaa ka lolaaf leenjifamane duulaaf qophowane kuma afurtama. **37** Worra laga Yordaanosii irraa karaa aduun baatu jiranu keessaa, namooti Ruubenii, namooti Gaadiitii fi gamisa gosa Minaase'ee ka meya lolaa mara hidhatane, nama kuma dhibba tokkoo fi kuma diddama. **38** Loltooti lolaaf qophootte tun martinuu gadhaa tokkochaan, Daawiti Israa'el irratti mootii godhatisaaf gara Kebronii dhufane. Namooti Israa'elii worri hafane martille, Daawiti mootii godhatisaaf yaadi isaanii akkuma san tokko te'e. **39** Namooti kun waan firri isaanii isaaniif qopheessane nyaataa, unaa guyyaa sad Daawiti bira turane. **40** Israa'el keessatti yennaa gammadaa waan teeteef, namooti adaala isaanii jiranulle, lafa fagoo Yisaakor irraa, Zebuloonii fi Niftaalem irraa sagalee harreelle'etti, gaalotatti, gaangole'ee fi sangootatti fe'anee bullaa, bixee harru'uu, bixee midhaan woyyn'ii, daadhii woyyn'iitii fi zayitii bacaa fe'anee fidane. Sangootaa fi hooleelle fidanee dhufane.

13 Daawitiin mootichi ajajjoota ifii ta kumaatii fi ta dhibbaa, sooreyyii ifii mara woliin mari'ate. **2** Achiin duuba Daawiti gumii Israa'elootaa maraan, «Wonni kun yoo isinitti dansaa fakkaatte, fedhii Mootii Waan Maraa Waaqa keennaale yoo teete, obboleeyyan teenna ta hatte, worri lafa Israa'elii keessa jiranu, hayyootaa fi Lewwooti qachoota ifii keessaa fi lafa tikaa ta ifii keessa jiranu marti, dhufanee akka nu woliin wolitti qabamanu namoota isaanitti ergina. **3** Kowa'a, Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa ta bara mootummaa Saa'olii hin barbaadin, dhandhee fidanna» jedhe. **4** Wonni sun marti isaan maratti sirrii teetee waan mudhatteef, kolbaan sun marti tana godhiisaaf wolii galte. **5** Maarre

Daawiti Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa Kiriyyat-Ya'ariimii fidiisaaf, Israa'eloota laga Shiihori ka Gibxii keessaatii jalqabee, haga seensuma Haamaatii jiranu mara wolitti qabe. **6** Daawitii fi Israa'elooti marti Saanduqa Gondooro'oo ta Waaqa Mootii Waan Maraa ta maqaa isaatiin waamante, ta dada ol-gubba'aa ta koola qaddu lamaan odduu barcuma'aa irra keyante san fidiisaaf, gara qachaa Ba'aalaa, ka Yihudaa keessaa ka «Kiriyyat-Ya'ariimii» jedhamutti ol bayane. **7** Isaan Saanduqa Gondooro'oo ta Waaqaa mana Abinaadaabiitii fuudhane, garreettaa haareya irra keyanee fidane. Uzaanii fi Ahiyoon garreettaa harkifamu san oofane. **8** Daawitii fi Israa'elooti marti hamaa ifii maraan Waaqa duratti weeddu'uun, kiraara guddichaan, maseenqoon, dibbe'een, sibiila wolitti dhowamee qoonqoo guddoo dhageessisu fi tultulla'aan jilfatane. **9** Eeddummee Kiidonii yennaa geyanee qotiyooti garreettaa harkittu waan gufatteef, Uzaan Saanduqa Gondooro'oo san qabiisaaf itti hiixate. **10** Uzaan Saanduqa Gondooro'oo san harka ifitiin waan tuqeef, Mootiin Waan Maraa isatti aaree isa dhowe. Maarre inni achuma Waaqa duratti du'e. **11** Aariin Mootii Waan Maraa waan Uzaa cassiteef, Daawiti aare. Addeen sun haga adhaatitti «Pherez-Uzaa» jedhanti. **12** Daawiti gaafasii jalqabee Waaqa sodaatee, «Ani attamiin Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa tana fudhadhee galuu dande'a ree?» jedhe. **13** Tanaaf, Daawiti Saanduqa Gondooro'oo san gara qachaa ifii fudhatee galiisa lakkisee, gara mana Obed-Edoomii nama qachaa Gaatii geesse. **14** Saanduqa Gondooro'oo ta Waaqaa, ji'a sad maatii Obed-Edoomii woliin mana isaa keessa turte. Mootiin Waan Maraalle maatii Obed-Edoomiitii fi waan inni qabu mara eebbise.

14 Mooticha Daawitii mana mootumma'aa akka ijaaranuuf, mootichi Xiirsoosii Hiiraam namoota mana dhaka'aan ijaaranuu fi namoota muka bocciisa beekanu, muka hindheensaa woliin isaaf erge. **2** Daawitille akka Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii irratti mootii isa godhee fi sababa kolbaa ifii Israa'eliiitii jedhee mootummaa isaalte akka guddise beke. **3** Daawiti Yerusaleem keessatti dubartii ede'ee fuudhee, ilmaanii fi ijoollee durraa ede'ee uumate. **4** Maqaan ijoollee inni Yerusaleemitti uumatee: Shamu'aa, Shobaab, Naataan, Solomoon, **5** Yibhaar, Eliishuwa, Elphaalex, **6** Nogaa, Nefeg, Yaafii'aa, **7** Eliishaamaa, Ba'aal-Yaadaa fi Eliifelex. **8** Daawiti biyya Israa'elii irratti mootii akka te'e worri Filisxeemotaa yennaa dhage'e, marti isaanituu isa qabiisaaf ol bayane; Daawitille isaan loliisaaf duula itti baye. **9** Worri Filisxeemotaa dhooqa Refaa'iimii geyanee saamiisa jalqabane. **10** Daawiti, «Worra Filisxeemotaattii duuluu? Ati harka kiyyatti dabarsitee isaan hin kennitaa?» jedhee Waaqa gaafate. Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ee, duuli, ani harka keetitti dabarsee isaan hin kenna» jedhe. **11** Maarre Daawiti namoota ifii woliin gara Ba'aal Pheraaziimii ol bayee, worra Filisxeemotaa lolanee injifatane. Inni, «Akka lolaan bisaanii ededa caccassu, Waaqi harka kiyya irratti diinota kiyya caccasse» jedhe. Tana irratti maqaan addee saniille, «Ba'aal-Pheraaziim» jedhamee moggaafame. **12** Worri Filisxeemotaa waaqota ifii ka dharaa achitti lakkisane baqatane; Daawiti akka isaan

gubamanuuf ajaja baase. **13** Worri Filisxeemotaa ammalle deebi'anee dhooqa san saamiisa jalqabane. **14** Daawiti ammalle Waaqa gaafate; Waaqille deebisee, «Marfaduutii muka harru'uu biraan isaan loli malee, fuula duraan itti ol hin bayin. **15** Qoonqoo geararsaa qaccee muka harru'uu gubba'atti yennaa dhageette, ani loltoota Filisxeemotaa injifatiisaaf si'iin dura waan bayuuf, isaan loliisaaf dhaqi» jedheen. **16** Daawiti akkuma Waaqi isa ajaje godhee, namoota ifii woliin, Giibe'onii jalqabee haga Gezeerititti loltoota worra Filisxeemotaa ari'e. **17** Gurri Daawitii lafa maratti dhage'ame; Mootiin Waan Maraalle gosi biyyi adda addaa akka isa sodaattu godhe.

15 Daawiti qachaa ifii keessatti mana ijaarrateen duuba, Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaatiif addee qopheessee, dunkaanii dhaabeef. **2** Achiin duuba Daawiti, «Mootiin Waan Maraa, Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa akka ba'atanuuf, haga bara baraa isa akka tajaajilanu, Lewwoota waan filateef, isaan malee nami tokkole Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa hin ba'atu» jedhe. **3** Daawiti Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa san, gara addee inni isi'iif qopheessee akka fidanuuf Israa'eloota mara Yerusaleemitti wolitti qabe. **4** Inni sanyii Aaroniitii fi Lewwootalle wolitti qabe. **5** Worri inni wolitti qabe, sanyii Qehaati keessaa soorressa Uri'elii fi firoota isaa nama dhibba tokkoo fi diddama, **6** sanyii Meraarii keessaa soorressa Asaaya'aa fi firoota isaa nama dhibba lamaa fi diddama, **7** sanyii Gershoonii keessaa soorressa Yo'elii fi firoota isaa nama dhibba tokkoo fi soddoma, **8** sanyii Eliizaafaanii keessaa soorressa Shema'iyyaa fi firoota isaa nama dhibba lama, **9** sanyii Kebronii keessaa soorressa Eli'elii fi firoota isaa nama saddeettama, **10** sanyii Uzii'elii keessaa soorressa Aminaadaabii fi firoota isaa nama dhibba tokkoo fi kudhanii lama. **11** Achiin duuba Daawiti hayyoota lama Zaadoqii fi Abiyaataa, akkasuma Lewwoota jaa Uri'el, Asaayaa, Yo'el, Shema'iyyaa, Eli'elii fi Aminaadaab waamee, **12** «Isin soorressitoota maatii Lewwootaa ti. Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii, gara addee ani isi'iif qopheessee fidiisaaf, ifii fi fira keessanille woyyoonsa'a. **13** Yennaa qaraa isin Lewwooti Saanduqa Gondooro'oo hin ba'anne; nuutille akka ajaja isaattii isa hin barbaanne. Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi keenaa aarii ifii nu irratti bobeesse» jedhee dubbate. **14** Maarre hayyootii fi Lewwooti, Saanduqa Gondooro'oo Ka Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii fidiisaaf, ifii woyyoonsane. **15** Muuseen akka jecha Mootii Waan Maraattii akkuma ajaje, Lewwooti Saanduqa Gondooro'oo ta Waaqaa san danqara'aan gurmuu ifii irratti ba'atane. **16** Daawiti itti dabalee soorressitooti Lewwootaa, namoota meya faaru'uutiin, maseenqoon, kiraara guddichaan, sibiila wolitti dhowamee qoonqoo guddoo dhageessisuun, faaruu nama gammachiitu akka faarfatanu fira ifii keessaa akka filanu ajaje. **17** Maarre worri Lewwootaa ilma Yo'elii Hemaan, fira isaa keessaa ilma Berekiya'aa Asaafii fi ilma Qushaaya'aa Etaan filatane. **18** Isaan wolille'een sadarkaa lammeesso'ootitii fira isaanii ka filamane Zakaariyaas, Ya'aasi'el, Shemiiraamoot,

Yehii'el, Unii, Eliyaab, Benaayaa, Ma'aseyaa, Matitiyaa, Eliifelehuu, Miiqneyaa, Obed-Edoomii fi Yeyi'el worra karra eegu godhane. **19** Worri faarfatu Hemaan, Asaafii fi Etaan worra sibiila sageettu'uu wolitti dhowanee qillilliisiisan. **20** Zakaariyaas, Azii'el, Shemiiraamoot, Yehii'el, Uniin, Eliyaab, Ma'aseyaanii fi Benaayaan, maseenqoo akka qoonqoo dubartootaa ta ol qabataneetiitti dhowan. **21** Matitiyaan, Eliifelehuu, Miiqneyaan, Obed-Edoom, Yeyi'elii fi Azaziyaan kiraara guddicha dhowan. **22** Qayinaaniiin Lewwichi sooreessa faarsitootaa itti gaafatamaa faaru'uu ti; inni beekkicha faaru'uu ti. **23** Berekiyaanii fi Elqanaan eeddota karra Saanduqa Gondooroo'oo ti. **24** Hayyooti Shebaniyaan, Yoshaafaax, Nataani'el, Amaasaayi, Zakaariyaas, Benaayaanii fi Elii'ezer Saanduqa Gondooroo'oo ka Waaqaa duratti tultullaa afuufan. Obed-Edoomii fi Yehiiyaan eeddota karra Saanduqa Gondooroo'oo ti. **25** Maarre Daawiti, jaarsoleen Israa'eliitii fi ajajjooti kumaa, Saanduqa Gondooroo'oo Ka Mootii Waan Maraa mana Obed-Edoomiitii fidisaaf gammada gudda'an dhaqane. **26** Waaqi Lewwoota Saanduqa Gondooroo'oo Ka Mootii Waan Maraa ba'atane san waan qarqaareef, isaan korommii torbaa fi korbeeyyii hoole'ee torba ciincaa dhikeessane. **27** Daawiti gaafas akkuma Lewwoota Saanduqa Gondooroo'oo ba'atanuu, akka faarsitootaatii fi akka Qayinaanii itti gaafatamaa faarsitootaa, woyaa quncee talba'aa dansaa irraa hujante uffateeraayyu; itti dabaleelle woyaa dirata qomaa ta quncee talba'aa irraa hujate uffateeraayyu. **28** Maarre Israa'elooti marti illilisa, gaafa korbeeyyii hoole'eetii fi tultullaa afuufaa, sibiila wolitti dhowaa qillilliisaa, kiraara guddichaa fi maseenqoo dhowaa, Saanduqa Gondooroo'oo Ka Mootii Waan Maraa fidane. **29** Yennaa Saanduqi Gondooroo'oo ka Mootii Waan Maraa gara qachaa Daawitii gale, intalti Saa'olli Mikaal foddaa manaatiin gad ilaaltee, mootichi Daawiti firinxixee sirbuun yennaa dhaggite, gadhaa ifii keessatti isa tuffatte.

16 Isaan Saanduqa Gondooroo'oo ka Waaqaa fidanee, dunkaanii Daawiti dhaabeef keessa keyane; achiin duuba kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa Waaqaaf dhikeessane. **2** Daawiti kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa Waaqaaf dhikeessee fixeen duuba, maqaa Mootii Waan Maraatiin kolbaa eebbise. **3** Inni Israa'eloota tokko tokkoof dhiiraa fi dubarti'iif, xaltaa daabbo'oo tokko tokko, foon gumaa tokko tokko, bixee midhaan woynii tokko tokko hireef. **4** Daawiti Lewwoota keessaa worra garii ka Saanduqa Gondooroo'oo ka Waaqaa duratti tajaajilannu fi ka Mootii Waan Maraa Waaqi Israa'elii gaafatanu, ka galateeffatanu fi leellifatanu file. **5** Sooressi isaanii Asaaf, itti aanaan Zakaariyaas; worri maseenqoo'oo fi kiraara guddicha dhowanu Yeyi'el, Shemiiraamoot, Yehii'el, Matitiyaa, Eliyaab, Benaayaa, Obed-Edoomii fi Yeyi'el; Asaaf sibiila wolitti dhowee qillilliisiisa. **6** Hayyooti Benaayaanii fi Yahaazi'el yennaa mara, Saanduqa Gondooroo'oo ka Waaqaa duratti tultullaa afuufan. **7** Guyyaa san faaruun galataa ta Mootii Waan Maraa ta Daawiti qara Lewwootii fi Asaaf akka faarfatanu itti kenne ta asii gad jirtu. **8** Mootii Waan Maraa galateeffadha'a;

maqaa isaa waammadha'a; Waan inni godhelle odduu gosa biyya adda addaatitti beessisa'a. **9** Isa faarfadha'a; isa leellifadha'a hujii isaa ta maade'ee hima'a. **10** Maqaa isaa woyyichaan bondhoo'a; worri Mootii Waan Maraa barbaadu firinxixuu ti. **11** Mootii Waan Maraatiin fi hunna isaa barbaada'a; Yennaa mara fuula isaa barbaadadha'a! **12** Hujii maade'ee ta inni hujee, baasa isaatii fi muraa inni kennelle qaabadha'a. **13** Ee, isin sanyiin Yaaqoobii tajaajilaa Waaqaa, isin sanyii Israa'elii, ta Waaqaaf filatantane, **14** Inni Mootii Waan Maraa Waaqa keenna; muraan isaa lafa mara hin dhaqqaddi. **15** Inni Gondooroo ifii haga bara baraa, ajaja ifille haga dhaloota kumaa hin yaadata. **16** Gondooroo Abrahaam waliin gondoorate, kakuu Yisihagiif waadaa gale hin eegata. **17** Tun Yaaqoobiif seerata jabaa, Israa'eliiifille Gondooroo bara baraa akka teetuuf godhe. **18** Inni, «Qooda dhaala sanyii teetii akka teetuuf, lafa Kana'aanii si'if hin kenna» jedhe. **19** Yennaa san laakkossi isaanii hin bacanne, isaan nama diqqaa lafa sanitti alagaa te'e. **20** Gosa biyya tokkoo irraa gara gosa biyya tokkootitti, mootummaa tokko irraa gara mootummaa tokkootitti daaqane. **21** Inni nami tokkolle akka isaan cunqursu hin lakkinne; inni isaaniiif jedhee moototaayyuu xixee, **22** «Worra ani muude hin tuqina'a; raagota tiyyalle hin miidhina'a» jedhe. **23** Biyyi lafaa martinuu Mootii Waan Maraatiif faarfadha'a; fayyisuu isaalle guyyuma guyya'aan odeessa'a. **24** Gosa biyya adda addaa oddu'utti ulfinna isaa, kolbaa mara oddu'utti hujii baasa isaa ta baasaa lassa'a. **25** Mootiin Waan Mara guddaa waan te'eef guddoo leellifamuu qaba; waaqota mara caalaa sodaatamuu qaba. **26** Waaqoti gosa biyya adda addaa marti waaqota dharaa ti; Mootiin Waan Maraa ammoo ka ol-gubbaa dade. **27** Ulfinnaa fi armii fuula isaa dura jabeennii fi gammadi addee buulto isaa jiran. **28** Ee, isin firri gosa biyya adda addaa Mootii Waan Maraa leellisaa; ulfinnaa fi jabeenna isaalle leellisaa. **29** Ulfinna maqaa Mootii Waan Maraa leellisaa; kennansa fida'aatii isa dura dhikaadha'a. Ulfinna woyyummaa isaatiif, Mootii Waan Maraa waaqonfadha'a. **30** Lafa mara isa duratti sheephisa'a; Biyyi lafaa jabaattee dhaabbatteerti; isiin ijjumaa hin tachootu. **31** Ol-gubbaan gammadduu ti; lattiille firinxixuu ti. Kolbaan gosa biyya adda addaa oddu'utti, «Mootiin Waan Maraa mowe» jettuu ti. **32** Abbaaya'aa fi wonni isii keessaa marti shoorkisanuu ti; fichaa'aa fi wonni isa keessaa marti firinxixanuu ti. **33** Mootiin Waan Maraa biyya lafaa irratti muriisaaf waan dhufuuf, mukooti gongoma'aa gammadaa isa duratti faarsanuu ti. **34** Maganne'e, Mootiin Waan Maraa dansaa waan te'eef, jaalalli isaa ka haga bara baraa waan te'eef, isa galateessa'a. **35** Isin, «Nuuti maqaa keeti woyyicha akka galateeffannuuf, ulfinna keeti akka leellifannuuf, ee, Waaqa fayyisaa keenna, ati gosa biyya adda addaa harkaa nu baasiitii, wolitti nu qabi» jedhaalle'e. **36** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii haga bara baraa leellifamuu ti. Achiin duuba kolbaan marti, «Ameen! Mootiin Waan Maraa leellifamuu ti» jette. **37** Asaafii fi Lewwooti akka isaa Saanduqa Gondooroo'oo ka Waaqaa duratti, guyyuma guyya'aan akka tajaajilannu, Daawiti achitti isaan lakkise. **38** Akkasuma ammalle Obed-

Edoomii fi Lewwooti akka isaa namooti jaatamii saddeeti, ilmi Yedutuu Obed-Edoomii fi Hosaah karra akka eeganuuf achitti isaan lakkise. **39** Zaadoqii Hayyichaa fi hayyoota akka isaa, Dunkaanii Woldeenna'aa ta Mootii Waan Maraa ta addee waaqonfanna'aa ta Giibe'on keessa jirtu duratti, **40** guyyaa mara ganamaa fi galgala, akkuma seera Mootiin Waan Maraa Israa'eliif kenne keessatti barreeffametti, addee cinca'aa irratti kennansa gubamu Mootii Waan Maraatiif akka dhikeessanuuf, Daawiti achitti isaan lakkise. **41** Isaan wolille'een Hemaan, Yedutuu fi worri dhibiin hafe ka filame, «Jaalalli Mootii Waan Maraa ka bara baraa ti» jedhaa faarsulle waliin jiraniyyu. **42** Hemaanii fi Yedutuu itti gaafatantoota meya ittiin Waaqa faarfatanuu, ka tultulla'aatii fi sibiila wolitti dhowanee qillisiisanuu te'ane. Ilmaan Yedutuu eeddota karra dalleyaa te'ane. **43** Achiin duuba kolbaan marti gara mana ifii galte; Daawitille maatii ifii eebbisiisaaf gara mana ifii dhaqe.

17 Daawiti mana mootummaa ifii keessa qubateen duuba, inni raagicha Naataaniin, «Kunoo, ani mana muka hindheensaatiin ijaarame keessa le'a; Saanduqi Gondooroo Mootii Waan Maraa ammoo dunkaanii jala jira» jedhe. **2** Naataaniille deebisee Daawitiin, «Waaqi si waliin waan jiruuf, waan gadhaan keeti yaade mara godhi» jedhe. **3** Halkanuma san jechi Mootii Waan Maraa gara Naataanii dhufee, **4** «Dhaqitiit tajaajilaa kiyya Daawitiin, «Mootiin Waan Maraa: mana ani keessa le'u ka naaf ijaaru si'ii moti. **5** Ani bara Israa'eloota biyya Gibxi'ii keessaa baaseen jalqabee haga ammaatiitti, dunkaanii takkaa irraa gara dunkaanii taaniitti, addee quttumaa takka irraa gara addee quttumaa taaniitti deeme malee, mana keessa hin leene. **6** Israa'eloota mara waliin lafa dhaqe maratti, abbootii mura'aa ta Israa'elii worra ani kolbaa tiyya akka eeganuuf ajaje keessaa tokkolle'een: muka hindheensaatiin maaf mana naa ijaaruu didde? jedhee beekaa? **7** ««Tanaaf, amma ati garbicha kiyya Daawitiin: Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade: Ati kolbaa tiyya Israa'el akka bulchituuf, adoo ati hoolee tissituu tika keessaa si fudhadhe. **8** Lafa ati dhaxxe maratti si waliin jiraayyu; diinota keeti maralle fuula keeti duraa balleesse. Ammalle akka maqaa namoota gugurdaa biyya lafaa keessaa akka maqaa tokkocha maqaa keeti hin godha. **9** Kolbaa tiyya Israa'eliif addee hin kenna; isaan hin sarbamanu; biyya ifii keessa hin le'an. Haganaa achi namooti hamoleen akka yennaa durii san isaan hin cunqursanu. **10** Yennaa ani abbootii mura'aa kolbaa tiyya Israa'eliif kaaseen jalqabane, ka isaan cunqursane, deebi'ane isaan hin cunqursanu; diinolee teeti mara gad hin deebisa. Mootiin Waan Maraa mootummaa sanyii teetii jabeessee akka dhaabu ani sitti hima. **11** Barri keeti geyee duutee, abbootii teeti biratti yennaa awwaalantu, sanyii teeti keessaa ilma keeti tokkocha addee teetiitti mootii hin godha; mootummaa isaalle hin jabeessa. **12** Inni mana naaf hin ijaara; anille barcumaa mootummaa isaa haga bara baraa hin jabeessa. **13** Ani abbaa isaa hin te'a; inni ilma kiyya hin te'a. Mooticha si'iin duraa irraa jaalala kiyya ka bara baraa akka kaase, ilma keeti irraa jaalala kiyya ka bara baraa hin kaasu. **14** Inni kolbaa tiyya irratti,

mootummaa tiyya irralle'etti bara baraan jabaatee akka dhaabbatu hin godha; barcumaan mootummaa isaalle bara baraan jabaatee hin jiraata» jedhi» jedhe. **15** Naataan dubbii mudhi'ii tana mara Daawititti hima. **16** Achiin duuba Daawitiin mootichi ol seenee Mootii Waan Maraa duraa tee'ee, «Ee Mootii Waan Maraa Waaqa, ati as ka na geessitte, anii fi maatiin tiyya eennu? **17** Ee Waaqa, tun si duratti akka hin geennee laakkottee, sanyiin tajaajilaa keetii gara duraa maan te'uu akka jirtu dubbatteerta. Ee Mootii Waan Maraa Waaqa, ati akka waan ani nama mara caalaa ulfinna qabuutitti na ilaalteerta. **18** Ati ana tajaajilaa keeti hin beetta; marroo ulfinna ati ana tajaajilaa keetiif kenniteef tana caalaa maan jechuu dande'a ree? **19** Ee Mootii Waan Maraa, tajaajilaa keetiif jettee akka fedha keetiitti, waan guddoo tana gooteerta; waadaa guddaa kana maralle beessitteerta. **20** Ee Mootii Waan Maraa, akkuma nuuti gurra keennaan dhageenne ka akka keetii tokkolle hin jiru; si malee Waaqi dhibiin hin jiru. **21** Kolbaan ati teeti godhatiisaaf wodate kolbaa Israa'elii malee, kolbaan dhibiin hin jirtu; kolbaa teeti ta Gibxi'ii baatte tana duraa gosa biyya adda addaa ariitee baattee, hujii teeti guddoo fi sodaachittu'uun maqaa keeti akka beekkamu goote. **22** Ee Mootii Waan Maraa, ati kolbaa Israa'elii haga bara baraa teeti godhattee, Waaqa isaanii teete. **23** «Ammalle, ee Mootii Waan Maraa, marroo ana tajaajilaa keetiitti fi marroo sanyii tiyyaatiifille waadaan galte haga bara baraa jabaatee dhaabbatuu ti; akkuma dubbatte tolchi. **24** Guddinni maqaa keetii kunille haga bara baraa akka beekkamu waadaan ati galte kun jabaatee dhaabbatuu ti. Yennaa san namooti, «Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii dhugumaan Waaqa Israa'elii ti» hin jedhan. Sanyiin ana tajaajilaa keeti Daawitiille si duratti jabaatee hin dhaabbatti. **25** Ee Waaqa kiyya, ati sanyii ana tajaajilaa keetii haga bara baraa jabaatee akka dhaabbatuu, mudhi'ii waan natti dubbatteef, ani tajaajilaan keeti gara keeti daadimatiisaaf, jajjabeenna dhaqqadheera. **26** Ee Mootii Waan Maraa, ati Waaqa; ati ana tajaajilaa keetiif waadaa dansaa kana galteerta. **27** Ati sanyii ana tajaajilaa keetii, haga bara baraa fuula keeti duratti eebbisiisaaf jaalatteerta. Ee Mootii Waan Maraa, ati waan isii eebbitteef, isiin haga bara baraa hin eebbifanti» jedhe.

18 Achiin duuba mootichi Daawiti worra Filisxeemotaa lolee injifatee, qachaa Gaatiitti fi olloota adaala isaa harka worra Filisxeemotaatii baase. **2** Daawiti Mo'abotalle injifatee, isaan tajaajiltoota isaa te'ane, gibiralle isaaf fidane. **3** Daawiti itti dabalee lafa laga Efraxiisii bira jirtu lolee harkatti galfatiisaaf yennaa dhaqe, mooticha Zoba'aa Hadaad-Ezer haga qachaa Haamaatii dhaqee lole. **4** Daawiti garreettaa fardaan harkifamu ka isaa kuma tokko, abbootii fardo'oo ka isaa kuma torbaa fi loltoota isaa ta miilaa kuma diddama booji'e. Inni fardoolee garreettaa harkittu dhibba tokko qofa hamburee, fardoolee hafane kaan mogolee kukkutee naaffise. **5** Namooti Sooriya'aa ka Damaasqoo keessa le'anu, mooticha Zoba'aa Hadaad-Ezer qarqariisaaf yennaa dhufane, Daawiti lolee isaan keessaa namoota kuma diddamii lama iijeese. **6** Achiin duuba inni

lafa isaanii keessatti quttuma loltootaa dhaabee, worri Sooriya'aa isaan bulanee gibira isaaf geessane. Mootiin Waan Maraa addee dhage maratti injifannoo Daawitiif kenne. 7 Daawiti wontee worqii'ii ta qondaalotii Hadaad-Ezerii qabattu fudhatee, gara Yerusaa'aleemii geesse. 8 Inni ammalle qachoota Hadaad-Ezerii ka, «Xibhaatii fi Chuun» jedhamanu keessaa sageettuu bacaa fudhate. Mootichi Solomoon sageettuu saniin waabaa bisaanii, utubootaa fi meya sageettu'uu ka adda addaa huje. 9 Mootichi Haamaatii To'i, akka Daawiti loltoota Hadaad-Ezerii mooticha Zoba'aa mara injifate yennaa dhage'e, 10 ilma ifii Hadoraam akka dhagee Daawiti mooticha nageya fuudhee, «Baga gammadde» jedhuuf gara Daawiti mootichaa erge; To'i yennaa hedduu Hadaad-Ezeriin wol loleeraayyu. Hadoraamille kennansa meya adda addaa ka worqii irraa, meetii'ii fi sageettuu irraa hujame isaaf geesse. 11 Daawitiin mootichi meya kanalle akkuma yennaa meetii'itii fi worqii kolbaa Edoomii, kolbaa Mo'aabii, kolbaa Amoonii, kolbaa Filiisxeemotaatii fi Amaalegii booji'ee fudhate godhe, Mootii Waan Maraatiif adda baase. 12 Abiishaayin Zeruyaana deette dhooqa sooddaa keessatti namoota Edoomii kuma kudhanii saddeeti ijeese. 13 Daawiti quttuma loltootaa Edoom keessatti dhaabe; worri Edoomiille martinuu isa gabbarane. Mootiin Waan Maraa lafa Daawiti dhage maratti injifannoo isaaf kenne. 14 Daawiti Israa'eeloota mara irratti mootii te'ee, kolbaa ifii maraaf mura haqaa kennee, haqaan bulche. 15 Yo'aabiin Zeruyaana deette, ajajaa loltootaa ti; ilmi Ahiludii Yoshaafaax itti gaafatamaa mana galme'ee ti. 16 Ilmi Ahixubii Zaadoq fi ilmi Abiyaataarii Abimelek hayyoota te'ane; Shaafshaan ammoo barreessaa mana mootumma'aa te'e. 17 Ilmi Yehoyaadaa Benaayaan itti gaafatamaa kutaa loltoota mooticha eeganuu ti; ilmaan Daawitii hujii mootummaa isaa keessatti addee ol-aantuu qabaniyyu.

19 Yennaa diqqo'oon duuba mootichi Amoonotaa Nahaashi duunaan, ilmi isaa addee isaatiitti mootii te'e. 2 Daawiti, «Abbaan Hanuunii Nahaashi waan dansaa waan naa godheef, anille ilma isaa Hanuuniif waan dansaa hin godha» jedhee, sababa du'a abbaa isaatiif akka isa jajjabeessanuuf namoota itti erge. Namooti Daawiti erge sun Hanuun jajjabeessiisaaf gara biyya Amoonii yennaa dhufane, 3 qondaalotii Amoonotaa mooticha Hanuuniin, «Daawiti namoota ergee si jajjabeessiisaan abbaa keetiif ulfinna kennaara seetaa?» Namooti isaa biyya qorqorane, mootummaa teeti garagalchiisaaf, lafa dooyiisaaf dhufanee motii ree?» jedhane. 4 Maarre Hanuun namoota Daawiti erge san qabee, areeda irraa haadee, woyaa isaanii mudaamuddi'itti irraa muree isaan ari'e. 5 Namooti dhagane marro namoota sanii Daawititti yennaa himane, namooti ergamane sun guddoo waan qaanowaneeranuuf, haga areedi isaanii latee guddatutti Yerikoo akka turanuu fi achiin duuba akka deebi'anuu namoota isaaniitti erge. 6 Hanuunii fi worri Amoonotaa akka Daawiti isaan jibbe yennaa hubatane Aaram Naharaayim, Aaram Ma'akaa fi Zobia irraa garreettaa fardaan harkifamuu fi worra garreettaa fardaan harkifamu oofu kireeffatiisaaf

meetii gara kiiloogiraama kuma soddomii afurii ergane. 7 Isaan meetii saniin garreettaa fardaan harkifamu kuma soddomii lamaa fi worra garreettaa fardaan harkifamu oofu, akkasuma mooticha Ma'akaa'aa fi loltoota isaa kireeffatane; isaan dhufanee Medebaa bira qubatane; worri Amoonotaa ammoo, qachoota ifii keessaa bayanee wolitti qabamanee lolaaf qophowane. 8 Daawiti tana dhage'ee, Yo'aabii fi loltoota gootota mara erge. 9 Worri Amoonotaa gad itti bayanee seensuma qacha'aa duratti lolaaf qophowane; moototi isaan qarqaariisaaf dhufanille qofuu diida keessatti addee qabatane. 10 Yo'aab duraa fi duuba isaatiifille woraanni akka isa marseeru yennaa dhagge, loltoota Israa'elii keessaa loltoota gootota filee, worra Aaramii akka lolanuuf erge. 11 Worra hafane obboleessi isaa Abiishaayi akka ajaju godhe; isaan Amoonota loliisaaf qophowane. 12 Yo'aab, «Worri Aaramii yoo natti jabaate, ati na qarqaarta; worri Amoonotaa yoo sitti jabaate ammoo ani si qarqaara. 13 Jabaadha'a! Kolbaa teennaa fi qachoota Waaqa keennaatiifille jabaannee lolluu ti. Mootiin Waan Maraa waan isa duratti dansaa te'e hin huja» jedhe. 14 Achiin duuba Yo'aabii fi loltooti isaa worra Aaramii loliisaaf duulane; worri Aaramii isaan duraa baqatane. 15 Worri Aaramii akka baqatane worri Amoonotaa yennaa dhage'ane, isaanille obboleessa Yo'aabii Abiishaayi duraa baqatane, gara qachaa ifii deebi'annee seenane. Achiin duuba Yo'aab gara Yerusaa'aleemii deebi'e. 16 Worri Aaramii Israa'eelootaan akka injifatamane yennaa dhaggane, namoota erganee worra Aaramii ka laga Efraaxiisiitiin gama jiranu waammataane; Ajajaan loltoota Hadaad-Ezerii Shofaak isaan sooresse. 17 Daawiti tana yennaa dhage'e, loltoota Israa'elii mara wolitti qabatee Yordaanosiin gamatti bu'ee, gara isaanii dhagee loltoota ifii fuullee isaaniitti lolaaf qopheesse; Worri Aaramii isa lolane. 18 Te'uu malee, worri Aaramii Israa'eeloota duraa baqatane; Daawiti worra Aaramii ka garreettaa fardaan harkifamu oofanu kuma torba, loltoota miilaa kuma afurtama ijeese. Inni ajajaa loltoota isaanii Shofaakille ijeese. 19 Worri Hadaad-Ezer jala jiranu Israa'eelootaan akka injifatamane yennaa dhaggane, Daawiti araara gaafatane isaan bulane. Yennaa sanii jalqabane worri Aaramii Amoonota qarqaariisatti hin deebine.

20 Ji'a furmaataa yennaa moototi duultu, Yo'aab loltoota fuudhee deeme. Inni lafa Amoonotaa balleessee, gara qachaa Raabaalle dhagee marsee, lolee balleesse. Daawiti ammoo, qachaa Yerusaa'aleemii keessatti hafe. 2 Daawiti kallacha waaqa dharaa Miilkomii ka worqii dhakaa gatii guddo'ootiin hujame, ka gara kiiloogiraama soddomii afurii fudhatee, mataa ifii irra keyate. Inni boojuu bacaa qachaa san keessaa fudhate. 3 Namoota qachaa san keessa jiranu gad baasee magaazi'in, qotto'oo fi agara'aan akka hujanu godhe; Daawiti waan kana worra qachaa Amoonotaa keessa le'anuu mara hujisiiseen duuba, loltoota ifii mara waliin gara Yerusaa'aleemii deebi'e. 4 Achiin duuba Israa'eelooti worra Filiisxeemotaa waliin Gezeritti wol lolane. Yennaa san nami lafa Hushaa Siibekaayi sanyii Refaa'otaa keessaa namicha, «Siiphaayi» jedhamu tokko ijeese; Worri Filiisxeemotaalle injifatamane. 5 Ammalle lola worra Filiisxeemotaa waliin wol lolane ka dhibii keessatti, ilmi

Yaa'irrii Elhaanaan, obboleessa Goliyaadii Gaatichaa ka, «Laahim» jedhamu ka eboo somey isi'ii haga muka worri woyaa dhowu, woyaa dhowu san itti maruu geettu qabu ijjeese. **6** Akkasuma lola Gaatii ka dhibii keessatti nama akka malee furdatu, ka sanyii Refaa'otaa te'e, ka harka ifii tokko tokkoo fi miilla ifii tokko tokkooyyuu irraa quba jaa jaa, wolumatti quba diddamii afur qabu tokko jiraayyu. **7** Yennaa inni Israa'elootatti murge, ilmi Shime'ee Yonaataan obboleessi Daawitii isa ijjeese. **8** Isaan kun worra sanyii Refaa'ota ka Gaati keessaa, ka Daawitii fi loltooti isaa ijjeesane.

21 Seexanni kolbaa Israa'elii irratti ka'ee, Daawiti akka isaan laakkowu kakkase. **2** Maarre Daawiti Yo'aabii fi ajajjoota loltootaatiin, «Ani laakkossa namoota kiyyaa akka beeku Bersheeba'aa haga Daaniititti Israa'eloota laakkowa'aatii, kowa'aa natti hima'a» jedhe. **3** Yo'aab ammoo deebisee, «Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii dachaa dhibba baceessuu ti. Ee gootaa kiyya, ee mootii kiyya, isaan martinuu tajaajiltoota si gootaa kiyyaatiin motii ree? Ati maaf isaan laakkowuu barbaadde? Maaf waan yakkaa te'ee isaanitti laakkowamu itti fidda?» jedhe. **4** Te'uu malee ajaji mootichaa Yo'aabitti waan jabaateef, Yo'aab biraa bayee, biyya Israa'elii mara keessa deemeen duuba Yerusaleemitti deebi'ee, **5** laakkossa kolbaa'aa Daawititti hime. Isaan kun Israa'el keessatti loltooti shallaaga'aan loltu miliyoona tokkoo fi kuma dhibba tokko, akkasuma Yihudaa keessatti loltooti shallaaga'aan loltu kuma dhibba afurii fi kuma torbaatamatti jiraayyu. **6** Te'uu malee, ajaji mootichaa Yo'aabitti waan hin toliniif, inni gosa Lewwi'itii fi gosa Beniyaaminii hin laakkonne. **7** Waaqi ammoo ajaja kanatti waan hin gammadiiniif, Israa'eloota adabe. **8** Achiin duuba Daawiti Waaqaan, «Ani gowwumma'aan cubbuu guddoo akkasii waan godheef, cubbuu ana tajaajilaa keetii akka araarrantuuf, si gaafadha» jedhe. **9** Mootiin Waan Maraa, Gaadii mudhii Daawitiif dhagutti dubbatee, **10** «Dhaqiitii Daawitiin, <Mootiin Waan Maraa: Ani filannoo sad si'ii hin kenna; isaan keessaa ka ani sitti fidu tokko filadhu siin jedha> jedhiin» jedhe. **11** Maarre Gaadi gara Daawiti dhaqee, «Mootiin Waan Maraa si'iin, <Tokko keessaa filadhu; **12** beela woggaa sadiif sitti fiduu yookiin ji'a sadiif diina keeti biyya teeti keessa deemee kolbaa teeti balleessu yookiin ergamaan kiyya guyyaa sadiif shallaaga'aan yookiin bala'aan lafa Israa'elii mara keessaa namoota akka fixu filadhu> siin jedha. Amma ka na ergeef deebii akka kennu murteeffadhuutti natti himi» jedhe. **13** Daawiti Gaadiin, «Ani muddama hamaa keessa jira. Marartiin Mootii Waan Maraa guddoo waan teeteef, harka Mootii Waan Maraatiin adabamuu naaf woyya malee, harka namootaatiitti akka na hin lakkinneef, isa hin daadimadha» jedhe. **14** Maarre Mootiin Waan Maraa Israa'eloota irratti balaa buusee, namooti kum torbaatam dhumatane. **15** Waaqi Yerusaleem balleessiisaaf ergamaa ifii erge; ergamaan sun ammoo adoo balleessiisatti jiruun, Mootiin Waan Maraa badii qacha'aa san dhaggee gaddeefii, ergamaa Waaqaa ka kolbaa balleessiisatti jiruun, «Hin geetti; harka

keeti irraa deebifadhu» jedhe. Yennaa san ergamaan Mootii Waan Maraa eeddummee Ornaa Yibusichaa bira dhaabbateeraayyu. **16** Daawiti ol ilaalee, ergamaa Mootii Waan Maraa ka shallaagaa buqqifamee Yerusaleem irratti ol fudhatame harkatti qabatee, wodhakkaa ol-gubba'aatii fi lafaa dhaabbateeru tokko dhagge. Achiin duuba Daawitii fi jaarsoleen woyaa gaddaa uffatane adda ifitiin lafatti gad gombifamane. **17** Daawitiin mootichi Waaqaan, «Kolbaa akka laakkowanu ka ajaje anaa motii ree? Ka cubbuu hujee, dokonkore ana. Isaan worra akka hoole'e te; isaan maan godhane ree? Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, adabbiin teeti anaa fi maatii tiyya irratti teetuu ti malee, kolbaa teeti irratti balaa hin buusin» jedhe. **18** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa, «Dhaqiitii Daawitiin, <Ka'ii ol bayiitii eeddummee Ornaa Yibusichaa keessatti, addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif ijaan> jedhi» jedhee Gaadi ajaje. **19** Maarre Daawiti dubbii Gaadi maqaa Mootii Waan Maraatiin dubbateef ajajamee, ka'ee ol-baye. **20** Ornaan eeddumme'etti qamadii dhowiisatti adoo jiru, garagalee ergamaa Waaqaa dhagge; ilmaan isaa ta isa woliin jirtulle dhokatte. **21** Achiin duuba Daawiti gara Ornaa dhufe; Orna yennaa Daawiti dhagge eeddummee san keessaa bayee, Daawiti duratti lafatti gad gombifame. **22** Daawiti Ornaan, «Balaan kun kolbaa tana irra akka hin buuneef, addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif akka irratti ijaaru, eeddummee teeti gatii guutu'utti natti gurguradhu» jedhe. **23** Orna deebisee Daawitiin, «Fudhadhu gootaa kiyya, waan feete godhadhu. Kennansa gubamuuf, korommiin tiyya kunoo ti, qoraaniif ulee midhaan ittiin dhowanu, kennaa midhaaniitiif qamadii, ani kana mara hin kenna» jedhe. **24** Mootichi Daawiti ammoo deebisee Ornaan, «Wawwo'o; ani gatii guutu'uun si irraa bitadha malee, waan keeti yookiin waan gatii itti hin baasin Mootii Waan Maraatiif kennansa gubamu hin dhiheessu» jedhe. **25** Maarre Daawiti gatii eeddumme'ee beese worq'i'ii dhibba jaa Ornaaf kenne. **26** Daawiti eeddummee san keessatti addee ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif ijaaree, kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhiheessee Mootii Waan Maraa waammate; Mootiin Waan Maraalle ol-gubbaa irraa addee ciinca'aa irratti ibiddaan deebii isaaf kenne. **27** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa ergamaa san ajaje; ergamaan sun shallaagaa ifii gonofa'atti deebifate. **28** Yennaa san Daawiti eeddummee Ornaa Yibusichaa keessatti Mootiin Waan Maraa deebii akka isaaf kenne yennaa dhagge, achitti ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhiheesse. **29** Yennaa san dunkaaniin Mootii Waan Maraa ta Muuseen goomolee keessatti hujee fi addeen ciinca'aa ta kennansa gubamuu, addee waaqonfanna'aa ta gaara Giibe'onii irraa keessa jiraniyyu. **30** Daawiti ammoo shallaagaa ergamaa Mootii Waan Maraa waan sodaateef, achi dhaqee Waaqa gaafatiisa hin dandeenne.

22 Achiin duuba Daawiti, «Galmi Mootii Waan Maraa ka Waaqaa as hin te'a; addeen kennansa gubamu Israa'el itti dhiheessitulle as hin teeti» jedhe. **2** Maarre Daawiti alagaa lafa Israa'elii keessa le'anu mara akka wolitti qabamanu ajaje; worra wolitti qabamane san keessaa ijaarsa Galma Waaqaatiif namoota dhakaa bocanee qopheessanu

file. 3 Inni sibiila bacaa ka misimaaraa, ka saanqaa karraatii fi ka maaxafa'aa, akkasuma sageettuu bacaa hagara hin jedhanne qopheessee, 4 muka hindheensaalle ka laakkossi isaa hagara hin jedhanne, ka worri Xiirsootii fi Sidoonii gara isaa fide qopheesse. 5 Daawiti, «Ilmi kiyya Solomoon dargaggeessa; muuxannoolle hin qabu; Galmi Mootii Waan Maraatiif ijaaramu miidhagaa, gosa biyya adda addaa duralle'etti beekkama'aa fi lafa maratti ka ulfinna qabu te'uu qaba. Tanaaf, ani waan barbaachisu hin qopheessa» jedhe. Maarre Daawiti du'a ifitiin dura waan ijaarsaaf barbaachisu bacaa qopheesse. 6 Achiin duuba ilma ifii Solomoon waamee, Galma Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii akka ijaaru ajaje. 7 Daawiti ilma ifii Solomooniin, «Ilma kiyya, ani maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa kiyyaatiif Galma ijaariisaaf yaadeeraayyu. 8 Ammoo jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, «Ati duula bacaa duultee, fuula kiyya duratti lafa irratti dhiiga namoota heddu'uu waan dhangaalatteef, ati maqaa kiyyaaf Galma hin ijaartu. 9 Kunoo, ilma nageyaatii fi foora si'iif hin kenna. Ani diinota adaala isaa jiranu mara irraa isa hin foofachiisa. Bara mootummaa isaa keessa ani nageyaa fi foora kolbaa Israa'eliiitiif waan kennuuf, maqaan isaa Solomoon hin jedhama. 10 Inni maqaa kiyyaaf Galma hin ijaara. Inni ilma naaf hin te'a; anille abbaa isaaf hin te'a; barcumaa mootummaa isagale Israa'el keessatti haga bara baraa hin jabeessa» jedhe. 11 «Amma, ilma kiyya, Mootiin Waan Maraa si woliin jiraatuu ti; Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Galma isaa akka ijaartuuf akkuma dubbatetti, inni sii muummessuu ti. 12 Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti kolbaa Israa'elii irratti yennaa mootii si godhu, akka ajaja isaatiitti akka ati isaan bulchituuf, innummaan qarumma'aa fi hubantii si'iif kennuu ti. 13 Ati seerata fi seera, Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin kolbaa Israa'elii ajaje jabeessitee yoo eegatte, wonni ati hujju marti siif hin teeti. Jabaadhuu, jajjabaadhu. Hin sodaatin; hin nayinille'e. 14 Ani ijaarsa Galma Mootii Waan Maraatiif rakkinna gudda'aan worqii kiilooqiraama miliyoonii sadii fi kuma dhibba afurii fi shantama, sageettuu kiilooqiraama kuma soddomii afurii fi dhibba shanii fi sibiila dhibii ka kiilooqiraama isaa hagara hin jedhanne, akkasuma mukaa fi dhakaa qopheesseera. Atille itti ede'i. 15 Ati hojjattoota bacaa: ka dhakaa bocanu, ka dhakaa muranu, ka muka bocanu qadda; akkasuma ogeeyyii hujji gara garaa 16 ka hujji worqii, meeti'iitti fi sageettu'uu bacaa qadda. Amma ka'iitii hujji! Mootiin Waan Maraa si woliin jiraatuu ti» jedhe. 17 Daawiti ammalle sooreyyiin Israa'elii marti ilma isaa Solomoon akka qarqaartu ajajee, 18 «Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan isin woliin jiraa motii ree? Inni karaa maraan isin foofachiisee motii ree? Inni worra biyya tana keessa le'anu harka kiyatti dabarsee waan kenneef, isaan Mootii Waan Maraatiif fi kolbaa isaatiin bulan. 19 Amma gadhaa keessan tokkochoa fi lubbuu teessan takkattiin Mootii Waan Maraa Waaqa keessan barbaada'a. Saanduqa Gondooroo Ka Mootii Waan Maraatiif fi meya tajaajila Waaqaatiif adda baafame mara, gara Galma maqaa ka Mootii Waan Maraatiif ijaaramee fiddanee keessa akka

keettanuuf, Galma Mootii Waan Maraa ka Waaqaa ijaara'a» jedhe.

23 Daawiti bara hedduu le'ee yennaa dulloome, ilma ifii Solomoon Israa'el irratti mootii godhe. 2 Inni sooreessitoota Israa'elii mara, hayyootaa fi Lewwoota wolitti qabee, 3 dhiira Lewwootaa ta woggaa soddomaa olii laakkossiisee, wolumatti laakkossi isaanii kuma soddomii saddeeti te'e. 4 Daawiti, «Isaan san keessaa namooti kum diddamii afur hujji Galma Mootii Waan Maraa hujjisiisanu ti; namooti kum jaa qondaaltotaa fi abbootii mura'aa te'anu ti; 5 namooti kum afur karra eeganuu ti; namooti kum afur meya ani akka ittiin leellifatanuuf qopheesseen Mootii Waan Maraa leellifatanuu ti» jedhe. 6 Daawiti Lewwoota akka ilmaan Lewwi'i Gershoo, Qehaati fi Meraariitiitti, addee saditti gargar hire. 7 Gershoo ilmaan lama La'adaanii fi Shime'i qabaayyu. 8 Ilmaan La'adaanii sadiin angafichi Yehii'el, Zetaamii fi Yo'el. 9 Ilmaan Shime'i sadiin Shelomoot, Hazi'elii fi Kaaraan; isaan sooreyyii maatii La'adaanii ti. 10 Ilmaan Shime'i arfan Yaahaat, Ziinaa, Ye'ushii fi Beri'a. 11 Yaahaat angaficha, Ziinaan ka isatti aanu. Ye'ushii fi Beri'a ammoo, ijoollee hedduu waan hin qanneef akka maatii tokkootitti laakkowamane. 12 Ilmaan Qehaati afur: Amraam, Yizhaar, Kebronii fi Uzi'el. 13 Ilmaan Amraamii: Aaronii fi Muuse'e. Aaronii fi sanyiin isaa waan irra caalaa woyyuu te'e eegisaaf, Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhikeessiisaaf, isa tajaajiliisaaf, maqaa isaatiin namoota haga bara baraa eebbisiisaaf adda baafamane. 14 Ilmaan Muusee nama Waaqaa, akka gosa Lewwi'iitti laakkowamane. 15 Ilmaan Muuse'e Gershoomii fi Eli'ezer. 16 Ilmaan Gershoomii keessaa angafichi Shebu'el. 17 Ilmi Eli'ezerii angafichi Rehaabiya'a; Eli'ezer ilmaan dhibii hin qabu; Rehaabiyaan ammoo ilmaan hedduu qaba. 18 Ilmaan Yizhaarii keessaa angafichi Shelomiit. 19 Ilmaan Kebronii: Angafichi Yeriya'a; lammeessoon Amaariya'a; sadeessoon Yahaazi'el; arfeessoon Yeqaamii'aam. 20 Ilmaan Uzi'elii: angafichi Miika'a; lammeessoon Yishiya'a. 21 Ilmaan Meraarii: Maahilii fi Mushi. Ilmaan Maahilii: Ele'azaarii fi Qiish. 22 Ele'azaar durra malee ilmaan adoo hin uumatin du'e; durra san ilmaan Qiishii ta obboleessa isaatiittuu fuudhe. 23 Ilmaan Mushii sadiin: Maahil, Ederii fi Yeremoot. 24 Isaan kun marti gosa Lewwi'i worra akka maatii maatii isaaniittiitti, akka sooreessitoota maatii te'anee adduma addaan barreeffamane; isaan keessaa nami woggaa diddamaa yookiin woggaa diddamaa olii hujji Galma Mootii Waan Maraa keessatti hujamu keessaa worra qooda qabaate. 25 Daawiti, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii kolbaa ifitiif foora kenneera; inni haga bara baraa Yerusaalem keessa le'a. 26 Lewwooti hagaraa achi Dunkaanii Woyyittii yookiin meya achi keessatti tajaajila kennu ba'atuu hin barbaachisu» jedhe. 27 Akkuma Daawiti muumme irratti dubbate, ilmaan Lewwootaa ta woggaa diddamaa yookiin woggaa diddamaan olii laakkowamane. 28 Hujjin Lewwootaa badhinna Galma Mootii Waan Maraatiif fi kolloo Galma Mootii Waan Maraa eegaa, meya woyyicha mara qulqulleessiisa, sanyii Aaronii ta Galma Mootii Waan Maraa keessa tajaajiltu qarqaariisa. 29 Ammalle hujjin isaanii

daabboo Waaqaaf woyyoonu, bullaa kennansa midhaanii, daabboo uukoo hin qannelle zayitiin sukkuumiisaa fi bilcheessiisaan, kennansa zayitiin wolitti makiisaan, safariisaa fi mikiisaan qarqaarisa. **30** Isaan ammalle ganama maraa fi galgala mara dhaabbatane Mootii Waan Maraa galateeffataa, leellifataa, **31** guyyaa Sanbataa mara, baatii ji'aattitti, guyyaa jila beekkamaneeettitti, yennaa kennansi gubamu Mootii Waan Maraatiif dhikaatu, akkuma ajajamane laakkossi isaanii adoo hin dhidhatin yennaa mara Mootii Waan Maraa duratti tajaajilaaniyyu. **32** Akkasitti Lewwooti Dunkaanii Woldeenna'aatii fi Galma Mootii Waan Maraa san keessa waan hujjisaaf itti gaafatamanu muumessan. Isaan hujji firri isaanii ilmaan Aaronii Galma Mootii Waan Maraa keessatti hujanu qarqaarane.

24 Sanyiin Aaronii akka kanatti ramadamane. Ilmaan Aaronii: Naadaab, Abiihuu, Ele'azaarii fi Itaamaar. **2** Naadaabii fi Abiihuu ammoo ijoollee adoo hin uumatin, adoo abbaan isaanii hin du'in du'ane; Ele'azaarii fi Itaamaar hayyoota te'anee tajaajilane. **3** Qarqaarsa Zaadoqii sanyii Ele'azaariitii fi Ahiimelekii sanyii Itaamaariitii, akka hujji isaaniiittitti, Daawiti sanyii Aaronii adda baase. **4** Maatii Ele'azaarii keessatti dhiirti sooreyyiin dhiira sooreyyii maatii Itaamaarii keessaa caaltee dhaggantee jennaan, akka asii gadiittitti ramadamane: Sooreyyiin maatii Ele'azaarii kudhanii jaa; ta maatii Itaamaarii saddeeti. **5** Maatiin Ele'azaariitii fi maatiin Itaamaarii qondaaltota Dunkaanii Woyyittiitii fi qondaaltota Waaqaa waan te'aneef, hixaa buusiisaan ramaddiin hujji'ii isaanii kennante. **6** Barreessaan Lewwootaa ilmi Nataani'elii Shemaa'yaan Lewwichi mootichaa fi qondaaltota, hayyicha Zaadoq, ilma Ahiimelekii Abiyaataar, sooreyyii hayyootaatiif fi Lewwootaa duratti, maqaa maatii Ele'azaariitii fi maatii Itaamaarii badoo bado'oon akka hixaa isaaniiittitti barreesse. **7** Hixaan qaraa Yehoyaa'riibii, ka lammeesso'oo Yedaa'ya'aaf, **8** ka sadeesso'oo Haariimiif, ka arfeesso'oo Se'oriimiif, **9** ka shaneesso'oo Malkiiaaaf, ka jayeesso'oo Miyaamiiniif, **10** ka torbeesso'oo Haqoziif, ka saddeetesso'oo Abiiaaaf, **11** ka sagaleesso'oo Yeshu'aaf, ka kudhaneesso'oo Shekaaniya'aaf, **12** ka kudhanii tokkeesso'oo Eliyaashiibii, ka kudhanii lammeesso'oo Yaaqiimiif, **13** ka kudhanii sadeesso'oo Huphaadhaaf, ka kudha arfeesso'oo Yeshebi'aabiif, **14** ka kudhanii shaneesso'oo Bilgaaf, ka kudhanii jayeesso'oo limeriif, **15** ka kudhanii torbeesso'oo Heziiriif, ka kudha saddeetesso'oo Haphiizeziif, **16** ka kudhanii sagaleesso'oo Phetaayaaf, ka diddameesso'oo Yiheqeliif, **17** ka diddamii tokkeesso'oo Yaakiiniif, ka diddamii lammeesso'oo Gaamuliif, **18** ka diddamii sadeesso'oo Delaayaaf, ka diddamii arfeesso'oo Ma'aziyaaf bu'e. **19** Isaan kun akkuma Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii isa ajajetti, akka abbaan abbootii isaanii ta durii Aaron tarreessetti, yennaa Galma Mootii Waan Maraa keessa seenanu seerati hujji isaanii kenname kana. **20** Sanyiin Lewwi'ii dhibiin ta asii gad jirtu: Sanyii Amraamii keessaa Shubaa'el; Sanyii Shubaa'elii keessaa Yedaa'ya'a. **21** Sanyii Rehaabiya'a keessaa angaficha Yishiya'a. **22** Yizhaarota keessaa Shelomoot; sanyii Shelomootii

keessaa Yaahaat. **23** Ilmaan Kebroonii: Sooressi Yeriya, ka lammeesso'oo Amaariya, ka sadeesso'oo Yahaazi'el, ka arfeesso'oo Yeqaami'aam. **24** Ilmi Uzi'elii Miika'a; ilmaan Miikaa keessaa Shaamiir. **25** Yishiyaan obboleessa Miika'aa ti; ilmaan Yishiya keessaa Zakaariyaas. **26** Ilmaan Meraarii Maahilii fi Mushi; Benoon ilma Ya'aziya ti. **27** Sanyii Meraarii keessaa ilmaan Ya'aziya: Shohaam, Zaakurii fi Ibri. **28** Maahil Ele'azaar uumate; Ele'azaar ilmaan hin uumanne. **29** Sanyii Qiishii keessaa, ilma Qiishii Yeraami'el. **30** Ilmaan Mushii: Maahil, Ederii fi Yeremoot; isaan kun sanyii Lewwootaa worra akka maatii maatii abbootii isaaniiittitti sooreyyii te'ane. **31** Isaanille akkuma fira ifii sanyii Aaronii addee mootichi Daawiti, Zaadoqii fi Ahiimelek, sooreessitooti hayyootaatiif fi Lewwooti jiranutti, sooreyyiin maatii tokko tokkoon isaanituu gudda'aa haga diqqa'aattitti woluma qixxee hujji hujji ifiittitti ramadamiisaaf hixaa buufatane.

25 Daawitiin mootichi ajajoota loltootaa woliiin sanyii Lewwootaa keessaa ilmaan Asaafii, ilmaan Hemaaniitii fi ilmaan Yedutuu keessaa namoota kiraaraan, kiraara guddichaa fi sibiila wolitti dhowamee qoonqoo guddoo dhageessisuun qarqaaramanee waan Waaqi isaanitti mudhisu faaru'uun dhageessisanu filee adda baase. Maqaan namoota hujji tanaaf filamanee asii gad jira: **2** Ilmaan Asaafii keessaa: Zaakur, Yoseef, Nataaniya'aa fi Asari'ela'a; isaan harka Asaafii jala jiran; Asaaf harka Daawitii mootichaa jala jira. **3** Ilmaan Yedutuu keessaa: Gedaaliyaa, Zerii, Yeshaa'yaan, Shime'ii, Hashabiya'aa fi Matiitiya'a; isaan jaan kun harka abbaa ifii Yedutuu jala jiran; abbaan isaanii kiraaraan Mootii Waan Maraa galateeffatiisaan, leellisiisalle'een waan inni isatti mudhise dhageessise. **4** Ilmaan Hemaanii keessaa: Bukiyaa, Mataaniyaa, Uzi'el, Shebu'el, Yeremoot, Hanaaniyaa, Haanaan, Eli'aataa, Gidaalti, Romantii-Ezer, Yoshbaqaashaa, Malootii, Hotiirii fi Mahaazi'oot. **5** Isaan kun marti ilmaan Hemaanii ka mootichaaf mudhii dhagguu ti; Waaqi ulfinna guddaa Hemaaniif kenniisaaf, akkuma waadaa galetti, ilmaan kudhanii afurii fi durra sad isaa kenne. **6** Namooti kun marti akka ajaja abbootii ifiittitti Galma Mootii Waan Maraa keessatti sibiila wolitti dhowamee qoonqoo guddoo dhageessisuun, kiraara guddichaa fi maseenqoon tajaajilane. Asaaf, Yedutuu fi Hemaan ajaja mootichaa jala jiraniyyu. **7** Fira isaanii woliiin namooti meya faaru'uutiin Mootii Waan Maraa faarfatiisa leenji'ane, wolumatti namoota dhibba lamaa fi saddeettamii saddeeti. **8** Isaan ramaddii hujji ifii beekiisaaf jaarsa yookiin ijoollee, barsiisaa yookiin barataa adoo hin jedhin, marti isaanii woluma qixxee hixaa buufatane. **9** Hixaan qaraa maatii Asaafii keessaa Yoseefiif, ilmaan isaatiif fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, ka lammeesso'oo Gidaaliya'aaf, fira isaatiif fi ilmaan isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **10** ka sadeesso'oo Zakuriif, ilmaan isaatiif fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **11** ka arfeesso'oo Izriif, ilmaan isaatiif fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **12** ka shaneesso'oo Nataaniya'aaf, ilmaan isaatiif fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **13** ka jayeesso'oo

Bukiiya'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **14** ka torbeesso'oo Yeshari'ela'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **15** ka saddeetesso'oo Yeshaa'ya'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **16** ka sagaleesso'oo Mataniya'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **17** ka kudhaneesso'oo Shime'iif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **18** ka kudhanii tokkeesso'oo Azaari'eliif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **19** ka kudha lammeesso'oo Hashabiya'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **20** ka kudhanii sadeesso'oo Shubaa'eliif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **21** ka kudhanii arfeesso'oo Matiiyya'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **22** ka kudhanii shaneesso'oo Yeremootiif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **23** ka kudha jayeesso'oo Hanaaniya'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **24** ka kudhanii torbeesso'oo Yoshbaqaasha'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **25** ka kudhanii saddeetesso'oo Hanaaniif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **26** ka kudhanii sagaleesso'oo Malootiif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **27** ka diddameesso'oo Eliyaata'aaf, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **28** ka diddamii tokkeesso'oo Hotiiriif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **29** ka diddamii lammeesso'oo Gidaaltiif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **30** ka diddamii sadeesso'oo Mahaazi'ootiif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf, **31** ka diddamii arfeesso'oo Romantii-Ezeriif, ilmaan isaatii fi fira isaatiif wolumatti namoota kudhanii lamaaf bu'e.

26 Worri karra Galma Waaqaa eeguu ka asii gad jiru: Fira Qoraahotaa, ilmaan Asaafii keessaa tokko Meshelemiyaa ilma Qoree ti. **2** Meshelemiyaan ilmaan torba uumate; angafichi Zakaariyaas; lammeessoon Yidiya'el, sadeessoon Zabaadiyaa, arfeessoon Yatnii'el, **3** shaneessoon Elaam, jayeessoon Yihohaanaa, torbeessoon Elyo'enaayi. **4** Obed-Edoomille ilmaan uumate: Angafichi Shema'iyaa, lammeessoon Yihozaabaad, sadeessoon Yo'aa, arfeessoon Saakaar, shaneessoon Nataani'el, **5** jayeessoon Amii'el, torbeessoon Yisaakor, saddeetessoon Phe'ultaayi. Kanaan Waaqi isa eebbise. **6** Ilmi angafichi Obed-Edoomii Shema'iyaa ilmaan jaa uumate; isaan dandeettii guddoo waan qabanuuf, sooreyyii maatii abbootii ifii te'ane. **7** Ilmaan Shema'iyaa: Otnii, Refaa'el, Obed, Elzaabaad, Eliihuufi Semaakiya'a; obboleeyyan Elzaabaadii Eliihuunii fi Semaakiyaan dhiira gootota te'ane. **8** Isaan marti sanyii Obed-Edoomii ti; isaan, ilmaan isaanitiif fi firri isaanii marti worra dandeettii hujii qabu; sanyiin isaa wolumatti namoota jaatamii lama. **9** Meshelaam ilmaanii fi fira dandeettii qabanu namoota kudhanii saddeeti qabaayyu. **10** Sanyii Meraarii keessaa, Hosaah ilmaan afur uumate; isaan keessaa Shiimri sooreessa; inni angafa

te'uu dhabulle, abbaan isaa akka inni sooreessa te'uu godhe. **11** Lammeessoon Hilqiyaa, sadeessoon Xabaliyaa, arfeessoon Zakaariyaas; ilmaan Hosaahiitii fi firri isaa wolumatti namoota kudhanii sad. **12** Eeddotti karraa tun akkuma Lewwoota dhibii Galma Mootii Waan Maraa keessa hujanuuf, sooreyyii ifii jalatti ramadamanee, hujii Galma Mootii Waan Maraa hujisaaf badoo qabaniyyu. **13** Jaarsa, ijoollee adoo hin jedhin akka maatii abbootii ifiitiitti, karra tam akka eeganuuf hixaa buufatane. **14** Hixaan karra karaa aduun baatuu Shelemiif bu'e. Achiin duuba hixaan karra gara kaabaa ilma isaa ka namatti gorsiisa beeku Zakaariyaasiif, **15** hixaan karra kibbaa Obed-Edoomiif, hixaan mana meyaa ilmaan isaatiif, **16** hixaan karra gara aduun seentuutii fi karra Sheleketii ta karaa ol bayanu irraa, Shuphiimii fi Hosaahiif bu'e. Eeddottille badoo bado'oon eegane. **17** Guyyaa guyya'aan karra karaa aduun baatuu Lewwooti jaa, karra gara kaabaa Lewwooti afur, karra gara kibbaa Lewwooti afur, karra mana meyaa tokko tokko Lewwooti lama lama, **18** karaa gara badhinna dalleya keessaa gara aduun seentuu irratti Lewwooti afur, badhinna dalleya keessaa ka karaa aduun seentuu sanille Lewwoota lamatti eegaayyu. **19** Sanyii Qoraahiitii fi Meraarii keessaa eeddotti karraa worri te'ane isaan kana. **20** Lewwoota dhibii keessaa Akiyaan itti gaafatamaa qabeenna Galma Waaqaatii fi mana meya kennaa Waaqaaf adda baafamee ti. **21** Fira Gershoonii, ilmaan La'adaanii keessaa ka maatii La'adaanii irratti sooreessa te'e Yehii'el, **22** Ilmaan Yehii'elii: Zetaamii fi obboleessi isaa Yo'el itti gaafatantoota qabeenna Galma Waaqaa ti. **23** Sanyii Amraamii, sanyii Yizhaarii, sanyii Kebronniitii fi sanyii Uzi'elii keessaa namooti hujii tanatti hirmaataneeraniyyu. **24** Sanyii Gershoomii ilma Muuse'ee keessaa Shubaa'el, itti gaafatamaa qabeenna Galma Waaqaa te'e. **25** Inni karaa obboleessa Gershoomii Elii'ezertiin Shelomootiif fira aantii isaa ti; Elii'ezer Rehaabiyaa uumate; Rehaabiyaan Yeshaa'iyaa uumate; Yishaa'yaan Yoraam uumate; Yoraam Ziikri uumate; Ziikri Shelomoot uumate. **26** Shelomootii fi firri isaa meya Daawitiin mootichi, sooreyyiin maatii, ajajjooti kumaa, ajajjooti dhibbaatii fi ajajjooti hunna woraanaa dhibiin kennansa Waaqaaf adda baye mara irratti itti gaafatantoota. **27** Isaan meya yennaa duulaa saamame irraa, Galma Waaqaa haaressiisaaf adda baasane. **28** Meyi tajaajila Galma Waaqaatiif adda baafamee fi kennansi Saamu'eliin mudhii dhagguu fi ilmi Qiishii Saa'ol, ilmi Neerii Abneerii fi Yo'aab ka Zeruyaan deette fa'a fidane, Shelomootii fi fira isaatiitti itti gaafatantoota itti te'ane. **29** Sanyii Yizhaarii keessaa Qayinaanii fi ilmaan isaa, hujii Galma Waaqaatiin alaatiitti kolbaa Israa'elii irratti qondaaltotaa fi abbootii mura'aa te'ane. **30** Sanyii Kebronii keessaa Hashabiya'a fi firri isaa namooti kum tokkoo fi dhibbi torbaa, hujii Waaqaatii fi hujii mootichaa ta laga Yordaanosii irraa karaa aduun seentu jirtu irratti itti gaafatamumma'aan ramadamane. **31** Akka hidda dhaloota maatii isaanitiitti sanyii Kebronii keessaa, Yeriyaan sooreessa te'e. Daawiti mootii te'ee woggaa afurtameesso'ootitti yennaa galmeen qorqoramee sanyii Kebronii keessaa loltooti goototi biyya Giil'aadii

qachaa Yaazer keessatti dhaggamane. **32** Yeriyaan firoota dandeettii qabanuu fi sooreyyii maatii'ii ka te'ane namoota kuma lamaa fi dhibba torba qabaayyu; mootichi Daawiti akka isaan kutaa biyya Ruubenii, kutaa biyya Gaadiitii fi gamisa gosa Minaase'e keessatti hujii Waaqaatii fi hujii mootichaa hujanu itti gaafatantoota godhe.

27 Israa'elooti sooreessitoota maatii'ii, ajajjooti kumaa, ajajjooti dhibbaa, qondaaltoti isaan gurmeessanulle kutaa woraanaa keessatti mootummaa kanaaf tajaajilane; kutaan woraanaa tokko tokkoon isaatuu namoota kuma diddamii afur ifi keessaa qabu kun woggaa keessatti j'a tokko tokko hujatisaaf, kutaan haarenni yenna dhufu ka hujate ammoo hin galaayyu; tarreen isaanii asii gad jiran: **2** Ilmi Zabdi'elii Yaashobi'aam, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a qaraa yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **3** Inni sanyii Faaresii ti; ajajjoota kutaa loltoota j'a qaraa maraafuu sooressi isa. **4** Dodaayi sanyiin Ahohii, j'a lammeesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a lammeesso'oo yoo te'u, Miiklotille itti aanaa ajajaa kutaa loltoota sanii ti; namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **5** Hayyichi sooressi ilmi Yehoyadaa'a Benaayaan, j'a arfeesso'ootitti ajajaa kutaa loltootaa ka j'a saddeesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **6** Benaayaan gootota soddama keessaa goota jaba'a. Ilmi isaa Amiizaabaad, ajajaa kutaa loltoota abbaa ifii ti. **7** Arfeessoon, obboleessi Yo'aabii Asaahel, j'a arfeesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a arfeesso'oo yoo te'u, ilmi isaa Zebaadiyaan addee isaa bu'e; namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **8** Nami Yizraahii Shaamhut, j'a shaneesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a shaneesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **9** Jayeessoon, ilmi Iqeshii nami Teqo'aa Liraan, j'a jayeesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka jayeesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **10** Torbeessoon, sanyiin Efreemii nami Phelonii Helez, j'a torbeesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a torbeesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **11** Saddeetessoon, maatiin Zera'aa ka sanyii Hushaa Siibekaayi, j'a saddeetesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a saddeetesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **12** Sagaleessoon, nami Anaatotii sanyiin Beniyaaminii Abii'ezer, j'a sagaleesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a sagaleesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **13** Kudhaneessoon, maatiin Zera'aa nami Netofa'aa Maharaay, j'a kudhaneesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a kudhaneesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **14** Kudhanii tokkeessoon, nami Phiiraatonii Benaayaan sanyiin Efreemii, j'a kudhanii tokkeesso'ootitti, ajajaa kutaa loltootaa ka j'a kudhanii tokkeesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessaa kuma diddamii afur. **15** Kudhanii lammeessoon, nami Netofa'aa sanyiin Otni'elii Heldaayi, j'a kudhanii lammeesso'ootitti, ajajaa loltootaa ka j'a kudhanii lammeesso'oo yoo te'u, namooti kutaa isaa keessa kuma diddamii afur. **16** Sooreessitooti gosoota Israa'elii ka asii gad jiranu: gosa Ruubenii ka sooressu ilma Ziikrii Elii'ezer,

gosa Shimi'oon ka sooressu, ilma Ma'akaa Shefaaxiya'a. **17** Gosa Lewwi'ii ka sooressu, ilma Qemu'elii Hashabiya'a; maatii Aaronii ka sooressu, Zaadoq. **18** Gosa Yihuda'aa ka sooressu, obboleessa Daawitii Eliihu'u; gosa Yisaakorii ka sooressu, ilma Mikaa'elii Omiri. **19** Gosa Zebulonii ka sooressu, ilma Obaadiya'aa Yishmaa'iya'a; gosa Niftaaleemii ka sooressu, ilma Azrii'elii Yeremoot. **20** Gosa Efreemii ka sooressu, ilma Azaziya'aa Hoshe'a'a; gamisa gosa Minaase'e ka sooressu, ilma Phedaaya'aa Yo'el. **21** Gamisa gosa Minaase'e ka Gil'aadi keessaa ka sooressu, ilma Zakaariyaasii Iddo; gosa Beniyaaminii ka sooressu, ilma Abneerii Ya'aasi'el. **22** Gosa Daanii ka sooressu, ilma Yerohaamii Azaareli; isaan kun worra sooreessitoota gosoota Israa'elii te'e. **23** Mootiin Waan Maraa, «Kolbaa Israa'elii akka urjoota ol-gubba'aa hin baceessa» jedhee waadaa waan galeef, Daawiti namoota woggaa diddamaa gadii hin laakkonne. **24** Yo'aab ka Zeruyaan deette namoota laakkowiisa jalqabee, ammoo laakkowee hin muummessine; laakkowamiisa kolba'aa kanaaf aariin Waaqaa kolbaa Israa'elii irratti waan bobeetteef, laakkossi kolba'aa kitaaba dabarsii mooticha Daawitii keessatti hin barreeffanne. **25** Ilmi Adii'elii Azmaaweti, itti gaafatamaa qabeenna mana mootumma'aa ti; ilmi Uziya'aa Yonaataan, itti gaafatamaa qabeenna biyya keessaa, qabeenna qachoota keessaa, qabeenna ollaa keessaatii fi xelleephoo keessaa ti. **26** Ilmi Keluubii Ezri itti gaafatamaa hujii fichaa qonnaa ti. **27** Nami qachaa Raamaatii Shime'i itti gaafatamaa fichaa muka woyni'ii ti; Zabdiin nami Shiimii itti gaafatamaa cunfaa midhaan woyni'ii ka fichaa muka woyni'ii keessatti kuufamuu ti. **28** Ba'aal-Hanaan nami Gederii itti gaafatamaa mukoota ejersaatii fi mukoota harru'uu koooba karaa seensa adu'utiin jalaa ti; Yo'aas itti gaafatamaa kuusaa zayitii ejersaa ti. **29** Nami Shaaronii Shiitraay, itti gaafatamaa loon Shaaron keessa tikatanuu ti; ilmi Adlaayimii Shaafaax itti gaafatamaa loon dhooqa keessa tikatanuu ti. **30** Obiiliin Ishimaa'elichi itti gaafatamaa gaalaa ti; nami Meronootii Yedaa'yaan, itti gaafatamaa harreele'ee ti. **31** Nami Hagirii Yaaziiz, itti gaafatamaa hoolotaa ti; isaan martinuu itti gaafatantoota qabeenna Daawitii mootichaa ti. **32** Abbaa diqqaan Daawitii mootichaa Yonaataan, ka namatti gorsu, nama hubata'aa fi beeka'a. Yehii'el ilmi Hakmonii ilmaan mootichaa guddisaa ture. **33** Ahiitofel gorsaa mootichaa ti; Hushaayi nami kolbaa Arkii lansa mootichaa ti. **34** Ahiitofelitti aanee ilmi Benaayaatii Yehoyadaan, isatti aanee Abiyaataar addee fudhatane. Yo'aab ajajaa loltoota mootichaa te'e.

28 Mootichi Daawiti qondaaltota kolbaa Israa'elii mara sooreessitoota gosaa, ajajjoota kutaa loltootaa, ajajjoota kumaa, ajajjoota dhibbaa, itti gaafatantoota qabeenna maraa, itti gaafatantoota loon mootichaatii fi ilmaan isaa, qondaaltota mana mootumma'aatii fi loltoota gootota Yerusaleemitti wolitti waame. **2** Achiin duuba mootichi Daawiti ka'ee dhaabatee, «Obboleeyyan tiyya, kolbaa tiyya, na dhage'a'a. Ani mana Saanduqi Gondooroo Mootii Waan Maraa keessa tee'u, miilli Waaqa keennaa ka keessa ijatu jjaariisaaf yaadadhee, jjaariisaafille qophii godhadheera. **3** Waaqi ammoo anaan, «Ati nama woraanaa,

ka dhiiga dhangalaaseeru waan teeteef, ati Maqaa kiyyaaf mana hin ijaartu» jedhe. **4** Te'uu malee Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, akka ani kolbaa Israa'elii haga bara baraa bulchuuf, maatii abbaa kiyyaa duudii keessaa na fileera. Gosa Yihuda'aa sooresitoota akka te'anuuf, sanyii Yihuda'aa keessalle'ee maatii abbaa kiyyaa filatee, ilmaan abbaa kiyyaa keessalle'ee akka ani kolbaa Israa'elii mara irratti mootii te'uuf natti gammadeera. **5** Mootiin Waan Maraa ilmaan hedduu naa kenneera; ilmaan tiyya mara keessalle'ee barcuma mootumma'aa ka mootummaa Mootii Waan Maraa irra tee'ee, kolbaa Israa'elii mara akka bulchuuf ilma kiyya Solomoon filateera. **6** Mootiin Waan Maraa anaan, «Ilmi keeti Solomoon ilma kiyya akka naaf te'u, ani abbaa akka isaaf te'u waan filadheef, inni mana kiyyaa fi badhinna mura'aa kiyya naaf hin ijaara. **7** Inni akkuma amma godhu kana, ajajaa fi seera kiyya jabeessee yoo eege, ani mootummaa isaa haga bara baraa hin jabeessa» jedhe. **8** «Maarre amma ani lafa dansaa tana akka dhaaltanu fi ijoollee teessaniifille dhaala bara baraa akka gootanuuf, ajaja Mootii Waan Maraa Waaqa keenna akka dansaa akka eegattanuuf, kolbaa Israa'elii mara, wolde'a Waaqaa duratti, Waaqa keenna ka nu dhage'uu fi ka nu dhaggu duratti isin ajaja. **9** «Atille Solomoon, ilma kiyya, Mootiin Waan Maraa gadhaa nama maraa qorqoree waan ilaaluu, yaada namaatii fi karoora namaa waan beekuuf, Waaqa abbaa keetii beekiiti, gadhaa tokkochaaf fi qalbii fedhii qadduun isa tajaajili. Ati yoo isa barbaadde, isa hin dhaggita; ati yoo isa lakkitte innille haga bara baraa si hin lakkisa. **10** Kunoo, addee woyyiitii Galma Waaqaa akka ijaartuuf, Mootiin Waan Maraa si filateera; atille jabaadhuutii hujadhu» jedhe. **11** Achiin duuba Daawiti fakkii karoora ijaarsaa ta soroo Galma Waaqaa, ta kutaa badhoo mana keessaa, ta kutaa meya gatii guddo'oo keessa keyanuu, kolloota mana mana irraa, kolloota gara keessaa ta addee araari cubbuu kolba'aa itti kennamuu ilma ifii Solomoonitti kenne. **12** Inni fakkii karoora badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa, kolloota Galma sanitti naanneffamane ijaaranuu mara, kolloota qabeenna Galma Waaqaatii fi waan Waaqaaf adda baye keessa keyanu akka qalbii isaa keessaa qabutti ilma ifiititti kenne. **13** Inni ammalle ramaddii hayyootaatii fi Lewwootaa maan akka hujanu, huijin tajaajila Galma Mootii Waan Maraa keessaa marti attam akka hujantu, meen achi keessa ittiin hujanu kam akka te'e isatti hime. **14** Meya worqii irraa hujamee, huiji adda addaa ittiin huijaasaf barbaachisuuf, haga worqii isaa, meya meetii irraa hujamee, huiji adda addaa ittiin hujatiisaaf barbaachisuufille haga meetii isaa, **15** akkuma tajaajila waan issaan irra keyamuutitti, waan issaa irra keyanu ka worqii irraa hujamee fi issaa isaa ka worqii irraa hujame haga worqii isaa, waan issaan irra keyamu ka meetii irraa hujamee fi issaa isaa ka meetii irraa hujame haga meetii isaa, **16** xarapheessaa daabboo Waaqaaf woyyoontu irra keyanu tokko tokkoo isaatiif, haga worqii isaa, xarapheessaa meetii irraa hujamuuf, haga meetii isaa, **17** filaa fooniitiif, qori'iif, muduunu'uuf, worqii qulluu; qorii boollitii'ifille tokko tokkoofuu haga worqii

isi'ii, qorii meetii'itii'ifille tokko tokkoofuu haga meetii isi'ii, **18** addee ciinca'aa ta hixaanni irratti aarfamuuf, worqii baqisiifante, akkasuma fakkii karoora ta ifii garreettaa harkifamu ka dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ka worqii irraa hujamee, koollii isaanii Saanduqa Gondooroo'oo ka Mootii Waan Maraa irra gonboobeeru san itti kenne. **19** Daawiti, «Karoori kun martinuu Mootiin Waan Maraa na qajeelchee barreeffame; inni na qarqaaree waan karoora kana keessa jiru mara hubadhe» jedhe. **20** Achiin duuba Daawiti ilma ifii Solomooniin, «Jabaadhu, jajabaadhuutii huiji. Waaqi kiyya, Mootiin Waan Maraa Waaqi si woliin waan jiruuf, hin sodaatin, hin nayinille'e. Haga huijin Galma Waaqaa tun hobbaatutti inni si hin lakkisu yookiin si hin gatu. **21** Kunoo, hayyootii fi Lewwootii huiji Galma Waaqaa maraaf ramadamanee qophowaneeran; worri huiji harkaatiin ogeeyyii te'ane, huijisaafille fedhii ka qabanu marti si hin qarqaaran. Qondaaltotii fi kolbaan marti waan ati ajajje mara hin fudhatan» jedhe.

29 Achiin duuba mootichi Daawiti gumii san maraan, «Ilmi kiyya Solomoon ka Waaqi filate kun mucaa diqqa'a; muuxannoolle hin qabu. Manni guddaan ijaaramu kun Mootii Waan Maraa Waaqaaf ijaarama malee, namaafii moti; tanaaf huijin isaa tun huiji guddo'o. **2** Kunoo, ani haga hunna tiyyaatiiti, Galma Waaqa kiyyaa ijaariisaaf meya worqii irraa hujamuuf worqii, meya meetii irraa hujamuuf meetii, meya sageettuu irraa hujamuuf sageettuu, meya sibiila irraa hujamuuf sibiila, meya muka irraa hujamuuf muka, akkasuma dhakaa Sardoniikiille, dhakaa gatii guddo'oo ka tarree galchane ittiin mana miidhassanu, dhakaa gurraacha calalaqaa, dhakaa gatii guddo'oo ka bifa adda addaatiifi dhakaa adii calalaqaa baceessee qopheesseera. Isaan kana mara baceessee wolitti qabeera. **3** Kana maleelle, ani jaalaltii huiji Galma Waaqaa waan qabuuf, waan qara Galma Waaqaa kanaaf qopheesse irratti dabalee, qabeenna kiyya keessaa worqii'ii fi meetii hin kenna: **4** Dalleya Galma Waaqaa midhassiisaaf worqii Ofiirii gara kiiloogiraama kuma dhibbaatii fi meetii gara kiiloogiraama kuma dhibba lamaa fi kuma afurtama, **5** meya ogeessotii hujanu maraaf, ka worqii'ii hujamuuf worqii, ka meetii irraa hujamuuf meetii hin kenna. Maarre adha fedha ifiitiin ka Mootii Waan Maraatiif ifi woyyoonsu ennun ree?» jedhe. **6** Achiin duuba sooreyyiin maatii'ii, qondaaltoti gosa Israa'elii, ajajooti kumaa, ajajooti dhibbaatii fi itti gaafatantooti huiji mootichaa fedha ifiitiin kennansa kennane. **7** Ijaarsa Galma Waaqaatiif worqii gara kiiloogiraama kuma dhibba tokkoo fi kuma torbaatama caaltu, meetii gara kiiloogiraama kuma dhibba sadii fi kuma afurtama caaltu, sageettuu gara kiiloogiraama kuma dhibba jaa fi kuma diddamaa kennisaaf murteessane. Sibiila gara kiiloogiraama miliyoona sadii fi kuma dhibba afurii fi kuma shantama. **8** Worri dhakaa gatii guddo'oo qabanu, ka qabeenna Galma Waaqaa eegu Yehii'elii Geshoonichatti kennane. **9** Sooresitooti isaanii fedha ifiitiin, gadhaa tokkochaan Mootii Waan Maraatiif waan kenniteef, kolbaan gammadde. Mootichi Daawitille guddoo gammade. **10** Mootichi Daawiti achitti kolbaa mara duratti Mootii Waan Maraa leellisee, «Waaqa abbaa keenna Israa'elii haga bara

baraa leellifami. **11** Ee Mootii Waan Maraa, ati gudda'a; hunnaamessalle'e. Ulfinni, baalli'ii fi armyi keeti. Wonni ol-gubba'aa fi lafa irra jirtu marti teeti; ati mooticha waan maraan olii ti. **12** Durumma'aa fi ulfinni marti si biraa dhufan. Ati jabeennaa fi hunna teetiin waan mara bulchita. Ati nama mara gudda'aa fi jabaa tolchuu hin dandeetta. **13** Amma, Waaqa keenna, si galateeffanna; maqaa keeti ulfaataa hin leellifanna. **14** «Nuuti fedha keennaan akkas akka kenninu ka nu dandeessitte ani eennu? Kolbaan tiyyalle eennu? Wonni marti kennansa si biraa nuuf dhufe; waanuma duruu keeti te'e qofa deebinne siif kennine. **15** Nuuti si duratti akkuma abbootii teenna ta durii akka alaga'aatii fi akka keessumma'aa ti. Barri keenna lafa irratti akka gaaddisaa ti; du'a jalaa miliquu hin dandeenu. **16** Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa keenna, ulfinna Maqaa keeti woyyichaatiif Galma ijaariisaaf, meyya fi horiin bacaan nuuti sii kennine marti si biraa nuu dhufane; wonni kun martinuu teeti. **17** Waaqa kiyya, ati gadhaa namaa akka qorqortuu fi yaada qajeela'atti akka ati gammaddu ani hin beeka. Tanaaf, ani waan kana maraayyuu fedha kiyyaan, yaada qajeela'aan kenneera; kolbaan teeti ta asitti dachaateertulle fedha ifitiin kennansa sii kenniisaaf attam akka gammadelle ani dhaggeera. **18** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii teenna ta durii ka Abrahaamii, ka Yisihaii, ka Israa'elii yaada kolbaan teeti sii kennite kana haga bara baraa gadhaa isaanii keessatti isaanii eegi; akka si'iif addatamanulle godhi. **19** Ilmi kiyya Solomoon ajaja, seeraa fi seerata keeti eegatee, waan ani qophii godheen Galma ijaariisa akka dande'u fedhii guutuu isaaf kenni» jedhe. **20** Achiin duuba Daawiti kolbaa san duudi'in, «Mootii Waan Maraa Waaqa keessan leellisa'a!» jedhe. Kolbaan sun duudiin Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii leellifatte; isaan gad jedhane, Mootii Waan Maraatii fi mootichaafille ulfinna kennane. **21** Boruyyaa isaan ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhiheessane; kennansa gubamu Mootii Waan Maraatiif korommii kuma tokko, korbeeyyii hoole'ee kuma tokko, buruusoo korbeeyyii hoole'ee kuma tokko kennansa unto'oo woliin, ciincaan bacaan marroo kolbaa Israa'elii maraatiif dhikaate. **22** Gaafa san isaan gammada gudda'aan Mootii Waan Maraa duratti nyaatanee unane. Achiin duuba isaan ilma Daawitii Solomoon akka inni mootii te'u yennaa lammeesso'oo Mootii Waan Maraa duratti muudane; Zaadoqille akka hayyuu te'u muudane. **23** Achiin duuba Solomoon addee abbaa ifii Daawitiitti, barcumaa Mootii Waan Maraa irra tee'e. Wonni marti isaaf teetee, kolbaan Israa'elii martille isaaf ajajante. **24** Sooreessitootii fi dhiirti goototi marti, ilmaan Daawitii mootichaa martille, akka isaaf ajajamanu Solomoonii mootichaaf mirkaneessane. **25** Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii mara biratti Solomoon, nama guddoo beekkamaa akka te'u godhee, arnya mootumma'aa ka mootota isaan qara Israa'el irratti mootii te'ane irra ijjumaa hin jirre, isaaf kenne. **26** Ilmi Iseyii Daawiti kolbaa Israa'elii mara irratti mootii te'e. **27** Inni Keeroon keessa tee'ee woggaa torba, Yersaaleem keessa tee'ee woggaa soddonii sad, wolumatti inni woggaa afurtama Israa'el bulche. **28** Achiin duuba inni durumma'aa fi ulfinna dhaggatee, bara hedduu le'ee,

dulloomee du'e. Ilmi isaa Solomoon addee isaatiitti mootii te'e. **29** Wonni mootichi Daawiti bara mootummaa ifii keessa huje, jalqabaa haga dhumaatiitti, kitaaba dabarsi'ii ka Saamu'elii mudhii dhagguu, kitaaba dabarsi'ii ka Naataanii raagichaatii fi kitaaba dabarsi'ii ka Gaadii mudhii dhagguu keessatti dhaggama. **30** Barreeffama san keessatti marroon mootummaa isaa, marroon gootummaa isaa, wonni isa irra dhaqqabe, wonni kolbaa Israa'elii irra dhaqqabe, wonni mootummoota biyya lafaa ta dhibii irralle dhaqqabe martinuu barreeffameera.

2 Dabarsi'i

1 Ilmi Daawitii Solomoon mootummaa ifii jabeeffate; Mootiin Waan Maraa Waaqi isa eebbisee, mooticha jabaa isa godhe. **2** Achiin duuba Solomoon kolbaa Israa'elii mara, ajajjoota kumaa, ajajjoota dhibbaa, abbootii mura'aatii fi sooreyyii mootummaa'aa mara, sooreyyii maatii mara ajajee, **3** Dunkaaniin Woldeenna'aa ta Waaqaa, ta tajaajilaan Mootii Waan Maraa Muuseen goomolee keessatti huje waan achi jirtuuf, Solomoonii fi kolbaan marti gara addee waaqonfanna'aa ta Giibe'on keessaa dhaqane. **4** Te'uu malee, Daawiti Saanduqa Gondooro'oo ka Waaqaa, ta Kiriyyat-Ya'ariim jiru fidee, dunkaaniin Yerusaleem keessatti dhaabe keessa keyeeraayyu. **5** Addeen ciinca'aa ta ilmi Urii Baxaal'el, akaakoon Huurii, sageettuu irraa huje achi Dunkaaniin Woyyittii Mootii Waan Maraa dura jirtiyyu; maarre Solomoonii fi kolbaan sun achitti fedhii Mootii Waan Maraa barbaadane. **6** Solomoon gara addee ciinca'aa ta sageettuu irraa hujantee, Dunkaaniin Woldeenna'aa bira fuula Mootii Waan Maraa dura jirtuu ol bayee, achi irratti kennansa gubamu kuma tokko dhiheesse. **7** Halkan san Waaqi Solomoonitii mudhatee, «Waan ani sii kennu mara na gaafadhu» jedheen. **8** Solomoon deebisee Waaqaan, «Ati abbaa kiyya Daawititti jaalala keeti guddaa ka bara baraa mudhittee, akka ani addee isaatiitti mootii te'u na gooteerta. **9** Ee, Mootii Waan Maraa Waaqa, ati kolbaa bindillaa biyya lafaa irratti mootii waan na gooteef, waadaan ati abbaa kiyya Daawitiif galte muummowuu ti. **10** Qarummaa'aa fi beekkumsa ani iitiin kolbaa tana bulchu naaf kenni; yoo tun hin te'in kolbaa teeti hunnaamettii tana eentu bulchuu dande'a ree?» jedhe. **11** Waaqi Solomooniin, «Ati durummaa, qabeenna, ulfinna yookiin diinoti keeti akka dhumatanu, ifiifuu bara dheeraa akka leetuuyyuu hin gaafanne; ammoo kolbaa tiyya ta ani irratti mootii si godhe akka bulchituuf, qarummaa'aa fi beekkumsa akka sii kennuuf waan na gaafatteef, **12** ani qarummaa'aa fi beekkumsa sii hin kenna; kana maleelle qarummaa, qabeennaa fi ulfinna moototi si'iin duraa hin qanne, ka moototi si'iin duuba mootii te'u'uu jiranulle hin qabaanne sii kenna» jedhe. **13** Achiin duuba Solomoon addee waaqonfanna'aa ta Giibe'on keessaa ta Dunkaaniin Woldeenna'aa duraatii ka'ee, gara Yerusaleemii deebi'e. Inni achi tee'ee kolbaa Israa'elii bulche. **14** Solomooniin mootichi garreettota fardo'oon harkifamanu kuma tokkoo fi dhibba afurii fi abbootii fardo'oo kuma kudhanii lama wolitti qabate; inni garreettota fardo'oon harkifamanu san keessaa garii qachoota garreettoti keessa keyamanu keessa keyee, garii ifi bira qachaa Yerusaleemii keessa keye. **15** Mootichi meetii fi worqiin Yerusaleem keessatti akka dhaka'aa akka bacattu, birbirsille akka muka haruu'uu ka biyya kooba jalaa akka bacatu godhe. **16** Solomoon fardoo ifii Gibxi'iitii fi biyya Qiliqiya'aa keessaa fichisiise; daldaltooti mootichaa biyya Qiliqiya'aa keessaa bitanee fidane. **17** Garreettaa fardaan harkifamu tokko beesee meetii dhibba jaan, farda tokko beesee meetii dhibba tokkoo fi shantamaan biyya

Gibxi'i keessaa bitan; dabarsaneelle mootii Heetotaatii fi mootii Sooriya'aatiitti gurgurane.

2 Solomoon maqaa Mootii Waan Maraatiif Galmi akka ijaaramu, manni mootummaa'aa ka isaalle akka ijaaramu murteesse. **2** Inni namoota ba'aa ba'atanu kuma torbaatama, namoota kooba irraa dhakaa bocanu kuma saddeettama, namooti kum sadii fi dhibbi jaa ammoo hujii akka toowatanu godhe. **3** Solomoon gara Hiiraamii mootii biyya Xiirrosii ergaa ergee, «Abbaan kiyya Daawiti mana mootummaa'aa akka ijaarratuuf muka hindheensaa akkuma ergiteef, analle'eef ergi. **4** Ani Galma Mootii Waan Maraa ka Waaqa kiyyaa ka hixaanni foollee dans'aa keessatti aarfamu, ka daabboon Waaqaaf woyyoontu yennaa mara keessatti isa dura keyantu, galgalaa fi ganama kennansi gubamu itti dhikeeffamu, guyyaa Sanbataatii fi baatii j'i'aatiitti, yennaa jila Mootii Waan Maraa ta beekkanteetii waan kana keessatti dhiheessanu, ijaariisaaf murteeffadheera. Kun kolbaa Israa'eliiitii seerata haga bara baraa ti. **5** Waaqi keenna waaqota dhibii mara waan caaluuf, Galmi ani isaaf ijaaru gudda'a. **6** Te'uu malee ol-gubba'aa fi ol-gubbaan olii eega isa qabatuu hin dandeenneeyyuu, eentu Galma isaaf ijaaru dande'a ree? Addee kennansa isa duratti dhiheessanuuf qofa isaaf ijaara malee, ka Galma isaaf ijaaruu dande'u ani ennu ree? **7** Maarre amma nama ogeessa worqii, meetii, sageettu'uu fi hujii sibiila dhibi'ille, woyaa dhiillee, woyaa bifa cuqulisaa dhowuu beeku naaf ergi. Akkasuma nama Yihuda'aa fi Yerusaleem keessa tee'ee, namoota ogeeyyii abbaan kiyya Daawiti qopheesse waliin meya adda addaa irratti woy qiriixee bifa itti baasee hujuu dande'u naaf ergi. **8** Namooti keeti gaara Libaanonii irraa muka muriisa waan qabanuuf, Libaanon irraa muka hindheensaa, muka birbirsaa fi muka sandali'ii naaf ergi; namooti kiyyalle namoota keeti waliin hin hujan. **9** Galmi Waaqaa ka ani ijaaraaru kun gudda'aa fi miidhagaa te'uu waan qabuuf, falaxaan hedduun naaf qophowuu ti. **10** Ani tajaajiltoota teeti ta muka murtuuf, bullaa qamadi'ii kuntaala dhibba afurii fi afurtama, garbuu kuntaala dhibba afurii fi afurtama, akkasuma daadhii woyni'ille litirii kuma dhibba afur, zayitii ejersaa litirii kuma dhibba afur hin erga» jedhe. **11** Achiin duuba mootichi Xiirrosii Hiiraam xalaya'aan Solomooniif deebisee, «Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii waan jaalatuuf, akka ati mootii isaanii teetu si godhe» jedhe. **12** Hiiraam itti dabaleelle, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii ka ol-gubba'aa fi lafa dade leellifamuu ti! Inni ilma qaroo malaamessaa fi hubantii guddoo qabu ka Galma Mootii Waan Maraatiif fi mana mootummaa ifiille ijaaratu mooticha Daawitiif kenneera. **13** Ani amma ka hujii harkaatiin dandeettii qabu Huraam si'ii hin erga. **14** Haati isaa dubartii sanyii Daanii ti; abbaan isaa nama biyya Xiirrosii ti. Inni hujii worqi'itii fi meetii'ii, hujii sageettu'utii fi sibiila, hujii dhaka'aatii fi mukaa, akkasuma woyaa bifa cuqulisaa, woyaa dhiille'ee fi diintuu quncee talba'aa irraa hujjisa beeka. Inni waan akka hujjuuf gaafatame mara dhaka'aa fi muka irratti qiriixuu hin dande'a. Inni namoota keeti ka hujii harkaa hujuu beekanuu fi namoota gootaa kiyya, abbaa keeti Daawitii waliin hujuu hin dande'a. **15**

«Amma gootaa kiyya qamadii fi garbuu, zayitii ejersaatii fi daadhii woyinii ta waadaa galte san ergi. **16** Nuutille muka haga ati barbaaddu gaara Libaanonii irraa murree wolitti hiinee, abbaayaa irra haga Yophe'ee siif hin ergina; atille achii gara Yerusaleemii fudhatuu hin dandeetta» jedhe. **17** Achiin duuba Solomoon akkuma abbaan isaa Daawiti dur laakkossiise, namoota alagaa biyya isaa keessa jiranu mara laakkossiise; namooti sunille kuma dhibba tokkoo fi kuma shantamii sadii fi dhibba jaa. **18** Isaan keessaa namooti kum torbaatam ba'aa akka ba'atanu, namooti kum saddeettami gaara irraa dhakaa akka bocanu, namooti kum sadii fi dhibbi jaa, hujii akka toowatanu godhe.

3 Achiin duuba Solomoon Yerusaleem keessatti gaara Moriyaa irratti, addee dur Mootiin Waan Maraa abbaa isaa Daawititti mudhatetti Galma Waaqaa ijaariisa jalqabe; Daawiti addee Mootiin Waan Maraa isatti mudhate sanitti eeddummaa Ornaanii nama biyya Yibusootaa keessatti Galma Waaqaa ijaariisaaf qophowe. **2** Solomoon mootii te'ee woggaa arfeesso'oo, ji'a lammeesso'oo keessa, guyyaa lammeesso'ootitti Galma Waaqaa san ijaariisa jalqabe. **3** Galmi Waaqaa ka Solomoon ijaariisa jalqabe, mikii bara durii dheerinni isaa ciqilee jaatama, badhinni isaa ciqilee diddama. **4** Seroon isaa karaa fuula duraatiin, akkuma badhinna Galma sanii ciqilee diddama, ol dheerinni isii'ille ciqilee dhibbaa fi diddama; inni keessa isii'ille worqii qulluu itti gonfe. **5** Kolloon guddittiin Galma sanii muka hindheensaatiin ijaarantee, worqiin qulluu itti gonfantee, fakkiin muka meexxiitii fi haachabaa irratti kaafamane. **6** Mootichi Solomoon Galma san dhakaa gatii guddo'ootiin miidhasse; worqiin inni ittiin seese sun worqii biyya Faarwaayimii ti. **7** Maarre inni buusaa heellichoo Galmaa, keessa isaa, dhaaba isaa, saanqa'aa fi mikikkila balbalaa isaa mara worqii itti gonfee, fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qaddu dhaaba isaa irratti kaase. **8** Inni Addee Irra Caalaa Woyyittille ijaarsise. Dheerinni isii'ii akkuma badhinna Galma sanii ciqilee diddama, badhinni isii'ille ciqilee diddama. Inni dhaaba isii'ii worqii qulluu kiillogiraama kuma diddamaa fi dhibba afur geettu itti gonfe. **9** Mismaari worqii'ii gara giraama dhibba shanii fi torbaatamaa ti; inni kolloota mana mana irraalle worqii itti gonfe. **10** Inni Addee Irra Caalaa Woyyittii keessatti fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu lama muka irraa hujisiisee, worqii itti gonfe. **11** Dheerinni koola dada ol-gubba'aa ta koola qadduu sun ta lamaaniituu wolumatti ciqilee diddama; kooli dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ta tokkeesso'oo gara tokkoon ciqilee shan dheeratee, dhaaba Galma Waaqaa bira geya; gara kaanille'een ciqilee shan dheeratee, koola dada ol-gubba'aa ka lammeesso'oo bira geya. **12** Kooli dada ol-gubba'aa ta koola qadduu ka lammeesso'oo, kooli tokkochi ciqilee shan dheeratee, dhaaba Galma Waaqaa bira geya; gara kaanille'een ciqilee shan dheeratee, koola dada ol-gubba'aa ka tokkeesso'oo biralle geya. **13** Dadi ol-gubba'aa ta koola qaddu sun koola ifii Galma keessa ciqilee diddama diriirsanee, kolloo gudditti Galma saniititti fuula galanee miila ifiitiin dhaabbatan. **14** Mootichi Solomoon Addee irra caalaa Woyyittii saniif gollaa bifa cuquliisaa, bifa dhiille'ee,

bifa diima'aa quncee talba'aa dansaa irraa hujee fakkii dada ol-gubba'aa ta koola qadduu irratti hujee. **15** Mootichi Solomoon utuboota ciqilee soddomii shan dheeratanu lama Galma Waaqaa duratti hujisiise. Mataa utuboota sanii tokko tokkoo isaanii irratti guutuu ciqilee shan shan dheerattu hujisiise. **16** Inni haachaba wolitti xaxee miidhassee, qaccee utuboota sanii irra keyee, midhaan, «Muka rumaan» jedhamuu dhibba hujee haachaba saniin wolitti qassise. **17** Inni utuboota san balbala Galma Waaqaa dura tokkocho gara middaatitti, kaan gara bita'aattii dhaabe; ka gara middaa jiru, «Yaakiin», ka gara bita'aa jiru, «Bo'az» jedhee moggaase.

4 Mootichi Solomoon addee ciinca'aa ta sageettu'uu ta dheerinni isii'ii ciqilee diddamaa, badhinni isii'ii ciqilee diddamaa, hojjaan isii'ii ciqilee kudhanii hujee. **2** Akkasuma inni waabaa bisaanii ka badhinni afaan isaa ciqilee kudhanii, hojjaan isaa ciqilee shanii, keessi gadhaa isaa ciqilee soddomaa sageettuu irraa hujee. **3** Xiyyoo afaan waaba'aa jalatti fakkiin korommi'ii naanneffamanee hujamaneeran; waabaa bisaanii san irratti ciqilee tokko tokko irratti fakkiin korommi'ii kudhan kudhaniin tarree lamaan waabaa san woliin wolitti baqsiifamanee hujamaneeran. **4** Waabaan bisaanii sun dudda korommi kudhanii lamaa ta sageettuu irraa hujantee san irra dhaabbata; korommiin sun sad gara kaabaa, sad karaa aduun seentu, sad karaa kibbaa, sad karaa aduun baatu fuula galanee dudda wolitti garagalanee dhaabbataneeraniyyu; waabaan bisaanii sun dudda isaanii irra jiraayyu. **5** Furdinni waaba'aa haga badhinna barruu harkaa, xiyyoon afaan isaa akka afaan sinii'ii gara duubaa garagalee hujamee daraaraa suufii fakkaata; waabaan sun litirii kuma jaatama qabata. **6** Achiin duuba inni kennansi gubamu akka itti dhiqamuuf, qorii kudhan hujisiisee, shan gara kaabaatiin, shan gara kibbaatiin keye; waabaa bisaanii san hayyoota qofatti itti dhiqataayyu. **7** Inni akkuma seeraatitti, waan issaa irra keyanu worqii irraa hujee, shan gara kibbaatiin, shan gara kaabaatiin Galma Waaqaa keessa keye. **8** Akkasuma inni xarapheessaa kudhan hujee, shan gara kibbaatiin, shan gara kaabaatiin Galma Waaqaa keessa keye; inni ammalle qorii worqii'ii dhibba tokko hujee. **9** Inni badhinna dalleya keessaa ka Hayyootaa hujee, badhinna dalleya keessaa guddichalle hujee, balbaloota san sageettuu itti gonfe. **10** Waabaa bisaanii san Galma Waaqaa irraa gara kibbaa karaa aduun baatuun keye. **11** Huraamille okkotee, akkaafa'aa fi qorii dhiiga fixixanu qabattu hujee. Maarre inni meya Galma Waaqaa, Solomoonii mootichaaf hujee akkuma waadaa galetti fixe; mey inni hujee ka asii gad jiru: **12** utuboota lama, qaccee utubootaa irratti guutuu akka qorii'ii jirtu lama, guutuu akka qorii'ii jirtu ta qaccee utuboota irraa san seesiisaaf caccoo sibiilaa lama, **13** guutuu akka qorii'ii jirtu ta qaccee utubootaa irraa lamaan san seesiisaaf, waan akka midhaan rumaanii dhibba afur, tokko tokkoo isaanitiif, waan akka midhaan rumaanii san tarree lama lamaan keye. **14** Inni waan meya irra keyanulle qorii itti dhiqatanu ta isii irra keyanu woliin, **15** waabaa bisaaniitii fi fakkii korommi'ii kudhanii lama ta waabaa jalaa, **16** okkotoota, akkaafota, filaa fooniitii fi meya waan kana

woliin hujii gubbaa oolanu mara sageettuu morodante irraa, tajaajila Galma Mootii Waan Maraatiif akka te'anu mooticha Solomooniif huje. **17** Mootichi Solomoon meya kana mara, shooka Yordaanosii keessatti addee faara itti dhowanutti Dhukootii fi Zaairetaan wodhakka'atti hujisiise. **18** Mey mootichi Solomoon hujisiise kun marti hedduu waan te'eef, kiiloon sageettuu sanii hagana jedhamee hin beekkamuuyyu. **19** Maarre Solomoon meya Galma Waaqaa keessa ittiin tajaajilana: addee ciinca'aa worqii irraa, xarapeessaa daabboo Waaqa dura dhikaattu irra keyanu, **20** akkuma seera isaanii kennametti waan issaa irra keyanu ka worqii qulluu irraa hujamaneef fi issaa isaan irra keyamanu ka addee irra caalaa woyyittii duratti ifanu, **21** worqii qullittii irraa waan akka daraara'atitti miidhaffamane, issaa, qaraphaa, **22** qaraphaa issaa ittiin dhaanfanu, qorii dhiiga fixixanu qabattu, girgira hixaanaa, bassoo daadhaa ittiin haranuu worqii qulluu irraa hujisiise. Balbalooti keessaa ta Addee Irra Caalaa Woyyitti'iitti fi balbalooti Galma Waaqaa ta gara kutaa guddo'oo seenanu worqii qulluu irraa hujamaneeran.

5 Mootichi Solomoon hujii Galma Mootii Waan Maraa duudii fixeen duuba, waan abbaan isaa Daawiti hujii tanaaf adda baase mara meetii, worqii fi meya mara mana meyyaa ka Galma Waaqaa keessa keye. **2** Achiin duuba Solomoon jaarsolee Israa'elii mara, sooreyyii gosa Israa'elii fi maatii Israa'eloota mara Yersaaleemitti waansisee, qachaa Daawitii Xiyoon keessaa Saanduqa Gondooro'oo akka fidanuuf ajaje. **3** Namooti Israa'elii marti yennaa jila jira torbeesso'oo keessa jilafatanu mooticha biratti wolitti qabamane. **4** Jaarsoleen Israa'elii marti wolitti qabamaneen duuba, Lewwotii Saanduqa Gondooro'oo fuudhaneef, **5** gara Galma Waaqaa geessane; Lewwotii hayyoota te'ane Dunkaanii Woldeenna'aatii fi meya woyyicha isii keessaa mara ba'ataneef ol fidane. **6** Mootichi Solomoonii fi wolde'i kolbaa Israa'elii marti Saanduqa Gondooro'oo duratti wolitti qabamaneef hoo'ee fi koromorii hedduu ta laakkossii isaanii hagana hin jedhanne ciincaa dhikeessane. **7** Achiin duuba hayyooti Saanduqa Gondooro'oo ta Mootii Waan Maraa gara Addee Irra Caalaa Woyyitti'ii ta Galma Waaqaa keessaa geessanee, koola dada ol-gubba'aa ta koola qadduu jala keyane. **8** Dadi ol-gubba'aa ta koola qaddu sun addee Saanduqa Gondooro'ootiin gubbaa koola ifii diriirsanee, Saanduqa Gondooro'ootii fi danqaroota isi'ii gollaneeran. **9** Danqarooti sun guddoo dhedheeraa waan te'aneef, qacceen isaanii nama Galma Waaqaa keessa addee irra caalaa woyyittii dura dhaabbatutti hin mudhatti; nama Galma Waaqaatiin ala jirutti hin mudhattu; danqarooti sun haga adhaalle achuma jiran. **10** Kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'ii keessaa yennaa baate, Mootiin Waan Maraa isaan woliin Gondooroo yennaa godhe, gaara Siina'aa irratti, dhakaa baxxicha lamaan ajaji kudhan irra jiru, ka Muuseen achi keessa keye malee, wonni dhibiin Saanduqa Gondooro'oo san keessa hin jirtu. **11** Hayyooti Galma Waaqaa keessaa gad bayane. Hayyooti worri achi jiranu martinuu, ka badoon hujii isaanii yennaa san hin te'inille ifi woyyoonsane. **12** Lewwotii faarfattooti marti,

Asaaf, Hemaanii fi Yedutuun, ilmaan isaanitii fi dhiirti fira isaanii achi jiraniyyu; isaan woyaa dansaa ta quncee talba'aa irraa hujante uffataneef, addee ciinca'aa irraa karaa aduun baatu dhaabbataneef, sibiila wolitti dhowamee qillillsuun, maseenqoo'oo fi kiraaraan faarfatanee. Hayyooti dhibbaa fi diddam isaan cinaa dhaabbataneef tultullaa afuufane. **13** Worri tultullaa afuufuu fi faarfattooti qoonqoo ifii wolqixxeessanee woliin faarfatanu Mootii Waan Maraa leellifatanee; isaan tultulla'aan, sibiila wolitti dhowamee qillillsuun, meya gara garaatiin, qoonqoo guddoolle'een, «Inni dansa'a; jaalalli isaalte haga bara baraa hin jiraata» jedhaneef, Mootii Waan Maraa leellifatanee. Achiin duuba duumensi Galma Mootii Waan Maraa guute. **14** Ulfinni Mootii Waan Maraa Galma Waaqaa waan guuteef, sababa duumensaatiif, hayyooti tajaajila ifitiif dhaabbatiisa hin dandeenne.

6 Achiin duuba mootichi Solomoon, «Ee Mootii Waan Maraa, ati, «Duumensa cigga dukkanowaa keessa jiraadha» jetteerta. **2** «Ani galma guddaa miidhagaa ati haga bara baraa keessa leetu si'ii if jaaareera» jedhe. **3** Achiin duuba wolde'i Israa'elii marti adoo achi dhaabbatisatti jiranuu mootichi gara isaanii garagalee isaan eebbise. **4** Inni, «Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii leellifamuu ti! Inni waan afaan ifitiin abbaa kiyya Daawitiiif waadaa gale muummesseera; inni abbaa kiyya Daawitii, **5** «Kolbaa tiyya Israa'el biyya Gibxi'ii keessaa haga baasee, qachaa gosa Israa'elii keessaa addee ulfinna maqaa kiyyaatiif Galmi kiyya itti ijaaramu, nama kolbaa tiyya Israa'elii sooreessulle namuuyyuu ani hin filandee. **6** Amma ammoo ani maqaa kiyyaaf Yersaaleem filandheera; ati Daawiti kolbaa tiyya Israa'el akka bulchituuf si filandheera» jedheera. **7** «Abbaan kiyya Daawiti maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliiif Galmi ijaarisaa gadhaa keessatti yaadateeraayyu. **8** Mootiin Waan Maraa ammoo abbaa kiyya Daawitiin, «Ati maqaa kiyyaaf Galmi naaf ijaarisaa yaadatiis keeti dansa'a. **9** Te'uu malee ilmuma keeti ka ati uumatutti maqaa kiyyaaf Galmi naaf ijaara malee si'ii moti» jedhe. **10** Amma Mootiin Waan Maraa waadaa gale san muummesseera. Ani akkuma inni waadaa gale san addee abbaa kiyya Daawitiitti mootii te'ee, barcumaa mootumma'aa ka Israa'elii irra tee'ee, maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliiif Galma Waaqaa ijaareera. **11** Saanduqa Gondooro'oo ta Gondooroon Mootii Waan Maraa kolbaa Israa'elii woliin gondoorate keessa jirtu achi keessa keyeera» jedhe. **12** Achiin duuba Solomoon addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa dura dhaabbatee, wolde'a Israa'elii duratti, harka ifii diriirse. **13** Inni waan irra dhaabbataneef dubbatanu ta dheerinni isi'ii ciqilee shanii, badhinni isi'ii ciqilee sadii, hojaan isi'ille ciqilee sadii sageettuu irraa hujisiisee, odduu badhinna dalleya keessaa ka gara alaa keessa keye. Achiin duuba waan san irra dhaabbatee, wolde'a Israa'elii mara duratti jilbiiffatee, harka ifii gara ol-gubba'aa badhisee, **14** «Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa Israa'elii, ol-gubbaa keessa yookiin biyya lafaa irra Waaqi akka keeti hin jiru; ati tajaajiltoota teeti ta gadhaa tokkochoan fuula keeti dura deddeebi'anuu Gondooro'oo fi jaalala keeti ka bara baraa

hin eedda. **15** Ati tajaajilaa keeti abbaa kiyya Daawitiif waadaa galte muummessiteerta; waan dur afaan keetiin dubbatte adha kunoo harka keetiin muummessiteerta. **16** Amma, Mootii Waan Maraa, Waaqa Israa'elii, waan tajaajilaa keeti abbaa kiyya Daawitiin, «Akkuma ati fuula kiyya dura deddeebite, sanyiin teetille waan gootu maraan akka ajaja kiyyaatitti yoo deddeebite, nami isaan keessaa mootii te'ee barcumaa mootumma'aa ka Israa'elii irra fuula kiyya dura tee'u hin dhabamu» jettee waadaa galte san naaf eegi. **17** Amma, ee Mootii Waan Maraa, Waaqa Israa'elii, jecha tajaajilaa keeti Daawitiif waadaa galte san muummessi. **18** «Ee Waaqa, ati dhugumaan biyya lafaa irra namoota woliin leetaa ree? Ol-gubba'aa fi ol-gubbaan oliituu si fuudhuu hin dandeettu; Galmi ani ijaare kun fa'a attam attam diqqaatu ree! **19** Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa kiyya, daadimataa fi gaaffii maratii'ii ta ana tajaajilaa keetii dhage'i; iyyaa fi daadimata ani tajaajilaan keeti fuula keeti duratti dhikeeffadhu naa caqasi. **20** Ilti teeti halkanii fi guyyaa gara Galma akka maqaan keeti keessa ijaaruu goote kanaa ilaaltuu ti. Daadimata ani tajaajilaan keeti gara Galma kanaa fuula galee daadimadhu naaf dhage'i. **21** Daadimata ani tajaajilaan keetii fi kolbaan teeti Israa'elii gara addee tanaa fuula galee daadimannu, ol-gubbaa bultoo teeti irraa nuu dhage'iitii, nuu araaram. **22** «Nami tokko nama dhibii irratti cubbuu hujee, cubbuu hujee saniif gara Galma kanaa dhufee, gara addee ciinca'aa teetii dhiikaatee akka kakatuuf yoo gaafatame, **23** ol-gubbaa irraa dhage'iitii muraa kenni; tajaajiltoota teetii muraa yennaa kennitu ka yakkeef akkuma yakkaa isaattitti mataa isaattitti deebis; balchichaalle balchummaa isaa mudhisiisaan akkuma balchummaa isaattitti isaaf kaffali. **24** «Kolbaan teeti Israa'el waan si yakkiteef, diinota ifitiin yoo injifantane, gaabbitee, gara keeti deebitee, Galma kana keessatti fuula keeti duratti daadimataa maqaa keeti yoo waammatte, **25** ati ol-gubbaa irraa isaaniif dhage'iitii, cubbuu kolbaa teeti Israa'elii araaramiitii, gara lafa isaanii fi abbootii isaaniitiif kennitee isaan deebisi. **26** «Isaan waan si yakkaneef ol-gubbaan cufantee, bokkeenni roobiisa yennaa dhabu, sababa cubbuu isaaniitiif, ati waan isaan rakkiteef, isaan gara addee tanaa fuula galanee yoo daadimatane, maqaa keeti yoo waammataane, cubbuu ifii irraa yoo deebi'ane, **27** ati ol-gubbaa irraa isaaniif dhage'iitii, cubbuu tajaajiltoota teeti kolbaa Israa'elii araaram. Karaa qajeelaa irra akka deemanu isaan barsiisi; lafa kolbaa teetii dhaala gootee kennite irralle'etti bokkeya roobiisiisi. **28** «Yennaa beelti yookiin balaan lafa irratti bu'u shantoon, oolaan, awaannisiisii fi koroophiis miidhaan balleessu yookiin yennaa diinni qachaa isaanii keessatti isaan marsee badiin yookiin dhukkubi adda addaa dhufu, **29** kolbaa teeti Israa'el mara keessaa yookiin isaan keessaa nami tokko rakkinnii fi dhukkubbiin isaa itti dhage'antee, harka ifii gara Galma kanaa diriirsee daadimatee yoo gaafate, **30** ati ol-gubbaa addee bultoo teetii irraa dhage'iitii isaaniif araarami; gadhaa namaa ka beeku si qofa waan teeteef, nama tokko tokkoofuu akka hujii isaattitti gatii isaaf kenni. **31** Achiin duuba isaan lafa ati abbootii teennaaf kennite keessa bara le'anuu mara si

hin sodaatan; karaa keetille hin deeman. **32** «Akkasuma ormi tokko ka kolbaa teeti Israa'el keessaa hin te'in, marroo maqaa keeti gudda'aa, marroo irree teeti jaddu'uutii fi harka keeti ka diriiree dhage'ee biyya fago'ootii dhufee, gara Galma kanaa fuula galee yoo daadimate, **33** ol-gubbaa addee bultoo teetii irraa isaaf dhage'i. Kolbaan lafa irraa marti akkuma kolbaa teeti Israa'elii maqaa keeti beekanee akka si sodaatanu, Galmi ani ijaare kun maqaa keetiin akka waamamu akka beekanu waan ormi sun si gaafatu mara isaaf dhage'i. **34** «Kolbaan teeti diinota ifii loliisaaf gara ati isaan ergitu mara yennaa dhaqanu, gara qachaa ati filattee kanaa fi gara Galma ani si'if ijaaree kana fuula galanee yennaa daadimatanu, **35** ati ol-gubbaa irraa daadimataa fi gaaffii isaanii dhage'iitii, haajaa isaanii muummessiif. **36** «Nami hin yakkine waan hin jirree, kolbaan teeti yoo si yakkitu, ati isaanitti aartee, diinota isaanii ka isaan booji'ee biyya fago'oo yookiin dhiko'oo isaan geessanutti dabarsitee yoo isaan kennitu, **37** kolbaan teeti lafa booji'ante san keessatti qalbii ifitiin gara keeti deebitee, «Cubbuu hunyeerra; yakkineerra; waan hantuu tolchineerra» yoo jette, **38** Lafa itti booji'amane san keessatti gadhaa ifii tokkoochaa fi lubbuu ifii takkatti'ii gara keeti deebi'anee, gara lafa ati abbootii isaaniitiif kennitee, gara qachaa ati filattee, gara Galma ani si'if ijaaree kana fuula galanee yoo daadimatane, **39** ati ol-gubbaa addee bultoo teetii irraa daadimataa fi gaaffii isaanii dhage'iitii, haajaa isaanii muummessiif; kolbaa teeti ta si yakkiteef araaramiifille'e. **40** «Amma, ee Waaqa kiyya, ilti teeti gara daadimata addee tanaa ilaaltuu ti; gurri keetille gara daadimata addee tanaa caqasu ti. **41** Amma, ee Mootii Waan Maraa Waaqa ka'i! Saanduqa Gondooroo'oo ka hunna teeti mudhisu woliin gara addee foora teeti koyi. Ee Mootii Waan Maraa Waaqa, hayyooti teeti fayyinna uffatanuu ti; woyyooti teeti dansommaa teetii firniixianuu ti. **42** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa, ka muudde san hin lakkisin; jaalala keeti ka bara baraa ka tajaajilaa keeti Daawitiif waadaa galte yaadadhu» jedhe.

7 Mootichi Solomoon daadimatiisa ifii fixatene duuba, ibiddi ol-gubbaa irraa gad bu'ee kennansa gubamuu fi ciincaa dhikaate san nyaatee fixe; ulfinni Mootii Waan Maralle Galma Waaqaa san guute. **2** Ulfinni Mootii Waan Maraa Galma Waaqaa san waan guuteef, hayyooti achi keessa seenuu hin dandeenne. **3** Kolbaan Israa'elii marti ibiddi gad bu'aaruun, ulfinna Mootii Waan Maraa Galma Waaqaa guutuun yennaa dhaggite, dhakaa afame irratti jilbiiffatane, fuulaan gad gombifamane Mootii Waan Maraa waaqonfataa, «Inni dansa'a; jaalalli isaa jaalala bara baraa ti» jedhanee isa leellisane. **4** Achiin duuba mootichi Solomoonii fi kolbaan Israa'elii marti Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhikeessane. **5** Mootichi Solomoon loon kuma diddamii lama, hoole'ee fi re'ee kuma dhibba tokkoo fi kuma diddama ciincaa dhikeesse. Maare innii fi kolbaan marti Galma Waaqaa eebbisane. **6** Hayyooti addee isaaniif kennante dhaabbatane; Lewwootille meya ittiin faarsanu, ka Daawiti dur Mootii Waan Maraa akka ittiin leellifatanuuf hujisiise, ka ittiin, «Jaalalli isaa jaalala bara baraa ti» jedhanee faarsanu san qabatanee dhaabbatane; hayyooti

fuullee Lewwootaatiitti dhaabbatanee tultullaa yennaa afuufanu, Israa'elooti achi jiranu martinuu dhaabbatane. 7 Addeen ciinca'aa ta Solomoon sageettuu irraa hujisiise sun ciincaa duuduma gubamuuf, kennansa midhaaniiti fi moora ciinceffamuuf waan dhiphatteef, Solomoon badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa dura jiru ka wodhakkaa addee ciincaan itti dhikaattuu eebbisee, achitti ciincaa gubamuu fi moora ciinceffamu dhikeesse. 8 Solomoonii fi kolbaan Israa'elii marti torbaan tokko achitti jila jilifatanee; seensuma Haamaatii irraa kaasee haga laga Gibxi'iititti gumiin hedduun wolitti qabante. 9 Jila eebba addee ciinca'aa guyyaa torba jilifatanee; itti dabalaneelle guyyaa torba jila jilifatanee, guyyaa saddeetesso'oo yaa'ii woyyittii godhatane. 10 Guyyaa itti aanu, Solomoon ji'a torbeesso'oo keessa guyyaa diddamii sadeesso'ootitti kolbaan gara mana ifii akka galanu godhe. Isaan marroo waan dansaa Mootiin Waan Maraa kolbaa ifiitiif, Daawitii fi Solomooniif godhee gammadaa galane. 11 Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiifi fi mana mootumma'aa ijaaree fixe; inni Galma Mootii Waan Maraatiifi fi mana mootumma'aa waan hujisaaf yaade mara fixe. 12 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa halkaniin isatti mudhatee, «Ani daadimata keeti dhage'eera; Galmi kunille addee ciincaa naaf itti dhikeessanu akka te'uuf filadheera. 13 Ani bokkeenni akka hin roonne ol-gubbaa yennaa cufu yookiin awwaannisi midhaan keessan akka fiixu yennaa ajaju yookiin kolbaa tiyya irratti balaa yennaa buusu, 14 kolbaan tiyya ta maqaa kiyyaan waammantu yoo gad ifi qaddee, daadimattee fuula kiyyaa yoo barbaaddee, karaa ifii hamaa irraa yoo deebite, ani ol-gubbaa irraa isaanii hin dhage'a; cubbuu isaanille isaanii araramee, lafa isaanii hin fayyisa. 15 Ilti tiyya gara daadimata addee tanaa hin ilaalti; gurri kiyyalle isii hin caqasa. 16 Maqaan kiyya haga bara baraa achi keessa akka jiraatuuf ani Galma kana filadheera; ilti tiyyaa fi gadhaan kiyya yennaa mara achi hin jiraata. 17 Atille akkuma abbaan keeti Daawiti godhe, fuula kiyya dura deddeebitee waan ani si ajaje mara yoo goote, seerataa fi seera kiyya yoo eegatte, 18 achiin duuba ani akkuma dur abbaa keeti Daawitiin, «Israa'el ka bulchu sanyii teeti keessaa hin dhabamu» jedhee waadaa isaaf gale, «Mootiin Waan Maraa maaf waan akkasii lafa tanaa fi Galma kana irratti godhe?» hin jedhan. 22 Kolbaan deebitee, «Sababa isaan Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ka biyya Gibxi'i keessaa isaan baase lakkisane, waaqota dhibi'itti maxxanatee, isaan waaqonfatane, isaan tajaajilaneef, badii tana mara isaanitti fide» hin jetti» jedhe.

8 Mootichi Solomoon Galma Waaqaatii fi mana mootumma'aa ka ifii woggaa diddama ijaareen duuba, 2 olloota Hiiraam isaaf kenne haarsee ijaaree, Israa'eloota

achi keessa qubachiise. 3 Achiin duuba Solomoon gara biyya Haamaat-Zobaatii duulee qabate. 4 Inni ammalle goomolee keessatti qachaa Tadmoorii ijaareen duuba, kutaa Haamaatii keessalle'etti qachoota gootaraa midhaaniiti fi mana meya adda addaa ijaarsise. 5 Inni Bet-Horoonii Gubba'aatii fi Bet-Horoonii Jalaa ijaarsisee dalleya dhaka'aa itti ijaaree, karraa fi danqaraa itti tolche. 6 Akkasuma qachaa Ba'aalaatii, qachoota gootaraa midhaaniiti fi qachoota meya adda addaa mara, qachoota garreetaan fardaan harkifamu keessa tee'anuu fi qachoota abbootiin fardaa keessa le'anuu, waan ijaaruu yaade maralle Yersaalemitti, Libaanonitti, kutaa biyya ifii bulche mara keessalle'etti ijaarsise. 7 Sanyii Israa'elii ka hin te'in, worra achitti hafane mara Heetota, Amoorota, Pherizota, Hiiwotaa fi Yibusoota, 8 sanyii isaanii ka Israa'elooti balleessuu lakkisane lafa san keessatti hamburane mara, Solomoon haga adhaatitti isaan garboonfatee, akka isaaf tajaajilanu godhate. 9 Israa'eloota ammoo loltoota ifii, ajajoota loltoota ifii, ajajoota garreetota fardaan harkifamanuutti fi abbootii fardaa godhate malee, akka garbootaatiitti hin hujisiifanne. 10 Mootichi Solomoon qondaaltota sooreyyii dhibba lamaa fi shantama qabaayyu. 11 Solomoon, «Addeen Saanduqi Gondooroo'oo jirtu woyyuu waan teeteef, haati manaa tiyya mana mootumma'aa ka Daawitii mootii Israa'elii keessa le'uu isii hin barbaachisu» jedhee, haadha manaa ifii intala mootii Gibxi'i qachaa Daawitii keessaa gara mana mootumma'aa ka isi'if ijaaree geesse. 12 Achiin duuba Solomoon kennansa gubamu addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa, ta soro'oon duratti ijaare irratti ciincaa Mootii Waan Maraatiifi dhikeesse. 13 Inni akkuma Muuseen ajajetti guyyaa guyya'atti, guyyaa Sanbataatiitti, baatii ji'aatiitti, jila wogga'atti yennaa sad jilifantutti, jila daabboo ukoo hin qanneetutti, jila torbaan torbaatii fi jila gose'eetitti ciincaa Mootii Waan Maraatiifi dhikeesse. 14 Inni seera abbaa ifii Daawitii hordofiisaan hayyoota hujii hujii isaanitiitti, Lewwoota waan guyyaa guyya'aan barbaachisu hayyoota akka qarqaaranuuf, faarulle'een leellisa akka dhikeessanu hujii hujii isaanitiitti isaan ramade; inni ammalle akkuma nami Waaqaa Daawiti ajaje, worri karra eegu karra mara akka eeganu godhe. 15 Nami tokkole waan mootichi marroo hayyootaatiifi fi Lewwootaa, akkasuma marroo mana qabeennaatii fi waan inni ajaje maraayyuu irraa hin gorre. 16 Guyyaa hundeen Galma Waaqaa keyantee jalqabee haga guyyaa ijaarsi dhumateetitti, hujii Solomoonii marti teeteef. Maare ijaarsi Galma Waaqaa hobba'e. 17 Achiin duuba Solomoonii mootichi gara qachaa Egiyoon-Geberiitti fi qachaa Elootii ka biyya Edoomii keessa irga abbaaya'aa jiranuu dhage. 18 Hiiraamiin mootichi qondaaltota ifii keessaa harka worra hoboloo guddittii oofuu beekuutitti hoboloota gugurdo'oo fi namoota waan abbaaya'aa beekanu Solomooniif erge; jarri sun qondaaltota Solomoonii waliin lafa Ofiirii dhaqanee, worqii gara kiiloojiraama kuma kudhanii shanii ol Solomoonii mootichaaf fidane.

9 Mootiitiin biyya Sheeba'aa gurra Solomoonii dhageettee, gaaffii rakkittuu isa gaafatisaaf gara Yersaaleemii dhutte. Isiin namoota hedduu qabattee uddowaa adda addaa,

worqii fi dhakaa gatii guddo'oo bacaa gaalotatti feesifattee dhuttee, yennaa Solomooniin wol dhaggite, waan gadhaa ifiititti yaadatte mara isa woliin dubbatte. **2** Solomoon waan isiin gaafatte maraaf deebii kenne; wonni inni isi'iif deebii kennuu dadhabe takkaale hin jirtu. **3** Mootiitiin biyya Sheeba'aa qarummaa Solomooniitii fi mana mootumma'aa ka inni ijaarelle yennaa dhageette, **4** isiin sagalee qorii isaatitti dhikaattu, akka qondaalototi isaa itti tee'anuu, akka tajaajiltooti isaa tajaajila isaaf kennanuu fi akka isaan uffana ifii itti uffataneeranu, akka Solomoon Galma Waaqaa keessatti ciincaa itti dhikeessu yennaa dhaggite, guddoo maadeffatte. **5** Isiin mootichaana, «Marroo hujii teetiitii fi marroo qarummaa teetii wonni ani biyya tiyya keessatti dhage'e dhuga'a. **6** Ani haga ifumaafuu dhufee dhagutti waan natti himane hin dhugeeffanne. Ani qarummaa teeti gamisaayyuu hin dhageenne. Ati ta kolbaan jettuuyyuu hin caalta. **7** Namooti keeti worri si tajaajilanu attam attam ka hiree dansaa qabanu! Qondaalototi teeti worri yennaa mara si dura dhaabbatane, qarummaa teeti dhage'anuu attam attam ka badhaadhane! **8** Mootiin Waan Mara Waaqi keeti ka si jaalatee, barcumaa mootumma'aa ka ifii irra si teessisee, akka ati bulchituuf mootii ka si godhe leellifamuu ti. Inni kolbaa ifii Israa'el waan jaalatuuf haga bara baraa akka isaan le'anuu waan fedhuuf, ati haqa akka murtuu fi balchummaa akka hujiu isaan irratti mootii si godheera» jette. **9** Achiin duuba isiin worqii kiiloogiraama kuma afurii caaltu, uddowaa adda addaa baca'aa fi dhakaa gatii guddo'oo Solomooniif kennite. Uddowaan akka uddowaa mootiitiin biyya Sheeba'aa Solomoonii mootichaaf kennitee, tokkole dhaggamee hin beeku. **10** Namooti Hiiraamii mootichaatii fi Solomoonii mootichaa ka worqii biyya Ofiiriitii fidane, muka sandali'iitii fi dhakaa gatii guddo'oolle fidane. **11** Mootichi muka sandali'i san irraa yaabbannoo Galma Waaqaatii fi mana mootumma'aa, faarsitootaafille kiraaraa fi maseenqoo hujisiise; wonni akkasii haga adhaatitti biyya Yihuda'aa keessatti dhaggantee hin beettu. **12** Mootichi Solomoon waan mootiitiin biyya Sheeba'aa isaaf fidde caalaa, waan isiin kadhattee fi waan gadhaan isi'i yaade mara kenneef. Achiin duuba isiin namoota ifii woliin gara biyya Sheeba'aa deebite. **13** Mootichi Solomoon woggaa wogga'atti worqii kiiloogiraama kuma diddamii sadii dhaggataayyuu. **14** Kana biratti daldalooti gugurdo'oo fi daldalooti dhibiin gibira isaaf fidane; moototi biyya Arabootaatii fi bulchitooti lafaa marti worqii fi meetii Solomooniif fidane. **15** Mootichi Solomoon wontee gugurdoo dhibba lama worqii irraa hujisiise; wonteen worqii tokko tokkoon isi'iituu worqii gara kiiloogiraama torbaa ti. **16** Inni wontee didiqqoo dhibba sadii worqii irraa hujisiise; wonteen didiqqoon sun tokko tokkoon isi'iituu worqii gara kiiloogiraama lamaa ti. Mootichi wontee tana mara mana mootumma'aa ka, «Gongomaa Libaanonii» jedhamu keessa keye. **17** Mootichi barcumaa mana mootumma'aa guddaa tokko ilka arbaa irraa hujisiisee, worqii qulluu itti gonfe. **18** Barcumaan mana mootumma'aa sun yaabbannoo jaa fi faanoo miilaa ka barcumaa mootumma'aatiin wolitti qassiifamee worqii irraa hujame qabaayyuu; cinaa isaa

middaa fi bita'aan waan harka irra keyatanu qabaayyuu. Waan harka irra kiyatanu san gama lamaaniinuu fakkii neenqaa lamatti dhaabbateera. **19** Qaccee yaabbannoo jaa gubbaa gara lamaaniinuu fakkii neenqaa kudhanii lamaatitti dhaabbateera. Barcumaan mootumma'aa ka akkasii mootummaa dhibii takkattii keessalle'etti hujamee hin beeku. **20** Mey mootichi Solomoon ka itti unanu martinuu, meyy mana mootumma'aa, «Gongomaa Libaanonii» jedhamu keessa jiru martinuu worqii qulluu irraa hujameera. Bara Solomoonii meetiin akka waan gatii qabuu waan hin laakkowaneef, wonni tokkole ittiin hin hin janne. **21** Mootichi hoboloo gugurdoo biyya Tarshiishiitii deddeebi'aa daldalanu qabaayyuu; hoboloota san ka oofu tajaajiltoota Hiiraamii ti; hobolooti sun woggaa sad keessatti yennaa tokko worqii, meetii, ilka arbaa, jaldeessaa fi qalamee biyya Tarshiishiitii fidaniyyuu. **22** Mootichi Solomoon qarumma'aa fi durumma'aan mootota biyya lafaa mara caalaayyuu. **23** Moototi biyya lafaa martinuu qarummaa Waaqi Solomooniif kenne dhage'iisaaf, isa dhaggiisa halchane. **24** Worri isa bira dhufane martinuu meyya meetii fi worqii irraa hujame, woyyaa, meyya woraanaa, qumbii, uddowaa, fardoolee, gaangolee, wogguma wogga'aan woggaa bacaa isaaf fidane. **25** Solomoon gola fardoole'eetii fi garreettaa fardaan harkifamanuu kuma afurii fi abbootii fardoole'ee kuma kudhanii lama qabaayyuu; inni isaan kana keessaa garii qachoota garreettaan fardaan harkifamanu keessa keyamanu keessa keyee, garii ifi bira Yerusaaalem keessa keye. **26** Inni laga Efraaxiisiitii kaasee haga biyya Filiisxeemotaa haga meessaa biyya Gibxi'iitii mootota mara irratti mootii te'e. **27** Mootichi Yerusaaalem keessatti meetiin akka dhaka'aa akka bacattu, birbirsii akka muka harru'uu ka lafa gaaraa jalaa akka bacatu godhe. **28** Fardoolee biyya Gibxi'iitii fi ta lafa mara keessaa Solomooniif fidane. **29** Wonni mootichi Solomoon bara mootummaa ifii keessa huje ta dhibiin, jalqabaa haga dhumaatitti barreeffama Naataanii raagichaa, kitaaba raagaa ka Ahiiyaa nama biyya Shiiloniitii fi mudhii Iddoon nami mudhii dhaggu marroo Yerobi'aamii ilma Nebaatii dhagge keessatti barreeffanteerti; **30** Solomoon Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa afurtama Israa'el mara irratti mootii te'e. **31** Achiin duuba Solomoon du'ee, qachaa Daawitii abbaa ifii keessatti awwaalame; ilmi isaa Rehobiyaam addee isaatitti mootii te'e.

10 Israa'elooti marti mootii isa godhatiisaaf Sheekem waan dhaqaneef, Rehobiyaamille achi dhaqe. **2** Ilmi Nebaatii Yerobi'aam, ka Solomoon duraa gara biyya Gibxi'i baqateeru, oduu tana yennaa dhage'e, deebi'ee dhufe. **3** Maarre kolbaan Israa'elii ta gara kaabaa, isa waansitte; innii fi wolde'i Israa'elii marti, gara Rehobiyaamii dhaqanee, **4** «Abbaan keeti Solomoon waanjoo ulfaattuu nutti fe'eera. Ati ammoo amma huji ulfaattu'uu fi waanjoo ulfaattuu abbaan keeti nutti fe'e, yoo nuu sallitte, nuutille si'if hin ajajanna» jedhane. **5** Rehobiyaam deebisee, «Amma deema'aatii, guyyaa sadiin duuba deebi'a'aa kowa'a» jedheen. Maarre kolbaan sun deebitee galte. **6** Achiin duuba Rehobiyaamiin mootichi, jaarsolee dur abbaa isaa Solomooniif gorsa

kennitu wolitti qabee, «Kolbaa tanaaf deebii attamii akka kennu natti gorsitan?» jedhee gaafate. 7 Isaan deebisane, «Ati kolbaa tanaaf gadhaa laatee, isaan gammachiittee deebii dansaa yoo isaaniif deebitte, isaan yennaa mara si hin tajaajilan» jedhane. 8 Rehobiyaam ammoo gorsa jaarsolee'ee tuffatee, dargaggoota isa woliin guddatte, ta isa gorsitu woliin mari'ate. 9 Inni, «Kolbaa, «Waanjoo abbaan keeti nutti fe'e, nutti sallis!» jettu tanaaf deebii attamii kennina? Gorsa attamii naa kennitan?» jedhee isaan gaafate. 10 Isaan deebisane, «Kolbaa «Abbaan keeti waanjoo ulfaattuu nutti fe'eera; ati ammoo nutti sallis!» jettu tanaan, «Qubi kiyya maandhich, hidha abbaa kiyyaa caala furduta. 11 Abbaan kiyya waanjoo ulfaattuu isinitti fe'eera; ani ammoo ta san caaltu isinitti hin fe'a; abbaan kiyya liche'een isin dhaane; ani ammoo lichee qaccee irraa akka makkaa qara qadduun isin hin dhaana» jedhiin» jedhane. 12 Akkuma mootichi, «Guyyaa sadiin duuba deebi'aatii, kowa'a» jedhe, Yerobi'aamii fi kolbaan martinuu deebi'ane, gara Rehobiyaamii dhufane. 13 Rehobiyaamiin mootichi gorsa jaarsoleen isaaf kennite tuffatee, xixxa'aan deebii isaaniif kenne. 14 Inni gorsa dargaggootaa fudhatee, «Abbaan kiyya waanjoo ulfaattuu isinitti fe'e; ani ammoo ta san caaltu isinitti hin fe'a; abbaan kiyya liche'een isin dhaane; ani ammoo lichee qaccee irraa akka makkaa qara qadduun isin hin dhaana» jedhane. 15 Maarre wonni kun Waaqa irraa waan teeteef, mootichi dubbii kolba'aa hin dhageenne; wonni Waaqi karaa Ahiyaa nama biyya Shiiloniitiin, ilma Nebaatii Yerobi'aamitti dubbate tanaan muummotte. 16 Mootichi akka isaaniif dhage'uu dide Israa'elooti yennaa dhaggane, «Nuuti Daawiti woliin qooda maan qanna? Maatii abbaa isaa Iseyii biraa dhaala maan qanna? Ee Israa'el gara dunkaanii teessanii deebi'a'a! Ee sanyii Daawitii mana keetiif yaad» jedhane, mootichaaf deebii kennane. Maarre isaan marti gara dunkaanii ifii deebi'ane. 17 Rehobiyaam ammoo Israa'eloota biyya Yihuda'aa keessa le'anu qofa irratti mootii te'e. 18 Achiin duuba Rehobiyaamiin mootichi, itti gaafatamaa namoota hunnaan hujji hunnaa hujanu Adoraam gara Israa'elootaa erge; isaan ammoo dhaka'aan tumanee isa ijjeesane. Rehobiyaamiin mootichi ammoo ariitiin garreettaa ifii ka fardaan harkifamu irra tee'ee, gara Yersaaleemii duraa baqate. 19 Maarre kolbaan Israa'elii ta gara kaabaa, haga adhaa namoota sanyii Daawitii irratti fiqila kaasane hafane.

11 Rehobiyaam gara Yersaaleemii yennaa dhufe, Israa'eloota lolanee gara mootummaa isaa akka deebisanuuf, gosa Yihuda'aatii fi gosa Beniyaaminii keessaa loltoota beekkamane kuma dhibba tokkoo fi kuma saddeettama wolitti qabate. 2 Jechi Mootii Waan Maraa ammoo gara Shema'iyyaa raagichaa dhufee, 3 «Mooticha Yihuda'aa ilma Solomoonii Rehobiyaamii fi kolbaa gosa Yihuda'aatii fi Beniyaaminii maraan, 4 «Mootiin Waan Maraa: wonni te'e kun fedhii tiyya waan teeteef, obboleeyyan teessan lolisaaf ol hin bayina'a. Tokko tokkoon keessan gara mana keessanii deema'a! jedha» jedhiin» jedhe. Maarre isaan jecha Mootii Waan Maraatiif ajajamanee,

Yerobi'aamitti duuliisa lakkisane deebi'ane galane. 5 Rehobiyaam Yersaaleem keessa tee'ee, diinota ifi irraa dhooggatiisaaf biyya Yihuda'aa keessatti qachoota dalleya dhaka'aa qabanu ijaarsise. 6 Qachooti inni ijaarsise sun Betlihem, Etaam, Teqo'aa, 7 Bet-Zuur, Sokoo, Adulaam, 8 Gaat, Mareshaa, Ziif, 9 Adoraayim, Laakiishi, Aazeqaa, 10 Zoraa, Ayalonii fi Kebroon. Qachooti dalleya dhaka'aa qabanu sun marti biyya Yihuda'aatii fi biyya Beniyaaminii keessatti ijaaramane. 11 Rehobiyaam dalleya dhaka'aa itti ijaarsisee, ajajjoota duulaa itti godhee, sagalee, Zayitii ejersaatii fi daadhii woynii'ii, achi keessatti tulchise. 12 Inni wonte'ee fi eboo hedduulle qachoota san keessatti tulchisee, akka isaan guddoo jabaatanu godhe. Maarre inni akkanaa biyya Yihuda'aatii fi biyya Beniyaaminii toowannaa ifii jala galfate. 13 Hayyootii fi Lewwooti kutaa biyya Israa'elii ta kaabaa mara keessa jiranu gara Rehobiyaamii dhufane. 14 Lewwooti hayyoota te'ane Mootii Waan Maraa akka hin tajaajille, Yerobi'aamii fi ilmaan isaa waan isaan dhoogganeef, addee hori ifi itti tiffatanuu fi qabeenna ifii lakkisane gara Yihuda'aatii fi gara Yersaaleemii dhufane. 15 Yerobi'aam fakkii waaqota dharaa ta korbeeyyii re'ootaati fi jiboota jabbile'ee hujee, addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa irra dhaabee, hayyoota ifii ta achi tajaajilanu filate. 16 Gosa Israa'elii mara keessaa worri gadhaa ifii tokkochaan Mootii Waan Maraa Waaqa adbootii ifii Israa'elii hordofuu barbaadu marti ciincaa ifii dhikeessiisaaf, Lewwoota hordofanee gara Yersaaleemii dhufane. 17 Isaan karaa Daawitii mootichaatii fi Solomoonii mootichaa hordofanee, woggaa sadiif mootummaa Yihuda'aa jabeessane, ilma Solomoonii Rehobiyaam qaarqarane. 18 Rehobiyaamiin kun intala Yeremootii ilma Daawitii Mahalaaf fuudhe; haati isii'ii Abihaayil intala Eliyaabii ilma Iseyii ti. 19 Iisiin ilmaan sad Ye'ush, Shemaariya'aa fi Zahaam isaaf deette. 20 Achiin duuba inni intala Abiishaalomii Ma'akaa fuudhe; isiin ilmaan afur Abiyaa, Aataayi, Ziizaa fi Shelomiit isaaf deette. 21 Rehobiyaam niitolee ifitiit fi gursumeeyyii ifii mara caalaa, intala Abiishaalomii Ma'akaa jaalate; inni wolumatti niitolee kudhanii saddeetii fi gursumeeyyii jaatama, ilmaan diddamii saddeeti, ijoollee durraa jaatama qabaayyu. 22 Inni ilma ifii Abiyaa ka Ma'akaa irraa uumate mootii godhiisa waan fedheef, ijoollee ifii ta dhibii mara irratti soorressa akka te'u isa file. 23 Rehobiyaam qarummaa ifitiin ilmaan ifii garii kutaa biyya Yihuda'aa, taan kutaa biyya Beniyaaminii keessaa fi qachaa dalleya dhaka'aatiin ijaarame keessa babadhatanee akka le'anu godhe; inni sagalee bacaa isaaniif kennee, niitolee hedduulle isaan fuusise.

12 Rehobiyaam mootummaa ifii akkuma jabeeffateen, innii fi kolbaan Israa'elii marti seera Mootii Waan Maraa lakkisane. 2 Isaan Mootii Waan Maraatiif addatamuu waan dhabaneef, Rehobiyaam mootii te'e woggaa shaneesso'ootitti, mootichi Gibxi'ii Shiishaq Yersaaleemitti duule. 3 Inni garreettaa fardaan harkifamu kuma tokkoo fi dhibba lama, abbootii fardaa kuma jaatama, loltoota worra Liibiya'aa, loltoota worra Sukiimiitii fi worra Itoophiya'aa dabalatee, loltoota laakkossi isaanii hagara hin jedhanne

fudhatee, biyya Gibxi'ii keessaa ka'ee dhufee, 4 qachoota Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabanu qabatee, haga Yerusaaemii dhufe. 5 Achiin duuba Shemaa'iyaa raagichi gara Rehobiyaamiitii fi gara sooreyyii biyya Yihuda'aa worra Shiishaaq duraa baqatee Yerusaaemitti wolitti qabameeruu dhufee, «Mootiin Waan Maraa, «Isin waan na lakkittaneef, anille harka Shiishaqaqitiitti isin lakkiseera» jedha» jedheen. 6 Mootichii fi Sooreyyiin Israa'elii gad ifi qabane, «Wonni Mootiin Waan Maraa huju marti haqa» jedhane. 7 Mootiin Waan Maraa akka isaan gad ifi qabane yennaa dhagge, amalle jecha ifii gara Shemaa'iyaa'aa ergee, «Isaan ana Mootii Waan Maraa duratti waan gad ifi qabaneef, ani dafee isaan hin baasa malee isaan hin balleessu. Aariin tiyya karaa Shiishaqaqitiin Yerusaaem irratti hin bobeeutu. 8 Te'uu malee, isaan ana tajaajiliisii fi mootota biyya lafaa tajaajiliis garaagarummaa akka qabu akka beekanuuf, Shiishaaq isaan hin bulcha» jedhe. 9 Mootichi Gibxi'ii Shiishaaq Yerusaaem yennaa lele, qabeenna Galma Waaqaatii fi qabeenna mana mootumma'aa saame. Inni waan mara, wontee hedduu Solomoon worqi'iiin hujisiiselle fudhate. 10 Maarre mootichi Rehobiyaam addee wontee fudhataneetitti sageettuu irraa wontee hujisiisee, harka qondaaltota eeddota karra mana mootumma'aatitti kenne. 11 Mootichi gara Galma Waaqaa yennaa dhaqu mara, eeddota karra mana mootumma'aa wontee san qabatane, isa woliin dhaqan; yennaa deebi'anuu ammoo kolloo eeddoota keessa keyan. 12 Rehobiyaam Mootii Waan Maraatiif waan ifi gad qabeef, aariin Mootii Waan Maraa ijjumaa isa hin balleessine. Biyya Yihuda'aa keessatti wonni dansaan teete. 13 Rehobiyaam Yerusaaem keessa mootii jabaa ifi tolfate. Inni yennaa mootii te'e nama woggaa afurtamii tokkoo ti; inni Yerusaaem keessatti woggaa kudhanii torba mootii te'e. Yerusaaem qachoota Mootiin Waan Maraa qachoota lafa gosoota Israa'elii mara keessaa addee inni akka itti waaqonfamuuf filate. Maqaan haadha Rehobiyaamii Na'aama'a; isiin intala nama biyya Amoonii ti. 14 Inni fedhii Mootii Waan Maraa waan hin barbaadiiniif, waan hantuu huje. 15 Wonni Rehobiyaamiin mootichi bara mootummaa ifii keessa huje jalqabaa haga dhumaatiitti, kitaaba dabarsii hidda dhalootaa ka Shemaa'iyaa raagichaatii fi kitaaba dabarsi'ii ka Iddoo mudhii dhagguu keessatti galmeeffamee jiraa motii ree? Rehobiyaamii fi Yerobi'aam bara jiruu ifii mara wol lolane. 16 Rehobiyaam du'ee, addee awwaala moototaatiitti qachaa Daawitii keessatti awwaalame; ilmi isaa Abiiaa addee isaatiitti mootii te'e.

13 Yerobi'aam Israa'el irratti mootii te'ee woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti, Abiiaa biyya Yihuda'aa irratti mootii te'e. 2 Inni Yerusaaem keessa tee'ee, woggaa sad bulche; maqaan haadha isaa Ma'aka'a; isiin intala Urii'elii nama qachaa Giibe'aa ti. Abiia'aa fi Yerobi'aam wothakka'atti lolli ka'eeraayyu. 3 Abiiaa loltoota jajjaboo kuma dhibba afur filatee duule. Yerobi'aamille loltoota janna kuma dhibba saddeet filatee duule. 4 Achiin duuba Abiiaa biyya koobittii Efreemii keessa gaara Zamaraayimii irra dhaabatee, «Ee Yerobi'aam, isin kolbaan Israa'elii martinuu na dhage'a'a! 5 Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii,

Gondooroo sooddaa ta haga bara baraatiin, Daawitii, sanyii isaatiifille, Israa'el irratti mootummaa akka kenne hin beettanuu ree? 6 Ilmi Nebaatii Yerobi'aam, tajaajilaan Solomoonii ilmi Daawitii, gootaa ifii irratti finqila kaase. 7 Ilmi Solomoonii Rehobiyaam adoo inni daa'imaatuu, yennaa inni womaa godhiisa hin dandeenetti, namooti siyyaayye'ee fi boru-hinbeenneen isa marsanee mormane; itille jabaatane. 8 Isin amma mootummaa Mootii Waan Maraa ta harka sanyii Daawitii keessa jirtuun mormisaaf baatane; dhuguma isin bindilla'a; fakkii waaqota dharaa jabbilee worqi'ii ta Yerobi'aamiin mootichi isiniif hujisiiselle ifi biraa qaddan. 9 Isin tana maleelle ilmaan Aaronii hayyoota Mootii Waan Maraatiif fi Lewwoota ariitane, addee isaaniiitti akkuma kolbaa lafa dhibi'ii, hayyoota ifiiif godhattaneertanii motii ree? Nami hayyuu te'isaaf jibicha tokkoo fi korbeeyyii hoole'ee torba fidee dhufu, waaqota dharaatiif hayyuu te'a. 10 «Nu'uuf ammoo Mootiin Waan Mara Waaqa keenna; nuuti isa hin lakkinne. Hayyooti Mootii Waan Maraa tajaajilanu sanyii Aaronii ti; Lewwooti isaan qarqaaran. 11 Isaan ganamaa fi galgala kennansa gubamuu fi hixaana fooleen isaa uddowu Mootii Waan Maraatiif dhiheessan; daabboo Waaqaaf kennantu xarapheessaa akka aadaa dhugeeffanna'aatiitti qulqulluu te'e san irra keyan; galgala galgalalle issaa waan issaa irra keyamu ka worqii irraa hujame irra jirulle hin qassiisan. Nuuti ajaja Mootii Waan Maraa ka Waaqa keennaa hin eeganna; isin ammoo isa lakkittaneertan. 12 Kunoo, Mootiin Waan Maraa nu woliin jira; inni nu sooreessa; hayyooti isaa tuttullaa afuufanee lola isinitti hin kaasan. Ee ilmaan Israa'elii, injifatu waan hin dandeenneef, Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii teessanii hin lolina'a» jedhe. 13 Yennuma san Yerobi'aam loltoota ifii keessaa gariin loltoota worra Yihuda'aatiin duubatti akka riphanuuf erge; loltooti hafane ammoo isa woliin loltoota Yihuda'aatiin wolitti fulla'ane akka lolanu godhe. 14 Worri Yihuda'aa garagalee adaala ifii yennaa ilaalanu, duraa fi duubaan akka marfamaneeiranu dhaggame. Achiin duuba akka isaan qarqaaruuf gara Mootii Waan Maraa iyyane. Hayyooti tuttullaa afuufane. 15 Namooti Yihuda'aalle qoonqoo ol qabatane yyyane; yennaa isaan iyyane Mootiin Waan Maraa Abiia'aa fi namoota Yihuda'aa duratti, Yerobi'aamii fi Israa'eloota mara injifate. 16 Waaqi harka worra Yihuda'aatiitti Israa'eloota dabarsee waan kenneef, isaan Yihudoota duraa baqatane. 17 Abiia'aa fi loltooti isaa lolanee akka malee waan miidhaneef, loltoota Israa'elii keessaa loltoota jajjaba kuma dhibba shan fixane. 18 Namooti Israa'elii yennaa san guddoo qaanowane; namooti Yihuda'aa ammoo Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii waan addataneef injifatane. 19 Abiiaa Yerobi'aam ari'ee qachoota Bet'el, Yeshaana'aa fi Efron, olloota qachoota san cinaa jiranu woliin isa irraa fudhate. 20 Bara Abiia'aa keessa Yerobi'aam deebi'ee hunna bulchiisaa hin dhaggame. Dhuma irratti Mootiin Waan Maraa balaa itti buusee, inni du'e. 21 Abiiaa ammoo irra caala hunna dhaggataa ideeme; inni nitolee kudhanii afur fuudhee, ilmaan diddamii lamaa fi ijoollee durraa kudhanii jaa uumate. 22 Wonni dhibiin ta Abiiaa bara mootummaa

ifii hujee fi wonni inni jedhe marti, kitaaba dabarsi'ii ka Iddoo raagichaa keessatti barreeffanteerti.

14 Abiyyaan mootichi du'ee, qachaa Daawitii keessatti awwaalame. Ilmi isaa Aasaan addee isaattii mootii te'e; bara mootummaa isaa biyyi woggaa kudhan nageya dhaggatte. 2 Aasaan waan dansa'aa fi sirrii te'e fuula Mootii Waan Maraa Waaqa ifii duratti hujje. 3 Inni addee ciinca'aatii fi addee waaqonfanna'aa ta waaqota ormaa diigee, soodduu akka woyyu'ututti ilaalanu butuchee, utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu jijjisse. 4 Namooti Yihuda'aa Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii akka barbaadanu, seeraa fi ajaja isaalle akka eegatanu ajaje. 5 Inni ammalle addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaatii fi addee ciinca'aa ta waaqota dharaatiif hixaana irratti aarsanu ta qachoota Yihuda'aa mara keessaa balleesse. Bara bulchiisa isaa mootummaan nageya dhaggatte. 6 Biyyi nageya waan qabaatteef, inni biyya Yihuda'aa keessatti qachoota dalleya dhaka'aa qabanu ijaare. Mootiin Waan Maraa foora waan isaa kenneef, bara san keessa woraanni isatti hin kaane. 7 Inni namoota Yihuda'aatiin, «Biyyi tun harka keenna jala waan jirtuuf, kowa'a, qachoota kana ijaarree, dalleya xelleephoo qabu itti naannessinee, karra itti baafannee, danqaraa itti goona. Nuuti Mootii Waan Maraa Waaqa keenna waan barbaanneef, inni karaa maraan foora nuu kenneera» jedhe. Maarre isaan ijaarane; isaanii milkootte. 8 Aasaan mootichi, Yihudaa keessaa loltoota kuma dhibba sad ta wotee gugurdo'oo fi eboo qabanu, gosa Beniyaamin keessalle'ee loltoota kuma dhibba lamaa fi kuma saddeettama ta wotee didiqoo'oo fi daaya qabanu qabaayyu. Loltooti sun marti loltoota jajjabaa dandeettii qabanu. 9 Nami biyya Itoophiya'aa Zeraan loltoota miliyoona tokkoo fi garreettaa fardaan harkifamu dhibba sadiin isaanitti duulisaaf bayee haga Maareshaa dhufe. 10 Aasaan isa loliisaaf gad baye; isaan dhooqa Zefaata'aa ta Maaresha'atti dhikoo jirtu keessatti wol loliisaaf addee qabatane. 11 Achiin duuba Aasaan Mootii Waan Maraa Waaqa ifii waammatee, «Ee Mootii Waan Maraa, ka akka keeti worra dadhabaa qarqaaree, worra hunnaameyyii jalaa baasuu dande'u hin jiru. Ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, nuuti si addannee maqaa keetiin loltoota bindillaa tana loliisaaf baaneerraa, ati nu qarqaar. Ee Mootii Waan Maraa, ati Waaqa keenna; nami tokkolle si hin injifat» jedhe. 12 Maarre Mootiin Waan Maraa fuula Aasaa mootichaatii fi worra Yihuda'aa duraa worra Itoophiya'aa akka injifatamanu godhe; isaanille baqatane. 13 Aasa'aa fi loltooti isaa haga Geraariitti isaan ari'ane; gaafas loltoota Itoophiya'aa keessaa hedduun waan dhumataneef, worri hafe jabaatiisa hin dandeenne; isaan Mootii Waan Maraatii fi loltoota isaa duratti waan bututaneef, loltooti Yihuda'aa boojuu bacaa dhaggatane. 14 Mootiin Waan Maraa namoota qachoota adaala Geraarii jiranu mara waan bararasseef, loltooti Yihuda'aa qachoota adaala sanii mara injifatane. Isaan qachoota san mara saamanee, boojuu bacaa guaratane. 15 Isaan moonaa horii'ii diigane hoolee, re'oottaa fi gaala hedduu booji'anee, gara Yersaaleemii deebi'ane.

15 Ayyaanni Waaqaa ilma Odeedii Azaariyaa irratti dhufe. 2 Azaariyaan gara Aasaa mootichaa dhagee, «Aasaa, isinille namooti Yihuda'aatii fi namooti Beniyaaminii marti na dhage'a'a! Yoo isin Mootii Waan Maraa waliin jiraatane, innille isin waliin hin jiraata. Yoo isa barbaaddane, innille isiniif hin dhaggama; yoo isa lakkittane ammoo, innille isin hin lakkisa. 3 Israa'elooti bara hedduu Waaqa dhuga'aa malee, hayyuu isaan barsiisu malee, seera malee le'ane. 4 Isaan yennaa rakkatane gara Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii deebi'anee, isa barbaadane; innille isaaniiif dhaggame. 5 Bara san worri biyya lafaa irra le'u marti raafama guddaa keessa waan jiruuf, nami nageyaan bayee, nageyaan galulle hin jiruuyyu. 6 Waaqi badii gara garaatiin waan isaan rakkiseef, gosi biyya takkaa gosa biyya taanii balleessitee, qachaan tokko qachaa kaan balleesse. 7 Isin ammoo gatii eloo teessanii waan dhaggattanuuf, jajjabaadha'a, hin dadhabina'a» jedhe. 8 Aasaan raaga ilmi Odeedii Azaariyaan raage akkuma dhage'een jajjabaate; inni waaqota dharaa diqachisaa lafa Yihuda'aa maraa fi lafa Beniyaaminii mara keessaa, qachoota biyya koobitti'ii ta Efreem qabate keessaalle'ee balleesse; addee ciinca'aa ta soroo Galma Mootii Waan Maraa dura jirtulle haasesse. 9 Mootiin Waan Maraa Waaqi Aasaa waliin akka jiru dhageettee, kolbaan bindillaan lafa Israa'elii mara keessaa gara isaa waan hiixxeef, inni namoota Yihuda'aa, namoota biyya Beniyaaminii, ka biyya Efreemitti fi biyya Minaase'ee, ka kutaa biyya Shimi'oon keessaa dhufane mara wolitti qabe. 10 Isaan, Aasaan mootii te'ee woggaa kudhanii shaneesso'ootitti, woggaa san ji'a sadeesso'oo keessa Yersaaleemitti wolitti qabamane. 11 Boojuu guyyaa san fidane keessaa loon dhibba torba, hoolee kuma torba Mootii Waan Maraatiif ciincaa dhikeessane. 12 Isaan gadhaa tokkoochaa fi qalbii takkatti'ii, Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii barbaadatiisaaf Gondooroo godhane, 13 isaan keessaa nami diqqaan yookiin guddaan, dhiirti yookiin dubartiin ka Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii hin waaqonfanne akka ijjeefamu godhane. 14 Isaan tultulla'aa fi tultullaa gaafa hoole'ee afuufanee, qoonqoo ifii ol qabatane ililleetti'ii Mootii Waan Maraatiif kakuu kakatane. 15 Namooti biyya Yihuda'aa marti gadhaa tokkochaan waan kakataneef, marroo kakuu saniitiif gammadaan firinxiixane. Isaan qalbii takkatti'ii Waaqa waan barbaadaneef, inni dhaggameef; karaa maralle'een isaan foofachiise. 16 Aasaan mootichi akkoon isaa Ma'akaan, fakkii waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantu, diqachiituu waan hujjeef, inni giittummaa irraa isii buuse; fakkii isiin hujjelle caccassee, dhooqa Qedrooniitti gube. 17 Aasaan addee waaqonfanna'aa ta Israa'el keessaa duudi'iiyyuu diiguu dhabulle, bara jiruu ifii mara Mootii Waan Maraatiif ifi kenne. 18 Inni meya adda addaa, meeti'ii fi worqii ka abbaan isaatii fi inninuu Waaqaaf adda baasane fidee, Galma Waaqaa keessa keye. 19 Aasaan mootii te'ee haga woggaa soddomii shaneesso'ootitti lolli dhibiin hin kaane.

16 Aasaan mootii te'ee woggaa soddomii jayeesso'ootitti, mootiin Israa'elii Baashaan Yihuda'atti duule; karaa saniin nami gara biyya Yihuda'aa akka hin seenne, achi

keessalle'ee akka hin baane qachaa Raama'aattii dalleya dhaka'aa ijaaruu jalqabe. **2** Achiin duuba Aasaan addee qabeenni Galma Waaqaatii fi qabeenni mana mootumma'aa ka isaa jiru keessaa meetii'ii fi worqii fuudhee, mooticha Sooriya'aa Ben-Hadaad ka Damaasqoo keessa tee'ee bulchuuf ergee, **3** «Akkuma abbaa keetii fi abbaa kiyya wodhakkaa Gondooroon jirtu, anaa fi si wodhakkalle Gondooroon jiraattuu ti. Kunoo, ani meetii'ii fi worqii sii ergeera. Akka inni na irraa deebi'uuf Gondooroo mooticha Israa'elii Baashaan woliin qaddu san diigi» jedhe. **4** Ben-Hadaadille Aasaa mootichaaf tole jedhee, ajajjoota loltoota ifii gara qachoota Israa'elii erge; isaan lyoon, Daan, Abeel-Maayimii fi qachoota mey itti kuufamu ka biyya Niftaalemii keessaa mara qabatane. **5** Baashaan tana yennaa dhage'e, dalleya dhaka'aa ka qachaa Raama'aattii ijaaruu jalqabe san lakkisee, hujii ifii dhaabbachiise. **6** Achiin duuba Aasaan mootichi namoota Yihuda'aa mara fidee, dhaka'aa fi muka Baashaan ittiin dalleya dhaka'aa ka Raama'aattii ijaaruu jalqabe san fudhatee, dalleya dhaka'aa Geba'aa fi Miispha'atti ijaare. **7** Yennaa Haanaaniin mudhii dhaggu gara Aasaa mooticha Yihuda'aa dhufee, «Ati mootii Sooriya'aattitti ciqilfattee, Mootii Waan Maraa Waaqa keetitti ciqilfatuu waan dhaddeef, loltooti Israa'elii si jalaa miliqaneeraan. **8** Loltooti Itoophiya'aatii fi loltooti Liibiya'aa loltoota bindillaa hunnaameyyii garreettaa fardaan harkifamu heddu'uu fi abbootii fardaa heddu'uu lolanuu motiiyyuu? Te'uu malee, ati Mootii Waan Maraattitti waan ciqilfatteef, inni harka keetitti dabarsee isaan kenne. **9** Worra gadhaa tokkochaan isatti ciqilfatuuf, qarqaarsa jabaa kenniisaaf, ilti Mootii Waan Maraa biyya lafaa duudii hin ilaalti. Ati waan kana gowwumma'aan hujje; tanaaf haganaa achi woraanni sitti hin ka'a» jedhe. **10** Wonni kun Aasaa waan aarsiteef, inni ka mudhii dhaggu san mana hidha'aattitti galchee, miila isaa jirma lama oddu'utti hiisise; bara san Aasaan akkasuma kolbaa ifii keessalle'ee namoota tokko tokko fariisise. **11** Wonni Aasaan bara bulchiinsa ifii hujje, jalqabaa haga muumme'eetitti kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aatii fi mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. **12** Aasaan mootii te'ee woggaa soddomii sagaleesso'oootitti dhukkuba miilaatiin qabame; dhukkubi sun ittuma jabaataa deemulle, inni cidheeyyii qofa barbaadate malee, qarqaarsa Mootii Waan Maraa hin barbaanne. **13** Achiin duuba Aasaan motii te'ee woggaa afurtamii tokkeesso'oootitti du'e. **14** Isaan addee awwaalaa ta inni ifiif qachaa Daawitii keessatti qopheeffate keessatti isa awwaalane. Isaan taqee uddowaa adda addaattii fi fiqire'een uddeeffante irra isa irkisane. Isaan ulfinna isaatiif ibidda guddaa goolane.

17 Ilmi isaa Yoshaafaax addee Aasaa abbaa ifiititti mootii te'ee, Israa'el loliisaaf ifi jabeeffate. **2** Inni qachaa biyya Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabu mara keessa loltoota keye. Lafa Yihuda'aa keessa qachaa Efreemii ka abbaan isaa Aasaan qabate mara keessalle waardiyoota ifii keye. **3** Yoshaafaax akkuma abbaan abbootii isaa ta durii Daawitii jalqaba mootummaa ifiititti deddeebi'e waan deddeebi'e'ef, Mootiin Waan Maraa isa woliin jiraate; inni Ba'aal hin barbaanne. **4** Inni Waaqa abbaa ifii barbaadatee, ajaja isaa

hordofe malee, akka mootota Israa'elii ta isaan qaraa hin deddeebine. **5** Tanaaf Mootiin Waan Maraa mootummaa Yoshaafaaxii ta Yihuda'aa harka isaatiitti jabeesse. Namooti Yihuda'aa marti kennansa adda addaa isaa fidanee, inni durumma'aa fi ulfinna guddaa dhaggate. **6** Gadhaan isaa Mootii Waan Maraatiif ajajamiisaaf jajjabatee, addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaatii fi utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu biyya Yihuda'aa keessaa balleesse. **7** Yoshaafaax mootii te'ee woggaa sadeesso'oootitti qachoota biyya Yihuda'aa keessatti akka barsiisanuuf qondaaltota ifii keessaa Ben-Haayil, Obaadiyaa, Zakaariyaas, Naataani'elii fi Miikiyaas erge. **8** Isaan Woliin Lewwoota keessaa: Shemaa'iyyaa, Netaaniyaa, Zebaadiyaa, Asaa'el, Shemiiraamoot, Yonaataan, Adoniyaa, Tobiiya'aa fi Tob-Adoniyaa, hayyoota keessaalle'ee Elshaama'aa fi Yehoraam erge. **9** Isaan Kitaaba Seera Mootii Waan Maraa fuudhanee dhaqanee, qachoota Yihuda'aa keessatti kolbaa barsiisane. Isaan qachoota Yihuda'aa mara keessa deemanee odduu kolba'aattitti barsiisane. **10** Gosi biyya adda addaa ta adaala biyya Yihuda'aa jirtu Mootii Waan Maraa waan sodaatteef, Yoshaafaax irratti lola kaasuu hin barbaanne. **11** Worri Filiisxeemotaa gariin Yoshaafaaxii mootichaaf kennansa hedduu fidanee, meetiille gabbarane; worri Arabaalle korbeeyyii hoole'ee kuma torbaa fi dhibba torba, korbeeyyii re'e'ee kuma torbaa fi dhibba torba fidanee isaa kennane. **12** Yoshaafaax ittuma guddaata, jabaataalle ideeme. Inni biyya Yihuda'aa keessatti qachoota dalleya dhaka'aa qabanuu fi qachaa gootaraa midhaaniitii fi meya adda addaa itti galchanu ijaare. **13** Inni qachaa biyya Yihuda'aa keessatti sagalee bacaa tulchisiise; loltoota jajjaboolle qachaa Yerusaleemii keessa keye. **14** Laakkossi isaanii akka maatii maatii isaaniititti asii gad jiran: Yihudaa keessaa ajajaan kumaa Adina'a; inni loltoota jajjaba kuma dhibba sad ka ajaju. **15** Isatti aanee Yohaannaan ajajaan loltootaa, loltoota kuma dhibba lamaa fi kuma saddeettama ka ajaju. **16** Isatti aanee ajajaan loltootaa Amaasiyaan ilmi Ziikrii, ka Mootii Waan Maraatiif tajaajiliisaaf fedha qabu, loltoota jajjaba kuma dhibba lama ka ajaju. **17** Gosa Beniyaaminii keessaa Eliyaadaan, Ioltichi janni loltoota kuma dhibba lama worra guube'ee fi wonte'een lolu ka ajaju. **18** Isatti aanee Yehozabaad loltoota kuma dhibba tokkoo fi kuma saddeettama lolaaf qophowane ka ajaju. **19** Isaan kun worra mootichi biyya Yihuda'aa keessaa qachoota dalleya dhaka'aa qabanu mara akka eeganuuf keessa keye adoo hin dabalatin worra qofitti isa tajaajilane.

18 Yoshaafaaxiin mootichi guddoo duroomee, ulfinna guddaalle yennaa dhaggate, fuudhaa fi heerumaan Ahaabii mooticha woliin firoomee. **2** Inni woggoota diqqoon duuba Ahaab dubbisu'uuf gara qachaa Samaariya'aattitti yennaa gad bu'e, Ahaab loon heddu'uu fi hoolee hedduu isaa fi namoota isaatiif qalchiisee, akka inni qachaa Raamoot-Giili'aadii loluuf dhugeeffachiise. **3** Mootichi Israa'elii Ahaab, «Ati na woliin Raamoot-Giili'aad loliisaaf hin dhaxxaa?» jedhee, mooticha Yihuda'aa Yoshaafaax gaafate; Yoshaafaax deebisee, «Ani akkuma keeti; kolbaan tiyyalle akkuma kolbaa teetii ti; nuuti si woliin dhandhee

hin lolla» jedheen. 4 Yoshaafaaxille mooticha Israa'eliitiin, «Qara, waan Mootiin Waan Maraa jedhu gaafadhu» jedhe. 5 Achiin duuba mootichi Israa'elii Ahaab raagota dhibba afur wolitti qabee, «Raamoot-Giilli'aad dhandhee lolla moo yookiin ani hafu woyya?» jedhee gaafate; isaan deebisane, «Mootiin Waan Maraa qachaa san harka keetitti dabarsee waan kennuuf, dhaqii loli» jedhane. 6 Yoshaafaax ammoo, «Isaan kana malee ka nuuti gaafannu raagaan Mootii Waan Maraa ka dhibiin as hin jiruu ree?» jedhe. 7 Mootichi Israa'elille Yoshaafaaxiin, «Nami nuuti karaa isaatiin Mootii Waan Maraa gaafatuu daandennu ka dhibiin tokkolle hin jira; garuu inni marroo tiyya yennaa mara ijumaa waan hantuu malee, waan dansaa raaga waan hin dubbanneef, ani isa hin jibba; innille ilma limla'aa Miikiyaas» jedhee Yoshaafaaxiif deebise. Yoshaafaaxille, «Ee mooticha! Ati dubbii akkasii hin dubbatin!» jedhe. 8 Achiin duuba mootichi Israa'elii qondaaltota keessaa tokko waamee, «Dhaqiitii, ilma limla'aa Miikiyaas ariiti'ii fid!» jedhee ajaje. 9 Mootiin Israa'elii Ahaabii fi mootiin Yihuda'aa Yoshaafaax woyaa mootumma'aa ta ifii uffatanee karra qachaa Samaariya'aa dura eeddummee keessa barcumaa mootumma'aa ta ifii irra tee'annee, raagoti martinuu isaan duratti raaga raagane. 10 Raagota san keessaa ilmi Kine'aanaa Zedeqiyaan sibiila akka gaafaa hujatee, Ahaabiin, «Mootiin Waan Maraa, «Worra Sooriya'aa haga lafa irraa balleessitutti, gaafota kanaan isaan hin woraanta» jedha» jedhe. 11 Raagoti worri kuun martinuu raagane, «Raamoot-Giilli'aaditti ol bayiitii loli! Hin injifatta. Mootiin Waan Maraa dabarsee harka keetitti kenna» jedhanee raaga dubbatane. 12 Namichi akka Miikiyaas waamuuf ergamee dhaqe sun, «Kunoo, raagoti martinuu afaan tokkoohan marro mootichaa waan dansaa dubbataneeran; maganne'e atille akkuma isaanii waan dansaa itti dubbadhu» jedheen. 13 Miikiyaas ammoo deebisee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee! Waanuma Waaqi kiyya natti dubbate qofa hin dubbadha» jedhe. 14 Raagichi gara mootichaa yennaa dhufe, mootichi, «Miikiyaas, Raamoot-Giilli'aaditti hin duulla moo yookiin hin lakkinna?» jedhee gaafate; raagichille deebisee, «Qachaan sun dabarfamee harka keetitti waan kennamuuf, hin injifattaatii ol bayii loli» jedheen. 15 Mootichi ammoo isaan, «Waan dhugaa te'e malee, waan dhibii maqaa Mootii Waan Maraatiin akka natti hin dubbanneef, ani yennaa meeqa si kakachiisuu na barbaachisa ree?» jedheen. 16 Miikiyaasille deebisee, «Loltooti Israa'elii marti akka hoolota tissee hin qannee koobota irra bittinnootteertuun dhagge; Mootiin Waan Maraalle, «Isaan kun sooreessitoota waan hin qanneef, nageyaan gara mana ifii deebi'nuutii gad lakkis: anaan jedheera» jedhe. 17 Mootiin Israa'elii Yoshaafaaxiin, «Namichi kun marroo tiyya waan hantuu malee, waan dansaa raaga akka hin dubbanne ani sitti hin hinnee ree?» jedhe. 18 Miikiyaasille itti dabalee, «Waan Mootiin Waan Maraa dubbatu dhage'i; ani Mootiin Waan Maraa barcumaa mootumma'aa ka ifii irra tee'eeruun, ergantooti isaa middaa fi bitaa isaa dhaabbateertuun dhagge. 19 Mootiin Waan Maraa, «Mootichi Israa'elii Ahaab dhaqee Raamoot-Giilli'aad akka loluuf, achitti akka iijefamuufille

eentu isa gowwoonsa ree?» jedhe; tokko waan tokko kuun waan dhibii jedhe. 20 Achiin duuba Ayyaanni tokko gara duraa dhufee, Mootii Waan Maraa dura dhaabbatee, «Ani isa hin gowwoonsa» jedhe; Mootiin Waan Maraa isaan, «Maaniin isa gowwoonsita?» jedhee gaafate. 21 Ayyaanni sun, «Ani dhaqee ayyaana dharaan raagota Ahaabii mara raaga dharaa dubbachiisu hin te'a» jedhe. Mootiin Waan Maraalle, «Ee, sii hin milkoottii, dhaqiitii tolchi!» jedheen. 22 Tanaaf, kunoo, Mootiin Waan Maraa afaan raagota teeti tanaa keessa ayyaana dharaa keyeera. Marro teeti balaa dubbateera» jedhe. 23 Achiin duuba ilmi Kine'aana'aa Zedeqiyaan gara Miikiyaasii dhaqee boqoo isaa keessa kabalee, «Ayyaanni Mootii Waan Maraa kun karaa kamiin na bira dabaree sitti dubbate?» jedhee isa gaafate. 24 Miikiyaasille deebisee, «Kunoo, gaafa dhokatiisaaf kolloo gara keessaa seente hin dhaggita» jedheen. 25 Mootiin Israa'elii Ahaab, «Miikiyaas qaba'aatii gara Amoonii bulchaa qacha'aatii fi gara Yo'aasii ilma mootichaa geessa'a! 26 Isaaniin, «Mootichi: Nama kana hidha'a! Haga ani nageyaan deebi'utti sagalee fi bisaan malee, waan dhibii itti hin kennina'a jedheera» jedha'aan» jedhe. 27 Miikiyaas deebisee, «Yoo ati nageyaan deebite, Mootiin Waan Maraa natti hin dubbanne» jedhe. Inni itti dabalee, «Kolbaan tun marti, dhage'a'a!» jedhe. 28 Achiin duuba mootiin Israa'elii Ahaabii fi mootiin Yihuda'aa Yoshaafaax Raamoot-Giilli'aaditti duulane. 29 Mootiin Israa'elii Yoshaafaaxiin, «Eennulle akka na hin beenneef, woyaa dhibii uffadhee duula hin dhaqa; ati ammoo woyaa teeti ta mootumma'aa uffadhu» jedhe. Tanaaf mootichi Israa'elii Ahaab eennulle akka isa hin beenneef woyaa dhibii uffatee duule. 30 Yennaa san mootiin Sooriya'aa ajajoota loltootaa worra garreettaa fardaan harkifamuutiin, «Mootii Israa'elii qofa malee, nama tokkolle hin lolina'a!» jedhe. 31 Ajajooti garreettaa fardaan harkifamanuu sun, akkuma Yoshaafaax dhaggiteen, «Kun mootii Israa'elii ti» jedhane. Maarre isaan isa lolisaaf itti garagalane. Yoshaafaaxille qoonqoo ol qabatee iyyee, Mootiin Waan Maraalle isa qarqaare; Waaqi jara san irraa deebise. 32 Ajajooti garreettaa fardaan harkifamanuu sun akka inni mootii Israa'elii hin te'in yennaa dhaggane, isa ari'isa lakkisane biraa deebi'ane. 33 Isaan keessaa namichi tokko duuchi-balleessii daaya ifii darbatee, uffana sibiilaa ka mootichi Ahaab uffateeru wodhakka'aan woraane; mootichi Ahaab nama garreettaa fardaan harkifamu oofuun, «Ani waan madoweef, garreettaa fardaan harkifamu gara duuba deebisiitii addee lolaa tana keessaa na fuudhii deemi!» jedhee ajaje. 34 Gaafa san lolli o'ee, Ahaabiin mootichi gara worra Sooriya'aa fuula galee garreettaa ifii ka fardaan harkifamu keessa itti irkatee dhaabbate; inni galgaluma san du'e.

19 Mootiin Yihuda'aa Yoshaafaax nageyaan gara mana mootummaa ifii Yersaaleemitti deebi'e. 2 Ilmi Haanaanii Yehuun ka mudhii dhaggu Yoshaafaax fudhatiisaaf gad bayee, Yoshaafaaxii mootichaan, «Ati maaniif nama hamaa qarqaarte? Maaniif nama Mootii Waan Maraa jibbu jaalatte? Sababa kanaaf mufiin Mootii

Waan Maraa sitti hin dhutti. **3** Te'uu malee, ati utuboota waaqa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuu waan balleessiteef, qalbii takkatti'iin Waaqa waan barbaaddeef, wonni dansa'an si keessa hin jirti» jedheen. **4** Yoshaafaax Yerusaa'alem keessa le'ee, Bersheeba'aa haga biyya koobittii Efreemii odduu kolba'aa bayee dhaqee, yaada kolba'aa gara Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii isaanii deebise. **5** Tana maleelle inni qachoota biyya Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabanu maraaf abbootii mura'aa filee, **6** abbootii mura'aa saniin, «Isin Mootii Waan Maraatiif malee, namaaf waan hin hunyeef, waan huijanu hubadha'aatii huja'a. Muraa kenniisa irratti inni isin woliin jira. **7** Ammalle Mootii Waan Maraa sodaatiis isin bira jiraattuu ti. Haqa balleessuun yookiin nama wol caalchisuun yookiin safuu fudhachuun Mootii Waan Maraa Waaqa keenna bira waan hin jirreef, waan huijanu maraaf ifi eegadha'a» jedhe. **8** Yoshaafaax worra Lewwotaatii fi worra hayyootaa keessaa, sooreyyii maatii Israa'elii keessalle'ee nama garii maqaa Mootii Waan Maraatiin haajaa moroma'aa murteessiisaaf mura'aa akka kennanu Yerusaa'alem keessalle'etti file. Isaan Yerusaa'alem keessa le'ane. **9** Inni qajeelfama isaanii kennee, «Isin Mootii Waan Maraa sodaatiisaan, addatamumma'aan, gadhaa tokkochaan hujadha'a. **10** Obboleeyyan teessan worra qachaa keessa le'u keessaa haajaa marroo dhiiga dhangalaasiisaa, marroo seera yookiin ajaja diigiisaa, marroo seerata yookiin qajeelfama diigiisaa yennaa isinitti dhikeeffatanu mara akka isaan Mootii Waan Maraa duratti hin yakkine, isaan ifi eeggachiisa'a; yoo akkas hin te'in mufiin isinii fi obboleeyyan teessan irratti hin dhutti. Isin yoo tana gootane yakkaameyyii hin teetanu. **11** Kunoo, waan Mootii Waan Maraa duudii ilaalchisee Amaariyaan hayyichi sooressi, waan mootichaa mara ilaalchisee ilmi Ishimaa'elii Zabaadiyaan, sooressi gosa Yihuda'aa isin irratti abbootii mura'aa te'aneeran. Worri Lewwotaalle sooreyyii te'anee isin tajaajilan. Mootiin Waan Maraa worra waan dansaa hujatu woliin jiraatii, jajjabaadha'aatii huja'a» jedhe.

20 Tanaan duuba Mo'aabotii fi Amoonoti, isaan woliin worra Me'unootaa keessalle'ee gariin Yoshaafaax loliisaaf dhufane. **2** Jarri takka gara Yoshaafaaxii dhufanee, «Loltooti guddoon bindillaan Edoom irraa, abbaaya'aan gamaa si loliisaaf dhufiisatti jiran; kunoo, isaan amma Haazezon-Taamaar ta «En-Gedii» jedhantu geyaneeraan» jedhane. **3** Achiin duuba Yoshaafaaxiin mootichi sodaatee Mootii Waan Maraa barbaadatiisaaf murteeffatee, lafa Yihuda'aa mara keessatti akka laamanu ajaja baase. **4** Kolbaan Yihuda'aa Mootii Waan Maraa qarqaarsa gaafatiisaaf, qachoota lafa Yihuda'aa mara keessaa wolitti qabamane. **5** Yoshaafaax wol geyii kolbaa Yihuda'aa keessaa namoota Yerusaa'alemii odduu Galma Mootii Waan Maraa keessa badhinna dalleya keessaa haareya keessa dhaabbatee, **6** «Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa abbootii teennaa, ati Waaqa ol-gubba'aatii motii ree? Ati mootummoota gosa biyya adda addaa mara bulchita. Hunnii fi jabeenni harka keeti keessa jiran. Ka si ifi irraa dhooggatuu dande'u hin jiru. **7** Ee Waaqa keenna, ati worra lafa tana keessa le'anuu kolbaa teeti Israa'el duraa

ariitee baatee, sanyii jaala keeti Abrahaamiitiif haga bara baraa akka keessa le'anuu hin kenninee ree? **8** Isaanille lafa san keessa le'anee achitti ulfinna maqaa keetiitiif Galma ijaaranee, **9** «Balaan yookiin shallaagaan yookiin muraan yookiin dhukkubi yookiin beelli yoo nutti dhufanu, Galma keeti kana duratti fuula keeti dura dhaabbannee, maqaan keeti Galma kana keessa waan jiruuf, farra teenna iyyinee sitti himanna; atille hi dhageetta; farra san jalalle'ee nu hin baatta» jedhane. **10** Amma kunoo, worri Amooniitii fi Mo'aabii, worri gaara Se'iiriille, ka ati kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'ii keessaa yennaa baatu lafa isaanii akka hin lolle dhoogginaan, loluu lakkisane irraraa goranee dabarane amma dhufiisatti jiran. **11** Kunoo, isaan lafa ati dhaala gootee nuu kennite keessaa nu ari'isaan gatii nuu kennisaaf dhufaneeran. **12** Ee Waaqa keenna, ati isaanitti hin murtuu ree? Nuuti loltoota bacaa nu loliisaaf dhufiisatti jirtu tana loliisaaf hunna hin qannu. Waan goonulle hin beennu; ammoon ilti teenna gara keeti ilaalti» jedhe. **13** Yennaa san worri Yihuda'aa marti daa'immaan didiqqoo ifii, niitolee ifiitii fi ijoollee ifii woliin fuula Mootii Waan Maraa dura dhaabbatane. **14** Gaafas Ayyaanni Mootii Waan Maraa wolde'a gum'i'ii san oddu'utti sanyii Lewwi'ii keessaa ilma Zakaariyaasii Yahaa'zi'elitti dhufe; Zakaariyaas ilma Benaayaa ti; Benaayaan ilma Yaa'iilii ti; Yaa'iil ilma Mataaniyaa sanyii Asaafii ti. **15** Inni, «Isin worri Yihuda'aatii fi worri Yerusaa'alem keessa leetanu martinuu, atille Yoshaafaaxii mooticha caqasa'a! Mootiin Waan Maraa, «Lolli kun ka Waaqaa ti malee, keessanii motii, isin loltoota guddoo bindillaa tana dhaggitanee sodaattanee hin rifatina'a. **16** Boru gad bu'a'aatii isaan lola'a! Kunoo, isaan goodda Ziizii ol bayanee dhufan; dhuma dhooqa fuullee Yeru'elii lafa goomole'eetitti isaan hin dhaggitan. **17** Isin lola kana keessa loluu hin barbaachisu. Addee qabadha'aa, jabaadha'aa dhaabbadha'aatii, baasiisa Mootiin Waan Maraa akka isin baasu ilaala'a! Isin ee worra Yihuda'aatii fi worra Yerusaa'alemii! Hin sodaatina'a, hin rifatinaalle'e! Mootiin Waan Maraa isin woliin waan jiruuf, boru baya'aa deema'aatii isaan lola'a» jedha» jedhe. **18** Achiin duuba Yoshaafaax adda ifiitiin lafatti gad gombifamee, worri Yihuda'aa ka Yerusaa'alem keessa le'annu marti Mootii Waan Maraa duratti gad jigane waaqonfatane. **19** Lewwoti worri sanyii Qehaataotaatii fi sanyii Qoraahotaalle ka'anee qoonqoo ol qabatanee Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii leellifatanee. **20** Barrii ganama gara goomolee Teqo'a'aa dhaqiisaaf yennaa isaan ka'ane, Yoshaafaax ka'ee dhaabbatee, «Isin worri Yihuda'aatii fi worri Yerusaa'alem keessa leetanu na dhage'a'a! Isin hin milkoottanii, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan dhugeeffadha'a! Waan raagoti isaa dubbatanulle dhugeeffadha'a!» jedhe. **21** Inni kolbaa woliin mari'atee faarfattoota loltoota dura deemaa, «Mootii Waan Maraa galateessa'a; jaalalli isaa ka bara baraa ti» jedhaa faarfataa woyyummaa Mootii Waan Maraa leellisannu filee dhaabe. **22** Yennaa isaan faarfataa leelliisaa jalqabane, Mootiin Waan Maraa worra Yihudaa loliisa dhufane worra Amoonii, worra Mo'aabiitii fi worra gaara Se'iiriititti riphee lolu itti fidee akka isaan injifatamanu godhe. **23** Worri

Amooniitii fi worri Mo'aabii worra gaara Se'iiriitii dhufe lolanee fixane; isaan worra gaara Se'iirii balleessaneen duuba wolituu daragalanee wol balleessane. **24** Worri Yihudootaa addae irra dhaabbataneef lafa goomole'ee gad dhagganu geyanee, loltoota guddoo bindillaa san yennaa ilaalanu reeffa qofa lafatti dhaggane; loltoota san keessaa nami miliqee hafe tokkole hin jiru. **25** Yoshaafaaxii fi kolbaan isaa boojuu guuratiisaaf yennaa dhufane, odduu reeffa isaanii meya adda addaa,woya'aa fi meya gatii guddo'oo bacaa dhagganee, haga ba'atuu dadhabanutti guuratane; mey sun bacaa waan te'eef, isaan meya san mara wolitti qabatiisaaf guyyaa sad irraa fudhate. **26** Guyyaa arfeesso'oo dhooga eebbaa, addee Mootii Waan Maraa itti leellifatanetti wolitti qabamane. Tanaaf maqaan addee sanii haga adhaa, «Dhooga eebbaa» jedhama. **27** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa akka isaan diinota ifii irratti firinxiixanu waan godheef, worri Yihuda'aatii fi Yerusaleemii martinuu Yoshaafaax ifi dura aanfataneef bulchinsa gudda'aan gara Yerusaleemii deebi'ane. **28** Isaan maseenqo'oo fi kiraaraa guddicha dhowaa, tultullaale afuufaa gara Galma Mootii Waan Maraa Yersaaleem dhufane. **29** Mootiin Waan Maraa diinota Israa'elii akka lole yennaa dhage'ane, mootummooti biyya lafaa marti Waaqa sodaatane. **30** Karaa maraan Waaqi nageya waan isaaf kenneef, mootummaan Yoshaafaaxii gabbi jette. **31** Yoshaafaax mooti biyya Yihuda'aa yennaa te'e nama woggaa soddomii shanii ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee woggaa diddamii shan bulche; maqaan haadha isaa «Azubaa» jedhama; isiin intala Shiilhi ti. **32** Inni akkuma abbaa ifii Aasa'aa waan fuula Mootii Waan Maraa duratti sirrii te'e huje malee, karaa abbaa ifii irraa hin gorre. **33** Te'uu malee, addeen waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa hin banne; kolbaan sun ammalle gadhaa tokkochaan gara Waaqa abbootii ifii hin deebine. **34** Wonni Yoshaafaax bara mootummaa ifii keessa jalqabaa kaasee haga dhumaatitti huje keessaa gariin, kitaaba Yehuu ilma Haanaanii ka inni marroo dabarsii mootota Israa'elii barreesse keessatti barreeffamaneeran. **35** Muummee irratti mootiin Yihuda'aa Yoshaafaax mootii Israa'elii Ahaaziya'a ka waan hantuu hedduu huje san waliin wolii galtee godhate. **36** Isaan hoboloota gugurdo'o ittiin biyya Tarshiishii daldalatanu huijaasaaf wolii galanee, qachaa Eziyo-Geberii keessatti hoboloota san hujane. **37** Achiin duuba ilmi Dodaawaa Elii'ezer nami qachaa Mareshaa, «Ati Ahaaziya'a waliin waan wolii galteef, Mootiin Waan Maraa waan ati hujje kana hin balleessa» jedhee Yoshaafaax irratti raaga dubbate. Hobolooti sunille caccabane, gara biyya Tarshiishii dhaquu dadhabane.

21 Yoshaafaax du'ee qachaa Daawitii keessatti abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; ilmi isaa Yohoraam addee isaatitti mootii te'e. **2** Obboleeyyan Yohoraamii Azaariyaa, Yehi'el, Zakaariyaas, Azariyaahuu, Mikaa'elii fi Shefaaxiya'a; isaan kun marti ilmaan Yoshaafaaxii mootii Israa'elii ti. **3** Abbaan isaanii tokko tokkoo isaanitiif kennansa bacaa worqii, meetii, meya gatii guddo'ootii fi qachoota Yihuda'aa keessaa ka dalleya dhaka'aa qabulle

isaaniif kenne; Yohoraam angafa waan te'eef ammoo mootummaa isaaf kenne. **4** Yohoraam mootummaa abbaa ifii qabatee yennaa jabaate, obboleeyyan ifii mara akkasuma gondaaltota Israa'elii keessaa garii shallaaga'aan ijeeese. **5** Yohoraam yennaa mootii te'e nama woggaa soddomii lamaa ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee woggaa saddeeti bulche. **6** Inni intala Ahaabii waan fuudheef, akkuma sanyiin Ahaabii goote, karaa mootota Israa'elii hordofee, Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **7** Te'uu malee, Mootiin Waan Maraa Daawitii waliin gondoaroo gondooratee, isaa fi sanyii isaatiif haga bara baraa ka issu kenniisaaf waadaa waan galeeruuf, Yohoraam balleessuu hin barbaanne. **8** Bara mootummaa Yohoraamii Edoom Yihudaa irratti kaatee, mootummaa ifii dhaabatte. **9** Achiin duuba Yohoraam ajajjoota ifitii fi garreettaa fardaana harkifamu ka ifi mara fudhatee duulee, adoo worri Edoomii isaa fi ajajjoota isaa ta garreettaa fardaana harkifamu marsaneeraanuu, inni halkanin ka'ee lolee isaan injifate. **10** Edoom haga adhaatitti bulchiinsa Yihuda'aa finqilteeti; Yohoraam Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii waan lakkiseef, Yennuma san Liibnaale bulchiinsa Yihuda'aa finqilte. **11** Inni koobota Yihuda'aa irratti addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa ijaaree, kolbaan Yerusaleemii Mootii Waan Maraatiif akka hin addatanne godhee, worra Yihuda'aa dokonkorse. **12** Eliyaasiin raagichi xalayaa gara Yohoraamii mootichaa ergee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Daawitii abbaa abbootii teeti ta durii, «Ati karaa abbaa keeti Yoshaafaaxii yookiin karaa Aasaa mootii Yihuda'aa hordofatiisa lakkitteef, **13** karaa mootota Israa'elii hordofatee, akkuma maatiin Ahaabii waaqota dharaa waaqonfatee, kolbaan Yihuda'aatii fi kolbaan Yerusaleem keessa leetulle waaqota dharaa akka waaqonfattu goote; obboleeyyan teeti, maatii abbaa keetii, worra si caalanulle ijeette. **14** Kunoo, Mootiin Waan Maraa adabbii jadduu kolbaa teeti, ijoollee teeti, niitota teetii fi waan ati qaddu maratti buusa. **15** Atille dhukkuba hamaa ka madhumaan teeti guyyuma guyya'aan dhibuun hin rakkatta; muummee irratti madhumaan teeti gadhaa keeti keessaa gad hin baati» jedha» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa worra Filisxeemotaatii fi worra Arabaa ka biyya Itoophiya'aa bira le'anu Yohoraam irratti kaase. **17** Isaan biyya Yihuda'aatitti duulane qabatanee, meya mana mootummaa keessa jiru mara, ilmaan isaatii fi niitota isaa mara fudhatanee deemanee; ilma isaa maandhicha Ahaaziya'a malee ilmi tokkole ka isaaf hafe hin jiru. **18** Tana maralle'een duuba, Mootiin Waan Maraa dhukkuba madhumaanii ka hin fayyine Yohoraamitti buuse. **19** Yohoraam dhukkuba kanaan rakkataa turee, dhuma woggaa lammeesso'ootitti sababa dhukkuba kanaatiin madhumaan isaa gadhaa isaa keessaa gad baatee guddoo farree du'e; kolbaan isaa ulfinna abbootii isaatiif goola ibiddaa akka dhaabanu, ulfinna isaatiif goola ibiddaa dhaabuu hin barbaanne. **20** Yohoraam yennaa mootii te'u nama woggaa soddomii lamaa ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee woggaa saddeeti bulche; yennaa inni du'e nami tokkole isaaf hin gaddine; isaan qachaa Daawitii keessatti awwaalane malee, addee awwaala moototaatii isa hin awwaalle.

22 Worri saantotaa ka worra Arabaa waliin dhufane, ilmaan Yohoraamii mootichaa angafoota mara waan fixaneef, kolbaan Yerusaaemii ilma Yohoraamii maandhicha Ahaaziya'a addee abbaa isaattii mootii godhane; tanaaf Ahaaziyaan ilmi Yohoraamii mootichaa, mootii Yihuda'aa te'e. **2** Ahaaziyaan yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii lamaa ti; inni Yerusaaalem keessa te'ee woggaa tokko bulche; maqaan haadha isaa Ataaliya'a; isiin intala Ahaabii ilma Omirii ti. **3** Haati isaa akka inni waan hantuu huju waan gorsiteef, innille akkuma sanyii Ahaabii waan hantuu huje. **4** Abbaan isaa du'een duuba, sanyiin Ahaabii karaa badi'ii waan isatti gorsaneef, akkuma sanyii Ahaabii innille Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **5** Inni gorsa isaanii fudhatee, ilma Ahaabii mootii Israa'elii Yehoraam waliin, mootii Sooriya'aa Hazaa'el lolisaaf gara Raamoot-Giilli'aadii yennaa dhaqe, innille isa waliin dhaqe. Worri Sooriya'aale achitti isa madeessane. **6** Inni mootii Sooriya'aa Hazaa'el waliin adoo wol lolanuu, madaa Raamaattitti isa madeessane san fayyisaaf, Yizre'elitti deebii; achiin duuba ilmi Ahaabii Yehoraam waan madoweef, mootiin Yihuda'aa ilmi Yohoraamii Ahaaziyaan Yehoraam gaafatiisaaf gara Yizre'el gad dhaqe. **7** Ahaaziyaan Yoraam gaafatiisaaf dhaqjisa isaa, Waaqi du'a isaatiif sababa godhe; Ahaaziyaan yennaa achi geye, Yoraam waliin ilma Niimshii Yehuu ka Mootiin Waan Maraa akka inni sanyii Ahaabii balleessuuf muude bira dhaqe. **8** Yehuun maatii Ahaabii irratti muraa kenniisatti jiruun, worra Ahaaziya'aa gula jiru qondaaltota Yihuda'aatii fi ilmaan obboleeyyan Ahaaziya'aa dhaggee isaan mara ijeese. **9** Achiin duuba inni Ahaaziya'aa barbaachisee, inni Samaariyaa keessatti dhokateeruun dhagganee qabane, gara Yehu'uu fidanee ijeesane; isaan, «Inni akaakoo Yoshaafaaxii ka gadhaa tokkochaan Mootii Waan Maraa tajaajilee ti» jedhane awwaalane; eega san sanyii Ahaaziya'aa keessaa nami mootummaa qabatuu dande'u dhabame. **10** Haati Ahaaziya'aa Ataaliyaan ilmi is'i'i akka du'e yennaa dhaggitte, kaatee sanyii Yihuda'aa keessaa maatii moototaa mara balleessite. **11** Intalti Yehoraamii mootichaa Yoshebaan ammoo ilmaan moototaa ka ijjeefamaaranu keessaa ilma Ahaaziya'aa Yo'aas hattee fudhattee, ta isa guddittu waliin kolloo taqe'ee takka keessatti dhossite; intalti Yoraamii Yoshebaan niitiin Yehoyaadaa hayyichaa obboleettii Ahaaziya'aa waan teeteef, Ataaliyaan akka hin ijeenneef, Yo'aas dhossite. **12** Bara Ataaliyaan lafa bulchite san inni Galma Waaqaa keessa woggaa jaa dhokatee isaan waliin le'e.

23 Woggaa torbeesso'oottitti ammoo Yoyaadaan jajjabaatee, worra ajajjoota dhibbaa te'ane ilma Yerohaamii Azaariyaa, ilma Yohaannanii Ishimaa'el, ilma Obedii Azaariyaa, ilma Adaayaa Maaseyaa, ilma Ziikrii Elshaafaax waliin wol gondooraane. **2** Isaan biyya Yihuda'aa keessa deemanee, Lewwootaa fi sooressitoota maatii Israa'elootaa qachaa mara keessaa wolitti qabane, isaan waliin gara Yerusaaemii dhufane. **3** Gumiin marti Galma Waaqaa keessatti mooticha waliin wol gondooraane. Achiin duuba Yeyaadaan hayyichi, isaanii, «Akkuma Mootiin Waan Maraa sanyii Daawitiitiif waadaa gale, kunoo ilmi

mootichaa mootii hin te'a. **4** Wonni isin gootanu kana: isin hayyootaa fi Lewwootaa keessaa guyyaa sanbataa worri badoo qaddanu, harka sad keessaa harki tokko karra Galmaa Waaqaa eeganuu ti! **5** Harka sad keessaa harki tokko mana mootumma'aa eeganuu ti! Harka sad keessaa harki tokko, «Karra hunde'ee» ta jedhantu eeganuu ti! Worri hafe marti badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa keessa tee'anuu ti! **6** Hayyootaa fi Lewwootaa worra tajaajiliisaaf badoo qabanu malee nami tokkolle Galma Mootii Waan Maraa keessa hin seenin; isaan woyyuu waan te'aneef seenanuu ti! Namooti hafane marti akka ajaja Mootii Waan Maraattitti ala dhaabbatanuu ti. **7** Lewwooti marti meya woraanaa harkatti qabatanee mootichatti naannowanuu ti. Nami yennaa san Galma Waaqaa seenu marti ijjeefamuu ti; yennaa mootichi ol seenuu fi gad bawu isa waliin jiraadha'a» jedhe. **8** Lewwootii fi kolbaan Yihuda'aa marti akkuma hayyichi Yoyaadaan ajaje godhane; tokko tokkoon isaanii namoota ifii worra guyyaa Sanbataa hujii irra jiranuu fi worra hujii ifii fixatane galaaranu wolitti qabane. Hayyichi Yoyaadaan worra badoo hujii ifii fixataneeranuuyyuu gad hin lakkinne. **9** Achiin duuba hayyichi Yoyaadaan woraana, wontee gugurdo'oo fi dididqoo dur mootichi Daawiti qabu, ta Galma Waaqaa keessa jirtu, ajajjoota dhibbaattii kenne. **10** Inni kolbaan marti tokko tokkoo isaanii meya woraanaa ka ifii harkatti qabatanee, Galma Waaqaa kaabaa haga kibbaattiti, adaala addee ciinca'aa, marsanee mooticha akka eeganu godhe. **11** Achiin duuba Yoyaada'aa fi ilmaan isaa, ilma mootichaa fidanee, kallacha itti keyanee, woraabbii barreeffama Gondooro'oo itti kennanee mootii isa godhane; isaan isa muudanee, «Mootichi bara dheeraa le'uu ti!» jedhane. **12** Ataaliyaan hogaa kolbaan utaala mooticha leellifattu yennaa dhageette, Galma Mootii Waan Maraa keessatti gara kolba'aa dhaxxee, **13** mootichi seensuma addee mootiin dhaabbatu dhaabbatuun utubaa biratti dhaggitte; qondaaltoti loltootaatii fi worri tultullaa afuufu isa bira dhaabbataneeran; kolbaan lafa sanii marti firixixaa tultullaa afuufan; faarsitootille meya faaru'uutiin faaruu jilaa qajeelchan. Achiin duuba Ataaliyaan aari'iiin woyaa ifii tarsaattee, «Tun maltumma'a! Tun maltumma'a» jettee iyyite. **14** Achiin duuba hayyichi Yoyaadaan ajajjoota dhibbaa worra loltoota ajajanu gad baasee, isaanii, «Tarree teessan oddu'uu gad isii baasa'a; nama rogii is'i'i dhufu mara shallaaga'aan ijeesa'a» jedhe. Inni, «Galma Mootii Waan Maraa keessatti isii hin ijeesina'a» jedheeraayyu. **15** Maarre isaan isii qabane karra mana mootumma'aa, addee, «Seensuma fardaa» jedhantu, achitti isii ijeesane. **16** Hayyichi Yoyaadaan inninuu, kolba'aa fi mootichille, kolbaa Mootii Waan Maraa akka te'anu gondooro godhe. **17** Achiin duuba kolbaan marti gara galma Ba'aalii dhaxxee, galma Ba'aalii san diiddee, addee ciinca'aatii fi fakkii waaqota dharaa ta achi jirtu caccassitee, hayyicha Ba'aalii Maataanille addee ciinca'aa san duratti ijeette. **18** Hayyooti sanyii Lewwi'ii akkuma seera Muuse'ee keessatti barreeffante gammadaa fi faaru'un kennansa gubamu Mootii Waan Maraatiif akka dhikeessanu, Daawitiin mootichi akkuma ajaje, Yoyaadaalle hujii Galma Waaqaattiti, hayyootaa fi

Lewwootaa itti gaafatantoota godhe. **19** Nami battiin tokkolle Galma Mootii Waan Maraa akka hin seenne, karra Galma Mootii Waan Maraa akka eegamu eeddota karraa ramade. **20** Ajajjoota dhibbaa, qondaaltota, bulchitoota kolba'aatii fi kolbaa lafa sanii mara woliiin mooticha Galma Mootii Waan Maraa keessaa gad baasanee gara mana mootumma'aa fidaneen duuba, karaa karra gara gubba'aatiin seenanee, mooticha barcummaa mootumma'aa irra teessisane. **21** Ataaliyaan shallaaga'aan waan ijjeefanteef, kolbaan marti gammadde; qachaalle gabbi jedhe.

24 Yo'aas yennaa mootii te'e nama woggaa torbaa ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa afurtama bulche; maqaan haadha isaa Ziibiya'a; isiin nama qachaa Bersheeba'aa ti. **2** Haga Hayichi Yoyaadaan lubbu'uun jiru, Yo'aas waan Mootii Waan Maraa gammachiisu huje. **3** Yoyaadaan dubartii lama isa fuusisee, isaan ilmaanii fi ijoollee durraa hedduu isaaf horane. **4** Yo'aas mootii te'ee yennaa diqqo'oon duuba Galma Mootii Waan Maraa haaressiisaaf murteeffate. **5** Inni hayyootaa fi Lewwoota wolitti qabee, isaanii, «Gara qachaa biyya Yihuda'aa mara dhaqa'aatii, wogguma wogga'aan Galma Mootii Waan Maraa Waaqaa keessanii akka ittiin haareffamuuf, kolbaa Israa'elii mara irraa beese guura'a! Kana ammuma dafa'aa godha'a» jedhe; Lewwooti ammoo waan inni jedhe kana dafanee hin goone. **6** Maarre mootichi Yo'aas sooreessa hayyootaa Yoyaadaa waamee, «Ati gibira tajaajilaan Mootii Waan Maraa Muuseen gumii Israa'elii worra Yihuda'aa fi Yerusaaalem keessa le'anuu irraa qarqaarsa Dunkaanii Woyyitti'iitiif ajaje, Lewwooti akka guuranu maaniif hin ilaalin?» jedhee isa gaafate. **7** Ilmaan Ataaliyaa dubartii hantuu sanii Galma Mootii Waan Maraa diigane, meya woyyicha mara tajaajila waaqa dharaa Ba'aaliitiif itti fayyadamaneeran. **8** Mootichi akka Lewwooti saanduqa beese itti guuranu hujanee, gara alaatiin karra Galma Mootii Waan Maraa dura keyanu ajaje. **9** Achiin duuba Lewwooti gibira Muuseen tajaajilaan Waaqaa goomolee keessatti ajaje, Mootii Waan Maraatiif akka guuranu kolbaa Yihuda'aatii fi Yerusaaalemii mara keessatti lassane. **10** Qondaaltoti fi kolbaan marti gammadanee, haga saanduqa guuttutti beese guurane. **11** Lewwooti saanduqa san gara qondaaltota mootichaa worra itti gaafatantoota beese'ee yennaa geessanu, isaan akka beeseen guutteertu yennaa dhagganu, barreessaan mootichaati fi sooressi hayyootaa dhufanee beese keessaa baasanee saanduqa adde'etti deebisan; guyyuma guyya'aan akkana adoo godhanuu beesee baa'aa guurane. **12** Mootichi Yo'aasii fi hayyichi Yoyaadaan beese san itti gaafatantoota Galma Mootii Waan Maraatiitti kennanee, isaanille Galma Mootii Waan Maraa haaressiisaaf, worra dhakaa bocuu fi worra hujii mukaa beeku, worra hujii sibiilaa beeku ittiin qaxarane. **13** Hojjattooti sun marti jabaatane hujanee, Galma Waaqaa san akka duri jirutti haaressanee jabeessanee ijaarane. **14** Hujii haaressiisaa fixaneen duuba beese irraa hatte fidanee mootichaa fi Yoyaada'atti kennane; isaan meya Galma Waaqaa keessa ittiin tajaajilanu, meya ciincaa itti dhikeessanu, qorii boollittii, meya worqi'ii fi meetii

irraa hujamu ka adda addaa hujisiisane; haga Yoyaadaan lubbu'uun jiru mara Galma Mootii Waan Maraa keessatti ciincaan yennaa mara dhikeeffamaa ture. **15** Yoyaadaan guddoo dulloome woggaa dhibba tokkoo fi soddomatti du'e. **16** Inni kolbaa Israa'eliiiti, Galma Waaqaatii fi Waaqaafille waan dansaa waan hujeeff, qachaa Daawitii keessatti addee awwaala moototaattii isa awwaale. **17** Yoyaadaan du'een duuba qondaaltoti Yihuda'aa dhufanee mootichaaf sagadane; innille yaada isaanii fudhate. **18** Isaanille Galma Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii lakkisane, utubaa fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu tajaajilane; yakkaa isaanii tanaaf mufiin Waaqaa kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Yerusaaalemii irratti dhutte. **19** Mootiin Waan Maraa akka isaan gara isaa deebi'anuu raagota isaanitti erge; raagoti sun isaan ifi eeggachiisanulle isaan ammoo isaaniif hin dhageenne. **20** Achiin duuba Ayyaanni Waaqaa gara Zakaariyaasii ilma Yoyaadaa hayyichaa dhufee, inni lafa tullittii irra kolbaa dura dhaabbatee, «Waaqi, <Isin maaniif ajaja Mootii Waan Maraa irra dabartan? Isiniif hin milkoottu; isin Mootii Waan Maraa waan lakkittaneef innille isin lakkiseera» jedha» jedhe. **21** Isaan ammoo mala isatti dhowanee, ajaja mootichaatiin badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhaka'aan tumanee ijjeesane. **22** Mootichi Yo'aas waan dansaa abbaan Zakaariyaasii Yoyaadaan isaaf godhe dedhee, ilma isaa Zakaariyaas ijjeesise; Zakaariyaas du'isatti jiruun, «Mootiin Waan Maraa hujii teeti ilaalee, akka hujii teetii sii kennuu ti!» jedhe. **23** Dhuma woggaa saniittii loltooti sooriya'aa Yo'aasitti duulane. Isaan Yihuda'aa fi Yerusaaalem qabatanee qondaaltota kolbaa odduu ijjeesane, waan achi keessaa saamane mara gara mootii ifii ka Damaasqoo keessa jiruu ergane. **24** Loltooti Sooriya'aa diqqoo te'anulle, Mootiin Waan Maraa loltoota baa'aa harka isaanittiif dabarsee kenne. Kolbaan Yihuda'aa Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii waan lakkisaneef, muraan Yo'aas irratti muummotte. **25** Worri sooriya'aa yennaa achi bayanu akka malee Yo'aas madeessanee gatanee biraa deemane; inni ilma Yoyaadaa hayyichaa waan ijjeesiseef, qondaaltoti isaatuu mala isatti dhowanee, taqee isaa irratti isa ijjeesane. Maarre inni du'ee qachaa Daawitii keessatti awwaale; te'uu malee addee awwaala moototaattii isa hin awwaalle. **26** Worri isa irratti mala dhowane, ilma dubartittiin biyya Amoonii Shiimaat deette Zaabaadii fi ilma dubartittiin biyya Mo'aabii Shiimriit deette Yohozaabaad. **27** Dabarsiin ilmaan isaa, jechi isa irratti raagaan dubbatame, Galma Waaqaa haaressiisaa, kitaaba dabarsii moototaa keessatti barreeffameera. Ilmi isaa Amaasiyaas addee isaattitti mootii te'e.

25 Amaasiyaan yennaa mootii te'uu nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa diddamii sagal bulche; maqaan haadha isaa Yeho'aadaan; isiin nama qachaa Yerusaaalemii ti. **2** Inni Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje; te'uu malee gadhaa tokkochaanii moti. **3** Amaasiyaan mootummaa ifii jabeeffateen duuba, qondaaltota ifii ta abbaa isaa mooticha ijjeette san ijjeese. **4** Te'uu malee kitaaba seera Muuse'ee

keessatti, Mootiin Waan Maraa, «Nami martinuu cubbuu ifitiif ijjeefamuu malee, abbootiin cubbuu ijoolle'eetiif, ijoolleen cubbuu abbooti'itiif hin ijjeefamin?» jedhee akkuma ajaje, ilmaan worra abbaa isaa ijjeese sanii hin ijjeenne. **5** Amaasiyaan kolbaa Yihuda'aa wolitti qabee, akka maatii maatii isaaniitti gosa Yihuda'aatii fi gosa Beniyaamiiniitiif ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa file; achiin duuba worra woggaa isaanii diddamaatii fi diddamaan ol te'ane wolitti qabee, worra wonte'ee fi woraana qabatanee lola dhaquu dande'anuu nama kuma dhibba sad dhaggate. **6** Itti dabalee biyya Israa'elii keessaa loltoota kuma dhibba tokko meetii gara kiilooqiraama kuma sadii fi dhibba afuriitiin qaxare. **7** Nami Waaqaa tokko ammoo gara isaa dhufee, isaan, «Ee mooticha, Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii fi kolbaa Efreemii woliin waan hin jirreef, loltooti Israa'elii tun si woliin hin duulin! **8** Ati gadhaa jabaatee dhaxxee yoo loltelle, Waaqi si qarqaariisaaf, si jissisaafille hunna waan qabuuf, inni diinota keeti jalatti si hin jissa» jedhe. **9** Amaasiyaan, «Loltoota Israa'elii tanaaf meetii gara kiilooqiraama kuma sadii fi dhibba afurii ta baase tana attam godha ree?» jedhee nama Waaqaa san gaafate; nami Waaqaa sun deebisee, «Mootiin Waan Maraa tana caalaa sii kennuu hin dande'a» jedhe. **10** Maarre Amaasiyaan loltoota biyya Efreemiitti gara isaa dhufane san gara biyya isaaniitti deebise; isaan namoota Yihuda'aatii guddoo aarane gara biyya ifii deebi'ane. **11** Achiin duuba Amaasiyaan jajjabaatee loltoota ifii waammatee gara dhooqa sooddaa fudhatee bayee, achitti loltoota Se'iirii kuma kudhan ijjeese. **12** Namooti Yihuda'aa namoota dhibii kuma kudhan booji'anee, qaccee rassaa tokkoo gubbaa baasane, achi irraa gad isaan darbane marti isaaniituu caccabane bututane. **13** Loltooti Amaasiyaan akka isa woliin hin duulle ifi biraa deebise, qachoota Yihuda'aa Samaariya'aa kaasane haga Bet-Horooniitti lolanee, namoota kuma sad ijjeesane meya bacaa booji'ane. **14** Amaasiyaan worra Edoomii lolee yennaa deebi'e, waaqota dharaa ka worra Se'iirii fudhatee dhufee, ifiif dhaabbachiifatee, isaanitti waaqonfatee ciincaalle dhikeesseef. **15** Mootiin Waan Maraa Amaasiya'atti guddoo waan aareef, Waaqi raagicha isatti ergee, «Waaqota dharaa ka kolbaa ifiituu harka keeti jalaa baasuu hin dandeenne, waaqota kolbaa ormaa maaniif qarqaarsa gaafatta?» jedhe. **16** Adoo inni dubbatisatti jiruu, Amaasiyaan mootichi isaan, «Nuuti gorsaa mootichaa si godhanneerraa? Cadhisi! Ati maaf du'a feeta?» jedhe. Raagichille cadhise; te'uu malee, «Ati tana hujjee, gorsa kiyya dhage'uu waan diddeef, Waaqi si balleessiisaa akka murteesse ani hin beeka» jedhe. **17** Achiin duuba mootiin Yihuda'aa Amaasiyaan gorsitoota ifi woliin mari'ateen duuba, gara Yeho'aashii mootii Israa'elii, ilma Yeho'aazii, ka akaakoo Yehu'uutitti nama ergee, «Koottu me, wol ilaallaa!» jedhee lolaaf waammate. **18** Mootiin Israa'elii Yeho'aash ammoo, mootii Yihuda'aa Amaasiya'aaf deebisee, «Qoreen Libaanon keessaa takka, muka hindheensaa ka Libaanon keessaatiitti ergitee, «Intala teeti ilma kiyya heerumsiis!» jetteen. Bineensi Libaanonii ka karaa san dabarulle qoree san irra sirbe. **19** Ati, «Ani

worra Edoomii injifadheera» jettee koortee, ifi jajjeerta. Amma ammoo manuma keeti tee'i. Ati jiddee, Yihudaalle si woliin akka jiddu maaniif rakkinna ifi irratti akkaasiisaaf barbaadda?» jedhe. **20** Amaasiya'aa fi namooti isaa waaqota dharaa ka worra Edoomii waan waaqonfataneef, Waaqi harka diinota isaaniitti dabarsee isaan kenniisa waan barbaadeef, Amaasiyaan gorsa hin caqanne. **21** Maarre mootiin Israa'elii Yeho'aash ol bayee, inni fi mootiin Yihuda'aa Amaasiyaan biyya Yihuda'aa keessatti qachaa Bet-Shemeshiitti wol lolane. **22** Loltooti Yihuda'aa loltoota Israa'eliiin injifatamane, tokko tokkoon isaanii gara mana mana ifi baqatane. **23** Mootiin Israa'elii Yeho'aash mootii Yihuda'aa akaakoo Yeho'ahaazii ilma Yo'aasii Amaasiyaa Bet-Shemeshiitti booji'ee gara Yersaaleemii geessee, dalleya dhaka'aa ka Yersaaleemii karra Efreemiitti kaasee haga karra roga dalleyaa ka dheerinni isaa gara ciqilee dhibba afurii diige. **24** Inni worqii fi meetii mara, meya Galma Mootii Waan Maraa keessa jiru ka Obed-Edoom eegu maraa fi karra mana mootumma'aa keessa jirtu, namoota booji'amanelle qabatee, gara qachaa Samaariya'aa deebi'e. **25** Ilmi Yeho'ahaazii mootichi Israa'elii Yeho'aash du'een duuba, ilmi Yo'aasii mootichi Yihuda'aa Amaasiyaan woggaa kudhanii shan le'e. **26** Wonni dhiibiin ta mootichi Amaasiyaan huje, jalqabaa kaasee haga dhumaatiitti kitaaba dabarsii mootota Yihuda'aatii fi Israa'elii keessatti barreeffanteetti. **27** Amaasiyaan Mootii Waan Maraa hordofatiisa haga lakkisee jalqabane, isa ijjeesiisaf Yersaaleem keessatti mala waan isatti dhowaneef, inni gara qachaa Laakiishii duraa baqate; isaan ammoo namoota isa gula erganee, achumatti isa ijjeesisane. **28** Reeffa isaa fardaan fidanee, qachaa Yersaaleemii keessatti abbootii isaa ta durii biratti awwaalane.

26 Achiin duuba kolbaan Yihuda'aa marti wolii galanee nama dargaggeessa woggaa kudhanii jaa Uziyaa addee abbaa isaa Amaasiya'aatiitti mootii isa godhatane. **2** Amaasiyaan du'een duuba, Uziyaan qachaa Elotii deebisee ijaaree, gara biyya Yihuda'aatiitti deebise. **3** Uziyaan yennaa mootii te'e nama woggaa kudhanii jaa ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee woggaa shantamii lama bulche; maqaan haadha isaa Yekoliya'a; isiin nama Yersaaleemii ti. **4** Inni akkuma abbaa ifii Amaasiya'aa Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e mara huje. **5** Waaqa sodaatiisa ka isa barsiise, Zakaariyaas bara lubbu'uun jiru keessa, Uziyaan Waaqaaf ajajame. Bara inni Mootii Waan Maraatiif ajajame san Waaqi isa milkeesse. **6** Uziyaan worra Filisxeemotaatiitti duulee dalleya dhaka'aa ka Gaatii, ka Yaabne'eetii fi ka Ashidoodii diige; achiin duuba qachaa dhibii Ashidood keessatti, lafa Filisxeemotaa addee dhiibille'etti ijaare. **7** Lola worra Filisxeemotaatii fi lola worra Arabootaa ka Gur-Ba'aal keessa le'anuu irratti, lola worra Me'unootaa irralle'etti Waaqi isa qarqaare. **8** Worri Amoonotaa gibira Uziya'aaf gabbarane; inni mootii jabaa waan te'eef, gurri isaa haga meessaa biyya Gibxiitiitti beekkame. **9** Uziyaan qachaa Yersaaleemii keessatti karra roga irraa biratti, karra dhooqaatii fi roga dalleenni dhaqee itti dabu biratti xelleephoo jadduu ijaare. **10** Inni

koobota jalaa fi dirree keessatti horii baa'aan waan qabuuf, goomolee keessatti xelleephoo dhaka'aan ijaare; boolla bisaaniille qochisiise; hujii qonnaa waan jaalatuuf, koobotaa fi lafa laattuu maratti namoota fichaa isaa qotannu fi muka woyinii isaa dhaabanu qabaayyu. **11** Ammalle Uziyaan loltoota lola dande'anu, worra kutaa kuta'aan akka Yiye'eliin barreessichii fi Ma'aseyaan qondaaltichi ajaja Hanaaniyaa ajajjoota loltoota mootichaa keessaa tokko te'eetiin laakkowanetti, loltoota duulaaf bayanu qabaayyu. **12** Laakkossi sooreessitootaa worri maatii maatii abbootii isaanitiitti ajajjoota te'ane wolumatti kuma lamaa fi dhibba jaa. **13** Laakkossi loltoota ajajjoota kana jala jiranuu kuma dhibba sadii fi kuma torbaa fi dhibba shan; isaan diina mooticha irraa ittisiisaaf worra hunnaameyyii lola dande'anu. **14** Uziyaan loltoota tana maraaf wontee, woraana, gulle sibiilaa, qomoo sibiilaa, guube'ee fi dhakaa looyya'aan darbatanu qoode. **15** Inni meyya jabaa daayaa fi dhakaa gugurdaa ittiin darbatanu Yerusaleem keessatti worra ogummaa hujii harkaa qabuun hujisiisee xelleephoo'oo fi roga dalleya qacha'aa mara irraa keye; haga jabaatutti qarqarsa guddaa Waaqa biraa waan dhaggateef, gurri isaa biyya fago'ootitti beekkame. **16** Uziyaan nama jabaa te'een duuba kooree badii ifitti fide; inni ifumaaf gara Galma Mootii Waan Maraa seenee, addee ciinca'aa ta hixaanaa irratti ciincaa hixaanaa dhiheessiisaan Mootii Waan Maraa Waaqa ifii yakke. **17** Hayyichi Azaariya'aa fi hayyooti Mootii Waan Maraa worri jajjabi saddeettami isa gula seenane. **18** Isaan Uziyaa mootichaan, «Ee Uziya'a! Hayyoota worra sanyii Aaroniitti fi worra hujii tanaaf adda bayane qofatti hixaana Mootii Waan Maraatiif aarsan malee, ati aarsiisaaf hin malle; ati Mootii Waan Maraa Waaqa waan yakkiteef, isa irraa ulfinna hin dhaggattu; Galma keessaa bayi» jedhane. **19** Uziyaan girgira harkatti qabatee, hixaana aarsiisaaf adoo jedhuu isaanitti aare; adoo inni isaanitti aarisatti jiruu Galma Mootii Waan Maraa keessatti addee hixaana itti aarsanu biratti ila hayyoota sanii duratti dhukkubi goga'aa farrisisaan adda isaa irratti baye. **20** Azaariyaan sooreessii hayyootaati fi hayyooti dhiibin marti yennaa isa ilaalanu, dhukkuba goga'aa farrisisaan adda isaa irratti dhagganee ariiti'iin gad isa baasane; Mootiin Waan Maraa waan isa adabeef, innille achi keessaa bayiisaaf ariifate. **21** Uziyaan mootichi haga gaafa du'utitti dhukkubi goga'aa farrisisaan isa irraa hin banne; inni dhukkuba goga'aa farrisisaan waan qabuuf, Galma Mootii Waan Maraa irraa dhooggamee mana kophaa jiru keessa tee'e; achiin duuba ilmi isaa Yotaam bulchaa mana mootummaa'aa te'ee, kolbaa lafa sanii bulche. **22** Waan Uziyaan bara mootummaa ifii keessa huje keessaa waan hafe, jalqabaa kaasee haga muumme'eetitti ilmi Amosii Isaayaasiin raagichi barreesseera. **23** Uziyaan du'e; inni dhukkuba goga'aa farrisisaan waan qabuuf, addee awwaalaa ta moototaa, ta abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; addee isaatiitti ilmi isaa Yotaam mootii te'e.

27 Yotaam yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaleem keessa tee'ee woggaa kudhanii jaa bulche; maqaan haadha isaa Yerusha'a; isiin intala Zaadoqii ti. **2** Inni akkuma abbaa ifii Uziya'aa Mootii

Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje; te'uu malee akka abbaa ifii hixaana aarsiisaaf hunnaan gara Galma Mootii Waan Maraa hin seenne. Kolbaan lafa sanii ammoo cubbuu hujisa hin lakkinne. **3** Yotaam karra Galma Mootii Waan Maraa ta ol aantu deebisee ijaare; inni dalleya dhaka'aa qachaa kooba Ofeeliille jabeessee ijaare. **4** Koobota Yihuda'aa irratti qachaa, koobota gongomaan bataan jiru irralle'etti kusha'ee fi xelleephoo ijaare. **5** Inni mootii Amoonotaa lolee injifate; bara san worri Amoonotaa, meetii gara kiilooigraama kuma sadii fi dhibba afurii, qamadii kuntaala kuma tokko, garbuu kuntaala kuma tokko Yotaamiif gibira kennane; woggaa lammessoo'ootii fi sadeesso'oolle'etti, akkasuma gabbarane. **6** Yotaam qajeelummaa'aan Mootii Waan Maraa Waaqa ifii dura waan deddeebi'ee hunnaamesa te'e. **7** Wonni dhiibin ta mootichi Yotaam huje fi lolli inni lole martinuu, kitaaba dabarsii mootota Israa'eliitti fi mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **8** Inni yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaleem keessa tee'ee woggaa kudhanii jaa bulche. **9** Yotaam du'ee qachaa Daawitii keessatti, abbootii ifii ta durii biratti awwaalame; ilmi isaa Ahaaz addee isaatiitti mootii te'e.

28 Ahaaz yennaa mootii te'e nama woggaa diddamaa ti; inni Yerusaleem keessa tee'ee woggaa kudhanii jaa bulche. Inni akka Daawitii abbaa abbootii isaa ta durii Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e hin hunye. **2** Inni ammoo akkuma moototi Israa'elii hujane huje, waaqa dharaa Ba'aal waaqonfatiisaaf sibiila baqisiisee fakkii hujeef. **3** Inni akkuma kolbaa gosa biyya adda addaa ta waan battii huje, Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii duraa ari'ee baase sanii, dhooqa ilma Hiinomii keessatti hixaana aarse; ilmaan ifille ciincaa dhiheesse. **4** Ahaaz addee waaqonfanna'aa irratti, qaccee koobotaa irratti, muka banqaaqaa mara jalalle'etti ciincaa dhiheessee, hixaanalle aarse. **5** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi harka mootii Sooriya'aatiitti dabarsee isa kenne; worri Sooriya'aa isa injifatanee kolbaa isaa baa'a booji'ane gara Damaasqo'oo geessane; inni harka mootii Israa'elille'etti dabarfamee kennamee, innille akka malee lolee isa miidhe. **6** Kolbaan Yihuda'aa Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii waan lakkisaneef, mootiin Israa'elii ilmi Remaaliya'aa Pheqaan guyyaa tokkotti loltoota Yihuda'aa keessaa kuma dhibbaa fi kuma diddama ijjeese. **7** Nami sanyii Efreemii, Iolthichi jabaan Ziikri, ilma mootichaa Ma'aseyaa, itti gaafatamaa mana mootummaa'aa Azriiqamii fi itti aanaa mootichaa Elqanaanaa ijjeese. **8** Israa'elooti gosa ifiituu dubartoota, ijoollee dhiiraatii fi ijoollee durraa wolumatti nama kuma dhibba lama booji'ane; akkasuma meyya baa'a boojuu fudhatanee gara Samaariya'aa deebi'ane. **9** Loltooti gara Samaariya'aa yennaa deebite, raagichi Mootii Waan Maraa Odeed isaan dhaggiisaaf dhaqee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teessanii ta durii kolbaa Yihuda'aatiitti waan aareef, harka keessanitti dabarsee isaan kenne; isin ammoo aarii jaddu'uun isaan iijeettane; Waaqille aarii teessan ta akka malee hammaatte tana dhaggeera. **10** Isin amma dhiiraa fi dubartoota kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Yerusaleemii garboonfatiisa barbaaddan; isin tana yennaa

gootanu Mootii Waan Maraa Waaqa keessan duratti yakkaa hujuu keessanii motii ree? **11** Amma na caqasa'a! Mufiin Mootii Waan Maraa isin irratti waan boobeettuuf, gosa teessan ta boojitane deebisa'aatii galcha'a» jedhe. **12** Achiin duuba sooreessitoota sanyii Efreemii keessaa gariin, ilmi Yohaannaanii Azaariyaan, ilmi Meshiilemootii Berekiiyaan, ilmi Shaalumii Yehiizqiiya'aa fi ilmi Hadlaayii Amaasaan worra duula irraa gale san mormanee, **13** «Isin worra booji'ame kana as fiduu hin malle! Nuuti ammaayyuu yakkaa guddoo qanna; mufiin Mootii Waan Maraa Israa'el irratti boobe'iisatti jirti; ammalle yakkaa irratti yakkaa dabalatuu barbaaddanii ree?» jedhane. **14** Maarre Ioltooti sun qondaaltotaa fi gumii san mara duratti worra booji'ame san gad lakkisane, meya saamanelle deebisane. **15** Achiin duuba worri maqaan isaanii dhowame sun worra booji'ame kana fuudhane, worra qullaa hafe mara woyaa saamane san keessaa itti uffisane. Woyaa, kophee, sagale'ee fi waan unanulle kennaneeffii, zayitiille madaa isaanii dibane; worra dadhabale deemuu hin dandeenne ammoo harree irra keyanee, addee firri isaanii jiru gara qachaa Yeriko'oo ka, «Qachaa Meexxi'ii» jedhamuu geessane. Achiin duuba ifiif gara Samaariya'aa deebi'ane. **16** Bara san Ahaaziin mootichi gara mootii Asoorii nama ergee qarqaarsa gaafate. **17** Worri Edoomii ammalle dhufanee kolbaa Yihuda'aa lolanee injifatane boojuu fudhatanee ideemane. **18** Worri Filisxeemotaa qachoota kooba jalaatii fi qachoota biyya Yihuda'aa ka gara kibbaa jiranu lolanee, Bet-Shemeshi, Ayalon, Gederot, Sokoo, Tiimna'aa fi Giimzoo ollaa adaala sanii mara qabatanee achi qabatane. **19** Mootiin Yihuda'aa Ahaaz biyya Yihuda'aatii hammeenna baceessee Mootii Waan Maraatiif guddoo waan hin addatamiiniif, Mootiin Waan Maraa kolbaa Yihuda'aa salphise. **20** Mootiin Asoorii Tiiglaat-Phileeser gara Ahaazii yennaa dhufe isa rakkise malee isa hin qarqaarre. **21** Maarre Ahaaz qooda Galma Mootii Waan Maraa irraa, qooda mana mootumma'aa irraa fi qooda qondaaltotaa irraa meya fuudhee mootii Asooriitiif kenneeraayyu; te'uu malee tunille isa hin qarqaarre. **22** Ahaaziin mootichi yennaa rakkinna ifii keessalle, ka durii caala'aayyuu Mootii Waan Maraatiif ka hin addatanne te'e. **23** Inni, «Waaqoti dharaa ka Sooriya'aa mootota Sooriya'aa waan qarqaaraneef, analle akka qarqaaranu ciincaa isaaniif dhiheessa» jedhee waaqota dharaa ka worra Damaasqo'oo worra isa injifataneef ciincaa dhiheesse; te'uu malee hujjin tun isaa fi kolbaa Israa'elii maraaf sababa jinnanaa teete. **24** Itti dabalee Ahaaz meya Galma Mootii Waan Maraa keessaa wolitti qabee caccasse; balbala Galma Mootii Waan Maraa cufee, roga irga karaa Yersaaleem keessaa maratti addee ciincaa'aa ta waaqota dharaa ijaare. **25** Qachaa biyya Yihuda'aa mara keessatti, waaqota dharaa ka dhibi'if addee waaqonfanna'aa ijaaree, Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii aarse. **26** Wonni dhibiin ta Ahaaziin mootichi huje, jalqabaa kaasee haga muumme'eetiitti kitaaba dabarsii mootota Israa'eliitiifi Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. **27** Ahaaz du'ee qachaa Yersaaleemii keessatti isa awwaalane; te'uu malee

addee awwaala moototi Israa'elii itti awwaalamannutti isa hin awwaalle. Ilmi isaa Hisqiyaas addee isaatitti mootii te'e.

29 Hisqiyaas yennaa moti te'e nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee woggaa diddamii sagal bulche; maqaan haadha isaa Abiyya'a; isiin intala Zakaariyaasii ti. **2** Inni akkuma Daawitii abbaa abbootii isaa ta durii Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje. **3** Inni mootii te'ee woggaa tokkeesso'oo, ji'a tokkeesso'oo keessa karra Galma Mootii Waan Maraa banee deebisee haarsesse. **4** Inni hayyootaa fi Lewwoota badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa ka karaa aduun baatuutitti wolitti qabee, **5** isaaniin, «Isin Lewwooti dhage'a'a! Isin amma ifi adda baasa'aatii Galma Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii teessanii ta duriille woyyoonsa'a! Waan Galma Mootii Waan Maraa batteesse mara isa keessaa balleessa'a! **6** Abbootiin teenna ta durii, Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf hin addatanne; isaan isa duratti waan sirrii hin te'in hujanee, isa lakkisane, addee woyyittii isaatitti dudda galane. **7** Isaan balbala soroo Galma Mootii Waan Maraa cufanee, issaalle dhaanfane; Galma Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii keessatti hixaana hin aarisine yookiin kennansa gubamulle hin dhiheessine. **8** Tanaaf Mootiin Waan Maraa kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Yersaaleemiitti aaree, akkuma isin beettanu, waan nama mara sodaachisu, waan murgoo'oo isaan godhee, waan nama rifachiisu itti fide. **9** Sababa kanaaf abbootiin teenna ta durii shallaaga'aan dhumattee, niitoleen teennaa fi ijoolleen teenna booji'amanee fudhatamane. **10** «Haganaa achi akka inni nutti hin aarreef, ani Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii wolliin gondoroo godhatisaaf murteeffadheera. **11** Ee ijoollee tiyya! Isin akka isa dura dhaabbatane isa tajaajiltanuuf, tajaajiltoota isaa akka teetanuuf, hixaanalle isa duratti akka isaaf aarsitanuuf Mootii Waan Maraa isin waan filateef hin rincicina'a» jedhe. **12** Lewwooti worri hujji'if kakk'a'ane ta asii gad jiranu: Sanyii Qehaatotaa keessaa, ilma Amaasaayii Mahaat; ilma Azaariya'aa Yo'el. Sanyii Meraarotaa keessaa, ilma Abdii Qiish; ilma Yihaleli'elii Azaariya'a. Sanyii Gershoonotaa keessaa, ilma Ziima'aa Yo'aak; ilma Yo'aakii Eden. **13** Sanyii Eliizaafaanii keessaa, Shiimrii fi Yewu'el. Sanyii Asaaf keessaa, Zakaariyaasii fi Mataaniya'a. **14** Sanyinii Hemaanii keessaa, Yehii'elii fi Shime'i; sanyii Yedutuu keessaa, Shema'iya'aa fi Uzi'el. **15** Isaan kun fira ifii Lewwoota wolitti qabaneef ifi woyyoonsaneen duuba, akka seeraatiifi qulqulleessaneen duuba, mootichi akka jecha Mootii Waan Maraatiitti akkuma isaan ajajetti Galma Mootii Waan Maraa qulqulleessane. **16** Hayyooti Galma Mootii Waan Maraa qulqulleessiisaaf gara keessaa seenane; waan battii Galma Mootii Waan Maraa san keessatti dhaggane mara gara badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa gad baasan; worri Lewwootaa achii fuudhane dhooqa Qedrooniitiitti gatane. **17** Isaan ji'a tokkeesso'oo guyyaa tokkeesso'ootitti qulqulleessuu jalqabane, guyyaa saddeetesso'oo haga soroo Galma Mootii Waan Maraa qulqulleessane; guyyaa saddeeti itti dabalane Galma Mootii Waan Maraa qulqulleessanee, wolummatti ji'a tokkeesso'oo

guyyaa kudhanii jayeeesso'ootitti qulqulleessanee fixane. **18** Achiin duuba gara Hisqiyaasii mootichaa dhaqanee, «Nuuti, Galma Mootii Waan Maraa addee ciinca'aa ta kennansa gubamu meya isi'ii mara woliin, xarapheessaa daabboo Waaqaaf kennante irra keyanu meya isaa mara woliin qulqulleessineerra. **19** Ahaaziin mootichi bara mootii te'erutti Mootii Waan Maraatiif addatamuu dhaabee, meya inni achii baase mara adde'etti deebinne woyyoonsineerra; kunoo mey sun amma addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa dura jira» jedhane isatti himane. **20** Boruyyaa barri ganama mootichi Hisqiyaas qondaaltota qacha'aa wolitti qabee gara Galma Mootii Waan Maraa dhaqe. **21** Isaan marroo cubbuu mootumma'aatiif, marroo cubbuu Galma Mootii Waan Maraatiif, marroo cubbuu kolbaa Yihuda'aatiif, dardaroota torba, korbeeyyii hoole'ee torba, buruusota hoole'ee torbaa fi buruusota re'e'ee torba ciinca'aaf fidane; hayyooti sanyii Aaronii addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa irratti kennansa kana ciinca'aa akka dhikeessanuuf mootichi isaan ajaje. **22** Hayyooti dursitee dardaroota san qaltee, itti aansitee, korbeeyyii hoole'ee qaltee, dhuma irratti buruusota hoole'ee qaltee dhiiga addee ciinca'aa irratti fiffixxe. **23** Achiin duuba Korbeeyyii re'e'ee ta kennansa marroo sababa cubbu'utiif dhiikaattu fidanee mootichaa fi kolbaa dura dhaabbachiisane; isaanille harka ifii irra keyane. **24** Mootichi kennansa gubamuu fi kennansa gumaa cubbu'utiif dhiikaattu kolbaa Israa'elii maraaf akka godhamu duraan dursee waan ajajeeruuf, hayyooti korbeeyyii re'e'ee san qaltee, kolbaa Israa'elii maraaf gumaa cubbu'utiif, dhiiga korbeeyyii san addee ciinca'aa irratti dhangalaatte. **25** Akkuma dur Mootiin Waan Maraa karaa raagota fiitiin, Daawiti, raagicha Gaadii fi raagicha Naataan ajajetti, akkasuma Hisqiyaasiin mootichi Lewwoota Galma Mootii Waan Maraa keessatti sibiila qillilisuu, kiraaraa fi maseenqoon faarsanu ramade. **26** Maarre Lewwooti meya faaru'uu ka Daawitii qabatane, hayyootille tultullaa ifii qabatane dhaabbatane. **27** Achiin duuba Hisqiyaasiin mootichi kennansi gubamu addee ciinca'aa irratti akka dhiikaatu ajaje. Kennansi gubamu sun gubamiisa yennaa jalqabe, worri faarfattulle meya faaru'uu ka Daawitii mootii Israa'elii fi tultulla'aan bookarfamanee faaru Mootii Waan Maraa faarfatu jalqabane. **28** Haga kennansi gubamu gubamee dhumattutti, gumiin duudiin waaqonfattee, Faarfattootille faaru faarsitee, tultullaalle afuufame. **29** Kennansi gubamu sun gubamee dhumateen duuba mootichii fi kolbaan isa woliin jirtu marti gombifantee waaqonfatte. **30** Hisqiyaasiin mootichii fi qondaaltoti isaa, faaru Daawitii fi Asaafii raagichaa qopheessanee Mootii Waan Maraa akka leellifatanu Lewwoota ajajane; isaan gammadaan faarfatanee, gombifamanee waaqonfatane. **31** Achiin duuba Hisqiyaas kolba'aan, «Kunoo, isin amma Mootii Waan Maraatiif ifi woyyoonsitaneertan; as dhiikaadha'aatii ciinca'aa fi kennansa galataa gara Galma Mootii Waan Maraa fida'a» jedhe; maarre gumiin ciinca'aa fi kennansa galataa fiddle; worri fedha qabanu marti kennansa gubamu fidane. **32** Laakkossi horii kennansa gubamuuf gumiin sun fiddee, dardaroota torbaatama, korbeeyyii hoole'ee

dhibbaa fi buruusota hoole'ee dhibba lama; horiin kun marti Mootii Waan Maraatiif, kennansa gubamuuf dhiikaate. **33** Laakkossi horii woyyoomee sun wolumatti, dardaroota dhibba jaa, hoole'ee fi re'e'ee kuma sad. **34** Te'uu malee horii kennansa gubamuuf qalame san gogaa irraa baasiisaaf, hayyooti achi jiranu waan diqqaataneef, Lewwooti obboleeyyan isaanii haga huijin dhumattutti, hayyooti dhibiin haga ifi woyyoonsitutti isaan qarqaarane. Lewwooti ifi woyyoonsiisaaf hayyoota caalaa qalbii sirri'ii qaban. **35** Gaafas kennansa gubamu ka laakkossi isaa baca'aa san biratti, coomi kennansa tokkumma'aatiif dhiikaate, kennansi daadhi woyin'ii ka kennansa gubamuuf dhiikaate jiran. Akka kanaan tajaajilli Galma Mootii Waan Maraa akka duriitutti deebi'e. **36** Wonni martinuu akka kanatti ariiti'in waan hujanteef, Waaqi kolbaa tanaaf waan qopheesseef, Hisqiyaasii fi kolbaan martinuu guddoo gammadane.

30 Hisqiyaas kolbaa Israa'elii fi Yihuda'aa maratti ergee, gosa Efreemiitii fi Minaase'eetitti xalayaa barreessee, gara Galma Mootii Waan Maraa ka Yersaaleem keessaa dhufanee Jila Irra Dabaramaa ka Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii akka jilifatanuuf waame. **2** Mootichii fi qondaaltoti isaa, gumiin Yersaaleemii marti Jila Irra Dabaramaa ji'a lammeeesso'oo keessa jilifatiisaaf woli galane. **3** Laakkossi hayyoota ifi woyyoonsanee guutuu waan hin te'iniif, kolbaalle Yersaaleemitti wolitti waan hin qabaminii jila yenna'atti jilifatiisaaf hin dandeenne. **4** Mootichii fi gumiin marti karoora kanatti woli galane. **5** Tanaan dura jila Irra Dabaramaa tana akka barreeffantetti bacatanee jilifatanee waan hin beenneef, lafa Israa'elii mara keessaa, Bersheeba'aa jalqabane haga Daaniititti lassii lassanee, namooti marti gara Yersaaleemii dhufanee, Jila Irra Dabaramaa ta Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii akka jilifatanu murteeffatane. **6** Worri ergame xalayaa mootichaatii fi xalayaa qondaaltota isaa qabatane, akkuma mootichi ajajetti, lafa Israa'elii fi Yihuda'aa mara keessa deemane. Xalayaan sun: «Ee kolbaa Israa'elii, gara Mootii Waan Maraa Waaqa Abrahaamii, Yisihajitii fi Israa'elii deebi'a'a; innille gara keessan gara worra lubbu'uun hafee harka mootota Asoorii jalaa bayee hin deebi'a. **7** Isin akka abbootii teessan ta duriitii fi akka gosa teessan worra Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta duriitii hin addatannee hin te'ina'a; inni akkuma isin dhaggitanu waan hantuu nami dhaggee bararaqu isaan godhe. **8** Isin Mootii Waan Maraatiif ajajama'a malee akkuma abbootii teessanii ta durii mataa hin jabaatina'a! Gara addee woyyitii inni haga bara baraa woyyoonssee kowa'a! Aariin isaa ta bobeeettu sun isin irraa akka deebitu Mootii Waan Maraa Waaqa keessan tajaajila'a! **9** Isin gara Mootii Waan Maraa yoo deebitane, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan arja'aa fi mararaa waan te'eef, worri fira keessanii fi ijoollee teessan booji'e gadhaa laafee akka isaan gara biyya ifii deebi'an hin godhan. Isin gara isaa yoo deebitane innille fuula ifii isin irraa hin deebifatu» jedha. **10** Worri ergame sun biyya Efreemiitii fi Minaase'ee keessa qachaa kaan irraa gara qachaa kaanii dhaqanee haga biyya Zebuloonii deemane; kolbaan biyya sanii ammoo tuffii fi murgoo'oon itti kollane. **11**

Te'uu malee gosa Asheerii, gosa Minaase'eetii fi Zebuloonii keessaa gariin gad ifi qabaneen gara Yerusaa'lemii dhufane.

12 Biyya Yihuda'aa keessalle'etti kolbaan waan Mootichii fi qondaaltoti akka jecha Mootii Waan Maraatiitti isaan ajajane gadh'aa tokkochaan akka muummessanuu Waaqi isaan qarqaare. **13** Ji'a lammee'essoo'ootitti jila daabboo uukoo hin qannee jilifatiisaaf kolbaan bacaan Yerusaa'lem keessatti wolitti qabante. **14** Isaan addee ciinca'aatii fi addee hixaana irratti aarsanu ta waaqota ormaa Yerusaa'lem keessaa bubuqqisane, dhooqa Qedroonii keessatti gatane. **15** Isaan ji'a lammee'essoo'oo guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti buruusota hoole'ee Jila Irra Dabaramaatiif qalane; hayyootii fi Lewwootii waan ifi hin woyyoonsinii qaanowanee, ifi woyyoonsaneen duuba Galma Mootii Waan Maraa keessatti kennansa gubamu dhikeessane. **16** Achiin duuba isaan akkuma seera Muusee nama Waaqaatiitti addee addee ifi qabatane; hayyootille dhiiga harka Lewwootaatii fuutee fiffixxe. **17** Kolbaa san keessaa worri bacaan akka aadaa dhugeeffanna'aatiitti qulqulluu waan hin te'iniif, Lewwootii worra ifi hin woyyoonsin saniif buruusota hoole'ee Jila Irra Dabaramaatiif qalane Mootii Waan Maraa duratti isaan woyyoonsane. **18** Ammalle, gosa Efreemii, gosa Minaase'ee, gosa Yisaakoriitii fi Zebuloonii keessaa worri bacaan akka aadaa dhugeeffanna'aatitti adoo ifi hin qulqulleessin foon buruusota hoolee Jila Irra Dabaramaa nyaatane; Hisiqiyaasiin mootichi isaanii daadimatee, «Ee Mootii Waan Maraa akkuma arjummaa teetiititti ati isaanii araaram! **19** Akka aadaa dhugeeffanna'aatitti isaan qulqullummaa dhabanulle, worra Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta duriitiif ajajamu maraaf araaram!» jedhe. **20** Mootiin Waan Maraa daadimata Hisiqiyaasii dhage'e; inni kolbaa san fayyise; miidhaa tokkolle isaan gubbaa hin geessinne. **21** Lewwootii fi hayyootii meya faaru'uutiin bookarfamaa, guyyuma guyya'aan Mootii Waan Maraa leellifataa, gammada gudda'aan faarfataa, kolbaan Israa'elii ta Yerusaa'lemitti dhaggante guyyaa torba jila daabboo uukoo hin qannee jilifatane. **22** Hisiqiyaasille Lewwoota waaqonfannaa Mootii Waan Maraa sooreessisaan dandeettii guddoo mudhisane leellise; maarre kolbaan guyyaa torba qooda ifii nyaataa, kennansa tokkummaa'aa dhikeessaa, Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta duri galateeffatte. **23** Achiin duuba gumiin marti guyyaa itti aanu torba jila jilifatiisaaf wolii galane. Maarre guyyaa dhibii torba gammadaan jilifatane. **24** Mootiin Yihuda'aa Hisiqiyaas dardaroota kuma tokko, hoole'ee fi re'ee kuma torba gumii saniif kenne; qondaaltotille dardaroota kuma tokko, hoole'ee fi re'ee kuma kudhan kennane; hayyooti bacaan akka aadaa dhugeeffanna'aatitti ifi woyyoonsane. **25** Gumiin Yihuda'aa marti, hayyootii fi Lewwootii, kolbaan worri Israa'el keessaa dhufane marti, worri alagaan ka Israa'el keessa qubataneeranu fi Yihudaa keessa qubataneeranu marti gammadane. **26** Bara ilmi Daawitii Solomoon biyya Israa'elii duudii irratti mootii te'ee irraa jalqabee haga ammaatiitti jilti akkanaa Yerusaa'lem keessatti jilifantee waan hin beenneef, qachaa Yerusaa'lemii keessatti gammad guddaan te'e. **27** Hayyootii fi Lewwootii ka'anee kolbaan akka eebbifantu

daadimatane. Waaqille addee woyyittii ifii ta ol-gubba'aa irraa daadimata isaanii dhage'e.

31 Jilti Irra Dabaramaa hobbaateen duuba kolbaan Israa'elii marti gara qachaa Yihuda'aa mara dhaqanee utuboota dhaka'aa ka itti waaqonfatanu caccassanee, utuboota waaqota dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu jijjissanee, addee waaqonfanna'aatii fi addee ciinca'aa ta worra ormaa, biyya Yihuda'aa, biyya Beniyaamiinii, biyya Efreemiitii fi biyya Minaase'ee mara keessaa balleessane. Isaan waan kana mara balleessaneen duuba gara qe'ee ifii deebi'ane. **2** Hisiqiyaasiin mootichi Hayyootaa fi Lewwoota kutaa kutaa isaanitiin, akkuma hujii hujii isaanititti irra deebi'ee ramade; isaan kennansa gubamuu fi kennansa tokkummaa'aa dhikeessaa, Galma Waaqa keessatti waaqonfataa, karra Galma Mootii Waan Maraa duratti faaru'uun leellifataa galatteessan. **3** Mootichi akkuma Seera Mootii Waan Maraa keessatti barreeffametti hoole'ee fi loon ifii keessaa kennansa gubamu ka galgalaa fi ganamaa, ka guyyaa sanbataa, ka guyyaa baatii ji'aatii fi ka guyyaa jila beekkanteetiifille kenne. **4** Akkasuma hayyootii fi Lewwootii guyyaa guutuu tajaajila Seera Mootii Waan Maraatiif akka ifi kennuu dande'anu, kolbaan Yerusaa'lem keessa leetu qooda isaaniiif murame akka isaanii fiddu ajaje. **5** Akkuma ajaji kennameen, kolbaan Israa'elii, midhaan mata'aa, daadhii woyin'ii haareya, zayitii ejersaa, damma akkasuma midhaan ficha'aa mara ka mata'aa jaalalaan fidane; waan qabanu mara irralle'ee kudhan keessaa tokko fidane. **6** Kolbaan Yihuda'aatii fi Israa'elii worri qachaa Yihuda'aa keessa le'u marti, loon, hoole'ee fi re'ee ifii keessaa kudhan keessaa tokko fidane; akkasuma waan Mootii Waan Maraa Waaqa ifitiif woyyoonsane irraa kudhan keessaa tokko fidanee tuulane. **7** Isaan kennansa kana ji'a sadeesso'oo keessa jalqabaneen ji'a torbeesso'ootitti fixxane. **8** Hisiqiyaasii fi qondaaltoti isaa dhufanee tuulaa tana yennaa dhaggane Mootii Waan Maraatiif fi kolbaa isaa kolbaa Israa'elille leellisane. **9** Hisiqiyaasiin mootichi marroo kennansa kanaa hayyootaa fi Lewwoota gaafate; **10** Maatii Zaadoqii keessaa hayyichi sooressi, Azaariyaan, «Kolbaan kennansa ifii gara Galma Mootii Waan Maraa fidiisa haga jalqaddee nyaannee qunnee bacaan nu irraa hafeera; Mootiin Waan Maraa kolbaa waan eebbiseef, wonni bacaan kun hafuu dande'e» jedhe. **11** Hisiqiyaas Galma Mootii Waan Maraa keessatti kolloo kuusaa meyya akka qopheessanu ajaje; isaanille akkuma inni ajaje godhane. **12** Achiin duuba kennansa mara, kudhan keessaa tokko, kennansa woyyoome addatamummaa'aan achi keessatti tuulane. Konaaniyaan sanyii Lewwi'ii itti gaafatamaa mana meya mootummaa'aa te'ee, obboleessi isaa Shime'i itti aanaa isaa te'e. **13** Konaaniya'aa fi Shime'i jala akka hujanuuf: Yehi'el, Azaziyaan, Naahaat, Asaa'el, Yeremoot, Yozaabaad, Eli'el, Ismaakiyaan, Mahaatii fi Benaaya'aan Hisiqiyaasii mootichaa fi Azaariyaa hayyicha gudda'aan filamane. **14** Ilmi Imnaa Lewwichaa Qore, ka karra karaa aduun baatuu eegu, kennansa fedhii ifitiin Waaqaaf nami fidu fuudhee qoodiisaaf itti gaafatamaa te'e. **15** Eden, Miniyaamiin, Yeshu'aan, Shemaa'iyaan, Amaariyaanii fi

Shekaaniyaan qachaa hayyootaa keessatti hayyoota fira isaanii jaarsole'ee fi dargaggootaaf addatamummaa'an qooda isaanii hiriisaan Qore qarqaarane. **16** Itti dabalane dhiira worra akka hidda dhaloota isaanitiitti galmeeffamane, ka woggaaan isaanii sadii fi sadii ol te'ane, worra akka hujii hujii isaanitiitti itti gaafatamummaa isaanitiitti hujii ifii hujisaaf gara Galma Mootii Waan Maraa dhaqanu maraaf hujii isaan hujanu itti qoqoodane. **17** Hayyoota worra akka hidda dhaloota isaanitiitti galmeeffamane fi Lewwoota worra woggaan isaanii diddamaatii fi diddamaa ol te'aneef akkuma hujii hujii isaanitiitti fi itti gaafatamummaa isaanitiitti hujii isaan hujanu itti qoqoode. **18** Isaan addatamummaa'an hujii'if waan ifi woyyoonsaneef, akka hidda dhaloota isaanitiitti haadhotii manaa ta ifii, ijoollee ifii, ta dhiiraatii fi ta durraa mara waliin galmeeffamane. **19** Hayyoota qachaa sanyii Aaronitiif ramadamane keessa yookiin lafa marraa ta qachaa saniif ramadamane keessa le'anu, worra maqaan isaanii sanyii Lewwootaa keessatti galmeeffame worra dhiiraa maraaf, qooda isaan gewu akka isaanii kennanu, namoota itti gaafatamanu filaneef. **20** Hisqiyaasiin mootichi lafa Yihuda'aa mara keessatti waan Mootii Waan Maraa Waaqa isaa duratti sirrii te'ee fi waan addatamummaa'aa huje. **21** Inni Galma Mootii Waan Maraa tajaajiliisaan, seeraa fi ajaja eegatiisaan waan huje mara gadhaa tokkochaan, Waaqa barbaadatiisaan huje, wonni marti isaaf teete.

32 Hisqiyaas waan kana mara addatamummaa'an huje fixeen duuba, mootiin Asoorii Senaaheriib Yihuda'atti duulee, injifatee ka ifii godhatiisa hedee qachoota dalleya dhaka'aa qabanu marse. **2** Senaaheriib Yersaaleem loliisaaf hedee akka dhufeeru, Hisqiyaas yennaa beeke, **3** inni madda bisaanii ka qacha'aan ala jiranu duuchisiisaaf, qondaaltotaa fi ajajoota loltoota ifii waliin mari'ate; isaanille isa qarqaarane. **4** Kolbaan hedduun wolitti qabantee, «Mootiin Asoorii dhufee maaf bisaan bacaa dhaggata» jedhane, madda bisaanii maraa fi anguree lafa jala lola'u mara duuchane. **5** Hisqiyaasiin mootichi jabaatee huje, akka dhaka'aa ka caccabe deebisee haaressee, xelleephoo irratti ijaare; gara alaatiin dalleya dhaka'aa dhibii itti ijaaree kaabii, «Miiloo» jedhantu ta qachaa Daawitii keessaalle jabeesse; akkasuma meya lolaa ka adda addaatii fi wontee bacaa huje. **6** Qondaaltoti loltootaa kolbaa akka bulchanu godhee, isaan mara badhinna karra qacha'aa dura jirutti wolitti qabee, **7** «Jabaadha'a! Jajjabaadha'a! Hunna guddoo isa waliin jirtu caalaa, ta nu waliin jirtu waan caaltuuf, mootii Asooriiti fi loltoota isa waliin jirtu bacaa tana sodaattanee hin nayina'a! **8** Isa waliin loltoota namaatitti jira; nu waliin ammoo nu qarqaariisaa fi nu'uuf lolliisaaf, Mootii Waan Maraa Waaqa keennatti jira» jedhe. Kolbaalle dubbii mootiin Yihuda'aa Hisqiyaas dubbatteen jajjabaatte. **9** Tanaan duuba, mootiin Asoorii Senaaheriib loltoota ifii mara waliin qachaa Laakiishii marsee adoo jiruu, Hisqiyaasii fi kolbaa Yihuda'aa ta isa waliin Yersaaleem keessa jirtu maratti akka himanuuf tajaajiltoota ifii ergee, **10** isaanille dhaqanee, «Mootiin Asoorii Senaaheriib, «Isin eennutti addattanee qachaa Yersaaleemii ka marfame kana keessa teettan? **11** Hisqiyaas: Mootiin Waan Maraa

Waaqi keenna harka mootii Asoorii jalaa nu hin baasa jedhee beelaa fi dheebu'uun isin fixaara. **12** Kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Yersaaleemiitiin: Addee ciinca'aa takkattii duratti sagada'aatii isii irratti ciinca'aa dhikeessa'a jedhee ajajee addee waaqonfanna'aatii fi addee ciinca'aa ka balleesse Hisqiyaasuma kanaa motii? **13** Anii fi abbootiin tiyya ta durii kolbaa lafa dhibii'ii irratti waan goone hin beetanuu ree? Waaqoti gosa biyya adda addaa sun lafa isaanii harka kiyya jalaa baasuu dande'aneeranii ree? **14** Waaqota gosa biyya adda addaa ka abbootiin tiyya ta durii balleessite mara keessaa kolbaa ifii harka kiyya jalaa baasuu ka dande'e kam ree? Waaqi keessan harka kiyya jalaa attam isin baasuu dande'a ree? **15** Tanaaf, amma, akka kanaan Hisqiyaas isin hin sobin yookiin isin hin dokonkorsin; Waaqi gosa biyya adda addaa yookiin ka mootummaa kamiille kolbaa ifii harka kiyya jalaa yookiin harka abbootii tiyyaa jalaa baasuu ka dande'e waan hin jirreef, isa hin addatina'a! Waaqi keessanille akkasuma harka kiyya jalaa isin baasuu hin dande'u» jedhane. **16** Tajaajiltooti Senaaheriibii Mootii Waan Maraa Waaqaa fi tajaajilaa isaa Hisqiyaas irratti dubbii badduu tana caalte dubbatane. **17** Mootichille akkasuma Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii arrassiisaan, «Waaqoti gosa biyya adda addaa ka dhibiin kolbaa ifii harka kiyya jalaa baasuu akkuma hin dandeenne, Waaqi Hisqiyaasille kolbaa ifii harka kiyya jalaa baasuu hin dande'u» jedhee xalayaa barreesse. **18** Achiin duuba tajaajiltooti mootichaa kolbaa sodaachisane bararassanee qachaa qabatiisaaf, kolbaa Yersaaleemii worra dalleya dhaka'aa irra dhaabbataneeranu qoonqoo ifii ol qabatane afaan Ibrootaatiin itti hogisane. **19** Waaqota kolbaa lafa irraa ka harki namaa huje irratti akkuma dubbatane, Waaqa Israa'elii irralle'etti akkasuma dubbatane. **20** Achiin duuba Hisqiyaasiin mootichii fi ilmi Amosii Isaayaasiin raagichi marroo dubbii tanaa gara Mootii Waan Maraa daadimatane, gara ol-gubba'aa iyyane. **21** Mootiin Waan Maraa ergamaa ifii ergee, addee quttuma mootii Asoorii keessaa loltoota jajjaba, soorressitotaa fi qondaaltota mara akka fixamanu godhe. Maarre mootichi Senaaheriib qaanowee gara biyya ifii deebi'e. Yennaa inni gara galma waaqa ifii seenelle ilmaan isaatuuf achitti shallaaga'aan isa iijeette. **22** Maarre Mootiin Waan Maraa Hisqiyaasii fi kolbaa Yersaaleemii harka mootii Asoorii Senaaheriibitii fi harka diinota isaa mara jalaa isaan baase; worra adaala isaanii jiranu mara waliin nageyaan akka le'anu isaan godhe. **23** Kolbaan bacaan Mootii Waan Maraatiif kennansa fidanee gara Yersaaleemii dhufanee, mootii Yihuda'aa Hisqiyaasiifille kennansa gatii guddoo'oo fidanee, guyyaa saniin jalqabee inni gosa biyya adda addaa mara duratti ulfinna dhaggate. **24** Baruma san Hisqiyaas dhibamee du'isa geye; inni gara Mootii Waan Maraa daadimatee, Mootiin Waan Maraalle deebii isaaf kenne; akka isa fayyisulle beessisa isaaf kenne. **25** Hisqiyaas ammoo koore malee waan dansaa isaaf godhameef Waaqa hin galateeffanne. Tanaaf, muftiin Mootii Waan Maraa isa irratti, kolbaa Yihuda'aatii fi Yersaaleemii irratti dhutte. **26** Te'uu malee marroo koora ifitiif, Hisqiyaas gad ifi qabee,

innii fi kolbaan Yerusaalemiille gad ifi qabane, tanaaf bara mootummaa isaa mufiin Mootii Waan Maraa isaan irratti hin dhunne. 27 Hisqiyaas qabeennaa fi ulfinna guddaa qabaayyu; inni kolloota meetii, worqee, dhakaa gatii guddo'oo, uddowaa adda addaa, wonte'ee fi meya gatii guddo'oo ka adda addaa itti kuufatu ijaarrate. 28 Akkasuma gootaraa midhaan ficha'aa, okkotee daadhii woyni'itiiti fi zayitii ejersaa qabaayyu; loon ifitiif moonaa, hoolle'ee fi re'ee ifitiif goorree qabaayyu. 29 Waan kana mara irratti ede'ee, Mootiin Waan Maraa qabeenna bacaa waan isaa kenneef, inni karra hoolle'ee, re'e'etii fi loonii bacaalle horatee, qachaa hedduu ijaarrate. 30 Madda Giihonii maddu ka gatiitii'ii kiphee, bisaan gara seensa adu'uu gara qachaa Daawitii anguree keessa gad akka lola'u ka godhe Hisqiyaas; hujiin isaa marti isaaf teete. 31 Qondaaltoti biyya Baabilonii baasa biyya keessatti te'e gaafatiisaaf namoota yennaa ergane, Waaqi isa haga ilaaliisaa fi waan gadhaa isaa keessa jiru mara beekiisaaf isa lakkise. 32 Wonnii dhibiin ta Hisqiyaasiin mootichi huje fi hujiin inni addatamumma'aan huje, mudhii raagicha Isaayaasii ilma Amosiitii fi kitaaba dabarsii mootota Israa'eliitii fi Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti. 33 Hisqiyaas du'ee addee awwaala sanyii Daawitii ta gatiitii'itiiti awwaalame; yennaa inni du'e kolbaan Yihuda'aatii fi Yerusaalemii marti ulfinnaan isa awwaalane; ilmi isaa Minaaseen addee isaatiitti mootii te'e.

33 Minaaseen yennaa mootii te'e nama woggaa kudhani lamaa ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa shantamii shan bulche. 2 Inni huji diqachiittuu gosa biyya adda addaa ta Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'elii duraa ari'ee baasee san hordofee Mootii Waan Maraa duratti cubbuu huje. 3 Inni addee waaqonfanna'aa, ta abbaan isaa Hisqiyaas diige deebisee ijaare; Ba'aaliifille addee ciinca'aa ijaaree, utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu dhaabe. Inni urjootalle waaqonfate. 4 Inni Galma Mootii Waan Maraa keessatti addee Mootiin Waan Maraa, «Maqaan kiyya haga bara baraa Yerusaaalem keessatti hin waaqonfatama» jedhetti, addee ciinca'aa ta worra Waaqa hin beennee ijaare. 5 Badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa lamaanuu keessatti urjoota ol-gubba'aa waaqonfatiisaaf addee ciinca'aa ijaare. 6 Inni dhooqa ilma Hiinomii keessatti ilmaan ifii kennansa gubamu godhee dhikeessee, worra moru, worra xanoo xanu, worra ekeraa dubbisiisu fi worra moora ilaalu morsiifatee, Mootii Waan Maraa duratti cubbuu guddittii huje aarii isaa kakkaase. 7 Inni fakkii waaqa dharaa ka qiriixee huje san fuudhee, Galma Waaqaa ka Waaqi Daawitii fi ilma isaa Solomooniin, «Ani Galma kana keessatti, Yerusaaalem lafa gosa Israa'elii mara keessaa addee filadhe tana keessatti, haga bara baraa maqaa kiyya keessa hin keya; 8 kolbaan Israa'elii seerata kiyya yoo eegatte, seera tajaajilaan kiyya Muuseen isaanii kenne duudiille yoo eegatte, lafa ani abbootii isaanii ta duriitiif kenne keessaa bayanee akka isaan ari'amanu deebi'ee hin godhu» jedhe san keessa keye. 9 Minaaseen ammoo kolbaa Yihuda'aatii fi Yerusaalemii dokonkorsee, isaan gosa biyya adda addaa ta Mootiin

Waan Maraa kolbaa ifii duraa ari'ee baase caalaa cubbuu hujane. 10 Mootiin Waan Maraa Minaase'ee fi kolbaa ifitiitti dubbatulle, isaan ammoo caqasuu didane. 11 Maarre Mootii Waan Maraa ajajjoota loltoota mootii Asoorii isaanitti fidee, isaan Minaasee qabane, hooqqoo sagana'aa funnaan isaa keessa keyanee, harka isaa wodaroo sageettu'uutiin hidhane gara Baabilonii isa geessane. 12 Minaaseen rakkinna kana keessa adoo jirru, gad ifi qabee, gara Mootii Waan Maraa Waaqa ifii deebi'ee, qarqaarsa isa gaafate. 13 Mootiin Waan Maraa daadimata isaa dhage'eefii, gara Yerusaalemii mootummaa isaatiitti isa deebise; Minaaseelle Mootiin Waan Maraa Waaqa akka te'e beeke. 14 Tanaan duuba Minaaseen dalleya dhaka'aa ka qachaa Daawitii ka gara alaa dhooqa madda Giihonii ka gara aduun baatuutii kaasee haga seensuma «Karra qurxummi'ii» jedhantuu, kooba Ofeeliitii marsee dalleya dhaka'aa hojjaa itti dabalee ijaare; qachoota Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabu mara qondaaltota loltootaa keessa keye. 15 Inni Galma Mootii Waan Maraa keessaa Waaqota ormaa fi fakkii achi keessa jirtu balleessee, addee ciinca'aa ta worra Waaqa hin beennee ta kooba irra addee Galmi Mootii Waan Maraa dhaabbate keye, Yerusaaalem keessa ta addee dhibiille jirtu diigee qacha'aan alatti gate. 16 Achiin duuba addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa haaressee ijaaree, isii irratti kennansa tokkumma'aatii fi kennansa galataa dhikeessee; kolbaan Yihuda'aalle Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii akka waaqonfattu ajaje. 17 Kolbaan addee waaqonfanna'aa irratti ciinca'aa dhikeessitulle, Mootii Waan Maraa Waaqa ifii gofaaf dhikeessite. 18 Wonnii dhibiin ta Minaaseen huje, daadimati inni Waaqa ifii daadimatee fi ergaan raagoti maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliitiin dubbatane kitaaba dabarsii mootota Israa'elii keessatti barreeffanteerti. 19 Minaaseen mootichi daadimatee deebiin Waaqi daadimata isaatiif kenne, adoo cubbuu irraa hin deebi'in dura cubbuun inni huje fi ka hin addatanne te'uun isaa marti, addee waaqonfanna'aa irratti utubaa waaqota dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu fi fakkiin waaqota dharaa ta inni dhaabe marti, kitaaba raagota Israa'elii irratti barreeffanteerti. 20 Minaaseen du'ee mana mootumma'aa ka ifii keessatti awwaalame; ilmi isaa Amooni addee isaatiitti mootii te'e. 21 Amooni yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii lamaa ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa lama bulche. 22 Akkuma abbaa ifii Minaase'ee Mootii Waan Maraa duratti cubbuu huje, waaqota dharaa ka abbaan isaa waaqonfate innille waaqonfate. 23 Amooni akka abbaan isaa Minaaseen Mootii Waan Maraa duratti ifi gad qabe, gad ifi hin qanne. Inni yakkaa abbaan isaa huje caala'aayyu huje. 24 Tajaajiltooti Amoonii mala isatti dhowanee mana mootumma'aa ka isaa keessatti isa ijeesane. 25 Achiin duuba kolbaan lafa sanii worra Amooni irratti mala dhowe mara ijeesane, addee isaattii ilma isaa Yosiyaas mootii godhane.

34 Yosiyaas yennaa mootii te'e nama woggaa saddeetii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa soddomii tokko bulche. 2 Yosiyaas Mootii Waan Maraa duratti waan sirrii te'e huje; inni karaa abbaa abbootii ifii ta durii ka Daawitii

middaa fi bitaa adoo irraa hin gorin mara hordofe. **3** Yosiyaas mootii te'ee woggaa saddeetesso'ootitti, adoo ijoollichaatuu Waaqa Daawitii ka abbaa abbootii ifii ta durii barbaadatiisa jalqabe. Woggaa kudhanii lammeesso'ootitti Yihuda'aa fi Yersaaleem qulqulleessiisaaf addee waaqonfanna'aa, utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu, waaqota dharaa ka dhibiille balleessiisa jalqabe. **4** Ajaja isaatiin addee waaqota dharaa Ba'aaliif ciincaa itti dhiheessanu butuchanee, addee ciincaa'aa ta hixaanaa ta achi bira jirtulle jissane. Isaan fakkii waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuufi fi ta waaqota dharaa ka dhibi'ille lafatti gad jissanee, bulleessanee, bukuu san awwaala worra waaqota dharaa saniif ciincaa dhiheessanee irratti bittinneessane. **5** Inni lafee hayyoota sanii addee isaan ciincaa itti dhiheessanu irratti gubee Yihuda'aa fi Yersaaleem qulqulleesse. **6** Qachaa lafa Minaase'ee, lafa Efreemiitii fi lafa Shimi'ooniitii haga qachaa lafa Niftaalemiititti, haga bututa adaala qachoota kana jiranuutiitti, **7** addee ciincaa'aatii fi utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu diige; inni fakkii waaqota dharaa bulleessee, addee ciincaa hixaanaa ta biyya Israa'elii keessa jirtu mara butuchee, achiin duuba gara Yersaaleemii deebi'e. **8** Yosiyaas mootii te'ee woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti, biyyaa fi Galma qulqulleesseen duuba, Galma Mootii Waan Maraa ka Waaqa isaa deebisane akka haaressanu ilma Azaaliya'aa Shaafaan, ilma bulchaa qacha'aa Ma'aseya'aa fi ilma Yo'aahaazii barreessa'aa Yo'aak erge. **9** Isaanille gara Hilqiyyaa hayyicha gudda'aa dhaqanee, beesee Galma Waaqaatiif worri Lewwootaa ka karra eeganu kolbaa Minaase'ee irraa, kolbaa Efreemiitii fi kolbaa Israa'elii worra baraaree hafane mara irraa, kolbaa Yihuda'aa mara irraa, kolbaa Beniyaamiiniitii fi kolbaa Yersaaleem keessa leetu mara irraa guurrane itti kennane. **10** Achiin duuba isaan itti gaafatantoota hujii Galma Mootii Waan Maraatiitti kennane; isaanille beesee san worra Galma Mootii Waan Maraa haaressee adde'etti deebisuuf kaffalane. **11** Akkasuma ijaarsa dhaka'aa gugurdaa ka moototi Yihuda'aa akka diigamu godhane deebisane haaressanee ijaariisaaf, dhakaa bocamee fi muka isa ittiin wol irra qaxxaamursanee jabeessanuu fi utuboota akka ittiin bitanu worra muka bocuu fi worra dhaka'aan mana ijaarutti kennane. **12** Namooti sun addatamumma'aan hujii san hujane; isaan irratti itti gaafatantoota worri te'ane Lewwoota sanyii Meraarii keessaa Yaahaatiitii fi Obaadiya'a; sanyii Qehaatotaa keessaa Zakaariyaasii fi Meshulaam. Lewwoota keessaa worri meya faaru'uu dhowiisaan qarummaa qabanu, **13** worra ba'aa ba'atanuu fi worra hujii adda addaatiitti ramadamane toowataniyyu; Lewwooti gariin barreessitoota, gariin qondaaltota, gariin eeddota karraa ti. **14** Isaan beesee gara Galma Mootii Waan Maraa fidane san baasiisatti adoo jiranuu, Hilqiyaan hayyichi Kitaaba Seera Mootii Waan Maraa ka karaa Muuse'eetiin kenname tokko dhagge. **15** Achiin duuba Hilqiyaan, Shaafaanii barreessa'aan, «Ani kitaaba Seeraa Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhagge» jedhee, kitaaba san Shaafaanitti kenne. **16** Shaafaanille kitaaba san gara

mootichaa geessee, mootichaan, «Kunoo, tajaajiltooti teeti waan ati ajajje mara hujjisatti jiran. **17** Isaan beesee Galma Mootii Waan Maraa keessaa fuudhane itti gaafatantootaa fi hojjatootatti kennaneeran» jedhe. **18** Achiin duuba barreessaan Shaafaan, «Hilqiyaan hayyichi kitaaba natti kenneera» jedhee, mootichatti himee, kitaaba san keessaa mooticha duratti dubbise. **19** Mootichi jechoota seeraa yennaa dhage'e gaddaan woyaa ifii tarsiise. **20** Achiin duuba Hilqiyyaa, ilma Shaafaanii Ahiqaam, ilma Miikiyaasii Abdoon, Shaafaanii barreessa'aa fi tajaajilaa mootichaa Asaayaa ajajje, **21** «Dhaqa'aatii, waan kiyya, waan worra Yihuda'aa fi Israa'el keessatti baraaree hafee waan Kitaaba Seeraa ka dhaggame kana keessatti barreeffamee Mootii Waan Maraa gaafadha'a; abbootiin teenna ta durii jecha Mootii Waan Maraa waan hin eegatiniiif, waan kitaaba Seeraa kana keessatti barreeffameeffille waan hin ajajamiiniif, mufiin Mootii Waan Maraa nu irratti dhangalaateerti» jedhe. **22** Hilqiyya'aa fi namooti mootichi isa woliin erge sun gara raagittii, «Huldaa» jedhantuu dhaqanee is'i'itti himane; isiin haadha manaa Shaalumii ilma Toqihatii, ka akaakoo Hasiraa, ka woyaa mootichaa eegu ti; isiin qachaa Yersaaleemii kutaa lammeesso'oo keessa leetiyyu. **23** Isiin isaanin, «Namicha gara kiyya isin erge kanaan: Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, **24** «Kunoo, ani Mootiin Waan Maraa balaa abarsa kitaaba mootii Yihuda'aa duratti dubbifame keessatti barreeffame mara, addee tanaa fi kolbaa addee tana keessa jiranu irratti hin fida. **25** Isaan na lakkisane waaqota dhibi'if hixaana waan aarsaneef, waan harki isaanii huje maraan tuttuqanee waan na aarsaneef, mufiin tiyya ta addee tana irratti dhangalaate hin dhaantu» jedha. **26** Mooticha Yihuda'aa ka Mootii Waan Maraa gaafatiisaaf gara kiyya isin ergeen: Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii waan jecha dhaqeeteetiif, **27** «Addee tanaa fi kolbaa addee tana keessa jirtu irratti jecha dubbatame yennaa dhageette, gadhaan keeti tuqamee, ifi gad qaddee, woyaa teetii tarsiisatee, ana Mootii Waan Maraa duratti waan bootteef, anille si'iif dhage'eera. **28** Kunoo, ati duutee abbootii teeti ta durii biratti nageyaan akka awwaalantu hin godha; addee tanaa fi kolbaa addee tana keessa jirtu irratti balaa ani fidu mara ilti teeti hin dhaggitu» jedha; jette; worri ergamane sunille deebi'anee deebii isiin kennite mara mootichatti himane. **29** Achiin duuba Yosiyaasiin mootichi jaarsolee Yihuda'aatii fi Yersaaleemii mara wolitti qabee, **30** kolbaa Yihuda'aa, kolbaa Yersaaleem keessa leetu, hayyootaa fi Lewwoota mara, kolbaa mara diqqa'aa fi guddaa waliin gara Galma Mootii Waan Maraa ol baye. Inni jecha Kitaaba Gondooroo'oo ka Galma Mootii Waan Maraa keessatti dhaggamee san mara kolba'aaf dubbise; **31** Mootichi Mootii Waan Maraa hordofiiisaaf ajaja isaa, seerata isaatii fi seera isaa gadhaa tokkochoan, lubbuu ifi takkattiin eegatiisaaf, Gondooroo kitaaba kana keessatti barreenfantele'eef ajajamiisaaf, utubaa ifii bira dhaabbatee Mootii Waan Maraa duratti gondooroo godhe. **32** Achiin duuba namooti Yersaaleemii fi lafa Beniyaamiinii keessaa dhufane marti Gondooroo tanatti akka wolii galanu godhe; namooti Yersaaleemii akkuma Waaqi abbootii isaanii ta

durii isaan ajajetti Gondooroo tana muummessane. **33** Mootichi Yosiyaasille waaqota dharaa diqachiisaa mara biyya Israa'elii mara keessaa balleessee, namooti Israa'el keessatti dhaggamanu marti Mootii Waan Maraa Waaqa ifii akka Waaqonfatanu godhe. Haga inni lubbu'uun jiru isaan Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii ifii ta durii tajaajiliisa irraa duubatti hin deebine.

35 Yosiyaas Yerusaaalem keessatti Mootii Waan Maraatiif Jila Irra Dabaramaa jilise. Ji'a tokkeesso'oo, guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti hoolichi Jila Irra Dabaramaa qalame. **2** Inni Galma Mootii Waan Maraa keessa akka tajaajilanuuf hayyoota jajjabeessee, hujii hujii isaanititti isaan ramade. **3** Lewwoota worra Israa'eloota mara barsiisanuu fi worra Mootii Waan Maraatiif woyyoomen, «Saanduqa Gondooroo'oo woyyittii ta Mootii Waan Maraa, Galma Mootii Waan Maraa ka ilmi Daawitii, mootiin Israa'elii Solomoon ijaare keessa keya'a malee, gurmuu teessan irratti hin ba'atina'a! Ammalle Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii fi kolbaa isaa Israa'el tajaajila'a! **4** Akkuma seera mootiin Israa'elii Daawitii fi ilmi isaa Solomoon barreessiisaan seera isinii dhaabanetti, akka maatii maatii abbootii teessaniitti kutaa kuta'aan tajaajilaaf qophowa'a. **5** Akka maatii maatii abbootii kolba'aa, obboleeyyan teessan worra kaaniitti, akka kutaa kutaa maatii abbootii Lewwootaattitti, addee woyyittii dhaabbadha'a. **6** Ifi woyyoonsa'aatii hoolee Jila Irra Dabaramaa qala'a; akkuma Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiiin ajaje, hoolee qalame san fira keessan kolbaa Israa'eliiitti qopheessa'a» jedhe. **7** Achiin duuba Yosiyaasiin mootichi Jila Irra Dabaramaatiif, loon ifii irraa, tika hoole'ee fi re'ee ifii irraa buruusoo korbeeyyii hoole'eetii fi supheelee re'e'ee kuma soddoma, dardaroota kuma sad kolbaa achitti wolitti qabante san maraaf kenne. **8** Sooresitooti isaalte fedha ifitiin kolba'aaf, hayyootaa fi Lewwootaaf kennane. Sooreyyiin Galma Waaqaa Hilqiiyaan, Zakaariyaasii fi Yehii'el kennansa Jila Irra Dabaramaatiif dhikaatu hoole'ee fi re'ee kuma lamaa fi dhibba jaa, loon dhibba sad kennane. **9** Qondaaloti Lewwootaa Konaaniya'aa fi obboleeyyan isaa Shema'iyyaa fi Nataani'el, akkasuma Hashabiyaan, Yeyi'elii fi Yozaabaad kennansa Jila Irra Dabaramaatiif hoole'ee fi re'ee kuma shan, loon dhibba shan Lewwootaaf kennane. **10** Hujiiin marti yennaa qophootte akkuma mootichi ajajetti hayyooti addee ifitiitti, Lewwootille addee addee ifii qabatanee tajaajilaaf dhaabbatane. **11** Hooloti Jila Irra Dabaramaa gorra'amanee, Lewwooti gogaa irraa baasisatti adoo jiranuu, hayyooti dhiiga hoolotaa ka fuudhane san fiixxe. **12** Akkuma kitaaba Muuse'ee keessatti barreeffametti, kennansa gubamu Mootii Waan Maraatiif akka dhikeessanu, akka maatii maatii abbootii isaaniittitti kolba'aaf kenniisaaf adda baasane; dardaroota looniille akkasuma godhane. **13** Lewwooti akkuma ajajamanetti hoolee Jila Irra Dabaramaa san woddane; kennansa woyyicha san okkote'etti, ibido'oo fi disti'itti ifeelanee arii'iiin kolba'aaf geessane. **14** Duubarra ifiif, hayyootaafille qopheessane; hayyooti sanyii Aaronii kennansa gubamuu fi cooma ciinceffamu haga galgalaattitti dhikeessaa waan turanuuf, Lewwooti ifii fi hayyoota sanyii

Aaroniitiif kennansa Jila Irra dabaramaa qopheessane. **15** Faarsitooti sanyiin Asaafii akkuma Daawiti, Asaafi, Hemaanii fi Yedutuun raagichi mootichaa isaan ajananetti addee ifii dhaabbatane; firri isaanii Lewwooti waan isaaniiif barbaachisu waan isaaniiif qopheessanneef, eeddotti karraa ta karra tokko tokko bira jiranu addee addee ifii hin lakkinne. **16** Maarre Jila Irra Dabaramaa jilifatiisaan, kennansa gubamu addee ciinca'aa irratti Mootii Waan Maraatiif dhikeessiisaan, akkuma mootichi Yosiyaas ajajetti hujiiin Mootii Waan Maraa marti guyyuma san muummotte. **17** Yennaa san Israa'elooti addee sanitti dhaggamane Jila Irra Dabaramaa jilifatane; jila daabboo uukoo hin qanneelle guyyaa torba jilifatane. **18** Bara Saamu'elii raagichaatii jalqabane Israa'el keessatti jila Irra Dabaramaa ta akka kanaa jilifantee hin beekanu; mootota Israa'elii keessa mootichi Yosiyaas hayyoota, Lewwoota, Yihudootaa fi Israa'eloota mara, kolbaa Yerusaalemii worra addee sanitti dhaggamane woliin Jila Irra Dabaramaa ta akka kanaa jilifantee hin beekanu. **19** Jilti Irra Dabaramaa tun Yosiyaas mootii te'ee woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti jilifante. **20** Yosiyaas waan kana mara Galma Waaqaatiif hujeen duuba, mootiin Gibxi'ii Nekoon qachaa Karkemishii ka laga Efraaxiisii biraattiti isa loliisaaf duule; Yosiyaasille isa loliisaaf baye. **21** Nekoon ammoo namoota isatti ergee, «Ee mootii Yihuda'aa! Anii fi ati maaf wol lolla? Ani diinota kiyya loliisaaf dhufe malee si loliisaafii moti; Waaqi akka ani ariifadhu na ajajeera, akka inni si hin balleessine Waaqa na woliin jiru kana hin mormin» jedhe. **22** Yosiyaas ammoo nama dhibii fakkaatee isa loliisaaf baye malee duubatti hin deebine; dirree Megidootitti isa loliisaaf dhaqe malee waan ajaja Waaqaatiin Nekoon isatti hime hin caqanne. **23** Worri guube'een lolu daayaan mooticha Yosiyaas woraane; innille tajaajiltoota ifitiin, «Ani akka malee madoweera, na fuudha'aa deema'a» jedhe. **24** Maarre tajaajiltooti isaa sun garreettaa fardaan harkifamu ka isaa irraa isa buusanee, garreettaa isaa ka fardaan harkifamu ka dhibii keessa keyanee gara Yerusaalemii isa geessane. Inni achumatti du'ee addee awwaala abbootii ifii ta duriittitti awwaalame. Kolbaan Yihuda'aatii fi kolbaan Yerusaalemii marti Yosiyaasiif bowane. **25** Ermiyaasille faaruu gaddaa Yosiyaasiif baase; haga adhaalle faarfattooti dhiiraatii fi dubartootaa marti faaruu gaddaa ta ifii keessatti waan Yosiyaasii dubbatan. Wonni kun Israa'el keessatti akka seerataa teetee kitaabota wolaloo gaddaa keessatti barreeffanteerti. **26** Akkuma seera Mootii Waan Maraa keessatti barreeffametti wonni dhibiin ta mootichi Yosiyaas hujee fi hujiiin isaa ta jaalala bara baraa, **27** hujiiin isaa jalqabaa kaasee haga dhumaattitti kitaaba dabarsi mootota Israa'eliiitti fi Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti.

36 Kolbaan Yihuda'aa ilma Yosiyaasii Yeho'ahaaz fuudhane addee abbaa isaattitti Yerusaaalem keessatti mootii godhane. **2** Yeho'ahaaz yennaa mootii te'u nama woggaa diddamii sadii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee ji'a sad bulche. **3** Achiin duuba mootiin Gibxi'ii barcumaa mootumma'aa ka Yerusaaalem jiru irraa isa buusee, kolbaan Yihuda'aa meetii kiiloogiraama kuma sadii fi dhibba afur, worqii kiiloogiraamii soddomii afur gibira itti

mure. **4** Mootiin Gibxi'i Nekoon obboleessa Yeho'ahaazii Eliyaaqim Yerusaaalemii fi Yihudaa irratti mootii godhee, maqaa isaalle jijjiiree «Yehoyaaqim» jedhe. Obboleessa Eliyaaqimii Yeho'ahaaz ammoo gara Gibxi'i geesse. **5** Yehoyaaqim yennaa Yihudaa irratti mootii te'e nama woggaa diddamii shanii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa kudhanii tokko bulche. Inni Mootii Waan Maraa Waaqa ifii duratti waan hantuu huje. **6** Mootiin Baabilonii Nebukadnezar Yihuda'atti duulee Yehoyaaqim qabee gara Baabilonii isa geessiisaaf haachaba sageettu'uuftiin hidhe. **7** Nebukadnezar meya Galma Mootii Waan Maraa garri fuudhee mana mootummaa ifii ka Baabilon keessaa keessa keyate. **8** Wonni dhibiin ta mootichi Yehoyaaqim huje, wonni diqachiittuun inni hujee fi wonni hantuun isatti dhufe marti kitaaba dabarsii mootota Israa'elii fi mootota Yihuda'aa keessatti barreeffanteerti; ilmi isaa Yehoyaakiin addee isaattitti mootii te'e. **9** Yehoyaakiin yennaa mootii te'e nama woggaa kudhanii saddeetii ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee ji'a sadii fi guyyaa kudhan bulche; innille Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu huje. **10** Woggaa keessa ji'a furmaataa Nebukadnezariin mootichi namoota ergee, meya Galma Mootii Waan Maraa ka gatii guddo'oo waliin gara Baabilonii isa geesse. Achiin duuba obboleessa isaa ka abbaa diqqaa Zedeqiya'aa biyya Yihuda'aatii fi Yerusaaalem irratti mootii godhe. **11** Zedeqiyaan yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii tokkoo ti; inni Yerusaaalem keessa tee'ee woggaa kudhanii tokko bulche. **12** Innille Mootii Waan Maraa Waaqa ifii duratti waan hantuu huje. Jecha Mootii Waan Maraa ka dubbate Ermiyaasii raagicha duratti gad hin jenne. **13** Nebukadnezarii mooticha maqaa Waaqaatiin isa kakachiise irratti fiqila kaase. Inni ajajamuu didee, gadhaa jabaate malee gara Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii hin deebine. **14** Itti dabalannee qondaaltoti hayyootaati fi kolba'aa ka hin addatanne te'anee aadaa diqachiittuu gosa biyya adda addaa hordofanee, Galma Mootii Waan Maraa ka inni Yerusaaalem keessatti woyyoonfate batteessane. **15** Mootiin Waan Maraa, Waaqi abbootii isaanii ta durii, kolbaa ifitiif, Galma ifitiifille marartii waan qabuuf, yennaa bacaa raagota ifii gara isaanii ergee, isaan ifi eeggachiiseeraayyu. **16** Isaan ammoo haga muftiin Mootii Waan Maraa ta jalaa bayanee hin dandeenne kolbaa isaattitti dhuttetti, ergantoota Mootii Waan Maraa irratti murganee, jecha isaalle tuffatane raagota isaa salphisane. **17** Tanaaf Mootiin Waan Maraa mootii Baabilonii isaan irratti kakkaasee, inni dargaggoota dhiira isaanii addee woyyittii keessatti shallaaga'aan ijeese; ijoollee dhiiraatii fi ta durraa, jaarsa dulloome yookiin gergeshe maraafille gadhaa hin laanne. Mootiin Waan Maraa isaan mara harka Nebukadnezariitti dabarsee kenne. **18** Nebukadnezar meya Galma Mootii Waan Maraa gugurda'aa fi didiqqaa mara, qabeenna Galma Waaqaa, qabeenna mana mootumma'aatii fi qondaaltota mootichaa mara fudhatee gara Baabilonii geesse. **19** Isaan Galma Waaqaa ibiddaan gubanee, dalleya qachaa Yerusaaalemiille diigane, mana mootumma'aa isaa mara ibiddaan gubanee, meya gatii guddo'oo ka isaa mara balleessane. **20** Inni worra shallaagaa jalaa miliqee hafe

booji'ee gara Baabilonii geessee, isaan haga mootummaan worra Faaresii dhaabantetti, tajaajiltoota mootichaatii fi ilmaan isaa te'ane. **21** Akkaasiin jechi Mootii Waan Maraa ka karaa Ermiyaasii raagichaatiin dubbatame muummowee, woggaa torbaatama haga isaan biyya itti booji'amane keessa le'anuu kana mara latti ontee, foora Sanbataa ka woggaa torbaa ka dur dhadde dhagatte. **22** Jechi Mootiin Waan Maraa karaa Ermiyaasii raagichaatiin dubbate akka muummowu, mootiin Faaresii Qiros mootii te'ee woggaa tokkeesso'ootitti, Mootiin Waan Maraa yaadaa isaa kakkaase; tanaaf inni mootummaa ifii mara keessa lassii lassisee, barreeffamaan baasee, **23** mootiin Faaresii Qiros, «Mootiin Waan Maraa Waaqi ol-gubba'aa, mootummaa biyya lafaa mara naaf kennee, Yerusaaalemii Yihudaa keessaattitti, Galma isaa akka jaaruuf na ajajeera; kolbaa isaa keessaa nama odduu teessan jiru, Mootiin Waan Maraa Waaqi isaa isa waliin jiraatuu ti; innille gara Yerusaaalemii dhaquu ti» jedhe.

Izra'aa

1 Dubbiin Mootiin Waan Maraa karaa Ermiyaasii raagichaatiin dubbate akka muummottu, mootichi Faaresii Qiiros mootii te'ee woggaa tokkeesso'ootitti, akka inni lassii lassisee barreeffamalle'een baasu Mootiin Waan Maraa yaada isaa kakkaasee, **2** «Mootiin Faaresii Qiiros, «Mootiin Waan Maraa Waaqi ol-gubba'aa mootummaa biyya lafaa mara na kenneera; Yerusaleemii Yihudaa keessaatitti, Galma isaa akka ijaaru na ajajeera. **3** Kolbaa isaa keessaa nama odduu teessan jiru mara, Waaqi isaa isa woliin jiraatuu ti; inni gara qachaa Yerusaleemii ka Yihudaa keessa jiruu ol bayee, Waaqa achi jiruuf, Galma Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii deebisee ijaaruu ti. **4** Worri addee booji'uutitti hafe marti addee jiranu mara keessaa, kennansaa fedhii ifitiin Galma Waaqaa ka Yerusaleem keessa jiruuf kennanuun ala, meeti'ii fi worqii, meyya fi horii kenniisaan isa qarqaaranuu ti» jedheera» jedhe. **5** Achiin duuba maatii Yihuda'aatii fi Beryaaminii keessaa angafooti, hayyootii fi Lewwooti, nami Waaqi yaada isaa kakkaase marti dhaqee Galma Waaqaa ka Yerusaleem keessa jiru deebisee ijaariisaaf qophowe. **6** Worri adaala isaanii jiru martinuu, kennansaa fedhii ifitiin kennanuun ala, meyya meeti'ii fi worqii irraa hujame, meyya adda addaa, meyya gatii guddo'ootii fi horii kenniisaan isaan qarqaarane. **7** Kana maleelle mootichi Qiiros, meyya Galma Waaqaa ka Nebukadnezaar Yerusaleemii fudhatee galma waaqota ifii keessa keyateeru gad baase. **8** Mootiin Faaresii Qiiros meyya san namicha meyya mana mootumma'aa eegu Miitradatitti kennee, bulchaa Yihuda'aa ka te'e Sheshibazaar duratti akka laakkowamu kenne. **9** Mey laakkowame sun ka asii gad jiru: Qoriin gurgurdoon worqii irraa hujante soddoma; Qoriin gurgurdoon meetii irraa hujante kuma tokko; Qoriin dhibiin diddamii sagal; **10** Qoriin didiqqoon worqii irraa hujante soddoma; Qoriin didiqqoon meetii irraa hujante ta wol fakkaattu dhibba afurii fi kudhan. Mey adda addaa ka dhibiin kuma tokko. **11** Mey worqi'iitii fi meeti'ii wolumatti kuma shanii fi dhibba afur. Worri booji'ame Baabilon irraa gara Yerusaleemii yennaa deebi'e, Sheshibazaar meyya kana mara fuudhee baye.

2 Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar gara Baabilonii worra booji'e keessaa, worri gara qachoota ifii Yerusaleemii fi Yihuda'aa deebi'e isaan kana: **2** isaan sooresstitoota ifii Zarubaabel, Iyaasu, Nahimiya, Seraayaa, Re'elaayaa, Mordekaayi, Biilshaan, Miisphaar, Biigwaayi, Rehuumii fi Ba'anaa woliin deebi'ane. Kolbaa Israa'elii keessaa worri boojiu irraa deebi'e, laakkossi isaanii asii gad jira: **3** Sanyiin Faarashii kuma lamaa fi dhibba tokkoo fi torbaatamii lama; **4** sanyiin Shephaaxiya'a dhibba sadii fi torbaatamii lama; **5** sanyiin Araa dhibba torbaa fi torbaatamii shan; **6** sanyii Fahat Mo'aabii keessaa sanyiin Iyaasu'uutii fi Yo'aabii kuma lamaa fi dhibba saddeetii fi kudhanii lama; **7** sanyiin Elaamii kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi shantamii afur; **8** sanyiin Zaatuu dhibba sagalii fi afurtamii shan; **9** sanyiin Zakaayii dhibba torbaa fi jaatama; **10** sanyiin Baanii

dhibba jaa fi afurtamii lama; **11** sanyiin Bebaayii dhibba jaa fi diddamii sad; **12** sanyiin Azigaadii kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi diddamii lama; **13** sanyiin Adoniiqaamii dhibba jaa fi jaatamii jaa; **14** sanyiin Biigwaayii kuma lamaa fi shantamii jaa; **15** sanyiin Aadiinii dhibba afurii fi shantamii afur; **16** sanyii Ateerii keessaa sanyiin Hisqiyaasii sagaltamii saddeeti; **17** sanyiin Bezaayii dhibba sadii fi diddamii sad; **18** sanyiin Yoraa dhibba tokkoo fi kudhanii lama; **19** sanyiin Hashumii dhibba lamaa fi diddamii sad; **20** Sanyiin Gibaarii sagaltamii shan; **21** namooti qachaa Betihemii dhibba tokkoo fi diddamii sad; **22** namooti qachaa Netofa'aa shantamii jaa; **23** namooti Anaatotii dhibba tokkoo fi diddamii saddeeti; **24** namooti Azmaawetii afurtamii lama; **25** namooti qachoota Kiriyyat-Ya'ariimii, Kefiiraa fi Be'erotii dhibba torbaa fi afurtamii sad; **26** namooti qachaa Raama'aatii fi Gebaa dhibba jaa fi diddamii tokko; **27** namooti qachaa Miikmaashii dhibba tokkoo fi diddamii lama; **28** namooti qachaa Bet'eliitii fi Aayii dhibba lamaa fi diddamii sad; **29** namooti qachaa Neboo shantamii lama; **30** namooti qachaa Magbiishii dhibba tokkoo fi shantamii jaa; **31** namooti qachaa Elaamii dhibi'ii kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi shantamii afur; **32** namooti qachaa Haariimii dhibba sadii fi diddama; **33** namooti qachaa Lodii, Haadiidiitii fi Onoo dhibba torbaa fi diddamii shan; **34** namooti qachaa Yeriko'oo dhibba sadii fi afurtamii shan; **35** namooti qachaa Sena'aa kuma sadii fi dhibba jaa fi soddoma. **36** Hayyooti boojiu irraa deebite: sanyii Yedaa'lya'aa keessaa maatiin Iyaasu'uu dhibba sagalii fi torbaatamii sad; **37** sanyiin limerii kuma tokkoo fi shantamii lama; **38** sanyiin Phashihurii kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi afurtamii torba; **39** sanyiin Haariimii kuma tokkoo fi kudhanii torba. **40** Lewwooti boojiu irraa deebi'ane: sanyii Hodaawiyaa keessaa sanyiin Iyaasu'uutii fi Qadmi'elii torbaatamii afur; **41** faarsiitooti: sanyiin Asaafii dhibba tokkoo fi diddamii saddeeti; **42** Eeddooti karra Galma Waaqaa: sanyiin Shaalumii, sanyiin Ateerii, sanyiin Xalmoonii, sanyiin Aquubii, sanyiin Haxiixa'aatii fi sanyiin Shabaayii wolumatti dhibba tokkoo fi soddomii sagal. **43** Tajaajiltooti Galma Waaqaa ta boojiu irraa deebite: sanyii Ziihaa, sanyii Hasufaa, sanyii Xabaa'otii, **44** sanyii Qerosii, sanyii Si'e'ha'aa, sanyii Faadonii, **45** sanyii Lebaana'aa, sanyii Hagaaba'aa, sanyii Aquubii, **46** sanyii Hagaabii, sanyii Shalmaayii, sanyii Haanaanii, **47** sanyii Giidellii, sanyii Gahaarii, sanyii Re'aaya'aa, **48** sanyii Resiinii, sanyii Neqoda'aa, sanyii Gaazaamii, **49** sanyii Uza'aa, sanyii Faaseha'aa, sanyii Besaayii, **50** sanyii Asina'aa, sanyii Me'unoota'aa, sanyii Nefusiimii, **51** sanyii Baqbuqii, sanyii Haqufa'aa, sanyii Harhurii, **52** sanyii Baslutii, sanyii Mehiida'aa, sanyii Harisha'aa, **53** sanyii Baarqosii, sanyii Siisera'aa, sanyii Taamaa, **54** sanyii Nesiyya'aatii fi sanyii Haxiifa'aa ti. **55** Sanyiin tajaajiltoota Solomoonii ta boojiu irraa deebite: sanyii Soxaayii, sanyii Hasoferetii, sanyii Faruda'aa, **56** sanyii Ye'ala'aa, sanyii Daarqonii, sanyii Giidellii, **57** sanyii Shefaaxiya'aa, sanyii Haxiilii, sanyii Fokeretii, sanyii Haayii moomii fi Amii ti. **58** Sanyiin tajaajiltoota Galma Waaqaatii fi sanyiin tajaajiltoota Solomoonii wolumatti dhibba sadii fi sagaltamii

lama. **59** Worri qachaa Tel-Melaatii, worri qachaa Tel-haashaatii, worri qachaa Kerubii, worri qachaa Adaaniitii fi limeriitii bayanee dhufane, sanyiin isaanii Israa'eloota akka teete mirkaneeffaa hin dandeenne. **60** Isaanille sanyiin Delaayila'aa, sanyiin Xobiya'aatii fi sanyiin Neqoda'aa dhibba jaa fi shantamii lama. **61** Hayyoota keessaa, sanyii Habaaya'aa, sanyii Haqoziitii fi sanyii Baarzilaayii ti; Berzilaayii intala Baarzilaayii Gilaadichaa fuudhee maqaa kanaan waamame. **62** Isaan kun worra akka hidda dhaloota isaaniiitti barreeffamane keessaa maqaan sanyii isaanii waan dhabameef, akka battootaatiitti laakkowamanee, tajaajila hayyumma'aa irraa dhooggamane. **63** Bulchaan biyyaa, haga hayyichi Uriimii fi Tumiimiin fedha Waaqaa gaafatiisa dande'u dhaggamutti, sagalee irraa caalaa woyyittii akka hin nyaanne isaan ajaje. **64** Laakkossi namoota boojuu irraa deebi'anee wolumatti kuma afurtamii lamaa fi dhibba sadii fi jataama; **65** kana maleelle tajaajiltooti isaanii dhiiraa fi dubartiin kuma torbaa fi dhibba sadii fi soddomii torba; faarsitooti isaanii dhiiraa fi dubartiin dhibba lama; **66** Fardoon isaanii dhibba torbaa fi soddomii jaa; Gaangoleen isaanii dhibba lamaa fi afurtamii shan; **67** Gaaloti isaanii dhibba afurii fi soddomii shan; Harreeleen isaanii kuma jaa fi dhibba torbaa fi diddama. **68** Worri boojuu irraa deebi'e Galma Waaqaa ka Yersaaleem keessaa yennaa geyee, sooreyyiin maatii'ii gariin Galmi Waaqaa addee duriititti deebi'ee akka ijaaramu qarqariisaaf, fedhii ifitiin kennansa kennane. **69** Isaan hujii Galma Waaqaatiif, akka dandeettii isaaniiitti wolumatti worqii gara kiiloogiraama dhibba shanii, meetii gara kiiloogiraama kuma sadiitii fi woyaa hayyooti uffattu dhibba tokko kennane. **70** Hayyooti, Lewwooti, namooti dhibiille, faarsitooti, eeddotti karraatii fi tajaajiltooti Galma Waaqaa qachoota ifii keessa qubatane. Israa'elooti hafanelle qachootuma ifii keessa qubatane.

3 Israa'elooti qachoota ifiitiitti galanee, ji'i torbeesso'oo yennaa geye, kolbaan marti Yersaaleem keessatti wolitti qabante. **2** Achiin duuba ilmi Yozaadaaqii Iyaasuun, hayyooti akka isaa, Zarubaabeliin ilmi She'altii'elii fi obboleeyyan isaa, akkuma seera Muusee nama Waaqaa keessatti barreenfate, kennansa gubamu irratti dhiikeessisaaf, addee ciinca'aa ta Waaqa Israa'elii ijaariisa jalqabane. **3** Isaan kolbaa adaala sanii waan sodaataneef, addee ciinca'aa san hundee isi'ii ta durii irratti deebisane ijaarane, kennansa gubamu addee ciinca'aa san irratti ganamaa fi galgala Mootii Waan Maraatiif dhiikeessane. **4** Achiin duuba kennansa gubamu ka guyyaa guyya'aaf barbaachisu dhiikeessiisaan, akkuma laakkossa barreeffameetitti jila gose'ee jilfatane. **5** Kanaan duuballe kennansa gubamu ka guyyaa maraa, ciincaa baatii ji'aa, ciincaa jila woyyittii Mootii Waan Maraatiif dhikaatuus fi kennansa fedhii ifitiin namii Mootii Waan Maraatiif kennulle dhiikeessane. **6** Hundeen Galma Waaqaa keyamuu dhaddulle, isaan ji'a torbeesso'ootitti guyyaa qaraa ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhiikeessiisa jalqabane. **7** Kolbaan worra dhakaa bocuu fi worra muka bocuufille beesse kennite; akkasuma akka ajaja Qirosii mooticha Faaresiitti jigeessa hindheensa Libaanosii haga Yophe'etitti abbaayaa irra akka fidanuuf, namoota

Sidooniitii fi Xiirosiitiifille sagalee, daadhii woyni'itii fi zayitii ejersaa kennane. **8** Gara Yersaaleemii addee Galmi Waaqaa dur jiru sanitti deebi'anee woggaa lammeesso'oo, ji'a lammeesso'ootitti, ilmi She'altii'elii Zerubaabel, ilmi Yozaadaaqii Iyaasuun, kolbaan dhibiille, hayyooti fi Lewwooti, worri boojuu irraa gara Yersaaleemii deebi'e martinuu hujii jalqabane. Hujii ijaarsa Galma Waaqaa irra deddeemanee akka toowatanu, Lewwoota woggaa diddamaatii fi woggaa diddamaa olii mara filatane. **9** Iyaasuun ilmaan ifitiitti fi obboleeyyan ifii, Qadmi'elii fi ilmaan Qadmi'elii ta sanyii Hodaawiya'aa, ilmaan Henaadaadiitii fi ilmaan isaanii, obboleeyyan isaanille woliin, Lewwooti marti worra Galma Waaqaa ijaaru toowatiisaaf wolitti dabalamanee itti gaafatamummaa fudhatane. **10** Worri ijaaru hundee Galma Mootii Waan Maraa yennaa keyane, akkuma mootichi Israa'elii Daawiti ajajetti, hayyooti woyaa hayyummaa ifii uffatane, tuttullaale qabatanee, Lewwooti ilmaan Asaafii sibiila qillilisu qabatanee, Waaqa leellifatiisaaf, addee addee ifii qabatane. **11** Isaan faaru'uun, «Waaqi dansa'a; jaalalli isaa ka bara baraa ka inni Israa'elii qabu haga bara baraa ti» jedhanee, Mootii Waan Maraa leellifatanee galateeffatane. Hundeen Galma Mootii Waan Maraa waan dhaabateef, kolbaan marti gammaddee, qoonqoo ifii ol qabatee Mootii Waan Maraa leellifatte. **12** Maanguddooti hayyootaa, Lewwootaatii fi sooreyyiin maatii'ii worri Galma Mootii Waan Maraa ka durii dhagganeeranu marti, yennaa hundee Galma Mootii Waan Maraa kana dhaggane, qoonqoo guddo'oon bowane; namooti dhibiin hedduun ammoo qoonqoo ifii ol qabatanee gammadaan ilililane. **13** Namooti qoonqoo guddisane ol qabatanee waan hogisaneef, nami tokkolle ililleettii gammadaatii fi qoonqoo bowiisaa dande'ee gargar hin baafanne. Qoonqoolle fago'otti dhage'ante.

4 Worri boojuu irraa deebi'e, Galma Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii ijaariisatti akka jiranu, diinoti Yihuda'aatii fi Beniyaaminii yennaa dhage'ane, **2** gara Zerubaabeliitii fi sooreyyii maatii'ii dhagane, «Nuutille akkuma keessan Waaqa keessan waqonsuu barbaanna; haga bara Esaar-hadon mootiin biyya Asoorii as nu fidee jalqannee, Waaqa keessaniif ciincaa dhiikeessaa turre; tanaaf, Galma Waaqaa isin woliin ijaaruu ti» jedhane. **3** Zerubaabel, Iyaasu'uun fi sooreyyiin maatii Israa'elii ammoo deebisane, «Isin Galma Waaqa keennaa nu woliin ijaariisaaf qooda hin qaddanu; akkuma mootichi Faaresii Qiros nu ajaje, Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'eliiitii Galmaa Waaqaa ka ijaaru nu qofa» jedhane. **4** Achiin duuba kolbaan lafa san keessa leetu, Yihudoota addii kutachiisane akka isaan Galma Waaqaa hin ijaarre sodaachisane. **5** Bara bulchiinsa mootii Faaresii Qirosiitiin jalqabee haga bulchiinsa mootii Faaresii Daariyosiitiin, namoota kaaroora ijaarsa isaanii gufachiisu itti bitane. **6** Jalqaba bulchiinsa Ahashiwerosiitiin, diinoti kolbaa Yihuda'aatii fi Yersaaleemii mormiisaaf himannoo barreessane. **7** Bara bulchiinsa mootii Faaresii Artashaastaatiin Biishlaam, Miitradat, Xaabe'elii fi worri isaan woliin jiru gara Artashaasta'aa xalayaa barreessane; xalayaan sun qubee Aaramiitiin

barreeffamee afaan Aaramiitti hiikame. **8** Bulchaan Rehuumii fi barreessaan bulcha'aa Shiimshaay akka asii gad jirutti xalayaa Yerusaaalem mormu gara mooticha Artashaasta'aa barreessane. **9** Xalayaan sun bulchaa Rehuum, barreessaa bulcha'aa Shiimshaay, worra isaan woliin huju abbootii mura'aatii fi qondaaltota, Faaresii, Ereki, Baabiloniitii fi worra Elaamii ka Suusaa keessaa, **10** akkasuma kolbaa worra dhibii ka Osonaapheriin guddichii fi hunnaamessi boojii'ee qachaa Samaariya'aatii fi kutaa biyyaa ka laga Efraaxiisiitiin gama qubachiise irraa barreeffame. **11** Garagalchi xalayaa kanaa: «Tajaajiltoota teeti worra laga Efraaxiisiitiin gara seensa adu'u u jiru irraa, mooticha Artashaasta'aaf! **12** Yihudooti si biraa gara keenaa dhufane, Yerusaaalem dhaqanee qachaa worra finqila'aatii fi hama'aa deebisane ijariisatti jiran; dalleya isii'ii deebisane ijariisatti, hundee isii'ille dhaabiisatti jiran. Kun si mooticha biratti beekkamu u. **13** Qachaan kun yoo ijaarame, dalleenni isalle yoo deebi'ee ijaarame, kolbaan Yerusaalemii gibiraa fi qaraxa, beesee waan adda addaatiif baasanu hin dhooggatan; tanaaf galiin mootumma'aa akka diqqaattu, si mooticha biratti beekkamu u. **14** Nuuti bu'aa mana mootumma'aa irraa waan dhagganuuf, salphinna keeti dhaggaa cadhinnee ilaaluu waan hin barbaanneef, waan kana akka ati beettuuf xalayaa kana sitti ergine. **15** Maarre galmeen abbootii teetii ta durii, qorqorantee ilaalantuu ti; qachaan kun qachaa finqila, ka moototaa fi kutaa biyyaa rakkise; durumaa jalqabee addee worri finqilaan keessa le'u akka te'e atinuu hin dhaggita; qachaan kun sababa kanaaf bade. **16** Qachaan kun yoo ijaarame, dalleenni isalle deebi'ee yoo ijaarame, ati laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu lafa ijumaa akka hin qabanne beeki» ka jedhu. **17** Mootichii Artashaastaan deebii ergee, «Bulchaa Rehuumiif, barreessaa Shiimshaayii, worra isaan woliin huju ka Samaariyaa keessa le'anuu fi akkasuma worra laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentu le'anuuf, nageenni isiniif te'u. **18** «Xalayaan isin ergitane hiikamee na duratti dubbifameera; **19** anille akka qorqoranu isaan ajajee, qachaan Yerusaalemii duriinuu jalqabee dabarsii dheertuu ka mootota irratti finqila kaasuu, ka finqillii fi rakkinnii keessa guute akka te'e dhaggeera. **20** Yerusaaalem mootota jajjaba biyya laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentu jiranu bulchu ka gibira, qaraxaa fi beesee waan adda addaatiif buusanu guuru qaddiiyyu. **21** Tanaaf, haga ani ajajutti, qachaan kun deebi'ee akka hin ijaaranne, namooti hujii akka dhaabbachiisanu ajaja. **22** Waan kana akka waan kaso'oo akka hin ilaalle ifi eeggadha'a! Wonni mootummaa miidhu, maaf guddataa deema ree?» jedhe. **23** Akkuma yaadi xalayaa mooticha Artashaastaa irraa dhufe, Rehuum, barreessaa Shiimshaayii fi worra isaan woliin hujuuf dubbifameen, yoomaa gara Yihudoota Yerusaaalem keessa jiranuu dhaqanee, hunnaan hujii dhaabbachiisane. **24** Maarre Daariyos mootii Faaresii te'ee haga woggaa lammeesso'ootitti, huijin Galma Waaqaa ka Yerusaaalem keessaa dhaabbate.

5 Yennaa san raagichi Haage'ee fi Zakaariyaasiin raagichi sanyii Iddoo Yihudoota Yerusaalemii fi lafa Yihuda'aa

le'anuu, maqaa Waaqa Israa'eliitiin raaga dubbatane. **2** Achiin duuba ilmi She'altii'elii Zerubaabelii fi ilmi Yozaadaaqii Iyaasuun, Galma Waaqaa ka Yerusaaalem keessaa deebisane ijariisa jalqabane; raagoti Waaqaalle isaan qarqaariisaaf isaan woliin jiraniyyu. **3** Yennaa san Taatenaay bulchaan kutaa biyya laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu, Shetaar-Boznaayii fi worri isaan woliin huju dhufanee, «Galma Waaqaa kana akka deebittanee ijaartanuuf, dalleya kanalle akka ijaartanee fixxanu eennutti isin ajaje» jedhane isaan gaafatane. **4** Isaan, «Maqaa namoota ijaarsa kana ijaariisatti jiranuu eennu fa'a» jedhane gaafatane. **5** Ammoo Waaqi isaanii maanguddoo sooreyyii Yihudootaa eegsiitti jiraayyu; dubbiin Daariyos bira geettee deebiin barreeffamaan haga deebitutti ijaariisa isaan hin dhooggine. **6** Garagalchi Xalayaa Taatenaayii bulchaa kutaa biyya laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu, Shetaar-Boznaayii fi worra isaan woliin hujuu, ka laga Efraaxiisiitiin gama gara aduun seentu biraa gara Daariyosii ergime kana: **7** «Mooticha Daariyos, nageenni si'iif te'u! **8** Nuuti gara kutaa biyya Yihuda'aa, gara Galma Waaqa gudda'aa akka dhandhe si mooticha biratti beekkamu u; kolbaan Galma Waaqaa keessa dhakaa gugurda'aa fi xawulaa mukaatiin dhaaba Galma Waaqaa deebittee ariitiin jabaattee ijaariisatti jirti. **9** «Nuutille, «Galma Waaqaa kana akka deebittanee ijaartanuuf, dhaaba Galma Waaqaa kanalle akka ijaartanee fixxanu eennutti isin ajaje?» jennee sooreyyii kolba'aa gaafanne. **10** Nuuti ammalle sooreyyiin hujii tanaa eennu fa'a akka te'ane barreessinee sitti beessisiisaaf, maqaa isaanii gaafanne. **11** «Isaanille deebisane, «Nuuti tajaajiltoota Waaqa ol-gubba'aatii fi lafaa ti; Galma Waaqaa ka mootiin Israa'elii guddaan bara heddu'uun dura ijaaree fixe deebinne ijariisatti jirra. **12** Abbootiin teenna ta durii ammoo Waaqa ol-gubba'aa waan mufachiittee, innille nama biyya Kaldootaa mootii Baabilonii Nebukadnezaritti dabarsee isaan kenne; innille Galma Waaqaa digee, kolbaalle gara Baabilonii boojie. **13** Te'uu malee, Qiros mootii Baabilonii te'ee woggaa tokkeesso'ootitti Galmi Waaqaa kun akka deebi'ee ijaaramuuf ajaje. **14** Inni meya worq'iitii fi meeti'ii ka Galma Waaqaa, ka Nebukadnezar Galma Waaqaa Yerusaaalem keessa jiru keessaa fuudhee, galma waaqota dharaa ka worra Baabilonii keessa keyeeru, gad baase; achiin duuba meya san namicha akka inni biyya Yihuda'aa bulchuuf filate, Sheshbazaaritti kenne. **15** Qiros: Galmi Waaqaa Yerusaaalem keessatti addee ifii ta duriititti deebifamee ijaaramuu ti. Atille meya kana fuudhiitti Galma Waaqaa ka Yerusaaalem keessaati deebisi! jedhee isatti hime. **16** Maarre Sheshbazaariin kun dhufee hundee Galma Waaqaa Yerusaaalem keessatti dhaabe; yennaa sanii jalqabee haga ammaatiitti ijaaramiisatti jira; haga ammaa ammoo hin hobbaane» jedhane. **17** «Amma yoo si mooticha gammachiitte, Galmi Waaqaa kun Yerusaaalem keessatti deebifamee akka ijaaramuuf, mooticha Qiros irraa ajaji bayee yoo jiraate, galmeen mana meya mootumma'aa ka Baabilon keessaa ilaalantuu ti! Waan dubbii tanaa murtee teeti nuuf ergi» ka jedhu.

6 Maarre mootichi Daariyos galmee mana meya mootummaa Baabilonii keessaa akka qorqoranu ajaje. **2** Kitaab maramaan tokko kutaa biyyaa Medoon keessatti mana mootummaa'aa qachaa Ahimaataa'aatiiti dhaggame; wonni isa keessatti barreeffameeru asii gad jirti: Gabaassi barreeffamaa: **3** «Qiros mootii te'ee woggaa tokkeesso'ootitti marroo Galma Waaqaa ka dur Yersaaleem keessa jiruutiif ajaja baasee, «Galma Waaqaa akka ciincaan itti ciinceffamuuf, deebifamee akka ijaaramu hundeen isaa keyamuu ti; dheerinni isaa ciqilee jaatama, badhinni isaalle ciqilee jaatama te'uu ti. **4** Tarreen sad dhakaa gugurda'aan naqamee, tarreen tokko xawulaan naqamee ijaaramuu ti! Gatiin isaalle beesee mana mootummaa'aa keessaa kaffalamuu ti. **5** Akkasuma meya worqi'itii fi meeti'ii ka Nebukadnezar Galma Waaqaa ka Yersaaleem keessa jiru keessaa fuudhee gara biyya Baabiloniitti geesse, addee isaaniitti deebifamanuu ti; Galma Waaqaa ka Yersaaleem keessa jiru keessa keyamanuu ti» jedheera» ka jedhu. **6** Achiin duuba Daariyos, «Taateenaay bulchaan kutaa biyya laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu, Shetaar-Boznaay, isin worri isaan waliin hujjanulle, Galma Waaqaa san irraa fagaadha'a! **7** Hujji Galma Waaqaa keessa hin galina'a! Galma Waaqaa kana bulchaan Yihudootaati fi jaarsoleen Yihudootaa addee inni dur jirutti deebisane ijaaranuu ti. **8** Kana maleelle, deebisane ijaariisa Galma Waaqaa kanaaf jaarsolee Yihudootaa tanaaf isin maan akka gootanu isin ajaja; hujjiin Galma Waaqaa akka hin dhaabbanne, beesee worri kutaa biyya laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu jiru, mootummaa'aaf gibira gabbare keessaa, ariiti'iin wonni isaaniif barbaachisu guutumatti isaaniif kaffalamuu ti! **9** Waaqa ol-gubba'aatiif kennansa gubamu dhikeessiisaaf, waan barbaachisu mara dardaroota, korbeeyyii hoole'ee, yookiin korbeeyyii buruusoo hoole'ee akkasuma qamadii, soodda, daadhii woyni'itii fi zayitii ejersaa guyyuma guyya'aan hayyoota Yersaaleemiitiif kennamanuu ti. **10** Isaan ciincaa Waaqi ol-gubba'aa gammadaan fudhatu dhikeessanee, anaa fi jiruu ijoollee tiyyaatiif akka daadimatanuuf kun godhama. **11** Ajaja kana nami jijjiiru yoo jiraate, utubaan mana isaa keessaa buqqifamee, nami sun irratti dirmisiifamuu ti; sababa yakkaa isaatiif manni isaalle diigamee tuulaa kosi'ii akka te'uu ani ajajeera. **12** Mootota yookiin gosa biyya adda addaa ta ajaja kana jijjiiriisaaf yookiin mana Waaqaa ka Yersaaleem keessaa kana diigisaaf wodhaananu, Waaqi Yersaaleem lafa maqaan isaa itti waamamu godhee filate, isaan garagalchuu ti! Ani Daariyos ajaja kana baaseera; ajaji kunille akkuma jirutti hujji irra ooluu ti» jedhe. **13** Achiin duuba akkuma mootichi Daariyos ajaja dabarsetti Taateenaay bulchaan kutaa biyya laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu, Shetaar-Boznaayii fi worri isaan waliin hujju waan mara hobbaasane. **14** Maarre Jaarsoleen Yihudootaa raaga raagicha Haage'eetii fi raagicha Zakaariyaasii sanyii Iddootiin jajjabaataa Galma Waaqaa ijaariisa itti fufane; isaan akkuma ajaja Waaqa Israa'eliitii fi akkuma ajaja mootota Faaresii Qiros, Daariyosii fi Artashaasta'aatiiti hujji Galma Waaqaa hobbaasane. **15** Galmi Waaqaa kun

Daariyos mootii te'ee woggaa jayeesso'ootitti, ji'a «Adaar» jedhamu guyyaa sadeesso'ootitti ijaaramee hobba'e. **16** Achiin duuba kolbaan Israa'elii, hayyooti, Lewwootii fi worri kun ka boojuu irraa deebi'ane, guyyaa Galmi Waaqaa itti eebbifame gammada gudda'aan jilifatan. **17** Isaan eebba Galma Waaqaa kanaaf jiboota dhibba tokko, korbeeyyii hoole'ee dhibba lama, buruusoo korbeeyyii hoole'ee dhibba afur, ciincaa sababa cubbu'uutiif dhiikaatuufille Israa'el duudi'if, akka laakkossa gosa Israa'eliitii korbeeyyii re'e'ee kudhanii lama dhikeessane. **18** Akkuma kitaaba Muuse'ee keessatti barreeffame hayyoota akkuma qooda isaaniititti, Lewwootalle akkuma golli isaaniititti, Galma Waaqaa ka Yersaaleem keessa jiru keessatti, tajaajila Waaqaatiif ramadane. **19** Worri boojuu irraa deebi'e, ji'a tokkeesso'oo, guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti Jila Irra Dabaramaa jilifatan. **20** Hayyootii fi Lewwooti ifi qulqulleeffatane; isaan martinuu akka adaad dhugeeffanna'aatiiti qulqullowane. Maarre Lewwooti worra boojuu irraa deebi'eef, hayyoota obboleeyyan ifitiif, filli'eef hoolee Irraa Dabaramaa qalane. **21** Maarre sagalee Jila Irra Dabaramaa san Israa'elooti boojuu irraa deebi'ane, worra Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii waaqonfatiisaaf battummaa worra Yihudoota hin te'inni ka lafa san jiranu irraa addaan ifi baasane mara waliin nyaatan. **22** Akka inni hujji Galma Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii isaan qarqaaruuf, Mootiin Waan Maraa gadhaa mooticha Asoorii gara isaanii deebisee, waan isaan gammachiiseef, jila daabboo uukoo hin qannee guyyaa torba gammada gudda'aan jilifatan.

7 Waan kanaan duuba bara bulchiinsa Artashaastaa mootii Faaresii, Izraan ilmi Seraaya'aa, Seraayaa ilma Azaariya'aa, Azaariyaa ilma Hilqiyya'aa, **2** Hilqiyyaa ilma Shaalumii, Shaalumii ilma Zaadoqii, Zaadoqii ilma Ahiixubii, **3** Ahiixubii ilma Amaariya'aa, Amaariyaa ilma Azaariya'aa, Azaariyaa ilma Meraayootii, **4** Meraayootii ilma Zeraaya'aa, Zeraayaa ilma Uzii, Uzii ilma Bukii, **5** Bukii ilma Abiishuwaa, Abiishuwaa ilma Fiineshaasii, Fiineshaasii ilma Ele'azaarii, Ele'azaarii ilma hayyicha guddaa Aaronii, **6** Baabilon irraa gara Yersaaleemii dhufe; inni beekkicha seera Mootii Waan Maraa Waaqi Israa'elii Muuse'eef kenne akka dansaa ka beeku barsiisaa seeraa ti. Hunni Mootii Waan Maraa Waaqa isaa waan isa waliin jirtuuf, waan inni gaafate mara mootichi isaaf kenne. **7** Artashaastan mootii te'ee woggaa torbeesso'ootitti Izraan Israa'eloota garii, hayyoota garii, Lewwoota garii, faarfattoota garii, worra karra eegu gari'ii fi worra Galma Waaqaa keessa tajaajilanu garii waliin Yersaaleem dhaqiisaaf ka'e. **8** Artashaastan mootii te'ee ji'a shaneesso'ootitti Izraan Yersaaleem geye. **9** Hunni Waaqaa dansaan isa waliin waan jirtuuf, ji'a tokkeesso'oo guyyaa tokkeesso'ootitti Baabilonii ka'ee, ji'a shaneesso'oo guyyaa tokkeesso'ootitti Yersaaleem geye. **10** Izraan seera Waaqaa qorqoree hujji irra oolchiisaaf, akkasuma ajaja Waaqaa, seeraa fi sirna Waaqaa kolbaa Israa'elii duudii barsiisisaaf jiruu ifi duudi kenneera. **11** Garagalchi xalayaa mootichi Artashaastan, Izraa hayyicha barsiisaa, ka ajajaa fi seera Mootiin Waan Maraa Israa'elootaaf kenne mara beekuuf kenne asii gad jira: **12** garagalchi xalayaa kanaa,

«Artashaastaa mootii moototaa irraa, gara Izraa hayyicha barsiisaa seera Waaqa ol-gubba'aa ka te'eef; nageenni si'if te'u! **13** Israa'elooti mootummaa tiyya keessa jiranu, hayyootii fi Lewwooti worri si waliin gara Yerusaaalemii deemiisa barbaadanu marti akka deemanu ajajeera. **14** Akka ajaja Waaqa keetii ka harka keeti jiruutitti, marroo Yihuda'aatii fi marroo Yerusaaalemii akka qorqortuuf ani mootichii fi gorsitooti tiyya torba si ergineerra. **15** Kana maleelle, ati meeti'ii fi worqii ani mootichii fi gorsitooti tiyya fedha keennaan Waaqa Israa'elii, ka Galmi isaa Yerusaaalem keessa jiruuf kennine, **16** meeti'ii fi worqii kutaa biyya Baabilonii keessaa dhaggattu maralle, kennansa kolbaan Israa'eliiiti fi hayyooti fedha ifitiin Galma Waaqa ifii ka Yerusaaalem keessa jiruuf kennitu mara fuudhii deemi. **17** Beesee tanaan dardaroota, korbeeyyii hoole'ee, buruuso korbeeyyii hoole'ee, kennaa midhaaniitii fi daadhii woyni'ii bitiitii addee ciinca'aa ta Galma Waaqa keetii ka Yerusaaalem keessaa irratti ciincaa dhikeessi. **18** Meeti'ii fi worqii hafaneen, atii fi obboleeyyan teeti Yihudootti akka fedha Waaqa keessanii waan isin gammachiise huja'a. **19** Galma Waaqa keetii keessatti akka ittiin tajaajilamu meya sitti kenname maraayyu Waaqa Yerusaaalem jiruuf dhikeessi. **20** Kana maleelle waan Galma Waaqa keetiitiif barbaachisu maraaf, mana meya mootumma'aa keessaa baafadhu. **21** «Izraan hayyichi, beekkichi seera Waaqa ol-gubba'aa waan isin gaafate, akka isaf kennitanu, ani Artashaastaan mootichi, itti gaafatantoota mana meya mootumma'aa worra laga Efraaxisii irraa gara aduun seentu jirtanu mara ajajeera. **22** Kunille meetii haga kiiloo kuma sadii fi dhibba afurii, qamadii haga kiiloo kuma kudhanii, daadhii woyni'ii haga litirii kuma lamaa, zayitii ejersaa haga litirii kuma lamaatii fi soodda haga barbaachise kenna'aaf. **23** Wonnii Waaqi ol-gubba'aa ajaje marti, ifi eegganna'an Galma Waaqa ol-gubba'aatiif godhamuu ti! Ana mootichaa fi ijoollee tiyyatti mufiin maaf dhutti ree? **24** Akkasuma isin hayyootatti, Lewwootatti, faarfattootatti, eeddota karraatitti, tajaajiltoota Galma Waaqaa yookiin worra Galma Waaqaa keessa huju irratti gibira, qaraxaa fi beesee waan adda addaatiif baasanu itti buusuu baallii akka hin qanne beeka'a. **25** Atille Izraan, qarummaa Waaqi sii kenneen, kolbaa laga Efraaxisii irraa gara aduun seentu jirtu mara akka bulchanuuf, abbootii seeraatii fi abbootii mura'aa ka seera Waaqa keetii beekanu filiifi! Worra seera hin beenne atinuu barsiisi! **26** Seera Waaqa keetiiti fi seera mootumma'aatiifiille ka hin ajajanne marti du'aan yookiin biyyaa baafamiisaan yookiin saamamiisaan yookiin hidhamiisaan adabamuu ti!» ka jedhu. **27** Izraan, «Galma Waaqaa ka Yerusaaalem keessa jiruuf, akka inni ulfinna kennu, yaada kana ka gadhaa mootichaa keessa keye, Mootiin Waan Maraa Waaqi abbootii teennaa leellifamuu ti! **28** Inni mooticha, gorsitoota mootichaatii fi qondaaltota mootichaa hunnaameyyii mara duratti, fudhatama akka dhaggadhu na godheera; hunni Mootiin Waan Maraa Waaqa kiyyaa waan na waliin jiraatteef, jajjabaadhee, sooreyyii Israa'elii na waliin akka ol deemanu wolitti qabadhe» jedhe.

8 Bara bulchiinsa mooticha Artashaasta'aa sooresitooti maati'ii ka ana Izraa waliin Baabilon keessaa bayanee fi ka isaan waliin galmowane ka asii gadi jiranu: **2** sanyii Fiinehaasii keessaa, Gerishoom; sanyii Itaamaarii keessaa, Daani'el; sanyii Daawitii keessaa, Haxushi **3** sanyii Shekaaniya'aa ti; sanyii Faaroshii keessaa, Zakaariyaas; isa waliin dhiira dhibba tokkoo fi shantamatti galmeeffame. **4** Sanyii Phaahat-Mo'aabii keessaa, Elyo'enaayii ilma Saraaya'aa ti; isa waliin dhiira dhibba lamatti galmeeffame. **5** Sanyii Zaatu'uu keessaa, Shekaaniyaa ilma Yehaazi'elii ti; isa waliin dhiira dhibba saditti galmeeffame. **6** Sanyii Aadiinii keessaa, Ebeedii ilma Yonaataanii ti; isa waliin dhiira shantamatti galmeeffame. **7** Sanyii Elaamii keessaa, Yeshaa'iyaa ilma Ataaliya'aa ti; isa waliin dhiira torbaatamatti galmeeffame. **8** Sanyii Shefaaxiya'aa keessaa, Zebaadiyaa ilma Mikaa'elii ti; isa waliin dhiira saddeettamatti galmeeffame. **9** Sanyii Yo'aabii keessaa, Obaadiyaa ilma Yehii'elii ti; isa waliin dhiira dhibba lamaa fi kudhanii saddeettatti galmeeffame. **10** Sanyii Baanii keessaa, Shelomiitii ilma Yosii'iyaa ti; isa waliin dhiira dhibbaa fi jaatamatti galmeeffame. **11** Sanyii Bebaayii keessaa, Zakaariyaasii ilma Bebaayii ti; isa waliin dhiira diddamii saddeettatti galmeeffame. **12** Sanyii Azigaadii keessaa, Yohaannaanii ilma Haqaaxanii ti; isa waliin dhiira dhibbaa fi kudhanitti galmeeffame. **13** Sanyii Adoniqaamii keessaa, worri duuba irra dhufane Elii'eflex, Ye'i'elii fi Shema'iyaa; isaan waliin dhiira jaatamatti galmeeffame. **14** Sanyii Biigbaayii keessaa, Utaayii fi Zaakur; isaan waliin dhiira torbaatamatti galmeeffame. **15** Ani Izraan laga gara qachaa Ahawaatiiti yaa'u biratti isaan wolitti qabee, addee quttumaa san guyyaa sad turre. Ani kolba'aa fi hayyoota yennaan toowadhe, Lewwoota achitti hin dhaggine. **16** Tanaaf sooreyyii Eli'ezer, Ari'el, Shema'iyaa, Elnaataan, Yaariib, Elnaataan, Naataan, Zakaariyaasii fi Meshulaam akkasuma worra qaroolee Yoyaariibii fi Elnaataan waansisee, **17** isaanille dhaqanee worra Galma Waaqa keenna keessa tajaajilu akka nuu fidanuuf, gara Iddoo soressaa kolbaa lafa Kasiifa'aatii fi gara obboleeyyan isaa worra Galma Waaqaa keessa tajaajilanuu isaan erge. **18** Hunni Waaqaa guddoon nu waliin waan jirtuuf, isaan sanyii Mahaalii sanyii Lewwii ilma Israa'elii ka te'e nama hubataa «Sherebiyyaa» jedhamu tokko ilmaan isaatii fi obboleeyyan isaa waliin dhiira kudhanii saddeeti gara keenna fidane; **19** ammalle isaan Hashabiya'aa fi sanyii Meraarii keessaa Yeshaa'iyaa, isa waliin obboleeyyan isaatii fi ilmaan isaanii diddama, **20** kana maleelle, worra Daawitii fi qondaaltoti biyyaa, Lewwoota akka gargaaranuuf kennane keessaa, tajaajiltoota Galma Waaqaa dhibba lamaa fi diddama fidane. Isaan marti maquma maqa'aan galmeeffamane. **21** Waaqi deemmaa teenna akka nageessu, nu'uu fi ijoollee teenna, akkasuma karra teenna mara akka nuu eegu, isa duratti gad ifi qannee isa gaafatiisaaf, laga qachaa Ahawa'aa biratti laama lasse. **22** Nuuti mootichaan, «Hunni Waaqa keenna worra isa barbaadatu waliin jirti; worra isa lakkisu mara irratti ammoo mufiin itti hin buuti» jennee waan itti hinneerruuf, karaa irratti diinota keenna akka nu irraa

eeganuuf, loltootaa fi abbootii fardo'oo mooticha kadhatuu fokkifadhe. **23** Maarre nuuti laamiisaan marroo waan kanaa Waaqa keenna daadimanne; innille daadimataa keenna dhage'e. **24** Achiin duuba ani sooreyyii hayyootaa keessaa Sherebiyya'aa fi Hashabiyyaa hayyoota akka isaanii kudhan woliin wolumatti soressitoota hayyootaa kudhanii lama file. **25** Meetii, worqii fi meya adda addaa ka mootichi, gorsitooti isaa, qondaaltoti isaatii fi Israa'elooti achi jiranu martinuu Galma Waaqaatiif kennanelle madaalee hayyoota sanitti kenne. **26** Wonni ani madaalee isaanitti kenne: meetii gara kiiloogiraama kuma diddamaa fi kuma lama, meya meetii irraa hujame dhibba tokko ka gara kiiloogiraama torbaatamaa madaalu, worqii gara kiiloogiraama kuma sadii fi dhibba afur, **27** qorii worqii irraa hujante diddama, ta gara kiiloo saddeetii fi giraama dhibba afur madaaltu; akkasuma meya dansaa ka akka worqii gatii guddo'oo, ka sageettuu calalaxxuu irraa hujame lama. **28** Ani hayyootaan, «Isinii fi mey kun Waaqaaf woyyoontaneertan; meetii fi worqiin kennaa namooti fedha ifitiin Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii teessaniitiif kennane. **29** Meya kana kolloo Galma Waaqa ka Yersaaleem keessa jiru keessatti, sooreyyii hayyootaa, ka Lewwootaa fi ka abbootii maatii kolbaa Israa'elii duratti haga madaaltanutti miidhassa'aa eega'a!» jedheen. **30** Achiin duuba hayyooti fi Lewwooti meetii, worqii fi meya woyyicha Galma Waaqa ka Yersaaleem keessa jirutti geessisaaf madaalame fuudhane. **31** Nuuti Yersaaleem dhaqiisaaf ji'a jalqabaa, guyyaa kudhanii lammeesso'ootitti laga qachaa Ahawa'aa biraa kaane. Hunni Waaqa keennaa nu woliin waan jirtuuf, inni diinota keennaa fi worra karaa irratti riphee nu eegu irraa nu eege. **32** Maarre nuuti Yersaaleem geennee, guyyaa sad achitti fooranne. **33** Guyyaa arfeesso'ootitti gara Galma Waaqa keennaa dhandhee meetiin, worqii fi mey woyyichi madaalamee, ilma Uriiya'aa hayyicha Meremootitti kennamane; ilmi Fiineshaasii Ele'azaarii fi Lewwooti ilmi Iyaasu'uu Yozaabaadiinii fi ilmi Biinuyii No'aadiyaan isa woliin jiraniyyuu. **34** Wonni martinuu laakkowantee madaalante; madaalliin waan maraattuu yennuma san galmeeffante. **35** Yennaa san worri boojuu irraa deebi'e, Israa'el maraaf dardaroota kudhanii lama, korbeeyyii hoo'ee sagaltamii jaa, buruusoo korbeeyyii hoo'ee torbaatamii torba Waaqa Israa'eliiitiif ciincaa gubamu dhiheessane; kun martinuu ciincaa gubamu ka Mootii Waan Maraatiif dhikaate. Sababa cubbu'utiifille, korbeeyyii re'e'ee kudhanii lama ciincaa dhiheessane. **36** Isaan ajaja mootichaa bulchitoota kutaa biyya mootichaa bulchanuu fi qondaaltota kutaa biyyaa ta laga Efraa'xiisii irraa gara aduun seentu jirtutti kennane; isaanille kolba'aa fi Galma Waaqa qarqaarane.

9 Wonni kun marti te'een duuba, soressitooti gara kiyya dhufanee, «Kolbaan Israa'elii, hayyootii fi Lewwootuu adoo hin hafin kolbaa adaala isaanii jirtu Kana'aanota, Heetota, Pherizota, Yibusoota, Amoonota, Mo'aabota, Gibxootaa fi Amoorota irraa gargar hin baane; hujii battummaa isaanii irralle'e ifi hin eeganne. **2** Isaan durra kolbaa adaala ifi fuudhane, ilmaan ifille fuusisane, sanyii woyyuu kolbaa adaala isaanii jirtu woliin wolitti makaneeran;

sooreyyii'ii fi qondaaltoti karaa addatama dhabisa kana sooressaneeran» jedhane. **3** Ani yennaa waan kana dhage'e, gaddaan woyya'aa fi geellaa kiyya tarsaasee, rifeensa mataa kiyyaatiif fi areeda kiyyaa buqqisee, nayee tee'e. **4** Sababa addatama dhabisa worra boojuu irraa deebi'etiif, worri jecha Waaqa Israa'elii sodaatee rommu na biratti wolitti qabamane; anille nayee haga ciincaa galgalaatti achuma tee'e. **5** Ani yennaa ciincaan galgala dhikaatu, woyaa tiyyaa fi geellaa kiyya ka tarsa'e akkuma uffadhetti, gaddaan addee tee'eeruu ka'e; jilbiiffadhee, harka kiyya gara Mootii Waan Maraa Waaqa kiyyaa badhisee, **6** daadimadhee, «Ee Waaqa kiyya, cubbuun teenna ol kaatee mataa keenna caaltee, yakkaan teennalle ol-gubbaa waan geetteef, ani guddoo fokkifadhee, gara keeti ilaaliisaaf qaaneffadhe. **7** Bara abbootii teenna ta duriitii jalqannee haga ammaatitti nuuti yakkaa guddoo huiisatti jirra; sababa cubbuu teennaatiif nuuti, moototi teennaa fi hayyooti teenna harka mootota biyya adaala keenna jiranuutiiti, ijeefamaa, booji'amaa, saamamaa akkuma adhaa kana fokkifanneerra. **8** Amma ammoo yennaa gabaaddu'uuf ati Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna, nu keessaa worra garii garbummaa jalaa baasiisaan, addee woyyitti teeti keessa nageyaan akka le'anu godhiisaan, ati Waaqi keenna hidhaa garbummaa'aa diqqoo nutti furiisaan, addii nuu kenniisaan, gadhaa nu'uuf laatteerta. **9** Nuuti garbummaa jala adoo jirruu, ati Waaqi keenna garbummaa keessatti nu hin lakkinne. Moototi Faaresii gadhaa akka nuu laafanu gootee, Galma keeti deebinne ijaariisaaf, ka bututelle suphiisaaf jiruu haareya nuu kennite; lafa biyya Yihuda'aatii fi Yersaaleem keessalle'etti dalleya woy nu irraa ittisu nuu kennite. **10** «Amma ammoo, ee Waaqa keenna, tanaan duuba maan jedhuu dandeenna? Nuuti ajaja keeti, **11** ka ati karaa tajaajiltoota teeti raagotaante, «Biyyi isin dhaaliisaaf itti galтанu badii kolbaa biyya saniitiin battootteerti; hujii battittii isaanitiin qacce'ee haga qacce'ee guutanteerti. **12** Tanaaf isin akka jabaattanuu, waan dansaa biyyi sun baachu akka nyaattanuu, biyya sanille ijoollee teessaniif, dhaala bara baraa gootanee akka dabarsitanuu, durra teessan ilmaan isaanitiitti hin heerumsisiina'a! Ilmaan teessanille durra isaanii hin fuusisiina'a! Ijjumaa nageya isaanii hin kennina'a; akka isaanitti tolulle hin godhina'a» jettee ka ajajje lakkinneerra. **13** Sababa cubbu'uu fi Yakkaa teenna guddo'ootiif tun marti nu irratti teete; ati Waaqi keenna nu hamburtee akka jiraannu goote malee, akka yakkaa teennaatiitti nu hin adanne. **14** Nuuti kolbaa waan hantuu hujii woliin fuudhaa fi heerumaan wolitti makannee deebinee ajaja keeti cassinaa ree? Yoo akkas goone haga nami baraaree dhabutti aartee nu hin balleessituu ree? **15** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii, ati balcha'a; nuuti adha jiru'uun hanneerra; kunoo, yakkaa teenna woliin si dura jirra; sababa yakkaa tanaatiif nu keessaa nami si dura dhaabbatuu dande'u tokkolle hin jiru» jedhe.

10 Izraan Galma Waaqa duratti gad gombifamee, bowaa, daadimataa, cubbuulle faaci'atiisatti adoo jiruu, gumiin guddoon Israa'elootaa dhiirti, dubarti'ii fi ijoolleen adaala isaatiitti wolitti qabamane, laaleffatane

bowane. 2 Achiin duuba sanyii Elaamii keessaa ilmi Yehii'elii Shekaaniyaan, Izra'aan, «Nuuti dubartii kolbaa gosa ormaa ta biyya teenna keessaa fuudhiisaan Waaqa keenna duratti addatamummaa dhanneerra; teetulle ammoo Israa'elootaa ammalte addiin hin jirti. 3 Maarre amma nuuti akka gorsa si goottaa kiyyaatiif fi akka gorsa worra ajaja Waaqaa sodaatanuutti dubartoota tana ijoollee isaanii mara waliin ifi biraa geegessisaaf, Waaqa keenna duratti wolii galluu ti. Tun akkuma seeraatitti teetuu ti. 4 Tun si harka jirti; nuutille si waliin jirra, ka'i; jabaadhuu huji!» jedhe. 5 Maarre Izraan ka'ee waan jedhame akka hujanuuf sooreyyii hayyootaa, Lewwootaa fi kolbaa Israa'elootaa mara kakachiise. Isaanille kakatane. 6 Achiin duuba Izraan Galma Waaqaa duraa ka'ee, gara kolloo Yehohaanaani ilma Eliyaashibii dhaqe. Inni yennaa achi jiru, sababa addatamummaa dhaba worra boojuu irraa deebi'eetiif gaddee, sagalee hin nyaanne; bisaanille hin unne. 7 Worri boojuu irraa deebi'e martinuu Yersaaleemitti akka wolitti qabamuuf, lafa Yihuda'aatii fi Yersaaleemii keessatti lassiin baate. 8 Nami guyyaa sad keessatti achitti hin dhaggamin hafe, murtee qondaaltotaa fi jaarsole'eetiin, waan ifii ta Mootii Waan Maraatiif akka teetu murteeffante mara dhabee, ifille'eef wolde'a worra boojuu irraa deebi'ee keessaa hin baafama. 9 Guyyaa sadiin san keessatti namooti Yihuda'aatii fi namooti Beniyaaminii marti Yersaaleem keessatti wolitti qabamuuf; ji'a sagaleesso'oo, guyyaa diddameesso'ootti namooti martinuu dhufanee badhinna Galma Waaqaa dura jiru keessa tee'ane. Sababa haajaa wolitti qabamaneetii fi sababa roobaatiif hollatane. 10 Achiin duuba Izraan hayyichi ka'ee isaanii, «Isin hin addatanne; dubartii orma fuudhiisaan yakkaa Israa'elii irratti yakkaa edeetaneentan. 11 Amma Mootii Waan Maraa Waaqa abbootii teessaniititti cubbuu teessan faaci'adha'a; fedhii isaalle godha'a! Kolbaa adaala keessaniitii fi dubartoota orma fuutane irraa gargar baya'a» jedhe. 12 Kolbaan wolitti qabante sun marti qoonqoo ol qabattee, «Dubbiin tun dhuga'a! Waan ati jette mara hin goona. 13 Te'uu malee nuuti nama heddu'u; yennaalle yennaa bokkeyaa waan teeteef, ala dhaabbatiisa hin dandeennu; nuuti dubartii orma fuunee guddoo waan yakkineef, dubbiin tun guyyaa tokkotti yookiin guyyaa lamatti ta dhumattuu moti. 14 Tanaaf, sooreyyiin teenna gumii baate tana mara bakka buutee, dubbii tana ilaaltuu ti. Achiin duuba mufiin Waaqa keennaa jadduun ta marroo dubbii tanaatiif nutti dhutte tun haga nu irraa deebi'tutti, qachaa keenna keessatti worri dubartii orma fuudhe martinuu jaarsole'ee fi abbootii mura'aa ta qachaa qachaa ifii waliin guyyaa qabatanetti dhufanu ti!» jedhane. 15 Te'uu malee Yonaataan ilma Asaaheliitii fi Yahaaziyaa ilma Tiikiwa'aa qofatti, Meshulaamii fi Shaabetaayiin Lewwichi yaada isaanii qarqaaranuun dubbii tana morme. 16 Maarre worri boojuu irraa deebi'ane akkuma yaada dhikaateetitti muummessane; kanaaf hayyichi Izraan akkuma maatii isaaniititti, itti gaafatamaa maatii'ilee maqaa maqa'aan barreesse; isaanille ji'a kudhaneesso'oo, guyyaa qaraattii tee'anee dubbii qorqoruul jalqabane. 17 Ji'a jalqabaa, guyyaa tokkeesso'oo waan namoota dubartoota orma

fuudhane qorqorane fixane. 18 Sanyii hayyootaa keessaa dubartoota orma ka fuudhaneeranu asii gad jiran: sanyii Iyaasuu ilma Yozaadaaqiitii fi obboleeyyan isaa keessaa Ma'aseyaa, Elii'ezer, Yaariibii fi Geddaaliya'a. 19 Isaan martinuu dubartoota isaanii akka lakkisanuuf kakatane wolii galane; sababa yakkaa isaaniitiif tokko tokkoon isaanii ciincaa sababa yakka'aatiif dhikaatu korbeessa hoolle'ee tokko tokko dhikeessane. 20 Sanyii limerii keessaa, Haanaanii fi Zebaadiya'a. 21 Sanyii Haariimii keessaa, Ma'aseyaa, Eliyaa, Shemaayaa, Yehii'elii fi Uziya'a. 22 Sanyii Phashihurii keessaa, Eliyo'enaayi, Ma'aseyaa, Ishimaa'el, Nataani'el, Yozaabaadii fi Eli'aasa'a. 23 Lewwoota keessaa, Yozaabaad, Shime'ii, Qelaayaa ka «Qeliixaa» jedhamu, Phetaahiyyaa, Yihuda'aa fi Elii'ezer. 24 Faarsitoota keessaa, Eliyaashib. Eeddota karraa keessaa, Shaalum, Xelemii fi Uri'i. 25 Israa'eloota dhibii keessaa: Sanyii Faaroshii keessaa, Ramiyaa, Yiziyaa, Malkiyyaa, Miyaamin, Eli'aazaar, Malkiyyaa fi Benaaya'a. 26 Sanyii Elaamii keessaa, Mataaniyaa, Zakaariyaas, Yehii'el, Abdi, Yeremootii fi Eliyaa. 27 Sanyii Zaatu keessaa, Elyo'enaayi, Eliyaashib, Mataaniyaa, Yeremoot, Zaabaadii fi Aziiza'a. 28 Sanyii Bebaayii keessaa, Yehohaanaan, Hanaaniyaa, Zaabayii fi Aatilaayi. 29 Sanyii Baanii keessaa, Meshulaam, Maluuk, Adaayaa, Yaashub, Shi'eelii fi Yiremooti. 30 Sanyii Fa'aat-Mo'aabii keessaa, Adinaayi, Kilaal, Benaayaa, Ma'aseyaa, Mataaniyaa, Bezaali'el, Biinuyii fi Minaase'e. 31 Sanyii Haariimii keessaa, Elii'ezer, Yishiyaa, Malkiyyaa, Shemaayaa, Shimi'oon, 32 Beniyaamin, Maluukii fi Shemaariya'a. 33 Sanyii Hashumii keessaa, Matenayi, Mataataa, Zaabaad, Eliifelex, Yeremaay, Minaase'ee fi Shime'i. 34 Sanyii Baanii keessaa, Ma'aadaayi, Amraami, U'el, 35 Benaayaa, Bediyaa, Keluhuu, 36 Waanyaa, Meremoot, Eliyaashib, 37 Mataaniyaa, Matenayii fi Yaa'asaawu'u. 38 Sanyii Biinuyii keessaa, Shime'ii, 39 Shelemiyyaa, Naataan, Adaayaa, 40 Maknadebaay, Shaashaay, Shaaray, 41 Azaari'el, Shelemiyyaa, Shemaariyaa, 42 Shaalum, Amaariya'a fi Yoseef. 43 Sanyii Neboo keessaa, Ye'ii'el, Matitiyaa, Zaabaad, Zebiinaa, Yaadaay, Yo'elii fi Benaaya'a. 44 Namooti kun martinuu worra dubartoota orma fuudhane; isaan keessaa gariin dubartoota san irraa ijoollee uumataneeran.

Nahimiya'aa

1 Jechooti Nahimiya'aa ilma Kaalya'aa kana. Artashaastaan mootii Faaresii te'ee woggaa diddameesso'ootitti, ji'a kiisluu jedhamu keessa, ani qachaa guddicha susaan jedhamu keessa adoo jiruu, **2** obboleeyyan tiyya keessaa tokkochi, Haanaan, jara takka woliin Yihudaa irraa dhufe; anille marroo Yihudoota worra adoo hin booji'amin achitti hafee lubbu'uun jiruu fi marroo Yerusaaemii isaan gaafadhe. **3** Isaan deebisane, «Worri adoo hin booji'amin hafee adaala san keessa lubbu'uun jiru, rakkinna gudda'aa fi salphinna keessa jiran; dalleenni Yerusaaemii caccabee jigeera; balbalti isi'iille ibiddaan gubatteerti» jedhane. **4** Ani yennaa jecha kana dhage'e gad tee'ee bowe; guyyaa hedduu gaddee, Waaqa ol-gubba'aa duratti laamee daadimadhe. **5** Daadimata kiyya keessatti, «Ee, Mootii Waan Maraa Waaqa ol-gubba'aa! Ati gudda'a; sodaachisa'alle'e. Worra si jaalatuuf, worra ajaja keeti eegatuufille, gondoaroo teetii fi jaalala keeti ka bara baraa ka eegattu, **6** daadimata ani garbichi keeti si duratti halkanii fi guyyaa tajaajiltoota teeti, kolbaa Israa'eliitiif amma daadimadhu, gurri keeti dhage'uu ti; itti teetille dhaggituu ti. Cubbuu nuuti kolbaan Israa'elii hunye hin faaci'adha. Anii fi abbootiin tiyya yakkineerra. **7** Nuuti si duratti daba hunyeerra; ajaja keetii fi sirna, seerata ati tajaajilaa keeti Muusee ajajjelle hin eeganne. **8** Ati, «Isin yoo addatamuu dhaddane, ani worra Yihudoota hin te'in odduu isin bittinneessa; **9** isin ammoo yoo gara kiyya deebitanee fi ajaja kiyya eegattanee tolchitane, haga qaccee biyya lafaa bittinnootanulle, ani achii wolitti isin qabee deebisee addee maqaan kiyya akka itti waamamuuf filadhetti isin fida» jecha jettee garbicha keeti Muusee ajajje qaabadhu. **10** Isaan tajaajiltoota teetii fi kolbaa teeti, ta ati harka keeti jaba'aa fi hunna teeti guddoon wodate. **11** Ee Gootta'a, gurri keeti daadimata ana tajaajilaa keetiitti fi daadimata tajaajiltoota teeti worra maqaa keeti ulfeessiisatti gammaduu dhage'uu ti. Mootichi kun akka naa mararu godhiitti, adha tajaajilaa keeti milkeessi!» jedhe. Yennaa san, ani nama mootichaaf daadhii dhikeessu.

2 Artashaastaan mootii te'ee woggaa diddameesso'ootitti, ji'a «Niisaan» jedhamu keessa, yennaa daadhiin woyni'i isaaf qophootte, ani daadhii woyni'i fuudhee mootichaaf kenne. Ani duraan isa duratti gaddee hin beekuuyyu. **2** Maarre mootichi, «Ati adoo hin dhibamin, maaf gaddite? Kun gadda gadha'aa ti malee, waan dhibi'i moti» naan jedhe. Achiin duuba ani guddoo sodaadhee, **3** mootichaaf, «Mooticha, bara baraan jiraadhu! Yennaa qachaan, addeen abbootiin tiyya itti awwaalamane diigamu, balbalti isaa duudiille ibiddaan gubattee baddu, ani maaf hin gaddine ree?» jedheen. **4** Achiin duuba mootichi, «Maan akka sii godhu barbaadda ree?» naan jedhe. Maarre ani Waaqa ol-gubba'aa daadimadhee, **5** mootichaaf, «Fedhii teeti yoo teete, ani tajaajilaan keeti si duratti fudhatama yoo dhaggadhe, qachaa abbootiin tiyya itti awwaalamane san deebisee akka ijaaru, gara lafa Yihuda'aa akka na ergitu barbaada» jedheen. **6** Achiin duuba mootichi, «Haga guyyaa

meeqaa ideenta? Yoom deebita?» naan jedhe; mootichi ana ergiisaaf waan gammadeef, anille guyyaa meeqa akka deemu itti hime. Yennaa san giittiille isa bira teetteerti. **7** Achiin duuba ani mootichaaf, «Fedhii teeti yoo teete, haga Yihudaa gewutti nageyaan akka na dabarsanu, bulchitoota lafa laga Efraaxiisiitiin gamaatiif xalayaa naa barreessi; **8** karra dalleya Galma Waaqaatiif, balbala dalleya qacha'atiif, mana ani keessa le'ulle'eef muka gugurdaa akka naa kennuuf, Asaafii gongomaa mootumma'aa eegulle'eef xalayaa barreessii ajaji» jedhe. Waaqi waan na woliin jiruuf, mootichi waan ani gaafadhe mara naa kenne. **9** Achiin duuba mootichi qondaaltota loltootaati fi abbootii fardaa na woliin erge; anille gara worra bulchitoota lafa laga Efraaxiisiitiin gamaa dhaqee, xalayaa mootichaa itti kenne. **10** Namichi qachaa Bet-Horoonii Sanbalaaxii fi qondaaltichi nami biyya Amoonii Xobiyaan, nami tokko Israa'elootaaf waan dansaa huijaasaf akka dhufe yennaa dhage'ane, akka malee aarane. **11** Maarre ani Yerusaaalem dhaqee, guyyaa sad achi ture. **12** Achiin duuba ani namoota diqqaa tokko woliin halkanii ka'e; Yerusaaemiif akka ani hojjadhu waan Waaqi gadhaa kiyya keessa keye nama tokkolle'etti himen hin jiruuyyu. Geejjibi ani fudhadhee deeme geejjiba irra tee'e qofa. **13** Ani halkaniiin karaa karra dhooqaa bayee madda jawwe'e dabaree karra kosi'i dhaqee; dalleya Yerusaaemii ka diigamee fi karra isi'i ta ibiddaan gubatte badde ilaale. **14** Achiin duuba gara karra madda bisaaniitti fi baleessa mootii dhaqee; ammoo geejjibi ani irra tee'eeru karaa dabaru dhafe. **15** Maarre ani halkaniiin dalleya ilaalaa karaa dhooqaa ol baye. Achiin duuba duubatti deebi'e, karra dhooqaa seenee deebi'e gale. **16** Qondaallan eessa akka ani dhaqeeru yookiin maan akka ani huijisatti jiru hin beenne; Yihudootatti, hayyootatti, worra gugurda'atti, qondaaltota, namoota dhibii worra huiji huju'uu jirulle'etti hin hinne. **17** Achiin duuba ani isaaniiin, «Rakkinna nuuti keessa jirru isin hin dhaggitan; Yerusaaalem jiddeerti; karri isi'iille gubatteerti; tanaaf haganaa achi akka hin salphanneef, kowa'a dalleya Yerusaaemii deebinne ijaarra» jedhe. **18** Anille Waaqi attam akka na woliin jiraatee na qarqaaree fi jecha mootichi naan jedhelle isaanitti hime. Achiin duuba isaan, «Deebinne ijaariisa jalqannuu ti!» jedhane. Maarre isaan huiji dansaa tana jalqabiisaaf qophowane. **19** Nami qachaa Bet-Horoonii Sanbalaaxii fi qondaaltichi nami biyya Amoonii Xobiyaan, Gesheemiin arabichille waan nuuti karoofanne yennaa dhage'ane ammoo, busheeshanee, nu qaaneessanee, «Wonni isin huijisatti jirtanu kun maan inni? Isin mooticha finqiliisaan mormiisatti jirtani?» jedhane. **20** Achiin duuba ani deebisee, «Waaqi ol-gubba'aa nu hin milkeessa; nuuti tajaajiltooti isaa kaanee ijaariisa hin jalqanna; isin ammoo Yerusaaalem keessaa qooda yookiin waan nu'uuf te'a jettanu yookiin haqa dabarsi'i hin qaddanu» jedheen.

3 Achiin duuba hayyichi guddaan Eliyaashiibii fi hayyooti isa woliin hujanu «Karra hoolotaa» ta jedhantu deebisane ijaarane, Waaqaaf adda baasane cufanaa itti naqane; isaan haga xelleephoo dhaka'aa «Dhibba» jedhantuu fi haga xelleephoo Hanaani'eliitiitti Waaqaaf adda

baasane. **2** Namooti Yeriko'oo ka itti aanu ijaarane. Zakuriin ilmi limriille ka itti aanu ijaare. **3** Ilmaan Hasenaa «Karra qurxummi'i» ta jedhantu ijaarane; karra saniif utubaa dhaabane, cufanaa itti hujanee, danqaraa itti hujane. **4** Ilmi Uriiya'aa Meremoot, akaakoon Haqosii ka itti aanu deebisee ijaare. Ilmi Berekiya'aa Meshulaam, akaakoon Meshezaabi'elii ka itti aanu deebisee ijaare. Zaadoq ilmi Ba'ana'aa ka itti aanu deebisee ijaare. **5** Worri Teqo'aa ka itti aanu deebisee ijaare; sooreyyiin isaanii ammoo, itti gaafattantoota hujii'itiif ajajamanee hujjisa didane. **6** Ilmi Phaasehaatii Yoyaada'aa fi ilmi Besodeya'aa Meshulaam karra dullattii deebisane ijaarane. Isaan karra saniif utubaa dhaabane, cufanaa itti hujanee, danqaraa itti hujane. **7** Melaaxiyaan Giibe'ontichi, Yaadon Merontichi akkasuma worri Giibe'onitii fi worri Miispha'aa haga addee teessoo bulchaa lafa laga Efraaxiisii irraa gara aduun seentuu, ka itti aanu deebisane ijaarane. **8** Ilmi Haarhaya'aa Uzii'el ka worqii tumu, ka itti aanu deebisee ijaare. Hanaaniyaan fiqiree tolchu, ka itti aanu deebisee ijaare. Isaan haga addee, «Dalleya badhaa» jedhantuu Yersaalem deebisane ijaarane. **9** Ilmi Huurii Refaayaan, ka gamisa aanaa Yersaaleemii bulchaa ture, ka itti aanu deebisee ijaare. **10** Ilmi Harumaafii Yedaa'yaan mana ifii biraan, ka itti aanu deebisee ijaare; ilmi Hashabniya'aa Haxushi, ka itti aanu deebisee ijaare. **11** Ilmi Haariimii Malkiya'aa fi ilmi Phaahat-Mo'aabii Hashub kutaa dhibii'ii fi «Xelleephoo addee ibiddaa» jedhantu deebisane ijaarane. **12** Ilmi Haloheeshii Shaalum, ka gamisa aanaa Yersaaleemii dhibii bulchuu fi durri isaa, ka itti aanu deebisane ijaarane. **13** «Karra dhoogaa» ta jedhantu, Hanuunii fi worra Zaano'aattii deebisee ijaare; isaan haga karra, «Karra kosi'ii» jedhantuutti meetira 440 deebisane ijaarane, cufanaa itti hujanee, danqaraa itti hujane. **14** Ilmi Rekaabii Malkiyaan, bulchaan aanaa Bet-Hakeremii karra, «Karra kosi'ii» jedhantu deebisee ijaare, cufanaa itti hujee, danqaraa itti hujee. **15** Ilmi Kolhozee Shaalum, bulchaan aanaa Miispha'aa karra, «Karra maddaa» jedhantu deebisee ijaare, gosee itti ijaare, cufanaa itti hujee, danqaraa itti hujee; inni dalleya baleessa shela'aa ka fichaa mootichaattii aanu irraa, haga sadarkaa qachaa guddicha Daawitii ka irii gadi buusuutti deebisee ijaare. **16** Ilmi Azbukii Nahimiyaan ka gamisa aanaa Bet-Zuurii bulchaa ture, irreensa Daawitii fuula duraa kaasee haga baleessa nami hujetii fi haga mana worra jannootaattii, ka itti aanu deebisee ijaare. **17** Worri Lewwootaa, ilma Bani Rehumiin sooreffamanee dalleya itti aanu deebisane ijaarane. Hashabiyaan bulchaan gamisa aanaa Qeyila'aa, qooda aanaa ifii ka itti aanu deebisee ijaare. **18** Ilmi Henaadaadii Biinuyi, ka gamisa aanaa Qeyila'aa dhibii bulchu, ka itti aanu ijaare. **19** Ilmi Yeshu'aa Ezer, ka Miisphaa bulchu, mana meya lolaa keyatanu fuula duraa jalqabee, haga addee dalleenni dhaqee itti dabuu, ka itti aanu deebisee ijaare. **20** Ilmi Zaabayii Baaruki, addee dalleenni dhaqee itti dabu irraa kaasee, haga seensuma mana hayyicha guddaa Eliyaashibii, ka itti aanu deebisee ijaare. **21** Ilmi Uriiya'aa Meremoot, akaakoon Haqosii balbala mana Eliyaashibii irraa kaasee, haga dhuma mana isaattii

deebisee ijaare. **22** Hayyooti adaala Yersaaleemii le'anuu, dalleya itti aanu deebisane ijaarane. **23** Beeniyaaminii fi Hashub mana ifitiin dura ka itti aanu deebisane ijaarane; ilmi Ma'aseya'aa Azaariyaan, akaakoon Anaaniya'aa ka cinaa mana ifii deebisee ijaare. **24** Ilmi Henaadaadii Biinuyi dhuma mana Azaariya'aatii kaasee haga dalleenni dhaqee itti dabu, ka itti aanu deebisee ijaare. **25** Ilmi Uzaayii Phaalaal addee dalleenni dhaqee itti dabuu fi xelleephoo eeddoo mana mootumma'aa ka gatiitti'ii biraa jalqabee, ka itti aanu deebisee ijaare; itti aansee ilmi Phaarooshii Phedaaya'aa **26** fi tajaajiltooti Galma Waaqaa worri gaara Ofeelii gubbaa le'u haga fuula dura karra, «Karra bisaanii» jedhantu, ta gara aduun baatuutii fi haga fuul dura xelleephoo eeddo'ootitti, ka itti aanu deebisane ijaarane. **27** Worri Teqo'aatii xelleephoo eeddo'oo guddittii fuula duraa kaasee, haga dalleya Ofeelii, ka itti aanu deebisee ijaare. **28** Worri hayyootaa tokko tokkonuu mana ifii fuul duraan karra, «Karra fardaa» jedhantuun gara kaabaatiin, ka itti aanu deebisane ijaarane. **29** Ilmi Iimerii Zaadoq mana ifii duraan deebisee ijaare; ilmi Shekaaniya'aa Shema'yaan, ka karra gara aduun baatuu eegu, ka itti aanu deebisee ijaare. **30** Ilmi Shelemiyya'aa Hanaaniya'aa fi ilmi Zalfa'aa ka jayeesso'oo Hanuun, qooda ifii ka lammeesso'oo, ka itti aanu deebisane ijaarane. Ilmi Berekiya'aa Meshulaam mana ifii duraan, ka itti aanu deebisee ijaare. **31** Namichi worqii tumu Malkiyaan haga mana tajaajiltoota Galma Waaqaatii fi mana daldaltootaa ka fuul dura karra, «Karra eeddo'oo» jedhantuu fi kutaa manaa ta addee dalleenni dhaqee itti dabuun gubba'aa, ka itti aanu deebisee ijaare. **32** Worri worqii tumuu fi daldaltooti, wodhakkaa kutaa manaa, ta addee dalleenni dhaqee itti dabuu fi karra hoole'ee jirtu deebisane ijaarane.

4 Nuuti Yihudooti dalleya deebinne ijaariisa akka jalqanne Sanbalaax yennaa dhage'e, aaree guddoo mufatee, nutti murge. **2** Inni jaalota ifitiin fi loltoota Samaariya'aa duratti, «Yihudooti dadhabooti tun maan huiisatti jiran? Isaan dalleya deebisane hin ijaaranii? Isaan ciincaa dhikeessaaranii? Isaan guyyuma tokkotti hujanee fixaaranii? Isaan dhakaa gubatee caccabee tuulame kanaan akkuma inni jirutti deebisane ittiin ijaaruu hin dande'anii?» jedhe. **3** Xobiyaan Amootichi ka isa bira jiru, «Dalleya dhaka'aa ka isaan ijaariisatti jiranu san, jeedalti takka adoo irra baate caccassitee jissisa dandeetti!» jedhe. **4** Ani Nahimiyaan, «Ee Waaqa keenna! Nuuti waan tuffatanneef nuu dhage'i; arraba isaanii matuma isaaniittii deebis; akka isaan saamamanuuf, biyya ormaatitti dabarsii isaan kenni. **5** Isaan nu worra ijaaru waan arrassaneef, yakkaa isaanii hin dhossin; cubbuu isaaniille fuula keeti duraa akka baddu hin godhin» jedhee daadimadhe. **6** Maarre kolbaan huiisaaf dharraa waan qadduuf, nuuti dalleya deebinne ijaarree, haga dheerinna dalleyaa geessisiisaf wodhakkeessinee, dalleya mara wol geessinne. **7** Sanbalaaxii fi Xobiyaan, worri Arabaatii fi worri Amoonii, worri Ashidoodiille akka nuuti dalleya Yersaaleemii deebinne, akka dansaa ijaariisatti jirruu fi addee duwwaale akka duuchine yennaa dhage'ane, isaan guddoo aarane, **8** isaan martinuu

gara Yersaaleemii dhufanee, loliisaa fi jeeqiisaaf wolitti qabamane mala dhowane. **9** Nuuti ammoo gara Waaqa keennaa daadimannee, isaan ifi irraa dhooggatiisaaf eeddota halkanii fi guyyaa eegamu godhane. **10** Yoos kolbaan Yihuda'aa, «Nuuti ba'aa ba'atiisa waan dadhanneef, caccabaan woyiille guddoo waan bacateef, nuuti dalleya ijaariisa hin dandeennu» jedhane. **11** Diinoti keenna, «Adoo isaan hin beekin yookiin adoo isaan womaa hin dhaggin, nuuti dursinee isaanitti dhunnee isaan iijeennee, hujii isaanii dhaabbachiinna» jedhane. **12** Yihudooti worri adaala diinota keennaa le'anuu, diinoti keenna addee maraa dhufanee nu loliisaaf, mala nuuti dhowane yennaa hedduu nutti himane. **13** Tanaaf ani namoota dalleya duubaan addee ijaarsi hin fixamin, shallaagaa, ebo'oo fi guubee qabachiisee, maatii maatii'niin kushee qabachiise. **14** Ani akka kolbaan sodaatte dhaggee, kolba'aa fi sooreyyii isaanitiin, qondaalotalle'een, «Diinota keessan hin sodaatina'a. Waaqi guddaan sodaatamaan, worra keessaniif, ijoollee teessaniif, haadhoti manaa teessaniif, maatii teessaniif akka isiniif lolu qaabadha'a» jedheen. **15** Diinoti keenna mala isaanii akka nuuti beenne dhage'annee, Waaqille yaada isaanii akka hongeesse yennaa hubatane, nuuti martinuu gara dalleya deebinne ijaariisaa dachaane. **16** Guyyaa san irraa jalqabee, namoota kiyya keessaa gamisi isaanii hujii ijaarsaa hujane; gamisi isaanille eboo, wontee, guube'ee fi meya lolaa hidhatanee eeddoo dhaabbatane. Sooreyyiin teennalle kolba'aaf qarqaarsa guutuu kennituun, **17** kolbaan dalleya deebittee ijaartiyyu. Worri waan dalleya ittiin ijaaranu ba'atuuyyuu, harka tokkoon hujii hujaa, harka kaaniin meya woraanaa qabatanee diina ifi irraa dhooggatiisaaf qophowaneeraniyyu. **18** Worri dalleya ijaaru marti yennaa dalleya ijaaru, shallaagaa ifi hidhatti hidhatee ijaaraayyu. Namichi tultullaa afuufu na biraa hin gorre. **19** Ani kolba'aan, sooreyyii'ii fi qondaaltota isaanitiin, «Huijin hujii guddo'oo fi badhoo waan teeteef, nuuti dalleya irra wol irraa faffagaanneerra. **20** Qoonqoo tultullaa yoo dhageettane, gara keenna birmadha'a. Waaqi keenna nu'uuf hin lola» jedheen. **21** Maarre guyyuma guyya'aan, dayya'a boru'utii haga halkan urjiin bayutti namoota keenna keessaa gamisi dalleya ijaaraa, gamisi eboo qabatanee eegaaraniyyu. **22** Anille yennaa san kolba'aan, «Halkan eegaa, guyyaa akka nuuf hujanu namooti martinuu tajaajiltoota ifii woliin qachaa Yersaaleemii keessa bulanuu ti» jedheen. **23** Maarre anille yookiin worri kiyyalle yookiin tajaajiltooti tiyyalle yookiin namooti eeddoo na gula deemanulle nami tokkolle woyaa teenna ifi irraa hin baafanne. Yennaa bisaan dhaquuyyuu namii tokkolle meya ifii ka woraanaa harka middicha irraa lafa hin keenne.

5 Yennaa takka dhiiraa fi dubartiin Yihudootaa hedduun, Yihudoota sooreyyii ifii mormanee iyyatiisa jalqabane. **2** Isaan keessaa gariin, «Nuuti maatii hedduu qanna; akka nyaannee jiru'uun leenuuf, midhaan dhaggachuu nu barbaachisa» jedhane. **3** Worri dhibiin, «Bara beelaa midhaan dhaggatiisaaf, fichaa keenna, addee woyinii teennaa, mana keennalle qassiinneerra» jedhane. **4** Worri dhibiille, «Fichaa keennaa fi addee woyinii teennaatiif, gibira

mootumma'aa kaffaliisaaf beese liqeeffanneerra. **5** Nuuti akkuma Yihudoota kaanii Yihudoota; ijoolleen teennalle akkuma ijoollee isaanii ti; te'uu malee nuuti ijoollee teenna akka garboota te'anuu gooneerra; ammumaayyuu ijoolleen teenna ta durraa gariin garboomaneeran; fichaa keennaa fi addeen woyinii teenna waan nu irraa fudhatamaneef, nuuti hunna dhanneerra» jedhane. **6** Ani yennaa iyyata isaanii kana dhage'e guddoo aare. **7** Guddisee itti yaadeen duuba, worra gugurda'aa fi qondaaltotaan, «Isin attam kolbaa teessan irraa dhala liqa'aa fudhattan!» jedhee aaladhe; isaan woliin dubbii tana ilaaliisaaf gumii guddoo waamee, **8** «Nuuti haga daadennetti, worra keenna Yihudoota ka gosa dhibi'itti gurguramane wodiisatti jirra; amma ammoo isin worrummaan keessan garba te'anee akka isinitti gurguramanu hunnaan godhiisatti jirtan!» isaaniiin jedhe. Isaan waan jedhanu dhabanee cadhisane. **9** Maarre ani, «Wonni isin hujisatti jirtanu dansa'aa moti; akka worri diina keennaa nu hin qanessine, isin Waaqa sodaatiisaan ideemina maltane. **10** Anii fi worri kiyya, tajaajiltooti tiyyalle beese'ee fi midhaan kolba'aaf liqeessineerra. Dhala liqa'aa fudhatiis hafuu ti. **11** Fichaa isaanii, addee woyinii isaanii, oorruu muka ejersaa isaanii, mana isaanille deebisa'aaf; akkasuma dhala beese'ee, dhala midhaanii, dhala woyinii'itti fi zayitii'ii ammuma lakkisa'aaf» jedheen. **12** Achiin duuba worri gugurda'aa fi qondaaltoti, «Nuuti waan mara hin deebinna; waan tokkolle deebinee isaan irraa hin barbaannu; akkuma ati jette hin goona» jedhane. Ani hayyoota waamee, sooreyyiin akkuma waadaa galane akka godhanu, akka kakachiisanu godhe. **13** Achiin duuba ani hiituu hidhaa hiikadhee, hargufee, «Maarre nama waan waadaa gale kana hin goone, manaa fi karra isaa irraa Waaqi isa hargufuu ti! Hargufamee duwwaa hafuu ti!» jedhe. Gumiin martinuu, «Ameen» jettee Mooti Waan Maraa galateeffatte. Worri gugurda'aa fi qondaaltoti akkuma jedhane godhane. **14** Artashaastaan woggaa diddameessoo isaatitti mootii te'ee, haga woggaa soddonii lammeessoo isaatitti, ani biyya Yihuda'aa bulchiisaaf filamee woggaa kudha lama bulche keessatti, anii fi worri kiyya sagalee bulchaa tokkoof malte hin nyaanne. **15** Bulchitooti anaan dura biyya bulchaa turane, ba'aa ulfaattuu kolba'atti fe'anee, sagalee'ee fi daadhii woyinii'ii irratti dabalane, meetii sheeqelii afurtama fudhataa turane. Tajaajiltooti isaanituu kolbaa irratti gootomanee turane. Ani ammoo Waaqa waan sodaadhuuf, akkas hin goone. **16** Ani hujii dalleya kanaatiif ifi kenne malee, lafalle hin bitanne; tajaajiltooti tiyya ta hujii'ii wolitti qabantelle akkasuma tolchite. **17** Gosa biyya adda addaa worra adaala keennaa gara keenna dhufane irratti dabalamanee, Yihudootaa fi qondaaltoti namoota dhibbaa fi shantamatti qorii tiyyatti nyaataa ture. **18** Guyyuma guyya'atti sangaa tokkoo fi hoolota cocooma jaa, lukkuu hedduu, guyyaa kudhan kudhanitti daadhii woyinii'ii ta gosa adda addaatiitti qophowaayyu. Te'uu malee, ba'aan ulfaattuun kolbaa irra waan jirtuuf, sagalee bulchaa tokkoof malte ani hin gaafanne. **19** Ee Waaqa kiyya, waan ani kolbaa tanaaf godhe mara qaabadhuutii, naaf arjoom.

6 Karra dalleyaattiti cufanaa godhuu dhabulle, addeen duwwaan adoo hin hafin dalleya deebisee akka ani ijaare Sanbalaax, Xobiya'aa fi Geshemiin Arabichi, diinoti keenna worri kuunille yennaa dhage'ane, **2** Sanbalaaxii fi Geshem nama natti erganee, «Koyiitti olloota diida Onoo jedhamutti dhaggamu keessaa tokkochatti wol dhagginaa» jedhane. Isaan ammoo na miidhiisaaf yaadatane. **3** Maarre anille ergantoota isaanitti ergee, «Ani hujji guddoo waan hujjisatti jiruuf, gad dhufuu hin dande'u; haga ani dhiisee gara keessan gad dhufutti, hujjiin maaf dhaabbatti erge?» jedheen. **4** Isaan yennaa afur erguma tana natti ergane; anille deebuma tana isaanii deebise. **5** Sanbalaax tajaajiltoota ifii keessaa tokkotti xalayaa banaa chaappaa hin qanne kennee, erguma durii san itti himee, yennaa shaneesso'oo gara kiyya erge. **6** Wonni xalayaa san keessatti barreeffameeru, «Atii fi Yihudooti mootummaa irratti ka'iisaaf yaaddanee dalleya deebittanee ijaarisatti akka jirtanu, gosa kolbaa adaala kana jirtu oddu'utti odeeffameera; dubbiin tun dhugaa te'uu isi'ii Geshem natti himeera; akka odeeffama kanaattiti ati mootii isaanii te'iisaaf halchita. **7** Ati mootii Yihudootaa akka teete Yerusaaalem keessatti raagota si'iif lassanu kaafatteerta; maarre dubbiin tun mooticha bira waan geettuuf, anii fi ati woliin mari'annaa koy!» jedha. **8** Ani ammoo, «Dubbiin tun waan ati ifi keessaa fuutee dubbatte; wonni ati jettu tokkolle dhuga'aa moti» jedhee isaaf deebise. **9** Isaan, nu'uun, «Harki isaanii irraa bu'ee hujji dadhaban; hujjille adoo hin fixamin hafu'uu jirti» jedhanee yaadaa, marti isaanii nu sodaachisuu barbaadane; ani ammoo, «Ee, Waaqa hunna na jabeessi!» jedhee daadimadhe. **10** Gaafa tokko ani gara mana Shemaa'iyaa ilma Dalaa'iyaa akaakoo Mahexaabellii ka manni itti cufameeruu dhage; innille, «Namooti halkanii si ijjeesiisaaf waan dhufaanuuf, anii fi ati dhandhee Galma Waaqaa keessatti, balbala cufannee dhokannuu ti» naan jedhe. **11** Ani ammoo, «Ani nama baqatee dhokatu? Yookiin nami akka kiyyaa jirru ifii fayyifatiisaaf Galma Waaqaa keessatti hin dhokataa? Ani Galma Waaqaa keessatti hin dhokadhu!» jedhe. **12** Sanbalaaxii fi Xobiya'atti, namichi kun akka na irratti raaga dubbattuuf beese'een bitane malee, Waaqi akka isa hin ergin hubadhe. **13** Ani sodaadhee waan kana godhiisaan cubbuu akka hujuuf, maqaa badaa ittiin na fokkisiisanu akka ani qabaadhuuf inni natti bitame. **14** Anille, «Ee, Waaqa kiyya, Xobiya'aa fi Sanbalaax fa'a akkasuma No'aadiyaa raagittii, raagota worra dhibii ka na sodaachisane akka hujji isaaniitti ilaali!» jedhee daadimadhe. **15** Ijaarsi dalleyaa guyyaa shantamii lama keessatti ji'a Elul jedhamu keessa gaafa guyyaa diddamii shanii fixame. **16** Diinoti keenna gosi adda addaa ta adaala keennaa marti waan kana yennaa dhage'ane, hujjiin tun qarqaarsa Waaqaatiin akka hujante hubatane, qaanowanee sodaatane. **17** Yennaa san qondaallan biyya Yihuda'aa xalayaa hedduu gara Xobiya'aa erganee, Xobiyaalle deebii isaanii deebise. **18** Sababille Xobiyaan intala Shekaaniyaa ilma Araa waan fuudheeruuf, akkasuma ilmi isaa Yehohaanaan intala Meshulaamii ilma Berekiyaa waan fuudheeruuf, Yihudoota keessaa namooti

hedduun isaaf kakataneeran. **19** Itti dabalaneelle hujji isaa dansaa natti himaa, waan ani dubbadhulle isatti himaa turane; Xobiyaalle na sodaachisiisaaf xalayaa natti erga ture.

7 Dalleenni deebi'ee ijaaramee, cufanaan itti keyameen duuba, worra karra eeguuf, worra faarfatuuf fi worra Lewwotaatiifi hujjiin isaanii kennanteef. **2** Anille qachaa Yerusaalemii akka bulchanuuf, namoota lama file; isaanille obboleessa kiyya Haanaanii fi Hanaaniya'a; Hanaaniyaan nama itti gaafatamaa kushe'ee, nama addatama'aa fi nama namoota hedduu caalaa Waaqaa sodaatu. **3** Anille, «Barii haga aduun o'itutti karri Yerusaalemii akka hin bananne, galgala worri karra eegu adoo hin galin dura karra cufee akka danqaru, akkasuma Worra Yerusaaalem keessa le'u keessaa eeddota filanee, gariin addee eegamuu malte akka eeganu, gariin adaaluma mana ifii akka eeganu fila'a» jedhee isaan ajaje. **4** Qachaana Yerusaalemii badhaa gudda'a; kolbaan qachaa san keessa leetu ammoo diqqo'o; manni hedduulle itti ijaaramee hin jiru. **5** Waaqi akka ani qondaaltotaa fi bulchitoota, kolbaalle wolitti qabee akka hidda dhaloota isaaniittii galmeessu na kakkaase; ani galmee hiddi dhaloota worra qara booji'amee deebi'ee irra jiru dhagge; ani barreeffama asiin gad jiru keessatti dhagge: **6** Worra Nebukadnezaar mootiin Baabilonii booji'eeruun, gara Yerusaalemii fi Yihuda'aa deebi'anee, tokko tokkoon isaaniituu gara qachaa ifii galane, **7** sooreyyiin isaanii Zarubaabel, Iyaasuu, Nahimiyya, Azaariyaa, Raa'amiyaa, Nahamaani, Mordekaayi, Biilshaan, Miispheret, Biigwaayi, Nehumii fi Ba'anaah. **8** Sanyiin Faaroshii kuma lamaa fi dhibba tokkoo fi torbaatamii lama; **9** sanyiin Shefaaxiya'aa dhibba sadii fi torbaatamii lama; **10** sanyiin Ara'aa dhibba jaa fi shantamii lama; **11** sanyiin Iyaasu'uutii fi sanyii Yo'aabii ka te'e, sanyiin Fahat-Mo'aabii kuma lamaa fi dhibba saddeetii fi kudhanii saddeeti; **12** sanyiin Elaamii kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi shantamii afur; **13** sanyiin Zaatu'uu dhibba saddeetii fi afurtamii shan; **14** sanyiin Zakaayii dhibba torbaa fi jaatama; **15** sanyiin Binu'uu dhibba jaa fi afurtamii saddeeti; **16** sanyiin Bebaayii dhibba jaa fi diddamii saddeeti; **17** sanyiin Azigaadii kuma lamaa fi dhibba sadii fi diddamii lama; **18** sanyiin Adoniqaamii dhibba jaa fi jaatamii torba; **19** sanyiin Biigwaayii kuma lamaa fi jaatamii torba; **20** sanyiin Aadiinii dhibba jaa fi shantamii shan; **21** gosi Ateerii, sanyiin Hsiqiyaa sagaltamii saddeeti; **22** sanyiin Hashumii dhibba sadii fi diddamii saddeeti; **23** sanyiin Bezaayii dhibba sadii fi diddamii afur; **24** sanyiin Haarifii dhibba tokkoo fi kudhanii lama; **25** sanyiin Giibe'onii sagaltamii shan. **26** Kolbaan Betliheemii fi Netofa'aa dhibba tokkoo fi saddeetamii saddeeti; **27** kolbaan Anaatootii dhibba tokkoo fi diddamii saddeeti; **28** kolbaan Beti-Azimaawetii afurtamii lama; **29** kolbaan Kiriyat-Ya'ariimii, kolbaan Kefiira'aatii fi Berootii dhibba torbaa fi afurtamii sad; **30** kolbaan Raama'aatii fi Geba'aa dhibba jaa fi diddamii tokko; **31** kolbaan Miikmaashii dhibba tokkoo fi diddamii lama; **32** kolbaan Bet'elii fi Aayii dhibba tokkoo fi diddamii sad; **33** kolbaan Neboo dhibii'ii shantamii lama; **34** sanyiin Elaamii

dhibi'i kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi shantamii afur; **35** sanyiin Haariimii dhibba sadii fi diddama; **36** sanyiin Yeriko'oo dhibba sadii fi afurtamii shan; **37** sanyiin Lodii, sanyiin Haadiiditii fi sanyiin Onoo dhibba torbaa fi diddamii tokko; **38** sanyiin Senaa kuma sadii fi dhibba sagalii fi soddoma; **39** Hayyooti: Sanyii Yedaa'lya'aa keessaa sanyiin Iyaasu'uu dhibba sagalii fi torbaatamii sad; **40** sanyiin limerii kuma tokkoo fi shantamii lama; **41** sanyiin Faashihurii kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi afurtamii torba; **42** sanyiin Haariimii kuma tokkoo fi kudhanii torba. **43** Lewwooti: sanyiin Iyaasu'uu, maatiin Qadmi'eliitii fi Hodaawiya'aa torbaatamii afur; **44** faarfattoota keessaa: sanyiin Asaafii, dhibbaa fi afurtamii saddeeti; **45** Worra karra eegu keessaa: sanyiin Shaalumii, sanyiin Ateerii, sanyiin Xalmoonii, sanyiin Aquubii, sanyiin Haxiixa'aatii fi Shobaayii dhibba tokkoo fi soddomii saddeeti. **46** Worri tajaajiltoota Galma Waaqaa: sanyii Zihaa, sanyii Hasufa'aa, sanyii Xabaa'otii, **47** sanyii Qerosii, sanyii Si'aa, sanyii Faadonii, **48** sanyii Lebaana'aa, sanyii Hagaaba'aa, sanyii Shalmaayii, **49** sanyii Haanaanii, sanyii Giidellii, sanyii Gahaarii, **50** sanyii Re'aaya'aa, sanyii Resiinii, sanyii Neqoda'aa **51** sanyii Gaazaamii, sanyii Uza'aa, sanyii Faaseha'aa, **52** sanyii Besaayii, sanyii Me'uniimii, sanyii Nefushesiimii, **53** sanyii Baqbuqii, sanyii Haqufa'aa, sanyii Harhurii, **54** sanyii Baazliitii, sanyii Mehida'aa, sanyii Haarsha'aa, **55** sanyii Baarqosii, sanyii Siisera'aa, sanyii Tama'aa, **56** sanyii Nesiiya'aatii fi sanyii Haxiifa'aa ti. **57** Sanyii tajaajiltoota Solomoonii keessaa: sanyii Soxaayii, sanyii Soferetii, sanyii Firiida'aa, **58** sanyii Ya'ala'aa, sanyii Daarqonii, sanyii Giidellii, **59** sanyii Shefaaxiya'aa, sanyii Haxiilii, sanyii Fokeret-Hasbaayimii fi sanyii Amoonii ti. **60** Sanyiin tajaajiltoota Galma Waaqaa martii fi sanyiin tajaajiltoota Solomoonii wolumatti dhibba sadii fi sagaltamii lama. **61** Worri qachaa Tel-Melaatii irraa, qachaa Tel-hareshaatii irraa, qachaa Keruubii irraa, qachaa Adoniitii fi qachaa limerii irraa deebi'anee dhufane ammoo sanyii isaanii yookiin abuubota isaanii Israa'el akka te'ane mirkaneessiisa hin dandeenne. **62** Isaanille sanyii Delaaya'aa, sanyii Xobiya'aatii fi sanyii Neqoda'aa ti; laakkossi isaanii dhibba jaa fi afurtamii lama. **63** Ammalle, hayyoota keessaa: sanyiin Habaaya'aa, sanyiin Haqoziitii fi Baarzilaayii ka intala Baarzilaayii Giilaadichaa fuudhee maqaa kanaan waamamane; **64** worra akka hidda dhaloota isaanititti barreeffame keessaa maqaan sanyii isaanii waan dhabameef, isaan akka qulqullummaa hin qannetti laakkowamane, hujii hayyuma'aa keessaa baasane; **65** Bulchaan Yihudootaa, «Haga hayyuun Uriimii fi Tumiimiin tajaajilu dhaggamutti sagalee woyyitti hin nyaatina'a» jedhee isaanitti hime. **66** Laakkossi worra booji'amee deebi'ee wolumatti kuma afurtamii lamaa fi dhibba sadii fi jaatama. **67** Kana biratti laakkossi tajaajiltoota isaanii dhiiraa fi dubartiin kuma torbaa fi dhibba sadii fi soddomii torba; isaan faarfattootalle dhiiraa fi dubartii dhibba lamaa fi afurtamii shan qaban. **68** Fardooleen isaanii dhibba torbaa fi soddomii jaa; gaangoleen isaanii dhibba lamaa fi afurtamii shan; **69** Gaalota dhibba afurii fi soddomii shanii fi harreelee kuma jaa fi dhibba torbaa fi diddama

qaban. **70** Dura aantoti firaa gariin hujii tanaaf kennansa kennane. Bulchaan biyyaa worqii gara kiiloo saddeetii, qorii boboolliitii shantama, woyaa hayyootaa dhibba shanii fi soddoma kenne. **71** Dura aantoti firaa gariin worqii gara kiiloo dhibbaa fi jaatamii saddeetiitii fi meetii gara kiiloo kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi shantamaa Galma Waaqaa deebisane jaa'isaaf kennane. **72** Kolbaan worri hafane wolumatti worqii gara kiiloo dhibbaa fi jaatamii saddeetii, meetii gara kiiloo kuma tokkoo fi dhibba tokkootii fi woyaa hayyootaa jaatamii torba kennane. **73** Maarre Hayyooti, worri Lewwootaa, eeddooti karraa, faarfattooti, kolbaan worri kuunille, tajaajiltooti Galma Waaqaa, Israa'elooti martinuu qachaa ifii keessa qubatane.

8 Kolbaan Israa'elii martinuu ji'a torbeesso'oo qachoota ifiititti qubatte; ji'a san guyyaa qaraa kolbaan duudiin Yerusaleemitti karra «Karra bisaanii» jedhamu fuula duratti gara keessaatiitti tokkummaan wolitti qabante; isaanille Izraa barreessaa kitaabaa, «Kitaaba Seera Muuse'ee ka Waaqi kolbaa Israa'eliitii kenne fidi!» jedhanee gaafatane. **2** Ji'a torbeesso'oo, guyyaa qaraa Izraan hayyichi nami hubatuu dande'u duudiin: dhiirti, dubartiin, diqqa'aa fi guddaan addee wolitti qabamaneeranutti Kitaaba Seeraa fide. **3** Inni gara gumii karra bisaanii fuula dura jirtuu garagalee, dhiiraa fi dubartii, akkasuma worra wo hubatuu dande'u duratti ganamaa haga orra'aa, qoonqoo guddo'oon dubbise; kolbaan duudiin Kitaaba Seeraa san akka dansaa dhageette. **4** Izraan barreessaan kitaabaa waan irra dhaabbatane dubbatanu ta mukaa, guyyaa haajaa akkasii kanaaf irra dhaabbatisaaf hujante irra dhaabbate; gara harka isaa middaatiin Matiitiyaan, Shemaan, Anaayaan, Uriyaan, Hilqiyaanii fi Ma'aseyaan, gara harka isaa bita'aatile'een Phedaayaan, Miishaa'el, Malkiyaan, Hashum, Haashabadaanaan, Zakaariyaasii fi Meshulaam isa cinaa dhaabbataneeran. **5** Izraan addee ol kaate irra waan dhaabbateeruf, kolbaan duudiin gara isaa ilaalisatti jirtiyyu; akkuma inni Kitaaba san baneen, isaan martinuu ka'anee dhaabbatane. **6** Izraalle Mootii Waan Maraa Waaqa guddicha leellise; kolbaan duudiin harka ifii ol qabatee «Ameen, ameen!» jette; achiin duuba adda ifiille'een lafatti gad jidde Mootii Waan Maraatiif sagadde. **7** Achiin duuba isaan martinuu ka'anee, adduma jiranutti dhaabbatane; worri Lewwootaaalle, Iyaasuun, Baaniin, Sherebiyaan, Yaamiin, Aquub, Shaabetaay, Hodiyaan, Ma'aseyaan, Qeliixaan, Azaariyaan, Yozaabaad, Haannaanii fi Phelaayaan Kitaaba Seeraa san kolbaa hubachiisane. **8** Isaanille Kitaaba Seera Waaqaa san kolba'aaf dubbisane, akka wonni dubbifamu kolba'aaf galu hiikaneen issane. **9** Kolbaan duudiin waan Seerri jedhu yennaa dhageette waan bootteef, Nahimiyaan bulchaan biyyaa, Izraan hayyichi barsiisaan kitaaba seeraatii fi Lewwooti worri seera hiikaneen kolbaa barsiisane, «Guyyaan kun Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif woyyicha waan te'eef, isin hin gaddina'a, hin bowna'a!» jedhanee isaan duudi'tti himane. **10** Nahimiyaan, «Dhaqa'aatii sagalee filante nyaadha'a; untuu mi'oottuulle una'a! Worra hin qannelle'eef irraa qooda'a! Guyyaan kun guyyaa Mootii Waan Maraa

keennaaf woyyoomeruu; gammadi Mootii Waan Maraa isiniif kennu jabeenna keessan waan te'eef, hin gaddina'a!» jedhe. **11** Worri Lewwootaalle kolbaa duudi'iin, «Guyyaan kun woyyicha waan te'eef, cadhisa'a», hin gaddina'a!» jedhane caddhiisaane. **12** Kolbaan duudiiin jechoota isaaniiif dubbifame waan hubataneef, nyaatiisaa fi uniisaaf, waan qabanu irralle'ee worra dhibi'iif goodiisaaf, gammadiisaafille gara mana mana ifii galane. **13** Guyyaa lammeeesso'oo worri sooreyyii firaa duudiiin hayyootaa fi Lewwoota waliin jechoota Seera sanii baratiisaaf, Izraa barsiisaa Seera Kitaabaa biratti wolitti qabamane. **14** Isaanille ajaja Mootiin Waan Maraa karaa Muuse'eetiin kenne keessatti, «Ji'a torbeesso'oo keessa yennaa jila gosee'ee jilifatanu, kolbaan Israa'elii gosee keessa teetuu ti!» jedhu, Seera keessatti bareeffameeruun dhaggane. **15** Maarre isaan, «Akkuma barreeffametti gosee ijaariisaaf gaaratti ol baya'aatii, dameelee ejersa zayiti'iiti fi ejersa badda'aa, dameelee muka dakkaraa, meexxi'i fi dameelee muka baala-qabeeyyi'i fida'a!» jedhane, qachoota isaanii duudii fi Yerusaalem keessatti lassane. **16** Tanaaf kolbaan baatee dameelee mukaa fiddee, tokko tokkoon isaanii heellichoo mana ifii irratti, dalleya mana ifiiti fi dalleya Galma Waaqaa keessatti, badhinna kara bisaanii jedhamutti, badhinna kara Efreemii duralle'etti gosee ijaarane. **17** Namooti biyya itti booji'amanee deebi'ane duudiiin gosee ijaarratanee keessa tee'ane; eegii bara Iyaasuu ilma Nuniitii haga guyyaa saniitti kolbaan Israa'elii akkas gammaddee hin beettu; gammadi itti dhage'amelle akka malee gudda'a. **18** Izraan guyyaa duraatii jalqabee haga guyyaa muummeffata jilaattiti, guyyuma guyya'aan Kitaaba Seera Waaqaa keessaa dubbise; isaan jila san haga guyyaa torbaa jilifatan; akkuma Seerri ajajutti guyyaa saddeetesso'oo aadaan muummeffata jilaa godhame.

9 Ji'uma san gaafa guyyaa diddamii arfeesso'oo Israa'elooti marroo cubbu'utiif akka gaddane mudhiisaaf woyaa gaddaa uffatane, bukuu mataa ifii irratti firifatane, laamiisaaf wolitti qabamane. **2** Worri sanyii Israa'elii te'ane martinuu worra ormaa irraa gargar bayanee dhaabbatane, cubbuu ifii hujanee fi abbootiin isaanii hujje duudii dhugaa-baasane. **3** Adduma dhaabbatanetti saatii sadiif kitaaba Seera Mootii Waan Maraa ka Waaqa isaanii, isaaniiif dubbifame; akkasuma saatii sadiif cubbuu ifii dhugaa-baasaa Mootii Waan Maraa Waaqa ifiitiif sagadane. **4** Iyaasuun, Baani, Qadmi'el, Shebaniyaan, Buni, Sherebiyaan, Baanii fi Kenaan fa'a, yaabbannoo worri Lewwootaa irra bayanu irra dhaabbatane, qoonqoo guddoo'oon gara Mootii Waan Maraa Waaqa ifii daadimatane. **5** Lewwooti worri Iyaasuu, Qadmi'el, Baani, Hashabniyaa, Sherebiyaa, Hodiyyaa, Shebaniyaa fi Fitaahiyya jedhamanu, «Ka'a'aatii Mootii Waan Maraa Waaqa keessan ka bara baraa leellifadha'a! «Maqaan keeti ulfaataan, ka galataa fi eebba duudii irra ol aanu leellifamuu ti!» jedha'a!» jedhane. **6** Achiin duuba kolbaan Israa'elii, «Ee Mootii Waan Maraa! Mootiin Waan Maraa si qofa. Ol-gubbaa, ol-gubbaa ol-gubbootaalle dada isaan keessaa waliin, lafaa fi waan isii irra jiru duudii, abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru duudii sittuu dade. Ati isaan duudi'ifuu jiruu kennite; dadi ol-

gubba'aa si'iif sagaddi. **7** «Ati Mootii Waan Maraa Waaqa Abraam filattee, biyya Kaldootaa Ur keessaa baatee, maqaa isaa «Abrahaan» jettee moggaatee. **8** Akkasuma inni si'iif addatamaa akka te'e dhaggitee, biyya kana'aanotaa, biyya Heetotaa, biyya Amoorotaa, biyya Pherizotaa, biyya Yibusootaati fi Girgaashotaa isaa fi sanyii isaatiif kenniisaaf waadaa galte. Ati qajeelaa waan teeteef, waadaa galte isaaf muummessite. **9** «Biyya Gibxi'iitiitti rakkinna abbootii teenna dhaqqabe dhaggitee, abbaayaa diintuu birattille iyya isaanii dhageettee, **10** mootiin Gibxi'i, qondaaltoti isaati fi kolbaan lafa isaa irra leetu attam akka kolbaa teeti hucucane waan beetteef, baasaa fi bilbaasa hujjee itti mudhitte. Tana waan gooteef, gurri keeti haga adhaa ol ka'eera. **11** Abbaayaa fuula isaanii duratti gargar qooddee, lafa godduu irra akka dabaranu goote. Akka dhakaa abbaayaa qile'etti qolaanfamuu, worra isaan ari'aa turelle qile'etti qolaansite. **12** Kolbaa teeti ammoo, guyyaa utubaa duumensaatiin, halkanille karaa isaan irra deemanu akka isaanii issuuf, utubaa ibiddaatiin soorressite. **13** «Ati ol-gubbaa irraa gara gaara Siina'aa gad buutee, isaanitti dubbattee, seera qajeela'aa fi muraa dhuga'aa, sirnaa fi ajaja dansaa isaanii kennite. **14** Sanbata keeti woyyichalle akka beekanu gootee, karaa garbicha keeti Muuse'eetiin, ajaja, sirnaa fi seera keeti isaanii kennite. **15** Yennaa beelayanelle ol-gubbaa irraa sagalee isaanii kennitee, yennaa dheebotanelle rassaa keessaa bisaan isaaniiif burqisiitte. Biyya isaanii kenniisaaf waadaa galtetti akka galanuuf isaan ajaje. **16** «Abbootiin teenna ammoo koortee, mataa jabaattee, ajaja keetiif ajajamuu didde. **17** Isaan ammoo ajajamuu didanee, bilbaasa ati isaan oddu'utti hujjelle dedhane. Mataa jabaatanee gara garbummaa ifii Gibxi'iitiitti deebi'isaaf nama isaan soorressu filatane. Ati ammoo Waaqa jaalala bara baraatiin guutanteertu, ka mufi'iif hin ariifanne, ka araarantu, arja'aa fi mararaa waan teeteef isaan hin lakkinne. **18** Isaan fakkii jabbii ifiiif hujanee, «Mootiin Waan Maraa ka biyya Gibxi'i keessaa nu baase kana» jedhane, isaan guddoo si faanshessane. **19** «Marartiin teeti guddoo waan teeteef, ati ammoo goomolee keessatti isaan hin lakkinne. Utubaan duumensaa guyyaa, utubaan ibiddaa ammoo halkan isaan soorresse. **20** Akka isaan barsiisuuf, Ayyaana keeti isaanii kennite. Manna isaan nyaatanuu fi bisaan unanu isaanii kennite. **21** Ati lafa goomolee'ee keessatti woggaa afurtama isaan qarqaarte. Isaan womaa hin dhanne, woyaan isaanii hin dulloonne, miilli isaaniille hin iitonne. **22** «Ati mootummootaa fi gosa biyya adda addaa Israa'eliiif kennitee, isaanille biyya sihoonii mootii Heshibooniiti fi Oogii mootii Baashaani qabatane. **23** Ati ijoollee isaanii akka urjoota ol-gubba'aa baceessitee, gara biyyaa abbootiin isaanii itti galanee akka qubatanu waadaa galteetti isaan galchite. **24** Ijoolleen isaaniille lafa Kana'aanii injifatanee qabatane; ati kolbaa achi keessa leetu mootota isaaniiti fi worra biyya sanii waliin akka fedhane akka isaan godhanuuf, harka isaanii keessa galchite. **25** Isaan qachoota gugurdaa ka dalleya dhaka'aa qabuu fi lafa laattuu, mana meya dadansa'aan guutamane, boolla bisaanii ta qotanteertu, addee woyni'iiti fi muka

ejersaa, akkasuma mukoota midhaanii hedduu qabatane. Maarre isaan nyaatanee quufanee gabbatane, waan dadansaa guddoo ati isaanii kennitetti gammadane. **26** «Duubarra ammoo ajajama didanee, si finqilane, Seera keeti irra duubatti deebi'ane. Raagota teeti worra akka isaan gara keeti deebi'anuu isaan xixe ijjeesane, kana godhiisaan guddoo si faanshessane. **27** Tanaaf harka diinota isaanii, worra isaan rakkisetti dabarsitee isaan kennitee, isaan yennaa rakkatane sitti iyyane; ati ol-gubbaa irraa isaaniif dhageettee, maratii teeti guddoo'oon, harka diinota isaanii keessaa worra isaan baasu sooreyyii isaaniif kennite. **28** «Isaan foora dhaggaaneen duuba ammoo, deebi'ane si duratti hantuu hujanee, atille harka diinota ol aantumma'aan bulchutti isaan lakkitte. Te'uu malee yennaa isaan deebi'ane sitti iyyane, ati ol-gubbaa irraa isaaniif dhageettee, maratii teeti guddoo'oon, yennaa hedduu isaan baache. **29** «Gara Seera keetii akka deebi'anuu, ati isaan gorsiteera. Isaan kooranee seera keeti didane; waan si duratti sirrii te'e ka nami eegatte ittiin le'u irratti ka'anee cubbuu hujane. Mataa jabaatane dudda sitti galanee morma jabeeffatane, dhage'isa didane. **30** Ati bara hedduu isaaniif ossattee, karaa raagota teetiitiin Ayyaana keetiitiin isaan gorsite; te'uu malee isaan si hin dhageenne. Tanaaf ati kolbaa ollaa isaaniitetti dabarsitee isaan kennite. **31** Ammalle ati Waaqa maratii guddoo qabu waan teeteef, isaan hin ganne yookiin hin balleessine. Ati Waaqa marara'a; arjaalle'e. **32** «Tanaaf amma, Waaqa keenna, ati gudda'a! Ati attam hunnaamessaa fi sodaatama'a! Ati Gondooro'oo fi jaalala keeti ka bara baraa ka eeddu! Rakkinna bara mootota Asooriitii jalqabee haga adhaalle nu irra, mootota teenna irra, qondaaltota teenna irra, hayyoota teenna irra, raagota teenna irra, abbootii teennaa fi kolbaa teeti mara irra geye qaabadhu! **33** Waan nu irra geye maraaf ati dhugaa qadda; nuuti yakkaameyyii teenulle, ati addatama'a. **34** Moototi teenna, qondaaltoti teenna, hayyooti teennaa fi abbootiin teenna Seera keeti hin eeganne. Yookiin ajaja keetii fi gorsa keeti hin qalbeeffanne. **35** Isaan mootummaa ifii keessatti, lafa badho'oo fi laattuu ati isaaniif kennite keessa, yennaa turaneeyyuu siif hin tajaajille; cubbuu ifii irraa hin deebine. **36** «Kunoo, nuuti adha lafa abbootiin teenna midhaan is'iitii fi waan dansaa isiin baachu akka nyaatanuuf, ati isaaniif kennite keessatti garboota teene. **37** Sababa cubbuu teennaatiif, wonni hedduun latti kennitu, mootota worra ati nu irratti mootonsiteef galti; Isaan nu'uu fi horii keenna irratti akka jaalatane godhan. Nuuti rakkinna guddaa keessa jirra. **38** «Sababa waan te'e san maraa, nuuti barreeffamaan wolii galtee tokko goona; qondaaltoti teenna, Lewwooti teennaa fi hayyooti teenna chaappaa itti godhan» jedhane.

10 Worri wolii galtee mallatteesse kanatti aananee jiran; Nahimiyyaa ilma Hakaaliya'aa ka biyya bulchu, Xidiqiyaa, **2** Seraayaa, Azaariyaa, Ermiyaas, **3** Phashihur, Amaariyaa, Malkiyyaa, **4** Haxushi, Shebaniyaa, Maluuk, **5** Hariim, Meremoot, Obaadiyaa, **6** Daani'el, Ginetoon, Baaruk, **7** Meshulaam, Abiyyaa, Miyaamin, **8** Maaziyyaa,

Biilgaayii fi Shemaa'iyaa; isaan kun worra hayyootaa ti. **9** Worra Lewwootaa keessaa ammoo, Iyaasuu ilma Azaaniya'aa, ilmaan Henaadaadii keessaa ammoo Biinuyi, Qadmi'elii fi, **10** firoottan isaanii, Shebaniyaa, Hodiyyaa, Qalixaa, Pheelaayaa, Haanaan, **11** Miikaa, Rehoob, Hashabiyyaa, **12** Zaakur, Sherebiyyaa, Shebaniyaa, **13** Hodiyyaa, Baanii fi Beniinu. **14** Sooreyyii kolba'aa keessaa ammoo, Phaaroosh, Phaahati-Mo'aab, Elaam, Zaatuu, Baanii, **15** Buni, Azigaad, Bebaayi, **16** Adoniyyaa, Biigwaayi, Aadiin, **17** Ater, Hisqiyyaa, Azur, **18** Hodiyyaa, Hashum, Bezaayi, **19** Hariif, Anaatoti, Nebaayi, **20** Maagphiyaashi, Meshulaan, Heziir, **21** Meshezaabi'el, Zaadoq, Yaaduwa, **22** Phelaatiyyaa, Haanaan, Anaayaa, **23** Hoshe'aa, Hanaaniyyaa, Hashub, **24** Haloheeshi, Philhaa, Shobeq, **25** Rehuum, Hashabnaa, Ma'aseyaa, **26** Ahiyyaa, Haanaan, Aanaan, **27** Maluuk, Haariimii fi Ba'ana'a. **28** Namootaan worra hafane keessaa ammoo, Hayyooti, Lewwooti, worri karra eegu, faarfattooti, tajaajiltotti Galma Waaqaa, akkasuma worra Seera Waaqaatiif jedhane kolbaa adaala san jirtu keessaa addaan ifi baasane maraa, dubartoota isaanii, ilmaan isaaniitii fi ijoollee durraa isaanii worra beekkumsaa fi hubantii qabu mara woliiin, **29** firoottan isaanii, qondaaltota isaanii wolitti dabalamanee, seera Waaqaa ka harka Muusee garbicha Waaqaatiin kenname gula deemiisaaf, ajaja, seerata fi sirna Mootii Waan Maraa Goottaa keennaa maraayyuu eegisaaf, yoo yak Kane abaaramiisaaf kakatane. **30** Nuuti ijoollee durraa teenna namoota biyya sanii akka hin heerumsinne, ijoollee durraa ta isaaniille ilmaan teenna akka hin fuusinne kakanne. **31** Namooti biyya sanii meya daldalaa yookiin midhaan gurguriisaaf, gaafa Sanbataa yoo fidane, gaafa Sanbataa yookiin guyyaa jilaa dhibiille, nuuti isaan irraa hin binnu. Woggaa torbeesso'ootii fichaa bulchinee foofachiinna; liqaa maralle hin lakkinna. **32** Nuuti tokko tokkoon keenna wogguma wogga'aan tajaajila mana Waaqa keennaatiif, sheeqelii harka sad keessaa tokko baasuu ifitti murre. **33** Kunille daabboo Waaqaaf kennantuuf, kennaa midhaanii ka guyyaa guyyaa'aan dhikaatuuf, kennansa ciinca'aa ka guyyaa guyyaa'a dhikaatuuf, guyyaa Sanbataatiif, baatii ji'ootaatiif, guyyaa jila beekkamanetiif, kennansa woyyichaa fi kolbaa Israa'eliitiif araara buusiisaaf ciincaa sababa cubbu'utiif dhikaattu, hujii mana Waaqa keennaa keessatti hujantu maraaf ka te'u. **34** Nuuti hayyooti, Lewwooti, kolbaalle, akka seera keessatti barreeffantetti, ciincaa Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf dhikaatu addee ciinca'aa irratti ciinssiisaaf, qoraan barbaachisu, maatii dhikeessitu murteessiisaaf, wogguma wogga'aan hixaa buufanna. **35** Nuuti wogguma wogga'aan midhaan galfannuu fi midhaan mukaa mara keessaa mataa mataa gara Galma Mootii Waan Maraa finna. **36** Ilma angafa tokko tokkoo keennaaf dhalate, gara hayyoota Galma Waaqa keennaa keessa tajaajilanuu geessinee, akkuma seera keessatti barreeffante, achitti Waaqaaf adda baanna. Akkasuma angafa loon keennaa, angafa hoolotaa fi re'oota teennaalle Waaqaaf adda baanna. **37** Itti daballeelle bukoo midhaan keennaa ka qaraa irraa, kennaa midhaan keennaa irraa, midhaan

mukaa mara irraa, daadhii woyni'ii haareya irraa, zayitii ejersaa irralle'ee hayyootaaf akka te'anu, Galma Waaqa keennaa keessatti addee meen itti galfamutti geessina; qachoota nuuti keessa hunu marattuu kudhan keessaa tokko worri guuru Lewwoota waan te'eef, kudhan keessaa tokko midhaan keenna Lewwootaaf geessina. **38** Yennaa Lewwooti kudhan keessaa tokko kana fudhatanu, hayyichi sanyii Aaronii isaan biratti dhaggama; worri Lewwootaa ammoo kudhan keessaa tokko ka guurane san keessaa, kudhan keessaa tokko gara Galma Waaqa keennaa fidanee addee meen itti galfamutti galchan. **39** Lewwootii fi kolbaan Israa'elii kennaa midhaan adda addaa, woynii haareyaa fi zayitii ejersaa addee meen Galma Waaqaa keyamuu fi addee hayyooti worri hujii irra jiranu, worri karra eeguu fi faarfattooti tee'anutti geessan; nuuti ammoo Galma Waaqa keennaa hin lakkinu.

11 Bulchitooti kolba'aa qachaa Yersaaleemii keessa le'ane; kolbaan worri hafane hixaa buufatane maatii kudhan kudhan keessaa tokko qachaa guddaa wooyicha Yersaalem keessa le'iisaaf filatamane, worri hafe ammoo qachoota dhibii keessa le'ane. **2** Kolbaalle namoota worra fedha ifitiin Yersaalem keessa le'iisaaf ifi kennane mara eebbiche. **3** Kolbaan Israa'elii gariin, hayyooti, Lewwooti, tajaajiltooti Galma Waaqaatii fi sanyiin tajaajiltoota Solomoonii qachoota lafa Yihuda'aa keessa jiranu lafuma ifii keessa qachaa ifii keessa le'ane. **4** Sanyii Yihuda'aatii fi sanyii Beniyaaminii keessalle'ee gariin Yersaalem keessa le'ane. Sanyiin Yihuda'aa: Atayaa ilma Uziya'aa, akaakoo Zakaariyaasii ti. Sanyiin isaa Amaariyaa, shefaaxiya'aa fi Mahalalelii sanyii Faaresille dabalata. **5** Akkasuma Ma'aseyaa ilma Baarukii, akaakoo Kolhozee ti. Sanyiin isaa ta dhibiin Shelaa Hazaayaa, Adaayaa, Yoyaariib fi Zakaariyaas. **6** Sanyiin Faaresii worri Yersaalem keessa le'ane, loltooti beekkamane, namoota dhibba afurii fi jaatamii saddeeti. **7** Sanyii Beniyaaminii keessaa: Sa'aaluu ilma Meshulaamii, akaakoo Yo'edii ti. Sanyiin isaa ta dhibiin Fedaaayaa, Qolaayaa, Ma'aseyaa, Itii'el, Yeshaa'iyaa. **8** Beniyaaminitti aananee, Gabaayii fi Silaayi, wolumatti sanyiin Beniyaaminii dhibba sagalii fi diddamii saddeetitti Yersaalem keessa le'e. **9** Yo'el ilmi Ziikrii toowataa isaanii ti; Yihudaan ilmi Hasenu'aa qachaa irratti itti aanaa toowataa qacha'aa ti. **10** Hayyoota keessaa: Yedaa'iyaa ilma Yoyaariibitii fi Yaakiin. **11** Seraaayan ilma Hilqiya'aa, akaakoo Meshulaamii ti. Sanyiin isaa Zaadoq, Meerayootii fi ka dur Galma Waaqaa keessatti hayyicha guddaa te'eeru Ahiixub fa'a. **12** Sanyiin Seraaya'aa worri Galma Waaqaa keessa tajaajilane wolumatti namoota dhibba saddeetii fi diddamii lama. Isaanille Adaayaa ilma Yerohaamii, akaakoo Felaaliya'aa ti. Sanyiin isaa Amzii, Zakaariyaas, Fash-Hurii fi Milkiyaa fa'a. **13** Sanyiin Adiya'aa, abbootiin firaa dhibba lamaa fi afurtamii lama. Isaanille Amashaayii ilma Azaari'elii akaakoo Ahazaayii ti. Sanyiin isaa Mashilemootii fi limer fa'a. **14** Sanyiin isaanii loltooti beekkamane dhibba tokkoo fi diddamii saddeeti. Toowataan isaanii Zabdi'elii ilma Hagdoolimii ti. **15** Lewwoota keessaa: Shemaayaa ilma Hashubii akaakoo Azriikaamii ti. Sanyiin

isaa Hashabiya'aa fi Buni fa'a. **16** Shabetaayii fi Yozaabaad, bulchitoota Lewwootaa, ta hujii Galma Waaqaatiin alaa ti. **17** Mataaniyaa ilma Miika'aa, akaakoo Zabdi, sanyii Asaafii, ka daadimata leellisaa faaru'uun faarfattoota Galma Waaqaa sooresse. Gargaaraan isaa Baqbuqiyyaa; Abdaan ilma shamu'aa, akaakoo Gaalaalii sanyii Yedutuu ti. **18** Wolumatti Lewwoota dhibba lamaa fi saddeettamii afuritti qachaa Yersaaleemii wooyicha keessa le'e. **19** Eeddooti Galma Waaqaa: Aquub, Xalmoonii fi firoottan isaanii wolumatti dhibba tokkoo fi torbaattamii lama. **20** Kolbaan Israa'elii ta dhibiin, hayyootaa fi Lewwooti worri hafane, qachoota Yihuda'aa keessa lafuma ifii keessa qachoota Yihuda'aa dhibii keessa le'ane. **21** Tajaajiltooti ammoo Galma Waaqaa gaara Ofeelii gubbaa le'ane; Zihaa fi Gishiphaan toowattoota isaanii ti. **22** Toowataan Lewwootaa ka Yersaalem keessa le'e Uzii ilmi Bunii, akaakoo Hashabiya'aa ti. Sanyiin isaa Mataaniyaa'aa fi Miika sanyii Asaafii, worra dur itti gaafatantoota faarfannaa Galma Waaqaa keessaa te'ee ti. **23** Dabareen guyyaa guyya'atti worra faarfattootaatiif kennamuu male akka kennamuuf, mooticha biraa ajajii bayeeru jiraayyu. **24** Sanyii Yihuda'aa ka te'e, sanyii Zera'aa, ilmi Meshezaabi'elii Fetaahiyaan mooticha biratti bakka bu'aa Israa'elii ti. **25** Kolbaan Yihuda'aa gariin qachoota asii gadii ka fichaa isaaniitiin cina'aa: qachaa Kiriyaat-Arabaatii fi olloota isaa keessa, qachaa Dhiiboonitii fi olloota isaa keessa, qachaa Yiqabzi'eliiiti fi olloota isaa keessa. **26** Akkasuma qachaa Yeshu'aa, qachaa Molaada'aa, qachaa Bet-Phaalexii, **27** qachaa Hazarshu'aalii, qachaa Bersheeba'aatii fi olloota isaa keessa, **28** qachaa Siiglaagii keessa, qachaa Mekona'aatii fi olloota isaa keessa, **29** qachaa En-Rimoon keessa, qachaa Zaarii'a'aa keessa, qachaa Yarmuutii keessa, **30** qachaa Zaano'a'aa keessa, qachaa Adunaamitii fi olloota isaa keessa, qachaa Laakiishiitii fi fichaa cinaa isaa keessa, qachaa Azeqa'aatii fi olloota isaa keessa le'ane. Maarre isaan biyya Bersheeba'aatii haga dhooqa Hiinomiititti qubatane. **31** Sanyiin Beniyaaminii ka Geba'aa dhufane, qachaa Makma'aa keessa, qachaa Ayyaatii keessa, qachaa Bet'eliiiti fi olloota cinaa isaa keessa, **32** qachaa Anaatotii keessa, qachaa Nobii keessa, qachaa Anaaniyaa'aa keessa, **33** qachaa Hazoorii keessa, qachaa Raama'aa keessa, qachaa Giitaayimii keessa, **34** qachaa Haadiidii keessa, qachaa Zeb'o'imii keessa, qachaa Nebaalaaxii keessa, **35** qachaa Lodiitii fi Onoo keessa, dhooqa namoota hujii harkaa hujuu keessalle qubatanee le'ane. **36** Lewwooti dur lafa Yihuda'aa keessa le'anu gariin lafa kolbaa Beniyaaminii keessa qubatane.

12 Hayyootii fi Lewwooti worri Zarubaabelii ilma She'altii'eliiiti fi Iyaasuu woliin boojuu deebi'ane, hayyooti: Seraayaa, Ermiyaas, Izraa **2** Amaariyaa, Maluuk, Haxushi, **3** Shekaaniyaa, Rehuun, Meremoot, **4** Idloo, Giinetoo, Abiiyaa, **5** Miyaamin, Ma'adiyaa, Biilgaa, **6** Shemaayaa, Yoyaariib, Yedaa'iyaa, **7** Sa'aaluu, Aamoq, Hilqiya'aa fi Yedaa'iyaa. Isaan kun bara Iyaasu'uu keessatti sooreyyii hayyoota firoota isaanii ti. **8** Lewwooti: Iyaasuu, Biinuyi, Qadmii'el, Sherebiyaa, Yihuda'aa fi

Mataaniya'a. Mataaniyaan firoota ifii woliin itti gaafatamaa faaruu leellisaa ti. **9** Firooti isaanii Baqbuqiyaanii fi Uniiyoon yennaa tajaajilaa isaanitti aananee dhaabbatan. **10** Iyaasuun Yoyaaqiim uumate, Yoyaaqiim Eliyaashiib uumate, Eliyaashiib yoyaadaa uumate, **11** Yoyaadaan Yonaataan uumate, Yonaataan Yaaduwa uumate. **12** Bara Yoyaaqiim hayyicha guddaa te'eerutti, hayyooti sooreyyii fira hayyootaa te'ane: fira Seraaya'aatiif, Meraaya'a; fira Ermiyaasiitiif, Hanaaniya'a; **13** fira Izra'aatiif, Meshulaam; fira Amaariya'aatiif, Yehohaanaan; **14** fira Meliikuutiif, Yonaataan; fira Shebaaniya'aatiif, Yoseef; **15** fira Haariimiitiif, Adna'a; fira Meraayootiif, Helqaayi; **16** fira Iddootiif, Zakaariyaas; fira Giinetooniitiif, Meshulaam; **17** fira Abiyya'aatiif, Ziikri; fira Miyaaminiitiif fi fira Mo'aadiya'aatiif, Philixaayi; **18** fira Bilgaatiif, Shamu'a'a; fira Shemaya'aatiif, Yehonaataan; **19** fira Yoyaariibiitiif, Matenayi; fira Yedaa'ya'aatiif, Uzi; **20** fira Saalaayiitiif, Qalaayi; fira Amooqiitiif, Ebeer; **21** fira Hilqiya'aatiif, Hashabiyya'a; fira Yedaa'ya'aatiif, Nataani'el; **22** Bara Eliyaashaab, Yoyaadaan, Yohaannaanii fi Yaaduwaan hayyoota gugurdoo te'aneeranutti, galmeen sooreyyii fira Lewwootaatii fi sooreyyii fira hayyootaa tun, bara Daariyos mooticha Faaresii te'eerutti galmeeffante. **23** Sooreyyiin maatii Lewwootaa galma bara Yohaannaan ilma Eliyaashiibii jiru qofa halmee dabarsii'ii keessatti galmeeffamane. **24** Lewwooti qajeelfama sooreyyii Lewwootaa Hashabiyyaa, Sherebiyya'a fi Iyaasuu ilma Qadmii'eliiitiin, addee lamatti qoodamane, fuullee wolii dhaabbatane, nami Waaqaa Daawiti akka ajajetti wol irraa fufuudhaa leellisaa fi galata Waaqaaf galchane. **25** Mataaniyaan, Baqbuqiyaan, Obaadiyaan, Meshulaam, Xalmoonii fi Aquub eedduu mana meyya, ka karra dalleya Galma Waaqaa biraa ti. **26** Namooti kun bara Yoyaaqiimiin ilmi Iyaasuu akaakoo Yozaadaaqii, akkasuma bara Nahimiyaan biyya bulchuu, bara Izraan hayyichaa fi barsiisaa Seera Muuse'ee te'eeru tajaajilane. **27** Yennaa dalleenni qachaa Yersaaleemii eebbifame, sibiila wolitti dhowamee qilliliisuun, kiraaraa fi maseenqoon, faaruu galataatiin gammadaan akka isaan jilifatanu, Lewwoota addee isaa le'anuu maraa gara Yersaaleemii fidane. **28** Faarfattoota maatii Lewwootaa addee isaan qubataneeranu adaala Yersaaleemiitiif fi adaala olloota Nefatootaa keessaa, **29** Bet-giilgaalii, Geba'aa fi Bet-Azmaawet irraa wolitti qabamane. **30** Hayyootii fi Lewwooti akka aadaa dhugeeffanna'aatiifi qulqulleessanee, kolbaa, karra dalleyaatiifi fi dalleya qacha'aa qulqulleessane. **31** Achiin duuba ani Nahimiyaan sooreyyii Yihuda'aa dalleya irratti akka bayanu godhee, golii gugurdoo lamatti qoodde Waaqaaf galata galchaa qachaa akka naannowanu godhe. Goliin qaraa harka middaatiin dalleya irra gara karra, «karra kosi'ii» jedhantu dhaqane. **32** Hoshaa'ya'aa fi gamisi sooreyyii Yihuda'aa faarfattoota san duubaan ideemane; **33** Azaariyaan, Izraan, Meshulaam, **34** Yihudaan, Beniyaamin, Shemaa'iyanaa fi Ermiyaas, **35** ammalle Hayyooti garin worri tultullaa afuufu, Zakaariyaasii ilma Yonaataanii, akaakoo Shemaa'ya'aa woliin dhaqane; sanyiin isaa Mataaniyaa, Mikaayaa, Zaakurii sanyii Asaafii fa'a. **36** Ammalle sanyiin

Zakaariyaasii: Shemaa'yaan, Azaari'el, Milalaayi, Gilalaayi, Nataani'el, Yihuda'aa fi Haanaan, meya ittiin faarfatanu ka akka Daawitiin nama Waaqaa faarfatu qabatanees is gula deemane; barsiisaan Seera Muuse'ee Izraan isaan sooresse. **37** Karra madda bisaanii yennaa geyane, yaabbannoo irra gara qachaa Daawitii ol bayanee, mana mootummaa Daawitii irra dabaranee, karaa aduun baatuun gara karra bisaanii deebi'ane. **38** Goliin faarfattootaa ta lammeeesso'oo, dalleya irra gara bita'aa deemane. Anille kolbaa gamisa woliin isaan gula deemee, xelleephoo ibiddaa bira dabarree, dalleya badhaa bira geenne. **39** Karra Efreemii gubbaarra, karaa karra dullatti'itiin, karaa karra qurxummi'itiin, karaa xelleephoo Hanaani'eliiiti fi karaa xelleephoo «Dhibba» jedhantuun, gara karra hoolotaa dhandhe; karra worra eeddootaa biratti dhaabbane; **40** goliin faarfattootaa lamaanuu worri Waaqaaf galata galchinu adaala Galma Waaqaa geenne. Worra sooreyyii na woliin jiranu irratti dabalamiisaan, **41** hayyooti tultullaa afuufanu ka na woliin jiranu Eliyaqiim, Ma'aseyaa, Miyaamini, Miikaayaa, Eliyo'enaayi, Zakaariyaasii fi Hanaaniya'a; **42** ammalle Ma'aseyaa, Shemaa'iyaa, Ele'azaar, Uzii, Yehohaanaan, Malkiyyaa, Elamiif fi Azer; faarfattooti Yizraayaatiin sooreffamiisaan qoonqoo guddoon faarfatane. **43** Guyyaa san Waaqi waan guddoo isaan gammachiiseef, kolbaan gammadaan guutantee, woreega hedduu kennite; dubartooti fi ijoolleelle gammadde. Shookkeessu gammada isaanii qachaa Yersaaleemii irraa fago'otti dhage'ame. **44** Guyyuma san namooti mana meyya ka kennansi kennamu, midhaan mata'aatii fi kudhan keessaa tokko itti kuufamu irratti itti gaafatantoota akka te'anuu muudamane; namooti kun akka Seeraattii hayyootaa fi Lewwootaafille qooda kennamu, fichaa adaala qachoota isaanii jiru irraa mana kuusa'aatiifi wolitti qabiisaafille itti gaafatamummaa qaban. Kolbaan Yihuda'aa martinuu hujii hayyootaatiifi fi Lewwootaatiifi gammadde. **45** Isaan tajaajila Waaqa isaaniiitiifi fi aadaa dhugeeffanna'aa ta qulqulleeffanna'aa godhane. Faarfattootii fi eeddotti karraalle akkuma ajaja Daawitiitiifi fi ilma isaa Solomooniitiifi, huji ifii hujane. **46** Bara durii, bara Daawitiitiifi fi Asaafii, sooreyyiin faarfattootaa, faaruu leellisaa Waaqaatiifi fi Waaqa galateeffatiisaalle hin jiraniyyu. **47** Bara Zerubaabeliitiifi fi Nahimiya'aa Israa'elooti marti faarfattootaa fi eeddota karraatiifi qooda isaanii guyyuma guyya'aan hin kennan. Kolbaa Lewwootalle'eef qooda isaanii kennaa turane; Lewwootille waan qooda ifii irraa hayyootaaf hin kennaniyyu.

13 Gaafas isaan kitaaba Muuse'ee qoonqoo ol qabatanees dubbisane; kitaaba san keessalle'etti «Worri Amooniitiifi fi Mo'aabii ijumaa wolde'a Waaqaatiifi hin makam» jedhantee ta barreeffanteertu dhaggane. **2** Worri Amooniitiifi fi Mo'aabii, karaa biyya Gibxi'ii irratti sagale'ee fi bisaan kolbaa Israa'eliiitiifi kennuu irra, Bala'aam beese'een bitanee akka kolbaa Israa'elii isaaniiif abaaru waan godhaneef, ajaji kun kenname. Te'uu malee, Waaqi keenna abaarsa eebbatti jijjiire. **3** Kolbaan yennaa Seera kana dubbifamuun dhageette, sanyii ormaa Israa'elii irraa gargar baache. **4** Tanaan dura hayyichi Eliyaashiib, itti gaafatamaan meya

Galma Waaqaa keessaa, Xobiyyaa woliin lannsummaa qabaayyu. **5** Inni kolloo badhoo, ta dur kennansi midhaanii, kennansi hixaanaa, meyy Galma Waaqaa, kennansi midhaanii ka kudhan keessaa tokkoo, daadhiin woyni'iitii fi zayitiin Lewwootaaf, faarfattootaaf, worra karra eeguufille kennamu akka keessa keyamu yaadamee hujame, akkasuma kennansi hayyootaaf kennamu keessa keyamu, Xobiyya'aaf kenne. **6** Artashaastaan mootiin Baabilonii mootii te'ee woggaa sodomii lammeesso'oottii ani gara mootichaa waan dhaqeeff, yennaa san maraayyuu ani Yersaaleem keessa hin jiru; yennaa diqqoo'oon duuba ammoo mooticha kadhadee, **7** gara Yersaaleemii deebi'e; achitti Eliyaashiib Galma Waaqaa keessatti kolloo tokko Xobiyya'aaf kenniisaan waan hantuu inni huje hubadhe. **8** Kun guddoo na aarsee, meyya manaa ka Xobiyya'aa mara kolloo Galma Waaqaa san keessaa gad gate. **9** Achiin duuba ani kolloon akka qulqulleeffantu, meyy Galma Waaqaa, kennansi midhaaniitii fi hixaanaalle akka deebi'ee itti galu ajaje. **10** Lewwootii fi faarfattooti Galma Waaqaa keessaa, qoodi isaanii waan hin kennaminiif, akka isaan gara fichaa ifii deebi'ane hubadhe. **11** Maarre ani bulchitoota mormee, «Galmi Waaqaa maaniif gatame» jedhee gaafadhe; Lewwootaa fi faarfattootalle wolitti waamee hujii Galma Waaqaa keessaatitti isaan deebise. **12** Achiin duuba kolbaan Yihuda'aa martinuu midhaan irraa, daadhii woyni'iitii fi zayitii ejersaa irraa, kudhan keessaa tokko kolloo meyya Galma Waaqaatitti fidiisa jalqabane. **13** Ani Shelemiyyaa hayyicha, Zaadoqii barsiisaa Seeraatii fi Fadaayaa Lewwicha, addatantoota waan te'aneef, itti gaafatantoota mana meyya Galma Waaqaa akka te'anu godhe; Haanaanii ilma Zaakurii, akaakoo Mataaniyya'aa, qarqaaraa isaanii godhe. Hujii isaanii qooda fira isaaniiitii kennamu qoodiisa. **14** Ee Waaqa kiyya, waan kanaaf na yaadadhu; hujii dansaa ani Galma keetiif, tajaajila isaatiif godhe haxoottee hin balleessin! **15** Bara san kolbaan Yihuda'aa guyyaa Sanbataatiin woyinii cunfanuun, midhaan galfatanuun, unkuruuwa woyni'i, midhaan woyni'i, midhaan harru'uutii fi fe'iisa adda addaa guyyaa Sanbataatiin gara Yersaaleemii fidaneeranuun dhaqqe. Tanaaf ani yennaa san sagalee akka hin gurgurre isaan dhoogge. **16** Kolbaan biyya Xiirsoosii worri Yersaaleem keessa le'u gariin qurxummi'i fi waan gurguramu adda addaa, guyyaa Sanbataatiin gara Yersaaleemii fidanee Yihudootatti gurguratane. **17** Ani qondaaltota Yihuda'aa mormee, «Guyyaa Sanbataatiin, wonni hantuun isin hujjisatti jirtanu kun maan? Isin Sanbata batteessiisatti jirtan. **18** Waaqi qacha'aa fi nu irratti badii tana mara wonni fideef, abbootiin teessan badii tana hujjeefii motii? Ammalle isin Sanbata batteessiisaan Israa'el irratti mufii Waaqaa ta caaltu fidaartan» jedhe. **19** Sanbati boru jedhaa, aduun dhiitee dimimmitteen, karri Yersaaleemii akka cufantuu fi haga Sanbati dabarutti akka hin bananne ani ajaje; guyyaa Sanbataatiin fe'iis tokkolle akka ol hin seenne, tajaajiltoota tiyya keessaa garii karra karra irra dhaabbachiise. **20** Daldaltootii fi worri waan adda addaa gurguratu yennaa tokko yookiin yennaa lama dalleya Yersaaleemiitiin ala bulaneeran. **21** Ani ammoo, «Isin maaniif

dalleyaan dura bultan? Lammeessoo yoo itti deebitane, ani hunnaan isin ari'a!» jedhee isaan ifi eggachiise. Yennaa sanii jalqabane isaan guyyaa Sanbataatiin deebi'anee hin dhunne. **22** Lewwooti guyyaa Sanbataa woyyoonsiisaaf, ifi qulleessanee, dhaqanee karroota akka eeganu ani isaan ajaje. Ee Waaqa kiyya, waan kanaaf na yaadadhu, akka jaalala keeti guddaa bara baraatitti, na mararfadhu! **23** Bara san ani, dhiirti Yihudootaa dubartoota Ashidoodii, Amooniitii fi Mo'aabii akka fuudhaneeranu beekke. **24** Ijoollee isaanii keessaa gamis afaan worra Ashidoodii yookiin afaan kolbaa dhibi'i keessaa tokko dubbatti malee, afaan Yihudootaa dandeettee hin dubbattu. **25** Anille isaan mormee, isaan abaareelle, isaan keessaa garii dhowee, rifeensa isaan irraa buqqise; ijoollee durraa ta isaanii ilmaan ormaatitti akka hin heerumsiinne, ilmaan isaanille yookiin isaan ififille ijoollee durraa ta ormaa akka hin fuuneef maqaa Waaqaatiin isaan kakachiise. **26** Ani isaanii, «Mootiin Israa'elii Solomoon cubbuu ka huje fuudha akkasii kanaanii motii? Gosa biyya adda addaa keessaa mootiin akka isaa hin jiruuyyu; Waaqi isa jaalatee, Israa'el mara irratti isa mootonse; te'uu malee, dubartooti ormaa ta inni fuudhe isaayyuu akka cubbuu huju godhane» jedhe. **27** Isin ijoollee durraa ta ormaa fuudhiisaan Waaqa keenna mormtane hammeenna gudda'aa fi yakkaa akka hujjanu dhage'iisaan nuutille fakkeenna keessan hordonnaa ree? **28** Yoyaadaan ilma hayyicha guddaa Eliyaashiibii ti; ilmaan Yoyaada'aa keessaa tokkoochi intala Sanbalaaxii qachaa horoonii fuudhe; maarre ani akka inni Yersaaleem lakkisee deemu godhe. **29** Ee Waaqa kiyya! Hujii hayyumma'aatii fi gondoorroo ati hayyootaa fi Lewwoota woliin goote akka isaan xureessane qaabadhu! **30** Maarre ani hayyootaa fi Lewwoota waan orma te'e mara irraa qulleessee, tokko tokkoofuu, hujii hujjanu itti kenne. **31** Ammalle ani qoraan ciincaa ittiin ciinceffamuu fi midhaan galfatanu keessaa ka mata'aa, yennaa murteeffantetti, gara Galma Waaqaa akka fidanu godhe. Ee Waaqa kiyya, waan ani godhe kanaaf na yaadadhu!

Asterii

1 Bara mootichi Ahashiweros biyya Hindiitii haga biyya Itoophiya'aa biyya dhibbaa fi diddamii torba bulchu keessatti wonni te'e ka asii gad jiru: **2** bara san mootichi Ahashiweros qachaa Suusaa ka dalleya dhaka'aa qabu keessatti, barcuma mootumma'aa ka ifii irra tee'ee bulchaayyu; **3** inni mootii te'ee woggaa sadeesso'ootitti areetii qopheessee qondaaltota ifiitii fi worra gugurdaa waame; jila tana irratti sooreyyiin loltoota Faaresiitii fi Medoonii, soorressitooti biyyaatii fi qondaaltoti kutaa biyyaa dhaqqaman eeraniyyuu. **4** Inni guyyaa dhibbaa fi saddeettama guutuu, qabeenna guddaa mootummaa ifii, amyya fi ulfinna ifii mudhise. **5** Achiin duuba mootichi Ahashiweros worra qachaa Suusaa ka dalleya dhaka'aa qabu keessa le'u, gudda'aa fi diqqaa mara, mana mootummaa ifii keessatti badhinna oorru'uun marfameetti, jila jilisee guyyaa torbaaf waame. **6** Badhinna adee oorru'uu sun golaa quncee talba'aa irraa hujame adii'ii fi dhiillee qabaayyu; gollaan sun wodaroo quncee talba'aa adii'ii fi dhiillee irraa dhowamee, qubee meeti'iiitti hidhamee, utubaa cabbii cululuxxu'uu irratti gad rarraafameeraayyu; taqeen gaggabaadduun worqii'ii fi meetti irraa hujamane, lafa dhakaan gatii guddo'oo adiiin, diima'aa fi dadansaan dhibiin irratti afamane irra jiraniyyuu. **7** Mootichi daadhii woyyii'ii ta mootumma'aa bacaa waan qabuuf arjoomee, muduunuu adda addaa ta worqii irraa hujanteen namootaaf akka qoodanu godhe. **8** Nama tokko tokkoofuu akka fedha isaatiitti daadhii woyyii'ii akka kennanuuf, mootichi tajaajiltoota ifii mara waan ajajeef, keessummootti martinuu haga fedhane unane. **9** Giittitiin Waashitille mana mootumma'aa ka Ahashiwerosii keessatti dubartootaaf jila jilite. **10** Jilii jalqabantee guyyaa torbeesso'ootitti, mootichi Ahashiweros daadhii woyyii'ii unee yennaa gammade, guneessota torba worra isa tajaajilnu Mihumaan, Biiztaan, Harbonaa, Biigtaan, Abaagtaa, Zetaaniin fi Karkaasin waamee, **11** «Giittitiin Waashit kallacha mootumma'aa keyattee akka as dhuttu godha'a» jedhee isaan ajaje; mootichi giittitiin Waashit guddoo dansiitii waan teeteef, kolba'aa fi qondaaltotatti mudhisiisaaf tana godhe. **12** Tajaajiltooti mootichaa guneeyyiin, ajaja mootichaa giittitii Waashititti yennaa himane ammoo, isiin mooticha dura dhikaatiisa didde; achiin duuba mootichi aaree bobe'e. **13** Haajaa seeraatii fi haqaa ilaalchisee, beekkolee qorachuun mooticha biratti waan baratame waan teeteef, beekkolee woliin mari'ate. **14** Beekkoleen mootichi yennaa mara woliin mari'atu qondaaltota Faaresiitii fi Medoonii torba worra mootummaa keessatti baallii guddoo qabanu Karshenaa, Shetaar, Admaataa, Tarshiish, Meres, Marsena'aa fi Memukaan. **15** Mootichi, «Giittitiin Waashit ajaja ani mootichi Ahashiweros guneessota tajaajiltoota tiyya itti ergee isii ajaje waan diddeef, akka seeraatiitti maan isii godhuu woyya?» jedhee gaafate. **16** Achiin duuba Memukaan mootichaa fi qondaaltota duratti, «Giittitiin Waashit ka qaanessite mooticha qofa adoo hin te'in, qondaaltota maraa fi kolbaa kutaa biyya Ahashiwerosii keessa jiranu mara

qaanessite. **17** Waan isiin goote kana dubartooti marti hin dhage'an; maarre isaan, «Mootichi Ahashiweros giittitii Waashit gara isaa akka dhutuu ajajulle, isiin ammoo dhufuu didde» jedhane, dhirsoota ifii hin tuffatan. **18** Dubartooti qondaaltota Faaresiitii fi Medoonii worri oduu giittitii tanaa dhage'ane, adhuma tana akkuma isiin jette, isaanille dhirsoota ifiitiin hin jedhan; dubartooti biyyaa martinuu dhirsoota ifiitiif ulfinna kennuu lakkisane, dhirsoota ifii woliin wol hin lolan. **19** Maarre mootii keenna! Yoo fedhii teeti teete, giittitiin Waashit si mooticha Ahashiweros dura akka hin dhikaanneef, ajaja baasiitii seera Faaresiitii fi Medoonii ka jijjiiramu hin dandeenne keessatti barreessi; giittummaa isii'ille dubartii isii caaltu ta dhibi'ii kenni. **20** Achiin duuba ajaji keeti mootummaa teeti badhoo tana duudii keessatti yennaa himamu, dubartooti martinuu, kun dureessa kun hiyyeessa adoo hin jedhin dhirsoota ifiitiif ulfinna hin kennan» jedhe. **21** Mootichii fi qondaaltoti marti gorsa kanatti gammadane; maarre mootichi akkuma Memukaan jedhe godhe. **22** Mootichi Ahashiweros barreeffame, «Abbaan manaa martinuu mana ifii irratti bulchaa te'ee, afaan kolbaa ifii dubbatuu ti!» jedhu, kutaa biyyaa tokko tokkoofuu akka isaan itti barreeffatanutti, kolbaa maraaf afaan isaaniitiin barreessee, kutaa biyya mootummaa ifii maratti erge.

2 Mootichi Ahashiweros aarii caffateen duuba, waan giittitiin Waashit gootee fi marro lassii isii irratti dabarsee yaadate. **2** Achiin duuba gorsitoota mootichaa keessaa worri isatti dhikaatu, mootichaan, «Durra dadansaa sii barbaadanuu ti. **3** Mootummaa teeti keessatti, kutaa biyyaa mara keessatti, durra dadansaa filanee, qachaa Suusaa ka dalleya dhaka'aa qabu keessatti gara mana dubartooti si'ii filamane le'anuu fidanee itti gaafatamaa dubartootaa guneessicha Hegaayitti kennanee inni isaan eeguu ti; dibati dansumma'aalle isaaniif kennamuu ti. **4** Achiin duuba dubartoota tana keessaa ta mooticha gammachiitu adee giittitii Waashitii, giittii teetuu ti» jedhane; gorsi kun mooticha gammachiisee, inni akkuma isaan jedhane godhe. **5** Bara san gosa Beniyaaminii keessaa Yihudichi tokko abubuoon Qiishii, akaakoon Shiimi'aayii, ilmi Yaa'irrii Mordekaayi qachaa Suusaa ka dalleya dhaka'aa qabu keessa jiraayyu. **6** Inni namoota mootiin Baabilonii Nebukadnezaar mootii Yihuda'aa Yikoniya woliin Yerusaleemii booj'e keessaa tokko. **7** Mordekaayi intala obboleessa abbaa ifii ta, «Hadaasa» jedhantu ta, «Asteer» jedhantee moggaafante qabaayyu; isiin intala dhaaba toltuu fi bifa miidhaddu. Isiin abba'aa fi haadha waan hin qanneef, Mordekaayi fudhatee akka intala ifiitiitti isii guddise. **8** Ajajii fi lassiiin mootichaa yennaa dhage'ante, durra hedduu gara qachaa Suusaa ka dalleya dhaka'aa qabuu fidanee, Hegaayiin dubartoota eegu, akka inni isaan eeguuf itti kennane. Asteerille gara mana mootumma'aa geessanee Hegaayitti kennane. **9** Asteer fuula Hegaayii duratti jaalatamaa fi fudhatama dhaggate; innille ariitii'n dibata dansummaa isii'itiif barbaachisuu fi sagalee addaa kennisiiseef. Mana mootumma'aa keessaa durra filamane torba, akka isii'ii tajaajilanu addaan baaseefii, mana dubartootaa keessaa ta adee mara caaltutti tajaajiltoota isii'ii tana woliin isii

dabarse. **10** Mordekaayi waan dhooggeeruuf, Asteer nama biyya kamiitii fi maatii kamii akka teetee hin mudhinne. **11** Mordekaayi nageya Asteerii yookiin waan isii irra gewu beekiisaaf, guyyuma guyya'aan badhinna mana dubartootaa dura asii fi achi deddeebi'aa ture. **12** Durri takka gara mooticha Ashiwerosii seeniisaaf, badoon isi'ii adoo hin geyiniin dura, ji'a jaa dibata qumb'iitiin, ji'a jaa fiqire'ee fi uddowaa adda addaatiin wolumatti ji'a kudhanii lama qopheeffamu qaddiyyu. **13** Achiin duuba mana dubartootaa keessaa waan isiin barbaaddu mara kennaneefii, gara mana mootumma'aa dhaquu dandeetti. **14** Galgala mooticha woliiin rattee, boruuyaa ganama gara mana dubartootaa ka lammeesso'oo ka Sha'asgaaziin guneessichi mootichaa gursameeyyii itti eegu dhaxxi; mootichi isi'tti gammadee maqa'aan yoo isii hin waamamin, gara isaa hin deebitu. **15** Intalti Abiihaayilii obboleessa abbaa Mordekaayii Asteer, ta Mordekaayi akka intala ifii guddiffate, badoon isiin gara mootichaa seentu yennaa geette, isiin waan Hegayiin guneessichi dubartoota eegu akka isiin fudhattu hime malee waan tokkole hin gaafanne. Isiin nama isii dhagge mara duratti fudhatama dhaggatte. **16** Ahashiweros mootii te'ee woggaa torbeesso'ootitti, ji'a kudhaneesso'oo ka, «Xebet» jedhamu keessa gara mana mootumma'aa isii geessane. **17** Mootichi durra taan caalaa Asteer jaalate; isiin durra san mara keessaa isa duratti fudhatama dhaggatte. Maarre mootichi kallacha mootumma'aa itti keyee, addee Waashitiitti akka isiin giittii teetu godhe. **18** Achiin duuba mootichi ulfinna Asteeritiif, namoota gugurda'aa fi qondaaltota mootumma'aatiif areetii guddoo qopheesse; kutaa biyyaa maratti guyyaa jilaa lassee akka arjummaa ifiitiitti kennansa namootaaf kenne. **19** Lammeessoo durri sun yennaa wolitti qabante, Mordekaayi karra mootichaa dura tee'eeraayyu. **20** Asteer Mordekaayi yennaa isii guddise isaaf ajajamaa waan turteef, gorsa isaa hordofiisaaf, akkuma inni isi'tti hime, nama biyya kamiitii fi maatii kamii akka teete hin mudhinne. **21** Bara Mordekaayi karra mootichaa dura tee'u san, worra karra mootichaa eegu keessaa namooti lama Biigtaanii fi Teresh aarane, mooticha Ahashiweros ijjeesiisaaf mala dhowane. **22** Mordekaayi ammoo mala dhowame kana beekke, giittitii Asteeritti hime. Isiille akka Mordekaayi mala dhowame kana beekke mootichatti hinte. **23** Dubbiin qoratantee dhugaa yennaa teete, jarri lamaanuu muka irratti fannifamane; wonni kun marti mooticha duratti galme dabarsi'ii keessatti barreeffante.

3 Waan kanaan duuba mootichi Ahashiweros, ilma Hamedataa'aa, Haamaanii sanyii Agaagii te'eef ulfinna kennee, qondaaltota dhibii mara caalaa baallii guddoo kenneef. **2** Isaan Haamaanii jilbiiffatane ulfinna akka kennanu mootichi waan ajajeef, tajaajiltooti mootichaa worri seensuma karra mootichaa jiranu marti, jilbiiffatane Haamaanii ulfinna kennane; Mordekaayi ammoo hin jilbiiffanne yookiin ulfinna isaaf hin kennine. **3** Achiin duuba tajaajiltooti mootichaa worri seensuma karraa jiranu, «Ati ajaja mootichaa maaniif diddaa?» jedhane Mordekaayi gaafatane. **4** Guyyuma guyya'aan itti deddeebi'ane

gaafatane; inni ammoo hin dhageenne. Inni Yihudii akka te'e isaanitti waan himeef, didduma tanaan akka inni hafu beekuu barbaadane, dhaqanee marro isaa Haamaanitti himane. **5** Haamaan akka Mordekaayi isaaf hin jilbiiffatin yookiin ulfinna isaaf hin kennin yennaa dhagge, akka malee aare. **6** Gosi isaa Yihudii akka te'e waan itti himaneef, Haamaan Mordekaayi callaa ijjeesuu tuffate; addee san Yihudoota kolbaa Mordekaayii mara mootummaa Ahashiwerosii duudii keessaa balleessiisaaf mala dhowe. **7** Ahashiweros mootii te'ee woggaa kudhanii lammeesso'ootitti, ji'a tokkeesso'oo ka «Niisaan» jedhamu keessa [guyya'aa fi ji'a gargar baasane beekiisaaf] Haamaan duratti hixaa «Puuriim» jedhamu buusane; hixaa ji'a kudhanii lammeesso'oo ka «Abaar» jedhamu irra bu'e. **8** Achiin duuba Haamaan mooticha Ahashiwerosiin, «Kolbaa Kutaa biyya mootummaa teetii mara odduu kolbaan bittinnoottee leetu takka jirti; seerri isaanii seeraa kolbaa dhibi'ii mara irraa adda; seera mootichaatiifille hin ajajamanu; tanaaf kolbaa tana cadhisane ilaaluun mootichaa hin toltu. **9** Dubbiin tun si mooticha yoo gammachiitte, isaan balleessiisaaf lassiin baatuu ti; akka isaan mana meyyaa keeti keessa keyanu, anille namoota itti gaafatantoota mana meyyaatitti meetii kiiloogiraama kuma dhibba sadii fi afurtamaa hin kenna» jedhe. **10** Maarre mootichi qubee chaappa'aa quba ifii irraa baase, ilma Hamedataa'aa, Haamaanii sanyii Agaagii ka diina Yihudootaa te'e sanitti kenne. **11** Mootichi Hamaaniin, «Meetiin si'ifuu hattuu ti; kolbaalle teetuma, waan feete godhadhu» jedhe. **12** Achiin duuba ji'a tokkeesso'oo, gaafa guyyaa kudhanii sadeesso'oo, barreessitooti mootichaa waamamane; isaan ajaja Haamaanii mara kutaa biyyaa tokko tokkootiifuu akka isaan itti barreeffatanutti, afaan isaanitiin bulchitoota biyyoota mooticha jala jirtuutiif, bulchitoota kutaa biyyaa ta adda addaati fi qondaaltota kolbaa adda addaatiif maqaa mooticha Ahashiwerosiin barreessanee chaappaa qubee quba mootichaatiin dhowane. **13** Ajaji barreeffamaa namoota rukke'een geessanutti kennamee, ji'a kudhanii lammeesso'oo ka «Abaar» jedhamu keessa guyyaa kudhanii sadeesso'oo, dargaggoota, jaarsolee, dubartootaa fi ijoolllee Yihudootaa mara guyyaa tokkocha akka balleessanu, akka ijjeesunu fi ijjumaa akka haxowanu, qabeenna isaanille akka saamanuuf gara kutaa biyya mootichaa maratti ergame. **14** Kolbaan marti guyyaa saniif akka qophootuuf, barreeffam ajaja san irraa garagalfamee gosa kutaa biyyaa keessa jiranu maratti beessifame. **15** Ergantooti ajaja mootichaatiin ariifatanee bayane; ajaji sun qachaa Suusaa ka dalleya dhaka'aa qabu keessatti maxxanfame. Mootichii fi Haamaan uniisaaf tee'ane; worri qachaa Suusaa ammoo raafame.

4 Mordekaayi waan te'e san mara yennaa beekke, gaddee woyaa ifii tarsiise. Achiin duuba woyaa gaddaa uffatee, daadhaa mataa ifii irratti firfirsee, qoonqoo ol qabatee mararfatee bowaa gara qacha'aa seene. **2** Nami woyaa gaddaa uffatee, seensuma karra mootumma'aa akka seenu waan hin eeyyanneef, inni haga seensuma karra mootichaa

qofa dhaqe. **3** Kutaa biyyaa ta ajajaa fi lassiiin mootichaa geette maratti, Yihudoota oddu'utti gaddi guddaan te'ee, laamanee, wiiccifatanee bowane; worri hedduulle woyaa gaddaa uffatee, daadhaa ifi irratti firfirsee te'e. **4** Durrii fi guneessoti Asteer tajaajilanu, marroo Mordekaayii yennaa isi'itti himane guddoo rifattee, addee woyaa gaddaa woyaa dhibii akka uffatu isaaf ergite; inni ammoo fudhatuu dide. **5** Achiin duuba Asteer guneessicha akka isii tajaajiluuf guneeeyyii mootichaa keessaa filame ka «Hataak» jedhamu tokko waantee, Mordekaayi maan akka rakkatee fi maaf akkas akka te'e akka gaafatu itti ergite. **6** Maarre Hataak badhinna karra mana mootumma'aa dura jirtu keessatti, gara Mordekaayii dhaqe. **7** Mordekaayi waan isa irra dhaqqabe maraa fi Haamaan kolbaa Yihudootaa balleessiisaaf beese hagamii, mana meyyaa ka mootichaattitti galii godhiisaaf waadaa akka gale itti hime. **8** Kolbaa Yihudootaa balleessiisaaf qachaa Suusaa keessatti, barreeffama lassii baate irraa garagalfame, akka Asteeritti mudhisee diidessuu fi akka isiin gara mootichaa dhaxxee kolbaa ifitiif maratii akka isa kadhattu, akka isii ajaju Mordekaayi Hataakitti hime. **9** Hataak deebi'ee deemee waan Mordekaayi jedhe Asteeritti hime. **10** Achiin duuba Asteer gara Mordekaayi isa ergitee, **11** «Tajaajiltooti mootichaatii fi kolbaan kutaa biyya mootichaa keessatti dhaggamanu marti, dhiirti yookiin dubartiin adoo hin waamamin, badhinna mana mootumma'aa ka gara keessaa seene mootichatti ka dhikaateef, mootichi seera tokko qofa akka qabu eennulle hin beeka; kunille nami sun hin ijjeefama; te'uu malee nami mootichi ulee ifii ta worqii irraa hujante itti qabe hin ijjeefamu; ani ammoo gara mootichaa akka seenuuf haga waamameen guyyaan soddom dabareera» jedhiin» jetteen. **12** Ergaa Asteerii Mordekaayitti yennaa himane, **13** inni deebisee, «Ati mana mootumma'aa keessa waan jirtuuf, Yihudoota mara keessaa ati callaan waan hatu hin seyin. **14** Yennaa akkanaa tana ati cadhittee yoo ilaalte, Yihudoota ka qarqaruu fi ka baasu addee dhibii hin dhufa; atii fi maatiin abbaa keetii ammoo hin dhumattan. Giittii te'iis keeti yennaa akkanaa tanaaf te'uu maanti beeka?» jedhee Asteeritti erge. **15** Achiin duuba Asteer deebii tana Mordekaayitti ergitee, **16** «Dhaqiitii, Yihudoota Susaan keessa jiranu wolitti qabiitii, naaf laama'a; haga guyyaa sadiitii fi halkan sadii womaa hin nyaatina'a; hin uninaalle'e. Anii fi durri tajaajiltooti tiyya akkasuma hin goona. Saniin duuba seerii dhooggulle, gara mootichaa hin dhaqa; yoo du'elle du'uu ti» jette. **17** Maarre Mordekaayi deemee, waan Asteer isa ajajee mara godhe.

5 Guyyaa sadeesso'oo Asteer woyaa ifii ta mootumma'aa uffatee, badhinna mana mootumma'aa ka gara keessaa seentee, mana mootichi tee'u dura dhaabbatte; mootichi mana mootumma'aa ka ifii keessa fuullee seensuma karaa, barcumaa mootummaa ifii irra tee'eeraayyu. **2** Mootichi, Asteeriin giittittiin ala dhaabbatteertuun yennaa dhagge, isiin isa duratti fudhatama dhaggattee, inni ulee ifii ta worqii gara isi'ii qabe; isiille itti dhikaatee qaccee ulee sanii tuxxe. **3** Achiin duuba Mootichi isi'iin, «Giittii Asteer maaloo? Maan barbaadda? Haga gamisa mootummaa

tiyyaalle teetu si'iif hin kenna» jedhe. **4** Asteer deebittee, «Mooticha, yoo si gammachiittee, areetii ani adha si'iif qopheesse irratti Haamaan woliin kowa'a» jette. **5** Kanaan duuba mootichi tajaajiltoota ifitiin, «Waan Asteer gaafatte akka goonu, ariiti'in Haamaan waama'a!» jedhe; maarre mootichii fi Haamaan gara areetii Asteer qopheessitee dhaqane. **6** Daadhii woyni'ii adoo uniisatti jiranuu mootichi ammalle Asteeriin, «Wonni ati gaafattu maan? Si'iif hin kennama; wonni ati barbaaddu maan? Haga gamisa mootummaa tiyyaalle teetu si'iif hin kennanti» jedhe. **7** Asteer deebittee, «Gaaffiin tiyyaa fi wonni ani barbaadu, **8** ani yoo si duratti fudhatama dhaggadhee, waan ani si gaafadhe naa kenniisaaf, waan ani barbaadelle naa muummessiisaaf yoo si gammachiittee, atii fi Haamaan areetii ani isiniif qopheessu irratti boru dhaggama'a. Achiin duuba anille gaaffii teetiif deebii hin kenna» jette. **9** Guyyaa san Haamaan gammadee miirri isaa itti tolee, achi gad bayee deeme; inni karra mootichaa duratti Mordekaayi yennaa dhagge ammoo, waan inni isaaf ol hin ka'iniif yookiin sodaatee hin sheephisiiniif Mordekaayitti guddoo aare. **10** Te'uu malee Haamaan akkuma te'e te'ee ossee, mana ifii dhaqe; achiin duuba inni jaalota ifitiifi fi haadha manaa ifii Zeresh waansisee, **11** dureessa akka te'e, ijoolleen isaa hedduu akka teete, mootichille qondaaltotaa fi tajaajiltoota dhibii caalaa ulfinna guddaa attamii akka isaaf kenne odeessaa koore. **12** Haamaan ede'eelle, «Tana qofa adoo hin te'in, areetii giittitiin Asteer qopheessite irratti mooticha woliin ana malee nami waamame tokkole hin jiru; isiin borulle mooticha woliin na waanteerti. **13** Ammoo Mordekaayiin Yihudichi seensuma karra mootichaa tee'uun waan dhagguuf, tun marti na hin gammachiituu» jedhe. **14** Achiin duuba haati manaa isaa Zershii fi jaaloti isaa marti, «Muka nama itti fannisanu ka dheerinni isaa ciqulee shantamaa qopheessiitii, Mordekaayi itti fannisiisaaf boru barii mooticha gaafadhu; achiin duuba gammadaa mooticha woliin gara areetii deenta» jedhaneen. Yaadi kun Haamaan waan gammachiiseef, muka itti fannisanu qopheesse.

6 Halkan san mootichi hirriiba waan dhabeef, kitaaba dabarsiin mootumma'aa itti galmeeffante fidanee akka dubbisanu ajaje; isaanille fidanee dubbisaneef. **2** Kitaaba san keessatti guneessoti balbala mootichaa eeganu lamaan Biigtaanaanii fi Teresh, mooticha ijjeesiisaaf mala dhowane, Mordekaayi attam akka hime barreeffamee dhaggame. **3** Mootichi, «Tana waan godheef ulfinnii fi guddinni Mordekaayi dhaggate maan?» jedhee gaafate. Tajaajiltooti isaa deebittee, «Wonni tokkole isaaf hin godhanne» jette. **4** Mootichi, «Badhinna mana mootumma'aa keessa eentu jira?» jedhee gaafate; yennaa san Haamaan muka itti fannisanu qopheesse san irratti Mordekaayi akka fannifamu eeyyama mooticha irraa gaafatiisaaf, badhinna mana mootumma'aa ka gara alaa reefuu seeniisatti jiraayyu. **5** Maarre tajaajiltooti mootichaa, «Kunoo, Haamaan badhinna dhaabbateera» jetteen. Mootichille, «Seen jedha'aan» jedhee ajaje. **6** Yennaa Haamaan seene mootichi, «Nama mootichi ulfinna guddaa kennuu fedhuuf maanti godhama?»

jedhee isa gaafate. Haamaale, «Na caalaa nami mootiin ulfinna kennuuf eentu jira ree?» jedhee yaadate. 7 Maarre Haamaan deebisee mootichaa, «Nama mootiin ulfinna kennuu fedhuuf, 8 wayaa mootumma'aa ta mootiin ifiif uffattuu fi farda mootiin ifiif irra tee'u ka kallachi mootichaa mataa isaatitti keyame akka fidanu godhi. 9 Achiin duuba wayaan sunii fi fardi sun qondaaltota gugurdoo mootumma'aa keessaa nama tokkotti kennamuu ti; inni nama mootiin ulfinna kennuu fedhuu sanitti uffisee, farda isaaf qophowe irra teessisee, badhinna qacha'aa keessa dura isaa ideemaa, «Nama mootiin ulfinna kennuu fedhuuf, akkana godhama» jedhee lassuu ti» jedhe. 10 Mootichi Haamaan ajajee, «Ariifadhuutii, akkuma amma jette, waya'aa fi farda qopheessiiiti, Mordekaayii Yihudicha karra mootichaa dura tee'eeruuf, akkuma amma jette godhiif; waan dubbatte mara keessaa takkaalle hin hafin» jedhe. 11 Maarre Haamaan waya'aa fi farda qopheessee, wayaa Mordekaayitti uffise; Mordekaayii farda irra tee'een duuba, Haamaan badhinna qacha'aa keessa isa dura deemaa, «Nama mootiin ulfinna kennuu fedhuuf, akkana godhama!» jedhee lasse. 12 Achiin duuba Mordekaayi gara karra mootichaa deebi'e; Haamaan ammoo gaddee mataa ifii hagooggatee gara mana ifii fiige. 13 Inni waan isa irratti te'e mara haadha manaa ifii Zeresхий fi gorsitoota ifii san maratti hime. Achiin duuba haati manaa isaatii fi gorsitooti isaa sun, «Mordekaayiin ati amma isa duratti jillebiifatiisa jalqadde kun, sanyii Yihudii'ii yoo te'e, isa injifatiisaaf hin dandeettu. Ati dhugumaan hin badda» jedhaneen. 14 Isaan adoo isa woliin dubbatiisatti jiranuu, guineeyyiin mootichaa dhufanee, ariitiin Haamaan gara areentii Asteer qopheessitee geessane.

7 Maarre mootichii fi Haamaan gara areentii giittittiin Asteer qopheessitee dhaqane. 2 Guyyaa lammeesso'oo daadhii woyni'ii uniisatti adoo jiranuu mootichi ammalle, «Giittittii Asteer, wonni ati gaafattu maan? Si'if hin kennama; wonni ati barbaaddu maan? Haga gamisa mootummaa tiyyaalle teetu si'if hin kennanti» jedhe. 3 Giittittiin Asteer deebittee, «Mooticha kiyya, si duratti fudhatama dhaggadhee, ka si gammachiisu yoo te'e, akka ani hin duune na hamburi, wonni gaafadhu tana; kolbaa tiyyalle hamburi, wonni ani barbaadu tana. 4 Anii fi kolbaan tiya badiisaaf, ijeefamiisaa fi muxuqi jedhiisaaf gurguranneera; nuuti dhiiraa fi dubartiin garba te'isaaf adoo gurgurannee jiraanne, tun mooticha rakkisuu waan hin geenneef ani silaa hin cadhisaa yuu» jette. 5 Achiin duuba mootichi Ahashiweros, «Nami tana godhiisaaf game eennu? Nami kun eessa jira?» jedhee giittittii Asteer gaafate. 6 Asteer deebittee, «Nyaaphi keennaa fi diinni keenna Haamaanii nama hamaa kana!» jette. Achiin duuba Haamaan mootichaa fi giittittii duratti bararaqe. 7 Mootichi aariiin ol ka'ee, daadhii woyni'ii lakkisee gad bayee, gara orruu mana mootumma'aa dhaqe. Haamaan ammoo akka mootichi isa ijeesiisaaf murteeffate beekke, du'a irraa ifi hamburiisaaf, Asteer kadhatisaaf duubatti hafe. 8 Mootichi orruu mana mootumma'aatii gara mana areenti'ii yennaa deebi'e, Haamaan taqee giittittiin Asteer irra irkattu irratti jigeeraayyu; mootichi, «Namichi

kun mana keessatti, adduma ani jirutti giittittii Asteer woliin hunnaan rafiisa fedhaa?» jedhe. Akkuma mootichi tana dubbateen, tajaajiltooti fuula Haama'aa gollane. 9 Achiin duuba guineessota keessaa «Harbonaa» ka jedhamu, «Kunoo, muki nama itti fannisanu ka dheerinni isaa ciqilee shantamaa mana Haamaanii bira jira; Haamaan muka kana Mordekaayii si mooticha du'a irraa hamburiisaaf dubbate itti fannisiisaaf qopheesse» jedhe. Mootichille, «Haamaan muka san irratti fannisa'a» jedhee ajaje. 10 Maarre Haamaan muka Mordekaayii qopheesse san irratti fannifame; achiin duuba aariin mootichaa qabbanootte.

8 Guyyuma san mootichi Ahashiweros karra Haamaanii diina Yihudootaa san Asteerii giittitti'ii kenne; isiin Mordekaayi woliin firooma akka qabanu mootichatti waan hinteef, Mordekaayi mooticha dura dhikaate. 2 Mootichi qubee quba ifii ta chaappaa qaddu, ta Haamaan irraa fudhateeru san, ifi irraa baafatee Mordekaayii kenne. Asteerille karra Haamaanii san irratti Mordekaayii baallii kennite. 3 Ammalle Asteer miila mootichaatiitti jiddee, karoorri hamaan, sanyiin Agaagii ka te'e Haamaan Yihudoota irratti baase sun, isaan irraa akka ka'uuf iyyitee boottee isa kadhatte. 4 Mootichi ankaashee worqi'ii gara Asteerii waan qabeef, isiin ol kaatee isa dura dhaabbatee, 5 «Mooticha kiyya, yoo si gammachiitte, anille si duratti fudhatama yoo dhaggadhe, tana godhiis sirrii yoo sitti fakkaatte, analle'etti yoo gammadde, barreeffam sanyiin Agaagii ilmi Hamedataa Haamaan, Yihudoota mootummaa teeti keessa jiranu mara balleessiisaaf karoorfatee barreesse san, ajaji kaasu barreeffamuu ti! 6 Ani balaa kolbaa tiyya irra gewu, badii maatii tiyyaalle dhaggaa attam ossuu dande'a ree?» jette. 7 Achiin duuba mootichi Ahashiweros, Asteerii fi Mordekaayii Yihudichaan, «Kunoo, Haamaan Yihudoota balleessiisaaf mala waan dhoweef, karra isaa Asteerii kenneera; isalle muka irratti fannisaneeran. 8 Barreeffam maqaa mootiitiin barreeffamee chaappaa qubee isaatiin mallatteeffame waan hin jijjiiranneef, isin marroo Yihudootaatiif waan dansasa isinitti fakkaata, maqaa kiyaan barreesa'aatii, chaappaa qubee tiyyaatiin dhowa'a!» jedhe. 9 Ji'a sadeesso'oo ka «Siiwaa» jedhamu, guyyaa diddamii sadeesso'ootitti barreesitooti mootumma'aa waamamane; isaan ajaja Mordekaayii mara akka isaan itti barreeffatanutti, afaan isaanitiin bulchitoota biyyoota mooticha jala jirtuutiif, bulchitoota kutaa biyyaa ta adda addaatiifi qondaaltota biyyaatiif, Yihudootaaf, qondaaltota worra biyya Hindiitii haga biyya Itoophiya'aa, kutaa biyyaa dhibbaa fi diddamii torba keessatti dhaggamanuuf, maqaa mooticha Ahashiwerosiitiin barreesanee, qubee mootichaa ta chaappaa qadduun dhowane. 10 Mordekaayi barreeffama kana maqaa mooticha Ahashiwerosiitiin barreessee, chaappaa qubee mootichaatiin dhowee, ergantoota fardoo qoqolchaa mootichaaf leenjifanteen gulufanuu erge. 11 Yihudooti qachaa gara garaa keessa le'anuu wolitti qabamane, akka ifi irraa dhooggatanu, hunna gosa adda addaa ta kutaa biyyaa mara keessaa isaanii fi dubartoota isaanii, ijoollee isaanille loliisaaf gara isaanii

dhufanu, akka balleessanu, akka ijjeesanu, akka fixanuu fi karra isaanille akka saamanuuf, barreeffama kana keessatti mootichi eeyyameef. **12** Yihudooti kutaa biyya mooticha Ahashiwerosii mara keessatti, ji'a kudhanii lammeesso'oo ka «Aadaa» jedhamu keessa, guyyaa kudhanii sadeesso'ootitti guyyaa tokkocha kana akka godhanuuf murteeffame. **13** Guyyaa san Yihudooti diinota ifii haluu bayisaaf akka qophowanu barreeffam ajaja san irraa garagalfamee, gara kutaa biyyaa ta gara garaatii fi kolbaa gosa biyya gara garaattii seera te'ee akka beekkamu beessifame. **14** Ergantooti fardoo mana mootumma'aa irra tee'aneeranu, ajaja mootichaatiin ariitiin bayane; lassiin sun qachaa Suusaa keessatti laffante. **15** Mordekaayi woyaa mootumma'aa bifa cuqulisaa fakkaattuu fi adii uffatee, kallacha worqii guddaa keyatee, woyaa dhiilee quncee talba'aa dansaa irraa hujante uffatee mooticha biraa gad baye; yennaa san worri qachaa Suusaa gammadane ilililsane. **16** Kun Yihudootaaf yennaa ifaa, yennaa gammadaa, yennaa burraassatti fi yennaa ulfinnaa te'e. **17** Kutaa biyyaa mara keessaa fi qachoota mara keessatti, addee lassiin mootichaa dhaqqadde maratti, Yihudooti gammadane burraaqanee jila jilifatane; kolbaa biyya dhibii keessaa hedduun Yihudoota waan sodaataneef, Yihudootatti galane.

9 Ji'a kudhanii lammeesso'oo ka, «Aadaa» jedhamu, guyyaan kudhanii sadeesso'oo lassiin ajaja mootichaatiin baate guyyaa muummottuuyyu; guyyaa kanatti diinoti Yihudoota injifatiisaaf addii godhataneeraniyyu; ammoo haalli jijjiiramee Yihudooti worra isaan jibbu injifatane. **2** Yihudooti worra isaan miidhiisaaf barbaadanu loliisaaf, kutaa biyya mootii Ahashiwerosii mara keessatti qachuma qachaa ifii keessatti wolitti qabamane; kolbaan dhibiin ta biyya gara garaa marti Yihudoota waan sodaataneef, eennulle isaan injifatiisa hin dandeenne. **3** Qondaaloti, sooressitooti, bulchitooti kutaa biyyaatiif fi qondaaloti mootichaa marti Mordekaayi waan sodaataneef Yihudoota qarqaarane. **4** Mordekaayi mana mootumma'aa keessatti guddoo beekkamaa te'e; baalliin isaa ittuma ede'amaa waan deenteef, gurri isaa kutaa biyyaa maratti dhage'ame. **5** Maarre Yihudooti diinota ifii mara shallaaga'aan ijjeesane fixane; isaan worra isaan jibbu irratti waan fedhane godhane. **6** Qachaa Suusaa keessatti Yihudooti namoota dhibba shan ijjeesane fixane. **7** Ammalle, Phaارشandaataa, Daalfon, Asfaataa, **8** Phoraataa, Adaaliyaa, Ariidaataa, **9** Paarmashitaa, Ariisayi, Ariidayii fi Wayzaataa, **10** ilmaan kudhan ta Haamaanii ilma Hamedataa'aa ka diina Yihudootaa te'ee ijjeesane. Karra isaanii ammoo hin saanne. **11** Laakkossi namoota qachaa Suusaa keessatti ijjeefamanee guyyuma san mootichatti himame. **12** Mootichi giittittii Asteeriin, «Yihudooti qachaa Suusaa keessatti, namoota dhibba shanii fi ilmaan Haamaanii kudhan ijjeesane; kutaa biyya tiyyaa ka hafane keessatti maan godhaneeran laati? Amma wonni ati gaafattu maan? Si'iif hin kennama; wonni ati barbaaddu maan? Si'iif hin kennama!» jedhe. **13** Asteer deebittee, «Mootii kiyya, yoo si gammachiittee, Yihudooti qachaa Susaan keessa jiranu, waan

adha godhane, borulle akka godhanu eeyyamamuufii! Reeffi ilmaan Haamaanii kudhanille muka nama itti fannisanu irratti fannifamuu ti» jettee gaafatte. **14** Maarre mootichi kun akka godhamu ajaje; lassiin qachaa Suusaa keessatti laffante, reeffi ilmaan Haamaanii kudhanii muka nama itti fannisanu irratti fannifame. **15** Yihudooti qachaa Suusaa keessa le'anu, ji'a «Aadaa» jedhamu guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti, wolitti qabamane, qachaa Suusaa keessatti namoota dhibba sadii ijjeesane; karra isaanii ammoo hin saanne. **16** Yihudooti dhibiin worri kutaa biyyaa keessa le'anulle, diinota ifii ifi irraa dhooggatiisaaf, diinota ifii jalalle'ee bayisaaf wolitti qabamane. Worra isaan jibbu keessaa namoota kuma torbaatamii shan ijjeesane; Karra isaanii ammoo hin saanne. **17** Kun ji'a «Aadaa» jedhamu guyyaa kudhanii sadeesso'ootitti te'e; guyyaa kudhanii arfeesso'oo foofatane, guyyaa jilaatii fi gammadaa godhatane. **18** Yihudooti qachaa Suusaa keessa le'anu ammoo, guyyaa kudhanii sadeesso'ootii fi kudhanii arfeesso'oo wolitti qabamane; achiin duuba guyyaa kudhanii shaneesso'oo foofatane guyyaa jilaatii fi gammadaa godhatane. **19** Sababa kanaaf Yihudooti ollaa baadiyya'aa keessa le'anu, ji'a «Aadaa» jedhamu guyyaa kudhanii arfeesso'oo, guyyaa jilaatii fi gammadaa, guyyaa itti kennansa wolii kennanu godhatan. **20** Mordekaayi waan te'e kana barreessee, Yihudoota kutaa biyyaa ka dhiko'oo fi fagoo jiranu maraaf erge. **21** Inni wogguma wogga'aan ji'a, «Aadaa» jedhamu guyyaa kudhanii arfeesso'ootii fi kudhanii shaneesso'oo guyyaa jilaa akka godhatanu isaanitti hime. **22** Guyyooti kun guyyoota Yihudooti harka diinota ifii jalaa bayanee foora itti dhagatane; ji'i kunille ji'a gaddi isaanii gammadatti, bootti isaanii kollatti jijjiirante waan te'eef jilifatane; guyyoota kana guyyoota jilaa, guyyoota gammadaa, guyyoota kennaa sagale'ee wolii kennanu fi guyyoota hiyyeeyyii qarqaaranu akka godhatanu isaanii barreesse. **23** Maarre akkuma Mordekaayi isaanii barreesetti Yihudooti jila jilifatu jalqabane san jilifatiisaaf wolii galane. **24** Diinni Yihudoota maraa, sanyiin Haagaagii, ilmi Hamendaata'aa Haamaan hixaa, «Furiim» jedhamu buufatiisaan Yihudoota mara balleessiisaaf mala dhoweeraayyu. **25** Mootichi mala hamaa kana yennaa beke, malli Haamaan Yihudoota irratti male sun isuma irratti akka deebi'u, innii fi ilmaan isaa muka nama itti fannisanu irratti akka fannifamanu ajaja barreeffamaa baase. **26** Tanaaf guyyoota kana jecha, «Fur» jedhamu irraa, «Furiim» jedhane baasane; sababa waan xalayaa kana irratti barreeffame maraatiif, sababa waan dhagganeetii fi waan isaan irra dhaqqabe maraatiif, **27** Yihudooti ifii fi sanyii ifitiif, worra Yihudi'itti galane maraafille, akka barreeffama kanaatiif guyyoota lamaan kana wogguma wogga'aan yennaa isaa eegane akka jilifatanuuf seera baafatane. **28** Guyyooti «Furiim» jedhamanu kun dhaloota mara keessatti, maatii mara keessatti, kutaa biyyaa mara keessatti, qachoota mara keessatti qaabatamu'uu fi jilifamuu qaban; guyyooti kun adoo hin qaabatamin hin hafanu; dhaloota mara oddu'utti yennaa mara jilifamuu qaban. **29** Maarre Asteeriin giittitiin, intalti Abiiahyilii, Mordekaayii Yihudicha wolii xalayaa

lammeesso'oo, ka marroo Furiimii kana jabeessiisaaf baallii guutu'uun barreessane. **30** Mordekaayi Yihudoota kutaa biyyaa dhibbaa fi diddamii torba keessa jiranu maraaf, xalayaa nageyaa fi qabbana isaaniiif halchu ergee, **31** «Akkuma guyyooti laamaatii fi gaddaa eegatamane, nuuti Yihudootii fi sanyiin teenna guyyoota Furiimii akka eegannee jilifannu hundeessiisaaf, tana barreesse. Waan kana irratti ani Mordekaayiin Yihudichii fi Asteeriin giittittiin wolii galleerra» jedhe. **32** Ajaji Asteerii seerata marroo guyyoota Furiimiitiif baye jabeesse; kunille galmee keessatti barreeffame.

10 Mootichi Ashasiweros lafa mootummaan isaa geette maraa fi oddoolota mootummaa isaa jala jiranu mara irratti gibira buuse. **2** Wonni guddoon inni hunnaa fi jabeenna ifiitiin huje martinuu, mootichi attamiin akka Mordekaayi nama beekkamaa godhelle, kitaaba dabarsii mootota Medooniitii fi Faaresii keessatti barreeffanteerti. **3** Mordekaayiin Yihudichi itti aanaa mooticha Ashasiwerosii ti; Yihudoota odduulle'etti nama ulfaata'aa fi nama jaalatama'a. Inni kolbaa ifiitiif waan dansaa waan hujee fi nageya sanyii isaanii maraaf waan dubbateef, Yihudoota hedduu oddu'utti nama ulfinna guddaa qabu.

lyoobii

1 Nami maqaan isaa «lyoob» jedhamu ka lafa, «Uzi» jedhantu keessa le'u tokko jiraayyu; inni nama komii hin qanne, qajeelaa, ka Waaqa sodaatuu fi ka waan hantuu irraa fagaate. **2** Inni ilmaan torbaa fi ijoollee durraa sad, **3** hoolee kuma torba, gaala kuma sad, qotiyyoo ximmaadii dhibba shan, harree dhibba shanii fi tajaajiltoota hedduu qabaayyu. Worra gara aduun baatu jiru keessaa dureessi isa gewu hin jiruuyyu. **4** Ilmaan lyoobii dabaree dabare'een mana mana ifiitiitti areerti'if wol waamaniyyu; obboleeyyan durraa sadiin ta ifille waansisaa, isaan woliin nyaataa unaniyyu. **5** Guyyaan areerti'if wol waamanu dabareen duuba, lyoob, «Ijoolleen tiyya gadhaa ifii keessatti Waaqa yakkitee, isa arrasteerti fa'a» jedhee waan yaaduuf, isaan qulqulleessiisaaf ganama ba'aa ka'ee akka laakkossa isaaniiitti ciincaa dhiheessaayyu; inni waan kana yennaa mara tolchaayyu. **6** Gaafa tokko ergantooti Waaqaa, Mootii Waan Maraa dura yennaa dhikaatane, Seexannille isaan woliin dhikaate. **7** Mootiin Waan Maraa, «Ati eessaa dhutte?» jedhee, Seexana gaafate. Seexanni deebisee, «Lafa irra asii fi achi, olii fi gad deddeebi'aa ture» jedhe. **8** Mootiin Waan Maraa Seexanaan, «Tajaajilaa kiyya lyoob hubattee? Biyya lafaa irra nami akka isaa tokkolle hin jiru; inni nama komii hin qanne, nama qajeelaa, nama ana Waaqa sodaatuu fi hantuu irraa ka fagaate» jedhe. **9** Seexanni deebisee, «lyoob sababa malee si Waaqa sodaataa ree? **10** Ati isaa fi maatii isaa, waan inni qabu duudi'itti dalleya marsitee ijartee, hujii isaa duudii eebbittee, horii isaalle waan horsiiteefii moti ree? **11** Me harka keeti diriirsitii waan inni qabu mara balleessi; inni iluma teeti duratti si hin abaara» jedhe. **12** Mootiin Waan Maraa Seexanaan, «Guddoo dansa'a; lyoob quballe'een hin tuqin malee, waan inni qabu mara akka feete godhuu dandeetta» jedhe. Achiin duuba Seexanni Mootii Waan Maraa duraa bayee deeme. **13** Gaafa tokko ilmaan lyoobiitii fi ijoolleen durraa ta isaa mana obboleessa angaficha ifiitiitti nyaataa, daadhii woyni'ii uniisatti adoo jiranuu, **14** nami ergame tokko gara lyoobii dhufee, «Nuuti qotiyyoon qotisatti jirruun, harreeleelle kaloo nu biraa dheediisatti jirtuun, **15** dedhuma namooti Sheeba'aa isaan lolanee, tajaajiltoota shallaaga'aa ijjeesane, horii dannabane deemanee; na qofattuu jalaa bayee, tana sitti himiisaaf dhufe» jedhe. **16** Adoo ergamaan sun dubbatisatti jiruu, ergamaan dhiibin dhufee, «Mandiisuun buutee hoole'ee fi tajaajiltoota teeti fixxe; na qofattuu jalaa bayee, tana sitti himiisaaf dhufe» jedhe. **17** Inniin kunille adoo dubbatisatti jiruu, ergamaan dhiibin dhufee, «Worri Kaldootaa addee saditti qoodamee, dedhuma nu lolee, gaala duudii fudhatee deeme; tajaajiltootalle shallaaga'aa ijjeese; na qofattuu jalaa bayee, tana sitti himiisaaf dhufe» jedhe. **18** Ergamaan kunille adoo dubbatisatti jiruu, ergamaan dhiibin dhufee, «Ilmaan teetii fi ijoolleen durraa teeti mana obboleessa angafichaatiitti nyaataa, daadhii woyni'ii uniisatti jirtuun, **19** dedhuma hobonbolattiin goomolee irraa dhuttee, roga manaa arfanuu dhoottee, manni isaan irratti jigee dhumatane; na qofattuu

jalaa bayee, tana sitti himiisaaf dhufe» jedhe. **20** Achiin duuba lyoob ol ka'ee gaddaan woyaa ifii tarsaasee, mataa haadatee, lafatti gad gombifamee sagadee, **21** «Ani qullaa gadhaa haadha tiyyaatii dhaladhe. Yoo du'ulle qullaa tiyya deebi'ee deema. Mootiin Waan Maraa kenne; inninuu fudhate. Maqaan isaa leellifamuu ti!» jedhe. **22** Tana duudii keessatti lyoob cubbuu hin hunye; Waaqa irralle'etti hantuu hin dubbanne.

2 Gaafa dhiibiille ergantooti Waaqaa, Mootii Waan Maraa duratti yennaa dhikaatane, Seexannille isaan woliin dhikaate. **2** Mootiin Waan Maraa, Seexanaan, «Ati eessaa dhutte?» jedhee gaafate. Seexanni deebisee, «Lafa irra asii fi achi, olii fi gad deddeebi'aa ture» jedhe. **3** Mootiin Waan Maraa Seexanaan, «Tajaajilaa kiyya lyoob hubattee? Biyya lafa irra nami akka isaa tokkolle hin jiru; inni nama komii hin qanne, nama qajeelaa, nama ana Waaqa sodaatuu fi hantuu irraa ka fagaate. Ati akka ani sababa malee isa irratti ka'ee, isa balleessuuf na kakkaatteerta; inni ammoo haga ammaalle addatamummaa ifii eegateera» jedhe. **4** Seexanni deebisee Mootii Waan Maraatiin, «Inni fayya'a, gogaan isaatuu hin tuqanne; nami fayyaa ifiitiif, waan qabu mara hin kenna. **5** Me amma, harka keeti diriirsitii lafee isaatii fi foon isaa miidhi; inni fuula duratti si abaara» jedhe. **6** Maarre Mootiin Waan Maraa Seexanaan, «Guddoo dansa'a, lubbuu isaa hin ijjeesin malee, akka feete isa godhuu dandeetta» jedhe. **7** Achiin duuba Seexanni fuula Mootii Waan Maraa duraa bayee deeme, faana miilaa irraa haga gubbaa mata'aatiitti madaa hantuu lyoobitti buuse. **8** Achiin duuba lyoob ifi hooqatiisaaf bassoo fudhatee, daadhaa keessaa tee'e. **9** Niitiin isaa, «Ati ammalle addatamummaa teeti qabattee jirtaa? Waaqa abaariitii du'!» jette. **10** Lyoob ammoo isi'ii, «Ati akkuma dubartiin gowwaan dubbattu dubbataarta; Waaqi waan dansaa yennaa nuu kennu gammadaan fudhanna; hantuulle hin fudhannuu ree?» jedhe; tana duudii keessatti lyoob cubbuu hin hunye; hantuulle hin dubbanne. **11** Jaaloti lyoobii sadiin, Eliifaaz nami qachaa Temaanii, Beldaad nami lafa Shu'aahiitii fi Zofaariin nami lafa Naa'imaa waan hamaa lyoob irra geye kana yennaa dhage'ane, isa woliin gaddisaa fi isa jajjabeessiisaaf, wolii galanee addee jiranu irraa gara isaa dhufane. **12** Isaan fago'otti lyoob yennaa dhaggane, isa te'uu isaa hubatuu hin dandeenne; eega hubataneen duuba gaddanee woyaa ifii tatarsaasane, buukuu mataa ifii irra gara ol-gubba'aa bitinneessanee, qoonqoo guddo'oon bowane. **13** Isaan guyyaa torbaa fi halkan torba isa woliin lafa irra tee'ane; rakkoon isaa guddoo akka teete waan dhagganeef, isaan keessaa nami tokkolle wo isatti hin dubbanne.

3 Tanaan duuba lyoob dubbatiisa jalqabe; inni guyyaa itti dhalate abaree, **2** «Halkan ani itti dadame, guyyaan ani itti dhaladhelle ka abaarame te'uu ti! **4** Guyyaan sun gara dukkanaa jijjiiramuu ti. Waaqi ol-gubba'aa isa hin yaadatin; ifille isa irratti hin ifin. **5** Dimimmisaa fi dukkanti dimmi, «Ati keenna» isaan jedhanuu ti. Duumensi isa irratti bu'ee, dukkanti ifa isaa gollituu ti. **6** Halkan san

dukkanti dimmi gollituu ti; guyyoota wogga'aa keessatti hin laakkowamin; laakkossa ji'aalle'etti hin galin. 7 Halkan sun maseena te'uu ti; ililleettiille hin dhage'amin. 8 Worri guyyaa abaaru, bineensa naacha fakkaatu ka, «Lewaataan» jedhamu kakkaa siisaaf qophowelle halkan san abaaru ti. 9 Bakkalchi bari'ii ka halkan sanii dukkanootuu ti. Halkan sun addi'in ifa eegatuu ti, ammoo hin dhaggatin; boruulle hin dayya'iniif. 10 Guyyaan sun rakkinna ila tiyya duraa dhossisaaf, balbala gadaamessa haadha tiyyaa, waan hin cufiniif ka abaarama te'uu ti. 11 «Ani maaf gadaamessa haadha tiyyaa keessatti hin du'in? Gadaamessa keessaa yennaa bayelle maaf hin badin? 12 Haati tiyya maaf gudeeda ifii irra keyatte? Hama ifiille maaf na hoositte? 13 Sila amma nageyaan irkadhee, rafee hin foofadhaayyu. 14 Moototaa fi gorsitoota lafaa worra addee ifiif ijaarratanee isaan duraa diigante woliin, 15 sooreyyii gugurdoo worra worqi'ii fi meetii'ii mana ifii guutatane woliin sila hin foofadhaayyu. 16 Yookiin ani maaf akka finna du'ee dhalatee awwaalamee, ka ijjumaa ifa hin dhagginii hin te'in? 17 Awwaala keessatti worri hamaan hammeenna ifii hin lakkisa; ka dadhabanelle achitti hin foofatan. 18 Worri booji'ame achitti nageya dhaggatan; qoonqoo worra hunnaan isaan hujisiisuulle hin dhage'anu. 19 «Worri didiqa'aa fi gugurdaan addee takka'atti dhaggaman. Garbootille goottota ifii jalaa achitti bilisa hin bayan. 20 Worra rakkoo hantuu keessa jiruuf ifi, worra le'in itti hadhooiteef jiruun maaf kennanti? 21 Worra du'a halchee, ka karra dhoffante qotee barbaadu caalaa ka du'a barbaaduuf jiruun maaf kennanti? 22 Worra awwaala bira yennaa gewu illisiisuuf jiruun maaf kennanti? 23 Nama karaan duraa dhoffameef, ka Waaqi karaa itti cufeef, ifi maaf kennamaaf? 24 Gaddi kiyya akkuma sagale'ee naaf dhufa; aadiis kiyya akkuma bisaanii dhangala'a. 25 Wonnii ani sodaadhe natti dhutte; wonni na naasiselle na irratti te'e. 26 Ani raafama malee nageyaa hin qabu, miira hin qabu, fooralle hin qabu» jedhe.

4 Achiin duuba Eliifaaziin nami qachaa Temaani deebisee, 2 «lyoob, yoo nami si woliin dubbatiisaaf sitti game hin ossattuu ree? Ammoo eentu dubbatuu lakkisaa ree? 3 Ati namoota hedduu barsiiteerta; worra dadhabaa harka qaddee jajjabeessiteerta. 4 Dubbiin teeti worra jigu utuddeerti; worra jilbi isaanii laafelle jabeessiteerta. 5 Amma ammoo rakkoon sitti dhutte, addii kutatteerta; waan sitti jabaattelle'ef, jajjabeenna dhadderta. 6 Waaqa sodaatiis keeti, isatti addatiisa keeti qajeelummaan teetille addii teetii motiyyuu ree? 7 «Me yaadadhu: nami balleessaa hin qanne, yookiin nami balchaan badee beekaa ree? 8 Akka ani dhaggetti worri waan hantuu qotuu fi rakkinna facaasu waanuma san haammata. 9 Isaan hafuura Waaqi isaanitti baafatuun hin badan; qilleensa aarii isaatiilleen hin dhumatan. 10 Worri hamaan akka neenqaa dhangaa dhowa; qoonqoolle ol qabatee iyya; Waaqi ammoo ilkaan isaanii hin caccassa. 11 Akkuma neenqa waan adansee nyaatu dhabee du'uu isaanille hin du'an. Akkuma ilmeen neenqa dhala'aa bittinnoottu, ijoolleen isaanille hin bittinnootti. 12 «Gaafa tokko ergaan takka gara kiyya dhuttee, gurri kiyyalle

hasaassaa san dhage'e. 13 Halkan yennaa kolbaan hirriiba hamaa keessa jirtu, ani mudhii na sodaachittu dhaggee, 14 sodaadhee bararaqee, lafeen tiyya duudiin hollatte. 15 Qilleensi fuula na dhowee, nafi kiyya suugajjaye. 16 Achitti wonni takka dhaabbattuun dhagge; ammoo maan akka teete beekuu hin dandeenne. Achiin duuba cadheessa keessa, qoonqoo takka: 17 «Waaqa caalaa nami balchaa te'uu dande'aa? Yookiin ka isa dade duratti qulqulluu te'uu dande'aa? 18 Waaqi tajaajiltoota ifiituu ka hin addanne eega teete, ergantoota ifii ta ol-gubba'aa irralle'etti dokonkora ka dhaggu eega teete, 19 worra mana biyyee faaraa irraa hujamee, ta hundeen isaa biyyee keessa jirtu ka adoo qu'een hin nyaatin caccabu keessa le'anutti attam addata ree? 20 Isaan ganamaa haga galgalaatti hin badan; adoo nami itti hin yaadatin haga bara baraa hin badan. 21 Isaan akka dongoraa dunkaani'ii ka buqa'uu, qarooma malee hin du'an» jettu dhage'e.

5 «lyoob! Nama deebii siif kennu yoo dhaggatte waami; woyyoota keessaa gara kamii ilaalta? 2 Nama gowwaa aarii'ittuu iijeesa; wollaalaalle gaabbi'ittuu iijeesa. 3 Gowwaan hidda naqatuun dhaggeera; ammoo dedhuma manni isaa abaarama. 4 Ijoolleen isaa ijjumaa nageya hin dhaggattu; badhinna dalleya keessaa keessatti miidhaan isaan irra hin geetti, nami isaan baasulle hin jiraatu. 5 Worri beelowe miidhaan isaa hin nyaata; ka qoree keessatti latelle hin lakkisanuuf. Worri dheebote qabeenna isaa hin saama. 6 Rakkoon biyyee keessaa ol hin baatu; gaargalli lafa irraa hin latu. 7 Akkuma qanqeen ibiddaa ol facaatu, nami rakkinnaaf dhalata. 8 «Adoo na te'e Waaqa hin barbaadadha, rakkoo tiyyalle isatti hin himadha. 9 Inni waan gugurda'aa hin qorqoranne bilbaasa laakkowanee hin dandeennelle hin godha. 10 Inni lafa irratti bokkeya hin roobisiisa; fichaalle bisaan hin obaasa. 11 Worra gad qabame addee ulfinnaa hin keya; worra gadde addee nageyaattii ol hin fuudha. 12 Worri maltooleen waan hujanu akka hin muummessineef, inni karoora isaanii hin gufachiisa. 13 Inni qaroollee maltummaa isaanitiinuu qaba; mala maltoole'eelle hin balleessa. 14 Guyyaan isaanitti dukkanowee, akka halkanitiitti saafowaan qaqqabataa deemanuu ti. 15 Worra hiyyeeyyii afaan shallaagaa diina isaanii jalaa, harka worra isaan cunqursuu jalalle'ee hin baasa. 16 Inni hiyyeeyyii'iif addii hin kenna, afaan worra hama'aa hin cufa. 17 «Nami Waaqi xixu ka gammade! Tanaaf xixicha Waaqa waan mara dande'uu hin tuffatin. 18 Waaqi hin madeessa ammoo deebisee hin hodha; inni si hin miidha harka ifitiin ammoo si hin fayyisa. 19 Inni balaa jaa jalaa si hin baasa; torbeessoo irralle'etti miidham si hin tuqu. 20 Bara beelaa du'a irraa, lola keessatti shallaagaa irraa si hin woda. 21 Waaqi arraba hamaa irraa si hin eega; yoo badiin sitti dhuttelle hin sodaattu. 22 Badi'ii fi beelatti hin kollita; bineensalle hin sodaattu. 23 Fichaa qotattutti dhakaan si hin rakkisu; bineensotille si woliin nageya hin qabaatan. 24 Dunkaaniin teeti nageyaan akka jirtu hin beetta; yennaa hoolee teeti toowattu nageyaan isaan hin dhaggita. 25 Sanyiin teeti hedduu, ijoolleen teetille akka marra lafaa akka teetu hin beetta. 26 Akkuma qamadiin

yennaa ifiititti wolitti qabantu atille dulloontee, geettee hin duuta. 27 «Kunoo, nuuti tana duudii qorqorreerra; tun dhuga'a; atille dhage'itii beeki» jedhe.

6 Achiin duuba Iyoo deebisee, 2 «Farri tiyya adoo madaalantee, gaargalli kiyya duudiin madaallii irra adoo keyamee jiraatee, 3 maansa irga abbaaya'aa caalaa ulfaataayyu; tanaaf jarjariisaan dubbatiis kiyya si hin baaseffachiitu. 4 Waaqi waan mara dande'u daaya ifiitiin na woraane, hadhaan isaalle nafa keessa na faca'eera. Bararaqisi Waaqaa na marseera. 5 Harreen diidaa yennaa marra dheeddu, Yookiin qotiyyoon yennaa okeya nyaattu hin baroodii ree? 6 Sagalee hin mi'oonne soodda malee nyaatanii ree? Yookiin bisaan quupha'aa hin mi'owaa ree? 7 Ani sagalee akkasii tuqisalle hin jibba; yoo nyaadhelle akka dhibamu na gooti. 8 «Maaloo waan gaafadhe adoo dhaggadhee, Waaqi halchaa tiyya adoo naaf guutee! 9 Fedha isaa teetee adoo na caccassee, harka ifii diriirsee adoo na balleessee, 10 tun silaa naaf jajjabeenna. Ani jecha Waaqa woyyichaa waan hin mormatiniif, dhibeen natti fakkantulle ani silaa gammadaan hin utaalaayyu. 11 «Jiru'uun le'iisaaf jabeenna maan qaba ree? Eega addii hin qabaataniif maaf le'a ree? 12 Jabeenni kiyya jabeenna dhaka'aatii ree? Foon kiyya sageettu'uu ree? 13 Dhugumaan ifi qarqaariisaaf hunna hin qabu; hunni tiyya duudiin na irraa fudhatanteerti. 14 «Nami jaala ifii ka rakkatteef maratii dhabu, Waaqa waan mara dande'u sodaatiisa lakkiseera. 15 Isin obboleeyyan tiyya ammoo, akka laga yennaa roobi hin jirree goguu na soddane. 16 Lagi sun ji'a gannaa dhakaa roobaatiin guutama. 17 Yennaa o'aa ammoo lagi sun hin dhabama; yennaa bonaa hin goga. 18 Daldaltooti bisaan barbaadata karaa irraa miliqanee, goomolee keessa daaqaa badan. 19 Daldaltooti Teema'aa bisaan hin barbaadatan; daldaltooti Sheebaalle bisaan dhaggaatiisaaf addii godhatan. 20 Lagi isaan addatanu waan gogeeff addii hin kutatan; addee san yennaa geyanu hin bilinjayan. 21 Isinille akkuma laga goge sanii natti teetane; farra tiyya dhaggitanee sodaattane. 22 Ani «Woy naaf kenna'a! Karra teessaniin na woda'a! 23 Yookiin harka diinaa jalaa na baasa'a; yookiin harka worra na cunqursuu jalaa na woda'a!» jedheeraa? 24 «Ani hin cadhisa, isin na barsiisa'a; dokonkora kiyyalle natti hima'a. 25 Dubbiin dhuga'aa attam attam hunnaametti'! Komiin teessan ammoo bu'aa hin qaddu. 26 Isin dubbii tiyya sirreessuu barbaaddanii? Dubbii ana nama addii kutateelle akka qilleensaatiiti laakkottanii ree? 27 Ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne irratti, hixaa buufattan; jaalota teessanille gurguriisaaf gadhassiitan. 28 «Amma ammoo, maganne'ee gara kiyya ilaala'a! Ani fuula keessan duratti dhara hin dubbadhaa? 29 Deebi'a'a; worra muraa dharaa muru hin te'ina'a; ammalle deebi'a'a; ani dhugaa irra jira. 30 Arraba kiyya irra dokonkorri hin jiraa? afaan kiyya waan hantuu addaan baasuu hin dande'uu ree?

7 «Nami elo'oon lafa irra jiraataa motii? Barri isaalle akka bara nama qaxaramee hujutii motii ree? 2 Akka garboolee gaaddisa jala foofatiisa barbaadanuutii fi akka

hojjatoota mindaa ifii eegatanuutii motii? 3 Ji'ooti elo'oo naaf ka bu'aa hin qanne te'ane; halkan farraalle naaf kennamane. 4 Yennaa rafu «Yoom dammaqa?» jedhaa, halkan natti dheeratee, haga bariitutti asii fi achi gara gaggala. 5 Nafi kiyya duudiin corroqoyee qonyonyaaayera; babbaqaqeelle maloweera. 6 «Barri kiyya mooqaa harfa'aa caalaa ariifata; addii maleelle dhumata. 7 Ee Waaqa, jiruun tiyya akka hafuura baafatiisaa fi fudhatiisaa ti; ilti tiyya deebitee waan dansaa hin dhaggitu. 8 Ilti amma na dhaggitu, deebitee na hin dhaggitu; ati na hin barbaadda ani ammoo hin jiru. 9 Akkuma duumensi bittinnowee badu, nami du'ee awwaalamu deebi'ee hin ka'u. (Sheol h7585) 10 Lammoo gara mana ifii hin deebi'u; worri isa beeku duudiin isa hin dedha. 11 «Tanaaf ani hin cadhisu; laalaa ayyaana kiyyaa hin dubbadha; hadhaa lubbuu tiyyaa irraa ta kaate hin gunguma. 12 Ati akka na eeganuuf ka goote, ani abbaaya'a moo bineensa guddaa abbaaya'aa ti? 13 Taqeen tiyya na jajjabeessiti; addaan ani rafu dhibee tiyya irraa goonsiti yennaa jedhu, 14 ati ammoo oojiu'uun na sodaachitta; mudhille'een na bararassita. 15 Jiruu farraa tanaa mannaa suruurraa ifitti dhowee du'u naaf woyya. 16 Ani jiruu tiyya jibbeera; haga bara baraa le'iisa hin barbaadu; barri jiruu tiyyaa gabaabaa waan te'eef na lakkis. 17 «Akka nama barbaachisaa te'e tokkootitti akka isa ilaaltuuf, akka guddoo isa yaadattuufille nami maan inni? 18 Ati ganama ganama isa hin ilaaltu; yennaa mara isa hin qorqorta. 19 Haguma hancufa liqinsu ila ana irra hin deebifattuu? 20 Waaqa namoota eeddu, ani yoo cubbuu huje maan si godhe? Maaf waan itti xiyyeeffattu na godhatte? Ani hagana mara ba'aa sitti te'ee? 21 Ati maaf balleessaa tiyya naaf hin araaramin? Maaf yakkaa tiyya ana irraa hin balleessin? Ani amma waan awwaalamuuf, ati na hin barbaadda, ani ammoo hin jiru» jedhe.

8 Achiin duuba Biiladaa nami biyya Shu'aa deebisee, 2 «Haga yoomii dubbii akkasii dubbatta? Dubbiin afaan keetii baatu akka qilleensaa ti. 3 Waaqi muraa hin dassaa? Yookiin Waaqi waan mara dande'u dhugaa hin dassaa? 4 Ijoolleen teeti yoo Waaqa yakkitee jiraattee, inni adabbii cubbuu isaaniitiif dabarsee isaan kenne. 5 Ati ammoo yoo Waaqa barbaaddee, Waaqa waan mara dande'ulle yoo gaafatte, 6 ati qullu'uu fi qajeelaa yoo teete, inni dhugumaan si qarqaariisaaf hin ka'a; gara addee teetii ta si'iif maltetti si hin deebisa. 7 Jalqabi keeti diqqaa te'ulle, muummee irratti hin banqaaxxa. 8 «Me dhaloota durii gaafadhu waan abbootiin isaanii qorqorannee dhagganelle qalbeeffadhu. 9 Nuuti kalee waan dhalanneef, womaalle hin beennu. Barri keenna ka biyya lafaa irraalle akka gaaddisaa dabara. 10 Wonni isaan si barsiisanuu fi sitti himanu waan hubataneeraanuu motii ree? 11 Allaaduun addee caffaan hin jirretti latuu dandeettii ree? Addee bisaan hin jirretti shonboqqoon hin banqaaxxii ree? 12 Adoo kichu'uutuu adoo hin muramin biqiltoota dhibi'iin dura hin qooran. 13 Worri Waaqa dedhu duudiin akkasuma; addiin nama Waaqa malee le'uu hin baddi. 14 Inni waan akka kaso'otti citutti addata; addiin isaalle mana saaphuphu'uu ti. 15 Nami tokko mana saaphuphu'uutitti yoo irkate, manni

sun hin dhaabbatu. Inni mana san yoo qabate, isa duraa hin cita. **16** Nami hamaan akka biqiltuu aduu keessatti dagaaguu ti; dameen isaa oorruu gubbaa babadhata. **17** Hiddi isaa tuulaa dhaka'aattii marata; odduu rassa'aa keessalle karaa barbaadata. **18** Nami tokko addee isaa irraa yoo isa buqqise, addeen sun, «Ani si dhaggee hin beeku» jettee isa hin mormatti. **19** Kunoo, gammadi jiruu hidda sanii kanuma; biqiltuun dhibiin lafa san keessaa hin latan. **20** «Waaqi worra komii hin qanne hin gatu; yookiin worra hantuu huju hin qarqaaru. **21** Inni akka ati kollituu fi iillittu si hin godha. **22** Worri si jibbu qaanii uffata; dunkaaniin worra hama'aa hin baddi» jedhe.

9 Achiin duuba Iyoob deebisee, **2** «Dhuguma tun dhugaa akka teete hin beeka. Ammoo nami attam Waaqa duratti balchaa te'uu dande'a ree? **3** Nami tokko Waaqaan falmuu yoo barbaade, gaaffii kuma keessaa takkattiille deebisee hin dande'u. **4** Waaqi qaro'o; hunnaamessalle'e; ka isa moromee, hin injifatamin eennuu? **5** Inni dedhuma gaara tatachoosee, aarii ifitiin isaan hin balleessa. **6** Waaqi lafa addee isi'ii irraa hin tachoosa; utuboota lafaalle hin raasa. **7** Inni aduun akka hin baane hin ajaja; urjoottille ifa akka hin kennine hin dhooqga. **8** Inni qofuu ol-gubbaa diriirise; danbalii bisaanii irralle hin ideema. **9** Tuuta urjootaa ka bineensa, «Doobbaa» jedhamu fakkaatu, tuuta urjootaa ka, «Sadee» jedhamu, tuuta urjootaa ka, «Torbii» jedhamuu fi tuuta urjoota gara kibbaalle isatti dade. **10** Waan maade'ee ta qorqorannee bira hin geenne, bilbaasota laakkonnee hin dhaqqanne hin godha. **11** Yennaa inni na biraan dabaru, ani isa hin dhaggu; yennaa inni cinaa tiyya ideemu, ani isa hin hubadhu. **12** Yoo inni butee ideeme, eentuu isa dhooqga? Eentuu isaan, «Ati maan godhiisatti jirta?» jedha. **13** Waaqi mufii ifii duubbatti hin deebisu; worri bineensa guddaa abbaayaa keessaa ka, «Rahaab» jedhamu qarqaaruuyyuu isaaf hin sagadan. **14** «Ani attam deebii isaaf kennuu dande'a ree? Ani isa woliin falmiisaaf, attamiin jechoota filatuu dande'a ree? **15** Ani yakkaa qabaatuu yoo dhabelle, abbaa mura'aa kiyya akka naaf mararu gaafadha malee, deebii isaaf kennuu hin dande'u. **16** Ani maqaa isaa waammadhee inni naaf yoo deebiselle, akka inni qoonqoo tiyya dhage'u hin dhugeeffadhu. **17** Inni bubbe'een na butucha; sababa malee madaa natti baceessa. **18** Inni hadha'aan na guuta malee, hafuura na hin fudhachiisu. **19** Marroo jabeennaa yoo teete, inni jaba'a. Marroo mura'aa yoo teete, gara addee mura'aa san ka isa waamuu dande'u eennu? **20** Ani yakkaa qabaatuu dhabulle afaan kiyyaayyuu natti mura; ani ka komii hin qanne te'ulle, «Daba'a» anaan jedha. **21** «Ani ka komii hin qanne te'ulle marroo mataa kiyyaa hin beeku; jiruu tiyyalle hin jibba. **22** Martinuu tokkuma; tanaaf ani, «Waaqi worra komii hin qannee fi worra hamaaleyyii hin balleessa» jedhe. **23** Yennaa balaan nama yakkaa hin qanne dedhuma ijjeesu Waaqi isatti hin qacifata. **24** Yennaa latti harka worra hamaaleyyii'iitti kennantu, Waaqi ila abbootii mura'aa ta lafa sanii hin golla. Isa yoo hin te'in, tana ka godhe eennu ree? **25** «Barri kiyya nama rukkiisu caalaa ariifata; adoo waan dansaa hin dhagginuu dabara. **26** Akka hoboloo ariiffattu'u, akka risaa

waan nyaatu butatiisaaf irii gad xinniquu dabara. **27** Ani, «Gungunsuu tiyya hin dedha; nyaara guuruu lakkisee, hin seeqadha» yoo jedhe, **28** akka nama yakkaa hin qanneetitti akka ati na hin ilaalle waan beekuuf farra tiyya duudii hin sodaadha. **29** Yakkaan eega natti murantu teete, maaf toluma dadhaba ree? **30** Nafa kiyya saamunaan, harka kiyya haraanja'aan yoo dhiqadhelle, **31** ati boolla haraa itti gatanu keessatti na gatta; woyaan tiyyaayyuu na jibbiti. **32** «Ani isa woliin gara kora mura'aa dhaqee deebii isaaf kenniisaaf, inni akka kiyya nama foon uffatee moti. **33** Nami anaa fi Waaqa wolitti araarsiisaaf wodhakkaa teennatti murtee kennu adoo hin jiraatuu! **34** Akka ani hin bararandheef, adoo Waaqi na adabuu dhabe, **35** ani sodaa malee, silaa isa woliin hin dubbadhaayyuu; amma ammoo dubbatuu hin dandeenne.

10 «Ani jiruu tiyya jibbeera; tanaaf ittuma gungumaa, hadhaa lubbuu tiyyaa hin dubbadha. **2** Ani Waaqaan, «Waan na loltuuf natti himi malee, natti hin murin! **3** Mala worra hamoolle'ee fudhattee, hujii harka keetii tuffattee, na cunqursiisi si hin gammachiisaa? **4** Ati ila nama foonii qaddaa ree? Akkuma nami ilaalu ilaaltaa ree? **5** Guyyooti keeti akka guyyoota namaatii ree? Yookiin woggooti keeti akka woggoota namaatii ree? **6** Ati maaf yakkaa tiyya barbaaddee, cubbuu tiyya qorqorta? **7** Akka ani yakkaa hin qannee fi harka keeti keessaa nami na baasu akka hin jirre ati hin beetta. **8** ««Ka miidhassee na dade harka keeti; amma deebitee na balleessitaa? **9** Faara irraa akka na dadde qaabadhu; ammalle biyye'etti na deebisu'uufii ree? **10** Ati akka aananii na dhangalaattee, akka itittuu na hin itichinee ree? **11** Goga'aa fi foon natti uffittee, lafe'ee fi ribu'uun wolitti qassittee. **12** Ati jiru'u fi jaalala bara baraa keeti naaf kenniteerta; eeddoon teeti na jiraachiteerti. **13** Ati ada waan kana gadhaa keeti keessatti dhoffatteerta. Kun karoora keeti akka te'e ani hin beeka. **14** Ani yoo cubbuu huje ati hin dhaggita; yakkaa tiyyalle adaddu malee hin lakkittu. **15** Hamaaleessa yoo te'e, naaf aanne'e! Nama balchaa te'ulle dande'ee mataa kiyya ol hin qabadhu. Ani waan salphadheef rakko'oon guutameera. **16** Yoo mataa kiyya ol qabadhe, ati akka neenqaa na adansita. Na miidhiisaafille itti deddeebitee hunna teeti sodaachittuu natti mudhitta. **17** Ati dhugaa baatota haareya na irratti kaatta; mufii teeti natti fakkansita; loltoota haareya natti fidda. **18** ««Waaqa kiyya, maaf akka ani dhaladhu na goote? Ilti nama tokkoolle adoo na hin dhaggin adoo du'ee hin jiraadhuu! **19** Adoo dhalatiisa hin dhabuu! Yookiin gadaamessa keessaa gara awwaalaa adoo hin geeffamuu! **20** Barri jiruu tiyyaa gabaaba'aa motii? Bara gabaabaa kana keessatti diqqumalle akka gammadu na lakkis. **21** Ani gara lafa deebi'anee hin gallee, lafa dimimmisaatii fi dukkana dimmaa, **22** gara lafa dukkana dimmaa gara lafa gaaddisa du'aa gara lafa nageya hin qannee, addee ifi akka dukkanaa te'e adoo hin dhaggin diqqumalle akka gammadu na lakkis» hin jedha» jedhe.

11 Achiin duuba Naa'imaatiichi Zofaar deebisee, **2** «Dubbii hedduu tanaaf deebiin hin kennantuu ree?

Nami dubbatticha te'eef dhugaa dhaggataa ree? **3** Iyoob, dharti teeti nama cadhiisitti ree? Yennaa ati murgitulle nami si xixu hin jiru seetaa? **4** Ati Waaqaan, «Barsiisi kiyya sirri'i; fuula Waaqaa duralle'etti ani qulqullu'u» jetta. **5** Ammoo adoo Waaqi afaan ifii saaqatee, sitti dubbate, **6** karaan qarumma'aa hedduu waan te'eef, dhossaa qarumma'aa adoo sitti mudhise, haga si'iif maltee gad akka inni si adabe hin beettaayyu. **7** «Gad fageenna dhossaa Waaqaa qorqortee beekuu dandeettaa? Waaqa waan mara dande'u qorqortee bira gewuu dandeettaa? **8** Guddinni isaa ol-gubbaa caalaa ol fagaata. Ati maan godhuu dandeetta ree? Gad fageenni isaalle qilee caalaa gad fagaata. Ati maan beekuu dandeetta ree? (Sheol h7585) **9** Guddinni Waaqaa lafa caalaa dheerata; abbaayaa caalaalle badhata. **10** «Waaqi tana duudii irra dabaree dhufee, mana hidha'atitti si galchee kora mura'aa sitti rare eentu isa dhoogguu dande'a? **11** Inni kolbaa woy hin baane hin beeka; inni yennaa yakkaa isaanii dhaggu cadhisee hin ilaalaa? **12** Yoo harreen diidaa nama dhalte qofa nami gowwaan qaroo te'uu dande'a. **13** «Ati gadhaa keeti yoo qajeelfatte, harka keeti gara Waaqaa yoo badhifatte, **14** yakkaa harka keeti keessa jirtu ifi irraa yoo fageessitee, wonni hantuun dukaana keeti keessaa akka hin jiraanne yoo goote, **15** yennaa san dhugumaan qaani malee, mataa keeti ol hin qabatta; sodaa maleelle jabaattee hin dhaabbatta. **16** Achiin duuba rakkoo teeti duudii hin deeta; akka lolaa yaa'ee dabaree qofa isii qaabatta. **17** Jiruun teeti ifa saafowaa caalaa hin itti; dukkantille akka ganamaa hin teeti. **18** Addiin waan jirtuuf atille addattee hin leeta; Waaqi waan si eeguuf sodaa malee fooraan hin leeta. **19** Eennulle adoo hin sodaatin hin ratta; worri hedduun si duratti fudhatama dhaggatiisa barbaadan. **20** Ilti worra hama'aa ammoo hin jaanti; karaa miliqanu hin dhaggatanu; muummeen isaanii du'a» jedhe.

12 Iyoob deebisee, **2** «Dhuguma isin qaroole'ee motii ree! Yennaa duutanulle qarummaan isin woliin duutii motii ree! **3** Ani ammoo akkuma keessan hubantii qaba; ani isinii gadii moti; waan akkasii kana eentu wollaala ree? **4** «Waaqa daadimadhee yennaan inni naaf deebise jirtiyyu; amma ani waan jaaloti tiyya itti kollitu te'eera. Ani nami balchaan komii hin qanne waan nami duudiin itti kollaru te'eera. **5** Worri itti tolte rakkinna nama rakkatee tuffatiis kaso'o; nama jigiisaaf tintimu hin darban. **6** Dunkaaniin worra saantotaa nageyaan jirti; worri Waaqa tuttuqee aarsu, worri Waaqa waan toowatu ifi seyu nageyaan le'a. **7** «Me bineensota gaafadhu; Isaan si barsiisan. Sinbirrootalle gaafadhu isaan sitti hin himan. **8** Yookiin lafa gaafadhu; isiin si hin barsiitti; yookiin qurxummiin abbaaya'aa sitti hin hinti. **9** Harki Waaqaa akka isaan dade isaan kana duudii keessaa ka hin beenne eennu ree? **10** Jiruun waan duudi'iitti fi hafuurri nama duudi'i harka Waaqaa jiran. **11** Akkuma arrabi sagalee addaan baasee beeku, gurrille dubbii addaan hin baasa. **12** Qarummaa maanguddootatti qabaa motii ree? Hubantiille worra woggaa dheertuu le'etti qabaa motii ree? **13** «Qarumma'aa fi hunni ta Waaqaa ti; gorsaa fi hubantiille tama isaa ti. **14** Waan inni diige, nami tokkole deebisee jjaaruu hin dande'u. Nama inni balbala itti

cufe, nami tokkole banuu hin dande'u. **15** Yoo inni bokkeya dhooggate oola'atti te'a; yoo inni bokkeya gad lakkise, lolaan lafa balleessa. **16** Jabeennii fi qarummaan ta isaa ti; ka sobuu fi ka sobamulle isaan lamaanuu baallii isaa jala jiran. **17** Inni gorsitoota mootichaa miila duwwaa akka booji'amanu hin godha; abbootii mura'aalle hin gowwoonsa. **18** Inni mootota barcumaa mootumma'aa irraa buusee, hidhantoota isaan godha. **19** Inni hayyoota irraa baallii isaanii mulqee, worra hunnaameyyille hin fonqolcha. **20** Worra addatame cadhi godha; jaarsoleelle qarummaa hin dhoogga. **21** Inni qondaaltota hin salphisa; hidhata worra jajjabaa hin hiika. **22** Inni dhossaa dukkana keessaa hin mudhisa; dukkana dimma gara ifaa hin jijjiira. **23** Inni gosa biyya adda addaa hunnaameyyii hin godha; hin balleessalle'e; inni gosa biyya adda addaa hin baceessa; hin bittinnessalle'e. **24** Inni sooreyyii irraa hubantii isaanii hin mulqa; goomolee daandii hin qanne keessalle hin joonjisiisa. **25** Isaan ifa malee, dukkana keessa qaqqabataa akka ideemanu, akka nama machoweelle akka titimisani hin godha.

13 «Kunoo, tana mara ilti tiyya dhaggiteerti; gurri kiyyalle dhage'ee hubateera. **2** Waan isin beettanu anille hin beeka; ani isinii gadii moti. **3** Ani ammoo Waaqa waan mara dande'u woliin dubbadhee, haajaa kiyya isa woliin falmuu fedha malee, si woliinii moti. **4** Isin ammoo dharaan hallitan; isin akka ogeeyyii eennulle fayyisuu hin dandeennee ti. **5** Ani silaa adoo cadhittane fedha, sun isiniif qarummaa hin teetiyyu. **6** Amma falmata kiyya dhage'a'a; iyyata afaan kiyyaalle caqasa'a. **7** Isin Waaqaaf jettanee dhara dubbattanii? Isaaf jettanee soballe dubbattanii? **8** Isin isaaf rogaartanii ree? Kora mura'aa duratti dahjaa Waaqaaf falmittanii ree? **9** Waaqi yoo isin qorqore isiniif dansa'aa ree? Yookiin akkuma nama soddanu Waaqalle sobuu hin dandeettanii ree? **10** Isin dhossaa'aa yoo roddane, inni dhugumaan isin hin xixa. **11** Arinyi isaa isin hin bararassuu ree? Ulfinni isaa isin hin sodaachisuu ree? **12** Mammaassi keessan akka daadha'aa bu'aa hin qabu; falmiin teessan akka faaraa caccaddi. **13** «Me na irraa dahjaa'a; wonni feete natti dhuttuutti, ani hin dubbadha. **14** Ani maaf ifi rakkisee lubbuu tiyyalle harkatti qabadhee le'a? **15** Waaqi yoo na ijjeeselle, ani isuma addadha; dhugaa tiyyalle isuma duratti falmadha. **16** Worri Waaqa malee le'u Waaqa dura dhikaatu Waaqin hin dandeenneef, kun fayyinna kiyyaaf te'a fa'a. **17** Dubbii tiyya akka dansaa caqasa'aatii, waan ani jedhulle gurri keessan dhage'uu ti. **18** Ani dubbii tiyya akka dansaa qopheeffadheera; akka dhugaa dhaggadhulle hin beeka. **19** «Ka na himatu jiraa ree? Yoo jiraate ani adoo hin falmatin cadhisee hin du'a. **20** «Ee Waaqa! Akka ani fuula keeti duraa hin dhokanneef, waan lamaan kana qofa si gaafadha: **21** Na adabiisa lakkisi; amya keetille'een na hin bararassin. **22** Achiin duuba na waami, anille hin owwaadha. Yookiin ani hin dubbadha ati deebii naaf kenni. **23** Yakkaan tiyyaa fi cubbuun tiyya hagam heddatti? Balleessaa tiyyaa fi cubbuu tiyya natti himi. **24** Ati maaf fuula keeti na duraa dhoffatee, akka diina keetiitiitti na laakkotta? **25** Ati akka baala qilleensi fuudhee ideemuu na sodaachisaa, akka hicaacee goddu'uu na ariitaa? **26** Ati

himannaa hadhoothuu na irratti barreessite. Gatii yakkaa bara ijoollummaa tiyyaalle, akka dhaggadhu goote. 27 Ati miila kiyya jirma oddu'utti hiiteerta; tarkaaffii tiyya duudii hin eedda; faana miila kiyyaalle hin qorqorta. 28 «Tanaaf ani akka waan shamee, akka woyya qo'een nyaattee hin bada.

14 «Barri nama foon uffatee gabaaba'a; sunuu rakko'oon ka guutame. 2 Inni akka daraara'aa mudhatee, yoosuma hin qoora; akka gaaddisaa adoo hin turin hin dabara. 3 Ati nama akkasii kana ilaaltaa ree? Mura'aaf ifi duratti na dhiheessitaa ree? 4 Waan qulqulluu hin te'in keessaa, waan qulqulluu baasuu ka dande'u eennu? Nami tokkolle hin dande'u. 5 Barri namaa ka murtaye; ji'i inni le'uulle si biratti ka laakkowame. Bara ati isaaf murteessite irra ka dabaru hin jiru. 6 Nami qaxaramee huju hujii ifii yennaa fixu akkuma gammadu, namille bara dadhabbii ifii keessa akka gammadu ossiif. 7 «Muki yoo murame deebi'ee waan latuu fi damee waan baafatuuf addii qaba. 8 Hiddi isaa lafa keessatti dulloomulle, jirmi isaalle biyyee keessatti gogulle, 9 foolee bisaaniitiin deebi'ee hin quunxa; akka biqiltuu reef lattuulle damee hin baafata. 10 Nami ammoo du'ee hin bada; eega du'e deebi'ee hin dhaggamu. 11 Akkuma bisaan abbaayaa keessaa ol fiilee dhabamuutii fi akka bisaan laga keessaa goguu, 12 akkasuma nami du'e deebi'ee hin ka'u; ol-gubbaan haga dabartutti hin dammaqu; yookiin hirriiba irraa hin ka'u. 13 «Mufiin teeti haga dabartutti addee worra du'eetitti adoo na dhossitee guyyaa murteessitee adoo na qaabatte hin fedhaayyu! (Sheol h7585) 14 Nami eega du'e deebi'ee hin jiraataa ree? Haga foorri naa dhufutti, bara dadhabbi'in lafa irra le'u duudii ossaan hin eegadha'a. 15 Ati na hin qanneen, anille hin owwaadha; ati hujii harka keetii na hin dharraata. 16 Achiin duuba tarkaaffii tiyya duudii hin laakkotta; cubbuu tiyya ammoo natti hin heddu. 17 Akka huura subba keessa keyamee gatamuu, balleessaa tiyya duudii na irraa hin gatta; cubbuu tiyyalle hin balleessita. 18 Akkuma gaarri sigigaatee jijjigu, akkuma rassaalle addee ifii irraa ka'u, 19 akkuma bisaan dhakaa qoqqotu akkuma lolaan biyyee haru, atille akkasuma addii namaa hin balleessita. 20 Hunni teeti haga bara baraa isa irratti hin jabaatti; innille hin du'a. Bifa isaalle jijjiirtee ifi duraa hin balleessita. 21 Ilmaan isaa yoo ulfinna dhagagatanu, inni hin beeku. Yoo isaan salphananulle inni hin dhaggu. 22 Dhibee nafa isaa qofatti itti dhage'ama; inni ifi qofaaf bowa» jedhe.

15 Achiin duuba Eliifaaziin nami qachaa Temaani deebisee, 2 «Nami qaroon dubbii hiikkaa hin qanne hin dubbataa? Gadhaa ifii keessalle'etti yaada miidhaa qabu qabatuu qabaa ree? 3 Inni dubbii bu'aa hin qanneen, yookiin haasowa woy hin baaneen hin falmataa ree? 4 Ati ammoo Waaqa sodaatiisa lakkitteerta; waaqonfannaa isaaf maltelle hin gufachiitta. 5 Yakkaan teeti dubbii teetiin beekkanti; ati ammoo akka worra malte'ee dubbatiisa filatta. 6 Dubbuma teetittuu sitti mura; arrabuma keetittuu dhugaa si irratti baya malee, anaa moti. 7 «Nama duudi'in dura ka dhalate si'ii ree? Ati gaaroti adoo hin dadamiini dura dadante ree? 8 Marii Waaqaa da dhossa'aa dhageetteertaa? Qarummaa

nama duudi'ii ka beeku si qofa seetaa? 9 Waan nuuti hin beenne, maan beetta? Waan nu'uuf ifa hin te'in maan hubatte? 10 Worri mataan isaanii arrii te'e ka abbaa keeti caalaa dulloomane nu woliin jiran. 11 Jajjabeessii Waaqaa yookiin jechi inni malaan sitti dubbate si hin gewwu? 12 Qalbiin teeti maaf si fudhattee ideenti? Aari'in ila teeti maaf baatta? 13 Maaf Waaqatti aartee dubbiin akkasii afaan keetii baati? 14 «Nami qulqulluu te'uu hin dande'aa ree? Nami foon uffate balchaa te'uu dande'a ree? 15 Waaqi ergantoota ifiitittuu hin addatu; ol-gubbaanuu isa duratti qulqulluu moti. 16 Nami yakkaa akka bisaanii unu, attam attam bada'aa fi battowa'a ree! 17 «Ani waan dhagge hin dubbadha; sitti hima na caqasi. 18 Sunille waan worri qaroon abbootii ifii irraa fuudhee adoo hin dhossin dubbate. 19 Latti abbootii isaanii qofaaf kennanteertiyyu; ormile odduu isaanii hin leene. 20 Nami hamaan ka nama cunqursaa le'e, bara ifii duudii farraa le'a. 21 Qoonqoon bararassitu gurra isaatiiti iyyiti; yennaa wonni marti nageya itti fakkaattutti ka balleessu isatti hin dhufa. 22 Shallaagaan isa waan eegatuuf inni dukkana keessaa bayiisaaf addii hin qabu. 23 Sagalee allaati'ii te'isaaf hin joonja; guyyaan dukkanaa akka isatti dhikaatelle hin beeka. 24 Gaddaa fi laaleffati isa bararassan; akka mooticha lolaaf qophowee itti hammaatan. 25 Inni harka ifii Waaqa irratti waan kaaseef, Waaqa waan mara dande'u irratti jabaa waan ifi fakkeesseef, 26 mataa jabiinnaan wotee ifii furdoo-jadduu fudhatee ifi irraa dhooggatiisaaf itti fiiga. 27 «Fuulli isaa coomaan gollameera; hidhi isaa coomaan furdateera. 28 Nami kun qachoota diigame, mana nami keessa hin leene, ka diigamiisaaf dhikaate keessa le'a. 29 Inni hin duroomu, karri isaalle yennaa heddu'uuf hin turtu; lafa irralle'etti hin babadhattu. 30 Inni dukkana jalaa hin miliqu; akka muka dameelee isaa bobeeni ibiddaa gosseetii fi daraaraan isaalle hafuura aarii Waaqaatiin harca'ee hin te'a. 31 Inni womaa waan irraa hin dhagganneef, waan bu'aa hin qannetti addatiisaan ifi hin sobin. 32 Akka muka jirmi isaa yennaan adoo hin geyin goguutii fi dameeleen isaa hin bisillee hin te'a. 33 Inni akka muka woyni'ii ka unkuruura ifii adoo hin bilchaatin harcaafatuutii fi akka muka ejersaa ka daraaraa ifii harcaafatu ti. 34 Worri yaada Waaqa malee le'u sanyii hin qabaatu; Manni safu'uun ijaarame ibiddaan gubatee bada. 35 Worri akkas jiru hammeenna karoofataa rakkinna fida; gadhaan isaaniille sobaan guutameera» jedhe.

16 Achiin duuba Iyoob deebisee, 2 «Ani dubbii akkasii hedduu dhage'eera; isin marti jajjabeessitoota nama hifachiitanu. 3 Dubbiin teessan ta bu'aa hin qanne tun hin dhumattuu? Yookiin akka ati na woliin falmiisa hin lakkinneef maanti si kakkasaa? 4 Adoo isin addee tiyya buutane, ani addee teessan bu'ee jiraadhee murgu'oon mataa isinitti raasaa akkuma isin amma jettanu anille isin irratti miidhassee dubbadhaayyu. 5 Dubbii afaan kiyyaatiin silaa isin hin jajjabeessaayyu; isin jabeessiisaafille guddoo dubbatuu dande'aayyu. 6 «Ani yoo guddoo dubbadhelle dhibeen tiyya hin goontu; yoo osselle dhibeen tiyya na hin lakkittu. 7 Waaqa kiyya, ati na daddassiiteerta; maatii

tiyya duudiille balleessiteerta. **8** Ati na shuntuurachiiteerta; shuntuuratiis nafa kiyyaa na irratti dhugaa bayaa te'eera; huqqinni kiyya na irratti ka'ee, akka ani cubbuu huje dhugaa hin baya. **9** Waaqi mufii ifitiin nafa kiyya kukkute inni hidhii natti ciniinnatee, diinni kiyyalle ila natti diimeffate. **10** Namooti na ceeggatiisaaf afaan ifii natti banane; tuffiille'een na dhabanaasane woliitti qabamane natti ka'ane. **11** Waaqi kolbaa hantu'utti dabarsee na kennee, harka worra hama'aatitti na gate. **12** Ani nageyaan le'aa tureeyyu; Waaqi ammoo mufii ifitiin na hargufe; inni morma kiyya hudhee na butuchee, waan itti xiyyeeffatu na godhate. **13** Worri guube'ee ka isaa na marsee, marartii malee kalattii tiyya kukkutee hadhoottuu tiyyalle lafatti jisse. **14** Inni itti deddeebi'ee na madeesse; akka loltu'uu gara kiyya ori'e. **15** «Ani gaddee woyaa gaddaa uffadheera; bukuu keessalle'etti jigeera. **16** Fuulli kiyya bowichaan diimatee, ilti tiyya dhagguu dadhaddeerti; **17** tun duudiin teetulle ani hunnaan nama irratti hin kaane; daadimati kiyyalle qulqullu'u. **18** «Ee lafa, dhiga kiyya hin dhossin! Iyyi tiyya si biratti ukkaamantee hin hafin! **19** Kunoo ka dhugaa naa bayuu fi wobiin kiyya ol-gubbaa jira. **20** Jaaloti tiyya na tuffatti; ani ammoo gara Waaqaa bowa. **21** Akkuma nami nama kadhatee woliitti araarsu, nami namaa fi Waaqa woliitti araarsu adoo hin jiraatuu! **22** «Ani deensa deebi'ee hin deebine deemiisaaf woggaa diqqoo qofatti naa hafeera.

17 Qooqqee qofatti na keessa jira; barri jiruu tiyyaa haleelameera; awwaalille na eegata. **2** Dhugumaan worri natti murgu na marsaneeran; ilti tiyyalle nunnuussaa isaaniiitti xiyyeeffatti. **3** «Waaqa kiyya, ka si woliin wobii naaf te'u naa kenni; si'uma malee, ka dhiibiin ka wobii naaf te'u eennu ree? **4** Akka isaan hin hubanneef qalbi isaanii cutteerta tanaaf akka isaan injifatanu hin gootu. **5** Nama beese'eef jedhee jaala ifii dabarsee kennu ijoolleen isaa hin rakkatti. **6** «Waaqi nama nami marti fuulatti tufu nama duudi'ifiille ka mammaassaa na godhe. **7** Gadda irraa ta kaate ilti tiyya dhagguu dadhaddee nafi kiyya duudiin akka gaaddiddu'uu te'eera. **8** Worri qajeelaa ifi seyu waan kana guyyaa gooti; yennaa dukkanaa, «ifi dhikaateera» jedhan. **13** Boolla awwaalaa akka mana kiyyaatitti yoo ilaale, taqee tiyya dukkana keessatti yoo afadhe, (Sheol h7585) **14** boolla awwaalaatiin, «Ati abbaa kiyya» corroqa na nyaattulle'een, «Haadha tiyya yookiin obboleettii tiyya» yoo jedhe, **15** addiin tiyya meet ree? Addii tiyya tana eentu naaf dhagga ree? **16** Yoo ani gara boolla awwaalaa bu'u addiin tiyya na woliin gad buutii ree? woliille'een biyyee seennaa ree?» jedhe. (Sheol h7585)

18 Achiin duuba Biildaad nami biyya Shu'aa deebisee, **2** «Iyoob, ati yoom dubbattee fixxa? Caqasi, nuutille

hin dubbanna. **3** Ati maaf akka hori'ii nu laakkotta? Ila teeti duralle'etti maaf akka gowwa'aatitti nu laakkotta? **4** Ati aarii teetiin ifuu miita malee, latti sababa keetiif hin ontu; yookiin rassaana addee ifii irraa hin tacho'u. **5** Issaan worra hamaaleyyi'ii hin dhaama; bobeennii ibidda isaanille ijjumaa hin bobe'u. **6** Issaan dunkaanii isaanii keessa jiru hin dhaama; ifille hin dukkanowa. **7** Hunni tarkaaffii isaanii hin laatti; malli isaanituu isaan hin gufachiisa. **8** Miilli isaanituu tiyyoo keessa isaan hin galcha; gara boolla keessa bu'anuulle hin deeman. **9** Tiyyoon komee isaanii hin qaddi; fonxoroolle jabeessitee isaan hin qaddi. **10** Wodaroon isaan qaddu lafa keessatti dhoffanteerti; tiyyoolle karaa isaanii irratti afanteerti. **11** Wonni nama bararassu isaan marsiteerti; hordotteelle isaan hin ariiti. **12** Hunni isaanii beelaan dhumatteerti; badiille qophoottee isaan eegatti. **13** Dhukkubi gogaa nafa isaanii hin fixa; duuti harkaa fi miila isaanille hin nyaati. **14** Dunkaanii addatane le'anuu keessaa hin ari'aman; gara mootummaa du'aalle hin geffaman. **15** Mana isaanii keessatti wonni takkaalle hin hattuu. Qe'ee isaanititti dhakaan bobe'u hin firfirfama. **16** Isaan akka muka hidda hunde'een goguutii fi dameeleen isaa qoortuu hin te'an. **17** Qaabbiin isaanii lafa irraa hin baddi; maqaan isaanille lafa irraa hin bada. **18** Isaan ifa irraa gara dukkanaatitti hin ari'aman; biyya lafaa irralle'ee hin balleeffaman. **19** Odduu kolbaa ifitiin dhala yookiin sanyii hin qabaatanu. Addee isaan le'anulle'etti ka jiru'un hafu hin jiru. **20** Worri gara aduun baatuutii fi gara aduun seentuu waan isaan irra geye dhage'anee sodaa guddo'oon qabamane. **21** Qe'een worra Waaqa malee le'uu addeen nama Waaqa hin beenneelle akkas teeti» jedhe.

19 Achiin duuba Iyoob deebisee, **2** «Isin haga yoomii na fariisiitan? Haga yoomii jechaan lafee na cassitan? **3** Isin deddeebitanee na arrassitan; daba na irratti hujjanuuf hin fokkifattanuu? **4** Dhuguma yoo dokonkoree jiraadhe, dokonkorri sin anuma qofa miidha. **5** Dhuguma isin na irratti ifi ol ol qaddanee, qaanii tiyya waan anaan morontanuun yoo godhattane, **6** ka na fariisiisee, tiyyoo ifitiin na marsee xaxe Waaqa akka te'e beeka'a. **7** ««Hunnaan na irratti ka'ane» jedhee iyyadhulle, deebii hin dhagganee. Qoonqoo tiyya ol qabadhee dhageessifadhulle, muraa haqaa hin dhagganee. **8** Waaqi akka ani hin dabarreef karaa natti cufeera; daandii tiyyalle dukkanaa golleera. **9** Inni ulfinna kiyya na irraa fuudhee, kallachalle mataa kiyya irraa buuseera. **10** Inni karaa maraan nafa kiyya caccassee hurbee, addii tiyyalle akka mukaa buqqiseera. **11** Inni mufii ifii na irratti bobeessee, akka diina ifiititti na laakkowe. **12** Inni na balleessiisaaf loltoota ifi erge; isaan adaala dunkaanii tiyyaatitti kushee hujatanee qubatanee. **13** «Waaqi obboleeyyan tiyya na irraa fageesse; worri na beekulle alagaa akka natti te'u godhe. **14** Firri kiyya na irraa fagaate; jaaloti tiyyalle na dedhane. **15** Keessummooti ani mana kiyyatti keessummeesse na dedhane. Dubartooti tajaajiltooti tiyya akka ormaatitti na laakkowane; akka alaga'aalle na ilaalane. **16** Ani tajaajilaa kiyya waame, inni ammoo na jalaa dide; akka na qarqaaruuf yennaa kadhadhelle na didate. **17** Haati manaa tiyya foolee hafuura kiyyaa jibbite;

obboleeyyan tiyaayyuu na diqatte. **18** Ijoolleen didiqoonuu na tuffatti; yennaa na dhagganu natti murgan. **19** Jaaloti tiyya ta ani addadhu na diqatte; worri ani jaaladhulle na irratti ka'e. **20** Foon kiyya dhumatee, gogaan kiyya lafee tiyyatti maxxanee, irgi ilkaan kiyyaa callaan jiruun ani hafe. **21** «Ee jaalota tiyya, harki Waaqaa waan na dhoweef, naaf marara'a! Naaf marara'a! **22** Akkuma Waaqi na miidhe isinille maaf na miitan? Haga ammaa ka na miitane isin hin gewuu? **23** «Maalo'o, dubbiin ani haga ammaa dubbadhe barreeffantee, kitaabatti adoo galmeeffantee! **24** Maalo'o, bara baraan akka yaadatantuuf meya sibiilaatii fi irsaasaatiin rassaa irratti qirixixantee adoo hin barreeffantu! **25** Ka na wodu jiraataa akka te'e, muummee irralle'etti, dhugaa bayisaaf lafa irra akka dhaabbatu hin beeka. **26** Gogaan kiyya nyaatamee dhumateen duuba te'ulle foon kiyyaan jiraadhee Waaqa akka dhaggu hin addadha. **27** Anumattuu isa dhagga; ani ila tiyyaan isuma dhagga malee, ka dhibi'ii moti. Gadhaan kiyya guyyaa san guddoo dharra'a. **28** «Isin, «Sababi rakko'ootuu isuma keessa waan jirtuuf, nuuti attam isa miina?» yoo jettane, **29** mufiin Waaqaa shallaaga'aa adabamiisa waan fidduuf isin shallaagaa san sodaadha'a; muraalle akka jirtu beeka'a» jedhe.

20 Achiin duuba Zofaariin Naa'imaatichi deebisee, **2** «Iyoob, ani deebii akka kennuuf yaadi kiyya na dirqansiisa; tanaaf dubbatiisaaf ariifadha. **3** Arraffama ittiin salphadhe dhage'adheera; hubatiis kiyya akka ani deebii kennu na godheera. **4** «Bara durii durii yennaa nami biyya lafaa irratti dadameen jalqabee, dubbii akkasii tana beettaa ree? **5** Qaca'iis worra hama'aa, hagama diqqa'a. Gammadi worra Waaqa malee le'ulle haga lipheettii ilaa ti. **6** Isaan haga ol-gubba'aa ifi ol ol qabanulle, mataan isaanii duumensa tuqulle, **7** isaan akkuma faalowa ifii hin badan; worri dur isaan dhaggeeru, «Isaan meet ree?» hin jedhan. **8** Isaan akka oojju'uu waan badanuuf hin dhaggamanu; akka mudhii halkanille hin badan. **9** Ilti tanaan dura isaan dhaggitte, deebitee isaan hin dhaggitu; isaan addee le'anu irralle'ee hin badan. **10** Ijoolleen isaanii waan abbootiin isaanii hiyyeeyyii irraa saante sossobataa hin deebitti. **11** Nafi isaanii ka hunna dargaggumma'atiin guutame isaan woliin biyyee hin te'a. **12** «Hammeenni afaan isaanii keessatti mi'owee, arraba ifitiin jalatti dhossanee, **13** afaan ifii keessaa baasuu jibbanee, afaan ifii keessatti qabatanulle, **14** sagaleen isaanii gadhaa isaanii keessatti gara hadha'aattii hin jijjiiranti; akka hadhaa dhudhuufa'aalle hin teeti. **15** Isaan karra nyaatane hin tufan; Waaqi waan isaan nyaatane akka diddiganu hin godha. **16** Wonni isaan nyaatanu hadhaa dhudhuufa'aa itti hin teeti; hadhaa buuti'ille itti teetee isaan hin ijeetti. **17** Isaan bisaanii fi laga ka dammaa fi ittittuu woliin yaa'u hin dhagganu. **18** Waan ifii itti elowane adoo hin nyaatin deebisane hin kennan; bu'aa daldalane dhaggatanelle'etti hin gammadanu. **19** Isaan hiyyeeyyii cunqursanee duwwaa hamburane, mana ifii hin ijaarinille waan fudhataneeff tun teete. **20** «Joljolummaan isaanii foora isaan dhooggiteerti; qabeenni isaanii isaan baasuu hin dande'u. **21** Isaan waan qabanu nyaatane hin fixan; tanaaf qabeenni isaanii dafee hin dhumata. **22**

Qabeenna hedduu qabaatanulle, deegi isaanitti hin bu'a; rakkoon jadduulle isaan hin dhaqqaddi. **23** Isaan nyaatane yennaa quufanu, Waaqi aarii ifii isaan irratti bobeessee, balaa ifii akka bokkeyaa isaan irratti hin roobisiisa. **24** Shallaagaa sibiilaa jalaa yoo miliqe daaya sageettu'uutiin hin woraanaama. **25** Daayi sun woraane duddaan isa fulla'a; qacceen calalaxxuu arfii sanii tiruu isaanii keessa baati; naasuulle'een hin qabaman. **26** Qabeenni isaanii duudiin dukkana dimmaa keessatti bada; ibiddi hin dhaanne isaan hin guba; waan dunkaana isaanii keessa hafelle muxuq godha. **27** Ol-gubbaan yakkaa isaanii hin mudhitti; lattille diinumma'aa isaan irratti hin kaati. **28** Guyyaa mufii Waaqaa qabeenni mana isaanii lola'aa hin fudhatama. **29** Qoodi Waaqi worra hama'aaf kennu, gatiin isaanille tana» jedhe.

21 Iyoob deebisee, **2** «Waan ani dubbadhu miidhassa'aa caqasa'a; kun akka na jajjabeesitanetti isiniif laakkowamuu ti. **3** Ani hin dubbadhaa naaf ossadha'a; achiin duuba akka feetane murguu dandeettan. **4** «Ani nama komadhaa ree? Maaf ossa hin dhanne ree? **5** Ana ilaala'aatii maadeffadha'a; afaan keessanille qabadha'a. **6** Ani waan kana yennaa yaadadhu hin bararaqa; nafi kiyyalle hin hollata. **7** Worri hamaan maaf le'a? Maaf ganna dheeraa le'ee dullooma? maaf hunnaan ittuma jabaataa deema? **8** Ijoolle'ee fi akaakoti isaanii adoo isaan jiraranuu fuula isaanii duratti guddatane itti tolteen dhaggan **9** Isaan mana ifii keessa sodaa malee nageyaan le'an; Waaqi isaan hin adabu. **10** Horiin isaanii rakkoo tokko malee hora; loon isaanille rimeya gadha'aa hin gatanu. **11** Ijoollee ifii akka tika hoolle'ee bobbaasan; daa'immaan isaanille hin burraaxxi. **12** Isaan dibbe'ee fi maseenqo'oon qoonqoo suusulle'eetiin gammadane hin sirban. **13** Isaan qananumma'aa bara ifii fixatan; farra malee du'an. (Sheol h7585) **14** «Isaan Waaqaan, «Nuuti karaa keeti beekuu hin feenu; nu irraa fagaadhu. **15** Nuuti akka isa waaqonfannuuf ka waan mara dande'u ennuu inni? Isa yoo daadimanne bu'aa maan dhagganna?» jedhan. **16** Qananummaan isaanii harkuma isaanii keessa jirtii motii ree? Maarre ani yaada worra hama'aa hin fudhadhu. **17** «Issaan worra hama'aa yennaa mara attam attam bada? Farri yennaa maraa attam attam isaanitti dhutti? Isaan yennaa mara adabbii mufii ifitiin attam attam farrane? **18** Isaan akka huura qilleensa dura jiruutii motii ree? Akka cidii bubbe'een fudhatantuutii motii ree? **19** Isin «Waaqi yakkaa abbooti'itiif ijoollee hin adaba» jettan; te'uu malee yakkaameyyiin yakkaa ifii akka beekanuuf, isaanunti adabamanuu ti. **20** Cubbaaleyyiin yakkaa ifitiif adabamanuu ti; Waaqi waan mara dande'u mufii ifii isaanitti buusuu ti. **21** Nami du'een duuba marroo ijoollee ifitiif maanti isa dhiba? **22** «Waaqa worra gugurda'attuu muru nami beekkumsa isa barsiisuu dande'aa ree? **23** Nami gariin adoo hunna qabuu le'iin itti toltee nageyaan adoo jiruu, **24** nafi isaa adoo gabbinna qabuu, lafee isaa keessa dhuki guuttee adoo jirtuu du'a. **25** Nami dhibiin ammoo jiruun itti hadhooitee, waan dansaa adoo hin dhaggin du'a. **26** Isaan lamaanuu du'ane awwaalamanee corroxille itti duuddi. **27** «Kunoo, ani yaada keessan, mala isin na

miidhiisaaf maltanelle miidhassee beeka. **28** Isin, «Manni nama guddaa sanii meet ree? Dunkaaniin worra hama'aa keessa meet ree?» jettan. **29** Isin worra karaa yaa'u hin gaafannee ree? Waan isaan jedhanelle hin fudhannee ree? **30** Nama hamaa balaan yennaa dhufu miidhaan isa hin dhaqqabu; guyyaa mufii Waaqaalle jalaa hin baya. **31** Nama hamaa amala isaa ka isa duratti komatu, hujii hantuu isaatiifille ka isa adabu eennu ree? **32** Yennaa inni du'e gara awwaalaa hin geessan. Irreensi isaalle hin eegama. **33** Biyyeen dhooqa keessaa isatti hin tolti. Namooti bacaan isa duubaan deeman; kolbaan bindillaalle isa dura deenti. **34** «Deebiin isin naaf kennitanu soba; attamiin dubbii woy hin baaneen na jajjabeessiisaaf wodhaantan ree?» jedhe.

22 Achiin duuba Eliifaaziin Temaanichi deebisee, **2** «Nami Waaqaaf bu'aa qabaatuu dande'aa ree? Nami qaroolle bu'aa ifumaaf buufata. **3** Ati balchaa yoo teete, balchummaan teeti Waaqa waan mara dande'u maan gammachiitti? Karaan keeti ka komii hin qanne yoo te'e, inni woy dhaggataa ree? **4** «Ati Waaqa waan sodaattuuf inni si xixee muraa si irratti fidee ree? **5** Tun sababa hammeenni keeti guddatee, cubbuun teeti bacatteefii motii ree? **6** Ati sababa malee obboleeyyan teeti irraa qaddii fudhatteerta; namoota irraa woyaa mulqitee, qullaa hamburteerta. **7** Ati worra dheebotee dadhabeeff bisaan hin kennine; worra beelowelle sagalee dhooqqatteerta. **8** Latti ta worra hunnaameyyi'i ti; worra ulfinna qabutti isii irra le'a. **9** Haadhotii hiyyeessaa harka duwwaa gad lakkitteerta; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanneelle cunqursiteerta. **10** Tanaaf tiyyoon si marsitee, dedhuma sodaan si bararassite. **11** Akka ati dhagguu hin dandeenne dukkanti si qaddee, lolaan si liqinse. **12** «Waaqi ol-gubbaa olii keessa le'aa motii ree? Urjoota ol fagoo jiranulle, gad ilaalaa motii ree? **13** Ati ammoo, «Waaqi maan beeka? Dukkana dimmaatiin gara kaan jiraatee natti muruu dande'aa? **14** Inni gonbobittii ol-gubba'aa irra yennaa deddeemu duumensi hurrantaan waan isa golluuf dhagguu hin dande'u» jetta. **15** Ati karaa durii ka worri hamaan irra deddeeme hordofaartaa ree? **16** Isaan adoo yennaan isaanii hin geyiinuu qoomamaneeran; hundeen isaanii lola'aan haxowanteerti. **17** Isaan Waaqa waan mara dande'uun, «Nu irraa fagaadhu; maan nuu godhuu dandetta?» jedhane. **18** Te'uu malee isumattuu mana isaanii waan dansa'aan guute; tanaaf ani yaada worra hama'aa hin fudhadhu. **19** «Balchooti badii worra hamootaa dhagganee hin gammadan; worri yakkaa hin qanne murg'o'of itti kollaa, **20** «Dhuguma diinni keenna badeera; waan isaan irraa hafelle ibiddi fixeera» jedhan. **21** «Iyoob, Waaqaan wolii galiitii isa waliin nageya qabaadhu; karaa kanaan waan dansaa hin dhaggatta. **22** Qajeelcha inni sii kennu fudhadhu; jecha isaalle gadhaa keetiitti qabadhu. **23** Ati gara Waaqa waan mara dande'u yoo deebite, akka duriititti hin deebita; hammeenna dukaani teeti keessaa yoo fageessite, **24** worqii akka buku'utitti, worqii gatii guddo'oolle akka rassaa bisaan keessaatiitti yoo ilaalte, **25** Waaqi waan mara dande'u worqii fi meetii gatii guddo'oo siif hin te'a. **26** Achiin duuba ati Waaqa waan mara dande'uun hin gammadda; isalle'etti addattee

hin leeta. **27** Ati gara isaa hin daadimatta, innille si'iif hin dhage'a; atille waadaa keeti isaa hin galchita. **28** Wonni ati murteeffatte siif hin teeti; ifille karaa keetiitti hin ifa. **29** Waaqi worra kooru gad qaba; worra ifi gad qabu ammoo hin fayyisa. **30** Sababa ati yakkaa hin qanneef, Waaqi worra yakkaameyyi'iyyuu adabbii jalaa hin baasa» jedhe.

23 Achiin duuba Iyoob deebisee, **2** «Ani iyyaa aadulle dhowichi isaa waan natti jabaateef, haga ammaa gadhaan kiyya gadda hama'aa fi gungussu'uun guutameera. **3** Addee isa itti dhaggu adoo beeke, gara addee inni le'uu dhaqee, **4** silaa iyyata kiyya isatti dhikeeffadhee, afaan kiyya guutadhee isatti hin dubbadhaayyu. **5** Waan inni naaf deebisu sila hin beekaayyu waan inni naan jedhulle sila hin hubadhaayyu. **6** Waaqi hunna ifii guddo'oon na morminnaa laati? Waawwo'o! Inni naaf hin dhage'a. **7** Achitti nami qajeelaan haajaa ifii Waaqa duratti dhikeeffata; Waaqi abbaan mura'aa kiyyalle haga bara baraa bilisa na hin baasa. **8** «Ani gara aduun baatu yoo dhaqe inni achi hin jiru. Gara aduun seentulle yoo deebi'e, isa dhagguu hin dandeenne. **9** Yennaa inni gara kaabaatiin huju ani isa dhagguu hin dande'u. Yennaa inni gara kibbaalle deebi'uu ani isa dhagguu hin dande'u. **10** Inni ammoo karaa ani deemu mara hin beeka; yennaa inni haga na ilaalu akka worqii'ii qulqulluu te'eeruun na dhagga. **11** Miilli kiyya faana isaa gula deema; karaa isaa irraa asii fi achi hin goru. **12** Ajaja afaan isaati bawu irraa, ani hin fagaanne; jecha isaalle gadhaa kiyyatti qabadheera. **13** «Waaqi hin jijjiiramu; eennulle isa mormuu hin dande'u; inni waan fedhe godha. **14** Inni waan naaf yaade mara hin muummessa; wonni hedduun akkasii qalbii isaa keessa jirti. **15** Tanaaf ani isa duratti hin bararaqa; yennaa waan kana mara heduu isa sodaadha. **16** Waaqi na sodaachise; ka waan mara dande'u na bararasse. **17** Te'uu malee ani dukkana, dukkana dimma fuula kiyya gollite saniin hin cadhinne.

24 «Waaqi waan mara dande'u guyyaa mura'aa maaf hin murteessin? Worri isa beekanu guyyaa mura'aa san maaf hin dhaggin? **2** Worri hamaan beessisa meessa'aa balleessa; isaan hoolee hatane bobbaafatan. **3** Harree ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee oofatanee deeman; qotiyyoo haadha hiyyeessaa qaddii'ii fudhatan. **4** Isaan hiyyeeyyii karaa irraa hin ari'an; hiyyeeyyiin lafa irraa marti isaan duraa hin baqatan. **5** Hiyyeeyyiin akka harree diidaa goomolee keessa ijoollee ifitiif sagalee barbaassa lafa goomole'ee keessa daddaqaan. **6** Isaan fichaa nama dhibii'ii keessaa okeya hin haammatan; oorruu woyni'ii ta worra hama'aa keessalle'ee woxoo qocatan. **7** Halkan guutuu qullaa bulan; booji'iifille waan ifi irra buufatanu hin qabanu. **8** Bokkeya gaara irra roobuun hin tortoran; waan jalatti gophatanu dhabanee rassa'atti maxxanatee bulan. **9** Worri hamaan daa'ima abbaa hin qanne harma irraa butanee garboonfatan; daa'ima hiyyeessaa qaddii godhatan. **10** Hiyyeeyyiin woyaa malee qullaa ifii deeman; isaan laddee hin ba'atan ammoo hin beelowan. **11** Tarree fichaa worra hamoole'ee oddu'utti zayitii ejersaa hin cunfan; unkuruura woyni'ii irralle'ee daadhii woyni'ii hin cunfan; isaan ammoo

hin dheebotan. **12** Qachoota gurguraa keessaa worri du'u hin aadan; worri madowanella qarqaaramiisaaf hin iyyan; Waaqi ammoo daadimata isaanii hin qaqanne. **13** «Worri ifa jibbu, worri karaa ifaa hin beenne, yookiin daandii ifaa irralle hin turre jiran. **14** Nami nama ijjeesu fuullee bariitiin ka'ee, hiyyeeyyii fi worra rakkate hin ijeesa; halkanille akka hattu'uu hata. **15** Nami gaarayyeffatu lafa dhiitu eegata; eenulle akka isa hin dhagineef fuula ifii hin hagooggata. **16** Hattuun halkan qotte seenti; guyyaa ammoo dhokaata oolti; ifaan waan tokkole godhuu hin barbaaddu. **17** Dukkanaan bararassiisaa waan isaan gammachiituuf, dukkanti dimmi isaanif ganama. **18** «Worri hamaan akka hoomacha bisaan irraa, yennaa diqqoo qofaaf mudhatan. Qoodi lafa isaanii ta abaarante waan teeteef, namuu gara fichaa woyyii isaanii hin dhaqu. **19** O'ii fi caami dhakaa bokkeyaa ka baqe akkuma balleessu qileen awwaala jalaalle cubbaaleeyyii akkasuma gooti. (Sheol h7585) **20** Haadhotiin isaanii isaan hin deeti; corroxille isaan hin nyaatti; namuu isaan hin qaabatu; worri hamaan akka mukaa hin caccaba. **21** Isaan dubartii deya hin qanne hin cunqursan; haadha hiyyeessaatiifille waan dansaa hin godhanu. **22** Waaqi ammoo hunna ifitiin worra hunnaameyyii hin balleessa. Le'ii isaanii ta tolte fakkaatulle, jiruu addachiitu hin qabanu. **23** Waaqi akka isaan nageyaan le'anu lakkisulle, karaa isaan deemanu hubatee hin ilaala. **24** Worri hamaan yennaa diqqoo'of hin jajaman; achiin duuba ammoo akkuma daraara'aa qooranee hin badan; akka midhaaniille hin haamaman. **25** «Yoo akkas hin te'in ani dharaamessa akka te'ee fi wonni ani dubbadhe sirrii akka hin te'in ka mirkaneessu eennu ree?» jedhe.

25 Achiin duuba Biiladaa nami biyya Shu'aa deebisee, **2** «Mootumma'aa fi sodaatamuun ta Waaqaa ti; inni ol-gubbaa oliitti nageya hin buusa. **3** Laakkowamuu dandeettii ree? Ili isaa eennu irratti ifu dhaba ree? **4** Nami attam Waaqa duratti balchaa te'uu dande'a ree? Nami nama te'ee dhalate attam qulqulluu te'uu dande'a ree? **5** Kunoo, ji'inuu isa duratti akka dansaa hin ifu; urjootille isa duratti qulqulluu moti. **6** Ilmi namaa ka akka raammo'oo fa'a, attam attam caalaa diqqaata ree!» jedhe.

26 Achiin duuba Iyoob deebisee, **2** «Ati nama hunna hin qanne attam attam qarqaate! Nama dadhabaalle attam attam jabeessite! **3** Ati nama qaroo hin te'in attam attam gorsite! Beekkumsalle attam attam kenniteef! **4** Tana akka dubbattu ka si qarqaare eennu? Ayyaana eennuutti afaan keeti keessaa dubbate? **5** «Ekeeraan abbaaya'an jalatti rorommiisatti jirti. **6** Addeen worri du'e jiru Waaqa duratti guutumatti mudhatti; wonni takkaalle isii hin gollitu. (Sheol h7585) **7** Waaqi gubbaa gara kaabaa addee duwwaa irratti diriise; lafaalle womaa adoo jala hin jiraatin rarraase. **8** Waaqi duumensa keessatti bisaan kippa; duumensille ulfaatiisa bisaaniitiin hin tarsi'uu. **9** Inni barcummaa mootummaa ifii duumensa ifii diriisee hin golla. **10** Waaqi ifaa fi dukkana gargar baasiisaaf, bisaan irratti naannesse meessaa godheera. **11** Yennaa inni

xixu utubooti ol-gubba'aa soda'aan hin raafaman. **12** Inni hunna ifitiin abbaayaa hin sarmisiisa, qarummaa ifitiin bineensa guddaa abbaayaa keessaa ka, «Rahaab» jedhamu hin kukkuta. **13** Inni hafuura ifitiin ol-gubbaa qulqulleessee, harka ifitiille'een jawwee lowiisatti jirtu woraane. **14** Kun duudiin waan Waaqi hujj keessaa diqqoo; nuuti hasaassaa isaa qofa dhageenna; mandisuu hunna isaa eentu hubatuu dande'a ree?» jedhe.

27 Ammalle Iyoob dabalee, **2** «Dhugaa Waaqa jiraataa waan mara dande'uu ka haqa kiyya na dhooggatee, jiruu tiyya natti hadheessee, **3** haga lubbu'uun jiru hafuurri Waaqi na keessa keye haga na keessa jiru, **4** hantuun afaan kiyya keessaa hin baatu; arrabi kiyyalle soba hin dubbatu. **5** Ani ijjumaa isiniin sirrii hin jedhu; haga du'a tiyyaatti yakkaa malee le'uu irraa hin goru. **6** Balchummaa tiyyatti hin jabaadha'a; gad hin lakkisulle'e; bara le'ii tiyyaa wodanaan kiyya waan kanatti hin gaabbu. **7** «Diinni kiyya akka worra hama'aa, worri na mormu akka worra balchaa hin te'inni te'uu ti. **8** Yennaa Waaqi isaan balleessu yennaa inni lubbuu isaan keessaa baasu addiin worra Waaqa malee le'uu maan te'itti laati? **9** Yennaa rakkinni isaanitti dhufu Waaqi iyya isaanii hin dhage'aa ree? **10** Isaan Waaqa waan mara dande'utti hin gammadanii ree? Yennaa mara Waaqa hin waammatanii ree? **11** «Ani marroo hunna Waaqaa isin barsiisa; karoora Waaqa waan mara dande'uulle ani isin hin dhossu. **12** Isin martinuu tana dhaggitaneertan; eegasuu waan bu'aa hin qanne maaf dubbattan ree? **13** Qoodi nami hamaan Waaqa irraa dhaggatu, dhaalli nami nama cunqursu Waaqa waan mara dande'uu irraa fudhatu, ka asii gad jiru: **14** Ijoolleen isaa yoo heddattelle shallaaga'aan dhumatti; sanyiin isaaale sagalee quuttee nyaattu hin qabaattu. **15** Worri baraareen hafe dhukkubaan dhumata; haadhotiin hiyyeessaa isaanille isaanif hin boottu. **16** Worri hamaan meetii akka biyye'ee tuulee, woyyaale akkuma faara biyye'ee wol irra naquu dande'a fa'a. **17** Waan isaan tuulatane san ammoo, worra balcha'attuu uffata; worri yakkaa hin qannele meetii hin qoodaman. **18** Manni isaan ijaaranu akka mana saaphuphu'uutti fi akka gosee nama midhaan eeguu ti. **19** Worri hamaan dureessa te'ee hin rafa, ammoo itti hin deebi'anuu; yennaa isaan dammaqanu, karri isaanii marti baddeerti. **20** Baraqa akka lola'aa isaan irra yaa'a; halkan hobonbolattiin isaan fudhattee deenti. **21** Qilleensi gara aduun baatuu isaan fuudhee deema; isaanille hin dhaggamanu; addee isaanii irraa haxowee isaan balleessa. **22** Isaan hunna qilleensa sanii jalaa bayiisaaf wodhaananulle, martii malee bira itti dabara. **23** Qilleensi isaan irratti harka dhowee addee jiru irralle'ee isaanitti siisa.

28 «Dhuguma boolli meetii keessaa qotanee baasanu, addeen worqii itti baqisiisanu jirti. **2** Sibiilli lafa keessaa dhaggama; sibiilli diimaalle biyyee albuudaa keessaa baqisiifamee dhaggama. **3** Namooti qilee lafaa keessa seenanee dukkana dimmaa keessa lixanee biyyee albuudaa barbaadan. **4** Isaan lafa nami le'uu irraa fagaatane, addee miilli namaa ijjattee hin beenne geyan. Achitti boolla qilee

qotanee wodaroo irratti rarra'aa nama irraa fagaatanee qofuu ifii hujan. 5 Latti midhaan sagalee te'u baattu, keessi isii'ii ammoo ibiddaan baqee garagaggala. 6 Rassaa isii'ii keessaa dhakaan gatii guddo'oo ka «Safiros» jedhamu dhaggama; biyyee isii'ii keessalle'ee worqin hin dhagganti. 7 Karaa gara albuudaa geessu san risaan hin beeku; ilti jajju'uulle hin dhaggine. 8 Bineensi hamaan addee san hin ijjanne; neenqille karaa san hin dabarre. 9 Harki nama albuuda qotuu rassaa jabaa hin caccassa; gaarotalle hundee irraa garagaggalcha. 10 Isaan rassaa dhoosanee karaa hin baasan; ilti isaaniille waan gatii guddo'oo hin dhaggitti. 11 Madda lagaa hin kiphin; waan lafa keessatti dhokatelle ifatti hin baasan. 12 «Ammoo qarummaan eessatti dhagganti? Addeen hubanti'ii eessa jirti? 13 Qarummaan lafa nami le'u keessatti hin dhaggantu; namille gatii isii'ii hin beeku. 14 Qileen abbaaya'aa, «Qarummaan na keessa hin jirtu» jetti; abbaayaalle, «Qarummaan na bira hin jirtu» jetti. 15 Qarummaan worqii qullu'uun hin bitantu; gatiin isi'iille meeti'ii hin madaalantu. 16 Gatiin isii'ii worqii gatii guddo'ootiin, dhakaa «Sardonikiis» jedhamuun yookiin dhakaa, «Safiros» jedhamuun wol hin qixxawu. 17 Worqii fi daaw'itiille'een wol hin qixxoottu. Dooqa worqii qullu'uulle'een hin jijjiirantu. 18 Gatiin qarummaa dooqa gatii guddo'ootii fi dhakaa gatii gudda'ootiin wol hin qixxoottu; elellaan diintuulle caalti. 19 Qarummaan dhakaa gatii guddo'oo ka Itoophiya'aa, ka «Xophaaziyon» jedhamuun wol hin qixxoottu; worqii qulluu gatii guddo'oolle'een wol hin qixxoottu. 20 «Eegasuu qarummaan eessaa dhutti ree? Addeen hubantiin jirtu eessa ree? 21 Isiin ila dada maraa duraa dhokatteerti; sinbirrootaayyuu dhokatteerti. 22 Badi'ii fi duuti, «Nuuti oduu isii'ii qofa gurra keennaan dhageenne» jedhan. 23 Waaqi karaa gara qarummaa'aa geessu hin hubata; addee isiin jirtulle isa qofattuu beeka. 24 Inni qaccee lafaa duudii waan dhagguuf, waan ol-gubba'aan jala jiru mara dhagga. 25 Waaqi yennaa qilleensaaf hunna kenne, haga bisaaniille yennaa mike, 26 Bokkeyaaf seera, balaqqeetti'ifille karaa yennaa baase, 27 achiin duuba qarummaa ilaalee, gatii isii'ii murteesse; inni isii qorqoree jabeessee isii dhaabe. 28 Achiin duuba inni namaan, «Kunoo, Mootii Waan Maraa sodaatiis qarumma'a; waan hantuu irraa goriisille hubanti'ii jedhe» jedhe.

29 Iyoob ammalle dubbatee, 2 «Le'iiin tiyya ta ammaa ta akka yennaa Waaqi dur na eegee adoo teete ani attam fedhaayyu! 3 Yennaa ifi isaa mataa kiyya irratti ife, dukkana keessa ani ifa isaatiin ideeme. 4 Yennaa bara qananummaa tiyyaa yennaa eeddoon Waaqaa dukaana tiyya irra jirtu, 5 yennaa Waaqi waan mara dande'u na woliin jiru, yennaa ijoolleen tiyya na marsiteertu, 6 yennaa ani aananiin miila kiyya dhiqadhe, yennaa rassaana zayitii ejersaa naaf madde, 7 yennaa ani gara seensuma karra qacha'aa dhage, yennaa ani addee wolgeyii'ii san tee'e, 8 dargaggooti na dhaggaanee karaa irraa gorane; jaarsoleelle kaatee dhaabbatte. 9 Sooreyyiin kolba'aalle dubbatuu lakkittée, afaan qabatte. 10 Qoonqoon qondaaltotaa cadhittee, arrabi isaaniille laagadaa isaanititti maxxane. 11 Ka na dhage'e duudiin na jaje; ka na dhaggelle duudiin na galateeffate. 12 Sababille

ani worra hiyyeeyyii iyyu, rakkoo jalaa baasee, ijoollee abba'aa fi haadha hin qannelle qarqaareera. 13 Worri du'isaaf dhikaate na eebbiseera; qarqaarsi ani godhe, gadhaa haadhotii hiyyeessaa gammachiiseera. 14 Ani balchummaa akka woyaa'aa uffadhe; muraa dhuga'aalle akka geella'aa uffadhee, akka marata mata'aalle maradhe. 15 Ani worra balla'aaf ila, worra naafafille miila te'eeraayyu. 16 Ani hiyyeeyyii'if akka abba'aa te'ee, alaga'aafille wobii te'eeraayyu. 17 Ani a'oo nama hama'aa cassee, waan inni butatelle afaan isaa irraa buuseera. 18 «Achiin duuba ani, «Barri kiyya akka maansaa bacatee, manuma kiyya keessatti hin du'a. 19 Ani akka muka hidda gara bisaanii yaafatee, halkan guutuulle fixeensi damee isaa irra jiruu ti. 20 Ulfinni kiyya yennaa mara haareya te'ee hin jiraata; Hunni tiyyalle yennaa mara guubee haareya» jedhe. 21 «Namooti miidhassanee na caqasane; gorsa kiyyalle dhage'isaaf cadhisane. 22 Ani dubbadheen duuba, isaan deebi'ane hin dubbanne; dubbiin tiyya gurra isaanititti coxse. 23 Isaan akka nama bokkeya eegatuu na eegatane; akka nama bokkeya furmaataa eegatuu afaan ifii bananee dubbii tiyya eegatan. 24 Yennaa isaan ifi addii dhabane ani isaanitti seeqadhe; ifi fuula kiyyaalle isaan jajabeesse. 25 Ani karaa isaanii fiilee bulchaa isaanii fi te'e. Akka mooticha loltoota ifii odduu le'uu, odduu isaanii le'e. Akka nama worra gadde jajabeessuu, isaan jajabeesse.

30 «Amma ammoo worri gannaan anaa gadii natti murga; ani abbootii isaanii saree tika hoolee tiyyaa eeddu woliinuu akka hin teenneef ta tuffadheeru. 2 Hunni isaanii waan dhumatteertuuf maan naa bayan? 3 Dhabaa fi beela irraa ta kaate goomolee nami keessa hin leene lafa godduu keessa halkaniiin daaqane. 4 Isaan baala goomole'ee ka kuraawu guuratane; hidda muka hadhowuulle nyaatane. 5 Isaan kolbaa keessaa ari'amane; akkuma hattu'utti iyyanu namooti isaanitti iyyane. 6 Goda bowwaa keessaa rassaa oddu'u fi boolla lafa jalaa keessa le'iis dirqama itti teete. 7 Isaan odduu tuse'eetii akka harre'ee baroodane; badda jalalle'etti wolitti qabamane. 8 Isaan worra bu'aa hin qanne, ka maqaa badee lafa irraa ari'ame. 9 «Isaan sirbaan natti murgan; odduu isaanitiille'etti ka mammaassaa te'eera. 10 Isaan na jibbanee na irraa fagaatan; itti qaanii malee fuula kiyyatti tufan. 11 Waaqi hunna tiyya laaffisee waan gad na qabeef, akka farda bixaalli irraa bu'ee waan fedhane na godhane. 12 Gara midda kiyyaatiin worri nama jeequ ka'e; isaan miila kiyyaaf tiyyoo afanee badii naaf qopheessane. 13 Isaan karaa natti cufanee na balleessiisa barbaadan; nami na qarqaarulle hin jiru. 14 Isaan akka lola'aa dalleya kiyya uranee seenane; waan mara caccassaa natti dhufane. 15 Ani guddoo sodaadheera; ulfinni kiyya akka waan qilleensi fudhateetitti na irraa haxowameera; fayyinni kiyya akka duumensaa dabareera. 16 «Amma lubbuun tiyya na keessaa bayaarti; guyyooti farraalle na qabataneeran. 17 Halkan lafeen tiyya na bocci; dhukkubiin na boccu foora naa hin kennitu. 18 Waaqi hunna ifii guddo'oon woyaa tiyya shuntuurachiiseera; akka woyaa morma dhipho'oo na hudheera. 19 Waaqi dhoqqee keessatti na gate; anille akka buku'uutii fi daadha'a

te'e. **20** «Ee Waaqa, ani si waammadhe, ati ammoo naaf hin deebinne. Ani dhaabbadhee gara keeti daadimadhe; ati ammoo cadhittee na ilaale. **21** Ati gadhaa natti jabaattee hunna teeti guddo'oon na miite. **22** Ati ol na fuutee qilleensa irra teessitte; bubbée keessa asii fi achi na hafarsite. **23** Gara du'aa addee worri jiru duudiin du'ee itti galutti akka ati na geessitu ani hin beeka. **24** «Ani akka mana jigee ti; eentu deebisee na ijaara ree? Adoo ani ijjumaa jigee hin badin Waaqi deebisee na hin ijaaruu ree? **25** Ani worra rakkateef hin boonnee ree? Worra hiyyeeyyii'iifille hin gaddinee ree? **26** Yennaa ani waan dansaa barbaadu wonni hantuun natti dhutte. Yennaa ani ifa eegadhuille dukkanti natti dhutte. **27** Keessi kiyya raafamee nageya dhabe; guyyuma guyya'aan rakkadhe. **28** Nafi adu'uun adoo hin te'in gaddaan gurraachowee deema; yaa'ii keessatti dhaabbadhee qarqaarsaaf iyya. **29** Ani namaan adda bayee jeedalaaf obboleessa guchi'if jaala te'eera. **30** Gogaan nafa kiyyaa gurraachowee solloqqoye; lafeen tiyyalle o'aan gubatte. **31** Kiraarii kiyya guddichi bowaaf suusulleen tiyyalle worwaanataaf teete.

31 «Ani ila halcha'aatiin gara durraa akka hin ilaale ila tiyya woliin gondoaroo gondoradheera. **2** Gubbaa irraa Waaqa biraa qoodi namaa maan? Ka waan mara dande'u ka addee oli aantuu jiru biraa dhaalli namaa maan? **3** Balaan worra hama'aaf badiin worra dokonkora hujuufii motii ree? **4** Waaqi karaa kiyya hin dhagguu ree? Tarkaaffii tiyya duudiille hin laakkowuu ree? **5** «Sobaan yoo deemee jiraadhe miillii kiyya sobisaaf yoo ariifatee jiraate, **6** akka ani komii hin qanne akka beeku Waaqi kiiloo sirri'itiin na madaaluu ti. **7** Faanti tiyya karaa irraa yoo gortee jiraatte gadhaan kiyya waan ilti tiyya dhaggitee yoo hordofee jiraate harki kiyyalle cubbu'uun yoo battowee jiraate, **8** waan ani facaase nami dhibiin nyaatuu ti; midhaan kiyya duudiille buqqa'ee baduu ti. **9** «Gadhaan kiyya dubarti'in sossobamee, balbala ollaa kiyyaa duratti riphee haadha manaa isaa eegadhee yoo jiraadhe, **10** haati manaa tiyya nama dhibi'if midhaan daattuu ti; nami dhibiille isii woliin rafuu ti. **11** Wonni kun yakkaa guddoo seera duratti adabbii namatti fiddu. **12** Cubbuun tun akka ibiddaa guddee balleessiti; ani adoo tana godhee jiraadhe karra tiyya mara hin balleessitiyyu. **13** «Tajaajiltooti tiyya ta dhiiraatii fi ta durraa natti iyyatanuun, iyyata isaanii dhage'iisa yoo dhabe jiraadhe, **14** yennaa Waaqi mura'af ka'u ani maan godhu'u jira ree? Yennaa inni na gaafatu ani maan deebisu'u jira ree? **15** Gadaamessa haadha tiyyaa keessatti na dadee, tajaajiltoota tiyyalle ka dade isaa motii ree? Nu mara gadaamessa keessatti ka dade isumaa motii ree? **16** «Waan Hiyyeeyyiin halchite ijjumaa dhooggadhee hin beeku; haadhotii hiyyeessaalle jajabeessiisa hin lakkinne. **17** Ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne beelottuun sagalee tiyya qofi hin nyaanne. **18** Ammoo dargaggummaa tiyyaa jalqabee akka abba'aa isaanii fi te'eera; bara jiruu tiyyaa mara haadhotii hiyyeessaa qarqaareera. **19** Nama daare tokko yookiin hiyyeessa qullaa jiru tokko dhaggee, **20** woyaa rifeensa hoolee tiyyaa irraa hujante, itti uffiseeruun o'ifatee yennaan inni na hin eebbisin hin jirtu. **21** Kora

mura'aa duratti fudhatama dhaggatiisa kiyya beekke ijoollee hadhaa fi abbaa hin qanne yoo miidhee jiraadhe, **22** harki kiyya gurmoo tiyya irra buqqa'u; mitikaan harka kiyyaalle caccabu. **23** Badii Waaqi na irratti fidu waan sodaadhee, sodaachisuu arnya isaa irraa ta kaate waan akkasii godhuu hin dandeenne. **24** «Ani worqi'itti addii godhadhee hin beeku; yookiin worqii qulluulle'etti hin addanne. **25** Karri tiyya guddoo waan teeteef, yookiin durummaan tiyya waan bacatteef gammadee yoo jiraadhe, **26** ifa adu'uu, yookiin ji'a ulfinnaan deemu ilaalee yoo jiraadhe, **27** gadhaan kiyya dhossa'aan sobamee, ifa adu'utii fi dansummaa ji'aatiif harka kiyya sunqatiisaan isaan waqonfadhee yoo jiraadhe, **28** ani Waaqa ol-aana'aaf addatamuu waan dhabeef, tun cubbuu du'a namatti mursiittu. **29** «Ani badii worra na jibbuutitti hin ilillinne; hantuun yennaa isaan dhaqqaddelle ani hin gammanne. **30** Jiruun diina kiyyaa akka baddu abaaree, afaan kiyya cubbuu akka dubbatu hin goone. **31** Nami mana kiyyaa «Sagalee isaa nyaatee ka hin quufin eentu jira?» jedhan. **32** Ani worra karaa deemuud balbala tiyya waan baneef keessummaan karaa keessa hin bulle. **33** Ani yakkaa tiyya gadhaa kiyya keessatti dhoffadhee, akka worra dhibii cubbuu tiyya hin gollanne. **34** Kolbaa bindillaa sodaatiisaan tuffiin maatii na bararassitee mana keessaa adoo hin bayin cadhisee mana keessa hin teenne. **35** «Maalo'o, nama naa dhage'u adoo qabaadhe! Akka dhugaa dubbadhe mudhisiisaaf mallattoon tiyya kunoo ti. Waaqi waan mara dande'u naaf deebisuu ti; Ka na himatu himata ifii tarre'een barreeffatee adoo hin dhikeeffatuu! **36** Silaa ani dhugumaan himata san gurmoo tiyya irratti hin kaafadhaayyu; akka kallachaalle mataa kiyya irratti hin keyadhaayyu. **37** Ani laakkossa tarkaaffii tiyyaa duudii isatti hima; akka soorressa guddaa tokkoolle isatti dhikaadha. **38** «Worra lafa qabu cunqursee lafa isaanille humnaan fudhadhee qotee yoo jiraadhe, **39** midhaan isaanii kaffaltii malee nyaadhee, akka isaan du'anu godhee yoo jiraadhe, **40** lafa san irratti addee qamadi'ii qoreen addee garbu'uu jigidaan ajowu latuu ti» jedhe. Dubbiin Iyoobii as irratti dhumatte.

32 Iyoob, «Ani nama balcha'a» waan ifiin jedheef, jarmi tun sadiin deebii isaaf deebisuu lakkisane. **2** Elihuun ilmi Baaraakelii Buzichaa ka maatii Raamii te'e, sababa Iyoob Waaqa caalaa ifi balchoonseef guddoo aare. **3** Jaaloti Iyoobii sadiin deebii quussitu Iyoobii waan hin deebisiiniif, deebii isaanii tun akka Waaqi dokonkora hujeeru waan gooteef, Elihuun isaan irralle'etti aare. **4** Isaan duudiin angafoota isaa waan te'aneef, haga isaan dubbatanee fixatanutti, Elihuun Iyoobitti dubbatiisaaf eegateeyyu. **5** Afaan jara sadiinii tana keessa deebiiin akka hin jirre yennaa dhagge, Elihuun aare. **6** Maarre Elihuun ilmi Baaraakelii Buzichaa deebisee, «Ani ijoolle'e; isin nama gugurda'a; tanaaf sodaadhee waan beeku himiisaaf isinitti hin gamne. **7** Ani, «Nami gugurdaan qara dubbatuu ti; qarummaa bara heddu'utti dhaggatane barsiisanuu ti» jedhe. **8** Ammoo ka nama keessa bulee hubantii namaaf kennu ayyaana Waaqa waan mara dande'uu ti. **9** Qarummaan guddatane'eefii moti; waan sirrii te'e hubatiisille dulloomane'eefii moti. **10**

«Tanaaf na caqasa'a; anille waan beeku isinitti hima. 11 Kunoo, ani haga isin dubbatanee fixxanu eegadhe; jechoota filataa yennaa dubbattanu miidhassee caqase. 12 Ani akka dansaa isin caqase; ammoo isin keessaa nami tokkole balleessaa lyoobii mirkaneessee dubbii isaatiif deebii ka kenne hin jiru. 13 Isin, «Nuuti qarummaa dhagganneerra; ka lyoobiif deebii kennu Waaqa malee namaa moti» hin jedhina'a. 14 lyoob isin morme malee na hin mormine; anille moromaa akka keessaniitiin isaaf hin deebisu. 15 «Isaan rifatanee waan deebisanu dhabanee dubbiin isaan duraa badde. 16 Kunoo, sababa isaan hin dubbanneef, waan isaan deebii deebisanu dhabanee dhaabbataneef ani isaan eeguu qabaa ree? 17 Anille deebii tiyya hin deebisa; waan beekulle hin mudhisa. 18 Ani waan dubbadhu hedduu waan qabuuf, cadhisuu hin dande'u. 19 Keessi kiyya daadhii woyni'ii ta cuqqaalantee, akka qalqalluu daadhii woyni'ii haareyaa ka dho'iisa geyee ti. 20 Akka furadhuuf dubbatuu qaba; afaan kiyya banadhee deebii kennuu qaba. 21 Ani nama tokkoofille hin rogu; nama tokkole hin kukuulu. 22 Ani nama kukuuliisa waan hin beenneef, silaa ka na dade dafee na balleessaayyu.

33 «lyoob, ammalle waan jedhu dhage'i; dubbii tiyya duudiille caqasi. 2 Ani afaan kiyya saaqadhee, arrabi kiyya dubbatiisaaf qophoweera. 3 Dubbiin tiyya qajeelummaa gadhaa kiyyaa irraa dhutti; arrabi kiyyalle dhugaa dubbata. 4 Ayyaanni Waaqaa na dade; hafuurri Waaqa waan mara dande'uu jiruu naa kenne. 5 Yoo dandeette deebii naa kenni; waan dubbattu qopheeffadhuutti na dura dhaabbadhu. 6 Kunoo, ani Waaqa duratti akkuma keeti; nuuti lamaanuu faara irraa dadanne. 7 Na sodaatiis si hin bararassin; harki kiyyalle si hin cunqursu. 8 «Dhuguma ani si dhage'aruun dubbatteerta; jecha afaan keeti keessaa bayelle dhage'eera. 9 Ati yennaa dubbattu, «Ani qulqullu'u, cubbuulle hin qabu; ani qullu'u, yakkaalle hin qabu. 10 Waaqi na adabiisaaf sababa na irratti barbaada; akka diina ifiille na laakkowa. 11 Inni miila kiyya jirma odduu galchee, tarkaaffii tiyya duudii eega» jetta. 12 «Waaqi nama duudii waan caaluuf, ani ammoo tana irratti akka ati sirrii hin te'in sitti hima. 13 Ati, «Waaqi iyyata namaa hin dhage'u» jettee, maaf isa aalatta? 14 Nami hin hubatu malee, Waaqi karaa adda addaatiin dubbata. 15 Namooti taqee ifii irra rafaneeranuun, hirriibi hamaan isaan yennaa qabu Waaqi oojuu'uun, mudhii halkanitiin dubbata. 16 Yennaa san inni gurra isaanitiitti hin dubbata; ifi eeggachiisialeen isaan bararassa. 17 Akka kanaan hujii hantuu irraa isaan deebisa; akka hin koorrelle isaan eega. 18 Lubbuu isaanii boolla irraa, jiruu isaanille badii shallaaga'aa irraa hin hambura. 19 Yookiin akka nami taqee ifii gubba'atti dhukkubaan, dhukkuba hamaa ka yennaa mara lafee isa bocuun akka adabamu hin godha. 20 Maarre jiruun isaa waan nyaataa, gadhaan isaalle sagalee guddoo dansa'aayyuu hin diqata. 21 Foon isaa dhumatee, lafeen isaa ta dur hin mudhanne yaatee mudhatti. 22 Lubbuun isaa gara boollaatiitti jiruun isaa gara ergantoota du'aa dhikaatteerti. 23 «Karaa sirri'ii ka namaaf mudhisanu, ergantoota Waaqaa kuma keessaa tokkochi gara isaa dhufee isa hin qarqaara fa'a te'a. 24

Ergamaan Waaqaalle isaaf mararee, «Ani wodoo isaaf dhaggeera; akka inni gara boollaa gad hin buune godhi» jedhee du'a ajaja. 25 Achiin duuba nafi isaa deebi'ee akka nafa ijoolle'ee haareffama; akka yennaa dargaggumma'aale te'a. 26 Inni Waaqa daadimata; daadimata isaalle Waaqi hin dhage'a. Inni fuula Waaqaa dhaggee hin iillisa; Waaqille gara addee balchummaa isaatiitti isa hin deebisa. 27 Innille namoota duratti faarfataa, «Ani cubbuu hujjera; waan sirrii te'e daddasseera; Waaqi ammoo yakkaa tiyya natti hin laakkonne. 28 Inni lubbuun tiyya gara boolla awwaalaa akka hin buune wodeera; jiruun tiyyalle ifa hin dhaggiti» jedha. 29 «Kunoo, Waaqi deddeebisee tana mara namaaf hin godha. 30 Inni ifa jiru'uu akka dhagguuf lubbuu namaa deebisee boolla keessaa hin baasa. 31 «lyoob, waan ani sitti himu akka dansaa caqasi; ani hin dubbadha, ati cadhis. 32 Waan jettu yoo qabaatte naa deebis, ani waan bilisa si baasuuf dubbadhu. 33 Yoo waan jettu hin qabaatin, cadhisii na caqasi; anille qarummaa si barsiisa» jedhe.

34 Elihuun ammalle dubbatee, 2 «Isin namoota qaro'o, dubbii tiyya dhage'a'a; isin worri beekkolleen na caqasa'a. 3 Akkuma arrabi mi'aa sagale'ee beeku gurrille mi'aa dubbii beeka. 4 Kowa'a waan sirrii te'e filanna; waan dansaalle waliin baranna. 5 «lyoob ifiin, «Ani yakkaa hin qabu; Waaqi ammoo haqa na dhooqgate. 6 Ani adoo dhugaa irra jiruu akka dharaamessaa laakkowame; adoo yakkaa hin qabaatin madaa hin fayyineen farriisatti jira» jedheera. 7 Nama attamiitti akka lyoobii murgoo akka bisaanii una ree? 8 Inni worra hantuu godhu waliin jaaloma; worra hamaaleyyii wolle'e'en oola. 9 Inni, «Waaqa gammachiisuun womaa namaaf hin baatu» jedha. 10 «Tanaaf isin worri dubbattanu na caqasa'a! Hantuu godhiis Waaqa irraa dokonkora hujjisille Waaqa waan mara dande'u irraa fagaatuu ti. 11 Waaqi akka hujii namaatiitti namaaf hin kaffala; akkuma ideensa isaatiitti akka inni dhaggatu hin godha. 12 Waaqi waan mara dande'u hantuu hin hujj; inni haqa hin dassu. 13 Lafa irratti eentu ajajaa isa godhe? Biyya lafaa duudii irratti eentu itti gaafatamaa isa godhe? 14 Waaqi ayyaana ifi deebisee yoo fudhate, hafuura ifiille gara ifii yoo deebifate, 15 sanyiin namaa duudiin adduma tokko baddee gara biyye'ee deebiti. 16 «Nama hubatu yoo teete tana dhage'i; waan ani jedhulle caqasi. 17 Nami haqa jibbu bulchuu dande'aa ree? Ati Waaqa! Balchichaa fi hunnaameessatti yakkaa itti murtaa ree? 18 Mootichaan, «Ati woy hin baatu», qondaaltotaan, «Isin worra hamaaleyyi'ii» ka jedhu eennu? 19 Isaan duudiin hujii harka isaa waan te'aneef, inni qondaaltotaaf hin rogu; dureessa hiyyeessa irra caalchisee hin ilaalu. 20 Namooti halkan wodhakkaa dedhuma du'uu dande'an; kolbaan raafantee dhumatti; worri hunnaameyyiin harki namaalle adoo isaan hin tuqin hin badan. 21 «Itti Waaqaa ideensa namaa ilaalti; inni tarkaaffii nama tokko tokkoolle hin dhagga. 22 Dimimmis yookiin dukkanti dimmi addeen worri hantuu hujj itti dhokatu hin jirtu. 23 Waaqi fuula isaa duratti mura'aaf akka dhikaatanu beellama hin qabatu. 24 Inni qorqortii malee hunnaameyyii baallii irraa kaasee, worra dhibii addee isaanii buusa. 25 Inni hujii isaanii mara waan beekuuf, halkan tokkotti baallii

irraa isaan kaasee balleessa. 26 Inni addee nami duudiin dhagutti hammeenna isaaniitiif isaan adaba. 27 Sababa isaan isaa hordofuu lakkisane, isaaf ajajamuu dhabaneef inni tana godhe. 28 Iyyi worra hiyyeeyyi'ii gara Waaqaa akka dhaxxu godhaneeran; Waaqille iyya isaanii dhage'eera. 29 Yoo inni cadhise ammoo eentu isatti mura; yoo inni fuula ifii dhoffate eentu isa dhagguu dande'a ree? Inni nama irratti, gosa biyya adda addaa irralle'etti, 30 worra kolbaa gowwisiisanu keessaa nama Waaqa malee jiraatu tokko mootii yoo godhe eentu isa dhoogga ree? 31 «Nami tokko Waaqaan, «Ani yakkaamessa; ammoo deebi'ee hin yakku. 32 Waan ani hin dhaggine ati na barsiisi; yoo yakkee jiraadhe deebi'ee hin yakku» jedhe jiraa ree? 33 Ati cubbuu irraa deebi'iisa didaartuun Waaqi akka yaada keetii deebisaa ree? San sittuu filata malee anaa moti; tanaaf waan beettu natti himi. 34 «Worri hubatuu, worri qaroon na dhage'ulle anaan, 35 Iyoob beekkumsa malee dubbata; dubbiin isaaalle ta gatii hin qanne» hin jedhan. 36 Deebiin Iyoobii ta akka worra hamootaa waan teeteef Inni haga dhumaatiitti qoramee adoo hin ilaallamuu! 37 Inni cubbuu ifii irratti fiqila ede'a; inni odduu teenna tee'ee tuffii'n harka dhowaa dubbii moromaa ifii Waaqa irratti fakkansa» jedhe.

35 Elihuun itti dabalee, 2 «Iyoobiin ati, «Waaqa duratti ani balcha'a» jechuun keeti sirri'ii? 3 Ati Waaqaan, «Ani cubbuu yoo hujuu dhabe ati maan dhaggatta? Ani bu'aa maan dhaggadha ree?» jette. 4 «Amma ani si'ii fi jaalota teetii ta si woliin jirtuuf deebii hin kenna. 5 Ol jedhii gara ol-gubba'aa ilaal! Duumensa si'iin gubba'atti mudhatu hubadhu. 6 Ati cubbuu yoo hujje Waaqa maaniin miita? Balleessaan teeti yoo bacatte maan isa goota? 7 Ati balchaa yoo teete isaaf maan kennita? Yookiin inni harka keeti irraa maan fudhata? 8 Hammeenni keeti nama akka keetii hin miidha; balchummaan teetille ilmaan namaa calla'aaf bu'aa qaddi. 9 «Sababa cunqurfamiisi bacateef kolbaan hin iyyiti; harka hunnaamessaa jalaa bayisaaf qarqaarsa dhaggaatiisaaf iyyatan. 10 Ammoo eennulle, «Waaqi na dade, yennaa rakkoo guddo'oo nami akka isa faarfatu ka godhu, 11 ka bineensota lafaa caalaa nu barsiisu, ka sinbirroota caalaa nu qaroonsu eessa jira?» hin jedhu. 12 Isaan hin iyyan; inni ammoo sababa koora worra hantuu godhuutiif deebii isaaniif hin deebisu. 13 Dhugumaan Waaqi iyyata bu'aa hin qanne hin dhage'u; Waaqi waan mara dande'ulle gara iyya isaanii hin midhatu. 14 Iyoob ati, «Ani Waaqa hin dhaggu» yennaa jettu, inni attam iyya teeti dhage'a ree? Haajaan keeti isa dura jira, isuma eegadhu. 15 Waaqi aarii ifitiin ka hin adanne, hammeenna namaalle itti ilaalaa ka taru seetaa? 16 Iyoob ati, dubbii bu'aa hin qanne dubbatta; beekkumsa maleelle dubbii fakkansita» jedhe.

36 Elihuun ammalle ede'ee Iyoobiin, 2 «Ani ammalle marroo Waaqaatiif waan dubbadhu waan qabuuf, diqqoo naa ossadhu. 3 Ani beekkumsa kiyya fagoo irraa hin fida; Waaqi na dade balchaa akka te'e ani hin mudhisa. 4 Dhugumaan dubbiin tiyya dharaa moti; ani nami si woliin

jiru beekkumsa dhidhinna hin qanne akka qabu beeki. 5 «Dhugumaan Waaqi hunnaamessa; Inni eennulle hin tuffatu; hunni hubantii isaa guddoo jaddu'u. 6 Inni worra hamaa jiru'uun hin leesisu; worra cunqurfameef ammoo haqa isaanii hin kenna. 7 Inni ila ifii balqaaf ajajamane hin kaasu; mootota woliin barcumaa mootumma'aa irra isaan hin teessisa; haga bara baraalle ol ol isaan hin qaba. 8 Namooti wodaroo sibiilaatiin yoo hidhamane yookiin wodaroo rakkinnaatiin yoo qabamane, 9 balleessaa isaan koorra ifitiin hujane inni isaanitti hima. 10 Qajeelfama akka dhage'anuuf gurra isaanii hin bana; cubbuu ifii irralle'ee akka deebi'anuuf isaan hin ajaja. 11 Isaan Waaqaaf ajajamane isa yoo tajaajilane bara isaanii ka hafe durumma'aa fi gammadaan fixatan. 12 Isa dhage'uu yoo didane ammoo, shallaaga'aan hin badan; Waaqa beekisa waan didaneef hin du'an. 13 «Worri Waaqa malee le'u aarii gadha'atti qabatan; yennaa inni isaan adabulle qarqaarsa dhaggaatiisaaf hin daadimatani. 14 Isaan dhiira Galma Waaqa keessatti wol bukkoonsitu oddu'utti ijoollumma'aanuu du'an. 15 Waaqi worra rakkatanu rakkoo keessaa hin baasa; inni akka isaan rakkatanu godhaa isaan barsiisa. 16 «Inni ammalle farra hantuu keessaa, gara addee badhoo wol rakkisuun hin jiretti si baasa; qoriin teetille sagalee dansa'aan hin guutanti. 17 Amma ammoo muraan nama hama'aaf malte waan sitti muranteef, adabbii si'iif malte fudhatiisatti jirta. 18 Eennulle durumma'aa akka si hin sonne, Safuu guddoolle'een akka hin sobanne ifi eegadhu. 19 Karri teeti yookiin jabeenni hunna teetii rakkinna hamaa keessaa si baasuu dande'anii ree? 20 Ati halkan kolbaan addee ifii irraa baddu akka dhufu hin halchin. 21 Farriisaan irra hantuu huijisa waan filatteef, gara hammeenna akka hin deebine ifi eegadhu. 22 «Kunoo, Waaqi hunna ifitiin ol ol jedheera; barsiisaan akka isaa eennu ree? 23 Waan Waaqi hujuu eentu itti himuu dande'a? yookiin eentu, «Ati dokonkorteerta» isaan jedha ree? 24 Hujii isaa ta nami faaru'uun leellifatu atille akka leellifattu yaadadhu. 25 Nami duudiin hujii isaa dhaggeera; nami martinuu fagoo irraa daaw'ata. 26 Dhugumaan Waaqi gudda'a; inni hubantii teennaan oli; laakkossi bara isaalle qorqoramuu hin dande'u. 27 «Bisaan lafa irraa ol fudhee gara cophu bokkeyaa ka deebisu Waaqa. 28 Inni bokkeya duumensa keessaa gad hin roobisiisa; namoota irralle'etti hin danbalaasa. 29 Inni attam akka duumensa diriirsu galma guddaa ifii keessaa attam akka mand'i u eentu hubatuu dande'a ree? 30 Kunoo, Waaqi adaala ifitiitti balaqqeettii attam akka bittinneessu hundee abbaaya'aalle dukkanaa akka gollu ilaali. 31 Inni akka kanaan gosa biyya adda addaa bulcha; sagalee bacaalle isaaniif kenna. 32 Inni balaqqeettii harkatti qabatee lafa itti murteessetti akka dhoottu hin ajaja. 33 Mandiisuun bokkeenni bubbe'ee akka dhufaaruu beessitti; horiille dhufisa is'i'i hin beekan.

37 «Bokkeenni bubbe'ee sun gadhaa kiyya hollachiisee, sheephisiise. 2 Qoonqoo isaa ta akka mandisu'u, gungunsuu afaan isaa keessaa baatulle caqasa'a. 3 Inni gubba'aan jala duudi'tti balaqqeettii ifii haga qaccee lafaatitti gad lakkisa. 4 Achin duuba hargiis qoonqoo isaa hin dhage'anti; inni qoonqoo ifii ta sodaachittu

akka mandisu'uu hin dhageessisa; yennaa qoonqoo ifii dhageessisu balaqqeetiille duubatti hin hamburu. **5** Waaqi qoonqoo ifii ta bilbaasaatiin hin mand'i'a; waan gugurdoo hubantii teennaa olii hin huja. **6** Inni dhakaa bokkeyaatiin, «Lafa irratti bu'i», tiifuu bokkeyaatiille'en, «Bokkeya jabaa te'i» hin jedha. **7** Nami inni dade duudiin hujii isaa beekuuf, nami martinuu hujii ifii akka dhaabu hin godha. **8** Yennaa san bineensoti gara goda ifii keessatti hin qubatan; mandhee ifii keessalle'etti dhokatan. **9** Hobonbolattiin gara kibbaatii hin dhutti; qilleensi booji'i'i gara kaabaatii dhufa. **10** Hafuuri Waaqaa dhakaa bokkeyaa fida; bisaan badhaalle ittee dhakaa bokkeyaa te'a. **11** Inni duumensi akka bisaan ba'atu hin godha; balaqqeettii ifiille duumensa keessaa balaqqisiisa. **12** Duumensi waan inni ajaje muummessiisaaf, qajeelcha isaatiin lafa duudii irra asii fi achi mara. **13** Waaqi namoota adabiisaaf lafa ifii jiisiisaaf yookiin jaalala ifii mudhisiisaaf bokkeya fida. **14** «Iyoob, tana dhage'i; me lakkisiitii hujii Waaqaa ta maade'ee yaadaan hubadhu. **15** Waaqi duumensa attam akka toowatu balaqqeettii duumensa ifiille attam akka balaqqisiisu ati hin beettaa? **16** Duumensa gubba'atti ka rarraasuu fi hujii maade'ee tana ta Waaqa beekkumsa dhidhuu hin qannee hin beettaa? **17** Yennaa latti qilleensa gara kibbaatiin o'tee, ati ka woyaan teeti keessatti fuurtu, **18** ol-gubbaa akka daaw'itii sageettuu baqisiifante irraa hujantee jabaattu, yennaa Waaqi diriiru ati isa qarqaaruu dandeettaa? **19** «Waan Waaqaan jennu nutti himi; nuuti womaa waan hin beenneef haajaa keenna dhikeeffatiisa hin dandeennu. **20** Akka ani dubbatu'uu jiru nami isatti himiisa barbaachisaa ree? Nami tana dubbatiisaaf yaadu dhuguma hin bada. **21** Qilleensi duumensa haxowee gubbaa irraa qulqulleesseen duuba, nami tokkolle aduu midhatee ilaaluu hin dande'u. **22** Inni ulfinna akka worq'i'i calalaquun gara kaabaatiin hin dhufa; Waaqi arnya sodaachisa'aan hin dhufa. **23** Waaqi waan mara dande'u hubantii teennaan ol; hunnaan gudda'a; inni abbaa muraa dhuga'aatiille'e. **24** Tanaaf nami marti isa sodaata; inni worra ifiin qaroo jedhu hin tuffata» jedhe.

38 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa hobonbolattii keessaa Iyoobiitti dubbatee, **2** «Dubbii beekkumsa malee dubbatantuun, gorsa kiyya ka diqqeessu kun eennu? **3** Akka dhiiraa hidha keeti hidhadhu; ani si gaafadha; atille naaf deebis. **4** «Yennaa ani hundee lafaa dhaabe ati eessa jirtaayyu? Hubantii yoo qabaatte natti himi. **5** Haga lafaa ka murteesse eennu? Isii irralle'etti sarara miki'i'i ka diriirse eennu akka te'e hin beettaa? **6** Hundeen lafaa maan irratti dhaabatte? Dhakaa roga isi'iille ka dhaabe eennu? **7** Yennaa urjooti ganamaa wolitti qabantee faarsitu, ergantooti Waaqaalle yennaa ilillittu ati eessa jirtaayyu? **8** «Yennaa abbaayaan lafa keessaa dhoote, balbala madda isi'i'i ka cufe eennu ree? **9** Abbaayaa duumensaaf uffisee, dukkana dimmalle'een ka isii golle ana. **10** Meessaalle itti godhee, balbalaa fi danqaraa ka itti keye ana. **11** «Ati haga asii hin dhutta; asi irra hin dabartu! Danbaliin teeti jadduun asitii dhaabbatuu ti!» ka jedhe ana. **12** «Iyoob, bara jiruu teetii latti akka bariitu ajajjee beettaa? Bariin lafaalle addee akka qabattu gooteertaa? **13** Bari'iisi lafaa haga qaccee

lafa dhagqabee, worri hamaan akka isii irraa hargufamanu gooteertaa? **14** Ifi bari'i'i koobotii fi dhooqoti akka woyaa dachaafantee dhaabbatane akka mudhatanu godha; akka chaappaa faara jiidhaa irratti dhowamee guddisee mudhisa. **15** Worra hamaa ifi isaan duraa fudhatameera; harki isaan hantuu hujjiisaaf ol fudhatanelle cabeera. **16** «Ati gara madda abbaaya'aa gad buuteertaa? Yookiin hundee qilee abbaaya'aa keessa ideenteertaa? **17** Balbalti du'a sitti mudhifanteerti? Yookiin balbala dukkana dimmaa dhagqiteerta? **18** Badhinna biyya lafaa hubatteertaa? Tana mara yoo beettu teete me natti himi. **19** «Karaan gara ifaa geessu meet? Addeen dukkanti jirtulle eessa? **20** Ifaa fi dukkana addee isaanitiitti geessuu hin dandeettaa? Karaa gara addee isaanii geessu hin beettaa ree? **21** Biyyi lafaa yennaa dadante ati waan dhalatteertuuf dhuguma hin beetta; bara hedduulle leeteerta. **22** «Ati gara mana dhakaan bokkeyaa itti kuufamu seenteertaa? Yookiin mana dhakaan bokkeyaa itti kuufamu dhagqiteertaa? **23** Dhakaan bokkeyaa kun, ka ani yennaa rakko'ootiif, guyyaa woraanaatii fi guyyaa lolaatiifiille maffadhe. **24** Karaan gara addee ifi irraa balaqqisu geessu kam? Yookiin qilleensi gara aduun baatuu eessa irraa lafatti bittinnowa? **25** Bokkeya gad lola'uu fi bokkeya bubbe'ee ka mandisu'uu'itii karaa ka baase eennu? **26** Lafa nami tokkolle hin leenetti goomolee nami tokkolle hin jirre keessa, bokkeya roobisiisee, **27** lafa goomolee duwwaa jiisee, marra akka baattu ka godhe eennu? **28** Abbaan bokkeyaatii fi cophaa fixeensaa eennu ree? **29** Dhakaan bokkeyaa gadaamessa eennu keessaa baye? Qorra ol-gubbaa irraa bu'u eentu dhale? **30** Qorri sun bisaan akka dhaka'aa jabeessee, dirri abbaaya'aa akka dhakaa bokkeyaa ite'a. **31** «Tuuta urjootaa ka, «Torbi» jedhamanu, wolitti hidhuu, yookiin wodaroo tuuta urjoota, «Sadee» jedhamanuu hikiuu hin dandeettaa? **32** Tuuta urjoota gara kibbaa yennaa isaaniitiitti bobbaasuu dandeettaa? Tuuta urjootaa «Ka bineensa Doobbaa» jedhamu fakkaatu, ilmaan ijoollee isaanii woliiin soressuu dandeettaa? **33** Ati sirna ol-gubba'aa beettaa? Sirni kun lafa irratti akka huju godhuu dandeettaa? **34** «Lolaan bisaanii akka si liqinsuuf, qoonqoo ol-qabatte duumensatti dubbatuu dandeettaa? **35** Ati balaqqeettiin akka buutu erguu dandeettaa? Isille si'iin, «Kunoo, ani as jira» hin jettii? **36** Kormi lukku'uu bari'iisa lafaa beekke akka iyyu, yookiin sinbirreen akka mana ijaarrattu ka qarummaa kenneef eennu? **37** Yennaa bukuun lafaa jabaattee wolitti tuulantuu fi quququqaan lafaa wolitti qabatu, duumensa laakkowiisaaf ka qarummaa qabu eennu? Waabaa bisaanii ta ol-gubba'aa jisse, ka bisaan gad naqu dande'u eennu? **39** «Ati neenqa dhala'af waan nyaatu hin adansitaa ree? Yookiin dardaroota neenqaa hin quussitaa ree? **40** Yennaa isaan mandhee ifii keessatti riphanu, yookiin daggala keessatti dhokatanee yennaa gaadatanu, isaan hin quussitaa? **41** Yennaa ilmeen harraaqessaa waan nyaattu dhaddee daaxxu, gara Waaqaalle yennaa boottu ka sagalee isi'iif kennu eennu?

39 «Yennaa godaan gaaraa dhalu beettaa? Gadansi dhaluun dhagqitee beettaa? **2** Ji'a meeqa rimeyaan turanee, yoom akka dhalanu hin beettaa? **3** Isaan

quphananee dhalan; foolata ifii irralle'ee hin furatan. 4 Ilmeen isaanii baddaa keessatti guddattee jabaatti; bayanee deemanee duuba, gara haadha ifii hin deebi'anuu. 5 «Harreen diidaa gara feete akka deentu ka lakkise ennun? Hidhaana irraa ka isii hiike ennun? 6 Ani lafa goomolee'ee mana isaanii, dirree sooddaalle addee isaan le'anuu godhee kenneef. 7 Isaan qachaa hoga'aa irraa fagaatanee le'an; nami isaan leenjisee hujjiisulle hin jiru. 8 Isaan dheedaaf gaarotatti bobba'an; waan magariisa mara barbaadatan. 9 «Gafarsi si tajaajiliisaaf fedhii hin qabaataa? Moona teeti keessalle hin bulaa? 10 Gafarsa waanjoo itti hiitee moofara harkisaa akka qotu godhuu dandeettaa? 11 Jabeenni isaa guddaa waan te'eef isatti hin addattaa? Hujji teeti ulfaatuu isatti hin lakkiittaa? 12 Inni midhaan keeti wolitti qabee gara eeddummee teetii akka si'iif fidu hin addattaa? 13 «Guchiin gammadaan koola ifii hargufatti; koollii isii'ii ammoo akka koola qonga'aatii moti. 14 Guchiin quuphaa ifii lafatti buutti; biyyeen akka itti o'ituufille achumatti lakkiti. 15 Iisiin miilli akka caccassu, bineensotille akka irra jijjatanu hin yaadattu. 16 Akka waan ta isii'ii hin te'inii, cuucuu ifiitti gadhaa jabaatti; eloon isii'ii baddulle hin qortu. 17 Ka qarummaa isii dhoogge, ka hubantiille isii'if hin kennin ana Waaqa. 18 Yennaa rukkiisa jalqaddu fardaa fi abbaa fardaattii hin kolliti. 19 «Iyoob, fardaaf jabeenna ka kenne si'i'i? Yookiin morma isaattii gama dhedheeraa ka uffise si'i'i? 20 Akka korophiisaa kuruphiisaa fooqqisaa akka inni nama bararassu ka godhu si'i'i? 21 Fardi jabeenna ifiitti addatiisaan kotte'een lafa qotaa himimmisee, loliisaaf hin baya. 22 Inni soda'atti kolla; womaa hin sodaatu; shallaagaa irralle'ee duubatti hin deebi'u. 23 Eboon balaqqittuu fi marcaan subba daayaa waliin cinaacha isaattii bubbu'ee qillilla. 24 Fardi hollatee worraaqatee xinnqi; yennaa tultullaan afuufamu hin sawwaanata. 25 Inni yennaa tultullaan afuufamu hin fooqqisa; dhaadata abbootii duulaa, hoga'aa fi lola fago'ottuu foolee fuudha. 26 «Cululleen qarummaa teetiin koolaan kaatee gara kibbaattii koola ifii badhifattii? 27 Risaan ajaja keetiin gubbaa irra ka'aa? Allaatiin ajaja keetiin mana ifii gaara irratti ijaarrattii? 28 Iisiin rassaa ol ka'e irra le'aa achitti mana ijaarratti; rassaan sun kushee isii'ii ti. 29 Iisiin achi jiraattee waan nyaattu dooyatti; ilti isii'ille fago'otti waan gaadattu dhaggiti. 30 Ilmeen isii'ii dhiiga xuuxatti; isiille addee raqi jirutti dhagganti» jedhe.

40 Ammalle Mootiin Waan Maraa Iyoobiin, 2 «Nami ana Waaqa waan mara dande'u morkee hin sirreessaa ree? Ka Waaqa moromu deebii kennuu ti» jedhe. 3 Achiin duuba Iyoob deebisee Mootii Waan Maraatiin, 4 «Kunoo ani nami woy hin baane; afaan kiyya qabatiisa malee, maan si'iif deebisa ree? 5 Ani takkaa dubbadheera, waan deebisu hin qabu; lammeeessoolle dubbadheera, haganaa achi itti hin dabalu» jedhe. 6 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa hobonbolattii keessaa Iyoobitti dubbatee, 7 «Akka dhiiraa hidha keeti hidhadhu; ani si gaafadha; atille naaf deebis. 8 «Ati anaayyuu dokonkora keessa galchitaa? Ati balchaa ifi godhiisaaf yakkaa natti murtaa? 9 Ati hunna akka hunna tiyyaa qaddaa? Qoonqoon teetille akka qoonqoo

tiyyaa hin manditiir? 10 Arnyaa fi guddinnaan ifi kuuladhu; ulfinnaa fi fudhatama dhaggaatiisa uffadhu. 11 Worra kooru ilaaliitii qaanessi; aarii teetille isaan irratti dhangalaas. 12 Worra kooru duudii gad qabi; worra hamoota lafa isaan dhaabbatanetti butuchi. 13 Fuula isaan mariitii biyya lafaa ta jalaattii mara isaaniituu wolumatti awwaali. 14 Achiin duuba akka ati hunnuma teetiin injifattu, anille dhugaa si'i'if hin baya. 15 «Roophii ta ani akkuma si dade, isiille dade ilaali; isiin akkuma qotiyyo'oo marra dheeddi. 16 Jabeenni isii'ii hidha isii'ii keessa, hunni isii'ii morgaya gadhaa isii'ii keessa jirti. 17 Eegeen isii'ii akka hindheensaa sootii'; morgey miilla isii'ille jaba'a. 18 Lafeen isii'ii akka uujjummee sageetti'uu ti; harkii fi miilli isii'ii akka ulee sibiila ti. 19 Iisiin dada ani dade duudii keessaa ta qaraa ti; ana malee ka isii injifatu hin jiru. 20 Gaaroti bineensoti duudiin irra burraaqanu, marra isiin dheeddu baasanii. 21 Iisiin haxanxarii qore'ee jala ciittee, caffaa keessa odduu alladdu'utitti dhokatti. 22 Haxanxariin qore'ee gaaddisa ifiitiin isii golliti; muki olaati'ille isii hin marsa. 23 Yennaa lagi guuttee danbala'u hin sodaattu; lagi Yordaanosii guutulle hin rifattu. 24 Eennulle adoo ilti roophii dhaggituu isii qabuu, yookiin malxaqqo'oon funnaan isii'ii uruu dande'a ree?

41 «Ati bineensa naacha fakkaatu, ka «Lewaataan» jedhamu malxaqqo'oon qabuu, yookiin arraba isaa wodaroon hidhuu hin dandeettaa ree? 2 Wodaroo funnaan isaa keessa baasuu, yookiin a'oo isaa malxaqqo'oon woraanuu hin dandeettaa ree? 3 Inni akka ati isaaf marartu si hin kadhata ree? Dubbii laattuuleen sitti hin dubbataa ree? 4 Haga bara baraa akka ati garba isa godhattuuf, wolii galtee si waliin hin godhataa ree? 5 Akka sinbirree mana barattee isa waliin taphatuu hin dandeettaa ree? Yookiin tapha ijoollee durraa teetiitiif isa hin hiitaa ree? 6 Daldaltooti qurxummi'ii gatii isaa irratti wol hin falmanii ree? Kukkutaneelle hin qoodatanii ree? 7 Gogaa isaa ebo'oon, mataa isaalle marcaa qurxummi'itiin uriisa hin dandeettaa ree? 8 Harka keetiin yoo isa tuxxe, lola san hin qaabatta; ijumaalle itti hin deebitu. 9 Bineensa san lolanee injifatiisaaf wodhaaniis toluma elowiisa; nami isa dhaggu sheephisee jiga. 10 Isa kakkaasiisaaf ka itti guulu eega hin jirre teete, eentu na dura dhaabbatiisa dande'a ree? 11 Wonni ol-gubba'an jala jirtu marti tiyya; akka ani isaaf deebisee kaffalu waan tokkole ka anaa kenneeru hin jiru. 12 «Ani marroo harkaa fi miila, yookiin jabeenna, yookiin miidhaginna dhaaba nafa bineensa naacha fakkaatu, ka «Lewaataan» jedhamuu dubbadhu malee hin cadhisu. 13 Gogaa nafa isaa ka dachaa te'e, eentu isa irraa quncisuu dande'a? Eentu bixaalaan isatti dhikaatuu dande'a? 14 Balbala afaan isaa ka ilkaan sodaachisu itti naannowe, eentu banuu dande'a? 15 Inni dudda jabaa akka wontee tarree galtee wolitti maxxanfantee qaba. 16 Tokko tokkoon wontee sanii wol wolitti guddoo waan dhikaataneeraanuuf qilleensi wodhakkaa isaanii dabaruu hin dande'u. 17 Isaan wol wolitti waan maxxananeeraanuuf, wol irraa gargar bayuu hin dande'anuu. 18 Yennaa inni haxxifatu ifi hin balaqqisa; ilti isaa akka boruu dayya'uu ti. 19 Afaan isaa keessaa bobbe'a ibiddaattii baya; qaanqeen ibiddaalle afaan isaa

keessaa xoxxi. **20** Akkuma aarri okkotee ibidda o'aa irra jirtu keessaa aaru, aarri funnaan isaa keessaa baya. **21** Hafuurri isaa cilee qassiisa; bobeenni ibiddaalle afaan isaa keessaa baya. **22** Jabeenni lumma isaa keessa jira; ka isaan wolde'u marti hin bararaqa. **23** Dachaan foon isaa wolitti maxxaneera; dachaan foon isaa jaba'a; hin tacho'ulle'e. **24** Gadhaan isaa akka dhaka'aa jaba'a; akka daaku'ulle jaba'a. **25** Yennaa inni ka'u worri hunnaameyyiin hin bararaqa; yennaa inni tacho'ulle gara duubaa deebi'an. **26** Shallaagaan, eboon, guube'ee fi mey woraanaa dhibille isa hin miidhanu. **27** Inni sibiila akka huuraa, sageettuu akka muka hurroyee bulleessa. **28** Daayi isa hin ari'u; dhakaan looyya'aa isaaf akka hicaace'ee ti. **29** Ciiraan isaaf akka hicaace'ee ti; yennaa nami marcaa isatti darbatu hin kolla. **30** Gogaan gadhaa isaa jalaa akka bassoo qara qadduu, yennaa inni mirmiqu dhoqqee irratti beessisa godha. **31** Inni qilee abbaaya'aa, akka keloo danfituu, abbaayaalle akka keloo zayiti'i hin burqisiisa. **32** Inni karaa irra dabare akka ifu hin godha; abbaayaalle hin hoomachessa. **33** Biyya lafaa irra dadi woy hin sodaanne ta akka isaa hin jirtu. **34** Inni bineensota gugurdaa maraayyuu hin tuffata; inni bineensota gugurdaa mara irratti mooti'i jedhe.

42 Achiin duuba Iyoob Mootii Waan Maraatiif deebisee,
2 «Ati waan mara godhuu akka dandeettu, karoora keetille ka gufachiisu akka hin jirre ani hin beeka. **3** Ati, «Beekkumsa malee karoora kiyya ka dhossu eennu?» jetteerta. Dhugumaan ani waan hin hubatin, waan beekiisaaf guddoo maadee natti teete dubbadheera. **4** «Ati, «Na caqasi; ani hin dubbadha; ani si gaafadha, atille naaf deebis» jetteerta. **5** Ani marroo teeti dur gurra qofaan dhage'e; amma ammoo iluma tiyyaan si dhagge. **6** Tanaaf ani waan dubbadhetti fokkifadhee, buku'uu fi daadhaa irra te'ee cubbuu tiyya irraa deebi'a» jedhe. **7** Mootiin Waan Maraa waan kana Iyoob woliin dubbateen duuba, Eliifaazii nama qachaa Temaaniitiif deebisee, «Isin akka tajaajilaa kiyya Iyoobii waan sirrii te'e waan hin dubbatiniif aariin tiyya si'ii fi jaalota teeti lamaan irratti bobeeteerti. **8** Tanaaf amma korommii torbaa fi korbeeyyii hoole'ee torba fuudha'atii, gara tajaajilaa kiyya Iyoobii dhaqa'a; achitti kennansa gubamu marroo cubbuu teessaniitiif dhikeeffadha'a; inni isiniif hin daadimata; anille daadimata isaa waan dhage'uuf, akka hujji fokkisiittuu teessaniittiti isinitti hin muru; isin akka tajaajilaa kiyya Iyoobii, marroo tiyyaaf waan sirrii te'e hin dubbanne» jedhe. **9** Achiin duuba Eliifaaziin nami qachaa Temaani, Biildaad nami biyya Shu'aatii fi Zofaar nami biyya Naa'ima dhaqanee, akkuma Mootiin Waan Maraa isaan ajaje godhane; Mootiin Waan Maraa daadimata Iyoobii dhage'e. **10** Iyoob jaalota ifii sadiif daadimateen duuba, Mootiin Waan Maraa karra isaa addee duriititti deebisee, ta dur qabu caalaa dachaa lama kenneef. **11** Achiin duuba obboleeyyan Iyoobii ta dhiiraatii fi ta durraa, worri dur isa beeku duudiille gara isaa dhufanee, mana isaatitti isa woliin areerratane; isaan rakkoo guddoo Mootiin Waan Maraa isatti fide maraaf gaddanee, isa jajjabeessane; tokko tokkoon isaanituu beesee diqqo'oo fi qubee worqi'ii kennaneef. **12** Mootiin Waan Maraa jiruu Iyoobii ta duri

caalaa ta duuba irraa eebbise; Iyoob hoolee kuma kudhani afur, gaala kuma jaa, qotiyyoo ximmaadii kuma tokkoo fi harree kuma tokko qabaayyu. **13** Inni ammalle ilmaan torbaa fi durra sad uumate. **14** Inni intala ifii angafittii, «Yimiimaa» ta lammeesso'oo, «Qasi'aa» ta sadeesso'oo, «Qereen-haphuu» jedhee maqaa baase. **15** Lafa duudii irratti dubartiin akka durra Iyoobii guddoo miidhaddu hin jirtuuyyu; abbaan isaanii Iyoob obboleeyyan isaanii woliin dhaala isaaniif qoode. **16** Tanaan duuba Iyoob woggaa dhibba tokkoo fi afurtama le'ee, ilmaan ifii, akaakota ifii, abuu botaa fi abuturoota ifii dhagge. **17** Inni woggaa hedduu le'ee, dulloomee du'e.

Faaru'uu

1 Nami gorsa hamaaleyyi'iitiin hin ideenne, ka karaa cubbaaleyyi'i hin hordonne, ka worra busheeshu woliin tokkummaa hin qanne, ka gammade. **2** Nami akkasii ammoo seera Mootii Waan Maraatiin gammada; halkanii fi guyyaa seeruma isaa yaadata. **3** Inni akka muka laga qarqaratti dhaabamee, yennaa yenna'an midhaan buusuu, ka baalli isaa hin qoorree ti. Wonni inni huju marti isaa hin teeti. **4** Hamaaleyyiin ammoo akkasii moti; isaan akka hicaacee qilleensi haxowee deemuu ti. **5** Tanaaf, hamaaleyyiin muraa jalaa hin bayanu; cubbaaleyyiille yaa'ii balchootaa keessatti hin dhaggamanu. **6** Tanaaf, Mootiin Waan Maraa karaa balchootaa hin beeka; karaan hamaaleyyi'ii ammoo hin bada.

2 Gosi biyya adda addaa maaf finqilti? Kolbaan maaf mala bu'aa hin qanne dhootti? **2** Mootii Waan Maraatii fi ka inni muude mormiisaa, moototi lafaa hin kakka'an; bulchitootille isaan woliin mala isaanitti dhootti. **3** Isaan, «Kowa'a, wodaroo sibiilaa ta isaanii ifi irraa kunnuu ti! Wodaroo isaanille ifi irraa gannuu ti» jedhan. **4** Ka ol-gubbaa jiru hin kolla; Mootiin Waan Maraa isaanitti hin murga. **5** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa aari'iin isaan hin xixa. Mufii ifiitiin isaan hin bararassa. **6** Inni, «Ani gaara kiyya woyyicha Xiyyoon irratti mootii kiyya muudeera» jedha. **7** Mootichi, «Ani lassii Mootii Waan Maraa hin lassa; inni anaan, «Ati ilma kiyya; ani adha si uumadhe. **8** Na gaafadhu; gosa biyya adda addaa mara sii kenna; kolbaan biyya lafaa marti qabeenna keeti hin teeti. **9** Ati ulee bokku'uu ta sibiilaatiin isaan hin bulchita. Akka okkote'ee isaan hin butuchita» jedhe» jedha. **10** Tanaaf, isin mootoleen qalbeeffadha'a; isin bulchitooti biyya lafaa ifi eeggadha'a. **11** Sodaa guddoo'oon Mootii Waan Maraa tajaajila'a. Rommiisaan isaa afajama'a. **12** Mufiin isaa ariiti'in waan dhutuu, isinitti mufatee akka isin hin balleessine, qulqullumma'aan waaqonfadha'a. Worri gara isaa baqatu ka gammade.

3 Ee Mootii Waan Maraa, diinoti kiyya attam attam bacatan! Kolbaan hedduun na irratti kaateerti. **2** Worri hedduun, «Waaqi isa hin baasu» anaan jedhan. **3** Ee Mootii Waan Maraa, ati ammoo adaala kiyyatti wontee tiyya; ati ulfinna kiyya; ka mataa kiyyalle ol ol qabu si'i. **4** Ani qoonqoo ol qabadhee gara Mootii Waan Maraa hin iyya; innille gaara woyyicha ifi irraa naa hin dhage'a. **5** Ani irkadhee hin rafa; Mootiin Waan Maraa waan na eeguuf, deebi'ee hin dammaqa. **6** Ani loltoota kuma hedduu ka na marsaneeranu hin sodaadhu. **7** Ee Mootii Waan Maraa, ka'! Waaqa kiyya, koyii na baasi! Boqoo diinota kiyyaa dhowi; ilkaan isaanille caccassi. **8** Qarqaarsi Mootii Waan Maraa biraa dhufa. Ee Mootii Waan Maraa, eebbi keeti kolbaa teeti irra jiraatuu ti.

4 Ee Waaqa balchaa kiyya, yennaa ani si waamu naaf owwaadhu. Yennaa ani rakkoo keessa jiru ati ammoo bilisa na baacha. Ammalle naa mararii daadimata kiyya dhage'i. **2** Ee Kolba'a, isin haga yoomii ulfinna

kiyya salphittan? Haga yoomii waan bu'aa hin qanne jaalattan? Haga yoomii dhara barbaaddan? **3** Mootiin Waan Maraa worra isaa addatamaa te'e akka filate beeka'a; yennaa ani isa waammadhu naaf hin dhage'a. **4** Isin yennaa aartanulle cubbuu hin hujina'a; isin yennaa taqee teessan irra jirtanu, cadhisa'aatii qalbi teessan keessatti itti yaadadha'a. **5** Ciincaa sirrii te'e dhikeessa'aatii, Mootii Waan Maraattii addadha'a. **6** Namooti, «Waan dansaa eentu nutti mudhisa?» jedhanee gaafatanu heddu'u; ee Mootii Waan Maraa, ifi fuula keetii nu irratti ifuu ti. **7** Gammada worri dhiibin midhaanii fi woynii ifi irraa dhaggatu caalaa, ati na gammachiitteerta. **8** Mootii Waan Maraa, ka nageyaan na eegu, si qofa waan te'eef, ani yennaa irkadhu, nageyaan rafa.

5 Ee Mootii Waan Maraa, dubbii tiyya caqasi; aadiisa kiyyalle dhage'i. **2** Mootii kiyya, Waaqa kiyya, ani waan si daadimadhuuf, iyya tiyya naa dhage'i. **3** Ee Mootii Waan Maraa, ganama qoonqoo tiyya hin dhageetta; ganama mara si daadimadhee deebii si irraa eegadha. **4** Ati Waaqa hammeennatti gammaduu moti; hammeennille si woliin hin le'u. **5** Koorameeyyiin si dura hin dhaabbattu; worra hantuu huju mara hin jibbita. **6** Ati dharaameyyii mara hin balleessita; worra nama iijjeesuu fi nama sobu hin jibbita. **7** Ani ammoo jaalala keeti ka bara baraatiin gara mana keetii seena; si sodaatiisalle'een gara Dunkaanii Woyyittii teetii garagalee hin sagada. **8** Ee Mootii Waan Maraa, diinota bacaa waan qabuuf, balchummaa teetiin na sooreessi; karaa keeti naaf qajeelchi. **9** Diinoti kiyya dhugaa hin dubbatanu; gadhaan isaanii badi'iin guutameera. Afaan isaanii akka boolla awwaalaa ta banantee ti; arraba fiitiin maltee dubbatan. **10** Ee Waaqa, yakkaa isaanii isaanitti muri; malli isaanituu badii isaanitti fiduu ti. Isaan si irratti waan ka'aneef, sababa cubbuu isaanii heddu'uutiif, alatti isaan gati. **11** Worri gara keeti baqatu marti ammoo gammaduu ti; isaan haga bara baraa illilisanuu ti. Worri maqaa keeti jaalatu marti si'itti gammadee akka firinxiixu isaan eegi. **12** Ee Mootii Waan Maraa, ati balchoota hin eebbitta; fedhii teeti dansa'aan akka wonte'ee isaan marsi.

6 Ee Mootii Waan Maraa, aari'iin na hin xixin; yookiin mufi'iin na hin adabin. **2** Ee Mootii Waan Maraa, ani dadhabaa waan te'eef, naaf marari; Ee Mootii Waan Maraa, lafeen tiyya soda'aan waan na sheephitteef na fayyisi. **3** Lubbuun tiyya guddoo na raafanteerti. Ee Mootii Waan Maraa, na qarqaariisaa, ati haga yoomii turta? **4** Ee Mootii Waan Maraa, deebi'ii na baasi; jaalala keeti ka bara baraatiif jedhii na hamburi. **5** Nami du'ee si qaabatu hin jiru; boolla awwaalaa keessaa ka si leellisu eennu? (Sheol h7585) **6** Ani aadiisaan dadhabeera; halkan mara bowaan taqee tiyya maxanqeessee, imimmaaniin boraatii tiyya tortorse. **7** Akka malee waan gaddeef ilti tiyya dhagguu dadhaddeerti; sababa diinota kiyya maraatiif ilti tiyya caararrooteerti. **8** Mootiin Waan Maraa bowa tiyya waan dhage'eef, isin worri hamaaleyyiin marti na irraa fagaadha'a. **9** Mootiin Waan Maraa iyya tiyya dhage'eera; inni daadimata kiyyaaf deebii hin kenna. **10** Diinoti kiyya marti hin qaanowan; guddoo

hin sodaatanille'e; dedhuma salphatane, gara duubaa hin deebi'an.

7 Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, ani gara keeti baqadha; worra na ari'u jalaa na hamburii, na baasi!
2 Yoo akkas hin te'in, addee nami na irraa buusu hin jirretti na geessanee akka neenqaa gargar na kukkutan.
3 Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, ani nama tokko yoo yakkee jiraadhe, harka kiyyaan dokonkora yoo hujee jiraadhe, **4** nama nageyaan na woliin le'u hantuu godhee, yookiin diina kiyya sababa malee yoo saamee jiraadhe, **5** diinni kiyya ari'ee na qabuu ti; lafa irratti na irra sirbee, ulfinna kiyya bukuu keessatti lakkisuu ti. **6** Ee Mootii Waan Maraa, aarii teetiin ka'i; worra mufiin na irratti ka'e irratti ka'i; naa dammaqi, muraa haqaa ajaji. **7** Kolbaan biyya adda addaa adaala keetitti wolitti qabamanuu ti. Atille ol-gubbaa irraa isaan bulchi. **8** Mootii Waan Maraa, kolbaa biyya adda addaa irratti muraa kenni; akka balchumma'aa fi dhugaammessummaa tiyyaatitti muraa naaf kenni. **9** Ee Waaqa balcha'a, ka qalbi'ii fi gadhaa nama qorqortu, hammeenna worra hamaaleyyii balleessi; worra balchoolee jabeessii dhaabi. **10** Waaqi wontee tiyya; inni worra gadhaa qajeela'aa hin fayyisa. **11** Waaqi abbaa mura'aa balcha'a; Waaqi yennaa mara nama hama'atti hin aara. **12** Nami hamaan hammeenna ifii irraa yoo hin deebi'in, Waaqi shallaagaa ifii hin qarata; guubee ifii hujee, qopheeffata. **13** Inni meya woraanaa ka ijjeesuu fi daaya ifii ka akka ibiddaa bobe'u hin qopheeffata. **14** Kolbaan hantuun hammeenna yaaddi; daba karoorfatee, dhara dubbatti. **15** Nami boolla namaaf qotu, ifumaafuu keessa bu'a. **16** Hammeenni inni yaadate mataa isaattitti garagala; wanni inni hunnaan nama irratti hujee matuma isaattitti deebiti. **17** Sababa balchummaa isaatiif, ani Mootii Waan Maraa hin galateessa; maqaa Mootii Waan Maraa Ol Aana'aatiif faaruu leellisaa hin faarsa.

8 Ee Mootii Waan Maraa, Goottaa keenna! Maqaan keeti lafa maratti attam attam gudda'a! Ulfina keeti ol-gubbaa irratti diriirsiteerta. **2** Diinota keeti loliisaaf, nyaaphotaa fi worra haluu bayu cadhi godhiisaaf, afaan ijoolle'eetii fi daa'immaan harma hootuutiin, hunna qopheessite. **3** Ani ol-gubbaa ati dadde, hujii harka keetii, ji'aa fi urjoota ati dadde yennaa ilaalu, **4** akka ati isaaf yaadattuuf, nami maan inni? Akka ati isa kunuunsituuf, ilmi namaa maan inni? **5** Ati diqquma Waaqa isa hanqittee, kallacha guddinnaa fi ulfinnaa itti keette. **6** Hujii harka keetii mara irratti bulchaa isa gootee, waan mara baallii ilma namaatiin jala goote. **7** Hoolee'ee fi loon mara, bineensota, **8** sinbirrootaa fi qurxummii mara, dada abbaayaa keessaa mara baallii ilma namaatiin jala goote. **9** Ee Mootii Waan Maraa, Goottaa keenna! Maqaan keeti lafa maratti attam attam gudda'a!

9 Ee Mootii Waan Maraa, ani gadhaa tokkochaan si leellisa; baasa ati goote mara hin odeessa. **2** Ani sitti gammadee hin burraaqa; Waaqa Ol Aana'a, ani faaruu leellisaa maqaa keetii hin faarsa. **3** Diinoti kiyya gara duubaa yennaa deebi'anu, isaan gufatane fuula keeti

duraa badan. **4** Ati haqa kiyyaa fi haajaa kiyya waan ilaalteef, barcumaa mootumma'aa keeti irra teetee, muraa haqaa murteerta. **5** Ati gosa biyya adda addaa xixxee, hamaaleyyii balleessite; maqaa isaanille bara baraa haga bara baraa haxoottee balleessite. **6** Diinoti keenna haga bara baraa dhumataneeraan. Qachooti gugurdaan isaanii badaneeraan; Duufeyi isaanille ijjumaa badeera. **7** Mootiin Waan Maraa ammoo haga bara baraa bulcha; inni mura'aaf, barcumaa mootumma'aa ka ifii jabeessee dhaabbateera. **8** Inni balchumma'aan biyya lafaa hin bulcha; gosa biyya adda addaa haqaan bulcha. **9** Mootiin Waan Maraa worra cunqurfameef, addee itti baqatanu; yennaa rakko'oo dalleya jaba'a. **10** Ee Mootii Waan Maraa, ati worra si barbaadu waan hin lakkinneef, worri maqaa keeti beeku sitti addata. **11** Mootii Waan Maraa ka Xiyyoon keessa te'ee bulchuuf, faaruu leellisaa faarsa'a. Waan inni godhe mara gosa biyya adda addaa oddu'utti odeessa'a. **12** Inni dhiiga dhangala'eef haluu hin baya; iyya worra cunqurfameelle hin dedhu. **13** Ee Mootii Waan Maraa, naaf marari. Rakkoo diinoti kiyya natti fidanu ilaali; du'a irraa na hamburi. **14** Achiin duuba ani karra qachaa Xiyyoonii keessatti waan ittiin si leellisu mara isaanitti hin hima. Ati waan na fayyittef, gammadaan firinxixxa. **15** Gosi biyya adda addaa boolluma ifii qotane bu'ane; miilli isaanii tiyyuma isaan afaneen qabame. **16** Mootiin Waan Maraa, muraa ifii balchiti'ii ifi beessise; hamaaleyyiin hujuma harka ifitiin qabamane. **17** Worri hamaaleyyii'ii fi gosi biyya adda addaa ka Waaqa dedhu marti, gara addee worri du'e jiruu gad hin bu'an. (Sheol h7585) **18** Worri rakkataan ammoo yoomille hin dedhamanu; addiin worra hiyyeeyyii'ille haga bara baraa baddee hin hattuu. **19** Ee Mootii Waan Maraa, ka'ii! Nami hin mootomin; gosi biyya adda addaa si duratti muraa dhaggattuu ti. **20** Ee Mootii Waan Maraa, akka isaan si sodaatanu godhi; nama foon uffate te'uu isaanii akka beekanu godhi.

10 Ee Mootii Waan Maraa, ati maaf fagaattee dhaabbatta? Yennaa nuuti rakkannu maaf ifi dhoffatta? **2** Hamaaleyyiin kooraan worra hiyyeeyyii ari'an; maluma namatti dhowane saniin ifumaaf qabaman. **3** Nami hamaan halchaa gadhaa ifitiin koora; inni worra joljolu eebbisee, Mootii Waan Maraa abaara. **4** Nami hamaan waan kooruuf Waaqa hin barbaadu; yaada isaa keessa Waaqi hin jiru. **5** Wonni marti isaaf hin teeti. Inni muraa Waaqaa hubatuu hin dande'u; diinota ifii mara irratti hin murga. **6** Inni gadhaa ifii keessatti, «Wonni na tachoosu hin jiru; dhaloota mara keessatti rakkinni na hin dhaqqabu» jedhee yaadata. **7** Afaan isaa abaarsaan, dharraa fi sodaachisiisaan guutameera; inni araba ifitiin maltumma'aa fi waan hantuu dubbata. **8** Inni ollaa cina'atti riphee, worra qarqaarsa hin qanne gaada; worra yakkaa hin qanne hin ijjeesa. **9** Inni akka neenqaa dhokatee gaada; worra hiyyeeyyii qabiisaaf gaada; inni tiyyoo ifitiin worra qarqaarsa hin qanne qabee harkisa. **10** Worri hiyyeeyyiin jigane bututan; hunna isaa jalatti hin jigan. **11** Nami hamaan gadhaa ifii keessatti, «Waaqi dedheera; fuula ifii gollateera; inni ijjumaa hin dhaggu» jedha. **12** Ee Mootii Waan Maraa, ka'ii! Ee Waaqa hunna teeti mudhisi! Worra qarqaarsa hin qanne hin dedhin.

13 Nami hamaan maaf Waaqa tuffata? Maaf gadhaa ifii keessatti, «Inni na hin adabu» jedhaa ree? **14** Ee Mootii Waan Maraa, ati ammoo hin dhaggitta; rakkinnaa fi gadda dhaggitee yennaa mara qarqaarsaaf hin qophootta. Worri rakkataan harka keetitti ifii kennata; atille ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne hin qarqaarta. **15** Hunna nama hama'aa cassi; nami waan hantuu huju haganaa achi deebi'ee waan hantuu akka hin hunye, isa adabi. **16** Mootiin Waan Maraa bara baraa haga bara baraa mootii; gosi biyya adda addaa worri waaqota dhibii waaqonsu lafa isaa irraa hin badan. **17** Ee Mootii Waan Maraa, ati daadimata worra gad aana'aa hin dhageetta; ati iyya isaanii caqattee, isaan hin jajjabeessita. **18** Nami lafaa ka foon uffate worra dhibii akka hin bararassine, worra cunqurfameef, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanneef haqa hin murta.

11 Ani gara Mootii Waan Maraa baqadheera. Isin attam aanan, «Akka simbirre'ee gara gaara keetii baqadhu!» jettan? **2** Worri hamaaleeyyiin guubee qopheeffateera; dukkanaa worra addatama'atti darbatiiisaaf, daaya ifii itti qajeelfateera. **3** Hundeen waan dansa'aa marti yoo badde, nami balchaan maan godhuu dande'a ree? **4** Mootiin Waan Maraa Dunkaanii Woyyittii ifii keessa jira; ol-gubba'atti barcumaa mootumma'aa ka ifii qaba. Inni ilmaan namaa ilaala; ilti isaalle isaan qorqorti. **5** Mootiin Waan Maraa balchoota haga hin ilaala; hamaaleeyyii fi worra hunnaan nama irratti ka'u ammoo hin jibba. **6** Mootiin Waan Maraa hamaaleeyyii irratti kashila ibiddaatii fi dhakaa bob'e hin roobisiisa; qilleensi gubu hiree isaanii hin te'a. **7** Mootiin Waan Maraa balchaa waan te'eef, inni hujii balchootaa hin jaalata; worri hujii balchaa huju fuula isaa hin dhagga.

12 Ee Mootii Waan Maraa, nami Waaqa sodaatu waan hin jirreef, nu qarqaar; nami addatamaan ilmaan namaa oddu'uu dhabameera. **2** Tokko tokkoon isaanii dhara wolitti dubbatan; Isaan hidhii kookkisaatiin soba dubbatan. **3** Mootiin Waan Maraa hidhii sossobaatii fi arraba koorameessaa kutuu ti. **4** Isaan, «Nuuti dubbannee waan feene hin dhagganna; waan feene hin dubbanna; ka nu dhoogguu dande'u hin jiru» jedhan. **5** Mootiin Waan Maraa ammoo, «Worri hiyyeeyyiin waan cunqurfameef, worri rakkataan waan iyyuuf, qarqaarsa isaan barbaadanu kenniisaaf ani hin ka'a» jedha. **6** Dubbiin Mootii Waan Maraa qullu'u; akka meetii barbada ibiddaattitti baxxee yennaa torba qulloottee ti. **7** Ee Mootii Waan Maraa, ati isaan hin gollita; dhaloota hamaa irraa haga bara baraa nu hin eedda. **8** Yennaa wonni hantuun saadantu nami marti waan hantuu jaalata.

13 Ee Mootii Waan Maraa, ati haga yoomii na deeta? Haga bara baraa tii? Haga yoomii fuula keeti na duraa dhoffatta? **2** Haga yoomii rakkoo ciniinnadhee ossadha? Haga yoomii gadhaan kiyya halkanii fi guyyaa gaddaan guutama? Haga yoomii diinoti kiyya na injifatan? **3** Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa kiyya na ilaali, deebii naa deebisi. Jabeenna kiyya adde'etti naa deebisi; akka du'u na hin godhin. **4** Diinoti kiyya, «Isa injifanne» jedhane

akka kooranu, nyaapholeen kiyyalle jinnana kiyyatti akka gammadanu hin godhin. **5** Ani ammoo marartii guddoo sanitti addadheera; gadhaan kiyyalle fayyisiisa keetitti hin gammada. **6** Mootiin Waan Maraa waan dansaa waan naa godheef, ani isaaf hin faarfadha.

14 Worri gowwooleen, gadhaa ifii keessatti, «Waaqi hin jiru» jedhan. Isaan worra bada'a; waan gadhee hujan; isaan keessaa ka waan dansaa huju tokkolle hin jiru. **2** Worri qarooleen Waaqa barbaadu yoo jiraate dhaggiisaaf, Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa irraa gara ilmaan namaa gad ilaala. **3** Isaan martinuu ammoo karaa irraa goranee, martinuu wolumatti worra badaa te'aneeran. Isaan keessaa ka waan dansaa huju hin jiru; tokkolle hin jiru. **4** Mootiin Waan Maraa, «Worri hamaaleeyyiin womaa hin hubatuu? Akkuma nami sagalee nyaatu worri kolbaa tiyya nyaatu, isaan gara kiyya hin daadimatanu» jedha. **5** Mootiin Waan Maraa worra balchoota woliin waan jiruuf, worri hamaaleeyyiin bararaqa guddaa keessa jiran. **6** Isin hamaaleeyyiin karoora worra gad aana'aa hin gufachiitan; Mootiin Waan Maraa ammoo isaanii addee isaan itti baqatanu. **7** Xiyoon keessaa fayyinni kolbaa Israa'eliitii adoo dhufee jiraatee! Yennaa Mootiin Waan Maraa boojuu kolba'aa deebisu, sanyiin Yaaqoobii hin burraaxxi; kolbaan Israa'elii hin gammaddi.

15 Mootii Waan Maraa, Dunkaanii Woyyittii teeti keessa eentu jiraatiisa dande'a? Kooba keeti woyyicha irra eentu le'uu dande'a? **2** Worra komii hin qannee fi ka waan balchaa te'e huju, ka gadhaa ifii keessaa dhugaa dubbatu. **3** Ka maqaa namaa hin balleessine, ka jaalota ifii irratti waan hantuu hin hunye, ka ollaa ifii hin hamanne. **4** Worra hamoolee ka tuffatu, worra Mootii Waan Maraa sodaatu ammoo ka ulfeessu. Ta isa mitu teetelle waan waadaa gale ka muummessu. **5** Beesee ifii dhala malee ka liqeessu; worra balleessaa hin qanne miidhiisaaf safuu ka hin fudhanne. Nami waan kana godhu ijumaa hin raafamu.

16 Ee Waaqa, ani sitti waan baqadhuuf, ati na eegi. **2** Ani Mootii Waan Maraatiin, «Ati Gootaa kiyya; si'iin malee ani waan dansaa hin qabu» jedhe. **3** Worri isaaf woyyoomee lafa irra le'u, ka ulfaate; ani isaanitti gammada. **4** Worra waaqota dhibii waaqonfatu gadda gudda'atti isaan dhaqqaba. Ani waaqota dharaatiif ciincaa dhiigaa hin dhikeessu; afaan kiyyalle'een maqaa isaanii hin dhowu. **5** Ee Mootii Waan Maraa, qoodi lafa tiyyaati fi hireen tiyya si'i. Qoodi lafa tiyyaa harka keeti keessa jira. **6** Wodaroon tiyya ta meessaa ittiin mikanu addee dansaa irra naaf buute; dhugumaan ani lafa dansaa qaba. **7** Ani Mootii Waan Maraa ka gorsa naaf kennu hin leellifadha. Halkan keessalle wodanaan kiyya ifi na eeggachiisa. **8** Mootiin Waan Maraa fuula kiyya dura akka naaf jiru, ani yennaa mara hin beeka. Inni midda kiyya waan jiruuf, ani hin raafamu. **9** Tanaaf, gadhaan kiyya hin gammada; arrabi kiyya hin illiisa; nafi kiyyalle sodaa malee hin foofata. **10** Ati addee worri du'e jirutti waan na lakkinneef, ati woyyicha keeti akka shamuu hin gootu. (Sheol h7585) **11** Ati daandii jiru'uu natti hin mudhitta; gammadi guutuun fuula

keeti dura, wonni haga bara baraa nama gammachiisu harka keeti middicha keessa jira.

17 Ee Mootii Waan Maraa, gaaffii tiyya ta haqaa dhage'i; iyya tiyya caqasi. Gurra keeti gara daadimata kiyya ka soba hin te'inii deebifadhu. **2** Ilti teeti waan sirrii te'e waan dhaggituuf, muraan tiyya si biraa naa dhuttuu ti. **3** Gadhaa kiyya yoo qorqote, halkanin gara kiyya dhuttee, yoo haga na ilaalte, hammeenna na keessatti hin dhaggitu; afaan kiyyalle cubbuu hin dubbatu. **4** Jecha afaan keeti keessaa bayuuf ajajamee, waan namooti hujanu irraa, karaa isaan hunnaan nama irratti ka'anu irralle'e'e, ifi eeggadheera. **5** Ideensi kiyya daandii teeti eegateera; miilli kiyyalle hin fallaanne. **6** Ee Waaqa, ati waan naa dhageettuuf, ani si waammadha; gurra keeti gara kiyya deebifadhuutii, jecha kiyya dhage'i. **7** Worra sitti baqatu, harka keeti middichaan diinota isaanii jalaa isaan ka baachuu, jaalala keeti ka bara baraa san baasa godhii isaanitti mudhisi. **8** Akka ila teetii na eegi; bobaa teetii jalatti na dhossi. **9** Hamaaleyyii hunnaan na irratti ka'ane, diinota kiyya worra hamaa na marsane irraa na eegi. **10** Isaan gadhaa jabaataneeran; afaan ifiitiin koorra dubbatan. **11** Isaan ari'anee na marsaneeran; lafatti gad na dhowisaaf, ilaan na qabataneeran. **12** Isaan akka neenqa waan adanse kukkutatiiisa fedhee, akka neenqa dardaraa ka riphee wo gaaduu ti. **13** Ee Mootii Waan Maraa ka'itii, lolii isaan gad dhowi! Shallaagaa keetiin hamaaleyyii jalaa na baasi. **14** Mootii Waan Maraa, harka keetiin worra jiruu biyya lafaa tana keessatti waan barbaadanu mara qabanu jalaa na baasi. Ati rakkinna isaaniif kuucheen isaan adabi; rakkinni kun ijoollee isaaniitii fi ijoollee ijoollee isaaniitiffille akka te'u godhi. **15** Ani balchummaa'an fuula keeti hin ilaala; ani yennaa dammaqu, bifa keeti dhaggee hin quufa.

18 Ee Mootii Waan Maraa, ati jabeenna kiyya; ani si jaaladha. **2** Mootiin Waan Maraa rassaa kiyya, waan itti golladhu; ka na baasulle'e. Waaqi kiyya rassaa kiyya ka ani itti baqadhu; inni wontee tiyya; ka akka gaafaa woy na irraa dhooggu; inni waan ani itti golladhu. **3** Ani Mootii Waan Maraa leellifamaa hin waammadha; innille diinota kiyya jalaa na hin baasa. **4** Wodaroona du'aa natti maratte; danbaliin badii na bararassite. **5** Wodaroona qilee du'aa na xaxxee, tiyyoon du'aa na qabatte. (Sheol h7585) **6** Rakkinna kiyya keessatti ani Mootii Waan Maraa kiyya waammadhe; akka na qarqaaruuf, Waaqa kiyyatti iyye. Inni Dunkaanii Woyyittii ifi keessaa qoonqoo tiyya dhage'e; iyya tiyyalle caqase. **7** Mootiin Waan Maraa waan aareef, latti rommitee tachoote; hundeen gaarotaalle hargufamane raafamane. **8** Funnaan isaa keessaa aarii baye; afaan isaa keessaa ibiddi luxub godhuu fi kashilli ibiddaa baye. **9** Inni ol-gubbaa dayyaasee gad bu'e; duumensi gurraachi miila isaa jala jiraayyu. **10** Inni dada ol-gubba'aa ta koola qaddu irra tee'ee, koolaan ka'aa, koola qilleensaa irra tee'ee ariifatee dhufiisatti jira. **11** Inni dukkana gollaa ifi godhatee, dukaaniin isaa adaala isaa jirtiyyu; duumensi gurraachi bisuutame, isaa marseera. **12** Calalaqa fuula isaa dura jiru keessaa, dhakaan bokkeyaatii fi kashilli

ibiddaa duumensa dayyaasane bayane. **13** Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa irraa mand'i'e; Waaqi Ol Aanaan qoonqoo ifii dhageessise. **14** Inni daaya ifii darbatee diinota ifii bittinneesse; balaqqeessa balaqqeetti'itiin gara itti goranu isaan wollaalachise. **15** Ee Mootii Waan Maraa, xixicha keetiin, dhowicha hafuura funnaan keetiitiin, dhooqoti abbaayaa jalaa mudhatane; hundeen lafaa marti qullaa hafane. **16** Inni gubbaa irraa gad hiixatee, na qabe; bisaan gugurdaa keessaa harkisee na baase. **17** Isaan akka malee hunnaan waan na caalanuuf, inni diinota kiyya hunnaameyyii, worra na jibbu jalaa na baase. **18** Yennaa ani rakkadhe, isaan na irratti ka'ane; Mootiin Waan Maraa ammoo na qarqaare. **19** Inni gara addee badho'oo na geessee, waan natti gammadeef, na baase. **20** Mootiin Waan Maraa akkuma balchummaa tiyyaatitti naaf godhe; inni waan ani yakkaa hin qanneef gatii naa kaffale. **21** Ani karaa Mootii Waan Maraa waan hordofeef, Waaqa kiyya irraa deebi'ee waan hantuu hin hunye. **22** Ani seera isaa mara muummesseera; seerata isaalte hin didane. **23** Ani isa duratti komii hin qabuuyyu; cubbuu irraalle ifi eeggadheera. **24** Mootiin Waan Maraa akkuma balchummaa tiyyaatitti, ani waan yakkaa hin qanneef gatii naa kaffale. **25** Ee, Mootii Waan Maraa, ati worra addatama'aaf, ka addatante; worra komii hin qanneef, ka komii hin qanne. **26** Worra qulqullu'uuf, ati qulqullu'u; worra dabaaleessaaf, akka daba isaaniititti gatii isaaniif kennita. **27** Ati worra gad ifi qabu hin baacha; worra kooru ammoo hin salphitta. **28** Ee Mootii Waan Maraa, ati ifa naaf hin issita; Waaqa kiyya, ati dukkana tiyya hin issita. **29** Qarqaarsa keetiin ani loltoota hin lola; qarqaarsa Waaqaatiin dalleya gubba'aan utaaluu dande'a. **30** Karaan Waaqaa dhidhinna hin qabu; jechi Mootii Waan Maraa dhuga'a; worra isatti baqatuuf, inni wonte'e. **31** Waaqa malee Mootiin Waan Maraa eennu? Waaqa keenna malee rasaan eennu? **32** Jabeenna ka anaaf kennu, ka karaa naaf qajeelchu Waaqa. **33** Inni miila kiyya akka miila gadansaa hin jabeessa; gaarota gubbaa sodaa malee na dhaabbachiisa. **34** Guubee sageettu'uu hujuu akka dande'u, harka kiyyalle lolaaf hin leenjisa. **35** Wontee teeti ta fayyinnaa naa kennitee, harki keeti middichi na qarqaare; qarqaarsi keeti quddaa na godhe. **36** Karaa ideemmaa tiyyaa naaf badhitte; miilli kiyya hin mucucaanne. **37** Ani diinota kiyya ari'ee hin dhaqqaba; ani haga isaan balleessutti gara duubaa hin deebi'u. **38** Akka isaan dande'anee hin kaane, gad isaan hin dhowa; isaan miila kiyya jalatti hin jigan. **39** Ati lolaaf hunna naaf kennite; diinota kiyya irratti injifannoo naaf kennite. **40** Ati diinoti kiyya akka duubatti deebi'anuu goote; ani worra na jibbu balleesse. **41** Isaan qarqaarsa gaafatiisaaf iyyane; ammoo nami tokkolle isaan hin qarqaarre. Isaan Mootii Waan Maraa waamane; inni ammoo deebii hin kennine. **42** Akka buukuu qilleensi afuufuu, ani isaan butuche; akka dhoqqee karaa keessaa, ani isaan irra sirbe. **43** Ati kolbaa na loltu jalaa na baatee, gosa biyya adda addaa irratti bulchaa na goote; kolbaan ani hin beenne na tajaajilti. **44** Isaan akkuma marroo tiyya dhage'aneen, naaf ajajaman; ormi gad naaf jedhan. **45** Isaan Sodaatane addii kutatan;

rommanee kushee jadduu ifii lakkisane bayan. **46** Mootiin Waan Maraa jiraata'a! Rassaana kiyya leellifamuu ti! Waaqi fayyisaan kiyya jajamuu ti. **47** Inni Waaqa diinota kiyya haluu naa bayu; gosa biyya adda addaa harka kiyya jala galcha. **48** Inni diinota kiyya jalaa na baasa. Diinota kiyya irratti ol ol na qaba; kolbaa hunnaan na irratti kaatu jalalle'e na baasa. **49** Tanaaf, Mootii Waan Maraa, gosa biyya adda addaa oddu'utti, ani si leellisaa; Faaruu leellisaa tiin maqaa keeti faarfadha. **50** Mootiin Waan Maraa mooticha mootii godheef, injifachaa kenna; ka ifii muude Daawitii fi sanyii isaatiif, jaalala ifii ka bara baraa itti mudhisa.

19 Ol-gubbaan ulfinnaa Waaqaa hinti; gubbaan hujii harka isaa lalladdi. **2** Guyyaan guyyaa itti aanutti kanuma dabarsa; halkanille halkan itti aanutti woma kana hima. **3** Dubbiin yookiin jechi hin jiru; qoonqoon isaanii hin dhage'antu; **4** Te'uu malee ergaan isaanii biyya lafaa duudi'itti baatee, haga qaccee biyya lafaa geetti. Inni adu'uuf gubbaa irratti dukaani dhaabe. **5** Aduun akka waajiba diinqa ifiitti gad bayuu baati; akkuma nami rukkee wol doggommii'ii rukkiisu gammadaan rukkiisu, aduun rukkee wol doggommii'ii rukkiisa saaf gammaddi. **6** Aduun dhuma qaccee gubba'aa taan irraa ol baatee, gara qaccee taanii qaxxaamurti; wonni o'a isi'ii duraa dhokatu hin jiru. **7** Seerri Mootii Waan Maraa dhidhuu hin qabu; lubbuu haareessa. Ajaji Mootii Waan Maraa addatama'a; nama gowwaa qaroo godha. **8** Seerri Mootii Waan Maraa sirri'i; gadhaa nama gammachiisa. Ajaji isaa ifa; ila namaa bana. **9** Mootii Waan Maraa sodaatiis yaada qulqicha; yaadi kun haga bara baraa jiraata. Muraan Mootii Waan Maraa marti dhuga'a; isiin yennaa mara haqa. **10** Worqii gatii guddoo'oo caalaa, worqii baqisiisane qulleessane caala'aayyuu gatii qaddi. Damma caalaa, nadhii dammaa caalaa mi'ootti. **11** Ani tajaajilaan keeti isi'iin gorfama; isii eegatiisaan gatii guddoo dhaggadha. **12** Ka dokonkora ifii dhaggu eennu? Cubbuu tiyya ta dhokatte irraa na qulqulleessi. **13** Cubbuu beekaa hujanu irraa na garbicha keeti eegi; akka isiin na mootu hin eeyyamin. Yoos ani ka komii hin qannee fi ka yakkaa guddoo hin qanne hin te'a. **14** Ee Mootii Waan Maraa, rassaa kiyyaa fi wodoo kiyya! Jechi afaan kiyyaatiif fi yaadi gadhaa kiyyaa si duratti fudhatama qabaatanuu ti.

20 Guyyaa rakkinna keetii Mootiin Waan Maraa si'iif dhage'ul! Maqaan Waaqa Yaaqobii si eegu! **2** Inni Dukaani Woyyittii ifi keessaa qarqaarsa si'iif ergu; gaara Xiyoonii irraa qarqaarsa siif ergu. **3** Inni kennansa keeti mara fudhatee ciincaa keeti maratti gammaduu ti. **4** Inni halchaa gadhaa keetii sii kennu; yaada keeti mara sii guutu. **5** Yennaa ati injifatte nuuti gammadaan hin illinna; Waaqa keenna leellisisaan baandiraa keenna ol kaafanna; Mootiin Waan Maraa waan ati gaafate mara si'iif guutu. **6** Mootiin Waan Maraa ka ifii muude akka qarqaaru ani hin beeka; inni ol-gubbaa woyyittii ifi keessaa deebii isaaf hin kenna; harka ifii middichaan injifachaa guddoo isaaf hin kenna. **7** Worri gariin garreetaa lolaa ka fardaan harkifamu ifiitti, worri gariin fardoo ifiitti addata; nuuti ammoo maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa keennaatiitti addanna. **8** Isaan

gufatane hin jigan; nuuti ammoo kaanee jabaannee hin dhaabbanna. **9** Ee Mootii Waan Maraa! Mooticha injifachiisi! Yennaa nuuti si waammannu nuuf dhage'!

21 Ee Mootii Waan Maraa, mootichi jabeenna keetiin gammada; injifachaa ati isaa kenniteen, gammadi isaa attam attam gudda'a! **2** Ati halchaa gadhaa isaa isaaf kenniteera; waan inni si gaafate ati isa hin choogganne. **3** Eebba gudda'aan gara isaa waan dhutteef, mataa isaa irra kallacha worqii qullu'uu keetteera. **4** Inni jiruu si gaafate; atille bara dheeraa haga bara baraa isaaf kennite. **5** Ati injifachaa waan isaaf kenniteef, ulfinni isaa guddaa te'e; ati ulfinnaa fi guddinna isaaf kennite. **6** Eebba bara baraa isaaf kennite; ati isa waliin waan jirtuuf, isa gammachiitta. **7** Mootichi Mootii Waan Maraatiitti addata; sababa jaalala bara baraa ka Waaqa Ol Aana'atiif, inni hin raafamu. **8** Harki keeti diinota keeti mara hin dhowa; harki keeti middichi worra si jibbu hin qaba. **9** Ati yennaa mudhattu, akka barbada ibiddaa isaan gudda. Mufii teetiin isaan hin fixa; ibiddi isaan luxub godha. **10** Ati sanyii isaanii lafa irraa, hiddaa fi hidaada isaanii ilmaan namootaa oddu'uu hin balleessita. **11** Isaan yoo hantuu si irratti yaadane, mala yoo sitti dhowane, isaanii hin teetu. **12** Ati guubee teeti gara isaanii hin qadda, gara duubaa deebi'anee akka baqatanu hin goota. **13** Ee Mootii Waan Maraa, jabeenna keetiin ka'i! Nuuti faarfannee hunna teeti hin leellinna.

22 Waaqa kiyya, Waaqa kiyya, maaf na lakkitte? Ati maaf na qarqaariisa irraa, jecha aadiisa kiyyaa irraa fagaatte? **2** Waaqa kiyya, ani guyyaa gara keeti iyya, ati ammoo naaf hin deebittu; halkanille hin iyya, ammoo foora hin dhaggadhu. **3** Te'uu malee ati Waaqa woyyicha. Leellisi worra Israa'elii barcumaa mootummaa keeti marsa. **4** Abbootiin teenna ta durii sitti addatte; isaan si addatane, atille isaan baache. **5** Isaan gara keeti iyyanee bayane; sitti addataneelle hin fokkifanne. **6** Ani ammoo corroqa malee namaa moti; namooti natti murgan; kolbaalle na tuffatti. **7** Ka na dhaggu marti natti murga; isaan arraba baasane mataa natti raasaa. **8** «Inni Mootii Waan Maraatiitti addateeraa, inni isa hamburuu ti me! Inni waan isa jaalatuuf, isa baasuu ti me!» naan jedhan. **9** Ati nageyaan akka dhaladhu na gootee, hama haadha tiyyaa irralle'etti na eedde. **10** Gadaamessa haadha tiyyaati jalqabee ka na eege si'i; gadhaa haadha tiyyaati jalqaddee ati Waaqa kiyya teeteera. **11** Rakkinni na dhagqabiisaaf waan dhikaateef, ka na qarqaarulle waan hin jirreef, na irraa hin fagaatin. **12** Diinoti hedduun akka korommii'ii na marsaneeran; worri jajjaboon akka korommii Baashaani na naannessaneeran. **13** Akka neenqa waan adanse kukkutataa dhangaa dhowuu, isaan afaan ifii natti banan. **14** Hunni tiyya akka bisaanii jiddeerti; mitikaan lafee tiyyaa marti gargar bayeera. Gadhaan kiyya akka gaga'aa na baqeera. **15** Afaan kiyya akka basso'oo gogee, arrabi kiyyalle laagada'atti na qabate; ati akka nama du'ee bukuu keessa na irkutte. **16** Worri akka sare'ee na marse; goliin worra hantuu hujuu na naannessane, harka kiyyaa fi miila kiyya woraananee fullaasane. **17** Ani huqqadhee

lafeen tiyya mudhatte; diinoti kiyya ila natti qabaneen na ilaalane. **18** Woyaa tiyya qoqoodamanee, ruufa kiyyatti hixaa buufatane. **19** Ee Mootii Waan Maraa kiyya, ati ammoo na irraa hin fagaatin! Ee qarqaaraa kiyya, na qarqaariisaaf ariifadhuu koy! **20** Lubbuu tiyya shallaagaa jalaa, jiruu tiyya hunna saroolee tanaa jalaa baasi. **21** Afaan neenqaa jalaa na hamburi; gaafa gafarsaa jalaa na baasi. **22** Ani guddinna maqaa keetii kolbaa tiyyatti hin hima; wolde'a gumii isaanii keessatti ani si hin leellisa. **23** Isin worri Mootii Waan Maraa sodaattanu, isa leellisa'a! Isin sanyiin Yaaqoobii marti, isa ulfeessa'a! Isin kolbaan Israa'elii marti, isa saadadha'a! **24** Inni nama rakkate hin tuffanne; inni fuula ifille isa irraa hin deebifanne; ammoo yennaa inni gara isaa iyye isaaf dhage'e. **25** Waan ati hujjeef, gumii guddoo keessatti ani si leellisa; worra si sodaatu duratti waan waadaa gale ani si'if hin kenna. **26** Worri hiyyeeyyiin nyaataneen hin quufan; worri Mootii Waan Maraa barbaadu, isa hin leellisan. Baruma baraan gadhaan keessan gammadaan le'uu ti! **27** Kolbaan lafa irraa marti qaabattee gara Mootii Waan Maraa hin deebiti; maatiin gosa biyya adda addaa marti isaaf hin sagaddi. **28** Baalliin ta Mootii Waan Maraa waan te'eef, inni gosa biyya adda addaa hin bulcha. **29** Worri dureeyyiin marti isaaf hin sagadan; nami foon uffate marti isa duratti hin jilbiifatan. **30** Dhalooti hegerii isa hin tajaajilan; dhaloota dhufutti marroon waan Mootii Waan Maraa itti hin himama. **31** Isaan dhufanee hujji balchummaa isaa lassaa, balchummaa inni hujje worra amma hin dhalatiniif hin himan.

23 Mootiin Waan Maraa tissee kiyya; ani womaa hin dhabu. **2** Inni marra bisilee keessatti akka ani foofadhu godha; gara bisaan dansa'aa na geessa. **3** Inni jabeenna haareya naa kenna; maqaa ifitiif jedhee daandii balchaa irra na sooressa. **4** Ani dhooqa gaaddisa du'aa keessa yoo ideemelle, ati waan na woliin jirtuuf, Ani waan hantuu natti dhuttu hin sodaadhu. Uleen teetii fi borjoon teeti na jajjabeessan. **5** Adoo diinoti kiyya dhagganuu, ati nyaata naaf qopheessita. Mataa kiyya zayitii ejersaa muudda; muduunuun tiyyalle guuttee irraa dhangalaati. **6** Dhugumaan, bara jiruu tiyyaa mara, dansummaan teetii fi marartiin teeti na gula deeman; bara le'ii tiyyaa mara mana Mootii Waan Maraa keessa hin le'a.

24 Lafaa fi wonni lafa irra jiru marti ka Mootii Waan Maraa ti; biyyi lafaatii fi worri isii keessa le'u marti ka isaa ti. **2** Inni lafa hundee abbaaya'aa irra keye, bisaan irra isii jabeessee dhaabe. **3** Gara kooba Mootii Waan Maraa ka ol bayu eennu? Dunkaanii isaa woyyittii keessa ka dhaabbatu eennu? **4** Nama harka qulqullu'utii fi gadhaa qullu'uu, ka waaqota dharraa hin waaqonfanne, ka sobaan hin kakanne qofa. **5** Inni Mootii Waan Maraa biraa eebba, Waaqa fayyisaa biraa balchummaa hin dhaggata. **6** Dhalooti isa barbaadu isaan kana; ee Waaqa Yaaqoobii, worri fuula keeti barbaadu isaanuma kana. **7** Mootiin ulfinnaa akka seenu, Ee Karra, gara maraan banama'a! Isin balbala durii durii, badhadha'aa banama'a! **8** Mootiin ulfinnaa kun eennu inni? Inni Mootii Waan Maraa jaba'aa fi janna; inni Mootii

Waan Maraa ka lolaan jaba'aa ti. **9** Mootiin ulfinnaa akka seenu, Ee karra, gara maraan banama'a! Isin balbala durii durii, badhadha'aa banama'a! **10** Mootiin ulfinnaa kun eennu inni? Inni Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, mootii ulfinnaa ti.

25 Ee Mootii Waan Maraa, lubbuun tiyya ol gara keeti yaaddi; **2** Ee Waaqa kiyya, ani sitti addadha. Akka fokkifadhu na hin godhin; diinoti kiyya natti hin gammadin. **3** Worri addii sitti godhatu hin fokkifatu; worri si'if hin addatanne ammoo hin fokkifatan. **4** Ee Mootii Waan Maraa, karaa keeti akka beeku na godhi; daandii teeti na barsiisi. **5** Ati Waaqa fayyisaa kiyya waan teeteef, dhugaa teetiin na sooressii, na barsiisi; ani yennaa mara addii si godhadha. **6** Ee Mootii Waan Maraa, maratii teetii guddo'oo fi jaalala keeti ka bara baraa, ka durii jalqaddee mudhitte yaadadhu. **7** Ee Mootii Waan Maraa, ati dansaa waan teeteef, akka jaalala keeti ka bara baraatitti naa yaadadhu malee, cubbuu dargaggummaa tiyyaa yookiin yakkaa tiyya hin yaadatin. **8** Mootiin Waan Maraa dansa'aa fi balchaa waan te'eef, inni cubbaaleeyyii daandii ifii barsiisa. **9** Inni worra gad ifi qabu haqaan sooressaa, karaa ifille isaan hin barsiisa. **10** Worra gondooroo isaatii fi ajaja isaa eegatanuuf, Mootiin Waan Maraa jaalala ifii ka bara baraatii fi addatamummaa hin mudhisa. **11** Yakkaan tiyya bacaa waan teeteef, ee Mootii Waan Maraa, maqaa keetiif jedhii naaf araarami. **12** Nami Mootii Waan Maraa sodaatu eennu? Mootiin Waan Maraa karaa inni filatu'uu male isa hin barsiisa. **13** Inni jiruu dansaa hin jiraata; sanyiin isaalle lafa hin dhaalti. **14** Mootiin Waan Maraa worra isa sodaattu dhossaa ifii itti hima; inni gondooroo ifii akka isaanitti beekkantu hin godha. **15** Mootiin Waan Maraa miila kiyya tiyyoo keessaa waan baasuuf, ilti tiyya yennaa mara gara isaa ilaalti. **16** Ani qofuu waan jiruuf, cunqurfamaalle waan te'eef, fuula keeti gara kiyya deebifadhuu, naaf mararfadhu. **17** Rakkinni kiyya bindilla'a; farra tiyya jalaa na baasi. **18** Rakkinnaa fi farra tiyya ilaali; cubbuu tiyya mara naa araarami. **19** Diinoti kiyya attam attam akka bacatanu ilaali; attam akka isaan na jibbanulle ilaali. **20** Na eegi; na baasi; Ani waan sitti baqadheef, akka ani fokkifadhu na hin godhin. **21** Ani addi'iin waan si eegadhuuf, addatamummaa'aa fi qajeelummaan na eegannu ti; **22** Ee Waaqa, rakkinna isi'ii mara keessaa kolbaa Israa'elii wodi.

26 Ani komii tokko malee, sitti addadhee raafama malee waan le'eef, Ee Mootii Waan Maraa, naaf muri. **2** Ee Mootii Waan Maraa, na qorqori, hagalle na ilaali; gadhaa kiyyaa fi qalbii tiyya qorqori. **3** Jaalalli keeti ka bara baraa ila tiyya dura jira; anille dhugaa teetiin hin ideema. **4** Ani sobaaleeyyii woliin hin tee'u; worra kijiboolee jaala hin godhadhu. **5** Ani yaa'ii worra hantuu hujuu hin jibba; hamaaleeyyii wolille'een hin tee'u. **6** Yakkaa akka hin qanne mudhisiisaaf, harka dhiqadha; Ee Mootii Waan Maraa, addee ciinca'aa teeti cinaa mara. **7** Faaruu galataa guddisee faarfataa, hujji maade'ee teeti hin odeessa. **8** Ee Mootii Waan Maraa, mana keeti addee ati leetu, addee ulfinni keeti jiru, ani hin jaaladha. **9** Lubbuu tiyya cubbaaleeyyii woliin,

jiruu tiyya worra dhiiga namaa dhangalaasu woliin hin balleessin. **10** Harka worra akkasii keessa karoora hama'atti jira; harka isaanii middicha keessa safu'utti guuteera. **11** Ani ammoo komii malee le'a; na wodi; na mararfadhu. **12** Miilli kiyya lafa wol qixxee irra dhaabbateera; gumii guddoo keessatti ani Mootii Waan Maraa leellisa.

27 Mootiin Waan Maraa ifa kiyyaa fi fayyinna kiyya; ani eennu sodaadha ree? Mootiin Waan Maraa kushee jiruu tiyyaa ti; eentu na sodaachisa ree? **2** Worri hamaaleyyiin foon kiyya nyaatiisaaf yennaa natti dhufanu, diinoti kiyyaa fi nyaapholeen tiyya yennaa na lolanu, isaanuu gufatane hin jigan. **3** Loltooti duudiin na marsanulle, ani hin sodaadhu; lolli yoo natti ka'elle, ani Mootuma Waan Maraa addadha. **4** Ani waan tokko Mootii Waan Maraa gaafadha; isille dhaggatuu barbaada: bara jiruu tiyyaa mara mana Mootii Waan Maraa keessa akka le'u, dansummaa isaa akka dhaggu, Dunkaanii Woyyittii isaa keessatti akka isa barbaadadhu. **5** Inni guyyaa rakkinnaa mana ifii keessatti na hin eega; Dunkaanii Woyyittii ifii keessatti na hin dhossa; rassaa irratti ol na hin baasa. **6** Achiin duuba diinota na marsaneeranu irratti mataan kiyya ol hin jedha; gammadaa iillisa addaa dukaaniis isaatiiti, ciincaa isaaf hin dhiheessa; faarfataa, Mootii Waan Maraa hin leellisa. **7** Ee Mootii Waan Maraa, ani yennaa si waamu, naa dhage'i; naa marariitii, daadimata kiyya naa dhage'i. **8** Gadhaan kiyya, «Fuula isaa barbaadi» naan jedhe; ee Mootii Waan Maraa, ani fuula keeti barbaada. **9** Fuula keeti na hin dhossin. Ati aari'in ana tajaajilaa keeti ifi irraa hin fageessin; ati qarqaarsa naaf teeteerta. **10** Ee Waaqa fayyisaa kiyya, na hin gatin; na hin lakkisin! **10** Abbaan kiyyaa fi haati tiyya yoo na lakkisanelle Mootiin Waan Maraa kiyya na hin fudhata. **11** Ee Mootii Waan Maraa, karaa keeti na barsiisi; ani diinota hedduu waan qabuuf, daandii qajeelaa irra na sooressi. **12** Dhugaa baatoti dharaa hunnaan waan na irratti ka'aneef, fedhii diinota kiyyaatiif dabarsitee na hin kennin. **13** Lafa worra jiraata'aa keessatti dansummaa Mootii Waan Maraa akka dhaggu hin addadha. **14** Mootii Waan Maraa eegadhu; jabaadhu; addii hin kutatin; Mootii Waan Maraa eegadhu.

28 Ee Mootii Waan Maraa, ani si waammadha; rassaa kiyya, ati na jalaa hin cadhisin! Ati yoo na jalaa cadhitte, ani akka worra boolla awwaalaattii gad bu'ee hin te'a. **2** Qarqaarsa dhaggatiisaaf, harka kiyya gara addaa woyyittii woyyootaa teetii ol kaasee, yennaa ani gara keeti iyyu, daadimata kiyya naaf dhage'i. **3** Worra hamaaleyyii, ka waan hantuu huju woliin na hin harkisin! Isaan ollaa ifii woliin afaaniin dubbii nageyaa dubbatan; gadhaa ifii keessatti ammoo waan hantuu yaadan. **4** Ati akka hujii isaaniittii, akka hujii hantuu isaaniittii gatii isaaniif kenni; Akka hujii harka isaaniittii isaaniif kenni; adabbii isaaniif malte isaaniif kenni. **5** Isaan hujii Mootii Waan Maraa yookiin hujii harka isaa waan hin ilaallee, inni isaan hin diiga malee, deebi'ee isaan hin ijaaru. **6** Iyya tiyya waan dhage'eef, Mootiin Waan Maraa leellifamu. **7** Mootiin Waan Maraa jabeenna kiyya; wontee tiyyalle'e; ani isatti addadha. Inni waan na qarqaaree na gammachiiseef, ani faaru'uun

isa hin galateessa. **8** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiif jabeenna isaanii ti; ka ifii muudeef kushee fayyinnaa ti. **9** Ee Mootii Waan Maraa, kolbaa teeti baasi; worra keeti te'ane eebbisi; tissee isaanii te'itii, haga bara baraa isaan ba'adhu.

29 Isin ergantooti Waaqaa, ulfinnaa fi hunna Mootii Waan Maraa leellisa'a. **2** Ulfinna maqaa isaatiif, Mootii Waan Maraa leellisa'a; Arnya woyyummaa isaatiif, Mootii Waan Maraa waaqonfadha'a. **3** Qoonqoon Mootii Waan Maraa abbaayaa guddittii irraa dhage'anti; Waaqi ulfinnaa, Mootiin Waan Maraa abbaayaa irraa mand'a. **4** Qoonqoon Mootii Waan Maraa hunnaametti; qoonqoon Mootii Waan Maraa arnya qabeetti'i. **5** Qoonqoon Mootii Waan Maraa hindheensa caccassiti; Mootiin Waan Maraa hindheensa Libaanonituu hin caccassa. **6** Inni gaara Libaanonii akka jabbi'i, gaara Siiriyoille akka ilmee gafarsaa hin burraassisa. **7** Qoonqoon Mootii Waan Maraa balaqqeettii balaqqitti. **8** Qoonqoon Mootii Waan Maraa goomolee tachootti; Mootiin Waan Maraa goomolee Qaadeshii hin tachoosa. **9** Qoonqoon Mootii Waan Maraa qilxaan akka hargufamu gooti; baala muka badda'aa hin harcaatti; worri addee inni jiruu martinuu, «Ulfinni Mootii Waan Maraaatiif te'u!» jedhan. **10** Mootiin Waan Maraa qilee abbaaya'aalle bulcha; Mootiin Waan Maraa haga bara baraa hin bulcha. **11** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiif jabeenna kenna; nageyalte'een isaan eebbisa.

30 Ee Mootii Waan Maraa, ati qilee keessaa na baattee, diinoti kiyya na irratti akka hin gammanne waan gooteef, ani guddisee si galateeffadha. **2** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, akka na qarqaartuuf gara keetti iyyee, atille na fayyiteerta. **3** Ee Mootii Waan Maraa, ati lubbuu tiyya boolla awwaalaa keessaa baateerta; akka ani boollatti gad hin buune na hamburteerta. (Sheol h7585) **4** Isin worri isaaf addatantane, Mootii Waan Maraa faaru'uun leellisa'a; maqaa isaa woyyichalle, galateessa'a. **5** Aariin isaa yennaa diqqoo qofa; tolli isaa ammoo bara jiru'u mara. Halkan bowaa yoo bulane, ganama ammoo ililleessi hin te'a. **6** Yennaa natti tole, ani ifiin, «Ani ijjumaa hin raafamu» jedhe. **7** Ee Mootii Waan Maraa, arnya keetiin, akka gaara jabbaa tokkoo na goote; yennaa fuula keeti na duraa dhossite ammoo guddoo sodaadhe. **8** Ee Mootii Waan Maraa, ani si waammadhee, akka na marartuuf si gaafadhee, **9** «Du'a tiyya irraa maan dhaggatta? Ani yoo boollatti gad bu'e bu'aan maan? Worri du'eeru si hin leellisaa? Isaan addatamummaa teeti hin himanii? **10** Mootii Waan Maraa, naa dhage'i; naa marari; Mootii Waan Maraa, na qarqaa» jedhe. **11** Ati gadda kiyya gara sirbaattii jijjiirte; woyaa gaddaa na irraa fuutee, gammada natti uffitte. **12** Yoona, ani hin cadhisu; faaru'uun si leellisa. Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, ani haga bara baraa si galateessa.

31 Ee Mootii Waan Maraa, ani sitti baqadheera; ani ijjumaa hin fakkifatina; balchummaa teetiin na baasi. **2** Gurra keeti gara kiyya deebifadhu; ariifadhuu na baasi. Rassaa ani itti baqadhu, na baasiisaaf, kushee jadduu naaf te'i. **3** Ati rassaa kiyyaa fi kushee tiyya; maqaa keetiif

jedhii na sooreessi; naan duralle deemi. 4 Ati addee ani itti baqadhu waan teeteef, tiyyoo diinoti naaf afane jalaa na baasi. 5 Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa addatama'a, ati na wodatteerta; anille lubbuu tiyya harka keetitti kennadha. 6 Ani worra waaqota dharaa waaqonfatu hin jibba; ammoo Mootii Waan Maraatiitti hin addadha. 7 Sababa jaalala keeti ka bara baraatiif, ani gammadee hin ililisa. Ati farra tiyya dhaggiteerta; rakkoo tiyyalle beetteerta. 8 Ati harka diinotaatiitti dabarsitee na hin kennine; miila kiyya ammoo addee badhoo dhaabbachiitte. 9 Ee Mootii Waan Maraa, ani rakkatiisatti waan jiruuf, naa marari; bowa guddo'oon ilti tiyya dadhaddeerti; lubbuun tiyyaa fi nafi kiyyalle gaddaan dadhabeera. 10 Barri jiruu tiyyaa gaddaan, woggaan tiyya aadiisaan dabaraneeran; sababa rakkoo tiyyaatiif hunna dhabe; lafeen tiyyalle dadhadde. 11 Diinoti kiyya marti natti murgane; ollaan kiyyalle irra caalaa natti murge; worri na beeku natti fokkifata; worri karaa irratti na dhaggu na irraa baqata. 12 Akka nama du'ee dedhame; akka okkotee caddee te'e. 13 Ani hasaassaa nama heddu'uu waan dhage'uuf, adaala kiyya mara soda'atti jira. Isaan wolitti qabamanee na irratti mari'atan; na ijjeesiisaafille mala dhowan. 14 Ee Mootii Waan Maraa, ani ammoo si'itti addadha; «Ati Waaqa kiyya» jedha. 15 Ani yennaa mara harka keeti keessa jira; harka diinota kiyyaatiifi fi worra na ari'u jalaa na baasi. 16 Fuulli keeti ana tajaajilaa keetitti ifuu ti; jaalala keeti ka bara baraatiin na baasi. 17 Ee Mootii Waan Maraa, ani waan si waammadheef, akka fokkifadhu na hin godhin. Worri hamaaleyyiin fokkifatuu ti; gara addee worri du'e jirutti gad bu'annee cadhisannu ti. (Sheol h7585) 18 Afaan dharaamessi kooraa fi tuffi'in nama balchaa irratti dubbatu cadhisuu ti. 19 Wonni dansaan ta ati worra si sodaatuuf massite, dansummaan ta ati ilmaan namootaa duratti, worra sitti baqatuuf mudhitte, attam attam guddo'o! 20 Ati mala nami dhowu duraa bobaa teeti jalatti, jechoota hamaa duraa dukaani teeti keessatti isaan dhossita. 21 Yennaa ani qachaa marfame keessa jiru Mootiin Waan Maraa jaalala ifii ka bara baraatiin waan na jaalateef, inni leellifamu. 22 Ani yennaa rifadhe, «Fuula keeti duraa gatameera» jedheeraayyu. Ati ammoo yennaa ani gara keeti iyye, iyya tiyya naa dhageette. 23 Isin worri isaaf woyyoontane marti, Mootii Waan Maraa jaaladha'a. Mootiin Waan Maraa worra addatamaa hin eega; worra kooru ammoo ijumaa hin adaba. 24 Isin worri Mootii Waan Maraatiitti addii godhattanu marti, jabaadha'a; jajjabaadha'a.

32 Nami cubbuu isaatiifi araari kennameef, ka yakkaan isaa lakkifanteef ka gammade. 2 Nami Mootiin Waan Maraa cubbuu itti hin laakkonne, ka soba ifi keessaa hin qanne ka gammade. 3 Ani yennaa cubbuu tiyya faaci'atu dhabe, guyyaa guutuu aada. 4 Ati halkanii fi guyyaa na adadde; akka waan o'i bonaa gossee, hunni tiyya na keessaa godde. 5 Achiin duuba ani cubbuu tiyya sitti dhugaa baase; yakkaa tiyyalle hin dhoffanne. Ani «Cubbuu tiyya Mootii Waan Maraatiitti dhugaa baasa» jedhe; atille cubbuu tiyya naaf araarante. 6 Tanaaf, nami addatamaan marti gara keeti daadimatu ti. Rakkinni akka lolaa jaba'aa yennaa dhufe, isa hin dhaqqabu. 7 Ati addee ani itti dhokadhu; ati

rakkinna irraa na eedda. Ati ililleettii worra bayiisa kiyyatti firinxiixuun na marsite. 8 Mootiin Waan Maraa, «Ani karaa ati deemu'uu malte si hubachiisee si barsiisa; si gorsa; si toowadha. 9 Ati akka fardaa fi gaange'ee, ka wo hin beennee hin te'in! Bixaalaa fi lugaamaan ifitti yoo harkitte malee, isaan sitti hin dhikaatanu» jedhe. 10 Farri worra cubbaaleyyi'ii heddu'u; nama Mootii Waan Maraatiitti addatu ammoo jaalalli isaa ka bara baraa isa hin marsa. 11 Isin balchooleen Mootii Waan Maraatiin gammada'aa ililisa'a! Isin worri gadhaa qajeela'aa ililisa'a.

33 Isin balchooti Mootii Waan Maraatiin gammada'a. Worri qajeelaan isa leellisuu barbaachisa. 2 Maasiinqo'oon Mootii Waan Maraa leellisa'a! Kiraara guddicha ribuu kudhaniitiin isaaf faarsa'a. 3 Faaruu haareya isaaf faarsa'a; kiraara guddicha akka dansaa dhowa'a; gammadaan, «Ilili!» jedha'a. 4 Jechi Mootii Waan Maraa dhuga'a; Mootiin Waan Maraa hujii ifii maraan addatama'a. 5 Mootiin Waan Maraa balchumma'aa fi haqa jaalata; Latti jaalala isaa ka bara baraatiin guutanteerti. 6 Ol-gubbaan jecha Mootii Waan Maraatiin, aduun, ji'aa fi urjooti ajaja isaatiin dadamane. 7 Inni bisaan abbaayaa'aa addee tokkotti wolitti qaba; abbaayaa gugurdo qilee te'ane addee itti kuufamanutti kuusa. 8 Biyyi lafaa marti Mootii Waan Maraa sodaattuu ti; kolbaan biyya lafaa marti isaaf sheephittuu ti. 9 Inni dubbate, wonni inni dubbatelle dadante; inni ajaje, wonni inni ajajelle teete. 10 Mootiin Waan Maraa karoora gosa biyya adda addaa hin diiga; inni yaadi kolbaa heddu'uu hujii irra akka hin oolle godha. 11 Karoorri Mootii Waan Maraa ammoo bara baraan jabaatee dhaabbata; yaadi isaalle dhaloota irraa gara dhalootaa dabara. 12 Gosi Waaqi Mootii Waan Maraa te'eef, kolbaan inni ifiif filate gammadduu ti. 13 Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa irraa gad ilaala; inni nama duudii dhagga. 14 Barcumaa mootummaa ifii irraa inni worra lafa irra jiru mara dhagga. 15 Inni ka qalbi isaanii mara dade, waan isaan hujanu mara hin beeka. 16 Mootiin loltoota ifii guddo'oon hin bayu; jannille jabeenna ifii gudda'aan hin miliqu. 17 Fardi lolaa injifatiisaaf addii bu'aa hin qanne; jabeenni guddaan isaalle nama baasuu hin dande'u. 18 Ilti Mootii Waan Maraa ammoo worra isa sodaatu, worra jaalala isaa ka bara baraatiitti addatu ilaalti. 19 Inni du'a irraa isaan hambura; bara beelaalle jiru'uun isaan eega. 20 Lubbuun teenna addi'in Mootii Waan Maraa eegatti; inni qarqaraa keenna; wotee teennalle'e. 21 Maqaa isaa woyyichatti waan addannuuf, gadhaan keenna isatti gammada. 22 Ee Mootii Waan Maraa, akkuma nuuti addii si godhane, jaalalli keeti ka bara baraa nu irratti te'uu ti.

34 Ani yennaa mara Mootii Waan Maraa hin leellisa; isa saadiisille yennaa mara afaan kiyyaa hin bu'u. 2 Ani Mootii Waan Maraatiin ifi jaja; worri cunqurfame dhage'ee gammadduu ti. 3 Na woliin guddinna Mootii Waan Maraa odeessa'a; maqaa isaa tokkumma'aan leellinnuu ti. 4 Ani gara Mootii Waan Maraa daadimadhee, innille deebii naa kenne; waan sodaadhu mara jalaa na baase. 5 Worri gara isaa ilaalu, fuulli isaanii hin ifa; isaan hin salphatanu. 6

Namichi rakkataan kun isa waame, Mootiin Waan Maraalle isaaf dhage'e; rakkinna isaa mara keessaa isa baase. 7 Ergamaan Mootii Waan Maraa adaala worra isa sodaatuu hin qubata; inni balaa jalaa isaan hin baasa. 8 Mootiin Waan Maraa attam attam dansaa akka te'e qorqora'aatii ilaala'a; nami isatti baqatu ka gammade. 9 Worri Mootii Waan Maraa sodaatu womaa waan hin dhanneef, isin worri isaaf woyyontane, Mootii Waan Maraa sodaadha'a. 10 Dardarooti neenqaatuu dhabanee hin beelotan; worri Mootii Waan Maraa barbaadu ammoo waan dansaa hin dhabu. 11 Ee ijoolle! Gara kiyya kowa'aatii, na caqasa'a; ani Mootii Waan Maraa sodaatiisa isin hin barsiisa. 12 Ka jiruu jaalatu, waan dansaa dhaggiisaafille bara hedduu ka halchu eennu? 13 Arraba keeti waan hantuu irraa, hidhii teeti soba dubbatiisa irraa eegadhu. 14 Waan hantuu irraa fagaadhuutti, waan dansaa godhi; nageya barbaadiitii, gula deemi. 15 Ilti Mootii Waan Maraa gara balchoole'e'e ilaalti; gurri isaalle iyya isaanii caqasa. 16 Mootiin Waan Maraa worra waan hantuu huju hin morma; lafa irratti akka isaan hin qaabatanne godha. 17 Yennaa balchooleen gara isaa iyyitu, Mootiin Waan Maraa isaanii hin dhage'a; inni rakkinna isaanii mara keessaa isaan hin baasa. 18 Mootiin Waan Maraa worra guddoo gaddeeruuf dhikoo jira; inni worra addii kutateeru hin baasa. 19 Rakkoon balcha'aa baka'a; Mootiin Waan Maraa ammoo waan mara keessaa isa hin baasa. 20 Inni lafee isaa mara hin eega; lafee isaa keessaa takkaalle hin caddu. 21 Hammeenni nama hamaa hin ijjeesa; worra nama balchaa jibbu yakkaan itti hin muranti. 22 Mootiin Waan Maraa jiruu tajaajiltoota ifii hin woda; worra gara isaa baqatu keessaa tokkole'etti yakkaan itti hin murantu.

35 Ee Mootii Waan Maraa, worra natti ka'u irratti ka'i; worra na lolu loli. 2 Wontee teetii fi meya lolaa keeti fudhadhuu na qarqaariisaaf koy. 3 Worra na ari'utti ebo'oo fi urdee teeti fudhadhuutii, lubbuu tiyaan, «Ani fayyisaa keeti» jedhi. 4 Worri na ijjeesiisaaf barbaadu fokkifatee qaanowuu ti. Worri mala natti dhowu gara duubaa deebi'ee salphatuu ti. 5 Ergamaan Waaqaa isaan ari'uun, akka huura qilleensi afuufuu te'annu ti. 6 Ergamaan Mootii Waan Maraa isaan ari'uun karaan isaanii dukkanaa fi mucucuu te'uu ti. 7 Isaan sababa tokko malee tiyyoo dhossa'aan naaf afanee, na qabiisaaf boolla qotaneeran. 8 Adoo hin beekin badiin isaan irratti dhutuu ti. Tiyyoon isaan dhossane isaanuma qadduu ti; Boolla qotane keessa bu'anee badanuu ti. 9 Lubbuun tiyya Mootii Waan Maraatiin hin gammaddi; fayyisiisa isaatiin gammaddee firixixxi. 10 Gadhaa kiyya tokkochaan, «Ee Mootii Waan Maraa, dadhaboolee worra guddoo jajjabaa harkaa, dadhaboole'e fi hiyyeeyyiille saantota harkaa ka baasu ka akka keetii eennu?» jedha. 11 Dhugaa baatoti dharaa natti ka'ane; maroo waan ani hin beennee na gaafatane. 12 Qofi-galeessa na godhaneen waan dansaa ani godheef, hantuu naaf deebisane. 13 Ani ammoo yennaa isaan dhibamane, woyaa gaddaa uffadhe; laamiisaan ifi rakkise; daadimati kiyyalle deebii dhabee, 14 akka waan jaalaaf yookiin obboleessaaf gadduutitti gadde; akka nama haadha ifiitii bowuu, mataa gad qabadhee

bowe. 15 Yennaa ani gufadhe ammoo, isaan gammadane; dedhuma dhufanee sababa malee arrabaan na kukkutane. 16 Akkuma worri Waaqa malee le'u godhu, natti murgane; ilkaan natti ciniinnatane. 17 Ee Gootta'a, haga yoomii cadhitee na ilaala? Worra na miidhu, ka akka neenqaa kana jalaa na baasi. 18 Achiin duuba ani kolbaa teeti keessatti si hin galateeffadha; kolbaa bacaa keessatti si hin leellifadha. 19 Worri akkasumaan diina natti te'u, natti hin gammadin; worri akkasumaan na jibbu na irratti ilaan wolitti hin qiphifatin. 20 Isaan dubbii nageyaa hin dubbatanu; worra biyya keessa nageyaan le'u irratti dubbii dharaa yaadane qopheessan. 21 Isaan, «Baga waan ati hujje dhaggine!» jedhaa, afaan natti banan. 22 Ee Mootii Waan Maraa, ati tana dhaggiteerta, hin cadhisin! Ee Gootta'a, na irraa hin fagaatin! 23 Ee Gootta'a, Waaqa kiyya dammaqi! Na irraa dhooggisaaf ka'i! Haajaa kiyyaaf loli. 24 Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa kiyya, balchummaa teetiin naaf muri; diinoti kiyya natti hin gammadin. 25 Isaan, «Halchaa gadhaa keennaa бага dhaganne! Nuuti ijjumaa isa balleessineerra» hin jedhin. 26 Worri rakkinna kiyyatti gammadu marti fokkifatanee qaanowanuu ti; worri na irratti ifi saadu marti fokko'oo fi salphinna uffatuu ti. 27 Worri muraahaa haqaa dhaggaatiisa kiyyatti gammadu marti gammadaan ililisanuu ti; isaan «Mootiin Waan Maraa gudda'a! Inni yennaa tajaajilaan nageya dhaggatu hin gammada!» jedhanuu ti. 28 Arrabi kiyya balchummaa teetii dubbataa, guyyaa guutuu si hin leellisa.

36 Cubbuun nama hamaa gadhaa ifii keessatti hammeenna akka yaadatu gooti; Inni ijjumaa Waaqa hin sodaatu. 2 Inni yakkaa ifii dhaggee akka hin jibbine, ifumaan ifi sossoba. 3 Dubbiin afaan isaa hammeenna fi dharaan guutanteerti; inni qarumma'aan hujjiisaa fi waan dansaa godhiisa lakkiseera. 4 Inni rifanoo irra adoo jiruu hantuu yaadata; karaa hamaa ideema; waan hantuu hin didatu. 5 Ee Mootii Waan Maraa, jaalalli keeti ka bara baraa haga ol-gubba'aa, addaatummaan teetille haga duumensaa hin dhaqqaddi. 6 Ee Mootii Waan Maraa, balchummaan teeti akka gaarota gugurda'aa ti; muraan teeti akka gad fageenna abbaaya'aa ti; ati namaa fi horii, bineensalle hin eedda. 7 Ee Waaqa, jaalalli keeti ka bara baraa attam attam ka gatii guddoo qabu! Kolbaan marti gaaddisa koola keetii jalatti baqati. 8 Isaan sagalee bacaa mana keetii nyaatan; ati laga keeti gammachiisaa irraa bisaan isaanii kennita. 9 Ati madda jiru'uu ti; nuuti ifa keetiin ifa dhaggina. 10 Worra si beekuuf, jaalalli keeti ka bara baraa, worra gadhaa-qajeela'aatiif balchummaan keeti irraa hin citin. 11 Miilli worra kooruu na hin dhiitin, harki worra hamaaleyyi'i na hin ari'in. 12 Worri hamaaleyyiin attam akka jigane ilaali; isaan jiganeeran, ka'uu hin dande'anu.

37 Sababa worra hama'aatiif hin aarin; worra cubbuu huju hin hinaafin. 2 Isaan akka marraa ariifatanee hin gogan; akka baala bisile'e hin qooran. 3 Mootii Waan Maraatiitti addadhuu waan dansaa godhi; biyya keessa nageyaan le'i. 4 Mootii Waan Maraatiitti gammadi; inni halchaa gadhaa keetii si'if hin kenna. 5 Karaa keeti Mootii

Waan Maraattitti kennadhu; isa addadhu; innille si'if hin milkeessa. **6** Inni balchummaa teeti akka ifaa, haqa haajaa keetii akka aduu saafowaa hin godha. **7** Mootii Waan Maraa duratti cadhisitii, ossaan isa eegadhu; worra hamaaleyyii yaad hamaan isaanii toleef itti hin aarin. **8** Aarii irraa ifi dhooggi; mufii irraa deebi'i. Aariin gara hammeennaa qofa si geessitii, hin aarin. **9** Worri hamaaleyyiin hin badan; Worri Mootii Waan Maraa eegatu ammoo lafa hin dhaalan. **10** Nami hamaan yennaa diqqoon duuba, achitti hin dhaggamu. Ati isa hin barbaadda, ammoo hin dhaggitu. **11** Worri gad ifi qabu lafa hin dhaalan; nageya gudda'an hin gammadan. **12** Nami hamaan nama balchaa irratti mala dhowa; ilkaan itti ciniinnatta. **13** Guyyaan nami hamaan sun badu akka dhufaaruu waan beekuuf, Gootaan ammoo itti kolla. **14** Worri hamaaleyyiin, worra hiyyeeyyii fi worra deega ijjeesiisaaf, worra qajeelaa qalliisaaf, shallaagaa ifii buqqifatan; guubeelle qopheeffatan. **15** Shallaagaan isaanii ammoo gadhuma isaanii hin woraana; guubeen isaanille hin caccaddi. **16** Karra nama hama'aa hedduu caalaa, karra nama balcha'aa diqqoo woyya. **17** Hunni worra hamaaleyyii hin caddi; worra balchoolee ammoo Mootiin Waan Maraa hin utuba. **18** Mootiin Waan Maraa worra komii hin qanne guyyuma guyya'aan eega; kennansi inni isaanii kenne haga bara baraa hin badu. **19** Isaan yennaa hantuu keessalle hin salphatanu; bara beelaalle hin quufan. **20** Worri hamaaleyyiin ammoo hin badan; diinoti Mootii Waan Maraalle akka marra diidaa hin dhumatan; isaan akka aaraa hin badan. **21** Nami hamaan liqaa hin deebisu; nami balchaan ammoo arjumma'aan kenna. **22** Worri Mootiin Waan Maraa eebbise lafa dhaalan; Worri Mootiin Waan Maraa abaare ammoo hin badan. **23** Mootiin Waan Maraa karaa namaatitti yennaa gammade, karaa isaaf akeekke, ijata isaa jabeessa. **24** Mootiin Waan Maraa harka ifitiin isa waan qabuuf, yoo gufatelle hin jigu. **25** Ani dur dargageessa; amma dulloomeera; ani Mootiin Waan Maraa nama balchaa gateeruun, yookiin ijoolleen isaa sagalee kadhattuun ijjumaa dhaggee hin beeku. **26** Nami balchaan yennaa mara arjumma'aan kenna; hin liqeessalle'e; sanyiin isaalle worra dhibi'ii eebba hin teeti. **27** Waan hantuu irraa deebi'ii, waan dansaa godhi; bara dheeraa hin leeta. **28** Mootiin Waan Maraa muraa dhuga'aa waan jaalatuu, inni worra isaaf addatamu hin lakkisu. Inni haga bara baraa nageyaan isaan eega; sanyiin worra hamaaleyyii ammoo hin baddi. **29** Worri balchooleen lafa hin dhaalan; lafa san keessalle bara dheeraa hin le'an. **30** Afaan nama balcha'aa qarummaa odeessa; arrabi isaa haqa dubbata. **31** Seerri Waaqaa qalbii isaa keessa jira; miilli isaalle hin fallaadu. **32** Nami hamaan nama balchaa riphee gaada; ijjeesiisaaf isa barbaada. **33** Mootiin Waan Maraa ammoo harka diinaatitti isa hin kennu; muraa dura yennaa dhikaate, yakkaan akka itti murantu hin godhu. **34** Mootii Waan Maraa addiiin eegadhu; karaa isaalle eegadhu; inni lafa si dhaalchisiisaaf ulfinna si'if hin kenna; badii worra hamaaleyyiille hin dhaggita. **35** Ani nama hamaa hunnaan nama irratti ka'u ka akka muka lafa itti toltu irra jiruu tokko dagaageeruun dhagge. **36** Eega san yennaa achiin dabaru,

adda'ee dhabe; ani isa barbaade, ammoo isa dhagguu hin dandeenne. **37** Nama komii hin qanne ilaali; nama balchichaa hubadhu; nama nageelicha muummeen isaa hin baddu. **38** Cubbaaleyyiin ammoo ijjumaa hin badan; muummeen isaanille hin baddi. **39** Mootiin Waan Maraa balchoolee hin baasa; yennaa rakkinnaa addeen isaan itti baqatanu isa. **40** Isaan Mootii Waan Maraattitti waan baqatanuuf, inni isaan qarqaaree, isaan baasa; inni harka worra hamaaleyyii irraa isaan baasee, isaan hambura.

38 Ee Mootii Waan Maraa, aariiin na hin xixin; mufiiin na hin adabin. **2** Daayi keeti na woraaneera; harki keeti gad na qabe. **3** Sababa mufii teetitiif, nafi kiyya dhibameera; sababa cubbu'utiif, lafeen tiyya fayyaa hin qaddu. **4** Yakkaan tiyya mataa kiyya irra dabarteerti; isiin akka ba'a'aa guddoo natti ulfaatteerti. **5** Sababa gowwummaa tiyyaatiif, madaan tiyya shantee ajootti. **6** Ani gad jedhee, guddoo gugguufe; guyyaa guutuu bowaa daa'ee. **7** Hidhi kiyya waan na o'eef, nafi kiyya fayyaa hin qabu. **8** Ani dadhabee, ijjumaa bututeera; gadhaan waan na raafameef aada. **9** Ee Gootaa kiyya, ati halchaa tiyya mara beetta; aadiisi kiyya si duraa dhokatee hin jiru. **10** Onneen tiyya na dhowatti; hunni tiyya na laatteerti; ilti tiyyalle dhagguu dhaddeerti. **11** Jaaloti tiyyaa fi lansooti kiyya sababa madaa tiyyaatiif na irraa baqatane; firri kiyyaayyuu na irraa fagaatane. **12** Worri na ijjeesiisaaf barbaadu tiyyoo natti afan; worri na miidhiisaaf barbaadu na balleessiisaaf mari'atan; isaan guyyaa guutuu mala natti dhowan. **13** Ani ammoo akka nama gurra duudee, hin dhage'u; akka nama afaan duudee, hin dubbadhu. **14** Dhugumaan, ani akka nama hin dhageennee, akka nama deebii deebisuu hin dandeennee ti. **15** Ee Mootii Waan Maraa, ani ammoo addiiin si eegadha; Ee Gootaa Waaqa kiyya, atille deebii naaf hin kennita. **16** Ani, «Worri yennaa miilli kiyya mucucaatu na irratti kooru, akka isaan natti gammadanu hin godhin!» jedhe. **17** Ani jiguu geyeera; yennaa mara ani dhibee wolliin jira. **18** Yakkaa tiyya hin faaci'adha; cubbuu tiyyaaf gadda. **19** Diinoti kiyya hunnaameyyiin bacaa'a; worri sababa malee na jibbu heddu'u. **20** Yennaa ani waan dansaa huju waan hantuu naaf deebisan; yennaa ani waan dansaa hordofu isaan na morman. **21** Ee Mootii Waan Maraa, na hin lakkisin; Waaqa kiyya, na irraa hin fagaatin. **22** Ee Gootaa fayyisaa kiyya, na qarqaariisaaf ariifadhuu koy.

39 Ani, «Arraba kiyyaan cubbuu akka hin dubbanne lafa dhaqu maratti ifi hin eegadha; haga nami hamaan na bira jiru, ani womaa hin dubbadhu» jedheera. **2** Jecha tokkole hin dubbatinuudhise; maroo waan dansa'aalle hin dubbanne; rakinni kiyya ammoo guddataatuma ideeme. **3** Gadhaan kiyya na gubatee, yaada kiyya keessatti ibiddi gabbate; achiin duuba ani arraba kiyyaan dubbadhee, **4** «Mootii Waan Maraa kiyya, dhuma jiruu tiyyaa, barri jiruu tiyyaa hagam akka te'e natti himi; ani jiruun tiyya attam ariifatee dabariisatti akka jirtu beekuu ti!» jedhe. **5** Ati bara jiruu tiyyaa taakkuu takkaa goote; barri jiruu tiyyaa si duratti woyitti hin laakkowamu. Dhugumaan jiruu

nama maraatuu akka baafata hafuura tokkoochaa ti. 6 Dhugumaan nami akka gaaddisaa ti. Inni akkanumaan elowa; karra tuulata; ammoo ka isii fudhatu hin beeku. 7 Gootaa kiyya, amma ani maan eegadhaa ree? Addiin tiyya si'i. 8 Cubbuu tiyya mara jalaa na baasi; worri gowwooleen akka natti murganu hin godhin. 9 Akka akkana rakkadhu ka godhe si waan teeteef, ani hin cadhisa; afaan kiyya hin saaqadhu. 10 Dhowicha harka keetiitiin dadhabeera; dhowicha keeti na irraa kaasi. 11 Ati sababa yakkaa isaatiif, nama xixxee hin adadda; akka waan qu'een nyaattee karra isaa hin balleessita. Dhugumaan nami akka baafata hafuura tokkoochaa ti. 12 Ee Mootiin Waan Maraa, daadimata kiyya naa dhage'i; iyya tiyyalle caqasi; imimmaan tiyyatti hin cadhisin. Ani si duratti alaga'a; akkuma abbootii tiyya ta durii keessumma'a. 13 Gara hin deebiinetti, gara du'aa adoo hin deemini, gammada diqqaa akka dhaggadhu, nyaara guurtee na hin ilaalin.

40 Ani ossaan Mootii Waan Maraa eegadhe; innille gara kiyya deebi'ee iyya tiyya dhage'e. 2 Inni boolla caffaa'aa, linixxoo dhoqqe'ee keessaa na baase. Inni miila kiyya rassaa irra dhaabbachiisee, addee jadduu ani ideemu naa kenne. 3 Inni faaruu haareya leellisaa Waaqa keennaa afaan kiyya keessa keye. Worri hedduun tana dhagganee isa sodaatane, Mootii Waan Maraattitti addatan. 4 Nami Mootii Waan Maraattitti addatu, gara worra koorameeyyi'iitii fi, dharaameyyi'i deebi'iisaan ka itti hin addanne, ka gammade. 5 Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, baasa hedduu nuu gooteerta; ka akka keetii hin jiru! Ati waan baasaa nuu yaadattee. Laakkossi waan kanaa guddoo baca'a; ani ijjumaa odeessee fixee hin dande'u. 6 Ati ciinca'aa fi kennansa hin barbaaddu; horiin addee ciinca'aa irratti akka ciinceffamu, yookiin ciincaa araara cubbu'uu hin barbaaddu. Tanaa manna, gurra sii dhage'u naaf kenniteerta. 7 Tanaaf anille, «Marroo tiyyaaf kitaaba maramaa keessatti akkuma barreeffame, kunoo, ani dhufee; 8 Waaqa kiyya, ani fedhii teeti muumessuu halcha; seerri keeti gadhaa kiyya keessa jira» jedhe. 9 Ani wolde'a guddicha keessatti, balchummaa teeti odeessa. Ee Mootii Waan Maraa, akkuma ati beettu ani odeessuu ijjumaa hin lakkisu. 10 Ani balchummaa teeti gadhaa kiyya keessatti hin dhossine; ani addatamummaa teetii fi fayyisiisa keeti odeesseera. Wolde'a keeti guddicha duraa jaala keeti ka bara baraatii fi addatamummaa teeti hin dhossine. 11 Ee Mootii Waan Maraa, ati maratii teeti na hin dhooggatin; jaalalli keeti ka bara baraatii fi addatamummaan teeti yennaa mara na eeganuu ti. 12 Rakkoon hedduun haga hin qanne na marsiteerti; haga ani woy dhagguu dadhabutti, cubbuun tiyya na liqinsiteerti; cubbuun tun rifeensa mataa kiyyaa caalti; anille jajjabaatiisa dadhabeera. 13 Ee Mootii Waan Maraa, maganne'ee na baasi; na qarqaariisaaf ariifadhuu koy. 14 Worri na ijeesiisa barbaadu marti fokkifatanee qaanowanuu ti. Worri miidhama kiyya halchu marti salphinnaan gara duuba deebi'anuu ti. 15 Worri, «Baga, бага» naan jedhu, fokkoo ifitiin nayanee goganuu ti. 16 Worri si barbaadu marti ammoo si'itti gammadanee ilillisanuu ti; Worri fayyisiisa

keeti jaalatanu marti yennaa mara, «Mootiin Waan Maraa gudda'a!» jedhanuu ti. 17 Akka kiyyatti, ani rakkata'a; dadhabaalle'e; Goota'a na hin dedhin. Ka na qarqaaruu fi ka na baasu si'i; Ee Waaqa kiyya, hin turin.

41 Nami worra hiyyeeyyi'if yaadu ka gammade; guyyaa rakkinnaa, Mootiin Waan Maraa isa hin baasa. 2 Mootiin Waan Maraa isa hin eega; jiruulle'een isa hin leesisaa; inni lafa irratti isa hin gammachiisa; halchaa diinotaatiifille dabarsee isa hin kennu. 3 Taqee inni dhibamee irra jiru irratti Mootiin Waan Maraa isa hin qarqaara; fayyisee taqee dhibo'oo irraa isa hin kaasa. 4 Ani akka kiyyatti, «Ee Mootii Waan Maraa, ani waan si yakkeef, na marariitii, dhibee irraa na fayyisi» jedheera. 5 Diinoti kiyya waan hantuu na irratti dubbatanee «Inni yoom du'a? Maqaan isaa yoom bada?» jedhan. 6 Worri na ilaaliisaaf dhufu, dubbii sobaa haasowan; gadhaa ifiititti waan hantuu qabatane, yennaa gad bayane, isii odeessan. 7 Worri na jibbu marti marroo tiyya wolitti hasaasan; isaan waan hantuu na irratti yaadaa, 8 «Dhukkubi hamaan isa qabeera; inni addee irkate sanii deebi'ee hin ka'u» jedhan. 9 Jaalli kiyya ka natti dhikaatuuyyuu, ka ani itti addadhu, ka sagalee na woliin nyaate, na irratti ka'eera. 10 Ee Mootii Waan Maraa, ati na marari; diinota kiyya akka ani haluu bayu, dhibee tiyya irraa ol na kaasi. 11 Diinoti kiyya injifachaa na irratti waan hin dhaggatiniif, akka ati natti gammade ani tanaan beeka. 12 Sababa dhugaamessummaa tiyyaatiif, ati na hin qarqaarta; fuula keeti dura haga bara baraa na hin jiraachitta. 13 Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii bara baraa haga bara baraa leellifamuu ti! Ameen! Ameen!

42 Akkuma gadansi bisaan yaa'u dharra'u, Ee Waaqa, anille si dharra'a. 2 Lubbuun tiyya Waaqa, Waaqa jiraataa dheebotti; ani yoom dhaqee fuula isaa dhagguu dande'a ree? 3 Kolbaan yennaa mara, «Waaqi keeti meet?» waan naan jettuuf, halkanii fi guyyaa imimmaan sagalee tiyya teeteerti; 4 Ani gumii san woliin, gumii jila jilifattu woliin, ililleetti'ii fi faaruu galataatiin, gogeessaan sooresaa gara Galma Waaqaa attam akka deeme yennaa qaabadhu, gadhaan kiyya gaddaan na bada. 5 Ee lubbuu tiyya maaf gaddita? Na keessatti maaf jeeqanta? Ani deebi'ee Waaqa fayyisaa kiyya waan leellifadhuuf, Waaqa keetitti addii godhadhu. 6 Lubbuun tiyya na keessatti gadditeerti; tanaaf ani lafa Yordaanosiitii fi kooba Hermoonii irraa, gaara Mizaarii irralle'ee si qaabadha. 7 Shookkessa gootuu teetiitiin qileen qilee waanti; hunni guddoon danbalii teetii na gubbaa yaate. 8 Mootiin Waan Maraa guyyaa mara jaalala ifii ka bara baraa mudhisa; anille halkan faaruu isaaf dhikeessa; gara Waaqa jiruu tiyyaa daadimadha. 9 Ani Waaqa rassaa kiyyaan, «Ati maaf na deete? Diinoti kiyya waan na cunqursaneef, ani maaf bowaa ideema?» jedha. 10 Diinoti kiyya yennaa mara, «Waaqi keeti meet?» jedhiisaan na arrassaa lafee na cassan. 11 Ee lubbuu tiyya maaf gaddita? Na keessatti maaf jeeqanta? Ani deebi'ee Waaqa fayyisaa kiyya waan leellifadhuuf, Waaqa keetitti addii godhadhu.

43 (Faaru 42 irraa itti fufe) Ee Waaqa, naaf muri; worra si'itti hin dhugeeffanne duratti naaf falmi; worra dharaameyyii fi hamaaleyyii jalaa na baasi. **2** Ati Waaqa ani itti baqadhu; ati maaf na lakkitte ree? Ani diinota kiyyaan cunqurfamee maaf bowaa ideema ree? **3** Ifa keetii fi dhugaa teeti ergi; isaan na sooressaa gara kooba teeti woyyitti'i gara Galma ati keessa leetuu na fidanuu ti. **4** Achiin duuba ani gara addee ciinca'aa ta Waaqaa gara Waaqa itti gammaduu hin dhaqa; ee Waaqa, Waaqa kiyya, ani kiraara kiyya guddichaan si leellisa. **5** Ee lubbuu tiyya maaf gaddita? Na keessatti maaf jeeqanta? Ani deebi'ee Waaqa fayyisaa kiyya waan leellifadhuuf, Waaqa keetiiti addii godhadhu.

44 Ee Waaqa, nuuti gurra keennaan dhageenneerra; abbootiin teenna ta durii bara ifii keessatti waan ati hujje nutti himaneeran. **2** Ati harka keetiin gosa biyya adda addaa lafa keessaa ariitee baattee, abbootii teenna ta durii lafa isaanii keessatti qubachiitte. Gosa biyya adda addaa dhibii balleessitee, abbootii teenna ta durii horsiitte. **3** Isaan shallaagaa ifitiin lafa san hin qabanne; isaan hunna ifitiin hin injifanne; ati waan isaan jaalatteef, harki keeti middichi, irreen teetii fi ifi fuula keeti tana isaanii kenne. **4** Ee Waaqa, ati mooticha kiyya; kolbaa sanyii Yaaqoobiitiif injifachaa ka kennitu si'i. **5** Hunna teetiin diinota keenna hin injifanna; maqaa keetiin worra nu irratti ka'u irra sirbina. **6** Ani guubee tiyyatti hin addadhu; shallaagaan kiyyalle injifachaa naaf hin kennu. **7** Ati ammoo diinota keenna irratti injifachaa nuuf kennitee, worra nu jibbu qaanessite. **8** Nuuti guyyaa mara si Waaqaan ifi jajanna; maqaa keetille haga bara baraa hin leellifanna. **9** Amma ammoo ati nu gattee nu salphitteerta; loltoota teenna woliin duulaaf hin baatu. **10** Diinota keenna duraa akka baqannu nu gooteerta; nyaaphoti keenna nu saamaneeran. **11** Ati akka hoolota qalantuu dabarsitee nu kennitee, gosa biyya adda addaa oddu'utti nu bittinneessiteerta. **12** Ati kolbaa teeti gatii diqqo'otti gurgure; gurgurama isaanii irraa bu'aa womaa hin dhagganne. **13** Ati cooraa gosa ollaa keennaa, murgoo'oo fi kolla worra adaala keenna jiruu nu goote. **14** Ati gosa biyya adda addaa oddu'utti mammaassa nu goote; isaan tuffi'iin mataa nutti raasan. **15** Guyyaa mara salphinni kiyya naan dura jira; fuulli kiyya qaanii uffateera. **16** Dubbii worra natti murguutti fi coorutiif, sababa diinota worra haluu na bayuu tun teete. **17** Nuuti adoo si hin dedhin, gondoaroo teetille adoo hin diigin, wonni kun marti nu dhaqqadde. **18** Gadhaan keenna gara duubaa hin deebine; miilli keenna daandii teeti irraa hin fallaanne. **19** Ati ammoo addee jeedalti leetutti nu caccassiteerta; dukkana dimmalle nutti uffitteerta. **20** Nuuti maqaa Waaqa keennaa adoo deenee jiraannee, harka keenna gara Waaqa ormaa adoo badhifannee jiraannee, **21** Waaqi dhossaa waan maraa beeku, silaa tana qorqoree bira hin gewuu ree? **22** Teetuu malee, nuuti guyyaa mara si'iif jennee ijjeefanna; akka hoolee qalantuu laakkowanneerra. **23** Goottaa kiyya, dammaqi! Maaf ratta? Ka'ii! Haga bara baraa nu hin gatin. **24** Ati maaf fuula keeti dhoffatta? Rakkoo teennaa fi cunqurfama keenna maaf deeta? **25** Lubbuun teenna bukuu keessa gad lixteerti; nafi keennalle

lafatti maxxaneera. **26** Ka'ii! Nu qarqaar. Jaalala keeti ka bara baraatiif jedhii nu wodi.

45 Dubbiin dansaan gadhaa kiyya guuttee dhangalaati; wolaloo tiyya mootichaaf hin dhageessisa; arrabi kiyya akka feenii nama woy barreessisaan beekamee ti. **2** Ati ilmaan namaa mara caalaa miidhaga'a; dubbiin teeti arnya qaddi; tanaaf Waaqi haga bara baraa si eebbiseera. **3** Ee mooticha janna, ka ulfinnaa fi arnya qaddu, shallaagaa keeti hidhadhu. **4** Marroo dhuga'aa, marroo gadhi-laafumma'aa fi balchumma'aatiif, arnya keetiin injifatiisaaf ka'i; harki keeti middichi injifachaa gugurdoo dhaggisiisuu ti. **5** Daayi keeti ka qarame, gadhaa diina keetii hin woraana; gosi biyya adda addaa miila keeti jalatti hin jigan. **6** Ee Waaqa barcumaan mootumma'aa keeti, ka bara baraa ti; uleen bokku'uu teetille ulee bokku'uu ta haqaa ti. **7** Ati balchummaa jaalattee, hammeenna jibbite; tanaaf Waaqi, Waaqi keeti zayitii gammadaa si muudee, hari'aa teeti akka caaltu si godhe. **8** Woyaan fiqiree qumbii, hargiisaa fi dakkara irraa hujanteen fiqqitti. Mana mootumma'aa ka ilka arbaatiin seefame keessaa qoonqoon kiraara guddichaatii fi maseenqo'oo si gammachiitti. **9** Dubartoota mana mootumma'aa keessa jiranu odduu, ijoolleen durraa ta moototaa jiran; giittiintin worqii biyya Ofiirii naqattelle gara harka keeti middaatiin dhaabbatti. **10** Ee intala dhage'i! Waan ani jedhu caqasi; kolbaa teetii fi mana abbaa keeti dedhi. **11** Mootichi miidhaginna keetiif si halcha; inni gootaa keeti waan te'eef, isa ulfeessi. **12** Kolbaan Xiirsoosii kennansa sii fidan; worri dureeyyiin si'itti dhikaatiisaaf barbaadan. **13** Intalti mootichi fuudhaaru woyaa worqii'n kuulante uffattee, kolloo ifii keessa jirti. **14** Woyaa kuula hedduu qaddu san uffattee, gara mootichaa geeffanti; durri bookarsitooti isi'i isii gula gara mootichaa hin dhaqan. **15** Isaan ililleetti'i fi gammadaan isii gula mana mootichaa hin seenan. **16** Ilmaan teeti addee abbootii teetii hin bu'an; ati lafa duudii akka bulchanu hin goota. **17** Ani dhaloota mara keessatti gurra keeti hin mudhisa; tanaaf gosi biyya adda addaa bara baraa haga bara baraa si leellitti.

46 Waaqi addee itti baqannu; inni hunna teenna; yennaa rakko'oo inni guddoo nu qarqaara. **2** Tanaaf latti yoo tachoote, gaarri gara qilee abbaaya'aa yoo bu'e, **3** bisaan yoo shookkisee hoomachowe, raafamiisa isaatiin gaaroti yoo hollatanelle nuuti hin sodaannu. **4** Lagi maddi isaa qachaa Waaqaa, addee woyyittii Waaqi Ol Aanaan le'u gammachiisu tokko jira. **5** Waaqi qachaa san keessa waan jiruuf, qachaan sun hin tacho'u; Waaqi barii ganama qachaa san hin qarqaara. **6** Gosi biyya adda addaa hogitte, mootummootille jidde; Waaqi qoonqoo ifi dhageessise, lattille baxxe. **7** Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dade nu woliin jira; Waaqi Yaaqoobii addee nuuti itti baqannu. **8** Kowa'aatii, hujii Mootii Waan Maraa, badii inni lafa irratti fide ilaala'a. **9** Inni lola biyya lafaa irraa hin dhaabbachiisa; guube'ee fi eboo hin caccassa; wonteelle ibiddaan hin guba. **10** Inni, «Cadhisa'aa, ani Waaqa akka te'e beeka'a; ani gosa biyya adda addaa oddu'utti, biyya

lafaaf irralle'etti hin saadama» jedha. **11** Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dade nu woliin jira; Waaqi Yaaqoobii addee nuuti itti baqannu.

47 Gosi biyya adda addaa marti, harka keessan dhowa'a; qoonqoo ol qabadha'aatii, Waaqaaf ilillisa'a. **2** Mootiin Waan Maraa Ol Aanaan ka sodaatame; inni lafa duudii irratti mootii gudda'a. **3** Inni kolbaa hedduu nu'uun jala godhe; gosa biyya adda addaa miila keenna jala galche. **4** Sanyii Yaaqoobii ta inni jaalatuuf koorra ta teete, lafa nuuti dhaallu inni nu'uuf file; **5** Mootiin Waan Maraa Waaqi ililleetti'ii fi qoonqoo tultulla'aatiin ol bayeera. **6** Waaqa faaru'uun leellisa'a; leellisa'a; Mootii keenna faaru'uun leellisa'a; leellisa'a. **7** Waaqi mootii lafa duudi'ii waan te'eef, faaru'uun isa leellisa'a. **8** Waaqi gosa biyya adda addaa irratti mootii; Waaqi barcumaa mootumma'aa ka ifi woyyicha irra tee'eera. **9** Qondaaltoti gosa biyya adda addaa kolbaa Waaqa Abrahaamii woliin wolitti qabamaneeran; loltooti lafaa marti ka Waaqaa waan te'aneef, inni guddoo saadameera.

48 Mootiin Waan Maraa gudda'a; qachaa Waaqa keennaa keessatti gaara woyyicha irratti guddoo leellifamuu qaba. **2** Gaarii Xiyoonii ka gara kaabaattii dhaggamu, ka dheerinnaan miidhagu, qachaa mooticha gudda'aa, ka lafa duudii gammachiisu. **3** Waaqi mana mootumma'aa jabaa qachaa sanii keessa jira; inni kushee qachaa sanii akka te'e ifi mudhiseera. **4** Qachaa san loliisaaf, moototi wolitti qabamane. **5** Isaan akkuma dhagganeen maadeffatane; sodaatane baqa kottee addeessane. **6** Achitti rommii isaanitti dhufee, akka dubartii ciniisifattuu muddamane. **7** Akka hoboloota gugurdoo Tarshiishii ta qilleensa gara aduun baatuutiin bututanuu te'ane. **8** Waaqi qachaa ifii haga bara baraa jabeessee akka dhaabu, akkuma dhageenne, akkasuma qachaa Mootii Waan Maraa Waaqa Waan Mara Dadee, ka Waaqa keennaa irratti dhaggineerra. **9** Ee Waaqa, Galma keeti keessatti, jaalala keeti ka bara baraa yaadanna. **10** Ee Waaqa, akkuma maqaan keeti lafa duudii geye, leellisi keetille lafa duudii geyee, harki keeti middichi balchumma'aan guutameera. **11** Muraan teeti dhugaa waan teeteef, worri gaara Xiyoonii irra le'u gammaduu ti; worri qachoota Yihuda'aa keessa le'u firinxixuu ti. **12** Qachaa Xiyoonii naannowaa ideemaa, adaala isaa mara'a. Xelleephoo isaa laakkowa'a. **13** Dalleya dhaka'aa ka isaa hubadha'a; kushee isaalle ilaala'a. Akka dhaloota dhufuun, **14** «Waaqi kun, haga bara baraa Waaqa keenna; inni haga du'aatii nu sooressa» jettanu.

49 Kolbaan marti tana dhage'a'a! Worri biyya lafaa tana keessa leetanu marti caqasa'a! **2** Gudda'aa fi diqqa'aan, dureessaa fi hiyyeessi caqasa'a. **3** Afaan kiyya jechoota qarumma'aa dubbata; yaad gadhaa kiyyaa hubantii kenna. **4** Ani gurra kiyya gara fakkeenaa deebifadha; hiibboo tiyya kiraaraan hiika. **5** Guyyaa wonni hantuun natti dhuttuu fi hamaaleyyiin sobaaleyyiin na marsanu ani maaf sodaadha? **6** Worra qabeenna ifiitti addatuu fi durummaa ifii guddoon kooru, ani maaf sodaadha? **7** Dhugumaan, nami nama wodu, yookiin gatii wodo'oo san Waaqaaf

kennuu dande'u hin jiru. **8** Gatiin lubbuu namaa akka malee guddo'o; wonni silaa kaffaluu dande'anuu yuu ijumaa hin geettu. **9** Akka du'ee hin shanne, haga bara baraa akka le'u godhiisaaf ijumaa hin geettu. **10** Qaroolen akka du'anuu nami marti hin dhagga; gowwoole'e fi daalleelle hin badan; qabeenna ifiille worra dhibi'ii lakkisan. **11** Lafa maqaa isaaniitiin waammantu yoo qabaatanelle, irreensi isaanii haga bara baraa mana isaanii hin te'a; dhalootaa haga dhalootaatti addee leetoo isaanii hin te'a. **12** Durummaan du'a irraa nama hin hamburtu; nami akkuma hori'ii hin du'a. **13** Hireen worra gowwumma'aan ifitti addatuutii fi hordofattoota isaanii, ka waan isaan jedhanu fudhatuu tana. **14** Isaan kun akkuma hoole'ee hin du'an; duuti isaan hin tissiti. Worri qajeelaan ganamaan irreensa isaanii irra hin ideema; isaan mana ifii dansaa irraa fagaatane, addee worri du'e jiru keessatti hin shaman. (Sheol **h7585**) **15** Waaqi gara ifii waan na fudhatuuf, dhugumaan inni lubbuu tiyya hunna addee worri du'e jiru jalaa hin woda. (Sheol **h7585**) **16** Nami yennaa dureessa te'e, qabeenni mana isaa yennaa dabalame, hin sodaatiin. **17** Inni yennaa du'u womaa hin fudhatu; karri isaa isa woliin hin awwaalamu. **18** Nami bara jiruu ifii mara gammadee, wonni marti isaaf teetee leellifamulle, **19** du'ee gara abbootii ifii ta durii, ta deebitee ifa hin dhagginee hin deema. **20** Nami karra qabaatee hubantii dhabe, akkuma hori'ii hin du'a.

50 Mootiin Waan Maraa, Waaqi waaqotaa hin dubbata; baya adu'uu irraa haga seensa adu'uttiin, nama lafa irraa mara hin waama. **2** Gaara Xiyoonii, ka miidhagina guutuu qabu irraa, Waaqi hin ifa. **3** Waaqi keenna hin dhufa; inni hin cadhisu; ibiddi gubu isa dura jira; hobonbolattiin jadduun cinaa isaa marsiteerti. **4** Inni kolbaa ifiitti murisaaf, ol-gubbaa gubbaa jirtuu fi lafa waamee, **5** «Worra ciinca'aan na woliin gondoorate, ka naaf addatamane wolitti naaf qaba'a» hin jedha. **6** Waaqi abbaa mura'aa waan te'eef, ol-gubbaan balchummaa isaa lalladdi. **7** Ammalle Waaqi, «Kolbaa tiyya, dhage'a'a; Israa'el, ani si'i irratti dhugaa hin baya; ani Waaqi keeti, Waaqa. **8** Ani, «Ciincaa naa dhikeessitu dhabe» jedhee si hin komadhu; kennansi keeti ka gubamu yennaa mara fuula kiyya dura jira. **9** Ani moonaa teeti keessaa korommii, gooree teeti keessaa korbeeyyii re'e'ee fudhatiisaaf hin barbaadu. **10** Bineensoti baddaa keessaa marti, horiin kooba kuma hedduu irraa marti kiyya. **11** Ani sinbirroota gaara irraa mara beeka; wonni diida keessa munyuuqu marti tiyya. **12** «Biyyi lafaatii fi wonni isii keessaa marti tiyya waan teeteef, adoo beelowelle'e ani sitti hin himu. **13** Ani foon korommi'ii nyaadhaa? Yookiin dhiiga re'e'ee unaa?» jedha. **14** Ciincaa galataa Waaqaaf dhikeessi; waadaa keeti Ol Aanaaaf muummessi. **15** Waaqi, «Guyyaa rakkinnaa na waami; ani si baasa; atille na hin ulfeessita» jedha. **16** Waaqi ammoo nama hama'aan, «Waan ajaja kiyyaatuuf maaf dubbatta? Gondooroo tiyya maaf maqaa dhoota? **17** Ati adabamisa jibbita; jechoota kiyya ifiin duubatti gatta. **18** Hattuu yennaa dhaggitu, jaala teetaaf; gaarayyeffattoota wolille'een qooda qadda. **19** «Afaan keeti waan hantuu dubbata; arrabi keetille soba odeessa. **20** Teetee obboleessa keeti hamatta; ilma haadha

teetii maqaa balleessita. **21** Ati waan kana goote; ani hin cadhisaa? Ani akkuma keeti te'e na seetaa? Amma ammoo waan ati goote sitti mudhisee, si xixa. **22** «Isin worri ana Waaqa deetanu, tana hubadha'a; tun te'uu dhabaannaa ani isin kukkuta; ka isin baasu hin jiru. **23** Nami ciincaa galataa naaf dhikeessu na ulfeessa; nama karaa qajeelaa deemuuf, fayyisiisa kiyya itti mudhisa» jedha.

51 Ee Waaqa, sababa jaalala keeti ka bara baraatiif, na marari. Sababa gadhi-laafummaa teeti guddo'ootiif, yakkaa tiyya haxowii balleessi. **2** Yakkaa tiyya mara dhiqii balleessi; cubbuu tiyya irraa na qulqulleessi. **3** Ani yakkaa tiyya waan beekuuf, yennaa mara cubbuun tiyya fuula kiyya dura jirti. **4** Ani si irratti ka'ee, si qofa yakkee, waan hantuu si duratti godhe. Tanaaf dubbiin ati na irratti dubbatte dhuga'a; muraan ati natti murtelle haqa. **5** Dhugumaan ani cubbu'uun dhaladhe; yennaa haati tiyya na ulfoottuu ani cubbicha. **6** Ati keessa namaattitti dhugaa hin hachita; tanaaf, gadhaa kiyya ka dhossa'aa keessatti qarummaa na barsiisi. **7** Baala hisoophiitiin fiixxiiti, cubbuu irraa na qulqulleessi; anille hin qulqullowa; na dhiqi; anille dhakaa roobaa caalaa hin addaadha. **8** Ililleetti'i fi gammada na dhageessisi; ati na caccassitee butuchitulle ani deebi'ee hin gammada. **9** Fuula keeti cubbuu tiyya irraa deebifadhu; yakkaa tiyya mara haxowii balleessi. **10** Ee Waaqa, gadhaa qulluu naa dadi; ayyaana haareya hin jijjiiranne naa kenni. **11** Fuula keeti duraa na hin fageessin; Ayyaana keeti Woyyichalle na irraa hin fudhatin. **12** Gammada fayyisiisa keeti irraa dhufu san, adda'etti naaf deebisi; akka si'ifi ajajamu na qarqaar. **13** Achiin duuba ani worra seera keeti yakku hin barsiisa; cubbaaleyyiille gara keeti hin deebi'an. **14** Ee Waaqa, Waaqa fayyinna kiyyaa, yakkaa dhiiga dhangalaasee jalaa na baasi; arrabi kiyya marroo balchummaa teetii gammadaan ilillisa. **15** Ee Gootta'a, afaan kiyya bani; anille arraba kiyaan si hin leellifadha. **16** Ati adoo ciincaa jaalattu teetee, ani silaa si'iif hin dhikeessaayyu. Ati kennansa gubamutti hin gammaddu. **17** Ciincaan Waaqaaf dhikaattu yaada gad jedhe; ee Waaqa, ati yaada gad jedhee, cubbuu irraa deebi'u hin tuffattu. **18** Fedhii teetiin Xiyooniif waan dansaa godhi; dalleya dhaka'aa ka Yerusaaleemii deebisii ijaari. **19** Achiin duuba ati ciincaa sirrii te'ee fi kennansa gubamutti hin gammadda; addee ciincaan itti ciinceffamu teeti irratti dardarooti hin dhikeeffaman.

52 Nama hunnaamessa! Hantuu huija keetiin maaf koorta? Jaalalli bara baraa ka Waaqaa haga bara baraa ti. **2** Ati ka soba baratte, mala badi'i dhootta; arrabi keeti akka shiggire'ee ti. **3** Ati waan dansaa caalaa waan hantuu, dhugaa dubbii caalaa dhara jaalatta. **4** Ati nama sobaaleessa! Dubbii nama miitu jaalatta. **5** Waaqi ammoo badii bara baraa sitti fidee, mana keeti keessaa butee si baasee, lafa worra jiraata'aa keessalle'ee si hin buqqisa. **6** Worri balchooleen waan kana dhagganee, hin sodaatan; achiin duuba sitti kollaa, **7** «Nama Waaqatti hin irkanne, ammoo bacinna karra ifiititti ka addatu, ka worra dhibii balleessiisatti jabaatu, kunoo ilaala'a!» hin jedhan. **8** Ani ammoo mana Waaqaa keessatti, akka muka ejersaa

oshoba; Jaalala Waaqaa ka bara baraatiitti bara baraan itti addadha. **9** Waaqa, marroo waan ati hujjeetiif, ani bara baraan si leellifadha. Worra si dhugeeffatu duratti, maqaa keeti dansaa san addi'iin eegadha.

53 Gowwooleen gadhaa ifii keessatti, «Waaqi hin jiru» jedhan; isaan worra bada'a; waan gadhee hujan; isaan keessaa ka waan dansaa huju tokkolle hin jiru. **2** Worra qaroollee Waaqa barbaadu, yoo jiraatane dhaggiisaaf, Waaqi ol-gubbaa irraa, gara ilmaan namaa gad ilaala. **3** Isaan ammoo martinuu dudda itti galaneeran; martinuu wolummatti worra badaa te'aneeran; isaan keessaa ka waan dansaa huju hin jiru; tokkolle hin jiru. **4** Worri hamaaleyyiin womaa hin hubatu? Akkuma nami sagalee nyaatu worri kolbaa tiyya nyaatu, gara Waaqaa hin daadimatu. **5** Isaan addee wonni sodaatanu hin jirretti, sodaatane bararaqan. Waaqi lafee diina kolbaa ifii hin bittinneessa; Waaqi waan isaan jibbeef, isin kolbaan Waaqaa isaan hin qaannessitan. **6** Xiyoon keessaa Israa'eliif fayyinni adoo dhufee jiraatee! Yennaa Waaqi boojuu kolbaa ifii deebisu, sanyiin Yaaqoobii burraaxxuu ti; kolbaan Israa'elii gammadduu ti.

54 Ee Waaqa, maqaa keetiin na baasi; hunna teetiin dhugaa naaf muri. **2** Ee Waaqa, daadimata kiyya dhage'i; dubbii afaan kiyyaa caqasi. **3** Namooti alagaan natti ka'an; worri nama sodaachisu, na ijjeesiisaaf barbaadan; isaan marroo Waaqaa hin yaadanu. **4** Dhugumaan Waaqi qarqaarsa kiyya; Gootaan irkuu jiruu tiyyaa ti. **5** Wonni hantuun worra ila diinumma'aatiin na ilaalutti deebituu ti; ati addatamummaa teetiin isaan fixi. **6** Ani fedhuma tiyyaan ciincaa sii dhikeessa; Ee Mootii Waan Maraa, maqaan keeti dansaa waan te'eef, ani isa hin leellisa. **7** Ati rakkinna mara keessaa waan na baatteef, injifatamiisa diinota kiyyaa dhaggeera.

55 Ee Waaqa, daadimata kiyya dhage'i; gaaffii tiyya cadhittee hin ilaalin. **2** Ati na caqasii deebii naa kenni; ani rakkinna kiyyaan nageya dhabaera. **3** Diinoti kiyya natti iyyan; worri hamaaleyyiin na cunqursan. Isaan farra natti fidan; aari'iin na lolan. **4** Gadhaan kiyya na sodaateera; bararaqi du'aa natti bu'eera. **5** Soda'aa fi hollatiisi na qabataneeran; guddoo sheephiseera. **6** Ani adoo akka saphaliisaa koola qabaadhe, silaa koolaan ka'ee addee takkatti foofadhaayyu. **7** Ani silaa fagoo ideemee, goomolee keessa turaayyu. **8** Hobonbolatti'i fi bubbee bokkeyaa jalaa, silaa ariifadhee gara addee itti baqadhuu hin deemaayyu. **9** Ee Gootta'a, ani qachaa keessatti hunnaan wolitti ka'isaa fi wol lolisa waan dhaggeef, arrabi isaanii akka wol irraa miliqu godhi; mala isaanille balleessi. **10** Halkanii fi guyyaa, isaan dalleya qachaa sanii gubbaa maran; yakka'aa fi rakkinni qachaa san keessa jiran. **11** Qachaa san keessa addee mara badi'itti jira; dikko qachaa sanii keessaa cunqursa'aa fi sobatti guuteera. **12** Ka na arrassu diina kiyyaa moti; adoo diina kiyya te'ee, silaa hin ossadhaayyu. Ka natti kooru, nyaapha kiyyaa moti; adoo nyaapha kiyya te'ee, silaa duraa dhokadhaayyu. **13** Ka tana na godhe ammoo, nama hari'aa tiyyaa, si lansa kiyya, jaala

kiyya ka wolitti dhikaannu, **14** ka haasowa mi'aawaa woliin haasowaa, kolbaa woliin, gara mana Waaqaa ideenne. **15** Wonni hantuun mana isaaniiti fi gadhaa isaanii keessa waan jirtuuf, diinota kiyyatti dedhuma duuti itti dhuttuu ti; adoo jiranuu gara addae worri du'e jiruu gad bu'anuu ti. (Sheol h7585) **16** Ani ammoo Waaqa waammadha; Mootiin Waan Maraalle na baasa. **17** Galgalaa fi ganama, guyyaa wodhakka'attille, rakko'oo fi gadda kiyya itti himadha; innille qoonqoo tiyya hin dhage'a. **18** Worri na irratti ka'u bacaa waan te'eef, inni worra na lolu jalaa, nageyaan na galcha. **19** Isaan waan hin jijjiiranneef, Waaqalle waan hin sodaanneef, Waaqi, ka durii jalqabee barcumaa mootummaa ifii irra jiru, daadimata kiyya dhage'ee, isaan hin salphisa. **20** Lansii kiyya sun jaalota ifii lole; waadaa galelle diige. **21** Haasonni isaa dhadha'a; gadhaa ifiitiitti ammoo lola yaada. Jechooti isaa zayitii caalaa lallaafa; ammoo akka shallaagaa buqqifamee ti. **22** Ba'aa teeti Mootii Waan Maraa irratti buufadhu; inni si utuba; inni worra balchoolee jijumaa akka raafamanu hin godhu. **23** Ee Waaqa, ati ammoo worra hamaa boolla qile'etti gad gatta; worri dhiiga namaa dhangalaasuu fi nama sobu, bara le'ii ifii hin wodhakkeeffatanu. Ani ammoo sitti addadha.

56 Kolbaan waan na ariituuf, Ee Waaqa, naaf marari; diinoti kiyya guyyaa mara na miidhan. **2** Diinoti kiyya guyyaa guutuu na ari'an; worri kooru ka na lolu baca'a. **3** Ani yennaa sodaadhu, si'itti addadha. **4** Marroo jecha isaatiif, isa leellifadha; ani Waaqatti addadha; hin sodaadhu; nami foonii maan na godhuu dande'a? **5** Guyyaa guutuu dubbii tiyya micciiran; isaan yennaa mara na miidhiisaaf, mala natti dhowan. **6** Isaan wolitti qabamane, riphani; jiruu tiyya balleessiisaaf, tarkaaffii tiyya eegan. **7** Isaan yakkaa hujanee hin miliqin. Ati aarii teetini gosa biyya adda addaa san salphisi. **8** Ati daaqiisa kiyya laakkotteerta; imimmaan tiyya qodaa keetitti kuucheerta; wonni kun dhugumaan kitaaba keessatti barreeffamaneeranii motii? **9** Yennaa ani gara keeti daadimadhu, diinoti kiyya gara duubaa hin deebi'an; Waaqi cinaa tiyya akka jiru saniin beeka. **10** Waaqa jecha isaa leellifadhuun, Mootii Waan Maraa jecha isaa leellifadhuun, **11** Waaqa itti addadhuun, ani hin sodaadhu; nami foonii maan na godhuu dande'a ree? **12** Ee Waaqa, waadaa sii galeeru muummessu'uu male; kennansa galataa sii dhikeessa. **13** Ati lubbuu tiyya du'a irraa, miila kiyyalle jigiisa irraa hamburteerta. Tanaaf, ee Waaqa, ani fuula keeti dura ifa jiru'uu keessa ideema.

57 Lubbuun tiyya waan sitti baqattuuf, na marari, ee Waaqa, na marari. Haga rakkoon dabartutti ani koola keeti jalatti baqadha. **2** Ani gara Waaqa Ol-Aana'aa, gara Waaqa waan naaf barbaachisu mara naa muummessuu hin iyya. **3** Inni ol-gubbaa irraa ergee na baasa; inni worra na irra sirbu hin salphisa. Waaqi jaalala ifii ka bara baraatii fi addatamummaa ifii hin erga. **4** Ani worra akka neenqa nama nyaatiisaaf ila babaasuu odduu irkadhe. Ilkaan isaanii akka ebo'ootii fi daayaa ti; arrabi isaanii akka shallaagaa qaramee ti. **5** Ee Waaqa, ol-gubba'aa gubba'atti saadami; ulfinni keeti lafa duudii irratti te'uu ti. **6** Diinoti kiyya miila

kiyyaaf fonxoroo afane; lubbuun tiyya gaddaan gad jette. Isaan karaa kiyya keessatti boolla qotane; ammoo ifumaaf keessa bu'ane. **7** Ee Waaqa, gadhaan kiyya hin mamu! Gadhaan kiyya hin mamu. Ani hin faarfadha; meya faaru'uu ka adda addaatiin hin faarfadha. **8** Lubbuu tiyya dammaqi; ee kiraaraa guddicha, ee maseenqo'o dammaqa'a; anille boruu hin dayyaasa. **9** Ee Gootta'a, ani gosa biyya adda addaa oddu'utti si galateeffadha. Ani gosa biyya adda addaa oddu'utti faaru'uun si leellisa. **10** Jaalalli keeti ka bara baraa guddaa waan te'eef, akka ol-gubba'aa ol fagaata; addatamummaan teeti duumensa dhaqqaddi. **11** Ee Waaqa, ol-gubba'aa gubba'atti saadami; ulfinni keeti lafa duudii irratti te'uu ti.

58 Isin bulchitoota, isin dhugumaan waan sirrii te'e hin dubbattanii ree? Isin kolba'atti haqa hin murtanii ree? **2** Waawwo'o! Isin gadhaa keessan keessatti waan haqa hin te'in mala dhoottan; lafa irratti hunnaan namatti kaatan. **3** Worri hamaaleyyiin gadaamessa haadha ifiitii jalqabane, karaa irraa goraneeran; haga dhalatanee jalqabane, karaa fedha ifii deemaa dhara dubbatan. **4** Isaan akka dhudhuufa'aa hadhaa qaban; isaan akka buutii gurra duuddu'uu, 5 ta qoonqoo worra qorsaamu muusessu, yookiin dubbii worra qaroollee xanoo hujjuulle hin dhageennee ti. **6** Ee Waaqa, ilkaan isaanii afaan isaanii keessatti caccassi; Ee Mootii Waan Mara, worra akka dardaroota neenqaa qadhiffaa qabu, qadhiffaa isaanii butuchii keessaa harcaasi. **7** Akka bisaan lola'ee dabaruu badanuu ti; yennaa isaan guubee qopheeffatanu, daayi isaanii tutuma te'uu ti. **8** Isaan akka calanqaa adoo ideemuu baquu te'anuu ti; isaan akka finna du'ee dhalatee, ka jijumaa ifa hin dhaggini te'anuu ti. **9** Isaan akka haasumee jituun yookiin godduu adoo hin bobe'in, adoo okkotee hin o'isiniin dura qilleensa haxowantuu ti. **10** Worri balchaan Waaqi haluu isaanii bayuun yennaa dhagganu, gammadaan firinxixan; miila ifii dhiiga worra hamaaleyyi'itiin dhiqatan. **11** Yennaa san namooti, «Dhugumaan worri balchaan gatii hin dhaggaran; dhugumaan Waaqi biyya lafaatitti muru hin jira» hin jedhan.

59 Ee Waaqa kiyya, diinota jalaa na baasi; worra na irratti ka'u irraa na eegi. **2** Worra hamaaleyyii jalaa na baasi; worra dhiiga namaa dhangalaasu jalaa na hamburi. **3** Isaan ammaayyuu riphanee na gaadan; Ee Mootii Waan Mara, ani cubbuu yookiin dokonkora adoo hin hujin, worri hunnaameyyiin na irratti ka'an. **4** Ani dokonkora womaa adoo hin hujin, isaan na loliisaaf qophowaneeran. Na qarqaariisaaf ka'i; gara kiyya koyii na ilaali! **5** Ee Mootiin Waan Mara Waaqa Waan Mara Dande'u, Waaqa Israa'elii, gosa biyya adda addaa adabiisaaf ka'i; worra hamaaleyyii, diinaaf dabarsee nama kennu hin mararin. **6** Isaan akka sare'ee gurura'aa, galgala galgala qachaa keessa loxisan. **7** Waan afaan isaanii keessaa bayu ilaali; arrabi isaanii akka shallaaga'aa ti; isaan, «Nami nu dhage'u hin jiru» jedhaa yaadan. **8** Ee Mootii Waan Mara, ati ammoo isaanitti hin kollita; gosa biyya adda addaa maratti hin murgita. **9** Ee Waaqa, ati jabeenna kiyya, gollaa kiyyalle waan teeteef, ani si eegadha. **10** Waaqi jaalala ifii ka bara

baraatiin naan dura ideema; inni akka ani injifatamiisa diinota kiyyaa dhaggu hin godha. **11** Ee Goota'a, wontee teenna, kolbaan injifachaa keeti akka hin deene, isaan hin ijjeesin; hunna teetiin isaan bittinneessii, isaan salphisi. **12** Sababa cubbuu afaan isaanitiif, sababa dubbii arraba isaanitiif, koora isaanitiin qabamanuu ti. Abaarsaa fi dhara waan dubbatanuuf, **13** aarii teetiin isaan balleessi; ijumaa isaan balleessi. Achiin duuba haga qaccee lafaatiitti akka Waaqi kolbaa Yaaqoobii bulchu hin beekkanti. **14** Isaan akka sare'e'e gurura'aa, galgala galgala qachaa keessa loxxisan. **15** Isaan akka saree sagale'eef loxxittuu, ta yoo quufuu dhadde gururaatuu ti. **16** Ati guyyaa rakkinnaa gollaa kiyya, addee ani itti baqadhulle waan teeteef, marroo jabeenna keetiitii fi marroo jaalala keeti ka bara baraa ganama mara hin faarfadha. **17** Ee Waaqa, ati gollaa kiyya, Waaqa na jaalatu, ee jabeenna kiyya, faaruu leellisaa sii dhikeessa.

60 Ee Waaqa, ati nu gatteerta; nu caccassiteerta; nutti aarteerta; amma adde'etti nu deebisi. **2** Ati lafa tachoottee, dhodhoocheerta; isiin waan raafamiisatti jirtuuf, dho'a isi'ii san fayyisi. **3** Ati kolbaan teeti akka guddoo rakkattu gooteerta; daadhi woyyn'ii ta akka nuuti tintimaa ideennu nu gootu nuu kenniteerta. **4** Isaan akka daaya jalaa miliqanuuf, ati worra si sodaatuuf, baandiraa akka ol kaafatanu isaanii kenniteerta. **5** Kolbaan ati jaalattu akka baatu, hunna teetiin nu baasi; daadimata keennaafille deebii kenni. **6** Waaqi addee woyyitii ifii keessaa, «Ani injifadhee, lafa «Sheekem» jedhantu hin harka; dhooga Suukootii kolbaa tiyyaaf qooda. **7** Latti Gill'aadii tiyya; latti Minaase'eelle tiyya; Efreem gullee tiyya ta sibiilaa ti; Yihudaan ulee tiyya ta bokku'uu ti. **8** Mo'aab gabataa kiyya ka itti dhiqataa ti; Edoom kiyya akka te'e mirkaneessiisaaf, kophee tiyya irratti hin qolaansa; Filiixeemota irratti injifanno'oon illilisa» jedheera. **9** Gara qachaa guddicha dalleya dhaka'atiin marfamee eentu na fidaa ree? Akka loluuf gara Edoomii eentu na geessa ree? **10** Ee Waaqa, ati nu gatteerta; loltoota teenna woliin bayiisa lakkitteerta. **11** Qarqaarsi namaa womaa waan nu'uuf hin baaneef, diinota keenna akka loluuf, ati nu qarqaar. **12** Qarqaarsa Waaqaatiin hin injifanna; inni diinota keenna hin salphisa.

61 Ee Waaqa, iyya tiyya dhage'i; daadimata kiyya caqasi. **2** Addii kutadhee, qaccee lafaa irraa si waammadha; Gara rassaa na caalaa ol ka'eeruu san na geessi. **3** Ati addee ani itti baqadhu waan teeteef, diinota kiyya loliisaaf, ati xelleephoo tiyya jaddu'u. **4** Ani bara jiruu tiyyaa mara mana keeti keessa le'uu fedha. Gaaddisa bobaa teetii jalatti baqatuu fedha. **5** Ee Waaqa, waadaa kiyya dhageetteerta; qooda worra maqaa keeti sodaatuuf kennite naafille kenniteerta. **6** Bara jiruu mootichaa irratti woggaa hedduu ede'i; inni dhalootaa haga dhaloota heddu'uu le'uu ti. **7** Fuula keeti duratti haga bara baraa isa mootonsi; jaalala keeti ka bara baraatii fi addatamummaa teetiin isa eegi. **8** Guyyuma guyya'aan waadaa kiyya eegatiisaan, yennaa mara faaru'un maqaa keeti leellisaa.

62 Fayyinni kiyya isa irraa waan dhufuuf, lubbuun tiyya Waaqa qofa cadhittee eegatti. **2** Inni callaan rassaa kiyyaa fi fayyinna kiyya; inni kushee tiyya; ani ijumaa hin raafamu. **3** Nama akka dalleya dhaka'aa ka duufee, akka dalleya daaqee te'e tokko, isin haga yoomii isa lolaa teettan ree? **4** Isaan nama san addee ulfinnaa irraa gad isa buusiisaaf barbaadan. Dhara dubbatisatti gammadan; afaan ifitiin hin eebbisan; gadhaa ifitiin ammoo hin abaaran. **5** Lubbuun tiyya Waaqa qofa cadhittee eegatti; addiin tiyya isa irraa naa dhutti. **6** Inni callaan rassaa kiyyaa fi fayyinna kiyya; inni kushee tiyya; ani ijumaa hin raafamu. **7** Fayyinnii fi ulfinni kiyya Waaqa irraa dhufe; inni rassaa jabaa kiyya; addee ani itti baqadhulle'e. **8** Ee kolba'a, yennaa mara Waaqatti addadha'a; Waaqi ka itti baqannu waan te'eef, yaada gadhaa keessanii mara itti himadha'a. **9** Ilmaan namaa akka qilleensaa ti; namooti marti womaa moti. Isaan yoo madaalamane, qilleensa caalaa sallatan. **10** Hunnaan saamiisatti hin addatina'a; waan hannaan dhaggameen hin koorina'a; yoo karri teessan ede'antelle, addii itti hin godhatina'a. **11** Waaqi takkaa dubbateera; ani waan lama dhage'eera. Sunille, «Hunni ta Waaqa ti; **12** jaalalli bara baraa ka Goota'aa ti» ta jettu. Ee Goota'a ati maraafuu akka hujii isaatitti gatii isaaf kaffalta.

63 Ee Waaqa, ati Waaqa kiyya; ani si barbaada. Akka lafa bisaan dhaddee goggoddee, lubbuun tiyya si dheebotti; nafi kiyyalle si dhara'a. **2** Tanaaf, ani Dunkaanii Woyyitii teeti keessatti si ilaalee, hunnaa fi ulfinna keeti dhagge. **3** Jaalalli keeti ka bara baraa jiruu waan caaluuf, arrabi kiyya si leellisaa. **4** Ani haga jiru si leellifadha; harka kiyya ol qabadhee, maqaa keeti waammadha. **5** Akka sagalee dansaa nyaatteetiiti, lubbuun tiyya quutte; afaan kiyya arraba ililleetti'itiin si leellisaa. **6** Taqee tiyya irratti si qaabadha; halkan duudii marroo teeti yaada. **7** Ati qarqaarsa kiyya waan teeteef, gaaddisa bobaa teetii jalatti, gammadaan faarfadha. **8** Lubbuun tiyya sitti maxxanti; harki keeti middichi ol na qaba. **9** Worri jiruu tiyya balleessisaaf barbaadu, qilee lafa jalaatiiti gad bu'a. **10** Isaan shallaagaa afaan bu'an; jeedalaaf sagalee te'an. **11** Mootichi ammoo Waaqaan hin gammada; worri maqaa Waaqaatiin kakatu marti Waaqa hin leellisaa; afaan worra dharaameyyi'ii hin cufama.

64 Ee Waaqa, rakkinna keessatti qoonqoo tiyya naaf dhage'i; sodaachisaa diinaa irraa na eegi. **2** Mala worra hama'aa duraa, waan hantuu hujjisaa worra wolitti qabamu duraa na dhossi. **3** Isaan arraba ifii akka shallaaga'aa qaratan; dubbii hadhoottuu akka daayaa darbatan. **4** Isaan dhokatanee nama yakkaa hin qannetti, sodaa malee dedhuma darbatan. **5** Isaan waan hantuu hujjisaa woliin mari'atan; tiyyoo afiisaaf dhossa'aan mala dhowaa, «Eentu nu dhagga?» jedhaa yaadan. **6** Yaadi gadhaa namaatii fi qalbiin namaa gad fagoo waan teeteef, isaan waan hantuu mala dhowanee, «Nuuti mala dansaa dhoonneera» jedhan. **7** Waaqi ammoo daaya ifii gara isaanii hin darbata; isaan dedhuma hin madowan. **8** Waaqi dubbama arraba isaanitiin gara badi'ii isaan fida; worri

isaan dhaggu marti murg'o'on mataa ifii itti hin raasan. **9** Nami marti hin sodaata; isaan hujii Waaqaa lallabaa, waan inni godhelle yaadanees hin hubatan. **10** Worri balchaan Mootii Waan Maraatiin gammaduu ti; isatti baqatuu ti; worri qajeelaan marti Mootii Waan Maraa leellisuu ti.

65 Ee Waaqa, Xiyoon keessatti si leellisuu, waadaa si'iif gallele muummessuu qanna. **2** Ee ka daadimata namaa dhageettu, nami marti gara keeti hin dhufa. **3** Cubbuun nu moote; ati ammoo yakkaa teenna nuu araarante. **4** Worri ati filattee badhinna mana keetii keessa akka le'anu ka ifitti dhikeeffatte ka eebbifame. Nuuti waan dansaa mana keetii, ta Dunkaanii Woyyittii teetiitiin hin quunna. **5** Ee Waaqa fayyisaa keenna, hujii maade'ee ta balchumma'aatiin deebii nuuf kennita. Worri qaccee lafaa abbaaya'aan gama fagoo jiru martille addii sitti godhata. **6** Ati hunna teeti uffattee, jabeenna keetiin gaarota dadde. **7** Ati Shookkessa abbaaya'aatii fi danbalii is'i'ii, caanca gosa biyya adda addaalle cadhi goota. **8** Bilbaasa ati gooteen, worri biyya lafaa irra le'u duudiin, hin sodaata; addee aduun baatu irraa haga addee aduun seentuutitti, ililleettiin akka dhage'antu hin goota. **9** Ati lafa ilaaltee, rooba kennitaaf; guddoo laattuu isii goota. Lagi Waaqaa, bisaaniin guuteera; akkas gootee waan qopheessiteef, kolbaan midhaan dhaggatti. **10** Fichaa qotame irratti bokkeya bacaa roobisiitta; ququuqaa isaalle hin bulleessita; biyyee tiifu'uun laafficha; mudheen lattee akka guddattu goota. **11** Arjummaa teetiin bara eebbitta! Gara ati dhaxxe mara midhaan baca'atti jiraata. **12** Goomoleen marti bisiltee, koobotille gammada akka woya'aa uffatan. **13** Diidi tika hoolotaatiin, dhooqille midhaaniin guutaman; isaan ililisa faaruu faarfatan.

66 Biyyi lafaa duudiin, Waaqaaf gammadaa ililisa'a. **2** Ulfinna maqaa isaatiif faarfadha'a; leellisaa ulfinnaa isaaf kenna'a. **3** Waaqaan, «Huijin teeti attam attam bilbaasa! Hunni teeti guddoo waan teeteef, diinoti keeti soda'aan si duratti hollatan. **4** Worri lafa irra jiru marti sii sagadan; isaan faaru'uun si leellisan; maqaa keeti leellisaa faarfatan» jedha'a. **5** Waan Waaqi godhe kowa'aa ilaala'a; inni hujii baasaa odduu kolba'aattii hujee. **6** Inni abbaayaa gargar kutee, kolbaan isaa miila ifitiin lafa godduu irra laga Yordaanosii gamatti buute; nuutille waan inni godheen gammanne. **7** Inni hunna ifitiin haga bara baraa hin bulcha; ilti isaa gosa biyya adda addaa hin eeddi. Worri isa finqilu isa irratti hin ka'in. **8** Ee, gosi biyya adda addaa Waaqa keenna leellisaa; qoonqoo ol qabadha'aatii isa leellisaa. **9** Inni jiru'uun nu eegee, miila keennalle akka hin mucuucannee godheera. **10** Ee Waaqa, ati haga nu ilaalteerta; akkuma meetiin ibiddaan dhimbiibantu, ati nu dhimbiidde. **11** Ati tiyyoo keessa nu galchite; ba'aa ulfaattuu dudda keenna irra keette. **12** Ati akka namooti mataa keenna irratti bayanu goote; ibiddaa fi bisaan keessa dabarre; amma ammoo addee wonni dansaan jirtutti nu baache. **13** Ani ciincaa qabadhee gara mana keetii hin seena; waan waadaa gale si'iif hin muumessa. **14** Waadaan sun ka ani yennaa rakkoo keessa jiru arrabi kiyya tuqee, afaan kiyya dubbate.

15 Ciincaa horii cocoomaatiif fi ciincaa korbeeyyii hoole'ee si'iif hin dhikeessa; korommi'ii fi korbeeyyii re'e'ee hin kenna. **16** Isin worri Waaqa sodaattanu marti, kowa'aa dhage'a'a; ani waan Waaqi naaf godhe hin hima. **17** Ani guddisee gara isaa iyye; arraba kiyyaan isa saade. **18** Ani cubbuu gadhaa kiyya keessatti adoo dhoffadhee jiraadhee, Gootaan silaa na hin caqasuuyyu. **19** Waaqi ammoo dhugumaan naaf caqaseera; qoonqoo daadimata kiyyaalle dhage'eera. **20** Daadimata kiyya waan hin tuffatiniif, yookiin jaalala ifii ka bara baraa waan na irraa hin fudhatiniif, Waaqi leellifamuu ti.

67 Waaqi nu mararuu ti; nulle eebbisuu ti; fuula ifii akka nu irratti ifu godhuu ti. **2** Achiin duuba, karaan keeti lafa duudii irratti, fayyisiis keeti gosa biyya adda addaa mara oddu'utti hin beekkama. **3** Ee Waaqa, kolbaan si leellittuu ti; kolbaan marti si leellittuu ti. **4** Ati haqaan kolbaa maratti waan murtuuf, gosa biyya adda addaa waan soressituuf, gosi biyya adda addaa gammadaan ilillittuu ti. **5** Ee Waaqa, kolbaan si leellittuu ti; kolbaan marti si leellittuu ti. **6** Latti midhaan baatteerti; Waaqi, Waaqayyoon keenna nu hin eebbisa. **7** Waaqi nu hin eebbisa; kolbaan lafa irraa marti isa hin sodaatti.

68 Waaqi ol ka'uu ti; diinoti isaa bittinnowanuu ti. Worri isa jibbulle isa duraa baqatuu ti. **2** Akkuma qilleensi aara oofu, atille isaan oofi; akkuma gagaan ibidda duratti baqu, worri hamaalle Waaqa duraa baduu ti. **3** Worri balchooleen gammadanuu ti; isaan Waaqa duratti ilillisanuu ti; gammadaan firinxixanuu ti. **4** Waaqaaf faarfadha'a; faaruu leellisatiin maqaa isaa faarfadha'a; ka duumensa irra deemu saada'a; maqaan isaa Mootii Waan Maraa ti; isa duratti ililisa'a! **5** Waaqi addee woyyittii ifii keessa jira; ijoollee abbaa hin qanneef abba'a; haadhotii hiyyeessaatiifille abbaa mura'aa ti. **6** Waaqi worra qofi le'uuf maatii hin kenna; worra hidhamelle qananumma'atti hin baasa; finqiltooti ammoo goomolee godduu keessa le'an. **7** Ee Waaqa, yennaa ati kolbaa teeti soressite, goomolee keessa yennaa ideente, **8** Waaqa gaara Siina'aa duratti, Waaqa Israa'elii duratti, latti tachootee ol-gubbaan bokkeya kennite. **9** Ee Waaqa, ati bokkeya bacaa roobisiitte; lafa teeti ta godde haareessite. **10** Kolbaan teeti achitti qubatte. Eebba keetiin worra hiyyeeyyii'if waan isaaniif barbaachisu kennite. **11** Gootaan ajaja baase; dubartooti hedduun oduu san dabarsane: **12** «Moototii fi loltooti isaanii ariiti'in baqatane; dubartooti mana jiranu boojuu qoodamane; **13** Worri hoolee tisiisaaf duubatti hafe fakki saphaliisaa ta koolli is'i'ii meetii, ta baalli is'i'ii worqii bifa magariisaa itti gonfame yennaa qoodamanu isin maaf gooree hoole'ee keessa rattane?» jedhane. **14** Ka waan mara dande'u yennaa mootota lafa sanii bittinneesse, dhakaanii bokkeya gaara Zaalmon irratti bu'e. **15** Gaarii Baashaanii gaara ol aana'a; gaarii Baashaanii qaccee hedduu qaba. **16** Ee isin gaaroti qaccee hedduu qaddanu, gaara Waaqi irra le'iisaaf filate, ka Mootiin Waan Maraa haga bara baraa irra le'u, maaf ila hinaaffa'aatiin ilaaltan. **17** Garreettaa fardo'oon harkifamu ka Waaqaa kuma hedduu woliin, Gootaan gaara

Siina'aa irraa gara addee woyyittii ifii dhufa. **18** Mootii Waan Maraa Waaqa, ati yennaa ol baate, boojuu fudhattee gara addee leetuu dhaxxe; kolbaa mara irraa, worra si mormu irralle'e keennansa fudhatte. **19** Goottaan, Waaqi fayyisaan keenna, ka guyyaa mara ba'aa teenna ba'atu, leellifamuu ti. **20** Waaqi keenna, Waaqa nu fayyisu; Mootiin Waan Maraa Waaqi ka du'a jalaa nu baasu. **21** Waaqi ammoo mataa diinota ifii, buqqii mataa worra karaa cubbuu ifiititti jabaatuu hin butucha. **22** Goottaan, «Ani diinota keeti biyya Baashaaniitii fi qilee abbaaya'aa keessaa deebisee hin fida; **23** Achiin duuba ati dhiiga isaanii keessa ijjatta; sareeleen teetille qooda ifii hin arraabbatan» jedhe. **24** Ee Waaqa, gogeessi worra si woliin jiruu, ka ati Waaqi mootiin kiyya gara addee woyyittii teetii seentu mudhate. **25** Worri faarfatu fuula duraan, worri meya faarfanna'aa dhowanu duubaan, ijoolleen durra ta dibbee dhoottu, wodhakkaa isaaniihin jiraniyyu. **26** Isaan, «Gumii guddoo keessatti Waaqa leellisaa; gumii kolbaa Israa'elii keessatti Mootii Waan Maraa leellisaa» jedhan. **27** Gosi Beniyaaminii diqqoon isaan soressiti; qondaaltoti Yihuda'aa golii ifii woliin, qondaaltoti Zebulooniitii fi qondaaltoti Naftaalemii achi jiraniyyu. **28** Ee Waaqa, hunna teeti ajaji; akkuma dur nuuf goote, ee Waaqa jabeenna keeti mudhisi. **29** Sababa Dunkaanii Woyyittii teeti ta Yerusaaalem keessaatiif, moototi kennansa si'if fidan. **30** Biyya Gibxi'ii, ta akka bineensa shonboqqoo keessaa xixi; mootota biyya adda addaa, ta akka korommi'itii fi jabbi'ii xixi. Akka meeti'in gabbaranu jilbiiffatanuu ti; gosa biyya adda addaa ta lola jaalattu bittinneessi. **31** Ergantooti biyya Gibxi'ii irraa hin dhufan; kolbaan Itoophiya'aa harka ifii gara Waaqaa hin diriisiti. **32** Ee isin mootummooti biyya lafaa Waaqaaf faarfadha'a; faaruu leellisaa Gootta'aaf faarsa'a. **33** Ka ol-gubbaa durii duritti jalqaddee jirtu, gubbaa ideemuuf faarfadha'a; inni qoonqoo ifii jaddu'uun mandii'uun caqasa'a. **34** Waaqa amyi isaa Israa'el irra jiru, ka hunni isaa gubbaa keessa jirtu, hunna isaa lallaba'a. **35** Waaqi, addee woyyittii ifii keessaa, attam attam sodaachisa; inni kolbaa ifii Israa'elii hunnaa fi jabeenna kenna; Waaqi leellifamuu ti.

69 Bisaan waan morma na geyeef, Ee Waaqa na baasi! **2** Ani qilee caffa'aa keessa lixe; miilli kiyya waan irra dhaabbatu dhabe; ani qilee bisaanii keessa lixe; lolaan na liqinse. **3** Ani iyyiisaan dadhabe; laagadaan na babbaaqe; qarqaarsa Waaqaa eeggatiisaan ilti tiyya dadhadde. **4** Worri sababa malee na jibbu, rifeensa mataa kiyyaa caalaa bacata; diinoti kiyya worri dharaan na himatu, ka na balleessiisaaf barbaadu heddu'u. Ani waan hin hatin ade'etti deebisuu qabaa ree? **5** Ee Waaqa, ati gowwummaa tiyya hin beetta; yakkaan tiyya si duraa dhokatee hin jirtu. **6** Ee Waaqa waan mara dande'u, worri si addatu, sababa kiyyaaf hin fukkifatin. Ee Waaqa Israa'elii, worri si barbaadu sababa kiyyaaf hin qaanowin. **7** Ani si'if jedhee arraba ossadhe; ani si'if jedhee fokkoo uffadhe. **8** Ani obboleeyyan tiyyatti orma, ilmaan haadha tiyyaatiitti alagaa te'e. **9** Hinaaffaan mana keetiif qabu na gudde; arrabi si arrassanu na irra bu'e. **10** Yennaa ani laamee bowe, isaan na arrassane. **11** Woyyaa gaddaa yennaa uffadhe,

nama ittiin mammaakanu isaanii fi te'e. **12** Ani waan worri addee yaa'ii tee'u ittiin mammaaku te'e; worri machowulle marroo tiyya sirba. **13** Ee Mootii Waan Maraa, yennaa si biratti fudhatama qaddutti ani gara keeti daadimadha; ee Waaqa jaalala keeti ka bara baraatiin, fayyisiisa keeti ka dhuga'aatiin, deebii naaf kenni. **14** Dhoqqee keessa lixiisa irraa na hamburi; diinota kiyya jalaa, qilee bisaanii keessaa na baasi. **15** Lolaan na fudhattee hin deemin; yookiin qileen na hin liqinsin; yookiin boolli na irratti hin cufamin. **16** Ee Mootii Waan Maraa, jaalalli keeti ka bara baraa dansaa waan te'eef, deebii naaf kenni; marartii teeti guddoo'oon gara kiyya deebi'i. **17** Fuula keeti ana tajaajilaa keeti duraa hin dhoffatin; ani rakkoo guddoo keessa waan jiruuf, ariifadhuu deebii naaf kenni. **18** Natti dhikaadhuu na wodi; dhiibbi diinota kiyyaatiif jedhii na baasi. **19** Arraffamiisa kiyya, qaanowiisa kiyya, salphatiisa kiyyalle hin beetta; ati diinota kiyya mara dhaggita. **20** Arrabi na miidhee, anille addii kutadhe; nama naaf nagu barbaadee, ammoo dhabe. Nama na jajjabeessulle barbaadee, ammoo tokkole hin dhaganne. **21** Akka nyaadhuuf hadhaa naaf kennane; dheebuu tiyyaaf daadhii woyi'ii dhangaggootuu naaf kennane. **22** Qorin isaanii fonxoroo isaanii teetuu ti; worra isaan woliin nyaatuufille tiyyoo teetuu ti. **23** Akka hin dhaggine, ilti isaanii dukkanootuu ti; hidhi isaanii yennaa mara lallequu ti. **24** Mufii teeti isaan irratti dhangalaasi; aariin teeti ta bobeeutu isaan dhaqqadduu ti. **25** Quttumi isaanii onuu ti; dunkaanii isaanii keessa nami hin le'in. **26** Isaan worra ati dhaante ari'an; marroo farra worra ati madeessitee haasowan. **27** Yakkaa ifii irratti yakkaa akka dabalatanuuf isaan lakkisi; gara balchummaa teetii isaan hin fidin. **28** Maqaan isaanii galmee worra jiraata'aa keessaa haqamuu ti; isaan worra balchoolee woliin hin galmeeffamin. **29** Ani ammoo farraa fi rakkinna guddaa keessa jira; ee Waaqa, fayyisiisa keeti ol na qabuu ti. **30** Ani faaru'uun maqaa Waaqaa hin leellisaa; galatalle'een isa ulfeessa. **31** Kun korma yookiin dardara gaafaa fi qeenca qabu caalaa, Mootii Waan Maraa hin gammachiisa. **32** Worri cunqurfame tana dhaggee hin gammada; isin worri Waaqa barbaaddanu gadhaan keessan jajjabaatuu ti; **33** Mootiin Waan Maraa worra rakkata'aaf hin dhage'a; kolbaa ifii worra hidhameerulle hin tuffatu. **34** Ol-gubba'aa fi latti, abbaaya'aa fi wonni isii keessa munyuuqu marti isa leellisanuu ti. **35** Waaqi qachaa Xiyoonii hin baasa; qachoota Yihuda'aale deebisee hin ijaara. Kolbaan isaalle achitti qubatee, lafa san hin qabatti. **36** Ijoolleen tajaajiltoota isaa lafa san hin dhaalti; worri maqaa isaa jaalatulle lafa san keessa hin le'a.

70 Ee Waaqa na baasi; Mootii Waan Maraa kiyya na qarqaariisaaf ariifadhu. **2** Worri na ijeesiisaaf barbaadu, fokkifatee jaanjuruu ti; worri na miidhiisaaf halchu, salphatee gara duubaa deebi'uu ti. **3** Worri, «Baga, baga!» naan jedhu, fokkifatee gara duubaa deebi'uu ti. **4** Worri si barbaadu marti ammoo, si'iin gammadee firinxiixuu ti. Worri fayyisiisa keeti jaalatu marti, yennaa mara, «Waaqi gudda'a» jedhuu ti. **5** Ani rakkataa hiyyeessa; Ee Waaqa, ariifadhuu gara kiyya koy; Ee Mootii Waan Maraa kiyya ati qarqaara'aa fi fayyisaa kiyya na irraa hin turin.

71 Ee Mootii Waan Maraa, ani sitti baqadheera; ani ijjumaa hin fokkifatin. 2 Ati balchummaa teetiin na baasiiti, na hamburi; gurra keeti gara kiyya deebifadhuuti, na baasi. 3 Ati rassaa kiyya ka ani itti baqadhu, ka ani yennaa mara itti dhokadhu naa te'i; ati rassaa kiyyaa fi kushee jadduu tiyya waan teeteef, na hamburiisaaf, ajaja baatteerta. 4 Ee Waaqa, harka worra hamaaleyyii'i, harka worra hantuu hujuuti fi harka worra gadhi-jabeeyyii'i keessaa na baasi. 5 Ee Gootta'a, Mootii Waan Maraa, ati addii tiyya waan teeteef, dargaggummaa tiyyaa jalqaddee ka ani itti addadhu. 6 Gadhaa haadha tiyyaa keessaa akka dhaladhu sittuu godhe; dhaloota kiyyaa jalqabee sitti irkadheera; ani yennaa mara si leellisa. 7 Ani nama heddu'uuf fakkeenaa te'eera; ati ammoo addee jadduu ani itti baqadhu. 8 Guyyaa guutuu leellisii fi ulfinni keeti afaan kiyya guuteera. 9 Yennaa ani dulloometti na hin gatin; yennaa ani jabeenna kiyya dhabeti na hin lakkisin. 10 Diinoti kiyya waan hantuu na irratti dubbatan; worri na ijjeesiisaaf barbaadu, woli woliiin mari'atan. 11 Isaan, «Waaqi isa lakkiseera; ka isa baasu hin jiru; ari'a'aatii qaba'a» jedhan. 12 Ee Waaqa, na irraa hin fagaatin; Ee Waaqa kiyya, na qarqaariisaaf arifadhu. 13 Worri diina natti te'u fokko'oon baduu ti; worri na miidhiisaaf barbaadu, tuffatamaa fi salphinna uffatuu ti. 14 Ani yennaa mara addii si godhadha; ituma ede'ee, ede'ee si leellisa. 15 Laakkossa hujii balchummaa teetiiti fi fayyisisa keetii haga wollaalulle, afaan kiyya guyyaa guutuu hin dubbata. 16 Ee Gootta'a, Mootii Waan Maraa, ani dhufee hujii teeti jadduu san, balchummaa teeti qofa lallaba. 17 Ee Waaqa, dargaggummaa tiyyaa jalqaddee, ati na barsiiteerta; ani haga ammaa hujii teeti ta maade'ee odeessa. 18 Hunna teeti dhaloota dhufuuf, hujii teeti ta maade'ee worra dhufu'u jiru maraaf, haga odeessutti ani dulloome arii baasule, Ee Waaqa, na hin lakkisin. 19 Ee Waaqa, balchummaan teeti guddattee ol-gubbaa geetteerti; ati waan guddoo huujeerta; ee Waaqa, ka akka keetii ennun? 20 Ati rakkoo heddu'u fi farra akka dhaggu na gootulle, ati ammalle jiruu tiyya adde'etti deebittee, qilee lafa jalaa keessaa ol na hin baatta. 21 Ati ulfinna kiyya itti edeeta; ammalle deebittee na hin jajjabeessita. 22 Ee Waaqa kiyya, marroo addatamummaa teetiitiif, ani kiraara guddichaan si leellisa; Ee Woyyicha Israa'elii, ani maseenqoon faaruu leellisaa sii faarsa. 23 Yennaa ani faaruu leellisaa si'iif faarsu, afaan kiyya, lubbuun tiyya ta ati wodatelle si'iif hin illilisan. 24 Worri na miidhiisaaf barbaadu, fokkifatee waan salphateef, arrabi kiyya guyyaa guutuu balchummaa teeti dubbata.

72 Ee Waaqa, haqa muriisa keeti mootichaaf, balchummaa teetille isaaf kenni. 2 Innille kolbaa teeti balchumma'aan, hiyyeeyyiiille haqaan hin bulcha. 3 Gaaroti nageya, koobotille balchummaa hin kennan. 4 Mootichi odduu kolba'aatiitti worra cunqurfameef hin falmata; inni ijoollee worra hiyyeeyyii'i hin baasa; cunqursitoota hin butucha. 5 Haga adu'u fi ji'i le'anu, mootichi dhalootaa haga dhalootaatiitti bulchuu ti. 6 Inni akka bokkeya fichaa marri irraa haamame irratti roobuu, akka tiifuu lafa jittuu te'uu ti. 7 Bara isaatiitti balchaan hin daraara; haga ji'i ifa

kennu mara, nageenni hin bacata. 8 Inni abbaayaa irraa haga abbaaya'aatiitti, laga Efraaxiisii irraa haga qaccee lafaatiitti bulchuu ti. 9 Worri goomolee keessa le'u isa duratti sagaduu ti; diinoti isaa biyyee arraabanuu ti. 10 Moototi Tarshiishii, ta oddoola keessaa, gibira isaaf fidanuu ti; moototi Sheeba'aatii fi Saaba'aalle kennansa isaaf dhikeessanuu ti. 11 Moototi marti isaaf sagadanuu ti; gosi biyya adda addaa marti isa tajaajilanuu ti. 12 Inni worra hiyyeeyyii gara isaa iyyu, worra rakkataa nama qarqaaru hin qanne hin baasa. 13 Inni worra dadhaba'aa fi hiyyeeyyii'iif gadhaa laafa; jiruu worra rakkata'aalle hin hambura. 14 Dhiigi isaanii isa duratti gatii-qabeessa waan te'eef, inni cunqurfamiisaa fi hunnaan irratti ka'iisa irraa, lubbuu isaanii hin woda. 15 Mootichi bara dheeraa le'uu ti; worqin biyya Sheeba'aa isaaf kennantuu ti; kolbaan yennaa mara isaaf daadimattuu ti; guyyaa guutuu isa eebbittuu ti. 16 Lafa san keessa midhaan bacatuu ti; koobota gubba'atti latuu ti; midhaan inni buusulle akka midhaan Libaanonii misuu ti; Kolbaan qachaa keessaa, akka marra diida keessaa bacatuu ti. 17 Maqaan isaa haga bara baraa jabaatee le'uu ti; gurri isaa haga bara aduun jirtu mara jiraatuu ti. Gosi biyya adda addaa marti isaan eebbifantuu ti; Isaan, «Inni eebbifama'a» jedhane isa waamanuu ti. 18 Mootiin Waan Maraa, Waaqi Israa'elii, ka qofuu waan maade'ee hujii, leellifamuu ti. 19 Maqaan isaa ulfaataan haga bara baraa leellifamuu ti; biyyi lafaa duudii ulfinna isaatiin guutantum ti. Ameen! Ameen! 20 Daadimati Daawitii ilma Iseyii as irratti muummowe.

73 Worra Israa'eelootaa ka gadhaa qulqullu'utiif, Waaqi dhugumaan dansa'a. 2 Ani akka kiyyatti ammoo, miilli kiyya fallaadee, mucucaadhee jigisaaf diqqoo hafe. 3 Ani worri hamaan qananoomuun dhaggee, worra ifi jaju hinaafe. 4 Isaan dhiboo waan hin qanneef, nafi isaanii fayya'a; gabbaalle'e. 5 Isaan akka worra dhibi'i rakkinna hin qabanu; akka kolbaa dhibi'i balaan isaan hin dhaqqabu. 6 Tanaaf, isaan koora akka seesa mormaa mormatti naqataneeran; hunnaan nama irratti ka'iisa akka wo'aa uffataneeran. 7 Ila isaanii coomatti iitessee gad baase; gadhaa isaanii hammeennatti guatee irraa dhangala'e. 8 Isaan namatti murgaa waan hantuu dubbatan; kooraan nama cunqursan. 9 Afaaniin Waaqa ol-gubba'aa arrassan; arrabaan lafa duudii dhaqqaban. 10 Tanaaf, kolbaan Waaqaa gara isaanii deebitee, waan isaan jedhanu mara fudhatti. 11 Isaan, «Waaqi attam beekuu dande'a? Waaqi Ol-Aanaan beekkumsa qabaa?» jedhan. 12 Worri hamaan akkas jiran; yennaa mara qanannumma'aan le'aa, durummaa ede'atan. 13 Gadhaa kiyya qulqulleeffachuun, yakkaa hujisa irraa ifi eeggachuun kiyya tolumaa ree? 14 Guyyaa guutuu balaan na dhaqqabe; ganama mara adabame. 15 Ani adoo, «Akkuma isaanii hin dubbadha» jedhee jiraadhee, kolbaa teeti dabarsee kenneeraayyu. 16 Ani yennaa waan kana hubatiisaaf itti yaade ammoo, akka malee rakkisaa natti teete. 17 Ani haga Dunkaanii Woyyittii seenee, waan worri hamaan te'u hubadhutti, akka malee na rakkitte. 18 Ati dhugumaan lafa mucucaattu irra isaan dhaabbachiitta; jigane akka badanu isaan goota. 19 Isaan attam attam

dedhuma badane! Isaan attam attam bararaqiisaan muxuqi jedhane! **20** Akkuma wonni oojju'uun dhaggane, yennaa dammaqane dhabantu, Ee Gootta'a, yennaa ati kaatu, isaan ila teeti duraa hin dhabaman. **21** Yennaa lubbuun natti hadhoothe, yennaa gadhaan na cite, **22** ani nama gowwaa, woy hubatuu hin dandeenne te'ee, si duratti akka horii'i te'e. **23** Te'uu malee, ani yennaa mara si'uma woliin jira; atille harka kiyya middicha na qadda. **24** Ati gorsa keetiin na sooressita; muummee irratti gara ulfinnaa na hin fudhatta. **25** Ol-gubba'atti si malee eennu qaba ree? Lafa irralle'etti si malee ka ani barbaadu, ka dhibiin hin jiru. **26** Foon kiyyaa fi keessi kiyya dadhabuu dande'an; Waaqi ammoo jabeenna kiyyaa fi qooda kiyya ka bara baraa ti. **27** Kunoo, worri si irraa fagaatu hin bada; worra si'iif hin addatanne ati hin balleessita. **28** Anaaf ammoo gara Waaqa dhikaatiisi dansa'a; hujii teeti mara odeessiisaaf, ani si Goottaa Mootii Waan Maraa addee itti baqadhu godhadheera.

74 Ee Waaqa, ati maaf ijumaa nu lakkitte? Hoolota tika keeti jala jiranu irratti, aariin teeti maaf bobeette? **2** Kolbaa teeti ta durii jalqaddee ifiif filatte, ta gosa teeti akka te'anuuf garbummaa keessaa wodatte, gaara Xiyoonii, ka dhuttee irra qubatte qaabadhu. **3** Diinoti waan mana keeti keessaa mara balleessaneeran; koyitiin waan diigamee hafe kana ilaali. **4** Diinoti keeti mana keeti keessaa bookkisane; beessisa ifii ittiin beekkamanulle achi dhaabbataneeran. **5** Isaan namoota gongomaa keessaa muka muriisaaf, agaraa fudhatanu fakkaatan. **6** Seesa muka irraa qiriixamee hujame mara, agaraa fi burrisaan butuchane. **7** Isaan mana keeti ibiddaan gubane; addee maqaan keeti itti waamamu batteessane. **8** Isaan gadhaa ifii keessatti, «Ijjumaa isaan hin balleessina» jedhane; isaan lafa san keessatti addee Waaqi itti waaqonfamu mara gubane. **9** Haganaa achi beessisi hin jiraatu; raagille hin jiraatu; Kun haga yoomii akka te'u, nu keessaa nami beeku hin jiru. **10** Ee Waaqa haga yoomii diinoti sitti murgan? Haga yoomii nyaaphoti maqaa keeti tuffatan ree? **11** Ati maaf isaan hin adabin? Maaf isaan hin balleessin? **12** Ee Waaqa, durii duriiti jalqaddee, ati mootii kiyya; ati fayyisiisa keeti lafa irratti fidde. **13** Ati hunna teetiin abbaayaa gargar kutte; mataa bineensota jawwee fakkaatuu ka abbaayaa keessaa butuchite. **14** Ati mataa hedduu bineensa naacha fakkaatu ka abbaayaa keessaa ka, «Lewaataan» jedhamu butuchite; foon isaa bineensota goomole'eetiif, sagalee gootee kennite. **15** Ati maddaa fi caancoo akka maddu goote; laga yennaa mara yaa'u gossite. **16** Guyyaan keeti; halkanille keeti; adu'uu fi ji'alle addee isaaniitti sittuu keye. **17** Ka meessaa lafaa tolche si'i; bonaa fi gannalle sittuu dade. **18** Ee Mootii Waan Maraa, diinoti keeti attam akka si irratti murgane, kolbaan gowwaan maqaa keeti attam akka tuffatte qaabadhu. **19** Lubbuu kolbaa teetii worra akka saphaliisaa, bineensatti dabarsitee hin kennin. Jiruu kolbaa rakkattuu teetii haga bara baraa hin dedhin. **20** Lafa addee dukkanaa keessatti, hunnaan nama irratti ka'iis waan guuteeruuf, ati gondoaroo teeti qaabadhu. **21** Worri cunqurfame fokkifatee akka deebi'u hin godhin; worri hiyyeeyyii'i fi deegi maqaa keeti leellisanuu ti. **22** Ee Waaqa

ka'i! Waan keeti falmadhu; worri gowwaan guyyaa guutuu akka sitti murgu qaabadhu. **23** Hogaa nyaapha keetiitii fi harqiisa diina keetii hin dedhin.

75 Ee Waaqa, nuuti si galateeffanna; maqaan keeti dhikoo waan jiruuf, nuuti si galateeffanna; kolbaan hujii teeti ta maade'ee hin odeessiti. **2** Waaqa ati, «Ani yennaa muraa kennu murteesseera; ani yennaa sanitti muraa sirri'i hin kenna. **3** Yennaa lafaa fi wonni isii irraa marti tachootu, utubaa isii'i ka jabeessu ana. **4** Ani worra kooruun, «Haganaa achi hin koorina'a!» Worra hamoole'een, «Gaafa hin baasina'a!» **5** Gaafa keessan gara ol-gubba'aa ol hin togina'a! Morma yaafattanee hin dubbatina'a!» jedhaan» jetta. **6** Ulfinni baya adu'uu irraa, yookiin seensa adu'uu irraa, yookiin goomolee keessaa hin dhufu. **7** Muraa ka kennu ammoo Waaqa; inni tokko gadi qabee, kaan ol hin qaba. **8** Mootiin Waan Maraa muduunuu daadhii woynii'i ta mufii'i hoomachootuu harkaa qaba; inni gad isii cossa; worri hamaaleyyiin lafaa marti, cingifatanee unan. **9** Ani ammoo haga bara baraa tana hin lallaba; Waaqa Yaaqoobii faaru'uun hin leellisa. **10** Inni hunna worra hamoole'ee hin cassa; hunni worra balchoole'ee ammoo hin ede'anti.

76 Waaqi biyya Yihuda'aatiitti beekkama'a; Israa'el keessatti maqaan isaa gudda'a. **2** Dunkaaniin isaa Yerusaa'lem keessa; addeen woyyiitiin isaa gaara Xiyoonii irra. **3** Inni achitti daaya balaqqisaa deentuu, wontee, shallaaga'aa fi meya woraanaa mara caccasse. **4** Ee Waaqa ati attam attam ulfaata'a! Arnyi keeti gaarota gugurdaa caala. **5** Worri jannooti saamamanee, akka malee rafaneeran; isaan keessaa tokkole, harka ifiitiin womaa hujuu hin dandeenne. **6** Ee Waaqa Yaaqoobii, xixicha keetiin abbaan fardaatii fi fardi isaalle jigane. **7** Ati ammoo sodaatama'a; yennaa aariin teeti kaate, eentuu si dura dhaabbatuu danda'a? **8** Ati ol-gubbaa irraa muraa teeti lassite; biyyi lafaalle sodaattee cadhitte. **9** Ee Waaqa, worra biyya lafaa irratti cunqurfame wodiisaaf, yennaa ati muraa kenniisaaf kaate, biyyi lafaa cadhitte. **10** Mufiin teeti waan hantuu waan mormituuf, kolbaan si leellifatti; worri mufii teeti irraa hafe waan hantuu hujisa hin lakkisa. **11** Waaqa Mootii Waan Maraa keessaniif waadaa gala'a; waan waadaa galtane san muumessa'a. Worri lafa adaala isaa jiru marti ka sodaatamu'uu maleef kennansuuf fidanuu ti. **12** Inni qondaaltota kooranu gad qaba; mootota lafa irraalle akka malee sodaachisa.

77 Ani qoonqoo ol qabadhee gara Waaqaa iyya; akka inni naaf dhage'u, qoonqoo ol qabadhee gara Waaqaa iyya. **2** Yennaa rakkinnaa keessa Goottaa barbaadadhe; halkan guutuu harka kiyya diriirse; te'uu malee ani hin jajjabaanne. **3** Ee Waaqa, ani yennaa si qaabadhu hin aada; yennaa guddisee itti yaadu hin gaggaba. **4** Ati ila wolitti qabatiiisa na dhooggite; haga dubbatiisa dadhabutti rakkadhe. **5** Ani marroo bara durii yaade; woggoota durii durii qaabadhe. **6** Halkan keessa faaruu tiyya ta durii qaabadhe; ani guddisee itti yaadee, yaada kiyya qorqoree, **7** «Gootaan haga bara baraa nu hin gataa? Inni ijumaa

deebi'ee nu'uuf hin nayuu? **8** Jaalalli isaa ka bara baraa, haga bara baraa dhumatee? Waadaan inni gale yoona hin muummowuu ree? **9** Waaqi maratii dedhee? Aariin gadhi-laafummaa isaa dhooggitee ree?» jedhe. **10** Achiin duuba ani, «Hunni Waaqa Ol Aanaa'aa waan jijjiiranteef, gaddee laaleffadhe» jedhe. **11** Ee Mootii Waan Maraa, ani hujii teeti gugurdoo hin yaadadha; bilbaasota ati dur goote hin qaabadha. **12** Ani marroo hujii teetii mara hin heda; hujii teeti gugurdoo mara itti hin yaadadha. **13** Ee Waaqa, karaan keeti woyyicha; waaqota keessaa guddaan akka Waaqa keennaa eennu? **14** Ati Waaqa bilbaasa hujii; ati gosa biyya adda addaa oddu'utti hunna teeti mudhiteerta. **15** Ati kolbaa teeti sanyii Yaaqoobiitii fi Yoseefii, hunna teeti jaddu'uun wodatteerta. **16** Ee Waaqa bisaan hedduun si dhagganee sodaatane; qileen abbaaya'aalle raafante. **17** Duumensi bisaan gad coccosse; gubbaa irraa mandiisuun mandite. Balaqqeettiin akka daayaa gara mara balaqqitte. **18** Hobonbolattii keessa mandisiisun dhage'ante; balaqqeettiin biyya lafaa issite; latti rommitee tachoote. **19** Abbaayaa keessa karaa, bisaan gugurdaa keessa daandii godhatte; faanti miila keetii ammoo hin mudhanne. **20** Harka Muuse'eetii fi Aaroniitiin akka nama hoolee tissuu ati kolbaa teeti soossite.

78 Ee kolbaa tiyya, barsiisa kiyya caqasa'a; gurra keessan gara dubbii afaan kiyyaa deebifadha'a. **2** Ani fakkeennaan afaan kiyya hin saaqadha; dubbii dhossa'aa ta durii jalqaddee dhoffante hin mudhisa. **3** Dubbiin tun ta dhageennee hin beenne, ta abbootiin teenna ta durii nutti hinte, **4** nuuti ijoollee isaanii hin dhossinu; marroo leellisa Mootii Waan Maraatii fi hunna isaa, marroo bilbaasa inni hujee, dhaloota dhufutti hin hinna. **5** Inni ajaja sanyii Yaaqoobiitii kennee, seera Israa'el keessatti baasee, ijoollee ifille akka barsisanu abbootii teenna ta durii ajaje. **6** Wonni inni tana godheef, dhalooti itti aanu tana akka beeku, worri amma hin dhalatinille ijoollee ifii akka barsiisu. **7** Achiin duuba ijoolleen sun Waaqatti addatti; hujii Waaqaalle hin deetu; ajaja isaalle yennaa mara eeggatti. **8** Isaan akka abbootii ifii ta durii, mati-jabeeyyii'ii fi worra Waaqa irratti ka'u, worra gadhaan isaanii Waaqaaf addatamumma'aan hin jabaanne, worra qalbiin isaanii Waaqaaf hin addatanne hin te'anu. **9** Loltooti worri Efreemii worri guube'ee fi daaya qabataneeranu, guyyaa lola baqatane. **10** Isaan gondooro Waaqa hin eeganne; akka seera isaattii deemuu didane. **11** Isaan waan inni hujee fi bilbaasota inni itti mudhise dedhane. **12** Biyya Gibxi'iititti, diida Zo'aaniititti, fuula abbootii isaanii duratti Waaqi bilbaasota huje. **13** Inni abbaayaa gargar kutee, keessa isaan dabarse; bisaanille akka tuula'aa dhaabbachiise. **14** Guyyaa duumensaam, halkan guutuu ifa ibiddaatiin isaan soorsee. **15** Inni lafa goomolee'ee keessatti rassaa dhoossee, bisaan akka bisaan abbaaya'aa, kenneefii isaan obaase. **16** Inni rassaa keessaa bisaan baasee, akka lagaa lolaase. **17** Isaan ammoo iituma ede'anee isa irratti cubbuu hujanee, goomolee keessatti Waaqa Ol Aanaa irratti ka'ane. **18** Isaan sagalee halchane gaafatiisaan, Waaqa haga ilaalane. **19** Isaan Waaqa irratti ka'anee, «Waaqi

goomolee keessatti sagalee qopheessee hin dande'aa? **20** Yennaa inni rassaa dhowe, bisaan akka lagaa keessaa lola'e. Inni ammoo sagaleelle nuu kennuu hin dande'aa ree? Yookiin kolbaa ifitiif foon kennuu hin dande'aa ree?» jedhane. **21** Mootiin Waan Maraa yennaa tana dhage'e, aaree bobee'e; sanyii Yaaqoobii irratti ibiddi gabbate; aariin isaa Israa'el irratti bobeeette. **22** Wonni tun teeteef, isaan Waaqatti hin dhugeeffanne; akka inni isaan fayyisulle isatti hin addanne. **23** Te'uu malee, inni duumensa gubba'aa ajajee, balbala ol-gubba'aa bane; **24** akka isaan nyaatanuuf mannaa gad isaanii roobisiisee, midhaan ol-gubba'aa isaanii kenne. **25** Maare isaan sagalee ergantoota Waaqaa nyaatane; Waaqi sagalee isaan quussitu isaanii erge. **26** Inni qilleensi baya adu'uu akka ka'u godhe; hunna ifitiin qilleensa kibbaalle kaase. **27** Inni foon akka biyye'ee bacatu, barbadi-kille akka maansa abbaaya'aa isaanii roobisiise. **28** Gororrii san quttuma isaanii keessa, adaala dunkaanii isaanii maratti gad harcaase. **29** Inni waan isaan dharra'ane waan isaanii kenneef, isaan nyaatanee akka malee quufane. **30** Ammoo adoo isaan dharraa hin bayinuu, adoo nyaatiisatti jiranuu, **31** Waaqi isaanitti aaree, isaan keessaa worra jajjabaa ijjeese; dargaggeeyyii Israa'elille qoome. **32** Tana mara keessatti isaan cubbuu hujisa hin lakkinne; bilbaasa inni godhelle hin dhugeeffanne. **33** Tanaaf, inni ganna isaanii akka hafuura baafata tokkocha godhee, jiruu isaanii bararaqaan fixachiise. **34** Yennaa inni isaan keessaa ijjeese, isaan isa barbaadane; cubbuu irraa deebi'anee, gadhaa tokkochaan gara isaa deebi'ane. **35** Isaan Waaqi rassaa isaanii, Waaqi Ol Aanaa wadoo isaanii akka te'e qaabatane. **36** Isaan ammoo afaaniin isa kookkisane; arraba ifitiin soba isatti dubbatane. **37** Gadhaan isaanii isaaf hin addatanne; gondooro isaalle hin eeganne. **38** Waaqi ammoo kolbaa ifitiif mararee, yakkaa isaanii araarama malee, isaan hin balleessine; inni yennaa hedduu aarii ifii caffate; mufii ifii mara ol hin kaanne. **39** Inni nama foonii qofa te'isa isaanii, qilleensa dabaru, ka deebi'ee hin dhunne akka te'ane qaabate. **40** Isaan goomolee keessatti yennaa hedduu isa irratti ka'anee, gammoojjii keessatti yennaa hedduu isa gaddisiisane. **41** Isaan itti deddeebi'anee Waaqa haga ilaalane; Woyyicha Israa'elii gaddisiisane. **42** Isaan hunna isaa, ta guyyaa inni diinota jalaa isaan wodee, **43** biyya Gibxi'ii keessatti hujii baasaatii fi bilbaasota inni diida Zo'aaniititti huje hin qaabanne. **44** Inni bisaan laga isaanii mara gara dhiigaa jijjiire; tanaaf worri Gibxi'ii bisaan yaa'u keessaa unuu hin dandeenne. **45** Inni tiiticha isaan iddu, raacha isaan balleessu itti erge. **46** Midhaan isaanii korophiisaaf, eloo isaanii awwaannisaaf kenne. **47** Muka woyinii isaanii dhakaa roobaatiin, muka harru'uu ka isaanii qorraan balleesse. **48** Loon isaanii dhakaa roobaatiin, karra horii isaanii banq'o'oon fixe. **49** Inni aarii ifii ta bobeeettu, mufii ifii, aarii jaddu'uu fi golii ergantoota Waaqaa ta balaa badi'ii hiikee isaanitti gad lakkise. **50** Inni aarii ifitiif daandii qopheessee; lubbuu isaanii bala'aaf dabarsee kenne malee, du'a irraa isaan hin hamburre. **51** Inni biyya Gibxi'ii keessatti, angafa te'ee ka dhalate, ilma angaficha mara dunkaanii sanyii Kaamii

keessatti ijjeese. **52** Achiin duuba inni kolbaa ifii akka hoole'ee achii baasee, akka tika hoole'eelle goomolee keessa isaan sooresse. **53** Inni nageyaan waan isaan sooresseef, isaan hin sodaanne; diinota isaanii ammoo abbaayaan liqinsite. **54** Inni gara lafa woyyittii ifii, gara gaara harka ifii middichaan injifatee qabateeruu isaan fide. **55** Inni gosa biyya adda addaa isaan duraa ari'ee baase; lafa isaanii isaan dhaalchisee, mana isaanille gosa Israa'eliitiif qoode. **56** Isaan ammoo Waaqa Ol Aanaa haga ilaalanee, isa irratti ka'ane; seerata isalle hin eeganne. **57** Isaan akkuma abbootii ifii ta durii irraa garagalanee, addatamuu dhabanee akka guubee qajeelatti daaya hin darbannee micciiramane. **58** Addee waaqonfannaa ifitiin isa aarsane; waaqota dharaa ifitiin hinaaffa'atti isa kaasane. **59** Waaqi tana yennaa dhage'e, aaree bobee'e; inni ijumaa Israa'el gate. **60** Inni addee bultoo ifii, ka Shiilo'oo, dunkaanii odduu namaatitti keessa bulu lakkise. **61** Inni Saanduqa Gondooroo'oo, ka beessisa hunnaa isaatii fi ulfinna isa te'e, harka diinaatitti boojuu'uf dabarsee kenne. **62** Inni kolbaa ifiititti guddoo aaree, shallaaga'aaf dabarsee kenne. **63** Dargaggeeyyii isaanii ibiddi fixe; durri isaanii nama heerumtu dhadde. **64** Hayyooti isaanii shallaaga'aan dhumatane; niitoti isaanii isaaniiif bowiisa hin dandeenne. **65** Achiin duuba Gootaan akka waan hirriibaa dammaqqee, akka nama janna daadhii woyyii'ii quufee dhaadatuu ka'e. **66** Inni diinota ifii dhowee gara duubaa deebisee, haga bara baraa isaan fokkiise. **67** Inni dunkaanii Yoseefii tuffatte; sanyii Efreemille hin filanne; **68** ammoo gosa Yihuda'aatii fi gaara Xiyoonii ka jaalatu filate. **69** Inni mana Woyyicha ifii akka kooba dheera'aa ijaaree, akka lafaa haga bara baraa jabeessee dhaabe. **70** Inni tajaajilaa ifii Daawiti filate; tika hoole'ee keessaa isa fudhate. **71** Hoolee haadhotii ilmoole'ee tisiisa lakkisee, kolbaa ifii Yaaqoob, Israa'elii ifitiif tisee akka te'u isa fide. **72** Inni gadhaa qajeela'aan isaan tisse; qarummaa'aan guutamee isaan sooresse.

79 Ee Waaqa, gosi biyya adda addaa lafa teeti fudhatiisaaf nu lolaneeran; Galma Woyyicha keeti batteessaneeran; Yersaaleemille diiganeeran. **2** Reeffa tajaajiltoota teetii allaatti'if, foon addatantoota teetii bineensaaf sagalee godhaneeran. **3** Isaan adaala Yersaaleemitiitti, dhiiga isaanii akka bisaanii dhangalaasaneeran; nami isaan awwaalulle hin jiru. **4** Nuuti gosa biyya addaa ta ollaa keennaatiif shasha, gosa biyya adda addaa ta adaala keennaatiif, waan murgo'ootii fi waan coora'aa teeneerra. **5** Ee Mootii Waan Maraa, kun haga yoomii akkas te'a? Ati haga bara baraa aartaa? Hinaaffaan teeti haga yoomii akka ibiddaa bobeeetti ree? **6** Mufii teeti gosa biyya adda addaa ta si hin beenne irratti, mootummoota maqaa keeti hin waammanne irralle'etti dhangalaasi. **7** Wonni tana gootuuf, isaan kolbaa Yaaqoobii fixaneeran; qe'ee isaanii onsaneeran. **8** Yakkaa abbootii teenna ta durii, nutti hin laakkowin; mataa keenna guddoo waan gad qabanneef, marartiin teeti ariitiin gara keenna dhutuu ti. **9** Ee Waaqa fayyisaa keenna, ulfinna maqaa keetiitiif jedhii nu qarqaar; maqaa keetiif jedhii nu baasi; cubbuu teennalle nuu ararami. **10** Gosi biyya adda addaa

maaf, «Waaqi isaanii meet?» jedhane gaafatan ree? Dhiiga tajaajiltoota teetii ka dhangalaafameef, ila teenna duratti haluu bayiisi keeti, gosa biyya adda addaa oddu'utti beekkamu ti. **11** Aadiis worra hidhamee si bira gewuu ti; hunna teeti guddoo'oon worra duuti itti murante hamburi. **12** Ee Gootta'a, arraba worri ollaa keennaa si arrassane, dachaa torba godhiitti itti deebisi. **13** Achii duuba nuuti kolbaan teeti, worri tika keeti jala jirru, haga bara baraa si galateeffanna; dhalootaa haga dhalootaatiitti si leellifanna.

80 Ee tisee Israa'elii, ka sanyii Yoseefii akka hoole'ee sooressitu, ka barcumaa mootummaa'aa keeti ka wodhakkaa dada ol-gubba'aa ta koola qadduu irra teetteertu, nuu dhage'i; ifa keeti issiitii, **2** sanyii Efreemii, sanyii Beniyaaminii fi sanyii Minaasee duratti mudhisi. Hunna teetiin ka'itii, koyii nu baasi. **3** Ee Waaqa adde'etti nu deebisi; nuu marariitii nu baasi. **4** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa waan mara dande'u, haga yoomii daadimata kolbaa teetiitiitti aarta? **5** Ati imimmaan akka sagale'ee isaan areerte; akka bisaanii imimmaan isaan obaatte. **6** Gosi biyya adda addaa ta ollaa keennaa, lafa teenna fudhatiisaaf akka wol lolanu goote; diinoti keennalle nutti murgane. **7** Ee Waaqa waan mara dande'u, adde'etti nu deebisi; nuu marariitii nu baasi. **8** Ati muka woyyii'ii biyya Gibxi'iiti fiddee, gosa biyya adda addaa ariitee baattee, lafa san keessatti dhaadde. **9** Ati lafa san cirteefii, muki woyyii'ii sunille hidda gad fageeffatee, lafa san guute. **10** Gaaroti gaaddisa isaatiin gollamane; dameeleen isalle hindheensa gugurdaa gollite. **11** Dameelee ifii haga abbaayaa Mediteraaniya'aa, kichuu ifille haga laga Efraaaxsii diriirfate. **12** Ati maaf dalleya isatti marfameeru irraa diiddee, nami karaa san dabaru marti midhaan isaa irraa guurata ree? **13** Gurreen gongoma'aa irra sirban; bineensi marti irraa nyaatan. **14** Ee Waaqa waan mara dande'u, gara keenna deebi'i; ol-gubbaa irraa gad nu ilaalii, nuu dhaggi; muka woyyii'ii kana kunuunsi. **15** Muka harki keeti middichi dhaabe kana, biqiltuu ifiif guddifate tana eegi. **16** Diinoti muranee, ibiddaan gubaneeran; xixxaa teetiin isaan ilaalii, isaan balleessi. **17** Nama harka keeti middicha keessa jiru, ka ifiif jabeeffatte, harki keeti isa irra jiraatuu ti. **18** Achiin duuba nuuti ijumaa si irraa duubatti hin deebinu; jirru nuu kenni; nuutille maqaa keeti waammanna. **19** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa waan mara dande'u, adde'etti nu deebisi; nuu marariitii nu baasi.

81 Waaqa jabeenna keenna te'eef, qoonqoo guddoo'oon faarsa'a; Waaqa Yaaqoobiitiif ililisa'a. **2** Faaruu jalqaba'a; dibbeelle dhowa'a; maseenqoo namatti toltuu fi kiraara guddicha dhowa'a. **3** Baatii ji'aatiiti, goobana ji'aatiiti, guyyaa jila teennaatiiti tultullaa afuufa'a. **4** Kun Israa'elii seerata; ajaja Waaqa Yaaqoobii ti. **5** Inni yennaa biyya Gibxi'i dhowiisaaf baye, ajaja kana ijoollee Yoseefiitiif kenne. Qoonqoon ani dur hin beenne takka, **6** «Ani gurmuu teessan irraa ba'aa buuse; harka keessan kallonjoo qabatiisa irraa bilisa baase. **7** Isin rakkinna keessa na waammattane; anille isin baase; addee gollaa jirtu, duumensa mandu'u keessaa deebii isinii kenne; ani bisaan Mariiba'aa biratti haga isin ilaale. **8** Ee kolbaa tiyya, yennaa ani ifi isin eeggachiisu

dhage'a'a; ee Israa'el, adoo naaf dhageettanee jiraattanee, attam attam dansa'a! **9** Waaqoti alagaan odduu teessan hin jiraatin; waaqota ormaaf hin sagadina'a. **10** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan, ka lafa Gibxi'i keessaa isin baase; afaan keessan badhisa'aatii banadha'a; anille hin guuta. **11** «Kolbaan tiyya ammoo na hin dhageenne; Israa'el naaf hin ajajanne. **12** Maarre ani mataa jabeeyyii akka te'anuuf, yaada ifille akka hordofanuuf isaan lakkise. **13** Kolbaan tiyya adoo naaf dhageettee jiraattee, Israa'el adoo karaa kiyya ideentee jiraattee, **14** ani silaa ariitiin diinota isaanii hin jilbiissisaayyu; harka kiyyalle gara nyaapha isaanii hin deebifadhaayyu. **15** Worri ana Mootii Waan Maraa jibbu na duratti hin jiganiyyu; adabbiin isaanille haga bara baraa hin teetiyyu. **16** Ani ammoo silaa qamadii dansaa isin Israa'el areeraayyu; damma hollaalle isin quussaayyu» jette.

82 Waaqi yaa'ii ol-gubba'aa keessa dhaabbata; waaqota oddu'utti muraa kenna. **2** Inni, «Isin haga yoomii muraa sirrii hin te'in murtan? Haga yoomii worra hamaaleyyii'if golii teetan? **3** Worra dadhaba'aa fi ijoollee abba'aa fi haadha hin qanneef, dhugaa mura'a; worra hiyyeeyyii'ii fi worra cunqurfamaa haqa isaanii eega'a. **4** Worra dadhaba'aa fi hiyyeeyyii hambura'a; harka worra hamaaleyyii'ii keessaa isaan baasa'a. **5** «Worri hamaaleyyiin hin beekanu yookiin womaa hin hubatanu; dukkana keessa deddeebi'an; hundeen lafaa duudiin raafante. **6** Anille, «Isin waaqota; marti keessanuu ilmaan Waaqa Ol Aana'aa ti» jedhe. **7** Te'uu malee, isin akkuma namaa hin duutan; akkuma bulchaa tokkoo hin jiddan» jedhe. **8** Gosi biyya adda addaa teeti waan teeteef, ee Waaqa ka'ii, biyya lafaa irratti muraa kenni.

83 Ee Waaqa, hin cadhisin; hin sarmin yookiin cadhittee hin ilaalin. **2** Amumaayyu diinoti keeti finqila kaasaneeran; worri si jibbu mataa ifii togeera. **3** Isaan kolbaa teeti irratti mala dhowani; worra ati jaalattu irratti mari'atan. **4** Isaan, «Maqaan gosa biyya Israa'elii, deebi'ee akka hin qaabatanne, akka isaan kolbaa hin teene, kowaa, isaan balleessinaa» jedhan. **5** Yaada tokkoon wolii galanee si irratti mala dhowane; si irratti ka'isaaf wol gondooratane; **6** Isaan kun kolbaa Edoonii, kolbaa Ishimaa'elii, kolbaa Mo'aabiitii fi Aggaarii, **7** kolbaa Gebaaliitii fi Amoonii, Amaaleqoota, worra Filisxeemotaatii fi Xiir Roosii ti. **8** Worri Asooriille isaanitti ede'amanee sanyii Looxii gargaarane. **9** Worra Miidiyaanii akkuma goote, laga Qiisoniitii Siisaara'aa fi Yaabiin akkuma goote, isaan kanalle akkasuma godhi. **10** Worri sun Endooriitii ijjeefamanee, shamanee lafaaf kosii te'ane. **11** Qondaaltota isaanii akkuma Oreebiitii fi Ze'eebii, sooresisoota isaanille akkuma Zeeba'aa fi Xaalmuna'aa godhi. **12** Isaan, «Lafa kaloo kolbaa Waaqaa fudhannee teenna godhanna» worra jedhe. **13** Ee Waaqa kiyya akka bukuu hobonbolattiin garagagalchituu, akka huura qilleensi fuudhee deemuu isaan godhi. **14** Akkuma ibiddi gongomaa muxuqi godhu, akkuma bobeenni gaara gubu, **15** ati bubbee teetiin isaan arii; hobonbolattii teetiin isaan bararassi. **16** Ee Mootii Waan Maraa, akka isaan maqaa keeti barbaadanu, isaan fokkisiisi. **17** Haga bara baraa isaan qaaneessitii

naasisi; isaan salphinnaan badanuu ti. **18** Isaan maqaan keeti Mootii Waan Maraa akka te'e, ati callaan lafa duudii irratti Waaqa Ol Aanaa akka teete beekanuu ti.

84 Ee Mootii Waan Maraa ka Waan Mara Dadde, Galmi ati keessa leetu attam attam natti tola! **2** Lubbuun tiyya badhinna Dunkaanii Woyyittii Mootii Waan Maraa keessa jiraatiisaaf dharraatee gaggaddi. Gadhhaan kiyyaa fi foon kiyya, Waaqa jiraata'aaf ililisan. **3** Ee Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, mootii kiyya, Waaqa kiyya; addee ciinca'aa teetitti, sinbirrooti didiqqoon mana ifii, maddoolle mandhee ilmoolee ifii keyattu jaarataneeran. **4** Worri mana keeti keessa le'u ka gammade; isaan yenna mara si leellisan. **5** Worri gara gaara Xiyoonii deemiisaaf, gadhaa ifii keessatti dharra'ee, hunna si biraa dhagattu ka gammade. **6** Isaan yenna dhooqa godde, ta, «Baka» jedhantu keessa dabaranu, addee maddaa isaanii teeti; bokkeenni furmaataalle dhooqa san keessa haroo eelcha. **7** Isaan akkuma deemanuun jabeenna ede'atan; Waaqa Xiyoon keessaa dura hin dhikaatan. **8** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa waan mara dande'u, daadimata kiyya dhage'i; Waaqa Yaaqoobii na caqasi. **9** Ee Waaqa, wotee teenna ilaali; mooticha muuddeertuuf gadhaa lafti. **10** Addee dhibii guyyaa kuma tokko ooliisaa mannaa, badhinna Galma woyyicha keetii keessa guyyaa tokko ooluu woyya; Dunkaanii worra hamaaleyyii'ii keessa tee'isaa mannaa, eedduu balbala mana Waaqa kiyyaa te'u naa woyya. **11** Mootiin Waan Maraa Waaqi akka adu'uu ti fi akka wote'e ti; inni fudhatamaa fi ulfinna akka dhagatanu hin godha. Mootiin Waan Maraa worra komii hin qanne, waan dansaa hin dhooggatu. **12** Ee Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, nami si'itti addatu ka gammade.

85 Ee Mootii Waan Maraa ati lafa teeti mararteerta; sanyii Yaaqoobiitiif milkii adde'etti deebiteerta. **2** Ati yakkaa kolbaa teetii araaranteerta; cubbuu isaanille mara golliteerta. **3** Mufii teeti lakkiteerta; aarii teeti ta boobeetu irraa deebiteerta. **4** Ee Waaqa fayyisaa keenna, adde'etti nu deebisi; nutti mufatiisa lakkisi. **5** Ati haga bara baraa nutti aartaa ree? Aarii teeti dhaloota irraa gara dhalootaatiitti dabarsitaa ree? **6** Kolbaan teeti akka sitti guddoo gammadu, deebitee nu hin jiraachittuu ree? **7** Ee Mootii Waan Maraa jaalala keeti ka bara baraa nutti mudhisi; fayyisiisa keeti nuu kenni. **8** Ani waan Waaqi Mootiin Waan Maraa dubbatu hin caqasa; kolbaan isaa, worri isaaf addatame, gara gowwumma'aatiitti hin deebi'in malee, Mootiin Waan Maraa nageya isaanii waadaa gala. **9** Ulfinni isaa lafa teenna keessa akka jiraatu, dhugumaan fayyisiisa isaa worra isa sodaatuuf dhikoo jira. **10** Jaalalli fi addatamummaan wol dhaggan; balchumma'aa fi nageenni wol sunqatan. **11** Addatamummaan lafa keessaa latti; balchummaan ol-gubbaa irraa gad ilaalti. **12** Mootiin Waan Maraa waan dansaa hin kenna; latti teenalle midhaan hin baatti. **13** Balchummaan dura isaa deenti; tarkaaffii isaatiif daandii qopheessiti.

86 Ee Mootii Waan Maraa, ani hiyyeessa rakkataa waan te'eef, gurra keeti gara kiyya deebifadhuutii, naa

dhage'i. 2 Ani waan si'if ifi kenneeruuf, jiruu tiyya eegi; tajaajilaa keeti ka sitti addatu baasi; ati Waaqa kiyya. 3 Ani guyyaa guutuu gara keeti waan iyyuuf, ee Mootii Waan Maraa, na marari. 4 Ee Mootii Waan Maraa, ani lubbuu tiyya sitti waan kennadheeruuf ana tajaajilaa keeti gammachiisi. 5 Ee Mootii Waan Maraa, ati dans'a'a; namaafille hin araaranta; worra si waammatuuf, jaalala keeti ka bara baraa hin baceessita. 6 Ee Mootii Waan Maraa, daadimata kiyya dhage'i; iyya gaaffii tiyyaa caqasi. 7 Ati waan deebii naa kennituuf, ani guyyaa rakkinna kiyyaa si waammadha. 8 Ee Mootii Waan Maraa, waaqota keessaa ka akka keetii hin jirru; hujii akka hujii teetiille hin jirtu. 9 Gootta'a, kolbaan biyya adda addaa ta ati dadde marti gara keeti dhuttee, si'if hin sagaddi; maqaa keetiifille ulfinna hin kenniti. 10 Ati guddaa waan teeteef, hujii baasaa hin hujja; ati callaan Waaqa. 11 Ee Mootii Waan Maraa, ani dhugaa teetii akka deemuuf, karaa keeti na barsiisi; Akka ani maqaa keeti sodaadhuuf, nama gadhaa tokkochaan na godhi. 12 Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, ani gadhaa tokkochaan si galateeffadha; maqaa keetiifille haga bara baraa ulfinna hin keenna. 13 Jaalalli keeti ka bara baraa ka ati naaf qaddu gudda'a; ati lubbuu tiyya qilee addee worri du'e jiru irraa hamburteerta. (Sheol h7585) 14 Ee Waaqa, worri bondhooru na irratti ka'eera; goliin worra gadhaa jabaatuu, lubbuu tiyya balleessiisaaf barbaadan; isaan woyittuu si hin laakkowanu. 15 Ee Gootta'a, ani ammoo, Waaqa mararaa arja'a; aari'if hin ariifattu; jaalalli keeti ka bara baraatii fi addatamummaan teetille baca'a. 16 Gara kiyya deebi'i, na marari; hunna teeti ana tajaajilaa keetiif kenni; ana ilma garbittii teetii baasi. 17 Ee Mootii Waan Maraa, ati waan na qarqaartee na jajabeessiteef, diinoti kiyya dhagganee akka fokkifatanu, beessisa fudhatama keeti dhaggatiisaa na irratti mudhisi.

87 Mootiin Waan Maraa hundee qachaa ifii gaarota woyyoota irratti dhaabe; 2 Addee Yaaqoob le'u mara caalaa, Mootiin Waan Maraa seensuma karra Xiyoonii jaalata; 3 Ee qachaa Waaqaa, wonni maade'ee marroo teetiif dubbatanti; 4 Waaqi, «Ani worra na beeku oddu'utti Gibxi'i fi Baabilon hin galmeessa; worri Filisxeemotaa, worri Xiirrosiitii fi Itoophiya'aalle worra achitti dhalate» jedha. 5 Marroo Xiyoonii, «Dhugumaan, Waaqi Ol Aanaan waan isii jabeessuuf, kolbaan tunii fi sunille, as isii keessatti dhalatte» hin jedhama. 6 Mootiin Waan Maraa yennaa gosa biyya adda addaa galmeessu, «Worri kun achitti dhalatane» jedhee hin barreessa. 7 Worri faarsuu fi worri sirbu, «Maddi keenna martinuu Xiyoon keessa jira» hin jedhan.

88 Ee Mootii Waan Maraa Waaqa fayyinna kiyyaa, ani fuula keeti duratti halkanii fi guyyaa gara keeti iyya. 2 Daadimata kiyya si bira gewuu ti; gurra keeti gara iyya tiyya deebifadhu. 3 Lubbuun tiyya rakkinnaan waan guutanteef, jiruun tiyya gara addee worri du'e jiruu dhikaateerti. (Sheol h7585) 4 Ani worra gad gara boollaa dhaqu oddu'utti laakkowame; ani akka nama hunna hin qannee te'e. 5 Ani akka nama worra du'e keessatti gatamee, akka worra ijjeefamee awwaala keessa ciisuu, akka worra ati deebitee

hin qaabannee, ka ati ijjumaa hin qarqaarree te'e. 6 Ati boolla qilee, qilee dukkanaa keessa na buutte. 7 Mufiin teeti ulfaattee na irra ciitteerti; ati danbalii mufii teetii mara na irra danbalaatteerta. 8 Firooti kiyya akka na irraa fagaatanu gooteerta; akka isaan na diqatanu gooteerta; akka ani miliquu hin dandeenne, balbalti natti cufanteerti. 9 Ilti tiyya gaddaan caararrooteerti; ee Mootii Waan Maraa, guyyuma guyya'aan ani si waammadha; harka kiyyalle gara keeti diriirsa. 10 Ati worra du'eeruuf waan maade'ee hin hujjaa ree? Ekeraan kaatee si leellifattii ree? 11 Jaalalli keeti ka bara baraa boolla awwaalaa keessatti, addatamummaan teeti addee badi'i keessatti hin lallabantii ree? 12 Hujii teeti ta bilbaasaa dukkana keessatti, yookiin balchummaan teeti lafa dedhante keessatti hin beekkantii ree? 13 Ee Mootii Waan Maraa, ani ammoo, qarqaarsa dhaggatiisaaf gara keeti iyya; ganama ganamaan daadimata kiyya si dura dhikaata. 14 Ee Mootii Waan Maraa, ati maaf ifi irraa na fageessita? Ati maaf fuula keeti na dhoffatta? 15 Ani dargaggummaa tiyya irraa jalqabee, farree du'a geyeera; bararassiisa keeti irraa ka ka'e waan godhu wollaaleera. 16 Mufiin teeti na irra buuteerti; bararassiisi keetille na balleesseera. 17 Mufiin teetii fi bararassiisi keeti guyyaa guutuu akka lola'aa na marsane; gara maraan karaa natti cufane. 18 Ati lansootaa fi jaalota kiyya na irraa fageessite; dukkanti callaan jaala kiyya naaf teete.

89 Ee Mootii Waan Maraa, ani marroo jaalala keeti ka bara baraa, yennaa mara hin faarfadha; addatamummaa teeti dhaloota maraaf, afaan kiyyaan hin lallaba. 2 Jaalalli keeti ka bara baraa jabaatee akka dhaabbate, addatamummaa teetille akka ol-gubba'aa akka ati dhaadde, ani hin lallaba. 3 Ati, «Ka filadhe woliin gondoorroo godheera; tajaajilaa kiyya Daawitiif, 4 «Sanyii teeti haga bara baraa hin jabeessa; barcuma mootummaa teeti dhalootaa haga dhalootaattii hin dhaaba» jedhee kakadheera» jetteerta. 5 Ee Mootii Waan Maraa, ol-gubbaan bilbaasa keeti, yaa'ii woyyootaa addatamummaa teeti leellifalanuu ti. 6 Ol-gubbaa keessatti ka Mootii Waan Maraatiin wol qixxawu eennu? Ergantoota Waaqaa ta ol-gubba'aa keessaa ka akka Mootii Waan Maraa jiru eennu? 7 Yaa'ii woyyittii keessatti Mootiin Waan Maraa guddoo ka sodaatame; worra adaala isaa jiru mara caalaa sodaachisa'a. 8 Ee Mootii Waan Maraa Waaqa Waan Mara Dande'u, ka akka keetii eennu? Ati jaba'a; Ati waan maraan addatama'a. 9 Ati bulpheessa abbaaya'aa irratti baallii qadda; danbaliin isii'ii yennaa kaatulle, hin sarmisiitta. 10 Bineensa akka jawwe'ee ka, «Rahaab» jedhamu, akka waan qalameetitti butuchite; irree teeti jaddu'uun diinota keeti bitinneessite. 11 Ol-gubbaan teeti; latille teeti; biyya lafaatii fi waan isii keessaa mara ka dade si'i. 12 Kaabaa fi kibballe sittuu dade; gaarri Taaboriitii fi gaarri Hermoonii maqaa keetiif illilinsa. 13 Ati irree hunnaametti qadda; harki keeti jaba'a; hunna teeti mudhisiisaaf harki keeti midichi ol ka'eera. 14 Barcumaan mootumma'aa keeti balchumma'aa fi haqa irra dhaabbateera; jaalalaa fi addatamummaan siin dura deeman. 15 Ee Mootii Waan Maraa, Kolbaan ilililisa si leellittu, ta ifa fuula keeti duraa keessa ideentu

gammadduu ti. **16** Isaan guyyaa guutuu maqaa keetitti gammadan; balchummaa teetille'een si leellisan. **17** Ati ulfinnaa fi jabeenna isaanii waan teeteef, fudhatama si biraa dhagganneen injifanna. **18** Wonteen teenna ta Mootii Waan Maraa ti; mootiin keennalle ka Woyyicha Israa'elii ti. **19** Ati yennaa takka tajaajiltoota addatantoota teetitti, mudhi'iin dubbattee, «Janna tokkoof qarqaarsa kenneera; dargaggeessa tokko odduu kolba'aatii filee ol kaaseera. **20** Tajaajilaa kiyya Daawiti dhaggadheera; zayitii tiyya woyyiti'iin isa muudeera. **21** Harki kiyya isa woliin hin jiraata; irreen tiyyalle isa hin jabeessiti. **22** Diinni isa hin injifatu; nami hamaalle gad isa hin qabu. **23** Ani nyaaphota isaa fuula isaa duratti hin butucha; worra isa jibbulle gad dhowa. **24** Addatamummaan tiyyaa fi marartiin tiyya isa woliin hin jiraatan; maqaa kiyyaan hin injifata. **25** Ani harka isaa abbaayaa irra, harka isaa middichalle lagoota irra hin keya. **26** Inni, «Ati abbaa kiyya, Waaqa kiyya, rassaa fayyinna kiyyaa ti» naan hin jedha. **27** Anille ilma kiyya angafa, ka mootota biyya lafa mara caalu isa hin godha. **28** Ani haga bara baraa isa jaaladha; gondofoon ani isa woliin godhelle ijjumaa hin diigantu. **29** Sanyiin isaa haga bara baraa, barcumaan mootummaa isaalte akka ol-gubba'aa jabaatee akka dhaabbatu hin godha. **30** «Ijoolleen isaa ammoo seera kiyya yoo diidde, akka ajaja kiyyaatitti yoo deemuu dhadde, **31** seerata kiyya yoo diigane, ajaja kiyya yoo eegatuu dhabane, **32** ani cubbuu isaanitiif ule'een isaan adaba; yakkaa isaanitiif isaan hin dhaana. **33** Ammoo ani Daawiti jaalatiisa hin lakkisu, yookiin addatamummaan ani isaaf qabu soba hin teetu. **34** Ani gondofoon tiyya hin diigu, yookiin dubbii afaan kiyyaa baatelle hin jijjiiru. **35** «Ani takkaa woyyummaa tiyyaan kakadheera; ani Daawiti hin sobu. **36** Sanyiin isaa haga bara baraa, barcumaan mootummaa isaalte akka adu'uu fuula kiyya dura hin jiraata. **37** Mootummaan Daawitii, akka ji'a dhugaa bayaa addatamaa gubba'aa, haga bara baraa jabaattee hin dhaabbatti» jette. **38** Amma ammoo ati ka muuddee mootii gooteetitti mufattee, isa tuffattee gatteerta. **39** Ati gondofoon tajaajilaa keeti woliin goote diiddee, kallacha isaa bukuu keessatti gattee batteessite. **40** Ati dalleya isaa mara jissitee, kushee isaalte diidde. **41** Worri achiin dabaru marti isa saamane; inni murgoo olloota ifii te'e. **42** Nyaaphota isaatiif jabeenna kennitee, diinota isaa mara gammachiitte. **43** Qara shallaagaa isaa gara duubaa garagalchite; lola keessalle'etti isa hin qarqaarre. **44** Ulee bokku'uu ta isaa harkaa fuutee, barcumaan mootummaa isaalte lafatti jissite. **45** Bara dargaggummaa isaa itti gaabaassitee, qaanii itti uffitte. **46** Ee Mootii Waan Maraa, tun haga yoomii teeti? Ati haga bara baraa ifi dhooffataa ree? Haga yoomii mufiin teeti akka ibiddaa boobeetti ree? **47** Barri jiruu tiyyaa attam attam gabaabaa akka te'e yaadadhu; ati ilmaan namaa waan bu'aa hin qanneef daddee ree? **48** Nami ijjumaa hin du'in le'uu dande'u eennu? Awwaala jalaa ka miliquu dande'u eennu? (Sheol h7585) **49** Ee Gootta'a, jaalalli keeti ka bara baraa guddaan durii, ka ati addatamummaa teetiin Daawitii kakatte meet ree? **50** Ee Gootta'a, ana tajaajilaa keetitti attam attam akka isaan

murgane, ani arraba gosa biyya adda addaa mara attam attam akka ossadhe qaabadhu. **51** Ee Mootii Waan Maraa, diinoti keeti ka ati muuddee mootii goote salphisani; lafa inni dhaqu maratti itti murgan. **52** Mootiin Waan Maraa haga bara baraa leellifamu! Ameen! Ameen!

90 Ee Gootta'a, ati dhalootaa haga dhalootaatitti, addee itti baqannu nuuf teeteerta. **2** Gaarii adoo hin dadamin dura, yookiin ati lafaa fi biyya lafaa adoo hin dadin dura, baraa haga bara baraatitti ati Waaqa. **3** Ilmaan namaa gara biyye'ee deebitta; ati, «Ee ilmaan namaa, gara biyye'ee deebi'a'a» jetta. **4** Woggaan kum tokko, si'if akkuma guyyaa kalee dabaree ti; yookiin akkuma yennaa diqqoo halkan keessaa ti. **5** Ati namoota haxoottee dabarsita; isaan akka oojju'uu ti; isaan akka marra ganama quunxuu ti. **6** Marri ganama quunxee bisila; galgala qooree goga. **7** Nuuti aarii teetiin banneera; mufii teetiin barandheerra. **8** Ati yakkaa teenna ifi dura, cubbuu teenna ta dhossa'aa ifa fuula keetii dura keetteerta. **9** Barri keenna marti adoo nuuti mufii teeti jala jiruu dabaran; bara jiruu teennaa aadaatuma fixanna. **10** Barri jiruu teennaa woggaa torbaatama, yoo bacatelle woggaa saddeettama; woggooti sunuu dadhabbi'ii fi rakkinna nutti fidan; Isaan dafanee waan dabaranuuf, nuuti koolaan kaanee dabarra. **11** Hunna aarii teetii eentu beeka? Mufii teeti guddoo san eentu hubatuu dande'a? **12** Qaroollee akka teenu, barri jiruu teennaa gabaabaa akka te'e akka beennu nu barsiisi. **13** Ee Mootii Waan Maraa, deebi'! Haga yoomii mufatta? Tajaajiltoota teetiif gadhaa laafi. **14** Bara jiruu teennaa mara akka gammannee ilillinnu, ganama ganama jaalala keeti ka bara baraatii nu quussi. **15** Akkuma bara bacaa nu rakkite, akkuma woggaa bacaa waan hantuu dhaggine, amma nu gammachiisi! **16** Huuji teeti tajaajiltoota teetitti, ulfinna keeti ijoollee isaanitiitti mudhisi. **17** Goottaa Waaqa keenna, ila dansa'aan nu ilaali; huji harka keennaalle nuu milkeessi; ee, nuu milkeessi.

91 Nami gollaa Waaqa Ol Aanaa'aa jala le'uu, ka gaaddisa Waaqa Waan Mara Dande'uu jalatti foofatu, **2** Mootii Waan Maraatiin, «Ati addee ani itti baqadhu, kushee tiyya, Waaqa kiyya ka ani itti addadhu» hin jedha. **3** Waaqi tiyyoo nami si'if afee fi dhukkuba hamaa jalaa si hin baasa. **4** Inni koola ifitiin si golla; baala isaa jalatti baqatta; addatamummaan isaa wonte'ee fi kushee si'if hin te'a. **5** Ati waan halkan nama sodaachisu, daaya guyya'aan namatti darbatamu **6** yookiin dhukkuba hamaa halkanii deemu, yookiin balaa guyyaa wodhakkaa nama balleessu hin sodaattu. **7** Kum tokko cinaa teetitti, kum kudhan midda keetitti hin jigan; ammoo si hin tuqanu. **8** Ati ammoo ila teeti qofaan ilaaltee, adabamiisa worra hama'aa dhaggita. **9** Ati Mootii Waan Maraa addee itti baqattu, Waaqa Ol Aanaa mana keeti waan godhatteef, **10** wonni hantuun sitti hin dhutuu; balaan qe'ee teetitti hin dhikaatu. **11** Sababille karaa ati ideentu maratti, akka si eeganuuf, inni ergantoota ifii si'if hin ajaja. **12** Miilli keeti dhaka'aan akka hin gufanne, isaan harka ifitiin ol si hin kiphan. **13** Ati neenqaa fi dhudhuufaa irra hin ejjatta; neenqa dardaraa fi buutii irra hin sirbita. **14** Mootiin Waan Maraa, «Inni waan na jaalatuu, ani diinota

isaa jalaa isa hin baasa; inni maqaa kiyya waan beekuuf, ani isa hin eega. **15** Inni na hin waammata; anille deebii isaaf hin kenna; yennaa inni rakkatu isa woliin hin jiraadha; ani isa hin baasa; ulfinnalte isaaf hin kenna. **16** Jiruu bara dheera'aatiin isa hin quussa; ani fayyisaa isaa akka te'e akka inni dhaggu hin godha» jedha.

92 Ee Mootii Waan Maraa, si leellisuun Ee Waaqa Ol Aana'a, maqaa keetif faaruu leellisaa dhikeessuun dansa'a. **2** Jaalala keeti ka bara baraa ganamaan, addatamummaa teeti halkanin lallabuun, **3** meya faaru'uu ka ribuu kudhan qabuu fi yoyyoma kiraara guddichaatiin si leellisuun dansa'a. **4** Ee Mootii Waan Maraa, hujii teetiin na gammachiitta; ani hujii harka keetiitti gammadee faarfadha. **5** Ee Mootii Waan Maraa, hujii teeti attam attam guddo'; yaadi keeti attam attam gad fagaata! **6** Nami daalleen tana hin beeku; gowwaalle tana hin hubatu. **7** Worri hamaan akka marraa latanulle, worri waan hantuu huju marti daraaranulle, isaan ijumaayyuu hin badan. **8** Ee Mootii Waan Maraa, ati ammoo haga bara baraa ol aana'a. **9** Ee Mootii Waan Maraa, diinoti keeti, dhugumaan diinoti keeti hin badan; worri waan hantuu huju marti hin bittinowan. **10** Ati akka gafarsaa na jabeessitee, zayitiin na muudde. **11** Ilti tiyya injifatama diinota kiyyaa dhaggite; gurri kiyyalle iyya nyaaphota kiyya hamoole'e dhage'e. **12** Nami balchaan akka muka meexxi'i hin oshoba; akka hindheensa Libaanonii hin bangaaqa. **13** Isaan akka muka mana Mootii Waan Maraa keessatti dhaabamanee, badhinna mana Waaqa keennaatiin duraa keessatti hin oshoban. **14** Isaan akka muka dullummaa keessa midhaan buusuu, ka yennaa mara bisille'e hin te'an. **15** Isaan, «Mootiin Waan Maraa sirri'i; inni rassaa ani itti baqadhu; isa keessa hammeenni hin jiru» jedhan.

93 Mootiin Waan Maraa mootii; inni arnya uffate; arnya uffatee jabeennaan hidhate. Biyyi lafaa jabaattee dhaabbatte; isiin ijjumaa hin tachootu. **2** Barcumaan mootummaa'aa keeti durii duriitii jalqabee dhaabbate; ati bara durii duriitii jalqaddee jirta. **3** Ee Mootii Waan Maraa, lagi hedduun ol akka'e; shookkisiisa ifii ol qabate; danbalii shookkisiisa ifille ol kaafate. **4** Shookkisiisa bisaan jabaa heddu'uu caalaa, danbalii abbaaya'aa hunnaamettii caalaa, Mootiin Waan Maraa ka ol-gubbaa jiru hunnaamessa. **5** Ee Mootii Waan Maraa, seerri keeti ka addatame; manni keetille haga bara baraa woyyummaa'an ka miidhage.

94 Ee Mootii Waan Maraa, ati Waaqa haluu bayu; ee Waaqa haluu bayu, ulfinna keeti mudhisi! **2** Ee abbaa mura'aa ka lafa tanaa, ka'! Worra koorameeyyiif waan isaaniif male kenni. **3** Ee Mootii Waan Maraa, worri hamaan haga yoomii firinxixan? Isaan haga yoomii firinxixan? **4** Isaan jechoota koora ifii gad naqan; worri hantuu huju marti ifi jajisaan guutamaneeran. **5** Ee Mootii Waan Maraa, isaan kolbaa teeti butuchan; kolbaa teeti cunqursan. **6** Isaan haadhotii hiyyeessaatii fi alagaa worra lafa teenna keessa le'u ijjeesan; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne qalan. **7** Isaan, «Mootiin Waan Maraa hin dhaggu; Waaqi Yaaqoobii

tana hin hubatu» jedhan. **8** Kolbaa keessaa worri daalleen hubadha'a; isin worri gowwaan yoom qaroolee teetan? **9** Ka gurra dade ifii hin dhage'uu? Ka ila dade ifii hin dhagguu? **10** Ka gosa biyya adda addaa gorsu hin adabuu? Ka ilmaan namaa barsiisu, inni beekkumsa dhabee ree? **11** Mootiin Waan Maraa yaada namaa hin beeka; yaadi namaa akka hafuura baafata tokkocha'a akka te'e inni hin beeka. **12** Ee Mootii Waan Maraa, nami ati gorsitu, ka ati seera keeti barsiittu, attam attam ka gammade. **13** Worra hama'aaf boolli haga qotantutti, ati guyyaa rakkinnaa irraa isa foofachiitta. **14** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii hin gatu; ijoollee ifii hin lakkisu. **15** Muraan deebitee haqa irratti hin hundootti; worri qajeelaan marti haqa gula deeman. **16** Eentu ka'ee worra hamaa naaf ka'ee morma? Eentu worra waan hantuu huju mormiisaaf, golii tiyya dhaabbata? **17** Mootiin Waan Maraa adoo na hin qarqaarre teetee, silaa ani ariitiin du'eera. **18** Yennaa ani, «Miilli kiyya mucucaate» jedhu, ee Mootii Waan Maraa, jaalalli keeti ka bara baraa na utuba. **19** Yennaa yaaddoon gadhaa kiyyatti bacattu, ati na jajabeessitee lubbuu tiyya gammachiitta. **20** Worri seera sababeeffatee maltummaa huju, sooreyyiin hamooleen si woliin jaalota te'uu dande'anii ree? **21** Isaan jiruu worra balchoole'e irratti ka'iisaaf wol qabatan; worra yakkaa hin qannetti du'a muran. **22** Mootiin Waan Maraa kiyya ammoo kushee naaf te'eera; Waaqi kiyya rassaa ani itti baqadhu. **23** Waaqi yakkaa isaaniitiif isaan hin adaba; hammeenna isaaniitiifille isaan hin balleessa; Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna isaan hin balleessa.

95 Kowa'a, Mootii Waan Maraatiif, ilillisaa faarfannaa! Rassaa nu baasu iyyinee leellifannaa! **2** Galataan fuula isaa dura dhikaannuu ti; faaruu leellisaatiin ilillinnuu ti. **3** Mootiin Waan Maraa Waaqa gudda'a; waaqota mara irratti mootii. **4** Qileen lafa jalaa harka isaa keessa jirti; qacceen gaaraalle tama isaa ti. **5** Inni waan isii dadeef, abbaayaan ta isaa ti; lafa godduulle harkuma isaatiitti dade. **6** Kowa'a, gad jennee isa waaqonfannaa! Mootii Waan Maraa ka nu dade duratti jilbiiffannaa! **7** Inni Waaqa keenna waan te'eef, nuuti kolbaa inni bobbaasu, hoolota inni tisu. Adha qoonqoo isaa yoo dhageettane, **8** «Akkuma abbootiin teessan ta durii goomolee Mariiba'aatii fi Maasa'aa keessatti goote, isin mataa jabeeyyii hin te'ina'a. **9** Abbootiin teessan ta durii achitti, waan ani isaanii godhe adoo dhagganeeranu haga na ilaalanee, na aarsane. **10** Ani dhaloota san woggaa afurtama diqadhee, «Isaan worra karaa irraa goreeru; karaa kiyyalle hin beenne» jedhe. **11** Ani tanaaf aaree, «Isaan ijjumaa biyya fooraa tiyyatti hin galanu» jedhee kakadhe» jedhe.

96 Faaruu haareya Mootii Waan Maraatiif faarsa'a; Kolbaan lafa irraa marti Mootii Waan Maraatiif faaruu faarsa'a. **2** Mootii Waan Maraatiif faaruu faarsa'a; maqaa isaa leellisa'a. Guyyuma guyya'an fayyisiisa isaa lassa'a. **3** Gosa biyya adda addaatiif ulfinna isaa, kolbaa maratti hujii isaa ta maade'e lassa'a. **4** Mootiin Waan Maraa guddaa waan te'eef, guddifamee leellifamuu male; waaqota mara caalaa sodaatamuu male; **5** waaqoti gosa biyya adda addaa

marti waaqota dharaa ti; Mootiin Waan Maraa ammoo ka ol-gubbaa dade. **6** Ulfinnii fi arnyii fuula isaa dura, jabeennii fi dansummaan addee woyyittii isaa keessa jiran. **7** Maatiin gosa biyya adda addaa Mootii Waan Maraa leellisaa'a; ulfinnaa fi jabeenna Mootii Waan Maraa leellisaa'a. **8** Ulfinna maqaa isaatiif te'u Mootii Waan Maraatiif dhiheessa'a; kennansa fida'aatii gara badhinna mana isaa kowa'a. **9** Dansummaa woyyummaa isaatiif Mootii Waan Maraa waaqonfadha'a; nami lafa irraa marti fuula isaa duratti holladha'a. **10** Gosa biyya adda addaa maraan, «Mootiin Waan Maraa mootii'! Biyyi lafaa jabaattee dhaabanteerti; isiin ijjumaa hin tachootu; inni kolbaa maraaf wol qixxee mura» jedha'a. **11** Ol-gubbaan gammadduu ti; lattiille firinxixxuu ti; abbaaya'aa fi wonni isii keessalle shookkittuu ti. **12** Fichaa'aa fi wonni isa keessaa marti gammadduu ti; achiin duuba muki badda'aa marti illilisaa hin faarsan. **13** Mootiin Waan Maraa waan dhufuuf, fuula isaa duratti illilisaa faarsan; inni lafatti muriisaaf hin dhufa. Biyya lafaatiitti balchumma'aan, kolbaa maratti dhuga'aan hin mura.

97 Mootiin Waan Maraa mootii'! Latti gammadduu ti; isin worri oddoola abbaaya'aa keessa jirtanulle gammada'a. **2** Duumensii fi dukkanti dimmi isa marsaneeran; balchumma'aa fi haqi hundee mootummaa isaa ti. **3** Ibiddi dura isaa ideemaa, diinota isa marsaneeranu mara guba. **4** Balaqqeettiin isaa biyya lafaa issiti; lattiille dhaggitee rommiti. **5** Mootii Waan Maraa ka lafa duudi'ii duratti, gaarri akka gaga'aa hin baqa. **6** Ol-gubbaan balchummaa isaa lassiti; kolbaan martille ulfinna isaa dhaggiti. **7** Worri fakkii waaqonfatu, ka waaqota dharaa gatii hin qanneen kooru marti hin fokkifatan; waaqoti marti isaaif jilbiiffatan. **8** Ee Mootii Waan Maraa, marroo muraa teetii worri Xiyoonii dhage'anee hin gammadan; kolbaan Yihuda'aalle hin illiitti. **9** Ee Mootii Waan Maraa, ati lafa mara irratti Ol Aana'a; ati waaqota mara caalta. **10** Worri Mootii Waan Maraa jaalatu, waan hantuu jibbuu ti; inni lubbuu worra addatama'aa waan eeguuf, harka worra hamaaleyyi'ii jalaa isaan hin baasa. **11** Ifi worra balcha'aaf, gammaddi worra qajeela'aaf baya. **12** Isin balchooti Mootii Waan Maraatiin gammada'a; maqaa isaa woyyicha leellisaa'a.

98 Inni hujii maade'ee waan hujeef, faaruu haareya Mootii Waan Maraatiif faarsa'a; inni harka ifii middichaa fi irree ifii woyyitti'in injifateera. **2** Mootiin Waan Maraa fayyisiisa ifii akka beekkamu godheera; balchummaa ifiille gosa biyya adda addaatiitti mudhiseera. **3** Inni jaalala ifii ka bara baraatiif fi addatamummaa ifii mana Israa'eliitiif yaadateera; worri qaccee lafaa jiru marti fayyisiisa Waaqa keennaa dhaggaaneeran. **4** Kolbaan lafa irraa marti Mootii Waan Maraatiif illilisaa'a; gammadaa fi faaru'uun isa leellisaa'a. **5** Qoonqoo kiraara guddichaa'tiin kiraaraa guddichaa fi faaru'uun Mootii Waan Maraa leellisaa'a. **6** Tultullaa'aa fi tultullaa gaafa hoole'ee afuufaa, Mootii Waan Maraa mooticha duratti illilisaa'a. **7** Abbaaya'aa fi wonni isii keessaa marti, biyyi lafaatiif fi wonni isii keessa le'u marti shookkisanuu ti. **8** Lagooti harka dhowanuu ti; gaaroti adduma tokko illisanuu ti. **9** Mootiin Waan Maraa kolbaa

lafaatiitti muriisaaf waan dhufuuf, isa duratti faarfatanuu ti. Inni biyya lafaatiitti balchumma'aan, kolbaa maratti haqaan hin mura.

99 Mootiin Waan Maraa mootii'; gosi biyya adda addaa hollattuu ti! Inni barcummaa mootumma'aa irra odduu dada ol-gubba'aa ta koola qaddu te'eera; lattiille tachootuu ti. **2** Mootiin Waan Maraa Xiyoone keessatti gudda'a; inni gosa biyya adda addaa irratti ol aana'a. **3** Maqaa keeti gudda'aa fi sodaatamaa leellisanuu ti. Inni woyyu'u! **4** Ati mootichi hunnaamessa; ati haqa jaalata; waan sirrii te'e hundeessiteerta; Israa'el keessatti haqaa fi balchummaa hujjeerta. **5** Mootii Waan Maraa Waaqa keenna saada'a; miila isaa jalatti sagada'a! Inni woyyu'u! **6** Hayyoota isaa keessaa gariin Muuse'ee fi Aaron; worra maqaa isaa waame keessaa tokkochi Saamu'el; isaan maqaa Mootii Waan Maraa waammatane; innille isaaniif deebii kenne. **7** Inni utubaa duumensaa keessaa isaanitti dubbate; isaanille qajeelfamaa fi seerata inni isaaniif kenne eegatane. **8** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, ati deebii isaaniif kennite; cubbuu isaaniitiif haluu isaan baatulle, ati Waaqa araaraa isaaniif teeteerta. **9** Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna woyyuu waan te'eef, isa saada'a; gaara isaa woyyicha irratti isa waaqonfadha'a.

100 Kolbaan lafa irraa marti, Mootii Waan Maraatiif illilisaa'a. **2** Mootii Waan Maraa gammadaan tajaajila'a; gammadaan faarfataa fuula isaa dura dhikaadha'a. **3** Mootiin Waan Maraa akka Waaqa te'e beeka'a; ka nu dade isa; nuutille ka isaa ti; nuuti kolbaa isaa ti; hoolota inni tiffatu. **4** Galateeffataa gara karra isaa, leellifataa gara badhinna mana isaa duraa seenaa'a; isa galateeffataa, maqaa isaa leellisaa'a. **5** Mootiin Waan Maraa dansaa waan te'eef, jaalalli isaa ka bara baraa haga bara baraa, addatamummaan isaalle dhalootaa haga dhalootaa ti.

101 Ani marroo jaalala keeti ka bara baraatiif fi marroo muraa haqaa teetii hin faarfadha; ee Mootii Waan Maraa faaruu leellisaa sii hin faarsa. **2** Ani jiruu komii hin qanne le'a. Ati yoom gara kiyya dhutta? Ani mana kiyya keessa komii malee ideema. **3** Ani waan hantuu ila tiyya dura hin keyadhu; ani hujii worra Waaqa irraa goree hin jibba; isiin natti hin maxxantu. **4** Namooti yaada micciiramaa qabanu na irraa fagaatanuu ti; ani waan hantuu woliin tokkummaa hin qabu. **5** Nama ollaa ifii dhossa'aan hamatu, hin balleessa; nama nama tuffatuu fi nama kooruuf ani hin ossadhu. **6** Akka isaan na woliin le'anuuf, ilti tiyya gara worra addatamaa lafa tana keessa jiranuu hin ilaalti. Nami karaa komii hin qanne ideemu inni na hin tajaajila. **7** Nami nama sobu mana kiyya keessa hin le'u; nami dhara dubbatu na dura hin dhaabbatu. **8** Ani guyyuma guyya'aan worra hamaa lafa tana keessa jiranu hin balleessa; worra hantuu huju mara qachaa Mootii Waan Maraa keessaa hin balleessa.

102 Ee Mootii Waan Maraa, daadimata kiyya naaf dhage'i; iyyi tiyyalle gara keeti dhuttuu ti. **2** Guyyaa

rakkinna kiyyaa, fuula keeti na hin dhoffatin; gurra keeti gara kiyya deebifadhu; yennaa ani si waamu, ariifadhuu deebii naaf kenni. **3** Barri jiruu tiyyaa akka aaraa dabariisatti jira; lafeen tiyya akka barbada ibiddaa gubatiisatti jirti. **4** Gadhaan kiyya madowee akka marraa waan qooreef, sagalee nyaatiisa dadhabe. **5** Qoonqoo ol qabadhee waan aaduuf, lafeen tiyya gogaa kiyiyatti maxxante. **6** Ani akka huummoo goomolee keessaa, akka urunguu waan diigame oddu'uu te'e. **7** Hirriiba malee irkadhee bula; ani akka sinbirree qofi-galeettii guutuu manaa irra jirtuu ti. **8** Guyyaa mara diinoti kiyya natti murgan; worri natti cooru maqaa kiyya maqaa abaarsaa godhatan. **9** Ani daadhaa akka sagalee'ee nyaadhe; imimmaan waan unu woliin wolitti makadhe. **10** Mufii teeti guddoo irraa ta kaate, ati ol na fuutee gad na gatte. **11** Barri jiruu tiyyaa akka gaaddisa galgalaa dabara; ani akka marraa qoora. **12** Ee Mootii Waan Maraa, ati haga bara baraa barcumaa mootumma'aa keeti irra teetta; maqaan keeti dhalootaa haga dhalootaattii hin jiraata. **13** Yennaan ati is'iif gadhaa laattu amma waan dhutteef, ati hin kaata; Xiyoan hin mararta; yennaan murtootte dhutteerti. **14** Tajaajiltooti teeti dhakoota is'iituu hin jaalatan; bututaa is'i'i ka diigameefuu gadhaa laafan. **15** Gosi biyya adda addaa maqaa Mootii Waan Maraa, moototi lafaa marti ulfinna isaa hin sodaatan. **16** Mootiin Waan Maraa Xiyoan deebisee hin ijaara; inni ulfinna ifitiin hin mudhata. **17** Inni daadimata worra deegaa hin dhage'a; gaaffii isaanille hin tuffatu. **18** Kolbaan amma hin dhalatin akka Mootii Waan Maraa leellittu, wonni kun dhaloota dhufuuf barreeffantuu ti. **19** Mootiin Waan Maraa addee woyyittii gubba'aa irraa gad ilaale; ol-gubbaa tee'ee lafa ilaale. **20** Inni aadiisa worra hidhameeruu dhage'e; worra duuti itti murante bilisa baase. **21** Tanaaf maqaan Mootii Waan Maraa Xiyoan keessatti, leellifamiisii isaa Yerusaalem keessatti laffama. **22** Tunille yennaa gosi biyya adda addaati fi mootummooti Mootii Waan Maraa waaqonfatiisaaf wolitti qabamanu teeti. **23** Adoo ani dargaggeessaatuu inni jabeenna kiyya casseera; bara jiruu tiyyalle gabaasseera. **24** Maarre ani, «Ee Waaqa, ka barri keeti dhalootaa gara dhalootaattii dabaru, wodhakkaa bara jiruu tiyyaattii na hin fudhatin» jedhe. **25** Dur ati lafa dadde; ol-gubbaalle hujji harka keetii ti. **26** Isaan hin badan; ati ammoo hin leeta; isaan akka waya'aa hin dullooman; ati akka uffanaa isaan hin jijjiirta; isaanille hin gataman. **27** Ati ammoo yennaa mara sanuma; barri keetiille dhuma hin qabu. **28** Ijoolleen tajaajiltoota teetii nageyaan hin le'an; sanyiin isaanille fuula keeti dura jabaatanee hin le'an.

103 Ee lubbuu tiyya Mootii Waan Maraa leellisi; keessi kiyya duudiin maqaa isaa woyyicha leellisi. **2** Ee lubbuu tiyya Mootii Waan Maraa leellisi; waan dansaa inni godhe mara hin dedhin. **3** Ka cubbuu teeti mara si'iif araaramu, ka dhukkuba keeti mara fayyisu, **4** ka jiruu teeti awwaalamuu irraa wodu, ka jaalala bara baraattii fi marartii sii kennu, **5** dargaggummaan teeti akka risa'aa akka haareffantu, ka jiruu teeti waan dansa'aan quussu isa. **6** Mootiin Waan Maraa worra cunqurfame maraaf, balchumma'aa fi haqaan hujja. **7** Inni karaa ifii Muuse'etti,

hujji ifii kolbaa Israa'eliitti beessise. **8** Mootiin Waan Maraa mararti'ii fi araaraan ka guutame, ka aari'if hin ariifannee fi ka jaalala guddaa qabu. **9** Inni yennaa mara yakkaa teenna hin laakkowu; haga bara baraa aari'ii hin turu. **10** Inni akka cubbuu teennaattii nu irratti hin haju; akka yakkaa teennaattii gatii nu'uuf hin kaffalle. **11** Akkuma ol-gubbaan lafa irraa ol fagaattu, worra isa sodaatuuf jaalalli isaa ka bara baraa akka malee gudda'a. **12** Akkuma garri aduun baatu gara aduun seentu irraa fagaatu, inni cubbuu teenna nu irraa fageessa. **13** Akkuma abbaan ijoollee ifitiif gadhaa laafu, maarre Mootiin Waan Maraa worra isa sodaatuuf gadhaa laafa. **14** Inni attam akka nuuti dadanne waan beekuuf, biyyee akka teene hin qaabata. **15** Barri jiruu namaa akkuma marraa ti; akkuma daraaraa badda'aa hin daraara. **16** Yennaa qilleensi dhowu daraaraan hin bada; addeen isaalle deebi'ee hin beekkamu. **17** Jaalalli bara baraa ka Mootii Waan Maraa ammoo bara baraa haga bara baraattii, worra isa sodaatu woliin hin jiraata; balchummaan isaalle ijoollee ijoollee isaa woliin hin jiraatti. **18** Kunille worra gondoosoo isaa eegatanuu fi worra ajaja isaa muummessiisaaf qaabatanuuf te'a. **19** Mootiin Waan Maraa barcumaa mootummaa ifii ol-gubbaa keessatti jabeessee dhaabbateera; mootummaan isaa waan mara bulchiti. **20** Isin ergantooti Waaqaa, worri jajannooti jajjabooti ka jecha isaatiif ajajantanees waan inni jedhu gootanu Mootii Waan Maraa leellisa'a. **21** Isin loltooti ol-gubba'aa marti, tajaajiltooti isaa worri fedhii isaa muummessitanu Mootii Waan Maraa leellisa'a. **22** Wonni inni dade marti, mootummaa isaa keessa addee jirtanu maratti Mootii Waan Maraa leellisa'a. Ee lubbuu tiyya Mootii Waan Maraa leellisi.

104 Ee lubbuu tiyya, Mootii Waan Maraa leellisi. Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, ati attam attam gudda'a! Ulfinnaa fi arnya uffatteerta. **2** Ati ifa akka waya'aa ifitti maratte; ol-gubbaa akka dunkaani'ii diriirsite. **3** Ati utubaa mana keeti bisaan ol-gubba'aa irra dhaabbachiitte; duumensa garreettaa fardaan harkifamu godhatte; koola qilleensaa irra teettee gulutte. **4** Ati qilleensa ergamaa keeti, bob'e'a ibiddaa tajaajilaa keeti godhatte. **5** Akka isiin ijjumaa hin raafanne, ati lafa hundee is'i'i irratti dhaabbachiitte. **6** Abbaayaa akka waya'aa lafatti uffitte; bisaan gaarota golle. **7** Yennaa ati xixxe, bisaan baqate; qoonqoo mandiiisu'uu teeti yennaa dhage'e dheete. **8** Gaarota gubbaa dhangala'ee, gad dhooqa keessa, gara addee ati isaaf qopheessitee dhaqe. **9** Akka deebi'ee lafa hin golline, meessaa inni dande'ee hin dabarre, ati isaaf goote. **10** Ati maddi dhooqa keessa akka yaa'u goote; isaan koobota wodhakkaa yaa'an. **11** Bineensoti isaan unan; harreen diidaalle untee dheebuu baati. **12** Sinbirrooti bisaan san birratti mara ijaarratan; isaan dameelee oddu'uu wocan. **13** Gubbaa irraa bokkeyaan gaarota bisaan obaatta; lattille waan ati hujjeen guutanti. **14** Marri hori'if akka latu, namaaifille sagalee waan te'uuf, lafa irraa midhaan akka latu goota. **15** Woyyiin gadhaa namaa akka gammachiittu, zayitiin fuula namaa akka cululussitu, sagaleen akka nama jabeessitu goota. **16** Mukooti Mootii Waan Maraa birbirsooti

Libaanonii, ka inni dhaabe bisaan guddaa dhaggatan. **17** Sinbirrooti isaan keessatti mana ijaarratan; qonga'an birbira irratti hin gala. **18** Gaaroti dhedheeraan ka goda'aa ti; holli rassa'aa lafa osoleen itti baqattu. **19** Ji'a yennaa akka gargar baasuuf dadde; aduulle yennaa seensuma ifii hin beetti. **20** Ati dukkana dadde; isiin halkan teeti; yennaa san bineensoti badda'aa luuxanee bayan. **21** Neenqoti dardarooti adamo'oof dhangaa dhowan; sagalee ifii Waaqa irraa barbaadatan. **22** Yennaa aduun baatu, deebi'anee mandhee ifii keessa ciisan. **23** Achiin duuba nami gara hujji ifii bayee, haga galgalaattii hujji ifii huja. **24** Ee Mootii Waan Maraa, hujjiin teeti attam attam baca'a! Ati isaan mara qarumma'aan daddeerta; latti waan ati daddeen guutanteerti. **25** Kunoo, abbaayaan guddittiin guddo'oo fi badhoon achi jirti; bineensi didiqa'aa fi gugurdaan, wonni lubbuu qabu bindillaan achi keessa jiran. **26** Abbaayaa san irraa hobolooti gugurdoon hin ideeman; bineensi naacha fakkaatu, ka «Lewaataan» jedhamu achi keessa taphata. **27** Sagalee yenna'aan akka isaanii kennitu, isaan kun marti si eeggatan. **28** Yennaa ati isaanii kennitu, isaan wolitti qabatan; yennaa ati harka keeti isaanii diriirsitu, isaan waan dansaa hin quufan. **29** Yennaa ati isaan irraa garagaltu, isaan guddoo sodaatan; yennaa ati hafuura isaanii isaan keessaa fudhatu, isaan hin du'an; gara biyye'ee hin deebi'an. **30** Yennaa ati hafuura keeti itti baafatu, isaan hin dadaman; ati lafa deebitee haareya goota. **31** Ulfinni Mootii Waan Maraa haga bara baraa jiraatuu ti; Mootiin Waan Maraa hujji ifiitiin gammaduu ti. **32** Inni ilaalchaan ka lafa rommisiisu; tuqisaan gaara keessaa ka aara baasu. **33** Ani bara jiruu tiyyaa mara Mootii Waan Maraatiif hin faarsa; ani haga jiru mara Waaqa kiyya faaru'uun hin leellisa. **34** Yaadi gadhaa kiyyaa isa gammachiisuu ti; ani Mootii Waan Maraatiif hin gammada. **35** Cubbaaleyyiin lafa irraa badanuu ti; hamaaleyyiin haganaa achi hin jiraatin. Ee lubbuu tiyya Mootii Waan Maraa leellisi; Mootii Waan Maraa leellisa'a.

105 Mootii Waan Maraa galateeffadha'a; maqaa isaa waammadha'a; waan inni huje gosa biyya adda addaa oddu'utti beessisa'a. **2** Isa faarfadha'a; faaru'uun isa leellisa'a. Waan bilbaasa inni huje mara odeessa'a. **3** Maqaa isaa woyyichaan ifi jaja'a; gadhaan worra Mootii Waan Maraa barbaaduu gammadee firinxixuu ti. **4** Mootii Waan Maraatiif fi jabeenna isaa barbaada'a; yennaa mara fuula isaa barbaada'a. **5** Hujji baasaa ta inni huje, bilbaasota, muraa inni kennelle qaabadha'a; **6** Isin ijoolleen Abrahaamii tajaajilaa isaa, isin ilmaan Yaaqoobii worri isaaf filatantane tana qaabadha'a. **7** Inni Mootii Waan Maraa Waaqa keenaa; inni biyya lafaa duudi'itti mura. **8** Inni gondoorroo ifii haga bara baraa, jecha ifii ka ajaje haga dhaloota kumaattii hin dedhu. **9** Inni gondoorroo Abrahaam woliin gondoore, kakuu Yisihaqiif kakate hin dedhu. **10** Tun Yaaqoobiif Seerata, Israa'eliif gondoorroo bara baraa akka teetuuf jabeessee, **11** Mootiin Waan Maraa, «Qooda ati dhaaltu akka teetu, ani lafa Kana'aanii si'if hin kenna» jedhe. **12** Yennaa san laakkossi kolbaa Waaqaa hin bacanne; isaan laakkossaan worra diqqaa, biyya ormaattii galee, **13** gosa biyya tokkoo irraa gara gosa biyya tokkoo, mootummaa tokko irraa gara

kolbaa dhibii'ii asii fi achi worra daaqaa ture. **14** Mootiin Waan Maraa ammoo nami tokkolle akka isaan cunqursu hin goone; inni isaaniiif jedhee mootota xixee, **15** «Worra ani muudadhe hin tuqina'a; raagota tiyya hin miidhina'a» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa lafa irratti beela buuse; sagalee isaanii mara balleesse. **17** Ammoo inni namicha tokko ka garbicha te'ee gurgurame, Yoseef isaaniiin dura erge. **18** Isaan wodaroo sibiilaa miila isaattiti keyanee, wodaroo sibiilaatiin hidhane. **19** Wonni Yoseef dursee dubbate haga muummottutti, jechi Mootii Waan Maraa haga isa ilaale. **20** Mootichi biyya Gibxi'ii ka gosa biyya adda addaa bulchu, nama ergee isa hiikiisee, bilisa isa baase. **21** Inni mana ifii irratti gootaa, qabeenna ifii mara irratti bulchaa isa godhate. **22** Qondaaltota mootichaa akka fedhe akka gorsu, gorsitoota mootichaalle qarummaa akka barsisu godhe. **23** Achiin duuba Israa'el gara biyya Gibxi'ii dhaqee, maatiin Yaaqoobii biyya Kaamiititti alagaa teete. **24** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii baceessee, diinota isaanii caalaa isaan jabeesse. **25** Worri Gibxi'ii akka kolbaa isaa jibbitu, tajaajiltota isaattiti mala akka dhoottu godhe. **26** Achiin duuba inni tajaajilaa ifii Muuse'ee fi Aaronii ifii filate erge. **27** Isaan beessisa bilbaasa isaa worra Gibxi'ii oddu'utti, waan maade'ee lafa kaamii keessatti hujane. **28** Mootiin Waan Maraa dukkana ergee lafa dukkaneessee; worri Gibxi'ii ammoo waan inni jedhe mormane. **29** Inni bisaan isaanii gara dhiigaa jijjiiree, qurxummii isaanille akka du'anu godhe. **30** Biyya isaanii, kolloon moototaalle adoo hin hafin raachi keessa guute. **31** Mootiin Waan Maraa dubbannaan faachii fi bookeen biyya isaanii duudii keessa dhufane. **32** Bokkeya isaanii bokkeya dhaka'aa godhee, lafa isaanii maratti mandiiisuu buuse. **33** Woynii isaaniiitti fi harruu isaanii balleessee, muka lafa isaanii butuche. **34** Inni dubbannaan awwaanisii, korophiis laakkowanee hin dandeenne dhufane. **35** Isaan waan bisilee lafa isaanii keessaa mara, midhaan lafa isaanille nyaatane. **36** Mootiin Waan Maraa biyya Gibxi'ii keessaa angafa te'ee ka dhalate mara, ilma isaanii angaficha mara ijeese. **37** Achiin duuba inni Israa'elooti meeti'ii fi worqii fudhatanee akka bayanu godhe; gosa isaanii keessaa tokkolle nami duubatti hafe hin jiru. **38** Worri Gibxi'ii guddoo waan isaan sodaataneef, yennaa Israa'elooti bayanu gammadane. **39** Mootiin Waan Maraa akka golla'aa duumensa diriirsee, halkan ifa akka isaanii kennu ibidda isaaniiif qopheesse. **40** Isaan gaafannaan inni barbadi-kille isaaniiif fide; ol-gubbaa irraa sagalee isaanii kennee isaan quusse. **41** Inni rassaa dhoossee, bisaan keessaa lola'ee, akka lagaa goomolee keessa yaa'e. **42** Inni addii ifii woyyittii, tajaajilaa ifi Abrahaamiif kenne qaabate. **43** Inni kolbaa ifii gammadaan, worra isaaf filame ililleetti'ii akka bayanu godhe. **44** Inni lafa gosa biyya adda addaa isaaniiif kenne; maarre isaan lafa worri dhibiin itti elowe fudhatane. **45** Tunille akka isaan seerata isaati fi seera isaa eegatanuuf teete. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

106 Mootii Waan Maraa leellisa'a! Inni dansaa waan te'eef, haga bara baraa kolbaa waan jaalatuuf, Mootii Waan Maraa galateessa'a! **2** Hujji gugurdoo Mootii Waan Maraa eentu lallabee dande'a? Yookiin leellisa

isaa mara eentu lassee dande'a? **3** Worri haqa eegu, worri yennaa mara balchumma'aan huju ka gammade. **4** Ee Mootii Waan Maraa, yennaa kolbaa teetiif waan dansaa gootu na qaabadhu; yennaa isaan baachu analle qarqaar. **5** Duroomiisa worra si'iif filamee akka dhaggu, gammadiisa kolbaa teetiitiin akka gammadu, kolbaa teeti woliin akka si leellisuu na godhi. **6** Akkuma abbootii teennaa nuutille cubbuu hunyaarra; balleessineerra; waan hantuulle gooneerra. **7** Abbootiin teenna yennaa biyya Gibxi'i jirtu, hujii teeti ta baasaa hin hubanne; gadhi-laafummaa teeti hin qaabanne; isaan abbaayaa diintuu biratti si irratti ka'ane. **8** Te'uu malee, Mootiin Waan Maraa hunna ifii jadduu mudhisiisaaf, maqaa ifitiif jedhee isaan baase. **9** Inni abbaayaa diintuu xixee, isiille godde; inni qilee keessa akka goomolee keessaa isaan sooresse. **10** Inni harka nyaapha isaanii keessaa isaan baasee, harka diinota isaanii keessaa isaan wode. **11** Bisaan diinota isaanii irra garagale; isaan keessaa tokkole hin hanne. **12** Achiin duuba kolbaan jecha isaa dhugeeffate; faaruu leelisa'aa faarsane. **13** Te'uu malee, isaan yoosuma waan inni huje dedhane; gorsa isaalle hin eeganne. **14** Isaan gammoojjii keessatti sagalee dharra'ane; goomolee keessatti Waaqa haga ilaalane. **15** Inni waan isaan gaafatane isaaniif kenne; ammoo dhukkuba isaan golgoleessu itti fide. **16** Isaan addee quttumaa san keessatti Muuse'ee fi woyyicha Mootii Waan Maraa Aaron hinaafane. **17** Latti gargar baqaxxee Daataan liqinsitee, waa'eeloota Abiiraamiille'etti cufante. **18** Worra isaan hordofu oddu'utti ibiddi gabbate; bobe'i ibidda sanii worra hamaaleyyii muxuqi godhe. **19** Isaan gaara Horeebiitti jabbii hujanee, waaqa dharaa san waaqonfatane. **20** Isaan Waaqa ulfaataa ifii, fakkii horii marra dheeduutiin jijjiirane. **21** Isaan Waaqa isaan baase, ka biyya Gibxi'i keessatti waan gugurdoo huje, **22** hujii bilbaasaa ta inni biyya Kaamii keessatti huje, waan maade'ee ta inni abbaayaa diintuu biratti huje dedhane. **23** Maarre Waaqi silaa isaan hin balleessa jedheeraayyu; Muuseen inni filate sun ammoo, mufii isaa ta isaan balleessitu isaan irraa deebisiisaaf, odduu seenee fuula isaa dura dhaabbate. **24** Achiin duuba isaan lafa dansaa Kana'aanii san tuffatane, addii Waaqi isaaniif kenne hin dhugeeffanne. **25** Isaan dunkaanii ifii keessatti gungumane; Mootii Waan Maraatiifille hin ajajanne. **26** Tanaaf inni harka ol fudhatee, goomolee keessatti akka isaan du'anu kakatee, **27** sanyiin isaanii gosa biyya adda addaa oddu'utti akka duutu, lafa mara keessa isaan bittinneesse. **28** Isaan waaqa, «Ba'aal Phe'or» jedhamu waaqonfatiisaa qabamanee, ciincaa waaqota lubbuu hin qanneef dhikaatelle nyaatane. **29** Isaan hujii ifitiin Mootii Waan Maraa tuttuqanee aarsanee, odduu ifitiitti balaa buusane. **30** Fiinehaas ammoo ka'ee worra yakkaa huje adabee, balaan sun dhaabbate. **31** Wonni inni tolche sun dhalootaa haga dhalootaatiitti, yennaa mara akka balchumma'aatiitti isaa laakkowatante. **32** Bisaan Mariiba'aa biratti isaan Mootii Waan Maraa aarsane; sababa waan isaan hujaneetiif Muuseen rakkate. **33** Isaan akka malee waan Muusee aarsaneeraanuuf, inni dubbii dubbii hin teene dubbate. **34** Akka Mootiin Waan

Maraa isaan ajajetti, isaan gosa biyya adda addaa hin balleessine. **35** Ammoo gosa biyya adda addaa woliin makamanee, aadaa isaanii baratane. **36** Isaan waaqota dharaa, ka tiyyoo isaanitti te'ee waaqonfatane. **37** Isaan ilmaan ifitiitti fi ijoollee durraa ta ifii durriisotaaf ciincessane. **38** Isaan waaqota dharaa ka worra Kana'aaniitiif, dhiiga ilmaan ifitiitti aaree bobe'ee, isaan diqate. **39** Akkasiin isaan hujii ifitiin battowanee, akka gaarayyeeffattootaa Waaqaaf addatamummaa dhabane. **40** Tanaaf Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiitti aaree bobe'ee, isaan diqate. **41** Inni harka gosa biyya adda addaatiitti dabarsee isaan kennee, diinoti isaanii bulchitoota isaanii te'ane. **42** Diinoti isaanii isaan cunqursanee, isaan baallii isaanii jala galane. **43** Inni yennaa hedduu isaan baase; isaan ammoo finqilisatti jabaatane, yakkaa ifitiin salphatane. **44** Te'uu malee, yennaa iyya isaanii dhage'e, inni rakkinna isaanii ilaale. **45** Isaaniif jedhee inni gondoaroo ifii qaabate; sababa jaalala guddaa ifitiitti isaanii naye. **46** Worri isaan booji'e marti, akka isaaniif nayanu godhe. **47** Nuuti maqaa keeti woyyicha akka galateeffannuuf, si leellisiisaan akka ulfinna sii kenninuuf, ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, ati nu baasi; gosa biyya adda addaa keessaa wolitti nu qabi. **48** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii bara baraa haga bara baraa leellifamuu ti; kolbaan marti «Ameen» jettuu ti. Mootii Waan Maraa leellis'a.

107 Mootiin Waan Maraa dansaa waan te'eef, inni haga bara baraa kolbaa waan jaalatuuf, isa galateeffadha'a. **2** Worri Mootiin Waan Maraa wode, ka inni harka diinaa jalaa wode, **3** ka inni lafa karaa aduun baatuu fi seentu irraa, kaabaa fi kibba irraa wolitti qabe, isa galateeffadha'a. **4** Worri gariin goomolee duwwaa lafa womaa keessa hin jirre keessa daaqane; karaa gara qachaa keessa qubatanu isaan geessu irraa miliqane. **5** Isaan beelotaanee dheebotane; addiille kutatane. **6** Achiin duuba isaan rakkinna ifii keessatti gara Mootii Waan Maraa iyyane; innille rakkinna guddaa isaanii jalaa isaan baase. **7** Inni gara qachaa isaan keessa qubatanuu, karaa qajeelaa irra isaan sooresse. **8** Jaalala isaa ka bara baraatiif, waan bilbaasaa ka inni ilmaan namaatiif godheef, isaan Mootii Waan Maraa galateeffatanuu ti. **9** Inni worra dheebote dheebuu baasa; worra beelotelle waan dansa'aan quussa. **10** Worri gariin dukkanaa fi dimma keessa, wodaroo sibiilaatiin hidhamanee le'ane. **11** Sababille isaan jecha Waaqa mormanee, gorsa Waaqa Ol Aana'aa tuffatane. **12** Maarre inni hujii dadhassiitu'uun gad isaan qabe; isaan gad jigane; ka isaan qarqaarulle hin jiru. **13** Achiin duuba isaan rakkinna ifii keessatti gara Mootii Waan Maraa iyyane; innille rakkinna guddaa isaanii jalaa isaan baase. **14** Inni dukkanaa fi dimma keessaa isaan baasee, wodaroo sibiilaa ta ittiin hidhamane kukkute. **15** Jaalala isaa ka bara baraatiif, waan bilbaasaa ka inni ilmaan namaatiif godheef, isaan Mootii Waan Maraa galateeffatanuu ti. **16** Inni balbala sageettu'uu caccasse; danqaraa sibiilaa adda lamatti qurxe. **17** Worri gariin karaa cubbu'uu waan deemaneeff gowwoomanee, sababa yakkaa ifitiifille farrane. **18** Isaan sagalee mara

diqatane, du'isa geyane. **19** Achiin duuba isaan rakkinna ifii keessatti gara Mootii Waan Maraa iyyane; innille rakkinna guddaa isaanii jalaa isaan baase. **20** Inni jecha ifii ergee isaan fayyise; du'isa irraa isaan hambure. **21** Jaalala isaa ka bara baraatiif, waan bilbaasaa ka inni ilmaan namaatii godheef, isaan Mootii Waan Maraa galateeffatanuu ti. **22** Ciincaa galataa dhiheessanuu ti; faaruu gammadaatiin hujii isaa odeessanuu ti. **23** Worri gariin hobolootaan abbaayaa irra deemaa, bisaan guddaa irra daldalatan. **24** Isaan waan Mootiin Waan Maraa godhu, bilbaasa inni qilee abbaayaa gudditti'ii keessatti hujii dhaggane. **25** Inni ajajee, hobonbolattii danbali abbaaya'aa ol fuutu kaase. **26** Isaan gara ol-gubba'aa ol ka'ane gara qile'ee gad bu'ane; rakkinna keessalle'etti addii kutatane. **27** Isaan akka nama machowee loolowanee tintimane; waan godhanulle wollaalane. **28** Achiin duuba isaan rakkinna ifii keessatti gara Mootii Waan Maraa iyyane; innille rakkinna isaanii keessaa isaan baase. **29** Inni hobonbolattii sarmisiisee, danbaliille cadhi godhe. **30** Isaan danbaliin waan cadhitteef gammadane, innille gara buufata hoboloo gudditti'ii ta isaan bira geyisaaf fedhanee isaan geesse. **31** Jaalala isaa ka bara baraatiif, waan bilbaasaa ka inni ilmaan namaatii godheef, isaan Mootii Waan Maraa galateeffatanuu ti. **32** Isaan wolde'a kolba'aa keessatti isa saadanuu ti; yaa'ii maanguddoo keessalle'etti isa leellisannu ti. **33** Inni laga gara goomole'ee, madda bisaanii gara lafa goddduu'uu jijjiire. **34** Sababa worra hamoolee isii irra le'utiif, lafa midhaan baachu, akka lafa booqee sooddaa ta midhaan hin baanyee godhe. **35** Inni goomolee gara baleessa bisaanii, lafa godduulle gara madda bisaanii jijjiire. **36** Inni worri beelowaan akka achi qubatanu godhe; isaanille qachaa keessa le'anu ijaarratane. **37** Isaan ficha'atti midhaan facaafatane, muka woyyii dhaabbatane; midhaan bacaalle galfatane. **38** Waaqi isaan eebbisee, isaan ijoollee bacaa horane; horiin isaanille akka diqqaatu hin goone. **39** Yennaa isaan cunqurfamiisaan, rakkatiisaa fi gaddiisaan gad qabamane, laakkossi isaanii diqqaate. **40** Inni qondaaltotatti salphinna fidee, goomolee daandii hin qanne keessa akka daaqaanu godhe. **41** Inni ammoo worra hiyyeeyyii farra keessaa baasee, maatii isaanii akka hoole'ee akka horanu godhe. **42** Worri qajeelaan waan kana dhagganee gammadan; worri hamaan ammoo afaan ifii qabatan. **43** Worri qaroleen waan kana hubatanuu ti; jaalala bara baraa ka Mootii Waan Maraa qalbeeffatanuu ti.

108 Ee Waaqa, gadhaan kiyya hin mamu; ani gadhaa tokkochoan, meya faaru'uu ka adda addaatiin hin faarfadha! **2** Ee kiraara guddicha, ee maseenqo'o dammaqa'a! Anille boruu hin dayyaasa. **3** Ee Mootii Waan Maraa, ani gosa biyya adda addaa oddu'utti si galateeffadha. Ani gosa biyya adda addaa oddu'utti faaru'un si leellisaa. **4** Jaalalli keeti ka bara baraa guddaa waan te'eef, akka ol-gubba'aa ol fagaata; addatamummaan teeti duumensa dhaqqaddi. **5** Ee Waaqa, ol-gubba'aan gubba'atti saadami; ulfinni keeti lafa duudii irratti te'uu ti. **6** Kolbaan ati jaalatu akka baatu, hunna teetiin nu baasi; daadimata keennaafille deebii kenni. **7** Waaqi addee woyyittii ifii

keessaa, «Ani injifadhee, lafa, «Sheekem» jedhantu hin hira; dhooqa Suukootii kolbaa tiyyaaf hin qooda. **8** Latti Giil'aadii tiyya; latti Minaase'eelle tiyya; Efreem gullee tiyya ta sibiilaa ti; Yihudaan ulee tiyya ta bokku'uu ti. **9** Mo'aab gabataa kiyya ka itti dhiqataa ti; Edoom kiyya akka te'e mirkaneessiisaaf, kophee tiyya irratti hin qolaansa; Filisxeemota irratti injifanno'oon ililisa» jedheera. **10** Gara qachaa guddicha dalleya dhaka'atiin marfamee eentu na fida ree? Akka loluuf gara Edoomii eentu na geessa ree? **11** Ee Waaqa, ati nu gatteerta; loltoota teenna woliin bayiisa lakkitteerta. **12** Qarqaarsi namaa womaa waan nu'uuf hin baneef, diinota keenna akka lolluuf, ati nu qarqaar. **13** Qarqaarsa Waaqaatiin hin injifanna; inni diinota keenna hin salphisa.

109 Ee Waaqa, ka ani leellifadhu, hin cadhisin. **2** Worri hamaaleyyii fi dharaameyyiin dharaan afaan natti banatan; arraba dharaatiin natti dubbatan. **3** Isaan na marsanee jecha jibbaa dubbatan; sababa malee na lolan. **4** Ani isaan jaaladhulle, isaan na lolan; ani ammoo isaanii hin daadimadha. **5** Waan dansaa ani godheef, isaan waan hantuu naaf deebisan; ani isaan jaaladha; isaan ammoo na jibban. **6** Abbaa mura'aa hamaa diina kiyya irratti kaasi; nami isa himatu midda isaa dhaabbatuu ti. **7** Kora mura'aa duratti yakkaamessa te'ee dhaggamuu ti; daadimati isaalle akka cubbu'uu isatti laakkowantuu ti. **8** Barri jiruu isaa gabaabbatuu ti; nami dhibiin soorressummaa isaa fudhatuu ti. **9** Ijoolleen isaa ka abbaa hin qanne teetuu ti; niitiin isaalle haadha hiyyeessaa teetuu ti. **10** Ijoolleen isaa daaqaa kadhattuu ti; mana diigamaa amma keessa le'anu keessaalle'ee ari'amanuu ti. **11** Qabeenna isaa mara abbaan beenya'aa qabatuu ti; waan inni itti elowee dhaggate alagaan saamuu ti. **12** Nami isaaf nawu, yookiin ijoollee isaa ta abbaa hin qanne ka kunuunsu, tokkolle hin jiraatin. **13** Sanyiin isaa dhumattuu ti; maqaan isaanii dhaloota itti aanu keessaa haxowamee baduu ti. **14** Mootiin Waan Maraa yakkaa abbootii isaa ta durii qaabatuu ti; cubbuun haadha isaalle haxowantee hin balleeffanti. **15** Mootiin Waan Maraa yennaa mara cubbuu isaanii qaabatuu ti; isaan ijumaa lafa irraa dedhamanuu ti. **16** Namichi hamaan worra hiyyeeyyii, worra rakkata'aa fi worra akka malee gaddeeru ari'ee ijjeese malee, isaanii hin mararre. **17** Inni abaaruu jaalate; abaarsi isatti dhufuu ti; inni eebba hin jaalatu; eebbi isa irraa fagaatuu ti. **18** Inni abaarsa akka woya'aa uffate; abaarsi akka bisaanii gara nafa isaa, akka zayiti'ii gara lafee isaa seenuu ti. **19** Abaarsi akka woyaa inni facaafatuu, akka hiituu inni guyyaa mara hidhatuu isatti te'uu ti. **20** Kun martinuu gatii Mootii Waan Maraa biraa worri na himatu, ka hantuu tiyya dubbatu dhaggatu teetuu ti. **21** Ee Gootaa Mootii Waan Maraa, ati ammoo maqaa keetiif jedhii waan dansaa naa godhi; jaalala keeti ka bara baraatiin, na baasi. **22** Ani hiyyeessa, rakkataalle waan te'eef, gadhaan kiyya na madowe. **23** Ani akka gaaddisa galgalaa dabaraara; akka awwaannisa muka irraa hargufanuu hargufamiisatti jira. **24** Laamiisa irraa ka ka'e jilbi kiyya lalleqe; nafi kiyya huqqatee googiraa te'e. **25** Diinota kiyyaaf murgoo te'e; isaan yennaa na dhagganu

mataa natti raasan. **26** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya, na qarqaar; jaalala keeti ka bara baraatiif jedhii na baasi. **27** Ee Mootii Waan Maraa, wonni kun hujii harka keetii akka teete, akka ati waan kana hujje diinoti kiyya beekanuu ti. **28** Isaan na abaaran; ati ammoo na hin eebbitta; isaan natti ka'an; ammoo hin salphatan; ani tajaajilaan keeti ammoo hin gammada. **29** Diinoti kiyya salphinna akka wo'ya'aa uffatanuu ti; qaanii akka bullukko'oo facaafatanuu ti. **30** Afaan kiyyaan guddisee Mootii Waan Maraa galateeffadha; kolbaa hedduu duratti isa leellisa. **31** Sababille harka worra du'a isaanitti mure jalaa baasiisaaf, inni midda worra rakkata'aa dhaabbatta.

110 Mootiin Waan Maraa Gootaa kiyyaan, «Haga ani diinota keeti ejjata miila keetii jala kewutti, ati midda kiyya tee'i» jedhe. **2** Mootiin Waan Maraa Xiyoon irraa ulee bokku'uu ta jabeenna keetii si'if hin erga; atille diinota keeti irratti mootii te'i! **3** Guyyaa ati diinota keeti loltu, kolbaan teeti fedhii ifitiin si woliin hin duulan; dargaggooti teetille akka fixeensa dayya'a boru'uu, kooba woyyittii irratti gara keeti hin dhufan. **4** Mootiin Waan Maraa, «Akkuma hayyummaa Malkiisedeqii, ati hayyuu bara baraa ti» jedhee kakateera; inni yaada ifii hin jijjiiratu. **5** Mootiin Waan Maraa midda keeti jira; guyyaa mufii ifii mootota hin butucha. **6** Inni gosa biyya adda addaattitti hin mura; reeffa isaan keessa hin guuta; bulchitoota lafaa duudiille hin butucha. **7** Mootichi madda karaa cina'aa keessaa bisaan hin una; tanaaf inni mataa ifii ol hin qabata.

111 Mootii Waan Maraa Leellisa'a! Kora worra qajeela'aatii fi wolde'a keessatti, gadhaa tokkochaan ani Mootii Waan Maraa hin saadadha! **2** Wonni Mootiin Waan Maraa hujje guddo'o; worri hujii guddoo saniin gammadu marti isii hubatiisa barbaada. **3** Wonni inni hujje marti ulfinnaa fi arnyaan guutanteerti; balchummaan isaalle haga bara baraa jabaattee dhaabbatti. **4** Mootiin Waan Maraa hujii ifii akka qaabatantu godhe; inni arja'a; mararaalle'e. **5** Inni worra isa sodaatuuf sagalee hin kenna; haga bara baraa gondo-roo ifii hin qaabata. **6** Inni lafa gosa adda addaa isaanii kenniisaan, hunna ifii kolbaa ifiititti mudhiseera. **7** Hujjin harka isaa marti dhuga'aa fi haqa; seerri isaa marti addatama'a. **8** Seerri isaa haga bara baraa jabaatee dhaabbatee, addatamumma'aa fi balchummaan hujameera. **9** Inni kolbaa ifiitiif wodoo erge; gondo-roo ifiille haga bara baraa ajaje; maqaan isaa woyyicha; ka sodaatamelle'e. **10** Qarummaan jalqabaa Mootii Waan Maraa sodaatiisa; worri ajaja isaa hordofu hubantii dansaa qaban; kolbaan haga bara baraa Mootii Waan Maraa saadatu'uu malte.

112 Mootiin Waan Maraa leellifamuu ti; nami Mootii Waan Maraa sodaatu, ka ajaja isaatiin guddoo gammadu ka gammade. **2** Sanyiin isaa lafa san keessatti worra jabaa hin te'an; dhalooti worra qajeela'aa hin eebbifanti. **3** Manni isaa taajurumma'aa fi durumma'aan hin guutama; balchummaan isaaniille haga bara baraa hin jiraatti. **4** Nama arja'aa, nama marara'aa fi, nama

balcha'aafille, dukkana keessalle'etti ifi isaaf hin baya. **5** Nama arjaa, liqaa namaaf kennu wonni dansaan isaaf hin teeti. **6** Dhugumaan inni ijumaa hin raafamu; nami balchaan haga bara baraa hin qaabatama. **7** Inni oduu hantuu hin sodaatu; Mootii Waan Maraattii waan addatuuf, gadhaan isaa hin mamu. **8** Gadhaan isaa ijumaa hin raafamu; hin sodaatu; dhuma irratti jinnana diinota ifii hin dhagga. **9** Inni arjumma'aan worra hiyyeeyyi'if kenna; balchummaan isaa haga bara baraa jiraatti. Hunnaa fi ulfinnaan hin saadama. **10** Nami hamaan tana dhaggee hin aara; inni ilkaan ifii qaree, hin bada; halchaan isaalle ta bu'aa hin qanne teeti.

113 Mootii Waan Maraa leellisa'a; ee tajaajiltoota Mootii Waan Maraa, Mootii Waan Maraa leellisa'a; maqaa Mootii Waan Maraa leellisa'a. **2** Ammaa jalqabee haga bara baraa, maqaan Mootii Waan Maraa leellifamuu ti. **3** Baya adu'uutii jalqabee haga seensa adu'uutitti, maqaan Mootii Waan Maraa leellifamuu ti. **4** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa mara irratti ol aanana'a; ulfinni isaa ol-gubbaa caala. **5** Ka akka Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa, Ka barcumaa mootummaa gubba'aa irra tee'u, **6** ka ol-gubba'aa fi lafa gad ilaalu eennu? **7** Inni hiyyeeyyii bukuu keessaa kaasa; worra rakkataalle tuulaa daadha'aa keessaa ol fuudha. **8** Inni gondaaltota waliin, qondaaltota kolbaa ifii waliin isaan teessisa. **9** Maseentiin haadha ijoolle'ee teetee, gammadaan mana ifii keessa akka leetu hin godha; Mootii Waan Maraa leellisa'a.

114 Yenna Israa'el, sanyiin Yaaqoobii, gosa afaan ormaa dubbattu, biyya Gibxi'ii keessaa baate, **2** Yihudaan addee woyyittii Waaqaa, Israa'elille bulchiisa isaa jala teete. **3** Abbaayaan dhaggitee baqatte; lagi Yordaanosiille gara duubaa deebi'e. **4** Gaaroti akka korbeeyyii hoole'ee, koobotille akka ilmoolee hoole'ee burraaqane. **5** Ee abbaaya'a, ati maaf baqatte? Ee laga Yordaanosii, gara duubaa maaf deebite? **6** Ee gaarota, isin maaf akka korbeeyyii hoole'ee, ee koobota, isin maaf akka ilmoolee hoole'ee burraaxxane? **7** Ee lafa, Gootaa duratti, fuula Waaqa Yaaqoobii duratti holladhu! **8** Inni rassaa gara baleessaattitti, rassaa jabaa gara madda bisaaniittii hin deebisa.

115 Nu'uufii moti, ee Mootii Waan Maraa, nu'uufii moti, sababa jaalalaa fi addatamummaa teetiitiif jedhii, maqaa keeti ulfeessi! **2** Gosi biyya adda addaa, «Waaqi isaanii meet» maaf jedhan? **3** Waaqi keenna ol-gubbaa jira; waan isa gammachiisu mara godha. **4** Waaqoti isaanii ka dharaa meeti'ii fi worqii, harka namaatiin hujante. **5** Isaan afaan qaban malee, hin dubbatanu; ila qaban malee, hin dhagganu. **6** Isaan gurra qaban malee, hin dhage'anu; funnaan qaban malee, foolee hin fuudhanu. **7** Isaan harka qaban malee, qaqqabuu hin dande'anu. Miila qaban malee, hin ideemanu; laagadaan isaaniille qoonqoo hin dhageessisu. **8** Worri isaan hujee fi isaanitti dhugeeffatu martinuu, akkuma isaanii hin te'an. **9** Ee kolbaa Israa'elii, ka isin qarqaaruu fi isin eegu isa waan te'eef, Mootii Waan Maraattii addadha'a! **10** Ee hayyoota, sanyii

Aaronii, inni qarqaaraa keessan; wontee teessanille'e. Mootii Waan Maraatiitti addadha'a! **11** Isin worri Mootii Waan Maraa sodaattanu, Mootii Waan Maraatiitti addadha'a! Inni qarqaaraa keessan; wontee teessanille'e. **12** Mootiin Waan Maraa nu qaabata; nu hin eebbisaalle'e; inni kolbaa Israa'elii hin eebbisa; inni hayyoota sanyii Aaronii hin eebbisa. **13** Inni worra isa sodaatu, diqqa'aa fi guddaa hin eebbisa. **14** Mootiin Waan Maraa isinii fi ijoollee teessan akka hortanu godhuu ti. **15** Mootiin Waan Maraa ol-gubba'aa fi lafa ka dade isin eebbisuu ti. **16** Ol-gubbaan ol-gubbootaa ta Mootii Waan Maraa ti; latti ammoo ilmaan namaatiifi kennanteerti. **17** Worri du'eeru, ka gara cadheessaa gad bu'eeru, Mootii Waan Maraa leellisuu hin dande'u. **18** Nuuti worri jirru ammoo, ammaa jalqannee haga bara baraa, Mootii Waan Maraa hin leellifanna; Mootii Waan Maraa leellisa'a.

116 Mootiin Waan Maraa qoonqoo tiyyaa fi iyyata kiyya waan dhage'eef, ani isa jaaladha. **2** Inni waan naa dhage'uuf, ani bara jiruu tiyyaa mara isa waammadha. **3** Wodaroon du'aa natti maratte; rakkoon farri addee worri du'e jiruu na qabatte; farraa fi gaddaa keessa seene. (Sheol h7585) **4** Achiin duuba ani, «Ee Mootii Waan Maraa, ani si daadimadhaa na baasi» jedhee maqaa Mootii Waan Maraa waammadhe. **5** Mootiin Waan Maraa arja'a; balchaalle'e; Waaqi keenna marara'a. **6** Mootiin Waan Maraa worra gad ifi qabu hin eega; yennaa ani gad qabame, inni na qarqaare. **7** Mootiin Waan Maraa waan dansaa waan si'iif godheef, ee lubbuu tiyya, gara foora keeti deebi'i. **8** Ee Mootii Waan Maraa, lubbuu tiyya du'a irraa, ila tiyya imimmaan irraa, miila kiyya gufatiisa irraa hamburte. **9** Maarre ani Mootii Waan Maraa dura, lafa worra jiraata'aa keessa ideema. **10** Ani yennaa, «Ani guddoo rakkadheera» jedheeyyuu, dhugeeffannaa tiyya hin lakkinne. **11** Ani yennaa sodaadhe, «Nami addatamu tokkoolle hin jiru» jedhe. **12** Waan dansaa inni naaf kenne maraaf, ani Mootii Waan Maraatiif maan deebisee dande'a? **13** Mootiin Waan Maraa waan na fayyiseef, ani isa hin galateeffadha; kennansa daadhii woyin'i isaaf hin dhiheessa. **14** Fuula kolbaa isaa mara duratti, ani waan waadaa gale Mootii Waan Maraatiif hin muummessa. **15** Duuti worra woyyootaa, Mootii Waan Maraa duratti ulfinna qaddi. **16** Ee Mootii Waan Maraa, ani tajaajilaa keeti; ani tajaajilaa keeti, ilma garbittii teetii ti; ati hidhaa tiyya keessaa na hiiteerta. **17** Ani ciincaa galataa si'iif hin dhiheessa; gara keetille hin daadimadha. **18** Ani fuula kolbaa isaa mara duratti, waan Mootii Waan Maraatiif waadaa gale hin muummessa; **19** Tanalle badihinna Galma Mootii Waan Maraa duraa keessatti, Yerusaalem wodhakka'atti hin godha. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

117 Gosi biyya adda addaa martinuu Mootii Waan Maraa leellisa'a; kolbaan martinuu isa saada'a. **2** Jaalalli isaa ka bara baraa ka inni nu'uuf qabu guddaa waan te'eef, addatamummaan isaa haga bara baraa ti. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

118 Inni dansaa waan te'eef, jaalala isaa ka bara baraatiif Mootii Waan Maraa galateessa'a. **2** Kolbaan Israa'elii, «Jaalalli isaa ka bara baraa ti» jettuu ti. **3** Sanyiin Aaronii, «Jaalalli isaa ka bara baraa ti» jettuu ti. **4** Worri Mootii Waan Maraa sodaatu, «Jaalalli isaa ka bara baraa ti» jedhuu ti. **5** Ani rakkinna kiyya keessatti gara Mootii Waan Maraa iyye; innille deebii naa kennee, bilisa na baase. **6** Mootiin Waan Maraa na woliin jira; ani hin sodaadhu; nami maan na godhuu dande'a? **7** Mootiin Waan Maraa na qarqaariisaaf na woliin jira; ani jinnana diinota kiyyaa hin dhagga. **8** Namatti addatiisaa mannaa, gara Mootii Waan Maraa baqatiisa woyya. **9** Qondaaltotatti addatiisaa mannaa, gara Mootii Waan Maraa baqatiisa woyya. **10** Gosi biyya adda addaa marti na marsane; ani ammoo maqaa Mootii Waan Maraatiin isaan balleesse. **11** Isaan gara maraan na marsane; ani ammoo maqaa Mootii Waan Maraatiin isaan balleesse. **12** Isaan akka kinniisaa na marsane; ammoo akka ibidda qore'ee dhaamane; ani maqaa Mootii Waan Maraatiin isaan balleesse. **13** Ani gara duubaa dhiibamee, jigiisa geye; Mootiin Waan Maraa ammoo na qarqaare. **14** Mootiin Waan Maraa jabeenna kiyyaa fi faaruu tiyya; inni fayyinna kiyya te'eera. **15** Qoonqoon gammadaatii fi injifanno'oo, dunkaanii worra balchootaa keessaa, «Harki Mootii Waan Maraa middichi hujii jadduu hujje; **16** harki Mootii Waan Maraa middichi ol ka'e; harki Mootii Waan Maraa middichi hujii jadduu hujje» jettu dhage'ante. **17** Ani hin le'a malee, hin du'u; waan Mootiin Waan Maraa hujelle hin odeessa. **18** Mootiin Waan Maraa jabeessee na adabeera; ammoo du'aaf dabarsee na hin kennine. **19** Akka ani ol seenee Mootii Waan Maraa galateeffadhuuf, balbala balchumma'aa naaf bana'a. **20** Tun balbala Mootii Waan Maraa ti; karaa balchooleen seenanu. **21** Ati waan naa dhageetteef, fayyinna kiyyalee waan naaf teeteef si galateeffadha. **22** Dhakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa mara caalaa barbaadamu te'e; **23** Tun hujii Mootii Waan Maraa ti; isiin ila teennalle'etti waan baasaa ti. **24** Guyyaan Mootiin Waan Maraa tolche kana; itti gammannee firinxindhuu ti. **25** Ee Mootii Waan Maraa nu baasi; ee Mootii Waan Maraa nu milkeessi. **26** Maqaa Mootii Waan Maraatiin ka dhufu ka eebbifame; nuuti Galma Waaqaa keessaa isin eebbinna. **27** Mootiin Waan Maraa Waaqa; inni ifa nu'uuf isseera. Dameelee bisilee qabannee, jila bobbaanee, haga gaafota addee ciinca'aa dhandhuu ti. **28** Ati Waaqa kiyya; ani si galateeffadha; ati Waaqa kiyya; ani si saadadha. **29** Inni dansaa waan te'eef, jaalala isaa ka bara baraatiif Mootii Waan Maraa galateessa'a.

119 Worri karaan isaanii komii hin qanne, ka seera Mootii Waan Maraatiin ideemanu ka gammadane. **2** Worri ajaja isaa eegatu, ka gadhaa tokkochaan isa barbaadu ka gammade. **3** Isaan dokonkora hin hujanu; karaa isaa ideaman. **4** Mootii Waan Maraa, ajaji keeti guutumatti akka eegamu, ati ajajjeerta. **5** Ani ajaja keeti eegatiisaan, jabaadhee adoo dhaabbadhee attam attam halcha! **6** Ani ila tiyya ajaja keeti mara irraa yoo hin buqqifatin, ani hin qaanowu. **7** Muraa haqaa teeti yennaa baradhe, ani gadhaa qajeela'aan si leellisa. **8** Ani ajaja

keeti hin eegadha; ati ijjumaa na hin lakkisin. **9** Dargaggooti attamiin karaa ifii qulqullummaa'aan eegatiisa dande'an? Karaa ifii akka jecha keetiitti eegatiisaan. **10** Ani gadhaa tokkochaan si barbaada; ajaja keeti irraa akka goru na hin lakkisin. **11** Akka si hin yakkiineef, jecha keeti gadhaa kiyya keessatti dhoffadheera. **12** Ee Mootii Waan Maraa, ati ka leellifante; seera keeti na barsiisi. **13** Ani qajeelfama afaan keeti baye mara, afaan kiyyaan hin lallaba. **14** Akkuma nami durummaa guddo'otti gammadu, ani qajeelfama keeti hordofisatti hin gammada. **15** Ani ajaja keeti irra deddeebi'ee itti hin yaada; karaa keeti irraa ila tiyya hin buqqifadhu. **16** Ani seera keetiin hin gammada; ani jecha keeti hin dedhu. **17** Akka ani le'uuf, jecha keetiifille akka ajajamu, ana tajaajilaa keetiif waan dansaa godhi. **18** Waan maade'ee ta seera keeti keessaa akka dhaggu, ila tiyya bani. **19** Ani lafa irratti alaga'a; ajaja keeti na hin dhossin. **20** Lubbuun tiyya seera keeti halchiisaan, yennaa mara akka malee dadhaddi. **21** Ati worra koorameeyyii abaarame, ka ajaja keeti irraa gore, hin xixxa. **22** Ani ajaja keeti waan eegadheef, ati murgoo'oo fi tuffii isaanii na irraa fageessi. **23** Qondaaltoti tee'anee mala na irratti dhowanulle, ani tajaajilaan keeti seera keeti itti deddeebi'ee hin yaada. **24** Ajaji keeti marti na gammachiisan; isaan gorsitoota tiyya. **25** Ani du'isa geyeera; ati akka jecha keetiitti lubbuu tiyya natti deebisi. **26** Ani waan jiruu tiyya keessatti te'e mara sitti himadheera; anille deebii naa kenniteerta; seera keeti mara na barsiisi. **27** Ajaja keeti na hubachiisi; anille hujii teeti ta maade'ee itti deddeebi'ee hin yaada. **28** Lubbuun tiyya gaddaan dadhaddeerti; akka jecha keetiitti na jabeessi. **29** Karaa sobaa na irraa fageessi; badhaadha keetiin seera keeti na barsiisi. **30** Ani karaa dhuga'aa filadheera; seera keeti ifi dura keyadheera. **31** Ee Mootii Waan Maraa, ani jaja keeti jabeessee qabadheera; na hin qaanessin. **32** Ati waan bilisa na baatteef, ani karaa ajaja keeti rukkisa. **33** Ee Mootii Waan Maraa, karaa seera keeti na barsiisi; anille yennaa mara hin hordofa. **34** Seera keeti akka ani eegadhu, gadhaa tokkochalle'een akka ani ajajamu, hubantii naa kenni. **35** Ani waan ittiin gammaduuf, daandii ajaja keeti irra akka deemu na godhi. **36** Bu'aa haqa hin te'in dhaggatiisa irraa, gadhaa kiyya gara ajaja keeti deebisi. **37** Ila tiyya waan bu'aa hin qanne irraa deebisi; karaa keeti irratti jiruu naa kenni. **38** Akka sodaatantuuf, Waadaa ana tajaajilaa keetiif galte muummessi. **39** Seerri keeti dansaa waan te'eef, qaanii ani sodaadhu na irraa fageessi. **40** Kunoo, ani ajaja keeti eegatiisaaf dharra'a; balchummaa teetiin jiruu naa kenni. **41** Ee Mootii Waan Maraa, jaalalli keeti ka bara baraa gara kiyya dhufuu ti; akka waadaa keetiitti fayyisiis keetille gara kiyya dhufuu ti. **42** Achiin duuba ani jecha keetitti waan addadhuuf, worra na arrassuuf deebii hin kenna. **43** Ani seera keetitti addii waan godhadhuuf, jecha dhuga'aa keeti dubatiisa na hin dhooggin. **44** Ani yennaa mara, haga bara baraa seera keeti hin eegadha. **45** Ani ajaja keeti muummessiisa waan barbaaduuf, bilisaan hin ideema. **46** Ani ajaja keeti mootota duratti hin dubbadha; hin qaaneffadhu. **47** Ani ajaja keeti hin jaaladha; itille hin gammada. **48** Ani harka

kiyya gara ajaja keeti ka jaaladhuu ol hin kaasa; seerata keetille itti deddeebi'ee hin yaada. **49** Jecha keeti ka akka ani addiin eegadhu goote, ana tajaajilaa keetiif qaabadhu. **50** Waadaan keeti jiruu waan naa kenneef, rakkinna kiyya keessatti jajjabeenni kiyya kana. **51** Worri koorameeyyiin yennaa mara natti murgan; ani ammoo seera keeti irraa hin deebine. **52** Ee Mootii Waan Maraa, ani seeraa keeti ka durii durii yennaa qabaadhu, ittiin hin jajjabaadha. **53** Worri hamaaleyyiin seera keeti waan lakkisaneef, aariin guddoon na qabatte. **54** Addee le'u maratti ajaji keeti faaruu tiyya. **55** Ee Mootii Waan Maraa, halkan keessa maqaa keeti qabaadha; seera keetille hin eegadha. **56** Ani ajaja keeti eegadhe; tunille hujii tiyya teete. **57** Ee Mootii Waan Maraa, jiruu tiyya keessatti ati qooda kiyya; ani jecha keeti eegatiisaaf waadaa galeera. **58** Fudhatama dhaggatiisaaf, gadhaa tokkochaan si daadimadha; akkuma waadaa keetiitti naa marari. **59** Ani yennaa karaa keeti yaadadhu, miila kiyya gara ajaja keeti deebifadha. **60** Ani ajaja keeti muummessiisaaf, hin ariifadha; hin turu. **61** Worri hamaan wodaroo natti marulle, ani seera keeti hin dedhu. **62** Muraa teeti balchitti'if, si galateeffatiisaaf, ani halkan wodhakkaa hin ka'a. **63** Ani worra si sodaatu maraaf, worra ajaja keeti eegatu maraaf jaala. **64** Ee Mootii Waan Maraa, latti jaalala keeti ka bara baraatiin guutanteerti; seera keeti na barsiisi. **65** Ee Mootii Waan Maraa, akkuma jecha keetiitti, ati tajaajilaa keetiif waan dansaa gooteerta. **66** Ani ajaja keeti waan addadhuuf, beekkumsaa fi hubantii dansaa na barsiisi. **67** Adoo hin rakkatin dura, ani karaa keeti irraa goreera; amma ammoo jecha keeti hin eegadha. **68** Ati dansa'a; wonni ati gootulle dansa'a; seera keeti na barsiisi. **69** Worri koorameeyyiin dharaan maqaa na balleessanulle, ani ammoo gadhaa tokkochaan ajaja keeti hin eegadha. **70** Isaan mataa jabaatan; ani ammoo seera keetiin gammada. **71** Seera keeti akka baradhu, rakkatiisi kiyya dansa'a. **72** Worqii fi meetii kuma hedduu caalaa, seera afaan keeti bayu naaf woyya. **73** Harki keeti na huje; na mimmiidhasselle'e; akka ani ajaja keeti baradhu, qalbeeffata naaf kenni. **74** Ani jecha keetitti addii waan godhadheef, worri si sodaatu yennaa na dhaggu hin gammada. **75** Ee Mootii Waan Maraa, muraan teeti dhugaa akka teete, ani hin beeka; ati addatamummaa'aan na adadde. **76** Akkuma ana tajaajilaa keetiif waadaa galtetti, jaalalli keeti ka bara baraa na jajjabeessuu ti. **77** Seerri keeti waan na gammachiisuuf, akka le'uuf, maratiin teeti naaf dhuttuu ti. **78** Worri koorameeyyiin dharaan waan na himatanuuf, qaanowanuu ti. Ani ammoo ajaja keeti itti deddeebi'ee yaada. **79** Worri si sodaatu, worri ajaja keeti beeku, gara kiyya deebi'uu ti. **80** Akka ani hin qaanonneef, gadhaan kiyya seera keetitti komii hin qabaatin. **81** Lubbuun tiyya fayyisiisa keeti dharra'iisaan gaggaddi; ani ammoo jecha keetitti addii godhadha. **82** Ilti tiyya dubbii teeti eegatiisaan dadhaddi; ani, «Yoom na jajjabeessita?» jedhee gaafadha. **83** Ani akka qalqalluu daadhii woynii ka aara keessaa shuntuuradhuule, seera keeti hin dedhu. **84** Ani tajaajilaan keeti haga yoomii le'inna laati? Ati worra na miidhutti yoom murta? **85** Worri koorameeyyiin seera keetiif hin ajajanne,

boola naaf qotane. **86** Ajaji keeti martinuu addatama'a; namooti sababa malee waan na miidhanuuf, ati na qarqaar. **87** Isaan diqquma lafa irraa na hin balleessin hafane; ani ammoo ajaja keeti hin lakkinne. **88** Akka ani ajaja keeti eegadhu, jaalala keeti bara baraatiin, jiruu naa kenni. **89** Ee Mootii Waan Maraa, jechi keeti haga bara baraa, ol-gubbaa keessatti jabaatee jiraata. **90** Addatamummaan teeti dhalootaa irraa haga dhaloota maraatiiti hin jiraatti; ati lafa daddeerta; isiille jabaatee jiraatti. **91** Wonni martinuu tajaajiltoota teeti waan teeteef, ajaja keetiin haga adhaa jabaatee jiraatti. **92** Seerri keeti adoo na hin gammachiinne teete, rakkinna kiyyaan silaa ani badeeraayyu. **93** Ati seera keetiin jiruu waan naa kenniteef, ani ijjumaa seera keeti hin dedhu. **94** Ani seera keeti waan barbaaduuf, ani keeti; na hamburi. **95** Worri hamaaleyyiin na ijjeesisaaf na gaadan; ani ammoo ajaja keeti itti deddeebi'ee yaada. **96** Wonni dhidhinna hin qanne marti meessaa akka qaddu dhaggeera; ajaji keeti ammoo meessaa hin qabu. **97** Ani attam attam seera keeti jaaladha! Ani guyyaa guutuu itti deddeebi'ee isa yaada. **98** Ajaji keeti yennaa mara na woliin waan jiruuf, diinota kiyya caalaa qaroo na godha. **99** Ani seera keeti itti deddeebi'ee waan yaaduuf, barsiisota tiyya mara caalaa qarummaa qaba. **100** Ani seera keeti waan muummessuuf, maanguddoota caalaa hubantii qaba. **101** Ani jecha keeti eegatiisaaf, miila kiyya karaa hamaa mara irraa eegadheera. **102** Ati waan na barsiiteef, ani seera keeti irraa hin gorre. **103** Jechi keeti arraba kiyyatti attam attam mi'owa! Afaan kiyya keessatti damma caalaa mi'owa. **104** Ani seera keeti irraa hubantii dhaggadheera; tanaaf karaa dharaa mara hin jibba. **105** Jechi keeti miila kiyyaaf issa'a; daandii tiyyaafille ifa. **106** Seera keeti balchicha hordofiisaaf, kakadheera; ittille hin jabaadha. **107** Ani guddoo rakkadheera; ee Mootii Waan Maraa, akka jecha keetiitti jiruu naa kenni. **108** Ee Mootii Waan Maraa, leellisa fedhii tiyyaan sii dhiikeessu fudhadhu; seera keetille na barsiisi. **109** Lubbuun tiyya yennaa mara balaa bira jirti; ammoo ani seera keeti hin dedhu. **110** Worri hamaan tiyyoo naaf afe; ani ammoo seera keeti irraa hin gorre. **111** Seerri keeti haga bara baraa dhaala kiyya waan te'eef, gammadi gadhaa kiyyaa isa. **112** Ani haga du'utti, bara baraan seera keeti muummessisaaf murteeffadheera. **113** Ani worra yaada lamaa jibbe; seera keeti ammoo jaaladhe. **114** Ati addee ani itti dhokadhu; wontee tiyyalle'e. Ani jecha keetitti addii godhadha. **115** Akka ani ajaja Waaqaa kiyyaa eegadhu, isin worri waan hantuu hujjanu na irraa fagaadha'a. **116** Akka ani jiru'uun le'u, akka jecha waadaa keetiitti na jabeessi; addii tiyyaan ani hin qaanowin. **117** Akka ani bayu ati na qabi; ani yennaa mara seera keetitti xiyyeeffadha. **118** Malli soba isaanii bu'aa waan hin qanneef, ati worra seera keeti irraa goru mara hin fugussita. **119** Worra hamaa lafa irraa mara ati akka solloqqee sibilaa hin gatta; tanaaf, ani seera keeti hin jaaladha. **120** Foon kiyya si sodaatee hollate; ani muraa teeti guddoo sodaadhe. **121** Ani waan dhuga'aatii fi haqaa hujeera; ati worra na cunqursuuf na hin lakkisin. **122** Ani tajaajilaan keeti waan dansaa akka dhaggadhu wobii naa te'i; worri koorameeyyiin akka na cunqursu hin lakkisin. **123**

Fayyisiisa keetii fi waadaa keeti balchaa san eegatiisaan, ilti tiyya dadhadde. **124** Akka jaalala keeti ka bara baraatiiti, ana tajaajilaa keeti qabadhu; seera keetille na barsiisi. **125** Ani tajaajilaa keeti; akka ani seera keeti beeku, hubantii naaf kenni. **126** Ee Mootii Waan Maraa, kolbaan seera keeti waan cassiteef, yennaan ati waan tokko hujju amma. **127** Ani worqii caalaa, worqii qullittii caalaa, ajaja keeti jaaladha. **128** Tanaaf ajaji keeti martinuu, dhugaa akka te'e hin fudhadha; karaa dharaa mara jibba. **129** Seerri keeti maade'e; tanaaf lubbuun tiyya isaa ajajanti. **130** Hiiki jecha keetii ifa kenna; worra wollaala'aaf hubantii kenna. **131** Ani ajaja keeti waan halcheef, afaan banee eegadha. **132** Akkuma worra maqaa keeti jaalatuuf gootu, gara kiyya deebi'itii, naa marari. **133** Akka jecha keetiitti ideensa kiyya sooressi; cubbuun akka na mootu hin lakkisin. **134** Akka ani ajaja keeti eegadhu, cunqursaa namaa jalaa na wodi. **135** Ana tajaajilaa keetitti fuula ifi; seera keetille na barsiisi. **136** Seerri keeti waan hin eegamiiniif, imimmaan ila tiyya keessaa akka bisaanii yaati. **137** Ee Mootii Waan Maraa, ati balcha'a; muraan teetille dhuga'a. **138** Ati balchumma'aa fi addatamummaa guutu'uun, seera keeti baacheerta. **139** Diinoti kiyya jecha keeti waan dedhaneef, hinaaffaan tiyya na laalessite. **140** Jechi keeti guddoo qulqulicha; ani tajaajilaan keetille isa jaaladha. **141** Ani nama diqqaa tuffatama'a; te'ulle ajaja keeti hin deenne. **142** Balchummaan teeti balchummaa haga bara baraa ti; seerri keetille dhuga'a. **143** Rakkinnii fi farri na dhaqqabeera; ajaji keeti ammoo na gammachiisa. **144** Ajaji keeti haga bara baraa dhuga'a; akka ani jiru'uun le'u hubantii naaf kenni. **145** Ee Mootii Waan Maraa, ani gadhaa tokkochaan gara keeti iyya. Ati deebii naaf kenni; anille seera keeti hin eegadha. **146** Ani gara keeti iyya; na baasi; anille seera keeti hin eegadha. **147** Ani adoo boruun hin dayya'ni ka'ee, qarqaarsa dhaggatiisaaf gara keeti iyya; jecha keetitti addii godhadha. **148** Jecha keeti itti deddeebi'ee yaadiisaaf, ani halkan guutuu ila wolitti hin qabanne. **149** Akka maratii teetiitti qoonqoo tiyya dhage'i; Ee Mootii Waan Maraa, akka seera keetiitti lubbuu tiyya hamburi. **150** Worri mala hamaa baafatane na miidhanu, natti dhikaataneeraan; ammoo seera keeti irraa fagaataneeran. **151** Ee Mootii Waan Maraa, ati dhikoo jirta; ajaji keeti marti dhuga'a. **152** Bara baraan akka jiraatuuf, akka ati seera keeti baache, yennaa dheertu'uun dura seera keeti irraa baradheera. **153** Ani seera keeti waan hin dedhiniif, ati rakkinna kiyya ilaaliiti na baasi. **154** Haajaa kiyya naaf falmiitii, na wodi. Akka waadaa keetiitti lubbuu tiyya hamburi. **155** Worri hamaan seera keeti waan hin barbaanneef, fayyinni isaan irraa fagaateera. **156** Ee Mootii Waan Maraa, marartiin teeti guddo'o; akka seera keetiitti lubbuu tiyya hamburi. **157** Worri na miidhuu fi diinoti kiyya heddu'u; ani ammoo seera keeti irraa hin gorre. **158** Worri hin addatanne jecha keetii waan hin eeganneef, ani isaan ilaalee diqadhe. **159** Ajaja keeti attam akka ani jaaladhu ilaali; Ee Mootii Waan Maraa, akka maratii teetiitti, lubbuu tiyya hamburi. **160** Jechi keeti martinuu dhuga'a. Seerri keeti balchichi martinuu ka haga bara baraa ti. **161** Qondaaltoti sababa malee na miidhan;

ani ammoo gadhaa sodaatuun jecha keeti ulfeessa. **162** Akka nama boojuu guddoo dhaggatee, ani jecha keetitti gammada. **163** Ani dhara jibba; hin diqadhalle'e; seera keeti ammoo hin jaaladha. **164** Seera keeti balchaa saniif, guyya'atti yennaa torba ani si leellisaa. **165** Worri seera keeti jaalatu nageya guddaa qaban; wonni isaan dande'ee gufachiisulle hin jiru. **166** Ee Mootii Waan Maraa, ani addiin fayyisiisa keeti eegadha; ajaja keetille hin muummessa. **167** Lubbuun tiyya seera keeti hin eegatti; anille guddisee seera san jaaladha. **168** Huijin tiyya martinuu si duratti ifa waan teeteeff, ani ajaja keetii fi seera keeti hin eegadha. **169** Ee Mootii Waan Maraa, iyyi tiyya si bira geettuu ti; akka jecha keetiitti hubantii naaf kenni. **170** Gaaffiin tiyya si bira geettuu ti; akka waadaa keetiitti na baasi. **171** Ati seera keeti waan na barsiittuuf, afaan kiyya leellisaa hin dhangalaasa. **172** Seerri keeti marti balchaa waan te'eef, arrabi kiyya marroo waadaa keetii faarsuu ti. **173** Ani ajaja keeti waan filadheef, harki keeti na qarqaariisaaf qophowuu ti. **174** Ee Mootii Waan Maraa, ani fayyisiisa keeti halcha; seerri keetille gammada kiyya. **175** Akka si leellisuuf ani lubbuu jiraadhuu ti; seerri keeti na qarqaaruu ti. **176** Ani akka hoollee baddee karaa irraa goreera; ani seera keeti waan hin dedhiniif, ati ana tajaajilaa keeti barbaadi.

120 Rakkinna kiyya keessatti ani gara Mootii Waan Maraa iyye; innille deebii naaf kenne. **2** Ee Mootii Waan Maraa, worra dhara dubbatuu fi soba dubbatu jalaa na baasi. **3** Ee isin worra dhara dubbatu, Waaqi maan isin godha laati? Inni attam isin adaba laati? **4** Daaya loltootaa ka qara qabuun, kashila ibiddaa ka muka dhaddachaatiin isin adaba. **5** Ana ka lafa worra Mesheekiitti galee, dunkaanii worra Qedaarii keessa le'uuf aanne'e! **6** Worra nageya jibbu san odduu, ani yennaa hedduu le'e. **7** Ani nama nageyaa ti; yennaa ani marroo nageyaa dubbadhu ammoo, isaan lolaaf ka'an.

121 Ani ila tiyyaan gara koobaa ol ilaale; qarqaarsi kiyya eessaa dhufa? **2** Qarqaarsi kiyya ka ol-gubba'aa fi lafa dade, Mootii Waan Maraa biraa dhufa. **3** Inni miilli keeti akka mucucaatu hin lakkisu; ka si eegu hin mugu. **4** Dhugumaan, ka Israa'el eegu hin mugu; hin rafulle'e. **5** Mootiin Waan Maraa si eega; Mootiin Waan Maraa gaaddisa keeti; inni midda keeti jira. **6** Guyyaa aduun, halkan jiin si hin miidhu. **7** Mootiin Waan Maraa Waan hantuu mara irraa si eega; inni jiruu teeti hin eega. **8** Mootiin Waan Maraa bayaa fi gala keeti ammaa jalqabee haga bara baraattitti hin eega.

122 «Gara mana Mootii Waan Maraa dhandha!» yennaa isaan naan jedhane ani gammade. **2** Ee Yerusaleem, miilli keenna, karra teeti keessa dhaabbateera. **3** Yerusaleem qachaa wolitti hiiqee jabeeffamee ijaarameeru. **4** Akkuma ajaja Israa'eliif kennameetitti, achitti maqaa Mootii Waan Maraa leellisiisaaf, gosi Mootii Waan Maraa ol bayan. **5** Achitti moototi sanyii Daawitii kolbaa bulchiisaaf, barcumaa mootumma'aa dhaabbatane. **6** Nageya Yerusaleemiitiif daadimadha'a: «Worri isii jaalatu milkowuu ti. **7** Dalleya

isii keessa nageenni, mana mootumma'aa ta isii keessa sarmiiis jiraatuu ti» jedha'a. **8** Ani sababa firootaa fi jaalota kiyyaatiif, «Nageenni si keessa jiraatuu ti» hin jedha. **9** Sababa mana Mootii Waan Maraa Waaqa keennaatiif, ani waan dansaa si'iif hin halcha.

123 Mootii Waan Maraa, ilti tiyya gara keeti, ol gubbaa ka barcumaan mootumma'aa keeti irra jiruu, ol ilaalti. **2** Akkuma ilti garbootaa gara harka gootaa ifii, ilti garbittii'ii gara harka giittii ifii ilaaltu, haga ati marartii nutti mudhittutti Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, ilti teennalle gara keeti ilaalti. **3** Ee Mootii Waan Maraa, waan akka malee tuffattaneeff, nuu marari! Nu Marari! **4** Murgoon worra qanani'ii, tuffiin worra koorameeyyii akka malee nutti bacatteerti.

124 Mootiin Waan Maraa nu woliin adoo jiraatuu dhabaatee, Israa'el, **2** «Yennaa diinoti keenna nu lolanu, Mootiin Waan Maraa adoo nu woliin jiraatuu dhabaatee, **3** yennaa aariin isaanii nu irratti bobeeette san, silaa adoo jirruu nu liqinsaniyyu; **4** silaa bisaan nu haxowee dabaraayyu; lolaan nu irra garagalaayyu; **5** silaa bisaan hamaan nu irra yaa'aayyu» jettuu ti. **6** Ilkaan isaanii akka nu kukkatutu ka nu hin lakkisin, Mootiin Waan Maraa leellifamuu ti. **7** Akka sinbirrooti tiyyoo worra adansuu jalaa baatu, nuutille tiyyoo isaanii jalaa baane; tiyyoon ciccitte; nuutille jalaa baane. **8** Maqaa Mootii Waan Maraa ol-gubba'aa fi lafa dadeen, nuuti qarqaarsa dhagganne.

125 Worri Mootii Waan Maraattitti addatu akka gaara Xiyoonii, ka ijjumaa hin tachoone, ka haga bara baraa jabaatee dhaabbatuu ti. **2** Akkuma gaaroti Yerusaleem marsaneeranu, ammaa jalqabee haga bara baraa, Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii hin marsa. **3** Worri hamaan lafa worra balchoole'ee hin bulchanu; yoo bulchane, kolbaan balchaan waan hantuu huijiisaaf harka diriirfatti. **4** Ee Mootii Waan Maraa, worra dansaa te'eef, worra gadhaa ifii keessatti qajeelaa te'eefille dansaa godhi. **5** Ammoo, Mootiin Waan Maraa worra waan hantuu huju, worra karaa dabaaleessa ifii gula deebi'e woliin hin gata. Nageenni Israa'eliif te'uu ti.

126 Yennaa Mootiin Waan Maraa boojuu keessaa gara Xiyoonii nu deebise, oojuu nutti fakkaatte. **2** Afaan keenna kollaana, arrabi keenna ililleetti'iin guutame. Achin duuba gosa biyya adda addaa oddu'utti, «Mootiin Waan Maraa waan guddoo isaaniif tolche» jedhante. **3** Mootiin Waan Maraa, waan guddoo nuuf godheera; nuutille gammanne. **4** Ee Mootii Waan Maraa, Goomolee kibba Kana'aaniitiif akkuma bisaan deebittu, akka dur jirrutti nu deebisi. **5** Worri imimmaan dhangalaasaa facaasane, ililisaa haammatan. **6** Worri sanyii facaasiisaaf, ba'atane bowaa deemanu, laddee ba'atane ililisaa hin deebi'an.

127 Mootiin Waan Maraa mana yoo hin ijaarin, worri mana ijaaru akkasumaan itti elowan; Mootiin Waan Maraa qachaa yoo hin eegin, eeddotti qacha'aa akkasumaan elowan. **2** Mootiin Waan Maraa worra jaalatuuf

foora waan kennuuf, bari'in ka'is, turanee rafiis, bu'aa hin qabu. **3** Ijoolleen kennansa Mootii Waan Maraa ti; midhaan gadaamessaa, eebba isaa ti. **4** Ilmaan dargaggummaa'aan uumatanu, akka daaya harka loltootaa keessa jirtuu ti. **5** Nami ilmaan akka daayaa mana guutate gammaduu ti; diinota ifii woliin karra qacha'aa keessatti yennaa wol falme, inni hin qaanowu.

128 Nami Mootii Waan Maraa sodaatu marti, ka karaa isaa ideemu ka gammade. **2** Waan harka keetiin eloottee dhaggatte hin nyaatta; ati hin gammadda; hin milkoottalle'e. **3** Niitiin teeti mana keeti keessatti, akka muka woynii ka midhaan buusuu hin teeti; ijoolleen teeti adaala qorii teetiitti, akka lattuu muka ejersaa hin teeti. **4** Nami Mootii Waan Maraa sodaatu akkana hin eebbifama. **5** Mootiin Waan Maraa gaara Xiyoonii irraa si eebbisuu ti; bara jiruu teetii mara, qanantummaa Yersaaleemii dhaggi. **6** Ijoollee ijoollee teetii dhaggi; Nageenni Israa'eliif te'uu ti.

129 Kolbaan Israa'elii, «Dargaggummaa tiyyaa jalqabane, diinoti guddoo na rakkisaneeran; **2** «Isaan dargaggummaa tiyyaa jalqabane, guddoo na rakkisaneeran; te'uu malee na hin injifanne. **3** Akka nama fichaa qotuu dudda kiyya babbassanee, babadhisanee dudda kiyya madeessane. **4** Mootiin Waan Maraa ammoo balcha'a; inni wodaroo worra hama'aa na irraa kuteera» jettuu ti. **5** Worri Xiyooni jibbu martinuu qaanowanee, gara duubaa deebi'uu ti. **6** Akka marra mana irratti latee, adoo hin guddatin qooruu te'anuu ti; **7** marri sun qabaa harka nama isa haamuu, yookiin hanqafoo isaa hin guutu. **8** Worri achiin dabaru, «Eebbi Mootiin Waan Maraa isiniif te'uu ti! Nuuti maqaa Mootii Waan Maraatiin isin eebbinna!» isaanii hin jedhin.

130 Ee Mootii Waan Maan Maraa, ani qilee keessaa gara keeti iyya; **2** Ee Gootta'a, qoonqoo tiyya naaf dhage'i! Gurri keeti gara iyya tiyyaa caqasuu ti. **3** Ee Mootii Waan Maraa, ati adoo yakkaa namatti laakkottee, ee Gootta'a silaa eennutti si dura dhaabbatuu dande'a? **4** Ammoo akka nuuti si sodaannuuf, ati nu'uuf araaranta. **5** Ani Mootii Waan Maraa eegadha; Lubbuun tiyyalle hin eegatti; addi'in jecha isaa eegadha. **6** Eeddota bari'isa eegatanu caalaa, ee, eeddota bari'isa eegatanu caalaa, lubbuun tiyya Goottaa eegatti. **7** Jaalalli bara baraa Mootii Waan Maraa bira waan jiruuf, wodiisaaf hunni guddoolle isa bira waan jirtuuf, ee Israa'el, Mootii Waan Maraatiitti addii godhadhu. **8** Inni yakkaa isi'ii mara irraa Israa'el hin woda.

131 Ee Mootii Waan Maraa, gadhaan kiyya hin kooru; mataa hin dhaabu; waan gugurdoo, yookiin waan baasaa hin huju. **2** Akka annuu harma irraa guutee haadha woliin jirtuu, ani lubbuu tiyya sarmisiisee cadhisiise; akka annuu harma irraa guutee, lubbuun tiyya na keessatti cadihitte. **3** Ee kolbaa Israa'elii, ammaa jalqabiitii haga bara baraatiitti, Mootii Waan Maraatiitti addii godhadhu.

132 Ee Mootii Waan Maraa, Daawitii fi farra inni dhagge qaabadhu. **2** Inni Mootii Waan Maraatiif kakuu kakatee, Waaqa hunnaamessa Yaaqoobiitiif waadaa galee,

3 «Haga Mootii Waan Maraatiif addee qopheessutti, Waaqa hunnaamessa Yaaqoobiitiif haga mana jaarutti, mana kiyya hin seenu; yookiin gara taqee tiyyaa hin dhaqu. Ani hin rafu; yookiin hin mugu» jedhe. **6** Nuuti Efraa'atti marro Saanduqa Gondooroo dhageenne; diida Yaa'ariititti isii dhaggine. **7** Kowa'a, gara addee Mootiin Waan Maraa le'uu dhandhaa! Ejjeta miila isaa jalatti isaa sagannaa. **8** Ee Mootii Waan Maraa, ka'ii! Saanduqa Gondooroo ka hunna teeti mudhisu woliin, gara addee foora keetii dhaqi. **9** Hayyooti teeti balchummaa uffatanuu ti; Addatantooti teetille illilisaa faarsanuu ti. **10** Tajaajilaa keeti Daawitii jedhiitii, nama muudde hin lakkisin. **11** Mootiin Waan Maraa kakuu dhuga'aa ta hin jijjiirane, Daawitii kakatee, «Ilmaanuma sanyii teetii keessaa tokkocha, ani barcumaa mootummaa'aa keeti irra hin teessisa. **12** Ilmaan teeti Gondooroo tiyya yoo eegatane, ajaja ani isaan barassiisu yoo eegatane, ilmaan isaanille haga bara baraa barcumaa mootummaa'aa keeti irra hin tee'an» jedheera. **13** Mootiin Waan Maraa Xiyoon waan filateef, qe'ee ifii godhatisaaf fedheera: **14** Inni, «Tun haga bara baraa addee foora kiyyaa ti; ani waan isii jaaladheef, addee le'uu isii hin godhadha. **15** Waan nyaataatiin baceesse isii hin eebbisa; hiyyeeyyii isii sagalee hin quussa. **16** Hayyoota isii'ii fayyina itti hin uffisa; addatantooti isii'ille illilisaa hin faarsan. **17** Maatii Daawitii keessaa mootii hin muuda; ka muude saniif akka inni bulchu karaa hin qopheessa. **18** Diinota isaa qaanii itti hin uffisa; kallachi isa irraa ammoo hin balaqqisa» jedheera.

133 Kolbaan Waaqaa tokkummaa'aan yennaa woliin leetu, attam attam dansa'a; attam attam nama gammachiisa! **2** Tokkummaan tun akka zayitii ejersaa ta gatii guddoo ta mataa irraa areeda irra gad yaatu, areeda Aaronii irra, haga handaara woyaa isaa gad yaatuu ti. **3** Tokkummaan tun akka fixeensa gaara Hermoonii, ka gaarota Xiyoonii irratti bu'uu ti; eebbi jiruu bara baraa achi irratti akka dhaggamu Mootiin Waan Maraa ajajeera.

134 Isin tajaajiltooti Mootii Waan Maraa marti, worri halkan Galma Mootii Waan Maraa keessa tajaajiltanu, Mootii Waan Maraa leellisa'a! **2** Addee Woyyittii keessatti harka keessan ol kaasa'aa, Mootii Waan Maraa leellisa'a! **3** Mootiin Waan Maraa ol-gubba'aa fi lafa dade, Xiyoon keessaa isin eebbisuu ti!

135 Mootii Waan Maraa leellisa'a! Maqaa Mootii Waan Maraa leellisa'a; ee tajaajiltoota Mootii Waan Maraa, isa leellisa'a! **2** Isin worri mana Mootii Waan Maraa keessaa fi badhinna mana Waaqa keennaa keessa tajaajiltanu isa leellisa'a. **3** Mootiin Waan Maraa dansaa waan te'eef, isa leellisa'a! Maqaan isaa gammachiisaa waan te'eef, faaru'un leellisa'a! **4** Mootiin Waan Maraa Yaaqoob ifiif, Israa'el qabeenna ifii ka addaa godhee filateera. **5** Mootiin Waan Maraa guddaa akka te'e, Gootaan keenna waaqota mara akka caalu ani hin beeka. **6** Ol-gubbaa keessaa fi lafa irratti, abbaaya'aa fi qilee isii'ii mara keessatti, Mootiin Waan Maraa waan fedhe mara godha. **7** Inni duumensa qaccee lafaatii kaasee fida; bokkeya woliin

balaaqgeettii, mana kuusaa ifii keessaa qilleensa fida. **8** Inni angafa ilmaan namaatii fi hori'ii ka biyya Gibxi'ii fixe. **9** Ee biyya Gibxi'ii, inni si keessatti Fara'oonii fi tajaajiltoota isaa mara irratti, bilbaasaa fi waan maade'ee huje. **10** Inni gosa biyya adda addaa hedduu gad dhowee, mootota hunnaameyyii, **11** mootii Amoorotaa Sihoon, mootii biyya Baashaanii Oog, mootummoota Kana'aanii mara ijjeese. **12** Lafa isaanille akka dhaalaatti, kolbaa ifii Israa'eliif dhaala kenne. **13** Ee Mootii Waan Maraa, maqaan keeti haga bara baraa jiraata; Ee Mootii Waan Maraa, dhaloota mara keessatti hin qaabatanta. **14** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiif mura hin kenna; tajaajiltoota ifitiifiif maratii hin qaba. **15** Waaqoti dharaa ka gosa biyya adda addaa worqi'ii fi meetii, harka namaatiin hujamane. **16** Isaan afaan qaban malee, hin dubbatanu; ila qaban malee, hin dhagganu. **17** Isaan gurra qaban malee, hin dhage'anu; afaan isaanii keessalle hafuurri hin jiru. **18** Worri isaan hujuu fi isaanitti dhugeeffatu martinuu, akkuma isaanii jiran. **19** Ee kolbaa Israa'elii, Mootii Waan Maraa leellisa'a! Ee hayyoota sanyii Aaronii, Mootii Waan Maraa leellisa'a! **20** Sanyii Lewwootaa, Mootii Waan Maraa leellisa'a! Isin worri Mootii Waan Maraa sodaattanu, Mootii Waan Maraa leellisa'a! **21** Mootiin Waan Maraa ka Yerusaaalem keessa le'u, Xiyoon keessatti leellifamuu ti! Mootii Waan Maraa leellisa'a.

136 Mootiin Waan Maraa dansaa waan te'eef, isa galateeffadha'a; jaalalli isa ka bara baraa ti. **2** Waaqa waaqotaa galateeffadha'a; jaalalli isaa ka bara baraa ti. **3** Goottaa goottotaa galateeffadha'a; jaalalli isaa ka bara baraa ti. **4** Ka qofuu baasa guddaa huju, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **5** Ka qarummaa ifitiin ol-gubbaa dade, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **6** Ka lafa bisaan gubbaa diriirsee, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **7** Ka ifa gugurdaa huje, jaalalli isaa haga bara baraa jiraata. **8** Ka aduun guyyaa baallii akka qabaattu godhe, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **9** Ka Ji'aa fi urjooti halkan akka baallii qabaatanu godhe, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **10** Ka angafoota ilmaan worra Gibxi'ii ijjeese, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **11** Ka Israa'eloota Gibxi'ii keessaa baase, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **12** Ka hunna ifii guddo'oo fi jabeenna ifitiin tana godhe, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **13** Ka abbaayaa diintuu gargar kute, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **14** Ka kolbaan Israa'elii odduu isi'ii akka dabartu godhe, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **15** Fara'oonii fi loltota isaa ammoo abbaayaa diintuu keessatti ka fixe; jaalalli isaa ka bara baraa ti. **16** Ka goomolee keessa kolbaa ifii sooresse, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **17** Ka mootota gugurdoo ijjeese, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **18** Ka mootota hunnaameyyii ijjeese, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **19** Ka mootii worra Amoorotaa, Sihoon ijjeese, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **20** Ka mootii Baashaanii, Oog ijjeese, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **21** Ka lafa isaanii dhaala godhee Israa'elootaaf kenne, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **22** Israa'eloota tajaajiltoota ifitiif ka dhaalchise, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **23** Ka injifatama keenna keessatti nu qaabate, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **24** Ka diinota keenna jalaa nu baase, jaalalli isaa ka bara

baraa ti. **25** Ka dada maraaf sagalee kennu, jaalalli isaa ka bara baraa ti. **26** Waaqa ol-gubba'aa galateeffadha'a; jaalalli isaa ka bara baraa ti.

137 Nuuti laga Baabilonii bira teennee, yennaa Xiyoon qaabanne boonnee. **2** Muka olaatii irratti kiraarota keenna gugurdaa san fafanninne. **3** Worri booji'ee nu farrisiiro, achitti faaruu isaan gammachiituu akka faarsinu nu gaafatane, «Faaruu marro Xiyoonii keessaa takkattii faarsa'a» jedhane. **4** Lafa ormaa keessatti, nuuti attam faaruu Mootii Waan Maraa faarsuu dandeenna ree? **5** Ee Yerusaaalem, yoo ani si dedhe, harki kiyya middichi ogummaa ifii dedhuu ti. **6** Yerusaaalem, ani yoo si hin qaabatin, waan itti gammadu mara yoo si hin caalchisin, arrabi kiyya laagadaa kiyiyatti goguu ti. **7** Ee Mootii Waan Maraa, guyyaa Yerusaaalem diigante, worri Edoomii, «Diiga'a! Diiga'a! Haga hundee isi'itiiti gad jissa'a!» attam akka isaan jedhane qaabadhu. **8** Ee Baabilonii diigantu! Waan ati nu irratti goote, ka deebisee si irratti godhu ka gammade. **9** Ka daa'immaan teeti qabee, rassaa irratti macalaasu ka gammade.

138 Ee Mootii Waan Maraa, ani gadhaa tokkochaan si galateeffadha; waaqota duratti ani faaru'uun si leellisa. **2** Ani gara Galma keeti woyyichaa fuula galee sagada; jaalala keeti ka bara baraatii fi addatamummaa keetiifiille, maqaa keetii fi jecha keeti waan mara caalaa waan saaddeef, ani maqaa keeti leellisa. **3** Yennaa ani si waame, ati deebii naaf kennite; ati na jabeessitee, lubbuun tiyya hunna horatte. **4** Ee Mootii Waan Maraa, jecha afaan keetii yennaa dhage'ane, moototi lafaa martinuu si leellisan. **5** Ulfinni Mootii Waan Maraa guddaa waan te'eef, isaan marroo karaa isaa hin faarfatan. **6** Mootiin Waan Maraa ol aanaa te'ulle, inni worra gad aanaa hin ilaala; worra kooru ammoo fago'otti beeka. **7** Ani rakkinna keessa yoo ideemelle, ati jiruu tiyya hin eedda; ati harka keeti diriirsitee, mufii diinota kiyiyaa mormita; harka keeti middichaan na hin baacha. **8** Mootii Waan Maraa, ati yaada keeti mara naaf hin muummessita; ee Mootii Waan Maraa, jaalalli keeti ka bara baraa ti; hujii harka keetii ati hin lakkisin.

139 Ee Mootii Waan Maraa, ati qorqortee na beetteerta. **2** Ati teessoo tiyyaa fi ka'a tiyya hin beetta; yaada kiyya fago'ottuu hubatta. **3** Addee ani deemu fi itti foorfadhu hubattee beetta; ati hujii tiyya mara hin beetta. **4** Adoo dubbiiin afaan kiyiyaa hin bayin, ee Mootii Waan Maraa, ati dubbii san maraayyuu hin beetta. **5** Ati duraa fi duuba kiyya harka keeti ana irra qaddeerta. **6** Beekkumsii akkasii akka malee naaf baasa; akka malee hubantii tiyyaan ol. **7** Ayyaana keeti duraa eessa deemuu dande'a? Fuula keeti duraa eessa baqatuu dande'a? **8** Gara ol-gubba'aa yoo ol baye, ati achi jiraata; addee worri du'e jiru keessa yoo irkadhele, ati achi jirta. (Sheol **h7585**) **9** Ani koola baasee akka dayya'a boru'uu ka'ee, gara seensuma adu'uutitti yoo qubadhe, **10** silaa achille'etti harki keeti na hin sooresa; harki keeti middichi jabeessee na qabaayyu. **11** Ani, «Dukkanti dhugumaan na hin golliti; ifi adaala kiyyaalle halkan hin te'a!» yoo jedhe, **12** dukkantinu sitti hin

dukkanoottu; si'if dukkanti akka ifaa waan teeteef, halkan akka guyya'aa ifa. **13** Keessa namummaa tiyyaa ka dade si'i; gadaamessa haadha tiyyaa keessatti sittuu na dade. **14** Ani baasa maso'oo te'ee waan dadameef, ani si leellisaa; huijiin teeti waan maade'ee ti; anille tana miidhassee beeka. **15** Ani yennaa addee dhossa'aatiitti dadame, qilee gadaamessaa keessatti dadame; lafeen tiyyaayyuu si duraa hin dhokanne. **16** Gadhaa haadha tiyyaa keessatti, adoo ani dhiigaatu, ilti teeti na dhaggite; dhaladhee barri jiruu tiyyaa laakkowamiisa adoo hin jalqabin, guyyooti naaf yaadamane marti kitaaba keeti keessatti barreeffamane. **17** Ee Waaqa, yaadi keeti hubatiisaaf attam attam natti ulfaata! Guutumatti attam attam bacata! **18** Ani laakkowisaaf yoo wodhaane, maansa caala hin bacata; ani yennaa dammaqu, ammalle sima woliin jira. **19** Ee Waaqa, nama hamaa adoo ijjeettee! Isin worri dhiiga namaa dhangalaasu na irraa fagaadha'a! **20** Isaan hammeennaan marroo teeti dubbatan; diinoti keeti akkasumaan maqaa keeti kaasan. **21** Ee Mootii Waan Maraa, ani worra si jibbu hin jibba; worra si irratti ka'ulle ani hin diqadha. **22** Ani ijjumaa isaan jibba; isaan diinota natti te'aneeran. **23** Ee Waaqa, qorqoritti gadhaa kiyya beeki; haga na ilaaliitti yaaddoo tiyya beeki. **24** Hammeenni yoo na keessa jiraate ilaali! Karaa bara baraa irra na sooressi.

140 Ee Mootii Waan Maraa, namoota hamaa jalaa na baasi; worra hunnaan nama irratti ka'u na irraa eegi. **2** Isaan waan hantuu qalbii ifi keessatti yaadan; yennaa mara lola kaasan. **3** Isaan arraba ifitiin akka dhudhuufa'aa nama iddan; hidhii isaanii jala hadhaa buuti'ititti jira. **4** Ee Mootii Waan Maraa, harka worra hama'aa irraa na eegi; worra hunnaan nama irratti ka'u, ka miila kiyya qaxafiisaaf mala dhowanu irraa na eegi. **5** Worri kooru fonxooroo naaf afe; isaan wodaroo caccoo ifii diriisane; tiyyoo karaa irratti naaf keyane. **6** Ee Mootii Waan Maraa, ani si'iin, «Ati Waaqa kiyya» jedha; ee Mootii Waan Maraa, iyya tiyya dhage'i. **7** Ee Mootii Waan Maraa, Gootaa kiyya, jabaa na baachu; ati guyyaa lolaa mataa kiyya goliteerta. **8** Ee Mootii Waan Maraa, fedhii nama hama'aa hin muummessiniif; mala dhowelle hin milkeessiniif. **9** Worra na marsee mataa togu, sababi afaan isaanii isaanuma irratti garagaluu ti. **10** Kashilli ibiddaa isaan irra bu'uu ti; ibiddatti yookiin, boolla deebi'anee keessaa hin baane, keessatti gatamanuu ti. **11** Nami maqaa namaa balleessu biyya keessatti hin qubatin! Ka hunnaan nama irratti ka'ulle wonni hantuun isa adansituu ti. **12** Mootiin Waan Maraa haajaa worra hiyyeeyyii akka fixu, worra rakkata'aaf haqa akka muru ani hin beeka. **13** Dhugumaan worri balchooleen maqaa isaa hin leellisan; worri qajeelaan fuula isaa dura hin le'an.

141 Ee Mootii Waan Maraa, ani si Waammadha; ati ariifadhuu na bira koy! Yennaa ani si waammadhu, qoonqoo tiyya dhage'i. **2** Daadimati kiyya si duratti akka hixaana aarfamuu, harka ol kaasuu kiyya akka ciincaa galgalaa te'uu ti. **3** Ee Mootii Waan Maraa, afaan kiyyaaf eedduu, hidhii tiyyaaf tissee tolchi. **4** Hantuu huijiisaaf akka hin hachine, worra hantuu hujuu woliin qooda akka hin

fudhanne na eegi; worra hantuu hujuu woliin sagalee isaanii dansaa akka nyaadhu na hin lakkisin. **5** Nami balchaan na dhaaniis naaf dansa'a; na xixiis isaalle akka dhadhaa mata'aa ti; mataan kiyya dhadhaa hin jibbu. Huiji worra hama'aa didiisaaf ammoo, ani yennaa mara daadimadha. **6** Bulchitooti isaanii yennaa bowwaa rassa'aatiitti gad qolaanfamane, wonni ani dubbadhe dhugaa akka teete hin beekan. **7** Isaan, «Akkuma nami lafa qotee butuchu, lafeen teennalle addee worri du'e jirutti bittinnootte» hin jedhan. **(Sheol h7585)** **8** Ee Mootii Waan Maraa, Gootaa kiyya, ilti tiyya gara keeti ilaalti; ani gara keeti baqadha; akka ani du'u na hin lakkisin. **9** Fonxooroo isaan naaf afane irraa, tiyyoo worra hantuu hujuu irraa na eegi. **10** Ani nageyaan dabaree, worri hamaan tiyyoo ifumaaf afeen qabamuu ti.

142 Ani qoonqoo ol qabadhee, gara Mootii Waan Maraa iyya; maratii dhaggatiisaaf Mootii Waan Maraa gaafadha. **2** Komii tiyya mara isa duratti dhangalaasa; rakkinna kiyyalle isa duratti himadha. **3** Yennaa ani addii kutatiisa geyeeru, gara ani ideemaaru ati hin beetta. Daandii ani irra ideemu keessa, isaan fonxooroo naaf dhossaneeran. **4** Adaala kiyya ilaalii dhaggi; nami naaf yaadatu hin jiru; addeen ani itti baqadhu hin jirtu; nami tokkolle haajaa kiyya hin qabu. **5** Ee Mootii Waan Maraa, ani gara keeti iyya; ani, «Ati ka ani itti baqadhu; lafa worra jiraata'aa tana keessatti ati qooda kiyya» jedha. **6** Ani waan qarqaarsa hin qanneef, iyya tiyya naaf caqasi; worri na miidhu guddoo waan natti jabaataneef, ati isaan jalaa na baasi. **7** Maqaa keeti akka leellifadhu, hidhaa keessaa na baasi. Ati waan dansaa waan naa gooteef, worri balchaan na hin marsan.

143 Ee Mootii Waan Maraa, daadimata kiyya dhage'i; gurri keeti iyya tiyya caqasuu ti; addatamumma'aa fi balchummaa teetiin deebii naaf kenni. **2** Si duratti nami balchaan waan hin jirreef, ana tajaajilaa keeti mura'atti hin dhikeessin. **3** Diinni kiyya na ari'iisatti jira; lafatti na butuchee, akka worra bara dheera'aan dura du'ee, dukkana keessa akka tee'u na godhe. **4** Maarre ani addii kutatiisa geyeera; gadhaa kiyya keessatti sodaadheera. **5** Waan bara durii te'e hin qaabadha; waan ati goote mara itti deddeebi'ee hin yaada; waan harki keeti hujje hin herrega. **6** Ani harka kiyya gara keeti badhisa; akka lafa goddee, lubbuun tiyya si dheebotti. **7** Ee Mootii Waan Maraa, ani addii kutatiisa geyeera; ariifadhuu deebii naa kenni; yookiin ani akka worra gara boollaa gad bu'uu hin te'a; fuula keeti na duraa hin dhoffatin. **8** Ani waan si addadhuuf, ganama ganama bari'iin jaalala keeti ka bara baraa natti lallabi. Lubbuun tiyya gara keeti waan yaadduuf, karaa ani irra deemu'uu male na barsiisi. **9** Ani gara keeti waan baqadheef, Ee Mootii Waan Maraa, diinota kiyya jalaa na baasi. **10** Ati Waaqa kiyya waan teeteef, fedhii teeti akka muummessu na barsiisi. Ayyaanni keeti dansaan daandii qajeelaa irra na sooreessuu ti. **11** Ee Mootii Waan Maraa, maqaa keetiif jedhiitii, lubbuu tiyya jiraachisi; balchummaa teetiin rakkinna keessaa na baasi. **12** Jaalala keeti ka bara baraatiin, diinota kiyya fixi; ani tajaajilaa keeti waan te'eef, nyaaphota na rakkisu mara balleessi.

144 Rasaan kiyya, ka harka kiyya lolaaf, quba kiyya woraanaaf leenjisu, Mootiin Waan Maraa leellifamuu ti. **2** Inni Waaqa kiyya ka nama jaalatu, kushee tiyya jadduu, dalleya dhaka'aa kiyyaa fi fayyisaa kiyya, wontee tiyya ta ani itti baqadhu, ka kolbaa tiyya hedduu na jalatti akka ajajantu godhu. **3** Ee Mootii Waan Maraa, akka ati isa kunuunsituuf, nami maan inni? Yookiin akka ati isaaf yaadattuuf, ilmi namaa maan inni? **4** Nami akka baafata hafuuraa tokkocha'a ti; barri jiruu isaaniille akka gaaddisa dabaruu ti. **5** Ee Mootii Waan Maraa, ol-gubbaa dayyaasii gad bu'i; akka aarii keessaa bayu, gaarota tuqi. **6** Balaqqeettii balaqqisiitii diinota bittinneessi; daaya keeti darbadhuutii isaan ari'i. **7** Gubbaa irraa harka keeti gad diriirsi; bisaan guddaa keessaa, harka ormaatii na baasiitii na hamburi. **8** Afaan isaanii soba dubbata; harka middicha ol kaasanee dharaan kakatan. **9** Ee Waaqa, ani faaruu haareya si'iif hin faarsa; kiraara guddicha ribuu kudhan qabu dhowataa si faarfadha. **10** Ati moototaaf injifachaa kennita; tajaajilaa keeti Daawitille shallaagaa ijjeesu jalaa hin hamburta. **11** Na hamburi; harka worra ormaa keessaa na baasi; afaan isaanii soba dubbata; harka middicha ol kaasanee dharaan kakatan. **12** Ilmaan teenna dargaggummaa ifitiin akka biqiltuu guddinna toltee, ijoolleen durraa teenna akka utubaa mana mootumma'aa seesiisaaf bocamee te'anuu ti. **13** Gootaraan keenna midhaan adda addaatiin guutamuu ti; hooloti teenna kumootaan, kumoota kudhaniin diida keenna keessatti hortuu ti. **14** Horiin keenna dodorroobuu ti; gadha'aa gatiisi, sadheessiisi hin jiraatin. Booji'amiis hin jiraatin; karaa keenna irratti iyyi gaddaa hin jiraatin. **15** Kolbaan eebbi akkasii te'eef gammadduu ti; kolbaan Mootiin Waan Maraa Waaqa isii'ii te'eef gammadduu ti.

145 Ee Waaqa mootii kiyya, ani si hin saadadha; bara baraa haga bara baraa maqaa keeti hin leellifadha. **2** Guyyuma guyya'aan si hin leellisa; bara baraa haga bara baraa maqaa keeti hin saadadha. **3** Mootiin Waan Maraa gudda'a; guddoo leellifamuu male; guddinni isaa qorqoramee bira hin geyamu. **4** Dhalooti tokko hujii teeti dhaloota itti aanutti jaja; hujii teeti ta maade'ee hin lassa. **5** Isaan marroo ulfinna keeti arnya qabeessaa hin dubbatan; anille marroo hujii teeti ta baasaa itti deddeebi'ee hin yaadadha. **6** Isaan marroo hunna hujii teeti ta baasaa hin dubbatan; anille guddinna keeti hin odeessa. **7** Isaan marroo arjummaa teeti baca'aa hin jilifatan; Balchummaa teetifiille iilleetti'in faarsan. **8** Mootiin Waan Maraa marara'a; arjaalle'e; aarii'if hin ariifattu; jaalalli isaalle gudda'a. **9** Mootiin Waan Maraa nama maraaf dansa'a; inni waan ifii dade mara hin marara. **10** Ee Mootii Waan Maraa, wonni ati dadde marti si hin leellifatti; kolbaan teeti marti si hin saadatti. **11** Isaan marroo ulfinna mootummaa teetii, marroo hunna teetii hin dubbatan. **12** Akka kanaan namooti marti hujii teeti ta baasaati fi mootummaa teeti arnya qabeettii ulfinnaa hin beekan. **13** Mootummaan teeti mootummaa bara baraa ti; ati haga bara baraa hin bulchita. **14** Mootiin Waan Maraa worra jigaaru mara hin utuba; worra jigelle ol kaasa. **15** Ilti nama maraa gara keeti ilaalti;

atille sagalee isaanii yennaa maltetti isaanii kennita. **16** Ati harka keeti diriirsitee, halchaa waan lubbuu qabu maraa hin quussita. **17** Mootiin Waan Maraa karaa hujii ifii maraan balcha'a; waan hujii maraan addatama'a. **18** Mootiin Waan Maraa worra isa waammatu maraaf, worra dhuga'aan isa waammatu maraaf dhikoo jira. **19** Inni halchaa worra isa sodaatuu hin guuta; iyya isaaniille dhage'ee, isaan hin baasa. **20** Mootiin Waan Maraa worra isa jaalatu mara hin eega; worra hamaaleyyii ammoo hin balleessa. **21** Afaan kiyya leellisa Mootii Waan Maraa hin dubbata; ka foon uffate martille bara baraa haga bara baraa, maqaa isaa woyyicha hin leellisa.

146 Mootii Waan Maraa leellisa'a! Ee lubbuu tiyya Mootii Waan Maraa leellis! **2** Ani bara le'ii tiyyaa mara Mootii Waan Maraa leellis; haga jiru mara Waaqa kiyyaaf faaruu leellisaa hin faarfadha. **3** Worra isin baasuu hin dandeenne, qondaaltota ilmaan namaa itti hin addatina'a! **4** Isaan yennaa du'anuu, gara biyye'ee deebi'an; guyyuma san karoorri isaanii hin bada. **5** Nami Waaqi Yaaqoobii qarqaarsa isaa te'e, ka Mootii Waan Maraa Waaqa ifii addii godhatu gammadduu ti. **6** Mootiin Waan Maraa ol-gubba'aa fi lafa, abbaaya'aa fi waan isaan keessa jiru mara dade; inni haga bara baraa addatamummaa ifii hin eegata. **7** Inni worra cunqurfameef haqaan mura; worra beeloteef sagalee kenna. Mootiin Waan Maraa worra hidhame bilisa baasee, **8** worra ballaa ila bana. Worra gad jedhe ol qaba; worra balchaa jaalata. **9** Mootiin Waan Maraa alagaa hin eega; inni ijoollee abba'aa fi haadha hin qannee fi haadhotii hiyyeessaa hin qarqaara; karaa worra hama'aa ammoo hin balleessa. **10** Ee Xiyoon, Waaqi keeti Mootiin Waan Maraa, dhalootaa haga dhalootaattii, haga bara baraa hin bulcha. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

147 Mootii Waan Maraa leellisa'a; Waaqa keenna fuuru'un leellisiis attam attam dansa'a! Isa leellisiis nama gammachiisa; dansaalle'e. **2** Mootiin Waan Maraa Yersaaleem deebisee hin ijaara; namoota Israa'elii ka bittinnowanelle deebisee hin fida. **3** Inni worra gaddaan gadhaan isaanii madaye hin fayyisa; madaa isaaniille hin hidha. **4** Inni laakkossa urjootaa haga beeka; mara isaaniituu maqaa isaaniitiin waama. **5** Mootiin Waan Maraa keenna gudda'a; akka malee hunna qaba; beekkumsi isaalle hagana hin jedhamu. **6** Mootiin Waan Maraa worra gad ifi qabu ol hin qaba; worra hamaaleyyii ammoo lafatti jissa; **7** Faaruu galataa Mootii Waan Maraatiif faarsa'a; kiraara guddichaan Waaqaaf faarsa'a. **8** Inni ol-gubbaa duumensaana golla; lafaaf rooba kenna; koobota irratti marri akka latu godha. **9** Inni hori'if waan nyaatanu hin kenna; ilmooleen harraaqessaa yennaa iyyitu inni isaan hin soora. **10** Inni jabeenna fardaatiin, yookiin jabaana rukkee miila namaatiin hin gammadu. **11** Mootiin Waan Maraa worra isa sodaatu, jaalala isaa ka bara baraatitti addii godhatuun gammada. **12** Ee Yersaaleem, Mootii Waan Maraa leellifadhu; Ee Xiyoon, Waaqa keeti saadadhu. **13** Inni dangaraa karaa teetii hin jabeessa; kolbaa si keessatti hin eebbisa. **14** Meessaa keeti nageya hin godha; qamadii

dansa'aan si hin quussa. **15** Inni ajaja ifii gara lafaa hin erga; jechi isaa ariitiin hin muummowa. **16** Inni dhakaa roobaa akka fuutta'aa diriirsa; qorra akka daadha'aa facaasa. **17** Inni dhakaa roobaa akka katta'aa godhee gad buusa; qorra isaa eentu dura dhaabbatuu dande'a? **18** Inni jecha ifii hin erga; dhakaan roobaa sun hin baqa; qilleensi akka dhufu hin godha; dhakaan roobaa sunille bisaan te'ee yaa'a. **19** Inni jecha ifii sanyii Yaaqoobitiitti seera ifiitii fi qajeelcha ifii Israa'elitti hin hima. **20** Inni gosa biyya dhibi'iitiif akkas hin goone; isaan seera isaa hin beekanu. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

150 Mootii Waan Maraa leellisa'a! Addee Woyyittii isaa keessatti, Waaqa leellisa'a! Ol-gubbaa isaa hunnaamettii keessatti, isa leellisa'a! **2** Hujii jadduu inni godheef isa leellisa'a. Guddinna isaa, ka waan mara caaluuf isa leellisa'a. **3** Tultulla'aan isa leellisa'a. Kiraara guddichaa fi maseenqo'oon isa leellisa'a. **4** Dibbe'ee fi shubbisiisaan isa leellisa'a. Kiraaraa fi suusulle'een isa leellisa'a. **5** Sibiila wolitti dhowamee qillilisuun, isa leellisa'a. Sibiila wolitti dhowamee, akka malee qillilisuun isa leellisa'a. **6** Wonni hafuura baafatu martinuu Mootii Waan Maraa leellisanuu ti! Mootii Waan Maraa leellisa'a!

148 Mootii Waan Maraa leellisa'a! Ol-gubbaa keessaa Mootii Waan Maraa leellisa'a; gubbaa olii keessatti isa leellisa'a. **2** Ergantooti isaa marti, loltooti isaa ta ol-gubba'aa marti isa leellisa'a. **3** Ji'aa fi aduun isa leellisa'a; isin urjooti ifa kennitanu marti isa leellisa'a. **4** Isin ol-gubbaan ol gubbootaa, isin bisaan ol-gubba'aalle isa leellisa'a. **5** Isaan ajaja isaatiin waan dadamaneef, maqaa Mootii Waan Maraa leellisanuu ti. **6** Inni haga bara baraa addee isaanitiitti jabeessee isaan dhaabe; seera hin jijjiiranne isaanii kenne. **7** Bineensoti gurgurdaan abbaayaa guddittii keessaa, qileen abbaayaa guddittii martinuu, lafa irraa Mootii Waan Maraa leellisa'a! **8** Isin balaqqeetti'ii fi dhakaan roobaa, qorrii fi hurriin, hobonbolattiin ajaja isaa muummessitanu, **9** Gaarotii fi kooboti martinuu, mukooti midhaan buusuu fi birbirsooti martinuu, **10** bineensaa fi horiin martinuu, bineensoti lafa irra lootanuu fi koolaan kaatanu martinuu, Mootii Waan Maraa leellisa'a. **11** Moototi lafaatii fi gosi biyya adda addaa martinuu, qondaaltotii fi bulchitooti lafaa martinuu, **12** dargaggeeyyiin dhiiraatii fi durraa, jaarsole'ee fi ijoolleen, Mootii Waan Maraa leellisa'a! **13** Maqaan isaa callaan ka saadame waan te'eef, ulfinni isaa lafaa fi ol-gubbaa irra waan jiruuf, isaan maqaa Mootii Waan Maraa leellisanuu ti. **14** Kolbaan isaa Israa'elooti, worri isatti dhikaatanu, addatantooti isaa akka isa leellisanu, jabeenna isaanii kenne. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

149 Mootii Waan Maraa leellisa'a; faaruu haareya Mootii Waan Maraatiif faarsa'a! Wolde'a kolbaa isaa keessatti isa leellisa'a. **2** Israa'elooti, ka isaan dadeen firinxiixanuu ti; ijoolleen Xiyoonii, mootii ifitiin gammadanuu ti. **3** Shubbisaa maqaa isaa faarsanuu ti; dibbe'ee fi kiraara guddichaan isaaf faarsanuu ti. **4** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiin waan gammaduuf, worra gad ifi qabu, akka injifatanu godhee ulfinna kennaaf. **5** Kolbaan isaa, ulfinna kanaan firinxiixanuu ti; taqee ifii irralle'etti, ililleettiin faarfatanuu ti. **6** Leellisi Waaqaa afaan isaanii keessa, shallaagaan qara lamaa, harka isaanii keessa jiraatuu ti. **7** Gosa biyya adda addaa haluu bayyiisaaf, kolbaa hedduulle adabiisaaf, **8** mootota isaanii wodaroo sibiilaatiin, qondaaltota isaaniille, sibiila milaan hidhanuun hidhiisaaf, **9** muraas barreeffanteertu, isaan irratti muunmessiisaaf, tun kolbaa isaaf addatante maraaf ulfinna. Mootii Waan Maraa leellisa'a.

Fakkeenaa

1 Fakkeenni Solomoonii ilma Daawitii, ka mootii Israa'elii ka asii gad jiranu: **2** Isaan kun namooti qarumma'aa fi qajeelfama dansaa akka fudhatanu, jechoota beekkumsa ifi keessaa qabanu, akka hubatanu, **3** balchumma'aa fi haqaan, waan dhugaa te'e godhiisaan, amala qarumma'aatiin qajeelfama akka fudhatanu, **4** worri beekkumsaan hin bilchaatin, hubantii akka qabaatanu, dargaggooti beekkumsaa fi, qalbii akka qabaatanu qarqaaran. **5** Worri qarooleen fakkeenaa kana caqasane, barumsa ifii itti ede'atanuu ti; worri hubantii qabanulle qajeelfama irraa fudhatanuu ti. **6** Akka kanaan isaan fakkeenaa fi mammaassa, hiikkaa jedhi'iitii fi hiibboo worra qaroole'eelle hin hubatan. **7** Qarummaan jalqabaa, Mootii Waan Maraa sodaatiisa; gowwooleen ammoo, qarumma'aa fi gorsa tuffatti. **8** Ilma kiyya, gorsa abbaa keetii dhage'i; barsiisa haadha teetiille hin lakkisin **9** Barsiisa isaanii, mataa keetiif akka kallacha ulfinnaa ti; morma keetiifille, akka meya seesaaf diramee ti. **10** Ilma kiyya, cubbaaleyyiin yoo si hawadatte, tole hin jedhiniif. **11** Isaan yoo, «Nu woliin koy; dhiiga namaa dhangalaasiisaaf dhokannee gaadanna; nama yakkaa hin qanne, sababa malee miidhiisaaf kara'atti eeganna! **12** Akka addee worri du'e jiru, akka worra gara boolla awwaalaa gad bu'uu, adoo isaan jiru'uu fi fayya'aan jiranuu, kowaa isaan liqinsinaa ti! (Sheol h7585) **13** Nuuti meya gatii guddo'oo ka gosa adda addaa hin dhagganna; mana keennalle waan saamanneen hin guutanna! **14** Koy nu woliin hirmaadhu; waan hannaan fudhanne woliin qoodanna» yoo si'in jedhane, **15** Ilma kiyya, isaan woliin hin deemin; daandii isaanii irraa miila keeti eeggadhu. **16** Miilli isaanii gara cubbu'uu rukkisa; isaan dhiiga dhangalaasiisaaf ariifatan. **17** Adoo sinbirree dhaggituu fonxoroo itti afuun, bu'aa hin qaddu. **18** Namooti kun dhiiguma ifii dhangalaasiisaaf dhokatanee gaadan; isaan ifuma dhokatanee gaadan. **19** Muummeen worra joljolu akkas jirti; joljolummaan isaan iijeetti. **20** Qarummaan woldeennaa kara'aa keessaa iyyitee waammatti; badhinna keessaa qoonqoo ol qabatee iyyiti. **21** Karaa namooti hogisanu keessaa iyyiti; seensuma qacha'aa keessaa dubbatti. **22** Isiin, «Isin worri gowwooleen, haga yoomii, gowwummaa teessan jaalattan? Isin worri murgaameyyiin, haga yoomii, murgoo teessanitti gammaddan? Isin worri gowwooleen, haga yoomii beekkumsa jibbitan? Isin worri xixicha kiyya yoo dhageettane, ani silaa waan gadhaa kiyya keessa jiru, yaada kiyya akka beettanu hin godhaayyu. **24** Isin ammoo, yennaa ani waamu eega diddane, yennaa ani harka kiyya diriirsu, eega itti hin xiyyeeffatini, **25** isin gorsa kiyya mara tuffatane, xixicha kiyyalle eega hin fudhatinii, **26** yennaa isin farra keessa jirtanu, anille isiniitti hin kolla. Yennaa balaan isiniitti bu'u ani isiniitti hin murga. **27** Yennaa wonni hantuun, akka bubblee bokkeyaa isiniitti dhuttu, yennaa balaan akka hobonbolatti'ii isin haxowu, yennaa dhippinnii fi rakkinni isin irra garagalu, ani isiniitti murga. **28** Yennaa san isin na hin waantan; ani ammoo deebii isiniif hin kennu; Isin akka malee na barbaaddan, ammoo

na hin dhaggitanu. **29** Isin beekkumsa Waan jibbitaneef, Mootii Waan Maraa sodaatiisa, waan hin filanneef, **30** Isin gorsa kiyya waan hin fudhatiniif, xixicha kiyya mara waan tuffataneef, **31** isin midhaanuma hujjattane hin nyaattan; bu'aa mala nama irratti dhoottane hin dhaggatan. **32** Worra beekkumsaan hin bilchaatin qarummaa irra fagaatiisatti ijeesa; gowwooleelle rincica isaaniiitti, isaan balleessa. **33** Worri na dhage'u ammoo, nageyaan le'a; waan hantuu adoo hin sodaatin, bidhaa malee jiraata» jetti.

2 Ilma kiyya, jecha kiyya yoo fudhatte, ajaja kiyyalle qalbii teeti keessatti yoo bulfatte, **2** gurra keeti gara qarumma'aa yoo qabatte, gadhaa keetille gara hubanti'ii yoo deebifatte, **3** beekkumsa guddaa yoo waammatte, hubanti'ii qoonqoo ol qabatee yoo iyyite, **4** akka meeti'ii yookiin akka qabeenna dhooffameeruu, qarummaa yoo barbaadde, **5** ati Mootii Waan Maraa sodaatiisa hin hubatta; beekkumsa Waaqa beekiisalle hin dhaggatta. **6** Mootiin Waan Maraa, qarummaa waan namaa kennuuf, beekkumsii fi hubantiin isa biraa dhufan. **7** Inni worra qajeela'aaf, qarummaa kenna; worra komii hin qanneefille, wontee isaaniif te'a. **8** Inni daandii haqaa hin toowata; karaa worra isaaf addatamuulle hin eega. **9** Achiin duuba ati balchumma'aa fi haqa, waan dhugaa te'ee fi daandii dansaa mara hin hubatta. **10** Qarummaan gara qalbii teetii waan dhuttuuf, beekkumsi si gammachiisa. **11** Qalbeeffatis si hin eeddi; hubatiisille si hin toowatti. **12** Qarummaan karaa worra hama'aa irraa, worra dubbii micciiru irraa si hin dhooggiti; **13** worri akkasii kun karaa dukkanaa ideemiisaaf, daandii qajeelaa worra lakkisu; **14** waan hantuu godhiisatti worra gammadu; micciiramummaa hamaaleyyi'itiitti worra firinxixu; **15** karaan isaanii micciirama'a; ideensi isaanille daddaba'a. **16** Qarummaan dubartii gaarayyeffattuu, ta jechoota gammachiisuun nama qaxafattu jalaa si baachi. **17** Dubartiin tun dhirsa dargagumma'aan heerumte lakkittee, waadaa Waaqa duratti galte deeteerti. **18** Manni isi'ii gara du'aa, daandiin isi'ii gara ekeraa'aa geessa. **19** Worri gara isi'ii dhaqu hin deebi'u yookiin daandii jiru'uu hin dhaggitu. **20** Maarre ati karaa namoota dansa'aa hin ideenta; daandii balchootaa irraa akka hin gorre hin eegatta. **21** Worri qajeelaan lafa irra hin le'an; worri yakkaa hin qannelle isii keessatti hin hafan. **22** Worri hamaan ammoo lafa irraa hin bada; worri hin addatanne isii irraa hin buqqaa'a.

3 Ilma kiyya, waan ani si barsiisu hin dedhin; ajajoota kiyya gadha'atti qabadhu. **2** Isaan guyyoota sii ede'ane, woggoota hedduu si leesisan; qananumma'aa fi nageya sii kennan. **3** Marati'ii fi addatamummaa ijjumaa hin lakkisin; morma keetii hidhadhu; gadhaa keeti keessatti qabadhu. **4** Achiin duuba ati Waaqaa fi nama duratti fudhatamaa fi maqaa dansaa hin dhaggatta. **5** Gadhaa tokkochaan Mootii Waan Maraatiitti addadhu; hubantii teetitti hin irkatin. **6** Karaa keeti maraan isa beeki; inni daandii teeti si'if hin qajeelcha. **7** «Ani qaro'o!» ifiin hin jedhin; Mootii Waan Maraa sodaadhu; waan hantuu irraa fagaadhu. **8** Kun nafa keetiif fayyaa, lafee teetiifille jabeenna hin te'a. **9** Qabeenna keetiin, midhaan keeti mara keessaa mataa

kenniisaan, Mootii Waan Maraatiif ulfinna kenni. **10** Achiin duuba gootaaran keeti midhaaniin hin guutama; daadhiin teeti waabaa guutantee irra hin danbalaati. **11** Ilma kiyya, qajeelcha Mootii Waan Maraa hin tuffatin; xixicha isaalle hin jibbin. **12** Abbaan ilma itti gammadu akkuma qajeelchu, Mootiin Waan Maraalle nama jaalatu qajeelcha. **13** Nami qarummaa dhaggatu, ka hubantii qabu ka gammade. **14** Qarummaan meetii caalaa bu'aa qaddi; worqii caalaale fayyaddi. **15** Qarummaan dooqa gatii guddo'oo caalaa gatii qaddi; waan ati halchitu keessaa ka isi'iin qixxawu hin jiru. **16** Harka isi'ii middicha keessa jiruu dheertu'utti jira; harka isi'ii bitaacha keessa durumma'aa fi ulfinnatti jira. **17** Karaan isi'ii karaa gammadaa ti; daandii isi'ii daandii nageyaa ti. **18** Isiin worra jabeessee isii qabateef, muka jiru'uu ti; worri jabeessee isii qabate hin gammada. **19** Mootiin Waan Maraa qarummaa ifitiin lafa dade; hubantii ifitiin ol-gubbaa jabeessee dhaabe. **20** Beekkumsa isaatiin qileen abbaayotaa gargar dayyaate, duumensille tiifuu tiife. **21** Ilma kiyya, qarumma'aa fi qalbeeffata jabeessii qabadhu; isaan ila teeti duraa hin gorin. **22** Isaan si'iif jiruu, morma keetiifille seesa hin te'an. **23** Achiin duuba ati nageyaan karaa keeti hin deenta; miilli keetille hin gufatu. **24** Yennaa irkattu hin sodaattu; yennaa rattulle hirriibi keeti mi'owaa hin te'a. **25** Yennaa balaan dedhuma worra hamaa irra dhaqqabu, ati hin sodaattu. **26** Mootiin Waan Maraa addii waan sii te'uuf, miila keeti tiyyoo irraa hin eega. **27** Worra wonni dansaan malteef, waan dansaa godhiisaaf adoo dandeettuu, waan dansaan godhiisa hin lakkisin. **28** Adoo harkaa qadduu, «Boru sii kennaatii, deebi'ii koy!» namaan hin jedhin. **29** Nama si addatee si bira tee'u irratti waan hantuu hin yaadin. **30** Adoo nami si hin miidhin, akkasumaan nama hin himatin. **31** Nama hunnaan nama irratti ka'u hin halchin; karaa isaa tokkolle hin filatin. **32** Sababille Mootiin Waan Maraa nama micciiramaa jibba; nama qajeelaa ammoo guddoo jaalata. **33** Mootiin Waan Maraa mana worra hama'aa hin abaara; mana worra balcha'aa ammoo hin eebbisa. **34** Mootiin Waan Maraa worra murgutti hin murga; worra gad ifi qabuuf badhaadha hin kenna. **35** Worri qarooleen ulfinna hin dhaggatan; worri gowwooleen ammoo hin salphatan.

4 Ilmaan tiyya, gorsa abbaa keessanii caqasa'a; itti xiyyeeffadha'aatii, hubantii dhaggadha'a. **2** Ani barsiisa kiyya dansaa isiniif kenna; maare isin barsiisa kiyya hin lakkisina'a. **3** Yennaa ani mana abbaa kiyaatiitti mucaa diqqa'aa, haadha tiyyaaf ilma tokkochoo san, **4** abbaan kiyya na barsiisee, «Jecha kiyya mara gadhaa tokkochoan qabadhu; hin leetaa, ajaja kiyya eegadhu. **5** Qarummaa dhaggadhu; hubantii qabaadhu; jecha kiyya hin dedhin yookiin irraa hin deebi'in. **6** Qarummaan gollaa sii teetii, isii hin dedhin; si eeddiitti, isii jaaladhu. **7** Qarummaan waan mara caalti; tanaaf isii dhaggadhu. Waan ati qaddu mara si kaffalchiittulle, hubantii bitadhu. **8** Ulfinna isi'iif kenni; isiille ol si qaddi; isii hanqafadhu; isiille ulfinna si'iif hin kenniti. **9** Isiin daraaraa seesaaf wolitti hidhame, mataa keeti irra hin keetti; kallacha dansaa si'iif hin kenniti» jedhe. **10** Ilma kiyya caqasi; barri le'ii teetii akka heddatu, jecha kiyya fudhadhu. **11** Ani karaa qarumma'aa si barsiiseera;

daandii qajeelaa irra si sooresseera. **12** Yennaa ideentu karaan sitti hin dhiphatu; yennaa rukkittulle hin gufattu. **13** Gorsa sii kenname jabeessii qabadhu; gad hin lakkisin; jiruu teeti waan te'eef, midhassii eegadhu. **14** Daandii worra hama'aa hin hordofin yookiin karaa worra hantuu hujuu irra hin deemin. **15** Karaa san irraa fagaadhu; irraa deebi'itiiti, karaa keeti deemi. **16** Isaan haga waan hantuu godhanutti dande'anee hin rafanu; haga nama dokonkorsanutti foora hin qabanu. **17** Isaan sagalee hammeennaa nyaatan; daadhii woyni'ii ta hunnaan nama irratti ka'isaa unan. **18** Daandii balchoole'ee akka ifa barii ganamaa, ka haga orra'aatiiti ifaatumu ideemuu ti. **19** Daandii worra hama'aa ammoo akka dukkana dimmaa ti; isaan waan isaan gufachiisu hin beekanu. **20** Ilma kiyya waan ani jedhutti xiyyeeffadhu; jecha kiyya midhassii caqasi. **21** Isaan ila teeti duraa hin gorin; gadhaa keeti keessatti qabadhu. **22** Isaan worra isaan dhaggatuuf jiru'u; nafa isaanii maraaf fayyinna. **23** Maddi jiruu teetii qalbi waan teeteeff, waan mara caalaa qalbi teeti eegadhu. **24** Dubbii micciiriisa afaan keeti irraa fageessi; dubbii malaamaltumma'aa irraa hidhii teeti eegadhu. **25** Ilti teeti gara fuula duraa qajeelaa ilaaltuu ti; ifiin dura qofa ilaali. **26** Daandii miilli keeti irra deemu, wol qixxeeffadhu. Karaan keeti dansaa te'uu ti. **27** Gara middaa yookiin gara bita'aa hin gorin; miila keeti waan hantuu irraa eegadhu.

5 Ilma kiyya, qarummaa tiyyatti xiyyeeffadhu; gara hubantii tiyyaa gurra keeti deebifadhu. **2** Yoo tana goote waan hantu'uu fi dansaa gargar hin baafatta; dubbiin teetille beekkumsa hin mudhitti. **3** Hidhiin dubartii gaarayyeeffattuu nadihi coccossiti; dubbiin isi'ii zayitii caalaa lallaati; **4** dhuma irratti ammoo akka hargiisaa hadhooitti; akka shallaagaa qara lamaa qara qaddi. **5** Miilli isi'ii gara du'aa deema; ijati isi'ii daandii gara addee worri du'e jiru geessa. **(Sheol h7585)** **6** Isiin karaa jiru'uu hin yaadattu; karaan isi'ii daddaba'a; ammoo isi'itti hin beekkamu. **7** Amma ilmaan tiyya, na caqasa'a; jecha afaan kiyyaa irraa hin gorina'a. **8** Karaa keeti isii irraa fageessi; qarqara balbala mana isi'itiitti hin dhikaatin. **9** Yoo tana godhuu dhabaate, ulfinna keeti namoota dhibi'ii, jiruu teetille nama marartii hin qannetti hin kennita. **10** Karra teetille alagaan hin fudhata; eloon teetille mana ormaa hin duroonsiti. **11** Foon keetii fi nafi keeti yennaa dhumate, muummee jiruu teetiitti hin aadda; **12** ati, «Hayii, ani maaf gorsa jibbe? Gadhaan kiyya maaf qajeelfama tuffate? **13** Ani barsiisota tiyya hin caqqane; gurra kiyya gara worra na gorsuu hin deebifanne. **14** Wolde'a kolba'aa duudii keessatti, badii guddoo biraan baye» hin jetta. **15** Niitii teeti akkuma boolluma bisaanii keetii fi baleessuma keetii, achuma keessaa uni. **16** Maddi keeti diidatti, bisaan lagaa keeti karaa keessatti dhangala'uu qabaa ree? **17** Isaan si qofaaf te'anuu ti; alagaa wolliin hin qoodamin. **18** Maddi keeti ka eebbifame te'uu ti; niitii teeti ta qeedhumma'aan fuute wolliin firinxixi. **19** Isiin jaalatantuu akka gadansaa, biifa qabeettii akka jiliba'aa sii teetuu ti. Harmi isi'ii yennaa mara dheebuu si baasuu ti; jaalala isi'itiin yennaa mara machowi. **20** Ilma kiyya, maaf dubartii gaarayyeeffattuun machoota? Maaniif qoma

dubartii nama dhibi'ii hanqafatta? **21** Hujjin namaa Mootiin Waan Maraa duratti ifa; inni daandii namaa mara dhagga. **22** Nami hamaan hujuma ifiitiin tiyyoo seena; cubbuma ifiitiin qabama. **23** Inni qajeelfama waan dhabeeff du'a; gowwummaa guddoo ifiitiin karaa irraa miliqa.

6 Ilma kiyya, namaaf wobii yoo teete, marroo nama dhibi'itiif harka wol dhowatiisaan waadaa yoo galte, **2** woma dubbatteen tiyyoo yoo seente, jechuma afaan keetii bayeen yoo qabante, **3** ilma kiyya, harka nama sanii waan seenteef, ifi baasiisaaf, gara nama sanii dhaqiitii, gad ifi qabi; akka inni wobummaa san si irraa buusuuf isa gaafadhu. **4** Adoo tana hin godhin hin rafin; hirriibi ila teeti irra hin marin. **5** Akka gadansi worra adansu jalaa, sinbirreen tiyyoo jalaa miliqanu, atille ifi baasi. **6** Ati namicha booseya, me dhaqiitii mixaa dhukkulle ilaali; mala isaa ilaalitii qaroo te'i. **7** Isaan sooreessa, toowataa yookiin bulchaa hin qabanu; **8** te'uu malee sagalee ifii ta bonaa, waan isaaniif barbaachisu yennaa midhaan galu keessa wolitti qabatan. **9** Ati namichi boosenni haga yoomii achi ratta? Ati yoom hirriibaa kaata? **10** Ati diqqoo adoo rattuu, diqqoo adoo mudduu, foorfatiisaafille diqqoo adoo harka wol irra naqattuu, **11** hiyyummaan akka saantu'uu, akka nama meyya woraanaa hidhatee, sitti hin dhufa. **12** Nami gadhe'ee fi nami hamaan, ka dubbii micciiraa asii fi achi deemu, **13** ka ilaan qiphifatu, ka miilaan beessisa kennu, ka qubaan akeeku, **14** ka gadhaa ifii keessatti mala hamaa dhowu, yennaa mara lola kaasa. **15** Tanaaf balaan dedhuma isatti hin bu'a; yooma cabiisa hin fayyine caba. **16** Wonni jaa ta Mootiin Waan Maraa jibbu, torbeessoon ta inni dhiqatu jiran; **17** isaan kun ila tuffi'ii, arraba dharaa, harka dhiiga worra yakkaa hin qannee dhangalaasu, **18** gadhaa waan hantuu yaadu, miila gara waan hantu'uu fiigu, **19** nama dharaan nama irratti dhugaa bayu, ka obboleeyyan oddu'utti lola kakkaasu. **20** Ilma kiyya, ajaja abbaa keeti eegadhu; barsiisa haadha teetiille hin lakkisin. **21** Yennaa mara gadhaa keeti keessa keyadhu; morma keetiille'etti hidhadhu. **22** Isaan yennaa ati ideentu si sooreessan; yennaa rattu si eegan; yennaa ati dammaxxu si'itti dubbatan. **23** Ajaji kun issa'a; barsiisi kunille ifa; qajeelfamaan sirreeffamiis karaa jiru'uu ti. **24** Dubartii hantuu irraa, arraba lallaafaa dubartii gaarayyeefattitti'ii irraa si eega. **25** Gadhaa keeti keessatti dansummaa isi'ii hin halchin; ilti isi'ii si hin booji'ii. **26** Gatiin dubartii sagaagaltitti'ii haga xaltaa daabbo'oo ti; dubartiin gaarayyeefattuun ammoo gatii jiruu teetii si kaffalchiitti. **27** Nami ibidda boba'atti qabatee, woayaan isaa adoo hin gubatin hafuu dandeettu hin jiraa? **28** Yookiin nami kashila irra ijatee, miilli isaa adoo hin gubatin hafuu dande'u hin jiraa? **29** Nami niitii namaa woliin rafulle akkasuma te'a; nami niitii namaa tuqee adoo hin adabamin hafu hin jiru. **30** Hattichi yennaa beelote, beela ifii bayiisa qofaaf yoo hate, nami isaa hin tuffatu. **31** Yoo qabame ammoo, qabeenna inni qabu mara gaafattulle, dachaa torba godhee kaffalaa motii ree? **32** Nami gaarayyeeffatu ammoo qalbii hin qabu; nami gaarayyeeffatu marti ifi balleessa. **33** Inni mada'aa fi salphinna hin dhaggata; qaaniin ijjumaa isa irraa hin baddu. **34** Hinaaffaan abbaa manaa waan aarsiituuf, inni yennaa

haluu bayu maratii hin qabu. **35** Inni kaffaltii tokkole hin fudhatu; haga fedhe bacatulle, kennansi aarii isaa hin qabbaneessu.

7 Ilma kiyya, jecha kiyya eegadhu; ajaja kiyya gadhaa keeti keessatti qabadhu. **2** Akka leetuuf, ajaja kiyya eegadhu; barsiisa kiyyalle akka gumaa ila teetii eegadhu. **3** Akka qube'ee quba keetitti keyadhu; gadhaa keeti keessatti barreeffadhu. **4** Qarumma'aan, «Ati obboleettii tiyya» jedhi; hubantiille'een, «Ati fira kiyya» jedhii waami. **5** Isaan dubartii gaarayyeeffattuu, ta jechoota gammachiisuun nama qaxaafattu irraa si eegan. **6** Gaafa tokko ani karaa foddoo mana kiyyaatiin ila ilaalee, **7** worra yaadaan hin bilchaatin keessaa, dargaggoota oddu'uu, dargaggeessa qalbii hin qanne tokko dhagge. **8** Inni karaa cinaa mana dubartii takkaa geessu gula, gara mana isi'ii ideemiisatti jiraayyu. **9** Yennaan sun aduun seentee, galgala dimimmisa halkan dukkana keessa. **10** Achiin duuba dubartittiin gad isatti baate; isiin akka sagaagaltu'uu uffattee nama dokonkorsiisaaf mala qaddiiyyu. **11** Isiin ta ila gad hin qabanne, mati-jabeetti'; isiin ijjumaa mana hin teettu. **12** Takka karaa irra, takka woldeennaa kara'aa irra cinaa karaa maraa irra dhaabbattee eeggatti. **13** Isiin isa qaddee, sunqattee, fokkoo malee, isaan, **14** «Ani kennansa tokkumma'aa qaba; adha waan waadaa gale muummesseera. **15** Maarre ani si fudhatiisaaf gad baye; ani si dhaggiisaaf dhara'eeruun, kunoo si dhagge. **16** Ani woyaa quncee talba'aa ta biyya Gibxi'iitti seefantee hujante, taqee tiyya irra afeera. **17** Taqee tiyyatti fiqiree, qumbii, dakkaraa fi qurunfudii irraa hujante itti biifeera. **18** Koy, haga latti baritutti jaalala keenna dheebuu baanaa ti; jaalalaan ifii gammachiinnaa ti. **19** Dhirsi kiyya mana hin jiru; inni fagoo deemeera. **20** Inni beesee guddoo fudhatee deemeera; haga ji'i goobanutti deebi'ee hin galu» jette. **21** Isiin jechoota gammachiisuun karaa irraa isa gorsite; dubbii damma dibiisaan isa dokonkorsite. **22** Yooma inni akka sangaa gara qalamu deemu, akka gadansa gara fonxoro'oo deemu, isii gula deeme. **23** Haga daayi tiruu isaa woraanutti, akka sinbirreen kaatee tiyyoo seentu, innille wonni kun lubbuu isaatiitti akka dhuttu hin beenne. **24** Ammalle ilmaan tiyya, na caqasa'a; waan ani jedhulle itti xiyyeeffadha'a. **25** Gadhaan keessan gara karaa isi'ii hin deebi'in; daandii isi'ii gula ideentanee karaa irraa hin gorina'a. **26** Isiin namoota hedduu madeessitee jissiteerti; namoota bindillaale ijeetteerti; **27** Manni isi'ii karaa addee worri du'e jiru, ka gara awwaalaa gad geessu. (Sheol h7585)

8 Qarummaan hin waantuu ree? Hubantiin qoonqoo ol hin qabattuu ree? **2** Isiin kooba karaa biraa gubbaa, addee qaxxaamura kara'aa dhaabbatti. **3** Karra gara qacha'aa seenanu biraa, addee seensuma qacha'aatii, qoonqoo ifii ol qabatee iyyaa, **4** «Ee namoota, ani isin waama; qoonqoo tiyya ol qabadhee ilmaan namaa mara waama. **5** Isin worri hin bilchaatin qarummaa qabaadha'a; isin worri gowwaan hubantii qabaadha'a. **6** Ani waan bu'aa qabu dubbataaraa caqasa'a; waan sirrii te'e dubbatiisaaf afaan kiyya saaqadha. **7** Afaan kiyya dhugaa dubbata; arrabi

kiyya waan hantuu jibba. **8** Jechooti afaan kiyyaa marti haqa; isaan keessaa daddabaan yookiin micciiramaan hin jiru. **9** Worra hubantii qabuuf, marti isaaniiuut ifa; worra beekkumsa qabuuf dokonkora hin qabu. **10** Meetii caalaa gorsa kiyya, worqii qulqulluu caalaalle beekkumsa filadha'a. **11** «Qarummaan dooqa diimaa waan caaltuuf, wonni ati halchitu marti isii woliin wol hin qixxoottu. **12** «Ani qarummaan, malaammessummaa woliin jiraadha; beekkumsii fi qalbeeffatiis kiyya. **13** Mootii Waan Maraa sodaatiis waan hantuu jibbiisa; ani kooraa fi bondhooriisa, karaa hama'aa fi dubbii micciirantuu jibba. **14** Gorsii fi muraan haqaa tiyya; ani hubanti'ii fi hunnalle hin qaba. **15** Moototi anaan mootii te'an; bulchitootille anaan seera haqaa baasan. **16** Bulchitooti, qondaaltoti biyya bulchanu martinuu anaan biyya bulchan. **17** Ani worra na jaalatu hin jaaladha; worri na barbaadatu na hin dhagga. **18** Durummaa'aa fi ulfinni, qabeenni hin dabarree fi milkiin na bira jiran. **19** Midhaan kiyya worqii qulqulluu caala; kennansi kiyya meetii qullittii caala. **20** Ani karaa balchummaa'aa irra, daandii haqaa irra ideema. **21** Worra na jaalatuuf qabeenna hin kenna; gootaraa isaanille hin guuta. **22** «Mootiin Waan Maraa, hujii ifii ta durii durii san maraan dura, ana qarummaa dade. **23** Jalqaba bara durii durii, biyyi lafaa adoo hin dadamin ani mudame. **24** Yennaa abbaayaan gugurdoon hin jirre, yennaa maddi bisaaniituu hin jirre ani dhaladhe. **25** Gaarotaa fi kooboti adoo hin dadamin dura ani dhaladhe. **26** Waaqi lafa yookiin diida adoo hin dadin dura, yookiin biyyee biyya lafaa takkaalle adoo hin dadin ani dhaladhe. **27** Yennaa inni abbaaya'aan gubbaa ol-gubbaa diriirse, ani achi jiraayyu. **28** Yennaa inni gubbaa irratti duumensa dade, yennaa inni madda abbaaya'a'a dade, **29** bisaan ajaja isaa irra akka hin dabarre, yennaa inni meessaa abbaayota gugurdo'oo tolche, yennaa inni meessaa hundee lafaa tolche, ani achi jiraayyu. **30** Ani yennaa san akka ogeessa guddichaa te'ee, isa woliin achi jiraayyu. Ani yennaa mara isa duratti gammadaa, guyyuma guyya'aan isa gammachiisaa tureeyyu. **31** Ani biyya lafaa ta isaa duudiin firinxixaa, nama maraan gammadaa tureeyyu. **32** «Ammalle ilmaan tiyya, na caqasa'a; worri karaa kiyya eegatu ka gammade. **33** Gorsa kiyya caqasa'aatii, qaroo te'a'a; gorsa kiyya cadhiitane hin ilaalina'a. **34** Nami na caqasu, ka guyyuma guyya'aan balbala tiyya duratti dammaqee, karaa balbala tiyyaa duratti na eegatu ka gammade. **35** Nami na dhaggaatu jiruu dhaggata; Mootii Waan Maraa biralle'etti fudhatama qabaata. **36** Nami na dhabu ifi miidha; nami na jibbu marti du'a jaalata» jetti.

9 Qarummaan mana ifii ijaarrateerti; isiin utuboota mana ifii torba boccee dhaabbateerti. **2** Isiin horii qaltee, daadhii woyni'ii naxxee, sagaleelle qopheessiteerti. **3** Qachaa keessa kooba irra dhaabbatane, akka waamanuuf, isiin dubartoota tajaajiltoota ifii ergitee, **4** «Nami yaadaan hin bilchaatin marti as kowa'aa seena'al» jetti; worra qalbii hin qannelle'een, **5** «Kowa'a, sagalee tiyya nyaadha'a; daadhii ani naqelle una'a. **6** Isin jiru'un hin jiraattaniitii, karaa gowwummaa'aa lakkisa'a; karaa hubanti'ii irra ideema'a» jetti. **7** Nami murgaamessa gorsu, arraba fudhata; nami

nama hamaa xixu qaani ifitti fida. **8** Nama murgaamessa yoo gorsite si hin jibba; nama qaroo yoo xixxe si hin jaalata. **9** Nama qaroo gorsi inni irra caalaa qaroo hin te'a; nama balchaa barsiisi, inni beekkumsa itti hin ede'ata. **10** Qarummaan jalqabaa Mootii Waan Maraa sodaatiisa; Woyyicha san beekiisi hubantii dhaggatiisa. **11** Qarummaan bara jiruu teetii hin baceessiti; woggoota jiruu teetii itti sii edeeti. **12** Qaroo yoo teete, bu'aan isi'ii teetuma; ati yoo murgaamessa teete ifuma miita. **13** Dubartiin gowwittiin dubbattitti'i; isiin daalle'e; beekkumsa hin qaddu. **14** Isiin qachaa keessa kooba irra, balbala mana ifii dura barcumaa irra teetti. **15** Worra karaa san dabaru, ka qajeelaa karaa ifii deemu waantee, **16** «Isin worri yaadaan hin bilchaatin, as gora'a» jetti; worra qalbii hin qannelle'een, **17** «Bisaan hannaan hin mi'owa; sagaleen dhokaataan nyaatanu, hin kurootti» jetti. **18** Isaan ammoo worri du'e akka achi jiru, worri isiin waantelle, qilee addee worri du'e jiruu keessa akka jiranu hin beekanu. (Sheol h7585)

10 Fakkeenii Solomoonii ka asii gad jiru: ilmi qaroon abbaa ifii gammachiisa; ilmi gowwaan haadha ifii gaddisiisa. **2** Qabeenni karaa hin malleen dhaggame bu'aa hin qabu; balchummaan ammoo du'a jalaa nama baatti. **3** Mootiin Waan Maraa worri balchaan akka beelotanu hin godhu; worra hamaa ammoo waan halchane akka isaan hin dhagganne hin godha. **4** Harki boosenni nama hiyyoonsa; harki jabaatee huju ammoo nama duroonsa. **5** Worri yenna'aan midhaan galfatu qaro'o; worri yennaa midhaan galfatiisaa rafu ammoo hin salphata. **6** Eebbi mataa balchootaa irra jira; worri hunnaan nama irratti ka'u dubbii dansa'aan hunnaan nama irratti ka'iisa ifii gollatan. **7** Yaadannoon nama balcha'aa eebbaf hin teeti; maqaan nama hama'aa ammoo hin dedhama. **8** Nami gadhaa ifii keessatti qaro'oo seera fudhata; nami gowwaan dubbattichi ammoo gara badi'ii deema. **9** Nami haqaan ideemu nageyaan le'a; nami karaa micciiramaa gula deemu ammoo hin saaxilama. **10** Nami ilaan qiphifatu rakkinna fida; nami gowwaan dubbattichi ammoo gara badi'ii deema. **11** Afaan nama balcha'aa madda jiru'u ti; worri hunnaan nama irratti ka'u ammoo dubbii dansa'aan hunnaan nama irratti ka'iisa ifii gollatan. **12** Jibbi lola kaasa; jaalalli ammoo yakkaa mara golla. **13** Qarummaan afaan qaroole'ee irra jirti; adabbiin ammoo dudda gowwoole'ee irra jirti. **14** Qarooleen beekkumsa tuulatti; dubbiin gowwa'aa ammoo badii fiddi. **15** Qabeenni dureeyyi'ii qachaa dalleya dhaka'a qabu; hiyyummaan ammoo badii hiyyeeyyi'ii ti. **16** Gatiin eloo balcha'aa jiru'u; bu'aan nama hama'aa adabbi'i. **17** Nami gorsa fudhatu karaa jiru'u namatti mudhisa; nami xixicha tuffatu ammoo karaa irraa nama milissa. **18** Nami jibba ifii dhoffatu dharaamessa; nami hamii odeessu gowwa'a. **19** Jechoota bacaa keessaa, cubbuun hin dhabantu; nami arraba ifii eegatu ammoo qaro'o. **20** Dubbiin nama balcha'aa akka meetii qullu'uu ti; yaadi nama hama'aa ammoo gatii hin qabu. **21** Afaan nama balcha'aa nama hedduu areera; worri gowwaan ammoo qalbii dhabiisaan du'a. **22** Eebbi Mootii Waan Maraa durummaa kenna; inni rakkinna isi'itti hin dabalu. **23** Nami gowwaan waan hantuu huijisiitti gammada;

nami hubantii qabu ammoo qarumma'atti gammada. **24** Nama hamaa waan inni guddoo sodaatutti itti dhufa; nama balchaa ammoo waan inni guddoo halchutti isaaf kennama. **25** Hobonbolattiin yennaa kaatu, worra hamaa haxootee dabarti; worri balchaan ammoo haga bara baraa jabaatee dhaabbata. **26** Wonni dhangaggowu ilkaan, aarrille ila akkuma rakkisu, nami booseyille nama isa ergatu rakkisa. **27** Mootii Waan Maraa sodaatiis jiruu dheeressa; woggaan nama hama'aa ammoo gabaaddu'u. **28** Addiin worra balcha'aa gammada; addiin worra hama'aa bu'aa hin qaddu. **29** Karaan Mootii Waan Maraa worra balcha'aaf gollaa jaddu'u; worra hantuu hujuuf ammoo badi'i. **30** Worri balchaan ijumaa hin munyuuqu; worri hamaan ammoo lafa irratti hin hafu. **31** Afaan worra balcha'aa qarummaa dubbata; arrabi dubbii micciiru ammoo hin murama. **32** Afaan worra balcha'aa dubbii toltu beeka; afaan worra hama'aa ammoo micciiriisa qofa beeka.

11 Mootiin Waan Maraa madaala sobaa jibba; dhakaa madaalaa ka sirrii te'etti gammada. **2** Koorri yennaa dhufu, salphinni hin dhufa; gad ifi qabiisaan ammoo qarummaan dhutti. **3** Worri qajeelaan komii dhabiisaan qajeelfaman; worri hin addatanne ammoo maltummaan badan. **4** Guyyaa mura'aa durummaan bu'aa hin qaddu; balchummaan ammoo du'a irraa si hamburti. **5** Worra komii hin qanne balachummaan karaa isaanii qajeelchiti; worri hamaan ammoo hammeennuma ifitiin jiga. **6** Nama qajeelaa balchumma'atti isa baasa; worri hin addatanne ammoo halchuma ifii hantu'uun qabaman. **7** Nami hamaan yennaa du'u, addiin isaalle hin baddi; durummaan inni addatu womaa isaaf hin baatu. **8** Nami balchaan rakkoo jalaa hin baya; nami hamaan ammoo addee isaa rakkinnatti hin gala. **9** Nami hamaan dubbii afaan ifitiin nama balleessa; nami balchaan beekkumsa ifitiin baya. **10** Worra balcha'aaf yennaa milkoottu, kolbaan qacha'aa hin firinxixi. Worri hamaan yennaa badu, isaan hin illilisan. **11** Eebba worra balcha'aatiin qachaana tokko guddata; dubbii afaan worra hama'aatiin ammoo hin bada. **12** Nami qalbii hin qanne nama tuffata; nami qalbii qabu ammoo cadhi jedha. **13** Nami hamatu dhossaa eegee hin dande'u; nami addatamaan ammoo dhossaa eega. **14** Gorsitooti yoo hin jiraatin mootummaan takka hin jiddi; gorsitooti hedduun yoo jiraatte ammoo nageyaan jiraatti. **15** Nami alaga'aaf wobii te'u hin rakkata; nami wobii te'iisa jibbu ammoo nageyaan hin jiraata. **16** Dubartiin arjaan ulfinna hin dhaggatti; worri hunnaan nama irratti ka'u ammoo durummaa qofa dhaggata. **17** Gadhi-laafessi ifumaaf bu'aa dhaggatta; gadhi-jabeessi ammoo ifuma miidha. **18** Nami hamaan bu'aa isa sobu dhaggata; nami balchummaan haju ammoo gatii addachiituu dhaggata. **19** Nami dhugumaan balchaa te'e jiru'uun hin le'a; nami waan hantuu ari'u ammoo hin du'a. **20** Mootiin Waan Maraa worra yaada micciirama'aa jibba; worra komii hin qannetti ammoo hin gammada. **21** Dhugumaan nami hamaan adoo hin adabamin hin hafu; worri balchaan ammoo adabbii jalaa hin baya. **22** Dubartiin shaggitiin qalbii hin qanne, akka qubee worq'ii ta funnaan booyye'ee irra jirtuu ti. **23** Halchaan nama balcha'aa

waan dansaa qofaan muummotti; halchaan nama hama'aa ammoo mufi'in muummotti. **24** Nami gariin toluma karra ifii namaaf kenna; ammoo irra caalaa duroomaa deema; nami gariin akka malee donnooma; ammoo hiyyoommataatuma deema. **25** Nami arjaan hin durooma; nami dheebuu nama baasulle ifille'eef dheebuu hin baya. **26** Nama midhaan kuufatee tursu kolbaan hin abaarti; nami midhaan baasee gurguratu ammoo eebba dhaggata. **27** Nami waan dansaa jabaatee barbaadu, waan dansaa dhaggata; nami waan hantuu barbaadu ammoo waan hantuu dhaggata. **28** Nami durummaa ifiitiiti addatu hin jiga; nami balchaan ammoo akka baala jiidha'aa hin bisila. **29** Nami maatii ifii rakkisu, harka duwwaa hin hafa; gowwaan tajaajilaa qaro'oo hin te'a. **30** Hujiin nama balcha'aa muka jiru'uu ti; nami barsiisee lubbuu namaa deebisu qaro'o. **31** Worri balchaan lafa irratti gatii hujii ifii akkuma dhaggatanu, worri Waaqa malee le'uu fi worri cubbaaleyyiille lafa irratti akkasuma gatii hujii ifii hin dhaggatan.

12 Nami qajeelfama jaalatu, beekkumsa jaalatta; nami xixicha jibbu ammoo gowwa'a. **2** Nami dansaan Mootii Waan Maraa biratti fudhatama hin dhaggata; worra yaada hama'aa ammoo Mootiin Waan Maraa itti hin mura. **3** Nami karaa hama'aan jabaatee dhaabbatuu hin dande'u; balchaan ammoo adde'ee hin tacho'u. **4** Niitiin qalbeeffattuu dhirsaa ifiitiif akka kallachaa ti; ta isa qaanessitu ammoo akka dhukkuba lafee nyaatuu ti. **5** Yaadi worra balcha'aa yaada haqaa ti; gorsi worra hama'aa ammoo nama soba. **6** Jechi nama hama'aa dhiiga dhangalaasiisa; jechi nama balcha'aa ammoo dhiiga dhangalaasiisa jalaa baasa. **7** Namooti hamaaleyyiin hin badan; deebi'aneelle hin dhaggamanu. Maatiin worra balcha'aa ammoo jabaatee dhaabbatti. **8** Nami akkuma qarummaa ifiitiiti leellifama; nami qalbii micciirama'aa ammoo hin tuffatama. **9** Nama sagalee nyaatu adoo hin qabaatin, nama guddaa ifi fakkeessuu mannaa, nama ifi gad qabee hojjataa te'ee le'u woyya. **10** Nami balchaan horii ifiitiif hin marara; nami hamaan ammoo yennaa mara gadhaa jabaata. **11** Nami jabaatee lafa qotu sagalee bacaa hin qabaata; ka waan bu'aa hin qanne ari'u ammoo gowwa'a. **12** Nami hamaan waan worri hamaan saame kajeela; nami balchaan ammoo horee bacata. **13** Nami hamaan jechuma hamaa ifitiin qabama; nami balchaan ammoo rakkinna jalaa hin baya. **14** Nami waan afaan isaa keessaa bayuun waan dansaa quufa; akkuma hujii harka ifiitiiti gatii isaaf malte fudhata. **15** Nama gowwaa karaan isaa qajeelaa itti fakkaata; nami qaroon ammoo gorsa caqasa. **16** Aariin nama gowwa'aa yoosuma beekkanti; nami qalbeeffataan ammoo arraba tuffatee lakkisa. **17** Dhugaa bayaan dhugaamessi, dubbii dhuga'aa dhugaa baya; dhugaa bayaan dharaamessi ammoo soba dubbata. **18** Dubbiin gar-maleen akka shallaaga'aa nama woraanti; arrabi nama qaro'oo ammoo nama fayyisa. **19** Afaan dhuga'aa haga bara baraa jiraata; arrabi sobaa ammoo yennaa diqqoo qofa jiraata. **20** Gadhaa worra waan hantuu maluu keessa sobatti jira; worri waan nageyaa namatti gorsu ammoo hin gammada. **21** Nama balchaa rakkinni itti hin dhufu; nama hamaa ammoo rakkinni itti

bacata. **22** Mootiin Waan Maraa afaan dhara dubbatu jibba; namoota dhugaammeyyi'itti ammoo hin gammada. **23** Nami qalbeeffataan beekkumsa ifii dhoffata; namooti gowwaan ammoo gowwummaa ifii mudhifatan. **24** Nami jabaatee hujatu bulchaa hin te'a; nami boosenni ammoo garbicha namaa hin te'a. **25** Nami gadhaa namaa keessa yoo jiraate gad nama qaba; jechi dansaan ammoo nama gammachiisa. **26** Nami balchaan karaa namaaf akeeka; nami hamaan ammoo karaa irraa nama qaba. **27** Nami boosenni foon adamo'oon fideeyyuu hin bilcheeffatu; nami jabaatee huju ammoo waan gatii qabu hin dhaggata. **28** Karaa balchummaa'aa irra jiru'utti jira; daandii san irra duuti hin jirtu.

13 Ilmi qaroon gorsa abbaa ifii hin fudhata; ilmi murgaamessi ammoo xixicha hin dhage'u. **2** Nami waan dansaa afaan isaa keessaa bayu irraa, waan dansaa dhaggata; worri hin addatanne ammoo hunnaan nama irratti ka'isaaf halchan. **3** Nami afaan ifii eegatu, jiruu ifii eegata; ka ifi eegataa hin dubbanne ammoo hin bada. **4** Nami boosenni hin halcha malee womaa hin dhaggatu; nami jabaatee huju ammoo waan halche hin dhaggata. **5** Nami balchaan dhara jibba; nami hamaan ammoo qaani'ii fi salphinna fida. **6** Balchummaan nama yakkaa hin qanne eeddi; hammeenni ammoo cubbaaleessa balleessa. **7** Nami womaa adoo hin qabaatin dureessa ifi fakkeessu tokko jira; ka dhibiin ammoo qabeenna guddaa adoo qabuu hiyyeessa ifi fakkeessu tokko jirra. **8** Nami dureessi karra ifitiin jiruu ifii wodatiisa dande'a fa'a te'a; nami hiyyeessi ammoo karra waan hin qanneef, jiruu ifii wodatiisaaf itti hin rakkatu. **9** Iff worra balcha'aa yennaa mara ifa; issaan nama hama'aa ammoo hin dhaama. **10** Iff jajjis lola qofa kaasa; qarummaan ammoo worra gorsa fudhatu bira jirti. **11** Karri ariiti'in dhaggatane ariifattee baddi; ka diqqeessee diqqeessee kuufate ammoo itti ede'ata. **12** Addiin yennaa turte gadhaa nama gaddisiitti; halchaan muummotte ammoo midhaan muka jiru'uu ti. **13** Nami gorsa tuffatu badii ifi irratti fida; nami ajaja ulfeessu ammoo gatii irraa dhaggata. **14** Barsiisi nama qaro'oo madda jiru'uu ti; tiyyoo du'aa irraa nama deebisa. **15** Qalbeeffati dansaan ulfinna namaaf kenniti; karaan worra hin addatannee ammoo bu'aa-bayi'i. **16** Nami qalbeeffataan beekkumsaan hujata; gowwaan ammoo gowwummaa ifii badhinnatti mudhisa. **17** Ergamaan hamaan rakkoo keessa gala; ergamaan addatamaan ammoo nageya buusa. **18** Nama qajeelfama tuffatu hiyyummaa'aa fi salphinnatti itti dhufa; nami xixicha dhage'ee deebi'uu ammoo hin ulfaata. **19** Halchaan muummottu namatti mi'ootti; gowwooleen ammoo waan hantuu irraa deebi'isa jibban. **20** Nami qaroo woliin ideemu qaroo hin te'a; waa'elli gowwa'aa ammoo hin farra. **21** Wonni hantuun cubbaaleyyii ariiti; qananummaan ammoo gatii balcha'aa ti. **22** Nami dansaan ijoollee ijoollee ifitiif dhaala lakkisee dabara; qabeenni cubbaaleessaa ammoo balcha'aaf kuufama. **23** Fichaan nama hiyyeessaa midhaan bacaa kennuu dande'a; haqa dhabiisi ammoo haxowee duraa balleessa. **24** Nami ilma ifii adabiisa mararfatu ilma ifii jibba; ka jaalatu ammoo malaan

adabee isa guddisa. **25** Nami balchaan haga quufutti nyaata; nami hamaan yennaa mara beelota.

14 Dubartiin qaroon mana ifii ijaarratti; dubartiin gowwaan ammoo harkuma ifitiin mana ifii diiddi. **2** Nami karaa qajeelaa ideemu Mootii Waan Maraa sodaata; ka karaan isaa micciirama'aa ammoo isa tuffata. **3** Nama gowwaa dubbama isaatiitti adabbii isatti fida; nama qaroo ammoo afaan isaatiitti isa eega. **4** Lafa qotiyyoon hin jirre gootaraan duwwaa hin te'a; hunna qotiyyo'ootiin ammoo midhaan hin bacata. **5** Dhugaa bayaan dhugaamessi hin sobu; dhugaa bayaan dharaamessi ammoo dhara dubbata. **6** Nami murgaamessi qarummaa hin barbaada; garuu hin dhaggatu; worra qalbeeffataa ammoo beekkumsa dhaggatiis hin dhibu. **7** Afaan isaa irraa beekkumsa waan hin dhagganneef, nama gowwaa irraa fagaadhu. **8** Qarummaan nama qalbeeffata'aa karaa irraa akka hin gorre tolchiti; gowwummaan nama gowwa'aa ammoo karaa irraa gorsiti. **9** Gowwooleen ciincaa sababa cubbu'uutiif dhikaatutti murgan; odduu worra qajeela'aa ammoo fedhii dansa'atti jira. **10** Nami martinuu gammadaa fi gadda hadhowaa ifii hin beeka; ka isa woliin qoodamu hin jiru. **11** Manni worra hama'aa hin jiga; qe'een worra qajeela'aa ammoo hin badhatti. **12** Karaan sirrii namatti fakkaatu jira; muummeen isaa ammoo gara du'aa geessa. **13** Kolla keessaayyuu gaddi jiraachuu dande'a; gammadi gaddaan muummowuu dande'a. **14** Nami hamaan gatii hammeenna ifii hin fudhata; nami dansaalle gatii hujii dansaa ifii hin fudhata. **15** Gowwaan waan mara dhugeeffata; qalbeeffataan ammoo ijata ifii hin ilaallata. **16** Nami qaroon waan hantuu sodaatee irraa hin deebi'a; nami gowwaan ammoo ifi hin eegatu; hin ariifatalle'e. **17** Nami dafee aaru waan gadhee huja; nami mala namatti dhowu hin jibbatama. **18** Nami hin bilchaatin gowwummaa dhaala; nami qalbeeffataan beekkumsa akka kallachaa keyata. **19** Worri hamaan worra dansaa duratti, worri cubbaaleyyiin karra worra balcha'aa duratti gad hin jedhan. **20** Hiyyeessi ollaa ifitiinuu hin jibbatama; dureessi ammoo jaalota hedduu qaba. **21** Nami nama tuffatu cubbaaleessa; nami hiyyeessaaf nayu ka gammade. **22** Worri mala hamaa dhowu karaa irraa goranii motii ree? Worri mala dansaa dhowu ammoo hin jaalataman; hin addatamanille'e. **23** Jabaatanee huijis bu'aa qaba; oduu callaa odeessiis ammoo gara hiyyummaa'aa qofa nama geessiti. **24** Qananummaan ammoo seesa gowwoole'ee ti. **25** Dhugaa bayaan dhugaamessi jiruu fayyisa; dhugaa bayaan dharaamessi ammoo hin soba. **26** Nami Mootii Waan Maraa sodaatu kushee jadduu qaba; ijoollee isaatiifille addee itti baqattu hin teeti. **27** Mootii Waan Maraa sodaatiis madda jiru'uu ti; tiyyoo du'aa irraa nama deebisa. **28** Ulfinni mootii'ii bacinna kolba'aa ti; kolbaan yoo hin jiraatin ammoo inni hin bada. **29** Nami ossatu hubanti guddoo qaba; nami dafee aaru ammoo gowwummaa mudhisa. **30** Yaadi nageyaa jiruu nafaaf kenna; hinaaffaan ammoo lafee tortorsa. **31** Nami hiyyeessa cunqursu ka isa dade tuffata; ka hiyyeeyyi'if nayu ammoo Waaqaaf ulfinna kenna. **32** Nami hamaan hammeenna ifitiin bada; nami

balchaan du'a keessalle'etti addee itti baqatu qaba. **33** Qarummaan gadhaa worra woy hubatuu keessa leeti; isiin gadhaa gowwootaa keessatti ammoo hin beekkantu. **34** Balchummaan kolbaa ol qaddi; cubbuun ammoo kolbuma mara salphitti. **35** Mootiin tajaajilaa qaro'otti hin gammada; ka isa fokkisiisutti ammoo hin mufata.

15 Deebiin dansaan aarii qabbaneessiti; jechi jabaan aarii kakkasa. **2** Arrabi qaro'oo beekkumsa saada; afaan gowwa'aa ammoo gowwummaa dubbata. **3** Ilti Mootii Waan Maraa addee mara jirti; waan hantu'uu fi dansaalle hin dhaggiti. **4** Arrabi dansaan muka jiru'uu ti; arrabi dabaan ammoo yaada namaa cassa. **5** Gowwaan gorsa abbaa ifii tuffata; nami xixicha dhage'u ammoo qarummaa mudhisa. **6** Mana nama balcha'aa keessa qabeenna gudda'atti jira; bu'aan nami hamaan dhagatu ammoo rakkoo itti fiddi. **7** Afaan qaro'oo beekkumsa facaasa; qalbiin gowwa'aa ammoo akkasii moti. **8** Mootiin Waan Maraa ciincaa worra hama'aa hin jibba; daadimati worra qajeela'aa ammoo isa gammachiisa. **9** Mootiin Waan Maraa karaa worra hama'aa hin jibba; worra balchummaa gula deemu ammoo hin jaalata. **10** Nama daandii irraa goru adabbii jaddu'utti eegata; ka xixicha jibbulle hin du'a. **11** Addeen worri du'e jiruu fi addeen badi'ii Mootii Waan Maraa duratti eega beekkantee, gadhaan namaa attam attam irra caalaa hin beekkanne ree? **(Sheol h7585)** **12** Nami murgameessi xixamuu hin jaalatu; inni nama qaroole gorsa hin gaafatu. **13** Nami gadhaan isaa gammade fuula ifa; nami gadhaan isaa gadde ammoo yaada caba. **14** Qalbiin nama hubantii qabuu beekkumsa barbaaddi; afaan nama gowwa'aa ammoo gowwummaa raama. **15** Hiyyeessaaf guyyaan marti hama'a; gadhaa gammada qabuuf ammoo guyyaan marti jila. **16** Qabeenna guddaa hogaa qabuu mannaa, qabeenna diqqaa qabaatanee Mootii Waan Maraa sodaataa le'iisa woyya. **17** Addee jibbi jirutti cooma sanga'aa nyaatiisaa mannaa, addee jaalalli jirutti shaanaa nyaatiisa woyya. **18** Nami dafee aaru lola kaasa; nami ossatu ammoo lola qabbaneessa. **19** Karaan nama booseyaa qore'een cufameera; karaan nama qajeela'aa ammoo gufuu hin qabu. **20** Ilmi qaroon abbaa ifii gammachiisa; nami gowwaan ammoo haadha ifii tuffata. **21** Nama gowwaa gowwumma'atti gammachiisa; nami qaroon ammoo karaa qajeelaa deema. **22** Gorsu yoo hin jiraatin karoorri hin milkowu; gorsitooti yoo heddatte ammoo karoorri hin milkowa. **23** Nami deebii malte namaaf deebisiisaan gammada; dubbiin yennaa isi'ii maltetti dubbatantu attam attam dansa'a! **24** Karaan nama qaro'oo addee worri du'e jirutti akka inni gad hin buuneef, gara jiru'uutii ol isa geessa. **(Sheol h7585)** **25** Mootiin Waan Maraa mana worra kooruu hin diiga; meessaa haadha hiyyeessaa ammoo hin eega. **26** Mootiin Waan Maraa yaada worra hama'aa hin jibba; yaadi worra qulqulluu ammoo isa gammachiisan. **27** Nami joljolaan maatii ifii irratti rakkoo fida; nami safuu jibbu ammoo hin le'a. **28** Gadhaan nama balcha'aa deebii kenniisaan dura itti yaada; afaan nama hama'aa ammoo dubbii hantuu dubbata. **29** Mootiin Waan Maraa nama hamaa irraa fagoo jira; daadimata balcha'aa ammoo hin dhage'a. **30** Fuulli ifaan gadhaa

namaa gammachiisa; oduun gammadaa lafee jabeessiti. **31** Nami xixicha jiruu kennu caqasu, qaroolee oduu hin le'a. **32** Nami gorsa tuffatu, ifi tuffata; nami xixicha dhage'u ammoo hubantii dhaggata. **33** Mootii Waan Maraa sodaatiis qarummaa nama barsiisa; ulfinna dhaggatiisaan dura gad ifi qabiisatti jira.

16 Nami gadhaa ifiititti hin yaadata; yaada san guutuu ka dande'u ammoo Mootii Waan Maraa qofa. **2** Nami akka ifiif ilaalutti karaan isaa marti qulqulluu isatti fakkaata; yaada gadhaa isaa ammoo Mootiin Waan Maraa hin madaala. **3** Waan gootu mara Mootii Waan Maraattii magannee kennadhu; wonni ati yaaddu marti si'ifi hin milkooti. **4** Mootiin Waan Maraa waan mara sababa dadeef qaba; worra hamaaleyyi'ifille inni guyyaa badi'ii qopheesseera. **5** Mootiin Waan Maraa worra kooru hin jibba; isaan ijjumaa adabbii jalaa hin bayanu. **6** Jaalalaa fi addatamumma'aan nama yakkeef araari godhama; Mootii Waan Maraa sodaatiisaan nami waan hantuu irraa fagaata. **7** Karaan namaa Mootii Waan Maraa yennaa gammachiise, diinoti isaatuu isa waliin nageyaan le'an. **8** Qabeenna bacaa karaa haqa hin te'iniin dhaggatanuu mannaa, qabeenna diqqaa karaa balchumma'aatiin dhagatanu woyya. **9** Nami gadhaa ifii keessatti karoora hin baafata; Mootiin Waan Maraa ammoo karoora isaa san hin murteessa. **10** Mootiin akka Mootii Waan Maraa dubbata; afaan isaa haqa hin dassu. **11** Madaallii fi safarii sirrii te'e ka Mootii Waan Maraa ti; dhakaan madaalli'ii martinuu hujuma isaa ti. **12** Barcumaan mootumma'aa balchumma'aan waan jabaatuuf, moototi hujji hantuu jibbuu qaban. **13** Moototi dubbii dhuga'aatitti gammadan; nama dhugaa dubbatu jaalatan. **14** Mufiin mooti'ii akka ergamaa du'aa ti; nami qaroon ammoo mufii hin qabbaneessa. **15** Fuulli mooti'ii yennaa ifu jiruun jirti; isa biratti fudhatama dhaggatiis akka rooba furmaataa ti. **16** Worqii dhaggatiisa irra qarummaa dhaggatiis, meetii caalaa hubantii filatiis attam attam caalti! **17** Kolbaan dansaan waan hantuu irraa fagaatti; nami karaa ifii eeggatu jiruu ifii eeggata. **18** Ifi jajuun badiisatti, koorri jigisiatti nama geessa. **19** Worra kooru waliin boojuu goodamiisaa mannaa, worra hiyyeeyyii waliin gad ifi qabiisa woyya. **20** Nami gorsa dhage'u, qananummaa dhaggata; nami Mootii Waan Maraa addatulle hin gammada. **21** Worri qaroon «Qalbeeffattoota» jedhaman; dubbiin mi'oottuun beekkumsa namaa hantuu irraa fagaatti. **22** Qarummaan worra isii qabuuf madda jiru'uu ti; gowwummaan ammoo worra gowwa'atti adabbii fiddi. **23** Nami qaroon itti yaadatee dubbata; dubbiin afaan isaa nama barsiitti. **24** Dubbiin dansaan akka nadhii dammaa ti; namatti mi'ootti; lafee namaatiifille fayyinna kenniti. **25** Karaan namatti qajeelaa fakkaatu jira; dhuma irratti ammoo gara du'aa geessa. **26** Fedhiin sagale'ee akka nami jabaatee hujjoo; beeltille hujji'itti isa kakkachi. **27** Nami badaan waan hantuu mala dhowa; dubbiin isaalle akka ibiddaa nama guddi. **28** Nami micciiramaan lola kaasa; nami nama hamatu jaalota gargar baasa. **29** Nami hunnaan nama irratti ka'u ollaa ifi karaa irraa milissa; daandii dansaa hin teennelle'etti geessa. **30** Nami ilaan qiphifatu hammeenna mala dhowa; ka

hidhii ciniinnatulle hammeenna yaadata. **31** Arriin kallacha ulfinnaa ti; isiin jiruu balchumma'aatiin dhagganti. **32** Nama hunnaamessaa mannaa, nama ossataa woyya; nama hunnaan qachaa tokko qabatuu mannaa, nama ifi qabatu woyya. **33** Murtee godhatiisaaf kolbaan hixaa buufatti; waan mara ka murteessu ammoo Mootii Waan Maraa ti.

17 Mana waan nyaatanuun guutamee, wol dhaba qabuu mannaa, daabboo godduu nageyaa woyya. **2** Tajaajilaan qaroan ilma salpichaa irratti bulchaa hin te'a; inni obboleeyyan dhaala qoodantu waliin akka obboleessaa dhaala hin qoodama. **3** Ibiddi worq'i'i fi meetii haga ilaala; Mootiin Waan Maraa ammoo gadhaa namaa haga ilaala. **4** Nami hamaan waan hantuu caqasa; nami dharaamessi dubbii dharaamessaa miidhassee caqasa. **5** Nami worra hiyyeeyyi'i murgu, ka isaan dade arrassa; nami badii namaatti gammadu, adoo hin adabamin hin hafu. **6** Ilmaan ilmaan isaanii maanguddootaaf kallacha isaanii ti; worri ijoollee ifitiifi ulfinna isaanii ti. **7** Dubbiin dansaan nama gowwa'aaf hin teetu; dubbiin dharaa irra caala'aayyuu bulcha'aaf hin teetu. **8** Safuun nama isii kennuuf akka xano'oo ti; addee dhaqanu maratti waan isaaf milkoottu itti fakkaatti. **9** Nami yakkaa namaaf araaramu, jaala qabaata. Nami dubbii dabartetti deddeebi'u ammoo jaalota gargar baasa. **10** Gowwaan yennaa dhibba dhaanamee ka itti dhage'amu caalaa, xixichi tokko nama qaroo itti dhage'ama. **11** Nami hamaan nama irratti ka'iisa qofa barbaada; isa loliisaaf ergamaan maratii hin qanne tokko hin ergama. **12** Nama gowwaa gowwummaa ifii keessa jirutti dhaqiisa mannaa, doobbaa dhalaa ilmeen jalaa fudhatantetti dhaqu woyya. **13** Nami waan dansaa isaaf godhaneef, waan hantuu yoo deebise, wonni hantuun mana isaa irraa hin fagaattu. **14** Lola jalqabiis akka bisaan hidha qabame cassee yaa'uu ti; tanaaf ati adoo dubbiin hin jalqabin qabbaneessi. **15** Nama yakkaamessa bilisa baasiisaa fi nama balcha'atti muriisa, lamaanuu Mootiin Waan Maraa hin jibba. **16** Gowwaan qarummaa dhaggatiisaaf eega hin halchinee, beeseen inni harka ifitiifi qabu maan isaaf gooti ree? **17** Jaalli yennaa mara si jaalata; obboleessille yennaa rakko'ootiif dhalata. **18** Nami qalbii hin qanne tokko wolii galtee jabeessiisaaf, namaan harka wol dhowata; ollaa ifitiifille wobii dabara. **19** Nami lola jaalatu cubbuu jaalata; nami ifi jaju badii ifitti waama. **20** Nama yaada micciiramaa qabuuf hin milkoottu; nami nama sobulle rakkoo keessa seena. **21** Ilma gowwaa uumatuun gadda namatti fida; abbaan ilma gowwa'aa gammada hin qabu. **22** Gadhaan gammadu akka qorsa dansa'aa ti; yaadi cabaan ammoo lafee goggossa. **23** Nami hamaan haqa dassiisaaf, dhossa'aan safuu fudhata. **24** Ilti nama qaro'oo gara qarumma'aa ilaalti; ilti nama gowwa'aa ammoo gara mara joonjiti. **25** Ilmi gowwaan gadda abbaa ifitiitti fida; haadha isa deettelle jiruu itti hadheessa. **26** Nama yakkaa hin qanne adabuun, yookiin qondaaltota qajeelummaa isaaniiif dhaanuun dansa'aa moti. **27** Nami beekaan dubbii qusata; nami hubataalle hin sarma. **28** Gowwaanuu yoo cadhise qaroo fakkaata; afaan ifiille yoo qabate akka hubata'aattii ilaallama.

18 Nami nama waliin wolii hin galle, fedhii ifii qofa gula deemuu barbaada; muraa haqaa maraayyuu hin morma. **2** Nami gowwaan yaada ifii qofaa namatti mudhisuu barbaada malee, hubanti'itti hin gammadu. **3** Hammeenni yennaa dhufu, tuffatamiisille hin dhufa; salphinnaale waliin qaani'itti dhufa. **4** Dubbiin afaan namaa akka bisaan qile'ee ti; maddi qarumma'aa ammoo akka bisaan yaa'uu ti. **5** Nama hama'aaf goluun, yookiin nama yakkaa hin qanne haqa dhoogguun dansa'aa moti. **6** Haasonni nama gowwa'aa lola isatti kaasa; afaan isaalle dhaanamiisa isatti fida. **7** Gowwaa dubbii isaattittuu isa balleessa; afaanuma isaattittuu akka tiyyo'oo isa qaba. **8** Dubbiin nama nama hamatuu akka sagalee mi'oottu'uu ti; isiin gara qochumaanii gad hin buuti. **9** Nami hujji'itti booseyu obboleessa nama wo balleessuu ti. **10** Mootiin Waan Maraa akka xelleephoo jaddu'uu ti; worri balchooleen itti baqatanee bayan. **11** Qabeenni dureeyyi'i isaaniiif akka qachaa dalleya dhaka'aa jabaa qabuu ti; isaan akka dalleya dheera'aattii isa hedatan. **12** Badiisa ifitiin dura nami hin kooru; ulfinnaan dura ammoo gad ifi qabiisatti dhufa. **13** Dubbii adoo hin caqasin deebii kennuun, gowwumma'a; fokko'olle'e. **14** Yaadi namaa dhibee hin ossata; yaadi yoo cabee ammoo eentu isa fayyisuu dande'a ree? **15** Qalbiin nama hubata'aa beekkumsa dhaggatti; gurri nama qaro'oolle beekkumsa barbaada. **16** Kennansi nama isa kennuuf karaa bana; fuula worra gugurda'aa dura isa dhiheessa. **17** Nami isa mormu dhufee gada isa mormutti, nami dura dhufee dubbii ifii yaa'itti dhiheeffatu, waan sirrii te'e fakkaata. **18** Hixaa buufatiis moromaa qabbaneessa; wol mormitoota jajjadduu lamaan gargar baasa. **19** Obboleessi yakkaan irratti hujame qachaa dalleya dhaka'aa qabu caalaa jabaata. Moromaan akka danqaraa sibiilaa ka karra dalleya dhaka'aa ittiin cufanuu ti. **20** Nami bu'aa waan afaan isaa keessaa bayuun quufa; dubbii arrabi isaa dubbattelle'een dharraa baya. **21** Arrabi hunna du'aa fi jiru'uu qaba; worri isa jaalatu bu'aa isaa hin nyaata. **22** Nami haadha manaa dhaggatu waan dansaa dhaggata; Mootii Waan Maraa biralle'ee fudhatama dhaggata. **23** Hiyyeessi maratii dhaggatiisaaf gaafata; dureessi ammoo jabeennaan deebii kenna. **24** Jaaloti gariin nama balleessiti; jaaloti obboleessa caalaa namatti dhikaatanulle ammoo hin jiran.

19 Gowwaa dubbii micciiruu mannaa, hiyyeessa komii male le'u woyya. **2** Beekkumsa adoo hin qabaatin, halchaan callaan dansa'aa moti; nami akka malee ariifatu karaa irraa gora. **3** Nami gowwummaa ifitiin jiruu ifii balleessa; gadhaa ifii keessatti ammoo Mootii Waan Maraa komata. **4** Durummaan jaala hedduu namaa fiddi; hiyyeessi ammoo jaala ifiituu dhaba. **5** Nami dharaan dhugaa bayu, adoo hin adabamin hin hafu; ka dhara dubbatulle adabbii jalaa hin bayu. **6** Namooti hedduun qondaaltota duratti fudhatama dhaggatiisa barbaadan; nama wo namaa kennuufille martinuu jaala. **7** Nami hiyyeessa firri isaatuu eega jibbee, jaaloti isaa ammoo attam attam caalchisanees isa irraa fagaatanu ree! Inni kadhataa isaan gula deema, isaan ammoo irraa fagaatan. **8** Nami qarummaa qabu lubbuu ifii jaalata; nami hubantii jaalatu hin qananooma. **9**

Nami dharaan dhugaa bayu, adoo hin adabamin hin hafu; ka dhara dubbatulle hin bada. **10** Qananummaan gowwa'aaf hin teetu; qondaaltota bulchiisi garbichaaf caala'aayyuu attam attam baddu'u! **11** Qarummaan ossata namaaf kenniti; arraba tuffatanee irra dabariis ulfinna. **12** Aariin mootii'ii akka dhangaa dhowiisa neenqaa ti; fudhatama isa irraa dhaggatiis ammoo akka fixeensa marra irraa ti. **13** Ilmi gowwaan abbaa ifiititti badii fida; haati manaa dubbattitiin akka bokkeya qacacuu ti. **14** Manaa fi durummaa worra irraa dhaalan; haati manaa qalbittiin ammoo kennansa Mootii Waan Maraa ti. **15** Booseyummaan hirriiba hamaa namatti fida; nami hujii malee tee'u beelaan rakkata. **16** Nami ajaja eegatu jiruu ifii eegata; nami karaa Waaqaa tuffatu ammoo hin du'a. **17** Nami hiyyeessaaf gadhaa laafu akka waan Mootii Waan Maratiif liqeessee ti; Mootiin Waan Maraa gatii isaaf hin kaffala. **18** Deebisiisaaf adoo addiin jirtuu, ijoollee teeti adabi; gad lakkittee akka isaan du'anu hin godhin. **19** Nami akka malee aaru tokko gatii aarii sanii fudhatuu qaba; ati yennaa tokko rakkoo keessaa yoo isa baatte, itti deebiis keeti ammalle hin hafu. **20** Gara duraa qaroo akka teetuuf, gorsa caqasi; qajeelfama fudhadhu. **21** Gadhaa namaa keessa Yaada heddu'utti jira; ka te'u ammoo yaada Mootii Waan Maraa qofa. **22** Wonni nama barbaadu jaalala bara baraa ti; dharaamessa te'iisaa mannaa, hiyyeessa te'uu woyya. **23** Mootii Waan Maraa sodaatiis gara jiru'uu nama geessa; nami Mootii Waan Maraa sodaatu gabbi jedhee le'a; wonni hantuulle isa hin tuxxu. **24** Nami booseyi harka ifii qorii keessa hin keya; gara afaan ifiituu hin deebifatu. **25** Nama murgu dhaani; nami gowwaalle qarummaa hin barata; nama hubataa xixi innille beekkumsa hin dhaggata. **26** Ka abbaa ifii saamu, haadha ifiille ka manaa ari'u, ilma fokko'oo fi salphinna fidu. **27** Ilma kiyya, ati yoo gorsa kiyya dhage'iisa lakkitte, waan beettuuyyuu irraa badda. **28** Dhugaa bayaan dharaa haqa irratti murga; afaan nama hama'aa waan hantuu gad liqinsa. **29** Worra murguuf muraan, worra gowwa'aaf dhaanichi qophoweera.

20 Daadhiin woynii'ii murgaamessa, intoon jadduun xeenxiraa nama gooti; nami isaan kanaan dokonkore qaro'oo moti. **2** Aariin mootii'ii akka neenqa dhangaa dhowuu ti; nami isa aarsulle jiruu ifii dhaba. **3** Wol dhaba irraa fagaatiis ulfinna namaaf kenna; gowwaan yennaa mara lola kaasa. **4** Nami booseyi yenna'aan hin qotatu; yennaa midhaan galfatanu inni midhaan barbaada, ammoo womaa hin dhaggatu. **5** Yaadi gadhaa namaa akka bisaan qilee keessaa ti; nami qalbii qabu ammoo achi keessaa hin woraabbata. **6** Nami hedduun, «Nuuti worra addatama'a» ifiin jedhan; nama addatamaa ammoo eentu dhaggatuu dande'a? **7** Nami balchaan komii malee le'a; ijoolleen isa gula ideentulle ta hiree dansaa qaddu. **8** Mootiin barcumaa mura'aa irra tee'eeru, ilma ifiitiin waan hantuu ilaalee beeka. **9** Eennutti, «Ani gadhaa kiyya qulqulleeffadheera; ani cubbuu hin qabu» jedhuu dande'a ree? **10** Mootiin Waan Maraa madaala sirrii hin te'inni fi safara sirrii hin te'in jibba. **11** Ijoolleenuu qulqulloota akka te'ane, sirrii te'uu isaanille, hujii ifiitiin hin beekkaman. **12** Gurra dhage'uu

fi ila dhaggitu, lachuu ka dade Mootii Waan Maraa ti. **13** Akka hin hiyyoommane, hirriiba hin jaalatin. Midhaan akka quuttu, dammaqi hujadhu. **14** Nami woy bitatu, «Wonni kun baddu'u, wonni kun baddu'u» jedha; bitatene duuba, «Dansaa bitadhe» jedhee ifi jaja. **15** Worqi'ii fi dooqi baca'atti jira; afaan dubbii beekkumsaa dubbatu ammoo, akka dhakaa gatii guddo'oo ti. **16** Nama alaga'aaf wobii te'e woyaa irraa mulqadhu; marroo nama alagaa sanii woyaa isaa qabadhu. **17** Sagaleen hannaan dhaggante namatti hin mi'ootti; duubarra ammoo akka maansa afaan nama guutee teeti. **18** Gorsa fudhadhuu karoora baafadhu; qajeelfama fudhadhuu duuli. **19** Nami hamatu dhossaa mudhisa; tanaaf nama dubbii baceessu irraa fagaadhu. **20** Nami abba'aa fi haadha ifii abaaru, akka issaa dukkana duudduu keessatti dhaamee hin te'a. **21** Qabeenni jalqaba irratti dafee dhaalaan dhufu, dhuma irratti eebba hin qabu. **22** Nami si irratti waan hantuu yoo huje, «Anille deebisee waan hantuu irratti huja» hin jedhin; Mootiin Waan Maraa si baasaa, isa eegadhu. **23** Mootiin Waan Maraa madaala sirrii hin te'in hin jibba; safari sirrii hin te'inille isa hin gammachiisu. **24** Ijjata namaa ka qajeelchu Mootii Waan Maraa ti; nami karaa ifii attam beekuu dande'a ree? **25** Nami tokko adoo itti hin yaadin, Waaqaaf waadaa galee, duuba irra yoo gaabbe, tiyyoo seeniisa. **26** Mootiin qaroon worra hamaa miidhassee beeka; inni maratii malee isaan hin adaba. **27** Mootiin Waan Maraa qalbii namaa hin ilaala; keessa namaalle hin qorqora. **28** Maratii'ii fi addatamummaan nageyaan mootii eegan; barcumaan mootummaa isaa addatamumma'aan jabaatee dhaabbata. **29** Ulfinni dargaggootaa jabeenna isaanii ti; ulfinni maanguddootaalle arrii isaanii ti. **30** Adabbiin madeessitu waan hantuu qulqulleessiti; dhaaniisille keessa namaa qulqulleessa.

21 Yaadi mootii'ii harka Mootii Waan Maraa keessa jira; inni akka bisaan yaa'uu gara fedhe isa deebisa. **2** Namatti hujin inni hujj martinuu sirrii isatti fakkaatti; Mootiin Waan Maraa ammoo yaada isaa hin madaala. **3** Balchumma'a fi haqa hujjuun, ciincaa caalaa Mootii Waan Maraa biratti fudhatama qaba. **4** Ifi jajiis, bondhooriisii fi hujjin worra hamaaleyyi'ii cubbu'u. **5** Karoorri worra jabaatee hujjuu bu'aa buusa; jarjarri ammoo gara hiyyu'uu nama geessa. **6** Karri arraba sobaatiin horatane, akkuma hurrii takkumaan gara gorte dhabanuu tii fi akkuma tiyyoo nama ijeettuu ti. **7** Namooti hamaaleyyiin waan sirrii te'e hujjuu waan jibbanuuf, hunnaa nama irratti ka'iis isaanii haxowee isaan hin baaleessa. **8** Karaan worra yakkaa hujjuu micciirama'a; karaan worra yakkaa hin qannee ammoo qajeela'a. **9** Niitii dubbatittii wolii le'iisaa mannaa, roga heellichoo manaa irra le'uu woyya. **10** Nami hamaan waan hantuu halcha; eennulle'eef maratii hin qabu. **11** Nami murgu yennaa adabamu, nami gowwaan qarummaa dhaggata; nama qaroo yennaa barsiisane, beekkumsa dhaggata. **12** Waaqi balchaan, waan mana worra hama'aa keessatti hujamiisatti jiru hin beeka; worra hamaa san badii itti hin fida. **13** Hiyyeessa rakkatee iyyuuf nami hin dhageenne, innille rakkatee yennaa iyyu, nama isa qarqaaru hin dhaggatu. **14** Kennansi dhossaa'ann kenname

aarii caffachiisa; safuun dhossa'aan harka keessa keyanulle, aarii guddoo hin qabbaneessa. **15** Haqi yennaa hujamu, worra balchoota hin gammachiisa; worra waan hantuu hujamamoo hin bararassa. **16** Nami karaa hubanti'ii irraa goru, yaa'ii worra du'ee keessa bu'a. **17** Nami qananummaa jaalatu hin hiyyoommata; nami daadhii woyni'itii fi carree jaalatu ijumaa hin duroommatu. **18** Nami hamaan farra nama balcha'aaf qopheessetti, nami hin addatannele farra nama qajeela'aaf qopheessetti hin gala. **19** Niitii dubbatitii aartu woliin le'iisa mannaa, goomolee keessa le'iisa woyya. **20** Nami qaroon qabeenna gatii guddo'ootii fi zayitii ejersaa mana ifii keessatti kuufata; nami gowwaan waan qabu mara balleessa. **21** Nami balchumma'aa fi jaalala hordofu, jiruu, balchumma'aa fi ulfinna hin dhaggata. **22** Nami qaroon qachaa worra jajjaba'aa hin qabata; kushee isaan itti addatanulle hin diiga. **23** Nami afaan ifiitii fi arraba ifii eegatu, rakkinna irraa ifi eegata. **24** Nami kooruu fi hunnaan nama irratti ka'u, «Ka namatti murgu» jedhama; inni kooraan guutameera. **25** Harki isaa hujii waan jibuuf, nami booseyi kajeella'aan du'a. **26** Inni guyyaa guutuu kajeela; nami balchaan ammoo harka keessa adoo hin qabatin kenna. **27** Mootiin Waan Maraa ciincaa nama hama'aa jibba; yennaa nami yaada hama'aan kennu fa'a irraa caalaa jibba. **28** Dhugaa bayi dharaamessaa hin baddi; dhugaa bayi dhugaamessaa ammoo haga bara baraa hin jiraatti. **29** Nami hamaan mataa jabaata; nami qajeelaan ammoo marroo hujii ifii itti yaadata. **30** Qarummaan, hubanti'ii fi karoorri Mootii Waan Maraa ifi irraa dhooggatiisa dandeessittu hin jirtu. **31** Guyyaa lolaatiif farda hin qopheeffatan; ka nama injifachiisu ammoo Mootii Waan Maraa ti.

22 Durummaa guddo'oo mannaa, maqaa dansaa woyya; meeti'ii fi worqii caalaa fudhatama qabaachuu woyya. **2** Isaan lamaanuu ka dade, Mootii Waan Maraa waan te'eef, dureessii fi hiyyeessi wol qixxe'e. **3** Nami qalbeeffaatan balaa dhaggee dhokata; nami gowwaan ammoo ittuma ideemee rakkata. **4** Gad ifi qabiisii fi Mootii Waan Maraa sodaatiis karaa, ulfinnaa fi jiruu namaaf kennan. **5** Karaa namoota hama'aa keessa qore'ee fi tiyyo'otii jira; nami ifi eegatu ammoo irraa fagaata. **6** Ijoollee karaa sirri'ii barsiisi; yennaa dulloomanelle isaan karaa san irraa hin goranu. **7** Dureessi hiyyeessa bulcha; ka liqeefatulle ka liqeessuuf tajaajila'a. **8** Nami hammeenna facaasu rakkoo haammata; uleen aarii isaa hin baddi. **9** Sagalee ifii hiyyeeyyii woliin waan qoodamuuf, nami arjaan hin eebbifama. **10** Nama murgu gad baasi; wol dhabille hin baya; lolli, arrabille hin jiraatu. **11** Nami yaada qullu'uu fi dubbii qulluu jaalatu, jaala mootii'ii hin te'a. **12** Ilti Mootii Waan Maraa beekkumsa eeddi; dubbii worra hin addatannee ammoo inni hin balleessa. **13** Nami booseyi, «Neenqi ala jira! Yookiin ani karaa irratti hin du'a» jedha. **14** Afaan dubartii gaarayyeffattu'uu akka boolla qile'ee ti; nami Mootii Waan Maraa abaare isii keessa bu'a. **15** Gowwummaan yaada ijoolle'ee qabatteerti; uleen xixxa'aa ammoo gowwummaa isaan irraa hin fageessiti. **16** Nami durummaa ede'atisaaf hiyyeessa cunqursu, ka dureessaaf kennansa kennulle lamaanuu hin hiyyoommatan. **17** Gurra keeti itti qabadhuutii,

Waan qaroon jedhu caqasi! Gadhaa keeti gara barsiisa kiyyaa deebifadhu! **18** Isiin dansaa waan teeteef, gadhaa keetitti qabadhuutii, yennaa mara marroo isi'ii dubbadhu. **19** Akka ati Mootii Waan Maraatiiti addattuuf, ani adha si barsiisa. **20** Jechoota gorsaatii fi beekkumsaa soddoma ani si'iif hin barreessinee ree? **21** Worra si erguuf deebii dhuga'aa akka deebittuuf, dhuga'aa fi jecha dhuga'aa ani si hin barsiinee ree? **22** Worra hiyyeeyyii waan hiyyeeyyii te'aneef hin saamin; worra rakkataa addee mura'atitii hin farrisiisin. **23** Mootiin Waan Maraa isaaniif waan falmatuuf, nama isaan saamu hin saama. **24** Nama aarammeessa jaala hin godhatin; nama dafee aarutti hin maxxanin. **25** Ati isa irraa barattee, tiyyoo isaa keessa seenta fa'a. **26** Nama waada'aaf harka namaa dhowu, yookiin liqa'aaf wobii dabaru hin te'in. **27** Ati waan kaffaltuu yoo dhadde, itilleen teeti si jalaa hin fuudhatanti. **28** Dhakaa meessa'aa ka durii ka abbootiin durii dhaabane adde'ee hin munyuussin. **29** Ati nama hujii ifiitiin leenji'eeru dhaggiteertaa? Inni mootota dura tajaajila malee, nama mara dura hin tajaajilu.

23 Sagalee nyaatiisaaf bulchaa woliin yennaa teettu, waan si dura jirtu san hubadhuu ilaali. **2** Nyaatiisaaf dharraa guddoo yoo qabaattelle, ifi qabadhu. **3** Sagaleen sun waan si sodduuf, mi'aan isi'ii si hin joljolsin. **4** Duroomiisaaf jettee akka malee hin elowin; ifi qabatiisaaf qarummaa qabaadhu. **5** Durummaan akka risaa koolaan ka'uu, haga lipheettii ilaattii, nama duraa baduu hin dandeetti. **6** Sagalee nama donnaa hin nyaatin; mi'aan isi'ii si hin joljolsin. **7** Inni akka nama yennaa mara marroo gatii sagaleen sun baachu yaaduu ti; inni afaaniin, «Nyaadhu; uni» siin jedha; gadhaan isaa ammoo si woliin hin jiru. **8** Diqqoo nyaatteeyyuu hin diddidda; dubbii galataa teetille hin balleessita. **9** Inni dubbii qarumma'aa teetitti waan murguuf, gowwa'atti hin dubbatin. **10** Dhakaa meessa'aa ka durii adde'ee hin munyuussin yookiin fichaa ijoollee abbaa hin qannee meessaa hin dabarin. **11** Waaqi isaan wodu jabaa waan te'eef, inni isaaniif hin falmata. **12** Qalbii teeti gara gorsaa, gurra keetille gara beekkumsaa deebifadhu. **13** Ijoollee teeti adabiisa hin lakkisin; kuta'aan yoo dhaante isaan hin du'anu. **14** Ati yoo kuta'aan isaan dhaante, lubbuu isaanii du'a irraa hin hamburta. (Sheel h7585) **15** Ilma kiyya, ati qaroo yoo teete, gadhaan kiyya hin gammada. **16** Yennaa afaan keeti waan sirrii te'e dubbatu, keessi kiyya guddoo gammada. **17** Yennaa mara Mootii Waan Maraa sodaatiisaaf hinaaf malee, cubbaaleyyi'itti hin hinaafin. **18** Dhugumaan ati gara fuula duraa addii qadda; addiin teetille hin baddu. **19** Ilma kiyya, caqasi; qaroolle te'i; qalbii teetille daandii qajeelaa irratti eegadhu. **20** Worra daadhii woyni'ii akka malee unuu fi worra foon akka malee nyaatu woliin hin jaalomin. **21** Worri machowuu fi worri gadhitoon hin hiyyoommatan; hiriirbi hamaan isaaniille woyaa ciccittuu isaanitti hin uffisa. **22** Abbaa keeti ka si uume dhage'i; haadha teetille yennaa isiin dulloonte hin tuffatin. **23** Dhuga'aa fi qarummaa, gorsaa fi hubantii bitadhu malee hin gurgurin. **24** Abbaan nama balcha'aa gammada guddaa qaba; ka ilma qaroo qabulle isatti hin gammada. **25** Abbaan keetii fi haati teeti gammadanuu ti; haati si

deette akka malee gammadduu ti. **26** Ilma kiyya, qalbii teeti naa kenni; ilti teetille karaa kiyya ilaaltuu ti. **27** Dubartiin sagaagalattiin akka boolla qile'ee ti; niitiin gaarayyeffattuun akka balleessa dhipha'aa ti. **28** Isaan akka worra nama saamuu riphanee si eegan; dhiira hedduu niitii ifitiifi akka hin addatanne godhan. **29** Ka waacifu eennu? Ka gaddu eennu? Ka wol dhabu eennu? Ka nama komatu eennu? Ka sababa malee madowu eennu? Ka ila diimatu eennu? **30** Worra daadhii woyni'i irra turu, ka yennaa mara daadhii woyni'i ta makaa qaddu barbaaduu motii ree? **31** Daadhiin woyni'i yennaa diimattu, shurrubbee keessaa yennaa calalaxxu, akka kasoo yennaa isii unanu si hin halchisiisin. **32** Muummee irratti akka dhudhuufa'aa si idditi; akka buuti'iille hadhaa sitti naxxi. **33** Ilti teeti waan haareya dhaggiti; qalbiin teetille hin cucurruuxxi. **34** Akka nama abbaayaa irra rafuu, akka nama qaccee utubaa hobolo'oo irra irkatuu hin teeta. **35** Ati, «Na dhowane; ani ammoo hin miidhanne; na dhaanane; ani ammoo hin dhukkuffanne; untoo dhibii barbaadatiisaaf, yoom dammaqa?» jetta.

24 Namoota hamoollee hin hinaafin; jaalummaa isaanii hin halchin. **2** Gadhaan isaanii hunnaan nama irratti ka'isa yaada; afaan isaanille marroo maltumma'aa dubbata. **3** Manni qarumma'aan ijaarama; hubantiille'een jabeeffama. **4** Beekkumsaan kollooti mana sanii meya gatii guddo'ootii fi meya dadansa'aan guutaman. **5** Nami qaroon hunna jadduu qaba; nami beekkumsa qabulle jabeenna dabalata. **6** Lolaaf bayisiisaf qajeelcha, injifatiisaafille gorsitoota hedduu barbaachisa. **7** Nama gowwa'aaf qarummaan akka malee ol fagaatti; inni addee mari'i keessatti afaan ifii hin saaqatu. **8** Nami waan hantuu godhiisaaf mala dhowu, inni, «Malticha» jedhamee beekkama. **9** Malli gowwa'aa cubbu'u; namooti nama murgu hin jibban. **10** Ati bara rakko'oo keessa yoo raafante, jabeenni keeti attam attam diqqa'a! **11** Worra gara du'aa geeffamanu baasi; worra gara qalamiisaa tintimamu deebisi. **12** Ati, «Nuuti marroo waan kanaa hin beenne» yoo jette, ka gadhaa namaa qorqoru kana hin hubatuu ree? Ka jirru teeti eegu hin beeku ree? Inni nama tokko tokkoofuu akka hujii isaatiiti gatii isaaf hin kaffaluu ree? **13** Ilma kiyya, dammi dansaa waan te'eef, damma nyaadhu; nadhiin dhaaba dammaa keessaa sitti hin mi'ootti. **14** Qarummaalle lubbuu teetiif akkuma san akka mi'oottu beeki; ati yoo isii dhaggatte, gara fuula duraa addii qadda; addiin teetille hin baddu. **15** Akka nama hama'aa mana nama balcha'aa dhokattee hin gaadin. Mana isaa irralle'etti hunnaan hin ka'in. **16** Nami balchaan yennaa torba jigulle deebi'ee hin ka'a; nami hamaan ammoo badii keessa bu'a. **17** Yennaa diinni keeti jigu hin gammadin; yennaa inni gufatulle gadhaan keeti hin firinxixin. **18** Itti gammadiisa keeti yoo dhagge, Mootiin Waan Maraa hin jaalatu; aarii ifii isa irraa hin deebisa. **19** Waan namooti hamaan hujanu hin qoxxisin; yookiin hamoollee hin hinaafin. **20** Nami hamaan addii gara fuula duraa hin qabu; issaan nama hama'aalle hin dhaama. **21** Ilma kiyya, Mootii Waan Maraatii fi mooticha sodaadhu; worra finqilaa woliiin jaala hin te'in. **22** Mootiin Waan Maraatii fi mootichi dedhuma badii worra finqilaa irratti hin fidan; badii isaan fidanu eentu beeka ree? **23**

Isaan kunille jecha qaro'oo ti: Muraa keessatti nama wol caalchisuun dansa'aa moti. **24** Nama hama'aan, «Ati yakkaa hin qaddu» nama jedhu, kolbaan hin abaarti; gosi biyya adda addaalle hin jibbiti. **25** Worra nama hamaa xixuuf ammoo wonni dansaan hin teeti; eebbi dansaalle isaan irratti hin bu'a. **26** Deebii dhuga'aa deebisuun, akka sunqaa hidhi'i ti. **27** Hujii alaa fixadhuu, fichaa keeti qopheeffadhu; achiin duuba mana keeti jaaradhu. **28** Sababa malee nama irratti dhugaa hin bayin yookiin hidhi'i teetii nama hin sobin. **29** Ati, «Waanuma nami na godhe, anille isa hin godha; gatuma hujii isaa isaaf hin deebisa» hin jedhin. **30** Ani fichaa nama booseyaa keessa, oorruu woyni'i ta nama qalbii hin qannee keessa dabaree deeme. **31** Addee mara qoreen itti latteerti; shuqunaan lafa golliteerti; dalleenni dhaka'aalle irraa jigeera. **32** Ani waan kana ilaalee itti yaadee, waan dhagge kana irraa barumsa dhaggadhe: **33** Ati yennaa diqqoo isi'i rafii, yennaa diqqoo isi'i mugii, foofatiisaaf yennaa diqqoo isi'i harka wol irra naqadhu. **34** Garuu hiyyuun akka saantu'uu, beelti akka nama meya lolaa hidhatee sitti hin dhufan.

25 Isaan kunille fakkeenaa Solomoonii ka dhibii, ka qondaalotii Hisqiyasii mootii Yihuda'aa barreeffama irraa garagalchane. **2** Gofa woyii dhossuun ulfinna Waaqaa ti; gofa woyii qoratane baasuun ulfinna moototaa ti. **3** Akkuma ol-gubbaan ol fagaattu akkuma latille gaddi fagaattu, yaadi moototaalle qorqoramu hin dande'u. **4** Ka meetii irraa meya hujii meetii qulluu akka qabaatu, ati meetii san irraa xurii kaasi. **5** Barcumaan mootumma'aa balchumma'aan akka dhaabbatu, nama hamaa addee mootiin jiruu kaasi. **6** Mootii duratti ol ifi hin qabin; nama guddaa ifi hin fakkeessin. **7** Mootichi nama guddaa duratti addee gad aantuu sii kenniisaa mannaa, addee ol aantuu sii kennu wooya. **8** Waan tokko ilumaan dhaggite'eef ariifatee gara mura'aa hin dhikeessin; nami dhibiin dokonkora keeti yoo mirkaneesse, ati dhuma irratti maan teeta ree? **9** Haajaa keetiif nama wolii yennaa falmattu, gofa nama dhibi'i hin mudhisin. **10** Yoo akkas hin te'in nami waan kana dhage'u si qaanessa; maqaan keeti ka bade sun ijjumaa si'iif hin deebi'u. **11** Dubbiin yennaa isi'iitti dubbatantu, akka qumhaa worqii ka qorii meeti'i keessaa ti. **12** Xixxaan nama qaro'oo nama isa dhage'uuf, akka worqii gurraa yookiin meya seesaa ka worqii qulluu irraa hujamee ti. **13** Bisaan dhakaa roobaatiin qabbanowe, yennaa midhaan galcha'aa akkuma gadhaa namaa qabbaneessu, ergantooti addatamootille nama isaan ergatuuf akkasuma; isaan yaada goottolee ifii hin foofachiisan. **14** Nami kennansa namaaf hin kennineen ifi jaju, akka duumnsaa fi qilleensa bokkeya hin qannee ti. **15** Nami ossa qabu bulchaa biyyaa tokko gadhaa hin laaffifata; arrabi dansaan nama mataa jabaatu laaffisa. **16** Damma yoo dhaggatte, haga si'if barbaachisu qofa nyaadhu; akka malee nyaattu si diddissa. **17** Si bagee waan si jibbuuf, miilli keeti mana ollaa keetiitti hin daandin. **18** Nami dharaan dhugaa nama irratti bayu, akka ulee jirmaa yookiin akka shallaaga'aa yookiin akka daaya qara qabuu ti. **19** Rakkinna keessa nama hin addatannetti addatiis, akka nama ilkaan tacho'etti yookiin miila laashowetti addatuu

ti. 20 Nama gaddeef faaruu faarsuun, akka nama guyyaa booji'ii woyaa isaa isa irraa fuudhane ti yookiin akka soodda mada'atti naqanee ti. 21 Diinni keeti yoo beelote sagalee nyaatu kenniif; yoo dheebotelle bisaan unu kenniif. 22 Tana godhiisaan gaabbee akka inni qaanowu hin goota; Mootiin Waan Maraalle gatii si'ii hin kaffala. 23 Akkuma qilleensi kaabaa bokkeya fidu, arrabi hamatu ila aari'ii nama ilaaltu hin fida. 24 Niitii dubbatitii woliin le'iisaa mannaa, roga heellichoo manaa irra le'uu woyya. 25 Oduun dansaan biyya fago'oo, akkuma bisaan qabbanowaa lubbuu dheebotte dheebuu baasuu ti. 26 Nami balchaan nama hama'aaf karaa kennu, akka madda boorayee, yookiin akka bisaan boollaa ka xurayee ti. 27 Damma akka malee nyaatiis dansa'aa moti yookiin ulfinna mataa ifii barbaadatiis ulfinnaa moti. 28 Nami ifi qabatiisa hin dandeenne, akka qachaa guddicha dalleenni dhaka'aa irraa jige ti.

26 Dhakaan roobaa bona keessa, bokkeenni yennaa midhaan galfatanuuf akkuma hin teene, ulfinille gowwa'aaf hin te'u. 2 Abaarsi akkasumaan nama abaaranu, akkuma sinbirroota koolaas asii fi achi kaatuu ti malee, nama tokkole hin miidhu. 3 Licheen fardaaf, bixaalli gaange'eef akkuma barbaachisu, uleen dudda gowwa'aatiif hin barbaachitti. 4 Atinuu akka isaa akka hin teene, gowwa'aaf akka gowwummaa isaatiitti deebii gowwiitii hin deebisin. 5 Nami gowwaan qaroo akka ifi hin seene, akkuma gowwummaa isaatiitti deebii isaaf kenni. 6 Nami nama gowwaa ergatu, akka nama miila ifi irraa muree rakkinna ifitti fiduu ti. 7 Fakkeenni afaan gowwa'aa keessaa bawu, akka miila naafatee rarra'uu ti. 8 Nama gowwa'aaf ulfinna kenniis, akka nama looyya'atti dhakaa hidhuu ti. 9 Fakkeenni afaan gowwa'aa keessaa bawu, akka qoree harka nama machowa'aa keessa jirtuu ti. 10 Nami nama gowwaa yookiin nama karaa deemu qaxaru, akka nama daaya akkuma dhagge darbatee nama dhagge madeessuu ti. 11 Sareen diddiga ifiititti akkuma deebitu, gowwaalle gowwummaa ifiititti hin deddeebi'a. 12 Nama qaroo ifi sewu dhaggiteertaa? Isa caalaa gowwa'atti addii qaba. 13 Nami booseyi, «Neenqi karaa keessa jira! Neenqi karaa guddaa keessa jira» jedha. 14 Miilli saanqaa'aa iloo keessa akkuma garagaggalu, nami booseyille taqee ifii irra garagaggala. 15 Nami booseyi harka ifii qorii keessa hin keya; garuu gara afaan ifii deebifatiisa guddoo dadhaba. 16 Nami booseyi, namoota torba ka hubanti'ii deebii deebisaan caalaa qaroo ifi seya. 17 Nami akkasumaan dubbii namaa keessa galu, akka nama saree karaa ideentu gurra qabuu ti. 18 Akkuma maraataan umeessaa ibiddaatiif fi daaya nama ijjeesu namatti gad lakkisu, 19 nami nama gowwoonsee, «Ani hin taphadhe» jedhulle akkasuma. 20 Qoraan yoo hin jiraatin ibiddi hin dhaama; hamiin yoo hin jiraatin lolli hin hafa. 21 Cileen kashila, muki ibidda akkuma gabbisu, nami dubbii tuttuqu lola kaasa. 22 Jechi hami'ii akka tuuqata mi'owuu ti; gara keessa namaa gad seena. 23 Nami afaan ifiitiin dansaa fakkaatee, gadhaa ifii keessaa yaada hamaa qabu, akka meya faaraa ka meetii itti gonfaanee ti. 24 Nami kijibu afaaniin nama sossoba; gadhaa ifiitiin hantuu yaadata. 25 Yaadi hamaan torba waan gadhaa isaa keessa guuteeruuf,

yennaa inni afaan laafee dubbatu, isa hin dhugeeffatin. 26 Kijibummaa ifii maltummaan dhooffatulle, hammeenni isaa ammoo gumii keessatti diidatti hin baya. 27 Nami boolla namaaf qotu, ifumaafuu keessa hin bu'a. Nami dhakaa namatti konkolaachisulle, dhakaan sun deebi'ee isuma irra hin konkolaata. 28 Arrabi dharaamessi worruma ifiifuu miidhe jibba; afaan sobaan kookkisulle badii namatti fida.

27 Waan Guyyaan fidu waan hin beenneef, waan boru te'uun ifi hin jajin. 2 Nami si jajuu ti malee, ati ifi hin jajin; nami dhibiin si jajuu ti malee, afaan keetiin ifi hin jajin. 3 Dhakaan hin ulfaata; maansille ba'a'a. Nunnusnaan gowwaan tuttuqee nama aarsu ammoo, isaan lachuu caalaa hin ulfaatti. 4 Mufiin gadhi-jabeenna; aariin lola'a; hinaaffaa dura ammoo eentu dhaabbatuu dande'a? 5 Jaalala dhokate caalaa, xixicha mudhatu woyya. 6 Sunqaa diinaatii mannaa, jaalli si madeessu woyya. 7 Nama quufe, dammi itti bushowa; nama beelote ammoo wonni hadhowuuyyuu itti mi'owa. 8 Nami qe'ee ifii keessaa baye, akka sinbirree mana ifii keessaa baatee ti. 9 Fiquire'ee fi qayyi nama gammachiisan; gammachiisiis jaalaale gorsa dansaa isaa irraa madda. 10 Jaalota teetii fi jaalota abbaa keetii hin lakkisin; yennaa rakkinnaa mana obboleessa keetii hin dhaqin; obboleessa fagoo jiruu mannaa, ollaa dhikoo jiru woyya. 11 Ilma kiyya, nama na arrasuuf deebii kennuu akka ani dande'u, ati qaroo te'; gadhaa kiyyalle gammachiisi. 12 Nami qalbeeffataan waan hantuu dhaggee duraa baqata; nami hubantii hin qanne ammoo ittuma ideemee, rakkoo keessa seena. 13 Nama alaga'aaf wobii te'e woyaa irraa mulqadhu; haga inni waan alagaan fudhate san deebisutti woyaa san qabadhu. 14 Nami barii ganamaan ka'ee, qoonqoo ol qabatee nama yoo eebbise, eebbi sun abaarsa nama sanitti fakkaata. 15 Niitiin dubbatitiin akka mana guyyaa roobaa dhim'isaa ooluu ti. 16 Isii ittisiis qilleensa ittisiisa, yookiin zayitii harkaan qabiisa. 17 Akkuma sibiilli sibiila cabbu, namille nama cabba. 18 Nami muka haru'uu kunuunsu midhaan isii'ii hin nyaata; nami goottaa ifii eegulle ulfinna hin dhaggata. 19 Akkuma bisaan fuula namaa mudhisu, yaadi namaalle eennummaa namaa mudhisa. 20 Addeen worri du'e jiruu fi addeen badi'ii ijumaa hin quuttu; ilti namaalle ijumaa hin quuttu. (Sheol h7585) 21 Meetii'ii fi worqiin addee itti baqisiisanu keessatti akkuma haga ilaallatamanu, namille leellifamiisaan haga ilaalama. 22 Gowwaa akka midhaanii mooyye'etti tuma'aan yoo tuntelle, gowwummaa isa keessaa baasuu hin dandeettu. 23 Hoolee teeti haala attamii keessaa akka jirtu midhassii beeki; loon keetille midhassii tiffadhu. 24 Sababille durummaan haga bara baraa hin jiraatu; kallachille dhalootaa dhalootatti hin dabaru. 25 Marri gogaan haamamee, marri haarenni yennaa latu, marri koobota irraa yennaa wolitti qabamu, 26 burruusoo hoolota teetiitiin daara hin baata; re'oota teetille'een fichaa hin bitatta. 27 Soorata keetiif, soorata maatii teetiitiif, soorata tajaajiltoota teetiifille ka gewu, aanan re'e'ee hin qabaatta.

28 Nami hamaan adoo nami hin ari'in baqata; nami balchaan ammoo akka neenqaa ifi addata. 2 Kolbaan

yennaa fiingila kaatu, bulchitooti isii hin heddatti; nama hubata'aa fi beekaa yoo qabaatte ammoo mootummaan isii jabaattee hin dhaabbatti. **3** Bulchaan hiyyeessa cunqursu akka bokkeya midhaan balleessuu ti. **4** Worri seera lakkisu nama hamaa leellis; worri seera eegatanu ammoo isaanin morma. **5** Nami hamaan haqa hin beeku; worri Mootii Waan Maraa barbaadatu ammoo guutumaa guutu'utti haqa beekan. **6** Dureessa ideensi isaa micciirama'aatii mannaa, hiyyeessa komii hin qanne woyya. **7** Ka seera eegu ilma qalbeeffata'a; ka gadhitoo woliin jaalomu ammoo abbaa ifii salphisa. **8** Nami liqaa dhala gudda'aatiin qabeenna ede'atu, nama hiyyeessaa nawuuf hin kuusa. **9** Nama seeraaf hin ajajanne, daadimati isaatu akka malee hin jibbisiisa. **10** Nami nama qajeelaa karaa hama'atti geessu, boolla ifumaa qote keessa hin bu'a; nami komii hin qanne ammoo waan dansaa hin dhaala. **11** Nami dureessi qaroo ifi seya; hiyyeessi hubantii qabu ammoo qorqoree keessa isaa hin beeka. **12** Nami balchaan yennaa injifatu, martinuu hin gammadan; nami hamaan yennaa baallii qabatu ammoo namooti hin dhokatan. **13** Nami cubbuu ifii dhoffatu, hin milkowu; nami cubbuu ifii faaci'atuu fi ka isii lakkisu ammoo marartii hin dhaggata. **14** Nami yennaa mara Mootii Waan Maraa sodaatu ka gammade; nami mataa jabaatu ammoo rakkinna keessa gala. **15** Bulchaan hamaan worra qarqaarsa hin qanne irratti akka neenqa dhangaa dhowuu yookiin akka doobbaa hiixatee woy qabuu ti. **16** Bulchaan hubantii hin qanne akka malee nama cunqursa. Ka bu'aa haqa hin te'in jibbu ammoo bara dheeraa hin le'a. **17** Nami nama ijeese, haga du'utti baqataa hin le'a; nami tokkolle isa hin qarqaarin. **18** Nami komii hin qanne waan hantuu irra hin bu'u; nami micciiramaan ammoo dedhuma jiga. **19** Nami lafa qotatu sagalee bacaa hin qabaata; nami waan bu'aa hin qanne horofu ammoo hin deega. **20** Nami addatamaan guddoo hin eebbifama; nami durumma'aaf ariifatu ammoo adoo hin adabamin hin hafu. **21** Nama wol caalchisuun dansa'aa moti; garuu nami bixee daabbo'oo takkattii jedhee dokonkora huja. **22** Nami donni duroomiisaaf ariifata; hiyyuun akka isa eegattu hin beeku. **23** Nama afaaniin nama kookkisu caalaa, ka balleessaa namatti himee nama xixutti dhuma irratti saadama. **24** Nami abbaa ifii yookiin haadha ifii saamee, «Kun dokonkoraa moti» jedhu, inni jaala nama woy balleessuu ti. **25** Nami joljolaan lola kakkaasa; nami Mootii Waan Maraati addatu ammoo hin milkowa. **26** Nami ifitti addatu gowwa'a; nami qarumma'aan deddeebi'u ammoo waan hantuu irra hin bu'u. **27** Nami hiyyeessaaf kennu womaa hin dhabu; nami hiyyeessa ilaalee lakkisu ammoo abaarsa hedduu fudhata. **28** Yennaa namooti hamooleen baallii fudhatanu, kolbaan hin dhokatti; yennaa isaan badanu ammoo balchooti hin bacatti.

29 Nami yennaa hedduu xixameen duuba didee mataa jabaatu, cannana fayyuu hin dandeenne dedhuma caba. **2** Balchooti yennaa baallii fudhatanu, kolbaan guddoo gammadi; yennaa nami hamaan bulchu ammoo kolbaan hin aaddi. **3** Nami qarummaa jaalatu, abbaa ifii gammachiisa; nami jaala sagaagaltuu te'u ammoo

qabeenna ifii bittinneessa. **4** Mootiin haqa muriisaan biyya ifii hin jabeessa; ka safuu fudhatiisaaf joljolu ammoo biyya ifii hin balleessa. **5** Nami afaan calla'aan nama kookkisu, fonxorro miila ifiitti afa. **6** Nami hamaan cubbuu ifiitiin qabama; nami balchaan ammoo hin faarfata; hin gammadalle'e. **7** Nami balchaan marroo haqa hiyyeessaatiif hin haajama; Nami hamaan ammoo haajaa hin qabu. **8** Namooti namatti murganu qachaa jeeqan; namooti qaroon ammoo aarii qabbaneessan. **9** Nami qaroon nama gowwaa woliin gara seeraa yoo dhage, gowwaan sun hin mufata yookiin hin murga; nageennille hin jiraatu. **10** Namooti dhiiga namaa dhangalaasanu, nama dhugaamessa jibban; nama qajeelaa iijeessu barbaadan. **11** Nami gowwaan yaada aarii ifii mara dubbata; nami qaroon ammoo ossaan ifi qabataa dubbata. **12** Bulchaan tokko oduu dharaa yoo caqase, qondaaltoti isaa martinuu hamoolee hin te'an. **13** Mootiin Waan Maraa isaan lamaanifuu ila waan kenneef, hiyyeessii fi ka hiyyeessa cunqursulle tanaan woluma qixxe'e. **14** Mootiin hiyyeessaaf haqaan yoo mure, barcummaan mootummaa isaa bara dheeraa jabaattee hin dhaabbata. **15** Ijoollee xixanee adabuun qarummaa kennitiif; ijoolleen gad lakkifante ammoo haadha ifii qaanessiti. **16** Yennaa worri hamooleen baallii fudhatanu cubbuun hin bacatti; balchooti ammoo jinnana isaanii hin dhaggan. **17** Ijoollee teeti adabi; isaan foora si'if hin kennan; gadhaa keetille hin gammachiisan. **18** Addee mudhiin hin jirre, kolbaan seera malee teeti; nami seera eegatu ammoo ka gammade. **19** Tajaajilaan afaan calla'aan hin adabatu; inni yoo hubateeyyuu deebii hin kennu. **20** Nama dubbii ariifatu dhaggitaa? Isa caalaa nama gowwa'atti addii qaba. **21** Nami tajaajilaa ifii ijoolummaa isaatii jalqabee qananiisu, dhuma irratti gadda ifitti fida. **22** Nami aarameessi lola kaasa; nami dafee mufatu cubbuu hedduu huja. **23** Nami ol ifi qabu salphinna ifitti fida; nami gad ifi qabu ammoo ulfinna dhaggata. **24** Nami jaala hattu'uu te'u ifi jibba; kakatee dhugaa akka bayuuf hin gaafatama; dhugaa bayiisaaf ammoo inni itti hin gamu. **25** Nama sodaatiis tiyyoo keessa nama seensisa; nami Mootii Waan Maraati addatu ammoo nageyaan le'a. **26** Namooti hedduun bulchaa duratti fudhatama dhaggatiisa barbaadan. Nami ammoo muraa haqaa Mootii Waan Maraa biraa dhaggata. **27** Nami balchaan nama hamaa jibba; nami hamaalle nama qajeelaa jibba.

30 Jechi kun jecha Aguurii ilma Yaaqee ti; nami kun Itii'ellitti, Itii'elii fi Ukaalitti dubbate, **2** «Ani nama mara caalaa daafana'a; hubantii nami qabu ani hin qabu; **3** ani qarummaa tokkolle hin baranne; ani marroo Waaqa Woyyichaalle womaa hin beeku. **4** Ka gara ol-gubba'aa ol dhagee gad deebi'ee dhufe eennu? Ka qilleensa harka ifiitiin wolitti qabe eennu? Ka bisaan woyaa ifiitiin mare eennu? Ka qaccee lafaa mara jabeessee dhaabe eennu? Maqaan isaa eennu? Maqaan ilma isaa eennu? Ati yoo beettu teete, natti himi! **5** «Jechi Waaqaa marti dhuga'a; inni worra gara isaa baqate maraaf wonte'e. **6** Jecha isaa irratti hin ede'in; yoo akkas hin te'in inni si xixa; dharaamessalle teetee hin dhagganta» jedhe. **7** «Ee Mootii Waan Maraa, ani waan

lama si kadhadha; adoo ani hin du'in waan kana lamaan na hin dhooggatin. **8** Sobaa fi dhara dubbatiisa na irraa fageessi; sagalee guyyuma guyya'aan naa barbaachittu naaf kenni malee, durumma'aa fi hiyyummaalle naa hin kennin. **9** Yoo akkas hin te'in, ani quufee si hin mormadha; «Mootiin Waan Maraa eennu inni?» si'iin hin jedha; yookiin hiyyoommadhee, hatee maqaa Waaqa kiyyaa, maqaa keeti hin salphisaa. **10** «Tajaajilaan akka si hin abaare, atille akka hin rakkanne, marroo tajaajilaa tokkoo goottaa isaatiiti isa hin hamatin. **11** Namooti abbaa ifii abaaranu, haadha ifiille ka hin saadanne jiran. **12** Worri qulluu ifi seyanee, ka battummaa ifii irraa hin qulqulloomin hin jiran. **13** Worri ilaalcha kooraa qabanu, ka ila tuffiitiin nama ilaalanu, **14** hiyyeessa lafa irraa, rakkataa odduu ilmaan namaatii nyaatanee balleessiisaaf, worri ilkaan isaanii shallaagaa, a'oon isaanille billowa te'e jiran. **15** «Ulaa'ulti ijoollee durraa ta, «Kenni! Kenni!» jedhaa iyyitu lama qaddi; «Ijjumaa quufe» ka hin jenne waan saditti jira; ta arfeesso'oolle ijjumaa «Na geye» hin jettu. **16** isaanille, addee worri du'e jiru, gadaamessa maseena, lafa bisaan hin quunnee fi ibidda ijjumaa, «Na geye» hin jenne. (Sheol h7585) **17** «Nama abbaa ifiitiitti murguu fi ajaja haadha ifiille tuffatu, harraaqessi gammoojjii'ii ila isaa isa keessaa hin fuudha; rumichille isa hin nyaata. **18** «Wonni na baaseffachiisu sad yookiin afur ta hubatiisa hin dandeennetti jiraayyu; **19** isaanille, karaa risa'aa ka gubbaa irraa, karaa bofaa ka rassaa irraa, karaa hobolo'oo ka abbaayaa irraatii fi karaa dhiirtii fi dubartiin wol jaalatanu. **20** «Karaan dubartii gaarayyeffattu'uu kana: Isiin nyaattee afaan ifii haxowattee, «Ani womaa dokonkora hin hunye» jetti. **21** «Latti waan sadiiniin yookiin afuriin tachooti; dandeetteelle hin ba'attu; **22** isaanille, garbichi yennaa mootii te'e, gowwaan yennaa quufe, **23** dubartiin jibbatante yennaa dhirsa dhaggaatee fi garbittiin yennaa addee giittii ifii fudhate. **24** «Wonni didiqqoon afur, ka guddoo qaroo te'an biyya lafaa irra jiran: **25** mixaan hunna hin qabu, te'uu malee sagalee ifii bona wolitti qabata; **26** Osoleen hunna hin qaddu, te'uu malee odduu rassa'aattii galti; **27** Awwaannisi mootii hin qabu, te'uu malee akka loltoota seeraan ideema. **28** Qarcoo harkaan qabamuu dandeetti; te'uu malee mana mootumma'aa keessatti dhagganti. **29** «Wonni ideensa tolanu sad yookiin afur ka arnya ulfinnaa qabanu jiran: **30** Neenqa bineensota mara keessaa jaba'aa, ka waan mara irraa duubatti hin deebine; **31** kormi lukku'utii fi korbeessi re'e'ee ka bondhooranu, mootii loltoota ifitiin marfamee ideemu. **32** «Gowwaa teetee, yoo ol of iifi qadde, yookiin hantuu yoo yaadatte, afaan keeti qabadhu. **33** Akkuma aanan raasiis dhadhaa baasu, akkuma funnaan micciiris dhiiga baasu, tuttuqanee nama aarsuun lola kaasa» jedhe.

31 Jechi asii gadii kun ka haati Lemu'elii mootichaa isa barsiite: **2** «Ee ilma kiyya, ilma gadaamessa kiyyaa, ilma Waadaa kiyyaa, **3** hunna teeti dubartoota irratti hin fixin; yennaa teetille dubartoota mootota balleessitu irratti hin fixin. **4** «Ee Lemu'el, moototi daadhii woyni'ii unuu hin qabanu; bulchitootille untoo nama macheessitu unuu hin qabanu. **5** Isaan yoo unane, seera hin dedhan; worra cunqurfame mara haqa hin dhooggan. **6** Untoo

nama macheessitu, nama badiisatti jiruuf, daadhii woyni'ille nama farra hantuu keessa jiruuf kenni. **7** Isaan unanee hiyyummaa ifii dedhanuu ti; farra ifiille deebi'anee hin qaabatin. **8** «Ati worra ifiif dubbatuu hin dandeenneef dubbadhu; worra qarkaarsa hin qanne maraaf falmadhu. **9** Dubbadhu; dhugaa muri. Haqa hiyyeessaatii fi rakkata'atiif falmadhu» jette. **10** Niitii qalbii qaddu eentu dhaggaatuu dande'a? Isiin dooqa diimaa caalti. **11** Dhirsii isi'ii gadhaa tokkochaan isii addata; Inni waan tokkolle hin dhabu. **12** Bara jiruu isi'ii mara waan dansaa isaaf gooti malee, waan hantuu isa irratti hin hujji. **13** Isiin rifeensa hoole'eetii fi quncee talba'aa qarbaaddee, harka ifitiin woyaa dhootti. **14** Isiin akkuma hoboloota gugurdoo daldaltootaa, biyya fago'oo irraa sagalee fiddi. **15** Isiin ganama adoo latti hin bari'in kaatee, maatii ifitiif sagalee kenniti; durra tajaajiltoota ifitiifille hujji isaanii itti qooddi. **16** Isiin fichaa qorqortee bitatti; bu'aa hujji harka ifitiin muka woyni'ii dhaabbatti. **17** Isiin hunnaan hujji ifii hujjati; irreen isi'ille hujji'if jaddu'u. **18** Hujjin isi'ii bu'aa akka qaddu hin beetti; issaan isi'ille halkan hin dhaamu. **19** Harka ifitiin fuutaa qabatti. Quba ifitiin liqaaqaa irbiti. **20** Isiin hiyyeessaaf hin kenniti; rakkataalle hin qarqaarti. **21** Maatiin isi'ii martinuu woyaa qorra nama irraa dhooggitu waan qabanuuf, yennaa rooba dhaka'aa isaanii hin yaaddottu. **22** Isiin woyaa taqee ifii irra afattu dhowatti; isiin woyaa dansaa quncee talba'aa irraa hujantee fi woyaa dhiillee uffatti. **23** Dhirsii isi'ii jaarsolee biyyaa odduu, badhinna karra qacha'aa yennaa tee'uu ulfinna qaba. **24** Isiin quncee talba'aa irraa woyaa dhootee gurgurti; daldaltootaafille hiituu gurgurti. **25** Isiin hunnaa fi ulfinna akka woya'aa uffatti; bara dhufaaruu itti gammaddi. **26** Isiin qarumma'aan dubbatti; afaan isi'ii keessa barsiisa dansa'atti jira. **27** Isiin jireenna maatii ifii akka dansaa eeddi; isiin booseyaa moti. **28** Ijoolleen isi'ii lafaa kaatee, «Gammadee» jettee isii waanti; abbaan manaa isi'ille akkasuma jedhaa, isii leellisaa, **29** «Dubartooti hedduun waan dansaa hujaneeran; ati ammoo isaan mara hin caalta» jedhaan. **30** Miidhagiis nama soba; dansummaan hin baddi; dubartiin Mootii Waan Maraa sodaattu ammoo hin leellifanti. **31** Bu'aa hujji isi'ii badhaasa kenna'aaf! Hujjin isi'ii badhinna karra qacha'aattii isii leellittuu ti.

Lallabaa

1 Jechi lallabaa ilma Daawitii, ka Yersaaleem keessatti mootii te'ee, kanatti aanee jira. **2** Lallabaan kun, «Wonni martinuu bu'aa hin qaddu! Bu'aa hin qaddu! Ijjumaa bu'aa hin qaddu!» jedha. **3** Nami biyya lafaa irratti waan itti elowu maraaf, bu'aa maan dhaggata? **4** Dhalooti tokko hin dabara; dhalooti hin dhufa. Latti ammoo haga bara baraa hin jiraatti. **5** Aduun hin baati, hin seentille'e; gara addee baateetiitti deebi'isaaf hin ariifatti. **6** Qilleensi gara kibbaa dhowa; gara kaabaalle hin deebi'a. Maree, maree gara dhufetti hin deebi'a. **7** Lagi martinuu gara abbaaya'aa yaa'an; te'uu malee abbaayaan ijjumaa hin guuttu. Lagooti sun gara addee dhufanee, ammalle achitti hin deebi'an. **8** Wonni marti haga nami dubbattu dadhabutti nama hifachiitti. Itti ilaaltee hin guuttu; gurrille dhage'isaan hin guutamu. **9** Woma dur te'eerutti ammalle te'uuf jira; woma dur hujameerutti ammalle hujamu'uuf jira. Biyya lafaa irra wonni haaretti hin jirtu. **10** Wonni nami, «Ilala! Wonni kun waan haareya» jedhuu dande'u jirti? Wonni sun bara dheera'aan dura, duruuyyuu asuma jirti; isiin adoo nuuti hin dhalatiniin dura asuma jirti. **11** Waan bara durii te'e nami qaabatu hin jiru; worri itti aanee dhufulle waan amma te'uu fi waan te'uuf jiru hin qaabatu. **12** Ani, lallabaan Yersaaleemitti mootii Israa'elii te'eeraayyu. **13** Ani waan lafa irratti hujame mara qarumma'aan qorqoriisaaf itti yaade; ilmaan namootaa irratti Waaqi ba'aa attam attam ulfaattu fe'e! **14** Ani waan biyyaa lafaa irratti hujame mara ilaaleera; isaan martinuu bu'aa hin qabanu; akka nama qilleensa ari'ee ti. **15** Wonni micciiramaan qajeeluu hin dande'u; wonni hin jirrelle laakkowamuu hin dande'u. **16** Ani, «Kunoo, ani worra anaan dura Yersaaleemitti mootii te'e mara caalaa, nama guddaa te'eera; qarummaalle ede'adheera» jedhee yaade. **17** Achiin duuba ani qarummaa, maraattummaa, gowwummaalle gargar baasee beekiisaaf itti yaade; kunille ammoo akka nama qilleensa ari'ee akka te'e hubadhe. **18** Qarummaan akkuma bacattuun gaddi bacataa deema; beekkumsi akkuma bacatuun laaleffatisille bacataa deema.

2 Ani gadhaa kiyya keessatti, «Dhaqee ifi gammachiisa; hiikkaa gammadaa qorqoree beeka» jedhee yaadadhe; sunille ammoo waan bu'aa hin qanne. **2** Ani, «Kolli gowwumma'a; gammadi maan namaa godha?» jedhe. **3** Qalbiin tiyya adoo qarumma'aan yaadattuu, ani daadhii woyni'itiin ifi gammachiisiisaaf, gowwummaa hanqafatiisaaf wodhaane. Namooti bara diqqaa lafa irra le'anu yoo hujane waan bu'aa isaaniif buusu, ani dhagguu barbaade. **4** Ani hujii gugurdoo hujee; mana hedduu ijaarradhe; muka woyni'ille dhaabbadhe. **5** Ani oorruu heddu'uu fi addee bashannanaa hedduu qopheeffadhe; isaan keessatti gosa muka midhaan buusu mara dhaabbadhe. **6** Mukoota guddatu san obaasiisaaf waan bisaan itti kuufamu hujadhe. **7** Ani garboota dhiiraatii fi dubarti'i bitadhe; garboota dhibii ka mana kiyya keessatti dhalatanelle qabaayyu. Worra anaan dura Yersaaleem keessaa jiru caalaa loon bacaa, re'e'ee fi hoolee karra hedduu horadhe. **8** Ani meetii, worqii,

karra moototaatii fi karra kutaa biyyaa wolitti qabadheera. Faarfattoota dhiiraatii fi dubarti'i akkasuma gursumeeyyii ilmaan namootaa itti gammaddu bacaa qabaayyu. **9** Worra anaan dura Yersaaleem keessa jiru caalaa guddaa te'eera. Waan kana mara keessatti qarummaan anuma woliiin jirtiyyu. **10** Waan ilti tiyyaa fi gadhaa kiyya halche mara dhaggadhe. Gadhaan kiyya Hujii tiyya maratti gammade; tun gatii eloo tiyya maraa ti. **11** Te'uu malee waan harki kiyya hujee fi waan itti elowe maraayyuu yennaa ilaalu, bu'aa hin qaddu; akka nama qilleensa ari'ee ti; biyya lafaa irra wonni bu'aa qaddu hin jirtu. **12** Maarre ani yaada kiyya gara qarummaa, maraattumma'a fi gowwummaa qorqoriisaatiitti deebifadhe. Nami mootii tokkoon duuba mootii te'uuf jiru, ka dur hujame caalaa maan hujuu dande'a ree? **13** Akkuma ifi dukkana caalu, qarummaan akka gowwummaa caaltu dhagge. **14** Nami qaroon waan isa dura jiru beeka; nami gowwaan ammoo dukkana keessa ideema; wonni isaan lamaanittuu dhufu ammoo tokkuma akka te'e hubadheera. **15** Achiin duuba ani gadhaa kiyya keessatti, «Eega wonni nama gowwa'atti dhufu natti dhufu te'ee, maaniif qaroo te'e ree?» jedhee yaadadhe; gadhaa kiyya keessatti, «Tunille bu'aa hin qaddu» jedhe. **16** Nami qaroon, akkuma nama gowwa'aa haga bara baraa hin qaabatamu; baroota dhufanu keessatti isaan lamaanuu hin dedhaman. Akkuma nama gowwa'aa, nami qaroolle hin du'a. **17** Wonni biyya lafaa irratti hujamu waan na gaddisiiseef, ani jiruu jibbe; wonni martinuu bu'aa hin qaddu; qilleensa ari'iisa. **18** Nama na duubaan dhufuuf waan lakkisuuf, ani waan biyya lafaa irratti itti elowu mara jibbe. **19** Nami na duubaan dhufu sun qaroo yookiin gowwaa te'uu isaa eentu beeka? Te'uu malee inni waan ani biyyaa lafaa irratti itti elowee qarumma'aan hujee san irratti abbummaa hin qabaata. Tunille bu'aa hin qaddu. **20** Maarre ani waan biyya lafaa irratti itti elowe maraaf deebi'ee addii kutatiisa jalqabe. **21** Sababille nami tokko hujii ifi qarumma'aan, beekkumsaa fi dandeetti'in waan hujee, achiin duuba waan qabu mara nama itti hin elowin tokkoof lakkisa. Tunille waan bu'aa hin qanne, miidhama guddaa. **22** Nami biyya lafaa irratti waan itti elowuu fi itti mixiixxatu mara keessaa bu'aa maan dhaggata? **23** Barri jiruu isaa marti farraa fi gaddaan guutameera; halkanille'en qalbiin isaa hin foorfattu. Tunille bu'aa hin qaddu. **24** Nami nyaatee, unee, waan hujatetti gammadiisa caalaa wonni dansaan inni hujuu dande'u hin jirtu. Tunille Waaqa biraa akka dhutuu dhagge; **25** Waaqaan malee, eentu nyaatuu yookiin gammaduu dande'a ree? **26** Waaqi nama isa gammachiisuuf qarummaa, beekkumsaa fi gammada kenna; nama cubbicha ammoo karra wolitti qabee tuulee, nama Waaqa gammachiisuuf dabarsee akka kennu godha. Tunille bu'aa hin qaddu; qilleensa ari'iisa.

3 Waan maraaf yennan jirti; waan biyya lafa irraa maraaf yennan jirti. **2** Dhalatiisaaf yennan jirti; du'isaafille yennan jirti; Dhaabiisaaf yennan jirti; buqqisiisaafille yennan jirti. **3** Ijjeesiisaaf yennan jirti; fayyisiisaafille yennan jirti. Diigiisaaf yennan jirti; ijaariisaafille yennan jirti. **4** Bowiisaaf yennan jirti; kolliisaafille yennan jirti.

Gaddisaaf yennaan jirti; sirbiisaafille yennaan jirti. 5 Dhakaa bittinneessiisaaf yennaan jirti; dhakaa wolitti qabiisaafille yennaan jirti. Hanqafatiisaaf yennaan jirti; hanqafatiisa lakkiisaafille yennaan jirti. 6 Barbaadiisaaf yennaan jirti; barbaadiisa lakkiisaafille yennaan jirti. Maffatiisaaf yennaan jirti; gatiisaafille yennaan jirti. 7 Tarsaasiisaaf yennaan jirti; hodhiisaafille yennaan jirti. Cadhiisaaf yennaan jirti; dubbatiisaafille yennaan jirti. 8 Jaalatiisaaf yennaan jirti; jibbiisaafille yennaan jirti. Lolaaf yennaan jirti; nageyaafille yennaan jirti. 9 Nami waan itti elowe irraa bu'aan maan dhaggataa ree? 10 Ani hujii ulfaattuu Waaqi namootatti fe'e dhaggeera. 11 Waaqi waan mara yennaa isi'iitti miidhassee dadeera. Inni halchaa yennaa dhuma hin qannee yaada namootaa keessa keyeera; te'uu malee isaan waan Waaqi jalqabaa haga dhumaatti godhu beekuu hin dande'anu. 12 Nami bara jiruu ifii waan dansaa hujee itti gammadiisa caalaa wonni tokkole akka hin jirre beekeera. 13 Nami martinuu nyaatee, unee, waan itti elowetti gammadiisille kennansa Waaqaa ti. 14 Wonni Waaqi hujee martinuu haga bara baraa akka jiraattu ani hin beeka; wonni itti ede'amuu fi irraa fuudhamu tokkole hin jiru. Nami martinuu akka isa sodaatuuf, Waaqi waan kana godhe. 15 Wonni amma jiru kama dur jiru; wonni gara duraa te'ulle kama dur te'eeru; Waaqi woma dabare deebisee fida. 16 Ani ammalle lafaa irratti waan dhibii dhagge: addee mura haqaattii, hammeenna, addee balchumma'aattii, daba dhagge. 17 Ani, «Waaqi waan maraa fi hujii maraafille yennaa waan qabuuf, balcha'aa fi cubbichalle gara mura'aa hin fida» jedhee, gadhaa kiyya keessatti yaadadhe. 18 Ani ammalle, «Namooti akka bineensotaa akka te'ane akka ifi dhagganuuf, Waaqi haga isaan ilaala» jedhee, gadhaa kiyya keessatti yaade. 19 Hireen namaatii fi bineensaalle tokkuma. Akkuma kuun du'u kuunille du'a; isaan marti hafuuruma tokko qaban; ami bineensa hin caalu. Wonni martinuu bu'aa hin qaddu. 20 Martinuu addee takkaa dhaqan; martinuu akkuma biyyee irraa dadamane, garuma biyye'ee hin deebi'an. 21 Lubbuun namaa gara gubba'aa akka baatu, lubbuun bineensaa gara lafaa gad akka buutu eentu beeka? 22 Namaaf hiree isaa waan teeteef, hujii ifiitti gammadiisa caalaa wonni tokkole akka hin jirre hubadheera. Nami du'een duuba waan te'u akka inni dhagguuf, eentu deebisee isa fiduu dande'a ree?

4 Ammalle ani cunqurfama biyya lafaa irratti te'isatti jiru mara dhagge. Imimmaan worra cunqurfamee dhagge; ka isaan jajjabeessulle hin jiru. Worri isaan cunqursu hunna guddoo waan qabuuf, ka isaan jajjabeessu hin jiru. 2 Tanaaf, ani, «Worra haga ammaa jiru'uun jiru caalaa worra duruu du'eeru woyya. 3 Worra lamaanuu caalaa ammoo worra hin dhalatin, ka hammeenna biyya lafaa irratti hujamu hin dhaggin woyya» jedhee yaade. 4 Wonni nami itti elowuu fi dandeetti'in hujatu marti hinaaffaa irraa akka kaatu dhagge. Tunille bu'aa hin qaddu; akka nama qilleensa ari'ee ti. 5 Gowwaan harka maratee tee'ee, beelaan du'a. 6 Elo'oo fi qilleensa ari'iisaan harka lama dhaggatiisaa mannaa, qalbi nageyaatiin harka tokko dhaggatiisaa woyya.

7 Ammalle waan bu'aa hin qanne takka biyya lafaa irratti dhagge: 8 nami qofii ifii le'u tokko, ilma yookiin obboleessa ka hin qanne, ka waan mara irratti eloon isaa dhuma hin qanne, karra ifiitille'een, «Na geetti» ka hin jenne, inni «Ani eennuuf elowa? Ani maaf gammada ifi dhoogga?» jedhee ifi gaafata; kunille waan bu'aa hin qanne; hujii nama gaddisiitu. 9 Eloo ifiitiif bu'aa dansaa waan dhaggatanuuf, tokko te'uu irra lama te'uu woyya. 10 Tokko yoo jige, kuun ol kaasa; yoo jige, ka ol isa kaasu, nama hin qanneef ammoo aanne'e. 11 Nami lama yoo woliin rafe, wol hin o'isa; nami tokko attam qofuu ifi o'isuu dande'a ree? 12 Nami tokko nama qofuu jiru injifatulle, nami lama ifi irraa dhooggatuu dande'an. Wodaroon sadiin dhowante ariifatee hin cittu. 13 Mooticha jaarsa gowwaa gorsa hin fudhannee mannaa, dargageessa hiyyeessa qaroo woyya. 14 Dargaggeessi sun mana hidha'aa keessaa bayee mootii ka te'e yookiin biyyuma mootii itti te'eeru san keessatti hiyyeessa te'ee dhalateera fa'a te'a. 15 Worri biyya lafaa irra ideemaa le'u marti dargaggeessa addee mootichaa bu'u san hordofaanuun dhagge. 16 Inni kolbaa baccaa bulchaa tureeyyu. Worri duubarra dhufe ammoo isatti hin gammanne; tunille bu'aa hin qaddu; qilleensa ari'iisa.

5 Yennaa gara Galma Waaqaa seentu miila keetii eeggadhu; caqasiisaaf qophowanee dhikaatiis, ciincaa gowwoole'ee, ka worra waan hantuu akka hujee hin beenne caalti. 2 Afaan keetiin hin ariifatin; Waaqa duratti waan tokko dubbatiisaafille gadhaa keeti keessatti hin jarjarin. Waaqi ol-gubbaa jira; ati ammoo lafa irra jirta; maarre dubbiin teeti diqqoo teetuu ti. 3 Hujii yennaa bacattu akkuma oojuuu namatti fidu, addee dubbiin bacattutti dubbii gowwaa'aattii jira. 4 Waaqaaf yennaa waadaa galtu, muummessiisaaf hin turin. Inni worra gowwaa'atti hin gammadu; waadaa keeti muummessi. 5 Waadaa galtee muummessiisa dhabuu irra, waadaa galiisa dhabuu woyya. 6 Afaan keeti gara cubbu'uu si hin geessin. Ergamaa Galma Waaqaatiin, «Waadaan ani gale dokonkora» hin jedhin. Maaniif Waaqi dubbii teetitti aaree hujii harka keetii balleessa ree? 7 Oojjuun baccaa fi dubbiin baccan bu'aa hin qaddu. Tanaaf, Waaqa sodaadhu. 8 Biyya tokko keessatti hiyyeessi cunqurfamee, muraan haqaatii fi mirgi isaa dhooggameen yoo dhaggite, waan akkasii san hin baaseffatin; qondaalli tokko qondaala isa ajaju tokkoon ilaallama; isaan lachuu irralle'etti ol aanaa dhibi'ittuu jira. 9 Wonni latti baachu ta nama maraa ti; mootichinuu fichaa irraa fayyadama. 10 Nami beesee jaalatu ijjumaa beesee hin quufu; nami durummaa jaalatulle ijjumaa bu'aa hin quufu; tunille bu'aa hin qaddu. 11 Karri yennaa bacattu, worri nyaatulle hin bacatan. Ka horate ila ifiitiin ilaaliisa malee, maan bu'aa isaaf qaba? 12 Hojjataan diqqoo yookiin guddoo nyaatulle hirriiba dansaa rafa; baciinni karra dureessaa ammoo hirriiba isa dhooggiti. 13 Wonni hantuun ani biyya lafaa irratti dhagge takka, karra adhaa horate miidhiisaaf tuulantu, 14 yookiin karra dedhuma baddu; inni yennaa ilma uumatu, harka ifii duwwaa hafa. 15 Nami qullaa ifii gadaamessa haadha ifii keessaa dhalata; akkuma dhalate san deebi'ee hin deema; waan itti elowe keessaa tokkole harkatti qabatee hin deemu. 16 Tunille

waan hantuu akka malee nama gaddisiittu; nami akkuma dhalate san deebi'ee hin deema; wonni itti elowe sun akka waan qilleensi fudhatee eega teete, inni bu'aa maan dhaggataa ree? **7** Inni bara jiruu ifii mara gadda gudda'aan, dhibe'ee fi aarii'inni dukkana keessa le'a. **18** Tun hiree isaa waan teeteef, nami bara jiruu ifii diqqoo Waaqi biyya lafaa irratti isaaf kenne tana keessatti nyaataa, unaa, waan itti elowe maratti gammadiis waan dansa'aa fi waan isaaf maltee akka teete hubadhe. **19** Waaqi karraa fi qabeenna namaaf kennee, akka nami hiree ifii fudhatee, waan itti elowetti gammadu, tun kennansa Waaqaa ti. **20** Waaqi gammada gadha'aa namaaf waan kennuuf, nami marroo bara jiruu ifitiif hin yaaddowu.

6 Ani biyya lafaa irratti waan hantuu dhibii dhagge; isiille namootatti akka malee ulfaatti: **2** nami halchaa gadhaa ifii akka hin dhanne, Waaqi karra, qabeennaa fi ulfinna isaaf hin kenna. Ammoo alaga'atti qabeenna isaa nyaata malee, Waaqi akka inni qabeenna ifii nyaatu isa hin goone; tunille bu'aa hin qaddu; akka malee waan hantu'u. **3** Nami tokko ijoollee dhibba uumatee, bara bacaa le'uu dande'a; haga le'elle le'u, inni yoo karra ifitiitti hin gammadin, ulfinnaan yoo hin awwaalam, ani, «Isa caalaa finna du'ee dhalate woyya» jedha. **4** Finni adoo hin dhalatin du'e sun bu'aa hin qabu; maqaa malee, dukkana keessaa dukkanatti deebi'a. **5** Finni sun ijumaa aduu dhagguu dhabulle yookiin womaa beeku dhabulle, nama san caalaa foora qaba. **6** Namichi sun woggaa kuma lama yoo le'elle ammoo karra ifitiin hin gammanne. Isaan lamaanuu addee takkaa dhaqanii motii ree? **7** Eloon namaa martinuu woma nyaatu dhaggaatiisaaf; te'uu malee fedhiin isaa ijumaa hin guuttu. **8** Nami qaroon nama gowwaa maaniin caala ree? Nami hiyyeessille namoota dhibii odduu attam akka le'u beekuun maan bu'aa isaaf qaba ree? **9** Halcha'aan joonjuu irra, waan ilti dhaggitu woyya. Halcha'aan joonjuun bu'aa hin qaddu; qilleensa ari'isa. **10** Wonni amma jiru woma duruu maqaan itti moggaafame; nami maan akka te'e duruu beekkameera. Nami ka isa caalaa jabaatu woliin falmatu hin dande'u. **11** Dubbiin bacattu, wonni bu'aa hin qannelle bacatti; isii keessaa nami maan bu'aa dhaggata ree? **12** Nami bara jiruu ifii ta bu'aa hin qanne, gabaaduu akka gaaddisaa dabartu tana keessa adoo jiruu, waan isaaf dansaa te'e eenutu beeka? Inni du'een duuba biyya lafaa irratti waan te'uuf jiru eenutu isatti himuu dande'a?

7 Fiqiree dansa'aa mannaa, maqaa dansaa woyya; guyyaa dhalootaatii mannaa guyyaa du'aa woyya. **2** Gara mana nyaataa fi unto'oo dhaqisiis mannaa, gara mana bowaa dhaqisiis woyya; duuti muummees nama maraa waan teeteef, worri jiraataan tana qalbeeffatu ti. **3** Gaddi qalbeeffatiisaaf dansaa waan te'eef, kollaa mannaa, gadda woyya. **4** Nami qaroon marroo gaddaa yaadata; nami gowwaan ammoo marroo gammadaa qofa yaadata. **5** Faaruu worra gowwa'aa caqasu'uu mannaa, xixicha nama qaro'oo caqasu woyya. **6** Kolli nama gowwa'aa akka qoree okkotee jalaa xaxa'ittu ti; tunille bu'aa hin qaddu. **7** Cunqursiisi nama qaroo gowwaa gooti; safuun qalbii nama

balleessiti. **8** Jalqaba waan tokkootii mannaa, muummees isi'ii woyya; koorra mannaa, ossata woyya. **9** Aariin bobaa gowwa'aa keessa waan jirtuuf, ati ariifatee hin aarin. **10** Gaaffiin akkasii gaaffii nama qaro'oo waan hin te'iniif, «Bara ammaatii mannaa, maaf bara durii woyya?» jettee hin gaafatin. **11** Qarummaan akkuma dhalaa dansa'a; worra lafa irra le'uuf bu'aa qaddi. **12** Akkuma beeseen gollaa namaaf teetu, qarummaalle gollaa namaaf teeti; irra caalaa ammoo qarummaan jiruu nama isii qabuu hin eeddi. **13** Me waan Waaqi godhe ilaali! Waan Waaqi dasse eenutu qajeelchuu dande'a ree? **14** Barri dansaa yennaa te'e, gammadi; barri badaa yennaa te'e ammoo, hubadhu; Waaqi akkuma waan tokko dade, waan dhibiille dade; tanaaf nami waan gara duraa te'u hin beeku. **15** Ani bara jiruu tiyyaa ka bu'aa hin qanne kana keessa, nami balchaan tokko adoo balchaa te'eerruu du'uun, nami hamaan tokko adoo hamaa te'eerruu bara dheeraa le'uun, waan lamaan kana dhaggeera. **16** Ati akka malee balchaa, akka malee qaroolle hin te'in. Yoo akkas teete ifi balleessita. **17** Yennaa teeti malee akka hin duuneef, akka malee hamaa, akka maleelle gowwaa hin te'in. **18** Waan tokko qabatane, ta dhibiille lakkisuu dhabiiis dansa'a. Nami Waaqa sodaatu waan mara irra haga taree hin deemu. **19** Bulchitoota kudhan qachaa tokko keessa jiranu caalaa, qarummaan nama qaroo tokkoof jabeenna kenniti. **20** Nami balchaan yennaa mara waan dansaa huju, cubbuulle ka ijumaa hin hunye, lafa irra hin jiru. **21** Tajaajilaan keeti si abaaruun akka hin dhageenneef, jecha kolbaan jettu mara hin caqasin; **22** atinuu yennaa hedduu worra dhibii akka abaarte, gadhaan keeti hin beeka. **23** Ani qarummaan waan kana mara haga ilaalee, «Ani qaroo hin te'a» jedhee yaade. Qarummaan ammoo na irraa fagaatte. **24** Qarummaan waan teetelle teetu, waan fagoo jirtu; waan guddoo gad fagaatteertulle'e. Eenutu barbaadee isii dhagguu dande'a? **25** Tanaaf ani qalbii tiyya gara beekkumsaa, gara wo qorqoriisaa, gara qarummaa barbaadiisaa, gara hiikkaa hundee waan mara barbaadiisaa, gara dadhabbii worra gowwoole'e hubatiisaatii fi gowwummaan maraatiisa akka teete hubatiisaa deebifadhe. **26** Ani dubartii akka tiyyo'oo, ta yaad isi'ii akka fonxoro'oo, ta harki isi'ii akka haachabaa, ta du'a caalaa hadhoottu dhagge. Nami Waaqaa isii jalaa hin miliqa; cubbicha ammoo akka tiyyo'oo hin qabatti. **27** Lallabaan sun, «Kunoo, wonni ani qorqore tana: hundee waan maraa qorqoriisaaf, waan tokko waan dhibii irratti ede'ee, **28** adoo barbaadiisatti jiruu ammoo ammalle hin dhaggine. Namoota kuma oddu'utti namicha yaada qajeelaa qabu tokkocha dhaggeera; isaan mara oddu'utti ammoo dubartii qajeeltuu takkattiille hin dhaggine. **29** Ani tana callaa dhagge: Waaqi nama yaada qajeelaa qabu dade; namooti ammoo mala hedduu barbaadane» jedha.

8 Nami akka nama qaro'oo hiikkaa woyii beeku eennu? Qarummaan fuula namaa ifaallessa gooti; nyaara namaalle hin jijjiirti. **2** Waaqa duratti waan kakatteef, ajaja mooti'ii muummessi. **3** Fuula mooti'ii duraa deemiisaaf hin ariifatin; inni waan jaalate godhiisa waan dande'uuf, dubbii baddu'uuf hin dhaabbatin. **4** Jechi mooti'ii baallii

waan qabuuf, «Ati maaf waan kana goota?» ka jedhuu dande'u eennu? **5** Nami ajaja mooti'itiif ajajamu hin miidhamu; gadhaan nama qaro'oo yennaa wo itti hujuu fi akka itti wo huju hin beeka. **6** Rakkinni namaa akka malee itti ulfaatulle, waan maraaf yennaa itti teetuu fi akka itti teetutti jira. **7** Nami waan gara duraa te'u eega hin beenne, waan dhufu'uu jiru eentu itti himuu dande'a ree? **8** Nami hafuura isa keessaa bawu irratti, guyyaa du'a ifii irralle'etti baallii qabu hin jiru. Akkuma nami Yennaa lolaa keessa gad lakkifamuu hin dandeenne, wonni hantuun worra isii huju gad hin lakkittu. **9** Ani waan biyya lafaa irratti hujame mara qalbii tiyaan qorqoree dhagge. Nami nama miidhiisaaf, yennaa nama dhibii irratti gootaa te'utti jira. **10** Akkasuma, ani worri hamaan addee woyyiti'ii gad bayaa, ol seenaa turane, awwaalamanee dhagge; isaan qachuma waan hantuu itti hujane keessatti leellifamane. Tunille bu'aa hin qaddu. **11** Yakkaa irratti muraan ariiti'ii yennaa hin kennamin, gadhaan kolba'aa mala hantuu hujisaatiin guutama. **12** Nami cubbaaleessi yennaa dhibba yakkaa hujee bara dheeraa le'ulle, worra Waaqa sodaatu, ka ulfinna Waaqaaf kennuuf wonni dansaan akka teetuuf ani hin beeka. **13** Nami hamaan ammoo Waaqa waan hin sodaanneef, wonni dansaan isaaf hin teetu; barri isaalle akka gaaddisaa hin dheeratuuf. **14** Wonni dhibiin bu'aa hin qanne takka lafa irra jirti: waan nama balcha'aaf te'u nami hamaan, waan nama hama'aaf te'u nami balchaan fudhata; tunille waan bu'aa hin qanne. **15** Nami biyya lafaa irra le'u nyaatee, unee, gammadiisa caalaa wonni tokkole waan hin jirreef, maarre ani gammadiis dansaa akka te'e murteesse; tanaaf, nami bara Waaqi biyyaa lafaa irratti jiruu isaaf kenne mara hujii ifiitiitti hin gammada. **16** Ani qarummaa beekiisaaf, eloo namaa ta lafa irratti halkanii fi guyyaa ilti isaa hirriiba hin qanne hubatiisaaf, qalbii tiyaan yennaa qorqoru, **17** waan Waaqi huje mara dhagge; waan biyya lafaa irratti godhamu eennulle beekuu hin dande'u; nami qorqoriisaaf guddoo wodhaanulle hiikkaa dhaggiisaaf hin dande'u; nami qaroon, «Hin beeka» yoo jedhelle, ijjumaa hubatuu hin dande'u.

9 Ani kana maraa hubatiisaaf wodhaaneera. Nami balcha'aa fi qaroon, huijin isaaniille harka Waaqaa keessa jirti; wonni isaan eeggatu, jaalala yookiin jibba akka te'e, nami beeku hin jiru. **2** Nami balcha'aa fi hamaan, nami dansa'aa fi badaa, qulqullichii fi battichi, ka ciincaa dhikeessuu fi ka hin dhikeessine martinuu hiruma tokko qaban. Nama dansa'aaf akkuma teetu, nama cubbichaafille teeti; worra kakatuuf akkuma teetu, worra kakuu sodaatuufille teeti. **3** Waan biyya lafaa irratti te'u mara keessaa wonni hantuun hiree tokko dhaggaatiisa nama maraa ti; irra caala'aayyuu, gadhaan namootaa hammeennaan guutameera; bara jiruu isaanii mara maraattummaan gadhaa isaanii keessa jirti; muummee irratti gara du'aa deeman. **4** Nami odduu worra jiraata'aa jiru ammoo addii qaba; neenqa du'ee mannaa, saree jirtu woyya. **5** Worri jiru akka du'anu hin beekan; worri du'e ammoo waan tokkooyyuu hin beekan; gatii hin qabaatanu; dabarsiin isaaniituu hin dedhanti. **6** Jaalalli isaanii, jibbaa fi hinaaffaan isaanii

eega baddee turteerti; waan biyya lafaa irratti te'u keessatti isaan ijjumaa qooda hin qabanu. **7** Wonni ati amma gootu Waaqa duratti fudhatama waan qadduuf, dhaqiiiti sagalee teeti gammadaan nyaadhu; daadhii woyyii'ii teetille gadhaa gammadaatiin uni. **8** Yennaa mara woyyaa adii uffadhu; mataa keetille zayitii ejersaa dibadhu. **9** Jiruu teetii fi biyya lafaa ta irratti eloottu keessatti tun hiree teeti waan teeteef, bara jiru'uu ka bu'aan hin qanne ka Waaqi si'if kenne kana mara keessatti, niitii teeti ta jaalattu wolii gammadi! **10** Addee worri du'e jiru, ta ati dhaqiisaaf jirtu san huijin yookiin itti yaadane w qopheeffatiis yookiin beekkumsii yookiin qarummaan waan hin jirreef, waan harki keeti hujjisa beeku mara hunna teeti guutu'uun hujjii! (Sheol h7585) **11** Ani ammalle waan dhibii biyya lafaa irratti dhagge: worri akka malee rukkiisu yennaa mara hin injifatu yookiin loltooti jajjabbaan lola hin injifattu yookiin qaroon sagalee hin qabu yookiin beekaan durummaa hin qabu yookiin worri dandeettii qabu hin leellifamu; yenna'aa fi hireen ammoo isaan mara irratti hin teeti. **12** Nami hiree isaa badduun yoom akka itti dhutuu hin beeku; akkuma qurxummiin caccuu hantuu seentee qabantu, akkuma sinbirreen ribboo jala seentu, ilmaan namaalle yennaa hantuu dedhuma isaanitti dhutuu hin qabaman. **13** Ani ammalle biyya lafaa irratti fakkeenaa qarummaa'aa ka guddoo natti maadee te'e tokko dhagge: **14** qachaan diqqaan nami diqqaan keessa le'u tokko jiraayyu; mootiin hunnaameessi tokko dhufee lola itti kaasee, kaabii guddoo marsee itti ijaare. **15** Namichi hiyyeessi qaroon qachaa san keessa le'u tokko jiraayyu; inni qarummaa ifiitiin qachaa san hambure. Ammoo namicha hiyyeessa san nami tokkole hin qaabanne. **16** Maarre ani, «Qarummaan jabeenna caalti» jedhe; ammoo namichi kun hiyyeessa waan te'eef, qarummaan isaa tuffatante; jecha isaalle nami dhage'e hin jiru. **17** Iyya bulchaa gowwoole'eetii mannaa, dubbii qaroon laana dubbatu woyya. **18** Qarummaan meya woraanaa caalti; cubbaaleessi tokko ammoo waan dansaa baciaa balleessa.

10 Akkuma tiitichi du'e fiqiree ajjeessu, gowwummaan diqqoon qarummaa'aa fi ulfinna namaa diqqeessiti. **2** Qalbiin nama qaro'oo gara karaa qajeelaa isa geessiti; qalbiin nama gowwa'aa ammoo gara karaa dokonkora isa geessiti. **3** Gowwaan karaa yennaa ideemuuyyuu, wodanaa hin qabu; inni attam gowwaa akka te'e eennulle'etti hin mudhisa. **4** Bulchaan keeti sitti aaree yoo si irratti ka'e, addee teeti gad hin lakkisin; sarmis aarii guddoo qabbaneessiti. **5** Waan hantuu ani biyya lafaa irratti dhagge keessaa tokko, dokonkora bulchaan hujjii. **6** Gowwooleen addee ulfinnaa tee'anee, dureeyyiin ammoo addee gad aantuu tee'aneeran. **7** Qondaaltoti akka garbootaa miilaan ideentuun, garboota farda irratti dhagge. **8** Nami boolla qotu ifumaafuu keessa bu'a. Nama dalleya dhaka'aa diigu dhudhuufaan hin idda. **9** Nama dhakaa fongolchu, dhakaan hin miidha; nama muka fadhaansu muki sun hin madeessa. **10** Agaraan duude yoo hin qaramin, hunna guddoo barbaachisa; dandeettiin ammoo nama milkeessiti. **11** Dhudhuufaan adoo qorsaan hin muusowin yoo idde, namichi qorsaan muusessu sun womaa bu'aa hin dhaggaatu.

12 Dubbiin afaan nama qaro'oo keessaa baatu, fudhatama qaddi; nami gowwaan ammoo dubbuma ifitiin bada. 13 Jalqaba irratti dubbiin isaa gowwumma'a; dhuma irratti maraattummaa hantu'u. 14 Gowwaan dubbii baceessa. Waan dhufu'u jiru, nami beeku tokkole hin jiru; nami du'een duuba, waan te'uuf jiru, eentu isatti himuu dande'a ree? 15 Hujjiin gowwa'aa isuma dadhassiitti; inni karaa gara qacha'aa geessuuyyuu hin beeku. 16 Ee biyya mootiin ijoollichaa, ta qondaaltoti teeti ganamaan jila nyaataa fi unto'oo qopheeffattu si'iif aanne'e! 17 Ee biyya mootiin keeti sanyii dansa'aa, ta qondaaltoti teeti machi'iif adoo hin te'in, ittiin jabaatiisaaf, yennaa barbaachisaa teetetti nyaataneen unanu, ati ta hiree dansaa qaddu! 18 Nami yoo booseya te'e, heellichoon hin duufa; harka ifii maratee yoo tee'e, manni hin dhim'isa. 19 Jilii areeti'ii nama gammachiisiisaaf qophootti; daadhiin woyni'ii jiruu namaa gammachiitti; beeseen ammoo waan mara bitti. 20 Yaada keeti keessatti mootii hin abaarin yookiin kolloo teeti keessatti dureessa hin abaarin; sababille worri akka sinbirree koolaan kaatuu tokko dubbii teeti fuudhee, waan ati jettu hin hima fa'a te'a.

11 Guyyaa heddu'uun duuba deebitee waan dhaggattuuf, midhaan keeti bisaan irra ergi. 2 Balaa hamaa lafa irratti dhufu ati waan hin beenneef, karra teeti addee torbatti yookiin saddeetitti qoodii maffadhu. 3 Duumensa keessa bisaan yoo guute, bokkeenni lafa irratti rooba. Muki gara kibbaa yookiin gara kaabaa yoo jige, adduma itti jige san hin irkata. 4 Nami yennaa mara qilleensa dansaa eegatu hin facaafatu; nami yennaa mara duumensa ilaalu hin haammatu. 5 Qilleensi eessa akka deemu yookiin jiruun yookiin hafuurri gara finna gadaamessa haadhaa keessa jiruu attam akka seenu akkuma beekuu hin dandeenne, ati hujjii Waaqa waan mara dadee beekuu hin dandeettu. 6 Waan ati facaatte keessaa ka tolu kam akka te'e waan hin beenneef, midhaan keeti ganamaan facaasi; galgalalle harki keeti hujjii hin lakkisin; kun yookiin sun yookiin lamaanuu hin tola fa te'a. 7 Ifi dansa'a; aduu ilaaliis ilatti tola. 8 Nami bara hedduu le'ulle, bara san mara gammaduu ti; ammoo barri dukkanaa bacaa akka te'e qaabatuu ti. Wonni dhufu martinuu bu'aa hin qabu. 9 Ee dargaggeessa, yennaa dargaggummaa teetii gammadi! Bara dargaggummaa teetii gadhaan keeti gammaduu ti; yaada gadhaa keetii, waan ilti teeti dhaggite gula deemi; waan kana maraaf ammoo, Waaqi gara mura'aa akka si fidu beeki. 10 Tanaaf gadhaa keeti keessaa yaaddoo fageessi; nafa keeti keessaa waan hantuu baasi. Sababille dargaggumma'aa fi jabeenni bu'aa hin qaddu.

12 Barri rakko'oo adoo hin dhufin, woggooti, ati, «Ana hin gammachiisanu» jettulle adoo hin dhikaatin, bara dargaggummaa teetii ka si dade qaabadhu. 2 Ati yennaa dulloontu aduun, ifi, jiinii fi urjiin hin dukkanowan; duumensi bokkeyaa hin dabaru. 3 Yennaa san harki keeti hin hollata; miilli keeti hin dadhaba; ilkaan keeti waan si irraa harca'uuf corqitee hin dandeettu; ilti teetille hubattee hin dhaggitu. 4 Yennaa san gurri keeti dhage'uu hin dadhaba; yennaa wo nyaattulle corqiis hin dhage'amu; namooti yennaa sinbirreen

woccu hin ka'an; qoonqoon woca isaanii ammoo sitti diqqoo dhage'ama. 5 Yennaa san tarba bayiisa hin sodaatta; miilaan deemiisa guddoo hin sodaatta; rifeensi keeti akka daraaraa muka «Almond» jedhamuu adii hin te'a; yennaa ideentu akka korophiisaa hin tataabbitta; fedhiin teeti hin baddi. Achiin duuba ati gara mana keeti ka bara baraa hin deenta; kolbaan awwaala keetiif hin yaati. 6 Jiruun teeti akka haachaba meeti'ii adoo hin citin yookiin akka qorii worq'i'ii adoo hin cabin yookiin akka waan bisaaniin woraabbatanuu, madda biratti adoo hin bututin yookiin akka korboo bisaan boollaa ittiin woraabbatanuu, adoo hin cabin, 7 biyyeen gara biyye'ee adoo hin deebi'in, hafuurrille gara Waaqa isa kennee adoo hin deebi'in ka si dade qaabadhu. 8 Lallabaan, «Wonni martinuu bu'aa hin qaddu! Dhugumaan bu'aa hin qaddu!» jedha. 9 Lallabaan qaroo waan te'eef, waan ifii beeku kolbaa barsiise; mammaassa hedduu itti yaadee, qorqoree, tarree galchee qopheesse. 10 Inni jecha sirri'ii dhaggiisaaf qorqoree, waan dhugaa te'e fi sirrii te'e barreesse. 11 Jechooti qaroole'ee akka sibiila mutaa qotiyyoo ittiin oofaanuu ti; jechooti isaanii ka wolitti qabamane, akka mismaara lixee seenee ti; jechi kun martinuu Waaqa tokkocha nu mara tissu irraa kennamane. 12 Ilma kiyya, gorsa dhibii kanatti aanee jirulle fudhadhu! Kitaabota hedduu barreessiille muummee hin qabu; kitaaba qorqortii baceessiis nama dadhassiisa. 13 Amma wonni marti dhage'anteerti; muummeen waan maraa tana waan teeteef, Waaqa sodaadhu; ajaja isaa eeggadhu; hujjiin namaa guddittiin tana. 14 Waaqi hujji maraayyuu, dansaalle teetu yookiin hantuu, ta dhokaataatitti hujantelle, gara mura'aa hin fida.

Faaruu Solomoonii

1 Faaruu Solomoonii ta faaruu mara caaltu. **2** «Jaalalli keeti daadhii woyni'i waan caaluuf, afaan kiya keessa na sunqadhu. **3** Fooleen fiqiree teetii hin uddooti; maqaan keeti akka fiqiree dhangalaatu ti; tanaaf durri marti si jaalatti. **4** Na fudhadduu deemi! Ariifannuu ti; ee, mooticha gara kolloo teeti na geessi. Jaaloti Nuuti si'in firinxiidhee hin gammanna; daadhii woyni'i caalaa jaalala keeti leellinna; dubartooti marti dhuguma si jaalatan. **5** Ee, durra Yersaaleemii! Ani gurraattii te'ulle, akka dukaani Qedaarii, akka gollaa mana mootummaa Solomoonii miidhaga. **6** Ani gurraattii waan te'eef, aduun waan na gurraachessiteef, na hin daaw'atina'a! Obboleeyyan tiyya natti aarane, oorruu muka woyni'i akka eegu na godhane; muka woyni'i kiyya ani hin eeganne. **7** Jaala kiyya ka lubbu'uu! Hoolee teeti eessa akka tiffattu, Waareelle eessatti akka boqachiifattu natti himi. Ani maaniif hoolee jaalota teetii bira akka dubartii fuula hagooggattee joonja?» jette. **8** Ati ta dubartii mara caalaa miidhaddu! Yoo hin beenne teete, hoolee gula ideemi! Ilmoolee re'e'ee teeti dukaani tisstootaa bira dheechifadhu. **9** Obboleettii tiyya! Ati fardoo gareettaa fardaan harkifamu harkisanu ka Fara'oonii keessaa akka farda tokkoo ti. **10** Mallaan teeti seesaan, mormi keetille dooqaan miidhageera. **11** Ani worqii gurraa, ta meeti'in seefante hujjisaa. **12** Mootin areerattiisatti jiruun, fiqireen tiyya uddaa ifii fiqqitte. **13** Jaalalleen kiyya akka subba qumbi'i ti; inni odduu harma kiyyaa boqata. **14** Jaalalleen kiyya naaf akka daraaraa uddowu, ka addee muka woyni'i ka madda En-Gedii keessaa ti. **15** Ee, jaalallee tiyya, ati attam attam miidhadda! Ee, attam attam miidhadda! Ilti teeti akka ila saphaliisaa ti. **16** Jaalallee kiyya, ati attam attam miidhadda! Ati attam attam nama gammachiita! Taqeen teenna akka marra bisile'ee ti. **17** Utubaan mana keennaa muka hindheensaa ti; dagaleen isaalle muka birbirsaa ti.

2 Ani akka daraaraa lafa Sharoniitii fi akka daraaraa dhooqa keessaa ti. **2** Jaalalleen tiyya dubartoota oddu'utti akka daraaraa qoree odduu jiruu ti. **3** Jaalalleen kiyya dargaggoota oddu'utti, akka muka appilii'ii ka baddaa keessa jiruu ti. Ani gaaddisa isaa jala tee'isatti hin gammada; midhaan isaalle afaan kiyyatti hin mi'owa. **4** Inni gara mana gammadaa na geesse; beessisi jaalala isaa na irra jira. **5** Ani jaalala isaatiin qabame waan gaggabeef, midhaan woyni'i nyaachisa'aatii na jabeessa'a; midhaan muka appilii'itiin na gammachiisa'a. **6** Harki isaa bitaachi mataa kiyya jala adoo jiraataa; harki isaa middichi adoo na hanqafataa. **7** Ee dubartoota Yersaaleemii, haga inni fedhuma ifitiin ka'utti, jaalallee kiyya tirtirsitane akka hin dammassine, ani maqaa jilibaa yookiin gadansa badda'aatiin, isin magannifadha. **8** Kunoo, jaalalleen kiyya, gaarota irra u'utaalaa, koobota irra burraaqaa dhufuun qoonqoo dhage'a. **9** Jaalalleen kiyya jilibaa yookiin ilmoolee gadansaa fakkaata. Kunoo inni dalleya mana keennaa duuba dhaabbata; qowa dalleyaatiin, fodda'an gara keessaa ilaaliisatti jira. **10** Jaalalleen kiyya natti dubbatee, «Jaalallee tiyya, dansittii

tiyya! Koy, woliin ideenna. **11** Kunoo, ganni dabareera; bokkeenni roobuu lakkee caameera. **12** Daraaraan baquu jalqabeera; yennaan faaruu faarfatanu geetteerti; qoonqoon saphaliisaa lafa teenna keessatti dhage'anteerti. **13** Harruun midhaanotteerti; woynille daraatee uddootteerti. Jaalallee tiyya, dansittii tiyya! Ka'i, woliin ideenna» naan jedhe. **14** Ee, saphaliisa tiyya, ta holla dhakaa keessaa, ta addee dhokata gaara keessaa, fuula keeti natti mudhisi; qoonqoo teeti na dhageessis; qoonqoon teeti natti tolti; fuulli keeti natti miidhaga. **15** Jeedalootaa fi ilmoolee jeedalootaa worra woyni teenna ta daraariisatti jirtu nu duraa balleessu, nuu qaba'a. **16** Jaalalleen kiyya, kiyyuma; anille ta isaa ti; inni daraaraa dansaa keessa horii tissa. **17** Ee jaalallee kiyya! Adoo boruun hin dayya'in, aduun adoo hin bayin, akka jiliba'aa yookiin akka ilmoolee gadansaa, gaara bu'aa bayii qabu irra utaalaa gara kiyya koy.

3 Ani halkan guutuu taqee tiyya irratti jaala kiyya ka lubbu'uu barbaade; ani isa barbaade ammoo hin dhaggine. **2** Ani amma ka'ee qachaa keessa, karaa irra, woldeennaa kara'aa irra deddeemee, jaala kiyya ka lubbu'uu hin barbaada; ani barbaade ammoo isa hin dhaggine. **3** Worri qachaa eegu adoo asii fi achi deemanuu, na dhaggane; anille, «Jaala kiyya ka lubbu'uu dhaggitaneertanii?» jedhee gaafadhe. **4** Isaan irra akkuma dabareen, jaala kiyya ka lubbu'uu san dhaggee, isa qabadhe; gara mana haadha tiyyaa, gara kolloo haadha na deetteetiti haga isa geeffadhutti gad isa hin lakkinne. **5** Ee dubartoota Yersaaleemii, haga inni fedhuma ifitiin ka'utti, jaalallee kiyya tirtirsitane akka hin dammassine, ani maqaa jilibaa yookiin gadansa badda'aatiin, isin magannifadha. **6** Ka lafa goomole'ee keessaa akka duumensa aaraa ol bayiisatti jiru, ka akka fiqiree qumbi'i fi hixanaan daldaltooti uddowaa mara irraa hujattee kun eennu? **7** Kunoo, barcumaa mootumma'aa ka Solomoonii, loltoota hunnaameyyii Israa'elii keessaa ta filatante jaatamaan marfameera. **8** Marti isaanituu shallaagaa hidhatan; martinuu muuxannoo lolaa qaban; bidhaa halkanitiif tokko tokkoon isaanii shallaagaa hidhataneeran. **9** Mootichi Solomoon muka Libaanonii irraa, barcumaa mootumma'aa ka ifii hujjiisate. **10** Miilli barcumaa mootumma'aa sanii meetii irraa, irkoon isaa worqii irraa, addeen tee'iisaa woyaa dhiille'een gonfameera; keessa isaa dubartoota Yersaaleemiitti seese hujje. **11** Ee Dubartoota Yersaaleemii, dhaga'aatii kallacha Solomoonii mootichaa, ka haati isaa guyyaa fuudha isaa, guyyaa gadhaan isaa gammadetti itti keette ilaala'a.

4 Jaalallee tiyya, ati attam attam dansitti'i! Ee, ati attam attam dansitti'i! Ilti teeti shaashii ati hagooggattu keessaa, akka ila saphaliisaa kuulle'e; rifeensi mataa keetii re'oota gaara Giil'aadii irraa gad yaa'anu fakkaata. **2** Ilkaan keeti akka hoolota adii yenna rifeensi isaanii muramu nafi isaanii dhiqamee bisaan keessaa bayanuu ti; hooloti tun martinuu lakkuu dhalti; maseenti takkaalle isaan keessa hin jirtu. **3** Hidhiin teeti haarrii diintuu fakkaatti; haasonni keeti namatti tola. Mallaan teeti shaashii ati hagooggattu keessaa, midhaan rumaanii ka gargar baqaqe fakkaata. **4**

Mormi keeti xelleephoo Daawitii, ta wonteen gugurdoon kum tokko, wonteen goototaa martinuu itti fannifamanu fakkaata. 5 Harmi keeti lamaanuu jilibaa ilmoolee, lakkuu jilibaa ilmoole'e'e, ta daraaraa keessa dheeddu fakkaata. 6 Adoo boruun hin daya'a'in, aduun adoo hin bayin, ani gara gaara qumbi'iitii fi gara kooba hixanaa hin dhaqa. 7 Jaalallee tiyya, ati attam attam dansitti'i! Womaa dhidhinna hin qaddu. 8 Waajibittii tiyya, Libaanon irraa gara kiyya koy! Libaanon irraa gara kiyya koy! Qaccee gaara Amaanaa irraa, qaccee gaara Siinaariitii fi Hermoonii, goda neenqaa, koobota qeeransaa irralle gad bu'i. 9 Obboleettii tiyya, waajibittii tiyya! Ati midhuu teeti takkatti'iin, dirata morma keetiitiin qalbii tiyya boojite. 10 Obboleettii tiyya, waajibittii tiyya! Jaalalli keeti attam attam nama gammachiisa! daadhii woyni'i caalaa attam attam gabbi nama godha! Fooleen fiqiree teetii uddowaa mara caalti. 11 Waajibittii tiyya! Hidhiin teeti akka dhaaba dammaa nadihi coccossiti; aananii fi dammi arraba keeti jala jiran; fooleen woyaa teetii akka foolee hindheensa Libaanonii ti. 12 Obboleettii tiyya, waajibittii tiyya! Ati akka oorruu itti ijaaramee ti; akka madda dalleyaan marfameetii fi akka burqaa cuqqaalamee ti. 13 Ati akka oorruu muka rumaanii, ka midhaan dansaa buusu, ka daraaraan uddowuu fi biqiltuun naardoosii achi keessa jiranuu ti. 14 Muki Naardoosii, biqiltuun uddoottu, marri uddowu, qaraa'an, muki hixanaa, muki qumbi'i, daraaraan hargisaatii fi uddowaan dansaan adda addaa marti achi keessa jiran. 15 Ati akka burqaa bisaan addee oorru'u, ka boolla keessaa yaa'u, bisaan gaara Libaanoniitii gad yaa'uu ti. 16 Ee, qilleensa kaabaa dammaqi! Ee, qilleensa kibbaa koy! Oorruu tiyyatti qilleensi; fooleen isii'ii uddoottuun fiqittuu ti. Jaalalleen kiyya gara oorruu ifii dhufee midhaan oorruu ifii dansaa nyaatuu ti.

5 Obboleettii tiyya, waajibittii tiyya! Ani gara oorruu tiyyaa dhufee; qumbii tiyyaa fi uddowaa kiyya wolitti qabadheera; nadihi dhaaba damma kiyyaa nyaadheera; daadhii woyni'i tiyyaa fi aanan kiyya uneera. Jaaloti Nyaadha'a, jaalota, una'a, jaalalaan machowa'a! 2 Ani rafeera; yaadi kiyya ammoo rafee hin jiru; jaalalleen kiyya balbala dhodhowaa, «Obboleettii tiyya, jaalallee tiyya! Saphaliisa tiyya, ta dhidhinna hin qanne, naa bani! Mataan kiyya fixeensa, rifeensi mataa kiyyaalle dabana halkaniitiin jiidheera» jedhuun dhage'e. 3 Ani ammoo, «Woyaa tiyya baafadheera, attam deebisee uffadhaa ree? Ani miila kiyya dhiqadheera, attam deebisee xuureessa ree?» jedheen. 4 Jaalalleen kiyya karaa qowaatiin harka ifii gara keessaa keye; gadhaan kiyya isaaf na raafame. 5 Ani jaalallee kiyyaaf balbala baniisaaf ka'ee, harka kiyyaan qabannoo cufana'aa yennaa qabadhe, fiqireen qumbi'i harka kiyya irraa coccoxxee, qabannoo san irratti dhangaalate. 6 Ani jaalallee kiyyaaf balbala bane; inni ammoo deebi'ee deemeera. Yennaa inni dubbate san, gadhaan na rifate. Ani isa barbaade; ammoo hin dhaggane. Ani isa waame; inni na jalaa hin owwaanne. 7 Namooti asii fi achi deemaa qachaa eeganu na dhaggane; isaan dikanee na madeessane; eeddotti dalleya qacha'aa woyaa tiyya na irraa mulqane. 8 Ee, dubartoota Yerusaleemii, jaalallee kiyya yennaa

dhaggitane, maan isatti hintan seetan? Ani jaalala isaatiin akka dhibameeru, itti naa hima'a. 9 Ati ta dubartoota mara caalaa dansittii teete! Jaalalleen keeti worra kaan ka attam caalu inni? Ati akkas ka nu magannifattu, jaalalleen keeti worra kaan ka attam caalu inni? 10 Jaalalleen kiyya diimaa hargiisa; inni nama kuma kudhan keessalle'etti hin mudhata. 11 Buuqqiin mataa isaa worqii qulluu fakkaatti; rifeensi mataa isaa luuccaa, gurraacha akka harraaqessaa ti. 12 Ilti isaa akka saphaliisa adii madda bisaanii bira tee'uu, ka akka waan aananiin dhiqatee addaatuu, akka dooqaa jirti. 13 Mallaan isaa akka oorruu uddowaa ti; hidhiin isaa akka daraaraa fiqiree qumbi'i dhangaalasuu ti. 14 Harki isaa ulee worqii ta dooqaan seefante fakkaata; nafi isaa ilka arbaa ka dhakaa, «Safiros» jedhamuun seefame fakkaata. 15 Miilli isaa utubaa cabbii cululuxxu'uu, ka worqii qulluu irra dhaabbatu fakkaata. Inni gaara Libaanonii fakkaata; akka hindheensa Libaanonii ka mara caalaa filatame. 16 Haasonni isaa guddoo mi'owa; inni guddoo jaalatama'a. Ee, dubartoota Yerusaleemii, jaalalleen kiyya, jaalli kiyya isa.

6 Ati ta dubartoota caalaa dansittii teete! Jaalalleen keeti eessa dhage? Akka si woliiin barbaannu, karaa kam gore? 2 Jaalalleen kiyya horii tiffatiisaaf, daraaraale guuratiisaaf, gara oorruu uddowaa ifii gad dhageera. 3 Ani ta jaalallee kiyyaa ti; innille kiyya; inni odduu daraara'aa horii tissa. 4 Ee, jaalallee tiyya, ati akka qachaa Tiiza'aa midhadda; akka qachaa Yerusaleemii toltu; akka loltoota baandiraa qabatanee deemanuu arnya qadda. 5 Ilti teeti waan na boojiiteef, na irraa deebifadhu! Rifeensi mataa keetii re'oota gaara Giil'aadii irraa gad yaatu fakkaata. 6 Ilkaan keeti akka hoolota adii dhiqamanee bisaan keessaa bayanuu addaata; hooloti tun martinuu lakkuu dhalti malee isaan keessa maseenti hin jirtu. 7 Mallaan teeti lamaan shaashii ati hagooggattu keessaa, midhaan rumaanii ka gargar baqage fakkaatti. 8 Giittoti jaatamaa fi gursumeeyyiin saddeettami, durri laakkossi isaanii haga hin qanne, jiraachuu dande'an. 9 Saphaliisi tiyya ta anaaf dhidhinna hin qanne isii qofa; isiin haadha fiitii takkatti; ta isii deette isii jaalatti. Ijoolleen durraa isii dhagganee «Ati ta leellifante» jedhaneen; giittotii fi gursumeeyyiille isii leelliisane. 10 Ta akka boruu daya'uu mudhattu, ta akka ji'aa miidhaddu, ta akka adu'uu issitu, ta akka loltoota baandiraa qabatanuu arnya qaddu tun eennu? 11 Ani muki woyni'i akka quunxe, muki rumaaniille akka guntute ilaaliisaaf, gara dhooqa oorruu muka, «Almond» jedhamu gad dhage. 12 Adoo ani hin beekin halchaan tiyya na buttee, garreettaa fardaana harkifamu ka qondaaltota kolbaa tiyyaa keessa na keette. 13 Ee, Shulaamitti'i! Deebi'i, deebi'i! Akka nuuti si ilaalluuf, deebi'i, deebi'i! Waajibichi Akka nama sirba darabaa lamaa ilaalu, Shulaamitti'i tana isin maaf ilaaltan?

7 Ee, intala qondaalaa! Miilli keeti kophee bexxellacha keessaa, attam attam dansa'a! Baarreen tafa keeti dooqa harki nama huii harkaa beeku huje fakkaata. 2 Handhurti teeti kuruurruu akka qorii daadhiin woyni'i keessaa hin dhabannee fakkaatti. Uffaan keeti tuulaa qamadi'i ta daraaraan itti naanneffame fakkaata. 3 Harmi

keeti lamaanuu lakkuu ilmoolee jiliba'aa fakkaata. **4** Mormi keeti xelleephoo ilka arbaa irraa hujante fakkaata. Itti teeti lamaanuu baleessa Heshiboonii ka karra Batraabiimii biraa fakkaatan. Funnaan keeti xelleephoo Libaanonii ta gara Damaasqo'oo fuula galteertu fakkaata. **5** Mataan keeti gaara Qarmelosii fakkaata; rifeensi mataa keetiille maraa haarrii dhiille'ee fakkaata; mootichille shurrubbaa kanaan booji'ameera. **6** Ee, jaalallee tiyya! Ati attam attam miidhadda! Ati attam attam tolta! Attam attam nama gammachiitta! **7** Hojjaan teeti muka meexxi'ii, harmi keeti unkuruura isi'ii fakkaata. **8** Ani, «Muka meexxi'ii san hin yaaba; damee isaa hin qabadha» jedhe. Harmi keeti akka unkuruura woyni'ii, fooleen hafuura keetii akka foolee muka appili'ii teetuu ti. **9** Fooleen afaan keetiille akka foolee daadhii woyni'ii dansa'aa teetuu ti. Waajibittii Daadhiin woyni'ii sun hidhi'ii fi ilkaan jaalallee kiyyaa keessa dabartee, laana gad buutuu ti. **10** Ani ta jaalallee kiyyaa ti; inni na halcha. **11** Jaalallee kiyya, koy! Baadiyyaa dhandhee, ollaa keessa bullaa ti. **12** Barii ganamaan kaanee, gara addee muka woyni'ii dhandhee, muki woyni'ii guntutee akka baqe, muki rumaaniille akka daraare ilaalla! Ani achitti jaalala kiyya si'iif hin kenna. **13** Midhaan muka fedhii jaalalaa kakkaasu hin uddowa; ee, jaalallee kiyya, midhaan dadansaan marti, ka amma guuramee fi ka bilchaate, ka ani si'iif lafa keyeeru balbala teenna dura jiran.

8 Ati adoo obboleessa kiyya ka harma haadha tiyyaa hodhe, naaf teetee, ani karaa irratti si dhaggee, adoo si sunqadhee jiraadhe, silaa eennulle na hin tuffatuuyyu. **2** Ani silaa gara mana haadha tiyyaa, ta na barsiittee si geessee, daadhii woyni'ii dansaa sii kennee, cunfaa midhaan muka rumaaniille si obaasaayyu. **3** Harki isaa bitaachi mataa kiyya jala adoo jiraataa; harki isaa middichi adoo na hanqafata. **4** Ee, dubartoota Yerusaalemii, jaalalleen kiyya haga inni fedhuma ifitiin ka'utti, akka isa hin dammassine, ani isin kadhada. **5** Ta jaalallee ifii qabattee, goomolee keessaa ol bayiisatti jirtu tun eennu? Waajibittii Ani muka appili'ii jalaa si kaase; haati teeti achitti ulfoottee, isiin achitti ciniinsifattee si deette. **6** Akka chaappa'aatitti gadhaa keeti keessatti, irree teeti irralle'etti na mallatteeffadhu. Jaalalli akka du'aa jabaata; hinaaffaalle akka boolla awwaalaa jabaatti. Bobeenni isi'ii akka bobee'a ibiddaa, ka tallisuu ti. (Sheol h7585) **7** Bisaan guddaan ibidda jaalalaa dhaanfuu hin dande'u; lolaan haree hin dande'u. Nami tokko qabeenna mana ifii mara jaalalaaf yoo kenne, ijjumaa hin tuffatama. **8** Nuuti obboleettii diqqitti, guntuta hin baasin takka qanna. Guyyaa isii kadhataane, nuuti maan goona laati? **9** Adoo isiin dalleyaa dhaka'aa teetee, xelleephoo meetii'ii isii irratti hin jaarra; adoo isiin balbala teetee, saanqaa hindheensaatiin hin cunna. **10** Ani dalleya dhaka'aa ti; harmi kiyya xelleephoo fakkaata; ani ila isaa duratti nama nageya isaaf fidu te'e. **11** Solomoon Ba'aal-Hamoon keessaa oorruu muka woyni'ii qabaayyu. Oorruu muka woyni'ii san worra eegutti kireesse; tokko tokkoon isaanii gatii midhaan woyni'iiitiif, meetii kuma tokko tokko fidaniyyu. **12** Oorruun muka woyni'ii tiyya, tiyyuma; ee Solomoon, ati kuma fudhadhu; worri oorruu muka woyni'ii eegulle dhibba lama fudhatuu ti. **13** Ee, ati ta

oorruu keessa leetu, jaaloti tiyya qoonqoo teeti caqasisatti jiran; anille qoonqoo teeti dhage'uu ti. **14** Jaalallee kiyya, dafii koy! Akka jiliba'aa yookiin akka ilmoolee gadansaa gaara uddowaan itti latu irraa utaalii koy!

Isaayaasii

1 Mudhiin ilmi Amosii Isaayaas bara Uziyaan, Yotaam, Ahaazii fi Hisqiyaas mootota Yihuda'aa te'annetti marro Yihuda'aatii fi Yerusaaalemii dhagge, ta asii gadi jirtu. **2** Mootiin Waan Maraa, «Ee ol-gubba'a dhage'ii! Ee lafa caqasi! Ani ijoollee uumadhee guddifadhe; isaan ammoo hammeennaan na irratti ka'ane. **3** Qotiiyoon gootaa ifii, harreele goongaa abbaa isii horatee hin beetti; Israa'el ammoo hin beettu; kolbaan tiyya hin hubattu» jedhe. **4** Kolbaa cubbaaleettii, kolbaa yakkaamettii, sanyii worra hantuu hujuu, worra amala hama'aatiif aanne'e! Isaan Mootii Waan Maraa lakkisaneeran; Waaqa woyyicha Israa'elii tuffatane dudda itti galaneeran. **5** Isin maaf ammalle adabamiisa barbaaddan? Isin maaf finqila lakkisuu dhaddan? Mataan keessan addee mara madayeera; gadhaan keessanille raafameera. **6** Faana miila keessaniitii haga gubbaa mataa keessaniititti fayyaa hin qaddanu; nafi madaa, iitaa fi malaalle'een guutameera; madaan teessan sun wolitti hin deebine, hin hidhanne; zayitiille'een hin laanne. **7** Biyyi teessan ona hin teeti; qachooti keessan ibiddaan hin gubata. Adoo isin ilaaltanuu ormi fichaa keessan fudhatee, akka lafa diinni qabatee hin barbadootti. **8** Intalti Xiyyoonii akka gosee fichaa woynii keessaa, akka mana fichaa baaqulaa keessaatii fi akka qachaa diinni marsee hin teeti. **9** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade adoo sanyii nuuf hamburiisa dhabee jiraate, silaa akka Sodoomii teennee, Gomoraalle hin fakkanaayyu. **10** Isin bulchoota Sodoomii jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'al! Isin kolbaa Gomora'aa seera Waaqa keenna caqasa'a. **11** Mootiin Waan Maraa, «Bacatiis ciincaa keessanii maan naa godha? Ani ciincaa korbeessa hoole'eetii fi cooma horii gagabbo'oo quufeera; ani dhiiga korommi'iititti, dhiiga korbeeyyii hoole'eetii fi re'ootaatiiti hin gammadu. **12** Isin na duratti yennaa dhikaattanu, kana mara akka fiddanuu fi Galma kiyya dura akka dhaabbattanuu eennuttuu isin gaafate? **13** Woreega bu'aa hin qanne hin fidina'a; ani hixaana keessan diqadheera; jila baatii ji'aa, Sanbata, yaa'ii fi wolde'a keessan ka hammeennaan guutamelle ossuu dadhabeera. **14** Ani jila baatii ji'aa teessanii fi jila teessan ta beekkante jibbeera; isaan ba'aa natti te'annee, ossuu dadhabeera. **15** «Yennaa isin harka keessan gara kiyya badhifattanee daadimattanuu ani gara keessan hin ilaalu; harki keessan dhiigaan waan guutameef, yoo guddoo daadimattanelle ani isiniif hin dhage'u. **16** Dhiqadha'aatii ifi qulqulleessa'a; hujii teessan hantuu, ila tiyya duraa kaasa'a; hantuu hujisa lakkisa'a. **17** Dansaa godhiisa baradha'a; haqa barbaada'a; worra cunqurfame qarqaara'a; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne qarqaara'a; haadha hiyyeessaatii falma'a. **18** «Kowa'a, wol komanna; cubbuun teessan akka dhiigaa diimattulle, akka dhakaa bokkeyaa hin addaatti; akka dhiigaa diimattulle akka fuutta'aa hin addaatti. **19** Tole jettanee yoo naaf ajajantane, waan dansaa latti baattu hin nyaattan. **20** Diddanee yoo na finqiltane, shallaagaan isin hin nyaata» jedhee ani Mootiin Waan Maraa dubbadheera» jedhe. **21** Qachaan addatamaan

attam sagaagala te'e? Dur haqi isa keessa guuteeraayyu; balchummaale isa keessa jirtiyyu; amma ammoo worri nama ijjeesu keessa guuteera. **22** Yerusaaalem! Meetiin teeti ciillotteerti; daadhiin woyni'ii teeti bisaaniin makanteerti. **23** Bulchitooti teeti finqiltoota; jaalota hattu'uu ti; isaan marti safuu jaalatan; kennansa gula deeman; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanneef hin falmanu; iyyata haadha hiyyeessaalle hin dhage'anu. **24** Tanaaf Gootaan, Mootiin Waan Maraa, Ka Waan Mara Dade, hunnaamessi Israa'elii, «Ani nyaaphota kiyya irratti aarii tiyya hin dhangalaasa; diinota tiyyalle haluu hin baati. **25** Ani aarii tiyya hantu'uun si hin adaba; ciilloyisa keeti irraa si hin qulleessa; xurii teeti mara si irraa hin kaasa. **26** Ani abbootii mura'aa teeti akka duriititti, gorsitoota teetille akka jalqabaatiiti hin deebisa; achiin duuba ati, «Qachaa balchumma'aa, qachaa addatamaa» hin jedhanta» jedhe. **27** Xiyyoon haqaan, worri isii keessaa ka cubbuu irraa deebi'u balchumma'aan hin wodaman. **28** Finqiltootaa fi cubbaaleyyiin ammoo wolumatti hin caccaban; worri Mootii Waan Maraa lakkisulle hin bada. **29** Isin sababa qilxaa waaqonfattanuu fi hin qaanottan; oorroo filattaneefille hin salphattan. **30** Isin akka qilxaa baalli isaa qoree, akka oorroo bisaan hin qannee hin teetan. **31** Nami jabaan akka haasumee ibiddaa, hujjin isaalle akka qaanqee ibiddaa hin teeti; isaan lamaanuu hin gubatan; nami isaan irraa dhaanfulle hin jiru.

2 Ilmi Amosii Isaayaas marro Yihuda'aatii fi Yerusaaalemii waan asii gad jiru dhagge. **2** Bara muumme'eetitti gaarri Galmi Waaqaa irra jiru, gaarota mara hin caalaa; koobota mara caalaa ol hin ka'a. Gosi biyya adda addaa marti gara isaa hin yaati; **3** kolbaan hedduun dhuttee, «Xiyyoon keessaa seerri, Yerusaaalem keessaalle'ee jechi Mootii Waan Maraa waan bayuuf, karaa ifii akka inni nu barsiisuuf, nuutille daandii isaa irra akka ideennuuf, kowa'a gara gaara Mootii Waan Maraa, gara Galma Waaqa Yaaqoobii ol baanaa!» hin jetti. **4** Inni gosa biyya adda addaa oddu'utti mura'aa kennee, wolii gala dhaba kolbaa heddu'uulle hin balleessa. Isaan shallaagaa ifi tumanee qottoo, eboo ifille haantuu hin godhatan; gosi biyya adda addaa shallaaga'aan wolitti hin kaatu; isaan deebi'anee lola hin baratanu. **5** Ee, sanyii Yaaqoobii kowa'a, ifa Mootii Waan Maraa keessa deddeebina! **6** Ee Mootii Waan Maraa, ati kolbaa teeti sanyii Yaaqoobii lakkitteerta; isaan moruu worra gara aduun baatuutiin guutamee, akka worra Filiiseemotaa moran; orma wolliin harka dhowan. **7** Latti isaanii meeti'ii fi worqi'iin guutanteerti; karri isaanii haga hin qaddu; lafa isaanii keessa fardoona guutteerti; garreettan isaanii ka fardaan harkifamu haga hin qabu. **8** Latti isaanii waaqota dharaatiin guutanteerti; isaan waanuma harka ifitiin hujanetti sagadan. **9** Maarre, sanyiin namaa gad jetteerti; nami marti qaanoweera; Waaqa, isaanii hin araaramin! **10** Aarii Mootii Waan Maraatiifi fi hunnaa isaa guddoo duraa gara rassa'aa dhaqa'aatii, lafa keessatti dhokadha'a. **11** Ilti nama kooruu lafa hin ilaalti; worri ifi saadu hin salphata; guyyaa san Mootii Waan Maraa qofatti ulfinnaan ol ol jedha. **12** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, worra kooruu fi ifi saadu irratti, **13** hindheensa dhedheeraa Libaaniitiifi fi qilxaa

Baashaanii mara irratti, **14** gaarota dhedheera'aa fi koobota ol kaate mara irratti, **15** xelleephoo dhedheertuu fi dalleya dhaka'aa mara irratti, **16** hoboloota gugurdoo Tarshiishiitii fi hoboloota mimmidhaaddu mara irratti guyyaa dhufu qaba. **17** Ifi saaduun namaa hin baddi; koorri namaale hin hafa; guyyaa san Mootii Waan Maraa qofatti ulfinnaan ol ol jedha. **18** Waaqoti dharaa ijumaa hin badan. **19** Yennaa Mootiin Waan Maraa biyya lafaa tachoosiisaaf ka'u, namooti aarii isaatii fi hunna isaa guddoo duraa gara goda rassa'aatii fi boolla lafaa hin baqatan. **20** Guyyaa san namooti waaqota dharaa waaqonfatiisaaf, meeti'ii fi worqii irraa ka hujatane tuqa'aa fi cirrichoo duratti hin gatan. **21** Yennaa Mootiin Waan Maraa biyya lafaa tachoosiisaaf ka'u, namooti aarii isaatii fi hunna isaa guddoo duraa goda rassa'aatii fi dho'a rassa'aa keessa hin seenan. **22** Nama du'u ka hafuuri isaa funnaanirra jirutti hin addatina'a; inni bu'aa hin qabu.

3 Kunoo, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, waan isaaniif barbaachisu mara, sagale'ee fi bisaanille, Yerusaaleemii fi Yihudaa duraa hin balleessa; **2** jannootaa fi loltoota isaanii, abbootii isaanii ta mura'aatii fi raagota isaanii, worra isaaniif moruu fi jaarsolee isaanii, **3** ajajaa shantamaatii fi worra ulfinna qabu ka isaanii, gorsitootaa fi beekkicha hujii harkaa ka isaanii, morticha qaricha isaan duraa hin balleessa. **4** Dargaggooti akka isaan soressaanu, ijoolleen akka isaan bulchanu hin godha. **5** Kolbaan wol hin cunqursiti; nami nama irratti, ollaan ollaa irratti, dargaggooti jaarsolee irratti, nami tuffatamaan nama ulfinna qabu irratti hin ka'a. **6** Yennaa san nami tokko obboleessa ifii, ka mana abbaa ifii keessa jiru tokko qabee, «Ati woyaa waan qadduuf, soorressa nuuf te'a; itti gaafatamummaa tuulaa diigante tanaalle fudhadhu» hin jedha. **7** Guyyaa san ammoo inni qoonqoo ol qabatee, «Ani sagalee yookiin woyaa mana kiyya keessaa waan hin qanneef, isin qarqaaruu hin dande'u; soorressa na hin godhina'a» hin jedha. **8** Yerusaaleemii fi Yihudaan dubbii ifitii fi hujii ifitiin Mootii Waan Maraa mormanee, ulfinna isaa waan batteessaneef, Yerusaalem jigiisaaf hin tintinti; Yihudaalle hin jiga. **9** Akka isaan yakkaameyyii te'ane, fuulli isaaniituu dhugaa isaan irratti hin baya; isaan akka worra Sodoomii cubbuu ifii lallaban; hin dhoffatanulle'e; isaan badii waan ifitti fidaneef, isaaniif aanne'e. **10** Balchooti gatii hujii ifii waan dhaggatanuuf, wonni damaanen akka isaaniif te'uuf jirtu, itti hima'a. **11** Yakkaameyyiin gatii hujii ifii waan dhaggatanuuf isaaniif aanne'e! Badiin isaan irratti hin dhutti. **12** Dargaggooti kolbaa tiyya cunqursiti; dubartooti isaan bulchiti. Kolbaa tiyya! Soorressitooti teessan isin dokonkorsiti; daandii irralle'ee isin gorsiti. **13** Mootiin Waan Maraa barcumaa ifii ka mura'aa irra te'eera; kolbaa ifiititti muriisaaf ka'eera. **14** Inni jaarsolee kolbaa ifiitii fi sooreyyii kolbaa ifii mura'atti dhikeessee, «Isin oorruu woyinii'ii tiyya saantaneertan; wonni isin hiyyeeyyii irraa saantane mana keessan jira. **15** Kolbaa tiyya butuchiis keessan, fuula worra hiyyeeyyii'ii shankalleessiis keessan kun maanif?» jedha. **16** Mootiin Waan Maraa, «Ijoolleen durraa ta Xiyoonii kooraneeran; morma toganee, ilaan qiphifataa, ideensaan sassaqaa gumees miilaa qiliiliisiisaa

deeman. **17** Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa, mataa ijoollee durraa Xiyooniitii sanqee hin buusa; mataa isaanii irraa sossa» jedha. **18** Guyyaa san Mootiin Waan Maraa gumees isaan miila ifiititti keyatanu, faaya mataa isaaniitii fi faaya morma isaanii, **19** qubee gurra isaanii, irmuura isaanii, woyaa fuulatti hagooggatanu, **20** marata mata'aa, irmuura isaanii, hanfala isaanii, bilqaadii fiqire'ee, qudhaama isaanii, **21** qubee quba isaaniitii fi qubee funnaan isaanii, **22** woyaa jilaa, woyaa isaan keessaan uffatanu, geellaa isaanii, subba harkatti qabatanu, **23** daaw'itii isaanii, woyaa isaanii ta quncee talba'aa irraa hujante, seesa mata'aatii fi fooxaa isaanii isaan irraa hin fuudha. **24** Addee foolee fiqire'ee, fooleen ajjootu, addee hanfala'aa wodaroon, addee rifeensa mata'aa, sanqeen, addee woyaa dansa'aa, woyaan gaddaa, addee dansumma'aa, gadaannis isaanitti hin te'a! **25** Namooti keeti shallaaga'aan, loltooti teetille lola keessatti hin dhumatan. **26** Bowaa fi gaddi Karra Xiyoonii biratti hin te'a; Xiyoona akka dubartii waan mara dhaddee gadditee lafa irra teettuu hin teeti.

4 Yennaa san dubartooti torba dhiira tokko qabatee, «Nuuti sagaluma teenna hin nyaanna; woyalle teennuma uffanna; salphinni keenna akka hafu, maquma keetiin waamannuu ti» hin jetti. **2** Yennaa san wonni Mootiin Waan Maraa lafa irratti lachisiisu ka miidhagu fi ka ulfinna qabu hin te'a; midhaan muka lafa irratti latulle kolbaa Israa'elii worra baraaree hafeef, kooraa fi ulfinna hin te'a. **3** Worri Xiyoona keessatti hafee Yerusaalem keessa haga ammaa le'iisatti jiru, Yerusaalem keessatti worra baraaree hafee galmowe mara waliin woyyoota jedhamanee hin waamaman. **4** Mootiin Waan Maraa dubartoota Xiyoonii irraa xurii hin dhiqa; ayyaana mura'aatii fi ayyaana ibiddaatiin Yerusaalem irraa dhiiga dhiqee hin qulleessa. **5** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa gaara Xiyooniitii fi worra achi irratti wolitti qabamane mara irratti guyyaa duumensaa fi aara, halkan ibidda bobee'u hin dada; ulfinni isaalle qachaa san guutumatti itti hin gonbooba. **6** Gonboobi sun yennaa o'a adu'uu, gaaddisaa fi waan jalatti qophatanu, yennaa bubbe'eetii fi bokkeyaa addee itti baqatanuu fi addee itti dhokatanu hin te'a.

5 Ani amma jaalallee kiyyaaf marroo oorruu isaa ta muka woyinii'ii faaruu hin faarsa. Jaalalleen kiyya kooba lafa laattuu irratti muka woyinii'ii tokko qabaayyu. **2** Inni lafa qotee dhakaa keessaa guuree, sanyii woyinii'ii dansa'aa achitti dhaabe; xelleephoolle wodhakkaa'atti ijaaree, addee midhaan woyinii'ii itti cunfanu miidhasseef. Achiin duuba inni midhaan dansaa buutti jedhee eegatee; woyiini ammoo midhaan dhangaggowu buutte. **3** Maare jaalalleen kiyya, «Isin worri Yerusaaleemii fi Yihudaa keessa leetanu, waan anaa fi oorruu muka woyinii'ii tiyyaa wodhakkaa jiru irratti mura'aa kenna'a. **4** Tana caalaa muka woyinii'ii tiyyaatiif, maan godhuu qaba ree? Midhaan dansaa buutti jedhee adoo eegadhuu, midhaan hadhowaa maaf buutte ree? **5** «Yoonaa oorruu muka woyinii'ii tiyya maan akka godhu isinitti hima; dalleya irraa buqqisee, bineensoti akka dheedanu hin godha; bineensoti akka irra sirbanu, dalleya dhaka'aalle irraa hin diiga. **6** Ani addee

muka woyni'ii san lafa duwaa hin godha; muki woyni'ii sun hin quxamu yookiin jalli isi'ii hin qotamu; qore'ee fi qumi'uudun achi keessatti hin latti; bokkeenni akka itti hin roonneefille duumensa hin ajaja» jedha. **7** Muki woyni'ii ka Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade sun, gosa Israa'elii ti; kolbaan Yihuda'aa oorruu inni itti gammadu. Inni haqa barbaade, ammoo, dhiiga dhangalaasiisa dhagge; balchummaa barbaade, ammoo, iyya rakkinnaa dhage'e. **8** Isin worra addeen tokkolle hin hafin, mana qaddanu irratti mana, fichaa qaddanu irralle'etti fichaa ede'attanee, lafa fudhattanee qofii qofii teessan leetanuuf aanne'e! **9** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, adoo ani dhage'uu, «Dhugumaan manni hedduun hin ona; manni gugurda'aa fi dadansaan nama malee hin hafan. **10** «Midhaan woyni'ii ka lafa hekitaara kudhanii, cunfaa woyni'ii litirii saddeeti qofa hin te'a. Sanyiin kiiloo dhibba tokkoo fi saddeettamaa faacaafantee, midhaan kiiloo kudhanii saddeeti qofa hin kenniti» jedhe. **11** Worra untoo macheessitu barbaadatiisaaf ganamaan ka'uuf, worra haga untoon jadduun isaan guddutti, haga halkanii turanuuf aanne'e! **12** Isaan jila ifii irratti kiraara guddichaa fi Maseenqoo, dibbee, suusulle'ee fi daadhii woyni'ii qaban; ammoo hujii Mootii Waan Maraa itti hin xiyyeeffanne; hujii harka isaatiifille ulfinna hin kennine. **13** Tanaaf kolbaan tiyya beekkumsa dhabiisaan hin booji'anti. Sooreyyiin isaaniille beelaan hin dhumatti; kolbaan bindillaale dheebu'uun hin gubatti. **14** Tanaaf Boolli awwaalaa gadhaa badhifatee, afaan ifille akka malee banatteerti; isiin qondaaltota Yerusaalemiiti fi kolbaa wolitti qabantee gammadaan hogittu hin liqinsiti. (Sheol h7585) **15** Maarre nami hin salphata; worri kooru duudiin gad hin qabama. Ilti worra koorulle lafa hin ilaalti. **16** Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade ammoo, haqa ifitiin ol of hin jedha; Waaqi woyichille woyyummaa ifii balchummaa ifitiin hin mudhisa. **17** Achiin duuba hooleen akkuma kaloo ifii achi keessa hin dheeddi; korbeeyyiin hoole'ee gagabboon lafa onte ta worra dureeyyi'ii keessa hin dheeddi. **18** Worra wodaroo sobaatiin yakkaa harkisuuf, worra wodaroo garreetta'atiin cubbuu harkisuuf aanne'e! **19** Worra, «Nuuti akka dhagginuuf, Waaqi ariifatu ti; hujii ifiille ariifachiisuu ti. Nuuti akka beennuuf, karoori woyyicha Israa'elii ariitiin muummowuu ti; dafaele dhufuu ti!» jedhuuf aanne'e. **20** Worra «Hantu'uun dansaa, dansa'aa hantuu, dukkana ifa, ifaan dukkana, waan hadhowuun mi'owaa, waan mi'owuun hadhowaa» jedhuuf aanne'e! **21** Worra qaro'oo fi qaruxee ifi seyuuf aanne'e! **22** Worra daadhii woyni'ii uniisatti jannoota te'aneef, worra untoo macheessitu wolitti makisaan beekkameef aanne'e! **23** Worra safuu fudhatee yakkaamessa bilisa baasu, worra yakkaa hin qanne haqa dhooggatuuf aanne'e! **24** Isaan seera Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade didanee, jecha Waaqa woyyicha Israa'elii waan tuffataneef, akkuma bobeenii ibiddaa hicaace'ee fi marra gogaa gubee balleessu, akkasuma hiddi isaanii hin shama; daraaraan isaaniille akka buku'uu afuufamee hin bada. **25** Tanaaf, aariin Mootii Waan Maraa kolbaa isaa irratti bobeeetteerti; inni harka ifii ol fudhatee isaan dhoweera; gaaroti raafamaneeran; reeffi

akka kosi'ii karaa keessatti tuulame; tun marti teetulle inni aarii ifii hin caffanne; harki isaa akkuma ol fudhatametti jira. **26** Inni gosa biyya adda addaa, ta fagoo jirtuuf beessisa dhaaba; kolbaa qaccee biyya lafaa jirtu waamiisaaf siissa. Isaaniille dafanee ariitiin dhufan. **27** Isaan keessaa ka dadhabuu fi gufatu, ka muguu fi ka rafu hin jiru; hiituun hidha isaanii hin luttu; hidhaan kophee isaaniille hin citu. **28** Daayi isaanii qara qaba; guubeen isaanii marti gad lakkiifamiisaaf qophootteerti; kotteen fardoo isaanii akka dhakaa qara qabuu ti; korboon garreetta isaanii ka fardaan harkifamuu akka hobonbolatti'ii fiiddi. **29** Isaan akka neenqaatii fi akka dardaroota neenqaa dhangaa dhowan; waan adansanee qabatane itti gurura'anee, fudhatanee deeman; nami isaan irraa buusu tokkolle hin jiru. **30** Guyyaa san isaan akka danbalii abbaaya'aa hin bulphisan; kolbaan yennaa lafa ilaaltu, dukkanaa fi rakkinna hin dhaggitte; ifnuu duumnsaan hin gollama.

6 Woggaa mootichi Uziyaan du'e, Gootaan barcumaa mootummaa dheeraa, ulfinna qabu irra tee'ee, handaari woyaa isalle Galma Woyyicha isaa guuteeruun dhagge. **2** Dadi ol-gubba'aa ka «Suraafel» jedhaman isaan gubbaa dhaabbataneeran; tokkoon tokkoon isaanii koola jaa qaban; koola ifii lamaan fuula ifii, koola ifii lamaan miila ifii gollatan; koola ifii lamaan ka'anee deeman. **3** Isaan wol wol irraa fuudhaa, «Woyyu'u! Woyyu'u! Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade woyyu'u. Latti duudiin ulfinna isaatiin guutanteerti» jedhane. **4** Iyya qoonqoo isaaniitiin, hundeen Galma Waaqaa tachoote; Galmille aaraan guute. **5** Anille, «Ani nama hidhiin battootte; kolbaa hidhiin battootte odduu waan le'uuf, ilti tiyyalle Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade waan dhaggiteef, ani badeeraa, naaf, aanne'e!» jedhee iyye. **6** Achiin duuba Suraafeloota san keessaa tokkochi, addee ciinca'aa irra kashila ibiddaa qarapha'aa fuudhee harkatti qabatee, gara kiyya koolaan ka'ee dhufe. **7** Inni kashila ibiddaa saniin afaan iyya tuqee, «Kunoo, kashilli kun hidhi teeti waan tuqeef, yakkaan teeti si irraa kaateerti; cubbuu teetiifille araari kennameera» naan jedhe. **8** Achiin duuba qoonqoon Goota'aa aanaan, «Ani eennu erga? Eentu ergaa nuuf dhaga?» jettuun dhage'e; anille, «Ani kunoo ti. Na ergi!» jedheen. **9** Maarre inni aanaan, «Gara kolbaa tanaa dhaqitiiti, «Isin caqasiisa hinuma caqattan, ammoo hin hubattanu, ilaaliisa hinuma ilaaltan, ammoo ijumaa hin dhaggitanu» jedhiin» jedhe. **10** Achiin duuba inni aanaan, «Qalbii kolbaa tanaa cufi; gurra isaanii duuchi; ila isaaniille cufi; yoo akkas hin te'in, ila ifitiin ilaalanee, gurra ifitiin dhage'anee, qalbii ifitiin hubatane, deebiisaan hin fayyan» jedhe. **11** Achiin duuba ani, «Ee, Goota'a, tun haga yoomii teeti?» jedhee gaafadhe. Gootaan deebisee, «Haga qachooti diigamee, namooti keessa le'anu dhabamanutti, haga manooti onee, latti ijumaa duwaa teetutti, **12** haga ani Mootiin Waan Maraa namoota fagoo ergee, latti ijumaa ontutti teeti; **13** namoota kudhan keessaa tokko lafa san keessatti yoo hafelle, inni hin bada; ammoo akkuma qilxaan yennaa murame jirmi isaa lafa keessatti hafu, akkasuma sanyiin

woyyootaa lafa keessatti akka jirmaa te'anee hin hafaan» jedhe.

7 Bara akaakoon Uziya'aa ilmi Yotaamii Ahaaz, Yihudaa irratti mootii te'e, mootiin Sooriya'aa Resiinii fi mootiin Israa'elii ilmi Remaaliya'aa Phegaan, Yerusaleem lolisaaf itti duulane; ammoo isii injifatiisa hin dandeenne. **2** Worri Sooriya'aatii fi worri Efreemii akka wolii galane, mootiin Yihuda'aa Ahaaz yennaa dhage'e, akkuma muki badda'aa qilleensaaran raafamu, gadhaan isaatii fi gadhaan kolbaa isaa raafame. **3** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Isaayaasiin, «Atii fi ilmi keeti She'aariyaashub, Ahaaziin wol dhaggiisaaf, gara dhuma anguree gatiitti'ii ka karaa fichaa namicha woyaa dhiquu geessu dhaqiti, **4** isaan, «Ifi eeggadhu; cadhisi; hin sodaatin. Aarii Resiiniitiin, aarii Sooriya'aatii fi aarii ilma Remaaliya'aa ta akka jirma lamaan ibidda irraa hafanee aaranuutiin, gadhaan keeti hin sheephisiin» jedhiin. **5** Worri Sooriya'aa, worri Efreemiitti fi ilmi Remaaliya'aa si balleessiisaaf mala dhowanee, **6** «Kowa'a, biyya Yihuda'aa qabannee bittinneessinee qoodanna. Ilma Xaabe'eliille irratti mootii goona» jedhan. **7** «Ani Gootaan, Mootiin Waan Maraa ammoo, «Malli isaanii kun hin te'u; hin muummowulle'e. **8** Mataan Sooriya'aa Damaasqoo, mataan Damaasqo'oo Resiin waan te'eef, woggoota jaatamii shan keessatti Israa'el bittinnoottee, kolbaa biyya tokkoo te'iis isii'ii hin hafa. **9** Mataan Israa'elii Samaariya'a; mataan Samaariya'aalle ilma Remaaliya'aa ti. «Addii'ii yoo hin jabaatin, ijjumaa dhaabbatiisa hin dandeettanu» jedha» jedhe. **10** Ammalle Mootiin Waan Maraa Ahaaziin, **11** «Qilee qile'een jalaatii yookiin gubbaa ol-gubba'aatii beessisa akka si'if kennu ana Mootii Waan Maraa Waaqa keeti gaafadhu» jedhe. **(Sheol h7585)** **12** Ahaaz ammoo deebisee, «Ani hin gaafadhu; Mootii Waan Maraa haga hin ilaalu» jedhe. **13** Achiin duuba Isaayaas, «Ee sanyii Daawitii, dhage'a'al Ossa namaa haga ilaaliis isin hanqatee, Mootii Waan Maraa kiyyalle haga ilaaltanii? **14** Tanaaf Mootiin Waan Maraa ifiifuu beessisa isiniif hin kenna; kunoo, durri duudduun ulfoottee, ilma hin deetti; maqaa isaalle, «Amaanu'el» jettee hin waanti. **15** Inni waan hantuu jibbiisa, waan dansaa filatiisa yennaa beeketti, dhadha'aa fi damma hin nyaata. **16** Mucaan kun waan hantuu jibbiisa, waan dansaa filatiisa adoo hin beekiniin dura, latti mootota lamaan ati sodaattuu hin onti. **17** «Mootii Asoorii si irratti kakkaasiisaan, guyyaa Israa'el Yihudaa irraa gargar baateen jalqabee, bara rakkinnaa ka te'ee hin beenne, Mootiin Waan Maraa si irratti, kolbaa teetii fi sanyii abbootii teeti ta durii irratti hin fida. **18** «Guyyaa san Mootiin Waan Maraa laga Gibxi'ii ka fago'oo irraa titiicha, lafa Asoorii irraa kinniisa siiqu'un sitti hin waama. **19** Isaan marti dhufanee dhooqa lafaa keessa, baqaqa rassa'aa keessa, haxanxarii qore'ee mara irraa fi addee boolla bisaanii maratti hin qubatan. **20** «Guyyaa san Mootiin Waan Maraa, haaduu laga Efraaxiisiitiin gamaa kireeffate, mootii Asooriitiin, rifeensa keessan ka mata'aatii fi ka nafa, areeda keessanille hin haada. **21** «Guyyaa san nami tokko goronsa tokkoo fi hoolee lama qofa hin qabaata; **22** isaan waan mirganuuf, inni dhadhaa hin nyaata. Worri lafa saniitti hafu marti dhadha'aa fi damma hin nyaatan.

23 «Guyyaa san addeen muki woynii'ii kum jiru, ta gatiin isii'ille meetii kuma geettu qumi'uudu'uu fi qore'een guutanti. **24** Latti sun qore'ee fi qumi'uudu'uun waan guutantuuf, namooti guube'ee fi daaya qabatanee achi hin dhaqanu. **25** Qumi'uudu'uu fi qoree sodaatiisaan gara Koobota dur qotto'oon qotantuu haganaa achi hin dhaqanu; kooboti sun addee loonii tikatanuu fi addee hooleen burraaxu hin teeti» jedhe.

8 Mootiin Waan Maraa aanan, «Gabatee guddaa tokko fuudhiitii isa irratti qubee mudhattuun, «Dafii booji'! Ariifadhuu saami!» jedhii barreessi» jedhe. **2** Anille dhugaa baatota addatamane lama, hayyicha Uriiya'aa fi ilma Yebarekiya'aa Zakaariyaas waammadhe. **3** Achiin duuba ani gara raagitti'ii dhaqe; isille ulfoottee ilma deette; Mootiin Waan Maraa aanan, ««Dafii booji'! Ariifadhuu saami!» jedhii maqaa baasi. **4** Mucaan, «Abbayyoo: yookiin, «Aayyoo» jedhiisa adoo hin baratin, qabeenni Damaasqo'ootii fi boojiun Samaariya'aa mootii Asooriitiin hin fudhatanti» jedhe. **5** Mootiin Waan Maraa ammalle natti dubbatee, **6** «Kolbaan tun bisaan Silo'aamii ka suuta yaa'u tuffattee, Resiinii fi ilma Remaaliya'aatii guddoo gammaddeerti; **7** tanaaf ani Mootiin Waan Maraa, mooticha Asoorii ka akka lolaa bisaanii jaba'aa fi hunnaamessaa isaan irratti hin fida; inni akka bisaan laga guuttee danbala'ee lafa irra yaa'uu hin te'a. **8** Bisaan sun gara biyya Yihuda'aa yaa'ee, haga morma gewutti guatee, keessa hin dabara; Ee Amaanu'el, akkuma lukkuun cuucuu ifiitti kabbitu, koolli keeti lafa teeti duudii hin golla» jedhe. **9** Isin gosi biyya adda addaa iyya lolaa kaasa'a; ammoo bututa'a; isin worri fagoo jirtanu duudiin dhage'a'a; lolaa qophowa'a; ammoo bututa'a; lolaa qophowa'a; ammoo bututa'a. **10** Mari'adha'a; ammoo isiniif hin teetu; karooralle baafadha'a; te'uu malee Waaqi waan nu waliin jiruuf, isiniif hin muummottu. **11** Mootiin Waan Maraa harka ifii jaba'aan na qabee, natti dubbatee, karaa kolbaan tun ideentu akka ani hin deenne na ifi eeggachiisee, **12** «Waan kolbaan tun, «Mala hammeennaa ti» jettu, isinille, «Mala hammeennaa ti» hin jedhina'a; waan isaan sodaatanu, hin sodaatina'a; wonni isaan naasisulle isin hin naasisin. **13** Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade callaan, woyyicha akka te'e qaabadha'a; na callaa sodaadha'a; ana malee womaa isin hin naasisin. **14** Achiin ani galma woyyicha hin te'a; mootummaa Israa'eliiiti fi mootummaa Yihuda'aatiif ammoo, dhakaa nama gufachiisuu fi rassaa nama jissu hin te'a; worra Yerusaleem keessa le'ulle'eef fonxoro'oo fi tiyyoo hin te'a. **15** Isaan keessaa worri hedduun gufatee, jiggoo hin bututa; isaan fonxoro'oo seenanee hin qabaman» jedhe. **16** Dhugaa baya tana eegi; gadhaa barattoota tiyyaa keessatti maxxansi. **17** Mootii Waan Maraa ka maatii Yaaqoobii duraa fuula ifii dhoffate, isa hin eegadha; addiille hin godhadha. **18** Kunoo, anii fi ijoolleen tiyya ta Mootiin Waan Maraa naaf kenne, kolbaa Israa'eliiitiif, beessisaa fi baasa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee ka gaara Xiyoonii irra le'uu ti. **19** Yennaa isaan, «Worra ekeraa dubbisuu fi worra moru ka hasaasuu fi gungumu gaafadha'a» isiniin jedhane, ani ammoo isiniin, «Kolbaan sun Waaqa gaafatiisa lakkittee,

marroo worra jiruu worra du'e maaf gaafatti?» jedha. 20 Worra akka seera kanaatii fi akka dhugaa baya kanaatitti hin dubbanneef latti hin bariitu. 21 Kolbaan rakkattee, beelottee lafa irra hin joonjiti; isaan yennaa beelaan gaggabane, aarane, ol ilaalaa mootii ifitii fi waaqota ifii hin abaaran. 22 Achiin duuba gara lafaa yennaa ilaalanu rakkoo, dukkanaa fi dimimmisa sodaachittu qofa dhaggan; isaan dukkana dimma san keessalle'etti hin gataman.

9 Worri guddoo rakkataa ture hagonaa achi, dukkana dimimmisa keessa hin le'u. Bara durii inni lafa Zabilooniitii fi Niftaalemii salphise; bara hegerii ammoo inni lafa laga Yordaanosiin gamaa, ta karaa abbaaya'aa biraa, Galiilaa worra Yihudoota hin te'iniitii ulfinna hin kenna. 2 Kolbaan dukkana keessa leete, ifa guddaa dhaggite; worra lafa gaaddisa du'aa keessa le'eefille ifi baye. 3 Waaqa, ati gosa baceessiteerta; gammada isaanille itti edeeteerta; namooti yennaa midhaan galfatanu, boojiulle yennaa qoodamanu akkuma gammadanu, isaan si duratti hin gammadan. 4 Akkuma bara worri Miidiyaanii injifatame goote, waanjoo isaanitti ulfaate, ciiraa gurmuu isaanii irraa, ulee worra isaan cunqursuulle caccassiteerta. 5 Kopheen loltooti yennaa lolaa keyatanu marti, woyaan dhiiga keessa gangalfante martinuu akka qoraanii ibiddaan hin gabbatti. 6 Annuun nuuf dhalateera; ilmi nuuf kennameera; Baalliin gurmuu isaa irra hin jiraatti; maqaan isaa, «Gorsaa maade'ee, Waaqa hunnaamessa, abbaa bara baraa, qondaala nageyaa» hin jedhama. 7 Baalliin isaatii fi nageenni isaa dhuma hin qabanu; inni barcumaa mootummaa Daawitii irra tee'ee, mootummaa isaa hin bulcha; haqaa fi balchummaa'aan dhaabee, ammaan jalqabee haga bara baraattii isii hin jabeessa; hinaaffaan Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee, tana hin gooti. 8 Mootiin Waan Maraa jecha mura'aa Yaaqobitti erge; kunille sanyii isaa kolbaa Israa'elii irratti muummowe. 9 Worri Efreemiitii fi worri qachaa Samaariya'aa keessa le'u, kolbaan marti tana hin beekan; isaan kooriisaa fi bondhooriisaan, 10 «Dalleenni faara loobameen ijaarame jige; nuuti ammoo dhakaa bocameen deebinee hin ijaarra. Muki harru'uu murameera; nuuti ammoo addee muka harru'uu muka hindheensaa hin buunna» jedhan. 11 Mootiin Waan Maraa ammoo nyaapha Resiinii isaan irratti kaase; diinota isaanille isaan irratti kakkaase. 12 Worri Sooriya'aa karaa aduun baatuun, worri Filiisxeemotaa karaa aduun seentuun dhufanee, afaan bananee Israa'el kukkutataneeran; tun marti teetulle inni aarii ifii hin caffanne; harki isaa akkuma ol fudhatametti jira. 13 Kolbaan ammoo gara Mootii Waan Maraa ka isaan adabee hin deebine; yookiin Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade hin barbaadanne. 14 Tanaaf Mootiin Waan Maraa worra akka mata'aatii fi eege'ee, worra akka damee muka meexxi'itii fi allaadu'uu guyyaa tokkotti Israa'el keessaa hin balleessa; 15 mataan sun jaarsole'ee fi worra ulfinna qabu; eeggeen raagota soba nama barsiisanu. 16 Worri kolbaa tana sooreessu isaan dokonkorseera; worri isaanin sooreffamulle karaa irraa joonjayeera. 17 Isaan marti worra Waaqa malee le'uu fi waan hantuu huju; marti isaaniituu waan hantuu dubbatan; tanaaf Mootiin

Waan Maraa dargaggoota isaanititti hin gammadu; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanneef, haadhotii hiyyeessotaatiifille hin mararu; tun marti teetulle inni aarii ifii hin caffanne; harki isaa akkuma ol fudhatametti jira. 18 Hammeenni kolba'aa akka ibidda qumi'uudu'uu fi qoree gubuu ti; gongomaa ciggaa qabatee, aarii isaa akka utuba'aa dhaabbata. 19 Aarii Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeetiin latti hin gubatti; kolbaalle akka qoraan ibiddaa hin teeti; obboleessa ifi ka baasuu dande'u tokkolle hin jiru. 20 Harka middichaan hin kukkutat; ammoo beeluma qaban; harka bitaachaan hin nyaatan; ammoo hin quufanu; tokko tokkoon isaanii foon ijoollee ifii hin nyaatan. 21 Kolbaan Minaase'ee kolbaa Efreemii nyaatti; kolbaan Efreemiille kolbaa Minaase'ee nyaatti; isaan lamaanuu gosa Yihuda'aa irratti hin ka'an; tun marti teetulle inni aarii ifii hin caffanne; harki isaa akkuma ol fudhatametti jira.

10 Worra seera haqa hin te'in, sirna nama cunqursu baasuuf aanne'e! 2 Worra mirga hiyyeeyyii'ii dhiibuuf, kolbaa tiyya ta cunqurfante worra haqa dhoogguuf, karra haadha hiyyeessaa worra saamuuf, ijoollee abba'aa fi haadha hin qanne worra saamuuf aanne'e! 3 Guyyaa adabbii'ii, balaan fagoo irraa yennaa isiniitii dhufu maan gootan? Qarqaarsa dhaggatiisaaf gara eennuu baqattan? Karra teessanille eessa dhoffatan? 4 Worra booji'ame odduu, yookiin ka ijjeefame jalatti gatamiisa malee, womaa isiniif hin hafu; tun marti teetulle inni aarii ifii hin qabbaneeffanne; harki isaa akkuma ol fudhatametti jira. 5 Waaqi, «Uleen aarii tiyyaatii fi ciiraan mufii tiyyaa, ka harka jiru, mootii Asooriitiiif aanne'e! 6 Ani akka inni isaan saamu, akka isaan booji'u, akka dhoqqee karaa keessaa akka inni isaan dhidhiitu, biyya Waaqa malee leetu, ta aariin tiyya irra jirtutti isa hin erga. 7 «Mootiin Asoorii ammoo tana hin yaadanne; tun waan inni qalbi ifii keessaa qabuu moti; te'uu malee, inni balleessiisaaf, gosa biyya adda addaa hedduu fiixiisaaf karoofate. 8 Inni, «Ajajjooti loltoota tiyyaa marti mootootaf aanne'e! 9 Ani akka inni isaan saamu, qachaa Karkemishiin, qachaan Haamaatii akkuma qachaa Arphaadii, qachaan Samaariya'aa akkuma qachaa Damaasqootii motii ree? 10 Ani mootummoota waaqoti dharaa keessa guutane, mootummoota fakki Yersaalemiitii fi Samaariyaa caalanu akkuma qabadhe, 11 qachaa Samaariya'aatii fi waaqota dharaa isi'ii akkuma godhe, Yersaaleemii fi waaqota dharaa isi'ille akkasuma hin godhuu ree?» jedha» jedhe. 12 Mootiin Waan Maraa gaara Xiyooniitii fi Yersaaleem irratti, hujji ifii hujee yennaa fixe, «Mootichi Asoorii waan kooree ifi ol qabeef, ani isa hin adaba» hin jedha. 13 Mootiin Asoorii, «Ani nama hubataa waan te'eef, irree tiyya jaddu'uu fi qarummaa tiyyaan tana mara godhe; meessaa gosa biyya adda addaa diigee, qabeenna isaanille saamee, mootota isaanii hunna tiyyaan gad buuse. 14 «Akka nama harka ifii mana simbirre'ee keessa keyee, quuphaa isi'ii wolitti qabuu, ani harka kiyya diriirsee, karra gosa biyya adda addaa wolitti qabe; isaan keessaa tokkolle haguma sinbirreen koola ifii tachoottuu ka tacho'e hin jiru; haguma afaan simbirre'eelle ka iyye hin jiru» hin jedha. 15 Agaraan nama isumaan muka muru irratti hin bondhoora ree? Magaaziin nama isumaan

muka baqassu irratti ifi hin jajjii ree? Tun adoo teetu teete, akka waan uleen abbicha isii qabatu san mirmirsituu ti; yookiin akka ciiraan abbicha isa qabatuun ani mukaa moti jedhuu ti. **16** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, Gootaan Waan Mara Dande'u, loltoota ifii worra Asoorii gagabboo irratti dhukkuba huqqisu hin erga; ulfinna isaa guddaa jalalle'ee, holotaan akka bobe'a ibidda bobe'uu hin gabbata. **17** Ifi Israa'elii Waaqi, akka ibiddaa, Waaqi woyyichi Israa'elii akka bobe'a ibiddaa hin te'a; inni guyyaa tokko keessatti qore'ee fi qumi'uuduu gubee hin fixa. **18** Akkuma nami dhibamaan huqqatee du'u, gongomaan isaatii fi fichaan laafaan isaa ijjumaa hin badan. **19** Muki gongomaa isaa keessatti hafu guddoo diqqaa hin te'a; mucaan diqqaanuu laakkowee fixuu hin dande'a. **20** Guyyaa san worri Israa'elii keessaa baraaree hafane, worri mana Yaaqobii keessaa lubbu'uun hafanelle, dhugumaan Mootii Waan Maraa woyyicha Israa'eliitti irkatan malee, deebi'anee ka isaan injifatetti hin irkatanu. **21** Sanyii Yaaqobii keessaa worri baraaree hafe, gara Waaqaa hunnaamessaa hin deebi'an. **22** Ee Israa'el! Kolbaan teeti akka maansa abbaaya'aa yoo teetelle, isaan keessaa baraaree qofattuu deebi'a; badiin murteeffanteerti; muraan Waaqaa ta haqaa irraan hin dhangalaati. **23** Mootiin Waan Maraa, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, badii murteeffante san lafa duudii irratti hin fida. **24** Tanaaf Gootaan, Mootiin Waan Maraa, Ka Waan Mara Dande'u, «Ee kolbaa tiyya, ta Xiyyoon keessa leetanu, akkuma worri Gibxi'ii dur isin godhe, worra Asoorii ka ule'een isin tumuu fi ciiraa isinitti fudhatu hin sodaatina'a. **25** Aariin ani isinitti aare, yennaa diqqo'oon duuba hin dhaabbatti; aariin tiyya isaan balleessiisaaf, isaanitti garagalti. **26** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, rassaa Horeeb biratti worra Miidiyaanii akkuma dhaane, liche'een isaan hin dhaana; inni Gibxi'ii keessatti akkuma godhe, ulee ifii bisaan irratti ol hin fudhata. **27** Guyyaa san ba'aan isaanii gummuu teessan irraa hin kaati; waanjoon isaanille morma keessan irraa hin ka'a; isin waan furdattaneef, waanjoon hin caba» jedha. **28** Loltooti Asoorii gara qachaa Aayii hin dhufan; Miigroon keessa dabaranee meya ifii Miikaashi keessatti hin tulatan. **29** Karaa irra dabaranelle Gebaa geyanee achi hin bulan; worri qachaa Raama'aa nayanee hin hollatan; worri qachaa Saa'olii ka Giibe'aa keessa le'u hin baqatan. **30** Ee kolbaa Galiim, iyya'a! Ee worra Laa'iishii, dhagge'a! Ee worra Anaatooti, jalaa qaba'a! **31** Worri Madmaanaatii baqatiisatti jira; worri Gebiimiille dhokatiisaaf hin baqatan. **32** Loltooti guyyaa adhaa qachaa Nobii hin geyan; isaan gaara kolbaa Xiyyooniitti, kooba Yerusaleemiitti irree ifii hin raasan. **33** Kunoo, Gootaan, Mootiin Waan Maraa, Ka Waan Mara Dande'u, hunna ifii guddo'oon, dameelee hin caccassa; muki dhedheeraan hin murama; ka caalaa dheeratulle gad hin qabama. **34** Inni gongomaa ciggaa agara'aan hin mura; muki Libaanonii gurgurdaan hunnaamessa duratti hin jigan.

11 Akkuma jirmi quunxee damee baasu, sanyii Iseyii keessaa mootiin haarenni hin ka'a. **2** Ayyaanni Mootii Waan Maraa Ayyaanni qarumma'aatii fi hubanti'ii Ayyaanni gorsaatii fi hunnaa Ayyaanni beekkumsaatii fi

Mootii Waan Maraa sodaatiisaa isa irratti hin bu'a. **3** Inni Mootii Waan Maraa sodaatiisaan hin gammada. Akkuma ilaan dhagge hin muru; yookiin akkuma gurraan dhage'e hin murteessu; **4** worra hiyyeeyyi'if ammoo balchumma'aan hin mura; worra deega'aaf haqaan hin mura; dubbii afaan isaa keessaa baatu ta akka ule'eetiin biyya lafaa hin dhowa; hafuura afaan isaa keessaa bayulle'een worra hamoollee hin ijeesa. **5** Balchumma'aa fi addatamummaan akka hiituu hidha isaa ti. **6** Yayyiin ilmayyoo hoole'ee waliin hin leeti; qeeransi ilmayyoo re'e'ee waliin hin ciisa. Jabbiin, ilmoolee neenqaatii fi korommii dardarii waliin hin tikatan; mucaan diqqaalle isaan hin tissa. **7** Loonii fi doobbaan waliin hin tikatan; jabbi'ii fi ilmooleen doobba'aa waliin hin ciisan; neenqille akka qotiyyo'oo hicaacee hin nyaata. **8** Mucaan hama hodhu boolla dhudhuu'aa bira hin taphata; mucaan hama irraa gu'elle boolla buuti'ii keessa harka hin keya. **9** Akkuma abbaayaan bisaaniin guutantu, latti beekkumsa Mootii Waan Maraatiin waan guutantuuf, waan gaara woyyicha kiyya irra le'u miidhaan yookiin badiin hin dhaqqaddu. **10** Guyyaa san sanyiin Iseyii akka beessisaa kolba'aaf hin dhaabbatti; gosi biyya adda addaa isa hin barbaaddi; addeen inni le'ulle ulfinna hin qabaatti. **11** Guyyaa san Gootaan yennaa lammeeesso'oo harka ifii diriirsee, kolbaa ifii ta biyya Asooriitti, biyya Gibxi'iitti, biyya Faaxrosiitti, biyya Itoophiya'aatii, biyya Elaamiitti, biyya Shiinaariitti, biyya Haamaatiitti, lafa abbaayaa qarqaraatii baraaree hafane gara biyya isaanii hin deebisa. **12** Inni gosa biyya adda addaatiif beessisa hin dhaaba; worra Israa'el keessaa ari'amee baye, worra Yihudaa keessaa bittinnowelle maddii afuriinuu wolitti hin qaba. **13** Hinaaffaan Efreemii hin baddi; diinni Yihuda'aalle hin dhumata; Efreem Yihudaa hin hinaafu; Yihudaalle Efreem hin jibbu. **14** Isaan lamaanuu wolii galanee gara aduun seentuun Filisxeemota irratti hin ka'an; worra gara aduun baatu le'ulle hin saaman; kolbaa Edoomiitti fi Mo'aabii harkatti hin galfatan; worri Amoonille isaanif hin ajajaman. **15** Mootiin Waan Maraa abbaayaa diintuu Gibxi'ii ijjumaa hin gossa; inni harka ifii laga Efraaxiisii irratti ol kaasee, qilleensa gubuun dhowee, laga didiqqaa torbatti gargar hin qooda; nami kophe'een keessa deemee, gamatti bu'uu hin dande'a. **16** Akkuma kolbaan Israa'elii biyya Gibxi'ii keessaa yennaa baate karaan qopheeffameef, kolbaa isaa worra baraaree hafeefille, Asoorii keessaa bayiisaaf karaan guddaan hin qopheeffama.

12 Guyyaa san ati, «Ee, Mootii Waan Maraa, ati natti mufatteertaayyu; amma mufii teeti na irraa deebitte, waan na jajjabeessiteef si leellifadha! **2** Dhuguma Waaqi fayyisaa kiyya; ani isatti hin addadha; womaalle hin sodaadhu. Mootiin Waan Maraa hunnaa fi jabeenna kiyya; inni fayyisaa kiyya naaf te'eera. **3** Isin gammadaan madda fayyinnaa keessaa bisaan hin woraabbattan» hin jetta. **4** Yennaa san isin, «Mootii Waan Maraa galateeffadha'a; maqaa isaalle waammadha'a! Gosa biyya adda addaa keessatti hujii isaa beessisa'a; guddinna maqaa isaalle lallaba'a. **5** Inni waan guddoo waan godheef faaru'uun isa leellisaa'a; waan inni godhelle biyya lafaa mara irratti

beessisa'a. 6 Ee kolbaa Xiyoonii, Waaqi guddaan woyyichi Israa'elii, odduu teessan waan jiruuf, illilisa gammadaan faarsa'a» hin jettan.

13 Ergaan ilmi Amosii Isaayaas marroo Baabiloniitiif dhagge asii gad jirti; 2 Kooba womaa irratti hin lanne irratti beessisa dhaaba'a! Loltoota iyya'aa waama'aatii, karra qondaaltotaatiin akka seenanu, harkaan itti akeeka'a. 3 Ani worra injifatiisa kiyyatti gammadu, woyyoota tiyya ajajeera; akka aarii tiyya muummessanu loltoota tiyya waameera. 4 Hogaa gaara irraa, ka akka kolbaa bindilla'aa caqasa'a! Caanca odduu mootumma'aa, ta akka gosa biyya adda addaa ta wolitti qabantee caqasa'a! Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, lolaaf loltoota ifii wolitti qabatiisatti jira. 5 Isaan lafa fago'ootii fi qaccee biyya lafaatii hin dhufan; Mootiin Waan Maraa meya mufii ifii kanaan lafa duudii hin balleessa. 6 Guyyaan Mootii Waan Maraa waan dhikaateef, wiiccifadha'aatii bowa'a; Ka Waan Mara Dande'u biraa badiin hin dhutti. 7 Tanaaf harki nama maraa hin laashowa; gadhaan nama maraalle akka gaga'aa soda'an hin sheephisa. 8 Isaan hin bararaan; gaargallii fi muddam isaan hin dhaqqaba; akka dubartii ciniinsifattuu hin ciniinsifatan; isaan soda'aan wol ilaalan; fuulli isaanille akka bobe'a ibiddaa hin diimata. 9 Kunoo, guyyaan Mootii Waan Maraa gadhi-jabeessa; guyyaan sun lafa onsiisaaf, cubbaalleyyiille lafa irraa balleessiisaaf, mufii fi aarii bobeettuun hin dhufa. 10 Urjooti ol-gubba'aatii fi tuuti isaanii hin ifanu; aduun bayiisatti jirtulle hin dukkanooti; ji'ille hin ifu. 11 Mootiin Waan Maraa, «Ani biyya lafaa hammeenna isi'tiif, worra hamoolee cubbuu isaanitiif hin adaba; koorra worra ifi saaduu hin balleessa; ifi jajiisa worra bondhooruu gad hin qaba. 12 Nami worqii qullu'uu fi worqii Ofiirii caalaa kaso'otti akka hin dhagganne godha. 13 Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade guyyaa mufii tiyyaatii fi aarii tiyya ta bobeettuu ol-gubbaa hin raasa; lattille addee ifii irraa akka tachootu hin godha. 14 «Akka buddannee nami ari'utii fi akka hoolee tisee hin qannee, nami marti gara kolbaa ifi hin deebi'a; gara lafa ifille hin baqata. 15 Ka booji'ame marti hin woraanaa; ka qabame marti shallaaga'aan hin ijjeefama. 16 Daa'immaan isaanii ila isaanii duratti hin hohocaman; manni isaanii hin saamama; dubartii isaanille hunnaan woliin hin rafa. 17 «Kunoo, ani worra Medoonii ka meetii tuffatu, ka worqii'etti hin gammanne isaanitti hin kakkaasa. 18 Guubeen isaanii dargaggoota isaanii hin iijeetti; daa'immaaniif hin mararanu; ijoolle'eefille hin nayanu. 19 Baabilonii dooqa mootummootaa, ulfinnaa fi koorra worra Baabilonii ta teete, ani Mootiin Waan Maraa akkuma Sodoonii fi Gomora'aa hin balleessa. 20 Dhalootaa haga dhalootaattii nami achi keessa ijumaa hin qubatu yookiin hin le'u; nami biyya Arabaa achi keessatti dukaanii hin dhaabbatu; tissettoille hoolee ifi achi keessa hin tiffattu. 21 Bineensoti ammoo achi keessa hin ciisan; mandhee isaanii keessa jeedalti hin guutti; urunguulle achi keessa hin leeti; godaalle achi keessa hin burraaqa. 22 Mana worra jajjabaa keessaa yayyiin hin dutti; mana mootumma'aa ka Baabilonii dadansaa keessaa jeedalti hin iyyiti; yennaan Baabilonii geetteerti; guyyaan isi'ille dhikaateera» jedha.

14 Mootiin Waan Maraa sanyii Yaaqoobitiif hin marara; ammalte Israa'eloota filee lafa isaanii keessa akka le'anu hin godha; worri ormaa dhufee, Israa'eloota woliin le'anee, sanyii Yaaqoobii woliin tokko hin te'an. 2 Gosi biyya adda addaa Israa'eloota fuutee, addee isaanitiitti hin deebitti; kolbaan Israa'elii lafa Mootii Waan Maraa keessatti gosa biyya adda addaa san garbichaa fi garbittii hin godhatan; isaan worra dur isaan booji'e hin booji'an; worra dur isaan cunqurselle hin bulchan. 3 Yenna Mootiin Waan Maraa farra keessaa, rakko'oo fi garbummaa keessaa baasee, isin foorfachiisu, 4 Isin mootii Baabilonii irratti murgaa, «Mootiin nu cunqursaa ture attam attam jige! Aariin isalle attam attam badde! 5 Mootiin Waan Maraa ulee worra hamoole'eetii fi bokkuu bulchitootaa caccasseera. 6 Mootiin Baabilonii adoo gargar hin kutin aariin kolbaa dhowee, gosa biyya addaalle marartii malee bulche. 7 Amma biyyi lafaa duudiin foraa fi nageya dhaggate; gammadaan illillite. 8 Hindheensii fi birbiri Libaanoniituu gammadaan, «Eega ati jidde, nami nu murisaaf dhufu hin jiru» hin jedhan. 9 «Yenna ati gara addee worri du'e jiru gad buutu, addeen worri du'e jiru sun qirqirtee si fudhatti; ekeeraa worra du'eetii fi sooresitoota biyya lafaa ta dur duute dammassite; mootota gosa biyya adda addaa ta dur duute duudiille, barcuma mootummaa isaanii irraa nageya akka si fuudhanu ol kakaatte. (Sheol h7585) 10 Isaan martinuu deebisane, si'in, «Atille akkuma keenna dadhaddeerta! Akkuma keenna teeteerta! 11 Koorri keeti qoonqoo kiraara keeti guddichaa woliin gara addee worri du'e jiruu gad bu'eera; qu'een afinaa keeti; corroxxi uffana keeti» hin jedhan» (Sheol h7585) 12 Ee, bakkalcha bar'ii, ilma ganamaa, attam attam ol-gubbaa irraa gad buute! Ati ka mootota gosa biyya adda addaa gad qadde, amma attam attam lafatti gad gatante! 13 Ati gadhaa keeti keessatti, «Ani gara ol-gubba'aa hin baya; barcuma mootummaa kiyyaalle urjoota Waaqaatiin gubba'aatti hin godhadha; barcuma mootumma'aa kiyya ka gaara yaa'ii waaqotaa, gara kaabaa qaccee irra jiru irra hin tee'a. 14 Qaccee duumensaa gubba'atti hin baya; Ol-Aanaa ifi hin godha» jetteertaayyu. 15 Ammoo gara addee worri du'e jiruu, qilee boollaa keessa gad buuteerta. (Sheol h7585) 16 Worri du'e si dhagge baaseffatee, «Kun namicha lafa tachoosee, mootota raase, 17 ka biyya lafaa goomolee godhee, qachoota isi'ii diige, worra booji'e gara biyya ifii akka hin galle ka dhooggee motii?» si'in hin jedhan. 18 Moototi gosa biyya adda addaa marti du'anee, tokko tokkoo isaanii addee awwaala ifiitti ulfinnaan awwaalamaneraan. 19 Ati ammoo akka damee jibbantatee, addee awwaalaa keessaa baafantee gatanteerta; reeffi keeti reeffa worra shallaaga'aan woraanamee ijjeefameen, boolla dhaka'aa keessatti gollameera; ati akka reeffa miilaan dhidhiitamu. 20 Ati lafa teeti balleessitee, kolbaa teeti waan ijjeetteef, isaan woliin hin awwaalantu; sanyii worra hantuu huijuu, maqaan ijumaa deebi'ee hin waamamu. 21 Isaan ka'anee lafa dhaalane, qachaa ifitiin lafa akka hin guunne, sababa yakkaa abbootii isaanitiif ilmaan isaanii fixiisaaf addee isaanii qopheessa'a. 22 Mootiin Waan Maraa Ka Waan

Mara Dade, «Ani isaan irratti hin ka'a; maqaa Baabiloniitii fi kolbaa isi'ii, ilmaan isi'itii fi sanyii isi'ii hin balleessa. 23 Baabylon mandhee dhaddoo'ootii fi lafa Caffa'aa hin godha; haxowwii'iin haree isii hin balleessa. Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade tana dubbadheera» jedha. 24 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade kakatee, «Akka ani yaade hin teeti; akka ani murteesse hin muummotti. 25 Ani worra Asoorii lafa tiyya keessatti hin butucha; gaara kiyya irralle'etti isaan irra hin sirba; waanjoon isaanii kolbaa tiyya irraa hin fuudhama; ba'aan isaanille gurmuu kolbaa tiyyaa irraa hin buuti. 26 Yaadi ani biyya lafaa duudi'iif yaade kana; harki gosa biyya adda addaa mara adabiisaaf diriirfadhe kana» jedhe. 27 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade tana waan yaadeef, eentu isa dhoogga ree? Inni adabiisaaf harka ifii waan diriirsee, eentu duubatti deebisa ree? 28 Ergaan bara mootichi Ahaaz du'e himante tana: 29 Ee kolbaa Filiisxeemotaa, uleen isin dhoote waan caddeef guddoo hin gammadina'a. Sanyii bofaa keessaa buutiin hin dhalatti; ilmoollee isaa keessaa dhudhuufaan akka malee utaaluu dhalata. 30 Hiyyeeyyiin buuxxiyyeen waan nyaatanu hin dhaggatan; worri deegille yaaddoo malee hin le'an; sanyii teessan ammoo beelaan hin ijjeesa; worra hafanelle hin fixa. 31 Ee kolbaa karra keessa, wiicifadha! Ee kolbaa qachaa keessaa, iyyi! Ee worra Filiisxeemotaa, isin duudiin, sodaadha'aatii sheephisa'a! Loltooti isaa ta gara duubaa hin deebine, gara kaabaatiin waan dhufaneef, worri Filiisxeemotaa duudiin soda'aan sheephisa'a. 32 Worra gosa san biraa ergamanee dhufanuuf deebii maan kennina? Nuuti isaanii, «Mootiin Waan Maraa Xiyyoon ijaareera; kolbaan rakkatte isii keessatti addee itti baqattu hin dhaggatti» hin jenna.

15 Ergaan marroo Mo'aabii ta asii gad jirtu; Qachaan Aarii ka Mo'aab keessaa halkan tokkotti diigamee bade; qachaan Qiirii ka Mo'aab keessaa halkan tokkotti diigamee bade. 2 Kolbaan qachaa Diibonii bowisaaf gara galma ifii gara addee waaqonfanna'aa ol baati. Kolbaan Mo'aabii duudiin marroo qachaa Nebo'ootii fi Medeba'aa guddoo gadditee, mataa ifii haadatee areeda ifii muratee bootti. 3 Isaan woyaa gaddaa uffatane karaa irra deeman; heellichoo mana ifii irratti, badhinnalle'etti bowaa imimmaan dhangalaasan. 4 Kolbaan qachaa Heshibooniitii fi Ele'aale hin iyyiti; qoonqoon iyya isaanille haga qachaa Yaahasiiitti hin dhage'anti; tanaaf loltooti Mo'aabii hin iyyiti; gadhaan isi'ille soda'aan hin raafama. 5 Gadhaan kiyya qachaa Mo'aabiitii hin bowa; kolbaan achi keessaa gara qachaa Zo'aariitii fi gara Eglaat-Shelshiya'aatiitti hin baqatti; isaan bowaa gara Luhii ol hin bayan; karaa Horonaayimii irralle'etti marroo badii isaaniiitii gaddaa hin iyyan. 6 Bisaan Niirmiiimii hin goga; marrille hin qoora; biqiltuun baddee wonni bisileen tokkole hin jiraatu. 7 Tanaaf isaan karra horataneef fi waan wolitti qabatane ba'ataneef laga olaati'iitiin gamatti hin buufatan. 8 Iyyi isaanii haga meessaa Mo'aabiitii hin dhage'anti; wiicifatiisi isaanii haga qachaa Eglayimii, gaddi isaanille haga qachaa Be'er-Eliimii hin dhaqqaba. 9 Bisaan qachaa Diibonii dhiigaan hin guuta; ani Mootiin Waan Maraa rakkoo ta caaltu qachaa Diiboniitii hin fida;

worra qachaa Mo'aabii keessaa baqatee bayuu fi worra achitti miliqee hafe neenqa itti hin erga.

16 Isin worri Mo'aabii qachaa Shela'aa irraa, karaa goomole'eetiin bulchaa lafaa ka gaara Xiyyoonii irratti dhaggamuuf, burruusota hoole'ee erga'a. 2 Ijoolleen durraa ta Mo'aabii malkaa Aamonii irratti akka sinbirroota mana ifii irraa ari'antee, asii fi achi hin joonjan. 3 Worri Mo'aabii kolbaa Yihuda'aatiin, «Nutti gorsa'a; murtee nu'uuf kenna'a. Aduu saafowaa irraa gaaddisa nu'uuf te'a'a; nu worra isinitti baqatu dhossa'a; dabarsitaneelle nu hin kennina'a. 4 Nu worri biyya Mo'aabii keessaa baqanne, odduu teessan qubannuu ti; worra nu balleessu jalalle'ee nu dhossa'a» hin jedhan. Worri nama cunqursu lafa irraa hin bada; badiin hin jiraattu; worri nama miidhu lafa irraa hin bada. 5 Achiin duuba jaalala baraaraatiin barcumaa mootummaa tokko hin dhaabama; sanyii Daawitii keessaa ka addatamu tokko, ka muraa dhuga'aa muruu fi ka waan sirrii te'elle dafee muummessu, irra hin tee'a. 6 Kolbaan Yihuda'aa, «Koorisa kolbaa Mo'aabii, bondhooriisa, ifi jajisaa fi tuffii isi'ii dhageenneerra; kooriisi isi'ii ammoo gatii hin qabu» hin jetti. 7 Tanaaf kolbaan Mo'aabii wiicifatee hin bootti; isaan martinuu Mo'aabiif wiicifatanee hin bowan; isaan gaalee dansaa qachaa Qir-Heresiitii yennaa qaabatane gaddanee hin bowan. 8 Fichaan qachaa Heshiboonii keessa jiru, muki woyni'ii Siibmaa keessalle qooreera; woynii dansaa ta haga qachaa Yaazeriitii, haga goomole'eetii fi haga abbaaya'aan gamaa geette, bulchitooti gosa biyya adda addaa irra sirbaneeran. 9 Tanaaf akkuma kolbaan qachaa Yaazerii muka woyni'ii Siibma'aatiif bootte, anille hin bowa. Ee, Heshiboon! Ee, Ele'aale! Midhaan muka keessaniitii fi midhaan keessan dhabannaan, ililleetiin yennaa midhaan galfattanuu waan hatteef, ani imimmaan dhangalaasee hin bowa. 10 Gammadaa fi ililleetiin fichaa midhaan baasu keessaa dhabante; fichaa woyni'ii keessatti ka geleelee fi iillisu hin jiru; ani geleelee waan balleessee, nami woynii cunfu addee woynii itti cunfanu hin jiru. 11 Tanaaf gadhaan kiyya Mo'aabiif, keessi kiyyalle Qir-Heresiif, akka qoonqoo kiraara guddichaa gaddaan gunguma. 12 Kolbaan Mo'aabii gara addee waaqonfannaa ifii yoo ol baatelle, toluma elootti; daadimatiisaaf gara addee itti waaqonfattu yennaa dhaxxulle, bu'aa hin qaddu. 13 Wonni kun waan Mootiin Waan Maraa dur marroo Mo'aabiitii dubbate. 14 Amma ammoo Mootiin Waan Maraa, «Akka woggaa nama yenna'aaf qaxaramee hujuu, ulfinni Mo'aabiitii fi baceenni kolbaa isi'ii woggaa sad keessatti gad hin deebi'a; worri jiru'uun hafelle diqqa'aa fi dadhabaa hin te'a» jedha.

17 Ergaan marroo Damaasqo'oo ta asii gad jirtu; Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, qachaan Damaasqo'oo haganaa achi qachummaan isaa hafee, tuulaa waan bututee hin te'a. 2 Qachooti Aro'erii hin onan; addee tika hori'ii hin te'an; nami horii san sodaachisu hin jiru. 3 Qachaan dalleya dhaka'aa Efreem keessaa, mootummaale Damaasqoo keessaa hin baddi; worri Sooriyaa keessatti jiru'uun hafe, akkuma Israa'elootaa hin salphaatan. Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade tana dubbadheeraa. 4 «Guyyaa

san, ulfinni Israa'elii gad hin deebi'a; gabbinni nafa isi'iille irraa hin dhumata; 5 akka fichaa midhaan irraa haamamee, akka dhooqa Refaa'imii ta woxoo keessaa qocataneele hin te'a. 6 Akka muka ejersaa ka yennaa hargufanu, qaccee isaa irratti midhaan lama yookiin sad, dameelee isaa irralle'etti midhaan afur yookiin shan hafuu hin te'a. Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii tana dubbadheera» jedha. 7 Guyyaa san kolbaan gara ka isaan Dadee hin ilaalti; ila ifiille gara Woyyicha Israa'elii hin deebifatti. 8 Isaan gara addee ciinca'aa ta harka ifiitiin hujatane, gara utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuutii fi gara addee hixaanaa ta harka ifiitiin hujataneelle hin ilaalanu. 9 Akkuma qachooti Hiiwotaatii fi Amoorotaa, yennaa Israa'elooti qabatane te'ane, guyyaa san qachooti keessan ka dalleya dhaka'aa qabanulle ona hin te'an; hin diigamanille'e. 10 Isin Israa'el, Waaqa fayyisaa keessan deetaneertan; rassaa itti baqattanulle hin qaabanne; tanaaf biqiltuu dansa'aa fi biqiltuu biyya ormaa dhaabbatanulle, 11 guyyuma dhaabbatane san akka guddatanu gootanee, boruyyaa ganama isiniif daraarulle, guyyaa dhukkubi hin fayyine itti bu'u, waan haammattanu hin qabaattanu. 12 Hoola! Qoonqoon kolbaa heddu'uu akka abbaayaa bulphittuutii ti; qoonqoon gosa biyya adda addaalle akka shookkettii bisaan gudda'aa ti! 13 Kolbaan hedduun akka bisaan yaa'uu shookkittulle, yennaa Waaqi isaan xixu, akka hicaacee kooba irraa qilleensi bittinneessuu, akka bukuu hobonbolatii'ni bittinnootuu fagoo hin bittinnowan. 14 Halkan hin bararaqan; adoo latti hin bari'in hin dhabaman. Worri nu saamu akkasuma hin te'a.

18 Lafa laga Itoophiya'aatiin gamaa, ta koolli birrisuutiif aanne'e! 2 Latti sun abbaayaa irra, hoboloo allaadduu irraa hujanteen bisaan irra ergantoota ergiti. Isin ergantooti ariiti'ni ideentanu, gara kolbaa dhedheertu'uu, ta gogaan isi'ii lallaafa'aa, ta fago'oo fi dhiko'otti sodaatantu, gosa hunnaameyyii jajjaba afaan isaanii hin beekkannee, ta latti isaanii laga heddu'un gargar qoqoodantee dhaqa'a. 3 Isin kolbaan biyya lafaa marti, ta lafa irra leetanu, yennaa baandiraan gaarota irra dhaabamu hin dhaggitan; tultullaan yennaa afuufamulle hin dhageettan. 4 Mootiin Waan Maraa anaan, «Ani addee leetoo tiyyaa irraa, akka ifa o'a adu'uu keessaa calalaquu, o'a yennaa haamma'aa keessa akka duumensa karfaffu'uu, cadhi jedhee gad hin ilaala» jedhe. 5 Midhaan woyni'ii adoo hin galchiniin dura, muki woyni'ii daraaraa yennaa buufatu, midhaan woyni'ii yennaa bargoo te'u, billowaan gaaleen isi'itii fi dameeleen isi'ii irraa muranee akkuma gatamanu, inni kolbaa biyya sanii hin balleessa. 6 Reeffi loltoota isaanii allaatii gaaraatii fi bineensota badda'aatiif sagalee hin te'a; allaatiin isaanii bona hin baati; bineensotille isaanii ganna hin bayan. 7 Yennaa san kolbaan dhedheertuun, ta gogaan isi'ii lallaafa'aa, ta fago'oo fi dhiko'otti sodaatantu, gosi hunnaameyyiin jajjabi afaan isaanii hin beekkanne, ta latti isaanii laga heddu'un gargar qoqoodante, addee Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade waaqonfamutti, gara gaara Xiyoonii Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeef kennansa hin fiddi.

19 Ergaan marroo biyya Gibxi'ii ta asii gad jirtu: Mootiin Waan Maraa duumensa ariifata'aan gara biyya Gibxi'ii dhufiisatti jira; waaqoti dharaa ka biyya Gibxi'ii isa duratti hin sheephisan; gadhaan kolbaa Gibxi'ii hin sheephisa. 2 Mootiin Waan Maraa, «Ani Gibxoota, Gibxoota irratti, obboleessa, obboleessa irratti, fira, fira irratti, qachaa, qachaa irratti, mootummaa, mootummaa irratti hin kaasa. 3 Worri Gibxi'ii guddoo hin sodaata; karoori isaanille akka hin muummonne hin godha; isaan waaqota dharaa, ayyaana ekeraa'atii fi worra ekeraa dubbisu irraa gorsa hin gaafatan. 4 Worra Gibxi'ii harka gootaa gadhaa jabaatutti dabarsee hin kenna; mootiin nama sodaachisuule isaan hin bulcha. Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u tana dubbadheera» jedha. 5 Lagi Nayilii hin goga; bisaanille laga keessaa hin bada. 6 Lagi sun hin ajowa; bisaan angure'ee ka Gibxi'ille dhidhatee hin goga; beele'ee fi allaaduun hin qoorti. 7 Biqiltuun qarqara Nayilii marti hin qoorti; wonni qarqara Nayiliitti facaafame marti gogee, qilleensa hin fudhantani. 8 Worri qurxummii guuru hin gadda; worri malxaqqoo ifii laga Nayilii keessa buusu duudiin hin bowa; worri caccoo ifii bisaan keessatti afatu duudiin addii hin kutata. 9 Worri fuutaa baasuu fi worri quncee talba'aa irraa woyaa dhowu addii hin kutata. 10 Worri woyaa dhowu kun si'a hin dhaba; worri qaxaramee huju martille hin gaddan. 11 Qondaaltoti qachaa Zo'aanii ijumma gowwoole'e; gorsi qaroollee Fara'oonii gatii hin qabu; isin attam Fara'ooniin, «Nuuti qaroolle'e; maatii mootota duriitille'e» ifiin jettanii ree? 12 Ee Fara'oan, qaroolleen teeti eessa jiran? Isaan waan Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, biyya Gibxi'ii irratti yaade sitti himanuu ti. 13 Qondaaltoti qachaa Zo'aanii gowwiteerti; qondaaltoti qachaa Memfiisiille sobanteerti; sooreessitooti Gibxi'ii gugurdoon kolbaa Gibxi'ii karaa irraa gorsiteetti. 14 Mootiin Waan Maraa ayyaana isaan joonjessu isaanitti buuse; isaan akka nama machowee adaala diddiga ifii tittimuu, biyyi Gibxi'ii waan gootu maraan akka tintintu godhaneeran. 15 Worri mata'atti yookiin eeg'e'etti, damee muka meexxi'ititti yookiin allaadu'utitti fakkeeffamane, biyya Gibxi'itiiif waan tokkolle godhuu hin dande'anu. 16 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara dade, worra Gibxi'ii adabiisaaf harka ifii yennaa ol fuudhu, Guyyaa san isaan akka dubarti'ii hin te'an; sodaataneelle hin romman. 17 Biyyi Yihuda'aa biyya Gibxi'ii hin bararassiti; sababa Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade biyya Gibxi'ii irratti waan hantuu yaadateef, nami maqaa Yihuda'aa dhage'u marti hin bararaqa. 18 Guyyaa san qachooti biyya Gibxi'ii keessa jiranu shan, ka afaan Kana'aanotaa dubbatanu, maqaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeetiin hin kakatan; qachoota kana keessaa tokkochi, «Qachaa badi'ii» hin jedhama. 19 Guyyaa san lafa Gibxi'ii wodhakka'atti addeen ciinca'aa Mootii Waan Maraatiif hin ijaaranti; meessaa lafa Gibxi'ii irralle'etti soodduun isaaf hin dhaabanti. 20 Tun lafa Gibxi'ii keessatti Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeef beessisaa fi dhugaa baya hin teeti; sababa worra isaan cunqursuutiif yennaa isaan gara Mootii Waan Maraa iyyanu, inni fayyisaa isaanii loluu fi ka diina jalaa isaan baasu isaaniiif hin erga. 21 Mootiin Waan Maraa worra

Gibxi'iitti ifi hin mudhisa; guyyaa san worri Gibxi'iille isa hin beekan; isaan ciinca'aa fi kennansa midhaanii isaaf dhikeessiisaan isa hin waqonfatan; isaan waadaa isaaf hin galan; waadaa sanille hin muummessan. **22** Mootiin Waan Maraa worra Gibxi'i hin adaba; achiin duuba ammoo isaan hin fayyisa; isaan gara isaa hin deebi'an; innille daadimata isaanii dhage'ee, isaan hin fayyisa. **23** Guyyaa san karaan biyya Gibxi'iiti ka'ee, haga biyya Asooriitti hin baya; worri Asoorii gara biyya Gibxi'i, worri Gibxi'iille gara biyya Asoorii hin dhagan; worri Gibxi'i worra Asoorii woliin Waaqa hin waqonfatan. **24** Guyyaa san Israa'el biyya Gibxi'iiti fi biyya Asoorii woliin eebbba biyya lafaa te'isaaf, biyya sadeesso'oo hin teeti. **25** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Kolbaan tiyya ta biyya Gibxi'i, kolbaan biyya Asoorii ta ani harka kiyyaan dade, kolbaan Israa'elii ta ani filadhelle ka eebbifamane te'anuu ti» jedhee hin eebbisa.

20 Bara ajajaan loltootaa Sargon mootii Asooriitiin ergamee, biyya Ashidoodii lolee qabate, **2** yennaa san Mootiin Waan Maraa ilma Amosii Isaayaasitti dubbatee, «Dhaqiitii woyaa gaddaa teeti ifi irraa, kophee teetille miila keeti irraa baafadhu» jedhe; innille akkuma ajajame godhee, woyaa ifi irraa baafatee miila duwwaa ideeme. **3** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Beessisaa fi ifi eeggachiisiisa biyya Gibxi'iiti fi Itoophiya'aa, tajaajilaan kiyya Isaayaas qullaa ifiitii fi kophee miila ifii baafatee woggaa sad akkuma ideeme, **4** akkasuma mootiin biyya Asoorii worra Gibxi'i qabatee, worra Itoophiya'aa booji'ee, dargaggootaa fi jaarsolee qullaa isaanii, kophee miila isaanii irraa baasee, hudduu qullaa isaan ofee hin ideema; maare worri Gibxi'i hin qaanowa. **5** Worri Itoophiya'atti addatee fi worri Gibxi'iin koore, hin sodaata; hin qaanowalle'e. **6** Guyyaa san worri qarqara Abbaaya'aa le'u, «Kunoo, worri nuuti mootii biyya Asoorii jalaa akka nu baasanuuf addannee, qarqaarsaaf itti baqanne eega akkas te'e, nuuti attamiin isa jalaa baana ree?» hin jedhan» jedhe.

21 Ergaan marroo lafa goomolee qarqara Abbaaya'aa ta asii gad jirtu: Akkuma hobonbolattiin gara kibbaa irraa haxowaa dhutti, akkasuma lafa goomolee ta nama sodaachittu irraa badiin hin dhutti. **2** Ani mudhii nama sodaachittu dhagge: Ka nama dabarsee kennu, dabarfamee hin kennama; ka nama saamu hin saamama. Ee loltoota Elaamii, ka'a'a! Ee loltoota Medoonii, qachaa marsa'a! Rakkoo Baabilon fidde mara ani hin hambura. **3** Ani tana yennaa dhage'e, yennaa dhaggelle, hidhi na citee, akka dubartii ciniinsifatuu te'ee, gad gugguufe. **4** Gadhaan kiyya raafamee, naasuun na rommisiitte; bariin ani halchu, sodaa guddoo natti teete. **5** Isaan sagalee qopheessane; itillee afane; nyaatanee unane; dedhuma ajaji, «Isin ajajooti loltootaa ka'a'a. Wontee teessan zayitiin haxowadha'a!» jedhu baye. **6** Achiin duuba Gootaan anaan, «Dhaqiitii eedduu tokko achi keyi; inni waan dhagge himuu ti. **7** Inni garreetota fardaa, ka farda lama lamaan harkifamu, worra harre'ee fi gaala irra tee'ee deemu, yennaa dhaggu, hubatee ilaaluu ti» jedhe. **8** Achiin duuba eeddichi, «Ee Goota'a, ani guyyuma guyya'aan xelleephoo irra dhaabbadha; halkan

guutuulle dammaqee eega» hin jedha. **9** Kunoo, nami tokko garreettaa fardaa ka farda lamaan harkifamu irraa tee'ee dhufiisatti jira. Eeddichi ammalle «Kunoo, Baabilon jidde! Jidde! Fakkiiin waaqota dharaa isi'i marti bututtee lafa harcaate» jedhe. **10** Ee kolbaa tiyya, isin worri akka midhaan eeddumme keessatti dhowamee teetane, ani waan Waaqa Israa'elii, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade irraa dhage'e isiniitti hima. **11** Ergaan marroo Edoomiitii dubbatante asii gad jirti: Nami tokko Edoom irraa na waamee, «Eeddicha! Halkan kun yoom bari'inna? Eeddicha! Halkan kun yoom bari'inna?» naan jedhe. **12** Eeddichille deebisee, «Halkan hin bari'a; ammoo deebi'eelle hin dhiya; waan gaafattu yoo qabaatte deebi'i koyiitii gaafadhu!» jedhe. **13** Ergaan marroo biyya Arabaa ta asii gad jirtu: Ee isin daldaltooti Dedaanii, worri daggala Arabaa keessa qubattanu, **14** worra dheeboteef bisaan kenna'a. Isin worri biyya Teema'aa, worra baqatee dhufee sagalee kenna'a. **15** Isaan shallaagaa jalaa, guubee dhifante jalaa fi lola o'e jalaa baqatanneeran. **16** Mootiin Waan Maraa anaan, «Akka nami yenna'aaf qaxaramee hujuu woggaa laakkowatu, ulfinni Qedaarii woggaa tokko keessatti gad hin deebi'a. **17** Loltooti jajjabi Qedaarii, ta guube'een loltu, worri lubbu'uun hafe diqqaa hin te'a. Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii tana dubbadheera» jedhe.

22 Ergaan marroo Dhooqa mudhi'i ta asii gad jirtu: Isin maan teetanee, marti keessan heellichoo manaa gubba'atti ol baatane? **2** Ee qachaa caancaan guutame, ee qachaa hoga'a fi caaqaa, kolbaan teeti shallaaga'aan hin ijeefanne yookiin lola keessatti hin duune. **3** Soressitooti teeti duudiin adduma tokko baqatane; isaan diina ifiititti guubee takkaalle adoo gad hin lakkisin booji'amane; diinni fagoo adoo jiruu isin worri baqattane martinuu adduma tokko qabantane. **4** Tanaaf ani, «Badii kolbaa tiyyaatiif, wiicifadhee hin bowaa na irraa fagaadha'a; na jajjabeessiisaafille hin wodhaanina'a» jedhe. **5** Gootaan, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u dhooqa mudhi'i keessatti guyyaa raafama, dhiitamaa fi bararaqa fidu qaba; guyyaa san dalleenni dhaka'aa hin jijjiga; kolbaalle gara koobaa hin iyyiti. **6** Loltooti Elaamii garreettaa fardaan harkifamu, fardoo irraa tee'anuu fi korojoo daayaa qopheessite; loltooti Qiirii wontee qopheeffatane. **7** Dhooqi teeti dadansaan garreettaa fardaan harkifamuun guutante; abbootiin fardaa karaa qachaa keeti dura dhaabbatte. **8** Dalleenni Yihudaan itti gollattu jige. Guyyaa san isin gara meya woraanaa ka mana mootumma'aa ka gongomaa Libaanonii keessaa ilaaltane. **9** Dalleya qachaa Daawitii ka caccabe hedduu dhaggitane; bisaan baleessa gadii keessaa kuuffatane. **10** Isin manoota qachaa Yersaaleemii keessa jiranu laakkottane; dalleya qacha'aalle jabeessiisaaf manoota diiddane. **11** Bisaan baleessa durii addee itti kuufamu dalleya lamaan wodhakka'atti ijaarrattane. Isin ammoo gara Waaqa tana hujee hin ilaalle; ka dur karoora baasee hujelle'eef ulfinna hin kennine. **12** Guyyaa san Gootaan, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u boottanee, wiicifatanee mataa haadattanee, woyaa gaddaallee akka uffattanuu isin waame. **13** Isin

ammoo gammaddanee ilillittanee, sangootaa fi hoolee qalattanee, foon nyaataa, daadhii woyni'ille unaa, «Boru waan duunuuf, kowa'a adha nyaannee, unna» woliin jettane. **14** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade natti dubbatee, «Dhugumaan yakkaa tanaan duutan malee, araara hin dhaggattanu» jedhe; Gootaan, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u tana dubbateera. **15** Gootaan, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, «Gara Shebnaa itti gaafatamaa mana mootumma'aa dhaqiitii, **16** «Ati asii maan hujja? Asitti addee awwaalaa akka qopheeffattu, kooba irratti addee awwaalaa akka bocattu, addee reeffi keeti itti foofuta rassaa keessatti akka qopheeffattu, eentu si'iif eeyyame? **17** Ee nama jaba'a! Mootiin Waan Maraa jabeessee si qabee, fugussee si qolaansu'uu jira. **18** Inni akka kubba'aa si maree, gara biyya badho'oo si hin qolaansa; ati achitti hin duuta; garreetoti keeti ka fardaan harkifamanu ka ulfinnaa achitti hin hafan; atille mana gootaa keetiitiif salphinna hin teeta. **19** Inni addee teeti irraa gad si hin buusa; baallii teeti irralle'ee si hin kaasa» jedhiin. **20** «Guyyaa san ani Mootiin Waan Maraa tajaajilaa kiyya ilma Hiliya'aa Eliyaaqim hin waama. **21** Ani woyaa ulfinnaa teeti isatti hin uffisa; hiituu teetille isatti hin hidha; baallii teeti dabarsee isaaf hin kenna. Inni worra qachaa Yerusaaleemii keessa le'uuf, mana Yihuda'aatiifille abbaa hin te'a. **22** Furtuu mana Daawitii isaaf hin kenna; ka inni banu nami tokkole cufuu hin dande'u; ka inni cufu nami tokkole banuu hin dande'u. **23** Addee addachiittu'utti akka shikaala'aa jabeessee isa hin dongora; inni mana abbaa ifitiif barcumaa mootumma'aa ka ulfinnaa hin te'a. **24** «Ulfinni maatii isaa duudiin ijoolleen, ijoolleen ijoollee isaanii, meen didiikkaan mana keessaa, sini'ii jalqabee haga waaba'aatiiti isatti hin fannifaman. **25** Guyyaa san Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Togaan addee addachiittu'utti jabaatee dongorame sun buqqa'ee caccabee hin jiga; wonni isatti fannifame marti hin baddi» jedha» jedhe.

23 Raagi marroo qachaa Xiirsoosii asii gad jira; Qachaan Xiirsoosii diigamee, manaa fi addee buufataa malee waan hafeef, Ee hoboloota gugurdoo Tarshiishii bowa'a! Oduun tun biyya Qophiroosii irraa dhutte. **2** Isin kolbaan oddoola leetanuu fi daldaltooti Sidoonii ka worra hobolo'oon abbaayaa irra deddeemiisaan duroontane cadhisa'a. **3** Midhaan dhooqa Nayilii Abbaayaa gugurdoo irra Xiirsoosii hin dhufaayyu; kunille galii isi'ii guddoo waan te'eef, Xiirsoos dikkoo daldala gosa biyya adda addaa ti. **4** Ee Sidoon qachaa kushee Abbaaya'aa fokkifadhu; sababille abbaayaan dubbatee, «Ani hin ciniinsifanne; hin deennelle'e; ijoollee dhiiraatii fi ijoollee durraalle hin guddifanne» jette. **5** Xiirsoos akka diigante worri Gibxi'ii yennaa dhage'e, nayanee hin romman. **6** Ee isin kolbaa oddoola leetanuu, gara Tarshiishii gamatti bu'a'aatii wiiccifadha'aa bowa'a. **7** Kun qachaa keessan ka durii, qachaa gammadaa, ka namooti achi keessaa gara biyya fago'oo qubatiisaaf dhaqanee motii? **8** Qachaa Xiirsoosi ka dur ulfinna namaaf kennu, ka daldaltooti isaa akka ilmaan moototaa, ka worri meya isaa gurgurulle biyya lafaa irratti ulfinna qabu karoora kana eentu isa irratti baase? **9** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade,

koora worra qachaa Xiirsoosii ka ulfinna qabuu salphisiisaaf, namoota isaa ka biyya lafaa irratti ulfinna qabanu mara gad qabiisaaf, karoora kana baase. **10** Ee kolbaa Tarshiishii, isin haganaa achi addee buufataa hobolo'oo waan hin qabaanneef, akka lafa Nayilii lafa teessan irra yaa'a'a. **11** Mootiin Waan Maraa harka ifii abbaayaa irra diriirsee, mootummoota isi'ii rommisiiseera; dalleya dhaka'aa ka Kana'aaniille akka diigamuuf ajajeera. **12** Inni, «Ee qachaa Sidoonii, ati waan diiganteef, haganaa achi hin gammaddu; gara biyya Qophiroosii gamatti buutulle, foora hin dhaggattu» jedheera. **13** Kunoo lafa Baabilonii ilaala'a; kolbaan isi'ii kolbaa bu'aa hin qanne teeteerti. Worri Asoorii xelleephoo itti ijaaratane, dalleya dhaka'aa ka qachaa sanii diigane, lafa bineensi le'u godhane. **14** Ee isin worri hoboloota gugurdoo Tarshiishiitiin yaatanu, qachaan keessan ka dalleya dhaka'aa waan diigameef, wiiccifadha'aa bowa'a. **15** Yennaa san qachaan Xiirsoosii bara jiruu mootii tokkoo, woggaa torbaatamaan duuba Mootiin hin dedhaa. Woggaa torbaatamaan duuba ammoo, sirba dubartii sagaagaltitii'ii keessatti, **16** «Ee dubartii sagaagaltitii dedhante, kiraara guddicha keeti fudhadhuutii qachaa keessa ideemi; akka si qaabatanuuf kiraara keeti guddicha akka dansaa dhowadhuutii, sirba bacaa sirbi» ta jedhante qachaa Xiirsoosii irratti hin teeti. **17** Woggaa torbaatamaan duuba Mootiin Waan Maraa Xiirsoos hin yaadate; isiin sagaagala ifii ka qaraatiiti deebitee, daldala ifitiin mootota biyya lafaa duudii woliin hin sagaagalti. **18** Bu'aan isi'itii fi wonni isiin dhaggattu duudiin ammoo, ka Mootii Waan Maraatiif adda baafame te'a malee, wolitti qabamee hin kuufamu; worri Mootii Waan Maraa tajaajiliisaaf fuula isaa dura dhaabbatu sagalee baca'aa fi woyaa dansaa ittiin bitatan.

24 Kunoo, Mootiin Waan Maraa biyya lafaa duwwaa godhee onsa; inni lafa gara balleessee, worra lafa irra le'u hin bitinneessa. **2** Wonni kolbaa irratti te'u, hayyicha irralle'etti hin te'a; wonni garbicha irratti te'u, gootaa isaa irralle'etti hin te'a; wonni garbittii irratti te'u, giittii isi'ii irralle'etti hin te'a; wonni nama bitatu irratti te'u, nama gurguratu irralle'etti hin te'a; wonni nama ergifatu irratti te'u, nama ergisu irralle'etti hin te'a; wonni nama liqeeffatu irratti te'u, nama liqeessu irralle'etti hin te'a. **3** Mootiin Waan Maraa dubbii tana waan dubbateef, latti guutumatti saamantee ijjumaa ona hin teeti. **4** Latti goddee wonni isii irraa qoorti; biyyi lafaa qom'oortee hin qoorti; qondaaltoti biyya lafaa hin qom'oorti. **5** Kolbaan biyya lafaa irra leetu seera Mootiin Waan Maraa eegatiisa, seerata isaa hordofuu diddee, gondooroo isaa ta bara baraa diiddee lafa batteessiteerti. **6** Tanaaf abaarsi biyya lafaa hin balleessa; kolbaan isi'ille yakkaa ifitiif hin adabanti. Tanaaf kolbaan lafa irra leetu gubatee, worri diikkaan callaan hafeera. **7** Daadhiin woyni'ii haaretti dhumatte; muki woyni'ille goge; worri dur gammadu duudiin aade. **8** Qoonqoon dibbe'ee ta nama gammachiitu hatte; hogaan worra firinxixuu cadhi jedhe; qoonqoon kiraara guddichaaatte hatte. **9** Haganaa achi nami daadhii woyni'ii sirbaa hin unu; untoon nama macheessitu, worra unutti hin hadhooiti. **10** Qachaan diigamee hin ona; eennulle akka hin seenne,

seensumi mana maraa hin cufama. **11** Karaa irratti daadhii woyni'itiif hin iyyan; gammadi gara gaddaa deebi'e; ililleettiin biyya lafaa keessaa badde. **12** Qachaan onee hafeera; karrille caccaddee bututeerti. **13** Maarre biyyi lafaatii fi gosi biyya adda addaa, akka muka ejersaa ka midhaan isaa irraa hargufameetii fi akka midhaan unkuruura muka woyni'ii irraa guuramee woxoon hafuu hin te'an. **14** Worri badii irraa hafe qoonqoo ifii ol qabatee, gammadaan hin ilillisa; worri gara aduun seentuu, guddinna Mootii Waan Maraa hin odeessa. **15** Worri gara aduun baatuulle Mootii Waan Maraatiif ulfinna hin kennan; worri oddoola keessa le'ulle maqaa Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii hin leellisan. **16** Qaccee biyya lafaa irraa faaruu leellisaa ta, «Ulfinni Waaqa balcha'aaf te'u» jettu hin dhageenna. Ani ammoo deebisee, «Ani huqqadhe! Ani huqqadhe! Aanne'e naaf! Worri maltooleen dabarsanee kennane; maltooleen maltummaa ifitiin dabarsanee kennane» jedhe. **17** Ee, kolbaa biyya lafaa! Bararaqi, boollii fi tiyyoon isin eegatti. **18** Nami qoonqoo bararassiti baqatu, boolla keessa hin bu'a; nami boolla keessaa ol bayu tiyyoon hin qabama. Roobi hamaan ol gubba'aa hin rooba; hundeen lafaalle hin tachooti. **19** Latti dhodhotee, babbaxaxxee akka malee tatachoote. **20** Latti akka nama machowee hin tintinti; akka gosee qilleensa keessaa hin raafanti; yakkaan isi'ii waan itti ulfaattee hin jiddi; ijumaa deebitee hin kaatu. **21** Yennaa san Mootiin Waan Maraa hunna ol-gubba'aa maraa fi bulchitoota lafa irraa hin adaba. **22** Isaan akka namoota boolla keessatti hidhamaneeranuu, wolitti qabaman; haga yennaan isaan adabamanu geettutti manni hidha'aa isaanitti cufamee achi turan. **23** Mootiin Waan Maraa ka Waan Dade gaara Xiyoonii irratti, Yerusaalem keessatti mootii waan te'uuf, ji'aa fi aduun hin dimimisan; jaarsoleen kolba'aalle ulfinna isaa hin dhaggit.

25 Ee Mootii Waan Maraa, ati Waaqa kiyya; ani si hin jajadha; maqaa keetille hin leellifadha; waan maade'ee ka dur yaadde addatamummaa'aan muummessiteerta. **2** Ati qachaa san tuulaa rassa'aa gooteerta; dalleya dhaka'aa ka qachaa saniille diiddeerta. Manni mootummaa'aa ka alagaan ijaare haganaa achi hin jiraatu; ijumaa deebi'eelle hin ijaaramu. **3** Tanaaf gosi biyya adda addaa jajjabaan ulfinna si'iif hin kenniti; qachooti gosa biyya adda addaa ta gadhaa jabaattuu si hin sodaatan. **4** Ati hiyyeessaaf addee itti baqatu, rakkata'aaf yennaa rakkinnaa addae itti baqatu, yennaa bokkeya bubbe'ee addae jalatti qophatanu, yennaa o'a adu'uulle gaaddisa teeteertaaf. Wonni afaan worra gadhaa jabaattuu keessaa bayu, akka bokkeya bubbe'ee ka dhaaba manaa dhowuuti fi **5** akka o'a goomole'ee ti. Akkuma duumensi o'a qabbaneessu, ati hogaa alaga'aa cadhi hin goota; faaruun isaaniille hin hatti. **6** Mootiin Waan Maraa Ka Waan mara Dade, gaara Xiyoonii irratti gosa biyya adda addaa maraaf, daadhii woyni'ii ta baate, foon coomaa fi daadhii woyni'ii dansaa areetii hin qoheessa. **7** Inni gaara kana irratti gollaa gaddaa ka gosa biyya adda addaa mara golle hin balleessa. **8** Gootaan, Mootiin Waan Maraa haga bara baraa du'a hin balleessa; inni ila nama duudi'ii irraa imimmaan hin haqa; salphinna kolbaa ifii

biyya lafaa duudii irraa hin fageessa. Mootiin Waan Maraa tana dubbateera. **9** Yennaa san kolbaan, «Dhuguma inni Waaqa keenna; nuuti isatti addannee, innille nu fayyise; Mootiin Waan Maraa ka nuuti itti addanne, isa kana; kowa'a fayyisiisa isaattitti gammannee ilillinna» hin jetti. **10** Harki Mootii Waan Maraa gaara Xiyoonii hin eega; kolbaan Mo'aabii ammoo, akkuma hicaaceen dhoqqe'een dhiitantu, miila isaa jalatti hin dhiitaman. **11** Isaan akka nami bisaan daaku harka ifii badhifatu, dhoqqee san keessatti harka ifii hin badhifatan; Mootiin Waan Maraa ammoo maltummaa isaaniitiin adoo hin sobamin, koora isaanii gad hin qaba. **12** Inni dalleya dhaka'aa dheeraa ka qachaa Mo'aabii gad qabee, lafatti buusee, bukuu irratti hin jissa.

26 Yennaa san faaruun asii gad jirtu lafa Yihuda'aa keessatti hin faarfanti: «Nuuti qachaa jabaa qanna; Waaqi dalleya dhaka'aatii fi kushee qacha'aa saniin nu hambure. **2** Kolbaan balchittiin ta dhugeeffannaa ifii eegatte akka seentuuf, karra qachaa sanii bana'a. **3** Nama qalbii ifitiin jabaatee sitti irkatu, waan inni sitti addateef, ati nageya guutu'uun isa hin eedda. **4** Inni rassaa bara baraa waan te'eef, haga bara baraa Mootii Waan Maraatiiti addadha'a. **5** Inni qachaa kooru hin salphisa; worra achi keessa le'ulle hin adaba. Inni qachaa ol ka'e san gara lafaa gad hin qaba; bukuu keessalle'etti gad hin gata. **6** Miilli worra qunqurfamanee isa irra hin ideema; faanti worra hiyyeeyyii isa irra sirbiti. **7** «Ee Mootii Waan Maraa qajeela'a! Ati balchootaaf karaa hin qulqulleessita; daandii isaan irra ideemanulle wol hin qixxeessita. **8** Ee Mootii Waan Maraa! Karaa seera keetii irra ideemaa, addi'ii si eegganna; maqaa keetii fi waan ati nuu goote qaabatiisa dharraana. **9** Halkan lubbuun tiyya si dharraati; ayyaanni kiyyalle si dharra'a; yennaa ati lafatti murtu, kolbaan biyya lafaa irra leetu balchummaa hin baratti. **10** Worra hama'aaf gadhaa yoo laafanelle, balchummaan maan akka teete hin baratantu. Isaan lafa qajeelummaa'aa keessalle'etti waan hantuu hujan; arnya Mootii Waan Maraalle hin qalbeeffatanu. **11** Ee Mootii Waan Maraa, harki keeti isaan adabiisaaf ol ka'eera; isaan ammoo hin dhagganu; akka ati kolbaa teetiif hinaattu dhagganee qaanowanuu ti; ibiddi ati diinaaf qopheessite isaan fixuu ti. **12** «Ee Mootii Waan Maraa, ati nageya nuuf hin kennita; waan nuuti hunye mara nuuf muummessiteerta. **13** Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa keenna! Goottoleen dhiibiin nu bulchaneeran; nuuti ammoo maqaa keeti qofa ulfeessina. **14** Isaan amma du'aneeran; haganaa achi hin jiraatanu; ekeraan isaanii hin kaatu. Ati isaan addaddee balleessite; dabarsii isaanii mara ijumaa balleessite. **15** Ee Mootii Waan Maraa, ati kolbaa teeti baceessite; ati isaan baceessitee, ulfinna ifiif fudhatte. Meessaa lafaalle karaa maraan badhitte. **16** Ee Mootii Waan Maraa, isaan yennaa rakko'oo gara keeti dhufane; yennaa ati isaan addaddu hasaassa'aan si daadimatane. **17** Ee Mootii Waan Maraa, akkuma dubartiin ulfaa, yennaa deyiisaaf ciniinsifattu iyyitu, nuutille si duratti akkasuma teene. **18** Akka dubartii ulfoottee ciniinsifattee teene; ammoo womaa hin deenne; waan biyya qarqaaru, waan hunye hin qannu; biyya lafaa irralle'etti nama hin daballe. **19** «Kolbaan teeti ta duute hin

kaati; reeffi isaanii hin ka'a. Isin worri awwaalantaneertanu ka'a'aatii, ilillisa'a! Ee Mootii Waan Maraa, Fixeensi ati ergitu fixeensa jiruu kennu waan te'eef, latti ekeraa ol hin baatti. **20** «Ee kolbaa tiyya, kolloo teessan ol seena'aatii, balbala teessan cufadha'a; haga mufiin isaa dabartutti haga diqqaa dhokadha'a. **21** Kolbaa biyya lafaa cubbuu isaanitiif adabiisaaf, kunoo, Mootiin Waan Maraa addee bultoo ifitiif dhufisatti jira. Latti dhiiga isii irratti dhangala'e hin mudhitti; hagianaa achi worra ijjeefamane hin dhossitu» ta jettu.

27 Yennaa san Mootiin Waan Maraa shallaagaa ifii ka sodaachisu, ka qara qabuu fi jaba'aan, dhudhuufaa gugatu, dhudhuufaa mammarataa hin adaba; bineensa naacha fakkaatu, ka «Lewaataan» jedhamulle hin ijjeesa. **2** Yennaa san Mootiin Waan Maraa «Fichaa muka woynii danna'aaf faarsa'a. **3** Ani Mootiin Waan Maraa fichaa san hin eega; yennaa mara bisaan hin obaasa; nami tokkolle akka hin miine halkanii fi guyyaa isa hin eega. **4** Ani hagianaa achi fichaa muka woynii'i sanitti hin aaru; qore'ee fi qumi'uuduu yoo baaselle ani itti duulee, ibiddaan gubee ijumaa hin balleessa. **5** «Yookiin gara kiyya baqatanuu ti; na wolille'een nageyaan le'anuu ti; ee, na waliin nageyaan le'anuu ti» hin jedha. **6** Baroota dhufutti sanyiin Yaaqobii hidda hin yaafatti; kolbaan Israa'elii quunxitee daraatee, biyya lafaa duudii midhaaniin hin guutti. **7** Mootiin Waan Maraa akka diinota Israa'elii dhowe, kolbaa Israa'elii hin dhoonne. Akka diinota isaanii ijjeese kolbaa Israa'elii hin ijjeenne. **8** Inni akka booji'amanu godhee isaan adabe; akkuma qilleensi gubu gara aduun baatuu, waanuma dhagge fuudhee deemu, innille akkasuma hafuura ifii ka sodaachisu isaanitti baafattee, isaan ari'e. **9** Kolbaan Israa'elii dhakoota addee ciinca'aa ka waaqota dharaa, akka dhakaa boore'ee yennaa caccassanee butuchane, utuboota waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantuu, addee ciinca'aa ta hixaana itti aarsanulle yennaa balleessane, yakkaa ifitiif araara hin dhaggatan. **10** Qachaan dalleya dhaka'aa diigamee, akka gomole'ee hin ona; jabbiin achi keessa hin dheeddi; achi keessa ciittee baala dameele'ee dheeddee hin fixxi. **11** Dameen mukaa yennaa goddu, hin caccaddi; dubartooti dhuttee qoraan hin caffatti. Kolbaan tun hubantii waan hin qanneef, ka isaan Dade isaaniif hin nayu; isaanille'eef hin mararu. **12** Guyyaa san Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii Israa'eloota laga Efraaxiisii irraa jalqabee, haga meessaa biyya Gibxi'iitti tokko tokkoon wolitti hin qaba. Inni akka nama midhaan hicaacee irraa adda baasuu worra dhibii irraa adda isaan hin baasa. **13** Guyyaa san tultullaan guddaan hin afuufama; worri biyya Asooriititti badanee fi worri gara biyya Gibxi'i booji'ame gara biyya ifii deebi'ee, gaara woyyicha irratti Yerusaa'lem keessatti Mootii Waan Maraa hin waaqonfatan.

28 Qachaa Samaariya'aa, worra machowaa Efreemitiif kallacha koorisaa ka te'e, dhooqa lafa laattuu gubba'atti, daraaraan dansummaa ulfinna isaa ka irraa qooreef, ka worri daadhii woynii'iitin sule ittiin kooruuf aanne'e! **2** Kunoo, Mootiin Waan Maraa nama jaba'aa fi hunnaameessa qaba; nami sun akka dhakaa bokkeyaa,

akka qilleensa wo balleessuu, akka lolaa hama'aa fi akka bokkeya hama'aa, qachaa san hunnaan lafatti dhowa. **3** Kallachi namoota Efreemii ka worri machowu ittiin kooru, miilaan irraa sirbama. **4** Qachaan Samaariya'aa ka dhooqa lafa laattuu gubba'atti, daraaraan dansummaa ulfinna isaa irraa qoore, akka harruu yenna'aan dura bilchaattee, ka nami akkuma dhaggeen fudhatee nyaatee fixuu hin te'a. **5** Guyyaa san Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade, kolbaa ifii worra baraaree hafeef kallacha ulfinnaatii fi daraaraa dansummaa'aa hin te'aaf. **6** Worra barcamaa mura'aa irra te'uuf, ayyaana haqaa, worra karra qacha'aa irraa diina dhoogguuf hunna hin kenna. **7** Isaan kun daadhii woynii'i unanee gatantaran; untoon macheessituun joonjan; Hayyootii fi raagoti untoo macheessitu unanee gatantaraneeran; daadhiin woynii'ille isaan joonjessiteerti; raagoti yennaa mudhii dhagganu hin galbeeffatanu; hayyootille yennaa mura kennanu hin dokonkoran. **8** Qoriin isaanii duudiin diddigaan guutteerti; addeen qulqullitiin hin jirtu. **9** Isaan, «Inni eennu barsiisiisaaf wodhaana? Ergaa ifille eennutti issee hima? Ijoollee harma lakkitte ta reeffuu harma irraa guute barsiisa? **10** Ajaja irratti ajaja, ajaja irratti ajaja, seerata irratti seerata, seerata irratti seerata, asii barumsa diqqaa tokko, achii barumsa diqqaa tokko nutti dabalaa?» hin jedhan. **11** Maarre Mootiin Waan Maraa dubbii hin baratamiin fi afaan ormaatiin kolbaa tanatti hin dubudata. **12** Inni isaanin, «Addeen tun addee foora ti; worri dadhabe dhufee itti foorfatu ti; addeen tun addee nageyaa ti» jedhe. Isaan ammoo hin dhageenne. **13** Tanaaf jechi Mootii Waan Maraa ka isaan raagichaan, «Ajaja irratti ajaja, ajaja irratti ajaja, seerata irratti seerata, seerata irratti seerata, asii barumsa diqqaa tokko, achii barumsa diqqaa tokko nutti dabalaa?» jedhane sun isaan irratti hin te'a. Yennaa san isaan duubatti deebi'anee, jigane hin caccaban; tiyyoolle'een qabamanee hin booji'aman. **14** Tanaaf isin worri murgaameyyiin, worri kolbaa Yerusaa'lem keessaa bulchitanu, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! **15** Isin, «Du'a waliin wol gondoorreerra; addee worri du'e jiru wolille'een wolii galleerra; balaan sodaachisu yennaa dhufu, dhara addee itti baqannu, soba addee itti dhokannu waan godhanneef, womaa nu hin tuqu» jettanee koortaneertan. (Sheol h7585) **16** Tanaaf Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani dhakaa hunde'ee, ka haga ilaalame, dhakaa roga ijaarsaa ka gatii guddo'oo, ka hundee jaddu'uuf te'u, Xiyyoon keessa hin keya; nami isatti dhugeeffatu ijumaa hin raafamu. **17** Ani haqa wodaroo miki'i, balchummaalle tumbii hin godhadha; dhara isin itti baqattan sun dhakaan bokkeyaa hin balleessa; addee isin itti dhokattanu lolaan irra dhangala'a. **18** Gondooroon isin du'a waliin wol gondoorattane hin diiganti; wolii galteen isin addee worri du'e jiru waliin wolii galtane hin baddi. Balaan sodaachisu yennaa dhufu, isin balaa saniin hin baddan. (Sheol h7585) **19** Balaan sun yennaa dhufu mara, isin fuudhee hin dabara; ganama ganama, halkanii fi guyyaale isin hin haxowa» jedha. Ergaa tana hubatisee sodaa guddoo fiddi. **20** Tunille akka mammaassa, «Nami taqee gabaadduu irra rafu hin diriirfatu; nami bullukko gadaa dhiphattu

uffatulle ifitti maree hin rafu» jedhamee sanii ti. **21** Mootiin Waan Maraa gaara Pheraaziimii irratti, dhooqa Giibe'onii keessalle'etti akkuma godhe, ammalle hujii ifii ta baasaa huijisaaf, kancira hujii ifii muummessisaaf hin ka'a. **22** Gootaan, Mootiin Waan Maraa, Ka Waan Maraa Dande'u, biyya lafaa ijjumaa akka balleessu ani dhage'eera. Tanaaf hidhaan akka isinitti hin jabaanne, murgiiisa lakkisa'a. **23** Caqasa'a; qoonqoo tiyya dhage'a'a; waan ani jedhulle qalbeeffadha'a. **24** Qonnaan bulaan, fichaa ifii yennaa mara qotaa ree? Inni quququqaa bubbutuchaa, yennaa mara lafa laafisaa ree? **25** Lafa miidhasseen duuba dinbilaal'ii fi onkooshee facaasaa motii ree? Qamadii tarree isi'iititti, Garbuu addee isaaf qophoottetti, midhaan adda addaalle qarqara sanitti facaasaa motii ree? **26** Kana mara akka inni hujii Waqaa isaatiitti isa gorsee, isa barsiise. **27** Dinbilaalli ulee qadho'oon malee, ulee furdo'oon hin dhowantu; onkoosheelle harxumme'een dhowanti malee, korboo garreettaa fardaan harkifamuun hin dhowantu. **28** Midhaan daabboo huijisaaf daakama; maarre nami tokko haga bara baraa midhaan dhowaa hin le'u. Dhowisaaf korboo garreettaa fardaan harkifamuu irra oofan malee, butuchiisaaf moti. **29** Tun duudiin Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, abbaa gorsa maade'eetii fi abbaa qarummaa guddo'oo biraa dhutte.

29 Ee Yersaaleem, addee ciinca'aa, qachaa Daawiti keessa qubate, si'iif aanne'e! Jila teeti wogguma wogga'aan jilifadhu! **2** Te'uu malee, ani Mootiin Waan Maraa addee ciinca'aa san hin rakkisa; achitti bowaa fi gaddi hin te'a. Achiin duuba ati naaf akka addee ciinca'aa ta ibiddi irratti bobe'uu hin teeta. **3** Ani karaa maraan si hin rakkisa; xelleephoolle sitti naannessee, kushee sitti ijaaree si hin rakkisa. **4** Achiin duuba ati gad hin deebita; lafa itti gad deebite san keessaa hin dubbatta; dubbiin teeti bukuu keessaa hin dhage'anti; qoonqoon teeti akka qoonqoo eker'a'a, boolla keessaa hin baati; haasonni keetille bukuu keessaa hin hasaale. **5** Yersaaleem, diinoti keeti hedduun akka buku'uu hin te'an; loltooti nama sodaachisanulle akka hicaacee qilleensaan fudhatantuu hin te'an. Dedhuma adoo itti hin seyin, **6** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade mandiiisu'uun, tacho'a lafaatiin, qoonqoo guddo'oon, hobonbolatti'iin, bubbee bokkeyaatii fi bobe'a ibiddaa ka nama fixuun hin dhufa. **7** Achiin duuba loltooti gosa biyya adda addaa, ta Yersaaleemii addee ciinca'aa loltu, ta kushee isi'ii loltuu fi ta isii rakkittu marti akka oojju'utii fi akka mudhii halkanii hin te'an. **8** Akka nami beelowe oojju'uun sagalee nyaatee, yennaa hirriibaa ka'u ammoo beelumaan jiruu, akka nama dheebotee oojju'uun bisaan unee, yennaa hirriibaa ka'u ammoo gaggabee dheebumaan jiruu, gosi biyya adda addaa ta Yersaaleem loltu, akkasuma hin teeti. **9** Baraqaqa'aatii maadeffadha'a! Dunuunfadha'aatii jaama'a! Machowa'a! Ammoo daadhii woyyn'iitiinii moti. Gatantara'a! Ammoo untoo nama macheessituunii moti. **10** Mootiin Waan Maraa hirriiba hamaa isiniitti buuseera; inni raagota ila teessan teete ila qabeera; soorressitoota teessan ta mudhii dhaggittulle mudhii irraa gollera. **11** Mudhiin tun duudiin isiniif akka kitaaba maramaa cufamee chaappaa

itti godhamee ti; kitaaba akkasii nama kitaaba dubbisuu dande'utti kennitane, «Dubbisi!» yoo jettane, inni ammoo, «Cufamee chaappaan waan itti godhameef, ani dubbisuu hin dande'u» hin jedha. **12** Nama kitaaba maramaa dubbisuu hin dandeennetti kennitane, «Dubbisi!» yoo jettane, inni deebisee, «Ani dubbisuu hin dande'u» hin jedha. **13** Gootaan, «Kolbaan tun dubbii afaan ifitiin natti dhikaatan; ulfinnalle naaf kennan; gadhaan isaanii ammoo, ana irraa fago'o; isaan ajaja nami isaan barsiiseen na waaqonfatan. **14** Tanaaf ani ammalle baasaa fi bilbaasa hujee, kolbaa tana hin maadeffachiisa; qarummaan qaroolle'ee hin baddi; hubantiin worra hubatuu hin dhokatti» jedheera. **15** Worra karoora ifii Mootii Waan Maraa duraa akka malee dhoffatiisaaf wodhaananuuf, worra dhossa'aan woy hujjuufille aanne'e! Isaan gadhaa ifi keessatti, «Eentu nu dhagga? Eentu nu irratti beeka?» jedhan. **16** Isin woy gara gaggalchitan; nami faara dhowu faara te'uu dande'aa? Wonni harka namaatiin hujame tokko, abbaa hujeen, «Ati na hin hunye» jedhuu dande'aa ree? Yookiin okkoteen, abbaa isii dhoween, «Inni womaa hin beeku» jedhuu dandeetii ree? **17** Yennaa diqqo'oon duuba baddaan Libaanonii fichaa lafaa hin teeti; fichaan lafaan gongomaa hin te'a. **18** Yennaa san worri gurra duuda'aa, jecha kitaaba maramaa keessaa hin dhage'a; worri ballaan ilti isaanii banantee dhaggiisa hin dande'an. **19** Mootiin Waan Maraa worra gad gi qabu hin gammachiisa; worri hiyyeeyyiin Woyyicha Israa'eliiitti guddoo hin gammadan. **20** Worri maratii hin qannee fi worri murgu hin badan. Worri nama irratti hantuu yaadu duudiin hin badan. **21** Worri dubbii'n nama yakkaamessa godhu, worri badhinna kora mura'aa duratti tiyyoo namatti keyu, worri dhugaa baya sobaatiin, worra yakkaa hin qanne haqa dhooggu hin badan. **22** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Abrahaam bilisa baase, sanyii Yaaqoobiitiin, «Yaaqoob hagonaa achi hin fokkifatu; qaanoweelle fuula hin badu. **23** Isaan ijoolllee ifii ta ani harka kiyyaan dade odduu ifitiitti yennaa dhagganu, isaan maqaa kiyya hin woyyoonsan; woyyummaa woyyicha Yaaqoobii hin beekan; soda'aan ana Waaqa Israa'elii dura hin dhaabbatan. **24** Worri yaadi isaanii karaa irraa gore, deebi'ee hin hubata; worri gungumulle gorsa hin fudhata» jedha.

30 Mootiin Waan Maraa, «Ijoolllee mataa jabaattuuf, karoora kiyya hin te'in ta baafattuuf, fedhii tiyyaan ala gosa biyya adda addaa wolliin ta wolii galuuf, ta cubbuu irratti cubbuu dabaltuuf aanne'e! **2** Isaan na irraa gorsa adoo hin fudhatin, gara biyya Gibxi'ii gad bu'an; mootii Gibxi'ii qarqaarsa godhatanee, gaaddisa Gibxi'ii jalatti baqatan. **3** Mootii Gibxi'ii qarqaarsa waan godhattaneef hin fokkifattan; gaaddis Gibxi'iille isin hin qaanessa. **4** Qachaa Zo'aanii keessatti qondaaltota qabaattanulle, worri isin ergitane qachaa Gibxi'ii Hanees geyanulle, **5** kolbaan sun fokko'oo fi qaanii isaanitti fiddi malee, bu'aa hin qaddu; isaan qarqaaruu waan hin dandeenneef, marti isaanii hin qaanowan» jedhee dubbateera. **6** Marroo bineensota biyya Negebii wonni dubbatame asii gad jirti: worri ergame karra ifii harre'etti, meya gatii guddo'oo ka ifille gaalatti fe'atane, lafa soda'aa fi rakkinni jiru keessa deemanee,

addee neenqi dhala'aa fi kormi, buuti'ii fi dhudhuufaan gugatu jiranu keessa dabaranee, gara kolbaa isaanii bu'aa hin qannee, 7 gara worra Gibxi'ii ka qarqaarsi isaanii bu'aa hin qannee hin dhaqan. Tanaaf ani worra Gibxi'ii, «Jawwee abbaaya'aa ta cadhittee teettu» jedhee maqaa baase. 8 Amma dhaqiitii fuula isaanii duratti gabatee irratti barreessi; kitaaba maramaa keessalle'etti barreessi. Kunille baroota dhufuuf, haga bara baraa dhugaa baya hin te'a. 9 Isaan kolbaa fiqiltuu, ijoollee dharaameyyii gorsa Mootii Waan Maraa hin caqanne. 10 Isaan worra mudhii dhagguun, «Haganaa achi mudhii hin dhaggina'a», raagole'en, «Raaga dhuga'aa nutti hin raagina'a»; waan nu gammachiisuu fi waan nu'uuf dansaa te'e qofa nutti hima'a. 11 Karaa dhuga'aa kana lakkisa'a; daandii irraa gora'a. Marroo Waaqa Woyyicha Israa'elii san nutti hin himina'a» jedhan. 12 Tanaaf Waaqi Woyyichi Israa'elii, «Isin waan ani isinitti dubbadhu waan tuffataneef, nama cunqursiisaa fi sobiisatti waan addattaneef, 13 yakkaan tun akka dalleya dhae'raa caccabee, dedhuma jigee bututuu isin hin gooti. 14 Akkasuma akka meya faaraa ka caccabee bututuu, ka bassoo ibidda ittiin fudhatanu yookiin ta bisaan boolla keessaa ittiin woraabbatanuulle keessatti hin dhaganne hin teetan» jedhe. 15 Gootaan, Mootiin Waan Maraa Woyyichi Israa'elii, «Isin yoo cubbuu teessan faaci'attanee foofattane hin fayyitan; cadhittanee naaf yoo addatantane hin jabaatta; isin ammoo diddannee, 16 «Waa'wwo! Nuuti fardo'oon hin baqanna» jettan; tanaaf isin hin baqattan; isin, «Fardoo qolchoolee irra teenna» jettan; worri isin ari'ulle qolchaa hin te'a. 17 Isaan keessaa nami tokko yennaa isin sodaachisee xixe, isin keessaa nami kum hin baqata; nami shan yennaa xixe, isin martinuu hin baqattan. Utubaa baandira'aa keessan ka gaara irratti dhaabbatee fi beessisa ka kooba irra jiru malee, isin keessaa nami tokkolee achitti hin hafu» jedhe. 18 Mootiin Waan Maraa ammalle isin marariisaaf hin ossata; inni isiniif nayiisaaf hin ka'a; Mootiin Waan Maraa Waaqa haqaa ti; tanaaf worri isatti addatu duudiin gammaduu ti. 19 Ee kolbaa Xiyoonii, ka Yerusaleem keessa leetanu, haganaa achi hin boottanu; yennaa isin itti iyyattanu, akkuma qoonqoo teessan dhage'een, inni isiniif mararee deebii isiniif hin kenna. 20 Gootaan sagalee rakkinnaatii fi bisaan farraa isiniif kennulle, barsiisaan keessan haganaa achi isin duraa hin dhokatu; isin iluma teessaniin isa hin dhaggitan. 21 Yennaa isin gara middaa yookiin gara bita'aa deebitanu, qoonqoo isin duubaan, «Karaan kana, isa irra ideema'a» jettu gurri keessan hin dhage'a. 22 Achiin duuba isin waaqota dharaa keessan ka meeti'in gonfamee fi fakki waaqota dharaa ta worqi'in gonfante hin salphittan; akka hoccuu xurtii gattanee, «Ila teenna duraa bada'a» isaanii hin jettan. 23 Mootiin Waan Maraa midhaan isin facaafattanuu, bokkeya hin roobisiisa; lattille midhaan dansaa hedduu hin baatti. Guyyaa san horiin keessan kaloo badho'otti hin tikatan. 24 Qotiyyo'oo fi harreen teessan ta lafa qottu, okeya sooddaan mi'essanee fi mara gossanee horoo'oo fi akkafa'aan garagagalchane miidhassane hin nyaatan. 25 Guyyaa xelleephon diinaa diigantee diinni sun dhumatu, gaara

gugurda'aa fi kooba dhedheertuu mara irraa bisaan maddee hin yaa'a. 26 Yennaa Mootiin Waan Maraa cannana kolbaa ifii hidhu, madaa isaan madeesselle yennaa fayyisu, jiin akka adu'uu hin ifa; ifi adu'ulle ifa guyyaa torbaa dachaa torba hin te'a. 27 Kunoo, Mootiin Waan Maraa aarii akka ibiddaa bobeeettuun, ta akka hurrantaa aaraatiin fagoo irraa hin dhufa; inni aari'ii dubbata; arrabi isaalle akka ibiddaa nama fixa. 28 Hafuurri isaa akka bisaan ori'ee guutee morma namaa gewuu ti; inni meemmee badi'iitiin, gosa biyya adda addaa hin meemessa; bixaala karaa irraa isaan gorsu, afaan isaanii keessaa hin keya. 29 Isin guyyaa jila woyyittii jilfattanu galgala akkuma faarsitanu, hin faarsitan; kolbaan gara gaara Mootii Waan Maraa, gara rassaa Israa'elii, suusullee afuufaa gammadaa akkuma ol baatu, isinille hin gammaddan. 30 Mootiin Waan Maraa aarii bobeeettuun, ibidda nama fixuun, bubbee bokkeya barada'aatiin, bubbee bokkeyaa mandiiisu'utii fi dhakaa bokkeyaatiin qoonqoo ifii ta arnya qaddu namooti akka dhae'raa isin godha; irreen isaa yennaa dhutta akka isaan dhagganu hin godha. 31 Yennaa Mootiin Waan Maraa ulee ifiitiin isaan dhowu, qoonqoon isaa worra Asoorii hin rifachiitti. 32 Mootiin Waan Maraa ulee adabbii ifiitiin yennaa isaan adabu mara, dibbe'ee fi kiraarii guddichi hin dhowaman; inni dhowicha harka ifiitiin isaan hin lola. 33 Addeen, «Toofet» jedhantu, ta wo itti gubanu, bara hedduu'un dura qophootteerti; mooticha worra Asooriitiif qophootteerti; addeen ibiddaa sun qile'e; badhoolle'e; qoraan baka'aa fi ibiddi guddaan achi jira; hafuurri Mootiin Waan Maraa baafatu akka dhakaa bobee'uu, ibidda itti hin qassiisa.

31 Worra Gibxi'ii irraa qarqaarsa dhaggatiisaaf gad bu'u, worra fardo'otti addatu, worra bacinna garreettaa ifii ka fardaan harkifamuu fi abbootii fardo'oo jajjaboo ifiitti addatu, ammoo worra gara Woyyicha Israa'elii hin ilaallee fi worra qarqaarsa Mootii Waan Maraa hin gaafanneef aanne'e! 2 Mootiin Waan Maraa qaro'o; inni badii isaanitti hin fida; waan jedhe irraa duubatti hin deebi'u; inni worra hantuu huju irratti, worra hantuu huju worra qarqaaru irralle'etti hin ka'a. 3 Worri Gibxi'ii namoota malee Waaqaa moti; fardoon isaanille hori'ii malee Ayyaanaa moti. Yennaa Mootiin Waan Maraa harka ifii diriirsu, worri isaan qarqaaru hin gufata; worri qarqaaramulle hin jiga; lamaanuu wolumaan hin badan. 4 Mootiin Waan Maraa, aanan, «Neenqi yookiin neenqi dardarii waan qabate irratti yennaa dhangaa dhowu, iyya tissiitoota isa ari'iisaaf wolitti qabamane akkuma hin sodaanne, hogaa isaaniiitiif akkuma hin rifanne, akkasuma Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade gaara Xiyooniitii fi kooba isii'ii irratti loliisaaf gad hin dhufa. 5 Akkuma sinbirreen koola ifii badhifatee mana ifii irratti gombooddu, akkasuma Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade Yerusaleemitti hin gombooba; isi'itti gomboobee hin baasa; gubbaa irra dabaree isii hin hambura. 6 «Ee kolbaa Israa'elii! Gara ana Mootii Waan Maraa ka fiqiltanee deebi'a'a. 7 Guyyaa san waaqota dharaa keessan, ka meeti'ii fi worqii irraa harka keessan cubbichaan hujane, isin marti hin gattan. 8 Achiin duuba worri Asoorii shallaaga'aan hin dhumatan;

shallaagaan sun ka namaatii moti; shallaagaa namaa ka hin te'niin isaan hin badan; shallaagaa san jalaa hin baqatan; dargaggooti isaanii hunnaa namaaf hin hujan. **9** Loltooti jajjabi isaanii sodaa guddo'oon hin jigan; ajajjooti loltoota isaanii, baandiraa yennaa dhaggane hin bararaqan» jedha, Mootiin Waan Maraa, ka ibiddi isaa Xiyoan keessa, addeen ibidda isaa Yerusaaalem keessa jirtu.

32 Kunoo, mootiin balchumma'aan hin mowa; bulchitootille haqaan hin bulchan. **2** Tokko tokkoon isaanii akka addee qilleensa jabaa duraa itti dhokatanuu, akka dawoo bubbee bokkeyaa duraa itti baqatanuu, akka madda bisaanii ka goomolee keessaa, akka gaaddisa rassaa guddaa lafa dheebu'uu keessa jiruu hin te'an. **3** Achiin duuba ilti worra dhagguu hin dhaggiti; gurri worra dhage'uulle hin dhage'a. **4** Qalbiin worra jarjaruu beekkumsa hin hubatti; arrabi worra gikkisuu hiikamee qulleessee hin dubbata. **5** Haganaa achi nami gowwaan nama kabajamaa hin jedhamu yookiin nami yabaabulaan ulfinna hin dhaggatu. **6** Nami gowwaan gowwummaa dubbata; qalbiin isaa hammeenna yaadatti; inni waan hantuu hujaa, Mootii Waan Maraa arrassa; worra beelote agabuu lakkisa; worra dheebote bisaan dhoooggata. **7** Malli nama yabaabula'aa hammeenna; nami hiyyeessi waan haqa te'e yoo dubbatelle, nami hamaan dubbii sobaatiin, worra hiyyeeyyii balleessisaaf, mala hamaa dhowa. **8** Nami ulfinnaa ammoo karoora ulfinnaa baasa; hujii ulfinnaatiin jabaatee le'a. **9** Ee isin dubartoota qananumma'aan leetanu, ka'a'aatii, na qaasa'a. Isin ijoolleen durraa ta bidhaa tokko malee leetanu, waan ani jedhu dhage'a'a. **10** Isin dubartooti bidhaa tokko malee leetanu, muki woyni'ii midhaan waan hin buunneef, yennaan midhaan buusulle waan hin jirreef, woggaa tokkoon duuba naatanee hin hollattan. **11** Isin dubartooti qananumma'aan leetanu, holladha'a; isin dubartooti bidhaa tokko malee leetanu romma'a. Woyaa teessan baafadha'aatii, woyaa gaddaa hidha keessaniiti hidhadha'a. **12** Fichaa laafa'a'a fi fichaa woyni'ii ka midhaan buusuuf, qoma keessan dhowataa bowa'a. **13** Fichaa kolbaa tiyyaa ka qore'ee fi qumi'uuduu baaseef, manoota namooti keessatti gammadane maraaf, qachaa caaqaan guutame kanaaf bowa'a. **14** Manni mootumma'aa hin ona; qachaana hogaan keessa guutelle duwwaa hin te'a; koobii fi xelleephoo irratti tee'anee eegamu haga bara baraa lafa duwwaa harreen diidaa keessa burraaxxuu fi horiin keessa dheedu hin teeti. **15** Tunille haga Waaqi ayyaana ifii gubbaa irraa nu irratti dhangalaasutti hin teeti. Achiin duuba goomoleen fichaa laafaa hin teeti; fichaana lafaan akka gongoma'aa hin te'a. **16** Haqi goomolee keessa, balchummaalle fichaa laafa keessa hin jiraatti. **17** Hujii balchumma'aa nageya fiddi; bu'aan balchumma'aale sarmaasaa fi bidhaa malee le'iisa. **18** Kolbaan tiyya addee nageyaa, mana bidhaan hin jirree fi addee itti sarmanu keessa hin leeti. **19** Gongomaan dhakaa bokkeyaatiin badulle, qachaana ijjumaa diigamulle, **20** isin qarqara bisaaniitiiti midhaan waan facaafattanuu, loon keessanii fi harreelee teessan addee feetanetti waan bobbaafattanuu fi gammaddan.

33 Ati ifii adoo hin badin ka nama dhibii balleessitu si'iif aanne'e! Ati adoo nami dabarsee si hin kennin, ka nama dabarsitee kennitu, si'iif aanne'e! Ati nama balleessiisa yennaa lakkittu hin badda; nama dabarsitee kenniisa yennaa lakkittu, nami dabarsee si hin kenna. **2** Ee Mootii Waan Maraa, nuuti addii si godhannaa, nuu marari. Ganama ganama jabeenna, yennaa rakko'oolle qarqaarsa nuuf te'i. **3** Mandiisuu qoonqoo teetii, kolbaan hin baqatti; yennaa ati ol kaatu, gosi biyya adda addaa hin bittinnooti. **4** Ee, gosa biyya adda addaa! Akkuma awwaannisi waan nyaatu irratti wolitti qabamu, namooti waan boojitane irratti wolitti hin qabaman; akkuma ilmooleen awwaannisaa waan nyaattu saamattu, namooti waan isin boojitane hin saamatan. **5** Mootiin Waan Maraa waan mara caala; inni addee ulfinnaa ol-aantuu le'a; inni qachaa Xiyoonii haqaa fi balchumma'aan hin guuta. **6** Inni kolbaa ifitiif hundee fayyinnaa, qarumma'aatii fi beekkumsaa hin te'a; Mootii Waan Maraa sodaatisille karra karra mara caalte. **7** Kunoo, goototi isaanii karaa irratti qarqaarsa dhaggatiisaaf hin iyyan; worri ergantooti nageyaa wiiccifatanee hin bowan. **8** Karaan guddaan urmeera; nami karaa irra ideemulle hin jiru; wolii galteen diiganteerti; gorsitooti tuffatamaneeran; nami ulfinna namaaf kennu hin jiru. **9** Latti goddee, duwwaa teeteerti; gongomaan Libaanonii qaanowee, qooreera; dhooqi Shaaronii akka goomole'ee teete; mukooti Baashaaniiti fi gaara Qarmelosii baala buufate. **10** Mootiin Waan Maraa, «Ani amma hin ka'a; ani amma ulfinna hin dhaggadha; ani amma ol hin aana. **11** Wonni isin yaaddanu akka huuraa ti; wonni isin keessaa bayulle akka hicaace'ee ti; hafuurri keessan akka ibidda isin fixuu ti. **12** Kolbaan akka dhakaa boore'ee hin gubatti; akka haxanxarii qore'ee ta cirantee ibiddatti hin naqanti. **13** Isin worri fagoo jirtanu, waan ani godhe dhage'a! Isin worri dhiikoo jirtanulle hunna tiyya beeka'a!» jedha. **14** Cubbaaleeyyiin Xiyoan keessa jiranu sodaatane; worri Waaqa malee le'u soda'aan rommanee, «Nu keessaa eentu ibidda nama fixu woliin le'uu dande'a? Nu keessaa eentu ibidda hin dhaanne woliin le'uu dande'a?» jedhan. **15** Nama balchumma'aan ideemu, nama waan sirrii te'e dubbatu, nama bu'aa karaa dabaatiin dhutti jibbu, nama safuu fudhatiisa irraa harka ifii eegatu, nama mala nama ijeesiisaa hin dhageenne, nama ilti isaa waan hantuu hin ilaalle, **16** nami akkasii kun addee ol aantuu le'a; kusheen rassa'aa addee inni itti baqatu hin teeti; sagaleen isaaf hin kennanti; bisaan unanulle hin dhabu. **17** Ilti teeti ulfinna mootichaa, lafa akka malee badho'oo ta inni bulchulle hin dhaggiti. **18** Sodaa guddoo teeti ta durii qaabataa, «Ajajaan loltootaa eessa jira? Ka gibira guuru eessa jira? Itti gaafatamaan xelleephoo eeddootaa eessa jira?» hin jetta. **19** Ati haganaa achi kolbaa nama tuffattu, ta dubbiin isaanii hin beekkannee fi ta afaan isaanii namaaf hin galle san hin dhaggitu. **20** Qachaa jila itti jilifannu, gara Xiyoonii ilaali. Ilti teetii qachaa Yerusaaaleemii ka nageyaan keessa leetanu, dukaaniin achii hin tachoone, ka togaan isii'ii ijjumaa hin buqqaane, ta wodaroon isii'ii keessaa takkaale hin cinne hin dhaggiti. **21** Mootiin Waan Maraa achitti arnya nu'uuf

hin te'a; inni akka lagoota babadha'aatii fi akka madda gugurda'aa ka hobolooti diinaa achi irra hin dabarree fi ka hobolooti gugurdoolle achi irra hin ideenne nu'uuf hin te'a. **22** Mootiin Waan Maraa abbaa mura'aa keenna; Mootiin Waan Maraa seera nu'uuf kenna; Mootiin Waan Maraa mootii keenna; ka nu fayyiselle isa. **23** Kolbaan teessan akka hoboloo wodaroon irraa lufee, ka utubaan isi'ii jabaatee hin dhaabbatinii, ka sharaan isi'ille hin dhifaminii ti. Achiin duuba boojiun bacaan hin qoqoodanti; naafille waan booji'ame san hin saama. **24** Worra Xiyoan keessa le'u, yakkaa isaanitiif araari waan kennamuuf, isaan keessaa nami tokkole, «Ani dhibame» hin jedhu.

34 Ee isin gosa biyya adda addaa, as dhikaadha'aatii caqasa'a. Ee kolba'a hubadha'a. Lattii fi wonni isii irra jiru marti, biyyi lafaatii fi wonni isii keessatti dhaggamu marti dhage'anuu ti. **2** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa irratti aareera; inni loltoota isaanii mara irratti guddoo aareera; ijjumaa isaan hin balleessa; worra isaan ijjeesulle'etti dabarsee isaan hin kenna. **3** Worri ijjeefame alatti gatamee, reeffi isaanii hin ajowa; gaarotille dhiiga isaanitiin hin maxanqowa. **4** Urjooti ol-gubba'aa marti hin baxxi; gubbaan akka kitaaba marama'aa hin maranti; urjooti marti akka baala muka woyri'itii fi akka baala muka harru'uu, qooranee hin harca'an. **5** Shallaagaan Mootiin Waan Maraa ol-gubba'atti waan fedhe godhee, kolbaa inni ijjumaa balleesse, worra Edoomitiitti murisaaf gad hin bu'a. **6** Shallaagaan Mootii Waan Maraa dhiigaa fi coomaan dhuubameera; dhiiga buruusoos korbeeyyii hoole'eetii fi re'e'eetiin, cooma kalattii korbeeyyii hoole'eetiin laaqaameera; Mootiin Waan Maraa qachaa Bozra'aa keessatti ciincaa, lafa Edoomii keessalle'etti qalma guddaa hin qopheessa. **7** Kolbaan Edoomii akka gafarsaa, akka dardarootaatii fi akka korommi'ii achitti hin qalaman; latti isaanii dhiigaan hin laaqanti; biyyeelle cooma isaanitiin hin laambubanti. **8** Mootiin Waan Maraa marroo Xiyooniitiif bara itti falmatuu fi guyyaa itti haluu bayu qaba. **9** Maddi Edoomii leyyaa, biyyeen dhakaa bobbe'u, latti leyyaa gubu hin te'an. **10** Ibiddi achi keessaa halkanii fi guyyaa hin dhaamu; aarille haga bara baraa ol hin ka'a. Latti sun dhalootaa haga dhalootaatiiti hin onti; nami tokkole deebi'ee haga bara baraa achi keessa hin dabaru. **11** Cululle'ee fi dhaddoon lafa san hin qabatan; urungu'uu fi harraagessi mana achitti hin ijaaratan; Waaqi lafa san wonni tokkole akka irratti hin hanne godhee hin onsa. **12** Nami waamane mootii godhanu, qondaalota isaanii keessa hin jiru; sooreyyiin isaanii marti ijjumaa hin badan. **13** Mana mootummaa isaanitiitti qoreen hin latti; qachaa isaanii ka dalleya dhaka'aatiin marfametti doobbi'ii fi qumi'uuduun hin latti; addee jeedalli fi urunguun itti galanu hin te'a. **14** Bineensoti goomole'eetii fi woraabessi achitti wolitti hin qabaman; durriisoti halkaniille achi wol waaman; addee fooraalle achitti hin dhaggatan. **15** Urunguun achitti mana ijaaratee, quuphaa buuttee, cuucuu dhoofatee, itti hin kabbitti; allaatiin dhaltu'uu fi kormi achitti wolitti hin qabaman. **16** Kitaaba Mootii Waan Maraa keessa barbaada'aatii dubbisa'a. Waan kana keessaa ka hafu tokkole hin jiru; achi keessaa dhala'aa fi korma ka dhabu

hin jiru. Mootiin Waan Maraa afaan ifitiin tana waan ajajeef, ayyaanni isaa wolitti isaan qaba. **17** Inni isaaniiif hixaa buuseera; harka ifitiin safaree lafa isaaniiif qoodeera; isaan haga bara baraa lafa san hin dhaalan; isaan dhalootaa haga dhalootaatiiti achi hin le'an.

35 Goomole'ee fi latti godduun hin gammaddi; gammoojiin firinxixxee, akka daraara'aa hin daraarti. **2** Goomoleen daraaraa hedduu daraatee, guddoo firinxixxee, hin iliitti; ulfinni gaara Libaanonii, armii gaara Qarmelositiiti fi dhooga Shaaronii isii'if hin kennama. Nami marti ulfinna Mootii Waan Maraatii fi armia Waaqa keennaa hin dhagga. **3** Harka dadhabe jabeessa'a; jilba lellegelle jabeessa'a. **4** Worra gadhaan isaanii soda'aan qabameen, «Jabaadha'a; hin sodaatina'a! Kunoo, Waaqi keessan diinota keessan haluu bayisaaf, yakkaa isaan isin irratti hujaneef gatii isaan kaffalchisiisaaf, isin ammoo fayyisisaaf hin dhufa» jedha'a. **5** Achiin duuba ilti worra balla'aa hin bananti; gurri worra duuda'aalle hin dhage'a. **6** Naafi akka gadansaa hin utaala; worri afaan duuda'aa, hin iliilisa. Gammoojii keessaa bisaan, goomolee keessaa maddi hin burqa; **7** maansi akka ibiddaa gubu baleessa hin te'a; lafa godduu keessaa isaan hin burqa. Addeen jeedalti keessa leetu marra, shonboqqoo'oo fi allaaduu hin baatti. **8** Achi keessa karaan guddaan hin baya; maqaan isaalle, «Karaa Woyyicha» hin jedhama. Karaa san irra kolbaa Waaqaa qofattuu deema malee, worri battiin irra hin deemu; worri gowwooleelle irra hin deemu. **9** Neenqi achi hin jiraatu; bineensi hamaan achi irra hin ideemu. Worra wodame qofattuu achi irra ideema. **10** Worri Mootiin Waan Maraa wode hin deebi'an; faarfataa gara Xiyoonii hin galan. Kallacha gammada bara baraa mata'atti hin keyatan; isaan gammadaa fi qananummaa hin dhaggatan; gaddaa fi aadiis isaan irraa hin fagaata.

36 Hisqiyaas mootii te'ee woggaa kudhanii arfeesso'ootitti, mootiin Asoorii Senaaheriib, qachaa Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabu mara lolee qabate. **2** Achiin duuba mootiin Asoorii Senaaheriib ajajaa loltoota ifii Rabshaaqee, loltoota hedduu waliin Laakiishi irraa addee mootichi Hisqiyaas jiru gara Yersaaleemii erge. Ajajaan loltootaa sun dhufee, anguree baleessa gatiiti'ii ka karaa fichaa namicha woyaa dhiquu geessu bira dhaabbate. **3** Achitti itti gaafatamaan mana mootumma'aa ilmi Hilqiya'aa Eliyaqim, barreessaan mana mootumma'aa Shebnaanii fi barreessaan dabarsi'ii ilmi Asaafii Yo'aan, gara isaa gad bayane. **4** Ajajaan loltootaa Rabshaaqeen Hisqiyaasitiifi isaan ergee, «Mootiin Asoorii guddichi, «Ati maan addatee bidhaa male teetta? **5** Ati afaan callaan mala lolaatii fi hunna loltootootaa si'iiif te'a seetaa? Ati eennu addatee na irratti kaate? **6** Biyya Gibxi'ii ta akka shonboqqoo caccaddee ta yennaa qabatanu harka namaa woraantee madeessituu addattaa? Mootiin Gibxi'ii nama isatti addatu maraaf akkasuma» jedha. **7** «Ati, «Nuuti Mootii Waan Maraa Waaqa keennatti addanna» anaan yoo jette, inni Mootuma Waan Maraa ka ati, worra Yihuda'aatii fi Yersaaleemiitiin, «Addee ciinca'aa tana duratti

waaqonfatiisa qaddan jettee, addee waaqonfanna'aatii fi addee ciinca'aa balleessitee motii? **8** Amma koyiitii gootaa kiyya mootii Asoorii woliin wol morki; namoota farda irra tee'anee loluu dande'anu abbootii fardaa yoo qabaatte, ani fardoo kuma lama si'if hin kenna. **9** Ati garreettaa fardaan harkifamuu fi abbootii fardaa ka worra Gibxi'iitii addattulle, tajaajiltoota gootaa kiyyaa keessaa ka guddoo diqqa'aatuu ifi irraa dhooggatuu hin dandeettu. **10** Ani biyya tana fedha Mootii Waan Maraatiin ala lolee balleessiisaaf dhufe seetaa? Mootii Waan Maraatiittuu, «Biyya tanatti duuliiitii balleessi» anaan jedhe» jedhe. **11** Achiin duuba Eliyaqim, Shebnaa fi Yo'aan, ajajaa loltootaatiin, «Kolbaan dalleya dhaka'aa irra jirtu hin dhageettii, afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin; nuuti waan beennuuf, afaan worra Sooriya'aatiin nu tajaajiltoota teetitti dubbadhu» jedhane. **12** Inni deebisee, «Gootaan kiyya dubbii tana gootaa keessanii fi isin qofatti akka dubbadhuuf na erge isinitti fakkaataa? Namoota dalleya dhaka'aa irra jiranu worra akkuma keessan udaan ifii nyaatu'uuf jiruu fi fincaan ifii unu'uuf jiruuf akka dubbadhuuf na ergee motii ree?» jedhe. **13** Achiin duuba ajajaan loltootaa sun dhaabbatee, qoonqoo ol qabatee afaan Ibrootaatiin, «Dubbii mootii guddaa Asoorii dhage'a'a! **14** Mootichi, «Hisqiyaas isin baasuu waan hin dandeenneef, inni isin hin sobin» jedha. **15** Hisqiyaas, «Mootiin Waan Maraa dhugumaan nu hin baasa; qachaan kunille harka mootii Asooriititti dabarfamee hin kennamu» jedhee Mootii Waan Maraatiitti akka addattanu isin hin godhin. **16** Waan Hisqiyaas jedhu hin dhage'ina'a. Mootiin Asoorii, «Na woliin araarama'a; gara kiyya kowa'a; achiin duuba tokko tokkoon keessan midhaan woyni'ii keessanii fi midhaan harru'uu keessan hin nyaattan; boolla bisaanii teessan keessaa bisaan hin untan. **17** Tun haga ani dhufee lafa akka lafa teessanii fakkaattu, lafa midhaaniitii fi daadhii woyni'ii, lafa daabbo'oottii fi lafa muka woyni'ii isin geessutti teeti» jedha. **18** Hisqiyaas, «Mootiin Waan Maraa nu hin baasa» jedhiisaan, yennaa isin dokonkorsu isa hin caqasina'a! Waaqota gosa biyya adda addaa keessaa, lafa ifii harka mooticha Asoorii jalaa ka baase jiraa ree? **19** Waaqoti Haama'aatii fi Arphaadii eessa jiran ree? Waaqoti Sefarwaayimille eessa jiran ree? Isaan qachaa Samaariya'aa harka kiyyaa baasaneeranii ree? **20** Waaqota biyyoota tanaa mara keessaa lafa ifii harka kiyyaa ka baasuu dande'e kam ree? Mootiin Waan Maraa attam Yerusaa'lem harka kiyyaa baasuu dande'a ree?» jedhe. **21** Mootichi Hisqiyaas, «Deebii isaaf hin kennina'a» jedhee waan isaan ajajeeruuf, kolbaan cadhitte; waan tokkolle hin deebinne. **22** Achiin duuba itti gaafatamaan mana mootumma'aa ilmi Hilqiya'aa Eliyaqim, barreessaan mana mootumma'aa Shebnaanii fi barreessaan dabarsii mana mootumma'aa ilmi Asaafii Yo'aan, gaddanee woyaa ifii tarsiisaane; gara Hisqiyaasii mootichaa dhaqanee, waan ajajaan loltoota Asoorii dubbate isatti himane.

37 Mootichi Hisqiyaas tana yennaa dhage'e, gaddee woyaa ifii tarsiise; woyaa gaddeelle uffatee gara Galma Mootii Waan Maraa seene. **2** Inni itti gaafatamaa mana mootumma'aa Eliyaqim, barreessaa

mana mootumma'aa Shebnaa'aa fi hayyootaa keessaa worra jaarsole'etti woyaa gaddaa uffisee, gara Isaayaasii raagicha ilma Amosii isaan erge. **3** Isaan Isaayaasiin, «Mootichi Hisqiyaas, «Barri kun bara rakkinnaa, bara adabbi'iitii fi bara salphinnaa ti; akka dubartii deyiisa geettee hunna ittiin ciniinsifattee deettu dhadduu ti. **4** Dubbii ajajaa loltootaa Rabshaaqeenii ta gootaa isaa mootiin Asoorii isa ergee, Waaqa jiraata'atti akka inni murgu godhe tana dhage'ee, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti isa hin adaba fa te'aa, worra hafeef daadimadhu» jedha» jedhane. **5** Tajaajiltooti Hisqiyaasii mootichaa gara Isaayaasii yennaa dhufane, **6** inni isaanii, «Mootiin Waan Maraa, gootaa keessaniin, «Dubbii tajaajiltooti mootii Asoorii na faanshessite waan dhageetteef hin sodaatiin. **7** Kunoo, ani ayyaana akka inni oduu dhage'ee gara biyya ifii deebi'uu isa godhu isaaf hin kenna; achitti shallaaga'aan akka inni du'u hin godha» jedheera, jedha'aatii itti hima'a» jedhe. **8** Mootiin Asoorii qachaa Laakiishii lakkisee akka deeme, ajajaan loltoota Asoorii dhage'ee yennaa deebi'e, inni qachaa Liibna'aa loliisatti jiruun dhagge. **9** Mootiin Itoophiya'aa Tiirhaqaan akka isa loliisaaf dhufaaruu Senaaheriib yennaa dhage'e, Hisqiyaasitti namoota ergee, **10** «Ee Mootii Yihuda'aa Hisqiyaas! Waaqi ati itti addattu sun, «Yerusaalem harka mootii Asooriititti dabarfantee hin kennantu» jedhee si hin sobin. **11** Kunoo, ati waan moototi Asoorii biyyoota mara godhane, akka isaan ijjumaa isaan balleessane dhageetteerta; ati hin baata seetaa? **12** Kolbaa qachaa Gozaanii, kolbaa qachaa Kaaraaniitii fi kolbaa qachaa Rezeefii, akkasuma kolbaa Edenii ta Tel-Asaar keessa leetuu ta abbootiin tiyya ta durii balleessite, Waaqoti gosa biyya adda addaa isaan baasaneeranii ree? **13** Moototi qachoota Haamaatii, Arphaadii, Sefarwaayimii, Henaatii fi liwaa meet ree?» jedhe. **14** Mootichi Hisqiyaas worra ergame irraa xalayaa fuudhee dubbise; achiin duuba gara Galma Mootii Waan Maraa dhaqee, xalayaa san Mootii Waan Maraa duratti diriirsee, **15** isa daadimatee, **16** «Ee Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, Waaqa Israa'elii, ka dada ol-gubba'aa ta koola qadduun gubbaa barcuma mootumma'aa irra teetteertu, Waaqi mootota biyya lafaa maraa si qofa; ati lafaa fi ol-gubbaa daddeerta. **17** Ee Mootii Waan Maraa, gurra keeti gara keenna deebifadhuu dhage'i; ila teetille banadhuutii ilaali; jecha Senaaheriib si Waaqa jiraataa arrassiisaaf erge dhage'i. **18** Ee Mootiin Waan Maraa, moototi Asoorii gosa biyya adda addaatii fi lafa isaanii mara dhugumaan balleessaneeran; **19** waaqota isaanille ka dhaka'aa fi muka irraa harka namaatiin bocamane hujamane gubanee balleessaneeran. **20** Ammalle, ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna! Mootummaan lafaa marti, Mootiin Waan Maraa Waaqi si qofa akka te'e akka beekanuuf, harka mootii Asoorii jalaa nu baasi» jedhe. **21** Achiin duuba ilmi Amosii Isaayaas ergaa gara Hisqiyaasii ergee, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani waan ati marroo Senaaheriibii mootii Asooriitii daadimatte dhage'eera» jedha. **22** Mootii Waan Maraa marroo isaatiif, «Ee Senaaheriib, kolbaan Yerusaa'lemii si tuffattee sitti murgiti; si'ii dheettuun kolbaan

Yerusaaleemii si duubaan sitti kollitti. **23** Ka ati arrassitee fi ka ati faanshessite eennu? Ati eennu irratti barooddee ila teeti baache? Ana woyyicha Israa'elii irratti motii? jedha **24** Ati karaa ergantoota teetiitiin, Mootii Waan Maraa irratti murgitee, «Ani garreettaa kiyya ka fardaan harkifamu heddu'uun gara qaccee gaarotaatti, qaccee gaarota Libaanoniitti ol bayeera; qaccee gaarota sanii irraa hindheensa dhedheera'aa fi birbira dadansaa jijjisseera; gara gongomaa ciggaa addee ol kaate irra jiru keessa seeneera. **25** Biyya ormaa keessatti boolla bisaanii qotee, bisaan achiin uenera; faana miila kiyyaatiin lagoota Gibxi'ii mara gosseera» jette. **26** «Mootiin Waan Maraa, «Waan amma te'e kana akka ani qopheesse, bara heddu'uun dura karoora akka baase, qachoota dalleya dhaka'aa qabanu akka ati butuchitu, tuulaa kosi'ille akka ati isaan gootu, akka ani godhe ati hin dhageennee? **27** Kolbaan qachoota san keessa leetu hunna dhaddee, sodaattee qaanotteerti; akka biqiltuu diida keessaa yookiin akka marra lattu'uu, akka marra mana irratti latee, akka midhaan qilleensa qooree te'aneeran. **28** «Ani ammoo ka'aa fi teessoo teeti, bayaa fi gala keeti, aari'ii na irratti ka'iisa keeti beekeera. **29** Ati aari'ii na irratti waan kaateef, kooriisa keetille waan dhage'eef, ani saganaa kiyya funnaan keetitti, bixaala kiyya afaan keetitti keyee, karuma dhutte si deebisa» jedha» jedhe. **30** Isaayaas ammallo mooticha Hisqiyaasiin, «Tun beessisa si'iif hin teeti: «Baranaa fi bara dhufu midhaan haaga'ee hin nyaatta; woggaa sadeesso'oo ammoo midhaan facaattee hin haammatta yookiin muka woynii'ii dhaabbattee midhaan isi'ii hin nyaatta. **31** «Sanyii Yihuda'aa keessaa worri miliqee hafe, akka mukaa hidda gad yaafatee midhaan hedduu hin buusa. **32** Worri Yerusaaleem keessatti baraaree hafanee fi worri gaara Xiyoonii irratti lubbu'uun hafane hin dhufan; hinaaffaan Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee tana hin gooti» jedhe. **33** «Tanaaf Mootiin Waan Maraa marroo mootii Asoorii, «Inni qachaa kana hin seenu yookiin daaya as itti hin darbatu; wontee qabattee itti hin dhikaattu yookiin kushee itti hin jaarattu. **34** Inni karuma dhufe deebi'a malee, qachaa kana hin seenu. Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. **35** Ani ulfinna kiyyaa fi waadaa tajaajilaa kiyya Daawitii galeef jedhee, qachaa kana hin eega; hin hamburalle'e» jedheera» jedhe. **36** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa bayee, quttuma worra Asoorii keessatti, namoota kuma dhibba tokkoo fi kuma saddeettamii shan ijeese; boruyyaa ganama namooti yennaa ka'anuu, nani marti du'eeruun dhaggane. **37** Achiin duuba mootiin Asoorii Senaaheriib, addee quttumaa san lakkisee gara qachaa Nanawwe'e deebi'ee achi le'e. **38** Gaafa tokko inni galma seenee waaqa ifii ka «Nisroo» jedhamu waaqonfatiisatti adoo jiruu, ilmaan isaa Adraamelekii fi Shaarezer shallaaga'aan isa ijeesane, gara lafa Araaraatiitti baqatane; addee isaatiitti ilmi isaa Esaar-hadon mootii te'e.

38 Bara san mootichi Hisqiyaas guddoo dhibamee du'uu geyeeraayyu; Isaayaasiin raagichi ilmi Amosii gara isaa dhagee, «Mootiin Waan Maraa, «Ati hin duuta malee, dhibee teeti irraa waan hin fayyineef, waan mara

midhaaffadhu» siin jedha» jedheen. **2** Achiin duuba Hisqiyaas fuula ifii gara dhaaba manaa garagalee Mootii Waan Maraa daadimatee, **3** «Ee Mootii Waan Maraa, ani addatamumma'aa fi gadhaa tokkochaan si tajaajilee, yennaa mara waan si duratti dansaa te'e akka huje qaabadhu» jedhee laaleffatee bowe. **4** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Isaayaasiin dhufee, **5** «Dhaqiitii Hisqiyaasiin, «Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi abbaa keeti Daawitii daadimata keeti dhage'eera; imimmaan teetille dhaggeera; ani bara jiruu teetii irratti woggaa kudhanii shan hin ede'a. **6** Ani si'ii fi qachaa Yerusaaleemii kana harka mootii Asoorii jalaa hin baasa; ani qachaa kanalle hin eega» jedhi» jedheen. **7** Isaayaas deebisee, «Mootiin Waan Maraa waadaa si'iif gale kana akka muummessuuf, beessisi inni si'iif kennu kana: **8** Inni, «Kunoo, gaaddisa adu'uun yaabbannoo Ahaazii irratti gad gale kana, tarkaaffii kudhan gara duubaa akka deebi'u hin godha» jedheera» jedhe. Maarre gaaddis tarkaaffii kudhan gara duubaa deebi'e. **9** Mootiin Yihuda'aa Hisqiyaas dhibee ifi irraa fayyeen duuba, waan asii gad jiru barreesse: **10** Ani, «Wodhakkaa bara jiruu tiyyaatiitti gara karra addee worri du'e jiruu dhaqaa ree? Barri kiyya ka hafelle na irraa saamamaa ree? (Sheol **h7585**) **11** Ani deebi'ee lafa worra jiraata'atiitti Mootii Waan Maraa, biyya lafaa irralle'etti namoota hin dhaggu. **12** Akkuma dunkaaniin tissitootaa buqqaatu, barri jiruu tiyyaa na irraa hin fudhatama; akkuma worri woyaa dhowu woyaa mara, akkasuma jiruun tiyya hin maranti; akkuma nami woyaa dhowu waan woyaa dhowee itti maru irraa woyaa muru, jiruun tiyyalle, guyyaa tokko keessatti hin muranti. **13** Ani haga latti bariitutti qarqaarsa dhaggatiisaaf iyya; inni ammoo akka neenqaa lafee tiyya mara caccassa; guyyaa tokko keessatti jiruu tiyya mura. **14** Ani akka sinbirree doogo'oo iyya; akka saphaliisaalle aada; itti tiyya gara ol-gubba'aa ilaaliisaan dadhaddeerti. Ee Mootii Waan Maraa, ani rakkadheera, na qarqaar. **15** Eega inni natti dubbatee, tana godhe ani ammoo maan jedha ree? Jiruun tiyya waan natti hadhooiteef bara jiruu tiyyaa mara gad ifi qabee tiradha. **16** Ee Mootii Waan Maraa, kolbaan jecha keetii fi waan ati gootuun leeti; ayyaanni kiyyalle tanaan jiruu dhaggata; ati na fayyittee, akka le'u na goote. **17** Dhugumaan wonni ani rakkadhee farreef, bu'aa tiyyaaf. Ati boolla badi'ii irraa na eedde; cubbuu tiyya mara naaf lakkitte. **18** Qileen si hin galateeffattu; duuti si hin leellifattu; worri du'e addatamummaa teetitti addii hin godhatu. (Sheol **h7585**) **19** Akkuma ani si leellifadhu, worri jiru'uun jiru si leellifatan; addatamummaa teeti abbootiin ijoollee ifiitiitti hin himan. **20** «Mootiin Waan Maraa na hin fayyisa; tanaaf bara jiruu teennaa mara meya faaru'utiin Galma Mootii Waan Maraa keessatti faarfanna» jedhe. **21** Isaayaas, «Midhaan harru'uu irraa xaltaa huja'aatii, iita Hisqiyaasiin irra key'a; innille hin fayya» jedheeraayyu. **22** Hisqiyaasiille, «Ani gara Galma Mootii Waan Maraa akka ol bayu beessisi maan?» jedhee gaafateeraayyu.

39 Yennaa san mootiin Baabilonii ilmi Baladaanii Merodaak-Baladaan, Hisqiyaas dhibamee akka fayye dhage'ee, xalaya'aa fi kennansa isaaf erge. **2** Hisqiyaas ergantoota san gammadaan fudhatee, karra mana karri

mootumma'aa keessatti kuufame keessa jirtu mara meetii, worqii, addowaa adda addaa, fiqiree gatii guddo'oo, mana meya woraanaa ka karra mana mootumma'aatii fi karra mootummaa isaa keessatti dhaggantu mara tokkole adoo hin hamburin isaanitti mudhise. **3** Achiin duuba raagichi Isaayaas gara Hisqiyaasii mootichaa dhaqee, «Worri kun maan si'iin jedhane? Isaan eessaa dhufane?» jedhee gaafate; Hisqiyaas deebisee, «Isaan biyya fago'oo Baabilon irraa dhufane» jedhe. **4** Maarre Isaayaas, «Isaan mana mootumma'aa keeti keessatti maan dhaggane?» jedheen. Hisqiyaas deebisee, «Isaan waan mana mootumma'aa kiyya keessaa mara dhagganeeran; karra tiyya keessaa wonni ani isaanitti hin mudhisin tokkole hin jiru» jedhe. **5** Achiin duuba Isaayaas mootichaan, «Jecha Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee dhage'!» **6** Mootiin Waan Maraa, «Karri mana mootummaa teeti keessaatii fi karri abbootiin teeti ta durii haga adhaa wolitti qabatte marti gara biyya Baabilonii guyyaan fudhatamanu hin dhufa; wonni tokkole si'if hin hafu. **7** Ilmaan teeti ta uumattu keessaa gariin gara biyya Baabilonii hin fudhataman; mana mootummaa mootii Baabilonii keessatti guneessota te'anee hin tajaajilan» jedha» jedhe. **8** Achiin duuba Mootichi Hisqiyaas, «Haga ani jiru nageennii fi gabbiin hin te'a» jedhee waan yaadateef, Isaayaasiin «Jechi Mootii Waan Maraa ka ati dubbatte dansa'a» jedhe.

40 Waaqi keessan, «Jajjabeessa'a; kolbaa tiyya jajjabeessa'a! **2** Gadhi-laafumma'aan Kolbaa Yerusaleemiitti dubbadha'aatii, itti lallaba'a; barri garbummaa isaanii dhumateera; gatii cubbuu ifii maraaf, harka Mootii Waan Maraa irraa adabbii dachaa lama fudhataneeran» jedha. **3** Qoonqoon nama goomolee keessaa lallabu tokkoo, «Goomolee keessatti karaa Mootii Waan Maraa qopheessa'a; Gammoojii keessatti karaa guddaa Waaqa keennaaf qajeelcha. **4** Dhoogi martinuu hin guutti; koobii fi gaarri martinuu hin diriiran. Latti bu'aa bayiin hin qajeelti. Latti kattattaan wol hin qixxootti. **5** Achiin duuba ulfinni Mootii Waan Maraa hin mudhata; Mootiin Waan Maraa ifumaafuu waan dubbateef, nami marti tana hin dhagga» hin jedha. **6** Qoonqoon takka, «Iyyi» naan jette. Anille, «Maan jedhee iyya?» jedhee gaafadhe. Qoonqoon sun, «Nami marti akka marraa ti; ulfinni isaanii marti akka daraaraa diida keessaa ti. **7** Yennaa Mootiin Waan Maraa hafuura itti baafatu, marri hin qoora; daraaraalle hin harca'a; dhugumaan kolbaan akka marraa ti. **8** Marri hin qoora; daraaraalle hin harca'a; jechi Waaqa keennaa ammoo, haga bara baraa jabaatee le'a» jette. **9** Ee isin worri Xiyoonti oduu gammadaa hintanu, gaara dheera'atti ol baya'a. Ee isin worri Yerusaleemiitti oduu gammadaa hintanu, qoonqoo teessan ol-qabadha'aatii iyya'a; qoonqoo teessan ol qabadha'a, hin sodaatina'a! Qachoota Yihuda'aatiin, «Waaqi keessan kunoo ti!» jedha'a. **10** Kunoo, Gootaan Mootiin Waan Maraa, hunnaa hin dhufa; irree ifiitille'een hin bulcha. Kunoo, gatiin inni kennu, harka isaa jirti; waan kaffalu ifi duraa qaba. **11** Inni akka tisse'ee, hoollee ifi hin tissa; inni akka ilmoolee hoollee harka ifiitiin wolitti qabaa, haadhaarata; haadhotii ilmoole'ee

malaan sooreessa. **12** Bisaan ooboo harka ifiitiin ka safare, yookiin ol-gubbaa taakkuu ifiitiin ka mike eennu? Yookiin eentu biyyee kollonjo'otti naqee fixuu dande'a? Eentu gaarotaa fi koobota madaala irra keyuu dande'a? **13** Eentu qalbii Mootii Waan Maraa hubatee, isatti gorse isa barsiisuu dande'e? **14** Beekkumsa dhaggatiisaaf, Mootiin Waan Maraa eennu gorsa gaafate? Karaa qajeelaa eentu isa barsiise? Eentu beekkumsa isa barsiise? Yookiin eentu daandii hubatiisaa isatti mudhise? **15** Gosi biyya adda addaatu akka cophaa bisaanii ka sakkeelloo keessaa ti; isaan akka bukuu madaala irraa ti; kunoo, inni oddoolota akka bukuun kaatu hin kaasa. **16** Muki Libaanon keessaa ibidda addee ciinca'aatiif hin gewu; bineensoti achi keessaalle ciinca'aaf hin geyanu. **17** Gosi biyya adda addaa isa duratti womaa moti; isaan isa duratti waan tokkole'etti hin laakkowamanu. **18** Waaqa eennuun wol fakkeessitan? Yookiin fakkii tamiin wol fakkeessitan? **19** Waaqa dharaa, nama hujii harkaa beekutti boca; nami worqii baqisiisu worqii itti gonfa; haachaba meeti'ille itti seesa. **20** Nami deegi kennansa akkasii kenniisaaf hin dandeenne, muka dafee hin hurroonne filata. Fakkii hin jinne dhaabbatiisaaf, ogeessa nama hujii harkaa beeku barbaadata. **21** Isin hin beennee ree? Isin hin dhageennee? Durii jalqabee isinitti hin himannee? Biyyi lafaa haga dadantee isin hin hubannee ree? **22** Inni biyya lafaatiin gubbaa barcamu mootummaa ifii irraa tee'a; kolbaan biyya lafaa isa duratti akka korophiisaa ti; Inni ol-gubbaa akka golla'aa hin diriirsa; akka dukaanii keessa le'annulle hin dhaaba. **23** Inni qondaaltota akka womaa hin te'inni, bulchitoota biyya lafaalle akka hin jirree godha. **24** Isaan akka biqiltuu reefuu dhaabanteetii fi akka midhaan reefuu faacaafamee, adoo hiddi isaanii hin qabat, inni hafuura itti baafannaan goddeetii fi akka hicaacee hobonbolattiin haxoottee ti. **25** Waaqi Woyyichi, «Ana eennuun wol fakkeessitan? Ka na woliin wol qixxe'ee eennu?» jedha. **26** Ol jedha'aatii gara ol-gubba'aa ilaala'a; urjoota tana mara eentu dade? Inni akka loltootaa tokko tokkoon gad baasaa isaan laakkowaa, maqaa maqa'aan isaan mara waama; inni hunna guddo'oo fi jabeenna guddaa waan qabuuf isaan keessaa tokkole hin badu. **27** Ee Yaaqoob, ee Israa'el, «Karaan kiyya Mootii Waan Maraa duraa dhokateera; Waaqi haajaa kiyya naaf hin ilaalle» jettee maaf gungunta? **28** Ati hin beennee? Ati hin dhageennee? Mootiin Waan Maraa Waaqa bara baraa ti; biyya lafaa duudii ka dade isa; Inni ijjumaa hin dadhabu yookiin hin laafu; eennulle hubantii isaa qorqoree bira gewuu hin dande'u. **29** Inni worra laafeef jabeenna hin kenna; worra dadhabeeff hunna hin ede'a. **30** Ijoolleen hin dadhaddi; hin laattille'e; dargaggootille gufattee hin jiddi. **31** Worri Mootii Waan Maraa addatu ammoo, hunna ifii hin haareffatan. Isaan akka risa'aa koolaan hin ka'an; hin rukkisan; hin laafanu; hin ideeman; hin dadhabanu.

41 Mootiin Waan Maraa, «Isin worri oddoola keessaa, na duratti cadhisaa! Gosi biyya adda addaa jabeenna ifii haareffatee, gara kiyya dhikaatee dubbattuu ti; addee mura'aatitti wol dhagginuu ti. **2** «Balchumma'aan akka tajaajiluuf, karaa aduun baatu irraa kakaasee ka isa waame

eennu? Inni gosa biyya adda addaa dabarsee isatti kenne; moototi akka isaaf bitamanu godhe. Innille shallaagaa ifitiin akka buku'uu isaan godhe; guubee ifitiille'een akka qilleensa hicaacee haxowuu isaan bittinneesse. **3** Inni isaan ari'aa, rakkoo malee dabare; karaa miilli isaa gara irra ideemee hin beenne deeme. **4** Tun akka teetu ka godhee fi ka muummesse, Jalqabumaayyuu dhalooti marti akka jiraatanu ka godhe eennu? Ani Mootiin Waan Maraa ka dhaloota duraatii fi dhaloota duubaa wolille'een jiru, ani isuma. **5** «Kolbaan oddoolota keessa leetu waan ani godhe kana dhaggitee sodaatte; worri qaccee biyya lafaa jirulle romme; isaan wolitti qabamanee gara kiyya dhufane. **6** Isaan marti wol hin qarqaaran; nami tokko nama kaaniin, «Jabaadhu!» hin jedha. **7** Nami hujii harkaa beeku nama worqii baqisiisu hin jajjabeessa; ka burrisaan wol qixxeessu, ka boraatii irratti sibiila tumu jajjabeessa. Inni hujiiin sibiila wolitti qassiisiisaa tun, «Dansa'a» jedha; fakkiin sun akka hin jinneef misimaaraan dhowa. **8** «Ee Israa'el, tajaajilaa kiyya, Yaaqoobii ani filadhe, ati sanyii Abrahamaamii jaala kiyyaa ti. **9** Ani qaccee biyya lafaatii si fide; biyya fago'oo irraa si waame; ani si'iin, «Ati tajaajilaa kiyya» jedhee, si filadhe malee, si hin ganne. **10** Ani si woliin waan jiruuf hin sodaatin! Ani Waaqa keeti waan te'eef hin rifatin! Ani si hin jabeessa; si hin qarqaara; harka kiyya middicha balchichaan ol si hin qaba. **11** «Kunoo, worri sitti aare martinuu hin fokkifata; hin qaanowalle'e. Worri si irratti ka'u akka hin jirre te'anee hin badan. **12** Ati diinota keeti yoo barbaaddelle, isaan hin dhaggitu; worri si lolu akka waan hin jirree hin te'an. **13** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keeti, ka harka keeti middicha qabee, «Hin sodaatin; ani si qarqaara» jedhu. **14** Mootiin Waan Maraa keeti ka si wodu, Woyyichi Israa'elii, «Ani waan si qarqaaruuf, ee Yaaqoobii dadhabaa akka corroqaa, Israa'elii kolbaa diqqoo tana, hin sodaatin» jedheera. **15** Kunoo, ani meya midhaan ittiin dhowanu, haareya qara qabuu fi ka ilkaan hedduu qabu si hin godha. Ati gaarota irra sirbitee hin butuchita; koobotalle akka hicaace'ee hin goota. **16** Ati isaan hin hafarsita; qilleensi isaan ol fudhata; bubbeelle isaan hin bittinneessiti. Ati ammoo Mootii Waan Maraatiitti hin gammadda; Woyyicha Israa'eliitiin hin koorta. **17** Worri hiyyeeyyii'ii fi worri rakkataan, bisaan hin barbaadatan; ammoo hin dhaggatanu; arrabi isaanii dheebu'uun gogeera. **18** Ani Mootiin Waan Maraa ammoo daadimata isaanitiif deebii hin kenna; ani Waaqi Israa'elii isaan hin lakkisu. **19** Ani koobota godduu irraa lagi akka yaa'u; dhoora keessaa maddi akka burqu hin godha. Goomolee gara baleessaa, lafa godduu gara maddaa hin deebisa. **20** Mootiin Waan Maraa, mootichi Israa'elii, «Haajaa keessan dhikeeffadha!» Falmii teessanille himadha! **21** «Waan gara duraa te'uuf jiru akka

nutti himanuuf, waaqota dharaa keessan as fida'a; nuuti akka qalbeeffannuuf, muummeesi isii'ii akka beennuuf, waan tanaan qara te'eeru yookiin waan gara duraa te'uuf jiru nutti hima'a. **23** Akka isin waaqota teetane akka beennuuf, me waan ammaa achi te'u nutti hima'a. Nuuti rifeen akka sodaannuuf, waan dansaa yookiin waan hantuu hujja'a. **24** Isin womaayyuu moti; hujjiin teessanille ijjumaa bu'aa hin qaddu; nami isin waqonfatulle ka diqatame. **25** «Ani kaaba irraa nama tokko kakkaseera; innille hin dhufa; gara aduun baatuun ka dhufu ka maqaa kiyya waammatu, Inni akkuma nami faara dhowu biyyee faaraa dhidhiitu, bulchitoota akka dhogqe'ee hin dhidhiita. **26** Nuuti waan kana akka beennuuf, ka duraan dursee dubbate eennu? Nuuti, «Inni dhugaa jedhe» akka jennuufille, ka dur dubbateeru eennu? Eennulle hin dubbanne. Nami waan kana dubbate tokkole hin jiru; jecha keessan ka dhage'e tokkole hin jiru. **27** Duraan dursee Xiyooniin, «Ilaa, kunoo, isaan dhufiisatti jiran» jedhee ka hime ana; Yerusaleemille'eef ergamaa oduu gammadaa hima ka erge ana. **28** Ani gara waaqota dharaa yennaa ilaalu, isaan keessaa gorsa ka kennu hin jiru; yennaa ani isaan gaafadhulle ka deebii naaf kennu hin jiru. **29** Kunoo, waaqota dharaa kun marti dhara; waan tokkole godhuu hin dande'anuu; fakkiin isaanille qilleensa duwwa'a» jedha.

42 Mootiin Waan Maraa, «Tajaajilaan kiyya ka ani ol qabee fi ka ani filadhe, ka ani itti gammadu kana. Ani ayyaana kiyyaan isa hin guuta; inni gosa biyya adda addaatiif haqa hin fida. **2** Inni hin iyyu yookiin qoonqoo ifii ol hin qabatu; qoonqoo ifiille karaa irratti hin dhageessisu. **3** Inni shonboqqoo dhodhootelle hin cassu; ifa dhaamiisa geyelle hin dhaanfu; inni addatamumma'aan haqa hin fida. **4** Inni haqa biyya lafaa irratti haga fidutti, hin dadhabu, addiille hin kutatu. Worri oddoola keessa le'u seera isaa addii godhatan» jedhe. **5** Mootiin Waan Maraa Waaqi ol-gubbaa daadee diriirre, biyya lafaatii fi waan isii keessa jiru mara ka dade, lafa tana irratti namootaaf hafuura ka kenne, worra lafa irra le'u maraafille jiruu ka kenne, **6** «Ani Mootiin Waan Maraa balchumma'aan si waameera; ani harka si qabee, si eega; kolba'aaf gondoosoo, gosa biyya adda addaatiif ifa akka teetu si godheera. **7** Ila worra balla'aa akka bantu, worra hidhame akka hiittu, worra dukkana mana hidha'aa keessa jirulle akka baattu si godha. **8** «Ani Mootii Waan Maraa ti; maqaan kiyya isuma kana; ani ulfinna kiyya waaqota dhibi'if, leellisa kiyyalle waaqota dharaatiif hin kennu. **9** Kunoo, wonni dur dubbatante muummotteerti; ani waan haareya isiniitti dubbadha; adoo isiin hin te'in isiniitti beessisa» jedhe. **10** Isin worri abbaayaa irra ideentanu, isin dadi achi keessa leetanu marti, isin worri oddoola keessaa ka achi leetanu marti, faaruu haareya Mootii Waan Maraatiif faarsa'a; haga qaccee lafaatiille'etti isa leellifadha'a. **11** Goomolee'ee fi qachooti achi keessa jiranu, qoonqoo ifii ol qabatanuu ti; worri Qadaa keessa le'u, isa leellisanuu ti; Worri qachaa Sela keessa le'u gammadaan faarsuu ti; worri gaara gubba'aalle iillisu ti. **12** Isaan Mootii Waan Maraatiif ulfinna kennanuu ti; leellisa isaalle worra oddoola keessaatiitti lallabanuu ti. **13** Mootiin

Waan Maraa akka nama hunnaamessaa hin duula; akka nama gootaa hinaaffaan isaa isa keessaa hin kakkaati; inni qoonqoo guddo'oon geerarsa lolaa hin geerara; diinota ifille hin injifata. **14** Mootiin Waan Maraa, «Ani yennaa hedduu cadhisee, sarmee, ifi qabadhe; amma ammoo akka dubartii ciniinsifattuu hin iyya, ittanaa, hin hargana. **15** Ani koobotaa fi gaarota hin onsa; waan isaan irratti late mara hin gossa. Laga oddoola hin godha; baleessalle hin gossa. **16** «Worra ballaa karaa isaan hin beenne irra, daandii dur isaan deemanee hin beenne irra, ani isaan hin sooreessa; ani isaan duratti dukkana ifa hin godha; daandii kattattaalle wol hin qixxeessa. Ani tana isaanif hin godha; isaan hin lakkisu. **17** Worri waaqota dharaatiiti addattu, ka fakki'iin, «Isin waaqota keenna» jedhu, deebi'anee hin qaanowan. **18** «Isin worri duudaan dhage'a'al Isin worri ballaan ilaala'aa, dhagga'a! **19** Tajaajilaa kiyya malee, ballaan eennu? Ergamaa ani erge malee, duudaan eennu? Ka akka nama ifi naaf kennee, yookiin ka akka tajaajilaa kiyyaa ballaan eennu? **20** Ee Israa'el, isin waan hedduu dhaggitaneertan; ammoo hin qalbeeffanne; gurri keessan bana'a; ammoo waan tokkole hin dhageettanu» jedhe. **21** Mootiin Waan Maraa balchummaa ifiitiif jedhee, seera ifii gudda'aa fi ka ulfinna qabu godhiisa jaalate. **22** Kolbaan tun ammoo, saamantee booji'anteerti; isaan marti boolla keessatti qabamanee, nanni hidha'aa isaanitti cufameera; isaan saamaaneeran; namni isaan baasu hin jiru; isaan booji'amaneeran; ka, «Isaan deebisa'a!» jedhu hin jiru. **23** Isin keessaa tana ka caqasu eennu? Waan dhufu'uu jirulle eentu dhage'ee, qalbeeffata? **24** Yaaqoob worra saamutti dabarsee ka kenne eennu? Israa'el worra booji'utti dabarsee ka kenne eennu? Mootii Waan Maraa ka nuuti fuula isaa duratti cubbuu hunye sanii motii ree? Nuuti karaa isaa hin hordonne; seera isaatiifille hin aajaanne. **25** Tanaaf inni aarii ifii ta bobeettuu fi woraana hamaa nutti fide. Inni bobe'a ibiddaatiin nu marse; nuuti ammoo hin hubanne; bobe'i ibiddaa nu gube; nuuti ammoo hin qalbeeffanne.

43 Amma ammoo, ee Yaaqoob, ka si dade, ee Israa'el, ka si huje, Mootiin Waan Maraa, «Ani waan si wodeef hin sodaatin; ani maqa'aan si waameera, ati kiyya. **2** Yennaa ati bisaan keessa dabartu ani si wolii hin jiraadha; yennaa ati laga gamatti buutu bisaan si hin fudhatu; ibidda keessa yennaa ideentu hin gubattu; bobeenni ibiddaalle si hin gubu. **3** Ani Mootiin Waan Maraa Waaqa keeti, Woyyichi Israa'elii fayyisaa keeti. Ani Gibxi wodoo teetiif, Itoophiya'aa fi Saabaa addee teeti hin kenna. **4** Ati na duratti gatii guddo'oo fi ulfinna waan qadduuf, ani waan si jaaladhuufille addee teeti kolbaa, addee lubbuu teetii gosa biyya adda hin kenna. **5** Ani si wolii waan jiruuf hin sodaatin! Ani ijoollee teeti karaa aduun baatu irraa hin fida; karaa aduun seentulle'e isin wolitti hin qaba. **6** Ani biyya kaabaatiin, «Kolbaa tiyya fida'a!» Biyya kibbaatille'een, «Isaan hin dhooggina'a!» hin jedha; ilmaan tiyya biyya fago'oo irraa, ijoollee tiyya ta durraa qaccee biyya lafaatii fida'a. **7** Kolbaa maqaa kiyyaan waamante mara, ta ani ulfinna kiyyaaf dadadhe, ta ani bifa itti tolchee huje fida'a!» hin jedha. **8** Mootiin Waan Maraa, «Kolbaa tiyya ila adoo qadduu ta hin

dhaggine, gurra adoo qadduu ta hin dhageenne fida'a. **9** Gosi biyya adda addaa marti wolitti qabantuu ti; kolbaan marti wolitti dachaatu ti. Isaan keessaa duraan dursee tana ka nutti hime, waan dur te'eeru ka nutti lasse eennu? Worri dhibiin dhage'ee, «Tun dhuga'a» akka jedhu, sirrii akka te'ane mirkaneessiisaaf, dhugaa baatota dhikeeffatanuu ti. **10** «Isin beettanee, akka natti dhugeeffattanu, tana ka godhe ana Waaqa dhuga'aa akka te'e akka hubattanu, isin kolbaan Israa'elii, dhugaa baatota tiyya; tajaajilaan ani filadhelle isinuma; Anaan qara waaqi dhibiin hin jiru; anaan duuballe hin jiraatu. **11** «Anumattuu Mootii Waan Maraa ti; ana malee fayyisaan dhibiin hin jiru. **12** Ani duraan dursee himeera; isin fayyiseera; isiniti dubbadheera; waaqoti ormaa odduu teessanitti tana hin goone. Ani Waaqa akka te'e isin dhugaa baatota tiyya. **13** Ani duruuyyuu Waaqa; gara duraalle ka jiraatu anuma. Eennulle harka kiyya keessaa bawuu hin dande'u; waan ani huju eentu jijjiiruu dande'a?» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa ka isin wode, Woyyichi Israa'elii, «Ani marroo teessanif jedhee loltoota tiyya Baabilonitti hin erga; karra qachaa Baabilonii mara hin caccassa; geerarsa worra Baabiloniille bowatti hin jijjiira. **15** Ani Mootiin Waan Maraa Woyyichi keessan, ka Israa'el dade, mootii keessan» jedha. **16** Mootiin Waan Maraa abbaayaa keessatti karaa, bisaan jabaa keessatti daandii ka baase, **17** garreettota fardo'oon harkifamuu fi fardoo, loltootaa fi gootota deebi'anee akka hin kaane, achumatti akka hafanu, akka bobe'a dhaamuu ka dhaanfe, **18** «Waan durii dedha'a; waan dabare hin yaadina'a. **19** Kunoo, ani waan haareya hin godha; isiin ammuma hin teeti; isin hin hubatanuu? Ani goomolee keessatti karaa, lafa godduu keessalle'etti bisaan hin baasa. **20** Ani kolbaa tiyya ta filadhe obaassiisaaf, goomolee keessatti bisaan, lafa godduu keessalle'etti lagi akka yaa'u waan godhuuf, bineensoti, jeedalli fi guchiin ulfinna naaf hin kennan. **21** Kolbaan ani ifiif dadadhelle na hin leellifatti» jedha. **22** Mootiin Waan Maraa, «Ee Yaaqoob, ati na hin waammanne; ee Israa'el, ati na tajaajiliisa dadhaddeerta. **23** Ciincaa naaf dhikeessiisaaf hoolee naaf hin finne; ciincaa teetille'een ulfinna naaf hin kennine. Kennansa midhaanii akka naaf dhikeessitu, ani ba'aa si'itti hin teene; hixaana akka naaf aarsituufille si hin dadhassiinne. **24** Beesee teetiin dakkara naaf hin binne; yookiin ciincaa coomaa teetille'een dharraa na hin baanne; ammoo cubbuu teetiin ba'aa natti teetee, yakkaa teetiin na dadhassiitte. **25** Ka ifumaaf jedhee, yakkaa teeti si irraa balleessu anuma; ani cubbuu teeti deebi'ee si irratti hin laakkowu. **26** «Waan si godhe himadhu me! Waan kana wol falmannuu ti; sirrii akka teete himi. **27** Abbaan keeti ka qaraa cubbuu hujeera; namooti si'iif dubbatanulle na finqilaneeran. **28** Tanaaf ani qondaaltota Galma keessaa hin salphisa; Yaaqoob ijumaa balleessee, Israa'el hin qaanessa» jedha.

44 Mootiin Waan Maraa, «Ee tajaajilaa kiyya Yaaqoob, Israa'elii ani filadhe, na dhage'i» jedha. **2** Ka si dade, gadaamessa haadha teetii keessatti ka si huje, ka si qarqaaru, Mootiin Waan Maraa, «Ee tajaajilaa kiyya Yaaqoob, Yeshuuruunii ani filadhe, hin sodaatin. **3** «Ani

lafa dheebisaa irratti bisaan baasee, lafa godduu irralle lagi akka lola'u hin godha; Ani sanyii teeti irratti Ayyaana kiyya, ijoollee ijoollee teeti irralle'etti eebba kiyya hin dhagalaasa. 4 Isaan akka marra bisilee diida keessaa akka muka irga lagaa yennaa mara hin bisilan. 5 «Kolbaan tokko tokkoon, yaatee dhuttee, nami tokko, «Ani ka Mootii Waan Maraa ti» hin jedha. Kuun, maqaa Yaaqoobiitiin ifi hin waama; ka dhibiin, «Ani ka Mootii Waan Maraa ti» jedhee, harka ifii irratti hin barreeffata; maqaa Israa'eliitiin ifi hin waama» jedha. 6 Mootiin Waan Maraa mootichi Israa'elii ka Israa'el wode, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Maraa Dade, «Ka duraatii fi ka duubaalle ana; ana malee Waaqi dhibiin hin jiru. 7 Ka akka kiyyaa eennu? Yoo jiraate dubbatuu ti. Inni haga ani dur namoota dadeen jalqabee, waan te'e, waan dhufu'u jirulle na duratti himuu ti. 8 Hin sodaatina'a; hin nayina'a! Ani tana isinitti hin hinnee ree? Durseelle isinitti hin beessinne ree? Isin dhugaa baatota tiyya. Ana malee Waaqi dhibiin jiraa ree? Ana malee rasaan dhibiin hin jiru; ani eennulle hin beeku» jedha. 9 Worri waaqota dharaa hujanu marti womaayyuu moti; wonni isaan itti gammadanu sunille bu'aa hin qaddu. Worri isaanii dhugaa bayu balla'a; beekkumsa hin qabanu; hin qaanowanille'e. 10 Eentuu waaqa bocatee, waaqa dharaa ka isaaf wo hin baane baqisiifatee hujata ree? 11 Nunoo, worri isaan waaqonfatu marti hin qaanowa. Worri waaqota dharaa san huju namuma; isaan marti wolitti qabamane, fuula kiyya dura dhaabbatanuu ti. Isaan nayanee, hin qaanowan. 12 Nami sibiila tumu, qarapha'aan qabee, kashila cile'ee keessa keyee, irree ifii jaddu'uun burrisaan tumee waaqa dharaa bifa itti godha. Inni yennaa waan kana huju hin beelowa, hin dheebota, hin dadhaba. 13 Nami muka bocu muka wodaro'oon mikee, fakkii namaa cile'een irratti kaasee, ura'aan qiriixa; fakkeenaa namaatiin seesee hujee mana ifii keessa keyata. 14 Inni tana godhiisaaf muka hindheensaa hin mura; birbirsaa fi muka qilxa'aa filee, mukoota gongomaa keessaa waliin akka guddatanu hin lakkisa yookiin hindheensa dhaabee bokkeenii guddisa. 15 Muki sun qoraaniif te'a; gamisa muka sanii bobeessee hin qanqaammata; gamisa bobeessee, daabboo itti bilcheeffata; gamisa ammoo waaqa bocatee, hin waaqonfata; kaan waaqa dharaa bocee itti sagada. 16 Inni qoraan gamisa ibiddatti naqee, bobeessee sagalee itti bilcheeffata; foon itti woddatee, haga quufutti hin nyaata. Ibidda qanqaammatee, «Hashuu! Ibidda dhaggadhee, O'ifadhe!» hin jedha. 17 Muka hafe irraa, waaqota dharaa hujee itti hin sagada; hin waaqonfatale'e; gara isaa daadimataa, «Ati waaqa kiyya, na fayyisi» jedha. 18 Namooti akkasii waan tokkolle hin beekanu; waan tokkolle hin hubatanu; akka isaan hin dhaggine, ilti isaanii qabanteerti; akka hin hubanne, qalbiin isaanii duuddeerti. 19 Marroo waan kanaa nami itti yaade hin jiru; nami tokkolle beekkumsaa fi hubantii qabaatee, «Ani gamisa muka sanii bobeessee, kashila isaa irratti daabboo bilcheeffadhee, foon itti woddadhee nyaadheera. Muka hafeen waan battii hujaa ree? Turqumaa sanitti sagadaa ree?» ka jedhu hin jiru. 20 Nami waan daadhaa te'utti addatu, nama qalbiin isaa dokonkortuun dokonkorsite;

inni ifi fayyisuu hin dande'u; yookiin, «Wonni harka middicha kiyya irraa kun, waan dharaatii moti?» hin jedhu. 21 Mootiin Waan Maraa, «Ee Yaaqoob, ee Israa'el, ati tajaajilaa kiyya waan teetee, waan kana qaabadhu; ani si dadeera; ati tajaajilaa kiyya; ee Israa'el ani si hin dedhu. 22 Ani yakkaa teeti akka duumensaa, cubbuu teetille akka hurrii ganamaa haxowee balleesseera; ani waan si wodeef, gara kiyya deebi'i» jedha. 23 Ee ol-gubba'a, Mootiin Waan Maraa tana waan godheef, gammadaan faarsa'a; ee qilee lafaa, iillisa'a. Gaaroti, badda'aa fi muki achi keessa jirtanu marti Mootiin Waan Maraa Yaaqoob wodee, Israa'el keessatti ulfinna ifii waan mudhiseef, faaruu dayyaasa'a. 24 Ka si wode, gadaamessa haadha teetii keessatti ka si hujee, Mootiin Waan Maraa, «Ani Mootiin Waan Maraa, waan mara dadee, ol-gubbaa qofuma tiyya diriirsee, biyya lafaa tanalle badhise, 25 ka beessisa raagota dharaatii fi worra moru gatii dhassiisee, qarummaa qaroole'ee garagalchee, beekkumsa isaaniille gowwumma'atti ka deebisu, 26 waan tajaajiltotti tiyya dubbattee fi raaga ergantoota tiyyaalle ka muummessu, Yerusaleemille'een, «Kolbaan deebitee si keessa hin leeti», qachoota Yihuda'aatiille'een, «Deebitanee hin ijaaratan; bututa keessanille hin haareessa» ka jedhu, 27 abbaaya'aan, «Gogi; laga si keessaa hin gosa» ka jedhu, 28 Qirosiin, «Inni tissee kolbaa tiyyaa ti; inni fedha kiyya mara hin muummessa» ka jedhu, Yerusaleemiin, «Deebitee ijaarantuu ti» ka jedhu, Galma Waaqaatiille'een, «Hundeen isaa keyantuu ti» ka jedhu ana» jedha.

45 Mootiin Waan Maraa ka harka isaa middicha qabee, gosa biyya adda addaa akka inni harka ifii jala galfatuuf, mootota irraa meya woraanaa akka inni hiikuuf, karri qacha'aa akka isatti hin cufanneef, cufanaan isa duraa akka banamuuf, Qirosii akka mootii te'u muudeen, 2 «Ani siin dura hin deema; gaarota dirree hin godha. Karra qacha'aa ta sageettuu irraa hujante hin caccassa; danqaraa sibiilaalle hin mura. 3 Ka maqaa keetiin si waame, ana Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii akka te'e akka ati beettuu, ani qabeenna dukkana keessa jiruu fi durummaa addee dhossa'aatiitti kuufante si'iif hin kenna. 4 Ati na beekuu dhaddulle, marroo tajaajilaa kiyyaa Yaaqoobii, Israa'elii filadheef jedhee, maqaa keetiin si waamee maqaa ulfinnaa si'iif kenneera. 5 Ani Mootii Waan Maraa ti; ana malee ka dhibiin hin jiru. Waaqi na qofa; ati na beekuu dhaddulle, ani si hin jabeessa. 6 Namooti karaa aduun baatuu haga karaa aduun seentuu Mootiin Waan Maraa na qofa akka te'e, ana malee ka dhibiin akka hin jirre akka beekanuuf, ani tana godhe. 7 Ani ifaa fi dukkana dade; ani nageya hin buusa; balaalle hin buusa; ani Mootiin Waan Maraa tana mara godha. 8 Ee ol-gubba'a, gubbaa irraa balchummaa gad roobi; duumensille balchummaa gad roobuu ti; latti banantee, fayyinni latuu ti; balchumaalle isa waliin guddattuu ti. Ani Mootiin Waan Maraa tana mara dade» jedha. 9 Nama ka isa Dade waliin moromuuf aanne'e! Inni akka faaraa harka nama faara dhowu keessa jiruu ti; faarii nama isa dhowuun, «Ati maan hujarta?» hin jedhaa ree? Wonni inni dhowu sunille, «Ati harka hin qaddu» hin jedhaa ree? 10 Mucaa abbaa ifiitiin, «Ati maaf

na uumatte?», Haadha ifiitille'een, «Ati maaf na deette?» jedhuuf aanne'e! **11** Mootiin Waan Maraa Woyyichi Israa'elii ka isii dade, «Marroo waan te'uu jiruu, marroo ijoollee tiyyaa na gaafattanii ree? Marroo hujji harka kiyyaalee na ajajajii ree? **12** Lafa dadee, namootalle isii irratti ka dade ana; ol-gubbaa harka kiyyaan diriirsee, urjoota ol-gubba'aalle ka ajaje anuma. **13** Ani balchumma'aan Qiros kaaseera; karaa isaa duudille qajeelcheera. Inni qachaa kiyya deebisee hin ijaara; worra na duraa booji'ame gatii malee yookiin kaffaltii malee bilisa hin baasa» jedha Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. **14** Mootiin Waan Maraa, «Karri worra Gibxi'i, bu'aan daldala worra ltoophiya'aalle si'ifi hin te'a; worri Saaba'aa dhedheeraan gara keeti dhufanee, keeti hin te'an; wodaroo sibiilaatiin hidhamanee, si gula hin deeman; si duratti sagadaa, «Dhugumaan Waaqi si woliin jira; isa malee Waaqi dhibiin hin jiru» jedhaa si daadimatan» jedhe. **15** Ee Waaqa, fayyisaa Israa'elii, ati dhugumaan Waaqa ifi dhossitu. **16** Worri waaqota dharaa hujatu marti hin qaanowan; hin salphatan; isaan marti wolumatti hin salphatan. **17** Mootiin Waan Maraa ammoo, fayyinna bara baraatiin Israa'el hin fayyisa; ee Israa'el, ati haga bara baraa hin qaanottu; hin salphattulle'e. **18** Ka ol-gubbaa dade, inni Mootii Waan Maraa ti; Inni lafa bifa itti godhee, jabeessee yennaa dhaabe, akka irra le'anuu malee, ona akka teetuuf hin danne. Inni, «Ani Mootii Waan Maraa ti; ana malee Waaqi dhibiin hin jiru. **19** Ani lafa dukkanaa keessaa, dhossa'aan hin dubbanne. Ani sanyii Yaaqoobiitiin, «Akkasumaan na barbaada'a» hin jenne; ani Mootiin Waan Maraa dhugaa dubbadha; waan sirrii te'e lassa. **20** «Isin worri gosa biyya adda addaa keessaa badii irraa ka hattane, wolitti qabama'aatii kowa'a; as dhikaadha'a. Worri fakkii waaqota dharaa Ka muka irraa hujante, ba'atee ideemuu fi waaqa nama fayyisuu hin dandeenne daadimatu beekkumsa hin qabu. **21** Haajaa keessan dubbadha'aatii dhikeeffadha'a; wolitti qabama'aatii mari'adha'a. Bara dheera'aan dura eennutti tana hime? Duraan dursee eentu raage? Ana Mootii Waan Maraatiin motii? Ana malee, Waaqi balcha'aa fi fayyisaan dhibiin hin jiru. Ana malee ka dhibiin hin jiru. **22** «Ana malee Waaqi dhibiin waan hin jirreef, isin worri qaccee biyya lafaa jirtanu marti, gara kiyya deebi'a'a'aatii fayya'a! **23** Nami marti na duratti hin jilbiiffata; arrabi martinuu anaan hin kakata; jechi balchumma'aan afaan kiyya keessaa baye, akka hin jijjiirane, ani maqaa kiyyaan kakadheera. **24** «Namooti marroo tiyya, «Balchumma'aa fi jabeenni Mootii Waan Maraa qofa biraa dhaggama hin jedhan» jedhe. Worri na mormu marti gara kiyya dhufanee hin qaanowan. **25** Sanyiin Israa'elii marti ana Mootii Waan Maraatiin balchumma'aa fi ulfinna hin dhaggatan.

46 Waaqoti dharaa ka worra Baabilonii, Beelii fi Neboon hin salphatan; waaqoti dharaa ka isaanii sun geejjibatti fe'amaneeran; fakkii isaan ba'atanee ideemanu sun ba'a'a; geejjiba itti fe'amane saniille hin dadhassiisan. **2** Isaan geejjiba san woliin hin gugguufan; ifi fayyisuu hin dande'anu; isaan hin booji'aman. **3** Mootiin Waan Maraa, «Ee sanyii

Yaaqoobii, isin sanyii Israa'elii keessaa worri hattane na dhage'a'a! Gadaamessa haadha teessanii keessatti natti isin eege; dhaloota keessaniin jalqabee ka isin ba'ate ana. **4** Haga isin dulloontanee arri baatanutti ka isin ba'atu ana; ani isin dadeera; isin hin ba'adha; isin hin qarqaara; isin hin fayyisa. **5** «Ennuun na fakkeessitan? Eennu woliin na wol qixxeessitan? Yookiin akka wol fakkaannuuf, eennu woliin na wol fakkeessitan? **6** Worri gariin worqii subba ifii keessaa baafatan; meetiille madaala irratti madaalan. Isaan nama worqii baqisiisu qaxaratane, inni waaqa isaaniif hujaa; achiin duuba isaan waaqa san sagadane waaqonfatan. **7** Isaan waaqa san ol fuudhane, gurmuu ifii irratti ba'atane, geessanee addee isaa qophootte hin keyan. Inni achuma dhaabbata malee, addee san irraa hin tacho'u; yoo nami isatti iyyate, inni deebii hin kennu; yookiin rakkoo keessaa nama hin baasu. **8** «Isin finqiltooti tana qaabadha'a! Qalbii teessanille'etti qabadha'a. **9** Waan dur bara dheera'aan dura te'e qaabadha'a; ani Waaqa; ana malee Waaqi dhibiin hin jiru; ka akka kiyyaalee hin jiru. **10** Ani waan muumme irratti dhufu'uu jiru jalqaba irratti himeera; waan gara duraa te'uu jirulle duruu himeera; karoorri kiyya hin te'a; waan godhiisaaf barbaade hin godha. **11** Ani nama karoora kiyya muummessu karaa aduun baatu irraa hin waama; inni akka risa'aa biyya fago'oo irraa hin dhufa. Ani waan dubbadhe hin godha; karoora kiyyalle hin muummessa. **12** «Isin worri gadhaa jabaattane, ka balchummaa irraa fagaattane na caqasa'a. **13** Ani balchummaa tiyya fidiisatti jira; isille fagoo hin jirtu; fayyisiis kiyya hin turu; ani Xiyooniif fayyinna, Israa'elii ulfinna hin kenna.

47 «Ee durrittii Baabilonii, gad bu'itii bukuu irraa tee'i. Ee durrittii Baabilonii, barcumaa mootummaa teetii irraa ka'itii, lafa irraa tee'i; ati haganaa achi, «Bosoqqee yookiin shaggittii» hin jedhantu. **2** Shaashii teeti ta hagooggatte ifi irraa fuudhiiti, daakuu fudhadhuuti midhaan daaki; woyaa teeti ifi irraa shooqadhuu sarbaa teeti mudhisaa, laga gamatti bu'i. **3** Qullaa jirtuun kolbaan si hin dhaggitte; nafi hila keeti hin mudhata; Ani haluu hin baya; nama tokkolle hin hamburu» jedhe. **4** Ka nu wodu Woyyicha Israa'elii, maqaan isaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. **5** Mootiin Waan Maraa Baabiloniin, «Ee intala Baabilonii, dhaqiitii, cadhiisii dukkana keessa tee'i. Haganaa achi, «Giittii mootummoota» jedhantee hin waammantu. **6** Ani kolbaa tiyyatti aaree, akka batti'itii isaan laakkowee harka keetitti dabarsee isaan kenne. Ati isaaniif hin mararre; ati worra dulloomettuu, waanjojo ulfaattuu itti feete. **7** Ati, «Ani haga bara baraa giittii hin te'a» jette malee, waan tolchite hin qaabanne; muumme waan saniille hin beenne. **8** «Ee ati ta qananummaa jaalattu! Ta bidhaa malee teettu, gadhaa keeti keessatti, «Ana malee nami dhibiin hin jiru; ani ijjumaa haadha hiyyeessaa hin te'u; yookiin ijoolleen tiyyalle na duraa hin duutu» ta jettu dhage'i! **9** Ati xano'oo fi falfala hedduu qabaatulle, duuti ijoolle'eetii fi haadha hiyyeessaa te'iis, wonni lamaan kun dedhuma guyyaa tokkotti sitti hin dhufan. **10** Ati hammeenna keetitti addattee, «Nami na dhaggu hin jiru» jette; Qarumma'aa fi beekkumsi keeti si dokonkorsee, gadhaa keeti keessatti, «Ani anuma; ana

malee nami dhibiin hin jiru» jette. **11** Wonni hantuun ati xano'oon ifi irraa fageessiisa hin dandeenne sitti hin dhutti; balaan ati ifi irraa dhooggatiisa hin dandeenne sitti hin dhufa; badiin ati hin beennelle dedhuma sitti hin dhutti. **12** «Xano'oo fi falfala keeti ka ijoolummaa teetiin jalqadde, itti fufi. Akka wotoo si'ii hin milkootti yookiin diinota keeti sodaachisiisaaf si hin qarqaaran fa'a. **13** Gorsa bacaa dhage'iis si dadhassiiseera; worri gubbaa qorqoru, ka ji'uma ji'aan urjii ilaalee waan gara duraa te'u himu, gara duraa dhufee waan sitti dhufu jalaa si baasuu ti. **14** Kunoo, isaan akka huuraa ti; ibiddi isaan hin nyaata. Isaan hunna bobe'a ibiddaa san jalaa ifi baasuu hin dande'anu; kashilli nami o'ifatu hin hafu yookiin ibiddi bira tee'anee o'ifatanulle hin jiraatu. **15** Daldaltooti teeti ta ati ijoolummaa teeti irraa jalqaddee, wolii elootte akkasuma. Tokko tokkoon isaanii dokonkora ifitiin deeman; nami si baasu tokkolle hin jiru» jedha.

48 Ee ijoollee Yaaqoobii, ta, «Israa'el» jedhantanu, worri sanyii Yihuda'aa keessaa dhalattane, isin worri maqaa Mootii Waan Maraatiin kakattanu, dhuga'aa fi balchummaan adoo hin te'in, Waaqa Israa'elii ka waammattanu, tana dhage'a'a. **2** Isin, «Nuuti worra qachaa woyyicha keessa le'u; worra Mootii Waan Maraa Waaqa Israa'elii Ka Waan Mara Dadetti addatu» ifiin jettanu. **3** Mootiin Waan Maraa, «Waan dur bara dheera'aan dura te'e ani dursee himeera; afaan kiyyalle'een dubbadhee, akka wonni sun beekkantu godheera; ani dedhuma isin irratti hujee, wonni sun muummotte. **4** Isin worra mataa-jabaatu akka teetane ani beekeera; morgey morma keessanii akka sibiilaa, addi fuula keessaniille akka sageettu'u ti. **5** Tanaaf, isin, «Waaqota dharaa keennatti tana hujee; fakkii teenna ta muka irraa bocantee fi waaqa keenna ka sibiilaatitti tana ajaje» akka hin jinneef, ani dursee isinitti himeera. **6** Isin tana dhageettaneertan; isaan mara ilaala'a; wonni ani jedhe dhugaa akka teete, isin dhugaa hin baatanuu ree? Ammaan jalqabee waan haareya, waan dhossa'aa ka isin hin beenne ani isinitti hin hima. **7** Wonni kun amma dadamane malee, bara dheera'aan duraa moti; tanaan qara marroo waan kanaa dhageettanee hin beettanu. Maarre isin, «Nuuti marroo waan kanaa duruu beenna» jedhuu hin dandeettanu. **8** Isin dur tana hin dhageenne; hin beennelle'e; duruuyyuu gurri keessan hin bananne. Ani akka isin sobaaleyyii teetane, haga dhalataneen jalqaddanee finqiltoota akka teetane beekeera. **9** «Ani maqaa kiyyaaf jedhee, dafee hin aaru; kolbaan akka na leellifattuuf jedhee, isin balleessiisa irraa hin ossadha. **10** Kunoo, akka meetii ibiddaan qulqulleessanu adoo hin te'in, rakkoo akka ibiddaatiin haga isin ilaaleera. **11** Ani ifumaaf, ifii tiyyaaf jedhee, tana hin godha; ani attam salphinnaaf ifi dabarsee kenna ree? Ulfinna kiyya eennulle'eef hin kennu. **12** Ee Yaaqoob, Israa'elii ani waammadhe, na caqasa'a! Ani Waaqa; ka duraatii fi ka duubaalle ana. **13** Harka kiyyaan hundee lafaa hundeesse; harki kiyya middichi ol-gubbaa diriirse; yennaa ani isaan waamu isaan marti adduma tokko ol ka'an. **14** «Isin marti wolitti qabama'aatii, na caqasa'a! Ka ani Mootiin Waan Maraa filadhe, karoora

ani Baabilon irratti baase akka muummessu'uuf jiru, akki ani irree tiyya Baabilon irratti akka ani ol fudhatu'u jiru, waaqota dharaa keessaa dursee ka hime eennu? **15** Anattuu dubbate; anattuu isa waame; ani isa hin fida; huijin isaalle hin teetif. **16** «Gara kiyya kowa'aatii, tana caqasa'a! Ani jalqabaanuu jalqabee dhossa'aan hin dubbanne; wonni ani dubbadhe yennaa muummottulle ani achuma jiraayyu» jedha. Ammalle Gootaan Mootiin Waan Maraa Ayyaana ifitiin na ergeera. **17** Mootiin Waan Maraa ka isin wodu, Woyyichi Israa'elii, «Ani Mootiin Waan Maraa Waaqa keessan, ka waan dansaa akka gootanu isin barsiisu, karaa isin deentanu ka isin sooreessu. **18** «Isin ajaja kiyya adoo eegattanee jiraattane, silaa nageenni keessan akka laga guutee yaa'uu, balchummaan teessanille akka danbalii abbaaya'aa hin teetiyyu. **19** Sanyiin teessan akka maansaa, ijoolleen teessanille akka buku'uu hin bacattiyyu. Maqaan isaanii fuula kiyya duraa ijumaa hin haxowamu, yookiin hin badu. **20** «Biyya Baabilonii keessaa baya'a; worra Baabilonii jalaa baqadha'a! «Mootiin Waan Maraa tajaajilaa ifii Yaaqoob wodeera: jedha'aatii hima'a! Iililissa odeessaa, haga qaccee lafaa lassa'a. **21** Yennaa ani goomolee keessa isaan sooresse, isaan hin dheebonne; ani rassaa keessaa bisaan isaaniiif baase; rassaa dhoossee bisaan achi keessaa dhuqatee baye. **22** «Worra hamaaleyyi'if nageenni hin jiru» jedha.

49 Isin worri oddoola keessaa na caqasa'a! Isin gosi biyya adda addaa ka fagoo jirtanu tana dhage'a'a! Gadhaa haadha tiyyaa keessa adoo jiruu Mootiin Waan Maraa na waame; adoo ani hin dhalatin maqaa na baase. **2** Inni dubbii afaan kiyyaa akka shallaagaa qaramee godhe; gaaddisa harka ifii jalatti na golle; daaya qarama na godhe; gonofaa daaya ifii keessalle'etti na dhosse. **3** Inni anaan, «Ee Israa'el, ati tajaajila kiyya; ani si'iin ulfinna kiyya hin mudhisa» jedhe. **4** Ani ammoo, «Toluma elowe; hunna tiyyalle waan bu'aa hin qanne irratti fixadhe; te'uu malee bu'aa hujii tiyyaa Mootii Waan Maraatiitti naaf murteessa; gatiin hujii tiyyaa harka Waaqa keessa jirti» jedhe. **5** Ani tajaajilaa isaa akka te'uuf, Yaaqoob gara isaa akka fiduuf, Israa'eloota akka isaaf wolitti qabuuf, ka gadhaa haadha tiyyaa keessatti na dade, fuula ifii duratti ulfinna naaf kennee, ka jabeenna naaf te'e, Mootiin Waan Maraa ammalle, **6** anaan, «Ati gosa Yaaqoobii ade'etti deebisiisaaf, kolbaa Israa'elii worra jiru'uun hafe deebittee fidiisaaf, tajaajilaa kiyya te'iis keeti kaso'o. Fayyisiisa kiyya haga qaccee biyya lafaa akka dhaqqassittiuf, worra Yihudoota hin te'iniifille ifa si hin godha» jedhe. **7** Mootiin Waan Maraa, Woyyichi Israa'el wodu, tajaajilaa bulchitootaa, ka nama gosa biyya adda addaatiin guddoo tuffatamee jibbameen, «Mootiin Waan Maraa addatamaan, Woyyichi Israa'elii waan si fileef, moototi si dhaggitee, ol si'ii hin kaati; qondaaltotille si dhaggitee si'ii hin sagaddi» jedhe. **8** Mootiin Waan Maraa, «Yennaa na biratti fudhatama qaddutti ani deebii si'ii hin kenna; guyyaa fayyinna keetii ani si hin qarqaara; ani si eegee, kolba'aaf gondoaroo akka teetu hin godha; kolbaa adde'etti hin deebitta; lafa isaanii ta onte isaanii hin deebitta. **9** Worra hidhameen,

«Baya'a!» Worra dukkana keessa jiruun, «fatti baya'a!» akka jettu si hin godha; isaan irga kara'aatii hin nyaatan; kooba godduu mara irralle'ee sagalee hin dhaggatan. **10** Ani Mootiin Waan Maraa waan isaan marafadhuuf, gara madda bisaaniille waan isaan sooreessuuf, isaan hin beelotanu; hin dheebotanu; o'i goomolee'ee yookiin adu'uu isaan hin miidhu. **11** «Ani gaarota kiyya mara karaa hin godha; karaan guddaan kiyyalle isaanii wol hin qixxawa. **12** Kunoo, isaan biyya fago'oo irraa worri gariin biyya kaabaa irraa worri gariin karaa aduun seentu irraa worri kuun biyya Siiniimii irraa hin dhufan» jedha. **13** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii waan jajjabeessuuf, worra rakkatelle waan mararuuf, ee ol-gubba'a, faarfadha'a! Ee lafa, gammada'a! Ee gaarota, ililliisa'a! **14** Xiyyoon ammoo, «Mootiin Waan Maraa na gateera; Goottaan na dedheera» jette. **15** Mootiin Waan Maraa, «Haati annuu ifii ta hoosittu dedhuu dandeettii? Yookiin finna ifii ta deetteef hin marartuu ree? Haati annuu ifii deetulle ani ijjumaa Xiyyoon hin dedhu. **16** Ee Xiyyoon, kunoo ani ganaa harka kiyyaa irratti si barreeffadheera; dalleenni keeti ka dhaka'aan ijaarame yennaa mara fuula kiyya dura jira. **17** «Ijoolleen teeti ariiti'iin gara keeti hin deebi; worri diigee si balleesse si keessaa hin baqatan. **18** Ol jedhiitii adaala keeti ilaali! Ilmaan teeti marti wolitti qabantee gara keeti hin dhutti. Dhugaa ana jiraata'aa, «Ati isaan mara akka seesaa hin uffata; akka waajibaaalle ijoollee teetiin hin miidhadda» jedhee kakkadha. **19** «Ati diigantee ontulle, latti teeti duwwaa teetulle, amma worra si keessa jirutti dhiphattulle, worri si balleesse si irraa hin fagaata. **20** Ijoolleen teeti ta ati gadditeertuun dhalatte, si'iin, «Latti tun nutti diqqaatteerti; lafa leenu badhoo nu'uuf kenni» jettuun hin dhageetta. **21** Achiin duuba ati gadhaa keeti keessatti, «Ani ijoollee tiyya dhabeera; eega san hin deenne; isaan kana eentu naaf deye? Ani booji'amee, jibbatameeraayyu; isaan kana eentu naaf guddise ree? Ani qofi hafeeraayyu; isaan kun eessaa dhufane ree» hin jetta» jedhe. **22** Goottaan Mootiin Waan Maraa, «Gosa biyya adda addaa harkaan hin haatadha; baandiraa kiyyalle kolba'aaf ol hin kaasa. Isaan ilmaan teeti habbaarane, ijoollee durraa teetille gurmuu ifii irratti kaasane hin fidan. **23** Moototi abbootii guddisoo ijoollee teetii hin teeti; giittoti isaanii haadhotii guddosoo ijoollee teetii hin teeti. Isaan fuula ifitiin lafatti gad hin gombifaman; miila keeti irralle'ee bukuu hin arraaban. Achiin duuba ati akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta; worri na addatu hin qaanowu» jedhe. **24** Nama jabaa irraa waan inni saame, yookiin nama gadhaa jabaatu irraa nama inni booji'e harkaa fuudhuu hin dande'anii? **25** Mootiin Waan Maraa ammoo, «Ee, Wonna nami jabaan saame isa irraa hin fudhatanti; nama gadhaa jabaatu irraa nami inni booji'e isa harkaa hin fuudhama; ani worra si mormu hin morma; ijoollee teetille hin woda. **26** Worri si cunqursu foon ifii akka nyaatu hin godha; isaan dhiiga ifii akka daadhii woyni'i unanee hin machowan. Achiin duuba ani Mootiin Waan Maraa hunnaamessi Yaaqoobii ka si fayyisu fi ka si wodu akka te'e sanyiin namootaa marti hin beetti» jedhe.

50 Mootiin Waan Maraa, «Barreeffam ani ittiin haadha teessan lakkise meet ree? Yookiin nama liqaa na irraa qabu keessaa ani eennutti isin itti gurguradhe? Isin cubbuu teessaniif gurgurantane; haati teessaniille yakkaa teessaniif lakkifante. **2** Ani yennaa dhufe maaf nama tokkolee achii dhabe? Yennaa waamelle maaf nama owwaatu dhabe? Harki kiyya gabaabbatee isin wodiisa dadhabee? Yookiin hunna ittiin isin fayyisu dhabe? Ani xixicha kiyyaan abbaayaa hin gossa; lagoota goomolee hin godha; qurxummiin achi keessaa bisaan dhaddee dhumattee, hin ajooti. **3** Ani gubbaa dukkaneessee, akka woyaa gaddaa hin gurraachessa» jedhe. **4** Ani worra dadhaba'atti dubbadhee akka isaan jajjabeessuuf, Goottaan Mootiin Waan Maraa dandeettii barsiisiisaa naa kenneera. Inni ganama ganama na dammassa, akka nama baratiisatti jiruu akka dhage'u gurra kiyya naaf hin bana. **5** Goottaan Mootiin Waan Maraa gurra kiyya baneera; ani ajajamuu didadhee, isa irraa gara duubaa hin deebine. **6** Ani dudda kiyya worra na dikutti, boqoo tiyalle worra areeda kiyya buqqisu dura qabe; fuula kiyya worra natti murguu fi natti tufu hin dhoffanne. **7** Goottaan Mootiin Waan Maraa waan na qarqaaruuf ani hin qaanowu. Tanaaf, ani fuula kiyya akka dhakaa qara qabuu hin godha; ani akka hin qaanonnelle hin beeka. **8** Akka ani yakkaa hin qanne ka mudhisu, na bira jira; eentu na himatuu danda'e ree? Yoo jiraate wolitti dhikaannee woli himannuu ti! Ka na himatu dhikaatuu ti. **9** Ka na qarqaaru Goottaan Mootii Waan Maraa ti; ka natti muru eennu ree? Isaan marti akka woya'aa hin dullooman; qu'een isaan hin nyaatti. **10** Isin keessaa ka Mootii Waan Maraa sodaatuu fi jecha tajaajilaa isaatiif ka ajajamu eennu? Ka ifa hin qanne, ka dukkana keessa deddeebi'u Mootii Waan Maraatiitti addatuu ti; Waaqa ifille'etti irkatuu ti. **11** Amma ammoo, isin worri ibidda gabbittanuu fi worri xassaa qassiitanu marti, ifa ibidda gabbittaneetii fi ifa xassaa qassiittane san keessa deema'a. Isin farra keessa hin buutan; tun ta isin harka kiyya keessaa fudhattanu.

51 Mootiin Waan Maraa, «Isin worri balchummaa hordottanu, worri ana Mootii Waan Maraa barbaaddanu na caqasa'a. Rassaa irraa dhaggantane, boolla bisaanii ta keessaa ol baatanelle ilaala'a. **2** Gara abbaa keessan Abrahaamii, gara Saaraa isin deetteelle ilaala'a. Ani yennaa isa waame inni uumaa hin qabu; ani ammoo isa eebbisee isa baceesse. **3** Ani Mootiin Waan Maraa Xiyyoon hin jajjabeessa; waan isii duraa diigame maraaf hin marara. Goomolee isi'i akka fichaa Edenii lafa isi'i godduu akka oorruu tiyyaa hin godha. Ililleetti'ii fi gammad isii keessatti hin dhaggama; qoonqoo galataatii fi faaru'uu achi keessatti hin dhage'anti. **4** «Ee kolbaa tiyya na caqasa'a; waan jedhulle dhage'a'a. Seerri na biraa hin baya; muraan tiyyalle gosa biyya adda addaatiif ifa hin teeti. **5** Balchummaan tiyya ariiti'iin dhikaatisatti jirti; fayyisiisi kiyyalle dhaqqabiisatti jira; irreen tiyya gosa biyya adda addaatiif haqa hin fiddi. Worri oddoola keessaa gara kiyya hin ilaalan; irree tiyyalle addi'iin hin eegatan. **6** Ol jedha'aatii gara ol-gubba'aa, gad jedha'aatii lafa ilaala'a; ol-gubbbaan akka aaraa hin baddi; lattiille akka woya'aa

hin dulloonti; worri isii irra le'u akka tiitichaa hin dhumatan. Fayyisiisi kiyya ammoo, haga bara baraa ti; balchummaan tiyyalle ijjumaa dhuma hin qaddu. **7** «Isin worri balchummaa beettanu, isin kolbaan seera kiyya gadhaa keessan keessaa qaddanu na dhage'a'a. Murgoo namootaa hin sodaatina'a; yookiin yennaa isaan isin arrassanu hin rifatina'a. **8** Qu'een akka woya'aa isaan hin nyaatti; corroxxi akka rifeensa hoole'ee isaan hin nyaatti. Balchummaan tiyya ammoo haga bara baraa ti; fayyisiisi kiyyalle dhaloota irraa dhalootatti hin dabara» jedha. **9** Ee irree Mootii Waan Maraa, ka'i, ka'! Hunna teeti mudhisi! Akka bara durii, akkuma dhaloota durii durii keessaa ka'! Jawwee guddittii abbaayaa keessaa, ta, «Rahaab» jedhanu san kukkutte, ka woraante si'ii motii ree? **10** Worri ati wodatte akka gamatti bu'uuf, ka abbaaya'aa fi bisaan qilee guddo'oo gosse, ka qilee abbaaya'aa keessatti karaa baase si'ii motii ree? **11** Worri Mootiin Waan Maraa wode hin deebi'an; isaan faarfataa gara Xiyoonii hin seenan; gammada bara baraa akka kallachaa mataa ifiitti hin keyatan. Gammadaan hin burraaqan; gaddii fi bowiisi isaan irraa hin fagaata. **12** Mootiin Waan Maraa isaaniin, «Ka isin jajjabeessu ana; anuma qofa. Namoota du'anu, ilmaan namootaa ta akka marraa goddu, maaf sodaattan ree? **13** Ana Mootii Waan Maraa ka isin dade, ka ol-gubbaa diriirsee hundee lafaa hundeesse deetanee, maaf guyyaa mara aarii worra isin cunqursuu, ka isin balleessisaaf barbaaduu sodaattan ree? Aariin worra isin cunqursuu meet ree? **14** Worri hidhameeru ariitiin hin bayan; isaan hin du'anu; gara qile'eelle gad hin bu'anu; sagalee nyaatanulle hin dhabanu. **15** «Danbaliin akkuma bulphittu abbaayaa ka raasu, ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; maqaan kiyya Mootii Waan Maraa Ka Waan Maraa Dade. **16** Ani ol-gubbaa diriirsee, hundee lafaalle hundeesse; ani Xiyooniin, «Ati kolbaa tiyya; jecha kiyya afaan keeti keessa hin keya; gaaddisa harka kiyaatille'en si hin golla» hin jedha» jedhe. **17** Ee Yerusaleem, muduunuu mufii Mootii Waan Maraa harka isaa irraa ta unte, muduunuu mufii'ii ta gatantarsitu, cumaan isi'ille adoo hin hafin ta xuuxatte, dammaqi, dammaqi ka'itii dhaabbadhu. **18** Ilmaan ati deette mara keessaa, ka si soorressu tokkolle hin jiru; worra ati gudditte mara keessalle'ee ka harka qabee si soorressu hin jiru. **19** Badiin badii irratti sitti dhutteerti; eentu si jajjabeessa ree? Tunille diigamiisa, badiisa, beelaa fi woraana. Eentu si woliin gadda ree? **20** Mufii'ii fi xixichi Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii waan isin dhaqqabeef, ilmaan teessan akka buddannee tiyyoon qabantee, woldeennaa kara'aa mara irratti gaggaddee irkatteerti. **21** Tanaaf isin daadhii woyni'itiin adoo hin te'in, rakkinnaan ka machoottane tana dhage'a'a. **22** Mootiin Waan Maraa keessan ka Waan Mara Dande'u, Waaqi kolbaa ifitiif falmu isiniin, «Kunoo, muduunuu isin gatantarsitu, harka keessan irraa fuudheera; deebitaneelle muduunuu mufii'ii tiyya irraa, ijjumaa akka isin hin unne hin godha. **23** Muduunuu rakkinnaa san harka worra si farrisuus, ka si'iin, «Gad gombifam, nuuti si irra ideenna» jedhutti hin kenna. Atille akka isaan irra

ideemanuuf dudda keeti akka lafaatii fi kara'aa gooteef» jedha.

52 Ee Xiyoon, dammaqi! Dammaqi! Hunna uffadhu! Ee Yerusaleem, qachaa woyyicha, woyaa teeti ta ulfinnaa uffadhu! Haganaa achi worri haqanqabaa hin qabatini fi worri battowe gara keeti hin seenu. **2** Ee kolbaa Xiyoonii ta booji'antane, wodaroo sibiilaa ta ittiin hidhantane morma keessan irraa hiikadha'a! Ee Yerusaleem, Bukuu ifi irraa hargufadhuutti, ka'ii, barcumaa mootumma'aa irraa tee'! **3** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiin, «Isin gatii malee gurgurantaneertaniyyu; beesee malee hin wodantan» jedha. **4** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kolbaan tiyya qara biyya Gibxi'ii keessa le'iisaaf, gad dhaxxe; achiin duuba worri Asoorii, sababa malee isaan cunqurse. **5** Kolbaan tiyya sababa malee waan fudhatanteef, ani asii maan qaba ree? Worri isaan bulchu isaanitti murga; guyyaa mara maqaa kiyya faanshessan. **6** Tanaaf yennaa san kolbaan tiyya maqaa kiyya hin beetti; «Kunoo, ani asi jira» jedhee, ka dubbate ana akka te'e hin beetti» jedha. **7** Miilli ergamaa gaara irra dhaabbatee oduu gammadaa fidu, ka nageya lassuu, ka waan dansaa fidu, ka fayyinna lallabu, ka Xiyooniin, «Waaqi keeti mootii te'a» jedhu, attam attam tola! **8** Caqasi! Mootiin Waan Maraa gara Xiyoonii yennaa deebi'u, eeddotti teeti ila ifitiin hin dhaggit; qoonqoo ifii ol qabatee tokkumma'aan hin illiitti. **9** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifi jajjabeessee, Yerusaleem waan wodeef, ee bututa Yerusaleemii tokkumma'aan illisaa faarsa'a. **10** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa mara duratti irree ifii woyyittii hin mudhisa. Worri qaccee biyya lafaa jiranu duudhin fayyisiisa Waaqa keennaa hin dhaggan. **11** Isin worri meya Mootii Waan Maraa ba'attanu, adda baya'a; adda baya'aa; achi keessaa baya'a; waan battii hin tuqina'a; achi keessaa baya'aatii, ifi qulqulleessa'a. **12** Te'uu malee, ariitiin hin baatanu yookiin baqattanee hin deentanu; Mootiin Waan Maraa isiniin dura hin deema; Waaqi Israa'elii duuballe'en isin hin eega. **13** Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, tajaajilaan kiyya qarumma'aan huja; inni hin saadama; ol ol hin qabama; hin jajama. **14** Te'uu malee akki tajaajilaa kiyyaa nama irraa adda te'ee, waan gara dhaabef, namooti hedduun baaseffatane. **15** Maarre inni gosa biyya adda addaa hedduu hin baaseffachiisa; sababa isaatiif moototi afaan hin qabatti; waan dur itti hin himamin hin dhaggit; waan hin dhage'in hin hubatti» jedhe.

53 Kolbaan deebitee, «Waan nuuti dhageenne eentu dhugeeffate? Irreen Mootii Waan Maraa eennnutti mudhatte? **2** Inni Mootii Waan Maraa duratti akka kichuu quunxituu, akka hidda lafa goddu keessaa bawuu hin lata; inni dansummaa yookiin arnya nutti tolu hin qabu; akka isa jaalannuufille akka hin qabu. **3** Inni nama namooti jibbanee tuffatane; inni nama dhibee guddo'oo fi rakkoo guddoo qabu. Inni akka nama nami fuula irraa deebifatee ti; inni nama tuffatame; nuutille ulfinna isaaf hin kennine. **4** «Inni dhugumaan dhukkuba keenna fudhatee, dhibee teennale ba'ate. Te'uu malee, nuuti akka Waaqi isa dhowee, akka Waaqi balaa isatti buusee, akka Waaqi isa farrisiiisetti

laakkonne. **5** Inni ammoo, sababa cubbuu teennaatiif woraaname; sababa yakkaa teennaatiifille butute. Nuuti adabamiisa isaatiin nageya dhagganne; madaa isaatiille'en nuuti fayyine. **6** Nuuti marti akka hoole'ee karaa irraa bannee, tokko tokkoon keennaayyuu karaa karaa keennatti gorre; Mootiin Waan Maraa ammoo, yakkaa teenna mara isa irraa keye. **7** «Inni cunqurfamee, farre; te'uu malee, waan tokkolle hin dubbanne; akka ilmayyoo hoole'ee ka qalmaaf oofamuutii fi akkuma hooleen worra rifeensa isi'ii haadu duratii cadhittu, inni cadhise malee, womaa hin dubbanne. **8** Cunqursiisaan isatti muranee, fuudhanee deemane. Inni lafa worra jiraata'aa keessaa balleeffamee, sababa yakkaa kolbaa ifitiifille akka adabame hidda dhaloota isaa keessaa ka hubate eennu ree? **9** Inni hammeenna tokkolle adoo hin hujin, dharalle adoo hin dubbatin, worra hamoolee waliin du'ee, addee dureeyyiin awwaalantutti awwaalame» jette. **10** Mootiin Waan Maraa, «Te'uu malee, bututisiif fi fariis isaa fedha kiyya; ani jiruu isaa kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu godhulle, barri isaa dheeratee inni sanyii ifii hin dhagga; fedhiin tiyyalle karaa isaatiin hin muummotti. **11** Inni fariisa ifitiin duuba, ifa jiru'uu dhaggee hin gammada. Tajaajilaan kiyya balchichi, beekkumsa ifitiin worra bacaa hin balchoonsa; yakkaa isaaniille hin ba'ata. **12** Inni cubbuu namoota heddu'uu ba'atee, marroo yakkaa isaaniitiifille isaaniif kadhate; inni lubbuu ifii du'aaf dabarsee kennee, hamaaleyyii waliin waan laakkowameef, ani qooda isaa worra gugurdaa waliin isaaf hin kenna; inni worra jajjabaa waliin boojuu hin qoodama» jedha.

54 Mootiin Waan Maraa, «Ijoollee dubartii abbaa manaa qadduu caalaa, ijoolleen dubartii qofi lakkifantee waan heddatteef, ati maseentittiin ijjumaa deettee hin beenne, ta ijjumaa cininsifatee hin beenne gammadaan faarfadhuu, ililisi! **2** Addee dunkaanii teetii badhisi; gollaa dunkaanii teetii badhiisi diriirsi; hin dhiphsin. Wodaroo teeti dheeressi; togaa keeti jabeessi. **3** Ati gara middaa fi bita'aa waan badhattuuf, sanyiin teeti gosa biyya adda addaa hin qabatti; qachoota isaanii ka one keessalle hin qubatti. **4** «Ati waan hin qaanonneef, hin sodaatin; waan hin salphanneef, hin rifatin. Fokkoo yennaa dargaggummaa teetii hin deeta; qaanii yennaa haadha hiyyeessummaa teetiille haganaa achi hin qaabattu. **5** Ani ka si dade akka dhiisaa si'if hin te'a; maqaan kiyya Mootii Waan Maraa Ka Waaqa Waan Mara Dade; ka si wode ana Woyyicha Israa'elii ti; ani Waaqa lafa duudi'ii ti. **6** «Ati akka dubartii dargaggummaa'aa heerumtee, abbaan manaa isii lakkisee, gadhaa ifii keessatti gadditee ti» jedha. Mootiin Waan Maraa keeti ammoo, gara ifii si waamee, **7** «Ani yennaa diqqo'oo fi si lakkiseeraayyu; amma ammoo, marartii guddo'oon si deebisa. **8** Ani guddoo waan sitti aareef, yennaa diqqo'oo fuula kiyya si duraa dhoffadheeraayyu; ammoo, jaalala kiyya ka bara baratiin si hin marara» jedha ka si wodu. **9** Ammalle Mootiin Waan Maraa ka si mararu si'iin, «Tun naaf akka bara Nohii deebi'ee bisaaniin lafa akka hin balleessine kacadhee ti; maarre ani amma deebi'ee akka sitti hin aarre, deebi'eelle ijjumaa akka si hin xindheef kacadheera. **10** Gaaroti raafamanulle, kooboti addee ifii

irraa ka'anulle jaalalli bara baraa ka ani si'if qabu, ijjumaa hin raafantu; gondoeroon nageyaa tiyyalle hin diigantu. **11** «Ee, ati qachaa Yerusaaleemii, ka rakkatte, ka bubblee bokkeyaatiin raafante; ka hin jajjabatiin. Kunoo, ani dhakaa gatii guddootiin si hin ijaara; dhakaa «Safiros» jedhamuun hundee teetille hin keya. **12** Ani qaccee xelleephoo teetii dooqa diima'aan, karra teetiille dooqa cululuquun, dalleya dhaka'aa keetille dhakaa gatii guddootiin hin ijaara. **13** Ilmaan teeti marti ana Mootii Waan Maraa irraa ka baratte hin teeti; ijoolleen teetille nageya guddaa hin dhaggatti. **14** Ati balchummaa'aa hin ijaaranta; cunqurfamiis si irraa hin fagaata; wonni si sodaachisu hin jiraatu; bararaq si irraa hin fagaata; si'ille'etti hin dhikaatu. **15** Eennulle yoo si miidhe, inni ka ani ergee moti; nami si miidhu marti harka sitti hin kennata. **16** «Kunoo, nama cile'etti buufee bobeessu, sibiila tumee, meya woraanaa ka qopheessu, ka dade ana. Ka woy balleessu, akka inni woy balleessuuf, ka dade ana. **17** Mey woraanaa ka si balleessiisaaf qophowe, si miidhu hin danka'u; worra si himatu mara hin injiffata. Kun qooda tajaajiltoota tiyyaa ti; injifachaan ani isaaniif kennulle tana» jedha.

55 Mootiin Waan Maraa, «Isin worri dheebottane marti, gara bisaanii kowa'a! Isin worri beesee hin qanne, kowa'aatii, bitadha'aa nyaadha'a! Kowa'aatii, beesee malee, gatii malee, daadhii woyni'itii fi aanaan bitadha'a! **2** Waan sagalee hin te'initti maaf beesee teessan baattan? Waan isin hin quussinetti maaf eloottan? Na caqasa'a, waan dansaa nyaadha'a; sagalee dansa'atti gammada'a. **3** Gara kiyya kowa'a! Gurra keessan gara kiyya deebifadha'a; akka jiraattanuuf na dhage'a'a! Jaalala kiyya ka bara baraa ka Daawitiif waadaa galeen, gondoaroo bara baraa isin waliin hin godha. **4** Kunoo, ani Daawiti kolbaa heddu'uuf dhugaabayaa, sooressaa fi ajajaa kolbaa heddu'uu godheera. **5** Kunoo, ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Woyyichi Israa'elii ulfinna waan sii kenneef, ati gosa biyya adda addaa ta hin beenne hin waanta; gosi biyya adda addaa ta si hin beennelle ariitiin gara keeti hin dhufan» jedha. **6** Yennaa Mootiin Waan Maraa dhaggamu barbaadadha'a; adoo dhikoo jiruulle isa waammadha'a. **7** Nami hamaan karaa ifii, nami yakkaamessi yaada ifii lakkisee, gara Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa deebi'uu ti; inni isaaf hin marara; araarii isaalle baca'a. **8** Mootiin Waan Maraa, «Yaadi kiyya akka yaada keessanii, karaan kiyyalle akka karaa keessaniitii moti. **9** Akkuma ol-gubbaan lafa irraa ol fagaattu, karaan kiyya karaa keessan irraa, yaadi kiyyalle yaada keessan irraa ol hin fagaata. **10** «Bokkeennii fi dhakaan bokkeyaa ol-gubbaa irraa gad roobee, lafa jiisiisaan, latti quunxitee, midhaan akka baachu ka facaasuuf sanyii, ka nyaatuuf sagalee, akka kennitu godhu malee, gara ol-gubba'aa akkuma hin deebine, **11** jechi afaan kiyya keessaa bawu, waan ani fedhe hujee, waan ani itti ergelle muummessu malee, akkasumaan gara kiyya hin deebi'u. **12** «Isin gammadaan Baabilon keessaa baatanee, nageyaan hin gegefantan. Gaarotii fi kooboti isin duratti gammadaa hin faarsan; muki badda'aa marti harka hin dhowan. **13** Addee muka qore'ee muki hindheensaa, addee

qumi'uudu'uu muki dakkaraa hin lata. Tunille Mootii Waan Maraatiif qaabbii, beessisa haga bara baraa hin banne hin teeti» jedha.

56 Mootiin Waan Maraa, «Fayyisiis kiyya waan dhikaateeruuf, balchummaan tiyyalle ariitiin waan mudhattuuf, haqa eega'a; waan sirrii te'elle huja'a. 2 Nami tana godhu, ka tana jabeesssee eegatu, ka Sanbata hin batteessine, waan hantuu mara hujiisa irraa ka harka ifii eegatu ka eebbifame» jedha. 3 Nami ormi gara Mootii Waan Maraa deebi'e, «Mootiin Waan Maraa dhugumaan kolbaa ifii irraa gargar na hin baas» jedhee hin yaadin. Guneessille, «Ani muka goga'a» ifiin hin jedhin. 4 Mootiin Waan Maraa, «Guneessota Sanbata kiyya ulfeessanu, ka waan na gammachiisu filatanuu fi gondoaroo tiyya jabeessanee ka eegatanuuf, 5 ani Galma Woyyicha kiyya keessaa fi dalleya kiyya keessatti, ijoollee dhiiraatii fi durraa caalaa, yaadanno'oo fi maqaa ittiin beekkamanu isaanii hin kenna; maqaa haga bara baraa hin bannelle isaanii hin kenna. 6 «Worra orma ana Mootii Waan Maraa tajaajiluuf, ka maqaa kiyya jaalatuuf, ka ana waaqonfatuuf, ka natti dhikaatee, Sanbata kiyya adoo hin batteessin, gondoaroo tiyya eegatanu mara, 7 ani gara gaara woyyicha kiyyaa ol isaan hin baasa; mana daadimataa kiyya keessalle'etti isaan hin gammachiisa. Manni kiyya, mana daadimataa ka gosa biyya adda addaa maraa waan jedhamuuf, kennansa isaanii ka gubatuuf fi ciincaa isaanii ka dhibii addee ciinca'aa tiyya irratti yoo isaan dhikeessane ani hin fudhadha» jedha. 8 Gootaan Mootii Waan Maraa ka kolbaa Israa'elii ta bittinnootte wolitti qabu, «Ani worra amma wolitti qabameeru kana irratti ka dhibii dabalee wolitti hin qaba» jedha. 9 Mootiin Waan Maraa, «Isin worri akka bineensotaa marti, isin worri akka bineensota gongoma'aa marti, nyaatiisaaf kowa'a. 10 Eeddotti Israa'elii balla'a; isaan martinuu beekkumsa hin qabanu; isaan martinuu akka sareelee dutuu hin dandeennee ti; isaan dutuu hin dande'anu; irkatanee oojatan; hirriiba jaalatan. 11 Isaan gadhitoo akka saree nyaatee hin quunnee ti; isaan tissitoota woy hin hubanne; isaan martinuu karaa ifii deeman; tokko tokkoon isaaniiuu bu'aa ifii barbaadatan. 12 Isaan, «Kowa'a daadhii woyinii unna; untuu nama macheessitulle unnee machoonna. Borulle akkuma adhaa hin teeti; yookiin ta adhaa caala'aayyuu hin tolti» woliin jedhan.

57 «Nami balchaan hin du'a; nami Waaqaaf ifi kennu, wonni hantuun akka isa irra hin geenneef fudhatama; tana nami hubatu hin jiru. 2 Worri qajeelummaa'aa ideemu nageya hin qabaatan; yennaa du'anulle hin foofatan. 3 «Isin ilmaan worra moruu, sanyiin gaarayyeefattu'utii fi sagaagaltu'uu as kowa'a. 4 Isin eennutti murgitan? Eennutti afaan bantan? Eennutti arraba baattan? Isin ilmaan finqiltu'utii fi sanyii dharaameyyi'itii motii? 5 Isin muka qilxa'aatii fi muka banqaaqaa mara jalatti, halchaa sagaagalaatiin gubattan. Isin dhooqa keessatti, baqaqa rassa'aa keessatti ijoollee teessan ciincessitanii motii ree? 6 Isin dhakoota mucucaataa ka odduu dhooqaa waaqonfattan; isaan qooda keessan. Isin dhibaayyuu daadhii woyinii

isaaniif dhibaattanee, kennansa midhaanii isaanii kennitan. Ani tana hin mararaa ree? 7 Isin gaara dheeraa irratti sagaagaltan; achitti waaqota dharaa keessaniif ciincaa dhikeessitan. 8 Balbalaa fi mikikkila balbala teessanii duubaan, fakkii waaqota dharaa keessan keyattaneertan. Isin na lakkittanee, taqee teessan irraa saaxxanee, irra yaaddaneelle badhittanee saaxxane. Nafa isaanii qullaa dhaggitanee wol gaarayyeefatiisaaf worra jaalatu woliin, wolii galtane. 9 Isin Zayitii ejersaa qabattanee, fiqireelle itti dabaltanee, gara Moleekii waaqa dharaa dhaxxane; isin ergantoota teessan fagoo gara addee worri du'e jiru gad ergitane. (Sheol h7585) 10 Deemmaa kara'aatiin dadhaddane; te'uu malee, «Tun bu'aa hin qaddu» hin jenne. Hunna haareya dhaggattane; tanaaf hin dadhaddane. 11 «Akka isin na soddanuuf, ka isin sodaachisee yaachise eennu fa'a? Wonni isin na hin qaabatiniif, wonni isin tana hin qalbeeffatiniif, wonni isin na hin sodaatiniif, waan ani yennaa dheertuu cadhiseefii motii? 12 Ani balchummaa teessanii fi hujii teessan hin salqa; waaqoti dharaa keessan womaa isiniif hin bayanu. 13 Yennaa isin qarqaarsaaf iyyattanu, waaqoti dharaa hedduun isin wolitti qabattane sun, isin baasanuu tii me. Isaan mara qilleensi fuudhee hin deema; diilalluulle isaan hin balleessiti. Nami natti addatu ammoo, lafa hin dhaala; gaara woyyicha kiyya qabeenna ifii hin godhata» jedhe. 14 Mootiin Waan Maraa, «Karaa baasa'a, karaa baasa'a! Daandii qopheessa'a; daandii kolbaa tiyyaa keessaa gufuu kaasa'a! 15 «Ani Waaqa ol aanaa waan mara caalu, woyyicha haga bara baraa le'u. Ani worra ifi gad qabu yaada isaanii haareessiisaaf, worra addii kutatane jajjabeessiisaaf, addee ol aantuu woyyittii isaan woliin hin le'a. 16 Ayyaanni kolbaa ani dadeetii fi hafuurri ani isaan keessa keye na duratti akka hin gagganne, ani haga bara baraa isaan hin komadhu; yennaa maralle hin aaru. 17 Ani sababa joljolummaa cubbuu isaaniiitiif isaanitti aare; ani isaan adabee, aariiin fuula kiyya isaan irraa deebifadhe. Te'uu malee isaan karuma ifii san deemane. 18 «Ani karaa isaanii dhaggeera; te'uu malee isaan hin fayyisa; ani isaan sooressa; isaanii fi marroo isaaniiitiif worra bowu hin jajjabeessa. 19 Worri Israa'elii ka bowu afaan ifiitiin akka na leellifatu hin godha; nageenni worra fago'oo fi dhikoo jiruuf te'uu ti. Ani isaan hin fayyisa. 20 Worri hamaan ammoo, akka abbaayaa bulhittuu, ta foora hin qanne, ta danbaliin isi'ii Caffa'aa fi dhoqqee qadduu ti» jedha. 21 Waaqi kiyya, «Worri hamaan nageya hin qabu» jedha.

58 Mootiin Waan Maraa, «Qoonqoo adoo hin qusatin, guddisii iyyi! Qoonqoo teeti akka tultulla'aa dhageessis! Kolbaa tiyyatti finqila isaanii, sanyii Yaaqobiititti cubbuu isaanii himi! 2 Isaan guyyaa mara na barbaadan; karaa kiyya beekiisaa waan fedhanu fakkaatan; akka kolbaa waan sirrii te'e hujjuutti fi akka kolbaa ajaja Waaqa ifii hin lakkisiniin, mura'aa haqaa na gaafatan; ana Waaqatti dhikaatiisalle waan fedhanu fakkaatan» jedha. 3 Isaan, «Eega ati gara laama keennaa hin ilaalle teetee, nuuti maaf ilanne ree? Gad ifi qabiisa keenna eega ati hin ilaalin, nuuti maaf ifi gad qanne ree?» jedhan. Mootiin Waan Maraa isaanii, «Kunoo, guyyaa laamaatiitti isin waanuma

fedhii teessanii gootan; hojjattoota teessan maraayyuu hin cunqursitan. **4** «Kunoo, laam keessan lolaa fi moroma'aan, tuntummuu hammeennaatiin wol tumiisaan muummowa; akka amma laamiisatti jirtanu kana laamaa, daadimatti keessan ol-gubba'atti waan isiniif dhage'amu isinitti hin fakkaatin. **5** Laam ani filadhe ka akkasii kanaa ree? Nami ka ifi gad qabu, guyyaa akkanaa qofaa ree? Akka allaadu'uu qoorree mataa ifii gad qabatiasaa ree? Yookiin woyaa gaddaa uffatee daadhaa irra gangalatiisaa ree? Laam isin jettanu isa kanaa ree? Guyyaan ana Mootii Waan Maraa biratti fudhatama qabu guyyaa akkanaatii ree? **6** «Laam ani filadhe worra haqa malee hidhame akka hiittanu, wodaroo waanjo'oo akka hiittanu, worra cunqurfame bilisa akka baattanuu fi waanjoo mara akka caccassittanuu motii ree? **7** Sagalee teessan worra beelowe woliin akka qoodantanu, hiyyeessa olii fi gad joonjuuf addee bulu akka kennitanu, nama qullaa jiru yennaa dhaggitane akka daara baattanu, aantee teessanitti fuula akka itti hin hammaannee motii ree? **8** Yoo tana gootane ifi keessan akka ganamaa hin ifa; fayyinni keessanille ariifatee hin dhufa; balchummaan teessan isiniin dura hin deenti; ulfinni kiyyalle isin duubaan isin hin eega. **9** Yennaa isin daadimattanu, ani deebii isiniif hin kenna; yennaa isin qarqaarsaaf gara kiyya iyyitanu, anille isin jalaa hin owwaadha. «Isin nama cunqursiisa, quba namatti qabiisaa fi hantuu dubbatiisa yoo lakkittane, **10** ka beeloteef sagalee yoo kennitane, ka rakkatele yoo qarqaartane, ifi keessan dukkana keessatti hin ifa; dukkanti dimmi teessanille akka ifa saafowaa hin teeti. **11** Ani Mootiin Waan Maraa yennaa mara isin hin soorressa; lafa godduu keessalle'etti isin hin quussa; lafee teessan hin jabeessa. Isinille akka oorruu bisaan obaafamuu, akka madda bisaan isaa hin dhidhannee hin teetan. **12** Kolbaan teessan waan dur diigame deebittee hin ijaarti; hundee durii ol kaasan. Isin, «Worra dalleya dhaka'aa ka caccabe deebisee haaressu, worra karaa bade miidhassu» hin jedhantan. **13** Isin seera Waaqaa ka marroo guyyaa Sanbataa yoo eegattane, guyyaa woyyicha kiyya kanatti, waan fedhii teessanii yoo godhuu dhaddane, guyyaa Sanbataa guyyaa gammadaa, guyyaa kiyya woyyicha guyyaa ulfinnaa yoo godhattane, guyyaa san haajaa keessanii ideemiisa, waan fedhii teessanii godhiisa yookiin waan dubbatiisaaf hin malle yoo lakkittane, **14** isin yennaa san ana Mootii Waan Maraatti hin gammadan; ani lafa mara irratti akka isin ulfaattanu, dhaala abbaa keessan Yaaqoobiille akka isin nyaattanu hin godha; ani Mootiin waan Maraa tana dubbadheera» jedha.

59 Kunoo, harki Mootii Waan Maraa fayyisiisaaf hin gabaabbanne; gurri isaalle dhage'iisa hin dadhanne. **2** Yakkaan teessan ammoo Waaqa keessan irraa gargar isin baatteerti; akka inni isiniif hin dhageenne, cubbuun teessan akka inni fuula ifii isin irraa deebifatu gooteerti. **3** Harki keessan dhiigane, qubi keessanille yakka'aan battoweera. Afaan keessan dhara dubbata; arrabi keessanille waan hantuu dubbata. **4** Nami haqaan ideemuu fi nami haajaa ifii dhuga'aan dhikeeffatu tokkolle hin jiru. Moromaa bu'aa hin qannetti addatanee, dhara dubbatan. Miidhaa gadha'atti qabatane, hammeenna fidan. **5** Isaan quuphaa buuti'iititti

kabban; mana saaphuphu'uu ijaaran; nami quuphaa san nyaatu marti hin du'a; quuphaa cabu san keessaa ilmee buuti'iititi baya. **6** Manni saaphuphu'uu sun woyaa dhowiisaaf hin te'u; waan dhowatanu san uffatias hin dande'anuu; huijin isaanii hujji hammeennaa ti; harki isaanii hujji hammeennaatiin guutameera. **7** Miilli isaanii waan hantuu huijiisaaf ori'a; isaan dhiiga nama yakkaa hin qanneelle dhangalaasiisaaf ariifatan; yaadi isaanii yaada hama'a; gara deemanu maratti huijin isaanii hujji diigiisaatii fi balleessiisaa ti. **8** Isaan karaa nageyaa hin beekanu; daandii isaanii keessalle haqi hin jiru; isaan karaa ifii daddassaneeran; nami karaa san irra deemulle nageya hin dhaggatu. **9** Tanaaf kolbaan, «Haqi nu irraa fagaate; balchummaale nu bira hin geettu. Nuuti ifa barbaanna; ammoo marti dukkana; nuuti ifaa guddaa barbaanna; ammoo dukkana dimma keessa ideemiisatti jirra. **10** Akka nama balla'aa dalleya qaqqabataa, akka nama ila hin qannee karaa barbaadanna; akka waan dimimissaa guyya'aan gufanna; odduu worra jajjabaattii, akka worra du'ee teene. **11** Nuuti marti akka doobba'aa hin gururaana; akka saphaliisaa aadiisaan wiiccifannee boonna. Haqa barbaanna; ammoo hin dhaggannu; fayyinna barbaanna; ammoo nu irraa fago'o. **12** «Balleessaan teenna fuula keeti duratti baca'a; cubbuun teennalle nu irratti dhugaa baati. Balleessaa teenna beenneerra; yakkaa teennalle hubanneerra. **13** Nuuti Mootii Waan Maraa irraa finqillee isa sonneerra; Waaqa keenna hordofiisa irraa deebineerra; nama cunqursiisaa fi hunnaan nama irratti ka'iisa yaadanna; dhara gadhaa keenna keessatti yaadanne dubbanna. **14** Tanaaf haqi duubatti deebi'ee, balchummaan fagaatteerti; Dhugaan karaa irratti gufattee, addatamummaan qachaa seenuu hin dandeenne. **15** Dhugaan dhabante; nami waan hantuu irraa gorulle hin saamama» jetti. Mootiin Waan Maraa haqi akka hin jirre dhaggee, gadde. **16** Inni worra cunqurfame ka qarqaaru nami tokkolle akka hin jirre dhaggee baaseffate; maarre inni irree ifitiin fayyinna fide; balchumuma isaattiti isa qarqaare. **17** Inni balchummaa akka qomoo sibiilaa uffata; fayyinna akka gullee sibiilaa keyata; inni haluu akka woya'aa, hinaaffaalle akka bullukko'oo uffate. **18** Inni akkuma hujji isaaniiitti worra isa mormu irratti mufii ifii hin fida; diinota ifitiin fi kolbaa oddoola keessa leetulle'eef gatii hujji isaanii hin kenna. **19** Mootiin Waan Maraa akka bisaan abbaaya'aa ka bubbe'een darbamuu, waan dhufuuf, worri gara aduun seentu jiru maqaa Mootii Waan Maraa hin sodaatan; worri gara aduun baatu jirulle ulfinna isaa hin sodaatan. **20** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiin, «Ka wodu, gara Xiyoonii, gara worra sanyii Yaaqoobii keessaa cubbuu ifii irraa deebi'annee hin dhufa» jedha. **21** Mootiin Waan Maraa, «Gondooroon ani isin woliin godhadhu: ayyaanni kiyya ka ani isiniif kennuu fi jechi kiyya ka ani afaan keessan keessa keyu, afaan keessan keessaa, afaan ijoollee teessanii keessaa, afaan ijoollee ijoollee teessanii keessalle'ee adhaa jalqabee haga bara baraa hin dhabamu» jedha.

60 Ee Yerusaalem, ifi keeti waan dhufee, ka'ii issi! Ulfinni Mootii Waan Maraalle si irratti ifeera. **2** Kunoo,

dukkanti lafa hin golliti; dukkanti dimmille kolbaa hin dhossiti. Si'iif ammoo ifi Mootii Waan Maraa hin ifa; ulfinni isaalle si irratti hin mudhata. **3** Gosi biyya adda addaa gara ifa keetii, moototille gara ifa keeti ka ganamaa hin dhufan. **4** Ol jedhiitti adaala keeti ilaal: Isaan marti wolitti qabamanee gara keeti hin dhufan. Ilmaan teeti fagoo irraa hin dhufan; ijoolleen durraa teetille worri isaan guddisu isaan habbaarrateeruun gara keeti dhufan. **5** Ati yennaa isaan dhaggite, fuulli keeti hin ifa; gadhaan keetille gammadaan hin firinxiixa. Qabeenni abbaayaa irra qaxxaamuree dhufu, karri gosa biyya adda addaalle teeti hin teeti. **6** Gaaloti bindillaan, gaaloti orgeen biyya Miidiyaaniiti fi Eefa'aa irraa dhufanee lafa teeti hin guutan. Namooti biyya Sheeba'aatii dhufanu marti worqii'ii fi hixaana fidanee hin dhufan; Isaan galata Mootii Waan Maraa hin lallaban. **7** Hooleen worra Qedaarii marti gara keeti wolitti hin qabaman; korbeeyyii hoole'ee ta worra Nabaayotille ciinca'aaf itti hin fayyadanta. Isaan marti addee ciinca'aa irratti fudhatama hin dhaggatan. Mootiin Waan Maraa Galma ifi ka ulfinnaa irra caalaa akka ulfinna dhaggaatu hin godha. **8** Worri akka duumensaatii fi akka saphaliisa gara mandhee ifii koolaan ka'uu, fiigu kun eennu fa'a? **9** Dhugumaan ilmaan teeti worri oddoola keessaa addii'iin Mootii Waan Maraa hin eegatan; Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti Woyyichi Israa'elii ulfinna waan sii kenneef, ulfinna isaatiif jedhatee, ilmaan teeti fagoo irraa, meetti'ii fi worqii isaanii woliiin fidisaaf hobolooti gugurdoon Tarshiishii hin dursiti. **10** Mootiin Waan Maraa Yerusaalemiin, «Worri ormaa dalleya keeti ka dhaka'aa deebisane hin ijaaran; moototi isaanille si hin tajaajilan; ani aaree si adabeeraayyu; amma ammoo jaala kiyyaan si hin marara. **11** Gosi biyya adda addaa karra ifii gara keeti akka fidanuuf, moototi isaanille tarre'een akka ol seenanu, seensumi karra teetii yennaa mara banamee tee'a; halkanii fi guyyaalle hin cufamu. **12** Kolba'aa fi mootummooti si hin tajaajille hin badan; isaan ijjumaa hin badan. **13** «Addee Galma kiyyaa ittiin seesiisaaf, muka gugurdaa Libaanonii hindheensa, muka shuwaashuww'eetii fi sookkee gara keeti hin fidan; ani addee miilli kiyya ijjatu tana hin ulfeessa. **14** Ilmaan worra si cunqursee, sagadaa gara keeti hin dhufan. Worri dur si tuffate marti miila keetitti hin jigan. Isaan, «Qachaa Israa'elii woyyicha ka teete, qachaa Mootii Waan Maraa Xiyoona jedhanee si hin waaman. **15** «Ati ta lakkifante, ta jibbatante, ta nami tokkolle si keessa hin dabarre teetulle, ani haga bara baraa ta ittiin kooranu si hin godha; dhaloota maraafille addee gammadaa si hin godha. **16** Akkuma ijoolleen harma haadha ifii hootu, atille qabeenna gosa biyya adda addaati fi moototaa, hin hoota. Achiin duuba ani Mootiin Waan Maraa, hunnaamessi Yaaqoobii, ka si fayyisu fi ka si wodu akka te'e hin beetta. **17** «Ani addee sageettu'uu worqii, addee sibiilaa meeti, addee mukaa sageettuu, addee dhaka'aa sibiila si'iif hin fida. Ani nageya mootii keeti, balchummaalle bulchaa keeti hin godha. **18** Haganaa achi biyya teeti keessatti, hunnaan nama irratti ka'iis, meessaa keetitti diigamiisi yookiin badiisi hin jiraatu. Ati ammoo dalleya dhaka'aa ka qachaa keetii, «Fayyinna», seensuma karra teetiille, «Leellisa» jettee hin

waanta. **19** «Ani Mootiin Waan Maraa ifa bara baraa, Waaqi keeti ulfinna waan sii te'uuf, hagonaa achi guyyaa aduun, halkan jiin ifa si'iif hin te'u. **20** Aduun teeti deebitee hin seentu; jiin keetille ifiisa hin lakkisu. Ani Mootiin Waan Maraa ifa bara baraa si'iif hin te'a barri gadda keetille hin dhumata. **21** Achiin duuba kolbaan teeti marti balchoolee hin te'an; isaan lafa san haga bara baraa hin dhaalan. Isaan ulfinna kiyya mudhisiisaaf biqiltuu ani harka kiyyaan dhaabe. **22** Maatiin diqqoon kuma hin teeti; ta mara caala diqqo'oo kolbaa jadduu hin teeti. Ani Mootii Waan Maraa ti; yennaa isi'iititti tana mara ariifadhee hin muummessa» jedha.

61 Ayyaanni Goottaa Mootii Waan Maraa na irra jira; akka ani oduu gammadaa worra cunqurfameef lallabu, na muudera. Worra gadhaan isaanii madaye akka ani fayyisuuf, worra booji'ame akka ani bilisa baasuuf, worra hidhame akka ani hiikuuf, Mootiin Waan Maraa na ergeera. **2** Woggaa Mootii Waan Maraa biratti fudhatama qadduu fi guyyaa Waaqi keenna haluu bawu, akka ani lassuuf, worra bowu mara akka ani jajjabeessuuf, Mootiin Waan Maraa na ergeera. **3** Worri Xiyoona keessatti gaddisatti jiru, mata'atti addee daadhaa firfirfatanu marata dansaa akka ani itti maru addee bowanu, zayitii gammadaa akka ani itti dhangalaasu, addee ayyaana gaddaa, woyaa leellisaa akka ani itti uffisuuf, na ergeera. Isaan, «Qilxaa balchumma'aa, ka Mootiin Waan Maraa ulfinna ifii mudhisiisaaf dhaabe» jedhamanee hin waamaman. **4** Isaan diigama durii deebisane hin ijaaran; waan dur baddelle adde'etti hin deebisan. Qachoota dhaloota heddu'uun dura diigamee bade deebisane hin haareessan. **5** Alagaan hoolee teessan isiniif hin tissa; fichaa keessan isiniif hin qota; oorruu muka woynii'ii teessan keessa isiniif hin huja. **6** Isin ammoo, «Hayyoota Mootii Waan Maraa, tajaajiltoota Waaqa keennaa» jedhantane hin waammatan. Isin qabeenna gosa biyya adda addaa hin nyaattan; durummaa isaaniitiin hin koortan. **7** Kolbaan tiyya addee qaani'ii gooda harka lama hin fudhatti; addee salphinnaa dhaala ifiitti hin gammaddi; gooda lafa ifii harka lama hin fudhatti; haga bara baraa hin gammaddi. **8** Ani Mootii Waan Maraa haqa waan jaaladhuuf, saamichaa fi yakkaa jibba. Ani addatamummaa tiyyaan kolbaa tiyyaaf gatii hujii isaanii hin keenna; isaan wolille'een gondooroo bara baraa hin godha. **9** Sanyiin isaanii gosa biyya adda addaa keessatti, ijoolleen isaanille kolbaa oddu'utti hin beekantti; nami isaan dhaggu marti isaan kolbaa Mootiin Waan Maraa eebbise akka te'ane hin beeka. **10** Ani Mootii Waan Maraatiin guddoo gammada; lubbuun tiyyalle Waaqa kiyyaan firinxiixi. Akkuma waajibichi akka hayyu'uu marata mata'atti maratu, akkuma waajibittiin dooqaan ifi seefattu, inni woyaa fayyinnaa natti uffiseera; bullukkaa balchumma'aalle itti dabalee natti uffiseera. **11** Akkuma latti biqiltuu biqilchitu, akkuma oorruun sanyii itti facaafante lachisiittu, Gootaan Mootiin Waan Maraa, balchumma'aa fi leellisi gosa biyya adda addaa duratti akka lattu hin godha.

62 Balchummaan isi'ii akka aduu ganamaa, fayyinni isi'ille akka xassaa bobee'uu haga issutti, ani marroo

Xiyoonii hin cadhisu; marroo Yersaaleemii hin sarmu. **2** Gosi biyya adda addaa balchummaa teeti, moototi marti ulfinna keeti hin dhaggan; maqaa haareya Mootiin Waan Maraa sii kennuun hin waamanta. **3** Ati harka Mootii Waan Maraaatti akka kallacha ulfinnaa, harka Waaqa keetiitti akka kallacha mootii hin teeta. **4** Ati haganaa achi, «Ta lakkifante» hin jedhantu, yookiin «Lafa duwwaa» hin jedhantu; Mootiin Waan Maraa waan sitti gammaduuf, latti teetille abbaa manaa waan qabaatuuf, ati ammoo, «Gammadi kiyya isi'in» jedhantee hin waamanta; latti teetille, «Dubartii abbaa manaa qaddu» jedhantee hin waamanti. **5** Akkuma dargaggeessi durra fuudhu, ilmaan teeti si hin fuuti. Akkuma waajibichi waajibitti ifiitti gammadu, Waaqi keetille si'tti hin gammada. **6** Ee Yersaaleem, ani dalleya dhaka'aa keetii irra, eeddota keyeera; isaan halkanii fi guyyaa ijumaa hin cadhisu. Isin worri Mootii Waan Maraa waammatanu hin foofatina'a. **7** Haga Mootiin Waan Maraa qachaa Yersaaleemii deebisee ijaarutti, kolbaan marti haga isii leellittutti foora isaa hin kennina'a. **8** Mootiin Waan Maraa harka ifii middicha, irree ifii jaddu'uun kakatee, «Ani deebi'ee diinni keeti midhaan keeti akka nyaatu, daadhii woynii teeti ta ati itti elootte, ormi akka unu hin godhu. **9** Isin worri midhaan galfattanu ammoo, midhaan san nyaattanee Mootii Waan Maraa hin leellifattan; isin worri midhaan woynii guurrattanu, badhinna Galma kiyyaa keessatti daadhii woynii hin intan» jedhee. **10** Kolbaa Yersaaleemii, karaa karra qacha'aatiin dabara'a; kolba'aafille karaa qopheessa'a! Karaa guddaa baasa'a; dhakaa karaa keessaa kaasa'a; gosa biyya adda addaatiif baandiraa ol kaasa'a. **11** Mootiin Waan Maraa, «Kolbaa Xiyooniitiin, «Kunoo, fayyisaan keessan dhufaa; gatiin inni isinii kennu, wonni inni isiniif kaffalu harka isaa jirti» jedha'aan» jedhee, haga qaccee biyya lafaatiitti lasseera. **12** Isaan, «Kolbaa Woyyittii, ta Mootiin Waan Maraa wode» jedhamane hin waamaman. Yersaaleemille, «Qachaa barbaadamu, ka hin lakkifanne» jedhantee hin waamanti.

63 Ka woyaa diintuu uffatee, biyya Edoomii, qachaa Bozraa irraa dhufiisatti jiru kun eennu? Ka woyaa dansaa uffatee, hunna ifii guddoon as dhufiisatti jiru kun eennu? Inni, «Ani, Mootii Waan Maraa ka balchummaan dubbatu, ka fayyisiisaaf hunna qabu» jedha. **2** Nami tokko, «Woyaan teeti akka woyaa worra woynii cunfuu, maaf diimatte ree?» jedhee gaafata. **3** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ani qofii tiyya woynii cunfeera; gosa biyya adda addaa keessaa nami tokkole hin waliin hin jiruuyyu. Ani aarii tiyyaan isaan irra sirbee, mufii tiyyaan isaan butuche; dhiigi isaanii woyaa tiyyatti faffaca'ee, woyaa tiyya halle. **4** Ani guyyaa haluu itti bayu murteesseera; barri ani kolbaa tiyya wodulle dhikaateera. **5** Ani adaala kiyya ilaale; nama na qarqaaru tokkole dhabe. Nama qarqaaru waan dhabeef maadeffadhe. Maarre, irreen tiyya fayyinaa naa fiddee, mufiin tiyya na qarqaarte. **6** «Ani aarii tiyyaan gosa biyya adda addaa irra sirbe; mufii tiyyalle'een isaan macheessee, dhiiga isaanii lafatti dhangalaase» jedhee hin deebisa. **7** Ani jaalala bara baraa ka Mootii Waan Maraa, waan nuuf godhe maraaf, hujji inni ittiin leellifamu, akka marantii ifiiti fi jaalala

ifi ka bara baraatitti, Waan guddoo dansaa inni Israa'eliif godhe hima. **8** Inni isaaniin, «Isaan dhugumaan kolbaa tiyya; ilmaan na hin sonne» jedheera; tanaaf inni fayyisaa isaanii te'e. **9** Yennaa isaan rakkatanu mara innille rakkate; ergamaan isaa ka isa bira jiru isaan baase. Inni jaalala ifiiti fi marantii ifiitiin isaan wode; inni bara duriitii jalqabee yennaa mara ol fuudhee isaan ba'ate. **10** Isaan ammoo finqilane, ayyaana woyyicha isaa gaddisiisane. Tanaaf, inni garagalee diina isaanii te'ee, ifumaaf isaan lole. **11** Achiin duuba kolbaan bara durii, bara Muuse'eetii fi Israa'eloota isa waliin jirtu qaabattee, «Ka soressitoota waliin kolbaa ifii abbaayaa keessa akka gamatti bu'anu godhe, ka ayyaana woyyicha ifii isaan keessa keye meet? **12** Irree ifii ta ulfinna qadduun ka midda Muuse'ee dhaabbate, ka ulfinna maqaa ifii bara baraan akka beekkamu godhiisaaf, isaan duratti bisaan gargar kute eennu? **13** Akka farda lafa duwwaa keessa ideemuu, qillee bisaanii keessa adoo hin gufatin akka isaan gamatti bu'anu ka godhe eennu? **14** Akka loon dirre'etti gad bu'anee foofatanuu, ayyaanu Mootii Waan Maraa akka isaan foorfachiisu ka godhe eennu?» jetti. Ulfinni maqaa keetii akka beekkamuuf ati kolbaa teeti akka kanaan soressite. **15** Ee Mootii Waan Maraa, barcumaa mootummaa keeti woyyicha, ka ulfinna qabuu fi ol aanaa irraa ol-gubba'aa gad nu ilaali! Hinaaffa'aa fi hunni teeti meet ree? Gadhi-laafummaa'aa fi marantiin teeti nu irraa fagaatteerti. **16** Ee Mootii Waan Maraa, ati abbaa keenaa, Abrahaam nu beekuu dhabulle yookiin Israa'el nu qaabbii dhaddulle, ati ammoo abbaa keenaa. Maqaan keeti duruuyyuu wadoo teenna. **17** Ee Mootii Waan Maraa, maaf akka nuuti karaa keeti irraa gorru nu goota? Akka nuuti si hin sodaaneefille, maaf gadhaa keenaa jabeessita? Tajaajiltoota teetii fi gosa dhaala keeti te'aneef jedhiitii deebi'. **18** Kolbaan teeti woyyitiin yennaa diqqo'oo, addee woyyittii teeti dhaalte; amma ammoo, diinoti keenaa addee woyyittii teeti irra sirbane. **19** Nuuti akka worra ati dur ijumaa bulchitee hin beennee, akka worra maqaa keetiin waamamee hin beennee teeneerra.

64 Akka gaaroti si sodaatanee raafamanu, ol-gubbaa tarsaattee adoo gad buutee, maaloo! **2** Akkuma nami haasume'een ibidda bobeessee, ibiddi sun bisaan danfisu, gosi biyya adda addaa si duratti akka hollattu, gad bu'iitii diinota keetitti maqaa keeti beessisi. **3** Waan nuuti hin yaadatan, waan sodaachisu yennaa goote, ati gad buutee gaaroti si duratti hollatane. **4** Worra isa addiiin eegatuuf ka maadee hujju, Waaqi akka keetii ka dhibiin tokkole hin jiru; durii jalqabee dhage'amee, dhaggameelle hin beekkamu. **5** Ati worra hujji sirrii gammadaan hujju fi worra karaa keeti qaabatu qarqaarta. Nuuti cubbuu ittuma waan hunyeef, ati nu irratti mufatte. Maarre nuuti attam fayyuu dandeenaa ree? **6** Nuuti marti cubbu'uun xuroonneera; hujjiin teenna balchittiille akka hoccuu xurii teeteerti. Cubbuun teenna akka baala qoorree qilleensi haxowee deemuu, nu mara haxoottee ideenteerti. **7** Ati fuula keeti nu irraa deebifatee, cubbuu teennatti dabarsitee waan nu kenniteef, nami maqaa keeti waammatu tokkole hin jiru; nami gara keeti deebi'isaaf wodhaanulle hin jiru. **8**

Te'uu malee, ee Mootii Waan Maraa, ati abbaa keenna; nuuti faara; ati faara irraa nu hujje. Nuuti marti hujji harka keetii ti. **9** Nuuti marti kolbaa teeti waan teeneef, ee Mootii Waan Maraa! Maganne'e, gara keenna ilaali; akka malee nutti hin aarin; haga bara baraa cubbuu teenna nutti hin laakkowin. **10** Qachooti woyyichi keeti akka goomole'ee duwwaa te'eera; Xiyooinuu duwwaa teeteerti; Yersaalem duwwaa teeteerti. **11** Galmi woyyichi keenna ka ulfinna qabu, addeen abbootiin teenna ta durii itti si leellifatte, ibiddaan gubame; wonni nu gammachiisu marti diigame. **12** Ee Mootii Waan Maraa, tun marti yennaa nu irra dhaqqaddu, ati nu hin qarqaartuu ree? Ati cadhittee akka malee nu hin adaddaa ree?

65 Mootiin Waan Maraa, «Ani worra na hin daadiminitti ifi mudhise; worra na hin barbaadinitti mudhadhe. Kolbaa maqaa kiyya hin waammanneen, «Ani as jira; ani as jira» jedhe. **2** Ani guyyaa guutuu harka kiyya gara kolbaa finqiltu'uu, ta karaa dansaa hin te'in ideentuu, ta yaada hamaa ifii hordottuu badhise. **3** Kolbaan tun fuula kiyya duratti, oorruu keessatti ciincaa dhikeessiisaan, faara loobame irratti hixaana aarsiisaan, yennaa mara na aarsiti. **4** Isaan awwaala odduu tee'an; halkanille addee dhokatte bulan; foon booyye'ee nyaatan; shorbaan foon batti'i okkotee isaanii keessa guuteera. **5** Isaan, «Nuuti woyyoota waan teeneef, nu irraa fagaadha'a; nutti hin dhikaatina'a!» worra jedhu. Kolbaan akkasii akka ibidda guyyaa guutuu bobee'uu, aariin tiyya akka bobeeettu gooti. **6** «Kunoo, yakkaan isaanii na duratti barreeffanteerti; ani guutumatti gatii isaanii hin kennaaf malee, hin cadhisu; akkuma hujji isaanitiitti mataa isaanitti hin deebisa. **7** Isaan gaarota irratti hixaana waan aarsaneef, koobota irralle'etti waan na faanshessaneef, yakkaa isaanitiitti fi yakkaa abbootii isaanii, akkuma hujji isaanii ta durii sanitti mataa isaanitiitti hin deebisa» jedha. **8** Mootiin Waan Maraa ammalle, «Akkuma namooti unkuruurri woyni'i damee muka woyni'i irra adoo jiruu, «Eebbi isa keessa waan jiruuf, hin balleessina'a» jedhanu, anille tajaajiltoota kiyyaaf jedhee, akkasuma godha malee, isaan mara hin balleessu. **9** Yaaqoobiif ijoollee hin kenna; Yihudaalle gaarota kiyya akka dhaalu hin godha; kolbaan tiyya ta ani filadhe addee san hin dhaalti; tajaajiltooti tiyyalle achi keessa hin leeti. **10** Kolbaa tiyya ta na barbaadduuf, Shaaron addee hoolee itti tiffatanu, dhoqqi Aakorille addee horiin ciisu hin teeti. **11** «Isin worra ana Mootii Waan Maraa lakkittanee, gaara woyyicha kiyya deetanee, waaqa dharaa ka, «Milki» jedhamuuf, qorii qopheessitaneen, worra waaqa dharaa ka, «Hixaa» jedhantuufille, daadhii woyni'i ta makante muduunu'utti guuttaneefii, **12** yennaa ani isin waame, waan hin owwaatiniif, yennaa ani dubbadhelle waan hin caqasiniif, na duratti waan hantuu hujjaneen, waan na hin gammachiinne waan gootaneef, ani shallaaga'atti dabarsee isin hin kenna; isin marti qalamiisaaf gad hin jettan» jedha. **13** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Tajaajiltooti tiyya hin nyaatii; isin ammoo hin beelottan; tajaajiltooti tiyya hin unti; isin ammoo hin dheebottan; tajaajiltooti tiyya hin gammaddi; isin ammoo hin qaanottan. **14** Tajaajiltooti

tiyya gadhaa ifii keessatti gammaddee hin faarfatti; isin ammoo gadhaa keessan keessatti waan gadditanuu fi addii waan kutatanuuf, wiicifatanee hin boottan. **15** Worri ani filadhe maqaa keessan jecha abaarsaa akka godhanu hin godha. Tanaaf ani Gootaan Mootiin Waan Maraa isin hin fixa; tajaajiltoota tiyya ammoo maqaa haareyaan hin waama. **16** Rakkinni durii dedhamee ila tiyya duraa waan dhokateef, nami lafa san keessatti eebbisu, maqaa ana Waaqa dhuga'aatiin hin eebbifama; nami lafa san keessatti kakatu, maqaa ana Waaqa dhuga'aatiin hin kakata» jedha. **17** Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani ol-gubboota haareyaa fi lafa haareya hin dada; wonni dur te'e hin qaabatantu yookiin hin yaadatantu. **18** Kunoo, ani Yersaalem qachaa gammadaa, kolbaa isi'iille worra gammadu waan godhuuf, isin waan ani dadutti haga bara baraa gammada'aatii, ilillisa'a. **19** Ani Yersaaleemii fi kolbaa tiyyatti hin gammada; haganaa achi qoonqoon bowaatii fi iyyaa achi isii keessatti hin dhage'antu. **20** Achi keessa finni yennaa diqqoo qofa le'u yookiin jaarsi dulloome bara ifii adoo hin muumeffatin du'u hin jiraatu. Nami woggaa dhibba le'ee du'uuyyuu, akka waan dargaggumma'aan du'eetitti, nami woggaa dhibba adoo hin geyin du'ulle akka nama abaarameteetti laakkowama. **21** Isaan mana ijaarratanee keessa hin le'an; muka woyni'iille dhaabbatanee, midhaan isi'i hin nyaatan. **22** Haganaa achi mana isaan ijaarratanu keessa nami dhibiin hin le'u yookiin waan isaan dhaabbatanu nami dhibiin hin nyaatu. Kolbaan tiyya akka mukaa bara dheeraa hin leeti. Worri ani filadhelle waan harka ifitiin hujanetti bara dheeraa hin gammadan. **23** Isaan elo'otti hin hafanu; ijoolleen isaanille dedhuma du'iisaaf hin dhalattu; isaanii fi sanyiin isaanii kolbaa ani Mootiin Waan Maraa eebbise hin te'an. **24** Adoo isaan na hin waammatin, ani isaanii fi owwaadha; adoo isaan dubbatasatti jiranuu, ani isaanii hin dhage'a. **25** Yayyi'i fi ilmooleen hoole'ee waliin hin dheedan; neenqille akka sanga'aa hicaacee hin nyaata; dhudhuufaan ammoo bukuu hin nyaata. Isaan gaara woyyicha kiyya irratti woy hin miidhanu yookiin woy hin balleessanu» jedha.

66 Mootiin Waan Maraa, «Ol-gubbaan teessoo tiyya; lattille ijjata miila kiyyaa ti. Isin eessatti mana naaf ijaantan? Addeen foora kiyyaale eessa? **2** Tana mara harka kiyyattuu hujje; wonni martinuu tiyya. Ani gara worra gad ifi qabuu, gara worra mataa hin jabaanneetii fi gara worra jecha kiyya sodaatuun hin ilaala. **3** «Nami korma qalee ciincaa naaf dhikeessu, akka nama, nama ijjeesuu ti; nami hoolee qalee ciincaa naaf dhikeessu, akka nama morma sare'ee cassuu ti; nami kennansa midhaanii naaf dhikeessu, akka nama dhiiga booyye'ee naaf dhikeessuu ti; nami hixaana yaadanno'oo naaf aarsu, akka nama waaqa dharaa waaqonsuu ti. Worri akkasii karaa ifii filatee, battummaa ifitiitti gammada. **4** Ani yennaa isaan waame, waan na jalaa hin owwaatiniif, yennaa isaanitti dubbadhe, waan hin dhage'iniif, isaan na duratti waan hantuu hujanee, waan na hin gammachiinne waan godhaneef, anille rakkinni akka isaanitti dhufu godhee, waan isaan bararaqanu isaanitti hin fida» jedha. **5** Isin worri jecha Mootii Waan Maraa sodaattanu, jecha Mootii

Waan Maraa kana dhage'a'a. Mootiin Waan Maraa, «Isin obboleeyyan teessan ta isin jibbite, sababa maqaa kiyyaatiif ta isin gatte, isiniin <Mootiin Waan Maraa ulfaatuu tii, me! Gammada keessanille dhagginuu tii, me!» ta jette, hin qaanotti. 6 Hogaa qachaa keessaa, qoonqoo Galma Waaqaa keessalle dhage'a'a! Qoonqoon tunille qoonqoo Mootiin Waan Maraa diinota ifitiif gatii kenniisatti jiruu ti. 7 «Dubartiin adoo hin ciniinsifatin hin deetti. Ciniinsuun adoo isii hin jalqabin ilma hin deetti. 8 Nami waan akkasii dhage'ee beekuu fi dhaggee beeku jiraa? Biyyi takka guyyaa tokkotti hin dadantii? Yookiin kolbaan yennaa diqqoo keessatti hin dhaggantii? Xiyoan akkuma ciniinsifatteen ijoollee ifii deetti. 9 Ani dubartii deyiisa geette akka hin deenne hin godhaa? Yennaa dubartiin deettu, ani ka gadaamessa cufuu?» jedha. 10 Isin worri Yersaaleem jaalattanu marti isii woliin gammada'aatii firinxiixa'a. Isin worri isii'if boottane marti isii woliin guddoo gammada'a. 11 Harma isi'ii ka jajjabeessu haga quuttanutti hin hootan; karra isi'ii baca'aan hin gammaddan. 12 Mootiin Waan Maraa, «Ani nageya Yersaaleemiif akka lagaa hin dhangalaasa; karra gosa biyya adda addaalle akka madda bisaanii gara isi'ii hin lolaasa; isiin habbaarattee isin hin hoosifatti; gudeeda ifii irralle'etti isin hin tassiifatti. 13 Akkuma haati ijoollee ifii jajjabeessitu, anille isin hin jajjabeessa; isinille Yersaaleem keessatti hin jajjabaattan. 14 Isin tana yennaa dhaggitanu gadhaan keessan hin gammada; lafeen teessanille akka marraa hin bisilti; irreen tiyya tajaajiltoota tiyya woliin akka jirtu hin beekkanti; mufiin tiyya ammoo diinota kiyya irratti hin mudhatti» jedha. 15 Kunoo, Mootiin Waan Maraa ibiddaan dhufiisatti jira; garreettoti fardaan harkifamu ka isaalle akka hobonbolatti'ii ti; inni aarii ifii mufi'in, xixxaa ifii bob'e'a ibiddaatiin hin mudhisa. 16 Mootiin Waan Maraa ibiddaa fi shallaagaa ifitiin nama maratti waan muruuf, nama hedduu hin fixa. 17 Mootiin Waan Maraa, «Worri addee oorru'utitti waaqota ifii keessaa tokko waaqonfatiisaaf dhagee, ka ifi woyyoonsee ifi qulqulleessu, foon booyye'eetii fi foon hantuutaa, waan battiille worri nyaatu adduma tokko hin badan. 18 Ani hujii isaaniitii fi yaada isaanii waan beekuuf, dhufee gosa biyya adda addaa ta afaan adda addaa dubbattu mara wolitti hin qaba; isaanille dhufanee ulfinna kiyya hin dhaggan. 19 Ani odduu isaaniititti baandiraa hin dhaaba; isaan keessaa worra jiru'uun hafe gara gosa biyya adda addaa: gara kolbaa Tarshiishii, gara kolbaa Fuxii, gara kolbaa Ludii ta guube'een loltuu, gara kolbaa Tubaaliitii fi Yaawaanii, gara kolbaa oddoola fago'oo ka worra gurra kiyya hin dhage'inii yookiin ulfinna kiyya hin dhagginii hin erga; isaan gosa biyya adda addaa oddu'utti ulfinna kiyya hin lassan. 20 Isaan obboleeyyan ifii ana Mootii Waan Maraatiif kennansa dhikeessiisaaf, gosa biyya adda addaa mara keessaa fardo'oon, garreettaa fardo'oon harkifamuun, garreetta'aan, gaange'ee fi gaalaan gara gaara kiyya woyyicha Yersaaleem keessaa hin fidan; akkuma Israa'elooti kennansa midhaanii meya qulqullu'uun gara Galma kiyya Woyyichaa dhikeessanu, isaanille obboleeyyan ifii tana hin dhikeessan. 21 Anille isaan keessaa garii hayyootaa fi Lewwoota akka te'anuuf hin filadha. 22 «Akkuma ol-

gubbooti haarettii fi latti haaretti ta ani dadu na dura haga baraa jiraatanu, sanyiin teessanii fi maqaan keessan fuula kiyya dura yennaa mara hin jiraata. 23 Baatii ji'a tokkoo irraa haga baatii ji'a kaanii, Sanbata tokko irra haga Sanbata kaanii, nami marti na waaqonfatiisaaf hin dhufa. 24 Achiin duuba gad bayanee reeffa kolbaa na finqiltee hin dhaggan. Corroxxi isaan nyaattu hin duutu; ibiddi isaan gubulle hin dhaamu; isaan nama mara duratti hin diqataman» jedhe.

Ermiyaasii

1 Dubbiin Ermiyaasiin ilmi Hilqiyaa'aa dubbate ta asii gad jirtu; abbaan isaa hayyoota lafa Beniyaaminii keessaa worra qachaa Anaatotii keessa jiranu keessaa tokko. **2** Ilmi Amoonii Yosiyaas mootii Yihuda'aa te'ee, woggaa kudhanii sadeesso'oottii jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufe. **3** Ammalle bara mootummaa Yehoyaaqiimii ilma Yosiyaasii mootii Yihuda'aatii, haga dhuma woggaa kudhanii tokkeessoo mootummaa Zedeqiyyaa ilma Yosiyaasiitii, wogguma san keessa haga ji'a shaneesso'oo ta kolbaan Yersaaleemii itti booji'antetti jechi Mootii Waan Maraa gara isaa dhufe. **4** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **5** «Ani gadhaa haadha teetii keessatti adoo si hin dadin si beeke; adoo ati hin dhalatin adda si baafadhee, gosa biyya adda addaatiif, raagaa akka teetu si filadhe» naan jedhe. **6** Anille deebisee, «Maalo'o, Goottaa Mootii Waan Maraa, ani ijoollee waan te'eef attam akka dubbadhu hin beeku» jedhe. **7** Mootii Waan Maraa ammoo anaan, «Gara ani si ergu mara dhaqiitii, waan ani si ajaju mara godhi malee, «Ani ijoolle'e» hin jedhin. **8** Ani si baasiisaaf si woliin waan jiruuf, isaan hin sodaatin» jedhe. **9** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa harka ifii diriirsee hidhii tiyya tuqee, anaan, «Kunoo ani jecha kiyya ka ati dubbattu afaan keeti keessa keyeera; **10** akka buqqituu fi akka diiddu, akka balleessituu fi akka garagalchitu, akka ijaartuu fi akka dhaaddu, gosa biyya adda addaatiif fi mootota irratti si muudeera» jedhe. **11** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, «Ee, Ermiyaas! Maan dhaggaaisatti jirta?» jedhee na gaafate. Anille deebisee, «Damee muka 'Almond' jedhamuu dhaggaaisatti jira» jedheen. **12** Mootiin Waan Maraalle, «Ee, sirri'itti dhaggiteerta; wonni ani jedhe haga muummottutti xiyyeeffadhee hin eega» jedhe. **13** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, «Maan dhaggaaisatti jirta?» jedhee na gaafate. Anille deebisee, «Okkotee gara kaabaatii asi garagaltee danfitu takka dhagga» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraalle anaan, «Gara kaabaatiin kolbaa lafa irra leetu mara irratti badiin hin dhutti» jedhe. **15** Mootiin Waan Maraa, «Kunoo ani kolbaa mootummoota kaabaa keessa jirtu mara hin waama; moototi isaanii dhufanee, Yersaaleemii fi adaala dalleya isi'ii ka dhaka'aa mara, qachoota Yihuda'aa mara lolanee, barcumaa mootumma'aa ifii seensuma karra Yersaaleemii keessa hin keyatan. **16** Kolbaan tiyya na lakkittee waan hantuu hujjee, waaqota dhibi'if hixaana aarsitee, waan harka ifitiin hujje waan waaqonfataneef, ani isaanitti hin mura. **17** Ati ammoo ka'iitii hidha keeti hidhadhuu, waan ani si ajaju mara isaanitti himi. Ati isaaniiif hin bararaqin; yoo bararaxxe, akka ati isaan duratti bararaxxu godha. **18** Ati lafa Yihuda'aa mara, mootota Yihuda'aa, bulchitoota isi'ii, hayyoota isi'ii fi kolbaa lafa sarii mara akka injifattuuf, kunoo, ani adha akka qachaa dalleya dhaka'aa qabuu, akka utubaa sibiilaa, akka dalleya sageettu'uu si godheera. **19** Isaan si hin lolan, ani ammoo si baasiisaaf, si woliin waan jiruuf, isaan si hin injifatanu» jedhe.

2 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Dhaqiitii qoonqoo teeti ol qabadhuu, kolbaa qachaa Yersaaleemitiin, Mootiin Waan Maraa, «Addatamummaa teessan ta yennaa dargaggumma'aa, jaalala keessan ka akka waa'jibittiin dhirsaa ifii jaalattuu, goomolee lafa sanyiin hin facaafanne keessatti attam akka na hordottane hin qaabadha. **3** «Kolbaan Israa'elii ana Mootii Waan Maraatiif woyyoonteerti; akka midhaan mata'aa ti; nama isaan miidhe maratti yakkaan muranteerti; badiille isa dhaqqaddeerti jedheera» jedhii himi» jedhe. **4** Ee, isin sanyii Yaaqobii, firri sanyii Israa'elii marti jecha Mootii Waan Maraa dhage'a! **5** Mootiin Waan Maraa, «Abbootiin teessan ta duri balleessaa maanii na irratti dhagganee, na irraa fagaatane, waaqota dharaa ka gatii hin qanne waaqonfatane, ifille'eef worra gatii hin qanne te'ane? **6** Isaan, «Waaqi biyya Gibxi'i keessaa nu baasee, lafa goomolee keessa, lafa boboolliitti keessaa fi gammoojjii keessa, lafa goddu'uu fi dukkana dimma keessa, lafa nami keessa hin ideennee fi lafa nami keessa hin leene keessa ka nu sooresse eessa jira?» jedhanee hin gaafanne. **7** Ani midhaan isi'ii fi waan dansaa isiin baattu, akka isii irraa nyaattanuu fi lafa laayyo'oo, isin fide; isin ammoo yennaa achi galtane lafa tiyya batteessitane, lafa tiyya akka jibbatantu gootane. **8** Hayyooti, «Mootiin Waan Maraa eessa jira?» jedhanee hin gaafanne; barsiisoti seeraa na hin beenne; sooresiitoti na irratti ka'ane; raagoti maqaa ba'aaliitiin raagane, waaqota dharaa ka gatii hin qanne hordofane. **9** «Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa isiniin hin morma; ijoollee ijoollee teessaniitille'een hin morma. **10** Tanaan qara wonni akkasii yoo teetee jiraatte, gara lafa Qophiroosii ta dur, «Kiitiim» jedhantuu gamatti bu'aatii ilaala'a; gara lafa, «Qedar» jedhantuule nama erga'aatii qorqora'a. **11** Waaqota dharaa te'anulle, kolbaan waaqota ifii jijjiirte hin jirtu; kolbaan tiyya ammoo ana Waaqa ulfinna isaanii te'e waaqota dharaa ka gatii hin qannetti jijjiirte. **12** Ee ol-gubba'a, waan kana baaseffadhu; sodaa guddoon holladhu. **13** Kolbaan tiyya cubbuu lama hujjeerti; isaan ana madda bisaan jiru'uu lakkisane, boolla urata qaddu ta bisaan itti hin eelle qotataneeran. **14** Israa'el garbichaa? Yookiin garba manatti dhalatee? Yoo akkas hin te'in maaf diinni isa saama ree? **15** Diinoti isa irratti akka neenqaa harqaneeran; lafa isaa balleessaneeran; qachooti isaa gubatanee, ona te'aneeran. **16** Worri qachaa Memfiisiitii fi qachaa Taahafeneesii rifeensa mataa keetii haadane. **17** Ee Israa'el, ana Mootii Waan Maraa Waaqa keeti ka karaa keeti si sooresse lakkittee, kana mara ifi irratti fiddee motii ree? **18** Bisaan laga Shiihorii uniisaaf gara biyya Gibxi'i maaf dhaxxe? Bisaan laga Efraaxiisille uniisaaf gara biyya Asoorii maaf dhaxxe? **19** Hammeenni keeti akka adabantu si hin godha; naaf addatamummaa dhabii keeti akka xixantu si hin godha. Ana Mootii Waan Maraa Waaqa keeti sodaatiisa waan lakkitteef, wonni hantuun hadhoottuun akka sitti dhutti hubadhuu beeki! **20** «Ee Israa'el! Ani bara duriitii jalqabee waanjoo teeti si irraa caccassee, hidhaa teeti si irraa kukkuteera; ati ammoo, «Ani si hin tajaajilu» jettee, kooba dheertuu gubba'aa fi muka banqaaqaa jalatti

sagaagalisaaf irkatteerta. **21** Ani akka muka woyni'i filatamaa ka sanyiin isaa dansa'aa si dhaabeeyyu; ati attam akka muka woyni'i badaa, ka baddaa keessaa teetee, na duraa jijjiirante ree? **22** Haraanja'aa fi saamunaa baca'aan dhiqattelle xuriin yakkaa teeti haga ammaa fuula kiyya dura jirti. **23** «Ati attam, «Ani hin battoonni, Ba'aaille hin hordonne» jetta ree? Dhooga keessatti maan akka hujje yaadadhu; waan achi keessatti goote hubadhu. Ati akka gaala dhala'aa ka raragatee asii fi achi fiiguu ti. **24** Ati akka harree diidaa ta goomolee keessa le'isa baratte, ta yennaa rarragatte qilleensa suuttuu ti; rarragata isi'i eentu qabbaneessuu dande'a? Ji'a isiin rarragatte san korommiin isii barbaadu, rakkinna malee isii laddatan. **25** Ati haga kopheen miila keeti irraa dhumattutti, haga dheebotte laagadaan si gogutti hin rukksin; ati ammoo, «Na dhooggis keeti gatii hin qabu; ani waaqota ormaa jaaladheera; ani isaan hordofa» jette. **26** Hattuun yennaa qabante akkuma qaanottu, kolbaan Israa'elii, moototi isi'i, qondaaltoti isi'i, hayyooti isi'iitti fi raagoti isi'i marti hin qaanowan. **27** Isaan mukaan, «Ati abbaa keenna», dhakaa waaqota dharaatiin, «Sittuu na deye» jedhan. Isaan dudda ifii gara kiyya deebisane malee, fuula ifii gara kiyya hin deebinne. Yennaa rakkinnaa ammoo, «Koyii nu fayyisi» jedhan. **28** Ee worra Yihuda'aa, waaqoti dharaa ka isin hujjattane meeti ree? Isaan yennaa rakkinna keessanii yoo isin fayyisanu teete, dhufanee isin fayyisanuu ti. Akkuma qachaan keessan baca'aa, waaqoti keessanille baca'a. **29** Isin martinuu, na irratti kaataneertan; maaf na komattan ree? **30** Ani akkasumaan kolbaa teessan adabe malee, isaan ifi hin sirreessine. Akka neenqa beelowee shallaagaa keessaniin raagota teessan fixxane. **31** «Isin dhalooti bara kanaa, jecha Mootii Waan Maraa hubadha!» yoo Israa'elii goomolee yookiin lafa dukkana dimmaa te'ee ree? Kolbaan tiyya maaf, «Nuuti waan feene goona, hagonaa achi gara keeti hin deebinu» jetti? **32** Durri seesa ifii yookiin waajibittiin woyaa ifii ta waaajibummaa'aa hin deetii ree? Kolbaan tiyya ammoo bara bacaa na deeteerti. **33** «Ati worra si jaalatu gula deemiisaaf attam qaroomatte? Dubartooti akka malee hantu'uutuu waan kana si irraa baratan. **34** Dhiigi worra hiyyeeyyii yakkaa hin qannee, ka hanna irratti hin qabaminii woyaa teetii irratti dhaggama; kana mara gooteelle, **35** «Ani yakkaa hin qabu; dhugumaan Mootiin Waan Maraa natti hin aaru» jetta. Sababa ati, «Ani cubbuu hujee hin jiru» jetteef, ani si'itti hin mura. **36** Ati maaf karaa keeti jijjiiratta? Akkuma worri Asoorii si qaanesse, akkasuma worri Gibxi'iille si hin qaanessa. **37** Worra ati itti iddatte Mootiin Waan Maraa waan tuffateef, isaanille si qarqaaruu waan hin dandeenneef, ati mataa qabattee, achii keessaa hin baata» jedha.

3 Mootiin Waan Maraa, «Nami tokko niitii ifii yoo lakkise, isiille isa lakkitee nama dhibii yoo heerumte, deebi'ee isii galfatiisa dande'aa ree? Latti ijumaa hin battootuu ree? Ati worra si jaalatu waliin sagaagalteerta; amma ammoo gara kiyya deebi'uu barbaaddaa ree? **2** Qaccee koobota goddu'uu ol ilaali! Addeen ati irratti hin sagaagalle jirti? Akkuma

worri Arabaa lafa goomole'ee keessatti nama saamisaaf eegatu, akkasuma atille karaa keessa teetee worra si jaalatu eegatte. Sagaagalummaa'aa fi hammeenna keetiin lafa batteessite. **3** Tanaaf tiifuun dhabantee, bokkeenni hageyyaalle bade. Ati ammalle amala sagaagalummaa'aa waan qadduuf, qaanii dhaddeerta. **4** «Ammalle ati na waamaa, «Abbaa kiyya, bara joollummaa tiyyaatiin jalqaddee jaala ka naa teete, **5** ati yennaa mara aartaa? Aariin teeti haga bara baraatii?» jedhaa, ammoo hammeenna hujuu dandeettu mara hujja» jedhe. **6** Bara Yosiyaas mootii te'eeru Mootiin Waan Maraa aanan, «Israa'eliin addatamummaa hin qanne waan hujje dhaggitee? Isiin kooba dheertuu gubba'aa fi muka banqaaqaa mara jalatti sagaagalteerti. **7** Tana mara gooteen duuba gara kiyya hin deebiti seyeeyyu; isiin ammoo hin deebine; obboleettiin isi'i Yihudaan ta hin addatannelle tana dhaggiteerti. **8** Ani Israa'elii dhugeeffannaa hin qanneef, sababa gaarayyeefata isi'i maraaf woraqata lakkeessaa kenneefii ari'e; te'uu malee obboleettiin isi'i Yihudaan ta addatamummaa hin qanne, tana dhaggitee akka hin sodaanne ani dhagge; isiille baatee sagaagalte. **9** Isiin sagaagalummaa ifitiin lafa batteessitee, dhaka'aa fi muka waaqonfatte. **10** Tun marti teetee, obboleettiin isi'i Yihudaan ta addatamummaa hin qanne soddee gara kiyya waan deebite fakkaatte malee, gadhaa tokkochaan gara kiyya hin deebine» jedhe. **11** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa aanan, «Yihudaan addatamummaa hin qanne caalaa Israa'elii dhugeeffannaa hin qannetti balcha'a. **12** Dhaqitiin ergaa tana worra gara kaabaatiitti lallabiitii, «Ee Israa'elii addatamummaa hin qanne gara kiyya deebi'; ani mararaa waan te'eef hagonaa achi ila aari'itiin si hin ilaalu; haga bara baraa sitti hin aaru. **13** Ati ana Mootii Waan Maraa Waaqa keeti finqiltee, naaf ajajamiisa dhaibiisaan muka banqaaqaa mara jalatti, ulfinna keeti waaqota ormaatiif waan kenniteef, yakkuma teeti callaa beeki» jedhi. **14** «Ee kolbaa addatamummaa hin qanne, ani abbaa manaa keessan waan te'eef, gara kiyya deebia'a! Ani isin keessaa qachaa tokko tokko keessaa nama tokko tokko, fira tokko tokko keessaa nama lama lama filee, gara Xiyoonii hin fida. **15** Ani tissitoota worra akka gadhaa kiyyaa isiniif hin kenna; isaanille beekkumsaa fi hubanti'ii isin hin soressan. **16** Bara san yennaa laakkossi keessan lafa irratti bacatu, namooti, «Saanduqa Gondooro'oo ka Mootii Waan Maraa» jedhanee hin waamanu yookiin hin qalbeeffatanu yookiin hin qaabatanu; Saanduqa Gondooroo Mootii Waan Maraa ka dhibiille hin hujanu. **17** Yennaa san isaan Yersaalemiin, «Barcumaa mootummaa Mootii Waan Maraa» hin jedhan; gosi biyya adda addaa marti ulfinna naa kenniisaaf Yersaaleem keessatti wolitti hin qabanti. Achiin duuba isaan mataa jabinnaan fedhii hantuu gadhaa ifii hin hordofanu. **18** Bara san sanyiin Yihuda'aatii fi sanyiin Israa'elii lafa kaabaa ta itti booji'amane irraa wolitti deebi'anee, gara lafa ani abbootii isaanitiif kennee hin dhufan. **19** «Ani Mootiin Waan Maraa lafa gammachiittu, lafa kolbaa biyya dhibii'ii mara caalaa dansa'aa, si'if kenniisaaf, akka ilmaan tiyyaatiitti attam attam sitti gammada. Ati, «Abbaa kiyya» jettee na hin waanta; «Na hordofiisa irralle'ee

hin deebitu» jedhee yaadadheeraayyu. **20** Ee sanyii Israa'elii, isin ammoo akka niitii dhirsa ifiitiif hin addatannee, isinille naaf hin addatanne» jedhe. **21** Kolbaan Israa'elii, Mootii Waan Maraa Waaqa ifii deetee, karaa cubbu'uu waan hordotteef, iyyi bowiisaatii fi daadimata isaanii qaccee koobota goddu'uu irraa hin dhage'anti. **22** Isin kolbaan addatamummaa hin qanne, addatamumma'aan gara isaa deebi'a'a! Inni adde'etti isin deebisee, worra addatamaa isin hin godha. Isinille, «Inni Mootii Waan Maraa Waaqa keenna waan te'eef, gara isaa hin deebina. **23** Koobotaa fi gaarota irratti waaqota dharaa waaqonfatiis gowwumma'a; dhugumaan Israa'el Mootii Waan Maraa Waaqa keennaan fayyiti. **24** Bara ijoollummaa teennaatii jalqabane waaqoti salphiyyeen sun eloo abbootii teennaa, hoolee isaanii, horii isaanii, ilmaan isaaniiiti fi durra isaanii mara nyaatane. **25** Nuutii fi abbootiin teenna ijoollummaa teennaa jalqannee, haga adhaatitti Mootii Waan Maraa Waaqa keenna irratti cubbuu hunyee, isaafille waan hin ajajaminiif, qaani'in gad jinneef, salphinna akka woya'aa uffannuu ti» jettaneertan.

4 Mootiin Waan Maraa, «Ee kolbaa Israa'elii, yoo deebi'uu barbaaddane, gara kiyya deebi'a'a; waaqota dharaa keessan battii san ila tiyya duraa balleessitane, worra addatamaa yoo naaf teetane, **2** dhuga'aan, haqaa fi balchumma'aan, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee» jettanee yoo kakattane, gosi biyya adda addaa isaan hin eebbifanti; ulfinnalle isaan hin dhaggatti» jedha. **3** Mootiin Waan Maraa kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Israa'eliitiin, «Lafa hin qotamin qota'a; odduu qore'eetitti hin facaasina'a. **4** Isin kolbaan Yihuda'aatii fi worri Yersaaleem keessa leetanu, ana Mootii Waan Maraa keessaniif adda ifi baasa'a; yoo diddane sababa hujii hantuu teessaniitiif aariin tiyya akka ibiddaa bobeettee isin hin fixxi; ka isii dhaanfu hin jiru. **5** «Lafa Yihuda'aatii fi Yersaaleem keessatti tultullaa afuufaa, qoonqoo teessan ol qabadha'aatii, «Wolitti qabama'a! Gara qachoota dalleya dhaka'aa qabuu baqannuu til» jedha'a. **6** Ani gara kaabaa irraa bala'a'a fi badii guddoo waan fiduuf, baandiraa qabadha'aatii, adoo hin turin gara Xiyoonii baqadha'a. **7** Ka gosa biyya adda addaa balleessu akka neenqa gongomaa keessaa bayuu, lafa teessan balleessiisaaf, qachoota keessan diigee, nami tokkolle akka keessa hin jiraanne godhiisaaf, addee ifii irraa karaa irratti bayeera» jedha. **8** Maarre mufiin Mootii Waan Maraa ta akka ibiddaa bobeettu, waan nu irraa hin deebi'iniif, woyaa gaddaa uffadha'aatii, wiicifadha'aatii bowa'a. **9** Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa san mootichii fi qondaaltoti isaa addii hin kutatan; hayyooti hin sheephitti; raagotille hin rifatti» jedhe. **10** Achiin duuba ani, «Maaloo, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dandeettu, shallaagaan adoo morma keenna irratti aggatamee jiruu, ati «Nageenni isiniif hin te'a» jedhaa kolbaa tanaa fi Yersaaleemii attam attam sodde ree!» jedheen. **11** Mootiin Waan Maraa, «Yennaa san kolbaa tanaa fi Yersaaleem irratti, qilleensi gubu qaccee koobota goddu'uu irraa gara kolbaa tiyyaa hin dhowa; qilleensi sun ammoo midhaan hafarsiisaaf yookiin qulleessiisaafii moti. **12** Ani isaanitti waan muruuf, qilleensi akka malee jaba'aa ajaja kiyyaan ergamee hin dhufa» jedhe. **13** Yennaa

san ani, «Kunoo, diinni akka duumensaa, garreettaan isaanii ka fardaan harkifamu akka hobonbolatti'ii dhufan; fardooleen isaanii risaa caalaa xinnixxi; banne, aanne'e nu'uuf. **14** Ee Yersaaleem, akka fayyittuuf, hammeenna gadhaa keeti keessaa dhiqadhuu baasi; haga yoomii hammeenni si keessa jiraata? **15** Qachaa Daanii keessaa qoonqoon hin dhage'anti; koobota Efreemii irralle'ee badiin hin lallabanti. **16** Waan kana gosa biyya adda addaatitti hima'a; Yersaaleemille'etti lassa'aatii, «Loltooti si marsitu biyya fago'oo irraa hin dhufan; qachoota Yihuda'a'a loliisaaf, itti hin caancaan. **17** Yersaaleem na irratti waan kaateef, akka namooti fichaa eegatanu, diinoti Yersaaleem hin marsan» jedha'a» jedhe. **18** Ee Yihuda'a, ideensi keetii fi hujjiin teeti tana si'itti fidde; tun adabama keeti; adabamiis keeti kun attam attam hadhowa'a; gadhaa keeti keessa dhaqqabeera. **19** Hoola farra tiyya! Hoola farra tiyya! Ani dhibe'een gugguufe. Hoola laalaa gadhaa kiyyaa! Ani qoonqoo tultulla'aatii fi iyya lolaa waan dhage'eef, gadhaan kiyya na dhowata; ani ossuu hin dande'u. **20** Badiin badii irratti dhutteerti; latti duudiin onteerti; dunkaaniin tiyyaa fi gollaani kiyya dedhuma badaneeran. **21** Ani haga yoomii baandiraa lolaa ilaale? Haga yoomii qoonqoo tultulla'aalle dhage'a? **22** Kolbaan tiyya gowwaa waan teeteef, na hin beettu. Isaan ijoolee woy hin baane, ta hubantii hin qanne. Isaan waan hantuu hujjiisaaf ogeeyyii; ammoo waan dansaa attam akka hujjanu hin beekanu. **23** Ani lafa ilaale; kunoo isiin akka hin qaddu; duwwaalle'e. Ol gubbaalle ilaale; ifille irra hin jiru. **24** Ani gaarota ilaale; kunoo, isaan tacho'isatti jiran; koobotille martinuu raafamiisatti jiraniyyu. **25** Ani ilaale; kolbaan achi hin jirtu; sinbirreen marti kaatee baddeerti. **26** Ani ilaale; latti midhaan baachu goomolee teete; aarii jadduu Mootii Waan Maraatiin qachooti martinuu Mootii Waan Maraa duratti diigameera. **27** Mootiin Waan Maraa, «Latti marti ona hin teeti; te'uu malee, ani ijumaa hin balleessu. **28** Ani waan dubbadheef, yaada kiyyalle waan hin jijjiireef, ani murteffadhee duubatti waan hin deebineef, latti hin bootti; ol-gubbaalle hin dukkanootii» jedha. **29** Hogaa abbootii fardo'ootii fi worra guube'een loluutiin nami qachaa keessaa marti hin baqata. Gariin gongomaa keessa hin seenan; gariin rassaa hin yaaban. Qachooti martinuu duwwaa hin hafan. Nami tokkolle keessa hin le'u. **30** Isin kolbaa baddane, maan hujjiisatti jirtan? Woyaa diintuu uffattanee, seesa worqi'ille naqattanee, ila teessan maaf kuula dibatane ree? Isin akkasuma ifi seeffattane malee, worri dur isin jaalatu, isin tuffateera; isaan isin ijjeesiisaaf barbaadan. **31** Ani aadiisa akka dubartii ciniinsifattuu, ta finna qaraa deettuu takka dhage'e. Tunille iyya kolbaa Xiyoonii ta harka ifii diriirsitee, «Aanne'e! Nuuti gagganne! Harka worra nu ijjeesuutitti dabarfannee kennanne» jettu.

5 Mootiin Waan Maraa, «Karaa Yersaaleemii irra olii fi gad ideema'a; adaala isii'ii ilaala'aatii hubadha'a badhinna isii'ii keessa barbaada'a. Nama haqa hujju fi nama dhugaa barbaadu tokko yoo dhaggitane ani qachaa kanaaf hin araarama. **2** Kolbaan, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee» jettulle, dharaan kakatti» jedha.

3 Ee Mootii Waan Maraa! Itti teeti dhugaa hin dhaggituu ree? Ati isaan dhootte; isaan ammoo hin dhukkuffanne. Ati isaan butuchite; isaan ammoo ifi sirreessuu didane. Isaan dhakaa caalaa mata-jabeeyyii te'anee, cubbuu ifii irraa deebi'uu didane. 4 Achiin duuba ani, «Worri kun karaa Mootii Waan Maraa, seerata Waaqa ifille waan hin beenneef, isaan worra hiyyeeyyii; gowwotalle'e» jedhee yaade. 5 Maarre ani gara sooreyyii Yihuda'aa dhaqee, isaanitti hin dubbadha; isaan dhugumaan karaa Mootii Waan Maraa, seerata Waaqa ifille hin beekan. Te'uu malee, isaan martinuu baallii Mootii Waan Maraa jalaa bayanee, isaaf ajajamiisa didaneeran. 6 Tanaaf, Yakkaan isaanii guddoo waan teeteef, Waaqaaf addatamummaa dhabiis isaanii waan heddatteef, neenqi gongomaa keessaa bayee isaan hin ijjeesa; yayyiin goomolee keessaa isaan hin kukkutti; qeeransille nama gad bayu mara kukkutiisaaf, adaala qachaa isaaniitti isaan hin gaada. 7 Mootiin Waan Maraa, «Ijoolleen teessan na lakkitee, waaqota dharaatiin waan kakatteef, ani attam yakkaa teessan isiniif araarama ree? Ani nyaachisee yennaa isaan quusse, isaan ammoo sagaagalane; mana sagaagaltootaatiitti qonfoodane. 8 Akka farda korma falanee, gaanaaf rarragatuu te'ane. Tokko tokkoon isaanii niitii jaala ifii fari'atan. 9 Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree? Kolbaa waan akkanaa hujju haluu hin bayuu ree? 10 Gara mukoo woyni'ii ka kolbaa tiyyaa ol baya'aatii balleessa! Akka ijjumaa hin balleessina'a; dameeleen isaa tiyya waan hin te'iniif irraa cira'a. 11 Kolbaan Israa'eliitii fi Yihuda'aa ijjumaa naaf hin addatanne» jedha. 12 Isaan Mootii Waan Maraa irratti dhara dubbatanee, «Inni womaa nu hin godhu; hantuulle nutti hin dhuttu; woraana yookiin beelalle ijjumaa hin dhagginu. 13 Raagoti akka qilleensaati malee, jechi Waaqaa isaan keessa hin jiru; wonni isaan dubbatanu isaanumatti garagaltuu ti!» jedhan. 14 Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara dande'u, «kolbaan jecha akkasii waan dubbatteef anaan, «Inni womaa nu hin godhu» waan jetteef, ani jecha kiyya afaan keeti keessatti akka ibiddaa, kolbaa tanalle akka qoraanii hin godha; ibiddille isaan hin fixa. 15 Ee kolbaa Israa'elii! Ani kolbaa isin irratti kaatu biyya fago'ootii hin fida; Kolbaan tun, kolbaa jaddu'uu fi kolbaa bara durii ta isin afaan isaanii hin beennee fi waan isaan dubbatanu hin hubanne. 16 Gonofaan daaya isaanii akka boolla awwaalaa ta banantee ti; marti isaanii loltoota jajjaba. 17 Isaan midhaanii fi sagalee teessan hin nyaatan; ilmaanii fi ijoollee durraa teessan hin ijjeesan; hoole'ee fi horii keessan, muka woyni'itiiti fi muka harru'uu keessan nyaatane hin fixan. Qachoota keessan ka dallee dhaka'aa qabanu, ka isin itti addattane shallaaga'aan diigane hin balleessan. 18 «Te'uu malee ani Mootiin Waan Maraa, guyyoota san kolbaa tiyya ijjumaa hin balleessu. 19 Kolbaan, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna waan akkasii kana mara maaf nu irratti godhe?» jedhanee yoo si gaafatane, ati isaanii, «Akkuma isin na lakkittanee, lafuma teessan keessatti waaqota ormaa tajaajiltane, lafa teessan hin te'inille'etti orma hin tajaajiltan» isiniin jedha» jedhiin. 20 Mootiin Waan Maraa, «Dubbi asii gadii tana sanyii Yaaqoobiitti hima'a; kolbaa Yihuda'aatiille'etti lassa'a.

21 Isin kolbaan gowwoole'ee fi hubantii hin qanne, tana dhage'a'a; isin ila qaddan ammoo hin dhaggitanu, gurralle qaddan ammoo hin dhageettanu, 22 isin na hin sodaattanu ree? Na duratti hin hollattanuu ree? Meessaa abbaaya'aa akka te'uuf maansa ka keye ana; abbaayaan meessaa san irra haga bara baraa hin dabartu; danbaliin kaatulle isa irra hin dabartu; abbaayaan huursitelle isa irra hin qaxxaamurtu. 23 Kolbaan tun ammoo mata-jabeeyyii fi ta na finqilte; isaan na irraa deebi'anee deemaneeran. 24 Isaan gadhaa ifii keessalle'etti, «Mootiin Waan Maraa Waaqa keenna, ka bokkeya duraatii fi duubaa yennaa yennaa isaatiitti nu'uuf kennu, midhaan yennaa isaatiitti akka galfannu ka nu'uuf godhu kowaa sodaannaa» hin jedhanu. 25 Yakkaan teessan tana isin irraa hamburteerti; cubbuun teessanille waan dansaa isin dhassiiiteerti. 26 «Worri hamaan ka akka nama sinbirree tiyyo'oon qabuu, dhokatee nama qabu odduu kolbaa tiyyaa jira. 27 Akkuma manni sinbirree'eef ijaarama sinbirree'een guutam, manni isaanii waan isaan sobaan dhaggataneen guutameera; tanaaf isaan worra gugurda'aa fi dureeyyii te'aneeran. 28 Isaan gabbatane cululuqaneeran; hammeennii isaanii haga hin qabu; ijoollee abba'aa fi haadha hin qanneef haqaan hin murre; mirga worra hiyyeessaatiifille hin falmine. 29 Ani Mootiin Waan Maraa, Waan akkasii kanaaf, isaan hin adabuu ree? Kolbaa akkasii tana ani haluu hin bayuu ree? 30 Wonnii guddoo nama sodaachisuu fi bararassu lafa irratti te'eera. 31 Raagoti sobaan raaga dubbatti; hayyooti gorsa raagotaatiin bulchiti; kolbaan tiyyalle waan akkasii kana jaalatti; yennaa muummeen dhuttu ammoo isin maan gootan ree?» jedha.

6 Ee kolbaa Beniyaamii, wonni hantu'uu fi badiin guddoon gara Kaabaatiin waan dhufaartuuf, Yersaaleem keessaa baya'aatii baqadha'a! Tego'aa keessatti tultullaa afuufa'aatii Bet-Hakereem irratti beessisa lolaa ol kaasa'aatii mudhisa'a. 2 Qachaa Xiyoonii midhaga'aa fi ka gammachiisu ani hin balleessa. 3 Akkuma tissitooti naannoo takka qubatanee horii ifii tiffatanu, moototi diinaa loltoota ifii waliin dhufanee, adaala is'iitiitti dunkaanii ifii hin dhaabbatan. 4 Isaan, «Qachaa Yersaaleemii loliisaaf qophowa'a! Ka'a'a! Saafowaan lolaa! Latti waan dhiyaartuuf, gaaddiduulle dheerataa waan deemaa jirtuuf, aannee nu'uuf. 5 Maarre ka'a'a! Halkaniin lollee, kushee qachaa Yersaaleemii san diinna» jedhan. 6 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Qachaan Yersaaleemii ka cunqursiisaan guutame kun akka adabamuuf, mukoota mura'aatii naannessa'aatii kaabii itti ijaara'a. 7 Akkuma boolli bisaanii bisaan madditu, qachaan Yersaaleemiille madda hammeennaa ti; hunnaan nama irratti ka'isiif fi badiin achi keessatti hin dhage'anti; ani dhibe'ee fi madaa yennaa mara achii keessatti dhagga. 8 Ee Yersaaleem, ifi eggadhu! Yoo hin te'in ani lafa teeti onsee nami tokkole akka keessa hin leene hin godha» jedhe. 9 Ammalle Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Akkuma woxoo midhaan woyni'ii qocanu, kolbaa Israa'elii keessaa worra hafe qoca'a. Akkuma nami midhaan woyni'ii damee irraa qocu, harka keessan diriirsa'aatii ammalle worra hafe qoca'a» anaan jedhe.

10 Anille deebisee, «Ani eennutti dubbadha? Eennu ifi eeggachiisa? Eentu naa dhage'a? Gurri isaanii waan duudeef hin dhage'anu. Jecha Mootii Waan Maraatiiti hin murgan; itti hin gammadannulle'e. **11** Aariin Mootiin Waan Maraa isaan irratti qabu na keessalle'etti bobe'aarti; ossiisalle hin dande'u» jedhe. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa anaan, «Ijoollee karaa irratti, dargaggoota wolitti qabamane irratti aarii tiyya dhangalaasi; abbaa manaatii fi haati manaa, worri dulloomee jaajjelle hin booji'aman. **12** Worra lafa kana keessa le'u yennaa adabu, manni isaanii, fihaan isaaniiiti fi niitoti isaanii worra dhibi'if dabarfamanee hin kennaman. **13** Nami isaanii gudda'aa fi diqqaan marti bu'aa sobaan dhaggatanuuf worra joljolu waan te'aneef, raagotii fi hayyooti isaanii marti nama hin soban. **14** Isaan madaa kolbaa tiyyaa akka kaso'oo ilaalannee, adoo nageenni hin jiraatin, «Nageya, Nageya» jedhan. **15** Isaan waan jibbisiisu waan hujaneef qaanowaneeranii ree? Waawwo'o ijjumaa hin qaanonne; isaan qaaniin maan akka teeteeyyuu hin beekanu. Tanaaf worra jigu woliin hin jigan; ani yennaa isaan adabulle hin salphatan» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa, «Qaxxaamura kara'aa irra dhaabbadha'aatii ilaala'a; daandii durii, karaa dansaa gaafadha'aatii irra ideema'a; lubbuu teessaniifille foora hin dhaggatan» jedhe. Isin ammoo, «Nuuti isa irra hin ideennu» jettane. **17** Ani eeddota isiniif kennee, «Qoonqoo tultulla'aa dhage'a'a» jedhe; isin ammoo, «Hin dhageennu» jettane. **18** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Isin gosi biyya adda addaa dhage'a'a! Isin worri asitti wolitti qabantane, waan kolbaa Yihuda'aa irratti te'uuf jiru qalbeeffadha'a. **19** Ee, lafa dhage'i! Kolbaan tun jecha kiyya waan hin dhage'iniif, seera kiyyalle waan tuffatteef, gatii hujii isaanii'if, badii isaan irratti hin fida. **20** Hixaanni biyya Sheeba'aatii dhufuu fi dakkarii biyya fago'ootti dhufu maan naaf godha? Ani kennansa gubamu ka isin dhiheessitanu hin fudhadhu; ciincaan isin dhiheessitanulle na hin gammachiisu. **21** Tanaaf ani kolbaa tana dura gufuu hin keya; abbootii'ii fi ilmaan gufuu sanii hin gufatan; olla'aa fi jaaloti hin badan» jedhe. **22** Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, loltooti biyya gara kaabaa irraa dhufiisatti jirti; kolbaan guddoon biyya fago'oo lolaaf qophowisatti jirti. **23** Isaan guube'ee fi eboo qabataneeran; isaan worra gadhi-jabeeyyii'ii fi worra marartii hin qanne. Fardoo ifitiin yennaa gulufanu, hididdeettiin akka abbaayaa bulphittuu ti. Ee kolbaa Xiyoonii! Isaan isin lolisaa qophowanee hin dhufan» jedha. **24** Kolbaan Yerusaleemii ammoo, «Nuuti oduu isaanii dhageennee, harki nu irraa bu'eera; gaddi guddaan nu qabatee akka dubartii ciniinsifattuu teeneerra. **25** Diinni keenna shallaagaa waan qabuuf, gara mara sodaan guddoolle waan jirtuuf, gara alaa hin bayina'a; yookiin karaa irra hin ideemina'a» jetti. **26** Ee kolbaa tiyya, diinni isin balleessu dedhuma waan dhufuuf, woyaa gaddaa uffadha'aatii daadhaa keessa gangaladha'a; akka nama ilma tokkochuma qabuuf laaleffatee bowuu, laaleffadha'aa bowa'a. **27** Mootiin Waan Maraa, «Ee Ermiyaas! Akka nama sibiila sibiilummaa isaa haga ilaalu, karaa kolbaa tiyyaa hubatee akka haga ilaaltu, si godheera. **28** Isaan martinuu akka sageettu'uutii fi akka sibiila ciillayee mataa

jabeeyyii'i; finqiltootalle'e. Isaan martinuu hami'if asii fi achi deemaa, hujii hantuu hujan. **29** Irsaasa ibiddaan baqisiisane qulleessiisaaf buufaa akka malee itti buufan; ammoo ciillaan irsaasa irraa hin ka'u; akkasuma worri hamoolleen kolbaa tiyya keessaa hin dhabamanu. **30** Ani Mootiin Waan Maraa waan isaan tuffadheef, isaan «Meetii tuffatante» jedhamanee hin waamaman» jedha.

7 Jechi Mootii Waan Maraa ka gara Ermiyaasii dhufe ka asii gad jiru: **2** «Karra Galma Mootii Waan Maraa dura dhaabbadhuutii, «Mootii Waan Maraa waqonfatiisaaf, karra tanaan worri seentanu kolbaan Yihuda'aa marti jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a!» jedhii ergaa tana lallabi. **3** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii: Karaa keessanii fi hujii teessan haareffadha'a! Anille addee tana akka isin leetanu hin godha. **4** Dubbii dharaa dhugeeffattanee, «Kun Galma Mootii Waan Maraa ti! Kun Galma Mootii Waan Maraa ti! Kun Galma Mootii Waan Maraa ti!» hin jedhina'a. **5** «Karaa keessanii fi hujii teessan dhugumaan yoo haareffattane, wol woliif haqa yoo hujjane, **6** nama alaga'aa fi ijoollee abbaa hin qanne, haadha hiyyeessaalle yoo cunqursuu dhaddane, addee tanatti dhiiga nama yakkaa hin qannee yoo dhangalaasuu dhaddane, waqota dhibii gula deemiisaan yoo ifi miidhu dhaddane, **7** ani lafa abbootii teessaniif haga bara baraa akka keessa le'anuu kenne san keessa akka isin leetanu hin godha. **8** Isin ammoo dubbii dharaa ta bu'aa hin qanne dhugeeffattan. **9** Isin hin hattan; nama hin iijeettan; hin gaarayyeeffattan; dhaaran kakattan; Ba'aliiif hixaana aarsitan; waqota dhibii ka hin beenne san gula deemaa, **10** addee maqaan kiyya itti waamamu, gara Galma kiyyaa dhuttanee, na dura dhaabbattanee, waan battii tana hujaa, «Worri nu miidhu hin jiru» jettan. **11** Galmi kiyya ka maqaan kiyya itti waamamu, daggala hattu'uu isiniif te'eeraa? Kunoo, ani waan isin gootanu kana dhaggeera. **12** Amma addee gara Maqaan kiyya akka itti waamamuuf filadhe gara qachaa Shiilo'oo dhaqa'aatii, sababa hammeenna kolbaa tiyya Israa'elii'if waan ani godhe ilaala'a. **13** Isin waan kana mara adoo gootanu, itti deddeebi'ee isiniitti dubbadheera; isin ammoo na hin caqanne; yennaa ani isin waamelle na jalaa hin owwaanne. **14** Tanaaf waan qara qachaa Shiilo'oo godhe, ammalle addee maqaan kiyya itti waamamu, Galma isin itti dhugeeffattanu, addee isinii fi abbootii teessaniif kenne tana akkasuma hin godha. **15** Obboleeyyan teessan sanyii Efreemii mara fuula kiyya duraa akkuma ari'e, isinille fuula kiyya duraa hin ari'a.» **16** «Ee Ermiyaas, ani waan si'if hin dhageenneef, kolbaa tanaaf hin daadmatin; marroo isaanii'if na woliin hin falmin yookiin waan tokkolle na hin gaafatin yookiin na hin daadmatin. **17** Qachoota Yihuda'aatii fi karaa Yerusaleemii irratti waan isaan hujjisatti jiranu, ati hin dhaggituu? **18** Ijoolleen qoraan cassiti; abbootiin ibidda gabbitti; waqaa dharaa ta, «Mootittii ol-gubba'aa» jedhantuuf daabboo bilcheesiisaaf, dubartooti bukoo bukeessiti; na aarsiisaaf waqota dhibi'if daadhi woyyii dhibaasan. **19** Ka isaan aarsanu anaa? Isaan ifuma miidhanee, fokkoo ifi irratti fidan. **20** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani aarii'ii fi mufii tiyya addee tana irratti, namaa fi bineensota

irratti, muka badda'aatii fi midhaan ficha'aa irratti hin dhangalaasa; isiin hin boobeetti; hin dhaantulle'e» jedha. **21** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'eli, «Woreega ciinca'aa ciincaa dhibi'iitti dabalaa'aatii, foon san ifiifuu nyaadha'a. **22** Ani abbooti teessan ta durii biyya Gibxi'i keessaa yennaa baase, waan woreega ciinca'aatii fi ciincaa dhibi'i woma'aa isaanitti hin dubbanne yookiin ajajalle isaaniif hin kennine. **23** Ammoo naaf ajajama'a! Anille Waaqa keessan isiniif hin te'a; isinille kolbaa tiyya hin teetan; akka isinii milkoottuuf, karaa ani isin ajaju mara deema'a!» jedhee isaan ajajeera. **24** Isaan ammoo mataa jabaatane'ee hammeenna gadhaa ifii gula deemane malee, na hin dhageenne yookiin hin caqanne. Isaan gara duubaa deemane malee, gara duraa hin deenne. **25** Bara abbootiin teessan biyya Gibxi'i keessaa baateen jalqabee haga ammaa guyyuma guyya'aan, deddeebisee tajaajiltoota tiyya raagota gara keessan erge. **26** Kolbaan ammoo na hin dhageenne yookiin na hin caqanne. Mataa jabaatane'ee abbootii ifii ta durii caalaa hantuu hujane. **27** «Ati tana mara yennaa isaanitti hintu, isaan ammoo si hin caqasanu; yennaa ati isaan waantulle si jalaa hin owwaatanu. **28** Tanaaf, ati isaaniin, «Isin kolbaan tun ta Waaqa ifitiif hin ajajanne yookiin ta gorsa isaalle hin fudhanne. Dhugaalle afaan keessan keessaa baddeerti. **29** Mootiin Waan Maraa dhaloota itti mufateeru kana tuffatee waan lakkiseef, rifeensa mataa keessanii haadadha'aatii ifi irraa gata'a; qaccee koobota goddu'uu irratti ol baya'aatii qoonqoo teessan ol qabadha'aatii faaruu awwaalaa faarsa'a. **30** « «Kolbaan Yihuda'aa fuula kiyya duratti waan hantuu hujjeerti. Isaan waaqa dharaa batticha, addee maqaan kiyya itti waamamu, Galma kiyya keessa keyanee, Galma kiyya batteesaneeran. **31** Waan ani isaan hin ajajin, ta ani qalbi tiyya keessaa hin qanne, ilmaan ifitiif fi ijoollee ifii ta duraa ciincaa dhiheessiisaaf dhooqa ilma Hiinomii keessatti, addee waaqonfanna'aa ta «Toofet» jedhantu ijaarane. **32** Tanaaf, haga addeen dhabantutti, nama du'e Toofet keessatti waan awwaalanuuf, haganaa achi maqaan addee sanii, «Dhooqa itti qalamanu» jedhama malee, «Toofet» yookiin «Dhooqa ilma Hiinomii» barri hin jedhanne hin dhufa. **33** Reefti kolbaa tanaa allaatii'ii fi bineensaaf sagalee hin te'a; nami reeffa san irraa isaan ari'u tokkole hin jiraatu. **34** Latti waan ontuuf, ani qoonqoo gammadaatii fi ililleetti'ii, qoonqoo waajibichaatii fi waajibitti'ii qachaa Yihuda'aatii fi karaa Yerusaa'elii keessaa hin balleessa.

8 «Mootiin Waan Maraa, «Yennaa san lafee moototaa fi qondaaltota Yihuda'aa, lafee hayyootaatii fi raagotaa, lafee kolbaa Yerusaa'elii boolla awwaalaa keessaa hin baasan. **2** Lafeen sun aduu, ji'aa fi urjoota ol-gubba'aa, worra dur jaalatane, worra dur tajaajilane, worra dur hordofane, worra dur gorsa irraa fudhatanee fi worra dur waaqonfatane mara duratti hin xeeraman malee wolitti hin qabamanu yookiin hin awwaalamanu; ammoo akka cego'oo lafatti hin gataman. **3** Kolbaa hantuu tana keessaa worri jiru'uun hafe marti addee ani isaan ari'e maratti jiruu irra du'a hin filatan» jedha. **4** «Mootiin Waan Maraa: Nami yoo jige, deebi'ee hin ka'uu ree? Nami karaa irraa yoo gore,

kara'atti hin deebi'uu ree? **5** Kolbaan tun maaf gara duubaa deebi'uu ree? Maaf Yerusaa'elii yennaa mara gara duubaa deebi'uu ree? Isaan soba jabeessanee qabataneeran; isaan deebi'isa didaneeran. **6** Ani miidhassee isaan caqaseera; isaan ammoo waan sirrii te'e hin dubbatanu. Eennulle: Ani maan hujjeera jedhee, hammeenna ifii irraa ka deebi'u hin jiru; akka farda lolaaf qophowe tokkoo tokkoo tokkoon isaanii karaa ifii fiigan. **7** Qonga'annu yennaa ifii beeka; Saphaliisi, risa'aa fi cuquliis yennaa itti godaananu hin beekan. Kolbaan tiyya ammoo seera kiyya hin beettu. **8** ««Worri feenii sobaatiin barreessu eega jiraatee, isin: Seera Mootii Waan Maraa waan qannuuf, nuuti qaroollee attam jedhuu dandeettan ree? **9** Worri qaroolleen hin fakkifatan; hin salphatan; tiyyoolle'een hin qabaman. Jecha Mootii Waan Maraa eega lakkisane'ee qarummaa attamii qabaatan ree? **10** Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa niitota isaanii namoota dhibi'iif hin kenna. Fichaa isaaniille ormaaf hin kenna. Diqqaa irraa kaasee haga guddaa isaaniitiitti, marti isaanii bu'aa isaanii hin malleef jololan; raagotii fi hayyooti akkasuma marti isaanii nama soban. **11** Madaa kolbaa tiyyaa akka waan salpha'aatitti laakkowanee, akka maltetti hin cidhoomanu. Nageenni adoo hin jiraatin: Nageya! Nageya! jedhan. **12** Waan battii yennaa hujanu fakkifataneeraniyyuu? Waawwo'o ijjumaa hin fakkifanne; isaan attam akka salphatanu hin beekanu; Tanaaf worra jige oddu'utti hin jigan; yennaa ani isaan adabulle hin salphatan. **13** ««Mootiin Waan Maraa: Ani waan isaan galfatanu mara hin balleessa; muka woyni'ii irra midhaan woyni'ii, muka harru'uu irra midhaan harru'uu hin jiraatu; koolli isaaniille hin qoora; wonni ani isaaniif kenne marti isaan irraa hin fudhatama» jedha» jedhe. **14** Kolbaan sun deebittee, «Nuuti Mootii Waan Maraa Waaqa keenna duratti cubbuu waan hunyeeff, inni bisaan hadhaa qabu nu obaasee akka bannu nu godheera; nuuti maaf as teenna ree? Wolitti qabannee gara qachaa dalleya dhaka'aa qabuu baqannee, achitti banuu ti. **15** Nuuti «Nageenni hin te'a» jennee addanne; ammoo wonni dansaan hin teene. «Yennaa fayyinnaatiitti te'a» jennee addanne; ammoo bararaqaatii te'e. **16** Fooqqisiisi fardoo diinotaa biyya Daanii irraa dhage'ame; yennaa isaan himimmisanu latti marti tachootte. Isaan lafaa fi waan isii keessa jiru mara qacha'aa fi worra isii keessa le'anu liqinsisaaf dhufane» jetti. **17** Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani dhudhuufaa hadhaa qabu ka worri xanoo xanu dhooggee hin dandeenne, odduu teessanitti hin erga; isaanille isin hin iddan» jedha. **18** Gaddi hamaan na dhaqqabeera; ani gaggabeera. **19** Iyya kolbaan tiyya biyya fago'oo irraa, «Mootiin Waan Maraa Xiyoon keessa hin jiruu? Mootiin isii'ii achi keessa hin jiruu?» jettu dhage'i. Waaqi ammoo, «Isaan fakki'ii fi waaqota dharaa ka ormaa waaqonfatiisaan maaf na aarsan» jedha. **20** Kolbaan, «Yennaa midhaan galfatanu dabarte; bonni dhumate; nuuti rakkoo keessaa hin baane» jetti. **21** Kolbaan tiyya waan miidhanteef anille miidhameera; ani bowe, sodaadheelle bowe. **22** Giil'aad keessa qorsi dibatanu hin jiruu? Cidheessi achi hin jiruu? Madaan kolbaa tiyyaa maaf hin fayyine ree?

9 Ani kolbaa tiyya ta qalanteef, Halkanii fi guyyaa akka bowuuf, mataan kiyya madda bisaanii ilti tiyyalle burqaa imimmaani adoo teetee hin halcha! **2** Kolbaan tiyya gaarayyeffattoota fi gumii hin addatanne waan teeteef, ani isaan lakkisee, irraa fagaadhee deemee goomolee keessatti addee keessummooti bultu adoo qabaadhee hin fedha. **3** Mootiin Waan Maraa, «Isaan dhara dubbatiisaaf, akka guube'ee arraba ifii gopheeffatan; isaan lafa tana irratti hammeenna irratti hammeenna dabalatan malee, dhuga'atti hin jabaatanu; analle hin beekanu. **4** Nami marti sobaaleessa, jaalli martille hamatticha waan te'eef, obboleessi obboleessa ifii irraa ifi eegatu ti; jaallille jaala ifi hin addatin. **5** Jaalli jaala ifii hin soba; dhugaa ka dubbatu hin jiru. Isaan arraba ifii soba dubbatiisa barsiisaneeran; cubbuu hujisaan ifi dadhassiisaneeran. **6** Ati soba odduu leeta; isaan soba ifii irraa ka ka'e, na beekiisa didaneeran» jedha. **7** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Kunoo, ani akka sibiilaa bamqisiisee, kolbaa tiyya haga hin ilaala; sababa cubbuu kolbaa tiyyaatiif, waan dhibii maan godhuu dande'a ree? **8** Arrabi isaanii akka daaya nama ijjeesuu ti; afaan isaanille soba dubbata. Isaan nama maratti dubbii dansaa dubbatan; gadhaa ifii keessatti ammoo mala hamaa isaaniiif dhowan. **9** Waan kanaaf ani isaan hin adabuu ree? Kolbaa akkanaa tana ani haluu hin bayyuu ree?» jedha. **10** Gaarotii fi addeen horiin dheedu ontee, namille keessa waan hin ideenneef, madhi horii achi keessa waan hin jirreef, allaattii'ii fi bineensoti achi keessaa waan baqataneef, ani wiicifadhee isaaniiif hin bowa. **11** Mootiin Waan Maraa, «Yerusaalem tuulaa bututaa, addee jeedalti keessa leetu hin godha; qachoota Yihuda'aale ona ka nami keessa hin leene hin godha» jedha. **12** Nami qaroon waan kana hubatuu dande'u eennu? Mootiin Waan Maraa itti mudhisee, nami waan kana himuu dande'u eennu? Latti maaf akka goomolee nami keessa hin deennee, ona teete ree? **13** Mootiin Waan Maraa deebisee, «Seera ani isaanii kenne lakkisane, naaf waan hin ajajaminiif yookiin akka seera kiyyaatitti waan hin ideeminiif tun teete. **14** Isaan mata-jabeeyyii te'anee, akka fedhii ifii ideemiisaan akkuma abbootiin isaanii ta durii isaan barsiitte, waaqota dharaa Ba'aal waaqonfatane. **15** Tanaaf, ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, kolbaa tana sagalee hadhoottuu hin nyaachisa; bisaan hadhaa qabu hin obaasa. **16** Ani gosa biyya adda addaa ta isaan yookiin ta abbootiin isaanii ta durii hin beenne oddu'utti isaan hin bittinneessa; haga isaan balleessutti shallaaga'aan isaan hin ari'a» jedha. **17** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Amma, marroo waan kanaa yaadadha'a! Dubartoota faaruu awwaalaa faarsitu waansisa'a. Isaan keessaa worra boochisiisaan beekkamanetti erga'a. **18** Isaaniin, «Ila teenna keessaa imimmaan haga dhangalaatutti, gaara ila teennaa jalaa bisaan haga burqutti ariittiin kowa'aatii nu boochisa'a» jedha'a. **19** Qoonqoon bowichaa, «Nuuti ijjumaa banne! Nuuti ijjumaa salphanne! Manni keenna waan diigameef, lafa teenna lakkinnee deemuu qanna» ta jettu Xiyoan keessaa hin dhage'anti» jedha. **20** Ee, dubartoota Yihuda'aa, amma jecha Mootii Waan Maraa caqasa'a!

Jecha afaan isaa keessaa bawu dhage'iisaaf, gurra keessan banadha'a. Ijoollee durraa teessan attam akka bowanu barsiisa'a; Faaruu awwaalaa wol barsiisa'a. **21** Duuti karaa fodd'aatiin ol yaaddee, gara kushee teennaa seenteerti; ijoollee teenna woldeennaa karaa irratti, dargaggootalle badhinnatti ijeetteerti. **22** Isin kolbaa tanatti dubbadha'aatii, «Mootiin Waan Maraa, «Reeffi namaa akka cegoo diidatti gatane, akka woxoo worra midhaan haamu irraa hattee, ka nami wolitti qabu hin jirree hin te'a» jedha» jedha'a. **23** Mootiin Waan Maraa, «Nami qaroon qarummaa ifitiin, nami hunnaamessi hunna ifitiin, nami dureessi durummaa ifitiin ifi hin jajin. **24** Nami ifi jaju, ani Mootiin Waan Maraa lafa irratti jaalala bara baraa, haqaa fi balchummaa akka mudhisu hubatiisaa fi beekiisaan ifi jajuu ti; ani waan kanatti gammada» jedha. **25** Mootiin Waan Maraa, «Worra maqaa calla'aaf haqanqabaa qabate mara guyyaan adabu hin dhufa; **26** worra Gibxi'ii, worra Yihuda'aa, worra Edoomii, worra Amoonii, worra Mo'aabiitii fi worra rifeensa mataa ifii cinaa qaxatu ka goomolee keessa le'u mara hin adaba; gosi biyya adda addaa tun marti haqanqabaa qabataneeran; te'uu malee, isaan martii fi kolbaan Israa'elii martinuu gadhaa tokkochaan haqanqabaa san hin qabanne» jedha.

10 Ee, kolbaa Israa'elii, waan Mootiin Waan Maraa isinitti dubbattu dhage'a'a! **2** Mootiin Waan Maraa, «Karaa gosa biyya adda addaa hin hordofina'a! Isaan beessisa gubba'aatiin hin bararaqin; isin waan kanaan hin bararaqina'a. **3** Aadaan kolbaa tanaa waan bu'aa hin qanne; isaan muka gongomaa keessaa muran; nami muka bocu uraa ifitiin bifa itti baasa. **4** Meeti'ii fi worqii'ii gonfanees seesan; akka hin jinneef burriisan mismaara itti dhowanee hin jabeessan. **5** Waaqotii isaanii akka waan bineensa sodaachisaaf, fichaa baaqula'aa keessa dhaabane ti; waaqotii isaanii dubbatiisa hin dande'anu; ideemiisalle waan hin dandeenneef, namatti isaan ba'atee ideema. Isaan nama miidhiisa yookiin waan dansaa godhiisa waan hin dandeenneef, isaan hin sodaatina'a» jedha. **6** Ee Mootii Waan Maraa, ka akka keetii hin jiru; ati gudda'a; baalliin maqaa keetiille guddo'o. **7** Ee, mootii gosa biyya adda addaa, ka si hin sodaanne eennu? Qaroolee gosa biyya adda addaatiif fi mootummoota isaanii mara keessaa, ka akka keetii waan hin jirreef, ulfinni si'iif male. **8** Isaan marti daallotaa fi gowwoota; isaan waaqota dharaa ka muka irraa bocame irraa baratan. **9** Waaqotii dharaa ka isaanii kun hujii harka namaa ti; isaan meetii qulqulluu biyya Tarshiishiitii dhuttuu fi worqii biyya Ufaaziitii dhuttu irraa hujamane; woyaan bifa cuquliisaatii fi dhiilleen isaan uffatanu marti hujii worra ogeeyyii'ii ti. **10** Mootiin Waan Maraa ammoo Waaqa dhuga'aa ti; inni Waaqa jiraata'a fi mootii bara baraa ti. Yennaa inni aaru latti hin tachooti; gosi biyya adda addaalle mufii isaa dura dhaabbatiisa hin dandeettu. **11** Isin, «Waaqotii dharaa ka ol-gubba'aa fi lafa hin dadin kun, ol-gubba'aan jala irraa, lafa irralle'ee hin badan» jedha'aatii isaanitti hima'a. **12** Waaqi hunna ifitiin lafa dade; qarummaa ifitiille'een biyya lafaa hundeesse; hubantii ifitiille'een ol-gubbaa diriirre. **13** Yennaa inni qoonqoo ifii ta akka mandisu'uu dhageessisu, bisaan ol-gubba'aa

hin shoorkisa; inni duumensi qaccee lafaa irraa akka ol ka'u hin godha; bokkeya keessa balaqqeettii hin buusa; qilleensalle mana kuusa'aa ka ifii keessa hin fida. **14** Isaan martinuu worra daalle'e fi worra beekkumsa hin qanne; worri worqii baqisiisu marti waaqota dharaa ka hujane sanitti fokkifataneeran. Fakkiin isaan hujane ta dharaa ti; hafuuralle hin qaddu. **15** Isaan worra bu'aa hin qanne, meya murgo'oo ti; yennaa muraan isaanitti dhutuu hin badan. **16** Waaqi Yaaqoobii ammoo akka isaan kanaatii moti; waan mara ka dade isa waan te'eef, kolbaa Israa'eeliille ka ifii godhatiisaaf filate; maqaan isaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. **17** Ee, isin worri marfantaneertanu, meya keessan ka lafa jiru wolitti qabadha'a. **18** Mootiin Waan Maraa, «Ani amma worra lafa tana keessa le'u, fugussee hin baasa; akka isaan booji'amanuuf rakkinna isaanitti hin fida» jedha. **19** Ani waan madoweef naaf aanne'e! Madaan tiyyalle ta fayyine. Ani ammoo, «Tun dhibee tiyya; anille ossatuu qaba» jedhe. **20** Dunkaanin tiyya diiganteerti; wodaaron isii marti cicciteerti. Ijoolleen tiyya na lakkittee deenteerti; deebi'ee isaan hin dhaggu; nami dunkaanii tiyya naaf dhaabu, ka gollaa kiyyalle naaf diriirsu tokkole hin hanne. **21** Tissiitooti daallee waan teeteef, Mootii Waan Maraa irraa gorsa hin gaafattu; tanaaf isaanii hin milkoonne; tiki isaanii marti bittinoweera. **22** Caqasa'a! Oduun dhufiisatti jirti. Kunoo gara lafa kaabaatii hogaan guddaan hin dhufa. Hogaan sun qachoota Yihuda'aa onsee, addee jeedalti leetu hin godha. **23** Ee Mootii Waan Maraa! Jiruun namaa tama isaa akka hin te'in ani hin beeka; nami ideensa ifii ifumaan qajeelchuu hin dande'u. **24** Ee Mootii Waan Maraa! Akka ani ijjumaa hin banne haqaan na adabi malee, aarii teetii na hin adabin. **25** Gosi biyya adda addaa ta si hin beennee fi kolbaan maqaa keeti hin waammanne sanyii Yaaqoobii balleessiteerti. Isaan sanyii Yaaqoobii ijjumaa fixanee, lafa isaanii waan onsee, aarii teeti isaan irratti dhangalaasi.

11 Jechi Mootii Waan Maraa ka gara Ermiyaasii dhufe ka asii gad jiru: **2** «Dubbii gondooroo tanaa dhage'iitii kolbaa Yihuda'aatii fi worra Yersaaleem keessa le'utti himi. **3** Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'eli, «Nami dubbii Gondooro'oo tanaaf hin ajajanne ka abaarama. **4** Ani abbootii teessan biyya Gibxi'ii ta akka addee sibiila itti baqsiisanuu keessaa yennaa baase, naaf ajajama'aatii, waan ani isin ajaje mara godha'a; tana yoo gootane kolbaa tiyya hin teetan; anille Waaqa keessan hin te'a. **5** Achiin duuba ani lafa aananii fi dammaa ta abbootii teessan duriitiif kenniisaaf waadaa gale, ta amma qabattaneertanu tana isiniif hin kenna» akka jedhe itti himi» jedhe. Anille deebisee, «Ameen, Mootii Waan Maraa» jedhe. **6** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa aanan, «Jecha kiyya kana mara qachoota Yihuda'aatii fi karaa Yersaaleemii mara irratti lallabiitii, «Dubbii gondooroo tanaa dhage'a'aatii, waan isiin jettu godha'a» jedhi. **7** Ani abbootii teessan ta durii biyya Gibxi'ii keessaa yennaa baasee jalqabee haga adhaa, «Naaf ajajama'a» jedhee itti deddeebi'ee ifi eeggachiise. **8** Isaan ammoo mataa jabinna hammeenna gadhaa ifii hordofane malee, naaf hin ajajanne; dubbii

tiyyalle hin dhageenne. Tanaaf dubbii gondooroo tanaa ta akka isaan muummessanuuf ajaje, waan didaneeef, abaarsa Gondooro'oo mara itti fide» jedhe. **9** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa aanan, «Kolbaan Yihuda'aatii fi kolbaan Yersaaleemii na irratti ka'isaaf mala dhowiisatti jiran. **10** Isaan gara cubbuu abbootii ifii ta durii, ta dubbii tiyya dhage'uu diddee deebi'aneeran; waaqota dharaa tajaajiliisaaf gula deemane; kolbaan Israa'eliitii fi kolbaan Yihuda'aa gondooroo ani abbootii isaanii ta durii woliiin godhe diiganeeran. **11** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Ani badii isaan jalaa bayuu hin dandeenne isaan irratti hin fida; isaan gara kiyya yoo iyyanelle, ani isaanii hin dhage'u. **12** Yennaa san kolbaan qachaa Yihuda'aatii fi qachaa Yersaaleemii gara waaqota hixaana aarsanuufii san dhaqanee hin iyyatan; waaqoti isaanii sun ammoo, yennaa rakkinni isaan irra gewu ijjumaa isaan qarqaaruu hin dande'anu. **13** Ee kolbaa Yihuda'aa! Akkuma qachaa hedduu qaddu, waaqota hedduu qadda; waaqa dharaa fokkisiisa Ba'aaliif, addeen ciinca'aa ta hixaana itti aarsiisaaf ijaarte, akkuma karaa Yersaaleemii heddu'u» jedha. **14** Ee Ermiyaas, isaan rakkatanee gara kiyya yennaa iyyanu, ani isaanii waan hin dhageenneef, ati kolbaa tanaaf hin daadimatin yookiin gara kiyya hin iyyin yookiin isaanii na hin gaafatin. **15** «Isin kolbaan Yihuda'aa ta ani jaaladhu, worra hedduu woliiin waan hantuu hujaa, Galma kiyya keessaa maan qaddan? Foon wooyichi ciinca'aaf dhikaatu, adabbii isin dhaqqaddu irraa isin hin hamburaa ree? Tana hujaa hin gammaddanii ree? **16** Mootiin Waan Maraa, «Muka ejersaa bisilee, ka midhaan dansaa qabu» jedhee isin waameeraayyu; amma ammoo hobonbolattii jadduu bubbittuun ibidda itti hin qassiisa; dameelee isaa mara hin caccassa. **17** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Maraa Dade, ka isin dhaabe, sababa isin kolbaan Israa'eliitii fi Yihuda'aa na aarsiisaaf Ba'aaliif hixaana aarsitanee, hantuu hujaneef badii isin irratti hin fida» jedhe. **18** Mootiin Waan Maraa mala isaan na irratti dhowane, waan natti mudhiseef, ani waan isaan yennaa san hujisatti jiranu beeke. **19** Ani akka hoolee gara qalmaa oofanuu te'eeraayyu; isaan, «Kowa'a, maqaan isaa akka hin qaabatanne, muka midhaan isaa woliiin murree, lafa worra jiraata'aa irraa balleessina» jedhanee akka natti malane ani hin beenneeayyu. **20** Ee Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, ka gadha'aa fi qalbii namaa qorqortu, ka balchumma'aan murtu, ani haajaa kiyya sitti waan himadheef, haluu isaan irratti baatu na dhaggsiis. **21** Tanaaf worra Anaatotaa ka na ijjeesiisaaf barbaadanee, «Maqaa Mootii Waan Maraatiin raagaa yoo dubbatte si hin ijjenna» aanan jedhanuun, **22** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ani isaan hin adaba; dargaggooti isaanii shallaaga'aan, ilmaanii fi ijoolleen isaanii ta durraa beelaan hin du'an; **23** bara ani worra Anaatotaa adabiisaaf badii itti fidu, isaan keessaa baraaareelle hin hattu» jedhe.

12 Ee Mootii Waan Maraa, yennaa ani haajaa kiyya si duratti dhikeeffadhu, ati yennaa mara balcha'a; ani haajaa kiyya si dura dhikeeffadha; te'uu malee marroo muraan haqaa waan si gaafadhu qaba. Worri hamooleen maaf qananooman? Worri hin addatanne maaf milkowan?

2 Ati isaan dhaaddeerta; isaanille hidda yaafataneeran; isaan guddatanee midhaan buusaneeran; Isaan afaan ifitiin ulfinna si'iif kennan; gadhaa ifitiin ammoo si irraa fagoo jiran. 3 Ee Mootii Waan Mara! Ati ammoo na hin beetta; na hin dhaggitalle'e; yaada ani si'iif qabu hin qorqorta. Worra hamoolee kana akka hoolee qalmaaf oofanuu, isaan harkisii baasiiti, guyyaa qalmaatiif adda baasi. 4 Latti haga yoomii goddi? Marri diida maraa haga yoomii qora? Sababa worra hamoolee lafa san keessa le'utiif, sababa isaan, «Waan nu irratti te'u kana Waaqi hin dhaggu» jedhaneef, bineensotii fi sinbirrooti dhumataneeran. 5 Mootiin Waan Maraa deebisee, «Ee Ermiyaas, ati worra miilaan ruksisu woliin rukkittee, eega isaan si dadhassisaanee, abbootii fardaa woliin attam doggomuu dandeetta ree? Ati lafa qaaleyaatiiti eega jiddee, Gongomaa Yordaanosii keessatti attam teeta ree? 6 Obboleeyyan teetii fi maatiin teetiyyuu sitti malaneeran; isaan qoonqoo guddo'oon sitti iyyiisatti jiran; waan dansaa sitti dubbatanulle, isaan hin addatin. 7 Ani kolbaa tiyya Israa'el lakkiseera; kolbaa tiyya ta jaaladhu harka diinota isaaniitti dabarsee kenneera. 8 Kolbaan tiyya akka neenqa gongomaa keessaa natti teeteerti; isaan dhangaa natti dhowane; anille isaan jibbe. 9 Kolbaan tiyya akka sinbirree jajju'uun marfante teetee motii ree? Dhaqa'aatii bineensota mara wolitti qaba'a; isaan dhufanee kolbaa tiyya nyaatanuu ti. 10 Tisstooti hedduun fichaa muka woyyii tiyyaa balleessiteeri. Fichaa kiyyalle irra sirbiteerti; fichaa kiyya ka na gammachiisu goomolee duwwaa godhaneeran. 11 Isaan fichaa san goomolee duwwaa waan godhaneef na duratti gogee oneera. Nami isi'iif haajamu waan hin jirreef, Latti duudiin goomolee teeteerti. 12 Shallaagaan Mootii Waan Mara qaccee lafaa gara tokkoo kaasee, haga qaccee taaniitti waan balleessuuf, worri lafa balleessu koobota godduu mara hin qabatan; nami nageyaan hafu tokkolle hin jiru. 13 Isaan qamadii hin facaafatan; ammoo qoree haammatan. Isaan hin elowan; ammoo womaa hin dhagqatanu. Sababa aarii Mootii Waan Mara ta akka ibiddaa bobeeutuutiif, midhaan isaan galfatanu waan badeef, hin qaanowan» jedhe. 14 Mootiin Waan Mara, «Ollota kiyya worra hamaa ka lafa ani kolbaa tiyya Israa'elii kenne qabatan mara, ani lafa isaanii irraa isaan hin buqqisa; kolbaa Yihuda'aalle odduu isaaniitii buqqisee hin baasa. 15 Isaan buqqiseen duuba ammoo deebi'ee isaaniif hin marara; tokko tokkoo isaanii gara lafa isaaniitii fi gara biyya isaaniitii isaan hin deebisa. 16 Isaan akka kolbaan tiyya itti leetu le'isa akka dansaa yoo baratane, akkuma kolbaa tiyya maqaa Ba'aaliitiin kakatiisa barsisane, amma ammoo deebi'anee kolbaa tiyya woliin, «Dhugaa Mootii Waan Mara Ka jiraataa te'ee» jedhane katiisa yoo baratane, isaan kolbaa tiyya odduu hin le'an. 17 Kolbaa na hin dhageenne ammoo ijumaa buqqisee hin balleessa» jedha.

13 Mootiin Waan Mara natti dubbatee, «Dhaqi hiituu hidhaa ta quncee talba'aa irraa hujante bitadhuutii, hidha keeti hidhadhu; ammoo bisaan isii hin tuqin» jedhe. 2 Maarre akkuma Mootiin Waan Mara na ajaje hiituu hidhaa bitadhee, hidha kiyya hidhadhe. 3 Jechi Mootii Waan Mara

ammalle gara kiyya dhufee, 4 «Hiituu hidhaa ta bitattee hidha keeti hidhatte san qabadhuutii gara laga Efraaxiisii dhaqi; achitti baqaqa rassa'aa keessatti dhossi» naan jedhe. 5 Maarre akkuma Mootii Waan Mara na ajaje gara laga Efraaxiisii dhaqee, hiituu hidhaa san achitti dhosse. 6 Guyyaa heddu'uun duuba Mootiin Waan Mara anaan, «Amma gara laga Efraaxiisii dhaqiitii, hiituu hidhaa ta achitti akka dhossituuf si ajaje san fidi» jedhe. 7 Maarre anille gara laga Efraaxiisii dhaqee, hiituu hidhaa san addee dhosse sanii qotee fuudhe; hiituu hidhaa sun ammoo gara badee waan bu'aa hin qanne teeteertiyyu. 8 Achii duuba jechi Mootii Waan Mara gara kiyya dhufee, 9 «Mootiin Waan Mara, «Koor Yihuda'aatii fi koor guddaa Yerusaleemii akkasuma gara hin balleessa. 10 Kolbaan hantuun jecha kiyya caqasuu didde, ta mataa jabinnaan, waaqota dhibii tajaajiliisaaf, waaqonfatiisaafille hordottu tun, akkuma hiituu hidhaa ta gara baddee bu'aa hin qanne sanii hin te'an. 11 Akkuma hiituu hidha namaatiiti maxxantu, kolbaan Israa'elii fi kolbaan Yihuda'aa marti natti akka maxxanuu, ulfinna fi galata maqaa kiyyaatiif, kolbaa tiyya akka te'anu godheeraayyu; isaan ammoo na hin caqanne» jedha» jedhe. 12 Ammalle Mootiin Waan Mara anaan, «Ati isaanii, «Mootiin Waan Mara Waaqi Israa'elii, okkoteen marti daadhii woyni'iitiin hin guutanti» jedhiin» jedhe; isaanille si'iin, «Okkoteen marti daadhii woyni'iitiin akka guutantu nuuti hin beennu seetaa?» yoo si'iin jedhane, 13 ati isaanii, «Mootiin Waan Mara, «Kolbaa lafa tana keessa leetu mara, mootota barcumaa mootumma'aa ka Daawitii irra teettu, hayyoota, raagota fi worra Yerusaleem keessa le'u mara hin macheessa. 14 Ani wol wolitti isaan buusee, abbootii fi ilmaan wol wolitti buusee hin caccassa; ani yennaa isaan balleessu, isaanii hin nawu yookiin hin mararu yookiin gadhaa isaanii hin laafu» jedhiin» jedhe. 15 Mootiin Waan Mara waan dubbateef, dhage'a'a; hin koorina'aatii, caqasa'a. 16 Adoo inni dukkana isiniitti hin fidin, adoo gaara dukkanowe irratti miilli keessan hin gufatin, Mootii Waan Mara Waaqa keessaniif ulfinna kenna'a. Adoo isin ifa addii godhattanuu, inni ifa gara dukkanaatii fi gara dukkana dimmaatiiti hin jijjiira. 17 Yoo isin hin caqasin ammoo sababa koor keessaniitiif ani dhossa'aan hin bowa; kolbaan Mootii Waan Mara waan booji'anteef ani wiiccifadhee hin bowa; ilti tiyyalle imimmaan hin dhangalaatti. 18 Mootiin Waan Mara natti dubbatee, «Mootichaa fi haadha mootichaatiin, «Kallachi ulfinna keessanii mataa keessan irraa waan bu'uuf, barcumaa mootumma'aa irraa gad bu'a'a» jedhi» jedhe. 19 Qachooti Yihuda'aa ka gara kibbaa hin cufaman; ka isaan banulle hin jiru; kolbaan Yihuda'aa marti hin booji'anti; isaan duudiin hin fudhataman. 20 Ee Yerusaleem! Diinota keeti ka gara kaabaatiin dhufiisatti jiranu ol jedhii ilaali. Kolbaan sitti kennante, ta ati ittiin ifi jajju meet? 21 Worra ati jaala godhatte, Mootiin Waan Mara si irratti yennaa mootonsu, ati maan jetta? Akka dubartii deettuu hin ciniinsifattuu ree? 22 Ati gadhaa keeti keessatti, «Tun maaf na irratti teete?» jettee yoo ifi gaafatte, sababa bacinna cubbuu teetiitiif, woyyaa teeti si irraa shooqanee hunnaan si woliin rafane. 23 Nami Itoophiya'aa bifa ifi yookiin qeeransi buburrummaa

ifii jijjiiratu dande'aa? Akkasuma isin worri hantuu hujuu barattane, waan dansaa hujuu hin dandeettanu. **24** Akka hicaaceen qilleensa goomole'eetii bittinnootu, ani isin hin bittinneessa. **25** Ee Yersaaleem! Mootiin Waan Maraa si'iin, «Ati na deetee waqota dharaatti waan addateef tun hiree teeti; qooda ani si'iif kenne. **26** Aninuu woyaa teeti fuula keetitti ol garagalchee akka ati qaanottu hin godha. **27** Ani hujii teeti batittii gaarayyeffatisa keetii, akka fardaa himimmiisa keetii fi sagaagala keeti ka qaanii hin qanne dhaggeera. Ee Yersaaleem, si'iif aanne'e! Ati haga yoomii batumma'aan jiraatta?» jedha.

14 Jechi Mootii Waan Maraa ka marroo oola'aa dubbatu ka gara Ermiyaasii dhufe ka asi gad jiru: **2** «Kolbaan Yihuda'aa hin bootti; qachooti Yihuda'aalle gad deebi'an; kolbaan Yihuda'aa lafa irra teettee gadditi; Yersaaleem keessaa iyyi hin kaati. **3** Qondaalototi is'iij tajaajiltoota ifii bisaan hin ergiti; isaalle gara boolla bisaanii hin dhagan; ammoo bisaan achitti hin dhagganu; isaan fokkifatanee, addii kutatanee, mataa hagooggatanee, okkotee duwwaa ba'atanee deebi'an. **4** Bokkeenni waan hin jirreef, latti babbaqaxeerti; qonnaan bultooti fokkifatanee, mataa ifii hin hagooggatan. **5** Marri waan hin jirreef, gadansinuu akkuma dhaleen ilme'e ii lakkisee hin deema. **6** Harreleen diidaa koobota godduu irra dhaabbattee, akka jeedala qilleensa dhaggatiisaaf harganan; marri waan hin jirreef ilti isaanii dhagguu dadhaddeerti» jedhe. **7** Ee Mootii Waan Maraa, yakkaan teenna nu irratti dhugaa baatulle, ati maqaa keetiiif jedhii nu qarqaar; si'iif addatamiisa dhabiis keenna waan heddatteef, nuuti si irratti cubbuu hunyeerra. **8** Ee addii Israa'elii, ka yennaa rakkinnaa isii fayyittu, ati maaniif lafa tanatti akka alaga'aa, akka nama karaa deemuu, ka halkan tokko callaa bulee taruu teete. **9** Ati maaf akka nama waan godhu wollaalee, akka lolticha jabaa nama qarqaariisaaf hunna dhabee teete. Ee Mootii Waan Maraa, ati nu odduu jirta; nuuti maqaa keeti hin waammanna, nu hin lakkisin. **10** Mootiin Waan Maraa marroo kolbaa tanaatiif, «Isaan asii fi achi joonjiisa jaalatan; miilli isaanii hin dhaabbatu; tanaaf ani isaanitti hin gammadu; amma ani yakkaa isaanii hin qaabadha; sababa cubbuu isaaniitiifille isaan hin adaba» jedha. **11** Mootiin Waan Maraa anaan, «Kolbaa tanaaf wonni dansaan akka isaaniif teetu hin daadimatin. **12** Isaan laamanee daadimatanulle ani daadimata isaanii hin qagasu; woreega ciinca'aatii fi kennansa isaanii ka midhaanii, ani hin fudhadhu; ammoo ani shallaaga'aan, beelaa fi bala'aan isaan hin balleessa» jedhe. **13** Achiin duuba ani, «Maalo'o, Goottaa Mootii Waan Maraa, raagoti isaanii, «Isin shallaagaa yookiin beela hin dhaggitanu; addee tanatti Mootiin Waan Maraa nageya muummee hin qanne isiniif hin kenna» jedhiisatti jiran» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraalle anaan, «Raagoti maqaa kiyaan raaga sobaa raagiisatti jiran malee, ani isaan hin ergine yookiin isaan hin ajajne yookiin isaanitti hin dubbanne. Isaan mudhii dharaa, moruu dharaa, waqota dharaa waaqonfataa soba gadhaa ifii keessaa isiniif raagan. **15** Tanaaf, raagota adoo ani isaan hin ergin maqaa kiyaan

raaga sobaa, «Beeltii fi shallaagaan lafa tanatti hin dhufanu» jettee raaddu, isaanuu beelaa fi shallaaga'aan hin badan. **16** Kolbaan isaan itti raaganu beelaa fi shallaaga'aan karaa Yersaaleemii irratti hin du'an; nami isaanii fi niitota isaanii, ilmaan isaaniitii fi ijoollee durraa ta isaanii awwaalu hin jiru. Sababa yakkaa isaaniitii ani balaa isaan irratti hin dhangalaasa. **17** «Ati dubbii tana isaanitti dubbadhuutii, «Kolbaan tiyya madaa hantu'uun rakkatee, guddoo waan miidhanteetuuf, halkanii guyyaa adoo wol irraa hin kutin, ilti tiyya imimmaan hin dhangalaatti. **18** Gara baadiyya'aa yoo baye, worra shallaaga'aan qalame dhagga; gara qacha'aa yoo seene, worra beelaan faru dhagga; raagotii fi hayyooti asii fi achi joonjaneeran; waan hujanulle hin beekanu» jedhi» jedhe. **19** Ee Mootii Waan Maraa! Ati kolbaa Yihuda'aa ijumaa gatte? Ati Xiyyoon hin tuffattee? Akka nuuti fayyuu hin dandeennetti ati maaf nu miite ree? Nuuti nageya addii godhannee ammoo waan dansaa hin dhagganee; Yennaa fayinnaa eegannee ammoo bararaqiisaa calla'atti te'e. **20** Ee Mootii Waan Maraa, nuuti si irratti cubbuu waan hunyeef, nuuti hammeenna keenna, yakkaa abbootii teenna ta duriille hubanneerra. **21** Maqaa keetii jedhiitii nu hin tuffatin; barcumaa mootumma'aa keeti ka ulfinnaa hin salphisin. Gondooroo nu waliin gondoorate qaabadhu malee hin diigin. **22** Waaqota dharaa ka gosa biyya adda addaa keessaa, ka bokkeya roobisiisuu dande'u jiraa ree? Ol-gubbaan ifumaan tiifuu gad kennitii ree? Waawwo'o! Ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, tana ka godhu si'i. Tana mara ka godhu si waan te'eef, tanaaf, nuuti si'itti addanna.

15 Achiin duuba Mootii Waan Maraa anaan, «Muuse'ee fi Saamu'el yoo na dura dhaabbatanelle, ani kolbaa tanaaf hin mararu. Fuula kiyya duraa isaan ari'i! Deemanuu ti. **2** Isaan, «Nuuti eessa deenna» jedhanee yoo si gaafatane, akkuma ani Mootiin Waan Maraa sitti hime, ««Worri akka du'u itti murante, du'uu qaba; worri shallaaga'aan akka du'u itti murante, shallaaga'aan du'uu qaba; worri beelaan akka du'u itti murante, beelaan du'uu qaba; worri akka booji'amu itti murante, hin booji'ama» jedhiin. **3** «Ani waan isaan balleessu afur shallaagaan akka isaan ijeesu, sareen reeffa isaanii akka harkittu, allaatti'i fi bineensoti nyaatanee akka isaan balleessanu isaanitti hin erga. **4** Mootiin Yihuda'aa ilmi Hisqiyaasii minaaseen, Yersaaleem keessatti yakkaa waan hujeeff, mootummoota biyya lafaa maratti waan hantuu nami dhaggee bararaqa isaan hin godha. **5** «Ee Yersaaleem! Eentu si'iif marara? Eentu si'iif bowa? Eentu dhaabbatee nageya si fuudha? **6** Ati na lakkiteerta; gara duubaa deebiteerta; tanaaf harka kiyya si irratti diriirsee, si hin balleessa; hagonaa achi si'iif hin mararu. **7** Kolbaan tiyya karaa ifii irraa deebi'uu waan diddeef, akka nama horooroon midhaan qulleessuu, karra qachoota lafa sanii duratti ani isaan hin bittinneessa. Ijoollee isaanii fixee, kolbaa tiyyalle hin balleessa. **8** Ani haadhotii hiyyeessaa ta isaanii, maansa abbaaya'aa caalaa akka bacatanu hin godha. Haadhotii dargaggootaatiiti, guyyaa saafawaan ka balleessu itti hin fida. Farraa fi bararaqa dedhuma isaanitti hin fida. **9** Haati ilmaan torbaa gaggaddee hin harganti; ifi

guyya'aa is'iitti dukkana; isiin fokkalattee hin salphatti; worra jiru'uun hafe shallaagaa diinota isaanititti, dabarsee hin kenna» jedhe. **10** «Haadha tiyya, naaf aanne'e! Maaf na deette? Ani nama lafa tanaa mara waliin nama morkuu fi nama moromu te'eera. Ani eennulle'eef hin liqeessine yookiin eennu irralle'ee hin liqaaffanne; te'uu malee nami marti na abaara. **11** Mootiin Waan Maraa, «Ani dhugumaan kaayoo dansa'aaf si baase; yennaa badi'ii fi rakkinna keetii diinoti keeti akka si kadhatanu hin godha. **12** Nami sibiila yookiin sibiila sageettu'uu ka biyya kaabaatii dhufu cassuu hin dande'aa ree? **13** «Sababa cubbuu teessanii maraaf karraa fi qabeenna keessan gatii malee worra saamutti dabarsee hin kenna. **14** Aariin tiyya ibidda isin gubu isinitti waan qassiituuf, lafa hin beenne keessatti diinota keessaniif garba akka teetanu isin hin godha» jedhe. **15** Achiin duuba ani, «Ee Mootii Waan Maraa, ati hin beetta; na qaabadhuutii na qarqaar; worra na miidhulle ati naaf haluu bayi. Ati ossaamessa waan teetee, na hin balleessin; ani si'iif jedhee akka salphadhe hin beetta. **16** Ee Mootii Waan Maraa, Waaqa Waan Mara Dandeettu, ani maqaa keetiin waan waamameef, jechi keeti yennaa gara kiyya dhufe, ani nyaadhee, gammadee burraaqe. **17** Worra caaqu woliin tee'ee, isaan woliin hin laallifanne. Harka keeti jala waan jiruuf, ati aari'iin waan na guutteef, qofii tiyya tee'e. **18** Dhibeen tiyya maaf natti jabaatte? Madaan tiyya maaf kulkultee fayyuu didde? Ati akka burqaa bisaanii ka nama sobuu, akka madda goguu maaf natti teeta ree?» jedhe. **19** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Ati cubbuu irraa yoo deebite, ani adde'etti si hin deebisa; atille na hin tajaajilta. Ati dubbii woy hin baane lakkittee, dubbii woy baatu yoo dubbatte, ati ammalle raagaa kiyya hin teeta; kolbaan gara keeti deebituutii malee ati gara isaanii hin deebitu. **20** Ani kolbaa tanaaf akka dallaya sibiila sageettu'uutiin ijaaramee si tolcha. Isaan si loliisaaf si irratti hin ka'an; ammoo ani si fayyisiisaa fi si baasiisaaf si woliin waan jiruuf, isaan si hin injifatanu. **21** Ani harka worra hamoolle'eetii si hin baasa; harka worra gadhi-jabeeyyi'ii keessalle'ee si hin woda» jedha.

16 Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ati addee tanatti niitii hin fuudhin; ilmaan yookiin ijoollee durraalle hin uumatin. **3** Ilmaanii fi ijoolleen durraa ta asitti dhalatanu, haadhotti'ii fi abbootiin isaanii, **4** dhukkuba hama'aan hin du'an; nami isaaniiif bowu yookiin isaan awwaalu hin jiraatu. Isaan akka cego'oo lafatti hin gataman; shallaaga'aa fi beelaan hin badan; allaatti'ii fi bineensotaaf sagalee hin te'an» jedhe. **5** Mootiin Waan Maraa, «Ani nageya kiyya, jaalala kiyya ka bara baraatii fi marartii tiyya kolbaa tana irraa waan fudhadheef, mana bowaa hin seenin; bowiisaaf yookiin gaddisaaf hin dhaqin. **6** Lafa tanatti worri gugurda'aa fi didiqqaan hin du'an; nami isaan awwaalu yookiin isaaniiif bowu hin jiraatu; nami isaaniiif ifi amaaxu yookiin mataa ifii haadatulle hin jiraatu. **7** Worra nami irraa du'eef gaddu san jajjabeessiisaaf, nami haqaqoo geessuu hin jiraatu; worra abbaan yookiin haati irraa duuteeyyuu jajjabeessiisaaf daadhii woyni'ii nami geessu hin jiraatu. **8** Isaan woliin teettee nyaattee uniisaaf

mana jilaa hin seenin» jedha. **9** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Kunoo, ani fuula keessan duratti, bara keessanitti, qoonqoo gammadaatii fi iliileetti'ii, qoonqoo waaajibichaatii fi waajibitti'ii addee tana keessaa hin balleessa. **10** Ati waan kana mara kolbaa tanaaf yennaa hintu, isaan, «Mootiin Waan Maraa badii guddoo tana maaf nutti dubbata? Yakkaan teenna maan? Mootii Waan Maraa Waaqa keenna irratti cubbuun nuuti hunye maan?» jedhanee yoo si gaafatane, **11** ati isaaniin, «Mootiin Waan Maraa: Abbootiin teessan ta durii na lakkittee, waaqota dharaa ka dhibii hordottee, tajaajiltee waan waaqonfatteef tun teete; isaan na lakkisane; seera kiyyalle hin eegane. **12** Isin ammoo abbootii teessan ta durii caalaa waan hantuu hujjane; tokko tokkoon keessan naaf ajajamiisa irra mataa jabeennaan hammeenna gadhaa keessanii attam attam akka hordottanu ilaala'a. **13** Tanaaf ani lafa tana keessaa isin baasee, lafa isinii fi abbootiin teessan ta durii hin beenne keessatti isin hin gata; ani waan isiniif hin marareef, isin achitti waaqota dharaa ka dhibii halkanii fi guyyaa hin tajaajiltan jedha» jedhiin» jedhe. **14** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Guyyaan namooti, «Dhugaa Waaqaa jiraataa, Israa'el biyya Gibxi'ii keessaa baasee» jedhanee hin kakanne hin dhufa; **15** ammoo ani gara lafa abbootii isaanii ta duriitiif kenneetitti waan isaan deebisuuf, «Dhugaa Waaqa jiraataa Israa'eloota lafa kaabaa keessaa fi biyya isaan itti bittinneesse mara keessaa baasee fidee» jedhanee hin kakatan» jedhe. **16** Mootiin Waan Maraa, «Amma ammoo ani akka qurxummi'ii worra kana akka guuranu nama hedduu hin erga; isaanille isaan hin guuran; achiin duuba adamsitoota hedduu hin erga; isaanille gaara mara irra, kooba mara irraa fi goda rassa'aa keessa isaan hin adansan. **17** Ani waan isaan hujjanu mara hin dhagga; isaan fuula kiyya duraa dhokatu hin dande'an; cubbuu isaanille fuula kiyya duraa ta gollanteertuu moti. **18** Isaan fakkii fakkisiittuu lubbuu hin qanneen lafa tiyya waan batteessaneef, waaqota dharaa battii sanille'een lafa tiyya waan guutaneef, sababa hammeennaa fi cubbuu isaaniiitiif adabbii dachaa isaanitti hin fida» jedha. **19** Ee Mootii Waan Maraa! Ati jabeennaa fi gollata kiyya; guyyaa rakkinnaalle addee ani itti baqadhu. Gosi biyya adda addaa lafa mara irraa dhufanee, «Abbootiin teenna ta durii waaqonfannaa dharaa, waaqota dharaa ka bu'aa hin qanne ka waan dansaa isaaniiif hin goone malee, womaa hin qabanuuyyuu» hin jedhan. **20** Mootiin Waan Maraa, «Nami ifii waaqa dharaa hujatuu dande'aa? Eeti'ii! Ammoo Waaqa dhuga'aatii moti. **21** Tanaaf ani isaan hin barsiisa; amma ani hunnaa tiyyaa fi jabeenna kiyya isaan hin barsiisa; achiin duuba isaan maqaan kiyya Mootii Waan Maraa akka te'e hin beekan» jedha.

17 Mootiin Waan Maraa, «Cubbuun kolbaa Yihuda'aa feenii sibiilaatiin, arfi dhakaa almaaziitiin gadhaa isaanitii fi gaafa addee ciinca'aa ka isaanii irratti qiriixantee barreeffanteerti. **2** Ijoolleen isaanituu addee ciinca'aa ta isaanitii fi utubaa waaqa dharaa ta, «Asheeraa» jedhantu, ta muka bisilee jalaatii fi ta koobota dhedheertuu irraa

qaabatan. **3** Sababa cubbuu biyya teessaniitiif, gaara kiyya ka lafa teessan keessa jiru, qabeenna keessanii fi karra teessan mara addee waaqonfanna'aa woliin akka saamamu hin godha. **4** Balleessaa teessaniif lafa ani isinii kenne dhaddan; aariin tiyya akka ibiddaa haga bara baraa akka bobbeettu waan gootaneef, lafa isin hin beenne keessatti diinota keessaniif garba isin tolcha» jedha. **5** Ammalle Mootiin Waan Maraa, «Nami namatti addattu, ka nama foon uffatetti irkatee, jabeenna ifii godhatu, ka gadhaan isaa Mootii Waan Maraa irraa fagaate, ka abaarame. **6** Inni akka tusee goomolee keessaa hin te'a; wonni dansaan yennaa dhutuu hin dhaggu. Lafa sooddaa ta nami keessa hin jirre, addee godduu goomolee keessa hin le'a. **7** Ammoo nami Mootii Waan Maraa addatu, ka Mootii Waan Maraa addii godhatu ka eebbifame. **8** Inni akka muka bisaan biratti dhaabamee, ka hidda ifii gara lagaa yaafatuu hin te'a. Muki sun o'i yennaa dhufu hin sodaatu; baalli isaa yennaa mara bisile'e. Bara ola'aa hin yaadu; miidhaan buusiisa hin lakkisu. **9** Qalbiin namaa waan mara caalaa dabaaleetti qajeeluu hin dandeenne. Eentu isii hubatuu dande'a ree? **10** Ani Mootiin Waan Maraa nama maraaf akka ideensa isaatii fi akka hujii isaattitti gatii isaaf kennisaaf, gadhaa namaatii fi qalbii namaa qorqoree hin ilaala» jedha. **11** Nami dabaan karra wolitti qabatu, akka gororrii quuphaa ifii hin buusin dhoofattuu ti; wodhakkaa bara jiruu isaattitti wonni inni wolitti qabate sun marti, isa lakkitee hin dhumatti; muumme irratti inni gowwaa akka te'e hin mirkanootti. **12** Barcumaan mootumma'aa ka ulfinnaa, durii jalqabee ka saadame, addee Dunkaanii Woyyitii teennaa ti. **13** Ee Mootii Waan Maraa, addii Israa'elii, worri si lakkisu marti hin fokkifatan. Worri si irraa duubatti deebi'u, bisaan madda jiru'uu ka teete, si Mootii Waan Maraa waan lakkisaneef, akka barreeffama bukuu irraa ti. **14** Ee Mootii Waan Maraa, ati ka ani leellifadhu waan teeteef, na fayyisi, anille hin fayya; na baasi, anille hin baya. **15** Kolbaan, anaan, «Jechi Mootii Waan Maraa eessa jira? Me amma muummowuu ti» jedhiisatti jirti. **16** Ani akka ati na ajajetti tissee te'iisa hin lakkinne; guyyaan hamaan akka dhufu akka ani hin halchin hin beetta; wonni ani dubbadhe marti si duratti ifa. **17** Na hin sodaachisin; guyyaa rakkinnaa addeen ani itti baqadhu si'i. **18** Worri na miidhu fokkifatuu ti; ani ammoo hin fokkifatin. Isaan bararaanuu ti; ani ammoo hin bararaqin. Guyyaa badii'ii isaanitti fidi; badii dacha'aan isaan balleessi. **19** Mootiin Waan Maraa anaan, «Dhaqiiti, karra kolba'aa, ta moototi Yihuda'aa ittiin ol seenanuu fi gad bayanu dura, karra Yerusaalemii ta dhibiille mara dura dhaabbadhuuti, **20** isaanin, «Isin moototi Yihuda'aa, kolbaan Yihuda'aa maraa fi worri Yerusaaalem keessa leetanu karra tanaan worri ol seentanu marti jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a» jedhiin» jedhe. **21** Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa Sanbataa ba'aa hin ba'atina'a; karra Yerusaalemiitille'en akka ol hin seensinne lubbuu teessaniif i'i eegadha'a. **22** Akkuma ani abbootii teessan ta durii ajaje, woyyummaa guyyaa Sanbataa eega'a malee, ba'aa ba'attanee mana keessanii hin bayina'a; hujii tokkolle hin hujina'a. **23** Isaan ammoo hin dhageenne yookiin itti hin xiyyeeffanne; isaan

akka hin dhageenne yookiin gorsa akka hin fudhanne mataa jabaatane. **24** Isin ammoo akka dansaa yoo naa ajajantane, guyyaa Sanbataa ba'aa ba'attanee karra qachaa kanaatiin yoo ol hin seenin, hujii tokkolle hujuu dhaddanee, woyyummaa guyyaa Sanbataa yoo eeddane, **25** moototi barcumaan mootummaa Daawitii irra tee'anuu qondaaltota ifii woliin karra qachaa kanaatiin ol hin seenan; isaanii fi qondaaltoti isaanii fardo'oo fi Garreettaa fardaan harkifamu irra tee'anee, worra Yihuda'aatii fi worra Yerusaaalem keessa le'u woliin hin dhufan; qachaa kana keessa haga bara baraa nami hin le'a. **26** Namooti qachaa Yihuda'aa keessaa, olloota adaala Yerusaalemiiti, lafa Beniyaaminiiti fi lafa kooba jalaa ta gara aduun seentuuti, biyya koobitti'ii fi biyya goomolee kibba Kana'aaniiti, kennansa gubamu fi ciincaa, kennansa midhaanii, hixanaa fi kennansa galataa qabatanee gara Galma Mootii Waan Maraa hin dhufan. **27** Isin ammoo naaf ajajamuu yoo diddane, woyyummaa guyyaa Sanbataa eegisa yoo dhaddane, ba'aa ba'attanee karra Yerusaalemiitiin yoo ol seentane, karra Yerusaalemii keessatti ibidda hin dhaanne ka dalleya dhaka'aa Yerusaalemii nyaatee balleessu hin qassiisa» jedhe.

18 Jechi Mootii Waan Maraa ka gara Ermiyaasii dhufe ka asii gad jiru: **2** «Ka'iitii, gara mana nama faara dhowuu gad bu'i; ani achitti ergaa tiyya sitti hima» jedhe. **3** Maarre ani gara mana nama faara dhowuu gad bu'ee, inni korboo ifii ta dhaka'aa irratti faara dhowuun dhagge. **4** Okkoteen inni faara irraa dhowu sun ammoo harka isaattitti badde; maarre inni faaruma san akka isaaf tottetti deebisee okkotee dhibii hujee. **5** Achii duuba jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **6** «Ee, kolbaa Israa'elii! Akkuma nami Faara dhowu kun hujii, anille isin hujuu hin dande'uu ree? Akkuma faarii harka nama faara dhowuu keessa jiru, isinille harka kiyya keessa jirtan. **7** Ani kolbaan takka yookiin mootummaan takka, akka buqqaatu, akka diigantu fi akka baddu yoo dubbadhe, yennuma san **8** kolbaan sunille waan hantuu irraa yoo deebite, ani badi isaanitti fidiisaaf yaade san hin lakkisa. **9** Ani Yennaa dhibiille Kolbaa takka yookiin mootummaa takka ijaaree dhaabiisaaf yoo dubbadhe, **10** kolbaan sunille na duratti waan hantuu hujee naaf yoo ajajamuu didde, waan dansaa isaanii fi godhiisaaf yaade san hin lakkisa. **11** Tanaaf amma ati kolbaa Yihuda'aatii fi worra Yerusaaalem keessa le'uun, Kunoo Mootiin Waan Maraa, «Badii isiniif qopheessiisatti jira; karoora hamaalle isin irratti baasiisatti jira; maarre isin martinuu karaa hamaa keessan irraa deebi'a'aatii, tokko tokkoon keessan karaa keessanii fi hujii teessan qajeelfadha'a» jedheera. **12** Isaan ammoo, «Lakkii, kun bu'aa hin qabu; nuuti karooruma keenaa gula deenna; tokko tokkoon keenaaayyuu mataa jabeenna hantuu gadhaa keenaa gula deenna» hin jedhan» jedhe. **13** Tanaaf Mootiin Waan Maraa isaanin, «Me odduu gosa biyya adda addaa gaafadha'a; waan akkasii nami dhage'ee beeku jiraa? Kolbaan Israa'elii waan nafa namaa shuguggeessu hujjeerti. **14** Dhakaan bokkeyaa ka Libaanonii, rassaa goodda isi'ii irraa dhabamee beekaa? Bisaan dillowaan gaara Libaanonii

irraa gad yaa'u gogee beekaa? **15** Kolbaan tiyya ammoo na deeteerti; isaan waaqota dharaa ka woy hin baaneef, ka karaa isaanii ka durii irraa isaan gufachiisee, karaa hin teene irra isaan ideensisuuf hixaana aarsaneeran. **16** Latti isaanii ontee, haga bara baraa ta murgoo hin teeti; nami karaa san dabaru marti baaseffatiisaan mataa ifii raasan. **17** Akka qilleensa karaa aduun baatu, diinota isaanii duratti ani isaan hin bittinneessa; guyyaa badiin isaanitti dhuttu, ani dudda kiyya isaanitti mudhisa malee fuula kiyya isaanitti hin mudhisu» jedha. **18** Achiin duuba isaan, «Seera barsiisii hayyoota biraa, gorsi qaroollee biraa, jechi raagota biraa waan hin dhabanneef, maarre kowa'a, Ermiyaas irratti mala dhoonnee, waan inni dubbatu mara dhage'uu didannee, dubbi'ii isa rakkinna» jedhane. **19** Maarre ani daadimadhee, «Ee Mootii Waan Maraa naa caqasi; waan diinoti kiyya jedhanu dhage'ii! **20** Gatii waan dansa'aa waan hantuu kaffalanii ree? Isaan ammoo boolla naaf qotaneeran; mufii teeti akka ati isaan irraa deebifattuuf, fuula keeti dura dhaabbadhee, isaanif akka ani si kadhadhe qaabadhu. **21** Tanaaf ijoollee isaanii beelessi; shallaaga'aaf dabarsiitii isaan kenni! Niitoti isaanii ta ijoollee hin qannee fi haadhotii hiyyeessaa te'anuu ti. Dhiira isaanii fixi; dargaggooti isaanii lola keessatti akka qalamu godhi. **22** Isaan na qabiisaaf boolla waan qotaneef, miila kiyyaaf tiyyoo waan afaneef, yennaa ati dedhuma worra isaan lola itti fidde, mana isaanii keessaa iyyi dhage'antuu ti. **23** Ee Mootii Waan Maraa! Mala isaan na ijeesiisaaf dhowane, ati hin beetta. Yakkaa isaanii isaanif hin araaramin; cubbuu isaaniille fuula keeti duraa haxoottee hin balleessin. Isaan fuula keeti duratti jiganee badanuu ti; ati yennaa isaanitti aarte isaanitti muri» jedhe.

19 Mootiin Waan Maraa anaan, «Dhaqiiiti nama faara dhowu irraa okkotee bitadhu; jaarsolee kolba'aa keessaa garii, maanguddoota hayyootaa keessalle'ee garii qabadhuutii **2** gara dhooga Ben-Hiinomii ta seensuma karaa karra basso'oo biraa gad bayi; achitti waan ani sitti dubbadhu lallabiitii, **3** «Ee mootota Yihuda'aatii fi kolbaa Yerusaleemii jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a. Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii: ani badii dhage'isaaf gurra namaattii hin tolle addee tana irratti hin fida. **4** Sababille isaan na lakkisaneef addee tana ta waaqota ormaa godhaneeran. Isaan addee tana keessatti waaqota ifiifuu hin beenne, ka abbootiin isaanitti fi moototi Yihuda'aalle ijumaa hin beenneef hixaana aarsanee, dhiiga worra yakkaa hin qanneetiin addee tana guutaneeran. **5** Isaan waan ani hin ajajin yookiin ani hin dubbatin, yookiin ta ani ijumaa hin yaadatin, ilmaan ifii ibiddaan gubanee Ba'aaliif kennansa dhikeessiisaaf, addee waaqonfanna'aa Ba'aaliif ijaarane. **6** Tanaaf kolbaan addee tana «Dhooga qalmaa» jetti malee, «Toofet» yookiin «Ben-Hinom» jettee barri hin waanne hin dhufa: jedhi. **7** Ani addee tanatti karoora kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Israa'elii hin diiga. Ani diinota isaanii duratti harka worra lubbuu isaanii barbaaduutitti shallaaga'aan akka isaan ijeefamanu hin godha; reeffa isaanii allaatti'ii fi bineensotaaf sagalee hin godha. **8** Ani qachaa kana diigee, waan ittiin murganu hin godha; sababa

gaargala isi'ii maraaf worri karaa san dabaru marti hin maadeffata. **9** Ani foon ilmaan ifiitii fi ijoollee durraa ifii akka isaan nyaatanu hin godha; diinoti isaanii ka lubbuu isaanii balleessiisaaf barbaadu yennaa isaan marsee rakkisu, isaan foon wolli hin nyaatan. **10** «Achiin duuba worra si woliin jiru san duratti okkotee cassiitii, **11** isaanin, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade: Akkuma okkoteen nama faara dhowuu bututteen duuba deebitee suphamuu hin dandeenne, akkuma kana ani kolbaa tanaa fi qachaa kana hin butucha; haga addee itti awwaalanu dhabantutti reeffa isaanii Toofetitti hin awwaalan. **12** Ani addee tanaa fi worra as keessa le'u mara irratti tana hin godha. Ani qachaa kana akka Toofetii hin godha. **13** Kolbaan heellichoo mana ifii irratti waaqota ifii waan waaqonfataneef, manni Yerusaleem keessaatii fi manni mootumma'aa ka mootota Yihuda'aa akka addee tanaa, akka Toofetii hin bawwan; isaan urjoota waaqonfataneef, isaan ulfeessiisaaf hixaana aarsanee, waaqonfatiisaaf kennansa daadhi woyyii kennaneeran» jedhiin» jedhe. **14** Ermiyaas addee Mootiin Waan Maraa akka inni raaga dubbatuuf erge Toofetii deebi'ee, badhinna Galma Mootii Waan Maraa duraa keessa dhaabbatee, kolbaa maraan, **15** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Isaan mataa jabaatanee jecha kiyya waan hin caqasiiniif, ani qachaa kanaa fi ollaa adaala qachaa kanaa jiru maratti badii itti fidiisaaf dubbadhe mara hin fida» jedha» jedhe.

20 Dura bu'aan Galma Waaqaa, ilmi limerii hayyichi Phashihur, Ermiyaas raaga kana raaguun yennaa dhage'e, **2** raagicha Ermiyaas dhaanee, karra Galma Waaqaa ta Beniyaaminii ta gatii'ititti miila isaa jirma lama wodhakkaa galchee hidhe. **3** Boruyyaa Phashihur yennaa jirma lama san wodhakka'aa Ermiyaas hiike, Ermiyaas isaan, «Haganaa achi Mootiin Waan Maraa, «Maagor Miisaabiib: jedhee si waama malee «Phashihur» si'ii hin jedhu» jedhe. **4** Mootiin Waan Maraa, «Si'ii fi jaalota teeti mara akka bararaxxanu hin godha; adoo ati ilaan dhaggituu shallaaga'a diinotaatiin hin dhumatani; ani kolbaa Yihuda'aa mara harka mootii Baabilonii ka isaan booji'utti yookiin ka isaan ijeesutti dabarsee hin kenna. **5** Qabeenna qachaa kanaa mara, waan qachaana kun dhaggitu mara, meya gatii guddoo'ootii fi karra mootota Yihuda'aa mara harka diinota isaanittiitii dabarsee hin kenna; isaanille saamanee gara biyya Baabilonii hin geessan. **6** Ee Phashihur, atii fi worri mana keeti keessa le'u marti gara Baabilonii booji'antane hin deentan; ati jaalota teeti ta raaga dharaa isaanif raadde mara woliin duutee, achitti hin awwaalanta» jedhe. **7** Ee Mootii Waan Maraa! Ati na sodde; anille sobame. Ati na caalaa jabaa waan teeteef na injifatte. Guyyaa mara nami natti murga; nami marti natti kolla. **8** Ani yennaa dubbadhu mara qoonqoo ol qabadhee, marroo hunnaan nama irratti ka'isaatii fi marroo badi'ii dubbadha; guyyaa mara Jechi Mootii Waan Maraa arrabaa fi qaanii natti fide. **9** Ani ammoo, «Haganaa achi maqaa waaqaa hin dhowu; maqaa isaatiille'een waan tokkolle hin dubbadhu» yoo jedhe, jechi isaa gadhaa kiyya keessatti akka ibiddaa bobee'ee, lafee tiyya keessa lixe. Ifi keessatti qabatiisa dadhabe; ijumaa

hin dandeenne. **10** Ani worri bacaan hasaasaa, «Bararaqi addee mara jira; waan inni jedhe hima'a! Kowa'a waan inni jedhe hinnaa!» jedhanuun dhage'e. Jaaloti tiyya marti, «Inni hin sobama fa'a te'a; achiin duuba isa injifannee, haluu teennalle isa hin baana» jedhaa gufatiisa kiyya eegan. **11** Mootiin Waan Maraa ammoo akka loltuu jabaa jannaa na woliin jira; tanaaf worri na ari'u hin jiga malee na hin injifatu. Isaan akka malee qaanowan malee wonni isaan yaadanu isaaniif hin teetu. Salphinni isaaniille ijjumaa hin dedhamu. **12** Ee Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadde, ka balchaa haga ilaaltu, ka gadha'a fi qalbii qorqortu, haajaa kiyya waan sitti kennadheeruuf, yennaa ati isaan haluu baatu, ani isaan dhagguu ti. **13** Mootiin Waan Maraa lubbuu worra rakkata'aa harka worra hamoole'ee keessaa waan baaseef isaaf faarsa'a; isa leellifadha'a. **14** Guyyaan ani dhaladhe ka abaarama te'uu ti! Guyyaan haati tiyya na deette hin eebbifamin! **15** Nami abbaa kiyyaan, «Ilmi si'iif dhalateera» jedhee, oduu gammadaa itti himee isa gammachiisu ka abaarama te'uu ti. **16** Nami sun akka qachaa marartii malee Mootiin Waan Maraa balleessee te'uu ti! Ganama bowa, orraa iyya lolaa dhage'uu ti! **17** Sababille inni gadhaa haadha tiyyaa keessatti na hin ijeenne; silaa isiin addee awwaalaa naaf teetee, haga bara baraa gadhaachottee turtiyyu. **18** Ani rakkinnaa fi gadda dhaggiisaaf bara kiyya qaani'iin muummeffatiisaaf gadaamessa haadha tiyyaa keessaa maaf baye?

21 Mootiin Yihuda'aa Zedeqiyaan, ilma Malkiyya'aa Phashihurii fi ilma Ma'aseya'aa Sefaaniyaasii hayyicha gara Ermiyaasii yennaa erge, jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufe; **2** worri mooticha biraa ergame sun Ermiyaasiin, «Mootiin Baabilonii Nebukadnezhaar waan nu lolaaruuf, maganne'e Mootii Waan Maraa nu'uuf gaafadhu; Mootiin Waan Maraa akkuma qaraa bilbaasa hujee akka mootichi nu irraa deebi'u hin godha fa'a te'a» jedhane. **3** Ermiyaas ammoo deebisee isaaniin, «Dhaqa'aatii Zedeqiyya'aan, **4** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, worra dalleyaan alaan isin marsane, mootii Baabiloniitii fi worra baabilonii loliisaaf meya woraanaa ka isin harkatti qabattane san isin irratti garagalcha; qachaa kana keessalle'etti isaan wolitti hin qaba. **5** Aninuu harka kiyya diriirfadhee irree jaddu'uun, aari'iin, aarii bobeeettuu fi mufii guddo'oon isin hin lola. **6** Namaa fi horii qachaa kana keessa jiranu mara dhowee, balaa gudda'aan hin fixa. **7** Saniin duuba mootii Yihuda'aa Zedeqiyyaa, qondaaltota isaatii fi kolbaa qachaa kana keessaa worra balaa irraa, shallaaga'aa fi beela irraa lubbu'uun hafane, harka mootii Baabilonii Nebukadnezhaarititti, harka diinota isaanii worra jiruu isaanii balleessiisaaf barbaaduutitti dabarsee isaan hin kenna; mootichi shallaaga'aan isaan hin ijeesa; inni isaaniif hin mararu yookiin isaaniif hin nawu yookiin gadhaa hin laafu» jedha'aatii itti hima'a» jedhe. **8** Mootiin Waan Maraa ammalle raagichatti dubbatee, «Kolbaa tanaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo ani karaa jiru'uutii fi karaa du'aa isin dura keyeera. **9** Nami qachaa kana keessatti hafu marti shallaaga'aan, beelaa fi bala'aa hin du'a; nami achi keessaa bayee worra Baabilonii ka qachaa marsanetti

harka kennate ammoo hin du'u; jiruulle'een hin baya. **10** Ani qachaa kana irratti waan dansaa adoo hin te'in waan hantuu godhiisaaf murteeffadheera; qachaan kun harka mootii Baabiloniititti dabarfamee hin kennama; innille ibiddaan hin guba» jedha. **11** «Mana mootummaa Yihuda'aatiin, «Jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a!» jedhiin. **12** Ee sanyii Daawitii, Mootiin Waan Maraa isiniin, «Sababa hujii hantuu isin hujjaneef, aariin tiyya akka ibidda eennulle dhaanfuun hin dandeennee akka hin bobeenne, guyyaa mara haqa huja'a; nama saamame harka worra isa cunqursuu keessaa baasa'a. **13** ««Ee qachaa Yerusaleemii, ka dhooqaan gubbaa, lafa rassitti gooroo irra jiru; ani si hin morma; isin worri: Eentu dhufee nu mormuu dande'a? Eentu addee nuuti itti baqanne seenuu dande'a? jettanu **14** Ani akkuma hujii teessaniititti isin hin adaba; mana mootummaa keessan, ka «Gongomaa» jedhamutti ibidda qassiisee waan adaala san jiru mara hin fixa» jedheera» jedhe.

22 Mootiin Waan Maraa, «Gara mana mootummaa'aa ka mootii Yihuda'aa gad dhaqii achitti ergaa tana lallabiitii: **2** «Ee mootii Yihuda'aa ka barcumaa mootummaa'aa ka Daawitii irra teetteertu, qondaaltoti teetii fi kolbaan teeti ta karra tanaan seentu jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a» jedhi» jedhe. **3** Yennaa san raagichi, «Mootiin Waan Maraa, «Waan haqa te'ee fi waan sirrii te'e huja'a. Nama saamame harka worra isa cunqursuutii baasa'a. Nama ormaa, ijoollee abbaa hin qanne yookiin haadha hiyyeessaa irratti yakkaa hin hujina'a yookiin hunnaan irratti hin ka'ina'a. Addee tanatti dhiiga nama yakkaa hin qanneelle hin dhangalaasina'a. **4** Isin ajaja kana akka dansaa yoo eegattane, moototi barcumaa mootummaa'aa ka Daawitii irra tee'anuu, qondaaltotaa fi kolbaa ifii woliin garreettaa fardaan harkifamuu fi farda irra tee'annee karra mana mootummaa'aa tanaan seenaa hin bayan. **5** Isin ajaja kana yoo hin eegatin ammoo manni mootummaa'aa kun akka diigamu aninuu kakadheera» » jedha. **6** Mootiin Waan Maraa marroo mana mootummaa mootii Yihuda'aatiif, «Ati manni mootummaa'aa ka mootii Yihuda'aa, akka Giil'aadiitii fi akka qaccee gaara Libaanonii miidhagaa naaf teetulle, ani dhugumaan akka lafa goomole'ee, akka qachaa nami keessaa hin jirree si hin godha. **7** Worri si balleessu meya woraanaa qabatee akka sitti dhufu hin godha; isaan utuboota muka hindheensaa keeti miidhagaa san mummurane ibiddatti hin gatan. **8** «Gosi biyya adda addaa bacaan qachaa kana keessa dabaraa: «Mootiin Waan Maraa qachaa guddaa kana maaf akkana godhe?» jedhaa wol gaafatan. **9** Achiin duuba: «Isaan gondooroo Mootii Waan Maraa ta Waaqa ifii diigane, waaqota dharaa dhibii waaqonfatane waan tajaajilaneef tun teete jedhan» jedha» jedhe. **10** Mootichi booji'ame ijjumaa waan hin deebinneef, biyya itti dhalate san deebi'ee waan hin dhaggineef isaaf bowa'a malee mooticha du'eef hin bowina'a; hin gaddinaalle'e. **11** Mootiin Waan Maraa marroo Shaalumiin ilmi Yosiyasii ka addee abbaa ifii bu'ee Yihudaa irratti mootii te'ee, «Inni haganaa achi as hin deebi'u; **12** inni addee booji'amee dhaqe sanumatti du'a malee lafa tana deebi'ee hin dhaggu. **13** «Nama mana mootummaa'aa ka ifii seera malee, kolloo ifii ta mana

irraalle haqa malee ijaarsifatuuf, ka kolbaa ifii akkasumaan hujisifatuuf, ka eloo isaaniif hin kaffaleef aanne'e! **14** Inni, «Ani mana mootumma'aa guddaa, ka kolloo badhoo ifi irraa qabu hin ijaarradha; foddaa hedduu itti hin baafadha; muka birbirsatiin seefadhee halluu diintuu itti halladha» hin jedha. **15** Mana keeti muka birbirsatiin ijaaratiisaan mootii teete seetaa? Abbaan keeti haqaa fi balchummaa waan hujeeff waan nyaatuu fi unu dhabeeraa? Maarre wonni marti isaaf teeteerti. **16** Inni worra hiyyeessaa fi worra rakkata'aafille, haqaan mureera; tanaaf wonni marti isaaf teete. Ana Mootii Waan Maraa beekiisi tana jechu'uu motii ree? **17** Ilti teetii fi gadhaan keeti ammoo bu'aa dabaan dhaggatanu irratti, dhiiga worra yakkaa hin qannee dhangalaasiisa irratti, nama miidhiisaa fi saamiisa irratti xiyyeeffatan. **18** Tanaaf mootii Yihuda'aa Yehoyaaqimii ilma Yosiyaasiitiif, nami, «Aannee obboleessa kiyya! Aannee obboleetii tiyya! Aannee gootaa kiyya! Aannee arnya isaa!» jedhee isaaf bowu hin jiru; **19** inni akka harree duutee harkifamee, dalleya Yerusaaletiitiin alatti hin gatama. **20** Ee kolbaa Yerusaaletii! Jaaloti teessan waan badaneef gara Libaanonii ol baya'aatii iyya'a! Qoonqoo teessan ol-qabadha'aatii Baashaan keessatti dhageessisa'a; gaara Abaariimii irralle'etti iyya'a! **21** Yennaa isin nageyaan jirtanu, ani isinitti dubbadheera; isin ammoo dhage'uu diddane. Bara ijoolummaa teessaniitii jalqaddanee kanuma hujijane; isin naaf hin ajajanne. **22** Sooreessitoota teessan mara qilleensi fuudhee hin dabara; jaaloti teessanille booji'amanee hin deeman; Achiin duuba isin sababa hammeenna keessaniitiif qaanotanee hin salphatan. **23** Isin worri hindheensa Libaanoniitiin mana mootumma'aa keessa ijaarrattanu, akka dubartii ciniinsifattuu rakkoon yennaa isin dhagqadde, attam attam aaddan ree? **24** «Ee Yehoyaaqiinii mootii Yihuda'aa, ilma Yehoyaaqimii! Dhugaa ana Waaqa jiraata'aa, ati chaappaa qubee harka kiyyaa middichaa adoo teetee jiraattelle'ee ifi irraa baasee si hin gata. **25** Ani harka worra si ijjeesiisaaf barbaadutti, harka worra ati sodaatutti, harka mootii Baabilonii Nebukadnezaariitii fi harka worra Baabiloniitii dabarsee si hin kenna. **26** Ani si'ii fi haadha teeti ta si deette gara biyya dhibi'ii ta isin keessatti hin dhalatinitti isin hin gata; isin lamaanuu achitti hin duutan. **27** Lafa itti deebi'isaaf dharraatanu sanitti ijjumaa hin deebitanu» jedhe. **28** Yehoyaaqiin kun akka okkotee caddee ta nami hin barbaannee, ka tuffatamee ree? Innii fi ijoolleen isaa lafa hin beennetti maaf gatamane ree? **29** Ee lafa! Lafa! Lafa! Jecha Mootiin Waan Maraa dhage'ii! **30** Mootiin Waan Maraa, «Sanyii namicha kanaa keessaa, haganaa achi dhalatee barcumaa mootummaa Daawitii irra ka tee'u, yookiin ka biyya Yihuda'aa bulchu tokkole waan hin jiraanneef, inni akka nama ijoollee hin qannee, akka nama bara jiruu ifii keessatti wonni tokkole isaaf hin tolinii akka te'e galmeessii!» jedhe.

23 Mootiin Waan Maraa, «Tissitoota addee tika kiyyaati hoolota tiyya bittinneessitee balleessituuf aanne'e!» jedha. **2** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii marroo bulchitoota kolbaa tiyya eedduutiif, «Isin kolbaa tiyya bittinneessitanee waan ariitaneef, akka maltetti waan

hin eeginiif, waan hantuu isin hujjaneef ani isin hin adaba. **3** Aninuu kolbaa tiyya ta lubbu'uun hatte, biyya isaan itti bittinneesse san mara keessaa wolitti qabee biyya isaaniititti isaan hin deebisa; isaan achitti horanee hin bacatan. **4** Ani tissitoota isaan eeddu isaaniif hin kaasa; isaan haganaa achi hin sodaatanu yookiin hin bararaqanu, tokkole isaan keessaa hin dhidhatu» jedha. **5** Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, barri ani sanyii Daawitii keessaa mootii balchumma'aan bulchu kaasu dhufaara; inni lafa irratti qarumma'aan bulchaa, waan sirrii te'e hujaa mura'a haqaalle hin mura. **6** Bara isaa keessatti kolbaan Yihuda'aa diina ifii jalaa hin baati; kolbaan Israa'elille nageyaan hin leeti. Maqaan isaa, «Mootiin Waan Maraa balchummaa teenna» jedhamee hin waamama. **7** «Tanaaf barri kolbaan, «Dhugaa Mootii Waan Maraa Ka jiraataa te'ee, ka Israa'eloota biyya Gibxi'ii keessaa baase» jedhanee kakatuu lakkisane, **8** «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee, ka Israa'eloota biyya kaabaatii fi addee isaan itti bittinneesse keessaa baase» jedhanee kakatanu hin dhufa» jedha. Achiin duuba lafa ifii keessa hin le'an. **9** Marroo raagotaatiif: Gadhaan kiyya raafameera; lafeen tiyya hollatteerti. Sababa Mootii Waan Maraatiif, sababa jecha woyyicha isaatiif, ani akka nama machowee, akka nama daadhii woyni'ii unee ifi wollaalee te'eera. **10** Latti worra gaarayyeffatuun guutanteef; sababa kanaaf Mootiin Waan Maraa lafa abaare, latti tun gadditeerti; kaloon goomolee keessaalle qoorteerti. Raagoleen marti waan hantuu hordottee, baallii ifii seera malee itti fayyadamaneeran. **11** Mootiin Waan Maraa, «Raagotii fi hayyooti worra Waaqa malee le'u; Galma kiyya keessattuu ani hammeenna isaanii dhaggeera. **12** Tanaaf karaan isaanii mucucaataa hin te'a; isaan gara dukkanaa gatamane achitti hin jigan; bar isaan adabamanu ani badii isaanitti hin fida» jedha. **13** Ammalte Mootiin Waan Maraa, «Ani raagota Samaariya'aa oddu'utti waan nama jibbisiisu dhaggeera; isaan maqaa Ba'aaliitiin raaga dubbataa kolbaa tiyya Israa'el dokonkorsan. **14** Raagota Yerusaaletii odduulle'etti waan nama shuguggeessu dhaggeera; isaan hin gaarayyeffatan; dharaan ideeman. Nami tokkole hammeenna irraa akka hin deebine worra hantuu hujja jajjabeessan. Marti isaanituu na duratti akka qachaa Sodoomii, kolbaan Yerusaaletii keessa leetu, akka qachaa Gomora'aa battowaneeran» jedha. **15** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade marroo raagota Yerusaaletii: «Raagoti Yerusaaletii Waaqa malee le'iisa biyya duudii irra waan babadhisaneef, sagalee hadhooitu isaan hin nyaachisa; bisaan hadhaa qabu isaan hin obaasa» jedha. **16** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade: «Waan raagoti isiniif raaganu hin dhage'ina'a; isaan addii sobaatiin isin guutan. Waan yaada isaaniititti mudhate dubbatan malee waan ani dubbadhee moti. **17** Isaan worra na tuffatuun, «Mootiin Waan Maraa: Nageyaan hin leetan jedha; worra mataa jabeenna ifii hordofuun ammoo: Wonni hantuun isinitti hin dhutuu jedha» jedhan» jedha. **18** Isaan keessaa jecha isaa dhaggiisaaf yookiin dhage'iisaaf ka marii Mootii Waan Maraa keessa dhaabbate eennu? Jecha isaa caqasee eentu dhage'e? **19** Kunoo muufin Mootii Waan

Maraa ta akka bubble bokkeyaa hin kaati; hobonbolattiin mataa worra hamoole'ee irratti hin buuti. **20** Mootiin Waan Maraa fedhii ifii adoo hin muummessin muufin isaa duubatti hin deebitu; bara dhufu'uu jiru keessatti akka dansaa hin hubattan. **21** Mootiin Waan Maraa, «Ani raagota tana hin ergine; te'uu malee isaan ifumaaf ergaa ifii fudhatanee fiigane; ani isaanitti hin dubbanne, te'uu malee isaan raaga dubbatane. **22** Isaan adoo marii tiyya keessa dhaabbatanee jiraatanee, silaa jecha kiyya kolbaa tiyyaaf lallabane, karaa hamaa isaanii irraa, hujii hantuu isaanii irralle'ee isaan deebisaneeraniyyuu. **23** Ani Waaqa fagoole jiruu motii ree? **24** Akka ani isa hin dhaggine, addee dhokaataattiti nami dhokatu dande'u jiraa ree? Lafaa fi ol-gubbaa ka guute anaa motii ree? **25** Ani raagota maqaa kiyyaan, «Ani oojjuu oojjadhe! Ani oojjuu oojjadhe!» jedhaa raaga sobaa raaganu dhage'eera. **26** Wonni kun haga yoomii gadhaa raagota dharaa worra yaada ifii keessaa fuudhanee raaga dharaa raaganu keessa jiraatti? **27** Akkuma abbootiin isaanii ta durii Ba'aal waaqonfatiisaan maqaa kiyya dedhane, oojjuu isaan wolitti himanuun, kolbaan tiyya maqaa kiyya akka deetu waan godhane isaanitti fakkaatti. **28** Raagichi oojjuu oojjate, oojjuma ifii san himuu ti; ka ani jecha kiyya itti dubbadhe ammoo addatammumma'aan isuma dubbatuu ti. Hicaace'ee fi midhaan tokkummaa maan qaban? **29** Jechi kiyya akka ibiddaati motii ree? Akka burrisa rassaa butuchuutii motii ree? **30** Tanaaf ani raagota jecha wol irraa dhage'aa, akka na irraa dhage'aneetitti dubbatanu, **31** raagota ifumaaf dubbataa, «Mootii Waan Maraatiitti dubbatte» jedhanulle hin morma; **32** kunoo ani raagota oojjuu dharaatiin raaganu hin morma; ani adoo isaan hin ergin yookiin isaan hin ajajin dharaan kolbaa tiyya dokonkorsan; isaan kolbaa tanaaf woy hin bayanu» jedha. **33** Mootiin Waan Maraa anaan, «Kolbaan tun yookiin raagichi tokko yookiin hayyichi tokko, «Ergaan Mootiin Waan Maraa maan?» jedhanee yennaa si gaafatane, ati isaanii, «Mootiin Waan Mara: Ba'aan ulfaatuu isin; ani ifi irraa fuudhee isin hin gata jedha» jedhiin. **34** Raagichi tokko yookiin hayyichi tokko yookiin eennulle, «Tun ergaa Mootii Waan Maraa ti» yoo jedhe, ani nama sanii fi maatii isaa hin adaba» jedhe. **35** Ermiyaas kolba'aan, «Tokko tokkoon keessan, «Mootiin Waan Maraa deebii maan kenne?» Yookiin, «Mootiin Waan Mara maan dubbate» jedhee jaala ifii yookiin fira ifii gaafatuu ti malee, **36** «Tun ergaa Mootii Waan Mara ti» jedhee hin dubbatin. Sababille isin jecha Mootii Waan Mara Ka Waan Mara Dadee, ka Waaqa jiraataa keennaa waan miccirtanuuf, ka isin dubbatanu erguma teessan. **37** Tanaaf isin, «Mootiin Waan Mara deebii maan isiniif kenne» yookiin, «Mootiin Waan Mara maan dubbate?» jedha'aatii raagota gaafadha'a. **38** Isin, «Ergaan tun ta mootii Waan Mara ti» jettanulle, Mootiin Waan Mara, «Ani Ergaan tun ta Mootii Waan Mara ta akka isin hin jenne adoo isinitti himuu, isin: Ergaan tun ta Mootii Waan Mara ti jettane. **39** Tanaaf, ani dhugumaan isinille, qachaa isinii fi abbootii teessan ta duriitiif kennelle hin dedha; fuula kiyya duraa isin

hin gata. **40** Salphinnaa fi qaanii bara baraa ta ijjumaa hin dedhanne isinitti hin fida» jedha» jedhe.

24 Mootiin biyya Baabilonii Nebukadnezaar, mootii Yihuda'aa Yekoniya ilma Yehoyaaqimii, qondaaltota Yihuda'aa, worra hujii harkaa hujuu fi worra sibiila tumu Yersaaleem keessaa booj'ee gara biyya Baabilonii geesseen duuba, Mootiin Waan Maraa kollonjoo lama ta midhaan harru'uu qaddu, ta Galma Mootii Waan Mara dura keyane natti mudhise. **2** Kollonjoon takkaan midhaan muka harru'uu dansaa ka dursee bilchaate fakkaatu qaddi; ta lammesso'oo ammoo midhaan muka harru'uu hamaa ka nami nyaatuu hin dandeenne qaddi. **3** Achiin duuba Mootiin Waan Mara anaan, «Ee, Ermiyaas, maan dhaggiisatti jirta?» jedhe; anille deebisee, «Midhaan muka harru'uu dhaggiisatti jira; midhaan sun dansaan guddoo dansa'a; hamaan ammoo akka malee hamaa ka nami nyaatuu hin dandeenne» jedheen. **4** Achiin duuba jechi Mootii Waan Mara gara kiyya dhufee, **5** «Mootiin Waan Mara Waaqi Israa'elii, «Worra biyya Yihuda'aa keessaa booj'amee gara biyya Baabilonii akka dhaqanu godhe kana akkuma midhaan muka harru'uu dansaa kanaa isaan hin ilaala. **6** Ani akka isaan hin miidhanne isaan eegee gara lafa tanaa akka isaan deebi'anu hin godha; ani isaan hin ijaara malee hin diigu; hin dhaaba malee hin buqqisu; **7** ani qalbii isaan ittiin ani Mootii Waan Mara akka te'e beekanu isaanii hin kenna; gadhaa tokkochoan gara kiyya waan deebi'anuu, isaan kolbaa tiyya hin te'an; anille Waaqa isaanii hin te'a. **8** ««Mootii Yihuda'aa Zedeqiya, qondaaltota isaa, worra lubbu'uun hafee Yersaaleem keessa yookiin biyya Gibxi'ii keessa le'u akkuma midhaan muka harru'uu hamaa ka nami nyaatuu hin dandeennee san hin godha. **9** Ani mootummoota biyya lafa maraa duratti waan hantuu nami dhaggee bararaqu isaan hin godha; addee ani itti isaan bittinneesse maratti akka namooti itti mammaakanu, akka isaanitti murganuu fi akka isaan abaaranu hin godha. **10** Lafa ani isaanii fi abbootii isaaniiitii kenne keessaa haga isaan badanutti shallaagaa, beelaa fi balaa isaanitti hin erga» jedha» jedhe.

25 Ilmi Yosiyaasii Yehuyaaqim biyya Yihuda'aa irratti mootii te'ee, woggaa arfeesso'ootitti, mootiin Baabilonii Nebukadnezaar mootii te'ee woggaa tokkeesso'ootitti marroo kolbaa Yihuda'aa maraaf jechi Mootii Waan Mara gara Ermiyaasii dhufe. **2** Maarre raagichi Ermiyaas kolbaa Yihuda'aa maraa fi worra Yersaaleem keessa le'u maratti dubbatee, **3** «Ilmi Amoonii Yosiyaas motii Yihuda'aa te'ee woggaa kudhanii sadeesso'ootii jalqabee, haga guyyaa adhaa woggaa diddamii sad jechi Mootii Waan Mara gara kiyya dhufee, anille itti deddeebi'ee isinitti hime; isin ammoo hin dhageenne. **4** Mootiin Waan Mara tajaajiltoota ifii raagota mara itti deddeebi'ee gara keessan erge; isin hin caqanne yookiin hin dhageenne. **5** Isaan, «Tokko tokkoon keessan, karaa hama'aa fi hujii hantuu teessan irraa amma deebi'a'a; lafa Mootiin Waan Mara bara baraa haga bara baraa isinii fi abbootii teessaniif kenne keessa le'a'a. **6** Waaqota dhibii waaqonfatiisaaf, isaan

tajaajiliisaafille hin hordofina'a; akka inni isin hin adanne hujii harka keessaniitiin Mootii Waan Maraa hin aarsina'a» isiniin jedhane. **7** Mootiin Waan Maraa, «Isin ammoo na hin caqqanne; hujii harka keessaniitiin na aarsitanee miidha ifi irratti fiddane» jedha. **8** «Tanaaf Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Isin jecha kiyyaaf waan hin ajajamiiniif, **9** kunoo ani kolbaa gara kaabaa mara fi tajaajilaa kiyya mootii Baabilonii Nebukadnezaar waamee lafa tanaa fi kolbaa isii keessa leetu, gosa biyya adda addaa ta adaala isi'ii jirtu mara akka lolanuuf hin fida; ani ijumaa isaan hin balleessa; waan hantuu nami dhaggee bararaqu, waan nami itti murguu fi haga bara baraa ona isaan hin godha. **10** Ani qoonqoo gammadaatii fi ililleetti'ii, qoonqoo waajibichaatii fi waajibitti'ii, qoonqoo daaku'uutii fi ifa issa'aa odduu isaanitiin hin balleessa. **11** Latti tun duudiin goomolee duwwaa teetee, gosi biyya adda addaa tunille woggaa torbaatama mootii Baabilonii hin tajaajilan. **12** Woggaan torbaatam muummotteen duuba mootii Baabiloniitti fi kolbaa isaa, lafa worra Baabiloniille sababa yakkaa isaanitiif adabee lafa isaanii haga bara baraa ona hin godha. **13** Ani waan biyya san irratti fidiisaaf dubbadhe mara, waan kitaaba kana keessatti barreeffame, ka Ermiyaas gosa biyya adda addaa mara irratti raaga dubbate lafa san irratti hin fida. **14** Isaan gosa biyya addaa heddu'uuf, mootota gugurdo'ooille garba hin te'an; ani akka hujii isaanitiitti isaan hin adaba» jedha» jedhe. **15** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii anaan, «Muduunuu daadhii woyni'ii ta aarii tiyyaan guutante harka kiyya irraa fuudhiitti, gosa biyya adda addaa ta ani si itti ergu kana obaas. **16** Isaan yennaa muduunuu tana keessaa unane hin machowan; ani shallaagaa odduu isaanitiitti waan erguuf, isaan hin maraatan» jedhe. **17** Maarre ani muduunuu harka Mootii Waan Maraa irraa fuudhee, gosa biyya adda addaa ta inni na itti erge san mara obaase. **18** Yerusaaleemii fi qachooti Yihuda'aa, moototii fi qondaaltoti isi'ii akkuma isaan amma jiranu, akka isaan goomolee duwwaa te'anu, akka isaan waan hantuu nami dhaggee bararaqu te'anu, waan nami itti murguu fi waan abaarama akka te'anu, **19** mootii Gibxi'ii Fara'oon, tajaajiltoota isaa, qondaaltota isaatii fi kolbaa isaa mara, **20** kolbaa ormaa ta achi jirtu mara, mootota biyya Uzii mara, mootota biyya Filisxeemotaa mara mootii Ashiqalonii, mootii Gaaza'aa, mootii Egrooniitti fi worra Ashidood keessatti hafe mara, **21** worra Edoomii, worra Mo'aabii, worra Amoonii, **22** mootota Xiirsoosiitii fi Sidoonii mara, mootota lafa qarqara abbaaya'an gamaa keessa jiranu mara, **23** worra Dedaanii, worra Tema'aatii fi worra Buzii, worra rifeensa mataa ifi cinaa quxatu mara, **24** mootota Arabaa mara, mootota kolbaa ormaa ta goomolee keessa leetu mara, **25** mootota Ziimrii mara, mootota Elaamiitii fi mootota Medoonii mara, **26** mootota biyya kaabaa ta fago'oo fi dhikoo jiranu mara, woluma gula, mootummoota biyya lafaa mara muduunuu tana keessaa obaase; isaan kana maraan duuba mootiin Sheshaakiillehin. **27** Achiin duuba, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'el anaan, «Ati isaanii, «Ani shallaagaa odduu teessaniitti waan erguuf, una'a; machowa'aatii diddiga'a; haganaa achi akka hin

kaane jiga'a» jedhi. **28** Isaan muduunuu harka keeti irraa fuudhanee uniisa yoo didane ammoo, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Muduunuu tana irraa una'a» **29** Ani kunoo, qachaa maqaan kiyya itti waamamutti balaa fidiisa hin jalqaba; isin adabbii jalaa hin baatanii ree? Ani worra lafa irra le'u mara irratti shallaagaa waan fiduuf, isin adabbii jalaa hin baatanu» jedhiin» jedhe. **30** Tanaaf Mootiin Waan Maraa ammalle, anaan, «Ee Ermiyaas, dubbii tana mara kolbaa tana irratti raagiitti, «**31** Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa irraa hin iyya; addee wooyiitti ifiitti dhangaa dhowa. Lafa ifi irratti guddisee dhangaa dhowa; akka worra woynii cunfuu qoonqoo guddoo hin dhageessisa; worra lafa irra le'u maratti hin iyya. **32** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaatitti waan mormuuf, qoonqoon isaa guddoon haga qaccee lafaattii hin dhage'anti. Inni kolbaa mara irratti hin muraa worra hamolee shallaaga'aaf, dabarsee hin kenna» jedhi» jedhe. **33** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Kunoo badiin biyya takka irraa gara biyya takkaattii babadhatuutti jirti; bubbeen bokkeyaa jadduun qaccee lafaa irraa ka'isatti jirti» jedha. **34** Guyyaa san reeffi worra Mootiin Waan Maraa ijjeesee, qaccee lafaatii haga qaccee lafaa taanitti, addee maratti hin dhaggama. Reeffi isaanii lafa irratti akka cego'oo te'a malee, nami isaaniiif bowu yookiin nami isaan wolitti qabee awwaalu hin jiru. **35** Isin tissitooti wiiccifadha'aatii bowa'a; isin sooressitooti kolba'aa daadhaa keessa gangaladha'a. Guyyaan isin qalantanu waan dhufee, akka okkotee faaraa dansitti'ii jiga'aatii bututa'a. **36** Tisstitooti addee itti baqatanu hin qabanu; sooressitooti addee itti miliqanu hin qabanu. **37** Mootiin Waan Maraa addee tika isaanii waan balleessaaruuf, iyya tissitootaatii fi wiiccifata sooressitootaa dhage'a'a. **38** Sababa aarii jadduu Mootii Waan Maraa addeen isaanii nageelliitiin hin baddi. **39** Inni akka neenqaa mandhee ifi keessaa hin baya; sababa cunqursa'aatii fi aarii jadduu Mootii Waan Maraatiif, latti hin onti.

26 Jalqaba bara ilmi Yosiyasii Yehoyaaqiim Yihudaa irratti mootii te'etti, jechi kun Mootii Waan Maraa biraa dhufee, **2** anaan, «Badhinna Galma Mootii Waan Maraa duraa keessa dhaabbadhuutti, qachaa Yihuda'aa keessaa kolbaa Waaqonfatiisaaf gara Galma Mootii Waan Maraa dhuttu maratti waan ani si ajaju mara takkattiille adoo hin hamburin himi; jecha tokkole keessaa hin hamburin. **3** Isaan jecha kana caqasane karaa ifii hamaa irraa adoo deebi'anee, ani sababa hammeenna hujii isaanitiif badii isaanitti fidiisaaf yaade hin lakkisa. **4** «Ati isaanii, «Mootiin Waan Maraa: Yoo isin na caqasuu diddane, seera ani isiniif kennelle eegatiisa yoo dhaddane, **5** jecha tajaajiltoota tiyya raagotaa, ka ani akka caqattanuuuf gara keessan itti deddeebi'ee erge yoo hin caqasin, **6** akkuma Shiiloo godhe Galma kanalle hin godha; qachaa kanalle gosa biyya adda addaa oddu'utti ka abaarama hin godha jedha» jedhiin» jedhe. **7** Ermiyaas jechoota kana Galma Waaqaa keessatti yennaa dubattu, hayyooti, raagotii fi kolbaan marti dhage'ane. **8** Ermiyaas waan Mootiin Waan Maraa akka inni kolba'atti himuuf ajaje mara dubbatee yennaa fixe hayyooti, raagotii fi kolbaan marti isa qabane, «Ati du'uu

qadda! 9 Ati, «Manni kun akka Shiilo'oo hin te'a; qachaa kunille onee, ka nami keessa hin jirre hin te'a» jettee maqaa Mootii Waan Maraatiin raaga maaf dubbatta?» jedhane kolbaan marti Galma Waaqaa keessatti itti dacha'anee Ermiyaas marsane. 10 Qondaaltoti Yihuda'aa waan kana yennaa dhageette, mana mootumma'aa keessaa gara Galma Waaqaa ol bayanee, seensuma balbala dalleya haareyaa, ka Galma Mootii Waan Maraa dura tee'ane. 11 Achiin duuba hayyootii fi raagoti, qondaaltotaa fi kolbaa maraan, «Akkuma isin gurra keessaniin dhageettane nami kun qachaa kana irratti raaga waan dubbateef ijjeefamuu qaba» jedhane. 12 Achiin duuba Ermiyaas qondaaltota maraa fi kolbaa maraan, «Waan isin dhageettane kana mara Galma Mootii Waan Maraatiin fi qachaa kana irratti raaga akka dubbadhuuf ka na erge Mootii Waan Maraa ti. 13 Tanaaf isin amma karaa keessanii fi hujii teessan sirreeffadha'aatii, Mootii Waan Maraa Waaqaa keessaniif ajajama'a; innille badii isin irratti fidiisaaf yaade san hin lakkisa. 14 Ani ammoo kunoo, harka keessan keessa jira; waanuma dansa'aa fi sirrii te'ee isinitti mudhate na irratti muumessa'a. 15 Te'uu malee, akka ani jecha kana mara gurra keessanitti himuuf, dhugumaan Mootiin Waan Maraa waan na ergeef, isin yoo na ijeettane dhiiga nama yakkaa hin qannee dhangalaasiisaan, isin ifii fi qachaa kana irratti, kolbaa qachaa kana keessa leetu mara irralle'etti yakkaa akka fiddanu beeka'a» jedhe. 16 Achiin duuba qondaaltotii fi kolbaan marti, hayyootaa fi raagotaa, «Nami kun maqaa Mootii Waan Maraa Waaqaa keennaatiin waan nutti dubbateef ijjeefamuu hin qabu» jedhane. 17 Jaarsolee lafa sanii keessaa gariin ol ka'anee kolbaa achitti wolitti qabante maraan, 18 «Nami qachaa Moosesheetii Miikiyaas, bara Hisqiyaas mootii Yihuda'aa te'eerutti, raagee kolbaa Yihuda'aa maraan, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade: «<Xiyoona akka ficha'aa hin qotanti Yerusaleem tuulaa bututaa hin teeti; kooba Galma Waaqaa daggalli itti hin lata jedha» jedhe. 19 «Mootiin Yihuda'aa Hisqiyaasii fi kolbaan yihuda'aa marti Miikiyaas akka ijjeefamu godhane ree? Hisqiyaas Mootii Waan Maraa sodaatee araara isa hin kadhane ree? Mootiin Waan Maraa badii isaan irratti fidiisaaf yaade san hin lakkinnee ree? Nuuti ammoo badii guddoo ifi irratti fidiisatti jirra» jedhane. 20 Bara san keessa nami dhibiin ilmi Shemaa'iyaa Uriyaan nami biyya Kiriyyat-Ya'ariimille akkuma Ermiyaasii qacha'aa fi lafa tana irratti maqaa Mootii Waan Maraatiin raaga dubbateera. 21 Mootichi Yehoyaaqiim loltootaa fi qondaaltota ifii mara woliin jecha kana yennaa dhage'e mooticha Uriyaan ijjeesiisaaf yaade; Uriyaan ammoo waan kana yennaa dhage'e sodaatee gara biyya Gibxi'ii baqate. 22 Te'uu malee mootichi Yehoyaaqiim dhaqanee Uriyaa akka fidanuuf ilma Akborii Elnaataanii fi namoota dhibii gara biyya Gibxi'ii erge. 23 Isaanille Uriyaa biyya Gibxi'itii gara mooticha Yehoyaaqiimii fidanee dhufane; mootichille shallaaga'aan isa ijjeesee reeffa isaa addee awwaala kolba'atitti gatane. 24 Ilmi Shaafaanii Ahiiqaam Ermiyaas waan qarqaareef, Ermiyaas akka ijjeefamuuf harka kolba'atitti dabarfamee hin kennanne.

27 Jalqaba bara ilmi Yosiyasii Zedeqiyaan mootii Yihuda'aa te'etti, jechi kun Mootii Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufee, 2 «Waanjoo hujjiti hudha isaatiin morma keetitti hidhadhu. 3 Karaa ergantoota worra gara Zedeqiyaan mootii Yihuda'aa ergamanee Yerusaleem dhufaneetiin gara mootota Edoomii, Mo'aabii, Amoonotaa, Xiirsoosiitti fi Sidoonii dhaansa ergi. 4 Dhaansa kana gootolee ifiitti akka himanu ajaji; Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqii Israa'elii 5 gootolee teessaniin, «Ani hunna tiyya guddo'oo fi irree tiyya jaddu'uun lafa, kolba'aa fi bineensota lafa irra jiranu mara dadeera; ani nama isaaf kenniisa barbaadeef isii hin keenna. 6 Ani amma biyya tana mara harka tajaajilaa kiyya Nebukadnezarii mootii Baabiloniitii dabarsee hin kenna; bineensotille akka isa tajaajilanuuf isaaf kenna. 7 Haga guyyaan biyyi isaa qabatantu dhufutti, gosi biyya adda addaa marti isa, ilma isaatii fi ilma ilma isaa hin tajaajilan; achiin duuba gosi biyya adda addaati fi moototi hunnaameyyiin garba ifii isa hin godhatan. 8 «<Kolbaa yookiin mootummaa Nebukadnezarii mootii Yihuda'aa hin tajaajille yookiin waanjoo isaa jalatti morma ifii gad qabatee, waanjoo mootii Baabilonii hin ba'anne ammoo ani haga kolbaa san harka mootii Baabiloniitiin ijjumaa balleessutti shallaaga'aan, beelaa fi bala'aan isaan hin adaba jedha» jedha'aatii hima'a. 9 Tanaaf, isin raagota keessanii fi mortoota teessan, worra oojjuu hiiku, worra ekeraa dubbisu, worra xanoo xanu ka «Mootii Baabilonii hin tajaajiltanu» jedhanu hin caqasina'a. 10 Isaan akka lafa teessan keessaa baatanu, akka ani isin balleesseeruun baddanu, raaga dharaa isiniif raagan. 11 Mootiin Waan Maraa, «Kolbaa morma ifii gad qabatee waanjoo mootii Baabilonii ba'atee isa tajaajiltu ammoo lafa ifii keessa teetee akka qotattu hin lakkisa» jedhe. 12 Anille erguma tana mootii Yihuda'aa Zedeqiya'atti himee, «Mootiin Waan Maraa, «Morma keessan gad qabadha'aatii waanjoo mootii Baabilonii ba'adha'a. Isa fi kolbaa isaa tajaajila'a. Tana yoo gootane jiru'uun hin jiraattan» jedha. 13 Atii fi kolbaan teeti shallaagaa, beelaa fi balaa Mootiin Waan Maraa kolbaa mootii Baabilonii hin tajaajilletti fidiisaaf dubbate saniin maaf dhumattan ree? 14 Jecha raagoti, «Mootii Baabilonii hin tajaajiltanu» jedhaa raaga dharaa dubbattu hin caqasina'a. 15 Mootiin Waan Maraa «Ani isaan hin ergine; isaan maqaa kiyyaan raaga dharaa raagan. Tanaaf, ani isinii fi raagota raaga dharaa isiniif raaganu hin balleessa; isin lamaanuu hin baddan» jedha» jedhe. 16 Achiin duuba ani hayyootaa fi kolbaa tana maraan, «Mootiin Waan Maraa, «Raagota: mey Galma Mootii Waan Maraa Baabilon keessaa ariitiin hin deebi'a jedhaa raaga dharaa raaganu hin caqasina'a» jedha. 17 Isaan hin caqasina'a. Jiru'uun jiraattanu motii Baabilonii tajaajila'a. Qachaa kun maaf diigama ree? 18 Isaan raagota yoo te'ane, jechi Mootii Waan Maraalle isaan keessa yoo jiraate, mey Galma Mootii Waan Maraa keessatti, mana mootummaa Yihuda'aa keessatti, Yerusaleem keessalle'etti hafe, gara Baabilonii boojiamee akka hin fudhatanne Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade kadhatanuu ti» jedhee hime. 19 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara

Dade, Waaqi Israa'elii, marroo utuboota lama ka Galma Waaqaa duraa, marroo waabaa bisaanii, marroo waan meya irra keyanu ka korboo qabuutii fi marroo meya dhibii qachaa akka keessatti hafee, **20** ka mootiin Baabilonii Nebukadnezar yennaa ilma Yehoyaaqimii Yekoniyyaa mootii Yihuda'aa, qondaaltota Yihuda'aatii fi Yerusaleemii booji'ee gara Baabilonii geessee achitti hamburee, **21** marroo meya Galma Waaqaa keessatti, mana mootummaa Yihuda'aa keessatti, Yerusaleem keessalle'etti hafeetiif, **22** «Mey kun gara Baabilonii hin fudhataman; haga guyyaa ani isaanii yaadadhee achii isaan deebisee gara mana mootummaa'aa kana isaan fidu dhufutti achuma hin turan» jedha.

28 Jalqaba bara Zedeqiiyaan mootii Yihuda'aa te'e, woggaa arfeesso'oo wogguma san, ji'a shaneesso'ootitti, ilmi Azurii Hanaaniyaan raagichi nami qachaa Giibe'onii Galma Waaqaa keessatti hayyootaa fi kolbaa mara duratti Ermiyaasiin, **2** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Waanjoo mootii Baabilonii hin cassa; **3** Meya Galma Mootii Waan Maraa ka mootiin Baabilonii Nebukadnezar, addee tanaa gara Baabilonii geesse mara, woggaa lama keessatti deebisee gara addee tanaa hin fida. **4** Ani Waanjoo mootii Baabilonii waan cassuuf, mootii Yihuda'aa ilma Yehoyaaqimii Yekoniyyaa fi worra isa woliin booji'amee gara Baabilonii dhage maralle gara addee tanaa deebisee hin fida» jedha» jedhe. **5** Achiin duuba ani raagichi Ermiyaas hayyootaa fi kolbaa Galma Mootii Waan Maraa keessa dhaabbataneeranu mara duratti Hanaaniya'aan, **6** «Ameen! Mootiin Waan Maraa akkuma ati jette godhuu ti; meya Galma Mootii Waan Maraatii fi worra booji'ame mara Baabilon keessaa gara addee tanaa deebisiisaan Mootiin Waan Maraa raaga ati dubbatte kana muummessuu ti! **7** Te'uu malee, waan ani si'itti, kolbaa tanalle'etti dubbadhu caqasi. **8** Raagoti durii worri anaa fi si'iin duraa biyya heddu'uu fi mootumoota gugurdootti irratti lolli, badi'ii fi balaan akka dhufu raaganeeran. **9** Ammoo raagichi tokko marroo nageyaa raagee, raagi isaa sun yoo muummowe, Mootiin Waan Maraa dhugumaan akka isa erge hin beekama» jedhe. **10** Achiin duuba Hanaaniyaan raagichi waanjoo morma ana raagicha Ermiyaas irraa fuudhee cassee **11** kolbaa mara duratti, «Mootiin Waan Maraa, «Woggaa lama keessatti waanjoo Nebukadnezari mootii Baabilonii morma gosa biyya adda addaa mara irraa akkuma kana hin cassa» jedha» jedhe; achiin duuba ani raagichi Ermiyaas karaa kiyya deeme. **12** Hanaaniyaan raagichi waanjoo san morma Ermiyaasii irraa fuudhee eega casse yennaa diqqo'oon duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **13** «Dhaqii Hanaaniya'aan, Mootiin Waan Maraa, «Ati waanjoo mukaa cassiteerta; addee waanjoo saniitti waanjoo sibiilaa hujjee bakka hin buutta jedha» jedhiin» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii, «Mootii Baabilonii Nebukadnezar akka tajaajilanuuf morma gosa biyya adda addaa tana maraa irra waanjoo sibiilaa hin keya; isaanille isa hin tajaajilan; akka inni bineensotalle bulchu hin godha» jedha. **15** Achiin duuba raagichi Ermiyaas,

Hanaaniyaa raagichaan, «Hanaaniya'a, caqasi! Ati Mootiin Waan Maraa adoo si hin ergin kolbaan tun dharatti akka addattu gooteerta; **16** tanaaf, Mootiin Waan Maraa, «Ani lafa irraa si hin balleessa; ati kolbaan tun ana Mootii Waan Maraa irratti akka kaatu waan gooteef, wogguma tana hin duuta» jedha» jedhe. **17** Hanaaniyaan raagichille baruma san ji'a torbeesso'ootitti du'e.

29 Ermiyaasiin raagichi Yerusaleem irraa gara jaarsolee lubbu'uun hafanee worra booji'ame odduu jiranuu, hayyootaaf, raagotaa fi kolbaa Nebukadnezar Yerusaleem keessaa gara Baabilonii booji'ee geesse maraaf, xalayaan erge ka asii gad jiru; **2** inni xalayaa kana mootichi Yekoniyyaa fi giittiin haati isaa, qondaaltoti mana mootummaa isaa, bulchitootti Yihuda'aatii fi Yerusaleemii, worri hujji harkaa hujuu fi worri sibiila tumu Yerusaleem keessaa booji'amanee fudhatamaneen duuba barreesse. **3** Xalayaa kanalle worra mootii Yihuda'aa Zedeqiiyaa biraa gara mootii Baabilonii Nebukadnezari ergamane, harka El'aasaa ilma Shaafaaniitii fi harka Gemaariyaa ilma Hilqiiya'aattii erge; xalayaan sun, **4** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii, worra Yerusaleem keessaa gara Baabilonii akka booji'amanu godheen, **5** «Mana ijaaradha'aatii keessa tee'a; ficha'atti woy dhaabadha'aatii midhaan irraa dhaggatane nyaadha'a; **6** Niitii fuudha'aatii ilmaa fi intala uumadha'a; ilmaan teessan fuusifadha'aatii durra teessanille heerumsifadha'a; isaan ijoolllee horanuu ti; laakkossi isaanii bacatuutii malee hin diqqaatin. **7** Qachaa ani akka isin booji'antane itti geeffantanu godheefille, nageyaa fi qananummaa halcha'aaf; qachaa saniif gara Mootiin Waan Maraa daadimadha'a; sababille qachaan sun yoo nageya qabaate, isinille nageya hin qabaattan» jedhee dubbatera» ka jedhu. **8** Ee, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Raagotii fi worri moru ka odduu teessan jiranu isin hin sobin; oojiuu isaan isiniif oojjatanulle hin caqasina'a. **9** Isaan maqaa kiyyaan raaga dharaa raagan malee ani isaan hin ergine» jedha. **10** Mootiin Waan Maraa, «Woggaa torbaatam isin Baabilon keessa turtanu yennaa hobbaate ani isin hin ilaala; gara addee tanaa isin deebisiisaaf, waadaa kiyya dansaa isiniif gale san hin muummessa. **11** Ani Yaada isiniif qabu hin beeka; yaad kunille yaada nageyaa, ka addii gara duraa isiniif kennu malee, ka isin miidhuu moti. **12** Isinille gara kiyya dhuttanee maqaa kiyya waammattaa gara kiyya hin daadimattan; anille isiniif hin dhage'a. **13** Isin na hin barbaaddan; gadhaa tokkochaan yoo na barbaaddane na hin dhaggitan. **14** Anille akka isin na dhaggitanu hin godha; boojiuu keessalle'ee isin hin deebisa; gosa biyya adda addaatiif fi addee isin itti bittinneesse mara keessaa wolitti isin qabee gara lafa akka isin keessaa booji'antanu godhetti isin hin deebisa» jedha. **15** Isinille, «Biyya Baabilonii keessatti Mootiin Waan Maraa raagota nu'uuf kaaseera» hin jettan. **16** Mootiin Waan Maraa ammoo marroo mooticha barcumaa mootummaa Daawitii irra tee'eeruutii fi marroo kolbaa isin woliin adoo hin booji'amin hafanee qachaa kana keessa jiranuu, **17** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ani shallaagaa, beelaa fi balaa isaanitti ergee, akka midhaan muka harru'uu

hamaa ka nami nyaatuu hin dandeennee isaan hin godha. **18** Ani shallaaga'aan, beelaa fi bala'aan isaan hin ari'a; mootummoota biyya lafaa mara duratti waan hantuu nami dhaggee bararaqu isaan hin godha; gosa biyya adda addaa oddu'utti addee isaan itti bittinneesselle'etti akka abaaramanuu fi jibbamanu, akka isaanitti murganuu fi akka isaanitti cooranu hin godha. **19** Isaan jecha ani karaa tajaajiltoota tiyya raagotaatiin itti deddeebi'ee isaanitti ergee hin dhageenne; isin worri booji'antanelle jecha kiyya hin dhageenne. **20** Tanaaf isin worri ani akka isin Yerusaaalem keessaa booji'antaneen gara Baabilonii ergantanu godhe marti, jecha ani Mootiin Waan Maraa dubbadhu dhage'a'a!» jedha. **21** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, marroo Ahaabii ilma Kolaaya'aatii fi Zedeqiyyaa ilma Ma'aseya'aa worra maqaa isaatiin raaga dharaa raaganuun, «Ani harka Nebukadnezaarii mootii Baabiloniitti dabarsee isaan hin kenna; innille iluma teessan duratti isaan hin ijeessa. **22** Worri Yihudaa keessaa booji'amee Baabilon keessa jiru marti, «Akkuma mootiin Baabilonii Zedeqiyya'aa fi Ahaab ibiddaan gube, Mootiin Waan Maraa si gubu» jedhaa wol abaaran. **23** Isaan niitota namoota dhibii'ii gaarriyeeffataneen dubbii ani isaan hin ajajin maqaa kiyyaan dharaa dubbatanee, Israa'el keessatti waan nama qaanessu hujaneeran; ani tana waan beekuuf, dhugaa hin baya» jedha. **24** Shemaa'iyyaa nama biyya Nehelaamiitti ergaa akka himu Mootiin Waan Maraa Ermiyaas ajajee, **25** Shemaa'iyaan, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii, «Ati kolbaa Yerusaaalem keessa jirtu maraaf, ilma Ma'aseya'aa hayyicha Sefaaniya'aaf, hayyoota dhibii maralle'eef, maqaa keetiin xalayaa ergitee, Sefaaniya'aan: **26** Galma Waaqaa keessatti itti gaafatamaa akka teetuuf Mootiin Waan Maraa addee hayyicha Yoyaada'aal hayyicha si godheera; ati nama maraataa raaga dharaa raagu miila isaa jirma lama wodhakka'atti, morma isaa sibilla wodhakka'atti hidhuu qadda. **27** Maarre ati amma Ermiyaasii nama biyya Anaatotii ka akka raagichaa dubbatu maaf hin xixin ree? **28** Inni yennaa hedduu achi waan turtanuuf, mana ijaarannee keessa akka teennu; fich'a'atti woy dhaabbannee midhaan irraa dhagganne akka nyaannu xalayaa kana gara biyya Baabilonii nutti ergeera» jetteerta» jedhe. **29** Hayyichi Sefaaniyaan xalayaa san raagicha Ermiyaasiif dubbise. **30** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **31** «Ergaa tana gara worra booji'ameeru maraa ergiitti, «Mootiin Waan Maraa marroo Shemaa'iyyaa nama biyya Nehelaamii: Ani adoo isa hin ergin Shemaa'iyaan raaga isiniif raagee waan dharaa akka isin dhugeeffatanu waan godheef, **32** ani dhugumaan Shemaa'iyyaa nama biyya Nehelaamiitti fi sanyii isaa hin adaba; inni namooti hin irratti akka ka'anu waan godheef, odduu kolbaa tanaattitti nama isaaf hafu hin qabaatu; inni waan dansaa ani kolbaa tiyyaaf godhulle hin dhaggu jedha» jedhiin» jedhe.

30 Jechi Mootii Waan Maraa ka gara Ermiyaasii dhufe ka asii gad jiru; **2** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Jecha ani si'itti dubbadhe mara kitaabatti barreessi. **3** Kunoo barri ani kolbaa tiyya Israa'elii fi Yihudaa boojuu keessaa deebisu dhufiisatti jira; ani gara

lafa abbootii isaanitiif kennetti isaan hin deebisa; latti sunille ta isaanii hin teeti» jedhe. **4** Mootiin Waan Maraa marroo Israa'eliiiti fi Yihuda'aa dubbatee, **5** «Isin, «Nuuti iyya soda'aatii fi bararaqiisaa dhageenneerra; nageennille hin jiru» jettaneertan. **6** Me, gaafadha'aatii ilaala'a! Dhiirti deyyuu hin dandeettii? Maaf dhiirti marti akka dubartii ciniinsifattuu harka ifitiin gadhaa ifii qabattee fuulli nama maraa shankaloweeruun dhagga ree? **7** Aanne'e! Guyyaan sun guyyaa hama'a; guyyaan akka isaa hin jiraatu. Sanyii Yaaqoobiitiif guyyaa rakkinnaa ti; isaan ammoo kanuma keessaa hin hafan» jedhe. **8** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ani guyyaa san, waanjoo morma isaanii irraa fuudhee hin cassa; hidhaana isaanille hin kuta; hagonaa achi ormi garba isaan hin godhatu; **9** isaan ammoo ana Mootii Waan Maraa Waaqaa ifitiiti fi sanyii Daawitii keessaa mooticha ani isaanii kaasu hin tajaajilan. **10** Maarre, ee tajaajilaa kiyya Yaaqoob, hin sodaatin! Ee kolbaa Israa'elii hin rifatina'a! Ani dhugumaan biyya fago'oo irraa isin hin deebisa; sanyii teessanille lafa isaan itti booji'amane keessaa hin deebisa. Yaaqoob deebi'ee bidhaa malee nageyaan hin le'a; ka isa sodaachisulle hin jiru. **11** Ani isin woliin jira; isin hin gargaara; gosa biyya adda addaa ta odduu isaaniitti isin bittinneesse mara ijjumaa hin balleessa; isin ammoo guutumatti hin balleessu; te'uu malee adoo hin adabin isin hin lakkisu» jedhe. **12** Mootiin Waan Maraa, «Madaan teessan ta hin fayyine; miidham keessanille ka hin fayyine. **13** Nami isiniif falmatu hin jiru; madaa teessaniif qorsi hin jiru; isin hin fayyitanu. **14** Jaaloti teessan marti isin dedhaneeran; isaan haajaa keessan hin qabanu. Yakkaan teessan guddoo cubbuun teessanille bacaa waan teeteef, ani akkuma diina dhowanu isin dhowee, marartii malee isin adabe. **15** Isin madaa teessan ta hin fayyineef, dhukkubbii madaa teessaniitiif maaf bootan? Yakkaan teessan guddoo, cubbuun teessanille bacaa waan teeteef, ani waan kana mara isin irratti godheera. **16** Amma ammoo Worri isin balleessu marti hin bada; diinoti keessan martinuu hin booji'aman; worri isin saamu hin saamama; worri isin dannabu marti hin dannabama. **17** Diinoti keessan isiniin, «Xiyyoon gatanteerti; ka haajaa isi'ii qabu hin jiru» jedhanulle ani ammoo fayya'atti isin hin deebisa; madaa teessanille hin fayyisa. **18** «Kunoo, ani kolbaa tiyya worra sanyii Yaaqoobii keessaa booji'ame hin deebisa; addee isaan le'anutti isaaniif hin marara. Qachaan Yerusaalemii addee duriitti deebi'ee hin ijaarama; manni mootumma'aale a ddee duriitti deebi'ee hin ijaarama. **19** Achi keessaa faaruun galataatii fi qoonqoo firinxixaa hin dhage'anti. Ani isaan hin baceessa malee, laakkossa isaanii hin diqqeessu; Ani ulfinna isaaniif hin kenna malee isaan hin salphatanu. **20** Ijoolleen isaanii akkuma durii hin teeti; kolbaan isaanii fuula kiyya duratti jabaattee hin dhaabbatti; ani worra isaan cunqursu mara hin adaba. **21** Namuma isaaniitti isaan sooreessa; ka isaan bulchulle odduma isaaniitti hin dhalata. Ani gara kiyya isa hin dhikeessa; innille natti hin dhikaata; yoo akkas hin te'in eentu gara kiyya dhikaatiisaaf gama? **22** Maarre isin kolbaa tiyya hin teetan; anille Waaqa keessan hin te'a» jedha. **23** Kunoo mufiin

Mootii Waan Maraa ta akka bubbee bokkeyaa hin kaati; hoboibolattiin mataa worra hamoole'ee irratti hin buuti. **24** Mootiin Waan Maraa fedihi ifii adoo hin muummessin mufiin isaa duubatti hin deebitu; bara dhufu'uu jiru keessatti akka dansaa hin hubattan.

31 Mootiin Waan Maraa «Bara san ani fira Israa'elii maraaf Waaqa hin te'a; isaanille kolbaa tiyya hin te'an. **2** Kolbaan shallaagaa jalaa hatte, goomolee keessatti fudhatama hin dhaggatti; ani foora Israa'elii kenniisaaf hin dhufa» jedha. **3** Mootiin Waan Maraa fagoo irraa natti mudhatee, «Ani Jaalala bara baraatiin si jaaladheera; tanaaf gadhi laafummaa tiyya sitti mudhiseera. **4** Ee kolbaa Israa'elii ani deebisee isin hin ijaara; isinille deebitane hin ijaarantan; ammalle dibbee teessan qabattanee worra burraaqu woliin hin burraaxxan. **5** Ammalle isin gaara Samaariya'aa irratti muka woyni'ii hin dhaabbatan; worri isii dhaabe midhaan isi'ii hin nyaata. **6** Guyyaan Eddoti kooba Efreemii irratti, «Kowa'a, gara Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa Xiyoonitti ol baana» jedhanee iyyanu hin dhufa. **7** «Marroo kolbaa Yaaqoobiitiif gammadaan faarsa'a! Sooreessa guddaa gosa biyya adda addaa kolbaa Israa'eliitiif ililisa'a. Leellis keessan dhageessisaa, «Ee Mootiin Waan Maraa, kolbaa Israa'elii keessaa worra lubbu'uun hafe baasi!» jedha'a. **8** Kunoo, ani lafa kaabaa irraa isaan hin fida; qaccee lafaa irralle'ee isaan wolitti hin qaba. Naafaa fi ballaan, dubartiin ulfaatii fi ta ciniinsifattu odduu isaanii jiran; isaan kolbaa hedduu te'anee hin deebi'an. **9** Yennaa ani gara biyya isaanii isaan deebisu, gammadaan bowaa daadimataa hin deebi'an. Ani Israa'eliif abbaa, Efreemille ilma kiyya angafichaa waan te'eef, ani qarqara madda bisaanii, karaa gufuu hin qanne, ka isaan hin gufanne irra isaan hin sooreessa. **10** «Ee gosa biyya adda addaa, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! Lafa qarqara abbaaya'aa ta fago'oo irraa, «Ka Israa'el bittinneesse wolitti isaan qabee, akka tisse'ee hoolee ifii hin eega» jedha'aatii lallaba'a. **11** Ani sanyii Yaaqoobii hin woda; harka worra isaan caaluu keessalle'ee isaan hin baasa. **12** Isaan dhufanee gaara Xiyoonii irratti gammadaan hin faarsan; arjooma kiyya, ka midhaaniitiin, ka daadhii woyni'ii o'itu'uu fi zayitii ejersaatiin, ka buruusoo hoole'eetii fi re'eetiin, ka raadaa fi jibichaatiin hin gammadan. Isaan akka oorruu bisaan keessa yaa'uu hin te'an; haganaa achi hin gaggabanu. **13** Ijoolleen isaanii ta durraa gammadaan hin sirban; dargaggooti dhiiraatii fi jaarsoleen isaanille hin firinxiixan. Ani bowa isaanii gara gammadaa hin jijjiira; gadda isaanii irraa isaan jajabeessee gammada isaaniif hin kenna. **14** Ani hayyoota tiyya coomaan hin quussa; kolbaan tiyyalle arjooma kiyyaan hin quutti» jedhe. **15** Mootiin Waan Maraa, «Qoonqoon wiiccifataatii fi bowicha gudda'aa Raamaa keessatti dhage'ante. Raahel ijoollee ifitiif bootte; ijoolleen isi'ii waan hin jirreef jajabaatu didde» jedha. **16** Mootiin Waan Maraa Raahelin, «Ati huji teetiif gatii waan dhaggaattuuf, qoonqoo teeti bowicha irraa, ila teeti imimmaan irraa eegadhu; ijoolleen teeti lafa diinaatii hin deebiti. **17** Maarre ati gara duraatiif addii qadda; ijoolleen teeti gara biyya ifii hin deebiti» jedha. **18** Mootiin Waan Maraa, «Ani dhugumaan aadiisa Efreemii dhage'eera; inni,

«Ati akka jibicha hin leenjifaminii na adaddee anille adabame; ati Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya waan teeteef, na deebisi, anille hin deebi'a. **19** Ani si irraa fagaadheen duuba, deebi'ee gaabbe; ani hubadheen duuba dargadee qoma tiyya dhowadhe. Sababa balleessaa bara dargagummaa tiyyaatiif fokkifadhee salphadhe» jedha. **20** Efreem ilma ani jaaladhu, ka ani itti gammaduu motii? Yennaa maqaa isaa dhowu mara, ani jaalalaan isa qaabadha. Tanaaf gadhaan kiyya isa dharra'a; ani dhugumaan marartii guddoo isaaf qaba. **21** Ee Israa'el, karaa keetii beessisa dhaabbadhu; waan karaa mudhisu keyadhu; karaa guddaa irra deentu hubadhu; gara qachaa keetii deebi'i. **22** Ee ati ta akka intala durraa ta hin addatannee, haga yoomii asii fi achi joonjita? Mootiin Waan Maraa waan haareya lafa irratti hin dada. Kunille, Israa'el waajibittiin Mootii Waan Maraa dhirsa ifii jabaa Mootii Waan Maraa hin hanqaffati» jedha. **23** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Ani lafa isaan itti booji'amane keessaa gara lafa isaanii yennaa isaan deebisu, isaan biyya Yihuda'aatii fi qachaa achi keessaa keessatti, «Ee addee balchitti'i, ee gaara wooyicha, Mootiin Waan Maraa si eebbisu» hin jedhan. **24** Yihuda'aa fi qachoota Yihuda'aa keessa qonnaan bula'aa fi horsisee bulaan marti woliin hin le'an. **25** Ani worra dadhabe, hunna isaanii hin haareessa; worra beelaan gaggabe hin quussa» jedha. **26** Kana irratti ani hirriiba natti mi'oweeru irraa dammaqqe asii fi achi ilaale. **27** Mootiin Waan Maraa, «Barri ani mana Israa'eliiti fi Yihuda'aa namaa fi hori'iin guutu hin dhufa. **28** Akka isaan buqqifamanu, akka isaan diigamanu, akka isaan badanu, balaa isaan irratti fidiisaafille akkuma xiyyeeffadhe, ani isaan ijaariisaa fi dhaabiisaafille hin xiyyeeffadha. **29** Bara san nami isaanii, «Abbootiin isaanii midhaan woyni'ii dhangaggowaa nyaataneen, ijoolleen isaanii ilkaan tutume» deebi'anee hin jedhanu. **30** «Amoo nami martinuu cubbuma ifitiif hin du'a; ka midhaan woyni'ii dhangaggowaa nyaate marti, ilkaanuma ifii hin tutuma. **31** «Barri ani kolbaa Israa'eliiti fi Yihuda'aa woliin gondooroo haareya godhadhu hin dhufa. **32** Gondoeroon tun ta akka gondooroo yennaa abbootii isaanii biyya Gibxi'ii keessaa baasiisaaf, harka qabee isaan sooresseetii moti; ani abbaa manaa isaanii te'ulle isaan gondooroo tiyya waan diiganeef ani dudda isaanitti gale. **33** Gondoeroon ani bara san kolbaa Israa'elii woliin godhadhu ta asii gad jirtu tana: ani seera kiyya qalbii isaanii keessa hin keya; gadhaa isaanii keessalle'etti hin barreessa. Ani Waaqa isaanii hin te'a; isaanille kolbaa tiyya hin te'an. **34** Ani yakkaa isaanii isaaniif hin ararama; cubbuu isaanille deebi'ee isaanitti hin laakkowu; isaan marti diqqa'aa haga gudda'aatii na waan beekanuuf, haganaa achi nami tokko ollaa ifii yookiin fira ifii, «Mootii Waan Maraa beeki» jedhee hin barsiisu» jedha. **35** Aduun guyyaa akka issitu, ji'aa fi urjiin halkan akka issanu, abbaayaa raasee, danbaliin akka shookkittu ka godhe, maqaan isaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. **36** Inni, «Seerri jabaatee dhaabbate kun fuula kiyya duraa yoo bade qofa, sanyiin Israa'elii kolbaa tiyya te'iisa lakkittee, fuula kiyya duraa ijumaa baddi» jedha. **37** Mootiin Waan Maraa, «Ol-gubbaan mikantee

hundeen lafaalle qorqorantee yoo beekkante qofa, ani sanyii Israa'elii sababa waan isaan hujane maraatiif isaan hin gata» jedha. **38** Mootiin Waan Maraa, «Barri qachaan Yersaaleemii Xelleephoo Hanaani'elii irraa ka'ee haga karra roga dalleyaatiitti deebi'ee naaf ijaaramu hin dhufa. **39** Meessaan achii ka'ee haga kooba Gaareebii dhaqee gara Go'aatiitti marfata. **40** Dhooqi reeffii itti awwaalamuu fi daadhaan itti gatamu, fichaan odduu san jiru marti, haga dhooqa Qedrooniitti, karaa aduun baatulle'een haga karra fardo'oo ta roga dalleya qacha'aatiitti, Mootii Waan Maraatiif ka woyyoomane hin te'an. Qachaan Yersaaleemii haganaa achi deebi'ee hin diigamu, hin badulle'e» jedhe.

32 Zedeqiiyaan mootii biyya Yihuda'aa te'ee woggaa kudhaneesso'ootitti, mootiin Baabilonii Nebukadnezaar mootii te'ee woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti jechi Mootii Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufe ka asii gad jiru: **2** Yennaa san loltooti mootii Baabilonii Yersaaleem marsaneeraniyyu; raagichi Ermiyaasille kolloo eeddootaa ta badhinna mana mootumma'aa ka mootii Yihuda'aa duraa keessatti hidhameeraayyu. **3** Mootiin Yihuda'aa Zedeqiiyaan ka inni waan Mootiin Waan Maraa isatti mudhise raaga dubbateef isa hidhe sun, «Ati maaniif, «Mootiin Waan Maraa: Kunoo ani qachaa kana harka mootii Baabiloniitti dabarsee hin kenna; innille hin qabata. **4** Mootiin Yihuda'aa Zedeqiiyaalle dhugumaan harka mootii Baabiloniitti dabarfamee hin kennama malee isa jalaa hin miliqu; inni mootii Baabilonii ilaan dhaggee, isa dura dhaabbatee, isa woliin hin dubbata. **5** Inni Zedeqiiyaa gara Baabilonii hin geessa; haga ani murtee isaaf kennutti inni achuma tura; worra Baabilonotaa yoo loltanelle hin injifattanu jedha» jette» jedhe. **6** Ermiyaas, «Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **7** «Hanaami'el ilmi obboleessa abbaa keetii Shaalum, gara keeti dhufee: Ati fira aanti'ii waan teeteef, fichaa kiyya ka qachaa Anaatotii bira jiru, akka seeraatiitti wodatiisaaf mirga qadda si'iin hin jedha» aanan jedhe. **8** «Akkuma jechi Mootii Waan Maraa jedhe, ilmi obboleessa abbaa kiyyaa Hanaami'el badhinna mana hidha'aa ka addee eeddotaatiitti gara kiyya dhufee, «Fichaa kiyya ka qachaa Anaatotii bira lafa Beniyaaminii keessa jiru akka seeraatiitti wodatiisaaf nami mirga qabu si waan teeteef, wodadhuu ifiif hamburadhu» aanan jedhe; maarre anille tun akka jecha Mootii Waan Maraa teete beekke, **9** lafa Hanaami'elii ilma obboleessa abbaa kiyyaa ta qachaa Anaatotii bira jiru san meetii gara giraama dhibba lamaa kennee irraa bitadhe. **10** Wolii galtee bitta'aa san addee dhugaa baatoti jirtutti itti mallatteessee chaappaa itti dhowe; meetille madaala irratti isaaf madaale. **11** Achiin duuba garagalcha wolii galtee bitta'aa ta chaappaan itti dhowamee fi ta chaappaan itti hin dhowamin fuudhee, **12** ilma obboleessa abbaa kiyyaa Hanaami'el, dhugaa baatota wolii galtee irratti mallatteessanee fi Yihudoota badhinna mana hidha'aa tee'aneeranu mara duratti, akaakoo Maaseya'aa, ilma Neriya'aa Baarukitti kenne. **13** Isaanuma duratti qajeelfama kana Baarukitti kenne: **14** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Wolii galtee

bitta'aa ta chaappaan itti dhowamee fi ta chaappaan itti hin dhowamin tana fuudhiitti, akka isiin yennaa hedduu turtoof, okkotee keessatti massi. **15** Lafa tana keessatti namooti mana, ficha'aa fi oorruu muka woynii itti dhaabbatanu yennaan bitatanu hin dhutti jedha» jedhiin» jedhe. **16** Wolii galtee bitta'aa ilma Neriya'aa Baarukitti kenneen duuba, ani gara Mootii Waan Maraa daadimadhee, **17** «Ee Goottaa, Mootii Waan Maraa! Ati jabeenna keeti gudda'aa fi irree teeti hunnaametti'ii lafaa fi ol-gubbaa daddeerta; wonni ati hin dandeenne takkaalle hin jirtu. **18** Ati namoota kuma heddu'uuf jaalala keeti ka bara baraa hin mudhitta; te'uu malee, yakkaa abbootii'ii sanyii isaaniiitti hin laakkotta. Ati Waaqa guddaa hunnaamesa; maqaan keeti Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara dade. **19** Kaayoon teeti guddo'o; huijiin teetille hunnaametti'. Itti teeti waan ilmaan namaa hujju mara dhaggit; tokko tokkoofuu akka ideensa isaatii fi akka huiji isaatiitti gatii isaaf hin kennita. **20** Ati beessisa bilbaasaatii fi maadee biyya Gibxi'ii keessatti hujjeerta; haga adhallee Israa'elii fi ilmaan namaa mara oddu'utti akkasuma huijisatti jirta; tanaaf maqaan keeti biyya mara keessatti haga adhaa beekkame. **21** Ati beessisaa fi maade'een, jabeenna keeti gudda'aa fi irree teeti hunnaametti'ii, waan guddoo nama bararassuun kolbaa Israa'elii biyya Gibxi'ii keessaa baateerta; **22** lafa abbootii isaanii ta duriitiif kenniisaaf kakatee, lafa aananii fi dammaa tana isaanii kennite. **23** Isaanille lafa sanitti galanee qabatane; isaan ammoo si'iif hin ajajane yookiin seera keeti hin eegane; waan ati isaan ajajelle hin muummessine; tanaaf ati badii tana mara isaanitti fidde. **24** «Worri Baabilonii qachaa qabatiisaaf kaabii attam akka itti marsanee ijaarane ilaali; sababa woraanaatiin, sababa beelaatii fi bala'aatiin worra qachaa kana loliisatti jiru harka worra Baabiloniitti qachaan kun dabarfamee hin kennama. Kunoo akkuma ati dhaggitu, wonni ati dubbatte teeteerti. **25** Ee Goottaa, Mootii Waan Maraa! Qachaan harka worra Baabiloniitti dabarfamee akka kennamu adoo beettuu ati, «Dhugaa baatota biratti meeti'ii lafa bitadhu: naan jettee?» jedhe. **26** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **27** «Ani Mootii Waan Maraa Waaqa nama maraa ti; wonni ani hin dandeenne jirtii ree? **28** Tanaaf Ani qachaa kana harka Nebukadnezaarii mootii Baabiloniitti dabarsee hin kenna; innille hin qabata. **29** Worri Baabilonii ka qachaa kana loliisatti jiru, seenanee qachaa kana ibiddaan hin guban; mana isaan na aarsiisaaf heellichoo manaa irratti hixaana Ba'aaliif aarsanuu fi mana isaan waaqota dhibi'iif kennansa daadhii woynii'ii itti dhikeessanu san mara hin guban. **30** Kolbaan Israa'eliiitti fi Yihuda'aa jalqabuma irraa jalqabane fuula kiyya duratti waan hantuu qofa hujane; isaan waan harka ifiitiin hujaneen na aarsane malee wonni isaan hujane takkaalle hin jirtu. **31** Isaan qachaa kana haga ijaarameen jalqabane haga ammaatitti na aarsanee waan na mufachiisaneef ani qachaa kana fuula kiyya duraa hin balleessa. **32** Kolbaan Israa'eliiitti fi Yihuda'aa, moototi isaanii, gondaaltoti isaanii, hayyooti fi raagoti isaanii huiji hantuu hujanee waan na aarsaneef, ani qachaa kana hin balleessa. **33** Adoo ani deddeebi'ee isaan gorsuu,

isaan dudda natti galane malee fuula natti hin galle; isaan gorsa kiyyalle hin caqanne yookiin adabbii tiyyalle'een hin deebine. **34** Isaan waaqota dharaa ka jibbisiisu Galma maqaan kiyya keessatti waamamu keessa keyanee batteessane. **35** Ilmaan ifitiifi ijoollee ifii ta durraa waaqa dharaa ka, «Moleek» jedhamuuf ciincaa dhiheessiisaaf, dhooqa Ben-Hiinomii keessatti waaqa dharaa Ba'aaliif, addee waaqonfanna'aa ijaarane; isaan waan jibbisiisaa akkasiitiin, kolbaan Yihuda'aa cubbuu akka hujju godhane; ani waan akkasii kana akka isaan naaf godhanu, isaan hin ajajne yookiin qalbii tiyya keessatti hin yaadanne. **36** «Isin kolbaan, «Qachaana kun sababa woraanaatiin, sababa beelaatii fi bala'aatiin harka Nebukadnezarii mootii Baabiloniititti dabarfamee hin kennama» jettan; ani Mootii Waan Maraa Waaqi Israa'elii ammoo, **37** kolbaa aarii'ii fi mufii tiyya jaddu'uun lafa itti bittinneesse mara keessaa dhugumaan wolitti hin qaba; gara addee tanaattii deebisee isaan fidee akka isaan nageyaan le'anu hin godha. **38** Isaan kolbaa tiyya hin te'an; anille Waaqa isaanii fi hin te'a. **39** Isaan yennaa mara akka na sodaatanu, isaaniif, sanyii isaaniiifille wonni dansaan akka teetu, ani gadhaa tokkoochaa fi yaada tokkoochaa isaaniif hin kenna. **40** Ani gondooroo bara baraa isaan woliin hin godhadha; waan dansaa isaaniif godhiisa hin lakkisu; akka isaan na irraa hin fagaanneef, ulfinna akka isaan naaf kennanu hin godha. **41** Ani waan dansaa isaaniif godhiisatti hin gammada; ani dhugumaan gadhaa kiyyaa fi yaada kiyya tokkoochaa akka isaan lafa tana keessa le'anu hin godha. **42** «Kolbaa tana irratti badii guddoo tana mara akkuma fide, waan dansaa isaaniif waadaa gale mara isaaniif hin kenna. **43** Lafa isin, «Latti tun harka worra Baabiloniititti dabarfantee waan kennanteef, ontee ta nami yookiin horiin keessa hin jirre teeteerti» jettanu tana keessatti nami deebi'ee fichaa hin bitata. **44** Ani biyya isaan itti booji'amine keessaa waan isaan deebisuuf, biyya Beniyaaminii keessatti, ollaa adaala Yersaaleemii keessatti, qachoota Yihuda'aa keessatti, qachoota biyya koobitti'ii keessatti, qachoota kooba gara aduun seentuu jalaatii fi qachoota kibba Yihuda'aa keessatti namooti fichaa meeti'iin hin bitatan; dhugaa baatota duratti wolii galtee irratti mallatteessanee chaappaa itti hin dhowan» jedhe.

33 Ermiyaas badhinna eeddoota ta badhinna Galma Waaqaa duraa keessatti mana hidha'aa keessa adoo jiruu, jechi Mootiin Waan Maraa yennaa lammeesso'oo gara isaa dhufee, **2** «Mootii Waan Maraa ka lafa dade, ka akka itti godhee addee isi'ititti dhaabe, ka maqaan isaa «Mootii Waan Maraa» jedhame, **3** inni, «Na waammadhu! Anille si'if hin deebisa; waan guddoo ati hin beenne ta ati qorqortee bira hin geenne sitti hin hima» jedha. **4** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, marroo mana qachaa Yersaaleemii fi marroo mana mootummaa Yihuda'aa, ka dhakaa mana saniitiin dalleya dhaka'aa ka qacha'aa jabeefatane, kaabii loltooti Baabilonii itti marsanee fi lola worra Baabilonii ifi irraa dhooggatiisaaf, akka itti fayyadamanuuf diigamuutiif, **5** «Namooti qachaa sanii worra Baabilonii lolliisaaf hin bayan; ammoo marroo hammeenna isaaniitiif ani fuula

kiyya isaan irraa waan deebifadhuuf, reeffi namoota ani aarii'ii fi mufii tiyya jaddu'uun ijjeesuu achi keessa hin guuta. **6** Te'uu malee ani qachaa kana ade'etti deebisee, kolbaa isa keessaalle fayyisee, bidhaa malee nageyaan akka le'anu hin godha. **7** Ani worra Yihuda'aa fi Yersaaleem keessaa booji'ame, deebisee fidee akka duriititti isaan hin deebisa. **8** Ani yakkaa isaan na yakkane mara isaan irraa hin qulqulleessa; cubbuu isaan na finqilane mara isaaniif hin araarama. **9** Achiin duuba qachaana kun qachaa maqaan kiyya ittiin beekamu, ka ani ittiin gammadu, gosa biyya adda addaa worra waan dansaa ani qachaa kanaaf godhe kana mara dhage'e duratti, waan ani ittiin leellifamuu fi ittiin ulfaadhu hin te'a; kolbaan tun waan dansa'aa fi qananummaa ani qachaa kanaaf kennu mara dhaggitee sodaattee hin hollatti» jedha. **10** «Isin marroo addee tanaa, «Latti tun goomolee duwwaa, ta namii fi horiin keessa hin jirre» jettan; te'uu malee qachaa Yihuda'aatii fi karaa Yersaaleemii ka namii fi horiin keessaa dhabamane goomolee duwwaa hafe kana keessatti deebi'ee, **11** Worra lafa tana keessaa booji'amine akka duriititti waan isaan deebisuuf, qoonqoo gammadaatii fi ililleetti'ii, qoonqoo waajibichaatii fi waajibitti'ii, qoonqoon worra faaru'uun galateeffataa, gara Galma Waaqaa dhufuu ta, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade dansaa waan te'eef, jaalalli isaalle ka bara baraa waan te'eef, isa galateeffadha'a» jedhuu hin dhage'anti» jedhe. **12** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Addee goomolee duwwaa ta namii fi horiin keessa hin jirre tana keessatti, qachoota isi'ii mara keessalle'etti, tissitooti addee horiin tikatuu fi addee horiin ciisu deebi'anee hin dhaggatan. **13** Qachoota kooba irraa keessatti, qachoota kooba gara aduun seentuu jalaatii fi qachoota kibba kana'anii lafa Beniyaaminii keessatti, ollaa adaala Yersaaleemii keessatti fi qachoota Yihuda'aa keessatti, tissitooti horii ifii hin toowatan» jedha. **14** Mootiin Waan Maraa, «Barri ani waadaa kolbaa Yihuda'aatii fi kolbaa Israa'eliiifille gale muummessu hin dhufa. **15** Bara sanii fi yennaa san ani sanyii Daawitii keessaa mootii balchaa hin kaasa; inni lafa irratti haqaa fi waan sirrii te'e hin huja. **16** Bara san kolbaan Yihuda'aa hin fayyiti; kolbaan Yersaaleemiille nageyaan hin leeti. Bara san qachaa Yersaaleemii, «Waaqi balchummaa teenna» jedhane hin waaman. **17** Sanyii Daawitii keessaa barcumaa mootummaa Daawitii irra ka tee'ee, Israa'elii ka bulchu ijumaa hin dhabamu. **18** Hayyoota sanyii Lewwi'ii keessaa worra yennaa mara kennansa gubamu dhiheessiisaaf, kennansa midhaanii gubiisaaf, ciincaa dhiheessiisaafille, nami fuula kiyya dura dhaabbatu hin dhabamu» jedha. **19** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **20** «Mootiin Waan Maraa, «Guyya'aa fi halkan yennaa ifii eegatane akka te'anuuf, seerata ani murteesse, isin keessaa eennulle yoo diiguu dande'e qofa, **21** tajaajilaa kiyya Daawitii fi Lewwoota hayyumma'aan na tajaajilanu woliin gondooroon ani gondoraadhe diigamuu dandeetti; Daawitille sanyii barcumaa mootummaa isaa dhaaltu hin dhaggatu. **22** Sanyii tajaajilaa kiyya Daawititii fi hayyoota sanyii Lewwootaa worra ana tajaajilanuu akka urjoota

ol-gubba'aa ta laakkowamuu hin dandeenneetii fi akka maansa abbaayaa qarqaraa ka safaramuu hin dandeennee hin baceessa» jedha» jedhe. **23** Ammalke jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **24** «Kolbaan tun, <Mootiin Waan Maraa mootummoota filate, lama-anuu amma lakkiseera» jedhannee akka dubbatanu ati hin hubannee? Maarre isaan kolbaa tiyya tuffataneeran; akka kolba'aatiitti isaan hin laakkonne. **25** Mootiin Waan Maraa, <Guyya'aa fi halkan yennaa ifii eegatanee akka te'anuu, ka seerata murteesse, ol-gubba'aa fi lafaaf seera hin jijjiiranne ka dhaabe na yoo hin te'in qofa, **26** ani sanyii Yaaqoobiitii fi sanyii Daawitii tajaajilaa kiyyaa lakkisee, sanyii Daawitii keessalle'ee, sanyii Abrahaamii, sanyii Yisihagiitii fi sanyii Yaaqoobii irratti mootii ka te'u hin filu jechu'u; ammoo worra booji'ame deebisee fidee, isaanii hin marara» jedha» jedhe.

34 Mootiin Baabilonii Nebukadnezarii fi loltooti isaa marti, mootummootii fi gosi biyya adda addaa worri bulchiinsa isaa jala jiranu marti, Yerusaaleemii fi qachoota adaala isi'ii yennaa loliisatti jiranu, jechi kun Mootii Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufee, **2** «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, <Gara Zedeqiyyaa mootii Yihuda'aa dhaqiitii: Ani qachaa kana harka mootii Baabiloniititti dabarsee hin kenna; innille ibiddaan hin guba. **3** Atille dhugumaan qabantee harka isaatiitti dabarfantee kennanta malee, isa jalaa hin milixxu; iluma teetiin mootii Baabilonii hin dhaggita; inni si dura dhaabbatee si woliin hin dubbata; gara Baabiloniille hin deenta. **4** Ee Zedeqiyyaa mootii Yihuda'aa! Ati shallaaga'aan hin duutu; **5** ati nageyaan hin duuta; abbootii teeti ta durii, worri si'iin dura mootota te'ane yennaa du'ane, kolbaan ulfinna awwaala isaanii fi ibidda akkuma gabbisane, ulfinna awwaala keetiitifi ibidda gabbisane: Aanne'e, ee goottaa keenna jedhaa si'iif hin bowan; ani waadaa kana si'iif hin muumessa jedheera» jedhi» jedhe. **6** Achiin duuba raagichi Ermiyaas waan kana mara Yerusaalem keessatti, Zedeqiyyaa mootii Yihuda'aatiitti hime; **7** yennaa san loltooti mootii Baabilonii qachaa Yerusaaleemiitii fi qachoota Yihuda'aa ka dalleya dhaka'aa qabanu keessaa adoo hin qabamin ka hafaneeranu Laakiishii fi Aazeqaa qofa waan te'aneef loliisatti jiran. **8** Mootichi Zedeqiyyaan garbooleen bilisa akka bayanu, kolbaa Yerusaalem keessaa mara woliin gondoorroo gondoorateen duuba, jechi Mootiin Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufe. **9** Akka wolii galtee tanaatiitti nami garbicha yookiin garbitii sanyii worra lbrootaa qabu marti bilisa isaan baasuu qaba; nami tokkolle Yihudoota obboleeyyan ifii garba godhatuu hin malle. **10** Maarre qondaalotii fi kolbaan marti worri gondoorroo tana keessa jiranu, garboolee ifii ta dhiiraatii fi ta durraa bilisa baasiisaaf, hagaraa achi garba akka isaan hin godhanne wolii galane. **11** Yennaa diqqoon duuba ammoo yaada ifii jijjiiratanee, garboolee bilisa baasane san deebifatanee garba godhatane. **12** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **13** «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, <Ani abbootii teessan biyya Gibxi'ii keessaa garbummaa jalaa yennaa baase, gondoorroo isaan woliin gondooraadhee, **14** isaanii: Tokko tokkoon keessan nama lbrootaa ka isiniiti ifi gurgure woggaa jaa

isin tajaajileen duuba, woggaa torbeesso'oootitii bilisa isa baasa'a! Jedheeraayyu; abbootiin teessan ta durii ammoo waan ani dubbadhe hin dhageenne yookiin naafille hin ajajanne. **15** Isin amma cubbuu irraa deebitanee fuula kiyya duratti waan sirrii te'e hujjaneertan; tokko tokkoon keessan Yihudoota obboleeyyan teessan ta garba godhattane bilisa baattaneertan; Galma maqaa kiyyaan waamamu keessatti na duratti gondoorroo gondooraaneertaniyyu. **16** Amma ammoo yaada keessan jijjiiratanee maqaa kiyya batteessitane; tokko tokkoon keessan garboolee teessan ta dhiiraatii fi ta durraa ta qara addee fedhane akka deemanu bilisa baattane deebittanee hunnaan garba godhattane. **17** Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa: Isin naaf ajajatanee, Yihudoota obboleeyyan teessaniif bilisummaa hin kennine. Maarre ani bilisummaa isin shallaaga'aan, beelaa fi bala'aan dhumattanu isiniif hin kenna; mootummoota biyya lafaa maratti waan hantuu nami dhaggee bararaqu isin hin godha. **18** Namoota gondoorroo tiyya diiganuu fi jecha gondoorroo sanii hin muumessine, ani akkuma jibicha isaan qalane addae lamatti gargar baasane wodhakkaa dabaranuu san isaan hin godha. **19** Sooreyyiin Yihuda'aatii fi Yerusaaleemii, qondaaltota mana mootummaa isaa, hayyootaa fi kolbaa lafa sanii ta jibicha qalane addae lamatti gargar baasane san wodhakkaa dabaran mara, **20** ani harka diinota isaan ijjeesiisaaf barbaadanutti dabarsee isaan hin kenna; reeffi isaanii allaatii'ii fi bineensotaaf sagalee hin te'a. **21** Mootii Yihuda'aa Zedeqiyya'aa fi qondaaltota isaa worra isaan ijjeesiisaaf barbaadu, harka loltoota mootii Baabilonii ta amma isaan loliisa lakkisaneetitti dabarsee isaan hin kenna. **22** Kunoo, loltooti mootii Baabilonii gara qachaa kanaa akka deebi'anuu hin ajaja; isaan qachaa kana lolanee hin qabatan; ibiddalle'een hin guban; ani qachoota Yihuda'aa mara ona hin godha; nami tokkolle achi keessa hin le'u» jedheeraayyu» jedhe.

35 Bara ilmi Yosiyasii Yehoyaaqim Yihudaa irratti mootii te'eeru, Jechi Mootii Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufee, **2** «Gara maatii worra Rekaabotaa dhaqiitii, gara Galma Waaqaa isaan fidi; kolloo cinaa Galma Waaqaa jirtu keessaa takkatti'itti galchiitii daadhii woyni'ii isaan obaas!» jedhe. **3** Maarre ani gara akaakoo Habazneya'aa, ilma Ermiyaasii Yaazaaniyaa bira dhaqee obboleeyyan isaatii fi ilmaan isaa mara, maatii worra Rekaabotaa mara fide. **4** Gara Galma Waaqaa isaan fidee, kolloo ilmaan Haannaanii, ilma Gidaaliyaa raagichaa keessa isaan teessise; kolloon sun kolloo bulchitootaatiitti aantee, kolloo Ma'aseyaa ilma Shaalumii ka balbala eeguutiin gubbaa jirti. **5** Achiin duuba ani daadhii woyni'ii qori'ii fi muduunu'utti guutee worra maatii Rekaabotaa dura keyee isaanii, «Daadhii woyni'ii tana una'a» jedhe. **6** Isaan ammoo deebisane, «Abbaan abbootii teenna ta durii Yonaadaab ilmi Rekaabii, <Isinii fi sanyiin teessan daadhii woyni'ii ijjumaa hin unina'a» jedhee waan ajajeeruuf, nuuti daadhii woyni'ii hin unnu! **7** Akkasuma, <Lafa hori'iin keessa godaantanu tana keessa bara dheeraa akka leetanu, bara le'ii teessanii mara dunkaanii keessa le'aa malee mana hin ijaaratina'a; midhaan hin facaafatina'a; muka woyniille

hin dhaabbatina'a; waan kana tokkole hin qabaatina'a jedheera. **8** Nuutille ajaja abbaa abbootii teenna ta durii, Yonaadaabiin ilmi Rekaabii nu ajaje eeganneerra; nuuti, niitooti teennaa fi ilmaan teenna ta dhiiraatii fi ta durraa daadhii woynii'ii hin unne **9** yookiin keessa le'isaaf mana hin ijaaranne yookiin muka woynii'ii yookiin fichaa yookiin midhaan hin qannu. **10** Dunkaanii keessa leene; waan abbaan abbootii teenna ta durii Yonaadaab nu ajaje mara eeganneerra. **11** Mootiin Baabilonii Nebukadnezar dhufee lafa tana yennaa qabate ammoo, nuuti, «Loltoota Baabiloniitii fi Sooriya'aa jalaa baqatiisaaf, kowa'a, gara Yersaaleemii deenna» jennee murteeffanneera; tanaaf as Yersaaleem keessa turre» jedhane. **12** Achiin duuba Jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **13** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii: Dhaqiiiti, namoota Yuda'aatii fi kolbaa Yersaaleemiitiin, «Isin jecha kiyyaaf ajajamiisaaf, tana irraa hin barattannu ree?» jedhi. **14** Ilmi Rekaabii Yanaadaab sanyiin isaa daadhii woynii'ii akka hin unne ajajee, isaan ajaja isaa waan eegataneef haga adhaa daadhii woynii'ii hin unanu; ani ammoo itti deddeebi'ee isinitti dubbadheeraayyu; te'uu malee isin naaf hin ajajanne. **15** Ani tajaajiltoota tiyya raagota itti deddeebi'ee gara keessan ergee, «Tokko tokkoon keessan karaa keessan hamaa irraa deebitanee hujii teessan sirreeffatiisa qaddan; isaan tajaajiliisaaf, waaqota dhibii hin hordofina'a! Yoo san lafa ani isiniin fi abbootii teessan ta duritii kenne keessa hin leetan» isiniin jedheeraayyu; isin ammoo waan ani isinitti hime hin dhageenne; anaafille hin ajajanne. **16** Sanyiin Yonaadaabii ilma Rekaabii ajaja abbaan abbootii isaanii ta durii isaanii kenne eegataneeran; kolbaan tun ammoo naaf hin ajajanne. **17** Tanaaf kolbaan Yihuda'aatii fi Yersaaleemii yennaa ani isaanitti dubbadhe waan hin qaqasiniif, yennaa ani isaan waame waan hin owwaatiiniif, kunoo, ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u Waaqi Israa'elii, «Badii isaan irratti fidiisaaf dubbadhe san mara isaanitti hin fida» jedha» jedhe. **18** Achiin duuba Ermiyaas worra maatii Rekaabotaatiin, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Isin ajaja abbaan abbootii teessanii Yonaadaab isin ajaje eegataneertan; qajeelfama isaalle hordottanee, waan inni isin ajaje mara gootaneertan. **19** Tanaaf, sanyii Yonaadaabii ilma Rekaabii keessaa nami yennaa mara na dura dhaabbatee na tajaajilu hin dhabamu» jedha» jedheen.

36 Ilmi Yosiyasii Yehoyaaqiim mootii Yihuda'aa te'ee woggaa arfeesso'ootitti jechi kun Mootii Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufee, **2** «Kitaaba maramaa fuudhiitii dubbii ani marroo Israa'elii, marroo Yihuda'aatii fi marroo gosa biyya adda addaa mara, bara mootummaa Yosiyasiiitii jalqabee haga ammaa si'itti dubbadhe mara irratti barreessi. **3** Kolbaan Yihuda'aa balaa ani isaan irratti fidiisaaf hede yennaa dhage'ane, karaa ifii hamaa san irraa hin deebi'an fa te'a; achiin duuba anille yakkaa isaanitii fi cubbuu isaanii isaanii hin araarama» jedhe. **4** Maarre Ermiyaas ilma Neriya'aa Baaruk waamee jecha Mootiin Waan Maraa isatti dubbate mara afaaniin Baarukitti himuun, inni kitaaba maramaa irratti barreesse. **5** Achiin duuba Ermiyaas

Baaruk ajajee, «Ani Galma Waaqaa keessa akka hin seenneef dhooggameera. **6** Maarre ati dhaqiiiti jecha Mootii Waan Maraa ka ani afaaniin sitti himuun kitaaba maramaa irratti barreessite san, guyyaa laamaa, Galma Waaqaa keessatti kolbaa Yihuda'aa ta qachaa ifii keessaa dhutte maraaf dubbisi. **7** Aarii'ii fi mufiin jadduun Mootiin Waan Maraa kolbaa tana adabiisaaf dubbate, guddoo waan teeteef, tokko tokkoon isaanii karaa hamaa ifii irraa deebi'anee, Mootii Waan Maraa hin kadhata fa te'a» jedhe. **8** Maarre ilmi Neriya'aa Baaruk akkuma Ermiyaas isatti hime, jecha Mootii Waan Maraa ka kitaaba maramaa irratti barreeffame san Galma Mootii Waan Maraa keessatti dubbise. **9** Ilmi Yosiyasii Yehoyaaqiim mootii Yihuda'aa te'ee woggaa shaneesso'oo, ji'a sagaleesso'ootitti, kolbaan Yersaaleemiitii fi kolbaan qachaa Yihuda'aa keessaa gara Yersaaleemii dhufane marti Mootii Waan Maraa duratti laamiisaaf lassii lassane. **10** Achiin duuba, badhinna Galma Waaqaa ka gubba'aa keessatti, seensuma karra haareya Galma Waaqaa biratti, kolloo Gemaariyaa barreessicha ilma Shaafaanii keessaa, Baaruk jecha Ermiyaas dubbate, kolbaa maraaf kitaaba maramaa keessaa dubbise. **11** Akaakoon Shaafaanii ilmi Gemaariya'aa Miikaayaan jecha Mootii Waan Maraa mara kitaaba maramaa keessaa yennaa dhage'e, **12** inni addee qondaaltoti marti: Eliishaamaan barreessichi, ilmi Shemaariya'aa Delaayaan, ilmi Akborii Elnaataan, ilmi Shaafaanii Gemaariyaan, ilmi Hanaaniya'aa Zedeqiyaan ta qondaaltoti dhibiin martille tee'aneeranu, gara kolloo barreessicha mana mootumma'aa gad bu'ee, **13** Miikaayaan waan Baaruk kitaaba maramaa keessaa kolba'aaf dubbiseen dhage'e mara isaanitti hime. **14** Achiin duuba qondaaltoti sun marti, abuuboo kuushii, akaakoo Shelemiya'aa, ilma Netaaniya'aa Yehud erganee, «Dhaqiiiti Baarukiin, «Kitaaba maramaa kolba'aaf dubbitte san fidii koy!» jedhiin» jedhane; maarre ilmi Neriya'aa Baaruk kitaaba maramaa san harkatti qabatee dhufe. **15** Isaanille Baarukiin, «Tee'itii, maganne'e, nu'uuf dubbisi!» jedhane; innille isaanii dubbise. **16** Jechoota kana mara dhage'aneen duuba sodaatane, wol ilaalanee, Baarukiin, «Nuuti waan kana mara mootichatti hin hinna» jedhane. **17** Achiin duuba, «Me, waan kana attam akka barreessite, nutti himi? Ermiyaasitti afaaniin sitti hime?» jedhane Baaruk gaafatane. **18** Baarukille deebisee, «Ee, isattuu jecha kana mara afaaniin natti himee, ani kitaaba maramaa irratti hallu'uun barreesse» jedhe. **19** Achiin duuba qondaaltoti Baarukiin, «Atii fi Ermiyaas deema'aa dhokadha'a; addee isin jirtanu ennulle hin beekin» jedhane. **20** Qondaaltoti kitaaba maramaa san kolloo Eliishaamaa barreessichaa keessa keyanee, gara badhinna mana mootumma'aa dhaqanee, waan mara mootichatti himane. **21** Achiin duuba mootichi kitaaba maramaa san akka fiduuf, Yehud erge; innille kitaaba maramaa san kolloo Eliishaamaa barreessichaa keessaa fidee, mootichaa fi qondaaltota cinaa isaa dhaabbataneeranu maraaf dubbise. **22** Yennaan sun ji'a sagaleesso'oo, ganna waan te'eef, mootichi mana ji'a gannaa itti dabarsu keessatti, suunsuma ibiddi irratti gabbatisatti jiru bira tee'ee o'ifataayyu. **23** Akkuma Yehud

kitaaba maramaa san keessaa fuula afur yookiin fuula sad dubbiseen mootichi kitaaba maramaa isaaf dubbifame san seenxi'iin kukkutee haga gubatee dhumatutti, suunsuma ibiddi irratti gabbifame san keessa buuse. **24** Mootichii fi tajaajiltooti isaa worri dubbii tana dhage'ane marti hin sodaanne; gaddanee woyaa ifii hin tarsaanne. **25** Isaan keessaa Elnaataan, Delaaya'aa fi Gemaariyaan kitaab maramaan sun akka hin gubane mooticha kadhatanulle, inni isaan hin caqanne. **26** Achiin duuba inni ilma mootichaa tokko Yeraami'el, ilma Azri'elii Seraaya'aa fi ilma Abdi'elii Shelemiyyaa ergee, Baarukii barreessicha kiyyaa fi Ermiyaasii raagicha qabane akka fidanuuf ajaje; Mootiin Waan Maraa ammoo isaan dhosse. **27** Mootichi kitaaba maramaa ka Ermiyaas afaaniin himuun Baaruk barreesse san gubeen duuba, jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **28** «Kitaaba maramaa dhibii fuudhiitii, jechoota qaraa ka kitaaba maramaa mootichi Yihuda'aa Yehoyaaqiim gube san irra jiru, deebisii itti barreessi. **29** Mootii Yihuda'aa Yehoyaaqiimiin, «Mootiin Waan Maraa: Mootiin Baabilonii dhufee lafa tana akka balleessu, namaa fi bineensa lafa irraalle akka fixu maaf barreessite? Jettee kitaaba maramaa san gudduerta. **30** Tanaaf, ee mootii Yihuda'aa Yehoyaaqiim, Sanyii teeti keessaa nami barcumaa mootummaa Daawitii irra tee'u hin dhagamu; reeffi keeti o'a adu'utii fi qorra halkaniiitti gad hin gatama. **31** Sababa hammeenna keessaniitiif, ani si'iif fi sanyii teeti, tajaajiltoota teetille hin adaba; waan na caqasuu diddaneef, balaa fidiisaaf yaade san mara isinitti, worra Yersaaleem keessa le'anu mara irratti, kolbaa Yihuda'aa mara irralle'etti hin fida jedha: jedhiin» jedhe. **32** Achiin duuba Ermiyaas kitaaba maramaa dhibii fuudhee ilma Neriya'aa Baarukii baarreessichatti kenne; akkuma Ermiyaas kitaaba maramaa mootiin Yihuda'aa Yehoyaaqiim gube san afaaniin itti himuun barreesse san, ammalle Baaruk barreessisiise; jechooti dhibille ka kitaaba maramaa qaraa keessatti barreeffameen wol fakkaatu baca'atti itti dabalame.

37 Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar addee Koniya ilma Yehoyaaqiimiitti, ilma Yosiyaasii Zedeqiyyaa biyya Yihudaa irratti mootii godhe. **2** Te'uu malee zedeqiyya'aa fi tajaajiltooti isaa, kolbaa lafa saniille jecha Mootii Waan Maraa ka Ermiyaasiin raagichi dubbate hin dhageenne. **3** Mootichi Zedeqiyyaan ilma Shelemiyyaa, Yukaalii fi ilma Ma'aseya'aa Safaaniyaa hayyicha gara Ermiyaasii ergee, «Maganne'e, gara Mootii Waan Maraa Waaqa keennaa nu'uuf daadimadhu» jedhe. **4** Yennaa san Ermiyaas mana hidha'aattii waan hin galiniif, kolbaa odduu akka fedhe deddeemaayyu. **5** Worri Baabilonii ka Yersaaleem marsaneeranu, loltooti mootii Gibxi'ii lolaaft biyya Gibxi'ii keessaa akka bayane oduu yennaa dhage'ane, Yersaaleem lakkisane baqatane. **6** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii raagichaa dhufee, **7** «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Mootii Yihuda'aa ka akka isin gorsa Ermiyaas gaafatanuuf gara kiyya isin ergeen: Kunoo, loltooti mootii biyya Gibxi'ii ka isin qarqaariisaaf dhufane, gara biyya ifii Gibxi'itti hin deebi'an.

8 Achiin duuba worri Baabilonii deebi'anee dhufanee, qachaa kana hin lolan; isaan qachaa kana qabatanee hin guban. **9** Worri Baabilonii isin irraa waan hin deemiiniif, deemaneeran seetanee ifi hin sobina'a. **10** Isin loltoota Baabilonii worra isin lolisatti jiru adoo injifattanelle'ee, isaan keessaa worri madowee dunkaanii ifii keessatti hafe callaan, bayanee dhufanee qachaa kana hin guban jedha» jedhiin» jedhe. **11** Loltooti worra Baabilonii, loltooti mootii biyya Gibxi'ii akka dhikaatane beekanee, Yersaaleem lakkisane duuba, **12** Ermiyaas qooda lafa ifii fudhatiisaaf, Yersaaleemii ka'ee, gara lafa Beniyaamin dhage. **13** Inni dhufee karra Yersaaleemii ta, «Karra Beniyaamin» jedhamu yennaa geye, ajajaan eeddoota ka maqaan isaa, «Yiriya» jedhamu, ilma Shelemiyyaa'aa akaakoon Hanaaniya'aa, «Ati finqiltee gara worra Baabilonii deemaarta!» jedhee isa qabe. **14** Ermiyaas deebisee, «Lakkii, akkasii moti! Ani finqilee gara worra Baabilonii deemiisatti hin jiru» jedhe. Yiriyaan ammoo dubbii isaa dhugeeffatu didee, isa qabee gara qondaaltotaa geesse. **15** Isaan guddoo Ermiyaasitti aarane isa dhaanane, mana Yonaataanii barreessichaa ka mana hidha'aa godhataneeranu keessatti isa hidhane. **16** Ermiyaas Kolloo mana boolla keessaa san keessatti hidhamee yennaa hedduu ture. **17** Achiin duuba mootichi Zedeqiyyaan nama ergee gara mana mootumma'aa ka ifii isa fidee, «Wonni Mootiin Waan Maraa sitti dubbate jirti?» jedhee qofuu isa gaafate. Innille deebisee, «Ee, hin jirti; ati harka mootii Baabiloniitti dabarfantee hin kennanta» jedhe. **18** Achiin duuba Ermiyaas mooticha Zedeqiyya'aan, «Ani maan si yakke? Tajaajiltoota teetii fi kolbaa teeti irralle'etti yakkaa maan hujeeff na hiisitte? **19** Raagoti teeti, ta «Mootiin Baabilonii si'ii fi lafa tana hin lolu» jedhane raagane eessa jiran? **20** Ee goottaa kiyya mootii! Maganne'e waan ani sitti himadhu akka naaf dhageettu si kadhada! «Ee, hin jirti; ati harka mootii Baabiloniitti dabarfantee hin kennanta» jedhe. **21** Maarre mootichi Zedeqiyyaan kolloo eeddoota ta badhinna mana mootumma'aa keessatti akka hidhamu ajaje, daabboon qachaa keessaa haga dhumatutti karaa worra daabboo bilcheesuutiin guyyuma guyya'aan daabboo tokko tokko akka isaaf kennanu godhe. Maarre Ermiyaas kolloo eeddoota ta badhinna mana mootumma'aa keessa ture.

38 Ilmi Maataanii Shefaaxiyaan, ilma Phashihurii Gadaaliyaan, ilma Shelemiyyaa'aa Yukaalii fi ilma Malkiyya'aa Phashihur dubbii Ermiyaas kolbaa maratti dubbate dhage'ane; **2** Dubbiin inni dubbate sun, «Mootiin Waan Maraa, «Worri qachaa keessatti hafu marti shallaaga'aan, beelaa fi dhukkubaan hin du'an; worri gara worra Baabilonii baqatu ammoo hin ijjeefamu; jiru'uun jalaa bayanee hin le'an. **3** Qachaana hin dhugumaan harka mootii Baabiloniitti dabarfamee hin kennama; innille hin qabata» jedha» ta jettu. **4** Achiin duuba qondaaltoti mootichaan, «Namichi kun waan akkanaa dubbatiisaan loltoota teenna ta qachaa kana keessatti hafanee fi kolbaa mara sossodaachisa; nami kun kolbaa tanaaf badii malee waan dansaa waan hin halchiniif isa ijjeesi!» jedhane. **5** Mootichi Zedeqiyyaan deebisee, «Kunoo, inni harka keessan

keessa waan jiruuf, akka feetane yoo isa gootane ani isin dhoogguu hin dande'u» jedhe. **6** Maarre isaan Ermiyaas geessanee wodaro'oon boolla bisaanii ta Malkiyyaa ilma mootichaa, ta badhinna kolloo eeddootaa keessa jirtu keessa buusane; boollu sun dhoqqee malee bisaan keessa hin jiru; Ermiyaasille dhoqqee keessa gad lixe. **7** Guneessichi, «Ebeed-Melek» jedhamu nami biyya Itoophiya'aa, ka mana mootumma'aa keessa jiru akka Ermiyaas boolla bisaanii keessa buusane dhage'e; yennaa san mootichi karra Beniyaaminii bira tee'eeraayyu; **8** maarre Ebeed-Melek mana mootumma'aa keessaa bayee gara mootichaa dhagee, **9** «Ee gootaa kiyya mootii, namooti kun Ermiyaasii raagicha irratti hammeenna hujanee, yennaa daabboon qachaa keessa hin jirretti, boolla bisaanii keessa buusane; inni achitti hin du'a» jedhe. **10** Achiin duuba mootichi Zedeqiyaan Ebeed-Melekii nama biyya Itoophiya'aatiin, «Namoota soddoma asii fudhadduu dhaqiiiti, adoo inni hin du'in boolla bisaanii san keessaa isa baasi» jedhee ajaje. **11** Maarre Ebeed-Melek namoota san waliin gara kolloo mana mootumma'aa keessaa ta mana meyaatiin jala jirtuu dhagee, woyaa dullatti'ii fi hoccuu bututtuu fuudhee wodaroo itti hidhee gara Ermiyaasii boolla bisaanii keessa gad buuse. **12** Achiin duuba Ebeed-Melekii nami biyya Itoophiya'aa, Ermiyaasiin, «Wodaroan akka si hin luqqinne, woyaa dullatti'ii fi hoccuu bututtuu tana bobaa teeti jala keyadhu» jedhe; Ermiyaasille akkuma san godhe; **13** isaanille wodaro'oon harkisane Ermiyaas boolla bisaanii keessaa baasane; Ermiyaasille badhinna eeddootaa ka badhinna mana mootumma'aa keessa jirtu keessa ture. **14** Zedeqiyaan gara Ermiyaasii raagichaa nama ergee, gara seensuma Galma Waaqaa ka sadeesso'ootitti akka isa fidanu godhee, «Gaaffii tokko si gaafadha, womaa na hin dhossin» isaan jedhe. **15** Innille mootichaan, «Ani yoo deebii sii kenne, ati na hin iijeetta; yoo si gorselle, ati na hin dhageettu» jedhe. **16** Maarre mootichi Zedeqiyaan dhossaa'an Ermiyaasiif kakatee, «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee jiruu nu'uuf kennee, ani si hin ijeesu; worra si ijeesuu barbaadanulle'eef dabarsee si hin kennu» jedhe. **17** Achiin duuba Ermiyaas Zedeqiya'aan, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, Waaqi Israa'elii, «Ati qondaaltota mootii Baabiloniititti harka yoo kennatte, jiru'uun hin jiraatta; qachaan kunille hin gubatu; atii fi maatii teetille jiru'uun hin jiraattan. **18** Ati qondaaltota mootii Baabiloniititti harka yoo hin kennatin ammoo, qachaan kun harka worra Baabiloniititti dabarfamee hin kenname; isaanille isa hin guban; atille isaan jalaa hin baatu» jedha» jedheen. **19** Mootichi Zedeqiyaalle Ermiyaasiin, «Ani Yihudoota worra finqilee Baabilonitti gale hin sodaadha; worri Baabilonii isaanitti dabarsanee na waan kennanuuf, isaan na hin farrisisaan» jedhe. **20** Ermiyaasille deebisee, «Isaan dabarsanee si hin kennanu; jecha Mootii Waan Maraa ka ani sitti himu kanaaf ajajam; wonni dansaalle si'if hin teeti; ati lubbu'uun jiraatta. **21** Ati yoo harka kennatuu didde ammoo, wonni Mootiin Waan Maraa natti mudhise tana. **22** Dubartooti mana mootii Yihuda'aa keessatti hafane marti qondaaltota mootii Baabiloniitii

dabarfamanee hin kennaman; dubartooti sun si'iin: «Jaaloti teeti worri ati addatte si dokonkorsanee si injifatane. Miilli keeti dhoqqee keessa lixeera; jaaloti keeti si lakkisane baqataneeran» hin jedhan. **23** «Niitoti teetii fi ijoolleen teeti marti worra Baabiloniitii dabarfamanee hin kennaman; atille mootii Baabiloniitiin hin qabanta malee harka isaa jalaa hin baatu; qachaan kunille hin gubama» jedheen. **24** Achiin duuba Zedeqiyaan deebisee Ermiyaasiin, «Waan dubbanne kana eennulle hin beekin; atille hin duutu. **25** Qondaaltoti waan ani si waliin dubbadhe kana dhage'anee, gara keeti dhufanee, «Waan mootichaan jette, mootichille waan siin jedhe nutti himi; nu hin dhossin; yoo ati nu dhossite nuuti si hin ijeenna» yoo si'iin jedhane, **26** ati deebisiitii, «Mootichi gara mana Yonaataanii na deebisee, ani achitti akka hin duune isa kadhade» jedhiin» jedhe. **27** Qondaaltoti marti gara Ermiyaasii dhufanee isa gaafatane; innille akkuma mootichi isa ajaje isaanii deebise; maarre waan inni mooticha waliin dubbate nami tokkolle waan hin dhage'iniif, isaan isa gaaffii lakkisane. **28** Ermiyaasille haga guyyaa Yerusaaalem qabanteetitti, badhinna eeddootaa ka badhinna mana mootumma'aa keessa ture.

39 Zedeqiyaan mootii Yihuda'aa te'ee woggaa sagaleesso'oo ji'a kudhaneesso'ootitti, mootiin Baabilonii Nebukadnezaar loltoota ifii mara waliin itti duulee Yerusaaalem marse. **2** Zedeqiyaan mootii te'ee woggaa kudhanii tokkeesso'ootitti, ji'a arfeesso'oo guyyaa sagaleesso'ootitti worri Baabilonii dalleya qacha'aa cassane. **3** Yennaa qachaan Yerusaaalemii qabame, qondaaltoti mootii Baabilonii marti: Nergaal-Shaarezer, Samgaar-Nebuu, Saar-Sekiim sooressi ajajoota hojjatoota mana mootumma'aa, Nergaal-Shaarezer qondaala ol-aana'aa fi qondaaltota mootii Baabilonii dhibii mara waliin dhufanee karra wodhakkaa jirtu keessatti addee qabatane. **4** Mootichi Yihuda'aa Zedeqiya'aa fi loltooti isaa marti yennaa isaan dhaggane, karra karaa oorruu mootichaa ta dalleya lama wodhakkaa jirtuun bayanee, halkanii baqatane qachaa keessaa bayanee, gara dhooqa Yordaanosiititti gad bu'ane. **5** Loltooti Baabilonii ammoo isaan ariitee, dirree Yeriko'ootitti isaan dhaqqaddee Zedeqiya'aa mooticha qadde; isa boojitee, gara qachaa Riiblaa ka lafa Haamaatii keessa jiruu, gara mootii Baabilonii isa geessane; mootichille achitti isatti mure. **6** Mootiin Baabilonii ilmaan Zedeqiya'aa iluma isaa duratti Riibla'atti ijeese; qondaaltota Yihuda'aalle mara ijeese. **7** Achiin duuba inni gara Baabilonii geessiisaaf, ila Zedeqiya'aa keessaa baasee wodaroo sageettu'uutiin isa hidhe. **8** Worri Baabilonii mana mootumma'aatii fi mana kolba'aa mara gubanee dalleya Yerusaaalemiille diigane. **9** Achiin duuba ajajaan loltoota mooticha eegannu Nebuzaraadaan worra qachaa keessatti hafe, namoota harka isatti kennatee fi kolbaa dhibii mara wolitti qabee booj'ee gara Baabilonii geesse. **10** Nebuzaraadaan ajajaan loltoota mooticha eegannu, namoota hiyyeeyyii waan tokkolle hin qanne garii biyya Yihuda'aatii lakkise; yennuma san addee muka woyi'ni itti dhaabbatanuu fi fichaa isaanii kenne. **11** Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar, marroo Ermiyaasii, ajajaa loltoota isa eegannu, Nebuzaraadaa ajajee, **12**

«Ermiyaas gara keeti fuudhiiti, waan dansaa isaaf godhi; waan inni fedhe mara isaaf godhi malee isa hin miidhin» jedhe. **13** Maarre ajajaan loltoota mooticha eeganuu Nebuzaraadaan, sooressi ajajjootaa Nebushaasbaan, ol-aanaan qondaaltotaa Nergaal-Shaarezeri fi qondaaltoti mootii Baabilonii dhibiin marti, **14** nama erganee, badhinna eeddootaa ta badhinna mana mootumma'aa keessaa Ermiyaas baasane; akaakoon Shaafaanii ilmi Ahiqaamii Gedaaliyaan gara mana isaa akka isa geessuuf itti kennane; maarre innille akkanaa kolbaa ifii woliin achi le'e. **15** Ermiyaas badhinna eeddootaa ta badhinna mana mootumma'aa keessa mana hidha'aa keessa adoo jiruu, jechi Mootii Waan Maraa gara isaa dhufee, **16** «Dhaqiti Ebeed-Melekii nama biyya Itoophiya'aatiin, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii: Akkuma qara dubbadhe qananummaa addoo hin te'in badii qachaa kana irratti hin fida; guyyaa san ilti teeti adoo dhaggittuu tun hin muummotti. **17** Guyyaa san ammoo ani si hin hambura malee harka worra sodaattuutti dabarfantee hin kennantu. **18** Ati natti waan addatteef ani dhugumaan si hin hambura; ati milixxee lubbuu hin hatta malee shallaaga'aan hin duutu jedha» jedhiin» jedhe.

40 Ajajaan loltoota mooticha eeganuu Nebuzaraadaan, Raama'atti Ermiyaas hiikeen duuba jechi Mootii Waan Maraa biraa gara Ermiyaasii dhufe; yennaa san Ermiyaas worra Yerusaleemii fi Yihudaa keessaa booji'anee wodaroo sibiilaatiin hidhane gara biyya Baabilonii geessane woliin jiraayyu. **2** Ajajaan eeddootaa yennaa Ermiyaas dhagge, qofitti isa baasee, «Mootii Waan Maraa Waaqi keeti lafa tanatti badii akka fidu dubbateeraayyu. **3** Amma badii san itti fideera; waan dubbate sanille muummesseera; sababa isin kolbaan Yihuda'aa cubbuu hujjane isaaf ajajamiisa diddaneef, wonni kun marti isin irratti teete. **4** Kunoo ani adha wodaroo sibiilaa harka keeti irraa hiikee gad lakkisaara. Ati na woliin gara Baabilonii dhaquu yoo jaalatte, koy; anille waan dansaa si'if hin godha; ati na woliin gara Baabilonii dhaqisa yoo hin barbaadin ammoo hin dhaqin. Kunoo, latti Yihuda'aa marti si dura jirti, gara jaalatte deemi!» isaan jedhe. **5** Ermiyaas deebii adoo hin deebisin, Nebuzaraadaan, «Gara Gedaaliyaa ilma Ahiqaamii, akaakoo Shaafaanii, ka mootiin Baabilonii qachoota Yihuda'aa irratti bulchaa godhe sanii deebi'itii isa woliin kolbaa odduu le'i yookiin gara jaalatte deemi» jedhee, kennansa isaaf kennee, galaalle isaaf galaasee gad isa lakkise. **6** Maarre Ermiyaas gara Gedaaliyaa ilma Ahiqaamii, ka Miisphaa jiruu dhaqee, isa woliin odduu kolbaa biyyatti hattee le'e. **7** Ajajjooti loltootaatii fi loltooti Yihuda'aa ta worra Baabiloniitti harka hin kennatin marti, mootiin Baabilonii ilma Ahiqaamii Gedaaliyaa biyya irratti bulchaa akka godhe, worra hiyyeeyyii dhiira, dubarti'ii fi ijoollee gara biyya Baabilonii adoo hin booji'amin biyyatti hafane irratti itti gaafatamaa akka godhe yennaa dhage'ane, **8** ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el, ilmaan Qaareha'aa Yohaanaannii fi Yonaataan, ilmi Tanhumetii Seraayaan, ilmaan Efaayii nama qachaa Netofitii fi ilmi Yaazaaniyaa nama biyya Ma'aakii namoota ifii mara woliin gara Gedaaliya'aa

Miisphaa dhaqane. **9** Akaakoon Shaafaanii ilmi Ahiqaamii Gedaaliyaan worra gara isaa dhaqane kanaaf kakatee, «Worra Baabiloniitti harka kennatiisa hin sodaatina'a; lafa tana keessa qubadha'aatii mootii Baabilonii tajaajila'a; wonni dansaalle isiniif hin teeti. **10** Anille Miisphaa keessa le'ee, worri Baabilonii yennaa as dhufanu addee teessan bu'ee isiniif hin falmadha; isin ammoo midhaan woyni'ii, zayitii ejersaatii fi midhaan muka adda addaa wolitti qabadha'aatii okkote'etti kuufadha'aa qachaa qabattane kana keessa le'a'a» jedhe. **11** Worri Yihudootaa ka Mo'aab, Amooni, Edoomii fi biyya dhibi keessa le'anuu marti mootiin Baabilonii biyya Yihuda'aa keessatti Yihudoota garii akka hamburee fi akaakoo Shaafaanii ilma Ahiqaamii Gedaaliyaa bulchaa isaanii akka godhe yennaa dhage'ane, **12** Yihudooti marti addee itti bittinnowane mara keessaa deebi'anee, gara biyya Yihuda'aa, gara Gedaaliya'aa Miisphaa dhufanee, midhaan muka woyni'itii fi midhaan muka adda addaa bacaa wolitti qabatane. **13** Ilmi Qaarehaa Yohaanaannii fi ajajjooti loltoota Yihuda'aa ta worra Baabiloniitti harka hin kennatin marti gara Gedaaliya'aa Miisphaa dhufanee, **14** «Mootiin Amoonii Ba'aalis si ijjeesiisaaf ilma Nataaniya'aa Ishimaa'el akka sitti erge ati hin beettuu?» jedhaneen; ilmi Ahiqaamii Gedaaliyaan ammoo waan isaan jedhane hin dhugeeffanne. **15** Achiin duuba ilmi Qaarehaa Yohaanaan Miisphaa keessatti dhossaa taan Gedaaliya'atti dubbattee, «Nami tokkole adoo hin beekin ilma Nataaniya'aa Ishimaa'el ani hin ijjeesa; Yihudooti si biratti wolitti qabante marti akka bittinnootuu fi worri biyya Yihuda'aa keessatti hafelle akka baduuf inni maaf si ijjeesuu barbaada?» jedhe. **16** Ilmi Ahiqaamii Gedaaliyaan ammoo, ilma Qaarehaa Yohaanaanniif deebisee, «Lakkii, ati waan akkasii hin godhin; marroo Ishimaa'elii wonni ati dubbattu dhuga'aa moti» jedhe.

41 Wogguma san keessatti ji'a torbeesso'oo sanyii moototaa keessaa, ajajjoota loltoota mootichaa keessaa tokko ka te'e, akaakoon Eliishaama'aa ilmi Netaaniya'aa Ishimaa'el, namoota kudhan woliin gara Gedaaliyaa ilma Ahiqaamii Miisphaa dhufe; isaan Miispha'atti wolitti qabamanee nyaatiisatti adoo jiranuu, **2** ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'elii fi namooti kudhan ka isa woliin jiranu akaakoo Shaafaanii ilma Ahiqaamii Gedaaliyaa ka mootiin Baabilonii Yihudaa irratti bulchaa godhe san shallaaga'ani ijjeesane. **3** Ishimaa'el Yihudoota worra Gedaaliyaa woliin Miisphaa jiranu mara, loltoota Baabilonii ta achi jirtulle ijjeese. **4** Gedaaliyaan akka ijjeefame nami tokkole adoo hin beekin, boruyyaa ganama, **5** namooti saddeettam gaddaan areeda haadatane, woyaa ifii tarsiisane, nafa ifii mummurane Sheekem, Shiilo'oo fi Samaariyaa irraa kennansa midhaaniitii fi hixaana qabatanee, gara Galma Waaqaa dhufane. **6** Ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el Miispha'aa ka'ee isaan qophatisaaf, bowaa gara isaanii dhufe; inni yennaa isaan bira geye, «Gara Gedaaliyaa ilma Ahiqaamii kowa'a» isaaniin jedhe. **7** Isaan yennaa qachaa seenane ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'elii fi namooti isa woliin jiranu isaan ijjeesane boolla bisaaniititti gatane. **8** Namoota saddeettama san keessaa nami

kudhan ammoo Ishimaa'eliin, «Nuuti qamadii'ii fi garbuu, zayitii ejersaatii fi damma fichaa keessatti dhoffanneerra; maganne'e nu hin ijjeesin» jedhane; maarre inni worra kaan waliin isaan hin ijjeenne. **9** Boollii bisaanii guddoon ta Ishimaa'el reeffa namoota shallaaga'aan ijjeesee keessa buuse sun ta mootiin Yihudaa'aa Aasaan mootii Israa'elii Baashaan waliin yennaa lole qochisiise; ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el reeffa worra ijjeesee boolla sanitti guute. **10** Achiin duuba Ishimaa'el kolbaa Miisphaa keessatti hafane mara: ijoollee durraa ta mootichaatii fi worra Miispha'atti hafane ka Nebuzaraadaan ajajaan loltoota mooticha eegannuu, akka ilmi Ahiqaamii Gedaaliyaan isaan bulchu godhe san mara booji'ee, gara biyya Amoonotaa fudhatee deeme. **11** Ilmi Qaareha'aa Yohaannaanii fi ajajooti loltootaa ta isa waliin jirtu marti yakkaa ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el huje mara yennaa dhage'ane, **12** loltoota ifii wolitti qabatanee ilma Nataaniya'aa Ishimaa'el lolisaaf dhagane; isaan baleessa guddaa ka Giibe'on keessaa biratti isa dhagqabane. **13** Kolbaan Ishimaa'el waliin jirtu marti ilma Qaarehaa Yohaannaanii fi ajajoota loltootaa ta isa waliin jirtu yennaa dhaggane gammadane; **14** kolbaan Ishimaa'el Miishipa'aa booji'e marti deebi'ane gara Yohaannaanii ilma Qaarehaa deemane. **15** Ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el ammoo namoota saddeeti waliin isa jalaa miliqanee gara biyya Amoonotaa baqatane. **16** Achiin duuba ilmi Qaarehaa Yohaannaanii fi ajajooti loltootaa ta isa waliin jirtu mara waliin, namoota worra ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el ilma Ahiqaamii Gedaaliyaa Miishipa'atti yennaa ijjeese san worra booji'ee Giibe'on keessaa fide mara: loltoota, dubartoota, ijoolle'ee fi worra mana mootichaa keessa hujanu mara deebifatane. **17** Jarri tun Worra Baabilonii jalaa miliqiisaaf ka'ane Betilhem bira Kiimhaa qubatane; achii ka'ane gara biyya Gibxi'i deemiisaaf qophowane; **18** Sababa ilmi Nataaniya'aa Ishimaa'el, ilma Ahiqaamii Gedaaliyaa, ka mootiin Baabilonii bulchaa godhe ijjeeseef, isaan worra Baabilonii waan sodaataneef, gara biyya Gibxi'i baqatane.

42 Achiin duuba ajajooti loltootaa marti, ilmi Qaarehaa Yohaannaanii fi ilmi Hoshaa'ya'aa Ya'azaaniyaan, kolbaan marti gudda'aa haga diqqa'aatiitti gara Ermiyaasii dhufanee, **2** «Maganne'e, waan nuuti si kadhannu nu'uuf dhage'! Nuuti dur nama heddu'u; amma ammoo akkuma ati dhaggitu nama diqqaa qofatti hafe; nu worra hafe kana maraaf gara Mootii Waan Maraa Waaqa keetii daadimadhu. **3** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti eessa akka nuuti deennuu fi maan akka nuuti goonu akka nutti himu, nu'uuf daadimadhu» isaan jedhane. **4** Ermiyaasiin raagichi deebisee, «Dansa'a! Akkuma isin na gaafattane gara Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii isiniif hin daadimadha; waan Mootiin Waan Maraa jedhu mara tokkolle adoo hin hamburin isinitti hin hima» jedhe. **5** Achiin duuba isaan Ermiyaasiin, «Waan akka ati nutti hintuuf, Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si erge, yoo nuuti hin godhin, Mootiin Waan Maraa ifiifuu dhugaa bayaa addatamaa nu irratti te'uu ti. **6** Nu'uuf toltulle yookiin hammaattulle Mootii Waan Maraa Waaqa keenna ka itti si erganne saniif hin ajajanna; akka wonni danaan nu'uuf teetu, Mootii Waan Maraa Waaqa kanaaf

hin ajajanna» jedhane. **7** Gyyaa kudhaniin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufe; **8** maarre inni ilma Qaarehaa Yohaannaanii fi ajajoota loltootaa ka isa waliin jiranu mara, kolbaa mara gudda'aa haga diqqa'aatiitti gara isaa akka dhufanu wolitti waamee, **9** isaanii, «Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, akka ani isiniif gaafadhu ka isin itti na ergitane, **10** «Ani badii isin irratti fide saniin waan gaddeef, yoo isin lafa kana turtane ani isin hin ijaara malee hin diigu; isin hin dhaaba malee hin buqqisu. **11** Mootii Baabilonii ka amma sodaattanu kana hin sodaatina'a! Ani isin waliin waan jiruuf, isin hin qarqaara; harka isaa jalalle'ee isin hin baasa; isa hin sodaatina'a! **12** Ani isiniif hin marara; innille isiniif mararee gara lafa teessaniitti isin hin deebisa» jedha. **13** «Te'uu malee, isin, «Nuuti lafa tana keessa hin teennu» jettanee, Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii yoo hin ajajamin, **14** akkasuma, «Lakkii, nuuti lafa lola itti hin dhaggine yookiin addee qoonqoo tullulta'aa itti hin dhageennee fi addee itti hin beelonne gara lafa Gibxi'i dhandhee achi hin leena; yoo jettanne, **15** yoonaa, isin worri biyya Yihudaa'aa keessatti hattane, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! Mootiin Waan Maraa Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Isin biyya Gibxi'i dhaxxanee achi le'iisaaf yoo murteeffattane, **16** shallaagaan isin sodaattane achitti isinitti hin dhutti; beelti isin sodaattannee biyya Gibxi'i keessatti isin gula hin dhutti; isinille achitti hin duutan. **17** Worri biyya Gibxi'i dhagee achi le'iisaaf murteeffate marti shallaaga'aan, beelaa fi dhukkubaan hin du'an; balaa yookiin badii ani isaan irratti fidu jalaa nami jiru'uun hafu yookiin ka miliqu tokkolle hin jiru.» **18** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Aarii'ii fi mufiin tiyya worra Yerusaa'alem keessa le'utti akkuma dhangalaate, yennaa isin biyya Gibxi'iitti galtane mufiin tiyya isin irralle'etti hin dhangalaati; isin waan abaarsaatii fi jibbamaa, jecha abaarsaatii fi coora'aa hin teetan. Addee tana deebitane hin dhaggitanu» jedha» jedhe. **19** Ee isin worra Yihudaa keessatti hattane, Mootiin Waan Maraa, «Gara biyya Gibxi'i hin dhagina'a» isiniin jedheera; anille adha tana akka isin ifi eeggachisiise beeka'a. **20** Isin, «Mootii Waan Maraa Waaqa keenna nu'uuf daadimadhuutti, waan inni si'iin jedhe mara nu'utti himi; nuutille isaaf hin ajajanna» jettanee gara Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii yennaa na ergitane, jiruu teessan irratti dokonkora hujjane. **21** Maarre ani waan inni natti hime mara adha isinitti himeera; isin ammoo waan inni na ergeeruun, ani isinitti hime maraan Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif haga ammaa hin ajajanne. **22** Amma yoonaa addee dhaxxanee qubatiisaaf barbaaddane sanitti shallaaga'aan, beelaa fi bala'aan akka duutanu beeka'a.

43 Ermiyaas jecha Mootii Waan Maraa ka Waaqa isaanii mara ka inni akka inni isaanitti himuuf isa erge san kolbaa maratti himee yennaa fixe, **2** ilmi Hoshaa'ya'aa Azaariyaan, ilmi Qaarehaa Yohaannaanii fi worri kooru marti Ermiyaasiin, «Ati hin hollitta! Mootiin Waan Maraa Waaqi keenna, «Achi qubatiisaaf gara biyya Gibxi'i hin dhagina'a» jettee akka nutti hintuuf gara keenna si hin ergine. **3** Ammoo ilmi Neriya'aa Baaruk akka nuuti harka worra Baabiloniitti dabarfannee kennannee

ijeeffannuuf yookiin booji'anee gara biyya Baabilonii akka nu geessanuuf nu irratti si kakkaaseera» jedhane. **4** Maarre ilmi Qaarehaa Yohaannaan, ajajjooti loltootaa martii fi kolbaan marti Mootii Waan Maraatiif ajajamanee biyyaa Yihuda'aa keessa le'iisa didane. **5** Ilmi Qaarehaa Yohaannaanii fi ajajjooti loltoota marti ammoo, Yihudaa biyya Yihuda'aa keessa le'iisaaf gosa biyya adda addaa addee itti bittinnowane keessaa deebi'anee dhufane mara fudhatanee deemane. **6** Akkasuma dhiira, dubartii, ijoolle'ee fi ijoollee mootichaa ta durraa, ta ajajaan loltoota mooticha eeganuu Nebuzaraadaan harka akaakoo Shaafaanii ilma Ahiqaam Gedaa'liya'aatiitti lakkisee fi Ermiyaasii raagicha, ilma Neriya'aa Baarukille fudhatanee deemane. **7** Maarre isaan Mootii Waan Maraatiif ajajamuu didanee, biyya Gibxi'ii seenanee haga qachaa Taahafeneetii deemane. **8** Qachaa Taahafeneetii keessatti jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii dhufee, **9** «Dhakoota gurgurdaa fuudhiitii, seensuma balbala mana mootumma'aa ta Fara'oonii, ta qachaa Taahafeneetii keessaatitti, adoo Yihudooti dhaggittuu lafa faarii loobame itti afame jalatti awwaali. **10** Achiin duuba isaanii, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan mara Dade, Waaqi Israa'elii: Ani tajaajilaa kiyya mootii Baabilonii Nebukadnezar waamee fidee, barcumaa mootumma'aa ka isaa dhakoota amma ani asitti awwaale kana irra hin keya; innille dukaaniin mootummaa ifii dhakoota kana irratti hin dhaabata. **11** Mootiin Baabilonii Nebukadnezarii dhufee worra Gibxi'ii hin lola; worra duuti itti murante hin ijeesa; worra boojiin itti murante hin booji'a; worra shallaaga'aan akka du'u itti murante, shallaaga'aan hin ijeesa. **12** Inni galma waaqota Gibxi'ii hin guba; waaqota isaanille hin booji'a; akkuma tisseen woyaa irratti woyaa facaafattu, inni biyya Gibxi'ii biyya ifii irratti ede'atee nageyaan hin deema. **13** Inni soodduu galma waaqota adu'u ka Gibxi'ii keessaa hin caccassa; mana waaqota Gibxi'ille hin guba jedha» jedhiin» jedhe.

44 Marroo Yihudoota biyya Gibxi'ii keessa qachaa Miigdo'oo, Taahafenee, Nofitiitii fi Phaaxrosii keessa le'anuu maraaf, jechi Mootii Waan Maraa gara ana Ermiyaasii dhufee, **2** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Maraa Dade, Waaqi Israa'elii, «Qachaa Yerusaa'leemii fi qachoota Yihuda'aa mara irratti badii guddoo ani fide isinuun dhaggitaneertan; kunoo adha isaan diigamanee onanee ka nami keessa hin jirre te'aneeran. **3** Kunille sababa hammeenna isaan hujaneef isaan irratti teete; isaan waaqota dhibii ka isin, abbootiin teessan yookiin isaanuu ka ifiifuu hin beenneef hixaana aarsanee waaqonfatiisaan na aarsaneeran. **4** Ani, «Waan jibbiisiasa ani jibbu kana hin hujina'a» jedhee yennaa hedduu tajaajiltoota tiyya raagota isaanitti ergeeraayyu. **5** Isaan ammoo na hin caqanne; hin qalbeeffannelle'e; hammeenna ifii irraa hin deebine; waaqota dhibii'ifille hixaana aarsiisa hin lakkinne. **6** Tanaaf, aariin tiyya ta bobeettu dhangalaatee, qachoota Yihuda'atii fi karaa Yerusaa'leemii irratti bobeetee, akkuma adha dhaggitanu kana diigamanee, ona akka te'anu goote. **7** «Ammalle ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Maraa Dande'u, Waaqi Israa'elii, «Dhiirtii fi dubartiin, ijoolle'ee fi daa'immaan

Yihudaa keessatti akka hin hanneef, badii guddoo akkasii maaf ifi irratti fiddan?» jedhee isin gaafadha. **8** Addee le'iisaaf dhuttane tana keessatti, waaqota dhibii biyya Gibxi'ii keessaatiif, hixaana aarsiisaan, waanuma harki keessan hujeen maaf na aarsitan? Ifi balleessitanee gosa biyya biyya adda addaa ta lafa irraa oddu'utti waan abaarsaatii fi coora'aa ifi hin gootan. **9** Isin hammeenna abbootiin teessan ta durii, moototii Yihuda'atii fi giittotii isaanii, isinii fi giittotii teessan lafa Yihuda'atii fi karaa Yerusaa'leemii keessatti hujane deetaneertanii ree? **10** Isin haga adhaa ifi gad hin qanne yookiin ulfinna naaf hin kennine; seeraa fi seerata ani isinii fi abbootii teessan ta duriitiif kennelle hin hordofanne. **11** «Tanaaf, ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Maraa Dade, Waaqi Israa'elii, badii isin irratti fidee, kolbaa Yihuda'aa ijumaa balleessisaaf murteeffadheera. **12** Yihudoota worra biyya Yihuda'aa keessatti baraaree hafe, ka biyya Gibxi'ii dhaqee achi qubatiisaaf murteeffate hin fixa; isaan biyya Gibxi'ii keessatti shallaaga'aa fi beelaan hin dhumatan; diqqaa'aa haga gudda'aatiiti shallaaga'aa fi beelaan hin dhumatan; isaan waan abaarsaatii fi jibbamaa, jecha abaarsaatii fi coora'aa hin te'an. **13** Ani akkuma Yerusaa'leem adabe, worra biyya Gibxi'ii keessa le'ulle shallaaga'aan, beelaa fi bala'aan hin adaba. **14** Worri Yihudaa keessatti baraaree hafee achi le'iisaaf gara biyya Gibxi'ii dhaqe, gara biyya Yihuda'aa deebi'anee le'iisaaf halchanulle, worra baqatee deebi'u garii malee, miilqee jalaa bayee yookiin jiru'uun hafee, gara biyya Yihuda'aa ka deebi'u tokkolle hin jiraatu» jedhe. **15** Achiin duuba wolde'i guddaan kolbaa Yihudootaa ka biyya Gibxi'ii gara kibbaatii fi kaabaa le'anuu dhiirti worri niitotii isaanii waaqota dhibii'if hixaana akka aarsaaranu beekanu marti, dubartooti achi jiranu marti Ermiyaasii, **16** «Ergaa ati maqaa Mootii Waan Maraatiin nuutti dubbatu tana nuuti caqasuu hin barbaannu! **17** Nuuti waan hin tolchina jenne mara hin tolchina; akkuma abbootiin teenna, moototii teennaa fi qondaaltotii teenna qachaa Yihuda'atii fi karaa Yerusaa'leemii irratti tolchane nuutille mootittii ol-gubba'atiif hixaana hin aarsina; kennansa daadhii woyni'ille hin dhibaanna; bara san nuuti sagalee bacaa qannaayyu; akka dansaa leena malee wonni hantuun nu hin dhagqadduuyyu. **18** Waaqa dharraa mootittii ol-gubba'atiif hixaana aarsiisaa fi daadhii woyni'ii dhibaasiisa haga lakkinnee as ammoo waan mara dhanneerra; shallaaga'aa fi beelaan dhumatiisatti jirra» jedhane. **19** Dubartooti itti dabalane, «Waaqa dharraa mootittii ol-gubba'atiif hixaana yennaa aarsinuuf fi daadhii woyni'ii yennaa dhibaannu, akka nuuti daabboo fakki isii'ittii bilcheessinuuf fi kennansa daadhii woyni'ii akka isii'if dhikeessinu dhirsooleen teenna hin beekan» jedhane. **20** Achiin duuba Ermiyaas dhiirtoota fi dubartoota worra deebi' tana isaaf kennane maraan, **21** «Isinii fi abbootiin teessan ta durii, moototii teessanii fi qondaaltotii teessan, kolbaa lafa sanii qachaa Yihuda'atii fi karaa Yerusaa'leemii keessatti hixaana aarsitane Mootiin Waan Maraa waan hin qaabanne seetanii? Marroo waan sanii inni dedheera seetanii? **22** Mootiin Waan Maraa hujii teessan hantu'uu fi waan battii isin hujane ossuu hin dandeenne; tanaaf latti

ontee, akkuma adha jirtu tana lafa abaarsaa ta nami keessa hin jirre teete. **23** Isin hixaana aarsiisaan Mootii Waan Maraa yakkitanee isaaf waan hin ajajamiiniif, seera, seerataa fi ajaja isaa waan hin eegatiniif, adha akkuma dhaggitanu badiin tun isin irratti dhutte» jedhe. **24** Achiin duuba Ermiyaas kolba'aa fi dubartoota maraan, «Isin Kolbaan Yihuda'aa ta biyya Gibxi'ii keessa leetanu marti jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! **25** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Isinii fi niitoti teessan, waaqa dharaa Mootiitii ol-gubba'aatiif: Nuuti dhugumaa hixaana hin aarsina; daadhii woyinii hin dhibaanya jettanee waadaa galtane muummessitaneertan; dhaqa'aatii waadaa galtane san muummessa'a» jedha. **26** Isin Yihudooti biyya Gibxi'ii keessa leetanu ammoo, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! Mootiin Waan Maraa, «Yihudoota worra biyya Gibxi'ii leetanu kana keessaa, nami tokkolle hagonaa achi: Dhugaa Waaqa jiraata'aa jedhee maqaa kiyya akka hin dhoonne yookiin maqaa kiyyaan akka hin kakanne, ani maqaa kiyya gudda'aan kakadheera. **27** Ani kunoo waan hantuu isinitti fida malee waan dansaan isinitti hin fidu; isin Yihudooti worri biyya Gibxi'ii keessa leetanu marti ijjumaa haga baddanutti, shallaaga'aa fi beelaan hin dhumattan. **28** Isin keessaa worri diqqaan shallaagaa jalaa miliqee biyya Gibxi'ii keessaa gara lafa Yihuda'aa hin deebi'a; worri Yihudootaa ka baraaree hafee biyya Gibxi'ii le'iisaaf dhufe duudii, dubbii ani dubbadhe yookiin dubbii isaan dubbatane keessaa dhugaan tami akka teete hin beekan. **29** Ani Mootiin Waan Maraa addee tanatti isin adabiis, tun beessisa isiniif hin teeti. Tun teetuun yenna dhaggitane, adabbiin ani: Isin hin adaba jedhe dhugaa akka teetee hin beetan. **30** Mootii Yihuda'aa Zedeqiyya diina isa ijjeesiisaaf barbaadu, mootii Baabilonii harka Nebukadnezaariititti dabarsee akkuma kenne, mootii Gibxi'ii Fara'oon Hofraa diinota isaa ka isa ijjeesiisaaf barbaadanutti dabarsee isa hin kenna» jedha» jedhe.

45 Ilmi Yosiyasii Yehoyaaqiim mootii Yihuda'aa te'ee woggaa arfeesso'oottii, ilmi Neriya'aa Baaruk waan Ermiyaas afaaniin isatti himuun inni kitaaba maramaa irratti barreesseen duuba, dubbiin Ermiyaas Baarukitti dubbate ta asii gad jirtu: **2** Ee Baaruk, Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, **3** «Ati, «Mootiin Waan Maraa miidhama kiyya irratti gadda waan dabaleef naaf aanne'e; isa aadiisaan dadhabee foora dhabeera» jetteerta. **4** «Mootiin Waan Maraa ammoo, «Lafa Yihuda'aa mara irratti waan ijaare hin diiga; waan dhaabe hin buqqisa. **5** Ati waan guddoo ifiif halchitaa? Lakkii, ani nama mara irratti badii waan fiduuf, tana hin halchin. Addee dhaxxe maratti ammoo akka ati hin duune hin godha» jedha» jedhe.

46 Ergaan marroo gosa biyya adda addaatiif gara Ermiyaasii dhutte ta asii gad jirtu: **2** Ilmi Yosiyasii Yehoyaaqiim mootii Yihuda'aa te'ee woggaa arfeesso'oottii, qachaa karkemeshii laga Efraaxiisii biratti, loltoota mootii Gibxi'ii Fara'oon Nekoonii, ta mootiin Baabilonii Nebukadnezaar injifate irratti, ergaan marroo Gibxi'iiitiif dubbatante ta asii gad jirtu: **3** «Wontee teessan gugurdo'oo fi

didiqqoo qopheeffadha'a, lolaafille baya'a! **4** Farda keessan bixaalladha'a! Gullee teessan ta sibiilaa keyadha'aatii addee qabadha'a! Eboo keessan qaradha'aatii qomoo teessan ta sibiilaa uffadha'a. **5** «Mootii Waan Maraa, «Wonni ani dhaggu kun maan? Isaan bararaqaneeran; gara duubaa deebi'aneeran; loltooti isaanii jajjaboon injifatamaneeran; ifi duuba adoo hin ilaalin ariitiiin baqataaran; bararaqiisi isaan marseera» jedha. **6** Worri akka malee rukkiisu, worri jajjabille jalaa bayuu hin dande'u; biyya gara kaabaa laga Efraaxiisii biratti, gufatane hin jigan. **7** Ka akka laga Nayilii ol ka'u, ka akka laga guuttee irraan dhangala'uu kun eennu? **8** Gibxi akka laga Nayilii ka ol ka'uu ti; akka bisaan laga guuttee irraan dhangala'uu ti. Isiin, «Ani ka'ee lafa hin golla; qachootaa fi namoota isa keessa le'anulle hin balleessa» jetti. **9** Ee abbooti fardaa, ka'a'a! Worri garreettaa fardaan harkifamu oottanulle ariitiiin oofa'a! Worri Itoophiya'aatii fi Fuxii ka wontee qabattaneertanu, goototi Ludii ka guubee qopheeffataneertanu, ka'a'aatii duula'a. **10** Guyyaan sun ammoo guyyaa Gootta'a, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'uu ti; guyyaa inni diinota ifii haluu bayu; shallaagaan isaa haga quufutti isaan hin nyaata; haga dheebuu bawutti dhiiga isaanii hin una. Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'uuf, biyya gara kaabaa laga Efraaxiisii biratti ciincaan hin dhikaata. **11** Ee kolbaa Gibxi'ii ta akka intala durraa, gara Giil'aadii dhaqa'aatii qorsa dibatanu barbaadadha'a; isin akkasumaan qorsa barbaadattan malee, hin fayyitanu. **12** Gosi biyya adda addaa marti salphinna keessan hin dhage'an; iyyi teessanille lafa hin guuti; loltooti loltootaan gufatane lamaanuu waliin hin jigan» jedhe. **13** Mootii Baabilonii Nebukadnezaarii dhufee biyya Gibxi'ii akka lolu ergaan Mootiin Waan Maraa Ermiyaasitti dubbatte ta asii gad jirtu: **14** «Shallaagaan worra adaala keessan jiru waan fixxuuf, addee teessan qabadha'aatii qophowa'a!» jedhiitii, ergaa tana biyya Gibxi'ii keessatti lassi; worra qachaa Miigdolii, Nofitiitii fi Taahafene keessa jiru maralle'eef lallabi. **15** Loltooti teessan jajjabi maaf jigane? Mootiin Waan Maraa waan isaan gad darbuuf dhaabbatuu hin dande'anu; **16** Isaan waan guggufatanuuf wol irratti hin jijjigan; wol waliin, «Kowa'a gara kolbaa teennaatii fi gara lafa teennaa deebina; shallaagaa diina keennaa jalalle'ee baqanna» hin jedhan. **17** Isaan achitti, «Mootii Gibxi'ii Fara'oon, nama afaan calla'aa, ka carraa ifiititti hin fayyadanne» jedhanee maman. **18** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, mootichi, «Ani jiraata'a; mootichi hunnaamessi ka akka gaara Taaborii ka gaarota oddu'utti mudhatuu, ka akka gaara Qarmelosii ka abbaayaa qarqara jiruu fakkaatu hin dhufa. **19** Isin worri biyya Gibxi'ii keessa leetanu booji'amiisaaf meya keessan qopheeffadha'a; qachaan Noofii diigamee, onee ka nami keessa hin jirre hin te'a. **20** Gibxi akka goronsa miidhaguu ti; faachi isii iddu ammoo gara kaabaatii itti hin dhufa. **21** Loltooti biyya Gibxi'ii keessatti bitamane odduu isaanii jiranu, worri akka dardara coome, yennaan isaan adabamanuu fi guyyaan badii isaanii waan dhikaateef, isaan gara duubaa deebi'ane hin baqatan; addee dhaabbatanetti ifi irraa dhooggatiisa hin dande'anu.

22 Diinni isaan loliisaaf akka nama muka muruu, agaraa qabatee waan itti dhufuuf, worri Gibxi'i akka dhudhuufa'aa siissaa, isaan duraa hin baqatan. 23 Isaan loltoota Gibxi'i ta akka gongomaa cigga'aa ciranee hin fixan; Laakkossi loltoota sanii akka awwaannisaa bacaa waan te'aneef, nami isaan laakkowuu hin dande'u. 24 Kolbaan biyya Gibxi'i hin salphatti; kolbaa gara kaabaatitti dabarfantee hin kennanti» jedha. 25 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi Israa'elii, «Amoonii waaqa qachaa Tebesii, biyya Gibxi'i, moototaa fi waaqota isi'i, worra mooticha isi'iitti addatu mara hin adaba; 26 Nebukadnezaarii mootii Baabiloniitii fi loltoota isaa worra isaan ijeesisaaq barbaadanutti dabarsee isaan hin kenna; te'uu malee, gara duraa ammoo biyyi Gibxi'i akkuma durii ta nami keessa le'u hin teeti. 27 «Ee tajaajiltoota tiyya sanyii Yaaqoobii hin sodaatina'a; Ee kolbaa Israa'elii hin rifatina'a! Ani biyya fago'ootii isin hin fida; sanyii teessanille lafa isaan itti booji'amanee jiranu keessaa hin baasa; sanyiin Yaaqoobii deebitee nageyaan leeti. Nami isaan sodaachisulle hin jiraatu. 28 Ee tajaajiltoota tiyya sanyii Yaaqoobii, ani isin woliin waan jiruuf hin sodaatina'a! Gosa biyya adda addaa ta ani odduu isaaniitti isin bittinneesse mara hin balleessa; isin ammoo hin balleessu. Ani haqaan isin adaba malee, adoo isin hin adabin hin lakkisu» jedha.

47 Mootiin Gibxi'i Fara'oon qachaa Gaaza'aa lolee adoo hin injifatiin dura marroo Filisxeemotaa ergaan Mootii Waan Maraa ta gara Ermiyaasii dhutte ta asii gad jirtu: 2 Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, karaa Kaabaatiin bisaan guutee dhufiisatti jira: «Lolaa jabaa hin te'a; lafa sanii fi waan achi keessa jiru mara qacha'aa fi waan qachaa keessa jiru mara hin golla. Kolbaan qoonqoo ol qabatee hin iyyiti; namooti lafa irra le'anu marti wiiccifatanee hin bowan. 3 Sababa hididdeettii kotte fardo'ootii fi garreettaa diinaa, sababa kokokkeessa korbo'ootii, abbootiin hunna waan dadhadduuf, ijoollee ifii qarqaariisaaf duubatti hin deebite. 4 Filisxeemota mara balleessiisaaf, worra hafee isaan qarqaaru mara, Xiirrosii fi Sidoon keessaa guyyaan ani isaan balleessu dhikaateera; worra Filisxeemotaa ka hafane, ka dur oddoola Kaftoriitti dhufane, ani balleessiisaaf ka'eera. 5 Kolbaan qachaa Gaaza'aa gaddanee mataa ifi hin haadatan; kolbaan qachaa Ashiqaloniin hin dhumatti. Isin worri dhooqa keessatti baraatee hattane haga yoomii gadditanee nafa ifi mummuran? 6 «Isin, «Ee shallaagaa Mootii Waan Maraa! Ati yoom foorfatta? Gonofaa keetitti deebi'iitii cadhi jedhii tee'i» jedhaa hin iyyitan. 7 Ani Mootiin Waan Maraa shallaagaa kiyya qachaa Ashiqaloniitii fi worra qarqara abbaaya'aa akka loltuuf eega ajaje, attam foorfata ree?» jedhe.

48 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, Marroo Mo'aabii, «Qachaana Nebo'oo waan diigamuuf, isaaf aanne'e! Qachaana Kiriyyat-Aayimii hin salphata; hin qabamalle'e kusheen jadduun isaalle hin salphatti; hin diigantille'e. 2 Haganaa achi Mo'aab deebitee hin leellifantu; namooti qachaa Heshiboonii keessatti Mo'aab deebitee akka hin beekkanne, «Kowa'a biyya Mo'aabii

balleessina» jedhaa mala itti hin dhowan; worri qachaa Maadmeenii keessaalle hin dhumata; shallaagaan isaan hin ari'a. 3 Iyya Horonaayim keessaa, ta diigamiisaatii fi ta badii guddo'oo qaqasa'a! 4 Mo'aab hin diiganti; ijoolleen isi'iille hin iyyiti. 5 Bowaa gara Luhiitii ol hin bayan; badiin waan isaan dhaqqaddeef, wiiccifatanee bowaa qachaa Horonaayimii irraa gad hin bu'an. 6 Baqadha'aatii, lubbuu teessan hamburadha'a! Akka kolbaa qachaa Aro'erii ta goomolee keessaa fagaadha'a! 7 Huji teessanii fi durummaa teessanitti waan addatanuuf, isin hin booji'antan; waaqi dharaa kemoshille hayyootaa fi qondaaltota ifii mara woliin hin booji'ama. 8 Mootiin Waan Maraa waan dubbateef, ka qachaa balleessu qachaa tokko tokkooyyuu loliisaaf hin dhufa; qachaana tokkolee miliqee jalaa hin bayu; dhooqii fi latti gooroo irraa hin badan. 9 Mo'aab duwwaa waan teetuuf, soodda itti facaasa'a; qachaana isi'i onee ka nami keessa hin jirre hin te'a» jedha. 10 Nami huji Mootii Waan Maraa hujiisaaf rincu ka abaarama te'uu ti; Mootiin Waan Maraa ajajeeruun, nami shallaagaa ifii akka dhiiga hin dhangalaanne dhooggatu, ka abaarama te'uu ti. 11 Mootiin Waan Maraa, «Mo'aab ijoollumma'aa jalqaddee rakkoo hin beettu; isiin akka daadhii woyyii ta qararantee, okkotee taan irraa gara okkotee dhibii adoo hin naqamin turtee, ta mi'aan isi'i akkuma qaraa jiruutii fi ta uddaan isi'i hin jijjiiraminii ti; kolbaan isi'i booji'antee hin beettu. 12 Tanaaf guyyaan ani namoota akka okkote'ee Mo'aab dhudhulchanu ergu hin dhufa; isaan Mo'aab akka okkote'ee dhuldhuchanee duwwaa hamburane hin caccassan. 13 Akkuma Israa'elooti, yennaa waaqa dharaa Bet'elitti addatane salphatane, Mo'aabotille waaqa ifii ka dharaa Kemoshiin hin salphatan. 14 Isin kolbaan Mo'aabii, attam, «Nuuti loltoota hunnaameyyii; nuuti loltoota janna» ifiin jettan? 15 Ani mootichi, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Mo'aab hin baddi; qachaana isi'iille hin qabatama; dargaggooti isi'i ta dhiiraa worri mimmidhaagaan hin ijjeefaman» jedhee dubbadheera. 16 Jinnanni Mo'aabii dhikaateera; badiin isi'iille ariitii'n hin dhutti. 17 «Worri adaala isi'i jirtanu marti, worri gurra isi'i beettanu marti, «Uleen isi'i ta bokku'uu hunnaamettiin, uleen isi'i ta ulfinnaa attamiin cadde?» jedha'aatii isi'if bowa'a. 18 Mo'aab ka balleessu isin loliisaaf dhufee, qachoota keessan ka dalleya dhaka'aa qabu waan diiguuf, isin worri qachaa Diibonii keessa leetanu, addee teessan ta ulfinnaa san irraa gad bu'a'aatii lafa godduu irra tee'a'a! 19 Isin worri qachaa Aro'er keessa leetanu, karaa irra dhaabbadha'aatii eega'a; nama baqatuu fi dubarii milixxu, «Maanti maan te'e?» jedha'aatii gaafadha'a. 20 Isaanille, «Mo'aab waan diiganteef salphatteerti. Isi'if wiiccifadha'aatii bowa'a! Akka isiin baddelle laga Aamonii biratti lallaba'a» hin jedhan. 21 «Qachoota gooroo irraa keessaa Holoon, Yaahaz, Mefaat irratti, 22 Diibon, Neboonii fi Bet-Diiblaataayim irratti, 23 Kiriyyat-Aayim, Bet-Gaamul, Bet-Me'on irratti, 24 Keriyyotii fi Bozraa irratti, qachoota Mo'aabii ka dhiko'oo fi fagoo jiranu mara irratti muraan dhutteerti. 25 Gaafi Mo'aabii cabee; irreen isi'iille caddeerti» jedha. 26 Mootiin Waan Maraa, «Mo'aab na caalaa waan ifi gudditteef, akka machoottu,

diddiga ifii irralle'etti jiddee akka itti kollanu hin godha. 27 Ee Mo'aab! Kolbaan Israa'elii tun hanna irratti qabanteerti? Ati yennaa waan isaanii dubbattu maaf mataa raasaa itti murgita ree? 28 Ee isin worri Mo'aab keessa leetanu, qachoota keessaa baya'aatii rassaa keessa le'a'a; akka saphaliisa goda qarqaratti mana ijaaratu te'a'a. 29 «Nuuti koorra Mo'aabii, guddoo bondhooriisa isi'iitii fi ifi saadiisa isi'i, kooraa fi hunnaan nama irratti ka'iiisa isi'i, tuffii isi'iille dhageenneerra. 30 Ani Mootiin Waan Maraa koorri isi'i soba akka te'e hin beeka; ifi jajjis isi'i kun womaa hin bayu. 31 Tanaaf, ani Mo'aabiif hin wiiccifadha; nama Mo'aab keessa jiru maraaf hin bowa; worra Qiir-Heresiitiifille hin gadda. 32 Ee muka woynii qachaa Siibmaa, qachaa Yaazeriitiif haga bowu caalaa si'iif hin bowa; dameeleen teeti haga qarqara abbaaya'aa, haga abbaayaa Yaazerii banqaaqaneeran. Ka balleessu dhufee, midhaan dura bilchaatee fi unkuruura woynii hin balleessa. 33 Fichaa Mo'aabii ka midhaan dansaa kennu keessaa, gammadaa fi iilleetiin dhabanteerti; ani daadhii woynii addee itti cunfanu keessaa balleesseera; nami gelele'een cunfu hin jiru; hogaan jiraatulle, hogaa gammadaatii moti. 34 «Qoonqoon iyya isaanii Heshiboon keessaa haga El'aaleeti fi haga Yaahaziitti, Zo'aari keessaa haga Horonaayimiitii fi haga Eglaat Shelshiya'aatiitti hin dhage'anti; bisaan Niimiriituu hin goga. 35 Ani worra addee waaqonfanna'aa irratti, kennansa dhikeessu fi worra waaqota dharaa ifitiif hixaana aarsu, Mo'aab keessaa hin balleessa. 36 Qabeenni Mo'aabiitii fi kolbaa Qir-Heresii waan badeef, akka worra suusullee gaddaa afufaa gadduu, gadhaan kiyya isaaniif hin gadda. 37 Marti isaanii mataa haadatanee, areeda ifiille quxataneeran; harka ifii mummuratanee, woyaa gaddaa uffataneeran. 38 Akka okkotee nami hin barbaannee, ani Mo'aab waan casseeff, heellichoo mana Mo'aabii mara irraa fi woldeennaa kara'aa mara irratti, bowa malee wonni dhage'amu hin jiru. 39 Mo'aab attam attam bututte! Kolbaan isi'i attam attam wiiccifatte! Isiin attam attam salphattee duubatti deebite! Mo'aab ta nami itti kollar, worra adaala isi'i jiru maratti, waan hantuu nami dhaggee bararaqu teeteerti» jedha. 40 Ammalle Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, akka risaa koola ifii badhisee xiniquu, diinni Mo'aab irratti hin dhufa. 41 Qachooti isi'i hin qabaman; kusheen isi'i jadduun hin fudhataman; guyyaa san loltooti Mo'aabii, sodaatanee akka dubartii ciniinsifattuu hin te'an. 42 Mo'aab ana Mootiin Waan Maraa irratti waan ifi saaddeef, mootummaan isi'i hin baddi. 43 Ee kolbaa Mo'aabii, bararaqi, boollii fi tiyyoon isin dura jirti. 44 Bara ani isaan adabu worri bararaqee baqatu boolla keessa hin bu'a; worri boolla keessaa utaalee bawu, tiyyoon hin qabama. 45 Qachaa Heshiboonii keessaa ibiddi, mana Sihoonii mootichaa keessalle'ee bobe'i ibiddaa bayee, adda Mo'aabii, buqqii mataa worra hogisee kooruu, gubee hin balleessa. Worri baqatee gara Heshoobii dhufe, dadhabee gaaddisa isi'i jala hin dhaabata. 46 Ee Mo'aab si'iif aanne'e! Kolbaan Kemoshii baddeerti; ilmaan teessan qabamaneeran; ijoolleen duraa teessanille booji'amanee. 47 «Te'uu malee barri ani worra Mo'aab

keessaa booji'ame adde'etti deebisu hin dhufa; muraan Mo'aab irratti murante as irratti dhumatti» jedha.

49 Marroo Amoonotaatiif Mootiin Waan Maraa, «Israa'el ilmaan dhiiraa hin qabuu? Ta isa dhaaltu hin jirtuu? Worri waaqa dharaa Miilkom waaqonfatu maaf sanyii Gaadii ari'ee, lafa isaanii qabatee qachaa isaanii keessa qubatte ree? 2 Tanaaf, guyyaan ani qachaa Amoonotaa Raabaa irratti iyya lolaa dhageessisu hin dhufa; qachaan sun diigamee tuulaa bututaa hin te'a; ollaan adaala isi'i marti ibiddaan hin gubaman. Achiin duuba Israa'el worra dur isii ari'ee dhaale, isiille isaan ariitee hin dhaalti. 3 Ee kolbaa Heshiboonii, qachaan Aayii waan diigameef, wiiccifadha! Ee worra Raabaa keessa leetanu, waaqi dharaa keessan Miilkom hayyootaa fi qondaaltota ifii woliin waan booji'amuuf, woyaa gaddaa uffadha'aatii bowa'a; dalleya keessa asii fi achi fiiga'a! 4 Ee worra addatamummaa hin qanne, isin maaf dhooga teessan ta midhaan dansaa baachuun koortan. Isin durummaa teessanitti addatanee, «Eentu nu loluu dande'a?» jettan. 5 Ani Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, worri adaala keessan jiru marti akka isin bararassu hin godha. Isin martinuu hin an'antan; worra baqate san nami wolitti qabu hin jiru. 6 «Yenna diqq'o'oon duuba ammoo, ani boojiu Amoonotaa hin deebisa» jedha. 7 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade marroo Edoomitiif, «Qarummaan Temaana keessa hin jirtuu? Gorsii worra qalbeeffannaa qabu jalaa baddee ree? Qarummaan isaanille isaan irraa baddee ree? 8 Ani sanyii Esaawuu yennaa adabu balaa isaan irratti waan fiduuf, isin worri Dedaan keessa leetanu duubatti deebi'aatii baqadha'a! Goda qilee keessatti dhokadha'a! 9 Worri midhaan woynii guuratu gara keessan yoo dhufe, harcaa irratti hin lakkisani motii ree? Hattuulle halkan yoo dhutte, haguma barbaadde callaa hattii motii ree? 10 Ani ammoo sanyii Esaawuu ijjumaa qullaa hin hambura; akka isaan dhokatu hin dandeenne, addee isaan itti dhokatanu hin mudhisa. Sanyiin isaa, obboleeyyan isaatii fi ollaan isaa hin badan; isaan deebi'anee hin jiraatanu. 11 Ijoollee teessan ta abbaa hin qanne lakkisi; ani jiruu isaanii hin eega; haadhotiin hiyyeessaa teessanille natti addattuu ti» jedha. 12 Mootiin Waan Maraa, «Kunoo worri muduunuu adabbi'i tiyya keessaa unuun isaaniif hin malleeyyuu eega unanu te'ee, isin attam isii keessaa unuu dhaddan ree? Isin adoo hin adabamin hin hantuu; muduunuu adabbi'i keessaa unuu qaddan. 13 Bazraan diigantee, waan hantuu nami dhaggee bararaqu, waan shashaatii fi abaarsaa akka teetu, qachooti isi'iille martinuu haga bara baraa diigamanee akka hafanu, ani maqaa kiyyaan kakadheera» jedha. 14 Ani ergaa Mootii Waan Maraa biraa, «Ergamaan gara gosa biyya adda addaa ergamee, «Kowa'a, wolitti qabama'aatii Edoomitti duuliisaaf qophowa'a! Isii loliisaafille ka'a'a!» jedhu» takka dhage'eera. 15 Ammalle Mootiin Waan Maraa, «Ani amma gosa biyya adda addaa oddu'utti akka ati diqqaattu, namoota odduulle'etti akka ati tuffatantu si hin godha. 16 «Ee Edoom, ta holla rassa'aa keessa leetu, ta kooba gubbaa qabatte, jannuma'aa fi koorri keeti si sobeera. Mana keeti akka risa'aa qaccee koobaa irratti ijaarattulle ani achi irraa gad

si hin buusa. **17** «Edoom waan hantuu nami dhaggee bararaqu hin teeti; sababa badii isii'itiifi nami karaa san dabaru marti maadeffataa itti murga. **18** «Akkuma Sodoomii fi Gomoraan qachoota ollaa isaanii jiranu woliin badane, nami tokkole Edoom keessa hin le'u; nami tokkole isii keessa hin jiraatu. **19** «Akkuma neenqi gongomaa ciggaa Yordaanosii keessaa, gara lafa marra bisile'ee dhufu, anille dedhuma gara worra Edoomii dhufee, lafa isaanii keessaa isaan hin ari'a; nama ifii filadhe isii irratti hin mootonsa. Nami akka kiyyaa eennu ree? Nami «Maaf tana goote?» jedhee na gaafatu eennu ree? Tisseen na dura dhaabbatee na dhooggu eennu ree? **20** Tanaaf, waan ani Mootiin Waan Maraa Edoom irratti fidiisaaf yaadeeru, yaada ani worra Temaana keessa le'u irratti qopheesseeru dhage'a'a! Ijoolleen isaanii akka ilmoolee hoolle'ee harkifamane hin fudhatan; sababa isaaniiitifi kaloon isaanii hin baddi. **21** Edoom yennaa jiddu iyya bowaatiin latti hin tachooti; iyyi isaanii haga Abbaayaa Diintu'utitti hin dhage'anti. **22** Kunoo, akka risaa koola ifii badhisee irii gad xinniquu, diinni Bozraa irratti gad hin bu'a; guyyaa san loltooti Edoomii sodaattee akka dubartii ciniinsifattuu hin teeti» jedha. **23** Mootiin Waan Maraa, Marroo Damaasqo'oo dubbatee: «Kolbaan qachaa Haamaatiitii fi Arphaadii oduu hantuu tana waan dhageetteef, sodaatte. Akka abbaayaa raafantuu raafantee, foor dhadde. **24** Damaasqoon dadhaddeerti; baqatiisaaf duubatti deebiteerti; soda'aan qabante, akka dubartii ciniinsifattuu teeteerti. **25** Qachaan leellifamaan, ka ani itti gammadu sun, attam ona te'a? **26** Guyyaa san dargaggooti isii'ii karaa qacha'aa keessatti hin ijjeefaman; loltooti isii'ii marti hin badan. **27** Ani dalleya dhaka'aa ka Damaasqo'ooti ibidda hin qassiisa; mana mootumma'aa ka Ben-Hadaadii mootichaalle hin guba» jedha. **28** Mootiin Waan Maraa marroo Qedaariitii fi marroo mootummoota Hazoorii ta mootiin Baabilonii Nebukadnezar injifatee dubbatee, «Ka'a'a; kolbaa Qedaariitii duula'a; kolbaa lafa karaa aduun baatuu balleessa'a! **29** Dunkaana isaanii, horii isaanii, gollaa dunkaanii isaanii, meya dunkaanii isaanii keessa jiru maraa fi gaalota isaanii mara saama'a! Namooti, «Wonni isin bararassu karaa maraan isiniitti dhufeera» jedhane hin iyyan. **30** «Ee isin worri Hazoor keessa leetanu, mootiin Baabilonii Nebukadnezar karoora hamaa isin irratti baafatee, mala isin irratti waan dhowateef, dafa'aatii fagaadha'aa baqadha'a! Goda qile'ee keessatti dhokadha'a!» jedha **31** Mootiin Waan Maraa, «Ka'a'aatii gara gosa biyya bidhaa malee nageyaan leetuu, ta karraa fi danqaraa hin qanne, ta qofi leetuu dhaqa'aatii lola'a. **32** «Gaalotii isaanii hin saamaman; loon isaanii marti hin dannabaman; worra rifeensa mataa ifii jala quxatu hin bittinneessa; gara maraan badii isaanitti hin fida. **33** Hazoor bara baraan ontee addee jeedalti keessa leetu hin teeti; nami tokkole achi keessa hin le'u; nami tokkole achi keessa hin jiraatu» jedha. **34** Akkuma Sedeqiyaan biyya Yihuda'aa irratti mootii te'een, jechi Mootii Waan Maraa gara Ermiyaasii raagichaa dhufee, marroo biyya Elaamii dubbatee, **35** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Kunoo, ani guubee worra Elaamii, meya lolaa ka isaanii,

ka hunna isaaniiif te'e san hin caccassa. **36** Ani maddii lafaa arfanuu irraa qilleensa Elaam irratti hin fida; gara maddii lafaa arfanituu isaan hin bittinneessa; biyyi kolbaan Elaamii itti hin booji'anne hin jiraatu. **37** Diinota isaanii worra lubbuu isaanii ijjeesiisaaf barbaadu duratti kolbaa Elaamii hin caccassa; ani aarii tiyya jaddu'uun badii isaanitti hin fida; haga isaan dhumatanutti shallaaga'aan isaan hin ari'a. **38** Ani barcumaa kiyya ka mootumma'aa Elaam keessa hin keyadha; moototaa fi bulchitoota isaanille hin balleessa. **39** Barri ani boojuu Elaamii deebisu ammoo hin dhufa» jedha» jedhe.

50 Jechi Mootiin Waan Maraa marroo Baabiloniitii fi marroo kolbaa Baabilonii karaa Ermiyaasii raagichaatiin dubbatte ka asii gad jiru: **2** «Gosa biyya adda addaa oddu'utti lassiiitti lallabi! Beessisa ol kaasiitii oduu tana lallabi! Waan tokkole himiisaa adoo hin lakkisin, «Baabilon hin qabanti; waaqi isii'ii ka dharaa Beel hin qaanowa; waaqi isii'ii ka dharaa Maardukille hin bararaqa; fakkiin waaqota isii'ii ka dharaa hin qaanowan; waaqota dharaa ka isii'ii hin bararaan» jedhii himi. **3** «Gosi biyya gara kaabaa takka dhuttee, Baabilon loltee lafa isii'ii hin onsiiti. Nami tokkole achi keessa hin le'u; namii fi horiin achi keessaa hin baqatan. **4** «Bara san keessa, yennaa san, kolbaan Israa'eliitii fi kolbaan Yihuda'aa wolitti qabamanee bowaa ana Mootii Waan Maraa Waaqa ifii barbaadatiisaaf hin dhufan. **5** Isaan fuula ifii gara Xiyoonii deebifatanee karaa gara isii'ii geessu gaafataa, dhufanee gondooroo bara baraa ta hin dedhanne ana Mootii Waan Maraa woliin hin godhatan. **6** «Kolbaan tiyya akka hoolle baddee ta tissitooti karaa irraa isaan gorsitee, gaara irra asii fi achi okamane te'aneeran. Gaaraa fi kooba irra asii fi achi raafamane addee ifii ta itti foorfatanu dedhaneeran. **7** Worri isaan dhaggu marti isaan laxaphi godhan; diinoti isaanii, «Nuuti womaa isaan hin yakkiine. Isaan Mootii Waan Maraa ka abbootiin isaanii ta durii addii godhatte duratti cubbuu waan hujaneef, tun marti isaan irratti teete» jedhane. **8** «Biyya Baabilonii keessaa baqadha'a! Lafa Baabilonii keessalle'ee baya'aatii, akka korbeessa re'e'ee ka re'ee sooreessu te'a! **9** Ani kunoo loltoota gosa biyya adda addaa guddoo gara kaabaatii Baabilon irratti hin kaasa. Isaan isii lolanee hin qabatan; daayi isaanii akka daaya worra lolaan beekkamee ka waan itti qabane irraa hin gorsinee ti. **10** Maarre Baabilon hin saamanti; worri isii saamu marti hin durooma. **11** «Ee kolbaa Baabilonii! Kolbaa tiyya waan saantaneeff, gammaddanee illittaneertaniyyu; akka waatolee diida keessa burraaxuu teetane, akka farda wodalee himimmitaneertaniyyu; **12** amma ammoo qachaan keessan guddaan hin qaanowa; latti teessan ta akka haadhaa isiniifi teete hin salphatti; gammoojjii, lafa godduu, goomolee ta gosa biyya adda addaa keessaa gad aante hin teeti. **13** Sababa aarii Mootii Waan Maraatiifi ona teetee hin hatti; nami tokkole isii keessa hin jiraatu. Nami karaa Baabilonii dabaru marti hin rifata; xixanis waan isii irra dhaqqabeef itti hin kolla. **14** «Isin worri guube'een loltanu marti, Baabilon loliisaaf marsa'a; isiin Mootii Waan Maraa duratti cubbuu waan

hujjeef, daaya keessan adoo hin qusatin isi'tti darbadha'a. **15** Karaa maraan isii loliisaaf iyya'a; isiin harka hin kennatti. Xelleephon isii hin jiddi; dalleenni isii'ille diigameera. Mootiin Waan Maraa waan haluu isii bayuuf, akkuma isiin worra dhibii irratti hujje, akkasuma isii irratti hujja'aatii haluu baya'a. **16** Nama sanyii facaasuu fi nama midhaan haamu Baabilon keessaa balleessa'a. Sababa worra shallaaga'aan nama cunqursuutiif, nami marti gara kolbaa ifii deebi'uu ti; gara lafa ifille baqatuu ti. **17** «Kolbaan Israa'elii akka hoolee neenqi ari'ee bittinneessu teeteerti. Dursee mootiin Asoorii isaan kukkute; achiin duuba mootiin Baabilonii Nebukadnezaar lafee isaanii caccasse. **18** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii, «Kunoo ani akkuma mootii Asoorii adabe, mootii Baabiloniitii fi lafa isaalle hin adaba. **19** Israa'eloota ammoo lafa isaanii duriitti hin deebisa; Qarmelosii fi Baashaan irraa midhaan hin nyaatan; kooba Efreemiitii fi Giil'aadii irraa midhaan galfatane hin qufan» jedha. **20** Bara san guyyaa sanitti, worra baraaree akka hafanu godhe saniif ani waan araaramuuf, Israa'el irra yakkaa hin barbaadan; ammoo womaa irratti hin dhagganu; Yihudaa irra cubbuu hin barbaadan; ammoo womaa irratti hin dhagganu» ka jedhu. **21** Mootiin Waan Maraa, «Lafa worra Meraataayimiitii fi worra Phegod keessa le'u lola'a; isaan ari'a'aatii, ijeessa'aa, ijjumaa balleessa'a; waan ani isin ajaju maraa godha'a. **22** Lafa irratti qeexalli lolaa, badiin guddoolle dhage'anteerti. **23** Baabilon ta duri akka burrisaa nama butuchaa turte, attam attam caccaddee bututte! Gosa biyya adda addaa oddu'utti attam attam onte! **24** Ee Baabilon, ani tiyyoo si dura keyeera. Atille adoo hin beekin qabatanteerta; ati ana Mootii Waan Maraa irratti waan kaateef, dhaggantee qabatanteerta. **25** Ani Gootaan Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, worra Baabilonotaa irratti waan hujju waan qabuuf, mana meya woraanaa banee, meya woraanaa ta mufii tiyyaa gad baaseera. **26** Biyya fagoo irraa kowa'aatii isi'tti duula'a. Gootaraa isi'ii diiga'a; akka midhaanii isii tuula'a. Baraareen adoo hin hafin, ijjumaa isii balleessa'a. **27** Akka dardaroota qalanu, loltoota isi'ii mara qala'a. Guyyaan isaan adabamanu waan dhikaateef, isaaniiif aanne'e!» jedha. **28** Mootii Waan Maraa Waaqi keenna attam attam akka haluu baye, marroo Galma ifiitiif attam attam akka haluu inni baye, worri ari'amee lafa Baabilonii keessaa baqatee baye, Xiyoan keessatti waan isinitti himanu dhage'a'a. **29** Mootiin Waan Maraa, «Worra guube'een lolu mara akka Baabilon lolanu waama'a! Nami tokkolle miliqee akka hin baane adaala isi'ii marsa'a. Isiin ana Mootii Waan Maraa, Woyyicha Israa'elii irratti waan koorteeff, akkuma hujji isi'iitti gatii isi'iiif kenna'a; akkuma isiin worra dhibii irratti hujje isii irralle'etti hujja'a. **30** Tanaaf dargaggooti isi'ii karaa irratti hin ijjeefaman; guyyaa san loltooti isi'ii marti hin dhumatan» jedha. **31** Gootaan, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, «Ee Baabilonii koortu, ani si irratti hin ka'a! Guyyaan ati adabantu dhikaateera. **32** Ati koorameettiin gufattee hin jidda; nami ol kaasulle hin jiru; ani qachaa keeti keessatti ibidda qassiisee, ibiddi sun waan adaala isaa jiru mara hin

guba» jedha. **33** Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade, «Kolbaan Israa'eliitii fi kolbaan Yihuda'aa cunqurfanteerti. Worri isaan boojje jabeessee isaan qabee, gad isaan lakkisuu diideera. **34** Ka isaan wodu ammoo jaba'a; maqaan isaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u. Inni lafa isaaniiitii foora kenniisaaf, jabeessee isaaniiif hin falmata. Worri Baabilon keessa le'u ammoo foora hin dhaggatu» jedha. **35** Mootiin Waan Maraa, «Worra Baabiloniitii fi worra isii keessa le'u irratti, bulchitootaa fi qaroollee isi'ii mara irratti lolli ka'uu ti. **36** Raagota isaanii ta dharraa irratti lolli ka'uu ti; isaanille gowwoolee hin te'an. Loltoota isaanii irratti lolli ka'uu ti; isaanille hin bararaan. **37** Fardaa fi garreettaa fardaan harkifamu ka isaanii irratti, loltoota biyya ormaa ta odduu isaanii jiru mara irratti lolli ka'uu ti; isaanille akka dubarti'ii hin te'an. Qabeenna isaanii mara irratti lolli ka'uu ti; isaanille hin saamaman. **38** Latti Baabilonii waaqota dharaatiin waan guutanteef, kolbaan waaqota nama bararassu waan leellifattuuf, Bisaan isi'ii irratti olaan hin dhufa; bisaan isi'ille hin goga. **39** «Tanaaf bineensoti goomole'eetii fi woraabessi achi hin le'an; guchiille achi keessa hin bulti. Haganaa achi nami tokkolle isii keessa hin le'u; dhalootaa haga dhalootaattii nami tokkolle achii keessa hin le'u. **40** Sodoomii fi Gomoraa qachoota adaala isaanii jiranu mara wolii ani Mootiin Waan Maraa akkuma diigee balleesse, isiille diigee hin balleessa. Nami tokkolle achi keessa hin le'u; nami tokkolle achi keessa hin jiraatu. **41** «Kunoo, loltooti gara kaabaatii dhufisatti jiran; kolbaan biyya takkaa hunnaametti'ii fi moototi hedduun, qaccee lafaa irraa ka'ane dhufisatti jiran. **42** Isaan guube'ee fi woraana qabataneeran; isaan worra gadhi jabeeyyi'; marartiille hin qabanu. Ee Baabilon, isaan si loliisaaf fardo'oon gulufaa yenna dhufanu, hididdeettiin akka abbaayaa bulphittuu ti. **43** Mootiin Baabilonii oduu isaanii dhage'ee, harki irraa bu'e; naasu'uun qabamee akka dubarti'ii ciniinsifattuu te'e. **44** «Akkuma neenqi gongomaa ciggaa Yordaanosii keessaa, gara lafa mara bisile'ee dhufu, anille dedhuma gara worra Baabilonii dhufee, lafa isaanii keessaa isaan hin ari'a; nama ifii filadhe isii irratti hin mootonsa. Nami akka kiyyaa eennu ree? Nami «Maaf tana goote?» jedhee na gaafatu eennu ree? Tisseen na dura dhaabbatee na dhooggu eennu ree? **45** Tanaaf, waan ani Mootiin Waan Maraa Baabilon irratti fidiisaaf yaadeeru, yaada ani lafa worra Baabilonii loliisaaf qopheeffadheeru dhage'a'a! Ijoolleen isaanii akka ilmoolee hoole'ee harkifamaneen hin fudhataman; sababa isaaniiitii kaloon isaanii hin baddi. **46** Iyya qabamiisa Baabiloniitiin, latti hin tachooti; iyyi isi'ille gosa biyya adda addaa oddu'utti hin dhage'ama» jedha.

51 Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani Baabilonitti, kolbaa isi'ii worra na mormu irratti qilleensa isaan balleessu hin kaasa. **2** Baabilon bittinneesssee lafa isi'ii duwwaa godhiisaaf, ani orma isii'tti hin erga. Guyyaa badii isi'ii karaa maraan marsanee isii hin lolan. **3** Isiin meya ifii ka lolaa yoo hidhatte, guubee ifille yoo qopheeffatte, isinille daaya keessan isi'tti darbadha'a. Dargaggoota isi'itiif hin nayina'a; loltoota isi'ii mara fixa'a. **4** Isaan lafa Baabilonii keessatti madowanee karaa keessatti hin du'an. **5** Latti isaanii ana

Woyyicha Israa'elii duratti yakka'aan ta guutante teetulle, ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade Waaqi isaanii, Israa'elii fi Yihudaa hin lakkinne. **6** Baabilon keessaa baqadha'aatii, lubbuu teessan hamburadha'a! Sababa yakkaa isi'iitii hin badina'a. Yennaan ani Mootiin Waan Maraa sababa yakkaa isi'iitii haluu bayu waan geetteef, ani akka hujii isi'iitii gatii isi'iif hin kenna. **7** Baabilon harka Mootii Waan Maraa keessatti akka muduunuu worgii irraa hujantee ti; isiin lafa duudii macheessiteerti; gosi biyya adda addaa daadhi isi'i ta woyni'ii unanee, maraatanneeran. **8** Baabilon dedhuma jiddee hin caccaddi; isi'iif wiicifadha'aa bow'a! Dedha hin fayyiti fa'a te'a, madaa isi'iitii qorsa dibattu barbaada'a! jedha. **9** Worri ormaa ka achi keessa le'u, «Nuuti Baabilon fayyisiisaaf wodhaanneerraayyu; isiin ammoo fayyuu hin dandeenne; muraan isii irratti murante akka duumensaa ol kaatee, gubbaa waan dhaqqaddeef, isii lakkinnee, tokko tokkoon keenna gara biyya teennaa deenna» hin jedhan. **10** Yennaa san kolbaan Israa'eliiiti fi kolbaan Yihudaa'aa, «Mootiin Waan Maraa dhugaa waan nu'uuf baaseef, kowa'a, waan Waaqi keenna Mootiin Waan Maraa hujee Xiyyoon keessatti lallannaa ti» hin jedhan. **11** Daaya qaradha'aatii, Wontee fudhadha'a! Yaadi Mootii Waan Maraa Baabilon balleessiisa waan te'eef, mootota Medoonii itti kakkaseera. Mootiin Waan Maraa haluu hin baya; Galma ifitiif haluu hin baya. **12** Dalleya Baabilonii diigiisaaf, beessisa keessan ol kaasa'a! Worra eegu itti jabeessa'a; eeddota itti ramada'a! Worra gaadu qopheessa'a! Mootiin Waan Maraa waan kolbaa Baabilonii irratti karoofate, hin muumessa. **13** Ati ta bisaan hedduu bira leetu, ta qabeennaan duroonteertu, muummeen teeti dhikaatteerti, haganaa achi bu'aa haqa hin te'in hin dhaggattu. **14** Mootiin Waan Maraa ka Waan Mara Dade, ifiin kateee, «Ani dhugumaan namoota akka tuuta awwaannisaa si keessatti hin guuta; isaanille si injifatanee hin qeexalan» jedha. **15** Inni hunnaa ifitiin lafa dade; qarummaa ifitiin biyya lafaa hundeessu; hubantii ifitiin ol-gubbaa diriire. **16** Yennaa inni qoonqoo ifii ta akka mandiisu'uu dhageessisu, bokkeenni ol-gubbaa keessaa hin shookkisa; inni duumensi qaccee lafaa irraa akka ol ka'u hin godha. Bokkeya keessa mandiisuu hin buusa; qilleensalle mana kuusa'aa ka ifii keessaa hin baasa. **17** Nami martinuu daalle'ee fi worra beekkumsa hin qanne; nami worqii baqisiisu marti waaqota dharaa ka ifii hujee saniin fokkifateera. Fakkiin inni hujee ta dharaa ti; hafuurri keessa hin jiru. **18** Isaan waan bu'aa hin qanne, meya murgoo'oo ti; yennaa muraan itti dhuttu hin badan. **19** Waaqi Yaaqoobii ammoo akka waaqota dharaa kanaatii moti; waan mara ka dade isa; inni kolbaa Israa'elii gosa addaa akka isaaf teetu filate. Maqaan isaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. **20** Mootiin Waan Maraa «Ee Baabilon, ati burrisa kiyyaa fi meya woraanaa kiyya. Ani si'iin gosa biyya adda addaa butucha; si'iin mootummoota balleessa; **21** si'iin fardaa fi abbootii fardaa butucha; si'iin garreettaa fardaan harkifamuu fi worra isa oofu butucha; **22** si'iin dhiiraa fi dubartii butucha; si'iin jaarsaa fi jjoolee butucha; si'iin dargaggeessaa fi dargaggeetii butucha; **23** si'iin tissitootaa fi hoolee butucha; si'iin qonnaan bula'aa fi

qotiyyoo butucha; si'iin bulchitootaa fi qondaaltota butucha» jedha. **24** Mootiin Waan Maraa, «Waan hantuu worri Baabiloniitii fi worri isii keessa le'u, Xiyyoon irratti hujaneef, ani iluma teessan duratti gatii isaanii hin kenna. **25** «Ee Baabilon, ee gaara lafa mara balleessitu, kunoo ani si irratti ka'eera; ani si loliisaaf harka kiyya si irratti diriirfadhee, bowwaa rassa'aa irraa gad si hin konkolaachisa; akka gaara gubatee si hin godha. **26** Ati haga bara baraa duwwaa waan teetuuf, dhakaan roga ijaarsaa, dhakaan hunde'eelle si keessatti hin dhaggamu. **27** «Beessisa lolaa lafa mara keessatti ol kaasa'a! Gosa biyya adda addaa oddu'utti tultullaa afuufa'a! Isii loliisaaf kolbaa qopheessa'a! Mootummaa Araaraatii mootummaa Miiniitii fi mootummaa Ashkenasii, Baabilon loliisaaf waama'a. Ajajaa loltootaa itti fila'a; fardoo akka tuuta awwaannisaa itti erga'a. **28** Mootota Miidiya'aa, bulchitootaa fi qondaaltota isi'i mara, biyya isaan bulchanu mara gosa biyya adda addaa tana mara isii loliisaaf qopheessa'a. **29** Akka nami tokkollee achi hin leene, lafa Baabilonii duwwaa godhiisaaf, karoorii ani Mootiin Waan Maraa isii loliisaaf qopheesse waan muummowuuf, latti raafantee hin rommiti. **30** Loltooti Baabilonii loliisa lakkisaneeran; Kushee jadduu ifii keessa tee'aneeran. Isaan hunna dhabanee, akka dubarti'ii te'aneeran; mana isaanititti ibiddi qassiifameera; danqaraan karra isaanille caccabeera. **31** Qachaana karaa maraan akka qabame, mootii Baabiloniitii himiisaaf, nama rukkisuu gula ka dhiibiin, nama ergame gula nami ergame ka dhiibiin rukkisaa, **32** «Malkaan marti qabanteerti; addeen itti dhokatanu qocceen qarqara bisaanii gubatteerti; loltootille bararaxxeerti» jedhan» jedhe. **33** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, Waaqi Israa'elii: «Baabilon akka eeddummee midhaan itti dhowatanuu hin teeti; guyyaan Baabilon akka midhaanii dhowantu ariifatee hin dhufa. **34** Worri Xiyyoon keessa le'u, «Mootiin Baabilonii Nebukadnezar akka jawwe'ee nu liqinsee, caccassee nu nyaatee, akka okkotee duwwaa jirtuu nu godhe. Cooma kennaan gadhaa ifii guutatee deebisee nu tufe. **35** Kolbaan qachaa Xiyyoonii marti: Wonni nu irratti te'e, Baabilon irralle'etti te'uu ti» hin jedhan; kolbaan Yersaaleemiille, «Dhiigi keenna akka dhangala'e, dhiigi Baabiloniille dhangala'uu ti» hin jedhan. **36** «Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa kolbaa Yersaaleemiitiin: «Kunoo ani marroo teessaniif falmadhee worra Baabilonii irratti haluu hin baya; ani laga isaanitii fi bisaan isaanii hin gossa. **37** Baabilon tuulaa bututaa, addee jeedalti itti galtu, waan hantuu nami dhaggee bararaqu, waan nami ittiin murguu, addee nami keessa hin leene hin teeti. **38** Kolbaan Baabilon marti akka neenqaa hin harqan; akka ilmee neenqaaale hin gurura'an. **39** Yennaa isaan waan nyaatanu dhabanee gubatane, akka isaan unanee machowanu areetii isaanii hin qopheessa; achiin duuba isaan gammadaan hirriiba hamaa ka deebi'anee hin dammandhe hin rafan. **40** Ani akka buruusota hoole'ee, akka korbeeyyii hoole'eetii fi akka korbeeyyii re'e'ee akka isaan qalamanu hin godha. **41** Qachaana Baabilonii attam booji'ame! Ka biyyi lafaa ittiin koortu attam qabame! Baabilon gosa biyya adda addaa oddu'utti attam waan hantuu nami dhaggee bararaqu teete!

42 Abbaayaan Baabilon irra hin yaa'a; danbaliin shokkittu isii irra hin dhangalaati. 43 Qachooti Baabilonii ka nami keessa hin leenee fi ka nami keessa hin deddeebine lafa godduu goomolee, ona hin te'an. 44 Baabilon keessatti waaqa dharaa ka «Beel» jedhamu hin adaba; waan inni liqinselle akka diddigu hin godha. Haganaa achi gosi biyya adda addaa gara isaa hin yaa'an; Dalleenni Baabiloniille hin jiga. 45 Ee kolbaa tiyya isii keessaa baya'a! Lubbuu teessan hamburadha'a! Aarii tiyya jadduu jalaa baya'a! 46 Oduun lafa irratti yennaa dhage'antuu addii hin kutatina'a yookiin hin sodaatina'a! Bulchaan bulchaa irratti hin ka'a; hammeennille lafa irratti hin te'a; oduun tuun barana ta dhibiille bara dhufu hin dhutti. 47 Dhugumaan barri ani waaqa dharaa ka Baabilonii adabu hin dhufa; latti isii duudiin hin salphatti; worri ijjeefamane marti achi keessatti hin jigan. 48 Diinoti gara kaabaatii dhufanee Baabilon waan lolanuuf, ol-gubba'aa fi latti, wonni isaan keessa jiru martinuu gammadaan Baabilon irratti hin illisan. 49 Baabilon namoota biyya lafaa duudi akkuma fixxe, kolbaa Israa'eliille waan fixxeef isille hin baddi. 50 Ee isin worri shallaagaa jalaa baatanee, adoo hin turin achi keessaa baya'a; worri lafa fagoo jirtanu ana Mootii Waan Maraa qaabadha'a; Yersaaleemille yaadadha'a. 51 «Isin ammoo, «Worri ormaa addee woyyittii mana Mootii Waan Maraa waan seenaaneef nuuti waan arraffanneef, fokkifannee, salphanneerra» jettan. 52 «Ammoo barri ani waaqota dharaa ka Baabilonii adabu hin dhufa; lafa isii mara irratti worri madowe hin aada. 53 Baabilon haga gubba'aa yoo dhaqqadelle, kushee ifii jadduu dheeressitee yoo ijaarrattelle, ani worra lolee isii balleessu isii'tti hin erga. 54 «Baabilon keessaa qoonqoon iyyaa, lafa Baabilonii keessaa qoonqoon badii guddo'oo hin dhage'anti. 55 Ani Mootiin Waan Maraa Baabilon hin balleessa; qoonqoo guddoo isii keessaa cadhi hin godha; qoonqoon diinota isii ta akka danbalii bisaan guddaa shookkisuu isii keessatti hin dhage'anti. 56 Ani Mootiin Waan Maraa Waaqa haluu bayu waan te'eef Baabiloniif akka hujji isii'titti isii'if hin kaffala; worri balleessu isii loliisaaf hin dhufa; loltooti isii hin qabaman; guubeen isii'ille hin caccaba. 57 Ani Mootichi ka maqaan kiyya, «Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade» jedhamu qondaaltota isii, qaroollee isii, soorressitoota isii, ajajjoota loltootaatii fi loltoota isii hin macheessa. Isaan haga bara baraa rafanee hin dammaqanu. 58 Dalleenni Baabilonii yabbichi hin diigama; karri isii dhedheertuun ibiddaan hin gubatti; kolbaan isii toluma elootti eloon kolbaa isii'ille ibiddaan hin gubatti» jedha. 59 Zedeqiyaan mootii Yihuda'aa te'ee woggaa arfeesso'ootitti, itti gaafatamaan waan mooticha qofaaf barbaachisuu, akaakoon Ma'aseya'aa ilmi Neriya'aa Seeriyaa isa woliin gara Baabilonii yennaa dhaqe, Ermiyaasiin raagichi erga asii gad jirtu tana isatti hime: 60 Ermiyaas badii Baabilon irratti dhufiisatti jirtu mara, waan marroo Baabiloniitiif barreeffame mara kitaaba maramaa irratti barreesse. 61 Inni Seraaya'aan, «Yennaa Baabilon geette, waan kitaaba kana irratti barreeffame mara qoonqoo ol qabadhuutti kolba'aaf dubbisi; 62 yennaa dubbittu, «Ee Mootii Waan Maraa! Ati addee tana, nami

yookiin horiin haga keessa hin leenetti haga bara baraa ona hin godha jetteerta: jedhi. 63 Yennaa kitaaba maramaa kana dubbittee fixxe, dhakaa itti hidhiitti laga Efraaxiisii keessa buusi! 64 Achiin duuba, «Ani Mootiin Waan Maraa badii isii irratti waan fiduuf, Baabilon deebitee akka hin kaane hin liqinfanti; kolbaan isii'ille hin jiddi» jedhi» jedhe. Dubbiin Ermiyaasii as irratti dhumatte.

52 Zedeqiyaan yennaa mootii te'e nama woggaa diddamii tokko ti; inni Yersaaleem keessa tee'ee, woggaa kudhanii tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamutaal; isiin intala Ermiyaasii nama qachaa Liibana'aa ti. 2 Zedeqiyaan akkuma Yehoyaaqimii Mootii Waan Maraa duratti waan hantuu hujje. 3 Mootiin Waan Maraa waan isaanitti aareef, kolbaa Yersaaleemitti fi Yihuda'aa irratti tun marti teete; muummee irratti inni fuula ifii duraa isaan balleesse. Zedeqiyaan mootii Baabilonii finqile. 4 Bara Zedeqiyaan bulche keessa woggaa sagaleesso'oo, ji'a kudhaneesso'oo guyyaa kudhaneesso'ootitti mootiin Baabilonii Nebukadnezhaar, loltoota ifii mara fudhatee Yersaaleemitti duule. Inni qacha'aan alatti dunkaanii dhaabatee, adaala qacha'aa marsanee yaabbannoo itti ijaarane. 5 Zedeqiyaan mootii te'ee, haga woggaa kudhanii tokkeesso'ootitti, qachaan sun akkuma marfametti ture. 6 Wogguma san keessa ji'a arfeesso'oo, guyyaa sagaleesso'ootitti, beelti qachaa sanitti waan hammaatteef kolbaan sagalee nyaattu dhadde. 7 Achiin duuba dalleenni qacha'aa cabe; loltooti Baabilonii qachaa marsanulle, loltooti mootii biyya Yihuda'aa halkanii kara dalleya dhaka'aa lama odduu jirtu, ta oorruu mootichaa biraatiin miliqanee bayane. Isaan gara dhooga Yordaanosii baqatane. 8 Loltooti Baabilonii ammoo, Zedeqiyaan mooticha ariitee, diida Yeriko'oo keessatti isa dhaqqadde; loltooti isaa marti isa lakkittee baqatte. 9 Loltooti Baabilonii Zedeqiyaan qaddee, lafa Haamatii keessatti gara Nebukadnezhaar qachaa Riiblaa keessa jiruutti geessite; inni achitti isatti mure. 10 Mootiin Baabilonii ilmaan Zedeqiya'aa iluma isaa duratti ijeese; qondaaltota Yihuda'aa maralle Riibla'atti ijeese. 11 Achiin duuba inni gara Baabilonii geessisaaf, ila Zedeqiyaan keessaa baasee wodaroo sageettu'utii isa hidhee haga inni du'utti achuma mana hidha'aa keessa isa turse. 12 Nebukadnezhaar mootii Baabilonii te'ee woggaa kudhanii sagaleesso'ootitti, ji'a shaneesso'oo, guyyaa kudhaneesso'ootitti, ajajaan loltoota mooticha eeganuu tajaajilaan mootii Baabilonii Nebuzaraadaan, gara qachaa Yersaaleemii dhufe. 13 Inni Galma Mootii Waan Maraa, mana mootumma'aa, mana Yersaaleem keessaa mara gube; mana namoota gugurda'aa mara gubee balleesse. 14 Loltooti Baabilonii ta ajajaa loltoota mooticha eeganuun sooreffamanu, dalleya dhaka'aa ka qachaa Yersaaleemiitti marfameeru diigane. 15 Ajajaan loltoota mooticha eeganuu Nebuzaraadaan worra hiyyeeyyii garii, namoota qachaa keessatti hafaneeranu, worra mootii Baabiloniitti harka kennatane fi worra hujji harkaa beekanu booj'ee, gara Baabilonii geesse. 16 Inni worra hiyyeeyyii ijjumaa wo hin qanne garii ammoo, muka woyyii akka dhaabanuu fi fichaa akka qotanu lafa Yihuda'aa keessatti lakkisee deeme.

17 Worri Baabilonii utuboota sageettuu irraa hujamane, waan meya irra keyanu ka korboo qabanuu fi waabaa bisaanii ka sageettuu irraa hujamane, ka Galma Mootii Waan Maraa keessa jiranu caccassanee, sageettuu san gara Biyya Baabilonii geessane. 18 Akkasuma isaan okkotee sageettu'uu, akkaafaa sageettu'uu, waan issaa ittiin dhaanfanu ka sageettu'uu, qorii dhiiga fiffixanu qabattu, mooqa'aa fi meya sageettuu irraa hujame ka Galma Mootii Waan Maraa keessatti ittiin tajaajilanu mara, fudhatanee deemane. 19 Ajajaan loltoota mooticha eedduu, meya worq'i'i fi meetii irraa hujame mara qorii ittiin dhiqatanu, girgiraa, qorii dhiiga fiffixanu qabattu, okkotee, waan issaa irra keyanu, mooqa'aa fi meya daadhii woyni'i itti dhikeessanu mara fudhatee deeme. 20 Madaalliin utuboota lamaa ka sageettu'uu, waabaa bisaanii ka sageettu'utii fi fakkii korommii sageettuu irraa hujamane kudhanii lamaa ka waabaa bisaanii jala jiranu, wonni meya irra keyanu ka sageettu'uu ka korboo qabanuu, ka mootichi Solomoon Galma Mootii Waan Maraatiif hujee hagana hin jedhamu. 21 Utubooti lamaan hojjaan tokko tokkoo isaanii ciqilee kudhanii saddeeti; furdinni tokko tokkootuu ciqilee kudhanii lama; keessi isaanille holla qabaatee, rogi afaanii taakkuu afuri furduta. 22 Guutuun qaccee utubaa tokko irraa ciqilee shan dheeratti; marsa guutuu utuba'aa irratti seesa caccoo sageettu'utii fi sageettuu midhaan muka rumaanii fakkaatuun seefameera. Utubaan lammeesso'oolle akkasuma seefamee hujameera. 23 Gara tokkoon midhaan akka midhaan muka rumaanii sagaltamii jaatti isaan irratti hujameera; seesi midhaan muka rumaanii fakkaatu ka caccoo irratti marfameeru laakkossi isaanii wolumatti dhibba. 24 Nebuzaraadaan ajajaan loltoota mooticha eedduu, Seraayaa hayyicha sooreessa, hayyicha itti aanaa Sefaaniya'aatii fi eeddota karraa sadiin booji'ee fuudhee deeme. 25 Qachaa keessatti worra hafane keessalle'ee ajajaa loltootaa, gorsitoota mootichaa torba, barreessaa ajajaa loltootaa ka kolbaa lafa sanii duulaaf filuu fi namoota dhibii ka qachaa san keessatti dhaggamanu jaatama fuudhee deeme. 26 Ajajaan loltootaa Nebuzaraadaan, isaan mara gara mootii Baabilonii ka qachaa Riiblaa keessa jiruu geesse. 27 Mootiin Baabilonii lafa Haamaatii Riiblaa keessatti isaan ijjeesise. Maarre kolbaan Yihuda'aa lafa ifii irraa booji'amanee deemane. 28 Laakkossi namoota mootiin Baabilonii Nebukadnezaar booji'e ka asii gadi jiru: Inni mootii te'ee woggaa torbeesso'ootitti Yihudoota kuma sadii fi diddamii sad booji'e; 29 woggaa kudhanii saddeetesso'ootitti namoota dhibba saddeetii fi soddomii lama Yersaaleem keessaa booji'e; 30 woggaa diddamii sadeesso'ootitti, ajajaan eeddota mootichaa Nebuzaraadaan namoota dhibba torbaa fi afurtamii shan booji'e; laakkossi worra booji'amee wolumatti namoota kuma afurii fi dhibba jaa. 31 Mootiin Yihuda'aa Yehoyaakiin booji'amee woggaa soddomii torbeesso'ootitti Ewiil-Marodaak Baabilon irratti motii te'e; inni baruma kana keessa ji'a kudhanii lammeesso'oo guyyaa diddamii shaneesso'ootitti, mootii Yihuda'aa Yehoyaakiin mana hidha'aatii hiike. 32 Ewiil-Marodaak gadhi-laafinnaan Yehoyaakiin dubbisee, mootota dhibii ta isa woliin Baabilonii

keessa jirtu caalaa barcuma ulfinnaa isaaf kenne. 33 Maarre yennaa sanii jalqabee Yehoyaakiin woyaa ifii ta mana hidha'aa jijjiiratee, haga jiruu ifii qorii mootichaa keessaa nyaate. 34 Mootiin Baabilonii haga Yehoyaakiin du'utti, guyyuma guyya'aan waan isaaf barbaachisu qooda isaaf baase.

Gadda Ermiyaasii

1 Yersaalemiin dur kolbaan keessa guutte attam qofi hatte! Ka gosa biyya adda addaa oddu'utti guddoo teete, attam akka haadha hiyyeessaa teete. Qachoota oddu'utti giitti ta teete, attam akka garbaa teete. **2** Halkan guutuu hin bootti, imimmaan boqoo isi'ii irra yaati. Jaalota isi'ii keessaa ka isii jajjabeessu tokkolle hin jiru. Jaaloti isi'ii marti isii mormataneeran; diinalle itti te'aneeran. **3** Kolbaan Yihuda'aa garbumma'aa fi eloo jaddu'uun rakkatee, biyya ifii irraa ari'antee, addee «Teenna» hin jenne, lafa dhibii keessa leete. Karaan milixxu ka hin jirre, diinaan marfante. **4** Nami jilaaf gara Xiyoonii dhufu, waan hin jirreef, karaan karra isi'ii martinuu duwwaa te'e; Hayyootille gaddaan aadan. Durrooti isi'ii hin gadditi. Xiyoon gadda keessa jirti. **5** Diinoti isi'ii isii irratti gootomane, badhaadhaneeran. Bacinna cubbuu isi'itiif, Waaqi isii rakkise; ijoolleen isi'ii diinaan booji'antee, fudhatanteerti. **6** Ulfinni Yersaalemi marti irraa deemeera. Sooreyyiin isi'ille akka gadansa beelowee dadhabee, worra isa ari'u duraa hin baqannee te'aneeran. **7** Yersaaleem rakkatee mana dhaddee waan dansaa ifii durii qaabatte. Kolbaan isi'ii ammoo diinaan waan injifatanteef, nami isii qarqaarulle hin jiru. Diinoti isi'ille diigama isi'itiitti kollane. **8** Yersaaleem cubbuu guddoo hujjee xomorootteerti; isaan waan duwwaa isii dhagganeef, worri isii ulfeessanu marti tuffataneeran; isiinuu aadiisaan, fokko'oon fuula ifii achi garagalti. **9** Xomorummaan isi'ii woyaa isi'ii irratti mudhatti; isiin waan hegeri teetu hin beenne; jinnanni isi'ii sodaachisa'a; ka isii jajjabeessu tokkolle hin jiru. Diinoti isi'ii waan isii injifataneef, rakkoo isi'ii akka ilaaluuf gara Waaqaa iyyite. **10** Diinoti Yersaalemi qabeenna isi'ii dadansaa saamane. Isiin Galma Waaqaa ka ifii, ka Waaqi worri Yihudoota hin te'in akka hin seenne dhoogge seenanuun dhaggite. **11** Kolbaan isi'ii marti sagale'eef aaddi; lubbu'uun jiraatiisaf qabeenna dadansaa ifii sagale'een jijjiiratti. Yersaaleem «Waaqa! Na ilaali; salphinna kiyya duudiille dhagghi! **12** «Isin worri karaa tartanu, isiniif womaayyuu te'uu dhaddulle, ka Waaqi guyyaa mufii jaddu'uu natti fide, rakkinna kiyya kana ka fakkaatu jiraa ree? Me ilaala'aatii, dhagga'a! **13** «Waaqi ol-gubbaa irraa ibidda erge; ibiddille lafee tiyya keessa gube. Inni tiyyoo miila kiyatti afee, duubatti na deebise. Inni qofi na lakkisee, guyyaa guutuu na gaggasse. **14** «Inni waanjoo cubbuu tiyyaa wolitti hidhee, morma kiyya irra keyeera. Isiin guddoo waan ulfaattuuf hunna na dhooggite. Waaqi diinota ani dande'ee ifi irraa hin dhooggannetti dabarsee na kenne. **15** «Waaqi loltoota jajjaboo ani qabu dhidhiiteera; inni dargaggoota tiyya balleessiisaf loltoota erge; kolbaa tiyya akka midhaan woyin'ii cunfe. **16** «Wonni ani imimmaan tiyya dhangalaasee bowuuf tana: ka na jajjabeessu waan na irraa fagaateef, ka na jabeessu hin jiru; Diinni waan injifateef, ijoolleen tiyya qofi hatteerti» jetti. **17** Xiyoon harka ifii badhiiteerti; ka isii jajjabeessu ammoo hin jiru. Ollooti isi'ii duudiin sanyii Yaaqobiitiitti diinota akka itti te'anu Waaqi ajajeera. Yersaaleem odduu isaanitiitti xomorootteerti. **18** Yersaaleem, «Anattuu ajaja isaa dide malee, Waaqi sirrii

godhe. Isin kolbaan marti dhage'a'a; rakkoo tiyyaale ilaala'a; dargaggooti tiyya dhiiraa fi dubartiin marti booji'amaneeran. **19** «Ani jaalota tiyya mara waammadhe; isaan ammoo na qarqaaruu didatane. Hayyootaa fi sooreyyiin tiyya lubbuu ifii jiraachisiisaf, sagalee adoo barbaadatanuu karaa qacha'aa keessatti du'ane. **20** «Waaqa kiyya, attam akka rakkadhee, keessi kiyya laalatee, gadhaan kiyya raafame ilaali; kolbaa tiyya alatti shallaagaan, mana keessatti duuti fixiisatti jirti. **21** «Kolbaan aadiisa kiyya dhageetteerti; ammoo eennulle na hin jajjabeessine. Diinoti kiyya marti rakkoo tiyya dhage'anee, waan ati na irratti gootetti gammadaneeran. Guyyaa jette san fidiitti, isaanille akka kiyya te'anuu ti. **22** «Hammeenni isaanii marti si duratti mudhatuu ti; akkuma cubbuu tiyyaaf na adadde isaanille adabi. Ani guddoo waan aaadeef, gaggabeera» jetti.

2 Attam attam Waaqi mufii ifitiin Xiyoonitti duumensa uffise! Guddinna isi'ille ol-gubbaa irraa gad lafatti darbe. Xiyoon ijata miila isaa akka teete, guyyaa mufii ifii isii hin qaabanne. **2** Waaqi bultoo Israa'elii mara marattii malee balleesse. Kushee Yihuda'aa mufii ifitiin diigee balleessee, Mootumma'aa fi bulchitoota isi'ii gad lafatti gatee salphise. **3** Mufii ifii jaddu'uun, hunna Israa'elii mara dhoogge. Diinni yonnaa isaanitti dhufelle, gargaaruu didate. Akkuma bobeenii ibiddaa, waan adaala isaa jiru mara gubu, Waaqi Israa'el gube. **4** Inni akka diinaa daaya ifii itti qajeelfate; harka middicha ifille qopheeffate. Worra ila namaattitti tolu duudii, akka diinaa ijjeese. Dunkaanii kolbaa Xiyoonii irratti mufii ifii, akka ibiddaa isaan irratti gabbise. **5** Waaqi akka diinaattitti, Israa'el balleesse; inni kushee isi'ii maraa fi mana mootummaa isi'ii mara balleesse. Kolbaa Yihuda'aa irratti bowichaa fi gadda bira dabarse. **6** Galma ifii akka gosee fichaa keessaa diigee balleesse; Waaqi jilaa fi Sanbati Xiyoon keessatti akka dedhamanu godhe. Inni mufii ifii jaddu'uun mootichaa fi hayyicha salphise. **7** Waaqi addee ciincaa ifii didee, Galma ifille lakkise. Dalleya mana mootummaa isi'ii harka diinaattitti dabarsee kenne; akkuma guyyaa jilaattitti godhamu, Galma Waaqi keessatti diinni qeexale. **8** Waaqi dalleya qachaa Xiyoonii diigiisaaf murteessee wodaroo miki'ii buuseera. Inni balleessiisaaf harka ifii irraa hin deebifanne. Xellepho'oo fi dalleya isi'ii wolumatti diigee. **9** Balbalti karra isi'ii marti awwaalante, danqaraan isi'ille caccabee bade. Mootichii fi qondaaltoti isi'ii ari'amanee gosa biyya dhibii'ii odduu jiran; Haganaa achi seerri hin jiraatu; raagoti isi'ille Waaqa irraa mudhii hin dhagganu. **10** Jaarsoleen qachaa Xiyoonii mataa ifitiitti buukuu firirfatane, woyaa gaddaa uffatane, cadhi jedhane lafa tee'ane. Durri qachaa Xiyoonii gaddaan lafa ilaalti. **11** Kolbaan tiyya waan fixanteef, ijoolle'ee fi annooleen karaa qacha'aa irratti waan gaggabaneef bowiisaan ilti na jaamaarti. Keessi kiyya na laalatee, addii kutadhe. **12** Ijoolleen akka loltoota madootee, karaa qacha'aa irratti gaggabane, «Sagale'ee fi bisaan» meet jedhaa, harka haadha isaanii irratti du'an. **13** Ee Yersaaleem, maan siin jedha? Maaniin wol si qixxeessa? Xiyoonii tiyya, akka si jajjabeessuuf, maaniin wol si fakkeessa? Badiin si irra dhaqqadde akka abbaaya'aa badho'o; eentu si fayyisuu

dande'a? **14** Raagoleen teeti mudhii dharaa ta bu'aa hin qanne si'iif dhaggite. Mudhii dharaatii fi dokonkora si'iif dhaggite malee, yakkaa teeti si'itti ifa baasanee badii si'itti dhufaartu si'i irraa hin oolchine. **15** Worri karaa dabaru marti cooraa harka sitti dhowaa, mataa ifii raasaa, «Yerusaalemiin tun ta shaggummaa guutuu qadduu fi qachaa biyyi lafaa duudiin itti gammaddee moti?» jedhan. **16** Diinoti keeti marti afaan bananee si'itti cooran. Ilkaan ciniinnatane, «Yerusaalem balleessine. Guyyaan nuuti eeggataa turre kana; amma bira geennee dhaggine» jedhan. **17** Waaqi waan yaade muummesse; jecha ifiille guute. Akkuma dur murteesse marartii malee si balleessee, hunna diinota keetii jabeessee, jinnana keetitti akka gammadanu godhe. **18** Kolbaa qachaa Xiyoonii, gara Waaqaa iyya'a! Dalleya qachaa Xiyoonii, imimmaan teeti halkanii fi guyyaa akka lagaa yaatuu ti; hin cadhisiin; boyiisalle hin lakkisin. **19** Halkan guutuu yennaa yenna'atti ka'ii iyyi! Waan gadhaa keeti keessa jiru, Waaqa duratti dhiheessi. Lubbuu ijoollee teetii, ta qaxxaamura karaa irratti beelaan gaggabaneef, daadimanna'aan harka keeti gara Waaqaa ol kaasi. **20** Yerusaalem, «Ee, Waaqa, kunoo ilaali! Kolbaan ati akkana gooteertu jirtii? Dubartooti annoolee ifii deyaane nyaatanuu tii? Hayyootii fi raagoti Galma Waaqaa keessatti ijjeefamanuu tii? **21** «Dargaggootii fi maanguddooti, karaa irratti jiganee du'aneeran. Dargaggooti dhiiraatii fi dubarti'ii shallaaga'aan ijjeefamaneeran. Guyyaa mufii teetii marartii malee isaan qalte. **22** «Akka guyyaa jilaa, diinota kiyya adaala mara irraa waanteerta. Guyyaa mufii Waaqaa, ka miliqe yookiin jiru'uun ka hafe hin jiru. Ijoollee ani uumadhee guddifadhe diinni kiyya na jalaa fixe» jedhi.

3 Ani nama ulee mufii Waaqaatiin, adabamee rakkinna dhagge. **2** Inni addee ifi hin jirre, dukkanatti na ari'e. **3** Inni dhugumaan guyyaa mara deddeebi'ee, harka ifitiin na adabe. **4** Inni foonii fi gogaa kiyya dulloonsee, lafee tiyyalle caccasse. **5** Inni na marsee, rakkinna hadhowa'aa fi laaleffata keessa na galche. **6** Inni akka worra dur du'ee awwaalamee, dukkana keessa akka le'u na tolche. **7** Akka ani hin baaneef, dalleya marsee natti ijaaree, wodaroo sibiilaa ulfaattu'uun na hidhe. **8** Qarqaarsaaf itti iyyadhulle, na caqasuu dide. **9** Karaa kiyya dhaka'aan duuchee, daandii tiyyalle daddasse. **10** Inni akka doobbaa ciisee na gaaduutii fi akka neenqa dhokaata jiruu ti. **11** Inni karaa irraa na harkisee, kukkutee, qarqaarsa malee na lakkise. **12** Guubee ifii dhisee, itti qajeelfata daaya ifii na godhe. **13** Inni daaya subba ifii keessaa luqqisee, kalattii tiyya woraane. **14** Kolbaan tiyya marti natti kollitee, guyyaa guutuu weeddu'uun natti murgite. **15** Inni rakkinnaan jiruu tiyya hadheessee, waan akka hargiisaa na quusse. **16** Inni cabbi'iin ilkaan kiyya caccassee, bukuu keessatti na gangalche. **17** Ani nageya dhabee, gammadi maan akka te'e dedhe. **18** Tanaaf ani «Jabeenni kiyya, addiin ani Waaqa irraa eegadhu marti baddeerti» jedhe. **19** Rakko'oo fi daaqa kiyya qaabatiis, akka qararu'uutii fi hadhoottu'uun natti teeteerti. **20** Ani yennaa tana qaabadhu mara, mataa buusa. **21** Teetulle yennaa waan tokko qaabadhu, addii qaba: **22** Jaalalli Waaqaa ka bara baraa waan te'eef,

marartii isaa ta dhuma hin qanne irraa ta kaate nuuti badiisa dhanne. **23** Jaalallii fi marartiin isaa barii mara haareya; addatamummaan isaa guddo'o. **24** Ani ifiin, «Waaqi qooda kiyya; tanaaf isatti addadha» jedhe. **25** Waaqi worra addii'in isa eegatuuf, worra isa barbaaduuf dansa'a. **26** Tanaaf nami cadhisee fayyisiisa Waaqaa eegatiis dansa'a. **27** Nami bara dargaggumma'aatitti waanjoo ba'atiisa barachuun dansa'a. **28** Yennaa Waaqi waanjoo isa ba'achiise, qofii ifii cadhisee tee'uu ti. **29** Ammalle addiin jiraatuu waan dandeettuuf, ifi gad qabuu ti. **30** Nama isa kabaluuf boqoo ifii kennuu ti; arraballe fudhatuu ti. **31** Waaqi haga bara baraa isa hin gatu. **32** Inni nama gaddisiisulle, akka jaalala ifii ka bara baraa gudda'aatitti marartii qaba. **33** Inni nama rakkisu'uu fi gaddisiisu'utti hin gammadu. **34** Hidhantooti biyya tokkoo yennaa dhiitamanu, **35** Waaqa Ol-Aanaa duratti mirgi ilmaan namaa yennaa dhooggamu, **36** Haajaan nama tokkoo haqa yennaa dhabu, Waaqi kana hin dhagguu? **37** Waaqi adoo hin ajajin, ka dubbatee woy godhuu dande'u eennu? **38** Wonni dansa'aa fi hantuulle ajaja Waaqa Ol-Aanaa'aatiin teetii motii ree? **39** Nami adoo hin du'in sababa cubbuu ifitiin yoo adabame maaf gunguma ree? **40** Karaa keenna qorqorree ilaallee, gara Waaqaa deebinu ti. **41** Kowa'a gadha'aa fi harka keenna gara Waaqa ol-gubbaa jiruu ol kaannee, **42** «Nuuti ajaja keeti didannee, jallannee atille nu'uuf hin araaranne. **43** «Ati aari'iin guutantee, nu ariitee, marartii malee nu ijjeette. **44** Daadimannaan teenna si bira akka hin geenne, duumensaan ifi gollatte. **45** Gosa biyya adda addaa oddu'utti xuri'ii fi huuraa nu goote. **46** «Diinoti keenna marti afaan bananee nutti murgane. **47** Soda'aa fi boolla bu'iis, diigamaa fi badiin nu dhaqqaddeerti» hin jenna. **48** Kolbaan tiyya waan badeef imimmaan ila tiyyaa akka lagaa lolaati. **49** Imimmaan tiyya yennaa mara lolaati, **50** Tun haga Waaqi ol-gubbaa irraa gad ilaalee na dhagguuti teeti. **51** Waan diinni kolbaa qachaa Yerusaalemiin irratti godhe yennaa dhaggitu gadhaan kiyya hin gadda. **52** Diinoti kiyya ka sababa malee na jibbanu akka goror'ii na adansane. **53** Jiru'uunuu boollatti na gatanee afaan boollaa dhaka'aan cufane. **54** Bisaan mataa kiyya irra dacha'ee, ani «Du'aara» jedhe. **55** Qilee boollaa keessaa, maqaa keeti waammadhe. **56** Ati gaaffii tiyya dhageetteertaa, yennaa ani qarqaarsaaf sitti iyyadhu, gurra keeti hin qabatin; ammoo furii naa kenni! **57** Yennaa ani si waammadhe, ati na bira dhuttee, «Hin sodaatin!» naan jette. **58** Gootaa kiyya! Haajaa kiyya fudhattee, lubbuu tiyya wodatte. **59** Gootaa kiyya! Daba na irratti hujame dhaggiteerta, ati naaf muri! **60** Haluu diinoti na irratti qabanuu fi mala isaan na irratti dhowane mara dhaggiteerta. **61** Ee waaqa! Murgoo isaan natti murgane, mala isaan natti dhowane dhageetteerta. **62** Guyyaa guutuu diinoti kiyya, na irratti hasaasaa, gunguman. **63** Kunoo isaan yennaa tee'anu fi ka'anu mara, weeddu'uun natti murgan. **64** Ee Waaqa! Akka hujii isaanitiitti isaanii kenni! **65** Abaarsi keeti akka isaanitti dhufu, mataa isaanii jabeessi! **66** Waaqa kiyya! Aari'iin isaan ari'itii, Biyya lafaa irraa isaan balleessi.

4 Worqiin attam calalaqa ifii dhaddee, worqiin qulqulluun attam jijjiirante! Dhakaan Galmi Waaqaa ittiin ijaarame

attam karaa irratti bittinnowe! 2 Ilmaan Xiyoonii worri dur akka worqii gatii guddoo'ootitti ilaallamanu amma attam akka faara harka namaatiin hujamee te'ane! 3 Jeedaltinuu ilmee ifii harma hoosifatti, kolbaa tiyya ammoo akka guchiin gammoojjii'ii ilme'etti gadhaa jabaatu teeteerti. 4 Dheebuu bisaaniitiin arrabi ijoolle'ee laagada'atti goge. Jjoolleen sagalee kadhatti; ammoo ka itti kennu hin jiru. 5 Kolbaan dur waan dansaa nyaataa turte karaa irratti beelaan dhumatte; worri dur woyaa dhiillee uffatee guddate amma tuulaa daadha'aa irra irkate. 6 Adabamiis kolbaa tiyyaa adabamiisa Sodoom, harki nama tokkoolle adoo hin tuqin dedhuma badde san caala. 7 Sooreyyiin isaanii cabbii caalaa calalaqanee, aanan caalaa addaatan; nafi isaanille dooqa caalaa dhiille'e; akki dansummaa isaanille akka dhakaa Safiirsoo tola. 8 Amma fuulli isaanii cilee caalaa gurraachoweera; nami karaa irratti isaan beekuuyyuu hin jiru. Gogaan isaanii shuntuuratee lafe'etti maxxanee, akka muka gogee te'eera. 9 Worra midhaan ficha'aa dhabee suutuma suutaan beelaan du'ee mannaa, worra shallaaga'an du'e woyya. 10 Badiin kolbaa tiyyatti yennaa dhutte dubartooti gadhi-laafeyyiin ijoollee ifii harka ifitiin nyaatiisaaf iffeelane. 11 Waaqi aarii hantuu ifii buusee hundee isi'ii balleessiisaaf, Xiyoonitti ibidda gabbise. 12 Moototi lafaalle te'ee kolbaan biyya lafaa, diinoti yookiin nyaaphi karra dalleya Yerusaleemii seenuu akka dande'anu hin dhugeeffanne. 13 Te'uu malee, sababa cubbuu raagota isi'iitii fi yakkaa hayyoota isi'ii dhiiga worra yakkaa hin qannee dhangalaasaneef tun teete. 14 Isaan dhiigaan waan battowaneef nami woyaa isaanituuu tuqu hin jiru. Isaan akka balla'aa karaa irra titimisane. 15 Namooti «Isin worri battoottane, achi deema'a! Nu hin tuqina'a» jedhane isaanitti iyyane. Yennaa isaan baqatanee joonjane, kolbaan gosa biyya adda addaa, «Haganaa achi isaan as turuu hin dande'anu!» jedhane. 16 Waaqi ifumaafuu isaan bittinneesse; inni deebi'ee isaan hin ilaalu. Hayyooti hin kabajantu, jaarsoleelle fudhatama hin qabaattu. 17 Akkasuma qarqaarsa adoo eegannuu itti nu dadhadde; gosa biyya nu qarqaaruu hin dandeenne irraa qarqaarsa eegane. 18 Diinoti keenna waan nu gaadanuuf kara'aayyuu deemiisa hin dandeenne. Muummeen teenna dhikaatee, barri keenna waan hobba'eef, guyyooti keenna laakkossatti galeera. 19 Diinoti keenna risaa caalaa ariifatan; gaara irra nu ari'anee, goomolee keessalle'etti nu gaadane. 20 Ka Waaqi nu'uuf muude, ka nuuti, «Hafuura jiruu teennaa ti; gaaddisa isaa jalatti gosa biyya adda addaa odduu hin leena» jenne, boolla isaan nu'uuf qotane keessatti qabame. 21 Isin kolbaa qachaa Edoomii, worra biyya Uzii keessa leetanu, gammada'aa ilillisa'a; ammoo muduunuun mufii Waaqaa isinitti dhufaarti; isin machoottanee qullaa deentan. 22 Kolbaa Xiyoonii! Adabbiin teessan hobbaateerti; Waaqi haganaa achi boojuu keessa akka leetanu isin hin godhu. Ee kolbaa Edoomii, inni yakkaa teessan hin adaba cubbuu teessanille qaaleyatti baasa.

5 Ee Waaqa, waan nu irratti te'e qaabadhu; kunoo, salphinna keennalle dhaggi. 2 Qabeenna keenna ormi, mana keenna alagaan fudhate. 3 Nuuti ijoollee worri

irraa du'e, ta abbaa hin qannee teeneerra; haadhootiin teennalle haadha hiyyeessaa te'aneeran. 4 Bisaan unnuuf hin kaffalla; qoraanille hin bitanna. 5 Akka horii waanjoo itti hidhane oofamiisaan guddoo dadhanneerra; fooralle nu dhoogganeeran. 6 Sagalee quufiisaaf, worra Gibxi'iitii fi Asooriititti harka kennanne. 7 Abbootiin teenna ta durii cubbuu hujee dabarte; nuuti ammoo sababa cubbuu isaanitiif rakkatiisatti jirra. 8 Garbooleen nu bulchan; nami harka isaanitiitii nu baasu hin jiru. 9 Goomolee keessa ijeechaan waan jirtuuf, lubbuu teenna gurgurannee, sagalee dhagganna. 10 Beela irraa ka ka'e gogaan keenna akka suunsumaa gurraachoweera. 11 Dubartoota Xiyoon keessatti, durralle qachoota Yihuda'aa keessatti hunnaan woliin rafane. 12 Sooreyyiin harka isaanitiin fannifante; jaarsoleen ulfinna dhadde. 13 Dargaggoota dhiiraa hunnaan daakuu daassifatane; ijoolleen dhiiraa qoraan guddaa ba'atane tintimane. 14 Jaarsoleen yaa'ii karra qacha'aa, dargaggootille sirba lakkitteerti. 15 Gammadi gadhaa keenna keessaa badeera, sirbi keenna gara bowaa deebi'eera. 16 Nuuti cubbuu waan hunyeef, ulfinni nu irraa ka'eera; nu'uuf aanne'e! 17 Waan kanaaf gadhaan nu dhibameera; itille nu cuurrotteerti. 18 Sababa kanaaf gaarii Xiyoonii onee, jeedalti irra burraaxxi. 19 Ee Waaqa, ati ammoo, haga bara baraa mooti'i; barcumaan mootummaa teetiille dhalootaa haga dhalootaatitti jiraata. 20 Ati maaf ijumaa nu deete? Maaf haga kana mara nu lakkitte? 21 Ee Waaqa, akka duriititti nu deebifadhu, nuutille hin deebina; bara keenna haareessii akka durii nuu tolchi. 22 Yoo kana hin tolchini ati nu gatteerta; akka maleelle nutti aarteerta.

Hizqi'elii

1 Woggaa soddomeesso'oo, ji'a arfeesso'oo, guyyaa shaneesso'ootitti, worra booji'ame keessaa tokko adoo te'ee jiruu, laga Kebaarii biratti ol gubbaan banantee ani mudhii Waaqaa dhagge. **2** Mootichi Yehoyaakiin booji'amee woggaa shaneesso'oo guyyaa shaneesso'ootitti, **3** Biyya Baabilonii laga Kebaarii biratti jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya gara ana Hizqi'elii hayyicha ilma Buzii dhufe; achitti irreen Mootii Waan Maraa na irra jirtiyyu. **4** Ani ol ilaalee, bubbleen bokkeyaa gara kaabaatiin dhuttuun dhagge; duumensa ciggaa keessaa balaqqeettiin balaqqitee, adaala duumensaa san ifi guddaan ifee, addee balaqqeettiin balaqqitetti wonni takka akka sageettu'uu calalaxxe. **5** Wodhakkaa bubble bokkeyaa sanitti dadda lubbuu qaddu, ta nama fakkaatu afur dhagge; **6** garuu tokko tokkoon isaanituu fuula afurii fi koola afur qaban. **7** Miilli isaanii sootii, faanti miila isaanii kottee jabbi'ii fakkaatti; akka sageetuu haxowanteelle calalaxxi. **8** Isaan Koola ifii ka gama afuriituu jalatti harka namaa qaban; isaan arfanuu fuula fi koola qaban; **9** koolli isaanii wol dhaqqaba; tokko tokkoon isaanituu adoo gara hin galin, qajeelanees gara duraa deeman. **10** Dadi lubbuu qaddu tun arfanuu fuula adda addaa afur, gara duraatiin ka fuula namaa fakkaatu, gara middaatiin ka fuula neenqaa fakkaatu, gara bita'atiin ka fuula qotiyyo'oo fakkaatu, gara duubaatiin ka fuula risa'aa fakkaatu qaban. **11** Fuulli isaanii akkas fakkaata. Koolli isaanii lamaan irii ol diriiree, qaccee koola dada isaanitti aaneeruu tuqa; koolli lamaan hafe ammoo nafa isaanii golla. **12** Tokko tokkoon isaanituu adoo gara hin galin, gara Ayyaanni Waaqaa isaan qajeelche, qajeelanees gara duraa koolaan ka'anees deemane. **13** Dadi lubbuu qaddu sun bifi isaanii kashila ibidda bobe'utti fi xassaa bobe'u fakkaata; dada san odduu ibidda asii fi achi tacho'utti jiraayyu; ibiddi sun akka malee ifa; balaqqeetiille ibidda san keessaa baate. **14** Dadi lubbuu qaddu sun akka balaqqeetii banqo'oo asiif achi fiidde. **15** Ani dadi lubbuu qaddu arfan san yennaa ilaale, korboo afur tokko tokkoo isaanituu biratti lafa irratti dhagge. **16** Bifi korboo arfan saniitii fi akki isaan itti hujamane akka kana fakkaata: Bifi isaanii akka bifa dooqa, «Beerilos» jedhamuu calalaqa; isaan arfanuu wol fakkaatan. Tokko tokkoon isaanituu akka korboo wol keessa jirtuutti hujamaneeran. **17** Isaan yennaa deemanu, adoo asii fi achi gara hin galin, gara dadi lubbuu qaddu deemanu gara arfanittuu deeman. **18** Irgi korboota tanaa dhedheerota sodaachisanu; korbooti sun arfanuu naannoo irga ifii irraa ila qaban. **19** Yennaa dadi lubbuu qabanu sun ideemanu korbooti sunille cinaa isaanii ideeman; yennaa dadi lubbuu qabanu sun lafa irraa ol ka'an, korbooti sunille ol ka'an. **20** Garuma ayyaanni Waaqaa ideemu dadi lubbuu qabanu sunille deeman; Ayyaanummaan dadi lubbuu qabanuu keessa jiru sun korboota san keessalle waan jiruuf, korbooti sunille isaanuma woliin ka'anees deeman. **21** Ayyaanni Waaqaa sun dadi lubbuu qabanuu fi korboota san waan qajeelchuuf, dadi lubbuu qabanu sun yennaa ideemanu korbooti sunille isaanuma woliin deeman; yennaa

isaan dhaabbatanulle isaanuma woliin dhaabbatan; yennaa isaan lafa irraa ol ka'anulle wolumaan ol ka'an. **22** Mataa dada lubbuu qabanu sanii gubbaa wonni akka dhakaa roobaa calalaqee ila sodaachisu ta gubbaa gombobbittii fakkaattutti diriireeraayyu. **23** Gubbaa gombobbittii saniin jala koolli isaanii lamaan gara woli woli isaanii diriiree jira. Dadi sun tokko tokkoon isaanituu koola lama ka nafa ifii ittiin gollatanu qabaniyyu. **24** Yennaa isaan koolaan ka'an, shookkessi koola isaanii akka shookkettii galaana gudda'aa, akka shookkettii qoonqoo Waaqa Waan Mara Dande'uu yookiin akka hogaa gumii loltootaa fakkaattu dhage'e; isaan yennaa koolaan ka'iisa lakkisanu, koola ifii gad qabatan. **25** Isaan yennaa koolaan ka'iisa lakkisanees koola ifii gad qabatanelle gubbaa gombobbittii san gubba'aa qoonqoon dhage'ante. **26** Gubbaa gombobbittii san irra wonni barcumaa mootumma'aa ka dooqa, «Safiros» jedhamu irraa hujame fakkaatu tokko jiraayyu; waan akka barcumaa mootumma'aa san gubbaalle waan nama fakkaatu tokkotti jiraayyu. **27** Addee hidha isaa fakkaatu san irraa jalqabee irii ol waan akka sibiila ibidda keessatti finiinee fakkaatu, addee hidha isaa fakkaatu san irraa jalqabee irii gad waan ibidda fakkaatu ka ifi calalaqu cinaa isaa mara jiru tokko dhagge. **28** Ifi cinaa isaa maraa calalaqu sun, akka hiituu yennaa bokkeyaa duumensa keessaa mudhattuu ti. Kun fakkeenaa bifa ulfinna Mootii Waan Maraa fakkaataayyu; ani yennaa waan kana dhagge, fuulaan lafatti gad gombifamee, qoonqoo nama dubbatuu dhage'e.

2 Inni anaan, «Ilma namaa! Ka'iitii miila keetiin dhaabbadhu; anille si woliin hin dubbadha» jedhe. **2** Yennaa inni natti dubbate, Ayyaanni Waaqaa na keessa seenees miila kiyyaan na dhaabbachiisee, natti dubbatuun dhage'e. **3** Inni anaan, «Ilma namaa! Ani gara kolbaa Israa'elii worra finqilaa na irratti finqila kaasee si hin erga; abbootiin isaanitii fi isaan haga adhaa na irratti cubbuu hujaneeran. **4** Isaan worra morkatuu fi worra mataa jabaatu; tanaaf ani gara isaanii si ergaaraa, ati, «Gootaan Mootiin Waan Maraa akkana jedha» jedhiin; **5** isaan worri finqilaan sun yoo dhage'anelle yookiin yoo dhage'uu didanelle, raagaan tokko akka odduu isaanii jiru hin beekan. **6** Atille ilma namaa! Isaanii fi jecha isaanille hin sodaatin; qore'ee fi qumi'uuduu woliin jiraatanulle, makka irra yoo teettelle hin sodaatin. Isaan worra finqilaa waan te'aneef, ati waan isaan siin jedhanu hin sodaatin; isaan si hin rifachiisin. **7** Isaan worra finqilaa waan te'aneef, yoo dhage'anelle yookiin yoo dhage'uu didanelle, ati jecha kiyya isaanitti dubbadhu. **8** «Ati ammoo ilma namaa! Waan ani siin jedhu dhage'! Atille akka worra finqilaa sanii hin te'in; afaan keeti banadhuutti, waan ani sii kennu nyaadhu» jedhe. **9** Ani yennaa ilaale, harki tokko gara kiyya diriiruun dhagge; harka san keessa kitaaba maramaa tokkotti jiraayyu. **10** Harki sun kitaaba maramaa san na duratti diriirse. Kitaab sun duraa fi duuballe'een barreeffama qabaayyu; barreeffam irra jiru sun jecha gaddaa, jecha bowaatii fi wiiccifataa ti.

3 Mootiin Waan Maraa, anaan, «Ilma namaa! Ati waan asitti dhaggite mara nyaadhu; kitaaba maramaa kana

nyaadhuutii, dhaqii kolbaa Israa'eliitti dubbadhu!» jedhe. **2** Maarre ani afaan banadhee, innille kitaaba maramaa kana akka nyaadhu naa kennee, **3** «Ilma namaa! Ati kitaaba maramaa ani sii kennu kana nyaadhuutii, gadhaa keeti guutadhu!» jedhe; achiin duuba anille kitaaba maramaa san nyaadhee, innille afaan kiyya keessatti akka dammaa mi'owe. **4** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, anaan, «Ilma namaa! Gara kolbaa Israa'elii dhaqii jecha kiyya isaanitti dubbadhu. **5** Ati gara kolbaa Israa'elii ergante malee, gara gosa biyya adda addaa hedduu orma ta afaan isaanii hin beekkanne, ta dubbiin isaanii rakkisaa teetee hin erganne; **6** ani gara kolbaa afaan isaanii hin beekkannee, ta dubbiin isaanii rakkisaa teetee, si hin ergine. Dhugumaan, adoo achi si ergee jiraadhee, sila isaan si hin dhage'aniyyu. **7** Kolbaan Israa'elii ammoo na caqasiisa waan hin fedhiniifi, si caqasiisa hin feene. Sababille kolbaan Israa'elii marti mataa jaba'aa fi gadhaa jabaa qaban. **8** Kunoo, ani fuula isaanii duratti fuula keetii fi adda keeti hin jabeessa. **9** Ani adda keeti akka dhakaa jaba'aa, dhakaa-birraalle caalaa jabeessa; isaan worra finqilaa waan te'aneef, isaan hin sodaatin; hin rifatinille'e» jedhe. **10** Ammalle, inni, anaan, «Ilma namaa! Jecha ani sitti dubbadhu mara gurra keetiin dhage'iitii, gadhaa keetitti qabadhu. **11** Gara worra booji'amee, gara kolbaa keetii dhaqiiitii, yoo dhage'anelle yookiin yoo dhage'uu didanelle, «Gootaan Mootiin Waan Maraa akkana jedha» jedhiin» jedhe. **12** Achiin duuba Ayyaanni Waaqaa ol na fuudhee, duuba kiyyaan, qoonqoon guddoon ta akka lafa tachootuu takka, «Ol-gubbaa keessatti ulfinni Mootii Waan Maraa ka leellifame te'uu ti» jettuun dhage'e. **13** Qoonqoon sun ta koolii dada lubbuu qabanu sanii yennaa wol dhowanu shookkiisuutii fi ta korboo cinaa isaanii jirtuu ta akka lafa tachootuu hididdittuu ti. **14** Ayyaanni ol na fuudhee deeme; anille hadheeffataa, aaree bobe'aa achii deeme; irreen Mootii Waan Maraaale na irratti jabaatteertiyyu. **15** Ani gara worra booji'amee laga Kebaarii bira Tel-Abib jiranuu dhage. Ani akkuma naye waan godhu wollaaletti, guyyaa torba odduu isaanii ture. **16** Guyyaan torba dabareen duuba jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **17** «Ilma namaa! Ani nama kolbaa Israa'elii eegu si godheera; ati yennaa jecha afaan kiyyaa bawu dhageettu mara, waan ani isaan ifi eeggachiise san isaanitti himi. **18** Ani nama cubbaallessaan, «Ati dhugumaan hin duuta» jedhuun, ati yoo isa ifii eeggachiisuu dhadde, inni karaa ifii cubbaalessa san irraa deebi'ee jiru'uun akka jiraatu isa ifi eeggachiisiisaaf yoo itti himuu dhadde, nami cubbaaleessi sun yakkaa ifitiin hin du'a; ani ammoo dhiiga isaa harka keeti keessaa barbaada. **19** Ati cubbaalessa ifi eeggachiittee inni cubbuu ifii irraa yookiin karaa ifii cubbaalessa san irraa yoo hin deebi'in ammoo yakkaa ifitiin hin du'a; ati ammoo lubbuu teeti hin baafatta. **20** Ammalle, nami balchaan tokko balchummaa ifii irraa deebi'ee, waan hantuu yoo huje, ani gufuu isa dura keya; innille hin du'a. Atille waan isa ifi hin eeggachiisiiniif, inni cubbuu ifitiin hin du'a; hujiin balchittiin inni qara hujeeruu isaaf hin laakkowantu; ani ammoo dhiiga isaa harka keeti keessaa barbaada. **21**

Ati ammoo nami balchaan tokko akka cubbuu hin hune yoo ifi eeggachiittee, innille dhage'ee yoo cubbuu hujuu dhabe, inni ifi eeggachiisa san waan fudhatee, dhugumaan jiru'uun hin jiraatu; atille lubbuu teeti baafatteerta» jedhe. **22** Achille'etti irreen Mootii Waan Maraa na irra jirtiyyu. Inni, anaan, «Ka'ii gara lafa dhooqaa dhaqi; anille achitti sitti hin dubbadha» jedhe. **23** Maarre anille ka'ee gara lafa dhooqaa san dhage; kunoo, ulfinni Mootii Waan Maraa ka akka ani laga kebaarii biratti dhaggeeruu sun achi dhaabbateeruu dhagge; anille fuula kiyyaan gad gombifame. **24** Te'uu malee, Ayyaanni Waaqaa na irratti bu'ee miila kiyyaan na dhaabbachiisee, natti dubbatee, «Deemi, gara mana keetii galii, balbala ifitti cufadhu. **25** Ee ilma namaa! Ati akka xaxantee odduu kolba'atitti gad bawuu hin dandeenne, kunoo, wodaro'oon hin hidhanta. **26** Isaan kolbaa finqiltuu waan te'aneef, akka ati isaan xixuu hin dandeenne, ani arraba keeti laagada'atti hin maxxansa. Duudaa hin teeta. **27** Ani yennaa sitti dubbadhu ammoo afaan keeti hin bana; atille isaanii, «Gootaan Mootiin Waan Maraa akkana jedha» hin jetta. Isaan worra finqilaa waan te'aneef, nami dhage'u, dhage'uu ti; nami dhage'uu didatu lakkisuu ti.

4 «Ilma namaa! Faara loobamaa tokko fuudhii ifi dura keyiitii, qachaa Yerusaleemii irratti qiriixi. **2** Akka loltootaan marfameetitti waan qachaa san marsu itti hujii, kushee dhaka'aa itti ijaari; biyyeelle tuuliitii yaabbannoo itti ijaari. Addee quttumaalle itti naannessii ijaariitii, waan dalleya dhaka'aa ittiin diiganulle itti naannessii. **3** Eelee sibiilaa fuudhiitii wodhakkaa teetii fi qachaa sanii akka dalleya sibiilaattii keyi; fuula keeti gara qacha'aa deebifadhuutii ila itti baasi. Qachaan sun ka marfame hin te'a; ati qachaa san hin marsita; kunille kolbaa Israa'eliitiif beessisa hin te'a. **4** «Achiin duuba gara cinaacha bita'atitti irkadhuutii, cubbuu Israa'elii ba'adhu; akka laakkossa guyyaa cinaacha keeti irratti irkateetitti cubbuu isaanii hin ba'atta. **5** Akka laakkossa woggaa Israa'elooti cubbuu hujaneetiitti, guyyoota laakkowee sii hin kenna. Tanaaf, guyyaa dhibba sadii fi sagaltama cubbuu Israa'elootaa hin ba'atta. **6** Yennaa tana fixxe, yennaa lammeeesso'oo cinaacha middaa irratti guyyaa afutama irkattee, cubbuu Yihudootaa hin ba'atta. Cubbuu woggaa tokko tokkootiif, guyyaa tokko tokko akka irkattu ni murteesseera. **7** «Ati fuula keeti gara marfama Yerusaleemii deebifadhuutii, ila itti baasii, harka keeti irraa woyaa caccaffadhuutii, raaga ifi eeggachiisiisaa itti dubbadhu. **8** Haga guyyaan marfama keetii sun fixamutti, cinaacha kaan irraa gara cinaacha kaaniititti akka ati gara hin galle ani wodaro'oon si hin hidha. **9** «Qamadii, garbuu, baaqela, misira, mishinga'aa fi garbuu qoroxo fuudhiitii wolitti makii daabboo keeti; guyyaa dhibba sadii fi sagaltama yennaa cinaacha keeti irratti irkattu san isii san hin nyaatta. **10** Sagaleen ati guyyuma guyya'an nyaattu, gara giraama dhibba lama fi soddoma teetuu ti; isuma tana yennaa murtoottee keessatti nyaadhu. **11** Hagi bisaan ati guyyuma guyya'an untuulle gara wodhakkaa litirii te'uu ti. **12** Faalowa namaa ka goge bobeeffadhuutii, addee nami dhagutti akka daabboo garbu'uu bilcheeffatutti daabboo san bilcheeffadhuu nyaadhu» jedhe. **13** Mootiin Waan

Maraalle, «Akkuma kana kolbaan Israa'elii addee ani isaan itti bittinneessu gosa biyya adda addaa oddu'utti sagalee ifii battii hin nyaatan» jedhe. **14** Achiin duuba anille, «Gootaa Mootii Waan Maraa, hoola! Ani ijumaa battowee hin beeku. Ijoollummaa tiyyaan jalqabee waan ifiin du'e yookiin waan bineensi iijeese ani ijumaa nyaadhee hin beeku; foon battowe afaan kiyya seenee hin beeku» jedhe. **15** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, anaan, «Kunoo, addee faalowa namaa, dhoqqee loonii bobeeffatee, sagalee akka itti bilcheeffattu hin godha» jedhe. **16** Inni ammalle, anaan, «Ilma namaa! Kunoo, ani sagalee Yersaalemiif dhikaattu irraa hin kuta. Isaan yaaddoo'oon guutamanee, sagalee madaalliin nyaataa, bisaan qusataa hin unan. **17** Ani akka isaan sagale'ee fi bisaan dhabanuuf, wol ilaalanee akka isaan ifatanuuf, sababa yakkaa ifitiif gad deebi'anee akka isaan badanuuf, tana hin godha.

5 «Atille ilma namaa! Shallaagaa qarame fudhadhuutii, akka waan areeda ittiin haadatanuu areedaa fi rifeensa mataa keetii ittiin haadadhu. Achiin duuba rifeensa san madaaliitii gargar goodi. **2** Guyyaan marfamiisaa yennaa hobba'e, rifeensa san harka sad keessa harka tokko wodhakkaa qachaa faara loobame irratti keyamee san irratti ibiddaan gubi; harka sad keessaa tokko qachaa faara loobame irratti kaachetti naannessii shallaaga'aan kukkuti. Harka sad keessaa tokko qilleensaaf bittinneessi; anille shallaagaa buqqifadhee isaan hin ari'a. **3** Rifeensa san irraa diqqaa isaa fuudhiitii qaccee woyaa teetiitii hidhadhu. **4** Ammalle diqqaa isaa fuudhiitii ibidda keessa buusii gubi. Achi keessaa kolbaa Israa'elii maratti ibiddi hin faca'a» jedhe. **5** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Biyya hedduu is'iitti naannessee, ta ani gosa biyya adda addaa wodhakkaa keye, Yersaaleem tana. **6** Isiin gosa biyya adda addaa caalaa waan hantuu hujisaan ajaja kiyya diddee, biyya naannoo is'i'ii jiranu mara caalaa na finqileerti; ajaja kiyya gatteerti; seerata kiyyalle hin hordofanne» jedha. **7** Tanaaf Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Isin worri Yersaaleemii, isin gosa biyya adda addaa ka naannoo teessan jiranu caalaa seeri malee teetaneertan; ajajaa fi seerata kiyyalle hin eeganne; akka ajaja gosa biyya adda addaa ka naannoo teessan jiranuutuu hin hujanne» jedha. **8** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, aninuu si irratti hin ka'a; gosi biyya adda addaa marti adoo ilaaluu mura'a si irratti hin fida. **9** Sababa hujii diqantatuu ati hujje maraatiif, waan tanaan qara godhee hin beenne, ta gara duraalle hin goone si irratti hin godha. **10** Tanaaf si keessatti, abbootiin ijoollee ifii, ijoolleen abbootii ifii hin nyaatti; ani mura'a si irratti hin fida; worra jiru'uun hafe gara mara hin bittinneessa» jedha. **11** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani Mootiin Waan Maraa, dhugumaan jiraata'a! Ati hammeennaa fi waan diqachiisu hujisaan addee woyittii tiyya waan batteessiteef, anille marattii malee akka ati salphattu hin godha. **12** Kolbaan teeti harka sad keessaa harki tokko beelaa fi dhukkubaan si keessatti hin dhumatti; harka sad keessaa harki tokko adaala keetitti shallaaga'aan hin dhumatti; harka sad keessaa harka tokko gara mara bittinneesssee, shallaagaa buqqifadhee isaan hin ari'a. **13**

«Akka kanaan ani aarii tiyya hin qabbaneeffadha; mufii tiyya isaanitti buusee, gadhaan kiyya gabbi na hin jedha. Yennaa ani mufii tana isaanitti fide, isaanille ani Mootiin Waan Maraa hinaaffa'aan akka dubbadhe hin beekan. **14** Gosa biyya adda addaa oddu'utti, ila worra achiin dabaru mara duratti si diigee onsee, akka sitti murganu hin tolcha. **15** «Ani yennaa aarii'ii fi mufii'in, xixicha jaba'aan mura'a sitti fidu, ati gosa biyya adda addaa mara duratti waan coora'aatii fi murgoo'oo, waan dhagganee ifi eegatanuu fi dhagganee bararaqanu hin teetan. Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. **16** Ta isin iijeettuu fi ta isin balleessitu beela akka daayaa yennaa isinitti buusu, beela irratti beela yennaa isiniif ede'u, sagalee isin hin dhoogga. **17** Beelaa fi bineensa isinitti ergee, isaan ijoollee teessan hin fixan. Woraanalle isinitti hin fida; dhukkubii fi dhiga dhangalaasiis odduu teessan hin guutan. Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera» jedhe.

6 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ilma namaa! Gara gaarota Israa'elii ilaali; raaga isaan irratti dubbadhuutii, **3** «Ee, gaarota Israa'elii, jecha Gootaa Mootii Waan Maraa dhage'a'a! Gootaan Mootiin Waan Maraa, gaarotaa fi koobotaan, dareeraa fi dhoogga: Kunoo, ani shallaagaa isinitti ergee, addee waaqonfanna'aa teessan hin balleessa. **4** Addeen ciinca'aa teessan marti diigantee hin baddi; addeen ciinca'aa teessan ta hixaanni irratti aarfamu marti hin caccaddi; ani namoota keessan ka ijeefamane waaqota dharaa keessan duratti hin gata. **5** Reeffa worra Israa'elootaa waaqota dharaa ka isaanii duratti hin gonbisa; lafee isaanille adaala addee ciinca'aa teessanitti hin bittinneessa. **6** Addeen ciinca'aa teessan diigamanee akka onanu, waaqoti dharaa keessan caccabane akka badanu, addeen ciinca'aa teessan ta hixaanni irratti aarfamu akka diigamanu, wonni isin hujjane marti ijumaa akka baddu, qachooti isin keessa leetanu marti ona hin te'an; addeen waaqonfanna'aa teessan marti hin diigaman. **7** Namooti ijeefamane odduu teessanitti hin gombifaman; isinille ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan. **8** «Te'uu malee yennaa isin gosa biyya adda addaa odduu bittinnootanu, isin keessaa worra garii ka shallaagaa jalaa miliqee hafu, lubbu'uun hin hambura. **9** Achiin duuba worri shallaagaa jalaa miliqee hafe kun, naaf addatamummaa dhabiisaan na irraa goranee, waaqota dharaa waaqonfatanee, attam akka na gaddisiisane, gosa biyya adda addaa addee itti booji'amane oddu'utti, na hin qaabatan. Isaan hujii hantuu hujaneef, hujii battii hujane maraafiile, ifi hin jibban. **10** Isaan ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beekan. Waan hantuu tana isaan irratti akka fidu ani akkasumaan hin dubbanne jedha» jedhi» jedhe. **11** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kolbaan Israa'elii sababa hujii hantuu battittii hujje maraatiif, shallaaga'aan, beelaa fi dhukkubaan waan dhumattuuf, harka dhowaa, miilaan lafa dhidhiitaa, <Anne'e'l> jedhii bowi. **12** Worri fagoo jiru dhukkubaan hin dhumata; worri dhikoo jiru shallaaga'aan hin dhumata; worri tana jalaa bayee hafe beelaan hin dhumata; akkanaa'an ani mufii tiyya jadduu isaan irratti hin baafadha. **13** Isaan keessaa worri qalame odduu waaqota dharaa ka isaanii

adaala addee cinca'aa ta isaaniitiitti, koobota dhedheertuu mara irratti, gaarota mara irratti, muka bisilee mara jalatti, qilxaa bangaqaa mara jalatti, addee waaqota dharaa ka ifitiif kennansa foolee dansaa qabu itti dhikeessane maratti, reeffi isaanii yennaa gombifame, ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan. 14 Ani harka kiyya isaan irratti diriirsee, addee isaan le'anu mara, lafa isaanii duwwaa godhee, goomolee kibbaa irraa jalqabee haga qachaa Diiblaa ka gara kaabaatiitti hin onsa. Achiin duuba ani Mootii Waan Maraa akka te'e isaan hin beekan» jedhe.

7 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Gootaan Mootiin Waan Maraa marroo lafa Israa'eliitiif, «Lafa Israa'eli duudii irratti badiin dhikaateerti. 3 Ee kolbaa Israa'eli! Kunoo, badiin teessan dhikaateerti; ani aarii tiyya isin irratti hin dhangalaasa; akka ideensa keessaniiti isinitti hin mura; battummaa teessan maraaf isin hin adaba. 4 Marroo ideensa keessaniiti fi marroo battummaa odduu teessan jirtuutiif, ani isin hin adaba malee, isin hin hilu yookiin isiniif hin mararu» jedha. Achiin duuba ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan» jedhe. 5 Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Badiin, badii irratti isinitti dhufaarti. 6 Muummeen dhutteerti! Dhutteerti! Isin irratti kaateerti; kunoo, dhutteerti. 7 Ee, isin worra lafa keessa leetanu, badiin teessan dhutteerti; yennaan dhutteerti; guyyaan sun guyyaa raafamaa ti malee, guyyaa gaara irratti firinxiixanuu moti. 8 «Ani ammuma mufii tiyya isin irratti hin dhangalaasa; aarii tiyyalle isin irratti hin baafadha; akka ideensa keessaniiti isinitti hin mura. Hujii battiitti teessan maraafille isin hin adaba. 9 Marroo ideensa keessaniiti fi marroo battummaa odduu teessan jirtuutiif, ani isin hin adaba malee, isin hin hilu yookiin isiniif hin mararu. Achiin duuba ani Mootiin Waan Maraa ka adabu akka te'e hin beettan. 10 «Guyyaan sun kunoo ti! Kunoo, dhufeera! Badiin teessan dhutteerti. Hunnaan nama irratti ka'iis guddateera; koorriille bacateera. 11 Hunnaan nama irratti ka'iis guddatte, ulee hammeennaa teeteerti. Isaan keessaa yookiin gumii isaanii keessaa, qabeenna isaanii keessaa, waanuma gatii qabu keessalle'ee ka hafu tokkolle hin jiru. 12 Kunoo yennaan dhutteerti; guyyaan geyeera; mufiin tiyya gumii isaanii mara irratti waan dhufaartuuf, ka bitatu hin firinxiixin; ka gurguratulle hin gaddin. 13 Mudhiin marroo gumii maraa waan hin jijjiiraneef, ka gurguratee fi ka biteate haga jiru'uun jiranu, ka gurgurate lafa gurgurate san deebifatiisaaf hin dande'u. Sababa yakkaa isaaniitiif, isaan keessaa nami lubbuu ifii hamburatu dande'u tokkolle hin jiru. 14 Mufiin tiyya gumii mara irra waan jirtuuf, tultullaa afuufanee waan mara qopheeffatanulle, nami gara lolaa dhaqu tokkolle hin jiru. 15 «Alaan shallaagaan, keessaan dhukkubaa fi beelatti jira; worri qacha'aan ala jiru shallaaga'aan dhumata; worri qachaa keessaalle dhukkubaa fi beelaan hin dhumata. 16 Isaan keessaa worri miliqee hafe, sababa yakkaa ifitiif, akka saphaliisa dhooqa keessaa, gaara irraa hin aadaan. 17 Harki marti hin laashowa; jilbi marti hin lelleqa. 18 Woyaa gaddaa hin uffatan; wonni hantuun nami dhaggee bararaqu isaan hin liqinsiti; mataan isaanii hin haadama. Isaan marti

hin qaanowan. 19 Isaan meetii ifii karaa irratti hin gatan; worqiin isaaniille akka waan batti'ititti hin laakkowanti. Guyyaa mufii ana Mootii Waan Maraa meetii fi worqiin isaanii isaan baasuu hin dande'anu. Akka isaan yakkaa hujanu waan isaanitti te'aneef, nyaataneetti hin quufanu yookiin gadhaa ifii ittiin hin guutatanu. 20 Isaan seesa ittiin kooranu saniin, waaqota dharaa diqachiisa'aa fi waan battii hujataneeran; tanaaf waan kana mara waan battii isaanitti hin godha. 21 «Seesa isaanii ormi akka saamu, hamaaleyyiin lafa san irraalle akka booji'anu harka isaaniitiitti dabarsee hin kenna. Isaaniille seesa san hin batteessan. 22 Ani fuula kiyya isaan irraa hin deebifadha; isaaniille kara tiyya hin batteessan. Saantuun itti tintee hin batteessiti. 23 «Latti dhiiga dhangalaasiisaan waan guutanteef, qachaalle hunnaa nama irratti ka'isaan waan guutameef, wodaroo sibiilaa qopheeffadhu. 24 Gosa biyya adda addaa keessaa worra irra caalaa hamaaleyyii fidee, qabeenna mana isaanii akka saamanu hin godha. Koorra worra hunnaameyyii'ii hin balleessa; addeeen woyyitiin isaanii marti hin battuuti. 25 Muddam yennaa dhufu, isaan nageya hin barbaaddan; garuu hin dhaggatanu. 26 Badiin, badii irratti, oduulle, oduu irratti hin dhutti. Isaan raagaa irraa mudhii hin barbaadan; barsiisi seeraa hayyicha irraa, gorsi jaarsolee irraa hin bada. 27 Mootichi hin bowa; qondaalli ijjumaa addii hin kutata; harki kolbaa lafa sanii hin romma. Ani akkuma ideensa isaaniiti isaan hin adaba; akkuma muraa isaaniiti isaanitti hin mura. Achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedhe.

8 Booji'annee woggaa jayeesso'ootitti, ji'a jayeesso'oo, guyyaa shaneesso'ootitti, jaarsoleen Yihuda'aa na waliin mana kiyya keessa tee'aneeranuun, achitti hunni Gootaa Mootii Waan Maraa natti dhutte. 2 Achiin duuba anille ilaalee, waan nama fakkaatu tokko dhagge; waan hidha isaa fakkaatuun gad waan akka ibiddaatti jira; waan hidha isaa fakkaatuun ol waan akka sibiila fininee ifutti jira. 3 Wonni nama fakkaatu sun waan harka namaa fakkaatu gara kiyya diriirsee rifeensa mataa kiyyaa qabe; Ayyaanni ol-gubba'aa fi lafa wodhakka'atti ol na fuudhee, addee fakkiin waaqa dharaa ta hinaaffaa kakkaachu dhaabbattu, gara balbala gara kaabaa ta seensuma badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa, mudhii Waaqaatiin gara Yerusaaalemii na geesse. 4 Kunoo, ulfinni Waaqa Israa'elii, ka akka ani dhooqa Kebaariitti mudhi'in dhaggee achi jiraayyu. 5 Achiin duuba Waaqi anaan, «Ee ilma namaa! Amma ati gara kaabaa ol ilaali!» jedhe; anille gara kaabaa ol ilaalee, seensuma kara gara addee cinca'atiin gara kaabaatti fakki waaqa dharaa ta hinaaffaa kakkaachu dhagge. 6 Ammalle Waaqi anaan, «Ee ilma namaa! Kolbaan Israa'elii addee woyyitiin tiyya irraa na fageessiisaaf, waan battii gudditti isaan asitti hujisiitti jiranu dhaggita?» Ammalle battii gudditti tana caaltulle dhaggu'uu jirta» jedhe. 7 Inni gara seensuma badhinna dalleya keessaa na geesse; ani yennaa ilaale, dalleya dhaka'aa irra qowa tokkotti jiraayyu. 8 Achiin duuba inni anaan, «Ee ilma namaa! Dalleya dhaka'aa kana uri» jedhe; maarre anille yennaa ure seensuma takka dhagge. 9 Ammalle inni anaan, «Gara keessaa

seeniitii, battii hantuu isaan asitti huijisatti jiranu tana ilaali» jedhe. **10** Anille gara keessaa seenee ilaale; naannoo dalleya dhaka'aa san mara irratti wonni akka bineensota gadha'aan lafa irra lowanuutii fi wonni akka bineensota battii marti, wonni akka waaqota dharaa ka Israa'elii marti irratti qirixamaneeraniyyu. **11** Jaarsoleen Israa'elii torbaatam fakkii san dura dhaabbataneeraniyyu; ilmi Shaafaanii Yaazaaniyaale odduu isaanii dhaabbateeraayyu; tokko tokkoon isaanii girgira harkatti qabataneeran; aarii hixanaa hurrantaan foolee dansaa qabu girgira san keessaa ol ka'e. **12** Ammalle Waaqi aanan, «Jaarsoleen Israa'elii tokko tokkoon isaanituu kolloo fakkii waaqota dharaa ka isaanii keessatti, dukkana keessatti waan isaan huijisatti jiranu dhaggiteertaa? Isaan, «Mootiin Waan Maraa nu hin dhaggu; lafa tana lakkiseera» jedhan» jedhe. **13** Inni ammalle aanan, «Waan battii guddittii tana caaltu akka isaan hujanu ammalle dhaggu'uuf jirta» jedhe. **14** Achiin duuba inni gara seensuma karra dalleya Galma Mootii Waan Maraa ta gara kaabaa na geesse; ani achitti dubartoota teettee waaqa dharaa, ka, «Tamuz» jedhamuuf boottu dhagge. **15** Achiin duuba inni aanan, «Ee ilma namaa! Waan kana dhaggiteertaa? Waan battii tana caaltulle dhaggu'uu jirta» jedhe. **16** Ammalle inni gara badhinna dalleya keessaa ka Galma Mootii Waan Maraa ka gara keessaa na geesse; kunoo, namooti gara diddamii shanii seensuma Galma Mootii Waan Maraa, wodhakkaa addee ciinca'aatii fi soro'oo dhaabbatane, Galma Mootii Waan Maraatiitti dudda galanee, gara aduun baatutti fuula galanee, adu'uuf sagadiisatti jiraniyyu. **17** Achiin duuba inni aanan, «Ee ilma namaa! Waan kana dhaggiteertaa? Wonni battiin kolbaan Yihuda'aa asitti huijisatti jirtu tun waan kasoo seetaa? Lafa tana hunnaa nama irratti ka'iisaan guutane, yennaa mara akka ani aaru godhuu qabani ree? Kunoo, isaan akka fedhane na arrassan. **18** Tanaaf ani mufi'in isaan hin adaba; ani isaan hin hilu; isaan hin mararulle'e. Yennaa isaan gara kiyya iyyanelle, isaanif hin dhage'uu» jedhe.

9 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa qoonqoo ifii ol qabatee, «Worri qachaa balleessiisaaf filantane martinuu, meya woraanaa qabadha'aatii as dhikaadha'a!» jedhee waamuun dhage'e. **2** Namooti jaa tokko tokkoon isaanii meya woraanaa harkatti qabatane, karaa karra gubba'aa ta gara kaabaatiin dhufane; isaan waliin nami woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatee, subba meya woy ittiin barreessanu qabu fannifateeru tokko jiraayyu. Namooti jaanuu seenanee addee ciinca'aa ta sageettuu irraa hujante bira dhaabbatane. **3** Achiin duuba ulfinni Waaqa Israa'elii, addee qara jiru dada ol-gubba'aa ta koola qaddu irraa ka'ee, gara gulantaa Galmaa dhage; achiin duuba Mootiin Waan Maraa namicha woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatee, subba meya waan woy ittiin barreessanu qabu fannifateeru san waamee, **4** «Qachaa Yerusaleemii keessa deddeemiitii, adda worra wonni battiin qachaa san keessatti waan hujanteef addee bowu irratti mallattoo godhi» jedhe. **5** Ammalle adoo ani dhage'uu Mootiin Waan Maraa worra dhibi'in, «Isinille isa gula deema'aatii qachaa

san keessa deddeema'aatii ijjeesa'a. Hin hilina'a yookiin hin mararina'a. **6** Jaarsolee, dargaggeeyyii dhiiraatii fi durraa, ijoollee didiqqoo'oo fi dubartii ijjeesa'a. Garuu worra adda ifii irratti mallattoo qabu tokkolle hin tuqina'a. Addee Woyyittii tiyya irraa jalqaba'aa» jedhe. Maare isaan jaarsolee Galma dura jiranuun jalqabane. **7** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa isaanii, «Dhaqa'aatii Galma batteessa'a; reeffa badhinna Galmaa san guuta'aatii, achii deema'a» jedhe. Maare isaan deemanee worra qachaa san keessa jiru ijjeesane. **8** Adoo isaan ijjeesiisatti jiranuu ani qofuu hafee, addaan lafatti gad gombifamee, «Maalo'o, Goottaa, Mootii Waan Maraa! Mufii teeti Yerusaleem irratti dhangalaasiisaan, worra Israa'elii ka baraaree hafe mara balleessaartaa ree?» jedhee iyye. **9** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa deebisee, «Yakkaan kolbaa Israa'elii fi kolbaa Yihuda'aa guddoo bacatteerti; latti worra dhiiga dhangalaasuun guutantee, qachaalle worra haqa dassuun guutameera; isaan, «Mootiin Waan Maraa lafa lakkiseera; inni hin dhaggu» jedhan. **10** Maare ani waan isaan hujane mataa isaanitiitti deebisa malee, isaan hin mararu, hin hilulle'e» jedhe. **11** Achiin duuba namichi woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatee, subba meya waan woy ittiin barreessanu qabu fannifateeru sun deebisee, Mootii Waan Maraatiin, «Waan ati na ajajje mara muummesseera» jedhe.

10 Ani gubbaa gombobbittii mataa dada ol-gubba'aa ta koola qabanuun gubbaa jirtu ol ilaalee, mataa dada ol-gubba'aa ta koola qabanu gubba'aan wonni barcumaa mootumma'aa fakkaatu ka dooqa, «Safiros» jedhamu irraa hujame tokko mudhate. **2** Mootiin Waan Maraa namicha woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffateeruun, «Korboota dada ol-gubba'aa ta koola qabanu jala jiranu odduu seen; kashila odduu dada ol-gubba'aa ka koola qabu jiru irraa ooboo harka keetii guutadhuu hammaaradhuutii, qachaa irratti bitinneessi» jedhe. Namichille adoo ani dhagguu ol seene. **3** Yennaa namichi ol seene, dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu Galma keessa gara kibbaatiin dhaabbataneeraniyyu; duumensille badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa guute. **4** Ulfinni Mootii Waan Maraalle dada ol-gubba'aa ka koola qabanu irraa ka'ee gara gulantaa seensuma Galma Waaqaa dhage; duumensille Galma Waaqaa guute; Badhinni dalleya keessaalle calaala ulfinna Mootii Waan Maraatiin guutame. **5** Huuruun koola dada ol-gubba'aa ka koola qabanuu, akka qoonqoo Waaqi Waan Mara Dande'u yennaa dubbatuu, haga badhinna dalleya keessaa ka gara alaatiitti dhageessitte. **6** Mootiin Waan Maraa namicha woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffateeru saniin, «Dada ol-gubba'aa ka koola qabanu wodhakkaa korboota oddu'uu ibidda fuudhi» jedhee yennaa ajaje, inni yoosuma gara keessaa seenee korboo san keessaa takkattii bira dhaabbate. **7** Dada ol-gubba'aa ka koola qabanu san keessaa tokkochi harka ifii diriirsee ibidda odduu dada ol-gubba'aa ta koola qabanu jiru san irraa diqqaa isaa hammaaree, ooboo harka namicha woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffateeruu san keessa keye; namichille ibidda san fudhatee gad baye. **8** Koola dada ol-gubba'aa ka koola qabanu san jalaan wonni harka namaa

fakkaatu tokko mudhate. **9** Anille kunoo, dada ol-gubba'aa ka koola qabanu san biratti korboota afur dhagge. Dada ol-gubba'aa ka koola qabanu san tokko tokkooyyuu bira korboo tokko tokkotti jiraayyu; bifi korboota saniille akka dooqa, «Beerilos» jedhamuu calalaqa. **10** Bifi korboota san arfaniituu wol fakkaata; tokko tokkoon isaaniiituu akka korboota wol keessa jiranuu ti. **11** Korbooti sun yennaa deemanu, adoo gara hin galin gara dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu sun deemanu gara arfanuu deeman. Korbooti fuula duraa gara dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu deemanu yennaa deemanu, korbooti tuun adoo gara hin galin korboota fuula duraa gula deeman. **12** Dada ol-gubba'aa ka koola qabanu san nafi isaanii martinuu duddi isaanii, harkii isaanii, koolli isaanii, korbooti isaanille arfanuu naannoo irga ifii mara irraa ila hedduu qaban. **13** Korbooti sun, «Korboota konkolaattu» jedhantee waammantuun dhage'e. **14** Dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu sun tokko tokkoon isaanii fuula afur qaban; ka qaraa fuula kormaa, ka lammesso'oo fuula namaa, ka sadeesso'oo fuula neenqaa, ka arfeesso'oo ammoo fuula risa'aa qabaniyyu. **15** Achiin duuba dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu sun ol ka'ane; isaan kun dada ol-gubba'aa ka koola qabanu afur ta ani laga kebaarii biratti dhagge san. **16** Dada ol-gubba'aa ka koola qabanu sun yennaa deemanu, korbootille isaan cinaa deeman; dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu lafa irraa ol ka'iisaaf kooli ifii yennaa badhifatanu, korbootille isaan biraa hin goranu. **17** Ayyaanummaan dada lubbuu qabanu keessa jiru sun, korboota san keessalle waan jiruuf, dadi lubbuu qabanu sun yennaa dhaabbatanu korbooti sunille hin dhaabbatan; dadi lubbuu qabanu sun yennaa lafa irraa ol ka'anuu, korbooti sunille waliin ol ka'an. **18** Achiin duuba ulfinni Mootii Waan Maraa gulantaa seensuma Galma Waaqaa irraa ka'ee, addee dadi lubbuu qabanu jiranuun gubbaa dhaabbate. **19** Dadi ol-gubba'aa ka lubbuu qabanulle adoo ani dhagguu, koola ifii badhifatanee lafa irraa ol ka'ane deemanee; korbootille cinaa isaanii deemanee; isaan seensuma karra Galma Mootii Waan Maraa, ta gara aduun baatuutitti dhaabbatane; ulfinni Waaqa Israa'eliille isaaniiin gubbaa jiraayyu **20** Dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu kun ka ani laga Kebaarii biratti Waaqa Israa'elii jalatti dhagge san. Anille akka isaan dada ol-gubba'aa ka koola qabanu te'ane beeke. **21** Tokko tokkoon isaanii fuula afurii fi koola afur qaban; koola isaanii jala wonni harka namaa fakkaatu tokko jiraayyu **22** Fuulli isaanii fuula dada ol-gubba'aa ka koola qabanu ka ani laga Kebaarii biratti dhagge waliin wol fakkaata; tokko tokkoon isaanii qajeelane gara duraa deemanee.

11 Ayyaanni ol na fuudhee, gara seensuma karra Galma Mootii Waan Maraa ta gara aduun baatuu na geesse; achi seensuma karra sanii namooti diddamii shan jiran; odduu isaaniiitti sooreyyii kolba'aa ilma Azurii Yaazaaniya'aa fi ilma Benaaya'aa Phelaatiyaa dhagge. **2** Mootiin Waan Maraa anaan, «Ee ilma namaa! Namooti kun qachaa kana keessatti worra karoora hamaa baafatuu fi worra gorsa hamaa gorsu. **3** Isaan, «Yennaan nuuti mana ijaarru dhikaatteerti; qachaan kun okkote'e; nuutille

akka foon okkotee keessa bufatanuu ti» worra jedhu. **4** Tanaaf, ati raaga isaan irratti raagi; ee, ilma namaa itti raagi!» jedhe. **5** Achiin duuba ayyaanni Mootii Waan Maraa na irratti bu'ee, «Mootiin Waan Maraa, «Isin kolbaan Israa'elii akkana jettanee yaadattan; waan gara yaada keessanii dhufe san anille beekeera. **6** Isin qachaa kana keessatti nama bacaa iijeettaneertan. Karaa qachaa kanaa reeffaan guuttaneertan» jedhe. **7** «Tanaaf, Mootiin Waan Maraa, «Worri isin iijeettanee qachaa keessatti gattane foon; qachaan kunille okkote'e; ani ammoo qachaa kana keessaa isin hin baasa. **8** Isin shallaagaa sodaattaneertanii moti? Ani ammoo shallaagaa isinitti hin fida. Ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. **9** Ani qachaa kana keessaa isin hin baasa; harka ormaalle'etti dabarsee isin kennee, isinitti hin mura. **10** Isin shallaaga'aan hin dhumattan; ani biyyuma teessan keessatti isinitti hin mura. Yennaa san isin ani Mootiin Waan Maraa akka te'e hin beettan. **11** Qachaan kun okkotee isiniif hin te'u; isinille isii keessatti foon hin teetanu; ani biyyuma teessan keessatti isinitti hin mura. **12** Yennaa san isin ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan. Isin akka seera gosa biyya adda addaa ta adaalaa keessaniitti hujjane malee, akka seerata kiyyaatiitti hin ideenne; seera kiyyalle'eef hin ajajanne» jedha» jedhe. **13** Ani raaga adoo dubbatiisatti jiruu, ilmi Benaaya'aa Phelaatiyaan du'e; anille fuulaan lafatti gad gombifamee, «Maalo'o, Gootaa Mootii Waan Maraa! Worra Israa'el keessatti baraaree hafe maraa ijumaa fixu'uufii?» jedhe iyye. **14** Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **15** «Ee ilma namaa! Worri Yerusaa'lem keessa jiru, obboleeyyan teeti, firoottan keeti, kolbaa Israa'elii maraan, «Isaan Mootii Waan Maraa irraa fagaataneertan; latti tun qabeenna keenna akka teetu nu'uuf kennataneerti» jedhan. **16** «Tanaaf ati, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ani isaan kaasee odduu gosa biyya adda addaa, biyya hedduu keessa isaan bittinneessulle, addee isaan dhaqanetti yennaa diqqo'oof addee woyyitti isaanii te'eera jedha» jedhiin. **17** «Tanaaf ati, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ani gosa biyya adda addaa biyya isaan itti bittinnowane keessaa isaan wolitti qabee, deebisee fidee, lafa Israa'elii deebisee isaaniiif hin kenna. **18** Isaan yennaa achi deebi'ane, waan batti'ii fi waan diqachiisaa mara achi keessaa hin balleessan. **19** Ani akka isaan ijumaa naaf addatamanu gadhaa addatamumma'aa isaaniiif hin kenna; qalbi haareyalle isaan keessa hin keya. Gadhaa isaanii ka akka dhaka'aa isaan keessaa baasee, gadhaa isaanii ka foonii isaaniiif hin kenna. **20** Achiin duuba isaan ajaja kiyya hin muummessan; seera kiyyalle hin eegatan; isaan kolbaa tiyya hin te'an; anille Waaqa isaanii hin te'a. **21** Worra gadhaan isaanii waan batti'ii fi waan diqachiisaa gula deemu ammoo ani Gootaan Mootiin Waan Maraa akka hujji isaaniiitti isaan hin adaba jedheera» jedhi» jedhe. **22** Achiin duuba dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu sun koola ifii badhifatanee; korbootille cinaa isaanii jiraniyyu. **23** Ulfinni Waaqa Israa'eliille isaaniiin gubbaa jiraayyu. **23** Ulfinni Mootii Waan Maraa qachaa wodhakka'aa ka'ee, gaara qachaa irraa gara aduun baatu jiru gubbaa dhaabbate. **24**

Ayyaanni ol na fudhee, mudhii Ayyaana Waaqaatiin, gara worra booji'amee Baabilon keessa jiruu na geesse; achiin duuba mudhiin ani dhagge sun kaatee na irraa deente. **25** Anille waan Mootiin Waan Maraa natti mudhise mara worra booji'ametti hime.

12 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Ati worra finqilaa odduu leeta; isaan worra finqilaa waan te'aneef, ila dhaggitu adoo qabanuu hin dhagganu; gurra dhage'u adoo qabanuu hin dhage'anu. **3** «Tanaaf, ee, ilma namaa! Meya fudhattee baatu qopheeffadhuutii, adoo isaan dhagganuu, guyya'aan akka nama booji'amee deemuutti, addee jirtuu ka'itii, gara addee dhibi'ii deemi. Isaan worra finqilaa akka te'ane hin hubatan fa te'a. **4** Akka nama booji'amee deemuu, adoo isaan dhagganuu guyya'aan meya keeti gad baafadhu; adoo isaan dhagganuu akka nama booji'amee deemuu galgalaan bayii deem. **5** Adoo isaan dhagganuu, dhaaba mana keeti ka dhaka'aa uritii, meya keeti achiin baasi. **6** Adoo isaan dhagganuu meya keeti gurm'utti kaafadhuutii, dimimmisaan ba'adhuu bayi. Ani Israa'elootaaf, beessisa waan si godheef, lafa akka hin dhaggine fuula keeti golladhuutii, dimimmisaan deemi» anaan jedhe. **7** Anille akkuma ajajame godhe; akka nama booji'amee bayyu galgalaan harkuma kiyyaan dhaaba manaa ka dhaka'aa uree, qowa saniin meya kiyya gad baafadhe; adoo isaan na dhagganuu meya kiyya gurm'utti ba'adhee dimimmisaan ka'ee deeme. **8** Ganamaan jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **9** «Ee ilma namaa! Worri Israa'elii finqilaan sun, «Wonni ati huijisatti jirtu kun maan?» jedhanee si hin gaafannee ree? **10** Ati isaanii, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kun qondaala Yerusaa'lem keessaatii fi kolbaa Israa'elii worra achi keessa le'u maraaf ergaa dabarte jedha» jedhiin. **11** Ati isaanii, «Ani isiniif beessisa. Akkuma ani godhe kana isin irralle'etti hin godhanti. Isin booji'antane hin ideentan» jedhiin. **12** Qondaalli odduu isaanii jiru meya ifii gurm'utti ba'atee, dimimmisaan hin baya. Isaan akka inni urata san keessaan bayu dhaaba manaa ka dhaka'aa isaaf hin uran. Inni lafa akka hin dhaggine fuula ifii hin gollata. **13** Ani ammoo caccuu tiyya itti afee inni tiyyoo tiyyaan hin qabama. Ani gara qachaa Baabilonii ka lafa Kaldootaa isa geessa; garuu inni adoo qachaa san hin dhaggin achitti hin du'a. **14** Ani Tajaajiltoota isaatii fi loltoota isaa ka adaala isaa jiranu mara gara mara hin bittinneessa; ani shallaagaa buqqifadhee duubaan isaan hin ar'a. **15** «Yennaa ani gosa biyya adda addaatii fi biyya hedduu keessa isaan bittinneesse, isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. **16** Te'uu malee, addee dhaqanetti waan diqachiisaa hujane mara odduu gosa biyya adda addaattii akka dhugaa bayanu, anille Mootii Waan Maraa akka te'e akka beekanu, ani isaan keessaa worra diqqaa shallaagaa, beelaa fi dhukkuba jalaa akka miliqanu hin godha» jedhe. **17** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **18** «Ee ilma namaa! Sheephisaa sagalee teeti nyaadhu; hollataa sodaataa bisaan keeti uni. **19** Kolbaa lafa tanaatiin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Sababa hunnaan nama irratti ka'iisa worra isii keessa le'u maraatiin latti waan

ontuuf, lafa Israa'elii worri Yerusaa'lem keessa le'u, sagalee ifii yaaddowaa hin nyaatan; bisaanille bararaqaa hin unan. **20** Qachooti nami keessa jiru hin diigaman; lattille ona hin teeti; yennaa san isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan jedha» jedhi. **21** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **22** «Ee ilma namaa! Jechi isin marroo lafa Israa'eliiitiif, «Barri achi dheerateera; mudhiin takkaalle hin muummottu» jettanu kun maan inni? **23** Tanaaf ati isaanii, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Jechi kun akka hafu hin godha; isaan Israa'el keessatti haganaa achi akka fakkeenaaattii hin dubbatanu jedha» jedhiin; ati ammoo isaanii, «Kunoo barri mudhiin marti muummottu dhikaateera» jedhiin. **24** Haganaa achi mudhiin dharraa yookiin moruun sossobiisaa kolbaa Israa'elii keessa hin jiraattu. **25** Ani Mootii Waan Maraa waan te'eef, jecha dubbadhu hin dubbadha; jechi ani dubbadhe sunille dafee hin muummowa. Ee, isin worra finqilaa, waan dubbadhe maraa baruma keessan keessatti hin muummessa; ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera» jedhe. **26** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **27** «Ee ilma namaa! Kunoo, kolbaan Israa'elii, «Mudhiin inni dhaggu ta bara dheera'aan duuba teetu; raagi inni dubbatulle ka bara dheera'aan duuba te'u» jetti. **28** Tanaaf, ati isaanii, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Wonni ani dubbadhe marti hin teeti malee, haganaa achi hin turtu; ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera jedha» jedhiin» jedhe.

13 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Raagota Israa'elii worra raaga raagisatti jiranu irratti raaga dubbadhu; worra yaaduma ifii keessaa raaga dubbatanuun, «Jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a» jedhiin. **3** Mootiin Waan Maraa, raagota gowwoolee worra adoo waan tokkole hin dhaggin, yaada ifii hordofee raaga dubbatuuf aanne'e. **4** Ee, kolbaa Israa'elii, raagoti teessan akka jeedala odduu bututa qacha'aa leetuu ti. **5** Guyyaa Mootiin Waan Maraa, lola te'u irraa hafee dhaabbachuu akka dande'u, gara dalleya cabee ol hin baane yookiin kolbaa Israa'eliiitii dalleya deebittanee hin ijaarre. **6** Isaan mudhii sobaa dhagganeeran; moruu dharaalle morisatti jiran. Mootiin Waan Maraa adoo isaan hin ergin, isaan, «Mootiin Waan Maraa akkana jedha» jedhaa, jecha isaanii akka inni muummessu eegatan. **7** Isin adoo Ani Mootiin Waan Maraa hin dubbatin, «Mootiin Waan Maraa akkana jedha» yennaa jettanu, isin worra mudhii sobaa dhaggee fi moruu dharaa moree motii ree?» jedhe. **8** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Dhara waan dubbattaneef, mudhii sobaalle waan dhaggitaneef, ani isinitti hin ka'a. Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. **9** Harki kiyya raagota Mudhii sobaa dhagganuu fi moruu dharaa moranu irratti ka'eera. Isaan wolde'a kolbaa tiyyaa keessatti hin dhaggamanu; galmee kolbaa Israa'elii keessalle'etti hin barreeffamanu; lafa Israa'eliiille'etti hin galanu; yennaa san ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan. **10** Isaan nageenni adoo hin jiraatin, «Nageya» jedhaa kolbaa tiyya dokonkorsan; yennaa kolbaan dalleya dhaka'aa laafaa ijaarrattu, raagoti tun dalleya san jabaa fakkeessiisaaf halluu adii diban. **11**

Tanaaf, worra halluu adii dibu saniin, «Bokkeenni baradaan hin dhufa; dhakaan bokkeyaa guddaan gad hin bu'a; bubbleen bokkeyaa hin bubbitti; dalleenni sunille hin jiga» jedhiin. **12** Dalleenni dhaka'aa sun yennaa jige, «Halluun adiin isin itti dibattane sun meere?» jedhanee isin hin gaafatanuu ree?» jedha. **13** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Dalleenni sun jigee akka baduuf, ani mufii tiyyaan bubblee bokkeyaa hin erga; aarii tiyyaan bokkeya baradaa hin buusa; mufii tiyyaan dhakaa bokkeyaa guddaa hin roobisiisa. **14** Dalleya dhaka'aa ka isin halluu adii itti dibattane san hin jissa; haga hundeen isaa mudhattutti lafatti isa gad dhowa; yennaa dalleenni sun jigu isinille keessatti hin dhumattan; yennaa san akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. **15** Ani mufii tiyya dalleya sanii fi worra dalleya san halluu adii dibe irratti aarii tiyya hin baafadha; achiin duuba ani isiniin: dalleenni sunii fi worri dalleya san halluu adii dibe sun hin jiranu; **16** raagoti Israa'elii worri marroo Yerusaleemii raage, nageenni adoo hin jiraatin, «Nageya» jedhanee, mudhii nageyaa worri dhagge hin jiranu; tana ana Mootii Waan Maraattii dubbate. **17** «Ee ilma namaa! Ati fuula keeti gara dubartoota kolbaa teetii worra qalbii ifii keessaa fuudhee raaga raaguu deebifadhu. Isaan irratti raagiitii, **18** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Lubbuu kolbaa tiyyaa adansiisaaf, dubartoota xanoo ifitiif harka ifii mara irratti qudhaama hodhatanee, akka mataa nama adda addaatiif te'utti marata mata'aa qopheessanuuf aanne'e! Isin lubbuu kolbaa tiyyaa qaddanee, lubbuu teessan hamburattanii ree? **19** Isin garbuu ooboo takka'aatii fi daabboo baqaqa tokkoof jettanee, kolbaa tiyya worra soba isin dubbattanu dhage'anutti soba dubbatiisaan, namoota du'uuf hin malle ijeettanee, namoota jiraatu'uuf hin malle akka jiraatanu gootanee, kolbaa tiyya oddu'utti maqaa kiyya baateessitane» jedha» jedhi. **20** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani qudhaama isin lubbuu akka simbirre'ee ittiin adansitanu san irratti ka'ee, harka keessan irraa cicciree, kolbaa isin akka simbirre'ee adansitanu san bilisa hin baasa. **21** Marata mata'aa san irraa cicciree kolbaa tiyya harka keessan jalaa hin baasa; haganaa achi isaan harka keessan jala hin galanu; isinille ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan. **22** «Worra balchaa ani addii hin kutachiisin, isin dharaan addii kutachiitane, worri hamaan jiru'uun jiraatiisaaf cubbuu irraa akka hin deebine jajjabeessitaneertan. **23** Tanaaf, haganaa achi isin mudhii dharaa hin dhaggitanu; moruulle hin mortanu; ani kolbaa tiyya harka keessan keessaa hin baasa; yennaa san ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan» jedha.

14 Jaarsoleen kolbaa Israa'elii gariin gara kiyya dhufanee, fuula kiyya dura tee'ane. **2** Jechi Mootii Waan Maraalle gara kiyya dhufee, **3** «Ee ilma namaa! Jarri tun qalbii ifii waaqota dharaatiif kennaneeran; yakki isaanii akka isaan duratti gufuu te'u godhaneeran. Maarre ani akka isaan waan tokko na gaafatanu godhuu qabaa ree? **4** Tanaaf, ati isaanitti dubbadhuutii, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kolbaa Israa'elii mara keessaa nami qalbii ifii waaqota dharaatiif kenneeru, ka yakki gufuu itti te'eeru tokko, gara raagichaa yoo dhufe, ani Mootiin Waan Maraa

akkabacinna waaqota dharaa isaatiitti deebii isaaf hin kenna. **5** Isaan martinuu karaa waaqota dharaa ka ifitiin na lakkisaneeran; ani qalbii kolbaa Israa'elii mara gara kiyya deebifatiisaaf tana godha» jedha. **6** «Tanaaf, ati kolbaa Israa'eliiitiin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Cubbuu teessan irraa deebi'a'aatii, waaqota dharaa keessan lakkisa'a! Hujii teessan battii san mara irraa deebi'a'a! **7** ««Kolbaa Israa'elii mara keessaa yookiin worra ormaa ka odduu isaanii jiru mara keessaa nami tokko waaqota dharaatiif qalbii ifii kenniisaan, ka yakki gufuu itti te'eeru tokko, karaa raagichaatiin waan tokko na gaafatiisaaf gara raagichaa yoo dhufe, ani Mootiin Waan Maraa ifumaaf deebii isaaf hin kenna. **8** Ani nama sanitti fuula hin hammaadha; nama ittiin mammaakanu isa hin godha; kolbaa tiyya keessalle'ee isa hin baasa; isinille akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. **9** ««Raagichi sun sobamee raaga yoo dubbate, ka raagicha san sobe ana Mootii Waan Maraa ti; ani harka kiyya isa irratti diriirsee, kolbaa tiyya Israa'el keessaa isa hin balleessa. **10** Raagichi akkuma namicha woy isa gaafatiisa dhufee san yakkaamessa hin te'a; isaan lamaanuu woluma qixxee hin adabaman. **11** Kolbaan Israa'elii haganaa achi ana irraa hin gortu; yakkaa ifii maralle'een deebitee ifi hin baateessitu; isaan kolbaa tiyya hin te'an; anille Waaqa isaanii hin te'a jedha; Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbateera» jedhi» jedhe. **12** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **13** «Ee ilma namaa! Biyyi takka addatamuu dhabiisaan cubbuu na irratti yoo hujje, ani harka kiyya isii irratti diriirsee, sagalee irraa kutee beela itti hin buusa; namaa fi horille isii irraa hin balleessa. **14** Dhiirti sadiin tun Nohi, Daani'elii fi Iyoob fa'a isii keessa adoo jiraatanelle'ee balchummaa ifitiin lubbuu ifii qofa baafatan; Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbateera. **15** «Ani biyya san keessa bineensa hamaan ergee, bineensi sun ijoollee fixee, sababa bineensa hamaa sanii nami tokkollee isii keessa dabaruu dhabee, biyyi sun yoo onte, **16** dhiirti sadiin sun isii keessa adoo jiraatelle'ee, ani jiraata'a! Isaan lubbuu ifii qofa baafatan malee, ijoollee ifii ta dhiiraatii fi ta durraa baafatuu hin dande'anuu; lattille ona hin teeti. Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbateera. **17** «Yookiin ani biyya sanitti shallaagaa fidee, namaa fi bineensalle shallaaga'an biyya san irraa yoo fixe, **18** dhiirti sadiin sun biyya san keessa adoo jiraatelle'ee, ani jiraata'a! Isaan ifi qofa baafatan malee, ijoollee ifii ta dhiiraatii fi ta durraa baafatuu hin dande'anuu; Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbateera. **19** «Yookiin biyya sanitti dhukkuba buusee, mufii tiyya itti dhangalaasiisan ijeesee namaa fi bineensa isii irraa yoo fixe, **20** Nohi, Daani'elii fi Iyoobille isii keessa adoo jiraatanelle'ee, balchummaa ifitiin lubbuu ifii qofa baafatan malee, ijoollee ifii ta dhiiraatii fi ta durraa baafatuu hin dande'anuu; Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbateera. **21** «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Namaa fi bineensalle isii irraa balleessiisaaf, shallaagaa, beela, bineensa hama'aa fi dhukkuba muraa tiyya hantuu arfan tana Yerusaleem irratti yennaa fidu attam attam irra caalaa hantu'u ree! **22** Te'uu malee, kunoo, worri jiru'uun Yerusaleem keessatti hafanu ijoolleen dhiiraatii fi durraa

hin jiran; yennaa isaan gara keessan dhufanu, isin akka isaan itti le'anuu fi huijiin isaanii hantuu akka teete yennaa dhaggitane, balaa ani Yerusaleem irratti fide, waan hantuu ani isii irratti godhe mara irraa hin jajjabaattan. 23 Isin akka isaan itti le'anuu fi huijiin isaanii hantuu akka teete yennaa dhaggitane hin jajjabaattan; wonni ani achi keessatti godhe martille sababa malee akka hin te'in hin beettan. Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbateera» jedhe.

15 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Muki woyni'ii muka dhibii, dameeleen isaa dameelee mukoota badda'aa attamiin caala? 3 Waan tokko ittiin huijiisaaf muki muka woyni'ii irraa muramee beekaa ree? Nami meya tokko itti fannifatiisaaf hookkoo isa irraa muratee beekaa? 4 Akka qoraanii ibiddatti naqameen duuba, ibiddi qaccee isaa lamaanuu gubee fixee, wodhakkaa isaalle yennaa xaa'ileesse, muki woyni'ii sun waan tokko ittiin huijiisaaf bu'aa hin qabaa ree? 5 Kunoo, adoo hin gubatinuu muki woyni'ii sun womaa bu'aa hin qabu. Ibiddi gubee yennaa xaa'ileesse fa'a irra caala'aayyuu ka bu'aa hin qanne te'a. 6 «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani akkuma mukoota badda'aa keessaa, muka woyni'ii qoraaniif tolche, kolbaa Yerusaleemiille akkasuma hin tolcha. 7 Ani isaan loliisaaf fuula kiyya gara isaanii hin deebifadha. Isaan ibidda jalaa miliqanulle ibiddumatti isaan fixa; yennaa ani isaan loliisaaf fuula kiyya gara isaanii deebifadhu, ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan. 8 Waan isaan naaf addatamuu diddaneef, anille lafa isaanii hin onsa: jedhee Mootiin Waan Maraa dubbateera» jedhe.

16 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Huijii is'i'i battittii Yerusaleemitti himi; 3 Gootaan Mootiin Waan Maraa, Yerusaleemiin, «Hundee teetiin, dhaloota keetiin ati nama lafa Kana'aanii ti; abbaan keeti nama Amoorotaa ti; haati teetille worra Heetotaa ti. 4 Ati gaafa dhalatte hin handhuranne; akka qulqullootuufile bisaaniin hin dhiqanne; sooddalle'een hin sukkuumanne; woyaa'le'een hin maranne. 5 Ati gaafa dhalatte san waan jibbatanteef, diidatti gatante malee, nami ila mararti'itiin si ilaalee, waan kana keessaa tokkumalle ka si'iif godhe hin jiru. 6 ««Ani yennaa achiin dabaru ati dhiiga keeti keessa irkattee dhidhiitattuun si dhaggee, ati dhiiga keeti san keessa adoo jirtuu: Jiraadhu! Siin jedhe. 7 Ani akka lattuu diida keessaa si guddise. Ati guddattee dheerattee, durra geettuu dansittii teete; harmi keetille guntutee, rifeensi mataa keetiille guddateera; garuu ati qullaa akkuma gadhaa haadha teetii keessaa baateen jirta. 8 ««Ani ammalle yennaa achiin dabaru, kunoo ati intala kadhatamuu geette akka teete si dhaggee, si fuudhiisaaf woyaa tiyya sitti uffisee nafa keeti qullaa san gollee, ani si'iif kakadhee, si woliin gondoaroo godhadheera: ati tiyya teeteerta jedha, Gootaan Mootiin Waan Maraa. 9 ««Achiin duuba ani bisaaniin si dhiqee, dhiiga keeti irraa si qulqulleessee, zayitii ejersaalle si dibe. 10 Akkasuma woyaa nama huiji harkaa beekuun kuulantee dhowante sitti uffisee, kophee gogaa dansaa irraa hujante sitti keyee, woyaa quncee talba'aa dansa'aa fi haarrii irraa hujantelle sitti uffisee. 11

Faayaan si seesee, immuura sitti keyee, morma keetitti dirata dire. 12 Funnaan keetille'etti qubee, gurra keetille'etti qubee gurraa, mataa keetille'etti kallacha dansaa keye. 13 Ati worqi'ii fi meeti'inaan akkas seefante; woyaan teeti ta quncee talba'aa dansaa irraa hujante fi ta haarri'ii nama huiji harkaa beekuun kuulantee dhowante. Ati bullaa dansa'aa fi damma, zayitii ejersaalle nyaatte; akka malee shaggittii teetee giittii te'isaaf kaate. 14 Arnyi ani sii kenne shaggummaa teeti guutuu waan godheef, shaggummaa teetiin gurri keeti gosa biyya adda addaa oddu'utti beekkame jedha, Gootaan Mootiin Waan Maraa. 15 ««Ati ammoo shaggummaa teetitti addattee, sababa gurra keetiitiin nama karaa san dabaru mara woliin sagaagalte. Shaggummaan teeti ta nama karaa deemu maraa teete. 16 Ati woyaa teeti keessaa garii fuutee, galma addee waaqonfanna'aa ka ittiin sagaagalto seefatte. Wonni akkasii kun tanaan dura ijumaa te'ee hin beeku; gara duraalle ijumaa te'isaaf hin malle. 17 Ati dooqa dansaa keeti ka worqi'ii fi meetii tiyya irraa hujame ka ani sii kenne sanille fuutee, waaqota dharara ka fakkii dhiiraa hujattee isaan woliin sagaagalte. 18 Ati woyaa teeti ta nama huiji harkaa beekuun kuulantee dhowantelle isaanitti uffisiisaaf fuutee, zayitii ejersaa tiyyaa fi hixaana kiyya isaan dura keette. 19 Ammalle akka ati nyaattuuf sagalee ani sii kenne, bullaa qamadi'ii dansaa, zayitii ejersaatii fi damma, kennansa foolee dansaa qabu gootee isaan dura keette; wonni akkasii kun te'eera jedha, Gootaan Mootiin Waan Maraa. 20 ««Sagaagalummaan teeti akka malee sitti diqqaannaan, ijoollee dhiiraatii fi ta durraa ta anaaf deetelle fuutee, akka nyaatamanuuf, waaqota dharara keetiif ciincessitee, 21 ijoollee tiyya qaltee waaqota dharara keetiif ciincaa dhikeessitee ree? 22 Huiji teeti ta battumma'aatii fi ta sagaagalumma'aa tana maraan, bara dargaggummaa teetii ta qullaa teeti akka gadhaa haadha teetii keessaa baatetti dhiiga keessa irkattee dhidhiitattu san hin qaabanne. 23 ««Aanne'e, si'iif Aanne'e!» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa; waan hantuu tana mara gooteen duuba, 24 ati addee waaqonfanna'aa ifiif ijaarratee, badhinna qachaa keessaa mara keessatti addee waaqonfanna'aa ifiif qopheeffatte. 25 Qaccee kara'aa maratti addee waaqonfanna'aa teeti ijaartee, shaggummaa teeti batteessitee, worra karaa san dabaru maraaf ifi kennitee, sagaagalummaa teeti baceessite. 26 Ati aari'itti na kakkaasiisaaf, worra ollaa keetii ka halchaa sagaagalaatiin guutamane, worra Gibxi'ii wolille'een sagaagalte. 27 Kunoo, tanaaf, ani si adabiisaaf harka kiyya diriirsee, diinota keeti worra joljola, ijoollee durraa ta Filisxeemotaa ta sababa huiji teeti ta sagaagalaatiin qaaneffatanetti dabarsee si kenneera. 28 Ati waan hin quufiniif, worra Asoorii wolille'een sagaagalte; isaan wolille'een adoo sagaagaltuu haga ammaa sagaagala quufuu hin dandeenne. 29 Ati lafa daldaltootaa worra Kaldootaa wolille'een sagaagala keeti baceessite; ati worra kana wolille'een sagaagala quufuu hin dandeenne. 30 «Ati akka dubartii sagaagaltittii hin qaaneffannee, tana mara yennaa gootu yaadi keeti attam attam dadhaba'a ree? Jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. 31 Ati qaccee kara'aa maratti addee waaqonfanna'aa

teeti ijaarrratee, badhinna qachaa keessaa maratti addee waaqonfanna'aa teeti qopheeffatteerta. Garuu ati akkuma dubartii sagaagalitti takkaa, kaffaltii fuudhuu hin barbaanne. **32** Ati akka niitii gaarayyeefattuu abbaa manaa ifii caalaa alagaa halchituu ti. **33** Dhiirti dubartoota sagaagaltoota maraaf beesee kenniti; ati ammoo akka isaan karaa maraa dhufanee si woliin sagaagalanu, gaarayyoota teetii beesee safuu isaanii kennita. **34** Maare ati sagaagala keetiin dubartoota dhibii irraa adda teeteerta; nami sagaagaluu barbaadu ka si gula deemee si sossobatu hin jiru; ati ka si woliin sagaagaluu beesee kennitaaf malee, ka beesee si'iif kennu hin jiru; tanaaf ati dubartoota dhibii irraa adda. **35** «Tanaaf, ee, sagaagaltii'i, jecha Mootii Waan Maraa dhage'i! **36** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Halchaa sagaagalaatiin gubatee, worra si jaalatu woliin adoo sagaagaltuu nafa keeti qullaa waan mudhitteef, waaqota dharaa keeti diqachiisaa san maraaf dhiiga ijoollee teetii ciincaa waan dhiikeessiteef, **37** tanaaf ani kunoo gaarayyoota teeti worra ati woliin gammaddu mara, ka ati jaalattee fi ka ati jibbitelle adaala maraa wolitti qabee nafa qullaa keeti akka isaan dhagganuuf, woyaa sirraa mulqee isaan duratti qullaa si hambura. **38** Ani mura dubartoota gaarayyeefatootaa fi dubartoota nama ijeettetti mure, si'itti hin mura; ani hinaaffaa tiyyaa fi mufii tiyyaan du'aan si hin adaba. **39** Ani harka worra si jaalatu sanitti dabarsee si kennee, isaanille addee waaqonfanna'aa teetii addee ati waaqota dharaa itti waaqonfatu diigee hin balleessa; woyaa teetii fi dooqa keeti mara si irraa mulqanee, qullaa si hin hamburan. **40** «Isaan gumii dhaka'aan si tumanu sitti hin kakkaasan; isaan shallaagaa ifitiin si hin kukkutan. **41** Isaan mana keeti mara ibiddaan hin guban; gumii dubartootaa duratti sitti hin muran; ani akka ati sagaagalummaa lakkittu si hin godha; haganaa achi worra si jaalatuuf gatii hin kaffaltu. **42** Achiin duuba aariin tiyya baatee, ani si hinaafiisa hin lakkisa. Ani hin cadhisa; deebi'eelle hin aaru. **43** Ati hujii diqachiittuu hujje tana maraan na aarsitee, waan ani yennaa dargaggummaa teetii sii godhe waan hin qaabatiniif, ani gatii cubbuu teetii mara sii kaffaleera. Ati battummaa teeti mara irratti sagaagalummaalle hin dabalannee ree?» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **44** «Ee, Yerusaa! Kunoo nami mammaaku marti: Intalille akkuma haadhaa ti jedhaa si'iin hin mammaaka. **45** Ati intala akka haadha teeti ta abbaa manaa ifitiin fi ijoollee ifii diqatee ti; ati akka obboleeyyan teeti durraa, ta abbaa manaa ifitiin fi ijoollee ifii diqatanee ti; haati teessan intala worra Heetotaa ti; Abbaan keessanille nama worra Amoorotaa ti. **46** «Obboleettiin teeti angafittiin, ijoollee ifii ta durraa woliin si irraa gara kaabaa jirtu, Samaariya'a; obboleettiin teeti maandhittiin, ta ijoollee ifii ta durraa woliin si irraa gara kibbaa jirtu, Sodoom. **47** Atille karaa isaanii hordofatee hujii isaanii diqachiittuu san hujjisa qofa adoo hin te'in, yennaa gabaadduu keessatti karaa keeti maraan isaan caalaa waan badduu hujje. **48** «Ani dhugumaan jiraata'a! Obboleettiin teeti Sodoomii fi ijoolleen isi'ii ta durraa, akka ati fi ijoolleen teeti ta durraa hujjane hin hunye, jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **49** Yakki obboleettiin teeti Sodoomii kana: isi'ii fi ijoolleen isi'ii

ta durraa hin kooran; sagalee bacaa, qananummaalle adoo qabanuu, worra rakkata'aa fi worra hiyyeeyyii hin qarqaarre. **50** Isaan ifi jajanee, waan na diqachiisu mara fuula kiyya duratti hujane. Maare ani yennaa waan kana dhagge, isaan achi balleesse. **51** «Samaariyaan gamisa cubbuu ati hujjeeyyuu hin hunye. Ati isaan caalaa waan diqachiittuu waan hujjeef, waan diqachiittuu hujje kana maraan isaan balchoolee fakkeessite. **52** Tanaaf ati isaan caalaa waan diqachiisu hujje, cubbuu teetiin akka isaan balchoolee fakkaatanu waan gooteef, salphinna uffadhu! Cubbuun ati hujje guddoo ka diqachiittuu waan teeteef, isaan si caalaa balchoolee fakkaataneeran. Maare obboleeyyan teeti ta durraa akka isaan balchoolee fakkaatanu waan gooteef, qaaneffadhuutti, salphinna keeti uffadhu. **53** «Te'uu malee, ani boojuu qananummaa sodoomiitti fi ta ijoollee isi'ii ta durraa, qananummaa Samaariya'aatii fi ta ijoollee isi'ii ta durraa yennaa deebisu qananummaa teetille ta isaanii woliin hin deebisa. **54** Ati waan goote kana maraan cubbu'utti waan isaan jajbaessiteef, salphinna keeti hin uffatta; hin qaanottalle'e. **55** Obboleettiin teeti Sodoom ijoollee ifii ta durraa woliin akka duriitti hin deebi'an; Samaariyaalle ijoollee ifii ta durraa woliin akka duriitti hin deebi'an; atii fi ijoolleen teeti ta durraalle akka duriitti hin deebitan. **56** Ati bara ifi jajju san obboleettiin teeti Sodoom maqumaayyuu hin dhoonne. **57** Ati adoo hammeenni keeti hin mudhatiniin dura tana gootee motii ree? Amma ammoo atille ijoollee durraa ta Edoomiitti fi worra adaala isi'ii maraaf, ijoollee durraa ta Filisxeemotaatii fi worra adaala isi'ii maraaf waan murgo'oo teeteerta. **58** Ati gatii sagaagalummaa teetiiti fi hujii diqachiittuu teetii ta akka dubartii sagaagalitti'ii san fudhadhu, jedha Mootiin Waan Maraa. **59** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ati Gondooroo diigiisaan, kakuu tiyya waan tuffateef, akkuma hujii teetiiti gatii si'ii hin kenna; **60** te'uu malee, Gondooroo tiyya ta bara dargaggummaa teetii woliin gondooradhe hin dedhu; Gondooroo haga bara baraa si'iif hin godha. **61** Gondooroo si woliin godhadheef, adoo hin te'in, obboleeyyan teeti ta durraa angafitti'ii fi maandhitti akka isaan ijoollee teeti ta durraa isi'ii te'anu yennaa ani si'iif kennu, ati hujii teeti ta durii yaadattee hin qaaneffatta. **62** Ani Gondooroo si woliin hin gondooradhe; atille akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta; **63** Ani waan ati hujje maraaf yennaa si'iif araame, ati hujii teeti qaabattee waan qaaneffattuuf, sababa salphinna keetiitiif, deebitee afaan keeti hin seeqattu» jedha Mootiin Waan Maraa» jedhe.

17 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Ati hiibboo hiibbiifadhuutti, kolbaa Israa'eliitti mammaaasaan dubbadhu; **3** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Risaan guddaan ka koola gudda'aa fi baala dhedheeraa dansaa bifa adda addaa qabu tokko gara gaara Libaanonii dhufee, qaccee hindheensaa qabate. **4** Inni qaccee san irraa kutee, lafa daldaltootaatti geessee, qachaa daldaltootaa keessa keye. **5** Achiin duuba inni lafa Israa'elii keessaa sanyii fuudhee, lafa dansaa, addee bisaan guddaan jiru biratti akka muka laga qarqaraa tokkootti dhaabe. **6** Sanyiin yennaa latte muka woyi'ii gabaabaa banqaqaa teete. Dameen isaalle garuma isaa deebite;

hiddi isaa'le isuma jalatti hafe; maarre inni muka woyni'ii te'ee dameelee baca'aa fi baala bacaa yaafate. 7 «Ammalle risaan guddaan dhibiin ka koola gugurda'aa fi baala bacaa qabu dhufee; kunoo, muki woyni'ii sun akka inni bisaan isa obaasuuf, addee itti dhaabame sanii dameele'ee fi hidda ifii gara risaa sanii diriirfate. 8 Muki woyni'ii sun dameelee hedduu baasee midhaan akka buusu, muka woyni'ii dansaalle akka te'uuf, lafa dansaa irratti addee bisaan guddaan jiru biratti dhaabbameeraayyu» jedha. 9 «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Muki woyni'ii kun hin oshobaa ree? Hiddi isaa buqqifamee, midhaan isaa irraa harcaafamee, dameeleen isaa'le akka goggoganu hin godhamuu ree? Dameeleen isaa'le hin goggogan; hidda isaa'le buqqisiisaaf, irree jadduu yookiin nama hedduu hin barbaachisu. 10 Kunoo, addee tana irraa buqqifamee addee dhibi'itti yoo dhaabame hin oshobaa ree? Qilleensi o'aan karaa aduun baatuu yennaa isa dhowe, addee itti oshobe sanitti ijjumaa hin qooruu ree?» jedha» jedhe. 11 Achiin duuba jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 12 «Ati worra finqilaa kanaan, «Isin hiikkaa waan kanaa hin beettanii ree? Kunoo, mootiin Baabilonii gara Yerusaa'lemii dhufee, mootii isii'itii fi qondaaltota isii'ii booji'ee fudhatee Baabilonitti hin deebi'a. 13 Inni sanyii mootota Yihuda'aa keessaa tokkocha fuudhee isa woliin gondooroo godhatee, isa kakachiisee, isa woliin soorressitoota Yihuda'alle fudhatee deeme. 14 Mootiin sun mootummaan Yihuda'aa gad jettee, adoo ol ifi hin qabin gondooroo mootii Baabilonii san jabaattee akka eegattuuf tana godhe. 15 Mootiin Yihuda'aa ammoo mootii Baabilonii irratti finqila kaasee, fardoole'ee fi loltoota bacaa akka isaaf kennanu ergantoota gara Gibxi'ii erge. Tun isaaf hin milkoottii ree? Nami waan akkasii godhe miliquu hin dande'aa ree? Gondooroo san diigee, miliquu hin dande'aa ree?» jedhi. 16 «Ani jiraataa, Gootaa Mootii Waan Maraa ti! Mootiin Yihuda'aa kun biyya Baabilonii biyya mooticha isa mootonsetti, kakuu isaa san tuffatee, gondooroo isa woliin godhate waan diigeef, inni biyya baabilonii keessatti hin du'a. 17 Worri Baabilonii namoota bacaa ijjeesiisaaf kaabii dalleya dhaka'aatitti marsanee yennaa ijaarannu, mootiin Gibxi'ii loltoota ifii guddo'oo fi kolbaa bindilla ifii woliin dhufee lolisaan isa qarqaaruu hin dande'u. 18 Inni kakuu san tuffatee, gondooroo san diigeera. Kunoo, inni wolii galtee san diigee waan kana mara waan godheef, adabbii jalaa miliquu hin dande'u. 19 Tanaaf, ani jiraataa, Gootaa Mootii Waan Maraa ti! Kakuu tiyya ta inni tuffatee fi gondooroo tiyya ta inni diigee san mataa isaatiitti hin deebisa. 20 Ani cacchoo tiyya isa gubbaa diriirsee, inni tiyyoo tiyyaan hin qabama; waan naaf addatamuu dhabeef gara baabilonii isa geessee, achitti itti hin mura. 21 Loltooti isaa worri beekkamane ka baqatisatti jiranu marti shallaaga'aan hin ijjeefaman; worri jiru'uun hafelle gara mara hin bittinnowan; yennaa san akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan; ani tana dubbadheera» jedhe. 22 Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani ifuma kiyyaan qaccee hindheensa dheera'aa san irraa quunxoo kutee hin dhaaba; quunxoo san keessaa kichuu tokkocha fuudhee, ifuma kiyyaan gaara ol aanaa

dheeraa irratti hin dhaaba. 23 Ani gaara Israa'elii ol aanaa irratti isa hin dhaaba; inni achitti dameelee bacaa baasee, midhaanille buusee, hindheensa guddaa dansaa hin te'a. Sinbirreen gosa adda addaa marti isa jala hin leeti; gaaddisa dameelee isaa keessalle'etti mana hin ijaarratti. 24 Yennaa san muki badda'aa marti akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan; ani muka dhedheeraa hin gaggabaassa; muka gaggabaabaa hin dhedheersa; muka bibbisilee hin goggossa; muka goggogaa bisilee hin tolcha; ani Mootiin Waan Maraa dubbadheeraa, waan dubbadhe kana hin tolcha» jedhe.

18 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Marroo lafa Israa'elii'iti, mammaa'isii isin itti deddeebitanee, «Abbootiin midhaan woyni'ii dhangaggowaa nyaatte; ilkaan ijoolle'ee tutume» jettanu kun maan inni? 3 «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Dhugumaan ani Gootaa Mootii Waan Maraa jiraata'a! Isin haganaa achi lafa israa'elii keessatti mammaassa kana hin mammaattanu. 4 Lubbuun nama maraa tiyya; lubbuun abba'aa akkuma tiyya teete, lubbuun ilmaalle tiyya; lubbuun cubbuu huju hin duuti. 5 ««Nami balchaan tokko waan haqaatii fi dhuga'aa yoo huje, 6 inni waan addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa ta gaara irraatitti dhikaate hin nyaatu yookiin gara waaqota dharaa ka Israa'elii hin ilaalu; niitii namaa batteessu yookiin dubartii aadaan dubarti'ii irra jirtu bira hin gewu. 7 Inni waan qaddii qabate nama liqeeffate saniif hin deebisa malee, nama tokkolle hin cunqursu; nama hin saamu; ka beeloteef sagalee kenna; ka daare woyaa itti uffisa. 8 Dhalaan hin liqeessu yookiin dhala bacaa hin fudhatu; inni harka ifitiin cubbuu hin huju; namaa fi nama wadhakka'atti mura dhuga'aatii fi haqaa mura. 9 Inni seerata kiyya gula deema; seera kiyya addatamumma'aan eegata; inni balcha'a; dhugumaan inni lubbu'uun hin jiraata» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. 10 «Te'uu malee, namichi sun ilma hunnaan nama irratti ka'u ka dhiiga namaalle dhangalaasu, ka waan kana keessaa takkattiille huju yoo uumate, 11 ta abbaan sun waan kana keessaa tokkolle hin hujin, ilmi isaa ammoo waan addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa ta gaara irraa irratti dhikaate yoo nyaate, niitii namaalle yoo batteesse, 12 hiyyeessaa fi rakkataa yoo cunqurse, yoo saame, qaddii qabate yoo deebisu dhabee, gara waaqota dharaa yoo ilaale, waan diqachiisu yoo huje, 13 dhalaan yoo liqeesse, dhala bacaalle yoo fudhate, nami akkasii kun dhugumaan lubbu'uun hin jiraataa ree? Inni hin jiraatu; inni waan diqachiituu tana mara waan hujeef, dhugumaan hin du'a; dhiiga ifitiif isumatti itti gaafatama. 14 «Ilmi kun ilma yoo uumate, ilmi isaa kun cubbuu abbaan isaa huje mara ilaalee, cubbuu akka abbaa ifii yoo hin hujin, 15 waan addee waaqonfanna'aa ta waaqota dharaa ta gaara irraa irratti dhikaate yoo hin nyaatin, gara waaqota dharaa ka Israa'elii yoo hin ilaalin, niitii namaa yoo hin batteessin, 16 nama yoo hin cunqursin yookiin liqaa kenniisaaf qaddii yoo hin fudhatin, yoo hin saamin, ka beeloteef sagalee ifii yoo kenne, ka daare yoo uffise, 17 harka ifitiin cubbuu yoo hin hujin, dhalaan yoo

hin liqeessin, dhala bacaa yoo hin fudhatin, seera kiyya yoo eegate, seerata kiyyalle yoo hordofe, inni dhugumaan lubbu'uun jiraata malee sababa cubbuu abbaa isaatiif hin du'u. **18** Abbaan isaa ammoo karaa haqa hin te'iniin beese namaa waan fudhateef, nama ifii waan saameef, kolbaa ifii keessatti waan dansaa hin te'in waan hujeeff, kunoo inni cubbuu ifitiin hin du'a. **19** «Isin, ilmi sababa cubbuu abbaa ifitiif maaf hin adabamin ree?» jettan. Ilmi isaa haqaa fi waan sirrii te'e waan hujeeff, seerata kiyya mara waan eegateef, inni dhugumaan lubbu'uun hin jiraata. **20** Lubbuun cubbuu hujje isiin hin duuti; ilmi cubbuu abba'aatiif, abbaalle cubbuu ilmaatiif hin adabamin. Balchummaan balcha'aaf laakkowantuu ti; hammeennille hama'aaf laakkowamuu ti. **21** «Nami hamaan cubbuu ifii hujje mara irraa deebi'ee seerata kiyya yoo eegate, waan haqa te'ee fi waan sirrii te'e maralle yoo hujje, inni dhugumaan lubbu'uun jiraata malee hin du'u. **22** Cubbuun inni hujje marti itti hin laakkowantu; inni balchummaa waan hujeeff lubbu'uun hin jiraata. **23** Nami hamaan hammeenna ifii irraa deebi'ee akka lubbu'uun jiraatu malee, ani dhugumaan du'a isaatiitti hin gammadaa ree? Jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **24** «Nami balchaan tokko ammoo balchummaa ifii irraa deebi'ee, waan diqachiisu ka nami hamaan hujje mara yoo hujje lubbu'uun hin jiraataa ree? Inni addatamummaa dhabee cubbuu waan hujeeff, hin du'a malee, balchummaa inni hujje marti isaa hin laakkowantu. **25** «Isin ammoo, «Karaan Goota'aa qajeela'a moti» jettan; ee kolbaa Israa'elii! Na dhage'a'a; karaan kiyya qajeela'aa motii ree? Ka qajeelaa hin te'in karaa keessanii motii ree? **26** Nami balchaan balchummaa ifii irraa deebi'ee cubbuu yoo hujje cubbuma saniin hin du'a; sababa cubbuu hujje saniitiif hin du'a. **27** Nami hamaalle cubbuu ifii irraa deebi'ee haqaa fi waan sirrii te'e yoo hujje, lubbuu ifii hin baafata. **28** Inni cubbuu hujje san mara hubatee irraa waan deebi'eef, jiru'uun jiraata malee hin du'u. **29** Isin kolbaan Israa'elii ammoo, «Karaan Goota'aa qajeela'aa moti» jettan; ee kolbaa Israa'elii! Karaan kiyya qajeela'aa motii ree? Ka qajeelaa hin te'in karaa keessanii motii ree? **30** «Tanaaf, «Ee kolbaa Israa'elii! Ani akka hujji teessaniiti tokko tokkoo keessaniiti hin mura; cubbuu teessan irraa deebi'a'aatii, cubbuun teessan akka isin hin balleessine, cubbuu teessan mara lakkisa'a. **31** Cubbuu hujjane mara lakkisa'aatii, qalbii haareyaa fi Ayyaana haareya qabaadha'a; ee kolbaa Israa'elii! Isin maaf duutan ree? **32** Ani du'a namaatiitti waan hin gammanneef, cubbuu irraa deebi'a'aatii jiru'uun jiraadha'a» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa.

19 «Faaru gaddaa qondaaltota Israa'eliiiti faarsa'aatii: **2** «Haati teeti neenqota keessaa neenqa dhalaa attamii ti! Isiin neenqota dardara odduu ciittee, ilmoolee ifii guddifatte. **3** Isiin ilmoolee ifii keessaa tokkocha guddifatte; innille neenqa dardara te'e; adansee qabatiisa baratee, nama nyaate. **4** Gosi biyya adda addaa marroo isaa dhageette; inni boolla isaan qotane keessa seenee qabame; Isaanille hookkoo itti keyanee harkisane gara biyya Gibxi'ii geessane. **5** Addiin isi'ii bu'aa akka hin qanne, wonni isiin eegatte akka isi'ii hin teene yennaa dhaggite, ilmoolee ifii keessaa ka dhibii fuutee guddittee, neenqa dardara

goote. **6** Innille odduu neenqotaa asii fi achi ideeme; neenqa dardara te'ee adansee qabatiisa baratee, nama nyaate. **7** Inni kushhee isaanii jadduu caccassee qachaa isaanii balleesse; latti fi wonni isii keessaa marti dhangaa inni dhowuun sheephitte. **8** Achiin duuba gosi biyya adda addaa karaa maraan isatti kaate; isaan caccoo ifii isa irratti afanee, inni boolla isaan qotane keessa seenee qabame. **9** Hookko'oon harkisane gooree sibiilaa keessa keyanee gara mootii Baabilonii geessane. Dhangaan inni dhowu gaarota Israa'elii irratti deebi'ee akka hin dhage'ane addee inni itti hidhamee eegamu keessa buusane. **10** Haati teeti muka woyni'ii ka bisaan qarqaratti dhaabane, ka sababa bisaan guddaa saniitiif midhaan bacaa buusee banqaqee fakkaatti. **11** Dameeleen isaa jajjabaattee, ulee bokku'uu ta bulchitootaa teete. Hojjaan isaatii fi dameeleen isaa bacaan, ciggaa keessaa ol dheeratanee mudhatane. **12** Te'uu malee aarii'ii buqqifamee lafatti gatame; qilleensi goomolee'ee ka karaa aduu baatu midhaan isaa qoorsee, irraa lafatti harcaasee goggosse; dameeleen isaa jajjadduu sanille ibiddi nyaate. **13** Amma muki woyni'ii goomolee keessa addee bisaan hin jirre lafa goddu'utti dhaabame. **14** Qaccee damee muka woyni'ii guddittii keessaa ibiddi bayee midhaan isaa mara nyaate; dameen jadduun ulee bokku'uu ta bulchitootaa teetu, ijjumaa irratti hin hanne» jedhi. Tun faaru gaddaa, ta yennaa gaddaa faarfatanu» jedhe.

20 Booji'annee woggaa torbeesso'oo keessa, ji'a shaneesso'oo, guyyaa kudhaneesso'oo, jaarsolee Israa'elii keessaa gariin, fedhii Mootii Waan Maraa gaafatiisaaf dhufanee, fuula kiyya dura tee'ane. **2** Jechi Mootii Waan Maraalle gara kiyya dhufee, **3** «Ee ilma namaa! Waan Gootaan Mootiin Waan Maraa jedhu, jaarsolee israa'eliiitti dubbadhu; ati isaanin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Isin gaaffii na gaafatiisaaf dhuttanee? Dhugumaan ani jiraata'a! Ani akka isin gaaffii na gaafattanu hin eeyyamu jedha» jedhiin. **4** «Ee ilma namaa! Ati isaanitti hin murtaa ree? Dhugumaan ati isaanitti hin murtaa ree? Waan diqachiisaa abbootiin isaanii hujje akka qaabatanu, **5** ati isaanin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ani yennaa Israa'el filadhe, gaafa sanyii Yaaqoobiitiif kakadhe, biyya Gibxi'ii keessatti ifi isaanitti mudhisee: Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jedhee isaaniiif kakadhe. **6** Gaafa san biyya Gibxi'ii keessaa isaan baasee, gara lafa isaaniiif abuuuree, lafa aananii fi dammaa, ta lafa biyya lafaa mara caalaa toltu san isaan galchiisaaf, isaaniiif kakadhe. **7** Ani isaanin: Tokko tokkoon keessan waaqota dharaa diqachiisaa ilti teessan ilaaltu san gata'a; waaqota dharaa ka Gibxi'iiitiin ifi hin batteessina'a; ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan jedheen. **8** Isaan ammoo na finqilane na caqasiisa didane. Isaan waan diqachiisaa ilti isaanii ilaaltu san hin ganne; waaqota dharaa ka Gibxi'ii sanille waaqonfatiisa hin lakkinne. Achiin duuba ani biyya Gibxi'ii keessatti mufii tiyya isaan irratti dhangalaasee aarii tiyyalle baafatiisaaf hedeeyyu. **9** Te'uu malee worra isaan keessa le'ane, ka adoo isaan dhagganuu ani Israa'eloota biyya Gibxi'ii keessaa baasiisaaf kakadhe, gosa biyya adda addaa san duratti maqaan kiyya akka hin salphanneef

jedhee tana godhe. **10** «Maarre ani biyya Gibxi'i keessaa isaan baasee, gara goomolee'ee isaan fide. **11** Nami yoo eegate akka ittiin jiru'uun jiraatuuf, ani seerataa fi seera kiyya isaanii kenne. **12** Ka isaan wooyoonsu ana Mootii Waan Maraa akka te'e akka beekanuuf, anaa fi isaan wothakka'atti beessisa akka te'uuf Sanbata kiyyalle isaanii kenne. **13** Kolbaan Israa'elii ammoo goomolee keessatti na finqilte; seerataa fi seera kiyya ka nami yoo eegate jiru'uun jiraatu hordofuu didde; isaan Sanbata kiyyalle guddoo salphisane. Achiin duuba ani goomolee keessatti mufii tiyya isaan irratti dhangalaasee isaan balleessiisaaf hedeeyyu. **14** Te'uu malee gosa biyya addaa ta isaan adoo dhagganuu biyya Gibxi'i keessaa isaan baase duratti maqaan kiyya akka hin salphanneef jedhee ani tana godhe. **15** Garuu lafa biyya lafaa mara caalaa toltu, ta aananii fi dammaa ta isaanii kenne sanitti akka isaan hin galchine goomolee keessatti isaanii kacadhe. **16** Isaan waaqota dharaa hordofanee, seera fi seerata kiyya didanee Sanbata kiyyalle waan salphanneef tun teete. **17** «Teetulle, ani isaan mararee isaan hin balleessine yookiin goomolee keessatti isaan akka fixamanu hin tolchine. **18** Ani goomolee keessatti ijoollee isaanii, «Seerata abbootii teessanii hin hordofina'a; seera isaanille hin eegatina'a; waaqotaa dharaa ka isaanii'een ifi hin batteessina'a. **19** Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan; seerata kiyya hordofa'a; seera kiyyalle eegadha'aatii muummessa'a. **20** Anaa fi isin wothakka'atti beessisa akka te'u, ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan akka te'elle akka beettanu Sanbata kiyya wooyicha ulfeessa'a» jedhe. **21** «Ijoolleen isaanii ammoo na finqilane; isaan seera kiyya ka nami yoo eegate jiru'uun jiraatu san hin hordofanne; seera kiyyalle jabaatane hin eeganne; Sanbatalle salphisane; achiin duuba ani goomolee keessatti mufii tiyya isaan irratti dhangalaasee, aarii tiyya baafatiisaaf hedeeyyu. **22** Te'uu malee, gosa biyya adda addaa ta adoo isaan dhagganuu Israa'eloota biyya Gibxi'i keessaa baase duratti maqaan kiyya akka hin salphanneef jedhee harka kiyya deebifadhe. **23** Gosa biyya adda addaa keessa akka isaan bittinneessuu fi biyya hedduu keessa akka isaan facaasulle goomolee keessatti isaanii kacadhe. **24** Sababa isaan waaqota dharaa ka abbootii ifii ilaalanee, seera kiyyaaf ajajamuu dhabanee, seerata kiyya didanee Sanbata kiyyalle salphisaneef ani tana godhe. **25** «Kana irralle'etti, seerata dansaa hin te'inii fi seera isaan jiruu ittiin hin dhaganne isaanii kenne. **26** Ani Mootii Waan Maraa akka te'e akka beekanuuf, ijoollee ifii angafoota mara ciincaa dhikeessanuu akka battowanu isaan lakkisee, naasuulle isaanitti buuse jedha» jedhiin. **27** «Tanaaf, ee ilma namaa! Ati kolbaa Israa'eliiitti dubbadhuutii, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Abbootiin teessan naaf addatamummaa dhabanee, tanalle'een na faanshessane. **28** Ani gara lafa isaanii kenniisaa kacadhee san yennaa isaan galche, achiin duuba isaan koobota dhedheertuu yookiin mukoota baala bisile'ee yennaa dhaggane mara, achitti ciincaa ciinceesane, kennansa aarii'itti na kakkasuu dhikeessanee, kennansa foolee dansaa qabu, kennansa daadhii woynii dhangalaasane jedha» jedhi» jedhe. **29** Anille isaanii:

«Addeen isin dhaqaartanu ka, «Baamaa» jedhamanu kun «Maan inni?» jedhee gaafadhe. «Baamaa» jechuun, «Addee waaqonfanna'aa» jechu'u. Maarre addeen sun haga adhaa, «Baamaa» jedhaman. **30** Tanaaf, ati kolbaa Israa'eliiitti dubbadhuutii: Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Isinille akkuma abbootii teessanii waaqota dharaa diqachiisaa san waaqonfannanee ifi batteessitanii? **31** Isin kennansa keessan yennaa dhikeessitanu, ijoollee teessan kennansa ibiddaan gubamu yennaa kennitanu, waaqota dharaa keessaniin haga adhaa ifi batteessitan. Ee, kolbaa Israa'elii akka isin woy na gaafattanu hin godhaa ree? Ani jiraata'a! Ani akka isin woy na gaafattanu hin godhu» jedha, Gootaan Mootiin Waan Maraa. **32** Isin qalbii teessan keessatti, «Nuutille akkuma gosa biyya adda addaa, akkuma kolbaa biyya heddu'uu mukaa fi dhaka'atti sagadanuu teenuu ti» ka jettanu ijjumaa hin teetu. **33** «Mootiin Waan Maraa, «Ani jiraata'a! Dhugumaan ani irree tiyya jaddu'uun, harka kiyya diriirsee, mufii tiyyalle isin irratti dhangalaasee isin irratti mootii hin te'a. **34** Ani irree tiyya jaddu'uun, harka kiyya diriirsee, mufii tiyya dhangalaasee, biyya hedduu addee isin itti bittinnootane gosa biyya adda addaa keessaa wolitti isin hin qaba. **35** Ani gara goomolee gosa biyya adda addaa isin fidee, achitti fuula kiyya duratti isinitti hin mura. **36** Goomolee biyya Gibxi'i keessatti akkuma abbootii teessanitti mure, akkasuma isinitti hin mura. **37** Ani laakkowiisaaf ulee tiyya jala isin hin dabarsa; hidhaansa gondoaroo tiyyaa keessa isin hin galcha. **38** Ani worra finqila'aa fi worra na yakke isin keessaa adda hin baasa; lafa isaan amma alagaa te'anee keessa le'anu keessaa isaan hin baasa; garuu isaan gara lafa Israa'elii hin galanu; achiin duuba isin akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan» jedha. **39** «Ee, kolbaa Israa'elii! Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Isin amma yoo naaf hin dhageenne teete, tokko tokkoon keessan dhaqa'aatii, waaqota dharaa keessan tajaajila'a! Ammoo hagara achi maqaa kiyya wooyicha waaqota keessanii fi kennansa keessaniin hin batteessina'a. **40** Gaara kiyya wooyicha, gaara Israa'elii ka irra caalaa ol dheeratu irratti, achitti kolbaan Israa'elii marti, lafa sanitti isaan marti na hin tajaajilan. Anille achitti isaan hin fudhadhaa, kennansa isaanitti fi kennansa isaanii ka mata'aa kennansa isaanii wooyicha mara waliin isaan irraa barbaada» jedha, Gootaan Mootiin Waan Maraa, **41** «Gosa biyya adda addaa keessaa isin baasee, biyya isin itti bittinnootane keessaa yennaa isin wolitti qabu, akka foolee dansa'aa isin hin fudhadha; gosa biyya adda addaa duratti wooyummaa tiyya odduu teessanitti hin mudhisa. **42** Biyya ani abbootii teessanii kenniisaaf kacadhe, gara lafa Israa'elii ani yennaa isin galchu, ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan **43** Achitti akka itti leetane mara fi hujii teessan ta ittiin ifi batteessitane mara hin qaabattan; hujii hantuu hujjane maraaf ifi hin jibbitan. **44** Ee, kolbaa Israa'elii! Akka le'ii teessan hantuu saniitti moti; akka hujii teessan badduu saniille'ee moti; maqaa kiyyaaf jedhee yennaa ani tana isiniif godhu, ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan» jedha, Mootiin Waan Maraa» jedhe. **45** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **46** «Ee ilma namaa!

Fuula keeti gara kibbaa deebifadhuutii, biyya kibbaatitti lallabi; gongomaa biyya kibbaa irratti raaga dubbadhu. **47** Gongomaa biyya kibbaatiin, «Jecha Mootii Waan Maraa dhage'i» jedhi; Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani ibidda si keessatti hin bobeessa; ibiddi sun muka jiidha'aa fi gogaa si keessa jiru mara gubee hin fixa; bobeenni bobe'u sun hin dhaamu; lafa san mara kibbaa haga kaabaatitti hin guba. **48** «Ani Mootiin Waan Maraa akka ibidda san bobeesse, nami marti hin dhagga; ibiddi sun hin dhaamu» jedha» jedhe. **49** Achiin duuba ani, «Maalo'o, Gootaa Mootii Waan Maraa! Isaan, «Inni fakkeennaan dubbataa motii ree?» naan jedhan» jedhe.

21 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Fuula keeti gara Yersaaleemii deebifadhuutii, gara addee waaqonfanna'aa ta isi'ii irratti lallabi; lafa Israa'elii irratti raaga dubbadhu. **3** Lafa Israa'eliiitiin, «Mootiin Waan Maraa: Kunoo, ani si irratti ka'eera; shallaagaa kiyya gonofaa isaa keessaa buqqifadhee, balchichaa fi cubbaalessalle si irraa hin balleessa. **4** Ani balchichaa fi cubbaalessalle si irraa waan balleessuuf, shallaagaan kiyya nama mara irratti kibbaa haga kaabaatitti gonofaa keessaa hin buqqifama. **5** Nami marti akka ni Mootiin Waan Maraa shallaagaa kiyya gonofaa isaa keessaa buqqifadhe hin beeka. Shallaagaan sun deebi'ee gonofa'atti hin deebi'u jedha» jedhi. **6** «Ee ilma namaa! Ati aadi; qalbi gad jettee fi gadda hadhowuun isaan duratti aadi. **7** Yennaa isaan, «Maaf aadda?» siin jedhane, ati isaaniin, «Marroo oduu dhufartuutiif aada; yennaa wonni kun dhutuu, onneen marti hin baxxi; harki marti hin laashowa; lubbuun marti hin gaggaddi; jilbi marti bisaan hin te'a. Kunoo, wonni kun hin teeti; hin muummottille'e, jedha Mootiin Waan Maraa» jedhiin» jedhe. **8** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **9** «Ee ilma namaa! Ati raagiitii, «Mootiin Waan Maraa: Shallaagaa tokko! Shallaagaa tokko! Ka qaramee morodame; **10** qaliisaaf ka qarama; akka balaqqeetti'ii balaqqisiisaaf ka morodame! Kolbaan tiyya ifi eeggachisiisaa fi adabbii mara waan tuffatteef haganaa achi firinxixi hin jiraa ree? **11** Shallaagaan harkatti akka qabatamu morodamiisaaf kennameera; shallaagaan kun ka nama ijjeesutti kennamiisaaf qaramee morodame. **12** Ee ilma namaa! Shallaagaan kun kolbaa tiyyaa fi qondaaltota Israa'elii mara waan balleessuuf iyyii wiiccifadhu. Isaan kolbaa tiyya woliin hin ijjeefaman. Tanaaf gaddaan qoma teeti dhowadhu. **13** Dhugumaan haga ilaallatamiis hin dhufa; cubbuu irraa yoo hin deebi'in kun marti isaan irratti hin te'a» jedha Mootiin Waan Maraa. **14** «Ee ilma namaa! Raagi. Harka keeti aari'in dhowi; shallaagaan nama qalu yennaa lama, yennaa sadille isaan dhowuu ti; shallaagaan nama bacaa qalu gara maraan isaan marseera. **15** Onneen isaanii baxxee, hedduun isaanii akka gufatanu, kara isaanii mara duratti ani shallaagaa nama qalu isaan dura keyeera; kunoo, shallaagaan akka balaqqisuuf morodameera; ittiin qaliisaafille buqqifameera. **16** Ee, shallaaga'a! Gara middaatititti, gara bita'aalle'etti, garuma qarri keeti itti fuula galetti muri. **17** Anille harka kiyya aari'in hin dhowa; aarii tiyyalle hin baafadha; ani Mootiin

Waan Maraa tana dubbadheera» jedhe. **18** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **19** «Ee ilma namaa! Karaa lama ka mootiin baabilonii shallaagaa qabatee dhufu fakkii kaasi; fakkiin kara'aa sun lamaanuu biyya tokko keessaa ka'uu ti; addee fakkiin kara'aa sun gara qacha'aa irraa gorutti beessisa dhaabi. **20** Karaa shallaagaan qachaa Amoonotaa Raabaatitti dhufu fakkii tokko, karaa shallaagaan biyya Yihuda'aa qachaa Yersaaleemii ka dalleya dhaka'aa qabu dhufutti fakkii tokko kaasi. **21** Mootiin Baabilonii gorsuma kara'aa irra hin dhaabbata; moru'uun karaa itti goru beekiisaaf daayaan hixaa buufata; waaqota ifii ka dharaa gorsa hin gaafata; moora horii qalamee hin ilaallata. **22** Waan dalleya dhaka'aa ittiin diigu akka dhaabu, qaliisaaf ajaja akka baasu, iyya lolaalle akka dhageessisanu, waan dalleya dhaka'aa ittiin diigu karra qacha'aa duratti akka dhaabu, biyyee tuulee akka kushee ijaaru, kunoo, hixaa daayaa ka gara Yersaaleemii akka inni deemu isatti himu harka middichatti qabateera. **23** Worra Yersaaleemii ka isa woliin kaku'uun woli galaneef moruu dharaa hin fakkaatti; mootiin Baabilonii ammoo cubbuu isaanii isaan issee isaan hin booji'a. **24** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Cubbuun teessan mudhatteerti. Isin yakkaameyyii akka teetane nami marti hin beeka; isin waan hujjane maraan cubbuun teessan mudhatteerti. Tanaaf, ani akka isin booji'anuu, diinota keessanitti dabarsee isin hin kenna. **25** «Atille ee qondaala Israa'elii batticha hamaalessa! Guyyaan muumme'ee ka ati adabantu dhufee. **26** Gootaan Mootiin Waan Maraa: Marata mata'aa ifi irraa hiikadhu! Kallachalle ifi irraa baafadhu! Wonni akka amma jirutti hafu hin jiru. Worri gad qabame ol qabama; worri ol qabame gad qabama. **27** Badii, badii, badii ani Yersaaleemitti hin fida. Haga abbaan mura'aa ka ani Yersaaleem akka balleessu itti kennu sun dhufutti badiin tun hin teetu; ani Yersaaleem isatti hin kenna» jedha. **28** «Ee ilma namaa! Ati marroo worra Amoonotaatii fi marroo murgoo isaanii raagiitii, Gootaan Mootiin Waan Maraa, ««Shallaaga'a! Shallaaga'a! Gonofaa keessaa buqqifami; akka ijjeetuuf balaqqisiisaaf morodami. **29** ««Isaan mudhii dharaa si mootii Baabiloniitiif dhaggane; moruu sobaa si mootii Baabiloniitiif morane; morma worra batticha hamaaleyyi'ii ka guyyaan isaanitti muramu geyee, ka muummeen yennaan isaanii geette irra shallaagaan keeti hin keyama. **30** ««Ati shallaagaa gonofa'atti deebisi! Ani addee ati itti dadantetti, biyya itti dhalattetti sitti hin mura. **31** Ani aarii tiyya ta akka bobe'a ibiddaa si irratti hin dhangalaasa; harka worra nama balleessiisaan beekkametti dabarsee si hin kenna. **32** Ati ibiddaan hin badda; dhiigi keeti biyyuma teeti keessatti hin dhangala'a; ani Mootiin Waan Maraa tana waan dubbadheef, haganaa achi nami deebi'ee si qaabatu hin jiru» jedha Mootiin Waan Maraa» jedhe.

22 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Ati itti hin murtuu ree? Qachaa dhiiga namaa dhangalaasu kanatti hin murtuu ree? Maarre waan diqachiisaa inni huje mara itti mudhisi. **3** Ati qacha'aan, «Mootiin Waan Maraa: Ati qachaa wodhakkaa keetitti dhiiga dhangalaattu, ka waaqota dharaatiin ifi batteessitu, guyyaan

keeti geyeera. **4** Ati dhiiga dhangalaatteen yakkaamessa teeteerta; waaqota dharaa ka hujjelle'een battooteerta; ati guyyaa keeti gabaaffateerta; muummeen bara keetii geyeera. Tanaaf ani gosa biyya adda addaatiif murgoo, biyya hedduu maraaf waan taphaa si hin godha. **5** Worri dhikoo teeti jiruu fi worri si'i irraa fagoo jiru sitti hin murgan; maqaan keeti battowee, qachaa hoga'aan guutame hin teeta. **6** Kunoo, qondaaltoti Israa'elii worri si keessa jiru tokko tokkoon isaanii akkuma hunna fiititti dhiiga dhangalaasan. **7** Si keessatti abba'aa fi haati hin tuffataman; worri alagaan hin chunqurfaman; ijoolleen haadhaa fi abbaa hin qannee fi haadhotiin hiyyeessaa hin miicaman. **8** Ati meya kiyya woyyicha tuffatee, Sanbata kiyyalle salphiteerta. **9** Namooti dhiiga dhangalaasiisaaf hamatanu si keessa jiran; kolbaan gaarota addee waaqonfannaa waaqota dharaa irratti waan ciinceffame nyaattulle si keessa jirti; isaan si keessatti sagaagalan. **10** Namooti si keessatti niitii abbaa ifii woliin rafan; isaan dubartii aadaan dubarti'ii itti dhutteertu hunnaan woliin rafan. **11** Tokko tokko niitii namaa woliin waan nama diqachiisu hujan; ka dhibiin niitii ilma ifii batteessa; ka dhibiin intala abbaa ifii, obboleettii ifii hunnaan woliin rafa. **12** Si keessatti isaan dhiiga dhangalaasiisaaf safuu fudhatan; ati liqaa dhalaatii fi bu'aa haqa hin te'in nama irraa fudhattee saamaan durommatteerta; ijjumaa na deeteerta. **13** «Kunoo, ani bu'aa ati haqa malee dhaggaatee fi dhiiga si keessatti dhangala'eef ani aarii'n harka kiyya hin dhowa. **14** Guyyaa ani si adabu lapheen teeti hin jajjabaattii ree? Yookiin irreen teeti hin jabaattii ree? Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera; ani waan kana hin godha. **15** Ani biyya hedduu gosa biyya adda addaa keessa si bittinneessee, battummaa teeti mara si keessaa hin balleessa. **16** Gosa biyya adda addaa duratti hujuma teetiin battii teetee, akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta jedha: jedhi» jedhe. **17** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **18** «Ee ilma namaa! Kolbaan Israa'elii solloqqee natti te'aneeran; isaan martinuu akka sageettu, qorqoroo, sibiilaa fi irsaasa addee sibiila itti baqisiisanu keessaa ti; isaan solloqqee meeti'ii te'aneeran. **19** Tanaaf Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Isin martinuu solloqqee waan teetaneef, kunoo, ani Yerusaleem keessatti wolitti isin hin qaba. **20** Akkuma namooti meeti, sageettu'uu fi sibiila, irsaasaa fi qorqoroo addee sibiila itti baqisiisanutti baqisiisiisaaf ibidda itti buufanu, anille aarii tiyyaa fi mufii tiyya keessatti wolitti isin qabee akka baxxanu isin hin godha. **21** Ani wolitti isin qabee, ibidda mufii tiyyaa isinitti buufee, isinille mufii tiyya keessatti hin baxan. **22** Akkuma meetiin addee sibiila itti baqisiisanu keessatti baxxu, isinille mufii tiyya keessatti hin baxxan; yennaa san ani Mootiin Waan Maraa mufii tiyya akka isin irratti dhangalaase hin beettan» jedha» jedhe. **23** Ammalle jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **24** «Ee ilma namaa! Ati lafaan, «Ati woyyittii waan hin te'iniif, guyyaa mufii tiyyaa bokkeenni si irratti hin roobu. **25** Malli raagota isi'ii wolitti deebi'anee akka neenqa waan ijjeese kukkutataa dhangaa dhowuu ti; isaan kolbaa ijjeesane, beese'ee fi qabeenna dhaggane mara fudhatan; ijjeechaa isaaniitiin

haadhotii hiyyeessaa baceessane. **26** Hayyooti isi'ii seera kiyya cassaneeran; waan woyyuu te'e hin kabajanu. Isaan waan woyyuu te'e fi waan battii te'e addaan hin baasanu; isaan garaagarummaa waan qulqullu'utii fi waan qulqulluu hin te'inni hin barsiisanu; Sanbatalle lakkisaneeran; tanaaf ani odduu kolbaa Israa'eliitti ulfinna dhabeera. **27** Qondaaltoti isi'ii akka yayyii waan nyaatte kukkuttuu ti; isaan duroomiisaaf nama ijjeesan. **28** Raagoti isi'ii akka nama halluu adii dhaaba manaattii dibuu cubbuu tana mara dhossan. Isaan mudhii dharaa dhaggaa, moruu dharaalle moran. Gootaan Mootiin Waan Maraa adoo isaanitti hin dubbatin, isaan: Gootaan Mootiin Waan Maraa akkana jedha jedhan. **29** Namooti lafa sanii maltumma'aan saaman. Isaan worra hiyyeeyyii, rakkataa'aa fi alagaa miican. **30** Akka ani lafa san hin balleessineef, ka dalleya ijaaru, karaa dalleenni cabeeruun fuula kiyya dura nama isi'iif dhaabbatu, isaan keessa barbaaddeeyyu; garuu nama tokkole hin dhaggine. **31** Tanaaf ani mufii tiyya isaan irratti hin dhangalaasaa, ibidda mufii tiyyaatiin isaan hin fixa; waan isaan godhane matuma isaaniitti hin deebisa» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe.

23 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Obboleeyyan durraa lamaan ta haadha takkaa irraa dhalatane jiraniyyu. **3** Isaan biyya Gibxi'ii keessatti sagaagalu jalqabane; isaan dargaggummaa ifitiin sagaagalane; achitti harmi isaanii qaqqabamee, guntuti isaanii sukkuumame. **4** Maqaan angafitti'ii Ahola'a; ka obboleettii isi'ii Aholiiba'a; isaan lamaanuu kiyya te'anee, ijoollee dhiiraatii fi durra naa deyaane. Akkuma maqaa isaaniitti Aholaan Samaariya'a; Aholiibaan Yerusaleem. **5** «Aholaan adoo tiyya teetee jirtuu sagaagalte; worra isii jaalatanu worra Asoorii loltoota ollaa ifii halchite. **6** Isaan worra woyaa dhiillee uffatu, ka biyya bulchanuu fi ajajoota woraanaa ti; isaan martinuu dargaggoota shashaggoolee abbootii fardo'oo worra fardo'oon gulufu. **7** Isiin dhiirto Asoorii worra filameeru san woliin sagaagaliisaaf ifi kennitee, waaqota dharaa ka worra isii woliin sagaagalanuu saniin ifi batteessite. **8** Isiin sagaagalummaa biyya Gibxi'iitti jalqadde san hin lakkinne; dhiirti dargaggummaa isi'ii keessa isii woliin rafane sun bantii isi'ii balleessanee, fedhii sagaagalummaa ifii isii irratti dhangalaasaneeran. **9** «Tanaaf, ani harka worra isii jaalatuu ka worra Asoorii ka isiin halchituutii dabarsee isii kenne. **10** Isaan woyaa irraa mulqanee qullaa isii hamburane; isaan ijoollee isi'ii ta dhiiraatii fi ta durraa booji'anee shallaaga'aan isii ijjeesane; muraan waan itti muranteeff, isiin dubartoota keessaa nama ittiin mammaakanu teete. **11** «Obboleettiin isi'ii Aholiibaan tana dhaggeertiyyu; garuu halcha'aa fi sagaagalummaa'aan isii caalaa battoottee bira dabarte. **12** Isiin worra Asoorii bulchitootaa fi ajajoota woraanaa, loltoota woyaa dadansaa uffatane fi dargaggoota shashaggoolee abbootii fardo'oo worra fardo'oon gulufu mara halchite. **13** Ani akka isiin battootte dhagge; isaan lamaanuu karuma tokko deemane. **14** «Isiin sagaagalummaa ifii ittuma dabalte. Isiin fakkii dhiira worra Kaldootaa ta halluu diintu'uun dhaaba manaa irratti kaafamaneeranu dhaggite. **15** Fakkiin sun hidha fiitiitti

hiituu, mataa ifii irratti marata gad rarra'u qabaniyyuu; isaan martinuu ajajjoota worra Baabilonii ka garreettaa fardaan harkifamuun duulanu, worra lafa Kaldootaati dhalate fakkaataniyyuu. **16** Isiin yennaa isaan dhaggite halchaa sagaagalisaatiin qabantee, biyya Kaldootaati isaanitti nama ergatte. **17** Worri Baabilonii taqee isii'i irratti isii waliin rafanee, sagaagalummaa ifitiin isii batteessane; isaan isii batteessaneen duuba isaan diqattee irraa garagalte. **18** Yennaa isiin sagaagalummaa ifii ittuma ideente, qullaa nafa ifiille badhinnatti mudhifatte, anille akkuma obboleettii isii'i diqadhee irraa deebi'e, isiille diqadhee irraa deebi'e. **19** Isiin yennaa dargaggummaa ifii biyya Gibxi'iitti sagaagalaa ka turte san qaabattee, ammalle sagaagalummaa ifii irra caalaa ittuma edeetee, **20** gaarayyoota ifii worra nafi isaanii ka hilaa ka akka harre'ee, sanyiin nafa isaanii ka hilaa keessaa bawu ka fardaa fakkaatu halchite. **21** Ati battummaa yennaa dargaggummaa teetii ta yennaa worri Gibxi'i guntuta keeti qaqqabee san halchite. **22** «Tanaaf, ee Aholiiba'a! Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani gaarayyoota teeti worra ati diqattee irraa deebite san si irratti kakkaasee, karaa maraan sitti hin fida. **23** Worra Baabilonii, Kaldoota mara, worra Pheqodii, worra Qo'a'aa, worra Sho'a'aa isaan waliin worra Asoorii mara, dargaggoota shashaggoolee, worra biyya bulchanuu fi ajajjoota woraanaa mara, ajajjoota worra garreettaa fardaan harkifamuu, qondaaltota, abbootii fardo'oo worra fardaan gulufanu mara sitti hin fida. **24** Isaan garreettaa fardaan harkifamu ka lolaa hedduu, garreettaa fardaan harkifamu ka meyya hedduu'u fi gosa biyya adda addaa bacaa waliin sitti hin dhufan. Isaan wontee, wontee uffatanu, gullee sibiilaalle naqatanee si hin marsan; anille muraa isaaniitiif dabarsee si hin kenna; isaanille akka seera ifiitiitti sitti hin muran. **25** Isaan mufi'in akka si adabanuuf, ani hinaaffaa tiyyaan sitti hin erga. Isaan gurra keetii fi funnaan keeti si irraa hin muran; ijoollee teeti ta dhiiraatii fi ta durraa booji'anee fudhatan; worra si keessatti jiru'uun hafe shallaaga'aan ijeesan; kuun ibiddaan hin dhumatan. **26** Isaan woyaa teeti si irraa mulqanee dooqa keeti dadansaa hin fudhatan. **27** Ani battummaa teetii fi sagaagalummaa teeti ta ati biyya Gibxi'iitti jalqadde san akka ati lakkitti hin godha; ati haganaa achi gara isaanii deebitee hin ilaaltu; biyya Gibxi'iille deebitee hin qaabattu» jedha. **28** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani harka worra ati jibbitee diqattee irraa deebiteetitti dabarsee si kennee, **29** isaan si jibbanee waan ati itti eloote mara si irraa hin fudhatan; akka gaafa dhalatteetitti qullaa si hin hamburan; salphinni sagaagalummaa teetiitii fi battummaan teeti hin mudhatti. **30** Waan ati gosa biyya adda addaa waliin sagaagaltee waaqota dharaa ka isaaniitiin ifi batteessiteef tana sitti fide. **31** Ati karaa obboleettii teetii ideenteerta; tanaaf ani muduunuu isii'i ta adabbi'i isii'illeef hin kenna» jedha. **32** «Gootaan Mootiin Waan Maraa: «Ati Muduunuu obboleettii teetii badhoo ta gad boollattu ta bacaa qabattutti hin unta; nama kollaatii fi nama coora'aa hin teeta. **33** Muduunuu obboleettii teeti Samaariya'aa ta baddi'iitii fi ta diigamaa ti; ati machi'i fi gaddaan hin guutanta; **34** ati isii keessaa untee hin cingifatta; muduunuu san hin caccassita;

harma keetille hin babbassita. Ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera» jedha. **35** «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ati na deetee dudda keeti duubatti waan na gattee, gatii battummaa teetiitii fi sagaagalummaa teetii hin fudhatta» jedha» jedhe. **36** Ammalle Mootiin Waan Maraa anaan, «Ee ilma namaa! Ahola'aa fi Aholiiba'atti muriisaaf qophootaa ree? Maarre hujji isaanii diqachiittuu san isaanitti himi. **37** Isaan gaarayyeeffataneeran; dhiigille harka isaanii keessa jira; isaan waaqota dharaa ka ifii waaqonfatiisaan gaarayyeeffatane; isaan ijoollee ifii ta anaaf deyaaneeyyuu waaqota dharaa ka ifitiif sagalee akka te'anuu ibiddaan ciincaa isaanii dhikeessane. **38** Kana irralle'etti ede'anee, guyyuma san isaan Galma kiyya batteessanee, Sanbata kiyyalle akka diqatamu godhaneeran. **39** Isaan yennaa ijoollee ifii waaqota dharaa ka ifitiif ciincaa dhikeessane san, guyyuma san Galma kiyya seenanee batteessane; kunoo, wonni isaan mana kiyya keessatti hujane kana. **40** Kana maleelle isaan biyya fago'ootii dhiirti akka isaanii dhuttuuyyuu ergantoota itti ergataneeraniyyu; kunoo, dhiirti sunille dhutte. Dubartooti obboleeyyan sun isaaniif jedhanee nafa dhiqatane, kuulii ila dibatane, dooqa naqatane. **41** Isaan beeraa dansaa irra tette'anee, beeraa san dura xarapheessaa dhaabane hixaana kiyyaa fi zayitii eersaa tiyya irra keyane. **42** Hogaan gumii worra caajuu adaala isaanii jiraayyu; worri machowaan goomole'ee dhufelle isaan waliin jiraniyyu; worri machowaan sun harka dubartootaati immuura, mataa isaaniille'etti kallacha keyane. **43** Achiin duuba ani marroo dubartii gaarayyeeffatiisaan haalatte sanii, «Amma isaan isii waliin sagaagalanee, isiille isaan waliin sagaagalte» jedhe. **44** Akkuma dhiirti sagaagalatti waliin rafanu, isaanille isii waliin rafane; akkasuma isaan dubartoota yabaabultoota Ahola'aa fi Aholiibaa waliin rafane. **45** Isaan gaarayyeeffatoota waan te'aneef, dhiigille harka isaanii irra waan jiruuf, namooti balchooleen muraa ittiin dubartoota sagaagaltootaa fi worra dhiigi harka isaanii irra jirutti muranu isaaniille'etti hin muran» jedhe. **46** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Gumii bindillaa kakkaasii isaanitti fidi! Akka isaan bararaqanuu fi saamamanu godhi. **47** Gumiiin bindillaan sun dhaka'aan isaan hin tuman; shallaagaale'een isaan hin ijeesan; ijoollee isaanii ta dhiiraatii fi ta durraalle hin ijeesan; mana isaaniille ibiddaan hin guban. **48** Ani akka kanaan dubartooti marti sagaagalummaa isin hujjane akka hin tolchine ifi eeggachiisiisaan, sagaagalummaa biyya keessaa hin balleessa. **49** Isin gatii sagaagalummaa keessanii hin fudhattan; waaqota dharaa keessan waaqonfatiisaan cubbuu waan hujjaneef, hin adabantan. Yennaa san akka ani Gootaa Mootii Waan Maraa te'e hin beettan» jedhe.

24 Booji'annee woggaa sagaleesso'oo keessa, j'i'a kudhaneesso'oo, guyyaa kudhaneesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Mootiin Baabilonii guyyaa adhaa kana Yersaalem waan marseeruuf, maqaa guyyaa adhaa kana barreeffadhu. **3** Kolbaa finqiltuu tanatti fakkeennaan dubadhuuti, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Disitii dhaabi! Disitii dhaabi! Bisaaniille itti naqi; **4** gumaa foonii, gumaa foonii dadansaa

mara, lukaa fi harka keessa buusi; lafee dadansa'aan guuti. 5 Hoolee keessaa dadansaa qofa qali; Disitii san jala qoraan naqiiiti akka dansaa danfisi; foonii fi lafee isii keessaa midhassii bilcheessi jedha. 6 «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Disitii ciillotte ta ciillaan irraa hin kaane, qachaa dhiiga dhangalaasuuf aanne'e! Foon isii keessaa adoo hin filin gumaa guma'aan keessaa guuri. 7 Qachaan kun lafa biyyeen itti deebi'uu hin dandeenne rassaa duwwaa irratti dhiiga dhangalaaseera. Dhiigi qachaan sun dhangalaase haga ammaa isa keessa jira. 8 Ani mufadhee haluu bayisaaf dhiigi qachaan sun dhangalaase akka hin gollanne rassaa irratti akka dhangala'u godhe» jedha. 9 «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Qachaa dhiiga dhangalaasuuf aanne'e! Ani qoraan guddisee hin tuula. 10 Qoraan guddisi tuulitii, ibidda itti gabbisi; foon akka dansaa effeeli; shorbaa isaalle uddowaa adda addaa itti naqiiiti haga lafeelle gubattutti danfisi. 11 Achiin duuba, disitiin o'itee ciillaan isii'ii gubatee akka irraa bu'u, battummaan isii keessaa akka baxxu, disitiin sageetuu suna hujante sun akka finiintu, duwwaa kashila irra dhaabi. 12 Toluma itti elowane malee ciillaan isii'ii ibiddalle'een irraa hin kaane. 13 Ee qachaa Yersaaleemii! Cubbuun teeti si batteessiteerti; ani akka ati qulqullootu si godhulle, ati battummaa teeti irraa hin qulqulloonne. Haga ani aarii tiyya si irratti baafadhutti ati hin qulqullootu. 14 Ani Mootiin Waan Maraa dubbadheera; yennaan ani waan kana hujii dhufaati; ani gara duubaa hin deebi'u; hin hilu; yaada kiyya hin jijjiiru; akka ideensa keetiitii fi akka hujii teetiitii sitti hin mura» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe. 15 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 16 «Ee ilma namaa! Kunoo, ani niitii teeti ta ati guddoo jaalattu, dedhuma si duraa fudhataara; ati hin gaddin yookiin hin bowin, imimmaan teetiille hin buusin. 17 Qoonqoo teeti gad qabadhuu gungumi malee ka du'eef iyyitee hin bowin; marata mata'aa keeti mata'atti maradhu; kophee teeti miilatti keyadhu; afaan keeti hin qabatin; haqaqoolle hin nyaatin» jedhe. 18 Maarre ani ganama kolba'atti dubbadhee, galgaluma san niitiin tiyya duute; guyyaa itti aanu ani akkuma ajajame godhe. 19 Achiin duuba kolbaan anaan, «Wonni ati godhiisatti jirtu kun hiikkaan isii'ii maan akka teete nuti hin hintuu ree?» jedhanee na gaafatane. 20 Anille isaanii, «Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 21 «Ati kolbaa Israa'eliitiin, Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo, ani Galma kiyya ka koora hunna teessanii, ka isin guddoo jaalattanuu fi halchaa lubbuu teessanii hin batteessa; ijoolleen teessan ta dhiiraatii fi ta durraa ta isin Yersaaleemille'etti lakkittanee deentane shallaaga'aan hin ijjeefaman. 22 Yenna san isin waan ani godhe mara hin gootan; afaan keessan hin buqattan; haqaqoolle hin nyaattan. 23 Marata mataa keessan irraa hin buufattan; kophee miila keessan irraa hin baafattan; sababa cubbuu teessaniitiin hin yaayyitan malee, hin gadditanu yookiin hin wiicifatanu; wol wolitti hin aaddan. 24 Akka kanaan Hizqi'el fakkeenaa isiniif hin te'a; akkuma inni godhe isinille hin gootan. Wanni kun yenna teetu ani Gootaa Mootii Waan Maraa akka te'e isin hin beettan jedha» naan jedhe» jedheen. 25 Achiin

duuba Mootiin Waan Maraa, anaan, «Atille ilma namaa! Guyyaa ani Galma kiyya koora hunna isaanii, gammadaa fi ulfinna isaanii, ka isaan guddoo jaalatanu, halchaa lubbuu isaanii ka te'e, ijoollee isaanii ta dhiiraatii fi ta durraalle isaan duraa fudhadhu, 26 guyyaa san nami miliqee dhufu waan kana mara sitti hin hima. 27 Guyyuma san afaan keeti hin banama; nama miliqee dhufu san woliin hin haasotta; afaan keeti deebi'ee hin qabamu; atille isaaniiif beessisa ittiin ifi eegatanu hin teeta. Isaanille ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beekan» jedhe.

25 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Fuula keeti gara biyya Amoonii deebifadhuutti, raaga isaan irratti dubbadhu. 3 Worra Amoonotaatiin, «Jecha Gootaa Mootii Waan Maraa dhage'a'a» jedhiin; Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Galma kiyya yenna battowe, latti Israa'elii yenna onte, kolbaan Yihuda'aalle yenna booji'ante, waan gammaddaneef, 4 kunoo, ani akka isin qabatanu harka kolbaa karaa aduun baatuutti dabarsee isin hin kenna; isaan odduu teessanitti hin qubatan; dukaanii ifii odduu teessanitti hin dhaabbatan; midhaan keessan hin nyaatan; aanaa keessanille hin unan. 5 Qachaa Raaba'aa dheeda gaalotaa, biyya Amoonille boqaata hoole'ee hin godha. Achiin duuba akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan» jedha. 6 «Mootiin Waan Maraa, «Isin hammeenna keessan maraan firinxiixanee, badii lafa Israa'eliitiin, harka keessan dhowaa, sarbicha waan dhiitanneef, 7 kunoo, anille harka kiyya isin irratti hin diriisa; gosi biyya adda addaa akka isin saamanuuf, harka isaaniitti dabarsee isin hin kenna; ani gosa biyya adda addaa keessaa ijjumaa isin hin balleessa; achiin duuba ani Mootii Waan Maraa akka te'e hin beettan» jedha. 8 «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Mo'aabii fi Se'iir, «Kolbaan Yihuda'aa akkuma gosa biyya adda addaa taanii ti» waan jedhanee, 9 kunoo, ani qachoota Mo'aabiif akka dalleyaa te'anee ulfinna isii'ii te'aneeraan, Bet-Yeshimooti, Ba'al-Me'onii fi Kiriityayim irraa jalqabee akka banamanu hin godha. 10 Haganaa achi Mo'aab gosa biyya adda addaa oddu'utti akka hin qaabatanne, worri Mo'aabii worra Amoonii woliin kolbaa worra gara aduun baatuutiin akka qabatamanu hin godha. 11 Ani worra Mo'aabii irratti mura hin kenna. Achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha. 12 «Mootiin Waan Maraa, «Kolbaan Edoomii kolbaa Yihuda'aa irratti quuqeffatee haluu waan baateef, yakkaameyyii teeteerti; 13 tanaaf ani Mootiin Waan Maraa kolbaa Edoomii irratti harka kiyya diriirsee, namoota isaaniiti fi horii isaanii ijjumaa hin balleessa; qachaa Temaaniitiin haga qachaa Dedaaniitiin akka onu hin godha; kolbaalle shallaaga'aan hin dhumatti. 14 Ani harka kolbaa tiyya Israa'eliitiin, kolbaa Edoomii irratti haluu tiyya hin baafadha; isaan akkuma aarii'ii fi mufii tiyyaattii kolbaa Edoomii irratti hin tolchan; kolbaan Edoomiille akka ani haluu tiyya baafadhe hin beetti» jedha, Mootiin Waan Maraa. 15 «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Worri Filiisxeemotaa quuqaa duriitii fi hammeennaan worra Yihuda'aa irratti ka'anee haluu bayanee isaan balleessisaaf waan yaadaneef, 16 ani Gootaan Mootiin Waan Maraa:

Kunoo, harka kiyya worra Filisxeemotaa irratti hin diriirsa; worra Qareexii fixee, ka qarqara abbaaya'aatii jiru'uun hafanelle hin balleessa. **17** Ani xixansa halu'utiin guddisee haluu isaan hin baya; mufii tiyyalle'een isaan hin adaba; yennaa ani haluu isaan baye, akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha» jedhe.

26 Booji'annee woggaa kudhanii tokkeesso'oo keessa, ji'a keessa guyyaa tokkeesso'ootti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Qachaan Xiirrosii qachaa Yersaalemiitiin, <Baga! Karri gosa biyya adda addaa caccaddeeti; balbalti isi'iille naaf bananteerti; inni waan oneef, ani hin qananooma» waan jedheef, **3** Gootaan Mootiin Waan Maraa, <Ee Xiirros! Kunoo, ani si'i irratti hin ka'a; akka abbaayaan danbalii ifii kaachu, anille gosa biyya adda addaa si irratti hin kaasa. **4** Isaan dalleya dhaka'aa keeti balleessanee, xelleephoo eeddotaalle hin caccassan; ani biyyee haree rassaa duwwaa si hin godha. **5** Akka addee odduu abbaaya'aa ta worri qurxummii guuratu caccoo ifii goffatiisaaf itti afatuu si hin godha; ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. Gosi biyya adda addaa si hin saaman; **6** kolbaan adaala keeti lafa qarqara abbaaya'aa jirtulle shallaaga'aan hin ijeeffaman; achiin duuba ati akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta» jedha. **7** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, Xiirrosiin, <Kunoo, ani mootii moototaa ka te'e mootii Baabilonii Nebukadnezaar fardo'oo fi garreetota fardo'oo harkifamanu, abbootii fardo'ootti fi loltoota bacaa waliin kaaba irraa si'itti hin fida. **8** Inni kolbaa adaala keeti lafa qarqara abbaaya'aa jirtu shallaaga'aan hin fixa; haga qaccee dalleya dhaka'aa keetiitti kaabii itti marsee hin ijaara; wontee guddoo si irratti ol hin kaasa. **9** Inni waan dalleya dhaka'aa ittiin diiganu gara dalleya dhaka'aa keeti deebifatee hin diiga; inni agaraa ifitiin xelleephoo eeddota teetii hin diiga. **10** Fardoona isaa bacaa waan teeteef, bukuun isaan kaasane si hin golliti. Inni akka nama qachaa cassee seenuu tokko karra teeti cassee yennaa seenu, hididdeessi abbootii fardo'oo, ka garreettaa geejjibaatii fi ka garreettaa fardaan harkifamuu dalleya dhaka'aa keeti hin raasa. **11** Kottee fardoo ifitiin karaa keeti mara irra hin hirbeessan; kolbaa teeti shallaaga'aan hin fixan; utubooti keeti jajjabootille gad lafatti hin jigan. **12** Isaan waan ati ittiin duroommatte booji'annee, meya ati daldalattulle hin saaman. Isaan dalleya keeti hin diigan. Manni keeti dadansaan hin didiigama; dhakoota, mukootaa fi biyyee teeti abbaaya'atti hin gatan. **13** Ani sirba keeti hin dhaabbachiisa; kiraarii keetii guddichi deebi'ee hin dhage'amu. **14** Ani rassaa duwwaa si hin godha; atille addee worri qurxummii guuratu caccoo ifii goffatiisaaf itti afatu hin teeta. Ani Mootiin Waan Maraa waan dubbadheef, ati ijjumaa deebitee hin ijaarantu» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **15** «Gootaan Mootiin Waan Maraa Xiirrosiin, <Worri madowe yennaa aadu, si keessatti yennaa wol qalanu, gikkeessa jinnana keetiitiin oddoolli hin raafamuu ree? **16** Qondaaltoti abbaayaa qarqaraa marti barcumaa mootummaa ifii irraa hin bu'an; woyaa ifii ta mootumma'aatii fi woyaa ifii ta seesaa san hin mulqatan. Isaan rommaa lafa irra hin tee'an; waan si irratti te'e kana hedaa yennaa

mara hin sheephisan. **17** Isaan faaruu gaddaa marroo teetiif faarsaa, «Ee ati qachaa abbaayaa qarqaraa, ka beekkante, ka abbaayaa irratti bulchaa teete, atii fi worri si keessa le'anu, ka worra achi le'anu bararassitane, ati attam ijjumaa badde! **18** Guyyaa jinnanaa keetii qarqarii abbaaya'aa hin raafama; badii teetiin oddoolli hin rifata» jedha. **19** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, <Ani yennaa akka qachoota nami keessa hin jirree ona si godhu, yennaa bisaan qilee abbaaya'aa si irra garagalchu, **20** gara worra duri du'eeruu worra gad bu'u waliin, nami si keessa le'u akka hin jirraanne, diigama durii odduu akka leetu, gara boolla lafa jalaa gad si hin buusa; ati achi deebitee lafa worra jiraata'aa keessatti addee hin dhaggattu; **21** muummeete dhagganee akka sodaatanu hin godha; ati barbaadantulle ijjumaa deebitee hin dhaggantu» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa.

27 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Marroo qachaa Xiirrosiitiif faaruu gaddaa faarsi; **3** ati qachaa Xiirrosii, ka seensuma abbaaya'aa irra jirtu, ka gosa biyya adda addaa ka qarqara abbaaya'aa hedduu waliin daldalatuun, Gootaan Mootiin Waan Maraa, <Ee qachaa Xiirrosii! Ati: Ani dansumma'aan dhidhinna hin qabu ifiin jetteerta. **4** «Meessaan keeti gadhaa abbaaya'aa keessa; worri si ijaare dansummaan teeti akka hin dhidhanne godheera. **5** Falaxaa muka keetii muka gaara Siinaarii irraa hujane; utubaa keeti hindheensa Libaanonii irraa hujane. **6** Shaffisaa keeti muka qilxaa Baashaanii irraa hujane. Falaxaa muka Qophiroos irraa dhufee si'iif afanee, ilka arbaa itti maxxansanee seesane. **7** Marduufi hoboloo teetii quncee talba'aa ka biyya Gibxi'ii irraa hujame akka baandira'aa ka ati ittiin beekkante; gollaan keeti ka bifa cuquliisaatii fi dhiilleen, oddoola Eliishaahiiti dhufane. **8** Worri hoboloo teeti oofu Sidoonii fi Arwaad irraa dhufane; Ee qachaa Xiirrosii! Worri ogeeyyiin si keessa jiranu isaan worra hoboloo teeti oofe. **9** Maanguddooti Gebaaliiti fi ogeeyyiin si'iif hoboloo teeti hujisaaf si keessa jiraniyyu; hobolooti abbaaya'aatii fi worri hoboloo oofu marti meya sitti gurguratiisaaf, si irralle'ee bitatiisaaf si keessa jiraniyyu. **10** «<Namooti Faaresii, Ludii fi Fuxii loltoota te'annee loltoota teeti keessa tajaajilane. Isaan wonte'ee fi gullee sibiilaa si keessatti fannisanee akka ati ulfinna dhaggattu si godhane. **11** Namooti Arwaadiiti fi Helekii dalleya dhaka'aa ka si'itti naannoo eegane; namooti Gamaadiille xelleephoo teeti keessa jiraniyyu. Isaan wontee ifii dalleya dhaka'aa keetitti fannisanee, dansummaan teeti akka hin dhidhanne godhane. **12** «<Tarshiish sababa qabeenna bacaa keeti ka adda addaatiif sitti daldalatte; meetii, sibiila, qorqooroo fi irsaasa fiddee meya keetiin jijjiiratte. **13** Yaawaan, Tubaalii fi Meshek sitti daldalataane; isaan garbootaa fi meya sageettu'uu meya keetiin jijjiirataane. **14** Worri Bet-Togaarmaalle fardoo fe'iisaa, fardoo woraanaatii fi gaangolee meya keetiin jijjiirataane. **15** Worri Rodii sitti daldalataane; worri abbaayaa qarqaraa hedduun si irraa bitatane, si'ille'etti gurgurataane; isaan ilka arbaatii fi muka gurraacha gatii guddoo si'iif fidanee meya keetiin jijjiirataane. **16** Worri Sooriya'aa

sababa meya keeti baca'aatiif sitti daldalatane; isaan dooqa bifa cuquliisaa, woyaa dhiillee, woyaa liilanaan kuulantee dhowante, woyaa quncee talba'aa dadansaa, elellaanii fi dooqa diimaa meya keetiin jijjiiratane. **17** Worri Yihuda'aatii fi worri lafa Israa'elii sitti daldalatane; isaan qamadii biyya Miiniitii, sagalee mi'oottuu, damma, zayitii fi uddowaa meya keetiin jijjiiratane. **18** Worri Damaasqo'oo sababa qabeenna bacaa keeti ka adda addaatiif sitti daldalatte; isaan daadhii woyinii ta Helbon irraa dhutuu fi rifeensa hoole'ee ka Zaahaar irraa dhufu meya keetiin jijjiiratane. **19** Worri Daaniitii fi worri Yaawaanii ka Uzaal irraa dhufane sitti daldalatane; isaan sibiila tumame, qarafa'aa fi qurunfud'iin meya keetiin jijjiiratane. **20** Worri Dedaanii gilaasii kooraa sitti daldalatane. **21** Worri Arabaatii fi qondaaltoti Qedaarii marti buruusoo korbeeyyii hoole'ee, korbeeyyii hoole'eetii fi re'oota sitti daldalatane. **22** Daldalooti Sheeba'aatii fi Ra'ima'aa sitti daldalatane; isaan uddowaa uddowaa mara caalu, dhakaa gatii guddo'ootii fi worrii meya keetiin jijjiiratane. **23** Worri qachoota Haraanii, Kanneetii fi Edenii, daldalooti Shaba'aa, Asooriitii fi Kilmaadii sitti daldalatane. **24** Daldalooti kun dikkoo teetitti woyaa dadansaa, woyaa bifa cuquliisaatii fi woyaa liilanaan kukuulantee dhowante, itillee dadansaa ta bifa adda addaatiin seefantee fi wodaroo akka dansaa dhowante gurguratane. **25** Hobolooti Tarshiishii meya ati gurgurte ba'atane. Maarre ati gadhaa abbaaya'aa keessatti akka hobolo'oo fe'isa ulfaata'an guutanteerta. **26** «Worri si oofu gara ila abbaaya'aa si geessane. Qilleensi karaa aduun baatuu wodhakkaa abbaaya'aatitti si butuche. **27** Qabeenni keeti, mey keeti, daldalli keeti, worri yennaa hoboloon hammaattu miidhassanu, worri hoboloo oofanu, worri hoboloo keessa tajaajilanu, daldalooti teeti loltooti teeti ta si keessaa marti namoota si keessa jiranu mara woliin guyyaa caccaba keetii qilee abbaaya'aatitti gad liqinfamanee, **28** iyya worra si oofuutiin worri qarqara abbaaya'aa hin raafaman. **29** Worri shaffisa'aan bisaan laaqu hoboloo ifii irraa bayanee hin deeman. Worri hoboloo oofanuu fi worri hoboloo keessaa marti hoboloo keessaa bayanee abbaayaa qarqara hin dhaabbatan. **30** Isaan marti bukuu mata'atti naqatanee, daadhaa irra gangalataa qoonqoo ol qabatanee, wiicifatanee si'iif hin bowan. **31** Isaan si'iif mataa haadatane, woyaa gaddaa hidha ifiitii hidhatanee, gadda gudda'aan wiicifatanee si'iif hin bowan. **32** Isaan gaddaan wiicifatanee si'iif bowaa, «Akka Xiirrosii ka abbaayaan liqinsitee bade hin jiraa?» jedhaa, faaruu gaddaa si'iif faarsan. **33** Mey keeti abbaayaa keessaa yennaa baye, ati gosa biyya adda addaa hedduu akka quufanu gooteerta; qabeenna keeti baca'aa fi meya keetiin mootota biyya lafaa dureeyyii gooteerta. **34** Ati amma qilee bisaan abbaaya'aa keessatti caccaddeerta. Mey daldala keetiitii fi hojjattooti teeti marti si woliin liqinfamanee. **35** Worri qarqara abbaaya'aa le'u martinuu waan si irratti te'een hin sheephisan; moototi isaanille bararaqanee fuulli isaanii bifa miliqeera. **36** Daldalooti gosa biyya adda addaa rifatanee afaan banan; muummeen teeti guddoo nama sodaachitti; haga bara baraa deebitee hin jiraattu» jedha» jedhe.

28 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Ati qondaala Xiirrosiitiin, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Gadhaan keeti kooree: Ani waaqa; gadhaa abbaaya'aa keessatti barcumaa waaqaa irra tee'a jetteerta; ati gadhaa keeti keessatti akka waaqaa qaroo ifi seetulle ati nama malee waaqaa moti. **3** Ati dhugumaan Daani'el caalaa qaro'oo ree? Wonni si jalaa miliqee hafeeru dhossaan takkaalle hin jirtuu ree? **4** Ati qarummaa'aa fi hubantii teetiin karra horatteerta; mana meyya keeti keessatti worqii'ii fi meetii wolitti qabatteerta. **5** Ati qarummaa teeti guddo'oon daldala keetiin karra teeti irratti karra ide'atteerta; gadhaan keeti karra teetiin kooreera. **6** «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ati akka waaqaa qaroo waan ifi seeteef, **7** kunoo, ani orma, gosa biyya adda addaa keessaa irra caalaa gadhi-jabeeyyii si'itti hin fida; isaan waan dansaa ati qarummaa teetiin horatte irratti shallaagaa ifii buqqifatanee ulfinna keeti hin batteessan. **8** Isaan boolla keessa gad si hin buusan; ati abbaayaa wodhakka'atti du'a badduu hin duuta. **9** Ati worra si qalu duratti ammalle: Ani waaqa hin jettaa ree? Ati harka worra si qaluu keessatti nama malee waaqaa ree? **10** Ati harka ormaa keessatti du'a worra Waaqa malee le'uu hin duuta» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe. **11** Ammalle Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **12** «Ee ilma namaa! Marroo mootii Xiirrosiitiif, faaruu gaddaa faarsiitii, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ati ka qarummaa'aan guutante, ka dansummaan teetille dhidhinna hin qanne, fakkeenaa waan dhidhinna hin qannee teeteertaayyu. **13** Ati oorruu Waaqaa Eden keessa jirtaayyu; dhakooti gatii gugurdo'oo Saardiyyon, tophaaziyyon, Yaasphis, kirisoliixos, sardonikiis, beerilos, safiirros, kaarbunilii fi simaaragidos uffana ati uffatteertu; wonni sitti naqamee fi sitti maxxanfame martinuu worqii irraa hujamanee; isaan guyyaa ati dadante qopheeffamane. **14** Ani akka dada ol-gubba'aa ta koola qaddu sanii eedduu godhee si muude. Ati gaara kiyya woyyicha irra leete; ati dhakoota ibiddaa odduu deddeebite. **15** Ati guyyaa dadanteen jalqaddee haga hammeenni si irratti dhaggametti ati dhidhinna hin qadduuyyu. **16** Daldalli keeti bacatee hunnaan nama irratti ka'iisaan guutantee, cubbuu hujje. Tanaaf ani gaara kiyya woyyicha irraa akka waan batti'iititti gad darbee si balleesse; ee ati ka akka dada ol-gubba'aa ta koola qadduu eedduu ka teete, ani odduu dhakoota ibiddaati si balleesse. **17** Ati dansicha waan teeteef, gadhaan keeti si koore; ati ulfinna keetiif jettee qarummaa teeti balleessite. Tanaaf ani lafatti gad si darbee, moototi akka si ilaalanu godhe. **18** Yakkaa teeti bindilla'aan, daldala keeti ka balchummaa dhabeen, ati addee waaqonfanna'aa teeti batteessite; tanaaf ani ibidda si keessaa kaasee akka si fixu godhe. Worra si ilaalu mara duratti lafa irratti daadhaa si godhe. **19** Gosa biyya adda addaa keessaa worri si beeku marti hin sheephisan; muummeen teeti sodaachittuu hin teeti; ati haga bara baraa deebitee hin jiraattu» jedha» jedhe. **20** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **21** «Ee ilma namaa! Ati fuula keeti gara qachaa Sidoonii deebifadhuutii raaga itti raagii, **22** kolbaa qachaa saniitiin, Gootaan Mootiin

Waan Maraa, «Kunoo, ani isin irratti ka'eera; ee qachaa Sidoonii ani si keessatti hin ulfaadha. Yennaa ani sitti muree woyyummaa tiyya si keessatti mudhise, akka ani Mootii Waan Maraa te'e isin hin beettan. 23 Ani balaa isinitti hin erga; karaa keessan irratti dhiigi akka dhangala'u hin godha; karaa maraan shallaagaa isin irratti ka'uun wodhakkaa teessanitti namooti hin qalaman; achiin duuba isin akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. 24 «Haganaa achi ollaan tuffatee akka qumi'uudu'uu yookiin akka qore'ee ka kolbaa Israa'elii miidhu hin jiraatu. Isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha. 25 «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Yennaa ani kolbaa Israa'elii gosa biyya adda addaa ta isaan keessa bittinnowane keessaa isaan wolitti qabee, gosa biyya adda addaa duratti yennaa ani woyyummaa tiyya isaanitti mudhisu, isaan lafa ifii ta ani garbicha kiyya Yaaqoobiif kenne keessa hin le'an 26 Isaan achi keessa nageyaan hin le'an; mana hin ijaaratan; woyniille hin dhaabbatan. Yennaa ani gosa biyya adda addaa ta ollaa isaanii worra isaan tuffatu mara adabu, Israa'elooti nageyaan hin le'an. Achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa Waaqa isaanii te'e hin beekan» jedha» jedhe.

29 Booji'annee woggaa kudhaneesso'oo, ji'a kudhaneesso'oo, guyyaa kudhanii lammeesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Ati fuula keeti gara mootii Gibxi'i deebifadhuutii, isaa fi kolbaa Gibxi'i mara irratti raaga raagi. 3 Mootii Gibxi'iitiin, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani si irratti ka'eera! Ee Fara'oon mootii Gibxi'i, ati jawwee guddittii laga ifii keessa ciituu; ati: Lagi Nayilii kiyya; ani laga kana ifiif dadadhe jetta. 4 Ani hookkoo sibiilaa a'oo teeti keessa hin keya; qurxummii laga keetii solloqqee teetitti hin maxxansa; qurxummii solloqqee teetitti maxxante san woliin laga keeti keessaa harkisee si hin baasa. 5 Ani si'i fi qurxummii laga keetii mara lafa goomole'eetitti hin gata; reeffi keeti adoo hin awwaalamin diiduma irratti jige'e hafa; ani allaatootaa fi bineensotaafille sagalee si hin ganu. 6 Achiin duuba isin worri biyya Gibxi'i keessa leetanu marti akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. Sababille ati kolbaa Israa'eliiif akka ulee shonboqqo'oo teeteerta. 7 Yennaa isaan harka ifiitiin si qabane, ati babbaqaxxee gurmuu isaanii mara woraante; yennaa isaan sitti irkatane, ati caccaddee hidhi isaanii akka lallequ goote. 8 Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo, ani shallaagaa si'tti hin fida; namaa fi horii si keessaa ijjumaa hin balleessa. 9 Waan ati: Lagi Nayilii kiyya; natti isa dade jetteef, biyyi Gibxi'i ontee duwwaa hin teeti. Achiin duuba akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. 10 Tanaaf, kunoo ani si'i fi laga keeti irratti ka'eera; qachaa Miigdoliitiin jalqabee haga qachaa Aswaaniitiitti, haga meessaa Itoophiya'aatiitti biyya Gibxi'i ijjumaa onsee duwwaa hin godha. 11 Milli namaatii fi kotteen horii isii keessa hin dabaranu; haga woggaa afurtamaa wonni tokko achi hin jiraattu. 12 Ani biyya Gibxi'i biyyoota onane keessaa akka tokkootitti hin onsa; qachooti Gibxi'i haga woggaa afurtamaa qachoota diigamane odduu ona te'anee hin tee'an. Ani worra Gibxi'i

gosa biyya adda addaa keessa bittinneesssee, biyya hedduu keessa hin faffacaasa. 13 «Woggaan afurtam dhumatteen duuba ani worra Gibxi'i gosa biyya adda addaa ta isaan itti bittinnowane keessaa isaan wolitti hin qaba; 14 ani lafa isaan itti booji'amane keessaa deebisee, lafa isaanii ta durii kibba Gibxi'iitiitti isaan hin galcha; isaan achiitti mootummaa dadhadduu hin te'an. 15 Mootummaan sun mootummoota dhibii caalaa dadhadduu waan teeteef, gosa biyya adda addaa irratti ijjumaa deebitee ifi ol hin qaddu. Ani akka isaan ijjumaa deebi'anee gosa biyya adda addaa hin bulchine guddoo isaan hin diqqeessa. 16 Kolbaan Israa'elii qarqaarsa gaafatisaaf, gara biyya Gibxi'i deemiisaan yakkaa hujane isaan qaabachiitti malee, haganaa achi isaan ijjumaa deebi'anee biyya Gibxi'i qarqaarsa hin gaafatanu. Achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha» jedhe. 17 Booji'annee woggaa Diddamii torbeesso'ootitti, ji'a tokkeesso'oo guyyaa tokkeesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 18 «Ee ilma namaa! Mootiin Baabilonii Nebukadnezaar loltoota ifi duula jabaa Xiirros irratti duulchisee, mataan isaanii luluuqqa'ee, gurmuun isaanii ququnca'e; te'uu malee mootichaa fi loltooti isalle eloo saniif Xiirros irraa bu'aa tokkole hin dhaggane. 19 Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani lafa Gibxi'i mootii Baabilonii Nebukadnezaariif dabarsee hin kenna; innille karra isi'i saamee fudhatee hin deema; wonni inni saamee fudhate sun loltoota isaatiif mindaa hin teeti. 20 Isa fi loltooti isaa waan naaf hujaneef, gatii eloo isaatiif ani lafa Gibxi'i isaa kenneera. 21 «Guyyaa san ani kolbaa Israa'eliiiti jabeenna hin kenna; atille isaan keessatti afaan keeti akka saaqattu hin godha. Achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe.

30 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Raaga raagiitti, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Wiiccifadhuu bowiitii: Guyyaa saniif aanne'e jedhi. 3 «Guyyaan sun dhikaateera; guyyaan Mootii Waan Maraa dhikaateera. Guyyaan sun guyyaa duumensaa ti; gosa biyya adda addaatiif yennaa mura'aa ti. 4 Biyya Gibxi'iitiitti shallaagaan hin dhufa; biyya Itoophiya'aalle'etti muddam hin dhufa. Worri qalame biyya Gibxi'i keessatti yennaa jiganu, karri isi'i hin fudhatanti; hundeen isi'iille hin diiganti. 5 «Itoophiyaan, Fuxi, Ludi, worri Arabaa marti, gumii kolbaa garagaraalle, biyyi Kubiitii fi kolbaan biyya sanii worri ani dur isaan woliin gondooroo godhadhe biyya Gibxi'i woliin shallaagaan hin dhumatan» jedha. 6 «Mootiin Waan Maraa, «Worri Gibxi qarqaaru marti hin dhumatan; hunni isiin ittiin koortulle hin salphatti; Miigdolii haga Aswaaniitiitti isii keessatti shallaagaan hin dhumatan. 7 Biyyi Gibxi'i biyyoota onane wodhakka'atti ona hin teeti; qachooti isi'iille qachoota diigamane wodhakka'atti hin diigaman. 8 Yennaa ani biyya Gibxi'iitiitti ibidda qassiisu, worri isii qarqaaru marti yennaa caccabu, isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. 9 «Guyyaa san ergantooti na biraa hobolo'oon, kolbaa Itoophiya'aa ta bidhaa hin qanne akka bararaqanu godhiisaaf hin bayan; guyyaa Gibxi'iitti muratu sun muddam isaanitti hin dhufa.

Kunoo, muddam sun hin dhufa» jedha. **10** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani harka Nebukadnezarii mootii Baabiloniitti kolbaa Gibxi'i bindillaa hin fixa. **11** Innii fi loltootti isaa gadhi-jabeeyyiin lafa balleessiisaaf hin dhufan; shallaagaa ifii worra Gibxi'iitti buqqifatanee lafa san worra qalameen hin guutan. **12** Ani laga Nayilii hin gossa; lafalle worra hamaaleyyi'itti hin gurgura; lafaa fi waan isii keessaa mara harka worra ormaatiin hin onsa. Ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera» jedha. **13** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani waaqota dharaa hin balleessa; fakkii waaqotaalle qachaa Memfiisii keessaa ijjumaa hin balleessa; biyya Gibxi'i keessa haganaa achi qondaalli hin jiraatu; lafa Gibxi'iitti sodaa hin buusa. **14** Ani kibba Gibxi'i hin onsa; Zo'aanitti ibidda hin naqa; qachaa No'ille'etti hin mura. **15** Ani kushee jadduu biyya Gibxi'i qachaa Siinii irratti mufii tiyya hin dhangalaasa; kolbaa bindillaa No'ille hin balleessa. **16** Ani biyya Gibxi'iitti ibidda hin naqa; qachaani Siinii akka dubartii deettuu hin ciniinsifata; dalleenni dhaka'aa ka No'ii hin caba; qachaani Memfiisiille yennaa mara diinaan hin rakkata. **17** Dargaggooti qachaa Aweeniitii fi Phii-Besetii keessa jiranu martinuu shallaaga'aan hin dhumatan. Dubartooti qachaa san keessaa hin booji'aman. **18** Yennaa ani waanjoo biyya Gibxi'i caccassu, qachaa Taahafenee keessatti guyyaan hin dukkana; hunni isiin ittiin koortulle hin baddi; duumensalle'en hin gollama; worri aadaa isaa le'u hin booji'aman. **19** Akka kanaan ani biyya Gibxi'i hin adaba; isaanille akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha» jedhe. **20** Booji'annee woggaa kudhanii tokkeesso'oo, ji'a tokkeesso'oo, guyyaa torbeesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **21** «Ee ilma namaa! Ani irree Fara'oonii mootii Gibxi'i casseera; kunoo, hiituu itti mariisaan fayyitee, jabaattee shallaagaa qabatuu akka dandeettu, irreen sun hidhantee hin jirtu. **22** Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani Fara'oonii mootii Gibxi'i irratti hin ka'a; irree isaa lamaanuu ta caddee fi fayyaaleettiille hin caccassa; shallaagaan harka isaatii akka bu'u hin godha. **23** Ani worra Gibxi'i gosa biyya adda addaa odduu hin bittinneessa. Biyya hedduu keessa hin faffacaasa. **24** Irree mootii Baabilonii hin jabeessa; shallaagaa kiyya harka isaa keessa hin keya; irree mootii Gibxi'i ammoo hin caccassa; inni akka nama akka malee madowee isa duratti hin aada. **25** Ani irree mootii Baabilonii hin jabeessa; irreen motii Gibxi'i ammoo irraa hin buuti; yennaa ani shallaagaa kiyya harka mootii Baabilonii keessa keyee, yennaa inni worra Gibxi'iitti mirmirsu, yoos isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. **26** Ani worra Gibxi'i gosa biyya adda addaa odduu hin bittinneessa. Yoos isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha» jedhe.

31 Booji'annee woggaa kudhanii tokkeesso'oo, ji'a sadeesso'oo guyyaa tokkeesso'ootitti jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Fara'oonii mootii Gibxi'iitti fi kolbaa isaa bindilla'aan, «Guddinnaan ati eennu fakkaatta? **3** ««Kunoo, Asoor dur akka hindheensa Libaanon keessaa ka dameelee

dadansa'aa ka gaaddisa gongoma'aa, ka ol dheeratee, qacceed isaa duumensa odduu jirtuu ti. **4** Bisaan isa ol dheeresse; maddi qile'ee isa guddisee, adaala inni latetti lagi akka yaa'u godhee, bisaan gara mukoota gongomaa keessaa akka yaa'anuu godhe. **5** Bisaan guddaa waan dhaggateef, mukoota baddaa keessa jiranu mara caalaa dheerate; dameeleen isaa lattee dheerate. **6** Sinbirrooti marti dameelee isaa keessatti mana ifii ijaarratane; bineensoti marti dameelee isaa jalatti ilmoolee dhalane. Gosi biyya adda addaa gugurdoon marti gaaddisa isaa jala leete. **7** Hiddi isaa gara bisaan gudda'aa gad waan seeneef, banqaqaqisaa fi dheerinna dameelee ifiitiin hin miidhagaayyu. **8** Hindheensi oorruu Waaqaa keessa jiruuyyuu isa waliin wol hin qixxawu; muki gosa adda addaa ka dameelee dheertuu akkasii qabu hin jiru. Mukooti oorruu Waaqaa keessaa ka miidhaginna isaatiin wol qixxawu tokkolle hin jiru. **9** Ani dameelee banqaaxxuu isaatiin akka inni miidhagu godheera; mukooti oorruu Waaqaa keessa jiranu marti isa hinaafane. **10** ««Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa: Inni ol dheeratee, qacceed isaalle duumensa dhaqqaddee, dheerinna ifiitiin waan kooreef, **11** ani harka bulchitoota gosa biyya adda addaatiitti dabarsee isa hin kenna. Inni akka hammeenna ifiititti gatii hujii ifii hin dhaggata; ani baasee isa hin gata. **12** Gosi ormaa ta biyya adda addaa gadhi-jabeeyyiin isa muranee, jissanee lakkisane; dameeleen isaa gaaraa fi dhooga mara keessatti caccaddee hin harcaati; dameeleen isaa bowwaa lafa sanii keessatti hin caccaddi; gosi biyya adda addaa ta gaaddisa isaa jala jirtu marti isa lakkisane hin deeman. **13** Sinbirrooti marti jirma isaa ka jige san irratti qubatanee, bineensoti marti dameelee isaa oddu'utti galane. **14** Tanaaf, muki laga qarqaraa marti, baala rubbaanan gubba'atti dameelee ifii ol yaafatee, haganaa achi kooree mataa ifii ol hin baafatu. Haganaa achi muki bisaan akka maltetti dhaggate marti akka kana hojjaa hin qabaatu. Tokko tokkoon isaanii worra du'aaf kennamane, ka gara qile'ee gad bu'anuu waliin akka gad bu'u itti murteeffameera. **15** Gootaan Mootiin Waan Maraa: Guyyaa hindheensi sun gara addee worri du'e jiruu gad bu'u, gaddi akka te'u godhe; ani bisaan qile'ee duuche; laga isaalle cufe; bisaan hedduulle dhaabbachiise. Sababa isaatiif gaarii Libaanonii dukkana akka uffatu godhe. Mukooti badda'aa marti qoorane. (Sheol h7585) **16** Yennaa ani worra gara boolla addee worri du'e jiru, gad bu'u waliin gara addee worri du'e jiruu gad isa buuse, huuruu jinnana isaa dhaageettee gosi biyya adda addaa akka hollattu godhe. Mukooti Edenii marti, mukooti Libaanonii ka filatamane martii fi mukooti bisaan akka dhaqqatane ka qilee lafaan jalaa keessa jiranu mara jinnana isaatiin gammadane. (Sheol h7585) **17** Gosa biyya adda addaa keessaa worri gaaddisa isaa jala le'ee, ka golii te'elle, isa waliin worra shallaaga'aan qalamanee addee worri du'e jirutti gad bu'ane. (Sheol h7585) **18** ««Mukoota Edenii keessaa ulfinnaa fi guddinnaan si waliin ka wol fakkaatu kam ree? Te'uu malee atille mukoota Edenii waliin gara lafa jalaatiitti gad hin buuta; ati worra shallaaga'aan qalame waliin worra Waaqa malee le'u odduu hin irkatta. ««Kun

fakkeenaa Fara'ooniitii fi kolbaa bindillaa isaa ti, jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa jedhi» jedhe.

32 Booji'annee woggaa kudhanii lammeesso'ootitti, ji'a kudhanii lammeesso'oo guyyaa tokkeesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Fara'oonii mootii Gibxi'iitiif faaruu gaddaa faarsiitii, isaan, «Ati gosa biyya adda addaa keessatti akka neenqaa ti; te'uu malee akka bineensa naacha fakkaatu ka abbaayaa keessaa ti; ati laga keeti keessa bisaan facaasaa, miila keetiin kokorsaa laga isaanii boossessa. **3** Mootiin Waan Maraa: Ani gosa biyya adda addaa heddu'uun caccoo tiyya si irratti hin diriirsa; isaan caccoo tiyyaan ol si hin harkisan. **4** Ani lafa irratti si hin gata; diida irra si hin buusa; allaattiin adda addaa akka si irra tee'anu hin godha; bineensoti lafa irraa marti si nyaatanee akka quufanu hin godha. **5** Ani foon keeti gaarota hedduu irratti hin xera; dhooba hedduulle foon keetiin hin guuta. **6** Ani dhiiga keeti ka dhangala'uun haga gaaraattii lafa hin obaasa; lagi marti dhiiga keetiin hin guutaman. **7** Ani yennaa haxowee si balleessu, ol-gubbaa hin golla; urjoota ol-gubba'aalle hin dukkaneessa; aduu duumensaana hin golla; jiinille ifa ifii hin kennu. **8** Ifa ol-gubba'aa mara si irratti hin dukkaneessa; lafa teeti irratti dukkana hin fidda» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **9** «Biyya ati hin beenne keessatti, gosa biyya adda addaa oddu'utti ani badii yennaa sitti fidu, gadhaa kolbaa heddu'uu hin raasa. **10** Ani isaan duratti shallaagaa kiyya yennaa mirmisse, kolbaan hedduun marroo waan keetiitiif akka rifatanu hin godha; mootoleen isaanille sodaatanee hin hollatan. Guyyaa jinnana keeti tokko tokkoon isaanii yennaa mara lubbuu ifitiif hin sodaatan. **11** «Gootaan Mootiin Waan Maraa mootii Gibxi'iitiin, «Shallaagaan mootii Baabilonii si irratti hin dhufa. **12** Ani kolbaa teeti bindillaa shallaagaa worra hunnaameyyii, gosa biyya adda addaa gadhi-jabeeyyi'itiin akka ijjeefamanu hin godha. Isaan koora Gibxi'i'i hin balleessan; kolbaan isii'ii bindillaan sun marti hin baddi. **13** Ani horii isii'ii mara bisaan hedduu biraa hin balleessa; haganaa achi miilli namaa yookiin koteen horii'ii bisaan san hin boossu. **14** Achiin duuba ani bisaan worra Gibxi'i'i qararee akka qullowu hin godha; lagi isaanii akka zayiti'ii laana akka lola'u hin godha. **15** Yennaa ani biyya Gibxi'i'i onsee, waan isii keessa guute mara balleesse, worra achi keessa le'u mara yennaa dhowe, isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. **16** Faaruun gaddaa ta isaan faarsanu tana; dubartooti gosa biyya adda addaa faaruu gaddaa isii'ii hin faarfatan; isaan Gibxi'i'i fi kolbaa isii'ii bindilla'aaf faaruu gaddaa hin faarfatan» jedha» jedhe. **17** Booji'annee woggaa kudhanii lammeesso'ootitti, ji'a tokkeesso'oo, guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **18** «Ee ilma namaa! Kolbaa bindillaa Gibxi'iitiif bowi; isaanii fi dubartoota gosa biyya adda addaa hunnaameyyii worra gara boollaa gad deemu waliin gara qilee lafa jalaa gad ergi. **19** Isaaniin, «Isin dansumma'aan worra kaan caalaa hin jaalatantani ree? Gad bu'a'aatii worra Waaqa malee le'u odduu irkadha» jedhiin. **20** «Isaan worra shallaaga'aan ijjeefamane wodhakka'atti hin jigan; Gibxiin shallaaga'aaf

dabarfantee kennanteerti; isii'ii fi kolbaa isii'ii bindillaale harkisa'aa gata'a. **21** Soorressitooti hunnaameyyiin, addee worri du'e jiru keessaa marroo Gibxi'iitii fi marroo kolbaa isii'ii bindilla'aa, «Isaan as gad dhufanee worra Waaqa malee le'u, ka shallaaga'aan ijjeefamane waliin irkataneeran» jedhane hin dubbatan. (Sheol h7585) **22** «Asoorille awwaala loltoota ifii maraan marfantee achi jirti; isaan martinuu shallaaga'aan ijjeefamane, **23** boolla qilee keessa jiran; loltooti isii'ille adaala awwaala isii'ii ciisan; lafa worra lubbu'uun jiruu keessatti worri akka nami baraaqu godhe marti shallaaga'aan ijjeefamane. **24** «Elaamille awwaala kolbaa isii'ii bindilla'aa maraan marfantee achi jirti; marti isaaniiuun shallaaga'aan ijjeefamane; lafa worra lubbu'uun jiruu keessatti worri akka nami baraaqu godhe marti du'a worra waaqa malee le'uu du'ane, boolla qile'eetitti gad bu'aneeran; worra boolla qile'eetitti gad bu'e waliin salphataneeran. **25** Isaan kolbaa isii'ii bindillaa adaala awwaala isii'ii jiranu mara waliin, worra qalame odduu taqee isii'ii keyane; marti isaaniiuun akka worra Waaqa malee le'uu, shallaaga'aan ijjeefamane. Lafa worra lubbu'uun jiruu keessatti akka nami baraaqu waan godhaneef, worra boolla qile'eetitti gad bu'u waliin salphataneeran; isaan worra qalame odduu ciisaneeran. **26** «Meshekii fi Tubaalille awwaala kolbaa isaanii bindilla'aatiin marfamanee achi jiran; lafa worra lubbu'uun jiruu keessatti akka nami baraaqu waan godhaneef, marti isaaniiuun akka worra Waaqa malee le'uu, shallaaga'aan ijjeefamane. **27** Isaan worra hunnaameyyii bara heddu'uun dura du'ee, meya ifii ka woraanaa mara waliin addee worri du'e jirutti gad bu'e waliin hin irkanne. Worri hunnaameyyiin kun yennaa lubbu'uun jiranu worra kolbaa bararasse, ka shallaagaa ifii boraafatane, wontee ifii qoma irratti qabatanee awwaalame. (Sheol h7585) **28** «Ee mootii Gibxi'i! Atille caccadde, worra Waaqa malee le'u ka shallaaga'aan ijjeefame odduu hin irkatta. **29** «Edoom, moototi isii'itii fi qondaaltoti isii'ii marti achi jiran; isaan adoo worra hunnaameyyii te'ane jiranuu, worra shallaaga'aan ijjeefame waliin irkataneeran; worra Waaqa malee le'uu ka gara boolla qile'ee gad bu'e waliin irkataneeran. **30** «Qondaaltoti gara kaabaatii fi worri Sidoonii marti achi jiran; isaan worra qalamee waliin salphatane gara boollaa gad bu'ane; hunni isaanii ta akka nami baraaqu gootu adoo teetuu, worra dhumatane, ka salphatane, ka Waaqa malee le'anu, ka shallaaga'aan ijjeefamane boolla qile'etti gad bu'ane waliin irkataneeran. **31** «Mootiin Gibxi'i yennaa isaan dhagge, gadda loltoota ifii bindillaa shallaaga'aan dhumatane mara irraa hin jajjabaata. **32** «Ani lafa worra lubbu'uun jiruu keessatti akka nami baraaqu akka inni tolchu godhulle, mootii Gibxi'iitii fi loltooti isaa bindillaan marti worra Waaqa malee le'u ka shallaaga'aan ijjeefamane waliin hin irkatan jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe.

33 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Kolbaa teetitti dubbadhuutii, isaaniiin, «Ani lafa takka irratti woraana yoo fide, kolbaan lafa sanii ifi keessaa nama tokko fuutee eedduu yoo godhatte, **3** inni woraanni dhufuun dhaggee, tullulaa afuufee kolbaa yoo ifi

eeggachiise, 4 nami tokko qoonqoo tultulla'aa san dhage'ee yoo ifi eeggatuu dhabee, woraanni sun dhufee yoo isa ijeese, dhiiga ifitiif isumatti itti gaafatama. 5 Inni qoonqoo tultulla'aa san dhage'ee waan ifi eeggatiisa dhabeef dhiiga ifitiif isumatti itti gaafatama; inni adoo ifi eeggatee jiraatee, silaa lubbuu ifii hin hamburataayyu. 6 Eedduun sun ammoo woraana dhufiisatti jiru dhaggee, tultullaa afuufee kolbaa yoo ifi eeggachiisuu dhabe, woraanni dhufee isaan keessaa nama tokko yoo ijeese, nami sun yakkaa ifitiif hin ijeefama, ani ammoo dhiiga isaa harka eedduu sanii keessaa hin barbaada» jedhi. 7 «Ee ilma namaa! Ani kolbaa Israa'eliitiif eedduu si godheera; ati yennaa jecha afaan kiyyaa dhageettu mara isaan ifi eeggachiisi. 8 Ani nama hama'aan, «Ee nama hama'a! Ati dhugumaan hin duuta» yoo jedhe, ati ammoo akka inni hujii hantuu ifii irraa deebi'u yoo ifi hin eeggachiisin, nami hamaan sun cubbuu ifitiin hin du'a; ani ammoo dhiiga isaa harka keeti keessaa barbaada. 9 Ati ammoo nami hamaan sun hujii hantuu ifii irraa akka deebi'u yoo ifi eeggachiitte, inni hujii hantuu ifii irraa yoo hin deebi'in, inni cubbuu ifitiin hin du'a; ati ammoo lubbuu teeti hin baafatta. 10 «Ee ilma namaa! Ati kolbaa Israa'eliitiin, «Isin: Yakka'aa fi cubbuun teenna nutti ulfaataneeran; sababa kanaan huqqatisatti jirra. Maarre attamiin jiraana ree? jettan» jedhiin. 11 Ati isaanin, «Ani Gootaan Mootiin Waan Maraa jiraata'a! Nami hamaan hujii hantuu ifii irraa deebi'ee akka jiraatu malee, du'a nama hama'aattii hin gammaddu. Ee kolbaa Israa'elii, isin maaf duutan ree? Karaa hamaa keessan irraa deebi'a! Deebi'a!» jedhiin. 12 «Ammalle ilma namaa! Ati kolbaa keetiin, «Nami balchaan deebi'ee cubbuu yoo hujee, balchummaan isaa ta durii sun isa hin fayyittu; nami hamaan hammeenna ifii ka durii san irraa yoo deebi'e, hammeenna ifii ka durii saniin hin badu; nami balchaan cubbuu yoo hujee, balchummaa ifii ta duriitiin jiraachuu hin dande'u» jedhi. 13 Ani nama balcha'aan, «Ati dhugumaan lubbu'uun hin jiraatta» jedheenii, inni ammoo balchummaa ifitiitti addatee, cubbuu yoo hujee, sababa cubbuu ifitiif hin du'a malee, hujii balchummaa isaa ta durii takkaalle isaaf hin yaadatantu. 14 Ammalle, ani nama hama'aan, «Dhugumaan ati hin duuta» jedheenii, inni ammoo cubbuu ifii irraa deebi'ee, haqaa fi waan sirrii te'e yoo hujee, 15 liqaa kenneef waan qaddii qabate yookiin waan saamee fudhate yoo deebise, seera jiru'uu gula yoo ideeme, cubbuu hujisa yoo lakkise, inni dhugumaan hin jiraata malee hin du'u. 16 Cubbuun inni hujee takkaalle isatti hin laakkowantu. Inni haqaa fi waan sirrii te'e waan hujee, dhugumaan hin jiraata. 17 «Kolbaan teeti, «Karaan Mootii Waan Maraa sirri'i moti» jetti; ka sirrii hin te'in garuu karaa isaanii ti. 18 Nami balchaan balchummaa ifii irraa deebi'ee waan haqa hin te'in yoo hujee, waan hantuu hujee hin du'a. 19 Nami hamaan cubbuu hujee irraa deebi'ee haqaa fi waan sirrii te'e yoo hujee, inni tana waan godheef lubbu'uun hin jiraata. 20 Isin ammoo, «Karaan Mootii Waan Maraa sirri'i moti» jettan. Ee kolbaa Israa'elii, ani tokko tokkoo keessanitti akka ideensa keessaniitti hin mura» jedhe. 21 Booji'annee woggaa kudhanii lammeesso'oo, ji'a kudhaneesso'oo guyyaa shaneesso'ootitti, Yersaalem

keessaa nami baqatee baye tokko gara kiyya dhufee, «Qachaan qabameera!» jedhe. 22 Nami baqatee dhufe sun na bira adoo hin geyin, galgala irree Mootii Waan Maraa gara kiyya dhuttee, nami sun na bira adoo hin geyin, ganama Mootiin Waan Maraa afaan kiyya bane; maarre afaan kiyya banamee anille yennaa sanii jalqabee hin cadhinne. 23 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 24 «Ee ilma namaa! Lafa Israa'elii keessa, qachaa diigame san keessa kolbaan leetu, «Abrahaam nama tokko qofaayyu; te'uu malee lafa fudhate; nuuti ammoo baca'a; akka fudhannuuf latti dhugumaan nu'uuf kennanteerti» jetti. 25 «Tanaaf ati isaanin: «Mootiin Waan Maraa: Isin foon dhiiga woliin nyaattan; waaqota dharaa waaqonfattan; dhiigalle hin dhangalaattan; tana mara tolchaa lafa fudhattanii ree? 26 Isin shallaagaa keessan addatan; waan battii hujjan; tokko tokkoon keessan niitii namaa batteessitan; tana mara tolchaa lafa fudhattanii ree? jedha» jedhiin. 27 «Ati isaanin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Dhugumaan ani Waaqa jiraata'a! Worri qachoota diigamane keessatti hafe marti shallaaga'aan hin ijeefaman; worra qacha'aan ala le'u ammoo akka isaan nyaatamanu ani bineensaaf dabarsee isaan hin kenna; worri kushee jaddu'uu fi goda keessa jiranu dhukkuba hama'aan dhumatan. 28 Ani lafa onsee duwwaa hin godha; hunni isiin ittiin koortulle hin dhumatti; gaaroti Israa'elii ona hin te'an; nami tokkole keessa hin qaxxaamuru. 29 Isaan waan battii waan hujaneef, ani lafa onsee duwwaa yennaa godhu, akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedhi. 30 «Ee ilma namaa! Kolbaan teeti dalleya qacha'aatii fi balbala mana ifii biratti waan keeti yennaa mari'atanu, «Kowa'a, jecha Mootii Waan Maraa biraa dhufe dhageenna ti» woliin jedhan. 31 Isaan akkuma yennaa mara godhanu kolbaan tiyya waan ati dubbattu dhage'iisaaf si dura hin tee'an; te'uu malee waan ati itti dubbattu hin muummessanu; afaan ifitiin waan jaalalaa dubbatan; gadhaan isaanii ammoo bu'aa haqa hin te'in gula deema. 32 Kunoo, ati isaanii akka nama qoonqoo dansa'aan sirba jaalalaa meya sirbaatiin akka dansaa sirbuu ti; isaan waan ati dubbattu hin dhage'an malee, hin muummessanu. 33 Wonni ati dubbatte, ta dhugumaan muummowu'uuf jirtu tun yennaa teetu, raagaan odduu isaanii akka jiru hin beekan» jedhe.

34 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Tissitoota Israa'elii irratti raaga dubbadhuutii, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Tissitoota Israa'elii worra ifi qofa tiffatuuf aanne'e! Tissitooti silaa hoolota tissitii moti? 3 Isin cooma nyaattan; woyaa rifeensa hoolle'ee irraa hujante uffattan; hoolota gabbatte qalattan; hoolota ammoo hin tissitanu. 4 Isin worra dadhabeeru hin jajjabeessine; worra dhibameeru hin fayyine; worra cabeeru hin hiine; worra karaa irraa goreeru hin deebinne; worra badeeru hin barbaanne; isin hunnaa fi gadhi-jabeennaan hoolota tissitane. 5 Hooloti tissee waan hin qanneef bittinnowanee, bineensota badda'aa maraaf sagalee te'ane. 6 Hooloti tiyya gaarota maraa fi koobota dhedheertuu mara irra joonjane; isaan lafa mara irra bittinnowane; nami isaan barbaade yookiin ka isaan ilaale tokkole hin jiru. 7 «

«Tanaaf, isin tissitooti, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! 8 Gootaan Mootiin Waan Maraa: Dhugumaan ani jiraata'a! Hooloti tiyya tissee waan hin qanneef, tissitooti tiyya ifi qofa waan tiffatanuuf, hooloti tiyya ka isaan barbaadu dhabanee bineensaaf sagalee te'ane. 9 Tanaaf, isin tissitoota, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! 10 Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo, ani tissitoota irratti hin ka'a; hoolota tiyya harka isaanii keessaa hin barbaada; haganaa achi akka isaan hoolota tiyya hin tissine hin godha; tissitootille haganaa achi ifi qofa hin tissanu; ani hoolota tiyya afaan isaanii keessaa hin baasa; haganaa achi isaan sagalee isaanii hin te'an. 11 « «Ammalle Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo, aninuu hoolota tiyya hin barbaadadha; hin tiffadhalle'e. 12 Akkuma tissitooti yennaa hoolota ifii tiffatanu hoolota bittinnootte barbaadanu, anille hoolota tiyya hin barbaadadha; guyyaa duumensaatii fi guyyaa dukkanaa addee isaan itti bittinnowaneeranuu isaan hin baasa. 13 Ani gosa biyya adda addaa keessaa isaan baasee, biyya hedduu keessaa isaan wolitti qabee lafa isaaniitti isaan hin deebisa. Gaarota Israa'elii irra, lagoota bisaanii bira, lafa nami keessa le'u mara irra isaan hin tiffadha. 14 Ani addee marri dansaan jirutti isaan hin bobbaasa; gaaroti Israa'elii dhedheeraan addee dheeda isaanii hin te'an. Isaan achi lafa marri dansaan jiru irra hin ciisan; achi gaarota Israa'elii irra addee marri dansaan jiru hin dheedan. 15 Aninuu tissee hoolota tiyyaa hin te'a; aninuu akka isaan foorfatanu hin godha jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. 16 Ani ta baddeertu hin barbaada; ta karaa irraa gorteertu hin deebifadha; ta caddeertu hin hidhadha; ta dadhaddeertu hin jajjabeeffadha; ta coonteertuu fi ta jabaatteertu hin balleessa; ani haqaan isaan hin tissa. 17 « «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo, ani marroo isin hoolota tiyyaa, hoolotaa fi hoolota wodhakka'atti, korbeeyyii hoole'eetii fi korbeeyyii re'e'ee wodhakka'atti muraa hin kenna. 18 Marra dansaa dheediis isin hin gewuu? Ka hafe miila keessaniin irra sirbuu qaddanii ree? Bisaan qulluu uniis isin hin gewuu? Ka hafe miila keessaniin boressuu qaddanii ree? 19 Hooloti tiyya waan isin miila keessaniin irra sirbitane dheedanee, bisaan isin miila keessaniin boressitane unanii ree? 20 « «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, isaaniin: Kunoo, aninuu hoolota tiyya ta coonteertuu fi ta huqqatteertu wodhakka'atti muraa hin kenna. 21 Isin hoolota dadhaddeertu haga isaan bittinneessitanutti cinaachaa fi gurmuu teessaniin waan isaan darbitanuuf, gaafa keessanille'een waan isaan woraantanuuf, 22 ani hoolota tiyya hin baasa; haganaa achi isaan hin nyaatamanu; ani hoolotaa fi hoolota wodhakka'atti muraa hin kenna. 23 Ani tissee tokko garbicha kiyya Daawiti isaaniif hin kenna; innille isaan hin tissa; inni isaan bobbaasee tissee isaaniif hin te'a. 24 Ani Mootiin Waan Maraa Waaqa isaanii hin te'a; garbichi kiyya Daawitille isaan oddu'utti qondaala hin te'a; ani Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. 25 Ani Gondooroo nageyaa isaan woliin hin godhadha; akka isaan nageyaan goomolee keessa le'anee, gongomaa keessa ciisanu, bineensota badda'aa lafa isaanii keessaa hin balleessa. 26 « «Ani isaan, addee adaala

gaara kiyyaalle hin eebbisa; yennaa eegatee bokkeenni akka roobu hin godha; bokkeenni sun bokkeya eebbaa hin te'a. 27 Mukooti badda'aa midhaan ifii hin buusan; lattille midhaan hin kenniti; kolbaalle lafa ifii keessa nageyaan hin leeti. Ani waanjoo isaanii caccassee, harka worra isaan garboonfatee keessaa yennaa isaan baase, isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. 28 Isaan haganaa achi gosa biyya adda addaatiin hin nyaatamanu; bineensaafille sagalee hin te'an; wonni isaan sodaachisu tokkolle adoo hin jiraatin nageyaan hin le'an. 29 Haganaa achi akka isaan beelaan hin dhumanne, cooraa gosa biyya adda addaatiin akka isaan hin rakkanne, ani lafa midhaaniin beekkante isaaniif hin kenna. 30 Achiin duuba ani Mootiin Waan Maraa Waaqi isaanii isaan woliin akka jiruu fi kolbaan Israa'elii kolbaa tiyya akka teete isaan hin beekan jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. 31 « «Isin hoolota tiyya, kolbaa Israa'elii ta ani tiffadhu; anille Waaqa keessan» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe.

35 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 2 «Ee ilma namaa! Fuula keeti gara biyya Se'iirii deebifadhuu raaga itti dubbadhuutti, 3 Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, gaara biyya Se'iirii, ani harka kiyya si irratti diriirsee, onsee duwwaa si hin tolcha. 4 Ani qachoota keeti diigee ona si hin tolcha; achiin duuba ati akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta. 5 « «Ati Israa'elootatti diina teetee, quuqaa bara dheera'aa qabattee, yennaa rakkinni dhumaatii fi yennaa adabbiin isaan dhaqqadde, shallaaga'aaf dabarsitee isaan kenneerte. 6 Tanaaf, ani Mootiin Waan Maraa, dhugumaan Waaqa jiraata'a! Dhiigi keeti akka dhangalaafamu dabarsee si hin kenna; ka dhiiga dhangalaasu si hin ari'a. Dhiiga dhangalaasisa waan hin jibbiniif, ka dhiiga dhangalaasu si hin ari'a. 7 Ani gaara biyya Se'iirii onsee duwwaa hin godha; nama biyya gaaraa san keessa qaxxaamuree deemu hin balleessa. 8 Ani gaarota keeti worra ijjeefameen hin guuta. Worri shallaaga'aan ijjeefamane kooba teeti irratti, dhooqa teeti keessaa fi dareera keeti keessatti hin gombifaman. 9 Ani haga bara baraa ona si hin tolcha; qachaa keeti keessa nama hin le'u; achiin duuba ati akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beetta. 10 « «Adoo ani Mootiin Waan Maraa achi jiruu, ati: Gosi biyya adda addaa lamaan tun, Yihuda'aa fi Israa'el tiyya; ani isaan hin fudhadha jetteerta. 11 Maarre ani Gootaan Mootiin Waan Maraa dhugumaan jiraata'a! Akkuma ati isaan jibbitee isaaniitti aartee hinaatte, anille akkasuma si hin godha. Ani yennaa sitti muru odduu isaaniitti beekkamaa hin te'a. 12 Ati: Isaan onaneeran; akka isaan nyaannuuf nu'uufi kennamaneeran jettee, gaarota Israa'elii irratti dubbatte san ani Mootiin Waan Maraa akka dhage'e hin beetta. 13 Ati afaan keetiin na irratti ifi guddittee, jechoota bacaa ati na irratti dubbatte, ani dhage'eera. 14 « «Biyyi lafaa duudiin yennaa gammaddu, ani Gootaan Mootiin Waan Maraa ona si hin tolcha. 15 Latti Israa'elii yennaa onte, ati waan gammaddeef, ani si'ille akkasuma hin tolcha. Ee gaara Se'iirii! Si'ii fi biyya Edoomii duudii ona hin tolcha. Achiin duuba akka ani Mootii Waan Maraa te'e isaan hin beekan» jedha» jedhe.

«Ee ilma namaa! Marroo gaarota Israa'elii raaga dubbadhuutii, «Ee gaarota Israa'elii! Jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a! 2 Goottaan Mootiin Waan Maraa, «Diinoti marroo teeti: Gaaroti durii sun бага keenna te'ane jedhan» jedha: jedhi. 3 Tanaaf, raaga dubbadhuutii, «Goottaan Mootiin Waan Maraa: Isin waan ontaneef, karaa maraan waan caccaddaneef, gosa biyya adda addaa worra dhibii heddu'uuf qabeenna waan teetaneef, kolbaan waan keessan dubbattee hamii hantuu isin hamatteerti jedha: jedhi. 4 Tanaaf, ee gaarota Israa'elii, jecha Goottaa Mootii Waan Maraa dhage'a'a! Goottaan Mootiin Waan Maraa, «Gaarotaa fi koobotaan, dareerotaa fi dhoogootan, qachoota duwwaa te'aneef onane, ka gosi biyya adda addaa ta adaala isaanii jirtu saamiisaan itti taphatteen, 5 «Ani Goottaan Mootiin Waan Maraa: Hinaaffaa tiyya jaddu'uun gosa biyya adda addaa ta dhibii fi kolbaa Edoomii mara irratti hin dubbadha; isaan gadhaa ifii keessatti gammadaneef, tuffiiin lafa tiyya saamanee fudhatanee, addee dheeda horii ifii godhatanee» jedha. 6 «Tanaaf ati marroo lafa, gaarotaa fi koobota, lagootaa fi dhoogota Israa'elii irratti raaga dubbadhuutii, «Goottaan Mootiin Waan Maraa: Gosi biyya adda addaa waan isin salphitteen, kunoo ani hinaaffaa mufiitiin dubbadheera jedha» jedhi. 7 Tanaaf Goottaan Mootiin Waan Maraa: Gosi biyya adda addaa ka adaala keessan jiranu akka salphatanu ani hin kakadha. 8 «Ee gaarota Israa'elii, kolbaan tiyya Israa'el qara q'ee ifii ariifattee waan dhutuu, isin ammoo dameelee baafattanee midhaan isaanii hin buuttan. 9 Kunoo ani isin woliin waan jiruuf, gara keessanille waan deebi'uuf, isin qotantaneef midhaan isin irratti hin facaafama. 10 Kolbaan Israa'elii martinuu adoo hin hafin ani kolbaa isin irratti hin baceessa; qachooti ka nami keessa le'u hin te'an; addeen diigantelle deebitee hin ijaaranti. 11 Ani namaa fi horii isin irratti hin baceessa; isaan bacatanee hin horan; akkuma durii namooti akka isin keessa le'anu hin tolcha; ta durii caalaa waan dansaa isinii hin tolcha; yennaa san isin akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. 12 Ani kolbaan tiyya Israa'el akka isin irra ideentu hin tolcha; isaan isin hin qabatan; isinille lafa isaanii hin teetan; haganaa achi beelaan worra ijoollee hin qanne isaan hin tolchitanu» jedha. 13 «Goottaan Mootiin Waan Maraa, «Namooti isiniin: Isin nama nyaattan; kolbaa teessan beelaan ijoollee malee hamburtan waan jedhanuuf, 14 isin haganaa achi nama hin nyaattan; kolbaa teessanille beelaan ijoollee malee hin hamburtanu. 15 Haganaa achi ani akka gosi biyya adda addaa isin salphittu hin godhu; haganaa achi kolbaan isin hin qaanessitu; haganaa achi kolbaa teessaniif guufu hin teetanu» jedha Goottaan Mootiin Waan Maraa» jedhe. 16 Ammalle Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, 17 «Ee ilma namaa! Kolbaan Israa'elii yennaa lafa ifii keessa leetu, karaa ifitiifi fi hujii ifitiin lafa ifii batteessite. Karaan isaanii na duratti akka dubartii xuriin itti dhuttee aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqullinna hin qannee ti. 18 Isaan lafa san keessatti dhiiga waan dhangalaasaneef, waaqota ifii ka dharaatiin lafa san waan batteessaneef, maarre anille mufii tiyya isaan irratti dhangalaase. 19 Ani gosa

biyya adda addaa keessa isaan bitinneessite, isaan biyya hedduu keessa xexeeramane. Ani akka karaa isaanii fi akka hujii isaaniiitti isaanitti mure. 20 Isaan yennaa gara gosa biyya adda addaa dhaqane, addee dhaqane maratti isaan maqaa kiyya woyyicha waan batteessanee, kolbaan, «Isaan kun kolbaa Mootii Waan Maraa ti; garuu worra lafa isaa keessaa bayane» jette. 21 Kolbaan Israa'elii ammoo addee dhaqane maratti gosa biyya adda addaa oddu'utti, maqaan kiyya woyyichi ka isaan batteessane natti dhage'ameera. 22 «Tanaaf, kolbaa Israa'eliiitiin, «Goottaan Mootiin Waan Maraa: Ani isiniif jedhee adoo hin te'in, addee dhaxxane maratti gosa biyya adda addaa oddu'utti maqaa kiyya woyyicha waan batteessitaneef tana godha jedha. 23 Ani woyyummaa maqaa kiyya gudda'aa ka gosa biyya adda addaa oddu'utti battowe, ka isin odduu isaaniiitti batteessitane san hin mudhisa. Achiin duuba adoo isaan dhagganuu karaa keessaniin woyyummaa tiyya yennaa mudhisu gosi biyya adda addaa akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. 24 Ani gosa biyya adda addaa keessaa isin hin fuudha; biyya mara keessaa wolitti isin hin qaba; gara lafa teessaniitti isin hin deebisa. 25 Ani bisaan qulqulluu isiniiti hin fiiffa; isinille battummaa teessan mara fi waaqota dharaa keessan mara irraa hin qulqulloontan. 26 Ani qalbii haareya isiniif hin kenna; ayyaana haareya isin keessa hin keya. Ani mataa jabeenna keessan ka akka dhaka'aa isin keessaa baasee, qalbi ajajantu isiniif hin kenna. 27 Ani ayyaana kiyya isin keessa hin keya; akka seerata kiyaatiitti akka isin ideentanuu fi ajaja kiyya miidhassitaneef akka eegattanuu hin godha. 28 Lafa abbootii teessan ta duriitiif kenne keessa hin leetan; isin kolbaa tiyya hin teetan; anille Waaqa keessan hin te'a. 29 Ani battummaa teessan mara keessaa isin hin baasa; midhaan waamee hin baceessa; haganaa achi beela isin fi fidu. 30 Akka isin gosa biyya adda addaa oddu'utti beelaan hin salphanne, midhaan mukaatii fi midhaan ficha'aa mara akka bacatu hin godha. 31 Achiin duuba isin karaa keessan hama'aa fi hujii teessan ta dansaa hin te'in mara hin qaabattan; marroo yakka'aa fi hujii diqachiituu teessaniitiifi ifi hin jibbitan. 32 Ani Goottaan Mootiin Waan Maraa kana isiniif jedhee akka hin goone beeka'a. Ee kolbaa Israa'elii! Marroo amala keessaniitiifi qaanowa'aatii salphadha'a jedha» jedhi. 33 «Goottaan Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa ani cubbuu teessan mara irraa isin qulqulleessu, qachaa keessan keessa akka nami deebi'ee qubatu hin godha; ka diigamelle deebi'ee hin ijaarama. 34 Latti duri worra isii keessa dabaru mara duratti ona teete, deebitee hin qotanti. 35 Worri achi keessa dabaru sunille, «Latti duri onteertu, oorruu Edenii fakkaatte; qachooti duri diigamanee onanee duwwaa te'ane amma dalleenni itti ijaaramee, namille keessa le'iisatti jira!» hin jedhan. 36 Achiin duuba gosi biyya adda addaa ta adaala keessanitti hafane akka ani Mootiin Waan Maraa qachoota diigame deebisee ijaaree fi fichaa duri one akka deebisee misoonse hin beekan. Ani Mootii Waan Maraa ti; ani dubbadheera; waan dubbadhe hin godhale'e» jedha. 37 «Goottaan Mootiin Waan Maraa, «Ani ammalle waan kolbaan Israa'elii na gaafatte tokko isaanii hin godha;

kolbaa isaanii akka tika hoole'ee hin baceessa. **38** Akkuma yennaa jila beekkante, Yerusaa'lem hoolee ciinca'aaf dhikaatteen guutantu, qachooti diigamanelle namootaan hin guutaman; achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan jedha» jedhe.

37 Irreen Mootii Waan Maraa ana irra jirtiyyu; inni ayyaanaan na fuudhee, dhooga lafeelee'een guutanteertu takka keessa na keye. **2** Inni adaala lafeelee sanii asii fi achi na ideensise. Kunoo, dhooga san keessa lafeelee guddoo baca'atti jiraayyu; lafeeleen sun akka malee goggoganeeran. **3** Inni, «Ee ilma namaa! Lafeeleen tun deebitee lubbu'uun jiraatuu hin dandheetti?» anaan jedhe. Anille deebisee, «Ee Goottaa Mootii Waan Maraa, tana si qofattuu beeka» jedheen. **4** Achiin duuba inni, anaan, «Lafeelee tanatti raaga dubbadhuutii, «Ee lafeelee goggodduu tana, jecha Mootii Waan Maraa dhage'a'a. **5** Gootaan Mootiin Waan Maraa, lafeelee tanaan: Kunoo, ani hafuura isinitti hin galcha; isin lubbu'uun hin jiraattan. **6** Ani ribuu isin irra keyee, foon isinitti lachisiisee, gogaale isinitti hin uffisa; hafuura isin keessa keyee, lubbu'uun akka jiraattanu isin hin godha; yennaa san akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan» jedhiin» jedhe. **7** Maarre anille akkuma ajajame raaga dubbadhe. Adoo ani raaga dubbatiisatti jiruu, kakakkeessi tokko dhage'ame; kunoo wonni tokko kakakkisee, lafeeleen sun wolitti hiiqanee, wolitti karoofamiisa jalqabane. **8** Anille isaan ilaale; kunoo, ribuu isaan irra jirtiyyu; foonille isaan irratti latee, gogaale uffataneeraniyyu. Hafuuri ammoo isaan keessa hin jiru. **9** Achiin duuba inni anaan, «Ee ilma namaa! Qilleensatti raaga dubbadhu; raaga dubbadhu; qilleensa, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ee qilleensa, maddii afur irraa koyiitii, akka isaan lubbu'uun jiraatanuuf, worra ijjeefameeru kanatti hafuura baafadhu jedha» jedhiin» jedhe. **10** Maarre ani akkuma inni na ajaje raage; hafuurrille isaan keessa seenee, isaan jiraattolee te'anee miila fiitiin dhaabbatane, loltoota guddoo bacaa te'ane. **11** Achiin duuba inni anaan, «Ee ilma namaa! Lafeeleen tun kolbaa Israa'elii duudi'. Kunoo, isaan, «Lafeleen teenna goggoddeerti; addii kutanneerra; nuuti ijjumaa banneerra» jedhan. **12** Tanaaf, raaga dubbadhuutii, isaanin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ee kolbaa tiyya, kunoo, ani awwaala keessan bane, awwaala keessan keessaa isin hin baasa. Ani gara lafa Israa'elii deebisee isin hin fida. **13** Ee kolbaa tiyya! Yennaa ani awwaala keessan bane, awwaala keessan keessaa isin baase, akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. **14** Ani ayyaana kiyya isin keessa hin keya; isinille lubbu'uun hin jiraatan; lafa teessanitti isin hin galcha. Achiin duuba akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beettan. Ani dubbadheera; waan dubbadhe hin godhalle'e jedha» jedhi» jedhe. **15** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **16** «Ee ilma namaa! Ulee takka fuudhiitii, isii irratti jecha, «Yihuda'aaf, Israa'eloota isa waliin wolii galanulle'eef jedhu barreessi. Achiin duuba ulee dhibii fuudhiitii, isii irratti jecha, «Yoseefii jechuun Efreemiif, Israa'eloota isa waliin wolii galanu maralle'eef jedhu irratti barreessi. **17** Uleen lamaan sun harka keeti keessatti tokko akka te'anu wolitti qassiisi. **18** Kolbaan teeti, «Kun

maan jechuu keeti akka te'e nutti hin hintuu ree?» jedhane yennaa si gaafatane, **19** ati isaanin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo ani ulee Yoseefii ta harka Efreemii keessa jirtuu fi ulee gosa Israa'elii ta worra isa waliin wolii galanuu fuudhee, akka isaan harka kiyya keessatti tokko te'anu, ulee Yihuda'aa waliin wolitti isaan qassiisa jedha» jedhi. **20** «Ulee lamaan irratti barreessite san ila isaanii dura qabiitii, **21** isaanin, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Kunoo, ani kolbaa Israa'elii gara maraa gosa biyya adda addaa oddu'uu wolitti isaan qabee, gara lafa isaanii isaan hin fida. **22** Lafa irratti, gaara Israa'elii gubba'atti kolbaa takkattii isaan hin godha. Isaan mara irratti mootiin tokkochi hin mootoma; isaan hagara achi gosa biyya adda addaa lama hin te'anu; mootummaa lama te'anee ijjuma gargar hin qoodamanu. **23** Isaan hagara achi waaqota dharaa ka ifiitiin, waan diqachiituu ifille'een yookiin yakkaa ifi maralle'een ifi hin batteessanu. Ani ammoo cubbuu isaan na lakkisane duubatti deebi'isaan hujane mara jalaa isaan baasee, isaan hin qulqulleessa. Achiin duuba isaan kolbaa tiyya hin te'an; anille Waaqa isaanii hin te'a. **24** ««Garbichi kiyya Daawiti isaan irratti mootii hin te'a; isaan martinuu tissee tokko hin qabaatan. Isaan seera kiyyaan hin ideeman; seerata kiyyalle miidhassanee hin eegatan. **25** Isaan lafa ani garbicha kiyya Yaaqoobiif kenne, addee abbootiin teessan duri keessa leete keessa hin le'an. Isaanii fi ijoolleen isaanii, ijoolleen ijoollee isaanille haga bara baraa achi hin le'an; garbichi kiyya Daawiti haga bara baraa bulchaa isaanii hin te'a. **26** Ani gondoaroo nageyaa isaan waliin hin godhadha. Gondooroon sun gondoaroo bara baraa hin teeti. Ani lafa isaanii keessatti isaan jabeessee hin dhaba; isaan hin baceessa; Galma kiyya haga bara baraa odduu isaaniiitti hin dhaaba. **27** Addeen leetoo tiyyaa isaan waliin hin teeti; ani Waaqa isaanii hin te'a; isaanille kolbaa tiyya hin te'an. **28** Achiin duuba yennaa ani Galma kiyya haga bara baraa odduu isaaniiitti dhaaba ka Israa'el woyyoonsu, ana Mootii Waan Maraa akka te'e gosi biyya adda addaa hin beekan jedha» jedhiin» jedhe.

38 Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **2** «Ee ilma namaa! Fuula keeti gara Googii lafa Maagoogii jiru, qondaala guddicha Meshekiitii fi Tubaalii deebifadhuutii raaga irratti dubbadhuutii, **3** «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ee Googii qondaala Meshekiitii fi Tubaalii, kunoo, ani si irratti ka'era. **4** Ani gara duubaa si hin deebisa; ani a'oo teeti keessa hookkoo galchee, loltoota teeti mara, fardoo teetii fi abbootii fardo'oo teeti mara, worra meya woraanaa ka ifii guutuu hidhate mara, loltoota bacaa worra wontee gugurdo'oo fi wontee didiqqoo qabanu, worra shallaagaa ifii mirmiffatanu mara harkisee si waliin hin baasa. **5** Worri Faaresii, worri Ittoophiya'aa isaan waliin jiran; isaan martinuu wontee fi gullee sibiilaa keyataneeran. **6** Gomerii fi loltooti isaa mara, Bet-Togaarmaa kaaba fago'oo irraa loltoota isaa mara waliin, kolbaa hedduulle si waliin hin baasa. **7** Atii fi worri adaala keetitti wolitti qabame martinuu qophowa'a; ati sooreessa isaanii te'i. **8** Bara heddu'uun duuba ati lolaa hin waamanta. Lafa bara baca'aan duuba lolli irraa cite, ta kolbaan isii'ii gosa biyya adda addaa hedduu keessaa

gaarota Israa'elii irratti wolitti qabante, ta yennaa hedduu ontee turte, ta isaan martinuu amma nageyaan keessa le'anuu san irratti hin kaata. **9** Atii fi loltooti keeti marti, gosi biyya adda addaa bacaa ta si woliin jirtu akka bubbee bokkeyaa hin baatan; akka duumensaa lafa hin gollitan jedha. **10** «Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Bara sanitti yaadi gara qalbii teetii hin dhufa. Ati mala hamaa hin dhoota; **11** ati: Ani lafa ollaa dalleya hin qannetti hin duula. Kolbaa dalleya, danqara'aa fi karra malee cadhittee nageyaan leetu mara hin lola; **12** lafa ontee amma nami deebi'ee irra le'u tana irratti harka kiyya diriirsee, worra gosa biyya adda addaa keessaa wolitti qabame, worra horii baca'aa fi meya hedduu qabu, ka handhura biyya lafaa irra le'u hin booji'a; hin saamalle'e jetta. **13** Sheeba'aa fi Dedaan, daldalooti Tarshishiitii fi ollooti isii'i marti, si'iin: Ati saamiisaaf dhuttee? Meeti'i fi worqii, horii'ii fi meya bacaa booji'isaaf loltoota teeti wolitti qabatee dhuttee? Hin jedhan jedha» jedhi. **14** «Tanaaf, ee ilma namaa! Ati Googi irratti raaga dubbadhuutti, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Bara kolbaan tiyya Israa'el nageyaan leetu ati hin beettaa motii ree? **15** Ati lafa kaabaa fagoo irraa gosa biyya adda addaa hedduu, kolbaa bacaa, loltoota jajjadduu woliin isaan martinuu fardoo irra tee'anee, isaan woliin hin dhutta. **16** Ati kolbaa tiyya Israa'el loliisaaf, akka duumensa lafa golluu itti hin dhutta. Ee Googi, karaa keetiiin fuula isaanii duratti woyyummaa tiyya yennaa ani isaanitti mudhisu, gosi biyya adda addaa akka na beekanu, bara muumme'ee irratti lafa tiyya loliisaaf akka ati dhuttu hin godha jedha» jedhiin. **17** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ati ka ani bara durii karaa garboota tiyya raagota Israa'eliiin marroo isaa dubbadhe sanii motii? Ani bara san akka isaan irratti si fidu isaan bara dheeraa raaganeeran» jedha. **18** «Ammalle Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Yennaa Googi lafa Israa'elii lolu, guyyaa san aariin tiyya jadduun hin kaati. **19** Guyyaa san lafa Israa'elii irratti tacho'is lafaa guddaan akka te'u, ani hinaaffa'aan, aarii tiyya ta bobbeettulle'een lallabeera. **20** Qurxummi'i fi sinbirrooti, bineensoti badda'aa marti, dadi lafa irra lowanu marti, namooti lafa irraa martinuu fuula kiyya duratti hin hollatan; gaaroti gad hin qolaanfaman; bowwaan marti hin sigigan; dalleenni dhaka'aa marti hin jigan. **21** Gaarota kiyya mara irratti Googi loliisaaf shallaagaa hin waama; nami marti wol irratti shallaagaa hin buqqifata. **22** Ani dhukkuba hama'aa fi dhiiga dhangalaasiisaan isatti hin mura; isa irratti, loltoota isaatii fi worra isa woliin jiranu irratti bokkeya baradaa, dhakaa bokkeyaa, ibiddaa fi dhakaa bob'e'u hin roobisiisa. **23** Maarre ani guddinna kiyyaa fi woyyummaa tiyya hin mudhisa; gosa biyya adda addaa duratti ifi hin beessisa; achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan» jedha.

39 «Ee ilma namaa! Googi irratti raaga dubbadhuutti, «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Ee, Googii qondaala guddicha kolbaa Meshekiitii fi Tubaalii, kunoo, ani si irratti ka'eera. **2** Ani gara duubaa si deebisee, gara duraa si oofee, kaaba fago'oo irraa si fidee, gaarota Israa'elii irratti akka ati duultu si hin godha. **3** Achiin duuba ani

harka keeti bitaacha irraa guubee hin dhowa; harka keeti middicha irraa daaya hin buusa. **4** Atii fi worri si woliin jiru marti, gosi biyya adda addaa gaarota Israa'elii irratti hin duutan. Ani allaattii gosa adda addaati fi bineensa maraaf sagalee si hin godha. **5** Ani waan dubbadheeruuf, ati diida keessatti hin duuta. Ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. **6** Ani biyya Maagoogiitii fi worra qarqara abbaaya'aa bidhaa malee le'u irratti ibidda hin erga; isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. **7** Maqaan kiyya woyyichi kolbaa tiyya Israa'el oddu'utti akka beekkamu hin godha; haganaa achi maqaan kiyya woyyichi akka battowu hin godhu. Gosi biyya adda addaa akka ani Mootii Waan Maraa woyyicha Israa'elii te'e hin beekan. **8** Kunoo, guyyaan ani: Kunoo, guyyaan wonni kun marti teetu hin dhufa; dhugumaan guyyaan hin dhufa jedhee dubbadhe dhufiisatti jira. **9** ««Achiin duuba worri qachaa Israa'elii keessa le'u achi keessaa bayanee, meya woraanaa akka qoraanii ibiddatti naqanee hin bobbeessan; wontee didiqqo'oo fi wontee gugurdo, guube'ee fi daaya, ciira'aa fi eboo hin guban; haga woggaa torbaa isaan hin bobbeessan. **10** Isaan meya woraanaa waan bobeeffatanuuf, diida keessaa qoraan caaffatiisi, gongomaa keessaa muka muriis hin barbaachisu; isaan worra isaan booji'e hin booji'an; worra isaan saame hin saaman jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **11** ««Bara san dhooga worra karaa deemuu ta abbaayaa irraa karaa aduun baatu jirtu san awwaala Googiitii hin kenna; Googii fi loltooti isaa martinuu achitti waan awwaalamanuuf, worra karaa ideemutti karaan hin cufama; dhoogi sun: Dhooga Hamoon-Googii hin jedhanti. **12** Kolbaan Israa'elii lafa qulqulleessiisaaf ji'a torba isaan hin awwaalan. **13** Kolbaan lafa sanii marti isaan hin awwaalan; guyyaan ani ulfinna kiyya mudhisu sun isaaniif gurra hin te'a jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **14** Isaan namoota lafa qulqulleessiisaaf, yennaa mara lafa keessa deddeemanee worra lafa irratti du'ee hafeeru awwaalu hin filatan. Isaan dhuma ji'a torbaatitti reeffa hafeeru barbaadan. **15** Isaan yennaa lafa keessa deddeemanu lafee namaa yennaa lafatti dhaggane, haga worri awwaalu dhufee dhooga Hamoon-Googii keessatti awwaalutti beessisa itti hin godhan. **16** Isaan akka kanaan lafa hin qulqulleessan; maqaan qachaa addee san jiruulle: Hamoonaa hin jedhama jedha» jedhi. **17** «Ati ee ilma namaa! Mootiin Waan Maraa, «Allaotata adda addaati fi bineensota maratti dubbadhuutti: Addee maraa wolitti qabama'aatii, gara jila ciinca'aa ta ani isinii qopheessee, gara jila guddoo gaarota Israa'elii irraa kowa'aatii foon nyaadha'a; dhiigalle una'a. **18** Akka foonii fi dhiiga korbeeyyii hoole'eetii fi buruuso hoole'ee, korbeeyyii re'e'eetii fi korommi'i ka akka horii cocooma Baashaanii, isin foon worra jajjabaa nyaatanee dhiiga qondaaltota gosa biyya adda addaa hin untan. **19** Jila ciinca'aa ta ani isiniif qopheessu sanitti haga quuttanutti cooma hin nyaattan; haga machoottanutti dhiiga hin untan. **20** Isin qorii tiyyatti fardoole'ee fi abbootii fardoole'ee, loltoota jajjabaa fi loltoota mara nyaattanee hin quuttan jedhi» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **21** «Ani ulfinna kiyya gosa biyya adda addaa oddu'utti hin mudhisa;

gosi biyya adda addaa marti muraa ani isaanitti muree fi adabbii ani isaan adabe hin dhaggiti. **22** Guyyaa saniin jalqabanees kolbaan Israa'elii akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. **23** Gosi biyya adda addaa kolbaan Israa'elii sababa yakkaa ifitiifi akka booji'ante hin beekan; isaan waan naaf addatamiisa dhabaneef, ani fuula kiyya isaan duraa dhoffadhee, nyaapha isaaniitti dabarsee isaan kennee, isaan marti shallaaga'aan ijjeefamane. **24** Ani akkuma battummaa isaaniiti fi yakkaa isaanii isaaniif godhee, fuula kiyyalle isaan duraa dhoffadhe. **25** «Tanaaf, Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ani amma sanyii Yaaqobii, kolbaa Israa'eliitiifi hin marara; deebisee isaan hin qananoonsa; maqaan kiyya woyyichi akka hin arraffanne hin tolcha. **26** Isaan biyya ifii keessa nami tokkolle adoo isaan hin sodaachisin lafa ifii keessa nageyaan yennaa le'anu, salphinna ifitiifi fi naaf addatamiisa dhaba isa ifii mara hin dedhan. **27** Ani gosa biyya adda addaa keessaa deebisee yennaa isaan fidu, biyya diina isaanii keessaa yennaa isaan wolitti qabu, ila gosa biyya adda addaa hedduu duratti karaa isaaniitiin woyyummaa tiyya hin mudhisa. **28** Ani gosa biyya adda addaa oddu'utti akka isaan booji'amanu godhulle, nami tokkolle adoo hin hafin wolitti isaan qabee, gara lafa ifii akka isaan deebi'anu hin godha; achiin duuba isaan akka ani Mootii Waan Maraa te'e hin beekan. **29** Ani ayyaana kiyya kolbaa Israa'elii irratti hin dhangalaasa; ani hagamaa achi fuula kiyya isaan irraa hin deebifadhu; jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe.

40 Nuuti booji'annee woggaa diddamii shaneesso'oo, qachaan Yersaaleemii diigameen duuba, woggaa kudhanii arfeesso'oo, ji'a jalqabaa guyyaa kudhaneesso'oo, guyyuma san irreen Mootii Waan Maraa ana irra jiraayyu; inni na fuudhee gara qachaa Yersaaleemii na geesse. **2** Inni mudhii Waaqaatiin gara lafa Israa'elii na geessee, gaara akka malee dheeraa tokko irra na dhaabbachiise. Wonni akka ijaarsa qacha'aa jiru tokko gara kibbaatiin gaara san irra jiraayyu. **3** Yennaa inni achi na geesse, kunoo, namichi tokko ka bifi isaa sageettuu fakkaattu, wodaroo quncee talba'aatii fi ulee ittiin mikanu harka ifitiitti qabatee seensuma karraa keessa dhaabbateeraayyu. **4** Namichi sun anaan, «Ee ilma namaa! Ila teetiin ilaali; gurra keetiin dhage!; qalbii teetille waan ani sitti mudhisu kana mara irra keyadhu; wonni ati as dhutteef, akka ani waan kana sitti mudhisu waan teeteef, waan dhaggite mara kolbaa Israa'eliitiimi himi» jedhe. **5** Kunoo, adaala Galma Waaqaa mara dalleya dhaka'aatiitti marseeraayyu; harka namichaa keessa ulee miki'ii ta dheerinni isii'ii ciqilee namichaa jaatitti jiraayyu; ciqileen namichaa ciqilee tokkoo fi taakku'u. Inni dalleya dhaka'aa san yennaa miku, furdinni isaa ulee miki'ii san tokko, hojjaan ulee miki'ii san tokko te'e. **6** Achiin duuba inni gara karra karaa aduun baatu jiruu dhufee, yaabbannoo karraa irra ol bayee, eeddummee karra duraa yennaa mike ulee miki'ii tokko teete. **7** Kollooti worra eeddootaa ta cina'aa dheerinni isaanii ulee miki'ii san tokko, badhinna isaaniille ulee miki'ii san tokko; kollooti cina'aa sun ciqilee shan gargar fagaatan; dheerinni eeddummee seensuma karra soroo Galma Waaqaa bira, gara keessaatiin dhuma irra

jirtuu, ulee miki'ii tokko. **8** Achiin duuba inni soroo seensuma karra Galma Waaqaa gara keessaatiin jirtu mike. **9** Soroo karaa seensuma karraa sun ciqilee saddeeti; utubaan isii'ii ciqilee lama furduta; soroon seensumaa sun gara keessaatiin jirti. **10** Kolloon eeddootaa ta karra karaa aduun baatuu garanaan sad gara kaanille'een saditti jiraayyu; isaan sadiinuu wol qixxe'e; utubooti kolloota san garanaa fi gara kaaniin jiranulle wol qixxe'e. **11** Achiin duuba inni badhinna seensuma karra sanii ciqilee kudhan, dheerinna isii'ii ciqilee kudhanii sad mike. **12** Kolloo eeddootaa ta garanaa fi garakaaniin jirtu san tokko tokkooyyuu dura daleenni dhaka'aa gabaabaan ka hojjaan isaatii fi furdinni isaa ciqilee tokkootitti jiraayyu; badhinna kolloo eeddootaa wol qixxee te'anee ciqilee jaa. **13** Achiin duuba inni karra san qaccee dhaaba kolloo eeddootaa tokko irraa gara duubaatiin haga qaccee dhaaba kolloo eeddootaa ta gara kaaniitiitti ciqilee diddamii shan mike. **14** Inni utuboota soro'oo sanille yennaa mike ciqilee jaatama teete; adaala soroo seensumaa san badhinna dalleya keessaatiitti jiraayyu. **15** Seensuma karraa fuula duraa kaasee haga soroo seensumaa qaccee isii'ii ta gara keessaatiitti ciqilee shantama. **16** Kollooti eeddootaa gara maraan akkuma soroo seensumaa middaa fi bita'aan foddada dhidhiphoo qaban; foddadan adaala sanii marti karra seensumaa fuula dura jiran; utuboota irra fakkii muka meexxi'itiitti jiraayyu. **17** Achiin duuba inni gara badhinna dalleya keessaa ka gara alaa na geesse. Kunoo, kollootaa fi dhakaa afametti adaala badhinna dalleya keessaa san jiraayyu. Dhakaa afameeru san fuula dura kolloota soddomatti jiraayyu. **18** Dhakaan afameeru ka jalaa karra seensumaatiin wol qabatee hujameera; badhinna isaaile haguma dheerinna karra sanii ti. **19** Achiin duuba inni karra gara jalaa fuula duraa kaasee haga badhinna dalleya keessaa ka gara keessaatiin fuula duraatiitti fageenna jiru ciqilee dhibba tokko te'e. **20** Achiin duuba inni karra gara kaabaatiitti jirtu, ta fuullee badhinna dalleya keessaa ka gara alaa dheerinnaa fi badhinna isii'ii mike. **21** Kollooti isii'ii ta eeddootaa garanaan sad, gara kaanille'een sad; utubooti isii'itiifi fi soroon isii'ii haguma ka karra qaraa ti; dheerinni isii'ii ciqilee shantama, badhinna isii'ii ciqilee diddamii shan. **22** Foddadan isii'ii, soroon isii'itiifi fi fakkiin muka meexxi'ii ta isii irra jirtu ta karra karaa aduun baatuu wolliin woluma qixxe'e; yaabbannoo torbaan gara seensuma karra sanii ol bayan; soroon seensuma karra sanii qaccee gara keessaatiin jirti. **23** Akkuma karra karaa aduun baatuu, karri karaa kaabaatiitti jirtu, ta fuullee badhinna dalleya keessaa ta gara keessaalle jirti; karra tokko irraa haga karra taaniitiitti yennaa inni mike ciqilee dhibba teete. **24** Achiin duuba inni gara kibbaa na geesse; achille, kunoo, karri gara kibbaatiitti fuula galteertu takka jirti. Innille utuboota isii'itiifi fi soroo isii'ii mike; isaanille karra dhibbiin woluma qixxe'e. **25** Karri sunii fi soroon isii'ii akkuma karra dhibbiin naannoo ifii irratti fooddota qaban. Dheerinni isii'ii ciqilee shantama, badhinna isii'ii ciqilee diddamii shan. **26** Yaabbannoon torba ta gara isii'ii ol ittiin bayanutti jira; soroon isii'ii fuullee saniin jirti; utuboota cinaa isii'ii ka gara lamaaniituu irra fakkii muka meexxi'itiitti irra jira. **27** Badhinna dalleya keessaa ka gara

keessaa karra gara kibbaatitti fuula galteertu qaba; inni karra san irraa jalqabee haga karra gara kibbaa ta gara alaa mikee, ciqilee dhibba teete. **28** Achiin duuba karaa karra kibbaatiin gara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa na geessee, inni yennaa karra kibbaa san mike, isiin karra dhibi'iin woluma qixxee teete. **29** Kolloon eeddootaa ta isi'i, utubooti isi'iitti fi soroon isi'i ta karra dhibi'itiin woluma qixxe'e; isi'i fi soroon isi'i naannoo ifii mara irratti foddada qaban. Dheerinni isi'i ciqilee shantama, badhinni isi'i ciqilee diddamii shan. **30** Sorooti adaala san maratti naannowaneeranu, dheerinni isaani ciqilee diddamii shan, badhinni isaani ciqilee shan. **31** Soroon isi'i gara badhinna dalleya keessaa ka gara alaa fuula galteerti; utuboota isi'i irra fakkii muka meexxi'iititti jira; karaan ittiin ol yaabanu yaabbannoo saddeeti qaba. **32** Achiin duuba inni gara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa ka karaa aduun baatuu na geessee, karra san mike. Isiille karra dhibi'iin woluma qixxee teete. **33** Kolloon eeddootaa ta isi'i, utubooti isi'iitti fi soroon isi'i ta karra dhibi'itiin woluma qixxe'e; isi'i fi soroon isi'i naannoo ifii mara irratti foddada qaban. Dheerinni isi'i ciqilee shantama, badhinni isi'i ciqilee diddamii shan. **34** Soroon isi'i gara badhinna dalleya keessaa ka gara alaa fuula galtee, utuboota isi'i ka gara lamaanituu irra fakkii muka meexxi'iititti jira; karaan ittiin ol yaabanu yaabbannoo saddeeti qaba. **35** Achiin duuba inni gara karaa kaabaa na geesse. Yennaa inni isii mike karra dhibi'iin woluma qixxee teete. **36** Kolloon eeddootaa ta isi'i, utubooti isi'iitti fi soroon isi'i ta karra dhibi'itiin woluma qixxe'e; isi'i fi soroon isi'i naannoo ifii mara irratti foddada qaban. Dheerinni isi'i ciqilee shantama, badhinni isi'i ciqilee diddamii shan. **37** Soroon seensumaa gara badhinna dalleya keessaa ka gara alaatitti fuula galteerti. Utuboota gara lamaanituu irra fakkii muka meexxi'iititti jira; karaan ittiin ol yaabanu yaabbannoo saddeeti qaba. **38** Soroo karra karaa kaabaa ta gara keessaa bira kolloo balbala qaddu ta kennansi gubamu itti dhiqamutti jiraayyu. **39** Soroo san keessa xarapheessaan lama lama cinaa lamaanuu ka kennansi gubamu, kennansi sababa cubbu'utiif dhikaatuu fi kennansi sababa yakka'aatiif dhikaatu irratti qalamu jiran. **40** Soroo seensuma karra karaa kaabaa gara alaatiin yennaa ol bayanu cinaa lamaanuu xarapheessaa wol fakkaatu lama lamatti jiraayyu. **41** Maarre karra san gara keessaatiin xarapheessaan horiin ciinca'aaf dhikaatu irratti qalamu afur, cinaa taanille'een xarapheessaan afur wolumaa galatti xarapheessaa saddeetitti jiraayyu. **42** Xarapheessaan afur ka dhakaa irraa hujamane, ka dheerinni isaanii ciqilee tokkoo fi gamisa, badhinni isaanii ciqilee tokkoo fi gamisa, hojjaan isaanille ciqilee tokkoo, ka kennansi gubamu irratti dhikaatu achi jiran. Xarapheessota kana hayyooti meya horii kennansa gubamuu fi ciinca dhibi'iif dhikaatanu ittiin qalanulle irra keyatan. **43** Hookkoti qaccee lamaa ka dheerinni tokko tokkoo isaanii taakkuu tokko tokkoo naannoo dhaaba mana dhaka'aa san mara irratti dongoramanee; xarapheessota san foon kennansaaf dhikaatutti irra keyama. **44** Badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa keessa, karra keessaatiin ala kolloota

lamatti jiraayyu; takkattiin cinaa karra karaa kaabaa gara kibbaa fuula galtee, takkattiin cinaa karra kibbaa gara kaabaa fuula galteerti. **45** Inni anaan, «Kolloon karaa kibbaa fuula galteertu tun ta hayyoota itti gaafatantoota hujii Galma Waaqaa keessa ti; **46** kolloon karaa kaabaa fuula galteertu tun ta hayyoota itti gaafatantoota hujii addee ciinca'aa ti; hayyooti tun sanyii Zaadoqii, ilmaan Lewwi'i worra Mootii Waan Maraatiitti dhikaatee isa tajaajilisaaf eeyyama qabuu ti» jedhe. **47** Inni badhinna dalleya keessaa ka gara keessaalle mike; dheerinni isaa ciqilee dhibba, badhinni isaalle ciqilee dhibba; cinaan isaa arfanuu wol qixxe'e. Addeen ciinca'aa Galma Waaqaa dura jirtiyyuu. **48** Achiin duuba inni gara soroo seensuma Galma Waaqaa na geessee, inni utuboota isi'i tokko tokkoon yennaa mike, ka cinaa lamaanituu dheerinni isaanii ciqilee shan shan te'ane; badhinni seensumaa ciqilee kudhanii afur, furdinni gindaa isi'i ka cinaa lamaanituu ciqilee sad sad te'ane; **49** Dheerinni soroo sanii ciqilee diddama, badhinni isi'i ciqilee kudhanii lama; yaabbannoo kudhanii gara isi'i ol bayan. Yaabbannoota san cinaa lamaan utubootatti jiraayyu.

41 Achiin duuba gara addee irra caalaa woyyittii Galma Waaqaa na geessee, inni utuboota isi'i mike; badhinni utuboota isi'i ka cinaa lamaanituu ciqilee jaa te'e. **2** Badhinni balbala isi'i ciqilee kudhan te'e; badhinni dhaaba isi'i ka cinaa lamaanii tokko tokkoon isaatuu ciqilee shan te'e; inni addee woyyittii Galma Waaqaa mikee, dheerinni isi'i ciqilee afurtama, badhinni isi'i ciqilee diddama te'e. **3** Achiin duuba gara kolloo keessaa seenee, utuboota balbala isi'i mikee, dheerinni ciqilee lama, badhinni balbala ciqilee jaa, badhinni dhaabi isi'i ka cinaa lamaanii tokko tokkoon isaatuu ciqilee torba te'e. **4** Inni dheerinna Addee Irra Caalaa Woyyittii Galma Waaqaa keessaa mikee, dheerinni isi'i ciqilee diddama, badhinni isi'ille ciqilee diddama te'e; achiin duuba inni, «Tun addee irra caalaa woyyittii» jedhe. **5** Achiin duuba inni dhaaba dhaka'aa ka Galma Waaqaa mikee, furdinni isaa ciqilee jaa, badhinni kolloota adaala Galma Waaqaa san jiranuu tokko tokkoon isaanii ciqilee afur te'ane. **6** Kollooti cinaa lamaanii kuun kaan gubba'atti sufamee, sufaa sad te'anee wol irratti ijaarmanee; sufaan sun tokko tokkoon isaanii kolloo soddoma qaban. Kolloota cinaa Galma Waaqaa jirtu san kipiisaaf dagalee heddu'utti jira; te'uu malee dagaleen hedduun sun Galma Waaqaatiitti hin maxxanne. **7** Badhinni kolloota adaala Galma Waaqaa sun sufuma sufaa irratti badhataa ol ideema; dhaabi ijaarsaa ka jalaa ka ol aanu caalaa furduta; yaabbannoon jalaa ol sufaa wodhakka'aa keessa bayee gara sufaa gubba'aatiitti baasu jiran. **8** Galmi Waaqaa hundee ol kaafantee itti marfantee ijaarante akka qabu dhagge; hundeen kolloota cina'aa sun hunduma san irratti ijaaranteerti. Furdinni hundee sanii ulee miki'i ta ciqilee dheertuu jaa san tokko teete. **9** Furdinni dhaaba ijaarsa kolloota cina'aa ka gara alaatiin jiru ciqilee shan. Addeen duwwaan kollootaa cinaa Galma Waaqaatii fi **10** kolloota hayyootaa wodhakkaa jirti; badhinni isi'i adaala Galma Waaqaa cinaa maraanuu ciqilee diddama. **11** Kollooti cinaa Galma Waaqaa balbala gara addee duwwa'aa nanantu

qaban. Balbalti takkattiin gara kaabaa, balbalti takkattiin gara kibbaa fuula galteerti. Addeen duwwaan sun gara maraanuu ciqilee shan. **12** Galma Waaqaa irraa karaa aduun seentuun, ijaarsi gara badhinna dalleya keessaa ka Galma Waaqaatitti fuula galeeru tokko jiraayyu; furdinni dalleya ijaarsa sanii gara maraanuu ciqilee shan, badhinni isaa ciqilee torbaatama, dheerinni isaa ammoo ciqilee sagaltama. **13** Achiin duuba inni Galma Waaqaa mikee, dheerinni isaa ciqilee dhibba te'e; badhinni dalleya keessaa ka Galma Waaqaatii fi ijaarsi sun dalleya ifii waliin dheerinni ciqilee dhibba te'e. **14** Karaa aduun baatuun badhinni dalleya keessaa ka Galma Waaqaa addee Galma Waaqaa fuula dura jirtu waliin ciqilee dhibba te'e. **15** Achiin duuba inni dheerinna ijaarsa gara badhinna dalleya keessaa ka Galma Waaqaa fuula galee, Galma Waaqaatiin duuba jiru mikee, soroo isaa waliin ciqilee dhibba te'e. Soroon Galma Waaqaa ka badhinna dalleya keessa ka gara keessaatitti fuula gale, addeen woyyitti'ii fi addeen irra caalaa woyyitti'ii, **16** gulantaan, irga foddaa dhidhipha'aa, seesa dhaaba manaa ka gara keessaa, waan adaala san jiru maratti muki hephellichi itti gonfameera. **17** Addee balbalaan gubba'aa, dhaaba addee irra caalaa woyyitti'ii fi dhaaba addee woyyitti'ii keessaa gara alaatiin soroo Galma Waaqaa **18** fakkiin dada ol-gubba'aa ka koola qabanuutti fi fakkiin muka meexxi'ii itti qirixamaneeran. Dadi ol-gubba'aa ka koola qabanu sun tokko tokkoon isaaniiitu fuula lama qaban. **19** Ka fuula namaa qabu gara muka meexxi'ii ka gara tokkoo, ka fuula neenqa dardaraa qabu gara muka meexxi'ii ka gara kaanii fuula galeera. Isaan martinuu naannoo Galma Waaqaa irratti qirixamaneeran. **20** Lafa irraa kaasee haga balbalaan gubba'aati dhaaba addee woyyitti'ii irralle'etti dadi ol-gubba'aa ka koola qabanuu fi muki meexxi'ii irratti qirixamaneeran. **21** Mikikkilooti balbala addee woyyitti'ii roga afur ka wol qixxee te'e qaban. Mikikkilooti balbala addee irra caalaa woyyitti'ii dura jiranulle akkasuma roga afur ka wol qixxee te'e qaban. **22** Addeen ciinca'aa ta muka irraa hujante, ta hojjaan isi'ii ciqilee sadii, dheerinni isi'ii ciqilee lamaatii fi badhinni isi'ille ciqilee lamaa takka jirtiyyu; rogi isi'ii, shafeen isi'itii fi cinaan isi'ii mukaa irraa hujameera; inni anaan, «Kun xarapheessaa Mootii Waan Maraa dura jiru» jedhe. **23** Addee woyyitti'ii fi addeen irra caalaa Woyyitti'ii tokko tokkoon isaanii balbala lama lama qaban. **24** Balbalti tokko tokkoo isaanii saanqaa gara lamatti banamu lama lama qaban. **25** Akkuma dhaaba irratti qirixameerutti balbala addee woyyitti'ii irralle'etti fakkiin dada ol-gubba'aa ta koola qadduutti fi fakkiin muka meexxi'ii qirixamaneeran; soroo Galma Waaqaa san fuula duraan soroon jala qaxxaamuraa ta mukaan hujanteertu jirtiyyu. **26** Dhaaba soroo sanii gama lamaaniiinu foddaa dhidhiphaa fakkiin muka meexxi'ii irratti qirixamaneeranutti irra jira; kollooti cinaa Galma Waaqaalle karaa seensumaatiin soroota jala qaxxaamuranu qaban.

42 Achiin duuba inni karaa kaabaatiin gad na baasee gara badhinna dalleyaa keessaa ka gara alaatiitti na fidee, gara kolloota fuullee badhinna dalleya keessaa ka Galma Waaqaatii fi fuullee ijaarsa gara kaabaa sanitti

na geesse. **2** Dheerinni ijaarsaa ka balbalti isaa karaa kaabaa fuula galteertuu sun ciqilee dhibba, badhinni isaa ciqilee shantama. **3** Badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa irraa ciqilee diddama irratti, fuullee afinaa dhaka'aa ka badhinna dalleya keessaa ka gara alaatiitti kollooti addee bashannanaa heellichoo gubba'aa qaddu fuula wolitti galanee wol irratti sufaa sadiin ijaaramaneeran. **4** Kolloota san dura karaan gara keessaa dabarsu ka badhinni isaa ciqilee kudhan, dheerinni isaa ciqilee dhibba tokkootitti jira. Balbalti kolloota sanii karaa kaabaatiin jiran. **5** Akkuma kollooti wol irratti sufaama ol ideemanuun, addeen bashannanaa ta heellichoo gubba'aa badhataa waan ideentuuf, kollooti ol aananu kolloota gad aananuu fi kolloota wodhakka'aa caalaa dhiphatan. **6** Kollooti sufaa sadiin wol irratti waan ijaaramaneeranuuf, akka badhinna dalleya keessaa utuboota hin qabanu; tanaaf kollooti ol aananu kolloota gad aananuu fi kolloota wodhakka'aa caalaa dhiphatan. **7** Karaa badhinna dalleya keessaa gara alaatiin fuullee kolloota dalheenni dhaka'aa ka ciqilee shantama dheeratu tokko jira. **8** Kollooti badhinna dalleya keessaa ka gara alaa ciqilee shantama dheeratan; tarreen kolloota fuullee Galma Waaqaa jiranu ciqilee dhibba dheeratti. **9** Badhinna dalleya keessaa ka gara alaatiin yennaa ol seenanu, karaa aduun baatuun, gara kolloota gad aananu seensuma tokkotti jira. **10** Karaa kibbaatiin badhinna dalleya keessaa ka gara alaatiitti, badhinna dalleya keessaa ka Galma Waaqaatiin aananee, fuullee badhinna dalleya keessaa ka gara alaatiin kollooti jiran. **11** Kolloota san dura karaan dabaranu jira; kollooti sun dheerinnii fi badhinni isaanii, karaan gad bayanu, akki isaan itti ijaaramaneeranu, balbalti isaanille kolloota karaa kaabaa waliin wol fakkaatan. **12** Balbalti kolloota karaa kibbaalle wol qixa; jalqaba karaa dabaranuu san seensumatti jira; maarre nami dhuma dalleyaatiin karaa aduun baatuun seena. **13** Achiin duuba inni anaan, «Kollooti kaabaatii fi kibbaa worri fuullee badhinna dalleya keessaa ka Galma Waaqaa jiranu sun woyyoota. Achitti hayyooti fuula Mootii Waan Maraa dura dhikaattu kennansa woyyicha nyaatti. Addeen sun woyyitti waan teeteef, kennansa irraa caalaa woyyuu te'e: kennansa midhaanii, kennansa sababa cubbu'uutiif dhikaatu, kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatulle achi keyan. **14** Hayyooti gara addee woyyitti'ii san seenaneen duuba uffanni achi keessa ittiin tajaajilanu woyyuu waan te'eef, uffana san adoo ifi irraa baafatanee lafa hin keyin, achi keessaa gara badhinna dalleya keessaa ka gara alaatiitti gad hin bayanu. Isaan gara addee kolbaa taaniititti adoo gad hin bayin woyaa dhibii uffatu qaban» jedhe. **15** Namichi sun Galma Waaqaa keessa mikee fixeen duuba, gara karra karaa aduun baatuutiin gad na baasee, adaala alaa san mike. **16** Inni ulee miki'ii fuudhee cinaa karaa aduun baatu mikee ciqilee dhibba shan te'e. **17** Achiin duuba karaa kaabaa ulee miki'itiin mikee ciqilee dhibba shan te'e. **18** Karaa kibballe mikee ciqilee dhibba shan te'e. **19** karaa aduun seentulle mikee ciqilee dhibba shan te'e. **20** Maarre inni Galma Waaqaa cinaa arfanuu mara mike. Dalleenni dhaka'aa ka addee woyyittii addee woyyittii

hin te'ini irraa adda baasu ka dheerinni isaa ciqilee dhibba shanii, badhinni isaalle ciqilee dhibba shanii adaala san jiraayyu.

43 Achiin duuba inni gara karra karaa aduun baatuu na geesse. **2** Kunoo, ulfinni Waaqa Israa'elii karaa aduun baatuun dhufuun dhagge. Shookkessi dhufiisaa isaa akka shookkettii bisaan xinniquu ti; ulfinna isaatiin latti balaqqitte. **3** Mudhiin ani dhagge ta akka ani yennaa inni qachaa balleessiisaaf dhufe dhagge fakkaattu, mudhii laga Kebaarii biratti dhaggelle'een ta wol fakkaatti. Anille addaan lafatti gad gombifame. **4** Ulfinni Mootii Waan Maraa karaa karra karaa aduun baatuutiin gara Galma Waaqaa akkuma seeneen, **5** Ayyaanni ol na fuudhee gara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa na geesse; kunoo, ulfinni Mootii Waan Maraa Galma Waaqaa guute. **6** Namichi sun adoo na bira dhaabbatisatti jiruu, nami tokko Galma Waaqaa keessaa natti dubbatuun dhage'e; **7** inni anaan, «Ee ilma namaa! Tun addee barcumaa mootummaa tiyyaa, addee ijata miila kiyyaa, addee ani kolbaa Israa'elii odduu haga bara baraa le'u. Kolbaan Israa'eliiiti fi moototi isaanii hagamaa achi gaarayyeeffatiisaan, waaqota dharaa ka lubbuu hin qanne ka mootota ifii addee waaqonfannaa ifiititti waaqonfatiisaan maqaa kiyya woyyicha hin batteessanu. **8** Karaa seensuma balbala isaanii, karaa seensuma balbala tiyya bira, mikikkila isaanii mikikkila kiyyaa biratti dhaabiisaan, anaa fi isaan wodhakkaa dhaaba dhaka'aa tokko qofatti jira. Isaan waan diqachiisaa ifiitiin maqaa kiyya woyyicha batteessane; tanaaf ani aarii tiyyaan isaan fixe. **9** Amma isaan gaarayyeeffata ifiitii fi waaqota dharaa ka lubbuu hin qanne ka mootota ifii anarraa geegessanuu ti; anille odduu isaanii haga bara baraa hin jiraadha. **10** «Ee ilma namaa! Yakkaa hujane akka fokkifatanu, marroo Galma Waaqaa kolbaa Israa'eliiitti himi; isaan attam akka inni itti ijaaramiisaaf karoofameeru yaadanuu ti. **11** Isaan waan godhane maratti yoo fokkifatanu, Galmi Waaqaa attam akka itti ijaaramiisaaf akeekkameeru, attam akka ijaaramaaru, karaa gad baya isaa, karaa seensuma isaa akka isaan beekanu godhi; akeeka ijaarsa isaa duudii, seerataa fi seera isaa mara akka dansaa akka beekanu godhi; akka isaan seeraa fi seerata isaa hubatanee muummessanu ila isaanii duratti barreessi. **12** Seerri Galma Waaqaa kana: gaarri gubbaan adaallii gaaraa sun marti lafa irra caalaa woyyuu hin te'a. Kunoo, kun seera Galma Waaqaa ti. **13** «Mikiin addee ciinca'aa ta ciqilee dheertuu'u, ta ciqilee tokkoo fi taakku'uu ta asii gad jirtu. Jalli isi'ii ciqilee tokko hojjaa ol dheerata; isiin ciqilee tokko badhatti; irgi isi'ii ka itti naannoweeru taakkuu tokko hin te'a; kun hojjaa addee ciinca'aa hin te'a. **14** Hundee lafa irra jirtu irraa ka'ee haga irga buusaa gad aanuutitti hojjaan isi'ii ciqilee lama; badhinille ciqilee tokko. Irga buusaa diqqaa'aa irraa kaasee haga irga buusaa gudda'aatitti hojjaan isi'ii ciqilee afur, badhinni isi'iille ciqilee tokko. **15** Addeen ibiddaa ta ciinca'aa hojjaan isi'ii ciqilee afur; addee ibiddaa irraa gaafoti afur ol bayeera. **16** Addeen ibiddaa ta ciinca'aa cinaan isi'ii arfanuu wol qixa teetee, dheerinni ciqilee kudhanii lama, badhinille ciqilee kudhanii lama. **17** Kaabiin dhaka'aa sun cinaan

arfanuu wol qixxee te'ee, dheerinni isi'ii ciqilee kudhanii afur, badhinni isi'ii ciqilee kudhanii afur te'ee, badhinni xiyyoo isi'ii ka itti marfameeru gamisa ciqile'ee ti; naannoon hundee isi'ii martinuu badhinni ciqilee tokko; yaabbannooti addee ciinca'aa karaa aduun baatuun jiraniyyuu» jedhe. **18** Achiin duuba namichi anaan, «Ee ilma namaa! Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Addeen ciinca'aa tun hujantee, kennansi gubamu yennaa dhikaatuu fi addee ciinca'aa tana irratti dhiigi yennaa fiixxamu, seerri isaanii kana: **19** Ati dardara tokko ka kennansa sababa cubbu'uutiif dhikaatu, hayyoota natti dhikaatanee ana tajaajilanu, sanyii Zaadoqii gosa Lewwootaatiif kenni. **20** Ati dhiiga isaa irraa diqqaa isaa fuudhiitii gaafota addee ciinca'aa afur irratti, roga kaabii dhaka'aa afur san irratti, marsa xiyyoo isaa mara irratti dibi. Akka kanaan addee ciinca'aa qulleessitiiti, cubbuu isi'itiif gumaa tolchi. **21** Dardara kennansa cubbu'uutiif dhikaate san fuudhiitii, adaala Galma Waaqaatitti, addee waan kanaaf adda baatetti, addee woyyitti'in alatti gubi. **22** Guyyaa lammeeesso'oo korbeessa re'e'ee ka fafa hin qanne fuudhiitii kennansa sababa cubbu'uutiif dhiikeessi; addeen ciinca'aa akkuma dhiiga dardaraatiin qulleeffante, dhiiga korbeessa saniille'een qulleeffantuu ti. **23** Qulleessiisa kana qulleessitee yennaa fiixxe, tika keessaa dardaraa fafa hin qanne tokkoo fi korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne tokko, **24** Mootii Waan Maraa dura dhiikeessi; hayyooti soodda itti fiixxanee, kennansa gubamu godhane Mootii Waan Maraatiif hin dhiikeessan. **25** Guyyuma guyya'aa, guyyaa torbaaf korbeessa re'e'ee tokko kennansa sababa cubbu'uutiif dhiikeessi; tika keessalle'ee dardara fafa hin qanne tokkoo fi korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne qopheessan. **26** Isaan guyyaa torbaaf addee ciinca'aa saniif, gumaa tolchanees isii hin woyyoonsan. **27** Guyyooti kun yennaa dabarane, guyyaa saddeesso'ootiin jalqabee gara duraatitti hayyooti kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa keessan addee ciinca'aa irratti hin dhiikeessan; anille isin hin fudhadha» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa» jedhe.

44 Achiin duuba namichi sun gara karra Galma Waaqaa ta fuullee aduun baatuu ta gara alaa na geesse; karri sun cufanteertiyyu. **2** Mootiin Waan Maraa anaan, «Karri tun cufanteetuma leeti malee ijjumaa hin banantu; ani Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii achiin waan seeneef, eennulle achiin hin seenu. Tanaaf isiin akkuma cufantetti leeti. **3** Te'uu malee, qondaaltichi bulchaa biyyaa callaan sagalee woyyittii fuula ana Mootii Waan Maraa duratti nyaatiisaaf, achiin seenee tee'uu hin dande'a. Inni karaa soroo seensumaatiin seenee karuma seene saniin bayuu hin dande'a» jedhe. **4** Achiin duuba namichi sun karaa karra fuullee kaabaatiin Galma Waaqaa dura na geesse. Kunoo, ani ilaalee ulfinni Mootii Waan Maraa Galma Mootii Waan Maraa guuteeruu dhaggee, ani addaan lafatti gad gombifame. **5** Mootiin Waan Maraa anaan, «Ee ilma namaa! Qalbeeffadhuu ila teetiiin ilaaliitii, waan ani sitti himu mara marroo seerataa fi seera Galma Waaqaa duudii gurra keetiin dhage'! Karaa Galma Waaqaa seenanuu fi karaa Galma Waaqaatii gad bayanu midhassii hubadhu. **6** Worra finqilaa

kolbaa Israa'eliitin, <Gootaan Mootiin Waan Maraa: Isin kolbaa Israa'elii, hujjin teessan diqachiittuun marti amma hin geetti. 7 Hujji teessan diqachiittuun san irratti eedeetane, worra naaf hin ajajanne ka haqanqabaa hin qabatin orma gara Galma kiyyaa galchitanee, yennaa sagalee, coomaa fi dhiiga naaf dhikeessitanu, Galma kiyya batteessitaneertan; gondooroo tiyyalle diiddaneertan. 8 Worri dhibiin meya kiyya woyyicha akka eeganuuf, achi keettane malee, isin ifiif meya woyyicha isinitti kenname san hin eenne jedha. 9 < «Gootaan Mootiin Waan Maraa: Worri naaf hin ajajanne, ormi haqanqabaa hin qabatin, ka kolbaa Israa'elii odduu le'ulle yoo te'e gara Galma kiyyaa hin seenin. 10 < «Israa'elooti na hordofiisa irraa yennaa fagaatane, Lewwooti waaqa dharaa ifii hordofiisaan joonjanella hin adabaman. 11 Lewwooti addee woyyittii tiyya keessa hin tajaajilan; kara Galma kiyyaa irra ideemane ilaalaa, Galma kiyya keessa hin tajaajilan. Isaan kennansa gubamu qalane, kolba'aafille ciincaa hin dhikeessan; dura isaanii dhaabbatane kolbaa hin tajaajilan. 12 Isaan waaqota dharaa duratti kolbaa tajaajilane, kolbaan Israa'elii yakkaa akka hujjuuf, gufuu waan te'aneef, akka isaan adabamuu qabanu kakadheera. Kana ana Mootii Waan Maratiitti dubbate. 13 Isaan hayyuu te'aneef ana tajaajiliisaaf gara kiyya hin dhikaatanu; gara meya kiyya woyyichaa, gara waan kiyya ka irra caala woyyu'uu maralle hin dhikaatanu; ammoo waan diqachiittuu hujane saafiif salphinna ifii hin uffatan. 14 Te'uu malee, hujji Galma Waaqaa itti gaafatamuma'aan akka hujjanu, hujji Galma kiyya keessaa mara itti gaafatamumma'aan akka hujantu hin godha. 15 < «Kolbaan Israa'elii yennaa ana irraa gorane, worri hujji Galma kiyya keessaa addatamumma'aan hujane, sanyiin Zaadoqii Lewwooti, ana tajaajiliisaaf na dura hin dhufan. Coomaa fi dhiiga naaf hin dhikeessan. 16 Isaan callaan gara Galma kiyyaa seenanee na hin tajaajilan; isaan callaan fuula kiyya duratti na tajaajiliisaaf, seerata waaqonfanna'aa kiyyalle muummessiisaaf gara qorii tiyyaa hin dhikaatan. 17 Isaan yennaa kara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa seenanu, woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatanuu ti; isaan yennaa kara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa seenanu yookiin Galma Waaqaa keessa tajaajilanu, woyaa rifeensa hoole'ee hin uffatin. 18 Isaan mataa ifii irratti marata quncee talba'aa irraa hujame maratanuu ti; mutandii quncee talba'aa irraa hujante hidhatanuu ti; woyaa isaan danfisiittu hin uffatin. 19 Isaan gara kolba'aa badhinna dalleya keessaa ka gara alaattii yennaa gad bayanu, woyaa ittiin tajaajilane baafatane kolloota woyyoota keessa keyanuu ti. Kolbaan woyaa woyyittii san tuxxee akka hin miidhanne, woyaa dhibii uffatanuu ti. 20 < «Isaan rifeensa mataa ifii quxatanuu ti malee, hin haadatin yookiin hin dheereffatin. 21 Hayyichi tokko gara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa yennaa seenanu, daadhii woyni'ii hin unin. 22 Hayyooti dubartii abbaan worra irraa du'e yookiin lakkise hin fuudhin; ammoo durra sanyii Israa'elootaa yookiin dubartii hayyichi tokko irraa du'e qofa fuudhuu hin dande'an. 23 Hayyooti garaagarummaa waan aadaa dhugeeffanna'aatiin woyyuu te'eetii fi waan woyyuu hin te'inii kolbaa tiyya barsiisanuu ti;

isaan garaagarummaa aadaa dhugeeffanna'aatiin waan qulqulluu te'eetii fi waan qulqulluu hin te'iniille isaanitti mudhisanuu ti. 24 < «Moromaan yennaa kaatu, isaan abbootii mura'aa te'aneef tajaajilanuu ti; isaan akka seera kiyyaattii muranuu ti. Isaan seeraa fi seerata jila tiyya ta beekkantee mara eegatanuu ti; Sanbata kiyyalle woyyoonsanuu ti. 25 Isaan nama du'etti dhikaatanee ifi hin batteessin. Te'uu malee nami du'e sun abbaa yookiin haadha, ilma yookiin intala, obboleessa yookiin obboleettii hin heeruminiif ifi batteessuu hin dande'an. 26 Hayyichi tokko qulqulloomeen duuballe guyyaa torba eegatuu ti. 27 Inni Galma Woyyicha keessa tajaajiliisaaf gara Galma Woyyichaa, gara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa gaafa seenu kennansa sababa cubbuu ifii dhikeessuu ti; ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera. 28 < «Ani lafa isaanii waan te'eef, Israa'el keessatti hayyootaaf latti hin kennamin. Ani qabeenna isaanii ti. 29 Kennansi midhaanii, kennansi sababa cubbu'utii fi kennansi sababa yakka'aa, Israa'el keessatti wonni ana Mootii Waan Maratiif murteeffame marti ta isaanii ti. 30 Midhaan gosa maraa keessaa ka mata'aa marti, kennansa keessan keessaa kennansi gosa maraa marti ka hayyootaa ti. Eebbi mana keessan irratti akka bu'uuf, bullaa teessan ta mata'aa irraa hayyootaaf kenna'a. 31 Hayyooti foon waan tokkoolle, foon sinbirre'ee yookiin foon bineensaa, foon waan ifiin du'ee yookiin foon waan bineensi ijjeesee hin nyaatin.

45 < «Isin hixaa buusiisaan lafa yennaa hirtanu, lafa kutaa woyyittii dheerinni isi'ii ciqilee kuma diddamii shan, badhinni isi'ii ciqilee kuma diddamaa, Mootii Waan Maratiif adda baasa'aatii kenna'a; latti sun duudiin woyyuu hin teeti. 2 Lafa san keessaa ta dheerinni isi'ii ciqilee dhibba shan, badhinni isi'ille ciqilee dhibba shan te'e, ta addee duwwaa badhinni isi'ii ciqilee shantamaa adaala ifiitti qaddu Galma Waaqaatiif teetuu ti. 3 Addee woyyittii san irralle'ee, lafa dheerinni isi'ii ciqilee kuma diddamii shanii, badhinni isi'ii ciqilee kuma kudhanii miki; tun Addee Irra Caalaa Woyyittii Galma Waaqaa hin teeti. 4 Latti tun lafa san keessaa kutaa woyyittii hin teeti. Isiin hayyoota Galma Waaqaa keessa tajaajiltu, ta Mootii Waan Maraa tajaajiliisaaf isatti dhikaattuuf, hin teeti; addeen tun addee manni isaaniitii fi addee woyyittii Galmi Waaqaa itti ijaaramu hin teeti. 5 Latti dhibiin ta irraa hatte, ta dheerinni isi'ii ciqilee kuma diddamii shanii, badhinni isi'ii ciqilee kuma kudhanii Lewwoota worra Galma Waaqaa keessa tajaajilanuuf, qachaa keessa le'anu itti ijaarratiisaaf qabeenna isaanii hin teeti. 6 < «Addee woyyittii adda baate sanitti aantee, addee badhinni isi'ii ciqilee kuma shanii, dheerinni isi'ille ciqilee kuma diddamii shanii, kolbaa Israa'elii maraaf addee qachaa itti ijaaranu teetuu ti. 7 < «Qondaaltichi bulchaan biyyaa addee woyyittii shanii fi qachaa san karaa aduun seentuu fi karaa aduun baatuun, lafa haga meessaa biyyaa dheerattu qabaachuu qaba; latti sun haguma lafa gosa tokkoof kennantuu dheerattuu ti. 8 Latti tun lafa Israa'elii keessatti qondaalaaf hin teeti; hagamaa achi qondaaltoti tiyya kolbaa tiyya hin cunqursanu; kolbaan Israa'elii ammoo akkuma gosa gosa ifiitti lafa qabaatanuu ti. 9 < «Gootaan Mootiin Waan

Maraa: Ee, qondaaltota Israa'elii! Isin geettuu ti; hunnaan namatti ka'iiisaa fi nama cunqursiisa lakkisa'a; haqaa fi balchummaa huja'a; kolbaa tiyya lafa isaanii irraa ari'isa lakkisa'a; tana ana Goottaa Mootii Waan Maraatiiti dubbate. **10** Isin waan ittiin safartanu ka «Eefaa» jedhamuu fi ka «Baatihi» jedhamu ka sirrii te'ane qabaadha'a. **11** Eefa'aa fi baatihiin sun wol qixxee te'anuu ti; isaan lamaanuu yennaa mara madaallii «Homer» jedhamu harka kudhan keessaa harka tokko qabatan. Homer madaallii woli galaa te'uu ti. **12** Isin biratti madaalliin keessan ka «Sheeqelii» jedhamu tokko madaallii «Geraa» jedhamu diddama; sheeqelii diddama irratti sheeqelii diddamii shanii fi sheeqeliin kudhanii shan yennaa ede'ame madaallii «Miinaa» jedhamu tokko hin te'a. **13** «**«**Kennansi isin dhikeessitanu, qamadii omeerii tokko tokko keessaa eefaa jaa keessaa eefaa tokko, garbuu omeerii tokko tokko keessaa eefaa jaa keessaa eefaa tokko, **14** Zayitii irralle'ee waan ittiin safartanu ka «Korii» jedhamu tokko tokkooyyuu irraa akkuma omeerii baatihi kudhan keessaa baatihi tokko te'uu ti. **15** Akkasuma tika hoolee Israa'elootaa ta lafa bisaan bacaan jiruu keessaa hoolee dhibba lamaa keessaa hoolee tokko kenna'a. Kun marti kennansa midhaanii, kennansa gubamu, kennansa tokkumma'aa ka gumaa cubbuu kolba'aa te'anuu ti. Kana ani Goottaa Mootiin Waan Maraa dubbadheera. **16** Kolbaan Israa'elii marti kennansa addaa kana qondaala Israa'el keessaatiif kennituu ti. **17** Kennansa gubamu, kennansa midhaanii, kennansa daadhii woynii, guyyoota jilaatitti, guyyoota baatii j'i'aatii fi guyyoota Sanbataatitti, jila Israa'elii ta beekkanee mara irratti dhikeessii hujii qondaala Israa'elii ti; inni kennansa sababa cubbu'uu, kennansa midhaanii, kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa kolbaa Israa'eliiitii gumaa araara cubbu'uu hin dhikeessa. **18** «**«**Goottaa Mootiin Waan Maraa: J'i'a tokkeesso'oo, j'i'a san keessa guyyaa tokkeesso'oo loon keessaa dardara fafa hin qanne tokko fuudhii ciincessii, Galma Waaqaa qulleessi. **19** Hayyichi dhiiga kennansa sababa cubbu'uu san irraa diqqaa isaa fuudhee, mikikkiloota Galma Waaqaa, irga addee ciinca'aa roga arfanuu, mikikkiloota karra gara badhinna dalleya keessaa ka gara keessaatiitti seenanuu dibuu ti. **20** Nami tokko dokonkoraan yookiin adoo hin beekin cubbuu hujee guyyaa torbeesso'oo akkuma kana godhi; maarre akkanaa Galma Waaqaatiif gumaa godhi. **21** «**«**J'i'a tokkeesso'oo guyyaa kudhanii arfeesso'ootitti, Jila Irra Dabaramaa jilifadha'a; guyyaa torbaaf daabboo ukook hin qanne hin nyaattan **22** Inni guyyaa san qondaalli ifii fi kolbaa lafa sanii maraaf kennansa sababa cubbu'uu dardara tokko qopheessuu ti. **23** Guyyoota jila torba sanitti, dardaroota torbaa fi korbeeyyii hoole'ee torba ta fafa hin qanne, guyyuma guyya'aan kennansa gubamuuf ana Mootii Waan Maraatiif hin qopheessa; korbeessa re'e'eelle kennansa sababa cubbu'utiif guyyuma guyya'aan hin qopheessa. **24** Inni dardara san tokko tokkooyyuu woliin bullaa eefaa tokko tokko, korbeessa hoole'ee san tokko tokkooyyuu woliin bullaa eefaa tokko tokko, bullaa eefaa tokko tokko sanille zayitii ejersaa litirii sad sad woliin qopheessuu ti. **25** «**«**J'i'a torbeesso'oo guyyaa kudhanii shaneesso'ootitti guyyoota

jilaa torba sanitti, hayyichi kennansa sababa cubbu'utiif, kennansa gubamuuf, kennansa midhaaniitii fi kennansa zayitiiitiifille akkasuma qopheessuu ti.

46 «**«**Gootaan Mootiin Waan Maraa: Karri badhinna dalleya keessaa ka gara keessaa ta fuullee karaa aduun baatuu, guyyaa hujii jaa cufantuu ti; guyyaa sanbataatii fi guyyaa baatii j'i'aa ammoo banantuu ti. **2** Qondaalli yennaa alaa dhufu karaa soroo karraatiin seenee, mikikkila karraa san bira dhaabbatuu ti. Hayyooti kennansa inni qopheesse kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa dhikeessanu ti; qondaaltichi adduma badhinna karraa sanitti sagaduu ti. Achiin duuba inni hin baya; karri ammoo haga galgalaatitti hin cufantu. **3** Guyyaa sanbataatii fi guyyaa baatii j'i'aa kolbaan lafa sanii seensuma karra saniititti Mootii Waan Maraa duratti gad gombifantee sagadduu ti. **4** Qondaaltichi guyyaa sanbataa kennansa gubamuuf buruusota korbeeyyii hoole'ee ta fafa hin qanne jaa fi korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne tokko Mootii Waan Maraatiif dhikeessuu ti. **5** Kennansi midhaanii ka korbeessa hoole'ee san woliin dhikaatu eefaa tokko te'uu ti; ka buruusota korbeeyyii hoole'ee san woliin dhikaatu haguma inni kennuu dande'e te'uu ti; eefaa tokko tokkooyyuu woliin zayitii litirii sad fiduu ti. **6** Guyyaa baatii j'i'aa inni loon keessaa dardara fafa hin qanne tokko, buruusota korbeeyyii hoole'ee jaa fi korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne tokko dhikeessuu ti. **7** Kennansa midhaanii dardara tokko san woliin bullaa eefaa tokko, korbeessa hoole'ee tokko san woliin bullaa eefaa tokko, buruusota san woliin haguma inni kennuu dande'e, bullaa eefaa tokko tokko saniif zayitii litirii sad sad dhikeessuu ti. **8** Qondaalli sun yennaa seenu, karaa soroo karraatiin seenee, yennaa bayulle karuma saniin bayuu ti. **9** «**«**Guyyoota jila beekkantee mara kolbaan lafa sanii Mootii Waan Maraa dura yennaa dhufanu, worri karaa karra kaabaatiin seene, karaa karra kibbaatiin bayanuu ti; worri karaa karra kibbaatiin seene, karaa karra kaabaatiin bayanuu ti; eennulle karaa karra seeneetiin hin bayin. Ammoo adoo gara hin galin gara duraa bayuu ti. **10** Yennaa isaan seenanuu, qondaalli isaan woliin seenuu ti; yennaa isaan bayanulle inni isaan woliin bayuu ti. **11** Guyyoota jilaatii fi guyyoota jila beekkantee mara kennansi midhaanii ka dardara tokko woliin dhikaatu bullaa eefaa tokko, ka korbeessa hoole'ee tokko woliin dhikaatu eefaa tokko te'uu ti; buruusota woliin haguma inni kennuu dande'e, bullaa eefaa tokko tokkoof zayitii litirii sad dhikeessuu ti. **12** «**«**Qondaala fedhii ifitiin kennansa gubamu yookiin kennansa tokkumma'aa Mootii Waan Maraatiif dhikeessiisa dhufuuf, nami tokko karra fuullee karaa aduun baatuu isaaf banuu ti. Innille akkuma guyyaa sanbataa kennu san kennansa gubamuu fi kennansa tokkumma'aa kennuu ti. Achiin duuba inni bayee deemuu ti; inni deemeen duuba karri cufantuu ti. **13** «**«**Inni guyyuma guyya'aan ganama mara buruusoo korbeessa hoole'ee ka fafa hin qanne ka woggaa tokkoo kennansa gubamuuf ana Mootii Waan Maraatiif hin dhikeessa. **14** Isa woliin kennansa midhaanii ganama mara bullaa eefaa tokko harka jaa keessaa harka tokko, bullaa ittiin sukkuumiisaaf zayitii

litirii tokko qopheessuu ti; kunille seera yennaa maraa te'uu ti. **15** Akka kanaan buruusi korbeessa hoole'ee, kennansi midhaaniitii fi zayitiin guyyuma guyya'aan ganama mara kennansa gubamuuf dhikaatanuu ti jedha» jedhiin» jedhe. **16** Gootaan Mootif Waan Maraa, «Qondaalli tokko lafa ifii irraa ilmaan ifii keessaa ilma tokkoof yoo kenne, latti sun ilmaan isaatii fi sanyii isaaniiitii dabartee dhaala teetuu ti. **17** Qondaalli tokko lafa ifii irraa tajaajiltoota ifii keessaa tajaajilaa tokkoof yoo kenne ammoo haga woggaa bilisumma'aatiitti ka isaa teetuu ti. Achiin duuba isiin qondaaltichaaf deebituu ti; latti sun ta isaa waan teeteef, ilmaan isaa qofaaf teetuu ti. **18** Qondaalli kolbaa irraa lafa hunnaan hin fudhatin; kolbaan tiyya lafa ifii irraa akka hin bittinnoonneef, latti inni ilmaan ifitiif kennu qooda ifii qofa irraa teetuu ti» jedha. **19** Achiin duuba nami sun karaa seensuma karra bira jiruutiin gara kolloota woyyoota hayyootaa ta fuullee kaabaatiitti tarre'etti jiranuu na geesse. Kunoo, dhuma kollootaa karaa aduun seentuun addee takkatti jiraayyu. **20** Inni aanan, «Isaan kennansa woyyoota kana gara addee badhinna dalleya keessaa ka gara alaa fidanee kolbaan akka hin miidhanneef, addeen tun addee hayyooti kennansa sababa yakka'aatiif dhikaatu, kennansa sababa cubbu'uutiif dhikaatulle itti iffeelanuu fi addee kennansa midhaanii itti bilcheessanuu» jedhe. **21** Achiin duuba nami sun gara badhinna dalleya keessaa ka gara alaa na geessee, roga arfan irra na marsiise. Kunoo, roga badhinna dalleya keessaa san tokko tokkoo isaaniiituu irra badhinna dalleya keessaa ka dhibi'itti jiraayyu. **22** Roga badhinna dalleya keessaa san arfanuu irra badhinna dalleya keessaa didiqaqaa ka dheerinni isaanii ciqilee afurtamaa, badhinni isaanille ciqilee soddomaatiitti jiraayyu; isaan arfanuu woluma qixa. **23** Cinaa badhinna dalleya keessaa didiqaqaa san arfaniituu gara keessaatiin dhaaba dhaka'aatiitti naanneffamee jiraayyu; dhaaba dhaka'aa san mara jala addee ibidda itti bobeesanutti jiraayyu. **24** Achiin duuba namichi sun aanan, «Kun marti addee tajaajiltooti Galma Waaqaa ciincaa kolbaan dhiheessitu itti iffeeltu» jedhe.

47 Achiin duuba namichi sun gara balbala Galma Waaqaa deebisee na fide; kunoo, mikikkila Galma Waaqaa san jalaa bisaan burqee, Galmi Waaqaa karaa aduun baatutti fuula waan galeeruuf, bisaan sun gara karaa aduun baatuu laana yaa'uun dhagge; bisaan sun addee ciinca'aa irraa gara kibbaatiin, Galma Waaqaa maddii kibbaatiin karaa aduun baatu gad yaa'e. **2** Achiin duuba namichi sun karaa karra gara kaabaatiin Galma Waaqaa keessaa na baasee, gara alaatiin na marsiisee, gara karra gara alaa ta fuullee karaa aduun baatuu na geesse; kunoo, bisaan karra san gara kibbaatiin karaa aduun baatu laana yaa'uun dhagge. **3** Namichi sun wodaroo miki'ii qabatee bisaan karaa aduun baatu yaa'u gula deemee ciqilee kuma tokko mike; achiin duuba inni akka ani bisaan san keessa deemu na godhee, bisaan sun gulubii na geye. **4** Ammalle inni ciqilee kuma tokko mikee akka ani bisaan san keessa deemu na godhee, bisaan sun jilba na geye; ammalle inni ciqilee kuma tokko mikee, akka ani bisaan san keessa deemu na godhee, bisaan sun hidha na geye. **5** Itti

dabalee inni ciqilee kuma tokko mike; bisaan sun waan guuteeruuf, qilee ka nami daakiisaan malee gamatti bu'iisa hin dandeenne waan te'eef, anille keessa deemee gamatti bu'iisa hin dandeenne. **6** Namichi sunille, «Ee ilma namaa! Ati tana dhaggitteertaa?» naan jedhe. Achiin duuba inni gara qarqara lagaa duubatti na deebise. **7** Ani adoo deebi'iisatti jiruu qarqara laga sanii gamaa fi gamanatti mukoota akka malee bacaad dhagge. **8** Namichi sun aanan, «Bisaan kun gara lafa karaa aduun baatuu, gara dhooga Yordaanosiitti gad yaa'a. Bisaan kun yennaa abbaayaa sooddaa seene, bisaan abbaayaa sooddaa sun haareffamee bisaan dansaa hin te'a. **9** Addee bisaan sun dhaqu maratti dadi lubbuu qaddu marti lubbu'uun hin jiraatti; addee bisaan kun dhaqu maratti qurxummiin bacaan hin jiraatti; bisaan kun achi waan dhaquuf bisaan abbaayaa sooddaa tolee dansaa hin te'a; maarre addee bisaan kun dhaqu maratti wonni marti lubbu'uun hin jiraatti. **10** Worri qurxummii qabatu qarqara abbaayaa sooddaa hin dhaabbatan. En-Gedii jalqabee haga En-Eglaayimittiif lafa caccoo qurxummii ittiin qabatanu itti afatanu hin teeti; qurxummiin is'i'ii akka qurxummii abbaayaa Mediteraaniya'aa qurxummii gosa adda addaa bacaan hin teeti. **11** Te'uu malee caffaan is'i'itii fi haroon is'i'ii soodduma te'anee hafan malee tolanee bisaan dansaa hin te'anu. **12** Qarqara laga sanii gamaa fi gamana mukooti adda addaa ka sagalee te'anu hin latan. Isaan bisaan Galma Waaqaa jalaa burqu waan dhagagatanuuf, baalli isaanii hin qooru; midhaan isaanille hin dhabamu; ji'uma ji'aan midhaan haareya buusan; midhaan isaanii nyaataaf, baalli isaanii qorsaaf hin te'a» jedhe. **13** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Meessaan lafa ati gosa Israa'elii kudhanii lamaaf qoodduu ka asii gad jiru kana. Gosi Yoseefii qooda lama qabaattuu ti. **14** Lafa tana wol qixxee qoodama'a; ani abbootii teessan ta duriitiif lafa tana kenniisaaf kaku'uun waadaa waan galeeruuf, latti tun dhaala keessan hin teeti. **15** «Meessaan lafa tanaa akkana hin te'a: Meessaan kaabaa abbaayaa Mediteraaniya'aa irraa ka'ee, karaa qachaa Hetlooniitiin haga seensuma Haamaatii dhaqee, dabareelle haga qachaa Zedaadii, **16** haga qachaa Beroota'aatii fi qachaa Siibraayimii ka meessaa Damaasqo'ootii fi meessaa Haamaatii wodhakkaa jiranuu, haga qachaa Haazer-Hatiikonii ka meessaa biyya Hawuraanii dhaqa. **17** Akka kanaan meessaan abbaayaa Mediteraaniya'aa irraa karaa aduun baatu, meessaa Damaasqo'oo gara kaabaatiin, qachaa Haamaatii gara kaabaatiitti lakkiisee, gara qachaa Hazar-Enonii dhaqa; kun meessaa kaabaa ti. **18** «Meessaan karaa aduun baatuu Damaasqo'oo fi Hawuraan wodhakkaa dabaree, laga Yordaanosii gula lafa Giil'aadiitii fi lafa Israa'elii wodhakkaa dabaree, gara abbaayaa sooddaa ta karaa aduun baatuu haga qachaa Taamaarii dhaqa; kun meessaa karaa aduun baatuu ti. **19** «Meessaan kibbaa Taamaarii ka'ee haga bisaan Mariibaa-Qaadeshii ti; achille'e laga gogaa Gibxi'ii gula haga abbaayaa Mediteraaniya'aa dhaqa; kun meessaa kibbaa ti. **20** «Meessaan karaa aduun seentuu abbaayaa Mediteraaniya'aa te'ee haga fuullee seensuma Haamaatii dhaqa; kun meessaa gara aduun seentuu ti. **21** «Gosoota

teessan Israa'el oddu'utti lafa tana qoqoodama'a; 22 isin ifii fi worra ormaa ka odduu teessan jiru ka ijoollee qabanuufille, dhaala godha'aatii hixaa buusa'aatii qoodama'a; isaan akkuma ijoollee Israa'elii ka worra dhalataa biyyaa te'anuu ti. Gosa Israa'elii oddu'utti hixaa buufatisaan qooda lafaa qabaatanuu ti. 23 Nami ormaa ka Israa'el keessa le'u kolbaa gosa Israa'elii ka keessa le'u waliin qooda ifii qabaatuu ti; ani Gootaan Mootiin Waan Maraa tana dubbadheera.

48 «Maqaan gosoota lafa qoodamiisaaf galmeeffamanee isaan kana: Karaa kaabaatiin gosi Daanii qooda tokko hin qabaata; meessaan isaalle abbaayaa Mediteraniya'aa irraa ka'ee karaa qachaa Hetloonii dhaqu gula deemee gara seensuma Haamaatii, gara qachaa Hazar-Enonii dhaqa. Damaasqoo gara kaabaa lakkisee, meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuu ti. 2 Meessaa Daaniitiitti aanee, meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuutitti, Asheer qooda tokko hin qabaata. 3 Meessaa Asheeritiitti aanee meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuutitti, gosi Niftaalemii qooda tokko hin qabaata. 4 Meessaa Niftaalemiitiitti aanee, meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuutitti, gosi Minaase'ee qooda tokko hin qabaata. 5 Meessaa Minaase'etitti aanee, meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuutitti, gosi Efreemii qooda tokko hin qabaata. 6 Meessaa Efreemiitiitti aanee, meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuutitti, gosi Ruubenii qooda tokko hin qabaata. 7 Meessaa Ruubeniitiitti aanee, meessaa karaa aduun baatuutii jalqabee haga meessaa karaa aduun seentuutitti, gosi Yihuda'aa qooda tokko hin qabaata. 8 «Lafa Meessaa Yihuda'aatiitti aantee, meessaa karaa aduun baatuu jalqaddee haga meessaa karaa aduun seentuutitti jirtu, qooda ati kennansa addaa gootee dhiheessitu teetuu ti; latti tun badhinni isi'ii ciqilee kuma diddamii shan, dheerinni isi'ii karaa aduun baatuu jalqaddee haga karaa aduun seentuutitti qooda gosa tokkoo waliin wol qixxee teetuu ti. Galmi Waaqaa wodhakkaa lafa saniitiitti ijaarratuu ti. 9 «Latti isin qooda addaa gootanee Mootii Waan Maraatiif kennitanu dheerinni isi'ii ciqilee kuma kudhan, badhinni isi'ii ciqilee kuma diddama te'uu ti. 10 Tun qooda woyyittii hayyootaa teetuu ti; karaa kaabaatiin dheerinni isaa ciqilee kuma diddamii shan, badhinni isaa karaa aduun seentuun ciqilee kuma kudhan, karaa aduun baatuun ciqilee kuma kudhan, karaa kibbaatiin dheerinni isaa ciqilee kuma diddamii shan te'ee, Galmi Waaqaa wodhakkaa isaatiitti hin te'a. 11 Kun hayyoota sanyii Zadoqii keessaa worra woyyoota yennaa kolbaan Israa'elii karaa irraa gorte Lewwoota worra kaan waliin adoo karaa irraa hin gorin waan ani isaan ajaje eegataneef te'uu ti. 12 Tun qooda lafa woyyittii'ii keessaa, Addee Irra Caalaa Woyyittii, isaanii kennansa addaa teetee, ta meessaa Lewwootaatiitti aantee jirtu. 13 Karaa meessaa hayyootaatiin, Lewwooti qooda lafaa ta dheerinni isi'ii ciqilee kuma diddamii shanii, badhinni isi'ii ciqilee kuma kudhan teete hin qabaatti; wolumatti dheerinni isi'ii ciqilee kuma

diddamii shan, badhinni isi'ii ciqilee kuma kudhan hin teeti. 14 Isaan lafa tana irraa gurguruu yookiin jijjiiruu hin qabanu; latti tun lafa mara keessaa irra caalaa dansaa ta teete; Mootii Waan Maraatiif ta woyyoonne waan teetee, harka nama dhibi'itiitti dabarfantee hin kennantu. 15 «Lafa woyyittii tana irraa qoodantee ta hatte ta dheerinni isi'ii ciqilee kuma diddamii shanii, ta badhinni isi'ii ciqilee kuma shanii ta wolumatti kolbaan itti fayyadantu, manaa fi kaloo hori'itiif hin teeti. Wodhakkaa isi'itiitti qachaan hin te'a; 16 mikiin roga cinaa qachaa sanii arfanuu wol qixxee te'ee, karaa kaabaatiin ciqilee kuma afurii fi dhibba shan, karaa kibbaatiin ciqilee kuma afurii fi dhibba shan, karaa aduun baatuun ciqilee kuma afurii fi dhibba shan, karaa aduun seentuun ciqilee kuma afurii fi dhibba shan hin teeti. 17 Latti qacha'aa sun lafa horiin dheedu hin qabaatti: karaa kaabaatiin ciqilee dhibba lamaa fi shantama, karaa kibbaatiin ciqilee dhibba lamaa fi shantama, karaa aduun baatuun ciqilee dhibba lamaa fi shantama, karaa aduun seentulle'een ciqilee dhibba lamaa fi shantama hin teeti. 18 Latti irraa hatte ta addee woyyitti'itti aante, karaa aduun baatuun ciqilee kuma kudhan, karaa aduun seentuun ciqilee kuma kudhan hin teeti; midhaan lafa sanii hojjattoota qacha'aatiif sagalee hin te'a. 19 Hojjattooti qachaa sanii ka gosa Israa'elii mara keessaa dhufane lafa san hin qotatan. 20 Guutumatti latti isin qooda addaa gootane kennitane qooda qacha'aaf kenname dabalatee wolumatti cinaan roga isi'ii arfanuu ciqilee kuma diddamii shan hin teeti. 21 «Lafa qooda woyyicha teete sanii fi lafa addee qacha'aa teete san bitta'aa fi middatti latti hatteertu ta qondaalaa teetuu ti. Tunille lafa qooda woyyicha teete ciqilee kuma diddamii shan irraa ka'ee karaa aduun baatu haga meessaa karaa aduun baatuu, lafa qooda woyyicha teete ciqilee kuma diddamii shan irraa ka'ee karaa aduun seentu haga meessaa karaa aduun seentuu ti. Latti lafa qooda gosa Israa'elii cinaa lamaaniin wol qixxee dheerratu ta qondaalaa hin teeti. Akka kanaan addeen woyyitti'ii fi Galmi Waaqaa wodhakkaa lafa sanii hin te'an. 22 Tanaaf latti qooda Lewwootaatii fi latti qooda qacha'aa lafa qooda qondaalaaf kenname san wodhakkaa hin teeti. Latti qondaalaale lafa Yihuda'aatii fi lafa Beniyaamii wodhakkaa hin teeti. 23 «Qoodi gosa worra hafee ka asii gad jiru: gosi Beniyaaminii meessaa karaa aduun baatuutii haga meessaa karaa aduun seentuu qooda tokko hin qabaata. 24 Lafa qooda Beniyaamiitiitti aanee meessaa karaa aduun baatuutii haga meessaa karaa aduun seentuutitti gosi Shimi'oonii qooda tokko hin qabaata. 25 Lafa qooda Shimi'ooniitiitti aanee meessaa karaa aduun baatuutii haga meessaa karaa aduun seentuutitti gosi Yisaakorii qooda tokko hin qabaata. 26 Lafa qooda Yisaakoriitiitti aanee meessaa karaa aduun baatuutii haga meessaa karaa aduun seentuutitti gosi Zebulonii qooda tokko hin qabaata. 27 Lafa qooda Zebuloniitiitti aanee meessaa karaa aduun baatuutii haga meessaa karaa aduun seentuutitti gosi Gaadii qooda tokko hin qabaata. 28 «Lafa qooda Gaadiitiitti aanee meessaa karaa kibbaatiin, qachaa Taamaariitti ka'ee haga bisaan Mariibaa-Qaadeshii hin dhaqa; achille'ee laga gogaa Gibxi'i

gula deemaa haga abbaayaa Mediteraaniya'aa dhaqa. **29** Latti isin dhaala gootanee hixaa buusiisaan gosa Israa'eliitiif qooddanu isii tana» jedha Gootaan Mootiin Waan Maraa. **30** «Karri qachaa keessaa ittiin gad bayanu ka asii gad jiran: Maddiin karaa kaabaa ciqilee kuma afurii fi dhibba shan te'ee, **31** karri qachootaa maqaa gosa Israa'eliitiin waamaman; karri sadiin kaabaa karra Ruubenii, karra Yihuda'aatii fi karra lewwi'ii ti. **32** Maddiin karaa aduun baatuu ciqilee kuma afurii fi dhibba shan te'ee, karri isaa sadiin karra Yoseefii, karra Beniyaamiitii fi karra Daanii ti. **33** Maddiin karaa kibbaa ciqilee kuma afurii fi dhibba shan te'ee, karri isaa sadiin karra Shimi'oonii, karra Yisaakoriitii fi karra Zebulonii ti. **34** Maddiin karaa aduun seentuu ciqilee kuma afurii fi dhibba shan te'ee, karri isaa sadiin karra Gaadii, karra Asheeriitii fi karra Niftaalemii ti. **35** Naannoon qacha'aa ciqilee kuma kudhanii saddeeti. Yennaa sanii jalqabee maqaan qacha'aa «Mootiin Waan Maraa achi jira» hin jedhama» jedhe.

Daani'elii

1 Yehoyaaqim biyya Yihuda'aa irratti mootii te'ee, woggaa sadeesso'ootitti, mootiin biyya Baabilonii Nebukadnezaar dhufee qachaa Yerusaaleemii marse. **2** Gootaan biyya Yihuda'aa Yehoyaaqimii fi meya Galma Waaqaa keessaa gamisa harka Nebukadnezaariitti dabarsee kenne; Nebukadnezaarille worra booji'e gara biyya ifii ta «Shiinaar» jedhantuu geessee, meya Galma Waaqaa keessaa booji'elle mana waaqota ifii ka Baabilon keessa jiru keessa keye. **3** Achiin duuba mootichi Nebukadnezaar worra Israa'elootaa ka booji'ame keessaa maatii mootootaatii fi qondaaltotaa keessaa dargaggoota dhiiraa garii fillee akka fiduuf bulchaa guneessota ifii Ashfenaaz ajaje; **4** dargaggooti filamanu kun worra nafa ifii irratti fafa hin qanne, worra dadansaa, worra ogummaa mara qalbeeffatu, worra qaroo, worra hubatiisaaf ariifatu, mana mootumma'aa keessa tajaajiliisaaf worra dandeettii qabu te'uu qaban; afaan worra Baabilonii dubbisiisaa fi barreessiisa akka isaan barsiisuufille Ashfenaaz ajaje. **5** Mootichi Nebukadnezaar guyyuma guyya'aan sagalee ifiif nyaatu irraa, daadhii woyni'ii ta ifiif unu irraa isaaniifille akka kennamu ajaje; isaan woggaa sadiif leenjifamaneen duuba, mooticha tajaajiliisaaf seenan. **6** Worra gosa Yihuda'aa keessaa worri filatame Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariya'a. **7** Bulchaan qondaaltota mootichaa maqaa isaanii jijjiiree, Daani'elii «Belxishaazaar», Hanaaniya'aan «Shaadraak», Mishaa'elii «Meshaa», Azaariya'aan «Abedneegoo» jedhee moggaase. **8** Daani'el sagalee mootichaa nyaatiisaan, daadhii woyni'ii isaalte uniisaan akka ifi hin batteessine murteeffate; maarre akka ifi hin batteessineef, yaada kana akka isaaf eeyyamuuf Ashfenaaz gaafate. **9** Waaqi akka Daani'el qondaalticha duratti fudhatama dhagatuu fi akka inni gadhaa isaaf laafu godhe. **10** Te'uu male bulchaan qondaaltotaa mooticha waan sodaateef, Daani'elii, «Ani mooticha gootaa kiyya ka sagalee'ee fi daadhii woyni'ii isiniif ajaje hin sodaadha; isin dargaggoota dhibi'ii caalaa yoo huqqatanee daalachootane mootichi na hin ijeesa» jedhe. **11** Achiin duuba Daani'el gara namicha Ashfenaaz eedduu Daani'elii, Hanaaniya'aa, Miishaa'elii fi Azaariya'aa godhe sanii dhaqee, **12** «Maganne'ee, akka nyaannuuf waan ficha'atti dhaabamuu fi bisaan unnu callaa guyyaa kudhaniif nuu kenniitii, nu tajaajiltoota teeti waan teenu ilaal. **13** Achiin duuba bifa keennaa fi bifa dargaggoota sagalee mootichaa nyaatanuu wol bira qabiitii ilaal; waan dhaggiteen nu tajaajiltoota teeti waan feete godhi» jedhe. **14** Maarre innille yaada kana isaaniiin wolii galee guyyaa kudhaniif waan isaan te'anu ilaale. **15** Guyyaa kudhaniin duuba bifi isaaniitiif gabbinni nafa isaanii, dargaggoota sagalee mootichaa nyaatanu caalee dhaggame. **16** Maarre namichi isaan eegu sun, guyyaa saniin jalqabee, sagalee dansa'aa fi daadhii woyni'ii akka unanuuf ta mana mootumma'aa irraa isaaniif kennantu dhooggee, waan ficha'atti dhaabamu callaa isaaniif kenne. **17** Waaqi dargaggoota arfan tanaaf beekkumsa, dandeettii barreessiisa maraatii fi qarummaa

isaaniif kenne; Daani'el ammoo mudhi'ii fi oojjuu mara hiikiisaafille dandeettii qabaayyu. **18** Barri akka isaan dhikaatanuuf mootichi murteesse geennaan, bulchaan qondaaltotaa Nebukadnezaar dura isaan dhikeesse. **19** Mootichille yennaa isaan mara dubbise, isaan mara keessaa ka akka Daani'elii, Hanaaniya'aa, Miishaa'elii fi Azaariya'aa hin dhagganne; tanaaf isaan akka mooticha tajaajilanuuf filamane. **20** Marroo qarumma'aatii fi hubanti'ii mara waan ilaalu, mootichi yennaa isaan gaafate, worra xanu fi worra moru ka mootummaa isaa keessatti dhaggamanu mara keessaa dachaa kudhan caalanee dhagge. **21** Qiros mootii te'ee haga woggaa tokkeesso'ootitti Daani'el achuma mana mootumma'aa keessa tajaajilaa ture.

2 Nebukadnezaar mootii te'ee, woggaa lammeesso'ootitti oojjuu guddoo isa rakkitee hirriiba dhooggitu oojjate. **2** Maarre oojjuu inni oojjate akka isaaf hiikanuuf worra xanu, worra moru, worra falfaluu fi worra Kaldootaa ka urjii ilaalee waan gara duraa te'uu himu, gara isaa akka waamamanu ajaje; isaanille dhufanee mooticha dura yennaa dhaabbatane, **3** inni isaanii, «Ani oojjuu oojjadhee, hiikkaan oojjuu tanaa beekiisaaf guddoo rakkadheera» jedhe. **4** Achiin duuba isaan afaan Aaramiitiin mootichaan, «Ee mooticha, haga bara baraa le'ii Oojjuu teeti nu tajaajiltoota teetitti himi; nuutille hiikkaa isi'ii sitti hin beessinna» jedhane. **5** Mootichille deebisee isaanii, «Isin oojjuu tiyyaa fi hiikkaa isi'ii yoo natti hin himin, harki fi miilli keessan akka isin irraa ciramu, manni keessanille diigamee tuulaa kosi'ii akka te'uu jabeessee murteeffadheera. **6** Oojjuu tiyyaa fi hiikkaa isi'ii yoo natti beessittane ammoo kennansaa fi badhaasa, ulfinna guddaalle na irraa hin fudhattan; tanaaf oojjuu tiyya hiikkaa isi'ii woliinuu natti hima'a» jedhe. **7** Isaan ammalle, «Mooticha keenna, oojjuu teeti nu tajaajiltoota teetitti himi; nuutille hiikkaa isi'ii sitti hin beessinna» jedhane. **8** Mootichi deebisee, «Ani jabeessee akka murteeffadhe waan beettanuuf, yennaa dheerefatiisaaf akka wodhaaniisatti jirtanu hubadheera; **9** isin oojjuu tiyya yoo natti hin himin, adabbii gosa tokkootitti isin mara eegata; isin haalli waan jijjiiramu seetane, dubbii sobaatii fi dokonkorsitu natti himiisaaf wolii galtane; tanaaf oojjuu tiyya natti hima'a; anille hiikkaa isi'ii akka isin dandeettanu tanaan beeka» jedhe. **10** Isaanille deebisane, «Biyya lafaa tana keessa waan mootichi gaafate deebisuu ka dande'u tokkolle hin jiru; tanaan qaralle mootiin akka fedhe gudda'aa fi hunnaamessa te'ulle waan akka kanaa worra moru, worra xanu, worra falfaluu fi worra waan dhossa'aa himu gaafatee hin beeku. **11** Wonni mootichi gaafatu sun guddoo rakkisa'a; waaqota odduu namaa hin leene malee, eennulle gaaffii san mootichaaf beessisuu hin dande'u» jedhane. **12** Dubbiin tun waan mooticha aarsitee bobeessiteef, inni qaroleen biyya Baabilonii marti akka ijjeefamanu ajaje. **13** Maarre qaroleen akka ijjeefamanuuf ajaji baanaa, Daani'elii fi jaalota isaa ijjeesiisaaf barbaadane. **14** Achiin duuba ajajaan eeddota mootichaa Ariiyok, qarolee biyya Baabilonii ijjeesiisaaf yennaa dhufe, Daani'el qarumma'aa fi malaan isa dubbisee, **15** Ariiyokii ajajaa eeddota mootichaa saniin, «Mootichi ajaja jabaa kana maaf baase?» jedhee

gaafate; Ariyokille dubbii san Daani'elitti beessise. **16** Maarre Daani'el gara mootichaa ol seenee, oojjuu isaa hiikisaaf akka mootichi yennaa isaaf kennu gaafate. **17** Achiin duuba Daani'el gara mana ifii deebi'ee, dubbii san jaalota ifii Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariya'atti beessisee, **18** marroo dhossaa dubbii tanaatiifille, innii fi jaaloti isaa qaroolee biyya Baabilonii waliin akka hin banneef, Waaqa ol-gubba'aa irraa marattii akka gaafatanu itti hime. **19** Halkan keessa dubbiin dhossaa'aa sun mudhi'iin Daani'elitti mudhatte; achiin duuba Daani'eli Waaqa ol-gubba'aa leellifatee, **20** «Qarumma'aa fi hunni ta isaa waan teeteef, maqaan Waaqaa haga bara baraa leellifamuu ti! **21** Inni yenna'aa fi bara hin jijjiira; mootota mootummaa irraa hin buusa; hin mootonsalle'e; worra qaroolle'eef qarummaa, worra hubatuuf beekkumsa ka kennu isa. **22** Inni waan qilee keessaatii fi waan dhokateeru hin mudhisa; inni waan dukkana keessa jiru hin beeka; ifille isa waliin le'a. **23** Ee Waaqa abbootii tiyyaa, ati qarumma'aa fi hunna waan naaf kenniteef, waan nuuti si gaafannelle waan natti beessitteef, waan mootichi beekiisaaf rakkatelle natti waan beessitteef, ani si galateeffadha; si leellifadhalle'e» jedhe. **24** Achiin duuba Daani'el gara Ariyokii ka mootichi qaroolee Baabilon akka balleessuuf ajajee dhagee, «Qaroolee Baabilonii hin balleessin; gara mootichaa na geessi; anille mootichaaf oojjuu isaa hin hiika» jedhe. **25** Yennuma san Ariyok ariifatee Daani'el gara mootichaa geesse, «Ani namoota biyya Yihuda'aa irra booji'amane oddu'uu nama hiikkaa oojjuu teetii si'iif himuu dande'u dhaggeera» jedhe. **26** Mootichi Daani'elii «Belxishaazaar» jedhamee moggaafameen, «Ati oojjuu ani oojjadhee fi hiikkaa isii'ii natti himuu dandeettaa?» jedhe. **27** Daani'elille deebisee, «Dhossaa ati mootichi gaafatte tana, qarooleen, worri moru, worri xanu fi worri Kaldootaa ka urjii ilaalee waan gara duraa moru, dande'ee si'itti hin himu; **28** ammoo ka waan dhossaa'aa mudhisu Waaqi tokkochi ol-gubbaa jira; inni waan gara duraa te'uuf jiru si mooticha Nebukadnezariitti mudhiseera; taqee irra irkattee oojjuu ati oojjatee fi mudhii ati dhaggite ta asii gadi jirtu: **29** «Ee mooticha, ati taqee teeti irra adoo irkatteertuu waan gara duraa te'uuf jiru yaadeeyyu; tanaaf Waaqi waan dhossaa'aa mudhisu waan gara duraa te'uu jiru si'itti mudhise. **30** Wonni mudhiin tun natti mudhateef, waan ani nama duudii caalaa qarummaa qabadheef moti; ammoo hiikkaa oojjuu sanii akka ati beettuu fi yaadaa qalbii teetitti itti rakkate san, akka hubatuuf natti mudhatte. **31** «Ee mooticha, ati oojju'uun fakkii guddoo calalaxxu'uu fi sodaachittu takka si dura dhaabbatteertuun dhaggite; **32** mataan fakkii sanii worqii qulluu irraa, qomii fi harki isii'ii lamaanuu meetii irraa, gadha'aa fi gudeedi isii'ii sageettuu irraa, **33** sarbaan isii'ii sibiila irraa, miila isii'ii gar tokko sibiila irraa, gar kuun faara irraa hujameeraayyu. **34** Adoo ati fakkii san ilaalisatti jirtu, adoo harki namaa hin tuqin dhakaan guddaan fottoqee, miila fakkii sibiilaa fi faara irraa hujantetti bu'ee caccasse. **35** Yennuma san sibiilli, faarii, sageettuun, meetii'ii fi worqiin bututane, akka hicaacee bonaa ta eeddumme keessaa te'ane; waan tokkole adoo hin hamburin qilleensi isaan haxowee balleesse; dhakaan

fottoqee fakkii'itti bu'e sun ammoo, gaara guddaa te'ee lafa duudii guute. **36** «Oojjuun ati oojjatte tana; hiikkaan isii'ille ta asii gadii jirtu: **37** Ee mooticha, ati mootii moototaa ti; Waaqi ol-gubba'aa mootummaa, hunna, jabeennaa fi ulfinna si'iif kenneera; **38** inni ilmaan namaa, horii, bineensotaa fi sinbirroota addee isaan jiranu maratti isaan mara irratti bulchaa si godheera. Tanaaf mataan fakkii'ii ka worqi'ii sun si'i. **39** Si'iin duuba mootummaan mootummaa teetii gadii hin kaati; itti aantee mootummaan sageettu'uun fakkeeffantu ta sadeesso'oo ta lafa duudii bulchitu hin kaati. **40** Dhuma irratti mootummaan arfeesso'oo ta akka sibiilaa jabaattu, ta waan mara caccassitu fi butuchitu hin kaati; akkuma sibiilli waan mara caccassee butuchu, mootummaan tun moototaa isii'ii qaraa mara caccassitee hin butuchiti. **41** Akkuma oojjuu teetiin fakkii miili isii'ii gar tokkoo fi qubi miila isii'ii gar tokko sibiila irraa, gar kuun ammoo faara irraa hujanteertuun dhaggite, mootummaan sun ta qoqoodante hin teeti; sibiilli faara waliin makameeruun akkuma dhaggite, mootummaan sun gar tokko akka sibiilaa hin jabaatti. **42** Akkuma qubi miila isii'ii gari tokko sibiila, gari kuun faara te'e, mootummaan sun gari tokko jadduu, gar kuun dadhadduu hin teeti. **43** Sibiillii fi faarii makameeruun akkuma dhaggite, kolbaan mootummaa lamaan saniille fuudhaa fi heerumaan wolitti hin makanti; te'uu malee akkuma sibiilli faaraan wolitti makamee woli hin qabanne, isaanille tokkumma'aan hin le'anu. **44** Bara mootota saniititti Waaqi ol-gubba'aa mootummaa ijumaa hin bannee fi ta kolbaa dhibi'ii hin kennanne hin ijaara; isiin mootummoota san duudii ijumaa hin butuchiti; isiin ammoo haga bara baraa jabaattee dhaabbatti. **45** Mootummaan tun ta akkuma ati dhakaa harki namaa adoo hin tuqin gaara irraa fottoqee fakkii sibiilaan, sageettu'uun, faaraan, meetii'ii fi worqi'ii hujante caccassee butuche, oojju'uun dhaggitee ti. Waaqi guddaan waan gara duraa te'uu jiru si mootichatti mudhiseera; oojjuun sun dhuga'a; hiikkaan isii'ille ta addatante» jedhe. **46** Achiin duuba mootichi Nebukadnezar fuulaan lafatti gad gombifamee, Daani'elii sagade; kennansa midhaaniitii fi hixaanaa akka isaaf dhikeessanuufille ajaje. **47** Mootichi Daani'elii, «Eega ati dhossaa tana mudhisuu dandeette, dhugumaan Waaqi keessan waqota irratti Waaqa; mootota irratti Gootta'a; waan dhossaa'aa duudiille ka mudhisu» jedhe. **48** Achiin duuba mootichi Daani'elii, kennansa gugurdaa hedduu kennee, kutaa biyya Baabilonii duudii irratti bulchaa isa godhe; worra qaroolee Baabilonii irralle'etti itti gaafatamaa isa godhe. **49** Gaaffii Daani'eliiin mootichi Shaadraak, Meshakii fi Abed-neegoo biyya mootummaa Baabilonii duudii irratti bulchoota isaan godhe; Daani'el ammoo mana mootumma'aa keessatti hafe.

3 Mootichi Nebukadnezar fakkii worqi'ii ta hojjaan isii'ii ciqilee jaatamaatii fi badhinni isii'ii ciqilee jaa hujisiisee, kutaa biyya Baabilonii keessaa dirree afaan isaaniitiin, «Duraa» jedhantu keessa dhaabe. **2** Achiin duuba mootichi Nebukadnezar sooressitooti kutaa biyyaa, itti aantoti sooressitoota kutaa biyyaa, bulchitooti, gorsitooti, worri beesee qabatu, abbootiin mura'aa, abbootiin seeraatii fi qondaaltoti kutaa biyyaa keessa jirtu duudiin eebba fakkii

inni dhaabee irratti akka dhaggamanuuf waansise. **3** Maarre sooressitooti kutaa biyyaa, itti aantoti sooressitoota kutaa biyyaa, gorsitooti, worri beesee qabatu, abbootiin mura'aa, abbootiin seeraatii fi qondaalototi kutaa biyyaa keessa jirtu duudiin, eebba fakkii mootichi Nebukadnezaar dhaabeef wolitti qabamanee fakkii san dura dhaabbatane. **4** Achiin duuba nami lassii lassu qoonqoo guddo'oon, «Ee kolbaa heddu'u, gosi biyya adda addaatiifi fi kolbaan afaan adda addaa dubbattanu duudiin dhage'a'a! **5** Yennaa qoonqoo tultulla'aa, ta meya akka suusulle'ee, maseenqo'oo, kiraaraa, kiraara guddichaa, suusulle'eetii fi sirba duudi'ii dhageettanu, fakkii worqii'ii ta mootichi Nebukadnezaar dhaabeef gad jiga'aatii sagada'a. **6** Nami gad jigee hin saganne yennuma san barbada bobe'a ibiddaa keessa darbama» jedhe. **7** Tanaaf isaan duudiin qoonqoo tultulla'aa, ta meya akka suusulle'ee, maseenqo'oo, kiraaraa, kiraara guddichaa, suusulle'eetii fi sirba duudi'ii akka dhage'aneen, kolbaan duudiin, gosi biyya adda addaatiifi fi kolbaan afaan adda addaa dubbattu, fakkii worqii'ii ta mootichi Nebukadnezaar dhaabeef gad jiganees sagadane. **8** Yennaa san worri Kaldootaa ka urjii ilaalee waan gara duraa te'u himu, gara mootichaa dhikaatee, Yihudoota himate. **9** Isaan mooticha Nebukadnezaariin, «Ee mooticha, haga bara baraa le'ii! **10** Ee mooticha, ati «Nami duudiin qoonqoo tultulla'aa, ta meya akka suusulle'ee, maseenqo'oo, kiraaraa, kiraara guddichaa, suusulle'eetii fi sirba duudi'ii yennaa dhage'u fakkii worqii'itiif jigee sagaduu ti; **11** eennulle nami jigee hin sagadin bobe'a ibiddaa keessa darbamu ti» jettee ajaja baatteerta. **12** Worri Yihudootaa ka ati kutaa biyya Baabilonii akka bulchanuuf muudde, Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoon, ajaja keeti hin muummessanu; isaan waaqota keeti hin tajaajilanu, hin waaqonfatanulle'e» jedhane. **13** Mootichi Nebukadnezaar yennaa tana dhage'e guddoo aaree, Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoo gara isaa akka fidanu ajaje; isaanille mooticha duratti isaan dhikeessane. **14** Nebukadnezaar isaanii, «Shaadraak, Meshaa fi Abed-neego'o! Isin dhugumaan waaqota kiyya hin tajaajiltanu? Fakkii worqii'ii ta ani dhaabelle hin waaqonfattanuu? **15** Ammaa qoonqoo tultulla'aa, ta meya akka suusulle'ee, maseenqo'oo, kiraaraa, kiraara guddichaa, suusulle'eetii fi sirba duudi'ii yennaa dhageettanu, fakkii worqii'ii ta ani dhaabeef sagaddanee yoo waaqonfattane guddoo dansa'a. Yoo isii'if sagaduu dhaddane ammoo, yennuma san barbada bobe'a ibiddaa keessa hin darbatantan; waaqi harka kiyya keessaa isin baasu dande'u eennu?» jedhe. **16** Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoon mootichaan, «Ee Nebukadnezaar, waan kana irratti nuuti deebii falmataa siif kennuu hin barbaachisu. **17** Ee mooticha, nuuti bobe'a ibiddaa keessatti yoo darbatanelle, Waaqi nuuti tajaajillu nu baasuu hin dande'a; harka keeti keessalle'ee nu hin baasa. **18** Yoo nu baasuu dhabelle, nuuti waaqota keeti akka hin tajaajille, fakkii worqii'ii ta dhaaddelle akka hin waaqonfanne beeki» jedhane. **19** Achiin duuba Nebukadnezaar guddoo aaree, fuulli isaalle Shaadraak, Meshaa fi Abed-neego'otti jijjiirame; inni bobe'a ibiddaa ka dur gabbatu caalaa dachaa torba akka gabbisanu

ajaje. **20** Inni loltoota ifii keessaa worri jajjabi Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoo hidhane, bobe'a ibiddaatitti akka darbanuuf ajaje. **21** Maarre namooti sadiin san akkuma uffatane jiranuun woyaa isaanii, lukee isaanii, marata mata'aa waliin hidhamee, bobe'a ibiddaatitti darbame. **22** Ajaji mootichaa jabaa waan te'eef, ibiddi akka malee gabbatisatti waan jiruuf, bobeenni ibiddaa worra Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoo geessee ibiddatti darbe gubee iijeese. **23** Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoon isaan sadiinuu akkuma hidhamee jiranuun bobe'a ibiddaa san keessatti jigane. **24** Achiin duuba mootichi Nebukadnezaar maadeffatee ariifatee ol ka'ee, «Namooti nuuti hiinee ibidda keessa darbina sadii motii?» jedhee gorsitoota ifii gaafate. Isaanille deebisane mootichaan, «Eeti'ii» jedhane. **25** Innille deebisee, «Ani ammoo kunoo, namooti afur hiikamane, adoo hin miidhamin ibidda keessa deddeemanuun dhagga; ka arfeesso'oolle ilma waaqotaa fakkaata» jedhe. **26** Nebukadnezaar gara balbala bobe'a ibiddaa dhikaatee, «Isin tajaajiltoota Waaqa ol-aana'aa Shaadraak! Meshaa! Abed-neego'o! Kowa'a as baya'a!» jedhe. Isaanille ibidda keessaa bayane. **27** Sooressitooti kutaa biyyaa, itti aantoti sooressitoota kutaa biyyaa, bulchitootii fi gorsitooti mana mootumma'aa adaala isaanitti wolitti qabamanee, ibiddi nafa namoota sanii akka hin miidhin, rifeensi mataa isaanii akka hin gubatin, woyaan isaanii akka hin gubatinii fi fooleen ibiddaatu akka isaan irraa hin dhowin dhaggane. **28** Achiin duuba Nebukadnezaar, «Waaqi Shaadraakii, Meshaa fi Abed-neego'oo ka ergamaa ifii ergee, tajaajiltoota ifii ta isatti addattu ka baase eebbifamuu ti. Isaan Waaqa ifiiti addatane, ajaja mootichaa didanee, Waaqa ifii malee, waaqota dhibii tajaajiliisa yookiin waaqonfatiisaan irra, nafi isaanii akka gubatuuf dabarsanee kennane. **29** «Tanaaf akka kana ka baasuu dande'u waaqi dhibiin waan hin jirreef, kolbaan, gosi duudi'ii fi kolbaan afaan adda addaa dubbattu duudiin, ta Waaqa Shaadraakii, Meshaa fi Abed-neego'oo faanshessitu, harkii fi miilli isaanii cicciramee, manni isaanii diigamee tuulaa kosi'ii akka te'uuf, ani ajaja baaseera» jedhe. **30** Achiin duuba Mootichi Shaadraak, Meshaa fi Abed-neegoo kutaa biyya Baabilonii irratti bulchitoota godhe.

4 Mootichi Nebukadnezaar gara kolbaa heddu'uu, gosa biyya adda addaatiifi fi kolbaa afaan adda addaa dubbattu ta biyya lafaa duudii keessa leetuu ergaa ergee: «Nageenni isiniif te'u! **2** Ani bilbaasaa fi maadee ka Waaqi Ol-Aanaan naaf huje isiniiti himuu fedha. **3** «Bilbaasi isaa attam attam gudda'a! Maadeen isaa attam attam jaddu'u! Mootummaan isaa ta bara baraa ti; inni dhalootaa haga dhalootaatiitti bulcha. **4** «Ani Nebukadnezaar mana mootummaa tiyyaa keessa waan mara guutadhee, qananumma'an le'aayyu. **5** Ani taqee irra adoo rafeeruu, oojuu na sodaachittuu fi mudhii na bararsittu takka dhagge. **6** Tanaaf qaroolen Baabilonii duudiin gara kiyya dhufanee hiikkaa oojuu'uu akka natti himanu ajaje. **7** Yennaa worri xanu, worri moru, worri falfaluu fi worra Kaldootaa ka urjii ilaalee waan gara duraa te'u himu, gara kiyya dhufane ani oojuu tiyya isaanitti hime; isaan ammoo hiikkaa isii'ii naaf himuu

hin dandeenne. **8** Achii duuba Daani'el ka waaqota kiyya keessaa akka tokkootitti «Belxishaazaar» jedhamee moggaafame, ol seenee na dura dhaabate; isa keessa ayyaana waaqota woyyootaati jira; tanaaf ani oojiuu tiyya isatti himee, **9** «Ee, Belxishaazaar sooreessa worra xanuu, ayyaanni waaqota woyyootaa si keessa akka jiru ani hin beeka; dhossaan takkaalle si hin rakkittu; kunoo oojiuu oojjadhe sitti hima naa hiiki. **10** «Adoo taqee tiyya irra rafeeruu muka guddaa dheeraa tokko, wodhakkaa lafaatiitti mudhi'iin dhagge. **11** Muki sun qacceen isaa haga ol-gubbaa geettutti guddatee jabaate; haga qaccee lafaa maralle'etti mudhate. **12** Baalli isaa hin tola; midhaan isaalle hin bacata; kolbaa maralle'eef ka sagalee te'utti isa irra jira; bineensoti gaaddisa isaa jalatti boqatan; sinbirrooti dameelee isaa irratti mana ijaaratte; dadi lubbuu qaddu marti isaa irraa nyaatte. **13** «Adoo taqee tiyya irra rafeeruu mudhi dhaggeen, ergamaan Waaqaa woyyichi tokko ol-gubbaa irraa dhufuun dhagge; **14** innille qoonqoon guddoo'oon, «Muka san mura'a jissa'a; dameelee isaa cicciira; baala isaa soxooxa'a; midhaan isaa bittinneessa'a; bineensoti isa jalaa, sinbirrooti dameelee isaa irraa baqatanuu ti. **15** Jirmaa fi hidda isaa ammoo, wodaroo sibiilaatii fi sageettu'uutiin hidha'aatii, marra bisilee diida keessaatiitti lafa keessatti lakkisa'a. «**«** «Inni fixeensa ol gubba'aatiin jiidhuu ti; bineensota waliin marra lafaa keessa le'uu ti. **16** Qalbiin isaa qalbi namaa irraa jijjiirante, haga woggaa torbaatiitti qalbi bineensotaatiin le'uu ti. **17** Murteen tana ergamaa woyyichatti murteesse; Waaqi Ol Aanaan mootummoota namootaa irratti mootii akka te'e, mootummoota sanille nama ifii jaalateef akka kennu, worra gad anaa isaan irratti bulchitoota akka godhu, kolbaan marti akka beettuuf tun teete» jedhee natti dubbate» jedheen. **18** «Oojiun ani mootichi Nebukadnezaar oojjadhe tana; qaroolleen mootummaa tiyya keessa jirtu marti, hiikkaa isi'i natti himuu hin dandeenne; ati ammoo Belxishaazaar, ayyaanni waaqota woyyootaa si keessa waan jiruuf, hiikkaa isi'i natti himuu hin dandeetta» jedheen. **19** Achii duuba Daani'el ka, «Belxishaazaar» jedhame, yennaa diqqo'oof guddoo rifatee afaan qabate; maarre mootichi, «Belxishaazaar, oojiun yookiin hiikkaan isi'i si hin rifachiisin» jedheen. Belxishaazaar deebisee, «Ee goottaa kiyya, oojiun sun worra si jibuuf, hiikkaan isi'ille diinota keetiif teetuu ti. **20** Muki ati mudhi'iin dhaggite, ka qacceen isaa haga ol-gubbaa geettutti guddatee, jabaatee, haga qaccee lafaa maralle'etti mudhatu, **21** ka baalli isaa tolu, ka midhaan isaa bacatee, kolbaa maralle'eef ka sagalee te'u, ka bineensoti gaaddisa isaa jalatti boqatanu, ka sinbirrootille dameelee isaa irratti mana ijaarrattu. **22** «Ee mooticha, muki guddatee jabaate sun si'i; guddinni keeti haga ol-gubbaa gewu guddateera; haga qaccee lafaatiille'etti mootii teeteerta. **23** Ee mooticha, ati ergamaan Waaqaa woyyichi tokko ol-gubbaa irraa dhufuun dhaggiteerta; inni, «Muka san mura'aa balleessa'a; jirmaa fi hidda isaa ammoo, wodaroo sibiilaatii fi sageettu'uutiin hidha'aatii, marra bisilee diida keessaatiitti lafa keessatti lakkisa'a. Inni fixeensa ol gubba'aatiin jiidhuu ti; bineensota waliin marra lafaa keessa le'uu ti; haga woggaa torbaatiitti bineensota waliin le'uu ti»

jedhe. **24** «Ee mooticha, kun ajaja Waaqi Ol Aanaan si mooticha goottaa kiyyatti dubbate; hiikkaan oojiu'uulle ta asii gad jirtu. **25** Ati kolbaa keessaa ari'antee, bineensota waliin hin leeta; akka hori'ii marra hin dheedda; fixeensa ol-gubba'aatiin hin jiita; Waaqi Ol Aanaan mootummoota namootaa irratti mootii akka te'e, mootummoota sanille nama ifii jaalateef akka kennu, haga beettutti woggaan torba hin dabarti. **26** Akkuma jirmii fi hiddi muka sanii lafa keessatti hafuuf ajajame, Waaqi ol-gubbaa jiru, si'i irratti mootii akka te'e yenna beette, mootummaan teeti adde'etti si'iif deebiti jechu'u. **27** Tanaaf ee mooticha, gorsa kiyya fudhadhu. Cubbuu huijsa lakkisiiti waan sirrii te'e huji; hantuu huijsaa lakkisiiti worra gad qabameef marari; yoo tana goote barri ati nageyaan leetu siif hin dheerata» jedhe. **28** Wonni kun duudiin mooticha Nebukadnezaar irratti muummotte. **29** Ji'a kudhanii lamaan duuba gaafa tokko mootichi mana mana irratti ijaarrame gubbaa irra deddeebi'aa adoo jiruu, **30** «Tun Baabilonii gudditti ta ani addee teessoo mootummaa tiyyaa akka teetuuf, ulfinna arnya kiyyaatiif, jabeenna hunna tiyyaatiin ijaaree motii ree?» jedhe. **31** Adoo mootichi dubbatisatti jiruu, qoonqoon ol-gubba'aa dhuttee, «Ee mooticha Nebukadnezaar, waan ani sitti himu dhage'i! Mootummaan teeti si irraa fudhatanteerti; **32** ati kolbaa keessaa ari'antee, bineensota waliin hin leeta; akka hori'ii marra hin dheedda; Waaqi Ol Aanaan mootummoota namootaa irratti mootii akka te'e, mootummoota sanille nama ifii jaalateef akka kennu, haga beettutti woggaan torba hin dabarti» jedhe. **33** Yennuma san wonni Nebukadnezaar irratti dubbatante muummotte; inni kolbaa keessaa ari'amee akka hori'ii marra dheede; haga rifeensi isaa akka koola risa'aa dhedheerattutti, qenci isaalle akka qeenca allaati'ii haga te'utti, nafi isaa fixeensa ol-gubba'aatiin jiidhe. **34** «Barri sun yennaa muummowe, ani Nebukadnezaar gara ol-gubba'aa ilaale; qalbiin tiyyalle naa deebite; Waaqi Ol Aanaan ka haga bara baraa le'u haga bara baraa waan bulchuuf, mootummaan isaalle dhaloota irraa haga dhalootaa waan teeteef, ani isa eebbisee, leellifadhee, ulfinna isaaf kenne. **35** Kolbaan lafa irra leetu duudiin, woyittuu hin laakkowantu; inni ergantoota ol-gubba'aatii fi kolbaa lafa irra leetu duudii irratti waan fedhe hin godha; harka isaa huiji irraa ka dhooggu, yookiin waan inni huji ka isa gaafatu tokkole hin jiru. **36** «Akkuma qalbiin tiyya naaf deebiteen, ulfinna mootummaa tiyyaatiif arnyii fi guddinni tiyyaa naaf deebi'e; gorsitooti fi qondaaltoti tiyya gammadaan na fudhatte; ani gara barcumaa mootummaa tiyyaatiitti deebi'ee, guddinni ka durii caalaa naaf dabalame. **37** «Huijin Mooticha ol-gubba'aa sirrii, karaan isaa qajeelaa waan te'eef, worra kooraa ideemulle, waan gad deebisuuf, ani mootichi Nebukadnezaar isa hin leellifadha; ulfinnaa fi guddinnalle isaaf hin kenna» jedhe.

5 Gaafa tokko mootichi Belshaazaar qondaaltota gugurdoo kuma tokkoof jila qopheesse; innille isaan waliin daadhii woyni'ii uniisatti jiraayyu. **2** Belshaazaar daadhii woyni'ii adoo uniisatti jiruu, meya worqi'itii fi meeti'ii ka abbaan isaa Nebukadnezaar galma Yerusaleemii keessaa baase innii fi qondaaltoti isaa, niitotii fi gursameeyyiin isaa itti unanuuf

akka fidanu ajaje. **3** Maarre worri ajajame meya worq'iitii fi meeti'ii, ka Galma Waaqaa Yerusaleem keessa jiru keessaa baafame san fidanee, mootichi, qondaaltoti gugurdoon isaa, niitotii fi gursumeeyyiin isaa itti untane. **4** Isaan daadhii woyni'ii unaa, waaqota worqii irraa, meetii irraa, sageettuu irraa, sibiila irraa, mukaa fi dhakaa irraa hujamane leellifatane. **5** Dedhuma qubi harka namaa mudhatee, mana mootummaa'aa keessatti dhoobbuu dalleyaa, ta fuullee waan issaan irra keyamuu jirtuu irratti barreessuu jalqabe. Mootichi quba barreessiisatti jiru san dhagge. **6** Achiin duuba mootichi guddoo sodaatee, fuulli isaa jijjiirame; harkii fi miilli isaa irraa bu'ee, jilbi isaalle wol dhowe. **7** Mootichi qoonqoo guddoo'oon, worra xanu, worra moruu fi worra Kaldootaa ka urjii ilaalee waan gara duraa te'u himu, gara isaa akka ol seensisanu ajaje. Yennaa isaan ol seenane inni isaanin, «Nama barreeffama kana dubbisee hiikkaa isaa natti himutti woyaan dhiileen isatti hin uffifanti; worqiin mormaa morma isaattitti hin keyanti; mootummaa tiyya keessalle'etti addee sadeesso'oo qabatee hin bulcha» jedhe. **8** Achiin duuba qarooleen mootichaa marti ol seenane; ammoo barreeffama dubbisuu yookiin hiikkaa isaa mootichatti himuu hin dandeenne. **9** Maarre mootichi Belshaazaar ka durii caalaa guddoo sodaatee, fuulli isaa jijjiirame; qondaaltoti isaalle waan jettu wollaalte. **10** Haati mootichaa qoonqoo mootichaatii fi qondaaltota isaa yennaa dhageette, gara addee jilaal ol seentee, «Ee mooticha, haga bara baraa le'! Hin raafamin; fuulli keetille hin jijjiiramin! **11** Mootummaa teeti keessa nami ayyaanni waaqota woyyootaa isa keessa jiru tokko jira; nami sun bara mootummaa abbaa keetii akka waaqotaa beekkumsaan, hubanti'ii fi qarummaa'aan guutamee dhaggameera; abbaan keeti mootichi Nebukadnezaar worra xanu, worra moru, worri falfaluu fi worra Kaldootaa ka urjii ilaalee waan gara duraa te'u himu, irratti itti gaafatamaa isa godheera. **12** Nami sun Daani'el ka mootichi, «Belxishaazaar» jedhee moggaase; inni oojjuu hiikiisaaf, hiiibboo hiikiisaaf, waan dhossa'aa mudhisiisaaf, ayyaana dansaa beekkumsaa fi hubantii nama qabu; inni barreeffama san dubbisee, hiikkaa isaa himiisa waan dande'uuf, isa waansis» jette. **13** Maarre Daani'el mooticha duratti dhiikeessane; mootichille Daani'eliin, «Ati worra Yihuda'aa ka abbaan kiyya mootichi biyya Yihuda'aatii booji'ee fide keessaa tokkoo? **14** Ayyaanni waaqota woyyootaa si keessa akka jiru, beekkumsa, hubanti'ii fi qarummaa akka qaddu dhage'eera. **15** Qaroole'ee fi worri moru barreeffama kana dubbisee, hiikkaa isaa akka natti beessisanuuf na dura dhiikaataneeraniyyu; ammoo hiikkaa barreeffama sanii naaf himiisa hin dandeenne. **16** Ati ammoo hiikkaa kennuu, waan nama rakkisulle hiikuu akka dandeettu ani dhage'eera; amma barreeffama dubbisuu, hiikkaa isaalle natti beessisuu yoo dandeette, woyaan dhiileen sitti hin uffifanti; worqiin mormaalle morma keetitti hin keyama; mootummaa tiyya keessalle'etti addee sadeesso'oo qabatee hin bulchita» jedhe. **17** Achiin duuba Daani'el deebisee, mootichaan, «Kennansi keeti si'umaaf hafuuti, badhaasa keetille nama dhibi'ii kenni. Ani ammoo barreeffama si mootichaaf dubbisee, hiikkaa isaalle sitti

hin beessisa. **18** «Ee mooticha, Waaqi Ol Aanaan abbaa keeti Nebukadnezaariif mootummaa, guddinna, ulfinnaa fi arnya kenneeraayyu. **19** Sababa Waaqi guddinna isaaf kenneef, kolbaan hedduun, gosi biyya adda addaa, kolbaan afaan adda addaa dubbattu martinuu sodaatee, fuula isaa duratti hollatte; inni worra ijjeesuu barbaade ijjeese; worra hamburuu barbaade hambure; worra ulfeessuu barbaade ulfeesse; worra gad qabuu barbaade gad qabe. **20** Yennaa inni kooree, mataa jabaate ammoo, barcumaa mootummaa ifii irraa bu'ee, ulfinni isaalle isa irraa fudhatame; **21** Waaqi Ol Aanaan mootummoote namootaa irratti mootii akka te'e, mootummoote sanille nama ifii fedheef akka kennu, haga inni beekutti, inni kolbaa keessaa ari'amee, qalbiin isaa jijjiirantee, akka bineensaa te'e; harree didaa woliin le'ee akka hori'ii marra dheede; nafi isaalle fixeensa ol-gubba'aatiin jiidhe. **22** «Atille Belshaazaar ilmi isaa tana mara adoo beettuu, ifi gad hin qanne; **23** ati Goottaa ol-gubba'aa mormitee, ifi ol qadde; meya Galma Waaqaa keessaa akka fidanu goote; «ati fi qondaaltoti teeti, niitotii fi gursumeeyyiin teeti, daadhii woyni'ii itti untane. Ati waaqota worqii irraa, meetii irraa, sageettuu irraa, sibiila irraa, mukaa fi dhakaa irraa hujamane, ka hin dhaggine yookiin ka hin dhageenne yookiin ka womaa hubatuu hin dandeenne leellifatte malee, Waaqa jiru'u fi ideensa keeti toowatuuf ulfinnaa hin kennine. **24** Tanaaf Waaqi harka barreeffama san barreesse erge. **25** «Barreeffam barreeffamelle, «Mene, mene, teqel, u-faarsiin» ka jedhu. **26** Hiikkaan dubbii tanaalle, «Mene, mene», jechuun «Laakkowee, laakkowee» jechu'u; tanaaf Waaqi bara mootummaa teetii laakkowee, mootummaan teeti akka dhumattu godheera. **27** «Teqel» jechuun, «Madaala» jechu'u; tanaaf ati madaala irra keyantee, sallatte dhaggante. **28** «U-faarsiin» jechuun, «Gargar qoodante» jechu'u; tanaaf mootummaan teeti gargar qoodantee, worra Medooniitii fi Faaresiitiif kennate» jedhe. **29** Achiin duuba Belshaazaar woyaa dhiilee Daani'elitti akka uffisanu, worqii mormaa morma isaattitti akka keyanu ajaje; mootummaa ifii keessalle'etti addee sadeesso'oo qabatee akka bulchu lassii baase. **30** Mootiin worra Baabilonii Belshaazaar halkanuma san ijjeefamee, **31** Daariyos nami biyya Medoonii ka woggaa jaatamii lamaa, mootummaa san fudhate.

6 Daariyos kutaa mootummaa isaa mara akka bulchanuuf, bulchitoota dhibbaa fi diddama muuduu barbaade; **2** isaan irratti namoota sad itti gaafatantoota godhe; isaan sadiin keessaa tokkochi Daani'eliyyu; mootichi akka hin rakkanneef bulchitooti sun worra sadiin kanaaf deebii kennaniyyu. **3** Daani'el qondaaltotaa fi bulchitoota caalaa ayyaana adda te'e waan qabuuf, mootichi kutaa mootummaa ifii mara irratti isa bulchaa godhuu barbaade. **4** Sababa kanaaf, qondaaltotii fi bulchitooti, bujii mootummaa'aa ta Daani'el hujuun isa himatiisaaf barbaadane; inni addatamaa, wonni dokonkore yookiin yakke waan hin jirreef, isaa ammoo dokonkora yookiin balleessa tokkolle isa irratti dhagguu hin dandeenne. **5** Tanaaf jarri tun, «Dhuggeeffannaa inni Waaqa ifiitiitti dhugeeffatuun malee, waan Daani'el ittiin himannu hin dhagganu» woliin jedhane. **6** Maarre

qondaaltotii fi bulchitooti gara mootichaa dhaqanee, «Ee mootii Daariyos, haga bara baraa le'ii! 7 Ee mooticha, haga guyyaa soddomaa eennulle gara keeti malee, gara namaa yookiin gara waaqa dhibi'ii akka hin daadimanne, ati mootichi ajaja baattee, ajaji sunille akka muummeffamu, nami ajaja kana hin muummessine boolla neenqaatitti akka gatamu, nuuti qondaaltoti mootumma'aa gugurdoon, sooressitooti kutaa biyyaa, itti aantoti soorressitoota kutaa biyyaa, bulchitootii fi gorsitooti wolii galleerra. 8 Amma, ee mooticha, ajaji kun akka seera Medooniitii fi Faaresii ka jijjiiramu hin dandeennee akka te'u, barreessiitii itti mallatteessi» jedhane. 9 Tanaaf mootichi Daariyos ajaja kana barreessesse itti mallatteesse. 10 Daani'el ajaji akka itti mallatteeffame yennaa beeke, gara mana ifii ka kolloon mana irraa ka foddan isii'ii fuullee Yerusaleemiitti banameeruu ol bayee, akkuma dur godhu guyya'atti yennaa sad jilbiiffatee gara Waaqa ifii daadimatee, leellifate. 11 Namooti sun, Daani'el gara Waaqa ifii daadimataa, isa irralle'ee qarqaarsa gaafatuun dhaggane. 12 Achiin duuba isaan Daani'el himatiisaaf gara mootichaa dhaqanee, marroo ajaja baye saniitiif, «Ee mooticha, nami guyyaa soddoma kana keessatti gara keeti qofa malee, gara waaqa dhibi'ii yookiin gara namaa daadimate, boolla neenqaatitti akka gatamuuf ajaja bayetti mallatteessiteertaayyuu moti?» jedhane. Mootichi deebisee, «Eeti'i, ajaji akkuma seera Medooniitii fi Faaresii ka hin jijjiirannee bayeera» jedhe. 13 Achiin duuba isaan mootichaan, «Ee mooticha, Daani'el worra biyya Yihuda'aatii booji'amaane keessaa tokko ka te'e sun, si'iif yookiin ajaja ati itti mallatteessiteef ulfinna hin kennu. Inni haga ammaa guyya'atti yennaa sad gara Waaqa ifii daadimata» jedhane. 14 Mootichi tana yennaa dhage'e guddoo gadde; inni Daani'el baasiisaaf murteeffatee, haga aduun seentutti mala isa ittiin baasu mara wodhaane. 15 Achiin duuba namooti sun, gara mootichaa dhufanee mootichaan, «Ee mooticha, akka seera Medooniitii fi Faaresiitti lassiin yookiin ajaji mootichi baase tokko jijjiiramu akka hin dandeenne beeki» jedhane. 16 Tanaaf mootichi ajajee jennaan, Daani'el qabane fidanee boolla neenqaatitti gatane; mootichille Daani'eliin, «Waaqi ati yennaa mara addatamumma'aan tajaajiltu si baasuu ti» jedhe. 17 Dhakaa tokko fidanee afaan boollaa irra keyanee, eennulle Daani'el baasiisaaf akka hin wodhaanne, mootichi chaappaa qubee quba ifiitii fi ta qondaaltota ifiitiin dhakaa san irratti mallatteesse. 18 Achiin duuba mootichi gara mootummaa ifii deebi'ee, halkan san sagalee adoo hin nyaatin, wonni isa gammachiisulle akka isaaf dhikaattu adoo hin barbaadin, hirriiba dhabee bule. 19 Ganama akkuma boruun dayya'een mootichi ka'ee, ariitiin gara boolla neenqaa dhaqe. 20 Inni yennaa boolla bira geye qoonqoo gaddaatiin, «Daani'el, tajaajilaa Waaqa jiraataa, Waaqi ati yennaa mara addatamumma'aan tajaajiltu neenqa jalaa si baasuu dande'eera?» jedhee waame. 21 Daani'el deebisee, «Ee mooticha, haga bara baraa le'ii! 22 Ani Waaqa kiyya duratti ka komii hin qanne te'ee waan dhaggameef, akka neenqi na hin miine, inni ergamaa ifii ergee afaan neenqaa cufe; ee mooticha, ani si duralle'etti dokonkora hin hunye»

jedhe. 23 Mootichi guddoo gammadee, Daani'el boolla san keessaa akka ol baasanu ajaje; maarre isaan boolla san keessaa isa ol baasane; Daani'el Waaqa ifiitiitti waan addateeruuf, madaan takkaalle isa irratti hin dhaggane. 24 Ajaja mootichaatiin worra Daani'el dharaan himate san niitota isaaniitii fi ijoollee isaanii waliin fidanee, boolla neenqaatitti gatane; adoo isaan boolla keessa lafa hin geyin, neenqoti isaan bubbutanee lafee isaanii mara butuchane. 25 Achiin duuba mootichi Daariyos gara kolbaa heddu'uu, gosa biyya adda addaati fi kolbaa afaan adda addaa dubbattu ta biyya lafaa duudii keessa leetuu barreessee, «Nageenni isiniif te'ul! 26 Kolbaan mootummaa tiyya keessa jirtu marti Waaqa Daani'elii akka sodaattuu fi ulfeessitu ani lassii baaseera. «Inni Waaqa jiraataa haga bara baraa le'u. Mootummaan isaa ijumaan hin baddu; barri mootummaa isaalle ijumaa dhumaa hin qabu. 27 Inni hin fayyisa; hin baasalle'e; inni ol-gubba'aa fi lafa irratti bilbaasaa fi maadee hin godha. Inni Daani'el neenqa jalaa baaseera» jedhe. 28 Bara bulchiinsa mooticha Daariyositi fi bara bulchiinsa Qiiosii mooticha Faaresii keessa Daani'elii le'iiin tolte.

7 Bara Belshaazaar mootii Baabilonii te'e woggaa qaraa keessa, Daani'el taqee ifii irra irkatee adoo jiruu oojjuu oojjatee, mudhiille dhagge; achiin duuba oojjuu oojjate san barreesse. 2 Daani'el, «Ani qilleensi ol-gubba'aa ka maddii afur irraa ka'e, abbaayaa guddittii raasuun halkan mudhiin dhagge. 3 Bineensoti adda addaa gugurdaan afur abbaayaa san keessaa bayane. 4 Bineensi qaraa neenqa fakkaata; inni akka risa'aa koola qaba; adoo ani ilaaluu koollii isaa irraa buqqaa'ee, lafaa ol ka'ee, akka namaa miila lamaaniin dhaabbatee, qalbiin namaalle isaaf kennante. 5 «Bineensi lammeesso'oo doobbaa fakkaata; inni gara duraatiin ol jedhee, lafee cinaachaa sad afaanitti qabaayyu; bineensa saniin qoonqoon, «Haga dandeeite foon nyaadhu!» jette. 6 «Saniin duuba bineensa dhibii ka qeeransa fakkaatu dhagge; bineensi kun dudda ifii irraa koola afur ka akka koola sinbirre'eetii fi mataa afur qabaayyu; akka bulchuufille baalliin isaaf kennante. 7 «Saniin duuba, bineensa arfeesso'oo ka bararassu, ka sodaachisuu fi jabaa hamaa halkan mudhiin dhagge; bineensi sun ilkaan sibiilaa gugurdaa qaba; inni waan ijeese nyaatee, caccasse; waan hafelle miilaan irra sirbe; inni bineensota isaan qara jiranu mara irraa ka isa adda godhu, gaafa kudhan qabaayyu. 8 Ani marroo gaafota isaa san adoo yaadiisatti jiruu, gaafi diqqichi dhibiin odduu gaafota saniitiin quqqee ol baye; gaafota qaraa keessaa sadiin ka isaan dura jiranu buqqaa'ane; gaafi diqqichi kun ila akka ila namaatii fi afaan ittiin kooraa dubbatu qabaayyu» jedhe. 9 Daani'el ammalle, «Adoo ani ilaaliisatti jiruu barcumooti mootumma'aa keyame; ka Durii Durii Sun irra tee'e; wayaan isaa akka dhakaa bokkeyaa adii, rifeensi mataa isaalle akka fuutta'aa, barcumaan mootumma'aa ka isaa akka bob'e'a ibiddaa ti; korboon barcumaa saniille akka ibidda bob'e'uu ti. 10 Maddi ibiddaa isa duraa maddee yaa'a; worri kuma heddu'utti laakkowamu isa tajaajilan; worri miliyoonii heddu'utti laakkowamulle isa dura dhaabbatan; korri mura'aa tee'e; kitaabotille banamane. 11 «Ani sababa

dubbii gaafi sun kooraan dubbatuuf isa ilaale; adoo ani ilaaliisatti jiruu, bineensi sun ijjeefamee, reeffi isaa gubatee akka baduuf ibiddatti gatame. **12** Bineensota hafane kaan irraa baalliin isaanii fudhatante; ammoo yennaa murtooteef akka le'anu, yennaan isaanii kennante. **13** «Ani ilma namaa ka fakkaatu duumensa ol-gubba'atiin dhufiisatti jiruun, halkan mudhi'in dhagge; inni gara ka haga bara bara jiraatuu dhufee isa duratti dhikeeffame. **14** Kolbaan hedduun, gosi biyya adda addaatiifi kolbaa afaan adda addaa dubbattu akka isa tajaajilanuuf baalliin, ulfinnii fi hunni Mootii waan maraa te'isaa isaaf kennante; barri bulchiisa isaa ka haga bara baraa hin dabarre; mootummaan isaalle ijjumaa dhuma hin qaddu. **15** «Ani Daani'el mudhii dhaggeen rakkadhee, qalbiin tiyya raafante. **16** Ani worra achi dhaabbateeru keessaa gara tokkoo dhikaadhee, marroo waan kana maraa hiikkaa dhuga'aa isa gaafadhe; innille hiikkaa waan kana maraa natti himee, **17** «Bineensoti gurgurdaan arfan kun, mootota arfan kaatee ta lafa tana bulchitu. **18** Woyyooti Waaqa Ol-Aana'aa ammoo, mootummaa san fudhattee haga bara baraatitti hin qabatti, ee, haga bara baraa hin qabatti» jedhe. **19** «Achiin duuba ani marroo bineensa arfeesso'oo, ka bineensota kaan mara irraa adda te'e, ka guddoo sodaachisu, ka ilkaan sibiilaatii fi qeenca sageettu'uu qabu, ka waan ijjeese nyaatee, caccassee, waan hafelle miilaan arfa sirbuu, hiikkaa isaa ta dhuga'aa beekuuf barbaade. **20** Akkasuma marroo gaafota kudhan ka mataa isaa irra jiruu, marroo gaafa diqqicha quuqee ol bayeetii fi marroo gaafota sadii ka gaafa diqqicha duraa buqqa'anee beekuuf barbaade; gaafi diqqichi kun gaafota kaan ka caalu fakkaatee, ila akka ila namaatii fi afaan ittiin kooraa dubbatu qabaayyu. **21** «Ani adoo ilaaluu gaafi diqqichi sun kolbaa Waaqaatiifi lola kaasee, **22** haga ka Durii Durii Sun dhufee, kolbaa Waaqa Ol-Aana'aaatiif muraa haqaa kennutti, inni isaan injifate; yennaan kolbaan Waaqa Ol-aana'aa sun mootummaa san qabatanulle geette. **23** «Ka hiikkaa natti hime sun, «Bineensi arfeesso'oo sun, mootummaa arfeesso'oo ta lafa irratti ka'u'uu jirtu. Isiin mootummoota dhibii mara irraa adda teetee, lafa duudii nyaatee, irra sirbitee butuchiti. **24** Gaafoti kudhan sun mootota kudhan ta mootummaa san keessaa ka'u'uu jirtu; mootota saniin duuba mootiin dhibiin ka isaan irraa adda te'e ka'ee, mootota sadiin hin injifata. **25** Inni Waaqa Ol-Aana'atti mormee hin dubbata; kolbaa Waaqa Ol-Aana'aalle cunqursee, yennaa jila beekkanneetii fi seera Waaqaa jijjiirisaaf hin wodhaana; kolbaan Waaqaa woggaa sadii fi wodhakkaa baallii isaatiin jala hin teeti. **26** Achiin duuba korri mura'aa ka ol-gubba'aa hin tee'a; mootii te'is isa irraa fudhatamee, ijjumaa hin bada. **27** Mootummaan, mootii waan maraa te'is, hunnii fi guddinni mootummoota lafa duudii irra jiranuu, kolbaa Waaqa Ol-Aana'aaatiif hin kennaman; mootummaan isaanii mootummaa haga bara baraa ti; mootoleen marti isaanii ajajamiisaan isaan hin tajaajilan» jedhe. **28** «Hiikkaan oojju'uu as irratti dhumatte; ani Daani'el guddoo sodaadhee, bifi tiyya jijjiirante; dubbii san ammoo qalbi'itti qabadhe» jedhe.

8 Belshaazaar mootii te'ee woggaa sadeesso'ootitti ani Daani'el, mudhii dur natti mudhatteen duuba mudhii dhibii dhagge. **2** Mudhii san keessatti ani qachaa Susa'aa, ka lafa Elaamii keessaa, ka dalleya dhaka'atiin marfamee ijaarrame keessatti ifi dhagge; ani mudhi'in irga laga Ulaayii bira jiraayyu. **3** Ani ol ilaalee korbeessa hoole'ee ka gaafa dhedheeraa lama qabu, irga lagaa dhaabbateeruun dhagge; gaafi tokkochi kaan caalaa dheerata; te'uu malee ka caalaa dheeratu sun ka duuba irra late. **4** Korbeessi sun gara aduun seentu, gara kaabaatii fi gara kibbaa gaarifatuuun dhagge; bineensoti tokkolle isa dura dhaabbatuu hin dandeenne; hunna isaa jalalle'ee ka bawuu dande'e hin jiru; inni waan fedhe mara godhe; guddoolle hunnaamessa te'e. **5** Ani marroo waan kanaa adoo yaadiisatti jiruu, korbeessi re'e'ee tokko, ka gaafa guddaa wodhakkaa lamaaniitti qabu, miilli isaa adoo lafa hin tuqin, gara aduun seentu irraa, fiigaa dhufe. **6** Inni gara korbeessa hoole'ee ka gaafa lamaan qabu, ka ani irga lagaa dhaabbateeruun dhagge saniin hunna guddoo'oon itti fiige. **7** Gara korbeessa hoole'ee san dhikaatee, guddoo itti aaree, itti bu'ee gaafa isaa lamaanuu cassuun dhagge; korbeessi hoole'ee sun isa ifi irraa dhooggatiisaaf hunna dhabe; korbeessi re'e'ee sun korbeessa hoole'ee lafatti dhowee, irra sirbe; hunna isaa jalalle'ee eennulle isa baasuu hin dandeenne. **8** Achiin duuba korbeessi re'e'ee sun guddoo hunnaamessa te'e; yennaa guddoo hunnaamessa te'e ammoo, gaafi isaa dheerichi cabe; addee isaatiifi gaafoti gurgurdaan arfan, gara maddii arfaniitti daddabee late. **9** Gaafota arfan kana keessaa tokkocha irratti gaafi diqqichi dhibiin latee, gara kibbaa, gara aduun baatuu fi gara lafa Israa'elii bisile'etti guddoo guddate. **10** Gaafi diqqichi sun haga loltoota ol-gubba'aa bira gewutti guddate; loltoota san keessaa loltoota garii'ii fi urjoota garii gara lafaa gad qolaansee irra sirbe. **11** Inni sooreessa loltoota ol-gubba'atiin ifi qixxeesse; ciincaa guyyuma guyya'aan isaaf dhikaattulle akka isa irraa hafu godhee, addee Galma isaa batteesse. **12** Sababa cubbu'utiif, loltooti sunii fi ciincaan guyyuma guyya'aan dhikaatu sunille isaaf dabarfamaneen kennamane; inni dhugaa lafatti gad gate; wonni inni huju marti isaaf teete. **13** Achiin duuba ani woyyichi tokko dubbatuun dhage'e; woyyichi dhibiin, woyyicha dubbate saniin, «Mudhiin marroo ciincaa guyyuma guyya'aan dhikaatuu, ta hammeenna badii fiduu, akka inni irra sirbuuf, addeen woyyitti'ii fi loltooti isaaf dabarfamaneen kennamane sun, yoom muummotti?» jedhe. **14** Inni deebisee, «Ciincaan guyyuma guyya'aan dhikaatu sun, haga ganamaa fi galgala kuma lamaa fi dhibba sadii tura; achiin duuba addeen woyyittiin sun sirri'itti hin deebiti» jedhe. **15** Ani Daani'el mudhii san dhaggee, hiikkaa isi'ii hubatiisaaf adoo ani wodhaaniisatti jiruu, ka nama fakkaatu tokko achi na dura dhaabbate. **16** Laga Ulaayii irraa qoonqoo namaa ta, «Gabri'eel, hiikkaa mudhii saniin namicha knatti himi» jettu dhage'e. **17** Maarre Gabri'eel dhufee yennaa na bira dhaabbate, ani rifadhee fuulaan lafatti gad gombifamee; inni ammoo, «Ilma namaa, mudhiin sun marroo bara muumme'ee akka teete hubadhu» naan jedhe. **18** Aduu inni natti dubbatiisatti jiruu, ani fuulaan

lafatti jigeet ifi wollaale; achiin duuba inni qabee ol na kaasee na dhaabbachiisee, **19** «Mudhiin marroo bara muumme'ee waan teeteef, guyyaa mufii san waan te'u'uu jiru sitti hima. **20** «Korbeessi hoole'ee ka gaafa lama qabu ati dhaggitte sun, mootota Medooniitii fi Faaresii ti. **21** Korbeessi re'e'ee mootii Giriikii ti; gaafi guddaan ila isaa lamaan wodhakka'aa sun, mootii Giriikii ka qaraa ti. **22** Gaafoti afur ka addee gaafa cabee sanitti late sun, kolbaa biyya sanii keessaa mootummoota afur ta ijaaramu'uu jirtu; ammoo akka mootummaa qaraa san hunna hin qabanu. **23** «Bulchiinsa mootummoota sanii gara dhuma irratti, yennaa worri seera yaku akka malee hammaateeru, mootichi matijabaan, dharaamessi hin ka'a. **24** Inni guddoo jabaa hin te'a; ammoo hunna ifitiinii moti. Inni badii hantuu hin fida; wonni inni hujj marti isaa hin teeti. Inni namoota jajjaba'aa fi kolbaa Waaqaa woyyoota hin balleessa. **25** Maltummaa isaatiin wonni marti isaa hin teeti; ifumaan guddaa ifi hin godha. Adoo ifi hin eeggachiisn nama hedduu hin ijjeesa; qondaala qondaalotaa irratti hin ka'a; te'uu malee hin bada; ka baduunille harka namaatiinii moti. **26** Mudhiin marroo ganamaa fi galgalaa sun dhuga'a. Ammoo yennaan mudhiin sun muummottu fagoo waan teeteef, dhossii qabadhu» anaan jedhe. **27** Maarre ani Daani'el dadhabee, bututee dhibamee, guyyaa hedduu irkadhe; achiin duuba ka'ee hujji mootichaa dhage. Ani mudhii dhaggeen rakkadhe; waanuma isi'ituu hin beenneeyyu.

9 Sanyii medoonii keessaa Daariyos ilmi Ashwerosii, Baabilonitti mootii te'e. **2** Bara mootummaa isaa woggaa tokkeesso'ootitti, ani Daani'el, akkuma Mootiin Waan Maraa raagicha Ermiyaasitti dubbate, diigamiis Yersaaleemii woggaa torbaatama akka turu, Barreeffama Woyyicha keessaa hubadhe. **3** Tanaaf ani woyaa gaddaa uffadhee, daadhaa irra tee'ee, laamiisaan, daadimatiisaa fi gaafatiisaan fuula kiyya gara Mootii Waan Maraa Waaqatti deebifadhe. **4** Ani cubbuu tiyya himataa, «Ee Mootii Waan Maraa, ati gudda'a, hin sodaachittalle'e! Worra si jaalatuu fi worra seera keeti eegatuuf, waadaa galtee fi jaalala keeti ka bara baraa hin eegatta. **5** «Nuuti cubbuu hunyeerra; yakkineerralle'e; hantuu hunyee fiqilleera; ajajaa fi seera keeti irralle'ee deebineerra; **6** tajaajiltoota teeti raagota worra maqaa keetiin mootota keennatti dubbatanu, sooessitoota teenna, abbootii keennaa fi kolbaa biyya lafa mara hin dhageenne. **7** Ee Gootta'a, ati balcha'a; nuuti ammoo worra addatamaa si'if waan hin te'iniif, nuuti namooti Yihuda'aa, kolbaan Yersaaleemiitii fi Israa'elii, bayya'aa fi dhikoo worri jirru ka ati biyya lafaa mara keessa bittinneessite yennaa ammaa tana salphanneerra. **8** Ee Mootii Waan Maraa, nuutii fi moototi kenna, qondaalototi keennaa fi abbootiin kenna cubbuu waan hunyeef salphanneerra. **9** Nuuti fiqillee isa irratti kaanulle Mootiin Waan Maraa Waaqi kenna marara'aa fi ka araaramu. **10** Nuuti Mootii Waan Maraa Waaqa keennaaf hin ajajanne; seera inni karaa tajaajiltoota teeti raagotaatiin nu'uuf kennelle hin eeganne. **11** Israa'elooti duudiin seera keeti irra dabaranee, siif ajajamuu didaneeran; nuuti waan si irratti cubbuu hunyeef, abaarsii fi kakuun ka seera tajaajilaa Waaqaa Muuse'eetii barreeffame nu irratti

dhangala'e. **12** Ati badii guddoo nu'uu fi abbootii mura'aa teenna irratti fidiisaan, wonni ati dubbatte marti akka nu irratti muummottu goote; wonni qachaa Yersaaleemii irratti teete, ol-gubba'aan jalatti ijjumaa teetee hin beettu. **13** Akkuma Seera Muuse'ee keessatti barreeffame, badiin tun duudiin nu dhaqqadde; te'uu malee nuuti cubbuu teenna irraa deebiisaan, dhugaa teetille hordofatiisaan si Mootii Waan Maraa Waaqa keenna hin gammachiinne. **14** Ee Mootii Waan Maraa Waaqa keenna, ati waan gootu maraan balcha'a; nuuti ammoo waan siif hin ajajamiiniif, badii tana duudii nu irratti fidde. **15** «Ee, Goottaa Waaqa keenna, sittuu harka hunnaamessaan kolbaa teeti biyya Gibxi'ii keessaa baattee, maqaan keeti haga adhaatitti akka beekkamu goote; nuuti cubbuu hunyeerra; yakkineerralle'e. **16** Ee Goottaa, ati akka hujji teeti balchitti'iitii mufii fi aarii teeti qachaa keeti Yersaaleem irraa, gaara keeti woyyicha irraa deebis. Sababa cubbuu teennaatii fi yakkaa abbootii teennaatiif qachaan Yersaaleemiitii fi kolbaan teeti, odduu worra adaala keenna jiranuu maratti salphataneeran. **17** Ee Waaqa keenna daadimataa fi gaaffii tajaajilaa keetii dhage'i; ee Goottaa, maqaa keetiif jedhiitii, Galma keeti diigameef marari. **18** Ee Waaqa, maganne'e naa dhage'i; rakkoo teennaa fi badii qachaa maqaa keetiin waamamuu ilaal. Nuuti balchummaa teennaaf adoo hin te'in, marattii teeti guddo'otti addannee daadimata keenna gara keeti dhiikeeffanna. **19** Ee Gootta'a, nuu dhage'i. Ee Gootta'a, nuu araaram. Ee Gootta'a, nuu dhage'iitii, waan tokko godhi. Qachaan keetii fi kolbaan teeti maqaa keetiin waan waamamaneef, ee Gootta'a, maqaa keetiif jedhiitii hin turin» jedhee, gara Goottaa Waaqa kiyyaa daadimadhe. **20** Ani cubbuu tiyyaa fi cubbuu kolbaa tiyya Israa'elii adoo dhugaa bayisatti jiruu, marroo gaara woyyicha Waaqa kiyyaatiif, Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya gaafataa, **21** adoo daadimatiisatti jiruu, ergamaan Waaqaa Gabri'eel ka akka namaa fakkaateeruun ani qara mudhiin dhagge sun, yennaa ciincaan galgalaa dhikaatutti, gara kiyya xinniqaa dhufe. **22** Inni na hubachiisiisaaf natti dubbatee, «Ee Daani'el, ani amma qarumma'aa fi hubantii siif kenniisaaf dhufeera. **23** Ati guddoo jaalatamaa waan teeteef, akkuma ati daadimatiisa jalqaddeen, deebiin si'if kennanteerti; anille tana sitti himiisaaf dhufe. Tanaaf ergaa tana qalbeeffadhuutti, mudhiille hubadhu. **24** «Balleessaan akka hattuu, cubbuu hujjis akka dhaabbattu, yakka'aaf araari akka kennamu, balchummaan bara baraa akka dhuttuuf, mudhiin fi raaga irratti chaappaan akka godhamu, Addeen Irra caalaa Woyyitiin akka muudantuuf, torbaan torbaatan kolbaa teeti irratti laffameera. **25** Tana beekiitii hubadhu; yennaa Yersaaleem adde'etti deebitee akka ijaarantuuf ajaji bayeen jalqabee, haga yennaa bulchaan muudame dhufuutti torbaan torba hin dabarti; akkasuma torbaan jaatamii lamaaf badhinneen qachaa Yersaaleemii ijaarantee, baleen hin qotanti; te'uu malee tun duudiin bara rakko'ootitti teeti. **26** Bulchaan Muudame torbaan jaatamii lama saniin duuba, haqa malee hin ijjeefama; loltooti bulchaa dhibii ka dhufuu, qachaa Yersaaleemiitii fi Galma Waaqaa hin balleessan; muummeen qachaa

Yerusaalemiitii fi Galma Waaqaa lola'aan teeti; badiin waan itti laffanteeffille lolli haga dhumatitti hin te'a. **27** Bulchaan dhibiin sun woggaa torbaaf kolbaa hedduu woliin gondoaroo hin godha; inni gamisa woggaa torbaatitti ciinca'aa fi kennansi midhaanii akka hafu godhee, addee ciinca'aatii fi kennansa midhaan saniin, battummaa badii fiddu Galma Waaqaa keessatti akka jiraattu hin godha; tunille adabbiin bulchaa san irratti laffante haga muummottutti teeti» jedhe.

10 Qiros biyya Faaresiitii mootii te'ee woggaa sadeesso'ootitti, mudhiin takka Daani'elii Belxishaazaar jedhamutti mudhatte. Mudhiin sun ta dhuga'aa ti; isiin marroo lola gudda'aa ta beessittu; inni mudhii san akka hubatuuf, mudhiin hubantiin isaa kennante. **2** Yennaa san ani Daani'el torbaan sadiif gadda irra jiraayyu. **3** Torbaan sad haga dabartutti ani sagalee dansaa hin nyaanne; foonii fi daadhii woyinii'ii afaaniin hin qanne; waan iffatanulle fuula yookiin mataa hin iffanne. **4** Ji'a qaraa guyyaa diddamii arfeesso'ootitti, ani laga Xeegrosii guddicha bira dhaabbadhee, **5** yennaa ol ilaale, namicha woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatee, hidha ifii hiituu worqiitiin hidhate tokko dhagge. **6** Nafi isaa akka dhakaa, «Beerilos» jedhamuu issa; fuulli isaa akka balaqqeetti'ii calaqqisa; ilti isaa bobe'a ibiddaa fakkaatti; harkii fi miilli isaa akka sageettuu morodantee cululuqa; qoonqoon isaa akka qoonqoo kolbaa heddu'uu ti. **7** Ana Daani'el calla'attuu mudhii tana dhagge malee, worri na woliin jiru hin dhaggine; ammoo guddoo waan sodaataneef, baqatanee dhokatane. **8** Maarre ani qofii tiyya hafee mudhii guddoo tana dhagge; ani jabeenna dhabee, fuulli kiyya shankallowee, hunnalle dhabe. **9** Achiin duuba qoonqoo namichaa dhage'e; yennaa qoonqoo isaa dhage'e, rifadhee fuulaan lafatti jigee, ifi wollaale. **10** Achiin duuba harki tokko na tuqee, ani rorommaa harkaan lafa qabadhee, jilba kiyyaan akka jilbiiffadhu na godhe. **11** Ergamaan Waaqaa sun anaan, «Ee Daani'elii guddoo jaalatante, ani gara keeti waan ergameef, dubbii ani sitti dubbadhu akka dansaa hubadhu; addee jirtutti ol ka'ii dhaabbadhu» naan jedhe; yennaa inni dubbii tana natti dubbate, ani rorommaa ol ka'ee dhaabbadhe. **12** Achiin duuba inni anaan, «Ee Daani'el, hin sodaatin. Guyyaa ati hubantii dhaggatiisaaf, Waaqa duratti ifi gad qabiisaaf murteessiteen jalqabee, daadimati keeti dhage'ameera; daadimati keeti waan dhage'ameef, ani gara keeti ergamee dhufe. **13** Soorressi guddichi ka mootummaa Faaresii, guyyoota diddamii tokko anaan morme; achiin duuba Mikaa'el soorressi soorressitootaa, qofi hafiisa kiyya dhaggee na qarqaariisaaf dhufe. **14** Mudhiin sun marro guyyoota gara duraa waan mudhittuuf, guyyoota muumme'eetitti waan kolbaa teeti dhaqqabu'uu jiru, si hubachiisiisaaf ani gara keeti dhufe» jedhe. **15** Yennaa inni tana natti dubbate, ani lafa ilaalee dubbatissa dadhabe. **16** Achiin duuba ergamaan ilmaan namaa fakkaatu tokko, hidhii tiyya tuqe; anille afaan kiyya banadhee dubbadhee, ka na dura dhaabbateeru saniin, «Ee gootaa kiyya, sababa mudhii tanaatiin guddoo farree, hunna dhabeera. **17** Ani hunna dhabee, hafuuri na keessaa waan dhumateef, ani tajaajilaan keeti, attamiin

si gootaa kiyya woliin dubbatissa dande'a ree?» jedhe. **18** Ammalle ergamaan ilmaan namaa fakkaatu sun, na tuqee na jabeesssee, **19** «Ee nama guddoo jaalatante, hin sodaatin; nageenni siif te'u; jabaadhu, jajjabaadhu» jedhe. Yennaa inni natti dubbate, ani jabaadhee, «Ee gootaa kiyya, ati waan na jabeessiteef dubbadhu» jedheen. **20** Achiin duuba inni anaan, «Ani maaf gara keeti akka dhufe hin beettaa? Ani ammalle soorressa guddicha Faaresii loliisaaf achi hin deebi'a; ani deemeen duuba soorressi guddichi Giriikii hin dhufa. **21** Ani ammoo dursee, waan Kitaaba Dhuga'aa keessatti barreeffame sitti hima; Mikaa'elii soorressa guddicha keessan malee, soorressitoota gugurdoo tanaan wol loliisaaf ka na qarqaaru hin jiru.

11 «Daariyos nami biyya Medoonii mootii te'ee woggaa tokkeesso'ootitti, isa qarqaariisaa fi jabeessiisaaf, ani isa bira dhaabbadheeraayyu. **2** Ammalle ani waan dhuga'aa sitti hima» jedhe. Ergamaan ilmaan namaa fakkaatu sun, «Moototi dhibiin sadiin biyya Faaresii keessatti hin kaati; ka arfeesso'oo isaan caalaa hin durooma; inni yennaa durummaa ifitiin jabaate, biyya mara mootummaa Giriikii irratti hin kakkaasa. **3** «Achiin duuba mootichi jabaan lola jaalatu, ka hunnaan bulchuu fi ka waan fedhe godhu tokko hin ka'a. **4** Akkuma hunni isaa jabaatteen ammoo, mootummaan isaa diigantee, maddii afuritti gargar hin qoodanti; mootummaa isaa isa irraa fudhatantee worra dhibi'iif waan kennantuuf, sanyii isaattii hin dabartu; akka qaraalle hunna hin qabaatu. **5** «Mootichi kibbaa hin jabaata; abbootii duulaa isaa keessa ammoo, tokko isa caalaa jabaatee hin bulcha; mootummaan isaalle mootummaa guddoo hin teeti. **6** Woggoota diqqo'oon duuba mootichi kibbaa, mooticha kaabaa woliin wolii galan. Intalti mooticha kibbaa, wolii galtee isaanii jabeessiisaaf mooticha kaaba hin heerumti; isiin ammoo hunna ifitiin turuu hin dandeettu; innii fi hunni isaalle jabaattee hin leetu; tanaaf isiin, dhirsi isi'i, worri isii gara biyya sanii geessee fi abbaan isi'i hin iijeefaman. **7** Sanyii isi'i keessaa tokko mootii kibbaa te'ee, loltoota mootii kaabaa hin lola; kushee isaaniille diigee isaan hin injifata. **8** Inni fakkii waaqota isaanii, meya gatii guddo'oo meeti'ii fi worqi'ii booji'ee gara biyya Gibxi'ii hin geessa; woggoota diqqo'oof inni mootii kaabaa hin lolu. **9** Achiin duuba mootiin kaaba mootii kibbaa hin lola; ammoo dheetee gara biyya ifii hin deebi'a. **10** «Ilmaan isaa mootii kibbaa loliisaaf qophowanee, loltoota baa'aa wolitti hin qabatan. Isaan keessaa tokko akka lolaa bisaanii te'ee, kushee diinotaa irra hin dhangala'a. **11** Achiin duuba mootiin kibbaa aariin ka'ee, loltoota baa'aa mootiin kaabaa san hin injifata. **12** Loltooti baa'aa yennaa booji'ante inni hin kooraa; loltoota kaabaa ta kuma heddu'utti laakkowantu hin fixa; inni ammoo injifachaa saniin jabaatee hin le'u. **13** «Mootiin kaabaa ka duraa caalaa loltoota baa'aa waan qopheeffatuuf, woggoota diqqo'oon duuba loltoota ifii hedduu ta meya woraanaa guutuu hidhatte fudhatee deebi'ee hin dhufa. **14** Bara san kolbaan hedduun mootii kibbaa irratti hin ka'an; Daani'el, mudhiin teeti akka muummottuuf, kolbaa teeti keessalle'ee worri hunnaan nama irratti ka'anu hin ka'an; ammoo hin injifataman. **15** Achiin duuba mootiin kaabaa

qachaa dalleenni dhaka'aa itti jaarama tokko marsee hin qabata. Loltooti kibbaa ifi irraa dhooggatuu hin dandeettu; loltooti filamaneeyyuu, ifi irraa dhooggatiisaaf hunna hin qaabatanu. **16** Mootiin kaaba sun waan fedhe hin godha; ka isa ifi irraa dhooggatiisa dande'u hin jiru. Inni lafa Israa'elii bisilee hin qabata, isii balleessiisaafille hunna hin qabaata. **17** «Inni loltoota mootummaa ifii duudii woliin duulisaa hin yaadata; mootii kibbaa woliin woliin galtee nageyaa hin godha; mootummaa san balleessiisaaf, intala ifii mooticha kibbaa hin heerumsiisa; ammoo yaadi sun isaaf hin te'uu yookiin isa hin qarqaaru. **18** Achiin duuba inni gara lafa qarqara abbaayaa Mediteraaniya'aa hin deebi'a; kolbaa hedduulle hin qabata; ammoo abbaan duulaa tokko isa injifatee, kooraa isaa hin dhaabbachiisa; dhugumaan dubbii inni kooraan dubbatelle isuma irratti hin deebisa. **19** Achiin duuba mootichi kaabaa gara kushee biyya ifii hin deebi'a; inni ammoo gufatee hin jiga; deebi'eelle hin dhaggamu. **20** «Mootiin addaa isaa bu'u, ulfinna mootummaa ifii eegisiisaaf nama gibira guuru hin erga; te'uu malee woggaa diqqo'oon duuba aarii kolba'aatiin yookiin woraanaan adoo hin te'in, mootichi sun hin du'a. **21** «Isaan duuba nami tuffatamaan tokko hin ka'a; ulfinni mootummaa'aa isaaf hin kennamu; adoo kolbaan dedhuma jirtuu, malaan dhufee sobiisaan mootummaa hin qabata. **22** Inni loltoota hunnaameyyii bacaa, soorressa gondooro'oo injifatee haxowee hin balleessa. **23** Kolbaan biyya adda addaa hedduun isaa woliin woliin galan; inni ammoo isaan hin soba; hunna guddoo hin qabaata; ammoo kolbaa diqqo'otti isa qarqaara. **24** Inni kolbaan lafa bisilee keessaa dedhuma adoo jirtuu, hin lola; waan abbootiin isaa ta durii hin godhin hin godha. Inni meyya fi karra booji'e mara worra isa gula deemuuf hin qooda; kushee jijiisaaf mala dhowa; ammoo yennaa diqqoo qofaaf isaaf teeti. **25** «Inni loltoota guddoo qopheeffatee, mootii kibbaa loliisaaf hunnaa fi jabeenna ifii hin kakkaasa; mootiin kibbaalle loltoota baca'aa fi jajjadduu hin qopheeffata; isaan isa irratti mala waan dhowaneef, inni ammoo ifi irraa dhooggatuu hin dande'u. **26** Worri isaa woliin nyaatuuyyuu isa balleessiisaaf hin wodhaanan; loltooti isaa hin haxowaman; hedduun isaanille hin du'an. **27** Moototi lamaanuu gadhaa ifii keessatti hammeenna qabatanee, qorii takka'atti nyaatiisaaf hin tee'an; wolille hin soban; muummee isaaniiitiif yennaan Waaqi murteesse waan hin geyiniif ammoo, isaaniiif hin teetu. **28** Mootichi kaabaa karra booji'e fudhatee, gara biyya ifii hin deebi'a; yaad isaa ammoo gondooro'oo woyyittii balleessiisa; waan fedhe godheen duuba gara biyya ifii hin deebi'a. **29** «Yennaa murtootetti mootichi kaabaa deebi'ee mootii kibbaa hin lola; te'uu malee akka yennaa duraa isaaf hin teetu. **30** Worri Rooma'aa hobolo'oon dhufee waan loluuf, inni hin sodaata. Achiin duuba gara duuba deebi'ee gondooro'oo woyyitti'aarii ifii baya; deebi'eelle gorsa worra gondooro'oo woyyittii lakkisee hin fudhata. **31** Loltooti isaa Galmaa Waaqaatii fi dalleya Galma Waaqaa batteesane. Isaan ciincaa guyyaa guyya'aan dhikaatullee akka hafu godhane, farra badii'ii hin dhaaban. **32** Inni worra gondooro'oo lakkise sossobiisaan qarqaarsa irraa dhaggata. Kolbaan Waaqaa

ifi beettu ammoo, jabaattee isa mormiti. **33** Worri qaroolleen odduu kolba'aa jiranu, kolbaa barsiisiisan; te'uu malee yennaa diqqo'ooof shallaaga'aan hin ijjeefaman yookiin ibiddaan hin gubatan yookiin hin booji'aman, yookiin hin saamaman. **34** Rakkoo san keessa isaan qarqaarsa diqqaa hin dhaggatan; worri bacaan sobaan isaanitti hin dabalama. **35** Haga yennaan Waaqi murteesse geettutti, akka isaan dhimbiibamanu, akka qulluu te'anuu fi qulqulloomanu, qaroollee san keessaa worri diqqaan hin ijjeefama. **36** «Mootiin kaabaa waan fedhe hin godha. Inni ifi ol qabee, waaqota mara ka caalu ifi seya. Waaqa waaqota caalu irratti arraba hamaa hin dubbata. Wonni murteeffame marti te'u'uuf waan malteef, yennaan mufii Waaqaa haga muummottutti wonni marti hin teetiif. **37** Inni waaqota abbootii ifii ta duriitiif yookiin waaqota dubartooti jaalattuuf ulfinna hin kennu; inni ka mara caalu waan ifi seyuuf waaqota dhibii tokkolle'eef ulfinna hin kennu. **38** Addee isaanii, waaqa, «Kushee eega» jedhamuuf ulfinna hin kenna; waaqa abbootiin isaa ta durii hin beenne tokkoof, worqii fi meetii, dhakaa gatii guddo'ootii fi kennansa gatii guddo'oo kenniisaan ulfinna hin kenna. **39** Kolbaa waaqa orma waaqonfatuun kushee diinaa ta kushee mara caalaa jaddu'uu hin lola; worra akka bulcha'aatiiti isa fudhatuuf ulfinna gudda hin kenna; kolbaa dhibii hedduu irratti bulchitoota isaan hin godha; galata isaan isaaf godhaneef, lafa isaaniiif hin qooda. **40** «Barri yennaa geye mootiin kibbaa mootii kaabaa hin lola; mootiin kaabaalle garreettaa woraanaa ka fardaana harkifamu heddu'uun, abbootii fardaatii fi hoboloo heddu'uun akka hobonbolatti'ii itti ori'a. Akka lola'aa haxowaa biyya hedduu hin lola. **41** Inni lafa Israa'elii bisiltuulle hin lola; biyya hedduulle hin injifata; Edoom, Mo'aabii fi sooreyyiin Amoonii ammoo, harka isaa jalaa hin miliqan. **42** Inni biyya hedduu harka ifii jalatti hin bulcha; biyyi Gibxi'iille isa jalaa hin baatu. **43** Worqii'ii meetii'ii, fi karra Gibxi'i mara hin fudhata; worri Liibiya'aatii fi Itoophiya'aa, isaaf hin ajajaman. **44** Oduun gara aduun baatuu fi gara kaabaa irraa dhutuu ammoo mootii kaabaa hin sodaachitti; inni kolbaa hedduu balleessiisaaf aarii guddo'oon hin baya. **45** Inni abbaaya'aa fi gaara woyyicha dansaa wodhakka'atti dunkaanota mootummaa ifii hin dhaabbata; muummee irratti inni hin du'a; nami tokkolle isa hin qarqaaru» jedhe.

12 Ergamaan Waaqaa ka natti dubbate marti, «Yennaa san Mikaa'el soorressi guddichi kolbaa teeti eegu hin ka'a; achiin duuba haga gosi biyya adda addaa lafa irra jiraatteen jalqabee, farri guddoon teetee hin beenne hin teeti; yennaa san ammoo kolbaan biyya teeti, worri maqaan isaanii kitaaba keessatti barreeffame dhaggame farra san jalaa hin bayan. **2** Worri hedduun du'ee awwaalameeru, gariin jiruu bara baraatiif, gariin salphinna bara baraatiif hin ka'an. **3** Worri qaroolleen akka ifa gubba'aa hin ifan; worri worra hedduu gara balchummaa'aa deebise haga bara baraa akka urji'ii hin ifan. **4** «Ati ammoo Daani'el, haga bara muumme'eetiitti, kitaaba san cufii chaappaa itti dhowiiti, dubbii tana dhossii qabadhu; worri hedduun beekumsa ede'atiisaaf, asii fi achi hin daaqan» jedhe. **5** Achiin duuba ani Daani'el ergantooti dhibiin lamaan

tokko irga lagaa gamaan, kuun irga lagaa gamanaan dhaabbataneeranuun dhagge. **6** Isaan keessaa tokkochi ka woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatee, bisaan lagaatiin gubbaa dhaabbateeruun, «Wonni maade'ee kun yoom muummotti?» jedhe. **7** Ka woyaa quncee talba'aa irraa hujante uffatee, bisaan lagaatiin gubbaa dhaabbateeruun, harka ifii gara ol-gubba'aa kaasee, maqaa Waaqa bara bara le'uutiin kakatee, «Woggaa sadiif gamisatti teeti; hunnaa kolbaa Waaqaa caccassiisi yennaa dhaabbattu wonni kun marti hin muummotti» jedhe. **8** Ani waan inni jedhe dhage'e; ammoo hin hubanne. Tanaaf, «Ee, Gootaa kiyya, wonni kun marti teeteen duuba maanti te'a ree?» jedhee gaafadhe. **9** Innille deebisee, «Daani'el, haga bara muumme'eetitti, dubbiin tun dhossa'aan qabantee, chaappaan itti waan dhowameeruuf, ati deem. **10** Worri hedduun qulluu te'anee, qulqulloomanee hin dhimbiibaman; worri hamooleen ammoo hammeenna irratti hammeenna hujan. Worra hamoolee keessaa tokkolle ka woy hubatu hin jiru; worri qarooleen ammoo hin hubatan. **11** «Ciincaa guyyaa guyya'aan dhikaatu akka hafu godhane, farri badi'iille akka dhaabantu haga godhaneen jalqabee, guyyaa kuma tokkoo fi dhibba lamaaf sagaltam hin dabara. **12** Guyyaa kuma tokkoo fi dhibba sadii soddomii shan, nami addatamummaan ture hin gammada. **13** «Atille Daani'el, haga muumme'eetitti ka addatante te'i; achiin duuba hin duuta; bara muumme'eetitti ammoo, qooda keeti fudhatiisaaf hin kaata» jedhe.

Hose'aa

1 Kun jecha Mootii Waan Maraa ka bara moototi Yihuda'aa: Uziyaan, Yotaam, Ahaazii fi Hisqiyaas tarre'etti biyya Yihuda'aa bulchanu, bara Yerobi'aamiin mootichi ilmi Yeho'aashiille biyya Israa'elii bulchu gara Hose'aa ilma Beerii dhufe. **2** Mootiin Waan Maraa yennaa karaa Hose'aatiin dubbatisa jalqabe, Hose'aan, «Biyyi Mootii Waan Maraa lakkisiisaan waan sagaagalteef, dhaqii, niitii gaarayyeeffattuu fuudhiitii, ijoollee gaarayyeeffattuu akka isi'ii uumadhu» jedhe. **3** Maarre Hose'aan intala Diiblaayimii Gomer fuudhe; isiille ulfoottee ilma isaaf deette. **4** Mootiin Waan Maraa Hose'aan, «Sababa isaan Yizre'elitti dhiiga dhangalaasaneef, ani maatii Yehu'uu yennaa gabaadduu keessatti waan adabuuf, mootummaan Israa'elille akka baddu waan godhuuf, maqaa isaa «Yizre'el» jedhii baasi. **5** Guyyaa san ani dhooqa Yizre'elii keessatti guubee Israa'elii hin cassa» jedhe. **6** Gomer ammalle ulfoottee, intala deette; Mootiin Waan Maraa Hose'aan, «Ani haganaa achi kolbaa Israa'eliiif waan hin mararreef yookiin hin aaraanneef, «Lo-Ruhaamaa» jedhii maqaa baasi. **7** Kolbaa Yihuda'aatiif ammoo ani hin marara; guube'een, shallaaga'aan yookiin lolaan yookiin fardo'oo fi abbootii fardo'ootiin adoo hin te'in, ani Mootiin Waan Maraa, Waaqi isaanii isaan hin baasa» jedhe. **8** Gomer eega Lo-Ruhaamaa harma irraa guuche, ulfoottee ammalle ilma dhibii deette. **9** Mootiin Waan Maraa Hose'aan, «Kolbaan Israa'elii kolbaa tiyya waan hin te'iniif, anille Waaqa isaanii waan hin te'iniif, «Lo-Amii» jedhii maqaa baasi. **10** «Kolbaan Israa'elii akka maansa abbaayaa qarqaraa ka safaraneef yookiin laakkowanee hin dandeennee hin teeti. Adduma, «Isaan kolbaa tiyyaa moti» jedhamanetti, isaan, «Ilmaan Waaqa jiraata'aa» jedhamanee hin waamaman. **11** Kolbaan Yihuda'aatii fi kolbaan Israa'elii deebitee tokko hin teeti; soorssa tokko hin filatti; guyyaan Yizre'elii guddaa waan te'eef, lafa ifiitii deebi'anee qananummaa hin le'an.

2 «Maarre obboleeyyan teessan, «Kolbaa tiyya», obboleeyyan teessan ta durraalle, «Maratii» jedha'aa waama'a. **2** «Isiin haadha manaa tiyya waan hin teeneef, anille abbaa manaa isi'ii waan hin teeneef, ijoollee tiyya haadha teessan gorsa'a! Isii gorsa'a! Herrega gaarayyeeffataatii fi sagaagalaa lakkittuu ti. **3** Yoo akkas hin te'in, ani mulqee akka guyyaa dhalatee, qullaa isii hambura; akka goomole'ee, lafa godduu isii hin godha; dheebu'uun isii ijeesa. **4** Isaan ijoollee gaarayyeeffattuu waan te'aneef, ani ijoollee isi'ii hin mararu. **5** Haati isaanii gaarayyeeffatee, karaa salphinnaatin isaan ulfoote. Isiin, «Ani worra midhaanii fi bisaan, woyaa liilanaatii fi woyaa quncee talba'aa irraa hujante, zayitii fi untoo naaf kennanu, gaarayyoota tiyya gula deema» jette. **6** «Tanaaf, ani haxanxarii qore'eetiin karaa isi'ii hin cufa; akka isiin karaa baatu hin dhaganne, dalleya dhaka'aa itti ijaara. **7** Isiin gaarayyoota ifii gula fiiddi ammoo isaan hin dhaqqaddu; isaan hin barbaaddi ammoo hin dhaggitu. Achiin duuba, isiin, «Jiruu tiyya ta ammaa, jiruun tiyya ta durii waan

caaltuuf, gara dhirsa kiyya ka durii deebi'a» hin jetti. **8** Isiin midhaan, daadhii woyynii o'itu'uu fi zayitii ejersaa ka isi'ii kenne, meetii fi worqii isaan waaqa dharaa Ba'aaliif hujane, ka baceesse ana akka te'e hin beenne. **9** «Tanaaf, ani midhaan kiyya yennaa inni bilchaate, daadhii woyynii o'ituun tiyyalle yennaa isiin qophootte hin fudhadha. Woyaa liilanaatii fi woyaa quncee talba'aa irraa hujante tiyyalle akka isiin nafa qullaa ifitiin hin gollanne ani deebisee hin fudhadha. **10** Ani gaarayyoota isi'ii duratti mulqee, qullaa isii hambura. Harka kiyya keessaa ka isii baasu hin jiru. **11** Ani jila isi'ii mara: jila isi'ii ka wogga'aa, ka baatii ji'aa, ka guyyaa Sanbataa, jila isi'ii ka addaa mara hin hambura. **12** Muka woyynii ifii fi muka harru'uu ka isiin, «Gaarayyoota kiyyatti gatii naaf kenne» jettu san hin balleessa. Ani gongomaa isaan godha; bineensoti isaan hin nyaatan. **13** Guyyoota isiin waaqa dharaa Ba'aaliif hixaana aarsiteef, ani isii hin adaba; isiin qube'ee fi seesa naqatee, gaarayyoota ifii gula deentee, ana ammoo deete» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa ammalle, «Tanaaf, ani amma isii hin sossobadha; gara goomole'ee isii geessee, jecha jaalalaa isi'itti hin dubbadha. **15** Achitti muka woyynii isi'ii hin deebisa; ani dhooqa Akorii balbala addii isi'ii hin godha; achitti akka guyyaa biyya Gibxi'ii keessaa baateetitti, akka guyyaa dargaggummaa ifiitii gammadaan hin faarfatti. **16** Guyyaa san «Dhirsaa kiyya» jettee na waanti malee, akka Ba'aalii waaqa ifii ka dharaa, «Gootaa kiyya» jettee waantu na hin waantu. **17** Akka isiin deebitee waaqota dharaa Ba'aal maqaa hin dhoonne hin godha. **18** «Guyyaa san ani bineensota, sinbirroota fi bineensota lafa irra munyuqanu woliin gondoaroo hin godha. Martinuu nageyaan akka le'uuf, ani guube'ee fi shallaagaa, meya lolaa mara lafa irraa hin balleessa. **19** Ani haga bara baraa fuudhaaf si hawadadha; balchummaa'aan, haqaan, jaalala bara baraati fi maratii'in fuudhaaf si hawadadha. **20** Ani addatamummaa'aan fuudhaaf si hawadadha; atille ana Mootii Waan Maraa hin beetta. **21** Yennaa san ani Mootiin Waan Maraa deebii hin kenna; ani ol-gubba'aaf deebii hin kenna; ol-gubbaalle lafaaf deebii hin kenniti. **22** Lattille midhaan, woyynii fi zayitii ejersaa kenniisaan Yizre'elii deebii hin kenniti. **23** Ani biyya keessatti kolbaa tiyya hin dhaaba; worra, «Lo-Ruhaamaa» jedhee waame hin marara; worra «Lo-Amii» jedhee waame, «kolbaa tiyya» hin jedha. Isaanille, «Ati Waaqa keenna» anaan hin jedhan» jedhe.

3 Ammalle Mootiin Waan Maraa anaan, «Kolbaan Israa'elii gara waaqota dhibii deebitulle, midhaan woyynii gogaa ka waaqota dhibii'if adda baye jaalattulle, akkuma ani Mootiin Waan Maraa isaan jaaladhu, atille dhaqitii, ammalle niitii teeti gaarayyeeffattuu san jaaladhu» jedhe. **2** Maarre ani meetii kudhanii shanii fi garbuu kiilooigiraama dhibba tokkoo fi shantamaatiin isii bitadhe. **3** Achiin duuba ani, «Adoo hin sagaagalin yookiin hin gaarayyeefatin, yennaa hedduu na woliin le'i; anille akkasuma si woliin hin le'a» isi'iiin jedhe. **4** Akkuma kana kolbaan Israa'elille mootii malee yookiin qondaaltota malee, ciincaa malee yookiin soodduu woyyittii malee, woyaa hayyummaa ta qomaa yookiin waaqa dharaa malee woggaa hedduu hin le'an. **5**

Achiin duuba Israa'elooti deebi'anee, Mootii Waan Maraa Waaqa ifitiiti fi mootii ifii ka sanyii Daawitii hin barbaadan; bara muumme'ee soda'aan gara Mootii Waan Maraatiifi fi gara eebba isaa hin deebi'an.

4 Ee kolbaa Israa'elii, Mootiin Waan Maraa isin worra lafa tana keessa leetanu woliin dubbii waan qabuuf, jecha isaa dhage'a'a: «Addatamummaan hin jirtu; jaalalli bara baraa hin jiru; ana Waaqa beekuun lafa teessan keessa hin jirtu. 2 Abaarsa, dhara, ijjeexhaa, hanna fi gaarayyeeffata qofatti achi jira; woli galtee mara diigan; dhiiga dhangalaasiis isaanii bacateera. 3 Sababa kanaaf, oolaan lafatti bu'a; wonni isii irra le'u marti hin du'an; bineensotii fi sinbirrooti, qurxummiin abbaaya'aalle hin dhumatan. 4 «Kolbaan teeti akkuma worra hayyoota himatuu san waan teeteef, nami dubbii hin kaasin; nami nama dhibii himatu hin jiraatin. 5 Isin halkanii fi guyyaa gufattan; raagooti isin woliin gufatan. Tanaaf, ani biyya teessan Israa'el hin balleessa. 6 Kolbaan tiyya beekkumsa dhabiisaan baddeerti; isin beekkumsa waan jibbitaneef, anille akka isin hayyoota naaf hin teene isin jibbe; isin seera ana Waaqa keessanii waan deetaneef, anille ijoollee teessan hin dedha. 7 «Akkuma hayyooti bacatte, cubbuun isaan na irratti hujanulle bacatte; ani ulfinna isaanii salphinnatti hin jijjiira. 8 Isaan kennansa kolbaan tiyya sababa cubbu'utiif kennitu nyaatan; akka kolbaan yakkaa baceessitee hujju fedhan. 9 Hayyootille akkuma kolbaa'a ti; ani isaan lachuu hin adaba; hujji isaaniitiif gatii isaaniif hin kaffala. 10 Isaan hin nyaatan, ammoo hin quufanu; hin sagaagalan, ammoo hin horanu; isaan ana Mootii Waan Maraa lakkisaneef, 11 sagaagalaaf, daadhii woyni'ii ta baatee fi ta hin bayin, ta hubantii kolbaa tiyya irraa fudhatteef ifi kennane. 12 Kolbaan tiyya waaqota muka irraa hujame irraa gorsa gaafatti. Uleen mukaa deebii isaaniif kenniti. Ayyaanni sagaagalaa karaa irraa isaan gorsa; isaan Waaqa ifitiitiif hin addatamanu. 13 Isaan qaccee gaarotaa irratti ciincaa ciincessan; koobota irratti, qilxaa jalatti, muka dafee guddatuu fi daandii jalatti, gaaddisi isaanii waan toluuf, kennansa gubamu dhiheessan. «Tanaaf, ijoolleen durraa teessan sagaagalati; niitoti ilmaan teessaniille gaarayyeeffatti. 14 Ijoolleen durraa teessan yennaa sagaagaltu, niitoti ilmaan teessaniille yennaa gaarayyeeffattu, ani isaan hin adabu; sababille, dhiirtinuu sagaagaltoota gula deemaa, galma waaqota dharaatiitti woliin ciincaa dhiheessan; kolbaan hubantii hin qanne hin baddi. 15 «Ee, Israa'el, ati gaarayyeeffattulle, Yihudaan akka keeti hin te'in. Giilgal hin dhaqina'a; gara Bet-Aweenii ol hin bayina'a. «Dhugaa Mootii Waan Maraa ka jiraataa te'ee» jettaneelle hin kakatina'a. 16 Kolbaan Israa'elii akka goronsa jallichaa teeteerti. Mootiin Waan Maraa akka hoolota diida dansaa keessaa attam isaan tissa ree? 17 Kolbaan Israa'elii waaqota dharaatiin wolitti hidhanteerti. Itti lakkisa'a. 18 Yennaa untuu ifii fixatanulle, sagaagala ifiitiitti ka'an; bulchitooti isaanii salphinna kana guddoo jaalatan. 19 Hobonbolattiin haxoottee isaan fudhattee hin ideenti; ciincaan isaanii salphinna isaanitti hin fida.

5 «Isin hayyoota, tana dhage'a'a! Isin Israa'eloota hubadha'a! Ee, maatii moototaa caqasa'a! Muraan tun isin irratti muranti; isin Miispha'atti tiyyoo, gaara Taaborii irralle'etti caccoo afante teetaneertan. 2 Worri finqilaan ijjecha'atti jabaataneeran. Ani isaan mara hin adaba. 3 Ani marroo Efreemotaa hin beeka; Israa'el na duraa dhokatee hin jirtu. Efreem, ati amma gara sagaagalaa deebiteerta; Israa'el battootteerti. 4 «Hujiin isaanii gara Waaqaa akka deebi'anu isaan hin gootu. Sagaagalummaan yaada isaanii keessa jirti; isaan Mootii Waan Maraa hin beekanu. 5 Koorri Israa'elii isaanuma irratti dhugaa baya; Israa'elii fi Efreem cubbuu ifitiitiin gufatan; Yihudaalle isaanuma woliin gufata. 6 Isaan hoole'ee fi re'ee, loon ifiille fudhatanee Mootii Waan Maraa hin barbaadan; garuu inni isaan irraa waan adda bayeef, isaan isa hin dhagganu. 7 Isaan Mootii Waan Maraatiifi waan hin addatamiiniif, ijoollee ormaaf uumaneeran; tanaaf amma jilti baatii j'aa ta isaanii, isaanii fi fichaa isaanii hin balleessiti. 8 «Giibe'aa keessatti tultullaa, Raamaa keessatti suusullee afuufa'a. Bet-Aween keessatti iyya lolaa kaasa'a. «Ee, kolbaa Beniyaaminii, isinitti dhufane» jedha'a. 9 Guyyaa adabbi'ii Efreem duwwaa hin teeti; ani gosa Israa'elii oddu'utti dhugumaan waan te'uuf jiru lassisatti jira. 10 «Sooreyyiin Yihuda'aa akka worra meessaa dhiibuu te'aneeran; ani mufii tiyya akka lolaa bisaanii isaan irratti hin dhangalaasa. 11 Efreem waaqota dharaa hordofiisa yaada waan qabuuf, cunqurfamee, muraan isatti dhutte. 12 Ani Efreemiif akka qu'e'ee, kolbaa Yihuda'aatiif akka shanto'oo hin te'a. 13 «Efreem dhibee ifii, Yihudaan madaa ifii yennaa dhagge, achiin duuba Efreem gara biyya Asoorii deebi'ee, qarqaarsa dhaggatiisaaf mootii guddichatti ergate; inni ammoo dhibee isaanii fayyisuu, madaa isaanille irraa balleessuu hin dandeenne. 14 Ani Efreemitti akka neenqaa, Yihudaalle'etti akka neenqa dardaraa hin te'a. Ani tatarsaasee kukkutee isaan biraa hin deema; fuudheelle hin deema; ka isaan baasu hin jiru. 15 «Haga isaan yakkaa ifii beekanutti, ani gara addee tiyyaa hin deebi'a. Isaanille fuula kiyya hin barbaadan; isaan rakkinna ifii keessa akka malee na hin barbaadan» jedhe.

6 Kolbaan, «Kowa'a, gara Mootii Waan Maraa deebinaa! Isattuu nu kukkutee, isattuu nu fayyisa; isattuu nu madeessee, isattuu madaa teennaa hidha. 2 Guyyaa lamaan duuba inni jiruu haareya nu keessa hin keya; akka fuula isaa dura leenu guyyaa sadiin duuba nu hin kaasa. 3 Kowa'a, Mootii Waan Maraa beennuu ti; isa beekiisaaf wodhaanuu ti. Inni akka boruu dayya'uu hin mudhata; akka bokkeya gannaa, akka bokkeya furmaataa ka lafa jiiisuu gara keenna hin dhufa» hin jetti. 4 Mootiin Waan Maraa, «Ee Efreem, ani maan si godhu ree? Ee Yihuda'a, ani maan si godhu ree? Jaalalli keessan akka hurrii ganamaa ti; akka fiixeensa ganamaa ka dafee baduu ti. 5 Tanaaf, ani karaa raagota tiyyaatiin isin kukkutee, jecha kiyyaan isin iijeese. Muraan tiyyalle akka balaqqeetti'ii isin irratti balaqqitte. 6 Ani ciincaa caalaa jaalala bara baraa, kennansa gubamu caalaa ana Waaqa beekiisa keessan barbaada. 7 «Isaan akkuma Addaamii gondoaroo diigane. 8 Giil'aad qachaa namoota hamootaa, ka dhiigaan

battowe. 9 Worri nama saamu akkuma riphee nama eegu, hayyootille goli'in akkasuma godhan; isaan karaa Sheekem geessu irratti nama ijjeesaa, yakkaa fokkisiittuu hujan. 10 Ani Israa'el keessatti waan nafa nama shuguggeessu dhaggeera; Efreem achitti sagaagalee Israa'el battoote. 11 «Kolbaa tiyya boojuu irraa yennaa deebisu, ee kolbaa Yihuda'aa, isinille yennaa itti haammantanu murteesseera.

7 «Ani yennaa kolbaa Israa'elii fayyisuu barbaadutti, yakkaan kolbaan Efreemii, hammeenni Samaariya'aa hin mudhata; isaan sobaan hujan; hattuun mana cassitee seenti; saantuulle karaa irratti nama saanti. 2 Isaan ammoo hujii isaanii hantuu tana mara akka ani qaabadhu hin yaadatanu; cubbuun isaanii isaan marsitee, yennaa mara fuula kiyya dura jirti. 3 «Isaan mooticha hammeenna ifitiin, qondaaltota dhara ifitiin gammachiisan. 4 Isaan martinuu gaarayyeefattoota, akka eelee ibidda irratti o'tee, ta nami daabboo bilcheessu bukoo sukkuumee haga isin bukoottutti ibidda itti tuttuqisa hin barbaachinne ti. 5 Guyyaa jila mootii keennaa qondaaltoti machii daadhii woyni'itiin finiine. Mootichille worra murgaameyyii woliin wolii gale. 6 Isaan akka eelee finintee ti; gadhaan isaanii isaan keessatti gubata; halkan guutuu aariin hin qabanoottu; ganama akka bobe'a ibiddaa boobeetti. 7 «Isaan martinuu akka eelee finiineeraan; bulchitoota ifille fixaneeraan. Moototi isaanii marti jidde; isaan keessaa tokkole qarqaarsa na hin gaafanne. 8 «Kolbaan Efreemi gosa biyya adda addaa woliin wolitti makante; kolbaan Efreemii akka bixee gara hin galfaminii ti. 9 Ormi hunna isaanii nyaate; isaan ammoo hin hubanne; ariin isaan wowworaante; isaan ammoo hin qalbeeffanne. 10 Koorri kolbaa Israa'elii isaanuma irratti dhugaa baya; tun marti teetee ammoo, isaan gara ana Mootii Waan Maraa Waaqa ifii hin deebine. 11 Kolbaan Efreemii akka saphaliisa hubantii hin qanne ka akkuma kasoo sobamuu ti; qara worra Gibxi'ii qarqaarsa gaafatan; achiin duuba gara worra Asoorii deebi'an. 12 Yennaa isaan deemanu, ani tiyyoo tiyya isaanitti hin afa; akka sinbirre'ee gubba'aa gad isaan hin buusa. Marroo hujii isaanii hantu'uttiif wolde'a isaanii oddu'utti isaan hin adaba. 13 «Isaan na irraa waan goraneef, isaaniiif aanne'e! Isaan na finqilane natti waan ka'aneef, badiin isaanitti dhuttuu ti! Ani isaan wodiisaaf barbaade; isaan ammoo dhara na irratti dubbatan. 14 Isaan taqee ifii irratti wiiccifatan malee, gadhaa tokkochaan gara kiyya hin iyyanu; isaan midhaanii fi daadhii woyni'itiif wolitti dacha'an; na irraa ammoo hin fagaatan. 15 Ani leenjii isaaniiif kennee, isaan jabeessulle, isaan ammoo na irratti mala hamaa dhowan. 16 Isaan gara waan bu'aa hin qannee deebi'ane; isaan akka guubee qajeelatti daaya hin darbannee ti; sooreyyiin isaanii sababa dubbii hantuu ifitiif shallaaga'aa hin dhumatan. Waan kanaaf, worri biyya Gibxi'ii isaanitti hin murgan» jedha.

8 Mootiin Waan Maraa, «Tultullaa afaanitti keyadhu! Kolbaan tiyya gondoorroo tiyya cassitee, seera kiyyalle waan mormiteef, diinni akka risa'aa kolbaa tiyya gubbaa mara. 2 Israa'el, «Ee, Waaqa keenna, nuuti si beenna!» jettee gara kiyya iyyiti. 3 Ammoo waan dansaa jibbiteerti;

diinni isii hin ari'a. 4 «Isaan eeyyama kiyya malee mootota moosifatanneeran; adoo na hin gaafatin qondaaltota filatanneeran. Lafa irraa badiisaaf, meeti'ii fi worqii ifitiin waaqota dharaa ifumaaf hujatanneeran. 5 Ee worra Samaariya'aa, waaqa dharaa keessan ka jabbii fakkaatu gata'a. Aariin tiyya worra waan kana godhu irratti hin boobeetti; isaan haga yoomii qulqullummaa dhaban ree? 6 Israa'el keessatti, waaqa dharaa ka jabbii fakkaatu kana nama hujii harkaa beeku tokkotti huje malee, wonni Waaqaaf moti; waaqi Samaariya'aa ka jabbii fakkaatu sun caccabee hin bututa. 7 Isaan qilleensa facaafatane, hoboobolattii haammatan. Midhaan fichaa isaanii mataa hin qabu; midhaanille hin buusu; yoo midhaan buuselle ormatti nyaata. 8 Kolbaan Israa'elii liqinfanteerti; gosa biyya adda addaa oddu'utti meya bu'aan hin qanne teeteerti. 9 Isaan akka harree diidaa qofi joonjane, gara worra Asoorii dhagane; kolbaan Efreemii gatii kaffaltee jaalota godhatte. 10 Isaan gosa biyya adda addaa oddu'utti gatii kaffalane jaalota godhatanulle, ani amma wolitti isaan qabee isaan hin adaba; cunqursaa mootota hunnaameyyii jalatti dadhabaa, dadhabaa hin ideeman. 11 «Kolbaan Israa'elii ciincaa sababa cubbu'uttiif addee ciinca'aa bacaa hujjulle, addeen ciinca'aa sun addee cubbuu itti hujanu teete. 12 Ani waan seera kiyya keessaa hedduu isaaniiif barreesse; isaan ammoo waan san akka alaga'aatiifi laakkowane. 13 Isaan kennansa ciinca'aa naaf dhikeessan; foon ciinca'aa hin nyaatan. Ani Mootiin Waan Maraa ammoo isaanitti hin gammanne. Ani amma hammeenna isaanii hin qaabadha; cubbuu isaaniiif isaan hin adaba; isaanille gara biyya Gibxi'ii hin deebi'an. 14 «Israa'el ka isii dade deetee, mana mootumma'aa ijaarratte; kolbaan Yihuda'aalle qachoota dalleya dhaka'aa qabu hedduu ijaarratte. Ani ammoo ibidda qachoota isaaniiitti hin erga; ibiddi sunille kushee isaanii hin fixa» jedha.

9 Ee Israa'el, ati Waaqa keeti irratti akka sagaagaluu'uu teeteerta; addee eeddumme'ee maratti gatii sagaagaltootaa waan jaalatteef, hin firinxiixin; akka gosi biyya adda addaa illillitu hin illilisin. 2 Eeddummee keessatti midhaan, addee woynii itti cunfanu keessalle'etti woyniin hin dhaggantu; daadhiin woyni'ii haarettille hin jiraattu. 3 Isaan lafa Mootii Waan Maraa keessa hin turanu; kolbaan Efreemii gara biyya Gibxi'ii hin deebiti; biyya Asoorii keessalle'etti sagalee aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu hin te'in hin nyaatti. 4 Isaan dhibaayyuu daadhii woyni'ii Mootii Waan Maraatiif hin dhibaasanu; ciincaan isaanii isa hin gammachiittu; ciincaan akkasii sun isaaniiif akka sagalee haqaaqoo ti; ka sagalee san nyaatu marti batticha hin te'a; sagaleen tun isaanuma qofaaf hin teeti; Galma Waaqa keessatti ciincaa te'iisa hin dandeettu. 5 Guyyaa jila teessan ta beekkante irratti, guyyaa jila Mootii Waan Maraa irratti, maan godhu'uu jirtan ree? 6 Isaan badii jalaa bayanelle, Gibxi isaan wolitti hin qaddi; qachaa Memfiisiitti hin awwaalam. Qabeenna isaanii ka meeti'ii raqi irra hin dacha'a; dunkaanii isaanille qoreettiin irra hin yaati. 7 Guyyaan adabbi'ii dhufeera; guyyaan mura'aa dhikaateera; Israa'el tana beettuu ti. Cubbuun teessan bacaa, yakkaan

teessanille guddoo waan teeteef, raagichi akka gowwa'aa, nami ayyaana Waaqaatiin guutame akka maraata'aa laakkowameera. **8** Raagichi, Waaqa kiyya woliin nama kolbaa Efreemii eegu; te'uu malee karaa isaa mara irratti tiyyoon, mana Waaqa isaa keessalle'etti diinummaan isa eeddi. **9** Akkuma bara qachaa Giibe'aatiiti te'e, isaan battummaa keessa lixane; Waaqi hammeenna isaanii hin qaabata; cubbuu isaaniiitiif isaan hin adaba. **10** Mootiin Waan Maraa, «Ani yennaa Israa'el dhagge, akka nama goomolee keessatti unkuura woyi'ii dhaggee ti; ani yennaa abbootii teessan dhagge, akka nama midhaan qaraa muka harru'uu irratti dhaggee ti. Isaan ammoo yennaa gara Ba'aal Phe'orii dhufane, waaqa dharaa fokkisiisaa saniif adda ifi baasane; akkuma waaqa dharaa ka jaalatanuu san battoolee te'ane. **11** Ulfinni Efreemii akka sinbirre'ee ka'ee hin bada; deyiis, ulfoyiis, gadha'atti hafiiis hin jiraattu. **12** Isaan yoo ijoollee guddifatanelle, ijoolleen isaanii tokkolle adoo hin hafin hin dhumatan. Yennaa ani isaan biraa deeme isaaniiif aanne! **13** Ani kolbaa Efreemii akka qachaa Xiirrosii addee dansaa jiranuun dhagge. Amma ammoo kolbaan Efreemii ijoollee ifii worra qaluuf dhikeessite» jedha. **14** Ee Mootii Waan Maraa, isaaniiif kenni! Ati maan isaaniiif kennita? Gadaamessa ulfi irraa bayyu fi hama gogaa isaaniiif kenni. **15** Mootiin Waan Maraa, «Sababa hammeenna isaanii ka Giilgal keessaatiif, ani achitti isaan jibbe; sababa huiji cubbittii isaaniiitiif, ani mana kiyya keessaa oofee isaan hin baasa. Ani hagonaa achi isaan hin jaaladhu; soressitooti isaanii marti finqiltoota. **16** Kolbaan Efreemii dhowante; hiddi isaanii goge; isaan midhaanille hin buusanu. Isaan yoo ijoollee uumatanelle, ani ijoollee isaan jaalatanu isaan duraa hin ijeesa» jedha. **17** Waan isaan isaaf hin ajajamiiniif, Waaqi kiyya isaan hin gata. Isaan gosa biyya adda addaa odduu worra daaqu hin te'an.

10 Kolbaan Israa'elii akka muka woyi'ii ka banqaqqee, midhaan bacaa buusuu ti; isaan akkuma bacatane, addee ciinca'aa bacaa ijaarratane; akkuma latti isaanii tolte, soodduu woyyittii waaqa dharaalle seesanee hujane. **2** Gadhaan isaanii sobaan guutameera; amma isaan yakkaa ifitiif adabbii fudhatuu qaban. Mootiin Waan Maraa addee ciinca'aa ta isaanii hin caccassa; soodduu woyyittii waaqa dharaa ta isaaniihin balleessa. **3** Achiin duuba isaan, «Nuuti Mootii Waan Maraatiif ulfinna kenniisa waan dhanneef, mootii hin qannu; ammoo mootii adoo qabaannelle'ee maan nuu godhuu dande'a?» hin jedhan. **4** Isaan waadaa hedduu galaa, kakuu dharaa kakataa, wolii galtee godhatan. Tanaaf, akkuma shuqunaan hadhaa ifi keessaa qaddu fichaa keessatti bacattee lattu, muraa isaan kennanu irratti moromaan hin bacatti. **5** Worri qachaa Samaariya'aa keessa le'u waaqa dharaa ka jabbii fakkaatu ka Bet-Aweenii hin sodaatan; isaafi hin bowan. Waaqi dharaa ka isaan ulfinna isaatiif firinxiixanu waan isaan duraa booji'ameef, hayyooti isaa, isaaf wiccifatane hin bowan. **6** Waaqi dharaa ka jabbii fakkaatu sun gara biyya Asoorii geeffamee, mootii guddichaaf kennansa te'ee hin dhikaata. Kolbaan Efreemii hin salphatti; sababa waaqa dharaatiif hin

fokkifatti. **7** Samaariya'aa fi mootiin isi'ii akka hoomacha bisaan irraa hin badan. **8** Addeen waqonfanna'aa ta Bet-Aweenii, addeen Israa'el waaqota dharaa waqonfatiisaan cubbuu itti huiji hin baddi; addee ciinca'aa ta isaanii san irratti qore'ee fi qumi'uuduun lattee hin golliti. Achiin duuba isaan gaarotaan, «Nu golla'a», koobotalle'en, «Nu irratti jiga'a» hin jedhan. **9** Mootiin Waan Maraa, «Ee kolbaa Israa'elii, bara qachaa Giibe'aatii jalqaddanee cubbuu hujjane; achumatti itti jabaattane. Worra waan hantuu huju ka Giibe'aa keessaa lolli hin findhee ree? **10** Ani yennaa fedhe isaan hin adaba; marro cubbuu dacha'aan hujanuuf, isaan adabiisaaf, gosi biyya adda addaa wolitti qabamanee isaan irratti hin ka'an. **11** «Kolbaan Efreemii akka goronsa leenjifamee, midhaan dhowiisa jaalatu ti; maarre ani morma kolbaa Efreemii dansaa san irra waanjoo keyee hin oofa. Yihudaan lafa qotuu qaba; Yaaqoobille lafa laaffisuu qaba. **12** Ani, «Yennaan tun yennaa isin ana Mootii Waan Maraa barbaaddanu waan teeteef, haga ani dhufee balchummaa isin irratti dhangalaasutti, ifumaaf balchummaa facaafadha'a; midhaan jaalala bara baraa haammadha'a; lafa hin qotamin qota'a» jedhe. **13** Isin ammoo hammeenna facaafattanee, waan hantuu haammattane; midhaan dhara teessanii nyaattane. Hunna teessanii fi bacinna jannoota teessanii waan addattaneef, **14** akkuma mootichi Shalmaan guyyaa lolaa qachaa Bet-Arbellii balleesse, haadha ijoollee isi'ii woliin lafa irratti macalaasee, lolli kolbaa teeti irratti hin ka'a; kusheen teessan martille hin baddi. **15** Ee kolbaa qachaa Bet'elii, hammeenni keessan guddaa waan te'eef, isin irralle'etti akkasuma hin teeti. Guyyaan sun yennaa geye mootiin Israa'elii ijjumaa hin bada.

11 «Yennaa Israa'el ijoolle'ee, ani isa jaaladhe; biyya Gibxi'ii keessalle'ee ilma kiyya waame. **2** Irra caalaa ammoo ani kolbaa Israa'elii waame; irra caalaa isaan na irraa fagaatane. Isaan waaqa dharaa Ba'aaliif ciincaa dhikeessanee, fakki'iiifille hixaana aarsane. **3** Harka kolbaa Efreemii qabee daaddisee, deemiisa ka barsiise ana; isaan ammoo ka isaan fayyise ana akka te'e hin beenne. **4** Ani wodaroo gadhi-laafummaa namaatiin, hidhaansa jaalalaatile'een isaan harkise; waanjoo morma isaanii irraa fuudhee gad jedhee isaan areere. **5** «Isaan gara kiyya deebi'uu waan didaneef, gara biyya Gibxi'ii hin deebi'anuu ree? Worri Asoorii isaan hin bulchuu ree? **6** Shallaagaan qachoota isaanii keessa hin balaqqitti; danqaraa karra dalleya isaanii kukkutteeroo karaa isaanii hin balleessiti. **7** Kolbaan tiyya na irraa fagaatiisaaf murteeffatte; isaan Waaqa Ol Aanaa yoo waammatanelle, ani karuma te'e maraanuu isaan ol hin qabu. **8** «Ee Efreem, ani attam si lakkisuu dande'a ree? Ee Israa'el, ani attam dabarsee si kennuu dande'a ree? Akka qachaa Aadimaan ani attam dabarsee si kennuu dande'a ree? Yookiin akka qachaa Zebo'iimii ani attam si godhuu dande'a ree? Gadhaan kiyya raafame; Marartiin tiyya marti kakkateerti. **9** Ani aarii tiyya ta bobeeuu gad hin lakkisu; deebi'ee Efreem hin balleessu; ani Waaqa Woyyicha odduu teessan jiru malee, namaa moti; ani mufi'iin gara keessan hin dhufu. **10** «Isaan ana Mootii Waan Maraa hin hordofan; anille

akka neenqaa dhangaa hin dhowa. Yennaa ani dhangaa dhowu, ijoolleen tiyya hollataa karaa aduun seentu irraa hin dhufan. **11** «Isaan hollataa akka sinbirrootaa biyya Gibxi'i irraa, akka saphaliisaa biyya Asoorii irraa hin dhufan. Anille mana isaaniitti isaan hin qubachiisa; **12** «Efreet dharaan, kolbaan Israa'elii sobaan na marsite; Yihudaalle ana Waaqa Woyyicha addatamaa irratti ka'e.

12 «Kolbaan Efreemii qilleensa tissiti; qilleensa karaa aduun baatuu ari'aa oolti; dharaa fi hunnaan nama irratti ka'iisa baceessiti; Asoor woliin woli galtee gooti; gara biyya Gibxi'ille zayitii ejersaa ergiti» jedha. **2** Mootiin Waan Maraa Yihudaab irratti waan ciicatu qaba; akka ideensa isaatiitti Yaaqoob hin adaba; akka hujii isaatiitti gatii isaaf hin kaffala. **3** Inni gadaamessa haadha ifii keessatti jimu obboleessa ifii qabe; yennaa nama guddaa te'elle Waaqa woliin wodhaantoo qabate. **4** Ergamaa Waaqaa woliin wodhaantoo qabatee injifate; inni bowee akka fudhatama dhagguu kadhate; Waaqi Bet'elitti itti mudhatee, achitti isa woliin dubbate. **5** Mootiin Waan Maraa Waaqi waan mara Dande'u maqaan isaa Mootii Waan Maraa ti. **6** Ati ammoo gara Waaqa keetii deebi'; jaalalaa fi haqa eegi; yennaa mara Waaqa keeti eegadhu. **7** Daldalaan madaallii dharaatiin gurgurata; sobiisa jaalata. **8** Kolbaan Efreemii, «Nuuti dureeyyi'; dureeyyii teeneerra; karra teenna tana mara woliin eennulle yakka'aa fi cubbuu nu keessatti hin dhaggu» jettee koorti. **9** Tanaaf Mootiin Waan Maraa, «Ani Mootii Waan Maraa Waaqa keessan, ka biyya Gibxi'i keessaa isin baase. Akkuma dur guyyaa jila beekkantuu teessanii dunkaanii keessa leetanu, ammalle dunkaanii keessa akka leetanu hin godha. **10** «Ani raagotatti dubbadhee, mudhii bacaa isaanitti mudhise; karaa isaaniitiin mammaassa hedduulle mammaake. **11** Qachaan Gil'aadii hama'aa motii? Kolbaan qachaa Gil'aadiille bu'aa hin qaddu! Isaan Gii'aad keessatti korommii ciincaa dhikeessanii motii? Addeen ciinca'aa ta isaanii akka tuulaa dhaka'aa ta fichaa qotame keessa jirtuu hin teeti» jedha. **12** Yaaqoob gara biyya Aaramii baqate; Israa'el niitti dhaggaatiisaaf namaaf tajaajile; gatii isi'ii kaffaliisaaf hoolee tisse. **13** Mootiin Waan Maraa raagicha ergee kolbaa Israa'elii biyya Gibxi'i keessaa baase; karaa raagichaatiin isaan kunuunse. **14** Kolbaan Efreemii dhiiga kolbaa dhibii dhingalaasiisaan akka malee Gootaa aarsite; Gootaan dhiiga dhingalaasane san mataa isaaniitti hin deebisa; tuffii isaaniitiifille gatii isaaniif hin kaffala.

13 Yennaa kolbaan Efreemii dubbatte, namooti hollatane; isaan Israa'el keessatti saadaman. Ammoo isaan waaqa dharaa Ba'aal waaqonfatiisaan cubbuu hujanee du'ane. **2** Ammalle isaan waaqota dharaa ka nami hujii beeku qarumma'aan huju, meetii ifii irraa hujisaan ittuma ede'anee cubbuu hujan; waaqoti dharaa sun martinuu hujii nama hujii harkaa beekuu ti. Isaan, «Waaqota dharaa kanaaf ciincaa dhikeessa'a» jedhan. Namooti waaqa dharaa ka jabbii fakkaatu kana sunqatan. **3** Tanaaf, isaan akka hurrii ganamaa ti; akka fixeensa bari'in dafee bu'uu ti; akka hicaacee eeddumme keessaa qilleensi fudhatuu, akka

aara karaa fodda'atiin bayyuu hin te'an. **4** Mootiin Waan Maraa, «Ani ammoo Mootii Waan Maraa Waaqa keessan ka biyya Gibxi'i keessaa isin baase; isin ana malee Waaqa dhibii hin beettanu; ana malee fayyisaan hin jiru. **5** Ani goomolee keessatti, lafa o'a bobe'a keessatti isin eege. **6** Ani yennaa isaan areere, isaan quufane; isaan yennaa quufane, kooranee na dedhane. **7** Ani akka neenqaa isaanitti hin dhufa; akka qeeransaa karaa cina'atti isaan hin gaada. **8** Akka doobbaa ilmoolee jalaa fudhatanee, ani isaan hin dhowa; qoma isaanii cassee bana. Ani akka neenqaa isaan hin nyaadha; bineensi isaan hin bibixxila. **9** «Ee kolbaa Israa'elii, qarqaraa keessan ka te'e, na irratti waan kaataneef, hin baddan. **10** Isin, «Mootii fi qondaaltota nuuf kenni» jettaneertan; akka isin baasuuf, mootiin keessan meet ree? Qachoota keessan mara keessa bulchitooti teessan meet ree? **11** Maarre ani aarii tiyyaan mootii isiniif kennee, mufii tiyyaan achii isa balleesse. **12** «Yakkaan Efreemii kuufanteerti; cubbuu isaa galmeeffanteerti. **13** Akka dubartii deettuu ciniinsuun itti dhutti; inni ammoo mucaa qaro'oo moti. Guyyaan inni dhalatu yennaa gewu, gadaamessa keessaa hin baane. **14** Ani hunna addee worri du'e jiruu jalaa isaan hin baasu ree? Du'a jalalle'ee isaan hin wodu ree? Ee du'a! Balaan keeti meet ree? Ee addee worri du'e jiru! Badiin teeti ta ati fiddu meet ree? Ani hagamaa achi kolbaa tana hin mararu. (Sheol h7585) **15** Efreem obboleeyyan ifii oddu'utti midhaan yoo baaselle, qilleensi karaa aduun baatuu, Mootii Waan Maraa biraa, goomolee keessaa ka'ee hin dhufa; maddi hin maddu; baleessi hin goga; wonni gatii qabu marti mana kuusa'aa keessaa hin saamanti. **16** Kolbaan Samaariya'aa Waaqa ifii irratti waan kaateef, yakkaa ifiitiif adabamuu qaddi; isaan shallaaga'aan hin du'an; daa'immaan isaanii lafatti dhowanee hin macalaasan; dubartoota isaanii ta ulfaalle gadhaa isaanii hin baqassan» jedha.

14 Ee kolbaa Israa'elii, cubbuun teessan waan isin gufachiiteef, gara Mootii Waan Maraa Waaqa keessanii deebi'a'a. **2** Jechoota kana isaan jedhiisaaf, fudhadha'aatii gara Mootii Waan Maraa deebi'a'a: «Cubbuu teenna mara nuu araaram! Galata dansaa afaan keenna akka dhikeessinu, marartiin nu fudhadhu. **3** Asoor nu baasu hin dande'u; fardoo lolaa irra hin teennu; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne si'in maratii waan dhaggattuuf, nuuti ijjumaa deebinee waan harki keenna hujen, «Waaqota keenna» hin jennu» jedha'aan. **4** Mootiin Waan Maraa, «Ani dhukkuba na irraa isaan fageessu irraa isaan hin fayyisa; aariin tiyya isaan irraa waan deebiteef, ani akkasumaan isaan hin jaaladha. **5** Ani Israa'elii akka tiifu'uu hin te'a. Isaan akka daraara'aa hin baqan; akka hindheensa Libaanonii hidda gad hin naqatan. **6** Isaan quunxoo haareya hin baasan. Akka muka ejersaa hin miidhagan; fooleen isaanii akka hindheensa Libaanonii hin teeti. **7** Isaan deebi'anee gaaddisa kiyya jala hin boqatan. Akka midhaanii hin latan; akka muka woyinii hin daraaran; akka daadhii woyinii biyya Libaanonii gurra hin horatan. **8** Ee kolbaan Efreemii, waaqota dharaa biraa ani maan qaba ree? Ka deebii isiniif kennu, ka isin kunuunsu ana. Ani

akka muka yennaa mara bisiluu ti; eebbifam keessan na biraa dhufa» jedha. 9 Nami qaroon waan kana hin hubata; nami woy hubatu waan kana hin qalbeeffata; karaan Mootii Waan Maraa qajeela'a; balchooleen irra ideeman; finqiltooti ammoo keessatti gufatan.

Yo'elii

1 Jechi Mootii Waan Maraa ka gara Yo'elii ilma Phetu'elii dhufe kana: **2** Isin jaarsoleen dhage'a'a! Worri Yihudaa keessa jirtanu dhage'a'a! Wonni akkasii kun bara keessan keessatti, yookiin bara abbootii teessanii keessatti teetee beettii? **3** Waan kana ijoollee teessanitti hima'a; ijoolleen teessanille ijoollee ifiitiitti, ijoolleen isaanille dhaloota dhufutti himanuu ti! **4** Ka ilmoolee awwaannisa irraa hafe, awwaannisi dargageessi nyaate; ka awwaannisa dargageessa irraa hafe, awwaannisi gugurdaan nyaate; ka awwaannisa gugurdaa irraa hafe, korophiis nyaate. **5** Daadhiin woynii'ii waan isin irraa citteef, isin worri machootanu, dammaqa'aatii bowa'a! Isinille worri daadhii woynii'ii untanu, wiicifadha'aa bowa'a! **6** Kolbaan hunnaameyyiin bandallaan biyya tiyya tinteerti; ilkaan isaanii akka ilkaan neenqaa, a'oon isii'ii akka a'oo neenqa dhala'aa ti. **7** Isaan woynii tiyya balleessane; muka harru'uu kiyyalle mummurane; quncee irraa quncisane gatanee, dameeleen addaattee hatte. **8** Akka intala durraa woyaa gaddaa uffattee, nami isii kadhatu waan du'eef boottuu, isinille bowa'a! **9** Kennaan midhaaniitii fi daadhii woynii'ii Galma Mootii Waan Maraa irraa citte; tanaaf hayyooti Mootii Waan Maraa tajaajilanu wiicifatanee bowan. **10** Fichaan duwwaa hafeera; midhaan badeera; muki woynii'ii gogeera; muki ejersaalle qooreera; tanaaf latti hin bootti. **11** Qamadi'ii fi garbuun, midhaan galfamu martinuu waan badeef, isin qonnaan bultooti gadda'a! Isin worri woynii dhaabbule bowa'a! **12** Muki woynii'itii fi harru'uu qooreera; muki rumaani'ii, muki meexxi'itii fi appilii, muki fichaa duudiin gogeera; gammadi ilmaan namaa badeera. **13** Kennaan midhaaniitii fi daadhii woynii'ii ta Galma Waaqa keessaniitiif dhikeessitanu waan hin jirreef, isin hayyooti woyaa gaddaa uffadha'aatii bowa'a! Isin worri addee ciinca'aatii tajaajiltanu, wiicifadha'a! Isin hayyooti Waaqa kiyya tajaajiltanu woyaa gaddaa uffadha'aatii halkan duudii bowa'a! **14** Laamaa woyyicha lassa'a! Yaa'ii woyyittii waama'a! Jaarsolee'ee fi worra biyya san le'anu mara, Galma Mootii Waan Maraa Waaqaa keessaniititti wolitti qaba'a! Gara Mootii Waan Maraalle iyya'a! **15** Aanne'e! Guyyaan Mootii Waan Maraa dhikaateera! Waaqi waan mara dande'u guyyaan inni badii fidu dhikaateera. **16** Sagaleen ila teenna duraa, gammadii fi ililleessi Galma Waaqa keenna keessaa, ijjumaa badeera. **17** Sanyiin facaafante biyyee jalatti korondhatteerti. Midhaan waan badeef, manni kuusaa duwweera; gootaraalle diigameera. **18** Loon marra waan dhabaneef, madhataa asii achi yaa'an; hoolotille rakkatiissatti jiran. **19** Ee Mootii Waan Maraa! Marra diidaa ibiddi waan fixeef, muka badda'aalle ibiddi waan gubeeff, ani gara keeti iyya. **20** Maddi bisaanii isaan irraa waan gogeef, marri diidaa isaan irraa waan gubateef, bineensinuu gara keeti iyya.

2 Xiyooniitti tultullaa afuufa'a! Gaara Xiyoonii woyyicha irratti qoonqoo dammassitu dhageessisa'a! Guyyaan Mootii Waan Maraa ariifatee waan dhufaaruf, worri lafa san

le'u marti hollatuu ti! **2** Guyyaan sun guyyaa dukkanaatii fi dimimmisaa, guyyaa duumensaatii fi dukkana duuddu'uu ti; akka boruun dayya'ee gaara irra badadhatu, awwaannisi baca'aa fi hunnaamessi lafa guuta. Wonni waan kana fakkaatu tanaan dura hin teene, haganaa achille ijjumaa hin teetu. **3** Dura isaanitiin ibiddi gubaa deema; duuba isaanille'een bobbe'i gubaa deema; latti isaan bira hin geyin, oorruu Edenii fakkaatti; latti isaan bira dabarane ammoo, goomolee duwwaa fakkaatti; wonni isaan jalaa miliqu tokkolle hin jiru. **4** Isaan farda fakkaatan; akka farda lolaa gulufan. **5** Akka garreettaa fardaa hididdisaa, gaarota gubbaa utalan; akka ibidda huura gubuu, waan mara guban; akka loltoota jajjaboo lolaa qophowanee, gogeessaan yaa'an. **6** Yennaa isaan dhaggite, kolbaan hin bararaxxi; fuulli namaa soda'aan shankallowa. **7** Akka duultotaa lolan; akka loltootaa dalleya yaabane daban; tarre'een gara duraa yaa'an; gara ifii yaa'anu irraa hin goranu. **8** Tokko tokkoon isaanii, tarre'een gara duraa yaa'an; woraanaa fi guubee diinaa caccassanee daban; wonni isaan dhooggu hin jiru. **9** Gara qacha'aa timan; dalleya qacha'aa irra fiigan; utaala mana yaaban; akka hattu'uu foddhaan seenan. **10** Latti isaan duratti hin tachooti; gubbaalle hin raafanti. Adu'uu fi jiin dukkanowan; urjootille ifiisa hin lakkisan. **11** Mootiin Waan Maraa qoonqoo ifii ta akka mandiiisu'uu loltoota ifii irratti dhageessisa; loltooti isaa attam attam heddu'u! Worri isaaf ajajamu bandalla'a; dhugumaan guyyaan Mootii Waan Maraa gudda'a; guddoo sodaachisaa waan te'eef, guyyaa san eentu dande'ee dhaabbata? **12** Mootiin Waan Maraa, «Ammumaayyuu, gadhaa keessan tokkochoan, laamaan, bowaa fi gaddaan gara kiyya deebi'a!» jedha. **13** Gadda keessan mudhiisaaf, woyaa teessan tarsiisaan hin gewu; Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan arija, mararaa, mufii'if ka hin ariifanne, ka jaalala bara baraa guddaa qabu, adabiisaafille ka hin ariifanne, waan te'eef, gara isaa deebi'a! **14** Akka wotoo, Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan mufii irraa deebi'ee, eebba ifii isiniin hin kenna fa'a. Isinille Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif, kennaa midhaaniitii fi daadhii woynii'ii hin dhikeessitan. **15** Xiyoon keessatti tultullaa afuufa'a! Laama woyyicha lassa'a! Yaa'ii woyyittii waama'a! **16** Kolbaa wolitti qaba'aatii, yaa'ii woyyitti'if qopheessa'a; jaarsolee waama'a; ijoolle'ee fi daa'immaan harmaalle wolitti qaba'a; waajibootinuu kolloo ifii lakkisanuu ti. **17** Hayyooti Mootii Waan Maraa tajaajilanu, seensuma Galma Waaqaatii fi addee ciinca'aa wodhakka'atti bowanuu ti. Isaan, «Mootii Waan Maraa, kolbaa teeti marari; gosi dhiibin, «Waaqi keessan meet?» jedhiisaan, akka nu tuffatanuu fi qaaneessanuu hin godhin» jedhanuu ti. **18** Mootiin Waan Maraa lafa ifiitiif hinaafee, kolbaa ifiille marare. **19** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifiitiif deebisee, «Kunoo, ani midhaan, daadhii woynii'itii fi zayitii ejersaa, haga quuttanutti isiniin hin kenna; ani haganaa achi, gosa biyya adda addaa oddu'utti akka qaanottanu hin godhu. **20** Awwaannisa gara kaabaatii isiniitti dhufe isin irraa fageessa; gara goomole'eetii fi gara lafa urmaa isin irraa hin oofa; ka dura yaa'u gara abbaayaa baya adu'uu, ka duuba yaa'u

gara abbaayaa seensa adu'uu hin oofa. Achitti reeffi isaanii shamee hin ajowa. Dhugumaan ani Mootiin Waan Maraa waan guddoo isiniif godheera. **21** «Ee lafa, hin sodaatiin. ani Waaqi waan guddoo waan sii godheef, gammadii firinxii!» **22** Isinille bineensota hin sodaatina'a; marri itti bobbaatanu bisilee te'eera. Mukille midhaan buuseera; muki Harru'uutii fi muki woyni'i midhaan bacaa buuseera. **23** «Isin kolbaa Xiyoonii! Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniin gammada'aatii firinxiixa'a; inni yenna'aan, akkuma duri bokkeya dansaa ka duraatii fi duubaa isiniif kenneera. **24** Eeddummeen midhaaniin ta guutante hin teeti; daadhiin woyni'iitii fi zayitiin ejersaa addee itti confantu guuttee irraan dhangalaati. **25** Bara heddu'uuf akka loltoota guddo'oo ka ani isinitti ergee, midhaan awwaannisi gurgurdaan, korophiis, ilmooleen awwaannisaatii fi awwaannisi dargaggeeyyiin isin irraa fixane ani isiniif hin deebisa. **26** Nyaattanee hin quuttan; ka waan baasaa hedduu isinii godhe ana Mootii Waan Maraa Waaqa keessan hin leellifattan; isin kolbaan tiyya haganaa achi hin qaanottanu. **27** Kolbaa tiyya! Ani akka odduu teessan jiru, Mootii Waan Maraa Waaqa keessan akka te'ee fi ana malee Mootiin Waan Maraa dhibiin akka hin jirre hin beettan. Haganaa achi kolbaan tiyya deebitee hin qaanottu» jedhe. **28** Ani Mootiin Waan Maraa, «Kanaan duuba, Ayyaana kiyya nama mara irratti hin dhangalaasa; ilmaanii fi ijoolleen durraa teessan raaga hin dubbatan; jaarsoleelle oojjuu hin oojjatan; dargaggootille mudhii hin dhaggan. **29** Yennaa san, ani tajaajiltoota tiyya dhiiraa fi dubartii irratti Ayyaana kiyya hin dhangalaasa. **30** «Gubba'aa fi lafa irratti, waan baasaa, dhiigaa fi ibidda, duumensa aaraalle hin mudhisa. **31** Guyyaan Mootii Waan Maraa gudda'aa fi sodaachisaan adoo hin dhufiniin dura, aduun hin dukkanooti; jiin dhiiga hin uffata. **32** Worri maqaa Mootii Waan Maraa waamu marti hin fayya; akkuma ani Mootiin Waan Maraa jedhe, worri ani waame gaara Xiyoonii irratti, Yersaalem keessalle'etti hafee hin fayya» jedhe.

3 Mootiin Waan Maraa, «Bara sanii fi yennaa sanitti, boojuu Yihuda'aatii fi Yersaaleemii yennaa deebisu, 2 gosa biyya adda addaa mara wolitti qabee, dhooqa Yoshaafaaxiitii hin geessa; sababa isaan kolbaa tiyya Israa'el biyya ormaatiitti bitinneessanee, lafa tiyya qoqoodataneef, achitti isaanitti mura. **3** Kolbaa tiyya ta booji'ante qoodamiisaaf, hixaa buufataneeran; ilmaan dhiiraa dubartii waliin sagaagalaneef gatii kennanee, ijoollee durraa daadhii woyni'iitii gurguratanee ittiin unane. **4** «Isin worri Xiirsoosii fi Sidoonii, adaala Filisxeemotaa keessa worri jirtanu maraayyuu, maan ana irraa qaddan? Ana haluu bayisaaf teetani? Yoo akkas teetanu te'e, ani hujii teessan ariifadhee mataa keessanitti hin deebisa. **5** Meeti'i fi worqii tiyya, akkasuma meya kiyya ka gatii guddoo qabu fudhattanee galma keessan keessa keyattaneertan. **6** Namoota Yihuda'aatii fi Yersaaleemii biyyaa isaanii irraa fageessiisaaf, worra Giriikootaatiitti gurgurtaneertan. **7** Amma ani addee isin isaan itti gurgurtane san lakkisane akka ka'anuu isaan hin godha. Waan isin isaan gootane, anille isin hin godha. **8** Ani ijoollee teessan ta dhiiraatii fi ta durraa namoota Yihuda'aatiitti akka gurguramanu hin godha;

isaanille dabarsanee namoota Saaba'aa, ka biyya fago'ootitti isaan hin gurguratan. **9** «Lassii tana gosa biyya adda addaatiitti lassa'a; lolaaf qophowa'a; loltoota kakkaasa'a; loltooti teessan martinuu as dhikaatanee lolanuu ti. **10** Qottoo teessan shallaagaa, haantuu teessan eboo tumsiifadha'a; nami dadhabaalle, «Ani jaba'a» jedhuu ti. **11** Isin gosi biyya adda addaa duudiin, dafa'aa baya'aatii, dhooqatti wolitti dacha'a'a!» jedha. Ee Mootii Waan Maraa loltoota teeti gad ergi. **12** Gosi biyya adda addaa martinuu ka'anee, gara dhooqa Yoshaafaaxii dhaqanuu ti; ani Mootiin Waan Maraa, gosa biyya adda addaa ta adaala saniititti muriisaaf, achi hin tee'a. **13** Hammeenni isaanii guddoo bacateera; akka midhaan geye haantu'uun haamanu isaan haama'a; akka unkuruura woyni'i addee itti confanutti guutane dhiitanu dhiita'a! **14** Guyyaan Mootiin Waan Maraa dhooqa mura'aa keessatti muru dhikaateera; tanaaf gumiin bindillaan dhooqa mura'aa keessatti wolitti qabanteerti. **15** Adu'uu fi ji'i hin dukkanowan; urjootille ifa hin kennanu. **16** Mootiin Waan Maraa Xiyoon keessaa akka neenqaa dhangaa dhowa; Yersaalem keessalle'ee hin mand'i'a; gubba'aa fi latti hin raafaman; Mootiin Waan Maraa ammoo kolbaa ifii Israa'eliif, addee itti baqatanu kushee hin te'a; **17** Tanaaf kolbaa isaatiin, «Ani Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan, Waaqa keessan akka te'e hin beettan; Gaara woyyicha kiyya Xiyoon irra hin le'a; Yersaaleemille qachaa woyyicha hin teeti; ormi deebi'ee ijumaa isii hin qabatu. **18** «Guyyaa sanitti gaarri duudiin muka woyni'i hin uffata; kooba irratti loon aanan mirganu hin dhaggaman; lagi Yihudaa keessa jiru duudiin bisaaniin guutama; Galma Waaqaa keessaa bisaan hin burqa; dhooqa muka gololchaa hin obaasa. **19** «Sababa namooti Gibxi'iitii fi namooti Edoonii Yihudaa irratti hammeennaan ka'anee, biyya isaanii keessatti dhiiga nama balleessaa hin qannee dhangalaasaneef, biyyi Gibxi'i goomolee hin teeti; Edoomille goomolee ona hin teeti. **20** Ammoo biyya Yihuda'aa keessa kolbaan haga bara baraa hin leeti; Yersaalem keessalle dhalootaa haga dhalootaatiitti hin leeti; **21** Haluu dur namoota Yihuda'aatii fi namoota Yersaaleemiitii hin baasin ture, amma hin baasaaf. Ani Mootiin Waan Maraa gaara Xiyoonii irra hin le'a» jedheera.

Amosii

1 Bara Uziyaan Yihudaa irratti, ilmi Yeho'aashii Yerobi'aam Israa'el irratti mootii te'ane, tissiitoota qachaa Teqo'aa keessaa tokko ka te'e Amos, tacho'iis lafaa adoo hin te'in woggaa lamaan duratti raagi inni marroo Israa'eliitiif raage ka asii gad jiru: **2** Inni, «Mootiin Waan Maraa gaara Xiyoonii irraa hin harqa; Yerusaaalem keessalle'e hin mand'i'a; kaloon tissiitootaa hin goddi; marri qaccee gaara Qarmelosii irraa hin qoora» jedhe. **3** Mootiin Waan Maraa, «Worri qachaa Damaasqo'oo korboo ilkaan sibiilaa qaddu worra biyya Giil'aadii irra waan oofaneef, anille marroo cubbuu kolbaan Damaasqo'oo itti deddeebitee hujjeetiif, isaan hin adaba. **4** Maarre ani ibidda kushee jadduu Ben-Hadaadii mootichaa luxub godhu, mana mooticha Hazaa'eliitti hin erga. **5** Ani danqaraa karra Damaasqo'oo hin caccassa; kolbaa dhooqa Aween keessaatii fi mooticha Bet-Edeenii hin balleessa; worri Sooriya'aale booji'amanee gara biyya Qiirii hin dhaqan» jedha. **6** Mootiin Waan Maraa, «Worri qachaa Gaaza'aa kolbaa booji'ane mara worra Edoomiitti dabarsanee kenniisaan itti deddeebi'anee yakkaa waan hujaneef, ani isaan hin adaba. **7** Maarre ani ibidda kushee isi'ii luxub godhu dalleya dhaka'aa ka qachaa Gaaza'atiitti hin erga. **8** Ani worra qachaa Ashidoodii keessa le'uu fi mooticha Ashiqalonii hin balleessa. Ani worra qachaa Eqroonii keessa le'u hin adaba; worri Filiisixyaa keessatti hafane marti hin badan» jedha. **9** Mootiin Waan Maraa, «Worri qachaa Xiirsoosii gondoorroo obboleemaa'aa diigane, kolbaa booji'ane mara worra Edoomiitti dabarsanee kenniisaan itti deddeebi'anee yakkaa waan hujaneef, ani isaan hin adaba. **10** Maarre ani ibidda kushee isi'ii luxub godhu, dalleya dhaka'aa ka qachaa Xiirsoosiitti hin erga» jedha. **11** Mootiin Waan Maraa, «Worri Edoomii obboleeyyan ifii Israa'eloota, maratii malee shallaaga'aan waan ari'aneef, aariin isaanii yennaa mara isaan irratti waan bobeeetteef, muufiin isaanii haga bara baraa waan teeteef, ani isaan hin adaba. **12** Maarre ani ibidda kushee qachaa Bozra'aa luxub godhu, qachaa Temaaniitti hin erga» jedha. **13** Mootiin Waan Maraa, «Worri Amoonii meessaa biyya ifii badhifatiisaaf, gadhaa dubartii ulfaa ta worra Giil'aadii baqasiisaan, itti deddeebi'anee yakkaa waan hujaneef, ani isaan hin adaba. **14** Maarre ani ibidda kushee isi'ii, guyyaa lolaa iyya keessa, guyyaa bokkeya bubbe'ee, qilleensa jabbaa keessa luxub godhu, dalleya dhaka'aa ka qachaa Raaba'atiitti hin erga. **15** Mootiin isi'ii, qondaaltota ifii woliin hin booji'ama» jedha.

2 Mootiin Waan Maraa, «Worri Mo'aabii lafee mootii Edoomii haga daadhaa teetutti gubiisaan itti deddeebi'anee yakkaa waan hujaneef, ani isaan hin adaba. **2** Maarre ani ibidda kushee qachaa Keriyyotii luxub godhu, qachaa Mo'aabiitti hin erga; Worri Mo'aabii hogaa guddaa iyya lolaatii fi qoonqoo tultulla'aa keessa hin dhumatan. **3** Ani bulchaa isi'ii hin balleessa; qondaaltota isi'ii mara mootii isi'ii woliin hin iijjeesa» jedha. **4** Mootiin Waan Maraa, «Worri Yihuda'aa seera kiyya didanee, seerata

kiyyalle waan hin eegatiniif, waqota dhara ka abbootiin isaanii ta durii hordofatte hordofiisaan, itti deddeebi'anee yakkaa waan hujaneef, ani isaan hin adaba. **5** Maarre ani ibidda kushee qachaa Yerusaaalemii luxub godhu, qachaa Yihuda'atiitti hin erga» jedha. **6** Mootiin Waan Maraa, «Worri Israa'elii worra balchoota meeti'itti, worra hiyyeeyyii kophee miilaatiitti gurguratiisaan, itti deddeebi'anee yakkaa waan hujaneef ani isaan hin adaba. **7** Isaan mataa worra hiyyeeyyii'ii bukuu irratti irra sirban; worra cunqurfameef muraq haqaa hin kennanu; abba'aa fi ilmi dubartii takkaa woliin sagaagaliisaan maqaa kiyya wooyicha batteessan. **8** Isaan addee ciinca'aa mara cinaa, woyaa worra hiyyeeyyii liqaa kaffaluu hin dandeenne irraa qabatane irra rafan. Daadhii woyni'ii ta worra adabame irraa fuudhane mana Waaqa ifii keessatti unan. **9** «Ani worra Amoorotaa ka akka muka hindheensaa dheeratanu, ka akka muka qilxa'aa jabaatanu san fuula isaanii duraa balleesse. Midhaan isaan irraatii fi hidda isaanii isaan jalaa balleesse. **10** «Ani lafa Amoorotaa isiniif kenniisaaf, biyya Gibxi'ii keessaa isin baasee woggaa afurtama lafa goomole'ee keessa isin sooresse. **11** Ani ilmaan teessan keessaa raagota, dargaggoota teessan keessaa worra Waaqaaf adda baye isiniif kaaseera. Ee kolbaa Israa'elii tun dhugumaa motii ree? **12** Isin ammoo worra Waaqaaf adda baye daadhii woyni'ii akka unanu gootanee, raagotille raaga akka hin dubbanne ajajjane. **13** Maarre akkuma garreettaan midhaan ba'ateeru waan isa jala jiru butuchu, anille isin hin butucha. **14** Nami akka malee rukkisuu duraa hin bayu; worri jajjaba jabeenna ifii hin dhaban; worri lolulle lubbuu ifii hamburatiisa hin dande'anu. **15** Worri guube'een lolu dura hin dhaabbatu; loltooti rukkisuu dande'anulle duraa hin bayanu. Abbootiin fardaalle lubbuu ifii hin hamburatanu. **16** Guyyaa san loltooti goototinu qullaa hin baqatan» jedha.

3 Ee kolbaa Israa'elii, dubbii Mootiin Waan Maraa isin worra biyya Gibxi'ii keessaa baase maratti dubbatu tana dhage'a! **2** Inni, «Ani kolbaa biyya lafaa keessaa isin callaa filadhe; tanaaf cubbuu teessan maraaf ani isin hin adaba» jedheera. **3** Nami lama woliin deemiisaaf adoo wolii hin galin karaa hin deemanii? **4** Neenqi gongomaa keessatti waan adanee nyaatu adoo hin dhaggin dhangaa hin dhowaa? Neenqi dardarri waan tokko adoo hin qabatin mandhee ifii keessaa hin gurura'aa? **5** Sinbirreen fonxoro adoo itti hin afamin lafa irratti tiyyoo keessa hin seentii? **6** Tultulaa lolaa qachaa keessatti yennaa afuufamu, kolbaan hin sodaattuu ree? Mootiin Waan Maraa adoo hin eeyyamin wonni hantuun qacha'atti hin dhutti ree? **7** Dhugumaan Gootaan, Mootiin Waan Maraa dhossaa jirtu tajaajiltoota ifii raagotatti adoo hin mudhisin waan tokkolle hin godhu. **8** Neenqa dhangaa dhowe, ka hin sodaanne eennu ree? Mootiin Waan Maraa eega itti dubbatte, ka raaga hin dubbanne eennu ree? **9** Kushee jajjadduu Ashidoodiitti fi kushee jajjadduu biyya Gibxi'itiitti lallaba'aatii, «Gaara Samaariya'aa irratti wolitti qabama'a; hogaa isii keessaatii fi cunqursaa odduu kolbaa isi'ii jiru ilaala'aa» jedha'aan. **10** Mootiin Waan Maraa, «Isaan waan sirrii te'e attam akka hujanu hin beekanu; waan hunnaan nama irratti ka'anee

saamaneen mana ifii guutatan» jedha. **11** Tanaaf Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Diinni lafa hin qabata; kushee jajjadduu teessan diigee mana keessanille hin saama» jedha. **12** Mootiin Waan Maraa, «AKkuma tisseen afaan neenqaa irraa lafee lukaa lama yookiin gurra ciccitaa callaa buufattu, Israa'elooti Samaariyaa keessatti qaccee taqee ifii irra, Damaasqoo keessattille taqee gaggabaadduu ifii irra tee'anu, akkasuma hin hafan» jedha. **13** Gootaan Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u, «Tana dhage'a'aatii sanyii Yaaqoobii irratti dhugaa baya'a. **14** Guyyaa ani marroo cubbuu isaanitiif Israa'eloota adabu, addee ciinca'aa ta Bet'elii hin diiga; gaafoti addee ciinca'aa muramanee lafa harca'an. **15** Ani mana isaan yennaa gannaatii fi yennaa bonaa keessa tee'anu mara hin diiga; manni ilka arbaatiin seefamee ijaarame marti hin bada; Galmi gugurdaalle barbadeeffamee bada» jedha.

4 Isin dubartooti akka sa'oollee Baashaanii, ta gaara Samaariya'aa irratti gabbattanee, worra hiyyeeyyii ka cunqursitanu, worra rakkataalle ka butuchitanu, abbootii worra teessaniin, «Daadhii nu'uuf fida'a!» ka jettanu, jecha kana dhage'a'a! **2** Gootaan Mootiin Waan Maraa woyyummaa ifitiin kakatee, «Guyyaan isin malxaqqo'oon harkifantanu hin dhufa; worri isin keessaa hafanelle malxaqqoo qurxummi'iitiin hin harkifaman. **3** Tokko tokkoo keessan qowa dalleya dhaka'aa ka fuula keessan duraatiin harkisaneen gara gaara Hermoonii isin hin baasan» jedha. **4** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Ee kolbaa Israa'elii, Bet'el dhaga'aatii cubbuu huja; Giilgaliille dhaga'aatii cubbuu baceessa'aa huja'a; guyyuma guyya'ana ciincaa, guyyaa sad saditti kudhan keessaa tokko dhikeessa'a. **5** Ee Israa'eloota, wonni isin godhiisaaf jaalattanu tana waan teeteef, daabboo uukoo qaddu irraa ciincaa galataa dhikeessa'a; kennansa fedhii teessaniin kennitanuun ifi jaja'aatii koora'a» jedha. **6** Mootiin Waan Maraa, «Qachoota gugurdaa keessan mara keessatti wonni afaaniin qaddanu akka hin dhagganne, qachaa mara keessatti sagaleen akka dhabantu ka godhe ana; isin ammoo haga ammaa gara kiyya hin deebine. **7** Midhaan galfatiisaaf jiin sad adoo jiruu bokkeya isin irraa dhoogge; qachaa tokkotti bokkeenni akka roobu, qachaa kaanitti bokkeenni akka roobuu hin dandeenne godhe. Fichaan tokko bokkeya qaba; fichaan dhibiin bokkeya dhabee goge. **8** Maarre namooti bisaan barbaadatiisaaf, qachaa tokko irraa gara qachaa tokkoo joonjane; te'uu malee unanee dheebuu bawuu hin dandeenne; isin haga ammaa gara kiyya hin deebine» jedha. **9** Mootiin Waan Maraa, «Ani yennaa hedduu gugguufa'aa fi shanto'oon oorru'uu fi muka woyni'ii keessan balleesse. Muka harru'uutii fi muka ejersaa keessan awwaannisi nyaatee fixe; isin ammoo haga ammaa gara kiyya hin deebine. **10** Ani balaa biyya Gibxi'iitiiti erge isin irralle'etti erge. Dargaggoota teessan shallaaga'aan ijeesisee, fardoota teessan akka booji'amanu godhe; addee qubattanetti reeffi nama du'ee akka isinitti ajowu godhe; isin haga ammaa gara kiyya hin deebine» jedha. **11** Mootiin Waan Maraa, «Ani Sodoomii fi Gomoraa akkuma balleesse, isin keessalle'ee garii balleesseera. Isin keessaa gariin

akka muka ibidda bobe'u keessaa butamee ti; isin ammoo haga ammaa gara kiyya hin deebine. **12** Tanaaf, ee kolbaa Israa'elii ani akkasuma isin irratti hin godha; ani tana isin irratti waan godhuuf, ee kolbaa Israa'elii, Waaqa keessan woliin wol dhaggiisaaf qophowa'a» jedha. **13** Ka gaara huje, qilleensalle ka dade, ka yaada ifii namatti mudhisu, ka ganama gara dukkanaatitti jijjiiru ka gooroo lafaa irra ideemu, maqaan isaa Mootii Waan Maraa Waaqa Waan Mara Dande'u.

5 Ee kolbaa Israa'elii wolaloo gaddaa ta ani marro teessaniif dubbadhu tana dhage'a'a: **2** Israa'eliiin akka durraa jiddeerti; deebiteelle hin kaatu; lafuma ifii keessatti gatante; nami isii ol kaasulle hin jiru. **3** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Qachaan guddichi Israa'elii ka loltoota kuma duula baase, isaan keessaa loltoota dhibba qofatti isaaf hafa. Qachaan loltoota dhibba duula baase, isaan keessaa loltoota kudhan qofatti isaaf hafa» jedha. **4** Mootiin Waan Maraa kolbaa Israa'eliiitiin, «Ana barbaadadha'aatii, jiru'uun jiraadha'a! **5** Giilgal dhugumaan waan booji'antuuf, Bet'elille waan woy hin baaneef, Bet'el hin barbaadina'a; Giilgal hin dhagina'a Bersheebaalle hin dhagina'a» jedha. **6** Mootii Waan Maraa barbaadadha'aatii jiru'uun jiraadha'a; yoo akkas hin te'in inni kolbaa Israa'elii akka ibiddaa luxub hin godha; worra Bet'elille ibiddi hin fixa; nami isa irraa dhaanfulle hin jiru. **7** Worri haqa gara hadha'aatitti jijjiirtanu, dhugaalle ka lafatti gattanu isiniif aanne'e! **8** Urjoota, «Torbii» jedhamanu ka dade, urjoota, «Sadee» jedhamanulle ka dade, dukkana gara ifa guyya'aa, guyyaalle dukkaneeessee gara halkanii ka jijjiiru, bisaan abbaaya'aa waamee, lafa irra akka lola'u ka godhu, maqaan isaa Mootii Waan Maraa ti! **9** Inni kushee jadduu hin bobeessa; qachaa guddaa dalleenni dhaka'aa jabaan itti ijaarame irralle'etti badii hin fida. **10** Isin badhinna mura'aatitti nama dhuga'aaf falmu jibbitan; nama dhugaa dubbatu tuffattan. **11** Isin worra hiyyeeyyii cunqursitan; hunnaan akka isaan midhaan kennanu gootan. Tanaaf, isin dhakaa bocameen mana ijaarrattanulle, achi keessa hin leetanu. Isin muka woyni'ii ka isin gammachiisu dhaabattanulle, daadhii woyni'ii irraa hin intanu. **12** Yakkaan teessan attam bacaa akka teetee fi cubbuun teessan attam attam guddoo akka teete ani hin beeka. Isin worra balchaa cunqursitaneen, safuu irraa fudhattanee, worri hiyyeeyyiin badhinna kora mura'aatitti haqa akka hin dhagganne gootan. **13** Tanaaf barri hamaa waan te'eef, yennaa akkasiiitti nami qalbeeffataan cadhi hin jedha. **14** Isin jiru'uun akka jiraattanuuuf, waan dansaa malee waan hantuu hin barbaadina'a. Achiin duuba akkuma isin jettanu Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u isin woliin hin jiraata. **15** Waan hantuu jibba'aatii, waan dansaa jaaladha'a; badhinna kora mura'aatitti haqi akka jiraatu godha'a. Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u kolbaa Israa'elii worra hafeef hin marara fa te'a. **16** Tanaaf Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u, «Karaa mara irratti wiiccifati bowaa, woldeennaa kara'aa mara irratti iyyi farraa hin teeti. Qonnaan buftooti bowaaf, worri boochisulle wiiccifatiisaaf hin waamaman. **17** Oorruu woyni'ii mara keessatti wiiccifati bowaa hin te'a; ani isin

adabiisaaf odduu teessan waan dabaruuf, tun marti isin irratti hin teeti» jedha. **18** Isin worri guyyaa Mootii Waan Maraa halchitanu isiniifi aanne'e! Isin maaf guyyaa Mootii Waan Maraa halchitan? Guyyaan sun guyyaa dukkanaa ti malee ifaa moti. **19** Guyyaan sun akka nama neenqa duraa adoo dheetuu doobba'atti dhufuu, yookiin isa duralle'ee bayee mana ifiititti galee dhaaba manaa yennaa qabatu dhudhuufaan idduu ti. **20** Guyyaan Mootii Waan Maraa sun ifa adoo hin te'in, dukkana dimma wiilleettiin ifaa keessa hin jirree motii ree? **21** Mootiin Waan Maraa, «Ani jila teessan mara jibbee, tuffadhe; yaa'iin teessanille na hin gammachiittu. **22** Isin kennansa gubamuu fi kennansa midhaanii naaf dhikeessitanulle, ani hin fudhadhu. Hori gagabbaa kennansa tokkumma'atiif dhikeessitanulle, ani hin ilaalu. **23** Iyya faaruu teessanii na irraa fageessa'a; ani yoyyoma kiraara guddicha keessanii hin caqasu. **24** Ammoo haqi akka bisaan lagaa, balchummaalle akka madda hin gonnee lolaatuu ti. **25** «Ee kolbaa Israa'el, woggaa afurtama goomolee keessatti isin ciinca'aa fi kennansa naaf dhikeessitaneertanii ree? **26** Waan ifumaaf hujjane, mootii keessan waaqa dharaa, ka, «Saakuu» jedhamuu fi waaqa dharaa ka fakkii urji'i, ka «Kiyyoon» jedhamu ba'attan. **27** Tanaaf ani qachaa Damaasqo'oo irraa fagaattanee akka isin booji'antanu hin godha» jedha; maqaan isaa Mootii Waan Maraa Waaqa Waan Mara Dande'u.

6 Worri Xiyyoon keessa qananumma'aan leetanu, ka bidhaa malee gaara Samaariya'aa irra teettanu, worri kolbaan Israa'elii qarqaarsa dhaggatiisaaf gara keessan dhufanu, isin qondaaltoti gosa worra gosa biyya adda addaa taan ka caaltanu worri ifi seetanu isiniifi aanne'e! **2** Gara qachaa Kaalnee dabara'aatii ilaala'a; achille'ee gara qachaa guddaa, «Haamaa» jedhamuu dhaqa'a; achiin duuba gara qachaa Filisxeemotaa gara qachaa Gaatii gad bu'a'a. Isaan mootummoota teessan lamaan hin caalanuu ree? Yookiin latti isaanii lafa teessan caalaa hin badhattuu ree? **3** Isin guyyaa hamaa akka fagaatu gootanee, bulchiinsa hunnaa akka dhikaatu gootan. **4** Isin taqee ilka arbaatiin seefante irra rattan; taqee gaggabaadduu irra balxiixxan. Hoolee keessaa foon buruusotaa, loon keessaa foon jabbi'i nyaattan. **5** Isin kiraara guddicha hin qanya'amiin sirbitan; akka Daawitiille meya faaru'uttiin faarfatiisa barbaaddan. **6** Isin daadhii woyni'i okkote'een untan; fiqiree, fiqiree mara caaltu dibattan malee, badii sanyii Yoseefii irra geettuuf hin gadditanu. **7** Tanaaf isin worra booji'amu keessaa ka qaraa hin teetan; fexxeessi keessanii fi dalaqiis keessan hin hafan. **8** Gootaan Mootiin Waan Maraa, Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u, ifiin kakatee, «Koora kolbaa Israa'elii jibbeera; kushee isi'ille diqadheera; tanaaf qachaa isaanitiifi fi waan qachaa keessa jiru mara diinotaaf dabarsee hin kenna» jedheera. **9** Mana tokko keessatti nami kudhan yoo hafe, isaanille hin du'an. **10** Firri aanti'i ka nama du'ee sun mana keessaa fuudhee reeffa awwaaliisaaf yoo dhufe, nama mana keessatti dhokateeruun, «Nami dhibiin si woliin jiraa?» jedhee gaafata; nami sunille, «Hin jiru» jedhee deebisa; nami fira aanti'i sunille, «Cadhis! Maqaa Mootii Waan Maraa dhowuu hin qannu» hin jedha. **11** Mootiin

Waan Maraa waan ajajeef, manni gugurdaan hurbamanee hin diigaman; manni didiqqaalle bubbututee hurraa hin te'an. **12** Fardooleen rassaa irra hin gulufanii ree? Nami tokko qotiyyo'oon achi irra hin qotaa ree? Isin ammoo haqa gara waan hadhowuutti, hujji balchumma'aalle gara hammeennaati jijjiirtane. **13** Isin worri qachaa, «Lodbaa» jedhamu qabatanee firinxixxanu, ka qachaa, «Karnaayim» jedhamu jabeenna keennaan fudhanne jettanu, **14** Mootiin Waan Maraa Waaqi Waan Mara Dande'u, «Ee kolbaa Israa'elii, ani kolbaa takka isin irratti hin kaasa; kolbaan sunille gara Kaabaatiin seensuma qachaa Haamaatii irraa jalqaddee, gara kibbaatiin haga dhooqa Arabaatiiti isin hin cunqursiti» jedha.

7 Kun waan Gootaan Mootiin Waan Maraa natti mudhise: Midhaan mootichaa haammamee galeen duuba, haaga'een yennaa lattu Mootiin Waan Maraa awwaannisa buuse. **2** Awwaannisi mara lafa irraa nyaatee yennaa fixe, ani, «Ee Goota'a Mootii Waan Maraa, maganne'e Israa'elii araaram; Israa'el hunna waan hin qanneef, attam waan kana irraa hafuu dandeetti ree?» jedhee daadimadhe. **3** Maarre Mootii Waan Maraa marroo waan kanaa gaabbee, «Tun hin teetu» jedhe. **4** Tun waan Gootaan Mootiin Waan Maraa natti mudhise: Gootaan Mootiin Waan Maraa ibidda mura'aa waame; ibiddi sun abbaayaa qile'ee gossee lafa luxub godhe. **5** Achiin duuba ani, «Ee Goota'a Mootiin Waan Maraa, ibidda kana akka dhaamu godhi; Israa'el hunna waan hin qanneef, attam ibidda kana irraa hafuu dandeetti ree?» jedhee daadimadhe. **6** Maarre Mootiin Waan Maraa marroo waan kanaa gaabbee, «Tun hin teetu» jedhe. **7** Mootiin Waan Maraa mudhii dhibii natti mudhise: Kunoo Mootiin Waan Maraa tumbii qabatee, dalleya dhaka'aa ka tumbi'in qajeelfame ijaarsa bira dhaabbateeraayyu. **8** Inni anaan, «Amos! Maan dhaggiisatti jirta?» jedhee na gaafate. Anille, «Tumbii dhaggiisatti jira» jedheen. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Kunoo, ani tumbii kolbaa tiyya Israa'el odduu hin keya; haganaa achi ani adoo isaan hin adabin irra hin dabaru. **9** Addeen waaqonfanna'aa ta Yisihagii hin baddi; addeen woyyittiin Israa'eliille hin diiganti; sanyii Yerobi'aamii mootichaa irratti ani shallaagaa kiyyaan hin ka'a» jedhe. **10** Achiin duuba hayyichi Bet'elii Amaasiyaas, gara Yerobi'aamii mootii Israa'elii ergaa ergee, «Kunoo Amos kolbaa Israa'elii oddu'utti mala si'itti dhowiisatti jira; waan inni dubbatiisa jiru latti tun ba'atiisa hin dandeettu. **11** Inni, «Yerobi'aam shallaaga'aan hin du'a; kolbaan Israa'eliille dhugumaan biyya ifiitii booji'antee hin ideenti» jedha» jedheen. **12** Achiin duuba Amaasiyaas Amosiin, «Ee ati nama mudhii dhaggitu, gara biyya Yihuda'aa baqadhuu asii deemi; achitti raaga dubbataa, sagalee ittiin nyaadhu. **13** Bet'el addee woyyittii mootichii itti sagadu, Galma Waaqaa ka mootumma'aa waan teeteef, addee tanatti deebitee raaga hin dubbatin» jedheen. **14** Amosille deebisee Amaasiyaasiin, «Ani nama horii tissaa, muka harru'uulle kunuunsu malee raagichaa moti yookiin ilma raagichaalle'ee moti. **15** Mootiin Waan Maraa ammoo addee ani horii tissuu na fuudhee, «Dhaqiitii kolbaa tiyya Israa'elitti raaga dubbadhu» naan jedhe. **16**

Ammalle ati jecha Mootii Waan Maraa dhage'i; ati, «Israa'el irratti raaga hin dubbatin; kolbaa Israa'elii sanyii Yisihqiititti hin lallabin!» naan jetteerta. **17** Tanaaf, Mootiin Waan Maraa, «Haati manaa teeti qachaa keessatti sagaagalattiin hin teeti; ilmaan teetii fi durri teeti shallaaga'aan hin du'an. Lafa teeti wodaro'oon mikanee hin qoodaman; atille lafa worra Yihudoota hin te'inii keessatti hin duuta; kolbaan Israa'elille dhugumaan biyya ifiitii booji'antee hin ideenti» jedha» jedhe.

8 Gootaan, Mootiin Waan Maraa, mudhii dhibii natti mudhisee kollonjoo midhaan bilchaate keessa jiru takka dhagge. **2** Inni, «Ee Amos maan dhaggiisatti jirta?» naan jedhe; anille deebisee, «Kollonjoo midhaan bilchaate keessa jiru takka» jedheen. Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, «Kolbaan tiyya Israa'el dhumatisa geetteerti; haganaa achi ani adoo isaan hin adabin irra hin dabaru. **3** Faaruu Galma Waaqaa keessaa gara bowaa hin jijjiiranitti; reeffi namaa hin bacata; addee maralle'etti hin gatama. Cadhi hin jedhan» naan jedhe. **4** Isin rakkataa irra worri sirbitanu, hiyyeeyyii lafa irraa worri balleessitanu, tana dhage'a! **5** Isin, «Midhaan akka gurgurannuuf, jilti baatii ji'aa yoom dabarti? Qamadii dikkoo akka geffannuuf, waan itti safarru diqqeessinee gatii guddo'otti akka gurguranu, madaallii sobaalle'een midhaan akka gurgurannu Sanbati yoom dabara? **6** Silaa worra hiyyeeyyii meeti'in, worra rakkataa kophee miilaatiin hin bitannaayyu. Qamadii huura qaddulle hin gurgurannaayyu» jettan. **7** Mootiin Waan Maraa ulfinna ifii ka Yaaqoobiin jajatuun kakatee, «Ani hujii isaan hujane mara hin dedhu» jedheera. **8** Waan kanaan latti tachootee, worri isii keessa le'u marti hin bowanuu ree? Latti duudiin akka Laga Nayilii ol kaatee, akka bisaan laga Gibxi'i ol faca'ee gad deebi'u hin teetuu ree? **9** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa san aduun saatii jaatti akka seentu hin godha; ifa guyya'aa keessa latti akka dukanoottu hin godha. **10** Jila teessan ta wogga'aa gara gaddaatitti, faaruu teessan gara bowaatitti hin jijjiira. Ani akka isin woyaa gaddaa uffattanu, mataa keessanille akka haadattanu hin godha. Akka bowa worra ilmi tokkochi qabanu irraa du'ee, dhuma guyyaa sanii ka hadhowe hin godha» jedheera. **11** Gootaan Mootiin Waan Maraa, «Kunoo barri ani lafa tana irratti beela fidu hin dhufa; beelti sun ta namooti jecha Mootii Waan Maraa dhage'iisa dhabanee beelotanu malee, beela sagale'ee yookiin dheebuu bisaaniitii moti. **12** Namooti jecha Mootii Waan Maraa barbaadatiisaaf, abbaayaa takka irraa gara abbaayaa taanii, kaaba irraa gara kibbaa hin joonjan; isaan ammoo isa hin dhagganu. **13** «Bara san durri shashaggoole'ee fi dhiirti dargaggooti jajjab dheebotanee hin gaggaban. **14** Worri waaqa dharaa ka Samaariyaa keessaatiin kakatu, yookiin ka, «Ee, Daan, dhugaa waaqa jiraata keetii» jedhu yookiin ka, «Dhugaa waaqa Bersheeba'aa» jedhu, isaan hin jigan; deebi'aneelle hin ka'anu» jedha.

9 Ani Gootaan addee ciinca'aa bira dhaabbateeruun dhagge; innille, «Hundeen akka raafamu guutuu utuboota Galma Waaqaa dhowiitii mataa namootaa irratti caccassi.

Worra kana irraa hafane ani shallaaga'aan hin ijjeesa; isaan keessaa eennulle dande'ee hin dheetu; ka jalaa miliqu hin jiru. **2** Isaan qotatanee gara qilee addee worri du'e jiruulle yoo gad bu'ane, harki kiyya achi keessaa isaan hin baasa; gara ol-gubba'aa yoo bayanelle, ani achille'ee gad isaan hin buusa. (Sheol h7585) **3** Gaara Qarmelosii gubba'atti yoo dhokatanelle, ani achi irra isaan barbaadee qabee gad isaan hin buusa. Abbaayaa jalatti yoo na dhokatanelle, achitti dhudhuufaan akka isaan iddu hin ajaja. **4** Booji'amanee diinota ifitiin yoo deemanelle, achitti isaan qaliisaaf shallaagaa hin ajaja; dansa'aaf adoo hin te'in, ila hantu'uun isaan hin ilaala» jedha. **5** Gootaan Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dande'u, lafa hin tuqa; isiin hin baxxi; worri isii irra le'u marti hin bowa; latti marti akka Laga Nayilii ol hin kaati; achiin duuba akka bisaan laga Gibxi'i gad deebiti. **6** Ka mana ifii ol-gubba'atti ijaare, hundee mana sanii lafa irratti ka hundeesse, ka bisaan abbaaya'aa waamee, lafatti lolaasu maqaan isaa Mootii Waan Maraa ti. **7** Mootiin Waan Maraa, «Ee kolbaa Israa'elii, isin naaf akkuma kolbaa Itoophiya'aatii motii ree? Ani akkuma Israa'eloota biyya Gibxi'i keessaa baase, worra Filiiseemotaa biyya Kaftorii keessaa, worra Sooriya'aalle biyya Qiirii keessaa ka baasee motii ree? **8** Dhugumaan ani Gootaan Mootiin Waan Maraa ilti tiyya gara mootummaa Israa'elii cubbaaletti'i hin ilaati; lafa irraa isii hin balleessa; te'uu malee baraaree sanyii Yaaqoobii hin balleessu» jedha. **9** «Kunoo, ani ajaja hin baasa; akka midhaan meemme'een meemmessanuu, kolbaa Israa'elii gosa biyya adda addaa oddu'utti hin meemessa; te'uu malee midhaan tokkolle meemmee keessa dabaree lafa hin bu'u. **10** Kolbaa tiyya keessaa worri cubbaaleyyiin, «Wonni hantuun nu hin dhaqqaddu yookiin nu hin geettu» jedhu marti shallaaga'aan hin du'an. **11** «Mootummaan Daawitii akka dunkaanii jiddee ti. Ani ammoo bara san deebisee isii ol hin kaasa; addee isiin ciccitte hin erba; waan bututtelle adde'etti deebisee ijaaree, akkuma isiin dur jirtu hin godha. **12** Achiin duuba Israa'el worra biyya Edoomiitii baraaree hafanee fi gosa biyya adda addaa ka maqaa kiyyaan waamamanu mara hin qabatti» jedha Mootiin Waan Maraa ka waan kana akka isiin teetu godhu. **13** Mootiin Waan Maraa, «Barri ka haamu haamee adoo hin fixin, ka qotu dhufu, nami woynii dhaabu dhaabee adoo hin fixin, ka woynii confu dhufu hin dhufa. Gaarota irraa daadhiin woynii o'ituun hin coccoksi; koobota mara irralle'ee hin lolaati. **14** Ani kolbaa tiyya ta booji'ante Israa'el gara lafa isaaniititti hin deebisa; isaan qachaa ifii ka diigame deebisanee ijaaratanee keessa hin le'an. Muka woynii dhaabbatanee, daadhi woynii irraa hin unan; oorruu adda addaa dhaabbatanee midhaan irraa hin nyaatan. **15** Ani kolbaa tiyya Israa'el lafa isaaniititti deebisee isaan hin dhaaba; lafa ani isaanii kenne irraa deebi'anee ijumaa hin buqqa'anuu» jedha Mootiin Waan Maraa Waaqi keessan.

Obaadiyaa

1 Mudhiin Mootiin Waan Maraa Waaqi marroo biyya Edoonii Obaadiya'atti mudhise asiin jala jirti: Ergamaan tokko gara gosa biyya adda addaa ergamee, «Ka'aa! Dhandhee, biyya Edoonii lollass!» jedhuun ergaa Mootii Waan Maraa irraa dhagganneerra. **2** Ammalle Mootiin Waan Maraa Edoomiin, «Kunoo, gosa biyya adda addaa keessatti akka ati dadhaddu, ijjumaa akka tuffatantu hin godha. **3** Ati ka mana keeti addee ol jette gaara irratti ka ijaarratte, ka holla dhaka'aa keessa leetu, «Eentu lafatti gad na buusa?» ka jettu, koora keetittuu si sobe. **4** Ati akka risa'aa gubbaa irra yoo kaatelle, mandhee teeti urjoota oddu'utti, yoo ijaarrattelle, ani achii gad si buusa **5** Hattuun Yookiin saantuun halkanii mana keeti yoo dhufane, haguma barbaadane qofa fudhatan. Worri midhaan woyyi guurattulle, woxoo hin lakkisa. Diinni keeti ammoo ijjuma si hin balleessa. **6** Isin sanyiin Esaawuu manni keessan soffameera. Karri teessan duudiille saamanteerti. **7** Goliin teeti si sobanee, biyya teeti keessa si ari'ane. Jaaloti teeti worri addatamane dhossa'aan tiyyoo si duratti afanee, «Qarummaan isaa meet» jedhane. **8** Guyyaa sanitti Mootiin Waan Maraa: Ani qaroolle Edoom keessaa, worra hubantii qabu gaara Esaawuu irraa hin balleessu. **9** Ee qachaa Temaani! Loltooti teeti hin bararaqan; worri gaara Esaawuu irra jiranu martinuu hin ijeefaman. **10** «Sanyii Obboleessa keeti Yaaqoobii hunnaan waan ijeetteef, hin qaanotta; haga bara baralle hin badda. **11** Guyyaa alagaan karra saame, worri ormaa dalleya cassee seenee Yerusaaless irratti hixaa buufate, atille akkuma worra sanii itti teetee, irraa fagaattee dhaabbatte. **12** Guyyaa obboleessi keeti rakkatu isatti qacifatuun, guyyaa badii kolbaa Yihuda'aa, gammaduun, guyyaa gadda isaanii geeraruun si'iif hin malle. **13** Guyyaa badii kolbaa tiyyaa qachaa isaanii seenuun, guyyaa badii isaanii itti qacifatuun, karra isaanille saamuun si'iif hin malle. **14** Guyyaa gadda isaanii qaxxaamura kara'aa irra dhaabbattee worra baqatane bayanu qaddee dabarsitee diinotatti kennuun, si'iif hin malle. **15** «Guyyaan ani Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa maratti muru dhikaateera; Edoom, akkuma ati nama irratti goote si'i irralle'etti hin godhama; hujiin teeti hantuun mataa keetitti hin deebiti. **16** Akkuma kolbaan tiyya gaara kiyya woyyicha irratti muduunuu rakko'oo unte, gosi biyya adda addaa marti adoo wol irraa hin kutin hin unti; irra caalaalle hin unti; akka hin jirrelle hin teeti. **17** Worri gariin ammoo gaara Xiyoonii irratti hin hafan, gaarri Xiyooniille woyyicha hin te'a; sanyiin Yaaqoobii ammoo worra lafa isaanii isaan irraa fudhate irraa deebifatanee hin fudhatan. **18** Sanyiin Yaaqoobii akka ibiddaa, sanyiin Yosefiille akka bob'e'aa te'anee, sanyii Esaawuu ta akka huuraa gubanee hin fixan; sanyii Esaawuu keessaa ka hafu tokkolle hin jiru. **19** Worri biyya Yihuda'aatiin gara kibbaa jiranu gaara Esaawuu, worri gaara jala jiranu ammoo biyya Filiisxeemotaa hin qabatan; isaan Samaariya'aa fi lafa sanyii Efreemii hin qabatan; sanyiin Beniyaaminii ammoo Giil'aad hin qabatan. **20** Loltooti Israa'elii worri booji'amee Kana'aan keessa

jiru haga Zaarefa'aatitti hin qabatan; worri Yerusaalessii booji'amee Safaaraad jiru qachoota biyya Yihuda'aa ka gara kibbaa jiranu hin qabatan. **21** Worri isaan bilisa baasu gaara Xiyoonii irratti ol bayanee gaara Esaawuu hin bulchan; yenna san mootummaan ta Mootii Waan Maraa hin teeti» jedha.

Yoonasii

1 Gaafa tokko jechi Mootii Waan Maraa gara Yoonasii ilma Amiitaayii dhufee, **2** «Ka'ii, gara Nanawwee qachaa gudda'aa dhaqi; hammeenni namootaa guddatee na bira waan geyeef itti lallabi» jedhe. **3** Yoonas ammoo, fuula Mootii Waan Maraa duraa baqatee gara ollaa Tarshiishii deemiisaaf ka'ee, ollaa Yoopheetitti gad bu'ee hoboloo guddittii gara Tarshiishii deemaartu dhaggate; inni gatii ittiin deemu kaffaleen duuba, fuula Mootii Waan Maraa duraa gara Tarshiishii baqatiisaaf hoboloo guddittii yaabbatte. **4** Mootiin Waan Maraa ammoo bubbee jadduu abbaayaa irratti kaase; danbaliin jadduun abbaayaa irratti waan kaateef, hoboloon guddittiin caccabiisaaf dhikaatte. **5** Worri hoboloo san oofu duudiin guddoo sodaatanee, nami marti tokko tokkoon isaatuus gara waaqota ifii iyye. Akka itti sallatuuf meya hoboloo guddittii keessa jiru gara abbaaya'aa gad gatane; Yoonas ammoo kolloo hoboloo sanii keessa gad bu'ee, addee irkatetti hirriiba hamaa keessa jiraayyu. **6** Ajajaan hoboloo guddittii gara isaa dhikaatee, «Attam akkana ifi gattee ratta? Ka'ii waaqa keeti waammadhu, takki nuu nayee badii irraa nu hambura fa'a» jedheen. **7** Worri hoboloo san oofu, «Wonni hantuun tun sababa eennuutiif akka nu irra geette beekiisaaf, kowa'a hixaa buufanna» woliin jedhane. Isaan hixaa buusanee hixaan Yoonasitti bu'e. **8** Maarre isaan, «Wonni hantuun tun sababa eennuutiif nu irra geette? Hujjin teeti maan? Eessaa dhutte? Biyyi teeti eessa? Gosii maan? Nutti himi» jedhanee isa gaafatane. **9** Inni deebisee, «Ani nama gosa Ibraawi'ii ti; ani Mootii Waan Maraa Waaqa of gubba'aa ka lafaa fi abbaayaa dade Waaqonfadha» jedhe. **10** Inni marroo ifii dursee isaanitti waan himeeruuf, akka inni Mootii Waan Maraa duraa baqataaru beekane; tanaaf guddoo sodaatanee, «Wonni ati goote kun maan?» jedhanee isa gaafatane. **11** Danbaliin ittuma jabaataa waan deenteef, isaan, «Akka danbaliin sarmitu maan si goona?» jedhaneen. **12** Yoonas deebisee, «Rakkoon danbali'ii tun sababa kiyaaf akka teete hin beeka. Abbaayaa gudditti'itti na gata'a; yoos danbaliin hin sarmiti» jedheen. **13** Jarri ammoo hoboloo guddittii gara lafaa baasiisaaf, haga hunna ifii laaqane; ammoo danbaliin ta qaraa caalaa ittuma waan jabaatteef, hin dandeenne. **14** Maarre isaan bowanee, «Maganne'e Mootii Waan Maraa, sababa lubbuu namicha kanaatiif nu hin balleessin, akka worra nama yakkaa hin qanne ijjeesuutitti nu hin laakkowin; ee Mootii Waan Maraa, ati waan jaalattu gooteerta» jedhane. **15** Achiin duuba Yoonas fuudhanee abbaaya'atti gatane; danbaliille takkumaan sarmite. **16** Wonni kun jara guddoo waan sodaachitteef, ciincaa Mootii Waan Maraatiif dhikeessanee, isa tajaajiliisaaf waadaa galane. **17** Ajaja Mootii Waan Maraatiin qurxummiin guddoon takka Yoonas liqinsitee, innille guyyaa sadii fi halkan sad gadhaa qurxummi'ii keessa bule.

2 Yoonas gadhaa qurxummi'ii keessaa Gootaa Waaqa ifii daadimatee, **2** «Rakkoo tiyya hantuu keessatti Mootii Waan Maraa kiyya ani si waammadhe, atille naa deebitte.

Qilee awwaalaa jalaa ani sitti iyyadhe, atille naa dhagettee. (Sheol h7585) **3** Ati gara gadhaa abbaaya'aa, qilee keessatti, addee bisaan na marsetti na gatte; hunni guddoon danbali teetiille na gubbaa yaate. **4** Yoos, «Ani fuula keeti duraa gatameera; deebi'ee Galma woyyicha keetii hin dhaggaa laati?» jedhee yaadadhe. **5** Bisaan na irra yaa'ee na lixixiseera; Abbaayaan ijuma na buxxeerti; marri bisaan keessaalle mataa kiyyatti marame. **6** Ani gaarota jalatti, lafa balbalti haga bara baraa natti cufantetti gad bu'e. Mootii Waan Maraa Waaqa kiyya ati ammoo, jiru'uun qilee keessaa na baatte. **7** Yennaa jiruun tiyya na dadhaddetti, Mootii Waan Maraa kiyya, ani gara keeti daadimagaa; Galma woyyicha keeti keessalle'ee daadimata kiyya naa dhageette. **8** Worri waaqota dharraa waaqonsu badhaadha dhaggatiisaaf malane hin dhaban. **9** Ani ammoo faaruu leellisaatiin; ciincaa si'iif hin dhikeessa. Waan waadaa si'iif galelle hin godha. Fayyinni Mootii Waan Maraa irraa dhufa» jedhe. **10** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa akka qurxummiin Yoonas tuttuuf ajaje; qurxummiille lafa bisaan hin jirre irratti isa tutte.

3 Jechi Mootii Waan Maraa yennaa lammeesso'oo gara Yoonasii dhufee, **2** «Ka'ii, gara Nanawwee qachaa guddichaa dhaqiitii ergaa ani si'itti himu kolba'aaf lallabi» jedheen **3** Maarre Yoonas jecha Mootii Waan Maraatiif ajajamee, Nanawwee dhage. Qachaan Nanawwe'ee guddaa waan te'eef, maddii tokko irraa ka'anee gara maddii taanii geyiisaaf deensa guyyaa sadii fudhata. **4** Yoonas qachaa keessa seenee, deensa guyyaa tokkoo deemeen duuba, «Nanawween guyyaa afurtamatti baddi» jedhee lallabe. **5** Kolbaan Nanawwe'ee Waaqatti dhugeeffatte. Isaan cubbuu irraa akka deebi'ane mudhisiisaaf, nami marti guddaan, diqqaan akka laamuuf lassanee, woyaa gaddaa uffatane. **6** Mootichi qachaa Nanawwe'ee oduu tana yennaa dhage'e, barcumaa ulfinna ifii irraa ka'ee, woyaa ifii ifi irraa baasee, woyaa gaddaa uffatee daadhaa irra tee'e. **7** Achiin duuba mootichi gara kolbaa Nanawwe'ee lassii erge; lassiin baate sun mootichaa fi qondaaltota isaa biraa akka ajajametti: «Eennulle woy afaaniin hin qabin; horiin, hooleelle marra hin dheedin; bisaanille hin unin. **8** Nami martii fi horiin gadda uffatanuu ti. Nami duudiin jabeessee gara Waaqa daadimataa, karaa hammeenna ifii lakkisee hujji hantuu ifii irralle'ee deebi'uu ti. **9** Eentu beeka? Takki Waaqi nuu nayee, aarii hantuu ifi nu irraa caffatee, nulle hin bannu fa'a teeti» ta jettu. **10** Waaqi waan isaan godhanee fi karaa hamaa ifii irraa akka isaan deebi'ane yennaa dhagge, isaaniif nayee, badii isaan irratti geessisiisaaf yaade hin geessine.

4 Yoonas ammoo marroo waan kanaa guddoo gadde aare. **2** Inni gara Mootii Waan Maraa daadimatee, «Mootii Waan Maraa kiyya, adoo biyya tiyya jiruu, wonni ani dubbadhe tanumaa motii ree? Ani tanaaf dafee gara biyya Tarshiishii baqadhe. Ati Waaqa arjaa, mararaa, ka aari'if hin ariifannee fi ka jaalala bara baraa guddaa qaddu, waan hantuu fidiisaaf murteeffattelle ka lakkittu akka teete beekeera. **3** Amma Mootii Waan Maraa kiyya, lubbuu

tiyya fudhadhu. Jiraatu'uu mannaa du'uu naa woyya» jedhe. **4** Mootiin Waan Maraa ammoo deebisee, «Aariis keeti sirri'ii?» jedheen. **5** Yoonaas qachaa keessaa bayee gara aduun baatutti tee'e. Achitti gosee midhaaffatee, waan qachaan sun te'u dhaggiisaaf gaaddisa jala tee'e. **6** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa akka Yoonaas aarii ifii caffatu buqqii lachisiisee, isaan gubba'atti gaaddisa godheef. Yoonaasille buqqii latte sanitti guddoo gammade. **7** Boruyyaa ammoo gara ganamaatitti, Waaqi akka corroxxi buqqii san nyaattu ajaje; buqqiille godde. **8** Yennaa aduun baate, Waaqi qilleensa o'aa ka gara aduun baatuu erge; o'i adu'uulle mataa Yoonaasii waan gubeef gaggabe. Maarre inni, «Jiraatu'uu manna du'uu naa woyya» jedhee du'u halche. **9** Waaqi ammoo Yoonaasiin, «Ati marroo buqqii'itiif aariis keeti sirri'ii?» jennaan, Inni deebisee, «Ani haga du'aatitti aariisa qaba» jedhe. **10** Mootiin Waan Maraa ammoo, «Ati buqqii itti dadhaddee hin guddisin, ta halkan tokkotti guddatee, halkan tokkotti godde saniif gadditeerta. **11** Qachaa guddaa Nanawwe'ee ka namooti kuma dhibba tokkoo fi diddam, ka middaa fi bitaa ifii addaan hin beenne, horiin hedduulle keessa ka le'u kanaaf guddoo nayuu hin qabu ree?» jedhe.

Miikiyaasii

1 Bara moototi Yotaam, Ahaazii fi Hisqiyaas tarre'etti Yihudaa irratti mootii te'aneeranu keessa jechi Mootii Waan Maraa gara Miikiyaasii nama qachaa Mooresheetii dhufee, inni marroo Samaariya'aatii fi Yerusaleemii mudhii dhagge. **2** Isin gosi biyya adda addaa marti dhage'a! Biyyi lafaa, worri isii keessa leetanu marti caqasa'a! Gootaan Mootiin Waan Maraa Galma ifii woyyicha keessaa isin irratti dhugaa hin baya. **3** Kunoo, Mootiin Waan Maraa addee leetoo ifii irraa dhufiisatti jira; inni gad dhufee, qaccee gaarotaa irra hin ideema. **4** Gaaroti akka gagaan ibidda biratti baqu, isa jalatti hin baqan; dhooqille akka bisaan goodda irra gad yaa'u qotuutti hin baqaxxi. **5** Wonni kun martinuu sababa yakkaa Yaaqoobiitiif, sababa cubbuu kolbaa Israa'eliitiif teete; Yaaqoob akka yakku ka godhe eennu? Samaariya'aa motii ree? Addeen waaqonfanna'aa ta kolbaa Yihuda'aa tam ree? Yerusaleemii motii ree? **6** Maarre Mootiin Waan Maraa, «Ani qachaa Samaariya'aa caccassee alatti hin tuula; addee muka woyni'ii itti dhaabanu isa hin godha; dhakaa isaa gara dhooqaa gad hin buusa; hundee isaalle qullaa hin hambura. **7** «Waaqoti dharaa ka qachaa Samaariya'aa marti hin bututan; kennansi galmaa qachaa Samaariya'aatiif kenname marti ibiddaan hin gubama; ani fakkii qachaa Samaariya'aa mara hin balleessa; kennansi qachaana Samaariya'aa sagaagalummaa irraa dhaggate, ammalle deebi'ee hujii sagaagalumma'aatiif hin te'a» jedha. **8** Waan kanaaf ani bowee hin wiicifadha; miila duwwaa, nafa qullaa hin ideema; akka jeeddalaa iyyaa, akka urungu'uu hin bowa. **9** Madaan qachaa Samaariya'aa waan hin fayyineef, gara biyya Yihuda'aa babadhatteerti; gara karra Yerusaleemii ta kolbaa tiyyaatu geeteerti. **10** Qachaa Gaatii keessatti waan kana hin odeessina'a; qachaa Aakoo keessatti hin bowina'a; qachaa Bet-le'aafra'aa keessatti bukuu keessa gangaladha'a. **11** Isin worri qachaa Shaafiirii keessa leetanu, qullaa teessan qaani'ii dabara'a. Worri qachaa Saanaanii keessa le'u keessaa gad hin bayu. Worri qachaa Bet-ezelii keessa le'u hin bowan; isin qarqaariisaafille hin dande'anu. **12** Mootiin Waan Maraa balaa hamaa karra Yerusaleemiitiitti waan buuseef, worri qachaa Maarootii keessa leetanu rakkoo jalaa bayisaaf worwaatan. **13** Isin worri qachaa Laakiishii keessa leetanu, garreetta fardaan harkifamu farda isa harkisutti hidhadha'a. Yakkaan Israa'elii isin keessatti waan dhagganteef, worra Xiyoonii isinittuu cubbuu hujuu jalqassiise. **14** Tanaaf isin qachaa Mooresheet-gaatii gad hin lakkitan; kolbaan qachaa Akziibii mootota Israa'elii hin soban. **15** Isin worra Mareshaa keessa leetanu, Mootiin Waan Maraa worra isin injifatu isinitti hin fida; sooreyyiin Israa'elii gara goda Adulaamii deemanee hin dhokatan. **16** Ijoolleen teessan ta isin jaalattanu, gara lafa ormaa booji'antee waan fudhatantuuf, rifeensa mataa keessanii haadadha'a. Mataa keessan akka mataa allaatti'ii moluu godhadha'a.

2 Worra taqee ifii irra irkatee karoora hamaa baasuuf aanne'e! Tana godhiisaaf hunna waan qabanuuf, yenna latti bariite hujii irra oolchan. **2** Isaan fichaa namaa kajeelane, hunnaan qabatan; mana namaale kajeelane fudhatan; isaan mana tokko nama isaa woliin, lafa isaa woliin mirga namaa dhiitanee, karra isaa fudhatan. **3** Tanaaf, Mootiin Waan Maraa, «Ani kolbaa tana irratti balaa fidiisaaf karoora baasiisatti jira; isin balaa san jalaa bayiisa hin dandeettanu. Yennaan sun hantuu waan teetuuf, bondhooraa ideemiisa hin dandeettanu. **4** Guyyaa san namooti isinitti murgaa, faaruu gaddaa tana marro teessaniif faarsaa, «Nuuti ijummaa banneerra; latti kolbaa teennaa qoqoodanteerti; Mootiin Waan Maraa fichaa keenna nu irraa fuudhee worra nu injifateef qoodeera» hin jedhan» jedha. **5** Tanaaf, yaa'ii Mootiin Waan Maraa keessatti nami hixa'aan lafa isiniif qoodu hin jiru. **6** Raagoti isaanii, «Nutti hin raagin! Marroo waan kanaa nutti hin raagin; salphinni nu irra hin gewu. **7** Ee sanyii Yaaqoobii, wonni akkasii hin jedhamaa ree? Ayyaanni Mootiin Waan Maraa ossa dhabee ree? Inni hujii akkasii hujaa ree?» jedhan. Mootiin Waan Maraa, «Qajeelumma'aan ka ideemuuf, jechi kiyya waan dansaa hin godhuuf ree? **8** Muummee irratti isin akka diinaa teetanee kolbaa tiyya irratti kaatane; yaada lolaa adoo hin qabaatin, namoota nageyaan dabaranu irraa woyaa isaanii mulqattane. **9** Dubartoota kolbaa tiyyaa mana isaanii dansaa keessaa gad ariitane; isin ulfinna kiyya ijoollee isaanii irraa haga bara baraa fudhattane. **10** Addeen tun waan battootteertuuf, akka malee baddeerti; isin addee foora keessanii waan hin te'iniif, ka'a'aatii asii deema'a. **11** «Nami dharaameessi sobu tokko dhufee, «Marroo daadhii woyni'itii fi marroo untoo macheessituu hin raaga» yoo jedhe, kolbaa tanaaf raagichi fudhatama qabu isa. **12** «Ee sanyii Yaaqoobii, ani dhugumaan isin mara wolitti hin qaba; kolbaa Israa'elii worra baraaree hafe adduma tokko wolitti hin qaba; akka hoolee gooree keessa jirtuu, akka tika hoole'ee ta marra dheediisatti jirtuu, kolbaan lafa hin guutti» jedhe. **13** Ka cassee karaa banu, isaaniin dura hin deema; isaan karra cassanee keessa dabaranee, gad hin bayan; mootiin isaanii dabaree isaaniin dura hin deema; Mootiin Waan Maraa isaan hin sooreessa.

3 Achiin duuba ani, «Isin sooreyyiin kolbaa Yaaqoobii, bulchitooti kolbaa Israa'elii caqasa'a; isin haga beeku'uu hin mallee? **2** Isin waan dansaa jibbitanee, waan hantuu jaalattane; kolbaa tiyya irraa gogaa, lafee isaanii irralle'ee foon quncittane. **3** Isin foon kolbaa tiyyaa nyaattane; gogaa isaanii irraa quncittane; lafee isaaniille butuchitane; akka foon akowanuutii fi akka foon okkote'etti iffeelanuu kukkuttane» jedhe. **4** Isaan gara Mootii Waan Maraa hin iyyan; inni ammoo deebii isaanii hin kennu. Isaan waan hantuu hujaneef, inni yennaan san fuula ifii isaan irraa hin deebifata. **5** Mootiin Waan Maraa, «Raagoti kolbaa tiyya karaa irraa gorsitu, yoo nami areereef, isaan nageya lassan; yoo nami hin areeriniif, woraana irratti lassan. **6** Tanaaf, halkan mudhii hin dhagginee fi dukkanti waan gara duraa hin dhaggisiinne hin dhutti. Raagota irratti aduun hin seenti; guyyaan isaanitti hin dukkana. **7**

Waaqi deebii waan isaanii hin deebinneef, worri mudhii dhaggu hin qaanowa; worri waan gara duraa himulle hin salphata; isaan fuula ifii hin gollatan» jedha. **8** Ani ammoo Yaaqoobii yakkaa isaa, Israa'elii cubbuu isaa himiisaaf hunnaan, Ayyaana Mootii Waan Maraatiin, haqaa fi jabeenna gudda'aa guutameera. **9** Isin sooressitooti sanyii Yaaqoobii, bulchitooti sanyii Israa'elii, worri haqa tuffattane, worri waan dhugaa te'e mara micciirtanu tana dhage'a'a; **10** isin dhiiga dhangalaasiisaan Xiyoona, hammeennaan Yersaaleem ijaartan. **11** Sooressitooti isii safu'uuf muran; hayyooti isii'ille gatii'if barsiisaan; raagoti isii'ille beese'eef raagan. Isaan ammoo Mootii Waan Maraatiin irkatanee, «Dhugumaan Mootiin Waan Maraa odduu teenna jira. Balaan nutti hin dhufu» jedhan. **12** Tanaaf sababa keessaniif, Xiyoona akka facha'aa hin qotanti; Yersaaleem tuulaa bututaa hin teeti; kooba Galma Waaqaa raqi itti hin lata.

4 Bara muumme'ee gaarii Galmi Mootii Waan Maraa irra jiru gaara mara ka caalu hin te'a; kooba mara caalee hin mudhata; gosi biyya adda addaa hedduun gara gaara sanii hin yaati. **2** Gosi biyya adda addaa hedduun dhuttee, «Kowa'a, gara gaara Mootii Waan Maraa, gara Galma Waaqaa Yaaqoobii ol baana. Akka nuuti daandii isaa irra ideennuuf, inni karaa ifii nu hin barsiisa» hin jetti. Seerri Xiyoona irraa, jechi Mootii Waan Maraa Yersaaleem irraa hin baya. **3** Inni wodhakkaa kolbaa heddu'uutitti hin mura; wol dhaba gosa biyya adda addaa jajjabbaan odduu jirtu hin sirreessa; isaan shallaagaa ifii qottoo, eboo ifiille haantuu hin tumatan. Gosi biyya tokkoo, gosa biyya takkaa irratti lola hin kaachu; leenjiin woraanaalle hin jiraattu. **4** Nami martinuu muka woyyii ifitiin fi muka harruu ifii jala hin tee'a; ka isaan sodaachisu hin jiru; Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade tana dubbateera. **5** Gosi biyya adda addaa marti maqaa waaqota ifitiin hin ideeman; nuuti ammoo bara baraa haga bara baraa maqaa Mootii Waan Maraa Waaqaa keennaatiin hin ideenna. **6** Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa san ani worra naafolee, worra booji'amee fi worra akka gaddanu godhe wolitti hin qaba. **7** Worra naafolee bararee hin hambura; worra booji'ame gosa biyya jadduu hin godha; ani Mootiin Waan Maraa guyyaa sanii jalqabee gaara Xiyoonii irratti bulchaa isaanii hin te'a. **8** Ee xelleephoo eeddoo gaara Xiyoonii, addee Waaqi akka tisse'ee irra tee'ee kolbaa ifii eegu, qachaana guddichi keeti ka durii adde'etti hin deebi'a. Mootummaan qachaa Yersaaleemii hin deebiti» jedha. **9** Ati amma maaf qoonqoo ol qabaatee iyyita? Ati mootii hin qadduu? Akka dubartii ciniinsfattuu ka rakkattu, ka si gorsu dhabamee tii? **10** Isin kolbaa Xiyoonii, akka dubartii ciniinsfattuu, aadaa rakkadha'a; qachaa keessaa baya'aatii, diida keessa qubadha'a. Gara Baabilonii hin ideentan; achitti Mootiin Waan Maraa harka diina keessanii jalaa isin baasee, isin hin woda. **11** Amma ammoo gosi biyya adda addaa hedduun si loliisaaf wolitti qabantee, «Yersaaleem battoottuu ti; ilti teenna Xiyoona ceeggattuu ti» jetti. **12** Isaan ammoo yaada Mootii Waan Maraa hin beekanu; akka laddee eeddumme'etti wolitti qabanuu, karoora ka isaan wolitti qabuu sanii hin hubanne. **13** Mootiin Waan Maraa, «Ee kolbaa Xiyoonii, ka'a'a! Diina

keessan akka midhaanii dhowa'a! Ani gaafa sibiilaa isiniif hin kenna; kottee sageettu'uu isiniif hin kenna; isinille gosa biyya adda addaa hedduu hin butuchitan. «Bu'aa isaan hunnaan dhagatane ana Mootii Waan Maraatiif, karra isaanii Gootaa lafa duudi'itiif hin dhikeessitan» jedha.

5 Nuuti waan marfannee, ee ati qachaa loltootaa, loltoota teeti wolitti qabadhu! Worri nu marsane sun bulchaa Israa'elii boqoo isaa ule'een hin dhowan. **2** Ati ammoo qachaa Betlehemii-Efraata'aa, qachoota Yihuda'aa keessaa guddoo diqqaattulle, ka Israa'el bulchu tokko si keessaa naaf hin ka'a; hundeen isaa duruu jira. **3** Haga haati isaa ciniinsfattee isa deettutti, Mootiin Waan Maraa Israa'el hin lakkisa; achiin duuba obboleeyyan isaa worri booji'amaneeranu, deebi'annee gara Israa'eelootaa hin galan. **4** Inni jabeenna Mootii Waan Maraatiin, ulfinna maqaa Mootii Waan Maraa Waaqaa ifitiin jabaatee dhaabbatee, hoolee ifii hin tissa; guddinni isaa haga qaccee lafaa waan dhaqqabuuf, Israa'eelooti nageyaan hin le'an. **5** Innille nageya isaanii hin te'a. Yennaa worri Asoorii biyya teenna lolanu, kushee teenna cassanee yennaa seenanu, nuuti tissitoota torbaa fi sooreyyii dhiira saddeeti isaan irratti akka ka'anu hin goona. **6** Isaan worra biyya Asoorii shallaaga'aan, worra biyya Naamrodiilee shallaagaa buqqifatanen hin bulchan. Worri Asoorii yennaa biyya teenna lolanu, meessaa lafa teennaa yennaa cassanee seenanu, inni isaan jalaa nu hin baasa. **7** Kolbaan Yaaqoobii worri jiru'uun hafe, kolbaa hedduu wodhakka'atti akka fixeensa Mootii Waan Maraa biraa bu'uu, akka tiifuu marra irratti buutuu, ka nama addii hin godhanne, yookiin ka ilmaan namaa hin eeganne hin te'an. **8** Kolbaan Yaaqoobii worri jiru'uun hafe, gosa biyya adda addaa oddu'utti, kolbaa hedduu wodhakka'atti, akka neenqa bineensota badda'aa odduu jiruu, akka neenqa dardara odduu tika hoolotaa seenee qabee gargar kukkutuu, ka nami irraa buusu hin jirree hin te'an. **9** Harki keessan diinota keessan irratti ol hin ka'a; nyaapholeen teessan martille hin badan. **10** Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa san, fardoo teessanii fi garreettaa fardaan harkifamu keessan odduu teessanii hin balleessa. **11** Qachaa lafa teessanii hin balleessa; kushee teessan maralle hin diiga. **12** Ani moruu teessan hin balleessa; haganaa achi isin worra moru hin qabaatanu. **13** Ani fakkii waaqota dharaa keessanii fi soodduu woyyittii isin waaqonfattanu odduu teessanii hin balleessa; haganaa achi waan harka keessanii hujjanetti hin sagaddanu. **14** Fakkii waaqaa dharaa ta «Asheeraa» jedhantuu, odduu teessanii hin balleessa; qachoota keessanille hin diiga. **15** Gosa biyya adda addaa worra naaf hin ajajanne aarii'ii fi mufii guddo'oon haluu hin baya» jedha.

6 Waan Mootiin Waan Maraa jedhu dhage'a'a: Ka'a'a, haajaa keessan gaarota duratti dhikeeffadha'a; kooboti waan isin jettanu dhage'anuu ti. **2** Ee gaarota, himannaa Mootiin Waan Maraa dhikeessu dhage'a'a; isinille hundeen lafaa caqasa'a. Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii haajaa ittiin himatu qaba; inni Israa'el hin himata. **3** Mootiin Waan Maraa, «Kolbaa tiyya, ani maan isin godhe? Ani

attamiin ba'aa isinitti te'e? Deebii naaf kenna'a. 4 Ani biyya Gibxi'i keessaa isin baase; garbummaa jalaa isin wodeera. Muuseen, Aaronii fi Miiriyaam akka isin sooreessanu ergeera. 5 Kolbaa tiyya, waan mootiin Mo'aabii Balaagi isin irratti mala dhowe, waan ilmi Be'orii Bala'aam isaaf deebiselle qaabadha; hujii tiyya balchittii akka beettanuuf, addee <Shiixim> jedhantuu haga qachaa Giilgaliitti waan te'elle qaabadha'a> jedha. 6 Ani maan qabadhee fuula Mootii Waan Maraa dura dhikaadhee, Waaqa ol-gubba'aa duratti sagadu ree? Kennansa gubamuu fi jabbilee woggaa tokkoo qabadhee fuula isaa dura dhikaadhuu ree? 7 Mootiin Waan Maraa korbeeyyii hoole'e kumatti, zayitii ejersaa laga bisaanii kuma kudhan ta geettutti hin gammadaa? Sababa yakkaa tiyyaatiif, ilma kiyya angaficha, cubbuu lubbuu tiyyaatiif, uumaa gudeeda kiyyaa ciincaa dhikeessuu ree? 8 Ee nama, Mootiin Waan Maraa waan dansaa sitti mudhiseera. Mootiin Waan Maraa maan si irraa barbaada? Haqa akka hujjuuf, marartii akka jaalattuuf, gad ifi qabiisaan Waaqa keeti woliin akka ideentuufii motii ree? 9 Mootii Waan Maraa sodaatiis qarumma'a; Caqasa'a! Mootiin Waan Maraa, kolbaa qachaa keessaa waamee, «Ulee adabbi'i qaabadha'a. Ka isii qopheesseelle yaadadha'a. 10 Isin worri hamooleen, qabeenna keessan ka hammeenna guurrattane, waan ittiin safaranu ka sobaa, ka abaarama san hin dedhaa ree? 11 Nama madaalli'i fi waan ittiin safaranu ka sirriin hin te'in subbatti qabatu cadhiseetuma lakkisaa ree? 12 Dureeyyiin qacha'aa hunnaan nama irratti kaati; kolbaan qacha'aa dhara dubbatti; arrabi isaanii soba dubbata. 13 Tanaaf, ani isin balleessa; sababa cubbuu teessaniitiif, ani isin diiga. 14 Isin hin nyaattan ammoo hin quuttanu; gadhaan keessan haga ammaa duwwa'a; waan isin kuuffattane shallaaga'aaf waan kennuuf, hin tuullattan ammoo isiniif hin kuufamu. 15 Hin facaattan ammoo hin haammattanu; zayitii ejersaa hin miiccan ammoo hin dibattanu; midhaan woyni'i hin cunfitan ammoo daadhii woyni'i hin untanu. 16 Isin aadaa Omirii mootichaatii fi waan maatiin Ahaabii mootichaa goote mara eegattaneertan. Tanaaf, ani badi'iif dabarsee isin hin kenna; kolbaan teessanille hin salphatti; gosi biyya adda addaa isinitti murgiti> jedha.

7 Ani akka nama bona woxoo midhaan woyni'i qocatu waan te'eef, naaf aanne'e! Nyaatiisaaf, unkuruurri woyni'i hin jiru; midhaan harru'uu ka ani halchu, ka dursee bilchaatulle hin jiru. 2 Nami addatamaan lafa irraa badeera; nami qajeelaan tokkole hin jiru. Nami marti dhiiga dhangalaasiisaaf riphee gaada; isaan tiyyo'oon wol adansan. 3 Harki isaanii waan hantuu hujisa barateera; bulchaan kennansa gaafata; abbaan mura'aa safuu fudhata; worri dureeyyiin waan barbaade muummessa; isaan martinuu wolumaan mala dhowan. 4 Isaan keessaa ka mara caalaa «Addatama'a» jedhamu, akka qumi'uudu'uu ti; ka mara caalaa «Qajeela'a» jedhamu, qoree caalaa bada'a. Guyyaan Waaqi isaan adabu ka worri raagotaa dubbatane dhufeera; yennaan isaan waan te'anu wollaalanu amma. 5 Nama hin addatin; jaala keetitti addii hin godhatin. Niitii teeti ta hanqafatee rattuuyyuu waan isii woliin dubbattu jecha keeti

ifi eeggadhu. 6 Ilmi abbaa ifii hin tuffata; intalti haadha ifii irratti, niitiin ilmaalle haadha dhirsaa ifii irratti hin kaati; diinni namaa maatuma isaa keessaa hin te'an. 7 Ani ammoo Mootii Waan Maraa addii hin godhadha; Waaqa fayyisaa kiyya hin eegadha; Waaqi kiyya naaf hin dhage'a. 8 Diina kiyya natti hin gammadin! Ani jigulle hin ka'a; dukkana keessa jiraadhulle Mootiin Waan Maraa ifa naaf hin te'a. 9 Ani waan isa yakkeef, haga inni haajaa kiyyaaf mura'aa naa kennutti, ani aarii isaa ta boobeettu hin ossadha. Inni gara ifaa na hin baasa; ani balchummaa isaa hin dhagga. 10 Achii duuba diinni kiyya ka, «Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti eessa jira?» anaan jedhu, tana dhaggee hin qaanowa; ilti tiyya jinnana diina kiyyaa hin dhaggiti; ammaayyuu akka caffaa karaa keessaa miilaan irra hin sirbama. 11 Guyyaan dalleya keessan ijaarattan, guyyaan meessaa keessan badhifattan hin dhufa. 12 Guyyaa san namooti keessan biyya Asooriitii fi qachoota Gibxi'i irraa, biyya Gibxi'iitti haga laga Efraaxiisii irralle'e, abbaaya'aa haga abbaaya'aa irralle'e, gaaraa haga gaaraa irralle'e gara keessan hin dhufan. 13 Sababa hujii worra isii keessa le'uutiif ammoo latti hin onti. 14 Kolbaa teeti, worra hoolota teeti te'ane, ulee teetiin tissi! Isaan amma gongomaa keessa qofii ifii, lafa oorru'uu keessa le'an. Isaan akkuma bara durii, Baashaanii fi Giil'aad keessa dheedanuu ti. 15 Akkuma bara biyya Gibxi'i keessaa isaan baatee, bilbaasa nutti mudhisi! 16 Gosi biyya adda addaa yenna bilbaasota kana dhaggane, hin qaanowan; hunna hin dhaban; afaan hin qabatan; gurri isaanille hin duuda. 17 Isaan akka bofaatii fi akka bineensota lafa irra lowanuu bukuu hin arraaban. Goda ifii keessaa rommaa hin bayan; soda'aan gara si Mootii Waan Maraa Waaqa keenna hin deebi'an. 18 Kolbaa ifii worra lubbu'uun hafeef, ka cubbuu isaanii lakkisee, yakkaa isaanii araaramuuf, Waaqi akka keetii eennu? Ati marartii mudhisiisatti gammadda malee aari'in haga bara baraa hin turtu. 19 Ati ammalle nu mararta; yakkaa teenna hin qulqulleessita; cubbuu teenna mara qilee abbaaya'aa keessa hin buutta. 20 Ati akkuma bara durii abbootii teenna ta duriitiif kakatte, sanyii Yaaqoobiitiif addatamummaa, sanyii Abrahaamiitiif marartii hin mudhitta.

Naahomii

1 Mudhiin marroo Nanawwe'e, kitaab mudhi'ii ka Naahomii nama biyya Elqoshii kana. **2** Waaqi hinaatticha; Mootii Waan Maraa ka haluulle bawu; inni mufii jadduu ifitiin diinota ifii irratti balaa buusa. **3** Waaqi hunnaa guddoo qaba, ammoo ariifatee hin aaru; Yakkaamessa adabu male hin lakkisu. Karaan isaa bubbe'ee fi danbalii keessa; duumensi bukuu miila isaa ti. **4** Inni abbaayaa xixee hin gossa; laga maralle hin gossa; Baashaan latti marraan beekkantee fi Qarmelos latti qonnaan beekkante qooraneeran; daraaraan Libaanosii harca'aneeran. **5** Gaaroti isa duratti hin tacho'an; koobotille hin baqan. Latti isa duratti, biyyi lafaatii fi ka isii keessa le'anu marti hin raafaman. **6** Mufii isaa jadduu dura eentu dhaabbatuu dande'a? O'a aarii isaa eentu dande'ee ossa? Mufiin isaa akka ibiddaa bobeetti; rassaalle isa duratti hin bututa. **7** Waaqi dansa'a; yennaa rakkinnaa addee itti baqatanu. Inni worra itti baqatu rakkinna irraa hin dhoogga; **8** diinota ifii ammoo akka lolaa haxowuu ijjumaa balleessee, dukkanatti hin ari'a. **9** Isin maaf Waaqa irratti mala dhoottan? Inni ijjumaa isin hin balleessa; lammeessoo nami isa irratti ka'u hin jiru. **10** Isin worri machootanu, akka qoree wol xaxxeetii fi akka hicaacee goddee hin gubattan. **11** Ee Nanawwe'e, nami Waaqa irratti mala dhowu, ka waan hantuu gorsulle, si keessaa ka'e. **12** Mootiin Waan Maraa, kolbaa ifii Israa'eliin, «Worri Asoorii hunnaameyyi'ii fi hedduu te'anulle, ijjeefamanee, hin badan. Kolbaa tiyya, tanaan dura ani isin rakkisulle, yoonaa deebi'ee isin hin rakkisu. **13** Amma ani waanjoo worra Asoorii isin irraa cassee, wodaroo sibiilaa ta ittiin hidhantane isin irraa hin ciccira» jedhe. **14** Mootiin Waan Maraa marroo worra Asoorii, «Haganaa achi sanyiin maqaa keessan waansittu hin jiraattu; galma waaqota keessanii keessaa waaqota dharraa fakkii bocantee fi fakkii baqisiifantee hujantee hin balleessa. Isin worra bu'aa hin qanne waan teeteef, boolla awwaalaa isiniif hin qota» jedhee ajaja baaseera. **15** Kunoo, ergamaan oduu gammadaa odeessu, ka nageyya lallaba gaara gubba'aa dhufaara. Kolbaa Yihuda'aa! Diinni keessan ijjumaa waan badeef, haganaa achi biyya teessan hin qabatanu. Tanaaf, gammadaan jilfadha'a. Waan Waaqaaf kennisaaf waadaa galtane Waaqaaf kenna'a.

2 Nanawwe'e, ka balaa sitti buusu dhufeera. Kushee teeti jabeeffadhu; karaa eegi; hidha keeti hidhadhu; lolaaf qopheeffadhu. **2** Saantuun sanyii Yaaqobii saantulle, woyinii isaanille balleessitulle, Waaqi ilmaan Yaaqobii ka te'ane, ulfinna Israa'elii hin deebisa. **3** Loltooti diinaa wontee diintuu qabataneeran; isaan woyaa dhillee uffataneeran; yennaa isaan lolaaf qophowanu, sibiilli garreettaa farda isaanii hin billiccisa; woraanni isaanille hin mirmiffama. **4** Garreettoti fardaa karaa irra ariiti'ii gulufan; woldeennaa kara'aa keessa asii fi achi gulufan. Isaan umeessaa bobe'u fakkaatan; akka balaqqeetti'ii gugatan. **5** Mootiin Asoorii loltoota ifii beekkantuu hin waama; isaan dhufaraanuun karaa irratti hin gufatan; gara dalleya qacha'aa hin gulufan; wonteelle qophootteerti. **6** Karri karaa lagaa ba'a jettee

banante; manni mootumma'aa jige. **7** Nanawween salphatte; mootittiin isi'ii booji'antee fudhatante; tajaajiltooti isi'ii ta dubarti'ii, qoonqoo gaddaa ta akka qoonqoo saphaliisaa dhageessisan. Gaddaan qoma ifii dhodhawatan. **8** Akka bisaan naanniga cassee, kolbaan Nanawwee keessaa hin baqatti! «Dhaabbadhu! Dhaabbadhu!» jedhanee iyyan, ammoo nami tokkolle hin deebi'u. **9** Karri qachaa sanii bace'a, qabeenni adda addaalle tuula'a; Dhaqa'aatii meeti'ii fi worqii saama'a! **10** Nanawween baddee, ontee, duwwiteerti! soda'aan baqanee, jilbille sheephiseera. Neenqoleen marti hin hollatti; fuulli nama maraatuun shankallowe! **11** Mandheen neenqaa, godi isaan dardaroota neenqaa itti nyaachisanu, latti neenqi kormii fi dhalaan sodaa malee keessa deddeemanu fakkaattu qachaa sun amma meet ree? **12** Neenqi ilmoolee ifitiifi foon kukkuta; neenqa dhala'aafille ka gewu adansa. Inni goda ifii waan adanseen, boolla ifille foon kukkutameen guuta. **13** Nanawwe'e! Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara dade, «Kunoo, ani si morma! Garreettaa fardaa keeti ibiddaan guba. Loltoota teeti shallaaga'aan fixa; waan ati adanfattu mara ani lafa irraa balleessa; qoonqoon ergantoota teetiille haganaa achi hin dhage'antu» jedha.

3 Qachaa dhiiga namaa dhangalaasu, ka sobaan guutame, ka saantu'uun guutame, ka booji'uun guutame, Nanawwe'eef aanne'e! **2** Worcaqqeessi liche'eetii fi kokokkeessi korbo'oo, hididdeessi fardaatii fi gugukkeessi garreettaa fardaa, hin dhage'ama! **3** Abbootiin fardaa hin gulufan, shallaagaan isaanii hin billiccisa, woraanni isaanii hin calaqqisa; nami hedduun waan ijjeefameef, reeffi tuulameera; reeffi hedduu waan te'eef, gufuu isaanitti te'eera! **4** Ati ta xanoo xantu, ta ilatti toltu sababa sagaagala keetii tun teete; ati sagaagalummaa teetiin kolbaa garboonsitee, xanoo teetiin gosa biyya adda addaalle gurgurte. **5** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara dade, «Nanawwe'e, ani si morma; uffana keeti si irraa shooqee fuula keetiiti buqa; gosi marti qullaa keeti, mootummaalle salphinna keeti akka dhaggitu godha. **6** «Ani huura sitti gata, si tuffadha, akka si daaw'atanulle godha. **7** «Achiin duuba worri si daaw'ate marti si irraa baqataa, «Nanawween baddeerti; eentu bowaaf?» jedhan; ka si jajjabeessu ani eessaa siif dhagga ree?» jedhe. **8** Nanawwe'e, ati qachaa Tebesii, ka laga Nayilii biraa, ka bisaan marseeru, ka kaabiin isaa abbaaya'aa, ka bisaan akka dalleya marseeru hin caaltaa? **9** Qachaan Tebesii loltoota Itoophiya'aatii fi Gibxi'ii ta haga hin qanneen eegameera; Worri Fuxiitii fi Liibiya'aalle qarqaartota Tebesii ti. **10** Te'uu malee worri Tebesii qabamanee, booji'amanee; daa'immaan isaanille woldeennaa kara'aa mara irratti, dhaka'aan tumamanee jijjiganeeran; qondaaltota Tebesii irratti hixaa buufataneeran; worri gugurdaan Tebesii marti wodaroo sibiilaatiin hidhaman. **11** Nanawwe'e, atille hin machoota, gara dhokaataa hin ideenta; diina duraa addee itti baqattu hin barbaaddatta. **12** Kusheen teeti mara akka muka harru'uu ka midhaan qara bilchaatee ti. Yoo hargufame, afaan worra nyaatuu keessa harca'a. **13** Loltoota teeti ilaali; isaan akka dubarti'ii ti. Balbalti biyya teeti diinota keetiif badhattee bananteerti; danqaraa

balbalootaaalle ibiddi fixeera. **14** Diinaan waan marfantuuf, bisaan woraabbadhu, kushee teeti jabeeffadhu; biyyee faaraa sukkuumii, dhiitii qopheessii, faara loobame hujji! **15** Achitti ibiddaan gubata; shallaagaalle'een kukkutama. Ibiddi akka awwaannisaa si fixa. Akka awwaannisaatii fi akka korophiisaa horuma hori! **16** Ati urjoota gubba'aa caalaa, daldaloota teeti fakkanfatteerta. Isaan akka awwaannisaa biyya qorranee ka'anee badan. **17** Eeddotti teeti akka korophiisaa ti; qondaaltoti teeti akka korophiisa Guyyaa qabbanaa dalleya irratti heechatee ti. Yennaa aduun baatu, koolaan ka'ee deema; gara inni dhage eennuulle hin beeku. **18** Ee mootii Asoorii, eeddotti teeti muganeeran; qondaaltoti teeti dunquuqqowaneeran. Kolbaan teeti gaara irratti bittinnootteerti; nami isaan wolitti qabulle hin jiru. **19** Miidhama keeti nami goomsu hin jiru; madaan teeti hin fayyitu. Nami oduu jinnana keeti dhage'e marti gammadaan harka dhowa. Nami gadhi-jabinna keeti ka muumme hin qanne jalaa bayeeru jiraa ree?

Anbaaqoomii

1 Ergaan Mootiin Waan Maraa raagicha Anbaaqoomitti mudhise tana. **2** «Ee, Mootii Waan Maraa! Qarqaarsa keeti gaafatisaa fi marroo worra hunnaan nu bulchuu yoo sitti iyyadhu, ka nuu dhageettuu fi nu fayyittu yoom ree? **3** Maaf rakkoo akkasii akka dhaggu na goote? Dabi yennaa hujamu attam cadhittee ilaalta? Badi'ii fi hunnaan nama bulchanuun dhagga; wol dhabaa fi moromaan hin jiran. **4** Tanaaf seerri laashowee, muraan dhuga'aa ijumaa dhabantee, hamaaleyyiin balchoota marsanee, muraan daddeerti» jedhe. **5** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiin, «Gosa biyya adda addaa ta adaala keessanii ilaala'a; waan dhaggitanu maratti maadeffadha'a; eennulle adoo isinitti himelle'e'e, waan isin dhugeeffatuu hin dandeenne bara keessan keessatti ani hin huja. **6** Kunoo, ani worra Baabilonii gadhi-jabeeyyii'ii fi ariifataa, ka lafa worra dhibii'ii qabatisaaf lafa duudii keessa yaa'anuu hin kaasa. **7** Isaan worra nama sodaachisuu fi rifachiisu; isaan ulfinna ifitiif ifumaaf seera baafatan. **8** «Fardoon isaanii qeeransa caalaa ariifatti; yayyii galgala caalaalle hin sodaachitti. Abbootiin fardo'oo ta isaanii, akka risaa waan nyaatu butatisaaf irii gad xinniquu, fagoo irraa gulufaa hin dhufan. **9** «Loltooti isaanii marti hunnaan nama irratti ka'iisaaf dhufan; loltooti isaanii akka qilleensa goomole'e'e gara duraa yaa'an. Boojiin isaanille akka maansaa baca'a. **10** Isaan moototatti hin murgan; bulchitootalle hin tuffatan. Isaan kushee maratti kollaa, biyyee kushee san irratti tuulane, isaan hin booji'an. **11** Achiin duuba worri yakkaameyyiin ka hunna ifii waaqota ifii godhatanu, akka qilleensaa haxowamanee taran» jedhe. **12** «Ee Mootii Waan Maraa, ati Waaqa woyyicha ka durii jalqaddee jirtu; ati ijumaa hin duutu. Worri Baabilonii mura teeti hujii irra akka oolchanuuf ramadde; ati rassaana keenna, akka isaan nu adabanuuf baallii isaanii kennite. **13** Ilti teeti guddoo qulluu waan teeteeff waan hantuu ilaaliisaaf hin dandeettu; ati wonni hantuu hujantuun dhaggaa hin ossitu. Maarre maaf worra maltoole'etti cadhi jettee ilaalta? Worri hamaaleyyiin worra isaan caalaa balchoota te'ane yennaa liqinsanu maaf cadhitta ree? **14** «Ati kolbaa akka qurxummii abbaayaa keessaatii fi akka dada abbaayaa keessaa ta sooreessa malee munyuuxxuu gooteerta. **15** Worri Baabilonii akka qurxummii malxaqoo'oon qabanuu isaan qaban; caccoo ifiitille'een isaan harkisane, waan itti kuufatanu keessatti wolitti qabatan. Caccoo ifii keessatti isaan waan qabatanef gammadanee iililsan. **16** Tanaaf caccoo ifiitii fi waan ittiin kuufatanuun qananumma'aan waan le'anuuf, cacco'oof ciincaa dhikeessan; waan itti kuufatanuuf hixaana aarsan. **17** Isaan caccoo hargufuma hargufaa maratii malee gosa biyya adda addaa balleessaa le'anuutii ree?» jedhe.

2 Ani xelleephoo tiyya irra hin dhaabbadha; dalleya qacha'aa ka dhaka'aa irralle'etti addee hin qabadha'a; waan Mootiin Waan Maraa naan jedhu, iyyata kiyyaaf deebii inni naa kennu hin eegadha. **2** Mootiin Waan Maraa naaf deebisee, «Wonni ani sitti mudhisu kaso'otti akka

dubbifantu faara baxxicha irratti barreessi. **3** Sababille mudhiin tun yennaa itti muummottu eegatti; isiin marroo guyyaa muumme'e'e dubbatti; isiin dharaa moti. Ta turtu fakkaattulle eegadhu. Dhugumaan hin dhutti; hin turtulle'e» jedhe. **4** Worra kooru ilaala'a; yaadi isaanii qajeela'aa moti; balchooleen ammoo dhugeeffannaa ifiitiin le'an. **5** Dhugumaan karri nama soddi; nami kooru foora hin qabu; akka boolla awwaalaa joljola'a; akka du'aa ijumaa hin quufu; inni gosa biyya adda addaa mara ifiif wolitti qabata; kolbaa maralle hin booji'a. (Sheol h7585) **6** Nami duudiin nama akkasii kanatti kollaa itti murgaa, «Ka waan keeti hin te'in tuulatti, meya hunnaan fudhatteen haga yoomii ifi duroonsita? **7** «Worri gatii si irraa qabu dedha sitti hin ka'uu? Isaan si hin sheephisiisanuu? Achiin duuba waan ati qaddu mara hin fudhatanuu? **8** Ati kolbaa gosa biyya adda addaa saantee, dhiiga kolbaa heddu'uu dhangalaattee, qachootaa fi waan isaan keessa jiru duudiille waan balleessiteef, worri hafe si hin saama. **9** «Nama bu'aa haqa hin te'iniin mana keeti ijaarrattee, balaa jalaa bayisaaf addee ol jettetti mana ka hujattu si'if aanne'e! **10** Ati mala dhootee kolbaa hedduu ijjeesiisaan, mana keeti irratti salphinna fiddeerta; ifi irralle'etti cubbuu fiddeerta. **11** Tanaaf dhakaan dalleyaa dalleya irraa si'itti hin iyya; utubooti manaalle jalaa hin qaban. **12** «Nama dhiiga namaa dhangalaasiisaan qachaa ijaarrattu, yakkaalle'een qachaa guddicha ijaarrattu si'if aanne'e! **13** Mootiin Waan Maraa waan mara ajaju, wonni nami hujatu ibiddaaf, wonni gosi biyya adda addaa itti eloottu waan bu'aa hin qanneef akka te'u hin goonee ree? **14** Akkuma abbaayaan bisaaniin guutantu, lattiille ulfinna Waaqaa beekiisaan hin guutanti. **15** «Nama nafa namaa qullaa ilaaliisaaf jettee, mufii teeti akka daadhii woynii'ii jaddu'uu isaa kennite, haga inni machowutti ka isa obaattu siif aanne'e! **16** Atinuu untee machootee hin gatantarta; addee ulfinnaa salphinna hin uffatta. Mootiin Waan Maraa muduunuu adabbi'ii jadduu akka untu si hin godhee, ulfinna keeti gara salphinnaattii hin jijjiira. **17** Ati dhiiga namaa dhangalaattee, biyyaa fi qachoota, waan isaan keessa jiranulle waan balleessiteef, hunnaan ka'iis ati Liibaanosi irratti kaate sitti garagalati. Balleessaan ati bineensota balleessitelle si hin bararassiti. **18** «Bu'aa waaqa dharaa maan? Inni waan harka namaatiin bocomee hujame; dhara malee wo isa irraa hin dhaggamu; nami isa bocee huje waaqa dharaa ka woy hin dubbannetti addatiis isaa bu'aa maan qaba ree? **19** Waan muka irraa bocamee hujameen, «Dammaqi!» yookiin dhakaa lubbuu hin qanneen, «Ka'i!» ka jettu siif aanne'e! Inni si barsiisuu dande'aa? Kunoo, waaqi dharaa worqi'ii fi meeti'in gonfameera; hafuuralle hin qabu. **20** «Mootiin Waan Maraa ammoo Galma woyyicha ifii keessa jira; latti duudiin fuula isaa duratti cadhittuu ti» hin jedhan.

3 Daadimati Anbaaqoomii raagichaa ka faaru'un dhikaate asii gad jira. **2** Ee Mootii Waan Maraa kiyya, hujii maade'e'e ta ati hujje mara dhage'e'e guddoo sodaadhe; ammalle bara keennatti hujii teeti ta durii ede'ii hujii; bara kennalle'etti akka beekkantu godhi; yennaa aartulle nu mararfadhu. **3** Waaqi woyyichi biyya Temaani, gaara

Phaaraan irraa hin dhufa; Ulfinni isaa ol-gubbaa golleera; leellisi isaalle lafa guuteera. **4** Ifi ulfinna isaa akka ifa adu'uu ti; harka isaa ka hunni isaa keessa dhokatteertu keessaa balaqqeessi hin baya. **5** Balaan isa dura deema; dhukkubi nama fixu isa duubaan deema. **6** Yennaa inni dhaabbatu latti hin tachooti; yennaa inni isaan ilaalu gosi biyya adda addaa hin hollatti. Gaaroti durii durii hin sigigan; kooboti durii durii ta inni irra deemaa turelle gad hin lixan. Karaan inni irra deemu ammoo bara baraan jiraata. **7** Worri Itoophiya'aa rakkatuun, worri Miidiyaaniille hollatuun dhagge. **8** Ee Mootii Waan Maraa, ati lagatti hin aartee? Yennaa fardoolee teeti yaabbattee, garreettaa fardaa ka injifachaa keetii irra teette, abbaaya'atti guddoo aarteetii? **9** Ati guubee teeti qopheeffattee daaya keeti buqqifattee, lagaan lafa gargar tarsaatte. **10** Gaaroti si dhagganee hollatane; lolaan roobaa lafa haxowaa tare. Bisaan abbaaya'aa shookkisee, danbaliin isi'ille ol kaate. **11** Yennaa daaya keeti isaanitti calalaqee, eboon teeti isaanitti itte adu'uu fi jiin adduma jiranutti dhaabbatane. **12** Ati aari'iin lafa irra ideenta; aariille'een gosa biyya adda addaa hin dhidhiitta. **13** Ati kolbaa teeti fayyisiisaaf, ka muudame sanille fayyisiisaaf baate. Sooreessa worra hamoole'ee butuchitee, hordofattoota isaalle balleessitee, mata'aa haga miilaatitti qullaa isa hamburte. **14** Akka hobonbolatti'ii nu bittinneessiisaaf ka dhufe, Yennaa loltooti isaa akka hobonbolatti'ii nu bittinneessiisaaf, hiyyeeyyii dhokataneeranu fixanee itti gammadiisaaf dhufane; ati woraanuma isaatiin sooreessa isaanii woraante. **15** Yennaa ati fardoo teetiin abbaayaa dhidhiitte, abbaayaan raafante. **16** Ani waan kana duudii dhage'ee, roromme; qoonqoo tana irraa ta kaate hidhiin tiyya hollatte. Lafeen tiyya shante; miilli kiyyalle lelleqe. Te'uu malee yennaan worri nu miidhu adabamu haga dhuttu ossaan hin eegadha'a. **17** Muki harru'uu midhaan buusuu dhabulle, muki woyni'ii midhaan buusuu dhabulle, muki ejersaalle midhaan kennuu dhabulle, fichaan midhaan baasuu dhabulle, hooleen gooree keessaa dhabantulle duwwaa hattulle loon moonaa keessaa dhabamanulle, **18** tun marti teetulle ani Mootii Waan Maraatiiti hin gammada; Waaqa fayyisaa kiyyatti gammadee firinxixa. **19** Mootiin Waan Maraa Waaqi hunna tiyya. Inni miila kiyya akka miila gadansaa hin jabeessa; gaara irralle akka deemu na hin godha. Sooreessitoota faarsitootaatiif: Meya ribu'uutiin ta faarfatanu.

Sefaaniyaa

1 Kun jecha Mootii Waan Maraa ka bara Yosiyaaasiin ilmi Amoonii mootii Yihuda'aa te'eeruun gara Sefaaniyaa ilma Kuushii, akaakoo Geddaaliya'aa, abuuuboo Amaariya'aa, abutturroo Hisqiyaasii dhufe. **2** Mootiin Waan Maraa, «Ani waan mara lafa irraa haxowee hin balleessa; **3** namaa fi horii, allaatootaa fi qurxummiille haxowee hin balleessa; worra hamoollee garagaggalchee, sanyii namaa lafa irraa hin balleessa. **4** «Ani kolbaa Yersaaleemii fi Yihuda'aa mara hin adaba. Baraaree worra Ba'aal waaqonfatuutii fi maqaa hayyoota isa tajaajiltuu achii hin balleessa. **5** Worra heellichoo manaa gubbaa bayee aduu, ji'aa fi urji'if sagadu hin balleessa. Worra na waaqonfataa maqaa kiyyaan kakataa, achiin duuba ammoo maqaa waaqa dharaa Miilkomiitiin kakatulle hin balleessa. **6** Worra ana Waaqa hordofuu didee duubatti deebi'e, worra na hin barbaadanne yookiin akka isaan sooreessu worra na hin gaafanne hin balleessa» jedhe. **7** Guyyaan Goottaa Mootii Waan Maraa waan dhikaateef, Mootii Waan Maraa duratti cadhisa'a! Mootiin Waan Maraa kolbaa ifii akka horii ciinca'aaf qalamuu dabarsee kenniisaaf qopheesseera; inni diina kolbaa Yihuda'aa saamu adda baasee qopheesseera. **8** Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa ciinca'aa sanitti ani Mootiin Waan Maraa qondaaltotaa fi ilmaan mootichaatii fi worra waaqota orma waaqonfatu maraayyuu hin adaba. **9** Guyyaa san worra gulantaa balbalaa irra utaaluu mara, mana gootolee ifii meyaan guutiisaaf, worra wo hatuu fi nama ijeessu mara, guyyaa sanitti ani hin adaba» jedha. **10** Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa sanitti, karra karra qurxummi'ii jedhantu duraa, iyyi, kutaa qacha'aa haareya keessaa, wiicifati, kooba irraa qoonqoo waan caccabuu guddoo hin dhageettan. **11** Isin worri addee dikko'oo keessa leetanuu, daldaltooti teessan martinuu waan badaneef, worri meetii daldalanu martinuu waan du'aneef wiicifadha'a! **12** «Guyyaa sanitti ani issa'aan Yersaaleem hin barbaada; namoota isi'ii worra akka daadhii woyni'ii ta cumaa irratti hattee te'ane, worra, «Waaqi waan dansaa yookiin hantuulle hin huju» jedhee yaadu hin adaba. **13** Karri isaanii hin saamama; manni isaanii hin diigama; mana hin ijaarratan; ammoo keessa hin le'anuu; muka woyni'ii hin dhaabbatan; ammoo daadhii muka woyni'ii sanii hin unanu» jedha. **14** Guyyaan Mootii Waan Maraa guddaan dhikaateera; ariifatee dhufaa; guyyaan sun guddoo ka sodaachisu; guyyaa Mootii Waan Maraa sanitti loltooti jajjabootinuu sodaatane, iyya jadduu iyyan. **15** Guyyaan sun guyyaa mufi'ii, guyyaa gargalaatii fi farriisaa, guyyaa diigamaatii fi badi'ii, guyyaa dimimmisaatii fi dukkanaa, guyyaa duumensaatii fi dukkana dimmaa ti; **16** guyyaa san qachoota kushee dhaka'aa qabanuu fi xelleephoo dhaka'aa dheedheertuu irratti qoonqoon tultulla'aatii fi iyya lolaa hin dhage'ama. **17** Mootiin Waan Maraa, «Ani namoota irratti gaargala hin fida, isaan ana Mootii Waan Maraa waan yakkaneef, akka namoota balla'aa hin deeman; dhiigi isaanii akka buku'uu hin lola'a; reeffi isaanii akka kosi'ii hin gatama» jedha. **18** Guyyaa mufii Mootii Waan Maraa sanitti meetiin

isaanii yookiin worqin isaanii isaan fayyisuu hin dande'anuu; biyyi lafaa duudiin ibidda aarii isaatiin hin baddi; inni worra lafa irra le'anuu mara dedhuma hin fixa.

2 Isin gosa qaanii hin qanne, wolitti qabama'aa, wolitti dacha'a'a! **2** Akka huura qilleensa haxowamuu adoo hin haxowamin, mufiin Mootii Waan Maraa ta akka ibiddaa boobeetu adoo isinitti hin dhufin, guyyaan mufii Mootii Waan Maraa jabaan adoo isinitti hin dhufin wolitti qabama'a! **3** Isin worri gad ifi qabee lafa irra le'u, ka ajaja isaatiif ajajantuu, hujii balchittii huja'a; Mootii Waan Maraa duratti ifi gad qaba'a! Guyyaa mufii isaa san isin hin milixxan fa te'a. **4** Qachaan Gaaza'aatii fi Ashiqalonii duwwaa hin te'an; kolbaan Ashidoodii orra'aan oofamane hin bayan, kolbaan Eqroonille qachaa ifii keessaa hin oofaman. **5** Ee, worra abbaayaa qarqaraa gosa Kereti isiniif aanne'e! Ee, Kana'aanii lafa Filisxeemotaa, «Ani isin hin balleessa; nami tokkole hin hafu» ka jedhu, jechi Mootii Waan Maraa isin irratti dubbatameera. **6** Latti teessan ta abbaayaa qarqaraa addee horiin dheedu, kaloo tissitootaatii fi gooree hooloti itti galanu hin teeti. **7** Sanyiin Yihuda'aa baraareen hatte lafa abbaayaa qarqaraa teeti san hin qabatan. Horiin isaanii achi hin dheedan; tissitooti halkan mana worra Ashiqalonii keessa hin bulan. Mootiin Waan Maraa Waaqi isaanii isaniif hin yaadata; worra isaan duraa booji'amelle isaniif hin deebisa. **8** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara dade, «Ani murgoo worra Mo'aabii, arraba worra Amoonille ka isaan kolbaa tiyya arrassanee, lafa isaanii qabatisaaf itti kooranelle dhage'eera. **9** Tanaaf, ani dhugumaan jiraata'a; worri Mo'aabii akka worra Sodoomii worra Amoonille akka worra Gomora'aa addee midhaan ijjumaa itti hin lannee fi addee boolla sooddaa, addee haga bara baraa diigante hin te'an; kolbaan tiyya worri lubbu'uun hafe karra isaanii hin saaman; lafa isaanille hin dhaalan» jedha. **10** Kolbaan Mo'aabiitii fi Amoonii kolbaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara dade irratti murganee waan kooraneef gatii koor ifii hin dhaggatan. **11** Mootiin Waan Maraa waaqota dharaa ka lafa isaanii mara yenna balleessu, isaan biratti ka sodaatame hin te'a; gosi biyya adda addaa ta cinaa abbaaya'aatii fi oddoolotaa marti tokko tokkoonuu addee jiranutti isaaf hin sagadan. **12** Isinille, ee worra Itoophiya'aa! Shallaagaa kiyyaan hin ijeefantan. **13** Inni hunna ifitiin worra kaabaa Asoor hin balleessa; Nanawweelle onsee akka goomole'ee hin gossa. **14** Horii'ii fi bineensoti adda addaa achi hin ciisan; urungu'uu fi harraagessi utubaa isi'ii irra hin bulan; qoonqoon isaanille karaa foddaa manaatiin hin dhage'ama; karaa balbalaatiin kosiin hin tuulama. Utubaan dareeraa ka hindheensaa duwwaa hin hafa. **15** Qachaan kun ka nageyaa fi gammadaan le'u; ka ifiin, «Ana malee nami dhibiin hin jiru» jedhee yaade, amma ammoo attamiin addee ona bineensi keessa le'u te'e? Worri karaa san dabaru martinuu, harka ifii ol qabee itti hin murga.

3 Qachaa Yersaaleemii cubbicha, batticha nama cunqursuuf aanne'e! **2** Inni namaaf hin dhage'u; gorsa namaa hin fudhatu; Mootii Waan Maraatiiti hin addatu; gara Waaqa ifiille hin dhikaatu. **3** Qondaaltoti isaa akka neenqa

dhangaa dhowuu ti; abbootiin mura'aa ta isaalle akka yayyii mara oddu'utti, ulfinnaa fi leellisa akka dhaggattanu isin hin galgalaa ta womaa boruuf hin hamburanee ti. **4** Raagoti godha» jedha.

isaa koorameeyyii; isaan worra hin addatanne; hayyooti isin hin galgalaa ta womaa boruuf hin hamburanee ti. **5** Mootiin Waan Maraa balchichi ammoo isa keessa jira; inni dokonkora hin qabu; inni ganama mara mura dhuga'aa mura; guyyuma guyya'aan hin dadhabu; dabaaleyyiin ammoo qaanii hin beekanu. **6** Mootiin Waan Maraa, «Ani gosa biyya adda addaa balleesseera; Xelleephoo isaanii diigeera; karaa isaanii akka nami tokkolle irra hin ideenne duwwaa godheera; qachooti isaanille onee ka nami tokkolle keessa hin jirre te'aneeran. **7** Ani, «Dhugumaan qachaan Yersaaleemii na hin sodaata; adabbii tiyyalle hin fudhata; worri achi keessa jiranulle ijjumaa hin badanu; adabbiin tiyya martille isaan hin dhaqqaddu» jedheeraayyu; qachaan sun ammoo ammalle hujii hantuu san hujjaasaaf dharraa qaba. **8** «Tanaaf ani Mootiin Waan Maraa, «Guyyaa ani dhugaa baasiisaaf ka'u sanitti na eegadha'a! Ani gosa biyya lafaa wolitti qabiisaaf, mootummootalle wolitti raree, aarii tiyya ta bobeeettu maraayyuu isaan irratti dhangalaasiisaaf murteeffadheera; biyyi lafaa martinuu hinaaffaa tiyya ta akka ibiddaatiin hin gubatti» jedheera. **9** «Yennaa san ani kolbaa gosa biyya adda addaa mara maqaa kiyya akka waamanu, harka wol qabatane akka ana tajaajilanu dubbii qullittii akka dubbatanu isaan hin godha. **10** Kolbaan tiyya worri bittinnowe, na waaqonfatiisaaf, lagoota ltoophiya'aa gamaa, kennansa naaf hin fidan. **11** Guyyaa sanitti ani worra kooraa ifiitti gammadu odduu teessanii waan baasuuf, isin waan na yakkitane san maraaf hin qaanottanu; gaara kiyya woyyicha irrattille hagaraa achi ifi hin saaddanu. **12** Kolbaa gad ifi qadduu fi ta hin koorre, ta ana Mootii Waan Maraatitti addattu ammoo isin oddu'utti hin hambura; **13** Israa'elooti worri hafane hagaraa achi hin yakkanu; dharalle hin dubbatanu; namalle hin sobanu; isaan nyaatane hin irkatan; ka isaan sodaachisulle hin jiru» jedhe. **14** Ee gumii Xiyoonii, faarfadha'a; ee kolbaa Israa'elii iyya'a! Ee kolbaa Yersaaleemii, gadhaa tokkochoan gammadaan ilillisa'a! **15** Mura isinitti murate san Mootiin Waan Maraa isin irraa kaaseera; diinota keessanille si irraa deebiseera; Mootiin Waan Maraa mootiin Israa'elii isin waliin waan jiruuf, hagaraa achi miidhaa tokkolle hin sodaattanu. **16** Guyyaa sanitti namooti Yersaaleemiin, «Ee Xiyoon hin sodaatin! Harki keeti hin laashowin! **17** Mootiin Waan Maraa Waaqi keeti si waliin jira; hunni isaa injifannoo sii kenniti; inni guddoo sitti hin gammada; jaalala ifiitiin jiruu teeti hin haareessa; inni faaru'uun si'itti hin gammada» hin jedhan. **18** Mootiin Waan Maraa ammalle, «Akka kolbaa guyyaa jilaa gammadduu, si gammachiisa. Ani mura isin irratti ba'aa teete isin irraa hin kaasa. **19** Ani yennaa sanitti worra isin cunqursu maraayyuu hin adaba; worra naafa hin fayyisa; worra bittinnowelle wolitti hin qaba. Qaanii isaanii gara ulfinnaa jijjiiree, biyyi lafaa duudiin isaan hin leellitti. **20** Yennaa sanitti ani wolitti isin qabee, biyya teessanitti isin hin galcha; boojuu teessan, adoo isin ilaaltanu isiniif hin deebisa. Ani kolbaa gosa adda addaa ta lafa irraa

Haagee

1 Daariyos mootii te'ee woggaa lammeesso'oo, ji'a jayeesso'oo keessatti guyyaa qaraa, Mootiin Waan Maraa karaa Haagee raagichaatiin, ilma She'altii'elii Zarubaabel ka biyya Yihuda'aa bulchuu fi ilma Yozaadaaqii Iyaasuu hayyicha guddaa te'eeruuf dubbate. **2** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Maraa dade Haagee'een, «Kolbaan tun, «Yennaan Galmi Waaqaa deebi'ee ijaaramu hin geenne» jedhe. **3** Tanaaf Mootiin Waan Maraa karaa Haagee raagichaatiin dubbatee, **4** «Kolbaa tiyya! Manni kiyya diigameeruun, isin ifiif mana keessan ka seefamee ijaarameeru keessa le'uun yenna'aa ree? **5** Me haala keessa jirtanu ilaala'a! **6** Bacaa facaafattanee, diqqaa galfattane; hin nyaattan, ammoo hin quuttanu; hin untan, ammoo dheebuu hin baatanu; woli irratti uffattan, ammoo boojii hin baatanu; mindaan isin hujanee dhaggattannulle akka waan subba urata qabu keessa keyanee ti. **7** Kun maaf akka isin irra geye ilaala'a! **8** Amma gara koobotaa ol baya'a; muka mura'aatii fida'a; Galma kiyya deebisa'aatii ijaara'a; anille itti hin gammada, ittille hin galateeffama. **9** «Isin bacaa galfanna jettanee yaadattanee; ammoo diqqaa galfattane. Waan isin galfattane sanuu, ani afuufee balleesse. Ani maaf tana godhe seetan? Galmi kiyya diigameeruun, isin martinuu mana keessan ijaaratiisaaf olii gadi waan fiiddanuuf tun teete. **10** Tanaaf bokkeenni roobuu dhaabee, lattille midhaan baasuu dhadde. **11** Ani lafa irratti, kooba irratti, midhaan irratti, muka woyni'ii irratti, muka ejersaa irratti, waan latti baattu duudii irratti, nama irratti, hori'ii fi waan harki keessan huje duudii irratti, oolaa fideera» jedhe. **12** Achiin duuba ilmi She'altii'elii Zarubaabelii fi ilmi Yozaadaaqii Iyaasuun hayyicha guddaan, kolbaa boojuu irraa deebite duudii woliin jecha Mootii Waan Maraa Waaqa ifitiin fi Haageen raagichi ka Mootii Waan Maraatiin ergameeru waan te'eef, ergaa karaa isaatiin erganteef ajajamane; kolbaalle Waaqa sodaatte. **13** Achiin duuba Haageen ergamaan Mootii Waan Maraa sun, «Mootiin Waan Maraa, «Ani isin woliin jira» jedha» jedhee, ergaa Mootii Waan Maraa kolba'aaf dabarse. **14** Maarre Mootiin Waan Maraa ayyaana ilma She'altii'elii Zarubaabelii bulchaa Yihuda'aatii fi ayyaana ilma Yozaadaaqii Iyaasuu hayyicha gudda'aa, akkasuma ayyaana kolbaa boojuu irraa deebite duudi'ii kakkaase. Isaanille Galma Waaqa ifii, ka Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara dadee ijaariisa jalqabane. **15** Kunille Daariyos mootii te'ee, woggaa lammeesso'oo ji'a jayeesso'oo keessatti, guyyaa diddamii arfeesso'ootitti te'e.

2 Daariyos mootii te'ee woggaa lammeesso'oo, ji'a torbeesso'oo keessatti, guyyaa diddamii tokkeesso'ootitti, Mootiin Waan Maraa karaa Haagee raagichaatiin dubbatee, **2** «Ilma She'altii'elii Zarubaabelii bulchaa Yihuda'aa, ilma Yozaadaaqii Iyaasuu hayyicha gudda'aatii fi kolbaa boojuu irraa deebiteen, **3** «Isin keessaa ulfinna Galma Waaqaa ka durii nami dhaggeeru jiraa? Amma inni maan isiniitti fakkaata ree? Inni akka waan iijumaa hin jirree tokkootii motii? **4** Amma ammoo

Zarubaabel, jabaadhu! Ilma Yozaadaaqii Iyaasuu hayyicha gudda'a, jabaadhu! Kolbaan biyya keessa jirtanu marti, ani isin woliin waan jiruuf, jabaadha'aa ijaara'a!» jedhi. **5** Biyya Gibxi'itii yenna baatane, «Ani isin woliin hin jiraadha» jedhee, akkuma waadaa isinii gale, ammalle Ayyaanni kiyya isin woliin waan jiruuf hin sodaatina'a. **6** «Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Yenna gabaadduu keessatti ol-gubba'aa fi lafa, abbaaya'aa fi lafa bisaan irra hin jirre ammalle hin tachoosa. **7** Gosa biyya adda addaa duudii hin tachoosa; karri isaanii duudiille akka as dhutuu hin godha; ani Galma Waaqaa kana ulfinnaan hin guuta. **8** Worqi'ii fi meetiin biyya lafaa duudiin tiyya. **9** Ulfinni Galma Waaqaa haareya kanaa ka durii hin caala; anille achitti kolbaa tiyyaaf nageya guutuu hin kenna» jedha» jedhii itti himi. **10** Daariyos mootii te'ee woggaa lammeesso'oo, ji'a sagaleesso'oo keessatti guyyaa diddamii arfeesso'ootitti, Mootiin Waan Maraa, karaa Haagee raagichaatiin ammalle dubbatee, **11** «Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Me waan seerri jedhu hayyoota gaafadha'a! **12** Nami tokko foon woyyoome addee ciinca'aa irraa fuudhee woaya'an maree yoo qabate, maraan sunille daabboo yookiin ittoo, daadhii woyni'ii yookiin zayitii, yookiin sagalee dhibii yoo tuxxe, sagaleen tun duudiin tanaan hin woyyoontii?» jedha» jedhe. Hayyooti deebisane, «Wawwo'o» jedhane. **13** Haageen ammalle, «Nami reeffa tuqiisaan battowe tokko, sagalee tana keessaa takkaa yoo tuqe, sagaleen tuqante sun hin battootii?» jedhee isaan gaafate. Hayyootille, «Ee, hin battootii!» jedhane deebisane. **14** Achiin duuba Haageen, «Kolbaan tun duudiin akkuma san; tanaaf hujii isaan hujjanuu fi wonni isaan addee ciinca'aa irratti dhiyeessan ka battowe; tana Mootii Waan Maraatiin dubbate» jedhe. **15** Mootiin Waan Maraa, «Waan isin irratti te'e hin hubattanuu? Galma Waaqaa deebittanee ijaariisa adoo hin jalqabin dura, **16** midhaan kiiloo dhibba lama dhaggatiisaaf, gara tuulaa midhaanii dhaxxane, ammoo midhaan kiiloo dhibba tokko qofa dhaggatane; daadhii woyni'ii litirii dhibba tokko dhaggatiisaaf addee midhaan woyni'ii itti cunfanu dhaxxane, ammoo daadhii woyni'ii litirii afurtana qofa dhaggatane. **17** Ani isinii fi waan isin itti elloottane mara gugguufaa, dhukkuba midhaanii ka adda addaatiin fi dhakaa bokkeyaatiin dhowe; isin ammoo ammalle cubbuu irraa hin deebine. **18** Ji'a sagaleesso'oo keessatti adha guyyaa diddamii arfeesso'ootitti, guyyaa hundeen Galma Waaqaa hundeeffamee jalqaba'aatii me hubadha'a. **19** Midhaan sanyi'ii gootaraa keessa yoo hin jiraatin, muki woyni'ii, muki harru'uu, muki roomaaniitii fi muki ejersaa yoo haga ammaa midhaan hin buusin, ani guyyaa adhaatii jalqabee isin hin eebbisa» jedhe. **20** Ji'uma san keessatti guyyaa diddamii arfeesso'ootitti, Mootiin Waan Maraa yenna lammeesso'oo Haage'etti dubbatee, **21** «Zarubaabelii bulchaa Yihuda'aatiin, «Ani ol-gubba'aa fi lafa hin tachoosa; **22** barcumaa moototaa garagaggalcha; hunna mootumoota gosa biyya adda addaa hin balleessa; worra garreettaa fardaan harkifamu oofuu fi garreettaa isaanii garagaggalcha; fardoan isaanii hin dhumatti; abbootiin fardo'oolle wol hin iijeetti; **23**

Guyyaa san ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade,
si tajaajilaa kiyya ilma She'atii'elii Zarubaabel filadhee akka
chaappaa kiyya ka qube'ee si godhadha» jedha» jedhe.

Zakaariyaasii

1 Bara Daariyos mootii te'ee woggaa lammeesso'oo, ji'a saddeetesso'ootitti jechi Mootii Waan Maraa gara Zakaariyaasii raagicha ilma Baraakiyaa akaakoo Iddoo dhufee, **2** «Mootiin Waan Maraa, abbootii teessanitti guddoo aareeraayyu. **3** Tanaaf, ati isaanin, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Gara kiyya deebi'a!» jedha Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade; Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Anille gara keessan hin deebi'a» jedha» jedhiin. **4** Isin akka abbootii teessan ta durii, ta raagoti durii, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Karaa keessan hamaa irraa, hujii teessan hantuu irralle'ee deebi'a!» jedha» jedhane adoo isaanitti himanuu, na dhage'iisa yookiin naaf ajajamiisa dhabane sanii hin ite'ina'a! Tana ana Mootii Waan Maraatiituu dubbate. **5** Abbootiin teessan amma eessa jiran? Raagoti bara baraan hin le'anii ree? **6** Dubbii tiyyaa fi qajeelcha kiyya ka ani karaa tajaajiltoota tiyya raagotaatiin ajaje eegatuu dhabisaan ammoo, adabamanee hin jiranuu ree? Tanaaf isaan cubbuu ifii irraa deebi'anee, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, akkuma murteessetti akka hujii'ii fi ideensa keenfaatitti nutti mure» jedhane» jedhe. **7** Daariyos mootii te'ee woggaa lammeesso'oo, ji'a kudha tokkeessoo ka «Shebaax» jedhamutti, guyyaa diddamii arfeesso'ootitti jechi Mootii Waan Maraa gara Zakaariyaasii raagicha ilma Baraakiyaa Iddoo dhufe. **8** Ani Zakaariyaas halkan san mudhi'iin nama farda arrowa irra tee'eeru tokko dhagge; inni mukoota dakkaraa odduu, dhooqa keessa dhaabbateera; duuba isaatile'een fardi arroonni, fardi boorrii fi fardi adiin jiraniyyuu. **9** Anille, «Ee gootaa kiyya, fardoona tun maan?» jedhee gaafadhe. Inni deebisee, «Isaan maan akka te'ane ani si'itti hin mudhisa» jedhe. **10** Maarre namichi mukoota dakkaraa odduu dhaabbateeru sun deebisee, «Isaan worra Mootiin Waan Maraa lafa qorqoriisaafe ergeeru» jedhe. **11** Isaanille ergamaa Mootii Waan Maraa ka mukoota dakkaraa odduu dhaabbateeru saniin, «Nuuti lafa duudii qorqorreerra; latti duudiin nageya» jedhane. **12** Achiin duuba ergamaan Mootii Waan Maraa, «Ee Mootii Waan Maraa Waaqa waan mara Dadde! Ati qachaa Yersaaleemii fi Yihuda'aa ka woggaa torbaatama itti mufatte kana, ka hin mararre haga yoomiiti ree?» jedhe. **13** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa, ergamaa na woliin dubbatisatti jiru sanitti, dubbii gammachiituu fi jajjabeessitu deebise. **14** Tanaaf ergamaan na woliin dubbatisatti jiru sun anaan, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ani Yersaaleemii fi Xiyooniif guddoo hinaafeera; **15** ani kolbaa tiyyatti diqqoo aareeraayyu; gosi biyya adda addaa worri nageyaan le'a ifi seyu ammoo, ittuma dabalee hantuu waan hujjeef, guddoo itti aareera. **16** Tanaaf ani mararti'iin gara qachaa Yersaaleemii hin deebi'a; manni kiyyalle deebi'ee hin ijaarraa; wodaroon miki'ii Yersaaleem ijaariisaaf hin diriirfama; waan kana ana Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadetti dubbate» jedhii lallabi» jedhe. **17** Ammalle ergamaan, anaan, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Qachooti kiyya waan dansa'aan deebi'anee hin

guutaman; Mootiin Waan Maraa ammalle Xiyoon hin jajjabeessa; Yersaaleemille hin fooyata» jedhii lallabi» jedhe. **18** Ani ol ilaalee gaafata afur dhagge. **19** Ergamaa na woliin dubbate saniin, «Gaafoti kun maan?» jedhee gaafadhe. Innille deebisee, «Gaafoti kun kolbaan Yihuda'aa, kolbaan Israa'eliitti fi Yersaaleemii akka bittinnowanu ka godhe» anaan jedhe. **20** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa namoota sibiila tumanu afur natti mudhise. **21** Anille, «Isaan maan godhiisaaf dhufane?» jedhee gaafadhe. Innille deebisee, «Isaan, kolbaa biyya adda addaa ta lafa Yihuda'aa ijjumaa balleessitee, kolbaa isi'ille bittinneessitee, bararassiisaa fi jissisaaf dhufane» jedhe.

2 Ani ol ilaalee, nama wodaroo miki'ii harkatti qabateeru tokko dhagge. **2** Anille, «Eessa dhaqaarta?» jedhee isa gaafadhe. Inni deebisee, «Yersaaleem hagam akka badhattuu fi hagam akka dheerattu mikke ilaaliisa dhaqaara» naan jedhe. **3** Achiin duuba ergamaa na woliin dubbate sun gara duraa deemuun, ergamaan dhibiin isa wolde'iisaaf dhufee, **4** «Rukkisiitii dargaggeessa saniin, «Yersaaleem keessa kolbaa hedduu fi horiin hedduun waan jiranuuf qachaa dalleenni dhaka'aa itti hin ijaaranne teeti. **5** Ani adaala Yersaaleemiiitti dalleya dhaka'aa ka ibiddaa hin te'a; isii keessattille ulfinnaa hin te'aaf jedha Mootiin Waan Maraa» jedhiin. **6** Mootiin Waan Maraa, «Ani maddii afurittuu waan isin bittinneesseeruuf, lafa kaabaatii baqadha'a! Baqadha'a! **7** Isin worri booji'antanee Baabilon keessa leetanu gara Yersaaleemii deebi'a!» **8** Nami isin tuqu gumaa ila tiyyaa tuqa» jedha; kana Mootii Waan Maraatiituu dubbate. Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, ulfinna naaf kennee, gosa biyya adda addaa ta isin saantetti na ergee, **9** «Kunoo, ani harka kiyya isaan irratti ol hin fudhadha; garbooti isaanille isaan hin saaman» jedha. Achiin duuba isinille Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade akka na erge hin beettan. **10** Mootiin Waan Maraa, «Isin kolbaa Xiyoonii, kunoo ani dhufee odduu teessan waan le'uuf, ilalliisa'aa gammada'a» jedha. **11** Guyyaa san gosi biyya adda addaa hedduun gara Mootii Waan Maraa dhufanee, gosa isaa hin te'an. Innille odduu isaanii hin le'a; akka Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade gara keessan na erge hin beettan. **12** Mootiin Waan Maraa lafa woyyittii keessaa Yihuda'a lafa ifii hin godhata; ammalle Yersaaleem hin filata. **13** Mootiin Waan Maraa addee woyyittii ifiitti waan dhufaaruu, kolbaan duudiin isa duratti cadhisaa.

3 Achiin duuba Mootiin Waan Maraa Hayyichi Guddaan Iyaasuun ergamaa Mootii Waan Maraa dura dhaabbateeruun, Seexannille Iyaasuun himatiisaaf midda isaatiitti dhaabbateeruun natti mudhise. **2** Ergamaan Mootii Waan Maraa Seexanaa, «Seexana, Mootiin Waan Maraa si xixu! Mootiin Waan Maraa ka Yersaaleem filate si xixu! Namichi kun akka muka ibidda irraa butameetii motii ree?» jedhe. **3** Yennaa san Iyaasuun woyaa xurootte uffatee, ergamaa Mootii Waan Maraa dura dhaabbateera. **4** Ergamaan sun worra isa dura dhaabbateeru saniin, «Woyaa isaa xuroottuu san irraa baasa'a!» jedhe; Iyaasuulle'een,

«kunoo, ani cubbuu teeti si irraa balleesseera; woyaa ulfinnaale sitti hin uffisa» jedhe. **5** Achiin duuba ani, «Marata mata'aa qulqulluu mataa isaatiiti Maraa'a!» jedhe; isaanille adoo ergamaan Mootii Waan Maraa achi dhaabbateeruu, marata qulqulluu itti maranee, woyaalle itti uffisane. **6** Eega san ergamaan Mootii Waan Maraa Iyaasuu ifi eeggachiisee, **7** «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Deensi keeti akka fedha kiyya yoo te'e, waan ani si ajaje yoo eeggatte, Galma kiyyaaf bulchaa, badhinna dalleya kiyya keessaa mara irratti itti gaafatamaa hin teeta. Ergantoota Mootii Waan Maraa ta as dhaabbataneeranu oddu'utti mirga si'iif hin kenna. **8** Iyaasuu hayyicha gudda'a, dhage'i! Isin worri hayyumma'aan isa waliin tajaajiltanuu fi waan dansaa gara duraa te'uu jiruuf, beessisa teetane dhage'a'a: ani kunoo, dameen Daawitii garbichi kiyya akka dhufu hin godha. **9** Kunoo, ani dhakaa iloo torba qabu tokko Iyaasuu dura hin keya; ani dhakaa san irratti barreeffama, «Ani guyyaa tokkotti yakkaa lafa tanaa irraa hin balleessa» jedhu hin barreessa. **10** Guyyaa san nami tokko tokkoonuu, muka woyni'itii fi haru'uu jalatti ollaa ifii hin affeera» jedha» jedhe.

4 Ergamaan na waliin dubbataa ture sun deebi'ee dhufee, akka nama hirriibaa nama dammassuu na dammassee, **2** «Maan dhaggaasatti jirta?» jedhee na gaafate. Ani deebisee, «Waan issaan irra keyamu ka worqii qofaan hujame, ka qoriin mataa isaa irra jirtu dhagga; issaan sun tokko tokkoon isaatuu uujjummee torba mataa irraa qaba. **3** Waan issaan irra keyamu bira, muki ejersaa lama middaa fi bitaa qori'itii jira» jedhe. **4** Anille ergamaa Waaqaa ka na waliin dubbatisatti jiru saniin, «Ee gootaa kiyya, wonni kun maan inni?» jedhee gaafadhe. **5** Innille, «Ati wonni kun maan akka te'e hin beettu?» jedhee na gaafate. Anille, «Ani hin beeku, gootaa kiyya» jedheen. **6** Jechi Mootii Waan Maraa ka ergamaan Waaqaa akka ani Zarubaabelitti himuuf natti hime kana: «Ayyaana kiyyaan malee hunnaa fi jabeennaanii moti. **7** «Ee, gaara gudda'a! Ati maan! Ati Zarubaabel duratti lafa dirree hin teeta; yennaa inni dhakaa ittiin ijaaranee muumessanu lafaa ol fuudhu, namooti «Attam dansa'a! Attam dansa'a!» jedhaa gammadaan hin iyyan» ka jedhu. **8** Ammalle jechi Waaqaa gara kiyya dhufee, **9** «Zarubaabel hundee Galma kanaa harka ifitiin keyeera; harka ifitiin ijaarsa kana hin fixa. Yennaa tun teetu Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade akka gara keessan na erge hin beettan. **10** «Worri waan diqqoo dhaggane tuffatane, dhakaa tumbi'ii harka Zerubaabeliitti yennaa dhagganu hin gammadan; issaan torba kun ila Mootii Waan Maraa torba ta lafa duudii dhaggitu» jedhe. **11** Achiin duuba ani, «Muki ejersaa lamaan ka waan issaan irra keyamu middaa fi bitaa jiru kun maan» jedhee ergamaa Waaqaa gaafadhe. **12** Ammalle ani, «Dameen muka ejersaa lamaan, ka uujjummee worqii lamaan cina'aa zayitii ejersaa yaasanu maan?» jedhee gaafadhe. **13** Inni anaan, «Ati wonni kun maan akka te'e hin beettu?» jedhe. Anille, «Ee gootaa kiyya, hin beeku» jedheen. **14** Achiin duuba inni, «Isaan lamaan kun Mootii Waan Maraa lafa maratti akka tajaajilanuuf worra mudame» jedhe.

5 Ani ammalle yennaa ilaalee, kitaaba maramaa tokko gubbaa irra ka'uun dhagge; **2** ergamaan Waaqaa, «Ati maan dhaggaasatti jirta?» jedhee na gaafate; anille deebisee, «Kitaaba maramaa dheerinni isaa ciqilee diddama, badhinni isaa ciqilee kudhan te'e tokko gubbaa irra ka'uun dhagga» jedheen. **3** Innille, «Kun abaarsa lafa duudii irratti dhufu. Kitaaba maramaa san gama tokko irratti, «Nami hatu duudiin lafa irraa hin bada» ka jedhutti jira; gama kaan irralle'etti «Nami dharaan kakatu duudiinille hin bada» ka jedhutti jira. **4** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ani abaarsa gara mana nama hatuutii fi gara mana nama dharaan kakatuu seenu hin erga; inni mana isaanii keessa turee, mana isaanii mukaa fi dhakaa isaalle hin balleessa» jedha» jedhe. **5** Achiin duuba ergamaan Waaqaa gara kiyya dhufee, «Ol ilaal! Wonni dhufaaruu kun maan inni?» anaan jedhe. **6** Anille, «Wonni kun maan?» jedhee gaafadhe. Inni deebisee, «Kun kallonjoo cubbuu lafa duudii irratti hujantu mudhisu» jedhe. **7** Qadaadi saaxaraa'aa ka irsaasa irraa hujame sun yennaa baname, dubartitiin takka saaxaraa san keessa teetteertuun dhagge. **8** Ergamaan Waaqaalle, «Dubartitiin tun hammeenna mudhitti» jedhee, isii saaxaraa san keessa gad dhiibee, qadaaddaa saaxaraa'aa itti qadaade. **9** Achiin duuba ol ilaalee, dubartooti lama koolaan ka'aa gara kiyya dhuttuun dhagge; koolli isaanii akka koola qonga'aa jira; isaan saaxaraa san fuudhane lafa irraa ka'ane, gubbaa irra koolaan ka'ane. **10** Anille ergamaa Waaqaa ka na waliin dubbatisatti jiruun, «Saaxaraa eessa geessaaran?» jedhee gaafadhe. **11** Inni deebisee, «Mana saaxaraa saniif ijaariisaaf gara Baabilonii geessaaran; mana ijaaranee fixaneen duuba saaxaraa san achi keyan» anaan jedhe.

6 Ani ammalle ol ilaalee, garreettaan fardaan harkifamu afur gaarota sageettu'uu lamaan wodhakka'aa bayanee dhufanuun dhagge. **2** Garreettaan fardaa ka qaraa fardoo arrowaan, garreettaan lammeesso'oo fardoo daama'aan, **3** ka sadeesso'oo fardoo bororaan, ka arfeesso'oo fardoo buburre'een harkifamaniyyu; marti isaanitiuu jajjaba. **4** Achiin duuba ani ergamaa Waaqaa ka na waliin dubbatisatti jiruun, «Ee gootaa kiyya, garreettaan fardaa kun maan?» jedhee gaafadhe. **5** Inni deebisee, «Isaan kun qilleensa ol-gubba'aa ka maddii afurii ti; isaan worra Gootaa lafa duudii tajaajiliisa irraa dhufane» anaan jedhe. **6** Garreettaan fardoo gurguraayye'een harkifamu gara kaabaa, ka fardoo adaadi'een harkifamu gara seensa adu'uu, ka fardoo buburre'een harkifamu gara kibbaa deemaaraniyyu. **7** Fardoon jajjabi yennaa baate, lafa qorqoriisaaf worraaqqatteertiyyu. Ergamaan Waaqaa isaaniin, «Lafa duudii keessa deddeema'a» jedhe. Isaanille lafa duudii keessa deddeemane. **8** Achiin duuba ergamaan Waaqaa na waamee, «Fardoon gara kaaba Baabilonii dhaxxe, mufiin Waaqaa akka qabbanoottu goote» jedhe. **9** Jechi Mootii Waan Maraa gara kiyya dhufee, **10** «Heldaayi, Xobiya'aa fi Yedaa'iyya worra biyya Baabiloniititti booji'amanee deebi'ane irraa meetii'ii fi worqii fuudhiitii, gaafasuma gara mana Yosiyaasi ilma Sefaniya'aa dhaqi! **11** Meetii'ii fi worqii fuute san kallacha hujitii, mataa Iyaasuu hayyicha gudda ilma Yozaadaaqii irra keyi. **12** Achiin duuba

lyaaasu'uun, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Namichi damee jedhamu tokko asi jira; inni addee ifii jirutti damee baafatee waan banqaaquuf, Galma Mootii Waan Maraa hin ijaara. 13 Ka Galma Mootii Waan Maraa ijaaru isa. Ulfinna mootii'ii qabaatee, barcumaa mootumma'aa irra tee'ee hin bulcha. Hayyichi tokko barcumaa mootummaa isaa bira dhaabbata; isaan lamaanuu woliigalaa fi nageyaan hujar» jedha; 14 kallachi isaalle Heeleemiif, Xobiyya'aaf, Yedaa'iya'aaf, Heenii ilma Sefaaniyaatiif Galma Mootii Waan Maraa keessatti yaadannoo hin te'a. 15 «Worri biyya fagoo le'anuu, Galmi Waaqaa deebifamee yennaa ijaaramu qarqaariisaaf hin dhufan. Galmi Waaqaa yennaa deebifamee ijaaramu, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade gara keessan akka na erge hin beettan. Yoo isin guutumatti Mootii Waan Maraa Waaqa keessaniif ajajantane tun marti hin teeti» naan jedhe.

7 Daariyos mootii te'ee, woggaa arfeesso'ootitti, ji'a sagaleesso'oo ka «Kisluu» jedhamu, guyyaa arfeesso'ootitti, jechi Mootii Waan Maraa gara Zakaariyaasii dhufe; 2 Kolbaan Bet'elii, worra Shaarezeriitii fi Regiimelekinii namoota isaanii waliin gara Galma Mootii Waan Maraa dhaqanee eebba Mootii Waan Maraa akka kadhatanuu fi 3 «Akkuma woggaa hedduuuf godhaa turre, ji'a shaneesso'ootitti, diigama Galma Waaqaatiif laamaa, bowuulle qannaa ree?» jedhane hayyoota Galma Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeetii fi raagota isaa, akka gaafatanuuf ergane. 4 Ammalle jechi Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee gara kiyya dhufee, 5 «Kolbaa lafaa duudi'itii fi hayyoota duudii, «Woggoota torbaatama dabarane keessa, ji'a shaneesso'ootii fi torbeesso'ootitti yennaa laamtanee, boottanella dhuguma naaf laamtanee? 6 Yennaa nyaattanuu fi untanu, ifumaafuu nyaataa unaa turtanee motii ree? 7 «Yerusaaleemii fi qachooti ollaa isi'ii duroomanee, yennaa namooti itti heddatane, namoota adaala ollaa qacha'aa le'anuu qofa adoo hin te'in, ka kutaa kibbaatii fi kooba gara seensa adu'uu jalaaatiifille, jechi Mootii Waan Maraa karaa raagota duriitiin dubbate kanumaa motii ree?» jedhii gaafadhu» naan jedhe. 8 Jechi Mootii Waan Maraa ammalle gara kiyya gara Zakaariyaasii dhufee, 9 «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Muraa dhuga'aa mura'a; woli woliif arjooma'a; wolille'eef marara'a. 10 Haadhotii hiyyeessaa, ijoollee haadhaa fi abbaa hin qanne, orma, yookiin hiyyeeyyii hin miicina'a. Gadhaa keessan keessatti hantuu woliif hin yaadatina'a» jedha» jedhe. 11 Isaan ammoo dhage'uu didanee, mataa jabaatane; akka hin dhageenneefille gurra ifii cuqqaalatane. 12 Isaan seeraa fi jecha Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade ayyaana ifitiin karaa raagota duriitiin erge akka hin dhageenneef gadhaa ifii akka cabbi'ii jabeessane. Tanaaf mufiin guddoon Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee isaan irratti dhutte. 13 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Yennaa ani isaan waame isaan na dhage'uu waan didaneef, anille yennaa isaan na waammataane isaaniif hin dhageenne» jedha. 14 Kolbaa biyyaa adda addaa ta hin beenne keessa akka le'anuu, akka bubbe'ee isaan bittinneesse. Latti dansaan isaan keessaa bayane sun ona

teete; nami tokkolle achi keessa hin le'u; itille hin galu. Akka kanaan latti sun onte.

8 Jechi Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee gara kiyya dhufee, 2 «Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade kolbaa Xiyooniitiif guddoo waan hinaafeef, diina isi'ititti guddoo aareera. 3 Ani gara Yerusaaleemii deebi'ee, gaara Xiyoonii irra hin le'a. Yerusaalem, «Qachaa addatamaa» jedhantee hin waammanti; gaarri Xiyooniille gaara kiyya woyyicha jedhamee hin beekkama. 4 «Namooti woggaa hedduu le'anee waan dulloomanuuf, jaarsaa fi jaartiin borjoo qabatanee, karaa Yerusaaleemii keessa ammalle hin tete'an. 5 Karaan qacha'aalle ijoollee dhiiraatii fi durraa ta keessa taphattuun hin guutama. 6 «Guyyoota kanatti worra hafeef wonni kun ta hin dande'anne yoo fakkaattelle, wonni naaf hin dande'anne jirtii ree? 7 Ani kolbaa tiyya harka worra karaa biyya aduun baatuutii fi aduun seentuu jiranu jalaa baasee, 8 Yerusaalem keessa akka le'anuu deebisee isaan hin fida; isaan kolbaa tiyya hin te'an; anille addatamumma'aa fi balchumma'aan Waaqa isaanii hin te'a. 9 «Isin worri yennaa Galmi Waaqaa deebi'ee ijaaramiisaaf hundeen keyamu, waan raagoti achi jirtu dubbatte dhage'iisatti jirtanu, Galma Waaqaa ijaariisaaf jabaadha'a. 10 Yennaa saniin dura namaaf, horille'eef gatiin dadhabbi'ii hin kaffalantuuyyuu. Nami duudiin ollaa ifii irratti diinumma'aan akka ka'u ka'u waan godheef, eennulle bayiisaa fi galisaaf nageya hin qabuuyyuu. 11 Amma ammoo worra hafe akka durii hin godhu. 12 Isaan nageyaan sanyii facaafatan; woyniin midhaan ifii hin buuchi; latti midhaan hin kenniti; gubbaan rooba kenna; ani waan kana mara worra hafe kanaaf hin kenna. 13 Isin worri Yihuda'aatii fi worri Israa'elii, dur kolbaa biyya adda addaa oddu'utti akka abaarsaatitti laakkowamaa turtane; ammaa ammoo ani abaarsa kana jalaa isin hin fayyisa, eebballe hin teetan; tanaaf jabaadha'a malee, hin sodaatina'a! 14 «Yennaa abbootiin teessan ta durii na aarsite, marattii malee isin adabiisaaf murteeffadhe. 15 Amma ammoo kolbaa Yerusaaleemii fi Yihuda'aa eebbisiisaaf murteeffadheera; hin sodaatina'a. 16 Wonni isin godhuu qaddanu kana: dhugaa wolitti dubbadha'a. Addee kora mura'aa keessaniittii muraa dhugitti ta nageya fiddu mura'a. 17 Wol miidhiisaaf hin yaadatina'a. Dharaan hin kakatina'a. Ani kana duudii hin jibba» jedha Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. 18 Ammalle jechi Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee gara kiyya dhufee, 19 «Laam ji'a arfeesso'oo, ji'a shaneesso'oo, ji'a torbeesso'ootii fi ji'a kudhaneesso'oo worra Yihuda'aatiif jila gammadaatii fi ililleetti'ii hin te'a. Isin ammoo dhuga'aa fi nageya jaaladha'a. 20 «Yennaan kolbaan hedduun qachaa hedduu keessaa gara Yerusaaleemii dhutuu hin dhutti. 21 Worri qachaa tokko keessa le'u, gara worra qachaa dhibii keessa le'uu dhaqee, «Kowa'al Arifannee dhandhee Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara dande'u waaqonfannee, eebba isaa kadhanna, nuutille achi dhaqaarra» hin jedhan. 22 Kolbaa heddu'uu fi gosi biyya adda addaa jajjabi Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade waaqonfatisaa fi eebba isaa kadhatisaaf gara Yerusaaleemii hin dhufan. 23 Yennaa san gosa biyya adda

addaa ka afaan gara garaa dubbatanu keessaa, namooti kudhan handaara woyaa Yihudicha tokkoo qabatanee, «Waaqi isin woliin akka jiru waan dhageenneef isin woliin hin deenna» hin jedhan» jedha.

9 Dubbiin mura'aa ta Mootii Waan Maraa marroo biyya Hadraakiitiif dubbate qachaa Damaasqo'oolle geete. Itti namootaati fi gosa Israa'elii duudiin gara Mootii Waan Maraa hin ilaalti. **2** Haamaati ta meessaa isaanii jirtu, Xiirsoosii fi Sidoon guddoo qaroollee te'anulle gara isaa hin ilaalan. **3** Xiirsoos kushhee ijaaratteerti; meetii akka biyye'ee, worqii akka dhoqqee karaa keessaa tuulatteerti. **4** Mootiin Waan Maraa ammoo waan isiin qaddu mara irraa hin mulqa; karra isii'i mara gara abbaaya'aa hin gata; isiille ibiddaan gubatee hin baddi. **5** Worri Ashiqalonii tana dhaggee hin sodaata; worri Gaaza'aalle hin hollata. Worri Eqroonille addii hin kutata; worra Gaaza'aa keessaa mootiin hin dhabama; Qachaan Ashiqalonii hin ona. **6** Kolbaan makante qachaa Ashidoodii keessa hin leeti. Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara dande'u, «Ani koora Filiixeemotaa hin balleessa. **7** Isaan haganaa achi foon dhiiga qabu yookiin sagalee dhooggante hin nyaatanu. Worri hafe Waaqa keennaaf hin te'a, biyya Yihuda'aa keessatti sooreyyii hin te'an. Worri Eqroonille akkuma worra Yibusootaa hin te'a. **8** Ani mana kiyya, saantota irraa hin eegadha. Ani ila tiyyaan isaan waan eeguuf, nami isaan miicu, haganaa achi deebi'ee isaan keessa hin bayu» jedha. **9** Kolbaa Xiyoonii, guddoo gammada'a! Kolbaa Yerusaaemii, iillisa'a! Kunoo, mootichi keessan balchaan, injifataan, gad ifi qabee, ilmayyoo harre'ee irraa tee'ee, gara keessan hin dhufa. **10** Mootiin Waan Maraa, «Ani Garreettaa fardaa Efreem keessaa, fardoo lolaa Yerusaaalem keessaa hin balleessa. Guubeen lolaalle hin baddi; Mootichi keeti gosa biyya adda addaatiif, nageya hin lassa. Bulchiisi isaa abbaayaa irraa, haga abbaaya'aa, laga Efraaxiisii irraa haga dhuma lafaa ti. **11** «Isiniif sababa gondoeroo tiyya, ta dhiigaan isin woliin gondooreetiif jedhee, worra hidhamane keeti, boolla bisaan hin qanne keessaa, bilisa hin baasa. **12** Isin worri hidhantane, addii'in jirtanu, gara addee nageyaa teessanitti deebi'a'a; ani adha addee duriititti dachaa lama isiniif hin deebisa. **13** Ani Yihudaa akka guube'eetitti, Efreem akka daayaatitti, namoota Giriiki'i lolisaaf, ilmaan Xiyoonii akka shallaaga'aatitti hin fayyadama» jedha. **14** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiin gubba'atti hin mudhata; daayi isaa akka balaqqeetti'i hin utala. Mootiin Waan Maraa Waaqi qoonqoo tultulla'aa hin dhageessisa; bubbee gara kibbaa keessa, itti hin ideema. **15** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, kolbaa ifii irraa hin dhoogga; isaanille dhakaa looyya'aatiin diina ifii hin balleessan; akka nama daadhii woyyii'nee machowee hin iyyan; akka qorii dhiiga ittiin fixixanu ta roga addee ciinca'aa hin guutaman. **16** Gaafas Mootiin Waan Maraa Waaqi isaanii akka tisseen horii ifii waan hantuu irraa fayyisu kolbaa ifii hin fayyisa. Isaan akka dhakaa gatii guddo'oo ka kallacha irraa lafa isaa keessatti hin calalaqan. **17** Latti attam attam Shagga'aa fi

dansa'a! Midhaanii fi daadhiin woyyii'ni ta isii irraa dhaggantu, Dargaggeeyyii dhiiraatii fi durraa hin bisileessiti.

10 Rooba furmaataa akka isinii kennuuf, Mootii Waan Maraa gaafadha'a; ka duumensa roobaa ergee, tiifuu roobaa isinii kennee, fichaa magariisa godhu Mootii Waan Maraa ti. **2** Waaqoti dharaa waan gatii hin qanne dubbatan; worri moru mudhii dharaa dhaggan; oojjuu sobaalle himan. Isaan akkasumaan nama jajjabeessan; tanaaf kolbaan tissee dhaddee rakkatee, akka hoole'ee joonjiti. **3** Mootiin Waan Maraa, «Ani tissitootatti guddoo aareera; soorressitootalle hin adaba. Ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade hoolota tiyya kolbaa Yihuda'aa hin kunuunsu. Akka farda kiyya ka lolaa ka ittiin kooruu isaan hin godha. **4** Kolbaa Yihuda'aa keessaa bulchitooti ta akka dhakaa roga ijaarsaa ta akka togaa dunkaanaatii fi guubee lolaa jiranu hin ka'an. **5** Isaan wolumatti te'anee akka loltoota jajjabaa diinota ifii dhoqqee karaa keessaa irratti dhidhiitane injifatanuu hin te'an. Mootiin Waan Maraa isaan woliin waan jiruuf isaan lola keessatti abbootii fardaa diinota hin qaaneessan. **6** «Ani kolbaa Yihuda'aa hin jabeessa; kolbaa Israa'elille hin fayyisa. Ani isaanii waan nawuuf, akka duriititti isaan hin deebisa. Isaan akka ani tanaan gara ijumaa isaan lakkisee hin beennee hin te'an. Ani Mootii Waan Maraa Waaqa isaanii waan te'eef, daadimata isaanii hin dhage'a. **7** Kolbaan Efreemii akka worra jajjabaa hin te'an. Isaan akka nama daadhii woyyii'nee hin gammadan. Ijoolleen isaanii tana dhaggee hin gammaddi; gadhaan isaaniille Mootii Waan Maraatiitti hin gammada. **8** Ani kolbaa tiyya beessisaan waamee wolitti isaan hin qaba. Ani isaan waan woduuf akkuma durii laakkossa isaanii hin fakkansa. **9** Ani gosa biyya adda addaa oddu'utti isaan bittinneessulle biyya fagoo san jiraatane na hin qaabatan. Isaanii fi ijoolleen isaanii jiraatane, gara biyya ifii hin deebi'an. **10** Ani biyya Gibxi'iitti deebisee isaan hin fida. Biyya Asoorii keessaalle'ee haga latti isaan dhiphattutti wolitti isaan qabadha. Gara biyya Giil'aadiitii fi Libaanonii deenisee isaan hin galcha. **11** Yennaa isaan abbaayaa rakko'oo keessa dabaranu, ani danbalii hin dhowa. Qilee ka te'e lagi Nayilii hin goga. Asoor hin salphatti; Gibxille ulee bokku'uu ta mootumma'aa hin dhaddi. **12** Ani kolbaa tiyya hin jajjabeessa. Isaaniille jecha kiyyaaf hin ajajaman» jedha.

11 Ee, Libaanon! Ibiddi muka hindheensaa keeti akka fixuuf balbala teeti bani! **2** Muki hindheensaa waan jigeef, isin muki birbirsaa bowa'aatii wiiccifadha'a! Muki jajjabaan marti badeera! Gongomaan ciggaan waan cirameef, ee, qilxaa Baashaanii, bowiitti wiiccifadhu! **3** Addeen horii tiffatanu waan isaan duraa baddeef, bowa worwaanata tissitootaa dhage'a'a! Gongomaan laga Yordaanosii waan badeef dhangaa dhowiisa neenqaa dhage'a'a! **4** Mootiin Waan Maraa Waaqi kiyya anaan, «Hoolee qalmaaf qopheeffanteertu tiffadhu. **5** Worri isaan bitatu yennaa isaan qaltanu hin adabamanu; worri isaan gurgurattelle, «Mootiin Waan Maraa leellifamuu ti! Nuuti duroonneera!» jedhan; tissitooti isaaniituu isaaniif hin

nayanu; 6 ani haganaa achi worra lafa irra le'u tokkole'eef hin nayu; kunoo, ani tokko tokkoo isaanituu harka olla'aa fi mootii isaanitiitti dabarsee hin kenna. Isaan biyya san hin balleessan; anille harka isaanii keessaa isaan hin baasu» jedha. 7 Ani hoolee qalmaaf qopheeffante san, keessattuu worra miicamane saniif tissee te'e; ulee lamaan fuudhe; maqaa takkatti'i, «Jaalatantuu», ta lammeesso'ootiin, «Tokkummaa» jedhee moggaase; hoolota sanille bobbaase. 8 Ji'a tokko keessatti tissitoota sad ari'e; hooloti na jibbite; anille isaan hifadhe. 9 Tanaaf ani holotaan, «Ani haganaa achiis tissee keessan hin te'u. Ka du'anuu du'anuu ti. Ka badanu badanuu ti. Ka hafanelle foon woli woli nyaatanuu ti» jedhe. 10 Achiin duuba gondoaroo Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa waliin gondoore diigiisaaf, ani ulee tiyya ta, «Jaalatantuu» jedhantu fuudhee casse. 11 Gaafasuma gondoeroon diigante. Daldaltooti hoole'ee, ka na dhaggiisatti jiranu, kun jecha Mootii Waan Maraa akka te'e beekane. 12 Ani isaanii, «Yoo feetane mindaa kiyya naa kenna'a; yoo hin fedhin ammoo lakkisa'a» jedhe. Isaanille mindaa kiyya meetii soddoma naaf kennane. 13 Mootiin Waan Maraa anaan, «Meetii san saanduqa Galma Waaqaa keessa buusi!» jedhe. Tanaaf, «Mindaa geya'a» jedhanee ka isaan naaf kennane, meetii soddoma san fuudhee, saanduqa Galma Waaqaa keessa buuse. 14 Achiin duuba tokkummaa Yihuda'aatii fi Israa'elii diigiisaaf, ulee tiyya lammeesso'oo ta, «Tokkummaa» jedhantu casse. 15 Itti aansee Mootiin Waan Maraa anaan, «Meya tissitoota gowwoolee sanii fuudhi. 16 Kunoo, ani tissee hoolee baddeef hin yaadanne, ilmoolee badde ka hin barbaanne, ka miidhamane ka hin fayyine, yookiin fayyaaleyyii ka hin tissine biyya irratti hin kaasa; inni ka coomane hin nyaata; qeenca isaanille hin buqqisa. 17 «Tissee gatii hin qanne, ka hoolota hin eenneef aanne'e! Shallaagaan, harka isaa middicha isa irraa kutuu ti! Ila isaa middittiille keessaa baasuu ti! Harki isaa ijjumaa goguu ti! Itti isaa middittiin ijjumaa badduu ti!» jedhe.

12 Dubbiin Mootiin Waan Maraa marroo Israa'eliiif dubbate tana: Mootiin Waan Maraa ol-gubbaa diriirise, ka hundee lafaa hundeessee fi jiruu namaaf kenne, 2 «Ani kunoo, Yerusaaalem akka muduunuu daadhii woyni'i hin godha; gosi biyya adda addaa ta adaala isi'i, untee akka namoota machowanee hin gatantarti. Yennaa qachaana Yerusaaalem marfamu qachaana Yihudaalle hin marfama. 3 Yennaa gosi biyya adda addaa Yerusaaalem loliisaaf wolitti qabantu, ani akka dhakaa ulfaata'aa isii hin godha; worri isii ol kaasiisaaf wodaanuu duudiin ifi miidhan. 4 Guyyaa san ani fardoo isaanii mara hin bararassa; abbootii fardo'oo hin maraacha; kolbaa Yihuda'aa hin eega; fardoo diina isaanii ammoo hin jaamsa. 5 Achiin duuba sooreyyiin Yihuda'aa gadhaa ifii keessatti, «Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, kolbaa ifii ta Yerusaaalem keessa leetuuf hunnaa hin kenna» jedhan. 6 «Guyyaa san sooreyyii Yihuda'aa akka okkotee ibiddaa ta qoraan irratti tuulameetii fi akka umeessaa ibiddaa ka odduu ladde'eettii bobe'uu isaan hin godha. Isaan kolbaa adaala sanii mara hin fixan. Kolbaan Yerusaalemii ammoo, nageyaan Yerusaaalem keessatti

hin hafan. 7 «Ulfinni sanyii Daawitiitii fi ulfinni namoota Yerusaaalem keessa le'anuu ka Yihuda'aa akka hin caalle, ani Mootiin Waan Maraa durssee mana gosa Yihuda'aatiif injifachaa hin kenna. 8 Ani guyyaa san Mootiin Waan Maraa, worra Yerusaaalem keessa le'u hin eega; isaan keessaa ka irra caalaa dadhaba'aatuu, akka Daawitii jabaa hin te'a. Sanyiin Daawitii akka ergamaa kiyyaa, akkuma kiyya isaan hin soressan. 9 Guyyaa san gosa biyya adda addaa Yerusaaalem loliisaaf wodhaantu mara balleessiisaaf hin barbaada. 10 «Ani ayyaana mararti'iitii fi ayyaana daadimataa sanyii Daawitiitii fi worra Yerusaaalem keessa le'u irratti hin dhangalaasa. Isaan ka woraanane san na hin ilaalan; akka nama mucaa tokkochaaf bowuutitti hin bowan; akka nama du'a ilma angafichaatiif guddoo gadduulle hin gaddan. 11 Guyyaa san bootti guddoon, sanyii Hadaad Rimooniitiif dirree Megidoo keessatti teete sun, Yerusaaalem keessatti hin teeti. 12 Namooti lafa sanii akka maatii maatii ifiitii hin bowan; maatiin sanyii Daawitii qofuu, niitoti isaanii qofuu, maatiin sanyii Naataanii qofuu, niitoti isaanii qofuu, 13 maatiin sanyii Lewwi'i qofuu, niitoti isaanii qofuu, maatiin Sheme'i qofuu, niitoti isaanii qofuu, 14 maatiin worra hafee duudiin qofuu, niitoti isaanille qofuu hin bowan» jedhe.

13 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Guyyaa san maddi cubbu'uu fi battummaa isaanii qulqulleessu, sanyii Daawitiitii fi worra Yerusaaalem keessa le'anuu hin banama. 2 Guyyaa san maqaa waaqota dharraa lafa irraa hin balleessa; nami deeb'ee isaan qaabatu hin jiraatu; raagota dharaatii fi ayyaana battiille lafa irraa hin balleessa. 3 Gaafas eennulle yoo raaga dubbate, abbaan isaatii fi haati isaa, «Ati maqaa Mootii Waan Maraatiin soba waan dubbatteef, du'uu qadda» jedhaniin. Yennaa inni raaga dubbatu abbaan isaatii fi haati isaa, isa woraanane ijjeesan. 4 Guyyaa san raagaan tokko tokkonuu raaga mudhi'in dhagge saniif hin qaanowa; namootalle sobiisaaf woyaa rifeensa qaddu hin uffatu. 5 Inni, «Ani qonnaan bula'a malee, raaga'a adda moti; ani ijoollumma'aan jalqabee nama lafa qotu» hin jedha. 6 Nami tokko, «Madaan nafa keeti irraa tun maan?» jedhee yoo isa gaafate, inni deebise, «Mara jaala kiyyaatitti madowe» hin jedhan» jedha. 7 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ee, shallaaga'a! «Tissee kiyya irratti, jaala ani addadhu irratti ka'! Hoolen akka bittinnootuuf, tissee dhowi! Ani harka kiyya, buruusoo irralle'etti hin deebifadha. 8 Lafa duudii keessaa, kolbaa harka sad keessaa, harki lama dhowamee hin bada; teetu malee harka sad keessaa, harki tokko hin hafa. 9 Worra hafe harka sad san, ibidda keessa buusa; akkuma meetiin ibiddaan qulleeffantu, isaan hin qulleessa; akkuma worqiin ibiddaan haga ilaallantu, isaan haga hin ilaala. Isaan maqaa kiyya hin waaman anille isaanii hin dhage'a. Ani, «Kolbaa tiyya» isaanii hin jedha; isaanille, «Mootiin Waan Maraa Waaqa keenma» hin jedhan» jedha.

14 Guyyaa mura Mootii Waan Maraa dhufaa; yennaa san saantoti waan isin irraa fudhatane, ila teessan duratti hin qoqqodaman. 2 Mootiin Waan Maraa gosi biyya adda addaa duudiin Yerusaaalem akka lolanuu wolitti isaan

hin qaba. Qachaan sun hin qabatama; manni hedduun hin saamama; dubartoota hin gudeedan. Kolbaan gamisi booji'antee deenti; worri hafe ammoo qachaa keessaa hin bayu. **3** Achiin duuba Mootiin Waan Maraa akkuma dur lole gosa biyya adda addaa san loliisaaf hin ka'a. **4** Guyyaa san miilli isaa gaara ejersaa ka Yerusaalem irraa gara aduun baatu jiru irra hin dhaabbata; gaari ejersaa gara aduun baatu irraa haga gara aduun seentuu dhooqa guddo'oon addee lamatti hin qoodama; tanaaf gamisi gaaraa sanii gara kaabaa, gamisi gara kibbaattitti hin hiiqa. **5** Isin dhooqa gaara addee lamatti qooddee haga Azeelii geettu keessa hin baqattan; akkuma bara Uziyaa mootii Yihuda'aa, abbootiin teessan tacho'a lafaa jalaa baqatte, isinille hin baqattan. Mootiin Waan Maraa Waaqi kiyya, ergantoota ifii duudii woliin hin dhufa. **6** Guyyaa san ifi, boojiin yookiin qorri hin jiraatu. **7** Guyyaan adda te'e, ka guyyaa yookiin galgala hin qanne, ka Mootii Waan Maraatiin beekkame tokko hin ite'a. Yennaa galgalootu, ifi hin te'a. **8** Guyyaa san bisaan jiru'uu Yerusaalem keessaa hin burqa; gamisi isaa gara abbaayaa aduun baatuu, gamisi gara abbaayaa Mediteraaniya'aa, bonaa fi ganna hin yaa'a. **9** Yennaa san Mootiin Waan Maraa biyya lafaa duudii irratti mootii hin te'a; gaafas nami duudiin Mootiin Waan Maraa isa qofa akka te'e hin dhugeeffatan; maqaa isaa qofa waammatan. **10** Latti duudiin Gebaa gara kaabaa irraa, haga Rimoonii gara kibbaattitti dirree hin teeti. Qachaan Yerusaalemii ammoo, karra Beniyaaminii irraa kaasee, karaa karra duriitiin haga karra roga dalleyaa, akkasuma xelleephoo dhaka'aa ta Hanaani'elii irraa haga addee daadhii woynii mootichaa itti cunfanuutti, ol ka'ee addee ifiititti hin hafa. **11** Kolbaan Yerusaalem keessa hin leeti; haganaa achi Yerusaalem deebitee hin baddu; kolbaan bidhaa malee leeti. **12** Mootiin Waan Maraa gosa biyya adda addaa ta Yerusaalem loliisaaf kaatu irratti dhukkuba balaa hin fida. Adoo dhaabbataneeranuu foon isaanii hin shama; ilti isaaniitii fi arrabi isaanii hin shama. **13** Yennaa san Mootiin Waan Maraa waan guddoo naasisu isaanitti hin fida; nami tokko tokkonuu harkaan wol qabee, wol hin lola. **14** Worri Yihuda'aa Yerusaalemiif rogee hin lolan. Karri gosa biyya adda addaa ta adaala sanii duudiin worqiin hedduun, meetii heddu'uu fi woayaan hedduun wolitti hin qabaman. **15** Dhukkubi balaan sun ammalle fardoo, gaangee, gaalaa fi harree, horii addee quttumaa diinaa jiru duudii irratti hin bu'a. **16** Achiin duuba gosi biyya adda addaa, ka Yerusaalem lolane keessaa worri jiru'uun hafe duudiin, wogguma wogga'aan Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade waaqonfatiisaaf, jila gose'eelle jilifatiisaaf gara Yerusaalemii ol hin bayan. **17** Gosa biyya adda addaa keessaa, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dade mooticha waaqonfatiisaaf, gara Yerusaalemii ka ol hin baaneef, bokkeenni hin roobu. **18** Worri Gibxi'iille jila san jilifatiisaaf gara Yerusaalemii yoo ol hin bayin, bokkeya hin dhaggatanu; Mootiin Waan Maraa dhukkuba balaa, ka gosa biyya adda addaa ta gara Yerusaalemii ol baatee, jila gose'ee jilifatuu didde irratti fide san, isaan irralle'etti hin fida. **19** Adabbiin worra Gibxi'iitii fi gosa biyya adda addaa, ka ol

bayanee jila gose'ee jilifatiisa didanu duudii irratti dhuttu tana. **20** Guyyaa san bilbila morma fardo'oo irratti, «Mootii Waan Maraatiif ka wooyoome» jedhamee hin barreeffama. Okkoteen Galma Waaqaa keessatti itti iffeelatanu akka qorii addee ciinca'aa irraatiitti hin wooyoonti. **21** Okkoteen itti iffeelatanu ta Yerusaalem keessaatii fi Yihudaa keessaa duudiin, Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadeef ta wooyoonte hin teeti. Worri ciincaa dhikeessiisaaf dhufu duudiin, foon ciinca'aa itti hin iffeelan. Yennaa san Galma Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee keessatti, nami daldalu tokkolle hin jiraatu.

Milkiyaasii

1 Ergaan tun ta Mootiin Waan Maraa karaa raagicha Milkiyaasiitiin kolbaa Israa'eliitiif dubbatte. **2** Mootiin Waan Maraa kolbaa ifitiin, «Ani isin jaaladhe» jedha; isin ammoo, «Attamiin nu jaalatte?» jettan. Mootiin Waan Maraa deebisee, «Esaawuu fi Yaaqoob obboleeyyan; ani ammoo Yaaqoob jaaladhee, **3** Esaawuu ammoo jibbe. Biyya koobittii isaaale goomolee godhee, lafa inni dhaalu jeedala goomole'eetiif lakkise» jedhe. **4** Sanyiin Esaawuu worri Edoomii, «Qachooti keenna diigamanee turaneeran; amma ammoo ka diigamane san deebinne hin ijaarra!» hin jedhan; ammoo Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Isaan hin ijaaran; ani ammoo hin diiga. Kolbaan <Biyyi san biyya hantu'u; kolbaan biyya saniille kolbaa Mootiin Waan Maraa baraa haga bara baraa itti mufate> hin jetti. **5** «Isin kolbaan Israa'elii tana ila teessaniin dhaggitanee, <Meessaa Israa'eliitiin alatille Mootiin Waan Maraa gudda'a> hin jettan» jedhe. **6** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade hayyoota isa tuffatanuun, «Ilmi abbaa ifii, hojjataan hojjachiisaa ifii hin ulfeessa; adoo ani abbaa keessan te'eeruu maaf na ulfeessuu dhaddane ree? Adoo ani hojjachiisaa te'eeruu maaf na sodaatuu dhaddane ree? Isin ammoo, «Attamiin si tuffanne?» jettanee gaafattan. **7** Isin sagalee battootte addee ciincaan kiyya itti ciinceffamutti ciincessitan; achiin duuba, «Attamiin addee ciinca'aa batteessine?» jettanee gaafattan. Dabaltaneelle, «Addeen Mootii Waan Maraatiif ciincaan itti ciinceffamu ka tuffatame» jettan. **8** Horii ballaa yookiin dhibamaa yookiin naafa ciinca'aaf yennaa dhikeessitanu, kun waan gadhe'ee motii ree? Me waan akkasii bulchaa keessaniif dhikeessa'a! Inni isiniitti hin gammadaa? Gammadee isin irraa hin fudhataa?» jedha Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade. **9** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Isin waan akkasii ana Mootii Waan Maraatiif ciincaa ciincessitanee akka ani isiniif araaramu yoo daadimattane, kun dokonkora keessan. **10** Ani isiniitti hin gammadu; ciincaa isin naaf ciincessitanu isin irraa waan hin fudhanneef, akka isin addee ciincaan kiyya itti ciinceffamu irratti ibidda hin gabbinne, maaloo nami isin keessaa balbala Galma Waaqaa cufu adoo jiraatee! **11** Maqaan kiyya gosa biyya adda addaa oddu'utti baya adu'uu irraa haga seensa adu'ututti guddaa hin te'a; maqaan kiyya gosa biyya adda addaa oddu'utti guddaa waan te'eef, addee maratti ulfinna maqaa kiyyaatiif hixaannii fi kennansi qulqulluun hin dhikeeffama. **12** «Isin ammoo, «Addeen Mootii Waan Maraa ka dada maraatiif ciincaa itti ciincessanu ta battootte» jettanee sagalee tuffatante achi irratti yennaa dhikeessitane addee ciinca'aa san batteessitane. **13** Dabaltaneelle, «Kun eloo qofa!» jettanee itti murgitan; isin horii hatame, horii naafa, horii dhibame fiddanee ciincaa ciincessitan; ani kana ani isin irraa hin fudhadha seetani? **14** Nami hoolee ifii keessaa korbeessa fafa hin qanne ka ana Mootii Waan Maraatiif waadaa galeeru adoo qabuu, addee isaa horii fafa qabu sobaan dhikeessu ka abaame te'uu ti! Ani mootii guddaa waan te'eef, maqaan kiyya gosa biyya adda addaa

keessatti sodaatamaa hin te'a» jedha Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade.

2 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, hayyootaan, «Ee hayyoota! Ajaji kun isiniif baye; **2** isin yoo naaf dhage'uu diddane, maqaa kiyyaaf ulfinna kenniisaaf yoo itti yaaduu dhaddane, ani abaarsa isin irratti hin erga; eebbbaa keessaniille abaarsatti hin jijjiirra; waan isin ulfinna naaf kenniisaaf itti yaaduu dhaddaneef, dhuguma ani ammaayyuu isin abaareera. **3** Kunoo, ani sababa keessaniif jedhee, sanyii teessan hin xixa; cumaa horii isin ciinca'aaf qaltanee fuula keessanitti hin diba; cumaa san wolille'een fuula kiyya duraa hin gatantan. **4** Achiin duuba gondofoon tiyya ta ani Lewwii woliiin godhe akka hin diiganne, ajaja kana akka ani kenne hin beentan. **5** «Gondofoon tiyya ta isin woliiin godhe sun gondofoon jiru'uu fi nageyaa ti; tana akka inni na ulfeessu isaaf kenne; innille na sodaatee maqaa kiyya ulfeesse. **6** Barsiisa dhuga'aa barsiise; dubbiin dabaa afaan isaa keessaa hin baane. Inni nageyaa fi qajeelumma'aan na woliiin le'ee, namoota hedduu yakkaa irraa deebiseera. **7** Hayyichi beekkumsa dhuga'aa hin eega; inni ergamaa Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara Dadee waan te'eef, nami afaan isaa keessaa barumsa hin barbaada. **8** Isin ammoo karaa irraa gortanee namoota hedduulle barsiisa keessaniin gufachiittaneertan; gondofoon ani Lewwii woliiin godhelle diiddaneertan. **9** Waan isin ajaja kiyya eegu diddane, seera kiyya yennaa barsiitanulle nama wol caalchittanuuf, ani ammoo gosa mara duratti akka tuffatantanuuf akka qaannatanu godha» jedha. **10** Marti keenna abbaa tokkocha qannaa motii? Waaqa tokkochattu nu maraayyuu daadee motii? Maaniif nuuti wolii wolii keennaaf addatamuu dhannee, wol irratti ka'iisaan gondofoon Mootiin Waan Maraa abbootii teenna woliiin godhe maaf diinna ree? **11** Kolbaan Yihudaan hin addatanne; Israa'elii fi Yerusaaalem keessatti waan Waaqi jibbu hujane; isaan dubartoota waaqota dharaa waaqonfattu fuudhanee addee Galma Waaqaa san batteessan. **12** Eennulle nama waan akkasii huju kanaaf yoo falmate, yookiin akka inni fudhatama dhaggatu yoo dubbate, yookiin isaaf Mootii Waan Maraa Ka bara baraa ka dada mara ajajuuf kennansa yoo dhikeesse, Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade nama san sanyii Yaaqoobii keessaa balleessuu ti. **13** Wonni dhibiin isin gootanu ammoo addee ciinca'aa ta Mootii Waan Maraa imimmaaniin dhiixan; haganaa achi Mootiin Waan Maraa kennansa keessan gammadaan waan isin irraa hin fudhanneef, hin bootan; hin iyyitanille'e. **14** Isin «Kun maaf te'a?» jettanee gaafatan; isin waa'ela teessan ta teetee muttaaraa teessaniif addatamuu waan dhaddaneef tun teete; Mootiin Waan Maraa isinii fi muttaaraa teessan oddu'utti dhugaa bayaa te'eeraayyuu. **15** Waaqi isinii fi muttaaraa teessan foonii fi Ayyaananalle'een tokko hin goonee ree? Maaf tana godhe? Sanyii Waaqa sodaattu waan barbaadeeruu tana godhe; tanaaf ifi eeggadha'a! Muttaaraa teessaniif addatamummaa hin dhabina'a. **16** Mootiin Waan Maraa Waaqi Israa'elii, «Ani nama niitii ifi lakkisu jibba; ani akka nama woyaa akka kaso'oon uffatuu nama waan hantuu godhulle jibba; tanaaf ifi eeggadha'a; addatamummaalle

hin dhabina'a!» jedha. **17** Isin jechoota keessaniin Mootii Waan Maraa dadhassiitaneertan; ammoo, «Attamiin isa dadhassiinne?» jettanee gaafattan; isin «Worri waan hantuu huje martinuu Mootii Waan Maraa duratti dansa'a; inni isaanitti hin gammada; yookiin abbaan muraad dhuga'aa eessa jira?» jettanee gaafatiisaan isa dadhassiitan.

3 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Kunoo, ani ergamaa kiyya ka karaa naaf qopheessu ifiin dura erga; dedhuma Gootaan isin barbaaddanu sun gara Galma ifii hin dhufa; kunoo, ergamaan waadaan galame ka isin halchitanu sun hin dhufa» jedha. **2** Ammoo guyyaa dhufa isaatitti eentu ossuu dande'a? Yennaa inni mudhatu eentu isa dura dhaabbatuu dande'a? Inni akka ibidda sibiila baqisiisuu ti; akka saamunaa woyaa ittiin borcanuu ti. **3** Inni akka nama sibiila baqisiisuu ti; akka nama meetii qulleessuu te'ee sanyii Lewwootaa baqisiisee akka worq'ii fi akka meetii isaan hin qulleessa; isaanille worra Mootii Waan Maraatiif ciincaa balchicha ciincessanu hin te'an. **4** Achiin duuba ciincaan Yihuda'aatii fi ciincaan Yerusaleemii akka baroota dabaranee, akka woggoota durii sanitti Mootii Waan Maraa duratti fudhatama hin qabaata. **5** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Ani mura kenniisaaf isinitti dhikaadheera; worra namatti xanu irratti, worra gaarayyeffatu irratti, worra sobaan kakatu irratti, namoota worra hojjatoota, haadha hiyyeessaatii fi ijoollee abba'aa fi haati hin jirre cunqursanu irratti, worra nama alaga'aa muraad haqaa dhooggatu irratti, worra na hin sodaanne irrattille dafee dhugaa hin baya. **6** «Ani Mootii Waan Maraa ti; ani anuma; ani hin jijjiiramu; isinille diqqumaayyuu hin jijjiiranne; isin haga ammaa ijoollee Yaaqoobii sobaaleessaa ti. **7** Bara abbootii teessanii irraa jalqaddanee haga ammaatitti isin seerata kiyya irraa gortaneertan; isalle hin eeganne; ani Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Gara kiyya deebi'a! Anille gara keessan hin deebi'a!» isiniin jedheera; isin ammoo, «Attamiin deebina?» jettan. **8** Nami Waaqa hin saamaa? Te'uu malee isin na saamiisatti jirtan! Isin ammoo, «Attamiin si saamiisatti jirra?» jettanee hin gaafattan; isin kudhan keessaa tokko kennuu dhabisaan, kennansa kennuu dhabisaalleen na saamiisatti jirtan. **9** Isin, gosi teessan martinuu na waan saamiisatti jirtanuuf, isin abaarantaneertan. **10** Mana kiyya keessa sagaleen akka jiraattuuf kudhan keessaa tokko guutumatti gootaraa kiyyatti galcha'a! Ani foddad ol-gubba'aa banee, eebba irraan dhangala'u yoo gad isiniif jissuu dhabaadhe na ilaala'a! **11** Corroxxi adda addaa midhaan keessan akka hin balleessine ani hin xixa; fichaa keessan keessaa muki woyni'ii keessan ka midhaan dhabe hin te'u. **12** Isin biyya nama gammachiitu keessa waan leetanuu gosi biyya adda addaa martinuu, «Isin worra eebbifame» isiniin jedhan. **13** «Mootiin Waan Maraa, «Isin na irratti dubbii badduu dubbattaneertan» jedhe; te'uu male isin, «Maan si irratti dubbanne?» jettan; **14** isin, «Waaqa tajaajiluun bu'aa hin qabu; akka worra gaddaneetitti fuula Mootii Waan Maraa Ka Waan Mara dande'u dura deddeebi'aa adoo jirruu, waan inni ajaje eeguun keenna maan wo nuu baati? **15** Akkuma dhagginu, worri koorameeyyiin gammada

qaban; worri hantuu hujuu badhaadhiisa callaa adoo hin te'in, yennaa Waaqa haga ilaalanulle rakkoon isaan hin dhaqqaddu» jettan» jedha. **16** Achiin duuba worri Mootii Waan Maraa sodaatu woliin dudubbataane; Mootiin Waan Maraa isaan caqasee, waan isaan dudubbataane dhage'e; kitaab dabarsii marroo worra isa sodaatanuutii fi worra maqaa isaa ulfeessanuu, fuula isaa duratti barreeffame. **17** Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Guyyaa ani murteeffadhe sanitti isaan qabeenna kiyya ka addaa hin te'an; akkuma worri ijoollee isaanii tajaajiltu mararfatu akkasuma anille isaan mararfadha. **18** Yennaa sanitti isin garaagarummaa worra balcha'aa fi worra hamaa odduu jirtu, garaagarummaa worra Waaqa tajaajiluun fi hin tajaajille odduu jirtulle hin dhaggitan» jedha.

4 Mootiin Waan Maraa Ka Waan Mara Dade, «Kunoo, guyyaan akka barbada ibiddaa gubu dhufara; yennaa sanitti worri kooruu fi worri hantuu huje martinuu akka hicaace'ee ti; guyyaan dhufu sun isaan hin guba; hidda yookiin damee isaanii hin lakkuu. **2** Isin worra maqaa kiyya sodaattanuuf ammoo aduun balchummaa isiniif fidduu fi ta koollu isii fayyinna ifi keessaa qabu isiniif hin baati; isin akka waatolee gooree keessaa gad baatee hin burraaxxan. **3** Isin yennaa san worra hamoota san irra hin sirbitan; guyyaa ani waan kana godhu san faana teessan jalatti daadhaa hin te'an. **4** «Barsiisa garbicha kiyya Muuse'ee, seerataa fi ajaja ani gaara Horeebii irratti kolbaa Israa'elii maraaf isatti kenne qaabadha'a. **5** «Kunoo, guyyaan kiyya gudda'aa fi sodaachisaan sun adoo hin dhufiniin dura, ani Eliyaasii raagicha isiniif hin erga. **6** Ani dhufee, lafa abaarsa itti buusee akka hin balleessine, inni gadhaa abbootii gara ijoollee isaanii, gadhaa ijoollee isaanii gara abbootii isaanii hin deebisa» jedha.

NEW TESTAMENT

Yesuus ammoo, «Abba'a, isaan waan godhiisatti jiranu waan hin beenneef, isaaniif araarami!»
jedhe. Isaan carraa buufatiisaan woyaa isaa qoodamane.
Luqaasii 23:34

Maatewoosii

1 Hiddi dhaloota Yesuus Kiristoosii sanyii Abrahaamiitii fi sanyii Daawitii kana. **2** Abrahaam Yisihaa uumate; Yisihaa Yaaqoob uumate; Yaaqoob Yihudaa fi obboleeyyan Yihudaa uumate; **3** Yihudaan Taamaara irraa Faaresii fi Zaaraa uumate; Faares Hesrom uumate; Hesrom Aaram uumate; **4** Aaram Aminaadaab uumate; Aminaadaab Nahasoon uumate; Nahasoon Salmoon uumate; **5** Salmoon Rahaab irraa Bo'az uumate; Bo'az Ruuti irraa Yoobeed uumate; Yoobeed Isey uumate; **6** Isey Daawitii mooticha uumate; Daawitii haadha manaa Uriyaa irraa Solomoon uumate; **7** Solomoon Rehobiyaam uumate; Rehobiyaam Abiiyaa uumate; Abiiyaan Asaafi uumate; **8** Asaafi Yoshaafaax uumate; Yoshaafaax Yoraam uumate; Yoraam Oziyaas uumate; **9** Oziyaas Yo'ataam uumate; Yo'ataam Akaaz uumate; Akaaz Hisqiyaas uumate; **10** Hisqiyaas Minaasee uumate; Minaaseen Amos uumate; Amos Yosiyaas uumate; **11** Yosiyaas bara kolbaan Israa'elii gara biyya Baabilonii booji'ante Yekoniyaasii fi obboleeyyan Yekoniyaasii uumate. **12** Kolbaan Israa'elii gara biyya Baabilon booji'anteen duuba Yekoniyaas Salaati'el uumate; Salaati'el Zarubaabel uumate; **13** Zarubaabel Abiyuudii uumate; Abiyuudii Eliyaaqim uumate; Eliyaaqim Azor uumate; **14** Azor Zaadoq uumate; Zaadoq Akiim uumate; Akiim Eliyud uumate; **15** Eliyud Ele'azaar uumate; Ele'azaar Maataan uumate; Maataan Yaaqoob uumate; **16** Yaaqoob Yoseef uumate; Yoseefiin kun ka Maariyaam fuudhe; isiin, ka, «Masiihii» jedhamee moggaafame, ta Yesuus deette. **17** Tanaaf Abrahaam irraa kaasee haga Daawititiitti dhaloota kudhanii afuritti jira; Daawitii irraa kaasee haga bara kolbaan Israa'elii gara biyya Baabilonii booji'antetti dhaloota kudhanii afuritti jira; booji'ama gara Baabiloniitti haga dhaloota Masiihiille'etti dhaloota kudhanii afuritti jira. **18** Dhalooti Yesuus Kiristoosii akkana. Haati isaa Maariyaamiin Yoseefii kadhateertu adoo isaan wol bira hin geyin dura, Ayyaana Woyyichaana ulfoottee dhaggante. **19** Yoseefiin isii kadhateeru sun nama balchaa waan te'eef, kolbaa duratti Maariyaamii qaanessuu hin barbaanne; maarre dhokaataan isii lakkisiisaaf yaade. **20** Adoo inni tana yaadiisatti jiruu, ergamaan Waaqaa oojju'uun isatti mudhatee, «Yoseefii sanyii Daawitii Maariyaamiin ati kadhateertu, Ayyaana Woyyichaana waan ulfootteertuuf, akka niitii teeti teetu gara mana keetii fudhatisaaf hin sodaatin. **21** Isiin ilma hin deetti; inni waan kolbaa ifii cubbuu irraa fayyisuuf, maqaa isaa, «Yesuus» jettaan» jedheen. **22** Kun martinuu wonni Gootaan karaa raagichaatiin dubbateeru akka muummottuuf teete. **23** Wonni dubbataameerulle, «Durri duudduun hin ulfootti; ilmalle hin deetti; maqaa isaalle, «Amaanu'el» jedhamee waamama; » «Amaanu'el» jechuun, «Waaqi nu woliin jira» jechu'u. **24** Maarre Yoseef yennaa dammaqe, akkuma ergamaan Gootaa'aa itti hime, Maariyaamii kadhateeru akka niitii'ititti gara mana ifii fudhate. **25** Te'uu malee haga isiin ilma deettutti akka niitii'ititti isii bira hin geenne. Yoseef maqaa isaa Yesuus jedheen.

2 Bara Heroodis mooticha te'eeru, qachaa Beeteelemii, ka Yihudaa keessaatitti Yesuus dhalate. Achiin duuba adoo hin turin beekkoleen urjii qorqortu karaa baya adu'uutii gara Yerusaleemii dhufanee, **2** «Mucaan mootii Yihudootaa te'iisaaf dhalate, eessa jira? Nuuti urjii isaa karaa aduun baatutti dhagginee, isatti sagadiisaaf dhunneerra» jedhaneen iyyaafatane. **3** Mootichi Heroodis yennaa waan kana dhage'e rifate; worri Yerusaleemii martille isa woliin rifate. **4** Inni sooreyyii hayyootaati fi barsiisota Seeraa wolitti qabee, «Masiihiin eessatti dhalata?» jedhee isaan gaafate. **5** Isaan, «Beeteelemii Yihudaa keessaatitti dhalata; raagichi: **6** «Ati Beeteelemii Yihudaa keessaa! Qachoota gugurdaa Yihudaa keessaa mara caalaa ijumaayyuu hin diqqaaatu; sababille ka kolbaa tiyya Israa'el bulchu bulchaan si keessaa baya» jedhee barreesseera» jedhaneen. **7** Heroodis dhossa'aan worra urjii qorqoru san waamee yennaa urjiin itti mudhatte isaan irraa gaafatee hubate. **8** Achiin duuba, «Dhaqa'aatii, marroo mucaa'aa miidhassa'aa qorqora'a; yennaa isa dhaggitane, anille dhagee akka sagaduuf natti hima'a» jedhee, gara Beeteelemii isaan erge. **9** Isaan yennaa waan mootichi jedhe dhage'ane, ka'anee yaa'ane; karaa irralle'etti urjiin isaan karaa aduun baatutti dhaggane tuun, addee mucaan jiru san gubba'atti haga dhaabbattutti isaaniin dura ideente. **10** Isaan yennaa urjii dhaggane, akka malee gammadane. **11** Mana seenanee, mucaa haadha isaa Maariyaam woliin dhaggane, gad jiganees isaaf sagadane. Achiin duuba subba ifii bananee worqii, hixanaa fi qumbii isaaf kennane. **12** Achiin duuba isaan gara Heroodisii akka hin deebineef, Waaqi oojju'uun waan isaan ifi eeggachiiseef, karaa dhibi'ii gara biyya ifii deebi'ane. **13** Eega beekkoleen sun gara biyya ifii deebi'ane, ergamaan Gootaa'aa oojju'uun Yoseefitti mudhatee, «Heroodis mucaa ijjeesiisaaf waan barbaaduuf, ka'itii, mucaa'aa fi haadha isaa fudhadhuu gara biyya Gibxi'ii baqadhu; haga ani sitti himutti achi turi» jedheen. **14** Maarre Yoseef ka'ee, mucaa'aa fi haadha mucaa'aa fuudhee, gara biyya Gibxi'ii halkanuma san deeme. **15** Haga Heroodis du'u achi ture; Gootaan afaan raaga'atiin, «Ani biyya Gibxi'itii mucaa tiyya waame» jedhee wonni dubbateeru akka muummottuuf tun teete. **16** Worri urjii qorqoru akka isa sobe yennaa hubate, Heroodis akka malee aare. Yennaa urjiin itti mudhatte worra urjii qorqoru irraa akka gaafatee hubatetti, ijoollee Beeteelem keessaatii fi adaala isii'ii maraa, ta woggaa lamaa yookiin achi gadii loltoota ifii ergee ijjeesiisiise. **17** Akka kanaan wonni raagichi Ermiyaas jedhe muummotte; **18** wonni inni raagelle: «Qoonqoon Raama'atti dhage'ante, qoonqoo wiiccifataa fi bowaa ti. Raahel ijoollee ifitiif bootte; ijoolleen isii'ii waan dhumatteef, jajjabaachuu didde» ka jedhu. **19** Heroodis du'een duuba, ergamaan Gootaa'aa biyya Gibxi'ii keessatti oojju'uun Yoseefitti mudhatee, **20** «Worri mucaa ijjeesiisaaf barbaadu waan du'eef, ka'itii, mucaa'aa fi haadha isaa fudhadhuutti, gara biyya Israa'elii deebi'ii» jedheen. **21** Maarre Yoseef ka'ee, mucaa'aa fi haadha mucaa'aa fudhatee, gara biyya Israa'elii deebi'e. **22** Arkelaawos addee abbaa ifii Heroodisii biyya Yihudaa akka bulchiisatti jiru yennaa dhage'e ammoo, Yoseef achi deemiisa sodaate. Oojju'uun

gorfamee, gara lafa Galila'aa dhaqee, **23** raagoti marroo Yesuusiitiif, «Inni Naazireeticha hin jedhama» wonni jette akka muummottu qachaa Naaziret jedhamu dhaqee le'e.

3 Bara san Yohaannisiiin cuuphaan goomolee biyya Yihuda'aa keessa lallabaa dhufee, **2** «Mootummaan ol-gubba'aa waan dhikaatteef cubbuu irraa deebi'a!» jedhe. **3** Isaayaasiin raagichi, «Nami tokko goomolee keessaa iyyaa, «Karaa Gootta'aaf qopheessa!»; daandii inni irra deemu qajeelcha'a!» yennaa jedhe inni marroo Yohaannisii dubbate. **4** Uffanni Yohaannisii rifeensa gaalaa irraa dhowameeraayyu; inni hidha ifii teephaan hidhate; sagaleen isaalle awwaannisaa fi damma hollaa ti. **5** Yerusaleem irraa, Yihudaa irraa, biyya cinaa laga Yordaanosii mara irraa kolbaan gara isaa dhutte. **6** Isaan cubbuu ifii dhugaa baasane, laga Yordaanosiitiitti harka Yohaansiitiiti cuuphamane. **7** Yohaannis Fariisaayotaa fi Saduqoota hedduu cuuphamisaaf gara isaa dhufiisatti jiranu yennaa dhagge, «Isin ilmaan buuti'ii! Akka isin mufii Waaqaa ta isinitti dhufaartu jalaa baqattanu eennutti isinitti hime?» **8** Cubbuu teessan irraa akka deebitane waan mudhisu tolcha'a. **9** «Abbaan keenna Abrahaam» jedhiis isin hin baasa hin seyina'a. Waaqi dhakoota kana fuudhee Abrahaamiif ilmaan tolchiisa akka dande'u ani isinitti hima. **10** Agaraan mukoota hiddatti muriisaaf qophoweera; muki midhaan dansaa hin buunne muramee ibiddatti hin gatama. **11** Akka isin cubbuu irraa deebitane mudhisiisaaf ani bisaaniin isin cuupha, ka ana duubaan dhufaaruu ammoo Ayyaana Woyyichaa fi ibiddaan isin cuupha. Inni guddoo na caala; ani kophee isaatuu ba'attisaafille nama te'uu moti. **12** Inni eeddummeef ifii keessatti midhaan qulleessiisaaf horooroo harkatti qabateera; midhaan qulleessee gootara'atti hin galcha; hicaacee ammoo ibidda hin dhaanneen guba» isaniin jedhe. **13** Yesuus yennaa san Yohaannisiiin cuuphaan akka isa cuuphuuf gara laga Yordaanosii dhufe. **14** Yohaannis ammoo, «Ani si'iin cuuphamu'uu male, ati maaf gara kiyya dhutta?» jedhee isa dhoogge. **15** Yesuus ammoo deebisee, «Karaa kanaan balchummaa mara muummessu'uu waan malleef, amma na dhoogguu lakkisi» jedheen; achiin duuba Yohaannis lakkise. **16** Yesuus cuuphamee bisaan keessaa akkuma bayeen, ol-gubbaan banantee Ayyaanni Waaqaa saphaliisa fakkaatee gad dhufee isa irra bu'uun dhagge. **17** Ol-gubbaa irraa qoonqoon, «Kun Ilma kiyya jaalatama'a, ka ani guddoo isatti gammadeeru» jette.

4 Achiin duuba akka Yesuus Seexanaan ataabamu Ayyaanni Woyyichi gara goomolee'ee geesse. **2** Yesuus guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama laameen duuba beelote. **3** Achiin duuba Seexanni gara isaa dhufee, «Ati Ilma Waaqaa yoo teete, dhakaan kun daabboo akka te'u ajaji» jedhe. **4** Yesuus ammoo, «Barreeffam Woyyichi, «Jecha afaan Waaqaa keessaa bawu maraan malee, nami sagalee calla'aan hin le'u» jedha» jedhee deebise. **5** Achiin duuba Seexanni gara Qachaa Woyyichaa gara Yerusaleemii Yesuus geessee, qaccee guutuu Galma Waaqaa gubbaa isa dhaabbachiisee, **6** «Barreeffam Woyyichi, «Miilli keeti dhaka'aan akka hin gufanne, akka isaan harka ifitiin si

kiphanuuf, ergantoota ifii hin erga» waan jedhuuf, Ilma Waaqaa yoo teete asi irraa gad if darbi» jedheen. **7** Yesuus deebisee, Barreeffam Woyyichi, ««Goottaa Waaqa keeti haga hin ilaalin» jedha» jedheen. **8** Achiin duuba Seexanni gaara dheeraa tokko gubba'atti isa baasee, mootummoota biyya lafaa mara, ulfinna isaanii mara woliin itti mudhisee, **9** «Gad jiddee yoo naaf sagadde, waan kana maraa si'iif hin kenna» jedheen. **10** Yesuus deebisee, «Seexana, bayyadhu! Barreeffam Woyyichi, «Goottaa Waaqa keetii sagadi, isa callaa tajaajili» jedha» jedheen. **11** Achiin duuba Seexanni Yesuus lakkisee deeme; ergantooti Waaqaalle dhufanee isa tajaajilane. **12** Yesuus hidhama Yohaannisii yennaa dhage'e, gara Galila'aa deebi'e. **13** Qachaa Naaziretii lakkisee, lafa Zabilooniitii fi Niftaalem keessa, cinaa abbaayaa Galila'aa, qachaa Qifirmaahoom keessa le'e. **14** Wanni Isaayaasiin raagichi raagee, **15** «Lafa Zabilooniitii fi lafa Niftaaleemii, Yordaanosiin gama, karaa gara abbaaya'aa geessu gubbaa jirtu, Galilaa, lafa worra Yihudoota hin te'ini!» **16** Kolbaan dukkana keessa leete, ifa guddaa dhaggite. Worra lafa gaaddisa du'aa keessa le'uuf, ifi ife» jedhe akka muummottuun tun teete. **17** Yennaa sanii jalqabee Yesuus, «Mootummaan Waaqaa waan dhikaatteef, cubbuu teessan irraa deebi'a!» jedhee lallabiisa jalqabe. **18** Yesuus abbaayaa Galila'aa qarqaraan adoo dabaru, guurtuu qurxummi'ii ka te'ane obboleeyyan lamaan: Simoon ka Pheexroos jedhamee fi Indiryaasiin obboleessi Simoonii caccoo abbaaya'atti afanuun dhagge. **19** Yesuus isaaniin, «Na hordofa'a! Ani guurtuu namaa isin tolcha» jedhe. **20** Isaan yennuma san caccoota ifii lakkisane isa hordofane. **21** Inni akkuma achii deemeen, obboleeyyan lamaan Yaaqobii fi Yohaannis, ilmaan Zabdewoosii dhagge. Isaan hoboool ifii keessatti abbaa ifii Zabdewoos woliin caccoota ifii subbiisatti jiraniyyu. Yesuus isaan waame; **22** isaanille yennuma san hoboooloo fi abbaa ifii lakkisane, isa hordofane. **23** Yesuus manoota waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barsiisaa, Oduu Gammadaa ta marroo mootummaa Waaqaa lallabaa, dhibe'e fi dhukkuba adda addaa mara irraa kolbaa fayyisaa Galilaa duudii keessa deddeeme. **24** Gurri isaa biyya Sooriya'aa maratti dhage'ame; waan kanaaf worra dhibameeru, dhukkuba adda addaati fi dhibe'een faru, worra ayyaanni hamaan qabeeru, worra gaggaadduu qabuu fi worra laashoweeru mara kolbaan gara isaa fidde. Yesuusille isaan fayyise. **25** Achiin duuba gumiin hedduun Galilaa irraa, Qachaa qachoota Kudhan jedhamu irraa, Yerusaleem irraa, Yihudaa irraa, Yordaanosiin gamalle'ee isa hordofane.

5 Yesuus yennaa gumii hedduu dhagge, gaaratti ol bayee tee'e; barattooti isaalle gara isaa dhufane. **2** Achiin duuba inni isaan barsiisiisa jalqabee: **3** «Worri le'ii Ayyaanaatiin hiyyeeyyii akka te'ane itti dhage'antu gammaduu; mootummaan Waaqaa ta isaanii ti! **4** Worri gadde gammaduu; Waaqi isaan hin jajjabeessa! **5** Worri ifi gad qabu gammaduu; isaan lafa hin dhaalan! **6** Worri balchummaa beelotuu fi dheebotu gammaduu; Waaqi isaan hin quussa. **7** Worri namaaf mararfatu gammaduu; Waaqi isaanii hin mararfata! **8** Worri gadhaa qullu'uu

gammaduu; isaan Waaqa hin dhaggan! **9** Worri nageya buusu gammaduu; isaan ijoollee Waaqaa hin jedhaman! **10** Worri balchumma'aaf miidhamu gammaduu; mootummaan Waaqaa ta isaanii ti! **11** «Sababa kiyyaaf jettee yennaa kolbaan isin arrassitee, isin miitee, dharaan gurra isin balleessite gammada'a. **12** Isaan raagota worra isiniin duraatuu akkasuma miidhane. Gatiin teessan ol-gubba'atti guddoo waan teeteef, gammada'aatii illilisa'a» isaaniiin jedhe. **13** Yesuus itti dabalee, «Isin soodda lafaa ti; ammoo sooddi yoo kuraa ifii dhabe, attam deebi'ee kuraawuu danda'a? Alatti gatamee miilaan dhiitama malee, womaa bu'aa hin qabu. **14** «Isin ifa biyya lafaa ti. Qachaan gaara gubba'atti ijaarame dhokatiisa hin dande'u. **15** Eennulle ifa issee, akka nama mana keessa jiru maraaf ifa kennu, waan ifi irra keyamu irra keya malee, gonbisoo jala hin keyu. **16** Akkasuma akka kolbaan hujii dansaa teessan dhaggitee Abbaa keessan ka ol-gubbaa jiru ulfeessitu, ifi keessan nama duudii duratti ifuu ti» jedheen. **17** Yesuus, «Ani Seeraa fi barsiisa raagotaa diigiisa dhufe hin seyyina'a. Ani barsiisa isaanii muummessiisaaf dhufe malee, diigiisaaf hin dhunne. **18** Ani dhugumaan isinitti hima, haga ol-gubba'aa fi latti dabartutti Seera keessaa qubeen takkaan, bixxilleen adoo hin muummowin hin baddu. **19** Tanaaf nami ajajoota kana keessaa ka irra diqqa'aa tokko diigee, akka diiganu namoota barsiisu, mootummaa Waaqaa keessatti ka irra diqqaatu hin jedhama; nami ajajoota kana eegge akka eeganu barsiisu ammoo, mootummaa Waaqaa keessatti guddaa hin jedhama. **20** Ani isinitti hima, balchummaan teessan balchummaa worra barsiisota Seeraatii fi Fariisaayotaa yoo caalte malee, mootummaa Waaqaatiif ijjumaa hin galtanu» isaaniiin jedhe. **21** Yesuus itti dabalee, «Hin ijjeesin; nami nama ijjeese mura'aaf dhikaata» jedhamee worra duriitiif akka himameeru dhageettaneertan. **22** Ani ammoo isinitti hima, eennulle sababa malee obboleessa yookiin obboleettii ifiitiitti yoo mufate mura'aaf dhikaata; obboleessa ifiitiin, «Gowwa'a!» yoo jedhe, kora mura'aa dura dhikaata; obboleessa ifiitiin, «Daallee!» yoo jedhe gara mura'a qilee ibiddaa dhikaata. **(Geenna g1067)** **23** Maarre kennansa keeti Waaqaa dhiheessiisaaf addee ciincaa itti ciincessanutti fiddee, waan obboleessi keeti sitti quuqameeru yoo qaabatte, **24** kennansa keeti achuma addee ciincaa'aa duratti lakkisiitii, dhaqii obboleessa keeti woliin araaramii, achiin duuba deebi'iitii kennansa keeti dhiheessi. **25** «Nama si himate tokko woliin gara mura'aa adoo ideentuu dafii karaa irratti isa woliin wolii gali. Achi geettee jennaan, abbaan mura'aa ka si hidhutti dabarsee si kennee, ka si hidhu mana hidha'aatiiti si galcha. **26** Ani dhugumaan sitti hima, waan sitti murame keessaa saantimiin cadduulle adoo hin hafin haga kaffaltutti ijjumaa hin baatu» jedhe. **27** Yesuus, «*«Hin gaarayyeeffatin» akka jedhame dhageettaneertan. 28 Ani ammoo isinitti hima: nami ila halcha'aatiin dubartii ilaale, gadhaa ifii keessatti isii gaarayyeeffateera. 29 Itti teeti ta middaa yoo cubbuu si hujjisiitte, ifi keessaa baasiitii gati; nafi keeti duudiin gara qile'ee gatamu'uu mannaa, nafa keeti keessaa tokko fafoottu si'iif woyya. (Geenna g1067)* **30** Harki keeti ka middaa

yoo cubbuu si hujjisiise, ifi irraa kutiitii gati; nafi keeti duudiin gara qile'ee deemu'uu mannaa, nafa keeti keessaa tokko dhabuu si'iif woyya» jedhe. **(Geenna g1067)** **31** Ammalle Yesuus, «*«Nami niitii lakkisu mara woraqata lakkeessaa barreessee isii'if kennuu ti» jedhameeraayyu. 32 Ani ammoo isiniin jedha, yoo isiin gaarayyeeffatte malee, nami niitii ifii lakkisu, akka isiin gaarayyeeffattu hin godha; nami isii fuudhelle hin gaarayyeeffata» jedhe. 33 Yesuus, «Ammalle, «Dharaan hin kakatina'a; waan Gootta'aaf kakattane ammoo godha'a» akka worra duriitiin jedhame isin dhageettaneertan. 34 Ani ammoo isinitti hima, ijjumaa hin kakatina'a. Ol-gubbaan barcumaa mootummaa Waaqaa waan teeteef, ol-gubba'aa yookiin, 35 lattiille waan ijata miila isaa teeteef lafaan hin kakatina'a; qachaa mootii gudda'aa waan teeteef Yerusaleemille'een hin kakatina'a. 36 Rifeensa tokkocha adii yookiin gurraacha godhiisa waan hin dandeenneef, mataa keetille'een hin kakatin. 37 Dubbiin teessan «Ee» yoo teete «Ee», yookiin «Waawwoo» yoo teete «Waawwoo» teetuu ti; wonni kana irra caale seexxara irraa dhutte» jedhe. 38 Yesuus itti dabalee, ««Ilti, ilaaf; ilkaan, ilkaaniif» akka jedhame isin dhageettaneertan. 39 Ani ammoo isinitti hima: nama si yakke haluu hin bayin. Nami tokko yoo boqoo middaa si dhabanaase, taanille itti garagalchi; 40 nami tokko shaamisi teeti fudhatiisaaf barbaadee yoo si himate, kootii teetille kenniif. 41 Nami tokko hunnaan kiiloo meetira tokko akka ati woliin deentuu yoo si tolche, kiiloo meetira lama woliin deemi. 42 Nama si kadhutuuf kenni; nama si irraa liqeeffatiisaaf barbaadu hin dhooggatin» jedhe. 43 Yesuus, «*«Ollaa keeti jaaladhu, diinota keeti jibbi» akka jedhame dhageettaneertan. 44 Ani ammoo isinitti hima: diinota keessan jaaladha'a; worra isin miidhuufille daadimadha'a. 45 Tana yoo gootane ijoollee Abbaa keessan ka ol-gubba'aa hin teetan; inni aduu ifii worra hama'aa fi dansa'aafille hin baasa; worra balchootaa fi balchoota hin te'iniifille hin roobiisiisa. 46 Worra isin jaalatu callaa yoo jaalattane, gatii maan qaddan ree? Cubbaaleyyiinuu sanuma godhan! 47 Obboleeyyan teessan callaa nageya o'aa yoo fuutane, worra dhibii caalaa isin maan gootane? Worri Yihudoota hin te'iniille sanuma godhan! 48 Abbaan keessan ka ol-gubba'aa mijuu akka te'e, isinille mijuu te'a'a» jedhe.**

6 Yesuus, «Nami akka isin dhagguuf jettanee hujii dansaa isaan duratti akka hin hunye ifi eeggadha'a! Akkas yoo gootane, Abbaa keessan ka ol-gubbaa jiru biraa gatii hin qaddanu. **2** «Hiyyeeyyi'if yennaa arjoontanu, akka worri kijibu kolbaan akka isaan galateeffattuuf, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa fi karaa irratti godhanu, ifi mudhiisiisaaf hin godhina'a. Ani dhugumaan isinitti hima, isaan gatii ifii dhaggataneeran. **3** Ati yennaa arjoontu ammoo, waan harki keeti middichi godhiisatti jiru harki keeti bitaachinu hin beekin. **4** Maarre arjoon keeti dhossa'aan te'uu ti; Abbaan keeti ka waan ati dhossa'aan tolchitu dhaggu, gatii si'iif hin kenna. **5** «Isin yennaa daadimattanu, akka worra kijibuu hin te'ina'a! Isaan worri dhibiin akka isaan dhagguuf, Galma Waaqaa keessaa fi woldeennaa karaa gugurda'aatiiti dhaabbatane daadimatiisa jaalatan. Ani dhugumaan isinitti hima, isaan gatii ifii dhaggataneeran.

6 Ati ammoo yennaa daadimattu, gara kolloo teetii seen, balbala cufadhuu, gara Abbaa keeti ka addee dhokatte jiruu daadimadhu. Abbaan keetille, ka waan ati dhossa'aan hujju dhaggu, gatii teeti si'if hin kenna. 7 «Yennaa daadimattanuu akka worra Yihudoota hin te'ini, jecha bu'aa hin qanne itti hin deddeebi'ina'a; isaan heddummaa jechoota isaaniitiif, waaqi waan isaanii dhage'u seyan. 8 Isin ammoo akka isaanii hin te'ina'a. Abbaan keessan waan isin barbaachisu isin adoo isa hin gaafatinuu hin beeka. 9 «Tanaaf, yennaa daadimattanuu, «Abbaa keenna ka ol-gubbaa jirtu, Maqaan keeti woyyoomu; 10 mootummaan teeti dhuttu; fedhiin teeti akkuma ol-gubba'atti teete, lafalle'etti teetu. 11 Sagalee guyyuma guyya'aan nuu barbaachistu adha nuu kenni. 12 Akkuma nuuti worra nu yakkuuf araarannu, yakkaa teenna nuu araarami. 13 Hamaaleessa irraa nu eegi malee, ataabe'etti nu hin galchin. [Mootummaan, hunni, ulfinille baruma baraan keetuma. Ameen] jedha'a. 14 «Yoo isin yakkaa namootaaf araarantane, Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru isiniif hin araarama. 15 Yoo isin yakkaa namootaaf hin araaramin ammoo, Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru yakkaa teessan isiniif hin araaramu» jedhe. 16 Yesuus, «Yennaa laantanu, akka worri kijibu tolchu fuula keessan hin addeessina'a. Laamuu isaanii namooti akka dhagganuuf isaan ifi addeessan. Ani dhugumaan isinitti hima, isaan gatii ifii fudhataneeran. 17 Ati ammoo yennaa laantu, fuula keeti dhiqadhu, mataa keetille ifadhu! 18 Tanaaf laamiisa keeti, Abbaa keeti ka addee dhokatte jiru qofatti beeka malee, worri dhibiin beekuu hin dande'u. Abbaan keetille, ka waan ati dhossa'aan hujju dhaggu, gatii teeti si'if hin kenna» jedhe. 19 Yesuus dabalee, «Addee qooqqanna'aa fi ciillayiisi balleessutti, hattuulle cassitee seentee hattutti, as lafa tana irratti karra teessan hin kuufatina'a. 20 Ammoo addee qooqqanna'aa fi ciillayiisi dande'ee hin balleessine, hattuulle cassitee seentee hatuu hin dandeenne, ol-gubba'atti karra teessan kuufadha'a. 21 Yennaa mara addee karri teessan jirtu gadhaan keessanille jira» jedhe. 22 Yesuus, «Ilti ifa nafaa ti; ilti teeti fayyaa yoo teete, nafi keeti duudiin ifaaleessa hin te'a; 23 ilti teeti fayyaa yoo dhadde ammoo, nafi keeti duudiin dukkana te'a; ifi sitti jiru dukkana yoo te'e, dukkanti attam attam guddattu ree!» jedhe. 24 Yesuus itti dabalee, «Nami tokko garbicha gootolee lamaa te'iisaaf hin dande'u; tokkocha hin jibba, kaan hin jaalata; yookiin tokkocha ulfeesse kaan tuffata. Akkasuma Waaqaa fi beese'eef tajaajilu hin dande'u» jedhe. 25 «Tanaaf ani isinitti hima, jiruu teessaniif maan nyaanna, yookiin maan unna, yookiin marroo nafa keessanii, maan uffanna jettanee hin yaadina'a. Jirun sagalee, nafi woyaa hin caaluu? 26 Sinbirroota ilaala'a; isaan midhaan hin facaasanu yookiin haamanee gootara'atti hin galchanu; Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru isaan nyaachisa. Isin guddoo sinbirroota hin caaltanu ree? 27 Isin keessaa nami yaadiisaan, bara jiruu ifii irratti guyyuma tokkolle ka dande'ee dabalatu jiraa? 28 «Marroo waya'aa maaf yaaddan ree? Daraaroti attam akka guddatanu ilaala'a; isaan hin hujatanu yookiin woyaa ifii hin dhowatanu. 29 Te'uu malee, Solomooniin mootichinuu ulfinna ifii maraan

daraarota san keessaa akka tokkocha woyaa akka hin uffatin isinitti hima. 30 Waaqi marra adha mudhatee, boru ibiddatti gatamu yoo akkas uffise, isin fa'a attam caalchisee uffisuu dhaba ree? Isin worra dhugeeffannaa diqqo'oo! 31 «Maaree, «Maan nyaanna?» yookiin «Maan unna?» yookiin «Maan uffanna?» jedhaa hin yaaddayina'a; 32 worri Yihudoota hin te'in yennaa mara yaada waan kanaatiin qabamaneeran. Tun marti akka isini barbaachistu Abbaan keessan ka ol-gubba'aa hin beeka. 33 Dursa'aatii mootummaa Waaqaatii fi balchummaa isaa barbaada'a; tun martinuu isiniif hin kennanti. 34 Maare marroo boruutiif hin yaadayina'a; guyyaan boruu ifiifuu yaaddoo isa gewu qaba. Rakkinni adhaa adhaaf hin geya» jedhe.

7 Yesuus, «Waaqi akka isinitti hin murre, isin namatti hin murina'a. 2 Muruma isin namatti murtanuun Waaqille isinitti mura; safaraa isin ittiin namaaf safartanutti isinille'eef safarama. 3 «Huura ila obboleessa keetii keessa jiru maaf ilaalt! Jigeessa ila teeti keessaa maaf hin hubanne? 4 Jigeessi ila teeti keessa adoo jiruu, obboleessa keetiin, «Huura ila teeti keessaa sii fudha» attam jedhuu dandeetta? 5 Ati nama kijiba'a! Dursiitti jigeessa ila teeti keessa jiru fudhadhu; achiin duuba huura ila obboleessa keetii keessa jiru fuudhiisaaf miidhassitee dhagguu hin dandeetta. 6 «Waan Waaqaaf male sarootaaf hin kennina'a; isinitti garagalanee isin ciniinan. Dooqa keessan ka gatii guddoo qabulle booyyota dura hin buusina'a; isaan miilaan irra sirban» jedhe. 7 Yesuus itti dabalee, «Gaafadha'a, isiniif hin kennanti; barbaada'a, hin dhaggattaniile'e; balbala dhodhowa'a isiniif hin bananti. 8 Ka gaafatu hin fudhata, ka barbaadulle hin dhaggata, ka balbala dhodhowuufille hin bananti. 9 Isin keessa ilmi isaa daabboo yoo gaafate, ka dhakaa kennuuf ennuu? 10 Yookiin qurxummii yoo gaafate, dhudhuufaa hin kennaafii? 11 Isin adoo worra hamaa teetanuu, ijoollee teessaniif waan dansaa kennuu eega beettanee, Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru, attam caalchisee, worra isa gaafatuuf waan dansaa kennu dhaba ree! 12 «Waan namooti akka isiniif godhanuuf barbaaddanu isinille akkasuma isaaniiif godha'a: Seerri Muuse'eetii fi raagoti kanuma barsiisan. 13 «Karra dhipho'oon seena'a! Karaan gara badi'ii geessu badha'a; karrille badhoo waan teeteef, worri karra san seenu heddu'u. 14 Karaan gara jiru'uu geessu ammoo qadha'aa; karrille dhiphoo waan teeteef, worri karaa jiru'uu san dhaggatu diqqa'a» jedhe. 15 Yesuus itti dabalee, «Raagota dharaa irraa ifi eeggadha'a; isaan gubbaa irra hoolota fakkaatane, gara keessan dhufan; keessi isaanii ammoo yayyii isin butattu. 16 Midhaan isaaniitiin isaan beettan. Midhaan woyinii kom'olcha irraa, midhaan harru'uu waaccuu irraa hin guuranu. 17 Akkasuma, muki dansaan midhaan dansaa, muki hamaan midhaan hamaa buusa. 18 Muki dansaan midhaan hamaa buusuu hin dande'u; yookiin muki hamaalle midhaan dansaa buusuu hin dande'u. 19 Muki midhaan dansaa hin buunne martinuu muramee ibiddatti gatama. 20 Tanaaf midhaan isaaniitiin raagota dharaa beettan» jedhe. 21 Yesuus, «Fedhii Abbaa kiyya ka ol-gubbaa jiruu ka hujutti mootummaa ol-gubba'aatitti gala malee, ka, «Gootta'a,

Goota'a» jedhee na waamu marti hin galu. 22 Guyyaa mura'aa san, namooti hedduun, «Goota'a, Goota'a! Maqaa keetiin raaga hin dubbannee? Maqaa keetiin durriisota hin baannee? Maqaa keetiin baasota hedduu hin hunyee?» anaan hin jedhan. 23 Ani ammoo, «Ijjumaa isin hin beeku. Isin worra dabaaleyyi!» ila tiyya duraa deema'a!» jedhee ifatti isaanitti hima» jedhe. 24 Yesuus, «Nami jecha kiyya dhage'ee hujii irra oolchu namicha qaroo mana ifii rassaa irratti ijaarrate tokko fakkaata. 25 Bokkeenni roobee, lolaan lola'ee, bubbeen bubbittee mana san dhiidde. Manni sun ammoo rassaa irratti waan ijaarameeruuf hin jinne. 26 «Nami jecha kiyya dhage'ee hujii irra hin oolchine namicha gowwaa mana ifii maansa irratti ijaarrate tokko fakkaata. 27 Bokkeenni roobee, lolaan lola'ee, bubbeen bubbittee mana san dhiidde. Manni sunille jigee akka malee butute» jedhe. 28 Yesuus yennaa dubbii tana dubbatee fixe, gumiin barsiisa isaatiitti baaseffatte. 29 Inni akka barsiisota isaanii ta Seera Muuse'ee adoo hin te'in, akka nama baallii qabuu tokko isaan barsiise.

8 Yesuus yennaa gaara irraa gad bu'e, gumiin hedduun isa hordotte. 2 Namichi dhukkuba goga'aa farrisiiisa'aan qabameeru tokkole gara isaa dhufee, isa duratti jilbiiffatee, «Goota'a, yoo fedha keeti te'e na fayyisuu dandeetta» jedhe. 3 Yesuus harka ifii diriirsee isa qabee, «Hin fedha, fayyi!» jedheen; yennuma san namichi dhukkuba ifii irraa fayye. 4 Achiin duuba Yesuus, «Beekkadhu! Waan kana nama tokkole'etti hin himin; ammoo dhaqiitti, hayyichatti ifi mudhisi; fayyuun keeti nama maraaf akka dhugaa baya te'u, fayyuu keetiif qodha Muuseen ajaje dhikeessi!» isaan jedhe. 5 Yesuus yennaa qachaa Qifirnaahoomii seene, ajajaan dhibba tokko dhufee isa kadhatee, 6 «Goota'a, tajaajilaan kiyya nafa laashowee, dhibamee mana ciisee, rakkataa farrisatti jira» jedhe. 7 Yesuus, «Ani dhufee isa hin fayyisa» jedhe. 8 Ajajaan dhibbaa ammoo, «Goota'a, ati mana kiyya seeniisaaf ani nama malee moti; afaanuma calla'aan ajaji, mucaan kiyya hin fayya. 9 Aninuu worra baalli qabu jala jira, loltoota ifiin jalatti ajajulle qaba. Isaan keessaa tokkochaan, «Deemi!» yoo jedheen, innille hin deema; kaanille'een, «Koy!» yoo jedheen, innille hin dhufa; tajaajilaa kiyyaan, «Kana huj!» yoo jedheen, innille hin hujja» jedhe. 10 Yesuus yennaa tana dhage'e, baaseffatee worra isa hordofuun, «Ani isiniitti hima, Israa'el keessatti dhugeeffannaa guddoo akkasii nama qabu tokkochalle hin dhagginne. 11 Ani isiniitti hima, biyya lafa duudii irraa karaa aduun baatuu fi seentuu dhufanee, mootummaa Waaqaa keessatti Abrahaam, Yaaqoobii fi Yisihag woliin hin nyaatan; 12 worri mootummaa Waaqaa keessa te'uu male ammoo addee itti bowaanu fi ilkaan itti qaranu gara alaa dukkanatti hin gataman» jedhe. 13 Achiin duuba Yesuus ajajaa dhibbaatiin, «Deemi; akkuma dhugeeffanna teetii si'iif teetuu» jedhe. Tajaajilaan ajajaa dhibbaalle saatuma san fayye. 14 Yesuus yennaa mana Pheexroosii dhage, haati sodda'aa ta Pheexroosii dhukkuba nafa o'isuun dhibantee taqee irra irkatisatti jirtuun dhagge. 15 Inni harka isi'i qabee, o'i nafaa isii lakkinnaan, isiille ol kaatee isaaf areerte. 16 Aduun seenteen duuba, worra durriisotaan

qabamane hedduu gara Yesuusii fidane. Innille jecha ifitiin durriisota baasee, worra dhibame maralle fayyise. 17 Wonna Isaayaasiin raagichi, «Inni dhibee teenna fudhate, dhukkuba keennalle ba'ate» jedhe akka muummottuuf inni tana godhe. 18 Yesuus adaala ifiitti gumii hedduu yennaa dhagge, gara abbaaya'aan gamaa akka bu'anu barattoota ifii ajaje. 19 Barsiisaan Seera Muuse'ee tokko gara isaa dhufee, «Barsiisa'a! Addee ati dhaxxu mara si hordofa» jedheen. 20 Yesuus deebisee, «Jeedalti boolla qaddi; sinbirreelle mana qaddi; Ilmi namaa ammoo addee mataa ifii itti irkifatu hin qabu» jedheen. 21 Barattoota isaa keessaa ka dhibiin, Yesuusiin, «Goota'a, dursee dhagee abbaa kiyya akka awwaaladhu naa eeyyam» jedheen. 22 Yesuus ammoo, «Ati na hordofi! Du'aan du'aa ifii awwaalatuu ti» isaan jedhe. 23 Yennaa Yesuus hoboloo takka yaabe, barattooti isaa ille woliin deemanee. 24 Dedhuma bubbeen hantuun abbaayaa gubbaa kaatee, hobooloolle danbali'in lixiisa geette; Yesuus ammoo rafeeraayyu. 25 Barattooti gara Yesuusi dhaghaanee dammassanee, «Goota'a, nu fayyisi! Dhumataarraa!» jedhaneen. 26 Yesuus deebisee, «Isin worra dhugeeffannaa diqqo'oo, maaf sodaattan?» jedheen. Achiin duuba inni ol ka'ee bubbe'ee fi danbalii ajajee, achitti cadheessi guddaan te'e. 27 Isaan baaseffatane, «Kun nama attamii ti? Bubbe'ee fi danbaliille hin ajajamani!» jedhane. 28 Yesuus abbaaya'aan gamatti bu'ee biyya Gadara'aa yennaa dhufe, namooti durriisi keessa jiru laamaan goda awwaalatti gad itti dhufane; namooti kun haga nami karaa san dabariisa dadhabutti akka malee sodaachisane. 29 Isaan dedhuma, «Yesuus, Ilma Waaqaa, maan nu irraa qadda? Yennaan adoo hin geyin nu farrisiiisa dhuttee?» jedhaa iyyane. 30 Diqquma isaan irraa fago'otti booyyoti hedduun bobbaatee dheediisatti jirtiyyu. 31 Maarre durriisoti, «Ati yoo gad nu baache, booyyota saniti nu ergi» jedhanees Yesuus kadhatane. 32 Yesuus, «Dhaqa'a!» isaanii jennaan, jara keessaa bayanee booyyotatti galane. Booyyoti sun martinuu roga qile'ee irraa gad gara abbaaya'aa oritee liqinfante. 33 Worri booyyota tissanu baqatanee qachaa seenanee, waan te'e maraa fi waan namoota durriisi qabeeru irratti te'e achitti odeessane. 34 Achiin duuba namooti qachaa keessaa marti Yesuus dhaggiisaaf gad bayane; isaan yennaa isa dhaggane, biyya isaanii lakkisee akka deemmuuf isa kadhatane.

9 Yesuus hoboloo yaabee abbaaya'aan gamatti bu'ee gara qachaa ifii dhufe. 2 Jarri tokko achitti namicha nafi isaa laashowee itillee irra irkateeru tokko gara isaa fidde. Yesuus yennaa dhugeeffannaa isaanii dhagge, namicha nafa laashoween, «Ilma kiyya, jabaadhu! Cubbuu teetiif araari kennameera» jedhe. 3 Achiin duuba barsiisoti Seera Muuse'ee gariin, «Namichi kun Waaqa faanshessiisatti jira» jedhanees gadhaa ifii keessatti yaadatane. 4 Yesuus yaada isaanii beekke, «Isin maaf waan hantuu akkasii gadhaa keessan keessatti yaadattan? 5 «Cubbuu teetiif araari kennameera» jechu'u moo yookiin, «Ol ka'ii deem» jechuu irra kamittuu kaso'o? 6 Ammoo Ilmi namaa cubbuu araaramiisaaf lafa irratti baallii akka qabu akka beettanu»

jedhee, namicha laashoweeruun, «Ol ka'i! Itillee teeti fudhadhuuti gara mana keetii deem!» jedhe. **7** Namichille ol ka'ee gara mana ifii deeme. **8** Kolbaan yennaa tana dhaggite baaseffatee, Waaqa baallii akkasii kolba'af kenne galateeffatte. **9** Yesuus karaa san dabaruun, namicha qaraxa guuru tokko, ka Maatewoos jedhamu, addee gosee qaraxaa tee'eeruun dhaggee, «Na hordofi» jedheen. Innille ol ka'ee isa hordofe. **10** Yesuus mana Maatewoosiitti nyaata irra jiruun, worri qaraxa guuruu fi cubbaaleyyiin hedduun isaa fi barattoota isaa woliin nyaatiisaaf tee'ane. **11** Fariisaayoti gariin kana dhagganee, barattoota isaatiin, «Barsisaan keessan worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyyii woliin maaf nyaata?» jedhane. **12** Yesuus yennaa kana dhage'e, «Worra dhibameef malee, worra fayyaaleyyii'if cidheessa hin barbaachisu. **13** Dhaqa'aatii Barreeffama, «Ani maratii barbaada malee ciinca'aa moti» jedhu hiikkaan maan akka te'e qorqora'aatii hubadha'a. Ani cubbaaleyyii waamiisaaf dhufe malee, balchoota waamiisaaf moti» jedhe. **14** Achiin duuba barattooti Yohaannisii cuupha'aa gara Yesuusii dhufanee, «Nuutii fi Fariisaayoti yennaa mara maaf laamaa, barattooti teeti ammoo ijjumaa maaf laamuu dhaban?» jedhane gaafatane. **15** Yesuus deebisee, «Wajjibichi isaan woliin adoo jiruu jaaloti hin gaddanii? Waawwo'o! Guyyaan wajjibichi isaan biraa fudhatamu hin dhufa; achiin duuba isaan hin laaman. **16** «Eennulle woyaa haareya woyaa dullatti'itti hin erbu; sababille woyaan haaretti shuntuurachiittee qowa duriituu ka caalu gooti. **17** Akkasuma daadhii woyyii ta hin bayiin qalqalluu dulloometti eennulle hin naqu; sababille qalqalluun hin dho'a, daadhiin hin jiddi, qalqalluulle hin bada; daadhiin hin bayin qalqalluu haareyatti naqamuu malte; daadhiille, qalqalluulle hin badanu» isaanii jedhe. **18** Yesuus adoo tana isaanitti dubbatisatti jiruu, bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaa gara isaa dhufee, isa duratti jilbiiffatee, «Intalti tiyya ammuma na duraa duute; ati ammoo koyiitti harka keeti isii irra keyi; isiille deebitee hin jiraatti» jedhe. **19** Yesuus ka'ee barattoota ifii woliin isa faana dhaqe. **20** Dubartiin woggaa kudhanii lamaaf dhiigi isii'ii dhaabbatuu didee rakkataa turte takka isa duubaan dhuttee handaara woyaa Yesuusii tuxxe. **21** Isiin gadhaa ifiitti, «Yoo woyaa isaa callaa tuqe, ani hin fayya» jettee yaadatte. **22** Yesuus garagalee isii dhaggee, «Intala tiyya, jabaadhu! Dhugeeffannaan teeti si fayyitteerti» jedheen; dubartittiille yoomuma fayyite. **23** Achiin Yesuus gara mana bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaa yennaa dhaqe, worra suusullee gaddaa afuufuu fi gumii caakkitttee boottu dhaggee, **24** «Asii gad baya! Intalti rafisatti jirti malee hin duune» jedhe. Isaan ammoo itti kollane. **25** Gumiin gad baateen duuba, Yesuus gara addee intalti jirtuu seenee harka isii'ii qabe; intalille ol kaate. **26** Oduun marroo waan kanaa adaala san mara geette. **27** Yesuus achii ka'ee adoo dabariisatti jiruu, namooti ballaan lamaan isa hordofanee, «Ilma Daawitii, nu mararii!» jedhaa iyyane. **28** Inni yennaa mana seene, namooti ballooti sun gara isaa dhikaatane; Yesuusille, «Akka ani kana godhuu dande'u hin dhugeeffattanii?» jedhee isaan gaafate. Isaanille, «Ee, Goota'a!» jedhaneen. **29** Achiin duuba

Yesuus ila isaanii qaqqabee, «Akkuma dhugeeffannaa teessanii isinii teetuu ti!» jedhe; **30** ilti isaanille banante. Achiin duuba Yesuus, «Beekkadha'a, waan kana nama tokkolle'etti hin himina'a» jedhee jabeessee isaan ajaje. **31** Isaan ammoo achii bayanee oduu marroo Yesuusii adaala lafa sanii maraan geyane. **32** Namooti ilti babbananteef akkuma achii bayaneen, jarri takka namicha afaan duudeeru ka durriisi qabeeru tokko gara Yesuusii fadane. **33** Durriisi yennaa keessaa baafame, namichi afaan duudee ture dubbate; kolbaalle baaseffatee, «Waan akkasii kana Israa'el keessatti nuuti ijjumaa dhagginnee hin beennu!» jette. **34** Fariisaayoti ammoo, «Inni hunna mooticha durriisotaatiin durriisota baasa» jedhane. **35** Yesuus Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barsiisaa, Oduu Gammadaa ta mootummaa Waaqaa lallabaa, kolbaa dhukkubaa fi dhibee mara irraa fayyisaa qachootaa fi olloota mara keessa deddeeme. **36** Inni akka hoolota tissee hin qannee kolbaa rakkattee fi qarqarsa hin qanne yennaa dhagge nayeef. **37** Yennaa san inni barattoota ifitiin, «Midhaan haamamu gudda'a; worri haamu ammoo diqqa'a. **38** Tanaaf abbaan midhaanii worra miidaan haamu gara midhaan haamamuu akka ergu daadimadha'a» jedhe.

10 Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan gara ifii waamee ayyaanota hamoota akka baasanu, dhukkubaa fi dhibee mara akka fayyisanu baallii isaanii kenne. **2** Maqaan ergantoota kudhanii lamaanii asii gad jira: ka matoomaa, Simoon ka «Pheexroos» jedhamee fi obboleessa isaa Indiryaas; ilmaan Zabdewoosii, Yaaqoobii fi obboleessa isaa Yohaannis; **3** Filiphos, Bartolomewoos, Toomaas, Maatewoosii qaraxa guuru, Yaaqoobii ilma Alfewosii, Taadewoos; **4** Simoonii hinaatticha, Yihudaa nama biyya keriyootii, ka dabarsee Yesuus kenne. **5** Yesuus worra kudhanii lamaan kana erge; qajeelfama asii gad jirulle itti kennee, «Gara worra Yihudoota hin te'inii hin dhaqina'a, yookiin qachoota Samaariyya'aa hin seenina'a. **6** Addee akkasii, Worra akka hoolotaa bade gara kolbaa Israa'elii dhaqa'a. **7** Akkuma dhaxxaneen, «Mootummaan Waaqaa dhikaatteerti» jedhaa lallaba'a. **8** Dhibamaa fayyisa'a, du'aa kaasa'a, worra dhukkuba goga'aa farrisiiisaan qabameeru fayyisa'a, durriisota baasa'a. Gatii malee fudhattaneertan, gatii malee kenna'a. **9** Marxoo keessatti worqii, meetii yookiin sibiila diimaa hin qabatina'a. **10** Ideemiisa kara'aatiif korojoo, qoloo lama, yookiin kophee lama, ulee lama hin qabatina'a. Hojjattootaaf wanni isaan barbaachisu kennamuufii malte. **11** Isin gara qachaa yookiin ollaa tokkoo yennaa seentane, nama isin fudhatiisaa te'u tokko barbaada'a, haga addee san lakkittanutti isa bira tura'a. **12** Yennaa mana tokko seentanu, «Nageenni isinii te'u» jedha'a. **13** Worri mana sanii yoo isin fudhate, nageenni keessan isaanii te'u; yoo isaan isin hin fudhatan ammoo, nageenni keessan isinii deebi'u. **14** Eennulle yoo isin fudhatuu dhabe yookiin dubbii teessan dhage'uu dhabe, mana san yookiin qachaa san lakkittanee yennaa baatanu bukuu miila keessanii dhodhowadha'a. **15** Ani dhugaa isinitti hima, guyyaa mura'aa worra qachaa sanii irra worra Sodoomii fi Gomora'aatiif irra kasoo hin teeti» jedhe. **16**

Yesuus itti dabalee, «Ani akka hoolotaa odduu yayyi'i isin erga; maarre akka bofaa qaroolee, akka saphaliisaa gadhi-laafeyyii te'a'a. 17 Namoota irraa ifi eeggadha'a; isaan gara kora mura'aa dabarsanee isin hin kennan, mana itti wolitti qabamanu keessatti isin hin dhaanan. 18 Sababa kiyyaaf akka isinitti muranu gara bulchitootaa fi moototaa waan geeffantanuuf, isaanii fi worra Yihudoota hin te'in duratti dhugaa baatota tiyya hin teetan. 19 Yennaa isaan dabarsanee isin kennanu ammoo, maan akka jettanu yookiin attam akka dubbattanu hin yaadina'a; yennuma san wonni dubbattanu isiniif hin kennanti. 20 Ayyaana Abbaa keessan ka ol-gubba'aatiiti isin keessa jiraatee dubbata malee, isinii moti. 21 «Obboleessi obboleessa ifii, abbaalle ilma ifii du'atti dabarsee hin kenna; ijoolleelle worra ifii irratti hin kaati; hin ijjeesiisittille'e. 22 Sababa kiyyaaf nami marti isin jibba. Nami haga muumme'eetitti ossu ammoo hin fayya. 23 Yennaa isaan qachaa tokko keessatti isin miidhane, gara ka dhibi'ii baqadha'a. Ani dhugumaan isinitti hima, Ilmi Namaa adoo hin dhufiin dura qachoota Israa'elii mara keessa deentanee hin fixxanu. 24 «Barataan barsiisaa ifii hin caalu, hojjataan hojjachiisaa ifii hin caalu. 25 Barataan akka barsiisaa ifii te'uun, hojjataan akka hojjachiisaa ifii te'uun hin geya. Isaan yoo abbaa manaa, «Bi'el Zebul» jedhane waamane worra mana isaa maqaa irra caalaa badaa attamiitiin waamu'uu jiran ree! 26 Maarre nama hin sodaatina'a. Wonni gollame mudhatuu hin ooltu; wonni dhoffame beekkamu hin ooltu. 27 Waan ani dukkana keessatti isinitti himu, isin ifa guyya'aatiin dubbadha'a. Waan hasaasa'aan dhageettane guutuu manaa irraa lallaba'a. 28 Worra foon namaa ijjeesu, ammoo ka lubbuu ijjeesuu hin dandeenne hin sodaatina'a; irraa caalaa, qilee keessatti lamaanuu foonii fi lubbuulle ka balleessuu dande'u Waaqa sodaadha'a. (Geenna g1067) 29 Sinbirroota didiqqoon lamaan saantimii tokkotti hin gurguramanii moti? Fedhii Abbaa keessan ka ol-gubbaa jiruutiin malee sinbirroota san keessaa takkaalle lafa hin buutu. 30 Isin rifeensi mataa keessaniituu marti laakkowameera. 31 Maarre hin sodaatina'a; isin sinbirroota didiqqoo hedduu caalaa gatii qaddan» jedhe. 32 Yesuus itti dabalee, «Nama duratti ka dhugaa naa bayu duudi'if, anille Abbaa kiyya ka ol-gubba'aa duratti dhugaa isaaf baya. 33 Ka nama duratti na mormatu duudii ammoo, anille Abbaa kiyya ka ol-gubba'aa duratti isa hin mormadha» jedhe. 34 Yesuus itti dabalee, «Ani gara biyya lafaa nageya fidiisaaf waan dhufe isinitti hin fakkaatin. Ani shallaagaa malee, nageya fidiisaaf hin dhunne. 35 Ani ilma abba'aan, intala haadha ifitiin, niiti ilmaa haadha dharsa is'iitiin gargar baasiisaaf dhufeera. 36 Diinoti keessan maatuma teessan keessaa hin te'a. 37 «Nami abbaa ifii yookiin haadha ifii na caalaa jaalatu naaf ka malee moti; nami ilma ifii yookiin intala ifii na caalaa jaalatu naaf ka malee moti. 38 Nami fannoo ifii ba'atee na hin hordonne naaf ka malee moti. 39 Nami jiruu ifii fayyifatu barbaadu hin dhaba, nami naaf jedhee jiruu ifii dhabu hin fayyifata. 40 «Ka isin fudhatu na fudhata; ka ana fudhatu ka ana erge fudhata. 41 Ka raagaa tokko waan inni raagaa te'eef fudhatu, gatii raagichaa hin

dhaggata. Ka nama balchaa waan inni nama balchaa te'eef fudhatu, gatii balcha'aa hin dhaggata. 42 Dhugaa isiniin jedha, ennulle worra didiqqaa na hordofu kana keessaa tokkoof, waan inni barataa kiyya te'eef, bisaan unto'oo qabbanawaa xuuxxoo tokkolle yoo kenne, gatii hin fudhata» jedhe.

11 Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan ajaja itti kennee hobbaaseen duuba, addee san lakkisee qachaa adaala sanii keessa lallabiisaa fi barsiisiisaaf dhage. 2 Yohaannisiiin cuuphaan adoo mana hidha'aa keessa jiruu, waan Kiristoos huijissatti jiru dhage'ee, barattoota ifii keessaa garii ergee, 3 «Ka hin dhufa jedhame sun si'iyyu moo ka dhibii eegganna?» jedheen. 4 Yesuus deebisee, «Deebi'aatii waan dhageettanee fi waan dhaggitane Yohaannisitti hima'a: 5 Ballaan hin dhagga, naafi hin ideema, ka dhukkuba goga'aa farrisiiisaan qabameeru hin fayya, duudaan hin dhage'a, du'aan hin ka'a, Oduun Gammadaalle hiyyeeyyi'if hin lallabanti. 6 Nami marroo tiyya mama hin qabaanne attam attam gammada» jedheen. 7 Barattooti Yohaannisii akkuma ideemaneen, Yesuus marroo Yohaannisii kolba'atti akkana dubbatee, «Goomolee keessatti yennaa gara Yohaannisii dhaxxane, isin maan ilaaliisaaf baatane? Shonbooqqoo qilleensi daassuu? 8 Maan ilaaliisaaf baatane? Nama uffana dansaa uffatee? Worri uffana dadansaa uffatu mana moototaa keessa jiran! 9 Maan ilaaliisaaf baatane ree? Raagaa tokko ilaaliisaafii? Ee, ani isinitti hima, isin ammoo ka guddoo raagaa caalu dhaggitane. 10 Inniin kun, ka Barreeffam Wooyichi, ««Karaa keeti akka si'iin duratti qopheessu, ani ergamaa kiyya si'iin dura erga» jedhee dubbateeru. 11 «Ani dhugaa isinitti hima, nama lafa irratti dhalate keessaa, ka Yohaannisii cuuphaa caaleeru ennulle hin jiru; Mootummaa ol-gubba'aa keessatti ammoo, ka mara caalaa diqqaa isa hin caala. 12 Bara Yohaannisiiin cuuphaan barsiisuu jalqabe irraa ka'ee haga ammaa mootummaan ol-gubba'aa humnaan dhiibattiisatti jirti; worri itti galisaaf dhiibatu hin fudhatan. 13 Raagoti duudi'ii fi seerri Muuse'ee haga bara Yohaannisii cuupha'aatiiti raaganeeran. 14 Yoo dubbii isaanii fudhatiisa feetane, Yohaannisiiin kun, Eliyaasii hin dhufa jedhame san. 15 Nami gurra qabu dhage'uuti. 16 «Dhaloota kana maaniin wol fakkeessina? Isaan akka ijoollee lafa dikko'oo keessa teteetee waliin, 17 «Suusullee isinii afuunne, isin hin sirbine; faaruu awwaalaa isinii faarsine, isin hin gaddine» jedhanu fakkaattan. 18 Yohaannis adoo sagalee hin nyaatinii fi daadhii woynii hin unin yennaa dhufe, «Inni durriisa qaba» jedhane. 19 Ilmi Namaa nyaataa unaa yennaa dhufe, isaan «l'aa, gadhito'oo fi machowaa, lansa worra qaraxa guuruutii fi cubbaaleeyyi'ii ti» jedhaneen. Te'uu malee, qarummaan Waaqaa, huiji ifitiin mirkanootteetti» jedhe. 20 Achiin duuba Yesuus worra qachoota bilbaasota ifii inni irra caalaa keessatti huje keessa le'anu, waan isaan cubbuu irraa deebi'uu didaneef komate. 21 «Aanne'e si'iif, Koraaziin! Aanne'e si'iif, Betsayida'a! Bilbaasoti isin keessatti toffame, adoo Xiirrosii fi Sidoon keessatti godhamee jiraatee, silaa kolbaan achi yosuu uffana gaddaa uffatee, daadhaa ifi irratti firriffattee bara

dheera'aan durattuu cubbuu irraa deebiteertiyyuu. **22** Ani ammoo isinitti hima, guyyaa mura'aa isin caalaa Xiirsoosii fi Sidoonii irra kasoo teeti. **23** Atille Qifirnaahoom, haga gubba'aa ol ifi fuudhuu barbaaddee? Gara qile'ee gad buuta. Bilbaasoti si keessatti godhame, adoo Sodoom keessatti godhamee jiraatee, isiin haga guyyaa adhaa hin turtiyyuu. **(Had'es g86)** **24** Maarre ani sitti hima, guyyaa mura'aa san si caalaa worra Sodoomiitii irra kasoo teeti» jedhe. **25** Yennaa san Yesuus, «Abba'a, Goottaa ol-gubba'aa fi lafaa! Waan kana mara beekkole'ee fi qaroolee dhossitee, ijoolota didiqq'o'otti waan mudhitteef ani si galateeffadha. **26** Ee, Abba'a, waan kanatti gammaddeerta. **27** Abbaan kiyya waan mara dabarse natti kenneera; Abbaa qofattuu beeka malee, Ilma ka beeku tokkole hin jiru, akkasuma Ilma isaatii fi worra Ilmi isaa itti mudhisutti Abbaa beeka malee, Abbaa ka beeku tokkole hin jiru» jedhe. **28** «Isin worri ba'aa ulfaatuu ba'atee dadhabe marti, gara kiyya kowa'a, ani isin foorfachiise. **29** Waanjoo kiyya fuudha'aatii ba'adha'a, ana irralle'ee baradha'a; ani nageellichaa fi ka ifi gad qabu; lubbuu teessaniif foora hin dhaggattan. **30** Waanjoon kiyya kaso'o, ba'aan tiyya sallo'o» jedhe.

12 Yennaa san guyyaa Sanbataatiin Yesuus fichaa qamadii keessa dabare; barattooti isaalle waan beelotaneeraanuuf, shawwee qamadii kukkutanee nyaatiisa jalqabane. **2** Worri Fariisaayotaa yennaa tana dhagge, «Ilaa, barattooti teeti Guyyaa Sanbataatiin waan seerri hin eeyyanne godhiisatti jirti» Yesuusiin jedhane. **3** Yesuus deebisee, «Daawitii fi worri isa woliin jiru yennaa beelowane waan inni godhe isin hin dubbinnee? **4** Inni gara mana Waaqaa seenee, daabboo Waaqa dura dhikaattu, hayyoota qofa malee, inni yookiin worri isa woliin jiru nyaatiisaaf ta Seerri dhooggu nyaate. **5** Yookiin hayyooti Guyyaa Sanbataatiin Galma Waaqaa keessatti hujii yoo hujane, yakkaa te'ee akka itti hin laakkowane, Seera Muuse'ee keessatti isin hin dubbinnee? **6** Ani isinitti hima, ka Galma Waaqaa caalu as jira. **7** Isin ammoo, «Ani marartii barbaada malee, ciinca'aa moti» jechuun maan akka te'e adoo beettanee jiraattanee, worra yakkaa hin qannetti yakkaa itti hin murtanuuyyu. **8** Ilmi Namaa Sanbata irralle'etti Gootta'a» isaaniiin jedhe. **9** Yesuus addee san lakkisee Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seene; **10** namichi harka laashoweeru tokko achi jiraayyu; jarri Yesuus himatiisaaf barbaadde takka, «Guyyaa Sanbataatiin fayyisiis seerumaa?» jettee isa gaafatte. **11** Yesuus deebisee, «Isin keessaa nami hoolee takkaa qabu, guyyaa Sanbataatiin yoo isiin boolla buute, achi keessaa fuudhee alatti hin baasu? **12** Nami hoolee caalaa gatii guddoo hin qabaatuu ree! Tanaaf guyyaa Sanbataatiin dansaa hujjuun Seerumaa» jedhe. **13** Achiin duuba Yesuus namicha harka laashoween, «Harka keeti diriirsi» jedheen. Namichille yennaa harka diriirfate, harki fayyee, akkuma harka fayyaalessa kaanii te'e. **14** Fariisaayoti ammoo gad bayanee, attamiin akka isa ijjeesane mala isatti dhowane. **15** Yesuus yennaa tana beeke, addee san lakkisee deeme. Gumiin hedduulle isa hordotte, innille worra dhibame mara fayyisee, **16** marroo isaa eennulle'etti akka hin dubbanne isaan ajaje. **17** Kunille ka

raagicha Isaayaasiin raagame akka muummowuuf te'e. **18** Wonni raagamelle, «Kunoo, tajaajilaan kiyya, ka ani filadhe, jaalatamaa kiyya, ka lubbuun tiyya guddoo itti gammadde. Ayyaana kiyya isa gubbaa hin keya, innille worra Yihudoota hin te'iniif muraad dhuga'aa hin lassa. **19** Inni hin moromu yookiin hin iyyu, yookiin eennulle karaa keessatti qoonqoo isaa hin dhage'u. **20** Inni haga muraad dhuga'aa injifachiisutti leemmee caddee haanxottelle hin cassu; yookiin ifa kululu hin dhaanfu. **21** Worri Yihudoota hin te'innille addii isatti hin godhatan» jedhe. **22** Achiin duuba namicha ballaa dubbatee hin dandeenne ka ayyaanni hamaan qabeeru tokko gara Yesuusi fidane; Yesuus isa fayyise, maarre namichi dubbatiisaa fi dhaggiisa dande'e. **23** Gumiin marti baaseffatee, «Inni Ilma Daawitii te'innaa?» jette. **24** Worri Fariisaayotaa ammoo yennaa tana dhage'ane, «Inni hunna Bi'el Zebulii mooticha durriisotaa calla'aan durriisota baasa» jedhane. **25** Yesuus yaada isaanii beekkee, «Mootummaan takka gargar ifi qoqqoodde ta wol loltu yoo teete hin jiddi, qachaan yookiin maatiin takka gargar ifi qoqqoodde ta wol loltu yoo teete hin dhaabbatu. **26** Seexannille Seexana yoo baase, inni ifi qoqqooda; mootummaan isaa attamiin dhaabbatti ree? **27** Ani hunna Bi'el Zebuliiin yoo durriisa baase, hordofattooti teessan hunna eennuutiin durriisota baasan? Tanaaf hordofattooti teessanuu isinitti hin muran. **28** Ani ammoo Ayyaana Waaqaatiin yoo durriisa baase, mootummaan Waaqaa gara keessan dhuutteerti. **29** «Yookiin namicha jabaa dursee hidhu malee, attamiin nami tokko mana namicha jaba'aa san seenee karra isaa saamuu dande'a? Eega isa hidhe mana isaa saamuu dande'a. **30** Eennulle ka golii tiyya hin te'in na moroma, nami na woliin wolitti hin qanne hin bittinneessa. **31** Tanaaf ani isinitti hima, Waaqa faanshessiisaa fi cubbuu maraaf nami araara hin dhaggata, nami Ayyaana Woyyicha faanshessu ammoo araara hin dhaggatu. **32** Nami Ilma Namaatiin moromee wo jedhu araara hin dhaggata, nami Ayyaana Woyyichaan moromee wo jedhu ammoo, bara kanalle'etti te'ee bara dhufu'uu jirulle'etti araara hin dhaggatu. **(ai'on g165)** **33** «Muki midhaan isaatiin waan beekkamuuf, midhaan dansaa akka qabaattanuuf, muka dansaa qabaadha'a; muka badaa yoo qabaattane midhaan badaa hin qabaattan. **34** Isin ilmaan buuti'ii! Isin hamoolee adoo teetanuu, attamiin waan dansaa dubbatiisa dandeettan? Waan gadhaa guute afaan dubbata. **35** Nami dansaan waan dansaa gadhaa ifii keessaa waan dansaa baasa; nami hamaalle waan hantuu gadhaa ifii keessaa waan hantuu baasa. **36** Ani isinitti hima, guyyaa mura'aa dubbii gadhee afaan keessanii baate maraaf deebii kennitan; **37** Dubbuma teessaniin isiniif muranti, dubbuma teessaniin isinitti muranti» jedhe. **38** Achiin duuba barsiisoti Seera Muuse'eetii fi Fariisaayoti gariin, «Barsiisa'a, nuuti akka ati beessisa nu dhaggisiittu barbaanna» jedhaneen. **39** Yesuus ammoo deebisee, «Dhalooti hama'aa fi gaarayyeffataan beessisa gaafata, ammoo beessisa Yoonasii raagichaa malee beessisi dhibiin hin kennamuuf. **40** Akkuma Yoonasiin raagichi halkan sadii fi guyyaa sadiin gadhaa qurxummii guddichaa keessa ture; maarre Ilmi Namaalle halkan sadii fi guyyaa sadiin awwaala

keessa hin tura. **41** Kolbaan qachaa Nanawwe'ee guyyaa mura'aa dhaloota kana woliin kaatee itti murti, sababille lallaba Yoonasitiin cubbuu irraa deebiteerti; kunoo, ka Yoonas caalu as jira! **42** Mootitiin kibbaa qaccee biyya lafaatii qarummaa solomoonii caqasiisaaf waan dhutteef, guyyaa mura'aa dhaloota kana woliin kaatee itti murti, kunoo ka Solomoon caalu as jira!» jedhe. **43** Yesuus, «Ayyaanni hamaan nama keessaa yennaa bayu, addee itti foorfatu barbaadatiisaaf lafa bisaan hin jirre keessa deddeebi'a, ammoo hin dhaggaatu. **44** Achiin duuba, «Ani mana kiyya ka keessaa bayetti deebi'a» jedha. Yennaa deebi'u, manni duwwaa te'ee, haxowamee, qophoweeruun dhagga. **45** Achiin duuba Ayyaanni hamaan sun Ayyaanota hamoota torba ka isa caalaa hamoota te'ane dhaqee fida; isaanille itti galanee achi le'an; haalli nama sanii ka durii caalaa ka duubarraa kun itti hammaata. Maarre dhaloota hamaa kana irralle'etti akkanuma hin te'a» jedhe. **46** Adoo Yesuus gumi'itti dubbatisatti jiruu, haadhaa fi obboleeyyan isaa, isa dubbisiisaaf barbaadane ala dhaabbataneeraniyyu. [**47** Yennaa san nami tokko Yesuusiin, «Kunoo, haati teetii fi obboleeyyan teeti si dubbisiisaaf barbaadane ala dhaabbatisatti jiran» jedheen. **48** Yesuus deebisee, «Haati tiyyaa eennu, obboleeyyan tiyyalle eennu fa'a?» jedheen. **49** Achiin duuba gara barattoota ifii harkaan akeekke, «Kunoo ti! Haati tiyyaa fi obboleeyyan tiyya! **50** Nami fedhii Abbaa kiyya ka ol-gubba'aa godhu marti obboleessaa fi obboleettii tiyya, haadha tiyyalle'e» jedhe.

13 Guyyuma san Yesuus manaa bayee dhaqee abbaayaa Galila'aa bira tee'e. **2** Gumiin hedduun isa biratti wolitti qabannaan, inni hoboloo takka keessa seenee barsiisiisaaf tee'e; kolbaan hedduulle qarqara abbaaya'aa dhaabbatteertiyyu. **3** Inni mammaasaan waan hedduu isaanitti himiisaaf ka'ee, «Caqasa'a! Nami tokko sanyii facaasiisaaf baye. **4** Inni adoo facaasuu, sanyiin gariin karaa keessa harcaate, sinbirreelle dhuttee qocatee nyaatte. **5** Sanyiin dhibiin lafa dhakittii, addee biyyee guddoo hin qanne irra buute; biyyee gad fago'oo waan hin qanneef ariifatee muute. **6** Yennaa aduun itti baate ammoo qoorte; hidda gad fagaate waan hin qanneef godde. **7** Sanyiin gariin qoree keessa buute, qoreelle guddatee isii huute. **8** Sanyiin dhibiin biyyee dansaa irra buute, gariin midhaan dhibba, gariin midhaan jaatama, gariin midhaan soddoma buutte. **9** Nami gurra qabu dhage'uu ti!» jedhe. **10** Achiin duuba barattooti gara Yesuusii dhufanee, «Ati maaf mammaasaan kolba'atti dubbatta?» jedhane gaafatane. **11** Yesuus deebisee, «Dhossaa mootummaa Waaqaa akka beettanu isiniif kennanteerti, isaniif ammoo hin kennanne. **12** Ka qabuuf, itti dabalantee hin kennantiif, bacaalle hin qabaata; ka wo hin qanne ammoo, wonni inni qabuuyyuu isa irraa hin fudhatanti. **13** Wonni ani mammaasaan isaanitti dubbadhuuf, isaan adoo ilaalanuu hin dhagganu, adoo caqasanuu hin dhage'anu, yookiin hin hubatanu. **14** Maarre raagi Isaayaas dubbatte isaan irratti muummoweera; wonni raagamelle, «*Sin caqasisa hinuma caqattan, ammoo hin hubattanu, ilaaliisa hinuma ilaaltan, ammoo ijjumaa hin dhaggitanu, 15 qalbiin isaanii waan sigiddeef, gurri isaanii*

hin dhage'u, ilti isaanii dunuunfateerti, maarre isaan ila isaanitiin hin ilaalanu, gurra isaanille'een hin caqasanu, qalbi isaanii'ille'een hin hubatanu, hin deebi'anulle'e, anille silaa isaan hin fayyisaayyu» jedhe. **16** «Ammoo ilti teessan waan dhaggituuf, gurri keessanille waan dhage'uuf isin ka badhaatane. **17** Ani dhugaa isinitti hima, raagoti heddu'uu fi kolbaan balchooti hedduun waan isin dhaggitane dhaggiisaaf halchane, ammoo hin dhaggine, waan isin dhageettane dhage'iisaaf halchane, ammoo hin dhageenne» jedheen. **18** Yesuus itti dabalee, «Hiikkaa namicha sanyii facaasuu maan akka te'e dhage'a'a. **19** Nami jecha mootummaa Waaqaa dhage'ee hin hubatin, akka sanyii karaa keessatti facaafantee ti. Hamaaleessi dhufee waan gadhaa isaa keessatti facaafame butata. **20** Sanyiin lafa dhakittii irratti facaafante, nama jecha dhage'ee yoosuma gammadaan fudhatu; **21** Te'uu malee inni hidda hin qabu, yennaa qofaaf jabaata malee, sababa jechaatiif yennaa rakkoon yookiin midhaan kaatu, inni yoosuma gufata. **22** Sanyiin qoreelee odduu buute sun nama jecha dhage'u, ammoo yaaddoon lafa tanaatii fi jaalalli durummaa'aa jecha hudha, midhaanille hin buusu. (aion g165) **23** Sanyiin biyyee dansaa irra buute ammoo, sun nama jecha dhage'ee hubatu, ka dhugumaan midhaan buusu, tokkochi midhaan dhibba, ka dhibiin midhaan jaatama, ka dhibille midhaan soddoma buusan» jedhe. **24** Yesuus mammaassa dhibii isaanitti mammaakee, «Mootummaan ol-gubba'aa nama fichaa ifii keessatti sanyii dansaa facaase tokkoon wol fakkaatti. **25** Yennaa nami marti rafe ammoo, diinni dhufee odduu qamadi'ittii jigidaa facaasee deeme. **26** Yennaa qamadiin lattee midhaan buutte, jigidaalle mudhate. **27** Tajaajiltooti abbaa ficha'aalle dhufanee, «Goota'a, fichaa keeti keessatti sanyii dansaa hin facaannee? Jigidaan kun eessaa dhufe ree?» jedhane. **28** Inni deebisee, «Kana ka godhe diina» jedhe. Tajaajiltooti deebisane, «Nuuti dhandhee akka bubuqqinnu barbaadtaa ree?» jedhane. **29** Inni ammoo deebisee, «Wawwo'o; jigidaa buqqisiisa irratti qamadii woliin buqqittan. **30** Haga yennaa haamma'aattii jigida'aa fi qamadiille wolumaan guddatanuu ti; yennaa haamma'aa, ani worra haamuun, akka gubamuuf dursa'aatii jigidaa buqqisa'aa laddee ladd'e'een hidha'a, qamadii ammoo gootaraa kiyyatti galcha'a» jedhaan» jedhe. **31** Yesuus mammaassa dhibii isaanitti mammaakee, «Mootummaan Waaqaa midhaan sanaafic'ii ka nami tokko fuudhee fichaa ifii keessatti facaase fakkaatti; **32** midhaan isi'ii midhaan mara caalaa diqqaata, yennaa guddatte ammoo waan ficha'atti facaafame mara caaltee muka teetee, sinbirreen dhuttee dameelee isi'ii keessatti mana ifii ijaaratti» jedhe. **33** Yesuus ammalle mammaassa dhibii isaanitti mammaakee, «Mootummaan Waaqaa uukoo dubartiin takka fuutee bullaa safartuu sadiin wolitti mattee, bullaa san mara bukeessitu fakkaatti» jedhe. **34** Yesuus mammaasaan waan kana mara gumi'itti dubbate; mammaasaan male waan tokkolle isaanitti hin dubbanne. **35** Wonni raagaan, «Mammaasaan afaan saaqadha; dadama biyya lafaatii jalqabee waan dhokate dubbadha» jedhe tanaan muummotte. **36** Achiin duuba Yesuus gumii lakkisee mana seene. Barattooti

isaalle gara isaa dhikaatane, «Mammaassa jigidaa fichaa qamadii keessaa nuu hiiki» jedhaneen. **37** Yesuus deebisee, «Ka sanyii dansaa facaasu ilma Namaa ti; **38** fichaan biyya lafaa ti; sanyiin dansaan ijoollee mootummaa Waaqaa ti; jigidaan ijoollee hamaaleessaa ti; **39** diinichi jigidaa facaase Seexana; haammaan muummee biyya lafaa ti; worri haamu ergantoota Waaqaa ti. (aiñ g165) **40** Akkuma jigidaan wolitti qabamee ibiddaan gubamu, muummee biyya lafaalle'etti akkasuma hin teeti. (aiñ g165) **41** Ilmi Namaa ergantoota ifii hin erga; isaanille worra sababa cubbu'uu te'ee fi worra hantuu huju mara mootummaa isaa keessaa wolitti qabane, **42** addee isaan bowaa ilkaan itti qaranu, qilee ibiddaatitti isaan gatan. **43** Balchooti ammoo mootummaa Abbaa isaanii keessatti akka adu'uu hin ifan. Nami gurra qabu dhage'uu ti!» jedheen. **44** Yesuus, «Mootummaan ol-gubba'aa karra fichaa keessatti dhoffante, ta nami tokko dhaggee deebisee dhosse fakkaatti; achiin duuba gammadaan deemee waan qabu mara gurguree fichaa san bitate. **45** «Ammalle, mootummaan ol-gubba'aa daldalticha dooqa dansaa bitatiisaaf barbaadu fakkaatti; **46** daldaltichi dooqa gatii gudda'aa tokko yennaa dhagge, dhaggee waan qabu mara gurguree dooqa san bitate. **47** «Ammalle, mootummaan ol-gubba'aa caccoo qurxummii ta abbaaya'atti afanee qurxummii adda addaa duudii qadde fakkaatti; **48** caccoon yennaa guutte, isaan gara cina'aa harkisane; gad tee'anee, qurxummii dadansaa saaxaraa keessa keyatane, babadduu ammoo gatane. **49** Yennaa muummee biyya lafaalle akkasuma hin teeti. Ergantooti Waaqaa dhuttee worra hamoota worra balchoota irraa gargar baatee, (aiñ g165) **50** addee isaan bowaa ilkaan itti qaranu, qilee ibiddaatitti hin qolaansan» jedhe. **51** Yesuus, «Kana mara hubattaneertanii?» jedhee isaan gaafate. Isaan deebisane, «Ee» jedhane. **52** Innille isaaniin, «Tanaaf barsiisaan Seeraa ka mootummaa ol-gubba'aatiif leenji'e, abbaa manaa ka meya mana ifii keessaa waan haareyaa fi waan dullattii gad baasu fakkaata» jedhe. **53** Yesuus yennaa mammaassa kana fixate, addee san lakkisee deeme. **54** Inni gara biyya ifii dhufee Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barsiise. Worri isa dhage'elle baaseffatane, «Namichi kun qurummaa tana eessaa dhaggate, bilbaasi kunille maan?» jedhane. **55** Kun ilma namicha muka bocuutii motii? Haati isaa Maariyaam jedhantii motii? Obboleeyyan isaalle Yaaqoobii fi Yoseef, Simoonii fi Yihuda'aa motii? **56** Obboleettoti isaalle martinuu nu woliin jiranii motii? Inni waan kana mara eessaa dhaggate? **57** Tanaaf isaan isa tuffatane. Yesuus ammoo isaaniin, «Raagaan tokko addee dhibi'itti malee, biyya ifiitii fi mana ifii keessatti ulfinna hin dhaggattu» jedhe. **58** Sababa dhugeeffatiisa dhaba isaaniitiif, inni bilbaasota hedduu achitti hin hunye.

14 Yennaa san Heroodisiin bulchaan biyya Galiila'aa, gurra Yesuusii dhage'ee, **2** tajaajiltoota ifiitiin, «Kun Yohaannisii cuupha'a; isatti du'a keessaa ka'eera, kanaaf huijin bilbaasaa tun isaan hujamiisatti jirti» jedhe. **3** Heroodis sababa Heroodiyaasii niitii obboleessa ifii ta Filiphosiitiif jedhee, Yohaannis qassiisee mana hidha'aatitti

hiisiseeraayyu. **4** Yohaannis Heroodisiin, «Niitii obboleessa keetii fuudhuun sii seeraa moti» jedheeraayyu. **5** Heroodis, Yohaannis ijjeesiisaaf barbaade, ammoo kolbaan akka raaga'aatitti waan ilaalteertuuf sodaate. **6** Guyyaan dhaloota Heroodisii ulfeeffamuu yennaa geye ammoo, intalti Heroodiyaasii keessummoota duratti sirbitee, Heroodis guddoo gammachiitte. **7** Tanaaf Heroodis isi'iin, «Waan ati na gaafattu mara si'if hin kenna» jedhee waadaa galeef. **8** Isiin Haadha ifiitiin gorfantee, «Ammuma mataa Yohaannisii cuupha'aa qori'itti naa kenni» jette. **9** Mootichi gadde; te'uu malee kakuu ifiitii fi keessummaa ifii duratti waadaa galeef jedhee, mataan Yohaannisii akka isi'if kennamu ajaje; **10** Ittille ergee, mana hidha'aa keessatti mataa Yohaannisii irraa kuchiise. **11** Mataan sun qori'itti fidamee intalaaf kenname; isiin gara haadha ifii fidde. **12** Barattooti Yohaannisii dhufanee reeffa isaa fuudhane awwaalane; achiin duuba dhaqanee Yesuusitti himane. **13** Yesuus du'a Yohaannisii yennaa dhage'e, addee san lakkisee qofuu hobolo'oon addee qoommi'ii dhage. Kolbaan deemuu isaa yennaa dhageette ammoo, qachaa keessaa baatee miilaan isa hordotte. **14** Yesuus qarqara abbaaya'aatiitti hoboloo irraa bayee, yennaa gumii guddoo dhagge, isaaniif naye dhibamoota isaaniille fayyise. **15** Yennaa latti galgalootte, barattooti dhufanee, «Addeen tun urma, lattiille dhiiteerti; gumiin tun gara oolootaa dhaqqee sagalee akka bitattu gumii tana gad lakkisi!» jedhaneen. **16** Yesuus ammoo, «Dhaquu isaan hin barbaachisu; isinuu waan nyaatanu kenna'aa!» jedhe. **17** Isaan deebisane, «Nuuti xaltaa shanii fi qurxummii lama qofa asii qanna» jedhane. **18** Yesuus, «Sanuma gara kiyya as fida'a!» jedhe. **19** Achiin duuba inni gumiin mara irra akka teettu ajaje. Xaltaa shanii fi qurxummii lama fuudhee, gara ol-gubba'aa ilaalee, galateeffatee xaltaa caccassee, barattootatti kennee, barattootille gumii'if kennane. **20** Isaan martinuu nyaatane quufane; hambaa irraa hatte, kallonjoo kudhanii lama guutuu fuudhane. **21** Worri nyaate dubarti'ii fi ijoolleen adoo hin laakkowamin, dhiirti gara kuma shanii ti. **22** Yennuma san inni adoo gumii geegessuu barattooti hoboloo yaabbatane abbaayaa gamatti isaan dura akka bu'anu godhe. **23** Yesuus gumii geegesseen duuba, daadimatiisaaf qofuu gara gaaraa ol baye. Yennaa galgalootte, inni qofuu achi jiraayyu; **24** yennaa san hoboloon ammoo, qilleensi waan itti dhowuuf, qarqara irraa fagaatee, danbali'ii asii fi achi dadarbante. **25** Halkan gara iyya lukku'uu ta lammeeesso'ootitti Yesuus bisaan gubbaa ideemaa gara barattoota ifii dhufe. **26** Barattooti yennaa bisaan gubbaa ideemuun isa dhaggite ammoo, bararaxxee, «Kun ekeera'a» jettee soda'aan iyyite. **27** Yennuma san ammoo Yesuus, «Jabaadha'a! Wonni anaa, hin sodaatina'a!» jedhee dubbate. **28** Pheexroos deebisee, «Gootta'a, yoo si teete, bisaan gubbaa gara keeti akka dhufu na ajaji» jedheen. **29** Yesuus deebisee, «Koy!» jedhe. Maarre Pheexroos hoboloo keessaa bayee, gara Yesuusii, bisaan gubbaa ideemiisa jalqabe. **30** Qilleensa jabaa yennaa dhagge ammoo, sodaatee, lixiisaafille jalqabee jennaan, «Gootta'a, na fayyisi!» jedhee iyye. **31** Yesuus yennuma san harka ifii diriirsee, isa qabee, «Ati nama

dhugeeffannaa diqqo'oo! Maaf mante?» jedheen. **32** Yennaa Yesuusii fi Pheexroos hoboloo yaabane, qilleensi cadhise. **33** Worri hoboloo keessaa, «Dhugumaan ati ilma Waaqaa irra» jedhee Yesuusii sagade. **34** Yesuusii fi barattooti isaa yennaa gamatti bu'ane, lafa Genesaarex jedhantu geyane. **35** Kolbaan lafa sanii Yesuus beetteen duuba, adaala san mara keessa ergaa ergitee worra dhibameeru mara gara isaa fichisiittee, **36** handaaruma woyaa isaalle akka isaan tuqanu kadhatee; worri tuqe martinuu fayye.

15 Achiin duuba Fariisaayotaa fi barsiisoti Seera Muuse'ee Yerusaaemii gara Yesuusii dhufanee, **2** «Barattooti teeti maaf aadaa maanguddo'oo ulfeessuu dhaban? Isaan nyaatiisaan dura harka ifii hin dhiqatanu!» jedhaneen. **3** Yesuus deebisee, «Isin aadaa teessaniif jettanee maaf Seera Waaqaa ulfeessuu dhaddan? **4** Waaqi, «Abbaa keetii fi haadha teeti ulfeessi», «Nami Abbaa yookiin haadhaa abaaruu dhugumaan du'uu qaba» jedhee ajajeera. **5** Isin ammoo nami tokko abba'aan yookiin haadhaan, «Qarqaarsi isin na biraa dhagagataa turtane Waaqaaf kennameera» yoo jedheen, **6** inni «Abba'aa fi [haadha ifii] ulfeessuu hin barbaachisu» jettan, aadaa teessaniif jettanee, Seera Waaqaa balleessitan. **7** Isin kijiiboole'e! Isaayaas marroo teessaniif raagee, **8** «Kolbaan tun afaaniin na ulfeessiti, gadhaan isi'ii narraa fago'o. **9** Kolbaan tun ajaja namaa akka seera Waaqaatitti barsiisaa, akkasumaan na waaqonsiti ta jedhe dhuga'a» jedhe. **10** Achiin duuba Yesuus gumii gara ifii waamee, «Caqasa'aatii hubadha'a: **11** wonni nama batteessu waan afaan namaa keessaa bawu malee, waan gara afaan namaa seenuu moti» jedheen. **12** Achiin duuba barattooti itti dhikaattee, «Worri Fariisaayotaa waan ati jette yennaa dhage'ane akka gufatane beettaa?» jedhaneen. **13** Yesuus deebisee, «Wonni Abbaan kiyya ka ol-gubba'aa hin dhaabin marti hin buuqaati. **14** Waan isaanii lakkisa'a; isaan ballaa ballaa sooreessu. Ballaan yoo ballaa sooresse, lamaanuu boolla keessa bu'an» jedhe. **15** Pheexroos ammoo deebisee, «Mammaa kana nuuf hiiki» jedheen. **16** Achiin duuba inni, «Isinille haga ammaa hin hubatin jirtanii? **17** Wonni afaaniin seenu martinuu, gadha'atti dabaree, nafa namaa keessaa akka bawu isin hin hubattanuu? **18** Wonni afaan namaatii bawu ammoo gadhaa irraa dhufa, wonni nama batteessulle kana. **19** Sababille Yaadi hamaan, ijjeesuun, gaarayyeffatuun, sagaagaluuun, hatuun, dharaan dhugaa bawuun, maqaa namaa balleessuun gadhaa namaa keessaa baya. **20** Wonni nama batteessu kana malee, harka hin dhiqatiniin nyaatiis nama hin batteessu» jedheen. **21** Yesuus addee san lakkisee gara qachoota Xiroomsiitii fi Sidoonii dhage. **22** Achiin duuba dubartiin biyya Kana'aanii takka adaala sanii dhuttee, «Ilma Daawitii, Gootta'a! Intalti tiyya durriisaan qabantee fariisatti jirtii, na mararii» jedhaa iyyite. **23** Inni ammoo womaa isi'if hin deebinne. Barattooti isaalle dhufanee, «Isiin iyyaa nu gula waan deentuuf, isii ifi irraa geegessi!» jedhaa isa kadhataane. **24** Yesuus deebisee, «Ani worra akka hoole'ee bade kolbaa Israa'elii gofaaf ergame» jedheen. **25** Dubartiin ammoo dhuttee isa duratti jilbiiffattee, «Gootta'a, na gargaar» jetteen. **26**

Yesuus deebisee, «Sagalee ijoolle'ee fuudhanee sare'eef qolaansuun sirri'ii moti» jedheen. **27** Isiin deebittee, «Ee, Gootta'a, te'uu malee sareelle woma qorii goottaa isaanii irraa harca'u nyaatii» jette. **28** Achiin duuba Yesuus deebisee, «Dubartii tana, dhugeeffannaan teeti guddo'o! Akkuma halchaa teetii sii teetuu» jedheen. Intalti isi'iille yoosuma fayyite. **29** Yesuus achii deemeen duuba, cinaa abbaayyaa Galila'aatiin dabaree, gaaratti ol bayee achi tee'e. **30** Gumiin guddoon worra fafowe, worra ballaa, worra naafa, worra dubbatuu hin dandeennee fi worra dhibii hedduu fiddee gara isaa dhuttee, miila Yesuusii jala keette. Innille isaan fayyise. **31** Maarre gumiin worri dubbatee hin dandeenne dubbatuun, fafooti fayyanuun, naafoti ideemanuun, ballooti dhagganuun yennaa dhaggite baaseffatte. Waaqa Israa'eliille galateeffatte. **32** Achiin duuba Yesuus barattoota ifii gara ifii waamee, «Kolbaan tun guyyaa sadiin waan na waliin turteef, waan nyaattulle waan hin qanneef nayeeraaf; karaa irratti waan gaggadduuf, beelaan jiranuun isaan geegessuu hin barbaadu» jedheen. **33** Barattooti, «Lafa goomole'ee tana keessatti sagalee gumii guddoo tana areeriisaaf geettu eessaa fuuna?» jedhaneen. **34** Yesuus, «Xaltaa meeqa qaddan?» jedhee gaafate. Isaan, «Xaltaa torbaa fi qurxummii didiqqoo diqqoo takka qanna» jedhaneen. **35** Maarre Yesuus akka gumiin lafa irra gad teteetuu ajaje. **36** Achiin duuba xaltaa torbaa fi qurxummii fuudhee, Waaqa galateeffateen duuba, caccassee barattootatti kenne; barattootille kolba'aaf kennane. **37** Isaan martinuu nyaatanee quufane; barattooti hambaa hatte kollonjoo torba guutuu fuudhane. **38** Worri sagalee san nyaate, dubartootaa fi ijoolleen adoo hin laakkowamin dhiira kuma afur. **39** Yesuus gumii san geegesseen duuba, hoboloo yaabee gara lafa Magadaan jedhantu dhage.

16 Worri Fariisaayotaatii fi worri Saduqootaa dhufanee, Yesuus haga ilaaliisaaf beessisa tokko ol-gubbaa irraa akka itti mudhisu isa gaafatane. **2** Inni deebisee, «Yennaa galgalaa, «Gubbaan waan diimatteertuuf, haalli qilleensaa dansa'a» jettan; **3** bariille, «Gubbaan waan diimattee dukku dhootteertuuf, adha hin rooba» jettan. Bifa gubba'aa ilaaltanee attam akka te'u himuu hin beettan, beessisa baraa ammoo attam akka te'u himuu hin dandeettanu. **4** Dhalooti hama'aa fi Waaqaaf hin addatanne beessisa barbaada; ammoo beessisa Yoonasii malee, beessisi hin kennamuuf» isaanii jedhe. Achiin duuba Yesuus isaan lakkisee deeme. **5** Barattooti yennaa abbaaya'aan gamatti bu'ane, daabboo tokkole fidatiisa dedhaneeran. **6** Yesuus, «Ilaalladha'a! Uukoo worra Fariisaayotaatii fi Saduqootaa irraa ifi eegadha'a» isaanii jedhe. **7** Isaan wol waliin, «Waan nuuti daabboo fidatiisa dhanneef akkas jedha» jedhane. **8** Yesuus yaada isaanii beekke, «Isin worra dhugeeffannaa diqqo'oo, marro daabboo fidatiisa dhabisaa maaf dudubbattan? **9** Isin ammalle hin hubattanuu? Xaltaa shanan namoota kuma shaniif geyee, hambaa kollonjoo meeqa akka fuutane hin qaabattanuu? **10** Yookiin xaltaa torba namoota kuma afuriif geyee kollonjoo meeqa akka fuutane hin qaabattanuu? **11** Marroo daabbo'oo akka

ani hin dubbatin attam hubatuu dhaddan? Uukoo worra Fariisaayotaatii fi Saduqootaa irraa ifi eegadha'a!» isaanin jedhe. **12** Achiin duuba barattooti akka Yesuus uukoo daabbo'oo irraa adoo hin te'in, barsiisa Fariisaayotaatii fi Saduqootaa irraa ifi eeggachiise hubatane. **13** Yesuus gara lafa qachaa Qiisaariyaa Filiphosii bira yennaa dhage, barattoota ifitiin, «Kolbaan Ilma Namaatiin eennu jetti?» jedhee gaafate. **14** Isaan deebisane, «Garin, «Yohaannisii cuupha'a» si'iin jedhan, worri dhibiin ammoo, «Eliyaas» si'iin jedhan, worri dhibiille, «Ermiyaas yookiin raagota keessaa tokko» si'iin jedhan» jedhaneen. **15** Inni deebisee, «Isin hoo eennu anaan jettan?» isaanin jedhe. **16** Simoon Pheexroos deebisee, «Ati Masihi, Ilma Waaqa jiraata'aa ti» jedhe. **17** Yesuusille deebisee, «Ilma Yoonaa Simoon, ati ka badhaate! Kana Abbaa kiyya ka ol-gubbaa jirutti sitti mudhise malee, namaa moti. **18** Maarre Pheexroos, ani sitti hima, ati rassa'a; rassaa kana irratti wolde'a kiristaanaa kiyya hin ijaara; hunna du'aalle wolde'a kiristaanaa kana hin injifattu. (Hadees g86) **19** Ani furtuu mootummaa ol-gubba'aa si'iif hin kenna, wonni ati lafa irratti hiite, ol-gubbaalle'etti ka hidhame te'a, wonni ati lafa irratti hiitelle ol-gubbaalle'etti ka hiikame te'a» jedhe. **20** Achiin duuba Yesuus Masihi akka te'e eennulle'etti akka hin hinne jabeessee barattoota ifii ajaje. **21** Yennaa sanii jalqabee Yesuus barattoota ifitiin, «Ani gara Yerusaleemii dhaquu qaba; achitti harka jaarsole'eetitti, harka sooreyyii hayyootaati fi barsiisota Seera Muuse'eetitti guddoo hin rakkadha, hin ijjeefamalle'e; guyyaa sadeesso'oo ammoo hin ka'a» jedhu'utti ka'e. **22** Pheexroos cina'atti isa baasee, «Gootta'a, Waaqi si hanqisu! Wonni kun ijjumaa si hin dhaqqabin» jedhaa isa xixuu jalqabe. **23** Inni ifi irra garagalee, Pheexroosiin, «Seexana, ana irraa bayyadhu! Qalbiin teeti waan namaa malee, waan Waaqaa waan hin yaadaneef, ati naaf gufu'u» jedheen. **24** Achiin duuba Yesuus barattoota ifitiin, «Nami yoo na hordofuu barbaade ifi mormatee, fannoo ifii ba'atee na hordofuu ti. **25** Nami jiruu ifii fayyifatu barbaadu hin dhaba; nami naaf jedhee jiruu ifii dhabu, hin dhaggata. **26** Nami waan lafa tanaa mara qabaatee lubbuu ifii ammoo yoo dhabe maan isaa baati? Yookiin nami wadoo lubbuu ifitiif gatii maan kaffalu'uu dande'a ree? **27** Ilmi Namaa ulfinna Abbaa ifitiin ergantoota ifii woliin hin dhufa; achiin duuba tokko tokkoofuu akka hujji isaatitti gatii hin kennaaf. **28** Ani dhugumaan isinitti hima, worra as dhaabbatanu keessaa, Ilmi Namaa mootummaa ifitiin dhufuun haga dhagannutti, namooti hin duune jiran» jedhe.

17 Guyyaa jaan duuba, Yesuus Pheexroosii fi Yaaqoob, Yohaannisii obboleessa Yaaqoobille fudhatee, gara gaara dheeraa tokkoo qofitti ol isaan baase. **2** Innille isaan duratti bifa jijjiiramee, fuulli isaalle akka adu'uu ifee, woyaan isaalle adii calalaxxuu teete. **3** Dedhuma Muuse'ee fi Eliyaas Yesuus woliin dubbatanuun dhaggane. **4** Achiin duuba Pheexroos Yesuusiin, «Gootta'a, asitti dhaggamuun keenna nu'uuf dansa'al Yoo fedhii keeti te'e, gosee sadiin, takkattii si'iif, takkattii Muuse'eef, takkattii Eliyaasiif ijaar'aa» jedhe. **5** Adoo inni tana dubbatisatti jiruu, dedhuma duumensi ifaalessi isaan galte; duumensa san keessalle'ee qoonqoon

takka, «Kun Ilma kiyya ka ani jaaladhu, isa dhage'a'a!» jette. **6** Barattooti yennaa tana dhage'ane, rifatane lafa irratti fuulaan gad jigane. **7** Yesuus ammoo isaanitti dhikaatee harkaan isaan qaqqabee, «Ka'aa, hin sodaatina'a!» jedheen. **8** Isaan yennaa ol jedhisee ilaalane, Yesuus malee nama tokkolle hin dhaggine. **9** Isaan gaara irraa adoo gad bu'iisatti jiranuu, Yesuus, «Ilmi Namaa du'aa haga ka'utti waan dhaggittane kana nama tokkolle'etti hin himina'a» jedhee barattoota ifii ajaje. **10** Barattooti isaalle, «Barsiisoti seera Muuse'ee, «Eliyaasitti dursee dhufuu qaba» maaf jedhan ree?» jedhane isa gaafatane. **11** Inni deebisee, «Eliyaas waan mara adde'etti deebisiisaaf dhugumaan hin dhufa; **12** Ani ammoo isinitti hima Eliyaas duruu dhufeera, kolbaan isa hin hubanne, akkuma fedhane isa godhane. Maarre Ilmi Namaalle harka isaanitti hin rakkata» jedheen. **13** Achiin duuba barattooti akka inni marroo Yohaannisii cuupha'aa isaanitti dubbatisatti jiru hubatane. **14** Yennaa Yesuusii fi barattooti isaa sadiin gara gumii'ii deebi'ane, namichi tokko dhufee, Yesuus duratti jilbiiffatee, **15** «Gootta'a, mucaa kiyya mararfadhu, inni dhukkuba gaggaddu'uu waan qabuuf guddoo rakkatisatti jira; inni yennaa hedduu ibiddaa fi bisaan keessatti jiga. **16** Ani gara barattoota teetii isa fidee, isaan ammoo isa fayyisuu hin dandeenne» jedhe. **17** Yesuus deebisee, «Isin dhaloota hin dhugeeffannee fi dabaaleessa! Haga yoomii isin woliin jiraadha? Haga yoomii isin ossadha? Mucaa gara kiyya fida'a!» jedhe. **18** Yesuus ayyaana hamaa san xixee, mucaa keessaa baase; mucaalle yoomaa fayye. **19** Achiin duuba barattooti qofuu gara Yesuusii dhufanee, «Nuuti maaf ayyaana hamaa san baasuu dadhanne?» jedhane isa gaafatane. **20** Yesuus deebisee, «Waan dhugeeffannaan teessan diqqaatteef re! Ani dhugumaan isinitti hima, dhugeeffannaan haga midhaan sanaafici'ii adoo qabaattanee, gaara kanaan, «Asii ka'ii achi deemi!» yoo jettane, innille hin deema; wonni isiniif hin dande'anne hin jirtu. [**21** Ka akkanaa kun daadimataa fi laamaan malee hin bawu» isaanin jedhe.] **22** Yennaa barattooti isaa Galiilaa keessatti wolitti qabamane, Yesuus isaanin, «Ilmi Namaa harka namootaati dabarfamee hin kennama, **23** isaanille isa hin ijjeesan, inni ammoo guyyaa sadeesso'ootitti du'aa hin ka'a» isaanin jedhe. Isaanille guddoo gaddane. **24** Yesuusii fi barattooti isaa yennaa Qifirnaahoom geyane, worri gibira Galma Waaqaa guuru gara pheexroosii dhufanee, «Barsiisaan keessan gibira Galma Waaqaa hin kaffalu?» jedhaneen. **25** Pheexroos, «Ee, hin kaffala» jedheen. Pheexroos gara manaa dhufee adoo isatti hin dubbatinu, Yesuus dursee, «Simoon, maan sitti fakkaata? Moototi biyya lafaa qaraxa yookiin gibira eennu irraa guuran? Nama biyya ifii irraa moo nama biyya dhibii'ii irraa guuran?» jedhee isa gaafate. **26** Pheexroos deebisee, «Nama biyya dhibii'ii irraa guuran» jedheen. Yesuus deebisee, «Nami biyya isaanii bilisa ree! **27** Te'uu malee, nuuti gufuu akka isaanitti hin teene, gara abbaaya'aa dhaqiti malxaqqoo bisaanitti darbadhu; qurxummii qara baatu fuutee, afaan isi'ii yoo bante, beesee keessatti hin dhaggita; beesee san fuudhiitti naaf, ifille'eef kaffali!» jedheen.

18 Yennaa san barattooti gara Yesuusii dhufanee, «Mootummaa Waaqaa keessatti ka caalu eennu?» jedhaneen. **2** Inni daa'ima tokko waamee, isaan dura dhaabbachiisee, **3** «Ani dhugumaan isinitti hima, yoo hin jijjiiraminii fi deebitanee akka daa'immaanii hin te'in, isin ijjumaa mootummaa ol-gubba'aatiitti hin galtanu. **4** Eennulle ka akka daa'ima kanaa ifi gad qabu mootummaa ol-gubba'aa keessatti mara ka caalu te'a. **5** Eennulle daa'ima akkasii maqaa kiyyaan ka fudhatu na fudhata. **6** «Isin keessaa nami tokko worra didiqqaa natti dhugeeffatu kana keessaa tokkotti gufuu yoo te'e, dhakaan daaku'u guddaan morma isaatiitti hidhamee qilee abbaaya'aatiitti adoo gatamee liqinfamee isaa woyya. **7** Sababa waan kolbaa gufachiisuutiifi biyya lafaatiif aanne'e! Wonni gufachiisu dhufuu hin oolu; ammoo ka nama gufachiisuuf aanne'e! **8** Harki keeti yookiin miilli keeti akka cubbuu tolchitu yoo si gufachiise, kutii gati; harka lamaan yookiin miila lamaan qabaattee ibidda bara baraatiitti gatamiisaa mannaa, fafoottee yookiin naafattee gara jiruu bara baraa galiisa si'if woyya. [aiōnios q166] **9** Ilti teetille yoo si gufachiitte, ifi keessaa baasii gati; ila lamaan qabaattee qilee ibiddaatiitti gatamiisaa mannaa, ila takkaa qabaattee gara jiruu bara baraa galiisa si'if woyya» jedhe. (Geenna g1067) **10** Yesuus, «Ani isinitti hima, ergantooti Waaqaa ta ol-gubbaa jirtu, ta isaan eeddu yennaa mara fuula Abbaa kiyya ka ol-gubbaa jiruu waan ilaaltuuf, worra didiqqaa kana keessaa tokkocha akka hin tuffanne ifi eegadha'a. [**11** Ilmi Namaa worra bade fayyisiisaaf dhufe.] **12** Maan isinitti fakkaati? Nami tokko hoolota dhibba qabaatee, isaan keessaa takkattiin yoo badde, sagaltamii sagal gaara irratti lakkisee ta badde san hin barbaaduu? **13** Ani dhugumaan isinitti hima, inni yoo isii dhagge, ta hin badin sagaltamii sagal caalaa itti gammada. **14** Akkasuma worra didiqqaa kana keessaa tokkole akka badu fedhii Abbaa keessan ka ol-gubba'aatii moti. **15** «Obboleessi keeti yoo si yakke, dhaqii lafa isin lamaan qofi jirtanutti yakkaa isaa itti himi. Inni yoo si dhage'e, ati deebittee obboleessa keeti isa godhatta. **16** Inni yoo si hin dhage'in ammoo, dubbiin marti dhugaa baya nama lamaatiin yookiin sadiitiin waan mirkanoottuuf, nama dhibii tokko yookiin lama fudhadhuu dhaqi. **17** Inni yoo isaan dhage'uu dide, wolde'a kiristaanaatiitti himi; wolde'a kiristaanaalle yoo dhage'uu dide, akka worra Yihudoota hin te'iniitii fi guurtuu qaraxaatiitti laakkow. **18** «Ani dhuguma isinitti hima, wonni isin lafa irratti hiitane ol-gubbaalle'etti ka hidhame te'a; wonni isin lafa irratti hiittanelle ol-gubbaalle'etti ka hiikame te'a. **19** Ammalle, ani isinitti hima, isin keessa nami lama, biyya lafaa irratti marroo waan tokkoo wolii galee yoo daadimate, Abbaan kiyya ka ol-gubbaa jiru waan isaan daadimatane san isaanii hin godha. **20** Addee namooti lama yookiin sad maqaa kiyyaan wolitti qabamanutti, ani isaan wolii jira» jedhe. **21** Achiin duuba Pheexroos gara Yesuusii dhikaatee, «Gootta'a, obboleessi kiyya yoo na yakke, yennaa meeqa araaramaaf? Yennaa torbaa?» jedheen. **22** Yesuus deebisee, «Ani haga yennaa torbaatamii torbaa ti malee, haga yennaa torbaati si'in hin jedhu. **23** «Waan kanaaf mootummaan ol-gubba'aa mootii herrega hojjattoota isaa irra jiru herregatiisaaf barbaade

tokko fakkaatti. **24** Inni yennaa herreguu jalqabe, nama inni beenyaa beesee irraa qabu tokko itti fidane. **25** Innille kaffaluu dadhabee jennaan, gootaa isaa akka inni niitii ifii, ijoollee ifiitii fi waan qabu mara woliiin gurguramee beenyaan kaffaluma ajaje. **26** Maarre hojjataan sun miila isaatitti jigee, «Naa ossadhu, anille waan maraa sii hin kaffala» jedhee kadhate. **27** Gootaalle isaaf nayee, beenyaa isaalle lakkiseefii, akka deemuuf gad lakkise. **28** Hojjataan sun ammoo, akkuma gad bayeen, hojjatuma akka isaa meetii dhibba tokko beenyaa irraa qabutti bayee, hudheelle isa qabee, «Beenyaa kiyya naaf deebis» jedheen. **29** Achiin duuba hojjataan akka isaa sun gad jigee, «Naa ossadhu, ani sii kaffala» jedhee isa magannifate. **30** Inni ammoo dide; achiin duuba qabee dhaqee haga inni beenyaa isaa kaffalutti mana hidha'aatiitti galchisiise. **31** Hojjattooti akka isaa worri dhibiin yennaa waan te'e kana dhaggane, guddoo gaddanee, waan te'e san mara gootaa isaaniititti himane. **32** Achiin duuba gootaa isa waansisee, «Ati hojjataa hamaaleessa! Waan na magannifateef ani beenyaa san mara sii lakkise. **33** Akkuma ani si mararfadhe, atille hojjataa akka keetii mararfatu'uu hin mallee ree?» jedheen. **34** Aarii'in gootaa isaa haga inni beenyaa isa irra jiru mara kaffalutti worra isa rakkisutti dabarsee kenne. **35** «Maarre isinille gadhaa tokkoon obboleessa keessaniif yoo hin araaramin, tokkoo tokkoo keessan Abbaan kiyya ka ol-gubbaa jirulle akkasuma hin godha» jedhe.

19 Yesuus yennaa dubbii tana dubbatee fixe, Galiilaa lakkisee laga Yordaanosiitiin gama gara lafa Yihuda'aa dhaqe. **2** Gumiin guddoon isa hordottee, innille achitti isaan fayyise. **3** Worri Fariisaayotaa garin gara Yesuusii dhufanee, haga isa ilaaliisaaf barbaadane, «Nami tokko Sababuma fedheefuu haadha manaa ifii lakkisuun seeraa?» jedhaneen isa gaafatane. **4** Yesuus deebisee, «Waaqi jalqaba, «dhiiraa fi dubarti» tolchee akka isaan dade hin dubbinnee?» jedhe. **5** Ilti dabaleelle, «Waan kanaaf nami haadhaa fi abbaa ifii hin lakkisa, haadha manaa ifiitiin wolitti maxxana; lamaanuu foon tokko hin te'an. **6** Maarre isaan hagonaa achi foon tokko malee, lamaa moti. Tanaaf waan Waaqi wolitti qassiise nami gargar hin baasin» jedhe. **7** Fariisaayoti, «Abbaan manaa woraqata lakkeessaa kenneefii akka isii lakkisu, Muuseen maaf ajaje ree?» jedhaneen. **8** Yesuus deebisee, «Sababa mataa-jabeenna keessaniitii Muuseen akka isin haadhotii manaa teessan lakkittanu isinii eeyyame malee, jalqaba irratti akkasii moti. **9** Anille isiniin jedha, yoo isiin gaarayyeefatte malee, nami haadha manaa ifii lakkisee ta dhibii fuudhu, hin gaarayyeefata» isaaniiin jedhe. **10** Barattooti isaa deebisane, «Wonni abbaa manaatii fi haadha manaa yoo akkas teete, fuudhuu dhabuu woyya» jedhaneen. **11** Yesuus deebisee, «Worra kennanteef malee, barsiisa kana nami marti dande'ee hin fudhatu. **12** Worri guneessa te'anee dhalatane jiran, worri harka namaatiin guneessa te'anelle jiran, worri mootummaa Waaqaatiif jedhaneen guneessa ifi godhaneelle jiran. Nami kana fudhatiisa dande'u fudhatuu ti» isaaniiin jedhe. **13** Achiin duuba akka Yesuus harka ifiitiin qaqqabee daadimatuuf ijoollee

didiqqoo gara isaa fidane. Barattooti isaa ammoo worra ijoollee fide xixane; **14** Yesuus ammoo, «Mootummaan Waaqaa ta worra akkasii waan teeteeff, ijoollee lakkisa'a, gara kiyya dhuttuuti hin dhooqgina'a» jedhe. **15** Innille harka ifitiin ijoollee qaqqabee achii ka'ee deeme. **16** Achiin duuba namichi tokko gara Yesuusii dhufee, «Barsiisa'a, jiruu bara baraa dhaggatiisaaf, hujii dansaa maan hujuu qaba?» jedheen. **(aiōnios g166)** **17** Yesuus deebisee, «Marroo hujii dansaa'aa maaf na gaafatta? Dansaan Waaqa tokkocha qofa. Jiru'utti galiisaaf yoo feete, ajajoota Waaqaa eegadhu» jedheen. **18** Namichi dargaggeessi, «Ajajooti kaa inni?» jedheen. Yesuus deebise, «**«** Hin ijjeesin; hin gaarayyeeffatin; hin hatin; dharaan dhugaa hin bayin; **19** haadhaa fi abbaa keetiif ulfinna kenni; ammalle, ollaa keeti akka mataa keetii jaaladhu» ka jedhu» jedheen. **20** Dargaggeessille deebisee, «Ani ajajoota kana eegadheera; ammaa wonni narraa dhidhateeru maan?» jedhe. **21** Yesuus deebisee, «Ka dhidhuu hin qanne te'uu yoo feete, dhaqii, waan qaddu mara gurgurii beesee hiyyeeyyi'if kenni; ol-gubba'atti karra hin qabaatta; achiin duuba koyiitii, na hordofi» jedheen. **22** Dargaggeessi sun tana yennaa dhage'e, karra guddoo waan qabuuf, gaddaa achi deeme. **23** Achiin duuba Yesuus barattoota ifitiin, «Ani dhuguma isinitti hima, nami dureessi mootummaa ol-gubba'aatitti galiisi guddoo rakkisa'a. **24** Ammalle ani isinitti hima, nami dureessi tokko mootummaa Waaqaatitti gaddaa irra gaalli qowa limmo'oo keessa hulluuqiisatti irra kaso'o» jedhe. **25** Barattooti isaa yennaa tana dhage'ane, guddoo maalalane, «Eentu fayyuu dande'a ree?» jedhane. **26** Yesuus ammoo gara isaanii ilaalee, «Wonni kun namaaf hin dande'antu, Waaqaaf ammoo wonni marti hin dande'anti» jedhe. **27** Achiin duuba Pheexroos deebisee, «Ilaa, nuuti waan mara lakkinee si hordonneera. Nuuti maan dhagatu'uu jirra ree?» jedhe. **28** Yesuus deebisee, «Ani dhuguma isinitti hima, biyya lafaa haareya dhututti, Ilmi Namaa barcumaa mootummaa ulfinna ifii gubbaa yennaa tee'u, isin worri na hordottanelle barcumaa mootummaa'aa kudhanii lama gubbaa teettanee, gosa Israa'elii kudhanii lamatti murta. **29** Nami naaf jedhee mana yookiin obboleessa yookiin obboleettii yookiin abbaa yookiin haadha yookiin ijoollee yookiin fichaa lakkise, dachaa dhibba hin fudhata; jiruu bara baraa hin dhaggata. **(aiōnios g166)** **30** Ammoo worri hedduun amma dura jiru worra duuba jiru hin te'a; worri duuba jirulle worra dura jiru hin te'a» isaanin jedhe.

20 «Mootummaan ol-gubba'aa nama fichaa woynii'ii qabu, ka barii halkaniin addee woynii ifitiif hojjattoota qaxaru'uuf baye tokko fakkaatti. **2** Beesee mindaa guyyaa tokkootiin hojjattootaan wolii galeen duuba, gara fichaa woynii ifiitti isaan erge. **3** Gara saatii sadiitti inni yennaa gad bawu, worra dhibii addee dikko'oo hujii malee dhaabbatisatti jiranu dhagge; **4** innille isaanin, «Isinille gara fichaa woynii'ii dhaqa'aa huja'a; anille kaffaltii malte isinii kaffala» jedheen. **5** Maarre isaanille dhaqane. Gara saatii jaatii fi gara saatii sagaliille'etti inni bayee akkasuma godhe. **6** Gara saatii kudhanii tokkoolle'etti inni bayee worra dhibii adaala san dhaabbateeruun dhaggee, «Guyyaa

guutuu hujii malee maaf as dhaabbattan?» jedheen. **7** Isaanille, «Nama nu qaxaru waan dhanneef as dhaabbanna» jedhaneen. Inni, «Isinille gara fichaa woynii'ii dhaqa'aa huja'a» jedheen. **8** Yennaa galgalootte, abbaan fichaa woynii'ii toowataa hojjattootaatiin, «Hojjattoota waamitiiti, worra duubarra qaxaramaan jalqabii haga worra dursee qaxarametiitti, kaffaltii isaanii kenniif» jedheen. **9** Worri gara saatii kudhanii tokkootitti qaxaramane dhufanee, tokko tokkoon isaanituu mindaa guyyaa tokkoo fudhatane. **10** Worri dursee qaxarama yennaa dhufe, isaan caalaa waan fudhatanu seyane; isaanille ammoo minduma guyyaa tokkoo fudhatane. **11** Isaan yennaa beesee fudhatanelle, abbaa fichaa woynii'ii irratti gungumane, **12** «Hojjattooti duubarra qaxaramane saatii tokko qofa hujane, ati ammoo nu worra adu'utti woxalamaa guyyaa guutuu dadhabaa olle isaan waliin nu qixxeessite» jedhane. **13** Inni deebisee isaan keessaa tokkochaan, «Jaali, ani womaa si hin balleessine; ati guyya'atti mindaa guyyaa tokkootiin moti ka anaan wolii galte? **14** Kaffaltii teeti fudhadhuu deemi; haguma si'iif kenne namicha duubarra qaxarama kanaafille kenniisa fedha. **15** Beesee tiyyaan waan fedhe godhuu hin dande'uu? Yookiin ati waan ani arjoomeef hinaattaa?» jedhe» jedhe. **16** Achiin duuba Yesuus, «Worri duubaa dura, worri duraa duuba hin te'an» jedhe. **17** Yesuus gara Yerusaa'aleemii ol deemiisatti jiruun, barattoota kudhanii lamaa qofitti fudhee, **18** «Kunoo, nuuti gara Yerusaa'aleemii ol bayiisatti jirra, Ilmi Namaa sooreyyii hayyootaati fi barsiisota Seeraatitti dabarfamee hin kennama; isaanille yakkaa du'aa isatti muran. **19** Achiin duuba akka isaan itti taphatane, dhaanane fannisanu worra Yihudoota hin te'inni dabarsanee isa hin kennan. Guyyaa sadeesso'ootitti du'aa hin ka'a» isaanin jedhe. **20** Achiin duuba haati ilmaan Zabdewoosii ilmaan ifii waliin gara Yesuusii dhuttee, isa duratti jilbiiffattee, waan tokko akka godhuuf isa gaafatte. **21** Innille isi'ii, «Ati maan barbaadda?» jedhe. Isiille isaan, «Ilmaan tiyya lamaan tun mootummaa teeti keessatti tokkochi midda keetitti, tokkochi bitaa keetitti, akka tee'anuu naa godhi» jetteen. **22** Yesuus ammoo deebisee, «Isin waan gaafatanu hin beettanu. Isin muduunuu rakko'oo ta ani uniisa geyeeru unuu hin dandeettanii?» isaanin jedhe. Isaanille, «Nuuti hin dandeenna» isaan jedhane. **23** Innille, «Isin dhugumaan muduunuu rakko'oo ta ani unu hin untan, ammoo ka namoota midda kiyyaa fi bitaa kiyyatti teessisu anaa moti; addeen tun worra Abbaan kiyya isaaniif qopheesseeruuf kennanti» isaanin jedhe. **24** Barattooti kudhanii marroo waan kanaa yennaa dhage'ane, obboleeyyan lamaan sanitti aarane. **25** Yesuus ammoo gara ifii isaan waamee, «Bulchitooti worra Yihudoota hin te'inni kolbaa ifii irratti akka goottomanu, qondaaltoti isaanille isaan irratti baallii guutuu akka qabanu isin hin beettan. **26** Odduu teessanitti akkas hin teetu; eennulle isin keessaa nami guddaa te'uu fedhu tajaajilaa keessan te'uu ti; **27** akkasuma eennulle isin keessaa nami nama namaan duraa te'uu fedhu garbicha keessan te'uu ti; **28** Ilmi Namaalle tajaajiliisaa fi kolbaa hedduuuf jiruu ifii wodoo godhee kenniisaaf dhufe malee, akka isa tajaajilanuuf hin dhunne» jedhe. **29** Yesuusii

fi barattooti isaa Yeriko'oo bayanee deemanuun, gumiin guddoon Yesuus hordotte. **30** Namooti ballaan lamaan achi karaa cinaa tatee'anee jiraniyyu. Akka Yesuus karaa san dabariisatti jiru yennaa dhage'ane, iyyanee, «Goota'a, Ilma Daawitii, nuu marari!» jedhaa iyyane. **31** Gumiin akka isaan cadhisano xixxe; isaan ammoo ittuma caalchisane qoonqoo guddoon, «Goota'a, Ilma Daawitii, nuu marari!» jedhaa iyyane. **32** Yesuus dhaabbatee isaan waamee, «Maan akka ani isiniif godhu barbaaddan?» jedheen. **33** Isaan deebisane, «Goota'a, ilti teenna akka banantu barbaanna» jedhaneen. **34** Yesuus isaanii nayee ila isaanii qaqabe; yooma ilti isaanii banantee, isaan isa hordofane.

21 Yesuusii fi barattooti isaa yennaa Yerusaleemitti dhikaataneeranu, gaara Ejersaattii, addee Betfaagee jedhantu geyaneeraanuun, Yesuus barattoota lamaan ergee, **2** «Gara ollaa isiniin dura jiruu dhaqa'a, yooma harree hidhanteertu takka, ta ilmayyoo woliin jirtu hin dhaggitan; hiika'aatii naa fida'a. **3** Eennulle yoo waan tokko isiniin jedhe, «Goota'atti isaan barbaada, inni adoo hin turin hin deebisa» jedha'aan» isaaniin jedhe. **4** Wonni raagaan raage akka muummottuuf tun teete; **5** wonni raagaan raagelle, «Qachaa Xiyooniitiin, «Kunoo, mootiin keeti gad ifi qabee, harre'ee fi ilmayyoo harre'ee irra tee'ee, gara keeti dhufara» jedha'aan» ka jedhu. **6** Barattooti dhaqanee akkuma Yesuus isaan ajaje godhane; **7** Isaan harree sanii fi ilmayyoo harre'ee san fidane, woyaa ifii irra keyanee, innille irra tee'ee. **8** Gumiin guddoon woyaa ifii karaa irratti atte; worri dhibille dameelee baalaa muka irraa caccassanee karaa irratti firfirsane. **9** Gumiin isa dura deentuu fi isa faana deentu iyyitee, «Hosaa'inaa Ilma Daawitii! Maqaa Goota'aatiin ka dhufu ka eebbifame! Hosaa'inaa olii ol-gubba'aatiiti!» jette. **10** Yesuus yennaa Yerusaleem seene, qachaan duudiin raafamee, «Inni kun eennu?» jedhane. **11** Gumiin isa woliin ideentu, «Kun Yesuusii raagicha qachaa Naaziretii ka lafa Galila'aa keessatti dhaggamu dhufe» jette. **12** Achiin Yesuus Galma Waaqaa seenee, worra Galma Waaqaa keessatti bitatuu fi gurguratu mara gad yaase; inni xarapheessaa worra beesee jijjiiratuuti fi barcumaa worra saphaliisa gurguratu garagagalchee, **13** ««Manni kiyya mana daadimataa jedhamee hin waamama» jedhantee barreeffanteerti; isin ammoo goda saantu'uu gootane» isaaniin jedhe. **14** Naafii fi ballaan Galma Waaqaa keessatti gara Yesuusii dhufane; innille isaan fayyise. **15** Sooreyyiin hayyootaatii fi barsiisoti Seeraa waan baasaa ka inni godhe yennaa dhagganee fi ijoollee Galma Waaqaa keessatti, «Hosaa'inaa Ilma Daawitii!» jedhaa iyyitu yennaa dhaggane aarane. **16** Tanaaf Yesuusiin, «Ati waan ijoolleen tun jettu dhageettaa?» jedhane. Yesuus, «Ee hin dhage'a; isin ijjumaa, «Afaan ijoolle'eetii fi daa'immaan hootuutiin galata ifiif qopheeffatte» ka jedhu hin dubbinnee?» isaaniin jedhe. **17** Achiin duuba Yesuus isaan lakkisee, qachaa keessaa bayee, ollaa Bitaaniiyaa jedhamuu dhagee achi bule. **18** Yesuus barii ganama, yennaa gara qacha'aa deebi'u beelote. **19** Muka harru'uu tokko karaa cina'atti dhaggee, yennaa

itti gore baala malee womaa irratti hin dhaggane. Achiin duuba inni harru'uu, «Ijjumaa deebi'ee midhaan si irraa hin dhaggamin» jedheen. Yooma muki harru'uu sun goge. (aiṯon g165) **20** Barattooti yennaa muka harru'uu san dhaggane, baaseffatane, «Yooma muki harru'uu attam goge?» jedhane. **21** Yesuus deebisee, «Ani dhuguma isinitti hima, isin yoo dhugeeffannaa qabaattane, mamuulle yoo dhaddane, waan muka harru'uu irratti te'e qofaa hin gootanu; isin gaara kanalle'een, «Asii ka'ii abbaaya'atti darbami» yoo jettanneeyyuu, hin teeti. **22** Dhugeeffanna'aan daadimattane waan gaafattanu mara, hin fudhattan» isaaniin jedhe. **23** Yesuus yennaa Galma Waaqaa seenee adoo barsiisiisatti jiruu, sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsoleen kolba'aa gara isaa dhufanee, «Ati baallii maaniitiin waan kana goota? Baallii tana eentu sii kenne?» jedhaneen. **24** Yesuus deebisee, «Anille gaaffii tokko isin gaafadha; isin yoo deebii naa deebittane, achiin duuba anille baallii maaniitiin waan kana akka godhu isinitti hima. **25** Cuuphaan Yohaannis cuuphe Waaqaa irraa dhutte moo, yookiin nama irraa dhutte?» isaaniin jedhe. Isaanille wol mormanee, ««Waaqaa irraa dhutte» yoo jenne, inni, «Isin maaf isa hin dhugeeffatinaa ree?» nuun jedha; **26** Ammoo yoo nuuti, «Nama irraa» jenne, martinuu akka raaga'aatitti waan Yohaannis fudhatanuuf, kolbaa sodaanna» jedhane. **27** Maarre isaan deebisane, «Nuuti hin beennu» Yesuusiin jedhane. Yesuusiille, «Baallii maaniitiin waan kana akka godhu anille isinitti hin himu» isaaniin jedhe. **28** Yesuus isaaniin, «Maan isinitti fakkaata? Nami tokko ijoollee lama qabaayyu; inni gara angafichaa dhagee, «Ilma kiyya, adha addee woyin'ii dhaqii huji» jedheen. **29** Inni deebisee, «Ani hin dhaqu» jedhe; eegas ammoo yaada jijjiiratee dhage. **30** Abbaan gara ilma lammeesso'oolle dhagee akkasuma jedhe; ilmi, «Hin dhagaa, abbayyoo!» jedhe; ammoo hin dhandhe. **31** Isaan lamaan kana keessaa kamitti waan abbaan barbaade tolche?» jedheen. Isaan, «Angaficha» jedhane. Yesuus, «Ani dhugumaan isinitti hima, worri dabaan qaraxa guuruu fi sagaagaltoti mootummaa Waaqaatitti galiisa isin dursan. **32** Yohaannisiiin cuuphaan karaa balchummaa'aa isinitti dhufee jennaan isin isa hin dhugeeffanne; worri dabaan qaraxa guuruu fi sagaagaltoti ammoo isa dhugeeffatane; isin eeguma kana dhaggitanelle, yaada keessan jijjiirattane isa hin dhugeeffanne» isaaniin jedhe. **33** Yesuus ammalle, «Mammaassa dhibii dhage'a! Namichi tokko muka woyin'ii dhaabee, dalleya itti marsee ijaaree, boolla midhaan isii'itti cunfu qotee, xelleephoo irra tee'anee eegana ijaare. Achiin duuba inni qonnaan bultootaaf kireessee, gara biyya dhibii'ii deeme. **34** Yennaan midhaan woyin'ii guuranu geennaan, inni qooda midhaan ifii fudhatisaaf tajaajiltoota ifii gara qonnaan bultoota sanii erge. **35** Qonnaan bultooti sun ammoo tajaajiltoota isaa qabane, tokko dhaanane, kaan ijjeesane, kaanille dhaka'aan tumane. **36** Inni ammalle tajaajiltoota worra qaraa laakkossaan caalanu ka dhibii itti erge; isaan akkuma worra duraa kaan isaan godhane. **37** Dhuma irratti inni, «Isaan ilma kiyya hin ulfeessan» jedhaa ilma ifii gara isaanii erge. **38** Qonnaan bultooti ammoo yennaa ilma san dhaggane, «Ka

dhaalu kana; kowa'a, isa iijeennee dhaala isaa fudhannaa waliin jedhane. **39** Maarre isaan isa qabane, addee woyni'itii alatti darbanee baasane ijeesane. **40** Amma abbaan addee woyni'ii yennaa dhufe, qonnaan bulootaa san maan godhinna laati?» isaanin jedhe. **41** Isaan deebisane, «Inni worra hamaaleyyii san du'a farraamettii hin ijeesa. Addee woyni'ille qonnaan bulootaa worra yennaa midhaan woyni'ii guuramu qooda isaaf kennuuf kireessa» jedhane. **42** Yesuus, «Isin Barreeffama Woyyicha keessatti, «Dhaakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa maraa caalaa barbaadamu te'e; tana Gootta'atti godhe, ila teennalle'etti waan baasaa ti!» ka jedhu ijjumaa hin dubbinnee? **43** «Tanaaf, ani isinitti hima, mootummaan Waaqaa isin irraa fuudhantee kolbaa midhaan buuttuuf hin kennanti. [**44** Nami dhakaa kana irratti jigu hin caccaba; Nami dhaakaan kun irratti jigu ammoo hin bututa» isaanin jedhe.] **45** Sooreyyii hayyootaatii fi Fariisaayoti yennaa mammaassa isaa dhage'ane, akka inni marroo isaanii dubbatisatti jiru beekene. **46** Isaan isa qabiisaaf barbaadane, ammoo waan gumiin akka raaga'aatitti Yesuus fudhatteef, isaan sodaatane.

22 Yesuus ammale mammaasaan isaanitti dubbatee, **2** «Mootummaan Waaqaa mooticha tokko ka ilma ifitiif jila fuudhaa fi heerumaa jilise fakkaatti. **3** Worri gara jila fuudhaa fi heerumaa waamame akka dhufu itti himiisaaf, Mootichi tajaajiltoota ifii erge; isaan ammoo hin dhunne. **4** Inni ammale tajaajiltoota dhibii ergee, «Worra waamameeruun: Kunoo, jila tiyya ta fuudhaa fi heerumaa qopheesseera, sangootaa fi dardarooti cocooma qalamaneeran, wonni martille qophootteerti; gara jila fuudhaa fi heerumaa kowa'a jedha'aatii itti hima'a» jedhe. **5** Worri waamame ammoo tuffatee, tokko gara fichaa ifii, kuun gara daldala ifii deeme; **6** worri kuun tajaajiltoota isaa qabee, akka malee tolchee, ijeese. **7** Mootichi guddoo aaree, loltoota ifii ergee, worra tajaajiltoota isaa ijeese san balleessee, qachaa isaanille gube. **8** Achiin duuba inni tajaajiltoota ifitiin, «Jilti fuudhaa fi heerumaa qophootteerti, worri waamame ammoo ka jila tanaaf male hin teene. **9** Tanaaf gara woldeennaa karaa gugurda'aa dhaqa'aatii, namuma dhaggitane mara gara jila fuudhaa fi heeruma tanaa waama'a!» jedhe. **10** Tajaajiltooti sun gara karaa gugurda'aa bayanee nama dhaggane mara bada'aa fi dansaalle guurane; maarre manni jila fuudhaa fi heerumaa sun keessummootaan guutame. **11** «Mootichi keessumoota ilaaliisaaf yennaa ol seene ammoo, nama woyaa jila fuudhaa fi heerumaa hin uffatin tokko dhagge. **12** Namichaan, «Jaali, woyaa jila fuudhaa fi heerumaa malee attamiin mana seente?» jedheen. Namichi waan dubbatu dhabe. **13** Achiin duuba mootichi worra achi keessa ergamuun, «Harkaa fi miila isaa hidha'aatii, dukkana alaatiitti gata'a. Achitti ilkaan qariisaa fi bowiis hin te'a» jedhe. **14** Worri waamame heddu'u, worri filame ammoo diqqa'a» jedhe. **15** Achiin duuba worri Fariisaayotaa dhaqanee waanuma inni dubbateen Yesuus xaqaru'uuf mari'atane. **16** Maarre isaan barattoota ifii golii Heroodisii waliin gara isaa erganee, «Barsiisa'a, akka ati dhugaamessaa nuuti hin beenna; karaa

Waaqaa dhugumaan barsiitta, ati nama hin sodaattu, nama tokkolle wol hin caalchittu. **17** Maan sitti fakkaata? Mootii moototaa biyya Rooma'aatiif gibira kaffaluun seera moo seeraa moti? Nuti himi ree!» jedhaneen. **18** Yesuus ammoo, hammeenna isaanii beekke, «Isin kijiboole'e! Maaf haga na ilaaltan? **19** Beesee ittiin gabbartanu me natti mudhisa'a?» jedhe. Isaanille beesee san takka itti fidane. **20** Achiin duuba inni, «Fakki'ii fi maqaan kun ka eennuu ti?» jedhee isaan gaafate. **21** Isaan deebisane, «Ka mootii moototaa biyya Rooma'aa ti» jedhaneen. Achiin duuba inni, «Tanaaf, waan mootii moototaa mootii moototaatiif, waan Waaqaalle Waaqaaf kenna'a» isaanin jedhe. **22** Isaan yennaa waan kana dhage'ane baaseffatane, isa lakkisane deemane. **23** Gaafasuma Saduqooti, worri du'aa ka'is hin jiru jedhu, gara Yesuusii dhufanee, **24** «Barsiisa'a, Muuseen, «Nami tokko adoo hin uumatin yoo du'e, obboleessi isaa niitii obboleessa du'ee san dhaalee, sanyii obboleessa ifitiif dabarsuu ti» jedheera. **25** Amma obboleeyyan torba tokkotti odduu teenna jiraayyu; angafii fuudhee, ijoollee adoo hin uumatin irraa du'e; tanaaf obboleessi isaa haadha hiyyeessaa san dhaale. **26** Ka lammeesso'oolle, ka sadeesso'oolle, haga torbeesso'ootii isuma dhaalanee ijoollee adoo hin uumatin irraa du'ane. **27** Mara isaanitiin duuba, isiille duute. **28** Gaafa worri du'ane ka'an, marti isaanituu waan isii fuudhaneeranuuf, isaan torba keessaa isiin kamiif niitii teeti?» jedhane isa gaafatane. **29** Yesuus deebisee, «Barreeffama Woyyichaa fi hunna Waaqaa waan hin beenneef, isin hin dokonkortan. **30** Yennaa worri du'ane ka'an, isaan ol-gubba'atti akka ergantoota Waaqaa te'an malee, hin fuudhanu, hin heerumanu. **31** Marro worra du'aa ka'iisa worra du'ee, waan Waaqi isiniin jedhe isin hin dubbinnee? **32** Inni, «Ani Waaqa Abrahamaa, Waaqa Yisahaqii, Waaqa Ya'aqoobii ti» jedheera. Inni Waaqa worra jiraata'aa ti malee, Waaqa worra du'a'aatii moti» isaanin jedhe. **33** Gumiin yennaa tana dhageette, barsiisa isaa baaseffatte. **34** Yesuus worra Saduqootaa akka cadhiise yennaa dhage'ane, worri Fariisaayotaa wolitti dacha'ane. **35** Isaan keessaalle'ee, barsiisaan Seeraa tokko, Yesuus haga ilaaliisaaf, **36** «Barsiisa'a, Seera keessaa ajaji guddichi kam?» jedhee isa gaafate. **37** Yesuus deebisee, «Waaqa Goottaa keeti, gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'ii, qalbii teeti takkatti'ii jaaladhu». **38** Ajaji guddichi duraa isaa kana. **39** Lammeessoolle isuma fakkaata: «Ollaa keeti akka mataa keeti jaaladhu». **40** Ajaja lamaan kana irratti Seerri Muuse'eetii fi barsiisi raagotaa marti hundeeffamaneeran» jedhe. **41** Fariisaayoti wolitti dacha'aneeranuun, Yesuus, **42** «Marro Masihiin maan isinitti fakkaata? Inni ilma eennuu ti?» jedhee isaan gaafate. Isaan, «Ilma Daawitii ti» jedhaneen. **43** Yesuus, «Attamiin Daawitii hunna Ayyaana Woyyichaatiin sooreffamee «Goottaa» jedhaa isa waamaa, **44** «Waaqi Goottaa kiyaan, haga ani diinota keeti miila keeti jala si'iif galchutti, Midda kiyyatti tee'i» jedheen ree? **45** Daawitii yoo, «Goottaa» jedhee isa waame, Masihiin attamiin ilma isaa te'uu dande'a?» isaanin jedhe. **46** Nami tokkolle deebii

isaaf deebisuu hin dandeenne. Guyyaa sanii jalqabee nami tokkolle gaaffii tokkolle isa gaafatisaaf itti hin gamne.

23 Achiin duuba Yesuus gumi'ii fi barattoota ifiititti dubbatee, **2** «Barsiisoti Seera Muuse'eetii fi Fariisaayoti barcumaa Muuse'ee irra te'aneeran. **3** Maarre waan isaan isin barsiisanu godha'a, hordofa'alle'e; te'uu male, isaan waan barsiisanu waan hujii irra hin oolchineef, akka isaan hujanu hin hujina'a. **4** Isaan ba'aa ulfaattuu, ba'atiisaaf hin dande'ane hidhaneef gurmoo worra dhibi'ii irra keyan; ifiif ammoo quballe'een tuquu hin fedhanu. **5** Isaan hujii ifii mara worri dhibiin akka isaan dhaggu hujan; qudhaama Jechooti Barreeffama Woyyicha keessa jiru, ka addaa fi irree ifii irratti hidhatanu babadhisaneef qudhaammatan; handaara woyaa uffataneef daadimatanuu dheereffatan. **6** Lafa jilaatiitti addee ulfinnaa, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barcumaa duraa, **7** addee dikko'oolle'etti nageya ulfinnaa akka isaan fuudhanuu fi kolbaan «Barsiisa'a» jettee akka isaan waantu jaalatan. **8** Isin barsiisaa tokko waan qaddanuu fi isin martinuu obboleeyyan waan teetaneef «Barsiisa'a» jedhantaneef hin waamamina'a. **9** Isin Abbaa tokkocha ol-gubba'atti waan qaddanuuf, biyya lafaa irratti eennulle'een «Abbaa» jettaneef hin waamamina'a. **10** Sooreessi keessan Kiristoos tokkocha waan te'eef, «Sooreessa» jedhantaneef hin waamamina'a. **11** Odduu teessanitti isin mara ka caalu tajaajilaa keessan te'uu ti. **12** Nami ol ifi qabu gad hin qabama, nami gad ifi qabu ol hin qabama» jedhe. **13** Yesuus, «Barsiisota Seera Muuse'eetii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isin balbala mootummaa ol-gubba'aa kolbaa duratti cuttanuuf, isiniif aanne'e! Isin ifiif hin galtanu, worra galiisaaf barbaadulle, hin dhooggitan. [**14** Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isiniif aanne'e! Isin mana haadhotii hiyyeessaa sossisiisaaf jettaneef itti aalatiisaaf dheeressitanee daadimattan; tanaaf yakkaa guddo'otti isinitti murama.] **15** «Barsiisota Seera Muuse'eetii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isiniif aanne'e! Nama tokko dhugeeffannaa Yihudootaa fudhachiisiisaaf abbaaya'aa fi lafa irra asii fi achi deddeentan, isin nama fudhate san dachaa lama isin caalaa ilma qile'ee isa gootan. (Geenna g1067) **16** «Sooreyyii balloota, isiniif aanne'e! Isin, «Nami tokko yoo Galma Waaqaatiin kakate, kakuun sun isa hin geettu, nami tokko yoo worqii Galma Waaqaatiin kakate, kakuun sun isa geetti» jettan. **17** Isin gowwoota balla'a! Worqii moo Galma Waaqaa ka worqii woyyoonsutti caala? **18** Isin, «Nami yoo addee ciinca'aatiin kakate, kakuun sun isa hin geettu; ammoo yoo nami kennansa addee ciinca'aa irra jiruun kakate, kakuun sun isa geetti» jettan. **19** Isin ballaa attamiiti! Kennansa moo addee ciinca'aa ta kennansa woyyoonsitutti caala? **20** Maarre nami addee ciinca'aatiin kakatu marti, addee ciinca'aatii fi waan isii irra jiru maraan kakata; **21** nami Galma Waaqaatiin kakatulle, Galma Waaqaatii fi Waaqa achi keessa jiruun kakata; **22** nami ol-gubba'aan kakatulle, barcumaa Waaqaatii fi ka barcumaa san irra tee'eeruun kakata. **23** «Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isiniif aanne'e! Isin baala uddowaa adda addaa, waan akka bassobila'aa, dinbilaalaatii fi onkooshe'e, kudhan keessaa tokko Waaqaaf hin kennitan,

ammoo barsiisa Seeraa ka irra caalaa barbaachisu, waan akka muraa dhuga'aa, mararti'ii fi addatamaa lakkittaneertan. Isin waan saniillee adoo hin lakkisin, wonni kun waan isin godhu'uuf maltane. **24** Isin sooreyyii balloota! Isin bookee waan untanu keessaa dhimbiiddanee baachan, gaala ammoo hin liqinsitan. **25** «Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isiniif aanne'e! Muduunu'uu fi qorii dudda gubbaa qulqulleessitan, keessi ammoo joljolummaa'aa fi ifi-jaallatiisaan guutameera. **26** Fariisaayicha balla'a! Dursiitii muduunu keessa qulqulleessi, yennaa san duddi gubbaalle qulqulluu te'a. **27** «Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isin gubba'aan dansa'a, keessaan ammoo akka irreensa biyyee adi'iin hallamee, lafeele nama du'eetii fi waan battii maraan guutamee ti. **28** Akkasuma isinille gubba'aan worra dhibi'itti balchoota fakkaattan, ammoo keessi keessan kijiibaa fi cubbu'uun guutameera. **29** «Barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota kijiiboole'e! Isiniif aanne'e! Isin irreensa raagotaa ijaartan; soodduu balchootaalle hin seetan. **30** Isin, «Bara abbootii teennaa adoo jiraannee, nuuti dhiiga raagotaa jissiisa isaaniille hin qarqaarruuyyu» jettan. **31** Akkasii isin ilmaan worra raagota ijeesee akka teetane ifi irratti dhugaa baatan. **32** Waan abbootiin teessan jalqadde, ittuma guuta'aa fixaa ree! **33** Isin dhudhuufa'a, isin ijoollee buuti'ii ti! Muraa qile'ee jalaa attamiin baatan ree? (Geenna g1067) **34** Tanaaf ani raagota, qaroolle'ee fi barsiisota isinii erga; isin isaan keessaa garii hin ijeettan, kaan hin fannintan, worra dhibii mana Yihudooti itti wolitti qabamanu keessatti dhaantaneef qachaa irraa gara qacha'aa ariitan. **35** Maarre tanaaf isin dhiiga balchootaa ka lafa irratti jissitane, dhiiga Abeelii balchichaa irraa jalqabee, haga dhiiga Zakaariyaasii ilma Baaraakiya'aa, ka addee ciinca'aatii fi Galma Waaqaa oddu'utti ijeettaneetiitti itti gaafatantan. **36** Ani dhugumaan isinitti hima, adabam waan kana maraa dhaloota kanatti hin dhufa» isaaniin jedhe. **37** Yesuus ammalle, «E! Yerusaaalem, Yerusaaalem, qachaa raagota ijeettuu fi worra gara keeti ergame dhaka'aan tuntu! Akka lukkuun cuucotii ifi koola ifi jalatti wolitti qabattu, anille ijoollee teeti wolitti qabiisaaf yennaa meeqa barbaade; isin ammoo diddane. **38** Kunoo, manni keessan ona te'ee hafe. **39** Ani isinitti hima, «Ka maqaa Goota'aatiin dhufu, ka eebbifame» haga jettanutti deebitaneef na hin dhaggitanu» jedhe.

24 Yesuus Galma Waaqaatii bayee adoo deemiisatti jiru, barattooti isaa ijaarsa Galma Waaqaa isatti mudhisiisaaf dhufane. **2** Achiin duuba inni, «Isin waan kana mara hin dhaggitanii moti? Ani dhugaa isinitti hima, dhakaan tokkochi wol irratti hin hafu; isaan maraa hin diigaman» jedhe. **3** Yesuus gaara ejersaa gubbaa tee'iisatti jiruun, barattooti isaa qofuu gara isaa dhufanee, «Nutti himi, kun yoom te'a, dhufa teetii fi dhuma biyyaa lafaatiif beessisi maan?» jedhane. (aiṵn g165) **4** Yesuus deebisee, «Eennulle akka isin hin dokonkorsine ifi eggadha'a! **5** Worri hedduun, «Ani Masihihi» jedhaa maqaa kiyyaan hin dhufan. Worra hedduulle hin dokonkorsan. **6** Woraanaa fi oduu woraanaa hin dhageettan; akka hin rifanne ilaalladha'a; wonni akkasii

kun te'uu qaban, ammoo ammale muummeen hin geenne. 7 Gosi gosatti, mootummaalle mootumma'atti hin kaati; beellii fi tacho'i lafaa addee adde'etti hin te'an. 8 Kun marti ammoo ciniinsuu jalqabaa ti. 9 «Achiin duuba isaan akka rakkattanuu fi ijjeefantanu dabarsanee isin hin kennan, sababa maqaa kiyyaatiif gosa maraan hin jibbatantan. 10 Yennaa san namooti hedduun dhugeeffannaa irraa hin jigan, isaan wol dabarsanee hin kennan, wolille hin jibban. 11 Raagoti dharaa hedduulle hin ka'an, worra hedduulle hin dokonkorsan. 12 Waan hammeenni fakkanuuf, jaalalli nama heddu'uu qabbanowaa deema. 13 Nami haga muumme'ee ciniinnatee ossatu ammoo hin fayya. 14 Gosa maraaf dhugaa baya akka teetu, Oduun Gammadaa ta mootummaa Waaqaa, biyya lafaa maratti hin lallabanti. Achiin duuballe muummeen hin dhutti» jedhe. 15 Yesuus itti dabalee, «Akkuma raagaan Daani'el dubbate, «Farra badi'i» addee woyyittii dhaabbattuun yennaa dhaggitanu, ka kana dubbisu hubatuu ti! 16 Yennaa san worri biyyaa Yihuda'aa keessa jiru gara gaarotaa baqatuu ti. 17 Nami heellichoo manaa gubbaa jiru waan mana keessaa fudhatiisaaf gad hin bu'in. 18 Nami fichaa keessa jiru woyyaa fudhatiisaaf gara manaa hin deebi'in. 19 Guyyoota san dubartoota ulfaatii fi hoosisaatiif aanne'e! 20 Baqi keessan ganna yookiin guyyaa Sanbataa akka hin teene daadimadha'a! 21 Yennaa san rakkinni guddaan hin te'a, rakkinni akkasii haga biyyi lafaa dadanteen jalqabee haga ammaatiiti te'ee hin beeku, ijjumaa deebi'eelle hin te'u. 22 Guyyooti sun adoo gabaabbatuu dhabaatee, nami tokkooyyuu silaa hin fayyuu; sababa worra filameetiif ammoo guyyooti sun hin gabaabbatan. 23 «Eennulle isiniin «Kunoo! Masihiin as jira!» yookiin, «Inni achi jira!» yoo jedhe itti hin dhugeeffatina'a. 24 Masihooti dharaatiifi fi raagoti dharaa hin ka'an; isaan yoo dande'ane, kolbaw Waaqi filateeyyuu, dokonkorsiisaaf baasaa fi bilbaasa hin hujan. 25 Kunoo ani duraan dursee tana isinitti himeera. 26 Maarre isaan, «Kunoo! Inni lafa goomole'ee keessa jira» yoo isiniin jedhane gad hin bayina'a; yookiin, «Kunoo! Inni kolloo keessa jira» yoo isiniin jedhane hin dhugeeffatina'a. 27 Akkuma balaqqeettiin gara baya-adu'ututti balaqqittee haga gara seensa-adu'ututti issitu, dhufis Ilma Namaalle akkasuma hin te'a. 28 Addee reeffi jirutti allaattiin yaati» jedhe. 29 Yesuus itti dabalee, «Guyyoota rakkinnaa saniin duuba yoosuma aduun hin dukkanootti, jiinille ifa ifi hin kennu; urjooti ol-gubbaa irraa harcaati, hunni ol-gubba'aalle hin raafanti. 30 Achiin duuba beessisi Ilma Namaa ol-gubba'atti hin mudhata, yennaa san gosi biyya lafaa marti hin bootti; Ilmi Namaa duumensa gubba'aatiin hunnaa fi ulfinna gudda'aan dhufuun hin dhaggan. 31 Inni ergantoota ifii qoonqoo tultullaa gudda'aa woliin hin erga. Isaanille maddii arfan lafaa dhaqanee, worra Waaqaaf filame ka qaccee ol-gubba'aatii haga qaccee taanii jiru wolitti qaban» jedhe. 32 Yesuus ammale, «Muka harru'uu irraa barumsa baradha'a! Yennaa dameeleen isi'ii quunxituu fi baala baattu, bonni akka dhikaate beettan. 33 Maarre akkasuma, waan kana mara yennaa dhaggitane akka Ilmi Namaa balbalatti dhikaate beeka'a. 34 Ani dhugumaan isinitti hima,

wonni kun marti haga teetutti dhalooti kun hin dabaru. 35 Lafaa fi ol-gubbaan hin dabaran, jechi kiyya ammoo hin dabaru» jedhe. 36 Yesuus itti dabalee, «Marroo guyyaa saniitii fi saatii sanii Abbaa malee, ergantooti Waaqaa ta ol-gubba'aalle, Ilmille, eennulle hin beeku. 37 Akkuma bara Nohiititti te'e, dhufi Ilma Namaalle akkasuma hin te'a. 38 Bara san bisaan badi'iitiin dura, haga Nohi hoboloo guddittii seenetti, namooti nyaataa, unaa, fuudhaa, heerumaalle turane; 39 haga bisaan badi'ii dhufee mara isaanii haree deemetti isaan womaa hin beenne. Maarre dhufis Ilma Namaalle akkasuma hin te'a. 40 Yennaa san nami lamaan fichaa keessa hin hujata; tokkochi hin fudhatama, tokkochi hin hafa. 41 Dubartooti lamaan woliin daakuu daakan; takkattiin hin fudhatanti, takkattiin hin hatti. 42 Tanaaf, guyyaa Gootaan keessan dhufu waan hin beenneef, dammaqa'aa eegadha'a. 43 Waan kana ammoo hubadha'a: abbaan manaa halkan keessa yennaa hattuu itti dhuttu adoo beekkee, inni silaa dammaqee hin eegataayyu, manni isaa akka cabu itti hin lakkisuuyyu. 44 Tanaaf Ilmi Namaalle yennaa isin itti hin yaadanetti waan dhufuuf, maarre isinille qophowa'aa le'a'a» jedhe. 45 Yesuus itti dabalee, «Tajaajilaan addatama'aa fi qaroon, ka gootaan isaa akka inni tajaajiltoota isaatiif sagalee yenna'aan kennuuf, maatii ifii irratti itti gaafatamaa godhu kam ree? 46 Tajaajilaan gootaan isaa yennaa deebi'u hujisumatti jiruun dhaggu sun ka badhaadhe. 47 Ani dhugumaan isiniiti hima, gootaan isaa qabeenna ifii mara irratti itti gaafatamaa isa godha. 48 Tajaajilaan hamaan sun ammoo yaada ifii keessatti, «Gootaan kiyya hin tura» yoo jedhee, 49 tajaajiltoota dhibii dhaaniisa, worra machowanu woliin nyaatisaa fi uniisa yoo jalqabe, 50 gootaan tajaajilaa sanii guyyaa inni isa itti hin yaadane fi yennaa inni hin beennetti hin dhufa. 51 Inni tajaajilaa san hin ciccira qooda isaalle worra kijiibolee woliin godha, achitti bowaa ilkaan qara» jedhe.

25 Yesuus itti aansee, «Yennaa san mootummaan ol-gubba'aa durroota kudhan ta issaa ifii qabatane waajibicha fudhatiisaaf bayane fakkaatti. 2 Durroota san keessaa shanan gowwoole'e, shanan qaroole'e. 3 Worri gowwooleen issaa ifii qabatane malee zayitii issa'atti naqatanu hin qabanne. 4 Worri qarooleen ammoo issaa ifii woliin zayitii okkote'etti qabatane. 5 Waajibichi adoo hin dhufin turraan, marti isaanituu muganee rafane. 6 «Halkan wodhakkaa ammoo qoonqoo guddo'oon, «Waajibichi Kunoo ti! Isa fudhatiisaaf baya'a!» waamichi jedhu dhage'ame. 7 Yennaa san durrooti sun marti dammaxxee issaa ifii mimmidhaaffatte. 8 Durri gowwooleen sun worra qaroole'en, «Issaan keenna waan dhaamaaruuf, zayitii teessan irraa diqqoo nuu kenna'a» jedhaneen. 9 Durri qarooleen deebisane, «Waawwo'o! Nu'uu fi isiniif ta geettu hin jirtu. Worra gurguru bira dhaqa'aatii bitadha'a» jedhaneen. 10 Adoo isaan bitatiisaaf dhaqaneeranuu, waajibichi dhufe; durri qophootteertu sun isa woliin gara mana jila fuudhaa fi heerumaa san ol seenanee, balbalti cufante. 11 «Durrooti worri hafanelle turanee dhufanee, «Goota'a, Goota'a! Nuu bani!» jedhaneen. 12 Inni ammoo deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, ani isin hin beeku»

jedheen. **13** Tanaaf, guyyaa san yookiin saatii waan hin beenneef dammaqa'aa eegadha'a!» jedhe. **14** Yesuus itti dabalee, «Mootummaan ol-gubba'aa akka nama biyya fago'oo dhaqiisaaf ka'ee, tajaajiltoota ifii waamee, karra qabu magannee isaanitti kennate tokko fakkaatti; **15** Inni akkuma dandeettii isaaniitti tokkoof beesee saantimii worqi'ii kuma shan, kaaniif kuma lama, kaanille'eef kuma tokko kennee gara biyya fago'oo deeme. **16** Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma shan fudhate yoomuma ittiin daddallee, beesee saantimii worqi'ii kuma shan keessaa buufate. **17** Akkuma san, namichi beesee saantimii worqi'ii kuma lama fudhatelle kuma lama keessaa baafate. **18** Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma tokko fudhate ammoo, dhaqee boolla qotee beesee gootta'aa san awwaale. **19** «Yennaa dheertu'uun duuba goottaan tajaajiltoota sanii dhufee isaan waliin herregate. **20** Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma shan fudhate, ta dhibii kuma shan fidee dhufee, «Gootta'a, ati beesee saantimii worqi'ii kuma shan natti kenniteeyyu; kunoo, ani ta dhibii kuma shan keessaa buuseera» jedhe. **21** Gootaan isaa, «Dansaa goote, ati tajaajilaa addatamaa dansa'a; waan diqqo'oon addatanteerta, ani waan guddo'otti itti gaafatamaa si godha; koy gara gammada gootaa keetii gali!» jedheen. **22** Namichi beesee saantimii worqi'ii kuma lama fudhatelle dhufee, «Gootta'a» jedhee, «Ati beesee saantimii worqi'ii kuma lama natti kenniteeyyu; kunoo, ani ta dhibii kuma lama keessaa buuseera» jedheen. **23** Gootaan isaa, «Dansaa goote, ati tajaajilaa addatamaa dansa'a; waan diqqo'oon addatanteerta, ani waan guddo'otti itti gaafatamaa si godha; koy gara gammada gootaa keetii gali!» jedheen. **24** Achiin duuba namichi beesee saantimii worqi'ii kuma tokko fudhatelle dhufee, «Gootta'a, ati nama hamaa addee hin dhaabinii galfattu, addee hin facaasinii haammattu akka teete si beeka; **25** tanaaf ani sodaadhee, dhaqee beesee teeti boollatti awwaale. Beeseen teeti kunoo ti» jedheen. **26** «Gootaan isaa ammoo, «Ati tajaajilaa hama'aa fi booseya! Addee hin dhaabinii akka galfadhu, addee hin facaasinii akka haammadhu beetteertaa moti? **27** Ati beesee tiyya worra dhalaan fudhatu bira naaf kewu'uu malte; ani yennaa deebi'e silaa beesee tiyya dhala waliin fudhadhaayyu. **28** Maarre beesee san isa irraa fuudha'aatii, namicha beesee saantimii worqi'ii kuma kudhan qabuuf kenna'a. **29** Nama qabu maraaf itti dabalantee hin kennantiif, hin bacattiifille'e; nama womaa hin qanne ammoo, wonni inni qabuuyyuu irraa hin fudhatanti. **30** Tajaajilaa gatii hin qanne kana, dukkana alaatiiti gad gata'a, achitti bowaa ilkaan qara» jedhe» isaanin jedhe. **31** Yesuus ammalee, «Ilmi Namaa ulfinna ifiiti fi ergantoota Waaqaa mara waliin yennaa dhufu, barcumaa ulfinna ifii gubbaa hin tee'a. **32** Gosi marti isa duratti wolitti hin qabanti; akkuma tiseen hoolota re'ee irraa gargar fowu, innille kolbaa san gargar fowee, **33** hoolota midda ifiitiiti, re'oota bitaa ifiitiiti dhaabbachiisa. **34** Achiin duuba mootichi worra midda ifiitiin, «Isin worra Abbaa kiyyaan eebbifantane, kowa'al Mootummaa dadama biyyi lafaatii jalqadde isiniif qophoote dhaala'a; **35** sababille ani beelowee na nyaachittaneertan; dheebodhee na obaattaneertan; keessummaa te'ee na

fudhattaneertan; **36** daaree na uffittaneertan; dhibamee na gaafattaneertan; hidhameelle na gaafattaneertan» jedhe. **37** Yennaa san balchooleen, «Gootta'a, nuuti yoom beelotteertuun dhagginee si nyaachinne? Yookiin dheebuu teeti dhagginee yoom si obaanne? **38** «Nuuti keessummaa teeteertuun dhagginee yoom si fudhanne, yookiin daarteertuun dhagginee yoom sitti uffinne? **39** Nuuti yoom dhibanteertuun yookiin hidhanteertuun dhagginee si gaafanne?» jedhaneen. **40** Mootichi deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, obboleeyyan tiyya worra mara caalaa didiqa'aa kana keessaa tokkoof ka gootane, naaf gootane!» isaanin jedhe. **41** «Achiin duuba inni worra bitaa ifiitiin, «Isin worra abaarama na biraa fagaadha'a; gara ibidda bara baraa ka Seexanaa fi ergantoota Seexanaatiif qophowee deema'a; (aiōnios g166) **42** ani beelowee na hin nyaachinne; dheebodhee na hin obaanne; **43** keessummaa te'eelle na hin fudhanne; daareelle na hin uffinne; dhibameelle, hidhameelle isin na hin gaafanne» hin jedha. **44** «Achiin duuba isaanille deebisane, «Gootta'a, beelotteertuun, yookiin dheebotteertuun, yookiin keessummaa teeteertuun, yookiin daarteertuun, yookiin dhibanteertuun, yookiin hidhanteertuun dhagginee yoom si qarqaaruu dhanne?» hin jedhaniin. **45** Mootichi deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, worra mara caalaa didiqa'aa kana keessaa tokkoof waan hin godhiniif, analle'eef hin goone» isaanin hin jedha. **46** Worri kun gara muraa bara baraa, worri balchooleen ammoo gara jiruu bara baraa hin deeman» jedhe. (aiōnios g166)

26 Yesuus dubbii tana mara dubbatee fiixeen duuba, barattoota ifiitiin, **2** «Guyyaa lamaan duuba Jilti Irra Dabaramaa akka dhuttu isin hin beettan, Ilmi Namaalle fannifamisaaf dabarfamee hin kennama» jedhe. **3** Achiin duuba sooreyyiin hayyootaati fi jaarsoti kolba'aa mana hayyicha gudda'aa ka Qayyaaffaa jedhamuutitti wolitti qabamane, **4** dhossa'aan Yesuus qabiisaa fi ijjeesisisaaf mari'atane. **5** Isaan ammoo, «Kolbaa oddu'utti raafam hin ka'a fa'aa, yennaa jilaa hin tolchinu» jedhane. **6** Yesuus Bitaaniya'atti mana Simoonii dur dhukkuba goga'aa farrisisa'aan qabameeruu adoo jiruu, **7** dubartiin takka fiqiree gatii guddo'oo, duloo dhakaa albaasaaxarii jedhamu irraa hojjatame tokkoon fiddee gara isaa dhuttee, isaa qorii bira tee'eeru, fiqiree san mataa isaatiiti naxxe. **8** Barattooti isaa yennaa dhaggane ammoo, aarane, «Tun maaf lafatti baddi? **9** Fiquireen tun karra guddo'otti gurgurantee, beeseen sun worra hiyyeeyyii'if silaa hin kennamaayyu» jedhane. **10** Yesuus ammoo waan kana beekke, «Dubartii tana maaf rakkittan? Isiin waan dansaa naaf goote. **11** Hiyyeeyyiin yennaa mara isin waliin jiran, ani ammoo yennaa mara isin waliin hin jiraadhu. **12** Isiin fiqiree tana nafa kiyyatti naqiisaan awwaalaaf na qopheessite. **13** Ani dhugumaan isinitti hima, biyya lafaa duudii keessatti, addee wongeelli kun itti lallabame maratti, wonni isiin goote qaabbii isi'itiif hin dubbatama» isaanin jedhe. **14** Yennaa san Yihudaan nami biyya keriyootii, barattoota kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e, gara sooreyyii hayyootaa dhaqee, **15** «Ani yoo isa dabarsee isinitti kenne, isin maan naaf kennitan?»

isaaniin jedhe; isaan meetii soddoma isaaf kaffalane. **16** Yihudaalle yennaa sanii jalqabee isa dabarsee kenniisaaf dagu barbaadate. **17** Guyyaa jalqaba Jila Daabboo Uukoo hin qanneetitti, barattooti gara Yesuusii dhufanee, «Sagalee Jila Irra Dabaramaa akka nyaattuuf eessatti akka si'ii qopheessinu barbaadda?» jedhanee isa gaafatane. **18** Inni deebisee, «Qachaa keessa gara mana nama tokkoo dhaqa'aatii, namicha saniin, Yennaan tiyya dhikaatteerti; ani Jila Irra Dabaramaa barattoota tiyya waliin mana keetitti jilifadha, jedha barsiisaan» jedha'aan» isaaniin jedhe. **19** Barattooti akkuma Yesuus isaan ajaje, sagalee Jila Irra Dabaramaa qopheessane. **20** Yennaa galgalotte, Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan waliin nyaatiisaaf tee'e. **21** Adoo nyaatiisatti jiranuu, Yesuus, «Ani dhugumaan isinitti hima, isin keessaa nami tokko dabarsee na hin keenna» jedhe. **22** Barattooti akka malee gaddanee, badoo bado'oon, «Goota'a, dhugumaan aa te'inna?» isaan jedhiisa jalqabane. **23** Yesuus deebisee, «Ka na waliin harka qorii keyetti dabarsee na kenna. **24** Ilmi Namaa akkuma marroo isaatiif barreeffante hin du'a, ammoo nama Ilma Namaa dabarsee kennuuf aanne'e! Nami sun silaa adoo dhalatuu dhabe'e isaaf woyya» jedhe. **25** Yihudaan, ka isa dabarsee kennaaru, «Barsiisa'a, dhugumaan ana te'inna?» jedhe. Yesuus deebisee, «Atuu jette» jedheen. **26** Isaan adoo nyaatiisatti jiranuu, Yesuus xaltaa daabbo'oo fuudhee, Waaqaaf galata galchee, barattootaaf kennee, «Fudhadha'aa, nyaadha'a; kun foon kiyya» jedhe. **27** Inni muduunuulle fuudhee, Waaqaaf galata galcheen duuba, isaanii kennee, «Isin martinuu, itti una'a; **28** kun dhiiga kiyya, ka Gondooroo haareyaa, ka araara cubbuu kolbaa heddu'utiif dhangala'e. **29** Ani isinitti hima, mootummaa Abbaa kiyyaa keessatti isin waliin haga guyyaa daadhii woyyii'ii haareya unutti, ijjumaa deebi'ee daadhii woyyii'ii hin unu» isaaniin jedhe. **30** Achiin duuba isaan faaruu faarsanee, gara gaara ejersaa ol bayane. **31** Achiin duuba Yesuus, «Isin martinuu edana na lakkittanee hin baqattan; sababille, «Ani tissee hin ijeesa, hoolotille hin xexeeraman» jedhantee barreeffanteerti. **32** Du'aa ka'een duuba ammoo, isiniin dura gara Galila'aa deema» isaaniin jedhe. **33** Pheexroos, isaan, «Isaan martinuu si lakkisamee baqatanulle, ani ijjumaa si lakkisee hin baqadhu» jedheen. **34** Yesuus, isaan, «Ani dhugumaan sitti hima, edanuma, iyya lukku'utiin dura, ati yennaa sad na mormatta» jedheen. **35** Pheexroos, isaan, «Si waliin du'uun yoo na barbaachiselle, ani ijjumaa si hin mormadhu» jedheen. Barattooti martinuu akkasuma jedhane. **36** Achiin duuba Yesuus barattoota ifii waliin gara addee Getesemaanee jedhantuu dhaqe; inni barattoota ifitiin, «Haga ani achi dhaqee daadimadhu, isin as tee'a'a!» jedheen. **37** Inni Pheexroosii fi ilmaan Zabdewoosii lamaan fudhatee dhaqee, gaddaa fi laaleffata jalqabe. **38** Achiin duuba inni, isaaniin, «Ani qixxee du'aattii, guddoo gadde; isin as tura'aa, na waliin dammaqaa'aa tee'a'a!» jedheen. **39** Haga diqqaa irraa hiiqee, lafatti jigee, «Abbaa kiyya, yoo dande'ame, muduunuun rakkinnaa tun narra dabartuuti; te'uu male akka fedha keetii malee, akka fedha kiyyaa hin te'in» jedhe. **40**

Achiin duuba inni gara barattoota sadii deebi'ee dhufee, rafisatti jiranuun dhaqge; inni Pheexroosin, «Maarre, isin saatii tokkole na waliin dammaxxanee turuu hin dandeennee? **41** Akka ataabe'etti hin gallella daadimadha'a; ayyaanni dhugumaan fedha qaba, foon ammoo dadhaba'a» jedheen. **42** Yesuus ammalle yennaa lammeesso'oo isaan irraa hiiqee, «Abbaa kiyya, muduunuun rakko'oo tun adoo hin unin narra dabariisa ka hin dande'anne yoo teete, fedhiin teeti muummottuu ti» jedhee daadimate. **43** Yesuus ammalle dhufee ilti isaanii waan dunquuqotteef, rafisatti jiranuun dhaqge. **44** Maarre ammalle isaan lakkisee, irraa hiiqee yennaa sadeesso'oo, jechootuma duraan jedhe kaan jedhaa daadimate. **45** Achiin duuba inni gara barattootaa deebi'ee dhufee, «Isin haga ammaa rafaa, foofatiisatti jirtanii? Kunoo, saatiin Ilmi Namaa harka cubbaaleyyi'ititti dabarfamee kennamu geetteerti. **46** Ka'aa deennaa! Kunoo, ka dabarsee na kennu dhikaateera» isaaniin jedhe. **47** Adoo Yesuus dubbatiisatti jiruu, barattoota kudhanii lama keessaa tokko ka te'e Yihudaan dhufe; gumiin guddoon ulee-jirmaa fi shallaagaa qabatteertu, sooreyyii hayyootaatii fi jaarsolee kolba'aa biraa ta erganteertu isa waliin jirtiyyuu. **48** Yihudaan Yesuus dabarsee kennu, «Nama ani sunqadhu, isa qaba'a» jedhee duraanuu beessisa isaanii kenneera. **49** Yihudaan akkuma gara Yesuusii dhufeen, «Barsiisa'a, attam nageyaa!» jedhee sunqate. **50** Yesuus deebisee, «Jaali, waan huijaasa dhutte hui!» jedheen. Achiin duuba isaan dhufanee Yesuus jabeessanee qabane. **51** Dedhuma, worra Yesuus waliin jiru keessaa tokkochi shallaagaa buqqifatee, garbicha hayyicha gudda'aa dhowee, gurra isaa irraa kute. **52** Achiin duuba Yesuus, «Shallaagaa keeti gonofa'atti deebifadhu; worri shallaagaa buqqifatu martinuu shallaaga'aan bada. **53** Ani Abbaa kiyya yoo gaafadhe, Inni yoomuma ergantoota duula kudhanii lama caalu naa erguu hin dande'u sitti fakkaataa? **54** Ammoo Barreeffam Woyyichi karaa kanaan te'uu qaddi ka jedhu, silaa attamiin muummowa ree?» jedheen. **55** Yennuma san Yesuus gumi'in, «Akka ani yakkaamessaa, shallaaga'aa fi ulee-jirma qabattanee na qabiisaaf dhuttanee? Ani guyyuma guyya'aan Galma Waaqaa keessa tee'ee barsiisaa ture, isinille na hin qanne. **56** Ammoo wonni raagoti Barreeffama Woyyicha keessatti barreessite akka muummottuuf, tun marti teete» jedhe. Yennaa san barattooti isaa martinuu isa lakkisamee baqatane. **57** Worri Yesuus qabane sun, mana barsiisoti Seera Muuse'eetii fi jaarsoti kolba'aa itti wolitti qabamaneeranutti, gara Qayyaaffaa hayyicha gudda'aa isa geessane. **58** Pheexroos ammoo irraa fagaatee haga badhinna dalleya hayyicha gudda'aa Yesuus hordoof; keessalle seenee, wonni kun attam akka teetu ilaaliisaaf, eeddota waliin tee'e. **59** Sooreyyiin hayyootaatii fi korri mura'aa duudhin Yesuus ijeesiisaaf dhugaa baatota dharaa itti barbaadane. **60** Dhugaa baatoti dharaa hedduun itti dhikaattulle, ammoo dhugaa baya du'a itti mursiisu tokkole hin dhaggine; dhuma irratti namooti lamaan dhufanee, **61** «Namichi kun, «Ani Galma Waaqaa diigee guyyaa saditti ijaaroo dande'a» jedheera» jedhane. **62** Hayyichi guddaan ol ka'ee, «Waan isaan si irratti dhugaa bayanu kanaaf ati

deebii tokkole hin qadduu?» jedhe. **63** Yesuus ammoo cadhise. Achiin duuba hayyichi guddaan, «Magannee Waaqa jiraata'aa, ati Masiihii, Ilma Waaqaa yoo teete nutti himi» jedheen. **64** Yesuus deebisee, «Maarre atinuu jette. Ani ammoo isinitti hima, ammaa jalqabee Ilmi Namaa midda Waaqa hunnaamessaa tee'uun, duumensa ol-gubba'aatiileen dhufuun hin dhaggitan» isaan jedhe. **65** Yennaa san hayyichi guddaan woyaa ifii tarsee, «Inni Waaqa faanshesseera! Dhugaa dhibii maaf barbaanna? Waaqa faanshessuun isinuu dhageettane. **66** Maan isinitti fakkaata?» jedhe. Isaan deebisane, «Inni du'uu qaba» jedhane. **67** Yennaa san isaan fuula isaatti tufanee tuntumane; worri gariin kabalane, **68** «Masiihii! Eentu si dhowe? Nu raagi» jedhaneen. **69** Adoo Pheexroos ala badhinna dalleyaa keessa tee'isatti jiruu, durrittiin tajaajiltuun takka gara isaa dhuttee, «Atille Yesuusii worra Galiila'aa waliin jirtaayyu!» jetteen. **70** Inni ammoo, «Waan ati dubbatiisatti jirtuuyyuu ani hin beeku» jedhee isaan mara duratti mormate. **71** Yennaa inni gara seensuma karraa dhaqe, durrittiin tajaajiltuun dhibiin isa dhaggitee, worra achi dhaabbateeruun, «Namichi kun Yesuusii nama Naaziretii waliin jirtaayyu» jette. **72** Pheexroos ammalle, «Ani namicha hin beeku» jedhee kakatee mormate. **73** Yennaa diqqoon duuba worri achi dhaabbataneeranu dhufanee, Pheexroosiin, «Akki ati dubbattuuyyuu hin beessisa, dhugumaan atille isaan keessaa nama tokko» jedhaneen. **74** Yennaa san inni, «Ani namicha hin beeku» jedhee ifi abaaraa kakatiisatti ka'e. Yennuma san lukkuun iyyite. **75** Achiin duuba Pheexroos waan Yesuus, «Iyya lukku'uutiin dura, ati yennaa sad na mormatta» jedhe qaabatee, gad bayee laaleffatee bowe.

27 Barrii halkanii sooreyyii hayyootaati fi jaarsoleen kolba'aa marti Yesuus ijjeesisiisaaf mari'atane. **2** Isaan Yesuus hidhane, geessanee, Philaaxoosii bulchaa biyyaatiitti dabarsanne kennane. **3** Yihudaan isa dabarsee kenne, akka Yesuusitti murame yennaa dhagge, gaabbee meetii soddoma san sooreyyii hayyootaati fi jaarsolee kolba'aatiif deebisee fidee, **4** «Nama yakkaa hin qanne dabarsee kenniisaan yakkeera» isaaniin jedhe. Isaan ammoo, «Maanti nu dhibe ree? Haajaa keeti!» jedhane. **5** Yihudaan beesee san Galma Waaqaa keessatti qolaansee gatee, isaan biraa deemee, dhaqee ifi fannise. **6** Sooreyyiin hayyootaa ammoo, beesee san fuudhane, «Beeseen tun gatii dhiiga namaa waan teeteef, karra Galma Waaqaatiiti makuun seeraa moti» jedhane. **7** Mari'ataneen duuba, addee awwaala worra ormaa akka teetu, namicha faara dhowu irraa lafa ittiin bitane. **8** Sababa kanaaf latti sun haga adhaa, «Lafa dhiigaa» jedhantee waamanti. **9** Wonni Ermiyaasiin raagichi, «Isaan meetii soddoma akka gatii isaa teetuuf, ijoolleen Israa'elii herreddee fudhatte; **10** akkuma Gootaalle na ajajetti gatii lafaa namicha faara dhowuu kennane» jedhee dubbate muummotte. **11** Yesuus Philaaxoosii bulcha biyyaa dura dhaabbate; Philaaxoosille, «Ati mootii Yihudootaati?» jedhee isa gaafate. Yesuus, «Maarre atuu jette» jedheen. **12** Inni ammoo yennaa sooreyyii hayyootaati fi jaarsolee kolba'aatiin himatame,

deebii hin kennine. **13** Achiin duuba Philaaxoos, «Waan hedduu isaan si himatanu ati hin dhageettuu?» jedheen. **14** Inni ammoo jechuma tokkole hin deebinne; tanaaf bulchaan biyyaa Philaaxoos guddoo baaseefate. **15** Yennaa Jila Irra Dabaramaa, bulchaan biyyaa Philaaxoos worra hidhamane keessaa nama tokkocha, ka kolbaan gaafatte aadaa hiiku qaba. **16** Yennaa san namichi hantuu hujisaan beekame tokko, ka Barabbaa jedhamu, hidhaa keessa jiraayyu. **17** Maarre isaan wolitti qabamaneen duuba, Philaaxoos, «Eennu akka ani isiniif hiiku barbaaddan? Barabbaa moo yookiin Yesuus ka Masiihii jedhame» isaaniin jedhe. **18** Philaaxoos akka isaan waan hinaattolee te'aneef dabarsanee isa kennane beekera. **19** Philaaxoos barcumaa mura'aa gubbaa tee'eeruun, haati manaa isaa, «Namicha balchaa san waan tokkole hin godhi! Ani eda halkan marroo isaa oojju'uun guddoo rakkadhe» jettee ergaa itti ergite. **20** Sooreyyiin hayyootaati fi jaarsoleen Barabbaan akka isaani hiikamu fi Yesuus akka ijjeefamu gumiin akka gaafatuuf yaada fudhachiisane. **21** Bulchaan biyyaa Philaaxoos ammalle, «Isaan lamaan keessaa eennu akka ani isiniif hiiku barbaaddan?» jedhee isaan gaafate. Isaanille, «Barabbaa nuuf hiiki!» jedhane. **22** Philaaxoos, «Yesuus ka Masiihii jedhame maan godhu ree?» isaaniin jedhe. Isaan martinuu, «Inni fannifamuu ti!» jedhane. **23** Achiin duuba inni, «Maaf? Inni yakkaa maan hujeera?» jedhee isaan gaafate. Isaan ammoo, «Inni fannifamuu ti!» jedhane iyyanee hogisane. **24** Maarre Philaaxoos irra caalaa nageya booreessiisa malee, waan tokkole godhuu akka hin dandeenne yennaa dhagge, bisaan fuudhee, gumii duratti harka ifii dhiqatee, «Ani dhiiga nama kanaa irratti yakkaa hin qabu; isinitti itti gaafatama!» jedhe. **25** Achiin duuba kolbaan duudiinuu, «Dhiiga isaatiif, nuuti fi ijoollee teenna itti gaafattannuu ti» jedhane deebisane. **26** Maarre inni Barabbaa isaaniif hiike; liche'een Yesuus dhaansiseen duuba, akka fannifamuuf dabarsee kenne. **27** Achiin duuba loltooti bulchaa biyyaa Yesuus gara mana mootumma'aatiitti fuudhane geessane; loltoota duudii adaala Yesuusiiitti wolitti qabane. **28** Isaan woyaa isaa irraa baasane woyaa diintuu itti uffisane, **29** dameelee qore'eetiin kallacha hujanee mataa isaatiitti keyane. Ulee harka isaa middichatti qabachiisane, isa duratti jilbiiffatane, «Mootii Yihudootaa, jiraadhu!» jedhaa itti taphatane. **30** Isaan itti tufanee, uleelle irraa fuudhane mataa isaa dhowane. **31** Itti taphataneen duuba, isaan woyaa san irraa baasane woyaa isaa deebisane itti uffisane. Achiin duuba fannisiisaaf isa geessane. **32** Isaan yennaa gad bayane, namicha biyya Qareena'aa tokko, ka Simoon jedhamu dhagganee, fannoo Yesuusii akka ba'atu hunnaan tolchane. **33** Isaan addee Golgootaa jedhantu dhufane; «Golgootaa» jechuun «Addee buqqii mata'aa» jechu'u. **34** Isaan daadhii woyyini hadhottu'uun makane, akka unuu Yesuusii kennane. Inni afaaniin qabe malee, hin unne. **35** Yesuus fannisaneen duuba hixaa buufatiisaan woyaa isaa qoqoodamane. **36** Achiin duuba isaan achi tee'anee isa eegane. **37** Isaan barreeffama isa ittiin himatane, «Kun mooticha Yihudootaa, Yesuus» ka

jedhu, mataa isaatiin gubbaa keyane. **38** Yennaa san isaan alagaltoota lamaan, tokko midda isaattitti tokko bitaa isaattitti, isa waliin fannisane. **39** Worri achiin dabaranu mataa ifii raasaa, **40** «Ati ka Galma Waaqaa diiddee guyyaa saditti deebittee ijaartu, ifi fayyisi me! Ati yoo ilma Waaqaa teete, fannoo irraa gad bu'i!» jedhaa isa arrassane. **41** Akkasuma sooreyyii hayyootaa, barsiisoti Seeraatii fi jaarsolee waliin itti taphatanee, **42** «Inni worra dhibii fayyiseera; mataa ifi fayyisuu hin dande'u. Inni mootii Israa'elii yoo te'e, me amma fannoo irraa gad bu'uu ti; nuutille isatti hin dhugeeffanna. **43** Inni Waaqatti addatee, «Ani ilma Waaqaa ti» waan jedheef, Waaqi yoo barbaade, me amma isa fayyisuu ti» jedhane. **44** Akkasuma alagaltooti isa waliin fannifamanelle isa arrassane. **45** Orraa saatii jaan jalqabee haga saatii sagalii latti duudiin dukkanootte. **46** Gara saatii sagaliittitti Yesuus, «Elo'ii, Elo'ii, lamaa sabakitanii?» jedhee qoonqoo guddoo'oon iyye; akkas jechuun, «Waaqa kiyya, Waaqa kiyya, maaf na lakkitte?» jechu'u. **47** Worra achi dhaabbatanu keessaa gariin yennaa tana dhage'ane, «Namichi kun Eliyaas waamiisatti jira» jedhane. **48** Yoosuma isaan keessaa tokkochi fiigee, ispoonjii fuudhee, daadhii woyni'ii dhangaggootu'utti cuuphee, qaccee ule'eettitti keyee, akka inni unuuf isaaf kenne. **49** Worri dhibiin ammoo, «Eegi me! Eliyaas dhufee akka isa fayyisu hin ilaalla!» jedhane. **50** Achiin duuba Yesuus ammalee qoonqoo guddoo'oon iyyee du'e. **51** Yennuma san gollaan Galma Waaqaa keessaa gubba'aa haga gadii addee lamatti tarsi'a'e. Latti tachoote, rassaalle dadayya'e. **52** Irreensoille banamanee, kolbaan Waaqaa ta duute keessaa worri hedduun ka'ane. **53** Isaan irreensa keessaa bayanee, Yesuus du'aa ka'een duuba, gara qachaa woyyichaa gara Yerusaleemii galanee, worra heddu'utti mudhatanee. **54** Ajajaan dhibbaatii fi worri isa waliin Yesuus eegaa turane, tacho'la lafaatii fi waan te'e yennaa dhaggane, guddoo sodaatanee, «Dhugumaan nami kun ilma Waaqaa ti» jedhane. **55** Dubartooti hedduun, irraa fagaatanee ilaalaa, Galilaa irraa jalqabane Yesuus hordofaa isa tajaajilane achi jiraniyyu. **56** Isaan keessa Maariyaamii qachaa Magdala'aa, Maariyaamii haadha Yaaqoobiitii fi Yoseefii, haadha ijoollee Zabdewoosii fa'atti jira. **57** Yennaa galgalootte, namichi dureessi qachaa Armaatiya'aa, ka Yoseef jedhamu tokko, achi dhufe; innille barataa Yesuusitiyyu. **58** Inni gara Philaaxoosii dhaqee reeffa Yesuusii gaafate; achiin duuba Philaaxoos reeffi akka kennamuuf ajaje. **59** Maarre Yoseef reeffa fudhatee, woyaa qoolaa qulqullu'uun maree, **60** goda awwaalaa haareya ta ifiif rassaa keessatti bocate keessa keye. Achiin duuba dhakaa guddaa balbala goda awwaalatti gangalchee, achi deeme. **61** Maariyaamiin qachaa Magdala'aatii fi Maariyaamiin tuun goda awwaalaa fuula dura tee'isatti jiraniyyu. **62** Boruyyaa, guyyaa qophi'itiin duuba, guyyaa Sanbataa sooreyyii hayyootaatii fi Fariisaayoti Philaaxoos duratti wolitti qabamanee, **63** «Goota'a, sobaalessi sun adoo jiruu, «Guyyaa sadiin duuba deebi'ee ka'a» waan inni jedhe nuuti hin qaabanna. **64** Tanaaf haga guyyaa sadiittitti godi awwaalaa akka eegamu ajaji; kun te'uu dhabaannaan, barattooti isaa dhaqqanee reeffa hatanee fa'a, kolba'aan,

«Inni du'a keessaa ka'eera» hin jedhan; sobi duuba irraa ka duraa caalaa hamaa te'a» jedhaneen. **65** Philaaxoos, «Worra eegu fudhadha'aa dhaqa'aatii, akka beettanutti eegachiifadha'a» isaanin jedhe. **66** Maarre isaan worra eegu waliin dhaqqanee dhaka'atti chaappaa dhowanee, goda awwaalaa san eegisiisane.

28 Sanbati dabareen duuba, Dilbata barii halkaniin, Maariyaamiin qachaa magdala'aatii fi Maariyaamiin tuun boolla awwaalaa ilaaliisaaf dhaqane. **2** Ergamaan Goota'aa ol-gubbaa irraa gad bu'ee, dhufee dhakaa boolla awwaalaa irraa gangalchee waan irra tee'eef, dedhuma tacho'i lafaa guddaan te'e. **3** Bifi isaa akka balaqqeetti'ii, woyaan isaa adii akka dhakaa roobaa ti. **4** Worri eegu ergamaa Goota'aa waan sodaateef hollatanee akka nama du'ee te'ane. **5** Ergamaan Goota'aa ammoo dubartootaan, «Hin sodaatina'a; isin ka fannifame Yesuus akka barbaaddanu ani hin beeka. **6** Inni as hin jiru; akkuma duraan dubbate du'aa ka'eera. Addee reeffi isaa keyame kowa'aa ilaala'a. **7** Amma ariifadha'aatii deema'aatii, «Inni du'aa ka'eera, amma isiniin dura gara Galilaa'aa dhaqa; isin achitti isa hin dhaggan» jedha'aatii barattoota isaattitti hima'a. Kunoo, ani isinitti himeera» jedhe. **8** Maarre dubartooti soda'aa fi gammada gudda'aan ariifatanee boolla awwaalaa keessaa bayanee, barattoota isaattitti himiisaaf rukkisane. **9** Dedhuma Yesuus isaanin wolde'ee, «Nageenni isiniif te'ul!» isaanin jedhe. Isaanille itti hiqanee, miila isaa qabatanee, isaaf sagadane. **10** Achiin duuba Yesuus, «Hin sodaatina'a; gara Galilaa'aa akka dhaqanu obboleeyyan tiyyatti dhaqa'aa hima'a; isaan achitti na dhaggan» isaanin jedhe. **11** Dubartooti adoo karaa irra jiranuu, worra boolla awwaalaa eegu keessaa gariin gara qacha'aa dhaqqanee waan te'e mara sooreyyii hayyootaattitti himane. **12** Sooreyyiin hayyootaa jaarsolee kolba'aa waliin wolitti dacha'anee mari'atanee, beesee guddoo loltootaaf kennanee, **13** «Isin, «Barattooti isaa adoo nuuti rafiisatti jirruu halkan dhufanee reeffa isaa hatanee deemane» jedha'aa kolba'atti hima'a. **14** Bulchaan biyyaa yoo dubbii tana dhage'e, nuuti itti hinnee dubbii nyaachinnee, akka isin hin rakkannelle goona» jedhaneen. **15** Maarre isaan beesee fudhatanee akkuma isaan jedhane godhane. Dubbiin tun haga guyyaa adhaattitti Yihudoota oddu'utti odeeffanti. **16** Barattooti kudhanii tokko gara gaara Yesuus isaanitti akeekke, ka Galilaa keessa jiruu dhaqane. **17** Isaan yennaa isa dhaggane, isaaf sagadane; worri gariin mamane. **18** Yesuus gara isaanii dhufee, «Baalliin duudiin ol-gubba'aa fi lafa irratti naaf kennanteerti. **19** Tanaaf gara gosa biyya adda addaa deema'aatii maqaa Abba'aa, maqaa Ilmaatii fi maqaa Ayyaana Woyyichaatiin isaan cuuphaa, barattoota tiyya godha'a. **20** Waan ani isin ajaje maralle akka eegatanu barsiisa'a. Anille yennaa mara haga muummee biyya lafaa isin waliin jira» isaanin jedhe. (aiṯon g165)

Maarqoosii

1 Jalqabi Oduu Gammadaa ka Yesuus Kiristoosii Ilma Waaqaa kana. **2** Kitaaba Isaayaasii raagichaa keessatti, «Kunoo, Ani ergamaa kiyya ka karaa si'iif qopheessu si'iin dura erga. **3** Lafa goomole'ee keessatti nami tokko, «Karaa Goota'aa qopheessa'a; daandii inni irra ideemu qajeelcha'al» jedhaa iyya» jedhante akkuma barreeffante. **4** Yohaannisniin cuuphaan lafa goomole'ee keessatti, «Cubbuu teessan irraa deebi'aatii, cuuphama'a! Waaqille cubbuu teessan isiniif hin araarama» jedhaa lallabaa dhufe. **5** Kolbaan biyya Yihuda'aatii fi qachaa Yerusaalemii martinuu gara Yohaannisii dhaqanee, cubbuu ifii dhugaa baasane, laga Yordaanosiititti harka isaatiitti cuuphamane. **6** Yohaannis uffana rifeensa gaalaatiin dhowame uffatee, hidha ifiille teephaan hidhatee, awwaanisaa fi damma hollaa nyaataa ture. **7** Inni, «Ka na caalu na duubaan dhufaara; ani gad jedhee hidhaa kophee isaalle hiiku'uuf nama te'uu moti. **8** Ani bisaaniin isin cuupha; inni ammoo Ayyaana Woyyichaana isin cuupha» jedhee lasse. **9** Eegi san adoo hin turin Yesuus, qachaa Naaziretii ka Galilaa keessatti dhaggamuu dhufee, laga Yordaanosiititti harka Yohaannisitiitti cuuphame. **10** Akkuma Yesuus bisaan keessaa bayeen, ol-gubbaan saaqantee, Ayyaanni Woyyichi saphaliisa fakkaatee dhufee isa irra bu'uun dhagge. **11** Ol-gubbaa irraa, «Ati Ilma kiyya ka ani jaaladhu; ani si'itti gammadeera» qoonqoon jettu dhage'ante. **12** Yennuma san Ayyaanni Waaqaa akka Yesuus gara lafa goomole'ee dhaqu tolche. **13** Yesuus lafa goomole'ee keessa guyyaa afurtama Seexanaa ataabamaa ture. Achitti bineensota waliin ture; ergantooti Waaqaalle isa tajaajilane. **14** Yohaannisniin cuuphaan gara mana hidha'aa dabarfamee kennameen duuba, Yesuus gara Galilaa dhufee, Oduu Gammadaa ta Waaqa irraa dhutte lallabe. **15** Inni, «Barri muummaweera, mootummaan waaqaa dhikaatteerti, cubbuu irraa deebi'aatii Oduu Gammadaatiitti dhugeeffadha'a!» jedhe. **16** Yesuus Abbaayaa Galilaa qarqaraan adoo dabaru, guurtuu qurxummi'ii ka te'ane Simoonii fi Indiryaasiin obboleessi Simoonii caccoo tiyyoo Abbaaya'atti afanuun dhagge. **17** Inni isaanin, «Ana faana kowa'a! Ani guurtuu namaa isin tolcha» jedhe. **18** Isaanille yennuma san caccoota ifii achitti dhiisane, isa faana deemane. **19** Yesuus haga diqqoo ideeme, ilmaan Zabdewoosii Yaaqobii fi Yohaannis, hoboloo ifii keessatti caccoota ifii mimmidhaffatanuun dhagge. **20** Inni akkuma dhaggeen isaan waame; isaanille abbaa ifii Zabdewoos hojjattoota waliin hoboloo keessatti lakkisane Yesuus faana deemane. **21** Yesuusii fi barattooti isaa gara qachaa Qifirnaahoomii dhaqane; guyyaa Sanbata itti aanuu Yesuus Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenee barsiise. **22** Yesuus akka barsiisota Seera Muuse'ee adoo hin te'in, akka nama baallii qabuu waan isaan barsiiseef worri barsiisiisa isaa dhage'ane maraa akka inni itti barsiise jajane. **23** Yennuma san namichi ayyaana hama'aan qabameeru tokko Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenee, **24** «Yesuusii nama Naaziretii, haajaa maan nu waliin qadda? Nu balleessiisaaf dhuttee? Ani ebeluu teeti hin beeka; ati

Woyyicha Waaqaa ti!» jedhe iyye. **25** Yesuus ayyaana hama'aan «Cadhis! Keessalle'ee bayi» jedhee xixe. **26** Ayyaanni hamaan sun namicha gajassiisee, qoonqoo guddo'oon iyyee keessaa baye. **27** Kolbaan martinuu guddoo maadeffatee, «Wonni akkasii kun maan? Kun barnoota haareya! Inni ayyaanota hamoota ajajisaafiille baallii qaba; isaanille isaaf hin ajajaman» jettee wol waliin dudubbatte. **28** Gurri isaa adoo hin turin lafa Galilaa duudii keessatti addee maratti dhage'ame. **29** Yesuus Mana Waaqonfannaa Yihudootaatii akkuma bayeen, Yaaqobii fi Yohaannis waliin mana Simooniitii fi Indiryaasii dhaqe. **30** Yennaa inni achi gewu haat-sodda'aa ta Simoonii dhukkuba nafa o'suun dhibantee irkatteerti; yooma dhibee isirii tana isatti himane. **31** Yesuus itti dhikaatee, harka isirii qabee ol isii kaase; dhukkubi nafa o'su sun isii lakkise; isiille isaanii areerte. **32** Galgala san aduun seenteen duuba, worra dhibamanee fi worra durriisotaan qabamane maraa gara isaa fidane. **33** Kolbaan qachaa sanii martinuu balbala duratti wolitti qabante. **34** Yesuus kolbaa hedduu ka dhukkuba addaatiin dhibante fayyise. Inni durriisota hedduulle baase; ammoo durriisoti ebeluu isaa waan beekaneef, akka isaan waan tokkole hin dubbanne dhoogge. **35** Barii halkaniin, boruun adoo hin diimatin Yesuus ka'ee, manaa gad bayee addee nami hin jirre dhaqee, achitti daadimate. **36** Simoonii fi worri isa waliin turane ammoo Yesuus barbaassa bayane. **37** Isaan yennaa isa dhagane, «Namooti martinuu si barbaadiisatti jiran» jedhaneen. **38** Yesuus ammoo, «Wonni Ani dhufee lallabiisaaf waan te'eef, ka'aa gara olloota nu'utti aananuu dhandha, ani achille'etti lallabu'uu male» isaanin jedhe. **39** Maarre, Yesuus lafa Galilaa maraa keessa deddeemee, manoota waaqonfannaa Yihudootaa keessatti lallabe, durriisotalle baase. **40** Namichi dhukkuba goga'aa farrisisa'aan qabameeru tokko gara Yesuusii dhufee, miilatti jigee, «Yoo fedha keeti te'e na fayyisuu hin dandeetta» jedhee isa gaafate. **41** Yesuus isaaf gaddee harka diriifatee isa qabee, «Hin fedha, fayyi!» isaan jedhe. **42** Yennuma san dhukkubi goga'aa farrisisaan namicha lakkisee, namichi fayye. **43** Achiin duuba Yesuus namichaan, **44** «Beekkadhu! Waan kana nama tokkole'etti hin himin; ammoo dhaqiiti hayyichatti ifi mudhisi; akka ati fayyite, nami mara akka beekuuf, fayyuu keetiif, qodha Muuseen ajaje kenni!» jedhee, jabeessee, seeree, isa erge. **45** Namichi ammoo achi deemee, akkuma dhagge haasowee oduu biyyaan geye. Kanaaf Yesuus addee qoommi'itiitti ture malee, qaaleyaan gara qacha'aa seenu'uf hin dandeenne. Kolbaan ammoo addee maraa gara isaa dhutte.

2 Guyyaa diqqaa'aan duuba Yesuus Qifirnaahoomitti deebi'ee gale; kolbaan akka inni galee mana jiru dhageette. **2** Kolbaan hedduun haga manni dhiphatee, balbala duraan waliin addee dhanutti wolitti qabante. Adoo Yesuus jecha Waaqaa isaan barsiisiisatti jiruu, **3** jarri takka nama afur te'ane, namicha nafa laashoweru tokko ba'atane gara Yesuusii fidanee dhufane. **4** Kolbaan waan heddatteef gara Yesuusii dhiyeessuu dadhabanee, addee inni jiru gubba'aan heelichoo manaa xarane qowa baasane, itillee waliinuu gad buusane. **5** Yesuus

dhugeeffannaa isaanii dhaggee, namicha nafa laashoween, «Ilma kiyaa, cubbuu teeti maraaf araari kennameera» jedhe. **6** Barsiisoti Seera Muuse'ee ka achi tetee'aneerani tokko tokko, **7** «Namichi kun attam akkana dubbata? Kun Waaqa faanshessiisa! Waaqa tokkocha malee eennutti cubbuu namaaf araaramuu dande'a?» jedhane gadhaa ifii keessatti yaadatane. **8** Yesuus yennuma san waan isaan yaadatane nyaba'aan beekke, «Isin maaf waan akkanaa kana yaadattan? **9** Namicha nafa laashoween, «Cubbuu teetiif araari kennameera» jechu'u moo yookiin, «Ol ka'ii, itillee teeti fudhadhuutti deemi» jechu'utti kaso'o? **10** Ani Ilmi namaa lafa irratti baallii cubbuu namaaf araaramu akka qabu akka beettanu» jedhee, namicha nafa laashoween, **11** «Ani si'iin jedha, ol ka'ii! Itillee teeti fudhadhuutti gara mana keetii deemi» jedhe. **12** Adoo isaan maraa dhagganuu, yennuma san namichi ol ka'ee itillee ifii fudhatee gad bayee deeme. Isaan martinuu guddoo baaseffatane, «Waan akkanaa kana ijjumaa dhagginee hin beennu» jedhaa Waaqa leellisane. **13** Ammalle Yesuus gara qarqara abbaayaa Galila'aa dhaqe. Gumiin guddoon gara isaa dhuttee, inni isaan barsiise. **14** Inni karaa saniin adoo dabaru, Lewwii ilma Alfewoosii addee gosee qaraxaa tee'eeruun dhaggee, «Na hordofi» jedheen. Innille ka'ee isa hordofe. **15** Eega san Yesuus mana Lewwii'ititti sagalee areerratisaati jiraayyu. Namooti hedduun waan isa hordofaneeranuuf, worri qaraxa guuruu fi cubbaaleyyiin hedduun Yesuusii fi barattoota isaa waliin sagalee areerratisaaf qori'itti hiiqanee tetee'aneeraniyyu. **16** Worra Fariisaayota keessaa barsiisota Seera Muuse'ee ka te'ane, Yesuus worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyyii waliin areerratuun dhaggaanee, «Maaf inni worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyyii waliin areerrata?» jedhane barattoota isaa gaafatane. **17** Yesuus waan kana dhage'ee, «Namootaan fayyaa hin qanneef malee, fayyaaleyyii'if ogeessi hin barbaachisu. Ani cubbaaleyyii waamiisaaf malee, balchoota waamiisaaf hin dhunne» isaanin jedhe. **18** Guyyaa tokko barattooti Yohaannisiti fi Fariisaayoti yennaa laamanu, jarri tokko gara Yesuusii dhufanee, «Barattooti Yohaannisiti fi barattooti Fariisaayotaa hin laaman. Barattooti teeti ammoo maaf laamuu dhaban?» jedhane isa gaafatane. **19** Yesuus ammoo deebisee, «Jaaloti waajibaa, adoo inni isaan waliin jiruu hin laamanii? Haga inni isaan waliin jiru hin laamanu. **20** Ammoo guyyaan waajibichi isaan biraa fudhatamu hin dhufa; isaan guyyaa san laaman. **21** «Woyaa dullatti'itti erbee haareya eennulle hin erbu; yoo erbe, erbeen haaretti sun woyaa dullattii san shuntuurachiittee hin tarsaati; tarsi'isi is'iille ka qaraa ka caalu te'a. **22** Akkasuma daadhii Woyni'ii ta hin bayin qalqalluu dulloometti eennulle hin naqu; yoo naqe daadhiin sun qalqalluu san hin dhoochi; daadhi'ii fi qalqalluule hin badan. Tanaa mannaa daadhiin hin bayin qalqalluu haareyatti naqamuu qaddi» isaanin jedhe. **23** Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus fichaa qamadi'ii keessa dabaruun, barattooti isaa adoo isa waliin ideemanuu qamadii bubuqqifatiisa jalqabane. **24** Fariisaayoti Yesuusii «Ilaali, barattooti teeti guyyaa Sanbataatiin akka hin tolchine Seeraan waan dhooggame maaf tolchan?» jedhane. **25**

Yesuus deebisee, «Daawiti waan nyaatu dhabee, yennaa innii fi worri isaa waliin jiranu beelowane, waan inni tolche isin ijjumaa hin dubbinnee? **26** Bara Abiyaataa Hayyicha Guddaa te'eerutti, mana Waaqa seenee daabboo Waaqa dura dhikaattu, hayyoota qofaaf ka Seerri kennu nyaatee, worra isa waliin jiranuufille kenne» isaanin jedhe. **27** Achiin duuba Yesuus «Sanbatattuu namaaf dadame malee, nami Sanbataaf hin dadanne. **28** Maarre Ani Ilmi Namaa Sanbataafille Goota'a» isaanin jedhe.

3 Achiin duuba Yesuus deebi'ee gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqe; namichi harki isaa naafateeru tokko achi jiraayyu. **2** Jarri Yesuus himachuu fedhane, guyyaa Sanbataatiin akka inni isa fayyisu gaadanu tokkolle achi jiraniyyu. **3** Yesuus namicha harka naafateeruun, «Ka'itii nama dura dhaabbadhu!» jedhe. **4** Achiin duuba jaralle'een, «Seerri keenna guyyaa Sanbataatiin dansaa moo hantuu tolchuu, yookiin lubbuu fayyisuu moo ijjeesuu nu ajaja?» jedhe. Isaan ammoo cadhisane. **5** Yesuus worra cinaa isaa marseeru ila aari'itiin ilaale; ammoo mataa jabeenna isaanitiifille gadde. Achiin duuba namichaan, «Harka keeti diriirfadhu!» jedhe. Yennaa namichi harka ifii diriirfade, harkille deebi'ee fayye. **6** Maarre worri Fariisaayotaa gad bayanee, yennuma san golii Heroodisii waliin attamii akka isa ijjeesanu mari'atane. **7** Yesuus barattoota ifii waliin gara cinaa abbaayaa Galila'aa deeme. Gumiin guddoon Galila'aa, biyya Yihuda'aatii, **8** qachaa Yerusaleemiti, biyya Edoomiya'aatii, biyya Yordaanosiin gamaa ta gara aduun baatuutti, adaala qachoota Xiirsootiiti fi Sidooniiti, waan Yesuus hujaa ture mara dhageettee gara isaa dhuttee. **9** Gumiin guddoon sun akka isa hin cifanneef, akka hobofoo isaa qopheessanu barattoota ifiititti hime. **10** Inni kolbaa hedduu waan fayyiseeruuf, worri dhukkuba gara garaa qabanu maraa isa harkaan qabatisaaf gara isaa wol dadarbane. **11** Ayyaanoti hamooti namoota keessa jiranu yennuma isa dhaggane maraa, fuula isaa duratti jigane, «Ati Ilma Waaqa ti» jedhane iyyane. **12** Yesuus ammoo ayyaanoti hamooti akka ebeluu isaa eennulle'etti hin hinne jabeessee ajaje. **13** Yesuus gara gaaraa ol bayee, worra barbaade gara ifii waame; isaanille gara isaa dhufane. **14** Achiin duuba Inni akka isaan isa waliin te'anu, Oduu Gammadaa lallabiisaaf akka ergamanu, **15** durriisota baasiisaafille baallii akka qabaatanu namoota kudhanii lamaan filatee, «Ergantoota» jedhee moggaase. **16** Worri kudhanii lamaan Inni filatelle, Simoonii Inni «Pheexroos» jedhee moggaase, **17** Yaaqoobii fi Yohaannisii ilmaan Zabdewoosii, worra Inni «Bo'anerges» jedhee moggaase; akkas jechuulle, «Ilmaan Mandisu'uu» jechu'u. **18** Indiryaas, Filiphoos, Bartolomewoos, Maatewoos, Toomaas, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Taadewoos, Simoonii «Hinaatticha» jedhamee beekkamee fi **19** Yihudaa nama qachaa keriyooti, ka isa dabarsee kenne. **20** Achiin duuba Yesuus gara manaa yennaa gale, haga innii fi barattooti isaa sagaleelle nyaachuu dadhabanutti gumiin ammalle wolitti qabante. **21** Kolbaan, «Inni maraateera» waan jetteef, firootan isaa kana dhage'anee isa qabiisaaf dhufane. **22** Barsiisoti Seeraa worri Yerusaleemii dhufane

ammoo, «Bi'el Zebul isa keessa jira! Inni hunna mooticha durriisotaatiin durriisota baasa» Yesuusiin jedhane. **23** Jennaan Yesuus gara ifii isaan waamee, «Attamiin Seexanni Seexana baasuu dande'a? **24** Mootummaan takka yoo ifi falmitee gargar ifi qoodde, mootummaan sun hin diiganti. **25** Maatiin takka yoo ifi falmitee gargar ifi qoodde, maatiin sun hin xexeeranti. **26** Maarre Seexannille ifi falmee, yoo ifi gargar qoodde, sun badii isaa ti malee dhaabbachu'uuf hin dande'u. **27** «Eennulle duraan dursee namicha jabaa yoo hidhe malee, mana nama jabaa tokkoo seenee meya isaa saamu'uuf hin dande'u; hidheen duuba ammoo mana isaa saamu'uuf hin dande'a. **28** «Ani dhugumaan isiniitti hima, cubbuun maraa fi dubbiin arrabaa marti afaan namaa keessaa yoo baate, ilmaan namaatiif araari hin kennama. **29** Eennulle Ayyaana Woyyichaan mormee dubbii arrabaa yoo dubbate ammoo, yakkaamessa cubbuu bara baraa te'a malee, ijumaa araara hin dhagatu» jedhee isaanitti mammaake. (aiñon g165, aiñonios g166) **30** Yesuus sababa kolbaan, «Inni ayyaana hamaa qaba» jetteertuuf akkana jedhe. **31** Achiin duuba haati Yesuusiitti fi obboleeyyan isaa dhufanee ala dhaabbatane, itti erganee isa waansisane. **32** Gumiin cinaa isaa marsitee teetteertu Yesuusiin, «Kunoo, haati teetii fi obboleeyyan teeti ta dhiiraatii fi ta durraa alaa si barbaadiisatti jiran» jedhane. **33** Yesuus deebisee, «Haati tiyyaa fi obboleeyyan tiyya eennu fa'a?» isaanin jedhe. **34** Inni gara worra isa marsee te'eeru midhatee, «Kunoo, haati tiyyaa fi obboleeyyan tiyya worra as jiranu kana! **35** Fedhii Waaqaa ka muummessu eennuuyyuu obboleessa kiyya, obboleettii tiyya, haadha tiyyalle'e» jedhe.

4 Yesuus cinaa abbaayaa Galila'aatiitti ammalle barsiisuu jalqabe. Gumiin sonaan guddoo isa biratti wolitti qabantee jennaan, Yesuus hoboloo yaabee Abbaayaa gubba'atti keessa tee'e. Gumiin sun maraa ammoo lafa irra qarqara abbaayaa sanii dhaabbatteetiyyu. **2** Yesuus waan hedduu isaan barsiisiisaaf itti mammaakee: **3** «Caqasa'a! Namichi tokko midhaan facaasu'uuf baye. **4** Adoo inni facaasu, midhaan gariin karaa qarqara harca'e; sinbirreelle dhuttee qocatee nyaatte. **5** Gariin ammoo lafa dhakittii, lafa biyyee guddoo hin qanne irra harca'e; lafi inni irra harca'e biyyee gad fageenna waan hin qanneef ariifatee mudhe. **6** Yennaa aduun itti baate ammoo qoore; hidda gad fago'oo waan hin qanneef goge. **7** Gariin qoree keessa harca'e; qoreelle guddatee isa huute; innille midhaan hin buune. **8** Gariin ammoo biyyee dansaa keessa harca'e; innille mudhee, guddatee, midhaan buuse: gariin midhaan soddoma, gariin midhaan jaatama, gariin midhaan dhibba buuse!» jedhe. **9** Achiin duuba Yesuus, «Gurra dhage'u ka qabu dhage'uu ti» jedhe. **10** Yennaa Yesuus qofi jiru, worri adaala isaa jiranu fi barattooti kudhanii lamaan waan mammaassa kanaa isa gaafatane. **11** Yesuus deebisee, «Dhossaan mootummaa Waaqaa isiniif kennanteerti; worra ala jiruuf ammoo wonni maraa mammaassaan himama. **12** Wonni himamuufille, «Isaan ilaalane ilaalaneelle, ijumaa akka hin dhaggine; dhage'ane dhage'aneelle, ijumaa akka hin hubanne; gara Waaqaa deebi'ane innille isaanii akka hin aaraanneefii» isaanin jedhe. **13** Achiin

duuba Yesuus isaaniin, «Mammaassi kun isiniif hin galuu? Eegasuu attamiin mammaassa dhibii hubattan ree? **14** Namichi facaasu jecha Waaqaa facaasa. **15** Midhaan karaa qarqara harca'e, fakkeenna worra jecha Waaqaa akkuma dhage'aneen, Seexanni dhufee jecha dhage'ane san isaan keessaa fudhatuu ti. **16** Midhaan lafa dhakitiitti harca'e, fakkeenna worra jecha Waaqaa akkuma dhage'aneen gammadaan fudhatanuu ti. **17** «Ammoo isaan hidda gad fago'oo hin qabanu; yenna'aaf hin dhaabbatan; sababa jecha Waaqaatiif rakkinni yookiin miidhaan yennaa ka'u yoosuma jigan. **18** Midhaan daggala qore'e keessatti harca'e, fakkeenna worra jecha Waaqaa caqasuu ti. **19** Ammoo yaaddoon waan lafa tanaa, badhaadhi durumma'aa, halchaan waan adda addaa itti seentee, jecha Waaqaa huutee midhaan adoo hin buusin hafan. (aiñon g165) **20** Midhaan lafa dansaa keessatti harca'e ammoo, fakkeenna worra jecha Waaqaa dhage'ane fudhatanee, gariin midhaan soddoma, gariin midhaan jaatama, gariin midhaan dhibba buusanuu ti» jedhe. **21** Yesuus itti aansee, «Nami ifa fidee qorii jala yookiin taqee jala hin keyaa? Addee mudhatutti fannisaa motii? **22** Wonni dhokatteertu yoo jiraatte, gara mudhattutti hin baati; wonni dhossa'aa yoo jiraatte, gara ifaatitti hin baati. **23** Nami gurra dhage'u qabu dhage'uu ti» isaanin jedhe. **24** Yesuus itti dabalee, «Waan dhageettanu qalbeeffadha'a! Waan namaaf ittiin safartanutti isinille'eef hin safarama; caalchifameelle isiniif hin kennama. **25** Nama wo qabuuf, itti dabalamee hin kennamaaf; nama womaa hin qanne ammoo, ka inni qabuuyyuu isa irraa hin fudhatama» isaanin jedhe. **26** Yesuus itti aansee, «Mootummaan Waaqaa nama ficha'atti midhaan facaasee fakkaati. **27** Namichi galee halkan hin rafa, guyyaa hin ka'a; midhaan sun ammoo adoo inni hin beekin mudhee guddata. **28** Biyyeen ifumaan akka midhaan latee guddatu gooti; dursee mudhee obba, itti aansee daraara, achiin duuba midhaan buusa. **29** Yennaa midhaan sun bilchaate, haammaan waan geetteef, yennuma san inni haantu'uun haama» jedhe. **30** Yesuus ammalle, «Mootummaa Waaqaa maaniin wol fakkeessina? Yookiin mammaassa kamiin isii hinna? **31** Isiin akka midhaan Sanaafici'i ti. Midhaan isii yennaa lafatti facaafamu midhaan biyya lafaa maraa irra hin diqqaata. **32** Inni yennaa facaafame, latee hin guddata; waan ficha'atti facaafame maraa irra ka caalu te'a; dameelee gugurdoo hin baasa. Sinbirreen dhuttee gaaddisa damee isaa jalatti mana ijaarratti» jedhe. **33** Yesuus mammaassa hedduu ka kana fakkaatuun haga hubantii isaaniiitti jecha isaanitti hime. **34** Inni mammaassaan malee isaanitti hin dubbanne; ammoo yennaa barattoota ifii wolii qofi jiru, waan maraa isaanii hiike. **35** Yesuus gaafuma san galgala barattoota ifiitiin, «Ka'aa, gara abbaaya'aan gamaa buunaa» jedhe. **36** Barattooti isaa gumii achi jirtu lakkisane, akkuma inni duraanuu hoboloo keessa tee'eeruun Yesuus fuudhanee deemane; hobolooti dhibiille wolii deemane. **37** Dedhuma bubbeen bubbittee, danbaliin bisaanii hobolo'otti dhangalaatee guutiisa geette. **38** Yesuus hoboloo san keessa gara duubaatiin boraafatee rafeeraayyu. Barattooti isaa isa dammassanee, «Barsiisa'a!

Yoo nu dhumannu womaa si hin dhibuu!» jedhane. **39** Yesuus dammaqee bubbee saniin, «Cadhisit!» jedhee xixe. Danbalii bisaaniitille'en, «Sarmi!» jedhe. Bubbeen cadhinnaan, cadheessi guddaan te'e. **40** Achiin duuba barattoota ifitiin, «Maaf guddoo sodaattanee? Haga ammaa dhugeeffannaa hin qaddaanu?» jedhe. **41** Isaan ammoo guddoo sodaatane, «Ka bubbe'ee fi danbaliille isaaf ajajamanu kun eennu inni?» woliin jedhane.

5 Yesuusii fi barattooti isaa Abbaayaa Galila'aatiin gama, gara biyya Gergeesa'aa dhufane. **2** Akkuma Yesuus hoboloo irraa bu'een, namichi ayyaanni hamaan qabeeru tokko addee goda awwaalaa keessaa bayee gara isaa dhufe. **3** Namichi kun irreensota odduu le'eera; eennulle wodaroo sibiilaatiille'en isa hidhuu hin dandeenne. **4** Inni yennaa hedduu wodaroo sibiilaatii fi sibiila miilaatiin hidhamaa ture; ammoo wodaroo sibiilaa ifi irraa kukkuta, sibiila miilaalle butuchaa ture. Kanaaf nami tokkolle gad isa qabuu hin dandeenne. **5** Namichi yennaa maraa halkanii fi guyyaa odduu irreensotaattitti yookiin gaara gubbaa dhaqee iyyaa, dhakaalle'en ifi duguugaa ture. **6** Inni fago'otti Yesuus dhaggee, gara isaa fiigee, duratti jilbiiffatee, **7** iyyee lallabee, «E! Yesuus Ilma Waaqa Ol Aana'aa! Maan na irraa qadda? Ani si kadhadaa, magannee Waaqaa na hin rakkisin!» jedhe. **8** Yesuus isaan, «Ati ayyaana hama'a, namicha kana keessaa bayi!» waan jedheeruuf, inni akkana jedhe. **9** Yesuus, «Maqaan keeti eennu?» jedhee isa gaafate. Innille, «Maqaan kiyya duula; nuuti baca'a» jedhee deebise. **10** Ammalle inni ayyaana hamaa bacaa san adaala godina saniitii akka hin baanneef, jabeessee Yesuus kadhate. **11** Yennaa san, adaala san roga gaaraa irra, booyyeen hedduun bobbaatee dheediisatti jirtiyyu. **12** Maarre ayyaanoti hamooti sun, «Booyyota sanitti akka galluuf itti nu ergi!» jedhanee Yesuus kadhata. **13** Innille akka isaan itti galanuuf eeyyame. Ayyaanoti hamooti namicha keessaa bayanee booyyota sanitti galane. Booyyoti hedduun ta haga kuma lamaaniititti laakkowantu sun, roga qile'ee irraa gad gara abbaaya'aa oriitee liqinfante. **14** Worri booyyee tissanu baqatane, oduu tana worra qachaa keessaatii fi worra adaala saniititti odeessane. Namooti waan te'e kana ilaalu'uuf dhufane. **15** Yesuus bira yennaa geyane, namichi duula ayyaana hama'aatiin qabamee ture sun woyaa uffatee, qalbiin deebitee achi te'eeruun dhagganee sodaatane. **16** Worri dhaggane sun, waan namichi ayyaanni hamaan keessa ture sunii fi booyyoti maan akka te'ane kolba'atti odeessane. **17** Achiin duuba isaan akka Yesuus adaala biyya isaaniitii deemuuf gaafatane. **18** Yesuus achi deemiisaaf adoo hoboloo yaabiisatti jiruu, namichi ayyaana hama'aan qabameeru sun, «Ani si woliin deema» jedhee isa kadhate. **19** Yesuus ammoo didee, «Gara manaa keetii deebi'i gali; waan guddoo attamii Gootaan akka si'if godhe, attam akka inni si'if arjomee worra keetii himi!» isaan jedhe. **20** Maarre namichi deemee, biyya qachoota kudhan jedhantu keessatti, waan guddoo Yesuus isaaf godhe maraa odeesse. Worri dhage'ane martinuu jajane. **21** Yesuus deebi'ee hobolo'oon gara abbaaya'aan gamaa qaxxaamure. Yennaa inni qarqara

abbaaya'aa jiru, gumiin guddoon isa biratti wolitti qabante. **22** Bulchitoota Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa namichi tokko, ka maqaan isaa Yaayiroos jedhamu dhufee, yennaa Yesuus dhagge, miila isaatiitti gad jigee, **23** «Intalti tiyya diqqayyiitiin dhukkuffatee du'isa geetteerti. Akka isiin fayyituuf maganne'ee koyiitii harka keeti isii irra keyi!» jedhee jabeessee kadhate. **24** Achiin duuba Yesuus Yaayiroos woliin deeme. Namooti hedduun isa gula deemanee gara maraanuu isa dhiphisane. **25** Dubartiin woggaa kudhanii lamaa dhiigi isii'ii jigaa rakkattu takkalle achi jirtiyyu. **26** Ogeessaan adoo cidhoommattu guddoo rakkatee, waan qaddu maraa kanuma irratti fixxe. Dhibeen ammoo ituma hammaatte malee hin goonne. **27** Gurra Yesuusii yennaa dhageette, gumii san odduu, dudda isaa duubaan dhuttee woyaa isaa tuxxe. **28** Isiin, «Woyuma isaalle yoo tuqe ani hin fayya» jedhaa gadhaa ifiititti yaadataa turte. **29** Yennuma san dhiigi isii'ii lola'uu lakkisee, dhibee ifii irralle'ee akka fayyite itti dhage'ame. **30** Yesuus yennuma san hunni fayyittu isa keessaa akka baate beekke, gumii oddu'utti ifi irra garagalee, «Eentu woyaa tiyya tuqe?» jedhee gaafate. **31** Barattooti isaa, «Akka gumiin si dhiibiisatti jirtu adoo dhaggituu, «Eentu na tuqe?» jettee gaafattaa?» isaan jedhane. **32** Yesuus ammoo nama isa tuqe dhaggiisaaf cinaa ifii ilaale. **33** Dubartiitiin waan isii'if godhame hubatee, sodaataa hollataa dhuttee miila Yesuusiititti jidde, dhugaa jirtu maraa isatti hinte. **34** Yesuus isii'ii, «Ee intala tiyya, dhugeeffannaan teeti si fayyitteerti; nageyaan deemi; dhibee teeti irralle'ee fayyi» jedhe. **35** Adoo Yesuus kana dubbatiisatti jiruu, namooti gariin mana Yaayiroosii bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaati dhufanee, «Intalti teeti duuteerti. Yoonaa maaf barsiisaa rakkitta?» isaan jedhane. **36** Yesuus ammoo, waan dubbatame san tuffatee, bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaa saniin, «Hin sodaatiin, dhugeeffadhu malee!» jedhe. **37** Yesuus: Pheexroos, Yaaqobii fi Yohaannisii obboleessa Yaaqobii malee, nami tokkolle isa gula mana namichaa akka dhaquuf hin barbaanne. **38** Gara mana bulchaa sanii yennaa geyane, Yesuus namoota caancanuu fi bowaa wiiccifatanu dhagge. **39** Inni mana seenee, «Maaf caancitanee bootan? Intalti rafiisatti jirti malee, hin duune» isaaniin jedhe. **40** Isaan ammoo itti kollane. Achiin duuba inni isaan maraa gara alaa yaasee, abbaa, haadha intalaatii fi barattoota ifii sadiin fudhatee, addee intalti jirtu seene. **41** Harka isii'ii qabee, «Xaliitaa qumii!» jedheen; akkas jechuun «Intala diqqayyoo! Ol ka'ii!» jechu'u. **42** Intalille yoomaa kaatee asii fi achi deente. Isiin intala woggaa kudhanii lamaa ti. Yennaa san isaan akka malee baaseffatane. **43** Yesuus ammoo, akka isaan eennulle'etti hin hinne jabeessee seere. Achiin duuba «Waan nyaattu isii'if kenna'a!» jedhe.

6 Yesuus addee san lakkisee, gara qachaa ifii itti guddatee barattoota ifii woliin dhage. **2** Guyyaa Sanbataa, Mana Waaqonfannaa Yihudootaattitti barsiisuu jalqabe. Namooti hedduun achi jiranu, yennaa isa dhage'ane jajanee, «Wonna kana mara inni attam dande'ee huja? Baasota kana huju'uuf qarummaa'aa fi hunna akkasii inni eessaa dhaggate? **3**

Inni ilma Maariyaami'i ka muka bocuu motii? Obboleeyan isaalle Yaaqoob, Yoseef, Yihuda'aa fi Simoon fa'aa motii? Qachaa keenna keessa ammaa tanalle le'anii motii?» jedhane isa tuffatane, isa fudhatiisa didane. **4** Yesuus ammoo, «Raagaan tokko, addee dhibi'itti malee, biyya ifii, firoottan ifiiti fi maatii ifii keessatti ulfinna hin qabu» isaanin jedhe. **5** Yesuus worra dhibameeru diqqaa tokko irra harka ifii keyee fayyise malee, baasota dhibii achitti hujisaaf hin dadeenne. **6** Dhugeeffannaa dhabuun kolba'aa isa maadeffachiitte. Yesuus olloota adaala sanii mara keessa dhaqee barsiise. **7** Achiin duuba inni ergantoota kudhanii lamaan gara ifii waamee ayyaana hamaota irratti baallii isaaniif kennee, lamaan lamaanin isaan erge. **8** Inni isaanin, «Ideemiisa kara'aatiif ulee malee, galaa, subba, beesee marxotti, waan tokkole hin qabatina'a. **9** Kophee keyadha'a; woyaa uffatane malee ta dhibii hin qabatina'a. **10** Yennaa keessumummaa manatti isin fudhatane, haga qachaa sanii deentanutti manuma san keessa tura'a. **11** Yoo qachaa kolbaan isin hin fudhanne yookiin isin hin dhageenne dhaxxane, akka beessisa isaanitti teetu yennaa achii deentanu bukuu miila keessanii dhodhowadha'a» jedhe. **12** Maarre ergantooti deemanee, kolbaan cubbuu irraa akka deebitu himiisa jalqabane. **13** Isaan ayyaana hamaota hedduu baasane, worra dhibamaa hedduulle zayitii isannee fayyisane. **14** Gurri Yesuusii addee maratti waan beekkameeruuf, Heroodisiin mootichi waan isaa dhage'e. Worri gariin, «Yohaannisii cuupha'atti ka'eera; huijin baasaa tun isaan hujanti» jedhane. **15** Worri kuun, «Inni Eliyaas» jedhane; kuun ammoo, «Inni raagichuma akka raagota durii ti» jedhane. **16** Heroodis gurra Yesuusii yennaa dhage'e ammoo, «Yohaannisii ani morma isaa mursiisettuu du'aa ka'e» jedhe. **17** Heroodis wosoo ifii Heroodiyaas niitii Filiphosii fuudheeraayyu. Yohaannis ammoo isaan, «Wosoo teeti fuudhuun seeraa motii!» waan jedheeruuf, inni isii gammachiisu'uuf, Yohaannis qassiisee mana hidha'aatitti hiisise. **19** Heroodiyaas Yohaannisitti haloonfattee, isa ijjeesiisaaf barbaadde. Yohaannis nama balcha'aa fi woyyuu akka te'e beekke, Heroodis isa sodaatee waan eessisaa tureef, isiin ammoo isa ijjeesiisu'uuf hin dandeenne. Heroodis yennaa dubbii Yohaannisii dhage'e gadhaa lama te'e. Te'ulle inni yennaa hedduu gammadaan isa caqasaa ture. **21** Heroodis guyyaa jila qaabbii dhaloota ifiitiif jedhee qondaaltota gugurdoo biyya ifii, dura aantota worra woraanaatii fi Galilaa keessatti worra beekkamaneeff waamicha godhe irratti, Heroodiyaas karaa dhagatte. **22** Intalti Heroodiyaasii ol seentee yennaa sirbite, Heroodisii fi keessummoota isaa gammachiitte. Heroodisille intalaan, «Waan barbaadde mara na gaafadhu; ani si'iif hin kennaa!» jedhe. **23** Ammalle, «Wol qixxee mootummaa tiyyaalle, waan ati na gaafatte mara si'iif hin kennaa» jedhee kakate. **24** Maarre intalti gad baatee, «Maan gaafadha?» jettee haadha ifii gaafatte. Haati ammoo, «Mataa Yohaannisii cuupha'aa» jettee deebiteef. **25** Yennuma san intalti gara Heroodisii ariifatee deebitee, «Ammuma tana mataa Yohaannisii cuupha'aa qori'itti akka ati naaf kennitu barbaada» jetteen. **26** Waan kanaaf Heroodis akka malee gadde; ammoo

keessumoota ifii duratti kakuu waan galeef jedhee, dubbii isi'ii diduu hin barbaanne. **27** Yennuma san Heroodis eedduu keessaa lolticha tokko ergee, mataa Yohaannisii akka fiduuf ajaje. Loltichi sun dhaqee mana hidha'aa keessatti mataa Yohaannisii irraa kute. **28** Achiin duuba mataa isaa san qorii keessa keyee fidee intalatti kenne; intaltille haadha ifiitiif kennite. **29** Barattooti isaa waan kana yennaa dhage'ane reeffa isaa fuudhane awwaalane. **30** Ergantooti gara Yesuusii yennaa deebi'ane, waan hujanee fi waan barsiisane mara isatti himane. **31** Namooti hedduun kuun dhufaa kuun deema waan jiranuuf, Yesuusii fi barattooti isaa yennaa areeratanulle dhabane. Tanaaf inni isaanin, «Ka'aa me takkaa addee qoommi'iitti baaneen foofattanii» jedhe. **32** Maarre isaan hobolo'oon qofuu addee qoommi'ii dhaqane. **33** Namooti hedduun ammoo isaan deemaaranuun dhagganee hubatane; worri qachoota mara keessaa dhufane miilaan fiigane isaanin dura achi geyane. **34** Yesuus qarqara bisaaniititti hoboloo keessaa yennaa baye, gumii guddoo ta akka hoolota tissee hin qannee fakkaattu dhaggee isi'ii gadde. Maarre inni waan hedduu isaan barsiisiisa jalqabe. **35** Yennaa latti galgalootte barattooti isaa gara isaa dhufanee, «Addeen tun urma, lattille dhiitteerti. **36** Gumiin tun gara olla'aa fi oorruu as aananuu kana dhaqanee, waan nyaatanu akka bitatanuuf gad lakkisi!» jedhane. **37** Yesuus deebisee, «Isin waan nyaatanu isaanii cuupha'atti» jedhe. Isaan ammoo, «Dhandhee mindaa gara woggaa tokkootitti dhikaatuun daabboo binnee isaanii kenninaa ree?» jedhane gaafatane. **38** Jennaan inni, «Daabboo meeqa qaddan? Dhaqa'aatii ilaala'a!» isaanin jedhe. Isaan meeqa akka teete beekaneen duuba, «Daabboo xaltaa lama» jedhaneen. **39** Yesuus akka isaan namoota maraa cinnaa marra bisilee irra teessisanu barattoota ifiitiif hime. **40** Isaanille cinna dhibba dhibbaan, shantama shantamaan tee'ane. **41** Yesuus xaltaa shanii fi qurxummii lamaan fuudhee gara ol-gubba'aa ilalee eebbise. Achiin duuba xaltaa daabbo'oo san caccassee, kolba'aaf akka qoodanu barattoota ifiitiif kekenne. Inni qurxummii lamaan sanille akka nama mara geettuuf kukkute. **42** Nami maraayyuu nyaatee quufe. **43** Barattooti isaa hambaa daabbo'ootii fi qurxummi'ii kollonjoo kudhanii lama mijuu fuudhane. **44** Kolbaan sagalee san nyaatte dhiirti callaanuu kuma shan. **45** Yennuma san, Yesuus adoo kolbaa ifi irraa geegessiisatti jiruu, barattooti isaa hoboloo yaabane isaan dura abbaaya'an gama gara Betsayida'aa akka deebi'anee bu'anu tolche. **46** Inni kolbaa sanii nageyatti jedheen duuba daadimatiisaaf gara gaaraa ol baye. **47** Yennaa galgalaalle inni qofuu achi jiraayyu; hoboloon ammoo odduu abbaaya'aa jirti. **48** Bubbeen gara isaanii waan bubbitteef, shaffisa'an bisaan gurduummataa rakkataa akka turane dhagge. Halkan gara iyya lukku'uu ta lammeesso'ootitti Yesuus bisaan gubbaa ideemaa gara isaanii dhufee, cinaa isaanii akka dabaru te'e. **49** Yesuus bisaan gubbaa ideemuun barattooti yennaa dhaggane, ekeraa seyanee iyyane. **50** Isaan maraa yennaa isa dhaggane bararaqane. Yesuus ammoo yennuma san, «Jabaadha'a! Wonni Ana; hin sodaatina'a!»

isaaniin jedhe. **51** Inni hoboloo isaanii yaabee jennaan, bubbeen cadhitte. Barattooti akka malee baaseffatane. **52** Qalbiin isaanii waan duuddeertuuf, isaan baasa inni daabbu'oon hojjateeyyuu hubatuu hin dandeenne. **53** Yesuusii fi barattooti yennaan hoboloo'oon abbaaya'aan gamatti qaxxaamurane, Genesaarexitti lafatti bayane, qarqara bisaaniitti hoboloo hidhatane. **54** Akkuma isaan hoboloo keessaa bayaneen, kolbaan Yesuus akka te'e beette. **55** Maarre isaan adaala godina sanii duudii keessa fiigane, addee inni achi jira jechuu dhage'ane maratti, worra dhibamane rare'een gara isaa fidane. **56** Addee Yesuus dhage, olloota, qachoota, oorruu yookiin lafa dikko'oo maratti, worra dhibamaa gara lafa qaaleeyaa yaasane, handaaruma woyaa isaalle tuqiisaaf isa kadhatane. Worri handaara woyaa isaa tuqane maraayyuu fayyane.

7 Fariisaayotaa fi barsiisoti seera Muuse'ee ka Yerusaaleemii dhufane gariin, Yesuus biratti wolitti qabamane. **2** Barattooti Yesuusii gariin, akka seera isaaniiitti, harka dhiqachu'uun adoo ifi hin qulleessin harka xurii'itiin sagalee nyaatanuun dhaggane. **3** Worri Fariisaayotaa fi Yihudoota te'ane maraayyuu, aadaa maanguddoota isaanii waan ulfeessanuuf, harka ifii miidhassanee adoo hin dhiqatin hin nyaatanu. **4** Yennaa dikko'oo galanu adoo dhiqatanee ifi hin qulleessin hin nyaatanu. Seerri abbootii isaanii ka isaan ulfeessanu ka dhibiille heddu'utti jira; meya itti unanu, meya bisaanii, meya sibiila diimaa irraa hojjatame, [taqeelle] hin dhiqan. **5** Tanaaf Fariisaayotii fi barsiisoti Seera Muuse'ee, «Barattooti teeti aadaa maanguddoota teennaa ulfeessuu didanee harka xurii'itiin maaf sagalee nyaatan?» jedhane Yesuus gaafatane. **6** Yesuus deebisee, «Isin kijiiboole'e! Isaayaas marroo teessaniif: «Kolbaan tun afaaniin na ulfeessiti; gadhaan isii'ii ammoo na irraa fago'oo. **7** Aadaa namaa akka seera Waaqaatiitti barsiisaa, na waaqonfatuun isaanii gatii hin qabu» jedhee ka raage dhuga'a. **8** «Isin ajaja Waaqaa ulfeessuu diddane, aadaa namaa ulfeessitan» isaaniiin jedhe. **9** Yesuus itti aansee, «Aadaa teessan hordofisaaf jettanee ajaja Waaqaa didu'uuf mala dansaa qaddan. **10** Muuseen, «Haadhaa fi abbaa keeti ulfeessi!», «Abbaa ifiitii fi haadha ifii ka abaaru ijjeefamuu ti» jedhee ajajeera. **11** Isin ammoo nami abba'aa fi haadha ifii gargaaru'uuf male tokko, isaaniiin, wonni silaa isiniif kennu, «Qurbaana te'eera» akkas jechuun Waaqaaf kennameera yoo jedhe, **12** duuba inni deebi'ee abbaa ifiitii fi haadha ifii gatii waan tokkolle akka godhuuf hin eeyyantanu. **13** Aadaa teessan ta wol wolitti daddabarsitane hordofu'uuf jecha Waaqaa lakkittane. Isin waan hedduulle ta tana fakkaattu tolchitan» isaaniiin jedhe. **14** Ammaalle Yesuus gumii gara ifii waamee, «Isin martinuu waan ani jedhu qaqasa'aatii hubadha'a! **15** Wonni alaa gara afaan namaa seenu tokkolle nama hin batteessu; wonni afaan namaa keessaa bawu ammoo nama batteessa. [**16** Gurra dhage'u nami qabu dhage'uu ti]» isaaniiin jedhe. **17** Yennaa Yesuus gumii dhiisee gara manaa seene, barattooti isaa akka inni mammaassa kana hiiku isa gaafatane. **18** Inni ammoo, «Isinille akkuma worra kaanii adoo hin hubatin jirtanii? Wonni alaa gara gadhaa namaa galu maraa nama

batteessiisa akka hin dandeenne isin hin hubattanu?» **19** Sagaleen gara qalbii namaa hin seentu; gara gadhaa namaa seentee nafa keessaa baati» isaaniiin jedhe. Tana jechu'uun sagaleen martinuu nyaataaf qullittii akka teete beessise. **20** Yesuus itti aansee, «Waan qalbii namaa keessaa bawutti nama batteessa. **21** Wonni qalbii namaa keessaa bawu: yaada hamaa, sagaagaluu, hatuu, ijjeesuu, **22** gaarayyeffatuu, joljolluu, hammeenna, sobuu, fariisaa, hinaaffaa, maqaa balleessuu, kooru'uu fi gowwu'u. **23** Wonni hantuun tun mara qalbii namaa keessaa baatee nama batteessiti» jedhe. **24** Yesuus achi deeme gara biyya Xiirosiitii fi Sidoonii dhagee, mana tokko seene. Akka inni achi jiru eennulle akka beekuuf hin barbaanne; ammoo dhokatiisaaf hin dandeenne. **25** Dubartiin takka, ta intalti isii'ii ayyaana hama'aan qabanteertu, gurra Yesuusii dhageettee, dhuttee miila isaatiitti jidde. **26** Dubartitiin tun nama Giriikii ti; isiin lafa Finiqee jedhantu ta biyya Sooriya'aa keessatti dhalatte. Isin akka durriisa intala isii'ii keessaa baasuuf Yesuus kadhatte. **27** Yesuus ammoo, «Me qara ijoolleen nyaattee quuttuu ti; sagalee ijoolle'ee fuudhane sare'eef qolaansuun dansa'aa moti» isii'iiin jedhe. **28** Isiin ammoo deebittee, «Gootaa kiyya, sareelle harcaa qorii ijoolle'ee keessaa harcaate nyaatti» jetteen. **29** Yesuus deebisee, «Waan akkas dubbatteef, durriisi intala teeti keessaa bayeera; gara mana keetii deemi» isii'iiin jedhe. **30** Dubartitiin gara manaa deebitee galtee, intala isii'ii keessaa durriisi bayee, taqee irra irkatteertuun dhaggite. **31** Achiin duuba Yesuus biyya adaala qachaa Xiirosiitii ka'ee, karaa Sidooniitiin dabaree, biyya qachoota kudhan jedhantu keessa bayee, gara abbaayaa Galiila'aa dhage. **32** Jarri takka, namicha gurra duuda'aa ka gikkisu tokko, gara Yesuusii fiddee, akka inni harka ifii isa irraa kewuuf kadhatte. **33** Yesuus namicha san gumii keessaa qofitti baasee, quba ifii gurra isaa keessa keyee, tufee arraba namichaa tuqe; **34** gara ol-gubba'aa ol ilaalee hafuura gabbaa baafatee, «Efaataa» isaan jedhe. Akkas jechuun, «Banami!» jechu'u. **35** Yennuma san, gurri namichaa banamee, arrabi isaalle hiikamee akka dansaa dubbate. **36** Yesuus waan kana nama tokkolle'etti akka hin hinne isaan seere; isaan ammoo adoo inni isaan seeruu, ittuma caalchisane odeessane. **37** Worri dhage'ane mara waan kana akka malee jajanee, «Wonni inni tolchu marti dansa'a! Worri gurra duude akka dhage'u, worri afaan duude akka dubbatu hin tolcha» jedhane.

8 Gaafa tokko gumiin guddoon dhibiin Yesuus biratti wolitti qabante. Isaan waan nyaatanu dhabanee jennaan Yesuus barattoota ifii waamee, **2** «Kolbaan tun guyyaa sadiin na waliin turteerti; sagaleelle waan hin qanneef, ani isaanii hin naya. **3** Isaan keessaa lafa fago'ootii worri dhufane waan jiranuuf, adoo isaanii womaa hin areerin gara manaa gala'aa yoo jedhe, kara'atti hin gaggaban» jedhe. **4** Barattooti isaa deebisane, «Lafa goomole'ee tana keessatti sagalee kolbaa haganaa areeriisaaf geettu eessaa fuuna?» jedhaneen. **5** Yesuus, «Daabboo xaltaa meeqa qaddan?» jedhee gaafannaan, isaan, «Xaltaa torba» jedhaneen. **6** Inni gumiin sun lafa irra akka teettu ajajee, xaltaa torba san

fuudhee, Waaqaaf galata galchee, caccassee, gumii saniif akka qoodanu barattoota ifiititti kenne; isaanille gumii saniif qoodane. 7 Isaan qurxummii diqqoo tokkole qaban. Yesuus qurxummii saniifille Waaqaaf galata galchee, akka qoodanu barattoota ifiititti hime. 8 Gumiin haga namoota kuma afurii sun martinuu nyaattee quuttee, hambaa hatte kollonjoo gugurdoo torba guutuu fuudhane. Yesuus akkuma kolbaa ifi irraa galcheen, 10 barattoota woliin hoboloo yaabbatee gara aanaa Dalmaanuta'aa dhaqe. 11 Fariisaayoti gara Yesuusii dhufanee, isa woliin mormiisa jalqabane. Isaan isa haga ilaaluu fedhane, beessisa ol-gubba'aa akka isaanitti mudhisuuf gaafatane. 12 Inni ammoo hafuura gabbaa baafatee, «Dhalooti kun maaf beessisa gaafata? Ani dhugumaan isiniin jedha, dhaloota kanaaf beessisi hin kennamu!» jedhe. 13 Achiin duuba inni isaan lakkisee, ammalle hoboloo yaabbatee, gara abbaayaan gamaa bu'e. 14 Barattooti sagalee fidatiisa dedhane, hoboloo keessatti xaltaa tokko callaa qaban. 15 Yesuus isaanin, «Ilaalladha'a! Uukoo worra Fariisaayotaatii fi Heroodisii irraa ifi eegadha'a!» jedhee ifi eeggachiise. 16 Isaan wol woliin, «Inni waan nuuti sagalee hin qanneef akkana jedha» jedhane duduubbatane. 17 Yesuus yaada isaanii beekke, «Maaf waan dhaba sagalee teessanii dudubbattan? Isin haga ammaa hin beennee? Qalbii hin qaddanuu? 18 Adoo ila qaddanuu hin dhaggtanuu? Adoo gurra qaddanuu hin dhageettanuu? Isin hin qalbeeffattanuu? 19 Yennaa ani daabboo xaltaa shanan namoota kuma shaniif caccasse, hambaa hatte kollonjoo guutuu meeqa fuutane?» jedhee gaafate. Isaanille, «Kudhanii lama» jedhane deebisane. 20 Yesuus itti aansee, «Yennaa xaltaa torba nama kuma afuriif caccasse, hambaa hatte kollonjoo guutuu meeqa fuutane?» jedhee gaafate. Isaanille, «Torba» jedhaneen. 21 «Isin ammalle hin hubattanuu?» jedhee gaafate. 22 Yesuusii fi barattooti isaa gara Betsayida'aa dhufane. Jarri takka achitti namicha ballaa tokko gara Yesuusii fiddee, akka inni namicha harkaan tuquuf kadhatte. 23 Yesuus namicha ballaa san harkaan qabee, ollaa keessaa diidatti baasee, ila namichaattii tufee, harka ifii irra keyee, «Wo dhaggitaa?» jedhee gaafate. 24 Namichi midhatee ilaalee, «Ee, namoota dhaggaara; ammoo akka muka ideemuu natti fakkaatan» jedhe. 25 Yesuus ammalle harka ifii ila namichaa irra keye. Yennaa tana namichi hubatee ilaale. Ilti isaa fayyitee waan maraa miidhassee dhagge. 26 Kanaan duuba Yesuus, «Olla'atti hin deebi'in» jedhee namicha gara mana isaa galche. 27 Yesuusii fi barattooti isaa gara olloota adaala Qiisaariyaa Filiiphoosii dhagane. Inni adoo ideemanuu kara'atti, «Namooti eennu anaan jedhan?» jedhee isaan gaafate. 28 Isaanille, «Gariin Yohaannisii cuupha'a si'iin jedhan; gariin Eliyaas si'iin jedhan; kuun ammoo raagota keessaa tokko si'iin jedhan» jedhane deebisaneef. 29 Yesuus, «Isin hoo, eennu anaan jettan?» jedhee isaan gaafate. Phexroos deebisee, «Ati Kiristoos» jedheen. 30 Yesuus waan isaa eennulle'etti akka hin hinne jabeessee isaan seere. 31 Yesuus, «Ilmi namaa jaarsolee biyyaa, sooreyyii hayyootaatii fi barsiisota Seera Muuse'eetiin guddoo hin rakkata. Inni jibbamee hin

ijjeefama; guyyaa sadiin duuba ammoo hin ka'a» jedhee barattoota ifii barsiise. 32 Inni dubbii tana isaanii ifa tolchee dubbate. Phexroos ammoo Yesuus cina'atti fuudhee, waan akka sanii san akka hin dubbanne dhoogge. 33 Inni ammoo garagalee barattoota ifii ilaalee, Phexroosiin, «Seexana, na irraa bayyadhu! Ati akka namaa malee, akka Waaqaa hin yaadattu» jedhee xixe. 34 Achiin duuba Yesuus gumi'ii fi barattoota gara ifii waamee, «Eennulle na hordofisaaf yoo barbaade, waan ifii lakkisee, fannoo ifille ba'atee, na hordofuu ti. 35 Nami jiruu ifii fayyifatiisa fedhu hin dhaba; nami anaa fi Oduu Gammadaatii jedhee jiruu ifii dhabu ammoo, jiruu ifii hin fayyifata. 36 Nami yoo waan lafa tanaa duudii qabaatee, jiruu ifii yoo dhaba ammoo maan isaa baati? 37 Nami wodoo lubbuu ifiitiif maan kennuu dande'a? 38 Nama dhaloota gaarayyeefata'aa fi cubbamaa kana keessatti, anaa fi dubbii tiyyatti fokkifatutti, Ilmi namaa ulfinna Abbaa ifiitiin, ergantoota Waaqaa woyyoota woliin yennaa dhufu itti hin fokkifata» jedhe.

9 Yesuus itti dabalee, «Dhugumaan isinitti hima; namoota as dhaabbataneeranu kana keessaa, adoo hin du'in mootummaan Waaqaa, hunnaan dhutteertuun worri dhaggu jira» jedhe. 2 Yesuus guyyaa jaan duuba, Phexroos, Yaaqoobii fi Yohaannis fudhatee, ol gara gaara tokkoo qofitti baase. Achitti inni isaan duratti jijjiiramee, 3 woyaan isaa eennulle nami lafa irraa ka woyaa borcu tokko dande'ee haga addeessuun caalaa adii calkii teete. 4 Achiin duuba barattooti sadiin Eliyaasii fi Muuseen Yesuus woliin haasowanuun dhaggane. 5 Phexroos Yesuusiiin, «Barsiisa'a! Asitti dhaggamuun keenna nu'uuf dansa'a! Kowa'a gosee sadiin, takkattii si'iif, takkattii Muuse'eef, takkattii Eliyaasiif ijaarraa» jedheen. 6 Isaan akka malee waan sodaataneeranuuf, Phexroos waan dubbateeyyuu hin beenne. 7 Achiin duuba duumensi dhufee gaaddisa ifiitiin isaan golle. Duumensa keessaa qoonqoon, «Kun ilma kiyya ka an jaaladhu, isa dhage'aa!» jette. 8 Yennuma san yennaa isaan adaala ifii ilaalanu Yesuus qofa ifi biratti dhaggane malee, nama dhibii eennulle hin dhaggine. 9 Yesuusii fi barattooti isaa gaara irraa adoo gad bu'isatti jiranuu, «Ilmi namaa haga du'aa ka'utti waan dhaggitane, nama tokkole'etti hin himina'a» jedhee barattoota ifii seere. 10 Isaan dubbii isaa fudhatane; ammoo, «Du'aa ka'is kun maan inni?» jedhane wol gagaafatane. 11 Barattooti isaa, «Maaf barsiisoti seeraa, Eliyaasitti dursee dhufa» jedhan? jedhane Yesuus gaafatane. 12 Yesuus deebisee, «Akka waan mara miidhassuuf dhugumaan Eliyaas hin dhufa; ammoo Ilmi Namaa akka guddoo rakkatuu fi jibbamuu ta barreeffante ho ree? 13 Ani ammoo isinitti hima; Eliyaas dhufeera; akkuma waan isaatiif barreeffantetti, namooti waanuma fedhane isa tolchane» jedhe. 14 Yesuusii fi barattooti sadiin, gara barattoota taanii yennaa deebi'ane dhufane, gumiiin guddoon isaan marsitee, barsiisoti Seera Muuse'ee isaan woliin moromanuun dhaggane. 15 Gumiin sun yennaa Yesuus dhaggite, akka malee maadeffatee, gara isaa rukkittee nageya fuute. 16 Yesuus, «Wonni isin irratti wol morontanu maan inni?» jedhee isaan gaafate. 17 Gumii san keessaa namichi

tokko deebisee, «Barsiisa'a! Mucaan kiyya durriisa afaan duuchuun qabameeruun gara keeti fideera. **18** Yennaa durriisi itti ka'u mara lafatti isa dhowa; afaan hoomacheessa, ilkaan qarsiisa, nafi isaalle sooree goga. Ani akka barattooti teeti durriisa kana baasanuuf gaafannaan, isaan ammoo hin dandeenne» jedhe. **19** Yesuus deebisee, «E! Isin dhaloota hin dhugeeffanne! Haga yoomii isin bira jiraadha? Haga yoomii isin ossadha? Mucaa gara kiyya fida'a!» isaanin jedhe. **20** Isaanille mucaa san gara Yesuusii fidane. Durriisi akkuma Yesuus dhaggeen, mucaa gajassiisee, lafatti dhowee, gangalachiisee, hoomacha afaanii yaasiisee. **21** Yesuus, «Haga yoomiitii as akkana te'a?» jedhee abbaa mucaa'aa gaafate. Abbaan mucaa'aa deebisee, «Ijoolluma'aan jalqabee ti. **22** Yennaa hedduu ibiddaa fi bisaan keessa buusaa isa ijjeesiisaaf wodhaaneera. Ati ammoo yoo dandettee, maganne'ee nu'uuf nayiitii nu gargaar» jedhe. **23** Yesuus, «Maaf <Yoo dandettee> jetta? Nama dhugeeffannaa qabuuf wonni marti hin dande'anti» jedhee deebise. **24** Yennuma san abbaan mucaa'aa, «Ani dhugeeffannaa hin qaba. Ammoo ta caalte akka qabaadhuuf na gargaar!» jedheen. **25** Yesuus gumiin ariifatee itti dachaatuun yennaa dhagge, ayyaana hama'aan, «Ati ayyaana afaanii fi gurra duuda'aa! Ani si ajajaa isa keessaa bayi; deebiteelle itti hin deebi'in» jedhee isa xixe. **26** Ayyaanni mucaa iyyisiisee, gajassiisee keessaa baye. Mucaan akka reffaa teenaan, namooti hedduun, «Du'eera» jedhane. **27** Yesuus ammoo mucaa harka qabee lafaa ol kaase; innille ol ka'ee dhaabbate. **28** Yesuus gara manaa seeneen duuba, barattooti isaa, «Nuuti ayyaana hamaa san maaf baasuu dadhanne?» jedhane qofitti isa gaafatane. **29** Inni ammoo deebisee, «Ka akkanaa kun daadimataa fi laamaan malee hin bawu» isaanin jedhe. **30** Yesuusii fi barattooti isaa addee san lakkisane Galilaa keessa dabarane. Yesuus, «Ilmi Namaa harka worra isa ijjeesuutitti dabarfamee hin kennama; isaanille isa hin ijjeesan; guyyaa sadiin duuba ammoo hin ka'a» jedhaa barattoota ifii waan barsiisiisatti jiruuf, eennulle addee inni jiru akka beekuuf hin barbaanne. **32** Isaan ammoo wonna inni barsiise kana hin hubanne; isa gaafachu'uufille sodaatane. **33** Yesuusii fi barattooti isaa Qifirnaahoom dhagane, mana geyaneeranuun duubatti Yesuus, «Kara'atti wonni isin irratti wol morontane maan inni?» jedhee isaan gaafate. **34** Isaan ammoo, «Nu keessaa ka caalu eennu laati?» jedhane waan wol moromaneeranuuf cadhisane. **35** Yesuus tee'een duuba barattoota kudhanii lamaan gara ifii waamee, «Nami caalaa namaa te'iisaaf barbaadu, gadee namaa te'ee, tajaajilaa nama maraa te'uu ti» jedhe. **36** Achiin duuba Yesuus daa'ima tokko fuudhee isaan dura dhaabbachiise. Inni isa habbaarratee, **37** «Eennulle ka daa'ima diqqaa akkanaa kana maqaa kiyyaan fudhatu, na fudhata; eennulle ka ana fudhatu, ka na ergelle fudhata malee na calla'aa moti» isaan jedhe. **38** Yohaannis Yesuusii, «Barsiisa'a, namicha tokko, ka maqaa keetiin durriisota baasu dhagginee, waan inni golii teenna te'uu dhabeef, nuuti ammoo isa dhooggine» jedheen. **39** Yesuus ammoo, «Nami maqaa kiyyaan baasa hojjatee deebi'ee ammoo, dafee hantuu tiyya dubbatu waan

hin jirreef, isa hin dhooggina'a. **40** Nami nu'uun hin mormine golii teenna. **41** Ani dhugumaan isiniin jedha, isin kiyya waan teetaneef, maqaa kiyyaan nami bisaan unto'oo xuuxxoo tokko isinii kennu gatii qaba. **42** «Eennulle worra didiqqaa na hordofu kana keessaa tokkochi akka cubbuu tolchituuf ataabiisaa mannaa, dhakaan daaku'uu guddaan morma isaatitti hidhamee abbaayaa guddo'otti adoo gatamee isaa wooya. **43** Harki keeti akka cubbuu tolchituuf, yoo si ataabe ifi irraa kuti; harka lamaan qabaattee gara qilee ibidda hin dhaannee galiisaa mannaa, fafoottee gara jiru'uu galiisa si'iif wooya. [**(Geenna g1067)** **44** Qilee san keessaa corroxxi nama nyaattu hin duutu; ibiddille hin dhaamu.] **45** Miilli keeti akka cubbuu tolchituuf, yoo si ataabe ifi irraa kuti; miila lamaan qabaattee gara qile'ee gatamu'uu mannaa, fafoottee gara jiru'uu galiisa si'iif wooya. [**(Geenna g1067)** **46** Qilee san keessaa corroxxi nama nyaattu hin duutu; ibiddille hin dhaamu.] **47** Ilti teeti akka cubbuu tolchituuf yoo si ataadde ifi keessaa baasi; ila lamaan qabaattee gara qile'ee gatamu'uu mannaa, ila takattii callaa qabaattee mootummaa Waaqaa galuu si'iif wooya. **(Geenna g1067)** **48** Qilee san keessaa corroxxi nama nyaattu hin duutu; ibiddille hin dhaamu. **49** Nami martinuu ibiddaan kurowa. **50** «Sooddi waan dansa'a; ammoo yoo inni kuraa ifi keessaa dhabe, maaniin isa deebitanee kureessitan ree? «Soodda ifi keessatti qabaadha'a; woli keessaniifille nageya qabaadha'a!» jedhe.

10 Yesuus addee sanii ka'ee gara biyya Yihuda'aatii fi laga Yordaanosiitiin gama dhaqe. Ammalle gumiin guddoon gara isaa dachaanaan, inni akkuma aadaa ifii isaan barsiise. **2** Worri Fariisaayotaa tokko tokko Yesuus dubbii'n xaqariisaaf fedhane, gara isaa dhufanee, «Nami tokko ibidda ifii baasuun seeraa?» jedhane gaafatane. **3** Yesuus deebisee, «Seerri Muuse'ee maan jedha?» isaanin jedhe. **4** Isaan deebisane, «Muuseen <Nami tokko woraqata lakkeessaa barreessee akka lakkisuuf eeyyameera> » jedhane. **5** Yesuus deebisee, «Muuseen sababa mataa jabeenna keessaniitiif seera kana isinii barreesse. **6** Jalqabatti yennaa dadi dadantu, <Waaqi dhiiraa fi dubartii dade; > **7** <Waan kanaaf nami tokko abba'aa fi haadha ifii lakkisee ibidda ifii wolii wol qabatan. **8** Isaan lachuu tokko te'an.» Maarre yoon isaan foon tokko malee lamaanii moti. **9** Waan Waaqi wolitti qassiise nami gargar hin baasin!» isaanin jedhe. **10** Yennaa deebi'ane galane, manatti barattooti isaa dubbii sana isa gaafatane. **11** Inni deebisee, «Eennulle ka ibidda ifii lakkisee dubartii dhibii fuudhu, ibidda ifii dassee gaarayyeeffata. **12** Akkasuma dubartiin abbaa manaa ifii jalaa baatee, nama dhibii heerumtu takka hin gaarayyeeffatti» isaanin jedhe. **13** Namooti gariin akka Yesuus harka fiitiin qaqqabee eebbisuuf, ijoollee didiqqoo gara isaa fidane. Barattooti ammoo isaan dheekkamane. **14** Yesuus yennaa waan kana dhagge aaree, «Mootummaan Waaqaa waan ta worra akka ijoollee tanaa teeteef, ijoolleen gara kiyya dhuttuutii, hin dhooggina'aa lakkisa'a! **15** Ani dhugumaan isiniiti hima; eennulle mootummaa Waaqaa akka ijoolleen takka fudhattutti ka hin fudhane, itti hin galu» jedhe. **16** Achiin duuba ijoollee habbaarratee harka fiitiin

qaaqabee, isaan eebbiise. **17** Yesuus ideemiisaaf ka'ee kara'atti bayeeruun, namichi tokko gara isaa fiigee, isa duratti jilbiifatee, «Barsiisaa dansa'a! Jiruu bara baraatiitti galisiisaaf ani maan tolchu'uu male?» jedhee gaafate. **(aiōnios g166)** **18** Yesuus deebisee, «Maaf barsiisaa dansa'a naan jetta? Waaqa tokkocha malee, nami dansaan tokkolle hin jiru. **19** Ati seera «Hin ijjeesin, hin gaarayyeefatin, hin hatin, dharaan nama irratti dhugaa hin bayin, hin sobin, abbaa keetii fi haadha teetii ulfinna kenni» jedhu hin beetta» jedheen. **20** Namichi deebisee, «Barsiisa'a! Ani seera kana mara ijoolummaa'aanuu jalqabee eegadheera» jedheen. **21** Yesuus isa hubatee ilaallee jaalatee, «Waan tokko calla'atti si irraa dhidhate. Dhaqii, waan qaddu gurguriitii, worra hiyyeeyyii'if kenni, ol-gubba'atti hin duroontaa; achiin duuba koyiitii na hordofii!» jedheen. **22** Namichi yennaa dubbii tana dhage'ee karra guddoo waan qabuuf, fuula ifii gurraachessee, gaddee achi deeme. **23** Yesuus adaala ifii ilaallee barattoota ifiitiin, «Worra dureeyyii'if mootummaa Waaqaatiitti galuun attam rakkiisa'a!» jedhe. **24** Barattooti dubbii tana rifatane. Yesuus ammoo ammalle, «Ijoollee tiyya mootummaa Waaqaatiitti galiisi attam attam rakko'o! **25** Nami dureessi tokko mootummaa Waaqaatiitti galiisaan irra gaalli qowa limmo'oo keessa hulluuqisatti kaso'oo» isaaniin jedhe. **26** Barattooti Yesuusii akka malee dubbii tana baaseffatane, «Yoona eennutti fayyuu dande'a ree?» jedhane wol gagaafatane. **27** Yesuus gara isaanii ilaallee, «Tun Waaqaaf malee namaaf hin dande'antu; Waaqaaf wonni maraa hin dande'anti» jedhe. **28** Jennaan Pheexroos, «Kunoo, nuuti waan maraa lakkinee si hordonneerra» jedheen. **29** Yesuus deebisee, «Dhugumaan isinitti hima; eennulle mana yookiin obboleeyyan yookiin obboleettota yookiin haadha yookiin abbaa yookiin ijoollee yookiin fichaa anaa fi Oduu Gammadaatiif jedhee ka lakkise, **30** lafuma tanatti manoota, obboleeyyan, obboleettota, haadhotii, ijoolle'ee fi fichoota harka dhibbaan caalaa miidhaa woliin hin fudhata; lafa dhuttulle'etti jiruu bara baraa hin qabaata. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Ammoo worri hedduun amma dura jiranu, worra duubaa hin te'an; worri hedduun amma duuba jiranu worra duraa hin te'an» jedhe. **32** Yesuusii fi barattooti isaa Yerusaleem dhaqiisaaf kara'atti bayanee ol qabatanuun, Yesuus isaaniin dura ideemuun, barattooti maadeffatane, worri duubaan hordofiisatti jirulle sodaatane. Inni ammoo worra kudhanii lamaan ammalle maddi'itti baasee, waan isatti dhufu'uuf jiru isaanitti hime. **33** Inni isaaniin «Kunoo, gara Yerusaleemii ol bayaarra; Ilmi Namaa harka sooreyyii hayyootaati fi barsiisota Seera Muuse'eetitti dabarfamee hin kennama. Isaan du'a itti muranee, worra Yihudoota hin te'initti dabarsanee isa hin kennan; **34** isaan isa hin ceeggatan, itti hin tufan, dhaanane hin ijjeesan; ammoo guyyaa sadiin duuba du'aa hin ka'a» jedhe. **35** Ilmaan Zabdewoosii Yaaqoobii fi Yohaannis gara Yesuusii dhufanee, «Barsiisa'a! Nuuti akka ati nuuf tolchituuf waan barbaannutti jira» jedhaneen. **36** Yesuus, «Akka ani isinii tolchuuf wonni isin barbaaddanu maan isiin?» isaaniin jedhe. **37** Isaan deebisane, «Yennaa barcumaa keeti ka mootummaa ulfinnaa irra teette, tokko

midda keetitti, tokko bitaa keetitti akka teennu barbaanna» jedhaneen. **38** Yesuus ammoo, «Isin waan gaafattanu hin beettanu! Muduunuu rakko'oo ta ani itti unutti unuu hin dandeettanii? Akka ani cuuphamu cuuphamu hin dandeettanii?» isaaniin jedhe. **39** Isaan, «Hin dandeenna» jedhaneen. Yesuus, «Isin dhugumaan muduunuu ani itti unutti unuu hin dandeetan, akka ani cuuphamu cuuphamuu hin dandeettan. **40** Middaa fi bitaa kiyyatti filee ka teessisu ammoo anaa moti; addee tana worra qophootteertuuf ka kennu Waaqa» isaaniin jedhe. **41** Barattooti kudhan hafane kuun yennaa waan kana dhage'ane, Yaaqoobii fi Yohaannisitti aarane. **42** Yesuus ammoo gara ifii isaan waamee, «Mootoleen worra Yihudoota hin te'inii, worra mowanu hunnaan akka mowanu, bulchooti isaanille baallii guutu'uun akka bulchanu isinu hin beettan. **43** Isin oddu'utti ammoo akkas hin te'u; eennulle isin keessaa nama guddaa te'iisaaf ka barbaadu, tajaajilaa keessan te'uu ti. **44** Eennulle isin keessaa nama namaan duraa te'iisaaf ka barbaadu, garbicha nama maraa te'uu ti. **45** Ilmi namaa tajaajiliisaaf, namoota hedduulle wodiisaaf lubbuu ifii kenniisaaf dhufe malee, tajaajilamiisaaf hin dhunne» jedhe. **46** Yesuusii fi barattooti isaa Yerikoo dhaqane. Isaan gumii guddo'oon woliin yennaa Yerikoo lakkisane bayane, namichi ila balla'aa kadhatichi tokko ka Barxiimewoos jedhamu, ilmi Ximeewoosii karaa qarqara tee'eera. **47** Inni Yesuus nama biyya Naaziretii akka te'e yennaa dhage'e, «Yesuus! Ilma Daawitii naaf nayi!» jedhee iyye. **48** Namooti hedduun isa cadhisiiisaaf xixane; inni ammoo ittuma caalchisee qoonqoo guddo'oon, «Ilma Daawitii, naaf nayi» jedhee iyye. **49** Yesuus dhaabbatee, «Isa as waama'a!» jedhe. Jennaan isaan namicha waamane, «Inni si waamiisatti jira, jabaadhu! Ka'it!» jedhaneen. **50** Maarre inni geelaa ifi irraa gathe, utaahee ka'ee, gara Yesuusii dhufe. **51** Yesuus, «Maan akka ani si'if godhu barbaadda?» jedhee isa gaafate. Namichi ballaan deebisee, «Barsiisa'a! Ani dhaggiisaaf barbaadda» jedheen. **52** Yesuusille isaan, «Dhugueffannaan teeti si fayyicheerti deemi!» jedhe.

11 Isaan akkuma Yerusaleemitti dhikaataneen, Betfaage'ee fi Bitaniya'atti, gaara Ejersaa bira geyane. Yesuus barattoota ifii keessaa nama lamaaniin, **2** «Gara ollaa isiniin dura jiruu dhaqa'a; akkuma achi geettaneen ilmayyoo harre'ee mandiid hidhameeruun hin dhaggitan; hiika'aatii as fida'a. **3** Eennulle «Maaf hiittan?» jedhee yoo isin gaafate, «Gootta'atti barbaada; inni adoo hin turin hin deebisa» jedha'aan» jedhee erge. **4** Maarre isaan dhaqanee, ilmayyoo harre'ee balbala takka duratti, karaa qarqaratti hidhameeruun dhaggane. Adoo isaan hiikiisatti jiranuu, **5** worra achi dhaabbataneeranu keessaa namooti gariin, «Maaf ilmayyoo harre'ee hiittan?» jedhane isaan gaafatane. **6** Barattootille waan Yesuus jedhe isaanitti himane; isaanille lakkisane. **7** Barattooti ilmayyoo harre'ee gara Yesuusii fidanee, woyaa ifii harree irra buusane; innille irra tee'ee. **8** Nami hedduun uffana ifii, worri dhibiin dameelee baalaa raqaa caccassanee karaa irratti afane. **9** Worri dura ideemanuu fi worri duubaan hordofanu, «Hosaa'inaa! maqaa Gootta'aatiin ka dhufu ka

eebbifame! **10** Mootummaan abbaa keenna Daawitii ta dhutuu ta eebbifante! Ol-gubba'atti Hosaa'inaa!» qoonqoo guddoo'oon jedhane. **11** Yesuus Yersaaleem geyee, Galma Waaqaa dhaqee, waan adaala sanii mara ilaale. Ammoo waan dhiiteertuuf barattoota ifii kudhanii lamaan wolii gara Bitaanaya'aa dhaqe. **12** Guyyaa lammeesso'oo yennaa isaan Bitaanaya'aa deebi'anu Yesuus beelaye. **13** Inni harruu urruuba takka fago'otti dhaggee, midhaan irraa dhaggadhaa laati jedhee, ilaaliisaaf dhaqe. Ammoo inni yennaa isii bira geye, yennaan sun yennaa harruun midhaan buutuu waan te'uu dhabeef, baala malee waan tokkole irraa dhabe. **14** Maarre Yesuus harruu saniin, «Eennulle ijjumaa deebi'ee midhaan si irraa hin nyaatin!» jedhe. Barattooti isaalle waan inni jedhe kana dhage'ane. **(aiōn q165)** **15** Yennaa isaan Yersaaleem geyane, Yesuus gara Galma Waaqaa dhaqee, worra Galma Waaqaa keessatti wo bituu fi gurguratu mara gad yaase. Inni Xarapheessaa worra birri jijjiiratuutii fi barcumaa worra saphaliisa gurguratu garaggaggaalchee, **16** eennulle dalleya Galma Waaqaa keessa meya tokkole ba'atee akka hin qaxxaamurre dhoogge. **17** Achiin duuba inni, «**<Manni kiyya gosa maraafuu mana daadimataa te'a>** jedhamee barreeffameera. Isin ammoo goda hattuun itti dhokattu tolchitane» jedhee kolbaa barsiise. **18** Sooreyyiin hayyootaati fi barsiisoti Seera Muuse'ee, waan Yesuus jedhe dhage'anee, mala isa ittiin ijjeesanu barbaadiisatti ka'ane. Waan gumiin barsiisa isaa akka malee baaseffatteertuuf, isaan isa sodaatane. **19** Galgala san, Yesuusii fi barattooti isaa qacha'aa bayane. **20** Guyyaa lammeesso'oo ganama, adoo karaa san dabaranuu, harruun hidda isii mara waliin goddeertuun dhaggane. **21** Pheexroos waan Yesuus harru'uun jedheeru qaabatee, «Barsiisa'a, ilaali! Harruun ati abaarte goddeerti» Yesuusiiin jedhe. **22** Yesuusille deebisee, «Waaqatti dhugeeffadha'a. **23** Dhugumaan isiniin jedha; eennulle gadhaa ifiititti adoo hin mamin gaara kanaan, «Asii ka'iitii, gara abbaaya'aa ifi darbi!» yoo jedhe, wonni inni jedhulle akka teetuuf yoo dhugeeffate, wonni sun isaaf hin teeti. **24** Tanaaf ani isinitti hima; yennaa daadimattanu fi waan tokko gaafattanu, akka fudhattaneeti dhugeeffadha'a; wonni gaafattanu mara isiniif hin kennama. **25** «Yennaa daadimatiisaaf kaatanee dhaabbattanu, abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru yakkaa keessan akka isinii araaramu, eennulle irratti quuqaa yoo qabaattane araarama'a. [**26** Ammoo yoo isin namaa araaramuu diddane, abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru yakkaa keessan isinii hin araaramu]» jedhe. **27** Isaan ammalle Yersaaleemitti deebi'ane. Yesuus Galma Waaqaa keessa adoo deddeemuun, sooreyyii hayyootaa, barsiisoti Seera Muuse'eetii fi jaarsoleen gara isaa dhufanee, **28** «Waan kana mara tolchiisaaf baallii maanii qadda? Waan kana mara akka tolchituuf eennutti baallii tana si'if kenne?» jedhane. **29** Yesuus deebisee, «Ani waan tokko isin gaafadha; yoo naaf deebittane, anille baallii maaniitiin waan kana mara akka tolchu isinitti hima. **30** Yohaannis akka cuuphuuf baallii eennutti kenneef? Waaqa mo'o nama? Me naaf deebisa'a!» isaniin jedhe. **31** Isaan wol mormanee, «Waaqa yoo jenne, «Maaf dubbii Yohaannisii

dhugeeffata diddane ree?» nu'uun jedha; **32** «Nama jennuu ree?» » jedhane. Nami mara Yohaannis akka dhugumaan raagichaatiitti waan fudhateeruuf, kolbaa sodaatane. **33** Tanaaf isaan Yesuusiiin, «Nuuti hin beennu» jedhane. Yesuus deebisee, «Maarre anille baallii maaniitiin waan kana mara akka tolchu isinitti hin himu» isaniin jedhe.

12 Achiin duuba Yesuus isaanitti mammaakee, «Namichi tokko muka woyni'i fichaa ifiititti dhaabee, dalleya itti marsee ijaaree, boolla midhaan isi'i itti cunfu qotee, xelleephoo irra tee'anee eeganu ijaare. Achiin duuba qonnaan bultootatti kireessee, biyya san lakkisee deeme. **2** Yennaan midhaan muka woyni'i guuranu geennaan, midhaan fudhatiisaaf hojjataa tokko gara qonnaan bultoota ifii erge. **3** Qonnaan bultooti sun isa qabane, dhaanane harka duwwaa ari'ane. **4** Abbaan muka woyni'i ammalle hojjataa dhibii gara isaanii erge; qonnaan bultooti mataa isaa dachaane qaanessane. **5** Abbaan muka woyni'i ammalle hojjataa dhibii gara isaanii erge; isalle ijjeesane; worra dhibiille akkuma kana kaan dhaanane, kaan ijjeesane. **6** Abbaan muka woyni'i ilma guddoo jaalatu tokko qaba. Muummee irratti, «Ilma kiyya hin ulfeessan» jedhee, isa gara isaanii erge. **7** Qonnaan bultooti sun ammoo, «Ka abbaa fichaa muka woyni'i dhaalu isaa kana; kowa'a isa ijjeennaa, dhaalli nu'uuf hin te'a» waliin jedhane. **8** Maarre isaan ilma abbaa fichaa muka woyni'i qabane ijjeesane, fichaa woyni'i keessaa alatti qolaansane. **9** «Yoona abbaan fichaa muka woyni'i maan godha ree? Inni hin dhufa; qonnaan bultoota san hin ijjeesa; fichaa muka woyni'i san, worra dhibi'itti hin kennata. **10** Isin Barreeffama Woyyicha keessatti «Dhakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa mara caalaa barbaadamu te'e. **11** Wonni kun waan Gootaan tolche; ila teennalle'etti waan baasaa ti; » ta jettu hin dubbinne?» jedhee gaafate. **12** Bulchitooti Yihudootaa mammaassa kana akka Yesuus isaanii mammaake beekanee, isa qabiisaaf barbaadane; ammoo gumii waan sodaataneef isa lakkisane deemane. **13** Isaan waan inni dubbatuun isa xaqaru'uuf jedhane, worra Fariisaayotaatii fi golii Heroodisii keessaa jara tokko Yesuusitti ergane. **14** Worri ergamane dhufanee, «Barsiisa'a! Akka ati dhugaa dubbattu nuuti hin beenna; nama tokkole hin sodaattu; karaa Waaqaa dhuga'aan barsiitta malee, nama wol hin caalchittu. Mooticha mootota worra Rooma'atii gibira kaffaluun seera moo seeraa moti? Hin kaffalla moo hin kaffallu?» jedhaneen. **15** Inni ammoo kijiba isaanii beekke, «Isin maaf na xaqariisaaf wodhaantan? Me hin ilaalaa, beesee san fida'a!» jedheen. **16** Isaan beesee itti finnaan, «Fakki'i fi maqaan irra jiru kun ka eennuuti?» jedhee gaafate. Isaanille, «Ka mooticha mootota worra Rooma'aa ti» jedhaneen. **17** Maarre Yesuus isaniin, «Ka mootichaa mootichaaf, ka Waaqaa Waaqaaf kenna'a!» jedhe; isaanille isa baaseffatane. **18** Saduqooti gariin, worri du'aa ka'iis hin jiru jedhanu gara Yesuusii dhufanee, **19** «Barsiisa'a! Muuseen, «Nami tokko niitii fuudhee adoo hin uumatin yoo isii irraa du'e, obboleessi isaa dubartii san dhaalee sanyii obboleessa ifiitiif dabarsuu ti!» jedhee Seera keessatti nu'uuf barreesseera. **20** Obboleeyyan

torbaan tokko jiran; angafichi isaanii niitii fuudhee ijoollee adoo hin uumatin du'e. **21** Obboleessi isatti aanulle dubartuma san dhaalee, ijoollee adoo hin uumatin du'e; obboleessi sadeesso'oolle akkasuma isii dhaalee irraa du'e. **22** Isaan torbaanuu dubartuma san fuudhane, ammoo ijoollee adoo hin uumatin irraa du'ane. Muummee irratti dubartiin sunille duute. **23** Isaan torbaanuu niitumma'aan isii fuudhaneerani, guyyaa worri du'ane ka'anu isaan keessaa kamiif niitii teeti?» jedhane isa gaafatane. **24** Yesuus isaaniin, «Isin akka malee dokonkortane! Maaf akka teete beettanii? Wonni akkana teeteef, isin Barreeffama Woyyicha yookiin hunna Waaqaa hin beettanu. **25** Yennaa worri du'ane ka'anu, isaan akka ergantoota ol-gubba'a te'an malee, hin fuudhanu, hin heerumanulle'e. **26** Marroo ka'iisa worra du'ane: Kitaaba Muuse'ee keessatti addee waan tusee gubattuu dubbattu hin dubbinnee? Achitti ta barreeffante, Waaqi Muuse'een, «Ani Waaqa Abraamii, Waaqa Yisihqiitii fi Waaqa Yaaqobii ti» jedhe. **27** Inni Waaqa worra jira'aa ti malee, Waaqa worra du'aatii moti. Isin akka malee dokonkortane» jedhe. **28** Barsiisota Seera Muuse'ee keessaa tokko yennaa isaan wol mormanu achi jira. Yesuus deebii dansaa akka deebiseef dhaggee, gara isaa dhufee, «Ajaja mara keessaa guddichi kam?» jedhee Yesuus gaafate. **29** Yesuus, «Ajaji guddichi, «Israa'el, dhage'!» Gootaan Waaqi keenna Gootaa tokkocha. **30** Gootaa Waaqa keeti gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'in, qalbii teeti takkatti'in, hunna teeti takkatti'in» jaaladhu. **31** Ajaji guddichi lammeesso'oo, «Nama mara akka mataa keetii jaaladhu» ka jedhu kana. Ajaji guddichi isaan lamaan kana caalu ka dhibiin hin jiru» jedhe. **32** Barsiisaan Seera Muuse'ee Yesuusiin, «Barsiisa'a! Dansaa dubbatte; «Gootaa Waaqa tokkocha malee, Waaqi dhibiin hin jiru» jettee ka dubbate dhuga'a. **33** Waaqa gadhaa tokkochaan, qalbii takkatti'in, hunna takkatti'in jaalatiisii fi ollaa ifii akka mataa ifii jaalatiis, woreega ciinca'aatii fi woreega dhibii Waaqaaf dhiyeessuu caala» jedhe. **34** Yesuus akka inni qarumma'aan deebise dhaggee, «Ati mootummaa Waaqaa irraa fagoo hin jirtu» jedheen. Eegii san nami tokkolle gaaffii dhibii isa gaafatiisaaf itti hin gammne. **35** Adoo Galma waaqaa keessatti barsiisiisatti jiruu, «Attamiin barsiisota Seera Muuse'ee, «Mesiihiin ilma Daawitii ti» jechuu dande'an? **36** Ayyaanni Woyyichi akka Daawiti, «Waaqi Gootaa kiyyaan, diinota keeti miila keeti jalatti, haga Ani si'iif kewutti, midda kiyyatti tee'i» jedhu'uuf akeekera. **37** Daawiti ifiifuu, «Gootaa kiyya» jedhee yoo isa waame, attamiin Mesiihiin ilma Daawitii te'uu dande'a?» jedhee gaafate. Gumiin guddoon gammadaan isaa dhageette. **38** Yesuus adoo isaan barsiisuu, «Barsiisota Seera Muuse'ee, ka woyaa dheertuu uffatane asii fi achi deemaa, addee dikko'ootitti akka nageya ulfinnaa isaan fuudhanu jaalatanu, **39** Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barcumaa duraa, lafa jilaattii addee ulfinnaa, worra filatu irraa ifi eeggadha'a! **40** Isaan daadimata dheertuu daadimatanu mudhisiisaan, mana haadhotii hiyyeessaa sossanee itti aalatiisaaf dheeressanee daadimatan» jedhe. **41** Yesuus Galma Waaqaa keessatti cinaa subba kennansa keessa

buusanuu tee'ee, akka kolbaan beesee ifii keessa buuttu ilaale. Dureeyyiin hedduun beesee guddoo keessa buutte; **42** achiin duuba haati hiyyeessaa hiyyeettiin takka dhuttee beesee sibiila diima'aa didiqqoo lamaan, ta gatiin isi'ii akka malee diqqo'oo keessa buutte. **43** Yesuus barattoota ifii waamee, «Ani dhugumaan isinitti hima! Haati hiyyeessaa hiyyeettiin tun worra dhibii mara caalaa subba kennansaa keessa buutte jedhe. **44** Worri dhibiin qabeenna guddaa qabanu irraa ka hafe subba keessa buusane; isiin ammoo adoo hiyyeetti'ituu, waan qaddu mara ka ittiin bultu subba san keessa buutte» jedhe.

13 Adoo Yesuus Galma Waaqaatii bayiisatti jiruu, barattoota isaa keessaa tokkochi isaan, «Barsiisa'a, ilaali! Dhakooti gugurdaan kunii fi ijaarsi gugurdaan kun attam dansa'a!» jedhe. **2** Yesuus, «Ati ijaarsa gugurdaa kana dhaggitaa? Isaan maraa hin diigaman; tokkochi isaanille wol irratti hin hafanu» jedheen. **3** Yesuus gaara Ejersaa gubba'aa gara Galma Waaqaa gamatti garagalee tee'uun Pheexroos, Yaaqoob, Yohaannisii fi Indiryaas qofitti gara isaa dhufanee, **4** «Nutti himi, wonni kun yoom teeti? Wonni kun mara te'iisaaf beessisi te'uuf jiru maan?» jedhane gaafatane. **5** Yesuus isaaniin, «Eennulle akka isin hin dokonkorsine ifi eeggadha'a! **6** Namooti hedduun, «Ani Kiristoos» jedhaa maqaa kiyyaan hin dhufan; namoota hedduulle hin dokonkorsan. **7** Woraanaa fi oduu woraanaa yennaa dhageettane, hin sodaatina'a. Wonni akkasii kun te'uu qaddi; kun ammoo muumme'ee moti. **8** Gosi gosatti, mootummaan mootumma'atti hin kaati; latti addee heddu'uun hin tachooti; beeltille hin teeti. Ammoo kun akka ciiniisuu jalqabaa ti. **9** «Isin ifi eeggachuu qaddan. Qabaneen gara mura'aa isin hin geessan; Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti isin hin dhaanan. Akka naaf dhugaa teetanu, naaf jettanee bulchitootaa fi mootota dura hin dhaabbattan. **10** Ammoo muummeen dhufiisaan dura, Oduun Gammadaa kolbaa maraaf lallabamuu qaddi. **11** «Yennaa qabaneen gara mura'aa isin geessane, «Maan dubbanna laati?» jedhaa dursitane hin yaadina'a. Ammoo waanuma yennaa san isinii kenname dubbadha'a; dubbii isin dubbattanu ka dubbatu Ayyaana Woyyicha malee isinii moti. **12** Obboleessi obboleessa, abbaalle ilma gara du'aa dabarsee hin kenna. Ijoolleen worra ifiititti kaatee hin ijjeesisiitti. **13** Nami martinuu sababa kiyyaaf isin jibba. Haga muumme'ee ka ossatu ammoo hin fayya. **14** «Isin, «Farra badi'ii» addee dhaabbatuun hin malle dhaabbatuun hin dhaggittan; kana ka dubbisu hubatuu ti. Worri Yihudaa keessa jiru gara gaarotaa baqatuu ti. **15** Nami mana gubbaa jiru, gad bu'ee mana seenee, wo fudhatiisaaf yennaa hin dabarsin. **16** Nami fichaa keessa jiru, woyaa'af gara manaa hin deebi'in. **17** Guyyooti sun dubartoota ulfaatii fi hoosisaatiif attam sodaachisa'a! **18** Wonni kun ganna keessa akka hin teene daadimadha'a! **19** Guyyooti sun guyyoota rakkinni hamaan itti te'u. Rakkinni akkasii yennaa Waaqi biyyaa lafaa daadeen jalqabee haga ammaatiitti ijjumaa te'ee hin beeku. Deebi'eelle hin te'u. **20** Adoo Gootaan guyyaa san gabaassuu dhabaatee, nami

tokkolle hin hafu. Kolbaa ifii filateef jedhee, inni guyyaa san gabaasse. **21** «Yennaa san eennulle isiniin, «llaala'a! Kiristoos aa jira!» yookiin «llaala'a! Achi jira!» yoo jedhe itti hin dhugeeffatina'a. **22** Masiihooti dharaatii fi raagoti dharaa hin ka'an. Isaan yoo dandee'ane kolbaa Waaqi filatelle dokonkoriisaaf baasaa fi bilbaasa hujan. **23** If eeggadha'a! Ani dursee waan maraa isinii himeera. **24** «Guyyootuma san keessa, yennaa rakko'oo saniin duuba, aduun hin dukkanti; jiinille deebi'ee hin ifu. **25** Urjooti ol-gubbaa irraa hin harcaati; hunni ol-gubba'aa hin raafanti. **26** Achiin duuba Ilmi Namaa, hunna guddo'oo fi ulfinnaan duumensa keessa dhufuun dhaggitan. **27** Inni ergantoota Waaqaa maddii arfan lafaatiiti ergee, kolbaa Waaqi filate qaccee biyya lafaa mara irraa wolitti qaban. **28** «Muka harru'uu irraa barumsa baradha'a. Yennaa dameeleen isii'ii quunxituu fi baala baattu, bonni akka dhiyaate beettan. **29** Akkasuma isinille wonni kun teetuu yoo dhaggitane, akka inni balbalatti dhiyaate hin beettan. **30** Ani dhugumaan isinitti hima; wonni kun maraa haa teetutti dhalooti amma jiru kun hin taru. **31** Ol-gubba'aa fi latti hin taran; jechi kiyya ammoo ijjumaa hin taru. **32** «Guyyaa san yookiin yennaa san eennulle hin beeku. Abbaa malee, ergantooti ol-gubba'aalle hin beekanu; Ilmille hin beeku. **33** Yennaan yoom akka teete isin waan hin beenneef ifi eeggadha'a! Dammaqaa'a. **34** Wonni kun akka nami mana ifii lakkisee bayyatee deemu tokko, itti gaafatamummaa hojjatoota ifitiifi kennuu fakkaatti. Inni tokko tokkoofuu waan hujanu kennee, eeddoon balbala eegu dammaqee akka eeguuf ajaja. **35** Maarre, abbaan manaa galgala yookiin halkan hoxxeessa, yookiin iyya lukku'uu, yookiin barii dhufuu isin waan hin beenneef dammaqaa'a! **36** Dedhuma yoo dhufe rattaneertanuun me isin dhagguu ti. **37** Ani waan isiniin jedhu nama maraanuu jedha. Dammaqaa'a!» jedhe.

14 Amma, Jila Irra Dabaramaatiifi fi Jila Daabboo Uukoo Hin Qanneetiifi guyyaa lamatti hafeera. Sooreyyiin hayyootaatiifi fi barsiisoti Seera Muuse'ee Yesuus attamiin akka qabaneef ijjeesunu dhokaataan mar'atane. **2** Isaan, «Kolbaan waan raafantuuf yennaa jilaa tana hin tolchinu» jedhane. **3** Yesuus Bitaniya'atti mana Simoonii dhukkuba goga'aa farrisiiisa'aan dur qabameeruutitti adoo areerratisaatti jiruu, dubartiin takka fiqiree makaa hin qanne ta hidda muka naardoosii irraa hujante, ta gatii guddo'oo, duloo dhakaa albaasaaxarii irraa hujame guutuu fidde; duloo san cassissee fiqiree san mataa Yesuusiiitti naxxe. **4** Nami gariin ammoo aaree, «Fiqireen tun maaf akkanaa baddi? **5** Fiqireen tun silaa mindaa woggaa tokkoo caala'atti gurgurantee, beeseen sun hiyyeeyyi'if hin kennamaayyu» woliin jedhane, hincinnayaneef isii malchane. **6** Yesuus ammoo, «Isii lakkisa'a! Isin maaf isii rakkittan? Isiin waan dansaa naaf gooteerti. **7** Hiyyeeyyiin yennaa maraa isiniin woliin jiran; yennuma feetane isin isaan qarqaaruun hin dandeettan. Ani ammoo yennaa mara isin woliin hin jiraadhu. **8** Isiin waan dandeette goote; duraan dursitee nafa kiyyatti fiqiree naxxee awwaalaaf qopheessite. **9** Ani dhugumaan isinitti hima, biyyaa lafaa irratti Oduun Gammadaa addee lallabantu maratti wonni isiin goote kun

qaabbii isii'ii te'ee himama» jedhe. **10** Achiin duuba Yihudaan nami biyya Keriyoootii barattoota kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e, Yesuus dabarsee kenniisaaf gara sooreyyii hayyootaa dhaqe. **11** Isaan waan kana yennaa dhage'ane, gammadaneef, beesees isaa kenniisaaf addachisane. Maarre Yihudaan Yesuus dabarsee kenniisaaf yennaa dagu'uu barbaadate. **12** Guyyaa jalqaba Jila Daabboo Uukoo Hin Qanneetiitti, yennaa hoolleen Jila Irra Dabaramaa qalame, barattooti, «Sagalee Jila Irra Dabaramaa eessatti akka si'iif qopheessinu barbaadadda?» jedhaneef Yesuus gaafatane. **13** Yesuus barattoota ifii lamaanii, «Gara qacha'aa deema'a! Nama tokko ka okkotee bisaanii kaafateeru dhaggitan. Isa faana deema'aatii, **14** abbaa mana inni seenuutiin, «Kolloon keessumma'aa ta ani barattoota tiyya woliin sagalee Jila Irra Dabaramaa keessatti nyaadhu eessa jirti? Si'iin jedha barsiisaan» jedha'a. **15** Achiin duuba inni kolloo mana irraa badhoo, ta meya manaatiin guutantee afante takka isinitti hin mudhisa. Achitti nu'uuf qopheessa'a» jedhee erge. **16** Barattooti sun ka'aneef gara qachaa gudda'aa dhaqanee, waan maraa akkuma inni isaanitti hime dhaggane; sagalee Jila Irra Dabaramaalle qopheessane. **17** Yennaa latti galgalootte Yesuus barattoota ifii kudhanii lamaan woliin dhufe. **18** Adoo isaan qori'itti hiiqanee nyaatiisatti jiranuu, Yesuus, «Ani dhugumaan isinitti hima; isin keessaa nami tokko, ka na woliin nyaatiisatti jiru dabarsee ana hin kenna» jedhe. **19** Barattooti laaleffataneef, «Dhugumaan anaan jechuu keetii moti! Jechuu keetii?» jedhaneef badoo bado'oon isa gaafatane. **20** Yesuus isaanii, «Inni isin nama kudhanii lamaan keessaa tokko, ka na woliin qorii tanatti cuuphataa nyaataaru. **21** Ilmi namaa akkuma marroo isaatiif barreeffante hin du'a; ammoo nama Ilma Namaa dabarsee kennuuf aanne'e! Inni adoo ijjumaa dhalatiisa dhabee jiraatee isaa woyya!» jedhe. **22** Adoo nyaatiisatti jiranuu, Yesuus xaltaa daabbo'oo fuudhee, eebbisee, caccassee, barattoota ifitiifi kennee, «Fudhadha'a; kun foon kiyya!» jedhe. **23** Achiin duuba Inni muduunuu fuudhee, Waaqaaf galata galchee, isaanii kenne; isaan maraa muduunuu keessaa unane. **24** Yesuus «Kun dhiiga kiyya, ka kolbaa heddu'uuf dhangala'e, ka Waaqi ittiin gondoore. **25** Ani dhugumaan isinitti hima; mootummaa Waaqaa keessaatiifi haga guyyaa daadhii Woyyii'ii haareya unutti ijjumaa deebi'ee daadhii Woyyii'ii hin unu» isaanii jedhe. **26** Achiin duuba isaan faaruuf faarsanee, gara gaara ejersaa ol bayane. **27** Yesuus isaanii, «Barreeffam Woyyichi, «Ani tissee hin dhowa; hoolotille hin xexeeraaman», waan jedhuuf isin martinuu na lakkittanee hin baqattan. **28** Ani ammoo du'aa ka'een duuba isiniin dura gara Galila'aa dhaqa» jedhe. **29** Pheexroos Yesuusiin, «Isaan martinuu si lakkisaneef yoo baqatanellef ani ijjumaa si lakkisee hin baqadhu!» jedhe. **30** Yesuus Pheexroosiin, «Ani dhugumaan si'iin jedha; halkanuma kana adoo lukkuun yennaa lamaan hin iyyin ati yennaa sadiin na mormatta» jedhe. **31** Pheexroos ammoo afaan guutatee «Ani si woliin du'uuf yoo barbaachiselle, ijjumaa si hin mormadhu» jedhe. Isaan martinuu akkasuma jedhane. **32** Yesuusii fi barattooti isaa addee Getesemaanee jedhantu takka dhaqanee, inni

isaaniin «Haga Ani daadimadhu asi tee'a'a» jedhe. **33** Inni Pheexroos, Yaaqoobii fi Yohaannis ifi biratti fuudhee, gaddee laaleffatee, **34** isaaniin, «Ani qixxee du'aatitti guddoo gadde. Isin as tura'a; dammaqa'a» jedhe. **35** Yesuus haga diqqoo irraa hiiqee lafatti jigee, yoo dande'ame yennaan rakkinnaa sun akka isa irra dabartu, «Abbaa kiyya wonni mara si'iif hin dande'ama; muduunuu rakkinnaa kana na irraa dabarsi! Ammoo akka fedha keetii teetuu malee, akka fedha kiyyaa hin te'in» jedhee daadimate. **37** Achiin duuba inni deebi'ee dhufee, barattooti sadiin sun rafaneeranuun dhaggee, Pheexroosiin, «Simoon rateentaa? Saatuma takkaalle dammaxxee tee'isaaf hin dandeennee? **38** Akka hin ataabanne, dammaqa'aatii daadimadha'a! Ayyaanni namaa hin halcha; foon ammoo dadhaba'a» jedhe. **39** Inni ammalle achi dhaggee, akkuma angafa jedhe jedhaa daadimate. **40** Yesuus gara barattootaa yennaa deebi'ee dhufe, ilti isaanii waan dunquuqqoteertuuf rafaneeranuun dhaggee; isaan waan deeffatanulle wollaalane. **41** Inni sadeessoo, yennaa deebi'ee gara isaanii dhufe, «Isin ammalle rattanee foorfatisatti jirtanii? Yoona geette! Saatiin geetteerti! Kunoo, Ilmi namaa harka cubbaaleyyii'iitti dabarfamee kennamaara. **42** Ka'aa, deemnaa! Kunoo ka ana dabarsee kennu dhikaateera» isaaniin jedhe. **43** Adoo Yesuus tana dubbatiisatti jiruu, barattoota isaa kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e Yihudaan dhufee biraan baye. Gumiiin shallaaga'aa fi ulee-jirma qabatteertu, sooreyyii hayyootaa, barsiisota Seera Muuse'eetii fi maanguddootaan ta ergante isa waliin dhutte. **44** Yihudaan, «Nami ani sunqadhu ka isin barbaaddanu. Isa qaba'aatii eegaa fuudha'aa deema'a» jedhee isaaniif beessisa kenneera. **45** Yihudaan akkuma achi geyeen, gara Yesuusii dhaggee, «Barsiisa'a!» jedhee isa sunqate. **46** Maarre isaan Yesuus qabane hidhane. **47** Worra achi dhaabbataneeranu keessaa tokkochi shallaagaa buqqifatee, garbicha hayyicha gudda'aa dhowee, gurra irraa kute. **48** Achiin duuba Yesuus isaaniin, «Akka ani yakkaamessaa shallaaga'aa fi ulee-jirma qabattanee na qabiisaaf dhuttanee? **49** Guyyuma guyya'aan Galma Waaqaa keessatti barsiisaa isinuma waliin ture; isin na hin qanne. Ammoo Barreeffam Woyyiichi wonni jedhu mummowiisaa malte» jedhe. **50** Achiin duuba barattooti martinuu Yesuus lakkisane baqatane. **51** Dargaggeessi tokko, ka woyaa qoola quncee talba'aa irraa hujante callaa uffateeru isa hordofe. Yennaa isaan isa qabane, **52** inni woyaa itti mulqatee, muxuqatee qullaa dheete. **53** Achiin duuba gara mana hayyicha gudda'aa, addee sooreyyiin hayyootaa, maanguddootii fi barsiisoti Seera Muuse'ee wolitti qabamanu Yesuus geessane. **54** Pheexroos Yesuus irraa fagaatee, haga badhinna dalleya hayyicha gudda'aa seenutti hordofee, gula deeme. Achitti inni eeddota waliin tee'ee, ibidda qanqaammate. **55** Sooreyyiin hayyootaati fi korri murti'ii duudiinu, Yesuus ijjeesisiisaaf, nama yakkaa isaa himatu barbaadane. Ammoo nama isa himatu tokkolle hin dhaggine. **56** Nami hedduun dharaan Yesuus himate; ammoo afaan isaanii tokko hin teene. **57** Achiin duuba nami gariin ol ka'anee, «Ani Galma Waaqaa ka harka namaatiin ijaarame kana diigee, guyyaa saditti ka dhibii ka harka

namaatiin hin ijaaranne ijaara», jedhuun dhageenneerra» jedhane dharaan itti dhugaa bayane. **59** Ammoo teetuu malee wonni isaan jedhane afaan tokko hin teene. **60** Hayyichi guddaan kora murti'ii duratti ol ka'ee, Yesuusiiin, «Waan isaan si himatane kanaaf ati deebii hin qadduu?» jedhee gaafate. **61** Inni cadhise malee womaa hin dubbanne. Ammalle hayyichi guddaan isaan, «Masiihiin, Ilmi Waaqaa ulfaata'aa si'ii?» jedhee gaafate. **62** Yesuus, «Ee ana; Ilmi namaa midda Waaqaa waan mara godhuu dande'u tee'ee ol-gubba'aa duumensaana dhufuun hin dhaggitan» jedhe. **63** Hayyichi guddaan woyaa ifii tarsaasee, «Dhugaa dhibii maaf barbaanna? **64** Inni Waaqaa faanshessuun isinuu dhageettane. Murtiin teessan maan ree?» jedhe. Isaan martinuu afaan tokko te'anee, ijjeefamu'uu male jedhane itti murane. **65** Namooti gariin Yesuusitti tufanee, ila isaalle hidhane, «Eentu si dhowe? Me raagii himi» jedhaa tuntuumu'uun isa dhowane. Worri eegulle fuudhee isa kakkabale. **66** Pheexroos ammalle badhinna dalleyaa keessa adoo jiruu, durroota hayyicha gudda'aaf tajaajiltu keessaa takkaan dhuttee biraan baate. **67** Isiin Pheexroos ibidda qanqaammatuun yennaa dhaggite, isa hubattee ilaaltee, «Atille Yesuusii biyya Naaziretii waliin jirtaayyu» jetteen. **68** Inni ammoo, «Waaawwo'o! Wonni ati dubbatiisatti jirtu kun naaf hin galu» jedhee mormate. Achiin duuba akkuma inni gara hulaa karraa bayeen lukkuun iyyite. **69** Ammalle durritiin tajaajiltiin tuun isa dhaggitee worra achi dhaabbateeruu, «Namichi kun nama isaanii ti!» jette. **70** Pheexroos ammoo ammalle mormate. Yennaa diqqoon duuba worri achi dhaabbateeru Pheexroosiin, «Ati nama Galiila'aa waan teeteef, dhugumaan ati nama isaanii ti» jedhane. **71** Inni ammoo, «Namicha isin jettanu kana ani hin beeku» jedhee ifi abaaraa kakatiisatti ka'e. **72** Yennuma san lukkuun lammeessoo iyyite. Achiin duuba Pheexroos dubbii Yesuus, «Adoo lukkuun yennaa lamaan hin iyyin ati yennaa sadiin na mormatta» isaan jedhe qaabatee, laaleffatee bowe.

15 Barrii halkaniiin sooreyyiin hayyootaa: maanguddoota, barsiisota Seera Muuse'eetii fi kora mura'aa duudii waliin mari'atane. Achiin duuba isaan Yesuus hidhane, geessanee, Philaaxoositti dabarsanee kennane. **2** Philaaxoos, «Ati mootii Yihudootaa ti?» jedhee isa gaafate. Yesuus, «Maarre atuu jette» jedhee deebise. **3** Sooreyyiin hayyootaa waan hedduu isa himatane. **4** Philaaxoos ammalle, «Me waan hedduu si himatane kana ilaali! Ati womaa hin deebittuu?» jedhee Yesuus gaafate. **5** Yesuus ammoo, ammalle womaa hin deebinne; Philaaxoos waan kana baaseffate. **6** Yennaa Jila Irra Dabaramaa, Philaaxoos worra hidhamane keessaa nama tokkocha, ka kolbaan gaafatte aadaa hiiku qaba. **7** Yennaa san worra alagalaa nageya booreessisaan nama ijjeesane hidhamane keessaa namichi Barabbaa jedhamu tokko jira. **8** Gumiiin wolitti qabantee, Philaaxoos akkuma qara tolchu akka tolchuuf yennaa gaafatte, **9** inni, «Isin akka ani mootii Yihudootaa isinii hiikuuf barbaaddanii?» jedhee isaan gaafate. **10** Inni sooreyyiin hayyootaa akka Yesuus hinaaffa'aan dabarsanee isatti kennane beekeera. **11** Sooreyyiin hayyootaa ammoo,

Philaaxoos addee isaa Barabbaa akka isaanii lakkisu gumiin akka gaafattuuf tirtirsane. **12** Philaaxoos ammalle, «Namicha isin Mootii Yihudootaa jettanu maan tolcha ree?» jedhee gumii gaafate. **13** Isaan, «Isa fannisi!» jedhane hogisane. **14** Philaaxoos, «Maaf akkana jettan? Maan yakke?» jedhee gaafate. Isaan ammoo, «Isa fannisi!» jedhane guddisane hogisane. **15** Philaaxoos gumii gammachiisuuf barbaadee, Barabbaa isaanii hiike. Achiin duuba inni Yesuus liche'een dhaansisee akka fannifamuuf dabarsee kenne. **16** Loltooti Yesuus gara moonaa galma mootii'ii keessa geessanee, loltoota san keessaa worra hafanelle waamanee wolitti qabane. **17** Isaan woyaa dhiillee itti uffisane, dameelee qore'eetiin kallacha hujanee mataa isaatiitti keyane. **18** Achiin duuba isaan, «Mootii Yihudootaa jiraadhu!» jedhaa isa nageya fuudhane. **19** Isaan mataa Yesuusii ule'een dhaanane, hancufa itti tufanee, akka waan isa ulfeessanu sobanee duratti jilbiiffatane, isaa sagadane. **20** Isaan itti taphataneen duuba woyaa dhiillee san irraa baasane, woyaa isa deebisane itti uffisane. Achiin duuba gad baasane fannisiisaf isa geessane. **21** Isaan namicha biyya Qareena'aa tokko, ka Simoon jedhamu, abbaan Iskindsitiiti fi Ruufosii, ficha'aa gara qacha'aa adoo dhufuu qabane fannoo Yesuusii akka ba'atu hunnaan tolchane. **22** Isaan Yesuus gara Golgootaa, addee «Buqqii mata'aa» jedhantu geessane. **23** Achitti daadhii woyin'ii qumbiin makanee Yesuusii kennane; inni ammoo unuu didate. **24** Achiin duuba isaan Yesuus fannisane, woyaa isaa eennu fa'a akka geettu beekiisaaf hixaa buufataa qoqoodamane. **25** Yennaan isaan Yesuus fannisane sun barii saatii sad. **26** Beessisi yakkaa inni itti himatamee, «Mooticha Yihudootaa» jedha. **27** Isaan alagaltoota lamaan, tokkocha middaan, tokkocha bita'aan Yesuus woliin fannisane. [**28** Akka kanaan Barreffam Woyyichi, «Inni yakkaameyyii woliin laakkowame» jedhu muummowe.] **29** Worri achiin dabaranu, mataa ifi raasaa, «Hay! Ati Galma Waaqaa diiddee guyyaa saditti deebittee ka ijaartu! **30** Me ifi fayyisitti fannoo irraa gad bu'i!» jedhaa Yesuus arrassane. **31** Akkasuma sooreyyiin hayyootaati fi barsiisoti Seera Muuse'ee Yesuusitti taphatane. Isaan wol woliin, «Inni worra dhibii fayyiseera, mataa ifi ammoo fayyisiisa hin dande'u! **32** Inni Masiihii, Mootii Israa'el yoo te'e, fannoo irraa ifi buusuu ti! Achiin duuba nuutille dhagginee isatti dhugeeffanna!» jedhane. Jarri lamaan Yesuus woliin fannifamanelle isa arrassane. **33** Orraa saatii jaan jalqabee, haga saatii sagalii latti duudiin dukkanootte. **34** Saatii sagalitti Yesuus, «Elo'ii, Elo'ii, lamaa sabaktanii?» jedhee qoonqoo guddo'oon iyye; akkas jechuun, «Waaqa Kiyya, Waaqa Kiyya, maaf na lakkittee?» jechu'u. **35** Worra achi dhaabbataneeranu keessaa gariin kana dhage'anee, «Dhage'aa, inni Eliyaas waamiisatti jira» jedhane. **36** Isaan keessaa tokkochi fiigee, ispoonjii daadhii woyin'ii dhangaggootu'utti cuuphee, qaccee ule'eetitti keyee, akka unuuf ol Yesuusitti qabee, «Eegi me! Eliyaas dhufee fannoo irraa akka isa buusu ilaallaa!» jedhe. **37** Yesuus qoonqoo guddo'oon iyyee du'e. **38** Gollaan Galma Waaqaa keessatti gollaneeranu gubbaa haga gadii addee lamatti

tarsa'e. **39** Ajajaan dhibbaa, ka achi fannoo Yesuusii dura dhaabbateeru, akka inni itti du'e dhage'ee, «Dhugumaan, nami kun Ilma Waaqaa ti» jedhe. **40** Dubartooti gariin fagaatane ilaaliisatti jiraniyyu. Isaan keessaa Maaryamii Magdala, Maaryamii haadha Yaaqoobii maandhichaatii fi Yoose'ee, Saloomellee achi jiran. **41** Isaan yennaa inni Galiilaa jiru isa hordofanee, isa tajaajilane. Dubartooti dhibiin ta isa woliin gara Yersaaleemii dhufanelle achi jiran. **42** Guyyaa, guyyaa Sanbataatiin duraa, gaafa qopheeffata Yihudootaa gara galgala, **43** Yosefiin qachaa Armaatiya'aa ka miseensa kala murtii Yihudootaa keessatti ulfaata'aa fi dhufa mootummaa Waaqaa eegatiisaati jiru dhufee, gadhaa jabeennaan Philaaxoos dura dhikaatee reeffa Yesuusii akka isaa kennuuf gaafate. **44** Philaaxoos akka Yesuus qaata du'e yennaa dhage'ee maadeffate. Inni ajajaa dhibbaa waamee akka Yesuus du'eeru isa gaafate. **45** Philaaxoos ajajaa dhibbaa irraa oduu fuudheen duuba, reeffa Yosefiin kenne. **46** Yosef woyaa qoola bitee reeffa Yesuusii fannoo irraa buusee, itti maree, boolla awwaalaa ka dhakaa keessatti bocamee qophowerutti awwaale. Achiin duuba dhakaa guddaa gangalchee afaan boollaa duuche. **47** Maariyaamiin qachaa Magdala'aatii fi Maariyaamiin haati Yosefiin addee reeffi Yesuusii itti awwaalame hubatane dhaggane.

16 Guyyaan Sanbataa dabareeruun duuba, Maariyaamiin qachaa Magdala'aa, Maariyaamiin haati Yaaqoobii, Saloomellee dhagane nafa Yesuusii issiisaaf fiqiree bitane. **2** Isaan guyyaa Dilbataa barii halkaniin, yennaa aduun baatu, gara boolla awwaalaa dhagane. **3** Isaan kara'atti, «Eennutti afaan boolla awwaalaa irraa dhakaa nu'uuf gangalchaa?» woliin jedhane. **4** Ammoo yennaa itti hiigane ilaalanee dhakaan guddaan bineensi sun duruu irraa garagalfameeruun dhaggane. **5** Isaan boolla awwaalaa keessa yennaa seenane dargaggeessi tokko, woyaa adii uffatee gara middaattii tee'eeruun dhaggane rifatane. **6** Inni ammoo, «Hin rifatina'al Isin Yesuusii Naaziretii ka fannifame barbaaddan. Inni ka'eera; as hin jiru. Addee isa keyane kunoo ilaala'a! **7** Amma deema'aatii, barattoota isaatii fi Pheexroositti, «Inni isiniin dura Galiilaa dhaga; akkuma isinitti hime achitti isa hin dhaggitan» jedha'aa hima'a» isaanii jedhe. **8** Maarre dubartooti naasu'uun bararaqanee, boolla awwaalaa keessaa bayanee baqatane. Isaan waan sodaataneeruun eennulle'etti womaa hin dubbanne. [**9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)** Yesuus Dilbata ganama du'aa ka'een duuba, dursee Maariyaamii qachaa Magdala'aa, ta inni ayyaanota hamoota torba keessaa baaseerutti mudhate. **10** Isiin gara worra duri isa woliin jiranuu, ka guddoo bowiisatti jiranuu dhaxxee hinte. **11** Isaan Yesuus hin jira jechuu isi'iitti fi akka isa dhaggitelle yennaa dhage'ane hin dhugeeffanne. **12** Eegii san Yesuus, barattooti lamaan qachaa keessaa bayanee adoo ideemiisatti jiranuu akka dhibiin itti mudhate. **13** Isaan deebi'ane worra kaanitti waan kana yennaa himane, isaan ammoo hin dhugeeffanne. **14** Eegii san Yesuus, barattooti kudhanii tokko adoo areerratiisatti jiranuu itti

mudhate. Sababa isaan dhugeeffannaa dhabanee fi worra du'aa ka'iisa isaa dhaggane dhugeeffatiisa dhabiisaan mataa jabaataneef, inni isaan dheekkame. **15** Achiin duuba inni, «Gara biyya lafaa duudii dhaqa'aatii, kolbaa maratti Oduu Gammadaa lallaba'a. **16** Nami dhugeeffatee cuuphame mara hin fayya; ammoo ka hin dhugeeffanne mara itti murama. **17** Worri natti dhugeeffatu baasota akka tolchuuf hunni hin kennama. Isaan maqaa kiyyaan durriisota hin baasan; afaan haareyaan hin dubbatan; **18** Yoo dhudhuufaa harkaan qabatee ol fuudhane, yookiin yoo waan nama ijjeesu unanelle isaan hin miidhu; worra fayyaa hin qanne irra harka ifii yoo keyane, worri sunille hin fayya» isaaniiin jedhe. **19** Gootaan Yesuus isaan waliin dubbateen duuba, gara ol-gubba'aa fudhatamee, mogguu midda Waaqaatiitti tee'e. **20** Achiin duuba baratooti bayanee, addee duudii dhaqanee Oduu Gammadaa lallabane; Gootaan isaan waliin hojjatee baasota hojjatanteen lallaba isaanii mirkaneesse.]

Luqaasii

1 Ulfaataa Tewoo filoos! Marroo waan odduu teennatti te'ee namooti hedduun barreessisaaf wodhaananeeran. **2** Ergaa tana worri nu'uuf dabarsane worra jalqabaa jalqabane ila ifitiin dhagganee fi worra dubbii tana lallabane. **3** Maarre anille, waan mara jalqabaa jalqabee, akka dansaa waan qoradheeruuf, tarre'etti galchee si'iif barreessuun dansaa teetee natti mudhatte. **4** Wonni ati baratteertu dhugaa akka teete guutatee akka beettuuf, fi tana godhe. **5** Bara Heroodis mooticha biyya Yihuda'aa te'eerutti, balbala hayyootaa, gooree Abiyya'aa keessaa hayyichi Zakaariyaas jedhamu tokko jira. Niitiin isaalle sanyii Aaronii ti; maqaan isi'ii Elsaabeex jedhama. **6** Isaan lamaanuu ajajaa fi seera Goota'aa maraaf ajajamaa fuula Waaqaa duratti le'ii dansaa le'ane. **7** Elsaabeex maseena waan teeteef, isaan ijoollee hin qabanu. Isaan lamaanuu guddoo dulloomanneeran. **8** Gaafa tokko, badoon hujii hayyumma'aa ta hayyoota gooree Zakaariyaasii waan teeteef, Zakaariyaas fuula Waaqaa duratti hujii hayyummaa ifii huiisaaf dhikaate. **9** Akka aadaa hayyootaatitti, gara Galma Waaqaa seenee hixaana akka aarsuuf carra'aan filame. **10** Yennaa hixaanni aarfamu san, gumiin alatti daadimatisaatti jirti. **11** Ergamaan Waaqaa addee hixaanni itti aarfamu gara middaatiin dhaabbatee Zakaariyaasitti mudhate. **12** Zakaariyaas yennaa isa dhagge rifatee sodaate. **13** Ergantichi Waaqaa ammoo, «Zakaariyaas hin sodaatin! Waaqi daadimata keeti dhage'eera; niitiin teeti Elsaabeex ilma si'iif hin deetti; maqaa isaalle Yohaannis jettee baatta. **14** Yennaa inni dhalate ati guddoo hin gammadda; kolbaan hedduulle guddoo gammaddi. **15** Inni fuula Goota'aa duratti guddaa hin te'a; daadhii woynii yookiin untoo macheessitu ijumaa hin unu; gadaamessa haadha ifitiin jalqabee Ayyaana Woyyichaan hin guutama. **16** Kolbaa Israa'elii hedduu gara Waaqa Gootaa isaanii hin deebisa. **17** Akkuma Eliyaasii raagichaa Ayyaanaa fi hunna qabaatee, yaada abbootii'itti fi ijoolle'ee tokko tolchiisaaf, kolbaa hin ajajanne gara yaada balchoole'eetitti deebisiisaaf, kolbaalle Goota'aaf qopheessiisaaf Goota'aan dura hin ideema» isaan jedhe. **18** Zakaariyaas Erganticha Waaqaatiin, «Wonni kun akka teetu attamiin beeka? Anii fi haati manaa tiyyalle dulloonneerra» jedhe. **19** Ergantichi Waaqaalle, «Ani Gabri'eel, ka fuula Waaqaa dura dhaabbadhu, oduu gammadaa tana sitti himisaaf ergamee dhufe. **20** Ati ammoo ergaa tiyya ta yennaa te'uu maltetti, te'uu jirtu hin dhugeeffanne. Waan dhugeeffatiisa dhaddeef haga wonni kun teetutti, afaan hin duudda; dubbatiisalle hin dandeettu» jedhee deebise. **21** Kolbaan yennaa san Zakaariyaas eegatiisaatti jirtu, inni Galma Waaqaa keessatti turee jennaan maadeffatte. **22** Inni yennaa gad baye, isaan woliiin dubbatiisa dadhabee jennaan, akka inni Galma Waaqaa keessatti mudhii dhaggeeru beekane. Inni dubbatiisa dadhabee harka ifitiin isaanii fi beessisa kenne. **23** Yennaan Zakaariyaas Galma Waaqaa keessatti tajaajilu hobbaatee jennaan gara mana ifii deebi'ee gale. **24** Eega san adoo hin turin niitiin isaa Elsaabeex ulfoottee,

haga ji'a shanii mana ifii keessatti dhokatte. **25** Isiin, «Gootaan tana naaf godhee, amma gara duubaatti ana qaabatee salphinnaa kiyya ka kolbaa oddu'uu na irraa dhoogge» jette. **26** Elsaabeex ulfoottee ji'a jayeessoo'ootitti Waaqi erganticha Gabri'eel gara qachaa Naaziretii ka Galiilaa keessatti dhaggamuu, **27** gara durra duuddu'uu ta Maariyaam jedhantuu takka erge. Isiin nama Yoseef jedhamu ka sanyii Mooticha Daawitii keessaa dhalate tokkoof kadhataanteerti. **28** Ergantichi Waaqaa gara isi'ii dhufee, «Ati ta guddoo badhaateertu; nageenni si'iif te'u; Gootaan si woliiin jira!» isi'iiin jedhe. **29** Maariyaamiin dubbii erganticha Waaqaa mantee «Kun nageya attamiiti?» jettee yaadatte. **30** Ergantichi Waaqaa isi'iiin, «Maariyaam, hin sodaatin! Waaqi si badhaaseera. **31** Ati ulfoottee ilma hin deetta; maqaa isaalle Yesuus jettaan. **32** Inni guddaa hin te'a, ilma Waaqa Ol Aana'aalle hin jedhama. Gootaan Waaqi akkuma abbaa isaa Daawitii isa hin mootonsa. **33** Inni kolbaa Israa'elii'itiiif haga bara baraa mootii hin te'a, mootummaan isaalle dhuma hin qaddu» jedhe. (aiōn g165) **34** Maariyaam erganticha Waaqaatiin, «Ani durra duuddu'u; tun attam te'iisaa dandeetti?» jette. **35** Ergantichi Waaqaalle deebisee, «Ayyaanni Woyyichi si'itti hin dhufa, humni Waaqa Ol Aana'aalle si irratti hin buuti. Tanaaf daa'inni woyyichi dhalatu ilma Waaqaa hin jedhama. **36** Firri teeti Elsaabeex ta maseente jedhante, guddoo dulloontulle, amma ammoo isiniuu ulfoottee kun ji'a jayeessoo'oo ti. **37** Waaqaaf wonni hin dande'anne hin jirtu» jedhe. **38** Maarre Maariyaam, «Ani tajaajiltuu Goota'aa ti. Akkuma ati jette naaf teetuu!» jette. Achiin duuba ergantichi Waaqaa isii biraa deeme. **39** Eega san adoo hin turin Maariyaam kaatee, gara qachaa biyya Yihudaa koobitti'ii keessaa tokko ariifatee dhaxxe. **40** Isiin mana Zakaariyaasii seentee, Elsaabeex nageya fuute. **41** Elsaabeex nageya Maariyaami'ii yennaa dhageette, annuun gadaamessa isi'ii keessa utaale. Elsaabeex Ayyaana Woyyichaan guutantee, **42** qoonqoo ol qabatee, «Ati dubartii mara caalaa ta eebbifante, mucaan ati deettulle ka eebbifame! **43** Haati Gootaa kiyyaa gara kiyya dhuttee, akka na dubbittuuf ulfinni akkanaa maaf naa te'e? **44** Akkuma qoonqoo nageya fuudhiisa keetii gurri kiyya dhage'een, finni gadaamessa kiyya keessaa gammadee utaale. **45** Dubbiin Gootaan isi'itti dubbate akka muummottu ta dhugeeffatte ta badhaate» jette. **46** Maariyaam: «Lubbuun tiyya Gootaa galateessiti; **47** ayyaanni kiyyalle Waaqa fayyisaa kiyyatti hin gammada. **48** Inni garbittii ifii gad aantuu qaabateera. Ammaa jalqabee dhalooti duudiin ta badhaate anaan jedha. **49** Waaqi dande'aan waan guddoo naaf godhe. Maqaan isaalle woyyicha. **50** Marartiin isaa worra isa sodaatuuf dhalootaa haga dhalootaa ti. **51** Inni dandeettuu irree ifii mudhisee, worra kooru yaada gadhaa isaanii woliiin firfise. **52** Mootota jajjaba barcuma mootummaa isaanii irraa buusee, worra gad aanaa ol kaase. **53** Worra beelowee waan dansa'aan quussee, dureeyyii harka duwwaa gad lakkise. **54** Abbootii teenna Abrahamaa fi sanyii isaa maraaf addii haga bara baraa kenne qaabatee, marartii ifitiin garbicha ifii Israa'el gargaareera» jette. (aiōn g165) **56** Maariyaam gara ji'a sadii Elsaabeex woliiin turtee, achiin duuba gara

mana ifii deebite. **57** Elsaabeex yennaan deettu geennaan, ilma deette. **58** Ollootaa fi firoottan isi'ii akka Gootaan isi'iif guddoo marare dhaggaanee, isii waliin gammadane. **59** Guyyaa saddeetesso'oo annuu haqanqabaa qabiisaaf worri dhufane, annuu maqaa abba'aatiin, Zakaariyaas jedhane baasiisaaf barbaadane. **60** Haati isaa ammoo, «Waaawwo! Maqaan isaa Yohaannis jedhamuu qaba» jette. **61** Isaan isi'ii, «Worra keeti keessaa maqaa kanaan ka waamameeru tokkole hin jiru» jedhane. **62** Achiin duuba abbaan isaa eennu jedhee maqaa isaa baasiisaaf akka barbaadu beessisaan gaafatane. **63** Zakaariyaas waan irratti barreessu gaafatee, «Maqaan isaa Yohaannis» jedhee barreesse. Isaan martinuu waan kana baaseffatane. **64** Yennuma san arrabi isaa hiikamee, dubbatisa dande'ee, Waaqa galateeffate. **65** Ollaan marti waan te'e kana sodaate. Oduun waan kanaalle biyya Yihuda'aa goorittii keessatti addee maratti odeeffante. **66** Dhugumaan hunni Goota'aa waan isa waliin jirtuuf, worri waan kana dhage'ane martinuu, «Mucaan kun maan te'inna laati?» jedhane yaaadatane. **67** Achiin duuba abbaan isaa Ayyaana Woyyichaan guatamee, **68** «Kolbaa ifii gargaaree, bilisa baasiisaaf waan dhufeef, Gootaan Waaqi Israa'elii galatoomuu! **69** Sanyii Daawitii tajaajilaa ifii irraa, fayyisaa jabaa nu'uuf kaaseera. **70** Bara durii, afaan raagota woyyootaatiin dubbatee, (aiñ g165) **71** diinotaa fi harka worra nu jibbuu mara jalaa akka nu fayyisu addii nuuf kenneera. **72** Abbootii teennaaf akka mararu addii kennee fi gondoorroo woyyittii ifii qaabate. **73** Bara le'ii teennaa mara fuula isaa duratti woyyumma'aa fi balchumma'aan, sodaa malee akka isaa tajaajilla, diinota keenna jalaa akka nu baasu, abbaa keenna Abrahaamiif kakuu gale. **76** Mucaa kiyya, atille, raagicha Waaqa Ol Aana'aa hin jedhanta, karaa Goota'aa qopheessiisaaf isa dura hin ideenta. **77** Kolbaan Waaqaa araara cubbu'uu kennamuun, beekkuma fayyinnaa akka dhaggattu hinta. **78** Waaqi keenna marara'aa fi gadhaa laafa'a. Inni aduu fayyinnaa nu'uuf hin baasa. **79** Inni worra dukkanaa fi gaaddisa du'aa keessa jiru maraaf hin issa; miila keennalle karaa nageyaattii hin qajeelcha» jedhee raage. **80** Mucaan guddatee, Ayyaanalle'een jabaate; haga guyyaan inni kolbaa Israa'eliiitti mudhate gewutti goomolee keessa le'e.

2 Yennaa san worri mootummaa worra Rooma'aa jala jiranu mara akka laakkowamanu, mootiin moototaa Awugusxoos ajaja baase. **2** Laakkossi kolba'aa ka matoomaa kun, bara Qereenewos bulchaa biyya Sooriya'aa te'eerrutti te'e. **3** Maarre nami maraa laakkowamiisaaf gara qachaa ifii dhage. **4** Yoseefille dhalootaan sanyii Daawitii waan te'eef, qachaa Naaziretii ka Galiilaa keessatti dhaggamuu bayee, gara qachaa Daawitii, ka biyya Yihuda'aa keessatti dhaggamuu Beeteelem dhage. **5** Inni intala kadhateeru, ta ulfa qaddu, Maariyaam waliin laakkowamiisaaf achi dhage. **6** Adoo isaan Beeteelem keessa jiranuu, yennaan Maariyaamiin deettu geette. **7** Iisiin ilma angaficha deettee, mana keessumma'aa keessaa addee bul'i'ii waan dhabaneef, annuu hoccu'uun martee goongaa keessa irkutte. **8** Dirree adaala biyya saniittii tissitooti halkanii horii tissaa bulanu jiran. **9** Ergamaan

waaqaa dedhuma isaanitti mudhatee, ulfinni Goota'aale isaanitti ifee jennaan bararaqane. **10** Ergantichi Waaqaa ammoo, «Hin sodaatina'a! Ani oduu gammadaa ta kolbaa maraaf gammada guddaa teetu isiniitti odeessiisaaf dhufe. **11** Adha qachaa Daawititii fayyisaan isiniif dhalateera; inni Gootaa Kiristoos. **12** Beessisi isaalle kana: annuu hoccu'uun maramee, goongaa keessa irkateeruun dhaggitan» isaaniiin jedhe. **13** Ergantooti Waaqaa ta ol-gubba'aa hedduun erganticha Waaqaa san waliin dedhuma mudhatanee, **14** «Ulfinni ol-gubba'atti Waaqaaf te'u, lafalle'etti worra inni jaalatuu nageenni te'u» jedhane Waaqaa galateeffatane. **15** Ergantooti Waaqaa tissitoota lakkisane gara ol-gubba'aa deebi'aneen duuba, tissitooti, «Ka'aa me, gara Beeteelemii dhandhee, waan te'e kana, ka Gootaan nu'utti hime ilaallaa» waliin jedhane. **16** Maarre isaan ariifatanee dhaqanee, Maariyaami'ii fi Yoseef, daa'imalle goongaa keessa irkateeruun dhaggane. **17** Tissitooti yennaa isa dhaggane, waan ergamaan Waaqaa marroo daa'ima kanaatiif dubbate isaanitti odeessane. **18** Worri waan kana dhage'ane maraa, waan tissitooti isaanitti odeessane baaseffatane. **19** Maariyaamiin ammoo, waan kana mara gadhaa ifii keessatti qabatee itti yaadattee. **20** Tissitooti akkuma ergamaan Waaqaa isaanitti hime teeteertuun waan dhage'ane fi dhaggaanne maraaf, Waaqa galateessaa leellisaa deebi'ane. **21** Guyyaan saddeetesso'oo dabareeruun, mucaa haqanqabaa qabiis yennaa geye, akkuma haati isaa adoo hin ulfooyin duratti ergamaan Waaqaa maqaa isaa baase «Yesuus» jedhane. **22** Akka Seerri Muuse'ee ajajutti, yennaan qulqulloomiisaa geennaan, Maariyaami'ii fi Yoseef daa'ima Gootaa duratti dhiyeessiisaaf gara Yerusaleemii geessane. **23** Seera Goota'aa keessatti, «Ilmi angafichi maraa Goota'aaf kennamee ka woyyome te'a» jedhantee barreeffanteerti. **24** Isaan akka seerri Goota'aa jedhutti, saphaliisa lamaan yookiin maddoo lamaan woreega dhiyeessiisaaf dhaqane. **25** Yennaa san namichi maqaan isaa Simoon jedhamu ka Yerusaleem keessa le'u tokko jira. Inni nama balchaa, ka jiruu ifii Waaqaaf kenneeru. Inni nama fayyinna Israa'elii eeggatiisatti jiru; Ayyaanni Woyyichille isa irra jira. **26** Masiihii Goota'aa adoo hin dhaggan akka inni hin duune Ayyaanni Woyyichi itti mudhise. **27** Maariyaamii fi Yoseef akka Seera Muuse'eetiitti waan barbaachisu godhiisaaf daa'ima Yesuus gara Galma Waaqaa yennaa fidane, Ayyaanni akka Simoon gara Galma Waaqaa deemu itti hime. **28** Simoon daa'ima fuudhee habbaarratee, **29** «Amma, Gootaa, addii kennite guutteerta, aa tajaajilaa keetille nageyaan addee dhuga'aa geessi. **30** Fayyisiisa keeti ka ati fuula kolbaa maraa duratti qopheessite, ilti tiyya dhaggiteerti. **32** Ifi worra Yihudoota hin te'initti mudhisu kun, kolbaa teeti Israa'eliiifille ulfinna hin fida» jedhee Waaqa galateeffate. **33** Abbaa fi haati Yesuusii waan Simoon marroo daa'imaatii dubbate baaseffatane. **34** Achiin duuba Simoon isaan eebbisee, Maariyaami'iiin, «Daa'inni kun Israa'el keessatti nama heddu'uuf sababa badi'ii, nama heddu'uufille sababa fayyinnaa akka te'uuf Waaqaan filatameera. Inni beessisa Waaqa biraa kenname, ka kolbaan hedduun mormitu te'ee, **35** yaada isaanii ka

dhossa'aa ifatti hin baasa. Gaddi akka shallaagaa qaramee gadhaa keeti hin woraana» jedhe. **36** Raagittiin Haannaa jedhantu, ta guddoo dulloonteertu takka, intalti Faanu'elii, ta gosa Aseerii achi jirti. Isiin heerumtee wogga torba teetteen duuba, dhirsi isii'ii du'e. **37** Kanaan duuba woggaan isii'ii saddeettamii afuri haga geettu, isiin Galma Waaqaa keessa laamaa fi daadimataan halkanii fi guyyaa Waaqa tajaajilte. **38** Haannaan yennuma san dhuttee Waaqa galateeffattee, marroo daa'imaa worra bilisa bayiisa Yerusaleemii eegatu maratti dubbatte. **39** Yoseefii fi Maariyaam waan Seerri Goota'aa ajaju mara hujanee fixanee duuba, gara qachaa ifii Naaziret, ka Galilaa keessatti dhaggamu deebi'ane. **40** Daa'inni guddatee jabaate; qarummaalle'een ka guutame te'e; badhaadhi Waaqaalle isa irra jira. **41** Abba'aa fi haati Yesuusii wogguma wogga'aan guyyaa Jila Irra Dabaramaa gara Yerusaleemii dhaqan. **42** Yennaa Yesuus woggaa kudhanii lama guute, akkuma baratametti isaan gara jilaa dhaqane. **43** Yennaa jilti hobbaate, gara manaa deebi'isaaf ka'ane; Yesuus ammoo Yerusaleemitti hafe. Abba'aa fi haati isaa waan kana hin beenne. **44** Waan inni worra waliin jiranu waliin jiru seyanee, guyyaa guutuu ideemaneen duuba firootaa fi jaalota ifii bira iyyaafatisaaf ka'ane. **45** Isaan yennaa isa dhabane, barbaadiisaaf gara Yerusaleemii deebi'ane. **46** Guyyaa sadiin duuba Galma Waaqaa keessatti barsiisota waliin tee'ee, isaan caqasaa gaaffille isaan gaafatisaatti jiruun dhaggane. **47** Worri isa dhage'ane maraa beekkuma isaatii fi deebii inni deebise baaseffatane. **48** Abba'aa fi haati isaa yennaa achitti isa dhaggane maalalane. Haati isaa, «Ilma kiyya maaf akkana nu tolchite? Anii fi abbaan keeti akka malee yaannee si barbaadiisatti jirra» isaan jette. **49** Yesuus deebisee, «Isin maaf na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kiyyaa keessa tee'uu male hin beennee?» isaaniin jedhe. **50** Isaan ammoo waan inni dubbate hin hubanne. **51** Achiin duuba Yesuus worra ifii waliin gara qachaa Naaziretii deebi'ee, worraffille ajajame. Haati isaa waan te'e san mara gadhaa ifiitti qabatte. **52** Yesuus Waaqaa fi nama duratti, nafaan, qarumma'aa fi gaaro'oon guddate.

3 Xiberyoos mooticha te'ee woggaa kudhanii shaneesso'ootitti, Phonxoos Philaaxoos bulchaa biyya Yihuda'aa, Heroodis biyya Galilaa'aatitti, obboleessi isaa Filiiphoos biyya Ixuriya'aatii fi Xuraakonixiititti, Lisaaniyaasille biyya Abiliinya'aattitti bulchitoota biyyaa te'ane. **2** Yennaa Haannaasii fi Qayyaaffaan Yihudootaaf hayyoota gurgudoo te'aneeranutti, Yohaannisiin ilmi Zakaariyaasii goomolee keessa jiruun dubbiin Waaqaa itti dhutte. **3** Yohaannis adaala biyya Yordaanosii duudii keessa ideemee, «Cubbuu teessan irraa deebi'aatii cuuphama'a; Waaqille cubbuu teessan isiniif hin araarama» jedhee lallabe. **4** Isaayaasiin raagichi marroo Yohaannisiitiif, «Nami tokko goomolee keessatti, «Karaa Goota'aa qopheessa'a; daandii inni irra ideemu qajeelcha'a! **5** ««Baleen martinuu guutantuu ti, koobii fi gaarri martinuu diriiruu ti. Karaan daddabaan qajeeltee, daandiin kattattaan wol qixxoottuu ti. **6** Nami duudiin fayyisiisa Waaqaa hin dhagga» » jedhee barreesseera. **7** Yohaannis gumii harka isaatiitti cuuphamiisaaf gara isaa

dhutteen, «Isin ilmaan buuti'ii! Akka isin mufii Waaqaa ta isinitti dhufartu jalaa baqattanu eennutti isinitti hime? **8** Cubbuu teessan irraa akka deebitane waan mudhisu tolcha'a. Abbaan keenna Abrahaam jedhiisatti hin ka'ina'a. Waaqii dhakoota kana keessaa fuudhee Abrahaamiif ilmaan tolchiisa akka dande'u ani isinitti hima. **9** Agaraan mukoota hiddatti muriisaaf qophoweera. Muki midhaan dansaa hin buunne maraa muramee ibiddatti hin gatama» jedhe. **10** Jennaan kolbaan, «Yoona nuuti maan tolchinu ree?» jettee Yohaannis gaafatte **11** Inni deebisee, «Nami uffana lamaan qabu ka womaa hin qanneef kennuu ti; ka sagalee qabulle worra hin qanne waliin qoodamuu ti» jedhe. **12** Worri qaraxa guuranu cuuphamiisaaf dhufanee, «Barsiisa'a, nuuti maan tolchinu?» jedhanee isa gaafatane. **13** Yohaannis isaaniin, «Ka seeraan murame caalchittanee hin guurina'a» jedhe **14** Loltooti gariin, «Nuuti hore? Maan goona?» jedhanee isa gaafatane. Innille isaaniin, «Hunnaan namuu irraa beesee hin guurina'a, eennulla dharaan hin himatina'a, mindaan keessan isiniif gewuu ti» jedhe. **15** Kolbaan hedduun dhufa Kiristoosii eegiisatti waan jirtuuf, «Yohaannis Masiihii te'innaa?» jettee mante. **16** Yohaannis, «Ani amma bisaaniin isin cuupha, ka na caalu ammoo na duubaan dhufara. Ani hidhaa kophee isaa hiikiisaafille nama te'uu moti. Inni Ayyaana Woyyichaa fi ibiddaan isin cuupha. **17** Inni eeddummeef ifii keessatti midhaan qulleessiisaaf wobanee harkatti qabateera; midhaan qulleessee gootara'atti hin galcha; huura ammoo ibidda hin dhaanneen guba» jedhe. **18** Yohaannis karaa adda addaa heddu'uum gorsa isaaniif kennaa, Oduu Gammadaa isaanitti lallabe. **19** Heroodisiin bulchaan, Heroodiyaas niitii obboleessa ifii fuudhee, waan badduu hedduu dhibiille waan hujeruuf Yohaannis isa xixe. **20** Heroodis waan badduu ittuma dabalee, Yohaannis mana hidha'aatitti galche. **21** Kolbaan mara cuuphanteen duuba Yesuusille cuuphame. Adoo inni daadimatisatti jiruu ol-gubbaan banantee, **22** Ayyaanni Woyyichi saphaliisa fakkaatee dhufee isa irra bu'e. Ol-gubbaa irraa, «Ati Ilma kiyya jaalatama'a. Ani si'itti gammadeera» qoonqoon jettu dhage'ante. **23** Yesuus yennaa hujii jalqabu, dhalatee gara woggaa soddomaa ti. Kolbaan, ilma Yoseefii Elii'ii isa seete. **24** Eliin ka Maataa'aa, Maataan ka Lewwi'ii, Lewwiin ka Malki'ii, Malkiin ka Yaanaayii, Yaanaayii ka Yoseefii, **25** Yoseef ka Maataatiyaasii, Maataatiyaas ka Amosii, Amos ka Naahomii, Naahom ka Eslii, Esliin ka Naagee, **26** Naageen ka Maa'aatii, Maa'aat ka Maataatiyaasii, Maataatiyaas ka Seeme'ii, Seeme'i ka Yoose'ee, Yooseen ka Yooda'aa, **27** Yoodaan ka Yo'anaanii, Yo'anaani ka Resaa, Resaan ka Zarubaabelii, Zarubaabel ka Salaati'elii, Salaati'el ka Neerii **28** Neeri ka Melkii, Melkiin ka Adii, Adiin ka Qosaamii, Qosaam ka Elmaadaamii, Elmaadaam ka Eerii, **29** Eer ka Yoshu'aa, Yoshu'aan ka Elii'ezarii, Elii'ezaar ka Yoraamii, Yoraam ka Maataatii, Maataat ka Lewwii, **30** Lewwiin ka Simi'oonii, Simi'oon ka Yihuda'aa, Yihudaan ka Yoseefii, Yoseef ka Yoonaamii, Yoonaam ka Eliyaaqimii, **31** Eliyaaqim ka Meleyaa, Meleyaan ka Maayinaanii, Maayinaan ka Maaxaataa, Maaxaataan ka

Naataanii, Naataan ka Daawitii, **32** Daawiti ka Iseyii, Isey ka Yoobedii, Yoobeed ka Bo'azii, Bo'az ka Salmoonii, Salmoon ka Nahasoonii, **33** Nahasoon ka Aminaadaabii, Aminaadaab ka Aaramii, Aaram ka Arnii, Arni ka Hesromii, Hesrom ka Faaresii, Faares ka Yihuda'aa, Yihudaan ka Yaaqoobii, **34** Yaaqoob ka Yisihagii, Yisihag ka Abrahaamii, Abrahaam ka Taara'aa, Taaraan ka Naahorii, Naahor ka Seruugii, **35** Seruug ka Raagaawuu, Raagaawu ka Felegii, Feleg ka Ebeerii, Ebeer ka Shala'aa, Shalaan ka Qayinaanii, **36** Qayinaan ka Arfaaksaadii, Arfaaksaad ka Seemii, Seem ka Nohii, Nohi ka Laamekii, Laamek ka Matusaala'aa, **37** Matusaalaan ka Heenokii, Heenoki ka Yaaredii, Yaared ka Mahalalelii, Mahalalel ka Qayinaanii, Qayinaan ka Enoshii, **38** Enoshi ka Sheetii, Sheeti ka Addaamii, Addaam ka Waaqaa ti.

4 Yesuus Ayyaana Woyyichaan guutamee laga Yordaanosiitti yennaa deebi'e, Ayyaanni gara goomole'ee isa geesse. **2** Achitti guyyaa afurtama Seexanaan ataabame. Guyyoota san inni womaa hin nyaanne; tanaaf dhuma guyyoota saniitti inni beelowe. **3** Seexanni isaan, «Ati Ilma Waaqaa yoo teete, dhakaan kun daabboo akka te'u ajaji» jedhe. **4** Yesuus deebisee, «Barreeffam woyyichi, «Nami sagalee calla'an hin le'u» jedha» jedhe. **5** Achiiin duuba Seexanni gara addee ol aantuu gubbaa isa geessee, yoosuma mootummaa biyya lafaa irra jirtu mara itti mudhise. **6** Seexanni Yesuusiin, «Ani kana maraa irratti ulfinnaa fi baalli si'if hin kenna. Kun maraa waan naaf kennameeruuf, ani ka jaaladheef kennuu hin dande'a. **7** Maarre yoo naaf sagadde, kun maraa keeti te'a» jedheen. **8** Yesuus deebisee, «Barreeffam Woyyichi, «Gootaa Waaqa keetii sagadi; isa calla'aafille tajaajili!» jedha» jedheen. **9** Achiiin duuba Seexanni gara Yerusaa'aleemii isa geessee, guutuu Galma Waaqaa gubba'atti dhaabbachiisee, «Barreeffam Woyyichi, «Waaqi ergantoota ifii akka si eegamuuf hin ajaja. Isaanille miila keeti dhakaan akka hin miine harka ifitiin ol si hin qaban» waan jedhuuf, ati Ilma Waaqaa yoo teete, asi gubba'aa ifi gad darbi» isaan jedhe. **12** Yesuus deebisee, «Barreeffam Woyyichi, «Gootaa Waaqa keeti haga hin ilaalin» jedha» jedheen. **13** Seexanni karaa maraan isa ataabeen duuba haga yenna'aatiif isa biraa deeme. **14** Achiiin duuba Yesuus hunna Ayyaana Woyyichaatiin gara Galila'aa deebi'e. Gurri isaa adaala san maratti odeeffame. **15** Inni manoota waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barsiisee, nami marti isa galateesse. **16** Achiiin duuba Yesuus gara lafa itti guddatee, Naaziret dhaqee, guyyaa Sanbataa akkuma aadaa ifii Mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqee. Yennaa inni Barreeffama Woyyicha dubbisiisaaf ka'e, **17** kitaaba Isaayaasii raagichaa itti kennane. Maraa kitaaba sanii diigee, **18** «Ayyaanni Goota'aa ana irra jira, worra hiyyeeyyi'if Oduu Gammadaa akka himuuf na muudeera. Worra booji'ameef bilisummaa akka lassuuf, worra ballaa akka dhaggiisiisuuf, worra miicame akka baasuuf, **19** woggaa Gootaan kolbaa ifii fayyisulle akka lassuuf na ergeera» dubbiin jettu addee itti barreeffanteertu dhagge. **20** Yesuus kitaaba san maree, namicha eegutti kennee tee'e. Kolbaan Mana Waaqonfannaa Yihudootaa san keessa jirtu

marti adoo ila irraa hin caffatin isa ilaalte. **21** Achiiin duuba Yesuus isaaniiin, «Akkuma dubbifamuun dhageettane, Barreeffam Woyyichi kun adha muummowe» jedhe. **22** Isaan martinuu marroo isaa waan dansaa dubbatane, dubbii maso'oo ta inni dubbate baaseffatane, «Inni ilma Yoseefiitti motii?» jedhane. **23** Yesuus isaaniiin, «Isin dhugumaan mammaassa, «Cidheessa, dursii ifi fayyis!» jedhu natti hin mammaattan. Waan qachaa Qifirnaahoomiittiitii tolchitelle, ta nuuti dhageenne as qachaa keeti keessattille tolchi hin jettan» jedhe. **24** Itti dabaleelle, «Ani dhugumaan isiniiti hima, raagaan tokko biyya ifiitiitti fudhatama hin qabu. **25** Dhugumaan, bara Eliyaasii raagichaatiitti woggaa sadii fi ji'a jaan bokkeenni dhabamee, lafa san duudii keessatti beelti hantuun yennaa galte, biyya Israa'elii keessatti haadhootiin hiyyeessaa hedduun jirti. **26** Eliyaas ammoo gara haadha hiyyeessaa ta biyya Sidoonii keessatti qachaa Saraaphta'aa keessa leetuu takka malee, gara dhibii gara nama tokkoolle hin erganne. **27** Akkasuma bara Elsa'a'ii raagichaatiitti kolbaan hedduun ta dhukkuba goga'aa farrisiiisaan dhibanteertu jirti; ammoo, isaan keessaa Na'amaanii namicha biyya Sooriya'aa malee, nami tokkole hin fayyine» jedhe. **28** Worri mana waaqonfannaa Yihudootaa keessa jiranu martinuu yennaa kana dhage'ane, akka malee aarane. **29** Isaan ol ka'anee, Yesuus qachaa keessaa harkisanee baasane qile'etti gad qolaansiisaaf barbaadane, gara ededa gooroo qachaan isaanii irratti ijaameeruutiitti isa geessane. **30** Inni ammoo isaanuma oddu'uun dabaree kara'atti bayee deeme. **31** Achiiin duuba Yesuus gara qachaa Qifirnaahoomii, ka Galila'a keessatti dhaggamu tokko dhaqee, guyyaa Sanbataa kolbaa barsiise. **32** Waan inni baalli'iiin barsiiseef, isaan martinuu barsiisiisa isaa baaseffatane. **33** Namichi Ayyaana hama'aan qabameeru tokko mana waaqonfannaa Yihudoota keessa jiraayyu. Inni qoonqoo guddo'oon, **34** «Eeyyaa! Yesuusii nama Naaziretii, haajaa maan nu woliin qadda? Nu balleessiisaaf dhuttee? Ani ebeluu keeti hin beeka! Ati Woyyicha Waaqaa ti» jedhee iyye. **35** Yesuus ayyaana hama'aan, «Cadhisii! Keessalle'ee bayi!» jedhee xixe. Ayyaanni hamaan sun fuula isaanii duratti namicha gad jisse, womaa adoo isa hin miidhin keessaa baye. **36** Kolbaan martinuu baaseffatee, «Dubbiin akkasii tun maan? Ayyaanota hamootalle baalli'ii fi hunnaan xixa; isaanille isaaf hin ajajaman» wol woliin jette. **37** Gurri Yesuusii adaala biyya sanii maratti dhage'ame. **38** Yesuus Mana Waaqonfannaa Yihudootaati bayee gara mana Simoonii dhaqee. Haati sodda'aa ta Simoonii dhukkuba nafa o'isu jaba'aan dhibanteertiyyu; isaanille akka inni isii gargaaruuf itti himane. **39** Maarre Yesuus itti dhikaatee cinaa isi'ii dhaabbatee, dhukkuba nafa o'isu san xixee, dhibeen isii lakkitte. Yennuma san ol kaatee isaanii aereete. **40** Yennaa aduun seente, worra dhukkuba adda addaatiin dhibamane maraa gara Yesuusii fidane. Inni isaan mara irra harka ifii keyee fayyise. **41** Durrisotille Yesuusiin, «Ati Ilma Waaqaa ti» jedhaa kolbaa hedduu keessaa iyyaa bayane. Ammoo waan isaan akka inni Kiristoos te'e beekaneef, xixee dubbatiisa isaan dhoogge. **42** Yennaa latti bariite

Yesuus achi bayee, gara addee qoommi'i dhage. Kolbaan isa barbaadiisa kaatee, yennaa dhaggite, akka inni isaan lakkisee hin deemne dhooggiisaaf wodhaante. **43** Inni ammoo isaanii, «Ani Oduu Gammadaa ta mootummaa Waaqaa qachoota dhibille'etti lallabu'u male; ani akka tana hujjuuf ergame» jedhe. **44** Maarre inni manoota waaqonfannaa Yihudootaa ka biyya Yihuda'aa keessatti dhaggamuu keessatti lallabiisa itti fufe.

5 Gaafa tokko Yesuus qarqara abbaayaa Genesaa rexii dhaabbateeruun, kolbaan dubbii Waaqaa dhage'isaaf gara isaa wol dadarbite. **2** Inni hoboloota lamaan qarqara abbaaya'aatitti dhagge; worri qurxummii guuru hoboloota achitti lakkisee caccoota dhiqatiisatti jiraayyu. **3** Yesuus hoboloota san keessaa gara takkati'ii, ta Simoonii seenee, akka inni qarqara abbaayaa irraa diqqoo gara keessaa hiissu isa gaafate. Achiin duuba Yesuus hoboloo keessa tee'ee gumii barsiise. **4** Yennaa dubbii ifii fixate, Simooniin, «Gara ila bisaanii hoboloo hiissiitii, qurxummii qabiisaaf caccoota teessan gad buusa'a» jedhe. **5** Simoonille, «Barsiisa'a, eda halkan duudii guddoo itti dadhabaa bulle, ammoo womaa hin qabanne. Amma ammoo, yoo ati jette ani caccoota hin buusa» jedheen. **6** Isaan caccoota buusane, haga caccooti isaanii tarsiisa geettutti qurxummii hedduu qabatane. **7** Isaan lansooti isaanii ka hoboloo dhibii keessa jiranu dhufanee akka isaan gargaaranuuf haatatane. Isaanille dhufanee hobolooti lamaanuu haga gad lixiisa geettutti qurxummii'ii akka malee guutane. **8** Simoon Pheexroos waan te'e kana yennaa dhagge, fuula Yesuusii duratti jilbiiffatee, «Gootaa kiyya ani cubbichaa, natti hin dhikaatin!» jedhe. **9** Simoonii fi worri isa waliin jiranu maraa qurxummii hedduu waan guurataneef akka malee baaseffatane. **10** Akkuma worra kaanii, lansoota Simoonii ka te'ane, ilmaan Zabdewoosii Yaaqobii fi Yohaannisille baaseffatane. Yesuus Simooniin, «Hin sodaatin! Haganaa achi kolbaa guurta» jedhe. **11** Isaan hoboloota harkisane qarqaratti baasane, waan mara lakkisane Yesuus hordofane. **12** Gaafa tokko Yesuus qachaa tokko keessa adoo jiruu, namichi dhukkuba goga'aa fariisiisaan qabameeru ka achi jiru tokko, yennaa isa dhagge, Yesuus duratti gad jige, «Ee Gootaa, yoo fedha keeti te'e na fayyisi» jedhee kadhate. **13** Yesuus harka ifii diriirfatee, isa qabee, «Hin fedha fayyi» jedhe. Yennuma san dhukkubi goga'aa fariisiisaan namicha lakkise. **14** Yesuus namicha, «Waan kana nama tokkolle'etti hin himin; ammoo dhaqiitii hayyichatti ifi mudhisi; akka ati fayyite, nami mara akka beekuuf, fayyuu keetiif, qodha Muuseen ajaje kenni!» jedhee seere. **15** Gurri Yesuusii ammoo addee maratti dhage'amee, gumiin guddoon isa dhage'isaa fi dhukkuba ifii irralle'ee fayyiisaaf gara isaa dhutte. **16** Inni ammoo yennaa hedduu addee qoommi'i dhaqaa daadimate. **17** Gaafa tokko Yennaa Yesuus barsiisu, Fariisaayotii fi barsiisoti Seera Muuse'ee, olloota Galiila'aa fi Yihudaa keessatti dhaggamanu mara keessaa, Yerusaalemille'ee dhufaneeranu achi tatee'aneeran. Yesuus worra dhibamane akka fayyisuuf, hunni Gootaa'aa isa waliin jirtiyyu. **18** Jarri tokko namicha laashoweru tokko

rare'een ba'atane dhufanee, gara manaa seensisanee fuula Yesuusii dura keyiisaaf wodhaanane. **19** Ammoo waan kolbaan heddatteef, karaa seensisanu dhabanee, mana gubbaa yaabane, heellichoo manaa saaqanee, rare'eenuu waliin kolbaa oddu'utti, fuula Yesuusii duratti gad buusane. **20** Yesuus dhugeeffannaa isaanii yennaa dhagge, namicha, «Abboo, cubbuu teeti maraaf araari kennameera» jedhe. **21** Barsiisoti Seera Muuse'etii fi Fariisaayoti, «Namichi Waaqa faanshessu kun eennu inni? Waaqa tokkocha malee eentu cubbuu namaaf araaramiisaaf dande'a?» jedhaa yaadatane. **22** Yesuus yaada isaanii beekke, «Isin maaf waan akkanaa kana gadhaa keessan keessatti yaadattan? **23** «Cubbuu teeti maraaf araari kennameera» jechu'u moo yookiin, «Ol ka'ii ideem» jechu'utti kaso'o? **24** Amma ammoo ani Ilmi Namaa cubbuu araaramiisaaf lafa irratti baallii akka qabu akka beettanu» jedhee, namicha laashoweruun, «Ol ka'ii Raree teeti fudhadhuutii gara mana keetii deemi!» jedhe. **25** Yennuma san namichi fuula isaanii duratti ol ka'ee, itillee irra irkataa ture fudhatee, Waaqa galateeffataa gara mana ifii deeme. **26** Isaan martinuu akka malee baaseffatane, guddoo sodaatane, «Adha baasa guddaa dhaggine!» jedhaa Waaqa galateeffatane. **27** Kanaan duuba, Yesuus achi deeme, namicha qaraxa guuru ka Lewwii jedhamu tokko, addee gosee qaraxaa tee'eeruun dhaggee, «Na hordofi» jedheen. **28** Lewwiin ol ka'ee, waan mara lakkisee, isa hordofe. **29** Achiin duuba Lewwiin mana ifiitiitti, areertii guddoo Yesuusii qopheesse. Worri qaraxa guuru hedduu fi worri dhibille isaan waliin areeratiisaaf tatee'aneeran. **30** Fariisaayotii fi worri golii isaanii te'ane barsiisoti Seera Muuse'ee gariin, «Isin worra qaraxa guuruu fi cubbaaleyyii waliin maaf nyaattan? Maaf untan?» jedhane barattoota Yesuusiitti gungumane. **31** Yesuus deebisee, «Worra fayyaa hin qanneef malee, worra fayyaaleyyii'ii cidheessa hin barbaachisu. **32** Ani cubbaaleyyii gara cubbuu irraa deebi'isaa waamiisaaf malee, balchootaaf hin dhunne» isaanii jedhe. **33** Namooti gariin Yesuusiin, «Barattooti Yohaannisii yennaa hedduu laamaa daadimatan. Barattooti fariisaayotaalle akkasuma tolchan, barattooti teeti ammoo hin nyaatanii, hin unan» jedhane. **34** Yesuus deebisee, «Worri jila fuudhaa fi heerumaatii waamame adoo waajibichi isaan waliin jiruu, akka laamu isin hin tolchitanii? Hin tolchitanu! **35** Yennaan waajibichi isaan biraa fudhatamu ammoo hin dhutti. Isaan yennaa san laaman» isaanii jedhe. **36** Yesuus itti aansee, mammaassalle itti mammaakee, «Eennulle woyaa haareya tarsiasee woyaa dullatti'itti hin erbu. Yoo akkana tolche, woyaa haareya san hin tarsiisa. Erbeen woyaa haareya woyaa dullatti'ii hin fuutu. **37** Akkasuma daadhii woyyii ta hin bayiin qalqalluu dulloometti eennulle hin naqu. Yoo akkana tolche, daadhiin sun qalqalluu san hin dhoochi, daadhiin hin jiddi, qalqalluule hin bada. **38** Tanaaf daadhiin hin bayiin qalqalluu haareyatti naqamu'uu malte! **39** Nami daadhii woyyii ta baate uneen duuba ta hin bayiin uniisaaf barbaadu hin jiru. Inni, «Ta baate woyya» jedha» jedhe.

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus fichaa qamadi'ii keessa dabaruun, barattooti isaa mataa qamadi'ii kukkutanee, harkaan sukkuumatane, nyaatane. **2** Fariisaayoti gariin, «Isin waan Seerri keenaa guyyaa Sanbataatiin hin tolchina'a jedhu, maaf tolchitan?» jedhane gaafatane. **3** Yesuus deebisee, «Daawitii fi worri isa woliin jiranu yennaa beelowane, waan inni tolche isin hin dubbinne? **4** Inni gara mana Waaqaa seenee, daabboo Waaqa dura dhikaattu, ta silaa hayyoota malee nami tokkolle akka hin nyaanne Seerri dhooggu fuudhee nyaatee, worra isa woliin jiranuufille kenne» jedheen. **5** Achiin duuba Yesuus isaanin, «Ilmi Namaa Goottaa Sanbataa ti» jedhe. **6** Guyyaa Sanbata dhibi'ii Yesuus gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqee barsiise. Namichi harka middicha laashoweru tokko achi jira. **7** Barsiisoti Seera Muuse'eetii fi Fariisaayoti gariin sababa Yesuus ittiin himatanu barbaadane, akka inni guyyaa Sanbataatiin namicha fayyisu gaadane. **8** Yesuus ammoo yaada isaanii beekke namicha harka laashoweruun, «Ol ka'i, fuula nama maraa dura dhaabbadhu!» jedhe. Jennaan namichi ol ka'ee achi dhaabbate. **9** Achiin duuba Yesuus isaanin, «Ani isin gaafadha: Seerri keenaa guyyaa Sanbataatiin maan akka tolchinu nu ajaja? Dansaa moo hamaa tolchuu? Lubbuu namaa fayyisuu moo balleessuu?» jedhe. **10** Yesuus adaala isaanii mara ilaaleen duuba, «Namichaan harka keeti diriirfadhu» jedhe. Jennaan, inni harka diriirfatee, harki isaa deebi'ee fayye. **11** Isaan akka malee aarane Yesuus maan akka tolchanu mari'atane. **12** Gaafa tokko Yesuus gara gaaraa ol bayee halkan san duudii Waaqa daadimataa bule. **13** Yennaa latti bariite barattoota ifii gara ifii waamee, isaan keessaa worra kudhanii lamaan filatee, «Ergantoota» jedhee moggaase. **14** Isaanille, Simoon ka inni Pheexroos jedhee moggaase, Indiryaasii obboleessa Pheexroosii, Yaaqoob, Yohaannis, Filiphoos, Bartolomewoos, **15** Maatewoos, Toomaas, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Simoon ka, «Hinaatticha» jedhamee beekkame, **16** Yihudaa ilma Yaaqoobiitii fi Yihudaa nama biyya keriyoootii, ka Yesuus dabarsee kenne fa'a. **17** Yesuus ergantoota woliin gaara irraa yennaa gad bu'e, barattoota ifii worra laakkossaan heddu'u tokko woliin addee dirree takka dhaabbate. Gumiin hedduun ta Yihudaa keessaa mara, Yerusaleem keessaa, qachoota cinaa abbaayaa Xiirsoosiitii fi Sidoon keessalle'ee achi jirti; **18** isaan isa dhage'isaa fi dhukkuba ifiille fayyisaaf dhufane. Worri ayyaana hama'aan rakkatanelle fayyane. **19** Hunni fayyittu isa irraa bayaa isaan mara waan fayyisiisatti jirtuuf, kolbaan marii harka ifitiin isa tuqisaaf wodhaante. **20** Ahiin duuba Yesuus barattoota ifii ilaalee, «Isin worri amma hiyyeeyyiin gammada'a; mootummaan Waaqaa teessan! **21** Isin worri amma beelottanu gammada'a; hin quuttan! Isin worri amma boottanu gammada'a; hin kollitan! **22** «Sababa ilma Namaatiif, yennaa kolbaan isin jibbitee, isin fojee, isin arrassitee gurra isin balleessite, gammada'a! **23** Gatii guddoo ol-gubba'atti waan qaddanuuf yennaa wonni kun teete gammadaan burraaqa'a. Abbootiin isaanille raagota akkasuma tolchite. **24** «Isin worra amma dureeyyi'if

aanne'e; ka isin gewu fudhattaneentan! **25** Isin worra amma quuttaneef aanne'e; hin beelottan! Isin worra amma kolluuf aanne'e; gadditane hin boottan! **26** «Yennaa kolbaan marti isin saadde isiniif aanne'e; abbootiin isaanille raagota dharaa akkasuma tolchite. **27** «Ani ammoo isin worra na dhageettanuuf hima: Diina keessan jaaladha'a, worra isin jibbuuf waan dansaa godha'a. **28** Worra isin abaaru eebbisa'a, worra isin yakkulle'eef daadimadha'a! **29** Yoo nami boqoo takkaa si dhabanaase, taanille itti garagalchi; yoo nami kootii teeti fudhate, shaamisille hin dhooggatin! **30** Nama si kadhatu maraaf kenni, nami tokko yoo waan keeti fudhate, akka inni si'iif deebisu hin gaafatin. **31** Waan namooti dhibiin akka isinii godhanuuf barbaaddanu isinille isaaniif godha'a. **32** «Worra isin jaalatu callaa yoo jaalattane, eebba maan dhaggattan ree? Cubbaaleyyiinuu worruma isaan jaalatu jaalatan. **33** Worra waan dansaa isinii godhu calla'aaf yoo dansaa gootane, eebba maan dhaggattan ree? Cubbaaleyyiinuu akkuma san godhan. **34** Worra akka isinii deebisu addattanu calla'aaf yoo liqeessitane, eebba maan dhaggattan ree? Waan liqeessane san deebi'aneef fudhatiisaaf, cubbaaleyyiinuu cubbaaleyyi'ii hin liqeessan. **35** Isin ammoo diinota keessan jaaladha'a, waan dansaalle isaaniif godha'a. Nu'uuf deebisan jettanee adoo hin yaadin liqeessa'a. Tana yoo gootane gatii guddoo hin dhaggattan, ijoollee Waaqa Ol Aana'aalle hin teetan. Inni worra galata hin qannee fi dabaaleyyi'ifille arja'a. **36** Abbaan keessan ka ol-gubba'aa ka namaaf mararu akka te'e, isinille namaaf marara'a. **37** «Namatti hin murina'a, Waaqille isiniitti hin muru; yakkaa namatti hin murina'a, Waaqille yakkaa isiniitti hin muru; namaaf araarama'a, Waaqille isiniif hin araarama. **38** Namaaf kenna'a, Waaqille isiniif hin kenna. Safaraa dansa'aan, gad miicamee, gingilfamee, irraan danbalaafamee isinii hin kennama. Safaraa isin worra dhibi'ii itti safartanetti Waaqille isiniif safara» jedhe. **39** Yesuus itille mammaakee, «Ballaan ballaa sooreessisaaf hin dande'a? Yoo sooresse, isaan lamaanuu bowwaa bu'an. **40** Barataan tokko barsiisaa hin caalu; ammoo nami leenjii guutuu fudhate maraa, akka barsiisaa ifii hin te'a. **41** «Huura ila obboleessa keetii keessa jiru maaf ilaalta? Jigeessa ila teeti keessa jiru ammoo maaf hin hubanne? **42** Jigeessa ila teeti keessa jiruu adoo hin dhaggin, attamiin obboleessa keetiin, «Obboleessa kiyya, huura ila teeti keessa jiru san sii fuudha» jedhuu dandeetta? Ati nama kijiba'a! Dursiitii jigeessa ila teeti keessa jiru fudhadhu, achiin duuba huura ila obboleessa keetii keessa jiru fuudhiisaaf miidhassitee dhagguu hin dandeetta» jedhe. **43** «Muki dansaan midhaan hamaa hin buusu, muki hamaalle midhaan dansaa hin buusu. **44** Muki martinuu midhaan buusuun beekkama; midhaan harru'uu waaccuu irraa yookiin midhaan woyni'ii kom'olcha irraa hin guuranu. **45** Nami dansaan dansummaa gadhaa ifii keessaa waan dansaa baasa; nami hamaalle hammeenna gadhaa ifii keessaa waan hamaa baasa. Waan gadhaa guute afaan dubbata. **46** «Waan Ani isiniitti himu adoo hin tolchin, maaf, «Gootaa, Gootaa» jedhaa na waantan. **47** Nami gara kiyya dhufu, ka dubbii tiyyalle dhage'ee huji irra oolchu, eennu akka fakkaatu Ani isiniitti

mudhisa. **48** Inni nama mana ifii rassaa irratti gad fageessee qotee ijaarrate tokko fakkaata. Yennaa lolaan itti lola'ee mana san darbe ammoo rassaa irratti waan ijaaremeeruuf, tachoosuu hin dandeenne. **49** Nami dubbii tiyya dhage'ee hujii irra hin oolchine ammoo, nama hundee mana ifii adoo gad fageessee hin dhaabin ijaarrate fakkaata. Lolaan dhufee mana san yennaa darbe, takkumaan jigee, akka malee butute» jedhe.

7 Yesuus waan san mara kolba'aan jedheen duuba, gara Qifirnaahoomii deeme. **2** Ajajaan dhibbaa ka worra Rooma'aa tokko achi jiraayyu; tajaajilaan inni guddoo jaalatu akka malee dhibamee du'iisaaf dhikaateeraayyu. **3** Ajajaan dhibbaa gurra Yesuusii yennaa dhage'e, akka inni dhufee tajaajilaa isaa fayyisuuf maanguddooti Yihudootaa gariin akka isa gaafatu itti erge. **4** Isaan gara Yesuusii dhufanee, «Nami kun dhugumaan qarqaarsa keeti dhaggachuu qaba. **5** Inni kolbaa teenna jaalata, Mana Waaqonfannaa Yihudootaalle nu'uuf ijaareera» jedhaa jabeessanee kadhataane. **6** Maarre Yesuus isaan waliin dhagee, Yennaa gara manaa dhikaate ajajaan dhibbaa jaalota ifii itti ergee, «Goottaa kiyya, ati mana kiyya seeniisaaf ani nama malee moti! Ibi hin rakkisin; **7** maaf jennaan, ani nama gara keeti dhufiisaaf malee moti. Ammoo afaanuma calla'aan ajaji, mucaan kiyya hin fayya. **8** Anille nama baallii ol aantuu qabu jala nama jiru, loltoota ifiin jalatti ajajulle qaba. Isaan keessaa nama tokkoon, «Deemi» yoo jedhe, innille hin deema; ka dhibi'iin «Koy» yoo jedhe, innille hin dhufa; tajaajilaa kiyyalle'een, «Kana hujii» yoo jedhe hin hujja» jedhe. **9** Yesuus tana yennaa dhage'e baaseffatee gara worra isa hordofuu midhaate, «Ani isinitti hima, dhugeeffannaa guddoo akkasii Israa'el keessalle'etti ijjumaa hin dhaggine» isaanin jedhe. **10** Worri ergamanelle gara mana ajajaa dhibbaa deebi'anee yennaa dhufane tajaajilaan isaa fayyeeruun dhaggane. **11** Eega san adoo hin turin, Yesuus gara qachaa Naayin jedhamuu tokko dhage; barattooti isaatii fi gumiin guddoolle isa waliin deemane. **12** Yennaa Yesuus seenuma karra qacha'aa bira geye, namooti reeffa ba'ataneeranu itti dhufane. Nami du'eeru sun haadha hiyyeessaa takkaaf ilma tokkocha. Gumiin guddoon qachaa sanii isii waliin jirti. **13** Gootaan yennaa isii dhagge, nayeefii, «Hin bowin» jedheen. **14** Itti hiiqeelle raree reeffaan ba'ataneeranu harkaan tuqe. Worri reeffa ba'ateerulle dhaabbate; Yesuus, «Dargaggeessa! Ani si'iin jedha ka'i!» jedhe. **15** Dargaggeessi du'e sun ol ka'ee tee'ee dubbatiisa jalqabe. Achiin duuba Yesuus deebisee haadhaaf isa kenne. **16** Isaan martinuu sodaatane, «Raagaan guddaan nu'uma keessaa ka'eera; Waaqi kolbaa ifii fayyisuuf dhufee» jedhane Waaqa galateeffatane. **17** Gurri Yesuusii biyya Yihuda'aa maraa fi adaala biyya sanii maratti dhage'ame. **18** Barattooti Yohaannisii waan kana mara yennaa isatti himane, Yohaannis barattoota ifii keessaa lamaan waamee, **19** «Ka dhufu'uu male si'iyyu moo ka dhibii eeganna?» jedhee, akka Gootaa gaafatanuuf erge. **20** Worri ergamane yennaa gara Yesuusii dhufane, «Yohaannisiiin cuuphaan, «Ka dhufu'uu male si'iyyu moo ka dhibii eeganna?» jedhee gara keeti nu ergeera» jedhaneen.

21 Yennuma san Yesuus kolbaa hedduu dhibee irraa, dhukkuba adda addaa irraa, ayyaanota hamoota irraa fayyisee, worra ila balla'aa hedduulle ila bane. **22** Ergantoota Yohaannisii'ite'een, «Deebi'aatii, waan dhaggitanee fi waan dhageettane Yohaannisitti hima'!» Ballaan hin dhagga, naafi hin ideema, ka dhukkuba goga'aa fariisiisaan qabameeru hin fayya, duudaan hin dhage'a, du'aan hin ka'a. Oduun Gammadaa hiyyeeyyi'if hin lallabanti. **23** Nami mamee anaan hin gufanne ka badhaadhe!» jedhe. **24** Ergantooti Yohaannisii deemaneeeranuun duuba, Yesuus marroo Yohaannisii gumi'itti dubbatiisa jalqabee: «Maan ilaaliisaaf gara goomole'ee dhaxxane? Shonbooqqoo qilleensi daassuu? **25** Maan ilaaliisaaf baatane? Nama uffana dansaa uffatee? Worri uffata dansaa uffatee fi qananiin mana moototaatitti dhaggaman. **26** Natti hima'a, maan ilaaliisaaf baatane? Raaga'a moo? Eeti, ka Raagaa caalu dhaggitane. **27** Barreeffam Woyyichi marroo Yohaannisii'if, «Ani ergamaa kiyya ka karaa keeti qopheessu si'iiin dura erga» jedheera. **28** Ani isinitti hima, nama lafa irratti dhalate keessaa, ka Yohaannis caalu hin jiru. Ammoo mootummaa Waaqaa keessatti ka mara caalaa diqqaa isa caala» jedhe. **29** Kolbaan martinuu, worri qaraxa guurulle adoo hin hafin, yennaa dubbii Yesuusii dhage'ane, waan harka Yohaannisii'itti cuuphamaneeranuuf, Waaqaaf dhugaa galchane. **30** Fariisaayotii fi barsiisoti Seeraa ammoo, waan Waaqi isaanii yaadate tuffatane, harka Yohaannisii cuupha'aatii cuuphamuu didatane. **31** Yesuus itti dabalee, «Kolbaa bara kanaa tana maaniin wol fakkeessa? Isaan maan fakkaatan? **32** Isaan akka ijoollee dikkoo keessa teteettee, «Suusullee isinii afuunne, isin ammoo hin sirbine; faaruu awwaalaa isinii faarsine; isin ammoo hin boonne» jedhaa wolitti woccu fakkaatan. **33** Yohaannisiiin cuuphaan adoo sagalee hin nyaatin, daadhii woyni'ille hin unin dhufee jennaan, «Inni durriisa ifi keessaa qaba» jettane. **34** Ilmi Namaa ammoo, nyaataa unaa dhufee jennaan, «Nama kana ilaala'a! Inni gadhitoo, machowaa, jaala worra qaraxa guuruutii fi cubbaaleyyi'ii ti» jettane. **35** Te'uu malee, qaruu Waaqaa worra isii fudhatu maraan dhugaa akka teete mirkanooteerti» jedhe. **36** Fariisaayichi tokko Yesuus akka isa waliin nyaatuuf waamee, Yesuus mana isaa dhagee nyaatiisaaf tee'ee. **37** Qachaa san keessa dubartii cubbaaletti takkatti jira. Maarre isiin akka inni mana Fariisaayichaatiitti nyaatisatti jiru dhageettee, fiqiree duloo albaasaaxarii irraa hojjatante guutuu fiddee, **38** Yesuusiiin duuba miila isaa bira dhaabbattee, bowaa imimmaaniin miila isaa jitte. Achiin duuba rifeensa mataa ifitiin miila isaa haxoottee, sunqataa fiqiree issite. **39** Fariisaayichi yennaa tana dhagee, «Nami kun dhugumaan raagaa adoo tee'ee, dubartiin isa qaqqaddu tun dubartii attamii akka teete hin beekaayyu; akka isiin cubbaaletti'ii hin beekaayyu» jedhee gadhaa ifitiitti yaadate. **40** Yesuus isaan, «Simoon, ani waan si'itti himu qaba» jedhee dubbate. Innille «Barsiisa'a, Maan inni? Natti himi!» jedhe. **41** Namicha beesee liqeessu tokko irraa namooti lamaan ka baasee liqeefataneeranu jiran. Tokkochi mindaa gara woggaa lamaa fi wodhakka'aa dhiyaatu liqeefatee, kuun mindaa

gara ji'a sadii dhiyaatu liqeeffate. **42** Isaan lamaanuu waan deebisane kaffalanu dhabanee jennaan, inni akkasumaan isaanii lakkise. Jara lamaan tana keessaa kamitti irra isa jaalata? **43** Simoon deebisee, «Ka liqaan guddaan isaa lakkifametti irra jaalata natti fakkaata» jedhe. Yesuus, «Dhugaa jette» jedheen. **44** Achiin duuba gara dubartitti'i garagalee, Simooniin, «Dubarti tana dhaggitaa? Yennaa ani mana keeti dhufe ati bisaan milaa naaf hin kennine. Iisiin ammoo imimmaan ifitiin miila kiyya dhixxee, rifeensa mataa ifitiin haxxe. **45** Ati sunqattee na hin fudhanne, isiin ammoo haga ani dhufee jalqaddee miila kiyya sunqatiisa hin lakkinne. **46** Ati mataa kiyya zayitii hin issine, isiin ammoo fiqiree gatii guddo'oo miila kiyya issite. **47** Maarre, ani si'iin jedha, jaalalli guddaan isiin mudhitte kun, cubbuu isi'i heddu'uuf araari akka kenname mirkaneessa. Nami araari diqqaan kennameef ammoo, jaalala diqqa callaa mudhisa» jedhe. **48** Achiin duuba Yesuus dubartitti'in «Cubbuu teetifi araari kennameera» jedhe. **49** Worri dhibiin ka isa woliin nyaatisatti jiranu gariin, «Ka araara cubbu'uu kennu kun, eennu inni?» wol woliin jedhane. **50** Yesuus ammoo dubartitti'in, «Dhugheeffannaan teeti si fayyitteerti; nageyaan deemi» jedhe.

8 Kanaan duuba adoo hin turin, Yesuus Oduu Gammadaa ta mootummaa Waaqaa lassaa lallabaa qachootaa fi olloota keessa ideeme. Barattooti isaa kudhanii lamaanii, **2** fi dubartooti gariin ta ayyaana hama'aa fi dhukkuba irraa fayyanelle isa woliin jiraniyyu. Isaan san keessalle'ee Maariyaamii Magdala ta jedhantu, ta durriisoti torba keessaa baafame, **3** Yo'anaa niitii Kuuzaa mana Heroodisii toowatu, Susanaa fi dubartooti hedduun dhibiin ta karra ifitiin Yesuusii fi barattoota isaa qarqaarane. **4** Yennaa gumiin hedduun qachaa adda addaatii Yesuus biratti wolitti qabante, inni itti mammaakee: **5** «Namichi tokko sanyii facaasisaaf baye. Adoo inni facaasu sanyiin gariin irga kara'aa buutee, irra ijjatante; sinbirrootille qocatee nyaate. **6** Sanyiin dhibiin lafa dhakittii irra buutee, yennaa mudhiisa jalqadde, yeyeen jiidha waan hin qanneef godde. **7** Sanyiin dhibiin qoree keessa buutee, qoreen woliin guddattee huute. **8** Sanyiin gariin biyyee dansaa keessa buute; lattee guddattee, tokkoon tokkoon isi'i midhaan dachaa dhibba buutte» jedhe. Yesuus yennaa dubbii tana dubbatee fixe, «Gurra dhage'u ka qabu dhage'uuti!» jedhe. **9** Barattooti Yesuusii hiikkaa mammaassa kanaa isa gaafatane. **10** Inni deebisee, «Dhossaa mootummaa Waaqaa akka beettanu isiniif kennanteerti; worra kaaniif ammoo adoo ilaalanuu akka hin dhaggine, adoo dhagganuu akka hin hubanne, mammaassaan kennanti. **11** «Hiikkaan mammaassaa kunoo kana: Sanyiin dubbii Waaqaa ti. **12** Sanyiin karaa irga buute, worra dubbii Waaqaa dhage'ee, durriisi ammoo dhufee akka isaan dhugeeffatane ittiin hin fayyine, dubbii san gadhaa isaanii keessaa fudhatu. **13** Sanyiin lafa dhakittii irra buute, worra dubbii Waaqaa dhage'ee gammadaan fudhatu. Ammoo hidda waan hin qanneef, yennaa qofaaf dhugeeffatan; yennaan haga ilaalichaa yoo dhutte ammoo hin jigan. **14** Sanyiin qoree keessa buute, worra dhage'u; akkuma bulanee oolanuun ammoo yaaddoon, karraa fi

gammachuun jiruu lafa tanaa isaan huutee, midhaan isaanii ijjumaa hin sibu. **15** Sanyiin biyyee dansaa keessa buute, worra dubbii dhage'ee gadhaa qajeela'aa fi dansa'aan jabeessee qabatee, ciniinnatee ossiisaan midhaan buusu. **16** «Eennulle ifa issee, gonbisaa jala yookiin taqee jala hin keyu; worri gara manaa seenu akka ifa dhagguuf waan issaan irra keyamu irra keya. **17** «Wonni dhokate ka hin mudhanne hin jiru, wonni buqame ka hin beekkannee fi gara ifaa hin baane hin jiru. **18** Tanaaf akka itti dhageettanu ifi eeggadha'a! Ka qabuuf ede'antee kennanti, ka hin qanne ammoo wonni inni hin qaba jedhee yaadatu diqqoon sunuu irraa fudhatanti» jedhe. **19** Haatii fi obboleeyyan Yesuusii gara isaa dhufane; ammoo sababa gumi'itiif isa bira geyiisa hin daadeenne. **20** Nami tokko Yesuusii, «Haati teetii fi obboleeyyan teeti si dhaggiisaaf barbaadane ala dhaabbatan» jedhe. **21** Yesuus ammoo deebisee, «Haati tiyyaa fi obboleeyyan tiyya worra dubbii Waaqaa dhage'ee hujji irra oolchu» isaanin jedhe. **22** Gaafa tokko Yesuus barattoota ifi woliin hoboloo yaabee isaanin, «Ka'aa gara abbaaya'aa gamaa buunaa» jedhe. Maarre isaan deemiisaaf ka'ane. **23** Adoo isaan hobolo'oon bu'isatti jiranuu, Yesuus rafe. Dedhuma bubbeen gara abbaaya'aa gad bubbittee, hoboloon bisaaniin guutamiisa jalqaddee jennaan, buutoo hantuu afaan bu'ane. **24** Barattooti gara Yesuusii dhaganeed massanee, «Barsiisaa, barsiisaa! Kunoo dhumataarra!» jedhaneen. Inni dammaqqe bubbe'ee fi danbalii xixe; bubbe'ee fi danbaliin bisaaniille cadhisane, cadheessi guddaan te'e. **25** Achiin duuba inni barattootaan, «Dhugheeffannaan teessan meet?» jedheen. Isaan ammoo sodaatane baaseffatane, wol woliin, «Nami kun eennu? Inni bubbe'ee fi danbalii hin ajaja, isaanille isaaf hin ajajaman!» jedhane. **26** Yesuusii fi barattooti isaa Abbaayaa Galila'atiin gama, gara biyya Gergeesa'aa hobolo'oon bu'ane. **27** Akkuma Yesuus qarqara bisaaniittii bu'een, namichi qachaa sanii, ka durriisaan qabameeru tokko itti dhufe. Namichi kun yennaa hedduu woyaa hin uffatu, manalle hin le'u, ammoo yennaa hedduu goda awwaalaa keessa le'a. **28** Inni yennaa Yesuus dhagge, miila isaa duratti jige, guddisee iyyee, «Ee Yesuus, ilma Waaqa Ol Aana'aa! Maan na irraa qadda? Ani si kadhadaa, na hin rakkisin!» jedhe. **29** Waan Yesuus akka ayyaanni hamaan namicha keessaa bayu ajajeeruuf, inni akkana jedhe. Yennaa hedduu ayyaanni hamaan waan itti ka'uuf, wodaroo sibiilaatii fi sibiila miilaatiin hidhamaa eegamulle, hidhaa san kukkuta, hunna ayyaana hama'atiin gara goomole'ee oofamaa ture. **30** Yesuus, «Maqaan keeti eennu?» jedhee isa gaafannaan, durriisoti bacaan waan itti galaneeranuuf, inni deebisee, «Maqaan kiyya duula» jedhe. **31** Durriisoti gara bowwaa qile'ee akka isaan hin ergine Yesuus kadhataane. **(Abyssos g12)** **32** Roga gooroo sanii gubbaa, booyyoti hedduun bobbaatee dheediisatti jirtiyyu. Maarre durriisoti gara booyyotaa akka galanuuf, Yesuus akka eeyyamu kadhataane; innille isaanii eeyyame. **33** Durriisoti namicha keessaa bayanee booyyotatti galane. Booyyoti sun martinuu roga qile'ee irraa gad gara abbaaya'aa oriitee liqinfante. **34** Worri booyyee tissanu yennaa waan te'e kana dhaggane,

baqatanee worra qacha'aatii fi biyya saniitti odeessane. 35 Kolbaan waan te'e san dhaggiisaaf, yennaa gara Yesuusii dhutte, namichi durriisi keessaa baye woyaa uffatee qalbiin itti deebitee, miila Yesuusii bira tee'eeruun dhaggite martinuu sodaatte. 36 Namichi attam akka itti fayye worri dhaggane kolba'atti himane. 37 Achiin duuba kolbaan biyya Gergeesa'aa martinuu akka malee waan sodaatteef, Yesuus akka isaan lakkisee deemuuf gaafatte. Maarre Yesuus hoboloo yaabee achi deeme. 38 Namichi durriisoti keessaa bayane, «Si woliin deemuu?» jedhee Yesuus kadhate. Yesuus ammoo, 39 «Gara mana keetii deebi'i, waan Waaqi si'iif godhe himi» jedhee isa erge. Namichi waan guddoo Yesuus isaaf godhe himaa, qachaa keessa deeme. 40 Yennaa Yesuus gara abbaaya'aan gamaa deebi'e, isaan martinuu waan isa eegjisatti jiranuuf, kolbaan isa fudhatte. 41 Achiin duuba namichi Yaayiroos jedhamu, bulchaan mana Waaqonfannaa Yihudoota tokko dhufee, miila Yesuusii jalatti jiggaa akka inni gara mana isaa dhagquuf kadhate. 42 Sababille intalti isaa takkattiin inni qabu, ta woggaa kudhanii lamaa, du'isa geetteertiyyu. Adoo Yesuus dhaqisiisaf karaa irra jiruu, kolbaan gara maraan isa dhiphitte. 43 Dubartittiin woggaa kudhanii lamaaf dhiigi dhaabbatuu didee rakkataa turte takka achi jirti; waan qaddu maraa cidheeyyi'itti fixxe; eennulle ammoo isii fayyisu'uf hin dandeenne. 44 Isiin duuba Yesuusiitiin dhuttee haadaara woyaa isa tuxxee, dhiigi isii' ka jigu yoosuma dhaabbate. 45 Yesuus, «Ka ana tuqe eennu?» jedhee gaafate. Nami martinuu mormannaan, Pheexroos, «Barsiisa'a, kolbaan marti si dhiphittee, si dhiibiisatti jirti» jedhe. 46 Yesuus ammoo, «Hunni fayyittu na keessaa akka baate ani waan beekuuf, nami tokko na tuqeera» jedhe. 47 Dubartittiin akka dhokatee hafaaf hin jirre dhaggitte, rorommaa dhuttee miila Yesuusiitti jidde. Achiin duuba maaf akka isa tuxxee fi yoosuma attam akka fayyite kolbaa duratti itti hinte. 48 Yesuus isii' in, «Intala tiyya dhugeeffannaan teeti si fayyitteerti; nageyaan deemi» jedhe. 49 Adoo Yesuus tana dubbatisatti jiruu, nami tokko mana Yaayiroosii bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaati dhufee, «Intalti teeti duuteerti. Yoon barsiisaa hin rakkisin» jedhe. 50 Yesuus ammoo yennaa waan kana dhage'e Yaayiroosiin, «Hin sodaatin; dhugeeffadhu malee, intalti teeti hin fayyiti» jedhe. 51 Yesuus mana Yaayiroosii bira yennaa geye, Pheexroos, Yohaannis, Yaaqoob, abba'aa fi haadha intalaa malee eennulle isa woliin akka seenuuf hin eeyyanne. 52 Namooti achi jiranu martinuu intalaaf bowanee wiccifatanne. Yesuus ammoo, «Hin bowina'a; intalti rafisatti jirti malee, hin duune» jedhe. 53 Isaan kana intalti duuteertu waan beekanuuf, marti isaanituu itti kollane. 54 Yesuus ammoo harka isii' qabee, «Intala, ka'!» jedhee waame. 55 Lubbuun isii' itti deebitee, yoosuma ol kaate; Yesuus ammoo waan nyaattu akka isii'if kennanu isaan ajaje. 56 Worri isii' maalalfatane; Yesuus ammoo waan te'e kana eennulle'etti akka hin hinne isaan ajaje.

9 Yesuus ergantoota kudhanii lamaan wolitti waamee, akka dhukkuba fayyisanuu fi durriisota baasanu hunnaa fi baallii isaaniif kenne. 2 Achiin duuba mootummaa Waaqaa

akka lallabanuu fi worra dhibamaa akka fayyisanu erge. 3 Inni isaaniin, «Ideemiisa kara'aatiif womaa hin qabatina'a: ulee yookiin korojoo, galaa yookiin beesee, woyaa uffattane malee ta dhibii hin qabatina'a. 4 Mana seentanu maratti, qachaa sanii baatanee haga deentanutti achuma tura'a. 5 Yoo kolbaan isin fudhatiisa dhadde, akka beessisa isaanitti teetu bukuu miila keessanii hargufadha'aatii qachaa sanii deema'a» jedhe. 6 Maarre ergantooti achi bayanee olloota maraa keessa Oduu Gammadaa lallabaa, kolbaa fayyisaa deemane. 7 Kolbaan gariin Yohaannisiiin Cuuphaan du'aa ka'eera jedhiisatti waan jirtuuf, bulchaan Galila'aa Heroodis, waan te'isatti jiru mara dhage'ee, guddoo mame. 8 Worri dhibiin Eliyaas mudhateera, worri dhibiille raagota durii keessaa tokkochatti du'aa ka'eera jedhane. 9 Heroodis, «Ani morma Yohaannisii mureeraayyu; nami ani waan isaa dhage'u kun ammoo eennu inni?» jedhe. Isa dhaggiisaafille barbaade. 10 Ergantooti deebi'anee waan hujane mara Yesuusitti himane. Achiin duuba inni isaan qofa fudhatee, gara qachaa Betsayidaa jedhamuu tokko dhufte. 11 Kolbaan marroo waan kanaa yennaa dhageette, isa hordotte. Innille isaan fudhatee, marro mootummaa Waaqaa barsiisee, worra dhibee irraa fayyiisi barbaachiselle fayyise. 12 Yennaa latti galgalootte, barattooti kudhanii lamaan gara Yesuusii dhufanee, «Addeen nuuti jirru tun lafa qoommii waan teeteef, gara olla'aa fi oorruu adaala kanaa dhaqanee waan nyaatanuu fi addee bul'i'i akka barbaadatanu kolbaa tana gad lakkisi» jedhane. 13 Yesuus ammoo, «Isinuu waan isaan nyaatanu kenna'aaf» isaaniin jedhe. Isaan ammoo, «Yoo dhandhee sagalee kolbaa tana duudi'if geettu binne malee, nuuti daabboo xaltaa shanii fi qurxummii lama qofa qanna» jedhane. 14 Dhiirti gara kuma shanii achi jirtiyyu. Yesuus barattoota ifiitiin, «Akka namooti cinna shantama shantamaan tee'anu tolcha'a» jedhe. 15 Barattooti akkuma inni jedhe nama maraa teessisane. 16 Yesuus daabboo xaltaa shanii fi qurxummii lama fuudhee, gara ol-gubba'aa ilaalee, Waaqaaf galata galchee, caccassee, kolba'aaf akka goodanu barattootatti kekenne. 17 Isaan martinuu nyaatanee quufanee, hamba irraa hatte barattooti kollonjoo kudhanii lama fuudhane. 18 Gaafa tokko yennaa Yesuus qofii ifi daadimatisatti jiru, barattooti isaa gara isaa dhufane. Inni, «Namooti eennu anaan jedhan?» jedhee isaan gaafate. 19 Isaanille, «Gariin Yohaannisii cuupha'a si'iin jedhan; gariin Eliyaas si'iin jedhan; worri dhibiin raagota durii keessaa tokkochatti du'aa ka'eera si'iin jedhan» jedhane deebisane. 20 Yesuus, «Isin hoo eennu anaan jettan?» jedhee isaan gaafate. Pheexroos deebisee, «Ati Masihihi Waaqaa ti» jedheen. 21 Achiin duuba Yesuus waan kana eennulle'etti akka hin hinne jabeessee isaan ajaje. 22 Inni itti dabalee, «Ilmi namaa jaarsolee biyyaa, sooreyyii hayyootaati fi barsiisota seeraatiin tufatamee guddoo rakkata, hin ijjeefama, guyyaa sadiin duuba ammoo hin ka'a» jedhee isaanitti hime. 23 Achiin duuba isaan maraan, «Nami na hordofiisaa barbaadu yoo jiraate, ifi mormatuu ti, guyyuma guyya'aan fannoo ifi ba'atee, na hordofuu ti. 24 Nami jiruu ifi fayyifatisaaf barbaadu jiruu ifi hin balleessa, ammoo yoo naaf jedhee jiruu ifi balleesse jiruu

ifii hin fayyifata. **25** Nami biyya lafaa duudii qabaatee jiruu ifii yoo balleesse yookiin dhidhise maan isaa baati? **26** Nama anaa fi dubbii tiyyatti fokkifatu, Ilmi Namaa ulfinna ifii, ulfinna abbaa ifitii fi ergantoota woyyootaatiin yennaa dhufu itti hin fokkifata. **27** Ani dhugumaan isinitti hima, namoota as dhaabbataneeranu kana keessaa adoo hin du'in, Mootummaa Waaqaa ka dhagganu hin jiran» jedhe. **28** Yesuus waan kana dubbatee, gara guyyaa saddeetiin duuba Pheexroos, Yohaannisii fi Yaaqoob fudhatee daadimatiisaaf gara gaaraa ol baye. **29** Adoo inni daadimatiisatti jiruu bifi fuula isaa jijjiiramee woyaan isaalle adii calalaxxu teete. **30** Dedhuma namooti lamaan Muuse'ee fi Eliyaas isa woliin dubbatiisatti jiranuun dhaggane. **31** Isaan ulfinna ol-gubba'aatiin mudhatanee marroo waan Yesuus du'isaan Yersaalemiti muummessu'uu jiruu dubbatiisatti jiraniyyu. **32** Pheexroosii fi worri isa woliin jiranu dunquuquu hirriiba irra jiran; yennaa dammaqane ammoo ulfinna Yesuusiitti fi namoota lamaan ka isa woliin dhaabbatiisatti jiranu dhaggane. **33** Akkuma namooti lamaan Yesuus lakkisane deemanee, Pheexroos Yesuusiin, «Barsiisa'a! Asitti dhaggamuun keenna waan dansa'a; gosee sadiin, takkattii si'iiif, takkattii Muuse'eef, takkattii Eliyaasiif ijaar» jedhe; Pheexroos waan dubbatiisatti jiruuyyuu hin beenne. **34** Adoo inni dubbatiisatti jiruu, duumensi dhufee gaaddisa ifitiin isaan golle; barattootille duumensa keessa yennaa seenane sodaatane. **35** Duumensa keessaa, «Kun Ilma kiyya, ka ani filadhe; isa dhage'aa!» qoonqoon jettu dhage'ante. **36** Qoonqoon dhage'anteen duuba, Yesuus qofi jiruun dhaggane. Barattootille cadhisane malee, waan yennaa san dhaggane mara nama tokkolle'etti hin hinne. **37** Guyyaa itti aanu Yesuusii fi barattooti isaa sadiin yennaa gaara irraa gad bu'anu, gumiin guddoon Yesuusiin wol dhaggitte. **38** Gumii keessaa nami tokko qoonqoo guddo'oon, «Barsiisa'a! Akka ati ilma tokkocha kiyya naa laaltuuf, si kadhadha. **39** Ayyaanni hamaan dedhuma itti ka'aa iyyisiisa, lafatti isa dhowee wixirachiisee, afaan isa hoomacheessa; miidhaa tureen duuba farra jaddu'uun gad lakkisa. **40** Ani akka barattooti teeti baasanuuf kadhadhe; isaan ammoo hin dandeenne» jedhe. **41** Yesuus deebisee, «Isin dhaloota dhugeeffannaa hin qannee fi jalliyyee kana! Haga yoomii isin woliin jiraadha? Haga yoomii isin ossadha? Me mucaa keeti as fidi» jedhe. **42** Adoo mucaan gara Yesuusii dhufiisatti jiruu, ayyaanni hamaan lafatti isa dhowee wixirachiisee. Yesuus ammoo ayyaana hamaa san xixee, mucaa fayyisee, abbaa isaatiif deebisee kenne. **43** Kolbaan marti guddinna hunna Waaqaa baaseffatte. Kolbaan martinuu waan Yesuus hojjate maraa adoo maalalfattu, inni barattoota ifitiin, **44** «Dubbii ani isinitti himu tana gurratti fudhadha'a! Ilmi namaa dabarfamee harka ilmaan namootaatiitti hin kennama» jedhe. **45** Barattooti ammoo dubbii tana hin hubanne. Hiikkaan isaan duraa waan dhokatteertuuf hubatuu hin dandeenne; dubbii tana isa gaafatiisalle sodaatane. **46** Barattoota oddu'utti isaan keessaa ka caalu eennu akka te'e wol mormiin kaate. **47** Yesuus yaada isaanii beekke, daa'ima tokko fuudhee, cinaa ifii dhaabbachiisee, **48** isaaniiin, «Daa'ima kana maqaa kiyyaan ka fudhatu na

fudhata; ka ana fudhatu, ka na ergelle fudhata. Nami isin maraa keessaa gade'ee isin maraa caala» jedhe. **49** Yohaannis deebisee, «Barsiisa'a, namichi tokko maqaa keetiin durriisota baasuun dhagginee, waan inni golii teenna te'uu dhabeef, isa dhooggine» Yesuusiin jedhe. **50** Yesuus ammoo, «Ka isiniin hin mormine mara golii teessan waan te'eef, isa hin dhooggina'a!» jedhe. **51** Yennaan Yesuus gara ol-gubba'aa fudhatamu dhikaannaan, gara Yersaaleemii deemiisaaf muratee ka'e. **52** Gara ollaa Samaariya'aa dhaqanee waan mara akka isaaf qopheessanuuf, inni ergantoota ifiin dura erge. **53** Kolbaan ollaa sanii ammoo akka inni gara Yersaaleemii deemiisatti jiru waan beetteef, isa fudhatiisa didde. **54** Barattooti isaa Yaaqoobii fi Yohaannis waan kana yennaa dhaggane, «Gootta'a, ibiddi ol-gubbaa irraa bu'ee akka isaan balleessu akka ajanyu hin eeyyanta?» jedhane. **55** Yesuus ammoo garagalee isaan xixee, [«Isin ayyaana attamii irraa akka teetane hin beettanu; Ilmi Namaa lubbuu namaa fayyisiisaaf malee balleessiisaaf hin dhunne»] jedhe. **56** Achiin duuba isaan gara ollaa dhibii'ii ka'ane deemane. **57** Adoo isaan karaa ideemiisatti jiranuu, namichi tokko Yesuusiin, «Addee ati dhaxxu mara ani si faana dhaqa» jedhe. **58** Yesuus deebisee, «Jeedalti boolla qaddi; sinbirreelle mana qaddi; Ilmi namaa ammoo addee mataa ifii itti irkifatu hin qabu» jedhe. **59** Nama dhibii'iiin, «Na hordofii» jedhe. Nami sun ammoo, «Gootaa, dursee dhaqee abbaa kiyya awwaaladha naa eeyyam» jedhe. **60** Yesuus deebisee, «Du'aan du'aa ifii awwaalatu ti. Ati ammoo dhaqitiiti mootummaa Waaqaa lallabi» jedhe. **61** Achiin duuba ammalle nami dhibiin, «Gootta'a, ani si hordofa; ammoo dursee dhaqee maatii tiyyaatiiti nageya akka dhaamuuf naa eeyyami» jedhe. **62** Yesuus isaan, «Nami qottoo harkatti qabatee, ifiin duuba ilaalu mootummaa Waaqaatiif hin te'u» jedhe.

10 Kanaan duuba Gootaan nama torbaatamii lamaan dhibii filatee, gara qacha'aa fi addee ifii dhaqu'uuf jiruu mara lamaan lamaaniiin ifiin dura erge. **2** Inni isaaniiin, «Midhaan haamamu gudda'aa, worri haamu ammoo diqqa'a; abbaan midhaanii worra haamu gara ficha'aa akka erguuf daadimadha'a. **3** Amma beena'a! Kunoo ani akka ilmoolee hoole'ee yayyii odduu isin erga. **4** Korojoo yookiin subba yookiin kophee hin qabatina'a; eennulle nageya fuudhiisaaf kara'atti hin dhaabbatina'a. **5** Mana tokko yennaa seentane duraan dursa'aatii, «Nageenni mana kanaaf te'uu!» jedha'a. **6** Yoo nami nageya jaalatu achi jiraate, nageenni keessan nama saniif te'uu ti; yoo hin jiraanne, nageenni keessan isinii deebi'a. **7** Manuma san keessa tura'a; hojjataa tokkoof mindaan barbaachisaa waan te'eef, waan isaan isiniif kennanu maraa nyaadha'aa una'a. Manaa gara manaa hin labina'a! **8** Yennaa gara qachaa tokkoo seentanee isin fudhatane maraa, waan isiniif kennanu sooradha'a; **9** qachaa san keessatti dhibamaa fayyisa'a; kolbaa achi jirtulle'en, «Mootummaan Waaqaa isinitti dhikaateerti» jedha'a. **10** Ammoo yennaa gara qachaa tokkoo seentanee isin fudhatiisa dhabane mara, kara'atti baya'aatii, **11** isaaniiin «Bukuu qachaa keessanii ka miila keennatti qabattelle ifi irraa hin haxowanna; ammoo mootummaan Waaqaa akka

dhikaatte beeka'a!» jedha'a. **12** Ani isinitti hima, guyyaa mura'aa worra qachaa saniitiin irra worra Sodoomitiif kaso'o» jedhe. **13** Yesuus ede'ee, «Aannee si'iif, Koraaziin! Aannee si'iif, Betsayida'al Bilbaasi Waaqaa ka si keessatti godhame, adoo Xiirsoosii fi Sidoonaa keessatti godhamee jiraatee, silaa kolbaan uffana gaddaa uffattee, daadhaa keessa teetee duruu araara galteertiyyu. **14** Guyyaa mura'aa isin caalaa Xiirsoosii fi Sidooniif kasoo teeti. **15** Qifirnaahoom ati haga ol-gubba'aa ifi ol qabuu barbaaddaa? Maarre gara boolla qile'ee gad gatanta. (Hadēs g86) **16** «Ka isin dhage'u na dhage'a; ka isin didu na dida; ka ana didu ka ana erge dida» jedhe. **17** Worri torbaatatamii lamaan gammada gudda'aan deebi'anee dhufanee, «Goottaa, yennaa nuuti maqaa keetiin ajajne durriisotille nu'uuf ajajamane» jedhaneen. **18** Yesuus deebisee, «Seexanni akka balaqqeetti'i ol-gubba'aa bu'uun dhagge. **19** Ani akka isin dhudhuufaa'aa fi makka irra ideentanu, hunna diinotaa maralle akka injifattanu baallii isiniif kenneera; womaa isin hin miidhu. **20** Te'uu malee, maqaan keessan ol-gubba'atti waan barreeffameef gammada'a malee, ayyaanni hamaan waan isiniif ajajameef hin gammadina'a» isaaniin jedhe. **21** Yennuma sanitti, Yesuus gammada Ayyaana Woyyichaatiin guutamee, «Abbaa kiyya, Goottaa ol-gubba'aatii fi lafaa! Waan kana worra qaroole'ee fi beettota dhossitee worra wo hin beenneef waan mudhitteef si galateeffadha. Ee, Abbaa, wonni sun akka teetuuf waan ati itti gammaddu. **22** «Abbaan kiyya waan mara dabarsee natti kenneera. Abbaa isaa qofattuu beeka malee, ilmi eennu akka te'e ka beeku hin jiru; ilma isaatii fi worra ilmi isaa itti mudhisuu barbaadettuu abbaa beeka malee, abbaan eennu akka te'e ka beeku hin jiru» jedhe. **23** Achiin duuba gara barattoota ifii garagalee qofii isaaniitiitti, «Itti waan isin dhaggitanu dhaggitu ta eebbifante. **24** Raagotaa fi moototi hedduu waan isin dhaggitan dhaggiisaaf, waan isin dhageettane dhage'iisaaf halchane, ammoo akka hin dhaggin yookiin hin dhage'in isinitti hima» jedheen. **25** Beekaan seera Muuse'ee tokko Yesuus waan jedhu ilaaliisaaf ol ka'ee, «Barsiisa'a, jiruu bara baraa dhaggatiisaaf maan godhuu na barbaachisa?» jedhe. (aiōnios g166) **26** Yesuus deebisee, «Seera Muuse'ee keessatti maanti barreeffameera? Attamitti dubbittee hiitta?» jedhe. **27** Namichille, «Goottaa Waaqa keeti gadhaa keeti tokkochaan, lubbuu teeti takkatti'in, hunna teeti takkatti'in, qalbii teeti takkatti'in jaaladhu; akkuma ifi jaalattu ollaa keetille jaaladhu» jedhe. **28** Yesuus, «Sirri'itti deebiteerta; yoo tana goote jiruu bara baraa hin dhaggatta» jedhe. **29** Beekkichi Seera Muuse'ee ammoo akka waan nama balchaa te'ee ifi mudhisiisa barbaadee, «Ollaan kiyya kam inni?» jedhee gaafate. **30** Yesuus deebisee, «Nami tokko Yersaaleemii gara Yeriko'oo adoo gad deemuu worri nama saamu isa lolee, waan inni qabu mara irraa mulqee, dikee, lubbuu qofa keessatti lakkiisee biraa deeme. **31** Hayyuu tokko karaa san adoo dabaruu, yennaa namicha dhagge ammoo, irraa goree dabare. **32** Nami gosa Lewwi'i tokkole karuma san achi dhufee, yennaa namicha dhagge, irraa goree dabare. **33** Nami Samaariya'aa tokko ammoo, ka karaa san deemu irra dhufee, yennaa isa dhagge nayeef.

34 Itti hiqqee, madaa isaatiitti zayiti'i fi daadhiin woynii'ii naqee hidheef; achiin duuba geejjiba ifii gubbaa teessisee, gara mana keessummaan bultuu isa geessee, achitti qarqaare. **35** Guyyaa itti aanu dinaara lama fuudhee namicha mana keessummaa'aa eegutti kennee, «Ittiin qarqaar; yennaa karaa kana deebi'u, kana caalaalle yoo baattee, si'iif hin kenna» jedheen» jedhe. **36** Achiin duuba Yesuus, «Jara sadiin kana keessaa, akka ollaa tokkootitti namicha jara nama saantu afaan bu'e san ka qarqaare kam sitti fakkaata?» jedheen. **37** Beekaan Seera Muuse'ee, «Ka marareef» jedhee deebise. Yesuus isaan, «Atille dhagii, akkasuma tolchi» jedhe. **38** Yesuus barattoota ifii wolliin ideemaatuma gara ollaa tokkoo yennaa dhufe, dubartiin Maartaa jedhantu takka mana ifiitiitti isa fudhate. **39** Isiin obboleettii Maariyaam jedhantu takka qaddi; Maariyaamiin sun miila Yesuusii jala teetee dubbii isaa caqasiisatti jirtiyyu. **40** Maartaan ammoo hujiin mana keessaa waan itti heddatteef, gara isaa dhuttee, «Gootta'a, obboleetiin tiyya akka ani callaan hujuuf yennaa isiin qofuu na lakkitu cadhittee ilaalta? Akka isiin dhuttee na gargaartuuf itti himi» jette. **41** Gootaan deebisee «Maarta'a, Maarta'a! Ati waan hedduu yaadaa rakkata, **42** ka barbaachisu ammoo waan tokkocha calla'a. Maariyaamiin waan dansaa filattee, isii irralle'ee hin fudhatamu» isi'in jedhe.

11 Gaafa tokko Yesuus addee takkatti daadimatiisatti jiraayyu; yennaa inni daadimatee ka'e, barattoota isaa keessaa tokkochi isaan, «Gootta'a, Yohaannis barattoota ifii daadimatiisa akkuma barsiise, atille daadimatiisa nu barsiisi» jedhe. **2** Yesuus isaaniin, «Yennaa daadimattanuu tana jedha'a: «Abbaa keenaa, [ka ol-gubbaa jirtu] Maqaan keeti wooyyoomu; Mootummaan teeti dhuttu. [Fedhiin teeti akkuma ol-gubba'atti teete, lafa irralle'etti teetuu.] **3** Sagalee nuu barbaachittu guyyuma guyya'aan nuu kenni. **4** Akkuma nuuti worra nu yakuuf araarannu, cubbuu teenna nuu araarami; [hantuu irraa nu eegi malee], ataabe'etti nu hin galchin!» jedha'a» jedhe. **5** Achiin duuba Yesuus ede'ee «Isin keessaa nami tokko lansa yoo qabaate, halkan wodhakkaa gara lansa ifii dhagee [Lansa kiyya, daabboo xaltaa sad naa liqeessi. **6** Lansi kiyya karaa deemaa ammuma tana natti goree waan itti kennu dhabeera» yoo jedheen, **7** lansi isaa sun mana keessa tee'ee, isaan «Ana hin rakkisin! Balbalti cufantee, ijoolleen tiyyalle na wolliin taqee irra ratteetti. Ani ka'ee womaa si'ii kenniisa hin danda'u» hin jedhaa? **8** Ani isinitti hima, lansa isaa waan te'eef ka'ee womaa isaaf kennuu dhabulle, adoo hin fokkifatin itti deddeebisee waan isa kadhateef, ka'ee waan isaa barbaachisu mara hin kenna. **9** «Maarre ani isiniin jedha: gaafadha'a isiniif hin kennanti; barbaada'a hin dhaggatani; dhodhowa'a balbalti isiniif hin bananti. **10** Ka gaafatu maraa hin fudhata; ka barbaadu maraa hin dhaggata; ka dhodhowu maraaf balbalti hin bananti. **11** Isin keessaa abbaa ka te'e, ilmi isaa [daabboo yoo gaafate dhakaa ka kennuuf eennu?] Qurxummii yoo gaafate dhudhuufaa ka kennuuf eennu? **12** Yookiin yoo inni quuphaa gaafate qaajjibbuu hin kennaafi? **13** Isin adoo hamoota teetanuu, waan dansaa ijoollee teessaniif kenniisa yoo beettane, Abbaan keessan ka ol-gubbaa jiru, attam

caalchisee worra isa gaafatuuf Ayyaana Woyyicha kennuu dhaba!» jedhe. **14** Yesuus durriisa duudaa tokko baase. Yennaa durriisi baye, namichi dubbatiisa jalqabe; namootille baaseffatane. **15** Namooti gariin ammoo, «Inni hunna Bi'el Zebulii mooticha durriisotaatiin durriisota baasa» jedhane. **16** Worri dhibiin Yesuus haga ilaaliisaaf barbaadane, beessisa tokko ol-gubbaa irraa akka isaanitti mudhisu gaafatan. **17** Yesuus ammoo waan isaan yaadatane beekke, isaanii, «Mootummaan takka wol mormitee yoo gargar ifi qoodde, mootummaan sun hin baddi; maatiin takka yoo gargar ifi qoodde, manni sun hin diigama. **18** Maarre Seexanni wol mormee yoo gargar ifi qoodde, mootummaan isaa attamiin dhaabbatuu dandeetti? Waan isin anaan, «Inni hunna Bi'el Zebulitiin durriisota baasa» jettaneef tana jedhe. **19** Yoo ani hunna Bi'el Zebulitiin isaan baase, ijoolleen teessan eennuun baasan? Tanaaf ijoolleen teessanuu isinitti murti. **20** Yoo ani hunna Waaqaatiin durriisota ka baasu te'ee, akka mootummaan Waaqaa gara keessan dhutteertu beeka'a. **21** «Nami jabaan tokko, meya woraanaa mara hidhatee, mana ifii yennaa eeggatu, qabeenni isaa marti hin eegamaaf. **22** Ammoo ka isa caalaa jabaatu yennaa isa lolee injifate, meya lolaa ka inni addatu maraayyuu irraa fudhata, karra dannabe sanille hin qooda. **23** Eennulle ka golii tiyya hin te'in na morma; eennulle ka na woliin wolitti hin qanne hin bittinneessa. **24** «Ayyaanni hamaan nama keessaa yennaa bawu, addee itti foofatu barbaadatiisaaf, lafa bisaan hin jirre keessa deddeebi'a; addee barbaadatee yoo dhagguu dhabe, «Mana kiyya ka keessaa bayetti deebi'a» jedha. **25** Yennaa deebi'u, manni haxowamee qulqulloweeruun dhagga. **26** Achiin duuba ayyaanota hamoota torba ka isa caalaa hamaa te'ane dhagee fida; isaanille dhufanee achi le'an. Jirenni namichaa ka duubaa ka duraa caalaa ka hammaate te'a» jedhe. **27** Yesuus adoo tana dubbatisatti jiruu, gumii keessaa dubartiin takka qoonqoo ol qabattee, «Gadaamessi si ba'atee fi harmi ati hoote ka badhaadhan» jette. **28** Inni ammoo deebisee, «Worri jecha Waaqaa dhage'ee ajajamuuf caalaa ka badhaadhe!» jedhe. **29** Kolbaan hedduun gara isaa dachaateertuun, Yesuus, «Dhalooti kun dhaloota hama'a; isaan beessisa gaafatan, ammoo beessisa Yoonasii raagichaa malee ka dhibiin tokkolle hin kennamuuf. **30** Raagichi Yoonas kolbaa Nanawwe'eetiif beessisa akka te'e ilmi namaalle dhaloota adhaa kanaaf beessisa hin te'a. **31** Mootittiin kibbaa guyyaa mura'aa dhaloota adhaa kana woliin kaatee, isaanitti hin murti. Isiin qaccee biyya lafaatii qaruu Solomoonii caqasiisaaf dhutte; amma kunoo ka Solomoon caalu as jira. **32** Kolbaan qachaa Nanawwe'ee guyyaa mura'aa dhaloota kana woliin kaatee isinitti hin murti; kolbaan Nanawwe'ee lallaba Yoonasii dhageettee cubbuu irraa deebiteerti. Kunoo ka Yoonas caalu as jira. **33** «Eennulle ifa issee, addee hin mudhannetti yookiin qorii jala ka keyu hin jiru; namooti yennaa mana seenanu akka dhagganu addee mudhatu keya. **34** Ilti teeti ifa nafa keeti ti; ilti teeti fayyaa yoo teete, nafi keeti duudiin ifaa te'a; ammoo ilti teeti dhukkudduu yoo teete nafi keeti duudiin dukkanowaa te'a. **35** Tanaaf ifi si keessa jiru akka hin dukkanoonne ifi

eegadhu. **36** Nafi keeti duudiin ifa yoo qabaate, maddiin takkaalle dukkana keessa yoo hin jiraatin, akkuma yennaa ifi ifa ifii sitti issu te'u, nafi keeti duudiin ifaaleessa te'a» jedhe. **37** Yesuus yennaa dubbatee ka'e, Fariisaayichi tokko sagalee nyaatiisaaf gara mana ifii isa waame; maarre inni nyaatiisaaf gara mana isaa dhagee tee'e. **38** Fariisaayichi sun Yesuus adoo harka hin dhiqatin nyaataaf akka tee'e yennaa dhagge maalalfate. **39** Maarre Gootaan isaan, «Isin Fariisaayoti muduunuu itti untanu fi qorii itti nyaattanu gubbaa qulleessitan, keessi keessan ammoo joljolumma'aa fi hammeennaan guutameera. **40** Gomwoole'e! Waaqi gubbaa dade keessa hin dannee? **41** Ammoo waan muduunuu fi qorii keessa jiru hiyyeeyyiiif kenna'a, wonni duudiille isiniif hin qulqulloonti. **42** «Isin Fariisaayotaaf aanne'e! Isin ashuuda'aa fi sugattee irraa, akkasuma waan ficha'atti dhaabbatane duudii irraa kudhan keessaa tokko Waaqaaf kennitan, dhuga'aa fi jaalala waaqaa ammoo hin lakkittan. San adoo gootanu tanalle worra dhibi'iiif godhiisa lakkisuu hin malle. **43** Isin Fariisaayotaaf aanne'e! Isin Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barcumaa ulfinnaa, addee dikko'ootti'etti nageya ulfinnaa akka isin fuudhanu jaalattan. **44** Isin irreensa beessisa hin qanne ka namooti adoo hin beekin irra deemanu waan fakkaattanuu fi isiniif aanne'e!» jedhe. **45** Beekaan Seera Muuse'ee tokko, «Barsiisaa, ati yennaa tana dubbattu be nu'ulle arrassaarta» jedheen. **46** Yesuus deebisee, «Isin beekkolee Seera Muuse'eetiif aanne'e! Isin ba'aa ulfaattuu dudda kolba'aatiiti feetan, ifii ammoo quballe'een hin tuxxanu. **47** Isin raagota abbootiin teessan ijeetteeff irreensa waan ijaartanuuf, isiniif aanne'e! **48** Isin waan abbootiin teessan hujjetti wolii galtane; isaan raagota ijeesane, isin irreensa isaanii ijaartanee mirkaneessitane. **49** Marroo tanaaf beekkumsa Waaqaa, «Ani raagota fi ergantoota isaanitti erga; isaan garii hin ijeesan kaan hin ari'an» jedha. **50** Maarre haga latti dadanteen jalqabee dhiiga raagota maraa ka jigeef dhalooti kun hin gaafatama. **51** Dhiiga Abeeliitiin jalqabee haga dhiiga Zakaariyaasii wodhakkaa addee ciinca'aatii fi Galma Waaqaatiiti ijeesane, ani dhugumaan isinitti hima, dhiiga isaan maraatiif dhalooti kun hin gaafatama. **52** Isin beekkoleen Seera Muuse'ee, furtuu balbala beekkumsaa kolbaa duraa waan fuutaneertanuuf, isiniif aanne'e! Isin ifiif hin seenne, worra seeniisaaf barbaadulle hin dhooggitan» jedhe. **53** Yesuus yennaa achi deeme, barsiisoti Seera Muuse'eeti fi Fariisaayoti guddoo moromane, gaaffii marroo waan heddu'uu isa gaafatane, **54** dubbii inni dubbatuun isa qabiisaaf gaadane.

12 Yennaa san gumiin kuma heddu'utti laakkowantu haga wol irra i'ijjattutti yennaa wolitti qabante, Yesuus dursee barattoota ifitiin, «Uukoo worra Fariisaayotaa, jechuun kijiba isaanii irraa ifi eegadha'a. **2** Wonni gollaa jiru maraa hin mudhata, wonni dhossaa jiru maraa hin beekkama. **3** Tanaaf wonni isin dukkana keessatti dubbattane, ifa guyya'aatiiti bayee hin dhage'ama, wonni isin diinqa cufamaa keessatti qofuu haasottane guutuu manaa irratti hin lallabama» jedhe. **4** «Jaalota tiyya, ani isinitti hima; worra isin ijeese ammoo waan badduu

dhībii tana caalaa hujuu hin dandeenne hin sodaatina'a. 5 Ani ka sodaatiisaa maltane isinitti mudhisa: Ka ijjeeseen duuba, ibidda bara baraatiitti gatiisaaf baallii qabu, Waaqa sodaadha'a. Ee, ani isinitti hima isa callaa sodaadha'a! (Geenna 1067) 6 «Sinbirrooti didiqqoon shanan saantimii lamaanitti gurguranti motii? Te'uu malee isaan san keessaa takkattiin Waaqa duratti dedhantee hin jirtu. 7 Rifeensi mataa keessaniituu maraa laakkowameera. Maarre hin sodaatina'a; isin sinbirroota didiqqoo san caalaa gatii guddoo qaddan. 8 «Ani isinitti hima, eennulle nama dhibii duratti ka naaf dhugaa bayu, Ilmi Namaalle ergantoota Waaqaa duratti akkasuma isaaf dhugaa bayu. 9 Ammoo nama duratti ka na mormatu, ergantoota Waaqaa duratti hin mormatama. 10 Eennulle ilma Namaa mormee dubbii ka dubbatu araara hin dhaggata; ammoo eennulle Ayyaana Woyyicha mormee ka faanshessu araara hin dhaggatu. 11 «Yennaa isaan Mana Waaqonfannaa Yihudootaatiitti, bulchitoota fi worra baallii qabu duratti, murtii'if isin geessane, attam akka falmattanu yookiin maan akka dubbattanu hin yaadina'a. 12 Yennuma san Ayyaanni Woyyichi waan isin dubbatu'uuf maltane isin barsiisa» jedhe. 13 Gumii keessaa nami tokko, Yesuusiin, «Barsiisa'a, dhaala abbaa keennaa, akka naaf qoodu obboleessa kiyyatti himi» jedheen. 14 Yesuus deebisee, «Jaali, akka ani isin irratti abbaa mura'aa yookiin qoodduu dhaalaa te'u eentu na fowe?» jedhe. 15 Itti aansee inni isaan maraanuu, «Jireenni namaa baceenna karraatiinii moti; tanaaf ilaalladha'a, joljolummaa maraa irraa ifi eegadha'a» jedhe. 16 Achiin duuba Yesuus isaanitti mammaakee, «Namichii dureessi ka fichaa midhaan hedduu baase qabu tokko jira. 17 Inni «Addee midhaan kiyya kana mara itti galchu hin qabu. Maan godha?» jedhee yaadate. 18 «Akkana godha» ifiin jedhe; «Gootaraa kiyya maraa diigee ka dhibii gugurdaa jaara, achitti midhaan kiyyaa fi meya kiyya ka dhibii maralle galfadha. 19 Achiin duuba ani ifiin, Waan dansaa woggaa heddu'uuf sii barbaachisu mara hin qadda; foorfadhu, nyaadhu, uni, ifi gammachiisi!» jedha. 20 Waaqi ammoo isaan, «Ati gowwa'a! Edanuma tana lubbuun teeti fudhatanti; waan ati ifiif kuufatteertu kana mara eentu fudhata?» jedhe. 21 «Nami lafa tana irratti ifiif karra kuufatu, Waaqa duratti ammoo ka dureessa hin te'in akkasuma te'a» jedhe. 22 Yesuus barattoota ifitiin, «Maarre ani isinitti hima, jireenna keessaniif maan nyaanna yookiin nafa keessaniitti maan uffanna jettanee hin yaadina'a. 23 Jireenni nyaata caalaa, nafi woyaa caalaa guddoo barbaachisa'a. 24 Me harraaqessoota ilaala'a: isaan midhaan hin facaasanu yookiin haamanee hin galchanu; addee midhaan itti galchanu yookiin gootaraa hin qabanu; Waaqi isaan nyaachisa. Isin guddoo sinbirroota caaltan! 25 Isin keessaa nami tokko haga fedhe itti yaadee le'ii ifi diqqumalle ka dheereffatu dande'u eennu? 26 Yoo waan diqqoo akkanaa kanaayyuu dandeettanee hin goone, maaf marroo waan dhibii'itiif yaaddan ree? 27 Daraaroti attam akka guddatanu ilaala'a: Isaan hin hujatanu yookiin woyaa ifiif hin dhowatanu. Ammoo ani isinitti hima, Solomooniin mootichinuu ulfinna ifi maraan woyaa akka daraarota sanii dansittii hin uffanne. 28 Waaqi marra adha mudhatee, boru

ibiddatti gatamu yoo akkas seese itti uffise, isin fa'a attam caalchisee uffisuu dhaba. E, isin worra dhugeeffannaa diqqo'oo! 29 «Tanaaf «Maan nyaanna? Maan unna?» jedhaa yaadaan hin rakkatina'a. 30 Kolbaan lafa tanaalle waan kana dhaggatiisaaf itti yaadaa rakkatti. Tun marti akka isinii barbaachittu Abbaan keessan ka ol-gubba'aa hin beeka. 31 Addee tanaa, mootummaa Waaqaa barbaada'a, tun marti isiniif hin dabalanti. 32 «Gumii diqqo'o, Abbaan keessan mootummaa ifi isinii kenniisaaf waan jaalateeruuf, hin sodaatina'a. 33 Waan qaddanu mara gurgura'aatii beesee worra hiyyeeyyii'if kenna'a. Subba beese'ee ka hin dulloonne qopheeffadha'aatii beese teessan addee hatuun hin dhaqqannee fi biliin hin balleessine ol-gubba'atti maffadha'a. 34 Addee beeseen teessan jirtu gadhaan keessanille hin jiraata» jedhe. 35 Yesuus itti aansee, «Hujii'if hidhadha'aatii qophowa'a, ifa keessanille iffadha'a! 36 Tajaajiltoota gootaan isaanii jila fuudhaatii deebi'u eegatanu fakkaadha'a. Yennaa inni dhufee balbala dhodhowe, isaan yoosuma hin banan. 37 Tajaajiltooti gootaan isaanii yennaa deebi'u dammaqaneeranuu dhaggu, ka eebbifamane. Ani dhugumaan isiniin jedha, inni woyaa ifi caccaffatee, addee nyaataa isaan teessisee hin areera. 38 Halkan wodhakkaa yookiin fuullee bar'ii yoo dhufelle, worri qophowaneeranuu inni dhaggu ka eebbifamane! 39 Ammoo tana beeka'a: abbaan manaa saatii hatuun itti dhutuu adoo beekke, hatuun mana isaa cassitee akka seentuuf hin lakkisu. 40 Ilmi Namaalle saatii isin isa hin eennetti waan dhufuuf, isinille qophowa'aatii eegadha'a!» jedhe. 41 Pheexroos, «Goota'a, mammaassa kana nu'uuf dubbata moo yookiin nama maraafuu?» jedhee gaafate. 42 Gootaan deebisee, «Tajaajilaan addatamaa'aa fi qaroon, ka gootaan isaa akka inni maatii isaa sirri'itti bulchuu fi tajaajiltoota isaatiif sagalee yenna'an akka kennuuf itti gaafatamummaa kennu kam ree? 43 Tajaajilaan gootaan isaa yennaa deebi'ee dhufu akkanuma hojjatiisatti jiruun dhaggu sun ka eebbifame! 44 Dhugumaan isiniin jedha, gootaan tajaajilaan san karra ifi mara irratti itti gaafatamaa hin godha. 45 Ammoo tajaajilaan sun, «Gootaan kiyya dafee hin dhufu hin tura» jedhee yaadatee, nyaataa unaa, machowaa tajaajiltoota dhiiraatii fi dubarti'ii dhaaniisatti yoo ka'e, 46 gootaan isaa guyyaa inni hin eennee fi saatii inni hin beennetti deebi'ee hin dhufa, isa hin ciccira, qooda isaalle worra hin dhugeeffanne waliin godha. 47 «Fedhii gootaa ifi adoo beekuu tajaajilaan hin qopheeffanne, yookiin ajaja gootaa ifi hin muummessine akka malee hin dhaanama. 48 Ammoo tajaajilaan fedhii gootaa ifi beekuu dhabiisaan, waan isa dhaansisu yoo hujje, diqquma dhaanama. Nama wonni guddoon itti kennante irraa waan guddo'otti barbaadama; nama maganneen guddoon itti kennante irraa ka caalu hin barbaadama» jedhe. 49 «Ani ibidda lafatti buusiisaaf dhufe, adoo duruu bobeeffamee jiraate ani attam halchaayyu! 50 Ani cuuphama cuuphamaaru tokko qaba, haga inni muummowutti ani attam rakkadha! 51 Biyya lafaatiif nageya buusiisaaf waan dhufe na seetani? Waawwoo, gargar bayiisa malee nageyaa moti. 52 Ammaa jalqabane maatiin mana tokkoo shanan, sadiin lamaaniin wol mormanee

lamaan sadiiniin wol mormanee gargar hin bayan. 53 Abbootiin ijoollee ifii, ijoolleen abbootii ifii, haati intala ifii, intaltille haadha ifii, haati sodda'aa niitti ilma isi'ii, niitiin ilma isi'ii haadha sodda'aa woliin mormanee gargar bayan» jedhe. 54 Yesuus kolba'aan, «Isin yennaa duumensi karaa aduun seentuu dhufe, yennuma san bokkeenni roobaara jettan; hin rooballe'e. 55 Yennaa qilleensi gara gadii dhowu dhaggitanu, o'i dhufaara jettan; akkasuma te'a. 56 Isin kijiboole'e! Waan lafaatii fi duumensaa ilaaltanee himuu hin dandeettan; maaf waan bara kanaa hin beekin ree? 57 «Isin waan dhugaa te'e ifumaa maaf hin murre? 58 Nami tokko si himatee gara abbaa seeraa si geessiisaaf yoo ka'e, adoo abbaa seeraa dura hin geyin kara'attuu isa woliin woli'ii galiisaaf wodhaan. Yoo hin wodhaanin gara abbaa seeraa harkisee si geessa, abbaan seeraalle bulchaa mana hidha'aatitti dabarsee si hin kenna, innille gara mana hidha'aa si galcha. 59 Ani sitti hima, saantimiin cadduulle adoo hin hafin haga kaffaltutti ijumaa hin baatu» jedhe.

13 Yennaa san namooti gariin gara Yesuusii dhufanee, marroo worra Galila'aa ka adoo Waaqaaf woreega woreegisiatti jiranuu, Philaaxoos ijjeesisee dhiiga isaanii woreega isaanii woliin makee itti himane. 2 Yesuus deebisee, «Worri Galila'aa kun, worra Galila'aa kaan mara caalaa cubbaaleyyii waan te'aneef akkas rakkatane isinitti fakkaataa? 3 Waawwoo! Ani isinitti hima, isin martinuu yoo cubbuu teessan irraa deebi'uu dhaddane, akkuma isaanii hin baddan. 4 Yookiin worri kudhanii saddeeti ka Siilo'amitti xelleephon dhaka'aa dheertuun itti jiddee fixxe, worra Yersaaleem keessa le'u mara caalaa yakkaameyyii isinitti fakkaataa? 5 Waawwo'o! Ani isinitti hima; isinille cubbuu teessan irraa yoo deebitane malee, isin martinuu akkuma isaanii hin baddan» isaanin jedhe. 6 Achiin duuba Yesuus mammaassa kana isaanitti mammaakee, «Namichi fichaa ifii keessatti muka harru'uu dhaabbateeru tokko jira. Inni midhaan isii irraa barbaadatiisaaf dhaqee womaa irraa dhabe. 7 Maarre inni namicha fichaa isaa hujuun, «Ilaa, ani muka harru'uu kana irraa midhaan barbaadatiisaaf woggaa sad dhufeera; ammoo haga ammaa womaa irraa hin dhagganne. Isii muri, maaf lafa balleessiti?» jedhe. 8 Namichi sun ammoo deebisee, «Goota'a, me woggaa tanaaf lakkis; jala qotee kosii jalatti naqa. 9 Bara dhufu midhaan yoo buutte dansa'a! Ammoo yoo buusuu dhadde hin murta!» jedheen» jedhe. 10 Yesuus Guyyaa Sanbataa Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barsiisisiatti jiraayyu. 11 Dubartiin woggaa kudhanii saddeeti ayyaanni hamaan gugguussiseeru takkalle achi jirtiyyu. Isiin akka malee gugguuttee qajeeltee dhaabbatuu hin dandeenne. 12 Yesuus yennaa isii dhagge gara ifii isii waamee, «Dubarti'i, ati dhibee teeti irraa fayyiteerta» jedhe. 13 Harka ifille isii irra keyee, isiin yennuma san qajeeltee dhaabbatee Waaqa galateeffatte. 14 Sooressi mana Waaqonfannaa Yihudootaa waan Yesuus guyyaa Sanbataatiin fayyiseef aaree, kolba'aan, «Guyyooti hujjii jaan jiran. Maarre guyyoota san kowa'aatii fayyifama'a malee, guyyaa Sanbataatiinii moti» jedhe. 15 Gootaan deebisee, «Isin kijiboole'e, isin keessaa guyyaa Sanbataatiin

qotiyyoo yookiin harree addee hidha'aatii hiikee geessee ka bisaan hin obaanne eennu? 16 Amma dubartiin sanyii Abrahaamii teetu tun, ta woggaa kudhanii saddeeti Seexanaan hidhantee turte, guyyaa Sanbataatiin hiikamu'uu hin mallee ree?» jedheen. 17 Dubbi tana yennaa inni dubbate, worri isa mormu mara qaanowe; kolbaan ammoo kancira inni hujje maratti gammadde. 18 Achiin duuba Yesuus «Mootummaan Waaqaa maan fakkaati? Maaniin isii wol fakkeessina?» jedhee gaafate. 19 Isiin akka sanyii sanaafici'ii ta nami tokko fuudhee fichaa ifii keessatti dhaabeen guddattee muka guddaa teetee, sinbirreen dhuttee dameelee isii irratti mana ijaarattuu fakkaatti» jedhe. 20 Yesuus ammalle, «Mootummaa Waaqaa maaniin wol fakkeessa? 21 Isiin akka uukoo dubartiin takka fuutee bullaa guddo'oon mattee, uukoon sun isii mara bukeessituu fakkaatti» jedhe. 22 Yesuus gara Yersaaleemii adoo dhaquu, qachootaa fi olloota keessatti kolbaa barsiisaa dabare. 23 Nami tokko, «Goota'a, ka fayyu kolbaa diqqo'oo?» jedhee gaafate. 24 Yesuus deebisee, «Balbala dhipho'oon seeniisaaf mixiixxadha'a; ani isinitti hima; namooti hedduun seeniisaaf wodhaanan; ammoo hin dande'anu. 25 Abbaan manaa ka'ee balbala cufeen duuba, isin ala dhaabbatane balbala dhodhowaa, «Gootaa keenaa balbala nu'uuf bani!» jettanee hin waantan; inni ammoo deebisee, «Isin eessaa akka dhutane ani hin beeku» isiniin jedha. 26 «Achiin duuba isin deebittanee, «Si woliin nyaannee unneerra; karaa keenaa irralle'etti barsiiteerta» jettan. 27 Inni ammoo, «Eessaa akka isin dhutane ani hin beeku; isin dabaaleyyiin martinuu ila tiyya duraa deema'a!» jedha. 28 Mootummaa Waaqaa keessatti, Abrahaam, Yisihaq, Yaaqoobii fi raagota mara dhaggitanee, isin alatti yennaa gatantane, achitti bowaa ilkaan qartan. 29 Kolbaan gara aduun baatuu fi aduun seentuu, olii fi gadiin dhuttee mootummaa Waaqaa keessa teetee hin nyaati. 30 Worri amma duuba jiru, worra duraa hin te'a; worri amma dura jiru worra duubaa hin te'a» jedhe. 31 Yennaa san worra Fariisaayotaa keessaa namooti gariin gara Yesuusii dhufanee, «Heroodis waan si ijjeesiisaaf barbaaduuf asii deemi, addee dhibii dhaqi!» jedhaneen. 32 Yesuus deebisee, «Dhaqa'aatii jeedala saniin, Ani adhaa fi boru durriisota hin baasa, worra dhibamaalle hin fayyisa, guyyaa sadeesso'ootitti hujji tiyya hin hobbaasa. 33 Te'uu malee, ani adhaa fi boru, ittaanille garuma duraa deemuu male; sababille raagaan tokko Yersaaleem keessatti malee, addee dhibi'itti ijjeefamuu hin malle» isaanin jedhe. 34 «E! Yersaaleem, Yersaaleem! Ati raagota ka ijjeettu, ergantoota gara keeti ergante ka dhaka'aan tuntu! Akka lukkuun cuucotii ifii koola ifii jalatti wolitti qabattu, anille ijoollee teeti wolitti qabiisaaf yennaa meeqa barbaade, isin ammoo didattane. 35 Ilaa, manni keessan ona hin te'a. Ani isinitti hima, «Ka maqaa Goota'aatiin dhufu, ka eebbifame» haga jettanutti deebitanee na hin dhaggitanu» jedhe.

14 Guyyaa Sanbataa tokko, Yesuus sagalee nyaatiisaaf, gara mana sooreyyii Fariisaayota keessaa tokkochoaa dhaqee; worri achi jiranu isa gaadiisatti jiraniyyu. 2 Namichi nafi isaa iitoweru tokko fuula isaa dura jiraayyu. 3 Yesuus, «Guyyaa Sanbataatiin fayyisuun seeraa moo seera moti?»

jedhee barsiisota Seeraatii fi Fariisaayota gaafate. 4 Isaan ammoo cadhisane. Yesuus namicha qabee fayyisee galche. 5 Achiin duuba Yesuus isaanii, «Isin keessaa nami tokko, ilmi isaa yookiin qotiyyoon isaa yoo boolla keessa bu'e, yennuma san guyyaa Sanbataatiin ka hin baanne eennu?» jedhe. 6 Isaan ammoo tanaafille deebii kennuu hin dandeenne. 7 Yesuus keessumooti addee ulfinnaa filattuun yennaa dhagge, itti mammaakee, 8 «Yennaa nami tokko gara jila fuudhaa fi heerumaa si waame, addee ulfinnaa hin tee'in, nami si caalu waamameera fa te'a. 9 Abbaan isin lamaanuu waame sun dhufee, «Addee tana namicha kanaaf lakkisi» yoo si'iin jedhe, qaanowaa addee namichaaf lakkistee, addee gadee dhaxxee hin teetta. 10 Ati ammoo yennaa waamante, abbaan si waame sun dhufee, «Jaala kiyya, as addee tanatii ol dabar» akka si'iin jedhuuf, dhaqiti addee gadee tee'i. Yennaa san worra waamame san mara duratti ulfinna hin dhaggatta. 11 Nami ifi guddisu maraa hin diqqaata, nami ifi diqqeessu maraa hin guddata» jedhe. 12 Achiin duuba Yesuus namicha isa keessummeessu'uuf waameen, «Sagalee guyya'aa yookiin sagalee galgalaa yennaa gootu, jaalolee teeti yookiin obboleeyyan teeti yookiin firootan keeti yookiin dureeyyii ollaa keeti hin waamin; yoo waante, isaanille deebisanee si waamane, deebittee hin kaffalta. 13 Ati ammoo yennaa jila gootu, worra hiyyeessa, worra naafa, worra hokkola'aa fi worra ballaa waami! 14 Ati hin eebbifanta; isaan waan si'iif deebisanu hin qabanu, Waaqi ammoo guyyaa du'aa ka'a balchoole'eetitti si'iif hin deebisa» jedhe. 15 Keessummoota qori'titti hiqanee tee'ane keessaa tokkochi, kana yennaa dhage'e Yesuusiin, «Mootummaa Waaqaatitti jilaaf ka tee'u ka badhaadhe!» jedhe. 16 Yesuus isaan, «Namichi tokko jila guddoo godhee keessummoota hedduu waame. 17 Yennaan jilaa yennaa geette, «Wonna maraa qophoweera, kowa'a!» jedhee worra waamametti akka himuuf tajaajilaa ifii itti erge. 18 Isaan martinuu ammoo waan itti aalatatu himatiisatti ka'ane. Ka matoomaa, «Lafa bitadheera, dhaqee ilaalu'uu male; maganne'e na hin kajeelin!» jedheen. 19 Kuun, «Qotiyyoo ximmaadii shan bitadheera, qotiisaa fi qotiisa dhabuu isaanii ilaaliisaaf kunoo kara'atti bayeera; maganne'e na hin kajeelin!» jedheen. 20 Ka dhiibiin, «Ani waaqiba waan te'eef, dhaqqabee hin dhufu» jedheen. 21 Maarre tajaajilaan galee gootaa ifiitiitti waan kana hime. Abbaan jilaa aaree tajaajilaa ifiitiin, «Ariifadhuu gara karaa gugurda'aatii fi xurree qachaa keessaa dhaqiti worra hiyyeessa, worra naafa, worra balla'aa fi worra hokkolaa fidi!» jedhe. 22 Tajaajilaan, «Goota'a, waan ati ajajje maraa mummesseera, ammoo ammalle addeen hin jirti!» jedheen. 23 Maarre gootaa tajaajila'aan, «Gara kara'aatii fi xurre'ee dhaqiti, akka manni kiyya guutuuf kolbaan akka dhuttu tolchi! 24 Ani isinitti hima, worra duraan waamame keessaa tokkolle sagalee tiyya ta galgalaa afaaniin hin qabu!» jedhe» jedheen. 25 Gumiin guddoon adoo isa woliin ideentuu, Yesuus itti garagalee, 26 «Nami gara kiyya dhufu, abba'aa fi haadha ifii, haadha manaatii fi ijoollee ifii, obboleeyyanii fi obboleettota ifii, jiruu ifille na caalaa ka jaalatu yoo te'e, barataa kiyya te'iisaaf hin dande'u. 27 Fannoo ifii

ba'atee ka na hin hordonne, barataa kiyya te'iisaaf hin dande'u. 28 «Isin keessaa nami mana dhaka'aa jaaruu barbaadu, duraan dursee beese ittiin jaarree fixu akka qabu beekiisaaf, tee'ee ka gatii hin herrenne eennu? 29 Yoo akkas hin te'in, hundee buusee fixiisa ammoo yoo dadhabe, worri kana dhaggu maraa itti kolla; 30 «Ilaa, namichi kun ijaarsa jalqabee fixiisa ammoo dadhabe» jedha. 31 Yookiin mootiin loltoota kuma kudhan qabu, mootii loltoota kuma diddama qabu woliin loliisaaf ka duulu tokko, duraan dursee gad tee'ee ka hin mari'anne kam? 32 Yoo hin dandeenne te'e, mootichi isa loliisaaf ka'e sun adoo fagoo jiruu ergantoota ifii itti ergee nageya buusiisaaf hin gaafata. 33 Akkasuma, eennulle isin keessaa qabeenna ifii mara ka hin lakkinne barataa kiyya te'iisaaf hin dande'u» jedhe. 34 «Sooddi waan dansa'a, ammoo yoo kuraa ifi keessaa dhabe, attamiin deebi'ee kurowa ree? 35 Lafaaf yookiin kosii tuulantuufille hin te'u; alatti hin gatama. Gurra dhage'u ka qabu dhage'utti!» jedhe.

15 Gaafa tokko worri qaraxa guuruu fi cubbaaleyyiin dubbii Yesuusii dhage'iisaaf gara isaa dhufane. 2 Fariisaayotaa fi barsiisoti Seeraa ammoo, «Namichi kun cubbaaleyyii hin fudhata, isaan wolille'een nyaata» jedhane itti gungumane. 3 Tanaaf Yesuus itti mammaakee, 4 «Isin keessaa hoolee dhibba ka qabu, dhibba san keessaa hooleen takkattiin yoo duraa badde, sagaltamii sagali diidatti lakkisee hoolee badde san haga dhagutti barbaadiisaaf ka hin baane eennu? 5 Yennaa dhagge gammadee gurmoo ifii irratti kaafatee, 6 gara mana ifii gala. Achiin duuba lansootaa fi olloota ifii waamee, «Hoolee tiyya ta badde waan dhaggeef na woliin gammada'a!» hin jedha. 7 Ani isinitti hima, akkuma kana, balchoota sagaltamii sagali ka cubbuu irraa deebi'isi hin barbaachinne caalaa, cubbichi tokko cubbuu ifii irraa yoo deebi'e ol gubba'atti gammadi guddaan hin te'a» jedhe. 8 Yesuus itti aansee, «Dubartiin saantii maallaqaa kudhan qaddu takka kudhan san keessaa takkaan yoo badde, ifa issitee, mana ifii hartee haga dhaggitutti miidhasitee hin barbaaddii motii? 9 Yennaa dhaggite lansootaa fi olloota ifii waantee, «Saantii Maallaqaa tiyya, ta na duraa badde waan dhaggeef na woliin gammada'a!» isaanii hin jetti. 10 Ani isinitti hima; akkuma kana cubbichi tokko cubbuu ifii irraa yennaa deebi'u ergantooti Waaqaa hin gammadan» jedhe. 11 Yesuus itti aansee, «Namichi tokko ilmaan lamaan qaba. 12 Maandhich abba'aan «Abbaa kiyya, karra teeti keessaa qooda na gewu naaf kenni!» jedhe. Maarre abbaan karra ifii isaanii qooda. 13 Guyyoota diqqaa naa duuba ilmi maandhich karra isa geette mara wolitti qabatee gara biyya fago'oo deeme; achitti le'ii badduu le'iisaan karra ifii mara bittinneesse. 14 Waan qabu maraa fixateen duuba, beelti jadduun biyya sanitti gallaan rakkate. 15 Maarre worra biyya sanii keessaa namicha tokkoof hujiisaaf itti gale; namichille akka inni booyyee isaa tissuuf gara fichaa ifii erge. 16 Inni qollofa booyyeen nyaattu nyaatee gadhaa guutatisaaf kajelee, ammoo namuu wo itti hin kennine. 17 «Duuba inni gara yaada ifii deebi'ee, «Hojjattooti abbaa kiyyaa ta sagalee nyaatee hambaa hambittu meeqa? Ani ammoo asitti beelaan du'aara. 18 Ka'ee gara mana

abbaa kiyyaa dhagee, abbaa kiyyaan: Ani Waaqaa fi si yakkeera; **19** hagonaa achi ani ilma keeti jedhamiisaaf hin malle; hojjattoota teeti keessaa akka hojjataa tokkoo na godhadhu jedhaan' jedhe. **20** «Maarre inni ka'ee gara abbaa ifii deebi'e. Abbaan isaa ammoo, adoo inni fagoo jiruu isa dhaggee, nayeefii itti fiigee hanqafatee sunqate. **21** «Ilmi isaa ammoo, «Abbaa kiyya, ani Waaqaa fi si yakkeera. Haganaa achi ani ilma keeti jedhamiisaaf hin malle' jedheen. **22** «Abbaan isaa ammoo tajaajiltoota ifitiin, «Ariifadha'aatii, woyaa, woyaa mara caaltu fida'aatii itti uffisa'a; qubee qubatti, kopheelle miilatti keya'a! **23** Achiin duuba dardara coomaa fida'aatii qala'a. **24** Ilmi kiyya kun du'eeraayyu, amma ammoo jiraateera, badeeraayyu amma ammoo dhaggameera' jedhe. Maarre isaan jilifachuu jalqabane. **25** «Yennaa tana ilmi angafichi fichaa keessa jiraayyu. Yennaa deebi'ee manatti dhikaate weeddu'uu fi sirba dhage'e. **26** Maarre inni tajaajiltoota keessaa tokko gara ifii waamee, «Maanti maan te'e?» jedhee gaafate. **27** Tajaajilaan deebisee, «Obboleessa keetittu deebi'ee gale; waan inni nageyaa fi fayya'aan galeef, abbaan keeti dardara coomaa qalchiise' jedheen. **28** Ilmi angafichi aaree mana seenuu dide; maarre abbaan gad itti bayee, akka inni mana seenuuf isa magannifate. **29** Inni ammoo deebisee abbaa ifitiin, «Ilaa, ani woggoota kana duudii akka garbichaa si'if hujaa ture, ajaja keetillee ijjumaa didee hin beeku; ati ammoo akka ani lansaota tiyya woliin gammaduuf buruusoo re'e'eelle ijjumaa naaf kennitee hin beettu! **30** Amma ammoo ilmi keeti kun karra teeti sagaagaltoota woliin fixee, deebi'ee dhufee jennaan, dardara coomaa isaaf qalte! jedhe. **31** Abbaan deebisee, «Ilma kiyya, ati yennaa mara na woliin as jirta, wonni ani qabulle maraa teeti. **32** Obboleessi keeti kun ammoo du'eeraayyu, amma ammoo jiraateera; badeeraayyu amma ammoo dhaggameera; waan kanaaf nuuti jilifannee gammaduu qanna' jedheen' jedhe.

16 Yesuus barattoota ifitiin, «Namichi dureessi tokko, toowataa mana isaa toowatu qabaayyu. Toowataan kun akka karra isaa balleessaaru dureessichatti himane. **2** Maarre namichi dureessichi toowataa san waamee, «Marroo teeti wonni ani dhage'u kun maan? Ati hagonaa achi toowataa kiyyaa waan hin teeneef, herrega toowatumma'aan itti hujje natti kenni' jedheen. **3** Toowataan sun gadhaa ifii keessatti, «Amma gootnaan kiyya toowatummaa tana na irraa fuudhaara, maan godhu naa woyya? Hin qotadha'atti hin dande'u, hin kadhada'atti hin fakkifadha. **4** Yennaa toowatummaa irraa an'ame akka namooti gara mana ifii na fudhatanuuf, ani waan godhu hin beeka!» jedhe. **5** Achiin duuba worra liqaa gootaa isaa qabu tokko tokkoon waamee, ka duraatiin, «Liqaa gootaa kiyyaa meeqa ifi irraa qadda?» jennaan, **6** namichi deebisee, «Zayitii ejersaa okkotee dhibba» jedhe. Maarre toowataan, «Galmee keeti hoo'o; ariifadhuu shantama jedhii barreessi». **7** Ammalle toowataan, nama liqaa gootaa isaa qabu dhib'iin, «Liqaa gootta'aa meeqa qadda?» jedhee gaafate. Namichille deebisee, «Qamadii daawullaa shantama» jedhe. Toowataan, «Galmee keeti hoo'o; dhibba saddeeti jedhii barreessi» jedheen. **8** Gootaan, toowataa hin addatanne

san mala inni dhowateef jaje. Kun ijoolleen lafa tanaa ijoollee ifaa caalaa worra isaan fakkaatu woliin wolitti dhikeenaa qabanuun malaameyyii akka te'ane mudhisa. (aiōn g165) **9** Ani isiniitti hima, yennaa karri teessan hobbaate, akka isaan gara mana bara baraan itti leetanuu isin fudhatanu, karra dabaa ta lafa tanaatiin fira baafadha'a! (aiōnios g166) **10** «Nami waan diqqo'oon addatamaa te'e waan guddoolle'een addatamaa hin te'a. Nami waan diqqo'oon hin addatanne, waan guddoolle'een hin addatamu. **11** Yoo isin karra biyya lafaa tanaan hin addatamin, eentu addatee karra dhuga'aa isiniitti kenna ree? **12** Isin karra worra dhib'iitiin yoo hin addatamin, karra isiniif teetu eentu isiniif kenna ree? **13** «Nami tokko garba gootaa lamaa te'iisaaf hin dande'u, tokkocha jibbee, kaan hin jaalata; yookiin tokkocha ulfeessee kaan hin tuffata. Akkasuma Waaqaa fi beesee tajaajiliisaaf hin dandeettanu» jedhe. **14** Fariisaayoti worri beesee jaalatanu yennaa waan Yesuus dubbate kana dhage'aa isa ceeggatane. **15** Yesuus ammoo isaaniin, «Isin yennaa maraa balchoota ifi gootanee ilaaltan, Waaqi ammoo waan gadhaa keessan keessa jiru dhagga, wonni nama duratti ulfaataa fakkaatee mudhatu, Waaqa duratti tufatama'a. **16** Seerri Muuse'eetii fi kitaaboti raagotaa haga bara Yohaannisii cuupha'aattii hujaa turane. Haga mootummaan Waaqaa odeeffanteen jalqabee nami martinuu itti galiisaaf jabeennaan wodhaaneera. **17** Ammoo Seera keessaa bixixilleen addee diidhattu ol-gubba'a fi latti tartu irra kaso'o. **18** «Nami haadha manaa ifii lakkisee dubartii dhibii fuudhu maraa hin gaarayyeeffata. Akkasuma dubartii abbaan manaa lakkise ka fuudhu hin gaarayyeeffata. **19** «Namichi dureessi woyaa dhiillee dansittii, ta gatii guddo'oo uffataa, guyyaa mara qananumma'aan le'u tokko jira. **20** Namichi hiyyeessi tokko, ka Alaazar jedhamu, ka nafi isaa duudiin mammadayyeeru balbala namicha dureessichaa dura irkateeraayyu. **21** Inni waan qorii namicha dureessichaa irraa harca'e nyaatiisaaf halcha. Sareelle dhuttee madaa isaa arraabbatti. **22** Namichi hiyyeessi duunaan, ergantooti Waaqaa fuudhanee cinaa Abrahaami geessane. Namichi dureessichille du'ee awwaalame. **23** Inni qilee keessatti rakkataa adoo jiruu, yennaa ol ilaale, fago'otti Abrahaam dhagge; Alaazarille cinaa isaattii dhagge. (Hades g86) **24** Maarre inni Abrahaamiin, «Abbaa kiyya Abrahaam naa nayi! Ani bob'e ibiddaa kana keessatti guddoo waan rakkatiisatti jiruuf, Alaazar qaccee quba ifii bisaan keessa cuuphee akka arraba kiyya naaf qabbaneessu maganne'ee naa ergi» jedhee waammate. **25** «Abrahaam deebisee, «Lansa kiyya, ati bara jiruu teeti ta lafaa, waan dansaa dhagattee akka gammadde qaabadhu; Alaazar ammoo rakkataa ture. Amma inni gammadiisatti jira, ati ammoo guddoo rakkatiisatti jirta. **26** Tana maraa irratti, akka worri asii gara keessan, worri achiille as gara keenna hin qaxxaamurre, bowwaan guddaan nu wodhakkaa jira» jedheen. **27** Namichi dureessichi ammoo, «Abrahaam, yoonaa akka Alaazar gara mana abbaa kiyyaa ergitu si kadhada. **28** Ani obboleeyyan shan waan qabuuf, isaanille as addee rakkinnaa tana akka hin dhunne dhagee ifi eeggachiisuu ti» jedhe. **29** «Abrahaam deebisee, «Isaan Muuse'ee fi raagota qaban, dubbii isaanii

dhage'anuu ti» jedhe. **30** Achiin duuba namichi dureessichi, «Waaawoo, abbaa kiyya Abrahaam, nami tokko du'aa ka'ee adoo dhagee isaanitti himee ammoo cubbuu ifii irraa hin deebi'an» jedhe. **31** Abrahaam ammoo, «Isaan Muuse'ee fi raagota dhage'uu yoo dhabane, yoo nami tokko du'aa ka'elle hin dhugeeffatanu» jedheen» jedhe.

17 Yesuus barattoota ifitiin, «Wonni kolbaa gufachiisu dhufuu hin dhaddu; ammoo nama gufachiisu saniif aanne'e! **2** Worra didiqqaa kana keessaa tokkocha gufachiisu'uu mannaa, dhakaan daaku'uu morma isaatitti hidhamee abbaaya'atti adoo gatamee isaaf woyya. **3** Maarre isin ifi eeggadha'a; obboleessi keeti yoo si yakke, jabeessii gorsi; yoo inni yakkaa ifii irraa deebi'e isaaf araaram. **4** Guyyaa'atti yennaa torba si yakkee, guyya'atti yennaa torba deebi'ee gara keeti dhufee, «Ani yakkaa irraa deebi'eera» yoo si'iin jedhe isaaf araaram» jedhe. **5** Ergantooti Goota'aan, «Dhugeeffannaa teenna ede'i» jedhane. **6** Gootaan deebisee, «Dhugeeffannaa haga midhaan sanaafic'ii geettu adoo qabaattanee, qilxaa kanaan, «Hiddaan buqqa'ii abbaayaa keessatti dhaabami!» yoo jettane, innille isiniif hin ajajama» jedheen. **7** Yesuus, «Isin keessaa nami tokko tajaajilaa qotii qotu yookiin hoolee tissu yoo qabaate, tajaajilaan sun addee huiji'itti yennaa galu, «Koy as tee'i sagalee nyaadhu!» hin jedhanii? **8** Addee tana jedhu, «Sagalee naaf qopheessii, haga ani nyaadhee unutti woyaa teeti marxifadhuu naaf ergami!

Achiin duuba atille hin nyaata hin unta» hin jedhanii motii? **9** Inni, tajaajilaa kana waan inni isa ajaje waan muummesseef hin galateeffataa? **10** Maarre isiniille waan ajajantane maraa yennaa muummessitane, «Nuuti tajaajiloota woy hin baane; nuuti waan tolchu'uu malle callaa tolchine» jedha'a!» isaaniin jedhe. **11** Yesuus adoo Yerusaalem dhaquu, meessaa Samaariya'aatii fi Galila'aatiin dabare. **12** Adoo inni gara ollaa tokkoo seeniisatti jiruu, namooti kudhan ka dhukkuba goga'aa fariisiisaan dhimaneeranu tokko itti dhufane. Isaan fagoo dhaabbatane, **13** qonqoo guddo'oon, «Yesuus! Goota'a! Nuun nayi!» jedhaneen. **14** Yesuus yennaa isaan dhagge, isaaniin, «Dhaqa'aatii hayyootatti ifi mudhisa'a!» jedhe. Isaan adoo dhaqisatti jiranuu fayyane. **15** Isaan keessaa tokkochi akka fayye yennaa dhagge, qonqoo guddo'oon Waaqa galateessaa, deebi'ee dhufe. **16** Miila Yesuusiitti jige isa galateeffate; inni nama Samaariya'aa ti. **17** Yesuus, «Namooti kudhanuu fayyane motii? Nami sagali meet ree? **18** Namicha orma kana malee, nami Waaqa galateeffatiisaaf deebi'e hin jiruu?» jedhee gaafate. **19** Achiin duuba Yesuus namichaan, «Ol ka'ii deemi; dhugeeffannaan teeti si fayyiteerti» jedhe. **20** Worri Fariisaayotaa gariin mootummaan Waaqaa yoom akka dhutti Yesuus gaafatane. Inni deebisee, «Mootummaan Waaqaa karaa nami eeguun hin dhutti. **21** Eennulle, «Ilaa, as jirti!» yookiin, «Achi jirti!» hin jedhu; sababille, mootummaan Waaqaa isin keessa jirti» jedhe. **22** Achiin duuba inni barattoota ifitiin, «Yennaan isin guyyoota Ilma Namaa keessaa, guyyaa tokko dhaggiisaaf halchitanu hin dhutti, ammoo hin dhaggitanu. **23** Namooti isiniin, «Kuunnoo achi jirti!» yookiin «Kunoo asi jirti!» hin jedhan. Isin ammoo hin

dhaqina'a; faanalle hin fiigina'a! **24** Akkuma balaqqeettiin gubba'aa balaqqittee gara tokkoo haga gara kaaniititti issitu, guyyaa Ilmi Namaa dhufu akkasuma hin te'a. **25** Ammoo kanaan dura, Ilmi Namaa dhaloota kanaan guddoo rakkatu'uu fi jibbamuu qaba. **26** «Bara Nohiititti akkuma te'ee, bara Ilma Namaaattiille akkasuma hin te'a. **27** Haga guyyaa Nohi hoboloo guddo'otti galuutitti, kolbaan nyaataa unaa, fuudhaa heerumaa turte, bisaan badi'ille dhufee isaan maraa balleesse. **28** Bara Looxiille akkuma kana te'e; kolbaan nyaataa unaa, bitataa gurgurataa, midhaan dhaabaa, ijaarrataa turte. **29** Guyyaa Loox Sodoomii baye ammoo, ibiddii fi dhakaan bobe'u ol-gubba'aa roobee isaan maraa fixe. **30** Guyyaa Ilmi Namaa mudhatuttille akkasuma hin te'a. **31** «Guyyaa san nami mana gubbaa jiru, ka mey isaa mana keessa jiru, fudhatiisaaf gad bu'ee gara manaa hin deebi'in. **32** Haadha manaa ta Looxii qaabadha'a! **33** Nami jiruu ifii fayyifatiisaaf barbaadu jiruu ifii hin dhaba; nami jiruu ifii dhabu ammoo jiruu ifii hin fayyifata. **34** Ani isinitti hima, halkan san nami lamaan taqee takkattii irra hin rafa, tokkochi hin fudhatama, kuun ammoo hin hafa. **35** Dubartiin lamaan woliin daakuu daatti, takkattiin hin fudhatanti, tuun ammoo hin hatti. **36** [Nami lamaan fichaa tokko keessa hin jiraata, tokkochi hin fudhatama, kuun ammoo hin hafa]» jedhe. **37** Barattooti isaa, «Goota'a, eessatti?» jedhane gaafatane. Yesuus deebisee, «Addee reeffi jirutti allaatiin yaati» jedhe.

18 Achiin duuba Yesuus barattooti isaa yennaa mara akka daadimatanuu fi daadimatiisa akka hin dadhanne barsiisiisaaf mammaaassa itti mammaakee: **2** «Abbaan mura'aa ka Waaqa hin sodaanne, ka namalle hin ulfeessine tokko qachaa tokko keessa jira. **3** Haati hiyyeessaa ta yennaa yenna'aan gara isaa deddeebi'aa, «Falmataa kiyya irratti mura'aa qajeelaa naaf muri» jedhaa itti boottu takkalle qachaa san keessa jirti. **4** Abbaan mura'aa yennaa hedduu wo godhuu dide; duuba ammoo, «Waaqa sodaa yookiin nama ulfeessuu yoo dhabelle, **5** haati hiyyeessaa tun ittuma waan na rakkituuf, akka isin yennaa mara dhufaa na hin hifachiinne is'iif hin mura» jedhee ifiin dubbate» jedhe. **6** Gootaan, «Waan abbaan mura'aa jallaamessi sun jedhe dhage'aa! **7** Waaqille worra isaaf filame ka halkanii fi guyyaa gara isaa iyyuuf hin muruu ree? Isaan qarqaariisaaf hin hanaaaraa? **8** Ani isinitti hima, dafee isaanii hin mura. Te'uu malee, Ilmi Namaa yennaa dhufu dhugeeffannaa lafa irratti hinuma dhaggaa laati?» jedhe. **9** Yesuus namoota garii ka balchoolee ifi seyanee, worra kaan tuffatanutti, mammaakee: **10** «Nami lamaan daadimatiisaaf gara Galma Waaqaa dhaqe: tokkochi Fariisaayicha, kuun namicha qaraxa guuru. **11** Fariisaayichi qofuu dhaabbatee, «Waaqa, ani akka worra dhibi'i: saantuu, jallaamessa, gaarayeeffataa, yookiin keessattuu akka namicha qaraxa guuru kanaa, waan te'uu dhabeef si galateeffadha. **12** Torbaan keessatti yennaa lamaan laama; waan dhaggadhu mara keessalle'ee kudhan keessaa tokko si'iif kenna» jedhee daadimate. **13** Namichi qaraxa guuru sun ammoo, fagaatee dhaabbatee, gara ol-gubba'aalle adoo hin ilaalin, qoma dhodhowataa, «Waaqa, na cubbicha marari!» jedhe.

14 Ani isinitti hima, Fariisaayicha saniin irra namichi qaraxa guuru kun Waaqa duratti balchoomee gara mana ifii deeme. Nami ifi guddisu hin diqqaata, nami ifi diqqeessu hin guddata» jedhe. 15 Yesuus harka ifitiin qaaqabee akka eebbisuuf namooti garin daa'immaan gara isaa fidane. Barattooti isaa yennaa tana dhaggane, xixanee isaan dhooggane. 16 Yesuus ammoo ijoollee gara ifii waamee, «Mootummaan Waaqa ta worra akka kanaa waan teeteef, lakkisa'a, ijoolleen gara kiyya dhuttuu ti, hin dhooggina'a. 17 Ani dhugumaan isinitti hima, eennulle ka mootummaa Waaqa akka daa'imaa hin fudhanne, ijjumaa itti hin galu» jedhe. 18 Bulchaan Yihudootaa tokko, «Barsiisaa dansaa, jiruu bara baraa dhaggatiisaaf ani maan godhuu male?» jedhee Yesuus gaafate. (aiōnios g166) 19 Yesuus deebisee, «Maaf dansaa anaan jetta? Waaqa tokkocho malee, nami dansaan tokkolle hin jiru. 20 Ati ajaja, «Hin gaarayyeefatin, hin ijjeesin, hin hatin, dharaan dhugaa hin bayin, abba'aa fi haadha teetiif ulfinna kenni!» jedhu hin beetta» jedhe. 21 Namichi deebisee, «Kana maraa ijoolummaa'an jalqabee eeggadheera» jedhe. 22 Yesuus yennaa kana dhage'e namichaana, «Ammalle wonni godhuu malte tokkochi hafeera. Waan qaddu duudii gurguriitti hiyyeeyyi'if qoodi, ol-gubba'atti hin duroonta; achiin duuba koyiiti na hordof!» jedhe. 23 Namichi ammoo yennaa tana dhage'e, guddoo dureessa waan te'eef, guddoo gadde. 24 Yesuus akka namichi gadde dhaggee, «Worra dureeyyi'if mootummaa Waaqaatiiti galuun attam attam rakkisa'a! 25 Dhugumaan, nami dureessi tokko mootummaa Waaqaatiiti galiisaan irra, gaalli qowa limmo'oo keessa hulluuqisatti irra kaso'o» jedhe. 26 Worri kana dhage'e, «Yoona eentu fayyuu dande'a ree?» jedhee gaafate. 27 Yesuus deebisee, «Wonna namaaf hin dande'ane Waaqaaf hin dande'anti» jedhe. 28 Achiin duuba Phexxroos, «Kunoo, nuuti qe'ee teenna lakkinnee si hordonneerra» jedhe. 29 Yesuus deebisee, «Ani dhugumaan isinitti hima, nami mootummaa Waaqaatiif jedhee, mana yookiin obboleeyyan yookiin haadhaa fi abbaa yookiin ijoollee ifii lakkise, 30 bara jiruu tanaatiiti dachaa hedduu caalchisee hin fudhata; bara jiruu dhuttuutittille jiru bara baraa hin fudhata» isaaniin jedhe. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Yesuus barattoota kudhanii lamaan maddi'itti fuudhee, «Kunoo gara Yersaaleemii ol bayaarra, marroo ilma Namaatiif ta raagotaan barreeffante maraa hin muummotti. 32 Inni harka worra Yihudoota hin te'iniittii dabarfamee hin kennama. Isaan itti hin taphatan, hin arrassan, itille hin tufan. 33 Dhaananeen duuba hin ijjeesan, guyyaa sadiin duuba ammoo du'aa hin ka'a» isaaniin jedhe. 34 Barattooti ammoo waan kana keessaa womaa hin hubanne. Hiikkaan dubbii sanii isaan duraa waan dhokatteertuuf waan Yesuus dubbate hubatiisaaf hin dandeenne. 35 Yesuus Yeriko'otti yennaa dhikaate, namichi ballaan tokko karaa qarqara tee'ee kadhatiisatti jiraayyu. 36 Gumiin cinaa isaatiin dabartuun dhage'ee, waan te'iisatti jiru gaafate. 37 Isaan, «Yesuusii nama Naazireetiitti asiin dabariisatti jira» jedhane itti himane. 38 Maarre inni, «Yesuus, ilma Daawitii na mararii!» jedhee iyye. 39 Worri dura ideemu cadhiisiisaaf isa xixe; inni ammoo ituma

caalchisee, «Ilma Daawitii, na mararii!» jedhee iyye. 40 Yesuus dhaabbatee, namicha ballaa san gara isaa akka fidanuuf ajaje. Yennaa inni itti dhikaate, 41 Yesuus «Maan akka ani si'if godhu barbaadda?» jedhee isa gaafate. Inni deebisee, «Goottaa kiyya, ani akka dhaggu barbaadda» jedhe. 42 Yesuus deebisee, «Dhaggi! Dhugeeffannaan teeti si fayyitteerti» jedheen. 43 Yennuma san dhaggee, Waaqa galateeffataa Yesuus hordofe. Gumiin sun martinuu yennaa tana dhaggite, Waaqa galateessite.

19 Yesuus Yerikoo dhaqee keessa dabare. 2 Namichi Zakkewoos jedhamu tokko achi jiraayyu. Inni mootii worra qaraxa guuruutii fi nama dureessa. 3 Yesuus kam akka te'e beekiisaaf barbaadee, hojjaan isaa ammoo gabaadduu waan teeteef, gumiin waan heddatteef Yesuus dhaggiisaaf hin dandeenne. 4 Yesuus karaa saniin waan dabaraaruuf, isa dhaggiisaaf jedhee gumi'in dura fiigee qilxaa tokko yaabe. 5 Yesuus addee san yennaa geye, ol ilaalee, «Zakkewoos, adha mana keeti ooluun waan naa maleef, dafii gad bu'i» jedheen. 6 Maarre inni dafee gad bu'ee gammadaan Yesuus fudhate. 7 Worri kana dhagge maraa, «Inni keessumummaa'aaf mana cubbichaa dhaqe» jedhee gungume. 8 Zakkewoos ol ka'ee dhaabbatee Gootta'aan, «Gootta'a! Ani wol qixxee karra tiyyaa hiyyeeyyi'if hin qooda, eennulle irraa sobee yoo wo fudhadhee jiraadhe, harka afur hin deebisaaf» jedhe. 9 Yesuus isaan, «Namichi kunille ilma Abrahaamii waan te'eef, adha fayyinni mana kanaaf dhufeera. 10 Ilmi Namaa ka bade barbaadee fayyisiisaaf dhufeera» jedhe. 11 Adoo isaan tana dhage'iisatti jiranuu, Yesuus Yersaaleemitti waan dhikaateeruuf, sababa kolbaan mootummaan Waaqa yennuma san waan mudhattu seeteertuuf, itti mammaakee, 12 «Nami ulfinnaa tokko mootii te'ee deebiisaaf, biyya fago'oo dhaqe. 13 Inni tajaajiltoota ifii keessaa kudhan waamee, saantimii worqii kudhan itti kennee, «Haga ani deebi'utti daddala'aatii bu'aa buusa'a» jedhe. 14 Kolbaan biyya isaa ammoo isa jibbitee, «Namichi kun akka mootii keenna te'u nuuti hin barbaannu» jettee ergantoota isa faana ergite. 15 «Nami ulfinnaa sun mootii te'een duuba deebi'ee dhufe. Achiin duuba, beesee inni kenneen daddalanee, bu'aa isaan buufatane beekiisaaf tajaajiltoota ifii waansise. 16 Tajaajilaan duraa dhufee, «Gootta'a, saantimii worqii ta ati natti kenniteen, saantimii worqii harka kudhan buufadheera» jedheen. 17 Mootichi isaan, «Tajaajilaa kiyya dansa'a, dansaa goote! Waan akka malee diqqoo irratti waan addatanteef, ani qachoota gugurdoo kudhan irratti itti gaafatamummaa si'if hin kenna» jedhe. 18 Tajaajilaan lammeesso'oolle dhufee, «Gootta'a, saantimii worqii ta ati natti kenniteen harka shan buufadheera» jedhe. 19 Mootichi isaan, «Atille, qachoota gugurdaa shan irratti itti gaafatamaa hin teeta» jedhe. 20 Achiin duuba tajaajilaan dhiibin dhufee, «Gootta'a, saantimiin worqii teeti kunoo ti; hoccu'uun maree dhosseera. 21 Ati nama hamaa waan teeteef ani si sodaadhe. Ati waan hin kuufatin fudhata, waan hin facaasinille haammatta» jedhe. 22 Goottaan isaa, isaan, «Tajaajilaa hama'a! Waanuma ati dubbatteen sitti mura. Ani nama hamaa akka te'e, waan hin kuufatin ka fudhadhu, waan hin facaasin ka haammadhu

akka te'e eega beettee, **23** beesee tiyya worra dhalaan liqeefatutti maaf hin kennine ree? Silaa yennaa deebi'e, dhala waliin hin fudhadhaayyu» jedhe. **24** Achiin duuba inni worra achi dhaabbateeruun, «Saantimii worq'i san isa irraa fuudha'aatii tajaajilaa saantimii worq'i kudhan qabuuf kenna'a!» jedhe. **25** Isaan ammoo, «Goota'a, inni duruu kudhan qaba!» jedhaneen. **26** Mootichi deebisee, «Ani isinitti hima, nama qabuuf itti dabalamee hin kennama; nama hin qanne ammoo ka inni qabuuyyu irraa hin fudhatama. **27** Amma ammoo diinota kiyya ka akka ani isaan irratti mootii hin teene barbaadane, as fida'aatii ila tiyya duratti gorra'a'a!» jedheen» jedhe. **28** Yesuus tana dubbatteen duuba isaaniin dura garuma duraa gara Yerusaaalemii ol deeme. **29** Yennaa addee gaara ejersaa jedhantutti, Betfaage'ee fi Betaaniya'atti dhikaate, barattoota ifii keessaa lamaanii, **30** «Gara olloota isiniin duraa dhaqa'a; akkuma achi geettaneen ilmayyoo harre'ee mandida hidhameeruun hin dhaggitan. Hiika'aatii as fida'a. **31** Eennulle, «Maaf hiittan?» jedhee yoo isin gaafate, «Goota'atti barbaada» jedha'aan» jedhe. **32** Maarre worri ergamane dhaqanee, akkuma Yesuus isaanitti hime teeteen dhaggane. **33** Adoo isaan ilmayyoo harre'ee san hiikisatti jiranuu, worri harre'ee, «Maaf ilmayyoo harre'ee hiittan?» jedhee isaan gaafate. **34** Isaan deebisane, «Goota'atti barbaada» jedhane. **35** Achiin duuba isaan harree san gara Yesuusii fidanee, woyaa ifii irra buusanee Yesuus irra teessisane. **36** Adoo Yesuus yaabbatee ideemuu, kolbaan woyaa ifii kara'atti atte. **37** Yennaa inni karaa gaara ejersaa irraa gad buusutti dhikaate, gumiin barattoota isaa duudiin, hujji bilbaasaa dhaggite maraaf gammaddee, qoonqoo guddoon, **38** «Mootiin maqaa Goota'aatiin dhufu ka eebbifame! Ol-gubba'atti nageenni, olii ol-gubba'aatiille ulfinni te'u!» jedhaa Waaqaa galateeffatte. **39** Gumii san keessaa Fariisaayoti gariin, «Barsiisa'a, barattooti teeti akka cadhisanuuf xixi!» Yesuusiiin jedhane. **40** Yesuus ammoo deebisee, «Ani isinitti hima, yoo isaan cadhisane, dhakooti hin iyyan» jedhe. **41** Yesuus itti dhikaatee qachaa Yerusaaalemii yennaa dhagge, boweefii, **42** «Adhumalle waan nageya s'ii fidu adoo beettee jiraattaa! Amma ammoo ila teeti duraa dhokateera! **43** Guyyooti diinoti keeti dalleya marsanee sitti ijaaranee, si marsanee, karaa maraan sitti cufanu hin dhufa. **44** Bara Waaqi itti si fayyisiisaaf dhufe waan hin beenneef, s'ii fi ijoollee teeti ta dalleya keeti keessa jirtu ijjumaa hin balleessan. Dhakaa tokkochalle wol irratti s'ii'if hin lakkisanu» jedhe. **45** Achiin duuba Yesuus Galma Waaqaa seenee, worra achitti wo gurguratu alatti yaase. **46** Inni isaaniin, «**«** Manni kiyya mana daadimataa te'a» jedhantee barreeffanteerti; isin ammoo goda saantu'uu gootane» jedhe. **47** Yesuus guyyaa mara Galma Waaqaa keessatti barsiise. Sooreyyiin hayyootaa, barsiisoti Seeraatii fi sooreessitooti kolba'aa isa ijeesiisaaf barbaadane. **48** Te'uu malee, kolbaan martinuu yaada guutu'uun dubbii isaa dhage'iisatti waan jirtuuf isa wo godhiisaaf karaa hin dhaggane.

jiruu, sooreyyiin hayyootaati fi barsiisoti Seera Muuse'ee, maanguddoota waliin gara isaa dhufanee, **2** «Baallii maaniitiin waan kana goota? Eentu baallii tana s'ii'if kenne? Nutti himi!» jedhaneen. **3** Inni deebisee, «Anille gaaffii tokko isin gaafadha; **4** cuuphaan Yohaannis cuuphe Waaqaa irraa moo, nama irraa dhutte? Natti hima'a!» jedhe. **5** Isaan waan kana irratti mari'atane, «**«** Waaqaa irraa» yoo jenne, «Maaf dubbii isaa hin dhugeeffatin ree?» nuun jedha. **6** «Nama irraa» yoo jenne ammoo, kolbaan martinuu akka raagaa tokkootitti Yohaannis waan dhugeeffatteertuuf, dhaka'aan nu tunti» waliin jedhane. **7** Maarre isaan, «Eessaa akka dhutte nuuti hin beennu» jedhane deebisane. **8** Yesuus deebisee, «Anille baallii maaniitiin waan kana akka godhu isinitti hin himu» isaaniin jedhe. **9** Yesuus itti aansee mammaassa kana kolba'atti mammaakee, «Namichi tokko muka woyni'i fichaa ifiitti dhaabee, qonnaan bultootaaf kireessee, biyya fago'oo dhaqee achi ture. **10** Yennaan guuranu geennaan, qooda midhaan woyni'i ka isa gewu akka itti kennanuuf garbicha ifii tokko gara qonnaan bultootaa erge. Isaan ammoo isa dhaanatee harka duwwaa ari'ane. **11** Maarre inni garbicha dhibii itti erge; isaan isalle dhaanatee salphisane harka duwwaa ari'ane. **12** Inni ammalle garbicha sadeesso'oo itti erge; isaan isalle madeessanee alatti darbane. **13** Achiin duuba abbaan muka woyni'i, «Ani maan godhu? Ilma kiyya jaalatamaa itti erga; isa hin ulfeessan fa te'a» jedhe. **14** Qonnaan bultooti ammoo yennaa isa dhaggane, «Kun ka dhaalu; akka dhaalli nu'uuf te'u, kowaa isa ijeennaal» jedhane mari'atane. **15** Maarre isaan fichaa muka woyni'i keessaa alatti isa darbanee ijeesane. «Yoona abbaan fichaa muka woyni'i maan isaan godha laati? **16** Inni hin dhufa, qonnaan bultoota san hin ijeesa, fichaa muka woyni'ille worra dhibi'itti hin kennata» jedhe. Kolbaan tana yennaa dhageette, «Hanqisi!» jette. **17** Yesuus ammoo isaan laalee, «Dhakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa maraa caalaa barbaadamu te'e» jedhante ta barreeffante maan jechu'u ree? **18** Nami dhakaa san irratti jigu maraa hin caccaba; nami dhakaan sun irratti jigu ammoo hin bututa» jedhe. **19** Barsiisoti Seera Muuse'eetii fi sooreyyiin hayyootaa akka Yesuus mammaassa kana maroo isaaniitiif mammaake beekanee, yennuma san isa qabiisaaf barbaadane; ammoo kolbaa sodaatane. **20** Isaan Yesuus baalli'i fi hunna bulchaa worra Rooma'aatiitti dabarsanee kenniisaaf, waan inni dubbatuun qaxafiisaaf isa gaadane; maarre dootuu nama balchaa ifi fakkeessitu itti ergane. **21** Maarre dootuu, «Barsiisa'a, wonni ati dubbattuu fi barsiittu dhugaa akka teete nuuti hin beenna; nama adoo wol hin caalchisin karaa Waaqaa dhuga'aan hin barsiitta. **22** Mootii worra Rooma'aatiif gibira gabbaruun seera moo seeraa moti?» jettee isa gaafatte. **23** Yesuus ammoo maltummaa isaanii dhaggee, **24** «Beesee ittiin bitaa gurgurattanu takka natti mudhisa'a; Fakki'i fi barreeffama eennuutitti irra jira?» isaaniin jedhe. Jennaan, «Ka mooticha worra Rooma'aati» jedhane. **25** Maarre Yesuus isaaniin, «Ka mootichaa mootichaaf, ka Waaqaa Waaqaaf kenna'a!» jedhe. **26** Isaan kolbaa san duratti waan inni dubbatteen isa qaxafiisaaf hin dandeenne. Deebii

20 Gaafa tokko Yesuus Galma Waaqaa keessatti kolbaa barsiisiisaa fi Oduu Gammadaa lallabiisatti adoo

isaa baaseffatane cadhisane. **27** Saduqooti gariin, worri du'aa ka'iis hin jiru jedhanu, gara Yesuusii dhufanee, **28** «Barsiisa'a, Muuseen, «Nami tokko niitii fuudhee ijoollee adoo hin uumatin isii irraa yoo du'e, obboleessi isaa haadha hiyyeessaa san dhaalee sanyii obboleessa ifitiif dabarsuuti» jedhee nu'uuf barreesseera. **29** Obboleeyyan torba, tokko jiran. Angafichi isaanii niitii fuudhee ijoollee adoo hin uumatin du'e. **30** Obboleessi isatti aanulle, haadhuma hiyyeessaa san dhaalee ijoollee adoo hin uumatin du'e; **31** achiin duuba obboleessi sadeesso'oolle isii dhaale. Akkasuma obboleeyyan torbaanuu adoo isii irraa ijoollee hin uumatin duute. **32** Muumme irratti dubartittille duute. **33** Amma, isaan torbaanuu niitumma'aan isii waan fuudhaneeranuuf, guyyaa du'aa ka'iisaa isiin eennuuf haadha manaa teeti ree?» jettee gaafatte. **34** Yesuus deebisee, «Worri biyya lafa tanaa hin fuudha, hin heerumalle'e; (aiñon g165) **35** worri du'aa ka'iisaa fi biyya lafaa ta dhutuu keessatti le'iisaaf malane ammoo, hin fuudhanu, hin heerumanulle'e. (aiñon g165) **36** Isaan akka ergantoota Waaqaa waan te'aneef, deebi'anee hin du'anuu; waan du'aa ka'aneeranuufille ijoollee Waaqaa hin te'an. **37** Muuseenuu, dabarsii marroo tusee gubbattuu keessatti, Gootaa'aan, «Waaqa Abrahaamii, Waaqa Yisihajii, Waaqa Yaaqoobii» jedhee waan waameef, worri du'ane akka du'aa ka'anuu mudhiseera. **38** Martinuu isaaf jiraataa waan te'aneef, inni Waaqa worra jiraataa'a ti malee Waaqa du'ootaatii moti» isaanii jedhe. **39** Barsiisoti Seera Muuse'ee gariin deebisane, «Barsiisaa, dansaa dubbatte» jedhane. **40** Achiin duuba isaan deebi'anee gaaffii dhibi isa gaafatiisaaf itti hin gamne. **41** Achiin duuba Yesuus, «Attamiin isaan, «Masiihin ilma Daawitii ti» jechu'uu dande'an?» jedhee isaan gaafate. **42** Daawitii ifiifuu kitaaba faaru'uu keessatti, «Gootaan Gootaa kiyyaan, «Haga ani diinota keeti ejjata mila keetii jala kewutti, madda kiyyatti tee'i» jedheera» jedhe. **44** Daawitii, «Gootaa kiyya» jedhee yoo isa waame, attamiin Masiihin ilma isaa te'a ree?» jedhe. **45** Kolbaan martinuu adoo dhage'isatti jirtuu, Yesuus barattoota ifitiin, **46** «Barsiisota Seera Muuse'ee, ka woyaa dhedheertuu uffatane asii fi achi ideemuu jaalatanu, addee dikko'ootitti nageya ulfinnaa akka isaan fuudhanu jaalatanu, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti barcumaa dansaa, lafa jilaatittille addee ulfinnaa filatanu irraa ifi eegadha'a! **47** Isaan mana haadhotii hiyyeessaa sossanee, itti aalatiisaaf dheeressanee daadimatan. Mura hantu'utti isaanitti murama» jedhe.

21 Galma Waaqaa keessatti dureeyyiin subba kennansi itti kuufamu keessa, kennansa ifii buuttuun, Yesuus midhatee dhagge. **2** Haati hiyyeessaa hiyyeettiin takkalle saantimii sibiila diima'aa didiqqoo lamaan keessa buuttuun dhagge. **3** Inni, «Ani dhugumaan isinitti hima, haati hiyyeessaa hiyyeettiin tun isaan mara caalaa keessa buutte. **4** Isaan martinuu qabeenna isaan geyee hafe irraa keessa buusane; isiin ammoo adoo hiyyeetti'iituu, kama ittiin bultu maraa keessa buutte» jedhe. **5** Barattooti gariin Galmi Waaqaa dhakoota dadansa'aa fi kennansa Waaqaaf kennameen attam akka seefame dubbatane. Yesuus ammoo, **6** «Wonni isin dhaggitanu kun maraa,

dhakaan tokkole wol irratti hin hafu; yennaan inni itti diigamu hin dhutti» jedhe. **7** Isaan, «Barsiisaa, kun yoom te'a? Wonni kun te'iisaaf akka dhikaate beekiisaaf beessisi te'uuf jiru maan?» jedhane gaafatane. **8** Yesuus deebisee, «Akka hin sobanne ifi eeggadha'a! Namooti hedduun, «Ani Kiristoos, Yennaalle dhikaateerti» jedhaa maqaa kiyyaan hin dhufan. Isin ammoo isaan hin hordofina'a! **9** Woraanaa fi worraaqa kolba'aa yenna dhageettane hin sodaatina'a! Wonni akkasii kun dursee te'uu male; ammoo muummeen yoosuma hin teetu» jedhe. **10** Inni itti aansee, «Gosi gosatti, mootummaan mootumma'atti hin kaati; **11** tacho'i lafaa guddaan, beeltii fi dhukkib hamaan addee adde'etti hin te'an; wonni sodaachisuu fi beessisi gugurdaale ol-gubbaa irraa hin mudhatan. **12** Wonni kun maraa adoo hin te'in dura, isaan isin hin qaban, hin miidhan; gara mana waaqonfannaa Yihudootaatii fi mana hidha'aa dabarsanee isin hin kennan; sababa kiyyaaf fuula moototaatii fi bulchitootaa dura isin hin geessan. **13** Kunille karaa dhugaa naa ittiin baatanu isiniif hin te'a. **14** «Maan jennee falmanna» jettanee akka hin yaaneef gadha'atti qabadha'a! **15** Worri isiniin falmu tokkole, isin dura dhaabbatiisaaf, yookiin isiniin mormiisaaf ka hin dandeenne, waan dubbattanuu fi qarummaa, aninuu isiniif hin kenna. **16** Haadhotii fi abbootiin, obboleeyyan, firootanii fi lansooti teessanuu dabarsanee isin hin kennan; isin keessaa garii hin ijjeessan. **17** Nami martinuu sababa kiyyaaf isin hin jibba. **18** Ammoo rifeensi mataa keessani tokkole hin badu. **19** Isin ciniinnattanee ossatiisaan jiruu hin dhaggattan» isaanii jedhe. **20** Yesuus itti aansee, «Yerusaalem loltootaan marfanteertuun yenna dhaggitane diigamuun isii'ii akka dhikaate hin beettan. **21** Yenna san worri Yihudaa keessa jiranu gara gaarotaattii baqatanuu ti; worri qachaa keessa jiranulle keessaa bayanuu ti, worri baadiyyaa jiranulle qacha'atti hin deebi'in. **22** Guyyooti kun, ta barreeffante maraa akka muummottuuf, guyyoota adabbi'ii ti. **23** Guyyoota sanitti dubartoota ulfaatii fi hoosisaatiif aanne'e! Lafa tana irratti rakkinni hamaan, kolbaa tana irrattille muufin hin dhutti. **24** Gariin shallaaga'aan hin du'an, kuun gara biyya maraa hin booji'aman. Worri Yihudoota hin te'in haga yennaan isaanii muummottutti, Yerusaalem irra hin ejjatan» jedhe. **25** Yesuus itti aansee, «Beessisi aduu, ji'aa fi urjoota irratti hin te'a. Bulpheessa abbaaya'aatii fi danbali'iitiin ka ka'e lafa irratti gosi duudiin sodaattee, waan gootu wollaalti. **26** Hunnooti ol-gubba'aa waan raafamanuuf, kolbaan waan biyya lafaa irratti dhufaaruu sodaattee eegatiisaan hin gaggaddi. **27** Achiin duuba Ilmi Namaa hunnaa fi ulfinna gudda'aan duumensa keessa dhufuun hin dhaggan. **28** Kun maraa te'iisa yenna jalqabu, fayyinni keessan waan dhikaateeruuf, ka'aa dhaabbadha'aatii mataa keessan ol qabadha'a» jedhe. **29** Achiin duuba Yesuus isaanitti mammaakee, «Muka harru'utii fi mukoota maraa ilaala'a. **30** Yenna baalli isaanii quunxuun dhaggitane, bonni akka dhikaate beettan. **31** Maarre isinille, tun maraa teetuu yenna dhaggitane, mootummaan Waaqaa akka dhikaate beeka'a. **32** Ani dhugumaan isiniitti hima, tun maraa haga muummottutti dhalooti kun hin taru. **33** Ol-gubba'aa fi latti hin taran, Jechi kiyya ammoo ijumaa

hin taru» jedhe. **34** Yesuus itti aansee, «Akka malee nyaataa fi machi'in yookiin jireenna lafa tanaatiif yaadaa, yenna teessan balleessitanuun, guyyaan sun akka tiyyo'oo dedhuma akka isin hin qanne ifi eegadha'a!» **35** Guyyaan sun kolbaa lafa duudii irra leetu maraa irratti hin dhufa. **36** Waan te'uuf jiru maraa jalaa bayiisaa fi Ilma Namaa dura dhaabbatiisaaf akka dandeetanu, ifi eegadha'aa, yenna mara daadimadha'a!» jedhe. **37** Yesuus guyyaa guyyaa Galma Waaqaa keessatti barsiisee, halkan halkan gara gaara ejersaa jedhamu gubbaa dhaqee bule. **38** Kolbaan martinuu dubbii isaa caqasiisaaf barii halkanii kaatee gara Galma Waaqaa dhaqaa turte.

22 Jilti Daabboo Uukoo Hin Qannee, ta Jila Irra Dabarama jedhantu dhikaatteertiyyu. **2** Sooreyyiin hayyootaati fi barsiisoti Seera Muuse'ee kolbaa waan sodaataneeranuuf, karaa Yesuus ittiin ijeesanu barbaadane. **3** Achiin duuba Seexanni, barattoota kudhanii lamaan keessaa tokko ka te'e, Yihudaa nama biyya Keriyoootii seene. **4** Maarre Yihudaan dhaqee sooreyyii hayyootaati fi qondaaltota eedduu Galma Waaqaa waliin attamiin akka Yesuus dabarsee isaaniif kennu mari'ate. **5** Isaan guddoo gammadane beesee isaaf kenniisaaf woli galane. **6** Maarre Yihudaan woli galee, addee gumii hin jirretti Yesuus dabarsee isaaniif kenniisaaf, yenna dagu'uu barbaadatiisatti ka'e. **7** Achiin duuba guyyaan Jila Daabboo Uukoo Hin Qannee, ka hooleen Jila Irra Dabaramaa itti qalamuu qabu geye. **8** Yesuus Pheexroosii fi Yohaannisiin, «Sagalee Jila Irra Dabaramaa akka nyaannuuf, dhaqa'aatii nu'uuf qopheessa'a!» jedhee erge. **9** Isaan, «Eessatti akka qopheessinuuf barbaadda?» jedhaanee isa gaafatane. **10** Inni deebisee, «Yenna gara qacha'aa dhaxxanee seentane, nami tokko okkotee bisaanii ba'atee isin hin wolde'a; isa gula gara mana inni itti galuu dhaqa'a. **11** Abbaa manaatiin, «Koloon keessummaa ta ani barattoota tiyya waliin sagalee Jila Irra Dabaramaa keessatti nyaadhu eessa jirti? Si'in jedha barsiisaan» jedha'a. **12** Inni kolloo mana irraa badhoo, ta afantee meya manaatiin qophootte takka isiniitti hin mudhisa. Achitti nu'uuf qopheessa'a!» jedheen. **13** Maarre isaan dhaqanee wonni maraa akkuma inni isaanitti hime teeteertuun dhaggaanee, sagalee Jila Irra Dabaramaa qopheessane. **14** Saatiin geennaan, Yesuus ergantoota ifii waliin qori'itti hiiqee tee'e. **15** Inni isaaniin, «Ani adoo hin rakkatin dura sagalee Jila Irra Dabaramaa isin waliin nyaatiisaaf guddoo halcheera. **16** Ani isiniitti hima, haga mootummaa Waaqaa keessatti muummottutti, ani deebi'ee sagalee Jila Irra Dabaramaa hin nyaadhu» jedhe. **17** Achiin duuba Yesuus muduunuu fuudhee, Waaqaaf galata galchee, «Hoo'aa, qoodama'a! **18** Ani isiniitti hima, ammaan jalqabee haga mootummaan Waaqaa dhuttutti midhaan woyni'ii irraa hin unu» jedhe. **19** Xaltaa daabbo'oolle fuudhee, Waaqaaf galata galchee, cassee, «Kun foon kiyya, ka isiniif kenname; kana qaabbii tiyyaaf godhadha'a!» jedhaa isaanitti kenne. **20** Akkasuma, sagalee galgalaatiin duuba muduunuu fuudhee, «Muduunuu tun dhiiga kiyya ka isinii dhangala'een, gondooroo haareya. **21** Ammoo kunoo, harki nama na dabarsee kennuu na waliin

qorii keessa jira! **22** Ilmi Namaa akkuma murtoottetti hin du'a; ammoo nama isa dabarsee kennu saniif aanne'e!» jedhe. **23** Achiin duuba isaan, isaan keessaa waan kana ka godhu eennu akka te'e wol gagaafatane. **24** Isaan keessalle'ee eennu akka caalu odduu isaaniititti wol mormiin kaate. **25** Yesuus isaaniin, «Moototi worra Yihudoota hin te'inii kolbaa ifii hin mowan; bulchitooti isaaniille, «Bu'aa buuttuu kolba'aa» ifiin jedhan. **26** Isin keessatti ammoo akkas hin te'in; isin keessaa caalaan akka maandhichaa te'uu ti; sooreessille akka tajaajila'aa te'uu ti. **27** Ka caalu eennu? Ka sagalee areerratiisaaf tee'uu moo, ka areeru? Ka areerratiisaaf tee'uu motii? Ani ammoo isin oddu'utti akka areertu'uu ti. **28** Isin worra rakkinna kiyya keessatti na waliin turtane. **29** Akkuma abbaan kiyya ana mootonse, anille isin hin mootonsa. **30** Mootummaa tiyya keessatti qorii tiyya keessaa hin nyaattan, hin untan, barcumaa mootummaa'aa irra teettanee gosa Israa'elii kudhanii lama irrattille hin murtan» jedhe. **31** Yesuus, «Simoon, Simoon, dhaqe'! Seexanni isin maraa akka qamadi'ii wobansiisaaf gaafateera. **32** Ani ammoo dhugeeffannaan teeti akka hin banne si'iif daadimadheera. Atille yenna gara kiyya deebite, obboleeyyan teeti jajjabeessi!» jedhe. **33** Pheexroos ammoo, «Gootta'a, ani si waliin gara mana hidha'aa dhaqiisaa fi du'iisaafille qophoweera» jedhe. **34** Yesuus deebisee, «Pheexroos, ani sitti hima, edanuma adoo lukkuun hin iyyin yenna sadiin si hin beeku jettee na hin mormatta» jedheen. **35** Achiin duuba Yesuus, «Korojoo, subba yookiin kophee adoo hin qabatin yenna ani isin erge, wonni isinii dhidhatte jirti?» jedhee barattoota ifii gaafate. Isaan deebisane, «Womaa hin dhidhannel!» jedhane. **36** Yesuus isaaniin, «Amma ammoo, nami korojoo, yookiin subba qabu qabatuu ti; nami shallaagaa hin qanne wayaa ifii gurguree shallaagaa bitatuu ti. **37** Ani isiniitti hima, Barreeffam Woyyichi, «Yakkaameyyii waliin laakkowame» ka jedhu, na irratti muummowiisa qaba; dhugumaan marroo tiyyaaf ta barreeffantelle muummowiisatti jirti» jedhe. **38** Barattooti, «Ilaa, Gootta'a, shallaagaan lamaan as jira» jedhane. Jennaan inni deebisee, «Hin geyal!» jedhe. **39** Yesuus qachaa keessaa bayee, akkuma aadaa ifii gara Gaara Ejersaa dhaqe; barattooti isalle isa waliin dhaqane. **40** Addee san yenna geye, isaaniin, «Ataabamiisatti akka hin galle daadimadha'a!» jedhe. **41** Achiin duuba haga qolaansaa dhaka'aa isaan irraa fagaatee jilbiiffatee, **42** «Abba'a, yoo fedha keeti te'e, muduunuu rakkinnaa tana na irraa fuudhi; ammoo akka fedha kiyyaa adoo hin te'in, akka fedha keetii te'uu ti!» jedhee daadimate. **43** Achiin duuba ergamaan ol-gubba'aa mudhatee isa jajjabeesse. **44** Muddama ifii guddaa keessatti ittuma jabeessee daadimate; danfi isalle akka coccopha dhiigaa lafatti gad roobe. **45** Daadimata irraa ka'ee gara barattootaa yenna deebi'ee dhaqe, gaddaan waan bututaneeranuuf rafaneeranuun dhagge. **46** Inni isaaniin, «Maaf rattan? Akka ataabe'etti hin galle ka'a'aatii daadimadha'a!» jedhe. **47** Adoo Yesuus tana dubbatiisatti jiruu, gumii dhuttee biraan baate; barattoota kudhanii lama keessaa Yihudaa ka jedhamu isaan fidee, Yesuus sunqatiisaaf itti dhikaate. **48** Yesuus ammoo,

«Yihuda'a, sunqatiisaan Ilma Namaa dabarsitee kennitaa?» jedheen. **49** Worri Yesuus woliin jiranu waan te'aaru yennaa dhaggane, «Goota'a, shallaaga'aan dhoonnuu?» jedhane. **50** Isaan keessaa tokkochi, tajaajilaa hayyicha gudda'aa dhowee, gurra middaa irraa kute. **51** Yesuus ammoo, «Lakkisa'a! Tun hin dabalamin» jedhee gurra namichaa qaqqabee fayyise. **52** Achiin duuba Yesuus sooreyyii hayyootaa, gondaaltota eedduu Galma Waaqaatii fi maanguddoota worra isa qabiisaaf dhufaneen, «Akka ani alagala'aa shallaaga'aa fi ulee-jirra qabattanee na qabiisaaf dhuttanee? **53** Guyyuma guyya'aan isinuma woliin yennaa ani Galma Waaqaa keessa jiru, isin na hin qanne. Amma ammoo, saatiin tun teessanii fi ta hunni dukkanaa itti mootu» jedhe. **54** Achiin duuba Yesuus qabaneen, fuudhaneen deemaneen gara mana hayyicha gudda'aa geessane. Pheexroos ammoo fagaatee isa hordofe. **55** Yennaa isaan badhinna dalleyaa wodhakka'atti ibidda gabbisane wolitti dacha'aneen tee'ane, Pheexroosille isaan woliin tee'e. **56** Intalti tajaajiltuun takka, ifa ibiddaa qarqaraa tee'eeruun isa dhaggitee, hubattee, «Namichi kunille isa woliin jiraayyu» jette. **57** Inni ammoo, «Intaa, ani isa hin beeku» jedhee mormate. **58** Yennaa diqqoon duuba nami dhibiin isa dhaggee, «Ati isaan keessaa tokko» jedhe. Pheexroos ammoo, «Namicha, anaa moti!» jedhe. **59** Gara saatii takka'aatiin duuba nami dhibiin, «Nama Galila'aa waan te'eef, dhugumaan namichi kunille isaan woliin jiraayyu» jedhee itti jabeesse. **60** Pheexroos ammoo, «Namicha, waan ati dubbatisatti jirtu kana ani hin beeku!» jedhe. Adoo inni tana dubbatisatti jiruu, lukkuun iyyite. **61** Gootaan garagalee Pheexroos ilaale. Achiin duuba Pheexroos Jecha Goota'aa, ka duri inni isaan, «Edanuma adoo lukkuun hin iyyin yennaa sadiin na hin mormatta» jedhe qaabatee, **62** gad bayee laaleffatee bowe. **63** Worri Yesuus qabaneen eegisatti jiranu itti taphataneen dhaanane. **64** Ila isaa hidhaneen, «Eentu si dhowe? Raagi me!» jedhaa isa gaafatane. **65** Waan hedduu jedhaa isa arrassane. **66** Yennaa latti bariite maanguddooti kolba'aa, sooreyyiin hayyootaati fi barsiisoti Seera Muuse'ee wolitti qabamaneen, Yesuus kora murti'ii duratti dhiheessane. **67** Isaan, «Masiihiin si'ii? Nutti himi!» jedhane. Inni ammoo, «Yoo ani isinitti hime, hin dhugeeffattanu; **68** yoo ani isin gaafadhelle naaf hin deebittanu. **69** Ammoo Ilmi Namaa ammaa jalqabee, midda Waaqa waan mara dande'uutitti hin tee'a» jedheen. **70** Isaan martinuu, «Ati Ilma Waaqaatii ree?» jedhane. Inni deebisee, «Te'uu kiyya isinuu jettane» jedhe. **71** Jennaan isaan, «Nuutuu afaan isaa irraa dhageennee, dhugaa dhibii maaf barbaanna?» jedhane.

23 Achiin duuba worri kora murti'ii san keessa jiranu duudiin ol ka'aneen, Yesuus Philaaxoos dura dhiheessane. **2** Isaan, «Namichi kun kolbaa teenna jallisiisee, mootii worra Rooma'aatiif gibira gabbaruu dhooggee, ani Masiihi mooti'ii ifiin jedhuun qanneerra» jedhaa isa himatisatti ka'ane. **3** Philaaxoos, «Mootiin Yihudootaa si'ii?» jedhee isa gaafate. Yesuus deebisee, «Maarre atuu jette» jedhe. **4** Achiin duuba Philaaxoos sooreyyii hayyootaati fi gumi'ii, «Ani nama kana irratti

yakkaa tokkolle hin dhaggine» jedhe. **5** Isaan ammoo, «Inni biyya Yihuda'aa mara keessatti, Galila'aa jalqabee haga asiititille barsiisaa kolbaa teenna raasiisatti jira» jedhaneen itti jabeessane. **6** Philaaxoos tana yennaa dhage'e, nama Galila'aa te'uu isaa gaafate. **7** Yesuus biyya Heroodis bulchu keessaa akka te'e yennaa hubate, gara Heroodisii isa erge; yennaa san Heroodis biyya Yerusaleemii keessa jira. **8** Heroodis yennaa hedduu dhaggiisaaf waan barbaadaa tureeruuf, yennaa Yesuus dhagge guddoo gammade. Marroo isaa waan dhage'eeruuf, bilbaasa garii inni hujuun dhaggiisaaf addateera. **9** Heroodis gaaffii hedduu isa gaafate, inni ammoo womaa hin deebinne. **10** Sooreyyiin hayyootaati fi barsiisoti Seera Muuse'ee achi dhaabbataneen, jabeessaneen isa himatane. **11** Heroodisii fi loltooti isaa Yesuus salphisaneen itti taphatane. Achiin duuba woyaa dansaa itti uffisaneen gara Philaaxoosii deebisaneen ergane. **12** Heroodisii fi Philaaxoos ka duraan woliin diina te'aneen turane, gaafuma san woliin jaalomane. **13** Philaaxoos sooreyyii hayyootaa, sooresstitootaa fi kolbaa waamee, **14** «Namichi kun kolbaa jallisiisa jettanee, qaddanee gara kiyya fiddane; anille isinuma duratti isa qoree, waan isin isa himattane keessaa yakkaa tokkolle isa irratti hin dhaggine. **15** Heroodisille waan yakkaa isa irraa dhabeeff deebisee nutti ergeera; akkuma dhaggitanu, waan muraa du'aatiin isa gewu tokkolle hujee hin jiru. **16** Tanaaf dhaansisee isa gad lakkisa» jedhe. **17** [Philaaxoos wogguma wogga'aan yennaa Jila Irra Dabaramaa worra hidhamane keessaa nama tokkocha kolba'aaf hiiku'uu male.] **18** Gumiin duudiin, «Namicha kana balleessi! Barabbaa nu'uuf hiiki!» jettee itti hogitte. **19** Barabbaan qachaa keessatti waan nageya booresseeruuf fi nama iijeeseeruuf mana hidha'aatiiti hidhamee ture. **20** Philaaxoos Yesuus hiikiisaaf fedhee, ammalle gumi'ii dubbate. **21** Isaan ammoo, «Isa fannisi! Isa fannisi!» jedhaneen ittuma hogisane. **22** Philaaxoos sadeessoo, «Maaf? Maan balleesse? Yakkaa muraa du'aatiin isa geettu isa irratti ani hin dhaggine. Tanaaf dhaansisee isa hiika» isaaniin jedhe. **23** Isaan ammoo, akka inni fannifamuuf qoonqoo guddoon ittuma jabeessaneen kadhatane; hogaan isaaniille milkowe. **24** Maarre gaaffii isaaniitiif deebii kenniisaaf, Philaaxoos muraa kenne. **25** Namicha nageya booreessisaa fi nama ijeesiisaan hidhameeru, ka kolbaan gaafatte hiikee, akka fedha isaanii Yesuus dabarsee isaanitti kenne. **26** Adoo Yesuus geessanuu, nama biyya Qareena'aa ka Simoon jedhamu tokko baadiyya'aa galuun qabaneen, muka fannoo'oo ba'atee Yesuus faana akka deemuuf irra keyane. **27** Gumiin guddoon Yesuus hordotte; gumii san keessa dubartooti qoma dhowataa isaaft boottulle jirti. **28** Yesuus ammoo gara isaanii garagalee, «Dubartii Yerusaleemii, ifii fi ijoollee teessaniif bowa'a malee, naaf hin bowina'a! **29** Sababille guyyooti isaan, «Maseenni, gadaamessi ijjumaa hin deynii fi harmi hin hoosisin ka badhaadhane» jedhanu hin dhufan. **30** Yennaa san isaan gaarotaan, «Nu irratti jiga'a!» koobotalle'en, «Nu dhossaa!» hin jedhan. **31** Adoo muki bisile'eetuu yoo akkasi godhane, yennaa muki goge attam godhan ree?» jedhe. **32** Namoota yakkaameyyii

lamaan dhibiille, ijjeesiisaaf Yesuus woliin geessane. **33** Addee «Buqqii Mata'aa» jedhantu yennaa geyane, achitti Yesuus fannisane; yakkaameyyiille tokkocha midda isaatiiti, kaan bitaa isaatiiti fannisane. **34** Yesuus ammoo, «Abba'a, isaan waan godhiisatti jiranu waan hin beenneef, isaaniiif araarami!» jedhe. Isaan carraa buufatiisaan woyaa isaa qoodamane. **35** Kolbaan achi dhaabbattee ilaaliisatti jirtiyyu; bulchitootille itti taphatane, «Inni worra dhibii fayyiseera; Masihihi Waaqi filate yoo te'e ifi fayyisuu ti!» jedhane. **36** Loltootille itti taphatane, daadhii woyni'ii dhangaggootuu isaaf kennanee, **37** «Ati mootii Yihudootaa yoo teete, ifi fayyisi!» jedhane. **38** Barreeffam, «Kun Mootii Yihudootaa ti» jedhu mataa isaatiin gubbaa jiraayyu. **39** Yakkaameyyii achitti fannifamane keessaa tokkochi, «Ati Masihihi moti? Ifi fayyisi, nulle fayyisi!» jedhee isa arrasse. **40** Yakkaamessi kuun ammoo, «Atille akkuma namicha kanaa muraa fudhatteera, Waqumalle hin sodaattuu ree?» jedhee isa xixe. **41** Achiin duuba, «Nuuti waan hunyeeff waan dhaggatiisaaf malle waan dhaggataarruuf, dhuguma nutti murame; inni ammoo womaa hin yakkin!» jedheen. **42** Achiin duuba Yesuusiin, «Yesuus, mootummaa teetiin yennaa dhuttu na qaabadhu!» jedhe. **43** Yesuus deebisee, «Dhugumaan ani sitti hima, adhuma na woliin addee gammadaa keessa hin jiraatta» jedheen. **44** Orraa gara saatii jaattiti aduu ifa waan dhaddeef, latti duudiin dukkanoottee, haga saatii sagalii turte. Gollaan Galma Waaqaalle addee lamatti tarsi'a'e. **46** Yesuus qoonqoo guddo'oon, «Abbaa kiyya, ani ayyaana kiyya harka keetitti kennadha!» jedhe. Inni kana jedhee du'e. **47** Ajajaan dhibbaa waan te'e kana yennaa dhagge, «Namichi kun dhugumaan nama balcha'a» jedhee Waaqa galateeffate. **48** Gumiin ilaaliisaaf achitti wolitti qabanteertu maraa waan te'e yennaa dhaggitte, gaddaan qoma ifi dhodhowataa gara mana ifii galte. **49** Worri isa beekanu maraa fi dubartooti Galilaa irraa isa hordofane ammoo fagoo dhaabbatane, waan kana ilaaliisatti jiraniyyu. **50** Namichi dansa'aa fi balchaan, ka mootummaa Waaqaa eeggatiisatti jiru, ka biyya Yihudootaa qachaa Armaatiya'aa keessaa dhufe, ka Yoseef jedhamu tokko jira. Inni miseensa kora murti'ii te'ulle mura'aa fi hujii isaaniitti woliin hin galin ture. **52** Inni gara Philaaxoosii dhaqee reeffa Yesuusii gaafate. **53** Achiin duuba reeffa gad buusee woyaa qoolaan maree, boolla awwaalaa ka dhakaa keessatti bocamee qophoweeru, ka nami ijjumaa itti hin awwaalamin keessatti awwaale. **54** Guyyaan sun guyyaa Qophi'ii ti, Sanbatille seeniisaaf dhikaateera. **55** Dubartooti Galilaa irraa Yesuus woliin dhufane, Yoseef faana deemanee addee awwaalaatii fi akka reeffi Yesuusii itti awwaalame dhaggane. **56** Achiin duuba gara manaa deebi'ane uddowa'aa fi fiqiree qopheessane. Guyyaa Sanbataa akka Seerri ajajutti foofatane.

24 Guyyaa Dilbataa barii halkanii dubartooti sun uddowaa qopheessiteertu qabattee gara boolla awwaalaa dhaxxe. **2** Dhakaan afaan boolla awwaalaa irraa gangalfameeruun dhaggane. **3** Boolla awwaalaa keessa yennaa seenane ammoo, reeffa Gootaa Yesuusii hin dhaggine. **4** Isaan waan kana mamiisatti jiranuun, nami

lamaan woyaa caccalaqqittu uffatee dedhuma cinaa isaanii dhaabbate. **5** Dubartooti guddoo sodaatanee gad lafa ilaalane; namooti sun ammoo, «Maaf jiraataa worra du'eeru odduu barbaaddan? **6** Inni as hin jiru, ka'eera. Galilaa adoo jiruu waan inni isinitti hime qaabadha'a! **7** «Ilmi namaa harka cubbaalleyyi'iitti kennamee, fannifamee, guyyaa sadeesso'ootti du'aa ka'uu male» jedhe» jedhaneen. **8** Achiin duuba waan Yesuus jedhe qaabatane. **9** Addee awwaalaatii yennaa deebi'ane, waan kana maraa ergantoota kudhanii tokkoo fi worra kaan maratti himane. **10** Worri waan kana ergantootatti himane, Maariyaamii qachaa Magdala, Yo'anaa, Maariyaamii haadha Yaaqoobiitti fi dubartoota dhibi'i. **11** Ergantooti ammoo dubbii hin teene seyanee, dubbii isaanii hin dhugeeffanne. **12** Pheexroos ammoo ka'ee gara boolla awwaalaa rukkise. Gad jedhee boolla awwaalaa keessa ilaalae, woyaa itti marane malee womaa hin dhaggine. Achiin duuba waan te'e kana baaseffataa gara manaa deebi'e. **13** Gaafama isaan keessaa nami lamaan gara ollaa Yerusaleemii irraa kiiloo meetira kudha tokko fagaatu, ka Emahuus jedhamuu dhaqiisatti jiraniyyu. **14** Isaan marroo waan te'e kana maraa haasowiisatti jiraniyyu. **15** Adoo isaan waan kana haasowaa mari'atanuu, Yesuus ifumaafuu dhufee biraan bayee, isaan woliin ideeme. **16** Ammoo akka isaan isa hin hubanne, ilti isaanii qabanteerti. **17** Yesuus isaanin, «Wonni isin haasowaa ideentanu kun maan inni?» jedhe. Isaan fuula gaddaatiin achuma dhaabbatane. **18** Achiin duuba isaan keessaa Qiileyophaa ka jedhamu tokko deebisee, «Yerusaleem keessatti nami keessummaan ka waan dhikoo tana achitti te'e hin beenne, si'uma calla'aa?» jedhe. **19** Inni, «Maan inni?» jedhee gaafate. Isaan deebisane, «Marroo Yesuusii nama Naaziretii, ka waan godhee fi waan dubbateen Waaqaa fi kolbaa mara duratti raagaa jabaa, **20** ka sooreyyiin hayyootaati fi bulchitooti teenaa akka du'uu fi fannifamu itti muranee dabarsanee kennane. **21** Nuuti ammoo ka Israa'el wodu isa jennee addii itti godhanneerra. Kana maraa irratti, wonni kun mara haga teeteen adhi guyyaa sadeesso'oo ti. **22** Dabalamaan, dubartooti golii teennaa nu maalalchaneeran; isaan adha barii halkanii gara boolla awwaalaa dhaqaneeran; **23** ammoo reeffa isaa hin dhaggine. Achii deebi'ane, ergantoota Waaqaa ta, «Inni hin jira» isaanin jette akka mudhi'iin dhaggane nutti himane. **24** «Worra nu woliin jiranu keessaa garin gara boolla awwaalaa dhaqanee, akkuma dubartooti sun jedhane teeteertuun dhaggane; isa ammoo hin dhaggine» jedhane itti himane. **25** Achiin duuba Yesuus isaanin, «Sin attam attam gowwoole'e, waan raagoti jedhane maraa dhugeeffatiisaafille yaadi gadhaa keessanii attam attam hancaara'a! **26** Masihiin rakkinna kana maraa fudhatee ulfinna ifiitiitti galiisi, barbaachisa'aa moti ree?» jedhe. **27** Yesuus achiin duuba kitaaba Muuse'eetii jalqabee kitaabota raagotaa mara keessatti, marroo isaatiif waan Barreeffam Woyyiichi dubbatu maraa isaanii hiike. **28** Gara ollaa itti dhaqiisatti jiranuu yennaa dhikaatane, Yesuus akka waan dabaree ideemuu te'e. **29** Isaan ammoo, «Latti galgaloottee, waan dhiyiisatti jirtuuf, nu woliin buli!» jedhane jabeessanee

isa kadhataane. Maarre inni isaan woliin buliisaaf gara manaa seene. **30** Isaan woliin qori'itti hiiqee yennaa tee'e, daabboo fuudhee eebbisee, cassee isaaniif kenne. **31** Achiin duuba ilti isaanii banantee, isa hubatane; inni ammoo ila isaanii duraa miliqe. **32** Isaan wol woliin, «Yennaa inni kara'atti nu woliin haasowee fi Barreeffama Woyyicha nu'uuf hiike, gadhaan keenna hin gubannee?» jedhane. **33** Isaan yennuma san ka'anee gara Yersaaleemii deebi'ane. Achitti barattoota kudhanii tokkoo fi worra isaan woliin jiranu wolitti qabamaneeranuun dhagganee, **34** «Gootaan dhugumaan du'aa ka'eera, Simoonille'etti mudhateera!» jedhane. **35** Achiin duuba jarri lamaan waan kara'atti te'e maraa fi yennaa Gootaan daabboo casse attam akka isa beekane himane. **36** Adoo jarri lamaan sun waan kana himiisatti jiranuu, Yesuus ifumaafuu isaan odduu dhaabbatee, «Nageenni isiniif te'u!» isaanin jedhe. **37** Isaan waan ekeraa dhaggane seyanee, sodaatane bararaqane. **38** Yesuus ammoo, «Maaf sodaattan? Gadhaa keessan keessatti maaf mantan? **39** Harka kiyyaa fi miila kiyya ilaala'a, anumaayyuu dhagga'a. Qaqqaba'aatii na ilaala'a; ekeraan foonii fi lafee hin qaddu, akkuma dhaggitanu ani hin qaba» jedhe. **40** Yesuus tana jedhee harkaa fi miila ifii isaanitti mudhise. **41** Isaan gammadaa fi baaseffataan waan guutamaneeranuuf ammalle dhugeeffatiisa dhabanee jennaan, «Waan nyaataa asii qaddanii?» jedhee isaan gaafate. **42** Isaan qurxummii woddante diqqoo takka itti kennane; **43** innille fuudhee fuula isaanii duratti nyaate. **44** Achiin duuba Yesuus isaanin, «Yennaa isin woliin jiru, Seera Muuse'ee, Kitaaba Raagotaatii fi Kitaaba Faaru'uu keessatti marroo tiyyaaf ta barreeffante maraa muummowu'uu malte, jedhee ta ani isinitti hime tana» jedhe. **45** Achiin duuba inni Barreeffama Woyyicha akka hubatanuuf qalbii isaanii bane. **46** Inni isaanin, «Masiihiin akka rakkatuu fi guyyaa sadeesso'oo du'aa akka ka'u, **47** cubbuu irraa deebi'isaa fi araarri cubbu'uu maqaa isaatiin Yersaaleemii jalqabee gosa maraaf akka lallabamu barreeffameera. **48** Isin waan kanaaf dhugaa-baatota. **49** Kunoo, waan Abbaan kiyya addii isinii kenne ani isiniif hin erga; ammoo haga hunna gubbaa irraa dhaggattanutti qachaa Yersaaleemii keessa tura'a» jedhe. **50** Achiin duuba Yesuus qachaa keessaa baasee, haga Bitaniya'aa isaan geesse; achitti harka ifii lamaanuu ol kaasee isaan eebbise. **51** Adoo isaan eebbisiisatti jiruu, isaan irraa gargar bayee gara ol-gubba'aa fudhatame. **52** Isaan isaaf sagadane, gammachuu gudda'an gara Yersaaleemii deebi'anee, **53** yennaa mara Galma Waaqaa keessatti Waaqa galateeffataa turane.

Yohaannisii

1 Biyyi lafaa dadamiisaan duraayyuu, Jechi jira; Jechille Waaqa woliin jira; Jechinuu Waaqumaayyu. **2** Inni jalqabumaa Waaqa woliin jira. **3** Waaqi karaa isaatiin waan maraa dade; dada maraa keessaa tokkolee isaan malee hin dadanne. **4** Isa keessa jiru'utti jira; jiruun sun ifa namootaa ti. **5** Iffii dukkanatti ifa; dukkanti jijjuma ifa hin injifattu. **6** Nami Waaqa biraa ergame, ka Yohaannis jedhamu tokko jiraayyu. **7** Inni nami martinuu dubbii isaa dhage'ee akka dhugeeffatu, marroo ifa sanii kolba'atti himiisaaf dhufe. **8** Inni marroo ifa sanii himiisaaf dhufe malee, ifiif ifaa moti. **9** Iffii gara biyya lafaa dhufee nama maraaf issu sun ifa dhuga'aa ti. **10** Inni biyya lafaa keessa jiraayyu; Waaqi karaa isaatiin biyya lafaa dade; biyyi lafaa isaa isa hin beenne. **11** Inni gara biyya ifii dhufe; kolbaan isaa ammoo isa hin fudhane. **12** Te'uu malee, worra isa fudhatee itti dhugeeffate maraaf, akka ijoollee Waaqaa te'anuuf midda kenne. **13** Isaan Waaqa irraa dhalatane malee, fedha dhiiraa irraa yookiin fedha foonii irraa yookiin fedha dhiigaa irraa hin dhalanne. **14** Jechi nama te'ee, badhaadhaa fi dhuga'aan guutamee, odduu teenna le'e. Nuuti ulfinna inni akka Ilma Abba'aaf tokkochaattii fudhate dhaggee. **15** Yohaannis, «Ka ana duubaan dhufu, adoo ani hin dhalatinuu waan jiruuf, inni guddoo na caala» jedhee ka ani dubbadhe isa» jedhee iyyee dhugaa baye. **16** Guutummaa badhaadha ifii irraa inni nu maraa eebbisee, eebba irratti eebba dhibii dabalee nuu kenne. **17** Waaqi karaa Muuse'eetiin seera kenne; badhaadhaa fi dhugaan ammoo karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhutte. **18** Ka Waaqa dhaggeeru tokkolee jijjuma hin jiru. Ilmi tokkochi isaa Waaqi, ka cinaa Abba'aa jirutti isa mudhise. **19** Yihudooti baallii qabanu hayyootaa fi Lewwoota garii, «Ati eennuu?» jedhane akka isa gaafatanu Yerusaleem irraa gara Yohaannisii ergane. **20** Yohaannis, «Ani Masiihii moti» jedhee dubbatee dhugaa baase malee, deebiisaaf hin didanne. **21** Isaan, «Ati eennu ree? Ati Eliyaasii» jedhane isa gaafatane. Yohaannis, «Waawwoo ani isaa moti» jedhee deebise. Isaan, «Ati Raagichaa ree» jedhane gaafatane. Inni, «Waawwoo» jedhee deebise. **22** Isaan, «Ati eennu ree? Worra nu ergeef deebii deebinne himuu qanna. Ati eennu ifiin jetta?» jedhaneen. **23** Yohaannis deebisee, «Isaayaasiin raagichi akkuma dubbate, ani <Qoonqoo nama daandii Gootaan irra ideemu qajeelcha'a» jedhaa, lafa goomole'ee keessaa iyyuu ti» jedhe. **24** Ergantooti Fariisaayotaan ergamane, **25** «Ati Masiihii yookiin Eliyaas yookiin Raagicha yoo hin te'in maaf cuuxxa ree?» jedhane Yohaannis gaafatane. **26** Yohaannis, «Ani bisaaniin isin cuupha, ka isin hin beenne ammoo odduu teessan dhaabbata. **27** Inni na duubaan dhufaa; ani hidhaa kophee isaa hiiku'uufille nama malee moti» jedhee deebise. **28** Wonna kun marti laga Yordaanosiitiin gama karaa aduun baatu Bittaaniya'atti, addee Yohaannis itti cuuphiisatti jirutti teete. **29** Boruyyaa Yohaannis, Yesuus gara isaa dhufuun dhaggee, «Kunoo! Hoolleen Waaqaa, ka cubbuu biyya lafaa balleessu. **30** Ka ani, «Ka ana duubaan dhufu, adoo ani hin dhalatinuu waan jiruuf, inni na caala» ka

ani jedhe isaa kana. **31** Aninuu inni eennu akka te'u hin beenne; ammoo akka inni kolbaa Israa'elitti mudhatuuf, ani bisaaniin cuuphaa dhufe» jedhe. **32** Yohaannis dhugaa bayee, «Ayyaanni Woyyichi akka saphaliisa ol-gubba'aa gad dhufee isa irra bu'ee hafuun dhaggeera. **33** Aninuu isa hin beenne, Waaqi akka ani bisaaniin cuuphuuf na erge ammoo, «Ka Ayyaana Woyyichaan cuuphu, Ka Ayyaanni Woyyichi isa irra bu'ee hafuun ati dhaggitu» anaan jedheera. **34** Anille waan kana dhaggeera, inni Ilma Waaqaa akka te'e isinitti hima» jedhe. **35** Guyyaa itti aanu Yohaannis ammalle barattoota ifii lamaan woliin dhaabbatisatti jiruun, **36** yennaa Yesuus achiin dabaru dhaggee, «Kunoo, hoolleen Waaqaa!» jedhe. **37** Barattooti Yohaannisii lamaan dubbii Yohaannisii tana dhage'anee, Yesuus hordofane. **38** Yesuus garagalee, isaan isa hordofanuun dhaggee, «Maan barbaaddan?» jedhee isaan gaafate. Isaan ammoo, «Rabbii, eessa leeta?» jedhaneen; «Rabbii» jechuun, «Barsiisaa» jechu'u. **39** Yesuus, «Kowa'aatii ilaala'a!» isaaniin jedhe. Maarre isaan dhaqanee addee Yesuus le'u dhaggaane, guyyaa san isa bira oolane; yennaan sun saafowa gara saatii kudhanii ti. **40** Barattoota dubbii Yohaannis dubbate dhage'anee Yesuus hordofane keessaa tokkochi, Indiryaasii obboleessa Simoon Pheexroosii ti. **41** Indiryaas dursee obboleessa ifii Simoon dhaggee, «Masiihii dhaggineerra» jedhee itti hime; «Masiihii» jechuun, «Kiristoos» jechu'u. **42** Achiin duuba Indiryaas Simoon gara Yesuusii geesse. Yesuus isa ilaalee, «Ati Simoonii ilma Yohaannisii ti; ammoo hagamaa achi, Keefaas» jedhantee waamanta» jedheen; «Keefaas» jechuun afaan Giriikiitiin, «Pheexroos» jechu'u; Pheexroos jechuun, «Rassaa» jechu'u. **43** Guyyaa itti aanu Yesuus Galilaa dhaqiisaaf murteeffate. Inni Filiiphoos dhaggee, «Ana hordofi!» jedheen. **44** Filiiphoos akkuma Indiryaasii fi Pheexroosii, nama qachaa Betsayda'aa ti. **45** Filiiphoos Naataanaa'el dhaggee, «Nuuti ka Muuseen kitaaba seeraa keessatti marro isaa barreesse, ka raagotille marro isaa barreessane dhaggineerra. Inni nama biyya Naaziretii, Yesuusii ilma Yoseefii ti» jedheen. **46** Naataanaa'el, «Naaziret keessaa wonni dansaan dhaggamuu dandheetii?» jedhee Filiiphoos gaafate. Filiiphoos, «Koyiitii ilaali!» jedhee deebise. **47** Yesuus yennaa Naataanaa'el gara isaa dhufuun dhagge, «Kunoo, nami dhugumaan Israa'elichi, ka dharti tokkolee isa keessa hin jirre!» jedhee marro isaa dubbate. **48** Naataanaa'el, «Eessatti na beetta?» jedhee gaafate. Yesuus, «Filiiphoos adoo si hin waaminuu, muka harru'uu jala jirtuunuu si dhagge» jedheen. **49** Naataanaa'el, «Barsiisa'a, ati Ilma Waaqaa ti! Ati mootii Israa'elii ti!» jedhee deebise. **50** Yesuus, «Yennaa ati muka harru'uu jala jirtuu si dhagge waan ani jedheef dhugeeffataa? Ati waan guddoo kana caaluu hin dhaggita» jedhe. **51** Yesuus itti dabalee, «Dhugaa isinitti hima: Ol-gubbaan banantee, ergantooti Waaqaa ilma Namaa irra ol bayaa gad buutuun hin dhaggitan» jedheen.

2 Guyyaa sadeesso'oo qachaa Qaana'aa ka lafa Galilaa'aa keessa fuudhaa fi heerumatti jiraayyu. Haati Yesuusille achi jirtiyyu. **2** Yesuusii fi barattooti isaalle gara fuudhaa fi heeruma sanii waamamaneeran. **3** Yennaa daadhiin woyinii

dhumatte, haati Yesuusii, «Daadhii woynii isaan duraa dhumatte» Yesuusiin jette. 4 Yesuus, «Aayyaa, waan huj natti himu'uuf hin malle; yennaan tiyya ammalle hin geenne» jedhee deebise. 5 Achiin duuba haati Yesuusii, «Waan inni isinitti himu godha'a» jettee tajaajiltootatti hinte. 6 Yihudooti aadaa dhugeeffanna'aa ka ittiin ifi qulleessanu waan qabanuuf, okkotooti gugurdoon dhakaa irraa hujante jaan achi jirtiyyu; tokko tokkoon isaanii gara litirii saddeettamaa haga litirii dhibbaa fi diddamaa qabuu dande'an. 7 Yesuus tajaajiltootaan, «Okkotoota san bisaaniin guuta'a» jedhe. Isaaniille haga afaanii guutane. 8 Achiin duuba inni isaaniin, «Amma budduussa'aatii, itti gaafatamaa jilaatitti geessa'a» jedhe. Isaaniille isaaf geessane. 9 Itti gaafatamaan jilaalle bisaan daadhii woynii te'e san fiixxisee ilaale. Tajaajiltooti worri bisaan budduusse beekanuu malee, inni daadhiin woynii tun eessaa akka dhutte hin beenne; maarre inni waajibicha waamee, 10 «Nami marti dursee daadhii dansaa namaa kennee, keessummooti untee quutteen duuba daadhii calcala namaa kenna. Ati ammoo daadhii dansittii haga ammaa tursite!» jedheen. 11 Yesuus qachaa Qaana'aa ka lafa Galiila'aa keessatti bilbaasa qaraa kana huj; achitti ulfinna ifii mudhisee, barattooti isaalle isatti dhugeeffatane. 12 Kanaan duuba, Yesuus haadha ifii, obboleeyyanii fi barattoota ifii woliin gara Qifirnaahoomii dhage; isaan guyyoota diqqaa achi turane. 13 Guyyaan Jila Irra Dabaramaa dhikaateeruu, Yesuus gara Yersaaleemii dhage. 14 Achitti inni Galma Waaqaa keessatti kolbaa loon, hoole'ee fi saphaliisa gurgurattu, worra beesee jijjiirattulle xarapheessaa isaanii bira tee'isatti jiranuun dhagge. 15 Maarre inni lichee wodaro'oo dhowatee, isaan maraa, hoole'ee fi loon, horii maraayyuu Galma Waaqaa keessaa gad oof; inni xarapheessaa worra beesee jijjiiratu garaggaggaalchee beesee isaanille bittinneesse. 16 Worra saphaliisa gurguratu saniin, «Waan kana as keessaa gad baasa'a! Mana Abbaa kiyyaa addee dikko'oo hin godhina'a!» jedhee ajaje. 17 Barattooti isaa, «Hinaaffaan mana keetii, akka ibiddaa na guddi» jedhantee ta barreeffante san qaabatane. 18 Yihudooti baallii qabanu, «Ati waan kana godhiisaaf baallii akka qaddu nu'utti mudhisiisaaf bilbaasa maan godhuu dandeetta?» jedhanees isa gaafatane. 19 Yesuus, «Galma Waaqaa kana diiga'a! Ani guyyaa sad keessatti deebisee hin ijaaraa» jedhee deebise. 20 Yihudooti baallii qabanu, «Galma kana ijaariisaaf woggaa afurtamii jaa fixeera, ati guyyaa sad keessatti deebittee ijaartaa?» jedhanees isa gaafatane. 21 Galmi Waaqaa ka Yesuus dubbate sun nafuma Yesuusii ti. 22 Maarre inni du'aa ka'een duuba, barattooti isaa akka inni tana dubbate qaabatane, Barreeffama Woyyichaa fi waan Yesuus dubbate dhugeeffatane. 23 Yennaa Jila Irra Dabaramaa Yesuus Yersaaleem keessa jiruun, namooti hedduun bilbaasa inni godhe dhagganee isatti dhugeeffatane. 24 Yesuus ammoo namoota maraa waan beekuuf, isaan hin addanne. 25 Inni ifiifuu waan gadhaa namaa keessa jiru waan beekuuf, marroo namootaa akka isatti himu nami tokkolle hin barbaachinne.

3 Gosa Fariisaayotaa keessaa sooressi Yihudootaa, ka Niqoodemoos jedhamu tokko jiraayyu. 2 Inni halkan tokko gara Yesuusii dhagee, «Barsiisa'a, akka ati barsiisaa Waaqa biraa ergame teete beenneerra. Yoo Waaqi isa woliin jiraate malee bilbaasa ati hujattu kana eennulle dande'ee hin huj» jedheen. 3 Yesuus, «Ani dhugaa sitti hima; eennulle yoo lammeessoo hin dhalatin mootummaa Waaqaa dhagguu hin dande'u» jedhee deebise. 4 Niqoodemoos, «Nami guddateen duuba attam dhalatuu dande'a? Lammeessoo gadaamessa haadha ifii seenee dhalatuu hin dande'aa?» jedhee Yesuus gaafate. 5 Yesuus deebisee, «Ani dhugaa sitti hima, eennulle bisaanii fi Ayyaana Woyyichaan yoo hin dhalatin, mootummaa Waaqaatitti galuu hin dande'u. 6 Nama foonii irraa ka dhalate foon; ka Ayyaana irraa dhalate ammoo Ayyaana. 7 Waan ani, «Lammeessoo dhalatuu qaddan» si'ini jedheef hin masoonfatin. 8 Bubbeen gara feete bubbitti; ati bubbisiisa isi'ii hin dhageetta, ammoo eessaa akka dhuttu yookiin eessa akka deentu hin beettu. Ayyaana irraa ka dhalate maraayyuu akkasuma» jedhee deebise. 9 Niqoodemoos, «Kun attam te'uu dande'a?» jedhee Yesuus gaafate. 10 Yesuus, «Ati barsiisaa Israa'elii teetee waan kana hin beettuu? 11 Ani dhugaa si'itti hima: Nuuti waan beennu dubbanna; waan dhaggine dhugaa baana; isin ammoo dhugaa bayiisa keenna hin fudhattanu. 12 Yennaa ani marroo waan biyya lafa tanaa isinitti himu yoo hin dhugeeffatin, yennaa ani marroo waan ol-gubba'aa isinitti himu attamiin dhugeeffattan ree? 13 Ilma Namaa ka ol-gubba'aa gad dhufe malee, ka gara ol-gubba'aa ol baye eennulle hin jiru. 14 «Akkuma Muuseen lafa goomole'ee keessatti dhudhuufaa sageettu'uu dongoraa irratti ol fuudhe rarraase, akkasuma Ilmi Namaalle ol fuudhamee rarraafamuu qaba. 15 Kunille ka isatti dhugeeffatu maraa jiruu bara baraa akka qabaatuuf. (aiṯnios g166) 16 Nami isatti dhugeeffatu maraa jiruu bara baraa akka qabaatu malee akka hin banneef, Waaqi biyya lafaa guddoo waan jaalatuu Ilma ifii tokkochuma san kenne. (aiṯnios g166) 17 Biyya lafaa karaa isaatiin akka fayyisuuf malee, akka itti muruuf Waaqi Ilma ifii gara biyya lafaa hin ergine. 18 «Ka Ilma isaatiitti dhugeeffatutti hin murantu; ka isatti hin dhugeeffanne ammoo, waan inni Ilma Waaqaa tokkochatti hin dhugeeffatiniif, ammumaayyuu itti muranteerti. 19 Muraalleen kunoo tana: Ifi gara biyya lafaa dhufe, namooti ammoo huijin isaanii hantuu waan teeteef, ifa caalaa dukkana jaalatane. 20 Ka waan hantuu godhu marti ifa jibba; huijin isaa hantuun akka hin mudhanneef gara ifaa hin dhufu. 21 Ka waan dhuga'aa godhu marti ammoo huijin inni Waaqaaf ajajamiisaan hujje san akka ifi mudhiisuuf gara ifaa dhufa» jedheen. 22 Kanaan duuba Yesuusii fi barattooti isaa gara lafa Yihuda'aa dhagane; inni isaan woliin diqqoo achi bubbulee, kolbaalle cuuphe. 23 Addee Enon jedhantu ta Saaleemitti dhiko'oo, bisaan guddaan waan jiruuf Yohaannis achille'etti cuuphe. Kolbaalle gara isaa dhaqaa cuuphamaa turte. 24 Yennaa san Yohaannis hidhamee hin jiru. 25 Barattooti Yohaannisii gariin marroo aadaa qulqulloomiisaa Yihudicha tokko woliin wol mormiisatti ka'ane. 26 Maarre isaan gara Yohaannisii dhagane, «Barsiisa'a, namichi

Yordaanosiin gamatti si woliin jiru, ka ati marroo isaa dhugaa baate, kunoo amma cuuphiisatti jira; nami marti gara isaa dhaqiisatti jira!» jedhaneetti itti himane. **27** Yohaannis deebisee, «Waaqi yoo kenneef malee, eennulle waan tokkole hin qabaatu. **28** «Ani Kiristoosii moti; ammoo isaan dura ergameeraa» akka ani jedhe isinuu dhugaa tiyya. **29** Ka waajibittii qabu waajibicha; jaalli waajibichaa, ka isa bira dhaabbatee qoonqoo isaa caqasu ammoo, yennaa qoonqoo waajibichaa dhage'u hin gammada. Gammadi sun kiyya; inni amma muummowe. **30** Inni guddaa te'ee, ani diqqaa te'uu qaba. **31** «Ka ol-gubba'aa dhufu mara caala. Ka lafa tanaa kama lafa tanaa ti; waan lafaalle dubbata; ka ol-gubba'aa dhufu ammoo mara caala. **32** Inni waan dhaggee fi waan dhage'e dhugaa baya; ammoo dhugaa baya isaa ka fudhatu hin jiru. **33** Nami dhugaa baya isaa fudhate ammoo, Waaqi dhugaammessa akka te'e kanaan mirkaneesse. **34** Waaqi Ayyaana ifii safara male waan kennuuf, ka Waaqi erge dubbii dhugaa dubbata. **35** Abbaan Ilma jaalata; waan maralle harka isaattii kenneera. **36** Ka Ilmatti dhugeeffatu mara jiruu bara baraa qaba; ka Ilma Waaqaatiif hin ajajanne ammoo mufii Waaqaa jala jiraata malee, jiruu hin qabaatu» jedhe. (aiōnios g166)

4 Yesuus Yohaannis caalaa barattoota akka dabalatiisatti jiruu fi cuuphiisatti jiru worri Fariisaayotaa dhage'ane. **2** Te'uu malee, ka cuuphe barattoota isaa ti malee, Yesuusii moti. **3** Maarre Yesuus waan jedhamiisatti jiru yennaa dhage'e, biyya Yihuda'aa lakkiisee deebi'ee gara Galila'a dhage. **4** Inni Yennaa achi dhaqu Samaariyaa keessa dabaru qabaayyu. **5** Maarre Samaariyaa keessatti inni gara qachaa Siikaar jedhamuu, ka fichaa Yaaqoob ilma ifii Yoseeifi kennetti dhikaatu tokko dhufe. **6** Boolli bisaanii ta Yaaqoobii achi jirtiyyu; Yesuus ideemiisaan dadhabee boolla bisaanii bira tee'e. Yennaan sun orraa gara saatii jaa ti. **7** Dubartiin Samaariya'aa takka bisaan woraabbatiisaaf yennaa dhutte, Yesuus isi'iin, «Bisaan uni'ii naa kenni!» jedheen. **8** Yennaa san barattootti isaa sagalee bittiisaaf gara qacha'aa dhaqaneeran. **9** Dubartiin sun, «Ati nama Yihudi'ii teetee ana dubartii samaariya'aa attam bisaan uni'ii gaafatta?» jetteen. Yihudooti muduunu'uu fi qorii samaariyooti itti sooratanutti hin sooratanu. **10** Yesuus deebisee, «Kennansa Waaqaatii fi ka bisaan uni'ii si gaafatiisatti jiru kun eennu akka te'e adoo beettee jiraattee, atinuu silaa isa gaafattee, inni bisaan jiru'uu si'iiif kennaayyu» jedhe. **11** Dubartitiin, «Gootaa kiyya, ati waan ittiin woraabbattu hin qaddu; boollille qile'e; bisaan jiru'uu san eessaa fidda ree? **12** Ati abbaa keenaa Yaaqoob ka boolla tana nu'uuf kenne, ka innii fi ijoolleen isaa, horiin isaa maraayyu keessaa unane, hin caaltaa?» jetteen. **13** Yesuus deebisee, «Bisaan kana ka unu marti deebi'ee hin dheebota; **14** bisaan ani isaaf kennu ka unu ammoo ijumaa deebi'ee hin dheebota. Bisaan ani isaaf kennu sun isa keessatti madda jiruu bara baraa burqu te'a» jedhe. (aiōn g165, aiōnios g166) **15** Dubartitiin, «Gootaa kiyya, akka ani ijumaa hin dheebonnee fi bisaan woraabiisaaf akka ani as hin deebine, bisaan kana naaf kenni» jetteen. **16** Yesuus, «Dhaqitiin, abbaa manaa keeti waamii koy»

jedheen. **17** Dubartitiin, «Ani abbaa manaa hin qabu» jetteen. Yesuus, ««Abbaa manaa hin qabu» jedhiis keeti dhuga'a. **18** Ati nama shan heerumteerta; namichi ati amma woliin jirtu abbaa manaa keeti moti. Wonni ati jette dhuga'a» jedheen. **19** Dubartitiin, «Gootaa kiyya, akka ati raagaa teete dhagga. **20** Abbootiin teenna gaara kana irratti Waaqa waaqonfatane; isin ammoo Yihudooti addeen Waaqa itti waaqonfannu Yerusaa'lem te'uu qaba jettan» jetteen. **21** Yesuus, «Dubartii tana, gaara kana gubba'atti yookiin Yerusaa'lemitti yennaan kolbaan Abbaa hin waaqonfanne akka dhufuurtu na dhugeeffadhu. **22** Isin worri Samaariya'aa waan waaqonfannu hin beettanu; nuuti ammoo Yihudooti fayyinni Yihudoota keessaa waan dhufuuf, waan waaqonfannu beenna. **23** Yennaan worri dhuga'aan waaqonfatu, Ayyaanaa fi dhuga'aan Abbaa waaqonfattu ammoo hin dhutti; ammumaayyu dhutteerti. Inni worra akkas dhuga'aan isa waaqonfannu barbaada. **24** Waaqi Ayyaana; worri isa waaqonfatulle Ayyaanaa fi dhuga'aan isa waaqonfannu qaba» jedheen. **25** Dubartitiin isaan, «Masiihiin Kiristoos jedhamu akka dhufu hin beeka; inni yennaa dhufe waan mara nu'utti hima» jetteen. **26** Yesuus deebisee, «Ani ka si woliin dubbatisatti jiruuyyu isa» jedheen. **27** Yennuma san barattooti Yesuusii deebi'anee dhufane; Yesuus dubartii woliin dubbatisatti jiruun dhagganee masoonfatane; ammoo isaan keessaa nami tokkole, «Maan barbaadde?» yookiin, «Maaf isii woliin dubbatta?» ka jedhe hin jiru. **28** Achiin duuba dubartitiin okkotee ifii ta bisaanii achiitti lakkittee, gara qacha'aa deebitee dhaxxee, kolba'aan, **29** «Namicha waan ani godhe mara natti hime kowa'aatii ilaala'a. Inni Masiihiin te'innaa?» jette. **30** Maarre isaan qachaa keessaa bayanee gara Yesuusii yaa'ane. **31** Yennuma san keessatti barattooti, «Barsiisa'a, woy nyaadhu!» jedhane isa kadhataane. **32** Inni ammoo, «Ani sagalee nyaadhu ta isin hin beenne qabaa» jedhe. **33** Maarre barattooti, «Nami woyii sagalee isaa fidee jiraatinaa?» jedhane wol gagaafatane. **34** Yesuus isaanin, «Sagaleen tiyya, fedhii ka na ergee godhu'uu fi hujji isaa muummessu'u. **35** Isin, «Ji'a afuritti hafeera; achiin duuba haammaan hin geetti» jettanii motii? Ani ammoo isinitti hima; me fichaa keessaan miidhassa'a ilaala'a; ammumaayyu midhaan bilchaatee haamma'aaf geyee! **36** Worri haamu ammumaayyu gatii fudhatiisatti jira; midhaalle jiruu bara baraa tiif wolitti qabiisatti jira; kunille ka facaasuu fi ka haamu akka woliin gammaduuf te'a. (aiōnios g166) **37** Maarre mammaassi, «Tokko hin facaasa, kuun hin haama» jedhu dhuga'a. **38** Ani waan hin elowin akka haammattanu isin erge; worri dhibiin elowee, isin eloo isaanii irraa bu'aa dhaggattane» isaanin jedhe. **39** Dubartitiin, «Waan ani godhe mara natti hime» jettee waan dhugaa baateef worri Samaariya'aa ka qachaa san keessaa hedduun isatti dhugeeffatane. **40** Maarre worri samaariya'aa yennaa gara isaa dhufane, isaan woliin akka turuuf isa gaafatane, Yesuus guyyaa lamaan isaan woliin achi ture. **41** Sababa dubbii isaatiif namooti hedduun dhibiille dhugeeffatane; **42** isaan dubartitiin, «Yoonu nuuti wonni dhugeeffannuuf, waan ati jette calla'aaf adoo hin te'in, nuutinu isa dhageenneerra; inni dhugumaan fayyisaa

biyya lafaa akka te'e beenneerra» jedhane. **43** Guyyaa lamaan duuba, Yesuus ka'ee gara Galila'aa dhage. **44** Inninuu, «Raagaan tokko biyya ifitiiti hin ulfaatu» jedheera. **45** Worri Galila'aa Jila Irra Dabaramaatiif gara Yersaaleemii dhaganeeranuun, yennaa jilaa sanitti waan inni godhe mara waan dhagganeeranuuf, yennaa inni Galilaa geye isa fudhatane. **46** Achiin duuba Yesuus, addee bisaan gara daadhii woyni'ii itti jijjiire, gara qachaa Qaana'aa ka lafa Galila'aa keessaa, deebi'ee dhage. Qondaalli mootumma'aa ka Qifirnaahoomitti ilmi isaa dhibameeru tokko achi jiraayyu. **47** Yesuus Yihudaa irraa gara Galila'aa akka dhufeeru yennaa dhage'e, gara isaa dhagee akka inni Qifirnaahoom deemee, ilma isaa ka dhibamee du'isa geyeeru fayyisuuf isa gaafate. **48** Yesuus isaan, «Isin bilbaasaa fi baasa dhaggitanu malee ijumaa hin dhugeeffatanu» jedheen. **49** Qondaaltichi mootumma'aalle, «Goottaa kiyya, ilmi kiyya adoo hin du'in maganne'ee koy!» jedheen. **50** Yesuus isaan, «Gali; ilmi keeti hin jiraata!» jedheen. Namichille dubbii Yesuus dubbate dhugeeffatee deeme. **51** Adoo inni galiisatti jiruu, tajaajiltooti isaa karaa irratti dhagganee, ilmi isaa akka jiru itti himane. **52** Inni saatii mucaan isaa itti goome isaan gaafatee jennaan, isaan, «Kalee saatii torbatti dhibeen nafa o'ittu sun isa lakkitte» jedhanee deebisane. **53** Achiin duuba abbaan muca'aa saatii Yesuus, «Ilmi keeti hin jiraata» jedhetti akka teete hubate. Tanaaf innii fi maatiin isaa maraa dhugeeffatane. **54** Bilbaasi kun ka Yesuus Yihudaa irraa gara Galila'aa deebi'ee dhufee, lammeessoo huje.

5 Kanaan duuba, Yesuus jila worra Yihudootaatiif gara Yersaaleemii dhage. **2** Yersaaleem keessa karra hoolotaa bira haroon seensuma gaaddisa qabu shan qaddu takka jirtiyyu; afaan Hibrootaatiin «Betzataa» jedhanti. **3** Kolbaan hedduun dhibanteertu, ballooleen, naafole'ee fi worri nafa laashowe seensuma gaaddisa qabu san keessa irkatanee [tacho'iisa bisaanii eegatiisatti jiraniyyu. **4** Ergamaan Waaqaa yennaa tokko tokko haroo keessa gad bu'ee bisaan tachoosa. Bisaan tacho'eeruun duuba nami dhibamaan dursee haroo keessa gad bu'e, dhukkuba isa qabeeru mara irraa hin fayyaayyu.] **5** Namichi woggaa soddomii saddeeti dhibamaa tureeru tokko achi jiraayyu. **6** Yesuus isaa achi irkatiisatti jiru dhaggee, yennaa hedduu akka inni akkas dhibamaa ture beekke, «Fayyuu barbaaddaa?» jedhee isa gaafate. **7** Namichi dhibamaan sun, «Gootta'a, bisaan yennaa tacho'u nama haroo keessa na buusu hin qabu; adoo ani seeniisaaf wodhaanuu, nami dhibiin aanan dura seena» jedhee deebise. **8** Yesuus, «Ka'i, itillee teeti fudhadhuu, deemi» jedheen. **9** Namichi yoosuma fayyee, itillee ifiille fudhatee deeme. Guyyaan wonni sun teete sanbata. **10** Maarre Yihudooti, namicha fayye saniin, «Adhi sanbata; itillee teeti ba'atiisa seerri keenna si dhoogga» jedhane. **11** Inni deebisee, «Namicha na fayyisetti, «itillee teeti fudhadhuu deemi!» aanan jedhe» isaanin jedhe. **12** Isaan, «Namichi, «itillee teeti fudhadhuu deemi!» siin jedhe eennu inni?» jedhanee isa gaafatane. **13** Gumiin addee sanitti waan heddatteertuu fi Yesuusille achii waan deemeeruuf, namichi fayye sun Yesuus eennu

akka te'e hin beenne. **14** Achiin duuba Yesuus Galma Waaqaa keessatti isa dhaggee, «Kunoo, amma fayyiteerta; maarre wonni kana caalu akka sitti hin dhunne, hagonaa achi cubbuu hin hujin» jedheen. **15** Achiin duuba namichi deemee, ka isa fayyise Yesuus akka te'e, Yihudootatti hime. **16** Maarre sababa Yesuus sanbataan fayyiseef, Yihudooti isa miidhiisa jalqabane. **17** Yesuus, «Abbaan kiyya yennaa mara huijisatti jira; anille hujuu qaba» isaanin jedhe. **18** Yesuus seera sanbataa balleessuu qofaa adoo hin te'in, Waaqi abbaa kiyya jedhee Waaqaan waan ifi qixxeesseef, Yihudooti isa ijjeesiisaaf jabeessane barbaadane. **19** Maarre Yesuus deebisee, «Ani dhugaa isinitti hima, Ilmi ifuma ifitiitiin womaa godhuu hin dande'u; inni woma Abbaan isaa godhuun dhagge qofaa godha. Woma Abbaan godhu, Ilmille godha. **20** Abbaan Ilma waan jaalatuuf, waan ifi godhu mara isatti hin mudhisa. Akka isin masoonfattanuu, waan kana caaluuyyuu isatti hin mudhisa. **21** Akkuma Abbaan worra du'ane kaasee jiruu isaanii kennu, akkasuma Ilmille ka ifi fedhee jiruu kenna. **22** Abbaan eennulle'etti hin muru, ammoo akka muruuf baallii guutuu Ilmaaf kenneera; **23** Nami martinuu akkuma abbaa ulfeessu Ilmalle akka ulfeessuuf inni tana godhe. Ka Ilma hin ulfeessine martinuu, Abbaa isa ergelle hin ulfeessu. **24** «Ani dhugaa isinitti hima; nami jecha kiyya dhage'u ka na ergelle'etti ka dhugeeffatu jiruu bara baraa qaba; inni du'a irraa gara jiruu'u taaree; isatti hin murantu. (aiñios q166) **25** Ani dhugaa isinitti hima, yennaan worri du'ane qoonqoo Ilma Waaqaa dhage'anu dhufaarti; ammuumaayyuu dhutteerti; worri isii dhage'u jiru'uun le'a. **26** Akkuma Abbaan madda jiruu'u te'e, Ilma ifiille madda jiruu'u akka te'u godheera. **27** Inni Ilma Namaa waan te'eef, muraa akka kennu, Abbaan baallii isaaf kenneera. **28** Waan kana hin masoonfatina'a; yennaan worri du'e marti qoonqoo isaa dhuga'u hin dhutti; **29** awwaala ifii keessaalle'ee hin bayan; worri dansaa hujeeru jiruu dhaggatiisaaf ka'an; worri hantuu hujeeru akka itti murantuuf ka'an. **30** «Ani baallii tiyyaan womaa godhuu hin dande'u. Akkuma Abbaa kiyya irraa dhage'e mura; waan ka na erge fedhu qofa malee, waan ifi fedhu waan hin gooneef, muraan tiyya dhuga'a. **31** «Ani yoo waan kiyya dhugaa baye, dhugaa bayiisi kiyya akka dhuga'aatiiti hin fudhatamu. **32** Ammoo ka anaaf dhugaa bayu ka dhibiin hin jira, wonni inni marroo tiyyaaf dhugaa baye sun dhugaa akka teete ani hin beeka. **33** Isin ergantoota teessan gara Yohaannisii ergitane; inni dhuga'aaf dhugaa baye. **34** Akka isin fayyitanu tana jedhe malee, ani dhugaa bayiisa namaa hin fudhadhu. **35** Yohaannis akka xassaa bobee'ee ifuu ti; isin yenna'aaf ifa isaatiiti gammadu'uf barbaaddane. **36** Ani ammoo dhugaa baya Yohaannisitiitu caalaa dhugaa baya qaba; hujjin akka ani muummessuuf Abbaan kiyya naa kennee, huijisatti jiru tun, akka Abbaan kiyya na erge dhugaa baati. **37** Abbaan kiyya ka na ergeeyyuu dhugaa naaf bayeera. Isin ijumaa qoonqoo isaa hin dhageenne yookiin akka akki isaa jiru ijumaa hin dhaggine; **38** ka inni ergetti waan hin dhugeeffatiniif, jecha isaa gadhaa keessanitti hin qabanne. **39** Isin Barreeffama Woyyootaan waan jiruu bara baraa dhaggattanu seetane, Barreeffama

Woyyoota qorqortan. Barreeffam Woyyooti kunuu marroo tiyya dhugaa bayan! (aiñios g166) 40 Isin ammoo jiruu dhaggatiisaaf gara kiyya dhufiisa hin feetanu! 41 «Ani ulfinna nama irraa hin barbaadu. 42 Ammoo akka isin jaalala Waaqaa hin qanne ani hin beeka. 43 Ani maqaa Abbaa kiyyaatiin dhufee, isin ammoo na hin fudhanne; nami dhibiin yoo maqaa ifitiin dhufe, isin ammoo isa hin fudhattan. 44 Isin ulfinna wolii irraa dhaggatuu ka barbaaddanu, ulfinna Waaqa tokkocha irraa dhufu ammoo ka hin barbaanne, attam natti dhugeeffatiisa dandeettan ree? 45 Ani Abbaa kiyya duratti waan isin himadhu hin seyni'a. Muusee isin addii itti godhattanettuu isin himata. 46 Adoo Muuse'etti dhugeeffattanee jiraattane, inni waan marroo tiyyaaf barreesseef natti hin dhugeeffattiinyuu. 47 Ammoo waan inni barreesse yoo hin dhugeeffatin, waan ani jedhu attam dhugeeffatuu dandeettan?» jedhe.

6 Achiin duuba Yesuus gara Abbaayaa Galiila'aa ta Xiberiyaas jedhantuun gamatti bu'e. 2 Gumiin hedduun baasa inni worra dhibamaa fayyisiisaan tolche waan dhaggiteef isa hordotte. 3 Yesuus gara gaara tokkoo ol bayee, barattoota ifii woliin tee'e. 4 Yennaa san Jilti Irra Dabaramaa ta Yihudootaa dhikaatteertiyyu. 5 Yesuus adaala ifii ilaalee, gumiin hedduun gara isaa dhufiisatti jirtuun dhaggee, Filiphosiin, «Sagalee kolbaan tun nyaattu eessaa binna?» jedhe. 6 Inni waan Filiphos jedhu ilaaliisaaf tana jedhe malee, maan akka godhu hin beekaayyu. 7 Filiphos, «Daabboon mindaa ji'a saddeetiille diqquma diqqoolle'een isaan mara hin geettu» jedhe. 8 Barattoota isaa keessaa, Indiryaasiin obboleessi Simoon Pheexroosii, 9 «Mucaan tokko ka daabboo garbu'uu xaltaa shanii fi qurxummii lama qabu as jira. Tun ammoo kolbaa tana maraaf hin geettu» jedheen. 10 Yesuus isaaniin, «Kolbaa teessisa'a» jedhe. Marra gudda'atti achi jiraayyu; maare dhiirti gara kuma shanii gad teteette. 11 Yesuus xaltaa fuudhee, Waaqa galateeffatee, kolbaa achi tee'iisatti jirtuuf haga isaan barbaadane qode; qurxummiille akkasuma tolche. 12 Isaan mara yennaa quufane, inni barattoota ifitiin, «Hambaa hatte irraa wonni tokkolle akka hin banne wolitti qaba'a» jedhe. 13 Maarre isaan xaltaa daabboo garbu'uu shanan kolbaan nyaatteertuun, hambaa hatte wolitti qabane kollonjoo kudhanii lama guutane. 14 Kolbaan yennaa bilbaasa Yesuus huje kana dhaggite, «Kun dhugumaan raagicha gara biyya lafaa dhufu'uu jiruuyyu!» jette. 15 Yesuus akka isaan hunnaan isa qabane, mootii isa godhachu'uuf dhufaaruu beekke, qofii ifii ammalle gara gaaraa deeme. 16 Yennaa latti galgalootte, barattooti Yesuusii gara abbaaya'aa gad bu'anne, 17 hoboloo takka seenanee, abbaaya'aan gama gara Qifirnaahomii bu'iisaaf ka'ane. Latti dukkanootelle'een Yesuus gara isaanii hin dhunne. 18 Bubbeen waan bubbisiisatti jirtuuf bisaan raafame. 19 Haga kiiloometira shanii yookiin jaa shaffisa'aan laaqaneeranuun, Yesuus bisaan gubbaa ideemaa, gara hobolo'oo dhufee dhikaatiisatti jiruun dhagganee bararaqane. 20 Yesuus ammoo, «Wonni anaa, hin bararaqina'a!» isaaniin jedhe. 21 Achiin duuba isaan gara hobolo'oo isa fudhatiisa barbaadane; hoboloon ammoo yooma lafa dhaqisatti jiranu geette. 22 Guyyaa

lammeesso'oo kolbaan abbaaya'aan gamatti hatte, hoboloon takkattiin callaan akka achi jirtu hubatte. Yesuus barattoota ifii woliin hobolo'oon akka hin deemin, barattooti ammoo qofuu akka deemaneezanu kolbaan sun beette. 23 Hobolooti dhibiin, Xiberiyaas irraa, gara lafa addee Gootaan galata galcheeruun, kolbaan daabboo itti nyaatteen dhikaattuu dhufane. 24 Kolbaan, Yesuusii fi barattooti isaa akka achi hin jirre yennaa dhaggite, hoboloota san seentee Yesuus barbaadiisaaf, gara Qifirnaahomii dhaxxe. 25 Kolbaan abbaaya'aan gamatti yennaa Yesuus dhaggite, «Barsiisa'a, yoom as dhutte?» jetteen. 26 Yesuus deebisee, «Ani dhuguma isinitti hima; isin waan sagalee nyaattanee quuttaneef na barbaadiisatti jirtan malee, bilbaasa kiyya waan dhaggitaneefii moti. 27 Sagalee badduuf hin hujina'a; sagalee jiruu bara baraatiif jiraattuuf ammoo hujaa. Waaqi Abbaan, chaappaa ifii ka ittiin mirkaneessu waan isa irratti godheeruuf, Ilmi Namaa sagalee san isiniif hin kenna» jedhe. (aiñios g166) 28 Maarre isaan, «Hujii Waaqi akka hunyuuf barbaadu hujjiisaaf maan goona?» jedhaneen. 29 Yesuus deebisee, «Wonni akka isin gootanu Waaqi barbaadu, ka inni ergetti dhugeeffatiisa» jedhe. 30 Isaan, «Akka dhagginee si'itti dhugeeffannu bilbaasa maan goota? Maan hujja? 31 Akkuma Barreeffam Woyyichi, «Inni sagalee ol-gubbaa irraa akka nyaatanu isaanii kenne» jedhu, Abbootiin teenna lafa goomole'ee keessatti sagalee mannaa jedhantu nyaatte» jedhaneen. 32 Yesuus, «Ani dhuguma isinitti hima; ka sagalee ol-gubbaa irraa isiniif kenne Muuse'ee moti; ka sagalee dhuga'aa ol-gubbaa irraa isiniif kennu Abbaa kiyya. 33 Sagaleen Waaqi kennu sun, ka ol-gubbaa irraa gad dhufee, jiruu biyya lafaatiif kennu» jedheen. 34 Isaan, «Goota'a, sagalee tana yennaa mara nu'uuf kenni» jedhaneen. 35 Yesuus isaaniin, «Sagaleen jiru'uu ana; ka gara kiyya dhufu ijjumaa hin beelotu; ka natti dhugeeffatu ijjumaa hin dheebotu. 36 Akkuma ani isinitti hime, isin na dhaggitaneertan; ammoo hin dhugeeffanne. 37 Ka Abbaan kiyya naaf kennu mara gara kiyya hin dhufa. Ka gara kiyya dhufu ani ijjumaa ifi irraa hin ari'u. 38 Wonni ani ol-gubbaa irraa gad dhufee, fedha ka na ergee godhiisaaf malee, fedha kiyya godhiisaafii moti. 39 Fedhiin ka na ergee, worri inni naaf kenne mara guyyaa muumme'ee akka jiru'uuf isaan kaasu malee, isaan keessaa tokkolle akka ani balleessuufii moti. 40 Fedhiin Abbaa kiyyaa, nami ilma isaa dhaggee itti dhugeeffatu mara jiruu bara baraa akka qabaatu. Anille guyyaa muumme'ee jiru'uuf isa kaasa» jedhe. (aiñios g166) 41 Worri Yihudootaa waan inni, «Sagaleen ol-gubbaa irraa gad dhutte ana» jedheef itti gungumiisatti ka'ane. 42 Maarre isaan, «Namichi kun Yesuusii ilma Yeseufiitti moti? Abba'aa fi haadha isaa hin beenna. Amma inni attamiin, «Ol-gubba'aa gad bu'e» jedha ree?» jedhane. 43 Yesuus deebisee, «Wolitti gungumiisa lakkisa'a. 44 Abbaan na erge yoo isa harkise malee, eennulle gara kiyya dhufiisa hin dande'u; anille guyyaa muumme'ee du'aa isa hin kaasa. 45 Raagoleen, «Nami martinuu ka Waaqi barsiise hin te'a» jedhane barreesaneeran. Ka Abbaa dhage'uu fi ka isa irraa baratu marti gara kiyya dhufa. 46 Ka Waaqa biraa dhufe qofattuu Abbaa dhaggeera male,

nami tokkole Abbaa dhaggee hin jiru. **47** Ani dhugaa isinitti hima; nami dhugeeffatu jiruu bara baraa qaba. (**aiōnios g166**) **48** Sagaleen jiru'uu ana. **49** Abbootiin teessan lafa goomole'ee keessatti sagalee mannaa jedhantu nyaatte; te'uu male duute. **50** Sagaleen nami akka hin duuneef akka nyaatu, ol-gubbaa irraa gad buutu ammoo tana. **51** Sagaleen jiraattuun ol-gubbaa irraa gad buute ana. Eennulle yoo sagalee tana nyaate, haga bara baraa hin jiraata. Sagaleen akka biyya lafaatiif jiruu teetuuf, ani kennu tun, foon kiyya» isaaniin jedhe. (**aiōn g165**) **52** Yihudooti, «Namichi kun attam foon isaa akka nyaannu nu'uu kenniisa dande'a?» jedhaneef wol mormiisatti ka'ane. **53** Yesuus isaaniin, «Ani dhuguma isinitti hima: isin yoo foon ilma Namaa hin nyaatin, dhiiga isaalle yoo hin unin, jiruu ifi keessaa hin qaddanu. **54** Nami foon kiyya nyaatuu fi dhiiga kiyya unu jiruu bara baraa qaba; Ani guyyaa muumme'ee du'a keessaa isa hin kaasa. (**aiōnios g166**) **55** Foon kiyya sagalee dhuga'aa ti; dhiigi kiyyalle unii dhuga'aa ti. **56** Ka foon kiyya nyaatuu fi dhiiga kiyya unu anaan jiraata; Anille isaan jiraadha. **57** Abbaan jiraataan akkuma na erge, Anille sababa Abba'aa akkuma jiraadhu, nami na nyaatulle sababa kiyya hin jiraata. **58** Sagaleen ol-gubba'aa gad buute sun tana ree; isiin ta akka abbootiin teessan nyaattee, ammoo achiin duuba duuteetii moti. Sagalee tana ka nyaatu haga bara baraa hin jiraata» jedhe. (**aiōn g165**) **59** Yesuus Qifirnaahoomitti Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti yennaa barsiisiisatti jiru tana dubbate. **60** Barattooti isaa hedduun kana dhage'anee, «Barsiisi kun guddoo jabaata. Eennutti isa fudhatiisa dande'a?» jedhane. **61** Yesuus akka barattooti marroo waan kanaa gungumiisatti jiranu beekke, «Wonni kun isin gufachiisaa? **62** Ilmi Namaa addee dur jirutti deebi'ee ol bayiisatti jiruun yoo dhaggitane maan jettan ree? **63** Ayyaanni Waaqaa jiruu kenna; hunni namaa womaa bu'aa hin qaddu. Jechi ani isinitti dubbadhe Ayyaana Waaqaa ti; jiruulle'e. **64** Ammoo isin keessaa worri hin dhugeeffannee gariin jiran» isaaniin jedhe. Yesuus ka isa hin dhugeeffannee fi ka isa dabarsee kennu eennu akka te'e duruu beekeera. **65** Yesuus ede'ee, «Ani waan kanaaf ka Abbaan kiyya akka gara kiyya dhufu godhe malee, eennulle gara kiyya dhufiisa hin dande'u isiniin jedhe» jedhe. **66** Waan kanaaf, barattoota isaa keessaa hedduun gara duubaa deebi'ane; eega san isa woliin hin deenne. **67** Maarre Yesuus barattoota kudhanii lamaaniin, «Isinille deemuu barbaaddanii?» jedhee gaafate. **68** Simoon Pheexroos, «Goota'a, gara eennuu deenna? Ati Jecha jiruu bara baraa kennu qadda. (**aiōnios g166**) **69** Ati Woyyicha Tokkocha Waaqaa akka teete dhugeeffanneerra; beenneerralle'e» jedhaneen. **70** Yesuus deebisee, «Isin kudhanii lamaan ka file anaa motii? Te'uu malee isin keessaa tokko Seexana» jedhe. **71** Inni marro Yihudaa ilma Simoonii nama biyya keriyootii, ka barattoota kudhanii lamaan keessaa tokko te'ulle, isa dabarsee kennaaruu dubbate.

7 Kanaan duuba, Yihudooti baallii qabanu lafa Yihuda'aa keessa jiranu, isa ijjeesiisaaf waan barbaadaneef, Yesuus Galiilaa keessa deddeebi'e malee, Yihudaa keessa

deddeebi'uu hin barbaanne. **2** Jilti Yihudootaa ta jila Gose'ee jedhantu dhikaatteertuun, **3** obboleeyyan Yesuusii isaan, «Barattooti teeti hujii ati huiisatti jirtu akka dhagganu, addee tana lakkisii gara lafa Yihuda'aa deemi. **4** Eennulle guddoo beekkamu yoo barbaade, waan hujatisatti jiru hin dhossu. Ati hujii tana eega hujee, biyya lafaatitti ifi mudhisi» jedhaneen. **5** Obboleeyyan isaatuu isatti hin dhugeeffanne. **6** Yesuus isaaniin, «Yennaan tiyya ta anaaf teetu ammalle hin geenne. Yennaan martinuu isiniif ta teetu. **7** Biyyi lafaa isin jibbiisa hin dandeettu; ani ammoo hujjin isi'ii badduu akka teete waan himiisatti jiruuf na jibbiti. **8** Isin gara jilaa dhaqa'a. Yennaan naaf teetu waan hin geyiniif, ani gara jila tanaa hin dhaqu» jedhe. **9** Inni tana jedheen duuba lafa Galila'aatitti hafe. **10** Obboleeyyan isaa gara jilaa deemaneraanuun duuba, Yesuusille mudhi'iin adoo hin te'in dhokaataan dhaqe. **11** Jila irratti Yihudooti baallii qabanu isa barbaadaneef, «Inni eessa jira?» jedhaneef gaafatane. **12** Gumii keessatti marro isaa guddoo hasaasane. **13** Gariin, «Inni nama dansa'a» jedhe. Worri dhibiin, «Waaawwo'o, inni kolbaa dokonkorsiisatti jira» jedhe. **13** Ammoo Yihudoota baallii qabanu waan sodaataneef, eennulle marro isaa mudhi'iin hin dubbanne. **14** Jilti wodhakkaa geetteertuun, Yesuus gara Galma Waaqaa dhaqee barsiisuu jalqabe. **15** Yihudooti baallii qabanu guddoo maalalaneef, «Namichi kun adoo hin baratin attam akka malee wo beeka?» jedhane. **16** Yesuus deebisee, «Wonni ani barsiisu ka na erge biraa dhutte malee, barsiisa kiyyaa moti. **17** Nami fedhii Waaqaa godhiisa barbaadu marti, wonni ani barsiisu Waaqaa irraa akka dhutte yookiin anummaan ifi keessaa fuudhee akka dubbadhu hin beeka. **18** Nami ifi keessaa fuudhee dubbatu, ulfinna ifii waan barbaaduuf tana godha. Nami ulfinna ka isa ergeetiif hujii ammoo dhugaamessa; dharti takkaalle isa keessa hin jirtu. **19** Muuseen seera isinii kenneeraa motii? Isin keessaa tokkole ammoo ka seera eegu hin jiru. Isin maaf na ijjeesiisaaf barbaaddan?» jedhe. **20** Gumiiin deebittee, «Ati durriisa ifi keessaa qadda? Eentu si ijjeesiisaaf barbaadiisatti jira?» jetteen. **21** Yesuus, «Ani baasa tokko hujee jennaan, isin maraayyuu maalalfattane. **22** Muuseen akka isin ilmaan teessan haqanqabaa qaddanu isin ajaje; haqanqabaa kana ka jalqabe Muusee adoo hin te'in abbootii teessan teetulle, isin Sanbatalle'een ilma haqanqabaa qaddan. **23** Seerri Muuse'ee akka hin banneef, guyyaa Sanbataatiin ilma tokko haqanqabaa yoo ka qabanu te'e, maaf guyyaa Sanbataatiin ani nama tokko guutumma guutu'utti waan fayyiseef natti aartan? **24** Muraa dhuga'aa mura'a malee, fuula ilaaltanee muruu lakkisa'a» jedhe. **25** Kolbaan Yerusaleemii gariin, «Namichi kun ka isaan ijjeesiisaaf barbaadanuu motii? **26** Ilala'a! Inni badhinumatti dubbatiisatti jira; isaan isa mormanee womaa hin jenne! Worri baallii qabu akka inni Masihiin te'e dhugumaan beekanee jiraatanuu? **27** Yennaa Masihiin dhufu, inni eessaa akka dhufu eennulle hin beeku. Namichi kun ammoo eessaa akka dhufe hin beenna» jedhane. **28** Yesuus adoo Galma Waaqaa keessatti barsiisuu qoonqoo ol qabatee, «Isin ana hin beentan; eessaa akka dhufelle hin

beettan. Ani baalluma tiyyaan hin dhunne. Te'uu malee, ka na erge dhugaamessa. Isin isa hin beettanu; **29** ani ammoo isa biraa waan dhufee fi inni waan na ergeef isa hin beeka» jedhe. **30** Achiin duuba isaan isa qabiisaaf barbaadane; ammoo yennaa isaa waan hin geyiniif eennulle harkaan isa hin tundhe. **31** Gumii san keessaa hedduun isatti dhugeeffatane, «Masihiin yennaa dhufu, bilbaasa namichi kun godhe caalaa inni bilbaasa hin godhaa laati?» jedhane. **32** Fariisaayoti gumiin waan kana marroo Yesuusii hasaasanuun dhageettee, sooreyyiin hayyootaati fi Fariisaayoti Yesuus qabiisaaf eedduu Galma Waaqaa itti ergane. **33** Yesuus, «Ani yennaa gabaadduu calla'aa isin woliin jiraadhee, achiin duuba gara ka na ergee hin deema. **34** Isin na hin barbaaddan; ammoo na hin dhaggittanu; addee ani jirulle, isin dhufuu hin dandeettanu» jedhe. **35** Yihudooti baallii qabanu, «Addee nuuti isa hin dhaggine inni eessa dhaqaara? Inni addee kolbaan teenna leetu gara qachoota Giriiki'ii dhagee, Giriikoota barsiisiisaafii? **36** «Isin na hin barbaaddan; ammoo na hin dhaggittanu; addee ani jirulle, isin dhufuu hin dandeettanu» jechuun maan jechuu isaa ti?» jedhane. **37** Guyyaa muummeffata jilaa, guyyaa guddaa Yesuus ol ka'ee qoonqoo guddo'oon, «Nami dheebote yoo jiraate gara kiyya dhufee unuu ti. **38** Akkuma barreeffam Woyyichi jedhe, «Ka natti dhugeeffatu, maddi bisaan jiru'uu isa keessaa burqa» jedhe. **39** Yesuus marroo Ayyaana Woyyicha worri isatti dhugeeffatu fudhatuutiif tana jedhe; Yesuus gara ulfinnaa ol waan hin fudhataminiif, yennaa san Ayyaanni Woyyichi kennamee hin jiru. **40** Gumii san keessaa namooti gariin jecha isaa kana dhage'anee, «Namichi kun dhugumaan raagicha» jedhane. **41** Worri dhibiin, «Inni Masihiin» jedhane. Worri dhibiin ammoo, «Masihiin Galiilaa irraa hin dhufaa? **42** Barreeffam Woyyichi, Masihiin san'yii mooticha Daawitii keessaa, qachaa Daawiti le'e, Beeteelem keessatti dhalata jedhaa motii?» jedhane. **43** Maarre sababa Yesuusitiif gumiin gargar qoodante. **44** Worri gariin isa qabiisaaf barbaade, ammoo eennulle isa harkaan hin tundhe. **45** Eedduun Galma Waaqaa gara sooreyyii hayyootaati fi Fariisaayota yennaa deebi'anee dhagane, «Isin maaf isa fidiiisa dhaddane?» jedhane eedduu Galma Waaqaa gaafatane. **46** Eedduun Galma Waaqaa, «Akka namichi kun dubbate eennulle ijjumaa dubbattee hin beeku» jedhane deebisane. **47** Worri Fariisaayotaa, «Isinille sobantane? **48** Worra baallii qabu yookiin Fariisaayota keessaa nami isatti dhugeeffateeru jiraa? **49** Gumiin seera Muuse'ee hin beenne tun, abaarsa Waaqaa jala jirti!» jedhaneen. **50** Namichi duraan gara Yesuusii dhageeru, ka Fariisaayota keessaa tokko te'e Niqoodemoos, **51** «Akka seera keennaatitti nama tokko dhage'anee waan inni godheeru adoo hin dhaggin itti muruun hin dande'amaa?» jedhee gaafate. **52** Isaan, «Atille nama Galiila'aatii? Barreeffama Woyyicha qorqori ilaali; raagaan Galiilaa keessaa akka ijjumaa hin kaane hin dhaggita» jedhaneen. [**53** Achiin duuba marti isaaniituu gara mana ifii deemane.

8 Yesuus ammoo gara gaara Ejersaa deeme. **2** Boruyyaa ganama inni gara Galma Waaqaa deebi'e. Kolbaan

marti isa biratti wolitti qabantee, inni gad tee'ee isaan barsiisuu jalqabe. **3** Barsiisoti Seeraatii fi Fariisaayoti dubartii gaarayyeffata irratti qabante takka ol seensisanee, fuula isaan maraa dura dhaabbachiisanee, **4** Yesuusii, «Barsiisa'a, dubartii tun gaarayyeffata irratti qabanteerti. **5** Muuseen Seera keessatti dubartiin akkasii tun dhaka'aan tumantee akka duutu ajajeera. Ati amma maan jetta?» jedhane. **6** Isaan sababa ittiin isa himatanu dhaggatisaaf, Yesuus xaqariisaaf tana jedhane. Inni ammoo gad jedhee qubaan lafa irratti barreessuu jalqabe. **7** Isaan ittuma deddeebi'anee gaafannaan, inni ol jedhee isaaniin, «Isin keessaa ka cubbuu hin qanne, dursee dhakaa isi'tti qolaansuu ti» jedhe. **8** Achiin duuba inni ammalle gad jedhee lafa irratti barreesse. **9** Isaan yennaa tana dhage'ane, jaarsole'een jalqabane, tokko tokkoon, isaan martinuu bayanee deemane. Yesuus dubartitii achi dhaabbatisaati jirtu woliin qofuu hafe. **10** Inni ol jedhee isi'iin, «Dubartii tana, meet isaan? Nami sitti mure tokkolle hin jiruu?» jedhe. **11** Isiin deebittee, «Gootta'a, nami tokkolle hin jiru» jette. Yesuus, «Anille si'tti hin muru. Deemi; ammoo deebitee cubbuu hin hujin» jedhe.] **12** Yesuus ammalle isaaniin, «Ani ifa biyya lafaa ti; ka na hordofu marti ifa jiru'uu hin qabaata malee, ijjumaa dukkana keessa hin ideemu» jedhee dubbate. **13** Worri Fariisaayotaa, «Ati amma ifii keetiif dhugaa bayiisatti jirta; dhugaa bayiisi keeti fudhatama hin qabu» jedhaneen. **14** Yesuus deebisee, «Ani ifi kiyyaaf yoo dhugaa bayelle, ani eessaa akka dhufee fi eessa akka deemu waan beekuuf, dhugaa bayi kiyya dhuga'a. Isin ammoo eessaa akka ani dhufe yookiin eessa akka ani deemu hin beettanu. **15** Isin yaada namumma'aatiin murtan; ani nama tokko irralle'etti hin muru. **16** Ani ammoo yoo murelle, ka na erge Abbaan na woliin jira; qofii biyya waan hin murreeff, muraan tiyya dhuga'a. **17** Dhugaa bayi nama lamaa, fudhatama qaba jedhantee Seera keessan keessatti barreeffanteerti. **18** Ani ifi kiyyaaf dhugaa baya; Abbaan na ergelle naaf dhugaa baya» isaaniin jedhe. **19** Achiin duuba isaan, «Abbaan keeti eessa jira?» jedhane isa gaafatane. Yesuus deebisee, «Isin analle, Abbaa kiyyaalle hin beettanu; adoo na beettanee Abbaa kiyyaalle hin beettaniyyuu» isaaniin jedhe. **20** Yesuus Galma Waaqaa keessatti, addee subbi kennansaa keyamuun biratti adoo barsiisuu jecha kana mara dubbate. Te'uu malee yennaan isaa waan hin geyiniif eennulle isa hin qanne. **21** Yesuus ede'eelle, «Ani hin deema; isin na hin barbaaddan; ammoo cubbuu teessaniin hin duutan. Addee ani dhaqu isin dhaqiisa hin dandeettanu» isaaniin jedhe. **22** Maarre Yihudooti, «Inni «Addee ani dhaqu isin dhaqiisa hin dandeettanu» jedha. Wonni akkana jedhuuf inni ifi ijjeesaaraa laati?» jedhane. **23** Yesuus deebisee, «Isin worra jalaa ti; ani ammoo ka gubba'aa ti. Isin ka biyya lafa tanaa ti; ani ammoo ka biyya lafaatii moti. **24** Ani «Ana» akka te'e beettanee yoo hin dhugeeffatin, cubbuu teessaniin waan duutanuuf, isin cubbuu teessaniin hin duutan jedhe» jedhe. **25** Isaan, «Ati eennu?» jedhane isa gaafatane. Yesuus deebisee, «Kama ani jalqaba irraa kaasee isinitti hime. **26** Ani marroo teessan waan jedhuu fi waan isinitti muru hedduu qaba.

Teetuu malee, ka na erge dhugaamessa; anille waan isa irraa dhage'e qofa biyya lafaatiitti dubbadha» jedhe. **27** Isaan marroo Abba'aa akka Yesuus isaanitti dubbatiisatti jiru hin hubanne. **28** Maarre inni isaaniin, «Isin yennaa Ilma Namaa muka irratti ol fuutane, ani eennu akka te'e hin beettan; achiin duuba baallii tiyyaan womaa akka ani hin goone hin beettan; ammoo waan Abbaan akka ani jedhu na barsiise qofaa jedha. **29** Ka na erge na woliin jira; ani yennaa mara waan isa gammachiisu waan hujjuuf, inni qofii tiyya ana hin lakkinne» jedhe. **30** Akkuma Yesuus tana dubbateen worri hedduun isatti dhugeeffate. **31** Maarre Yesuus Yihudoota worra isatti dhugeeffateen, «Isin barsiisa kiyyaaf yoo ajajantane, dhugumaan barattoota tiyya; **32** isin dhugaa hin beettan; dhugaalle bilisa isin hin baattu» jedhe. **33** Isaan deebisane, «Nuuti sanyii Abbrahaamii ti; ijumaa eennulle'eef garboolee teenee hin beennu. Ati, «Bilisa baatan» jechuun keeti maan jechu'u ree?» jedhane. **34** Yesuus deebisee, «Ani dhugaa isinitti hima; ka cubbuu hujju martinuu garbicha cubbu'u ti. **35** Garbichi yennaa mara maatii gootaa ifii woliin hin le'u; ilmi ammoo yennaa mara maatii san woliin le'a. (aiññ g165) **36** Ilmi yoo bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa hin baatan. **37** Akka isin sanyii Abbrahaamii teetane ani hin beeka. Te'uu malee isin jecha kiyya waan hin fudhatiinif, na ijeesiisaaf barbaaddan. **38** Ani waan Abbaa kiyya biratti dhagge dubbadha; isin ammoo waan abbaa keessan irraa dhageettane gootan» jedhe. **39** Isaan deebisane, «Abbaan keenna Abbrahaam» jedhaneen. Yesuus deebisee, «Isin dhugumaan ijoollee Abbrahaamii adoo teetane, hujji Abbrahaam hujje hin hujjaniyyu. **40** Isin ana nama dhugaa Waaqaa irraa dhage'ee isinitti hime ijeesiisaaf barbaaddan. Abbrahaam waan akkanaa hin goone. **41** Isin waan abbaan keessan hujju hujjatiisatti jirtan» jedhe. Isaan deebisane, «Nuuti ijoollee abbeera'aatii moti; Abbaan nuuti qannu Waaqaa tokkocha qofa» jedhane. **42** Yesuus isaaniin, «Waaqi dhugumaan Abbaa keessan adoo te'e, ani waan Waaqaa biraa dhufee amma as jiruuf, na hin jaalattaniyyu. Isatti na erge malee, ani baallii tiyyaan hin dhunne. **43** Waan ani jedhu isin maaf hin hubanne? Wonni hubatiisa dhaddanuuf, Jecha kiyya dhage'iisaaf hin dandeettanu. **44** Isin ka abbaa keessan Seexanaa ti; halchaa isaalle godhiisaaf barbaaddan. Inni jalqabumaa kaasee ka nama ijeesu; dhugaan isa keessa waan hin jirreef, dhugaa irra hin jiru. Inni dharaamessaa fi abbaa dharaa waan te'eef, yennaa dharaa dubbatu, dharuma ifi keessaa dubbata. **45** Ani ammoo waan dhugaa dubbadhuuf, isin natti hin dhugeeffattanu. **46** Isin keessaa nami yakkaa cubbu'u natti muru eennu? Ani dhugaa yoo dubbadhu, isin maaf ana hin dhugeeffanne ree? **47** Ka Waaqaa ka te'e, jecha Waaqaa hin dhage'a. Te'uu malee, isin ka Waaqaa waan hin te'iniif, hin dhageettanu» jedhe. **48** Yihudooti deebisane, «Ati nama samaariya'a ti; durriisalle ifi keessaa qadda jechuun keenna dhuga'aa motii?» Yesuusiin jedhane. **49** Yesuus deebisee, «Ani durriisa ifi keessaa hin qabu. Ani abbaa kiyya ulfeessa; isin ammoo na hin ulfeessitanu. **50** Ani ulfinna ifiif hin barbaadu. Ka ulfinna naaf barbaadu ammoo

hin jira; ka murulle isa. **51** Ani dhugumaan isinitti hima; nami jecha kiyya eegatu marti ijumaa hin du'u» jedhe. (aiññ g165) **52** Yihudooti isaan, «Nuuti nama dhugumaan akka ati durriisa ifi keessaa qaddu beenneerra! Abbrahaam du'eera; raagotille du'aneeran; ati ammoo, «Nami jecha kiyya eegatu ijumaa hin du'u» jetta. (aiññ g165) **53** Ati abbaa keenna Abbrahaam hin caaltaa? Inni du'eera; raagotille du'aneeran. Ati eennu ifi seeta?» jedhane. **54** Yesuus deebisee, «Ani yoo ifi ulfeesse, ulfinni sun gatii hin qabu. Ka ana ulfeessu Abbaa kiyya, ka isin Waaqaa keenna jettanu. **55** Te'uu malee isin isa hin beettanu; ani ammoo isa hin beeka. Ani yoo isa hin beeku jedhe, akkuma keessan dharaamessa te'a. Ani ammoo isa beeka, jecha isaalle hin eegadha. **56** Abbaan keessan Abbrahaam guyyaa dhufa tiyyaa dhaggisaaf gammade; dhaggeelle gammade» jedhe. **57** Yihudooti isaan, «Ati woggaa shantamaayyuu adoo hin geyin, Abbrahaam dhaggitee?» jedhane. **58** Yesuus deebisee, «Ani dhugaa isinitti hima; Abbrahaam adoo hin dhalatinu Ani «Ana» jedhe. **59** Maarre isaan isa tumisaaf dhakaa fudhatane; Yesuus ammoo ifi dhossee Galma Waaqaatii bayee deeme.

9 Yesuus adoo ideemaa dabaru, namicha ballaa te'ee dhalateeru tokko dhagge. **2** Barattooti isaa, «Barsiisa'a, akka namichi kun ballaa te'ee dhalatu ka cubbuu hujje eennu? Isuma mo'o worra isaa ti?» jedhane isa gaafatane. **3** Yesuus deebisee, «Inni yookiin worri isaa cubbuu hin hunye. Hujjin Waaqaa isa irratti akka mudhattuuf, inni ballaa te'e. **4** Adoo guyya'aatu, hujji ka ana ergee hujju qanna; halkan nami tokkole itti hujjiisa hin dandeenne hin dhufa. **5** Ani biyya lafaa keessa haga jiru, ifa biyya lafaa ti» isaaniin jedhe. **6** Yesuus tana jedheen duuba, lafatti tufee hancufaan dhoqqeesse; dhoqqee san ila namichaatiitti dibee, **7** «Dhaqitiiti haroo Siilo'aamiititti dhiqadhu» jedhe; «Siilo'aam» jechuun ka ergame jechu'u. Maarre namichi dhagge, dhiqatee, dhaggaa deebi'ee dhufe. **8** Ollooti isaatii fi kolbaan tanaan dura isaa kadhatsuun dhaggiteertu, «Namichi kun ka tee'ee kadhatsu motii?» jedhane gaafatane. **9** Gariin, «Isuma» jedhane; ka dhibiin ammoo, «Wawwo'o, isa fakkaata malee, isaa moti» jedhane. Namichi ammoo, «Ani isuma» jedhe. **10** Isaan, «Ilti teeti attamiin banante ree?» jedhane isa gaafatane. **11** Inni deebisee, «Namicha Yesuus jedhamutti biyyee dhoqqeessae, ila tiyyatti dibee, akka ani gara haroo Siilo'aamii dhagge dhiqadhu natti hime. Maarre anille dhagge dhiqadhee, dhagguu dande'e» jedhe. **12** Isaan, «Inni amma eessa jira?» jedhane isa gaafatane. Inni deebisee, «Ani hin beeku» jedhe. **13** Achiin duuba isaan namicha dur balla'aa kaan gara Fariisaayotaa geessane. **14** Guyyaan Yesuus biyyee dhoqqeessae ila namicha balla'aa fayyise sun guyyaa Sanbataa ti. **15** Fariisaayotille attam akka inni dhagguu dande'e namicha gaafatane. Namichi deebisee, «Yesuus dhoqqee ila tiyya dibee; ani dhiqadhee, amma dhagguu dande'e!» jedhe. **16** Fariisaayoti gariin, «Namichi kun Sanbataa waan hin ulfeessineef, Waaqaa biraa ka dhufe te'iisa hin dande'u» jedhane. Worri kuun ammoo, «Nami cubbaaleessi attamiin bilbaasota akkasii hujju dande'a?»

jedhane odduu isaaniitti gargar qoqoodam te'e. **17** Maarre Fariisaayoti namicha dur balla'aa kaaniin, «Marroo namicha ila tiyya bane jettu kanaa, maan jetta?» jedhane gaafatane. Namichi deebisee, «Inni raaga'a» jedhe. **18** Yihudooti baallii qabanu, namichi kun akka dur ballaa te'eeruu fi amma dhagguu dande'e, haga worra isaa waamanutti hin dhugeeffanne. **19** Maarre isaan worraan, «Mucaan keessan, ka isin ballaa te'ee dhalate jettanu kanaa? Amma inni attam dhagguu dande'e ree?» jedhane gaafatane. **20** Worri isaa deebisee, «Akka inni ilma keenna te'e, ballaa te'eelle akka dhalate hin beenna. **21** Amma ammoo attamiin akka inni dhagguu dande'e, yookiin eennu ila isaa akka bane nuuti hin beennu. Inni nama gudda'a, ifumaafuu dubbatuu hin dande'a; isa gaafadha'a!» jedhane. **22** Nami akka Yesuus Masihihi te'e dhugaa baasee dubbatu, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa akka ari'amu Yihudooti baallii qabanu waan wolii galaneeranuuf, worri isaa isaan sodaatee tana jedhe. **23** Waan kanaaf worri isaa, «Inni nama gudda'a; isa gaafadha'ila» jedhane. **24** Isaan namicha dur ballaa te'ee dhalate lammeessoo waamane, «Ati Waaqa ulfeessii dhugaa dubbadhu! Namichi kun akka cubbaaleessaa nuuti hin beenna» jedhaneen. **25** Namichi deebisee, «Inni cubbaaleessa te'uu yookiin te'uu dhabuu ani hin beeku; waan tokko qofaa beeka: Ani ballaa te'ee ture, amma ammoo hin dhagga» jedhe. **26** Isaan, «Inni maan sii godhe? Inni attamiin ila teeti bane?» jedhane gaafatane. **27** Inni deebisee, «Ani duruu isinitti himeera, isin hin caqanne. Maaf ammaalle dhage'uu barbaaddan? Isinille barattoota isaa te'uu feetanii?» jedhe. **28** Isaan isa arrassanee, «Si'ittuu barataa isaa ti; nuuti ammoo barattoota Muuse'ee ti. **29** Nuuti akka Waaqi Muuse'etti dubbateeru hin beenna; namichi kun ammoo, inni eessaa akka dhufeyyuu hin beennu!» jedhaneen. **30** Namichi deebisee, «Wonni kanciraa, inni eessaa akka dhufe isin hin beettanu! Inni ammoo ila tiyya bane! **31** Waaqi cubbaaleeyyii akka hin dhageenne nuuti hin beenna; inni worra isa ulfeessuu fi fedhii isaa muummessuuf dhage'a. **32** Nama ballaa te'ee dhalate tokko ka ila bane jira jedhamuun, haga biyyi lafaa dadantee ijumaa dhage'antee hin beettu. (aiṣon g165) **33** Nami kun Waaqa biraa adoo dhufuu dhabaatee, waan tokkole godhuu hin dande'uuyyu» isaaniin jedhe. **34** Isaan, «Ati cubbu'uun guutantee dhalatte nu barsiisaaf wodhaantaa?» jedhane gussanee gad isa baasane. **35** Yesuus akka isaan namicha gussanee gad baasane dhage'ee, yennaa isa dhagge, «Ilma Namaatiti hin dhugeeffattaa?» jedhee isa gaafate. **36** Namichi deebisee, «Gootaa kiyya, kam inni? natti himi, itti dhugeeffadhaa!» jedheen. **37** Yesuus isaan, «Ati duruu isa dhaggiteera, ka amma si woliin dubbatiisatti jiruuyyu isa» jedhe. **38** Namichi, «Gootaa kiyya! Inni hin dhugeeffadha» jedhee isaa sagade. **39** Yesuus, «Worri ballaan akka dhagguu fi worri dhaggu ballaa akka te'u, muriisaaf ani gara biyya lafaa tana dhufe» jedhe. **40** Worra Fariisaayotaa ka isa woliin achi jiranu keessaa gariin isaa tana jedhu dhage'anee, «Dhugumaan nuutilleen balloota jechuu keetii ree?» jedhane isa gaafatane. **41** Yesuus isaaniin, «Isin balloota adoo teetane,

Silaa yakkaa hin qaddanuuyyu; amma ammoo hin dhaggina waan jettanuuf, isin yakkaameyyii» jedhe.

10 Yesuus, «Ani dhugaa isinitti hima, nami gara gooree hoolotaa balbalaan adoo hin te'in, karaa dhibi'iiin yaabee seenu, hattu'uu fi saantu'u. **2** Nami gara gooree hoolotaa balbalaan seenu ammoo, tissee hoolotaa ti. **3** Ka balbala eegu balbala isaaf hin bana. Hoolotille qoonqoo isaa hin dhage'an. Inni hoolota ifii maqa'aan waamaa, dura deemaa gad baasa. **4** Inni hoolota ifii mara yennaa gad baase, isaaniin dura deema; hoolotille qoonqoo isaa waan beekanuuf isa hordofan. **5** Isaan qoonqoo ormaa waan hin beenneef, irraa baqatan malee, isa hin hordofanu» jedhe. **6** Yesuus mammaassa kana isaaniitti hime, isaan ammoo waan inni jedhe hin hubanne. **7** Yesuus ammalle, «Ani dhugaa isinitti hima: balbalti hoolotaa ana. **8** Worri dhibiin ka anaan dura dhufe marti hattu'uu fi saantu'u, hooloti ammoo isaan hin dhageettu. **9** Balbalti ana. Ka anaan seenu hin fayya; ol hin seena, gad hin baya, dheedalle hin dhaggata. **10** Hattuun hatiisaaf, ijjeesisaa fi balleessiisa qofaaf dhutti. Ani ammoo hooloti jiruu akka dhaggattuu fi jiruu firinxixxuu akka qabaattuuf dhufee» jedhe. **11** Yesuus, «Tisseen dansaan ana. Tisseen dansaan hoolota ifiitii lubbuu ifii dabarsee kenna. **12** Tissee adoo hin te'in, ka qaxaramee tissu, hooloti ta isaa waan hin te'iniif, yayyiin dhuttuun yennaa dhagge, inni hoolota lakkisee dheeta; maarre yayyiin buttee hoolota bittinneessiti. **13** Namichi qaxaramee tissu, waan qaxaramee tissuuf, hoolotaafille waan hin rakkaneef lakkisee dheeta. **14** Tisseen dansaan ana. Akkuma Abbaan na beeku, anilleen isa beeka; akkuma ani hoolota tiyya beeku, isaanille na beekan. Anille isaaniif lubbuu tiyya dabarsee kenna. **16** Ani hoolota dhibii ta gooree tana keessa hin jirre qaba; ani isaanille fiduu qaba. Isaan qoonqoo tiyya hin dhage'an, gooree takkaa hin te'an, tisseele tokkocha. **17** «Ani lubbuu tiyya deebisee fudhatu'uuf dabarsee waan kennuuf, Abbaan na jaalata. **18** Ani lubbuu tiyya fedha kiyyaan dabarsee kenna malee eennulle narraa hin fudhatu. Ani lubbuu tiyya dabarsee kennisaa fi deebisee fudhatiisaaf baallii qaba. Ani ajaja kana Abbaa irraa fudhadhe» jedhe. **19** Sababa jecha kanaatiif ammalle Yihudooti yaadaan gargar qoqoodante. **20** Isaan keessaa nami hedduun, «Inni durriisa ifi keessaa qaba! Inni maraata'a! Isin maaf isa dhageettan?» jedhane. **21** Worri dhibiin ammoo, «Tun dubbii nama durriisa ifi keessaa qabuutii moti! Durriisi ballaa ila banuu dande'aa?» jedhane. **22** Yennaa san jilti eebba Galma Waaqaa ka haareffamee Yerusaalem keessatti jilfamiisatti jirtiyyu; yennaan sun ganna. **23** Yesuus dalleya Galma Waaqaa keessatti siisaabii Solomoon jala deddeebi'u keessa ideemiisatti jiruun, **24** Yihudooti isa marsitee, «Ati haga yoomii gadhaa keenna rarraacha? Ifatti baasii nutti himi: Ati Masihihi?» jedhane gaafatane. **25** Yesuus deebisee, «Ani duruu isinitti himeera, isin ammoo ana hin dhugeeffattanu. Hujiin ani maqaa Abbaa kiyaatiin huju naaf dhugaa baati; **26** isin ammoo hoolee tiyya waan hin te'iniif, hin dhugeeffattanu. **27** Hooloti tiyya qoonqoo tiyya dhageetti; ani isaan beeka, isaanille na hordofan. **28** Ani jiruu bara baraa isaaniif kenna, isaanille ijumaa hin badanu,

eennuulle harka kiyya keessaa isaan butuu hin dande'u. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Abbaan kiyya, ka isaan naaf kenne waan mara caala, eennulle dande'ee harka Abba'aatii isaan hin butu. 30 Abba'aa fi Ani tokko» isaaniiin jedhe. 31 Achiin duuba Yihudooti dhaka'aan isa tumiisaaf ammalle dhakaa fudhatte. 32 Yesuus deebisee, «Ani hujii dansaa hedduu Abbaan natti kenne hujee isiniitti mudhiseera; isaan kana keessaa kamiif dhaka'aan na tumiisaaf barbaaddan?» jedhe. 33 Yihudooti deebisane, «Wonni nuuti dhaka'aan si tumiisaaf barbaannuuf, waan ati Waaqa faanshessiteef malee, hujii dansaa keessaa takkaalle'eefii moti, ati adoo namuma teeteertuu Waaqa ifi goota» jedhaneen. 34 Yesuus deebisee, «Seera keessan keessatti Waaqi isiniin «Isin waaqota» ka jedhe barreeffanteertii moti? 35 Worra jechi Waaqaa isaanii dhufeen, «Isin waaqota» yoo jedhe, Barreeffam Woyyichi ka hin diiganne yoo te'e, 36 «Ani Ilma Waaqaa ti» waan jedheef, ana ka Abbaan na filatee gara biyya lafaa na ergeen, isin «Waaqa faanshessita» attam jettan ree? 37 Yoo ani hujii Abbaa kiyyaa hin hunye te'e, natti hin dhugeeffatina'a. 38 Yoo ani huju te'e ammoo, natti dhugeeffatuu dhaddanulle, Abbaan na keessa, Anille Abbaa keessa akka jiru akka beettanuu fi akka hubattanuu, hujii tiyyatti dhugeeffadha'a» isaaniiin jedhe. 39 Isaan ammalle isa qabiisaaf barbaadane; inni ammoo isaan harkaa miliqe. 40 Achiin duuba Yesuus ammalle Yordaanosiin gama addee Yohaannis duraan itti cuuphaa ture deebi'ee dhagee, achi bubbule. 41 Namooti hedduun gara isaa dhufane. Isaan, «Yohaannis bilbaasa tokkole hin goone, ammoo marroo namicha kanaa wonni inni dubbate marti dhuga'a» jedhane. 42 Namooti hedduun achi jiranu Yesuusitti dhugeeffatane.

11 Namichi Alaazar jedhamu tokko, ka Bitaniyaa keessa le'u dhibame. Bitaniyaan qachaa Maariyaamii fi obboleettiin isii Maartaan le'anu. 2 Maariyaamiin tun ta fiqiree miila Gootta'aatitti naxxee, rifeensa mataa ifitiin miila isaa haxxe; Alaazariin dhibame sunille obboleessa isii'ii ti. 3 Obboleettoti Alaazarii: «Gootta'a, nami ati jaalattu dhibameera» jedhanees Yesuusitti ergane. 4 Yesuus yennaa tana dhage'e, «Dhibeen tun, ulfinni Waaqaa akka mudhatuuf, Ilmi Waaqaalle akka ittiin ulfaatuuf teete malee, Alaazar du'ee akka hafuufii moti» jedhe. 5 Yesuus Maarta, obboleettii isii'ii Maariyaamii fi Alaazar hin jaalataayyu. 6 Akka Alaazar dhibame dhage'ulle, addee jiru san guyyaa lama oole. 7 Achiin duuba inni barattoota ifitiin, «Me gara biyya Yihuda'aa deebinee dhandha» jedhe. 8 Barattooti isaan, «Barsiisa'a, dhikoo tana Yihudooti dhaka'aan si tumiisaaf barbaadaneeran; ati ammalle achi dhaqiisaaf yaadattaa?» jedhaneen. 9 Yesuus deebisee, «Guyyaan tokko saatii kudhanii lama qabaa moti? Maarre nami guyya'aan ideemu, ifa biyya lafaa tana waan dhagguuf hin gufatu. 10 Nami halkanii ideeme ammoo, sababa ifa hin qanneef hin gufata» jedhe. 11 Yesuus tana jedheen duuba dabalee, «Alaazar jaalli keenna rafeera, ani ammoo dhagee isa hin dammassa» jedhe. 12 Barattooti isaa deebisane, «Gootta'a, inni yoo rafee jiraate, hin fayya» jedhane. 13 Yesuus akka Alaazar du'eeru dubbatte; isaan ammoo marroo hirriibaa dubbate seyyane. 14 Maarre Yesuus ifa tolchee,

«Alaazar du'eera; 15 ammoo akka isin dhugeeffattanuuf, ani achi waan hin jiraatiinif gammadeera. Amma ammoo ka'aa gara isaa dhandhaa!» isaaniiin jedhe. 16 Toomaasiin Didimoo jedhamu barattoota dhibi'ii, «Kowaa me nuutille dhandhee, barsiisaa wolliin duunaa!» jedhe. 17 Yesuus yennaa achi geye, Alaazar haga awwaalamee guyyaa afur akka te'e dhagge. 18 Bitaniyaan Yerusaaalem irraa gara kiilomeetira sadii fagaatti; 19 Yihudooti hedduun Maarta'aa fi Maariyaam marroo du'a obboleessa isaaniiitiif isaan jajjabeessiisaaf dhufaneeran. 20 Maartaan dhufa Yesuusii yennaa dhageette, gad itti baate; Maariyaam ammoo namumatti hatte. 21 Maartaan Yesuusii, «Gootta'a, adoo ati as jiraattee, obboleessi kiyya silaa hin du'uuyyu! 22 Ammoo, ammalle waan ati gaafatte mara Waaqi akka sii kennu ani hin beeka» jette. 23 Yesuus, isii'ii, «Obboleessi keeti du'aa hin ka'a» jedhe. 24 Maartaan deebittee, «Guyyaa muumme'ee yennaa du'aa ka'iisaa, akka inni du'aa ka'u ani hin beeka» jette. 25 Yesuus, «Du'aa ka'iisaa fi jiruun ana. Ka natti dhugeeffatu, du'ulle jiru'uun hin le'a; 26 Ka jiru'uun le'uu fi natti dhugeeffatu marti hin du'u. Ati kana hin dhugeeffattaa?» isii'iiin jedhe. (aiōn g165) 27 Isiin, «Ee Gootta'a, ati ilma Waaqaa, Masiihi gara biyya lafaa dhufaru akka teete ani hin dhugeeffadha» jetteen. 28 Maartaan kana jetteen duuba, dhaxxee obboleettii ifii Maariyaam qofuu waantee, «Barsiisaan as jira, si'ille waamiisatti jira» jetteen. 29 Maariyaamiin yennaa tana dhageette, ariifatee isa dhaggiisaaf kaatee baatee gara isa dhaxxe. 30 Yesuus adduma Maartaan isa itti dhaggite jiraayyu malee, yennaa san ollaa keessa hin seenneeyyu. 31 Yihudooti isii jajjabeessiisaaf isii wolliin mana keessa jiranu, yennaa Maariyaamiin ariifatee kaatee baatuun dhaggane, waan addee awwaalaa dhaxxee boottu seyyanee, isii gula ka'ane. 32 Maariyaam addee Yesuus jiru geettee, akkuma isa dhaggiteen, miila isaatitti jiddee, «Gootta'a! Adoo ati as jiraattee, obboleessi kiyya silaa hin du'u» jetteen. 33 Yesuus bowiisa isii'itii fi kolbaan isii wolliin jirtulle attam akka bowiisatti jirtu yennaa dhagge, gadhaan isaalle gaddee, guddisee laaleffatee, 34 «Eessatti awwaaltane?» jedhee isaan gaafate. Isaan, «Gootta'a, koyii ilaali» jedhanees deebisane. 35 Yesuus bowe. 36 Yihudooti, «Attam akka inni isa jaalate ilaala'a!» jette. 37 Isaan keessaa gariin ammoo, «Inni nama ballaa fayyiseera, silaa akka Alaazar hin duune dhoogguu hin dande'uuyyuu?» jedhane. 38 Yesuus ammalle guddisee laaleffatee, gara boolla awwaalaa dhage. Boolli awwaalaa sun goda dhakaan afaan irra keyameeru. 39 Yesuus, «Dhakaa irraa kaasa'a!» jedhee ajaje. Maartaan, obboleettiin nama du'ee, «Gootta'a, inni haga du'ee guyyaa afur tureera. Amma ajoweera!» jetteen. 40 Yesuus isii'ii, «Yoo dhugeeffatte ulfinna Waaqaa akka dhaggitu, ani sitti hin hinnee?» jedhe. 41 Maarre isaan dhakaa irraa kaasane. Achiin duuba Yesuus ol ilaalee, «Ee Abba'a, waan na dhageetteef, si galateeffadha. 42 Akka ati yennaa mara naa dhageettu ani hin beeka; ammoo kolbaan as dhaabbattu tun akka ati ana ergite akka dhugeeffatuuf tana jedhe» jedhe. 43 Tana jedheen duuba, Yesuus, «Alaazar, as bayi!» jedhee qoonqoo

guddo'oon waame. **44** Alaazarille harkii fi miilli isaa woyaa awwaalaatiin xaxamee, fuulli isaalle woyaa'an maramee, gad baye. Yesuus, «Hiika'aatii lakkisa'a, deemuutii» isaanin jedhe. **45** Yihudoota gara Maariyaamii dhufaneeranu keessaa hedduun waan Yesuus huje dhaggaanee, isatti dhugeeffatane. **46** Isaan keessaa gariin ammoo gara Fariisaayotaa dhaqanee waan Yesuus huje itti himane. **47** Maarre sooreyyiin hayyootaati fi Fariisaayoti kora murtii waamane, «Bilbaasota namichi kun hujiisatti jiru mara ilaala'a! Maan goona? **48** Akkanumaan yoo isa lakkinne, nami maraa isatti hin dhugeeffata; worri Rooma'aalle dhufee Galma Waaqaa keennaa fi kolbaa teenna hin balleessa» jedhane. **49** Isaan keessaa nami tokko, ka Qayyaaffaa jedhamu, ka woggaa san hayyuu guddaa te'eeru, «Isin ijjumaa wo hin beettanu; **50** kolbaan duudiiin badu'u mannaa, nami tokko kolba'aaf du'uun isiniif woyya; isin ijjumaa tana hin hubattanuu?» isaanin jedhe. **51** Inni ifi keessaa fuudhee tana hin jenne; woggaa san hayyuu guddaa waan te'eef, Yesuus kolbaa Yihudiitiif akka du'aaru raage. **52** Isaan qofaaf adoo hin te'in, kolbaa Waaqaa ta bittinnootte maralle wolitti rariisaaf du'a. **53** Guyyaa sanii jalqabane Yihudooti baallii qabanu Yesuus ijeesiisaaf mala dhowane. **54** Tanaaf Yesuus Yihudaa keessa ifaataan deddeemuu hin dandeenne; ammoo achi lakkisee gara qachaa Efreem jedhamuu, ka goomole'en dhikoo jiruu dhaqee, barattoota ifii woliin achi bubble. **55** Yennaan Jila Irra Dabarama Yihudootaa dhikaateertiyyu; biyya keessaa namooti hedduun jilaan dura akka aadaa dhugeeffannaa isaaniitti ifi qulqulleessu'uuf gara Yersaaleemii ol bayane. **56** Isaan Yesuus barbaadiisatti waan jiranuuf, Galma Waaqaa keessa dhaabbatane, «Maan isinitti fakkaati? Inni gara jilaa hin dhufu, hin dhufaa?» jedhane wol gaafatane. **57** Sooreyyiin hayyootaati fi Fariisaayoti akka isa qabiisa dande'anu, nami addee Yesuus jiru beeku yoo jiraate, akka himu ajaja kennaneeran.

12 Jila Irra Dabaramaatiif guyyaan jaan hafeeruun, Yesuus addee Alaazariin inni du'aa kaase le'u, Bitaniyaa dhaqe. **2** Isaan achitti irbaata isaaf qopheessanee, Maartaan areerte; worra Yesuus woliin achi addee nyaataa tete'aneeranu keessaa tokkochi Alaazar. **3** Achiin duuba Maariyaam fiqiree gatii guddo'oo ta Naardos qofa irraa hujante ta litirii takkaa hidha geettu fuutee, miila Yesuusii lamaanittuu naxxee, rifeensa mataa ifitiin haxxe. Fiqqeessi fiqiree'e mana duudii guute. **4** Barattoota Yesuusii keessaa tokko ka te'e, Yihudaan nami biyya Keriyootii, ka isa dabarsee kennaaru, **5** «Fiqireen tun mindaa gara woggaa tokkootitti dhikaatu gurgurantee maaf hiyyeeyyii'iif hin kennamin?» jedhe. **6** Inni waan hattu te'eef, tana jedhe malee, marroo hiyyeeyyii'iitiif jedheetti moti. Inni korojoo beese'e ba'ata; beesee korojoo keessaalle fudhataa ture. **7** Yesuus ammoo, «Isiin guyyaa awwaala kiyaatiif qophii goote waan te'eef, isii dhiisa'a. **8** Namooti Hiyyeeyyiin yennaa maraa isin woliin jiran, ani ammoo yennaa maraa isin woliin hin jiraadhu» jedhe. **9** Worra Yihudootaa keessaa Kolbaan hedduun Yesuus Bitaniyaa akka jiru beette; maarre Yesuus qofaaf adoo hin

te'in Alaazarii inni du'aa kaaselle dhaggiisaaf achi dhaxxe. **10** Sooreyyiin hayyootaa ammoo Alaazarille ijeesiisaaf itti malane; **11** sababille Yihudooti hedduun sababa Alaazariitiif isaan lakkisane Yesuusitti waan dhugeeffataneef. **12** Boruyyaa Gumiin guddoon Jila Irra Dabaramaatiif dhutteeru Yesuus gara Yersaaleemii akka dhufiisatti jiru dhageette. **13** Maarre dameelee meexxi'ii qabatee, qoonqoo guddo'oon, «Hosaa'inaa! Mootiin Israa'elii ka maqaa Gootta'aatiin dhufu ka eebbifame!» jedhaa isa fudhatiisaaf baate. **14** Yesuus ilmayyoo harre'ee tokko dhaggee irra tee'e. Kunille akkuma Barreeffam Woyyichi, **15** «Kolbaa Yersaaleemii, hin sodaatina'a! Mootiin keessan kunoo ilmayyoo harre'ee irra tee'ee dhufa» jedhu. **16** Barattooti isaa jalqaba irratti kana hin hubanne; Yesuus gara ulfinnaa ol fudhatameen duuba ammoo, isaan Barreeffam Woyyichi marroo isaatiif akka kana jedhee fi isaanille kanuma akka isaaf godhane qaabatane. **17** Kolbaan yennaa inni Alaazar awwaala keessaa waamee du'aa kaasu Yesuus woliin jirtu waan te'e dhugaa bayaa ture. **18** Bilbaasa kana akka inni tolche waan dhageetteertuuf gumiin isa fudhatiisaaf baate. **19** Kanaaf Fariisaayoti, «Ilaala'a, nuuti womaa godhuu hin dandeenne! Kunoo, biyyi lafaa duudiiin isa hordofaarti!» woliin jedhane. **20** Worra yennaa jilaa waaqonfatiisaaf gara Yersaaleemii dhaqaneeranu keessaa gariin Giriikoota. **21** Isaan gara nama Betsayidaa Galilaa keessa jirtuu, gara Filiphosii dhaqanee, «Gootta'a, nuuti Yesuus dhaggiisaaf barbaanna» jedhaneen. **22** Filiphos dhaqee Indiryaasitti hime; Filiphosii fi Indiryaas lamaaniin dhaqanee Yesuusitti himane. **23** Yesuus deebisee, «Yennaan Ilmi Namaa ulfaatu amma geetteerti. **24** Ani dhugaa isinitti hima: Midhaan qamadii yoo lafa bu'ee du'e malee, tokkochuma te'ee hafa. Yoo du'e ammoo, midhaan hedduu buusa. **25** Nami jiruu ifii jaalatu jiruu ifii hin dhaba; nami biyya lafaa tana keessatti jiruu ifii jibbu ammoo jiruu bara baraatiif isii eegata. (aiōnios g166) **26** Nami na tajaajiluu barbaadu na hordofuu ti; tanaaf tajaajilaan kiyyalle na woliin addee ani jiru hin jiraata. Nama na tajaajilu Abbaan kiyyalle hin ulfeessa» jedhe. **27** Yesuus itti dabalee, «Amma lubbuun tiyya rakkatteerti, ani maan jedha? «Abba'a, yennaan tun akka natti hin dhunne oolchi jedha moo?» Akkas akka hin jenne yennaa rakkinnaa tanaaf dhufe. **28** Abba'a, maqaa keeti ulfeessi!» jedhe. Achiin duuba qoonqoon ol gubba'aa dhuttee, «Ulfeesseera, ammalle hin ulfeessa» jette. **29** Gumiin achi dhaabbatee qoonqoo tana dhageette keessaa gariin, «Wonni mandiiisu'u» jette; worri kuun, «Ergamaa Waaqaati isatti dubbate» jedhe. **30** Yesuus ammoo isaanin, «Qoonqoon tun isiniif jettee dubbatte malee, anaafii moti. **31** Yennaan biyya lafaa tanatti murantu amma; bulchaan biyya lafa tanaa Seexanni amma hin gatama. **32** Ani Yennaa lafa tana irraa ol kaafame, nama maraa gara kiyya harkisa» jedhe. **33** Yesuus du'a attamii akka du'uuf jiru mudhisiisaaf tana jedhe. **34** Gumiin deebittee, «Masiihin haga bara baraa akka jiraatu seera keenna irraa dhageenneerra. Ati attamiin Masiihiin ol kaafamuu qaba jetta ree? Ilmi namaa kun ennun inni?» jetteen. (aiōn g165) **35** Yesuus deebisee, «Ifi yennaa gabaaddu'uuf isin woliin

hin jiraata. Dukkanti akka isin hin dhaqqanne, ifa adoo qaddanuu ideema'a; nami dukkanaa deemu eessa akka deemiisatti jiru hin beeku. **36** Ijoollee ifaa akka teetanuuf, adoo ifa qaddanuu, ifatti dhugeeffadha'a» jedheen. Yesuus tana dubbateen duuba, biraa ideemee isaan duralle'ee ifi dhosse. **37** Yesuus addee isaan jiranutti bilbaasota kana mara hujulle, isaan isatti hin dhugeeffanne. **38** Dubbiin raagichi Isaayaas, «Goota'a, eennutti waan nuuti itti hinne dhugeeffate? Hunni Goota'aa eennutti mudhate?» ka jedhe akka muummottuuf tun teete. **39** Maarre isaan dhugeeffatiisa hin dandeenne, sababille Isaayaas addee dhibiille'etti, **40** «Itti isaanii akka hin dhagginne, gadhaan isaanille akka hin hubanne, gara isaalle deebi'anee akka hin fayyine, Waaqi ila isaanii jaamseera; gadhaa isaanille jabeesseera jedha» jedheera. **41** Isaayaas ulfinna Yesuusii waan dhaggeef tana jedhee marroo isaa dubbate. **42** Te'uu malee, Yihudooti worri baallii qabanu hedduun Yesuusitti dhugeeffatane; ammoo Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa nu baasan jedhane, Farisaayota waan sodaataneef, isatti dhugeeffatuu isaanii ifa baasanee hin dubbanne. **43** Isaan ulfinna Waaqa irraa dhaggachuu caalaa ulfinna nama irraa dhaggachuu jaalatane. **44** Yesuus qoonqoo guddo'oon, «Nami natti dhugeeffatu ka na ergelle'etti dhugeeffata malee na qofatti hin dhugeeffatu. **45** Nami na dhaggu ka na ergelle hin dhagga. **46** Ka natti dhugeeffatu marti dukkana keessatti akka hin hanneef, ani ifa te'ee gara biyya lafaa dhufeera. **47** Nama jecha kiyya dhage'ee hin eeganetti ka muru anaa moti; ani biyya lafaa fayyisiisaaf dhufe malee, itti muriisaaf hin dhunne. **48** Nama na didee Jecha kiyya hin fudhannetti ka muru hin jira. Jecha ani dubbadhettuu gaafa guyyaa dhuma itti mura. **49** Ani baallii tiyyaan hin dubbanne; ammoo Abbaa na ergetti waan ani jedhee dubbadhu na ajaje. **50** Ajaji isaa kun gara jiruu bara baraa akka geessu ani hin beeka. Maarre wonni ani dubbadhu, waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti hime» jedhe. (aiōnios g166)

13 Guyyaa Jila Irra Dabaramaatiin dura, Yesuus biyya lafaa tana lakkisee yennaan gara Abba'aa deemu akka geetteertu beeke. Inni biyya lafaa tana keessatti worra ka isaa te'ane yennaa mara jaalateeraayyu; haga muumme'eetittille isaan jaalate. **2** Yesuusii fi barattooti isaa irbaata irra jiraniyyu. Seexanni duraanuu Yihudaan ilma Simoonii ka nama biyya Keriyoootii, akka Yesuus dabarsee kennuuf, yaada isa keessa keyeera. **3** Yesuus akka Abbaan baallii guutuu isaa kenneeru beeke; akka Waaqa biraa dhufee fi gara Waaqaalle akka deemu beeke. **4** Maarre inni irbaata irraa ka'ee, woyaa lafa keyatee, fooxaa ittiin haxowanu hidha ifiititti marate. **5** Achiin duuba inni bisaan qorii itti dhiqatanutti cossee, miila barattoota ifii dhiqee fooxaa hidha ifiititti marateeruun haxowe. **6** Simoon Pheexroos bira geyee jennaan, Simoon Pheexroos, «Goota'a, sitti miila kiyya dhiqaa?» jedheen. **7** Yesuus isaan, «Waan ani huijisatti jiru ati amma hin beettu, duubarra ammoo hin hubatta» jedhe. **8** Pheexroos deebisee, «Ati ijumaa miila kiyya hin dhiixu!» jedheen. Yesuus deebisee, «Yoo ani miila keeti hin dhiqin, na

biraa gooda hin qaddu» jedheen. (aiōn g165) **9** Simoon Pheexroos deebisee, «Goota'a, eegasuu, miila kiyya qofaa motii, harkaa fi mataa kiyyalle dhiqi!» jedheen. **10** Yesuus deebisee, «Nami nafa dhiqate, nafi isaa duudiin qulqulluu waan te'ee, miila ifii malee, nafa dhiqachuu hin barbaachisu. Isin qulqullu'u; te'uu malee, isin marti qulqullu'uu moti» jedheen. **11** Yesuus duraanuu ka isa dabarsee kennu waan beekeruuf, «Isin marti qulqullu'uu moti» jedhe. **12** Yesuus miila isaanii dhiqeen duuba, woyaa fudhatee uffatee, addee ifiititti deebi'ee tee'ee, ««Waan ani isinii godhe hubattanee?» jedhee gaafate. **13** «Barsiisa'a, Gootaalle» jettanee na waantan; akkas jechuun keessan dhuguma; sababilleen aninuu akkuma san. **14** Ani, Gootaan keessanii fi barsiisaan keessan, miila keessan eega dhiqee, isinille miila wolii dhiqqu qaddan. **15** Akkuma ani isiniif godhe isinille akka gootanu, fakkeenaa isinii te'eera. **16** Ani dhugaa isiniitti hima: Garbichi gootaa ifii hin caalu, ergantichille ka isa erge hin caalu. **17** Isin dhugaa tana beettanee, hujji irra yoo oolchitane ka badhaatane. **18** «Ani marroo isin maraatiif dubbatiisatti hin jiru; ani worra filadheeru hin beeka; ammoo Barreeffam Woyyichi, «Namichi sagalee tiyya nyaate garagalee natti ka'e!» jedhu muummowuu qaba. **19** Yennaa inni muummowe, isin akka Ani Isa te'e akka dhugeeffattanuu, adoo inni hin te'in dura amma ani tana isiniitti hima. **20** Ani dhugaa isiniitti hima: Nami ka ani erge fudhatu na fudhata; nami na fudhatulle ka na erge fudhata» isaaniin jedhe. **21** Yesuus tana dubbateeruun duuba, yaada ifiitiin rakkatee, «Ani dhugaa isiniitti hima: Isin keessaa tokkochi dabarsee na hin kenna» jedhee ifa tolchee dubbate. **22** Barattooti marroo eennuutiif akka inni dubbate wollaalane, wol ilaalane. **23** Barattoota keessaa tokko, ka Yesuus isa jaalatu, Yesuusitti aanee tee'eeraayyu. **24** Simoon Pheexroos, barataa sanitti qiphifatee, «Marroo eennuutiif akka Yesuus dubbatiisatti jiru gaafadhu» jedheen. **25** Maarre tanaaf barataan sun ittuma Yesuusitti hiiqee, «Goota'a, eennu inni?» jedhee gaafate. **26** Yesuus deebisee, «Ka ani cassaa daabbo'oo tana unata keessa cuuphee tuuqachiisu isa» jedheen; maarre inni cassaa daabbo'oo fudhee, ilma Simoonii, Yihudaa nama biyya keriyoootii tuuqachiise. **27** Yihudaan akkuma cassaa daabbo'oo fudhateen, Seexanni isatti gale; Yesuus isaan, «Waan hujjaartu dafii hujji!» jedheen. **28** Worra irbaata irra jiru san keessaa Yesuus maaf tana akka isaan jedhe nami tokkole ka beeke hin jiru. **29** Yihudaan beesee waan qabatuuf, barattooti gariin jilaaf waan isaanii barbaachisu dhagee akka bitu, yookiin hiyyeeyyi'if waan tokko akka kennuuf, Yesuus itti hime seyaane. **30** Yihudaan cassaa daabbo'oo fudhatee yooma gad baye. Yennaan sun halkan. **31** Yihudaan gad bayeen duuba, Yesuus, «Ilmi Namaa amma ulfaateera; Waaqille isaan ulfaateera. **32** Waaqi isaan yoo ulfaate, Waaqille isa hin ulfeessa; arifateelle isa hin ulfeessa. **33** Ijoollee tiyya, ani yennaa guddoo isin wolii hin jiraadhu. Isin na barbaadu'uuf jirtan; ani ammoo, «Addee ani dhaqisatti jiru isin dhaqiisa hin dandeettanu» jedhee waanuma Yihudoota baallii qabanutti hime amma isiniitti hima. **34** Ani ajaja haareya isinii kenna:

Wol jaaladha'a. Akka ani isin jaaladhe, isinille wol jaaladha'a. 35 Isin wol yoo jaalattane, namooti marti akka isin barattoota tiyya teetane hin beekan» jedhe. 36 Simoon Phexxroos, «Gootta'a, eessa dhaqaarta?» jedhee isa gaafate. Yesuus deebisee, «Addee ani dhaqaaru amma na hordottee hin dandeettu; duuba ammoo ana hin hordotta» jedheen. 37 Phexxroos, «Gootta'a, amma si hordofiisa maaf hin dandeenne? Ani lubbuu tiyyalle si'if dabarsee hin kenna» jedheen. 38 Yesuus deebisee, «Ati dhugumaan lubbuu teeti naaf dabarsitee hin kennitaa? Ani dhugaa sitti hima: Adoo lukkuun hin iyyin ati yennaa sadiin na mormatta» jedheen.

14 Yesuus barattoota ifitiin, «Gadhaan keessan hin raafamin, Waaqatti dhugeeffadha'a; analle'etti dhugeeffadha'a! 2 Mana Abbaa kiyyaa keessa addeen leeto'oo heddu'utti jira; anille addee isiniif qopheessiisaaf deemaara. Adoo isin hin jirre teetee ani silaa tana isiniiti hin himuuyyu. 3 Dhaqee addee isiniif qopheesseeruun duuba, addee ani jiru akka leetanuuf, deebi'ee dhufee isin fudhadha. 4 Karaa addee ani dhaqaaru geessu san isin hin beettan» jedhe. 5 Toomaas isaan, «Gootta'a, addee ati dhaqaartu nuuti hin beennu; maarre nuuti attamiin karaa achi geessu beekuu dandeenna?» jedhe. 6 Yesuus deebisee, «Karaan, dhuga'aa fi jiruun ana; anaan malee, eennulle gara Abba'aa hin dhufu. 7 Adoo na beettanee jiraattanee Abbaa kiyyalle hin beettaniyyu. Ammaan jalqaddanee isa hin beettan, isalle dhaggitaneertan» jedheen. 8 Filiphos isaan, «Gootta'a, Abbaa nu'utti mudhisi; sun nu geetti» jedheen. 9 Yesuus deebisee, «Isin mara woliin ani yennaa dheertuu tee'eera; Filiphos! Ati haga ammaa na hin beettuu? Ka ana dhagge Abbaa dhaggeera. Ati maaf, «Abbaa nu'utti mudhisi» jetta ree? 10 Filiphos! Akka ani Abba'aan jiru, Abbaalle anaan jiru ati hin dhugeeffattuu? Ani Jecha isiniitti dubbadhu, baallii tiyyaan hin dubbadhu. Abbaa, na keessa jiraattuttu, hujii ifii huja. 11 Ani Abba'aan, Abbaalle anaan akka jiru yennaa ani dubbadhe na dhugeeffadha'a. Yookiin sababa waan Ani hujetiif natti dhugeeffadha'a. 12 Ani dhugaa isiniitti hima: Nami natti dhugeeffatu waan ani huju hin huja; ani gara Abba'aa waan deemuuf inni waan kana caaluuyyu hin huja. 13 Abbaan karaa ilmaatiin akka ulfaatuuf, waan isin maqaa kiyyaan gaafattane mara, ani hin godha. 14 Waan mara maqaa kiyyaan yoo na gaafattane, ani hin godha» jedhe. 15 Yesuus deebisee, «Isin yoo na jaalattane, ajaja kiyya hin eeggattan. 16 Ani Abbaa hin gaafadha, innille Jajabeessaa dhibii, ka haga bara baraa isin woliin jiraatu isiniif hin kenna. (aiōn g165) 17 Inni Ayyaana dhuga'aa ti. Biyyi lafaa waan isa hin dhagGINEEF yookiin isa hin beenneef, isa hin fudhattu. Isin ammoo waan inni isin keessaa fi isin woliin jiraatuuf, isa hin beettan. 18 «Akka ijoollee haadhaa fi abbaa hin qannee qofi isin hin lakkisu; ani deebi'ee gara keessan hin dhufa. 19 Yennaa diqqo'oon duuba biyyi lafaa deebitee na hin dhaggitu; isin ammoo na hin dhaggitan; ani jiraataa waan te'eef, isinille hin jiraattan. 20 Ani Abbaa kiyyaan, isin anaan, anille isiniin akka jiru, guyyaa san hin beettan. 21 «Nami na jaalatu, nama ajaja kiyya fudhatee eegatu. Abbaan kiyya ka ana jaalatu hin

jaalata; anille isa hin jaaladha, ifille isatti hin mudhisa» jedhe. 22 Yihudaa nama biyya Keriyootti adoo hin te'in, Yihudaan dhibiin, «Gootta'a, biyya lafaatiitti adoo hin te'in, attamiin nu'utti ifi mudhitta?» jedhe. 23 Yesuus deebisee, «Nami na jaalatu Jecha kiyya hin eegata. Abbaan kiyya isa hin jaalata; anii fi Abbaa kiyya gara isaa dhunnee woliin hin leena. 24 Nami na hin jaalanne Jecha kiyya hin eegatu. Jechi isin dhageettanu kun, ka Abbaa na ergeeti malee, kiyyaa moti. 25 «Ani amma adoo isin woliin jiruu tana isiniitti himeera. 26 Jajabeessaan Ayyaanni Woyyichi, ka Abbaan maqaa kiyyaan ergu, waan mara isin hin barsiisa; waan ani isiniitti hime maralle isin hin qaabachiisa. 27 «Nageya isin bira keya; nageya kiyyalle isiniif hin kenna. Nageenni ani isinii kennu, nageya akka biyyi lafaa isinii kennituutii moti. Gadhaan keessan hin raafamin; hin sodaatinille'e. 28 «Ani deemaara, ammoo deebi'ee gara keessan hin dhufa» akka isiniin jedhe dhageettaneertan; adoo na jaalattanu teetee, Abbaan na waan caaluuf, gara Abba'aa deemuu kiyyatti silaa hin gammaddaniyyu. 29 Tun yennaa teete akka dhugeeffattanuuf, duraan dursee adoo tun mara hin te'in, amma isiniitti himeera. 30 Ka biyya lafaa tana bulchu Seexanni waan dhufiisatti jiruuf, kanatti dabalee yoonaa guddoo isin woliin hin dubbadhu. Inni na irratti hunna hin qabu; 31 ammoo akka ani Abbaa jaaladhu biyyi lafaa akka beettuuf, waan Abbaan na ajaje mara huja; ka'aa me addee tanaa deennaa» jedhe.

15 Yesuus, «Muki woyni'ii dhugichi Ana; ka dhaabee guddisu Abbaa kiyya. 2 Damee natti jirtu ta midhaan hin buunne mara inni muree hin gata; dameen midhaan buuttu ammoo caalchitte akka midhaan buuttuuf, qaccee kutee qulqulleessa. 3 Jecha ani isiniitti dubbadheen isin ammumaayyuu qulqulloontaneertan. 4 Anaan jiraadha'a, anille isiniin hin jiraadha. Dameeleen ifumaan midhaan buuttee hin dandeettu; muka woyni'itiitti yoo jiraatte qofa midhaan buutti. Akkasuma isinille yoo anaan hin jiraatin midhaan buusuu hin dandeettanu. 5 «Ani muka woyni'ii ti, isin dameele'e. Ka anaan jiraatu, ka anille isaan jiraadhu, inni midhaan hedduu hin buusa; anaan malee womaa godhuu hin dandeettanu. 6 Ka anaan hin jiraanne mara akka dameele'ee gatamee goga; dameeleen akkasii wolitti qabantee ibiddatti gatantee gubanti. 7 Isin yoo anaan jiraattane, jechi kiyyalle isin keessa yoo jiraate, waan feetane mara yoo gaafattane hin dhaggattan. 8 Midhaan hedduu isin buuttanuu Abbaan kiyya ulfaata; barattoota tiyya te'uu keessanille mudhittan. 9 Akkuma Abbaan kiyya na jaalate anille isin jaaladhe; jaalala kiyyaan jiraadha'a. 10 Akkuma ani ajaja Abbaa kiyyaa eegadhe jaalala isaatiin jiraadhu, isinille ajaja kiyya yoo eegattane, jaalala kiyyaan hin jiraattan. 11 «Gammadi kiyya isin keessa akka jiraatuuf, gammadi keessanille guutuu akka te'uuf tana dubbadhe. 12 Ajaji kiyya kana: akkuma ani isin jaaladhe, isinille wol jaaladha'a. 13 Nami tokko jiruu ifii jaalota ifitiif dabarsee kenniisa irra caalaa, jaalala caalu hin qabu. 14 Waan ani isin ajaje yoo gootane isin jaalota tiyya. 15 Haganaa achi garboota tiyya isiniin hin jedhu, sababille garbichi waan gootaan isaa godhu hin beeku. Ani waan Abbaa kiyya irraa

dhage'e mara waan isinitti himeeruuf, jaalota tiyya isiniin jedheera. **16** Anatti isin filate malee, isin na hin filanne. Isin dhaxxanee mihaan jiraatu hedduu akka buuttanu, ani isin muudeera. Maarre waan maqaa kiyyaan gaafattane mara Abbaan kiyya isiniif hin kenna. **17** Eegasuu ani akka isin wol jaalattanuuf isin ajaja» jedhe. **18** «Biyyi lafaa yoo isin jibbite, isiniin duraa akka na jibbiteertu beeka'a. **19** Isin ka biyya lafaa adoo teetanee, biyyi lafaa ka isi'ii ka te'e silaa hin jaalattiyyu. Isin ka biyya lafaa waan hin te'inii fi waan ani biyya lafaa tana keessaa isin filadheef biyyi lafaa isin jibbiti. **20** Jecha ani, «Garbichi gootaa ifii hin caalu» jedhee isinitti hime qaabadha'a. Na miidhanee yoo jiraatane, isinille hin miidhan; Jecha kiyyaaf ajajamanee yoo jiraatane, jecha keessanille'eef hin ajajaman. **21** Isaan ka na erge waan hin beenneef, isinille kiyya waan teetaneef, kana mara isin irratti godhan. **22** Adoo ani dhufee isaanitti hin dubbatin te'ee, silaa cubbuu isaanitti hin teetuuyyu. Amma ammoo cubbuu ifitiif sababa dhikeeffatanu hin qabanu. **23** Nami na jibbu Abbaa kiyyalle hin jibba. **24** Adoo hujii nami dhibiin ijjumaa hujee hin beenne odduu isaanitiitti hin hujatin te'ee, silaa cubbuu isaanitti hin teetuuyyu; amma ammoo isaan waan ani huje adoo dhagganeeranuu, anaa fi Abbaa kiyyalle jibbane. **25** Kunille, «Sababuma malee na jibbane» jedhamee jechi Seera isaanii keessatti barreeffame akka muummowuuf te'e. **26** «Ani Ayyaana dhuga'aa Jajjabeessaa, ka Abbaa biraa dhufu, isiniif hin erga. Inni naaf dhugaa hin baya. **27** Isinille jalqabaa jalqaddanee na waliin waan jirtanuuf, dhugaa hin baatan» jedhe.

16 Yesuus, «Dhugheeffannaa teessan irraa akka isin hin gufanneef, ani tana maraa isinitti hime. **2** Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa isin baasan; nami isin ijeesu tokko, waan Waaqaaf tajaajilu yennaan itti fakkaattu hin dhutti. **3** Isaan waan Abbaa yookiin na hin beenneef waan kana mara isin irratti godhan. **4** Waan kana godhiisaaf yennaan isaanii yoo geette, waan ani isinitti hime akka qaabattanuuf tana isiniitti hime. «Ani isin waliin waan jiruuf, jalqaba irratti dubbii tana isinitti hin hinne» jedhe. **5** Yesuus, «Ani ammoo amma gara ka ana ergee deemaara; isin keessaa nami tokkolle, «Eessa dhaqaarta?» jedhee na hin gaafatu. **6** Ani waan tana isinitti himeef ammoo, gadhaan keessan gaddaan guutameera. **7** Ani ammoo dhugaa isinitti hime: ani yoo deeme isinii woyya; sababille ani yoo hin deemin, Jajjabeessaan gara keessan hin dhufu. Ani yoo deeme ammoo, isa gara keessan hin erga. **8** Inni yennaa dhufe, marroo cubbu'uu, marroo balchumma'aatii fi marroo mura'aa kolbaa biyya lafaatiitti hin mudhisa. **9** Isaan waan natti hin dhugeeffatiniif, marroo cubbu'uu inni isaanitti hin mudhisa; **10** Ani gara Abba'aa waan deemuuf, isinille deebitane waan na hin dhaggineef, inni marroo balchumma'aa hin mudhisa. **11** Bulchaa lafa tanaatiitti waan duruu muranteertuuf, inni marroo mura'aa mudhisa. **12** «Ani waan hedduu isinitti himu qaba, amma ammoo qalbeeffatiisa hin dandeettanu. **13** Ayyaanni dhuga'aa yennaa dhufe, inni gara dhuga'aa mara isin hin geessa. Inni ifirraa fuudhee hin dubbatu, ammoo waan dhage'ee fi

waan dhufu'uu jiru dubbata. **14** Inni waanuma ani jedhu fuudhee waan isinitti himuuf, ulfinna naaf hin kenna. **15** Wonni Abbaan qabu martinuu tiyya; tanaaf ani, «Ayyaanni Wooyichi waanuma ani jedhe fuudhee isinitti hima» jedhee isinitti dubbadhe. **16** «Yennaa diqqo'oon duuba na hin dhaggitanu, ammalle yennaa diqqo'oon duuba deebitane na hin dhaggitan» jedhe. **17** Barattoota isaa keessaa gariin, ««Yennaa diqqo'oon duuba na hin dhaggitanu, ammalle yennaa diqqo'oon duuba deebitane na hin dhaggitan; akkasuma inni ani gara Abba'aalle waan deemuuf» nu'uun jechuun isaa kun maan?» jedhaneef wol gagaafatane. **18** Ittuma deebi'anee, ««Yennaa diqqoo» jechuun kun maan? Marroo maanii akka inni dubbatisatti jiru nuuti hin beennu» jedhane. **19** Yesuus akka isaan isa gaafatiisa barbaadane beekke, ««Yennaa diqqo'oon duuba na hin dhaggitanu, ammalle yennaa diqqo'oon duuba deebitane na hin dhaggitan» waan ani jedheef, isin wol gagaafatani? **20** Ani dhugaa isinitti hime: isin waacitaneef boottan, biyyi lafaa ammoo hin gammaddi; isin hin gadditan, gaddi keessan ammoo gara gammadaa hin jijjiirama. **21** Dubartiin takka yennaa deyiisa geettu, yennaan ciniinsu'uu waan geetteef hin gadditi; yennaa daa'imi dhalate ammoo, daa'imi gara biyya lafaa waan dhufeeff gammaddee, rakkinna ifii deeti. **22** Isin amma gaddiisatti jirtan; ani ammoo deebi'ee isin hin dhagga; gadhaan keessan hin gammada; gammada keessan eennulle isin irraa hin fudhatu. **23** «Guyyaa san, isin womaa na hin gaafattanu. Ani dhugaa isinitti hime: Waan isin maqaa kiyyaan Abbaa gaafattanu mara Abbaan isiniif hin kenna. **24** Haga ammaa maqaa kiyyaan waan tokkolle hin gaafanne; gammadi keessan guutuu akka te'uuf, gaafadha'a hin fudhattan» isaaniiin jedhe. **25** Yesuus, «Kana mara isinitti himiisaaf fakkeennaan dubbadheera. Yennaan ani fakkeennaan hin dubbanne hin dhutti; marroo Abba'aa ammoo ifa tolchee isinitti hima. **26** Guyyaa san, isin maqaa kiyyaan hin gaafattan; ani Abbaa isiniif gaafadha isiniin hin jedhu. **27** Isin waan ana jaalattaneef, akka ani Waaqa biraa dhufelle waan dhugeeffattaneef, Abbaanuu isin hin jaalata. **28** Ani Abbaa biraa bayee gara biyya lafaa dhufe; amma biyya lafaa lakkisee deebi'ee gara Abba'aa deemaara» jedhe. **29** Achiin duuba barattooti isaa, «Ati amma fakkeenaa malee, ifa tolchitee dubbatisatti jirta. **30** Amma akka ati waan mara beettu, gaaffii nami qabu adoo inni si hin gaafatinille akka beettu nuuti beenneerra. Tanaaf akka ati Waaqa biraa dhutte nuuti hin dhugeeffanna» jedhaneen. **31** Yesuus deebisee, «Isin amma dhugeeffattaneertanii? **32** Yennaan isin qofi na lakkittanee namuu gara mana ifii bittinnowu dhufiisatti jirti; ammaayyuu dhutteerti; ani qofii tiyya hin hafa. Abbaan na waliin waan jiruuf, ani ammoo qofi hin jiru. **33** Anaan nageenni akka isinii te'uuf ani tana isinitti himeera. Biyyi lafaa isin hin rakkitti; ammoo jabaadha'a! Ani biyya lafaa injifadheera» jedhe.

17 Dubbii tana dubbateen duuba, Yesuus gara ol-gubba'aa ol ilaalee, «Abba'a, yennaan geetteerti. Ilmi keeti ulfinna akka sii kennuuf, ilma keeti ulfeessi. **2** Sababille worra ati isaaf kennite maraaf, jiruu bara baraa

akka kennuuf, ati kolbaa mara irratti baallii isaaf kenniteerta. (aiṳnios g166) 3 Jiruu bara baraa jechuun si Waaqa tokkocha dhugaamessaa fi Yesuus Kiristoosii ati ergite beekiisa. (aiṳnios g166) 4 Hujji ati akka ani hujjuuf natti kennite muummessisaan lafa irratti ani si ulfeesseera. 5 Abba'a! Uffinnuma adoo biyyi lafaa hin dadamin dura ani si biratti qabu san, amma ifi biratti naaf kenni. 6 «Biyya lafaa keessaa worra ati naaf kenniteef maqaa keeti beessiseera. Isaan keetiiyyu, ati ammoo naaf kennite. Isaan jecha keeti eegataneeran; 7 amma isaan wonni ati naaf kennite maraa si biraa akka dhutte beekaneeran. 8 Jecha ati naaf kennite ani isaaniif kenneera; isaanille fudhataneeran; akka ani si biraa dhufe dhugumaan beekaneeran; akka ati na ergitelle dhugeeffataneeran. 9 «Ani isaaniif daadimadha; worri ati naaf kennite keeti waan te'aneef, isaaniif daadimadha malee, biyya lafaatiif hin daadimadhu. 10 Ka ani qabu maraa keeti, ka atille qaddu maraa kiyya; uffinni kiyya isaanii mudhata. 11 Ani amma gara keeti dhufara; haganaa achi biyya lafaa keessa hin jiraadhu; isaan ammoo biyya lafaa keessa jiran. Abbaa woyyu'u! Akkuma nuuti tokko teene, worri ati naaf kennitelle tokko akka te'anuuf, maqaa keeti ka anaaf kenniteen, isaan eegi. 12 Yennaa isaan woliin jiru, maqaa keeti ka ati naaf kenniteen ani isaan eegeera; ani isaan tisseera; Barreeffam Woyyichi akka muummowuuf, isaan keessaa ilma badi'ii malee, tokkolle ka bade hin jiru. 13 Ani amma gara keeti dhufara; isaan gammada kiyya guutuu akka qabaatanuuf, dubbii tana biyya lafaa keessatti dubbadha. 14 Ani dubbii teeti isaanii kenneera; akkuma ani ka biyya lafaa hin te'in, isaanille ka biyya lafaa waan hin te'iniif, biyyi lafaalle isaan jibbite. 15 Ani akka ati hamaaleessa irraa isaan eedduuf si gaafadha malee, akka ati biyya lafaa keessaa isaan baattuuf si hin gaafadhu. 16 Akkuma ani ka biyya lafaa hin te'in, isaanille ka biyya lafaatiif moti. 17 Jechi keeti dhuga'a; dhuga'aan isaan woyyoonsi. 18 Akkuma ati gara biyya lafaa ana ergite, anille gara biyya lafaa isaan ergeera. 19 Isaan dhuga'aan ka woyyoomane akka te'anu, ani isaaniif jedhee ifi woyyoonsa. 20 «Worra dubbii isaani dhage'ee natti dhugeeffatuufille gaafadha malee, isaan calla'aaf hin gaafadhu. 21 Ani akka isaan maraa tokko te'anu daadimadha. Abba'a! Akkuma ati anaani jirtu anille akkuma si'iin jiru, isaanille nu'uun akka jiraatanu, akka ati na ergitelle biyyi lafaa akka dhugeeffattuuf daadimadha. 22 Akkuma atii fi ani tokko teene, isaanille tokko akka te'anuuf, uffinnuma ati naaf kennite, anille isaaniif kenne. 23 Ani isaaniin, atille anaani akkuma jirtu, isaanille ijjumaa tokko akka te'anu, biyyi lafaalle akka ati naa ergite fi akkuma na jaalatte, isaanille akka jaalatte akka beettuuf daadimadha. 24 «Abba'a! Ati isaan naaf kenniteerta; addee ani jiru na woliin akka isaan jiraatanu, biyyi lafaa adoo hin dadamin dura waan na jaalatteef, uffinna ati naaf kennite, akka isaan dhagganuuf barbaada. 25 Abbaa balcha'a! Biyyi lafaa si hin beenne; ani ammoo si beeka; isaan kunille akka ati na ergite beekaneeran. 26 Ani akka isaan si beekanu godheera; jaalalli ati na jaalatte isaan keessa akka jiraatuuf, anille isaan keessa akka jiraadhu, ammalle ittuma akka beekanu hin godha» jedhe.

18 Yesuus daadimata kana daadimateen duuba, barattoota ifii woliin dhooga Qedirooniitiin gama dhage. Addee san oorrutti jira. Yesuusii fi barattooti isaa oorrui san seenane. 2 Yesuusii fi barattooti isaa yennaa hedduu achitti waan wol dhagganuuf, Yihudaan dabarsee isa kenne addee san hin beekaayyu. 3 Maarre Yihudaan loltoota worra Rooma'aa, eeddota Galma Waaqaa ka sooreyyii hayyootaatiin ergamanee fi Farisaayota guuratee gara addee oorrui san dhage; isaan meya woraanaa hidhatanee faanosii'ii fi xassaa qabataneeran. 4 Yesuus waan itti dhufaaruu beekke, gara duraa itti deemee, «Ennuu barbaaddan?» isaaniiin jedhe. 5 Isaan deebisane, «Yesuusii biyya Naaziretii ti» jedhane. Inni, «Aninuu isa» isaaniiin jedhe. Yihudaan isa dabarsee kennelle isaan woliin achi dhaabbateeraayyu. 6 Yennaa Yesuus, «Aninuu isa» jedhe gara duubaa sissiqanee lafatti jigane. 7 Ammalle Yesuus, «Ennuu barbaaddan?» jedhee isaan gaafate. Isaan, «Yesuusii Naaziretii ti» jedhane. 8 Yesuus deebisee, «Aninuu isa» jedhee isinitti himeera. Isin, na yoo barbaadisatti jiraattane, worra kana lakkisa'a deemanuu ti» jedhe. 9 Dubbiin inni tanaan dura, «Abba'a, worra ati naaf kennite keessaa tokkolle hin ganne» jedhe akka muummottuuf tana dubbate. 10 Simoon Pheexroos, shallaagaa qabateeru buqqifatee, garbicha hayyicha gudda'aa dhowee, gurra isaa middicha irraa kute. Maqaan garbicha saniille Maalkoos. 11 Yesuus Pheexroosiin, «Shallaagaa keeti gonofa'atti deebisi! Muduunuu rakko'oo ta Abbaan kiyya akka ani unuuf naaf kenne ani hin unuu?» jedhe. 12 Achiin duuba loltooti worra Rooma'aa worra isaan ajajuu fi Yihudoota Galma Waaqaa eeganu woliin Yesuus qabane, hidhane, 13 matooma gara Haannaas isa geessane. Haannaas abbaa-soddaa Qayyaaffa'aa ti; Qayyaaffaan bara san Hayyicha Guddaa te'eeraayyu. 14 Qayyaaffaan kunille, nami tokko kolbaa maraaf yoo du'e woyya jedhee Yihudoota baallii qabanu ka gorse. 15 Simoon Pheexroosii fi barataan dhibiin Yesuus hordofane. Barataan dhibiin sun Hayyicha Guddaa biratti beekkamaa waan te'eef, Yesuus woliin gara dalleya mana hayyicha gudda'aa seene. 16 Pheexroos ammoo karra duratti hafe. Barataan dhibiin, Hayyicha Guddaa biratti beekkame sun gad bayee, durritii karra eeddutti himee, Pheexroos ol seensise. 17 Durritiin karra eeddu Pheexroosiin, «Ati barattoota namicha sanii keessaa tokkoo motii?» jette. Pheexroos deebisee, «Waaawwo'o, anaa moti» jedhe. 18 Boojiin waan jirtuuf, tajaajiltootaa fi worri eeddoota ibidda cile'ee gabbisane, naannoo isaa dhaabbatane, o'ifatiisatti jiran. Pheexroosiille isaan woliin dhagee dhaabbatee o'ifate. 19 Hayyichi guddaan marroo barattoota isaatii fi marroo barsiisa isaa Yesuus gaafate. 20 Yesuus deebisee, «Ani mudhinnatti nama maratti dubbadheera; yennaa mara mana Waaqonfannaa Yihudootaati fi Galma Waaqaa keessatti addee kolbaan marti wolitti qabantutti barsiiseera. Ani dhossa'atti waan tokkolle hin dubbanne. 21 Ati maaf na gaafatta ree? Kolbaa na dhageette gaafadhu. Isaan waan ani jedhe hin beekan» jedheen. 22 Yennaa Yesuus tana jedhe, worra eeddoota ka achi jiranu keessaa tokko, «Hayyicha gudda'atti

attam akkas deebittee dubbatta?» jedhee isa kabale.

23 Yesuus deebisee, «Yoo ani dokonkora dubbadhee jiraadhee, dokonkora san nama as jirutti himi. Yoo ani sirrii dubbadhee jiraadhee ammoo ati maaf na dhootta?» isaan jedhe. **24** Achiin duuba Haannas, akkuma inni hidhamee jiruun, gara Qayyaaffaa hayyicha gudda'aa isa erge. **25** Simoon Pheexroos adoo achi dhaabbatee ibidda o'fatiisatti jiruu, worri dhibiin isaan, «Atille barattoota isaa keessaa tokkoo moti?» isaan jedhane. Pheexroos ammoo, «Waawwo'o, anaa moti» jedhee mormate. **26** Garboota hayyicha gudda'aa keessaa tokko, firri namicha Pheexroos gurra irraa kutee, «Isa wolliin ooruu keessatti ani si hin dhagginee?» jedhee isa gaafate. **27** Pheexroos ammalle mormate; yoosuma lukkuun iyyite. **28** Barii halkaniin Yesuus mana Qayyaaffaa'aatii gara galma bulchaa biyyaa geessane. Yihudooti baalli qabanu nyaata Jila Irra Dabaramaa nyaatiisaaf akka dande'anu, qullullinna aadaa dhugeeffannaa isaanii eegatiisaaf waan barbaadaneef, galma bulchaa biyyaa hin seenne. **29** Tanaaf Philaaxoos gara isaanii gad bayee, «Wonni isin namicha kana ittiin himattanu maan?» jedheen. **30** Isaan deebisane, «Adoo inni yakkaa tokko hin hujin nuuti gara keeti isa hin finnuuyyu» jedhaneen. **31** Philaaxoos isaanii, «Isinunti isa fuudha'aatii, akka seera keessaniititti itti mura'a» jedhe. Isaan, «Nuuti nama tokkolle ijjeesu'uuf seerri nuuf hin kennu» jedhane deebisane. **32** Dubbiin Yesuus du'a attamii akka du'uuf jiru dubbate akka muummottuuf tun teete. **33** Philaaxoos gara galma ifii deebi'ee seenee, Yesuus waamee, «Ati mootii Yihudootaati?» jedhee isa gaafate. **34** Yesuus deebisee, «Gaaffii tana si'umatti gaafata moo yookiin worra dhibi'itti marroo tiyya sitti hime?» jedhe. **35** Philaaxoos deebisee, «Ati nama Yihudi'ii na seetaa? Kolbuma teetii fi sooreyyii hayyootaatiifi gara kiyya dabarsee si kenne. Ati maan gooteerta?» jedhe. **36** Yesuus deebisee, «Mootummaan tiyya ta biyya lafa tanaatii moti; adoo mootummaan tiyya ta biyya lafa tanaa teetee, akka ani worra Yihudoota baallii qabanutti dabarfamee hin kennanne, silaa hordofattooti tiyya naaf hin lolaniyyu. Mootummaan tiyya ammoo ta biyya lafa tanaatii moti» jedhe. **37** Maarre Philaaxoos, «Ati mootii Yihudootaatii ree?» jedhee isa gaafannan, Yesuus deebisee, «Akka ani mootii'ii atinuu jette. Ani marroo dhuga'aatiif dhugaa bayiisaaf dhaladhee, gara biyya lafaa dhufe. Ka dhuga'aa ka te'e na hin dhage'a» jedhe. **38** Philaaxoos, «Dhugaan maan inni?» jedhee gaafate. Achiin duuba Philaaxoos gara kolba'aa deebi'ee gad bayee, «Ani yakkaa isa himachiittu tokkolle isa irratti hin dhaggu. **39** Ammoo ani yennaa Jila Irra Dabaramaa, yennaa mara nama hidhameeru tokko akka isiniif hiiku barattaneertan. Mootii Yihudootaa akka ani isiniif hiiku barbaaddanii?» isaanii jedhe. **40** Jennaan isaan, «Waawwo'o, isaa moti! Barabbaa nuu hiiki!» jedhane itti hogisane; Barabbaan nama nama saamaa ture.

19 Achiin duuba Philaaxoos Yesuus fuudhee dhaansise.

2 Worri loltootaa dameelee qore'ee irraa kallacha hujanee mataa isaatiitti keyane; achiin duuba woyaa dhiillee itti uffisane. **3** Gara isaalle dhufaa, «Mootii Yihudootaa

jiraadhu!» jedhaa isa kakkabalane. **4** Philaaxoos ammalle gad bayee gumiin, «Waan isa himachiisu tokkolle akka ani hin dhaggin akka ilaaltanu, kunoo, gara keessan gad isa hin baasa» jedhe. **5** Maarre Yesuus kallacha qore'ee keyatee, woyaa dhiilleelle uffatee gad baye. Philaaxoos, «Kunoo! Namichi!» isaanii jedhe. **6** Sooreyyiin hayyootaatii fi eeddotti Galma Waaqaa yennaa isa dhaggane, «Fannis! Fannis!» jedhane hogisane. Philaaxoos isaanii, «Isin fuudha'aatii, fannis'a. Ani yakkaa tokkolle isa irratti hin dhaggine» jedhe. **7** Gumiin, «Nuuti seera tokko qanna; inni ilma Waaqaa ifi godheera, akka seera keennaatiitti du'uu qaba» jette. **8** Philaaxoos yennaa tana dhage'e, ituma caalchisee sodaate. **9** Philaaxoos gara galma ifii deebi'ee, «Ati eessaa dhutte?» jedhee Yesuus gaafate. Yesuus ammoo waan tokkolle hin deebinne. **10** Philaaxoos, «Ati natti hin hintuu? Akka ani si hiikiisaa fi si fannisiisaafille baallii qabu hin beettuu?» isaan jedhe. **11** Yesuus deebisee, «Waan Waaqaan baallii sii kennanteef malee, ati silaa baallii na irratti hin qadduuyyu. Tanaaf nami dabarsee sitti na kenne, yakkaamessa cubbuu cubbuu caaltee ti» jedhe. **12** Philaaxoos yennaa tana dhage'e, karaa Yesuus ittiin hiiku dhaggatiisaaf wodhaane. Gumiin ammoo, «Yoo isa hiiite, ati jaala mootii moototaa, ka biyya Rooma'aatii moti; nami mootii tokko ifi godhu marti, mootii moototaa, ka biyya Rooma'aatiin mormee isa lolu» jettee ituma hogitte. **13** Philaaxoos yennaa dubbii tana dhage'e, Yesuus gad baasee, addee dhakaa baxxicha jedhantutti barcumaa mura'a irra tee'e; addeen sun afaan Ibrootaatiin, «Gabataa» jedhanti. **14** Guyyaan sun ka Jila Irra Dabaramaatiif qophowanu, gara saatii jaa ti. Philaaxoos kolba'aan, «Kunoo, mootiin keessan» jedhe. **15** Isaan, «Ijjeesi! Ijjeesi! Fannis!» jedhane ituma hogisane. Philaaxoos, «Mootii keessan fannisuu?» jedhee isaan gaafate. Sooreyyiin hayyootaalee, «Nuuti mootii moototaa ka biyya Rooma'aa malee, mootii hin qannu!» jedhane deebisane. **16** Achiin duuba Philaaxoos akka Yesuus fannifamuuf dabarsee isaanitti isa kenne. Isaanille Yesuus fuudhane deemane. **17** Achiin duuba Yesuus fannoo ifii ba'atee, gara addee, «Buqqii mata'aa» yookiin afaan Ibrootaatiin, «Golgootaa» jedhantu dhage. **18** Isaan achitti isa fannisane; namoota dhibille lamaan, maddii maddi'itti, Yesuus wodhakkaa isaaniiitti fannisane. **19** Philaaxoos waan ittiin beessisu tokko barreessee fannoo gubbaa keye. Wonni inni barreesse, «Yesuus nama biyya Naaziretii, mootii Yihudootaa» jetti. **20** Addeen Yesuus itti fannifame qachaa bira waan teeteef, barreeffama san kolbaa heddu'utti dubbise. Beessisi sun afaan Ibrootaatiin, afaan Rooma'aatii fi afaan Giriikiitiin barreeffame. **21** Sooreyyiin hayyootaa Philaaxoosiin, «Namichi kun, «Ani mootii Yihudootaa ti» jedheera jedhi malee, «Mootii Yihudootaa» jettee hin barreessin» jedhane. **22** Philaaxoos deebisee, «Ani waan barreesse barreesseera» jedhe. **23** Loltooti Yesuus fannisaneen duuba, woyaa isaa addee afuritti qoodanee, tokko tokkoon gooda ifii fuudhatane. Isaan ruufalle fuudhane; ruufi isaa ammoo gubba'aa haga jalaatiitti dhowameera malee, hodhaa hin qabu. **24** Loltooti, «Ruufa kana hin tarsaannu; hixaa itti buufannee, akka eennu gewu ilaalluu

ti!» woliin jedhane. Barreeffam Woyyichi, «Woyaa tiyya qoodamane, ruufa kiyyatti hixaa buufatane» jedhu akka muummowuuf kun te'e. Loltootille kanuma godhane. **25** Fannoo Yesuusii cinaa, haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaamiin nitiin Qilopha'aatii fi Maariyaamiin Magdala dhaabbataneeraniyyu. **26** Yesuus haadha ifitiin fi barataa ifii ka jaalattu achi dhaabbatanuun yennaa dhagge, haadha ifitiin, «Haadha tiyya, inni ilma keeti» jedheen. **27** Achiin duuba barattichaan, «Isiin haadha teeti» jedheen. Yennaa sanii jalqabee barattichi mana isaa akka leetuuf gara mana ifii isii fudhate. **28** Yesuus amma wonni marti hobba'isa beekke, akka Barreeffam Woyyichi muummowuuf, «Ani dheebodhe» jedhe. **29** Qoriin daadhiin woynii dhangaggoottu'uun guutanteertu takka achi jirtiyyu; maarre isaan ispoonjii daadhi woynii dhangaggoottuu xuuxachiisane, damee muka hisoophi jedhamuu irra keyanee, gara afaan isaa ol qabane. **30** Yesuus daadhi dhangaggoottuu san unee, «Hobbaate!» jedhe. Achiin duuba mataa gad qabatee lubbuu ifii dabarsee kenne. **31** Guyyaan san guyyaa itti qophowanu guyyaa jimaata waan te'eef, guyyaan itti aanulle guyyaa Sanbata jila guddoo'oo waan te'eef, Yihudooti baallii qabanu reeffi namootaa guyyaa Sanbataatiin fannoo gubbaa akka hin oolleef, miila worra fannifamaneeranu cassanee, fannoo irraa gad buusiisaaf, Philaaxoos gaafatane. **32** Maarre loltooti dhagane miila worra Yesuus woliin fannifameeru, dursanee miila namicha matoomaa, achiin duuba miila namicha kaaniille cassane. **33** Isaan yennaa gara Yesuusii dhufane ammoo, inni duraanuu akka du'eeru dhaggaanee, miila isaa hin cassane. **34** Te'uu malee, loltoota keessaa tokkochi, woraana ifitiin cinaacha Yesuusii woraannaan yoosuma dhiigii fi bisaan keessaa jige. **35** Kana ka dhagge, akka isin dhugeeffattanuuf dhugaa bayaera; dhugaan inni bayelle dhuga'a; wonni inni dubbatulle dhugaa akka teete hin beeka. **36** Kun Barreeffam Woyyichi, «Lafeen isaa tokkole hin caddu» ka jedhu akka muummowuuf te'e. **37** Barreeffam Woyyichi dhibiin, «Isaan kama woraanane san hin dhagga» jedha. **38** Kanaan duuba, Yoseefiin biyya Armaatiya'aa, ka Yihudoota baallii qaddu sodaatee, dhokaataan hordofataa Yesuusii te'eeru, reeffa Yesuusii fannoo irraa fuudhiisaaf Philaaxoos gaafate. Philaaxoos eeyyamee jennaan, Yoseef dhagee reeffa Yesuusii fuudhe. **39** Niqoodemoos, ka duraanuu halkanin gara Yesuusii dhufeeru, qumbii fi hargiisa wolitti makame, gara kiillogiraama sodomii afurii qabatee, Yoseef woliin addee san dhaqe. **40** Namooti lamaan reeffa Yesuusii fuudhane akka aadaa Yihudooti reeffa maranutti, fiqiree woliin woyaa qoolaan marane. **41** Addee inni itti fannifame san oorro'utti jira; oorroo san keessa godi awwaalaa haarenni ka nami tokkole itti hin awwaalaminitti jira. **42** Guyyaa worri Yihudootaa itti qophowanu waan te'eef, godi awwaalaa dhikoo waan te'eef, reeffa Yesuusii achitti awwaalane.

20 Guyyaa dilbataa ganama, barii halkan, Maariyaamiin qachaa Magdala'aa gara goda awwaalaa dhaxxee, dhakaan afaan goda awwaalaa irraa fuudhameeruun dhaggitte. **2** Isiin gara Simoon Pheexroosiitti fi barataa

kaanii, ka Yesuus isa jaalatee, rukkittee dhaxxee, «Goottaa goda awwaalaa keessaa fuudhaneeran; isaan eessa akka isa keyaneeranu nuuti hin beennu» jettee isaanitti hinte. **3** Achiin duuba Pheexroosii fi barataan kuun gara goda awwaalaa dhaqane. **4** Isaan lamaanuu woliin rukksanee, barataan kuun ammoo Pheexroos caalaa ariifatee rukkiisee, dursee goda awwaalaa bira geye. **5** Inni gad jedhee woyaa qoolaa ta ittiin marante achitti dhagge malee, keessa hin seenne. **6** Simoon Pheexroos isa duubaan dhufee, boolla awwaalaa keessa seenee, woyaa qoolaatii **7** fi woyaa mataa Yesuusiitti maraneerannulle achitti dhagge. Woyaam mataa Yesuusiitti maraneeranu, woyaa qoolaa ta ittiin marane woliin adoo hin te'in qofuu marantee achi jirti. **8** Achiin duuba barataan Pheexroos dursee goda awwaalaa bira geye kuunille, keessa seenee, dhaggee dhugeeffate. **9** Isaan Barreeffama Woyyicha, «Inni du'aa ka'uu qaba» jedhu haga ammaa hin hubanne. **10** Achiin duuba barattooti lamaan sun gara manaa deebi'anee galane. **11** Maariyaam goda awwaalatiin ala dhaabbatee bowiisatti jirtiyyu. Adoo bowiisatti jirtuu, gad jettee goda awwaalaa keessa ilaaltee, **12** ergantooti Waaqaa lamaan uffana adii uffatane, addee reeffi Yesuusii dur jiru, tokkochi gara mata'atiin, kuun gara miilaatiin tee'aneeranuun dhaggite. **13** Isaan, «Dubartii tana, maaf bootta?» jedhane isii gaafatane. Isiin deebittee, «Goottaa kiyya fuudhaneeran; eessa akka isa keyaneeranu ani hin beeku!» jette. **14** Achiin duuba isiin garagalttee Yesuus achi dhaabbateeruun dhaggite; ammoo akka inni Yesuus te'e hin beenne. **15** Yesuus, «Dubartii tana, maaf bootta? Ati eennu barbaadda?» jedhee isii gaafate. Isiin, nama oorroo eegu isa seetee, «Goottaa kiyya, ati yoo isa asii fuutee jiraatte, eessa akka isa keette natti himi, ani dhagee isa fudhadhaa» jetteen. **16** Yesuus, «Maariyaam» isii'n jedhe. Isiin gara isaa garagalttee afaan Ibrootaatiin, «Rabbunii» jetteen; akkas jechuun, «Barsiisaa» jechu'u. **17** Yesuus, «Ana hin qabin! Sababille ani haga ammaa gara Abba'aa ol hin baane. Ammoo gara obboleeyyan tiyyaa dhaqiitii, «Ani gara Abbaa kiyyaati fi Abbaa keessanii, gara Waaqa kiyyaati fi Waaqa keessanii ol bayaara» jedhiitii isaanitti himi!» jedhee isii'tti hime. **18** Maarre Maariyaamiin gara qachaa Magdala'aa dhaxxee akka Goottaa dhaggitteertuu fi waan inni isii'tti hime barattootatti hinte. **19** Dilbata san galgala, barattooti Yihudoota baallii qabanu waan sodaataneeff, wolitti dacha'anee balbala cufataneeranuun, Yesuus dhufee odduu isaanii dhaabbatee, «Nageenni isiniif te'u!» jedhe. **20** Tana jedheen duuba, cinaacha ifitiin fi harka ifii lamaan isaanitti mudhise. Barattooti Goottaa waan dhagganeef guddoo gammadane. **21** Yesuus ammalle, «Nageenni isiniif te'u. Akkuma Abbaan na erge, anille isin erga» isaanin jedhe. **22** Achiin duuba inni hafuura isaanitti baafatee, «Ayyaana Woyyicha fudhadha'a! **23** Isin yoo cubbuu kolba'aa araarantane, isaan araara hin dhaggatan; isin yoo hin araaramin, isaan araara hin dhaggatanu» jedhe. **24** Barattoota kudhanii lamaan keessaa, Toomaas, «Lakkuu» ka jedhame, yennaa Yesuus dhufe isaan woliin hin jiru. **25** Maarre barattooti dhibiin, «Nuuti Goottaa dhaggineerra!»

jedhane itti himane. Toomaas isaaniin, «Madaa misimaaraa harka isaa lamaaniituu dhaggee, quba kiyya yoo keye malee, madaa cinaacha isaa keessalle harka kiyya yoo keye malee, ani hin dhugeeffadhu» jedhe. **26** Torbaan tokkoon duuba ammalle barattooti isaa wolitti qabamanee mana keessa jiraniyyu; Toomaasille isaan woliin jira. Balbalti cufanteertuun, Yesuus ammoo dhufee odduu isaanii dhaabbatee, «Nageenni isiniif te'u» jedhe. **27** Achiin duuba inni Toomaasiin, «Quba keeti as fidii irra keyii, harka kiyya lamaan ilaali; harka keetille diriirsiitii madaa cinaacha kiyyaa keessa keyi. Dhugeeffadhu malee, hin mamin!» jedhe. **28** Toomaas deebisee, «Gootaa kiyya, Waaqa kiyya!» jedhe. **29** Yesuus isaan, «Waan na dhaggiteef dhugeeffatee? Worri adoo ana hin dhaggin dhugeeffatu ka badhaadhe!» jedhe. **30** Yesuus bilbaasota hedduu, ka kitaaba kana keessatti hin barreeffamin, barattoota ifii duratti hujeera. **31** Bilbaasota kun ammoo akka Yesuus Masihiin te'ee fi Ilma Waaqaalle te'e, itti dhugeeffatiisaan maqaa isaatiin jiruu akka dhaggattanu barreeffamane.

21 Kanaan duuba, Yesuus qarqara abbaayaa Xiberiyaasiititti ammalle barattoota ifiititti mudhate. Akki inni itti mudhatelle akkas: **2** Simoon Pheexroos, Toomaas, «Lakkuu» ka jedhame, Naataanaa'el nami qachaa Qaana'aa ka lafa Galiila'aa, ilmaan Zabdewoosiitii fi barattooti Yesuusii ta dhibiin lamaan woliin jiraniyyu. **3** Simoon Pheexroos, «Ani qurxummii guuriisa dhaqaara» isaaniin jedhe. Isaanille, «Nuutille si woliin dhandhaa» jedhaneen. Maarre isaan gad bayanee hoboloo yaabane. Halkan san ammoo waan tokko hin qabanne. **4** Yennaa aduun baatu, Yesuus qarqara bisaanii dhaabbate; barattooti ammoo akka Yesuus te'e hin beenne. **5** Achiin duuba inni isaaniin, «Ijoolle! Qurxummii woyii qaddanii?» jedhee isaan gaafate. Isaan, «Waa'awwo'o» jedhane deebisane. **6** Inni isaaniin, «Hobolo'oon gara middaatitti caccoo teessan buusa'a, hin guurrattan» jedhe. Isaanille caccoo buusane qurxummii hedduu waan qabaneef, harkisuu dadhabane. **7** Barataan Yesuus isa jaalate, Pheexroosiin, «Goota'aa be!» jedhe. Pheexroos akka inni Gootaa te'e yennaa dhage'e, woyaa facaafatu ta ifi irraa baafateeru uffatee gara abbaaya'aa utaale. **8** Barattooti kuun gara ciqilee dhibba lamaa callaa lafa irraa waan fagaataneeranuuf, caccoo qurxummiin guutte harkisaa, hoboloo keessa tee'anee, gara qarqara abbaaya'aa dhufane. **9** Isaan yennaa qarqaratti bayane, daabbo'oo fi qurxummii kashila cile'ee irra jirtu achitti dhaggane. **10** Achiin duuba Yesuus isaaniin, «Qurxummuma amma qabattane irraa fida'a» jedhe. **11** Simoon Pheexroos hoboloo yaabee, caccoo qurxummiin gurgurdoon dhibbaa fi shantamii sadii keessa guutte, gara lafaa harkise; adoo qurxummiin haga kana heddattuu, caccoon hin tarsaane. **12** Yesuus isaaniin, «Kowa'aa diiranteeffadha'a!» jedhe. Isaan Gootaa te'uu isaa waan beekaneef, barattoota keessaa tokkole, «Ati eennu?» jedhee gaafatiisaaf ka itti game hin jiru. **13** Maarre Yesuus dhufee, daabboo fuudhee, isaaniif kenne; qurxummiille akkasuma godhe. **14** Yesuus eega du'aa ka'e, barattootatti mudhatuun isaa tun yennaa sadeesso'oo

ti. **15** Diiranteeffatanee ka'aneeranuun duuba, Yesuus Simoon Pheexroosiin, «Simoonii ilma Yohaannisii, worra kana caalaa na jaalattaa?» jedhe. Inni, «Ee, Gootaa, akka si jaaladhu atuun hin beetta» jedhee deebise. Yesuus isaan, «Ilmoolee tiyya dheedisiisi» jedhe. **16** Yesuus lammeeessoo, «Simoonii ilma Yohaannisii, na jaalattaa?» jedheen. Inni, «Ee, Goota'a, akka si jaaladhu atuun hin beetta» jedhee deebise. Yesuus, «Buruusoo tiyya tissi» jedheen. **17** Yesuus yennaa sadeesso'oo, «Simoonii ilma Yohaannisii, na jaalattaa?» jedhe. Pheexroos waan inni sadeessoo, «Ana jaalattaa?» jedhee isa gaafateef gaddee, «Goota'a, ati waan mara beetta; akka si jaaladhu atuun hin beetta» jedheen; Yesuus, «Hoolee tiyya bobbaasi. **18** Ani dhugaa si'iin jedha: Ati yennaa dargaggeessaa, hidhattee gara barbaadde deentaayyu; yennaa dulloonte ammoo, harka keeti diriirfateen, nami dhibiin sitti hidhee gara ati hin jaalanne si geessa» jedheen. **19** Yesuus tana jedhiisaan, Pheexroos du'a attamii du'ee Waaqa akka ulfeessu'uuf jiru mudhise. Achiin duuba Yesuus, «Na hordofi!» isaan jedhe. **20** Pheexroos garagalee barataan Yesuus isa jaalatu kuun Yesuus hordofuun dhagge; barataan kun ka irbaata irratti gara Yesuusii ittuma hiiqee, «Goota'a, ka dabarsee si kennaaru eennu inni?» jedhee gaafate. **21** Pheexroos yennaa isa dhagge, «Goota'a, namichi kun maan te'a ree?» jedhee Yesuus gaafate. **22** Yesuus, «Haga ani dhufutti akka inni le'u ani yoo fedhe maanti si dhibe? Na hordofi» jedheen. **23** Maarre oduun, «Barataan kun hin du'u» jettu worra Yesuus hordofu oddu'utti odeeffante. Yesuus ammoo, «Haga ani dhufutti akka inni le'u ani yoo fedhe maanti si dhibe?» jedhe malee, inni hin du'u hin jenne. **24** Ka waan kana dhugaa bayee fi ka waan kanalle barreesse baratuma kana; nuutille wonni inni dhugaa baye dhugaa akka teete hin beenna. **25** Wanni Yesuus huje dhibiin heddu'utti jira. Marti isi'ituu tokko tokkoon adoo barreeffantee jiraattee, silaafuu biyyi lafaa duudiin kitaabota barreeffamanu kana dandeettee hin ba'attuuyyuu jedhee herrega.

Hujii Ergantootaa

1 Ulfaataa Tewoo filoos! Kitaaba kiyya ka kanaan duraa keessatti marroo waan Yesuus hujetiif fi barsiise duudii barreesseera. Wonna ani barreessele gaafa Yesuus hujii ifii jalqabeen kaasee, **2** haga guyyaa gara ol gubba'aa bayeetiitti waan hujee; inni ergantoota filateef, ajaja ifii karaa Ayyaana Woyyichaatiin kenneen duuba gara ol gubba'aa baye. **3** Yesuus du'a ifitiin duuba akka jiraataa te'e, deddeebi'ee karaa hin mansiinneen mirkaneessaa haga guyyaa afurtaa isaanitti mudhatee, marroo Mootummaa Waaqaalle isaanitti dubbate. **4** Inni isaan woliin adoo jiruu, «Addii Abbaan kiyya isiniif kenne, ta ani isinitti hime san eegadha'a malee, Yerusaleemii hin bayina'a» jedhee isaan ajajaje. **5** Ede'eelle Yesuus, «Yohaannis bisaaniin isin cuuphe; guyyaa diqqa'aa duuba ammoo Ayyaana Woyyichaan cuuphanta» jedhe. **6** Yennaa wolitti qabamane ergantooti Yesuusiin, «Goota'a, ati ammaa tana Israa'eliif Mootummaa deebittee kennaartaa?» jettee gaafatte. **7** Yesuus isaaniin, «Yenna'aa fi bara Abbaan kiyya baallii ifitiin murteesse beekuu hin dandeettanu; **8** ammoo yennaa Ayyaanni Woyyichi isin irratti bu'u, hunna hin dhaggattan; yennaa san Yerusaleemitti, lafa Yihuda'aa duudi'tti, Samaariya'aa fi biyya lafaa duudi'tti dhugaa bayoota tiyya hin teetan» jedhe. **9** Yesuus kana jedheen duuba, adoo isaan isa ilaalanuu gara ol-gubba'aa fudhatame; duumensille isaan duraa isa golle. **10** Isa ol bayiisatti jiru, ila hin caffatin adoo ilaaliisatti jiranuu, namooti lamaan ka woyaa adii uffataneeranu cinaa isaanii dhaabbatane, **11** «Isin namoota Galila'a, maaf asi dhaabbatane gara gubba'aa ilaaltan? Yesuusiin isin duraa gara ol-gubba'aa fudhatame kun, gara ol-gubba'aa bayaaruun akkuma dhaggitane akkanuma deebi'ee hin dhufa» jedhane. **12** Achiin duuba ergantooti gaara Ejersaa jedhamu irraa gara Yerusaleemii deebi'ane; gaarii Ejersaa Yerusaleem irraa gara kiiloo meetira tokko fagaata. **13** Isaan qachaa guddicha seenanee, gara kolloo mana mana gubba'aa ol bayane. Isaaniille Pheexroos, Yohaannis, Yaaqoob, Indiryaas, Filiphoo, Toomaas, Bartolomewoos, Maatewoos, Yaaqoobii ilma Alfewoosii, Simoonii hinaattichaa fi Yihudaa ilma Yaaqoobii fa'a. **14** Isaan duudiinuu dubartoota, Maariyaamii haadha Yesuusiiti fi obboleeyyan isaa woliin wolitti qabamane, yaada tokkoon daadimataaraniyyu. **15** Guyyaa diqqa'aa duuba, Pheexroos woli geyii dhugeeffatoota gara dhibbaa fi diddamaa geettu tokko keessa dhaabbatee, **16** «Obboleeyyan tiyya, Barreeffama woyyicha keessatti, marroo Yihudaa worra Yesuus qabeef soressaa te'ee, dubbiin Ayyaanni Woyyichi afaan Daawitiitiin dubbateeru muummowuu qaddiyyu. **17** Yihudaan qooda hujii teennaa nu woliin akka qabaatu waan filameeruuf, golii teenna te'eeraayyu. **18** Namichi kun beesee hujii hammeenna ifitiin dhaggate saniin, fichaa bitate; inni mata'aan lafa dhowee nafi isaa dho'ee, meen gadha'aa jige. **19** Worri Yerusaleem keessa le'anu duudiin waan kana dhage'ane; maarre isaan lafa san afaan ifitiin «Akeldaamaa» jedhane; akkas jechuulle «Lafa dhiigaa» jechu'u. **20** «Kitaaba Faaru'u

keessatti, «**«Manni isaa ona te'uu ti; eennulle keessa hin le'in, akkasuma, «Nami dhibiille sooreessummaa isaa fudhatuu ti» jedhantee barreeffanteerti. 21 Tanaaf yennaa Gootaan Yesuus odduu teennatti deddeebi'e duudi'tti nama nu woliin jiru keessaa, 22 akkasuma cuuphaa Yohaannisitiin jalqabee, haga guyyaa Yesuus nu biraa ol fudhatameetiitti, worra nu woliin jiru kana keessaa tokkochi, du'aa ka'a Yesuusiitiif, nu woliin nama dhugaa bawu te'uu barbaachisa» jedhe. 23 Maarre isaan nama lamaan Yoseef ka barsaabaas yookiin Yosxos jedhamee waamamuu fi Maatiyaas dhikeessane. 24 Achiin duuba isaan, «Goota'a, ati yaada nama duudi'i beetta; nama lamaan kana keessaa, addee Yihudaan lakkisee gara addee ifii deemetti, ergamaa te'ee akka tajaajiluuf ka filatte nu'utti mudhisi» jedhaa daadimatane. 26 Achiin duuba isaan namoota lamaan keessaa tokko filiisaaf hixaa yennaa buusane, hixaan Maatiyaas dhaqqabe. Maarre inni ergantoota kudhanii tokkotti dabalame.**

2 Jilti guyyaa shantameesso'oo ta «Phenexqoxee» jedhantu yennaa geette, dhugeeffatooti duudiin addee tokkotti wolitti qabamaneeraniyyu. **2** Dedhuma huuruun akka bubbee guddo'oo fakkaatu ol-gubbaa irraa dhuttee, mana isaan keessa jiranulle guutte. **3** Achiin duuba wonni bobee'a ibiddaa fakkaatu isaanitti mudhate; gargar cicciteelle tokko tokkoo isaanii gubba'atti bu'e. **4** Isaan duudiinuu Ayyaana Woyyichaan guutamane, haga inni isaan dandeessisetti afaan adda addaatiin dubbatuu jalqabane. **5** Yihudooti Waaqa sodaatanu ka biyya biyya lafaa keessa jirtu mara irraa dhufane Yerusaleem keessa jiraniyyu. **6** Yennaa huuruu tana dhage'ane, gumiin guddoon wolitti qabante. Dhugeeffatooti afaan adda addaatiin dubbatanuun yennaa dhage'ane, isaan maadeffatane. **7** Isaan baaseffataa maadeffataa, «Kunoo worri akkana dubbataaranu duudiin worra Galila'aatii moti? **8** Attamiin ree isaan afaan keenna ka dhalootaatiin dubbatanuun, tokko tokkoon keenna dhageenna? **9** Nuuti worra biyya Phaarte'ee, Meediya'aa, Elami, Mesophotaamiya'aa, Yihuda'aa, Qaphadooqiya'aa, Phanxoosi, Asiya'aa, **10** Firiigiya'aa, Phinfiliya'aa, Gibxiiti fi lafa Liibiya'aa ta adaala qachaa Qereena'aa jirtu keessa leenu; gariin keenna worra biyya Rooma'aatii dhunne, **11** worra Yihudi'iiti fi worra Yihudii hin te'in ka dhugeeffannaa Yihudi'iitiitti galle; akkasuma worri Qarxeesiiti fi Arabaa jiran; kunoo isaan martinuu hujii baasaa ta Waaqi hujee afaan keennaan dubbataaranuun dhageenna» jedhane. **12** Isaan baaseffatane, waan jedhanu dhabanee, «Wonna kun maan jechu'u?» jedhaa wol gagaafatane. **13** Worri dhibiin ammoo, «Kolbaan tun daadhii woyni'i untee machootteerti!» jedhaa itti murge. **14** Yennaa san Pheexroos worra kudha tokko woliin dhaabbatee qoonqoo ol qabatee, gumi'iin, «Worri Yihuda'aatii fi isin worri Yerusaleem keessa leetanu duudiin, waan te'e kana beekiisaaf waan ani isiniin jedhu dhage'a'a. **15** Amma ganama keessa saatii sad waan teeteef, kolbaan tun akka isin heddane san machoottee hin jirtu. **16** Tun ammoo afaan raagicha Yo'eliitiin, **17** ««Guyyaa muumme'ee ani akkana tolcha jedha Waaqi: nama duudii irratti Ayyaana kiyya hin

buusa. Ijoolleen teessan ta dhiiraatii fi ta durraa hin raagan; dargaggeeyyiin teessan mudhii hin dhaggit, Maanguddooti teessanille oojjuu hin oojjatan. **18** Guyyoota san keessatti, garboota dhugeeffatane ta dhiiraatii fi ta dubarti'ii irrattuu, Ayyaana kiyya hin buusa; isaanille raaga hin dubbatan. **19** Ani ol-gubba'atti baasa, gad lafa irralle'etti bilbaasa hin mudhisa; Dhiigaa fi ibiddi, hurrantaan aaraalle hin mudhata. **20** Guyyaan Gootta'aa guddichii fi ulfaataan adoo hin dhufin dura, aduun hin dukkanti; jiinille diimaa akka dhiigaa te'a. **21** Nami maqaa Gootta'aa waamu duudiin hin fayya jedhe. **22** «Worra Israa'elii dubbii tana dhage'a'a! Akkuma isin beettanu, eennummaan Yesuusii Naaziretii, hujii gugurdoo baasaa fi bilbaasota Waaqi karaa isaatiin odduu teessanitti muummesseen mirkanootteerti. **23** Nami kun akka Waaqi dur murteesse fi beekaan, harka keessanitti dabarfamee kenname; akka inni harka worra cubbaleyyi'iitiin fannifamee du'u gootane. **24** Waaqi ammoo hunna du'aa jalaa bilisa baasee, du'aa isa kaase; sababille duuti isa qaddee hamburuu hin dandeenne. **25** Daawiti marro isaatiif, «Ani yennaa mara Waaqa ifiin duratti dhagga; Inni midda kiyya waan jiruuf ani hin daaqu. **26** Tanaaf gadhaan kiyyalle gammadeera; arrabi kiyyalle gammadaan guutameera. Akkasuma nafi kiyya du'aan addi'iin jiraata. **27** Lubbuu tiyya addee worra du'aneetitti hin lakkittu; ati garbicha addatamaa keeti, addee awwaalaa keessatti akka tortoree hafu hin lakkittu. (Hades g86) **28** Ati karaa jiru'uu natti mudhitteerta; Ana woliin jiraatuun keeti gammadaan na guutta» jedha. **29** «Obboleeyyan tiyya, abbootii teenna ta qaraa keessaa marroo mooticha Daawitii ifa godhee isinitti hima. Inni du'ee awwaalameera; awwaalli isaalte haga ammaa asi nu'u bira jira. **30** Daawiti raagicha waan te'eef, Waaqi sanyii isaa keessaa tokko hin moosisa jedhee kaku'uun waadaa akka galaeuuf beekeera. **31** Tanaaf Daawiti waan Waaqi gara duraa godhu dhaggee, marro du'aa ka'iisa Masihiitiif, «Inni addee awwaalaa keessatti isa hin lakkinne; foon isaalte awwaalaa keessatti hin tortorre» jedhee raageera. (Hades g86) **32** Waaqi Yesuusii kana du'aa kaaseera; nuuti duudiille waan te'eeru kanaaf dhugaa baatota. **33** Inni gara midda Waaqaa Abba'aattitti ol fudhatamee, Ayyaana Woyyicha isaaf waadaa galame, Abbaa biraa fuudhee erge; ka isin amma dhaggitanuu fi dhageettanu kun isa. **34** Daawiti gara ol-gubba'aa hin baane; teetuu malee inninuu, «Gootaan Gootaa kiyyaan, haga ani diinota keeti ijata miila keeti jala godhutti, asi maddii midda kiyyaattii tee'i» jedhee dubbateera. **36** «Tanaaf Yesuusii isin fannittane, Waaqi Gootta'aa fi Masihiin akka godhe kolbaan Israa'elii duudiin dhugumaan beettuu ti!» jedhe. **37** Kolbaan yennaa waan kana dhageette, wonni kun gadhaa isaan nyaatee, Pheexroosii fi ergantoota dhibi'iin, «Jarana maan goona?» jette. **38** Pheexroos isaaniin, «Cubbuu teessaniif akka araari kennamu, tokkoon tokkoon keessan cubbuu teessan irraa deebitane, maqaa Yesuus Kiristoosiitiin cuuphama'a; kennansa Waaqaa, Ayyaana Woyyicha hin fudhattan. **39** Waadaan Waaqi gale isiniif, ijoollee teessaniif, worra fagoo jiranuu fi worra Gootaan Waaqi keenna waameeffille'eef» jedhee deebise. **40** Pheexroos jecha hedduu dhibi'iin

dhugaa isaanitti bayee, «Dhaloota badaa kanatti waan dhufu'uu jiru jalaa ifi baasa'a» jedhe gorse. **41** Worri hedduun waan inni jedhu dhugeeffatee cuuphame; gaafas dhugeeffattooti gara kuma sadii dabalamanne. **42** Isaan guyyaa mara barattoota irraa barataa, tokkummaan le'aa, sagalee woliin areerratisaa fi daadimatiisaan jabaataa turane. **43** Baasaa fi bilbaasi hedduun karaa barattootaatiin yennaa san waan hujamiisatti jiruuf, martinuu soda'aan guutamane. **44** Dhugeeffattooti duudiin addee tokko woliin jiraniyyu; waan qabanu maralle woliin geyane. **45** Isaan karaa fi meya ifii gurguranne, tokko tokkoofuu akka barbaachittetti beesee qoqoodane. **46** Guyyaa guyya'aan Galma Waaqaa keessatti addee tokkotti wolitti qabamaa mana ifii keessalle'etti daabboo caccaffataa, gammadaa fi gadhaa qullu'uun areerrataa, **47** Waaqalle leellifataa, nami duudiille isaan ulfeessaayyu. Goottaalle guyyuma guyya'aan worra fayyanu isaanitti dabale.

3 Gaafa tokko Pheexroosii fi Yohaannis yennaa daadimataa saafowa saatii sagalitti, gara Galma Waaqaa deemane. **2** Achi «Karra miidhadduu» jedhantu dura, namichi haga dhalatee jalqabee naafa te'e tokko jiraayyu; inni worra Galma keessa seenanu irraa akka beesee kadhatuuf guyyaa mara ba'atane balbala dura isa keyan. **3** Inni Pheexroosii fi Yohaannis gara keessaa seenaaranuun yennaa dhagge, akka woy isaa kennanuuf kadhate. **4** Pheexroosii fi Yohaannis isa hubatane ilaalanee, Pheexroos «Ol jedhii nu ilaal» jedheen. **5** Maarre inni isaan irraa waan wo dhaggatu seyye, hubatee isaan ilaale. **6** Pheexroos ammoo, «Ani beesee hin qabu; waan qabu ammoo si'iif hin kenna; maqaa Yesuus Kiristoosii Naaziretiitiin ka'ii ideemi» jedhe. **7** Achiin duuba inni harka middicha isaa qabee ol kaase; yooma miilaa fi gulubiin isaa jabaatte. **8** Inni ol utaaale miilaa fiitiin dhaabbatee, ideemiisa jalqabe; Galma Waaqaa keessa isaan woliin seenee, asii fi achi deema u'utaalaa Waaqa leellifate. **9** Nami duudiin inni deemaa Waaqa leellifatuun dhaggane. **10** Isaan inni kadhataa karra «Miidhadduu» jedhantu dura tee'ee kadhata kaan akka te'e yennaa beekane, waan namicha irratti te'e kanatti maalalanee baaseffatane. **11** Yennaa namichi fayye sun Pheexroosii fi Yohaannis biraa hafuu dide, gumiin duudiin jajjee gara addee «Soro Solomoonii» jedhantu rukkite. **12** Pheexroos gumii wolitti qabante san dhaggee, «Worra Israa'elii maaf waan kana baaseffattan? Maaf nu hubatane ilaaltan? Nuuti hunna teennaan yookiin hujii teenna dansa'aan nami kun akka ideemu waan goone seetani?» isaaniin jedhe. **13** Waaqi abbootii teennaa, ka Abrahaamii, ka Yisihagitiif fi ka Yaaqoobii, ilma ifii Yesuus ulfeesseera. Isin ammoo harka Philaaxoosiitiin dabarsitanee kennitane; Philaaxoos isa lakkisiisaaf barbaadulle, isin isa diddane. **14** Isin ammoo Yesuusii Woyyichaa fi balchichaa diddane, ka nama ijeese akka hiikamuuf gaafattane. **15** Isin ka jiruu kennu ijeettane; Waaqi ammoo du'aa isa kaase. Nuuti waan kanaaf dhugaa baatota. **16** Namicha naafa te'e kanaaf hunna jabeennaa ka kenne hunna maqaa Yesuusii ti. Wonni isin dhaggitanuu fi beettanu maqaa Yesuusiiitti

dhugeeffatiisaan teete; akkuma isin duudiin dhaggitanu wonni isa fayyise, dhugeeffannaa inni Yesuusitti qabu. **17** «Ammalle obboleeyyan tiyya, waan Yesuus irratti gootane, isinille akkuma bulchitoota teessanii wollaalchaan akka gootane hin beeka. **18** Waaqi bara heddu'uun dura Masihiin akka rakkattu afaan raagota maraatiin ka dubbate, karaa kanaan akka muummottu godheera. **19** Maarre akka inni cubbuu teessan isiniif araaramu cubbuu irraa deebi'aatii, gara Waaqaa dacha'a'a. **20** Waaqa irralle'ee barri isin itti haareffantanu hin dhufa; Waaqi masiihii dursee isiniif file Yesuus isiniif hin erga. **21** Inni haga yennaan waan duuchi'ii hareffamiisaa geettutti, akkuma Waaqi karaa raagota woyyootaatiin woggaa heddu'uun dura lallabe ol-gubba'atti turuu qaba. (aiōn g165) **22** Muuseen, «Gootaan Waaqi keessan akkuma amma na kaase, kolbaa teessan keessaa raagaa tokko isiniif hin kaasa; waan inni isinitti himu mara dhage'a'a. **23** Nami raagicha san dhage'uu didu duudiin, kolbaa Waaqaa irraa adda bayee hin bada» jedheera. **24** Raagoti Saamu'ellin jalqabaneef ka'aneef fi dubbatane duudiinu, waan bara kanaa dubbataneeraan. **25** Isin sanyii raagotaati; akkasuma gondoosoo Waaqi abbaa keessan Abrahaamiin, «Ani karaa sanyii teetiitiin kolbaa lafaa duudii hin eebbisa» jedhee gondoore worra dhaalu. **26** Tanaaf Waaqi karaa hamaa keessan irraa deebisee isin eebbisu'uuf, tajaajilaa ifii Yesuus filee dursee isiniif erge» jedhe.

4 Pheexroosii fi Yohaannis adoo kolba'atti dubbatiisatti jiranuu hayyooti, dura buutoti eeddota Galma Waaqaatii fi Saduqooti itti dhufane. **2** Ergantooti lamaan akka Yesuus du'aa ka'ee fi worri du'elle akka du'aa ka'u waan kolbaa barsiisaneef, jarri tun isaanitti aarte. **3** Maarre isaan Pheexroosii fi Yohaannis qabaneef, latti waan dhiiteertuuf haga bariitu mana hidha'aa galchane. **4** Ammoo worra jecha isaanii dhage'e keessaa worri hedduun dhugeeffate; laakkossi worra dhugeeffatee gara kuma shanii guddate. **5** Boruyyaa sooreestooti Yihudootaa, jaarsolee'ee fi barsiisoti Seera Muuse'ee Yersaaleem keessatti wolitti qabamane. **6** Worra wolitti qabame san keessa hayyichi guddaan Haannaas, Qayyaaffaan, Yohaannis, Iskindsosii fi maatiin Hayyicha gudda'aalle achi jiran. **7** Isaan Pheexroosii fi Yohaannis ifiin dura dhaabbachiisaneef, «Hunna maaniitiin yookiin maqaa eennuutiin Kana gootane?» jedhaneef gaafatane. **8** Pheexroos Ayyaana Woyyichaan guutamee, «Isin bulchitooti kolba'aatii fi jaarsoleen, **9** marroo waan dansaa namicha naafa kanaaf godhamee nu gaafattanii? Ka isa fayyiselle eennu akka te'e nu gaafattanii? **10** Namichi amma fayyee isin dura dhaabbatu kun, maqaa Yesuus Kiristoosii nama Naazireetiin akka fayye, marti keessanii fi kolbaan Israa'elii martinuu beeka'a! Isin Yesuus fannittanee ijjeettane; Waaqi ammoo du'a keessaa isa kaase. **11** Inni dhakaa isin worri mana ijaaru tuffattane, ka ammoo dhakaa dhakaa mara caalu ite'e. **12** Fayyinni karaa Yesuus Kiristoosii qofaan malee, karaa dhibi'iin hin jiru; akka nuuti ittiin fayyinuuf, maqaan Waaqi namootaaf kenne, isa qofa malee, biyya lafaa duudii irra ka dhibiin hin jiru» jedhe. **13** Pheexroosii fi Yohaannis sodaa malee

akka dubbatane miseensoti koraa yennaa dhaggane, akka isaan barumsa guddaa hin qanne waan beekanuuf, worri kora mura'aa baaseffatane. Teetu malee akka isaan Yesuus waliin turaneeraanu isaaniiif gale. **14** Ammoo namichi fayye sun, Pheexroosii fi Yohaannis waliin dhaabbateeruan waan dhagganeef waan jedhanu dhabane. **15** Maarre isaan akka Pheexroosii fi Yohaannis mana mura'aa keessaa gad bayanu ajajaneef, achiin duuba waliin mari'atisa jalqabaneef, **16** «Jara tana maan goona? Bilbaasi kun karaa isaanitiin akka hujame namooti Yersaaleem keessa jiranu duudiin hin beekan, bilbaasi kun hin teene jennee hin dandeennu. **17** Ammoo wonni kun akka hin baabadhanne, maqaa Yesuusiitiin ijumaa deebi'aneef nama tokkolle'etti akka hin dubbanne, kowa'a isaan seerraa» jedhane. **18** Achiin duuba isaan Pheexroosii fi Yohaannis ammalle gara keessaa deebisaneef waamaneef maqaa Yesuusiitiin ijumaa akka hin dubbanne yookiin hin barsiinne itti himane. **19** Pheexroosii fi Yohaannis ammoo deebisaneef, «Waaqaaf ajajamiisa irra isiniif ajajamiis Waaqa duratti sirri'ii? Me isinu mura'a. **20** Nuuti waan ifii dhagginee fi dhageenne himiisa hin lakkinnu» jedhane. **21** Maarre Korri mura'aa jabeessee isaanitti seeree akkanumaan isaan gad lakkise; kolbaan duudiin sababa bilbaasa te'eetiif waan Waaqa leellisiisatti jirtuuf, karaa dande'aneef isaan adabanu hin dhagganne. **22** Namichi bilbaasi kun irratti hujame woggaan isaa afurtama caala. **23** Pheexroosii fi Yohaannis akkuma gad lakkifamaneen, gara jara ifii deebi'aneef waan sooreyyiin hayyootaatii fi jaarsoleen Yihudootaa isaaniiin jedhane itti himane. **24** Isaan tana yennaa dhage'ane, qoonqoo ifii addee tokkotti ol qabatanee daadimataan gara Waaqaa, «Goota'a, ol-gubbaa, lafa, Abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru duudii ka dade si'i. **25** Ayyaana Woyyichaan, afaan garbicha keeti Abbaa abbootii teennaa Daawitiitiin, «Worri Yihudota hin te'in maaf aarane? Kolbaan mala bu'aa hin qanne maaf dhootte? **26** Moototi lafaa ifi qopheeffataneef, bulchitootille wolitti qabamaneef, Goota'aa fi Masihiin isaa irratti ka'ane» ka jette si'i. **27** «Dhugumaan qachaa kana keessatti Heroodisii fi Phonxoos Philaaxoos, worra Yihudoota hin te'inii fi kolbaa Israa'elii waliin, tajaajilaa keeti Woyyicha, ka ati Masihiin goote Yesuusitti ka'ane. **28** Isaan waan ati hunna teetii fi fedhii teetiin akka teetuuf murteertu muummessane. **29** Ammalle Goota'a, sodaachisaa isaanii tana ilaali, nuuti tajaajiltooti teeti sodaa malee akka dubbannu nu godhi. **30** Karaa maqaa tajaajilaa keeti woyyicha Yesuusiitiin dhibee irraa akka fayyanu, baasaa fi bilbaasi akka godhamu harka keeti diriirsi» jedhane. **31** Isaan daadimatanee duuba, addeen isaan itti wolitti qabamane tachootte. Isaan duudiin Ayyaana Woyyichaan guutamaneef sodaa malee jecha Waaqaa lallabane. **32** Dhugeeffattooti martinuu yaadaa fi gadhaa tokkoon jiraniyyu. Isaan keessaa nami tokkolle, «Kun kiyya» waan jedhu hin qabuuyyu; isaan waan qabanu mara wolumaan qabaniyyu. **33** Ergantooti hunna guddoon du'aa ka'iisa Gootaa Yesuusii dhugaa bayane. Waaqille isaan mara irratti eebba guddaa jisseeraayyu. **34** Isaan keessa rakkataan tokkolle hin jiru. Worri lafa yookiin mana qabanu martinuu gurguraneef beesee fidanee, **35**

ergantootatti kennaniyyuu; ergantootille akka barbaachisaa te'etti beesee tokko tokkoofuu qoqoodaniyyuu. **36** Lewwichi tokko, ka Yoseef jedhamu, Qophiroositti ka dhalate, ka ergantooti «Baarnaabaas» jettee waantu tokko jiraayyu; akkas jechuun «Ka nama jajjabeessu» jechu'u; **37** inni lafa qabu gurguree, beesee fidee ergantootatti kenne.

5 Namichi Anaaniyaa jedhamu tokko jiraayyu; inni haadha manaa ifii Safiiraa waliin lafa qabanu takka gurgurate. **2** Ammoo haadha manaa ta ifii waliin woliin galiisaan beesee irraa hamburatee, taan fidee ergantootatti kenne. **3** Pheexroos isaan, «Anaaniyaas! Akka ati Ayyaana Woyyicha sodduu fi beesee lafa itti gurguratte akka hambifattu, seexanni yaada keeti akka toowatu maaf itti lakkitte? **4** Adoo ati hin gurgurin dura, latti teetumaa motii? Eega gurgurteen duuballe beeseen teetumaa moti? Maaf waan akkasii tolchiisaaf yaadattee ree? Ati Waaqa sodde malee, namaa moti» jedheen. **5** Anaaniyaas akkuma jecha kana dhage'een, jigee du'e; worri marroo waan kanaa dhage'ane duudiille bararaqane. **6** Dargaggooti dhufanee, reeffa isaa maranee, geessanee awwaalane. **7** Gara saatii sadiitiin duubatti, haati manaa isaa waan te'eeru adoo hin beekin dhutte. **8** Pheexroos is'iin, «Me natti himi, beeseen isin lafa teessan itti gurgurratane haguma kanaayyuu?» jedhee gaafate; Isiille deebittee, «Eeti, haguma kana» jetteen. **9** Maarre Pheexroos is'iin, «Atii fi Abbaan manaa keeti Ayyaana Gootta'aa haga ilaaliisaaf maaf woliin galtane? Namooti Abbaa manaa keeti awwaalane kunoo ammaa balbala dura jiran, isaan si'ille ba'atane hin baasan» jedhe. **10** Isiin yooma mila Pheexroosii jalatti jiddee duute. Dargaggooti yennaa dhufane duuteertuun dhagganee, ba'atane baasane abbaa manaa is'iin biratti awwaalane. **11** Wolde'ooti kiristaanaatii fi worri waan kana dhage'ane duudiin bararaqane. **12** Baasaa fi bilbaasi hedduun kolbaa oddu'utti ergantootaan hujamane. Dhugeeffattooti duudiin soroo manaa ka Solomoonii jalatti wolitti qabamaniyyu. **13** Worra dhibii keessaa isaanitti makamisaaf ka itti game tokkole hin jiru; te'ulle kolbaan isaan ulfeessitiyyu. **14** Ammoo worri Gootta'atti dhugeeffatane gumiin hedduun dhiiraa fi dubartiin isaanitti ede'amane. **15** Yennaa Pheexroos karaa san dabaru gaaddiddummaan isaalle isaan keessaa tokko tokko akka tuxxuuf, worra dhibameeru taqe'ee fi itille'een fidanee karaa irra keyane. **16** Kolbaan qachoota adaala Yerusaleemii jiranu, worra dhibameeruu fi worra ayyaana hama'aan qabameeru fidane; isaan martinuu fayyane. **17** Achiin duuba Hayyichi gudda'aa fi worri isa waliin jiru, ka isa gargaaranu saduqoota duudii waliin hinaaffa'aan guutamane ergantoota irratti ka'ane. **18** Isaan ergantoota qabane mana hidha'aatitti galchane. **19** Halkan san ammoo ergamaan Waaqaa balbala mana hidha'aa bane, ergantootaan dura deemaa, gad baasee, isaanin, **20** «Dhaqa'aatii Galma Waaqaa keessa dhaabbadha'aa, marroo jiruu haareya tanaa, kolba'atti hima'a» jedhe. **21** Isaan dubbii tana fudhatanee, akkuma latti bariiteen Galma Waaqaa seenanee barsiisuu jalqabane. Hayyichi guddaan worra isa gargaaranu waliin dhufee, miseensota kora mura'aatii fi jaarsota Yihudootaa wolitti waamee,

ergantoota worra hidhamaneeranu san fichisiisu'uuf gara mana hidha'aa nama erge. **22** Worri ergamane ammoo, barattoota mana hidha'aa keessaa dhabanee, gara Kora Mura'aa deebi'annee, **23** «Nuuti yennaa mana hidha'aa geenne, balbalti jabeeffatee cufantee, eeddotti balbala dura jiranuun dhaggine; ammoo yennaa balbala banne, namuu keessatti hin dhaggine» jedhane. **24** Sooreyyiin hayyootaatii fi dura bu'aan eeddota Galma Waaqaa yennaa waan kana dhage'ane, waan ergantoota irratti te'e baaseffatane, waan godhanu wollaalane. **25** Achiin duuba nami tokko dhufee isaanin, «Dhage'a'a! Namooti isin mana hidha'aa galchitane Galma Waaqaa keessatti, kolbaa barsiisiisatti jiran!» jedhe. **26** Maarre dura bu'aan Galma Waaqaa worra isa waliin huju waliin dhagee ergantoota fidee dhufe. Isaan kolbaan dhaka'aan nu tunti jedhane waan sodaatanee, hunnaan hin finne. **27** Isaan ergantoota fidanee, Kora Mura'aa dura dhaabbachiisane, hayyichi guddaan isaan qoree, **28** «Akka isin maqaa Yesuusiitiin hin barsiinne, jabeessinee isin seerreerraayyu, ammoo waan hujjane ilaala'a! Barsiisa keessan Yerusaleem duudii keessa babadhattaneertan; du'a isaatiille'eef worra itti gaafatamu nu godhiisa barbaaddan» jedhe. **29** Pheexroosii fi ergantooti worri dhibiin deebisane, «Nuuti namaaf ajajamuu irra, Waaqaaf ajajamuu qanna. **30** Waaqi Abbootii teennaa, Yesuusii isin muka irratti fannittanee iijeettane du'a kaaseera. **31** Akka Yesuus kolbaa Israa'elii cubbuu irraa deebisee araara cubbu'uu kennuuf, Waaqi sooreessaa fi fayyisaa godhee midda ifiititti ol isa fuudheera. **32** Nuuti waan kanaaf dhugaa baatota; Ayyaanni Woyyichi, ka Waaqi worra isaa ajajamuuf kennulle dhugaa baya'a» jedhane. **33** Korri Mura'aa yennaa waan kana dhage'ane, guddoo aarane ergantoota ijeesiisa barbaadane. **34** Isaan keessaa ammoo Fariisaayichi, barsiisaa Seera Muuse'ee te'e, maqaan isaa Gamaal'el ka jedhamu, ka nami duudiin guddoo ulfeessu tokko, Kora Mura'aa keessaa ol ka'ee, ergantoota san yennaa diqqoo ala akka tursiisanu ajaje. **35** Achiin duuba inni kora Mura'aatiin, «Kolbaa Israa'elii! Waan jara tana gootanu irratti ifi eegadha'a. **36** Tanaan dura namichi Toyidaas jedhamu ka'ee, ani nama jaba'a ifiin jedhe; namooti gara dhibba afurii te'amu isa waliin hujane. Ammoo inni ijeefamee, worri isa waliin huju duudiin bittinnowanee, wonni sun achumatti dhumatte. **37** Akkasuma Yihudaan namichi Galiila'aa, bara kolbaan laakkowante ka'ee, namooti hedduun akka isa hordofanu godhe, ammoo innille ijeefamee jennaan, hordofattooti isaa duudiin bittinnootte. **38** Maarre ammalle, jara tana irratti waan hantuu tokkole akka hin goone ani isiniitti hima. Isaan lakkisa'a! Wonni isaan yaadane hujane nama irraa yoo teete, hin baddi; **39** ammoo yoo ta Waaqa irraa dhutte teete, isaan balleessuu hin dandeettanu; isin ifiifuu Waaqaan loltanuun ifi dhaggitan» jedheenii jennaan, isaanille gorsa Gamaal'elii fudhatane. **40** Isaan ergantoota ol waamane deebisane, dhaanane, lammeessoo maqaa Yesuusiitiin akka hin dubbanne ajajane; achiin duuba gad lakkisane. **41** Ergantooti Yesuusii fariisaa fi salphatiisa akka waan dansa'aatitti laakkowanee, gammadaan Kora Mura'aa biraa gad bayane. **42** Isaan guyyuma guyya'aan

Galma Waaqaa keessaa fi mana kolba'aa keessatti, Oduu Gammadaa ta Yesuusii Masiihiicha te'ee, barsiisiisaa fi lallabiisa hin lakkinne.

6 Yennaa diqqo'oon duuba laakkossi barattootaa akkuma heddataa deemeen, Yihudooti afaan Giriikii dubbatanu Yihudoota biyya Yihuda'aatiitti dhalatane irratti gungumane; haadhootiin hiyyeessaa ta Yihudoota afaan Giriikii dubbatanu, qarqaarsa guyyaa guyya'atti dhaggataa turane waan dagatamaneef gungumane. **2** Maarre ergantooti kudhanii lama dhugeeffattoota duudii wolitti waamane, «Nuuti sagalee qoodiisaaf jennee Jecha Waaqaa lallabiisa irraanfatuun nu'uuf hin malle. **3** Maarre obboleeyyan, namoota hujii tana itti kenninu, worra maqaa dansaa qabu, ka Ayyaanni Woyyichii fi qarummaan keessa guutte, oduu teessanii namoota torba fila'a. **4** Nuuti ammoo daadimataa fi hujii Jecha Waaqaa lallabiisaatiif yennaa teenna mara kennina» jedhane. **5** Nami duudiin yaada ergantootaa jaalatee, Isxifaanos ka jedhamu dhugeeffanna'aa fi Ayyaanni Woyyichi ka keessa guute filane; akkasuma Filiphosii fi Phirokoros, Niqaaroonaa'aa fi Ximoonaa, Pharmena'aa fi Niqolaawosii nama biyya Anxokiya'aa ka dhugeeffannaa Yihudootaa dur fudhateerulle filane. **6** Isaan worra kana duudii ergantoota dura dhaabbachiisane; ergantootille harka ifi isaan irra keyanee daadimatane. **7** Jechi Waaqaa badhataa deeme, laakkossi dhugeeffattootaa Yerusaa'alem keessatti guddataa guddataatuma deeme; hayyooti hedduulle dhugeeffatane. **8** Isxifaanos badhaadhaa fi hunna Waaqaatiin guutamee baasotaa fi bilbaasota guddaa oduu kolba'aatiitti hujje. **9** Yennaa san Yihudooti miseensota, «Mana waaqonfannaa worra bilisa bayee» jedhamuu, worri Qareena'aatii fi Iskindariya'aa, worri biyya Qiliqiya'aatii fi Asiya'aatii dhufane tokko ka'anee Isxifaanositti falmane. **10** Te'uu malee, qarumma'aa fi Ayyaana Isxifaanos ittiin dubbatu mormiisa hin dandeenne. **11** Maarre isaan, «Dubbii Muuse'ee fi Waaqa faanshessitu isaa dubbatu dhageenneerra» akka jedhanuuf namoota dhossaa'aan itti tirtirsane. **12** Akkuma kanaan isaan kolbaa, jaarsole'ee fi barsiisota Seera Muuse'ee itti tirtisane, Isxifaanos qabane fuudhanee kora mura'aa dura dhikeessane. **13** Achiin duuba isaan namoota garii ka dharaan dhugaa isa irratti bayanu fidane. Dhugaa baatoti dharaa tuun, «Namichi kun, Galma Waaqaa woyyicha keennaa fi Seera Muuse'ee irratti yennaa mara morma. **14** «Yesuusii nama Naaziretii Galma Waaqaa hin diiga, aadaa Muusee irraa gad nu'uuf dhuttelle duudii hin jijjiira» jedhuun dhageenneerra» jedhane. **15** Worri Kora mura'aa keessa tee'eeru duudiin hubatane Isxifaanos yennaa ilaalanu, fuulli isaa akka fuula ergamaa Waaqaa te'ee dhaggane.

7 Hayyichi guddaan, «Wonni siin jedhanu kun dhuga'aa?» jedhee Isxifaanos gaafate. **2** Isxifaanosille deebisee, «Obboleeyyanii fi abbootii tiyya, na dhage'a! Abbaan keenna Abrahama lafa Kaaraanii le'isaaf adoo hin deemin dura, ulfinni Waaqaa Mesophotaamiyaa keessatti isatti mudhatee, **3** «Fira keetii fi biyya teeti lakkisiitii gara lafa ani si'itti mudhisuu deemi» jedheen. **4** Achiin duuba

inni biyya ifii Kaldiyyaa lakkisee, Kaaraan keessa le'isaaf deeme. Abbaan isaa du'een duuba, Waaqi gara lafa amma isin leetanu tanaa isa fide. **5** Teetuu malee Waaqi lafa haga faana miilalle isaaf hin kennine; ammoo yennaa san Abrahama ilma qabaatuu dhabulle, Waaqi lafa san isaa fi sanyii isaatiif akka kennu, waadaa galeeraayyu. **6** Waaqi karaa kanaan Abrahamiin, «Sanyiin teeti lafa ormaa keessa galtuu teetee hin leeti; achitti garboontee haga woggaa dhibba afurii hin cunqurfanti. **7** Ani ammoo kolbaa isaan garboonsite sanitti hin mura; achiin duuba sanyiin teeti lafa san keessaa baatee asitti na hin waaqonsiti» jedheera. **8** Achiin duuba Waaqi gondoaroo haqanqaba'aa Abrahamiif kenne; maarre Abrahama ilmi isaa Yisihaq dhalateen duuba, guyyaa saddeetesso'oo haqanqabaa qabe; akkasuma Yisihaqille ilma ifii Yaaqoob haqanqabaa qabe; Yaaqoobille abbootii gosa Israa'elii ka te'ane, ilmaan ifii kudhanii lama haqanqabaa qabe. **9** «Ilmaan Yaaqoobii obboleessa ifii Yoseef hinaattee, garba akka te'uuf biyya Gibxiitii isa gurgurte; Waaqi ammoo isa waliin jiraayyu; **10** rakkoo mara keessalle'ee isa baase. Yoseef mooticha lafa Gibxi'ii Fara'oon dura yennaa dhikaate, Waaqi arnyaa fi qarooma isaaf kenne; mootichille bulchaa biyya Gibxi'itii fi ajajaa qabeenna mana ifii isa godhe. **11** Bara san biyya Gibxi'itii fi Kana'aanii maratti beelti rakkoo guddoo fidde; abbootiin teennalle waan nyaattu dhaggaatu hin dandeenne. **12** Yaaqoobille biyya Gibxi'ii keessa miidhaan akka jiru yennaa dhage'e, yennaa jalqabaatiif, abbootii teenna ka te'ane, ilmaan ifii achi erge. **13** Yennaa isaan lammeeessoo dhagane, Yoseef eennummaa ifii obboleeyyan ifiititti hime; mootichi biyya Gibxi'ille maatii Yoseefii beeke. **14** Maarre Yoseef, worri duudiin nami torbaatamii fi shan martinuu, gara biyya Gibxi'ii akka dhufanu, abbaa ifii Yaaqoobitti erge. **15** Tanaaf Yaaqoob gara biyya Gibxi'ii dhagee, innii fi ilmaan isaalle achitti du'ane. **16** Lafeen isaanii gara lafa Shekem jedhantu geffantee, addee awwaalaa lafa Abrahama beese ifitiin gosa Hamoorii irraa bitetti awwaalante. **17** «Waadaan Waaqi Abrahamiif gale muummowisaaf yennaa dhikaate, laakkossi kolbaa teennaa ka biyya Gibxi'ii keessaa heddataa deeme. **18** Muumme irratti, mootichi marro Yoseefii hin beenne tokko biyya Gibxi'ii bulchiisa jalqabe. **19** Mootichi kun abbootii teenna gowwoonsee gadhaa itti jabaatee, daa'immaan isaanii akka duutuuf, ala baasane akka gatanu dirqansiise. **20** Bara san Muuseen dhalate; inni daa'ima shaggicha; haga ji'a sadii mana abbaa ifii keessatti guddate. **21** Inni yennaa alatti gatame, intalti Fara'oonii isa fuutee, akka ilma ifiititti gudditte. **22** Muuseen qarooma worri Gibxi'ii duudii baratee dubbii fi hujii'een nama jabaa te'e. **23** «Inni woggaa afurtama yennaa geye, kolbaan Israa'elii akka itti jirtu ilaaliisaaf yaadate. **24** Muuseen yennaa namichi biyya Gibxi'ii tokko nama Israa'elii tokko miidhuun dhagge rogeefii, namicha biyya Gibxi'ii dhowee ijjeese. **25** Muuseen karuma isaatiin Waaqi bilisa akka isaan baasu, kolbaan waan hubattu seyyeyyu; isaan ammoo hin hubanne. **26** Boruyyaa nami lama ka gosa Israa'elii wol lolanuun dhaggee, wolitti araarsiisaaf barbaadee, «Jarana, isin obboleeyyan; maaf

wol loltan?» jedheen. **27** Namichi lola kaase ammoo Muusee achi darbee, «Nu'u irratti eentu bulcha'aa fi abbaa mura'aa si godhe? **28** Akkuma kalee namicha Gibxi'i ijeette, analle ijjeesuu barbaaddaa?» jedheen. **29** Muuseen yennaa tana dhage'e, biyya Gibxi'i keessaa dheetee, gara lafa Miidiya'aa galee le'e. Achitti ijoollee lama uumate. **30** «Woggaa afurtamaan duuba, lafa goomolee'ee keessatti Gaara Sina'aa biratti bobe'a tusee gabbattuu keessatti, ergamaan Waaqaa Muuse'etti mudhate. **31** Muuseen waan kana yennaa dhagge baaseffatee, ilaaliisaaf itti dhikaate. Ammoo inni qoonqoo Gootta'aa, **32** «Ani Waaqa abbootii teetii, Waaqa Abbrahaamii, Waaqa Yisahaqiitii fi Yaaqoobii ti» jettu dhage'e. Muuseen soda'aan rorommee, ilaaliisaafille itti hin gamne. **33** Gootaan Muuse'een, «Addeen ati dhaabbatteertu lafa woyyittii waan teeteef, kophee teeti baafadhu. **34** Ani dhugumaan rakkinna kolbaa tiyyaa ta biyya Gibxi'i keessaa dhaggeera. Ani iyya isaanii dhage'eera; isaan bilisa baasiisaafille gad dhufee. Amma koy; ani gara biyya Gibxi'i si ergaara» jedhe. **35** «Kolbaan Israa'elii Muuse'een, «Nu irratti eentu bulcha'aa fi abbaa mura'aa si godhe?» jettee isa jibbiteertiyyu. Te'uu malee Waaqi Muusuma kana karaa ergamaa Waaqaa ka tusee keessatti itti mudhateetiin, bulcha'aa fi ka bilisa baasu godhee gara isaanii erge. **36** Inni Gibxi'i fi abbaayaa diintuu irratti baasaa fi bilbaasa hujaa, kolbaa sooreessaa, biyya Gibxi'i keessaa baase. **37** «Waaqi akkuma na kaase, raagaa tokko odduu teessaniinu isiniif hin kaasa» jedhe ka dubbate Muusuma kana. **38** Inni abbootii teenna waliin lafa goomolee keessa jiruun, gaara Siinaa gubba'atti ergamaan Waaqaa ka itti dubbate isuma; Jecha Waaqaa ka jiru'uu ka nu'uuf dabarselle Muusuma kana. **39** «Abbootiin teenna ammoo, isaaf ajajamuu diddee, gadhaa ifiititti gara biyya Gibxi'i deebiisaaf yaadatte. **40** Maarre isaan Aaroniin, «Muuseen biyya Gibxi'i keessaa nu baase kun waan te'e wollaallee, waaqota nu sooreessanu nuu hujj» jedhane. **41** Yennaa san isaan waaqa dharraa jabbii fakkeessanee hujanee, ciincaa dhikeessaneef; waan hujane sanitti gammadane. **42** Waaqi ammoo isaan irraa garagalee, urjoota ol-gubba'aa akka sagadanuuf dabarsee isaan kenne; akkuma kitaaba raagotaa keessatti barreeffante, ««Ee, kolbaa Israa'elii! Woggaa afurtama goomolee keessatti horii qalmaatii fi ciincaa naaf dhikeessitanee ree? **43** Isin dukaanii waaqa molokiitii fi, fakkii urjii waaqa Reefaana jedhamuu, harka keessaniin hujjane, waaqonsiisaaf ba'attane. Maarre anille biyya Baabilon irraa fagaattutti isin hin dabarsa» jedhe. **44** «Abbootiin teenna goomolee keessatti dukaanii dhugaa bayaa qaddi. Dukaaniin sun akka Waaqi Muuse'etti mudhisee, «Akkas hujj» jedhetti ta hujante. **45** Abbootiin teenna dukaanii san abbootii ifii irraa fudhatteen duuba, Iyaasuu waliin gara lafa gosa worra Waaqi isaan duraa ari'etti fudhatanee galane; dukaaniin sunille haga bara Daawitii achi turte. **46** Daawiti Waaqa duratti fudhatama dhaggatee, Waaqa Yaaqoobiitii mana ijaariisaaf gaafate. **47** Ammoo Waaqaf ka mana jjaare Solomoon. **48** «Ammoo Waaqi ol aanaan mana harka namaatiin ijaarame keessa hin le'u; kunille akkuma raagichi, **49** «Ol-gubbaan barcumaa

mootummaa tiyyaa ti; lattille ijata miila kiyyaa ti. Manni isin naaf ijaartanu ka attamii ti ree? Addeen ani itti foorfadhu eessa ree? **50** Waan san duudii ka hujje anaa motii? jedha Gootaan» jedhe. **51** «Isin worra mataa jabaatu! Gadhaan keessan akka gadhaa worra Waaqa hin dhugeeffannee, gurri keessan akka gurra worra Waaqa hin dhageennee ti. Isin akkuma abbootii teessanii yennaa mara Ayyaana Woyyicha mormitan. **52** Raagaan abbootiin teessan hin miidhin tokkole hin jiraa? Isaan raagota woggaa hedduu dura dhufa balchichaa odeessane ijjeesaneeran. Amma isinille isa dabarsitanee kennitanee ijeettaneertan. **53** Isin karaa ergantoota Waaqaatiin seera Waaqa hin dhugeeffannee; isin ammoo hin ajajanneef» jedhe. **54** Korri Mura'aa waan Isxifaanos jedhe yennaa dhage'ane, aarane gubatanee, itti ciniinnatane. **55** Isxifaanos ammoo, Ayyaana Woyyichaan guutamee, gara ol-gubba'aa ilaalee, ulfinna Waaqaatii fi Yesuus midda Waaqaa dhaabbateeruu dhaggee, **56** «Kunoo, ol-gubbaan banantee, Ilmi Namaalle midda Waaqaa dhaabbateeruu ani dhagge» jedhe. **57** Korri Mura'aa iyyee gurra ifii qabate; achiin duuba isaan martinuu itti fiigane, **58** qachaa keessaa harkisane baasane, dhaka'aan tumane. Dhugaa bayooti woyaa isaanii akka eeguuf dargaggeessa Saa'ol jedhamu tokko bira keyatane. **59** Adoo isaan dhaka'aan tumiisatti jiranuu, Isxifaanos, «Gootaa Yesuus, ayyaana kiyya fudhadhu» jedhee daadimate; **60** jilbiiffateelle qoonqoo ol qabatee, «Goota'a, cubbuu tana isaanitti hin laakkowin» jedhee iyyee, du'e.

8 Saa'ol ijjeefamuu Isxifaanositiitti wolii gale; guyyuma Isxifaanos du'e san wolde'a kiristaanaa ka Yerusaleem keessaatiitti miidhaan guddoon jalqadde. Ergantoota malee, dhugeeffattooti duudiin lafa Yihuda'aatii fi Samaariyaa keessaa duudiitti bittinnowane. **2** Worri Waaqaaf ifi kenneeruu Isxifaanosii guddoo bowanee, reeffa isaa awwaalee. **3** Saa'ol ammoo wolde'a kiristaanaa balleessiisaaf wodhaanee, mana tokko irraa gara mana kaanii deema, dhiiraa fi dubartii gara mana hidha'aa seensise. **4** Dhugeeffattooti bittinnowane addee mara dhagane, Oduu Gammadaa lallabane. **5** Filiiphoos gara qachaa Samaariyaa'aa dhagge kolbaa achi jirtuuf marroo Masihiin lallabe. **6** Gumiiin waan Filiiphoos jedhe yaada tokkoon dhageetee, baasa inni hujelle dhaggite. **7** Ayyaanni hamaan kolbaa hedduu keessaa qoonqoo guddoo'oon iyyee baye; worri laashowee fi worri hokkolu hedduulle fayyane. **8** Tanaaf qachaa san keessatti gammadi guddaan te'e. **9** Qachaa san keessa namichi Simoon jedhamu tokko jiraayyu; inni hujjii xanoo ifitiin worra qachaa Samaariyaa'aa baaseffachiisee, ani nama gudda'a ifiin jedhaa tureera. **10** Worri qachaa sanii diqqaa'aa fi guddaan duudiin, «Namichi kun, hunna Waaqaa ta «Hunna guddoo» jedhantu» jedhaa yaada tokkoon dhage'ane. **11** Isaan, waan Simoon yennaa hedduu xanoo ifitiin isaan baaseffachiiseef, yaada tokkoon isa dhage'ane. **12** Isaan ammoo Filiiphoos marroo oduu gammada Mootummaa Waaqaatii fi maqaa Yesuus Kiristoosii yennaa isaanitti lallabe dhage'ane, dhiiraa fi dubartooti dhugeeffatanee cuuphamane. **13** Simooninuu dhugeeffatee cuuphameen duuba, waa'ela

Filiphoosii te'ee, baasotaa fi bilbaasota gugurdaa hujame yennaa dhagge baaseffate. **14** Ergantooti Yerusaa'lem keessa jiranu, worri Samaariya'aa Jecha Waaqaa akka fudhate yennaa dhage'ane, Pheexroosii fi Yohaannis gara isaanii ergane. **15** Isaan yennaa achi geyane, Ayyaana Woyyicha akka fudhatanu dhugeeffattootaaf daadimatane. **16** Worri Samaariya'aa maqaa Gootaa Yesuusii qofaan cuuphameera malee, Ayyaanni Woyyichi isaan keessaa nama tokko irralle'etti bu'ee hin jiruuyyu. **17** Tanaaf Pheexroosii fi Yohaannis harka ifii isaan irra keyane; isaanille Ayyaana Woyyicha fudhatane. **18** Yennaa ergantooti harka ifii dhugeeffattoota irra keyane, Simoon akka Ayyaanni Woyyichi namootaaf kenname dhagge. Maarre inni Pheexroosii fi Yohaannisiiif beesee fidee, **19** «Nami ani harka kiyya irra keyu duudiin, akka Ayyaana Woyyicha fudhatu hunna tana analle'eef kenna'a» jedhe. **20** Pheexroos ammuu deebisee, «Ati Kennansa Waaqaa beese'een bitatiisaaf waan yaaddeef, atii fi beeseen teetille qile'etti bada'a!» **21** Gadhaan keeti Waaqaa duratti qajeelaa waan hin te'iniif, ati hirmaannaa yookiin qooda hujii teenna keessaa hin qaddu. **22** Tanaaf hammeenna yaada gadhaa keetii kana irraa deebi'; waan akkana yaadatte kanaaf si'ifi araarama fa'a te'a, gara Goota'aa daadimadhu. **23** Ati hinaffaa hadhoottu'uun guutantee, hidhamaa cubbu'uu akka teete dhaggeera» jedhe. **24** Simoon, Pheexroosii fi Yohaannisiiin, «Waan isin aanan jettane kana keessaa tokkole akka ana hin dhaqqanne, maganne'ee gara Goota'aa naaf daadimadha'a» jedhe. **25** Pheexroosii fi Yohaannis dhugaa bayanee, Jecha Goota'aa odeessaneen duuba, ollaa worra Samaariya'aa hedduu keessa Oduu Gammadaa lallabaa gara Yerusaa'lemii deebi'ane. **26** Ergamaan Waaqaa Filiphoosiin, «Ka'itii, Yerusaa'lem irraa karaa kibba goomolee Gaaza'aa geessu dhaqi» jedheen. **27** Maarre Filiphoos ka'ee dhaqe; namichi guneessichi Itoophiya'aa tokkole itti dhufe; inniin kun qabeenna giitititii Itoophiya'aa ta «Kandaakee» jedhantuu irratti qondaala ture; inni Waaqaa waaqonfatisaaf gara Yerusaa'lemii dhaqeera. **28** Inni gara biyya ifii yennaa deebi'u garreettaa geejjibaan harkifamu irra tee'ee, kitaaba raagicha Isaayaasii dubbisaaraayyu. **29** Ayyaanni Woyyichi Filiphoosiin, «Beenu gara garreettaa geejjibaan harkifamu sanii dhikaadhu» jedhe. **30** Filiphoosille gara garreettaa fardaan harkifamuu san rukkisee, guneessichi sun kitaaba raagicha Isaayaasii keessaa dubbisuun dhage'ee, «Wonni ati dubbittu kun sii galaaraa?» jedhee gaafate. **31** Guneessichi deebisee, «Adoo nami tokko naaf issee hin himin attamiin hubatiisa danda'a?» jedhe. Maarre inni akka Filiphoos garreettaa fardaan harkifamu san yaabee isa bira tee'uuf waame. **32** Addeen inni Barreeffama Woyyicha keessaa dubbisiisatti jiru, «Inni akka hoolee qalantuu oofame; akka ilmayyoo hoole'ee, yennaa nami rifeensa irraa muru cadhittuu, Inni waan tokkole hin dubbanne. **33** Inni ifi gad qabee, muraa dhuga'aa dhabe. Jiruun isaa lafa irraa waan fudhatanteef, eennuttuu sanyii isaa himuu danda'a?» ka jedhu. **34** Guneessichi Filiphoosiin, «Raagichi waan kana marroo ennuu dubbataara? Marroo ifiiti moo marroo

nama dhibi'ii ti? Me natti himi» jedhe. **35** Achiin duuba Filiphoos dubbatiisa jalqabee, Barreeffama Woyyicha kana irraa kaasee, Oduu Gammadaa marroo Yesuus Kiristoosii isatti hime. **36** Isaan adoo karaa san gad deemanuu, bisaan tokko bira geyane. Guneessichi, «Bisaan kunoo ti; akka ani hin cuuphanne wonni na dhooggaa maan?» jedhe. [**37** Filiphoos deebisee, «Gadhaa tokkoon yoo dhugeeffatte hin dandeetta» jedhe. Guneessichi deebisee, «Yesuus Kiristoos Ilma Waaqaa akka te'e hin dhugeeffadha» jedhe.] **38** Guneessichi garreettaa fardaan harkifamu akka dhaabbatu ajaje; innii fi Filiphoos gara lagaa dhaqanee, Filiphoosille isa cuuphe. **39** Isaan bisaan keessaa yennaa bayane, Ayyaanni Goota'aa Filiphoos butee fuudhee deeme. Guneessichi deebi'ee isa hin dhaggine. Teetuu malee karaa ifiititii deebi'ee, gammadaa deeme. **40** Filiphoos ammoo qachaa Azooxonii keessatti dhaggamee, Oduu Gammadaa qachoota maraa keessatti lallabaa, gara qachaa Qiisaariya'aa dhaqe.

9 Saa'ol ammalle barattoota Goota'aa ijeesiisaaf dhaadataa, gara Hayyicha gudda'aa dhaqe. **2** Worra karaa Goota'aa hordofu dhiiraa fi dubartiille yoo dhagge, hidhee gara Yerusaa'lemii fidiisaaf akka dande'u, xalayaa gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa ka Damaasqo'oo akka isaaf barreessu, Hayyicha Guddaa gaafate. **3** Saa'ol adoo deemuu qachaa Damaasqo'ootitti dhikaateeruun, dedhuma ifi ol-gubba'aa irraa adaala isaatiiti balaqqise. **4** Inni lafatti jige qoonqoo, «Saa'ol, Saa'ol maaf na miita?» jettu dhage'e. **5** Saa'olille, «Goota'a, ati eennu?» jedhee gaafate. Qoonqoolle, «Ani Yesuusii ati miitu; **6** ammoo, ka'ii gara qacha'aa seen. Wonni ati godhuu qaddu achitti si'itti himama» jette. **7** Namooti Saa'ol woliin deemiisatti jiranu, qoonqoo dhage'ane malee, nama dubbatu hin dhaggine; isaan cadhisane dhaabbatane. **8** Saa'ol addee jige ka'ee ila ifi yennaa banate, womaa dhaggisaaf hin dandeenne. Tanaaf isaan harka isaa qabane, gara qachaa Damaasqo'oo isa geessane. **9** Inni haga guyyaa sadii womaa dhagguu hin dandeenne; hin nyaannelle'e yookiin hin unnelle'e. **10** Yennaa san barataan Anaaniyaas jedhamu tokko, Damaasqoo keessa jiraayyu. Gootaan mudhi'in «Anaaniyaas» jedheen. Innille deebisee, «Kunoo ani as jira, Goota'a» jedhe. **11** Gootaalle, «Qophowiitii, gara karaa «Qajeelaa» jedhamu dhaqiitii, mana Yudaasiitii namicha lafa Xarseesii, ka maqaan isaa Saa'ol jedhamu tokko iyyaafadhu. Inni amma daadimatisatti jira; **12** Saa'ol mudhi'in namichi Anaaniyaas jedhamu tokko dhufee, harka ifii isa irra keyee akka fayyu dhaggeera» jedheen. **13** Anaaniyaas deebisee, «Goota'a, namichi kun kolbaa teeti ta Yerusaa'lem keessa jirtu waan hantuu akka inni godheeru nami hedduun natti himeera. **14** Inni worra maqaa keeti waammatu mara hidhiisaaf, sooreyyii hayyootaa irraa baallii dhaggateera» jedhe. **15** Gootaan Anaaniyaasiin, «Inni maqaa kiyya worra Yihudoota hin te'iniif, moototaa fi kolbaa Israa'eliitii akka beessisu, tajaajilaa kiyya ka ani filadhe waan te'eef gara isaa dhaqi. **16** Akka inni marroo maqaa kiyyaatiif guddoo rakkatu, aninuu isatti hin mudhisa» jedhe. **17** Maarre Anaaniyaas deeme, mana Saa'ol jiru

seene; inni harka ifii Saa'ol irra keyee, «Obboleessa kiyya Saa'ol, Gootaan Yesuus, as dhufisatti jirtuun karaa irratti ka si'itti mudhate, akka ati deebitee dhaggituu fi Ayyaana Woyyichaana akka guutantuuf ana ergeera» jedhe. **18** Yooma wonni akka solloqqee qurxummi'ii fakkaattu, ila Saa'olii irraa buutee, deebi'ee dhaggiisaaf dande'e. Inni ol ka'ee cuuphame; **19** sagalee nyaateen duuba jabaate. Saa'ol guyyoota diqqa'aaf lafa Damaasqo'oo keessa barattoota woliin ture. **20** Saa'ol adoo hin turin mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqee, «Yesuus Ilma Waaqaa ti» jedhee lallabiisa jalqabe. **21** Worri isa dhage'e duudiin baaseffatee, «Inni Yersaalem keessatti worra maqaa Yesuusii waamu ka balleessaa turee motii? Ammalle inni isaanuma hidhee gara sooreyyii hayyootaa geessiisaaf as hin dhunnee?» jedhane. **22** Saa'ol ammoo lallabi isaa irra caalaa hunna dhaggataa deemee, Yesuus Masihihi akka te'e mirkaneessinaan, Yihudooti Damaasqoo keessa le'anu waan jedhanu wollaalane. **23** Guyyaa heddu'uun duuba Yihudooti, Saa'ol ijjeesiisaaf mala dhowane. **24** Inni ammoo mala isaanii beeke. Isaanille isa ijjeesiisaaf halkanii fi guyyaa karra qacha'aatitti isa eegane. **25** Hordofattooti Saa'olii ammoo, gaafa tokko halkanii, Saa'ol xaxxoo keessa keyanee, foddaa dalleya dhaka'aatiin gad buusane. **26** Saa'ol gara Yersaalemii yennaa dhaqe, barattootatti makamiisaaf wodhaane; isaan ammoo akka inni dhugumaan barataa te'e waan hin dhugeeffatiinif, duudiinu isa sodaatane. **27** Baarnaabaas ammoo isa fuudhee gara ergantootaa geessee, karaa irratti Gootaan attamiin akka isa dhaggee fi attam akka itti dubbate, akkasuma Damaasqoo keessatti maqaa Yesuusiitiin sodaa malee akka inni lallabe isaanitti hime. **28** Maarre Saa'ol isaan woliin te'ee Yersaalem duudii keessa dhaqee, sodaa malee maqaa Goota'aatiin lallabe. **29** Inni Yihudoota afaan Giriiki'ii dubbatanu woliin dubbataa itti moromaa ture; isaan ammoo isa ijjeesiisaaf wodhaanane. **30** Dhugeeffattooti waan kana yennaa beekane, gara Qiisaariya'aa geessane; achille'en gara Xarseesii ergane. **31** Achiin duuba wolde'i kiristaanaa ka Yihudaa, Galiilla'aa fi Samaariyaa keessa jiranu duudiin nageya dhaggatane jabaatane; Gootaalle ulfeessaa, Ayyaana Woyyichaana jajjabaataa, laakkossaan heddatane. **32** Pheexroos addee duudii adoo deddeemuu, kolbaa Waaqaa ta lafa Liidaa keessa leetu ilaaliisaaf dhufe. **33** Inni achitti namicha Eneyaas jedhamu, ka nafi isaa laashoweruu fi haga woggaa saddeetii taqee irraa ka'ee hin dandeenne tokko dhagge. **34** Pheexroos, «Eneyaas, Yesuus Kiristoos si fayyisa ol ka'itii, taqee teeti afadhu» jedhe. Yooma Eneyaas ol ka'ee dhaabbate. **35** Kolbaan Liidaa fi Saaron keessa leetu duudiin isa dhaggitee, gara Goota'aa deebite. **36** Qachaa Yophee keessa dubartitiin dhugeeffattuun, Xaabiitaa jedhantu takka jirtiyyu. Maqaan isi'ii afaan Giriikiitiin Dorqa'a; hiikkaan, «Buddannee» jechu'u. Isiin yennaa mara hujii dansaa hujaa, hiyyeeyyii qarqaaraa turte. **37** Yennaa san isiin dhibantee duunaan, reeffa isi'ii dhiqanee kolloo mana gubba'atti ijaarantee keessa irkisane. **38** Liidaan Yophe'etti dhikoo waan teeteef, dhugeeffattooti Pheexroos Liidaa

keessa akka jiru yennaa dhage'ane, nama lama gara isaa erganee, «Maganne'ee ariifadhuutti gara keenna koy» jedhane kan dhaghatane. **39** Maarre Pheexroos ka'ee isaan woliin deeme; yennaa inni achi geye, gara kolloo mana gubbaa jirtuu isa geessane. Haadhotiin hiyyeessaa duudiin isatti naannowanee, hidho'oo fi uffana Dorqaan jiru'uun yennaa jirtu hojjatte itti mudhisaa bowane. **40** Pheexroos isaan duudii kollo'oon alatti yaasee, jilbiifatee daadimate; achiin duuba gara reeffaa gara galee, «Xaabiitaa, ka'ii!» jedhe. Isiin ila ifii banatee, Pheexroos yennaa dhaggite ol jettee teette. **41** Inni harka isii qabee ol kaase. Achiin duuba dhugeeffattoota fi haadhotii hiyyeessaa duudii waamee, jirtuu isi'ii isaan duratti dhikeesse. **42** Oduun tun Yophee duudii keessatti beekkante; kolbaan hedduulle Goota'atti dhugeeffatte. **43** Pheexroosille namicha gogaa duugu ka Simoon jedhamu tokko woliin, guyyaa hedduu Yophee keessa ture.

10 Qachaa Qiisaariya'aa keessa namichi Qorneelewos jedhamu tokko, kutaa woraana worra Rooma'aa ka «Ixaaliqaa» jedhamee waamamuuf ajaja dhibbaa ka ite'e jiraayyu. **2** Inni maatii ifii duudii woliin nama Waaqa waaqonfatu fi Waaqa sodaatu. Inni ammalle worra Yihudootaa keessaa hiyyeeyyii guddoo qarqaaraa, yennaa mara Waaqa daadimataa ture. **3** Gaafa tokko saafowa gara saatii sagalitiiti, ergamaan Waaqaa gara isaa dhufee, «Qorneelewos» jedhee isa waamuun mudhi'iin dhagge. **4** Qorneelewosille erganticha Waaqaa hubatee ilaalee soda'aa, «Goota'a, maan?» jedhe. Ergamaan Waaqaa deebisee, «Waaqi daadimata keeti dhage'eera; hiyyeeyyii qarqaaruu keetille yaadateera. **5** Ammalle namoota gara qachaa Yophe'ee ergiitii, Simoon ka Pheexroos jedhamu tokko waansisi. **6** Inni abbaayaa cinaa mana Simoonii gogaa duuguutitti keessumummaa jira» jedhe. **7** Achiin duuba ergantichi isatti dubbatee biraa deemeeruun, Qorneelewos tajaajiltoota ifii keessaa nama lamaa fi loltoota isaaf addatamanu keessaa nama tokko waamee, **8** waan te'e san duudii isaanitti himeen duuba, gara qachaa Yophe'ee erge. **9** Boruyyaa worri ergame qachaa Yophe'ee bira geyeeruun, Pheexroos gara saatii jaatitti daadimatisaaf gara mana mana gubba'aa ol baye. **10** Yennaa san Pheexroos beelowee waan nyaatu barbaade; adoo sagaleen qophowisatti jirtuu galaalchee mudhi dhagge. **11** Inni ol gubbaan banatee, wonni akka woyaa guddoo fakkaattu roga afuriinu gad bu'aartuun dhagge. **12** Woyaa san keessa bineensoti miila afur qabanu, ka gadha'aan lowanuu fi sinbirrooti koolaan ka'anu duudiin jiran. **13** Yennaa san qoonqoon, «Pheexroos, ka'i; bineensota kana qaladhuutti nyaadhu!» jettu dhage'e. **14** Pheexroos amma, «Hin teetu, Goota'a! Ani waan aadaa dhugeeffannaa'aatiin qulqulluu hin te'in yookiin waan battii nyaadhee hin beeku» jedhe. **15** Ammalle qoonqoon deebitee, «Waan Waaqi qulqulleesse, ati akka batti'ii hin laakkowin» jetteen. **16** Tun yennaa sad teetee, wonni akka woyaa guddoo fakkaattu sun gara ol-gubba'aa fudhatante. **17** Pheexroos mudhiin tun maan jedhee adoo baaseffatiisatti jiruu, namooti Qorneelewos erge mana Simoonii iyyaafatane dhufanee, balbala dura dhaabbatane.

18 Isaan qoonqoo ol qabatanee, «Keessumtichi Simoon Pheexroos jedhamu tokko as jiraa?» jedhane gaafatane. 19 Pheexroos ammalle marroo mudhi'ii adoo yaadatiisatti jiruu Ayyaanni, «Kunoot! Namooti sad si barbaadiisatti jiran. 20 Tanaaf ka'iitiid gad bu'i; ka isaan erge ana waan te'eef adoo hin mamin isaan waliin deem» jedhe. 21 Maarre Pheexroos gad bu'ee isaaniin, «Nami isin barbaaddanu ana; maaf dhutane?» jedhe. 22 Isaan deebisane, «Ajajaa dhibbaa ka te'e, Qorneelewositti nu erge; inni nama qajeelaa Waaqa waaqonfatuu fi kolbaan Yihudootaa duudiin ulfeessitu; inni gara mana ifii si waansisee, waan ati jettu akka dhage'u, ergamaan Waaqaa woyyichi isatti himeera» jedhane. 23 Pheexroosille ol isaan waamee, keessumsisee bulche. Pheexroos boruyyaa ka'ee isaan waliin deeme; dhugeeffattooti qachaa Yophe keessaalle gariin isa waliin deemane. 24 Guyyaa itti aanu qachaa Qiisaariya'aa geyane; Qorneelewosille firootaa fi jaalota ifii waammatee, isaan eegate. 25 Pheexroos gara manaa yennaa seene, Qorneelewos isaa dhaggee, miila isaattii jige sagadeef. 26 Pheexroos ammoo, «Ka'i! Anille namuma akka keeti ti» jedhe. 27 Pheexroos isa waliin haasowaa yennaa mana seene, kolbaan hedduun wolitti qabanteertuun dhagge. 28 Inni isaaniin, «Nami gosa Yihudii tokko, worra Yihudii hin te'in waliin firoomuu yookiin mana wolii dhaquu seerri dhugeeffannaa teennaa akka hin eeyyane isinuu hin beettan. Waaqi ammoo, akka ani nama tokkolle'een aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqullu'uu moti yookiin battii akka hin jenne natti mudhiseera. 29 Tanaaf yennaa isin natti ergitane, ani adoo hin mamin dhufe; yona maaf akka natti ergitane beekuu barbaada» jedhe. 30 Qorneelewos deebisee, «Guyyaa afuriin dura yennuma tana guyyaa keessa saatii sagalitti, ani mana kiyya keessatti daadimatiisatti jiruun, dedhuma nami woyaa calalaxxuu uffateeru tokko na dura dhaabbattee, 31 «Qorneelewos! Waaqi daadimata keeti dhage'eera; hiyyeeyyii qarqaaruu keetille yaadateera» jedhe. 32 Nama gara Yophe'ee ergiiti namicha Simoon Pheexroos jedhamu waansisi. Inni abbaayaa cinaa mana Simoonii gogaa duuguutitti keessumummaa jira. 33 Tanaaf anille yosuma sitti erge; atille бага dhutte. Amma nuuti duudiin waan Gootaan sitti hime duudii si irraa dhage'iisaaf, fuula Waaqaa duratti asitti wolitti qabanneerra» jedhe. 34 Pheexroos isaaniin, «Dhugumaan Waaqi akka nama wol hin caalchinne hubadheera. 35 Nama biyya tamiille te'utii, ka Waaqa sodaatuu fi waan sirrii godhu Waaqa biratti fudhatama qaba. 36 Waaqi Jecha ifii kolbaa Israa'eliitiif erguu isaa, Oduu Gammadaa ta nageyaa, karaa Yesuus Kiristoosii Gootaa nama maraatiin lallabuu isaa hin beettan. 37 Yohaannis marroo cuupha'aa lallabeen duuba, biyya Galiila'aatii jalqabee lafa Yihuda'aa mara keessatti waan te'e hin beettan. 38 Waaqi, Yesuusii Naaziretii Ayyaana Woyyichaan muudee hunna akka isaaf kenne, Yesuusille Waaqi isa waliin waan jiruuf addee mara dhagee hujii dansaa hujee, worra Seexanaan qabame duudii akka fayyise hin beettan. 39 Nuuti biyya Yihuda'aatii fi qachaa Yersaalemiitti, waan Yesuus godhe maraaf dhugaa baatota; isaan ammoo isa fannoo irratti fannisane

ijeesane. 40 Waaqi ammoo guyyaa sadeesso'oo du'aa isa kaasee, akka inni mudhatu godhe. 41 Mudhatuun isaa nama duudi'if adoo hin te'in, nu worra dhugaa bayoota isaa akka teenuuf filannee, du'aa ka'a isaatiin duuba isa waliin nyaannee fi unnetti mudhateera. 42 Waaqi akka nuuti wongeela kolba'aaf lallannu, worra jiruu fi du'e irratti abbaa mura'aa akka te'uuf akka isa file, akka dhugaa baanuuf nu ajajeera. 43 Worri isatti dhugeeffatu duudiin, maqaa isaatiin araara cubbu'uu akka dhaggatanu, raagoti duudiin dhugaa bayaneeran» jedhe. 44 Adoo Pheexroos tana dubbatisatti jiruu, Ayyaanni Woyyichi worra dubbii isaa dhage'iisatti jiru duudii irratti bu'e. 45 Yihudooti dhugeeffataneeranu ka Pheexroos waliin dhufane, Waaqi kennansa Ayyaana Woyyichaa worra Yihudoota hin te'iniifille kennuu isaa dhagganee baasefatane. 46 Yihudooti dhugeeffatane, worri Yihudoota hin te'in afaan haareya dubbataa Waaqa leellifatanuun dhaggane. Achiin duuba Pheexroos, 47 «Kolbaan tun akkuma keenna Ayyaana Woyyicha fudhatteerti. Akka isaan bisaaniin hin cuuphanne eentu dhoogga ree?» jedhe. 48 Maarre Pheexroos akka isaan maqaa Yesuus Kiristoosiitiin cuuphamanu ajaje. Achiin duuba isaan akka Pheexroos guyyaa diqqa'aaf isaan waliin turu gaafatane.

11 Ergantootaa fi dhugeeffattooti biyya Yihuda'aa keessaa, worri Yihudoota hin te'inille Jecha Waaqaa akka fudhatane dhage'ane. 2 Maarre Pheexroos yennaa gara Yersaaleemii ol dhage, Yihudooti dhugeeffatane isatti mormanee, 3 «Ati mana worra haqanqabaa hin qabatini dhaxxee, isaan wolille'een nyaatte» jedhane. 4 Pheexroos ammoo, waan te'e mara tokko tokkoon isaanitti himuu jalqabee: 5 «Ani qachaa Yophe'ee keessatti adoo daadimatiisatti jiruu, galaalchee mudhii dhagge. Wonni akka woyaa guddo'oo fakkaattu roga afuriinuu ol gubbaa irraa dhuttee, na cinaa buute. 6 Ani hubadhee yennaa ilaale, woyaa san keessa horii miila afur qabu, bineensota, bineensota gadha'aan lowanuu fi sinbirroota koolaan ka'anuu dhagge. 7 Achiin duuba qoonqoo, «Pheexroos, ka'i; bineensota kana qaladhuutii nyaadhu!» jettu dhage'e. 8 Ani ammoo, «Hin teetu, Goota'a! Wonni aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulluu hin te'in yookiin wonni battiin afaan kiyya seentee hin beettu» jedhe. 9 Ammalle qoonqoon ol-gubbaa irraa, «Waan Waaqi qulqulleesse, ati akka battii hin laakkowin» anaan jette. 10 Tun yennaa sad teetene duuba, wonni sun duudiin gara ol-gubba'aa fudhatante. 11 Yennaa san namooti sad ka Qiisaariyaa irraa gara kiyya ergamane, gara mana ani turee dhufane. 12 Ayyaanni Woyyichi akka ani mama malee isaan waliin deemu natti hime. Dhugeeffattooti jaan ka as na bira jiranulle na waliin dhaqanee, duudiin keenna mana Qorneelewosii seenne. 13 Qorneelewosille, ergamaan Waaqaa mana isaa keessa dhaabbateeruun akka dhaggee fi ergantichi isaan, «Gara Yophe'ee nama ergiitii, Simoon ka Pheexroos jedhamu waansisi; 14 inni dubbii atii fi worri keeti duudiin ittiin fayyitanu hin dubbata» akka jedheen nutti hime. 15 Yennaa ani dubbatiisa jalqabe, Ayyaanni Woyyichi akkuma jalqaba nu irratti bu'e, isaan

irralle'etti bu'e. **16** Yennaa san waan Gootaan, «Yohaannis bisaaniin cuuphe, isin ammoo Ayyaana Woyyichaan cuuphantan» jedhe qaabadhe. **17** Waaqi yennaa nuuti Gootaa Yesuus Kiristoositti dhugeeffanne kennansuma nu'uuf kenne san, isaan worra Yihudoota hin te'iniifille eega kenne, ka Waaqa dhooggu ani eennu ree?» jedhe. **18** Isaan yennaa tana dhage'ane, moromaa lakkisane, «Waaqi worra Yihudoota hin te'iniille akka cubbuu irraa deebi'anee jiraatanu carraa kenneera» jedhane Waaqa leellisane. **19** Miidhaa yennaa Isxifaanos ijjeefame ka'een, dhugeeffattooti bittinnowane haga qachaa Finiqee, Qophiroosii fi Anxokiya deemanee, Jecha Waaqaa worra Yihudootaa calla'aaf himane. **20** Te'uu malee dhugeeffattooti qachaa Qophiroosiiti fi Qareena'aatii dhufane gariin, gara qachaa Anxokiya'aa yennaa dhufane, worra Giriikootaalle'eef Oduu Gammadaa ta marroo Gootaa Yesuusii himane. **21** Gootaan hunna ifitiin isaan qarqaare; kolbaan hedduulle dhugeeffattee gara Goota'aa deebite. **22** Wolde'i kiristaanaa ka Yerusaleem keessaa oduu tana dhage'ee, Baarnaabaas gara Anxokiya'aa erge. **23** Inni achi geyee, Waaqi attam kolbaa akka badhaase yennaa dhagge, gammadee, duudiinu gadhaa tokkoon Goota'aaf addatamane akka jabaatanu itti gorse. **24** Baarnaabaas nama arjaa Ayyaana Woyyichaa fi dhugeeffanna'an guutame waan te'eef, kolbaan hedduun gara Goota'aa deebite. **25** Achiin duuba Baarnaabaas Saa'ol barbaadisaaf gara Xarseesii dhage. **26** Yennaa isa dhagge gara Anxokiya'aa isa fidee, woggaa guutuu isaan lamaanuu wolde'a Kiristaanaa woliin gumii hedduu barsisane. Dhugeeffattooti qaraa Anxokiya'atti, «Kiristaanota» jedhamanee waamamane. **27** Yennaa san raagoti gariin Yerusaleemii gara Anxokiya'atti gad bu'ane. **28** Isaan keessaa tokkoochi Agaabos ka jedhamu ka'ee, biyya lafaa duudii irratti beelti jadduun akka bu'aartu, Ayyaana Woyyichaan raaga dubbate; kunille bara Kilaawudiyos mootii te'eerutti muummowe. **29** Barattooti tokko tokkoonuu akkuma dandeettii ifiitiiti, dhugeeffattoota Yihudaa keessa leetu qarqaariisaaf murteeffatte. **30** Isaan tana godhane, achiin duuba beesee karaa Baarnaabaasiiti fi Saa'oliitiin gara jaarsota wolde'a Kiristaanaa ergane.

12 Bara san mootichi Heroodis, miseensota wolde'a kiristaanaa tokko tokko miidhuu jalqabe. **2** Inni Yaaqobii obboleessa Yohaannisii shallaaga'aan ijjeesise. **3** Wonni kun Yihudoota akka gammachiitte yennaa dhagge, itti dabalee Pheexroos qassiise; tunille yennaa Jila Daabboo Uukoo hin qannee teete. **4** Heroodis yennaa Pheexroos qassiisee mana hidha'aatitti galche, afur afur te'anee akka isa eegamu loltoota dabaree afuritti qoodamaneeranutti isa kenne. Jila Irra Dabaramaatiin duuba kolbaa duratti akka isa dhikeessuuf yaadate. **5** Adoo Pheexroos mana hidha'aa keessatti eegamuu, wolde'i kiristaanaa ammoo jabaatee gara Waaqaa isaa'f daadimate. **6** Halkan bari'een duuba Heroodis silaa Pheexroos kolbaa duratti dhikeessu, Pheexroos wodaroo sibiilaa lamaan hidhamee, loltoota lama odduu rafee, eeddooti balbala mana hidha'aa dura dhaabbatane eegane. **7** Dedhuma ergamaan Goota'aa achi dhaabbatee, manni hidha'aa keessi ife. Ergantichille

cinaacha Pheexroosii tuqee, isa dammassee, «Ariifadhuu ka'!» jedheen. Wodaroon sibiilaale harka isaa irraa buute. **8** Achiin duuba ergamaan, isaan «Hidhadhu! Kophee teetille keyadhu» jedhe. Pheexroosille akkuma inni itti hime tolche. Achiin duuba ergantichi, «Woyaa teeti uffadhuu na gula koy» jedheen. **9** Pheexroos mana hidha'aa keessaa bayee, erganticha gula deeme; ammoo waan ergamaan Goota'aa godhe hin beenne; inni waan duudii oojiuu seye. **10** Isaan worra eedduu tokkeesso'ootii fi lammeesso'oo irra dabaraneen duuba, balbala sibiilaa ta gara qacha'aa bayanu bira geyane; balbaltille ifumaan isaan duraa banantee, gad bayane. Karaa tokko gad deemanee, ergamaan dedhuma Pheexroos biraa deeme. **11** Pheexroos yennaa bayyanate, «Gootaan ergamaa ifii ergee harka Heroodisiitiifi fi waan worri Yihudootaa na irratti yaadane mara jalaa akka ana baase, amma dhugumaan beekeera» jedhe. **12** Pheexroos tana hubateen duuba, addee namooti hedduun wolitti qabamee daadimatisatti jiru, gara mana Maariyaamii haadha Yohaannisii Maarqoos jedhamuu dhage. **13** Pheexroos achi geyee balbala karra alaa yennaa dhodhowe, tajaajiltittiin Roodaa jedhantu takka dhuttee owwaatte. **14** Isiin qoonqoo Pheexroosii beettee, waan guddoo gammaddeef, balbala adoo hin baniniif rukkittee gara keessaa seentee, «Pheexroos balbala dura dhaabbateera!» jettee odeessite. **15** Isaan, «Ati maraateerta!» isi'ini jedhane. Isiin ammoo ittuma deddeebitee, «Lakkii isuma» jette. Achiin duuba isaan, «Ergamaa Waaqaa ka isa eegu te'innaa» jedhane. **16** Pheexroos ammoo balbala dhodhowsiisa hin lakkinne; isaan balbala bananee yennaa isa dhaggane baaseffatane. **17** Inni akka isaan cadhisanu harka ifitiin beessisa itti kennee, Gootaan mana hidha'aa keessaa attam akka isa baase isaanitti odeessee, «Dubbii tana Yaaqobii fi dhugeeffattoota dhibiille'etti hima'a» jedhee, bayee addee dhibii dhage. **18** Yennaa latti bariite, loltooti, «Pheexroos maan te'e?» jedhane, waan godhanu wollaalane baaseffatane. **19** Heroodis Pheexroos barbaachisee isa dhagguu dhabee jennaan, eeddoota qorateen duuba akka ijjeefamanu ajaje; Achiin duuba Heroodis Yihudaa irraa gara Qiisaariya'atti gad bu'ee achi ture. **20** Heroodis kolbaa Xiirosiitiifi fi Sidooniitiifi guddoo aareeraayyu. Maarre isaan wolii galte'een gara isaa dhufanee, Bilaasxosii tajaajilaa addatamaa mana mootichaa, Heroodisitti dhikaatee araara akka isaaniiif gaafatuuf, tole jechisiifatanee duuba, mooticha araara gaafatane; isaan biyya mootichi bulchu keessaa sagalee waan dhaggatanuuf tana jedhane. **21** Guyyaa wol dhaggiisaaf qabatane, Heroodis uffana mootummaa ifii uffatee, barcumaa mootummaa ifii irraa tee'ee, kolba'atti dubbate. **22** Isaan, «Tun qoonqoo waaqaa ti malee, ta namaatii moti» jedhaa iyyane. **23** Heroodis ulfinna Waaqaaf waan kennuu dhabeef, ergamaan Waaqaa yoosuma isa dhowe; corroxille isa nyaattee du'e. **24** Jechi Waaqaa ammoo, guddataa badhataa deeme. **25** Baarnaabaasii fi Saa'ol ergaa dhaqaaneef muummessanee, Yerusaleem irraa deebi'ane; Yohaannisii Maarqoos jedhamulle ifi faana fuudhane dhufane.

13 Wolde'a kiristaanaa ka Anxokiya'aa keessa raagotaa fi barsiisoti jiraniyyuu: isaanille Baarnaabaas, Simoon ka «Gurraacha» jedhamu, Luukiyoosii biyya Qareena'aa, Maanaa'enii Heroodisii bulchaa woliin guddatee fi Saa'ol fa'a. **2** Isaan Goottaa tajaajilaa adoo laamanuu Ayyaanni Woyyichi isaanii, «Baarnaabaasii fi Saa'ol hujii ani isaan waameef, isaan naaf fowa'a» jedhe. **3** Isaan laamanee daadimatane, harka ifi isaan irra keyanee duuba ergane. **4** Baarnaabaasii fi Saa'ol Ayyaana Woyyichaan ergamanee, gara qachaa seluujiya'aatitti gad bu'anee, hobolo'oon gara oddoola Qophiroosii dhaqane. **5** Isaan yennaa qachaa Salaamiisii geyane, Jecha Waaqaa mana waaqonfannaa Yihudootaattii lallabane. Yohaannisiin Maarqoos jedhamulle isaan woliin jiraatee isaan qarqaare. **6** Isaan oddoola Qophiroosii keessa qaccee garanaatii haga qaccee taanii qaxxaamuranee, qachaa Phaafosii yennaa geyane, namicha xanoo xanu Yihudicha Baar-Yesuus jedhamu tokko dhaggane; inni raagicha dharaamessa. **7** Inni lansa bulchaa oddoolaa qalbicha ka Sergiyosii Phawuloos jedhamuu ti. Bulchaan kun Jecha Waaqaa isaan irraa dhage'iisaaf barbaadee, Baarnaabaasii fi Saa'ol gara ifii waame. **8** Namichi xanoo xanu ka afaan Giriikiitiin «Eliimaas» jedhamu ammoo, bulchaan biyya sanii akka hin dhugeeffanne barbaadee, isaaniiin morme. **9** Achiin duuba Phawuloos ka jedhame Saa'ol Ayyaana Woyyichaan guutamee, namicha xanoo xanu hubatee ilaalee, **10** «Ati ilma Seexanaa ti! Ati diina dhugaa maraa ti! Ati sobaa fi hammeenna duudi'ii guutanteerta; ati yennaa mara dhugaa Goota'aa gara sobaa jijjiiriisa hin lakkittuu? **11** Ammalle harki Goota'aa si hin dhowa; ballaa hin teeta; yennaa diqqoolle ifa adu'uu hin dhaggitu» jennaan, Yoosuma hurri'ii fi dukkanti ifa isaa qaddee, nama harka qabee isa sooreessu adaala ifii qaqqabatitaa jalqabe. **12** Bulchaan waan te'e san yennaa dhagge, barsiisiisa Goota'aa guddoo waan baaseffateef dhugeeffate. **13** Phawuloosii fi hordofattooti isaa lafa Phaafosiiitiin hobolo'oon ka'anee, gara qachaa Pherge'ee ka Phamfiilayaa keessatti dhaggamuu dhaqane; Yohaannisiin Maarqoos jedhamu ammoo, isaan lakkisee gara Yerusaa'emii deebi'e. **14** Isaan ammoo lafa Pherge'etii ka'anee, gara qachaa Anxokiya'aa ka lafa Phisiidiya'aa keessatti dhaggamuu dhaqane; guyyaa Sanbataa mana waaqonfannaa Yihudootaa seenanee tee'ane. **15** Kitaab Seera Muuse'etii fi Raagotaa dubbifameen duuba, bulchitooti Mana Waaqonfannaa Yihudootaa isaanitti erganee, «Obboleeyyan, jecha nama jajjabeessu yoo qabaattane dubbadha'a» jedhane. **16** Yoos Phawuloos ka'ee harkaan isaan haatatee: «Kolbaa Israa'eliiti fi worri Yihudoota hin te'in ka Waaqa waaqonsitanu, waan ani jedhu dhage'a'a! **17** Waaqi kolbaa Israa'elii, abbootii teenna fowatee, yennaa isaan akka ormaatitti biyya Gibxii keessa le'ane, gosa guddoo isaan godhe. Inni hunna guddoo ifitiin biyya Gibxii'ii keessaa isaan baasee, **18** haga woggaa afurtamaa lafa goomole'ee keessatti isaan ossate. **19** Inni lafa Kana'aanii keessaa gosa biyya adda addaa torba balleessee, lafa isaanii kolbaa ifitiif kenne. **20** Wonni kun duudiin gara woggaa dhibba afurii fi shantamaa

keessatti teete. «Kanaa duuba Waaqi haga bara Saamu'elii raagichaattitti abbootii mura'aa isaanii kenne. **21** Yennaa isaan mootii nu'uuf kenni jedhane gaafatanetti, Waaqi gosa Beniyaaminii keessaa Saa'olii ilma Qiishii isaanii kenne; innille woggaa afurtama isaan bulche. **22** Saa'ol mootummaa irraa buuseen duuba, Waaqi Daawitii mootii isaanii godhe. Waaqi marroo isaatiif dhugaa bayee, «Ani, Daawitii ilma Iseyii nama akka gadhaa kiyyaa, ka fedhii tiyya duudii muummessu dhaggadheera» jedheera. **23** Waaqi akkuma waadaa galetti, sanyii namicha kanaa keessaa fayyisaa Yesuus kolbaa Israa'eliitiif fideera. **24** Dhufa Yesuusiitiin dura Yohaannis, kolbaan Israa'elii marti cubbuu irraa deebitee akka cuuphantuuf lallabeera. **25** Yohaannis tajaajila ifii fixatiisatti adoo jiruu kolba'aan, «Isin eennu na seetan? Ani ka isin eegattanu sanii moti. Ammoo ka ani hidhaa kophee isaa hiikiisaafille hin teene, na duubaan dhufara» jedheen. **26** «Obboleeyyan tiyya, isin sanyiin Abrahaamiitti fi worri Yihudoota hin te'in ka Waaqa waaqonsitanu duudiin, ergaan fayyinnaa tun nu duudi'ii ergante. **27** Kolbaan Yersaalemiitti fi sooresitooti isaanille Yesuus fayyisaa akka te'e hin beenne; isaan dubbii raagotaa ta Sanbata Sanbataan dubbifantu hubatuu dhabiisaan isatti muranee, dubbiin raagaa akka muummottu godhane. **28** Isaan sababa ittiin Yesuus ijjeesisanu dhabanulle, akka inni ijjeefamuuf Philaaxoos gaafatane. **29** Waan Barreeffam Woyyichi marroo isaatiif jedhu duudii muummessaneen duuba, muka irratti fannifame irraa gad buusane awwaalane. **30** Waaqi ammoo du'a irraa isa kaase. **31** Inni guyyaa hedduu worra isa woliin Galilaa irraa gara Yerusaa'emii dhufanetti mudhate. Amma isaan kolbaa teennaaf dhugaa bayoota. **32** «Nuuti waan Waaqi abbootii teennaaf waadaa gale Oduu Gammadaa isiniiti hinna. **33** Inni Yesuus du'aa kaasiisaan waadaa isaanii gale, nu'u ijoollee isaaniiitiif muummesseera. Kunille kitaaba Faaru'uu ka lammeesso'oo keessatti, «Ati ilma kiyya; ani adha si uumadheera» jedhantee barreeffanteerti. **34** Akka inni du'a irraa isa kaasee fi tortoree hin jirre Waaqi mirkaneessiisaaf, «Ani eebba woyyichaa fi addatamaa, ka Daawitii waadaa gale isiniifi hin kenna» jedheera. **35** Tanaaf kitaaba Faaru'uu ka dhibii keessalle'etti, «Ati Woyyichi keeti awwaala keessatti akka tortoru hin lakkittu» jedha. **36** Daawitii bara ifiitiitti fedha Waaqaa tajaajilee du'eera; nafi isaalle abbootii isaa biratti awwaalamee tortoreera. **37** Ka Waaqi du'a keessaa kaase ammoo, nafi isaa hin tortorre. **38** Tanaaf obboleeyyan tiyya, araari cubbu'uu karaa Yesuusiitiin akka isinii lallabame beeka'a. **39** Namii isatti dhugeeffatu duudiin, cubbuu seerri karaa Muuse'etiin kenname bilisa baasiisaaf hin dandeenne duudii jalaa bilisa baya. **40** Tanaaf wonni raagoti, «Ilala'a, isin worra shasheessitoota! Baaseffadha'a! Bada'a! Waan eennulle yoo isinitti hime hin dhugeeffanne, ani bara keessanitti hin hujja» jedhantee ta dubbatante, akka isin irratti hin muummonne ifi eegadha'a» jedhe. **42** Yennaa Phawuloosii fi Baarnaabaas Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessaa bayanee deemanu, Sanbata itti aanu dhufanee marroo waan kanaa akka itti himanuuf namooti isaan kadhataane.

43 Kolbaan wolde'a Mana Waaqonfannaa Yihudootaa irraa kaateen duuba, Yihudoota heddu'uu fi worri Yihudoota hin te'in ka gara dhugeeffannaa Yihudootaa deebi'ane, Phawuloosii fi Baarnaabaas hordofane. Phawuloosii fi Baarnaabaas isaan haasessanee, badhaadha Waaqaatiin jabaatane akka jiraatanu isaan gorsane. **44** Sanbata itti aanu worra qachaa sanii keessaa hedduun Jecha Waaqaa dhage'iisaaf wolitti qabamane. **45** Worri Yihudootaa heddummaa namootaa yennaa dhagge, hinaaffa'aan guutamane, waan Phawuloos jedhu moromane isa arrassane. **46** Phawuloosii fi Baarnaabaas ammoo sodaa malee, «Jechi Waaqaa dursee isiniif himamuu qabaayyu; isin ammoo fudhatuu diddane, jiruu bara baraatiitti galiisaaf worra hin malle eega ifiin jettane, nuuti isin lakkinnee gara worra Yihudoota hin te'iniin dhaqaarra. (aiōnios g166) **47** Gootaan, «Haga qaccee lafaa duudii fayyinna akka fiddu, Ani worra Yihudoota hin te'iniif ifa si godheera» jedhee nu ajajeera» jedhane. **48** Worri Yihudoota hin te'in tana yennaa dhage'e, gammadee jecha Waaqaalle uffesse; worri jiruu bara baraatiif filameeru duudiille dhugeeffate. (aiōnios g166) **49** Jechi Goota'aalle adaala biyya sanii maratti babadhatte. **50** Yihudooti ammoo, dubartoota dureeyyii ta dhugeeffannaa Yihudootaa hordottuu fi worra gugurdaa qachaa sanii, Phawuloosii fi Baarnaabaas irratti miidhaa akka kaasanu godhanee, adaala biyya sanii keessaa isaan baasane. **51** Phawuloosii fi Baarnaabaas tana isaanitti mormiisaaf bukuu miila isaanii dhodhowatane, gara qachaa Iqoniyyumii deemane. **52** Dhugeeffattooti qachaa Anxokiya'aa gammadaa fi Ayyaana Woyyicha'an guutante.

14 Phawuloosii fi Baarnaabaas qachaa Iqoniyyumii keessalle'etti gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenanee, akka malletti waan barsiisaneef, Yihudooti fi Giriikooti hedduun dhugeeffatane. **2** Yihudooti hin dhugeeffatin ammoo, worra Yihudoota hin te'in akkaasane, dhugeeffattoota akka jibbanu godhane. **3** Tanaaf Phawuloosii fi Baarnaabaas, sodaa malee marroo Goota'aa dubbataa yennaa hedduu achi turane; Gootaalle akka isaan baasaa fi bilbaasota godhanu hunna isaanii kennee, Jecha badhaadha ifii mirkaneesse. **4** Worri qachaa sanii ammoo, gargar qoqoodamee, gariin gara Yihudootaa, gariin gara ergantootaa gorane. **5** Worri Yihudoota hin te'iniif Yihudooti, bulchitoota ifii waliin te'anne, Phawuloosii fi Baarnaabaas rakkisiisaa fi dhaka'aan tumiisaaf barbaadane. **6** Phawuloosii fi Baarnaabaas yennaa tana beekane, gara qachoota lafa Liqaa'oniya'aa ka Lisxira'aa fi Derbee jedhamanuutti fi biyya adaala sanii baqatane. **7** Isaan achitti Oduu Gammadaa lallabane. **8** Qachaa Lisxira'aa keessa namichi miilli isaa naafateeru tokko jiraayyu; inni guyyaa dhalateenuu jalqabee fafa waan te'ee, miila ifitiin deemee hin beeku. **9** Namichi kun achi tee'ee waan Phawuloos jedhu dhage'aa ture. Phawuloos namicha hubatee ilaalee, dhugeeffannaa isa fayyittu akka inni qabu yennaa dhagge, **10** «Ka'ii qajeelii, miila keetiin dhaabadhu» jedhee qoonqoo guddo'oon dubbate. Namichille utaaalee ka'ee, asii fi achi deemuu jalqabe. **11** Gumiin waan Phawuloos godhe yennaa dhaggite,

qoonqoo guddo'oon, «Waaqoti namoota fakkaatanee gara keenna gad bu'aneeran» jedhane afaan Liqaa'oniya'atiin dubbatane. **12** Baarnaabaasii, «Ze'os» jedhane maqaa mootii waaqota ifitiin moggaasane; Phawuloos ammoo ka guddoo dubbate waan te'eef, akka ergamaa waaqota ifitiitti, «Hermees» jedhane moggaasane. **13** Hayyichi, galma Ze'osii ka qacha'aan ala jiru keessa tajaajilu, korommi'ii fi daraaraa gara karra qacha'aa fidee, kolbaa waliin Phawuloosii fi Baarnaabaasiif ciincaa dhikeessiisaaf barbaade. **14** Phawuloosii fi Baarnaabaas waan kana yennaa dhage'ane woyaa ifii tarsaasane, gara odduu kolba'aa rukkisane; qoonqoo ifille ol qabatane, **15** «Jarana, isin maaf waan kana gootaan? Nuutille namuma akka keessanii ti. Nuuti akka isin waan gatii hin qanne irraa fagaattanee, gara Waaqa jiraataa ol-gubbaa, lafa, abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru duudii dadee, akka deebitanu Oduu Gammadaa isiniif lallabaarra. **16** Bara dhaloota dabareetitti kolbaan duudiin karaa ifii akka deentu Waaqi isaan lakkiseera. **17** Te'uu malee bokkeya ol-gubbaa irraa isiniif kennaa, midhaan yennaa ifitiitti akka midhaan buusuu godhaa, sagalee isiniif kennaa, gadhaa keessan gammadaan guutaa, waan dansaa godhiisaan Waaqummaa ifii mudhiseera» jedhane. **18** Ergantooti tana mara dubbatanulle, rakkinna jaba'aan ciincaa akka isaanii hin dhikeessine jara dhooggane. **19** Yihudooti ammoo qachoota Anxokiya'atii fi Iqoniyyumii dhufanee, akka kolbaan yaada isaanii fudhattee Phawuloos irratti kaatu godhane, dhaka'aan isa tumane; du'eera seyaneele qachaa keessaa harkisane gad baasane. **20** Te'uu malee yennaa dhugeeffattooti dhufanee isatti naannowanee dhaabbatane, Phawuloos lafaa ka'ee gara qacha'aa ol deebi'e. Boruyyaa Baarnaabaas waliin gara qachaa Derbe'e dhage. **21** Phawuloosii fi Baarnaabaas qachaa Derbe'eetitti Oduu Gammadaa lallabane, namoota hedduu dhugeeffattoota godhaneen duuba, gara qachoota Lisxira'aa, Iqoniyyumii fi Anxokiya'aa biyya Phisiidiyaa keessatti dhaggantuu deebi'ane. **22** Isaan dhugeeffattoota jajjabeessaa, dhugeeffannaalle'een akka jabaatanu gorsaa, «Gara Mootummaa Waaqaa galiisaaf rakkoo hedduu keessa qaxxaamuruu qanna» jedhane. **23** Ergantooti wolde'a kiristaanaa tokko tokkottuu jaarsolee filanee, laamanee daadimataneen duuba, Gootaa itti addatanetti maganee isaan kennatane. **24** Phawuloosii fi Baarnaabaas biyya Phisiidiyaa keessa dabaranee gara biyya Phamfiliya'aa dhufane. **25** Phergeelle'etti Jecha Waaqaa lallabaneen duuba, gara qachaa Aataalii'aatti gad bu'ane. **26** Achille'ee gara addee hujii amma muummessane tanaaf, badhaadha Waaqaatiif itti kennamane, hoboloo guddittiin Anxokiya'atti deebi'ane. **27** Isaan Anxokiya'aa yennaa geyane, kolbaa wolde'a kiristaanaa wolitti qabane, waan Waaqi karaa isaanitiin godhe duudi'ii fi worra Yihudoota hin te'iniif karaa dhugeeffanna'aa attam akka bane himane. **28** Achille'etti dhugeeffattoota waliin yennaa hedduu turane.

15 Worri gariin biyya Yihuda'aa irraa gara Anxokiya'aa dhufee, «Akka Seerri Muuse'ee ajajutti haqanqabaa yoo qabatane malee, fayyuu hin dandeettanu» jedhaa

dhugeeffattoota barsiisuu jalqabe. **2** Wonni kun akka Phawuloosii fi Baarnaabaas, namoota san woliin falmanuu fi moromanu goote. Tanaaf Phawuloosii fi Baarnaabaas dhugeeffattoota dhibii ka biyya Anxokiya'aa keessa jiranu garii woliin gara Yerusaleemii dhaqanee, waan kana ergantootaa fi jaarsolee wolde'a kiristaanaa woliin akka ilaalanu murteeffame. **3** Tanaaf isaan wolde'a kiristaanaatiin ergamane deemane; isaan Finiiqe'ee fi Samaariyaa keessa taraa, worri Yihudoota hin te'in gara Waaqaa akka deebi'ee fi dhugeeffate himane. Oduun tunille dhugeeffattoota duudii guddoo gammachiitte. **4** Yennaa isaan Yerusaleem geyane, wolde'i kiristaanaa, ergantootaa fi jaarsoleen isaan fudhatane; worri ergamelle Waaqi isaan woliin jiraatee waan godhe mara itti himane. **5** Golii worra Fariisaayotaa keessaa dhugeeffattooti gariin ammoo ol ka'ane dhaabbatane, «Worri Yihudoota hin te'in akka haqanqabaa qabatuu fi Seera Muuse'ee akka eegatu godhuun barbaachisa'a» jedhane. **6** Ergantootaa fi jaarsoleen dubbii tana ilaaliisaaf wolitti qabamane. **7** Moromaa heddu'uun duuba Pheexroos ol ka'ee, «Obboleeyyan tiyya, worri Yihudoota hin te'in karaa kiyyaan Oduu Gammadaa dhage'ee akka dhugeeffatuuf, tanaan dura Waaqi isin keessaa akka na file hin beettan. **8** Waaqi gadhaa namaa beeku, Ayyaana Woyyichaa akkuma nu'uuf kenne, isaanille'eef kennee akka isaan fudhate dhugaa bayee. **9** Inni gadhaa isaanii dhugeeffanna'aa waan qulqulleessee, nu'uu fi isaan wothakka'atti garaa garummaa hin goone. **10** Yoona ba'aa abbootii teennaalle te'e nuuti ba'atiisaaf hin dandeenne, qaacira dhugeeffattootaa irratti feetanee, maaf Waaqa haga ilaaltan? **11** Nuutille akkuma isaanii, badhaadha Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin akka fayyine hin dhugeeffanna» jedhe. **12** Baarnaabaasii fi Phawuloos baasaa fi bilbaasota Waaqi karaa isaanitiin worra Yihudoota hin te'in oddu'utti huje yennaa dubbatanu, gumiin duudiin cadhi jettee dhageette. **13** Isaan dubbatane fixataneen duuba Yaaqoob deebisee, «Obboleeyyan tiyya, na caqasa'a! **14** Waaqi dursee kolbaa maqaa isaatiin waammantu keessaa filatiisaaf, worra Yihudoota hin te'in attam akka ilaale, Simoon nutti himeera. **15** Dubbiin raagotaa yaada kana woliin guutumatti wolii galti; kunille akkuma Barreeffam Woyyichi, **16** «Kanaan duuba ani hin deebi'a; mana Daawitii ka jige hin ijaara; diigama isaalle deebisee ijaaree, adde'etti hin deebisa. **17** Worri hafe duudiille gara kiyya akka dhufu, worri Yihudoota hin te'in ka ani maqaa kiyyaan waame duudiin kiyya akka te'uuf, Gootaan tana godhu akkas jedha. **18** Kun duriin jalqabee ka beekkameeru» jedhu. (aiṓn g165) **19** «Tanaaf akka yaada kiyyaatiitti, worra Yihudoota hin te'in ka gara Waaqaa deebi'anu rakkisuu hin qannu. **20** Addee akkasii, sagalee waaqotaaf dhikaatiisaan battootte hin nyaatina'a; sagaagala irraa fagaadha'a; foon horii hudhamee du'ee akka hin nyaanne, dhiigalle akka hin nyaanne jennee, isaanii barreessuu qanna. **21** Duriin jalqabee Seerri Muuse'ee sanbata mara Mana Waaqonfannaa Yihudootaatiitti dubbifameeraayyu; Jechi isaalle qachaa duudii keessatti lallabama» jedhe. **22** Achiin duuba ergantootaa fi jaarsoleen, wolde'a

kiristaanaa duudii woliin kolbaa keessaa worra garii filanee, Phawuloosii fi Baarnaabaas woliin gara Anxokiya'aa ergiisaaf murteeffatane. Isaan namoota lama Yihudaa ka Baarnaabaas jedhamuu fi Siilaas, worra dhugeeffattootaan kabajamane filanee ergane. **23** Xalayaan barreeffamee isaanitti kenname ka asii gad jiru: «Nu ergantootaa fi jaarsoleen obboleeyyan teessan, isin obboleeyyan teenna dhugeeffattoota Yihudoota hin te'in ka qachaa Anxokiya'aa, biyya Sooriya'aatii fi Qiliiqiyaa keessa jirtanuuf nageya keenna dhikeessina. **24** Nu keessaa worri gariin adoo nuuti isaan hin ajajin, gara keessan dhufanee, dubbii isinitti himaneen akka isin rakkisane fi yaada keessan raasane dhageenneerra. **25** Tanaaf wolitti qabanneen duuba, ifi keessaa namoota foonee, jaalota keenna Baarnaabaasii fi Phawuloos woliin gara keessan ergiisaaf wolii galleerra. **26** Baarnaabaasii fi Phawuloos worra jiruu ifii Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiif dabarsee kenneeru. **27** Woma nuuti barreessine, afaan isaanitiin akka isinitti himanuuf, Yihudaa fi Siilaas isinii ergineerra. **28** Waan barbaachisaa te'e malee, ba'aa dhibii akka isinitti hin feene, Ayyaana Woyyichaa fi nu'utti dansaa teetee mudhatteerti. Kunille: **29** sagalee waaqotaaf dhikaatte hin nyaatina'a; foon horii hudhamee du'ee hin nyaatina'a; dhiiga isaalle hin nyaatina'a; sagaagala irraa fagaadha'a; yoo waan kana duudii irraa ifi eegattane, waan dansaa gootan; nageyaan jiraadha'a.» **30** Worri ergame ka'ane gara Anxokiya'aa gad bu'ane; achitti wolde'a dhugeeffattootaa wolitti qabane, xalayaa san itti kennane. **31** Dhugeeffattooti yennaa xalayaa dubbisane, ergaa jajjabeessitu saniin guddoo gammadane. **32** Yihuda'aa fi Siilaas raagota waan te'aneef, dubbii heddu'uun dhugeeffattoota gorsanee jajjabeessane. **33** Yihuda'aa fi Siilaas guyyoota diqqaa achi turaneen duuba, dhugeeffattootaan nageya wolitti dhaamane, gara worra isaan ergee deebi'ane. [**34** Siilaas ammoo achitti hafiisaaf murteeffate.] **35** Phawuloosii fi Baarnaabaas dhugeeffattoota hedduu woliin te'ane, Jecha Gootaa'aa barsiisaa, lallabaalle Anxokiya'aa keessa turane. **36** Guyyoota diqqaa'aa duuba Phawuloos, Baarnaabaasiin, «Kootu deebinee, qachaa Jecha Waaqaa itti lallanne duudii dhandhee, akka dhugeeffattooti dhugeeffanna'aa jajjabaatane jiranu ilaalla» jedhe. **37** Baarnaabaas ammoo, Yohaannisiiin Maarqoos jedhamu isaan faana akka deemu barbaade. **38** Phawuloos ammoo, akka nami kun isaan woliin deemu hin eeyyanne; sababille inni Phamfiliya'atti hafee, gara hujjiille isaan woliin hin deenne. **39** Tanaaf Phawuloosii fi Baarnaabaas wothakka'atti wol dhab guddaan ka'ee gargar bayane; Baarnaabaas, Maarqoos ifi faana fudhatee, hooloo guddittiin gara Qophiroosii deeme. **40** Phawuloos ammoo, Siilaas filate; dhugeeffattootille badhaadha Gootaa'aatiitti Phawuloos magannee kennataneen duuba, inni isaan biraa deeme. **41** Phawuloos wolde'a kiristaanaa jabeessaa, biyya Sooriya'aatii fi Qiliiqiyaa keessa dabare.

16 Phawuloos gara qachaa Derbe'ee dhaqee, qachaa Lisxira'aatiitti dabare. Achi dhugeeffataan Ximootewoos jedhamu tokko jiraayyu. Haati isaa Yihudittii kiristaana teeteertu; abbaan isaa ammoo nama Giriikii

ti. 2 Ximootewoos dhugeeffattoota qachaa Lisxira'aatii fi Inqonniyum keessa jiranu duudii biratti gurra dansaa qabaayyu. 3 Phawuloos akka Ximootewoos isa faana deemu waan barbaadeef, haqanqabaa isa qabe. Sababille Yihudooti achi jiranu duudiin abbaan Ximootewoosii Giriikii akka te'e waan beekaneef tana godhe. 4 Isaan qachoota keessa yennaa dabaranu, murtee ergantootaa fi jaarsoleen Yerusaaalem keessatti muraneef dhugeeffattooti akka ajajamanu itti himane. 5 Maarre wolde'ooti Kiristaanaa dhugeeffanna'aan jajjabaatane, guyyuma guyya'aan laakkossaan heddatane. 6 Phawuloosii fi Siilaas lafa Asiya'aatii Jecha Waaqaa akka hin lallanne Ayyaanni Woyyichi waan dhooggeef lafa Firiigiya'aatii fi Galaatiya'aa keessa dabaranee deemane. 7 Yennaa fuulle lafa Misiyaasii geyane godina lafa Bitaniya'aa, dhaqiisaaf wodhaanane. Ayyaanni Yesuusii ammoo isaanii hin eeyyanne. 8 Maarre isaan lafa Misiyaasii keessa dabaranee, gara Xiirsoosii gad bu'ane. 9 Halkan san namichi lafa Meqedooniya'aa tokko dhaabbatee, «Gara lafa Meqedooniya'aa koyiitii nu qarqaar» jedhuun Phawuloos yaadaan dhagge. 10 Phawuloos waan kana yaadaan dhaggeen duuba, akka nuuti Oduu Gammadaa kolbaa Maqedooniya'aatii lallannu, Waaqi akka nu waame hufanneef, yoomsa gara Maqedooniya'aa dhaqiisaaf qophoonne. 11 Qachaa Xiirsoosii hoboloo guddittiin kaanee, adoo asii achi hin gorin gara oddoola Samotiraake'ee dhandhee, boruyyaa gara qachaa Ne'apholiisiti dabarre. 12 Achille'ee qachaa Filiphisiyyusii geenne; qachaan Filiphisiyyusii qachaa guddaa Maqedooniyaa keessatti beekamu, ka worri Rooma'aa itti qubateeru; achille guyyaa hedduu bubbulle. 13 Guyyaa Sanbataa karra qacha'aatiin ala baanee, gara irga laaga addee Yihudooti daadimataaf wolitti qabamanuu seenee dhandhe; achi teenneelle dubartoota achitti wolitti qabanteertu Jecha Waaqaa barsiinne. 14 Dubartoota nu caqasiisatti jirtu keessaa, dubartiin qachaa Tiyaatira'aatii dhutte, ta woyaa dhiillee gatii guddoo'oo gurgurtu takka jirtiyyu; maqaan isi'ii Liidiyaa jedhama. Isiin dubartii Waaqa waaqonsitu; waan Phawuloos jedhu akka caqattuuf, Gootaan qalbii isi'ii bane. 15 Isi'ii fi worri mana isi'ii keessa jiru cuuphameen duuba, «Akka ani Goota'atti dhugeeffadhe ka fudhattanu yoo te'e, mana kiyya kowa'aa tura'a» jettee jabeessitee kadhatte. 16 Gaafa tokko gara addee daadimanna'aa adoo deennuu, durritti garbittii ayyaana hamaa waan gara duraa morsiisu qaddu takkaan woldeenne; isiin morisaan goottota ifiitiif beesee hedduu galchaa turte. 17 Isiin, «Namooti kun tajaajiltoota Waaqa Ol-aana'aa ti! Isaan karaa fayyinnaa isinitti lallaban» jettee iyyaa Phawuloosii fi nu hordotte. 18 Isiin guyyaa hedduu itti deddeebisaa kana goote. Phawuloos ammoo aaree itti garagalee ayyaanni sun isii keessaa akka bawuuf, «Maqaa Yesuus Kiristoosiitiin akka isii keessaa baatu si ajaja» jedhe; ayyaanni sun yoomsa isii keessaa baye. 19 Goottoti isi'ii, addiin beesee isaan dhaggatanuu akka irraa hatte yennaa hubatane, Phawuloosii fi Siilaas qabane harkisaa gara badhinna dikko'oo fidanee, worra

baallii qabu dura dhikeessane. 20 Qondaaltota worra Rooma'aa duratti isaan fidanee, «Jarri tun Yihudoota; isaan qachaa keenna raasiisatti jiran. 21 Isaan aadaa nu worri Rooma'aa fudhatiisaaf yookiin huijaas seeraan ala te'e nu barsisan» jedhane. 22 Gumiin wol qabatee Phawuloosii fi Siilaas miidhiisaaf kaate. Achiin duuba qondaaltoti, woyaa Phawuloosiitii fi Siilaasii tarsaattee akka isaan ule'een dikamanu ajajje. 23 Akka malee dikamaneen duuba gara mana hidha'aa galchisiisane; achitti jabeessee akka isaan eeguuf, eeddicha mana hidha'aa ajajane. 24 Eeddichi ajaja kana fudhateen duuba, kolloo mana hidha'aa ta keessaatiitti isaan galchee, miila isaanii jirma ulfaataa lama wodhakka'atti jabeessee hidhe. 25 Gara halkan wodhakka'aatiitti Phawuloosii fi Siilaas daadimanna'aa fi faaru'uun Waaqa leellifataaraniyyu; worri hidhame dhibiille isaan caqasaaraayyu. 26 Dedhuma haga hundeen mana hidha'aa raafantutti tacho'i lafaa guddaan te'e; balbalti duudiin takkumaan banante; wodaroon sibiilaa namoota hidhamaan duudii irraa hiikante. 27 Namichi mana hidha'aa eegu hirriibaa dammaqee, balbalti mana hidha'aa bananteertuun yennaa dhagge, worri hidhameeru isa duraa waan miliqeeru seyye, ifi ijeesisisaaf shallaagaa buqqifate. 28 Phawuloos ammoo qoonqoo guddoo'oon, «Nu martinuu waan as jirruuf, woy ifi hin godhin» jedhaa itti iyye. 29 Yennaa kana namichi mana hidha'aa eegu, ifa fichisiifatee gara mana hidha'aa ol seenee, rorommaa miila Phawuloosiitii fi Siilaasitiitii jige. 30 Achiin duuba inni isaan gad yaasee, «Goottota tiyya! Ani fayyiisaaf maan godhuu qaba?» jedhe. 31 Isaan deebisane, «Goottaa Yesuusitti dhugeeffadhu; ati hin fayyita; maatiin teetille hin fayyiti» jedhane. 32 Achiin duuba Jecha Waaqaa isaa fi worra mana isaa keessa jiru duudi'if himane. 33 Halkan saatuma sanitti, namichi mana hidha'aa eegu isaan fuudhee madaa isaanii dhiqe; yoma san innii fi worri mana isaa duudiille cuuphame. 34 Kanaan duuba inni Phawuloosii fi Siilaas gara mana ifii geessee, sagalee isaanii dhikeesse; inni Waaqatti waan dhugeeffateef, innii fi maatiin isaa guddoo gammadane. 35 Boruyyaa ganama qondaaltoti worra Rooma'aa, «Jara san gad dhiisi!» jedhane namicha mana hidha'aa eegutti akka himanuuf Poolisoota itti ergane. 36 Maarre namichi mana hidha'aa eegu, «Qondaaltoti worra Rooma'aa akka isin gad lakkifantanu nutti erganeeran; tanaaf gad baya'aatii nageyaan deema'a» jedhee Phawuloositti hime. 37 Phawuloos ammoo, «Jarri tun nuuti worra Rooma'aa teenee adoo jirruu, adoo yakkaan nu'utti hin muramin kolbaa duratti nu dhaanannee, mana hidha'aatiitti nu galchane; amma ammoo dhossa'an gad nu baasani? Tun hin teetu! Isaanuu dhufanee nu baasanuu ti» jedhe. 38 Poolisooti waan kana qondaaltota worra Rooma'aatiitti himane; qondaaltoti worra Rooma'aalle Phawuloosii fi Siilaas worra Rooma'aa akka te'ane yennaa dhage'ane sodaatane. 39 Tanaaf dhufanee araara isaan gaafatane, mana hidha'aa keessaa isaan baasane; qachaa keessalle'ee akka bayanuuf kadhatane. 40 Phawuloosii fi Siilaasille mana hidha'aa keessaa bayanee, gara mana Liidiya'aa dhaqane. Achitti dhugeeffattoota dhagganee jajjabeessane; achiin duuba ka'ane deemane.

17 Phawuloosii fi siilaas qachoota Amfiipholiisiitii fi Apholoniya'aa keessa dabaranee, gara qachaa Tasalonqe'ee dhaqane; achi manni waaqonfannaa Yihudootaa jiraayyu. **2** Phawuloos akkuma yennaa mara godhu mana waaqonfannaa Yihudootaa seenee, Sanbata sad marroo Barreeffama Woyyichaa isaan waliin dubbate; **3** inni dubbii isaanii issee himaa Masihiin rakkatiisaa fi du'aa ka'uu akka qabu mirkaneessee, «Yesuusiin ani isiniitti lassu kun Masihi» jedhe. **4** Isaan keessaa gariin, Giriikoota Waaqa waaqonfatanu heddu'uu fi dubartooti beekkamanee hedduun dubbii isaa fudhatanee, Phawuloosii fi Siilaas waliin wol qabatane. **5** Yihudooti ammoo isa hinaafanee, namoota hujii malee karaa irra yaa'anu wolitti qabane, hammeessanee, nageya booreessane; isaan qachaa san duudii raasane, Phawuloosii fi Siilaas kolbaa duratti gad baasiisaaf mana namicha Yaason jedhamu cassane. **6** Yennaa Phawuloosii fi Siilaas dhabane ammoo, Yaasonii fi dhugeeffattoota garii harkisane, bulchitoota qacha'aa duratti geessanee, «Worri biyya lafaa duudii rakkise kun, amma gara qachaa keennaalle dhufeera. **7** Yaasonille mana ifiitiitti isaan fudhateera; isaan duudiin, «Mootiin dhibiin ka Yesuus jedhamu jira» jedhaa, seera mooticha mootota worra Rooma'aa morman» jedhaa iyyane. **8** Gumi'ii fi bulchitooti qachaa sanii waan kana yennaa dhage'ane raafamane. **9** Worri bulchitootaa Yaasonii fi worra isa waliin jiranu wobii waansisane gad lakkisane. **10** Halkanuma san dhugeeffattooti, Phawuloosii fi Siilaas gara qachaa Beeriya'aa ergane. Isaan yennaa achi geyane mana waaqonfannaa Yihudootaa dhaqane. **11** Yihudooti Berii'a jiranu worra Tasalonqe'ee caalaa yaada dansaa qaban. Isaan worri Phawuloos dubbate dhugaa akka teete beekiisaaf, guyyuma guyya'aa fedhii guddo'oon Barreeffama Woyyicha qorqorane. **12** Isaan keessaa worri hedduun, Giriikoota keessalle'ee dubartooti beekkamanee fi dhiirti hedduun dhugeeffatane. **13** Yihudooti Tasalonqee keessa jiranu ammoo, Phawuloos Jecha Waaqaa qachaa Beriya'aalle'etti akka lallabe yennaa dhage'ane, achille dhaqanee kolbaa hammeessanee nageya booreessane. **14** Yoosuma dhugeeffattooti Phawuloos gara irga abbaaya'aa ergane; Siilaasii fi Ximotewoos ammoo qachuma Beriya'aatitti hafane. **15** Namooti Phawuloos geegessane qachaa Ateena'aatiin isa geyanee, dhaansa Phawuloos, «Siilaasii fi Ximotewoos ariitiin gara kiyya dhufanuu ti» jedhe fuudhanee gara qachaa Beeriya'aa deebi'ane. **16** Phawuloos qachaa Ateena'aa keessatti Siilaasii fi Ximotewoos adoo eeguu waaqoti qachaa san attam akka guutane yennaa dhagge, gadhaan isaa gubate. **17** Maarre inni Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti Yihudootaa fi Giriikoota Waaqa waaqonfatanu, worra addee dikko'ootitti dhaggu wolille'een dudubbate. **18** Worra Ephequriyosii fi Istoyikos jedhamanu keessaa ka waan biyya lafaa qorqoranu isatti falmane; gariin, «Funaantichi kun man jedhuu barbaada?» jennaan, Worri dhibille waan Phawuloos marroo Yesuusiitii fi du'aa ka'a isaa lallabeef, «Inni marroo waaqota ormaa dubbataara fakkaata» jedhane. **19** Maarre isaan Phawuloos qabane

fi kora gaara Aariyophaagos jedhamu irratti wolitti qabamu dura geessanee, «Barsiisa haareya ati barsiittu kana maan akka te'e beekuu dandeenaa? **20** Wonni ati jettuun dhageenne gariin haareya nutti teeteerti. Tanaaf wonni kun maan akka teete beekuu barbaanna» jedhane. **21** Worri Ateena'aa duudi'ii fi ormi achi le'uu duudiin waan haareya odeessu'uu fi dhage'uu malee, yennaa ifii waan dhibii irratti hin dabarsanu. **22** Phawuloos kora mura'aa ka gaara Aariyophaagosii dura dhaabbatee, «Worra Ateena'aa, isin karaa maraanuu namoota dhugeeffanna'aa akka teetane dhaggeera. **23** Ani qachaa keessan keessa dabaruun, addee isin Waaqa waaqonfatanu yennaa ilaale, addee ciinca'aa «Waaqa hin beekkanneef» jedhamee irratti barreeffame tokko dhaggeera. Yoona ani Waaqa isin adoo hin beekin waaqonfatanu kana, isiniitti lallaba. **24** Waaqi biyya lafaatii fi waan isii keessa jiru mara dade, Gootaan ol-gubba'aatii fi lafaa, galma harka namaatiin ijaarame keessa hin le'uu. **25** Inni nama duudi'ii jiru'uu fi hafuura, waan dhibii maralle ka kennu waan te'eef, wonni isa irraa dhidhatu hin jiru; qarqaarsi namaalle isaaf hin barbaachisu. **26** Inni sanyii namaa duudii nama tokko irraa dadee, lafa mara irra akka le'anu godhe; inni bara leetoo isaaniitii fi addee leetoo isaaniille meessaa itti godhe. **27** Waaqi akka namooti isa barbaadane qorqorane, akka dhagganuuf tana godhe. Te'uu malee Waaqi tokko tokkoo keenaa irraa fagoo hin jiru. **28** Nuuti isaan jiruu dhaggana; isaan taachoon; isaan leena. Isin keessaa worri weeddisu akkuma jedhu, «Nuutille ijoollee isaa ti». **29** «Nuuti eega ijoollee Waaqaa teene «Waaqi fakkii worqii irraa yookiin meetii irraa yookiin dhakaa irraa hojjatame fakkaata» jennee yaaduu hin qannu. **30** Bara durii waan kolbaan wollaalchaan goote, Waaqi itti hin laakkonne; amma ammoo kolbaan addee mara jirtu duudiin, akka cubbuu irraa deebitu ajaja. **31** Inni karaa nama filateetiin, biyya lafaa maratti guyyaa itti muru murteesseera; nama filate san du'aa kaasiisaan, waan kana nama maraaf mirkaneesseera» jedhe. **32** Phawuloos marroo du'aa ka'iisaa dubbatuun yennaa dhage'ane, worri gariin itti murge; worri dhibiin ammoo, «Nuuti marroo waan kanaa ammalle si irraa hin dhageenna» jedhane. **33** Yennaa san Phawuloos kora mura'aa lakkisee deeme. **34** Worri gariin ammoo waan inni jedhe gula goree dhugeeffate. Worra dhugeeffate keessaa Diyyoniisiyos ka jedhamu miseensa kora mura'aa Aariyophaagosii ka te'e, akkasuma dubartii Damaariis jedhantu takkaa fi worri dhibiille jiran.

18 Kanaan duuba Phawuloos qachaa Ateena'aa lakkisee, gara qachaa Qorontoosii dhaqe. **2** Achitti Yihudicha biyya Phonxoosiititti dhalate, ka maqaan isaa Aqiilaa jedhamu tokkoon wol dhagge. Kilaawudiyoosiin mootichi worra Rooma'aa, Yihudooti duudiin biyya Rooma'aa keessaa akka bayanu waan ajajeef, Aqiilaan haadha manaa ifii Pharisigilaa waliin dhiko'otti biyya Ixaaliya'aatii dhufeeraayyu. Phawuloos isaan dhaggiisaaf dhaqee, **3** huijin isaalle akkuma isaanii dunkaanii hodhuu waan teeteef, isaan bira tee'ee hojjate. **4** Sanbata Sanbata Phawuloos Mana Waaqonfannaa Yihudootaa dhaqee, Yihudootaa fi Giriikoota dhugeeffachiisu'uf wodhaane. **5**

Sillaasii fi Ximootewoos biyya Maqedooniya'aatii yennaa deebi'ane, Phawuloos yennaa ifii mara jecha Waaqaa lallabaa, Yesuus Masiihii akka te'e Yihudootaaf dhugaa baye. **6** Yihudooti isa mormanee arrassiinaan, inni bukuu woyyaa ifii irraa dhdhodatee, «Dhiigi keessan isinittuu deebi'a; ani itti hin gaafatamu. Ammaa jalqabee gara worra Yihudoota hin te'inii dhaqa» isaaniin jedhe. **7** Achiin duuba Phawuloos Mana Waaqonfannaa Yihudootaati ka'ee, gara mana namicha Tiitoosii Yuxos jedhamu, ka Waaqa waaqonfatu dhaqe; manni namicha sanii mana Waaqonfannaa Yihudootaa bira jiraayyu. **8** Kiriisphos ka jedhamu bulchaan mana waaqonfannaa Yihudootaa, nama ifii duudii woliin Goota'atti dhugeeffate; Qorontoos keessalle'ee kolbaan dhibiin hedduun, waan Phawuloos dubbate dhageettee dhugeeffatee, cuuphante. **9** Gootaan gaafa tokko oojju'uun Phawuloositti dubbatee, «Hin sodaatin; lallabuma lallabi malee, hin cadhisin. **10** Ani si woliin jira; ani qachaa kana keessaa kolbaa hedduu waan qabuuf, eennulle si hubisaaf hin dande'u» jedhe. **11** Maarre Phawuloos woggaa tokkoo fi ji'a jaa, Jecha Waaqaa kolbaa barsiisaa ture. **12** Bara Gaalii'oon bulcha biyya Akaayya'aa te'etti Yihudooti woliin galanee, Phawuloos qabane; isaan gara mana mura'aa isa geessanee, **13** «Nami kun karaa seera keennaormuun, kolbaa sossobaa akka Waaqa Waaqonfattu godha» jedhane. **14** Phawuloos adoo dubbatiisaaf jedhuu, bulchaan Gaalii'oon Yihudootaan, «Wonni kun yakkaa hantuu yookiin dokonkora hojjatame adoo teete, himata keessan silaa hin dhage'aayyu. **15** Ammoo wonni kun marroo moromaa jechootaa, marroo moromaa maqa'aatii fi seera keessanii eega teete, isinuu fixadha'a. Ani waan kana irratti hin muru» jedhee, **16** mana mura'aa keessaa isaan ari'e. **17** Yennaa kana isaan martinuu, bulchaa Mana Waaqonfannaa Yihudootaa Sostenees qabane, mana mura'aa duratti tumane. Gaalii'oon ammoo waan kana woyittuu hin laakkonne. **18** Phawuloos guyyaa hedduu dhugeeffattoota woliin Qorontoos keessa ture; achiin duuba nageya isaanitti dhaamee, hobolo'oon Pharisqiila'aa fi Aqiilaa woliin gara Sooriya'aa dhaqe; Phawuloos waadaa Waaqaaf gale waan qabuuf, lafa Kanchire'aa jedhantutti mataa ifii haadate. **19** Qachaa Efesoonii yennaa geyane, Pharisqiila'aa fi Aqiilaa achumatti lakkisee, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenee Yihudoota woliin dubbate. **20** Isaan akka Phawuloos yennaa dheertuu isaan woliin turuuf gaafannaan, inni ammoo hin eeyyanne. **21** Ammoo «Yoo fedha Waaqaa teete deebi'ee hin dhufa» jedhee, nageya isaanitti dhaamee hobolo'oon Efesoonii ka'ee deeme. **22** Inni qachaa Qiisaariya'aa yennaa geye, gara Yerusaleemii dhaqee wolde'a kiristaanaatiif nageya dhikeessee, achiin duuba gara Anxokiya'aa gad bu'e. **23** Yennaa diqqoo Anxokiya'aa tureen duuba ka'ee, biyya Galaatiya'aatii fi Firiigiya'aa keessa dabaree, deddeemee dhugeeffattoota duudii jajjabeesse. **24** Yennaa san Yihudichi Apholoos jedhamu tokko, ka qachaa Iskindriya'atti dhalate gara qachaa Efesoonii dhufe. Inni nama Barreeffama Woyyicha miidhassee beekuu fi nama dandeettii dubbi'i qabu. **25** Inni nama karaa Goota'aa

baratee fi gammada gudda'aan marroo Yesuusii sirri'itti lallabee barsiise. Te'uu malee inni cuuphaa Yohaannisii callaa beeka. **26** Inni sodaa malee Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti dubbatisa jalqabe. Pharisqiila'aa fi Aqiilaan dubbii isaa yennaa dhage'ane, gara mana ifii isa fudhatanee marroo karaa Goota'aa caalchisane sirri'itti itti himane. **27** Apholoos gara Akaayya'aa deemiisaaf yennaa barbaade, dhugeeffattooti Efesoon keessaa isa jajjabeessanee, dhugeeffattooti Akaayyaa keessaa akka isa fudhatanuuf xalayaa barreessaneef. Inni yennaa achi geye, worra badhaadha Waaqaatiin dhugeeffattoota te'aneef qarqaarsa te'e. **28** Inni Yesuus Masiihii akka te'e Barreeffama Woyyicha keessaa isaaniif mirkaneessaa, kolbaa duratti Yihudoota mormi'in injifate.

19 Apholoos Qorontoos keessa adoo jiruu, Phawuloos biyya koobittii olii keessa dabaree, gara Efesoonii dhufe; achitti dhugeeffattoota garii dhaggee, **2** «Isin yennaa dhugeeffattane Ayyaana Woyyicha fudhattaneertanii?» jedhee isaan gaafate. Isaan deebisane «Hin fudhanne; akka Ayyaanni Woyyichi jiruuyyu nuuti hin dhageenne» jedhane. **3** Phawuloos, «Maarre cuuphaa attamii fudhattane ree?» jedhe. Isaan deebisane, «Cuuphaa Yohaannisii ti» jedhane. **4** Phawuloos, «Cuuphaan Yohaannisii ka cubbuu irraa deebi'isaa ti; Yohaannisinu ka isaan duuba dhufu, Yesuusitti akka dhugeeffatanu kolbaa Israa'elitti himeera» jedhe. **5** Isaan yennaa tana dhage'ane, maqaa Gootaa Yesuusitiin cuuphamane. **6** Yennaa Phawuloos harka ifii isaan irra keye, Ayyaanni Woyyichi isaan irra bu'e; isaan afaan haareya hin beekkanneen dubbatane, raagalle raagane. **7** Isaan wolumatti gara nama kudhanii lamaa ti. **8** Phawuloos gara Mana Waaqonfannaa Yihudootaa seenee, sodaa malee haga ji'a sadii kolbaa woliin dubbatee, marroo mootummaa Waaqaa isaan hubachiisaa ture. **9** Isaan keessaa gariin ammoo mataa jabaatane, marroo karaa Goota'aa nama duratti waan hantuu jedhaa, dhugeeffatiisa didane. Maarre Phawuloos isaan lakkisee, dhugeeffattoota qofitti fuudhee, guyyuma guyya'aan mana barumsa Xiraanosii keessatti woliin dudubbataa ture. **10** Tun haga woggaa lamaa waan teeteef, kolbaan biyya Asiya'aa keessa jirtu duudiin Yihudootaa fi worri Yihudoota hin te'in Jecha Goota'aa dhage'ane. **11** Waaqi bilbaasa te'ee hin beenne karaa Phawuloosiitiin huijisatti jiraayyu. **12** Kanaaf woyyaa nafa Phawuloosii tuxxee fi hoccuu inni danfaan haxowatu fuudhanee, worra dhibame yennaa tuqisiisane, worri dhibame fayye; ayyaanni hamaalle keessaa baye. **13** Yihudooti asii fi achi deddeemaa ayyaanota hamaa namoota keessaa baasanu, «Maqaa Yesuusii Phawuloos lallabuutiin akka baatanu isin ajanya» jedhaa, ayyaanota san baasiisaaf wodhaanane. **14** Ilmaan Iskoyaasii hayyicha Guddaa Yihudootaa torba tana godhaa ture. **15** Ayyaanni hamaan ammoo, «Ani Yesuus hin beeka; Phawuloosille hin beeka; isin ammoo eennu?» isaaniin jedhe. **16** Namichi ayyaanni hamaan qabeeru isaanitti utaalee, isaan duudii injifate; isaanille mammadowanee woyyaan irraa tarsaateertuun mana sanii baqatane. **17** Yihudootaa fi worri Yihudoota hin te'in ka Efesoon keessa jiranu duudiin, waan kana

dhage'anee sodaatane; maqaan Goottaa Yesuusille ulfinna guddaa dhaggate. **18** Dhugeeffattoota keessaa worri hedduun dhufanee, cubbuu ifii mudhi'itti himatane. **19** Worri Xanoo huju hedduun kitaabota ifii wolitti qabane, kolbaa duratti gubane. Gatiin kitaabota sanii hedaan gara meetii kuma shantamaa hin geya. **20** Karaa hunnaamessa kanaan dubbiin Gootta'aa badhataa, guddataa deente. **21** Wonni kun marti teeteen duuba, Phawuloos biyya Maqedooniya'aatii fi Akaaya'aa keessa dabaree, gara Yerusaaemii dhaqiisaaf murteeffate; inni, «Ani achi dhaqeen duuba, biyya Rooma'aalle ilaalu qaba» jedhe. **22** Maarre inni qarqaartota ifii keessaa lamaan Ximootewoosii fi Eraasxoos gara Maqedooniya'aa ergee, inni haga diqqaa lafa Asiya'aa keessa ture. **23** Yennaa san qachaa Efesoonii keessatti sababa karaa Gootta'aatii hogaan guddaan ka'e. **24** Namichi meetii baqisiisuu ka maqaan isaa Demeexroos jedhamu tokko, fakkii waaqota galma Arxemiisii hujee, worra meetii baqisiisuuf bu'aa guddaa galchaa ture. **25** Maarre inni worra meetii baqisiisuu fi worra akkuma isaanii hujulle wolitti qabee, «Jarana, nuuti karra ka dhaggannu hujii tanaan akka teete hin beettan. **26** Namichi Phawuloos jedhamu kun Efesoon keessa calla'atti adoo hin te'in, lafa Asiya'aa duudii keessatti, waaqi harkaan hujamu ijumaa waaqaa moti jedhaa, kolbaa hedduu sossobee akka dhugeeffachiise, isinuu dhaggitanee dhageettaneertan. **27** Akka kanaan huijin teenna hin tuffatanti; tana qofa adoo hin te'in galmi Arxemiisii waaqittii gudditti'ii ka Asiya'aa fi biyyi lafaa duudiin waaqonfattu gatii dhabee hafaara; guddinni isi'ille badaara» isaniin jedhe. **28** Isaan yennaa tana dhage'ane guddoo aarane, «Arxemiisiin worra Efesoonii gudditti'ii!» jedhaa iyyane. **29** Yoosuma hogaan qachaa duudii keessatti ka'e. Worri hogisu jara lamaan Maqedooniya'aa worra Phawuloos waliin deema ture Gaayosii fi Arisxaarkos qabane harkisane, gara addee tapha itti mudhisani rukkisane. **30** Phawuloos gumii dura bayee dhaabbatiisaaf barbaadee, dhugeeffattooti ammoo isa dhooggite. **31** Bulchitooti lafa Asiya'aa gariin ka lansa Phawuloosii te'ane, akka inni addee tapha itti mudhisannu hin dhandhe, itti erganee kadhatane. **32** Gumii wodhakka'atti hogaan guddaan waan jirruuf, tokko waan tokko jedhaa yoo hogisu, kuun waan dhibii jedhaa hogisaaraayyu; hedduun isaaniille maaf akka wolitti qabamane hin beekanuuyyu. **33** Yihudooti gariin namicha Iskindir jedhamu kolbaa duratti darbane baasane; kolbaa keessaa gariin akka inni isaaniif falmatu itti himane. Iskindirille akka kolbaan cadhittu harka ifitiin beessisee, dubbii falmataa dubbatiisaaf qophowe. **34** Isaan ammoo akka inni Yihudii te'e yennaa beekane, «Arxemiisiin Efesoonii gudditti'ii» jedhaa isaan martinuu haga saatii lama iyyane. **35** Barreessaan qachaa sanii gumii cadhisiisee, «Worra Efesoonii! Worri qachaa Efesoonii galma Arxemiisii gudditti'itti fi fakkii dhakaa isi'ii ka ol-gubba'aa bu'e akka eeganu, nami hin beenne jiraa? **36** Waan kana nami mormu tokkolle waan hin jirreef, cadhisa'a malee waan tokkolle godhisaaf hin jajjarina'a. **37** Isin adoo jarri tun meya galmaa hin saamin yookiin waaqota keennalle adoo hin faanshessin as fiddaneertan. **38** Demeexroosii fi worri meetii baqisiisu

ka isa waliin jiru, waan ittiin nama himatanu yoo qabaatane, guyyaan mura'aa jira; worri mura kennulle jira; achitti wol falmanuu ti. **39** Tana malee, wonni isin barbaaddanu yoo jiraatte ammoo, kora mura'aa ka qacha'aatiin ilaallama. **40** Waan adha te'e kanaaf, hogaa kaattaneertan jedhannee himatamuu hin dhannu; hogaan kun sababa maaniitiin ka'e jedhane yoo nu gaafatane, waan deebinnu hin qannu» jedhe. **41** Tana dubbateen duuba, wol geyin akka deentu godhe.

20 Hogaan qabbanoween duuba, Phawuloos dhugeeffattoota duudii waamee, jajjabeessee, nageya itti dhaamee, isaan lakkisee gara Maqedooniya'aa dhaqiisaaf ka'e. **2** Inni lafa keessa dabaretti dhugeeffattoota gorsa heddu'uun jajjabeessaa, gara biyya Giriikii deemee, **3** ji'a sad achi ture. Inni hobolo'oon Sooriyaa dhaqiisaaf adoo qophowuu, worri Yihudootaa akka malla itti dhowe yennaa beeke, karaa Maqedooniya'aatiin deebi'isaaf murteeffate. **4** Sophaaxros ilmi Phirosii nami biyya Beeriya'aa, Arisxaarkosii fi Sekundos nami biyya Tasalonqe'ee, Gaayos nami biyya Derbe'ee, Ximootewoos, Xikiqosii fi Xirofimoos nami biyya Asiya'aa, Phawuloos waliin deemane. **5** Jarri tun nuun dura dhaxxee Xiro'aasitti nu eedde. **6** Nuuti ammoo guyyaan Jila Daabboo Uukoo hin qanne dabareen duuba, Filiphisiyuusii irraa hobolo'oon kaanee, guyyaa shaniin duuba isaaniin wol dhagginee, torbaan tokko achi turre. **7** Torbaan keessaa guyyaa qaraa, daabboo caccaffatiisaaf wolitti qabannee adoo jirruu, Phawuloos boruuyaa deemiisaaf waan yaadeef, dubbii ifii dheeressee haga halkan wodhakka'aa kolba'atti dubbate. **8** Addee nuuti wolitti qabanne kolloo mana mana gubba'aa keessa ifi hedduun jiraayyu. **9** Dargaggeessi Oyxikoos jedhamu tokko foddad irra tee'eeraayyu; Phawuloos haasowa dheeressinaan, mugee dunquuqqayee, mana mana gubba'aatiin gubba'aa irraa bu'e; yennaa isaan ol isa fuudhane, inni du'eera. **10** Phawuloos ammoo gad bu'ee, gad itti jedhee hanqafatee, «Hin rifatina'a! Lubbuun isaa keessaa jirti» jedhe. **11** Achiin duuba inni gara gara mana mana gubba'aatiin ol deebi'ee, daabboo cassee nyaate; haga latti bariitu isaan waliin dubbateen duuba deeme. **12** Isaan Dargaggeessa jiraataa te'e san gara manaa geessanee, guddoo jajjabaatane. **13** Phawuloos karaa lafa irraa qachaa Asosii dhaqiisaaf waan yaadateef, nuuti isaan dura qachaa Asosii dhandhee, hoboloo akka isa yaabbachiinnu waan nu ajajeef, tana goone. **14** Asositti wol dhagginee, isa fudhannee hobolo'oon qachaa Mixileene'eetitti dabarre. **15** Boruuyaa hobolo'oon achi kaanee, oddoola Kiiyosii bira geenne. Guyyaa itti aanulle oddoola Saamosii dhandhee, boruuyaa qachaa Miilexoosii geenne. **16** Phawuloos kutaa biyya Asiya'aa keessatti turuu waan hin barbaadiniif, gara Efesoonii goruu lakkisee, hobolo'oon dabaru'uuf murteeffate. Yoo dande'ante guyyaa jila shantameesso'oo ta «Phenexqosxee» jedhantu Yerusaaalem geyiisaaf ariifateeraayyu. **17** Phawuloos qachaa Miilexoosii irraa gara Efesoonii nama ergee, Jaarsolee wolde'a Efesoonii gara ifii waansise. **18** Isaan gara isaa yennaa dhufane, inni isaaniin, «Ani guyyaa qara lafa Asiya'aa dhufeen jalqabee, yennaa

duudii attam akka isin woliin jiraadhe isinuu hin beettan. **19** Yihudooti mala natti dhowanee rakkadhulle, ani waan duudi'iin ifi gad qabee, imimmaaniin Goottaa tajaajile. **20** Waan isiniif te'uu mana adoo hin hamburin, wolde'aa fi mana keessan irra deemaa, lallabee akka barsiise isin hin beettan. **21** Cubbuu irraa gara Waaqaatiitti deebi'anee, Goottaa keenaa Yesuus Kiristoositti akka dhugeeffatanu, Yihudootaa fi worra Yihudoota hin te'iniif ani dhugaa bayeera. **22** Amma kunoo achitti waan natti dhufu adoo hin beekin, akeettii Ayyaana Woyyichaatiin Yerusaaalem dhaqaara. **23** Qachaa ani gewu duudii keessatti hidha'aa fi miidhaan akka ana eegattu, Ayyaanni Woyyichi natti himeera. **24** Te'uu malee ergaa tiyya yoo fixee, hujii Gootaan Yesuus natti kenne ta Wongeela badhaadha Waaqaalle yoo lallabee muummesse, jiruu tiyya woyittuu hin laakkowu. **25** «Ani odduu teessan deddeebi'ee, marroo mootummaa Waaqaa lallabeera; amma ammoo, nami tokkolle deebi'ee akka na hin dhaggee hin beeka. **26** Tanaaf isin keessaa nami tokko yoo bade, akka ani itti hin gaafatanne adha isinitti hima. **27** Sababille ani fedhii Waaqaa duudii isinitti himeera malee, waan isin irraa hambure hin qabu. **28** Maarre ifii fi hoolee Waaqaa akka isin eeddannuuf isinitti kennantelle'eef ifi eegadha'a; wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa, ka inni dhiiga ilma ifitiin ka ifii godhate tissa'a. **29** Ani deemeen duuba, worri akka yayyii' odduu teessan akka seenanu ani hin beeka. **30** Yennaan namooti gariin isinuma keessaa, dhugaa dassanee dhugeeffattoota ifi hordofachiisanu hin dhutti. **31** Tanaaf dammaqa'a! Ani woggaa sad halkanii fi guyyaa adoo gargar hin kutin imimmaaniin, tokko tokkoo keessan akka gorse qaabadha'a. **32** «Amma ani eeddoo Waaqaatiitti, badhaadha ergaa isaa ka isin ijaariisa dande'uu fi eebba Waaqi kolbaa ifii duudi'iif kennutti, isin kenneera. **33** Ani meetii, worqii yookiin uffana ennulle hin kajeelle. **34** Anaa fi worra na woliin jiruuf waan barbaachisu maraa dhaggatiisaaf harka kiyyaan akka huje isinuu hin beettan. **35** Jecha Goottaa Yesuusii, «Ka fudhatu caalaa ka kennu ka eebbifame» jedhe qaabatiisaan, harka keennaan hujaa, hiyyeeyyii qarqaaruu akka malle ani isinitti mudhiseera» jedhe. **36** Phawuloos tana dubbatee fixeen duuba, isaan woliin jilbiiffatee daadimate. **37** Isaan duudiin bowaa morma isaatiitti maratane sunqatane. **38** Keessattuu inni isaaniin, haganaa achii deebitane na hin dhaggitanu waan jedheef guddoo gaddane; achiin duuba isaan haga hobolo'oo isa woliin deemane.

21 Nuuti nageya isaanitti dhaannee karaa irraa adoo hin gorin hobolo'oon, gara oddoola Qosii deenne; boruyyaa oddoola Roodoosii geenne; achiin duuba gara qachaa phaaxara'aa dhandhe. **2** Achitti hoboloo gara Finiiqe'ee deentu dhaginee, yaabbannee ittiin deenne. **3** Nuuti Qophiroos ifiin duratti dhaginee, bitaa keennatti lakkinnee Sooriya'atti dabarree, gara Xiirsoosii addee hoboloon guddittiin ba'aa itti buufattu dhandhe. **4** Dhugeeffattoota achi jiranu barbaannee dhaginee, torbaan tokko isaan woliin turre. Isaan Ayyaana Woyyichaana sooreffamane, akka Phawuloos gara Yersaaleemii hin dhandhe itti himane. **5** Yennaan nuuti isaan biraa deennu

geennaan, isaan biraa kaanee deenne. Isaan duudiin haadha manaatii fi ijoollee ifii woliin haga qachaa keessaa baanutti nu geegessane. Nuuti duudiille irga abbaaya'aa jilbiiffannee daadimanne. **6** Achiin duuba nageya wolitti dhaannee, hoboloo gudditti yaabbannee, isaan gara mana ifii deebi'ane. **7** Xiirsoosii kaanee, qachaa Phitolemeesii geennee, dhugeeffattoota nageya fuunee, guyyaa tokko isaan woliin oolle. **8** Boruyyaa achii kaanee qachaa Qiisaariya'aa geennee, namoota torba ka ergantoota qarqaariisaaf filamane keessaa tokko ka te'e, gara mana Filiphosii lallabaa Wongeela dhandhee, isa bira bubbulle. **9** Inni durra afur ta kennaa raaga dubbatiisaa qaddu qabaayyu. **10** Nuuti guyyaa hedduu Qiisaariyaa bubbulleen duuba, raagichi Agaabos jedhamu tokko biyya Yihuda'aatii dhufe. **11** Inni gara keenaa dhikaatee, hiiuu Phawuloos ittiin hidhatu fuudhee, miilaa fi harka ifii hidhee, «Yihudooti Yersaaleem keessa jiranu, abbaa hiiuu tanaa, akkana hidhane worra Yihudoota hin te'inni dabarsanee akka kennaan, Ayyaanni Woyyichi dubbata» jedhe. **12** Tana yennaa dhageenne, nuutii fi kolbaan achi jirtu, akka Phawuloos gara Yersaaleemii hin dhandhe kadhanne. **13** Inni ammoo deebisee, «Maaf boottanee, guddoo na gaddisiitan? Ani hidhamuu qofa adoo hin ite'in, marroo maqaa Goottaa Yesuusitiif Yersaaleem keessatti du'iisaafille qophoweera» jedhe. **14** Inni gorsa keenaa dhage'uu dhannaan, «Fedha Gootta'aa te'uu ti» jennee lakkinne. **15** Guyyoota diqqaa achi tureen duuba, qophoonnee gara Yersaaleemii ol baane. **16** Dhugeeffattooti Qiisaariyaa keessa jiranu gariin, nu woliin dhufanee, dhugeeffattoota qaraa keessaa tokko ka te'e, gara mana Minaasonii nama Qophiroosii akka turru nu geessane. **17** Nuuti Yersaaleem yennaa geenne, dhugeeffattooti gammadaan nu fudhatte. **18** Boruyyaa Phawuloos nu woliin gara Yaaqoobii ilaaliisaaf dhage; jaarsoleen wolde'a kiristaanaa duudiille achi jirtiyyu. **19** Phawuloos nageya isaan fuudheen duuba, waan Waaqi worra Yihudoota hin te'in oddu'utti karaa isaatiin godhe duudii, tokko tokkoon tarre'etti galchee itti hime. **20** Yennaa waan kana dhage'ane, isaan martinuu Waaqa leellifatanne. Achiin duuba Phawuloosiin, «Ilaa obboleessa! Yihudooti kuma heddu'utti laakkowamanu akka dhugeeffatane fi isaan duudiin seera Waaqaatiif hinaattolee akka te'ane hin dhaggita. **21** Yihudooti biyya worra Yihudootaa hin te'in keessa le'anu duudiin, ijoollee ifii haqanqabaa akka hin qanne yookiin aadaa akka hin muummessine barsiisiisaan Seera Muuse'ee akka diiganu godhuun keeti isaanitti himameera. **22** Isaan akka ati dhutte hin dhage'an; yoonaa maan godhuu woyya ree? **23** Amma waan nuuti sitti hinuu godhi! Nu keessa namooti afur ka woreega qabanu jiran. **24** Isaan fuudhii dhaqitiin, isaan woliin aadaa dhugeeffanna'aatiin ifi qulleessi; mataa ifille akka haadatanu, gatii isaan ittiin ifi qulleessanu kaffaliif. Akka kanaan wonni si irratti odeeffame duudiin dhara akka teetee fi atille nama Seera Muuse'eetiif ajajamu akka teete hin beekan. **25** Worra Yihudoota hin te'in keessaa worri dhugeeffate ammoo, sagalee waaqota dharaatiif dhikaatiisaan battootte, dhiigaa fi horii hudhamee du'e

akka hin nyaanne, gaarayyeeffatiisa irralle'ee akka ifi eegattanu, ka jedhu xalayaa murtee teennaa barreessinee isaaniif ergineerra» jedhane. **26** Maarre Phawuloos boruyyaa ganama namoota san fuudhee, isaan woliin aadaa dhugeeffanna'aatiin ifi qulqulleesse; achiin duuba guyyaan qulqulloomiisa isaani yoom akka muummeffamuu fi tokko tokkoo isaaniitiifuu, ciincaan guyyaa kamitti akka dhikaatu beessiisaaf gara Galma Waaqaa seene. **27** Guyyaan torba muummowuu geennaan, Yihudooti gariin ka lafa Asiya'aatii dhufane, Phawuloos Galma Waaqaa keessatti yennaa dhaggane, gumii duudii itti akkaasane, isa qabane, **28** «Kolbaa Israa'elii, nu qarqaaraa! Nama keenna, Seera Muuse'etii fi Galma kana irratti waan badduu dubbataa, addee mara dhaqaa nama duudii ka barsiisaaru nama kana. Ammumaayyuu worra Yihudoota hin te'in, gara Galma Waaqaa fidee, addee woyyittii tana batteesseera» jedhaa iyyane. **29** Isaan tanaan qara Xirofimoosii nama biyya Efesoonii isa woliin qachaa keessatti waan dhagganeef, Phawuloos gara Galma Waaqaa waan isa fidee seeneen seyanee, tana jedhane. **30** Qachaan sun guutumatti raafame; kolbaalle rukkisaa dhuttee, Phawuloos qaddee Galma Waaqaa keessaa harkittee baatte; balbalti Galma Waaqaalle yooma cufante. **31** Namooti isa ijjeesiisaaf adoo wodhaananuu, «Qachaan Yerusaaalemii guutumatti raafameera» oduun jettu, ajajaa woraana Rooma'aa dhaqqadde. **32** Tanaaf inni loltootaa fi qondaalotaa fudhatee, rukkisaa gara kolba'aa dhaqe; kolbaalle yennaa isaa fi loltootaa isaa dhaggite, Phawuloos dikuu lakkitte. **33** Ajajaan kumaa Phawuloositti dhikaatee, isa qabee wodaroo sibiilaa lamaan akka hidhamu ajaje. Achiin duuba inni, «Namichi kun eennu? Inni maan balleesse?» jedhee gaafate. **34** Gumii san keessaa worri gariin waan tokko, kuun waan dhibii jedhane. Ajajaan kumaa hogaa kolba'aatiifuu, waan sirrii te'e beekiisa waan hin dandeenneef, akka loltooti gara addee quttuma loltootaa isa geessituuf ajaje. **35** Phawuloos yaabbannoo bira yennaa geye, kolbaan marti isatti aartee, balaa itti buusiisa waan barbaaddeef, loltooti isa ba'attee deente. **36** Kolbaan isaan gula deentu duudii, «Ijjeefamuu ti!» jedhaa iyyite. **37** Loltooti gara addee quttii loltoota ifiitti, Phawuloos seensiisaaf yennaa dhikaatane, inni ajajaa woraana Rooma'aatiin, «Wo dubbadhuu?» jedhe. Ajajaalle, «Afaan Giriikii beettaa? **38** Ati Gibxicha tanaan qara nageya booressee, namoota kuma afur ka lubbuu namaa ijjeesane fuudhee, gara goomole'ee geessee motii?» jedheen. **39** Phawuloos deebisee, «Ani Yihudicha, qachaa Xarseesii beekkanuu biyya Qiliigiyaa keessatti dhaladhe; maganne'ee kolba'atti dubbadhuu?» jedheen. **40** Yennaa ajajaan woraana Rooma'aa eeyyameef, Phawuloos yaabbannoo irra dhaabbatee, akka kolbaan cadhittu harkaan beessise; yennaa kolbaan cadhitte, afaan worra Yihudootaatiin isaanitti dubbattu jalqabe.

22 «Obboleeyyanii fi abbootii tiyya! Amma falmata ani isinitti dhikeeffadhu kana naaf dhage'a!» jedhe. **2** Inni afaan Yihudootaatiin dubbattu yennaa dhage'ane, irra caalaa cadhisane. Achiin duuba Phawuloos: **3** «Ani Yihudi'i; qachaa Xarseesii biyya Qiliigiyaa keessaatitti dhaladhee,

qachaa Yerusaaaleemitti guddadhe. Ka na barsiiselle Gamaali'el; ani Seera abbootii teennaa akka maltetti ka baradhee fi akkuma isin adhaa gootanu, anille Waaqaaf hinaafeeraayyu. **4** Ani namoota dhugeeffannaa kiristaanaa hordofanu haga du'aatiitti miidhaa irra geessiseera; dhiiraa fi dubartii qabee, mana hidha'aatiitti galcheera. **5** Tun dhugaa akka teete hayyicha gudda'aa fi korri mura'aa duudii dhugaa naaf hin bayan. Ani xalayaa eeyyamaa ka gara bulchitoota Yihudoota Damaasqoo jiranutti barreeffame isaanuma irraa fudhadhee, jara achi jirtu qabee adabiisaaf, Damaasqoo dhaqe. **6** «Karaa gubbaa adoo jiruu Damaasqoo'tti yennaa dhikaadhe, gara saatii jaatitti dedhuma ifi guddaan gubbaa irraa adaala kiyyatti balaqqise. **7** Ani lafatti jige qoonqoo, «Saa'ol, Saa'ol! Maaf na miita?» jettu dhage'e. **8** Anille, «Eenuu ati Goota'a?» jedhee gaafadhe. Inni deebisee, «Ani Yesuusii Naaziretii, ka ati miitu» jedhe. **9** Namooti na woliin jiranu ifa dhaggane; ammoo qoonqoo natti dubbattu san hin dhageenne. **10** Ani, «Maan godhu Goota'a?» jedhee gaafadhe. Gootaalle, «Ka'itii, gara Damaasqoo'oo deem; akka ati gootuuf waan Waaqi murteesse mara, achitti sitti himama» anaan jedhe. **11** Balaqqeettii ifaa irraa ka ka'e, ilti tiyya dhaggaa waan dadhaddeef, worri na woliin jiru harka na qabee, gara qachaa Damaasqoo'oo na geesse. **12** «Qachaa san keessa namichi Anaaniyaas jedhamu tokko, ka Seera Muuse'ee eegatuu fi Yihudoota Damaasqoo jiranu duudii biralle'etti, ka ulfeeffame tokko jiraayyu. **13** Inni gara kiyya dhufee, na bira dhaabbatee, «Obboleessa kiyya Saa'ol, ilti teeti deebitee sii dhaggitu!» jedhe. Yooma ilti tiyya banantee, isa dhagge. **14** Achiin duuba inni, «Waaqi abbootii teennaa, akka ati fedha isaa beettu, tajaajilaa isaa balchaa akka dhaggittuu fi afaanuma isaatiin dubbattuun akka dhageettu, si filateera. **15** Ati waan dhageettee fi dhaggite, nama duudi'if dhugaa akka baatuuf, inni tana godhe. **16** Amma maan eedda ree? Ol ka'itii, maqaa isaa waamaa cuuphamiitii, cubbuu teeti dhiqadhu» anaan jedhe. **17** «Ani gara Yerusaaalemii deebi'e, Galma Waaqaa keessatti adoo daadimatisatti jiruu, mudhii dhagge. **18** Mudhii san keessatti Gootaa dhagge. Inni anaan, «Kolbaan asii dhugaa ati naaf baatu waan hin fudhanneef, dafitii ariifadhuu Yerusaaalem keessaa bayi» jedhe. **19** Ani deebisee, «Goota'a, akka ani Mana Waaqonfannaa Yihudootaa duudii dhaqee, worra si'itti dhugeeffate qabee tume, isaanuu hin beekan. **20** Yennaa Isxifanosii dhugaa bayaan keeti ijjeefame, aninuu achi dhaabbadhee, ijjeefamuu isaatiitti wolii galee, woyaa worra isa ijjeesuu eegiisatti jiraayyu» jedhe. **21** Gootaan anaan, «Ani fagoo gara worra Yihudoota hin te'inii waan si ergeef beenu» anaan jedhe» jedhee isaanitti hime. **22** Gumiiin haga Phawuloos tana dubbatu isa dhageette; duuba irra ammoo, qoonqoo ol qabatee, «Nami akkasii lafa irraa baduu ti! Inni jiraatuu hin qabu!» jedhaa iyyite. **23** Isaan iyyaa, woyaa ifii gatanee, aarii guddoo mudhisiisaaf buukuu gara ol-gubba'aa facaasane. **24** Ajajaan woraana Rooma'aa, Phawuloos qabane addee quttii loltoota woraanaa akka geessanuu fi kolbaan naaf akka itti iyyitu, dikamaa akka qoratamuu ajaje. **25** Yennaa isaan isa dikisaaf teeppaan hidhane ammoo, Phawuloos ajajaa

dhibbaa ka achi dhaabbateen, «Nama Rooma'aa tokko, muraalee dikiisi keessan seeraa?» jedhe. **26** Ajajaan dhibbaa yennaa waan kana dhage'e, gara ajajaa woraana Rooma'aa deemee, «Maan godhiisatti jirta? Namichi kun nama Rooma'aa ti!» jedheen. **27** Maaree ajajaan woraana Rooma'aa, gara Phawuloosii dhagee, «Anatti himi, ati nama Rooma'aatii?» jedheen. Phawuloos deebisee, «Ee» jedheen. **28** Ajajaan woraana Rooma'aa deebisee, «Ani nama Rooma'aa te'iisaaf, beesee hedduu kaffaleera» jedhe. Phawuloosille, «Ani nama Rooma'aa te'ee dhaladhe» jedhe. **29** Tanaaf worri Phawuloos qorqoriisaaf qophowe sun, isa irraa deebi'e; ajajaan woraana Rooma'aalle, Phawuloos nama Rooma'aa akka te'ee fi wodaroo sibiilaatiin akka hiisiseeru yennaa hubate sodaate. **30** Boruyya'aa, ajajaan woraana Rooma'aa, worri Yihudootaa maaf Phawuloos akka himate, sababa dhuga'aa beekiisaaf barbaade; tanaaf sooreyyiin hayyootaati fi miseensoti kora mura'aa duudiin akka wolitti qabamanu ajaje. Achiin duuba inni Phawuloos hiikee, isaan dura dhaabbachiise.

23 Phawuloos kora mura'aa hubatee ilaalee isaanin, «Obboleeyyan tiyya! Ani haga guyyaa adhaatitti, wodanaa qullu'uun fuula Waaqaa duratti jiraadheera» jedhe. **2** Anaaniyaan Hayyichi Guddaan, worri Phawuloos bira dhaabbateeru, akka afaan keessa isa dhowu ajaje. **3** Yennaa san Phawuloos Anaaniya'aan, «Ati dhaaba manaa ka nooraa dibame fakkaatta! Waaqi si'i hin dhowa! Akka seeraatitti natti muriisaaf achi teetteerta, ifii ammoo seera malee, akka na dhowanuuf ajajjaa?» jedheen. **4** Worri Phawuloos bira dhaabbateeru, «Ati Hayyicha Guddaa Waaqaa arrassitaa?» jedhaneen. **5** Phawuloos deebisee, «Obboleeyyan tiyya, akka inni Hayyicha Guddaa te'e ani hin beenne. Barreeffam Woyyichi, «Bulchaa kolbaa teetii irratti hantuu hin dubbatin» jedha» jedhe. **6** Phawuloos worra san keessaa gariin Saduqoota, ka dhibiin Fariisaayota akka te'ane yennaa beeke, kora mura'aa keessatti qoonqoo ol qabatee, «Obboleeyyan tiyya! Ani Fariisaayii ilma Fariisaayichaa ti. Worri du'ane hin ka'an jedhee waan addadheef, ani amma muraalee duratti dhikaadheera» jedhee dubbate. **7** Akkuma inni waan kana jedheen, Fariisaayotaa fi Saduqoota oddu'utti lolli ka'ee, korri mura'aa addee lamatti qoodame. **8** Saduqooti, «Du'aa ka'iis hin jiru, ergantooti Waaqaa yookiin ayyaanoti hin jiranu» jedhan; Fariisaayoti ammoo, «Kun duudiin hin jiran» jedhane dhugeeffatan. **9** Achiin duuba hogaan guddaan ka'e; barsiisoti Seeraa ka golii Fariisaayotaa te'ane gariin ka'ane, «Nuuti yakkaa womaa nama kana irratti hin dhagagine! Takki ayyaanatti yookiin ergamaa Waaqaatitti itti dubbateera!» jedhaa moromane. **10** Ajajaan woraana Rooma'aa moromaan waan o'teef, jarri tun Phawuloos hin caccassan jedhee sodaate. Tanaaf loltooti dhaqanee, Phawuloos odduu isaanitti baasane, addee quttii loltootaa akka geessanu ajaje. **11** Halkanuma san Waaqi Phawuloos bira dhaabbatee, «Hin sodaatin! Ati Yerusaleemitti akkuma dhugaa naaf baate, akkasuma qachaa Rooma'aalle'etti dhugaa naaf bawuu qadda» jedhe. **12** Yennaa latti bariite Yihudooti gariin wolitti qabamanee, «Haga Phawuloos

ijjeennutti hin nyaannu, hin unnu» jedhane kakatane. **13** Worri kakuu tana kakatane namoota afurtama caalan. **14** Achiin duuba isaan gara sooreyyii hayyootaati fi jaarsole'ee dhaqanee, «Nuuti haga Phawuloos ijjeennutti, hin nyaannu, hin unnu jennee jabeessinee kakanneera. **15** Tanaaf akka waan kora mura'aa woliiin wolii galtanee, marroo Phawuloosii caalchittanee qorqortanuu fakkeessa'aatii, akka Phawuloos gadi isinii fidanu, ajajaa woraana Rooma'aa gaafadha'a. Nuuti ammoo adoo inni as hin geyin, isa ijjeesiisaaf qophoonneerra» jedhaneen. **16** Ilmi obboleettii Phawuloosii ammoo, mala kana waan dhage'eef, gara addee quttii loltootaa dhagee, Phawuloositti hime. **17** Achiin duuba Phawuloos ajajoota dhibbaa keessaa tokko waamee, «Dargaggeessi kun ajajaa woraana Rooma'aatitti waan himu waan qabuuf, gara isaa geessi» jedheen. **18** Ajajaan dhibbaa isa fuudhee, gara ajajaa woraana Rooma'aa geessee, «Phawuloosin hidhameeru na waamee, dargaggeessi kun waan sitti himu waan qabuuf, gara keeti akka fiduuf na gaafate» jedhe. **19** Ajajaan woraana Rooma'aa, dargaggeessa harka qabee, qofitti baasee, «Wonni ati natti himiisaaf barbaaddu maan?» jedhee isa gaafate. **20** Dargaggeessille, «Yihudooti akka waan marroo Phawuloosii caalchisane qorqortanuu fakkaatane, akka ati boru gara kora mura'aa isa isaanii dhikeessitu, si gaafatiisaaf wolii galaneeran. **21** Ati ammoo waan isaan jedhanu hin dhage'in. Namooti afurtama caalanu, haga isa ijjeennutti hin nyaannu, hin unnu jedhane kakatane, riphane isa eegisatti jiran. Isaan amma murtee teeti qofa eegataaran» jedhe. **22** Ajajaan woraana Rooma'aa, «Waan natti hinte kana nama tokkolle'etti hin himin» jedhee itti seeree, dargaggeessa gad lakkise. **23** Achiin duuba ajajaan woraana Rooma'aa, ajajoota dhibbaa ta ifii keessaa lama waamee, «Halkan keessa saatii sadiitti loltoota dhibba lama, abbootii fardo'oo nama torbaatamaa fi worra ebo'oo nama dhibba lama waliin gara Qiisaariya'aa dhaqiisaaf akka qophowanu godha'a. **24** Phawuloos adoo hin edderamin irra tee'ee gara bulchaa Feeliksii akka dhaqu, geejjiba qopheessa'aaf» jedhe. **25** Achiin duuba xalayaa, **26** «Ana Kilaawudiyosii Liisiyaasii irraa, bulchaa kabajamaa Feeliksii! Nageenni si'if te'u. **27** Yihudooti namicha kana qabane, silaa ijjeesaaraniiyyu. Ani ammoo akka inni nama Rooma'aa te'e beekke, loltoota tiyya waliin dhagee isa hambure. **28** Isaan maaf akka isa himataaranu beekiisaaf barbaadee, gara kora mura'aa ka isaanii isa geesse. **29** Himatam isaa marroo seera isaanituma malee, yakkaa du'ane yookiin hidha'aa isa geettu, akka inni hin qanne qorqoree hubadheera. **30** Yihudooti namicha kana ijjeesiisaaf mala akka dhowane, yennaa natti himame, yoosuma gara keeti erge. Worri isa himatulle, himata isa irraa qabu akka si duratti dhikeenatti itti himeera» jedhu barreesseef. **31** Loltooti akkuma ajajamanetti, halkanuma gaafasii Phawuloos fuudhane Antiipaaxriisitti geessane. **32** Boruyyaa loltooti worri miilaa gara addee quttii loltootaa deebi'e; worri fardo'oo Phawuloos waliin deeme. **33** Worri fardo'oo Qiisaariyaa yennaa geyane, xalayaa bulchaa biyyaatitti dhikeessanee, Phawuloosille isatti dabarsanee

kennane. **34** Bulchaan biyyaa sun xalayaa dubbisee, Phawuloos nama biyya kamii akka te'e gaafate. Inni nama biyya Qiliqiya'aa akka te'e yennaa beeke, **35** «Worri si himate yennaa as geye ani dubbii teeti hin ilaala» jedhe. Achiin duuba akka Phawuloos mana mootummaa Heroodisii keessatti eegamu ajaje.

24 Guyyaa shaniin duuba Anaaniyaasiin Hayyichi Guddaan, jaarsolee gari'ii fi beekaa seeraa ka Xerxilos jedhamu tokko woliin, gara Qiisaariya'aa gad bu'e. Isaan Feeliksii bulchaa biyyaa dura dhikaatane, himannaa Phawuloos irratti qabanu dhikeeffatane. **2** Phawuloos waanamee yennaa dhufe, Xerxilos himata ifii jalqabee, «Kabajamaa Feeliksi! Nuuti karaa keetii nageya guddaa dhagganneerra; bulchiinsa dansaa keetille'een, jijjiiram kolbaa teennaaf dhaggameera. **3** Nuuti waan kana yennaa mara, addee maratti galata gudda'an fudhanna. **4** Ani tana caalaa si dadhassiiisu hin barbaadu; teetuu malee himata gabaabaa nuuti qannu, gadhilaafinnaan akka nuuf dhageettu si kadhadha. **5** Namichi kun dhukkuba hamaa nutti te'eera; inni Yihudoota biyya lafaa duudii oddu'utti nageya booreessaa, golii worra Naazireetiif sooreessaa te'eera. **6** Inni Galma Waaqaatu xureessisaaf wodhaanuun qanneerra; [akka seera keenfaatitti isatti muriisaaf yaadanneerra. **7** Liisiyaasiin ajajaan woraana Rooma'aa dhufee, hunnaan harka keenmaa isa fuudhee, **8** achiin duuba worri isa himatu gara keeti akka dhufanu ajaje.] Ati namicha kana yoo qorte, atinuu wonni nuuti himannu duudiin dhugaa akka teete hin mirkaneeffatta» jedhe. **9** Yihudooti, «Wanni kun duudiin dhuga'a» jedhanee himata dhikaate irratti wolii galane. **10** Bulchaan biyyaa akka Phawuloos dubbatu harkaan beessise. Phawuloosille, «Akka ati woggaa heddu'uuf bulchaa kolbaa tanaa teete waan beekuuf, himata na irratti dhikaateef, si duratti falmatuu kiyya gammadeera. **11** Ani waaqonfatiisaaf gara Yerusaaileemii haga ol bayee, guyyaa kudhanii lama akka hin caalin, atinuu mirkaneeffatuu dandeeta. **12** Galma Waaqaa keessatti, Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessalle'etti yookiin qachaa keessatti eennuuyyuu woliin moromuun yookiin kolbaa raasuun na dhagganee hin beekanu. **13** Waan amma ittiin na himatanu kanaaf, tokkole dhugaa sitti dhikeeffatuu hin dande'anu. **14** Ammoo waan tokko sitti himadha; ani karaa isaan, «Dhara» jedhanu san hordofiisaan, Waaqa abbootii teennaa waaqonfadha. Te'uu malee waan Seera Muuse'eetii fi kitaaba raagotaa keessatti barreeffame duudii hin dhugeeffadha. **15** Worri balcha'aa fi balchaa hin te'inille du'aa akka ka'anuu, akkuma isaan addatanu, anille Waaqatti addii qaba. **16** Ani Waaqaa fi nama duratti wodanaa dansaa akka qabaadhu yennaa maraa mixixxadha. **17** «Ani Yerusaaileem keessaa bayee, woggaa heddu'uun duuba, beesse qarqaarsa kolbaa tiyyaaf geessiisaa fi woreega Waaqaaf kenniisaaf gara Yerusaaileemii dhage. **18** Jila aadaa dhugeeffanna'aatiin qulqulloomiisaa muummessee, woreega kiyya dhikeessiisatti jiruun ana Galma Waaqaa keessatti dhaggane. Nami hedduun na woliin achi hin jiru; hogaalle hin kaane. **19** Yihudooti gariin ka Asiya'aa dhufane ammoo, achi jiraniyyu; isaan waan si irratti na himatanu

aduu qabaatane, amma si dura dhikaatane na himatanuu ti; **20** yookiin yennaa ani kora mura'aa dura dhaabbadhe, waan ani yakke worri as jiru himuu ti. **21** Ani odduu isaanii dhaabbadhee, qoonqoo tiyya ol qabadhee, «Ka du'ane hin ka'an» waan jedheef, adha mura'aaf isin duratti dhikaadhe malee, wonni dhibiin ani huje hin jirtu» jedhe. **22** Feeliksi ammoo karaa Gootta'aa akka dansaa waan beekeeruuf, «Ajajaan woraana Rooma'aa Liisiyaas yennaa dhufe, dubbii teessan isiniif hin mura» jedhee isaan ifi irraa geegesse. **23** Achiin duuba inni, ajajaa dhibbaa ka Phawuloos eeguun, «Itti furiitii Phawuloos eegi; worri isaalle waan isaaf barbaachisu fidee yennaa dhufu, irraa hin dhooggin» jedhe. **24** Guyyaa diqqa'aan duuba, Feeliksi haadha manaa ifii Yihudittii Dirusilaa woliin dhufe. Inni Phawuloos waansisee, marroo Yesuus Kiristoositti dhugeeffatisaa dubbatuun caqase. **25** Phawuloos marroo balchumma'aa, marroo ifi toowatiisaatii fi marroo mura'a dhufu'uu jirtuu yennaa dubbate, Feeliksi sodaatee, «Ammaaf hin geetti; yoo natti tolte aninuu si waama» jedhe. **26** Feeliksi Phawuloos irraa gubboo fudhatiisa waan barbaadeef, yennaa hedduu isa waansisaa haasesse. **27** Woggaan lamaan duuba, Phorki'os Fesxoos addee Feeliksii bulchaa te'e. Feeliksi Yihudoota gammachiisuu barbaadee, Phawuloos akkuma hidhametti lakkise.

25 Fesxoos bulchaa te'ee guyyaa sadiin duuba, Qiisaariya'aa ka'ee gara Yerusaaileemii dhage. **2** Achitti sooreyyiin hayyootaatiif fi sooreyyiin Yihudootaa, Phawuloos himatane. **3** Isaan karaa'atti riphanee Phawuloos akka ijjeesanu waan malataneef, isa Yerusaaileemitti nuuf ergi jedhanee, Fesxoos gaafatane. **4** Fesxoos deebisee, «Phawuloos Qiisaariya'atti hidhamee eegamiisatti jira; anille dafee achi deebi'aara. **5** Sooreessitooti teessan na woliin gara Qiisaariya'aa dhaqanee, wonni Phawuloos yakkeeru yoo jiraatte, achitti isa himatanuu ti» jedhe. **6** Fesxoos guyyaa saddeeti yookiin guyyaa kudhan isaan bira bubbuleen duuba, gara Qiisaariya'aa deeme; boruyyaa barcumaa mura'aa irra tee'ee, akka Phawuloos dhikeessanu ajaje. **7** Phawuloos yennaa dhikaate, Yihudooti Yerusaaileemii dhufane isa marsanee, himata jajjabaa ka dhugaa hin qanne itti dhikeessane. **8** Phawuloos ammoo, «Ani Seera Yihudootaa irratti yookiin Galma Waaqaa irratti yookiin Mootii Mootota Rooma'aa irratti yakkaa tokkole huje hin jiru» jedhee falmate. **9** Fesxoos Yihudoota gammachiisaaf barbaadee, Phawuloosiin, «Gara Yerusaaileemii dhaxxee, dubbii tanaaf akka ani mura'aa siif kennu hin feetaa?» jedhee gaafate. **10** Phawuloos deebisee, «Ammumaayyuu ani addee mura'aa itti fudhadhu, barcumaa mura'aa ka Mootii Mootota Rooma'aa dura dhaabbadheera. Akkuma ati miidhassitee beettu, ani Yihudoota irratti yakkaa tokkole hin hunye. **11** Ani yakkee waan du'a natti mursiittu yoo godhee jiraadhe, du'a jalaa bayiisaaf hin gaafadhu. Ammoo himati isaanii yoo dhugaa hin te'in, eennulle isaanitti dabarsee na kennuu hin dande'u. Ani amma Mootii Mootota Rooma'aatiitti iyyadha» jedhe. **12** Fesxoos worra isa gorsu woliin mari'atee, «Maarre mootichatti iyyadha eega jette, gara mootichaa hin dhaxxa» jedhee itti hime. **13** Guyyoota diqqa'aan duuba

mootichi Agriipha'a fi Berniiqueen, Fesxoos dubbisiisaaf gara Qiisaariya'aa dhufane. **14** Isaan guyyaa hedduu achi turaneen duuba, Fesxoos waan dubbii Phawuloosii mooticha Agriipha'atti issee himee, «Nami Feelikis hidhee lakkisee deeme tokko as jira; **15** ani yennaa gara Yersaaleemii dhage, sooreyyiin hayyootaati fi jaarsoleen Yihudootaa isa himatane, akka ani yakkaa isatti muru na gaafatane. **16** Ani ammoo, «Nami himatame tokko worra isa himatu dura dhaabbatee, deebii falmataa adoo hin kennin dabarsanee kenniis, aadaa worra Rooma'aatii moti» jedhee isaanitti hime. **17** Worri isa himate wolitti qabamee yennaa as dhufe, ani adoo hin turin, boruyyaa barcumaa kora mura'aa irra tee'ee, akka Phawuloos na duratti dhikeessanu ajaje. **18** Worri isa himatu isa himatiisaaf yennaa bira dhaabbatane, inni waan hantuu hujeera jedhee akka ani yaadetti, isaan waan himataan isa gewu tokkolle hin dhikeessine. **19** Moromaan isaan isa waliin qabanu marroo dhugeeffannaa ifiiti fi marroo Yesuusii du'eero, ka Phawuloos ammoo, «Jiraata'a!» jedhuu ti. **20** Ani dubbii tana akka itti qorqoru wollaalee, Phawuloosiin, «Gara Yersaaleemii dhaxxee, achitti dubbii tanaaf mura'aa dhaggatu feetaa» jedhee isa gaafadhe. **21** Phawuloos ammoo, dubbii tana Mootii Mootota Rooma'aatiitti iyyadha waan jedheef, ani haga achii isa ergutti, mana hidha'aa keessa akka inni turu ajaje» jedhe. **22** Agriiphaan Fesxoosiin, «Aninuu dubbii namicha kanaa dhage'uu barbaada» jedheen. Fesxoos, «Boru isa dhageetta» jedhe. **23** Boruyyaa Agriiphaa fi Berniiqueen, uffana mootummaa ifii uffatane, ulfinna gudda'an dhufanee, soressitoota loltootaati fi jaarsolee qacha'aa waliin, mana mura'aa itti kennanu ol seenane. Ajaja Fesxoosiitiin, Phawuloos ol seensisane. **24** Fesxoos, «Mootii Agriipha'a! Isinille worra nu waliin as jirtanu duudiin keessan! Namichi isin dhaggitanu kun, jiraatu'uuf hin malle jedhane, kolbaan Yihudootaa duudiin Yersaaleemii fi asille'etti natti iyyataneeran. **25** Ani ammoo yakkaa du'aan isa geessittu tokkolle hin dhaggine. Ammoo waan inni Mootii Mootota, ka Rooma'aatiitti iyyadha jedheef, achi isa ergiisaf murteeffadheera. **26** Te'uu malee gootaa kiyyaaf barreessiisaaf, waan namicha kanaa waan mirkanaaye hin qabu. Tanaaf isin duudii duraa fi keessattuu si'i mooticha Agriiphaa duratti, isa qorqoreen duuba marroo isaa waan barreessu akka qabaadhu, isa asi fideera. **27** Namaa hidhame tokko, waan inni itti himatame adoo hin qulleessin, Mootii Mootota Rooma'aatiitti ergiisii, sirrii natti hin fakkaattu» jedhe.

26 Agriiphaan Phawuloosiin, «Ifii keetiif falmatuu hin dandeetta» jennaan, Phawuloos harka ifii diriisee falmatee, **2** «Mooticha Agriipha'a! Waan Yihudooti na himatane duudii akka falmadhu adha si duratti dhikaatuu kiyyaan guddoo gammada. **3** Keessumattuu aada'aa fi moromaa Yihudootaa duudii miidhassitee beetta. Tanaaf ossataan akka naaf dhageettu si kadhada. **4** «Ijoollummaa tiyyaan jalqabee, biyya tiyya keessaa fi Yersaaleemille'etti attam akka le'e Yihudooti duudiin hin beekan. **5** Isaan yoo naaf dhugaa bayuu fedhane, worra golii Fariisaayotaa ka dhugeeffannaa teenna jabeeffatanu keessaa, ani tokko

akka te'e duruuyyuu beekan. **6** Amma ammoo, waadaa Waaqi abbootii teennaaf gale, waan addadheef ani asitti himatamiisatti jira. **7** Waadaan sun, ta gosi teenna kudhanii fi lama akka dhaggaatuu addattee, halkanii fi guyyaa Waaqaaf tajaajilte. Mooticha Agriipha'a! Sababa caadii tanaatiif, Yihudooti amma na himatiisatti jiran. **8** Waaqi worra du'e akka kaasuu, maaf mantan? **9** «Aninuu karaa dande'e maraan, maqaa Yesuusii Naaziretii kanaan mormuu qaba jedhee, yaadadheeraayyu. **10** Ani waanuma kana Yersaaleem keessatti godhe. Ajaja sooreyyii hayyootaa irraa fudhadheen, kolbaa Waaqaa hedduu mana hidha'aa'itti galcheera; yennaa isaan ijeesannulle, worra ijeesu waliin wollii galeera. **11** Yennaa hedduu Mana Waaqonfannaa Yihudootaa keessatti isaan adabee, akka isaan dhugeeffannaa ifii mormatanu godhiisaaf wodhaaneera. Isaan irralle'etti aaree, qachaa ormaa keessalle'etti isaan miidheera. **12** «Adoo tana irra jiruu baalli'ii fi ajaja sooreyyii hayyootaa irraa fudhadhee, gara Damaasqoo'oo dhage. **13** Mooticha! Orraa gara saatii jaatitti ani karaa gubbaa adoo jiruu, ifi aduu caalaa balaqisu gubba'aan gadi dhufuun dhagge; ifi sunille adaala kiyyaa fi namoota na waliin deemiisatti jiranuutti ife. **14** Nuuti duudiin lafatti jinneerruun, afaan worra Yihudootaatiin qoonqoo, «Saa'ol! Saa'ol! Ati maaf na miita? Sibiiila mutaa yoo dhiitte ifuu miita» jettu dhage'e. **15** Anille, «Goota'a, ati eennu?» jedhee gaafadhe. Gootaan deebisee, ani Yesuusii ati miidhiisatti jirtu. **16** Ammoo ka'itii mila keetiin dhaabbadhu. Akka ati tajaajilaa kiyya teetu si filatiisaaf, waan kiyya ka adha dhaggitee fi ka ani sitti mudhisu'uu jiru, akka dhugaa baatu ani sitti mudhadhe. **17** Worra ani itti si ergaaru kolbaa Israa'eliitii fi worra Yihudoota hin te'in irraa si fayyisa. **18** Ati ila isaanii bantee, dukkana irraa gara ifaa, hunna Seexanaa jalaa gara Waaqaa isaan hin deebitta; isaanille natti dhageeffatisaan, cubbuu ifitiif araara dhaggaatane, kolbaa Waaqaaf woyyoonte oddu'utti dhaala fudhatan» jedhe. **19** «Maarre mooticha Agriipha'a, ani mudhii ol-gubba'aatiif ajajamuu hin didanne. **20** Jalqaba worra Damaasqoo keessa jiruuf, itti aansee worra Yersaaleemii fi Yihudaa keessa jiru duudi'irra, achiin duuba worri Yihudoota hin te'inille cubbuu irraa deebi'ane, gara Waaqaa akka deebi'anu, cubbuu irraa deebi'uu isaanille waan mudhisu akka hujanu, isaanitti lallabeera. **21** Yihudooti tanaaf Galma Waaqaa keessatti na qabane, ijeesiisaaf wodhaanane. **22** Haga guyyaa adhaatiitti Waaqi na qarqaaree, anille as dhaabbadhee, diqqa'aa fi guddaa duudi'if dhugaa bayiisatti jira. Ani waanuma raagotii fi Muuseen hin te'a jedhane malee, waan tokkolle hin dubbanne. **23** Isaan, «Masihiin rakkattu qaba; du'aa ka'isaan ka jalqabaa te'ee, ifa fayyinnaa kolbaa Israa'eliitii fi worra Yihudoota hin te'iniif hin mudhisa» jedhane, jedhee dhugaa isaaniiif baye» jedhe. **24** Phawuloos akkana falmatiisatti jiruun, Fesxoos qoonqoo ol qabatee, «Phawuloos! Guddoo baratiisi keeti si maraachaara!» jedhe. **25** Phawuloos deebisee, «Kabajamaa Fesxoos! Ani maraata'aa moti! Dubbii dhuga'aa qalbiin dubbatisatti jira. **26** Mooticha Agriipha'a! Ati waan kana duudii marroo beettuuf, sodaa malee sitti dubbatiisa dande'a. Wonni kun cina'atti dhokattee waan hin te'iniif,

waan duudii akka mootichi hubatu hin addadha. **27** Mooticha Agriipha'a! Ati raagotatti hin dhugeeffattaa moti? Akka ati dhugeeffattu aninuu hin beeka» jedhe. **28** Agriiphaan deebisee, Phawuloosiin, «Yennaa gabaadduu tana keessatti kiristaana waan na gootu seetaa?» jedheen. **29** Phawuloos deebisee, «Yennaan gabaabbattulle yookiin dheerattulle, si qofa adoo hin te'in worri adha na dhage'isatti jiranu duudiin, hidhamiisa kiyya malee, akka kiyya akka ite'anu Waaqa daadimadha» jedhe. **30** Achiin duuba Mootichi, bulchaan biyyaa, Berniiqeen, worri isaan woliin tee'aneeranu duudiille ol ka'anee, **31** yennaa achi deemanu, «Namichi kun du'a yookiin hidhaa waan isatti mursiisu tokkole hujee hin jiru» woliin jedhane. **32** Agriiphaan, Fesxoosiin, «Nami kun «Mootii Mootota Rooma'aatitti iyyadha» adoo jedhuu dhabee jiraate, sila akkanumaan lakkifamaayyu» jedhe.

27 Akka nuuti hobolo'oon gara Ixaaliya'aa dhandhu yennaa murteessane, Phawuloosii fi worra hidhamane ka dhibii, kutaa woraana worra Rooma'aa «Awugusxoos» ka jedhamu keessa ka jiru, ajajaa dhibbaa Yuli'ositti dabarsanee kennane. **2** Hoboloo qachaa Adraamixosiitti kaatee, gara buufata hobolo'oo, ka irga lafa Asiya'aa dhaqiisaaf qophootte, yaabbannee deenne. Arisxaarkosiin, nami biyya Maqedooniya'aa ka Tasalonqee'ee dhufe nu woliin jiraayyu. **3** Boruyyaa qachaa Sidoonii geenne; Yuli'os Phawuloosiif gadhaa laafee, akka inni gara firoota ifii dhaqee, waan barbaachisu dhaggaatu isaaf eeyyame. **4** Sidoonii kaanee, qilleensi ful-duraan gara keenna waan dhoweef oddoola Qophiroosiitti gollannee hobolo'oon deenne. **5** Achiin duuba abbaayaa Qiliqiya'aatii fi Phamfiliya'aa buuneen duuba, qachaa Miira'aa ka biyya Liqiya'aa keessa jiru geenne. **6** Achitti ajajaan dhibbaa, hoboloo biyya Iskindiiriya'aatii dhuttee, gara biyya Ixaaliya'aa dhaxxu dhaggee, nu yaabbachiise. **7** Guyyaa hedduu laana hobolo'oon deennee, rakkoo guddo'oon qachaa Kiniidoosii bira geenne; bubbeelle gara duraa deemiisa yennaa nu dhooggite, oddoola Qareexisiitti gollannee, cinaa Salmooniitiin dabarre. **8** Nuuti rakkoo guddo'oon cinaa abbaaya'aa irra dabarree, gara addee «Buufata hobolo'oo miidhagaa» jedhamu, ka qachaa Lase'aatitti dhikaatu bira geenne. **9** Yaasuma keenna irratti guyyaan hedduun dabaree, yennaan laamaalle waan dabarteef, hobolo'oon deemuun rakkisaa waan te'eeff, Phawuloos isaanitti gorsee, **10** «Jarana! Haganaa achi hoboloo guddittiin deemiisi keenna kun akka balaa qabu dhagga; fe'iisaa fi hoboloon guddittiin baddee, lubbuun namaalle hin dhumatti» jedhe. **11** Ajajaan dhibbaa ammoo, gorsa Phawuloosii caalaa, waan abbaan hobolo'oottii fi ka hoboloo oofu jedhane dhugeeffate. **12** Addeen buufata hobolo'oo sun, yennaa gannaa achi turisaaf ta hin tolle waan teeteef, isaan keessa garri caalaan, achi ka'anee, yoo isaanii dande'ame Finiiqe'etti galanee, ganna achitti bayiisaaf murteeffatane. Finiiqeen addee buufata hobolo'oo, oddoola Qareexisii irraa gara kaaba dhi'aatii fi kibba dhi'aa jirti. **13** Qilleensi laafaan karaa kibbaatiin bubbisuu yennaa jalqabe, akkuma isaan hedane waan teeteef seyanee, hoboloo guddittii hiikane irga Qareexisiitiin abbaayaa irra deemane. **14** Ammoo

adoo hin turin bubbeen jadduun, «Bubbee kaaba bahaa» jedhantu, oddoola Qareexisii irraa gara abbaaya'aa gad bubbitte. **15** Bubbeen hoboloo guddittii dhootee, gara duraa deemiisa waan dadhanneef, itti lakkinnee bubbe'een oofanne. **16** Oddoola diqqayyicha Kaawudaa jedhamu tokko gollaa godhannee yennaa deenne, rakkoo guddo'oon hoboloo, hoboloo guddittii teennatti hidhantee harkifantu san, qilleensa irraa buufatiisa dandeenne. **17** Hoboloo ol harkisane baasaneen duuba, hoboloon guddittiin akka hin diiganneef wodaro'oon xaxanee hidhane. Hoboloon guddittiin lafa maansa Sirtis jedhantutti nu duraa dhowanti jedhane waan sodaataneef, waan laana isii ideensiisu gad hiissanee, bubbe'een oofamaa deemane. **18** Bubbeen nutti jabaataa waan deenteef, boruyyaa fe'iisa hoboloo guddittii keessa jiru, gara abbaaya'aa darbuu jalqabane. **19** Guyyaa sadeesso'oo, harkuma ifitiin meya hoboloo guddittii abbaayaa gudditti'itti gatane. **20** Nuuti guyyaa hedduu aduu yookiin urjii hin dhaggine; bubbeelle ittuma jabaattee waan nutti bubbitteef, hin fayyinu jennee addii kutane. **21** Namooti adoo sagalee hin nyaatin guyyaa hedduu turaneen duuba, Phawuloos odduu isaanii dhaabbatee, «Jarana, waan ani isiniin jedhe dhageettanee Qareexisii adoo ka'uu dhaddane, bala'aa fi badiin tun isin hin dhaqqadduuyyu. **22** Amma ammoo, jabaadha'a! Sababille hoboloo guddittii malee, isin keessaa lubbuun nama tokkole hin baddu. **23** Halkan edaa ergamaan Waaqaa ka Waaqa ani ka isaa te'ee fi ka ani waaqonfadhuu, na bira dhaabbatee, **24** «Phawuloos, hin sodaatin! Ati Mootii Mootota Rooma'aa dura dhaabbatuu qadda. Waaqille lubbuu worra si woliin jiruu duudii, si'if jedhee du'a irraa hin hambura» jedhee natti himeera. **25** Tanaaf, jarana jabaadha'a! Akkuma inni natti hime akka teetu ani Waaqatti hin addadha. **26** Te'uu malee, bubbe'een oofannee, oddoola tokko irratti gatamuu hin oollu» jedhe. **27** Gaafa guyyaa kudhanii arfeesso'oo halkan, abbaayaa Adriya'aa irra bubbeen asii fi achi nu oofaa, gara halkan wodhakka'aa yennaa geenne, worri hoboloo guddittii keessa jiranu, waan lafatti dhikaatane seyanee. **28** Isaan waan ulfaatu qaccee wodaro'oottii hidhane gad buusanee, gad fageenni bisaanii meetira afurtama te'ee dhaggane; diqqoo deemanee duuba akkuma wodaroo isaan keessa buusanee gad fageenni meetira soddoma te'e. **29** Hoboloon guddittiin rassaa dhootti jedhane sodaatane, sibiila ulfaataa afur, hoboloo guddittii duubaan abbaayaa keessa gad buusanee, akka latti bariituuf daadimatane. **30** Achiin duuba worri hoboloo guddittii oofu, dheetiisa barbaadane, sibiila ulfaataa hoboloo guddittii duraan abbaayaa keessa waan gad buusanu fakkeessanee, hoboloo diqqitti hoboloo guddittii irra jirtu, abbaayaa keessa buusane. **31** Phawuloos ammoo ajajaa dhibbaatii fi loltootaan, «Worri kun hoboloo guddittii irra yoo turuu dhabe, isin hafuu hin dandeettanu» jedhe. **32** Tanaaf loltooti wodaroo hoboloon diqqoon ittiin hidhante irraa kutanee abbaayaa irratti gad lakkisane. **33** Fuullee ganamaa, Phawuloos isaan duudiin sagalee akka nyaatanu kadhatee, «Isin adoo sagalee hin nyaatin adhi bultii kudhanii arfeesso'oo ti; yennaa tana mara womaa afaaniin hin qanne. **34** Tanaaf, akka isin sagalee nyaattanu

isin kadhada; jiraatiisaaf nyaatiisa isin barbaachisa. Isin keessaa mataa nama tokkoo irraayyuu rifeensi tokkolle hin badu» jedhe. **35** Phawuloos tana jedheen duuba, xaltaa ol fuudhee, isaan duudii duratti Waaqa galateeffatee, cassee, nyaatiisa jalqabe. **36** Achiin duuba isaan duudiin jajjabaatane, sagalee nyaatane. **37** Nuuti worri hoboloo keessaa wolumatti namoota dhibba lamaa fi torbaatamii jaa. **38** Isaan duudiin nyaatanee quufaneen duuba, fe'iisa qamad'i'i abbaayaa gudditti'i darbanee hoboloo guddittii sallisane. **39** Yennaa latti bariite, worri hoboloo oofu latti eessa akka teete hin beenne; ammoo isaan maansa qarqara abbaaya'aa dhagganee, yoo dande'ame hoboloo guddittii gara qarqara lafaa dhiibiisaaf barbaadane. **40** Maarre isaan wodaroo kutanee sibiila ulfaataa san akka abbaayaa keessa lixu lakkisane; yooma wodaroo muka hobolo'oon oofanulle hiikane. Marduufa fuula duraa bubbe'etti ol kaasanee, akka bubbleen hoboloo guddittii gara qarqara abbaaya'aa geessitu lakkisane. **41** Hoboloon guddittii ammoo gara duraatiin lixtee, tuulaa maansaatiitti rakkatee tacho'uu dadhadde; gara duubaatiin ammoo hunna danballiitiin caccabuu jalqadde. **42** Worra hidhamane keessaa tokkolle abbaayaa daakee akka hin milindhe, loltooti isaan duudii ijjeesiisaaf yaadatane. **43** Ajajaan dhibbaa ammoo Phawuloos lubbuu hamburiisaaf waan barbaadeef, akka isaan waan yaadane godhanu hin lakkinne. Inni worri daakiisa dande'u dursee hoboloo guddittii irraa utalee akka lafatti bayanu ajaje; **44** worri hafe ammoo, falaxaa mukaa baxxichaan yookiin muka hoboloo guddittii'ii ka caccabeen akka bayanu hime. Akka kanaan isaan duudiin nageyaan lafa irra geyane.

28 Nuuti nageyaan lafa irra geenneen duuba, maqaan oddoola sanii Malaaxiyaa akka jedhamu beenne. **2** Namooti oddoola sanii, waan baaseffachiisu nuu godhane; roobaa fi boojii waan teeteef, ibidda gabbisane nu duudii fudhatane. **3** Phawuloos haasumee wolitti qabee ibiddatti yennaa kewu, buutiin takka qoraan keessaa o'a ibiddaa adoo dheettuu, harka Phawuloosii ciniinte. **4** Namooti oddoola sanii, buutiin harka Phawuloosiitti rarraertuun dhagganee, «Namichi kun nama dhiigaa ti; inni abbaayaa keessaa nageyaan bawulle, muraa Waaqaa jalaa bayee, jiru'uun le'iisa hin dandeenne» waliin jedhane. **5** Phawuloos ammoo, buutii ibidda irratti hargufee buusee, adoo hin miidhamin hafe. **6** Isaan, «Nafi isaa ammaa iitowa yookiin ammaa lafa dhowee du'a» jedhaa eegaaraniyyu. Guddoo eeganeen duuba ammoo akka woma te'aa hin jirre dhagganee, yaada ifii jijjiirane, «Inni waaqa» jedhane. **7** Bulchaan oddoolaa ka Phophli'os jedhamu tokko, addee san biraa lafa qabaayyu; inni mana ifiiti nu fudhatee, haga guyyaa sadii akka dansaa nu keessumsise. **8** Gaafas abbaan Phophli'osii dhukkuba nafa o'isuu fi albaasuun dhibamee irkateeraayyu. Phawuloos gara isaa ilaaliisaaf seenee, isaaf daadimatee, harka ifi isa irra keyee fayyise. **9** Wanni kun teeten duuba, worri dhiibiin oddoola sanii ka dhibamane duudiin, dhufanee fayyane. **10** Isaan ulfinna guddaa nu kennanee, yennaa nuuti hobolo'oon deemiisaaf kaane, waan kara'aaf nu barbaachisu mara nuu kennane. **11** Ji'a sadiin duuba hoboloo guddittii Iskindiriyaa, ta ji'a gannaa lafa

Maalxiya'aati baateen kaanee deenne; hoboloon guddittiin sunille waaqota lakku'uu ka, «Diyoosqoros» jedhamu mataa irraa qaddi. **12** Qachaa Seraakusiitti gallee, guyyaa sad achi bulle. **13** Achii hobolo'oon kaanee, qachaa Reegiyosii geenne. Boruyyaa bubbleen kibba irraa bubbittu waan kaateef, guyyaa lamatti gara qachaa Photiyolii dhunne. **14** Qachaa saniitti dhugeeffattoota garii dhagginee, guyyaa torba isaan waliin akka turru nu gaafatane; achiin duuba gara qachaa Rooma'aa deenne. **15** Dhugeeffattooti qachaa Rooma'aa keessa jiranu, dhufa teenna dhage'ane, kuun haga qachaa Aphiyosii, kuun haga addee «Bultuma sad» jedhantuu nu fudhatiisaaf dhufane. Phawuloos yennaa isaan dhagge, Waaqa galateeffatee, jajjabaate. **16** Qachaa Rooma'aa yennaa geenne, Phawuloos Iolticha isa eegu waliin qofi akka le'u eeyyamameef. **17** Guyyaa sadiin duuba, Phawuloos sooreyyii Yihudootaa wolitti waansise. Yennaa isaan wolitti qabamane, «Obboleeyyan tiyya; ani kolbaa teenna irratti yookiin aadaa abbootii teenna irratti yakkaa tokkolle adoo hin godhin, Yerusaleem keessatti hidhamee, harka worra Rooma'aatiitti dabarfamee kenname. **18** Worri Rooma'aa na qorane, yakkaa du'a natti mursiittu waan dhabaneef, na hiikiisaaf barbaadane. **19** Yihudooti ammoo yennaa waan kana mormane, Mootii Moototaatiitti akka iyyadhu hunnaan godhame malee, kolbaa tiyya irratti himata hin qabu. **20** Sababa kanaaf isin dhaggee, isin waliin dubbannuuf isin waame; nuuti ammoo yaada keeti dhage'uu barbaanna» jedhane. **23** Maarre isaan guyyaa Phawuloos waliin wol dhagganu qabatanee, guyyaa san heddatanee addee Phawuloos jiru dhufane. Inni ganamaa jalqabee haga galgalaa marroo Mootummaa Waaqaa isaanii dhugaa bayee, marroo Yesuusii kitaaba Muuse'eetii fi raagotaa keessaa itti himaa isaan dhugeeffachiisiisaaf wodhaane. **24** Isaan keessaa gariin dubbii inni dubbate dhugeeffatane, worri kuun ammoo hin dhugeeffanne. **25** Maarre isaan waliin hin galle; adoo isaan achii hin ka'in, Phawuloos dubbii takkattii tana isaanitti dubbatee, «Ayyaanni Woyyichi afaan Isaayaasii raagichaatiin abbootii teessanitti dubbatee, **26** «Gara kolbaa tanaa dhaqiiiti: Isin hin dhageettan hin dhageettan, ammoo hin hubattanu: Isin hin ilaaltan hin ilaaltan, ammoo hin dhaggitanu jedhiin. **27** Sababille qalbiin kolbaa tanaa dillooteerti; gurri isaanii cuqqalameera; ila ifille dunuufataneeran. Adoo akkas hin te'ini, silaa ilti isaanii dhaggitee, gurri isaanii dhage'ee, qalbiin isaanii hubatee, sila gara kiyya deebi'ane, anille isaan fayyiseeraayyu» jedhe. **28** «Fayyinni Waaqaa kun worra Yihudoota hin te'iniif akka ergame beeka'a. Isaan hin dhage'an» jedhe. [**29** Phawuloos tana dubbateen duuba, worri Yihudootaa guddoo wol moromaa isa biraa deemane.] **30** Phawuloos woggaa lama duudii mana kireeffate keessa tee'ee, worra

isa ilaaliisaaf dhufu duudii fudhate. 31 Inni sodaa malee,
namuu adoo isa hin dhooggin mootummaa Waaqaa lallabaa,
marroo Goottaa Yesuus Kiristoosiille barsiise.

Rooma'aa

1 Ana Phawuloosii tajaajilaa Yesuus Kiristoosii te'ee fi ergamaa te'iisaaf waamamee, Oduu Gammadaa ta Waaqaa akka lallabuuf Waaqi file irraa: **2** Oduun Gammadaa tun akkuma Barreeffama Woyyicha keessatti barreeffante, ta Waaqi bara heddu'uun duratti karaa raagota ifitiin waadaa gale. **3** Oduun Gammadaa marroo Ilma isaa, Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii, namoomaan sanyii Daawitii keessaa dhalatee dubbatti; **4** akkasuma Gootaan keenna Yesuus Kiristoos Ayyaana Woyyichaan du'a keessaa ka'iisaan, Ilma Waaqaa akka te'e hunna guddoon beekkameera. **5** Karaa isaatii fi maqaa isaatii jedhee, worri Yihudoota hin te'in mara akka dhugeeffatuu fi ajajamu, akka ani qajeelchuuf badhaadha ergamaa te'iisaa, Waaqi naaf kenneera. **6** Isinille worri Roomaa keessaa, ka Yesuus Kiristoosii akka teetanuuf Waaqi waameera. **7** Maarre isin worra Roomaa keessa leetanu, ka Waaqi jaalatee akka kolbaa isaa teetanuuf waame maraaf: Waaqi Abbaan keennaa fi Gootaa Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya kennu. **8** Duraan dursee, dhugeeffannaan teessan biyya lafaa maratti waan dhage'amiisatti jirtuuf, karaa Yesuus Kiristoosiitiin isin maraaf Waaqa kiyya galateeffadha. **9** Waaqi ani gadhaa tokkochaan Oduu Gammadaa ta marroo Ilma isaa dubbattu lallabiisaan tajaajilu, akka ani yennaa mara daadimannaa tiyyaan isin qaabadhu dhugaa tiyya. **10** Waaqi fedha ifitiin dhuma irratti akka ani amma dhufee isin dhagguuf akka na dandeessisu gaafadha. **11** Isin jajabeessiisaaf, eebba Ayyaanaa isiniin geysiisaaf, ani isin dhaggiisaaf guddoo barbaadeera. **12** Isin dhugeeffannaa tiyyaan anille dhugeeffannaa teessaniin, nuuti lamaanuu akka wol jajabeessinu jechuu kiyya. **13** Obboleeyyan tiyya! Ani akkuma worra Yihudoota hin te'in oddu'utti dhugeeffattoota hedduu dhagge, isin odduulle'etti dhugeeffattoota dhagguu fedheeraayyu; yennaa hedduu gara keessan dhufiisaaf karoofadhee, ammoo akka naaf hin te'in akka beettanu barbaada. **14** Ani kolbaa maraaf, worra Giriikootaati fi worra Giriikoota hin te'iniifille, qaroolee'ee fi gowwoole'eefille itti gaafatama qaba. **15** Maarre ani isin worra Roomaa keessa leetanuufille, Oduu Gammadaa lallabiisaaf halchaa qaba. **16** Ani Oduu Gammadaatti hin fakkifadhu; Oduun Gammadaa worra dhugeeffatu mara: duraan dursitee Yihudoota, akkasuma worra Yihudoota hin te'in mara fayyisiisaaf hunna Waaqaa ti. **17** «Balchaan dhugeeffanna'aan jiruu dhaggata» jedhantee barreeffanteerti; balchummaan Waaqaa hujjiin waan mudhatteef, jalqabaa haga dhumaatitti nami dhugeeffanna'aan balchooma. **18** Waaqa sodaa dhabisaaf fi hammeenna kolba'aa, ka hammeenna ifitiin dhugaa mudhii dhoogganu irratti, ol-gubbaa irraa mufiin Waaqaa mudhatteerti. **19** Waan namooti marroo Waaqaa beekiisaaf dande'anu, Waaqinuun waan isaanitti mudhiseeruuf, isaanitti mura. **20** Biyyi lafaa haga dadantee jalqabee adabi isaa, jechuulle hunni isaa ta bara baraatii fi Waaqummaan isaa ilatti ta hin mudhanne, karaa waan inni dadeetiin mudhattee hubatanteerti; maarre namooti waan itti aalatanu hin qabanu. (aaios g126) **21** Isaan

Waaqa adoo beekaneeranu, ulfinnaa fi galata isaaf male hin kennineef; yaada ifitiille'een shufuroo te'ane; qalbiin isaanii duwwaan sun dukkanootte. **22** Qaroolee ifiin jedhan, ammoo isaan gowwoole'e; **23** ulfinna Waaqa hin duuneef kennuu malane, fakkii nama du'uttiif yookiin sinbirrootaatiif yookiin bineensota miila afuriitiif yookiin bineensota lafa irra lowanuutiif kennane. **24** Tanaaf akka isaan nafa wolii irratti waan fokkisiisu godhanuuf, halchaa isaanii badduu ta battumma'aan guutanteef akka bitamanu Waaqi dabarsee isaan kenne. **25** Sababille isaan dhugaa Waaqaa dharatti jijjiirane; Waaqa dade waaqonfatiisa irra waan Waaqi dade waaqonfataneet tajaajilane; Waaqi ammoo haga bara baraa ka galateeffame! Ameen. (aiōn g165) **26** Isaan kana waan hujaneef, Waaqi halchaa fokkisiituuf dabarsee isaan kenne. Dubartiin isaanii aadaa malee dubartii woliiin sagaagalte. **27** Akkasuma dhiirtille wol qunnantii aada'aa ta dubartii woliiin gootu lakkittee, halchaa wol woliitiin gubatte. Tanaaf dhiirti dhiira woliiin waan fokkisiisu goote; hujji badduu ifitiif adabbii malte ifitti fidane. **28** Namooti Waaqa beekiisa waan didaneef, Waaqi qalbi jallaametti'if dabarsee isaan kenne; tanaaf isaan waan hujjiisaaf hin malle hujan. **29** Isaan balleessaa adda addaatiin, hammeennaan, joljolaan, hujji gadhe'een, hinaaffa'aan, ijjeecha'aan, lolaan, sobaa fi dabaan guutamane. Akkasuma wol hamatan, **30** maqaa wol balleessan, Waaqa jibban, wol arrassan, hin bondhooran, ifi saadan, karaa heddu'uun hammeenna barbaadan, worra ifitiif hin ajajamanu, **31** hin qalbeeffatanu, waan dubbatanu hin guutanu, woli hin jaalatanu yookiin woliiif naasuu hin qabanu. **32** Isaan Seera Waaqaa ka, «Worra waan akkasii godhu maraaf du'atti male» jedhu hin beekan. Te'uu malee, waan akkasii mara godhiisa qofa adoo hin te'in, worra waan akkasii godhulle'een, «Dansaa gootane» jedhan.

2 Ati, nama dhibi'itti ka murtu, waan itti aalattu hin qaddu. Ati ka nama dhibi'itti murtu, waanuma inni huje san waan hujjuuf, ifumatti murta. **2** Muraan Waaqaa ka worra waan akkasii hujju irratti dhufu sirrii akka te'e nuuti hin beenna. **3** Ati ammoo, namuna, yennaa waanuma namatti murte san hujju, waan mura'aa Waaqaa jalaa milixxe baatu sitti fakkataa? **4** Yookiin gadhi-laafummaa isaa guddoo, ossata isaatii fi si dande'uu isaa hin tuffattaa ree? Wonni Waaqi gadhi-laafummaa ifii si'iif fakkanseef, gara cubbuu irraa deebi'iisaa si geessiisaaf akka te'e hin beettuu? **5** Ati ammoo mataa jabinnaa fi yaada cubbuu irraa hin deebine hin qadda. Yennaa mufi'ii fi muraan Waaqaa balchittiin mudhattuuf adabbii teeti kuufatisatti jirta. **6** Waaqi nama tokko tokkoofuu akkuma hujji isaatiitti hin kenna. **7** Inni worra ossee waan dansaa hujaa ulfinna, guddinnaa fi jiruu hin banne Waaqa biraa dhaggaatiisaaf barbaaduuf, jiruu bara baraa hin kenna. (aiōnios g166) **8** Worri dhibiin mataa ifii jaalatee waan dokonkora te'e hordofiisaaf dhugaa didane; Waaqi mufi'ii fi mura'aa ifii isaanitti hin fida. **9** Dhiphinnii fi rakkinni worra waan hantuu hujju mara irratti, dursee Yihudoota irratti akkasuma worra Yihudoota hin te'in irralle'etti hin dhufa. **10** Waaqi ammoo ulfinna, guddinnaa fi nageya worra waan dansaa hujatu maraaf, dursee Yihudootaaf akkasuma worra Yihudoota hin te'iniifille hin kenna. **11** Waaqi nama wol hin

caalchisu. **12** Worri adoo Seera Muuse'ee hin qabaatin cubbuu huj, Seera dhabulle hin badan; worri Seera adoo qabuu cubbuu huj maraa ammoo Seeraan itti muranti. **13** Sababille fuula Waaqaa duratti waan Seerri ajaju hujjiisaan balchaa te'an malee, dhage'iisa calla'aanii moti. **14** Worri Yihudoota hin te'in Seera hin qabanu; Seera qabaatuu dhabanulle, dadama isaaniiitiin waan Seerri ajaju huj; isaan ifii seera isaanii ti. **15** Akki isaanii akka wonni Seerri ajaju gadhaa isaanii keessatti barreeffameeru mudhisa. Yennaa tokko tokko wodanaan isaanii isaan himata; yennaa tokko tokkole isaaniiif falmata; tanaaf, wodanaan isaaniiille tun dhugaa akka teete mudhisa. **16** Maarre, akka Oduu Gammadaa ani lallabuutitti, yennaa Waaqi karaa Yesuus Kiristoosiitiin waan dhossa'a ka namooti hujane maratti muru tun teeti. **17** Kunoo ati, «Ani Yihudi'!» ifiin jetta; seeratti ciqilfatta; ka Waaqaa te'iisa keetille'een ifi jajja. **18** Ati fedha Waaqaa hin beetta; Seera waan baratteertuuf waan te'uu fi waan hin teene gargaar baattee hin beetta. **19** Worra balla'aa' sooreessa, worra dukkana keessa jiruuf ifa akka teete ifi addatta; **20** Seera keessatti beekkumsaa fi dhugaa waan dhaggiteef, gowwaa hin gorsita, wollaalaa hin barsiitta. **21** Ati worra dhibi ka barsiitu maaf ifi hin barsiinne ree? «Hin hatina'a!» jettee lalladda, ifii ammoo hin hatta; **22** «Hin gaarayyeeffatina'a!» jetta, ifii ammoo hin gaarayyeeffatta; waaqota dharaa waqonfatiisa hin jibbita, ammoo galmoota isaanii hin saanta. **23** Seera Waaqaatiin ifi jajja, ammoo seera isaa cassiisaan Waaqa irratti fokkoo fidda. **24** Tun tama Barreeffam Woyyichi, «Sababa keessaniif, maqaan Waaqaa worra Yihudoota hin te'in oddu'utti faanshoweera» jedhu. **25** Ati yoo Seeraaf ajajante, haqanqabaa qabatiisi keeti gatii qaba; yoo ati ammoo Seeraaf hin ajajamin, akka ijumaayyuu haqanqabaa hin qabatin teeta. **26** Worri Yihudoota hin te'in ka haqanqabaa hin qabatin, ajaja Seeraatiif yoo ajajame, akka haqanqabaa qabateetiif Waaqi hin laakkowuufii ree? **27** Maarre ati haqanqabaa qabatee Seera barreeffame qabaattulle, Seera waan cassiteef, worri haqanqabaa hin qabatin sitti hin mura; isaan nafaan haqanqabaa qabatiisa dhabanulle, Seeraaf ammoo ajajamaneeran. **28** Nami maqaa calla'aan nama Yihudi'ii te'e nama Yihudii dhugichaa moti; akkasuma haqanqabaan nafa mudhatu qabatanu haqanqabaa dhugichaa moti. **29** Yihudiin dhuga'aa nama keessi isaa Yihudii te'e; haqanqabaan dhugichi, haqanqabaa Ayyaana Waaqaatiin te'u, haqanqabaa qalbi'ii ti malee, haqanqabaa nafa, ka akka Seera keessatti barreeffameetii moti. Nami akkasii leellisa Waaqa biraa dhaggata malee, nama biraanii moti.

3 Eegasuu bu'aan Yihudii te'iisaa maan ree? Yookiin gatiin haqanqabaa qabatiisaa maan? **2** Dhugumaan Yihudii te'iis karaa maraanuu gatii guddoo qaba! Wonni guddaan Waaqi magannee jecha ifii Yihudootatti kennatiisa. **3** Yihudoota keessaa gariin yoo hin addatamin, addatamiisa dhabiisi isaanii addatamiisa Waaqaa hin hamburaa ree? **4** Ijjumaa hin hamburu! «Ati jecha keetiin dhugaamessa teeta; worra si himatulle hin injifatta» jedhantee akkuma barreeffante, nami maraayyuu dharaamessa te'ulle, Waaqi

dhugaamessa. **5** Ammoo balchummaa dhabuun keenna yoo balchummaa Waaqaa irra caalaa mudhise, nuuti silaa maan jenna ree? Waaqi yennaa nu adabe balleessaa hujee ree? Tana akkuma nami dubbata dubbadha. **6** Ijjumaa waawwo'o! Waaqi balchaa yoo hin te'in, attamiin biyya lafaatiitti mura ree? **7** Ammoo addatamuu dhabuun kiyya addatamiisa Waaqaa mudhittee, baceenna ulfinna isaa ka mudhittu yoo teete, maaf haga ammaa akka cubbaalessaa natti murama ree? **8** Namooti gariin, «Waan dansaa fidiisaaf, kowa'a waan hantuu huyna» jedhaa akka waan ani barsiisuu fakkeessanee na himatan; tanaaf worra akkasii irratti muraan murantu nama isaanii malte. **9** Nuuti Yihudooti worra Yihudoota hin te'in hin caallaa ree? Ijjumaa waawwo'o! Nami duudiin Yihudootaa fi worri Yihudoota hin te'inille hunna cubbu'uu jala akka jiranu ani dursee mudhiseera. **10** Akkuma barreeffante: «Nami balchaan tokkole hin jiru, tokkole hin jiru; **11** ka hubatulle hin jiru; ka Waaqa barbaadatulle hin jiru. **12** Martinuu worra gatii hin qanne te'aneeran; wol qabatanee dokonkoraneeran. Hujii dansaa ka huj tokkole hin jiru; **13** Jecha nama miidhu dubbatiisaaf, afaan isaanii akka awwaala banamee ti; arraba ifitiin hin soban; dubbiin hidhiin isaanii dubbattulle ta akka hadhaa dhudhuufa'aa nama miitu; **14** afaan isaanii abaarsaa fi dubbii hadhoo'uttuun guutameera. **15** Miilli isaanii dhiiga namaa jissiisaaf ariifata; **16** addee isaan dhaqane mara badi'ii fi deegatti jira. **17** Karaa nageyaalle hin beekanu; **18** Waaqa sodaan isaan bira hin jirtu» jedha. **19** Ajaji Seeraa worra Seera jala jiru akka ilaalu hin beenna; tanaaf namooti waan itti aalatanu dhabanee afaan qabatan; biyyi lafaa duudiin mura Waaqaa jala galti. **20** Tanaaf eennulle Seera muummessiisaan Waaqa duratti hin balchoomu; Seerri nami maraa cubbicha akka te'e mudhisa. **21** Amma ammoo, Seeraaf adoo hin ajajamin karaan Waaqi kolbaa ittiin balchoonsu mudhateera; Seerri Muuse'eetii fi Raagotille karaa kanaaf dhugaa bayaneeran. **22** Waaqi worra Yesuus Kiristoositti dhugeeffatu maraaf adoo wol hin caalchisin balchummaa hin kenna. **23** Nami martinuu cubbuu hujee; ulfinni Waaqaalle irraa dhidhateera. **24** Ammoo karaa wodo te'iisa Yesuus Kiristoosiitiin toluma badhaadha Waaqaatiin balchoomeera. **25** Worri isatti dhugeeffatu maraa dhiiga isaatiin araara cubbuu ifii akka dhaggatuuf, Waaqi Yesuus Kiristoos ciincaa guma'aa godhee dhikeesse. Inni cubbuu durii ossa ifitiin balleessiisaan mura ifii ta sirrii teete mudhisiisaaf tana godhe. **26** Bara ammaa kanalle, worra Yesuus Kiristoositti dhugeeffatu mara balchoonsiisaan, Waaqi balchaa te'iisa ifii mudhisa. **27** Yoona wonni ittiin ifi jajnu maanti jira ree? Womaa! Maaf ifi jajuu dhanna ree? Waan Seera muummessinuufii? Waawwo'o; ammoo dhugeeffanna'aan. **28** Maarre nami waan Seerri ajaju muummessiisaan adoo hin te'in, dhugeeffannaa calla'aan Waaqa duratti akka balchoomu dhaggina. **29** Yookiin Waaqi Waaqa Yihudootaa calla'aa? Inni Waaqa worra Yihudoota hin te'iniitille'e moti? Ee, ka worra Yihudoota hin te'iniitille'e. **30** Waaqi tokkocha; Yihudootalle te'e, worra Yihudoota hin te'in dhugeeffannuma isaaniiitiin ka balchoonsu isa. **31**

Eegasuu dhugeeffanna'aan Seera hin diinna jechu'uu ree? Waaawwo'o; diigiisaan irra, Seera jabeessinee qabanna.

4 Marroo Abrahamaa, abbaa sanyii teennaa maan jenna ree? Inni maan dhaggate? **2** Adoo waan Abrahamaa hujjiin balchoomee jiraate, silaa inni waan ittiin ifi jaju qabaayyu; ammoo Waaqa duratti ifi jajuu hin dande'u. **3** Barreeffam Woyyichi, «Abrahamaa Waaqatti dhugeeffate, dhugeeffannaan isaalle balchumma'atti laakkowanteef» jedha. **4** Mindaan nama hojjateef kaffalamu, gatii hujji isaa ti malee, akka kennansaatitti hin laakkowamu. **5** Nami hujji dansaa dhabulle, Waaqa cubbaaleyyii balchoonsutti yoo dhugeeffate, dhugeeffannaan isaa balchumma'atti hin laakkowantiif. **6** Nami Waaqi hujji dansaa malee balchoonsu, nama badhaadhe akka te'e Daawitille dubbatee, **7** «Worri yakkaa isaanitiif araari kennamee fi cubbuun isaanille haqanteef ka badhaadhe! **8** Nami Gootaan cubbuu isaa itti hin laakkonne ka badhaadhe» jedheera. **9** Badhaadhiisi kun worra haqanqabaa qabate qofaaf moo, yookiin worra haqanqabaa hin qabatinille'eef ree? Worra haqanqabaa hin qabatinille'eef. Nuuti, «Abrahamaa Waaqatti dhugeeffate, dhugeeffannaan isaa balchumma'atti laakkowanteef» jenna. **10** Dhugeeffannaan Abrahamaa, balchumma'atti ka laakkowanteef yoom? Haqanqabaa qabateen dura moo duuba? Adoo haqanqabaa hin qabatin dura malee, duubaa moti. **11** Abrahamaa haqanqabaa adoo hin qabatin dura, dhugeeffannaan isaa balchumma'atti akka laakkowanteef, beessisa mirkaneessu akka te'uuf haqanqabaa qabate; tanaaf Abrahamaa worra adoo haqanqabaa hin qabatin dhugeeffatu fi dhugeeffannaan isaanille balchumma'atti laakkowantu maraaf abba'a. **12** Akkasuma Abrahamaa worra haqanqabaa hin qabatinille'eef abba'a; waan isaan haqanqabaa qabatane qofaaf adoo hin te'in, waan isaan dhugeeffannaa inni adoo haqanqabaa hin qabatin dura qabulle hordofaneef, worra haqanqabaa qabateef abbaa te'e. **13** Abrahamaa fi sanyiin isaa biyya lafaa akka dhaaltu wonni Waaqi waadaa galeef, marroo balchummaa dhugeeffanna'aan dhaggateetif malee, waan Seera muummeseefii moti. **14** Worri dhaalu worra Seera muummessu yoo te'e, dhugeeffannaan gatii hin qaddu; waadaan Waaqi galelle gatii hin qabu. **15** Seerri mufii Waaqaa fida; addee Seerri hin jirretti ammoo, Seera dabariis hin jiru. **16** Tanaaf waadaan dhugeeffannaa irratti hundooyeraayyu; waadaan kunille, ka sanyii Abrahamaa maraaf, Waaqa irraa badhaadhaan kenname akka te'e tanaan mirkanoweera. Kunille, worra akka Abrahamaa dhugeeffate maraaf malee, worra Seera hordofu qofaafii moti; Abrahamaa nu maraafuu abba'a. **17** Barreeffam Woyyichi marroo Abrahamaa yennaa dubbatu, «Gosa heddu'uuf abbaa si godheera» jedha; Waaqa worra du'e du'aa kaasuu fi waan hin jirre jiraachisutti Abrahamaa waan dhugeeffateef, Waaqi waadaa kana isaaf gale. **18** Abrahamaa addee wonni addachiisu hin jirretti addatee, akkuma Barreeffam Woyyichi, «Sanyiin teeti hin heddatti» jedhu, abbaa gosa heddu'uu te'e. **19** Inni nama gara woggaa dhibbaa ti; ammoo nafa ifii ka du'a geye, yookiin gadaamessa Saara'aale ka

dewuu hin dandeenne herreege dhugeeffanna'aan hin dadhanne. **20** Inni dhugeeffanna'aan jabaatee Waaqa ulfeesse malee, dhugeeffatiisa dhabee, waadaa Waaqaa hin mamne. **21** Waaqi waadaa gale ka muummessu akka te'elle gadhaa tokkochaan dhugeeffateeraayyu. **22** Tanaaf dhugeeffannaan Abrahamaa balchumma'atti isaa laakkowante. **23** Te'uu malee jechi, «Balchumma'atti laakkowamee» jedhu, Abrahamaa calla'aaf adoo hin te'in, **24** nu'ulle'eef barreeffame. Nu worra Waaqa Gootaa keenna Yesuus du'aa kaasetti dhugeeffannuufille, dhugeeffannaan teenna balchumma'atti nu'uuf hin laakkowanti. **25** Yesuus sababa cubbuu teennaatiif du'aaf dabarfamee kennamee, nu balchoonsisaaf du'aa ka'e.

5 Tanaaf, eega dhugeeffanna'aan Waaqa duratti balchoonne, karaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin Waaqa waliin nageya qanna. **2** Kiristoos gara badhaadha Waaqaa, ka amma ittiin dhaabbannee jirru kanaa nu fideera; nuutille addii ulfinna Waaqaa ittiin qoodannuun ifi jajna. **3** Tana qofaan adoo hin te'in, rakkinni ciniinnataneessi akka nu'uu fidu waan beennuuf, rakkinna keennalle'een ifi jajna. **4** Ciniinnataneessi oossille mirkaneessiisa Waaqaa fida; mirkaneessi Waaqaalle addii fida. **5** Jaalalli Waaqaa karaa Ayyaana Woyyicha nuuf kennameetiin, gadhaa keenna waan guuteeruuf, addiin nu hin qaansessitu. **6** Adoo nuuti dadhaboole'eetu, yennaan Waaqi murteesse geennaan Kiristoos cubbaaleyyi'if du'e. **7** Nama addee nama balcha'a du'u dhaggatiis guddoo rakkisa'a; te'ulle nami addee nama dansa'a du'isaaf fedhu dhaggamuu fa danda'a. **8** Ammoo adoo nuuti cubbaaleyyi'ituu Kiristoos addee teenna du'eera; kunille jaalalli Waaqi nu'uuf qabu attam attam guddaa akka te'e mudhisa. **9** Amma nuuti dhiiga isaatiin eega balchoonnee, karaa isaatiin irra caalaa mufii Waaqaa jalaa hin baana. **10** Nuuti diinota Waaqaa ti; inni ammoo karaa du'a ilma ifitiin jaalota ifii nu godhe. Amma eega jaalota Waaqaa teene, karaa jirru Kiristoosiitiin irra caalaa hin fayyina. **11** Tana qofa adoo hin te'in, karaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii ittiin Waaqa waliin araaranneetiin, Waaqaan ifi hin jajna. **12** Karaa nama tokkochaatiin cubbuun gara biyya lafaa dhutte; cubbuulle du'a fide. Akkasuma nami maraa cubbuu Addaamiitiin waan cubbameef, duuti sanyii namaa maratti dhutte. **13** Adoo Seerri Muuse'ee hin kennamin dura cubbuun biyya lafaa irra jirtiyyuu; te'uu malee addee Seerri hin jirretti, cubbuun akka cubbu'uutitti hin laakkowantu. **14** Ammoo bara Addaamii irraa jalqaddee haga bara Muuse'ee, duuti nama mara irratti moote; worruma akka Addaamii Seera Waaqaa dabaree cubbuu hin hunye irralle'etti moote. Addaam fakkeenaa Kiristoosii dhufuu ti. **15** Ammoo kennaan badhaadha Waaqaa akka cubbuu namaatii moti; akkuma sababa cubbuu nama tokkochaatiif worri hedduun du'e, sababa badhaadha Waaqaatii fi sababa Yesuus Kiristoosii nama tokkochaatiif, kennansi badhaadhaa worra heddu'uuf danbalaafamee kennameera. **16** Akkasuma bu'aan badhaadhaa, ka kennansi Waaqaa tolaa fide, ka akka cubbuun nama tokkochaatiif fideetii moti; muraan marroo cubbuu nama tokkochaatiif kennamee adabbii fide;

kennansi tolaa ka sababa cubbuu heddu'uutiif kenname ammoo balchummaa fide. **17** Eega sababa cubbuu nama tokkochaatiif duuti nama mara irratti baallii dhaggate, worri badhaadha Waaqaa ka danbala'ee fi kennaa tolaa fudhatee balchoome maraa, karaa nama tokkochaa, karaa Yesuus Kiristoosiitiin le'aa mowan. **18** Maarre, akkuma cubbuun nama tokkochaa nama maratti yakkaa mursiitte, hujjiin balchummaa'aa ta nama tokkochaa nama mara balchoonsitee jiruu hin kenniti. **19** Akkuma ajajama dhabiiisa Addaamiitiin worri hedduun cubbaaleeyyii te'e, ajajamiisa Kiristoosiitiin worri hedduun hin balchooma. **20** Seerri akka cubbuun bacatuuf dhufe; ammoo qixxee cubbuun bacatte caalaa badhaadhi Waaqaa bacate. **21** Maarre, akkuma cubbuun karaa du'aatiin moote, badhaadhi Waaqaalle karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin, gara jiruu bara baraa nu geessiisaan balchummaa'an mowa. (aiōnios g166)

6 Yoona maan jenna ree? Badhaadhi Waaqaa akka bacatuuf ittuma cubbuu hunyaa ree? **2** Waawwo'o! Nu worri cubbuu jalaa duune, attam cubbuma jala jiraanna ree? **3** Nu worri Yesuus Kiristoos woliin tokko te'iisaaf cuuphanne maraa, du'a isaalle qoodamiisaaf akka cuuphanne hin beettanuu ree? **4** Yennaa cuuphaanan isa woliin awwaalanne, worra du'a isaalle qoodamu teeneerra; tanaaf akkuma Kiristoos ulfinna Abba'aatiin du'aa ka'e, nuutille jiruu haareyaan hin jiraanna. **5** Du'a isaatiin yoo akkas isa woliin tokko teene, du'aa ka'iisa isaatiille'een isa woliin tokko hin teena. **6** Le'iin teenna cubbaaleettiin akka badduu fi garboolee cubbu'uu te'iis keenna akka hafuuf, nafi keenna dullachi Kiristoos woliin akka fannifame hin beenna. **7** Nami du'e hanna cubbu'uu jalaa bilisa bayeera. **8** Yoona yoo Kiristoos woliin duune, isa woliin jiru'uun akka leenu hin dhugeeffanna. **9** Kiristoos waan du'aa ka'eef, deebi'ee akka hin duunee fi duutille isa irratti baallii akka hin qanne hin beenna. **10** Inni yennaa du'e akka cubbuun isa irratti hunna hin qabaanneef, takkumaan yennaa maraaf du'e; ammalle yennaa jiru'uun le'u, Waaqaaf le'a. **11** Isinille akka cubbuu jalaa duutane, karaa Yesuus Kiristoosiitiin Waaqaaf leetanuuitti ifi laakkowa'a. **12** Maarre halchaa foon keessaniitiif akka ajajantanu akka isin hin goone, nafa keessan ka du'u keessatti cubbuun akka mootuuf hin eeyyamina'a. **13** Nafa keessan keessaa addee takkaalle meya jallu'uu gootanee cubbu'uuf hin dhiheessina'a; ammoo akka worra du'a keessaa bayee gara jiru'uu dhufee, Waaqaaf ifi dhiheessa'a; nafa keessan duudii meya balchummaa'aa godha'aatii Waaqaaf dhiheessa'a. **14** Isin badhaadha Waaqaa jala jirtan malee, cubbuu jala waan hin jirreef, cubbuun isin irratti hin goottontu. **15** Yoona maan jenna ree? Nuuti badhaadha Waaqaa jala malee, cubbuu jala waan hin jirreef, cubbuu hunyuu ree? Ijjumaa waawwo'o! **16** Isin nama tokkoof ifi garba gootanee ajajamiisaaf yennaa dhiyeessitanu, nama ajajantanu saniif garba akka teetane hin beettanu ree? Akkasuma yoo cubbu'uuf ajajantane, cubbuu du'a fidduuf garba teetan; yoo Waaqaaf ajajantane ammoo balchummaa dhaggatan. **17** Isin dur garboota cubbu'uu ti; amma ammoo barumsa fudhattaneef gadhaa guutu'uun waan ajajantaneef, Waaqi galatoomu. **18** Cubbuu

jalaa baatanee garboota balchummaa'aa teetaneertan. **19** Isin dadamaan dadhaboolee waan teetaneef, ani dubbii namaa galtoon dubbatisatti jira. Akkuma tanaan dura gooda nafa keessanii garba battummaa'aatii fi jallu'uu gootanee dhiheessitane, amma akka qoodi nafa keessanii maraa woyyoomu garba balchummaa'aa godha'aatii dhiheessa'a. **20** Isin yennaa garboota cubbu'uu teetane, balchummaa jalaa bilisa jirtaniyyu. **21** Waan amma ittiin fokkifattanu kana irraa yennaa san bu'aa maan dhaggattane ree? Muummeen waan saniille du'a! **22** Amma ammoo cubbuu jalaa baatanee garboota Waaqaa waan teetaneef woyyummaa hin dhaggatan; muummeen woyyummaa'aale jiruu bara baraa ti. (aiōnios g166) **23** Gatiin cubbu'uu du'a; kennansi Waaqaa ammoo karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin jiruu bara baraa ti. (aiōnios g166)

7 Obboleeyyan tiyya! Ani worra seera beekuuf dubbadha. Seerri haga nami jiru'uun jiru qofa nama irratti baallii qaba. **2** Fakkeennaaf, dubartiin heerumte takka, haga dhirsi isi'i jiru seeraan itti hidhanteerti; yoo inni du'e ammoo, seera ittiin hidhante san jalaa baateerti. **3** Tanaaf dhirsi isi'i adoo jiruu, dhiira dhibii yoo heerumte, gaarayyeefattuu jedhanti. Dhirsi isi'i yoo du'e ammoo, isiin seera isatti hidhante jalaa hin baati; dhirsa dhibii yoo heerumtelle gaarayyeefattu'uu moti. **4** Obboleeyyan tiyya! Haalli keessanille kanuma fakkaata; isin gooda nafa Kiristoosii waan teetaneef, Seera jalaa duutaneertan; tanaaf, akka nuuti tajaajila Waaqaatiif midhaan buunnuuf, isin ka Kiristoosii du'a keessaa ka'ee teetaneertan. **5** Yennaa nuuti akka yaada foonii leenu san, halchaan hantuun Seeraan nunnuffantu, akka nuuti du'aaf midhaan buunnu, qoqooda nafa keennaa keessatti hujjisatti jirtiyyu. **6** Amma ammoo, Seera nu hidheeru jalaa duunee, hidhaansa isaa jalaa baaneerra. Tanaaf haganaa achi karaa haareya Ayyaanaatiin malee, karaa Seera dullacha barreeffameeruutiin hin tajaajilu. **7** Yoona maan jenna ree? Seerrinuu cubbu'uu jennuu ree? Waawwo'o! Ammoo cubbuun maan akka teete akka ani beeku ka godhe Seera. Adoo Seerri, «Hin kajeelii» jedhuu dhabe kajeellaan maan akka teete, ani sila hin beekuuyyu. **8** Cubbuun karaa ajaja Seera irraa dhufetiin, halchaan marti akka na keessatti nunnuffantu goote. Ammoo addee Seerri hin jirretti cubbuun waan du'e. **9** Yennaa dur Seerri hin jirre ani jiru'uun le'eera; ammoo yennaa ajaji Seeraa dhufe cubbuun jiruu dhaggaatee, **10** ani du'e. Ajaji Seeraa ka jiru'uuf kennamelle du'a natti fide. **11** Cubbuun karaa ajaja Seeraatiin na soddee, na ijeette. **12** Maarre, Seerri woyyu'u; ajaji isaalle woyyu'u, balcha'aa fi dansa'a. **13** Eegasuu waanuma dansa'attuu du'a natti fide jechu'uu ree? Waawwo'o! Cubbuun cubbuu teetee akka mudhattuuf, karaa waan dansa'aatiin, du'a natti fidde. Karaa ajajaatiinille, cubbuun irra caalaa cubbuu teete. **14** Seerri ayyaanticha akka te'e hin beenna. Ani ammoo nama foonii, ka garbicha cubbu'uu te'iisaaf gurgurameeru. **15** Ani waan godhu hin hubadhu; ani waan godhiisaaf barbaadu hin godhu, ammoo waan jibbu godha. **16** Ani eega waan hin barbaanne godhu teete, Seerri dansaa akka te'e wolii gala. **17** Ka waan ani godhiisaaf hin barbaanne godhu, cubbuu na keessa

jirtu malee anaa moti. **18** Ana keessa yookiin namummaa kiyya keessa wonni dansaan takkattiille akka hin jirre ani hin beeka. Waan dansaa godhiisaaf halchaan na keessa jiraattulle, ani waan dansaa godhiisaaf hin dandeenne. **19** Ani waan dansaa godhiisaaf barbaade hin godhu; ammoo hantuu godhiisaaf hin barbaanne godha. **20** Ani yoo waan godhiisaaf hin barbaanne godhu teete, ka kana godhu cubbuu na keessa jirtu malee, anaa moti. **21** Maarre ani Seerri hujii irra ooluun dhagga; ani yennaa waan dansaa godhiisaa barbaadu, seerri namummaa'aa akka ani hantuu qofa godhu na tolcha. **22** Keessi kiyya Seera Waaqaatiifi gammada. **23** Te'uu malee seera dhibii ka nafa kiyya keessatti, seera qalbiin tiyya fudhatu waliin wol lolu dhagga. Seerri dhibiin na keessatti hujisatti jiru sun, seera cubbu'uu ti; inni garba ifii na godhateera. **24** Ani nama farraamessa attamiiti! Foon gara du'aa na geessaaru kana jalaa eentu na baasa? **25** Karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin galanni Waaqaaf te'u! Maarre, qalbi tiyyaan ani garbicha Seera Waaqaa ti; foon kiyyaan ammoo garbicha seera cubbu'uu ti.

8 Maarre worri Kiristoos Yesuusiin le'u, amma muraa yakka'aa jala hin jiru. **2** Seerri Ayyaana Woyyichaa, ka jiruu kennu karaa Kiristoos Yesuusiitiin, seera cubbu'utii fi du'aa jalaa na baaseera. **3** Namummaan namaa dadhadduu waan teeteef, waan Seerri godhuu dadhabe, Waaqi godheera. Inni ilma ifii ka namummaa teenna cubbaaleetii fakkaatee, cubbuu haqisaaf dhufe, ergiisaan cubbuu namummaa namaa keessa jirtutti yakkaa mure. **4** Nu worra akka fedha foonii adoo hin te'in, akka fedha Ayyaanaa leenu keessatti, wonni Seerri nu irraa gaafatu balchichi akka muummowuuf, Waaqi tana godhe. **5** Worri akka fedha foonii le'u waan foonii, worri akka fedha Ayyaanaa le'u ammoo waan ayyaanticha yaadatan. **6** Yaada fooniitiin mowamuun du'a fida; yaada Ayyaanaatiin mowamuun ammoo jiru'uu fi nageya kenna. **7** Nami yaada fooniitiin mowamu diina Waaqaa ti; sababille inni Seera Waaqaatiif hin ajajamu; ajajamiisaafille hin dande'u. **8** Worri yaada fooniitiif ajajamu Waaqa gammachiisuu hin dande'u. **9** Dhugumaan, Ayyaanni Waaqaa isin keessa waan jiruuf, isin akka fedha Ayyaanaa malee, akka fedha foonii hin leetanu. Nami Ayyaana Kiristoosii hin qannelle nama Kiristoosiiti moti. **10** Yoo Kiristoos isin keessa jiraate, sababa cubbu'utii nafi keessan du'ulle, sababa balchumma'atiif Ayyaanni jiruu isinii kenna. **11** Ayyaanni Waaqaa ka Yesuus du'a keessaa kaase, isin keessa yoo jiraate, ka Kiristoos du'a keessaa kaase, karaa Ayyaana ifitiin nafa keessan ka du'uufille jiruu hin kenna. **12** Tanaaf, obboleeyyan tiyya! Nuuti waan godhuu qannu qanna; wonni godhuu qannu sunille akka fedha foonii le'iisaa moti. **13** Yoo akka fedha foonii leetane, hin duutan; ammoo hunna Ayyaana Woyyichaatiin hujii fedha foonii yoo iijeettane jiru'uun leetan. **14** Worri Ayyaana Waaqaatiin sooreffamu mara ijoollee Waaqaa ti. **15** Isin Ayyaana ilmoomaa ka, «Abba'a! Abbaa keenna!» jettanee waantanuun fudhattane malee, soda'aan akka leetanuuf ayyaana ammalle isin garboonsu hin fudhanne. **16** Ayyaanni Waaqaatuu ayyaana

keenna waliin wolii galee, nuuti ijoollee Waaqaa akka teene dhugaa baya. **17** Maarre ijoollee Waaqaa eega teene, isa hin dhaalla; Kiristoos wolille'een hin dhaalla; amma rakkinna Kiristoosii eega qoodanne, ulfinna isaalte hin qoodanna. **18** Rakkinni ammaa kun ulfinna gara duraa nu'uuf mudhatu waliin wol bira qabamee ilaalamuu akka hin dande'annetti ani laakkowa. **19** Dadi duudiin mudhachuu ijoollee Waaqaa dharraa gudda'aan eegisatti jirti. **20** Dadi duudiin ta gatii hin qanne akka teetuuf itti murameera; kunille fedhii ifitiin adoo hin te'in, fedhii Waaqa akka dadi duudiin addii'een eeggattu godheetiin teete. **21** Addiin sunille ta dadi duudiin gaafa tokko garbummaa badi'ii jalaa baatee, ulfinna bilisummaa ijoollee Waaqaa qoodantu. **22** Dadi duudiinuu haga ammaa ciniinsifatiisaan aadiisatti akka jirtu hin beenna. **23** Dada qofa adoo hin te'in, nuutiinuu worri Ayyaana kennaa mata'aa te'e qannu, Waaqi ilma isaa ka guddisaa te'iisa keenna akka mudhisuu fi du'a jalaa wodamiisa keenna eegataa, keessa kennatti aadiisatti jirra. **24** Nuuti yennaa fayyine waan addii'een eegataa jirruutti jira; wonni addii godhannu waan fudhanneerru yoo te'e, addii te'iisa isaa hin hafa. Waan fudhateeru ka addii'een eegatu eennu ree? **25** Waan hin fudhatin yoo addii godhanne ammoo, ossaan hin eeganna. **26** Akkuma kana Ayyaanni dadhabii teenna nu qarqara; attam akka daadimannu nuuti waan hin beenneef, Ayyaanni ammoo aaduu dubbii'een himantee hin dandeenneen nu'uuf daadimata. **27** Waaqi gadhaa namaa qorqorulle, yaadi Ayyaanaa maan akka te'e hin beeka; sababille Ayyaanni akka fedha Waaqaatiifi kolbaa Waaqaatiif daadimata. **28** Worra Waaqa jaalatu ka akka fedha isaa waamameef, Waaqi waan maraa dansa'aaf akka isaanii godhu hin beenna. **29** Worri inni dursee filate akka ilma isaa fakkaatuu fi Ilmi isaalte obboleeyyan hedduu oddu'utti angafa akka te'uuf, waan Waaqi dursee murteesseeruuf tun teete. **30** Worra dursee murteesse waameera; worra waamelle balchoonseera; worra balchoonselle ulfeesseera. **31** Marroo waan kanaa, nuuti maan jenna ree? Waaqi nu waliin yoo jiraate, eentu nu mormee dande'a? **32** Waaqi ilma ifii adoo hin marariffatin, nu maraaf dabarsee kenne, waan mara ilma ifii waliin toluma nuuf hin kennuu ree? **33** Worra Waaqi fooyate eentu himata? Ka isaan balchoonsu Waaqa. **34** Eentu itti mura ree? Kiristoos Yesuusiin du'ee, du'a keessaa ka'ee midda Waaqaa jiru, nu'uuf daadimatiisatti jira. **35** Eentu jaalala Kiristoosii irraa gargar nu baasa ree? Rakko'oo moo farra? Miidha'a moo beela? Daara moo bala'a? Yookiin du'aa ree? **36** Tun tama Barreeffam Woyyichi, «Si'ii jennee guyyuma guyya'aan iijeefanna; akka hoolee qalantuutti laakkowanneerra» jedhu. **37** Garuu womaa moti; waan kana mara keessatti karaa ka nu jaalateetiin injiffattoota caalleerra. **38** Du'alle te'ee jiruun, ergantoota Waaqaalle te'ee bulchitooti ol-gubba'aa, wonna amma jirulle te'ee wonni dhufu'uuf jiru, hunnotalle yoo te'e, **39** wonna gubbaa jirulle te'ee wonni gad jala jiru, wonna dada mara keessa jirulle yoo te'e, jaalala Waaqi Goottaa keenna Kiristoos Yesuusiin nu jaalate irraa dande'ee gargar akka nu hin baanne mirkaneeffadheera.

9 Ani ka Kiristoosii waan te'eef dhuguma dubbadha; ani hin sobu. Wodanaani kiyya ka Ayyaana Woyyichaana sooreffamulle, akka ani hin sonne dhugaa naaf baya. **2** Ani gadda gudda'aa fi laalaa hin lakkinne gadhaa kiyya keessaa qaba. **3** Gosa tiyya ta hiddaa hidaada kiyya teeteef jedhee, Kiristoos irraa gargar bayee adoo abaarama hin jaaladha. **4** Gosi tiyya sun gosa Israa'elii ti; Waaqi ijoollee ifii isii godhatee, ulfinna fiille isii'ii mudhise; gondooroo isii woliin gondoorate, Seerallee isii'ii kenne; isiiin waaqonfannaa dhuga'aa qaddi; waadaa hedduulle Waaqi isii'if gale; **5** Isiin sanyii abbootii teenna gurgurdo'oo ti; Kiristoosille, akka namummaa'aattitti gosa isii'ii keessaa dhalate; Waaqi waan mara bulchu, haga bara baraa leellifamu! Ameen. (aiōn g165) **6** Te'uu malee jechi Waaqaa diigameera jechu'uu moti; kolbaan Israa'elii mara dhugumaan kolbaa Israa'eliiiti moti. **7** Akkasuma sanyiin Abrahaamii marti dhugumaan ijoollee isaatii moti; ammoo, Waaqi Abrahaamiin, «Sanyiin teeti sanyii Yisahaqiitiin waamanti» jedheera. **8** Kana jechuun ijoolleen akkuma aadaa nami uumatuutiin dhalatte ijoollee Waaqaati jechu'uu moti; ammoo ta akka sanyii'ititti laakkowantu, ijoollee akka waadaa Waaqi galeetiitti dhalatte. **9** Waadaan sunille jecha, «Bara dhufu yennaa akkasii yennaa ani deebi'ee dhufu, Saaraan ilma deetteerti» jedhu. **10** Kana qofaa moti, Ribqaan ilmaan lakkuu albuma tokkochaaf, abbaa sanyii teennaa Yisahaqif yennaa ulfoote, **11** filannoon Waaqaa hujjiin adoo hin te'in, waamichaana akka te'e mudhisiisaaf, ijoolleen lamaanuu adoo hin dhalatin, isaan keessalle'ee tokkolee dansaa yookiin hantuu adoo hin hujin dura, **12** Waaqi Ribqa'aan, «Angafichi maandhicha tajaajila» jedhe. **13** Tun tama Barreeffam Woyyichi, «Ani Yaaqoob jaaladhe, Esaawu ammoo jibbe» jedhu. **14** Yoona maan jenna ree? Waaqi sirri'ii moti jedhuu dandeennaa? Ijjumaa hin dandeennu! **15** Waaqi Muuse'en, «Ani kama mararuu barbaadeef marara; kama nawuu barbaadeeffille naya» jedhe. **16** Tanaaf, wonni marti maratii Waaqaa qofa irratti hundootti malee, waan nami fedhu yookiin godhu irrattii moti. **17** Barreeffam Woyyichi, marroo mooticha Fara'oonii yennaa dubbatu, «Maqaan kiyya biyya lafaa mara keessatti akka lallabamuu fi hunni tiyya si'iin akka mudhattuuf ani mootii si godhe» jedha. **18** Maarre Waaqi nama fedhe marara, nama fedhelle mataa jabeessa. **19** Isin keessaa nami tokko, «Yoo akkana teete, Waaqi attam dande'ee balleessaa nama irratti dhagga? Fedhii Waaqaa eentu mormuu dande'a?» anaan hin jedha fa'a. **20** Namana! Waaqa woliin moromiisaaf ati eennu? Okkoteen faaraa nama isii dhoween, «Maaf akkana na dhoothe?» jedhuu dandeetti? **21** Nami faara dhowu tokko, loobaa faaraa tokkochuma irraa, meya tokkocha ulfinnaaf, kaan woma te'eef akka te'u godhee dhowiisaaf baallii hin qabuu? **22** Wonni Waaqi godhelle tanaan wol fakkaatti. Inni hunna ifii beessisiisaa fi mufii ifii mudhisiisaaf barbaade. Ammoo worra mufii isaa jala jiru, ka badi'ii qophowe san ciniinnatee ossate. **23** Worra ulfinna ifitiif dursee qopheesse, ka akka maratiin isaa irratti mudhattu itti dhangalaaseeffille, ulfinna ifii guddaa mudhisuu barbaade. **24** Worri inni waame nu fa'aayyu; inni worra Yihudootaa qofa keessaa adoo hin te'in,

worra Yihudoota hin te'inille keessaa waameera. **25** Inni kitaaba Hose'aa keessatti, «Worra kolbaa tiyya hin te'in, «Kolbaa tiyya» jedhee hin waama; kolbaa hin jaalatannelle, «Jaalatantuu tiyya» jedhee hin waama. **26** Adduma, «Isin kolbaa tiyyaa moti» jedhamanetti, «Ijoollee Waaqa jiraata'aa» jedhamanee hin waamaman» jedha. **27** Isaayaasille marroo Israa'elii qoonqoo ol qabatee, «Laakkossi kolbaa Israa'elii akka maansa abbaayaa qarqaraa yoo heddatelle, woruma diqqaa qofatti fayya; **28** Goottaan adoo hin turin ariifatee kolbaa biyya lafaa maratti hin mura» jedheera. **29** Akkasuma Isaayaas duraan dursee, «Goottaan Aan Mara Dade adoo sanyii garii nu'uuf hamburruu dhabe, sila akkuma qachooti Sodoomiitti fi Gomora'aa badane banneerra» jedheera. **30** Yoona maan jennuu ree? Worri Yihudoota hin te'in, ka balchummaa hin hordofin, balchummaa dhaggate; balchummaan tun ammoo ta dhugeeffanna'aan dhaggantu. **31** Israa'elii Seera balchummaa fidu hordofaa turte ammoo, seera muummessiisa waan hin dande'iniif balchummaa bira hin geenne. **32** Maaf bira hin gaye? Sababille isaan dhugeeffanna'aan adoo hin te'in, hujjiin balchummaa dhaggatiisaaf barbaadane. Isaan dhakaa gufachiisuun gufatane. **33** Tun tama Barreeffam Woyyichi, «Kunoo, ani dhakaa kolbaa gufachiisu, rassaa isaan jissu Xiyoon keessa hin keya, ka itti dhugeeffatu ammoo hin qaanowu» jedhu.

10 Obboleeyyan tiyya! Halchaan guddoon gadhaa kiyya keessa jirtuu fi daadimannaan ani gara Waaqaa daadimadhu akka kolbaan Israa'elii fayyitu. **2** Isaan Waaqaaf akka ifi kennaneeranu ani dhugaa isaaniiif baya; ammoo Waaqaaf ifi kenniis isaanii sun beekkumsa dhuga'aa irratti ka hundayeeruu moti. **3** Isaan karaa Waaqi kolbaa ittiin balchoonfatu wollaalane, karaa ifiif baafatiisaaf wodhaanane; karaa Waaqi kolbaa ittiin balchoonsutti harka hin kennanne. **4** Nami Kiristoositti dhugeeffatu mara akka balchoomuuf, Seerri Kiristoosiin muummoweera. **5** Muuseen marroo balchummaa Seeraaf ajajamiisaan dhaggantuu, «Nami Seera muummessu mara jiru'un le'a» jedhee barreesseera. **6** Balchummaan dhugeeffanna'aan dhaggantu ammoo, «Gadhaa keeti keessatti, «Eentu ol-gubbaa baya?» hin jedhin; sun, Kiristoos gad fidiisa. **7** Yookiin, gadhaa keeti keessatti, «Eentu qile'etti gad bu'a?» hin jedhin; sunille, Kiristoos du'a keessaa ol fidiisa» jetti. (Abyssos g12) **8** Ammoo maan jetti ree? «Jechi Waaqaa si bira, hidhii teeti irraa fi gadhaa keeti keessa jira» jetti. Sunille, jecha dhugeeffanna'aa ka nuuti lallannu. **9** Yesuus Goottaa akka te'e, afaan keetiin yoo dhugaa baate, Waaqi du'a keessaa akka isa kaaselle, gadhaa keessatti yoo dhugeeffatte, ati hin fayyita. **10** Nami gadhaa keessatti dhugeeffatee balchooma; afaaniin dhugaa bayee fayya. **11** Barreeffam Woyyichi, «Nami isatti dhugeeffatu hin qaanowu» jedha. **12** Worra Yihudootaati fi Yihudoota hin te'in odduu garaagarummaan hin jirtu; Waaqi Goottaa nama maraa ti; worra isa waammatu maraaf eebba guddaa kenna. **13** Sababille Barreeffam Woyyichi, «Nami maqaa Gootta'aa waammatu mara hin fayya» jedha. **14** Ammoo yoo itti hin dhugeeffatin attam waammatuu dande'a? Marroo isaa adoo hin dhage'in attam itti dhugeeffatan ree? Adoo nami itti hin

lallabin attamiin dhage'uu dande'an ree? **15** Nami lallabu yoo ergame malee, attamiin lallabuu dande'a ree? Barreeffam Woyyichi, «Worri Oduu Gammadaa fidee dhufu, attam attam nama gammachiisa!» jedha. **16** Ammoo worra garii malee marti isaanii Oduu Gammadaa hin fudhanne. Isaayaasiinuu, «Goota'a, eentu waan nuuti jenne dhugeeffate?» jedha. **17** Maarre, dhugeeffannaan Oduu Gammadaa dhage'isa irraa dhutti; Oduun Gammadaalle karaa jecha Kiristoosiitiin dhutti. **18** Ani ammoo, isaan dhugumaan hin dhageennee? Jedhee gaafadha. Dhugumaan isaan dhage'aneeran; sababille Barreeffam Woyyichi, «Qoonqoon isaanii lafa maratti dhage'ante; dubbiin isaanille haga qaccee biyya lafaa dhaqqadde» jedha. **19** Ani ammalle, kolbaan Israa'elii hin hubannee? Jedhee gaafadha. Duraan dursee Muuseen, «Kolbaa tuffatante hinaassisee, isin gaabbisiisa; kolbaa gowwitti'illeen isin aarsa» jedheera. **20** Isaayaasille, «Ani worra ana hin barbaadiniif dhaggameera; worra <Waaqi eessa jira> jedhee ana hin gaafatiniifille mudhadheera» jedhee sodaa malee dubbateera. **21** Marroo Israa'elii ammoo, «Kolbaa fiqiltu'uu fi ta hin ajajanneef, ani harka kiyya guyyaa guutuu badhiseera» jedha.

11 Ani hin gaafadha: Waaqi kolbaa ifii gateeraa ree? Ijjumaa hin ganne! Aninuu nama Israa'elii ti; sanyii Abrahamaa keessaa gosa Beniyaamii ti. **2** Waaqi kolbaa dursee fooyate hin ganne. Marroo Eliyaasii, ka Israa'eliin mormee Waaqi itti daadimatee, waan Barreeffam Woyyichi jedhu, isin hin beettanuu? **3** Inni, «Goota'a! Isaan raagota teeti ijjeesaneeran, addee ciinca'aa keeti diiganeeran; na qofatti hafe; lubbuu tiyyalle barbaadiisatti jiran» jedha. **4** Deebiin Waaqi isaaf kenne ta maan jettu? «Ani namoota waaqa dharaa ka Ba'aali jedhamuuf hin jilbiiffanne kuma torba ifiif hamburadheera» ta jettu. **5** Bara ammaa kanalle akkasuma baraareen Waaqi badhaadha ifitiin fooyate hin jirti. **6** Fooyati isaa waan isaan hujaneeranu irratti adoo hin te'in, badhaadha isaa irratti hundaya. Yoo fooyati Waaqaa waan kolbaan hujji irratti hundaye, badhaadhi isaa badhaadha dhuga'aa te'uu hin dande'u. **7** Maan te'inna ree? Kolbaan Israa'elii waan barbaaddu hin dhagganne. Worri dhagगतane worra diqqaa Waaqi fooyate qofaayyu; worri kuun waamicha Waaqaatiif gurra duudane. **8** Tunille tama Barreeffam Woyyichi, «Waaqi qalbi'ii fi gadhaa isaanii dillesse; haga adhaalle ilaan hin dhagganu; gurralle'en hin dhage'anuu» jedhu. **9** Daawitille, «Qoriin isaanii tiyyoo qadduu fi gufuu itti teetee isaan farrisiittu. **10** Akka hin dhaggine ilti isaanii dukkanootu; goorri isaanille yennaa mara rakko'oon gad gogu» jedhu. **11** Ammalle ani hin gaafadha: Yihudooti yennaa gufatane, akka jigane hafanuuf ree? Ijjumaa waawwo'o; sababa Yihudooti Seera cassaneef worri Yihudoota hin te'in fayyinna dhaggate; worra Yihudoota hin te'in irratti akka Yihudooti hinaafanuuf tun teete. **12** Seera cassiisi Yihudootaa biyya lafaatiif eebba guddaa yoo te'e, jinnanni isaanille worra Yihudoota hin te'iniif durummaa yoo te'e, adoo Yihudooti fayyaneef fa'a eebba caalu attamiitti te'a ree! **13** Ani amma isin worra Yihudoota hin te'initti dubbadha: ani ergamaa worra Yihudoota hin te'inii akkuma te'etti, hujji tiyyatti hin boona. **14** Gosa tiyya

hinaassisee, isii keessaa gariin akka fayyitu godhiisaaf tana godha. **15** Yennaa Waaqi isaan gate, eega kolbaan biyya lafaa ta dhibiin Waaqa woliin araaranee, yennaa Waaqi isaan fudhatu maanti te'inna laati? Tun qixxee du'aa ka'isaa ti! **16** Bukoo takkaa irraa diqqoon isii mataa godhantee, Waaqaaf kennante yoo woyyoonte, bukoon duudiniinu woyyuu teeti; akkasuma hiddi muka tokkoolle Waaqaaf kennamee yoo woyyoome, dameeleelle woyyuu hin teeti. **17** Dameeleen ejersa ficha'atti dhaabamee yoo caccadde, dameelee ejersa badda'aa itti qabachiisan. Isin worri Yihudoota hin te'in akka ejersa bada'aa san, eebba isaanii worra qoodamu yoo teetane, **18** Yihudoota akka dameele'e caccabane san irratti hin koorina'a. Yoo koortane ammoo isin dameelee qofa waan teetaneef, hiddi isin ba'ata malee, isin hidda ba'atuu akka hin dandeenne qaabadha'a. **19** Ati ammoo, «Akka ani addee isii bu'ee itti qabadhuuf dameeleen sun caccadde» hin jetta fa'a. **20** Sun dhuga'a. Isaan waan dhugeeffatiisa dhabaneef caccabane, ati ammoo waan dhugeeffatteef jabaattee dhaabbatte. Maarre sodaadha'a malee, hin koorina'a. **21** Waaqi Yihudoota dameelee dadante te'ane yoo adde'etti hin lakkisin, adde'etti si lakkisa jettee yaadattaa? **22** Asitti Waaqi attam akka gadhaa laafuu fi attam akka gadhaa jabaatu dhaggina. Inni worra jiganetti gadhaa jabaata, ati gadhi laafummaa isaatiin ka jabaattee jiraattu yoo teete si'iif ammoo gadhaa laafa. Ammoo ati yoo gadhi laafummaa isaatiin jabaattee hin jiraatin, atille irraa hin caccadda. **23** Yihudootille yoo dhugeeffatiisa dhaba isaanii lakkisane, isaan addee dur jiranutti hin deebi'an; sababille Waaqi san godhiisaaf dande'a. **24** Isin worri Yihudoota hin te'in, ka dameelee ejersa badda'aa ta caccadde teetane, ejersaa ficha'atti dhabametti qassiifamuu yoo dandeettane, Yihudooti dadamaan dameelee ejersa ficha'a te'ane, addee ifii duriitti deebi'ane attam qassiifamuu dadhaban ree! **25** Obboleeyyan tiyya! Dhugaan dhossa'aa ta akka isin beettanuuf ani barbaadu takkatti jira; isiin, nuuti qaroole'e jettanee yaadiisa irraa isin eeddi. Mataa jabeenni kolbaa Israa'elii akkanumatti hin turu; ammoo worri Yihudoota hin te'in mara gara Waaqaa haga dhufanu qofa tura. **26** Maarre kolbaan Israa'elii marti hin fayyiti. Barreeffam Woyyichi, «Fayyisaan Xiyyoon irraa hin dhufa, hammeenna sanyii Yaaqoobii irraa hin balleessa. **27** Ani yennaa cubbuu isaanii isaan irraa fuudhu, gondoosoo tana isaan woliin gondoosadha» jedha. **28** Yihudooti Oduu Gammadaa waan hin fudhatiniif, bu'aa teessaniif jedhane diinota Waaqaa te'aneeran. Karaa filanno'ootiin ammoo, sababa abbootii isaanitiif jaalota Waaqaa ti. **29** Kennansaa fi waamichi Waaqaa hin jijjiiramu. **30** Isin worri Yihudoota hin te'in kanaan dura worra Waaqaaf hin ajajanne; amma ammoo worri Yihudootaa waan ajajamuu didaneef isin marartii Waaqaa dhaggattane. **31** Akkuma isin marartii dhaggattane, isaanille marartii dhaggatiisaaf, amma ka Waaqaaf hin ajajanne te'aneeran. **32** Waaqi nama maraaf marartii mudhisiisaaf jedhee, ajajamuu diduu jalatti kolbaan mara ta hidhante akka teetu godhe. (eleese g1653) **33** Durummaan Waaqaa attam attam guddo'o! Beekkumaa

fi qarummaan isaa attam attam gad fagaatti! Muraa isaa qorqoriisa eentu dande'a? Karaa isaa eentu hubatiisa dande'a? **34** Barreeffam Woyyichi, «Yaada Gootta'aa eentu beeka? Yookiin eentu gorsa isaaf kennu'uu dande'a ree? **35** Yookiin akka inni deebisee isaaf kennuuf, eentu kennansa Waaqaaf kenneera ree?» jedha. **36** Sababille wonni maraa isaan dadamee, karaa isaatii fi isaaf jiraata. Ulfinni haga bara baraa isaaf te'ul! Ameen! (aiññ g165)

12 Maarre obboleeyyan tiyya! Namummaa keessan, ciincaa Waaqa gammachiisu, jiraata'aa fi woyyicha gootanee akka dhiheessitanu, marantii Waaqaatiin isin kadhada; waaqonfannaan dhugittiin isii tana. **2** Fedhiin Waaqaa dansitti'ii fi ta isa gammachiittu, ta mijuu teete beekiisa akka dandeettanu, qalbii teessan haareessiisaan jiruun teessan jijjiirantuuti malee, biyya lafaa tana hin fakkaatina'a. (aiññ g165) **3** Akkasuma isin martinuu qixxee Waaqi dhugeeffannaa isinii kenneetitti ifi gad qabiisaan yaadadha'a malee, haga isinii malteen irra ifi jajisaan marroo teessaniif hin yaadatina'a jedhee, badhaadha naa kennameen isinii hima. **4** Nuuti nafa keenna tokkocha irratti mitikaa hedduu qanna; mitikaan kun martinuu hujii adda addaa qaba. **5** Maarre nuutiile, adoo hedduu teenee jirruu, mitistoosin nafa tokkocha; mitikoota nafa tokkocha akkuma teenetti wol qabanneera. **6** Akka Badhaadha Waaqi nuuf kenneetitti nuuti kennansa gara garaa qanna. Kennansi keenna raaga raagu yoo te'e, qixxee dhugeeffannaa qannuutitti raannuu ti; **7** kennansi keenna worra dhibii tajaajilluu yoo te'e, jabaannee tajaajilluu ti; kennansi keenna barsiisiisa yoo te'e, akka maltetti barsiinnuu ti; **8** kennansi keenna gorsiisa yoo te'e, gorsinnuu ti; kennansi keenna arjoomuu yoo te'e, gadha'aan arjoonnuu ti; kennansi keenna bulchiisa yoo te'e, jabaannee bulchinuu ti; kennansi keenna mararu yoo te'e, gammadaan mararruu ti; **9** Jaalalli keessan dhugaamessa te'uu ti. Waan hantuu jibba'a; waan dansaa jabeessa'aa qabadha'a; **10** Akka obboleeyyanii o'isa'aatii wol jaaladha'a; ulfinna wolliif kenniisaaf wol doggoma'a. **11** Jabaadha'aa huja'a malee, gadhee hin te'ina'a. Ayyaana finiineen Goottaa tajaajila'a. **12** Addii qaddanuun gammada'a; rakkinna ossadha'a; yennaa mara daadimadha'a. **13** Kolbaan Waaqaa wo dhaddee yennaa rakkatu waan qaddanu isaan woliin qoodama'a; keessummoota fudhadha'a. **14** Worra isin miidhu eebbisa'a; eebbisa'a malee hin abaarina'a. **15** Worra gammadu woliin gammada'a; worra bowu woliin bowa'a. **16** Yaada tokkoon woliin gala'aatii le'a; ifi ol qabiisa lakkisa'aatii worra gadee woliin le'a; nuuti beekkole'e jedhaa ifi hin saadina'a. **17** Fuula nama maraa duratti waan dansaa godha'a malee, yennaa namooti hantuu isin irratti hujanu, isinille deebittanee hantuu itti hin hujina'a. **18** Yoo dande'ame nama maraa woliin nageyaan le'iisaaf, gama keessaniin waan dande'amu mara godha'a. **19** Jaalota tiyya! Mufiin Waaqaa haluu baatuuti malee, isin ijjumaa haluu hin bayina'a. Barreeffam Woyyichi, «Ka haluu bawuu fi ka gatii halu'uu kaffalu ana jedha Gootaan Waaqi» jedha. **20** Addee haluu baatu, akkuma Barreeffam Woyyichi, «Diinni keeti yoo beelote, nyaachis, yoo dheebote obaas; Yoo akkas goote qaani'in

akka gubatu goota» jedhu tolchi. **21** Hantuu dansa'aan injifadhu malee, hantuun si hin injifatin.

13 Nami marti worra baallii qabuuf ajajamuu qaba! Sababille baalliin fedha Waaqaatiin malee, hin kennantu; worri amma baallii qabulle Waaqaan muudame. **2** Tanaaf nami worra baallii qabu mormu, waan Waaqi ajaje morma; nami mormulle muraa ifi irratti fida. **3** Worra waan hantuu hujuu malee, worri waan dansaa hujuu bulchitoota hin sodaatanu. Ati worra baallii qabu akka hin sodaanne barbaaddaa? Waan dansaa hujii; galatalle isaan irraa hin dhaggatta. **4** Worri baallii qabu tajaajiltoota Waaqaa ka waan dansaa si'if godhanu. Ammoo yoo waan hantuu hujje, isaan sodaadhu; sababille isaan worra toluma shallaagaa hidhateeruu moti. Isaan tajaajiltoota Waaqaa, ka mufii Waaqaa mudhisiisaaf, worra hantuu hujuu adabanu. **5** Tanaaf nami adabbii Waaqaa qofaaf adoo hin te'in, sababa wodana'aatiif jedhee worra baallii qabuuf ajajamuu qaba. **6** Isin tanaaf gibiralle gabbartan; worri baallii qabulle yennaa waan kana hujii irra oolchu Waaqaaf hujjisatti jira. **7** Waan isaan isin irraa dhaggachu'uuf malane, kenna'aaf; ka gibirri maleef gibira, ka qaraxi maleef qaraxa, ka sodaan malteef sodaa, ka ulfinni maleef ulfinna kenna'a. **8** Beenyaa eennuulle hin qabaatina'a; beenyaa isin qabaatuu qaddanu wol jaalatiisa qofa te'uu ti; nami nama jaalatu Seera muummeseera. **9** Ajajooti, «Hin gaarayyeefatin; hin ijjeesin; hin hatin; hin kajeelin» jedhanuu fi ka dhibiin martinuu, ajaja, «Akka ifi jaalattu nama jaaladhu» jedhuun wolitti qabameera. **10** Nami nama jaalatu, waan hantuu isa irratti ijjumaa hin godhu; tanaaf, nama jaalachuun Seera guutu'u. **11** Yennaan isin hirriibaa dammaxxanu akka geeteertu waan beettanuuf, tana godhuu qaddan. Sababille yennaa itti dhugeeffanne caalaa guyyaan itti fayyinu amma gara keenna dhikaateera. **12** Halkan dabariisa geyeera; guyyaalle dhikaateera. Tanaaf kowa'a hujii dukkanaa lakkinnee, meya woraanaa ka ifaa uffanna. **13** Akka kolbaa ifa guyya'a keessa leetuutti, amala keenna miidhaffannuu ti malee, qufanee ficiqisu'uun yookiin machi'in, sagaagalaan yookiin fariisa'aan, lolaan yookiin hinaffa'aan hin te'in. **14** Goottaa Yesuus Kiristoos akka wo'ya'aa uffadha'a malee, halchaa foonii guutattiisaaf hin yaadatina'a.

14 Nama dhugeeffanna'aan dadhabeeru ifitti qabadha'a malee, yaada isaa irratti isa woliin hin mormina'a. **2** Nami gariin dhugeeffannaa waan mara nyaachittu qaba; nami dhugeeffanna'aan dadhaba'aa ammoo waan ficha'atti dhaabamu qofa nyaata. **3** Nami waan mara nyaatu ka hin nyaanne hin tuffatin; ka waan ficha'atti dhaabamu qofa nyaatu ka waan mara nyaatu irratti hin murin; sababille Waaqi isalle ifitti qabateera. **4** Ati ka tajaajilaa nama dhibi'ii irratti murto eennu? Inni yoo dhaabbate, yookiin yoo jige ka murteessu Goottaa isaa ti. Waan Gootaan isa dhaabbachiisuu dande'uuf, inni hin dhaabbata. **5** Nami tokko guyyaan tokko guyyoota kaan caala jedhee yaada; kuun guyyooti martinuu wol qixxe'e jedhee yaada. Waan akkasii irratti namuu waan qalbiin isaa fudhatte

godhuu ti. **6** Nami guyyaan tokko guyyoota kaan caala jedhee yaadu ulfinna Gootta'aatiif jedhee tana godha. Nami waan mara nyaatulle, sababa sagale'eetiif waan Waaqa galateeffatuuf, ulfinna Gootta'aatiif nyaata. Ka waan tokko tokko nyaatiisa didu, ulfinna Waaqaatiif dida. Innille Waaqa galateeffata. **7** Nuuti ifiif hin jiraannu; ifiifille hin duunu. **8** Yoo jiraanne, Gootta'aaf jiraanna; yoo duunelle, Gootta'aaf duuna; tanaaf, duunulle yookiin jiraannulle, nuuti ka Gootta'aa ti. **9** Tanaaf Kiristoos Goottaa worra du'eetii fi worra jiruu te'iisaaf, du'ee deebi'ee ka'e. **10** Ati maaf obboleessa keetitti murta ree? Maaf obboleessa keeti tuffata ree? Nuuti martinuu barcuma muraa Waaqaa dura hin dhaabbanna. **11** Sababille Barreeffam Woyyichi, «Dhugumaan Ani Waaqa jiraata'a! Nami marti na duratti hin jilbiiffata; arrabi martinuu akka ani Waaqa te'e dhugaa baasee hin dubbata» jedha Gootaan» jedha. **12** Maarre tokko tokkoon keenna waan gooneef Waaqaaf deebii hin kennina. **13** Maarre wol wolitti muriisa lakkinuu ti. Addee san waan worra dhibii gufachiisu yookiin cubbu'utti jissu tokkole ijumaa akka hin hunye murteeffadha'a. **14** Ani karaa Goottaa Yesuusiitiin te'ee sagaleen takkaale ifii isi'itiin battii akka hin te'in beekeera; ati ammoo sagaleen garin akka battiiti'ittii yoo dhugeeffatte, isiin battii si'iif teeti. **15** Waan nyaatuun obboleessa keeti ka miitu yoo teete, ati nama jaalalaan le'uu moti. Sagaleen ati nyaatu nama Kiristoos du'eef sababa badi'ii akka teetu hin godhin. **16** Waan isin akka waan dansa'aatiiti herreddanu maqaan badaa itti hin kennamin. **17** Mootummaan Waaqaa mootummaa balchumma'aa, nageyaatii fi gammada Ayyaanni Woyyichi kennuu ti malee, mootummaa nyaataatii fi uniisaatii moti. **18** Nami akka kanaan Kiristoos tajaajilu, Waaqa gammachiisa, namoota biralle'etti fudhatama dhaggata. **19** Maarre kowa'a waan nageya buusuu fi tokkummaa ijaaru hordofanna. **20** Sagale'eef jettee, hujii Waaqaa hin diigin. Sagaleen martinuu hin nyaatanti, ammoo waan ati nyaatuun worri dhibiin gufachuun dokonkora. **21** Foon nyaatuu yookiin daadhii woyni'ii unuu yookiin waan obboleessa keeti gufachiisu hujisa dhabuun dansa'a. **22** Marroo waan kanaa dhugeeffannaa qaddu, ifii fi Waaqa oddu'utti eegadhu. Nami waan wonni kun sirri'i jedhee itti dhugeessu yennaa godhu wodanaan isaa isa hin komanne ka badhaadhe. **23** Ammoo yoo isaan marroo waan nyaatanuu mama qabaatane, huijin isaanii dhugeeffanna'aan waan hin te'iniif, yennaa nyaatane Waaqi isaanitti mura. Wonni dhugeeffanna'aan hin te'in maraa cubbu'u.

15 Nuuti worri dhugeeffanna'aan jajjaba teene, ba'aa worra dadhaboole'ee ba'atuu qanna malee, ifi gammachiisuu hin qannu. **2** Tokko tokkoon keenna akka nami dhibiin dhugeeffannaa ifiitiin jabaatu, dansaa isaatiif isa gammachiisuu qanna. **3** Kiristoos ifi hin gammachiinne; ammoo, akkuma Barreeffam Woyyichi, «Arraba ittiin si arrassanetti na dhaqqabe» jedhutti isa irratti muummowe. **4** Ossaa fi jajjabeenna Barreeffam Woyyichi nuuf kennuun addii akka qabaannu, wonni Barreeffama Woyyicha keessatti barreeffamane marti nu barsiisu'uuf barreeffante. **5** Waaqi, ossaa fi jajjabeenna namaaf kennu,

yaada tokko qabaattanee, fakkeenna Yesuus Kiristoosi hordottanee, addee tokko qoonqoo takka'aan, Waaqa Abbaa Yesuus Kiristoosii akka leellifattanu isin dandeessisu. **7** Akkuma Kiristoos isin fudhate, isinille ulfinna Waaqaatiif wol fudhadha'a. **8** Waadaan Waaqi abbootii isaanitiin gale akka muummowuu fi Waaqi addatamaa akka te'e mudhisiisaaf, Kiristoos tajaajilaa Yihudootaa akka te'e, ani isiniiti hima. **9** Akkasuma worri Yihudoota hin te'iniile maratii isaatiif, Waaqa akka leellisuuf tajaajilaa isaanii te'e; kunille kama Barreeffam Woyyichi, «Tanaaf ani worra Yihudoota hin te'in oddu'utti si hin leellisa; maqaa keetiifille faaruu hin faarfadha» jedhu. **10** Ammalle Barreeffam Woyyichi, «Isin worri worra Yihudootaa hin te'in, kolbaa isaa waliin gammada'a» jedha. **11** Ammalle, «Worri Yihudoota hin te'in marti, Goottaa galateeffadha'a; kolbaan marti, isa galateeffadha'a!» jedha. **12** Akkasuma Isaayaasille, «Ka sanyii Iseyii keessaa dhalatu hin dhufa; inni worra Yihudoota hin te'in bulchiisaaf hin ka'a; isaanille isa hin addatan» jedha. **13** Addiin teessan hunna Ayyaana Woyyichaatiin ittuma akka guddattu, Waaqi addii namaaf kennu, isatti dhugeeffachuu keessaniin, gammadaa fi nageya maraan isin guutuu ti. **14** Obboleeyyan tiyya! Dansa'aan akka guutantaneertanu, beekkumsa maraayyuu akka qaddanuu fi wol barsiisuu akka dandeettanu, mama tokko malee aninuu hubadheera. **15** Badhaadhi Waaqaa waan naaf kenneef, marroo waan tokko tokkoo isin yaadachiisu'uuf sodaa malee isinii barreesseera. **16** Badhaadhi kunille, akka ani Oduu Gammadaa, ta Waaqaa, worra Yihudoota hin te'iniif lallabiisaan akka hayyichaa te'ee, Yesuus Kiristoos tajaajiluuf naa kenname. Tanaaf worri Yihudoota hin te'in ka Ayyaana Woyyichaan woyyoomee fi kennaa Waaqa gammachiisu te'ee akka dhikaatu tajaajila. **17** Karaa Kiristoos Yesuusiitiin Waaqa tajaajiliisa kiyyaan ani hin boona. **18** Worri Yihudoota hin te'in dubbii'ii fi hujii tiyyaan akka Waaqaaf ajajamanu, waan Kiristoos karaa kiyyaan godhe qofa malee waan tokkole dubbatiisaaf ani ila hin jabaadhu. **19** Akkasuma hunna bilbaasotaatii fi baasotaatiin, hunna Ayyaana Waaqaatiille'een, Yersaaleemii jalqabee haga lliiriqumiitiiti, Oduu Gammadaa ta Kiristoosii guutuma guutu'utti lallabeera. **20** Halchaan tiyya ta yennaa maraa hundee nami dhibiin buuse irratti ijaaruu adoo hin te'in, addee Kiristoos hin dhage'amin maratti Oduu Gammadaa lallabiisa. **21** Ammoo, tun tama, «Worri marroo isaa isaanitti hin himamin hin dhaggan; worri hin dhage'in hin hubatan» jedhantee barreeffante. **22** Sababa kanaaf ani yennaa hedduu isin bira dhufiisa dhooggame. **23** Amma adaalaa kana keessaa hujii tiyya waan fixadheeruu fi dhufee isin ilaaliisaafille woggaa hedduu dharra'aa waan tureeruuf, **24** yennaa gara Isphaaniyaa dhaqu goree isin ilaaliisaaf karoorafadheera. Yennaa diqqoo isin dhaggiisaan gammadeen duuba, akka ani ittiin achi dhaquuf qarqaarsa akka naa gootanu hin addadha. **25** Ammaa tana ammoo, kolbaa Waaqaa ta achi jirtu tajaajiliisaaf ani gara Yersaaleemii deermisatti jira. **26** Wolde'i kiristaanaa ka Maqedooniya'aatii fi Akaayya'aa, hiyyeeyyii Yersaaleem keessatti kolbaa Waaqaa odduu jirtuuf, qarqaarsa kenniisaaf

murteeffataneeran. **27** Murteen tama isaanii ti; ammoo dhuguma isaan, isaan qarqaaruu qaban; eega Yihudooti eebba Ayyaana Waaqaa irraa dhagatane worra Yihudoota hin te'in woliin qoodamane, worri Yihudoota hin te'inille eebba jiruu foonitiin dhagataneen Yihudoota qarqaaruu qaban. **28** Maarre, ani yennaa hujii tana fixe, beesee isaanii wolitti qabante maraayyuu isaanii kenneen duuba, Isphaaniyaa dhaqaa; yennaa achi dhaqu goree isin ilaala. **29** Yennaa gara keessan dhufu, eebbaa Kiristoosii guutumaa guutu'utti fidee akka dhufu ani hin beeka. **30** Obboleeyyan tiyya! Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiin, jaalala Ayyaanni Woyyichi nuu kennelle'en, na woliin itti cittanee akka naaf daadimattanu isin magannifadha. **31** Akka ani miidhaa worra hin dhugeeffannee, ka Yihudaa keessaa irraa fayyuu fi tajaajilli kiyya Yerusaa'alem keessatti kolbaa Waaqaa ta achiitiif fudhatamaa akka te'u daadimadha'a. **32** Maarre anille fedhii Waaqaa yoo teete, gammadaan gara keessan dhufee, isin dhaggee isin woliin hin haareffama. **33** Waaqi, maddi nageya keennaa, isin mara woliin jiraatu. Ameen.

16 Obboleettii teenna Feebeen, ta wolde'a kiristaanaa ka Kanchire'aa keessa tajaajiltu, nama dansaa akka teete akka beettanu barbaada. **2** Akkuma kolbaa Waaqaatiif maltetti, maqaa Goota'aatiin isii fudhadha'a! Isiin kolbaa heddu'uu fi analle waan qarqaarteertuuf, qarqaarsa isiin isin irraa barbaaddu maraayyuu isii'if kenna'a. **3** Worra hujii Kiristoos Yesuusii na woliin hujje, Phirisqiila'aa fi Aqiila'atti nageya naaf hima'a. **4** Isaan jireenna isaanii naaf kennaneeran. Ani isaan galateeffadha; na calla'aa motii wolde'i kiristaanaa ka worra Yihudoota hin te'inille martinuu isaan galateeffatan. **5** Wolde'a mana isaanii keessatti wolitti qabamulle'etti nageya naaf hima'a. Jaala kiyya jaalatamaa, biyya Asiya'aa keessaa dursee Kiristoositti dhugeeffatee Ephanexositti nageya naaf hima'a. **6** Maariyaamii isiniif jabeennaan hujjetti, nageya naa hima'a. **7** Yihudoota na woliin hidhamanee turane Andronikosii fi Yuniyaasitti nageya naaf hima'a; isaan ergantoota oddu'utti worra beekkamee fi worra anaan dura kiristaana te'eeru. **8** Jaala kiyya jaalatamaa Goota'aan jaaladhu, Aphiliyaaxositti nageya naaf hima'a. **9** Jaala kiyya jaalatamaa Isxaakisii fi Urbaanosii karaa Kiristoosiitiin nu woliin hujutti nageya naaf hima'a. **10** Aphelesii Kiristoositti dhugeeffatiis isaa mirkaneeffametti nageya naaf hima'a. Worra maatii Arisxobulosii te'elle'etti nageya naaf hima'a. **11** Herodiyoonii akkuma kiyya Yihudii te'etti nageya naaf hima'a. Worra maatii Naarkisosii keessaa kiristaana te'etti nageya naaf hima'a. **12** Worra tajaajila hujii Goota'aa huju, Tiriifeenee fi Tiriiphaase'etti nageya naaf hima'a. Hujii Goota'aa guddoo ta hujje, jaalatantuu jaala tiyya Pharsiisille'etti nageya naaf hima'a. **13** Ruufoosii hujii Goota'aatii filamee fi haadha isaa, ta yennaa mara akka ilmaatiitti ana ilaaltetti nageya naaf hima'a. **14** Asinkirixositti, Filegoonitti, Hermeesitti, Phaaxrobaasitti, Hermaasii fi kiristaanota dhibii isaan woliin jiranu maratti nageya naaf hima'a. **15** Filogosii fi Yuliya'atti, Neryoosii fi obboleettii isaatiitti, Olimphaasii fi kolbaa Waaqaa worra isaan woliin jiranu maratti nageya naaf hima'a. **16** Sunqaa obbolumma'aatiin nageya wol fuudha'a. Wolde'ootti

Kiristoosii marti nageya isinii dhaaman. **17** Obboleeyyan tiyya! Worra barnoota isin fudhattaneen mormiisaan, dhugeeffannaa kolba'aalle garagalchuu fi sababa gargar qoqoodamiisaa te'u irraa akka ifi eegattanu isin gorsa. Isaan irraa fagaadha'a! **18** Worri waan akkasii godhu kun halchaa nyaata ifiitiif malee, Kiristoosii Gootaa keennaaf hin hujanu. Dubbii ifii damma dibiisaa fi sossobiisaan kolbaa gadhaa babadhattu gowwoonfatan. **19** Nami marti Wongeelaaf ajajamuu keessan dhage'eera; sababa kanaafille ani marroo teessaniif hin gammada. Marroo waan dansa'aatiif qaroo, marroo waan hantu'uutiif ammoo gowwoolee akka teetanu ani barbaada. **20** Maddi nageya keennaa, Waaqille, dafee Seexana miila keessan jalatti hin butucha. Badhaadhi Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu. **21** Ana woliin ka huju, Ximootewoos akkasuma Yihudooti akka kiyyaa Luukiyoos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nageya isiniif dhaaman. **22** Ani Xirxiwoosiin Phawuloos himaaruun xalayaa kana barreesse, Goota'aan te'ee nageya isiniif dhaama. **23** Keessummeessaan kiyya Gaayos, ka mana isaa keessatti wolde'i kiristaana wolitti qabamu, nageya isiniif dhaama. Qabataan beesee qacha'aa, Eraasxoos fi obboleessi keenna Ku'arxoos, nageya isiniif dhaaman. **24** Badhaadhi Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii isin mara woliin jiraatu. **25** Ulfina Waaqaaf kenninuu ti! Akka Wongeela ani marroo Yesuus Kiristoosii lallabeetitti, akka mudhachuu dhossaa dhugittii bara duritii jalqaddee hin mudhatin turtelle'etti, inni dhugeeffanna teessaniin akka isin jabaattanee dhaabbattanu godhuu dande'a. **(aiōnios g166)** **26** Te'uu male, amma, karaa kitaaba raagoti barreessaneen dhossaan tun ifatti baateerti; martinuu dhugeeffatee akka ajajamu, ajaja Waaqa bara baraatiin kolbaa maratti akka beekkamu godhameera. **(aiōnios g166)** **27** Karaa Yesuus Kiristoosiitiin, Waaqa qofuu qarichaaf, bara baraan ulfinni te'u. **(aiōn g165)**

1 Qorontoosii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa Yesuus Kiristoosii akka te'uuf waamamee fi obboleessa keenna Sostenees irraa: **2** Wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa ka qachaa Qorontoosii keessa jiruuf, worra Yesuus Kiristoosiin woyyoonatane fi ka isaa te'iisaaf waamantane, akkasuma isaanii fi nu'uuf Goottaa ka te'e, worra maqaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii addee gara garaatitti waammattanu maraaf: **3** Waaqi Abbaan keennaa fi Gootaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. **4** Waaqi karaa Yesuus Kiristoosiitiin badhaadha ifi waan isinii kenneef ani yennaa maraa isa galateeffadha. **5** Isin Kiristoosiin waan maraan waan dubbattanuu fi beekkumsaan duroontaneertan. **6** Wonnii nuuti marroo Kiristoosiitiif dhugaa baane, isin biratti hidda horattee jabaatteerti. **7** Tanaaf mudhatiisa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii adoo eeggattanuu, Kennansi Ayyaanaa tokkole isin irraa hin dhidhanne. **8** Haga guyyaa dhufa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitti worra komii hin qanne teetane akka jiraattanuu, inni jabaattane akka jiraattanuu isin tolcha. **9** Ilma isaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoos waliin, tokkummaa akka qabaattanuu ka isin waame Waaqi addatama'a. **10** Obboleeyyan tiyya, gargar bayiisi odduu teessanitti hin jiraatin; isin duudiin waan dubbattanutti akka wolii galtanu, yaadaa fi akeettii takka'aan jabaattane akka leetanuu maqaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin isin gorsa. **11** Obboleeyyan tiyya, wol dhabi odduu teessanitti akka jiru, maatiin Kilo'ee natti himaneeran. **12** Kunille isin tokkoon tokkoon keessan, «Ani ka Phawuloosii ti»; ka dhibiin, «Ani ka Apholoosii ti»; kuun, «Ani ka Pheexroosii ti»; ka biraa, «Ani ka Kiristoosii ti» jettan. **13** Kiristoos gargar qoodameeraa ree? Fannoo irratti isiniif ka du'e Phawuloosii? Yookiin isin maqaa Phawuloosiitiin cuuphantane? **14** Kiriisphosii fi Gaayos malee, isin keessaa nama tokkole waan hin cuuphiniif ani Waaqa galateeffadha. **15** Tanaaf nami tokkole, «Maqaa Phawuloosiitiin cuuphantaneertan» jedhiisa hin dande'u. **16** Ee, ani Isxifaanosii fi maatii isaalle cuupheera; kana malee nama dhibii ka cuupheeru hin qaabadhu. **17** Kiristoos akka ani Oduu Gammadaa lallabuuf ana erge malee, akka cuuphuuf na hin ergine. Fannifamuun Kiristoosii akka hunna hin dhanne, Oduu Gammadaa ka lallabaaru qarummaa namaatiinii moti. **18** Ergaan fannifamu Kiristoosii worra baduuf gowwumma'a; nu worra fayyuu ammoo hunna Waaqaa ti. **19** Barreeffama Woyyicha keessatti, «Ani qarummaa worra qaroole'ee hin balleessa; beekkumsa beekkole'eelle gatii hin dhoogga» jedha. **20** Maarre qaroon meet? Beekaan guddaan hore eessa jira? Ka waan lafa tanaa qorqoru hore meet? Waaqi qarummaa lafa tanaa gowwummaa tolchee hin jiruu? (**aiñon g165**) **21** Waaqi akka worri lafa tanaa qarummaa ifitiin isa hin beenne waan godheef, barsiisa akka gowwumma'aatitti laakkowamu ka nuuti lallannu worra dhugeeffatu fayyisiisaaf fedhii Waaqaa te'eera. **22** Yihudooti bilbaasa dhagguu fedhan, Giriikootille qarummaa barbaadan. **23** Nuuti ammoo Kiristoosii fannifame lallanna. Kun Yihudootaaf

gufu'uu, worra Yihudoota hin te'iniifille gowwumma'a. **24** Ammoo worra Waaqi waame, worra Yihudootaatiifi worra Giriikootaatiifi Kiristoos hunna Waaqaatiifi fi qarummaa Waaqaa ti. **25** Wonnii gowwummaa Waaqaa fakkaattu qarummaa namaa hin caalti; wonnii dadhabbii Waaqaa fakkaattulle hunna nama hin caalti. **26** Obboleeyyan tiyya, yennaa Waaqi isin waame nama attamii akka teetane qaabadha'a. Akka yaada namaatitti isin keessaa worri hedduun qaroolee, yookiin jajjaba, yookiin worra gugurda'aa moti. **27** Waaqi ammoo qaroolee qaanessu'uuf, worra biyya lafaatitti akka gowwoole'ee laakkowamanu fowate; worra jajjaba qaanessu'uuf worra biyya lafaatitti akka dadhaboole'ee laakkowamanu fowate. **28** Waaqi, waan worra biyya lafaa biratti barbaachisa'a jedhamee ilaallamu akka hin jirre godhiisaaf, waan biyya lafaatitti gadi qabamee fi tuffatamee, woyittuu hin laakkowanne fowate. **29** Eennulle fuula Waaqaa duratti akka ifi hin jajneef inni tana godhe. **30** Isin ammoo Waaqi akka Kiristoos waliin tokkummaa qabaattanuu godhe. Tanaaf Waaqi, akka Yesuus Kiristoos qarummaa teenna, balchummaa teenna, woyyumma'a fi wodoo keenna te'u godhe. **31** Maarre Barreeffam Woyyichi, «Ka ifi jajju Gootta'aan ifi jajju ti» jedha.

2 Obboleeyyan tiyya, ani yennaa gara keessan dhufe jechoota gugurda'aa fi qarumma'aan dhossaa Waaqaa isiniiti hin lallanne. **2** Ani haga isin bira ture Yesuus Kiristoosii fannoo irratti fannifame malee, waan dhibii waan tokkole beekuu dhabiisaaf murteeffadheera. **3** Ani dadhabaa te'ee, soda'aan akka malee rorommaa gara keessan dhufe. **4** Haasonni kiyyaa fi lallabi kiyya ayyaanaa fi hunna Waaqaa mudhiisaan malee, jechoota qarummaa namaatiinii moti. **5** Dhugeeffannaan teessan qarummaa namaa irratti adoo hin te'in hunna Waaqaa irratti ta hundoote akka teetuuf ani tana godhe. **6** Teetuu malee worra ayyaanaa bilchaateef jecha qarumma'aatiin barsiinna. Qarummaan tun ammoo ta biyya lafaa yookiin muumme irratti ta badu qarummaa bulchitoota lafa tanaati moti. (**aiñon g165**) **7** Nuuti ammoo biyyi lafaa adoo hin dadamin duratti ulfinna keennaaf qarummaa Waaqi qopheessee fi dhossaa isi'ii ta dhokatte turte dubbanna. (**aiñon g165**) **8** Bulchitoota biyya lafa tana keessaa qarummaa tana ka beeke tokkole hin jiru. Adoo beekanee jiraatane, Gootaa ulfinnaa hin fannisanuuyyu. (**aiñon g165**) **9** Teetuu malee Barreeffam Woyyichi, «Waan ilti namaa hin dhaggin, Waan gurri namaa hin dhage'in, Waan gadhaan namaa hin yaadatin duratti ulfinnaa hin jaalatanuuf qopheessee» jedha. **10** Waaqi ammoo karaa ayyaana ifitiin dhossaa ifii nutti mudhiseera. Ayyaanni Waaqaa waan duudii, dhossaa Waaqaa ta gadi fago'ootuu hin qorqora. **11** Waan nama tokko keessa jiru mara ayyaana nama san keessa jiruttuu beeka malee, nami dhibiin hin beeku. Akkasuma ayyaana Waaqaa malee, marroo Waaqaa ka beeku eennulle hin jiru. **12** Waan Waaqa irraa nuu kenname akka beennuuf, Ayyaana Waaqaa fudhanne malee, ayyaana biyya lafa tanaa hin fudhanne. **13** Tanaaf nuuti dhugaa ayyaanaa ayyaantole'eef ka barsiisaarru, qarummaa Ayyaana Waaqaa irraa dhaggantuun malee, qarummaa nama irraa dhaggantuunii moti. **14** Nami Ayyaana

Waaqaa hin qanne gowwummaa waan itti fakkaattuuf, kennansa ayyaana Waaqaa irraa kennamu hin fudhату; kennansi sun ka qorqoramu Ayyaana Waaqaatiin waan te'eef hubatiisaaf hin dande'u. **15** Nami Ayyaana Waaqa qabu waan duudii qorqora; inni ammoo ifii ennulle'en hin qorqoramu. **16** Barreeffam Woyyichi, «Yaada Gootta'aa ka beeku eennu? Ka gorsa isaa kennu eennu?» jedha. Nuuti ammoo, qalbii Kiristoosii qanna.

3 Obboleeyyan tiyya, ani yennaa isin barsiise akka worra yaada foonii gula deemuutti fi Kiristoosiin daa'immaaniitti malee, akka ayyaantole'eetii moti. **2** Isin sagalee jadduu nyaatiisa waan hin geyiniif, aanaan isin areere malee sagalee jajjadduu moti. Ammaan tanalle sagalee jajjadduu nyaatiisa hin geenne. **3** Isin haga ammaa akka worra biyya lafaa worra fedhii foonii gula deemu; isin waan wol hinaattannu fi wol mormitanuuf, worra fedhii foonii gula deemu moti ree? Akka yaada namaatti leetanii motii ree? **4** Isin keessaa tokko, «Ani ka Phawuloosii ti; » ka dhibiille, «Ani ka Apholoosii ti» yennaa jedhu, isin akka worra biyya lafaa te'uu keessanii motii ree? **5** Inni Apholoos eennu? Phawuloosille eennu? Nuuti akka Gootaan huijii ifii nutti kennetti, tajaajiltoota akka isin dhugeeffattanu goone. **6** Ani midhaan dhaabe, Apholoos bisaan obaase, ka guddise ammoo Waaqa. **7** Tanaaf Waaqa isa guddise malee, ka dhaabe yookiin ka bisaan obaase womaayyuu moti. **8** Ka dhaabee fi ka bisaan obaase wol qixa. Namuu akkuma huijii ifiitti gatii ifii fudhata. **9** Nuuti tajaajiltoota wolqabannee Waaqaaf hujaarru; isin ficha'aa fi ijaarsa Waaqaa ti. **10** Akka badhaadha Waaqi naa kennetti akka nama qaricha mana ijaaru tokkoo ani hundee hundeesse; ka dhibiin hundee ani hundeesse irratti ijaara. Ammoo nami tokko tokkooyyuu achi irratti attam akka ijaaru ifi eegatu qaba. **11** Hundee yennaa tokko hundoote malee, ennulle hundee dhibii hundeesiisa hin dande'u. Hundeen tunille Yesuus Kiristoos. **12** Nami hundee tana irratti worq'iin, meeti'iin, dhakaa gatii guddootiin, mukaan, buuyyo'oon yookiin huuraan ka ijaaru yoo jiraate, **13** guyyaan mura'aa ka huijiin nama tokko tokkootuu ifatti baatu hin dhufa; guyyaa san huijiin nama tokko tokkootuu ta attamii akka teete ibiddaan haga ilaalantee mudhatti. **14** Huijiin namichi mana ijaaru hundee san irratti huje, ibiddaan haga ilaallatantee adoo hin gubatin yoo hatte inni gatii ifii hin fudhata. **15** Namichi mana ijaaru ka huijiin isaa gubatee baddu ammoo gatii ifii hin dhaba; teetuu malee inni ifii akka nama ibidda keessa taree hin gubatin hafuu hin fayya. **16** Isin galma Waaqaa akka teetanee fi Ayyaanni Waaqaa isin keessa akka jiru hin beettanuu? **17** Nami galma Waaqaa yoo diige, Waaqi isa hin diiga. Sababille galmi Waaqaa woyyicha, galmi kunille isinuma. **18** Eennulle ifi hin sobin. Nami isin keessaa akka yaada biyya lafaatiitti qaroo ifi sewu yoo jiraate, dhugumaan qaroo te'iisaaf akka gowwa'aa ifi laakkowuu ti. (aifon g165) **19** Qarummaan biyya lafa tanaa fuula Waaqaa duratti gowwumma'a. Kunille Barreeffam Woyyichi, «Waaqi qarolee qarummaa isaaniitiinuu isaan qaba» jedha; **20** Barreeffam Woyyichi dhibiille, «Gootaan yaadi worra qarolee ka woy hin baane akka te'e hin

beeka» jedha. **21** Tanaaf wonni marti teessan waan teeteef eennulle namaan ifi hin jajin. **22** Maarre Phawuloosille teenaan, Apholoosille teenaan, Pheexroosille teenaan, biyya lafaalle teenaan, jireennalle teenaan, du'alle teenaan, waan ammaalle teenaan, waan hegeriille teenaan wonni duudiin keessan. **23** Isin ammoo ka Kiristoosii ti; Kiristoosille ka Waaqaa ti.

4 Namooti akka tajaajiltoota Kiristoosiitti worra dhossaa Waaqaa mudhisiisaaf itti gaafatamummaan itti kennante akka teenetti nu laakkowuu qaban. **2** Itti gaafatantooti gootaa isaaniitiif addatamuu qaban. **3** Isin yookiin nami dhibiin akka ulaagaa namaatiitti yoo natti mure naaf womaa moti; aninuu ifi irratti murrisa hin dande'u. **4** Wodanaa kiyyaan waan ifi komadhu hin qabu, wonni kun ammoo dhugumaan akka ani qulluu te'e hin mirkaneessitu. Ka na irratti muru Gootta'a. **5** Tanaaf yennaan adoo hin geyin, Gootaan adoo hin dhufin eennulle'etti hin murina'a. Inni waan dukkana keessatti dhokate ifatti hin baasa; yaada gadhaa namaa keessatti dhokatelle diidatti hin baasa. Yennaa san nami martinuu galata isaa male Waaqa irraa hin dhaggata. **6** Obboleeyyan tiyya, isiniif jedhee tana duudii Apholoosii fi ifii kiyyatti fakkeessee dubbadheera. Hiikkaan Jecha, «Waan barreeffame irra hin tarina'a jedhu» akka nu'u irraa barattanuu ani tana godhe. Tanaaf eennulle nama tokkoon ifi jajee, nama dhibii tuffatuu hin qabu. **7** Ati worra dhibii maaniin caalta? Waan ati qaddu duudii ka si'i kenne Waaqaa motii? Maarre yoo isa irraa fudhattee jiraatte, akka kennaa hin te'iniitti maaf ifi jajja? **8** Isin qaata waan barbaaddanu mara dhaggattane! Isin qaata duroontane! Nu'u malee isin qaata mootontane. Nuuti isin waliin akka mootonnu, adoo dhugumaan mootontane hin jaaladha. **9** Waaqi, nu'u ergantoota akka worra du'a itti muranee gara itti ijjeefamanu geeffamanuu, worra gadee waan nu godhe seya. Tanaaf biyya lafaa irratti ergantoota Waaqaatii fi fuula namaa duratti akka waan daaw'ii teenee mudhanna. **10** Nuuti Kiristoosiif jennee gowwoolee teeneerra; isin ammoo Kiristoosiin qaro'o; nuuti dadhaboole'e, isin ammoo jajjaba. Nuuti ulfinna dhanneerra, isin ammoo ulfeeffantaneertan. **11** Haga ammaan tanaalle nuuti beelotaa, dheebotaa, daaraa, dikamaa, mana dhannee rakkataa, **12** harka keennaan hujaa dadhabaarra. Yennaa nu abaaranu, nuuti hin eebbinna; yennaa nu miidhanu, nuuti hin ossina; **13** yennaa nu arrassanu, nuuti waan dansaa deebinnaaf. Haga ammaan tanaalle nuuti kosi'ii fi caffaa biyya lafa ti. **14** Ani akka ijoollee tiyya jaalatanteetitti isin gorsiisaaf malee, isin qaanessiisaaf tana barreesiisatti hin jiru. **15** Isin Kiristoosiin abbootii guddisaa kuma kudhan yoo qabaatanelle, Abbaa tokko callaa qaddan. Ani Oduu Gammadaa barsiisee karaa Kiristoosiitiin abbaa keessan te'eera. **16** Tanaaf fakkeenaa kiyya akka fudhattanu isin kadhada. **17** Sababa kanaaf ani ilma jaalatamaa kiyya, ka Kiristoosiin addatame Ximootewoos gara keessan erga. Inni karaa jiru'uu ka Kiristoosiin dhaggadhe, kama ani wolde'oota kiristaanaa addee maratti barsiisu isin yaadachiisa. **18** Isin keessaa gariin waan ani dhufee isin dhaggaa hin jirre seyanee, guddoo kooraneeran. **19** Yoo fedha Waaqaa teete

ammoo, ani dhikoo tanattuu gara keessan dhufee, worri koorameeyyiin kun waan dubbatanu callaa adoo hin te'in hunna isaanille beekuu fedha. **20** Sababille Mootummaan Waaqaa waan dubbii'ii adoo hin te'in hunna Waaqaa ti. **21** Kam feetan? Ulee fudhadhee isiniitti dhufa moo, yookiin ayyaana jaalalaatii fi qajeelumma'aatiin isiniitti dhufa?

5 Amma, sagaagalummaan worra Waaqa malee le'u oddu'uttuu hin godhamin, odduu teessanitti akka jirtu odeeffamaara. Nami niitii abbaa ifii haadiqqoo ifii akka niitii'ii godhateeru jira. **2** Maarre, wonni fokkoo akkanaa odduu teessan jirtuun hin gadditan malee, attam koortan? Nama akkasii odduu teessaniin baasa'a. **3** Ani nafa kiyaan isin bira jiraadhuu dhabulle, ayyaanaan haga ammaa isin bira jira; akka isin bira jiruutitti te'ee nama waan farra akkasii huje irratti maqaa Goottaa Yesuusiitiin ani itti mureera. **4** Yennaa isin maqaa Goottaa Yesuusiitiin wolitti dachaatanu anille hunna Goottaa Yesuusiitiin ayyaanaan odduu teessan waan jiruuf, **5** nafi namicha kanaa akka baduuf harka Seexanaatitti dabarsa'a isa kenna'a; guyyaa Gootaan Yesuus dhufu lubbuun nama kanaa akka fayyituuf tana gootan. **6** Tanaaf ifi jajuun keessan dansa'aa moti. Uukoon diqqoon bukoo guddoo akka bukeessitu hin beettanuu? **7** Akkuma amma jirtanutti akka bukoo haareyaa ta uukoo ifi keessaa hin qannee akka teetanu, uukoo dullattii ifi keessaa gata'a. Hooleen Jila Irra Dabarama keennaa Kiristoos woreegameera. **8** Tanaaf Jila Irra Dabarama keennaa, uukoo dullattii ta cubbu'uu fi hammeenna qadduun adoo hin te'in, xaltaa qullumma'aatii fi dhuga'aatiin ka uukoo hin qanneen kowa'a ulfeessina. **9** Sagaagaltoota woliin tokkummaa hin qabaatina'a jedhee Xalayaa kanaan duraa keessatti ani isiniif barreesseera. **10** Akkas jechuun kiyya guutuma guutu'utti worra Waaqa malee le'anu sagaagaltoota, yookiin joljoota, yookiin hattoota, yookiin worra waaqota dharaa waaqonsanuun hin lansomina'a jechu'uu moti. Adoo akkas teetee jiraatte biyya lafaa keessaa bawuu qaddaniyyu. **11** Ani ammoo nama ifiin ani dhugeeffadheera jedhaa sagaagalu, yookiin joljolu, yookiin waaqota dharaa waaqonsu, yookiin maqaa namaa balleessu, yookiin machowu, yookiin hatuun hin lansomina'a jedhee isinii barreesse. Nama akkanaa wolille'een hin nyaatina'a. **12** Worra tokkummaa wolde'a kiristaanaa keessa hin jiretti muris hujii tiyyaa ree? Worra tokkummaa wolde'a kiristaanaa keessan keessa jirutti isin muruu hin dandeettanuu ree? **13** Worra ala jirutti ka muru Waaqa. Barreeffam Woyyichi, «Nama hamaa wodhakkaa teessaniin baasa'a» jedha.

6 Isin keessaa nami tokko dhugeeffataa dhibi'ii yoo wol dhabe, dubbii san kolbaa Waaqaa duratti ilaaluu irra, attam gara Kora Mura'aa ka worra hin balchoominii dhaqiisaaf gantan ree? **2** Kolbaan Waaqaa biyya lafaa irratti akka muru'uu jirtu hin beettanuu? Maarre, biyya lafaa irratti ka murtanu yoo teetane, waan diqqoo akkanaatitti attam muruu dadhaddan? **3** Nuuti ergantoota Waaqaa irratti akka murru hin beettanuu? Irra caalaa waan biyya lafaatitti attam amma muruu dhanna ree? **4** Eegasuu yoo

wol dhaddane dubbii teessan worri wolde'a kiristaanaa keessatti hin barbaachinne akka isinii muru attam itti geeffattan ree? **5** Akka isin fokkifattanuu ani tana jedhaara. Nami qaroon wol dhaba obboleeyyaniiitti muru wodhakkaa teessan hin jiruu? **6** Isin keessaa ammoo dhugeeffataan tokko ka dhibi'ii wol dhabee gara Kora Mura'aa ka worra hin dhugeeffatinii geessuu qabaa? **7** Isin wol himattanee falmatiisinuu jigiiisa keessan mudhitti. Addee san adoo isin yakkantane hin woyyuu? Akkasuma adoo saamantane woyyaa motii? **8** Isin ammoo kiristaana obboleeyyan teessanuuyyuu yakkitanee saamaartan. **9** Jallaameyyiin Mootummaa Waaqaa akka hin dhaalle hin beettanuu? Hin sobamina'a! Sagaagaltooti yookiin worri waaqota dharaa waaqonsu, yookiin gaarayeffattooti, yookiin dhiirti dhiira bukkoonsitu, **10** yookiin hattooti yookiin joljooti, yookiin ka machowu yookiin worri maqaa namaa balleessu, yookiin worri saamu Mootummaa Waaqaa hin dhaalu. **11** Isin keessaa gariin worra akkanaa turtane. Isin ammoo maqaa Goottaa Yesuus Kiristoosiiti fi Ayyaana Waaqa keennaatiin cubbuu dhiqattane, kolbaa Waaqaa teetane balchoontaneertan. **12** Nami tokko «Wonni marti naaf eeyyatanteerti» jedhuu dande'a. Wonni marti ammoo bu'aa qaddi jechu'uu moti. Wonni marti naa eeyyatanteerti, teetuu malee waan maraaf garba te'ee hin bitamu. **13** Nami dhibiin, «Sagaleen gadha'aaf, gadhaalle sagale'eef» jedhuu dande'a. Waaqi ammoo waan kana lamaanuu hin balleessa. Nafi keenna Goottaa tajaajilu'uuf, Goottaalle nafa kunuunsu'uuf malee, nafa sagaagalaaf itti fayyadamuu hin qannu. **14** Waaqi Goottaa du'aa kaaseera; innille hunna ifitiin du'aa nu hin kaasa. **15** Nafi keessan mitikaa nafa Kiristoosii akka te'e hin beettanuu? Maarre ani mitikaa nafa Kiristoosii fuudhee mitikaa sagaagaltu'uu godhuu qabaa? Ijjumaa te'uu hin qabu! **16** Nami dubartii sagaagalatti'ii wolitti maxxane nafi isaa ka isi'iitiin tokko akka te'e hin beettanuu? Barreeffam Woyyichi, «Isaan lamaanuu foon tokkocha te'an» jedha. **17** Nami Gootta'atti ifi maxxanse ayyaanaan isa woliin tokko te'a. **18** Sagaagalummaa irraa fagaadha'a. Cubbuun dhibiin nami huju nafa namaa hin tuxxu; nami sagaagalu ammoo nafa ifii irratti cubbuu huja. **19** Nafi keessan galma Ayyaana Woyyicha Waaqi isiniif kennee, ka isin keessa jiraatuu akka te'e hin beettanuu? Yoona isin ka Waaqaa ti malee ka mataa keessaniitii moti. **20** Waaqi gati'ii isin bite. Maarre nafa keessaniin Waaqa ulfeessa'a.

7 Marroo gaaffii gara kiyya barreessitane dhiirti dubartii adoo fuudhuu dhaddee dansa'a. **2** Sagaagala irraa ifi eegatisaaf ammoo, dhiirti tokko tokkoonuu niitii ifi qabaattuu ti; dubartiin tokko tokkoonuu dhirsaa ifi qabaattuu ti. **3** Dhirsaa haqa niitii ifi ka dhirsamma'aa hin dhooggatin; niitiille haqa dhirsaa ifi ka niitumma'aa hin dhooggatin. **4** Niitiin nafa ifi irratti baallii hin qaddu; nafa isii'ii irratti baallii ka qabu dhirsaa isii'ii ti. Akkasuma dhirsille nafa ifii irratti baallii hin qabu; nafa isaa irratti baallii ta qaddu niitii isaa ti. **5** Akka jabaattane daadimattanuu isin lamaanuu woliin galtanee yennaa murtooteef yoo teete malee, haqa dhirsaa fi niitumma'aa wol hin dhooggatin. Sababa kanaan ka ka'e

ifi qabachuu dadhaddanee Seexanni akka isin hin ataanne, ammalle wolitti deebi'a'a. **6** Ani isiniif eeyyamiisaaf malee, isin ajajisiiafii moti. **7** Nami duudiin akkuma kiyya adoo niitii fuudhuu dhabe hin fedhaayyu. Waaqi ammoo nama tokko tokkoofuu kennaa adda addaa kenneera. Tokkoof kennaa tokko, kaaniif kennaa dhibii kenneera. **8** Amma worri hin fuudhinii fi hin heerumin, akkasuma haadhotiin hiyyeessaa akka kiyya fuudhaa fi heeruma malee adoo jiraatane dansa'a. **9** Ifi qabatiiisa yoo dadhabane ammoo, addee halchaa fooniitiin gubatanu fuudhuu woyya. **10** Worra fuudheef ajaja kennu qaba; ajaji kunille ka Gootta'aa ti malee kiyyaa moti. Dubartiin heerumte dhirsaa ifii irraa gargar hin bayin; **11** yoo baate ammoo, adoo hin heerumin qofuu leetuu ti; yookiin dhirsaa ifii woliin araarantuu ti. Akkasuma dhirsille niitii ifii hin lakkisin. **12** Worra dhibi'in ammoo Goottaa adoo hin te'in, ani akkana jedha. Nami dhugeeffate tokko niitii hin dhugeeffatin yoo qabaatee isiin isa woliin le'iisa jaalatte, inni isii hin lakkisin. **13** Dubartiin dhugeeffatte takkalle dhirsaa hin dhugeeffatin yoo qabaatee inni isii woliin le'iisa jaalate, isiin isa hin lakkisin. **14** Abbaan manaa ka hin dhugeeffatin karaa haadha manaa ta dhugeeffatteetiin Waaqaa biratti fudhatama qabaata; haati manaa ta hin dhugeeffatinille karaa abbaa manaa ka dhugeeffateetin Waaqa biratti fudhatama qabaatti. Yoo akkas te'uu dhadde, joolleen teessan nama Waaqaa te'uu hin dandeettu. Akka kana yoo leetane ammoo, joolleen teessan nama Waaqaa hin teeti. **15** Isin keessaa ka hin dhugeeffatin gargar bayiisa yoo fedhe bayuu ti. Dhirsii dhugeeffataa te'e yookiin niitiin dhugeeffattuu teete, haala akkasitiin hin hidhamanu. Waaqi nageyaan akka leetanu isin waame. **16** Ati dubartiin tana, dhirsaa dhugeeffataa hin te'in keeti, takki fayyittuu beettaa? Atille namicha kana, niitii dhugeeffattuu hin te'in teeti, takki fayyittuu beettaa? **17** Tokko tokkoon keessan akkuma kennansa Gootaan isinii kennee fi akkuma yennaa Waaqi isin waame jirtanutti jiraadha'a. Kun seera ani wolde'a kiristaanaa duudii keessatti barsiisu. **18** Nami haqanqabaa qabateen duuba yoo Waaqaan waamame, akka haqanqabaa qabatee hin jirree hin te'in; yoo haqanqabaa qabatee hin jiraatin Waaqaan waamamee jiraate haqanqabaa qabatiiisaa hin barbaadin. **19** Wonni guddoon ajaja Waaqaa eegatiisa malee, haqanqabaa qabatiis yookiin qabatuu dhabiiis womaayyuu moti. **20** Nami tokko tokkoonuu akka yennaa Waaqi isa waame jirutti le'uu qaba. **21** Yennaa Waaqi si waame garbummaa jala turtee? Yoo teetelle womaa moti. Carraa bilisa bayiisaa yoo dhaggate ammoo si irra hin tarin. **22** Nami adoo garba te'eeruu Gootta'aan waamame, Gootta'aan bilisummaa dhaggateera; akkasuma nami adoo bilisa te'eeruu waamame Kiristoosiif garbicha. **23** Waaqi gati'in waan isin bitateef, garboota namaa hin te'ina'a. **24** Obboleeyyan tiyya! Nami tokko tokkonuu yennaa waamame akka jirutti Waaqa woliin jiraatuu ti. **25** Amma marroo worra hin fuudhinii fi hin heerumin jiranuu, Gootaan ajaja naaf hin kennine. Ani ammoo, akka nama marartii Gootta'aa dhaggatee addatamaa te'etitti, yaada kiyya isiniiti kenna. **26** Yennaan amma keessa jirru rakkittuu waan iteeteef, nami

akkuma jirutti adoo le'e dansaa natti fakkaatti. **27** Yoo niitii fuutee jiraatte isii lakkisiisaa hin barbaadin, Yoo fuutee hin jirre ammoo fuudhiisaa hin barbaadin. **28** Yoo fuute ammoo, cubbuu huje jechuu kiyyaa moti; akkasuma durrittiin takka yoo heerumte cubbuu huje jechuu kiyyaa moti. Te'uu malee worri fuudhuu fi heerumu biyya lafaa tana irratti rakkoo le'ii hedduu qabaatan; ani ammoo, rakkinna kana jalaa akka baatanuuf jedhee isin gorsa. **29** Obboleeyyan tiyya! Wonni ani isiniin jedhu barri gabaabbateera; yoon worri niitii qabu akka niitii hin qannee te'ee le'uu ti. **30** Worri gaddu akka hin gaddineetitti, worri gammadu akka hin gammanneetitti le'uu ti; worri meya bitatu akka womaa hin qannee te'uu ti. **31** Worri karra biyya lafaatiitti fayyadamu akka womaa hin fayyadannee te'ee le'uu ti. Sababille biyyi lafaa tun hin tarti. **32** Ani akka isin yaaddoo malee leetanu fedha. Nami hin fuudhin waan ittiin Goottaa gammachiisu waan barbaaduuf, yaadi isaa huji Gootta'aa irratti xiyyeeffata. **33** Nami fuudhe ammoo, niitii ifii gammachiisiisaa waan barbaaduuf, yaadi isaa waan biyya lafaatiif haajama. **34** Akka kanaa yaadi isaa addee lamatti qoodameera. Dubartiin hin heerumin yookiin durrittiin takka nafaa fi ayyaanaa woyyoontee ta Gootta'aa te'isa waan barbaadduuf, yaadi isii'ii huji Gootta'aatiif haajama; dubartiin heerumte ammoo, dhirsaa ifii gammachiisiisaaf waan barbaadduuf waan biyya lafaatiif haajanti. **35** Ani akka isiniif toltuuf tana jedhe malee, isin hidhiisaaf moti. Isin waan sirrii te'ee fi waan malee hujaa, gadhaa tokkoon tajaajila Gootta'aatiif akka ifi kennitanu fedha. **36** Nami tokko durra kadhateeru woliin wonni godhiisatti jiru sirrii yoo itti hin fakkaatin, ganni isii'ille dabariisa yoo geyee jiraate, woli fuudhiisi isaanille yoo sirrii itti fakkaatte akkuma fedhe san yoo fuudhe cubbuu itti hin teetu. **37** Nami tokko ammoo, gadhaa kutatee, wonni isa dirqansiisu yoo hin jiraatin, halchaa ifille toowatisa dande'ee, durritti kadhateeru san fuudhuu dhabiiisaaf yoo murteeffate dansaa godhe. **38** Maarre nami fuudhu dansaa godha; ka hin fuune ammoo san caalaa dansaa godha. **39** Haati manaa haga abbaan manaa isii'ii lubbu'uun jiru seera fuudhaa fi heerumaatiin hidhanteerti; yoo dhirsii irraa du'e ammoo, nama ifii feete heerumiisaaf isiin bilisa. Teetuu malee nami isiin heerumtu san dhugeeffataa te'uu qaba. **40** Akka yaada kiyyaatiitti adoo hin heerumin yoo teette, irra caalaa gammadaan leeti. Anille Ayyaana Waaqaa qaba jedhee heda.

8 Marroo horii waaqota dharaatiif qalamee gaaffii na gaafattane ilaalchisee: Nuuti marti beekkumsa akka qannu hin beenna. Beekkumsi akkasii nama bondhoorsa; jaalalli ammoo hin jabeessa. **2** Nami wo beeka ifiin jedhu, haga beeku'uu maleeyyuu hin beenne. **3** Nami Waaqa jaalatu ammoo Waaqaan ka beekkame te'a. **4** Maarre, marroo horii waaqota dharaatiif qalame nyaatiisaa yoo teete, waaqi dharaa dhugumaan jireenna akka hin qanne, akkasuma Waaqa tokkocha malee ka dhibiin akka hin jirre hin beenna. **5** Adoo Waaqa hin te'in waaqota jedhamanee, waaqotii fi goottoti waamamanu hedduun ol-gubba'aa fi lafa irra jiran yoo jedhamanelle, **6** nu'uuf ammoo Waaqa tokkocha calla'atti jira. Inni Waaqa Abbaa

wonni duuchiin isaan dadantee fi nuutille isaaf jiraannu; akkasuma Goottaan, Yesuus Kiristoos calla'a. Inni ka wonni duudiin karaa isaatiin dadantee fi ka nuuti karaa isaatiin jiraannu. 7 Nami marti ammoo dhugaa tana hin beeku. Worri gariin haga ammaa waaqota dharaa waaqonfatiisa waan barataneef, foon horii qalamee san yennaa nyaatanu, akka foon waaqota dharaatiif qalameetitti yaadatan; wodanaan isaaniille dadhabaa waan te'eef hin battowan. 8 Sagaleen gara Waaqaa nu hin dhiyeessitu; yoo nyaatuu dhanne womaa nu irraa hin dhidhatu; yoo nyaannelle womaa nu'uuf hin ede'amu. 9 Bilisummaan teessan tun ammoo, worra dhugeeffanna'aan hin jabaatiiniif gufuu akka hin teene ifi eegadha'a. 10 Ani beekkumsa qaba jettee galma waaqota dharaa keessatti ati nyaatiisatti jirtuun, nami wodanaan isaa dadhabaa te'e tokko yoo si dhagge, wonni kun akka inni horii waaqota dharaatiif qalame nyaatuuf isa hin kakaachuu? 11 Maarre nami dhugeeffanna'aan hin jabaatin, obboleessa keeti ka te'e, ka Kiristoos du'eef sababa beekkumsa keetiitiin bada. 12 Karaa kanaan kiristaana dhibii yakkiisaa fi wodanaa isaanii dadhaba madeessiisaan Kiristoos yakkitan. 13 Tanaaf wonni ani nyaadhu obboleessa kiyya ta gufaachiitu yoo teete, isa akka hin gufachiinneef jedhee ijjumaa foon hin nyaadhu. (aiōn g165)

9 Ani nama bilisummaa qabuu motii? Ani ergama'a'a motii? Ani Goottaa keenna Yesuus hin dhagginee? Isin Gootta'aan bu'aa hujii tiyaatii motii? 2 Ergamaa te'uun kiyya worra dhibii biratti fudhatama dhabulle, ani isiniif ergama'a. Sababille, Gootta'atti waan dhugeeffattaneef isinuu beessisa ergamaa te'iisa kiyyaa ti. 3 Worra na busheeshuuf ani deebii qaba: 4 waan nyaannuu fi waan unnu dhaggatiisaaf mirga hin qannuu ree? 5 Akka Ergantoota dhibii, akka obboleeyyan Gootta'aatii fi akka Pheexroosii, nuutille niitii dhugeeffatte ifi faana fudhannee waliin deemiisaaf mirga hin qannuu? 6 Yookiin anaa fi Baarnaabaas calla'attuu waan le'ii teennaatiif hujatuu qannaa? 7 Nami loftuu te'ee mindaa malee beesee ifitiin tajaajilu eennu? Nami muka woyyii dhaabee midhaan isi'ii hin nyaanne eennu? Nami horii tissaa aanan hin unne eennu? 8 Ani akka yaada namaa callaa kana jedhaaraa? Seerri Muuse'eetuu akkana hin jedhuu? 9 Seera Muuse'ee keessatti, «Qotiyyoo midhaan dhowiisatti jirtu afaan hin hidhin» ka jedhu barreeffameera. Amma Waaqi marroo qotiyyoo'ootii haajamee tana jedhee? 10 Waaqi marroo teennaafii motii tana jedhe ree? Nami lafa qotuu fi nami midhaan dhowu qooda midhaanii dhaggadha jedhee akkuma addii godhatu, dhugumaan wonni kun marroo teennaaf barreeffante. 11 Nuuti waan jireenna ayyaanaatiif barbaachisu isinii facaannee, waan jireenna fooniitiif barbaachisu isin irraa yoo haammanne waan guddo'oo ree? 12 Worri dhibiinuu waan akkasii isin irraa dhaggatiisaaf mirga ka qabanu yoo teete, nuuti mirga kana caalu attam qabaatuu dhanna ree? Nuuti ammoo mirga kanatti hin fayyadanne. Oduu Gammadaa ta Kiristoosiitiif gufuu akka hin teeneef, nuuti waan mara ossanne. 13 Worri Galma Waaqaa keessa tajaajilu sagalee ifii Galma Waaqaa keessaa akka dhaggatuu fi worri addee ciinca'aatitti ciincaa

dhikeessu qooda ciinca'aa akka dhaggatu hin beettanuu ree? 14 Akkasuma worri Oduu Gammadaa lallabu waan ittiin le'anuu hujii tana irraa akka dhaggatanu Goottaan ajajeera. 15 Ani ammoo mirga kana keessaa tokkolle'etti hin fayyadanne; kana ka barreesaarulle akka tana naa gootanuufii moti. Waan ani ittiin ifi jaju nami gatii dhassiiisuu mannaa du'u naa woyya. 16 Ani Oduu Gammadaa waan odeesseef ifi jajuu hin qabu. Kana godhuun naaf dirqama; Oduu Gammadaa yoo lallabuu dhabe naaf aanne'e! 17 Fedha kiyyaan tana yoo godhe, gatii hin dhaggadha; fedha kiyya malee yoo godhe ammoo, hujii Waaqa biraa hadaraa'aan natti kennante muummesse jechu'u. 18 Gatiin dadhabbii tiyyaa maan ree? Gatiin dadhabbii tiyyaa mirga ifii qabu adoo itti hin fayyadamin, mindaa malee akkanumaan Oduu Gammadaa lallabu'u. 19 Ani nama bilisa malee, nama tokkolle'eef garbaa moti; ammoo haga dande'ame worra hedduu fayyisiisaaf garba ifi godheera. 20 Yihudoota fayyisiisaaf Yihudoota biratti akka Yihudootaa te'e. Ani seeraan jala jiraatuu dhabulle, worra seeraan jala jiru biratti akka nama seeraan jala jiruu te'e. 21 Ani Seera Waaqaa ka qabuu fi Seera Kiristoosiitiin jala jiraadhulle, worra Yihudoota hin te'in ka seera hin qanne fayyisiisaaf akka nama seera hin qannee te'e. 22 Worra dhugeeffanna'aan dadhabaa te'e fayyisiisaaf, akka worra dadhabaa'aa te'e. Worra garii fayyisiisaaf nama duudii waliin waan duudii te'e. 23 Ani eebba Wongeelaa qoodamiisaaf, Wongeelaaf jedhee tana duudii godha. 24 Worri wol doggomu duudiin akka rukkisuu fi isaan keessaa tokkoochi callaan badhaasa akka fudhatu hin beettanuu? Isinille akkasuma badhaasa akka dhaggattanu rukkisa'a. 25 Worri doggommo'oof qophowu mara leenjii jadduu leenji'a. Isaan badhaasa taree badu dhaggatiisaaf kana godhan; nuuti ammoo badhaasa bara baraa akka dhaggannuuf tana goona. 26 Tanaaf ani akka nama yaada hin qannee toluma hin rukkisu; ani akka nama qilleensa tuntummu'uun dhowuu nama toluma aggatuu moti. 27 Worra dhibii'if Oduu Gammadaa lallabeen duuba, ani ifiif akka doggommi'in ala hin teene, nafa kiyya adabaa akka naaf ajajamu godha.

10 Obboleeyyan tiyya! Akka abbootii teenna duumensi isaaniiin gubbaa jiraatee sooressee fi akka isaan martinuu abbaayaa diintuu keessa qaxxaamurane isin qaabachiisuu fedha. 2 Isaan duudiin hordofattoota Muuse'ee te'iisaaf duumensaa fi Abbaayaa guddoo tanatti cuuphamane. 3 Isaan martinuu sagalee ayyaanaa ta wol fakkaattu nyaatane. 4 Isaan martinuu unii ayyaanaa ta wol fakkaattu unaneeran. Uniin isaan unanelle rassaa ayyaanticha isaan hordofisiatti jiru irraa maddite; rassaan sunille kiristoos. 5 Teetuu malee, Waaqi isaan keessaa worra heddu'utti waan hin gammadiin reeffi isaanii goomolee keessatti bittinnowee hafe. 6 Isaan waan hantuu akka halchane, nuutille waan hantuu akka hin halchine wonni kun nu'uuf fakkeenaa nu ifi eeggachiisuu te'eera. 7 Akkuma Barreeffam Woyyichi, «Kolbaan nyaataa fi unto'oof teette; caaqaa sirbiisaafille kaate» jedhu, isinille akka isaan waaqota dharaa waaqonfatane, waaqota dharaa hin waaqonfatina'a. 8 Isaan keessaa worri gariin sagaagalee

nami kum diddamii sad guyyaa tokkotti akkuma dhumate, nuutille sagaagalu hin qannu. **9** Isaan keessaa gariin Gootaa haga ilaalane akkuma bofaan ijjeefamane, nuutille Gootaa haga ilaalu hin qannu. **10** Isaan keessaa gariin gungumanee, ergamaa Waaqaa ka balleessuun akkuma badane isinille hin gungumina'a. **11** Wonni kun duudiin nu'uuf fakkeenaa akka teetuuf isaan dhaqqadde; nu worra bara muumme'ee keessa jirruuf ammoo, ifi eeggannoo akka teetuuf barreeffante. (aṯon q165) **12** Tanaaf nami ani dhaabbadheera jedhee yaadatu, akka hin jinne ifi eegatu ti. **13** Haga ilaallatam namatti dhufee hin beenne, isinitti hin dhunne. Waaqi addatamaa waan te'eef, akka hunna teessaniin ol haga ilaallatantuuf isinitti hin lakkisu. Ammoo yennaa haga ilaallatantu jabeenna ittiin ossattanu isinii kennaa, karaa keessaa baatanu isiniif qopheessa. **14** Maarre jaalota tiyya! Waaqota dharaa waaqonfatiisa irraa fagaadha'a. **15** Ani isin worra hubatu waan teetaneef dubbadha; waan ani dubbadhu isinuu mura'a. **16** Muduunuu yennaa Irbaata Goota'aa fudhannu itti fayyadannu, ta Waaqalle galateeffannuuf keessaa yennaa unnu eebba dhiiga Kiristoosii fudhatiisatti jirraa motii? Daabboo caccaffannulle yennaa nyaannu eebba foon Kiristoosii fudhatiisatti jirraa motii? **17** Daabboon takkaan waan jirtuuf, nuuti hedduu teenulle, duudiin keenna daabboo takkaa irraa waan qoodannuuf nuuti nafa tokkocha. **18** Me kolbaa Israa'elii ilaala'a; worri waan ciinca'aaf dhiikaatu nyaatu, tajaajila addee ciinca'aa qoodamiisatti hin jiruu ree? **19** Eegasuu, ciincaan waaqota dharaatiif dhiyaatu, yookiin waaqoti dharaatu bu'aa qaban jechuu kiyyaa ree? **20** Waawwoo! Worri waaqota dharaa waaqonsu durriisaaf ciinca dhikeessa malee, Waaqaafii moti. Akka isin durriisota woliin jaalontanuufille ani hin barbaadu. **21** Isin muduunuu Goota'aa keessaa unaa, muduunuu durriisotaa keessalle'ee unuu hin dandeettanu; isin qorii Goota'aa keessaa nyaataa, qorii durriisotaa keessalle'ee nyaatu hin dandeettanu. **22** Yookiin nuuti Gootaa hinaassisaarraa ree? Nuuti isa caalaa jajjabaa ree? **23** «Wonni marti eeyyateerte» jedhama, ammoo wonni marti bu'aa hin qaddu. Wonni marti eeyyateerte; wonni marti ammoo hin jabeessitu. **24** Nami tokko tokkonuu bu'aa mataa ifii callaa barbaaduu adoo hin te'in, bu'aa worra dhibi'iitille'eef yaaduu ti. **25** Mama wodanaa keessan keessaa ka'u lakkisa'aatii, foon dikko'otti gurguramu duudii nyaadha'a. **26** Sababille akkuma Barreeffam Woyyichi jedhutti, «Lafaa fi wonni isii irra jiru duudiin ka Goota'aa ti». **27** Nami hin dhugeeffatin tokko areerti'if yoo isin waame, isinille dhaqqisaaf yoo murteeffattane, waan isin duratti dhiyaate, mama wodanaa keessan keessaa ka'u lakkisa'aatii nyaadha'a. **28** Ammoo nami tokko, «Kun waaqota dharaatiif ka ciinceffameeru» jedhee yoo isinitti hime, marroo namicha isinitti himeetii fi wodanaa isaatiif jedha'aatii hin nyaatina'a. **29** Wodanaa jechuun kiyya, wodanaa namicha sanii tuqa jechuu kiyya malee, wodanaa keessanii moti. Eegasuu sababa wodanaa nama dhibi'iitii, bilisummaa tiyya irratti maaf muranti ree? **30** Ani Waaqa galateeffataa yoo nyaadhe, waan ittiin Waaqa galateeffadhuuf maaf komatama? **31** Maarre yennaa

nyaattanulle te'e yennaa untanu, yookiin waan gootanu mara ulfinna Waaqaatiif godha'a. **32** Worra Yihudootaa yookiin worra Yihudoota hin te'in yookiin wolde'a Kiristaana Waaqaa hin gufachiisina'a. **33** Ani nami duudiin akka fayyuuf bu'aa worra dhibi'i malee, bu'aa mataa kiyyaa adoo hin barbaadin, waan huju maraan nama akkuma gammachiisu isinille akkasuma godha'a.

11 Akkuma ani Kiristoos fakkaadhu isinille na fakkaadha'a. **2** Waan duudi'in yennaa maraa na qaabataa, barsiisa ani isin barsiise waan qabattaneef isin leellifadha. **3** Ammoo Kiristoos mataa dhiiraa, dhiirti mataa dubarti'i, Waaqille mataa Kiristoosii akka te'e akka beettanu barbaada. **4** Dhiirti hagooggattee daadimattu yookiin raaga dubbattu ifi salphitti. **5** Akkasuma dubartiin mataa ifii hin hagooggatin daadimattu yookiin raaga dubbattu, dhiira dubarti irratti baallii qaddu salphitti. Dubartiin mataa ifii hin hagooggatin, akka mataa haadatteetitti laakkowanti. **6** Dubartiin mataa ifii ta hin hagoogganne yoo teete, rifeensa mataa ifii murattuu ti; rifeensa mata'aa muratiis yookiin haadatiis ka isii salphisu yoo te'e ammoo, mataa ifii hagooggattuu ti. **7** Dhiirti bifa Waaqaatii fi ulfinna Waaqaa ta mudhittu waan teeteef, mataa ifii hin hagooggatin. Dubartiin ammoo ulfinna dhiiraa mudhitti. **8** Sababille dubarti'ittuu dhiira irraa dhaggame malee, dhiirti dubarti irraa hin dhagganne. **9** Akkasuma dubarti'ittuu dhiiraaf dadante malee, dhiirti dubarti'if hin dadanne. **10** Marroo kanaa fi sababa ergantoota Waaqaatiif, dubartiin hagoogguu beessisa baalli'ii teete san hagooggattuu ti. **11** Jireenna Goota'aan qannuun dubartiin dhiira malee hin jiraattu; dhiirtille dubarti malee hin jiraattu. **12** Akkuma dubartiin dhiira irraa dhaggante, dhiirtille dubarti irraa dhalatte; wonni duudiin ammoo Waaqa irraa dhagganti. **13** Me isinuu mura'a; dubartiin adoo mataa ifii hin hagooggatin wolde'a kiristaanaa keessatti Waaqa daadimatuun waan malee? **14** Dhiirti rifeensa mataa ifii dheereffachuun salphinna akka te'e, aadaan le'ii namaatuun isin hin barsiittuu? **15** Dubartiin ammoo rifeensa dheeraa yoo qabaatte, isi'if ulfinnaa motii ree? Rifeensi isi'ille akka ittiin ifi gollattuuf kenname. **16** Nama yaada kanaan moromuu barbaaduuf ammoo, nuuti yookiin wolde'ootti kiristaanaa ka Waaqaa, aadaa dhibii hin qannu. **17** Yennaa waaqonfanna'aaf wolitti qabantanu, dansaa caalaa hantuu waan gootanuuf, barsiisa amma isinii kennuun isin hin leellifadhu. **18** Waan duudi'in dura, wolde'i kiristaanaa keessan yennaa wolitti qabamu, gargar bayiisi odduu teessan akka jiru dhage'eera; wonni ani dhage'elle gamis dhugaa akka te'e hin dhugeeffadha. **19** Isin keessaa worri dhugaa irra jiru fowamee akka beekkamuu, odduu teessanitti gargar bayiisi jiraatuu qaba. **20** Yennaa wolitti qabantanu Irbaati isin nyaattanu ka Goota'aatii moti. **21** Sababille yennaa nyaattanuu namuu kuun kaan adoo hin eegin qofuu nyaata. Akka kanaan kuun hin beelowa, ka dhibiin hin machowa. **22** Isin mana itti nyaattanuu fi untanu hin qaddanuu? Yookiin wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa hin tuffattanii? Yookiin worra woy hin qanne qaannessitanii? Ani maan isiniin jedhu ree? Marroo waan kanaatiif isin leellifadhaa ree? Ani ijumaa isin hin

leellifadhu. **23** Barsiisi ani Goottaa irraa fudhadhee isiniif dabarsee kenne kana: Gootaan Yesuus halkan dabarfamee kenname xaltaa daabbo'oo fuudhee, **24** Waaqaaf galata galchee, cassee, «Kun foon kiyya, ka isiniif te'u; kana qaabbii tiyyaaf godhadha'a» jedhe. **25** Akkasuma Irbaataan duuba muduunuu fuudhee, «Muduunuun tun gondoaroo haareya dhiiga kiyyaan teetu; yennaa isii untanu mara qaabbii tiyyaaf godhadha'a» jedhe. **26** Isin yennaa xaltaa daabbo'oo kana nyaattanuu fi muduunuu tana untanu mara, haga Gootaan deebi'ee dhufutti du'a isaa lalladdan. **27** Tanaaf eennulle akka hin malleen, daabboo Goota'aa yoo nyaate, yookiin muduunuu Goota'aa yoo une, foonii fi dhiiga Goota'aa waan salphiseef itti gaafatama. **28** Maarre, eennulle daabboo tana adoo hin nyaatin, muduunuu tanalle adoo hin unin ifi qorqoru qaba. **29** Eennulle foon Goota'aa maan akka te'e adoo hin hubatin, foon Goota'aa yoo nyaate, muduunuu Goota'aale yoo une yakkaamessa ifi godha. **30** Sababa kanaaf isin keessaa worri hedduun dadhabee, worri hedduun dhibamee, worri garille du'e. **31** Adoo dursinee ifi qorqorree jiraanne, sila Waaqa duratti yakkaameyyii hin teenu. **32** Ammoo biyya lafaa woliiin akka nu'utti hin muranne, Gootaan ammuma nu'utti muree nu adaba. **33** Tanaaf obboleeyyan tiyya! Irbaata Goota'aatiif yennaa wolitti qabantanu wol eega'a. **34** Wolitti qabamuun keessan yakkaa ifitti mursiisiisaaf akka hin teene, nami isin keessaa beelaye yoo jiraate mana ifiitti nyaatuu ti. Marroo waan dhibi'ii ani yennaa achi dhufu, qajeelfama isinii kenna.

12 Obboleeyyan tiyya! Amma marroo kennansa Ayyaana Woyyichaa akka beettanu barbaada. **2** Isin duri yennaa Waaqatti hin dhugeeffatin, karaa irraa gortanee gara waaqota dharaa ka dubbatisa hin dandeennee, oofamaa akka turtane hin beettan. **3** Tanaaf nami Ayyaana Waaqaatiin sooreffamee, Yesuus abaaru hin jiru; akkasuma Ayyaana Woyyichaan yoo sooreffame malee eennulle, «Yesuus Goota'a» ka jedhu akka hin jirre akka beettanu barbaada. **4** Kennansi adda addaa jira; Ayyaanni Woyyichi ammoo tokkochuma. **5** Tajaajilli adda addaa jira; Gootaan ammoo tokkochuma. **6** Hujiin adda addaa jirti; waan mara nama duudii keessatti ka huju Waaqa tokkochuma. **7** Kennansi Ayyaanaa ka nama duudii keessatti mudhatu, bu'aa nama duudi'itiif kenname. **8** Ayyaanni Woyyichi tokkoof dandeettii qaroomaan dubbatiisaa hin kenna; ka dhibi'ii Ayyaanni sunuu dandeettii beekkumsaan dubbatiisaa hin kenna. **9** Tokkoof Ayyaanni sunuu dhugeeffannaa hin kenna; ka dhibi'ii kennansa dhibee irraa fayyisiisaa hin kenna. **10** Tokkoof hunna bilbaasa hujiisaa, kaaniif hunna raaga dubbataa hin kenna; ka dhibi'ii dandeettii ittiin kennansa Ayyaana Woyyichaatii fi ayyaana hama'aa addaan baasiisaa, tokkoof dandeettii afaan haareya adda addaatiin dubbatiisaa, ka dhibi'ii dandeettii ittiin waan afaan adda addaatiin dubbatame addaan baasiisaa hin kenna. **11** Ayyaana tokkochuma sanitti tana duudii godha; Ayyaanni Woyyichi akka fedhetti nama tokko tokkoofuu kennansa addaa kenna. **12** Nafi tokkochi qooda adda addaa qaba; nafi tokkochi qooda hedduu qaba. Akkasuma

Kiristoosille akka nafa tokkocha qooda hedduu qabuu ti. **13** Nuuti Yihudoota yoo teenelle, worra Giriikootaa yoo teenelle, garboolee yoo teenelle, worra bilisa yoo teenelle, nafa tokkocha akka teenuuf Ayyaana Woyyichaan cuuphanneerra; nuuti duudiinuu akka unnuuf Ayyaanni tokkochi nu'uuf kennameera. **14** Nafi qooda hedduu irraa hujame malee, qooda tokko callaa irraa hin hujanne. **15** Miilli harkaan, «Ani harka waan hin te'iniif, qooda nafaatii moti» yoo jedhe, qooda nafaa te'uun isaa oolchaa hin qabu. **16** Gurrille, «Ani ila waan hin te'iniif, qooda nafaatii moti» yoo jedhe, qooda nafaa te'uun isaa oolchaa hin qabu. **17** Nafi duudiin adoo ila te'e, sila maaniin woy dhage'a? Nafi duudiin adoo gurra te'e, sila maaniin foolee fuudha? **18** Waaqi ammoo, qooda nafa duudi'ii adda addaan akka ifii barbaadetti, addee addee isaatiiti qopheesse. **19** Qoodi nafaa duudiin, qooda nafaa tokko callaa yoo te'e, nafi eessa jiraata laati? **20** Kanaaf akka amma jirutti, qoodi nafaa heddu'u; nafi ammoo tokkocha. **21** Maarre itti harkaan, «Ati naaf hin barbaachittu» yookiin mataan miilaan, «Ati naaf hin barbaachittu» jechuu hin dande'u. **22** Qooda nafaa keessaa irra caalaa dadhabaa fakkaatanee ka mudhatanuuyyuu, guddoo barbaachisan; **23** qooda nafa keennaa keessaa ka ulfinna diqqaa qabanu fakkaatanee nu'utti mudhatanuuf, caalchinnee ulfinna kennina; qooda nafa keennaa ka fokkisiisan fakkaatanee ka nu'utti mudhatanuuf ammoo, caalchinnee kabajjaa kenninee hin eeganna. **24** Qooda nafa keennaa ka ilatti mudhattuuf ammoo, wonni kun duudiin hin barbaachittu. Waaqi ammoo, qoodi nafaa tuffatamaan ulfinna irra caalu akka qabaatu wolitti qabeera. **25** Qooda nafaa wodhakkaa garaa garummaan adoo hin jiraatin, akka woliiif yaadatanuuf inni tana godhe. **26** Qooda nafaa keessaa tokko yoo rakkate, ka hafanelle isa woliiin rakkatan; isaan keessaa tokko ulfinna yoo dhaggate, ka hafanelle isuma san woliiin gammadan. **27** Amma isin duudiin nafa Kiristoosii ti; tokko tokkoon keessanuu qooda nafa isaa ti. **28** Waaqi wolde'a kiristaanaa keessatti dursee ergantoota, itti aansee raagota, sadeessoo barsiisota, achiin duuba worra bilbaasa huju, isaanitti aansee worra kennansa dhibamaa fayyisiisaa qabu, worra kennansa namoota qarqaariisaa qabu, bulchitootaa fi worra afaan haareyaan dubbatanu kaaseera. **29** Duudiinuu ergantootaa ree? Duudiinuu raagotaa ree? Duudiinuu barsiisotaa ree? Duudiinuu bilbaasa hujanii ree? **30** Duudiinuu kennaa dhibamaa fayyisiisaa qabani ree? Duudiinuu afaan haareyaan dubbatanii ree? Duudiinuu afaan haareyaan ka dubbatame hiikuu dande'anii ree? **31** Isin ammoo kennaa caaltu dhaggatiisaa jabaadha'a. Anille karaa duudii irra caalu isinitti hin mudhisa.

13 Afaan namootaatiif fi ergantoota Waaqaatiille'en dubbadhee, jaalala qabaachuu yoo dhabe, ani akka bilbila iyyuu yookiin akka sibiila qillilisuu ti. **2** Raaga dubbatiisaaf kennaa qabaadhee, dhossaa duudii beekkee, beekkumsa duudii qabaadhee, dhugeeffannaa guddoo ta gaara adde'ee buqqittu qabaadhee, jaalala qabaatuu yoo dhabe ammoo, ani womaa moti. **3** Waan qabu mara hiyyeeyyii'if kennee, nafi kiyyalle akka gubatuuf dabarsee

kennee, jaalala qabaatuu yoo dhabe ammoo, womaa naa hin baatu. **4** Jaalalli ossaamessa; jaalalli arja'a; jaalalli hin hinaafu; hin bondhooru; ifi hin jaju. **5** Jaalalli jallichaa moti; jaalalli bu'aa ifii qofa hin barbaadu; jaalalli hin bilinjawu; jaalalli yakkaa hin laakkowu. **6** Jaalalli dhuga'atti malee, hammeennatti hin gammadu. **7** Jaalalli yennaa mara hin ossa; yennaa mara dhugeeffata; yennaa mara hin addata; yennaa mara ciniinnatee ossata. **8** Jaalalli ijumaa hin badu; ammoo raaga dubbatisalle yoo te'e, hin hafa; afaan haareyaan dubbatisalle yoo te'e, hin hafa; beekkumsalle yoo te'e, hin hafa. **9** Sababille wonni nuuti beennu gamisa; raagi nuuti dubbannulle gamisa. **10** Wonni mijuu teete yennaa dhuttu, wonni gamisa teete hin baddi. **11** Ani yennaa ijoolle'ee akka ijoolle'ee dubbadhe; akka ijoolle'ee yaadadhe; akka ijoolle'ee herrege; amma ammoo, guddadheen duuba amala ijoollummaa'aa lakkiseera. **12** Wonni amma nuuti dhagginu akka daaw'itii keessatti caarraa'aan dhagginuu ti; yennaa san ilumaan hin dhaggina. Wonni ani amma beeku gamisa; yennaa san qixxee Waaqi na beekutti, beekkumsa guutuu hin qabaadha. **13** Yoona dhugeeffannaan, addi'ii fi jaalalli, isaan sadiinuu jabaatanee jiraatan; isaan kana keessaa ka caalu ammoo jaalala.

14 Jaalala hordofa'a; kennaa Ayyaana Woyyichaa, keessattuu raaga dubbatiisaa akka dhaggattanu jabaadha'aa barbaada'a. **2** Nami afaan haareyaan dubbatu, waan inni dubbatu ka beeku waan hin jirreef, Waaqatti dubbata malee namootatti hin dubbatu; inni hunna Ayyaana Woyyichaatiin dhossaa dhuga'aa dubbata. **3** Nami raaga dubbatu, namoota ijaariisaaf, jabeessiisaa fi jajjabeessiisaa dubbata. **4** Nami afaan haareyaan dubbatu mataa ifii callaa ijaara; ka raaga dubbatu ammoo wolde'a kiristaanaa ijaara. **5** Isin duudiin afaan haareyaan akka dubbattanu hin jaaladha; ammoo san caalaa kennaa raaga dubbatiisaa akka qabaattanu jaaladha. Waan afaan haareyaan dubbatame san, akka wolde'i kiristaanaa ittiin ijaaramu nami tokko yoo hiike malee, nama afaan haareyaan dubbatu caalaa ka raaga dubbatutti caala. **6** Maarre obboleeyyan tiyya! Ani mudhii yookiin beekkumsa yookiin raaga yookiin barsiisa tokko adoo hin dubbatin, afaan haareya calla'aan dubbataa gara keessan yoo dhufe, maan isinii baya? **7** Suusullee yookiin kiraara meya lubbuu hin qanne irrattuu, qoonqoon afuufantu yookiin dhowantu sun qoonqoo adda addaa yoo hin qabaatin, qoonqoon isaan dhageessisanu ta attamii akka teete attamiin beekkannee? **8** Tultullaan afuufamee, qoonqoon isaalle qulloottee yoo beekkamuu dhadde, eennuttuu lolaaf qophowa ree? **9** Akkasuma, wonni isin afaan haareyaan dubbattanu ka hin beekkanne yoo te'e, nami waan isin dubbattane attamiin beeku dande'a ree? Isin akka waan qilleensatti dubbattanuu teetan. **10** Biyya lafaa irratti afaan hedduun adda addaa jira; isaan keessaa hiikkaa ka dhaba hin jiru. **11** Ani hiikkaa afaan dubbatamuu san yoo beeku dhaba ammoo, nama dubbatu biratti orma te'a; innille orma natti te'a. **12** Maarre isin kennaa Ayyaana Woyyichaa dhaggatiisaaf eega dharraatane, waan duuchii caalaa kennaa wolde'i kiristaanaa ittiin ijaaramu akka dhaggattanu jabaadha'aa

barbaada'a. **13** Tanaaf nami afaan haareyaan dubbatu, waan dubbate san hiikuu akka dande'u daadimatu qaba. **14** Ani afaan haareyaan yoo daadimadhe, ayyaanni kiyya hin daadimata; qalbiin tiyya ammoo womaa hin hujju. **15** Maan godhuu qaba? Ani ayyaana kiyyaan hin daadimadha; qalbii tiyyaalle'een ammoo hin daadimadha; ayyaanaan hin faarsa; qalbii tiyyaalle'een ammoo hin faarsa. **16** Ati ayyaana keetiin yoo Waaqa galateeffattu, nami wonni ati jettu haareya itti teetee, hiikkaa dubbii hin beekin, daadimannaa galataa ta ati dhikeessitutti, «Attam Ameen» jechuu dande'a ree? **17** Daadimannaa galataa ta ati dhikeessite dansaa teetulle, nami dhibiin ammoo ittiin hin jabaatu. **18** Ani isin duudii caalaa afaan haareyaan waan dubbadhuuf, Waaqa galateeffadha. **19** Te'uu malee wolde'a kiristaanaa keessatti, afaan hin beekkanneen jecha kuma kudhan dubbachuu irra, namoota dhibii barsiisiisaaf, jecha shan afaan beekkamuun dubbatuu jaaladha. **20** Obboleeyyan tiyya! Waan hantu'uuf daa'immaan te'a'a; yaada keessaniin ammoo worra guddatane te'a'a malee, daa'immaan hin te'ina'a. **21** Barreeffama Woyyicha keessatti, «Ani karaa namoota afaan haareya dubbatanuutti fi karaa namoota afaan ormaa dubbatanuuttiin, kolbaa tanatti hin dubbadha; tun teetulle kolbaan tiyya ana hin dhageettu» jedha Gootaan» jedhantee barreenfanteerti. **22** Tanaaf afaan haareyaan dubbachuun beessisa worra hin dhugeeffanneef kenname malee, worra dhugeeffateef ka kennamee moti; raagi ammoo worra dhugeeffateef malee, worra hin dhugeeffanneefii moti. **23** Maarre wolde'i kiristaanaa marti wolitti qabamee, nami marti afaan haareyaan yoo dubbate, namooti hiikkaa dubbii sanii hin beenne yookiin worri hin dhugeeffatin yoo ol seenane isiniin, «Worri kun maraateera» hin jedhanuu ree? **24** Ammoo isin martinuu adoo raaga dubbatisatti jirtanuu, nami hin dhugeeffatin yookiin nami dubbiin tun isaaf hin galle yoo ol seene, waan dhage'een cubbuu ifii hubata. Akkasuma dubbii dhage'u duudi'iin isatti muranti. **25** Dhossaan gadhaa isaa keessa jirtulle ifatti hin baati; innille addaan lafatti jige, «Dhugumaan Waaqi odduu teessan jira» jedhaa Waaqaaf sagada. **26** Obboleeyyan tiyya! Yoona maan jenna ree? Yennaa wolitti qabantanu isin keessaa tokko faarsiisa, tokko barsiisiisa, tokko mudhii, tokko afaan haareyaan dubbatiisa, tokko waan dubbatame hiikiisa hin qabaata. Wonni kun duudiin ammoo, wolde'a kiristaanaa ijaariisaaf te'uu ti. **27** Worri afaan haareyaan dubbatu yoo jiraate, lama yookiin yoo heddate sad callaan, badoo badoo'oon dubbatuu ti; nami tokko ammoo waan dubbatame san hiikuu ti. **28** Nami hiiku yoo jiraattu dhabe, ka afaan haareyaan dubbatu sun, ifii fi Waaqa calla'atti dubbatuu malee, wolde'a kiristaanaa keessatti cadhisuu ti. **29** Raagoti lama yookiin sad te'anee dubbatanuu ti; worri dhibiin ammoo waan isaan jedhane qorqoruu ti. **30** Worra tee'ane keessaa nama dhibi'iif mudhiin yoo kennanteef ammoo, ka duraan dubbatisatti jiru sun cadhisuu ti. **31** Nami duudiin akka baratuu fi jajjabaatu, tokko tokkoon keessan badoo badoo'oon raaga dubbatu dandeettan. **32** Ayyaanni raagotaa raagotaaf hin ajajama. **33** Sababille Waaqi Waaqa nageyaa ti malee, ka hoga'aatii moti. Akkuma

wolde'a kiristaanaa duudii keessatti te'u, **34** dubartooti wolde'a Kiristaanaa keessatti cadhiituu ti. Akkuma Seerri Muuse'ee jedhutti, dubartooti akka ajajantu malee, akka dubbattuuf hin eeyyamanne. **35** Wonni tokko tokko ka isaan beekiisaa barbaadanu yoo jiraatte, abbuma manaa ifii manatti gaafatanuu ti; dubartiin takka wolde'a Kiristaanaa keessatti dubbachuun fokko'o. **36** Jechi Waaqaa isin irraa dhufee? Yookiin isin qofa geyee? **37** Nami tokko ani raaga'a yookiin kennaa ayyaanaa qaba ka jedhu yoo jiraate, ajaji ani barreesse kun ka Gootta'aa akka te'e beekuu ti. **38** Nami tana hin beenne ammoo, inninuu hin beekkamu. **39** Tanaaf obboleeyyan tiyya! Raaga dubbatiisaaf jabaadha'aa barbaada'a; afaan haareyaan dubbatisalle hin dhooggina'a. **40** Wonni duudiin ammoo, karaa qajeela'aa fi seeraan te'uu ti.

15 Amma obboleeyyan tiyya! Oduu Gammadaa ta ani isinitti lallabeeruun fudhattanee, itti jabaattanee dhaabbattane, isin qaabachiisuu fedha. **2** Oduu Gammadaa ta ani isinitti lallabe jabeessitane yoo qabattane, ittiin hin fayyitan; yoo san te'uu dhadde ammoo, dhugeeffannaan teessan gatii hin qaddu. **3** Ani waan ifiif fudhadhe ka waan duudii caalu isinii dabarseera; wonni ani isinii dabarselle: akkuma Barreeffama Woyyicha keessatti barreenfante Kiristoos cubbuu teennaaf du'ee, **4** awwaalamee, akkuma Barreeffama Woyyicha keessatti barreeffantetti, guyyaa sadiin duuba du'aa ka'eera ta jettu. **5** Inni Pheexroositti mudhattee, achiin duuba barattoota ifii kudhanii lamatti mudhate. **6** Saniin duuba hordofattoota ifii ka dhibba shaniin ol te'anutti yennaa tokkotti mudhate; hedduun isaanii haga ammaa hin jiran; gariin ammoo du'aneeran. **7** Yaaqoobitti mudhateen duuba ammoo, ergantoota maratti mudhate. **8** Muummee irratti ana nama akka sadheessaa te'elle'etti mudhate. **9** Ani ergantoota duudii keessaa diqqa'a; wolde'a Kiristaanaa ka Waaqaa irralle'etti waan miidhaa geessiseeruuf ergamaa jedhamiisaaf nama te'uu moti. **10** Amma ammoo badhaadha Waaqaatiin akka amma te'e kana te'ee dhaggama; badhaadhi inni naaf kennelle akkanumaan hin hanne. Ani ergantoota taan caalaa dadhabee hujeera; tana ka huje badhaadha Waaqaa ka na woliin jiru malee, anaa moti. **11** Maarre analle te'e isaan, woma kana lallanna; isinille waanuma kana dhugeeffattane. **12** Kiristoos du'aa akka ka'e eega lallabame, isin keessaa worri gariin attamiin du'aa ka'iis worra du'ee hin jiru jedhan ree? **13** Du'aa ka'iis worra du'ee yoo hin jiraatin, Kiristoosille du'aa hin kaane jechu'u. **14** Kiristoosille yoo du'aa ka'ee hin jirre teete, lallabi keenaa gatii hin qabu; dhugeeffannaan teessanille gatii hin qaddu jechu'u. **15** Waaqi, Kiristoos du'aa kaaseera jennee, dhugaa bayiisa keennaan dhugaa baatota Waaqaa, dharaameyyii teenee dhagganneerra. Worri du'e dhugumaan du'aa ka hin kaane yoo te'e, Waaqi ammoo Kiristoos du'aa hin kaanne jechu'u. **16** Sababille worri du'e ka hin kaafanne yoo te'e, Kiristoosille du'aa ka'ee hin jiru. **17** Kiristoos yoo du'aa kaafamee hin jirre teete, dhugeeffannaan teessan gatii hin qaddu; haga ammaan tanaalle cubbu'uu jirtan. **18** Yoo akkana teete worri Kiristoositti dhugeeffatee du'e badeera jechu'u. **19** Jiruu

biyya lafaa tana calla'aaf Kiristoositti yoo addannee jiraanne, namoota duudii caalaa ka nayuu qabanuuf nu'u. **20** Kiristoos ammoo dhugumaan du'aa ka'ee, worra du'eef angafa te'ee du'aa ka'a isaanille mirkaneesse. **21** Duuti karaa nama tokkootiin akkuma dhutte, du'aa ka'iis worra du'eelle karaa nama tokkootiin dhutte. **22** Nami marti akkuma Addaamiin du'u, akkasuma nami marti Kiristoosiin jiruu hin dhaggata. **23** Tun tokko tokkoofuu badoo badoo'oonuu teeti; Kiristoos du'aa ka'ee angafa akkuma te'e, worri ka Kiristoosii te'anelle, yennaa inni dhufu du'aa hin ka'an. **24** Achiin duuba Kiristoos bulchitoota, worra baallii qabuu fi hunna qabu balleessee, mootummaa Waaqaa Abba'atti yennaa kennu, muummeen biyya lafaa hin teeti. **25** Waaqi diinota isaa mara miila isaa jala haga keyutti, Kiristoos mowuu qaba. **26** Diinni injifatamee muummee irratti badu du'a. **27** Barreeffam Woyyichi, «Waaqi waan mara miila isaatiin jala godheera» jedha. «Waan duudii miila isaatiin jala godheera» yennaa jedhu, Waaqi waan duudii miila Kiristoosiitiin jala godhe, ifii ammoo miila jala akka hin galiin ifa. **28** Wonni duudiin baallii Kiristoosiitiin jala teeteen duuba, Ilminuu Waaqa waan duudii isaan jala godhe jala ifi godha; Waaqille waan mara guutumatti hin bulcha. **29** Worri du'e ka hin kaane yoo te'e, namooti marroo worra du'eetiif jedhane cuuphamanu bu'aan isaanii maan ree? Worri du'e ka hin kaane yoo te'e, kolbaan tun maaf addee isaanii cuuphanti ree? **30** Nuutille maaf yennaa mara balaa keessa ifi galchina ree? **31** Obboleeyyan tiyya! Guyyaa guyya'aanuu duuti na dhaqqaddi. Karaa Goottaa keenaa Yesuus Kiristoosiitiin isiniin waan ifi jajjuuf, ani tana isinitti hima. **32** Akka yaada namaa qofaan, Efesoon keessatti bineensaan wol loluun kiyya bu'aan maan ree? Worri du'e ka hin kaane yoo te'e, «Boru waan duunuuf, kowa'a hin nyaanna, hin unna» akkuma jedhante te'uu isii ti. **33** Hin gowwoomina'a. «Hari'aan badduun amala dansaa balleessiti». **34** Gara qalbii teessanii deebi'a'a. Cubbuulle hin hujina'a. Isin keessaa worri gariin ka Waaqa hin beenne jira. Ani isin qaanessiisaaf tana dubbadha. **35** Nami tokko, «Worri du'e attamiin ka'a? Yennaa du'aa ka'anuu nafa attamii qabaatan ree?» jedhee gaafata fa'a. **36** Ati gowwa'a! Midhaan ati facaattu yoo du'e malee, mudhee jiruu hin qabaatu. **37** Sanyiin qamadii yookiin midhaan dhibiin ka ati facaattu, sanyuma qofa malee, nafa midhaanii ka latu sanii moti. **38** Waaqi ammoo akka jaalatetti nafa hin kennaaf; tokko tokkoofille akkuma gosa sanyii'ititti nafa hin kennaaf. **39** Foon marti tokkoo moti; foon namaa gosa tokko; worr bineensaa ka dhibi'i; ka sinbirrootaa ka dhibi'i; ka qurxummii'ille ka dhibi'i. **40** Nafi worra ol-gubba'aa jira; nafi worra lafaalle jira. Teetuu malee ulfinni nafa worra ol-gubba'aa gosa tokko; ulfinni nafa worra lafaalle gosa dhibi'i. **41** Ulfinni adu'uu gosa tokko; ulfinni ji'aa ka dhibi'i; ulfinni urjootaalle gosa dhibi'i; urjiin takka ulfinna urjii dhibi'i irraa adda te'e qaddi. **42** Ka'iis worra du'eelle akkasuma te'a. Nafi du'ee awwaalamee badu, nafa jiraataa hin banne te'ee ka'a. **43** Nafi salphinnaan awwaalame, ulfinnaan hin ka'a; nafi dadhabaan awwaalame, hunnaamessa te'ee hin ka'a. **44** Nafa foonii te'ee ka awwaalame nafa ayyaanticha te'ee

hin ka'a. Maarre nafi foonii eega jiraate, nafi ayyaantichille jira. **45** Barreeffam woyyichi, «Nami qaraa Addaam foon jiruu qabu te'e» jedha; Addaamiin duuba ammoo, Ayyaana jiruu kennu te'e. **46** Ka dura dhufe nafa fooniiti malee, nafa ayyaantichaa moti. Nafi ayyaantichi nafa foonii saniin duuba dhufe. **47** Nami duraa Addaam lafa irraa waan dadameef, nama biyya lafaati; namichi lammeesso'oo ol-gubbaa irraa dhufe. **48** Worra lafaa ka te'ane, namicha lafa irraa dadame fakkaatan; worra ol-gubba'aa ka te'ane nama ol-gubba'aa dhufe fakkaatan. **49** Nafa nama lafa irraa dadamee akkuma fakkaannu, akkasuma nafa nama ol-gubba'aalle hin fakkaanna. **50** Obboleeyyan tiyya! Nami foonii fi dhiigaan mootummaa Waaqaa dhaaluu akka hin dandeenne, yookiin nafi du'aan badu nafa jiraataa hin banne akka hin dhaalle isinitti hima. **51** Ani dhossaa takka isinitti hima. Nuuti maraa hin jijjiiranna malee hin duunu. **52** Tultullaan muumme'ee yennaa afuufamu, nuuti akka lipheettii ilaa takkumaan hin jijjiiranna. Tultullaan hin afuufama; worri du'e ka hin banne te'ee hin ka'a; nuutille hin jijjiiranna. **53** Nafi badu kun ka hin banne, nafi du'u kunille ka hin duune uffatuu qaba. **54** Maarre nafi badu kun ka hin banne, nafi du'u kunille ka hin duune yennaa uffatu, Barreeffam woyyichi, «Duuti injifacha'aan liqinfante»; **55** akkasuma, «Du'a! Injifannaan teeti meet? Du'a! Hunni ati namaan miitu meet?» jedhu hin muummowa. **(Hades g86)** **56** Hunni ilkattii du'aa cubbu'u; hunni cubbu'uulle seera. **57** Ammoo Waaqa Karaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin injifachaa nu'uu kennuuf galanni te'u! **58** Tanaaf obboleeyyan tiyya ta jaalatantane! Jabaadha'aa dhaabbadha'a. Waan tokkole'een hin daaqina'a. Hujii Gootta'aatiif ka dadhaddanu toluma akka hin te'in beeka'aatii, yennaa mara hujii Gootta'aa hujjisaaf jabaadha'a.

16 Amma marroo qarqaarsa kolbaa Waaqaa ilaalchisee, waan ani wolde'a kiristaana Galaatiya'aatii hime, isinille godha'a. **2** Ani yennaa dhufu beesee akka hin guurre, torbaan torbaaniinuu guyyaa dilbatuu nami tokko tokkonuu, hagama galii ifiititti baasii addaan baasee keyuu ti. **3** Ani yennaa dhufu, worra isin filattaneef xalayaa geegessa'aa kennee, kennansa isin kennitane gara Yersaaleemii akka geessanuuf hin erga. **4** Akka ani dhaquuf barbaachisaa yoo teete ammoo, isaan na woliin hin dhaqan. **5** Ani karaa Meqedooniya'aatiin dhaqiisaaf waan hedeef, biyya Meqedooniya'aa keessa tareen duuba, gara keessan hin dhufa. **6** Qarqaarsa addee ani dhaqu maraaf naa te'u akka naaf gootanu, ani isin bira hin tura fa'a te'a. Ani ganna guutuulle isin bira turuu dande'a fa'a. **7** Amma yennaa taru isin dubbisuu hin barbaadu; yoo Gootaan jedhe, yennaa diqqoo dheertuu isin bira akka turu hin addadha. **8** Haga guyyaa jila Phenexosxe'etitti ammoo, qachaa Efesoonii keessa hin tura. **9** Balbalti badhoon bu'aa qabeettiin naaf bananteerti. Worri ana mormu ammoo heddu'u. **10** Ximootewoos gara keessan yennaa dhufe, akka inni sodaa malee isin woliin tee'u akka gootanu hubadha'a; sababille inni akkuma kiyya hujii Gootta'aa hujaara. **11** Nami tokkole isa hin tuffatin; ammoo akka inni nageyaan gara kiyya deebi'u isa gargaara'a. Deebi'iisa isaa

obboleeyyan woliin eegisatti jirra. **12** Marroo obboleessa keenna Apholoosiille, akka inni obboleeyyan dhibii woliin dhufee isin ilaaluuf, guddoo isa magannifadhe. Inni ammoo amma dhufiisa hin barbaadu; te'uu malee yoo itti tolte hin dhufa. **13** Dammaqa'a; dhugeeffanna'aan jabaadha'aa dhaabbadha'a; jajjabaadha'aa, jabaadha'a. **14** Waan hujjanu mara jaalalaan huja'a. **15** Obboleeyyan tiyya! Isxifaanosii fi maatiin isaa lafa Akaayya'aa keessatti kiristaana jalqabaa akka te'anee fi dhugeeffattoota tajaajiliisaaf akka ifi kennane hin beettan. **16** Namoota akkasiitii fi worra isaan woliin hujaa dadhabanuuf akka ajajantanuuf isin kadhada'a. **17** Dhutti Isxifaanosii, Fortunaaxosiitii fi Akaayqosisii guddoo na gammachiitteerti. Sababille waan isin na woliin as hin jiraatiniif, waan na irraa dhidhate naa guutaneeran. **18** Isaan gadhaa kiyyaa fi keessan gabbi tolchaneeran. Worra akkasii kana yaadadha'a. **19** Wolde'ooti kiristaanaa ka Asiyaa keessa jiranu nageya isiniif dhaaman; Aqiila'aa fi Phirsikaan, wolde'a kiristaanaa ka mana isaaniititti wolitti qabamu woliin maqaa Gootta'aatiin nageya isinii dhaaman. **20** Dhugeeffattooti asi jiranu duudiin nageya isinii dhaaman. Sunqata woyyichaan nageya wol fuudha'a. **21** Nageya kana ani Phawuloos harkuma kiyyaan isinii barreesse. **22** Ka Goottaa hin jaalanne yoo jiraate, ka abaarama te'uu ti! Goottaa keenna koottu! **23** Badhaadhi Goottaa keenna Yesuusii isin woliin jiraatu. **24** Jaalalli kiyya karaa Kiristoos Yesuusitiin isin duudii woliin jiraatu. Ameen.

2 Qorontoosii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa Yesuus Kiristoosii te'ee fi obboleessa keenna Ximooteewoos irraa: Wolde'a kiristaanaa ka Waaqaa, ka qachaa Qorontoosii keessa jiruu fi kolbaa Waaqaa ta lafa Akaayya'aa duudii keessa jirtu maraaf: **2** Waaqi Abbaan keennaa fi Gootaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. **3** Waaqa Abbaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii, Abbaa mararti'iitii fi Waaqa jajjabeenna maraatiif galanni te'u. **4** Nuuti jajjabeenna Waaqa irraa dhagganeen, worra rakkinna adda addaa keessa jiru akka jajjabeessinuuf, Waaqi rakkoo teenna duudii keessatti nu jajjabeessa. **5** Akkuma rakkinna hedduu Kiristoosii qoodanne, akkasuma Kiristoosiin jajjabeenna hedduu dhagganna. **6** Nuuti yennaa rakkannu isin jajjabeennaa fi fayinna dhaggannu; yennaa jajjabaannulle rakkoo akka nuuti fudhannee, isinille ossaan fudhattanee hin jajjabaattan. **7** Isin rakkoo teenna akkuma qoodantannu, akkasuma jajjabeenna nuuti fudhannu akka qoodantannu waan beennuuf, addiin nuuti isin irratti qannu ijjumaa hin tachootu. **8** Obboleeyyan tiyya! Rakkoo lafa Asiya'aa keessatti nu dhaqqadde, akka beettannu barbaanna. Rakkoon nu dhaqqadde sun guddoo ulfaattu'u fi hunna teennaan ol waan teeteef, addii jiru'uun le'iisaa kutanneerraayyu. **9** Akka waan muraan du'aa nutti murantee nu'utti dhage'ameeraayyu; ammoo Waaqa worra du'ane kaasu callaa malee, ifii keenna akka hin addanneef tun teete. **10** Waaqi balaa du'aa ka akkasii jalaa nu baaseera, hin baasale'e; ammalle akka nu baasu addii isatti godhanneerra. **11** Isinille daadimannaa teessaniin nu qarqaaru qaddan. Daadimannaa heddu'uun qarqaarsa Waaqaa yennaa dhaggannu, worri hedduun sababa keennaaf Waaqa hin galateeffata. **12** Amma wonni nuuti ifi jajjannuun kana: Le'iin nuuti biyya lafaa tana keessa leene, keessattuu akki nuuti isin woliin leene, woyumma'aa fi qajeelummaa Waaqa irraa dhagganneen akka te'e wodanaan keenna dhugaa baya. Kunille badhaadha Waaqaatiin malee, qarummaa namaatiinii moti. **13** Nuuti waan isin dubbifattanee hubatu'u dandeettannu malee, waan dhibii womaa isiniif hin barreessinu. **14** Isin amma marroo teenna gamisa beettan; duuba irra ammoo guutattanee akka hubattanu hin addadha. Sababa kanaan guyyaa Gootaan Yesuus dhufu akkuma nuuti isiniin ifi jajjanu, isinille nu'uun ifi jajjan. **15** Ani waan kana waan beekuuf, yennaa lama akka isin fayyadantannuuf jedhee, matooma gara keessan dhufiisaaf karoora baafadheeraayyu. **16** Ani gara Maqedooniya'aa yennaa taruu fi achi yennaa deebi'u isin ilaaliisaaf karoora baafadheera. Isinille yennaa san deensa kiyya ka ani gara lafa Yihuda'aa dhaquuf na hin qarqaartan jedhee yaadadheera. **17** Yennaa karoora kana baafadhe, nama yaada lamaa isiniitti fakkaadhaa? Yookiin tana karoofatiisaan yennaa tokkotti «Eeti'i» fi «Waawwo'o» jedhaa yaada namaatiin waan godhe seetani? **18** Waaqi addatamaa waan te'eef, wonni nuuti isiniitti hinna jecha yaada lamaa ka «Eeti'i» fi «Waawwo'o» jedhuu moti. **19** Ilmi Waaqaa Yesuus Kiristoos Ka Siilaas, Ximooteewoosii

fi ani odduu teessaniitti lallanne jecha yennaa maraa, «Eeti'i» jedhuun malee, jecha yaada lamaa ka, «Eeti'i» fi «Waawwo'o» jedhuunii moti. **20** Waadaan Waaqi nu'uuf gale duudiin karaa Kiristoosiitiin, «Eeti'i» te'a. Tanaaf nuutille ulfinna Waaqaatiif karaa Kiristoosiitiin, «Ameen» jenna. **21** Nuuti isin woliin Kiristoositi akka jabaannu ka godhe Waaqa; hujji tanaaf ka nu muudelle isa. **22** Ka isaa te'uu keennaaf beessisa ifii nu irratti godhee, karra hegeri nuu kennuuf akka qaddi'iitii Ayyaana Woyyicha ifii gadhaa keenna keessa ka keye isa. **23** Wonni ani gara lafa Qorontoosii deebi'ee dhufuu dhabeef, akka isin hin gaddisiinne isiniif nayee ti; kanalle'eef Waaqi naaf dhuga'a. **24** Isin dhugeeffanna'aan jabaattanee waan dhaabbattaneef, akka gammaddannuuf isin woliin hujaarra malee, dhugeeffannaa teessan irratti ifi gootonsiisaafii moti.

2 Ani deebi'ee isin gaddisiisu'uuf gara keessan akka hin dhunne murteeffadheera. **2** Ani yoo isin gaddisiiselle, isinuma worra ani gaddisiise malee, eentu na gammachiisa ree? **3** Ani gara keessan yennaa dhufu, worri na gammachiisu'uu male akka na hin gaddisiinneef jedhee, akka san isiniif barreesse. Sababille gammadi kiyya gammada keessan maraa akka te'e hin addadha. **4** Gadda gudda'aan, gadhaa laalatee fi imimmaan hedduu buusee wonni isiniif barreesse, akka ani guddoo isin jaaladhu akka beettannuuf malee, isin gaddisiisiisaafii moti. **5** Nami nama gaddisiise yoo jiraate inni ka gaddisiise anaa moti; yakkaa itti o'isiisa hin te'in malee, gara tokkoon inni isin duudii gaddisiise. **6** Nama akkasii kana, adabbiin isin hedduun adaddane hin geetti. **7** Namichi kun guddoo gaddiisa irraa ka ka'e addii akka hin kutanne, isaaf araarrantanee jajjabeessuu qaddan. **8** Maarre isa jaalatuu keessan akka mirkaneessitanu isin kadhada. **9** Ani haga isin ilaalee, waan maraan ka ajajantannu te'iisa keessan beekiisaaf isiniif barreesse. **10** Nama isin araarrantannuuf, anille hin araaramaaf. Wonni ani namaaf araaramu'uu male yoo jiraate, sababa keessaniif jedhee fuula Kiristoosii duratti araaramera. **11** Hujji hantuu seexanaa waan beennuuf, akka inni nu hin gowwoosineef jedhee tana godhaara. **12** Oduu Gammadaa ta Kiristoosii lallabiisaaf, yennaa ani gara qachaa Xiro'aasii dhaqe, Gootaan balbala tajaajilaa naaf baneeraayyu. **13** Ammoo obboleessa kiyya Tiitoos achitti waan dhagguu dhabeef, yaadi kiyya hin foorfanne. Maarre worra achi jirutti nageya dhaamee gara Maqedooniya'aa tare. **14** Waaqa yennaa mara karaa Kiristoosiitiin injifattoota nu godhee, nu qajeelchuu fi beekkumsa marro Kiristoosiitiif qannu akka uddowaa foolee dansaa qabuu, addee mara akka dhaqqassinnu nu godhuuf galanni te'uu ti. **15** Nuuti worra fayyuufille te'e, worra baduuf akka dakkara foolee dansaa qadduu teenee, Kiristoosiin worra Waaqaaf dhikaateeru. **16** Nuuti, worra baduuf foolee gara du'aa geessitu; worra fayyuuf ammoo foolee gara jiru'u geessitu. Yoona hujji akkasii tanaaf ka dandeettii qabu eennu? **17** Nuuti akka worra Waaqaan ergameetiitti tajaajiltoota Kiristoosii teenee, fuula Waaqaa duratti gadhaa qullu'uun dubbanna malee, akka namoota hedduu Jecha Waaqaa bu'a'aa daldalanuuti moti.

3 Nuuti ammalle ifi saaduu jalqabaarraa? Yookiin akkuma worri gariin godhu xalayaa deeggarsaa gara keessan fidatuu yookiin isin irraa fudhatuu nu barbaachisaa ree? **2** Xalayaan keenna ka akka nami duudii beekuu fi dubbisuuf gadhaa keenna keessatti barreeffameeru isinuma. **3** Isin tajaajila keennaan xalayaa Kiristoosii te'uun keessan ifa. Xalayaan kun hallu'uun adoo hin te'in, Ayyaana Waaqa jiraata'atiin, gabatee dhaka'aa irratti adoo hin te'in gadhaa namaa keessatti barreeffameera. **4** Nuuti karaa Kiristoosiin Waaqatti addii waan qannuuf tana jenna. **5** Nuuti dandeettii teennaan tana goona waan jennu takkaalle hin qannu; dandeettiin teenna Waaqa irraa dhutti. **6** Tajaajiltoota Gondoeroo Haareyaa akka teenuuf ka dandeetti nu'uuf kenne isa; gondoeroon tun ta Ayyaana Woyyichaati malee, ta seera qube'een barreeffameetii moti. Seerri qube'een barreeffame du'a fida; Ayyanni Woyyichi ammoo jiruu kenna. **7** Seerri dhakaa baxxicha irratti qube'een bocameeraayyu; ifi yennaa seerri kenname jiru kuun badaa ka deemu te'ulle, kolbaan Israa'elii fuula muuse'eetii ila qaddee ilaalisaa hin dandeenne. Eegasuu seerri du'a fide ulfinna akkanaatiin yoo mudhate, **8** tajaajilli karaa Ayyaana Woyyichaatiin dhaggamu ulfinna kana caalu attam hin qabaanne ree? **9** Tajaajilli yakkaa namatti muru ulfinna hagaraa ka qabu yoo te'e, tajaajilli nama balchoonsu attam ulfinna caalu qabaatuu dhaba ree? **10** Ulfinni duuba irraa ka akka malee caalu waan te'eef, ulfinni dur tare akka woy hin qanneettii laakkowama. **11** Wonni caararrowaa deentuuyyuu ulfinna hagaraa ka qaddu eega teete, wonni haga bara baraa jiraatu ammoo ulfinna akka malee caalu attam hin qabaanne ree? **12** Addii akkanaa waan qannuuf, sodaa malee dubbanna. **13** Nuuti akka muuse'eetii moti; inni calalaqa fuulaa ka badu san kolbaan Israa'elii akka hin dhagGINEEF fuula ifii gollate. **14** Qalbiin isaanii dhugumaan dillootteetti; haga guyyaa adhaalle kitaaba Gondoeroo Qaraa yennaa dubbisanu qalbiin isaanii gollaa saniin akkuma gollanteen jirti. Gollaan tunille karaa Kiristoosii qofaan ka baddu waan teeteef tun teete. **15** Haga adhaalle yennaa isaan kitaaba Seera Muuse'ee dubbisanu mara, qalbiin isaanii golla'aa gollanti. **16** Ammoo yennaa nami gara Gootaa'aa deebi'u gollaan hin baddi. **17** Gootaan Ayyaana; addee Ayyaanni Gootaa'aa jirutti bilisummaan hin jirti. **18** Nuuti duudii fuula hin gollamiiniin, ulfinna Waaqaa akka daawiti'in mudhatuutii hin calalassina; nuutille bifa Gootaa Ayyaana te'ee fakkaatiisaaf ulfinna irraa gara ulfinna hin jijjiiranna.

4 Waaqi maratii ifitiin tajaajila kana waan nu'uu kenneef addii hin kutannu. **2** Nuuti waan dhossa'aa fi fokkisisaa te'e lakkinneera; maltumma'aan hin hunyu; Jecha Waaqaalle hin micciirru; addee akkasii dhugaa ifatti baannee mudhinna; ifille wodanaa nama maraatiif fuula Waaqaa duratti ifa goona. **3** Oduun Gammadaa ta nuuti lallannu yoo gollantelle, worra baduuf gollante. **4** Bulchaa biyya lafa tanaa ka te'e Seexanni qalbii worra hin dhugeeffannee jaamseera; inni Oduu Gammadaa ta ulfinna Kiristoosii isaanii issitu, ta bifa Waaqaatiin mudhatte akka isaan hin dhaggine godheera. **(aiñon g165)** **5** Nuuti Yesuus Kiristoos Gootaa akka te'ee fi nuutille marroo

isaatiif tajaajiltoota teessan akka teene lallabaarra malee, marroo teennaa moti. **6** Waaqi, «Ifi dukkana keessatti ifuu ti» jedhee dubbate, ifa beekumsa ulfinna ifii ka fuula Kiristoosii irraa mudhatu, gadhaa keenna keessatti akka ifu godhe. **7** Ammoo hunni waan duudii irra caaltu tun, Waaqa irraa malee nu'u irraa akka hin te'in akka beekamuuf karra ayyaantittii tana akka okkotee faaraa teenee qabanneerra. **8** Karaa maraan hin rakkanna, ammoo hin injifatannu; yennaa hedduu waan goonu hin wollaalla, ammoo addii hin kutannu. **9** Miidhaan nu'u irra hin geya, ammoo jaalota dhannee hin beennu; dhowannee hin jinna, ammoo hin duunu. **10** Jiruun Yesuusii nafa keenna irratti akka mudhatu, yennaa duudii du'a isaa nafa keenna irratti ba'annee deddeenna. **11** Jiruun Yesuusii nafa keenna ka du'u irratti akka mudhatuuf, nuuti worri jirruuyyuu marroo Yesuusitiif yennaa mara du'aaf dabarfannee hin kennanna. **12** Maarre nuuti yennaa maraa afaan du'aa jirra, isin ammoo afaan jiru'u jirtan. **13** Teetuu malee Barreeffama Woyyicha keessatti, «Ani dhugeeffadhe; tanaaf dubbadhe» akkuma jedhante, nuutille ayyaanuma dhugeeffanna'aa san waan qannuuf hin dhugeeffanna. Sababa kanaaf hin dubbanna. **14** Waaqi ka Gootaa Yesuus du'aa kaase, nu'ulle Yesuus woliin akka kaasuu fi isin wolille'een ifi duratti akka dhikeessu hin beenna. **15** Akkuma badhaadhi Waaqaa irra caalaa fakkanaa worra hedduu dhagqabaa deemuun, worri ulfinna Waaqaatiif galata dhikeessu akka hedduuf tun duudiin isiniif teete. **16** Tanaaf addii hin kutannu. Nafi keenna ka gubba'aa dullooma dadhabaa jiraatulle, nafi keenna ka keessaa guyyuma guyya'aan hin haareffama. **17** Rakkoon teenna diqqo'oo fi ta haga yenna'aa tun, ulfinna guddaa bara baraa ka haga hin qanne akka dhaggannu nu gooti. **(aiñon g166)** **18** Nuuti ka eegannu waan hin mudhanne malee, waan mudhatuu moti. Wonni mudhatu ka haguma yenna'aa ti; wonni hin mudhanne ammoo ka haga bara baraa ti. **(aiñon g166)**

5 Nafi keenna ka lafa tanaa, ka akka dunkaani'ii keessa leenu yennaa diigame, mana harka namaatiin hin ijaaramin, ka Waaqi ol-gubba'atti ijaare akka qannu hin beenna. **(aiñon g166)** **2** Ammaa tana nuuti nafa ol-gubba'aa uffatiisaaf dharra'iisaan aadiisatti jirra. **3** Isa san yennaa uffanne qullaa jiraannee hin dhaggannu. **4** Dunkaana lafa tanaa keessa haga jirru, ba'aan nu'utti ulfaattee aadaarra; wonni nuuti aadaarruuf duuti jiru'uun jijjiirantee, nafa ol-gubba'aa akka uffannuuf malee, nafa keenna ka lafa tanaa irraa adda bayiisa barbaanneetii moti. **5** Jijjiirama kanaaf ka nu qopheesselle Waaqa; san caalaalle waan nu'uuf kennamu maraaf akka qaddii te'uuf, ayyaana ifii ka nu'uuf kenne isa. **6** Nafa keenna ka lafa tanaatiin haga jirru, Gootaa irraa ka fagaanne akka teene yoo beennelle, yennaa maraa isatti addanna. **7** Nuuti ka jiraannulle dhugeeffanna'aan malee, isa dhaggiisaanii moti. **8** Nuuti nafa akka mana keennaa te'e kana irraa adda baanee, Gootaa woliin jiraatiisaaf hin hachina; tanaaf ifi addi'iin leena. **9** Nuuti nafa keenna kanaan jiraannulle, jiraatuu dhannulle, yaadi keenna Gootaa gammachiisu'u. **10** Nami tokko tokkonuu nafa ifitiin adoo jiruu, waan dansaalle te'e

hantuu godheef, akkuma hujii ifiititti gatii dhaggaatiisaaf, nuuti martinuu fuula barcumaa mura'aa ka Kiristoosii duratti dhikaatuu qanna. **11** Tanaaf Goottaa sodaatiis maan akka te'e waan beennuuf, worra dhibii hin hubachiinna. Nuuti maan akka teenelle Waaqi hin beeka; isinille gadhaa keessan keessatti nuuti maan akka teene akka beettanu hin addadha. **12** Worra keessa ifiitiin adoo hin te'in, waan alaan mudhatuun ifi jajanuuf deebii kenniisa akka dandeettanu, nu'uun akka ifi jajanuuf malee, nuuti ammalle deebinee ifi saadiisaafii moti. **13** Nuuti maraataa yoo teene Waaqaaf jennee ti; worra qalbii qabu yoo teenelle isiniif jennee ti. **14** Kiristoos nama duudi'if akka du'ee fi nami duudiin du'a isaa ka qoodamu akka te'e waan hubanneef, jaalalli isaa nu dirqansiisa. **15** Worri jiru'uun jiru duudiin, isaaniiif jedhee ka du'ee du'aa ka'eef akka le'anuuuf malee, haganaa achi akka ifii hin leene, Kiristoos nama maraaf du'e. **16** Maarre nuuti ammaa achi eennulle'etti fuula ilaaltee hin murru. Tanaan qara Kiristoositti akkana gooneelle yoo jiraanne, haganaa achi akkana hin goonu. **17** Tanaaf eennulle Kiristoosiin yoo jiraate inni dada haareya; dadi dullattiin tartee, dadi haaretti dhutteerti. **18** Tun duudiin Waaqa karaa Kiristoosiitiin ifi woliin nu araarsee fi tajaajila araarsiisaa nu'uu kenneen teete. **19** Tunille Waaqi Kiristoosiin kolbaa biyya lafaa duudii ifi woliin araarsiisatti jiraayyu jechu'u; yakkaa namootaalle itti hin laakkonne; nu'ulle'eef jecha namoota Goottaa woliin araarsinu kenne. **20** Waaqi karaa keennaan namoota waan yaamuuf, nuuti bakka bu'oota Kiristoosii ti; tanaaf, «Waaqa woliin araarama'a» jennee maqaa Kiristoosiitiin isin kadhanna. **21** Akka nuuti worra karaa Kiristoosiin tokkummaa dhugaamettii Waaqaa woliin qoodamu teenu, Waaqi Kiristoosii cubbuu hin qanne, akka cubbuu teenna mara ba'atu godhe.

6 Nuuti Waaqa woliin ka hunyu waan teeneef, badhaadha Waaqaa ka fudhattane akkanumaan hin balleessina'a jennee isin kadhanna. **2** Waaqi, «Yennaa na biratti fudhatama qaddutti ani si caqase; Guyyaa fayinna keetii, ani si qarqaare» jedha. Kunoo dhage'a'a yennaan fudhatama qaddu amma; guyyaan fayinnaalee adha. **3** Tajaajilli keenna akka hin tuffatanne, eennulle'eef gufuu hin teenu. **4** Addee akkasii waan goonu maraan akka tajaajiltoota Waaqaatitti rakkoo, farraa fi muddama ossiisaan ifi dhikeessina. **5** Akki ifi dhikeessinulle: dikamiisaan, hidhamiisaan, raafamiisaan, hujiiin dadhabiiisaan, hirriiba dhabiisaa fi beelaan; **6** akkasuma qulqullumma'aan, beekumsaan, ossaan, arjuma'aan, Ayyaana Woyyichaana sooreffamiisaa fi jaalala dhuga'aatiin, **7** jecha dhuga'aatii fi hunna Waaqaatiin. Hubiisaa fi ifi irraa dhooggatiisaafille, mey keenna ka woraanaa balchumma'a. **8** Nuuti ulfinnaa fi salphinnalle fudhanneerra; komatamiisaa fi leellifamiisalle fudhanneerra; dhugaameyyii adoo teeneerruu, dharaameyyii jedhanneerra; **9** ka beekkanne adoo teeneerruu, akka hin beekkamin teene; du'aneeraan yoo jedhanu, jiru'uun jiraannee dhagganna; dikannulle hin ijjeefanne; **10** gaddi nu dhaqqabulle, yennaa mara hin gammanna; hiyyeeyyii adoo teeneerruu worra hedduu dureeyyii goona; womaa ka hin qanne adoo teeneerruu, waan maraa qanna. **11**

Worra Qorontoos keessa leetanu! Nuuti ifa tolchinee isiniiti dubbanneerra; gadhaa keennalle badhinnee isinii banneerra. **12** Isinumatti gadhaa nu irraa kutate malee, nuuti isin irraa hin kutanne. **13** Akkuma nuuti gadhaa isinii badhanne, isinille gadhaa nu'uuf badhadha'aa jedhee akka ijoollee tiyyaatitti isiniiti dubbadha. **14** Worra hin dhugeeffanne woliin hin xaxamina'a. Balchumma'aa fi cubbuun attam wol qabatu dande'an? Ifaa fi dukkanti attam woliin jiraatuu dande'an? **15** Kiristoosii fi Seexanni attam woliin galuu dande'an? Nami dhugeeffatuu fi nami hin dhugeeffanne maan woliin qaba? **16** Galmi Waaqaa, waaqota dharaa woliin woliigaltee maan qaba? Akkuma Waaqinuun, «Mana kiyya kolbaa tiyya oddu'utti hin godha; odduu isaanille hin le'a; Ani Waaqa isaanii hin te'a, isaanille kolbaa tiyya hin te'an» jedhe, nuuti Galma Waaqa jiraata'aa ti. **17** Ammalle Gootaan, «Isin odduu isaanii fowama'atii baya'a; waan battii te'e hin tuqina'a. Anille isin hin fudhadha; **18** Ani Abbaa keessan hin te'a, isinille ilmaan tiyya ta dhiiraatii fi durraa hin teetan jedha Gootaan waan mara dande'u» jedheera.

7 Jaalota tiyya, addiin tun duudiin waan nu'uu kennanteef, waan nafaa fi ayyaana keenna xureessu duudii irraa kowa'a ifi qulqulleessina; Waaqalle sodaataa woyyummaan teenna mijuu akka teetu kowa'a goona. **2** Gadhaa nuu badhadha'a. Nuuti nama tokkolle hin yakkine; nama tokkoolle hin miine; yookiin eennulle itti fayyadama keenna hin godhanne. **3** Ani yakkaa isiniiti muru'uuf tana jedhiisatti hin jiru; akkuma ani tanaan qara isiniiti hime isin gadhaa keenna keessa jirtan. Tanaaf jiru'u fi du'alle'en yennaa mara isin irraa gargar hin baanu. **4** Addiin ani isin irratti qabu guddo'o; guddoo isiniin ifi jaja; guddoolle jajjabaadheera; rakkoo teenna mara keessatti ani akka malee gammade. **5** Yennaa lafa Maqedooniya'aa geennelle, rakkoon karaa adda addaatiin nu dhaqqadde malee hin foorfanne; alaan lola, keessa keennaan sodaa qannaayyuu. **6** Waaqi worra se'a cabe jajjabeessu ammoo, dhufa Tiitoosiitiin nu jajjabeesseera. **7** Nuuti dhufa isaa qofaan adoo hin te'in, akka isin isa jajjabeessitanelle waan dhageenneef jajjabaanneerra. Akkasuma dharraa, gaddaa fi yaaddoo naaf qaddanu yennaa nu'utti hime, ani caalaa gammade. **8** Ergaan ani tanaan qara isiniif barreesse ta isin gaddisiittu teetulle, ergaa san waan barreesseef hin gaabbu; gaabbee yoo jiraadhelle ergaan tiyya haas diqq'oof waan isin gaddisiiteef gaabbe. **9** Amma ammoo waan isin gaddisiiseef adoo hin te'in, gaddi keessan akka cubbuu irraa deebitanu waan isin godheef ani hin gammada. Gaddi keessan akka fedha Waaqaa waan te'eef, nuuti waan tokkolle'en isin hin miine. **10** Gaddi akka fedha Waaqaa te'e, nama cubbuu irraa deebisee gara fayinnaa geessa malee, hin gaabbisiisu. Gaddi biyya lafaa ammoo du'a fida. **11** Gaddi keessan ka akka fedha Waaqaa te'e kun haajamuu attamii, falmata attamii, mufii attamii, sodaa attamii, dharraa attamii, hinaaffaa attamii fi dokonkora adabiisa akka feetanu akka isin godhe ilaala'a. Isin ammoo waan ani tanaan dura isinii barreesse irraa bilisa akka teetane mirkaneessitaneertan. **12** Maarre ani isiniif barreessulle, hinaaffaan isin fuula

Waaqaa duratti nu'uuf qaddanu akka isiniif ifa teetu malee, marroo nama yakkaa hujetiif ifi yakkametiifii moti. **13** Jajabeenna keenna caalaa gammada Tiitoos dhaggateen ka caalu gammanneerra; wonni nuuti gammanneefille isin duudiin Tiitoos waan jajabeessitanee fi yaada isaa foofachiittaneef. **14** Ani ifi jajisa isiniin qabu Tiitoositti himeeraayyu; isinille na hin qaanessine; nuuti yennaa maraa dhugaa isinitti hinneerra; maarre ifi jajjis marroo teessaniif Tiitoositti hinne, dhugaa akka teete mirkanootteerti. **15** Isin duudiin Tiitoosiif ajajamaa, soda'aa fi rorommiisaan akka isa fudhattane yennaa qaabatu, jaalaltiin inni isiniif qabu ittuma ede'ante. **16** Ani karaa maraan isinitti addatiisa waan dande'eef guddoo gammadeera.

8 Obboleeyyan tiyya! Badhaadha Waaqi wolde'oota kiristaana lafa Maqedooniya'aatiif kenne akka beettanu barbaanna. **2** Isaan rakkinna gudda'aan haga ilaallamaneeran; te'uu malee gammadi isaanii gudda'a; isaan akka malee hiyyeeyyii te'anulle, guddoo arjoomaneeran. **3** Isaan haga dande'anuu fi haga dande'anuum caalaa, fedhii ifiitiin akka kennane ani isaanii dhugaa hin baya. **4** Carraa qarqaarsa kolbaa Waaqaa ta biyya Yihuda'aa keessa jirtuuf kenniisa irratti hirmaatiisaaf magannifatanee nu kadhatane; **5** haga nuuti isaan irraa eenne caalaa godhane; matooma Gootta'aaf ifi kennane; itti aansaneelle fedha Waaqaatiin ifi nu'uuf kennaneeran. **6** Hujii tana matooma ka jalqabe Tiitoos waan te'eef, ammalle hujii arjoomaa tana akka muummessu isuma kadhanneerra. **7** Isin dhugeeffanna'aan, haasowaan, beekkumsaan, qarqaariisaaf quxixuxamiisaan, jaalala nu'uuf qaddanulle'en waan maraan hin caaltan; hujii arjoomaa tanalle'en ka caaltanu te'a. **8** Maarre quxixuxamiisa worri dhibiin kenniisaaf qabu keessaniin wol bira qabee ilaaliisaan, jaalaltiin teessan ta dhuga'aa akka teete mirkaneessiisaaf jedheeti malee, isin ajajisiiaffii moti. **9** Isin badhaadha Goottaa keenna Yesuu Kiristoosii hin beettan; inni dureessa adoo te'eeruu, hiyyummaa isaatiin akka isin dureeyyii teetanuuf isinii jedhee hiyyeessa ifi godhe. **10** Waan kana irratti gorsa isinii dansaa fakkaatee natti mudhate isiniif kenna: Bara engeddaa kenniisa qofaaf adoo hin te'in, waan kana godhiisaaf matooma isinitti barbaade. **11** Tanaaf quxixuxiin isin kenniisaaf qaddanu hujii irra ooltee akka muummottu, hagama qaddanutti waan yaaddane san godha'a. **12** Nami tokko kenniisaaf quxixuxama yoo qabaate, kennansi isaa fudhatama ka qabaatu, haga qabutti yoo kenne malee, haga hin qanne yoo kennee moti. **13** Kana jechuun kiyya ifii dhaddanee worra dhibii rakkoo keessaa akka baattanuu adoo hin te'in, isin lamaanuu akka wol qixxoottanu. **14** Isin yennaa rakkattanu karri isaanii rakkoo teessaniif akka ooltu, karri teessan amma rakkoo isaaniitiif ooltuu ti. Akka kanaan isin wodhakka'atti wol qixxummaan hin jiraatti. **15** Kunille akkuma Barreeffami Woyyichi, «Ka guddaa wolitti qabate hagaan ol hin qabaanne, ka diqqoo wolitti qabatele hagaan gad hin qabaanne» jedhu. **16** Akkuma ani isiniif quxixuxamu, Tiitoosille akka isiniif quxixuxamu Waaqi godhe galatoomu. **17** Tiitoos waan nuuti isa kadhanne qofaaf adoo hin te'in, fedhii ifiitiin ka'ee gammadaan gara keessan dhufe. **18** Isa

woliin obboleessa Oduu Gammadaa lallabiisaan wolde'oota kiristaanaa duudii keessatti kabajamaa te'e ergaarra. **19** Obboleessi kun kana qofa adoo hin te'in, hujii dansaa tana ulfinna Gootta'aatiif yennaa nuuti muummessinuu fi fedhii dansaa tajaajiliisaaf qannulle yennaa mudhinuu, nu waliin deemiisaan qooda hujii'ii nu waliin akka fudhatu wolde'oota kiristaanaatiin fowameera. **20** Kennansa arjoomaa ka wolitti qabame kana qabiisa irratti eennulle akka nu hin komanne ifi eeganna. **21** Yaad keenna waan sirrii te'e fuula Gootta'aa duratti callaa adoo hin te'in, fuulaa worra dhibii'ii durale'etti hujuu'. **22** Yennaa hedduu karaa heddu'un haga isa ilaallee, akka inni nama qarqaariisaaf quxixuxamaa te'e waan dhaggineef obboleessa keenna Tiitoos waliin ergineerra; addiin inni isinitti qabu guddoo waan iteeteef, amma hujii tana qarqaariisaaf ka durii caalaa inni quxixuxi jedheera. **23** Marroo Tiitoosii beekiisa yoo barbaachise, inni isin qarqaariisaaf waa'ela kiyya ka na waliin hujuu; isa waliin ka dhufanu marro obboleeyyan dhibii'ii yoo teete, isaan bakka bu'oota wolde'oota kiristaanaa ka ulfinna Kiristoosiitiif dhaabbataneeranu. **24** Tanaaf akka wolde'ooti kiristaanaa jaalalli keessan ka dhuga'aa akka te'ee fi maaf akka nuuti isiniin ifi jajnu akka dhagganu, jaalala keessan isaanii mudhisa'a.

9 Marroo qarqaarsa kolbaa Waaqaa ta Yihudaa keessa jirtuuf godhamuu, isiniif barreessuun barbaachisa'aa moti. **2** Ani quxixuxamuu keessan waan beekuuf, «Worri Akaayya'aa bara engeddaatiin jalqabee qarqaariisaaf qophoweera» jedhee marro teessaniif worra Meqedooniya'aa biratti ifi jaje; quxixuxamuu keessaniille worra hedduu kakkaaseera. **3** Marroo teessaniif wonni ani waan kana irratti ifi jajnu, soba teetee akka hin hanne amma obboleeyyan tana ergaara; isin ammoo akkuma ani jedhetti qophowa'aa eega'a. **4** Worri Maqedooniya'aa na waliin dhufee, adoo isin hin qophowin yoo dhagge, nuuti isinitti addachuu keennaan waan jennu dhannee hin qaanonna; isin fa'a guddoo qaanottan. **5** Maarre obboleeyyan tun anaan dura gara keessan dhufanee, qarqaarsa arjoomiisaaf waadaa galtane dura keessa akka qopheessitanu akka isin qaabachiisanuuf, gara keessan erguun barbaachisaa te'ee natti mudhateera. Akka kanaan ani yennaa dhufu kennansi arjoomaa keessan ka qophowe te'a; isinille dirqamaan adoo hin te'in fedhiin akka kennitanu beessisa. **6** «Ka diqqoo facaase diqqoo galfata; ka hedduu facaase hedduu galfata» yaada jedhu qaabadha'a. **7** Tanaaf Waaqi nama gammadaan kennu waan jaalatuu, nami tokko tokkonuu waan gadhaa ifiitiin kenniisaaf barbaade gammadaan kennuuti malee, gaabbaa yookiin hunnaan hin kennin. **8** Yennaa mara waan isinii barbaachisu maraa ifii qabaattanee, hujii dansa'aafile ka geyee hafu akka qaabattanu Waaqi badhaadha ifii bira dabarsee isinii kennuu hin dande'a. **9** Kunille akkuma Barreeffam Woyyichi, «Worra hiyyeeyyii'ii arjoomaan kenne; balchummaan isaalle haga bara baraa jiraatti» jedhu. (aiōn g165) **10** Waaqi ka facaasuuf sanyii, ka nyaatuuf sagalee kennu, sanyii facaattanu mara isinii kennee akka guddattu hin godha; midhaan arjummaa teessaniille hin fakkansa. **11** Worri

arjummaa teessan karaa keennaan fudhatu mara, Waaqa akka galateeffatuuf yennaa maraa akka arjoontanu, Waaqi waan maraan isin hin duroonsa. **12** Tajaajilli keessan kun dhidhuu kolbaa Waaqaa guutiisa qofa adoo hin te'ini, akka galata guddaa Waaqaaf dhiheessanu godha. **13** Tajaajilli arjooma keessanii kun, Wongeela Kiristoosii fudhattanee ajajamuu keessan, isaanii fi worra dhibiille'eef arjoomuu keessan waan mirkaneessuuf, nami hedduun Waaqa hin leellisa. **14** Isaanille badhaadha guddaa Waaqi waan isinii kenneef, isin dharra'aa isinii daadimatan. **15** Kennaa isaa ta hagara hin jedhanneef, Waaqi galatoomu.

10 Ani Phawuloos yennaa isin bira jiru nama, «Nama ila laafu» jedhame; yennaa isin irraa fagaadhe ammoo, «Nama ila jabaatu» jedhame; gadhi laaffinnaa fi arjummaa Kiristoosiitiin, 2 ani yennaa isin bira dhufe ila jabeennaan akka na hin dubbachiinne isin kadhada; worra akka yaada fooniitti deddeebina nu seyanu duratti ammoo, ila jabeennaan dubbatiisaaf barbaada. **3** Biyya lafaa keessa leenulle, nuuti akka biyya lafaa hin lollu. **4** Mey woraanaa keennalle ka kushaa diigiisaaf dandeessisu, ka hunna Waaqaa qabu malee, meya woraanaa ka biyya lafaatii moti. **5** Waaqa beekiisa irratti moroma'aa fi kijiba gufuu te'ee ka'u duudii hin balleessina; yaada namaa duudiille booji'aa Kiristoosiif akka ajajamu goona. **6** Eega ajajamuun keessan muummowe, ajajama dhaba duudii adabiisaaf hin qophoonna. **7** Isin waan ila duratti mudhatu qofa ilaaltan. Nami tokko ani ka Kiristoosii ti jedhee yoo ifi addate, nuutille akkuma isaatu ka Kiristoosii te'uu kenna hubatuu ti. **8** Marro baallii Gootaan nuu kenneetiif, yoo guddoo ifi jajelle itti hin fokkiffadhu; baalliin tun isin ijaariisaaf malee, isin diigiisaaf hin kennanne. **9** Ani xalayaa kiyyaan akka waan isin sodaachisiisatti jiruu akka yaaddanu hin fedhu. **10** Worri gariin, «Ergaan Phawuloosii jajjaddu'uu fi ulfaattu'u; inni ammoo yennaa nu biratti dhagamu dadhaba'a; dubbiin isaalle goofa» jedhan fa'a teeti. **11** Worri akkasii waan nuuti fagoo jiraannee barreessinu fi waan yennaa isin waliin jirru hunyu odduu garaa garummaan akka hin jirre hubatuu ti. **12** Nuuti worra ifi saadutti ifi laakkowu'uuf yookiin isaanin wol biratti ifi qannee ilaaliisaaf ila hin jabaannu. Isaan ammoo ifiinuu ifi waan madaalanuu fi ifiinuu ifi wol biratti qabaneef ifi waan ilaalanuuf gowwoole'e. **13** Nuuti ammoo haga isin bira geennulle'etti, meessaa tajaajila Waaqi nuu kenneen ifi jajaarra malee, haga irra tarree ifi hin jajnu. **14** Isinille meessaa tajaajila keenna keessa waan jirtanuuf, nuuti Oduu Gammadaa ta Kiristoosii gara keessan finnee yennaa dhunne meessaa san hin tarre. **15** Tanaaf meessaa Waaqi nuu murteesse irra dabarree, hujii worra dhibiitiin haga malee ifi hin jajnu; addee akkasii hugeeffannaan teessan akka guddattuu fi hujii teennalle haga meessaa Waaqi nuu murteesseetti, odduu teessaniitti irra caalaa akka babadhatu hin addanna. **16** Maarre meessaa tajaajila nama dhibi'ii keessa seennee, hujii tanaan qara hujanteen adoo ifi hin jajin, biyyoota isiniin gamaatille'etti Oduu Gammadaa lallabuu hin dandeenna. **17** Ammoo akkuma Barreeffam Woyyichi jedhutti, «Ka ifi jajuu Goota'aan ifi jajuu ti». **18**

Sababille nama Gootaan saadutti fudhatama qaba malee, nami ifi saadu fudhatama hin qabu.

11 Ani diqqoo gowwoomulle akka naa ossattanu hin addadha; maganne'ee naa ossadha'a. **2** Ani akka durra duudduu qulqullitti'ii Kiristoosii abbaa manaa tokkochatti, isin heerumsiisiisaaf waan isin kadhadheeruuf, akkuma Waaqi hinaafu anille isin hinaafa. **3** Akkuma bofi maltumma'aan Heewwan sobe, yaadi keessanille gara badee qajeelumma'aa fi qulqullummaa Kiristoosiif qaddanu irraa isin milissinaa laati jedhee sodaadha. **4** Nami tokko gara keessan dhufee, Yesuusii nuuti isinitti lallanne malee, Yesuusii dhibii yoo isinitti lallabe yookiin ayyaana kanaan dura fudhattane malee, ayyaana dhibii yoo fudhattane yookiin Wongeela tanaan dura fudhattane malee, Wongeela dhibii yoo fudhattane, cadhattante itti ilaaltan jechu'u. **5** Ani ammoo karaa tokkole'een ergantoota guguurddoo tana irraa waan diqqaadhu hin seyu. **6** Ani dandeettii dubbii dhabulle, beekumsa hin qaba; nuuti yennaa maraa karaa maraan waan kana ifa isiniif gooneerra. **7** Ani gatii malee Oduu Gammadaa ta Waaqaa waan isinii lallabeef, akka isin ol jettanuuf ifi gad qabuu kiyyaan cubbuu hujee ree? **8** Isin tajaajiliisaaf, wolde'oota kristaanaa dhibii irraa qarqaarsa waan fudhadheef, ani isaan saameera. **9** Yennaa isin waliin jiraataa woy dhabee rakkadhe, obboleeyyan Maqedooniya'aa dhufane waan naa barbaachisu maraan waan na qaraqaaranneef, ani nama tokkole'etti ba'aa hin teene. Akkuma tanaan dura ba'aa isinitti te'uu dhabe, gara duraalle ba'aa isinitti hin te'u. **10** Dhugaan Kiristoosii haga na keessa jirtu, eenulle ifi jajuu kiyya kana lafa Akaayya'aa keessatti na hin dhooggu. **11** Ani waan isin hin jaalanneef kana jedhaa? Akka ani isin jaaladhu Waaqinuun hin beeka. **12** Ergantooti dhibiin sun, «Nuutille akkuma isaanii hujarra» jedhaa sababa ittiin ifi jajanu isaan dhassiisiisaaf, akkuma amma godhiisatti jiru gara duraalle hin godha. **13** Namooti akkasii ergantoota Kiristoosii fakkaatiisaaf worra ifi jijjiiru, ergantoota sobaati fi hojjattoota maltoole'e. **14** Kunille waan nama baaseffachiisuu moti; Seexanninu ergantoota ifaa fakkaatiisaaf ifi jijjiira. **15** Tanaaf tajaajiltooti Seexanaa tajaajiltoota balchumma'aa fakkaatiisaaf yoo ifi jijjiirane hin baaseffachiisu. Muummee irratti gatii hujii ifi hin dhaggatan. **16** Ani ammalle isiniin jedha; eennulle gowwaa na hin seyin; yoo seetane ammoo diqqumalle akka ifi jajuu akka gowwaa'aattii na fudhadha'a. **17** Akka kana ifi jajisaan yennaa dubbadhu akka gowwaa'aa te'eeti malee, akka fedha Goota'aatii moti. **18** Worri hedduun akka yaada fooniitti ka ifi jaju eega te'e, anille ifi hin jaja. **19** Isin qaroolee waan teetaneef, gowwoolee gammadaan hin ossattan. **20** Nami yoo garba isin godhate yookiin yoo isin irra nyaate yookiin bu'aa ifitiif yoo isin fayyadame yookiin yoo isin tuffate yookiin yoo isin dhabanaase hin ossattan. **21** Nuuti ammoo waan saniin dadhaboolee te'uu kennaan fokkifataa dubbadha. Eennulle ifi jajisaaf ila yoo jabaate, anille akkuma isaa ila jabaadhee ifi jaja. Ammalle akka gowwaa'aa te'ee tana jedha. **22** Isaan worra Ibirootaati? Anille nama Ibirootaa ti. Isaan worra Israa'eliiti? Anille nama Israa'elii ti. Isaan sanyii Abrahaamiiti? Anille

sanyii Abrahamaamii ti. **23** Isaan tajaajiltoota Kiristoosiiti? Ani isaan caalaa tajaajilaa Kiristoosii ti. Ani akka maraata'aa tana dubbadha; ani isaan caalaa yennaa hedduu huji'in dadhabeera, yennaa hedduu hidhameera, yennaa hedduu dikameera, yennaa hedduulle du'a geyera. **24** Ani lichee soddomii sagal sagal yennaa shan harka Yihudootaatitti dhaanameera. **25** Yennaa sad ciira'aan dhaanameera; yennaa tokko dhaka'aan tumameera; yennaa sad caccab hoboloo gudditti'ii na dhaqqabeera; guyyaa tokkoo fi halkan tokko galaana irra oolee buleera. **26** Yennaa hedduu ideensa irra waan tureeruuf, balaan laga guutee, balaan saantotaa, balaan gosa tiyyaatii fi worra Yihudoota hin te'in irraa, balaan qacha'aa fi gammoojjii keessatti, balaan abbaayaa keessalle'etti, balaan kiristaanota dharaameyyii irraa na dhaqqabeera. **27** Huji hantuu hujee, akka malee eloweera; yennaa hedduu hirriiba dhabeera; yennaa hedduu beelodhee dheebodheera; yennaa hedduulle sagalee dhabeeraayyu; boojji'ii fi daara dageera. **28** Waan dhibii lakkisii marro wolde'oota kiristaanaatiif, guyyuma guyya'aan hedaa yaaddowaa ture. **29** Eentu dadhabeeruun, ani dadhabuu dhabeera? Eentu cubbu'uun gufatuun, gadhaan na laalatu dhabeera? **30** Ifi jajjis yoo barbaachise, ani waan dadhabii tiyya mudhisuun ifi jaja. **31** Waaqi, Abbaan Gootaa kenna Yesuus Kiristoosii, ka haga bara baraa galateeffame, akka ani sobaa hin dubbanne hin beeka. **(aiñ g165)** **32** Yennaa ani qachaa Damaasqo'oo keessa jiru, bulchaan mooticha Arexaasiin jalatti bulchiisatti jiru, na qassiisiisaaf barbaadee, karroota qacha'aa eeddotaan eessisaa ture. **33** Namooti ammoo, qiriccoo keessa na keyanee urata dalleyaatiin na buusaneeranuun isa jalaa miliqe.

12 Ifi jajjiisaan bu'aan dhaggamu jiraatuu dhabulle, ifi jajjiisa yoo barbaachise yaadaan dhaggu'uu fi mudhii Gootaan naaf kenneen ifi jaja. **2** Nama ka Kiristoosii te'e tokko beeka; nami kun woggaa kudha afuriin dura, haga ol gubbaa olii fudhatame; akki inni fudhatamelle nafaan te'uu yookiin te'uu dhabuu ani hin beeku; Waaqi hin beeka. **3** Ifii ammoo nami kun gara addee gammadaa akka fudhatame hin beeka; teetuu malee nafaan te'uu yookiin te'uu dhabuu ani hin beeku; Waaqi hin beeka. **4** Inni gara addee gammadaa fudhatamee, waan jecha namaatiin himamiisaa fi namille dubbatiisaaf hin dandeenne dhage'e. **5** Ani nama akkana jiruun ifi jaja; marro ifi kiyyaa ammoo, dadhabii tiyya malee waan ifi jajadhuun hin qabu. **6** Ani dhugaa waan dubbataaruuf, ifi jajjiisa yoo barbaadelle ani hin gowwoomu; ammoo eennulle waan na irratti dhagguu fi waan na irraa dhage'u caalaa akka hin herrenneef, ifi jajuu irraa ifi qusadha. **7** Mudhii guddoo tanaan ta kaate akka ani hin koorre, wonni akka qore'ee nafa kiyya woraannee na fariisiis, ergamaan Seexanaa naa kenname. **8** Wonna na rakkisu kun, akka na lakkittu yennaa sad gara Gootaa daadimadhe. **9** Inni ammoo, «Hunni tiyya mijuu teetee ka mudhattu yennaa ati dadhabaa teete waan teeteef, badhaadhi kiyya si hin geya» anaan jedhe. Tanaaf hunni Kiristoosii akka ana irra jiraattu, ka durii caalaa dadhabii tiyyaan gammadaa ifi jajjiisa barbaada. **10** Ani hunna ka

dhaggadhu dadhabaa yennaa te'utti waan teeteef Kiristoosii yennaa dadhabu, yennaa arraffamu, yennaa rakkadhu, yennaa miidhamu fi yennaa yaaddawu hin gammada. **11** Ani akka gowwa'aa dubbadhe; akka ani akka dubbadhu isinitti na godhe; na deeggarruu ka qaddanu silaa isin; ani woyittuu laakkowamuu dhabulle, worra ergantoota gugurdoo jedhamane karaa tokkolle'een hin hanqadhu. **12** Ani yennaa odduu teessan jiru, hujiin ani ossaan hujee, akka ani ergamaa dhuga'aa te'e hin mirkaneessiti. Kunille beessisa, baasaa fi bilbaasota. **13** Ani ijumaa isinitti ba'aa te'a dhabuu kiyya malee, ani maaniin wolde'oota Kiristaanaa dhibii isin hanqise? Tunille akka yakka'aattii ta laakkowantu yoo teete naa araarama'a. **14** Gara keessan dhufiisaaf qophowuun kiyya, amma yennaa sadeesso'oo ti; ani isinitti ba'aa te'iisa hin fedhu; ani ka barbaadu isin malee, beesee teessanii moti. Ijoollee ifitiif karra ka kuusu worra malee, ijoolleen worra ifitiif karra hin kuuchu. **15** Ani isiniif jedhee waan qabu duudii, ifille dabarsee adoo isiniif kenne guddoo hin gammada. Eega ani akkana guddisee isin jaaladhe, isin diqquma na jaalatanii ree? **16** Maarre teetuutii, akka ani isin irratti ba'aa hin te'in tana wolii galla; ammoo maltumma'aa fi sobaan waan harkatti isin galfadhe seyaartan. **17** Ani namoota gara keessan erge keessaa, karaa nama tokkoachaatile'een woy isin irraa nyaadheera ree? **18** Tiitoos gara keessan akka dhufu kadhadhee, obboleessa keenna sanille isa wolii ergeera. Tiitoos woy isin irraa nyaateeraa ree? Anii fi inni ayyaana tokkoonii motii ka isin tajaajille? Ideensi keennalle tokkoo motii ree? **19** Isin duudiin haga ammaa, waan nuuti isin duratti marro teennaaf falmataarru gootanee ilaalaartanii? Nuuti Kiristoosiin jiraannee, Waaqa duratti dubbataarra. Jaalota tiyya! Nuuti isin ijaariisaaf jennee tana duudii dubbataarra. **20** Yennaa ani gara keessan dhufu akka ani barbaadu adoo isin hin te'in, anille akka isin barbaaddanu adoo hin te'in, takki wol dhaggina fa'a jedhee sodaadha. Takki fa'a lolli, hinaaffaan, aariin, ifi jaalatuun, maqaa namaa balleessuun, hamiin, kooriisaa fi hogaan odduu teessan jiraatuu jedhee sodaadha'a. **21** Deebi'ee gara keessan yennaa dhufu, Waaqi kiyya isin duratti na fokkisiisa jedhee sodaadha; tanaan qara worri cubbuu battumma'aa, sagaagalumma'aatii fi baalagumma'aa hujane, waan cubbuu irraa hin deebi'iniif gaddda keessa bu'innaa jedhee sodaadha.

13 Gara keessan dhufiis kiyya kun yennaa sadeesso'oo ti; akkuma Barreeffam Woyyichi jedhu, «Himannan marti dhugaa baatota lamaan yookiin sadiin mirkanooti». **2** Ani yennaa lammeesso'oo isin ilaaliisaaf dhufee isin wolii jiru, isin ifi eeggachiiseera. Ammalle fagoo jiraadhee, worra tanaan qara cubbuu hujee fi worra dhibiille ifi eeggachiisa; amma yennaa gara keessan deebi'ee dhufu eennulle hin hilu. **3** Isin ka ana keessa jiraatee dubbatu Kiristoos akka te'e mirkaneeffatiisaaf barbaaddan; ka isin keessatti mudhatulle hunna isaa ti malee, dadhabii isaatii moti. **4** Inni fannoo gubba'atti fannifamee ka du'e dadhabii'iin te'ulle, amma hunna Waaqaatiin jiru'uun le'a; nuutille isa wolii dadhaboollee teeneerra; tokkummaa isin wolii

qannuun ammoo, isa woliin hunna Waaqaatiin leena. **5** Dhugeeffanna'aan akka jirtanu beekiisaaf ifi qorqora'a; haga ifi ilaala'a; Yesuus Kiristoos akka isin keessa jiru hin hubannee? Yoo akkas hin te'in haga ilaallatamaan jiddaneertan jechu'u. **6** Nuuti haga ilaallatamaan akka hin jigin hin beettan jedhee addadha. **7** Waan hantuu akka isin hin hunye, gara Waaqa daadimanna; wonni daadimannuufille nuuti haga ilaalcha taruu dhannee yoo dhagganne, isin yennaa maraa waan dansaa akka gootanuuf malee, haga ilaalcha tariisa keenna mudhisiisaafii moti. **8** Nuuti dhuga'aaf hunya malee, waan dhuga'aan mormu tokkole hujiisaaf hin dandeenu. **9** Nuuti dadhaboolee teenee, isin ammoo jajjaba yennaa teetanu hin gammanna; nuuti akka isin mijuu teetanu daadimanna. **10** Ani waan kanaaf, adoo fagoo jiruu ergaa tana isiniif barreesse; akka kanaan gara keessan yennaa dhufu, baallii Gootaan naaf kenneen ila isinitti hin jabaadhu; Gootaan baallii naaf ka kenne akka isin ijaaruuf malee, akka isin diiguufii moti. **11** Obboleeyyan tiyya! Yoona nageyaan tee'a'a; leetoo teessan sirreeffadha'a; gorsa kiyya dhage'a'a; woli galaa; nageyaan le'a'a; Waaqi jaalalaatii fi nageyaa isin woliin hin jiraata. **12** Sunqata woyyichaan wol sunqataa nageya wol fuudha'a. **13** Kolbaan Waaqaa marti nageya isinii dhaanteerti. **14** Badhaadhi Gootaa Yesuus Kiristoosii, jaalalli Waaqaa, tokkummaan Ayyaana Woyyichaalle isin duudii woliin jiraattu.

Galaatiya'aa

san, amma lallabiisatti jira» jettu qofa dhage'aneeran. 24 Sababa kiyyalle'eef Waaqa galateeffatane.

1 Namootaan yookiin karaa nama tokkootiin adoo hin te'in, Yesuus Kiristoosii fi Waaqa Abbaa Kiristoos du'aa kaaseen, ergamaa te'ee ka ergame, ana Phawuloos biraa, 2 obboleeyyan na waliin jirtu mara biraa: wolde'oota kiristaanaa ka Galaatiyaa keessa jirtanuuf, 3 Waaqi Abbaan keenna, Gootaan keenna Yesuus Kiristoosille badhaadhaa fi nageya isiniif kennu! 4 Akka fedha Waaqa Abbaa keennaatitti, bara hamaa kana keessaa nu bilisa baasiisaaf jedhee, Kiristoos marroo cubbuu teennaatiifi ifi dabarsee kenne. (aiñ g165) 5 Baraa haga bara baraatitti Waaqaaf ulfinni te'u! Ameen. (aiñ g165) 6 Badhaadha Kiristoosiitiin ka isin waame irraa garagaltanee, gara oduu gammadaa ta biraa ariifattanee deebi'un keessan na baaseffachiiteerti. 7 Worri isin kem'i godhiisaa fi Oduu Gammadaa ta Kiristoosii daddasiisaaf barbaadu waan jiruuf tana jedhe malee, dhugumaan Oduu Gammadaa ta biraa hin jirtu. 8 Te'uu malee, nu'ulle yoo te'e, yookiin ergamaa Waaqaa ka ol-gubba'aalle yoo te'e, Oduu Gammadaa ta nuuti isinitti lallanne irraa ta gorte, yoo lallabe ka abaarame te'uu ti! 9 Akkuma tanaan dura dubbadhe, ammalte irraa deebi'ee dubbadha: eennulle Oduu Gammadaa ta isin fudhattane irraa ta gorte, yoo isinitti lallabe ka abaarame te'uu ti! 10 Ani amma nama moo, Waaqa duratti fudhatama dhaggaatiisaaf barbaadiisatti jira ree? Yookiin nama gammachiisu'uuf barbaadatiisatti jiraa? Nama gammachiisu'uuf adoo waan barbaadu teete, ani tajaajilaa Kiristoosii hin te'uuyyu. 11 Obboleeyyan tiyya! Oduu Gammadaa ta ani isiniif lallabe, ta nami ifi keessaa maddisiise akka hin te'in, akka beettanu barbaada. 12 Oduu Gammadaa tana, Yesuus Kiristoositti natti mudhise malee, ani eennulle irraa hin fudhanne, yookiin eennulle na hin barsiinne. 13 Yennaa duri dhugeeffannaa Yihudootaa hordofu, attam akka ani le'e dhageettaneertan; ani wolde'a kiristaana Waaqaa akka malee miidhaa balleessiisaaf wodhaanaa ture. 14 Worra bara kiyya jiru, lansaota tiyya ta Yihudoota te'ane hedduu, ani dhugeeffannaa Yihudootaa eeggatiisaan hin caala; marroo aadaa abbootii teennaatille'eef akka malee hin hinaafaayyu. 15 Waaqi ammoo adoo ani hin dhalatin dura na filate; badhaadha ifitiille'een na waame. 16 Oduu Gammadaa ta marroo ilma isaa, worra Yihudoota hin te'in oddu'utti akka ani lallabuuf, yennaa Waaqi ilma ifii natti mudhiisaa jaalate, ani nama tokkole waliin hin mari'anne; 17 yookiin gara worra anaan dura ergantoota te'ee Yersaaleem hin dhandhe, ammoo yoosuma gara biyya Arabaa dhaqee, achiin duuba Damaasqo'otti deebi'e. 18 Eegii san woggaa sadiin duuba Pheexroos ilaaliisaaf gara Yersaaleemii dhaqee, isa bira guyyaa kudha shan ture. 19 Obboleessa Goota'aa Yaaqoob malee, ergantoota dhibii keessaa tokkole hin dhaggine. 20 Wonna ani isiniif barreesu kun dhara akka hin te'in, Waaqi hin beeka. 21 Ani Yersaaleem dhaqeen duuba gara biyya Sooriya'aatii fi Qiliqiya'aa dhaqee. 22 Wolde'ooti kiristaanaa ka Kiristoosii, ka lafa Yihuda'aa keessa jiru, ilaan na dhagganee hin beekanu. 23 Oduu, «Namichi duri nu miidhaa ture, dhugeeffannaa balleessiisaaf barbaadu

2 Eega san woggaa kudha afuriin duuba, Tiitoos ifi faana fudhadhee, Baarnaabaas waliin gara Yersaaleemii deebi'ee dhaqee. 2 Akka ani achi dhaqu, Waaqi natti mudhinnaan dhaqee. Hujiin ani kanaan dura hujee fi ta amma huijiisatti jiru, tola akka hin banneef jedhee, Oduu Gammadaa ta worra Yihudoota hin te'inni lallabu, sooreyyii gugurdo'oof qofitti hime. 3 Tiitoosiin na waliin jiru, nama Giriikii te'ulle, akka haqanqabaa qabatu hunnaan hin godhanne. 4 Te'uu malee obboleeyyan dharaameyyiin tokko tokko, ka luuxanee nu odduu seenane, akka inni haqanqabaa qabatu barbaadaneeraniyyu. Isaan bilisummaa nuuti Yesuus Kiristoosiin qannu dooyanee, garbumma'atti nu deebisiisaaf barbaadane, luuxanee seenane. 5 Dhugaan Oduu Gammadaa, akka yennaa mara isin waliin jiraatuuf, nuuti yennaa diqqolle'eef isaanii hin ajajane. 6 Worri sooreyyii gugurdoo ifi fakkeessuu ammoo, eennummaan isaanii ta qaraa womaa natti hin fakkaatu; Waaqi fuula namaa ilaalee hin golu; isaan Oduu Gammadaa ta ani lallabu irratti womaa hin dabalte. 7 Ammoo akka Waaqi, akkuma Pheexroos Oduu Gammadaa worra Yihudootaatiifi akka lallabuuf adaraa itti kenne, anille Oduu Gammadaa worra Yihudoota hin te'iniif, akka lallabuuf adaraa natti kenneeru beekaneeran. 8 Waaqi akka Pheexroos ergamaa worra Yihudootaa te'ee tajaajilu godhe, akka anille ergamaa worra Yihudoota hin te'inii te'ee tajaajilu godheera. 9 Akkasuma sooreyyiin akka utuba'aa ilaalamu Yaaqoob, Pheexroosii fi Yohaannis, badhaadha naaf kenname hubatane, tokkummaa mudhiisaaf Baarnaabaasii fi na waliin harka wol qabanneerra; Baarnaabaasii fi ani gara worra Yihudoota hin te'inii akka dhandhu, isaanille gara worra gosa Waaqaa akka dhaqanu waliif galleera. 10 Isaan marroo hiyyeeyyiitiifi akka nuuti yaadannu callaa nutti dubbatane, kun waan ani dhugumaan godhiisaaf fedhuuyyu. 11 Pheexroos gara Anxokiya'aa yennaa dhufe waan dokonkoreeruuf, ani fuula duratti isa morme. 12 Namooti garin Yaaqoob biraa adoo hin dhufin dura, Pheexroos worra Yihudoota hin te'in keessaa worra dhugeeffate waliin nyaataa ture; yennaa isaan dhufane ammoo, golii worra haqanqabaa qabatee sodaatee, worra Yihudoota hin te'in irraa ifi gargar baasee qarqarfate; 13 Worri Yihudoota keessaa dhugeeffatanelle, kijiba Pheexroosii hordofaneeran; Baarnaabaasiin kijiba isaanitiin duubatti harkifameera. 14 Akka isaan akka dhugaa Oduu Gammadaatiifi hujaa hin jirre, ani yennaa dhaqee, isaan mara duratti Pheexroosiin, «Ati Yihudii teetee, akka Yihudi'iititti adoo hin te'in, akka nama Yihudii hin te'iniititti eega jiraate, attamiin worri Yihudoota hin te'in, akka Yihudootaatiifi akka jiraatuuf uttitta ree?» jedhe. 15 Nuuti dhalootaan Yihudoota malee, worra Yihudoota hin te'in worra cubbichaa moti. 16 Te'uu malee nami Yesuus Kiristoositti dhugeeffatiisaan malee, Seera eeggatiisaan akka hin balchoonne beenneerra. Nuutille Seera eeggatiisaan adoo hin te'in, Kiristoositti dhugeeffatiisaan akka balchoonnuuf Yesuus Kiristoositti dhugeeffanneerra. Eennulle Seera Muuse'ee eeggatiisaan hin balchoomu. 17 Kiristoositti

dhugeeffatiisaan balchoomiisaaf adoo barbaannuu, nuutinu cubbaalleyyii teenee yoo mudhanne, akka cubbuu tolchinu ka godhiisatti jiru Kiristoos jechu'u ree? Ijjumaa, hin teetu! **18** Ani Seera diige deebisee yoo ka ijaaru te'e, aninuu nama Seera diigu te'uu kiyya mudhiisiisatti jira jechu'u. **19** Ani Waaqaaf le'iisaaf, karaa Seeraatiin Seera duraa du'eera; ani Kiristoos woliin fannifameera. **20** Maarre haganaa achi Kiristoos ana keessa le'a malee, ani ifii hin le'u. Le'ii amma fooniin le'ulle, Ilma Waaqaa ka ana jaalatee, ifi dabarsee naaf kennetti dhugeeffatiisaan le'a. **21** Ani badhaadha Waaqaa gatii hin dhooggu; Seera eeggatiisaan adoo waan balchoomanu teete, Kiristoos toluma du'e jechu'uu motii ree!

3 Worra Galaatiya'aa gowwoole'e! Eentu muusessee isin dooche? Yesuus Kiristoos fannifamee, akka waan barreeffamee rarraafamee, ila teessan dura jiraayyuu. **2** Ani waan tokko callaa beekuu barbaada: isin Seera eeggatiisaan moo, yookiin Oduu Gammadaa dhageettanee itti dhugeeffatiisaan Ayyaana Woyyicha fudhattane? **3** Attam akkas gowwitan? Ayyaana Waaqaatiin jalqaddanee, amma ammoo yaada fooniitiin muummessuu barbaaddanii ree? **4** Dhugumaan waan woy hin baaneef yoo te'e, toluma waan isin irra dhaqqabe kana mara fudhattanee ree? **5** Waaqi Ayyaana ifii isinii kennee, bilbaasa isin oddu'utti wonni hujuuf, waan Seera eeggattaneef moo, yookiin Oduu Gammadaa dhageettanee waan itti dhugeeffattaneef? **6** Abrahaam ilaala'a me; Barreeffami Woyyichi, «Abrahaam Waaqatti dhugeeffate; dhugeeffannaan isalle balchumma'atti laakkawanteef» jedha. **7** Maarre worri dhugeeffatu maraa ilmaan Abrahaamii akka te'e hubadha'a! **8** Barreeffam Woyyichi akka Waaqi worra gosa isaa hin te'in dhugeeffanna'aan balchoonsu, duraan dursee dhaggee Abrahaamiin, «Gosi maraa si'ii hin eebbifama» jedhee, Oduu Gammadaa itti himeera. **9** Tanaaf worri dhugeeffatu maraa, Abrahaamii dhugeeffate woliin ka eebbifame. **10** Barreeffam Woyyichi, «Waan Kitaaba Seeraa keessatti barreeffame mara, nami hin eeganne maraa ka abaarame!» waan jedhuuf, worri Seera eeggatisatti ciqilfatu abaarsa jala jira. **11** Barreeffam Woyyichi, «Nami balchaan dhugeeffanna'aan le'a» waan jedhuuf, eennulle Waaqa duratti Seeraan balchoomiisaaf akka hin dandeenne ifa. **12** Seerri dhugeeffannaa irratti hin hundeeffamu; te'uu malee Barreeffam Woyyichi, «Nami waan Seerri jedhu guutu, ittiin hin le'a» jedha. **13** Barreeffam Woyyichi, «Nami muka irratti rarraafamu maraa ka abaarame» waan jedhuuf, Kiristoos nu'uuf jedhee abaaramaa te'ee, abaarsa Seerri nutti fidu jalaa nu wode. **14** Eebbi Abrahaam dhaggate, karaa Kiristoos Yesuusiitiin, worra Yihudoota hin te'in maraaf akka kennamuuf, Ayyaana Waaqi addii kennelle, dhugeeffanna'aan akka fudhannuuf Kiristoos nu wodeera. **15** Obboleeyyan tiyya, le'ii guyyuma guyya'aa keessaa fakkeenaa tokko fuudhee dubadha: yoo nami lamaan waan tokko irratti wolii galee, wolii galtee san mallatteesse, eennulle wolii galtee san diigiisaaf, yookiin woy itti dabaliisaaf hin dande'u. **16** Maarre Waaqi Abrahaamii fi sanyii isaatiif addii kenneera; Barreeffam Woyyichi,

akka nama heddu'uuf dubbatamuutitti, «Sanyoota» hin jedhu, akka nama tokkoof dubbatamuutitti, «Sanyii» jedha, innille Kiristoos. **17** Kana jechuun kiyyalle, Seerri woggaa dhibba afurii fi soddamaan duuba kenname, gondoaroo qara Waaqaan gondoarante diigee, waadaa galame san balleessiisaaf hin dande'u jechuu kiyya. **18** Kennansi Waaqaa Seeratti ciqilfatiisaan adoo te'ee, waadaa galametti ciqilfatiisaan hin te'uuyyuu. Te'uu malee, karaa waadaa galameetiin, Waaqi kennansa ifii Abrahaamiif kenneera. **19** Yoon Seerri maaf kenname ree? Sanyiin Abrahaamiif waadaa galameen kenname haga dhufu, seera tariis maan akka te'e mudhiisiisaaf, Seerri dabalamee kenname. Seerri ergantoota Waaqaatiin, karaa araarsaa tokkochaatiin kenname. **20** Te'uu malee, araarsaan tokko golii lama wolakka'atti malee takkaa calla'aaf hin barbaachisu; Waaqi ammoo tokkocha. **21** Seerri waadaa Waaqi galeen hin mormaa ree? Ijjumaa hin mormu! Seerri akka jiruu kennuuf adoo kennamee jiraate, sila dhugumaan, Seera eeggatiisaan balchummaan hin dhaggaatiyyuu. **22** Waadaan galame, ta Yesuus Kiristoositti dhugeeffatiisaan dhaggantu, worra dhugeeffatuuf akka kennantuuf, Barreeffam Woyyichi biyyi lafaa duudiin cubbu'uuf bitamisaan hidhantee akka jirtu dubbata. **23** Aduu dhugeeffannaan hin dhufin dura, haga dhugeeffannaan mudhatutti, Seeraan hidhantee, Seera jalatti eegamaa ture. **24** Maarre nuuti dhugeeffanna'aan akka balchoonnuuf, haga Kiristoos dhufu, Seerri guddisoo keenna te'eeraayyuu. **25** Amma ammoo, dhugeeffannaan waan dhuttee, haganaa achi guddisoo Seeraa jala hin jiraannu. **26** Kiristoos Yesuusitti dhugeeffatiisaan, isin martinuu ijoollee Waaqaa ti. **27** Isin worri Kiristoos woliin tokko te'iisaaf cuuphantane maraa, Kiristoos akka woya'aa uffataneertan. **28** Karaa Kiristoos Yesuusiitiin, isin martinuu tokko waan teetaneeff, worra Yihudi'iti fi Giriikii, garbichaa fi ka garbicha hin te'in, dhiiraa fi dubartii oddu'utti garaagarummaan hin jirtu. **29** Ka Kiristoosii eega teetane, isin sanyii Abrahaamii ti; waan Waaqi isiniif addii kennelle hin dhaaltan.

4 Ammalle wonni ani jedhuu barbaadu kana: ilmi karra abbaa ifii dhaalu tokko, karra abbaa ifii mara irratti gootaa yoo te'elle, haga ijoolumma'aan jiru garbicha tokko hin caalu. **2** Yennaan abbaan isaa murteesse haga geettu, harka worra isa guddisuutii fi worra isa bulchuu jala tura. **3** Nuutille akkasuma, ayyaanaan adoo hin guddatin duratti, seera biyya lafaatiif garba teenee turre. **4** Barri murtaye sun yennaaf geye, Waaqi Ilma ifii nuuf erge. Inni dubartii irraa dhalatee, Seera jalatti bule. **5** Inni worra Seera jala jiru wodee, ilmaan Waaqaa nu godhiisaaf tana godhe. **6** Isin ilmaan isaa waan teetaneeff, Waaqi Ayyaana Ilma ifii ka, «Abbaa, Abbaa» jedhee waamu gara keessa keennaa ergeera. **7** Maarre yoon, ati ilma malee garbichaa moti; ilma eega teete, Waaqi akka dhaaltu si godheera. **8** Isin dur adoo Waaqa hin beekin, waan dadamaan waqota dhuga'aa hin te'iniif garba teetaneertaniyyuu. **9** Amma ammoo Waaqa beettaneertan; dhugumaan Waaqi isin beekeera. Attam deebitane gara hunnoota biyya lafaa dadhaboole'ee fi ka woy hin baane kanatti garagaltan ree? Ammalle deebitane garba isaanii te'iisaaf barbaaddan? **10** Guyyaa, ji'a, bonaa-

gannaa fi woggaa adda te'e ulfeessitan. **11** Hujiin ani isinii huje mara tola baddeerti jedhee isinii sodaadha. **12** Obboleeyyan tiyya, waan ani akka keessan te'eef, isinille akka kiyya akka teetanuuf isin kadhada. Isin womaa na hin yakkine. **13** Yenna jalqabaa, akka ani sababa dhibee tiyyaatiin, Oduu Gammadaa isinii lallabe, isinuu hin beettan. **14** Dhibeen tiyya ilaallachaa isinitti teetulle, akka ergamaa Waaqaatii fi akka Kiristoos Yesuusiitti na fudhattane malee, isin na hin tuffanne, yookiin na hin jibbine. **15** Gammad keessan sun eessa dhaqe ree? Adoo dandeettane ila teessanille ifi keessaa baattanee, worra naaf kennitanu akka teetane anuu dhugaa hin baya. **16** Ani waan dhugaa isinitti himeef diina keessan te'ee ree? **17** Namooti kuun isiniif akka malee yaadatan, te'uu malee dansa'aafii moti; akka isin isaaniif jabaattanee yaadattanuuf, nu irraa isin kutiisa barbaadan. **18** Yaada dansa'aaf yoo te'e, namaaf yaadatuun waan dansa'a; tun ammoo yenna maraaf malee, yenna ani isin bira jiru calla'aaf hin te'in. **19** Ijoollee tiyya, haga bifi Kiristoosii isin keessatti mudhatutti, ani ammalle akka dubartii deettuu isiniif hin ciniinsifadha. **20** Ani marroo teessaniif waan godhu waan wollaaleeruuf, adoo isin biratti dhaggamee akka dhibi'ii isinitti dubbadhee hin fedhaayyu. **21** Isin worri Seera jalatti buliisaaf barbaadanu, waan Seerri jedhu hin dhaheennee? Natti hima'a! **22** Abrahaan ilmaan lama qabaayyu; tokkocha dubartii garbittii irraa, kaan dubartii garbittii hin te'in irraa, akka uumate barreeffanteerti. **23** Ilmi tokkochi dubartii garbittii irraa, akka fedha foonii calla'aan dhalate; kuun ammoo dubartii garbittii hin te'in irraa, addii kennanteen dhalata. **24** Amma kun fakkeenaa; dubartooti lamaan sun fakkeenaa gondoaroo lamaanii ti. Takkattiin ta ijoolleen isi'ii garbummaa keessatti dhalatte Aggaari; isiin fakkeenaa gondoaroo Gaara Siina'aa irratti gondooraantee ti. **25** Aggaariin Gaara Siina'aa ka biyya Arabaa keessa jiruun fakkeeffante sun, fakkeenaa Yerusaleemii amma kolbaa ifii waliin garbummaa keessa jirtuu ti. **26** Yerusaleemiin ol-gubba'aa ammoo bilisootu'u; isiin haadha teenna. **27** Barreeffama Woyyicha keessatti, «Ijoollee dubartii abbaa manaa qadduu caalaa, ijoolleen dubartii qofi lakkiifantee waan heddatteef, ati maseentittiin deettee hin beenne gammadi; ati ta ciniinsifatee hin beenne iyyii illilli!» jedhantee barreeffanteerti. **28** Amma obboleeyyan tiyya, akkuma Yisihaiqi, isinille ijoollee addii kennante ti. **29** Te'uu malee, yenna san ka akka fedha foonii calla'aan dhalate, ka fedha Ayyaana Waaqaatiin dhalate akkuma ari'e, ammalle akkasuma hin te'a. **30** Barreeffami Woyyichi ammoo maan jedha? Wonni jedhu, «Ilmi garbittii, ilma ta garbittii hin te'iniin waliin dhaala waan hin goodanneef, garbittii ilma isi'ii waliin ari'!» hin jedha. **31** Maarre obboleeyyan tiyya, nuuti ijoollee ta garbittii hin te'iniin ta malee, ijoollee garbittii'iti moti.

5 Bilisummaa'an akka leenuuf Kiristoos bilisa nu baase. Tanaaf jabaadha'aa dhaabbadha'a! Deebitaneelle waanjoo garboomaatiin hin hidhamina'a! **2** Dhage'aa! Yoo haqanqabaa ifi qassiitane, akka Kiristoos ijumaa isiniif woy hin baane, ani Phawuloos isinitti hima. **3** Nami haqanqabaa qassiifatu mara, dirqama Seera duudii muummessiisaa akka

qabu ani ammalle dhugaa hin bayaaf. **4** Isin worri Seera eeggatiisaan balchoomiisaa barbaaddanu, Kiristoos irraa ifi kuttaneertan; badhaadha waaqaa irralle'ee bayyattaneertan. **5** Nuuti ammoo karaa Ayyaana Waaqaatiin, balchummaa addii godhannu dhugeeffanna'aan dharra'aa eegganna. **6** Kiristoos Yesuusiin yoo jiraanne, dhugeeffannaa jaalalaan hujjuttuu gatii qaddi malee, haqanqabaa qabatiisa yookiin haqanqabaa qabatiisa dhabisaa moti. **7** Isin akkuma dansaa hujaa turtane; akka isin dhuga'aaf hin ajajanne eentu gufuu isinitti te'e ree? **8** Hawadiin tun ta Waaqa gara dhuga'aa isin waamu biraaf dhuttee moti. **9** Uukoona diqqoon bukoo duudii bukeessiti. **10** Akka isin yaada kana irraa gore hin qabaatin, ani Goota'aan ifi-addii qaba. Eennulle teenaan nami isin jaanjursu muraa hin fudhata. **11** Ammoo obboleeyyan tiyya, haqanqabaa qabatiis barbaachisaa akka te'e, adoo waan lallabiisatti jiraadhee, maaf na miidhan ree? Yoo akkasii, fannoon Kiristoosii namaaf gufuu te'is, silaa hin hafaayyu. **12** Worri isin jaanjursu sun, haqanqabaa qabatiisa callaa adoo hin te'in, adoo ifi yakkate ani hin jaaladha. **13** Obboleeyyan tiyya, isin bilisummaa'aaf waamantaneertan; jaalalaan wol tajaajila'a malee, bilisummaa teessan tana halchaa foonii muummeffatiisaaf karaa dagu'uu hin godhatina'a! **14** Seerri duudiin Jecha, «Akkuma ifi jaalattu nama jaaladhu!» jedhuun wolitti qabama. **15** Yoo ammoo ka wol cicciniittanee wol nyaattanu teete, akka wol hin balleessine ifi eeggadha'e! **16** Wonni ani jedhu tana: yoon Ayyaanaan sooreffamaa le'aa malee, halchaa foonii hin muummessina'a! **17** Halchaan foonii halchaa Ayyaanaatiin mormiti; halchaan Ayyaanaalle halchaa fooniitiin mormiti; halchaan lamaan tun waan wol mormituuf, waan jaalattanu godhiisaa hin dandeettanu. **18** Yoo Ayyaanaan sooreffantane ammoo, Seera jala hin jirtanu. **19** Hujiin foonii ta beekkante. Isille: sagaagaluu, battummaa, baalagummaa, **20** waaqota dharaa waaqonsuu, moruu, diinummaa, moromaa, hinaaffaa, mufii, ifi jaalatuu, wol dhabuu, wol fojuu, **21** dhiibbaleessa te'uu, machii, sarbicha dhiitu'uu fi ta tana fakkaattu. Akkuma kanaan dura isinitti hime, ammalle itti deebi'ee isinitti hima: worri waan akkasii hujoo mootummaa Waaqaa hin dhaalu. **22** Midhaan Ayyaanaa ammoo jaalala, gammada, nageya, ossa, arjummaa, dansummaa, addatama, **23** qajeelummaa'a fi ifi qabatiisa. Seerri waan akkasii kana dhooggu hin jiru. **24** Worri ka Kiristoosii te'e, halchaa hantu'uu fi fedha isaa waliin foon ifii fanniseera. **25** Worra Ayyaanaan leenu yoo teene, Ayyaanaan sooreffannuu ti. **26** Wol aarsaa, wol hinaaffaa, tola me ifi jajnuu ti!

6 Obboleeyyan tiyya, yoo nami tokko cubbu'uun qabame, isin worri ayyaantoleen qajeelummaa'aan isa qajeelcha'a! Ammoo isinille akka hin ataabanne ifi eeggadha'a. **2** Ba'aa wolii ba'adha'a! Akkasiin Seera Kiristoosii muummessitan. **3** Nami woy hin baane tokko, nama woy bawu yoo fi seye, ifi gowwoonsa. **4** Nami maraa hujii ifii qoree ilaalu ti! Achiin duuba worra dhibii waliin wol bira qabee ifi ilaaliisaan adoo hin te'in, ifumaaf waan ittiin ifi jaju hin dhaggata. **5** Nami maraa ba'aa ifi ba'atuu qaba. **6** Nami Jecha Waaqaa baratu, barsiisaa ifii waliin waan dansaa mara qoodamuu

ti! 7 Ifi hin sobina'a! Waaqatti funnaan hin dhaabanu. Nami waanuma facaase haammata. 8 Nami akka fedha foon ifii facaasu, fedha foon ifii irraa du'a haammata; nami akka fedha Ayyaanaa facaasu, Ayyaana irraa jiruu bara baraa haammata. (aiōnios g166) 9 Yoo addii kutatuu dhanne, yennaan haamma'aa yennaa geette, waan wolitti qabannuuf, hujii dansaa hujjisa me dadhannuu ti. 10 Maarre yennaa daguu dhaganne maratti, nama maraaf, keessattuu worra dhugeeffannaa keessa jiruuf, waan dansaa goonuu ti. 11 Qubee gugurdoo attamiitiin akka ani harka kiyyaan isiniif barreessisatti jiru ilaala'a! 12 Worri waan nafa namaa irratti alaan mudhatu dhaggisiisuu barbaadu, akka isin haqanqabaa qabattanu hunnaan isin godha. Marroo fannoo Kiristoosiitiif, akka miidhaan isaan hin geenne qofaaf tana godhan. 13 Isaan haqanqabaa qabatiisa keessaniin ifi jajiisaaf, haqanqabaa qabatiisa keessan barbaadan malee, worri haqanqabaa qabateeyyuu Seera hin eegatu. 14 Fannoo Goottaa Keenna Yesuus Kiristoosii, ta biyyi lafaa ana irraa ittiin fannifante, ka anille biyya lafaa jalaa ittiin fannifameen malee, waan biraatiin ifi jajuun ijjumaa naaf hin te'in. 15 Dada haareya te'iisa malee, haqanqabaa qabatiisii, yookiin haqanqabaa qabatiisa dhabiisi womaayyuu moti. 16 Worra seera kana hordofu maraa fi Israa'elii worra Waaqaa teeteef, nageyaa fi marartiin teetu. 17 Gadaannis ani nafa kiyya irratti qabu, garbicha Yesuusii te'uu kiyya waan mudhisuuf, haganaa achi namuu na hin rakkisin. 18 Obboleeyyan tiyya, badhaadhi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu. Ameen.

Efesoosii

nafaa fi guutummaa Kiristoosii waan mara karaa maraan guutuu ti.

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuusii te'e irraa: Worra Kiristoos Yesuusiiif addatantane, kolbaa Waaqaa ta Efesoos keessa jirtanuuf, **2** Waaqi abbaan keennaa fi Gootaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. **3** Waaqi Abbaan Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii, ka Kiristoosiin eebba Ayyaana ol-gubba'aa maraan nu eebbise, galatoomuu ti! **4** Inni dadama biyya lafaatiin duraayyuu, isa duratti woyyootaa fi worra komii hin qanne akka teenu, Kiristoosiin nu filateera. Jaalala ifitiin, **5** karaa Yesuus Kiristoosiitiin ijoollee ifii akka nu godhatuuf Waaqi akka fedhaa fi halchaa ifii dansa'aatiitti duruu murteesseera. **6** Badhaadhi isaa ulfaataan, ka inni ilma ifii jaalatama'aan tola nuuf kenne, akka galateeffamuuf tana godhe. **7** Akkuma durummaa badhaadha Waaqaatiitti, dhiiga Kiristoosiitiin wodannee, araara cubbuu teennaa dhaggane. **8** Badhaadha ifiille qaroomaa fi beekkumsa maraan nuuf dhangalaase. **9** Waaqi akkuma duraan karaa Kiristoosiitiin karoofate, dhossaa fedha ifii akka halchaa ifii dansa'aatiitti akka nuuti beennu godhe. **10** Karoorri Waaqi yennaa barri geye muummessu, dadi ol-gubbaa jirtuu fi lafa irra jirtu mara, wolitti qabantee baallii Kiristoosii jala akka teetu godhiisa. **11** Waaqi waan mara akka fedhaa fi gorsa ifiitiitti hujatu, jalqaba irrattuu akkuma murteessetti, Kiristoosiin kolbaa isaa akka teenuuf nu filate. **12** Wonni inni tana godheef, nuuti worri Kiristoositti addii godhatiisaan worra duraa teene, akka ulfinna Waaqaatiif galata galchinu. **13** Isinille ergaa dhuga'aa, Oduu Gammadaa ta fayyinna keessanii yennaa dhageettane Kiristoosiitti dhugeeffattanee, Chaappaa Ayyaana Woyyicha waadaa galame te'een mallatteeffantaneertan. **14** Ayyaanni waan Waaqi kolbaa ifiitiif waadaa gale fudhatiisa keenna hin mirkaneessa. Ulfina Waaqaatiif galata galchinuu ti. **15** Waan kanaaf, ani haga Gootaa Yesuusitti dhugeeffatiisa keessanii fi kolbaa Waaqaa mara jaalatiisa keessan dhage'ee jalqabee, **16** daadimata kiyya keessatti isin qaabataa, marro teessaniif Waaqa galateeffatiisa hin lakkinne. **17** Abbaa ulfinnaa, Waaqa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii, akka isin isa beettanu, Ayyaana qaroo isin godhuu fi ka Waaqa isinitti mudhisu, akka isinii kennuuf daadimadha. **18** Addiin inni itti isin waame maan akka teete, eebbi baasaa ka inni kolbaa ifiitiif addii kennu durummaa attamii akka te'e, qalbiin teessan banantee ifa isaa akka dhaggitanu, **19** nu worra dhugeeffatulle'eef, hunna isaa ta waan duudiin ol teete, attam guddoo akka teete, akka beettanu daadimadha. Hunni tun jabeenna guddaa tama akka, **20** yennaa inni Kiristoos du'a keessaa kaasee, ol-gubba'atti midda ifiitiitti isa teessise ittiin hujee ti. **21** Waaqi Abbaan bulchitootaa, worra baallii qabu, hunnootaa fi goottota maraa ol, akkasuma biyya lafaa tana qofatti adoo hin te'in, ta dhuttulle'etti, maqaa ulfinnaa ka maqaa maraa olii kenniisaan Kiristoos midda ifiitiitti teessise. **(aiōn g165)** **22** Waaqi waan mara baallii Kiristoosii jala galchee, waan mara irratti mataa godhee wolde'a kiristaanaatiif isa kenne. **23** Wolde'i kiristaanaa

2 Isin sababa yakka'aa fi cubbuu teessaniitiif duutaneertaniyyu. **2** Yennaa san isin karaa hamaa biyya lafaa gula deentane; ayyaana amma kolbaa Waaqaaf hin ajajanne toowatu, bulchaa hunnoota ayyaanota qilleensa keessaatiif ajajantane. **(aiōn g165)** **3** Dhugumaan marti keennaayyuu akkuma isaanii halchaa foon keennaatiifi qalbii teennaa waan guutu mara hujataa, akkuma halchaa teennaatiifi jiraanne. Nuuti akka dadama keennaatiitti, akkuma namoota kaanii, mufii Waaqaa jala jirraayyu. **4** Waaqi marartiin dureessaa ammoo, jaalala guddaa nu jaalate irraa ka ka'e, **5** yakkaa teennaan yennaa nuuti duuneerruuyyuu, inni Kiristoosiin gara jiru'uu nu fide. Isin badhaadha Waaqaatiin fayyitaneertan. **6** Waaqi karaa Kiristoos Yesuusitiin isa woliin du'a keessaa nu kaasee, isuma woliin addee ol-gubba'aa keessa nu teessise. **7** Durummaa badhaadha ifii ta hagana hin jedhanne, ta arjummaa ifitiin karaa Kiristoos Yesuusitiin nutti mudhise, baroota dhufulle mudhisiisaaf inni tana godhe. **(aiōn g165)** **8** Isin badhaadha Waaqaatiin karaa dhugeeffanna'aatiin fayyitane malee, hujii teessaniinii moti; isiin tun kennaa Waaqaa ti. **9** Akka nami tokkole ittiin ifi hin jajne, hujii'iniin moti. **10** Nuuti hujii harka isaa waan teeneef, hujii inni duraan dursee qopheesse akka hunyuuf, Waaqi karaa Kiristoos Yesuusitiin hujii dansa'aaf nu dade. **11** Isin worri dhalootaan worra Yihudootaa hin te'in, Yihudoota harka namaatiin haqanqabaa qabatee, «Haqanqabaa qabanneerra» ifiin jettuun, «Worra haqanqabaa hin qabatin» jedhantane waamamaa akka turtane qaabadha'a. **12** Isin yennaa san Kiristoos irraa gargar baatanee, kolbaa Israa'eliitiif alagaa teetane, gondoorroo addii Waaqi kenneetiif orma teetane, biyya lafaa tana keessatti addii fi Waaqa malee akka leetane qaabadha'a. **13** Amma ammoo, isin worri dur fagaattanee turtane, Kiristoos Yesuus woliin tokkummaa qabaachu'uun, dhiiga Kiristoosiitiin dhikaattaneertan. **14** Kiristoos nageya keenna; dalleya diinummaa'aa ka isaan gargar nu baaseeru dhiiga ifitiin diigee, Yihudootaa fi worra Yihudoota hin te'in kolbaa tokko godheera. **15** Karaa kanaan nageya fidiisaaf, gosa lamaanuu irraa ka te'e nama haareya isa woliin wolii galu tokko dadiisaaf, Seera Yihudootaa ajajootaa fi aadaa seerotaa woliin diige. **16** Fannoo irratti du'isaan Kiristoos diinummaa isaanii balleesse; inni fannoon worra lamaanuu nafa tokko godhee Waaqaan wolitti ararse. **17** Maarre Kiristoos dhufee worra Waaqa irraa fagaate, isin worra Yihudoota hin te'iniif, worra gara Waaqaa dhikaate, isin worra Yihudootaatiifiille, Oduu Gammadaa ta nageyaa maraafuu lallabe. **18** Yihudootaa fi worri Yihudoota hin te'in, nuuti martinuu karaa Kiristoosiitiin Ayyaana tokkoon Abbaa bira geyiisa hin dandeenaa. **19** Tanaaf, isin worri Yihudoota hin te'in haganaa achi orma yookiin alaga'aa moti; isin amma miseensota maatii Waaqaatii fi kolbaa Waaqaatiin woliin nama biyya tokkoo ti. **20** Isinille hundee ergantootii fi raagoti hundeessan irratti ijaarantaneertan; dhakaan roga qaccee ijaarsaalle Kiristoos Yesuus. **21** Kiristoos Yesuusii ijaarsi duudiin wolitti qabamee, Galma Waaqaa woyyicha

te'iisaaf Gootta'aan guddata. 22 Isinille isumaan worra dhibii woliin addee Waaqi Ayyaana ifitiin jiraatu te'iisaan ijaaramiisatti jirtan.

3 Sababa kanaaf, ani Phawuloos, isin worra Yihudoota hin te'iniif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuusii te'eera. 2 Bu'aa teessaniif huijiisaaf akka Waaqi badhaadha ifitiin huiji tana naaf kenneeru isin dhugumaan dhageettaneertan. 3 Akkuma ani armaan gubba'atti gabaassee isinii barreesse, Waaqi yaada ifii ka dhossa'aa mudhisee akka ani beeku godheera. 4 Isin waan ani barreesseeru yoo dubbittane, hubantii tiyya ta marroo dhossaa Kiristoosii beekuu dandeettan. 5 Dhossaan tun tanaan dura ilmaan namaatitti hin mudhifanne, Waaqi ammoo Ayyaanaan ergantoota woyyootaa fi raagota woyyoota ifiititti amma mudhiseera. 6 Dhossaan tun, worri Yihudoota hin te'ini karaa Wongeelaatiin Yihudoota woliin worra dhaaluu fi miseensa nafa tokkoo te'anee, waadaa Waaqi karaa Kiristoos Yesuusiitiin gale keessalle'etti goodamiisa. 7 Ani karaa kennansa badhaadha Waaqaa, ka huiji hunna isaatiin naaf kennameetiin tajaajilaa Wongeela kanaa te'eera. 8 Ani kolbaa Waaqaa mara caalaa diqqaadha; te'uu malee, Oduu Gammadaa ta marroo durummaa Kiristoosii muumme hin qannee worra Yihudoota hin te'iniif akka lallabuuf Waaqi badhaadha kana naaf kenne. 9 Akkasuma karoori dhossaa baroota dabarene keessatti Waaqa waan mara dadeen dhoffantee turtee, maan akka te'e, akka mudhisuuf badhaadhi naa kenname. (aiñ g165) 10 Wonni tun teeteef, bara ammaa, karaa wolde'a kiristaanaatiin, bulchitootii fi hunnooti ol-gubba'aa qarooma Waaqaa bifa adda addaa maraan akka beekanu. 11 Waaqi akkuma karoora isaa ka bara baraatitti, karaa Gootaa keenna Kiristoos Yesuusiitiin tana muummesse. (aiñ g165) 12 Nuuti Kiristoosiin waan jirruu fi isatti waan dhugeeffanneerruuf, sodaa malee gara Waaqaa dhikaatiisaaf ifi addii qanna. 13 Sababa ani isiniif rakkaatiisatti jirruuf, akka addii hin kutanne isin kadhada; wonni martinuu ulfinna keessaniif teete. 14 Waan kanaaf ani Abbaa duratti jilbiiffadha. 15 Maatiin ol-gubbaa jirtuu fi lafa irra jirtu marti maqaa dhuga'aa Waaqa biraa fudhatti. 16 Durummaa ulfinna isaatiin keessi keessan karaa Ayyaana isaatiin akka jajjabaatu hunna akka isiniif kennu daadimadha. 17 Karaa dhugeeffanna'aatiin Kiristoos gadhaa keessan keessa akka qubatu ani hin daadimadha. Ani akka isin jaalalaan hiddaa fi hundee qabaatanu daadimadha. 18 Jaalalli Kiristoosii hagam akka badhatuu fi dheeratu, hagam akka ol fagaatuu fi gad fagaatu, akka isin kolbaa Waaqaa mara woliin hunna hubantii qabaatanu, 19 akkasuma jaalala Kiristoosii ka beekkumsa bira dabare te'e san beettanee, guutummaa Waaqaa maraan akka guutantanu daadimadha. 20 Hunna amma nu keessa huijiisatti jirtuun waan nuuti gaafatiisa, yookiin yaadatatisa dandeennu mara irra akka malee caalchisee huijisa ka dande'uuf, 21 Karaa wolde'a kiristaanaatii fi karaa Kiristoos Yesuusiitiin bara baraan ulfinni Waaqaaf te'u! Ameen. (aiñ g165)

4 Ani sababa Gootaa tajaajiluuf hidhamaa ka te'e, waamicha itti waamantane saniif akka maletti akka

leetanu isin gorsa. 2 Yennaa mara worra ifi gadi qabu, worra qajeela'aa fi ossameyyii te'a'a. Jaalalalleen wol dande'a'a. 3 Nageya wolitti isin qabu ka Ayyaanni Woyyichi kennu eegatiisaaf waan dandeettanu mara godha'a. 4 Akkuma addiin Waaqi itti isin waame takkaa teete, nafa tokkoo fi Ayyaana tokkotti jira. 5 Akkasuma Gootaan tokko, dhugeeffannaan tokko, cuupham tokko jira; 6 ammalle ka mara caalu, ka mara keessalle hujii, ka mara keessa jiraatu, Abbaa kolbaa maraa ka te'e, Waaqa tokkochatti jira. 7 Akkuma safara kennansa Kiristoosiitti badhaadhi tokko tokkoo keennaaf kennameera. 8 Barreeffam Woyyichi, «Inni gara gubba'aa yennaa ol baye, boojuu hedduu booji'ee, namootaaf kennansa kenne» jedha. 9 Amma, «Ol baye» jechuun maan jechuu isaa ti? Duraan dursee biyya lafaa tana keessa addee gad aantu'utti gad dhufeera jechu'u. 10 Maarre ka gad dhufe, waan duudii dhaggama ifitiin guutiisaaf kama ol-gubbaa maraan ol baye. 11 Inni worri gariin ergantoota, gariin raagota, gariin lallaboota Wongeela, gariin toowattoota, gariin barsiisota akka te'anuuf kennansa isaanii kenne. 12 Inni nafa Kiristoosii ka te'e wolde'i kiristaanaa akka ijaaramuuf, kolbaa Waaqaa huiji tajaajila kiristaanaatiif qopheessiisaaf tana godhe. 13 Maarre marti keenna dhugeeffannaa teennaa fi ilma Waaqaa beekiisan tokko hin teena; ayyaana bilchaannee, nama geyaa teenee, haga Kiristoosii geenna. 14 Nuuti danbali'in gara duraatii fi duubaa raafamaa, qilleensa barsiisa kolbaa dokonkorsitu'uu, ka maltummaa'aa worra dhibii sobee dokonkorsuu fi asii achi afuufuun, haganaa achi ijoollee hin teenu. 15 Kanaa mannaa, jaalalaan dhugaa dubbataa, gara Kiristoosii mataa te'ee, karaa maraan guddanna. 16 Kiristoosiin nafi duudiin morgayaan hidhamee wol qabatee, mitikaan nafaa marti wol qaqqabateera. Maarre yennaa mitikaan martinuu akka huijiisaaf maletti hujii, nafi duudiin jaalalaan guddatee ifi ijaara. 17 Yoona akka worra yaadi isaanii bu'aa hin qannee, akka worra Yihudoota hin te'iniif akka hin leene, maqaa Goota'aatiin jabeessee isin gorsa. 18 Qalbiin isaanii dukkanootteerti; sababa beekuu hin barbaannee fi gadhaa jabeenna isaaniitiif jirru Waaqi kennu irraa gargar bayaneeran. 19 Isaan fokkoo dhabanee, amala bada'aa fi battummaa mara huijiisaaf joljolanee ifi dabarsanee kennaneeran. 20 Marroo Kiristoosii wonni isin barattane akkasii moti. 21 Dhugumaan marroo isaa dhageettaneertan; dhugaa Yesuus keessa jirtulle barattaneertan. 22 Le'ii dullattii dur le'aa turtane, ta halchaa sobaatiin badde san ifi irraa gata'a. 23 Ayyaana qalbi teessaniitiin haareffama'a. 24 Jirru haareya, balchummaa'aa fi woyyummaa dhuga'aatiin ifi mudhittu, ta fakkeenaa Waaqaatiin dadante san uffadha'a. 25 Maarre, yoona soba lakkisa'a! Nafa Kiristoosiitiin marti keenna miseensa wolii waan teeneef, dhugaa wolitti dubbannuu ti. 26 Isin yoo mufattane, mufiin teessan gara cubbuu isin hin geessin; mufii teessan irratti aduun isiniiti hin seenin. 27 Seexanaafille karaa hin kennina'a. 28 Ka hatu hanna lakkisee, worra rakkata'afille waan kennu akka qabaatu, harka ifitiin huiji dansaa elowee addatamaan hujuu ti. 29 Dubbii bu'aa qadduu fi akka barbaachittetti ta ijaartu, worra dhage'uuffille

badhaadha ta kennitu malee, dubbiin hantuun afaan keessanii hin bayin. **30** Guyyaa itti wodantanuuf chaappaa ittiin mallatteeffantane, Ayyaana Woyyicha Waaqaa hin gaddisiisina'a. **31** Hammeenni hadhawaan, mufiin, aariin, caanci moroma'aa, arrabii fi hammeenni martinuu isin irraa fagaattu. **32** Akkuma Waaqi karaa Kiristoosiitiin isiniif araarama, woliif araarama'a, woliif arjooma'a, gadhaalle woliif laafa'a.

5 Isin jaalatantoota ijoollee Waaqaa eega teetane, fakkeenna isaa gula deema'a. **2** Akkuma Kiristoos nu jaalatee, akka kennansa uddowa'aa fi woreega Waaqa gammachiisuu, jiruu ifii akkuma nu'uuf kenne, isinille jaalalaan jiraadha'a. **3** Isin kolbaa Waaqaa eega teetane, sagaagaluun yookiin battummaan martinuu yookiin joljolummaan wodhakkaa teessanitti te'uu lakkisiiti, oduunuu dhage'amu hin qaddu. **4** Waaqa galateeffadha'a malee, dubbii gurratti hin tolle, dubbii shufuroo, dubbii fokkisiitu hin dubbatina'a. **5** Sagaagaltichi, yookiin battichi, yookiin joljoltichi jechuun ka waaqa dharaa waaqonfatu mootummaa Kiristoosiitii fi Waaqaa keessatti qooda akka hin fudhanne beeka'a. **6** Eennulle dubbii dharaatiin isin hin sobin; sababa waan kanaatiif mufiin Waaqaa worra isaa fi hin ajajanne irratti hin dhutti. **7** Tanaaf kolbaa akkasii woliin tokkummaa hin qabaatina'a. **8** Isin dur dukkana keessa turtane, kolbaa Gootaa eega teetane ammoo, ifa keessa jirtan. Maarre isin akka kolbaa ifaa jiraadha'a. **9** Sababille wonni dansaan marti, balchumma'aa fi dhugaan ifa keessaa madditi. **10** Waan Gootaa gammachiisu qorqora'aatii bira geya'a. **11** Hujii dukkanaa, ta bu'aa hin qanne san, ifatti baasa'a malee, itti hin hirmaatina'a. **12** Waan isaan dhossa'atti hujanee dubbatiisuu hin fokkifachiisa. **13** Wanni marti yennaa gara ifaa baate, bifi isii'ii dhugichi ifa te'ee hin mudhata; **14** Sababille ifi waan mara mudhisa. Tanaaf, «Ati ka rafiisatti jirtu, dammaqi! Du'a keessaa ka'! Kiristoos si'iif hin issa» jedhame. **15** Maarre isin attam akka leetanu ifi hubadha'aa ilaalladha'a. Akka qaroole'ee malee, akka gowwoole'ee hin le'ina'a. **16** Barri kun hamaa waan te'eef, yennaa daguu maratti fayyadama'a. **17** Fedhiin Gootaa'aa maan akka teete hubadha'a malee, gowwoolee hin te'ina'a. **18** Ayyaana Woyyichaan guutama'a malee, daadhii woyinii ta isin balleessuun, hin machowina'a. **19** Faaru'uu fi faaru leellisaatiin, faaru Ayyaanaatiile'een woliin dudubbadha'a; faaru'uu fi faaru leellisaatiin gadhaa keessan keessatti Gootaa galateeffadha'a. **20** Maqaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin, waan maraaf, yennaa mara, Waaqa Abba'aaf galata galcha'a. **21** Ulfinna Kiristoosiitii jedha'aatii woliif ajajama'a. **22** Haadhotiin manaa, akkuma Gootaa Yesuusii ajajamanu abbootii manaatiif ajajamanuu ti. **23** Akkuma Kiristoos wolde'a kiristaanaatiif mataa te'e, abbaan manaa haadha manaatiif mata'a; Kiristoos nafa isaa ka teete, wolde'a kiristaanaatiifille fayyisa'a. **24** Wolde'i kiristaanaa Kiristoosiif akkuma ajajamu haadhotiin manaa abbootii manaa isaaniitiif waan maraan ajajamanuu ti. **25** Abbootii manaa! Akkuma Kiristoos wolde'a kiristaanaa jaalatee ifi dabarsee kenne, isinille haadhotii manaa teessan jaaladha'a. **26** Inni wolde'a kiristaanaa karaa Jecha ifitiin bisaaniin

dhiqee qulqulleessee, Waaqaaf woyyoonsiisaaf tana godhe. **27** Maarre akkasiiin xurii yookiin shuntuurata fuulaa yookiin wonni hantuun akkasii irratti adoo hin dhaggamin, Woyyicha, ka komii hin qanne, shaggaa godhee, wolde'a kiristaanaa gara ifii dhiqeessa. **28** Akkasuma, abbootiin manaa akkuma nafa ifii jaalattu haadhotii manaa ifiille jaalatu ti. Ka haadha manaa ifii jaalatu ifi jaalata. **29** Nami nafa ifii jibbu hin jiru; ammoo akkuma Kiristoos wolde'a kiristaanaatiif godhu, hin nyaachisa, hin qananiisa. **30** Sababille nuuti mitikaa nafa Kiristoosii ti. **31** Barreeffam Woyyichi, «Sababa kanaaf nami haadhaa fi abbaa lakkisee, haadha manaa ifiitiitti maxxana; lamaanuu tokko hin te'an» jedha. **32** Kun dhossaa guddo'o; ani marroo Kiristoosiitii fi marroo wolde'a kiristaanaa dubbatiisatti jira. **33** Te'uu malee, isin martinuu akkuma ifi jaalattanu haadha manaa teessan jaaladha'a; haati manaalle abbaa manaa ifii ulfeessituu ti.

6 Ijoolle! Waan barbaachisaa te'eef, abbootii'ii fi haadhotii teessaniif akka Gootaan fedhutti ajajama'a. **2** «Abba'aa fi haadha teeti ulfeessi» ajaja jedhu woliin addiin qara kennante: **3** «Dansaan akka siif teetuu fi lafa irra bara dheeraa akka leetu» jedha. **4** Abbootii! Ijoollee teessan adabaa fi gorsa Gootaa'aatiin guddisa'a malee, akka aartu hin godhina'a. **5** Garboota! Isin akkuma Kiristoosiif ajajantanu, gadhaa tokkochaan, soda'aa fi rommiisaan goottota teessan ta biyya lafaatiif ajajama'a. **6** Isaan gammachiisuu qofaaf, ila isaanii dura calla'atti adoo hin te'in, akka garbicha Kiristoosiitii, gadhaa tokkoon fedhii Waaqaa muummessa'a. **7** Akkasuma nama adoo hin te'in, akka Gootaa tajaajiltanutti, gammadaan tajaajila'a. **8** Garbichalle te'ee yookiin ka garbicha hin te'in, hujii dansaa hujeeff, Gootaa biraa gatii akka fudhatu hin beettan. **9** Isinille goottole'e! Gootaan keessanii fi garboota teessanii ka nama wol hin caalchinne, akka ol-gubbaa jiru waan beettanuuf, sossodaachisiisa lakkisa'aatii, garboota teessaniif dansaa godha'a. **10** Yoona, Gootaa'aa fi hunna isaa jaddu'uun jabaadha'a. **11** Maltummaa Seexanaatiin mormuu akka dandeettanu, meya woraanaa ka Waaqaa duudii hidhadha'a. **12** Wodhaantoon teenna ilmaan namaatiin mormiisa adoo hin te'in, bulchitoota, worra baallii qabanuu fi hunna biyya lafaa ta dukkanaa tana ka te'ane, irree ayyaana hamaaleessa ol-gubba'aatiin mormiisa. **(aiñ g165)** **13** Maarre guyyaa hamaa san, hunna diinaa adhatiisa akka dandeettanuuf, waan mara muummessitanee, jabaattanee dhaabbatiisa akka dandeettanu, meya Waaqaa ka woraanaa mara hidhadha'a. **14** Tanaaf, dhugaa akka hiitu'uu hidha keessanitti hidhadha'aatii, balchummaa akka qomoo sibiilaa keyadha'aa dhaabbadha'a. **15** Wongeela nageyaalle akka Kophe'ee miilatti keyadha'aatii qophowa'aa dhaabbadha'a. **16** Kana mara woliin, daayota hamaaleessa ka bobee'u mara, dhugeeffannaa ittiin dhaanfu dandeettanu, akka wonte'ee qabadha'a. **17** Fayyinna akka gullee sibiilaa keyadha'a; Jecha Waaqaa ka Ayyaanni Woyyichi isinii kennulle akka shallaaga'aa qabadha'a. **18** Yennaa daadimattanuu fi gaafattanuu mara Ayyaana Woyyichaan sooreffamaa daadimadha'a. Akkasiiin kolbaa Waaqaa maraaf dammaqa'aatii jabaadha'aa daadimadha'a. **19**

Dhossaa Wongeelaa sodaa malee beessisiisaaf, yennaa ani dubbatiisaaf qophowe, Waaqi akka jecha naaf kennu analle'eef daadimadha'a. **20** Ani amma wodaroo sibiilaatiin hidhamee jiraadhulle, ergamaa Wongeela kanaa ti. Tanaaf akka dubbatu'uuf maletti, marroo Wongeelaa sodaa malee akka ani dubbadhu daadimadha'a. **21** Obboleessi keenna Xikiqoosiin jaalatama'aa fi tajaajila hujii Gootta'aatiin addatamaan, waan ani hujjisatti jiruu fi attam akka ani jiru akka beettanu, waan mara isinitti hin hima. **22** Nuuti martinuu attam akka jirru akka beettanuu fi akka isin jajjabeessuuf, isa gara keessan erga. **23** Waaqa Abbaa biraa, Goottaa Yesuus Kiristoos biralle'ee, nageennii fi jaalalli dhugeeffannaa waliin kiristaanota maraaf te'uu ti. **24** Badhaadhi Waaqaa worra Goottaa keenna Yesuus Kiristoos jaalala hin banneen jaalatu maraaf te'uu ti.

Filiphisiyyuusii

1 Tajaajiltoota Yesuus Kiristoosii ka teene Phawuloosii fi Ximootewoos irraa: Worra qachaa Filiphisiyyuusii keessa le'u, ka karaa Yesuus Kiristoosiitiin balchoome maraaf, akkasuma toowattootaa fi gargaartuu wolde'a kiristaanaatiif: **2** Waaqi Abbaan keennaa fi Gootaan Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya isiniif kennu! **3** Ani yennaa isin qaabadhu maraa Waaqa gataleeftadha; **4** Guyyaa qaraatii jalqaddanee haga ammaa hujii Oduu Gammadaa keessatti waan hirmaattaneef, yennaa isin maraaf daadimadhu maraa gammadaan daadimadha. **6** Waaqi hujii dansaa isin keessatti jalqabe, haga guyyaa Yesuus Kiristoos deebi'ee dhufuutti, akka muummessu ani mama hin qabu. **7** Yennaa ani amma hidhameeruu fi adoo hin hidhamin Oduu Gammadaatiif falmadhuu fi isii jabeessu, isin martinuu na woliin badhaadha Waaqaa waan qoodantaneef, yennaa mara gadhaa kiyya keessa jirtan. Maarre marroo teessaniif yaadi natti dhage'amiisatti jiru sirri'i. **8** Jaalala Yesuus Kiristoosiitiin attam akka ani isin maraa dharra'u Waaqi hin beeka. **9** Jaalalli keessan beekkumaa fi hubantiin ka guutame te'ee ittuma akka guddatuuf hin daadimadha. **10** Waan irra caalu qorrantanee akka beettanuu fi yennaa Kiristoos deebi'ee dhufu qulliiyye'ee fi komii malee akka dhaggantanuuf ani tana godha. **11** Akka kanaan jiruun teessan midhaan balchummaa'aa, ka Yesuus Kiristoosiin dhaggamuun ta guutante teetee, ka ulfinnaa fi galata Waaqaaf dhaggisiitanu hin teetan. **12** Obboleeyyan tiyya! Wonna hin dhagqabe maraa, Oduu Gammadaa akka badhatu akka godhe, akka beettanu barbaada. **13** Akka ani Kiristoosiif jedhee hidhame, eedduu mana mootummaa'aatii fi worra dhibii maraa biratti beekkameera. **14** Waan ani hidhameef dhugeeffattoota keessaa hedduun Goota'atti addataneeran; jecha Waaqaa sodaa malee lallabiisaafille ka qaraa caalaa jabeenna dhagगतaneeran. **15** Worri gariin hinaaffa'aa fi qoxxe'e'en Kiristoos lallaban; worri kuun ammoo fedha dansa'aan lallaban. **16** Worri jaalala dansa'aan Kiristoos lallabu, akka ani Oduu Gammadaatiif falmatiisaaf as keyameeru hin beeka. **17** Worri halchaa fedha ifii hordofisaan dabaan Kiristoos lallabu ammoo, hidhamuu kiyya irratti rakkinna dabaliisaaf yaadatanee lallaban. **18** Womaa moti! Fakkeessiisaanille te'ee, dhuga'aanille te'u karaa maraan Kiristoos lallabameera! Ani kanatti hin gammada. Haganaa achille ittuma hin gammada; **19** sababille daadimannaa keessanii fi qarqaarsa Ayyaana Yesuus Kiristoosiitiin akka bilisa bawu hin beeka. **20** Karaa tokkolle'een akka ani hin qaanonne, halcha'aa fi addiin tiyya san; ammoo akkuma yennaa maraa tolchu, amma jiru'uun yookiin du'aan Kiristoos nafa kiyya irratti akka ulfaatu jabeenna guutuu hin qabaadha. **21** Maarre jiruu jechuun naaf Kiristoosiin le'iisa, duutiille bu'aa tiyya. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe, sun naaf hujii midhaan qaddu ittuma hujjisa; ammoo kam akka filadhu hin beeku. **23** Waan lamaan kanaan rakkadheera: ani le'ii tana lakkisee, Kiristoos woliin le'uu fedha; kun waan mara caalaa naaf woyya. **24** Te'uu malee fooniin jiraachuun kiyya isiniif

caalaa barbaachisa'a. **25** Ani kana hubatiisaan, akka isin dhugeeffanna'aan guddattanuu fi akka gammaddanu, isin maraa bira akka turuu fi akka jiraadhu beekeera. **26** Ani yennaa deebi'ee gara keessan dhufe, boonni isin Kiristoos Yesuusiin qaddanu sababa kiyyaan hin fakkana. **27** Isinummaan akka Oduu Gammadaa ta Kiristoosii jettutti jiraadha'a; tana yoo gootane, ani dhufee yoo isin dhagge yookiin fagoo jiraadhee waan keessan yoo dhage'e, dhugeeffannaa Oduu Gammadaatiif akka nama tokkoo teetanee falmatiisaan ayyaana tokkochoaan jabaattanee akka dhaabbattanu hin beeka. **28** Waan tokkolle'een mormitoota teessan sodaattanee hin raafamina'a! Jabeenni kun Waaqa irraa isiniif kenname; kunille isaaniif beessisa badi'ii ti; isiniif ammoo beessisa fayyinnaa ti. **29** Carraa Kiristoositti dhugeeffatiisaa callaa adoo hin te'in, carraan isaaf rakkinna fudhatiisaalle, isiniif kennameera. **30** Tanaaf akkuma kanaan dura rakkinni na geyeeruun dhaggitanee fi akkuma ammalle na ge'iyisatti jiruun dhageettanu, isinille rakkinnuma san fudhatiisatti jirtan.

2 Kiristoosiin jabeenna, jaalala isaatile'een jajabeenna, Ayyaana Woyyicha wolille'een tokkummaa yoo qabaattane, maratii'ii fi gadhi-laafummaa wolii yoo mudhittane, **2** yaada tokko te'iisaan, jaalala tokko qabaatiisaan, ayyaanaa fi kaayo'oon tokko te'iisaan gammadi kiyya guutuu akka te'u tolcha'a. **3** Ifi gad qabiisaan worra dhibii ifi caalchisa'aatii ilaala'a malee, halchaa ifi jaalatiisaatiin, yookiin ifi saadiisaatiin waan tokkolle hin godhina'a! **4** Nami martinuu bu'aa worra dhibii'ille ilaaluutii malee, bu'aa ifii callaa hin ilaalin! **5** Yaada Kiristoos Yesuus qabaate isinille qabaadha'a: **6** Inni yennaa maraa adaba waaqummaa'aa adoo qabuu, ulfinna waaqummaa'aa, ka Waaqa woliin isa qixxeessu lakkisiis akka hin malleetitti hin laakkonne. **7** Ammoo ulfinna ifii lakkisee akka garbaa te'ee mudhate; akka namaa te'ee dhalate; nama fakkaatee mudhate. **8** Ifi gad qabee, haga du'aattitti, haga fannifamee du'ulle'etti, ka ajajamu te'e. **9** Tanaaf Waaqi isa guddisee ol aansee, maqaa maqaa mara caalulle kenneef. **10** Tanaaf worri ol-gubbaa jiru, worri lafa irra jiruu fi worri lafa jala jirulle martinuu, ulfinna maqaa Yesuusiitiif hin jilbiiffatan. **11** Arrabi martinuu, ulfinna Waaqa Abba'aatiif, Yesuus Kiristoos Gootaa akka te'e, dhugaa baasee hin dubbata. **12** Tanaaf, obboleeyyan tiyya! Yennaa mara akkuma ajajantane, yennaa ani isin bira jiru callaa adoo hin te'in, irra caalaa yennaa ani amma isin bira hin jirre ajajama! Soda'aa fi rommiisaan fayyinna keessan muummessiisaaf ittuma huja'a; **13** sababille yaada isaa muummessiisaaf, fedha akka qabaattanu ka isin keessatti hujii Waaqa. **14** Waan mara gungumiisaa fi moromaa malee godha'a! **15** Yoo tana gootane, ijoollee Waaqaa ta komii hin qannee fi qulliiyyee teetanee, dhaloota micciirama'aa fi hamaa kana keessatti akka urji'ii hin issitan. **16** Jecha jiru'uu jabeessitanee yoo qabattane, rukke'ee fi dadhabbiin tiyya gatii malee waan hin hanneef, guyyaa Kiristoos mura'aaf dhufu waan ittiin ifi jaju hin qabaadha. **17** Ciinca'aa fi kenna isin dhugeeffanna'aan Waaqaaf kennitanu irratti, dhiigi kiyyalle akka dhibaayyuu adoo dhibaafamelle'ee ani hin gammada, isinille gammada

kiyya na woliin hin qoodantan. **18** Akkasuma isinille gammaddanee, gammada keessan na woliin qoodamuu qaddan. **19** Marro teessan dhage'ee gadhaan kiyya akka gammaduuf, dafee Ximootewoos gara keessan ergiisaaf Goottaa Yesuusiitti addii godhadha. **20** Nama nageya keessaniif gadha'aan isiniif yaadatu ani isa malee hin qabu. **21** Worri kuun maraa Yesuus Kiristoosiif adoo hin te'in, bu'aa ifii barbaadatan. **22** Ximootewoos ammoo nama addatam isaa mirkanaaye akka te'e, na woliille'een akka abba'aa fi ilmaa teenee, hujii Oduu Gammadaa hujaa akka turre isinuu hin beettan. **23** Dubbiin tiyya maan akka teetu akkuma beekkeen isa gara keessan akka ergu hin addadha. **24** Aninuu gara keessan dafee akka dhufu Gootta'atti addii qaba. **25** Akkasuma, obboleessa kiyya Ephafrodixos, ka cinaa tiyya dhaabbatee loltichaa fi waa'ela hujii tiyyaa te'e, ka waan naaf barbaachiseen akka ana tajaajiluuf isin ergitane, ergamaa keessan san deebisee gara keessan erguun barbaachisaa teetee natti mudhatteerti. **26** Inni isin maraa dhaggisaaf dharra'eera; akka inni dhukkuffateeru waan dhageettanelle'eef yaadeera. **27** Inni dhugumaan akka malee dhukkuffatee du'a geyeeraayyu. Waaqi ammoo isaaf marareera; isa calla'aaf adoo hin te'in, akka ani gadda irratti gadda hin dabalanneef analle'eef marareera. **28** Tanaaf isin isa deebitanee dhaggitanee akka gammaddanuu fi gaddi kiyyalle akka goomuuf, isa gara keessan ergisaaf guddoo fedheera. **29** Maarre maqaa Gootta'aatiin gammada guutu'uun isa fudhadha'a; nama akka isaa jiru mara ulfeessa'a. **30** Qarqaarsa isin naaf kennuu hin dande'in guutiisaaf jedhee, adoo jiruu ifiitiifille hin qorin, hujii Kiristoosiitiif du'a geyeeraayyu.

3 Muummee irratti, obboleeyyan tiyya! Gootta'atti gammada'a; waan kanaan dura isiniif barreesse irra deebi'ee yoo isiniif barreesse na hin bagsiisu; kun isinille dokonkora irraa hin eega. **2** Worra akka sare'ee foon nafa namaa kukkutiisaan, hantuu godhu irraa ifi eeggadha'a! **3** Nuuti worra Ayyaanaan Waaqa waqonfannuu fi worra Yesuus Kiristoosiin ifi jajnu malee, worra sirna fooniititti addannu waan hin te'iniif, dhugumaan haqanqabaa qabanneerra. **4** Adoo waan ifi jajjis barbaachisaa te'e, ani waan heddu'uun ifi jajjiisaaf hin dande'a; nami sirna fooniitiin ifi jaju yoo jiraate, ani isa caalaa waan ittiin ifi jaju qaba. **5** Dhaladhee guyyaa saddeetesso'oo haqanqabaa qabadhe; sanyii Israa'elii, gosa Beniyaamii keessaa dhaladhe. Abbaan kiyyaa fi haati tiyya Ibroota waan te'aneef ani Ibraawicha makaa hin qanne; karaa seera eegatiisaatile'een, ani worra Fariisaayotaa keessaa tokko. **6** Seera kanaaf hinaafiisaan wolde'a Kiristaanaa midhaa ture; balchummaan seera eegatiisaan waan dhaggantu adoo teetee, ani komii hin qabuuyyu. **7** Amma ammoo Kiristoosiif jedhee, waan bu'aa naaf qabu maraa akka waan bu'aa hin qanneetitti laakkoweera. **8** Kana calla'aa moti; Goottaa kiyya Yesuus Kiristoos beekuun, waan mara waan caaluuf, ani waan maraa akka waan bu'aa hin qanneetitti hin laakkowa; Kiristoos bu'aa kiyya godhatisaaf kun maraa naaf waan bu'aa hin qanne te'eera; akka kosi'iille laakkoweera. **9** Akkiisiin ani ka Kiristoosii te'ee dhaggame. Maarre

balchummaan tiyya ta seera eegatiisaan dhaggante adoo hin te'in, Kiristoosiiti dhugeeffatiisaan ta dhaggante; balchummaan tun Waaqa irraa dhutti; dhugeeffannaa irralle'etti hundootti. **10** Ani Kiristoosii fi hunna du'aa ka'a isaa beekuu, rakkina isaa qoodamu'uu fi du'alle'een isa fakkaatuuf barbaada. **11** Du'aa ka'ee akka jiraadhu hin addadha. **12** Kana maraa dhaggadheera yookiin guutadheera jechu'uu moti; ammoo Kiristoos ka ifii na godhatee badhaasa naaf qopheesse san harkatti galfatiisaaf hin miixixxadha. **13** Obboleeyyan tiyya! Ani ammalle akka waan harka keessa galfadheetitti hin laakkowu. Te'uu malee ani waan tokko hin godha; waan duubatti hafe lakkisee, gara waan na dura jiruutitti hiixadha. **14** Badhaasa kiyya dhaggatiisaafille gara yaada na dura jiruu rukkisa; badhaasi kunille jiruu Waaqi karaa Yesuus Kiristoosiitiin gara ol-gubba'aa na waamee naaf kennu. **15** Yoona nuuti worri jiruu ayyaanaatiin bilchaanne maraa yaada tokko qabaatuun qanna; waan tokko tokko irratti yaada adda addaa yoo qabaattanalle; gadhaan isaanii waaqa isaanii mudhisa. **16** Te'uu malee waanuma duraan baranne callaa jabeessinee qabannuu ti. **17** Obboleeyyan tiyya! Fakkeenaa kiyya hordofisiatti hirmaadha'a! Worra fakkeenaa keenna hordofulle hubadha'aa ilaala'a! **18** Kanaan dura akkuma yennaa hedduu isiniiti hime, ammalle imimmaaniin isiniiti hima; worri hedduun fannoo Kiristoosiitiif diina te'aneeran. **19** Muummeen isaanii badi'; gadhaan isaanii waaqa isaanii ti; salphinni isaanii ulfinna; waan lafaa qofa yaadatan. **20** Nuuti ammoo nama biyya ol-gubba'aa ti; nuuti Goottaa keenna Yesuus Kiristoos, Fayyisaa achii dhufu dharra'aan eeganna. **21** Inni hunna ittiin waan mara baallii ifii jala godhuun, nafi keenna salphataan kun, nafa isaa ka ulfinna qabu san akka fakkaatuuf hin jijjiira.

4 Maarre tanaaf, obboleeyyan tiyya ta ani jaaladhuu fi dharra'u, ta gammadaa fi kallacha kiyya teetane, Gootta'aan jabaadha'aa dhaabbadha'a. **2** Obboleettoti teenna Ewodiya'aa fi Sinxiikeen maqaa Gootta'aatiin gadhaa tokko akka te'anuu daadimadha. **3** Atille waa'elli kiyya addatamaan, dubartoota tana akka qarqaartuuf si kadhadha; dubartooti tun, Kilemensii fi worra dhibii worra maqaan isaanii kitaaba jiru'uu keessatti barreeffame, lansoota tiyya woliin te'ane, Oduu Gammadaa dhaqqassiisiisaaf na woliin jabaatanee hujaneeran. **4** Yennaa mara Gootta'aan gammada'a! Ittuma deebi'ee jedha, gammada'a! **5** Qajeelummaan teessan nama mara biratti ta beekkante teetuu ti; Gootaan dhufiisa geyera. **6** Maarre daadimataan, gaaffii fi galataan waan mara Waaqatti beessisa'a malee waan tokkolle'eef hin yaadina'a. **7** Nageenni Waaqaa ka hubantii namaa mara caalu, karaa Yesuus Kiristoosiitiin gadha'aa fi qalbii teessan hin eega. **8** Muummee irratti obboleeyyan tiyya! Qalbii teessan waan dansa'aa fi waan galateeffachiisuun guuta'a: waan dhugaa te'e, waan ulfinnaa, waan sirrii te'e, waan qulluu te'e, waan gammachiisuu fi waan galata qabu maraa yaadadha'a! **9** Waan na irraa barattane, waan na irraa fudhattane, waan na irraa dhageettanee fi waan ani hujuu dhaggitane maraa isinille tolcha'a! Waaqi abbaan nageyaa isin woliin hin jiraata. **10**

Yennaa heddu'uun duuba ammalle naaf yaadatuu waan jalqaddaneef, ani Gootta'atti guddoo gammada. Duraanuu dhugumaan naaf yaadataa turtane; hujjiin mudhisiisaaf ammoo daguu hin dhagganne. **11** Kana jechuun kiyya ani gatameera jechu'uu moti; ani, «Ka qabuu na geya» jechuu baradheera. **12** Ani waan diqqo'oo fi haga barbaachisuun caalaalle horatiis maan akka te'e beeka; maarre ani dhossaa haala maraa fi addee maratti quufaa fi beelaan, haga naa barbaachisuun gadii fi haga naa barbaachisuun ol qabaatiisalle baradheera. **13** Hunna Kiristoos naaf kennuun waan mara godhiisaaf hin dande'a. **14** Te'uu malee rakkinna kiyya waan qoodantaneef, dansaa gootaneertan. **15** Yennaa ani jalqaba Oduu Gammadaa lallabiisaaf Maqedooniya'aa baye, isin malee wolde'i kiristaanaa tokkole kenniisaa fi fudhatiisaan na qarqaariisaaf akka hin hirmaatin, isin worri Filiphisiyuusii hin beettan. **16** Yennaa ani Tasalonqeelle'etti rakkadhe, itti deddeebitanee qarqaarsa naaf ergitaneertan. **17** Kenniisaan ittuma eebba akka dhaggattanuu malee, kennaa teessan dhaggatiisaaf barbaadeetii moti. **18** Waan naaf barbaachisuu fi haga naaf barbaachisuun caalaalle fudhadheera; kennaa isin naa ergitane harka Ephafrodixosii irraa fudhadhee naa mijootteerti; kennaan teessan tun, akka ciincaa uddaa qabuu, ka Waaqi fudhatuutii fi itti gammaduu ti. **19** Waaqi kiyyalle durummaa ulfinna ifitiin, karaa Yesuus Kiristoosiitiin, waan isiniif barbaachisu maraa isiniif hin mijeessa. **20** Waaqa Abbaa keennaaf ulfinni bara baraa haga bara baraa te'uu! Ameen. (aiōn g165) **21** Kolbaa Waaqaa maratti maqaa Yesuus Kiristoosiitiin nageya naaf hima'a; obboleeyyan asi na woliin jirtulle nageya isiniif dhaanti. **22** Kolbaa Waaqaa mara, keessattuu worri mana mootii worra Rooma'aa keessa jiru nageya isiniif dhaama. **23** Badhaadhi Gootaa Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu.

Qolosaayisii

1 Ana Phawuloosii fedha Waaqaatiin ergamaa Yesuus Kiristoosii te'ee fi obboleessa keenna Ximootewoos irraa, 2 dhugeeffattoota Kiristoosiin woyyoontanee fi addatantane, ka qachaa Qolosaayisii keessa jirtanuuf: Waaqi Abbaan keenna badhaadhaa fi nageya isiniif kennu. **3** Yennaa isiniif daadimannu, yennaa mara Waaqa Abbaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii hin galateeffanna. **4** Sababille Kiristoos Yesuusitti dhugeeffatuu keessanii fi kolbaa Waaqaa mara jaalachuu keessan dhageenneerra. **5** Jecha Waaqaa ka teete Oduun Gammadaa, yennaa jalqaba gara keessan geette, addii isii keessa jirtu dhageettaneertan; tanaaf dhugeeffanna'aa fi jaalalli keessan addii ol-gubba'atti qophoottee, isin eegattu irratti hundootte. **6** Isin Oduu Gammadaa tana haga dhageettanee fi dhugummaa badhaadha Waaqaalle guyyaa hubattaneen jalqaddanee, Oduun Gammadaa tun odduu teessanitti akkuma teete, biyya lafaa duudii keessatti midhaan buusisaa fi guddatisatti jirti. **7** Ephafraas jaalatamaa ka addee teenna bu'ee tajaajilaa addatamaa Kiristoosii te'ee fi ka nu wolille'een hojjatu irraa tana barattaneertan. **8** Ayyaana Waaqaatiin isin wol jaalatiisa keessanille inni nutti himera. **9** Tanaaf guyyaa waan kana dhageennee jalqannee, isin qaroomaa fi hubantii Ayyaanaa maraan, beekkuma guutuu ka ittiin fedhii Waaqaa hubatanu akka qabaatanu isiniif daadimatisaa fi Waaqa gaafatiisa hin lakkinne. **10** Akka isin akka Gootaa'a maltetti le'iisaan guutumaa guutu'utti isa gammachiittanu, hujii dansaa hujisaan midhaan akka buuttanuu fi Waaqalle beekisaa ittuma guddattanu hin daadimanna. **11** Gootaan hunna ifii ulfaata'an, jabeenna isiniif kennu; waan mara ossaan dande'iisafille ka gammaddanu isin godhu. **12** Mootummaa ifaa keessatti worra woyyicha waliin dhaala akka qoodattanu, Waaqa Abbaa isin geessiselle gammadaan galateeffadha'a. **13** Inni hunna dukkanaa jalaa nu fayyisee gara mootummaa ilma jaalatamee akka gallu nu tolcheera. **14** Nuuti ilma isaatiin wodannee, araara cubbuu teenna dhaganneerra. **15** Kiristoos Waaqa ilaan hin dhaganneef fakkeenaa dhugaamessa. Inni angafa waan dadame mara ti. **16** Sababilleen wonni ol-gubba'aa fi lafa irra jiru, wonni mudhatuu fi hin mudhanne, hunnootii fi bulchitooti ol-gubba'aa, dura aantole'ee fi worri baallii qabanu duudiinuu isaan dadamane. Waaqi waan duudii karaa isaatii fi isaaf dade. **17** Inni waan duudi'ii duraa jira; wonni duudiin isaan wol qaqqabatee dhaabbate. **18** Inni wolde'a kiristaanaa ka nafa isaa te'eef mata'a; waan maraan ka durse te'iisaaf, du'aa ka'iisalle'een ka qaraatii fi ka jalqabaa ti. **19** Guutummaa waaqummaa ilma isaa keessa akka jiraattu, fedha Waaqa Abba'aa waan te'eef tun teete. **20** Waaqi waan ol-gubbaa jirulle te'ee, waan lafa irra jiru mara ifi waliin araarse; dhiiga ilma ifii ka fannoo irratti jigeen nageya buuseera. **21** Duraan Waaqa irraa fagaattanee le'aa turtane; waan hantuu yaadiisaa fi hujisaan diina isaa teetaneertaniyyu. **22** Amma ammoo woyyoole'ee fi qulqulloolee, ka komiille hin qanne isin godhee fuula ifii duratti dhikeessiisaaf,

Ilmi isaa nafa namumma'aatiin waan du'eef Waaqi ifi waliin isin araarse. **23** Te'uu malee dhugeeffanna'aan hundoottanee, jabaattanee dhaabbachu'uun, addii karaa wongeelaatiin dhageettane irraa hin tacho'ina'a. Wongeelli kunille kama isin dhageettanee fi worra biyya lafaa irra jiru maraaf lallabameeru; ani Phawuloosille tajaajilaa wongeela kanaa te'eera. **24** Ani amma isiniif rakkachuu kiyyaan hin gammada; marroo wolde'a kiristaanaa ka nafa isaa te'eelle, rakkinna Kiristoosii qoodamiisa irraa waan naa dhidhate foon kiyyaan rakkatiisaan hin guuta. **25** Jecha Waaqaa guutuma guutu'utti isiniif mudhisiisaaf, akkuma itti gaafatamummaan naa kennantetti ani tajaajilaa wolde'a kiristaanaa te'eera. **26** Jechi Waaqaa kunille, dhossaa baroota dabarane ilmaan namaa duraa dhokatee turttee, amma ammoo kolbaa isaattii mudhifante. **(aiōn g165)** **27** Waaqi dhossaa ifii ta ulfinna guutuu qaddu tana worra Yihudoota hin te'in oddu'utti, kolbaa ifiititti mudhisuu filateera. Dhossaan mudhatte tunille Kiristoosii isin keessa jiru; inni ulfinna isin dhaggaatanuuf addii keessan. **28** Maarre nuuti nama maraaf Kiristoos lallanna. Nami mara Kiristoosiin ka bilchaate akka te'u, qarooma maraan nama mara hin gorsina, hin barsiinnalle'e. **29** Tun akka teetuuf, karaa hunna jadduu Kiristoos kennuu, ta ana keessatti huijiisatti jirtuutiin, ani wodhaantoo qabataa itti elowa.

2 Ani isiniif fi worra Laa'odiigeyaatiif, akkasuma worra fuula kiyya hin dhaggin maraaf attam akka elowiisatti jiru akka beettanu barbaada. **2** Akka gadhaan isaanii jajjabaatuu fi jaalalaan wolitti hidhamanee, hubantii durummaa addachiittuu maraa fi dhossaa Waaqaa ka te'e Kiristoos akka beekanuuf tana godha. **3** Karri qaroomaatiif fi beekkumaa marti Kiristoos keessa dhoffantee jirti. **4** Akka eennulle jecha dansaa fakkaatuun isin hin sonneef ani tana jedha. **5** Ani fooniin isin waliin jiraachuu dhabulle ayyaanaan isin waliin jira; seera dansa'an le'uu keessanii fi dhugeeffannaa jadduu isin Kiristoositti qaddanu dhaggiisatti hin gammada. **6** Yoona Yesuus Kiristoos Gootaa godhattanee, akkuma fudhattanetti isaan le'a'a. **7** Akkuma barattanetti hidda gadi naqadha'aatii, isatti ijaarama'aatii, dhugeeffannaa teessaniin jabaadha'a; galata guutee dhangala'ulle dhiyeessa'a. **8** Akka barsiisa Kiristoosiittii adoo hin te'in, qarummaa namaatii fi gowwoonsiisa waan tokko ifi keessaa hin qanne, ka aadaa namaatii fi ayyaanota gubba'aa fi lafa bulchanu irratti hundayeen, eennulle akka isin hin boojine ifi eegadha'a. **9** Guutummaan waaqummaa mijuun Kiristoosiin nafaan mudhattee jiraatti. **10** Isinille Kiristoosii dada ifii duudii irratti mataa bulchiisaatii fi baallii maraa te'een, jiruu guutuu dhaggaattane. **11** Isin waan isaan jirtanuuf haqanqabaa qabattaneertan; haqanqabaa qabatuun keessan kunille namummaa foonii cubbicha balleessisaaf ka Kiristoosiin te'e malee, ka harka namaatiin te'ee moti. **12** Yennaa cuuphantane Kiristoos waliin awwaalantane; isa wolille'een du'aa kaataneertan; hunna Waaqaa ka Kiristoos du'aa kaasetti waan dhugeeffattaneef, du'aa kaatane. **13** Cubbaaleyyii te'uu keessanii fi foon cubbaaleessi keessan sun waan haqanqabaa hin qabatiniif isin worra du'eeru; amma ammoo Waaqi Kiristoos waliin

jireeyii isin godheera; yakkaa teessanille duudii isiniif araarama. **14** Inni barreeffama beenya'aa ka seera keessa jiru, ka nu himataa nu'uun mormaa ture san balleesseera; fannoo irralle'etti diree nu irraa balleesseera. **15** Worra hunnaa fi baallii ayyaanaa qabu fannoo saniin injifatee, hidhata isaanille hiissisee, badhinnatti bayanee akka mudhatanu godhee itti geerare. **16** Yoona marroo nyaataatii yookiin marroo unto'ootii, marroo guyyaa jilaatii yookiin marroo baatii laakkowu'uu, yookiin marroo Sanbata ulfeessu'utiif eennulle isinitti hin murin. **17** Isaan kun waan gara duraa dhufuuf akka gaaddiddu'uu ti; dhugaan ammoo Kiristoos keessa jirti. **18** Nami sobee ifi gadi qabiisa fi ergantoota ol-gubba'aa waaqonsiisaan ifi jaju, worra gatii hin qanne akka isin hin goone ifi eegadha'a; nami akkasii kun marroo mudhii dhagguutiif ifi saadee, waan gatii hin qanneef yaada fooniitiin ifi jaja. **19** Nami akkasii, Kiristoosii mataa nafaa te'eerutti qabatiisa lakkiseera; nafa duudii mitika'aa fi ribu'uun wolitti qassiisee ka nyaachisu mata'a; akkasiiin guddinna Waaqi fedhu nafi guddata. **20** Eega Kiristoos woliin duutane, ayyaana gubba'aa fi lafa bulchanu jalaa bilisa baatane, maaf akka waan ka biyyaa lafaa teetaneetitti leetan ree? Maaf seera, **21** «Kana harkaan hin qabin, san afaaniin hin qabin, kaan hin tuqin!» jedhuuf ajajantan ree? **22** Kun maraa ajaja nami baasee fi barumsa namaa irratti waan hundayeeruuf, hujii irra ooleen duuba bu'aa hin qabu. **23** Seeroti akkasii kun, waaqonfannaa fedha ifii, ifi gad qabiisa dharaatii fi nafa ifii rakkisuu irratti waan xiyyeeffatanuuf, waan qarooma qabanu fakkaatan; karaa halchaa foonii toowatiisaatiin ammoo gatii hin qabanu.

3 Yoona eega Kiristoos woliin du'aa kaatane, waan ol-gubbaa addee Kiristoos midda Waaqaatiiti tee'eeru jiru barbaada'a! **2** Marroo waan ol-gubbaa jiruu yaadadha'a malee, marroo waan lafa irra jiruu hin yaadatana'a. **3** Isin duutaneertan; jiruun teessanille Kiristoos woliin Waaqa keessa dhokatteerti. **4** Kiristoosiin jiruu nuuf te'e yennaa mudhatu, isinille isa woliin ulfinnaan hin mudhattan. **5** Tanaaf halchaa le'ii lafaa ta isin keessa jirtu: sagaagala, battummaa, fedhii sagaagalaa, halchaa baddu'uu fi waaqota dharaa waaqonsuu ka te'e joljolu ijjeesaa. **6** Sababa waan kanaatiif worra hin ajajanne irratti mufiin Waaqaa hin dhutti. **7** Isinille yennaa worra waan akkasii huju odduu leetanu san waan kana tolchaa turtane. **8** Amma ammoo; mufii, aarii, jallu'uu fi maqaa woli balleessuu mara ifi irraa balleessa'a; dubbiin nama fokkisiittulle afaan keessaa hin bayin. **9** Namummaa dullacha hujii isaa woliin ifi irraa baattanee waan gattaneertanuuf, dhara wolitti hin dubbatina'a. **10** Namummaa haareyalle uffattaneertan; isiille ta akka guutuma guutu'utti isa beettanuuf, Waaqi isii dade fakkeenaa ifitiiti haareessisatti jiru. **11** Akka kanaan worra Giriikootaati fi worra Yihudootaa, worra haqanqabaa qabatee fi ka haqanqabaa hin qabatin, orma beekkichaa fi orma gowwicha, ka bilisummaa qabuu fi ka bilisummaa hin qanne odduu garaa garummaan hin jirtu; Kiristoos ammoo duudi'i, duudii keessa jira. **12** Yoona worra Waaqaaf filatantane, woyyoonanee fi jaalatantane akkuma teetanetti naasuu, arjummaa, ifi gad qabiisa, qajeelummaa'aa fi ossata

uffadha'a. **13** Wol dande'a; nami namatti quuqameeru yoo jiraate, woliif araarama'a; akkuma Kiristoos isiniif araarama, isinille woliif araarama'a. **14** Kana mara caalaa jaalala waan mara tokkummaa miju'uun wolitti hidhu uffadha'a. **15** Nageenni Kiristoosii, ka isin nafa tokko te'isaaf itti waamantane, gadhaa keessan keessatti mowuu ti; worra galateeffatulle te'a. **16** Jechi Kiristoosii durummaa ifitiin gadhaa keessan keessa le'uu ti; qarooma duudiin wol barsiisa'a, wol gorsa'a; faaruu adda addaa, faaruu leellisaatii fi faaruu Ayyaantiitiin Waaqa gadha'aan galateeffataa faarsa'a. **17** Karaa Yesuusiitiin Waaqa Abbaa galateeffataa, jechaan yookiin hujiiin waan gootanu mara maqaa Gootaa Yesuusiitiin godha'a. **18** Haadhotii manaa! Gootaa duratti waan male waan te'eef abbootii manaa keessaniif ajajama'a. **19** Abbootii manaa! Haadhotii manaa teessan jaaladha'a; gadhaa jabeeyyii itti hin te'ina'a. **20** Ijoollee! Kun waan Gootaa gammachiisu waan te'eef, haadhaa fi abbaa keessaniif ajajama'aatii, waan isaan jedhanu mara godha'a. **21** Abbootii! Akka isaan addii hin kutanne, ijoollee teessan hin aarsina'a. **22** Worri garbooma jala jirtanu! Goottolee teessan ta lafaatiif waan maraan ajajama'a; ila isaanii duraa fi isaan gammachiisuu qofaaf adoo hin te'in. Gootaa sodaatiisaa fi gadhaa qajeela'aan isaanii ajajama'a. **23** Woma gootanu maraa namaaf adoo hin te'in, akka waan Goota'aaf gootanuutitti, gadhaa tokkochoaan godha'a. **24** Sababille Gootaan dhaala ol-gubba'aa gatii tolchee akka isiniif kennu isin hin beettan; Gootaan isin tajaajiltanulle Kiristoos. **25** Nama woli caalchisuun Waaqa bira waan hin jirreef, nami balleessaa huju, balleessaa ifii saniif gatii hin dhaggata.

4 Goottole'e! Isinille ol-gubba'atti Gootaa akka qaddanu beeka'aatii, tajaajiltoota teessan qajeelummaa'aa fi wol qixxummaa'aan bulcha'a. **2** Waaqa jabaattanee galateeffatiisaan, adoo addaan hin kutin daadimadha'a. **3** Akkasuma dhossaa Kiristoosii, ka ani marroo isi'itiif hidhamee jirulle lallabiisaaf akka dandeennu, Waaqi ergaa ifitiif akka karaa nuu banu daadimadha'a. **4** Anille akka maltetti ifa tolchee ergaa isaa akka dubbadhu naaf daadimadha'a. **5** Yennaa daguu teete maratti fayyadamaa, worra hin dhugeeffanne biratti qaroomaan le'a. **6** Nama tokko tokkoofuu deebii malte deebisiisa akka beettanu, haasonni keessan yennuma maraa ka gurratti toluu fi ka akka sooddaa mi'awu te'uu ti. **7** Tikiqoos, marroo waan kiyya waan mara isinitti hin hima; inni tajaajilaa addatama'aa fi lansa kiyya ka hujii Goota'aa na woliin huju. **8** Akka inni marroo teenna isinitti himuu fi gadhaa keessan jajabeessuuf, isa gara keessan erge. **9** Isa wolille'een nama keessan ka te'e, obboleessi addatama'aa fi jaalatamaan Oneesimoos gara keessan hin dhufa; isaan waan asitti te'isatti jiru duudii isinitti hin himan. **10** Arisxaarkosiin na woliin hidhameeru nageya isiniif dhaama. Durriin Baarnaabaasii Maarqoosiin ani duraan, «Yennaa inni gara keessan dhufe fudhadha'a jedhee isin yaadachiiselle» nageya isiniif dhaama. **11** Yoshu'aan Yuxsos jedhamulle nageya isiniif erga; worra marroo mootummaa Waaqaatiif na woliin huju keessaa, worri Yihudootaa kana qofa; isaan analle jajabeessaneeran.

12 Akkasuma Ephafraasiin nama keessan te'e, tajaajilaan Kiristoos Yesuusii nageya isiniif erga; jiruu ayyaanaatiin guddatiisaan jabaattanee, akka dhaabbattanuu fi fedha Waaqaa mara akka muummessitanu, inni yennaa mara isiniif jabaatee daadimata. **13** Inni isinii fi worra qachoota Laa'odiiqeya'aatii fi Heraapholisii keessa jiruuf guddoo akka elowe aninuu dhugaa hin bayaaf. **14** Cidheessi jaalatamaan Luqaasii fi Deemaas nageya isiniif dhaaman. **15** Obboleeyyan Laa'odiiqeyaa keessa jirtu Niimfa'aa fi wolde'a kiristaanaa ka mana isi'iititti wolitti qabamuuf nageya naa hima'a! **16** Xalayaa kana ifii dubbifattaneen duuba, wolde'a kiristaanaa ka Laa'odiiqeyaa keessa jirulle'etti akka dubbifamu godha'a. Isinille xalayaa Laa'odiiqeyaa irraa ergamu dubbifadha'a. **17** Arkiphosille'een, «Hujii karaa Goota'aatiin fudhatte san akka muummessitu te'i» jedha'aa naa hima'a. **18** Ani Phawuloos nageya kana harkuma kiyyaan isiniif barreesse; akka ani wodaroo sibiilaatiin hidhamee jiru yaadadha'a! Badhaadhi Waaqaa isin waliin jiraatu.

1 Tasalongqe'ee

1 Phawuloos, Silwaanosisii fi Ximootewoos biraa: Wolde'a kiristaanaa, ka Waaqa Abba'aatii fi Goottaa Yesuus Kiristoosii teetane, ka Tasalongqee keessa jirtanuuf: Badhaadhaa fi nageenni isiniif te'u. **2** Nuuti daadimata keenna keessatti isin qaabataa, yennaa duudii marroo isin maraatiif Waaqa galateeffanna. **3** Waaqa Abbaa keennaa duratti hujji dhugeeffannaa teessanii, jaalalaaf jettanee attam akka dadhaddanee fi addiin isin Goottaa keenna Yesuus Kiristoositti qaddanu attam jadduu akka teete hin qaabanna. **4** Obboleeyyan tiyya, akka Waaqi isin jaalatee isin fooyate hin beenna. **5** Oduun Gammadaa ta nuuti isiniif lallanne hunnaan, Ayyaana Woyyichaa fi mirkaneeffata guutu'uun malee, oduu calla'aan gara keessan hin dhunne. Yennaa isin woliin turre, isiniif jennee attam akka leene hin beettan. **6** Isin guddoo rakkattanulle, ergaa Ayyaana Woyyicha irraa dhutte gammadaan fudhattanee, nu'uu fi Goottaa keenna fakkaattaneertan. **7** Maarre isin dhugeeffattoota Maqedooniya'aa fi Akaayyaa keessa jirtu duudiif fakteenna teetaneertan. **8** Dubbiin Gootta'aa ta isin biraa kaate, Maqedooniya'aa fi Akaayyaa'atti dhage'amu callaa adoo hin te'in, dhugeeffannaan isin Waaqatti qaddanu addee mara dhaqqaddeerti. Tanaaf marroo waan kanaa womaa dubbatiisa nu hin barbaachisu. **9** Yennaa nuuti gara keessan dhunne attam akka nu fudhattane, Waaqa jiraata'aa fi dhugicha tajaajiliisaaf, waaqota dharraa irraa deebitane, gara Waaqaa attam akka deebitane isaanuu hin himan. **10** Akkasuma isaan Ilma isaa Yesuus, ka ol-gubbaa irraa dhufu, ka inni du'a keessaa kaase, ka mufi Waaqaa ta dhuttu jalaa nu baasu akka eegattanu hin himan.

2 Obboleeyyan tiyya, gara keessan dhufiis keenna ka gatii hin qanne akka hin te'in isinuu hin beettan. **2** Nuuti gara keessan adoo hin dhufin dura, Filiphiisiiyuusitti akka rakkannee fi arraffanne hin beettan. Mormiin guddoon nu dhaqqaddulle, Oduu Gammadaa ta isa irraa dhutte akka isiniif hinnu Waaqi keenna jajjabeenna nu'uuf kenne. **3** Nuuti dokonkoraan, yookiin yaada hammeennaatiin, yookiin maltumma'aan isin hin gorsine. **4** Waaqi nu addatee, Oduu Gammadaa maganne'een waan nutti kenneef hin dubbanna. Nuuti nama gammachiisiisaaf adoo hin te'in, Waaqa gadhaa keenna qoree ilaalu, gammachiisiisaaf tana goona. **5** Dubbii sossobaatiin, yookiin joljolummaa teenna gollannee gara keessan akka hin dhufin miidhassitane hin beettan! Waan kana Waaqille hin beeka. **6** Nuuti isin irraa yookiin worra dhibii irraa, nama tokko irralle'ee galata hin barbaanne. **7** Nuuti akka ergantoota Kiristoosiitiin waan barbaachisaa te'e isin gaafatuu hin dandennaayyu. Ammoo akka haadha daa'ima ifii hoosittaa guddittuu, qajeelumma'aan odduu teessan leene. **8** Nuuti waan guddoo isin jaalannuuf, Oduu Gammadaa ta Waaqa irraa dhutte callaa adoo hin te'in, jiruu teennalle isiniif qoodiisaaf qophoonneerraayyu. Sababille isin jaalota teenna! **9** Obboleeyyan tiyya, attam akka hunyee fi akka dadhanne hin qaabattan. Nuuti isin keessaa nama tokkole'etti ba'aa akka hin teene, halkanii

fi guyyaa hujataa, Oduu Gammadaa isiniif lallanne. **10** Isin worra dhugeeffattane oddu'utti adabi keenna qulluu, balcha'aa fi ka komii hin qanne akka te'e isin dhugaa baatota; Waaqille nuuf dhugaa baya. **11** Nuuti tokko tokkoo keessan, akka abbaan ijoollee ifii ilaalutti, akka ilaalle hin beettan. **12** Le'ii Waaqa gara mootummaa ifiitiifi ulfinna ifiitiifi isin waame gammachiittu akka leetanu isin gorsaa, jajjabeessaa, magannee isiniin jenneerra. **13** Nuuti marroo teessaniif yennaa maraa waan Waaqa galateeffannu qanna. Jecha Waaqaa, ka nuuti isiniif lallanne yennaa dhageettane, akka dubbii namaa adoo hin te'in akka jecha Waaqaatiifi fudhattaneertan; jechi kun dhugumaan jecha Waaqaa, kama isin worra dhugeeffattane keessatti hujjisatti jiru. **14** Obboleeyyan tiyya, isin fakkeenna worra biyya Yihuda'aa, ka Yesuus Kiristoosiin wolde'oota kiristaana Waaqaa te'anee hordottaneertan. Akkuma isaan harka worra Yihudootaatiifi rakkatane, isinille harka kolbaa teessaniitiifi rakkataneertan. **15** Worri Yihudootaa Goottaa Yesuusiifi raagota ijjeesane, nu'ulle miidhane. Isaan Waaqa hin gammachiisanu, nama tokkole'een woliin hin galanu. **16** Worra Yihudoota hin te'iniifi, jecha isaan fayyisuuyyuu akka hin dubbanne nu dhooggan. Akkasiin yennaa maraa cubbuu ifi irratti fakkanfataa deeman. Amma gara muumme'eetitti mufiin Waaqaa isaan irratti dhutteerti. **17** Obboleeyyan tiyya, gadhaan keenna adoo isin bira jiruu, yennaa diqqo'oof ilaan wol dhagguu dhannee gargar baanulle, waan guddoo isin dharraaneef ila teennaan isin dhaggiisaaf guddoo wodhaanneerra. **18** Nuuti gara keessan dhufiisaaf barbaanneerraayyu. Keessumattuu ani Phawuloos yennaa hedduu wodhaane; Seexanni ammoo nu kute. **19** Addiin teenna, gammadi keenna, kallachi ulfinnaa ka nuuti Yennaa Gootaan keenna Yesuus dhufu dura dhaabbannee, ittiin ifi jajnu isin malee eennu ree? **20** Dhugumaan, ulfinniifi fi gammadi keenna isin.

3 Maarre kana caalaa ossuu dadhannaan, qofii teenna ollaa Ateena'aatiifi hafiisaaf murteeffanne. **2** Dhugeeffanna'atti akka isin jabeessuu fi jajjabeessu, obboleessa keenna ka lallabaa Oduu Gammadaa ta Kiristoosii te'ee, nu woliin Waaqaaf tajaajilu Ximootewoos gara keessan ergineerra. **3** Sababa rakkinna kanaatiifi nami tokkole akka hin raafanne tana goone. Rakkinni akkanaa kun ka nu dhaqqabu'uu male akka te'e isinuu hin beettan. **4** Isin bira adoo jirruu akka rakkinni nu dhaqqabu dursineetuu hinneerra. Akkuma isin beettanu dhugumaan wonni kun teeteerti. **5** Waan kanaaf ani kana caalaa ossuu dadhannaan, Seexanni isin ataabee huijin teennaalle tola fa'a baddee jiraatti jedhee sodaadhee, dhugeeffannaa teessan beekiisaaf Ximootewoos erge. **6** Amma ammoo Ximootewoos isin biraa deebi'ee, marroo dhugeeffanna'aa fi jaalala keessanii oduu nu gammachiittu fidee dhufu. Akka isin yennaa maraa waan dansa'aan nu yaadattanuu fi akkuma nuuti isin dhaggiisaaf guddoo dharraanu, isinille akka nu dhaggiisaaf dharraatanu inni nutti hime. **7** Tanaaf obboleeyyan tiyya, rakkoo fi farra keenna maraa keessatti, sababa dhugeeffannaa teessaniitiifi isiniin jajjabaanneerra. **8** Sababille Gootta'aan jabaattanee yoo dhaabbattane, jirruun

teenna haareffantee leeti. **9** Nuuti fuula Waaqa keennaa duratti, gammada marroo teessaniif nutti dhage'ameef Waaqa galateeffanna. **10** Nuuti ila teennaan isin dhaggiisaa fi waan dhugeeffannaa teessan irraa dhidhatte guutiisaaf halkanii fi guyyaa jabeessinee daadimanna. **11** Amma Waaqi Abbaan keennaa fi Gootaan Yesuus gara keessan akka dhunnu karaa nu'uuf qajeelchu! **12** Akkuma nuuti isin akka malee jaalannu, jaalaltiin isin wolii fi worra dhibii maraaf qaddanu ittuma dabalantee akka fakkantu Gootaan godhu. **13** Guyyaa Gootaan keenna Yesuus woyyoota ifii duudii woliin deebi'ee dhufutti, komii malee woyyumma'aan fuula Waaqa Abbaa keennaa dura akka jiraattanu inni isin jabeessu.

4 Muummee irratti, obboleeyyan tiyya, Waaqa gammachiisiisaaf attam akka leetanu nu irraa barattaneertan. Ammaa tana dhugumaan akka san le'iisatti jirtan; tana caalaale akka gootanu, maqaa Gootaa Yesuusiitiin isin gaafataa isin gorsina. **2** Nuuti baallii Gootaa Yesuusiitiin ajaja isinii kennine hin beettan. **3** Waaqi akka isin sagaagalummaa irraa fagaattanee woyyoontanu fedha. **4** Nami duudiiin haadha manaa woyyumma'aa fi ulfinnaa qabatee eegatissa beekuu ti. **5** Akka worra Yihudoota hin te'inii, ka Waaqa hin beennee halchaa foonii badduu hin qabaatin. **6** Nami tokkole waan kana irra taree dhugeeffataa dhibii hin yakkin. Akkuma tanaan qara isin ifi eegachiinne, worra waan kana godhu Gootaan hin adaba. **7** Waaqi woyyumma'aan akka leenu malee, akka battumma'aan leenuuf nu hin waanne. **8** Tanaaf, nami barsiisa kana tuffatu, nama adoo hin te'in, Waaqa Ayyaana Woyyicha ifii isiniif kennu tuffata. **9** Marroo wol jaalatiisaa isinuu Waaqa irraa waan barattaneef attam akka wol jaalattanu barreessiisa hin barbaachisu. **10** Isin dhugumaan dhugeeffattoota biyya Maqedooniya'aa keessa jirtulle duudii jaalattan. Maarre obboleeyyan tiyya, kana caalaale akka jaalattanu isin gorsina. **11** Akkuma tanaan dura isiniitti hinne sirnaa le'iisaaf, haajaa keessan baafatiisaa fi harkuma keessaniin hujatiisa yaada qabaadha'a. **12** Karaa kanaan worra hin dhugeeffatin biratti ulfinna dhaggattan; waan isiniif barbaachisulle harka namaa irraa hin eegattanu. **13** Obboleeyyan tiyya! Akka namoota addii hin qannee akka hin gaddine, marroo worra du'ee dhugaa jirtu akka beettanu barbaanna. **14** Yesuus du'ee, du'a keessaa akka ka'e hin dhugeeffanna; maarre Waaqi, worra Yesuusiiti dhugeeffatee du'e, isa woliin deebisee akka fidu hin dhugeeffanna. **15** Akka barsiisa Goota'aatiitti waan isiniitti hinnu qanna: nuuti worri guyyaa Gootaan deebi'ee dhufu adoo hin du'in jirru, worra du'eeru hin dursinu. **16** Qoonqoo ajaja gudda'aatiin, qoonqoo mootii erganticha Waaqaatiin, qoonqoo tultullaa Waaqaatiin bookarfamee, Gootaanuu ol-gubbaa irraa gadi hin dhufa. Worri Kiristoosiiti dhugeeffatee du'e, dursee hin ka'a; **17** achiin duuba nuuti worri adoo hin du'in jirru isaanuma woliin qilleensa irratti Goota'aan wolde'iisaaf duumensa keessa ol butanna. Maarre haga bara baraale Gootaa woliin leena. **18** Tanaaf jecha kanaan wol jajabeessa'a.

5 Obboleeyyan tiyya! Marroo baraa fi yennaa wonni kun itti teetuu isiniif barreessuun hin barbaachisu. **2** Guyyaan Goota'aa akka hattuu halkaniiin dhuttuu akka dhufu isinuu akka dansaa beettan. **3** Namooti, «Wonna duudiiin nageya, qabbana» adoo jedhanuu, akkuma ciniinsuun dubartii ulfaatitti dhuttu, badiin tasa isaanitti dhutti; ijumaa jalaa hin bayanu. **4** Obboleeyyan tiyya! Isin ammoo dukkana keessa waan hin jirreef, guyyaan sun akka hatu'uu isiniitti hin dhufu. **5** Isin duudiiin ijoollee ifaatiifi guyya'aa ti. Nuuti worra halkanii yookiin worra dukkanaatii moti. **6** Maarre, dammandhee ifi qabatiisaan hagatti leenuutii malee, akka worra dhibii'ii me rannuu ti. **7** Worri rafu halkan rafa; worri machowulle halkan machowa. **8** Nuuti ammoo worra guyya'aa waan teeneef, ifi qabannee hagatti leenuu ti; dhugeeffanna'aa fi jaalala akka qomoo sibiilaa, addii fayyinnaale akka gullee sibiilaa keyannuu ti. **9** Waaqi akka nuuti karaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin fayyinna dhaggannuuf malee, mufi'if nu hin waanne. **10** Nuuti jiraannulle yookiin duunulle isa woliin akka jiraannuuf, Kiristoos nu'uf du'e. **11** Maarre akkuma amma godhiisatti jirtanu, wol jajabeessaa wol ijaara'a. **12** Obboleeyyan tiyya! Worra odduu teessanitti jabaatee hujaa, karaa Goota'aatiin isin soressuu fi gorsu akka ulfeessitanu isin kadhanna. **13** Sababa hujii isaan hujanuutiif jaalalaan guddisa'aa isaan ulfeessa'a. Isinille woliif nageya qabaadha'a. **14** Obboleeyyan tiyya! Worra hujii jibbu akka xixxanu, worra yaraa akka jajabeessitanu, worra dadhabaa akka qarqaartanu, nama maraaf akka ossattanu isin gorsina. **15** Yennaa duudii woliin keessanii fi namoota duudi'iif dansaa godhiisaaf yaadadha'a malee, nami tokkole waan hantu'uuf hantuu akka hin deebinne ilaalladha'a. **16** Yennaa mara gammada'a; **17** yennaa mara daadimadha'a; **18** waan maraa keessatti Waaqa galateeffadha'a. Jiruu isin Yesuus Kiristoosiin qaddanu keessatti wonni Waaqi isin irraa barbaadu kana. **19** Ayyaana Woyyicha hin ukkaansina'a; **20** jecha raagaa hin tuffatina'a; **21** ammoo waan maraa qorqora'aa ilaala'a; waan dansaa qabadha'a; **22** waan hantuu duudii irraa fagaadha'a. **23** Waaqi Abbaan nageyaatuu, guutumatti isin woyyoonsu; ayyaanni keessan, lubbuun teessanii fi nafi keessan duudiiin komii malee, guyyaa dhufa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiitiif eegamu. **24** Ka isin waame addatamaa waan te'eef, inninuu tana hin godha. **25** Obboleeyyan tiyya! Nu'uufille daadimadha'a. **26** Sunqata woyyichaan dhugeeffattoota duudii nageya fuudha'a. **27** Ergaa tana akka dhugeeffattoota duudi'iif dubbittanu maqaa Goota'aatiin maganne'e isiniin jedha. **28** Badhaadhi Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu.

2 Tasalonge'ee

1 Phawuloos, Siilaasii fi Ximootewoos biraa: Wolde'a kiristaanaa ka Waaqa Abbaa keennaatii fi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii teetane, ka Tasalongee keessa jirtanuuf: **2** Waaqi Abbaan keennaa fi Goottaan Yesuus Kiristoos nageyaa fi badhaadha isiniif kennu. **3** Obboleeyyan tiyya! Nuuti marroo teessaniif yennaa mara Waaqa galateeffatiisa qanna. Dhugeeffannaan teessan akka malee guddataa, jaalaltiin isin woliif qaddanulle ittuma waan dabalamiisatti jirtuuf, akkas tolchuun keenna sirri'i. **4** Tanaaf miidhaa'a fi rakkoo isin dhaqqadde duudii keessatti waan ossattanee fi dhugeeffanna'aan jabaattaneef, nuuti wolde'oota kiristaanaa, ka Waaqaa keessatti isiniin ifi jajanna. **5** Wonni kun maraa, muraan Waaqaa qajeeltuu akka teetee fi isinille mootummaa Waaqaa ta rakkatisatti jirtanuuf, ka maltane akka te'uuf jirtanu mirkaneessa. **6** Waaqi waan sirrii te'e huja; inni worra isin rakkisutti rakkoo fida. **7** Isin worra amma rakkatisatti jirtanu, Yesuus ergantoota ifii hunnaameyyii woliin ol-gubbaa irraa yennaa mudhatu nu woliin tana jalaa isin baasa. **8** Inni ibidda bobe'uun mudhata; gaafa san worra Waaqaa hin beennee fi Oduu Gammadaa ta Goottaa keenna Yesuusiitiin hin ajajane hin adaba. **9** Isaan fuula Gootta'aatii fi ulfinna hunna isaa irraa gargar bayanee, badii bara baraatiin adabaman; (aiōnios g166) **10** tun guyyaa inni woyyoota ifii irraa ulfinna dhaggatiisaa fi worra dhugeeffatu duudii biralle'etti baaseffatamiisaaf dhufutti teeti. Isinille dhugaa baya teenna waan dhugeeffattaneef, woyyoota isaa woliin laakkowantan. **11** Waaqi keenna worra waamicha isaatiif male akka isin godhuuf, waan dansaa godhiisaaf halchaa qaddanuu fi hujji dhugeeffannaa teessanii mara hunna ifitiin akka muummessuuf, nuuti yennaa mara isiniif daadimanna. **12** Akkasuma maqaan Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isiniin akka ulfaatuu fi isinille karaa badhaadha Waaqa keennaatii fi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin, akka isaan ulfaattanuu daadimanna.

2 Obboleeyyan tiyya! Marroo dhufa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiiti fi marroo isa woliin wolitti qabamiisa keennaa akka beettanuuf, waan isin kadhannu qanna: **2** raagaan yookiin jechaan akka himametti, yookiin akka ergaa nu'u irraa isiniif barreeffantee gootanee «Guyyaan Gootta'aa dhiyaateera» jedhaa dattanee yaadaan hin raafamina'a, yookiin hin rifatina'a. **3** Finjilli adoo hin ka'in dura jallichi ilmi badi'ille adoo hin mudhatin guyyaan sun waan hin dhunneef, nami tokkole karaa kamiinuu isin hin wollaalchisin. **4** Inni waan waaqa jedhamanu yookiin waaqonfatanu caalaa ifi ol qaba; ifille'een, «Ani Waaqa» jedhaa Galma Waaqaa keessa ifi teessisa. **5** Ani yennaa isin woliin jiru waan kana duudii akka isinitti hime hin qaabattanuu? **6** Yennuma isaatiitti akka inni mudhatuuf amma waan isa dhooggu isinuu hin beettan. **7** Hunni dhossa'aa ta jalluu ammumaa huijissatti jirti; ammoo wonni amma isa dhooggu haga karaa irraa kaatutti wonni sila te'uu malte hin teetu. **8** Achiin duuba jallaamessi sun hin mudhata; Goottaan Yesuus

hafuura afaan ifitiin isa ijeeesee, ulfinna deebi'ee dhufiisa ifitiin isa balleessa. **9** Jallaamessi sun hunna Seexanaatiin bilbaasota, beessisaa fi baasota dharaa duudii hujaa dhufa. **10** Akkasuma isaan waan hantuu mara huijaasan worra badu gowwoonsan. Isaan dhugaa isaan fayyittu jaalatanee fudhatuu waan didaneef badan. **11** Tanaaf waan dhugaa hin te'in akka dhugeeffatanuuf, Waaqi hunna isaan wollaalchittu isaanitti erga. **12** Worra hantu'utti gammadee dhuga'atti hin dhugeeffanne duudi'itti akka murantuuf, wonni kun teete. **13** Obboleeyyan Gootta'aan jaalatantane, Ayyaanaan kolbaa woyyittii isaa teetanee, dhuga'atti dhugeeffatiisaan akka fayyitanuuf Waaqi worra jalqabaa godhee waan isin fooyateef, yennaa maraa marroo teessaniif, nuuti Waaqa galateeffatiisa qanna. **14** Ulfinna Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii akka dhaggattanuu, karaa Oduu Gammadaa ta nuuti lallannuutiin Waaqi isin waameera. **15** Yoona obboleeyyan teenna, jabaadha'aa dhaabbadha'a; barsiisa jecha afaaniitiin yookiin ergaa barreeffamaan nu biraa isiniif ergantelle jabeessa'aa qabadha'a. **16** Amma Goottaan keenna Yesuus Kiristoosii fi Waaqi Abbaan keenna ka nu jaalatee, badhaadha ifitiin jajabeenna bara baraatii fi addii jadduu nu'uuf kenne, (aiōnios g166) **17** waan dansaa mara akka gootanu fi akka dubbattanu gadhaa keessan jajabeessee, isin jabeessa.

3 Muummeffata irratti, obboleeyyan teenna! Jechi Gootta'aa wodhakkaa teessanitti akkuma te'e, ariifatee akka badhatuu fi ulfaatu nu'uuf daadimadha'a. **2** Ammalle worri hedduun dhugeeffannaa waan hin qanneef, harka namoota yakkaameyyi'itti fi dabaaleyyi'ii irraa akka inni nu baasu nu'uuf daadimadha'a. **3** Goottaan ammoo addatama'a; inni isin jajabeessee, waan hantuu irraa isin eega. **4** Waan isinitti hinne akka hujjaatanuu fi gara duraalle ittuma akka hujjanu Gootta'atti addii qanna. **5** Goottaan gadhaa keessan gara jaalala Waaqaatii fi gara ciniinnatee ossiisa Kiristoosii isin qajeelchuu ti. **6** Obboleeyyan teenna! Kiristaana harka maratee tee'uu fi akka barsiisa nu'u irraa fudhatetti hin leene irraa akka fagaattanuu, maqaa Goottaa Yesuus Kiristoosiitiin isin ajanya. **7** Nuuti yennaa isin bira turre harka marannee hin teenne. Fakkeenaa keenna fudhatiisa akka maltane isinuu miidhaassitane hin beettan. **8** Nuuti nama tokkole'etti ba'aa akka hin teene, halkanii fi guyyaa oloonnee hunye malee, sagalee nama tokkole akka summaan hin nyaanne. **9** Wonni nuuti tana gooneef fakkeenaa keenna akka fudhattanuuf malee, waan nu'uuf barbaachisu isin irraa dhaggatiisaaf baallii dhanneetii moti. **10** Nuuti yennaa isin bira jirru, «Nami huijisa jibbu hin nyaatin» jennee ajaja isiniif kennineerra. **11** Isin keessa worri gariin ka harka maratee tee'uu akka jiru waan dhageenneef tana jenna; isaan waan isaan hin galchine keessa galan malee, hujji tokkole hin hujjanu. **12** Namooti akkasii, miiranee akka hujatanuu fi waan ittiin bulanu akka dhaggatanu maqaa Goottaa Yesuusiitiin isaan ajanya; hin gorisinalle'e. **13** Obboleeyyan tiyya! Isin ammoo waan dansaa huijisa hin dadhabina'a. **14** Ergaa nuuti xalayaa kana keessatti isiniif ergineef, nami hin ajajanne yoo jiraate, hubadha'aa beeka'a; akka inni

qaanowuufille waan tokkole isa waliin hin tolchina'a. **15** Teetuu malee akka obboleessaatitti itti gorsa'a malee, akka diinaatitti hin laakkowina'a. **16** Gootaan abbaan nageyaa, yennaa mara karaa maraan, inninuu nageya isiniif kennuu ti. Gootaan isin mara waliin jiraatu. **17** Ani Phawuloos harkuma kiyyaan nageya kana barreesse. Beessisi ergaa tiyya mara keessatti dhaggamu kana; akki ani barreessulle akkana. **18** Badhaadhi Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii isin mara waliin jiraatu.

1 Ximootewoos

1 Ana Phawuloosii, ajaja Waaqa fayyisaa keennaatii fi Yesuus Kiristoosii addii teenna te'eetiin, ergamaa Yesuus Kiristoosii te'e irraa, **2** Ximootewoosii dhugeeffanna'aan ilma dhuga'aa kiyya ite'e: Badhaadhi, maratii'ii fi nageenni Waaqa Abba'aatii fi Goottaa keenna Kiristoosii siif te'u. **3** Yenna gara Maqedooniya'aa dhaqu'uuf ka'e akkuma sitti hime kaan, worra garii ka barsiisa sobaa achitti barsiisu, biyya Efesoonii keessa teettee akka isaan dhooggitu fedha. **4** Oduu duriitii fi laakkossa sanyii abbootii'ii ka dhuma hin qanne, akka lakkisanu isaanitti himi. Wonni isaan godhanu kun moromaa callaa kaatti malee, hujii Waaqaa ta dhugeeffanna'aan hujantuuf ta teetuu moti. **5** Yaadi ajaja kanaa ammoo jaalala gadhaa qulluu irraa, wodanaa dansa'aa fi dhugeeffannaa dhuga'aa irraa ka ka'e. **6** Worri gariin kana irraa deebi'anee gara dubbii bu'aa hin qannee deebi'aneeran. **7** Isaan barsiisota seera Waaqaa te'iisaaf barbaadan, ammoo waan dubbatanuuyyuu yookiin waan guutanee beenna jedhanuuyyuu hin hubatanu. **8** Nami akka dansaa ittiin yoo huje seerri dansaa akka te'e hin beenna. **9** Akkasuma seerri worra balchootaaf akka hin tumamin hin beenna; seerri worra seera balleessuuf, yakkaameyyi'iif, worra Waaqa malee jiraatanuuf, worra cubbaaleyyi'iif, worra woyyummaa hin qanneef, worra dhugeeffannaa hin qanne, worra abbaa yookiin haadha ijjeesuuf, ijeettu'uuf, **10** sagaagaltotaaf, dhiira wol bukkoonsituuf, worra nama butee gurguruuf, worra nama sobuuf, worra dharaan kakatuu fi worra waan barsiisa sirrii te'e'en masaanuu te'u mara godhuuf tumame. **11** Barsiisi sirrii te'e ammoo Wongeela ulfaataa Waaqa galateeffama'aa, ka ani lallabuuf inni natti kenne keessatti dhaggama. **12** Ani Goottaa keenna Yesuus Kiristoos, ka addataamaa godhee na laakkowee tajaajila ifitiif muudee na jabeesse hin galateeffadha. **13** Ani tanaan qara isa faanshessaa, miidhaa irratti geessisaa nama hunnaan isatti ka'u te'ulle, dhugeeffannaa dhabaa fi wollaalchaan tana waan godheef maratii dhaggadheera. **14** Dhugeeffanna'aa fi jaalaltii Yesuus Kiristoosin dhaggantu waliin badhaadhi guddaan Goottaa keennaa naaf dhangala'eera. **15** Dubbiin, «Kiristoos Yesuus cubbaaleyyii fayyisiisaaf gara biyya lafaa dhufe» jettu dhugitti'ii fi guutuma guutu'utti ta fudhatamuu malte. Cubbaaleyyii san keessaalle'ee, cubbaaleessi sara tare ana. **16** Teetu malee, Yesuus Kiristoos worra cubbaaleyyii keessaa, na cubbaaleessa sara tareef ossa ifii ka haga hin qanne mudhisiisaaf, worra isatti dhugeeffatu'u jiruu fi worra jiruu bara baraa dhaggatu'u jiruuf, fakkeenna akka te'uuf maratii isaa dhaggadheera. (aiōnios g166) **17** Amma mootii bara baraa, ka hin duunee fi ka ilatti hin mudhanne, Waaqa tokkochuma saniif, baruma baraan guddinnii fi ulfinni isaaf te'u! Ameen. (aiōn g165) **18** Ilma kiyya, Ximootewoos, tanaan qara waan keetii dubbiin raagaa akkuma dubbatte, isii tanaan miidhassitee akka loltuuf ajaja kana magannee sitti kenna. **19** Dhugeeffanna'aa fi wodanaa dansaa qabaadhu. Worri gariin wodanaa ifii tuffatiisaan, akkuma hoboloon guddittiin danbali'iin baddu dhugeeffannaa ifii balleessaneeran. **20** Himnewoosii fi

Iskindir fa'alle, jara san keessa jiran; ani akka isaan Waaqa faanshessuu dhiisuu baratanu adaba hunna Seexanaatiiti dabarsee isaan kenneera.

2 Amma waan duudi'iin dura, iyyannoon, daadimnaan, worra dhibi'iif daadimatu'u fi galata dhikeessuun Waaqa duratti nama duudi'iif akka godhamuuf gorsa. **2** Nageyaa fi sarmiisaan, Waaqa soda'aa fi adaba dansa'aan akka leenu, moototaa fi worra baallii ol aantuu qabu duudi'iif daadimadha'a. **3** Daadimati akkasii Waaqa fayyisaa keenna duratti dansa'aa fi ka fudhatama qabu. **4** Inni nami duudiin akka fayyuu fi dhugaa akka beeku barbaada. **5** Waaqi tokkocha; wodhakkaa jiraatee Waaqaa fi nama ka wolitti ararsu tokkocha; inni nama te'ee ka mudhate Yesuus Kiristoos. **6** Ka sanyii namaa duudii wodiisaaf mataa ifii dabarsee kenne isa; isiin tunille yenna itti te'uu maltetti mirkanootte. **7** Maarre anille sababa kanaaf dhugeeffanna'aa fi dhugaa lallabiisaaf ergama'aa fi barsiisaa te'ee, gara worra Yihudoota hin te'inni ergame. Ani dhugaa dubbatisatti jira malee hin sobu. **8** Worri dhiiraa addee maratti aarii'ii fi moromaa malee, yaada qullu'uun harka isaanii ka woyyoomo ol kaasanee akka daadimatanu barbaada. **9** Dubartootille mataa shoobaa dhowattee, yookiin worqi'iin yookiin dooqaan seefatiisa, yookiin woyaa gatii guddoo'oo uffatiisa adoo hin te'in, ifi qabattee woyaa isi'iif malte akka uffattu barbaada. **10** Dubartooti Waaqa waaqonfanna jettu akka godhuu maltetti hujii dansa'aan ifi seefattuuti. **11** Dubartiin cadheessaa fi ajajamaan barattuu ti. **12** Isiin akka barsiittu yookiin dhiira irratti baallii akka qabaattu ani hin eeyyamu; isiin cadhiisu qaddi. **13** Sababille Addaam matooma dadamee, Heewwan ammoo achiin duuba dadante. **14** Ka sobamelle Addaamii moti; sobantee seera Waaqaa ta cassite dubartiiti'i. **15** Teetuu malee dubartiin dhugeeffanna'aa fi jaalalaan, woyyumma'aan ifi qabattee yoo jabaatte ilmee deyiisaan hin fayyiti.

3 Nami tokko sooreessaa Wolde'a kiristaanaa te'iisaaf yoo barbaade, hujii kabajantuu halcha jechi jedhu dhuga'a. **2** Sooreessaan wolde'a kiristaanaa nama komii hin qanne, nama niitii takkattii qofa qabu, nama hagatti le'u, nama ifi qabatu, nama kabajjaa qabu, nama keessummaa fudhatu, nama barsiisuu dande'u, **3** nama hin machoonne, nama hunnaan hin lolle, nama qajeelaa, nama moromaa hin jaalanne, nama beesee hin jaalanne, **4** nama maatii ifii sirri'itti bulfatu, nama ijoolleen ulfinnaan isaaf ajajantu te'uu qaba. **5** Nami tokko maatii ifii bulfatiisa yoo hin dandeenne, attam dande'ee wolde'a kiristaanaa ka Waaqa bulchiisaaf dande'a ree? **6** Kijibaan afuufamee, mura'a tanaan qara Seexanatti muranteetti akka hin jinne, nama dhikoo dhugeeffate hin te'in. **7** Maqaa isaa badee tiyyoo Seexanaa keessatti akka hin jinne, nama alaa biratti gurra dansaa qabaachuu qaba. **8** Akkasuma qarqaartoti wolde'a kiristaanaalle worra ulfinna qabu malee, worra arraba lama dubbatu, worra unii fakkansu, worra qarshi'iif loljolu te'uu hin qabanu; **9** wodanaa qullu'uun dhossaa dhugeeffannaa dhuga'aa jabeessanee qabatuu qaban. **10** Isaan dursanee ilaallatamanuu ti; achiin duuba ka komii hin qanne yoo

te'ane qarqaartota wolde'a kiristaanaa te'anee tajaajilano ti. **11** Akkasuma niitoti qarqaartotaalle ta kabajjaa qaddu, ta hin hamanne, ta hagatti leetu, ta waan maraan addatantu te'uu qaddi. **12** Qarqaartichi wolde'a Kiristaanaa tokko ka niitii takkaa qofa qabu te'ee, ijoolle'ee fi maatii ifii akka dansaa ka bulfatu te'uu qaba. **13** Qarqaartoti wolde'a kiristaanaa, worri hujii dansaa hujanu ulfinna guddaa dhaggatane, marroo dhugeeffannaa ifii ta Yesuus Kiristoosii qabanuun jabeenna guddaa dhaggatan. **14** Ani dafee gara keeti akka dhufu addii qaba, haga sanitti ammoo gorsa kana si'iif barreesaara. **15** Ammoo yoo ani ture, mana worra Waaqaa keessatti nami amala attamii qabaachuun akka male akka beettuuf kun si gargaara; manni kunille utuba'aa fi hundee dhugaa wolde'a kiristaanaa ka Waaqa jiraata'aa ti. **16** Dhossaan dhugeeffannaa teennaa mama tokko malee guddo'oo; tanaaf, «Inni foon uffatee mudhateera; dhugaa akka te'e Ayyaanaan mirkaneeffameera. Ergantoota Waaqaatiitti mudhateera; kolbaa biyya lafaatiif lallabameera. Biyya lafaa duudiitti dhugeeffatameera; ulfinnaan gara ol-gubba'aa fudhatameera» jedhamee himameera.

4 Bara duubaatiitti namooti gariin, ayyaanota wollaalchisa'aa fi barsiisa durrisotaa hordofiisaan dhugeeffannaa irraa akka dacha'anu Ayyaanni Waaqaa qulleessee hima. **2** Barsiisi akkasii kijiboota dhara dubbatiisaan wodanaan isaanii akka sibila o'aan gubamee dillaye irraa dhufa. **3** Worri kun «Fuudhaa fi heeruma, sagalee akkasii fi akkasii nyaatuun dhoogga'a» jedhan. Waaqi ammoo, sagalee tana akka nyaatanuuf dade; worri dhugeeffatuu fi worri dhugaa beekiisaaf dhufe daadimata galataatiin nyaata. **4** Wonni Waaqi dade duudiin dansa'a; wonni daadimata galataatiin fudhatante takkaalle hin jibbatantu, **5** isiin sababa jecha Waaqaatiifi daadimataatiif Waaqa biratti fudhatama dhaggatti. **6** Barsiisa kana dhugeeffattoota yoo barsiitte, jecha dhugeeffanna'aatii fi barsiisa dhuga'aa ka hordotte saniin guddataa, tajaajilaa dansaa Yesuus Kiristoosi hin teeta. **7** Oduu durii ta beera dulloontee, ta gatii hin qanne hin fudhatin. Addee san leetoo Waaqi fedhuu le'iisaafi fi leenjisi. **8** Nafa jajjabeessu'uuf ifi leenjisuu bu'aa diqqoo qaba; leetoo Waaqi fedhu le'iisaafi fi leenjisuu ammoo, le'ii ammaatii fi ta dhuttulle'eef addii waan qabuuf karaa maraan bu'aa qaba. **9** Jechi kun jecha dhugicha guutumaa guutu'utti fudhatamu'uu male. **10** Nuuti Waaqa jiraataa fayyisaa nama duudi'ii, keessattuu ka worra isatti dhugeeffatuu te'etti waan addannuuf hujii'ii dadhabaa farralle dhaggina. **11** Tana duudii isaan ajajii barsiisi. **12** Dubbii afaan keeti keessaa baatuun, haasowaan, le'iin, jaalalaan, dhugeeffanna'aa fi qulqullumma'aan dhugeeffattootaaf fakkeenaa te'i malee, dargaggeessa waan teeteef eennulle si hin tuffatin. **13** Haga ani dhufutti, Barreeffama Woyyicha kolba'aaf dubbisiisa, lallabisiisa fi barsiisiisatti jabaadhu. **14** Kennansa yennaa raagoti dubbattee fi jaarsoleen wolde'a kiristaanaa harka ifii si irra keette si'iif kenname, kennansa Ayyaanaa ka si keessa jiru san hin dagatin. **15** Akka nami duudiin guddinna keeti dhaggu waan kana ifi kennii hujii. **16** Ati mataa keetii fi barsiisa keeti midhassii ilaalladhu, waan kana itti jabaadhu;

akkas godhiisaan mataa keetii fi worra si dhage'u hin fayyitta.

5 Jaarsa akka abba'aatitti gorsi malee hin xixin; dargaggageeyyii dhiiraa ammoo akka obboleeyyaniititti qabadhu; **2** jaartii akka haadhaatiitti, dubartii ka'ima akka obboleetiitti tiru'uu yaada qullu'uun qabadhu. **3** Dubartii dhugumaan haadha hiyyeessaa teete kabaji. **4** Isiin ijoollee yookiin akkoowwan yoo qabaate ammoo, ijoolleen sun duraan dursitee maatii ifii qarqaaraa, haadhaa fi abba'aaf, akko'oo fi akaakoo ifiitille'eef haluu guddisaa isaaniif deebisaa, dhugeeffannaa ifii hujii'iiin mudhisiisa baratanuu ti. Sababille wonni kun Waaqa hin gammachiitti. **5** Haati hiyyeessaa takka, ta nama isii qarqaaru hin qanne, addii ifii Waaqatti godhatee halkanii fi guyyaa qarqaarsa isaa gaafataa daadimataa leeti. **6** Haati hiyyeessaa takka ta gammada lafaa callaa jaalattu, aduma jirtuu duuteerti. **7** Nami tokkolle waan ittiin isaan komatu akka hin qabaanne, gorsa kana isaaniif kenni. **8** Nami tokko fira ifiitiif, keessattuu maatii ifiiti ka hin qarqaarre, nama dhugeeffannaa ifii mormate; inni nama hin dhugeeffatin caalaalle hama'a. **9** Haadha hiyyeessaa ta woggaan isi'ii jaatamaa gadi te'e, galmee haadhootiin hiyyeessaa itti galmeeffantutti hin galmeeessin. Isiin sunuu ta dhirsaa tokko qofa heerumteertu te'uu qaddi. **10** Akkasuma ijoollee guddisiisaan, keessummaa fudhatiisaan, miila kolbaa Waaqaa dhiqisaan, worra rakkate qarqaariisaan, hujii dansaa mara hujisaa fi ifi kenniisaan ta gurra dansaa qaddu te'uu qaddi. **11** Haadhootii hiyyeessaa ta ka'ima teete ammoo, galmee san keessa hin galchin; sababille halchaan foonii yennaa itti hammaatte, Kiristoos irraa deebi'anee heerumuu barbaaddan. **12** Maarre isaan waadaa Kiristoosiif matooma galane diigane mura ifi irratti fidatan. **13** Ammalle isaan hujii malee tee'uu fi mana kanaa kaan labiisa baratan; tana qofa adoo hin te'in, nama hamataa dubbii namaa keessa galaa, waan dubbatu'uu hin malle ka dubbatanu te'an. **14** Tanaaf diinni hantuu nu'u irratti dubbatuuf karaa akka hin dhaganne, haati hiyyeessaa ka'inittiin heerumtee ijoollee deettee, mana ifii akka bulfatu gorsa. **15** Isaan keessaa gariin tanaan qaraa Seexana hordofiisaaf karaa dhugeeffanna'aa irraa goraneeran. **16** Dubartiin dhugeeffatte takka ammoo, haadha hiyyeessaa maatii ifii keessaa yoo qabaatte, akka isaan wolde'a Kiristaanaatiitti ba'aa hin teene qarqaartuuti; wolde'i Kiristaanaa ammoo, dubartoota abbaan manaa irraa du'e, ta ijjumaa qarqaarsa hin qanne qarqaaru ti. **17** Jaarsolee wolde'a kiristaanaa akka dansaa soorressitu, keessumattuu ta jabaattee lalladdee barsiituuf, ulfinna gudda'atti male. **18** Barreeffam Woyyichi, «Qotiyoo midhaan dhowiisatti jirtu afaan hin hidhin», akkasuma, «Hojjata'aaf mindaan kennamuu qaba» jedha. **19** Dhugaa baatota lama yookiin sad yoo qabaate malee, himata jaarsa tokko irratti dhiyaatu hin fudhatin. **20** Worri dhibiin akka sodaatu, worra cubbuu hujii addee nami mara jirutti xixi. **21** Waan gootu mara namuufuu adoo hin goliin, yookiin adoo wol hin caalchisin gorsa kiyya akka muummessitu Waaqa duratti, Yesuus Kiristoosiifi ergantoota Waaqaa ta fooyante duratti si ajaja. **22** Namoota tajaajila Waaqaatiif

muudiisaaf arifattee harka irra hin keyin. Cubbuu worra dhibi'ii keessa hin galin; mataa keeti qulqullummaan eegi. **23** Gadhaa keetii fi dhibee deddeebitee sitti kaatuuf, daadhii woyni'ii diqqoo uni malee hagaraa achi bisaan callaa hin unin. **24** Cubbuun worra gari'ii ifa teete waan mudhattuuf, dursitee muraa isaanii akeetti; cubbuun worra gari'ii ammoo duuba irra mudhatti. **25** Akkasuma huiin dansaan ifa teetee mudhatti, ta hin mudhannelle dhokatee hin hattu.

6 Worri waanjoo garbumma'aa jala jiru maqaan Waaqaatii fi barsiisi keenna akka hin arraffanne, goottoti isaanii ulfinna guutuu akka dhaggatiisaaf malanetti laakkowanuu ti. **2** Garbooleen goottoti isaanii dhugeeffattoota te'ane, lamaanuu woliif Gootta'aa obboleeyyan waan te'aneef, goottota ifii tuffatiisa hin qabanu. Addee san, goottoti isaanii dhugeeffattootaa fi jaalota tajaajila isaanii irraa ka bu'aa dhaggatanu waan te'aneef, ta durii caalaa isaan tajaajilanuu ti. Tana barsiisii gorsi. **3** Nami barsiisa sobaa barsiisaa, jecha sirrii te'e ka Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitii fi ka ittiin Waaqa waaqonfatanuun woli hin galle yoo jiraate, **4** nami akkasii nama kooraan ifi bokossee womaa hin beenne. Inni jechoota irratti moroma'aa fi lolaaf fedha hamaa ifi keessaa qaba. Wonni kun ammoo hinaaffaa, wol dhaba, arrabaa fi mama badaa fiddi. **5** Wol mormiin worra qalbii hin qanne irraa dhutti, isaan dhugaan waan irraa fudhatanteef dhugeeffannaa karaa karra dhaggatiisaa seyan. **6** Dhugeeffannaan, nama waan qabuun dande'ee le'u biratti bu'aa guddaa qaddi. **7** Nuuti waan tokkole finnee gara biyya lafaa hin dhunne; waan tokkole isii keessaa fuunee deemiisa hin dandeennu. **8** Ammoo waya'aa fi sagalee yoo qabaanne sun nu hin geetti. **9** Worri durummaa barbaadu ataabe'etti jigee, tiyyoo gowwummaa heddu'uutii fi halchaa isaan miituutiin, ta isaan balleessituu fi dhidhinsituun qabaman. **10** Sababille beesee jaalatuun hidda hammeenna duudi'ii ti. Worri gariin durummaa dhaggatuu halchee, dhugeeffannaa irraa badee qalbii ifii gaddaan laalesseera. **11** Ati nami Waaqaa ammoo, waan kana duudii irraa fagaadhu; balchummaa, akka nama Waaqaa le'uu, dhugeeffannaa, jaalala, ciniinnatanee ossu'uu fi qajeelummaa hordof. **12** Lola dansaa dhugeeffanna'aa loli. Jiruu bara baraa ta yennaa gara isaa waammante dhugaa baatota hedduu duratti dhugaa baate qabadhu. **(aiōnios g166)** **13** Fuula Waaqa waan duudi'if jiruu kennuutii fi Yesuus Kiristoosii Phonxoos Philaaxoos duratti dhugeeffannaa ifitiif akka dansaa dhugaa baye duratti si ajaja. **14** Haga guyyaa Gootaan keenna Yesuus Kiristoos deebi'ee mudhatuutitti ajaja kana balleessa'aa fi komii malee eegadhu. **15** Waaqi eebbifama'aa fi qofuu Bulchaa te'e, Mootichi moototaa, Gootaan goottotaa guyyaa ifi murteessetti mudhiin Kiristoosii teeti. **16** Ka hin duune isa qofa; inni ifa eennulle itti dhiyaatu'uuf hin dandeenne keessa le'a. Nami tokkole isa hin dhagine; eennulle isa dhaggu'uuf hin dande'u. Ulfinnii fi hunni bara baraa isaaf te'u! Ameen. **(aiōnios g166)** **17** Worri amma biyya lafaa tanatti dureeyyii te'ane akka hin koorre, yookiin addii isaanii karra hin addachiinne irratti adoo hin te'in, akka ittiin gammannuuf Waaqa waan duuchii fakkanse nu'uuf

kennutti akka addii godhatanu isaan ajaji. **(aiōn g165)** **18** Hujii dansaa akka hujanu, akka hujii dansa'an dureeyyii te'anu, akka arjoomanuu fi waan qabanu qoodiisaaf ka qophowane akka te'anu ajaji. **19** Karaa kanaan jiruu dhuga'aa dhaggatiisaaf karra hundeen isi'ii jadduu teete bara dhufuuf kuufatan. **20** Ximootewoos! Waan maganne'een sitti kenname jabeessi eegi. Dubbii midhaan hin qanne, ta waan dhuga'aatiin mormituu fi moromaa gowwittii ta worri gariin «Beekkuma» jedhu irraa fagaadhu. **21** Worri gariin beekkumsa kana qanna jedhaa, karaa dhugeeffanna'aa irraa badeera. Badhaadhi Waaqaa isin woliin jiraatu.

2 Ximootewoos

1 Ana Phawuloosii, waadaa jiru'u'u ka Yesuus Kiristoosiin kenname akka himuuf, fedha Waaqaatiin ergamaa Yesuus Kiristoosii te'e irraa: **2** Ilma kiyya jaalatamaa Ximootewoosiif, Waaqi Abbaan keennaa fi Gootaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadha, maratii fi nageya siif kennu. **3** Ani yennaa maraa daadimata kiyya ka halkanii fi guyya'aa keessatti yennaa si qaabadhu, Waaqa akkuma abbootii tiyyaa wodanaa qullu'uun tajaajilu hin galateeffadha. **4** Imimmaan teeti qaabataa, akka gammadaan guutamu, si dhaggiisaaf guddoo barbaada. **5** Dhugeeffannaa dhuga'aa ta ati qaddu hin qaabadha; dhugeeffannaa akkasii akkoon teeti Lo'isii fi haati teeti Ewunniqeen hin qabaniyyu. Akka atille qaddu hubadheera. **6** Tanaaf kennaa Waaqi yennaa ani harka kiyya mataa keeti irra keye siif kenne, tuxxee akka gabbittu si qaabachiisa. **7** Ayyaanni Waaqi nu'uuf kenne ka hunnaa, ka jaalalaatii fi ka ifi qabatu'uuti malee, Ayyaana soda'aatii moti. **8** Yoona, hunna Waaqi siif kenneen, Oduu Gammadaatiif na woliin rakkadhu malee, Gootaa keennaaf dhugaa bayuu yookiin marroo tiyya ka ani Kiristoosiif jedhee hidhame hin fokkifatin. **9** Waaqi waan nuuti gooneef adoo hin te'in, fedhaa fi badhaadha ifitiin nu fayyisee akka kolbaa isaa teenu nu waame. Badhaadhi kun bara heddu'uun dura karaa Kiristoosiitiin nu'uuf kenname. **(aiōnios g166)** **10** Amma ammoo karaa dhufiisa fayyisaa keenna Yesuus Kiristoosii du'a balleessee, karaa Oduu Gammadaatiin jiru'u'u fi badii irraa hafuu, gara ifaa fideetiin, nutti mudhifameera. **11** Ani Oduu Gammadaa tanaaf lallabaa, ergama'aa fi barsiisaa te'ee filameera. **12** Ani tanaaf rakkatisatti jira. Ammoo eennutti akka dhugeeffadhe waan beekuuf isatti hin fokkifadhu; akkasuma waan maganne'een natti kenname, haga guyyaa sanii akka inni eeguu dande'u addadheera. **13** Barumsa fayyaaleessa akka fakkeenfaatitti hordofisaaf na irraa baratte, dhugeeffanna'aa fi jaalala tokkummaa nuuti Yesuus Kiristoosiin qannu jabeessii qabadhu. **14** Waan dansaa maganne'een sitti kenname san, hunna Ayyaana Woyyicha nu keessa jiruutiin eegi. **15** Worri biyya Asiya'aa keessa jiru duudiin, Fiigelosii fi Heromogenesis fa'alle akka na bagane hin beetta. **16** Oneesiforos yennaa hedduu waan na jajabeessee, Gootaan maatii isaatiif mararuu ti. Inni ani waan hidhameef hin fokkifanne; **17** ammoo akkuma biyya Rooma'aa geyeen, asii fi achi barbaadee na dhagge. **18** Guyyaa muumme'ee san Gootaan marartii isaaf godhu. Biyya Efesooniitti attam akka inni naaf ergame atinuu akka dansaa beetta.

2 Ilma kiyya Ximootewoos, yoona badhaadha Yesuus Kiristoosiin dhaggamutti jabaadhu. **2** Dhugaa baatota hedduu duratti waan na irraa dhageette, namoota dhibii barsiisiisaaf worra dandeettii qabu, worra addatama'atti magannee kenni. **3** Akka loltuu dansaa Yesuus Kiristoosiitti, rakkoo nu woliin fudhadhu. **4** Nami hujii loltumma'aatiin tajaajilu tokko, ajajaa ifii gammachiisiisaaf mixixxata malee, hujii dhibii'ini ifi hin hidhu. **5** Akkasuma nami rukke'een doggomu tokko, akka seeraatiitti yoo doggome malee,

badhaasa injifanno'oo hin dhaggatu. **6** Qonnaan bulaan elowee hujii qooda midhaan sanii qara dhaggatuu qaba. **7** Gootaan waan duudi'ini hubantii waan sii kennuuf, waan ani jedhu qalbeeffadhu. **8** Akkuma ani Oduu Gammadaa keessatti lallabe, Yesuus Kiristoosii du'a keessaa ka'e, ka sanyii Daawitii keessaa dhalate, qaabadhu. **9** Ani Oduu Gammadaa waan lallabeef akka yakkaamessaa hidhameelle rakkataa jira. Jechi Waaqaa ammoo hin hidhamu. **10** Tanaaf, worri fooyame fayyinnaa fi ulfinna bara baraa ka karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufu akka dhaggaatuuf jedhee waan duuchii hin ossadha. **(aiōnios g166)** **11** Dubbiin, «Isa woliin yoo duune, isa wolille'een jiraanna. **12** Yoo ittuma ossine isa woliin hin moona. Yoo isa mormanne, innille nu hin mormata. **13** Yoo nuuti addatamuu dhanne, inni waan ifi hin mormanneef, addatamee jiraata» jettu tun dhuga'a. **14** Waan kana isaan yaadachiis, akka jechoota irratti wol hin mormine Waaqa duratti isaan seeri. Wonni kun worra dhage'u balleessiti malee, dansa'aa moti. **15** Ati akka hojjataa ilaallamee fudhatamee, ka hujii ifiitiiti hin fokkifanne, ka dubbii dhugaa Waaqaa sirri'itti barsiisuu, fuula Waaqaa duratti ifi dhiyeessiisaaf jabaadhu. **16** Dubbii Waaqi ittiin hin ulfaannee fi marii gowwittii, ta Waaqa irraa nama fageessitu irraa fagaadhu. **17** Barsiisi akkasii akka madaa foon nyaattee badhataa deentuu ti. Himnewoosii fi Filexoos worra dubbii akkasii dubbatane keessa jiran. **18** Isaan karaa dhuga'aa lakkisane, du'aa ka'uun kanaan dura teeteerti jedhaa dhugeeffannaa worra garii balleessaaran. **19** Teetuu malee hundeen Waaqi keye hin lellexxu; isii irratti, «Gootaan worra isaa ka te'e hin beeka», ammalle «Nami maqaa Goota'aa waamu duudiin hammeenna irraa deebi'uu ti» ta jettu barreeffanteerti. **20** Mana guddaa tokko keessa meyye worqii irraa yookiin meetii irraa hujame callaa adoo hin te'in, meyye muka irraa yookiin faara irraa hujame hin jiraata; meyye kun gariin ulfinnaaf, kuun ammoo tajaajila ulfinna hin qanneef te'a. **21** Yoona worri waan hantuu duudii irraa ifi qulleessu, waan ulfinnaatiif te'a; sababille isaan fooyamanee, Gootaa isaanitiif ka bu'aa qabanu waan te'aneef, hujii dansaa duudi'ii qophowaneeran. **22** Halchaa badduu dargaggumma'aa irraa baqadhu; worra gadhaa qullu'uun Gootaa waammatu woliin balchummaa, dhugeeffannaa, jaalalaa fi nageya hordof. **23** Moromaan gowwittiin bu'aa hin qanne lola akka fiddu waan beettuuf, irraa ifi eegadhu. **24** Tajaajilaan Goota'aa ka lolu te'uu hin qabu. Inni nama duudi'ii arjaa, dansa'aa fi barsiisaa ossataa te'uu qaba. **25** Worra isa mormulle gadhi-laafinnaan gorsuu qaba. Akka isaan cubbuu irraa deebi'anee dhugaa beekanu, Waaqi carraa isaanii hin kenna fa te'a. **26** Yoo san isaan qalbi ifiitiitti deebi'anee, tiyyoo Seexanaa ta isaan qaddee fedha isaatiif akka ajajamanu goote jalaa hin bayan.

3 Guyyoota muumme'eetiitti yennaan rakkittu akka dhuttu beeki. **2** Namooti ka mataa ifii jaalatanu, ka beesee jaalatanu, ka ifi saadanu, kijiiboota, ka nama arrassanu, ka worra ifiitiif hin ajajanne, ka galata hin qanne, ka woyyummaa hin qanne, **3** ka jaalala hin qanne, ka hin araaranne, ka maqaa namaa balleessanu, ka ifi hin qabanne, ka gadhaa

jabaatanu, ka waan dansaa jibbanu, **4** ka dabarsanee nama kennanu, jajjartoota, ka ana malee jedhanu te'an; isaan Waaqa caalaa gammada jaalatan; **5** isaan dhugeeffannaa waan qabanu fakkaatan, ammoo hunna isii'i mormataneeran. Worra akkasii irraa ifi eegadhu. **6** Isaan keessaa gariin gara mana namaa dhaqaa, dubartoota dadhadduu ta cubbuun irratti tuulantee, halchaa gara garaatiin asii fi achi oofantu, hin qabatan. **7** Dubartiin akkasii yennaa mara hin baratti, ammoo ijjumaayyuu dhugaa beekiisa bira hin geettu. **8** Akkuma Yaaneesii fi Yaamberes Muuse'een mormane, kolbaan qalbii isii'i baddee fi dhugeeffannaa irraa jidde tun dubbii dhuga'aa mormiti. **9** Gowwummaan Yaaneesiitii fi Yaamberesii, nama duudi'itti akkuma beekkante, ta isaaniille nama duudi'itti waan beekkantuuf isaan ur hin geyanu. **10** Ati ammoo barsiisa kiyya, adaba kiyya, akeeka jiruu tiyyaa, dhugeeffannaa tiyya, ossata kiyya, jaalala kiyya, fi ciniinnadhee ossatuu kiyya hin beetta. **11** Miidha'aa fi rakkoo tiyya, ta Anxokiya'atti, Iqoniyyumii fi Lixira'atti na dhagqadde mara ossatuu kiyya hin beetta. Gootaan ammoo san duudii jalaa na hambure. **12** Akkasuma nami karaa Yesuus Kiristoosiitiin nama Waaqaa te'ee le'uu fedhu duudiin hin miidhama. **13** Worri hama'aa fi malaan nyaattuun worra dhibii dokonkorsaa ifille'eef dokonkoraa, hammeenna irraa gara hammeennaa ittuma deeman. **14** Ati ammoo waan barattee jabeessitee itti dhugeeffatte, eennuu fa'a irraa akka baratte waan beettuuf itti jabaadhu. **15** Ati Barreeffama Woyyicha, qarooma Yesuus Kiristoositti dhugeeffatiisaan fayyinni ittiin dhaggamu si'iif kenniisa dande'u ijoollummaa teetiin jalqaddee beetteerta. **16** Barreeffam Woyyichi duudiin qajeelfama Ayyaana Waaqaatiin waan barreeffameef, dhugaa barsiisiisaaf, worra dokonkore xixiisaaf, balleessaa sirreessiisaa fi karaa balchumma'aatitti qajeelchiisaaf bu'aa qabeessa. **17** Nami Waaqaa hujii dansaa maraaf ka dandeettii qabu te'ee, ka hidhatee qophowe akka te'u godha.

4 Waaqaa fi Yesuus Kiristoosii worra jiruu fi worra du'elle'etti muru'uuf jiru duratti, deebi'ee dhufiisaa fi mootummaa isaa yaadataa jabeessee si gorsa. **2** Jecha Waaqaa lallabi; yennaan toltulle, toluu dhabaattulle qophow; ossa gudda'aan namoota balleessanu sirreessaa, xixaa, jajjabeessaa barsiisi. **3** Yennaan namooti barsiisa sirrii te'e dhage'uu jibbanu hin dhutti; isaan barsiisota hedduu ta akka fedhii isaaniititti, waan gurra isaaniitiif tolu isaan barsiittu wolitti raratan. **4** Isaan dubbii dhuga'aa dhage'uu didanee, gurra ifii gara oduu durii deebifatan. **5** Ati ammoo haala mara keessatti ititi; rakkoo ossadhu; hujii lallaba Oduu Gammadaa hujii; hujii erti gigante mara muummessi. **6** Ani akka dhibaayyuu dhibaafamuu geyeera; yennaan ani du'u geeteerti. **7** Ani akka dansaa wodhaantoo qabadheera; doggommii tiyya fixadheera; dhugeeffannaa tiyyalle eegadheera. **8** Yoona ammaa achi badhaas balchumma'aa naaf qophoweera; badhaasa kana guyyaa san Gootaan balchichi naaf hin kenna; ana qofaaf adoo hin te'in, worra deebi'ee mudhinnaan dhufa isaa dharra'aan eegatu duudi'iif hin kenna. **9** Ariitiin akka teete te'ii koy. **10** Sababille Deemaas biyya lafaa tana jaalatee, na lakkisee

gara qachaa Tasalonqe'ee dhaqeera. Kiresqes biyya Galaatiya'aa, Tiitoos ammoo biyya Dalmaatiya'aa dhaqeera. **(aiñ g165)** **11** Luqaas qofattuu na bira jira. Maarqoos hujiiin waan ana qarqaaruu dande'uuf, yennaa dhuttu isa fidi koy. **12** Xikiqoos ammoo gara qachaa Efesooinii ergeera. **13** Yennaa dhuttu gorfani Kaarphoos biratti Xiro'aasitti lakkise, kitaabota maramaalle, keessattuu ka gogaa duugama'aan hujame naaf fidi. **14** Iskindiririin sibiila tumu akka malee na miidhe; Gootaan akkuma hujii isaatiitti isaaf hin kenna. **15** Inni dubbii teenna jabeessee waan mormeef, atille isa irraa ifi eegadhu. **16** Ani waan itti himatameef yennaa ani guyyaa qaraa dhiyaadhee falmadhe, duudiinuu na lakkisane malee, nami tokkolle na qarqaariisaaf hin dhunne. Tun isaanitti hin laakkowamin! **17** Ammoo ergaan isaa guutuun karaa kiyyaan lallabantee worri Yihudoota hin te'in duudiin akka dhage'anu, Waaqi cinaa tiyya dhaabbatee hunna naaf kenne. Afaan neenqaa irralle'ee na hambure. **18** Gootaan hammeenna hamaa duudii jalaa na baasee, gara mootummaa ol-gubba'aa nageyaan na hin geessa. Ulfinni baraa haga bara baraa isaaf te'u! Ameen. **(aiñ g165)** **19** Phirisqiilaa, Aqila'aa fi worra mana oneesiforsiititti nageya naa himi. **20** Eraasxoos Qorontoositti hafe; Xirofimoosille waan dhibameeruuf ani qachaa Miilexoosiititti isa lakkise. **21** Adoo ganni hin dhufin akka teete te'ii koy. Yubuloos, Phudenis, Liinos, Kilaawudiya'aa fi dhugeeffattooti dhibiille nageya sii dhaamaneeran. **22** Gootaan ayyaana keeti woliiin jiraatu. Badhaadhi Waaqaa isin woliiin jiraatu.

Tiitoos

1 Ani Phawuloos tajaajilaan Waaqaatii fi ergamaan Yesuus Kiristoosii, dhugeeffannaa worra Waaqaa filameetii fi beekkumsa dhuga'aa ka gara nama Waaqaa te'isaatitti geessu akka beekanuuf ka erge, **2** dhugeeffanna'aa fi beekkumsi kun, addii jiruu bara baraa, ka Waaqi dhara hin dubbanne, jalqaba baraatiin dura kenne irratti ta hundoote. (aiōnios g166) **3** Yennaan inni murteesse geennaan, ajaja Waaqa fayyisaa keennaatiin karaa lallaba maganne'een natti kennameetiin, Jecha ifii mudhiseera. **4** Karaa dhugeeffannaa woliin qannuun, dhugumaan ilma kiyya ka teete Tiitoos, Waaqi Abbaan, fayyisaan keenna Yesuus Kiristoos badhaadhaa fi nageya sii kennu. **5** Wonni ani oddoola Qarxeesii keessatti si lakkiseef, waan karaa hin qabatin hafe akka karaa qaasiituu fi akkuma ani si ajaje qachaa duudii keessatti jaarsolee wolde'a kiristaanaa akka filtuufi. **6** Jaarsi wolde'a kiristaanaa ka hin komatanne, ka nitii takka'aa, ka ijoolleen isaalle dhugeeffattuu fi baalagumma'aan yookiin ajajama dhabisaan maqaan isaanii hin kaane te'uu qaba. **7** Toowataan wolde'a kiristaanaa tokko maganneen huji Waaqaa ka itti kennante waan te'eef, ka hin komatanne te'uu qaba. Inni nama kooru, yookiin nama dafee aaru, yookiin nama machowu, yookiin nama lola jaalatu yookiin nama beese'eef joljolu te'uu hin qabu. **8** Nama keessummaa fudhatu, nama waan dansaa jaalatu, nama ifi qabatu, nama qajeelaa, nama woyyichaa fi nama adaba qabu te'uu qaba. **9** Worra dhibii barumsa sirrii te'een jajjabeessisaa fi dokonkora worra moromuu mudhisiisaaf akka dande'u akkuma barattetti ergaa addatantuu jabeessee qabatuu qaba. **10** Namooti hedduun worri hin ajajane, worri jecha midhaan hin qanne dubbatee nama wollaalchisu, keessattuu worri worra Yihudootaa keessaa dhugeeffate jira. **11** Isaan bu'aa fokkisiisu dhaggatiisaaf jedhane, waan barsiisiisaaf hin malle barsiisaa, maatii duudii waan laambubanuuf, haasowa isaan kutiisa barbaachisa. **12** Isaanuma keessaa, raagichi isaanii tokkoo, «Worri Qarxeesii yennaa maraa dharaameyyii, bineensota hama'aa fi booseyyii gadhito'o» jedheera. **13** Ragaan kun dhuga'a. Tanaaf, akka isaan dhugeeffannaa sirrii teete qabaatanu, jabeessi isaan xixi; **14** hagonaa achille isaan oduu Yihudootaa ta durii, yookiin ajaja worra dhugaa irraa fagaatee akka hin caqanne godhi. **15** Worra qullowaneeff wonni marti qullu'u; worra batti'ii fi worra hin dhugeeffanneef ammoo, waan qalbii fi yaadi gadhaa isaanii battoweeruuf, wonni takkaalle qullu'uu moti. **16** Isaan Waaqa hin beenna jedhan, huji ifitiin ammoo isa mormatan. Isaan worra jibbama'aa fi worra hin ajajanne, worra waan dansaa tokkolle hujiisaaf hin dandeenne.

2 Ati ammoo waan barnoota sirrii te'een wolii galu barsiisi. **2** Jaarsi ka hagatti le'u, ka kabajaa qabu, ka ifi qabattuu fi ka dhugeeffannaa, jaalalaa fi ossa sirrii te'e qabu akka te'u barsiisi. **3** Akkasuma jaartiin adaba ifitiin ta ifi qabattu teetee, waan dansaa barsiittuutii malee, ta hamattu yookiin ta daadhii yortu akka hin teene barsiisi. **4** Isaan, akka

dubartooti ka'im abbaa manaatii fi ijoollee ifii jaalattu, **5** Jechi Waaqaalle akka hin arraffanne, ta ifi qabattuu fi qulluu, ta akka dansaa mana ifii qabattu, arja'aa fi ta dhirsaa ajajantu akka teetu barsiisanuu ti. **6** Akkasuma dargaggooti akka ifi qabattu gorsi. **7** Atinuu waan duudi'in fakkeenaa dansaa isaanii fi te'e. Barsiisiisa keeti keessalle'etti dhugaamessaa fi nama kabajamaa te'uu keeti mudhisi. **8** Worri mormu waan badduu nu irratti dubbatu dhabee akka fokkifatu, jecha sirrii te'e ka hin tuffatanne dubbadhu. **9** Garbooleen goottolee ifitiif akka ajajantu, waan maraan akka isaan gammachiitu, akka dubbii ila keessa itti hin deebinne, fi, **10** akka isaan jalaa wo hin hanne barsiisi. Barnooti marroo Waaqa fayyisaa keenna, karaa duudi'in akka tolu yennaa mara worra dansa'aa fi addatamaa akka te'ane mudhisanuu ti. **11** Waaqi badhaadha ifii ka nama maraaf fayyinna kennu mudhiseera. **12** Badhaadhi kun cubbu'uun jiraatiisaa fi halchaa badduu biyya lafaa akka lakkinnee, bara kana keessatti ifi qabannee, qajeellee, akka nama Waaqaatiifi akka jiraannu barsiisa. (aiōn g165) **13** Addii gammachiituu fi ulfinnaan mudhatiisa Waaqa guddaa fayyisaa keenna Yesuus Kiristoosii hin eeganna. **14** Kiristoos hammeenna duudii irraa akka nu fayyisuu fi waan dansaa hujiisaaf akka dharraanu, kolbaa ifi qulleeffatiisaaf mataa ifii dabarsee nuu kenneera. **15** Worra si dhage'u jajjabeessaa yennaa xixxu, baallii teeti guutu'uun waan kana duudii barsiisi. Nami tokkolle si hin tuffatin.

3 Kolbaan bulchitootaa fi worra baallii qabu jalatti akka bultu, akka ajajantuu fi karaa maraan waan dansaa hujiisaaf ta qophootte akka teetu qaabachiis. **2** Nama tokko irralle'etti hantuu akka hin dubbanne, nageelliyye'ee fi nama dansaa te'anne, yennaa mara karaa maraan nama duudi'if gadhi-laafinna akka mudhisanu himi. **3** Tanaan qara nuutille gowwoolee, worra hin ajajanne, worra sobame, worra halcha'aa fi gammachuu foonii ta adda addaatiif garboolee teeneerru. Nuuti hammeennaa fi hinaaffa'aan le'aa, worra dhibi'ii jibbatannee wolille jibbaa turre. **4** Ammoo arjummaa'aa fi jaalaltii Waaqa fayyisaa keenna yennaa mudhatte, **5** huji balchummaa nuuti hunyeef adoo hin te'in, marartii ifitiin, karaa dhiqata dhaloota lammeesso'ootii fi Ayyaana Woyyichaan haareffamiisaatiin nu fayyise. **6** Waaqi karaa Yesuus Kiristoosiitiin Ayyaana Woyyicha nu irratti fakkansee buuse. **7** Badhaadha isaatiin balchoonnee, jiruu bara baraa ta addi'in eegannu san akka dhaalluuf inni tana godhe. (aiōnios g166) **8** Wonni kun jecha dhuga'aa ti. Worri Waaqatti dhugeeffate huji dansaa hujiisaaf akka ifi kennu, jabeessitee akka gorsitu barbaada; wonni kun dansa'aa fi ta nama maraaf bu'aa qaddu. **9** Ammoo wol mormii gowwootaa, hidda dhalootaa laakkowuu, wol lolu'uu fi Seera Muuse'ee irratti wol dhabisa irraa fagaadhu. Sababille wonni kun bu'aa fi gatii hin qaddu. **10** Nama gargar bayisa kaasu yennaa tokkoo fi lama itti gorsi, achiin duuba isa waliin womaa hin qabaatin. **11** Nami akkasii, nama jallatee cubbuu hujee, yakkaa ifitti mure akka te'e beeki. **12** Ganna qachaa Niqopholiisii keessatti dabarsu'uuf waan murteeffadheef, yennaa ani Arxemaas yookiin Xikiqoos gara keeti erge, haga dandeette ariiti'in

achitti natti dhufiisaaf wodhaan. 13 Zenaasii seera beeka'aa fi Apholoosiif, deensa kara'aatii waan barbaachisu maraan haga dandeette gargaar. 14 Kolbaan teenna leetoo bu'aa hin qanne akka hin leene, waan leeto'oo barbaachisu hujjee dhaggatiisaaf, hujii dansaa hujjiisaaf ifi kenniisa barattuu ti. 15 Worri na waliin jiru duudiin nageya siif dhaameera. Worra dhugeeffanna'aan nu jaalatuuf nageya keenna himi. Badhaadhi Waaqaa isin duudii waliin jiraatu.

Filemoon

1 Ana Phawuloosii marroo Kiristoos Yesuusiitiif hidhameeruu fi obboleessa keenna Ximootewoos irraa, Filemoonii jaalatamaa nu woliin hujjuuf, **2** obboleettii teenna Aphifiya'aaf, Arkiphosii nu woliin Iolticha te'eeruu fi wolde'a kiristaanaa ka mana keeti keessatti wolitti qabamuuf: **3** Abbaa keenna Waaqaa fi Goottaa Yesuus Kiristoos biraa badhaadhii fi nageenni isiniif te'u! **4** Daadimata kiyya keessatti yennaa si qaabadhu, yennaa mara Waaqa galateeffadha. **5** Sababille dhugeeffannaa ati Goottaa Yesuusitti qadduu fi jaalala ati kolbaa Waaqaa maraaf qaddu dhage'eera. **6** Hubantii guutuu waan dansa'aa ka nu Kiristoosiin qannuu maraa akka qabaattuuf, dhugeeffannaa teeti worra dhibi'if qoodisatti akka jabaattu hin daadimadha. **7** Obboleessa kiyya, gadhaa kolbaa Waaqaa waan jajjabeessiteef jaalala keeti irraa ani gammadaa fi jajjabeenna guddaa dhaggadheera. **8** Waan godhu'uu malte akka gootuuf, si ajajisaaf karaa Kiristoosiin ifi-addii qaba; **9** te'uu malee jaalalaan si gaafadha. Ani Phawuloosiin jaarsi, amma ammoo Yesuus Kiristoosiif jedhee ka hidhameeru, **10** marroo ilma kiyya Oneesimoosii, ka ani adoo mana hidha'aa jiruu akka Kiristoos fudhatu tolcheetiif si gaafadha. **11** Dur inni nama si'iif woy bawuu moti, amma ammoo anaa fi si'iifille woy hin baya. **12** Isa deebisee gara keeti ergeera; ani waan isaa jaaladhuuf gadhaan kiyyalle isa faana dhufeera. **13** Marroo Oduu Gammadaatiif, yennaa ani mana hidha'aa jiru, addee teeti akka inni na qarqaaruuf, na woliin as akka turuuf fedheeraayyu. **14** Te'uu malee hujjin dansaan ati hujju maraa jaalala gadhaa keetiitiin malee, hunnaan akka hin teeneef, si'iin hin mari'atin womaa godhiisaaf hin barbaanne. **15** Oneesimoos yennaa gabaaddu'uf si irraa gargar bayee wonni tureef, yennaa mara si woliin akka jiraatuuf deebittee akka isa fudhattuuf fa'a te'a. (aiōnios g166) **16** Haganaa achi, inni obboleessa jaalatamaa garbicha caaluu malee, akka garbichaati moti. Inni naaf jaalatama'a, si'iif ammoo namumma'aa fi Gootta'aan, irra caalaa jaalatama'a. **17** Maarre waa'ela keeti te'uu kiyya yoo fudhattu teete, akkuma na fudhattu isalle fudhadhu. **18** Yoo inni si yakkee jiraate, yookiin si irraa wo liqeeffatee jiraate natti laakkow! **19** Ani Phawuloos, «Si'iif deebisee hin kaffala» jedhee harkuma kiyyaan tana barreessa; atuus Kiristoosiin liqaa kiyya te'uu keeti sitti himuu na hin barbaachisu. **20** Obboleessa kiyya, maqaa Gootta'aatiin waan kana naaf godhi! Kiristoosiin gadhaa na jajjabeessi. **21** Ajajama keeti addadhee, waan ani si gaafadhu caalchitte akka ati gootu beekiisaan tana si'iif barreessa. **22** Wonni dhibiin: Waaqi waan isin daadimattane maraaf deebii kennee, gara keessan deebi'ee akka dhufu waan addadhuuf, addee itti foorfadhu naaf qopheessa'a. **23** Ephraaas, ka maqaa Kiristoos Yesuusiitiif jedhee na woliin hidhamee jiru nageya si'iif dhaama. **24** Akkasuma worri na woliin hujjanu Maarqoos, Arisxaarkos, Deemaasii fi Luqaas nageya si'iif dhaaman. **25** Badhaadhi Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii isin woliin jiraatu.

Ibroota

1 Bara durii Waaqi karaa adda addaatiin, yennaa hedduu karaa raagotaatiin abbootii teennatti dubbateera. **2** Ammaa ammoo bara duubaa kanatti karaa Ilma ifii ka waan mara akka dhaalu godheetiin nutti dubbate; biyya lafaa duudiille isumaan dade. (aiñ **g165**) **3** Inni calalaqa ulfinna Waaqaa ti; akki isaa guutumatti Waaqaan wol qixxe'e. Jecha ifii hunna qabeessaan waan dadame duudii utubeera. Kolbaalle cubbuu irraa qulqulleesseen duuba, ol gubba'atti midda Waaqa hunnaamessaa tee'eera. **4** Maqaan Waaqi isaaf kenne maqaa ergantoota Waaqaa ka caalu akkuma te'e, Ilmi Waaqaa ergantoota Waaqaa caala. **5** Waaqi ergantoota ifii keessaa eennuun, «Ati Ilma kiyya, ani adha si uumadheera» yookiin eennuun, «Ani isaaf Abbaa hin te'a, innille Ilma naaf hin te'a» jedhee beeka? **6** Waaqi yennaa Ilma ifii angaficha gara biyya lafaa erge, «Ergantooti Waaqaa martinuu isaaf sagadanuu ti» jedhe. **7** Ammoo yennaa marroo ergantoota ifii dubbatu, «Ergantoota ifii qilleensa, tajaajiltoota ifiille bobe'a ibiddaa hin godha» jedhe. **8** Marroo Ilmaa ammoo, «Ee Waaqa, barcumaan mootummaa keetii bara baraa haga bara baraa hin jiraata; mootummaa teetille sirri'itti hin bulchita. (aiñ **g165**) **9** Ati balchummaa jaalatee yakkaa jibbite; tanaaf Waaqi keeti si filatee, muudaa gammachiisuun hari'oota teeti caalaa si muude» jedhe. **10** Akkasuma, «Goota'a, ati jalqabatti hundee lafaa hundeessite; ol gubbaan marti hujji harka keetii ti. **11** Isaan hin badan; ati ammoo hin jiraatta; isaan martinuu akka waya'aa hin dullooman. **12** Ati akka bullukko'oo isaan hin mara; isaanille akka waya'aa hin jijjiiraman. Ati ammoo yennaa mara sanuma; woggooti keetille dhuma hin qabanu» jedhe. **13** Waaqi ergantoota ifii keessaa eennuun, «Haga ani diinota keeti ejjata miila keetii jala godhutti midda kiyyatti tee'it!» jedhee beeka? **14** Maarre, ergantooti Waaqaa martinuu ayyaanota worra fayyu tajaajiliisaaf ergamanu, tajaajiltoota Waaqaatii motii ree?

2 Tanaaf nuuti waan dhageenne irraa fallaannee akka hin jinne, marroo waan dhageennee xiyyeeffannaa caalte kennuu qanna. **2** Dubbiin karaa ergantoota Waaqaatiin himante mirkanootteerti; nami dubbii tana irra taree fi nami isi'if hin ajajanne maraa adaba isaaf male hin fudhata. **3** Nuuti fayyinna guddaa kanaaf xiyyeeffannaa yoo kennuu dhanne attamiin jalaa baana ree? Fayyinna kana ka dursee lasse Goota'aayyu; worri isa irraa dhage'elle tanuma nu'uuf mirkaneesseera. **4** Waaqille beessisoota, baasota, bilbaasota adda addaa godhiisaa fi kennansa Ayyaana Woyyichaa ka akka fedha isaa qoodamaneen dhugaa baya ifii itti dabaleera. **5** Waaqi biyya lafaa ta dhuttu, ta amma nuuti marroo isi'ii dubbannuu tana akka ergantooti isaa bulchanuuf hin goone. **6** Barreeffama Woyyicha keessatti addee takkatti, «Ee Waaqa, akka isaaf yaadattuuf, nami maan inni? Yookiin akka kunuunsituuf, ilmi namaa maan inni? **7** Diqquma ergantoota Waaqaa isa hanqitte; kallacha ulfinnaatii fi guddinnaa itti keette; **8**

waan mara baallii ilma namaatiin jala goote» hin jedha. Waaqi waan mara baallii ilma namaatiin jala yennaa godhu, baallii isaatiin jala adoo hin godhin wonni inni hambure tokkole hin jiru. Te'uu malee wonni mara baallii ilma namaatiin jala akka jiru ammaa tanalle nuuti hin dhaggine. **9** Amma ammoo ka yennaa diqqo'oo ergantoota Waaqaatiin jala te'ee ture, ka rakkinna du'aa waan fudhateef kallachi ulfinnaatii fi guddinni itti keyame, Yesuus hin dhaggina; inni badhaadha Waaqaatiin nu maraaf du'eera. **10** Waaqi wonni duudiin isaa fi isumaanuu dadame, ilmaan hedduu gara ulfinnaa fidiisaaf, soorressi fayyinna isaanii rakkinnaan guutuu akka te'u godhiis barbaachisaa te'e. **11** Ka kolbaa woyyoonsuu fi worri isaan woyyoomelle ilmaan abbaa tokkoochaa ti; waan kanaaf Yesuus isaanii, «Obboleeyyan tiyya» jedhee waamiisaaf hin fokkifatu. **12** Bareeffama Woyyicha keessalle'etti Waaqaan, «Maqaa keeti obboleeyyan tiyyatti hin lassa; wolde'a odduulle'etti faaru'uun si hin leellifadha» jedha. **13** Akkasuma, «Ani isatti hin addadha» jedha; ammalte, «Kunoo, anii fi ijoolleen Waaqi naaf kennelle as jirra» jedha. **14** Ijoolleen tun namoota foonii fi dhiiga qabanu akkuma te'ane, Yesuusille du'a ifitiin, Seexana du'a irratti baallii qabu balleessiisaaf, akkuma isaanii nama te'e. **15** Akkasuma worra du'a sodattiisaan bara ifii duudii garbummaa jala turelle bilisa baase. **16** Yesuus sanyii Abrahamaa qarqaariisaaf malee, ergantoota Waaqaa gargaariisaaf hin dhagge. **17** Tanaaf inni Waaqa tajaajiliisaan Hayyicha Guddaa addatama'aa fi mararticha te'ee, kolbaan araara cubbu'uu akka dhaggattuuf, waan maraan obboleeyyan ifii fakkaatiis isaaf barbaachise. **18** Inni ifiifuu ataabamee rakkinna waan fudhateeruuf, worra ataabamu qarqaariisaaf hin dande'a.

3 Tanaaf dhugeeffattooti woyyoontanee, worra waamicha ol-gubba'aa qoodamu teetane, ka Waaqi ergee fi Hayyicha Guddaa dhugeeffannaa teennaa Yesuus yaadadha'a. **2** Muuseen mana Waaqaa mara keessatti addatamaa akkuma Waaqa te'ee ture, Yesuusille Waaqa isa muudeef addatama'a. **3** Nami mana ijaaru mana san caalaa ulfinna akkuma qabu, Yesuusille, Muuse'en caalaa ulfinna dhaggatuu qaba. **4** Manni maraa namaan ijaarame; waan mara ka ijaare ammoo Waaqa. **5** Muuseen waan gara duraa jedhamu'uu maleef dhugaa bayyiisaaf, akka tajaajilaa tokkootitti mana Waaqaa duudii keessatti addatamaa te'e. **6** Kiristoos ammoo mana Waaqaatiitti akka ilmaatiitti addatama'a. Nuutille waan itti addannuu fi addii ittiin koorru jabeessinee yoo qabanne mana isaa ti. **7** Maarre akkuma Ayyaanni Woyyichi jedhu, «Adha, qonqoo Waaqaa yoo dhageettane, **8** akkuma guyyaa ilaallacha'aa lafa goomolee keessatti Waaqa finqiltanee san mataa hin jabaatina'a! **9** Waaqi, «Abbootiin teessan achitti na ilaallatte; na wodhaantelle'e; woggaa afurtama waan ani godhelle dhaggite. **10** Tanaaf ani dhaloota sanitti aaree, gadhaan isaanii yennaa mara na irraa gora, isaan karaa kiyyalle hin beenne. **11** Maarre addee foora ta ani isaanii kennutti ijjuma hin galanu jedhee aarii tiyyaan kakadheera» jedhe». **12** Obboleeyyan tiyya, isin keessaa eennulle gadhaa hama'aa fi hin dhugeeffanne, ka Waaqa jiraataa irraa

garagalu akka hin qabanne ifi eeggadha'a! **13** Ammoo eennulle isin keessaa cubbu'uun sobamee akka mataa hin jabaanne, yennaan «Adha» jedhantu tun adoo hin tarin guyyuma guyya'aan wol jajjabeessa'a! **14** Nuuti dhugeeffannaa teenna ta qara qannu haga muumme'eetitti jabeessinee yoo qabanne, worra Kiristoos woliin qooda qabaannu hin teena. **15** Tun akkuma Barreeffami Woyyichi, «Adha qoonqoo Waaqaa yoo dhageettane, akkuma yennaa finqilaa gootane san mataa hin jabaatina'a!» jedhu. **16** Worri qoonqoo Waaqaa dhage'ee finqile eennu fa'a? Worruma Muuse'en sooreffamee biyya Gibxiiti baye maraayyuu motii? **17** Waaqi woggaa afurtama eennufa'atti aare? Worruma cubbuu hujee, lafa goomole'ee keessatti reeffi isaa jigee badee motii? **18** Akkasuma worra hin ajajamin san yoo te'e malee, «Addee fooraa ta ani kennutti hin galtanu» jedhee ka itti kakate eennu fa'a? **19** Maarre worri itti galiisa dadhabe, dhugeeffatiisa dhabiisaan akka te'e dhaggina.

4 Tanaaf addee fooraa ta inni nu'uuf kennutti galiisaaf waadaan galame ammalle waan banaa jiruuf, isin keessaa eennulle carraa itti galiisaa adoo hin dhaggatin akka hin hanne, kowa'a ifi eeggannaa! **2** Oduu Gammadaa tama akka nuuti dhageennnee isaanille dhage'ane; te'uu malee isaan jecha dhage'ane san dhugeeffanna'aan waan hin fudhathiinif isaanii wo hin baane. **3** Hujiin isaa haga biyyi lafaa dadanteen jalqaddee fixantulle, «Addee fooraa ta ani kennutti isaan ijumaa hin galanu jedhee aarii tiyyaan kakadheera» akkuma jedhe, ammalle nuuti worri dhugeeffanne addee fooraa ta waaqi nu'uuf kennu sanitti hin galla. **4** Marroo guyyaa torbeesso'ootii addee takkatti, «Waaqi hujii ifii duudii irraa guyyaa torbeesso'oo foorfate» jedhantee barreeffanteerti. **5** Ammalle adduma tanatti, «Addee fooraa ta ani kennutti ijumaa hin galanu» jedha. **6** Addee fooraa sanitti worri galu gariin jira; worri Oduu Gammadaa dursee dhage'e sun ajajamiisa waan dhabeef addee fooraa ta Waaqi isaaf kennutti hin galle. **7** Tunille akkuma kanaan dura, «Adha qoonqoo isaa yoo dhageettane; mataa hin jabaatina'a» jedhee, Waaqi bara hedduuun duuba karaa Daawitiitiin dubbii dubbateen, guyyaan dhibiin ka, «Adha» jedhamee waamame waan murtoweeff mirkanoweera. **8** Iyaasuun addee fooraa san adoo isaanii kennee jiraate, Waaqi ammalle, «Adha» jedhaa marroo guyyaa biraa hin dubbatuuyyuu. **9** Yoona kolbaa Waaqaatiif foorii foora guyyaa Sanbataa fakkaatu ammalle hafeera. **10** Akkuma Waaqi hujii ifii irraa foorfate, nami foora Waaqi kennutti galu hujii ifii irraa hin foorfata. **11** Maarre eennulle akka worra sanii ajajamiisa dhabiisaan jigee akka hin hanne, kowa'a addee fooraa sanitti galiisaaf jabaannaa! **12** Jechi Waaqaa jiraata'a fi ka hujii; shallaagaa qara lama qabu caalaa qara qaba; lubbuu ayyaana irraa, morgeya dhuka irraa muree gargar hin baasa; yaadaa fi halchaa gadhaa namaalle qoree itti hin mura. **13** Dadi Waaqa duraa dhokattu takkaalle hin jirtu; wonni maraa fuula isaa duratti mulqama'a fi qullaa te'ee mudhata; nuutille marroo teennaaf ka deebi kennuu qannu fuula isaa duratti te'a. **14** Yoona Hayyicha Guddaa guddicha

ka gara ol-gubba'aa dabare, Yesuusii Ilma Waaqaa waan qannuuf dhugeeffannaa teenna jabeessinee qabannuu ti. **15** Hayyichi Guddaan nuuti qannu ka dadhabii teenna nu'uuf nayuu dande'u; inni waan maraan akkuma keenna ataabameera; te'uu malee ijumaa cubbuu hin hunye. **16** Yoona yennaa qarqaarsi nu'uuf barbaachisetti akka maratii fudhannuu fi badhaadha dhaggannu, kowaa gara badhaadhi itti dhaggamu, gara barcumaa mootumma'aa ka Waaqaa sodaa malee dhikaannaa.

5 Hayyichi guddaan mara namoota keessaa filamee, haajaa Waaqa woliin woldeessisu irratti addee kolba'aa bu'ee kennansaa fi woreega cubbu'uu dhiikeessiisaaf muudama. **2** Inni ifiifuu dadhabii akkasii waan qabuuf, worra wollaala'aa fi worra karaa irraa bade gadhi-laafumma'aan ilaaliisaaf hin dande'a. **3** Inninuu dadhabii waan qabuuf, akkuma cubbuu kolba'aatiif dhiikeessu, cubbuu ifiitille'eef woreega dhiikeessuu qaba. **4** Akkuma Aaronii ka Waaqaan waamame malee, eennulle ulfinna kana ifiin hin fudhatu. **5** Akkasuma Kiristoos ulfinna Hayyicha Guddaa te'iisaa ifiin hin fudhanne; ammoo Waaqa isaan, «Ati Ilma kiyya, ani adha si uumadheera!» jedhettuu ulfinna kana kenneef. **6** Addee dhibiille'etti, «Akkuma hayyummaa, Malkiisedeqii, ati haga bara baraa hayyuu'» hin jedha. (aiōn g165) **7** Yesuus biyya lafaa tana irra yennaa le'e, iyyansa gudda'aa fi imimmaaniin, daadimanna'aa fi gaaffii gara Waaqa du'a irraa isa fayyisiisaaf dande'uu dhiikeesse; ifi gadi qabee waan ajajameef Waaqi daadimannaa isaa dhage'eef. **8** Ilma Waaqaa te'ulle, rakkinna fudhateen ajajamiisa barate. **9** Guutuu te'een duuba worra isaaf ajajamu maraaf madda fayyinnna bara baraa te'e. (aiōnios g166) **10** Waaqi akkuma hayyummaa Malkiisedeqii, Hayyicha Guddaa godhee isa muude. **11** Marroo waan kanaa waan jennu waan hedduu qanna; ammoo hubatiisaaf waan rinciccanuuf, ifa tolchane himuun rakkisa'a. **12** Yennaa kana barsiisota te'uu maltane; amma ammoo jecha Waaqaa barumsa jalqabaa nami biraa ammalle akka isin barsiisu barbaachisa; silaa sagalee jaddu'utti isinii male; ammoo ammalle aananitti isiniif barbaachisa. **13** Nami aananiin jiraatu annuu waan te'eef, barsiisa dansa'aa fi hamaa gargar baasiisaa hin baranne. **14** Sagaleen jadduun ammoo worra gugurdaa, worra dansa'aa fi hamaa gargar baasiisa barateeruuf barbaachitti.

6 Yoona kowa'a barsiisa marroo Kiristoosiitiif kenname, ka jalqabaa lakkinnee gara barsiisa guutu'uu dabarra. Nuuti hundee hujii gara du'aa geessitu irraa deebi'isaatii fi Waaqatti dhugeeffatiisaa, deebinee hin hundeessinu. **2** Akkasuma barsiisa marroo cuuphiisaa, marroo harka mataa namaa irra keyiisaa, marroo du'aa ka'iisaa, marroo mura'a bara baraa deebinee hin hundeessinu. (aiōnios g166) **3** Yoo Waaqi jedhe tana hin goona. **4** Worra dhugeeffannaa ifi mormate gara cubbuu irraa deebi'isaa deebisiis attamiin dande'ama? Kanaan qaraa ifi isaanii ifeera; kennansa ol-gubba'aalle dhandhamaneeran; Ayyaana Woyyicha wolille'een qoodamaneeran. **5** Dansummaa jecha Waaqaatii fi hunna bara dhufiisaaf jiruulle dhandhamaneeran. (aiōn g165) **6** Kanaan duuba yoo isaan dhugeeffannaa

ifii mormatane, Ilma Waaqaa ifiifuu deebisanee waan fannisanuu fi waan ifaataan salphisanuuf, isaan gara cubbuu irraa deebi'isaa deebisiis hin dande'amu. **7** Latti bokkeya isii irratti roobu yennaa hedduu untee, abbaa biqiltuu irratti dhaabeef bu'aa buuchu Waaqaa irraa eebba hin dhaggatti. **8** Qore'ee fi qumi'uuduu yoo baache ammoo, gatii hin qaddu; yennaa gabaadduu keessatti hin abaaranti; duubi isi'ille ibiddaan gubatiisa. **9** Lansoota tiyya akkas dubbannulle, isin ejjannoo caaltuu ta fayyinna keessan isiniif fiddu irra jiraachuu keessan mirkaneeffanneerra. **10** Waaqi Waaqaa sirri'itti muru; inni hujii teessanii fi jaalala isin kolbaa isaa gargaariisaan maqaa isaatiif mudhittanee fi ammalle gargaariisaan mudhisiisaati jirtanu hin dedhu. **11** Isin martinuu waan addi'in eeggattanu haga harkaan qabattanutti, jabeenna keessan haga muumme'eetiti akka mudhittanu barbaanna. **12** Worra dhugeeffanna'aa fi ossatiisaan jabaatee, waan waadaan galameef dhaalu akka fakkaattanu barbaanna malee, worra rincicaa akka teetanu hin barbaannu. **13** Waaqi, Abrahaamii yennaa waadaa gale, ittiin kakatiisaaf ka isa caalu waan hin jirreef, ifiin kakatee, **14** «Ani dhugumaan si hin eebbisa, sanyii teetille hin fakkansa» jedhe. **15** Abrahaam ossataan eeggatee waan waadaan galameef dhaggate. **16** Namooti yennaa kakatanu maqaa nama isaan caaluutiin kakatan; dubbii ifiille kaku'uun jabeessiisaan, wol mormii isaan wodhakkaa jirtu maraa balleessan. **17** Waaqi akki yaada isaa ka hin jijjiiranne akka te'e irra caalaa ifa tolchee mudhisiisaaf barbaadee, worra waadaa galame dhaaluuf, waadaa ifii gale kaku'uun jabeesse. **18** Akkuma kanaan Waaqi waan lama ka hin jijjiirannee fi ka ittiin hin sonne addi'ii fi kakuu nu'uuf kenneera; karaa waan lama kanaatiin addii nu dura jirtu jabeessinee qabatiiisa akka dandeennu, nu worri isatti baqanne jajjabeenna guddaa hin dhagganna. **19** Akka hookkoon sibiilaa, hoboloo guddittii qabee dhaabu, nuutille addii addatantu'uu fi jadduu ta lubbuun teenna qabattee dhaabbattu qanna; addiin tun golla'aan duuba dabartee gara addee woyyittii Galma Waaqaa ka ol-gubba'aa hin seenti. **20** Addeen sun addee Yesuus akka seera hayyummaa Malkiiseedeqii, Hayyicha Guddaa bara baraa te'ee, nu'uuf nu'uun dura seeneeru. (aiñon g165)

7 Malkiiseedeqiin kun mootii Saaleemii fi hayyicha Waaqaa Ol Aana'aa ti; inni yennaa Abrahaam mootota injifatee deebi'u kara'atti wolde'ee isa eebbise. **2** Abrahaam waan duudii keessaa, kudhan keessaa tokko baasee kenneef; hiikkaan maqaa Malkiiseedeqii tokkeessoon, «Mootii balchumma'aa ti», akkasuma «Mootii Saaleemii» jechuun «Mootii nageyaa» jechu'u. **3** Malkiiseedeq abbaa, haadha, yookiin hidda dhalootaa hin qabu; barri jireenna isaalle jalqabaa fi dhuma hin qabu; akka Ilma Waaqaa haga bara baraa hayyuu te'ee jiraata. **4** Abbaan sanyii teennaa Abrahaam waan booji'ee keessaa, kudhan keessaa tokko eega isaaf kenne, nami kun attam guddaa akka te'e ilaala'a! **5** Worri sanyii Lewwi'ii te'anee hujii hayyumma'aatiiti ramadamanu, sanyii Abrahaamii te'anulle kolbaa ifii irraa jechuun obboleeyyan ifii irraa kudhan keessaa tokko akka fudhatanu seerri hin ajaja. **6** Malkiiseedeq ammoo sanyii

Lewwi'ii te'uu dhabulle, Abrahaamii waadaan galameef irraa kudhan keessaa tokko fudhatee, isa eebbise. **7** Diqqaan gudda'an eebbifamiis mama hin qabu. **8** Karaa tokkoon kudhan keessaa tokko worri fudhatu worra du'a'a; karaa kaaniin ammoo kudhan keessaa tokko ka fudhatu, hayyicha jiraataa akka te'e ka dhugaan hinteef Malkiiseedeq. **9** Lewwiin kudhan keessaa tokko fuudhuuyyu, yennaa san karaa Abrahaamiitiin, «Kudhan keessaa tokko baaseera» jedhiisaaf hin dande'ama. **10** Sababille yennaa Malkiiseedeq Abrahaamiin wolde'e, Lewwiin gudeeda Abrahaamii abbaa ifii keessa jiraayyu. **11** Karaa hayyummaa Lewwi'itiin seerri kolba'aaf kenname; karaa hayyummaa Lewwootaa kanaan guutummaan adoo dhaggantee jiraatte, muudaa hayyummaa Aaronii adoo hin te'in, hayyichi biraa ka muudaa hayyummaa Malkiiseedeqii qabu dhufiis sila hin barbaachisuuyyu. **12** Yennaa hayyummaan jijjiirantu seerrille jijjiiramuu qaba. **13** Gootaan keenna ka marroo isaatiif amma dubbatamu kun ka gosa dhibii keessaa ti; gosa tana keessaa addee ciinca'aa dhiyaatee nami tajaajileeru tokkole hin jiru. **14** Gootaan keenna gosa Yihuda'aa keessaa dhalatiis ka beekkame; te'uu malee Muuseen yennaa marroo hayyootaa dubbate, waan gosa Yihuda'aa womaa hin dubbanne. **15** Hayyichi biraa ka akka Malkiiseedeqii gaafa ka'u, wonni kun caalaa ifa teeti. **16** Inni karaa aada'aa fi seera sanyii'itiin adoo hin te'in, karaa hunna jireenna isaa ka dhuma hin qanneetiin hayyuu te'e. **17** Marroo isaatiif barreeffama Woyyicha keessatti, «Akkuma hayyummaa Malkiiseedeqii, ati haga bara baraa hayyuu hin teeta» jedhamee dhugaan bayameeraaf. (aiñon g165) **18** Ajaji duraa dadhaba'aa fi ka wo hin baane waan te'eef diigameera. **19** Seera Muuse'eetiin wonni tokkole guutuu te'iisaaf hin dandeenne; amma ammoo addiin caaltuun ta ittiin gara Waaqaa dhikaannu nu'uuf kennanteerti. **20** Hayyummaan tun kakuu Waaqaatiin malee hin teene; worri duraan hayyoota te'ane kakuu malee te'ane. **21** Yesuus ammoo kakuu Waaqaatiin hayyuu te'e; marroo isaatiif Barreeffama Woyyicha keessatti, «Waaqi, «Ati haga bara baraa hayyuu» jedhee kakateera, inni yaada ifii hin jijjiiratu» jedhantee barreeffanteerti. (aiñon g165) **22** Sababa kakuu tanaatiin Yesuus gondoaroo caaltu'uf wobbii te'eera. **23** Hayyooti duraa hujii hayyummaa ifii akka itti hin fufne duuti waan dhooggituuf, laakkossi isaanii heddu'u. **24** Yesuus ammoo haga bara baraa waan jiraatuuf, hayyummaan isaa hin jijjiirantu. (aiñon g165) **25** Tanaaf inni isaanii gaafatiisaaf yennaa duudii waan jiraatuuf, worra karaa isaatiin gara Waaqaa dhiyaatu ijumaa fayyisiisaaf hin dande'a. **26** Yoona Hayyicha Guddaa: Woyyicha, ka komii hin qanne, qulqulluu, ka cubbaalleyyii irraa gargar baye, ka ol-gubba'aan irra ol aaneeru ka waan nu'uuf barbaachisu mara godhu nu'uuf barbaachisa. **27** Inni akka hayyoota gugurdoo dhibi'i, dursee cubbuu ifitiif, achiin duuba cubbuu kolba'aatiif guyyuma guyya'aan woreega dhiyeessis hin barbaachisuuf; yennaa ifi woreega tolchee dhiikeesse, takkumaan yennaa maraaf muummesseera. **28** Seerri Muuse'ee worra dadhabaa hayyoota gugurdoo godhee muuda: jechi kaku'uu ka Seera

Muuseetiin duuba dhufe ammoo, haga bara baraa guutuu ka te'e Ilma Waaqaa muudeera. (aiōn g165)

8 Yoona waan dubbannu keessaa wonni guddaan, «Nuuti Hayyicha Guddaa ol-gubba'atti midda barcumaa mootummaa Waaqa ol-aana'aatii te'eeru qanna» ka jedhu. **2** Inni addee woyyittii dukaaniid dhugittii teete, keessatti tajaajila; dukaaniin tun harka namaatiin adoo hin te'in Goota'aan dhaabbante. **3** Hayyooti gugurdoon martinuu, kennansaa fi woreega dhiyeessiisaaf muudaman; tanaaf hayyichi kun waan dhiyeessu qabaatiisa barbaachisa. **4** Akka seeraattii hayyooti kennansa dhiyeessanu waan jiranuuf, inni adoo lafa tana irra jiraatelle'e hayyuu hin te'uuyyu. **5** Dukaaniin hayyooti keessatti tajaajilana tun, dukaaniid ol-gubbaa jirtuuf fakkeenaa fi gaaddiddu'u; yennaa Muuseen dukaaniid ijaarsaaf ka'e Waaqi, «Waan mara malaan akkuma fakkeenaa gaara irratti sitti mudhiseetitti tolchi!» jedheen. **6** Amma ammoo, gondoeroon Yesuus wodhakkaa namaatii fi Waaqaa itti te'e, ta waadaa caalu irratti hundeeffante, akkuma Gondooro Qaraa caaltu, tajaajilli isaaf kennamelle caala'a. **7** Gondoeroon duraa ta komii hin qanne adoo teete, gondoeroon lammeesso'oo sila hin barbaachistuuyyu. **8** Waaqi kolbaa ifi irratti balleessaa dhaggee, «Kunoo, guyyaan ani kolbaa Israa'elitti fi kolbaa Yihuda'aa woliin, gondooro haareya gondooru hin dhufa» jedha Gootaan. **9** «Gondoeroon tun, ta akka yennaa biyya Gibixitti harka qabee isaan baase, abbootii isaanii woliin gondooreetii moti; waan isaan gondooro tiyyatti hin jabaatiinif, anille xiyyeeffannaa isaanii hin kennine» jedha Gootaan. **10** «Yennaa saniin duuba, kolbaa Israa'elii woliin gondoeroon ani gondooru, Seera kiyya qalbii isaanii keessa hin keya; gadhaa isaanii keessalle'etti hin barreessa. Ani isaanii Waaqa hin te'a; isaanille kolbaa tiyya hin te'an; ta jettu» jedha Gootaan. **11** «Nami tokkolle ollaa fiitiin yookiin obboleessa fiitiin, Gootaa beeki! Jedhee hin barsiisu; diqqa'aa haga gudda'aatii martinuu ba beekan. **12** Yakkaa isaanille isaanii hin araarama, cubbuu isaanille haganaa achi hin qaabadhu» jedheera» jedhe. **13** Yoona Waaqi, «Gondooro haareya» jedhee dubbatiisaan, gondooro duraa dulloonseera jechu'u; wonni dulloomee fi mofoye maraa badiisa geyera.

9 Gondoeroon duraa seera waaqonfanna'aatii fi Galma Waaqaa ka lafaa qaddi. **2** Dukaaniin kolloo lama qaddu qopheeffanteertiyyu. Kolloon balbalatti aantu ta wonni ifa irra keyanu, xarapeessa'aa fi daaboon Waaqa dura dhikaattu keessa jirtu, «Addee Woyyittii» jedhanti. **3** Gollaa lammeesso'ootiin gara duubaa addeen jirtu ta keessaa, «Addee Irra Caalaa Woyyittii» jedhanti. **4** Achi keessa addeen ciinca'aa, ta worq'iin hujantee hixaanni irratti aarfamuu fi Saanduqi Gondooro'oo ka worq'iin gonfameeru jiran; Saanduqa Gondooro'oo tana keessa okkoteen worq'iin hujanteertu ta sagaleen mannaa jedhantu keessa jirtu, uleen Aaronii ta lattee fi dhakaan baxxichi lamaan ka ajaji kudhan irratti barreeffame jiran. **5** Saanduqa Gondooro'oo irra dadi ol-gubba'aa ta koola qaddu ta ulfinnaa, ta qadaaddaa addee araari cubbu'uu kennamuu,

koola fiitiin golliteertu jirti; amma ammoo marroo waan kana maraa tokko tokkoon dubbatiisaaf hin dandeennu. **6** Wonni mara akkasitti qopheeffameen duuba, hayyooti tajaajila ifi muumessiisaaf, yennaa mara gara kolloo dukaani'ii ta balbalatti aantuu seenan. **7** Kolloo gara boro'oo Hayyicha Guddaa calla'atti seena; innille wogga'atti yennaa tokko callaa seena; inni cubbuu fiitiin fi cubbuu kolbaan wollaalaan huje maraaf, dhiiga dhikeessu adoo hin qabatin hin seenu. **8** Dukaaniin qaraa haga jirtu karaan gara addee woyyittii woyyootaa geessu, ammalle akka hin banamin Ayyaanni Woyyichi akkasiin mudhisa. **9** Kunille fakkeenaa yennaa ammaa ti; kenna'aa fi woreegaan akka kanaan dhikaatanu wodanaa nama waaqonfatuu qulqulleessiisaaf ijjumaa hin dande'anu. **10** Wonni kun mara marroo nyaataatii fi unii, marroo aadaa fi qulleessisa adda addaa waan te'eef, seera foonii ka haga yennaan seera haareyaa dhuttutti huju. **11** Kiristoos ammoo waan dadansaa dhufaaruf Hayyicha Guddaa te'ee mudhateera; dukaaniin inni seene guddo'oo fi guutu'u; dukaaniin tun ta harka namaatiin hin hujamiinii fi ta dada tana keessaa hin te'in. **12** Kiristoos woreega dhikeessiisaaf dhiiga re'eetii fi dardaraa qabatee adoo hin te'in, takkumaan yennaa maraaf dhiiga ifi qabatee, addee woyyittii woyyoota seene; akkasiin wodama bara baraa akka dhagganu nu'uuf godhe. (aiōnios g166) **13** Dhiigii re'eetii fi dardaraa, daadhaan gorsaa ciinceffameelle namoota battowwan irratti facaasuun, battummaa foon isaanii irraa isaan ka qulleessu yoo te'e, **14** dhiigi Kiristoosii ka karaa Ayyaana bara baratiin, woreega fokkoo hin qanne godhee, Waaqaaf ifi dhikeesse, Waaqa jiraataa akka Waaqonsinuuf, hujii du'atti geessitu irraa attam attam irra caalaa wodanaa keenna qulleessa ree! (aiōnios g166) **15** Worri waamamane dhaala bara baraa ka waadaan galameef akka fudhatanu, Kiristoos Gondooro Haareyaaaf wodhakicha. Yennaa Gondooro duraa jala jiranu san cubbuu hujane irraa bilisa baasiisaaf wodo te'ee du'e. (aiōnios g166) **16** Yoo dhaamati dhaalaa jiraate, du'a nama dhaamatuu san mirkaneeffatiis barbaachisa'a. **17** Dhaamati dhaalaa gaafa namichi dhaala kenne sun du'e callaa hujii irra oola malee, adoo inni jiruu hujii irra ooluu hin dande'u. **18** Tanaaf Gondoeroon duraatuu dhiigaan malee hujii irra hin oolle. **19** Muuseen ajaja Seeraa tokko tokkoon kolbaa maraaf himeen duuba, dhiiga dardaraatii fi re'e'ee bisaan woliin fuudhee, baala muka hisoophiitii fi rifeensa hoole'ee diima'aan, Kitaaba Seeraatii fi kolbaa maratti fiiffaxaa, **20** «Dhiigi gondooro'oo ka akka eeggattanuuf Waaqi isin ajaje kana» jedhe. **21** Akkasuma dukaani'ii fi meya waaqonfanna'aaf tajaajilu maratti diiga fiiffixe. **22** Dhugumaan akka Seera Muuse'eetitti waan diqqoo malee, wonni maraa dhiigaan qulleeffama; adoo dhiigi hin dhangala'in araari cubbu'uu hin jiru. **23** Wonni fakkeenaa waan ol-gubba'aa te'e mara, waan kana maraan qulloomiis barbaachisa'aayyu; wonni ol-gubbaa jiru maraa ammoo iifiifuu woreega kana caaluun qulleeffama. **24** Kiristoos Galma Waaqaa ka harka namaatiin ijaarame, ka fakkeenaa dukaaniid dhugittii'ii te'e hin seenne; inni amma nu'uuf Waaqa duratti mudhatiisaaf jedhee ol-gubbaa seene. **25** Hayyichi guddichi Yihudootaa dhiiga ka isaa hin te'in

qabatee, wogguma wogga'aan addee woyyittii Woyyoota seenaa ture; Kiristoos ammoo yennaa hedduu woreega godhee ifi dhikeessiisaaf hin seenne. **26** Adoo akkas te'ee, haga biyyi lafaa dadanteen jalqabee, sila Kiristoos yennaa hedduu rakkinna fudhatisa qabaayyu. Amma ammoo bara muumme'eetiitti, ifi woreegiisaan cubbuu balleessiisaaf, takkumaan yennaa maraaf mudhateera. (aiñon g165) **27** Nami mara akka du'uu fi achiin duuba mura'aaf akka dhikaatu murtayeera. **28** Kiristoos cubbuu nama hedduu ba'atiisaaf yennaa takkaa woreegameera; ammalle cubbuu ba'atiisaaf adoo hin te'in, worra dharra'aan isa eeggatu fayyisiisaaf lammeessoo hin dhufa.

10 Seerri waan dansaa dhufuuf gaaddiddu'u malee, akka akki isaa jiru ka dhuga'aatii moti; tanaaf wogguma wogga'aan yennaa mara woreega woreegamu worra gara Waaqaa dhikaatu guutuu godhiisaaf ijumaa hin dande'u. **2** Adoo Seerri isaan guutuu godhiisaaf dande'ee jiraate, worri waaqonfatiisaaf dhikaatu karaa itti deddeebii hin qanneen cubbuu irraa waan qulqulloomuuf, wodanaa isaanitiitti cubbuun isaanii waan hin dhage'anneef, sila woreega dhikeessiisa hin lakkisaniyyu. **3** Woreegi kun marti ammoo wogguma wogga'aan ka isaan cubbuu ittiin qaabatanu. **4** Sababille dhiigi dardaraatii fi re'e'ee cubbuu balleessiisaaf hin dandeenne. **5** Tanaaf Kiristoos gara biyya lafaa yennaa dhufe, «Ati woreegaa fi kenna'atti hin gammanne, ammoo nafa naaf qopheessite. **6** Woreega ciinca'aatii fi, woreega cubbu'uuf woreegamutti ati hin gammanne. **7** Yennaa san ani, «Waaqa kiyya, Kitaaba Maramu keessatti akkuma marroo tiyyaaf barreeffante, ani fedhii teeti muummessiisaaf dhufeera» jedhe» jedhee dubbate. **8** Seerri akka inni tana tolchuuf ajajulle, inni ammoo asiin olitti, «Ati woreegaa fi kenna, woreega ciinca'aatii fi woreega cubbu'uu hin barbaanne, itille hin gammanne» jedhe. **9** Itti dabaleelle, «Kunoo, ani fedhii teeti muummessiisaaf dhufeera» jedhe; woreega lammeesso'oo addee buusiisaaf, woreega qaraa diige. **10** Akka fedhii Waaqaatiiti, karaa foon Yesuus Kiristoosiitiin takkumaan yennaa maraaf woreega woreegameen woyyuu teeneerra. **11** Hayyichi mara guyyuma guyya'aan dhaabbatee tajaajila hayyumma'aa tajaajila; woreega cubbuu balleessiisaaf hin dandeenne sanille yennaa mara dhikeessa. **12** Kiristoos ammoo woreega tokkocha yennaa maraaf te'u dhikeesseen duuba, midda Waaqaatiiti tee'eera. **13** Yennaa sanii jalqabee diinoti isaa ejata miila isaa akka te'anu eeggatisatti jira. **14** Sababille inni worra woyyoomse san woreega tokkochaan haga bara guutuu akka te'u godheera. **15** Ayyaanni Woyyichille marroo waan kanaa dhugaa nu'uuf hin baya. Inni duraan dursee, **16** «Guyyooti sun yennaa geyane, gondoeroon ani isaan woliin gondoorradhu, Seera kiyya gadhaa isaanii keessa hin keya, qalbi isaanii keessalle'etti hin barreessa ta jettu jedha Gootaan» jedhee dhugaa bayeef. **17** Itti dabaleelle, «Ani cubbu'uu fi jalluu isaanii deebi'ee hin qaabadhu» jedhe. **18** Eega kana araarii maraaf kenname, hagonaa achi woreegi cubbu'uuf dhikeeffamu hin jiraatu. **19** Obboleeyyan tiyya, yoonna dhiiga Yesuusiitiin addee woyyittii woyyootaa seeniisaaf ifi-addii

dhaganneerra. **20** Nuuti karaa golla'aatiin, jechuun karaa haareyaa fi jiraataa inni foon ifitiin nu'uuf baneen seenna. **21** Nuuti Hayyicha Guddaa mana Waaqaa irratti baallii qabu qanna. **22** Tanaaf wodanaa hamaa irraa akka qulloonnu yaada gadha'aa qulleffannee, nafa keennalle bisaan qullichaan dhiqannee, gadhaa qajeela'aa fi dhugeeffannaa dhugittii qabannee, kowa'a gara Waaqaa dhikaannaa. **23** Waaqi waadaa nu'uuf gale addatamaa waan te'eef, addii dhugeeffannee dhugaa baanuuf tana, kowa'a adoo asii fi achi hin jedhin jabeessinee qabanna. **24** Jaalalaa fi hujii dansa'aan dammandhee akka leenuuf, kowa'a wolii yaadannaa. **25** Yennaa mara wolitti qabamaa wol jajjabeessinuuti malee, akkuma worri gariin lakkisiisa barate, wolitti qabamiisa me lakkinnuu ti; guyyaan dhufiisa Goota'aa akka dhikaate qaabataa waan kana irra caalaa godha'a. **26** Dhugaa beenneen duuba, beekaatumaa cubbuu yoo hunye, hagonaa achi woreegi cubbu'uuf dhikaatu hin jiru. **27** Amma ammoo, mura'a sodaachisu fi ibidda hamaa mormitoota Waaqaa nyaatu eeggatisatti hafeera. **28** Nama Seera Muuse'eetiif ajajama dhabe, yoo nami lama yookiin nami sad itti dhugaa baye, marartii malee du'aan adabama. **29** Nami ilma Waaqaa tuffate, ka dhiiga gondooro'oo ka ittiin balchoome shasheesse, ka Ayyaana badhaadhaa arrasse, adabama kana caalu attamiitti barbaachisaaf isiniitti fakkaata? **30** Nuuti, «Haluu ka baasu naa, ani gatii malte deebisee hin kaffala», akkasuma, «Gootaan kolbaa ifiitiitti hin mura» ka jedhe eennu akka te'e hin beenna. **31** Harka Waaqa jiraata'aa seenuun akka malee sodaachisa'a. **32** Ifi isiniif ifeen duuba, guyyoota duri rakkinna fudhattanee wodhaantoo guddo'oon ossattane san qaabadha'a. **33** Yennaa tokko tokko nama duratti arraffantanee, faritaneertan; yennaa dhibii worra rakkinna akkasii fudhatu wolille'een rakkinna fudhattaneertan. **34** Isin karra caaltuu fi yennaa mara jiraattu akka qaddanu waan beettanuuf, worra hidhameef gadhaa laattane; yennaa karri teessan saamantulle gammadaan fudhattane. **35** Yoonna ifi-addii Waaqatti qaddanu, ta gatii guddoo ittiin dhaggattanu san hin gatina'a! **36** Fedhii Waaqaa muummessitanee, waan Waaqi isiniif waadaa gale fudhatiisaaf ossataan eeggatiisa barbaachisa. **37** Sababille Barreeffam Woyyichi, «Yennaa diqqo'oon duuba, ka dhufu'uu male hin dhufa, hin turu; **38** Nami balchaan kiyya ammoo, dhugeeffanna'aan jiruu dhaggata. Yoo duubatti sissiqe ammoo ani itti hin gammaddu» hin jedha. **39** Nuuti worra dhugeeffatee fayyu malee, worra gara duubaatiitti sissiqee baduu moti.

11 Dhugeeffannaa jechuun waan addi'in eeggatamu tokko, «Dhuguma hin te'a» jedhanee fudhatisa; waan ilaan hin dhaggine tokkolle akka waan dhaggamuutiitti laakkowiisa. **2** Worri durii dhugeeffanna'aan Waaqa biraa fudhatama dhaggate. **3** Ol-gubba'aa fi biyyi lafaa jecha Waaqaatiin akka dadamane dhugeeffanna'aan hin hubanna; waan kanaaf wonni ilaan dhaggamu maraa waan ilaan hin dhaggine irraa akka hujame hin beenna. (aiñon g165) **4** Abeel dhugeeffanna'aan woreega ka Qaayinii caalu Waaqaaf dhikeesse; Waaqi woreega Abeelii gammadaan yennaa fudhate, Abeel dhugeeffanna'aan balchaa akka te'e

dhugaa bayeef; Abeel du'ulle karaa dhugeeffanna'aatiin ammalle dubbatiisatti jira. **5** Heenoki akka duuti isa hin dhaqqanne dhugeeffanna'aan ol fudhatame; waan Waaqi isa fudhatee inni hin dhagganee; adoo hin fudhatamin dura akka inni Waaqa gammachiiseeru dhugaan bayameeraaf. **6** Dhugeeffanna'aan malee Waaqa gammachiisuun hin dande'amu; nami gara Waaqaa dhiyaatu, akka Waaqi jiruu fi worra isa barbaaduuf ka gatii kennu akka te'e dhugeeffatu qaba. **7** Nohi marroo waan ilaan hin dhagginee yennaa Waaqi ifi eeggachiise, Waaqa sodaatee maatii ifii fayyisiisaaf hobooolo guddittii dhugeeffanna'aan huje. Sababa dhugeeffannaa isaatiif biyya lafaatitti yakkaan murante; innille balchummaa dhugeeffanna'aan dhaggantu dhaale. **8** Abrahaam biyya ifiiti bayee, addee akka dhaalaa fudhatu akka dhaquuf yennaa waamame gara itti dhaqaaru beekuu dhabulle, dhaqiisaaf dhugeeffanna'aan ajajame. **9** Inni Yisihagii fi Yaaqoobii isa woliin waadaa galame dhaalanu woliin, biyya waadaan galame keessa, akka ormaa dunkaanii keessa dhugeeffanna'aan le'e. **10** Inni qachaa guddaa hundee jabaa qabu, ka Waaqi akka inni itti ijaaramu qopheessee ijaare waan eeggataa tureef tana godhe. **11** Abrahaam guddoo dulloomulle, Saaraan ta deya hin qanne teetulle, Waaqi waadaa gale addatamaa akka te'e waan beekeeruuf, dhugeeffanna'aan hunna uumatiisaa dhaggate. **12** Tanaaf Abrahaamii tokkocha akka nama du'eettii laakkowamu irraa, finni akka urjii ol-gubba'aa fakkanuu fi akka maansa abbaayaa qarqaraa laakkossa hin qanne dhaggame. **13** Worri kun duudiin waadaa isaanii galame adoo hin fudhatan dhugeeffanna'aan adoo jiranuu du'ane; ammoo fago'otti dhagganee, akka waan dhaggataneetti gammadaan fudhatane. Lafa tana irralle'etti ormaa fi keessummoota akka te'ane beekaneeraniyyu. **14** Worri akkas dubbatanu biyya ifi eegatiisatti akka jiranu mudhisan. **15** Biyya keessaa bayane san adoo yaadaa jiraatane itti deebi'isaaf sila hin dande'aniyyu. **16** Amma ammoo, isaan biyya san caalu ka ol-gubbaa jirtu dharra'an; tanaaf Waaqi qachaa guddaa waan isaanii qopheesseeruuf, «Waaqa isaanii» jedhamee waamamiisaaf hin fokkifanne. **17** Abrahaam yennaa Waaqi isa haga ilaale, dhugeeffanna'aan Yishaagii woreega godhee dhikeesse. Abrahaamiin waadaa fudhate sun ilma ifii tokkochuma san woreega godhee kenniisaaf qophoweeraayyu. **18** Ilmi isaalle ka Waaqi, «Sanyiin teeti Yisihagii waammanti» jedheen san. **19** Waaqi du'aa kaasiisaaf dandeetti akka qabu Abrahaam waan hubateeruuf, akka waan du'aa ka'eettii deebi'ee Yisihag dhagge. **20** Yisihag waan gara duraa te'u yaadatee dhugeeffanna'aan Yaaqoobii fi Esaawu eebbise. **21** Yaaqoob yennaa du'a geye, qaccee borjoo ifiiti irkifatee Waaqaaf sagadaa, dhugeeffanna'aan ilmaan Yoseefii tokkuma tokkoon eebbise. **22** Yoseefille yennaa du'a geye, dhugeeffanna'aan kolbaan Israa'elii biyya Gibxii keessaa akka baatu dubbatee, lafee isaalle maan godhuu akka malane ajaja kenne. **23** Yennaa Muuseen dhalate, haatii fi abbaan isaa akka inni shaggicha te'e dhagganee, ajaja mootichaa adoo hin sodaatin ji'a sad dhugeeffanna'aan dhossane. **24** Muuseen yennaa guddate, dhugeeffanna'aan

ilma intala Fara'oonii jedhamee waamamuu dide. **25** Inni yennaa gabaadduuf gammada cubbu'uutiin gammadu'uun irra, kolbaa Waaqaa woliin rakkatuu filate. **26** Gatii gara duraa fudhatu waan ilaaleeruuf, marroo Masihiitiif salphatuun, karra biyya Gibxiitiin irra, ta caaltu akka teete yaadate. **27** Inni dhugeeffanna'aan, mufii mootichaa adoo hin sodaatin biyya Gibxiitii baye; Waaqa ilaan hin dhagginnelle akka waan dhaggeettii te'ee yaada qabutti jabaate. **28** Ergamaan Waaqaa ka akka ilmaan angafoota ijjeesuuf ajajame, angafoota kolbaa Israa'elii akka hin ijjeenneef jedhee, dhugeeffanna'aan Jila Irra Dabaramaatii fi addaa fixiisa dhiigaaf godhe. **29** Kolbaan Israa'elii Abbaayaa Diintuu keessa, akkuma lafa goddu'uu dhugeeffanna'aan qaxxaamurte; worri Gibxii ammoo akkuma isaanii godhiisaaf wodhaanee liqinfame. **30** Worri Israa'elii dhugeeffanna'aan Yerikoo marsee, guyyaa torba irra naannoween duuba dalleenni dhaka'aa jige. **31** Sagaagaltitiin Rahaab jedhantu dootuu waan nageyaan fudhattee, worra hin ajajane woliin du'isa irraa dhugeeffanna'aan hatte. **32** Yoona tana caalaa maan jedhu ree? Marroo Giidewonii, Baaraaqii, Samsoonii, Yifta'aa, Daawitii, Saamu'eliitii fi raagotaa isinitti odeessiisaaf yennaan naa hin geettu. **33** Isaan dhugeeffanna'aan mootota injifatane; sirri'itti bulchane; waan waadaa galamelle fudhatane; afaan neenqaa cufane; **34** bob'e ibiddaa dhaanfane; qara shallaaga'aa jalaa bayane; dadhabbii ifii irraa jajjabaatane; lolaan janna te'ane; loltoota ormaa ari'ane. **35** Dubartooti firoottan isaanii duraa du'anee, du'aa ka'ane, deebisane fudhatane. Worri kuun ammoo du'aa ka'anee jiruu caalte dhaggatiisaaf, hiikkamuu didanee, farra dhaggane. **36** Worri kuun taphatamanee liche'een dhaanamane, wodaroo sibiilaatiilleen hidhamanee, mana hidha'atitti hidhamane. **37** Dhaka'aan tumamane; magaa'ziin addee lamatti baqaaffamane; shallaaga'aan ijjeefamane; gogaa hoole'eetii fi re'e'ee uffatanee asii fi achi deemane; hiyyoommatanee, miidhamanee, akka malee tolfamane. **38** Biyyi lafaa isaanii ta malte hin teene! Isaan akka worra baqatuu goomole'ee fi gaara, godaa fi boolla lafaa keessa olii gadi deemane. **39** Dhugeeffannaa isaan maraatiifuu dhugaan bayantulle, waadaa isaanii galame ammalle hin fudhanne. **40** Waaqi waan caalu waan nu'uuf qopheesseeruuf, isaan nu woliin malee, qofuu guutuu te'iisaaf hin dande'an.

12 Maarre dhugaa baatota akka duumensaa adaala keenna naannessane kana mara waan qannuuf, kowa'a waan ba'aa nu irratti te'e maraa fi cubbuu nu'utti maxxante ifi irraa balleessinee, doggommii rukkee nu dura jirtuu ciniinnanee ossatiisaan rukkinna. **2** Nuuti jalqaba'aa fi muummessaa dhugeeffannaa teenaa ka te'e Yesuus ilaaliisaan rukkinna; inni waan gammadi fuula isaa dura jiruuf, salphinna fannoo irratti du'isaa adoo woyitti hin laakkowin, rakkinnaa fi du'a fannoo'oo ossatee midda barcumaa mootumma'aa ka Waaqaattii tee'e. **3** Yoona akka hifattanee addii hin kutanne, mormii cubbaaleyyi'ii tana mara ka ossate Yesuus ilaala'a. **4** Isin cubbu'uun woliin wodhaantoo qabatiisaan haga dhiiga keessan

dhangalaasiisaattitti haga ammaa hin falmanne. **5** Gorsa Waaqi akka ijoollee ifiitti isiniitti dubbate deetaneertan; inni, «Ilma kiyya! Yennaa Gootaan sirreessiisaaf si xixu, akka kaso'ootitti hin ilaalin; yennaa inni si adabelle, gadhaa hin kutatin! **6** Sababille Gootaan nama jaalatu hin xixa; nama akka ilma ifiitti fudhatulle hin adaba» jedha. **7** Waaqi akka ijoollee ifiitti waan isin ilaaluuf, rakkoo adabbi'ii ossadha'a! Ilmi abbaan hin adabane kam inni? **8** Adabbii ijoolleen fudhattu maraa isinille yoo hin fudhanne, isin baana malee ijoolle'ee moti. **9** Kana maleelle nuuti martinuu abbootii nu adabanu qanna; nuutille isaan hin ulfeessina. Akka jiru'uun leenuuf irra caalaa Abbaa keenna ka ayyaanaatiif ajajamu'uu mallee motii ree? **10** Abbootiin teenna yennaa diqqo'oo akkuma dansaa fakkaatee isaanitti mudhattetti nu adabane; Waaqi ammoo akka nuuti woyyummaa isaa qoodannuuf, bu'aa teennaaf nu adaba. **11** Adabbiin kennantu yennaa san ka nama gaddisiittu malee, ka nama gammachiittu hin fakkaatu; duuba ammoo worra itti barateef midhaan balchummaa'aa ka nageyaan guutame hin buuchi. **12** Tanaaf harka keessan ka isin irraa bu'ee fi jilba keessan ka dadhabe jabeessa'a! **13** Miilli keessan ka naafate akka fayyu malee akka adde'een hin kaane, miila keessaniif karaa qajeelfadha'a. **14** Nama maraa woliin nageyaan le'a! Woyyummaa'an malee, eennulle Gootaa dhaggiisaaf waan hin dandeenneef, woyyummaa'an le'isaaf jabaadha'a. **15** Isin keessaa eennulle irraa badhaadhi Waaqaa akka hin dhidhanne, akkasuma hiddi hadhowaan isin keessatti latee akka isin hin rakkinnee fi worra hedduu akka hin xureessine ifi eeggadha'a. **16** Eennulle baalagee, yookiin akka Esaawuu sagalee yennaa takka'aatiif jedhee, angafummaa ifii gurguree ka Waaqa malee le'u te'ee, akka hin teene ifi eeggadha'a. **17** Duuba irra Esaawu eebba dhaggatiisaaf yennaa barbaade, akka dhooggame isinuu hin beettan; bowaa eebba dhaggatiisaaf barbaadatulle, waan huje irraa deebi'isaaf carraa hin dhagganne. **18** Isin akka Israa'elootaa gara gaara Siina'aa ka harkaan qabamuu dande'uu, ka ibiddaan bobee'uu hin geenne; gara dukkanaa, gara dimmaa, gara bubbe'ee, **19** gara qoonqoo tultulla'aatii fi qoonqoon jechaan himantu dhage'antuu hin dhikaanne; worri jecha san dhage'ane akka jechi dhibiin dabalamee itti hin dhage'anne kadhatane. **20** Ajaji, «Bineensille gaara san yoo tuqe, dhaka'aan tumamee du'uu ti» jedhu waan isaanitti ulfaateef, ba'atiisaaf hin dandeenne. **21** Wonni achitti dhaggame akka malee sodaachisaa waan te'eef, Muuseenuu, «Ani sodaadhee holladhe» jedhe. **22** Isin ammoo gara gaara Xiyoonii dhikaattaneertan; Xiyoon qachaa Waaqa jiraata'aa ka teete Yerusaleemii ol-gubba'aa ti; isin gara ergantoota Waaqaa ta kuma heddu'utti laakkowantuu, ta gammadaan wolitti qabanteertuu dhikaattaneertan. **23** Gara Wolde'a worra maqaan isaanii ol-gubba'atti barreeffamee, ka angafoota ijoollee Waaqaa te'anee dhikaattaneertan. Gara Waaqa kolbaa duudi'itti muruutii fi lubbuu balchoole'ee ta guutuu teetee dhikaattaneertan. **24** Gara Yesuusi wodhakkicha gondoaroo haareyaa te'ee, gara ka dhiiga Abeelii caalaa dubbatuutii fi dhiiga isaa ka fixamee dhikaattaneertan. **25** Ka

dubbatiisatti jiru san akka hin didanne ifi eeggadha'a! Worri Waaqi biyya lafaa irratti dubbatuun didane jalaa bayiisa eega dadhabane, nuuti ka ol-gubbaa irraa nutti dubbatu yoo didanne attamiin jalaa baana ree! **26** Yennaa san qoonqoon isaa lafa tachooteerti; amma ammoo, «Ani ammalle yennaa tokko, lafa callaa adoo hin te'in, ol-gubbaalle hin tachoosa» jedhee waadaa galeera. **27** Jechi, «Ani ammalle yennaa tokko» jedhu kun, wonni hin tachoone jabaatee akka le'u, wonni tacho'u yookiin wonni dadame akka badu mudhisa. **28** Yoona nuuti mootummaa hin tachoone waan dhaalluuf kowa'a Waaqa galateeffanna; karaa inni itti gammaduun, ulfinnaa fi soda'aan kowa'a isa Waaqonfanna. **29** Sababille Waaqi keenna ibidda gubee balleessu.

13 Yennaa mara akka obboleeyyanii wol jaaladha'a! **2** Keessummaa fudhattanee keessummeessiisa hin dedhina'a; sababille akkas godhiisaan namooti gariin adoo hin beekin ergantoota Waaqaa fudhatanee keessummeessaneeran. **3** Akka isaan woliin hidhantane jirtanuutitti, worra hidhameeru yaadadha'a! Akka isaan woliin rakkatiisatti jirtanuutitti, worra rakkinna fudhatiisatti jiru yaadadha'a! **4** Fuudhaa fi heerum nama mara biratti ulfinna qabaatu ti; Waaqi worra sagaagaluu fi worra gaarayyeefatutti waan muruuf, abbaan manaatii fi haati manaa woliif addatamanuu ti. **5** Jaalala beese'ee irraa if qusadha'a; wonni isin qaddanu isin gewuu ti. Waaqi, «Ani ijjumaa si hin lakkisu, ijjumaa si hin gatu» jedheera. **6** Maarre sodaa malee, «Gootaan gargaaraa kiyya, ani hin sodaadhu; nami maan na godhuu dande'a ree?» hin jenna. **7** Worra jecha Waaqaa isiniitti dursee hime sooreyyii teessan qaabadha'a! Leetoo isaanii keessaa waan dhaggame ilaala'a, fakkeenna dhugeeffannaa isaanille fudhadha'aatii hordofa'a. **8** Yesuus Kiristoos kaleelle, adhaalle, haga bara baraalle sanuma! (aion g165) **9** Barsiisa adda addaa, barsiisa orma te'e maraan hin booji'amina'a! Gadhaan keenna seera sagale'ee eeggatiisaan adoo hin te'in, badhaadha Waaqaatiin adoo jabaate dansa'a; worri seera sagale'ee eeggateeyyuu womaa hin dhagganne. **10** Nuuti addee ciincaan itti ciinceffamu qanna; te'uu malee worri dukaanii Yihudootaa san keessa tajaajilu akka addee ciincaan itti ciinceffamu irraa nyaatuuf hin eeyyamamu. **11** Hayyichi guddichi Yihudootaa, dhiiga horii'ii ka araara cubbu'uu fidu qabatee addee woyyitti woyyootaa seena; toon horii sanii ammoo addee itti qubataneen alatti gubama. **12** Akkasuma Yesuus dhiiga ifitiin kolbaa woyyoonsiisaaf, karra qachaa gudda'aatiin alatti rakkate. **13** Kowa'a nuutille addee quttumaatii baanee gara isaa dhandha; worra salphinna inni fudhatelle qoodannu teena. **14** Nuuti qachaa guddicha dhufu eeggatiisatti jirra malee, qachaa guddicha hin banne lafa tana irratti hin qannu. **15** Yoona, karaa Yesuusiitiin woreega galataa adoo gargar hin kutin, kowa'a Waaqaaf kennina. Kunille woreega galataa, ka afaan maqaa isaatiif dhugaa bawu irraa dhikaatu. **16** Waan dansaa godhiisaa fi waan qaddanu worra dhibi'iin geyiisa hin dedhina'a! Woreegi akkasii Waaqa hin gammachiisa. **17** Sooreyyii teessaniif ajajama'a; baallii isaanitille'een jalatti bula'a; isaan baallii Waaqaan itti gaafatamanu waan qabanuuf, lubbuu

teessan jabaatanee tissan; yoo isin isaaniif ajajantane, isaan kana gammadaan hujan; yoo akkas hin te'in, gaddaan hujan; kun isiniif dansa'aa moti. **18** Nu'uuf daadimadha'a; nuuti karaa maraan waan dansaa hujisaaf halchaa waan qannuuf, wodanaa qulqulluu akka qannu beenneerra. **19** Irra caalaa akka ani dafee gara keessan deebi'ee dhufuuf akka daadimattanu, jabeessee isin kadhada. **20** Waaqi Abbaan nageyaa, ka dhiiga gondoaroo bara baratiin, tissee hoole'ee guddicha, Gootaa keenna Yesuus du'aa kaase, **(aiōnios g166)** **21** fedhii isaa akka muummessitanuuf waan dansaa maraan isin hidhachiisu; waan isa gammachiisulle, karaa Yesuus Kiristoosiitiin nu keessatti hujuu ti. Ulfinni haga bara baraa Yesuus Kiristoosiif te'u! Ameen. **(aiōn g165)** **22** Obboleeyyan tiyya! Ergaan ani isiniif barreesse tun gabaadduu waan teeteef, dubbii gorsaa tana ossataan akka fudhattanu jabeessee isin kadhada. **23** Obboleessi keenna Ximootewoosille mana hidha'aatii akka hiikame akka beettanu fedha. Yoo inni dafee as dhufe, isa waliin dhufee isin dhagga. **24** Sooreyyii teessanii fi kolbaa Waaqaa maratti nageya naa hima'a! Obboleeyyan biyya Ixaaliya'aatii dhutte nageya isinitti dhaanti. **25** Badhaadhi Waaqaa isin mara waliin jiraatu! Ameen.

Yaaqoobii

1 Ana Yaaqoobii tajaajilaa Waaqaatii fi Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii irraa, gosa kudhanii lama ta biyya lafaa duudi'itti bittinnootaneef: Nageenni isiniif te'u. **2** Obboleeyyan tiyya! Haga ilaallatama adda addaatiin ilaallatamuun yoo isinitti dhuttelle, akka gammadaatiitti fudhadha'a! **3** Sababille haga ilaallatamuun dhugeeffannaa teessanii ciniinnattanee ossiisa akka fidu hin beettan. **4** Haga muumme'ee ciniinnattanee ossiis keessan worra bilchaatee fi guutuu te'e, ka dhidhinna hin qanne akka teetanu isin gootuu ti. **5** Nami isin keessaa qarummaan dhidhatte yoo jiraate, Waaqa nama maraaf arjumma'aa fi komii malee kennu gaafatuu ti! Innille isaaf hin kenna. **6** Ammoo adoo hin mamin dhugeeffannaa'aa gaafatuu ti; nami mamu akka danbalii abbaaya'aa ta qilleensaasi asii fi achi darbantuu ti. **7** Nami akkasii, ka yaada lamaatii fi karaa maraan raafamaa waan te'eef, Gootaa biraa waan tokkolle hin dhaggadha jedhee hin eegatin. **9** Obboleessi gad aanaan, waan Waaqaan ol qabamuuf ifi jajuu ti! **10** Durummaalle akkuma daraara'aa waan dabartuuf, obboleessi dureessille yoo Waaqi isa gad qabe ifi jajuu ti! **11** Aduun o'a isii'ii ka woxaluun baatee daraaraa qoorsiti; daraaraan hin harca'a, dansummaan isaalle hin baddi. Akkasuma dureessille, hujii ifii adoo hujatuu hin bada. **12** Nami ataabee ciniinnatee ossatu ka badhaadhe. Sababille ataabamee haga ilaallameen duuba, gatii jiru'uu ka Waaqi worra isa jaalatuu waadaa gale hin fudhata. **13** Nami yennaa ataabamu, «Waaqi na ataabe» hin jedhin; Waaqi hantu'uun hin ataabamu; ifille'eef nama hin ataabu. **14** Ammoo nami martinuu halchuma ifitiin yennaa sossobamee sobamu ataabama. **15** Achiin duuba, halchaan sun yennaa ulfoote, cubbuu dhalti; cubbuun sunille, yennaa guddatee geette, du'a dhalti. **16** Obboleeyyan tiyya ta jaalantane, hin sobamina'a. **17** Arjummaa dansa'aa fi kennansi mijuun mara abbaa ifa ol-gubba'aa dade, ka akka gaaddisaa garagaggaliis yookiin jijjiiramiis bira hin jirre biraa dhufa. **18** Nuuti dada isaa maraaf angafa akka teenuuf, Waaqi fedhii ifitiin jecha dhuga'aatiin nu uume. **19** Obboleeyyan tiyya ta jaalantane, tana hubatuu qaddan! Nami martinuu dhage'isaaf ka ariifate, dubbatiisaa fi aariisaaf ka hin ariifanne te'uu ti; **20** sababille aariin namaa balchummaa Waaqaa hin fiddu. **21** Tanaaf battumma'aa fi bacatiisa hammeennaa mara ifi irraa balleessa'a; jecha lubbuu teessan fayyisiisaaf hunna qabu, ka isin keessatti dhaabame san gadhi laafummaa'aa fudhadha'a. **22** Worra jecha hujii irra oolchu te'aa malee, worra dhage'u qofa teetanee ifi hin sobina'a. **23** Nami jecha dhage'ee hujii irra hin oolchine ammoo, akka nama fuula ifii daaw'itiin ilaaluu ti; **24** inni ifi ilaalee deemeen duuba, yoosuma maan akka fakkaatu hin dedha. **25** Ammoo nami Seera Waaqaa ka dhidhinna hin qanne, ka bilisa baasu hubatee ilaalu, ka itille ossatu, ka dhage'ee hujii irra oolchuu fi ka hin deene hujii ifitiin ka eebbifame hin te'a. **26** Nami, nama dhugeeffannaa qabu ifi seyee, arraba ifii hin eeganne ammoo ifi soba malee, dhugeeffannaan isaa gatii hin qaddu. **27** Waaqa Abbaa

duratti dhugeeffannaan qullitti'ii fi xurii hin qanne tana: rakkinna ijoollee abba'aa fi haadha hin qannee, dubartoota abbaan manaa irraa du'eelle gargaaraa, xurii biyya lafaa irralle'ee ifi eeggachu'u.

2 Obboleeyyan tiyya! Gootaa ulfinnaa keenna Yesuus Kiristoositti dhugeeffannaa eega qabaattane, nama wol hin caalchisina'a. **2** Nami dureessi tokko qubee worqii'ii keyatee, woyaa dansaalle uffatee gara wolitti qabama keessanii yoo dhufe, namichi hiyyeessi woyaa ciccitti'uulle yoo ol seene, **3** isin namicha woyaa dansaa uffate san ulfeessiisaan, «Ati addee dansaa tana tee'ii» jettanee, namicha hiyyeessa saniin ammoo, «Ati achi dhaabbadhu yookiin as miila kiyya jala tee'ii» yoo jettane, **4** odduu teessanitti nama wol caalchittanee, worra yaada hama'aan muru te'uu keessanii motii ree? **5** Obboleeyyan tiyya ta jaalantane, dhage'aa! Waaqi akka isaan dhugeeffannaa'aa dureeyyii te'anuu fi mootummaa inni worra isa jaalatanuuf waadaa gale san akka dhaalanuuf, worra biyya lafaatiitti hiyyeeyyii te'ane filateeraa motii? **6** Isin ammoo worra hiyyeeyyii ulfinna dhooggitanee; worri isin hacuucu, worri gara kora mura'aa isin harkisu dureeyyii'ii motii? **7** Maqaa dansaa isin ittiin waamantanu ka faanshessu isaanii motii? **8** Seera mootummaa Waaqaa akka Barreeffam Woyyichi, «Ollaa keeti akka ifi jaalattutti jaaladhu» jedhutti, yoo muummessitane dansaa gootane. **9** Nama yoo wol caalchittane ammoo cubbuu hujjan; akka yakkaamessa tokkootitti seerri isinitti mura. **10** Nami tokko seera kaan mara eegatee, tokkocha yoo balleesse, akka waan maraayyuu balleesseetitti yakki itti hin murama. **11** Ka, «Hin gaarayyeefatin» jedhetuu, «Hin ijjeesin» waan jedheef, ati yoo gaarayyeefatuu dhaddelle, eega ijjeette yakkaamessa teeteerta. **12** Akka worra seera bilisummaa kennu duratti dhikaatee mura dhaggaatuu dubbadha'a, hujadhaalle'e. **13** Nama maratii hin qannetti, maratii malee itti hin muranti; maratiin mura hin injifatti. **14** Obboleeyyan tiyya! Nami tokko, «Ani dhugeeffannaa qaba» jedhee, hujii dansa'aa dhugeeffannaa ifii yoo hin mudhisin, maan isaa baati? Dhugeeffannaan akkasii sun isa fayyisuu hin dandeettii? **15** Obboleeyyan yookiin obboleettoti, waan uffatanuu fi nyaatanu hin qanne yoo jiraatane, **16** isin keessaa nami tokko, waan le'ii isaanitiif barbaachisu adoo hin kenniniif, «Nageyaan deema'a, hin boojiatina'a, quufa'a!» yoo jedheen, maan isaanii baati? **17** Maarre dhugeeffannaan hujii dansaa hin qanne ta duute. **18** Nami tokko, «Ati dhugeeffannaa qadda; anii hujii dansaa qaba» yoo jedhe, ani, «Dhugeeffannaa teeti hujii irraa gargar baasiitii natti mudhisi; anille dhugeeffannaa tiyya hujii tiyyaan sitti mudhisa» hin jedhaan. **19** Ati Waaqi tokkochi akka jiru hin dhugeeffatta; dansaa goote! Durriisotille tana hin dhugeessan, sodaataneelle hin hollatan. **20** Namicha gowwa'a! Dhugeeffannaan hujii'ii malee ta gatii hin qanne akka teete beekiisaaf dhugaa itti barbaadhaa? **21** Abbaan keenna Abrahaam ilma ifii Yisihaq, addee ciincaan itti ciinceffamu irratti yennaa dhikeesse, hujii'iniin motii ka balchoome? **22** Tanaan dhugeeffannaan isaa

hujii isaa woliin hujataa akka turte, dhugeeffannaale hujii'inaan akka muummotte hin dhaggituu? **23** Barreeffam Woyyichi, «Abrahaam Waaqa dhugeeffate, dhugeeffannaan isaa'ale balchumma'atti laakkowante» jedhu muummowe; innille jaala Waaqaa jedhame. **24** Nami hujii'inaan malee, dhugeeffannaa qofaan akka hin balchoonne hin dhaggitan. **25** Akkasuma, Rahaabiin sagaagalittiille yennaa worra Israa'elii ka ergamee dhufe san fudhattee, karaa dhibi'inaan akka bayanu goote, hujii ifitiin balchoontee moti? **26** Nafi hafuura hin qanne ka du'e; dhugeeffannaan hujii hin qannelle ta duute.

3 Obboleeyyan tiyya! Isin keessaa nami hedduun barsiisota hin te'ina'a. Sababille nuuti worri barsiisota teene worra kaan caalaa muraa akka fudhannu hin beettan. **2** Nuuti martinuu dokonkora hedduu goona; nami dubbii ifitiin hin dokonkorre, nama nafa ifi duudii toowatuu dande'u, nama miju'u. **3** Fardi akka nu'uuf ajajamu bixaala afaan keessa keenna; gara feene isa geessina. **4** Me hoboloo guddittii ilaala'a! Hoboloon guddoon adoo guddo'ootuu, qilleensa jabaalle'een adoo oofantuu, nami hoboloo oofu shaffisaa diqqaa tokkoon gara fedhe oofa. **5** Akkasuma, arrabille qoqoodama nafaa keessaa waan diqqaa tokko adoo te'eeruu, waan gugurdo'oon ifi jaja. Gongomaan guddaan ibidda diqqaa tokkoon attam akka gubatu hubadha'a! **6** Arrabille ibidda. Inni qoqoodama nafaa oddu'utti ka dhaggamu, biyya lafaa ta hammeennaa ti; nafa duudii batteessa; akka ibidda qilee ibiddaa keessaa bayuulle ideensa le'ii teenaa duudii hin guba; ifille'eef ibidda qile'eetiin gubata. (Geenna g1067) **7** Nami bineensota adda addaa, keebbirroota, bineensota lafa irra lowu, bineensota bisaan keessaa leenjisu hin daddaa? **8** Nami arraba leenjisu dande'u ammoo hin jiru; inni hadhaa du'aatiin ka guutamee fi hamaa hin toowatanne. **9** Nuuti arrabaan Waaqa Abbaa keenna galateessina, isumaanuu namoota fakkeenna Waaqaatiin dadamane abaarra. **10** Afaanuma tokkocha keessaa galataa fi abaarsi baya; obboleeyyan tiyya! Kun te'uu hin malle. **11** Maddi tokkochi bisaan mi'owuu fi hadhowa hin maddaa? **12** Obboleeyyan tiyya! Muki harru'uu midhaan ejersaa, muki woyni'ille midhaan harru'uu buusuu hin dande'aa? Akkasuma maddi horaa bisaan nami unu madduu hin dande'u. **13** Isin keessaa qarichaa fi hubataan eennu? Inni le'ii ifii dansa'aan, waan ifi gadi qabiisaa fi qaroomaan hujjuun mudhisuu ti. **14** Gadhaa keessan keessatti hinaaffaa hadhoottu'uu fi ifi jaalachuu yoo qabaattane ammoo, ifi hin jajina'a! Dhugaa irralle'etti soba hin dubbatina'a! **15** Qarummaan akkasii tun ta lafaa, ta ayyaantummaa hin qannee fi ta durriisaa ti malee, ta ol-gubbaa irraa dhuttee moti. **16** Addee hinaaffa'aa fi ifi jaalatiis jirtutti hoga'aa fi waan hantuu maratti jira. **17** Qarummaan ol-gubbaa irraa dhutuu matooma qulqullitti'i; akkasuma nageellitti'i, qajeeltu'u, ifi kennitu'u, maratti'i fi midhaan dansa'aan ta guutante; wol caalchisiisaa fi kijibille ta keessa hin jirre. **18** Worri nageya buusu, nageya facaasee, midhaan balchumma'aa wolitti qabata.

4 Lolaa fi falmiin odduu teessan jirtu, eessaa dhutte? Halchaa nafa keessan keessatti wol loltu irraa dhutti moti? **2** Isin waan tokko hin halchitan, ammoo hin dhaggattanu; tanaaf nama ijeettan. Jabaattaneelle woy halchitan, dhaggatiisaf hin dandeettanu; tanaaf wol falmaa wol loltan. Waan hin daadimanneef, waan barbaaddanu hin dhaggattanu. **3** Yennaa daadimattanulle, gammada foonii irra oolchiisaaf, yaada hama'aan waan daadimattanuuf hin dhaggattanu. **4** Isin kolbaa Waaqaaf hin addatanne! Biyya lafaatiin jaalomuun diina Waaqaa akka nama gootu hin beettanu? Tanaaf nami jaala biyya lafaa te'uu halchu, diina Waaqaa hin te'a. **5** Yookiin Barreeffam Woyyichi, «Waaqi, ayyaana nu keessa keyeef hin hinaafa» yennaa jedhu, akkasumaan ka dubbatu isinitti fakkaataa? **6** Waaqi ammoo badhaadha irra caalu hin kenna; tanaaf Barreeffam Woyyichi, «Waaqi worra kooru hin morma, worra gad ifi qabuuf badhaadha hin kenna» jedha. **7** Maarre Waaqaaf ajajama'a; Seexana ammoo morma'a, innille isin baqata. **8** Gara Waaqaq dhikaadha'a, innille gara keessan hin dhikaata. Isin cubbaaleyyiin, harka keessan qulqulleeffadha'a. Isin worri yaada lamaa, gadhaa keessan qulleeffadha'a. **9** Laaleffadha'a, gadda'a, bowa'a! Kolli keessan gara gaddaa, gammadi keessan gara bowiisaa jijjiiramu ti. **10** Goottaa duratti gad ifi qaba'a, innille ol isin hin qaba. **11** Obboleeyyan tiyya, waan hantuu wol irratti hin dubbatina'a! Nami waan hantuu obboleessa irratti dubbatu yookiin obboleessa ifiitti muru, seera irratti hantuu dubbata, itille hin mura; ati seera irratti yoo murte ammoo, nama seera irratti muru malee, nama seera hujii irra oolchuu moti. **12** Ka seera baasuu fi murulle Waaquma tokkocha; ka fayyisiisaa fi balleessiisa dande'ulle isuma calla'a; ati ka namatti murto eennu ree? **13** Isin worri, «Adha yookiin boru qachaa akkasii fi akkasii dhandhee woggaa tokko achi turra, hin daddalanna, bu'aalle keessaa buufanna» jettanu, caqasa'a! **14** Isin waan boru te'u hin beettanu; jiruun teessan maan? Isin akka hurrii yennaa diqqo'oof mudhattee deebitee badduu ti. **15** Addee san, «Yoo Gootaan jedhee fi yoo jiraanne, kana yookiin san hin goona» jedhuu maltane. **16** Amma ammoo isin hin koortan, ifille hin jajjan; ifi jajuun akkasii duudii hantuu'u. **17** Nami waan dansaa godhiisa adoo beekuu, hin goone, godhuu dhabis isaa cubbuu itti teeti.

5 Amma hin dureeyyiille caqasa'a! Gaddi waan isinitti dhufaaruu, wiicifadha'aa bowa'a. **2** Karri teessan alootteerti; woyaan teessanille bili'inaan nyaatanteerti. **3** Worqii fi meetiin teessan ciilteerti; ciilli isaanii kun isin irratti dhugaa hin baya, akka ibiddaale foon nafa keessanii hin nyaata. Guyyoota gara muumme'ee kana keessatti karra wolitti qabattaneertan. **4** Caqasa'a! Worra fichaa keessan haamaa ooleef mindaan isin kaffaluu dhaddane isin irratti iyyiisatti jira; Gootaan Waan Mara Dade iyyansa isaanii dhage'eera. **5** Isin qanani'ii fi gammadaan lafa irra leetaneertan; guyyaa itti qalantanuuf ifi gabbifattaneertan. **6** Isin nama balchaa isin hin morminetti murtaanee ijeettaneertan. **7** Obboleeyyan tiyya! Haga Gootaan deebi'ee dhufutti ossadha'a. Qonnaan

bulaan tokko haga latti isaa bokkeya matoomaatii fi eege'ee dhaggattutti ossataa, midhaan gatii-qabeessa fichaan isaa kennu, akka inni eegatu ilaala'a. **8** Isinille akkasuma ossadha'a! Guyyaan Gootaan dhufu waan dhikaatteef, gadhaa keessan jabeeffadha'a. **9** Obboleeyyan tiyya! Akka isinitti hin muranne wolitti hin gungumina'a! Kunoo yennaan abbaan mura'aa dhufu geetteerti. **10** Obboleeyyan tiyya! Marroo rakkatiisaatii fi ossatiisaa, raagota maqaa Goota'aatiin dubbatane akka fakkeenfaatitti fudhadha'a! **11** Worra ciniinnatee ossaa ture san, nuuti akka worra badhaadheetitti isaan ilaalla. Iyoob attam akka ciniinnatee osse dhageettaneertan; muummee irratti waan Gootaan godhe dhaggitaneertan; sababille Gootaan marara'aa fi gadhi-laafessa. **12** Obboleeyyan tiyya! Waan mara caalaa hin kakatina'a! Ol-gubba'aan yookiin lafaan yookiin waan dhibiille'een hin kakatina'a! «Eetiin» teessan eeti, «Waawwoon» teessan waawwoo teetuu ti. Yoo akkas hin te'in, isinitti hin muranti. **13** Odduu teessan nami rakkatiisatti jiru jiraa? Inni daadimatu ti! Nami gammadeeru jiraa? Inni faaruu galataa faarfatu ti. **14** Odduu teessan nami dhibameeru jiraa? Inni jaarsolee wolde'a kiristaanaa waammatu ti; isaan maqaa Goota'aatiin zayitii issanee isaaf daadimatanuu ti. **15** Daadimannaan dhugeeffanna'aan godhantu dhibamaa hin fayyitti; Gootaalle dhibee irraa isa hin fayyisa; yoo cubbuu hujee jiraatelle araari hin kennamea. **16** Tanaaf akka dhibee irraa fayyitanuuf, cubbuu teessan wolitti himadha'a, waliifille daadimadha'a! Daadimannaan nama balcha'aa hunnaametti'ii fi bu'aa qabeetti'i. **17** Eliyaas namuma akka keennaatiyyu; akka bokkeenni hin roonne yennaa jabeesse daadimate, woggaa sadii fi ji'a jaa lafa sanitti bokkeenni hin roonne. **18** Yennaa inni deebi'ee daadimate ammoo, gubbaan bokkeya kennitee, lattille midhaan baache. **19** Obboleeyyan tiyya! Isin keessaa nami tokko dhugaa irraa goreeruun, nami dhibiin dhuga'atti yoo isa deebise, **20** ka nama cubbaalessa cubbuu irraa deebisu, lubbuu nama cubbaalessaa du'a irraa fayyisee, cubbuu heddu'uufille akka inni araara dhaggatu akka godhe beekuu ti.

1 Pheexroosii

1 Ana Pheexroosii ergamaa Yesuus Kiristoosii irraa: Worra Waaqaa fowantane ka biyya jirtanuu baatanee kutaa biyya Phonxoosiitiitti, Galaatiya'aatiitti, Qaphadooqiya'aatiitti, Asiya'aatii fi Bitaaniiya'aatiitti bittinnootanee jirtanu, 2 ka akkuma Waaqi Abbaan duraanuu karoofatetti filantanee, Yesuus Kiristoosiif ajajamiisaa fi dhiiga isaatiin qulqulloomiisaf Ayyaana Woyyichaana woyyootaneef: Badhaadhii fi nageenni isiniif fakkanu. 3 Waaqa Abbaa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosiitiif galanni te'u! Inni marartii ifii guddo'oon du'a keessaa ka'iisa Yesuus Kiristoosiitiin addii jiraattuu tanatti akka jiraannuuf haareya godhee nu uumateera. 4 Akkasuma inni karra guddoo hin banne, yookiin hin aloonne, yookiin hin dulloonne Ol-gubba'atti isiniif qopheesseera. 5 Kun isin worra karaa dhugeeffannaa fayyinna bara muumme'eetitti mudhatuuf qophowee jiruuf, hunna Waaqaatiin eegantane jirtanuuf te'a. 6 Amma yennaa gabaaddu'uuf haga ilaallatama gara garaatiin gadditanulle, marroo waan kanaa guddoo gammada'a. 7 Worqiin badduuyyuu, ibiddaan haga ilaallatanti; dhugeeffannaan teessan ammoo ta worqii caalaa gatii guddo'oo, ta dhuga'aa te'uu isi'ii mirkaneessiisaaf ilaallachaan tun isin dhaqqaddi. Achiin duuba guyyaa Yesuus Kiristoos deebi'ee mudhatu galata, ulfinnaa fi leelloo dhaggattan. 8 Isin isa dhagguu dhaddanulle isa hin jaallattan; isin amma isa dhagguu dhaddanulle, isatti dhugeeffattanee gammada gudda'aa fi ulfinna hagana jedhamee hin himanneen gammaddan. 9 Sababille fayyinna lubbuu teessanii, ka dhugeeffanna'aan eeggattan fudhattan. 10 Raagoti badhaadha Waaqi isiniif kennu kana raagane, fayyinna kana akka maltetti qoranna'aa fi qu'annaa godhaneeran. 11 Ayyaanni Kiristoosii ka isaan keessa jiru, rakkoo Kiristoos dhaqqadduu fi saniin duubatti ulfinna inni dhagguu dursee waan isaanitti beessiseeruuf, yennaan tun yoomii fi attam akka muummottu qorqoraa turane. 12 Raagoti tun isiniif malee, mataa ifitiifi akka hin tajaajilin Waaqi isaanitti mudhiseera. Kun hunna Ayyaana Woyyicha Ol-gubbaa irraa ergameen karaa worra Oduu Gammadaa lallabuutiin isiniiti himame. Waan kana ergantooti Waaqaatuu hubatiisaf halchaneeran. 13 Tanaaf, waan gootanuuf qalbii teessan qopheessa'a; worra ifi qabatu te'a'a; addii teessan guutuma guutu'utti badhaadha yennaa Yesuus Kiristoos mudhatu isiniif kennamutti godhadha'a. 14 Akka ijoollee ajajantuu te'aa malee, halchaa badduu durii ta adoo hin beekin leetanu hin hordofina'a. 15 Ammoo Waaqi isin waame woyyuu akkuma te'e, isinille waan gootanu duudi'iin woyyuu te'a'a. 16 Barreeffam Woyyichi, «Ani woyyuu waan te'eef isinille woyyuu te'a'a» jedha. 17 Waaqa nama adoo wol hin caalchisin, nama maraafuu akka hujii isaatiifi muru «Abbaa» jettanee ka waantanu yoo teetane, biyya lafaa ta akka keessumma'aa irra jirtanu tanatti isa sodaataa le'a'a. 18 Jireenna abbootii teessan irraa isinitti tare, ka woy hin baane, waan badu ka akka meeti'iin yookiin worqi'iitiin akka hin wodamin, isinuu hin beettan. 19 Isin dhiiga Kiristoosii, ka gatii guddo'oo, ka akka dhiiga

korbeessa komi'ii fi dhiidhuu hin qanneetiin wodantaneertan. 20 Inni biyyi lafaa tun adoo hin dadamin duraanuu Waaqaan fowamee, bara muumme'eetitti isiniif jedhee mudhifame. 21 Isin karaa isaatiin, Waaqa isa du'a keessaa kaasee ulfinna isaa kenne dhugeeffattane; maarre tanaaf dhugeeffanna'aa fi addiin teessan Waaqatti godhattane. 22 Isin dhuga'aaf ajajamiisaan ifi qulqulleessitanee, worra dhibiille jaalala dhuga'aatiin jaallattaneertan; maarre gadhaa tokkochaan guddisa'aa wol jaaladha'a. 23 Isin karaa jecha Waaqaa jiraata'aa fi bara baraan jiraatuutiin, sanyii baddu adoo hin te'in sanyii hin banne irraa lammoo dhalattaneertan. (aïñ g165) 24 Sababille Barreeffam Woyyichi «Nami foon uffate duudiin akka marraa ti; ulfinni isaalaa akka daraaraa badda'aa ti; marri hin qoora; daraaraalle hin harca'a. 25 Jechi Waaqaa ammoo haga bara baraa le'a. Jechi Oduu Gammadaa ka isiniif lallabamelle kana» hin jedha. (aïñ g165)

2 Yoona hammeenna duudii, maltummaa duudii, kijibummaa, hinaaffa'aa fi hamii duudii irraa ifi fageessa'a. 2 Akkuma daa'immaan reef dhalatte aanan barbaaddu, isinille gara fayyinnaa akka ittiin guddattanu aanan Ayyaanticha hin caamolamin dharra'a. 3 Isin akka Gootaan arjaa te'e waan beettaneertanuuf tana hin gootan. 4 Maarre gara dhakaa jiraata'aa, gara Goottaa Yesuusii dhikaadha'a; Inni dhakaa namaan tuffatamee Waaqaan filatamee gatii guddoo qabu. 5 Isin hayyoota woyyuu te'uuf, ciincaa ayyaanaa ka karaa Yesuus Kiristoosiitiin Waaqa duratti fudhatama qabu dhikeessiisaaf, akka dhakaa jiraata'aa ijaarsa galma ayyaanaatiif te'a'a. 6 Barreeffam Woyyichi, «Kunoo, dhakaa roga ijaarsaa ka filatamee fi ka gatii guddo'oo qachaa Xiyoonii keessatti hin dhaaba; nami isatti dhugeeffattu tokkole hin qaanowu» jedha. 7 Isin worra dhugeeffattanuu dhakaan kun dhakaa gatii guddo'ooti; worra hin dhugeeffanneef ammoo, «Dhakaan worri mana ijaaru tuffate, dhakaa dhakaa maraa caalaa barbaadamu te'e» jedha. 8 Akkasuma Barreeffami Woyyichi dhibiin, «Dhakaan nama gufachiisu, rassaa nama jissu hin te'a» jedha. Isaan Jecha Waaqaatiif waan ajajamuu dhabaneef hin gufatan. Kun duraanuu waan isaanii yaadameeru. 9 Isin ammoo sanyii fowante, hayyoota mootii'ii, kolbaa woyyittii, kolbaa Waaqaa teetane, baasa hujii Waaqaa akka lalladdanuuf, inni dukkana keessaa gara ifa baasaa isin waame. 10 Tanaan qara isin kolbaa Waaqaatiif moti; amma ammoo kolbaa isaa ti; tanaan qara isin marartii Waaqaa hin dhagganne, amma ammoo marartii isaa dhaggattaneertan. 11 Obboleeyyan tiyya! Biyya lafaa ta akka ormaatii fi keessumma'aa irra leetanu tana keessatti, halchaa foonii ta lubbuu teessan aatu irraa akka fagaattanu isin magannifadha. 12 Worri Yihudoota hin te'in akka isin hantuu godhaartanuutti isin himatanulle, hujii dansaa teessan dhagganee guyyaa dhufa Waaqaa akka isa galateeffatanu, isaan wodhakka'atti amala dansa'aan le'a'a. 13 Goota'aaf jedha'aatii lafa tanatti worra baallii qabu maraaf: mootii moototaa ka baallii ol aantuu qabuuf, 14 yookiin bulchitoota biyyaa ka akka yakkaameyyii adabanuu fi worra dansaa godhanu akka galateeffatanuuf, mootii

moototaa biraa ergamaneef ajajama'a. **15** Sababille Waaqi akka isin waan dansaa hujaa, haasowa worra gowwoole'e afaan qabachiitanu barbaada. **16** Akka worra bilisaa, Waaqaaf garboolee te'aatii le'aa malee, bilisummaa teessan gollata waan hantuu'uu hin godhatina'a. **17** Nama duudii ulfeessa'a; dhugeeffattoota jaaladha'a; Waaqa sodaadha'a; mootii ulfeessa'a. **18** Isin worri garbooleen gootota teessaniif ulfinnaan ajajama'a; gootota dansa'aa fi qajeelota calla'aaf adoo hin te'in, hamaaleyyi'ifille ulfinnaan ajajama'a. **19** Waaqaaf jettanee, rakkoo sababa malee isin dhaqqaddu yoo ossitane, inni isin hin eebbisa. **20** Hantuu gootaneef dikantane yoo ossitane, galata maan qaddan ree? Ammoo dansaa gootane rakkoo fudhattanee yoo ossitane, Waaqi isin hin eebbisa. **21** Waaqi waan kanaaf isin waame; Kiristoos ammoo isiniif rakkatee isa faana akka horddottanu fakkeenaa isiniif te'e. **22** Inni ijjumaa cubbuu hin hunye; sobille afaan isaa keessaa hin baane. **23** Inni yennaa arrafame deebisee hin arrassine; yennaa rakkate, Waaqa murraa qajeeluu murutti addii godhate malee, isaan hin sossodaachinne. **24** Akka nuuti cubbu'uuf duune balchumma'aan leenu, Kiristoosinu cubbuu teenna nafa ifitiin fannoo irratti ba'ate; isin madaa isaatiin fayyitaneertan. **25** Isin akka hoolee karaa irraa baddee joonjaa turtane; amma ammoo gara tisse'ee fi eegaa lubbuu teessanii deebitaneertan.

3 Akkasuma isin haadhotiin manaa, abbootiin manaa teessan gariin, Jecha Waaqaatitti ka hin dhugeeffanne teetulle, isin waan tokko adoo hin dubbatin amala isin mudhittanuun booji'amanee dhugeeffatan fa'a te'a, isaaniif ajajama'a. **2** Sababille isaan qulqullumma'aa fi amala dansaa keessan yennaa dhaggane tana godhan. **3** Shaggummaan teessan waan alaan mudhatuun mataa dhowatiisaan, worqii naqatiisaan, yookiin woyaa gatii guddo'oo uffatiisaan ifi seefatiisaan hin te'in. **4** Ammoo shaggummaan teessan, ka ayyaanni qajeela'aa fi sirnaamessi Waaqa duratti gatiin isaa guddaa te'e keessa jiru, ka yennaa mara hin banne, seefata keessa nafa keessanii te'uu ti. **5** Bara durii haadhotiin manaa ta woyyoonite, ta addii ifii Waaqatti godhatte, abbootii manaa ifitiif ajajamaa ifi seefatteerti. **6** Isaan akkuma Saaraan Abrahaamiin, «Gootaa kiyya» jedhaa ajajanteef ajajamane. Isinille amma dansaa godhaa waan tokkolle yoo sodaatu dhaqqane ijoollee isii'ii ti. **7** Akkasuma isin abbootiin manaa, akka haadhotiin manaa teessan isin caalaa dadhaddu'uu isii'if beeka'aatii waliin le'a'a; ulfinna isaaniif kenna'a; sababille isaan isin waliin badhaadha jiru'uu ka Waaqi kennu dhaggatan. Yoo akkas gootane wonni daadimata keessaniif gufuu te'aa hin jiraattu. **8** Muummee irratti, isin duudii yaada tokkoon waliin gala'a; waliif dhiiga'a; akka obboleeyyanii wol jaaladha'a; arjoole'e fi worra ifi gad qabu te'a'a. **9** Eebbisa'a malee, hammeenna hammeennaan, arraba arrabaan hin deebisina'a; sababille isin waan akkasii kana godhiisaan eebba akka dhaaltanuuf waammantane. **10** Barreeffam Woyyichi, «Nami jiruu barbaaduu fi bara dansaa dhagguu fedhu, arraba ifii hantuu dubbatiisa irraa, hidhii ifii soba dubbatuu irraa dhooggatuu ti. **11** Inni hammeenna irraa garagalee dansaa godhuu ti.

Nageya barbaaduu ti; hordofatuutille'e. **12** Ilti Goota'aa gara worra balchootaa ilaalti; gurri isaalle daadimata isaanii hin dhage'a; worra hantuu godhutti ammoo nyaara guura» jedha. **13** Waan dansaa godhiisaaf yoo hinaattane ka isin irratti hantuu huju eennu? **14** Waan dansaa huijaasaan rakkoo yoo fudhattanee eebba hin dhaggattan; sossodaachisiisa namaa hin sodaatina'a; hin raafaminaalle'e. **15** Kiristoos ammoo akka Goota'aatiiti adda baasa'aatii ulfeessa'a. Marroo addii isin keessa jirtuu, nama isin gaafatu maraaf deebii kenniisaaf yennaa maraa ka qophoottane te'a'a. **16** Ammoo deebiin teessan qajeelumma'aa fi kabajja'aan teetuu ti. Ka Kiristoosii waan teetaneef, amala dansaa keessan worri hammeessee dubbatu hantuu dubbataneen akka qaanowanu wodanaa dansaa qabaadha'a. **17** Yoo fedha Waaqaa te'e, hantuu huijaasaan rakkinna fudhatu'uu mannaa, waan dansaa hujaa rakkinna fudhatuu woyya. **18** Kiristoos gara Waaqaa nu dhikeessiisaaf jedhee, adoo balchaa te'ee jiruu, nu worra balchummaa hin qanneef sababa cubbuu teennaatiif, yennaa maraaf yennaa takkatuu du'e. Inni fooniin du'ee ayyaanaan ammoo jiraataa te'e. **19** Inni Ayyaanuma saniin dhaqee ayyaanota mana hidhaa keessa jiranuuf lallabe. **20** Ayyaanoti mana hidha'aa keessa jiranu sun, bara Nohi hoboloo guddittii ijaarrate adoo Waaqi ossataan isaan eegisiitti jiruu worra ajajama didane. Worri bisaan badi'ii irraa hafe, nama saddeet ka hoboloo guddittii keessa seene qofa. **21** Bisaan kun fakkeenaa cuuphama amma isin fayyisuu ti; cuuphami kunille xurii nafaa dhiqatiisa adoo hin te'in, gaaffii wodanaa qullicha dhaggatiisaaf gara Waaqaa dhikaattu. Innille karaa du'aa fi ka'a Yesuus Kiristoosiitiin isin fayyisa. **22** Kiristoos amma gara ol gubba'aa dhaqee maddii midda Waaqa Abba'aatiiti tee'eera; ergantooti Waaqaa, worri baallii qabuu fi hunnooti, baallii isaa jala jiran.

4 Eega Kiristoos nafa ifitiin rakkate, isinille akka nama meya woraanaa hidhatee yaada kanaan jabaadha'a; sababille nami nafa ifitiin rakkatu cubbuu dhiiseera. **2** Haganaa achi bara le'ii isaa ta lafa irraa, akka halchaa foonii adoo hin te'in akka fedhii Waaqaa le'uu qaba. **3** Tanaan qara barri isin akkuma worri Yihudoota hin te'in huju: baalagumma'aan, halchaa baddu'uun, machi'iin, akka malee nyaataa caaqu'uun, akka malee uniisaa fi waaqonfannaa farra teete waaqota dharaa waaqonsu'uun dabarsitane hin geya. **4** Amma lhansooti teessan ta durii waan isin isaan waliin samaamuruu dhaddaneef maaddeffatane, isin arrassan. **5** Isaan ammoo waan godhane kanaaf, Waaqa worra jiruu fi du'etti muriisaaf qophoweef, deebii mataa ifii hin kennan. **6** Tanaaf Oduun Gammadaa worra du'anelle'eef lallabante; akka kanaan akkuma nama maratti murante nafa isaaniittii hin muranti; ayyaanaan ammoo akka Waaqi jiraatutti jiraatan. **7** Muummeen waan maraa dhikaatteerti; tanaaf akka daadimatasa dandeettanu, worra ifi qabatuu fi dammaqe te'a'a. **8** Jaalalli cubbuu hedduu waan golluuf, waan duudii caalaa gadhaa tokkoon wol jaaladha'a. **9** Adoo hin gungumin keessumummaa wol fudhadha'a. **10** Akka toowataa addatamaa kennansa Waaqaa ka adda addaa hujii irra oolchu tokkoo, tokko tokkoon keessan kennansa

adda addaa ka Waaqa irraa fudhatanee wol tajaajila'a. **11** Nami lallabu akka Jecha Waaqaatiitti lallabuu ti; ka tajaajilu hunna Waaqi isaaf kenneen tajaajiluu ti; maarre Waaqi waan duudi'ii karaa Yesuus Kiristoosiitiin hin galateeffama. Isaaf ulfinnii fi hunni baraa haga bara baraatiitti te'u! Ameen. **(aiōn g165)** **12** Obboleeyyan tiyya! Rakkoon jadduun ta akka ibiddaa guddu haga isin ilaaliisaaf yoo isin dhaqqadde, wonni teetee hin beenne akka isin irra dhaqqaddeetiitti hin baaseffatina'a. **13** Addee akkasii yennaa Kiristoos ulfinna ifiitiin mudhatu gammadi keessan guddaa akka te'u, rakkoo isaa worra qoodamu waan teetaneef gammada'a. **14** Maqaa Kiristoosiitiif yoo arraffantane, Ayyaanni ulfinnaa, Ayyaanni Waaqaa waan isin irratti foofatuuf isin worra badhaadhe. **15** Isin keessaa nami rakkoo fudhatu tokko, nama ijjeesee yookiin hatee yookiin yakkee yookiin waan isa hin galchine keessa galiisaan rakkoo hin fudhatin. **16** Kiristaana waan te'eef nami rakkinna fudhatu yoo jiraate, marroo maqaa Kiristoosiitiif Waaqa galateeffatuu ti malee, hin fokkifatin. **17** Guyyaan muraan jalqabantu geetteerti; muraan tun worra mana Waaqaa keessa jiru irratti jalqabanti. Eega muraan nu irratti jalqabantu teete, muummeen worra Oduu Gammadaa ta Waaqaatiif hin ajajannee maan te'itti ree? **18** Barreeffam Woyyichi, «Nami balchaanuu eega rakko'oon fayyu teete, nami Waaqa malee jiraatuu fi cubbamaan attam te'uu jira ree?» jedha. **19** Maarre worri akka fedha Waaqaatiitti rakkatu, ifi Abbaa dadaa addatama'atti magannee kennatee, waan dansaa ittuma hujuu ti.

5 Ani akkuma isaanii jaarsi wolde'a Kiristaanaa, dhugaa bayaan rakkinna Kiristoosii, akkasuma ulfinna Kiristoosii ka mudhatu'uu jiru ka qoodamu, jaarsolee wolde'a kiristaanaa ta wodhakkaa teessan jirtu gorsa. **2** Hoolee Waaqaa ta Waaqi akka tissitanuuf isiniitti kenne hunnaan adoo hin te'in akka Waaqi barbaadutti, fedhii teessaniin tissa'a; bu'aa nama irraa dhaggatiisaaf joljoliisaan adoo hin te'in, halchaa tajaajiliisaaf qaddanuun te'uu ti. **3** Akkasuma hoolee saniif fakkeenaa te'iisaan malee, hoolee tika keessan jala jirtu irratti goottomiisaan hin te'in. **4** Yennaa tisseen guddaan mudhatu, kallacha ulfinnaa ka jijumaa hin banne hin fudhattan. **5** Akkasuma isin dargaggooti jaarsole'eef ajajama'a. Isin martinuu ifi gad qabiisa akka woya'aa uffadha'aatii wol tajaajila'a. Barreeffam Woyyichi, «Waaqi worra kooru hin morma; worra gad ifi qabuuf ammoo badhaadha hin kenna» jedha. **6** Maarre Waaqi yennaa ifii murteessetti akka isin ol qabu, harka Waaqa hunnaamessaa jalatti ifi gad qaba'a. **7** Waan Waaqi isiniif yaaduuf, waan isin yaachisu duudii isa irratti gata'a. **8** Gumeeffadha'a; dammaqa'a! Diinni keessan Seexanni, akka neenqa waan liqinsu barbaadee dhangaa dhowuu, adaala keessan garmaama. **9** Obboleeyyan teessan ta biyya lafaa duudii keessa jirtu, rakkoo akkasii akka fudhatu beeka'aatii, dhugeeffanna'atti jabaadha'aatii Seexana morma'a. **10** Yennaa diqqoo rakkattaneen duuba ammoo, Waaqi abbaan badhaadha duudi'ii, ka karaa Kiristoosiitiin ulfinna isaa ka bara baraa akka qoodantanuuf isin waame, inninuu akka duriitiitti isin deebisee, isin utubee, isin jabeessee hin hundeessa. **(aiōnios g166)** **11** Hunni bara baraa

haga bara baraa isaaf teetu! Ameen. **(aiōn g165)** **12** Ani karaa Silwaanosi akka dhugeeffataa addatama'atiitti laakkowuutiin ergaa gabaadduu tana isiniif barreesseera; ani isin gorsiisaa fi kun badhaadha Waaqaa dhugicha akka te'e dhugaa bayiisaaf jedhee barreesse. Badhaadha Waaqaa kanatti jabaadha'aa dhaabbadha'a. **13** Wolde'i kiristaanaa ka biyya Baabilonii keessa jiru, ka akkuma keessan filame nageya isinii dhaama; ilmi kiyya Maarqoosille nageya isinii dhaama. **14** Jaalala kiristaanumma'aatiin wol sunqataa nageya wol fuudha'a. Nageenni isin worra ka Kiristoosii teetane maraaf te'u.

2 Pheexroosii

1 Ana Simoon Pheexroosii, tajaajila'aa fi ergamaa Yesuus Kiristoosii te'e irraa: Worra karaa balchummaa Waaqa keennaatii fi fayyisaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin, dhugeeffannaa gatii guddo'oo, tama akka nuuti dhaggannee dhaggattaneef. **2** Waaqaa fi Goottaa Keenna Yesuus Kiristoos beekiisaan, badhaadhaa fi nageenni isiniif fakkanu. **3** Waaqa ulfinnaa fi dansummaa ifitiin nu waame beekiisaan, hunni Waaqummaa isaa, waan jiruu teenna fi ayyaantummaa dhuga'aatiif nuu barbaachisu duudii kenniteerti. **4** Ulfinnaa fi dansummaa isaatiin, waadaa isaa ka akka malee gudda'aatii fi ka gatii gudda'aa dhagganneerra; karaa waan kanaatiin, sababa halchaa baddu'utiin ta kaate, badii biyya lafaa keessa jirtu jalaa baatane, amala Waaqummaa'aa worra qoodamu teetaneertan. **5** Sababa kanaaf, dhugeeffannaa irratti dansummaan akka dabalantu, dansummaa irratti beekkumsa, **6** beekkumsa irratti ifi qabatisa, ifi qabatisa irratti ciniinnatane ossiisa, ciniinnatane ossiisa irratti nama Waaqaa te'iisa, **7** nama Waaqaa te'iisa irratti, akka obboleeyyanii woliif yaadiisa, akka obboleeyyanii woliif yaadiisa irratti jalaa nama maraa qabaadha'a. **8** Wonni kun isin keessa jiraattee heddataa yoo deente, Goottaa keenna Yesuus Kiristoos beekiisaan, akka isin worra woy hin baanee fi midhaan hin buunne akka hin teene isin hin eega. **9** Nami waan kana hin qanne ammoo, nama fagoo hin dhagginee fi balla'a; inni cubbuu durii irraa qulloomuu ifii dedheera. **10** Tanaaf obboleeyyan tiyya! Waamamiisaa fi filamiisa keessan mirkaneeysiisaaf, worra caalchittanee dharaatanu te'a'a; tana yoo gootane dhugeeffannaa teessan irraa ijumaa hin jiddanu. **11** Akka kanaan, gara mootummaa Goottaa keennaatii fi fayyisaa keenna Yesuus Kiristoosii, ta bara baraatiitti akka galtanu middi guutuun isiniif hin kennama. (aiōnios g166) **12** Maarre isin amma waan kana beettanee, dhugaa qabattaneen jabaattanee jiraattanulle, ani yennaa maraa waan kana isin yaadachiisaa hin lakkisu. **13** Ani haga jiruu keessumummaa'aa tanaan jiru, yaada keessan dammassuun kiyya sirrii te'ee natti mudhata. **14** Sababille Gootaan keenna Yesuus Kiristoos akka natti mudhiseetti jiruu lafa tanaa dafee lakkisee akka deemu hin beeka. **15** Ani deemeen duubale'etti, waan kana duudii akka isin yennaa mara qaabattanu godhu'uuf hin jabaadha. **16** Nuuti hunnaa fi deebi'ee dhufiisa Goottaa keenna Yesuus Kiristoosii yennaa isinitti beessinne, guddinna isaa iluma teennaan dhaggineeti malee, mammaassa beekkumsa namaatiin dadame irratti hundooneetii moti. **17** Inni qoonqoon, «Kun ilma kiyya ka ani jaaladhu, ani isatti guddoo gammadeera» jettu ulfinna gudda'aan yennaa dhutte, Waaqa Abbaa irraa guddinnaa fi ulfinna fudhateera. **18** Yennaa isa woliin gaara woyyicha gubbaa jirru, nuutiinu qoonqoon tun ol-gubbaa irraa dhuttuun dhageenneerra. **19** Maarre dubbiin raagoti dubbatane irra caalaa nuu mirkanootteerti. Isin haga boruun dayya'ee bakkalchi ganamaa gadhaa keessan keessatti bawutti, dubbii tana akka ifa addee dukkanaatiitti iifuuf xiyyeeffannaa kennitanu, dubbii raagoti dubbatte tanaaf yoo

xiyyeeffannaa kennitane dansaa gootan. **20** Waan duudii'in dura, dubbii raagaa ta Barreeffama Woyyicha keessa jirtu, eennulle yaada ifitiin hiikiisaaf akka hin dandeenne hubatuu qaddan. **21** Sababille dubbiiin raagaa worra Ayyaana Woyyichaan sooreffameen Waaqa irraa dhutte malee, ijumaa fedha namaatiin hin dhunne.

2 Akkuma tanaan qara raagoti dharaa kolbaa oddu'utti ka'ane, barsiisoti dharaa isin oddu'utti hin ka'an. Isaan akka barsiisi dharaa ka badii fidu dhokaataan babadhatu godhan; Goottaa isaan wodelle mormatane, badii ariifattuu ifi irratti fidan. **2** Namooti hedduun karaa isaanii fokkisiisaa hordofan; waan isaan godhanuun ta kaate karaan dhuga'aa hin arraffama. **3** Barsiisoti dharaa tun joljolummaa ifitiin mammaassa ifuma keessaa fuudhaa dubbataa isin irraa nyaatan. Muraan bara duriitiin jalqaldee isaanii qophootteerti. Badiin isaanille rattee hin jirtu! **4** Waaqi yennaa ergantooti isaatu cubbuu hujane, isaan gad darbatee, boolla qilee dukkanaa keessatti wodaroo sibillaatiin hidhamanee, guyyaa mura'aatiif akka eegamanu godhe malee, isaan hin mararre. (Tartaroō g5020) **5** Akkasuma, Inni biyya lafaa ta durii, ta namoota Waaqa malee le'anuu irratti bisaan badi'ii fidee, Nohii waan balchummaa'aa lallabe qofa, namoota dhibii torba woliin hambure malee, isii hin mararre. **6** Waaqi waan worra Waaqa malee le'u irratti dhufuuf akka fakkeenaa te'uuf, qachoota Sodoomiitii fi Gomora'aatiitti muree ibiddaan balleessee daadhaa godhe. **7** Inni Looxii balchicha, hujii fokkisiittu worra seera malee le'utiin farraa le'u ammoo hambureera. **8** Namichi balchaan sun yennaa odduu isaanii le'u hujii isaanii ta seera male'ee, ta dhagguu fi dhage'uun guyyuma guyya'aan lubbuun isaa balchittiin farraa turte. **9** Maarre Goottaan, namoota Waaqaa haga ilaalcha jalaa attam akka baasu, worra jalloota ammoo haga guyyaa mura'aatiitti attam akka adabama jala tursu hin beeka; **10** keessumattuu worra halchaa badduu fedha foon ifii hordofuu fi worra baallii Waaqaa jibbu guyyaa mura'aatiif eega. Barsiisoti dharaa tun worra sodaan keessa hin jirree fi koorameeyyii waan te'aneef, dada ulfinnaa ta ol-gubba'aa hin arrassan malee hin ulfeessanu. **11** Ergantooti Waaqaa, barsiisota dharaa tana caalaa hunnaa fi baallii qabaatanulle, Goottaa duratti dubbii arrabaatiin isaan hin himatanu. **12** Barsiisoti dharaa tun ammoo waan ifiif hubatuu dadhabane arrassan; isaan akka bineensa duuddittii le'utiitti fi yaadee wo gargar hin baannee, ka qabamu'uu fi ijjeefamu'uuf dhalatee ti; akkuma bineensi sun badu, isaanille ijumaa hin badan. **13** Isaan hantuu tolchaneef hantuu dhaggatan. Isaan ila guyya'aatiin halchaa nafa ifii guutatisaaf waanuma fedhane godhaa gammadan; yennaa nyaataaf isin woliin waamamane, isaan worra hujii isaanii maltitti'in fokkisiisuu fi qaanessu. **14** Itti isaanii yennaa duudii halcha'aan gara gaarayyeffataa ilaalti; halchaan isaanille cubbuu hujisa irraa dheebuu hin baatu. Namoota dadhaboolee wollaalchisanee tiyyoo ifiitiitti galfatan. Qalbiin isaanii joljoliisa baratteerti. Isaan abaarsa Waaqaa jala jiran! **15** Isaan karaa qajelaa dhisanee, karaa Bala'amii ilma Be'orii ka waan hantuu hujisaan beesee dhaggantu jaalatuu faana goranee dokonkoraneeran. **16**

Inni ammoo yakkaa ifitiif xixame. Harreen dubbatuu hin dandeenne qoonqoo namaatiin dubbattee maraattummaa raagichaa dhooggiteerti. **17** Worri akkanaa kun akka bisaan madda gogeetii fi duumensa bubbe'een oofamuu ti; dukkanti dummille isaan eegatti. **18** Isaan ifi saadaa dubbii gara hin qannelle dubbatiisaaf, halchaa badduu fedha foonitiin, worra dokonkora keessa le'anuu keessaa reefuu baqatanee dhufane sossobaa tiyyoo ifi keessatti galchan. **19** Adoo ifiifuu garbummaa badi'ii jala jiranuu, worra kaaniin ammoo bilisa baatan jedhaa, addii kennaniif, sababille nami tokko waan isaaf gootome maraaf garba. **20** Gootaa keennaa fi fayyisaa keenna Yesuus Kiristoos beekiisaan, battummaa biyya lafaa jalaa bayaneen duuba, deebi'anee itti qabamanee yoo mowamane, akki isaan itti le'anuu ka duubaa ka duraa caalaa itti hammaata. **21** Karaa balchumma'aa beekaneen duuba, ajaja woyyicha isaaniif kenname beekanee, addee irraa deebi'anuu adoo duruu beekuu dhabanee woyya. **22** Mammaassi dhugichi, «Sareen diddiga ifiitiituu deebiti» jedhu, akkasuma «Booyyeen dhiqqate dhoqqee keessatti gangalatiisaaf deebiti» jedhu isaan irratti te'eera.

3 Jaalota tiyya! Ergaan ani amma isiniif barreessisatti jiru tun, ta lammeesso'oo ti. Waan kana qaabatiisaan yaada qajeelaa akka qabaattanuuf, isin kakkaasiisaaf jedhee, ergaa lamaanuu isiniif barreesse. **2** Kanaan dura jechoota raagoti dubbatanee fi ajaja Goota'aa fi Fayyisaa keennaa, ka karaa ergantoota isin tajaajiltuutiin kenname akka qaabattanu barbaada. **3** Waan duudi'iin qara, guyyoota muumme'eetitti worri shasheessuu fi worri halchaa badduu ifii hordofu shasheessaa akka dhufu hubatuu qaddan. **4** Isaan, «Yesuus deebi'ee akka dhufu waadaa galeeraa motii? Inni meet ree? Haguma abbootiin teenna ta duri duuteenuu jalqabee, wonni duudiin jalqaba dadaatiin jalqaddee akkuma jirtu jirti!» jedhan. **5** Isaan akka bara heddu'uun duratti, ol-gubbaan jecha Waaqaatiin dadantee fi akka latti bisaan irraa fi bisaaniin hujante adoo beekanu akka hin beennee te'an. **6** Biyyi lafaa ta yennaa san jirtulle, bisaaniin liqinfantee badde. **7** Ol-gubba'aa fi latti amma jirtu tun ammoo, akka ibiddaan badanuuf, haga guyyaan mura'aatii fi badiin worra Waaqa malee le'uu geettutti, jechuma kanaan eegaman. **8** Jaalota tiyya, waan tokko hin dedhina'a! Gootaa biratti guyyaan tokko akka woggaa kumaa ti; woggaan kum akka guyyaa tokkoo ti. **9** Akka namooti gariin tura seyanutti Gootaan waan waadaa gale muummessiisaaf hin turu. Ammoo nami duudiin cubbuu irraa akka deebi'uuf malee, nami tokkolle akka badu waan hin barbaanneef, isiniif ossa. **10** Guyyaan Goota'aa ammoo akka hattu'uu dedha dhufa; guyyaa san ol-gubbaan qoonqoo guddo'oon dhidhinti; dadi ol-gubba'aale ibiddaan gubatee baddi; latti waan isii irra jiru duudii woliin hin baddi. **11** Wonni kun duudiin akka kanaan ta baddu yoo teete, isin attam le'iisaaf maltane ree? Isin woyyumma'aa fi Waaqaaf ifi kenniisaan le'iisa qaddan. **12** Yoona worra guyyaa dhufa Waaqaa dharra'aan eegattanu fi worra akka inni ariifatee dhufu hujanu te'a'a. Gaafa ol-gubbaan ibiddaan gubatee baddu, dadi marti o'aan hin baxxi. **13** Nuuti ammoo akkuma

inni waadaa nu'uuf galetti, ol-gubbaa haareya, addee hujii balchumma'aa itti hundeefantu san hin eeganna. **14** Tanaaf jaalota tiyya! Waan kana adoo eegattanu, fuula Waaqaa duratti worra xuri'ii fi komii hin qanne teetanee jirtanuun, akka nageyaan isin dhaggu jabaadha'aa le'a'a. **15** Ossii Gootaa keennaale akka isin fayyitanuuf akka te'e beeka'a! Akkasuma obboleessi keenna jaalatamaan Phawuloosille garuu Waaqi isaaf kenneen tanuma isiniif barreesse. **16** Inni ergaa ifii duudii keessatti marroo dubbii tanaa akkuma kana barreesseera. Ergaa isaa keessatti wonni tokko tokko ka hubatiisaaf nama dhibu jira. Worri wollaala'aa fi afaan lama dubbatu akkuma Barreeffama Woyyicha dhibii dassee hiiku, waan kanalle daddassa. Maarre isaan badii ifi irratti fidan. **17** Isin ammoo, jaalota tiyya! Waan kana waan duruu beettanuuf dokonkora worra jalliye'eetiin harkifantane ijjanoo teessan jadduu irraa akka hin banne, ifi eegadha'a. **18** Ammoo badhaadhaa fi beekkuma Goota'aa fi Fayyisaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin ittuma guddadha'a. Ammaa fi haga bara baraa ulfinni isaaf te'ul! Ameen. (aiōn g165)

1 Yohaannisii

1 Marroo jecha jiru'uu ka jalqabaa jalqabee jiruu, ka gurra keennaan dhageenne, ka ila teennaan dhaggine, ka ilaallee fi ka harka keennaan qaqqannee isiniif barreessina. **2** Jiruun tun mudhifanteerti; nuutille dhaggineerra, dhugaalle hin baana. Jiruu bara baraa ta Abbaa woliin turtee, nu'utti mudhifante tana isinitti hinna. (aiōnios g166) **3** Isinille nu woliin tokkummaa akka qabaatanuuf, waan dhagginee fi waan dhageenne isinitti hinna; tokkummaan teennalle Abba'aa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos woliin. **4** Gammadi keenna guutuu akka te'uuf tana barreessina. **5** Ergaan nuuti isa irraa dhageennee isinitti hinna, «Waaqi ifa; dukkanti isa keessa ijjumaa hin jirtu» ta jettu tana. **6** Waaqa woliin tokkummaa qanna jedhaa, dukkana keessa yoo deddeebine hin sonna; dhugaan nu keessa hin jirtu. **7** Ammoo akkuma inni ifa keessa jiru, nuutille ifa keessa yoo deddeebine woli woliif tokkummaa qanna; dhiigi Ilma isaa ka Yesuusii, cubbuu teenna mara irraa nu qulleessa. **8** Cubbuu hin qannu yoo jenne ifi sonna; dhugaalle nu keessa hin jirtu. **9** Cubbuu teenna yoo Waaqatti dhugaa baanne inni addatama'aa fi qajeelaa waan te'eef cubbuu teenna nu'uuf hin araarama; jalluu teenna mara irralle'e nu hin qulleessa. **10** Nuuti cubbuu hunyee hin jirru yoo jenne, Waaqa dharaamessa goona; jechi isaalle nu keessa hin jiru.

2 Ijoollee, akka isin cubbuu hin hunyeeff tana isiniif barreessa; eennulle cubbuu yoo huje ammoo, wobii Abbaa biraa qanna; innille Yesuus Kiristoosii balchicha. **2** Inni woreega gumaa cubbuu teennaa ti; cubbuu biyya lafaa duudi'if malee, cubbuu teenna calla'aaf moti. **3** Yoo ajaja isaatiif ajajanne, Waaqa beekiisa keenna hin beenna. **4** Nami, «Ani isa beeka» jedhaa, ajaja isaatiif hin ajajanne dharaamessa; dhugaalle isa keessa hin jirtu. **5** Nami jecha Waaqaatiif ajajamu ammoo, jaalaltiin inni Waaqaaf qabu guutu'u. Isaan jiraatuu keenna tanaan beenna. **6** Nami «Waaqaan jiraadha» jedhu, akka Yesuus le'e le'uu qaba. **7** Jaalota tiyya! Ani ka isiniif barreessaaru, ajajuma dullacha dur jalqabaa jalqaddanee isin qaddanu san malee, ajaja haareyaa moti. Ajaji dullachi jechuma isin dhageettane. **8** Te'uu malee, dukkanti dabariisatti, ifi dhugichi ifiisatti waan jiruuf, Kiristoosii fi isin biratti dhugaa ka te'e, ajaja haareya isiniif barreessa. **9** Nami, «Ani ifa keessa jira» jedhaa obboleessa ifii jibbu, ammalle dukkanuma keessa jira. **10** Nami obboleessa ifii jaalatu ifa keessa le'a; wonni nama gufachiisulle isa keessa hin jiru. **11** Nami obboleessa ifii jibbu ammoo dukkana keessa le'a, dukkana keessa ideema, dukkantille ila isaa waan qaddeef gara itti ideemiisatti jiruuyyu hin beeku. **12** Ijoolle! Cubbuu teessaniif maqaa Kiristoosiitiin araari waan kennameef isiniif barreessa. **13** Abbootii! Ka jalqabaa jalqabee jiru waan beettaneertanuuf isiniif barreessa. Dargaggoota! Hamaaleessa waan injifattaneef isiniif barreessa. **14** Ijoolle! Abbaa waan beettaneef isiniif barreessa. Abbootii! Ka jalqabaa jalqabee jiru waan beettaneef isiniif barreessa.

Dargaggoota! Jajjaba waan teetaneef, jechi Waaqaalle isin keessa waan jiruu fi hamaaleessa waan injifattaneef isiniif barreessa. **15** Biyya lafaa yookiin waan biyya lafaa hin jaalatina'a; nama biyya lafaa jaalatu, jaalaltiin Waaqa Abba'aa isa keessa hin jirtu. **16** Wonni biyya lafaa keessa jiru maraa: halchaan foonii, halchaan ilaatiif fi waan qabanuun kooruun, biyya lafaa irraa dhutti malee, Waaqa Abbaa irraa hin dhuttu. **17** Biyyi lafaatiif fi halchaan isii marti hin tarti; nami fedhii Waaqaa muummessu ammoo haga bara baraa le'a. (aiōn g165) **18** Ijoolle! Saatiin tun ta muumme'ee ti. Ka Kiristoos mormu akka dhufu kanaan duraa dhageettaneertan; ammuumaayyu worri Kiristoos mormu hedduun dhufeera. Maarre akka saatiin muumme'ee geette nuuti tanaan beenna. **19** Isaan nu keessaa bayane malee, keennaa moti; adoo keenna te'anee sila nu'uma woliin jiraataniyyu. Isaan ammoo nu lakkisane deemiisaan keenna te'uu dhabuu isaanii mudhisane. **20** Isin ammoo Kiristoos Ayyaana Woyyichaaf muudeera; waan maraa isin martinuu hin beettan. **21** Isin dhugaa beekuu dhaddaneef adoo hin te'in, dhuga'aa fi dhugaa keessaa dharti akka hin baane waan beettanuuf isiniif barreessa. **22** Yesuus Masihihi moti jedhee ka mormatu malee, dharaamessi eennu ree? Ka Abba'aa fi Ilma mormatu kun mormattuu Kiristoosii ti. **23** Nami Ilma mormatu Abbaa hin fudhatu; nami Ilma dhugeessu Abbaalle hin dhugeessa. **24** Wonni isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane gadhaa keessan keessa jiraattuu ti! Wonni isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane gadhaa keessan keessa yoo jiraatte, isinille Ilmaa fi Abba'aan hin jiraattan. **25** Addiin inni nu'uuf kenne tun jiruu bara baraa ti. (aiōnios g166) **26** Marroo worra isin dokonkorsuutiif, ani tana isiniif barreessa. **27** Ayyaanni isin Kiristoos irraa fudhattane ammoo isin keessa hin jiraata; inni waan isin barsiisuuf, eennulle akka isin barsiisuuf hin barbaachisu. Inni waan mara isin hin barsiisa; wonni inni barsiisulle dhuga'a, dharti keessa hin jirtu. Maarre akkuma Ayyaanni Woyyichi isin barsiisetti Kiristoosiin jiraadha'a! **28** Yona, ijoolle! Yennaa Kiristoos mudhatu sodaa malee akka jiraannuu fi guyyaa dhufa isaa akka hin fokkifanne isaan jiraadha'a! **29** Akka inni balchaa te'e yoo beettane, nami balchummaa huju maraa ilma Waaqaa akka te'e hin beettan.

3 Ijoollee Waaqaa jedhannee akka waammannuuf, Abbaan attam guddisee akka nu jaalate ilaala'a! Maarre nuutille ijoollee isaa ti. Biyyi lafaa Waaqa waan hin beenneef, nu hin beettu. **2** Jaalota tiyya! Nuuti ijoollee Waaqaa ti; duuba maan akka teenu haga ammaatitti beekkamee hin jiru. Te'uu malee yennaa Kiristoos deebi'ee dhufu akkuma inni jiruun waan isa dhagginuuf, akka isaa akka teenu hin beenna. **3** Nami Kiristoositti addii tana qabu mara, akkuma Kiristoos qulqulichaa ifi hin qulqulleessa. **4** Cubbuun seera balleessiisa waan teeteef, nami cubbuu huju mara seera Waaqaa balleessee yakka. **5** Kiristoos cubbuu teenna balleessiisaaf akka dhufee fi ifii ammoo akka cubbuu hin qanne isin hin beettan. **6** Nami Kiristoosiin le'u cubbuu hin huju; nami cubbuu huju isa hin dhaggine, yookiin isaa hin beenne. **7** Ijoolle! Eennulle me isin sobuu ti! Akkuma Kiristoos balchaa te'e, nami balchummaa huju balcha'a.

8 Durriisi jalqabaa jalqabee cubbuu waan hujuuf, nami cubbuu haju maraa ilma Durriisaa ti. Ilmi Waaqaa hujii Durriisaa balleessiisaf mudhate. 9 Nami Waaqa irraa dhalate adabi Waaqaa isa keessa waan jiraatuuf cubbuu hin haju, hujjaasafille hin dande'u. 10 Nami balchummaa hin hunyee fi nami obboleessa ifii hin jaalanne mara ka Waaqaatii moti; ijoolleen Waaqaatii fi ijoolleen Durriisaa kanaan gargar baafamanee beekkaman. 11 Ergaan isin jalqabaa jalqaddanee dhageettane, «Wol jaalatuu qanna» ta jettu tana. 12 Akka Qaayinii te'uu hin qannu; inni ka hamaaleessaa te'ee obboleessa ifii ijjeese. Inni maaf isa ijjeese? Hujjiin isaa hantuu teetee, hujjiin obboleessa isaa balchittii waan teeteef isa ijjeese. 13 Obboleeyyan tiyya! Kolbaan biyya lafaa yoo isin jibbite hin maadeffatina'a! 14 Nuuti obboleeyyan teenna waan jaalanuuf du'a keessaa gara jiru'uutitti akka dabarre hin beenna. Nami nama hin jaalane du'a keessatti hafa. 15 Nami obboleessa ifii jibbu, nama nama ijjeese; nami nama ijjeese, jiruu bara baraa akka ifi keessaa hin qanne isinuu hin beettan. (aiōnios g166) 16 Kiristoos lubbuu ifii dabarsee waan nu'uuf kenneef, jaalaltiin maan akka teete tanaan beenna; nuutille lubbuu teenna dabarsinee obboleeyyan teennaaf kennuu qanna. 17 Nami karra qabu tokko obboleessi isaa rakkatuun dhaggaa yoo gadhaa itti jabaate, attamiin jaalaltiin Waaqaa isa keessa jiraatti ree? 18 Ijoolle! Dubbi'ii yookiin afaan calla'aan adoo hin te'in, hujji'ii fi dhuga'aan wol jaalannuu ti. 19 Nuuti ka dhuga'aa te'uu keennaa fi fuula Waaqaa dura ifi-addii'n dhikaatu'uuf akka dandeennu tanaan beenna. 20 Yenna wodanaan keenna nutti muru maraa, Waaqi wodanaa keenna waan caaluuf, waan maraa beeka. 21 Jaalota tiyya! Yoo wodanaan keenna nutti muruu dhabe, Waaqa duratti ifi-addii qanna. 22 Nuuti ajaja Waaqaatiif waan ajajannuu fi waan isa gammachiisu waan hunyuuf, waan isa gaafanne maraa isa irraa hin fudhanna. 23 Ajaji Waaqaa, Ilma isaa Yesuus Kiristoositti akka dhugeeffannuu fi akkuma inni nu ajaje akka wol jaalannu. 24 Worri ajaja Waaqaatiif ajajamu Waaqaan le'a; Waaqille isaan keessa le'a. Ayyaana inni nu'uuf kenneen, akka Waaqi nu keessa jiru beenna.

4 Jaalota tiyya! Ayyaana maraayyuu hin dhugeeffatina'a; raagoti dharaameyyiin hedduun gara biyya lafaa waan yaa'aneeranuuf, ayyaanni isaan qabanu Ayyaana Waaqaa akka te'e qorqora'aatii ilaala'a. 2 Ayyaana Waaqaa kanaan beettan: Ayyaanni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugeessu maraa ka Waaqaa ti; 3 ayyaanni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin dhugeessine maraa ka Waaqaatii moti; inniin kun ka akka inni dhufu isin dhageettane, ayyaana Kiristoos mormu. Inni amummaa biyya lafaa keessa jira. 4 Ijoolle! Isin ka Waaqaati; ka isin keessa jiru ka biyya lafaa keessa jiru waan caaluuf, raagota dharaameyyii injifattaneertan. 5 Raagoti dharaameyyiin ka biyya lafaa waan te'aneef, waan biyya lafaa dubbatan, biyyi lafaalle isaan dhageetti. 6 Nuuti ka Waaqaa ti. Nami Waaqa beeku maraa nu dhage'a; nami ka Waaqaa hin te'in mara ammoo nu hin dhage'u. Kanaan Ayyaana dhugaameessaa fi ayyaana dharaameessa gargar baannee beenna. 7 Jaalota tiyya!

Jaalaltiin Waaqa irraa waan teeteef, kowa'a wol jaalannaa! Nami jaalatu maraa ilma Waaqaa ti, Waaqalle hin beeka. 8 Waaqi jaalala waan te'eef nami hin jaalanne maraa, Waaqa hin beeku. 9 Akka nuuti jiruu isaan dhaggannuuf, Waaqi Ilma ifii tokkochuma san gara biyya lafaa ergiisaan, jaalala ifii nu'uuf mudhise. 10 Jaalala jechuun kana: nuuti Waaqa hin jaalanne, inni ammoo nu jaalatee, Ilma ifii cubbuu teennaaf woreega guma'aa akka te'uuf erge. 11 Jaalota tiyya! Waaqi akkana yoo nu jaalate, nuutille wol jaalatuu qanna. 12 Eennulle Waaqa ijumaa hin dhaggine; yoo wol jaalanne Waaqi nu keessa hin jiraata, jaalaltiin isaalle nu keessatti guutuu teeti. 13 Inni Ayyaana ifii irraa waan nu'uuf kenneef, nuuti isa keessa, innille nu keessa akka jiraatu hin beenna. 14 Abbaan Ilma ifii Fayyisaa biyya lafaa godhee akka erge nuuti dhaggineerra, dhugaalle hin baana. 15 Yesuus Ilma Waaqaa akka te'e nami dhugeessu maraa, Waaqi isa keessa, innille Waaqa keessa hin jiraata. 16 Nuuti jaalala Waaqi nu'uuf qabu beennee, dhugeeffanneerra. Waaqi jaalala; nami jaalalaan jiraatu Waaqaan jiraata, Waaqille isaan jiraata. 17 Biyya lafaa tana irratti akkuma Kiristoos le'e waan leeneef guyyaa mura'aa ifi-addii hin qabaanna; akka kanaan jaalaltiin Waaqaa nu keessatti guutanteerti. 18 Jaalala keessa sodaan hin jirtu; jaalaltiin guutuun sodaa baattee gatti; sodaan adabamaa woliin waan wol qabatteertuuf, nami sodaatu jaalaltiin isaa guutu'uu moti. 19 Waan Waaqi dursee nu jaalatee nuutille hin jaalanna. 20 Eennulle «Ani Waaqa hin jaaladha» jedhaa, obboleessa ifii ammoo yoo jibbe, inni dharaameessa; obboleessa ifii ka ilaan dhaggu ka hin jaalanne, Waaqa ilaan hin dhaggine jaalatuu hin dande'u. 21 Nami Waaqa jaalatu, obboleessa ifiille jaalatuu qaba, ajaja jedhu Kiristoos nu'uuf kenneera.

5 Yesuus Masihiif akka te'e nami dhugeeffatu maraa ilma Waaqaa ti; nami Abbaa jaalatu, ilma isaalle hin jaalata. 2 Waaqa yenna jaalannuu fi ajaja isaatiif ajajannu, ijoollee Waaqaa jaalachu keenna tanaan beenna. 3 Waaqa jaalachu jechuulle ajaja isaatiif ajajamiisa; ajaji isaalle ulfaata'aa moti. 4 Sababille nami Ilma Waaqaa te'e maraa biyya lafaa hin injifata. Hunni nuuti ittiin biyya lafaa injifannu tunille, dhugeeffannaa teenna. 5 Eentu biyya lafaa injifatuu dande'a? Yesuus Ilma Waaqaa akka te'e nama dhugeeffatu calla'atti biyya lafaa injifatuu dande'a. 6 Ka bisaan cuuphama isaa akeeku fi dhiiga du'a isaa akeekuun dhufe kun Yesuus Kiristoos. Inni bisaanii fi dhiigaan dhufe malee, bisaan calla'aan hin dhunne. Ayyaanni dhugaa waan te'eef, Ayyaanni ifiifuu tun dhugaa akka teete dhugaa baya. 7 Dhugaa baatoti sad jiran; 8 isaanille Ayyaana, bisaanii fi dhiiga; isaan sadiin kun wolii galan. 9 Nuuti dhugaa baya namaa hin dhugeeffanna; dhugaa bayyisi Waaqaa ammoo, tana caalti. Dhugaan Waaqaa tun ta inni Ilma ifitiif dhugaa baye. 10 Nami Ilma Waaqaatiif dhugeeffatu, dhugaa baya tana ifi keessaa qaba; nami Waaqa hin dhugeeffanne ammoo, dhugaa baya Waaqi Ilma ifitiif baye dhugeeffatiisa waan dhabeef, Waaqa dharaameessa godheera. 11 Dhugaan inni baye tana: Waaqi jiruu bara baraa nu'uuf kenneera, jiruun tun Ilma isaa keessa jirti. (aiōnios g166) 12 Nami Ilma Waaqaa qabu jiruu qaba; nami

Ilma Waaqaa hin qanne jiruu hin qabu. **13** Isin worri maqaa Ilma Waaqaatitti dhugeeffatanu, jiruu bara baraa akka qaddanu akka beettanuuf, ani tana mara isiniif barreessa. (aiōnios g166) **14** Waaqa dura dhikaatiisaaf ifi-addiin nuuti qannu tana: waan mara akka fedha isaa yoo isa gaafanne inni nu hin dhage'a. **15** Waan isa gaafannu mara akka inni nu'uu dhage'u yoo beenne, yennaa isa gaafannu mara akka fudhannu hin beenna. **16** Eennulle obboleessi isaa cubbuu du'atti [bara baraatitti] isa hin geessine hujjuun yoo dhagge, isaaf daadimatuu ti. Waaqi jiruu bara baraa nama saniif hin kenna. Tun worra cubbuu du'a [bara baraatitti] isaan hin geessine hujane calla'aaf teeti. Cubbuun du'a [bara baraatitti] nama geessittu jirti, ta akkanaatiif daadimadhu isaan hin jedhu. **17** Balleessaan marti cubbu'u; ammoo cubbuun du'a [bara baraatitti] nama hin geessine jirti. **18** Ijoolleen Waaqaa cubbuu hujaa hin teettu; Ilmi Waaqaa waan isaan tissuuf hamaalessi isaan miidhu'uuf hin dande'u. **19** Nuuti ijoollee Waaqaa akka teenee fi biyyi lafaa duudiin hunna hamaaleessaa jala akka jirtu hin beenna. **20** Ilmi Waaqaa dhufee Waaqa dhugaamessa akka beennuuf, hubantii akka nu'uuf kenne hin beenna. Nuuti Waaqa dhugaamessaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos keessa leena. Waaqi dhugaamessi kana, jiruun bara baraalte tana. (aiōnios g166) **21** Ijoollee tiyya, waaqota dharaameyyii irraa ifi eeggadha'a!

2 Yohaannisii

1 Ana jaarsa biraa, giittittii filatantee fi ijoollee isi'iitiif: Ani dhugumaan isin jaaladha, na calla'aa moti, ammoo worri dhugaa beeku duudiinuu isin jaalata. **2** Sababille dhugaan nu keessa jirtu tun haga bara baraa nu woliin hin jiraatti. **(aiōn g165)** **3** Badhaadhi, arjuma'aa fi nageenni, Waaqa Abba'aa fi Yesuus Kiristoosii Ilma Abba'aa biraa, dhuga'aa fi jaalalaan nu woliin jiraatuu ti. **4** Akkuma Abbaan nu ajajetti, ijoollee teeti keessaa gariin dhuga'aan jiraatanuun dhaggiis guddoo na gammachiiseera. **5** Ammalle giitti'! Akka wol jaalannuuf, ajaja jalqabaa jalqannee qannu san si yaadachiisiisaaf malee, ajaja haareya si'iif barreessiisaaf moti. **6** Jaalala jechuun ajaja Waaqaatiif ajajamiisaan le'iisa. Akkuma isin martinuu jalqabaa jalqaddanee dhageettane, ajaji isaa akka jaalalaan leetanu. **7** Akka Yesuus Kiristoos fooniin gara biyya lafaa dhufe worri dhugaa hin baanne, worri nama dokonkorsanu hedduun gara biyya lafaa bayaneeran. Eennulle nami akkasii nama nama dokonkorsuu fi nama Kiristoos mormu. **8** Gatii guutuu akka dhaggattanu malee, gatii waan hujjane akka hin dhanne ifi eeggadha'a! **9** Nami barsiisa Yesuusiitiin hin jiraannee fi irraa goree deemu mara Waaqa hin qabu; nami barsiisa Kiristoosii qabatee ittiin jiraatu mara ammoo Abba'aa fi Ilma qaba. **10** Barsiisa kana adoo hin qabatin eennulle gara keessan yoo dhufe, mana keessanitti isa hin fudhatina'a! Nageyalle hin fuudhina'a! **11** Nami nageya isa fuudhu, hujii isaa hantuu san qoodama. **12** Waan isiniif barreessu waan hedduu qaba; te'uu malee woraqataa fi hallu'uun isiniif barreessiisaaf hin barbaadu; ammoo gammadi keenna guutuu akka te'uuf, gara keessan dhufee ilaan wol dhagginee, isin woliin haasowiisaaf addii qaba. **13** Ijoolleen obboleettii teeti filatantu'uu nageya si'iif dhaanti.

3 Yohaannisii

1 Ana jaarsa biraa: Jaala kiyya ka ani dhugumaan jaaladhuuf: **2** Jaala kiyya! Akkuma lubbuun teeti tolte, akka fayyaa teetuu fi wonni maraa si'iif tolu hin daadimadha. **3** Obboleeyyan gariin dhufanee dhuga'aaf addatamu'uu fi dhuga'aan jiraachuu keeti yennaa natti himane ani guddoo gammade. **4** Ijoolleen tiyya dhuga'aan jiraachuu isi'i dhage'iisaan irra wonni na gammachiisu hin jiru. **5** Jaala kiyya! Obboleeyyan si'iif keessummaa haareya te'anulle, ati isaan addatamaan hin qarqaarta. **6** Isaanille marroo jaalala keetii wolde'a kiristaanaatitti himaneeran; karaa Waaqa gammachiisuun deemsa isaanitiifille isaan qarqaatee yoo geegessite waan dansa'a. **7** Isaan Kiristoos tajaajiliisaaf yennaa bayane, worra dhugeeffattoota hin te'in irraa womaa hin fudhanne. **8** Nuuti hujii dhuga'aa tana worra qoodamu akka teenuuf namoota akkasii kana qarqaaruu qanna. **9** Ani wolde'a kiristaanaatiif xalayaa barreesseera; Diyotreefesiin soorressa te'iisaaf barbaadu ammoo yaada kiyya hin fudhanne. **10** Maarre ani yoo dhufe, dharaan nu hamataa hantuu inni hujaa ture maraa dubbadha; tunille isa gewuu dhaddee obboleeyyan fudhata dida. Worri dhibiille akka isaan hin fudhanne dhooggee, wolde'a kiristaanaa keessaa isaan baasa. **11** Jaala kiyya! Waan dansaa fakkaadhu malee waan hamaa hin fakkaatin. Nami waan dansaa huju ka Waaqaa ti; nami waan hamaa huju Waaqa hin dhaggine. **12** Nami maraa dansaa Demeexroosii dubbata; dhugaalle dansaa isaa dubbatti. Nuutille dansaa isaa hin dubbanna; dhugaa bayiisi keenna dhugaa akka teete ati hin beetta. **13** Waan si'iif barreessu waan hedduu qaba; ammoo feeni'ii fi hallu'uun si'iif barreessiisaaf hin barbaadu. **14** Dhiko'ottuu akka si dhaggu hin addadha; yennaa san ilaan wol dhagginee hin haasonna. Nageenni si'iif te'u. Jaaloti teeti nageya si'iif dhaaman. Jaalota teennatti tokkuma tokkoon nageya nu'uuf himi.

Yihuda'aa

1 Ana Yihudaa garbicha Yesuus Kiristoosii, obboleessa Yaaqobii biraa: Isin worra waamantane, Waaqa Abba'aan jaalatantane, Yesuus Kiristoosin tiffantaneef: **2** Marartiin, nageennii fi jaalalli isiniif fakkanu. **3** Jaalota tiyya! Marroo fayyinna woliin qoodannuu isiniif barreessiisaaf ani guddoo barbaadeeraayyu; amma ammoo marroo dhugeeffannaa yennaa takka'atti yennaa maraaf Waaqi kolbaa ifitiif kennee, jabaattane akka falmattanuu isin gorsiisaaf barreessuun, barbaachisaa te'ee natti dhage'ameera. **4** Worri Waaqa hin sodaanne gariin, dhokaataan luuxanee wodhakkaa teenna seenaneeran. Isaan worra badhaadha Waaqa keennaa akka fedhane le'iisatti jijjiiranuu fi Yesuus Kiristoos callaan bulcha'aa fi Gootaa akka te'e mormanu. Akka isaanitti muramu yennaa heddu'uun duraa barreeffameera. **5** Waan kana maraa isin duruu beettan, te'uu malee, akka Gootaan kolbaa ifii biyya Gibxii keessaa baasee fayyisee fi worra isatti hin dhugeeffatinille duuba irra akka balleesse isin yaadachiisu'uuf barbaada. **6** Akkasuma ergantoota Waaqaa ta baallii isaanii kennante irra dabaranee, addee tee'anu gad lakkisane qaabadha'a! Waaqi wodaroo sibiilaa ta hidhaa bara baraatiiin dukkana keessatti hidhee, haga guyyaa muraa guddo'oo isaan eegaa turseera. **(aiḏios g126)** **7** Akkasuma worri qachoota Sodoomii fi Gomora'aa, worri qachoota adaala saniille sagaagaltuu te'anee, seera dadamaatiinille ala sagaagalane. Isaan worra ibidda bara baraatiiin adabamiisaan rakkatuuf fakkeenaa te'aneeran. **(aiḏionios g166)** **8** Akkasuma, worri kun oojjuu ifii hordofisaan nafa ifii batteessan; baallii Waaqaalle hin tuffatan, worra ol-gubba'atti ulfinna qabulle hin arrassan. **9** Mikaa'eliin angafi ergantoota Waaqaatu, yennaa reeffa Muuse'ee irratti Seexanaan wol mormane, «Gootaan si xixu» jedhe malee, arrassee itti muriisaaf itti hin gamne. **10** Namooti kun ammoo waanuma hin hubanne arrassan; akka bineensota wo yaadane gargar hin baannee, wonni isaan duuddittii yaada dhalootaatiin beekanu kun waan isaan balleessu. **11** Isaaniif aanne'e! Isaan karaa Qaayiniittii goraneeran; adoo beese'eef joljolanuu dokonkora Bala'aamii keessa galaneeran; akkuma Qoraahii finqilane badane. **12** Jarri tun fokkoo malee isin woliin nyaatiisaan jila jaalalaa keessan batteessan. Isaan gadhaa ifii calla'aaf yaadan; isaan akka duumensa bokkeya ifi keessaa hin qannee, ka qilleensa oofamuu ti. Isaan akka muka yennaa midhaan buusu'uuf maletti midhaan buusuu dhabee, hiddaan buqqa'ee gogee killi jedhee ti. **13** Isaan akka danbalii abbaaya'aa, hoomacha fokkoo ifii hoomachowaa, akka urjii taattottee ta addeen dukkana duudduu bara baraa isi'ii qophoottee ti. **(aiḏion g165)** **14** Addaamii jalqabee dhaloota torbeesso'oo ka te'e Heenoki, marroo namoota kanaatiif raagee, «Kunoo, Gootaan nama duudii irratti muriisaaf woyyoota ifii bindillaa woliin hin dhufa. Inni hujii badduu worri Waaqa hin sodaanne hujee fi dubbii arabaa ta cubbaaleyyiin Waaqa hin sodaanne isa irratti dubbatte maraaf itti hin mura» jedhe. **16** Namooti kun yennaa mara worra gungumanuu fi

worra namoota dhibii komatanu; isaan halchaa badduu ifii hordofan, ifi hin jajan, bu'aa ifitiif jedhane kolbaa sobanee saadan. **17** Jaalota tiyya, isin ammoo dubbii ergantooti Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii tanaan dura dubbatte qaabadha'a! **18** Isaan isiniin, «Bara muumme'eetitti worri Waaqa hin sodaanne worri halchaa badduu ifii hordofu, worri shasheessu hin dhufa» jedhaneeran. **19** Worri kun worra isin gargar qoodu, worra Ayyaana Woyyicha hin qanne, worra duuddittii halchaa ifii ta biyya lafaa gula yaa'u. **20** Jaalota tiyya, isin ammoo dhugeeffannaa teessan ta waan duudi'inni irra woyyittii teete irratti dhaabbadha'aatii jabaadha'a! Hunna Ayyaana Woyyichaatiin daadimadha'a! **21** Marartiin Gootaa keenna Yesuus Kiristoosii, ta gara jiruu bara baraatitti isin geessitu eeggataa, jaalala Waaqaa keessatti ifi eega'a! **(aiḏionios g166)** **22** Worra mama qabuuf maratii qabaadha'a! **23** Worra kaan ibidda keessaa buta'aa baasa'aatii hambura'a! Worra kaan worra uffanni isaanii foon cubbama'aan battowelle jibbaa, soda'aan marara'aaf! **24** Akka isin hin jinne isin tissiisaa fi komatama malee, gammadaan ulfinna ifii dura isin dhikeessiisaaf ka dande'u, **25** Waaqa fayyisaa keenna tokkochoaaf, karaa Gootaa keenna Yesuus Kiristoosiitiin, ulfinni, guddinni, hunnii fi baalliin bara durii mara duraan jalqabee, bara ammaatii fi haga bara baraa isaaf te'u! Ameen. **(aiḏion g165)**

Mudhii Yohaannisii

1 Mudhiin Yesuus Kiristoosii, ta akka inni waan dafee te'uu qabu tajaajiltoota ifiititti mudhisuuf Waaqi itti kenne tana; Yesuusille ergamaa Waaqaa ergee tajaajilaa ifii Yohaannisitti waan kana beessise. **2** Yohaannisille marroo Jecha Waaqaatii fi marroo dhugaa baya Yesuusitiif waan dhagge mara dhugaa baye. **3** Barri waan dhiyaateeruuf, dubbii raagaa tana nami dubbisu, worri dhage'uu fi worri waan keessatti barreeffame eeggatu ka badhaadhe. **4** Ani Yohaannis, wolde'oota kiristaanaa torba ka lafa Asiyaa keessa jirtanuuf: Badhaadhii fi nageenni Waaqa amma jiru, ka duri jiru, ka dhufu'uu jiru biraa, ayyaanota torba ka barcuma mootummaa isaa dura jiranu biraa, **5** Yesuus Kiristoosii dhugaa-bayaa addatamaa, ka worra du'e keessaa angafa te'ee kaafamee fi bulchaa mootota lafa tanaa te'e biralle'ee isiniif te'u jedha. Ka nu jaalatee cubbuu teenna jalaa dhiiga ifiitiin bilisa nu baasee, **6** Waaqa Abbaa isaa akka tajaajiluuf mootumma'aa fi hayyoota ka nu godheef, ulfinnii fi hunni bara baraa, haga bara baraa teetu! Ameen. **(aiñ g165)** **7** Kunoo, inni duumensaana dhufaara, ilti marti isa hin dhaggiti; worri isa woraaneeyyuu hin dhagga; kolbaan lafa irraa marti sababa isaatiin hin bowan. Ee! Akkasuma hin teeti. Ameen. **8** Waaqi Gootaan amma jiru, ka durille jiru, ka dhufu, ka waan duudii dande'u, «Alfa'aa fi Omeegaan Ana» jedha; [akkasi jechuun ani ka duraatii fi duubaati jechu'u]. **9** Ani obboleessi keessan Yohaannis, ka waa'ela keessan te'ee Yesuusiiin rakkinna, mootumma'aa fi ciniinnatanee ossiisa qoodame, marroo Jecha Waaqaatii fi marroo dhugaa-bayiisa Yesuusitiif oddoola Phaaximoo jedhantu keessa jiraayyu. **10** Guyyaa Goota'aa, ani Ayyaana Waaqaatiin jiraayyu; qoonqoo guddoo ta akka tultulla'aa ifi duubatti dhage'e. **11** Qoonqoon sun, «Waan dhaggitu kitaaba marama'atti barreeessitii, wolde'oota kiristaanaa torba ka qachaa Efesoonii, ka qachaa Simiirnaa, ka qachaa Phergamoonii, ka qachaa Tiyaatiraa, ka qachaa Saardeesii, ka qachaa Filaaedfiya'atii fi ka qachaa Laa'odiigeyaa'aa keessa jiruuf ergi!» naan jette. **12** Anille qoonqoo natti dubbatisatti jirtu ilaaliisaaf ifi irra garagale; yennaa ifi irra garagale waan issaan irra keyamu torba ka worqi'in hujame dhagge; **13** waan issaan irra keyamu odduulle'etti waan ilma namaa fakkaatu tokko dhagge; inni uffana dheeraa hirba bira gewu uffatee, hidhata worqi'itiin qoma ifii hidhateera. **14** Mata'aa fi rifeensi isaa adii akka rifeensa hoolee adii'itii fi adii akka dhakaa bokkeyaa ti; ilti isaalle akka bobee'a ibiddaa fakkaatti. **15** Miilli isaa akka sageettuu dhiilee boolla ibiddaa keessatti finintee morodantee ittuu ti; qoonqoon isaalle akka shookkessa gootuu bisaanii ti. **16** Harka middichaan urjoota torba qabateera; afaan isaa keessaa shallaagaa qara lamaa ka qarametti baya; fuulli isaalle akka aduu orra'aa ifa. **17** Yennaa isa dhagge akka nama du'ee te'ee miila isaa jallatti jige. Inni ammoo harka ifii middicha ana irra keyee, «Hin sodaatiin! Ka duraatii fi duubaalle ana; **18** ani Jiraata'a; ani du'eeraayyu, amma ammoo baraa haga bara baraa jiraadha; furtuun du'aa fi balbala addee worri du'e jiru bantu

harka kiyya jirti. **(aiñ g165, Hadēs g86)** **19** Maarre waan dhaggite, waan amma jiruu fi waan kanaan duuba te'u barreessi. **20** Hiikkaan dhossaa urjoota torbaatii fi wonna issaan irra keyamuu ka worqi'in hujame torbaa, ka ati harka kiyya middichatti dhaggitee kana: Urjooti torba ergantoota Waaqaa ta wolde'oota kiristaanaa torbaa ti; wonni issaan irra keyamu ka worqi'in hujame torba, wolde'oota kiristaana torba.

2 «Ergamaa wolde'a kiristaana Efesooniitiif akkas jedhii barreessi: «Urjoota torba ka harka middichaan qabateeru, waan issaan irra keyamu ka worqi'in hujame torbaanuu odduu ka deddeebi'u akkana jedha: **2** Hujii teeti, itti dadhabuu keetii fi ciniinnattee ossatuu keeti beekeera. Worra hamaa cadhittee akka ati hin lakkinne, worra ergantoota adoo hin te'in «Nuuti ergantoota» ifiin jedhanu qortee ilaaltee sobaaleyyii akka te'ane akka dhaggittelle ani hin beeka. **3** Ciniinnattee ossattee, maqaa kiyyaaf rakkinna fudhattee, tana mara akka ati hin dadhabin ani hin beeka. **4** «Te'uu malee, waan si ciicadhu qaba; sunilleen, jaalala duri qaddu lakkitteerta. **5** Yoona maan irraa akka jidde yaadadhu! Cubbuu irraa deebi'itii hujii duri hujju huj! Yoo cubbuu irraa hin deebi'in, ani sitti dhufee waan issaan keeti irra keyamu addee isaatii fuudha. **6** Ammoo waan dansaa kana qadda: Hujii Niqolaawotaa ta ani jibbu atille hin jibbita. **7** «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti! Nami injifatu, muka jiruu kennu ka fichaa Waaqaa keessa jiru irraa akka nyaatu hin tolcha. **8** «Ergamaa wolde'a kiristaana Simiirnaatiif akkas jedhii barreessi: «Ka duraatii fi duuba, ka du'ee, deebi'ee jiraataa te'e akkasi jedha: **9** Rakkinnaa fi hiyyummaa teeti hin beeka; te'uu malee ati dureessa. Yihudoota adoo hin te'in nuuti Yihudoota ifiin jedhaa worra maqaa keeti balleessu ani hin beeka; isaan wolde'a Seexanaa ti. **10** Rakkinna sitti dhufaar hin sodaatin. Kunoo, Seexanni isin haga ilaaliisaaf, isin keessaa garii mana hidha'aatitti hin galcha; guyyaa kudhan hin rakkatan. Haga du'aatiiti ka addatante te'i; anille kallacha jiru'uu si'if hin kenna. **11** «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti! Nami injifatu du'a lammeeesso'ootiin hin miidhamu. **12** «Ergamaa wolde'a kiristaana Phergamooniitiif akkasi jedhii barreessi: «Ka shallaagaa qara lamaa, ka qarama qabu akkas jedha: **13** Addee barcumaan mootummaa Seexanaa jiru akka ati leetu ani hin beeka; te'uu malee maqaa kiyya jabeessitee qabatteerta. Bara dhugaa-bayaan addatamaan kiyya Antiiphaas qachaa keessan ka Seexanni keessa le'u keessatti ijeefamelle, dhugeeffannaa na irratti qaddu hin mormanne. **14** «Te'uu malee waan si irratti ciicadhu waan diqqaa qaba: Ijoollen Israa'elii sagalee waan Waaqa hin te'iniif woreegante akka nyaattuu fi akka sagaagaltu gufuu dura keyiisaaf, barsiisa Bala'aamii ka Baalaaq barsiise worri hordofu isin keessa jira. **15** Akkasuma barsiisa worra Niqolaawotaa worra hordofulle qadda. **16** Tanaaf cubbuu irraa deebi'i; yoo akkas hin te'in, ani ariifadhee dhufee, shallaagaa afaan kiyyaatiin isaan hin lola. **17** «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti! Nama injifatuuf sagalee mannaa jedhantu

ta dhokatteertu hin kennaaf. Akkasuma dhakaa adii ka maqaan haarenni irratti barreeffameeru, ka nama fudhatu san malee eennulle hin beenne hin kennaaf. **18** «Ergamaa wolde'a kiristaana Tiyaatira'aatii akkas jedhii barreessi: «Ilmi Waaqaa, ka ilti isaa bobe'a ibiddaa fakkaattu, ka miilli isaalle sageettuu dhiillee morodante fakkaatu akkas jedha: **19** Hujii teeti, jaalala keeti, dhugeeffannaa teeti, tajaajilaa fi ciniinnatee ossatuu keeti ani hin beeka; akkasuma huijin teeti ta qaraa ta ammaa akka caaltu ani hin beeka. **20** «Te'uu malee waan si irratti ciicadhu qaba: Dubartii lizaabel jedhantu ta ifiin, «Ani raaddu'u» jettu cadhittee itti lakkitteerta. Isiin barsiisa ifitiin akka tajaajiltooti tiyya sagaagaltuu fi sagalee waaqa dharaatiif woreegante akka nyaattu dokonkorsiti. **21** Akka isiin cubbuu sagaagalumma'aa irraa deebiituuf yennaa isi'if kenneeraayyu; isiin ammoo deebi'uu didatte. **22** Maarre ani akka isiin dhukkuffatee taqee irra ciittu godha, worri isii gaarayyeffatulle hujii isi'ii hantuu irraa yoo hin deebi'aa, ani rakkinna guddaa itti fida. **23** Ijoollee isi'ille hin ijjees; kanaan wolde'ootti kiristaanaa duudiin, ka yaadaa namaatii fi gadhaa namaa qorqoru ana akka te'e hin hubatan. Tokko tokkoo keessaniifuu akkuma hujii teessaniitiiti isiniif hin kenna. **24** «Tiyaatiraa keessatti, isin worra barsiisa isi'ii hin hordofinii fi «Dhossaa guddoo Seexanaa» ta jedhante worra hin baratin hattaneen ammoo, waan jedhu: Ba'aa dhibii isin irratti hin te'u; **25** haga ani dhufutti woma qaddanu san jabeessa'aa qabadha'a. **26** Akkuma ani abbaa kiyya biraa baallii fudhadhe, nama injifatuu fi nama hujii tiyya haga muumme'eetitti hujuu, gosa mara irratti baallii hin kennaaf; innille, ulee bokku'uu ta sibiilaatiin gosa san hin bulcha; akka okkotee faaraalle isaan caccassee butucha. **28** Bakkalcha bari'ille ani isaaf hin kenna. **29** «Nami gurra qabu waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti!» ta jettu.

3 «Ergamaa wolde'a kiristaana Sardeesiitiif akkas jedhii barreessi: «Ayyaanaa Waaqaa torbaa fi urjoota torba ka harkatti qabateeru akkas jedha: Hujii teeti hin beeka; maqa'aan hin jirta, ammoo duuteerta. **2** Maarre dammaqi! Waan hafe ka du'a geyeeru jabeessi! Huijin teeti Waaqa kiyya duratti guutuu teeteertuun hin dhaggine. **3** Yoona, waan fudhattee fi waan dhageette qaabadhu; ajajamiif, cubbuu irralle'ee deebi'i. Yoo dammaquu dhadde ammoo akka hattu'uu sitti dhufa; saatii tam akka ani sitti dhufulle hin beettu. **4** Te'uu malee, qachaa Saardeesii keessa namooti diqqaan ka woyaa ifii hin xureessin si woliin jiran. Waan isaanii male waan te'eef, isaan woyaa adii uffatane na woliin hin ideeman. **5** Nami injifatulle akkuma isaanii woyaa adii hin uffata; anille Abbaa kiyyaa fi ergantoota isaa duratti dhugaa hin bayaaf; maqaa isaalle kitaaba jiru'uu keessaa hin haqu. **6** «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti. **7** «Ergamaa wolde'a kiristaana Filaadelfiya'aatii akkasi jedhii barreessi: «Woyyichaa fi dhugaamessa ka te'e, ka furtuu Daawitiille harkatti qabateeru, ka waan inni cufe eennulle banuu hin dandeenne, ka waan inni banelle eennulle cufuu hin dandeenne akkasi jedha: **8** Ani hujii teeti hin beeka. Akka ati hunna diqqoo qaddu hin beeka; te'uu malee, dubbii

tiyya eeggateerta; maqaa kiyyalle hin mormanne. Kunoo, balbala banante ta eennulle cufiisaaf hin dandeenne si dura keyeera. **9** Worri Yihudoota adoo hin te'in nuuti Yihudoota ifiin jedhu, worri dharaameyyiin, worri wolde'a Seexanaa te'e, gara keeti dhufee miila keeti jalatti akka sagadu, akka ani si jaaladhelle akka beekanu hin tolcha. **10** Ciniinnatee akka ossattuuf ajaja ani kenne waan eeggatteef, anille saatii haga ilaalchaa, ta worra lafa irra le'u haga ilaaliisaaf biyya lafaa duudii irratti dhuttu irraa si eega. **11** «Ani ariifadhee hin dhufa. Eennulle kallacha keeti akka hin fudhanne waan qaddu jabeessii qabadhu. **12** Nama injifatu Galma Waaqa kiyyaa keessatti utubaa tolcha; ijumaa keessaa hin bawu. Maqaa Waaqa kiyyaa, maqaa qachaa Waaqa kiyyaa ka Yerusaaemii haareya Waaqa kiyya biraa ol-gubba'aa gadi buutuu, maqaa kiyya haareyalle isa irratti hin barreessa. **13** «Nami gurra qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti. **14** «Ergamaa wolde'a kiristaana Laa'odiiqueya'aatii akkas jedhii barreessi: «Ka «Ameen» jedhamu, ka dhugaa-bayaa addatama'aa fi dhugaamessa te'e, ka madda dada Waaqaa te'e akkas jedha: **15** Ani hujii teeti hin beeka; ati o'aa yookiin qabbanowa'aa moti. O'aa yookiin qabbanowaa adoo teetee jiraate sila hin jaaladhaayyu. **16** Ati ammoo bulluqowa'a malee, o'aa yookiin qabbanowaa waan hin te'iniif, afaan kiyya keessaa si tufaara. **17** «Ati, «Ani dureessa, ani quufaleessa, womaa naaf hin barbaachisu» jetta; ammoo, ati deegaa, naasisaa, hiyyeessa, balla'aa, fi nafa-qullaa akka ka jirtu akka teete ifi hin beettu. **18** Maarre akka duroontuuf, worqii ibiddaan qulqulloonte akka bitattu, nafi-qullaan fokkisiisu akka hin mudhanneef woyaa adii akka bitattu, dhaggiisaafille akka dandeettu qorsa ilatti buufattu akka na irraa bitattu si gorsa. **19** Ani worra jaaladhu duudii hin xixa, hin adaballe'e. Tanaaf jabaadhu, cubbuu irralle'ee deebi'i. **20** Kunoo, ani balbala dura dhaabbadhee balbala dhodhowa; eennulle qoonqoo tiyya dhage'ee yoo balbala naaf bane, ani seenee isa woliin nyaadha, innille na woliin nyaata. **21** Akkuma ani injifadhee Abbaa kiyya woliin barcumaa mootummaa isaa irra tee'e, nami injifatulle na woliin barcumaa mootummaa tiyyaa irra akka tee'u hin tolcha. **22** «Nami gurra dhage'uu qabu, waan Ayyaanni Waaqaa wolde'oota kiristaanaatiin jedhu dhage'uu ti!» jedha.

4 Kanaan duuba ani ilaalee, ol-gubba'atti balbala banante dhagge. Qoonqoon tanaan dura akka tultulla'aa anaan dubbattuun ani dhage'e, «Asi koy, waan kanaan duuba te'u ani sitti mudhisa!» jette. **2** Anille yoomaa Ayyaanaan jiraayyu; kunoo, ol-gubba'atti barcumaan mootumma'aa keyameera, barcumaa mootumma'aa san irra ka tee'eerutti jira. **3** Ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeru sunille, akka dhakoota Yaasiphisiitii fi Saardiyoanii ka gatiin guddoo, calaqqisee mudhata. Adaala barcumaa mootumma'aa san hiituun Waaqaa ta akka dhakaa gatiin guddoo ka Simaaraagidos jedhamuu fakkaattu jirtiyyu. **4** Adaala barcumaa mootumma'aa san, barcumaan mootumma'aa diddamii afur jiraayyu; isaan san irralle maanguddoon diddamii afur woyaa adii uffatane, kallacha worqii'n hujame keyatane tetee'aneeraniyyu. **5** Barcumaa mootumma'aa

san keessaa ifi balaqqeetti'i, qoonqoo'oo fi gikkeessi mandiiisu'uu baye. Barcumaa mootumma'aa san fuula duratti ifi torba ifiisatti jiraayyu; isaan sunille Ayyaanota Waaqaa torba. 8 Akkasuma, barcumaa mootumma'aa san fuula dura abbaayaan daaw'itii, qulqulluun cabbiif fakkaattu jirtiyyu. Oddu'uu fi adaala barcumaa mootumma'aa, dadi lubbuu qaddu arfan ta duraa fi duubaan ila hedduu qaddu jirtiyyu. 7 Dadi lubbuu qaddu ta qaraa neenqa fakkaatti; ta lammessoo'oo qotiyyoo fakkaatti; ta sadeesso'oo fuula fuula namaa fakkaatu qaddi; ta arfeesso'oo risaa koolaaf ka'uu fakkaatti. 8 Dadi lubbuu qaddu arfanuu koola jaan jaan qaddi; keessaa fi gubbaalle'een ila hedduu qaddi. Halkanii fi guyyaa adoo hafuura hin fudhatin, «Gootaan Waaqi waan mara dande'u, ka duri jiru, ka amma jiruu fi ka dhufu, Woyyicha, Woyyicha, Woyyicha!» jedhaa faarfatti. 9 Yennaa dadi arfanuu, ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeruu fi ka haga bara baraa jiraatuuf ulfinna, guddinna fi galata kennitu maraa, (aiññ g165) 10 maanguddooti diddamii afur, ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeru duratti jigane, ka haga bara baraa jiraataa te'e le'uuf sagadaaraniyyu; kallacha ifiille barcumaa mootumma'aa dura keyanee, (aiññ g165) 11 «Ati waan mara waan daddeef, isaanille fedha keetiin waan dadamanee fi waan jiraataneef, Waaqa Gootaa keenna, ulfinna, guddinna fi baallii fudhatuu qadda» jedhiisatti jiraniyyu.

5 Achiin duuba ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeru, kitaaba maramaa ka keessaa fi gubbaa barreeffamee, chaappaa torbaan dhowameeru harka middichaan qabateeruun dhagge. 2 Ergamaan Waaqaa jabaan tokko qoonqoo guddo'oon, «Ka chaappaa irraa rigee kitaaba maramaa san banu'uu male eennu?» jedhaa lallabuun dhagge. 3 Te'uu malee ol-gubbaa keessa yookiin lafa irra, lafaan jalalle, ka kitaaba maramaa san bane keessa isaa ilaalu dande'u tokkole hin jiruuyyu. 4 Ka kitaaba maramaa san bane keessa isaa ilaalu'uu male waan hin jirreef, ani laalleffadhee bowe. 5 Achiin duuba maanguddoota keessaa tokkochi, «Hin bowin! Kunoo, neenqi gosa Yihuda'aa, sanyin Daawitii injifateera; inni kitaaba maramaa san baniisaa fi chaappaa torbaanuu irraa rigiisaaf hin dande'a» naan jedhe. 6 Achiin duuba, ka Hoolicha qalame fakkaatu tokko, dada lubbuu qaddu afurii fi maanguddootaan naanneffamee, odduu barcumaa mootumma'aa dhaabbateeruun dhagge. Hoolichi sun gaafa torbaa fi ila torba qaba; isaanille Ayyaanota Waaqaa torba ka gara lafa duud'itii ergamane. 7 Hoolichi sun dhufee, harka middicha ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeru irraa kitaaba maramaa san fuudhe. 8 Yennaa inni kitaaba maramaa san fuudhe, dadi lubbuu qaddu afurii fi maanguddooti diddamii afur Hoolicha san fuula duratti gad lafatti jigane; tokkoon tokkoon isaanii waan daadimata kolbaa Waaqaa te'e kiraara gudda'aa fi girgira worqi'ii hujame ka hixanaan guutame qabataneeraniyyu. 9 Isaan faaruu haareya faarfataa, «Ati kitaaba maramaa san fudhatiisaaf, chaappota irraa rigiisaafille ka malte; sababille ati qalantee, dhiiga keetiin gosa maraa keessaa, afaan maraa keessaa, kolbaa maraa keessaa, sanyii

nama maraa keessaa, namoota Waaqaaf wodatteerta. 10 Waaqa keennaaf, akka isaan mootumma'aa fi hayyoota te'anu gooteerta; isaanille lafa irratti hin mowan» jedhane. 11 Kanaan duuba ilaalee, qoonqoo ergantoota heddu'uu dhage'e; laakkossi isaanille kuma heddu'uu fi miliyoona heddu'u. Isaan adaala barcumaa mootumma'aa, adaala dada lubbuu qadduutii fi maanguddootaa naannowaneeran. 12 Isaan qoonqoo guddo'oon, «Hoolichi qalame sun, baallii, durummaa, qarummaa, hunna, ulfinna, guddinna fi galata fudhatu'uu male» jedhane faarsane. 13 Achiin duuba dadi ol-gubba'aa, ta lafa irraa, ta lafaan jalaa, ta abbaayaa keessaatii fi ta isaan mara keessa jirtu marti, «Galanni, guddinni, ulfinnii fi baalliin, ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeruu fi Hoolichaaf, bara baraa haga bara baraa te'uu» jedhaa faarfatanuun dhage'e. (aiññ g165) 14 Dadi lubbuu qaddu arfan, «Ameen!» jette; maanguddootille gad jiddee sagadde.

6 Achiin duuba Hoolichi sun chaappaa torba keessaa ka qaraa banuun dhagge; dada lubbuu qaddu arfan keessalle'ee tokkochi qoonqoo akka mandiiisu'utiin, «Koy!» jedhuun dhage'e. 2 Anille midhadhee, farda adii tokko dhagge; ka farda san irra tee'eerulle guubee qabateera; kallachi isaaf kennamee, innille akka mowataa tokkoo mowatiisaaf gad baye. 3 Yennaa Hoolichi sun chaappaa lammessoo bane, dadi lubbuu qabu ka lammessoo'oo, «Koy!» jedhuun dhage'e. 4 Achiin duuba fardi dhibiin diimaan ibiddi gad baye; ka farda san irra tee'eerulle, akka nageya lafa irraa balleessuu fi akka namooti wol qalanu akka godhuuf baalliin kennanteef; shallaagaan guddaalle kennameef. 5 Yennaa Hoolichi sun chaappaa sadeesso'oo bane, dadi lubbuu qabu ka sadeesso'oo, «Koy!» jedhuun dhage'e. Anille achi midhadhee farda gurraacha tokko dhagge; ka farda san irra tee'eeru waan ittiin madaalanu harkatti qabateera. 6 Qoonqoo dada lubbuu qaddu afur keessaa baatu fakkaatu dhage'e; qoonqoon sun, «Qamadiin waan ittiin safaranu diqqaa tokkocha te'u mindaa hujii guyyaa tokkoo, garbuun waan ittiin safaranu diqqaa sad te'u mindaa guyyaa tokkoo te'uu ti! Ejersa zayit'itii fi muka woynii hin balleessin» jettuun dhage'e. 7 Yennaa Hoolichi sun chaappaa arfeesso'oo bane, dadi arfeesso'oo, «Koy!» jedhuun dhage'e. 8 Ani midhadhee, farda borora tokko dhagge; ka farda san irra tee'eeru maqaan isaa, «Du'a» jedhama; mootummaan du'aalle duubaan isa hordofisatti jirtiyyu. Du'aa fi mootummaan du'aa shallaaga'aa, beelaan, bala'aa fi bineensota lafa irraatiin akka ijjeesanuuf, lafa irratti harka afur keessaa harka tokko baalliin isaanii kennante. (Hadēs g86) 9 Yennaa Hoolichi sun chaappaa shaneesso'oo bane, lubbuu worra marroo Dubbi Waaqaatii fi marroo dhugaa bayaneef qalamane, addee ciincaan ciinceffamu jalatti dhagge. 10 Isaanille qoonqoo guddo'oon, «Gootaa Ol Aana'a, woyyichaa fi dhugaamessa, worra lafa tana irra lafa irratti murtee, dhiiga keenna nu'uuf adoo hin baasin, haga yoomii turta?» jedhaa iyyane. 11 Achiin duuba tokkoo tokkoofuu woayaan adiin kennante; haga laakkossi tajaajiltoota isaaniiif lansaatii fi obboleeyyan isaanii, ka akkuma isaanii ijjeefamanuu guutuu te'utti, haga diqqoo akka

ossatanu itti himame. **12** Hoolichi chaappaa jayeesso'oo banuun dhagge. Tacho'i lafaa guddaan te'e; aduun akka cile'ee gurraachotte; jiinille guutuma guutu'utti akka dhiigaa diimate. **13** Akkuma miidhaan harru'uu ka hin bilchaatiin qilleensa jaba'aan hargufamee harca'u, urjooti gubba'aa gadi lafatti harcaate. **14** Gubbaan akka kitaaba marama'aa marantee tarte; gaarotaa fi oddoollu duudiin addee ifii irraa balleeffamane. **15** Kanaan duuba, moototi lafaa, bulchitooti, abbootiin duulaa, dureeyyiin, hunnaameyyiin, garbichaa fi ka garbicha hin te'in marti, godootaa fi rassoota gaarotaa keessa dhokatanne. **16** Gaarotaa fi rassootalle'een, «Nu irratti jiga'a, ila ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeruutti fi mufii Hoolichaa jalaa nu dhossa'a. **17** Guyyaan guddaan isaan mufatanu geyeera; eentu dura dhaabbachuu dande'aa ree?» jedhane.

7 Kanaan duuba ergantooti Waaqaa arfan, moggaa lafaa arfanuu dhaabbatane, akka lafatti yookiin abbaaya'atti, yookiin muka kamille'etti qilleensi hin dhoonne, qilleensa maddii arfanii dhoogganuun dhagge. **2** Achiin duuba ergamaan Waaqaa ka dhibiin ka chaappaa Waaqaa jiraata'aa qabu gara aduun baatuun dhufuun dhagge; innille, ergantoota Waaqaa arfan, ta akka lafaa fi abbaayaa miidhanuuf baalliin isaanii kennanteen, qoonqoo ol qabatee, **3** «Adda tajaajiltoota Waaqaa keenfaatitti haga chaappaa dhoonnu, lafa yookiin abbaayaa, yookiin mukoota hin miidhina'a» jedhee iyye. **4** Ani laakkossa worra chaappaan itti dhowameelle dhage'e; worri gosa Israa'elii mara keessaa chaappa'an dhowame kuma dhibba tokkoo fi kuma afurtamii afur. **5** Gosa Yihudaa keessaa kuma kudha lama, gosa Ruubenii keessaa kuma kudha lama, gosa Gaadii keessaa kuma kudha lama, **6** gosa Aseerii keessaa kuma kudha lama, gosa Niftaaleemii keessaa kuma kudha lama, gosa Minaase'ee keessaa kuma kudha lama, **7** gosa Shimi'oonii keessaa kuma kudha lama, gosa Lewwi'i keessaa kuma kudha lama, gosa Yisaakorii keessaa kuma kudha lama, **8** gosa Zebuloonii keessaa kuma kudha lama, gosa Yoseef keessaa kuma kudha lama, gosa Beniyaaminii keessaa kuma kudha lamatti chaappaan dhowame. **9** Kanaan duuba gumiin bindillaan ta nami tokkole laakkowee hin dandeenne gosa biyya adda addaa mara keessaa, gosa mara keessaa, kolbaa maraa fi afaan adda addaa mara keessaa dhufane dhaabbataneeranuun dhagge; isaan woyaa adii uffatane, baala meexxi'i harkatti qabatane, barcumaa mootumma'aatii fi Hoolichaa dura dhaabbataneeraniyyu. **10** Isaan qoonqoo guddoon, «Fayyinni Waaqaa keenna ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeruu fi Hoolicha biraa dhaaggama!» jedhane iyyane. **11** Ergantooti Waaqaa martinuu naannoo barcumaa mootumma'aa, maanguddootii fi dadi lubbuu qaddu arfan dhaabbataneeraniyyu; barcumaa mootummaa Waaqaa duratti addaan gad gombifamane Waaqaa sagadane, **12** «Ameen! Waaqaa keennaaf leelloon, guddinni, qaruu, galanni, ulfinni, hunnaa fi jabeenni bara baraa haga bara baraa te'u! Ameen!» jedhane. (aiṓn g165) **13** Achiin duuba maanguddoota keessaa tokkoo, «Worri woyaa adii uffateeru kun eennu fa'a? Eessaa dhufane?» jedhee na

gaafate. **14** Anille, «Gootaa kiyya, si'ittuu beeka» jedheen. Innille, «Isaan worra rakkinna guddaa keessaa bayanee dhufane; woyaa ifille dhiiga Hoolichaatiin dhiqatanee addeeffataneeran. **15** Tanaaf isaan barcumaa mootumma'aa ka Waaqaa dura dhaabbatane, halkanii fi guyyaa Galma Waaqaa keessatti isa tajaajilan; ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eerulle dunkaanii ifii isaan gubba'atti hin diriisa. **16** Haganaa achi hin beelowanu; deebi'aneelle hin dheebatanu, aduun isaan hin dhoottu, o'i finiinaale isaan hin gubu. **17** Sababille, Hoolichi odduu barcumaa mootumma'aa jiru tissee isaanii hin te'a; gara madda bisaan jiru'uulle isaan hin geessa. Waaqille ila isaanii irraa imimmaan mara hin haqa» anaan jedhe.

8 Yennaa Hoolichi chaappaa torbeesso'oo bane, ol-gubba'atti gara daqiiqaa soddomaa cadheessi te'e. **2** Achiin duuba ani ergantoota Waaqaa torba ta Waaqaa dura dhaabbattu dhagge; tultullaan torballe isaanii kenname. **3** Ergamaan Waaqaa ka dhibille girgira worgi'in hujame qabatee dhufee, addee ciincaan itti ciinceffamu bira dhaabbate; innille addee ciincaan itti ciinceffamu ta worgi'in hujantee barcumaa mootummaa Waaqaa dura jirtu irratti, daadimata worra Waaqaaaf woyyooma maraa waliin akka dhiyeessuuf, hixaanni bacaan itti kenname. **4** Aarri hixanaale daadimata worra Waaqaaaf woyyooma waliin harka ergamaa Waaqaa irraa gara fuula Waaqaa ol ka'e. **5** Ergamaan Waaqaa sunille girgira san harkatti qabatee ibidda ciinca'aa itti guutee gad gara lafaa qolaanse; gikkeessi mandisu'uu, huuruun, balaqqeessi balaqqeeti'iitii fi tacho'i lafaalle te'e. **6** Achiin duuba ergantooti Waaqaa torba ta tultullaa torba qabatteertu tultullaa afuufiisaf qophootte. **7** Ergamaan Waaqaa ka qaraa tultullaa ifii afuufe. Dhakaan bokkeyaatii fi ibiddi dhiigaan makame lafatti gad bu'ane; lattille harka sad keessaa harki tokko gubatte; mukootille harka sad keessaa harki tokko gubatane; marri bisileelle martinuu gubate. **8** Ergamaan Waaqaa ka lammeesso'oolle tultullaa ifii afuufe. Wonni akka gaara gudda'aa fakkaatulle ibiddaan gubataa abbaaya'atti qolaanfame; abbaayaan guddoolle harka sad keessaa harki tokko dhiiga teete. **9** Dadi lubbuu qaddu ta abbaayaa keessa jirtu, harka sad keessaa harki tokko duute; hobolooti gugurddootille harka sad keessaa harki tokko muxuqqi jedhane. **10** Ergamaan Waaqaa ka sadeesso'oolle tultullaa ifii afuufe. Urjiin guddoon ta akka saxe'aa bobeeettu lagoota harka sad keessaa harka tokkoo fi maddoota bisaaniitii ol-gubbaa irraa buute. **11** Maqaan urji saniille, «Hadheesso» jedhama. Bisaanille harka sad keessaa harki tokko hadhowaa te'e; bisaan hadhowaa waan te'eef namooti hedduun du'ane. **12** Ergamaan Waaqaa ka arfeesso'oo tultullaa ifii afuufe. Ifi isaanii harka sad keessaa harki tokko akka dukkanowuuf, ka adu'uu harka sad keessaa harki tokko, ka ji'aa harka sad keessaa harki tokkoo fi ka urji'i harka sad keessaa harki tokko dhowame; ifi guyya'aa harka sad keessaa harka tokko, ifi halkanille harka sad keessaa harka tokko ifa akka hin kennine dhooggame. **13** Achiin duuba midhadhee, risaan tokko waaqaa keessa koolaan ka'aa qoonqoo guddoon, «Ergantooti Waaqaa sad ta hatte, waan tultullaa afuutuuf,

worra lafa irra le'uuf aanne'e! Anne'e! Anne'e!» jedhaa iyyuun dhage'e.

9 Ergamaan Waaqaa ka shaneesso'oo tultullaa afuufe. Ani urjii ol-gubbaa irraa gadi buuteertu dhagge; urjii saniif furtuun boolla qile'ee kennante. **(Abyssos g12)** **2** Yennaa urjiin sun boolla qilee san bante, aarii akka aara boolla ibiddaa guddaa keessaa bawu fakkaatu keessaa baye. Aara boolla keessaa bayeen, adu'uu fi qilleensi dukkanowanee. **(Abyssos g12)** **3** Aara san keessaa awwaannisooti bayanee lafatti bu'ane; baalliin akka baallii makkaa jirtu kennanteef. **4** Isaan namoota adda ifii irratti chaappaa Waaqaa hin qanne callaa malee, marra lafaa, yookiin waan latee bisilee te'e mara, yookiin muka akka hin miine itti himame. **5** Awwaannisootille ji'a shan callaa akka isaan farrisisanuuf malee, akka ijjeesanuuf baalliin isaanii hin kennanne; farri isaan farranu sunille farra akka yennaa makki nama ciiniine namatti dhage'amu ti. **6** Guyyoota san namooti du'a barbaadan, ammoo hin dhaggatanu; du'isaafille hin halchan, duuti ammoo isaan duraa hin baqatti. **7** Awwaannisooti fardoo lolaaf qophootte fakkaatan; mataa ifii irralle'etti waan akka kallacha worqii fakkaatu keyataneeran; fuulli isaaniille fuula namaa fakkaata; **8** rifeensi isaanii akka rifeensa mataa dubarti'ii fakkaata; ilkaan isaaniille ilkaan neenqaa fakkaata. **9** Isaan qomoo, qomoo sibiilaa fakkaattu qaban; qoonqoon koola isaaniille hididdeessa garreetota lolaa ka fardo'oon harkifamanu heddu'uu, ka gara lolaa gulufanu fakkaatti. **10** Isaan akka makkaa eege'ee fi ilkattii qaban. Hunni isaan ittiin namoota ji'a shan farrisisanulle eegee isaanii irra jirti. **11** Isaan mootii qaban; innille ergamaa boolla qile'eeti; maqaan ergantichaa afaan lbrootaatiin, «Abadon», afaan Giriikiitiin, «Apholiyon» jedhama; akkas jechuulle, «Balleesso» jechu'u. **(Abyssos g12)** **12** Aanneen qaraa dabarteerti; kunoo kanaan duuba ammalle aanneen lama ta dhibiin hin dhutti. **13** Ergamaan Waaqaa ka jayeesso'oo tultullaa ifii afuufe. Gaafa arfan addee ciincaan itti ciinceffamu, ka worqii'n hujamee fuula Waaqaa dura jiruu irraa qoonqoon dhuttuun ani dhage'e. **14** Qoonqoon sunille ergamaa Waaqaa ka tultullaa jayeesso'oo qabateeruun, «Ergantoota Waaqaa arfan ta laga Efraaxiisii guddichaattii hidhamane hiiki!» jette. **15** Sanyii namaa harka sad keessaa harka tokko akka ijjeesanuuf, saatii tanaaf, guyyaa kanaaf, ji'aa kanaa fi woggaa kanaaf, ergantooti Waaqaa arfan ta qophowaneeranu hiikamane. **16** Ani laakkossa loltoota fardaana loltuulle dhage'e; laakkossi isaanii miliyoonii dhibba lama. **17** Fardo'oo fi worra fardoo san irra tee'eerulle ani mudhi'ii dhagge. Isaan qomoo sibiilaa diintuu akka ibiddaa, gurraattii akka baddeessa'aatii, fi bifa bookaa fakkaattu qaban. Mataan fardoo sanii mataa neenqaa fakkaata; afaan isaanii keessalle'ee ibiddi, aarii fi dhakaan bob'e'u baya. **18** Balaa sadiin afaan fardo'oo keessaa bayeen, jechuun ibiddaan, aaraa fi dhakaa bob'e'uun sanyiin namaa harka sad keessaa harki tokko ijjeefante. **19** Sababille hunni fardoo sanii afaanii fi eegee isaanii keessa jirti; eegeen isaanii bofa fakkaatti; isiille mataa waan qadduuf, isaan isi'ii kolbaa miidhan. **20** Worri balaa kanaan hin du'in hafane ammalle hujii harka ifii irraa hin deebine. Isaan durriisota,

akkasuma waaqota dharaa ka worqii, meetii, sageettuu, mukaa fi dhakaa irraa hujamane, ka dhagguu, yookiin dhage'uu, yookiin ideemuu hin dandeenne waaqonfatiisa hin lakkinne. **21** Isaan ijjeechaa, xanuu, sagaagaluu yookiin hatuu irraa hin deebine.

10 Kanaan duuba ergamaan Waaqaa ka dhibiin hunnaamessi ol-gubbaa irraa gadi bu'uun dhagge. Inni duumensa maratee, mataa ifii irratti hiituu Waaqaa qaba; fuulli isaa aduu fakkaata; miilli isaalle utuboota ibiddaa fakkaata. **2** Inni Kitaaba maramaa diqqaa banameeru harkatti qabateera; miila ifii middicha abbaayaa irra, miila bitaacha lafa irra keyate; **3** qoonqoo guddoo ta akka neenqa dhangaa dhowuutiin iyye. Yennaa inni iyye mandisiuun torba qoonqoo ifii dhageessite. **4** Yennaa mandisiuun torba mandite, ani barreessiisaa qophoweeraayyu; ol-gubbaa irraa ammoo, «Waan mandisiuun torba dubbatte cufii gadha'atti qabadhu malee, hin barreessin» qoonqoo jettu dhage'e. **5** Kanaan duuba ergamaa Waaqaa ka abbaaya'aa fi lafa irra dhaabbateeruun dhagge sun harka ifii middicha gara ol-gubba'aa ol kaase. **6** Innille maqaa Waaqa bara baraa haga bara baraa jiraatuutiin, ka ol-gubba'aa fi waan isii keessa jiru, ka lafaa fi waan isii keessa jiru, ka abbaaya'aa fi waan isii keessa jiru dadeetiin kakatee, «Yoona hin turu! **(aiōn g165)** **7** Guyyoota ergamaan Waaqaa ka torbeesso'oo tultullaa ifii afuufutti ammoo, akkuma inni tajaajiltoota ifii raagotatti mudhisetti dhossaan Waaqaa hin muummotti» jedhe. **8** Achiin duuba qoonqoon ani ol-gubbaa irraa dhage'e tuun ammalle, «Dhaqiitii harka ergamaa Waaqaa, ka abbaaya'aa fi lafa irra dhaabbateeru irraa, Kitaaba diqqicha maramaa, ka banameeru fudhadhu» jettee natti dubbatte. **9** Anille gara erganticha Waaqaa dhaqee Kitaaba diqqicha maramaa san akka naaf kennu gaafadhe; innille, «Fudhadhuu nyaadhu! Inni afaan keeti keessatti akka dammaa hin mi'owa, gadhaa keeti keessatti ammoo hin hadhowa» naan jedhe. **10** Kitaaba diqqicha san harka ergamaa Waaqaa irraa fuudhee nyaadhe; afaan kiyya keessatti akka dammaa mi'owe; nyaaddeen duuba ammoo gadhaa kiyya keessatti hadhowe. **11** Achiin duuba, «Ati marroo kolbaa adda addaa, marroo gosa biyya adda addaa, marroo afaan adda addaati fi marroo mootota adda addaa raaga dubbatuu qadda» jedhamee natti himame.

11 Achiin duuba uleen ittiin mikanu ta leemma fakkaattu naaf kennante; analle'een, «Dhaqiitii Galma Waaqaatii fi addee ciincaan itti ciinceffamu miki; worra achitti waaqonfatulle laakkow. **2** Addee Galma Waaqaatiin fuula dura jirtu ammoo hin mikin. Sababille addeen sun worra Yihudoota hin te'niif kennanteerti. Isaan qachaa woyyicha ji'a afurtamii lama irra hirbeessan. **3** Ani dhugaa baatota tiyya lamaaf hunna hin kenna; isaaniille woyaa gaddaa uffatane, guyyaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jaatama hin raagan» jedhame. **4** Dhugaa baatoti lama, ta Waaqa Gootaa biyya lafaa dura dhaabbattu tun, muka ejersaa lamaa fi waan ifi irra keyamu lama. **5** Eennulle isaan miidhiisaaf yoo barbaade, ibiddi afaan isaanii keessaa bayee diina isaanii hin balleessa; ka isaan miidhiisaaf

barbaadu mara akka kanaan ijjeefaman. **6** Isaan guyyoota raaga raaganu san, akka bokkeenni hin roonne gubbaa cufiisaaf baallii qaban; akkasuma bisaan dhiiga godhiisaa fi yennaa fedhane mara balaa te'e maraanuu lafa dhowiisaaf baallii qaban. **7** Yennaa isaan dhugaa bayiisa fixatane, bineensi hamaan boolla qilee keessaa bayee isaan adhee injifatee, hin ijjeesa. (**Abyssos g12**) **8** Reeffi isaanii haddhicha guddaa qachaa gudda'aa irra hin ciicisa; qachaan kun addee Gootaan isaanii itti fannifame, ta yennaa fakkeennaan dubbatantu Sodoom yookiin Gibxi jedhantu. **9** Kolbaa adda addaa keessaa, gosa adda addaa keessaa, afaan adda addaatiif fi gosa biyya adda addaa keessaa worri dhufane, guyyaa sadii fi wodhakkaa reeffa isaanii hin daaw'atan, hin awwaalchisanulle'e. **10** Raagoti lamaan tun worra lafa irra le'anuu waan farrisisaneraanuuf, worri lafa irra le'anuu du'a raagota tanaatitti gammadanee jilifatan; woliifille kennansa hin kennan. **11** Guyyaa sadii fi wodhakka'aan duuba ammoo, hafuurri jiru'uu Waaqa biraa dhufee itti gale; isaanille ka'anee miila ifitiin dhaabbatane; worri isaan dhagge duudiin bararaqe. **12** Achiin duuba ol-gubbaa irraa qoonqoo guddoo ta, «Asi baya'a!» isaanii jettu dhage'ane; diinoti isaanii adoo ilaalanu duumensa keessa gara ol-gubba'aa bayane. **13** Saatuma sanitti tacho'i lafaa guddaan te'ee, qachaan sun harka kudhan keessaa harki tokko diigame; tacho'a lafaa saniin namooti kum torba du'ane; worri hafanelle bararaqanee, Waaqa ol-gubba'aatiif ulfinna kennane. **14** Aanneen lammeesso'oo dabarteerti; kunoo aanneen sadeesso'oo dhufaarti. **15** Ergamaan Waaqaa ka torbeesso'oolle tultullaa ifii afuufe. Ol-gubbaalle'etti qoonqoon hedduun guddoon, «Mootummaan biyya lafaa, ta Gootaa keennaatiif ta Kiristoosii isaa teete; innille bara baraa haga baraatiitti hin mowa» jettu dhage'ante. (**aiōn g165**) **16** Maanguddooti diddamii afur, ka fuula Waaqaa duratti barcumaa ifii ka mootummaa'aa irra tee'aneerannulle, addaan gombifamanee Waaqaa sagadane, **17** «Waaqa Gootaa waan mara dandee'uu, ka ammaa fi durille jirtu, hunna teeti guddoo fudhattee waan mooteef, si galateeffanna. **18** Worri Yihudoota hin te'in mufate; mufiin teetille dhutte. Yennaan worri du'e muraa dhaggaatulle geette; yennaan tajaajiltooti teeti raagotii fi worri si'if woyyoo, worri maqaa keeti ulfeessu worri didiqqa'aa fi worri gugurdaan, gatii ifii dhaggatanu geette. Yennaan worra lafa balleesse, balleessitulle geette» jedhane. **19** Achiin duuba Galmi Waaqaa ka ol-gubba'aa baname; Galma Waaqaa keessatti saanduqi Gondooroo isaa mudhate. Balaqqeettiin balaqqitee, huuuun dhage'antee, mandisuun manditee, latti tachootee, dhakaan bokkeyaa guddaalle bu'e.

12 Kancirri guddaan tokko ol-gubba'atti mudhate; dubartiin aduu uffatee, ji'a miila jala keyatee, kallacha urjoota kudha lamaa mata'atti keyatteertu takka mudhatte. **2** Isiin ulfa qaddi; yennaa deyiisaaf ciniinsifattu, ciniinsu'uun rakkattee iyyite. **3** Kancirri dhibiille ol-gubba'atti mudhate; jawween guddoon diintuun, ta mataa torbaa, ta gaafa kudhan qadduu fi kallacha torba mata'atti keyatteertu takka mudhatte. **4** Eegeen isi'ii urjoota harka sad keessaa

harka tokko ol-gubba'aa harkittee gad lafatti qolaansite. Jawween sun, akkuma dubartittiin deetteen mucaa isiin deettu liqinsiisaaf, isii deya geette dura dhaabbatte. **5** Isiin ilma gosa biyya maraa ulee sibiilaa ta bokku'utiin bulchu deette; mucaan gara Waaqaatii fi gara barcumaa mootummaa ifii ol fudhatame. **6** Dubartittiille, gara addee Waaqi akka isiin guyyaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jaatamaaf, waan ittiin leetu dhaggattuuf qopheessee, gara lafa goomole'ee baqatte. **7** Kanaan duuba ol-gubbaalle'etti lolli ka'e. Mikaa'elii fi ergantooti isaa jawwee san lolane; jawwe'e fi ergantuun isi'ille deebisane isaan lolane; **8** te'uu malee jawwe'e fi ergantooti isi'ii injifatamane; addee ol-gubba'atti qabanulle dhabane. **9** Jawween guddoon gad qolaanfante; isiin Diyaabiiloosii yookiin Seexana biyya lafaa duudii wollaalchise jedhamu, dhudhuufaa bara durii ti. Isiin gad gara lafaa qolaanfante; ergantooti isi'ille isii woliin qolaanfante. **10** Anille ol-gubbaa keessaa qoonqoo guddoo dhage'e; isiilleen, «Amma fayyinni, hunni, mootummaan Waaqa keennaatiif fi baalliin Kiristoosii isaa dhutteerti. Himattooti obboleeyyan teennaa, ta halkanii fi guyyaa Waaqa keenna duratti isaan himataa turtelle gad qolaanfanteerti. **11** Obboleeyyan teennalle, dhiiga Hoolichaatii fi jecha dhugaa bayiisa ifitiin isa mowataneeran; lubbuu ifii adoo hin jaalatin du'aaf dabarsanee ifi kennaneeran. **12** Maarre yoona ol-gubbootii fi worri isaan keessa leetanu gammada'a! Lafaa fi abbaayaa guddoo, isiniif ammoo aanne! Sababille Seexanni yennaa gabaadduu callaa akka qabu beekke, mufii gudda'aan gadi gara keessan dhufeera» jedhe. **13** Jawween sun gara lafaatiitti akka gad qolaanfante yennaa beette, dubartitti ilma deette san ari'utti kaate. **14** Dubartittiin ammoo gara lafa goomole'ee, addee itti woggaa sadii fi wodhakka'aaf waan ittiin leetu dhaggattu sanii, akka koolaan kaatuuf koolii risaa guddichaa lama isi'if kenname. **15** Achiin duuba jawween sun akka dubartiin sun lola'aan fudhatantuuf, bisaan akka lagaa, afaan ifii keessaa, dudda isi'ii duubaan gadi naxxe. **16** Latti ammoo dubartitii gargaarte; afaan ifii bantee laga jawween afaan ifii keessaa gadi naxxe san liqinsite. **17** Jawween sunille dubartii sanitti aartee, ijoollee isi'ii ta hatte woliin loliisaaf dhaxxe; isaan worra ajaja Waaqaa eeggatuu fi dhugaa baya Yesuusii qabatu.

13 Jawween sun maansa cinaa abbaaya'aa irra dhaabbatte. Kanaan duuba bineensi tokko abbaayaa keessaa bayuun dhagge. Bineensi sun gaafa kudhanii fi mataa torba qaba; gaafota ifii irralle'etti kallacha kudhan, mataa ifii irralle'etti maqoota Waaqa faanshessanu qaba. **2** Bineensi ani dhagge sun qeeransa fakkaata; miilli isaa ammoo miila doobba'aa fakkaata, afaan isaalte afaan neenqaa fakkaata. Jawween tun hunna ifii, barcumaa mootummaa ifitiif fi baalliin ifii guddoo bineensa sanii kennite. **3** Matoota bineensa sanii keessaa mataan tokkochi madaa iijeettu waan qabu fakkaata; ammoo madaan sun fayyiteerti. Biyyi duudiin baaseffatee, bineensa san hordotte. **4** Jawween baallii ifii bineensa kanaaf waan kenniteef, namooti isi'if sagadane; akkasuma bineensa sanille'een, «Ka akka bineensa kanaa jiru eennu? Eentu isa loliisaaf dande'a?»

jedhaa sagadaneef. **5** Afaan jecha kooraa ittiin dubbatuu fi Waaqa ittiin faanshessu bineensa saniif kenname; ji'a afurtamii fi lama baalli'in akka hujuufille eeyyam kenname. **6** Innille Waaqa, maqaa Waaqaa, addee ulfaatuu Waaqi le'uu fi worra ol-gubbaa keessa le'u faanshessiisaaf afaan banate. **7** Akka inni woyyoota lolee injifatuuf hunni isaa kennante. Gosa, kolbaa, afaanii fi gosa biyya adda addaa mara irralle'etti baalliin kennanteef. **8** Haga biyyi lafaa dadantee jalqabee, worri maqaan isaanii kitaaba jiru'uu ka Hoolicha qalamee keessatti hin barreeffamin, namooti lafa irra le'anuu marti bineensa saniif hin sagadan. **9** Nami gurra qabu dhage'uu ti! **10** Nami booji'amu, hin booji'ama; nami shallaaga'aan ijjeefamu shallaagumaan ijjeefama. Ciniinnataneessiisaa fi addatamiis kolbaa Waaqaa yennaa tana barbaachitti. **11** Achiin duuba bineensi dhibiin lafa keessaa bayuun dhagge. Akka hoole'ee gaafa lama qaba, ammoo akka jawwe'ee dubbate. **12** Inni maqaa bineensa qaraatiin baallii guutu'uun huijisatti jiraayyu; lafaa fi worri isii irra le'anuu maraa, bineensa qaraa ka madaa ijjeettu irraa fayye akka waaqonfatanu godhe. **13** Kolbaa duralle'etti haga ibidda ol-gubbaa irraa gad gara lafaa buusiisaattii bilbaasa gugurdaa hujje. **14** Maqaa bineensa qaraatiin bilbaasa akka hujuuf baalliin waan kennanteertuuf, worra lafa irra le'anuu wollaalchise; bineensa shallaaga'aan madayee, ammoo ka lubbu'uun jiruuf, fakkii akka dhaaasisanuufille ajaje. **15** Fakkii bineensa qaraa dubbatissa akka dandeeffu hafuura akka isii'if kennuu fi worra fakkii tanaaf hin saganne maraa akka ijjeesisuuf baalliin kennante. **16** Akkasuma diqqa'aa fi guddaan, dureessii fi hiyyeessi, gootta'aa fi garbichi marti harka middicha irratti yookiin adda ifii irratti beessisa akka godhatanu hunnaan tolche. **17** Beessisa bineensa qaraa ka maqaa isaa yookiin laakkossa maqaa isaa mudhisu, yoo ifi irraa qabaate malee, nami tokkole bitatu'uu fi gurguratu akka hin dandeenneef akkasi tolche. **18** Wonni tun qarummaa barbaaddi. Laakkossi kun laakkossa namaa waan te'eef, nami qalbii qabu maraa laakkossa bineensa kanaa herregee bira gewuu ti; laakkossi isaalle, dhibba jaa fi jaatamii fi ja.

14 Achiin duuba midhadhee, Hoolichi gaara Xiyoonii irra dhaabbatuun dhagge; worri maqaan isaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaaniittii barreeffameerulle, namooti kuma dhibbaa fi kuma afurtamii fi afur isa waliin jiraniyyu. **2** Qoonqoo akka qoonqoo bisaan heddu'uutii fi gikkeessa mandiiisuu guddoo jirtu ol-gubbaa keessaa dhage'e; qoonqoon ani dhage'e sun qoonqoo kiraara gugurdaa'aa ka worri kiraara dhowu dhowuu fakkaatti. **3** Isaanille barcumaa mootumma'aa duratti, dadi lubbuu qaddu afurii fi maanguddoo diddamii fi afur duratti faaruu haareya faarsane. Worra lafa irraa wodame, worra kuma dhibbaa fi kuma afurtamii fi afur malee, nami tokkole faaruu san baratiisaaf hin dandeenne. **4** Worri kun waan qulqullumma'aan ifi eegataneeranuuf, worra dubartii bira dhaqiiisaan ifi batteesseeru moti; isaan qeedho'o. Isaan gara Hoolichi deemu mara gula deeman; isaan kun worra Waaqaa fi Hoolichaaf akka angafoota te'anuu, sanyii namaa keessaa wadamane. **5** Afaan isaanii keessalle'etti

dharti ijumaa hin dhagganne; isaan worra komii hin qanne. **6** Achiin duuba ergamaan Waaqaa ka dhibiin wodhakkaa ol-gubba'aa keessa koolaan ka'uun dhagge; innille Oduu Gammadaa ta bara baraa, ta worra lafa irra le'u maraaf, gosa biyya adda addaa maraaf, gosa maraaf, afaanii fi kolbaa maraaf lallabu qabateera. (aiōnios g166) **7** Inni qoonqoo guddoo'oon, «Guyyaan mura'aa isaa waan geyeeff, Waaqa sodaadha'a, ulfinnalle kenna'aa! Ka ol-gubba'aa fi lafa, abbaaya'aa fi madda bisaanii dadeeff sagada'a!» jedhe. **8** Ergamaan Waaqaa dhibiin, ka lammeesso'oo, ka qaraattii aanee, «Baabiloniin guddoon jidde! Jidde! Isiin gosi biyya adda addaa marti, daadhii woyni'ii ta sagaaraaf, afaanii ta macheessitu akka untu tolchiteerti» jedhe. **9** Ergamaan Waaqaa dhibiin, ka sadeesso'oolle, isaanitti aanee qoonqoo guddoo'oon, «Nami bineensaa fi fakkii isaatiif sagadu, ka beessisa isaalle adda ifii irratti yookiin harka ifii irratti godhatu mara, **10** daadhii woyni'ii ta mufii Waaqaa hin una; daadhiin woyni'ii sunille ta adoo hin makamin muduunuu mufii Waaqaattii naqanteertu; akkasuma inni ergantoota Waaqaa woyyootaa fi Hoolicha fuula duralle'etti ibiddaa fi dhakaa bobee'uun hin farra. **11** Aarri farra isaanille bara baraa haga bara baraa ol hin baya; worri bineensaa fi fakkii bineensaatiif sagadu, yookiin worri beessisa maqaa isaa godhatu mara halkanii fi guyyaa foora hin qabu» jedhe. (aiōn g165) **12** Kolbaa Waaqaa ta ajaja Waaqaa eeggatanuu fi Yesuusille'eef addatamiisaan jabaatanu irraa ciniinnataneessiis yennaa tana barbaachitti. **13** Achiin duuba ol-gubbaa keessaa, «Haganaa achi worri Goota'aan jiraataa du'u, worra badhaadhe jedhii barreeessi» qoonqoo jettu dhage'e. Ayyaannille, «Ee, huijin isaanii waan isaan hordottuuf, dadhabbi ifii irraa hin foorfatan» jedha. **14** Achiin duuba midhadhee, duumensa adii tokko dhagge; ka ilma namaa fakkaatu tokkole, kallacha worqii mata'atti keyatee, haantuu qara qaddu harkatti qabatee, duumensa san irra te'eeraayyu. **15** Ergamaan Waaqaa dhibiin, Galma Waaqaa san keessaa bayee, ka duumensa irra tee'e saniin, «Wonni lafa tanaa ta haammantu guutumatti bilchaateerti; yennaan haamma'aalle waan geetteertuuf, haantuu teetiin haam!» jedhee qoonqoo guddoo'oon iyye. **16** Maarre, ka duumensa irra tee'eeru sun haantuu ifii lafa irra wolaase; lattiille haamante. **17** Ergamaan Waaqaa ka dhibiin, Galma Waaqaa ka ol-gubbaa keessa jiru keessaa baye; innille haantuu qara qaddu qabaayyu. **18** Ergamaan Waaqaa ka dhibiin, ka ibidda irratti baallii qabu, addee ciincaan itti ciinceffamu biraa baye; inni ergamaa Waaqaa ka haantuu qara qaddu qabateeruun, «Unkuruurri midhaan muka woyni'ii waan bilchaateeruuf, haantuu teetiin unkuuruura midhaan muka woyni'ii, muka woynii lafa irraa muriitii wolitti qabi» jedhee qoonqoo guddoo'oon iyye. **19** Ergamaan Waaqaa sunille, haantuu ifii lafa irra wolaasee, unkuuruura midhaan muka woynii lafaa mara muree, addee midhaan woynii mufii Waaqaa guddoo'oon itti cunfantutti qolaanse. **20** Woyniin sunille qacha'aan alatti addee woyniin itti cunfantutti cunfante; dhiigi haga lugaama fardaa ol dheeratu addee woyniin itti cunfantu san keessaa bayee, haga kiiloo meetira dhibba sadii lola'e.

15 Achiin duuba beessisa gudda'aa fi kancira te'e tokkole ol-gubba'atti dhagge. Ergantoota Waaqaa ta balaa muumme'ee torba qabatteertu dhagge; mufiin Waaqaa isaaniin waan muummottuuf, ka muumme'ee jedhamane. **2** Ammalle waan ibiddaan makameeru ka abbaayaa daaw'itii fakkaatu tokko dhagge; worra bineensa, fakki'ii fi laakkossa maqaa isaa injifateerulle, cinaa abbaayaa sanii dhaabbataneeranuun dhagge. Isaanille kiraara guddicha Waaqaa biraa kenname qabatanee, **3** faaruu garbicha Waaqaa ka Muuse'eetii fi Ka Hoolichaa faarfatanee, «Waaqaa Goottaa waan mara dandeettu, hujjiin teeti guddo'oo fi baasa! Ati mootii gosa biyya adda addaa, karaan keeti qajeela'aa fi dhuga'a! **4** Gootta'a! Nami si hin sodaanne, ka maqaa keetille hin guddinne eennu? Si calla'attuu woyyicha; hujjiin teeti balchittiin waan mudhatteef, gosi biyya adda addaa mara dhufee, si'iif hin sagada» jedhane. **5** Kanaan duuballe'etti waan dhibii dhagge. Galmi Waaqaa ka ol-gubba'aa, ka dukaani dhugaa bayaa jedhamu baname; **6** ergantooti Waaqaa ta balaa torba qabatteertu, Galma Waaqaa keessaa gadi bayane; isaan woyaa quncee talba'aa irraa hujante, adii calalaxxu uffatanee qoma ifiille hidhata worqi'iitiin hidhataneeran. **7** Achiin duuba dada lubbuu qaddu afur keessaa tokkochi, qorii worqi'ii torba ta mufii Waaqaa bara baraa haga bara baraa jiraatuutiin guutanteertu, ergantoota Waaqaa torba sanii kenne. (aion g165) **8** Galmi Waaqaa sunille aara ulfinnaa fi hunna Waaqaatiin guutame; haga balaan torba ka ergantoota Waaqaa torbaa muummottutti, eennulle gara Galma Waaqaa seeniisaaf hin dandeenne.

16 Achiin duuba Galma Waaqaa keessaa, qoonqoon guddoon ergantoota Waaqaa torbaaniin, «Dhaqa'aatii, qorii mufii Waaqaa torba lafatti gadi naqa'a!» jettuun ani dhage'e. **2** Ergamaan Waaqaa ka qaraa dhaqee qorii ifii lafatti gadi naqe; worra beessisa bineensaa ifi irratti qabuu fi worra fakki'iif sagade irratti madaan hantuun farrisiiitu baate. **3** Ergamaan Waaqaa ka lammeesso'oo, qorii ifii abbaayaa irratti gadi naqe; abbaayaan guddoon sunille akka dhiiga nama du'ee teete; wonni lubbuu qabanu ka abbaayaa san keessa le'anuu mara du'ane. **4** Ergamaan Waaqaa ka sadeesso'oo qorii ifii lagaa fi madda bisaanii irratti gadi naqe; isaaniille dhiiga te'ane. **5** Achiin duuba ergamaan Waaqaa ka bisaan irratti baallii qabu dubbatuun dhage'e; inni, «Ee, Woyyicha, ka amma jirtuu fi durille jirtu, waan akkas murteef, ati sirri'; **6** isaan dhiiga woyyootaati fi raagotaa dhangalaasaneeran; atille akka isaan dhiiga unanu gooteerta; kun waan isaaniif male!» jedhe. **7** Qoonqoon takkalle addee ciincaan itti ciinceffamu irraa, «Ee, Goottaa Waaqaa waan mara dandeettu, muraan teeti dhuga'aa fi sirri'i» jettuun dhage'e. **8** Ergamaan Waaqaa ka arfeesso'oolle, qorii ifii aduu irratti gadi naqe; aduulle ibidda ifiitiin akka namoota woxaltuuf baalliin kennanteef. **9** Isaanille finiina hama'aan woxalamane; isaan maqaa Waaqaa balaa kana mara irratti baallii qabuu abaarane malee, cubbuu irraa hin deebine, ulfinnalte isaaf hin kennine. **10** Ergamaan Waaqaa ka shaneesso'oolle, qorii ifii barcumaa mootummaa bineensaa irratti gadi naqe; mootummaan

bineensaalle dukkanaa liqinfante; namootille farra irraa ta kaateen arraba ifii cicciniinane. **11** Farraa fi madaa ifii irraa ta kaateen Waaqaa ol-gubba'aa abaarane malee, hujji ifii hantuu irraa hin deebine. **12** Ergamaan Waaqaa ka jayeesso'oolle, qorii ifii laga Efraaxisii guddicha irratti gad naqe; mootota gara aduun baatuu dhufanuuf, akka karaan qophowuuf bisaan lagaa sun goge. **13** Achiin duuba afaan jawwe'ee keessaa, afaan bineensaa keessaa fi afaan raagicha dharaamessaa keessaa, ayyaanoti battooti sad ka raacha fakkaatanu bayanuun dhagge. **14** Isaan ayyaanota durriisaa, ka bilbaasota godhanu; ayyaanoti kun Guyyaa guddaa Waaqaa waan mara dande'utitti lola te'uuf, mootota wolitti qabiisaaf gara mootota biyya lafaa duudii dhaqan. **15** «Kunoo, ani akka hattu'uu yennaa hin beekkanne dhufa! Nami akka qullaa hin teenee fi akka nafi fokkoo isaa hin mudhanneef, dammaqee, woyaa ifii eeggatu ka badhaadhe!» **16** Ayyaanoti hamooti sun mootota san addee afaan lbrootaatiin, «Armaagedoon» jedhanutti wolitti qabane. **17** Ergamaan Waaqaa ka torbeesso'oo qorii ifii qilleensa irratti gadi naqe; barcumaa mootummaa'aa ka Galma Waaqaa keessa jiru irraa, qoonqoon guddoon, «Muummotte» jettu baate. **18** Achiin duuba balaqqeettiin balaqqitte, huuruun dhage'ante, mandiisuun mandiite, lattille akka malee tachoote; haga nami lafa irratti dadameen jalqabee tacho'i lafaa guddaan akkasii te'ee hin beeku. **19** Qachaan akka malee guddaan sun addee saditti gargar baye; qachaan guddaan gosa biyya adda addaalle diigame. Waaqi Baabilon guddoo qaabatee, muduunuu daadhii woyni'ii ta mufii jaddu'uun guutante keessaa akka untu tolche. **20** Oddoolli marti baqatane; gaarotille dhabamane. **21** Dhakaan bokkeyaa gugurdaa, ka tokkoon tokkoon isaa gara kiilooqiraama afurtamii shanii ulfaatu, gubba'aa gad namoota irraa bubbu'e; balaan sun farrisiiisaa waan te'eef, balaa dhakaa bokkeyaa saniin ta kaate, namooti Waaqaa abaarane.

17 Ergantoota Waaqaa torba ta muduunuu torba qaddu keessaa tokkochi dhufee anaan, «Koy, muraasagaalattitti gudditti'ii, ta bisaan hedduu irra teeteertuu sitti mudhisa. **2** Moototi lafa tanaa isii woliiin sagaagalteerti; worri lafa irra le'ulle daadhii woyni'ii ta sagaagala isii'itiin machoweera» jedhe. **3** Achiin duuba ergamaan Waaqaa sun gara lafa goomole'ee Ayyaanaan na geesse; achille'etti dubartiin takka, bineensa diimaa ka nafi isaa duudiin maqoota faansho'ootiin guutameeru, ka mataa torbaa fi gaafa kudhan qabu irra teeteertuun dhagge. **4** Dubartittiin sun woyaa dhiille'ee fi diintuu uffattee, worqii, dooqaa fi dhakaa gatii guddo'oo naqattee, ifi seefatteerti; harkalle'etti muduunuu worqi'iiin hujante, ta waan diqachiisuu fi battiiisagaagala isii'itiin guutanteertu qaddiiyyu. **5** Maqaan dhossa'aa ka, «Baabilonii gudditti, haadha sagaagaltotaatii fi battoota lafaa» jedhu adda isii'ii irratti barreeffameera. **6** Dubartittiin sunille, dhiiga woyyootaati fi dhiiga dhugaa baatota Yesuusiitiin machootteertuun dhagge; ani yennaa isii dhagge akka malee baaseffadhe. **7** Achiin duuba ergamaan Waaqaa, «Maaf baaseffatta? Dhossaa dubartitti'itii fi bineensa isiin irra teeteertuu, ka mataa torbaa fi gaafa

kudhan qabuu san, ani sitti hima. **8** Bineensi ati dhaggite sun duri jira, amma ammoo hin jiru; boolla qilee keessalle'e'e ol bayee, gara badii ifii hin deema. Haga biyyi lafaa dadantee jalqabee, worri maqaan isaanii kitaaba jiru'uu keessatti hin barreeffamin, worri lafa irra le'anu akka bineensichi duri jiru, amma ammoo akka hin jiraatin, deebi'eelle akka dhufu, yennaa dhagganu hin baaseffatan. **(Abyssos g12)** **9** «Wonni tun qalbii qaruu qaddu barbaaddi; mataan torba sun gaara torba dubartitiin irra teettu; isaan sunille mootota torba. **10** Isaan keessaa shan jiganeeran; tokkochi hin jira, ka dhibiin haga ammaa hin dhunne; yennaa dhufu ammoo yennaa diqqoo qofaaf turuu qaba. **11** Bineensi duri jiru, ka amma ammoo hin jirre sun, mooticha saddeetesso'oo ti; innille mootota torba san keessaa tokko; gara badi'ille hin deema. **12** «Gaafi kudhan ati dhaggite sun, mootota kudhan ta haga ammaa mootummaa hin fudhatin; te'uu malee saatii takka'aaf, bineensa san waliin mootota te'anee mowiisaaf baallii hin fudhatan. **13** Isaan yaada tokko qaban; hunna ifitii fi baallii ifii bineensa saniif hin kennan. **14** Isaan Hoolicha hin lolan; Hoolichi ammoo Goottaa goottotaatii fi mootii moototaa waan te'eef, isaan hin mowata. Worri isa waliin jiru, worri waamame, worri filamee fi worri addatamelle isa waliin hin mowata» jedhe. **15** Ergamaan Waaqaalle anaan, «Bisaan hedduun sagaagaltitiin irra teetteertuun ati dhaggite sun kolbaa hedduu, namoota bindillaa, gosa biyya adda addaati fi afaan adda addaa ti. **16** Bineensii fi gaafi kudhan ati dhaggite sun sagaagaltittii san hin jibban; isaan isii onsaanee qullaa lakkisan; foon isii'ii hin nyaatan, ibiddalle'een isii hin guban. **17** Haga Jechi Waaqaa muummowu, karoora isaa akka muummessanuu fi yaada tokko te'anee baallii ifii bineensa saniif akka kennanuuf, ka yaada kana gadhaa isaanii keessa keye Waaqa. **18** Dubartitiin ati dhaggite sunille, qachaa akka malee guddaa te'e ka mootota lafaa irratti mootomu» jedhe.

18 Kanaan duuba ergamaan Waaqaa ka baallii guddoo qabu ka dhibiin ol-gubbaa irraa gadi bu'uun dhagge; calalaqa ulfinna isaatiin ta kaate latti itte. **2** Innille qoonqoo guddo'oon iyyee: «Baabiloniin guddittiin jidde! Jidde! Isiin mana durriisotaa, addee ayyaanni battichi mara itti baqatu, addee sinbirreen battittii'ii fi diqachiittu marti itti qubatu teete! **3** Gosi biyya adda addaa marti, daadhii woyni'ii ta sagaagala isii'ii waan unteertuuf, moototi lafa irraa isii waliin sagaagalaneeran; daddaltooti lafa irraalle qananummaa hunna isii'itiin ta kaate duroomaneeran» jedhe. **4** Achiin duuba qoonqoo dhibii ol-gubbaa irraa dhage'e; isiille: «**«** Kolbaa tiyya! Cubbuu isii'ii keessaa akka harka hin qabaanne, balaa isii'ille akka hin qoodanne, isii keessaa baya'a! **5** Cubbuun isii'ii haga ol-gubba'aa waan tuulanteertuuf, Waaqi yakkaa isii'ii qaabateera. **6** Haga isiin isinii kennite, deebisa'aatii kenna'aaf, waan isiin gootelle'eef dachaa lama deebisa'aatii godha'aaf! Muduunuu isiin itti bulbultetti, harka lama xiyya godha'aatii bulbula'aaf! **7** Qixxee isiin ulfinna ifiif kennitee, qanannumma'aan leete, farraa fi gadda kenna'aaf. Isiin gadhaa ifii keessalle'etti, «Ani mootittii te'eera; ani haadha hiyyeessaatii moti; ijumaa hin gaddu» ifiin jetti. **8** Tanaaf balaan isii'ii hedduun: duuti, gaddaa

fi beelti, guyyuma tokkotti itti hin dhufan. Waaqi Goottaan isii'itti muru hunnaamessa waan te'eef isiin ibiddaan hin gubanti. **9** «Moototi lafa irraa ta isii waliin sagaagaltee fi qananumma'aan leete, aara yennaa isiin gubattu aaru yennaa dhaggane, isii'if waacifanee bowan. **10** Farra isii'ii kanalle sodaatane, fagoo dhaabbatane, «Qachaa gudda'a, isii'if aanne'e! Aanne'e! Qachaa Baabilonii hunnaamessa, muraan teeti saatii takkaa keessatti dhutteerti» jedhan. **11** «Nami haganaa achi fe'isa isaanii bitatu waan hin jirreef, daddaltooti lafaalle isii'if waacifanee bowan. **12** Fe'is sunille: Worjii, meetii, dhakaa gatii guddo'oo, dooqa, woyaa miila talba'aa irraa haajifane, woyaa dhiillee, woyaa haarri'ii, woyaa diintuu, muka uddowu mara, waan ilka arbaa irraa, muka gatii guddo'oo irraa, sageettuu irraa, sibiila irraa fi waan dhakaa adi irraa hujame mara, **13** qarafaa, qimamii, hixaana, qumbii, uddowaa ifataa, daadhii woyni'ii, zayitii ejersaa, bullaa, qamadii, loon, hoolee, fardoo, garreetota fardaan harkifamanu, garboole'e fi namoota. **14** «Daddaltootille isii'ii, «Wonni dansaan ati hachite si irraa bayyatteerti; durumma'aa fi ulfinni keeti mara badeera; deebi'eelle hin dhufu» jedhan. **15** Daddaltooti waan kana gurgurataa isii'iiin duroomane farra isii'ii sodaatane fagoo dhaabbatan; waacifaa bowaa, **16** qoonqoo guddo'oon iyyaa: «**«** Qachaa guddicha, woyaa quncee talba'aa irraa hujante, woyaa dhiille'e fi diintuu uffataa tureef, ka worji'ii fi dhakaa gatii gudda'aa, dooqalle naqataa tureef aanne'e! Aanne'e! **17** Saatii takkaa keessatti durummaan sun duudiin badde!» hin jedhan. «**«** Worri hoboloo guddittii ajaju, worri hoboloo guddittii'ii ideemu, worri hoboloo guddittii keessa huju, worri abbaayaa irratti daddaliisaan le'anu duudiin irraa fagaatane hin dhaabbatan. **18** Qachaan kun gubatuun aara bawu yennaa dhaggane, «Qachaan guddaan qachaa kana fakkaatu ka biraa hin jiraayyuu?» jedhan. **19** Bukuu mataa ifii irratti firirsanee, waacifaa bowaa, «**«** Qachaan guddichi ka worri abbaayaa irratti hoboloo guddittii qabanu duudiin, karra isaatiin duroomane, saatii takkaa keessatti waan badeef aanne'e! Aanne'e!» jedhaa iyyan. **20** «**«** Ol-gubba'a, badii qachaa kanaatiitti gammadi! Waan Waaqi marroo teessaniif itti mureef, isin kolbaan Waaqaa, ergantootii fi raagoti, gammada'al» jette» ta jettu. **21** Kanaan duuba ergamaan Waaqaa jabaan tokko dhakaa akka dhakaa daaku'uu guddaa tokko fuudhee abbaaya'atti darbee: «Qachaan Baabilonii guddichi akkas hunnaan qolaanfamee, gad darbama, deebi'eelle hin dhaggamu! **22** Qoonqoon worra kiraara guddicha dhowuu, qoonqoon worra weeddisuu, ka worra susulle'e fi tullullaa afuufuu, deebitee si keessatti hin dhage'antu. Ogeeyyiin hujii adda addaa hujju, deebitee si keessatti hin dhaggantu. Qoonqoon dhakaa daaku'uulle, deebitee si keessatti hin dhage'antu. **23** Ifi issa'aa, deebi'ee si keessatti hin ifu. Qoonqoon waajibichaatii fi waajibitti'ii, deebitee si keessatti hin dhage'antu. Daddaltooti keeti namoota gugurdoota biyya lafaa ti. Ati xanoo teetiin kolbaa duudii dokonkorsiteerta. **24** Dhiigi raagotaatii fi kolbaa Waaqaa, ka worra lafa irratti ijjeefamee duudiin, qachaa Baabilonii keessatti dhaggameera» jette.

19 Kanaan duuba qoonqoo, qoonqoo kolbaa bindilla'aa fakkaattu, qoonqoo guddoo ol-gubbaa irraa dhage'e; isiille, «Halle luuyyaa! Fayyisiis, ulfinnii fi hunni ta Waaqa keenaa ti! 2 Muraan isaa dhuga'aa fi sirrii waan teeteef, inni sagaagaltuu guddittii sagaagalummaa ifitiin lafa balleessite sanitti mureera; dhiiga tajaajiltoota ifii ta isiin dhangalaattelle baaseera» ta jettu. 3 Ammalle itti dabalane, «Halle luuyyaa! Aarii qachaa gubatu sanii, bara baraa haga bara baraa ol ka'a» jedhane. (aiōn g165) 4 Maanguddooti diddamii afurii fi dadi lubbuu qaddu arfan gadi lafatti jigane, Waaqa barcumaa mootummaa ifii irraa tee'eeruuf sagadane, «Ameen, halle luuyyaa!» jedhane. 5 Qoonqoon takka barcumaa mootummaa'aa biraa baatee, «Isin tajaajiltooti isaa marti, isin worri isa sodaattanu, diqqa'aa fi guddaan, Waaqa keenaa leellisaa'!» jette. 6 Kanaan duuballe waan akka qoonqoo kolbaa bindilla'aa, ta akka shookkessa bisaan yaa'uutii fi gikkeessa mandiiisuu jaddu'uu fakkaattu takka dhage'e, isiille, «Halle luuyyaa! Gootaan keenaa Waaqi, ka waan mara dande'u mooti'. 7 Guyyaan jila fuudha Hoolichaa waan geyee fi waajibittiin isaalle waan ifi qopheeffatteef, kowa'a gammannee liillinnaa! Ulfinnalle isaaf kennina! 8 Woyaan quncee talba'aa irraa hujante, ta calalaxxuu fi qulqullittiin, akka isiin uffattuuf isii'ii kennante» ta jettu; woyaan quncee talba'aa irraa hujante sunille hujii balchittii kolbaa Waaqaa ti. 9 Ergamaan Waaqaa sun anaan, «'Worri gara jila fuudha Hoolichaa waamame worra badhaadhe» jedhii barreessi» jedhe. Itti aanseelle, «Kun jecha Waaqaa dhugicha» naan jedhe. 10 Anille isaaf sagadiisaaf miila isaattitti jige; inni ammoo, «Lakkisi! Tana hin godhin! Anille, si'ii fi obboleeyyan teeti ta dhugaa baya Yesuusii fudhatte woliin tajaajila'a; dhugaa bayi Yesuusii Ayyaana raagaa waan te'eef, Waaqaaf sagadi» naan jedhe. 11 Achiin duuba ol-gubbaan banante, fardi adiin tokkolle achi jiruun dhagge. Farda san irralle, «Addatama'aa fi dhugaamessa» ka jedhamu tee'eeraayyu; inni balchummaa'aan mura, hin lolalle'e. 12 Itti isaa akka bob'e'a ibiddaa ti; mataa ifii irralle'etti kallacha bacaa qaba. Maqaan isa malee nami tokkolle hin beenne isa irratti barreeffameera. 13 Inni woyaa dhiiga keessa cuuphanteertu uffateera; maqaan isaalle Jecha Waaqaa ti. 14 Loltooti ol-gubba'aa woyaa quncee talba'aa irraa hujante adii'ii fi qulqullittii uffatane, fardoo adaadii irra tete'e'anee isa gula deemiisatti jiraniyyu. 15 Shallaagaan qara qabu ka inni ittiin gosa biyya adda addaa dhowu afaan isaa keessaa baye; ulee bokku'uu ta sibiilaatiille'een isaan hin bulcha. Inni addee daadhiin woyni'ii ta mufii hantuu Waaqa waan mara dande'uu itti cunfantu hin dhiita. 16 Woyaa'aa fi gudeeda isaa irratti maqaan, «Mootii moototaatii fi Gootaa goottotaa» jedhu barreeffameera. 17 Achiin duuba ergamaan Waaqaa tokko aduu keessa dhaabbateeruun dhagge. Innille allaattota wodhakkaa gubba'aa keessa koolaan kaatu mara qoonqoo guddoon waamee, «Kowa'a, irbaata guddaa Waaqi isinii qopheesseef wolitti qabama'a! 18 Foon moototaa, foon abbooti duula, foon hunnaameyyi'ii, foon fardoootii fi worra fardoo irra tee'uu, akkasuma foon nama maraa, ka garbaatii fi ka garba hin te'inii, ka diqqa'aatii fi gudda'aa kowa'aatii

nyaadha'a!» jedhe. 19 Achiin duuba bineensi fi moototi lafa irraa loltoota ifii woliin, ka farda irraa tee'eeruu fi loltoota isaa loliisaaf wolitti qabamaneeranuun dhagge. 20 Bineensi sun ammoo qabame; raagichi dharaamessi fuula isaa duratti bilbaasota godhaa ture sunille isaa woliin qabame. Inni, worra beessisa bineensaa ifi irraa qabuu fi worra fakkii isaatiif sagade, bilbaasota kanaan dokonkorse. Lamaanuu, akkuma lubbu'uu jiranuun abbaayaa dhakaa bob'e'uu gubattutti qolaanfame. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Worri hafanelle, shallaagaa afaan ka farda irraa tee'eeruu keessaa bayuun ijjeefamane; allaatiin sun marti foon isaanii nyaatte qutte.

20 Achiin duuba ergamaan Waaqaa dhiibin, ka furtuu boolla qile'eetii fi wodaroo sibiilaa harkaa qabu tokko ol-gubbaa irraa gadi bu'uun dhagge. (Abyssos g12) 2 Inni jawwee qabee woggaa kumaaf hidhe; jawween tun ta Diyaabiiloos yookiin Seexana jedhantu, dhudhuufaa durii ti. 3 Haga woggaan kum tokko sun muummottutti, akka jawween deebitee gosa biyya adda addaa hin dokonkorsineef qile'etti isii qolaansee, itti cufee chaappaa itti dhowe. Achiin duuba yennaa diqqo'oof hiikamuu qaddi. (Abyssos g12) 4 Kanaan duuba barcumoota mootummaa'aa dhagge; barcumoota mootummaa'aa san irra worri akka muruuf baalliin kennanteertu tete'e'eraayyu. Akkasuma lubboota worra marroo dhugaa baya Yesuusii fi Jecha Waaqaatiif mormi kutamee dhagge. Isaan bineensaaf yookiin fakkii bineensaatiif hin saganne; adda yookiin harka ifii irratti beessisa bineensa sanii hin godhanne. Isaanille du'aa ka'anee Kiristoos woliin woggaa kuma tokkoof mowan. 5 Worri du'e ka hafe ammoo, haga woggaan kum tokko sun muummottutti du'aa hin kaane. Kun du'aa ka'a qaraa ti. 6 Worri du'aa ka'a qaraa kana keessatti qooda qabu worra badhaadhee fi worra woyyu'u. Duuti lammeesso'oo isaan irratti baallii hin qaddu; isaan hayyoota Waaqaatii fi Kiristoosii te'an; isa wolille'een woggaa kuma tokkoof mowan. 7 Yennaa woggaan kum tokko sun muummotte, Seexanni addee itti hidhame sanii hin hiikama; 8 gosa biyya adda addaa ta maddii lafaa arfanuu keessa jirtu: Gosa Googitiiti fi Maagoogii dokonkorsaa, lolaaf wolitti isaan qabiisaaf hin baya; laakkossi isaanille akka maansa cinaa abbaayaa'aa ti. 9 Isaan gara lafa maraa bayanee, addee kolbaan Waaqaa jirtuu fi qachaa Waaqaan jaalatame marsane; te'uu malee ibiddi ol-gubba'aa irraa bu'ee isaan nyaate. 10 Seexanni isaan dokonkorselle, addee bineensii fi raagichi dharaamessi jiranu, abbaayaa ibiddaa fi dhakaa bob'e'uutitti qolaanfame. Isaanille halkanii fi guyyaa, bara baraa haga bara baraa farran. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Achiin duuba barcumaa mootummaa'aa adii'ii fi ka isa irraa te'eeru dhagge. Ol-gubba'aa fi latti isa duraa baqatane; addeelle isaanii hin dhagganne. 12 Worri du'e diqqa'aa fi guddaan, barcumaa mootummaa'aa san dura dhaabbateeruun dhagge; kitaabotille banamane. Kitaab dhiibiille kitaab jiru'uu baname; akkuma kitaabota san keessatti barreeffamee jirutti, worra du'etti akkuma hujii isaaniitti murame. 13 Abbaayaan guddoolle worra du'e ka isii keessa jiru kennite; du'aa fi addeen worri du'e jiru worra

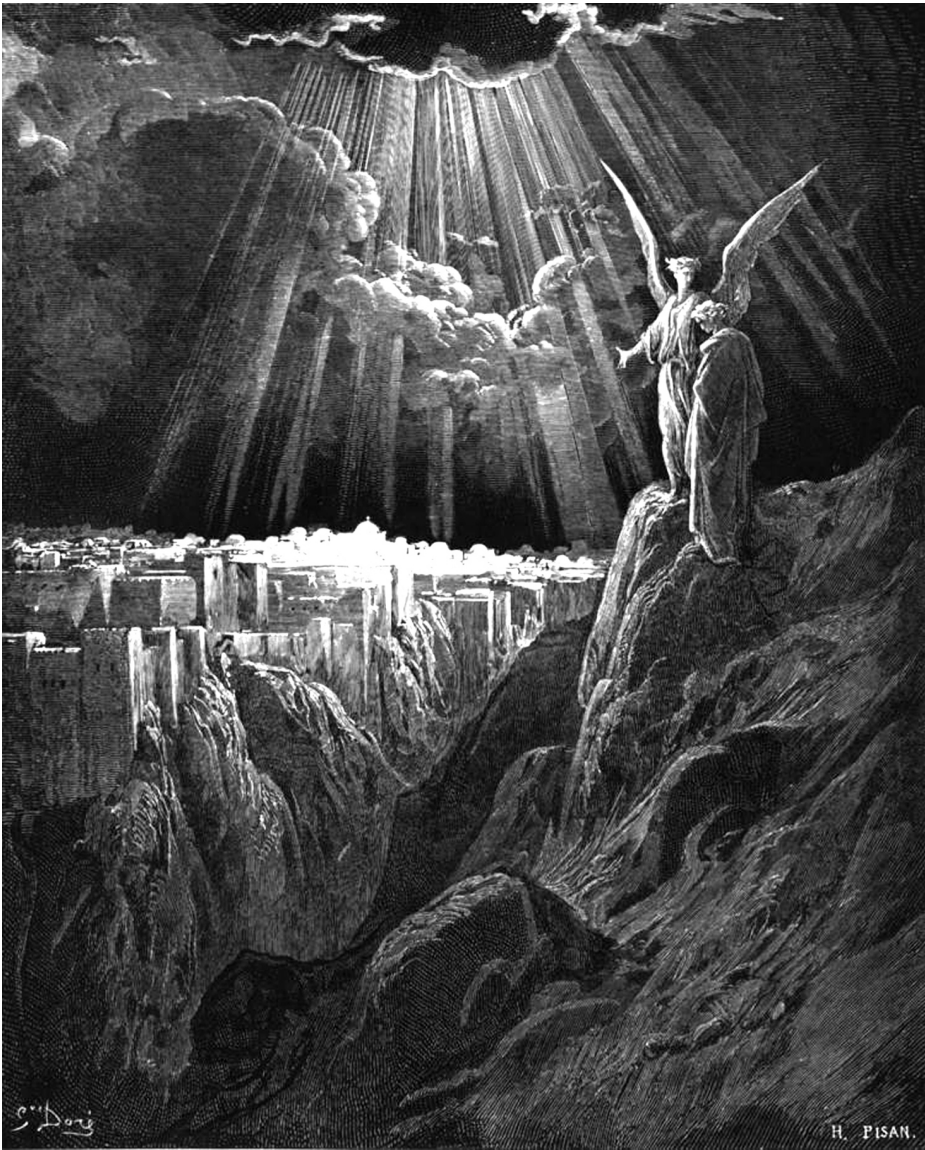
du'ane ka isaan keessa jiranu kennane; tokko tokkottuu akkuma hujii isaatiitti itti murame. (Hadēs g86) **14** Achiin duuba du'aa fi addeen worri du'e jiru abbaayaa ibiddaatitti qolaanfame; abbaayaan ibiddaa sun du'a lammeesso'oo ti. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Nami maqaan isaa kitaaba jiru'uu keessatti bareeffamee hin dhaggamin marti abbaayaa ibiddaatitti qolaanfame. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Achiin duuba ol-gubbaa haareyaa fi lafa haareya dhagge; ol-gubbaan duriitii fi latti durii dabaraneeran, abbaayaan guddoolle deebitee hin jiraattu. **2** Qachaan woyyichi, Yerusaleemiin haaretti, akka waajibittii dhira ifitiif ifi seefattee, qophoottee ol-gubbaa irraa Waaqa biraa gadi buutuun dhagge. **3** Ani qoonqoo guddoo takkalle dhage'e; isiin barcumaa mootumma'aa san biraa, «Kunoo, bultumi Waaqaa ulfaataan odduu kolba'aa jira; kolbaa wolille'een hin jiraata; isaanille kolbaa isaa hin te'an. Waaqinu isaan woliin le'a; Waaqa isaanille te'a. **4** Imimmaan duudii ila isaanii irraa haqa; wonni durii waan dabarteertuuf, haganaa achi duuti, yookiin gaddi, yookiin bootti, yookiin farri hin jiraattu» jedhe. **5** Ka barcumaa mootumma'aa irra tee'eeru sunille, «Kunoo, ani waan mara haareya godha!» jedhe; itti dabaleelle, «Jechi kun addatama'aa fi dhugaa waan wa'e'eef barreessi» naan jedhe. **6** Akkasuma, «Muummotte! Alfa'aa fi Omeegaan, jalqabaa fi muummeen ana; ka dheeboteef madda bisaan jiru'uu irraa toluma kenna. **7** Ka injifatu, kana duudii hin dhaala; anille Waaqa isaaf te'a, innille ilma naaf te'e. **8** Qoodi worra yara'aa, worra hin dhugeeffannee, worra battiyye'ee, worra nama ijeesuu, worra sagaagaluu, worra xanuu, worra waaqa dharaa waaqonfatuutii fi worra dharaameyyii ammoo, abbaayaa dhakaa bobe'uutii fi ibiddaatitti qolaanfamu hin te'a. Kun du'a lammeesso'oo ti» naan jedhe. (Limnē Pyr g3041 g4442) **9** Ergantoota Waaqaa torba, ta qorii torba ta balaa muumme'ee torbaan guutanteertu harkatti qabataneeranu keessaa tokkochi dhufee, «Koy; haadha manaa ta Hoolichaa, waajibittii sitti mudhisa» naan jedhe. **10** Ayyaanaalle'een gara gaara gudda'aa fi dheera'aa tokko na geessee, qachaan woyyichi Yerusaleem, ol-gubbaa keessaa Waaqa biraa gadi bu'uun natti mudhise. **11** Qachaan sun ulfinna Waaqaatiin ifiisatti jiraayyu; calalaji isaalle akka dhakaa gatii guddo'oo, akka Yaasphisi, qulqulluu akka cabbi'ii ti. **12** Dalleya dhaka'aa gudda'aa fi dheeraa, ka karra kudhanii lama qabu qaba; karroota san irra ergantooti Waaqaa kudhanii lama dhaabbatane eegisatti jiran; maqaan gosa Israa'elii ka kudhanii lamaanii irratti barreeffameera. **13** Karaa aduun baatuun karra sad, karaa oliitiin karra sad, karaa gadiitiin karra sad, karaa aduun seentuun karra saditti jira. **14** Dalleenni dhaka'aa ka qachaa sanii hundee kudhanii lama qaba; isaan san irralle'etti, maqaan ergantoota Hoolichaa ka kudhanii lamaanii irratti barreeffameera. **15** Ergamaan Waaqaa ka na woliin dubbatisatti jiru sun mikii ulee worqii'ii ta ittiin qachaa, karrootaa fi dalleya dhaka'aa miku qabaayyu. **16** Dheerinnii fi badhinii qachaa sanii haguma tokko te'ee, maddii arfaniinu wol qixxe'e; ergamaan Waaqaa qachaa san ulee ittiin mikanuun mikee, dheerinni isaa staadiyaa kuma kudhanii lama te'e; badhinnaa fi ol

dheerinni isaalle haguma san te'e. **17** Ergamaan Waaqaa dalleya dhaka'aa san mike; yennaa ergamaan Waaqaa mike, waan ittiin mikanu ka beekkameen ciqilee dhibba tokkoo fi afurtamii afur te'e. **18** Dalleanni dhaka'aa sun dhakaa Yaasphisiitiin hujameera; qachaan sunille worqii qulloontee akka daaw'itii'ii ca'a jetteen hujameera. **19** Hundeen dalleya qacha'aa dhakaa gatii guddo'oo ka adda addaatiin seefameera. Dhakaan gatii guddo'oo ka hundeen irra dhaabbate sunille: ka qaraa Yaasphis, ka lammeesso'oo Safiirros, ka sadeesso'oo Kaalqedon, ka arfeesso'oo Simaaragidos, **20** ka shaneesso'oo sardoniihis, ka jayeesso'oo saardiyyon, ka torbeesso'oo kirisoliixos, ka saddeetesso'oo beerilos, ka sagaleesso'oo tophaaziyyon, ka kudhaneesso'oo kirisophiraasos, ka kudha tokkeesso'oo Hiyaakinxos, ka kudha lammeesso'oo ametiixsos. **21** Karri kudha lamaanuu dooqa kudha lama qaddi; karri sunille tokko tokkonuu dooqa irraa hujameera; karaan qachaa sanii worqii qulqulluu akka daaw'itii ifa ifi keessa dabarsituutiin hujameera. **22** Waaqi Gootaan waan mara dande'uu fi Hoolichi Galma Waaqaa ka qachaa sanii waan te'aneef, qachaa san keessatti Galma Waaqaa ani hin dhaggine. **23** Ulfinni Waaqaa, qachaa saniif ifa waan kennuu fi Hoolichille ifa isaa waan te'eef, qachaa saniif aduun yookiin jiin akka issuuf hin barbaachisu. **24** Gosi biyya adda addaa ifa qachaa sanii keessa deddeeman; moototi lafaalle karra ifii ta ulfinnaa gara qachaa sanii fidan. **25** Halkan achi waan hin jirreef, karri qachaa sanii guyyaa tokkolle hin cufantu. **26** Ulfinnii fi guddinni gosa biyya adda addaa gara qachaa kanaa galan. **27** Worra kitaaba jiru'uu, ka Hoolichaa keessatti barreeffame malee, worri battii hujuu fi worri dhara dubbatu duudiin itti hin galu.

22 Achiin duuba ergamaan Waaqaa laga bisaan jiru'uu, ka akka cabbi'ii calalaqu, barcumaa mootummaa Waaqaatii fi Hoolichaa irraa yaa'uun natti mudhise. **2** Lagi sunille hodhicha guddicha qachaa sanii wodhakkaa lola'isatti jiraayyu. Laga san gamaa fi gamana muki jiru'uu jira; muki kun wogga'atti yennaa kudha lama waan midhaan buusuuf, ji'uma ji'aan midhaan irraa dhaggama. Baalli muka kanaalle ka gosi biyya adda addaa ittiin fayyitu. **3** Haganaa achi wonni Waaqaan abaaramu tokkolle achitti hin dhaggamu. Barcumaan Waaqaatii fi Hoolichaa qachaa san keessa jiraata; tajaajiltooti isaalle isa waaqonfatan. **4** Isaan fuula isaa hin dhaggan, maqaan isaalle adda isaanii irratti hin jiraata. **5** Haganaa achi halkan hin jiraatu; Waaqi Gootaan ifa isaanii waan te'uuf, ifi issa'aa, yookiin ifi adu'uu isaanii hin barbaachisu. Isaan bara baraa haga bara baraatitti hin mowan. (aiōn g165) **6** Ergamaan Waaqaalle, «Jechooti kun ka addatamanee fi dhugaammeyyi'. Waaqi Gootaan Ayyaana raagotaaf kennu, waan dhiko'otti te'u, tajaajiltoota ifitiitti mudhisisaaf, ergamaa ifii ergeera» anaan jedhe. **7** Yesuusille, «Kunoo, ani dafee hin dhufa; nami jecha raagaa, ka kitaaba kanaa eeggatu, ka badhaadhe» jedhe. **8** Ka waan kana dhage'ee fi dhagge, ana Yohaannis. Yennaa waan kana dhaggee fi dhage'e, ergamaa Waaqaa ka waan kana natti mudhiseef sagadiisaaf, miila isaatiitti gadi jige. **9** Inni ammoo, «Lakkii! Waan akkasii godhuu hin

qaddu! Ani si'ii fi obboleeyyan teeti raagotaa fi worra jecha Kitaaba kanaa eeggatu maraa woliin tajaajila'a; Waaqaaf sagadi» naan jedhe. **10** Itti dabaleelle, «Yennaan waan geetteertuuf, jecha raagaa, ka Kitaaba kanaa chaappa'aan hin cufin. **11** Ka hantuu huju, ittuma hujuu ti; battichille ittuma battowuu ti; balchaalle ittuma balchoomuu ti; woyyichille ittuma woyyoomuu ti» jedhe. **12** «Kunoo, ani dafee hin dhufa! Nama tokko tokkoofuu gatii akkuma hujii isaatitti kennulle qabadheera. **13** Alfa'aa fi Omeegaan, ka duraatii fi ka duubaa, ka jalqabaatii fi ka muumme'ee ana.» **14** Muka jiru'uu irraa midhaan nyaatiisaa fi karaa karraatiin gara qachaa sanii seeniisaaf, akka haqa qabaatu, worri woyaa ifii dhiqatu ka badhaadhe. **15** Worri sareeleen, worri xanu, sagaagaltooti, worri nama ijjeesu, worri waaqa dharaa waaqonsu, worri dhara jaalatuu fi sobu mara ammoo alatti hafa. **16** «Akka dhugaa baya tana isiniif kennuuf, ani Yesuus ergamaa kiyya wolde'oota kiristaanaatiif ergeera; ani hiddaa fi sanyii Daawitii ti; ani bakkalcha bari'ii ifaalessa.» **17** Ayyaanaa fi waajibittiin, «Koy» jedhan; ka dhage'ulle, «Koy» jedhuu ti; ka dheebote mara dhufuu ti; ka barbaadulle mara bisaan jiru'uu toluma fudhatuu ti. **18** Ani nama jecha raagaa, ka Kitaaba kanaa dhage'u mara ifi eeggachiisa; eennulle jecha kana irratti waan tokkolle yoo ede'e, Waaqi balaa Kitaaba kana keessatti barreeffame isatti ede'a; **19** eennulle jecha raagaa ka Kitaaba kana keessatti bareeffame keessaa waan tokkolle yoo dhidhise, Waaqille muka jiru'uutii fi qachaa woyyicha kitaaba kana keessatti barreeffamane keessaa qooda isaa dhidhisa. **20** Ka waan kana dhugaa bawu, «Ee, dafee hin dhufa» jedha. Ameen! Goottaa Yesuus, koy. **21** Badhaadhi Goottaa Yesuusii, kolbaa Waaqaa woliin jiraatu. Ameen!

Qachaan woyyichi, Yerusaleemiin haaretti, akka waajibittii dhirsa ifitiif ifi seefattee, qophoottee ol-gubbaa irraa Waaqa biraa gadi buutuun dhagge. Ani qoonqoo guddoo takkalle dhage'e; isiin barcumaa mootumma'aa san biraa, «Kunoo, bultumi Waaqaa ulfaataan odduu kolba'aa jira; kolbaa wolille'een hin jiraata; isaanille kolbaa isaa hin te'an.

Waaqinuu isaan waliin le'a; Waaqa isaanille te'a.»

Mudhii Yohaannisii 21:2-3

Reader's Guide

Guji Oromo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Gujii Oromo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Gujii---Gujii-Oromo-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqaasii 8:31
Rooma'aa 10:7
Mudhii Yohaannisii 9:1
Mudhii Yohaannisii 9:2
Mudhii Yohaannisii 9:11
Mudhii Yohaannisii 11:7
Mudhii Yohaannisii 17:8
Mudhii Yohaannisii 20:1
Mudhii Yohaannisii 20:3

aidios

Rooma'aa 1:20
Yihuda'aa 1:6

aiōn

Maatewoosii 12:32
Maatewoosii 13:22
Maatewoosii 13:39
Maatewoosii 13:40
Maatewoosii 13:49
Maatewoosii 21:19
Maatewoosii 24:3
Maatewoosii 28:20
Maarqoosii 3:29
Maarqoosii 4:19
Maarqoosii 10:30
Maarqoosii 11:14
Luqaasii 1:33
Luqaasii 1:55
Luqaasii 1:70
Luqaasii 16:8
Luqaasii 18:30
Luqaasii 20:34
Luqaasii 20:35
Yohaannisii 4:14
Yohaannisii 6:51
Yohaannisii 6:58
Yohaannisii 8:35
Yohaannisii 8:51
Yohaannisii 8:52
Yohaannisii 9:32
Yohaannisii 10:28
Yohaannisii 11:26
Yohaannisii 12:34
Yohaannisii 13:8
Yohaannisii 14:16

Hujii Ergantootaa 3:21
Hujii Ergantootaa 15:18
Rooma'aa 1:25
Rooma'aa 9:5
Rooma'aa 11:36
Rooma'aa 12:2
Rooma'aa 16:27
1 Qorontoosii 1:20
1 Qorontoosii 2:6
1 Qorontoosii 2:7
1 Qorontoosii 2:8
1 Qorontoosii 3:18
1 Qorontoosii 8:13
1 Qorontoosii 10:11
2 Qorontoosii 4:4
2 Qorontoosii 9:9
2 Qorontoosii 11:31
Galaatiya'aa 1:4
Galaatiya'aa 1:5
Efesoonii 1:21
Efesoonii 2:2
Efesoonii 2:7
Efesoonii 3:9
Efesoonii 3:11
Efesoonii 3:21
Efesoonii 6:12
Filipisiyuusii 4:20
Qolosaayisii 1:26
1 Ximootewoos 1:17
1 Ximootewoos 6:17
2 Ximootewoos 4:10
2 Ximootewoos 4:18
Tiitoos 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21
1 Pheexroosii 1:23

1 Pheexroosii 1:25
1 Pheexroosii 4:11
1 Pheexroosii 5:11
2 Pheexroosii 3:18
1 Yohaannisii 2:17
2 Yohaannisii 1:2
Yihuda'aa 1:13
Yihuda'aa 1:25
Mudhii Yohaannisii 1:6
Mudhii Yohaannisii 1:18
Mudhii Yohaannisii 4:9
Mudhii Yohaannisii 4:10
Mudhii Yohaannisii 5:13
Mudhii Yohaannisii 7:12
Mudhii Yohaannisii 10:6
Mudhii Yohaannisii 11:15
Mudhii Yohaannisii 14:11
Mudhii Yohaannisii 15:7
Mudhii Yohaannisii 19:3
Mudhii Yohaannisii 20:10
Mudhii Yohaannisii 22:5

aiōnios

Maatewoosii 18:8
Maatewoosii 19:16
Maatewoosii 19:29
Maatewoosii 25:41
Maatewoosii 25:46
Maarqoosii 3:29
Maarqoosii 10:17
Maarqoosii 10:30
Luqaasii 10:25
Luqaasii 16:9
Luqaasii 18:18
Luqaasii 18:30
Yohaannisii 3:15
Yohaannisii 3:16
Yohaannisii 3:36
Yohaannisii 4:14
Yohaannisii 4:36
Yohaannisii 5:24
Yohaannisii 5:39
Yohaannisii 6:27
Yohaannisii 6:40
Yohaannisii 6:47
Yohaannisii 6:54
Yohaannisii 6:68

Yohaannisii 10:28
Yohaannisii 12:25
Yohaannisii 12:50
Yohaannisii 17:2
Yohaannisii 17:3
Hujii Ergantootaa 13:46
Hujii Ergantootaa 13:48
Rooma'aa 2:7
Rooma'aa 5:21
Rooma'aa 6:22
Rooma'aa 6:23
Rooma'aa 16:25
Rooma'aa 16:26
2 Qorontoosii 4:17
2 Qorontoosii 4:18
2 Qorontoosii 5:1
Galaatiya'aa 6:8
2 Tasalonqe'ee 1:9
2 Tasalonqe'ee 2:16
1 Ximootewoos 1:16
1 Ximootewoos 6:12
1 Ximootewoos 6:16
2 Ximootewoos 1:9
2 Ximootewoos 2:10
Tiitoos 1:2
Tiitoos 3:7
Filemoon 1:15
Ibroota 5:9
Ibroota 6:2
Ibroota 9:12
Ibroota 9:14
Ibroota 9:15
Ibroota 13:20
1 Pheexroosii 5:10
2 Pheexroosii 1:11
1 Yohaannisii 1:2
1 Yohaannisii 2:25
1 Yohaannisii 3:15
1 Yohaannisii 5:11
1 Yohaannisii 5:13
1 Yohaannisii 5:20
Yihuda'aa 1:7
Yihuda'aa 1:21
Mudhii Yohaannisii 14:6

eleēse

Rooma'aa 11:32

Geenna

Maatewoosii 5:22
Maatewoosii 5:29
Maatewoosii 5:30
Maatewoosii 10:28
Maatewoosii 18:9
Maatewoosii 23:15
Maatewoosii 23:33
Maarqoosii 9:43

Maarqoosii 9:45
Maarqoosii 9:47
Luqaasii 12:5
Yaaqoobii 3:6

Hadēs

Maatewoosii 11:23
Maatewoosii 16:18
Luqaasii 10:15
Luqaasii 16:23
Hujii Ergantootaa 2:27
Hujii Ergantootaa 2:31
1 Qorontoosii 15:55
Mudhii Yohaannisii 1:18
Mudhii Yohaannisii 6:8
Mudhii Yohaannisii 20:13
Mudhii Yohaannisii 20:14

Limnē Pyr

Mudhii Yohaannisii 19:20
Mudhii Yohaannisii 20:10
Mudhii Yohaannisii 20:14
Mudhii Yohaannisii 20:15
Mudhii Yohaannisii 21:8

Sheol

Dadaa 37:35
Dadaa 42:38
Dadaa 44:29
Dadaa 44:31
Laakkossaa 16:30
Laakkossaa 16:33
Keessa Deebii 32:22
1 Saamu'elii 2:6
2 Saamu'elii 22:6
1 Moototaa 2:6
1 Moototaa 2:9
Iyoobii 7:9
Iyoobii 11:8
Iyoobii 14:13
Iyoobii 17:13
Iyoobii 17:16
Iyoobii 21:13
Iyoobii 24:19
Iyoobii 26:6
Faaru'uu 6:5
Faaru'uu 9:17
Faaru'uu 16:10
Faaru'uu 18:5
Faaru'uu 30:3
Faaru'uu 31:17
Faaru'uu 49:14
Faaru'uu 49:15
Faaru'uu 55:15
Faaru'uu 86:13
Faaru'uu 88:3
Faaru'uu 89:48

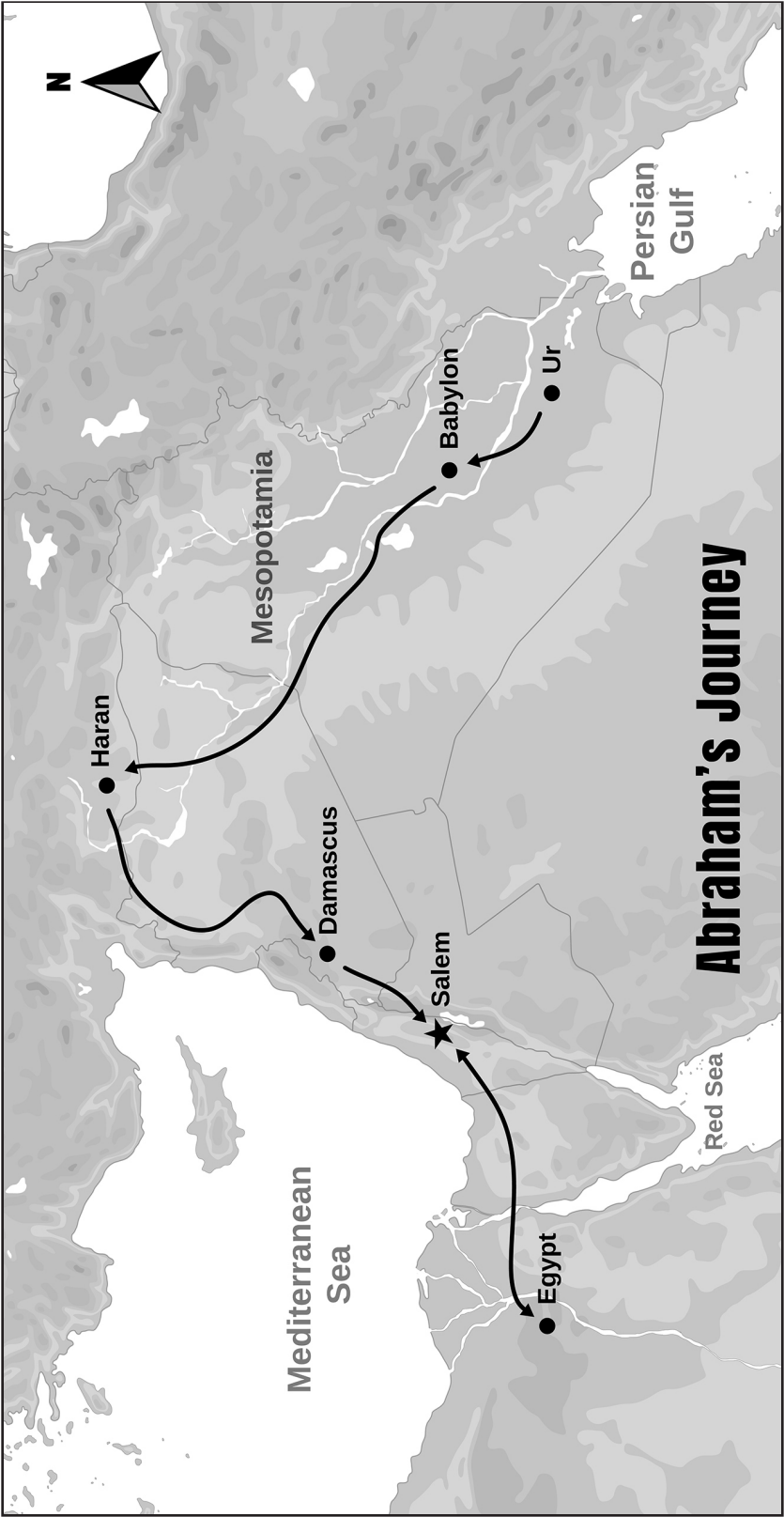
Faaru'uu 116:3
Faaru'uu 139:8
Faaru'uu 141:7
Fakkeenaa 1:12
Fakkeenaa 5:5
Fakkeenaa 7:27
Fakkeenaa 9:18
Fakkeenaa 15:11
Fakkeenaa 15:24
Fakkeenaa 23:14
Fakkeenaa 27:20
Fakkeenaa 30:16
Lallabaa 9:10
Faaru Solomoonii 8:6
Isaayaasii 5:14
Isaayaasii 7:11
Isaayaasii 14:9
Isaayaasii 14:11
Isaayaasii 14:15
Isaayaasii 28:15
Isaayaasii 28:18
Isaayaasii 38:10
Isaayaasii 38:18
Isaayaasii 57:9
Hizqi'elii 31:15
Hizqi'elii 31:16
Hizqi'elii 31:17
Hizqi'elii 32:21
Hizqi'elii 32:27
Hose'aa 13:14
Amosii 9:2
Yoonasii 2:2
Anbaaqoomii 2:5

Tartaroō

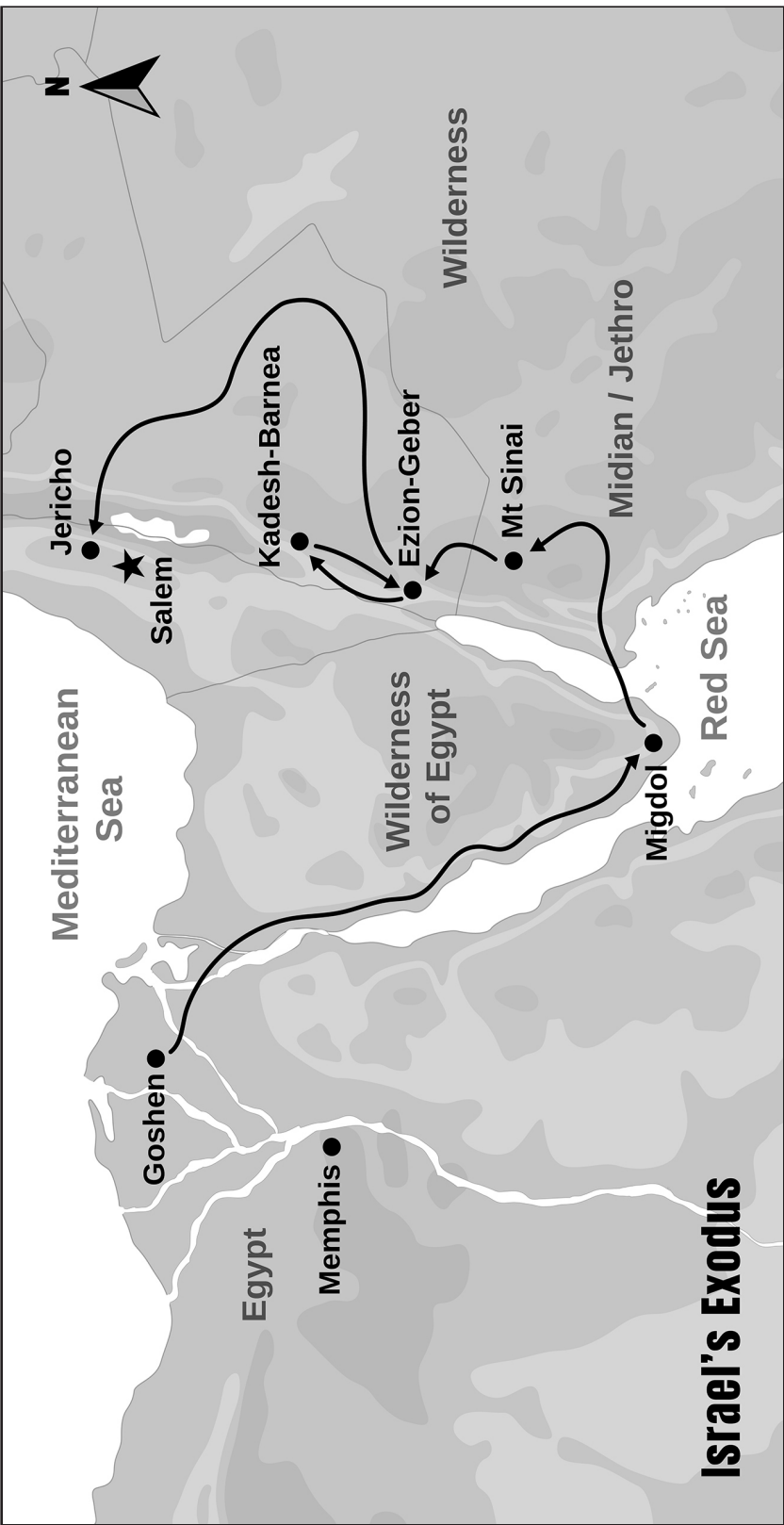
2 Pheexroosii 2:4

Questioned

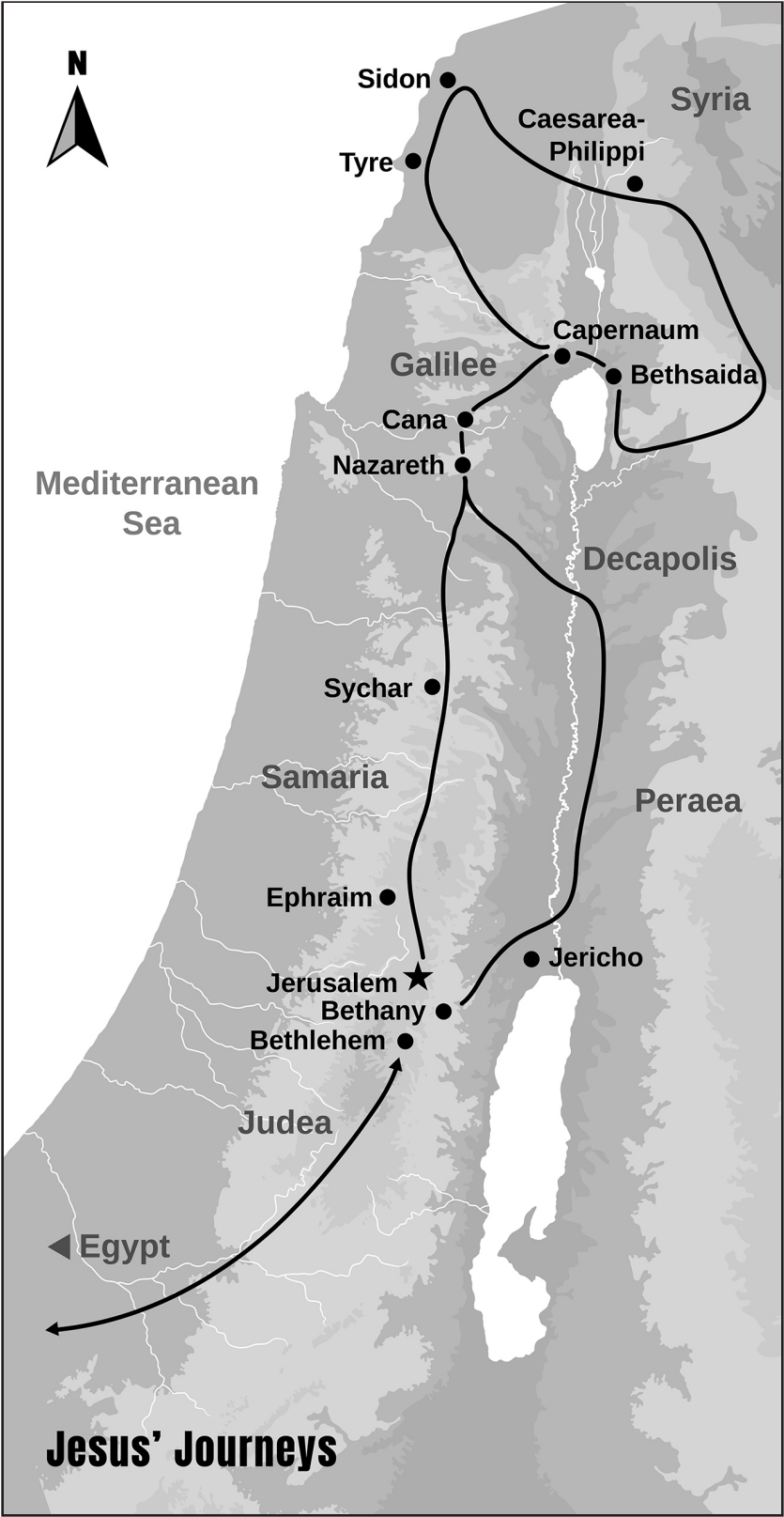
None yet noted

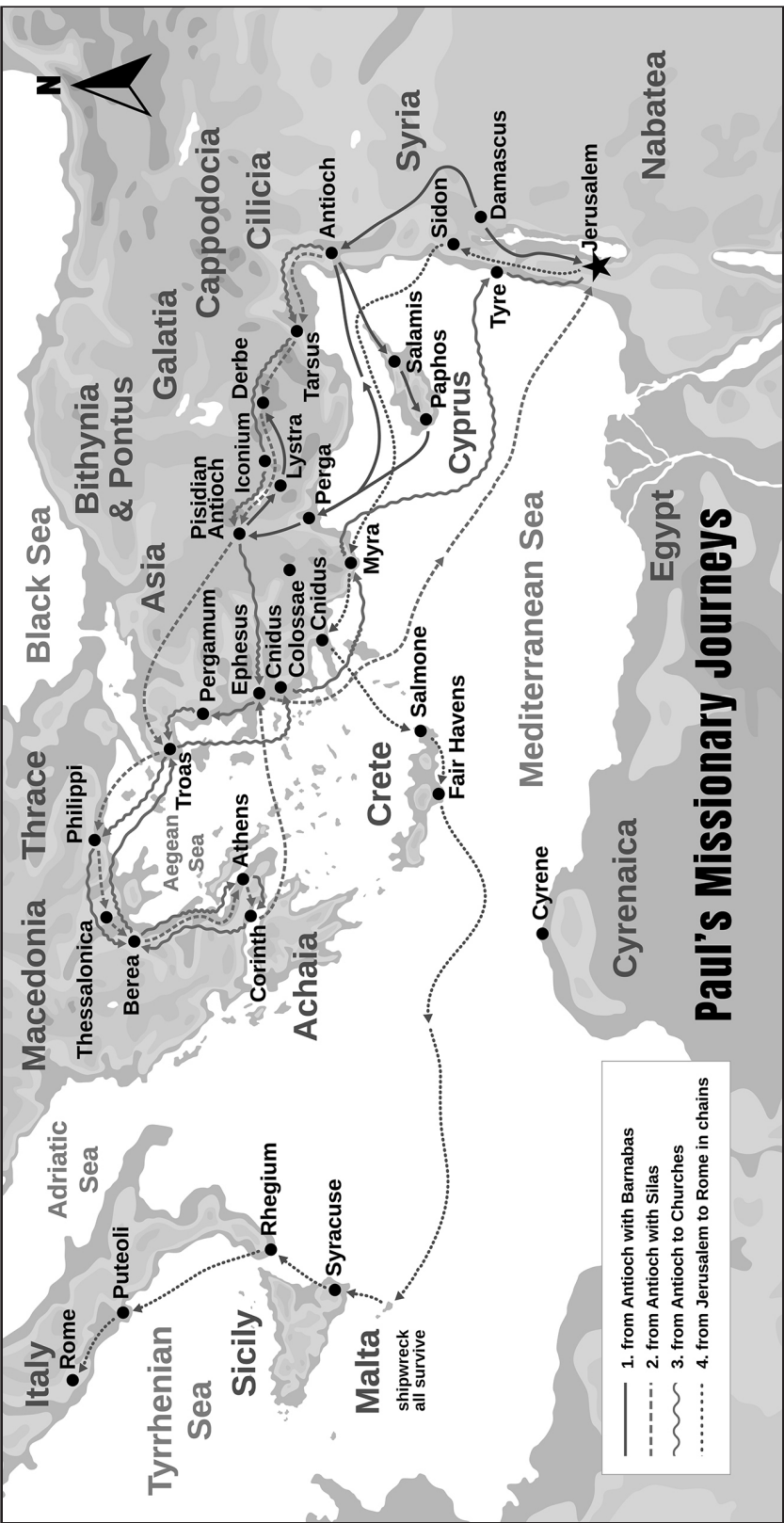
Abrahaam biyya ifitiiti bayee, addee akka dhaalaa fudhatu akka dhaquuf yennaa waamame gara itti dhaqaaru beekuu dhabulle, dhaqiisaaf dhugeeffanna'aan ajajame. - Ibroota 11:8

Mootichi biyya Gibxi'i kolbaan akka deentuuf yennaa gad lakkise, Waaqi, «Loli yoo isaanitti ka'e kolbaan tun yaada ifii jijjiiratee, gara biyya Gibxi'i deebiti» jedhee waan yaadeef, karaa lafa Filisveemotaatiin isaan hin soorssine. - Bayiisaa 13:17

«lmi namaa tajaajjisaaf, namoota hedduulle wodisaaf lubbuu ifii kennisaaf dhufe malee, tajaajilamiisaaf hin dhunne» jedhe. - Maarqoosii 10:45

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people**
- 1956** Jim Elliot martyrd in Ecuador
 - 1830** John Williams reaches Polynesia
 - 1731** Zinzendorf leads Moravian mission
 - 1614** Japanese kill 40,000 Christians
 - 1572** Jesuits reach Mexico
 - 1517** Martin Luther leads Reformation
 - 1455** Gutenberg prints first Bible
 - 1323** Franciscans reach Sumatra
 - 1276** Ramon Llull trains missionaries
 - 1100** Crusades tarnish the church
 - 1054** The Great Schism
 - 997** Adalbert martyrd in Prussia
 - 864** Bulgarian Prince Boris converts
 - 716** Boniface reaches Germany
 - 635** Alopen reaches China
 - 569** Longinus reaches Alodia / Sudan
 - 432** Saint Patrick reaches Ireland
 - 397** Carthage ratifies Bible Canon
 - 341** Ulfilas reaches Goth / Romania
 - 325** Niceae proclaims God is Trinity
 - 250** Denis reaches Paris, France
 - 197** Tertullian writes Christian literature
 - 70** Titus destroys the Jewish Temple
 - 61** Paul imprisoned in Rome, Italy
 - 52** Thomas reaches Malabar, India
 - 39** Peter reaches Gentile Cornelius
 - 33** Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			▶		Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			▶		Romans 5:12-19	
Where are we?			▶			
					Innocence	
			Eternity Past		Creation 4004 B.C.	
▶ Who are we?	God	Father		John 10:30	God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son				
		Holy Spirit				
	Mankind	Living		Genesis 1:1	No Creation No people	
		Deceased believing				
		Deceased unbelieving				
	Angels	Holy				Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned				
		Fugitive				
		First Beast				
		False Prophet				
		Satan				
Why are we?			▶		Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?				
Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:13 Thalaasa	
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Gujji Oromo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Tanaaf gara gosa biyya adda addaa deema'aatii maqaa Abba'aa, maqaa Ilmaatii fi maqaa Ayyaana Woyyichaatiin isaan cuuphaa, barattoota tiyya godha'a. - Maatewoosii 28:19

